17
—
37
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

DI FIRENZE

Digitized by Google

IOANNIS ALBERTI FABRICII

THEOL. D. ET PROF. PVBL. HAMBVRG

BIBLIOTHECA GRAECA

SIVE NOTITIA

SCRIPTORVM VETERVM GRAECORVM

QVORVMCVMQVE

MONVMENTA INTEGRA AVT FRAGMENTA EDITA EXSTANT

TVM PLERORVMQVE E MSS. AC DEPERDITIS

AB AVCTORE TERTIVM RECOGNITA ET PLVRIMIS LOCIS AVCTA

EDITIO QVARTA

VARIORVM CVRIS EMENDATIOR ATQVE AVCTIOR

CVRANTE

GOTTLIEB CHRISTOPHORO HARLES

CONS. AVL. ET P. P. O. IN VNIVERS. LITTER. ERLANG

ACCEDVNT

B. I. A. FABRICII ET CHRISTOPH. AVGVSTI HEVMANNI

SVPPLEMENTA INEDITA

VOLVMEN TERTIVM

HAMBVRGI

APVD CAROLVM ERNESTVM BOHN

A. C. MDCCLXXXXIII

LIPSIAE, EX OFFICINA BREITKOPFIA.

Digitized by Google

Con lib. aut. 31

Digitized by Google

AVGVSTISSIMO ET POTENTISSIMO

REGI ET DOMINO

DOMINO

FRIDERICO WILHELMO II

REGI BORVSSIAE

MARGGRAVIO BRANDENBVRGICO SACRI ROMANI IMPERII ARCHICAMERARIO ET PRINCIPI ELECTORI SVPREMO SILESIAE DVCI PRINCIPI SVPREMO ARAVSIONENSI NOVI CASTRI ET VALENGIAE NEC NON COMITATVS GLACENSIS GELDRIAE MAGDEBVRGI CLIVIAE IVLIACI MONTIVM STETINI POMERANIAE CASSVBIORVM VANDALORVM ET MEGAPOLIS NEC NON CROSNAE DVCI BVRGGRAVIO NORIMBERGENSI VTRIVSQVE PRINCIPATVS PRINCIPI HALBERSTADII MINDAE CAMINI VANDALIAE SVERINI RACEBVRGI FRISIAE ORIENTALIS ET MVRSII COMITI HOHENZOLLERAE RVPINI MARCAE RAVENSBERGI HOHENSTEINI TECKLENBVRGI LINGAE SVERINI BVRAE ET LEERDAMI DOMINO RAVENSTEINII ROSTOCHII STARGARDIAE LAVENBVRGI BVTOVIAE ARLAYI BREDAE

REL. REL. REL

REGI ET DOMINO SVO LONGE INDVLGENTISSIMO

HEROI ET VICTORI FELICI ET SPLENDIDISSIMO

TERRARVM PACIFICATORI BENEFICENTISSIMO

PATRI PATRIAE LENISSIMO

HOC VOLVMEN BIBLIOTHECAE GRAECAE

SACRVM ESSE IVBET

THEOPHILVS CHRISTOPH. HARLES

CVLMBACO - FRANCVS

Digitized by Google

Digitized by Google

Inter tot tamque ſplendidas, quibus caput TVVM AVGVSTISSIMVM circumcinctum eſt, laureas, inter tot tropaea, quae virtus TVA poſuit, et inter tam inſignes, quas, TE auſpice et duce, exercitus TVVS, cuius vel nomen hoſtibus a multis annis incutere ſolet terrorem, reportauit victorias, permittas velim,

REX AVGVSTISSIME

vt purpuram TVAM adorem, TVOque NOMINI REGIO, quod tot millia ciuium, imperio TVO ſubiectorum, mecum pie venerantur, hoc volumen ad teſtificandam TIBI meam animi ſubmiſſionem religioſe deuoteque inſcribam. Equidem, quid audeam, et perpetrem, ipſe facile ſentio: at, quum omnibus cognitum ſit atque exploratum, TE, DOMINE! ad benefaciendum non factum, ſed natum, et erga ciues TVOS leniſſimum eſſe; equidem blandam concipio ſpem, fore, vt meae, ſi qua eſt, temeritati, aut potius incredibili pioque, meae mentis deuotae TIBI declarandae, ardori clementiſſime ignoſcas.

Digitized by Google

Ego vero Deum precor, vt TE, DOMINE! inter ſtrepitus armorum et inter tot tela hoſtium, capiti TVO periculoſa, ſartum tectumque conſeruet, cum LIBERIS TVIS REGIIS, virtutum TVARVM TVORVMQVE maiorum aemulis, vt TV patriae et vniuerſae Germaniae orbique, hoſtibus deuictis, ſtabilem firmamque reddas pacem, et quam diutiſſime rebus adhuc felix fauſtusque interſis humanis. TVAE vero tutelae fideique me meosque vt commendatos habeas, ſupplex et cum ſumma animi ſubmiſſione oro TE rogoque. Sum

NOMINIS TVI AVGVSTISSIMI AC POTENTISSIMI

CLIENS DEVOTVS

THEOPHILVS CHRISTOPHOR. HARLES

CVLMBACO - FRANCVS

Digitized by Google

PRAEFATIO

Quoniam in vtraque praefatione, duobus prioribus voluminibus praemiſſa, de inſtituto et conſilio meo me iam ſatis diſputaſſe arbitror: in praeſenti TE, LECTOR BENEVOLE! haud diu morabor. Id tantum, nonnullorum hominum, etiam haud inuidorum, cauſſa repetam neceſſe eſt, me nec nouum plane opus molitum eſſe, nec adeo multis inſertis parentheſeos ſignis moleſtiam, quae quibusdam viſa eſt, creaſſe lectoribus. Caui etiam, ne ſenſus turbaretur longioribus ſupplementis, nec aliena immiſcerentur. Hinc multa, quae dicenda et addenda viderentur, conieci in notas aut epimetra. Nam librum aut romanenſem aut philoſophicum haud compoſui, in quo vel ad delectationem animi vel ad doctrinam et ordinem demonſtrationis perpetua, nec notis amplioribus interrupta, oratio eſt neceſſaria.... Atqui, ſi ea, quae a me aut ab aliis addita fuerunt, ab oratione Fabriciana ſignis quibusdam non ſegregaſſem:, credo, non defuturos fuiſſe, qui me vel arrogantiae incuſarent, vel pari modo culparent in hoc opere, quod a quibusdam in noua Fabricianae bibliothecae latinae editione, nullo diſcrimine eorum, quae a Fabricio ſcripta, et quae ab Erneſtio mutata aut adiecta fuiſſent, facto, notatum eſſe ſcio. Neque omnem rerum atque capitum ordinem plane immutare licuit mihi, FABRICIANAM bibliothecam locupletanti. At tamen in hoc volumine ordinem multorum capitum vt defererem, capita, in quibus de philoſophis eorumque ſcholis et adſeclis, tum de verſionibus et de libris apocryphis V. T. graecis agitur, artius coniungendo, neceſſarium, ſaltem commodius viſum eſt. Eamdem ob cauſſam capita

pita de aſtrologis et mathematicis, de quibus Fabricius in tomo II. veteris editionis diſſeruit, haud ſeiungam. Cur vero capiti de aſtrologis antiquiſſimis ea, in quibus vita ſcriptaque Lycophronis, Theocriti et Callimachi recenſentur, praemitterem, hae potiſſimum fuerunt cauſſae. Primum ſpes mihi facta erat, fore, vt alius quidam vir doctus, in hoc litterarum genere verſatus, curam veterum mathematicorum ſuſcipiat; tum quia, ſpe illa abſciſſa, MONTVCLAE hiſtoriam mathem. diu fruſtraque quaeſitam, quam tamen mihi opportunam et vero neceſſariam fore arbitrabar, nuper demum, opitulante cl. Breitkopfio, a cl. M. EICHLERO, (cuius liberalitatem atque humanitatem gratus agnoſco et laudo,) communicatam accepi.

Celebranda quoque eſt opera, qua me viri docti iuuerunt, nec ſua laude defraudandi ſunt ii, quorum humanitati atque eruditioni multa me debere lubens meritoque profiteor. Summe Venerabilis IACOBVS LINDBLOM, epiſcopus Lincopienſis in Suecia, aeſtate ſuperioris anni media, mihi ſponte miſit adnotationes, haud quidem numeroſas, at doctas, quas ERICVS BENZELIVS, epiſcopus quondam itidem Lincopienſis, cuius nomen adhuc eſt in ſumma auctoritate, exemplari ſuo B. Gr. Fabricianae adleuerat. Quam raram viri ſumme venerabilis humanitatem ac liberalitatem vt religioſe veneror et palam praedico; ita, vt alii imitentur, in votis habeo. Nonnullas illarum, quae ad locupletandum hoc volumen conducerent, calci ſubieci; nonnullas illis plagulis, quas nondum ad typographum miſeram, adtexui. Caput de XENOPHONTE b. ZEVNIVS, Profeſſor quondam Wittebergenſis, atque de plurimis Xenophontis libellis egregie meritus, adhuc paullo ante obitum ſuis ornarat ſupplementis; vti illa, quae de LXX reliquisque graecis V. T. interpretibus et de libris apocryphis addita ſunt, b. SCHARFENBERGIVS, doctor quondam Lipſienſis, ſtudioſe collegerat et digeſſerat. Quoniam vero vterque iam aliquot abhinc annis vita deceſſit; ego poſt Zeunium, et cel. PFEIFFERVS, noſtras atque collega mihi amiciſſimus, poſt Scharfenbergium ſpicilegia collegimus. STVRZIVS V. C. et Profeſſor Geranus,

nus, indicem ſcriptorum, a Platone et Ariſtotele laudatorum, mihi, quod cum ſignificatione grati animi profiteor, ſponte ſuppeditauit.. Cel. ACKERMANN, qui in ſuperiore volumine caput de Hippocrate eximie omnibusque plaudentibus elaborarat, de Theophraſti arte medica iisque ſcriptis, quae ad hiſtoriam naturalem pertinent, more ſuo, hoc eſt, docte atque intelligenter diſputauit. Reliquas illius capitis ſectiones ego recenſui. Cel. autem IAEGERVS, vniuerſitatis litterarum Altdorfinae decus, caput de Callimacho gratis ornauit et auxit ſupplementis. Ad hiſtoriam Platonis atque Ariſtotelis litterariam vberius et diligentius exponendam, recentiores operum, quae philoſophi illi reliquerunt, et nos ad noſtram vsque aetatem ſeruata habemus, editores, multa contulerunt. Multa illos debuiſſe Fabricio, nec pauca a me fuiſſe iam antea congeſta, nemo, in hoc litterarum genere verſatus, mirabitur. Editor igitur Platonicorum operum Bipontinus ſingulis tomis notitiam praefixit litterariam et multa collegit. Cel. autem FISCHERVS, Profeſſor Lipſienſis, in praefatione ad nouiſſimam dialogorum quorumdam Platonicorum editionem de codicibus atque editionibus copioſe docteque egit. Quae igitur a viris illis doctis congeſta fuerunt, eorum, quae mihi ad manus non eſſent, aut nondum conquiſita, plurima, (namque omnia repetere, moleſtum ingratumque fore putabam,) digeſſi, in vſum meum aut potius publicum conuerti, atque, lima interdum adhibita, ſuo intexui loco, et tamen inſigniter auxi. Ad caput de Ariſtotele neceſſariis obſeruationibus et additamentis illuſtrandum, mihi admodum fructuoſa fuit diligentia cel. BVHLII, Profeſſoris Gottingenſis. Ille enim tomo primo operum Ariſtotelicorum vberiores et eximias de vita ſcriptisque philoſophi, de codd. msstis, editionibus atque interpretibus tam graecis, quam arabicis et latinis praemiſit commentationes: quibus ad amplificandam noſtram bibliothecam ita vſus ſum, vt, quae in hac antea deeſſent, eaque multa fuerunt, et quae ſcitu neceſſaria viderentur, ſuo quaeuis loco adnotarem, aut paucis verbis indicarem. Et tamen, ampliſſima licet illa meſſe, contigit, vt, praeſertim in indice editionum, haud exiguum mihi relinqueretur ſpicilegium. Id vero nolim arroganter dixiſſe. Nam tanta,

qua fere premimur, librorum, editionum, ac verſionum copia, facile fieri ſolet, vt vna alteraque editio manibus aut memoria elabatur, aut plane incognita ſit. Quis enim reperitur, qui iure quodam gloriari poſſit, ſe omnes, qui ad vnum litterarum genus pertinent, libros vidiſſe aut plenam illorum notitiam comparaſſe ſibi; tantum abeſt, vt audeat pronuntiare, ſe omnes illos legiſſe, aut, quae legit, memoria tenere? Quapropter ego eo minus dubito fateri, a me quoque plura, quae meam vel induſtriam in conquirendis ſubſidiis, vel notitiam effugerunt, vel in tempore non venerunt in manus et memoriam, eſſe praetermiſſa. Inſuper haud paucorum vltimae antiquitatis hominum, rerum et monumentorum notitia et ſcientia partim exigua, partim adhuc obſcura eſt, et plurium virorum ſedulorum reique peritorum induſtriam, curam atque inueſtigationem, partim maiorem poſtulat lucem communeque ſtudium. Atque cel. HEYNIVS in cenſura voluminis II. B. Gr. in ephemerid. litterariis Gottingenſibus ann. 1792. plag. 19. pag. 179. (tanti vero viri iudicium et auctoritas ad meam excuſationem non minus valebunt, quam ad ſeueritatem aliorum, qui cum illo quidem haud comparandi ſibi tamen vnice placent, et in carpendis aliis gloriolam ingenioli ſui quamdam quaerunt, mitigandam,) Heynius igitur iam bene obſeruauit, deſiderari adhuc catalogum omnium hiſtoricorum, qui ante Herodotum et poſt illius aetatem innotuerunt, intelligenter contextum: deeſſe adhuc hiſtoriam poetarum et epicorum, qui poſt Homerum vixerunt, et iambicorum, et lyricorum, atque dramatis antiquiſſimi plenam et adcuratam. Quae quidem ſingula ſingularem requirunt inquiſitionem, multumque temporis atque diligentiam haud vulgarem. Vt autem vel omnium, quod vero vnius hominis aetatem et vires ſuperabit, vel vnius partis tantum hiſtoriam ab origine rite deducturus, fontes ipſos adire poſſit, linguaeque et antiquitatis graecae ſcientia ſit bene imbutus, non eſt, quod praecipiam. Tum in hiſtoria philoſophiae et philoſophorum critica, in explicandis veterum placitis, in examinandis et corrigendis recentiorum erroribus quid poſt Stanleii, Bruckeri aliorumque operam, ſane laude dignam, ſit emendandum et adhuc praeſtandum, eruditos homines haud praeterit.

Nondum

Digitized by Google

Nondum habemus veram omnibusque numeris abſolutam linguae graecae hiſtoriam. Quare, credo, inique mecum is aget, qui forſan, quod non vbiuis omnium exſpectationi aut deſiderio reſponderim, me acrius vituperet. De philoſophis quidem eorumque dogmatibus interdum iudicaui et ab aliorum diſceſſi ſententiis: at vberiorem placitorum expoſitionem et acrius illorum examen, ab inſtituto noſtro alienum, aliorum diligentiae reliqui, materiam tantummodo, cuius auxilio ſplendidius aliquando exſurgat opus, potiſſimum colligendam eſſe ratus. Sed de labore meo et, quibus hoc volumen ditatum eſt, acceſſionibus, penes lectorem aequum atque peritum ſit iudicium. Id tamen adnotandum eſt, me omiſiſſe quaedam, quae alibi formulis typographicis iam deſcripta ſunt, n. ALBINI PLATONICI introductionem in Platonis dialogos, et ſpecimen Hexaplorum, caput I. Geneſeos hebraeis graecisque litteris dupliciter deſcriptum, cum verſione graeca quadruplici. Atque in ſequenti volumine, quod, ſi deus vitam viresque conceſſerit, reliquam voluminis ſecundi et magnam voluminis tertii veteris editionis partem complectetur, plura, quae Fabricius ingeſſerat, monentibus viris doctiſſimis, excludam. Suaſu autem virorum prudentium, reique ipſius conſideratione motus, conſilium nimiae et ſterilis breuitatis, quod propter quorumdam metum, ne nimis creſceret operis moles, olim ceperam et in praefatione ad volumen ſecundum paullo fuſius declararam, abieci; at tamen ſtudui, quantum fieri poterat, breuitati.

In calce huius voluminis adieci ſupplementa, quae Fabricius ad capita de Xenophonte et de Alexandro M. orae exemplaris ſui adſcripſerat, et quae, poſtquam illa capita formulis iam fuerunt deſcripta typographicis, demum acceperam. Atque ad Xenophontem multo vberiora, quam ad reliquos, dedi ſpicilegia.

Ceterum repetenda eſt gratiarum actio, quam debeo celeberrimis BECKIO, qui more ſuo doctas etiam eruditasque hinc inde inſeruit adnotationes, et KEI-

LIO, amicis ſuauiſſimis, quod ſummam curam ac diligentiam in tollendis operarum peccatis poſuerunt. Eamdem mentem gratam profiteor cel. KÜNOELIO, Profeſſori Lipſienſi. Nam poſtquam ven. KEILIVS Wittebergam euocatus novisque laboribus implicitus, operis amplius praeeſſe non potuit, (tamen, qua de re gratulor Vniuerſitati litterarum Lipſicae, Mori, interea fatis praematuris intercepti, ſucceſſor in ordine Theologorum ven. eſt deſignatus,) doctiſſimus mihique amiciſſimus KÜNOELIVS, qui eruditionem et peritiam graecarum litterarum haud vulgarem iam pluribus demonſtrauit libris, in ſocietatem venit ad plagulas a mendis typographicis, quantum fieri poteſt, liberandas. Diligentiam igitur, curam et ſollertiam virorum illorum acutiſſimorum mecum, L. B. laudabis, quod illi quantum cognoui, ſedulo cauerunt, quo minus hoc volumen vitiis typographicis inquinaretur. Quae vero mea culpa aut per infirmitatem humanam commiſſa ſunt peccata, TE, L. B. vt ea mihi ignoſcas, et, ſi lubet, aequo placidoque animo indices, mihique faueas, oro rogoque etiam atque etiam. Vale. Scr. Erlangae d. XXIIII. April. cIↃIↃCCLXXXXIII.

I. A.

[I. A. FABRICII PRAEFATIO VOL. IIdo VETERIS EDITIONIS PRAEFIXA.]

AD LECTOREM.

En Tibi, Lector Beneuole, Hiſtoriam Graecorum Scriptorum, eorum cumprimis, qui exſtant, a me deductam vſque ad tempora geniti ſoſpitatoris noſtri Ieſu Chriſti. Eodem filo, quo coepi ſuperioribus libris, telam hanc continuaſſe me, nec minore ſtudio vſum in hoc eſſe reperies, quod pro aequitate tua non, ſpero, improbabis. Saltem venam aperuiſſe me confido ad pleniorem et accuratiorem notitiam auctorum eius linguae, qua res diuinas et humanas, omnium gentium antiquam memoriam, et diſciplinarum ac ſapientiae omne genus traditum accepimus. Erunt forte, vt ſunt varia hominum ingenia, qui videbuntur ſibi Scipiones, ſi odio habebunt nimium diligentem, volentque multa me omiſiſſe, quae vt minuta vel nullius momenti ipſi aſpernantur. His me excuſatum velim, licet non ſolis illis ſcripſi, magis etiam reueritus iudicia caeterorum, qui praetermiſſa mihi vel perperam poſita imputabunt. Verum in hoc ſcribendi genere nemini contigit ita omne ferre punctum, vt nec liturae nec ſupplemento locum faceret. Nam quod in Apollonio Rhodio reprehenſum eſt a Criticis ἀδιάπτωτον, (ἄπτωτος ὁ Ἀπολλώνιος, *Longin. II. ſect. 33.) vel quod reprehendit in oratore ſui temporis* PLINIVS *IX. 26. epiſt.* nihil peccat, niſi quod nihil peccat; *in huiusmodi ſcriptione numquam vt carperet liuor reperire potuit, neque in praeſenti, vt pulcre ſcio, eſt inuenturus.*

Volueram

Volueram tertio hoc libro referre etiam Geographos, ſed poſtea conſtitui eos ſubiungere horum principi Straboni, cuius inſignem ac praeclaram editionem iam debere coepimus praeſtantiſſimo et doctiſſimo Almelouenio: de Strabone autem, qui ſub Tiberio ſcripſit, locus erit dicendi libro IV, quem ne cum hoc ipſo prodiret, modus voluminis prohibuit. Sequetur idem, vt ſpero, breui, tum, Deo ter Opt. Max. valetudinem ſuppeditante quintus quoque ac ſextus, in quo poſtremo diſſero de Megaſthene, Beroſo ac reliquis, quorum nomine Annius commenta ſua proſcripſit. Hoc monere viſum, ne mirareris praeteritos illos hoc libro a me, ad quem referre eos aetas ſua, qua vixere, videbatur.

Quae ſingula ſim in praeſenti volumine perſequutus, malo te, ipſo inſpecto, videre, vel ſi paucis defungi placet, ex indice intelligere capitum, quem hoc loco infra ſubieci.

INDEX

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

LIBRI TERTII

CAPVT I (olim IV)

De XENOPHONTE, *Athenienſi, eiusque ſcriptis editis ac deperditis et vulgatorum editionibus atque interpretibus. Cum ſupplementis* I. C. ZEVNII *et* G. C. HARLES. pag. 1

CAPVT II. (olim VIII)

De ſcriptis ALEXANDRI M. REGIS MACEDONVM *et catalogus ſcriptorum, qui res geſtas huius Alexandri tradidere, tum de variis* ALEXANDRIS, *qui graece ſcripſerunt. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 25

CAPVT III (olim I)

De PLATONE *et eius ſcriptis editis perditisque et eorum, quae exſtant, editionibus atque interpretibus. Alii* PLATONES. *Scripta varia de Platone et platonica philoſophia per claſſes digeſta ac recenſita. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 57

STVRZII *index ſcriptorum, in operibus Platonis laudatorum.* pag. 112

CAPVT IV (olim III)

Notitia PLATONICORVM *et* ACADEMICORVM *philoſophorum, et* PLATONICARVM, *digeſta ordine alphabeti, cum variis obſeruationibus* FABRICII *et* HARLES. pag. 159

Digitized by Google

CAPVT V (olim VI)

De ARISTOTELE *eiusque ſcriptis editis et eorum editionibus atque interpretibus antiquis ac recentibus. Scripta varia de Ariſtotele et ariſtotelica philoſophia per claſſes digeſta ac recenſita. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 195

Inter alia exhibentur variae lectiones codicis antiqui Lipſienſis de Xenophane, Zenone ac Gorgia. pag. 248

STVRZII *index ſcriptorum etc. ab Ariſtotele laudatorum.* pag. 284

EVSEBII RENAVDOTI *de barbaricis Ariſtotelis librorum verſionibus disquiſitio.* pag. 294

CAPVT VI (olim VII)

Scriptorum ARISTOTELIS *deperditorum catalogus, digeſtus ſecundum ordinem litterarum, cum variis obſeruationibus.* pag. 388

CAPVT VII (olim IX)

De THEOPHRASTO ERESIO *eiusque ſcriptis editis et deperditis, de vulgatorum editionibus atque interpretibus; ſingulatim de Priſciano Lydo. Studio* I. CHR. GOTTL. ACKERMANNI *et* G. C. HARLES. pag. 408

SIEBENKEESII *ſupplem. de codd. romanis.* pag. 457

CAPVT VIII (olim XI)

Catalogus philoſophorum PERIPATETICORVM, *ordine litterarum digeſtus, cum variis obſeruationibus. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 458

In his ANATOLII *inedita quaedam.* pag. 462

Index ſcriptorum, in operibus BOETHII *vniuerſis laudatorum.* pag. 473

CAPVT IX (olim XIII)

Catalogus philoſophorum CYNICORVM, *digeſtus ordine litterarum, cum variis obſeruationibus. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 512

Digitized by Google

CAPVT X (olim XV)

Catalogus philoſophorum STOICORVM, digeſtus ordine alphabeti, cum variis obſeruatt. et auctario G. C. HARLES. pag. 526

CAPVT XI (olim XXIII)

De EPICVRO et eius ſcriptis. Catalogus EPICVREORVM et CYRENAICORVM, quibus acceſſere Mneſiſtratii. De PYRRHONE et SCEPTICIS, quorum itidem, nec non MEGARICORVM, ſiue DIALECTICORVM catalogus ſubiicitur. De EVDAEMONICIS, ELPISTICIS et aliis huiusmodi ſectis minoribus. De ECLECTICA philoſophia. Cum ſupplementis G. C. HARLES. pag. 582

CAPVT XII (olim X)

De Harmonicis ARISTOXENI, ſcriptisque eius deperditis. Tum de ſcriptis muſicis ARISTIDIS, QVINCTILIANI, BACCHII, DIONYSII, ALYPII, GAVDENTII et MANVELIS BRYENNII. Catalogus ſcriptorum de Muſica et Muſicis, quae vel perierunt, vel MSS. deliteſcunt in variis bibliothecis. Cum ſupplementis G. C. HARLES. pag. 632

CAPVT XIII (olim XII)

De hiſtoria LXX interpretum, quae ambulat ſub nomine ARISTEAE. De verſione ipſa LXX ſenum, et aliis graecis librorum veteris inſtrumenti interpretibus, AQVILA, SYMMACHO, THEODOTIONE, de verſione quinta, ſexta etc. De Hexaplis, Octaplis, tetrap'is Origenis, de eiusdem aſteriſcis et obelſcis, quibus editionem LXX. interpretum in hexaplis diſpunxit. De editionibus LVCIANI, HESYCHII, EVSEBII; latina HIERONYMI de graeco, et graeca verſione Hieronymianae de hebraeo tranſlationis. Cum ſupplementis I. G. SCHARFENBERGII et AVG. FRID. PFEIFFERI. pag. 658

CAPVT XIV (olim XXVIIII)

De IESV SIRACHIDE et aliis ſcriptoribus ſacris, qui non fuere in canone Hebraeorum, primorumque Chriſtianorum. De librorum illorum interpretibus. De Pſalmo CLI. Pſalterio Salomonis aliisque pſeudepigraphis propheticis,

Digitized by Google

cis, de quibus ſingularis liber promittitur, codici apocrypho N. T. reſponſurus. Cum eorumdem ſupplementis. pag. 718

CAPVT XV (olim XVI)

De LYCOPHRONE, *Chalcidenſi, eiusque Alexandrae editionibus atque interpretibus. De ſcriptis* LYCOPHRONIS *deperditis, et index ſcriptorum, in commentariis Tzetzae citatorum. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 750

CAPVT XVI (olim XVII)

De THEOCRITO *et graecis in eum ſcholiis; de* BIONIS, *Smyrnaei,* MOSCHI, *Syracuſii,* SIMMIAE *et* DOSIADAE, *Rhodiorum, ſcriptis editis ac deperditis, de ſcholiis* MANVELIS HOLOBOLI, *rhetoris, qui temporibus Michaelis Palaeologi et Andronici, filii, vixit; de inſcriptionibus* HERODIS *ac* REGILLAE *etc. Index ſcriptorum in ſcholiis ad Theocritum citatorum. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 764

CAPVT XVII (olim XVIII)

De CALLIMACHO *eiusque ſcriptis et in eum ſcholiis editis ac deperditis, tum eorum, quae exſtant,* CALLIMACHI *poematum editionibus atque interpretibus. Indiculus ſcriptorum, in ſcholiis graecis ad Callimachum laudatorum. Cum ſupplementis* W. IAEGERI *et* G. C. HARLES. pag. 814

I. A. FABRICII *Supplementa miſta ad capp. de Xenophonte et Alexandro M.* pag. 833

BIBLIO-

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTHECAE GRAECAE

LIBER III

DE SCRIPTORIBVS

QVI CLARVERVNT A PLATONE ET XENOPHONTE VSQVE AD TEMPORA NATI CHRISTI SERVATORIS NOSTRI.

Vol. II. p. 70

CAPVT I

DE XENOPHONTE ATHENIENSI.

I. *De Xenophontis vita atque aetate.* II. *Scriptorum eius editorum notitia cum variis obſeruationibus.* III. *Suppoſita illi ſcripta. Scripta item deperdita, et interpretes eius deperditi.* IV. *Editiones.*

[Cum ſupplementis *Io. Caroli Zeunii*, Profeſſoris quondam Wittenbergenſis, et *G. C. Harles.*]

I.

XENOPHON Grylli a) F. Erchieus ex tribu Aegeide, Athenienſis, natus eſt Olymp. LXXXII b). Adultior factus Socrati ſe in diſciplinam dedit; poſtea inſinuauit in amicitiam

a) *Menagius* p. 104. ad Laertium inter plures Xenophontes, ab hoc diuerſos, (quibus addendus *Xenophon*, Solenſis, a cane adamatus, teſte Aeliano lib. I. cap. 6. de animalibus, et *Xenophon*, Siculus, ineptus Sophiſta, de quo Philoſtratus pag. 511.) refert ex Chronico Alex. ſiue Paſchali p. 168. *Xenophontem*, Orzylai F. ſed pro *Orzylai* legendum *Grylli*, vt Menagius ipſe pulcre obſeruat, p. 100. b. *Fabric.* *Xenophon*, Corinthius, apud *Athen.* XIII. p. 573. *Xenophontis*, Epheſii, meminit Politian. Miſc. cap. 51. *Lipſ.* ad Tacit. p. 326. *Reineſ.* Inſcript. nr. XII. 103. edit. a Cocchio. 1726. *Heumann.*

b) Haec eſt ſententia vulgo recepta et probata, quae quidem non diſerto ſcriptoris teſtimonio nititur, ſed colligitur ex eo, quod *Steſicles* apud *Laertium* II. 56. tradit, Xenophontem anno Olymp. CV. primo mortuum eſſe, atque eumdem nonaginta annos amplius vixiſſe, Lucianus de Longaeuis adfirmat. Quodſi horum auctoritatem probaueris, efficitur primo, vt ille circiter anno Olymp. LXXXII. tertio natus ſit: deinde vt, quum, pugna ad Delium anno Olymp. LXXXIX. primo committeretur, cui ipſum interfuiſſe *Laertius* II. 22. et *Strabo* lib. IX. p. 618. confirmant, annorum ſex et viginti fuerit: denique circiter quinquaginta annos natus expeditioni Cyri interfuerit aduerſus Artaxerxem regem, quae cadit in annum Olymp. XCIV. quartum. Verum Steſiclis auctoritatem vanam reddere videntur duo: primum, quod *Xenophon* Hiſt. Gr. VI. 4. extr. adhuc Alexandri, Pheraeorum tyranni, necem commemorat, quae, ſi *Diodorum Sic.* XVI. 14. audis, demum anno Olymp. CV. quarto facta eſt; ergo, ſi fidem Diodori probas, tribus aut quatuor annis poſteriorem ex vita diſceſſiſſe Xenophontem ſtatuas neceſſe eſt. Deinde, quod *Xenophon*, quum Cyrum ſequeretur, vocatur νεανίας Exped. II. 1, 13. et III. 1, 25. vbi

Digitized by Google

amicitiam Cyri iunioris [c]), eique, Olymp. XCIV. 4. aduerſus fratrem Artaxerxen profecto, adſuit. Quamuis vero Cyrus in proelio iſthoc interficeretur, Xenophon tamen, qui decem millibus Graecorum [d]), in auxilium illi miſſorum, praeerat [e]) [¶] non modo in cornu, quo ſteterat, vicit, ſed etiam exercitum ſuum ab hoſtium vi et inſidiis tutum praeſtitit, domumque reduxit [f]). Ageſilao, Lacedaemoniorum Regi, percarus, quem etiam praeceptis imbuit [g]), teſte *Cicerone* III. de Oratore cap. 34. Ab Athenienſibus exſilio damnatus eſt [h]), atque in Scillunthio, praedio Elidis [i]), tum in Lepreo, atque Corinthi [k]) ſenectutem exegit, ibique hiſtorias, ad quas idoneum illum *Iſocrates* [l]) iudicauerat, et alia ſcripta per otium compoſuit. Dictione vſus eſt, melle, vt ait *Cicero* [m]), dulciori, ita, vt Muſa atque apis Attica dictus

25. vbi de imperio exercitus ſuſcipiendo eſt ſermo, ipſe, οὐδὲν προφασίζομαι τὴν ἡλικίαν, inquit, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν ἡγοῦμαι etc. atque III. 2, 37. ſe ipſe dicit ducum νεώτατος. Quae igitur quum in virum quinquagenarium minus conuenire videantur, nuperus Anabaſeos interpres Gallicus, *Larcherus* Cel. in praefatione ſtatuit, Xenophontem, quum Cyrum ſequeretur, tantum ſex aut ſeptem et viginti annos natum fuiſſe, negatque adeo, eumdem proelio ad Delium intereſſe potuiſſe, quoniam tum non niſi quinque annorum puer fuiſſet. Iam *Forſterus* in Diſſert. quae eſt in *Spelmani* interpretatione Anglicana Expedit. Cyri, idem ſtatuit. Vtraque ſententia, fateor, magnis impedita eſt difficultatibus. Nam aut Steſiclis numeri ſunt vitioſi exiſtimandi, aut Diodorum a vero aberraſſe eſt concedendum. Poſterior ratio aliquid ponderis accipit ab Euſebio in Chron. qui ad annum Olymp. CIV. primum notat: *Alexander Pheraeus agnoſcitur:* id quod de nece illius intelligendum eſſe videtur. Ceterum loca Anabaſeos illa ad ſententiam vulgarem confutandam minus valent. Nam νεανίας, quemadmodum dudum Carpentarius in praefat. ad verſionem Gallicam Ageſilai Xenophontei et Hutchinſonus in diſſert. prima de Xenophonte eiusque ſcriptis docuerunt, de *homine temerario rerumque gerendarum rudi*, ἡλικία de *aetate ingraveſcente et imbecilliore*, atque νεώτατος de *tempore militiae* facile accipi poteſt. *Zeune*. Sed compara *Weſſeling*. ad Diodor. Sic. tom. II. p. 62. et *Schneider*. praefat. ad Xen. hiſt. gr. pag. X ſqq. *Corſin*. in Faſt. Attic. tom. II. p. 279. ſuſpicatur, Xenophontem natum fuiſſe circa Olymp. LXXXIV. et mortuum Olymp. CV. *Harl*.

c) H. e. commendatus a Proxeno; cuius hortatu, non ſine Socratis magiſtri conſilio et reſponſo Apollinis Sardes ad Cyrum, iam iam inde cum exercitu profecturum, venit. Vid. *Xenoph*. Exped. III. 1, 4—10. *Zeune*.

d) *Plutarch*. Ageſilao p. 600. Alii etiam proelio interfuit Xenophon; vbi, victis Athenienſibus Xenophontem equo delapſum videns Socrates, qui iam ipſe equum amiſerat, Xenophontem in humeros receptum per multa ſtadia portauit atque eripuit, teſte *Strabone* IX. pag. 403.

e) Haec perperam dicuntur. Nam hoc tempore nondum vllam imperii partem adminiſtrabat, vid. Exped. l. l. ſed demum exercitus ducibus fraude ſcelesta Tiſſaphernis e medio ſublatis, et rebus Graecorum propemodum deſperatis, ipſe imperium ſuſcepit, et alios, vt idem fortiter facerent, hortatus eſt. *Zeune*. Heumann. quoque in not. msta, id falſo dici probat, quia Xenophon ipſe init. lib. II. fateatur, ſe poſt mortem demum Cyri factum eſſe ducem. *Harl*.

f) Etſi nec ſolus, nec ſummus erat militum dux; nam communibus ſere ſuffragiis res adminiſtrabatur: quum tamen conſulendo, ſuadendo, monendo, agendo, proſpiciendo et vigilando eius opera, cura et induſtria prae ceteris conſpicua exſtiterit, merito Graecorum ſaluus reditus, quem omnes tantopere admirantur, ei tribui poteſt. *Zeune*.

g) Eumdem ſecutus eſt in Aſiam aduerſus Perſas, et inde cum eodem rediit in Graeciam aduerſus Boeotios, interfuitque pugnae ad Coroneam. vid. Exped. V. 3, 6. *Zeune*.

h) Hoc factum eſt ἐπὶ Λακωνισμῷ, quum eſſet apud Ageſilaum in Aſia, vt Laertius refert: ſed, ſecundum Pauſaniam, propterea, quod contra Artaxerxem, Athenienſibus beneuolum, a partibus ſteterat Cyri, populo infenſiſſimi. *Zeune*.

i) *Plutarch*. de exſilio p. 603. et 605. *Fabric*. Inprimis conſule ipſum Xenophontem eiusque interpretes ad Expedit. V. 3, 5—13. *Zeune*.

k) *Laertius* in Xenophontis vita lib. II. ſect. 53.

l) *Photius* cod. CVI.

m) *Cicero* in Oratore cap. IX. et XIX.

dictus fuerit, et Muſae ipſae Xenophontis ore loquutae viderentur [n]), atque ab *Ariſtide* [o]) aliisque in exemplum ſtili tenuis, ſiue ſimplicis elegantiſſimi ac vere Attici proponatur. [A poeticis tamen formis non omnino abſtinuit: et laconicas formas interdum occurrere apud eum, obſeruat *Valcken.* in Diatribe de fragm. Euripid. pag. 292 ſq. *Harl*] In ſapientiae ſtudio Socratis diſcipulus, atque, vt ait *Euſebius* XV. 61. Praeparat. Ἑταίρων γνωριμώτατος fuit. Platonis aemulus [p]) potius quam amicus: elegantiarum [q]) in armis praecipue ſtudioſus. Vxorem habuit Phileſiam, filios Diodorum, et, qui in pugna Mantinenſi fortiter pugnans cecidit [r]), auo cognominem Gryllum. Obiit Corinthi Olymp. CV. 1. (ante Chriſtum CCCLX.) annos natus XC. vt teſtatur *Lucianus* in Longaeuis, qui in libro de ſcribenda Hiſtoria tom. I. p. 430 breui, ſed inſigni elogio eum vocat δίκαιον συγγραφέα, *idoneum ac dignum Hiſtoricum (einen rechtſchaffenen Geſchichtſchreiber)* ita enim malo reddere [s]), quam *iuſtum*, vt p. 704. Ταῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. Sic apud Sopatrum in Hermogenem pag. 22. extrem. δίκαιος ῥήτωρ e Platone, quod mox exponitur ῥήτωρ ἀγαθός [t]).

II. Scripta Xenophontis [u]) haec ad nos peruenerunt: [ꝑ]

ΚΥ΄ΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙ΄ΑΣ *de Cyri maioris, (qui Olymp. LVIII. 1. Croeſum vicit) vita ac diſciplina libri VIII.* opus lectu digniſſimum [v]). Veteres quidem nonnulli, vt *Auſo-*

n) *Menag.* p. 103. ad Laert. Attamen *Helladius* apud *Photium* cod. CCLXXIX. pag. 872. Xenophontem Ἀττικισμῷ νομοθέτην haberi vetat.

o) *Ariſtides* libro II. artis Rhetor. qui eſt περὶ ἀφελοῦς λόγου.

p) Vide ad *Laert.* III. 34. *Gellium* XIV. 3. *Athenaeum* XI. p. 504 ſq. *Aemilianum* III. 17. Var. *Syncellum* p. 255. *Fabric. Gellius* l. c. negauit, Platonis mentionem fieri in Xenophontis libris, idque tribuit aemulationi, quae inter eos fuiſſe traditur. At in Mem. Socr. III. 6. 1. vbi vid. Erneſti, Xen. meminit Platonis: quo loco iam vſus eſt Muretus Var. Lect. V. 14. ad Gellium refellendum., adde Valcken. ad Xen. M. S. IV. 7, 5. pag. 250 ſq. edit. Erneſti. *Harl.*

q) *Aelian.* III. 24. Var.

r) *Laert.* II. 52. et 54. *Aelian.* III. 3. Var.

s) At male reprehendit interpretem latinum Fabricius. Nam Latini eodem ſenſu dicunt *iuſtum.* vid. *Ruhnken.* ad Xenoph. M. S. p. 236 ſq. de ſignificatu voc. δίκαιος eleganter diſputantem. *Harl.*

t) De Xenophonte pluribus agit *Stanleius* hiſt. phil. p. 209 ſqq. [*Brucker.* hiſtor. crit. phil. vol. I. p. 571 ſqq.] Vita Xenoph. in Bibl. britann. tom. VI. p. 352 ſqq. de ſtilo Xenophontis vid. *Vauaſſor* p. 8 ſqq. *Xenophon* pro *Chaerephon* male legitur in Plutarcho. vid. *Bayle* Diction. voc. Lycurge, not. z. p. 1618 ſq. *Heumann.*

u) *Laert.* II. 56. ait Xenophontem ſcripſiſſe βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα. Deinde enumerat ſolos illos libros, qui hodie exſtant, et ſane proxime accedunt ad numerum quadrageſimum, ſunt enim XXXVII. exceptis Epiſtolis. Menagius quatuordecim ſolaupereſſe, perperam ſcripſit, neque enim Cyripaediam pro vno, ſed pro octo computauit libris Laertius, atque ita in aliis. Neque valde audiendus Suidas, qui ex Laertii loco, obiter inſpecto, Xenophonti tribuit libros plures, quam XL.

v) Confer *Heumanni* Poecile, tom. II. p. 2 ſqq. *Harl.* — Vulgo vertitur *de inſtitutione Cyri.* Male. Παιδείαν enim hic ſignificare *diſciplinam militarem*, ipſe Xenophon docet pag. 98. Sic apud eumdem Cyropaed. p. 122. παιδεία ſignificat *diſciplinam militarem*, et p. 241. eadem vox ſignificat mores receptos et inſtituta publica. Ibidem p. 218. memoratur παιδεία τῶν παίδων, atque hac deſcriptione ſatis diſcernitur a παιδείᾳ regia. Ac ſane toto hoc opere nihil aliud agit Xenophon, itemque circa diſciplinam aulae domeſticam. Ceterum illud peccauit Xenophon, quod nec in prooemio, nec in concluſione operis poſteritatem edocuit, e quibus monumentis hiſtoriam Cyri depromſerit. Illud vero totum opus legenti manifeſtiſſimum eſt, Xenophontem non fictitiam, ſed veram ſcripſiſſe hiſtoriam; etſi facile credo, inſertas paſſim oratio-

Digitized by Google

nius cap. XXIX. nr. 3. Panegyrici, et plures e recentibus adſenſerunt ſententiae *Ciceronis*, Platonem III. de legibus ſecuti, qui lib. I. epiſt. 1. ad Q. Fratrem, *Cyrus ille*, inquit, *a Xenophonte non ad Hiſtoriae fidem ſcriptus, ſed ad effigiem iuſti imperii, cuius ſumma grauitas ab illo Philoſopho cum ſingulari comitate coniungitur, quos quidem libros non ſine cauſa noſter ille Africanus de manibus ponere non ſolebat.* Confer Acta Erud. 1718. p. 395. et 1723. p. 273. Biblioth. german. III. pag. 125 — 133. *Menagii* notas ad Laertii III. 34. p. 151. et *Tho. Crenii* tom. III. Methodor. p. 379. Diſſertatio autem *Franciſci Carpentarii*, quam huic ſententiae Ciceronis oppoſuit, edita non eſt, quod ſciam w).

Latine

nes et colloquia maximam partem deberi ingenio Xenophontis, hac in re imitati hiſtoricos graecos ceteros. Inepte Hieronymus hoc opus citat lib. I. adu. Iouinianum, p. 36. ita: Xenophon ſcribit *in Cyri maioris infantia.* Melius idem lib. II. adverſus Iouin. pag. 55. ſcribit: Perſarum regis Cyri vitam Xenophon octo luminibus explicat. Confer Fabro - Cellarianum Lexicon voc. *Paedia.* Cyropaediam eſſe hiſtoriam fictam, contendit *Scaliger.* in Prolegomenis ad Emendat. Temp. p. 31 ſq. Contra, Herodotum eſſe hiſtoricum fabuloſiſſimum, Xenophontem vero eſſe hiſtoricum iudicioſiſſimum, ex collatione hiſtoriae Cyri, ab vtroque deſcriptae, luculenter oſtendit *Hardtius* in *Memoria Ximenii* p. 5 — 16. Idem ſtatuit *Prideaux* Hiſt. V. T. tom. I. pag. 139 ſq. — Xenophontis Cyropaediam ſemper in manibus habebat Scipio Africanus, teſte *Cicerone* lib. II. Tuſcul. cap. 26. *Heumann.* Ab vtraque parte peccatum eſſe videtur. vid. ſupra lib. II. cap. 20, 3. p. 331 ſq. vol. II. Equidem reor, Xenophontem in his libris imperium regium, ſ. monarchiam, feliciter moderateque adminiſtratam, commendaturum atque praecepta fuiſſe daturum, quomodo princeps ab pueritia bene recteque inſtitui, prudentiae, ſapientiae omnisque virtutis legibus mature erudiri perpetuoque exerceri, corpus eius animusque rite formari et ille ſuis ciuibus fide, cura ſollertiaque imperare, denique ita regnare debeat, vt iucunde ſecureque cum ſuis viuere et, ſuis virtutibus rectique et gratae poſterorum memoriae conſcientia fretus, quiete mori poſſit, Cyrum tamquam exemplum boni perfectique regis quod imitarentur reliqui, propoſuiſſe. Ex vera igitur hiſtoria Perſarum Cyrique ea delegit, quae conſilio ſuo apta viderentur: ſed multa, quibus potiſſimum ſua praecepta virtutemque, a Socrate traditam, etiam regibus regnisque vtilem, commendaret principibus, ingenioſe Cyro ſuo adfinxiſſe, multa exornaſſe atque amplificaſſe, adeoque libellum fere quemdam romanenſem, vti dicunt, politicum eumque egregium conſcripſiſſe arbitror. Hinc multus eſt de educatione et principis et ciuium, de diſciplina militari, regio imperio, maxime vtili ac neceſſario, de temperantia aliisque virtutibus. Idem de obitu Cyri ab aliis diſcedit ſcriptoribus, vt multa adhuc ſalubria conſilia hac ratione commode dare regibus, et vtilitatem Socraticae doctrinae, tamquam in exemplo, laudare poſſet. Vera, quae plurima fuerint, falſis, ingenioſe excogitatis lepideque et probabiliter expoſitis, ſuauiter miſcuit. *Harl.*

w) Inſcribitur *Cyri inſtitutio* a primo libro: in ſequentibus vero libris vſus ac fructus illius diſciplinae traditur et exemplis idoneis omnis generis comprobatur. Pari modo Ἀνάβασις Κύρου non niſi a primo libro nomen accepit: poſteriores vero ſex libri continent Graecorum reditum, qui cum expeditione arcto copulatus eſt vinculo. Quum vero Xenophon in Cyropaedia multis modis ab Herodoto aliisque ſcriptoribus diſcrepet, de eius fide in hoc opere viri eruditi inter ſe diſſentiunt. Veteres quidem, in his Cicero, Plato, Dionyſius Halic. Auſonius, atque ex recentioribus, praeter Ioſ. Scaligerum, Petauium, Sethum Caluiſium et Ger. Voſſium, inprimis *Fraguier* in diſſert. ſur la Cyropédie de Xenophon, tom. II. pag. 63. Mem. de l'Acad. des I. et B. L. [*Leutwein.* Rector ſcholae Halae Sueu. in prol. de Paedeut. Xenophontis, Halae Sueu. 1779.] negant, Cyrum Xenophonteum ad hiſtoriae fidem ſcriptum eſſe: ſed fidem defendere conantur *Freret* in Obſeruatt. ſur la Cyropédie de Xenophon, principalement par rapport à la Geographie, ibidem tom. VI. p. 340. tom. X. p. 678. *Banier* in Reflexions ſur la Cyropédie et ſur l'hiſtoire de Cyrus ibid. tom. IX. p. 1. et inprimis *Hutchinſonus* in Diſſert. prima de Vita et ſcriptis Xenophontis. Verum, quemadmodum tota operis deſcriptio et forma prodit, Xenophon ſummum ſuisque numeris abſolutum regem et imperatorem

Digitized by Google

Latine [Paedia, de venatione, de republ. Lacedaem. de Ageſil. pro Socrate, de tyrann. lat. Florent. 1504. 8. *Harl.*] interprete *Iulio Gabriele Eugubino* cum eius caſtigationibus prodiit Cyropaedia, Venet. 1569. 8. Laudat hanc verſionem *Thom. Crenius* parte XI. Animaduerſſ. p. 214. Deinde cum aliis quibusdam per *Ioach. Camerarium*, Pariſ. 1572. 4. apud Wechelum. Et ante hos, *Francisco Philelpho* interprete, [Romae, 1474. 4. per Arnold. de Villa. vid. *Audiffredi* catal. rom. editt. ſaec. XV. p. 443 ſq. *Morell.* ad Pinelli catal. nr. 2620. tom. II. p. 53 ſq. *Harl.*] Bononiae, 1520. fol. *) et in editionibus Xenophontis latinis ac graecolatinis Baſileenſibus, et H. Stephani. *Fabric.* Lib. I. lat. cum enarrationibus grammaticis Kauffm. Argentor. 1575. 8. *Harl.*

Graece excuſa eſt Louan. 1527. 4. et ex parte Lugd. Bat. 1623. 8. 1627. 8. Integra Oxoniae e theatro Scheldoniano ann. 1679. 12. *Fabric.* Graece [libri IV. priores Pariſ. ex offic. Chr. Wechelii 1538. 4. — libr. IV. poſterior. ibid. 1539. *Harl.*] — graece, ex recenſione *Caſtalionis*, ſed non ſine multis vitiis, quatuor priores libri Argentorati apud Theodoſium Rihelium 1565. 8. in vſum ſcholarum ſunt recuſi. — Libri I. II. VIII. in vſum ſcholarum graece Lugd. Bat. ex officina Bonauenturae et Abr. Elzeuir. prodierunt 1647. 8. textus eſt Stephanianae recenſionis. — Pari modo tota Cyropaedia edita eſt Amſtelodami 1671. 8. [— *Xen. Cyrop.* orationes, gr. apud Iac. Bogardum. Pariſ. 1543. 12. — Ex *Xen.* de educatione liberor. apud Perſas, gr. et lat. Pariſ. apud Guil. Morel. 1563. 8. *Harl.*] — Verum textu ad editiones, codicem Bodleianum et virorum doctorum, vt Mureti, Stephani et Leonclauii, coniecturas recenſito, cum Leonclauiana, ſed ſaepe refiсta, verſione latina, et ſuis animadverſionibus, quae fere ex Mureti, Stephani, Leonclauii et Raphelii notis ſunt compilatae, ſplendide *Cyropaediam* edidit *Thomas Hutchinſonus* Oxonii 1727. 4. praemiſſis duabus diſſertationibus de Xenophonte, eiusque ſcriptis, atque addito triplici indice, vt: vocabulorum orientalium, a Xenophonte memoratorum; vocabulorum, ad rem militarem ſpectantium, et rerum memorabilium. Etſi textus eſt purior, nec contemnendae ſunt notae ſubiectae, non tamen ſemper diligens lectionum habitus eſt delectus, praetermiſſis ſaepe plane, aut in notas reiectis lectionibus optimis; atque notae interdum continent res alienas, quae ad Xenophontis orationem illuſtrandam minime faciunt. Eadem haec editio inde ab anno 1730. ſepties repetita eſt Londini 8. [Glasguae gr. lat. Foulis 1767. tom. IV. 8.] non niſi diſſertationibus et indice vocabulorum orientalium praetermiſſis. [graece Oxon. 1772. mai. 8.] — Haec minor

A 3 *Hutchinſoni*

peratorem deſcripſit, Cyrumque adeo finxit, qualis quidem in omni genere eſſe debuerit, non qualis re fuerit. Ergo ex ſcriptoribus et inprimis Herodoto, quem ob oculos ſaepenumero habuiſſe facile animaduertitur, ſumſit, quicquid ad rem cauſamque pertinere exiſtimabat, praetermiſſis aut mutatis iis, quae a perſona optimi regis, qui regnum recte et honeſte partim vi, partim conſilio et humanitate parit, partumque prudenter et tuto conſeruat, abhorrere videbantur. *Zeune.*

x) Eadem interpretatio edita eſt quoque octonis cum epiſtola *Phil. Beroaldi*, Bononienſis, ineunte ſeculo XVI. ſine loc. et anno, vna cum *Xenophontis* libello de Venatione latino per *Leonicenum*, *Philelphi* verſione lat. libelli de Rep. Laced. et Ageſilai laudibus, et *Leon. Aretini* verſione lat. Apologiae pro Socrate et libelli de tyrannide. [conf. *Solgeri* catal. tom. III. p. 285. et paullo infra, ad ſect. de Lacedaem. rep. notata. Eadem e verſ. Beroaldi ſ. l. 1511. 8. expenſis Trot.] Haec et Bononienſis editio horum libellorum ob vſum criticum eſt praeferenda editioni, quam *Mich. Iſingrinius* Baſil. 1551. octonis curauit: haec enim caſtigata eſt ad textum graecum editionis Caſtalioneae, quam idem Iſingrinius ediderat. *Zeune.*

Hutchinſoni editio repetita eſt nuper Lipſiae 1774. et 1784. 8. ſed tantum cum ſelectis Hutchinſoni notis, ſine verſione et indice rerum, pro quo indicem Graecitatis, breuem quidem, at elegantem, addidit *Morus* Cel. Profeſſor Lipſienſis. — Mera Hutchinſóniana recenſio ſine vllis notis, ſed cum indice graecitatis, qui fere ex Mori indice compilatus eſt, et cum indice rerum, repetita eſt Francof. et Lipſ. 1776. 8. — *Cyropaediam*, ad omnes libros editos, codicem Guelferbytanum, loca veterum Grammaticorum, verſiones antiquas, e libris ſcriptis factas, Brodaei aliorumque lectiones et emendationes diligenter recenſitam, edidi (*I. C. Zeunius*) Lipſiae 1780. 8. cum notis ſubiectis, quae vel lectionem diiudicant, vel illuſtrant hiſtorias, vel loca difficiliora explanant, vel orationis elegantiam oſtendunt, addito indice triplici, graecitatis, qui eſt copioſiſſimus, nominum, qui loca et homines comprehendit et illuſtrat, atque ſyntactico et rhetorico: praeterea capitibus et minoribus ſectionibus argumentum breue eſt praemiſſum. — Recenſio Zeuniana, a qua in quibusdam locis maxime libri primi eſt receſſum, cum indice graecitatis Germanico et pari modo argumento breui capitibus et ſectionibus minoribus praemiſſo, repetita eſt Berolini 1784. 8. ſtudio *Mart. Heur. Thiemii. Zeune.* — gr. ad Th. Hutchinſoni recenſionem, cum indice, Stutgard. 1789. 8. *Harl.*

Graece et latine [libri III. priores Ingolſtad. 1600. *Harl.*] Lond. 1648. 8. [ibid. 1660. 1674. 1698. 1713. 1720. Oxon. 1727. 8. Lond. 1729. 1736. *Harl.*] Librum I. II. et V. latine etiam tranſtulit et notis illuſtrauit *Ioh. Caſelius. Fabric.* gr. et lat. Lugd. 1612. 12. *Harl.*

Gallice vertit *Franciſcus Carpentarius* Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8. *Fabric.* Iam ante Cyropaediam Gallice interpretati eſſe dicuntur *De Vintemille* 1547. et *Goulart* 1613. atque nuper idem fecit *Dacier*, Pariſiis 1777. 12. *Zeune.*

* *Italice*, *Iacobus Poggius Bracciolini*, Florentinus, [Flor. apud her. Iunt. 1521. 8.] in Tuſculano 1527. 8. *Fabric.* vide *Paitoni* Bibl. degli autori antichi gr. e lat. volgarizzati, tom. IV. p. 40 ſqq. vbi memorantur verſio ſine loc. et ann. in 4. — verſ. *Dominici*, Venet. 1548. (in calce 1549.) 8. mutato tituli folio. 1558. etc. conf. *Freytag.* Adparat. litter. tom. II. pag. 1293 ſqq. *Harl.*

Anglice libros quatuor priores *Franciſcus Digby*, poſteriores *Ioh. Norris*, Lond. 1685. 8. praemiſſa Xenophontis vita.

Germanice primus vertit *Hieron. Boner*, Auguſt. Vindel. 1540. fol. Idem fecit *Laſius* quidam, Roſtochi et Wismar. 1761. 8. *Aug. Chr. Borhek*, Lemgouiae 1778. 8. et *Frid. Grillo* Lipſiae 1785. 8. *Zeune.* In linguam *Bohemicam* neſcio quis? vertit 1605. 4. *Harl.*

Codices Cyropaediae, qui quidem ad noſtram peruenerunt notitiam, ſunt: 1) *Budenſis*, quem, ex bibliotheca Budenſi allatum, Vincentius Obſopoeus communicauerat cum Ioach. Camerario, qui interdum inde lectionem laudat in notis ad ſuam Cyropaediam Latinam. Vbi nunc hic codex lateat, nos fugit. 2) *Bodleianus* ſiue *Oxonienſis*, quo vſus eſt Hutchinſonus. 3) *Guelferbytanus*, quem excuſſit Zeunius. 4) *Leidenſis*, nondum ſatis inſpectus et vſurpatus. 5) *Pariſienſes regii duo* numero MDCXXXV. et MDCXLI. qui adhuc diligentem inſpectorem religioſumque criticum deſiderant. [De cod. *Vindobonenſi* vid. Lambec. in *Schelhorn*'i Amoenit. litterar. tom. V. p. 103 ſqq. *Harl.*] Idem dicendum eſt de codicibus, qui in Italia, et maxime

Digitized by Google

me in regia bibliotheca *Taurinenſi* [vid. Catal. MSSt. illius bibl. p. 254. et 393. *Harl.*] latere dicuntur. *Zeune.* — *Matritenſis*, teſte Iriarto, pag. 369. *Harl.*

ΚΥ'ΡΟΥ 'ΑΝΑΒΑ'ΣΕΩΣ y) *de Cyri minoris expeditione* z) in Aſiam, aduerſus fratrem Artaxerxen Olymp. XCIV. 4. infeliciter ſuſcepta, *libri VII.* a Xenophonte editi ſub nomine *Themiſtogenis Syracuſii* aa), ſi credimus *Iohanni Tzetzae* Chil. IV. hiſtor. 154. Sane Themiſtogenem de expeditione Cyri ſcripſiſſe, adfirmat Xenophon initio tertii libri de rebus Graecorum, cuius loci meminit etiam Suidas in Θεμιςογ. [et ex illo *Eudocia* in 'Ιωνιᾷ p. 233.] addens, eumdem et alia ſcripſiſſe de patria ſua. Huic expeditioni Xenophon ipſe interfuit praeclari ducis partibus functus, et in ſuo cornu victor bb): licet Cyrus, [?] cui opem ferebat, vinceretur. Confer, quae viri docti ad *Aelian.* III. 7. Var. et *M. Antonii Mureti* notas ad Xenophontis Cyropaediam et 'Ανάβασιν. Ingolſtad. 1602. 8. *Fabric.* inprimis cel. *Morum* in Prolegg. ad Xenoph. Hiſt. gr. pag. XXXV ſqq. cap. VI. vbi adſerit librum Xenophonti, et diuerſas variorum ſententias adfert atque excutit vberius. adde cl. *Schneideri* not. ad Xenoph. hiſt. gr. III. 1, 2. p. 124 ſq. *Harl.*

Ad imitationem huius operis Xenophontei *Arrianus*, Nicomedienſis, *Xenophon iunior* dictus, ſcripſit libros VII. *ἀναβάσεως* Alexandri M. vt *Oneſicritus παιδείαν* 'Αλεξάνδρου compoſuerat, Xenophontem imitatus, teſte *Laertio* VI. 84. De eo, quod in hoc opere prooemium nullum praemittat Xenophon, vide Lucianum, quomodo ſcribenda hiſtoria ſit, tom. I. p. 618. Latine vertit hos libros *Romulus Amaſaeus*, ad Lud. Auilam, Caroli V. imp. cubicularium, Bonon. 1533. fol. cc) et *Ianus Laſcaris*. Gallice *Claudius Seiſſelius*, Pariſ. 1529. fol. e latino (vt ipſe profitetur) Iani Laſcaris. Nouiſſime *Nicolaus Perrotus Ablancurtius*, Pariſ. 1648. 8. quam verſionem Menagius II. 57. p. 103. ad Laertium ita celebrat, vt Xenophontem ipſum, (cuius ſermonem Gratiae finxiſſe dicuntur, teſte *Quinctiliano*, X. 1. Inſt.) elegantia viciſſe

y) 'Ανάβασιν vocat, i. e. Cyri adſcenſionem in Aſiam. Initio libri ſecundi vocat ἄνοδον. Ergo hic titulus conuenit ſoli libro primo. Ipſe *Xenophon* initio libri quinti ſcribit, ſe primo libro deſcripſiſſe ἀνάβασιν Graecorum cum Cyro: item initio libri ſeptimi. Ceteri libri nil habent de Cyro eiusque in fratrem ἀναβάσει. Recte ſex libros reliquos dixeris Itinerarium Xenophontis. Atqui ſciendum eſt, a Xenophonte ſeptem illos libros de expeditione Cyri non tam honori Cyri, quam ſuae ipſius memoriae dicatos eſſe. In ſolo enim primo libro hiſtoria Cyri minoris vsque ad mortem eius deſcribitur: in ceteris ſex libris memorantur fata exercitus Cyriani vsque ad eius in Graeciam reditum, et potiſſimum dicta factaque Xenophontis in illo temporis articulo, quae ita deſcribuntur, vt vere dici poſſint vtramque facere paginam. Epitomen librorum ſeptem de expeditione exhibet *Stanlei.* hiſtor. philoſ. part. III. in vita Xenophontis cap. I. II. III. *Heumann.*

z) Profectionem e Graecia in Aſiam Graeci vocabant ἀνάβασιν, profectionem vero ex Aſia in Graeciam κατάβασιν, idque nos docet Xenophon vltimis verbis lib. VII. de Expeditione Cyri. Sic nos, inferioris Saxoniae incolae, dicimus, *in Ober-Sachſen hinauf reiſen.* En ἀνάβασιν. *Heumann.*

aa) Hinc forte dubitabant *Andreas Maſius*, vir ſummus, Commentario in Ioſuae cap. 2. an hoc opus genuinus ſit foetus Xenophontis, quod ex Laertii II. 50. et 57. teſtimonio et ex ſtylo reuincit *Voſſius* lib. I. cap. 2. de Hiſt. graecis. *Fabric.* Haud dubie probanda eſt eorum ſententia, qui ſtatuunt, librum Themiſtogenis, quem laudat Xenophon, dudum periiſſe, quemadmodum nonnullorum aliorum libri ad nos non peruenerunt, quos idem argumentum tractaſſe accepimus. *Zeune.*

bb) Perperam hoc dici, ſupra oſtendimus. *Zeune.*

cc) Eadem verſio, a Caſtalione recenſita, reperitur in Collectione Xenophontis verſionum latinarum, quae Baſil. apud Iſingrinium 1551. 8. eſt edita: item in editionibus Brylingerianis. *Zeune.*

Digitized by Google

ciſſe illi videatur Ablancurtius. *Fabric.* Sed hic magis peruertit, quam vertit Xenophontem. Ita omittendo, addendo, tranſponendo, perperam intelligendo graſſatus eſt in ſuum auctorem, vt ſaepe, magis hominis temeritatem, an inſcitiam admireris, ſis incertus. Melius igitur rationibus ſuorum popularium, qui graeca ignorant, conſuluerunt nuper duo viri docti, qui fideliter, et tamen eleganter, hos Xenophontis libros, Gallice ſunt interpretati. Primus quidem nomen ſuum non profeſſus eſt, ſed aliunde ſatis conſtat, eſſe *Equitem de la Luzerne*, rei bellicae pariter atque politicae peritiſſimum, qui apud Americanos Legatus Regis Gallorum fuit: alter eſt *Larcherus* dd), vir doctiſſimus et ſcriptis aliis celeberrimus. Illius verſio, quae aliquem vſum praeſtat ad tacticen Xenophontis intelligendam, prodiit Pariſiis 1777. 8. huius vero, quae notis criticis et hiſtoricis, haud contemnendis, eſt ornata, ibidem 1778. 8. II. voll. — *Italice* vertit *Ludouic. Dominicus*. Venet. 1547. 8. [et ſaepius. vid. *Paitoni* l. c. pag. 42. *Harl.*]

Germanice vertit *Hier. Boner* vna cum Cyropaedia, de qua ſupra. *Ablancurtii* verſionem reddidit Germanice adoleſcens quidam cum Longolii praefatione, Curiae 1747. 8. e Graeco autem *Aug. Chr. Borhek*, Lemgouiae 1780. 8. et *Frid. Grillo*, Francof. ad Moen. 1781. 8.

Anglice vertit fideliter et eleganter *Eduardus Spelmanus*, Londini 1742. 8. cum notis criticis et hiſtoricis haud ſpernendis et diſſertatione Forſteri geographica, quae viris, rei peritis, valde probatur.

Separatim hos libros *Xenophontis* ſplendide edidit *Thom. Hutchinſonus*, Oxonii 1735. 4. recenſitos ad editiones et codicem Etonenſem cum notis criticis et hiſtoricis, cum appendice varietatis lectionis ex eodem codice, quam nondum commemorauerat in notis, textui ſubiectis, et indice Geographico. Praemiſſa eſt primum Diſſertatio de Cyri Expeditionis auctore et toto, quod Graeci confecerunt, itinere: deinde varietas lectionis e codice regio Pariſienſi diligenter, vt videtur, a Fr. Bern. Monteſalconio hauſta, cuius vſum vero Hutchinſonus fecerat plane nullum. Ceterum quod de Hutchinſoniana Cyropaediae ante diximus, idem valet et de hac editione. — Haec recuſa eſt ibidem paullo poſt, et repetita 1745. [et 1772. gr.] octonis, ſed ſine diſſertatione, varietate lectionis Monteſalconiana et appendice varietatis lectionis Etonenſis. — Haec minor editio Lipſiae 1775. 8. repetita eſt, ſed tantum cum *Hutchinſoni* notis ſelectis, addito graecitatis indice a cel. *Moro.* Quemadmodum in edenda Cyropaedia verſatus eſt *Zeunius*, ſic quoque idem *Anabaſin* edidit Lipſiae 1785. 8. recenſitam ad codices Guelferbytanum, Pariſienſes, Etonenſem, Brodaei libroſque editos et alios fontes.

Codices Anabaſeos ſunt: 1) *Etonenſis*, ab Hutchinſono adhibitus: 2) *Regius Pariſienſis* nr. MMDXXXV. a Monteſalconio excuſſus: 3) *Guelferbytanus*, a Zeunio collatus: 4) *Regii Pariſienſes* tres nr. MDCXXXV. MDCXL. MDCXLI. a *Larchero* in paucis tantum locis inſpecti. Ergo iterum et ex toto et diligenter ſunt conferendi. *Zeune.* *Vindobon.* vid. in fine cap. *Taurinenſis*. vid. catalog. pag. 229. *Harl.*

ΈΛΛΗΝΙΚΩ͂Ν, *de rebus Graecorum libri VII.* hiſtoria annorum XLVIII. deducta ab Olymp. XCII. 2. vt notauit etiam *Diodorus Sic.* lib. XIII. p. 352. et lib. XV. p. 504. Primores quidem libri duo hiſtoriam belli Peloponneſiaci ab anno XXI. in cuius Auguſto ineunte Thucydides

dd) Vid. cenſuram in Bibliotheca critica, vol. I. part. IV. Amſtel. 1779. pag. 97—105. *Harl.*

Digitized by Google

Thucydides definit, vsque ad finem perducunt, ad captas nempe a Lyſandro Athenas, Olymp. XCIII. 4. Reliqui quinque libri comprehenduntur rerum Graecarum et Perſicarum Hiſtoriam continuatam ad pugnam vsque Mantineenſem, qua victi ab Epaminonda ee) ſunt Spartani Olymp. CIV. 2. Hoc Xenophontis opus ἀκέφαλον eſſe, ac praeter prooemium deſiderari hiſtoriam biennii a fine aeſtatis anni XXI. belli Peloponneſiaci ad exitum aeſtatis anni XXIII. contendit *Vſſerius* in Annalibus ad ann. Per. Iul. 4303. et ante Vſſerium *Sam. Petitus* lib. I. Obſſ. cap. 12. Petauio aliter viſum, hic enim lib. X. de doctrina temporum cap. 29. Xenophonti parachroniſmum biennii impingit. Ab vtraque ſententia alienus eſt *H. Dodwellus*, cuius Annales Xenophontei cum Thucydideis Oxon. 1702. 4. excuſi his libris noſtri ſcriptoris eximiam lucem adferunt. In illis perinde, vt diſſ. VIII. de Cyclis p. 342. negat, hiatum inter Thucydidem ac Xenophontem intercedere, nec Xenophontem in annorum ratione hallucinatum, ſed Olympiadum, tum Athenienſium Archontum et Ephororum Lacedaemoniorum notationem Xenophonti additam eſſe ab aliena manu, quod obſeruatum etiam *Marshamo* Canonis Chronici Saec. XVI. capite de prima Olympiade p. 487. [*] *Fabric.* adde *Corſinum*, qui Dodwelli ſententiam probauit, in faſtis attic. tom. III. pag. 256. 261. Praeclare omnem controuerſiam expoſuit et compoſuit cel. *Morus* in cap. I. prolegom. ad ſuam hiſt. gr. Xenophonteae editionem. adde *Schneideri* praef. ad ſuam editionem, qui iam *Koeppeni* progr. in quibus de locis quibusdam Xenoph. ſententiam ſuam dixit, laudauit et conſuluit. *Harl.*

Hos libros Xenophontis, ſub titulo Paralipomenon, Thucydidi *Graece* ſubiecit Aldus, anno 1502. fol. prodierunt et Graece Louanii, libri IV. 1529. 4. *Fabric.* Editionem hanc dicitur curaſſe *Franciſc. Craneueldius*, qui eosdem ibidem anno 1530. latinos factos edidit. — Nuper *Cel. Morus* Lipſiae 1778. octonis Hiſtoriam Graecam egregie edidit, ad libros editos pleroſque recenſitam, et animaduerſionibus criticis, hiſtoricis, geographicis et grammaticis eximie illuſtratam, addito vberrimo graecitatis indice, atque calci adiuncta eſt Leonclauii verſio Latina. *Zeune.* — *Xen.* hiſt. gr. — et Ageſilaus, ex rec. Ed. Wells gr. et lat. Glasguae. Foulis. 1762. II. tom. 8. — Zeunius quoque editurus erat hos Xenophontis libros; ſed morbo morteque impeditus tantum peruenerat ad libri II. cap. I. ſect. 25. Succeſſit igitur cl. *Schneiderus*, Prof. in vniuerſitate litterar. Francof. ad Viadrum, qui contulit praeter edd. veteres tum a Moro iam comparatas, tum Iuntinam 1517. cuius V. L. Zeunius ad marginem libri ſui adnotarat, alias ab illis non inſpectas, Pariſienſem, 1625. et edit. Caſtalionis, nec non *Fr. Porti* commentarios in Xenophontem, editos 1586. atque filii eius Aemilii Porti adnotationes, quas Schn. ex editione Leonclauii Pariſ. 1625. excerpſit. Textus eſt fere is, quem concinnauit Morus V. C. cuius etiam notae magnam partem ſunt in hanc edit. translatae. Alia addidit, collatis veterum hiſtoriis, aut fragmentis, ad emendandum aut interpretandum Xenophontem, idemque praemiſit Dodwelli Chronologiam Xenophonteam, tum curas ſuas ſecundas in hanc hiſtoriam et cl. *Fr. Aug. Wolf* epiſtolam, in qua V. D. de multis locis critice et ſagaciter diſſerit. Huius vero editionis inſcriptio haec eſt: Ξενοφῶντος — *Xenophontis*

ee) Grauiter errat vir doctus lib. I. cap. 5. de Hiſt. gr. qui, Cyripaediam in hoc tempore deſinere, aliud agens ſcribit.

Digitized by Google

Xenophontis hiſtoriae graecae libri VII. recenſuit, notas Io. Car. Zeunii in librum primum et indices adiecit Io. Gottlob Schneider, Saxo. Lipſiae 1791. mai. 8. *Harl.*

Compendio *latine* complexus eſt *Leonhardus Aretinus* in commentario rerum graecarum, ad equitem Angelum Acciarolum Lipſ. 1546. 8. et in Gronouii theſauro Antiq. Graecar. tom. IV.

Integros vertit *Bilibaldus Birchheimerus*, editos cum praefat. Thomae Venatorii ff). Prodiit et *Gallice:* Hiſtoire de Thucydide et Xenophon par *Nic. Perrot d'Ablancourt*, Pariſ. 1671. 8. tribus Volum. *Italice:* Delle Guerre de Greci libri VII. tradotti dal idioma Greco nel Italiano da *Franciſco di Soldo Strozzi*, con la correttione, alla traduttione di *Ludovico Domenichi*. Venet. 1550. 4. *Fabric.* Item anno 1562. in eadem forma. Vid. *Iac. Mar. Paitoni* Bibliotheca degli Autori antichi etc. Venet. 1766. quaternis.

Germanice vertit primum *Io. Euſtach. Goldhagenius*, Berolini 1762. 8. quae verſio valde laudatur. Deinde *Aug. Chr. Borhek*, Frf. 1783. 8.

Ex codicibus, qui contineant hos Xenophontis libros non niſi vnus Venetus in bibliotheca Diui Marci nobis eſt notus, cuius ſpecimen exhibitum eſt in Catalogo bibliothecae Diui Marci, qui Venetiis 1740. prodiit, pag. 173. *Zeune.* Pariſienſ. memorat *Schneider.* in praefat. *Harl.*

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΏΝ ΠΟΛΙΤΕΙΆ, *De Rep. Lacedaemoniorum*, quem librum Xenophonti noſtro abiudicauit *Demetrius Magnes*, (qui de Homonymis ſcriptoribus librum compoſuit,) teſte *Laertio* II. 57. *Graece* lucem vidit cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis et Oeconomicis, Baſil. apud Ioh. Walderum. 8. *Fabric.* Praeter vtramque auctoris remp. continet quoque Oeconomicum, et exhibet merum textum Iuntinae, ſeruatis omnibus vitiis. Idem libellus cum Rep. Athenienſium graece editus eſt Argentorati 1555. 8. apud Wendelin. Rihelium, vbi textus editionis Caſtalioneae eſt expreſſus; item e recenſione Welſii cum Leonclavii verſione et notulis aliquot edidit vna cum Ageſilao aliisque libellis *Boltonus Simpſon*, Oxonii 1754. 8. Libellos quoque de vtraque republica ad editiones nonnullas recenſitos et animaduerſionibus illuſtratos addidit ſuae lib. de Expeditione Cyri editioni cel. *Morus.* Eosdem vna cum libellis de Vectigalibus, de Re equeſtri, de Magiſtri equitum officio, de Venatione et Arriani libello de Venatione ad editiones et loca veterum recenſitos et explicatos, ita, vt in Cyropaedia factum eſſe ſupra oſtendimus, edidit *Zeunius*, Lipſiae 1778. 8. *Zeune.* Libellos de vtraque republ. graece edidit M. *Bergius*, Altorphii, typis Gerlachianis perquam nitidis, cum praefat. metrica, ſed ſine notis. 1583. 8. — de Rep. Lacedaem. gr. et lat. Glasguae, apud Foulis. 1756. 8. *Harl.* Prodiit et ſeparatim [gr. Lugd. Bat. 1626. 4. II. plagg. *Harl.*] Amſt. 1647. 8. *Latine* vertit *Franciſcus Philelphus*, Bononiae 1502. fol. [vid. *Maittaire* A. T. indic. pag. 349 ſq.] et in editionibus latinis ac graecolatinis Baſileenſibus, atque H. Stephani. Poſt Philelphum tranſtulit et notis illuſtrauit *Ioach. Camerarius*, praemiſſa Xenophontis vita, Lipſ. 1543. 8. [1556. 8. vid. infra *de re equeſtri* libr.] Pariſ. 1572. 8. *Fabric.* Hic mentionem faciam libri rariſſimi, qui eſt in bibliotheca publica Noribergenſi, ab *Osmonto* in Diction. typograph.

ff) Aliis ſcribitur *Pirkhemerus.* Ceterum haec verſio non ſolum in editionibus Brylingerianis reperitur, ſed et in Collectione verſionum lat. quae apud Iſingrinium Baſil. 1551. 8. prodiit. *Zeune.*

typograph. tom. II. pag. 350. obiter, plenius in *Pinelli* Catalog. tom. III. nr. 7573. vbi vid. pag. 294. cel. Morelli notam, et in *Maittarii* Ann. typ. voc. *Xenophon* p. 348. memoratur: Plurium Xenophonteorum librorum verſiones latinae continentur: — „*Xenophontis opera*. De venatione, per Omnibonum Vincentin. in latinum traductus. Eiusdem liber de republica et de legibus Lacedaemoniorum. Franciſcus Philelſus e graeco traduxit. Eiusd. oratio de regis Ageſilai Lacedaemoniorum laudibus per Philelſum traducta. Eiusd. Apologia pro Socrate per Leonh. Aretinum in latinum conuerſa. Eiusd. opuſculum de tyrannide, per Leonh. Aretinum traductum. Eiusd. libellus de aequiuocis. Paedia Cyri Perſarum regis." In calce legitur: „Huic autem Cyripaediae idem Franc. Philelſus eques — extremam impoſuit manum Mediolani ad XI. Cal. Oct. ann. 1467." Nec vero illo anno eſt typis excuſus liber, ſed intra ann. 1495 — 1500. fol. adde *Goetz*. Memorab. biblioth. Dresdenſ. tom. I. p. 475. et ſupra ad ſect. de Cyropaedia adſcripta. — *Xen. de rep. et legibus Lacedaemon.* interpr. Philelpho. (Venet.) ſ. l. et a. 4. vid. *Schnizer* von der Kirchenbibl. zu Neuſtadt an der Aiſch. faſc. II. pag. 29 ſq. — francice de vtraque republ. per G. P. apud Guil. Morel. Pariſ. 1563. 8. — cod. gr. mſt. qui continet Xenoph. Cyropaediam, de Cyri min. expeditione ac de republ. et legibus Lacedaemoniorum cum inſcriptione huius particulae, *νομοθεσία Λυκέργυ πρὸς Λακεδαιμονίυς*, eſt in biblioth. Taurinenſi, teſte Catalogo pag. 254. cod. CLXVII. *Harl.*

ἈΘΗΝΑΙΏΝ ΠΟΛΙΤΕΊΑ, *De Rep. Athenienſium.* *Graece* hoc opuſculum, non vt in editionibus Operum Xenophontis integrum, ſed mutilum, neſcio quomodo extrema parte libri Xenophontis *περὶ προσόδων* adtexta gg), excuſum eſt poſt Ariſtotelis Ethica, Politica et Oeconomica, quae ſine temporis nota prodierunt apud Ioh. Walderum, Baſileae in 8. *Fabric.* Graece cum verſione germanica et animaduerſionibus edidit *I. H. Wacker*, Dresd. 1744. 8. De aliis huius libelli editionibus modo diximus. *Zeune.*

Latine vertit et notis illuſtrauit *Ioach. Camerarius*, Lipſ. 1543 8. tranſtulit et *Seb. Caſtalio*, cuius verſio in editionibus Xenophontis Baſileenſibus atque H. Stephani occurrit. Exſtat et liber vterque Xenophontis, de Lacedaemoniorum et Athenienſium Rep. gallice, interprete G. P. apud Federicum Morellum, Pariſ. 1579. 8.

ἈΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΆΤΩΝ ΣΩΚΡΆΤΟΥΣ hh), *Commentariorum de dictis et factis Socratis libri IV.* ad quorum imitationem *Xenophon iunior*, ſiue *Arrianus*, Nicomedienſis,

gg) Cauſſa eſt, quia ſic eſt in Iuntina vtraque, Halenſi et Brylingeriana prima. *Zeune.* At in Iuntina ex cod. quodam orta fuiſſe videtur illa confuſio. In cod. enim XCVII. Matritenſi nr. XXX. et XXXI. teſte *Iriarti* catalogo p. 385. reperitur primum Xenophontis *πολιτεία λακεδαιμονίων*, tum eiusdem *περὶ τῆς πολιτείας τῶν ἀθηναίων*. Atque Iriarte notat, eum libellum longe aliter deſinere, ac excuſum, idemque, quod Fabricius obſeruaſſet, commixtionis vitium accidiſſe miſto, et incipere poſt verba (p. 694. verſu 31. edit. Wechelianae 1596. fol.) *οἵτινες φίλοι μάλιστα ἦσαν Ἀθηναίων*, ad librum *de republ. Athenienſium* pertinentia ab hiſce verbis (p. 930. v. 20.) *καὶ σοφισταὶ καὶ φιλόσοφοι* libri *de prouentibus:* quaecumque igitur hinc ad finem huius libelli conſequantur, ea omnino ad opuſculum de prouentibus referenda. Cauſſam commixtionis hanc fuiſſe putauit, quia citatum locum libri de Athenienſium republica, vbi de ipſorum pecuniis lucrisque ſermo, cum altero libri *de prouentibus*, in quo de eorumdem Athenienſium commercio, quaeſtu, pecunia etiam agitur, coniungere non alienum viſum fuerit, neque enim adeo mirum, ſimilia ſimilibus conſociari. Bene concludit, ex aliis exemplaribus in alia iam dudum propagatam fuiſſe illam confuſionem. *Harl.*

hh) Libri I. capitibus tredecim prioribus Socratem optima ratione defendit contra accuſationes illas,

dienſis, ſcripſit libros quatuor *ἀπομνημονευμάτων* magiſtri ſui Epicteti. Ita autem vocauit Xenophon, quae ex ſermonibus Socratis adnotauit. *Laertius* II. 48. *Καὶ πρῶτος ὑποσημειωσάμενος τὰ λεγόμενα εἰς ἀνθρώπες ἤγαγεν ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας.* *Hephaeſtionis* librum *περὶ τῆ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος*, quem [⁋] per plagium ille ſibi adtribuerat, memorat *Athenaeus* XV. p. 673. Etiam ſancta euangelia de dictis et factis Ieſu Chriſti, ſeruatoris noſtri, Iuſtinus Martyr Xenophontis vocabulo plus ſimplici vice adpellat *ἀπομνημονεύματα*, vt obſeruauit *H. Dodwellus* diſſ. I. ad Irenaeum §. 40.

Hos libros ſeparatim graece [Louan. per Reſc. et Sturm. 1529. 4. — gr. et ſeorſim lat. Pariſ. apud Bogard. 1542. 8. *Harl.*] — gr. edidit *Petrus Victorius*, apud heredes Iuntae annis aliquot ante 1561. Hanc editionem, quae in his terris rariſſima eſt, magno ſibi adiumento fuiſſe praedicat *Henr. Stephanus.* — Anno 1541. quaternis Pariſiis apud Iac. Bogardum prodiit editio, inſcripta: *Ξενοφῶντος Ἀπομνημονευμάτων βιβλία τέσσαρα: Xenophontis Commentariorum libri quatuor, ad fidem vetuſti et manuſcripti codicis diligenter emendati.* Sed titulus librorum numerum mentitur, quoniam non niſi duo priores ſunt editi, quibus acceſſit Beſſarionis interpretatio latina in totidem libros. Ceterum hic reperiuntur lectiones nonnullae praeſtantiſſimae. — Ibidem anno 1559. in eadem forma apud Martinum Iuuenem prodiit editio, cuius pars prior repetita eſt ex illa Pariſienſi, quam modo laudauimus, poſterior autem textum Iuntinum exhibere videtur. — Eiusdem ſaeculi anno 85. etiam quaternis Roſtochii cum epiſtola *Io. Caſelii* ad Hermelingium editio graeca prodiit, repetita anno 89. ibidem. Expreſſus eſt textus Stephanianae; ſed non ſine multis vitiis operarum. [*Xen.* inſtitutio Herculis gr. Pariſ. apud Fed. Morel. 1579. 4. — gr. et lat. cum comm. per Mich. Neandrum, Lipſiae 1577. 4. *Harl.*] — Quinquies hos libros edidit Lipſiae octonis *Io. Aug. Erneſti* recenſitos et notis illuſtratos, adiecto graecitatis indice. Prima editio prodiit 1737: altera 1742: tertia 1755: quarta 1763. in qua *Reiskii* coniecturae acceſſerunt: et quinta 1772. quae ſuperioribus longe praeſtat. Nam textum non modo plenius et diligentius ad fidem quatuor MSS. et nonnullarum veterum editionum, adiutus animaduerſionibus *Hindenburgii* praeclaris, recenſuit et emendauit, ſed et *Ruhnkenii* et *Valckenarii* obſeruationes addidit, multa doctrina refertas. — Toties quoque *Oxonii* inde ab anno 1741. in eadem forma *Boltonus Simpſon* edidit, hoc eſt, repetiit Erneſtinam editionem cum notis et indice, addita tantum verſione Leonclauiana, adſperſis notulis perpaucis Stephani, Leonclauii, Porti et ſuis leuiſſimi momenti. — In quinta, quae prodiit 1780. ſub calcem acceſſerunt paucae adnotationes anonymi et coniecturae, e quibus perpaucae ſunt alicuius pretii. — [— M. S. cum apologia Socr. cum not. varr. a *Io. Gillman.* gr. lat. Londini, Bowyer. 1720. 8. *Harl.*] — Vt pauperes minore pretio hos libros emere poſſent, ſolum textum ex edit. Erneſtina quinta cum quibusdam lectionibus variantibus repetiit *Fr. Andr. Stroth.* Gothae 1780. octonis. [editio Str. emendata et aucta, Gothae 1788. 8.] — Eamdem

las, ob quas ad mortem fuerat damnatus. In reliquis capp. enarrat colloquia Socratis cum aliis habita de rebus vtiliſſimis. Sed vereor, ne pleraque debeantur ingenio Xenophontis. Quis enim credat, Xenophontem tam accurata fuiſſe memoria praeditum, vt et ſeriem ſermonum et verba Socratis retineret. Vix dubito, idem de his libris, quod Cicero de eiusdem ſcriptoris Cyropaedia tulit, ferre iudicium. Tamen *Laertius* l. c. nobis perſuadere conatur, hiſtoriam Xenophontis de Socrate eſſe veriſſimam, quippe quum Xenophon dicta Socratis exceperit notis tachygraphicis. *Heumann.*

dem quoque ob cauſſam eodem anno, Halae Saxonum octonis editionem, quam minimo pretio vendibilem, curauit *Chr. Godofr. Schütz*, Prof. Ienenſis, vbi textum ad editiones diligentiſſime recenſuit eumque a librariorum et typographorum vitiis liberauit, additis notis breuibus criticis. — Anno ſequente Lipſiae in octonis *Zeunii* editio in lucem prodiit, denuo recenſita, et Erneſti, Ruhnkenii, Valckenarii, Hindenburgii ſuisque animaduerſionibus illuſtrata, cum triplici indice, quemadmodum in Cyropaedia factum eſſe ſupra ſignificauimus. *Zeune.* — *Xenophontis Memor. Socratis.* Recenſuit, notis illuſtrauit, variisque lectionibus auxit *Eduard. Edwards*, S. T. P. Oxonii. E typographeo Clarendon. Londini 1785. 8. Praefatus eſt *D. Owen* poſt Edwardi mortem. Lectiones variae, calci libri adnexae, ſunt excerptae ex XI. codd. msstis, nempe III. Vaticanis, V. Mediceis et III. Pariſin. Textui ſubiecta eſt noua verſio: atque adnotationes Erneſti, Ruhnkenii, Zeunii aliorumque ſunt conſultae. — Idem *Edwards* edidit: *The Socratic Syſtem of Morals, as delivered in Xenophon's Memorabilia.* 1773. opinatus, Xenophontem in M. S. philoſophiae moralis ambitum diſciplinamque complexum fuiſſe, prooemio ſumto a Socratis defenſione. De qua opiniuncula, et libro illo atque editione copioſius egit cl. *Schneider.* in praefatione ad ſuam editionem, inſcriptam:

Ξενοφωντος — *Xenophontis Memorabilium Socratis dictorum libri IV. recenſuit, Erneſti, Zeunii et ſuas annotationes adiecit Io. Gottlob Schneider.* Lipſiae, ſumtibus Caſpari Fritſch. 1790. mai. 8. graece.

Quasdam virorum doctorum adnotationes, quae falſa, aut vulgaria, aut a Xenophonte plane aliena tradidiſſe ſibi videbantur, reſecuit, quasdam contraxit, multas Zeunii omiſit, ipſe vero multa ad emendandum aut interpretandum Xenophontis opuſculum contulit. — Prodierunt quoque *Xenoph.* M. S. libri IV. gr. et lat. 1789. 8. Baſileae, apud Schweighäuſer. Baſis eſt editio Erneſtina: ſed quibusdam locis aliae lectiones ſunt receptae: verſio latina, quae Leonclauiana eſſe videtur, non ſemper reſpondet graecis, admiſſis in textum, lectionibus. Additae ſunt V. L. vtplurimum ex Erneſtina editione ſumtae. *Harl.*

Latine vertit *Beſſario*, Cardinalis Nicaenus ad Iulianum, epiſcopum Cardinalem Tuſculanum [Romae 1521. 4. *Harl.*] Louan. 1533. 8. quae translatio occurrit in editionibus Xenophontis Baſileenſibus et H. Stephani. *Ioh. Caſelius*, Roſtoch. 1576. 4.

Gallice, *Franciſcus Carpentarius*, qui vitam quoque Socratis ſcripſit. Pariſ. 1657. et Amſt. 1699. 12. ii) *Germanice* e Carpentarii liberiore verſione *Chriſtianus Thomaſius*, Halae Sax. 1693. 8. *Fabric.* Eadem repetita eſt ibidem 1720. 1765. et Tiguri 1738. 8. — Ex graeco-textu vertit et notis aliquot illuſtrauit *Io. Mich. Heinze*, Vinar. 1777. 8. et eodem anno prodiit verſio *I. C. Künzelii*, Iurauiae octonis. *Zeune.* *Heinzii* verſio germanica iterum prodiit auctior et emendatior. Vinar. 1784. 8. *Neide*, Socrates aus dem Gr. des Xenoph. Lipſiae 1789. 8. *Harl.* *Iſ. Fauſtii* diſſertatio praeſide *D. Iacobo Schallero* in IV. libros memorabilium Socratis lucem vidit Argentorati ann. 1650. *Fabric.* Animaduerſiones in hos libros edidit cel. *Car. Fr. Hindenburgius*, Lipſ. 1769. 8. quae merito ab omnibus laudantur. — In quaedam obſcuriora loca obſeruationes haud contemnendas edidit *Io. Melch. Faber*, Coburgi

ii) Vid. Bayle Epiſt. pag. 853. *Heumann.* Gallice, *Levesque.* Pariſ. 1782. 12. *Harl.*

burgi 1772. 4. *Zeune.* Nouas obſeruationes in Xen. M. S. nuper ſcripſit idem cl. *Faber* in programmate peculiari, Onoldi. *W. Schroer* adnotatt. quaedam in M. S. in Magazin für öffentl. Schulen. Bremae, tom. II. part. 2. p. 392 ſqq. *Harl.* Herculis eum voluptate et virtute colloquium ex libro ſecundo Xenophontis, latiuo carmine expreſſit *Ioh. Stigelius*, Roſtoch. 1591. 8. Graeco *Petrus Iuarus Borrichius*, Lugd. Bat. 1595. 8. *Fabric.* Eumdem de Hercule locum ſaepe Germani verterunt. Antiquiſſima verſio videtur eſſe ea, quae eſt in libro, qui inſcribitur: *Hiſtorica commentatio de Hercule ex ſecundo libro Xenophontis per Lucam Mutzelouium.* ab eodem in gratiam iuuentutis in vernaculam linguam tranſlata et praeterea germanicis rhytmis expreſſa. Barthae in Pomerania 1593. 8. [Nuper Reiskia hunc locum vertit in libro: Zur Moral aus dem Gr. überſ. Deſſ. et L. 1782. 8.]

Codices, qui nobis quidem innotuerunt, ſunt duo apud Batauos, Voſſianus et Meermannianus, et totidem in bibliotheca Vindobonenſi: quorum omnium excerptis iam vſus eſt Erneſti. Praeterea dicuntur Excerpta Manuſcripta e Xenoph. Memorabilibus latere in Bibliotheca Auguſtae Vindel. vid. Reiſeri Index MSStorum pag. 90. *Zeune.*

ΣΩΚΡΆΤΟΥΣ ἈΠΟΛΟΓΊΑ ΠΡῸΣ ΤΟῪΣ ΔΙΚΑΣΤᾺΣ, *Apologia Socratis ad Iudices* [kk]). Auctor Socratem ita defendit, vt cauſſas commemoret, cur Socrates reus factus iudicibus non ſupplex fuerit, ſed mori maluerit, quam viuere. Cum vero hic libellus neque in primis editionibus, Iuntina et Aldina exſtet, neque multa hic reperiantur, quae non tradantur in Memorabilibus Socratis, eum Xenophonte indignum eſſe ſtatuit *Valckenarius.* Verum huius opinionem nuper refutare ſtuduit *Heinzius*, in Proluſione, quae inſcribitur: *Vindiciae Apologiae Socratis Xenophonteae. Zeune.* [repet. et locupletauit in II. edit. verſionis ſuae M. S. Etiam Heumanno in n. mſta videtur liber eſſe ſuppoſititius. adde eiusdem Act. phil. III. p. 498. *Harl.*]

Graece primus edidit *Io. Reuchlinus*, Phorcenſis, vna cum Ageſilao et Hierone, Hagenoae ex officina Thomae Anſelmi 1520. in quaternis. — Hinc textus eius repetitus eſt in edd. Halenſi, Caſtalionea et Brylingerianis: atque ipſe Henr. Stephanus ſe huic editioni multum debere teſtatur. Separatim Lutetiae Pariſiorum ann. 1579. [apud Maitt. A. T. ind. ann. 1553.] edidit *Morellus.* Verum eum ipſi non potuerimus inſpicere, ſitne noua recenſio facta, an Stephaniana repetita, dicere non poſſumus. Stephani recenſionem datam eſſe, ſuſpicamur. In Chreſtomathia Graeca Geſnerus ex editione Caſtalionis repetiit, perpaucis mutatis, et notis breuibus adſperſis. [Apol. Socr. gr. cum verſ. lat. interlineari et expoſitione grammatica. Pariſ. 1662. 8.] — Cum verſione latina et ex recenſione *Welſii*, adſperſis notis quibusdam Stephani, Leonclauii, Porti et Raphelii, hunc libellum addidit calci ſuae editionis Memorabilium Socratis *Boltonus Simpſonus.* — Anno 1749. vna cum Oeconomico, Sympoſio, Hierone et Ageſilao recenſuit et animaduerſionibus illuſtrauit *Io. Aug. Bachius*, Lipſiae octonis. — Eamdem libellorum collectionem, fragmentis auctoris tantum auctam, more ſuo recenſuit et Bachii, Erneſti ſuisque animaduerſionibus et indicibus illuſtrauit *I. C. Zeune*, Lipſiae 1782. 8. *Zeune.* Eadem, et M. S. cum n. varr. a *Io. Gillmann.* gr. et lat. London. 1720. 8. apud Bowyer. *Harl.*

Latine

kk) Cl. Schneidero in praefat. ad Xenoph. M. S. in Addendis, Apologia videtur olim partem feciſſe extremam Memorabilium, caſu inde diuulſa et a grammaticis multis in locis interpolata et mutilata. *Harl.*

Latine vertit *Leonh. Aretinus.* Bononiae 1502. fol. *Fabric.* Eadem verſio reperitur in Collectione Iſingriniana et editionibus Brylingerianis.

Germanice verſam Apologiam edidit primum *Goldhagenius* in tomo III. Anthologiae germ. tum *I. M. Heinzius*, et addidit calci ſuae verſionis Memorabilium Socratis. *Zeune.* [et *Aug. Guilh. Pohlmann*, cum notis, praemiſſa comment. de Genio Socratis. Lipſiae 1790. 8. *Harl.*]

Codex MSStus latet in Bibliotheca Auguſtana. vid. *Reiſeri* Ind. MSStorum p. 69. *Zeune. Georg. Henr. Martini*, in praeſ. Rector ſcholae Nicolait. Lipſienſis, adhuc Annabergae ſcripſit Coniecturas in Apol. Socr. §. 4. 1763. 4. *Harl.*

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ, *Conuiuium Philoſophorum* ll). De iis, quae aduerſus temporum rationem in hoc libro finxiſſe Xenophon arguitur, vide *Caſaubonum* V. 17. ad Athenaei V. p. 16. Idem *Athenaeus* alia quaedam in Xenophontis conuiuio reprehendit V. pag. 187 ſq. Prodiit ſeparatim

Graece, Louan. 1530. 4. Haganoae ſtudio Vinc. Obſopoei, 1531. 8. *Fabric.* De collectionibus Bachii et Zeunii, vbi idem libellus reperitur, paullo ante dictum eſt. *Zeune.*

Latine vertit *Ianus Cornarius*, Baſil. 1548. 8. [Reperitur haec verſio in libro, qui inſcribitur *de Conuiuiis*, vbi quoque Platonis aliquot ſcripta continentur. *Zeune.*] et *Ioh. Ribittus*, cuius verſio exſtat in editionibus Xenophontis Baſileenſibus et H. Stephani.

Gallice, *Tan. Faber.* Salmurii 1666. 12. *Fabric.* et 1670. ibidem. Sed nec verſio, nec notae adiectae, ſunt alicuius momenti.

Germanice interpretatus eſt *Seyboldus*, Lemgouiae 1773. 8. *Zeune.*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ, *Oeconomicus liber*, quem a iuuene ſe translatum teſtatur *Cicero* II. Officior. cap. 24. Ex verſione illa, cuius meminit et *Hieronymus* II. in Rufin. ſeruauit quaedam Cicero ipſe lib. de ſenectute, cap. 17. Columella, Macrobius, Donatus et Priſcianus, quae cum graecis Xenophontis collata videre licet poſt *H. Stephani* Lexicon Ciceronianum pag. 44 — 49. *Fabric.* Xenophontem tamquam quintum Memorabilium Socratis librum ſcripſiſſe hunc Oeconomicum, eſt haud improbabilis *Galeni* ſententia. Ceterum argumentum libri, quod ſuauius eſt, quam polliceri videtur, fere huc redit: praemiſſa diſputatione de coercendis prauis cupiditatibus, et agriculturae honeſtate laudibusque, Socrates verbis Iſchomachi primum copioſe et luculenter diſſerit de officio matrisfamilias, patrisfamilias villicique; tum praecepta de agro recte colendo addit. *Zeune.*

Hic liber *graece* excuſus eſt [apud Theod. Martin. Louan. 1527. 4. — Pariſ. in aedibus Io. Lodoici Tiletani. 1535. 8. — ibid. apud Iac. Bogardum. 1544. 4. *Harl.*] — cum

ll) *Diogen. Laert.* VI. 14. *Plin.* libr. XXXIV. cap. 8. p. 518. In hoc conuiuio ſub Critobuli perſona latere ipſum Xenophontem, docet Ariſtippus apud *Diogen.* II. 48. Verba enim, quae ibi Laertius profert, ſunt Critobuli in Sympoſio. Ceterum πρὸς ὃν apud Laertium malim ſic vertere: *apud quem* (Cliniam) *ita fatus eſt Xenophon.* Nam Sympoſium illud habitum eſſe fingitur *apud Cliniam.* An vero hic liber forte eſt ſuppoſititius? Vide quae adſcripſi ad Acta philoſ. part. I. pag. 129. *Heumann.*

Digitized by Google

cum Ariſtotelis Ethicis, Politicis et Oeconomicis, Baſileae apud Ioh. Walderum. 8. *Fabric.* Textus eſt merus Iuntinus, omnibus vitiis repetitis. Emendatior vero textus reperitur in Collectione Bachiana, de qua ante dictum eſt. Denuo autem ad omnes editiones, verſiones antiquas et codicem Guelferbytanum recenſitus exſtat in Collectione opuſculorum Xenophonteorum Zeuniana, de qua ſupra. *Zeune.* gr. et latine. Oxon. 1693. vid. catal. Menken. pag. 150. *Harl.* Citat praeter alios Stobaeus ſerm. 83. vbi et *Briſonis et Hieroclis* Oeconomicum laudat. [ʀ] [adde infra de Ariſtotele §. 34.]

E recentioribus *latine* vertit *Raphael Volaterranus*, dicauitque Titae Minutiae. Exſtat ad calcem commentariorum vrbanorum, Pariſ. 1515. fol. et in editionibus Xenophontis graeco-latinis, Baſileenſi et H. Stephani. *Fabric.* Latine quoque interpretatus eſt *Iac. Lodoicus Strebaeus*, quinque libris manuſcriptis vſus. Haec verſio eſt in Collectione *Iſingriniana*, Baſil. 1551. et in editione Xenophontis Brylingeriana poſteriori. — Denuo ad latine reddendum hunc librum acceſſit *Ioach. Camerarius*, codice MSto vſus, additis notis haud contemnendis, vbi interdum lectio codicis commemoratur, et coniecturae proponuntur. Prodiit haec verſio Lipſiae 1564. 8. [1580. 4. Francof. ap. her. Wechel.] vna cum Ariſtotelis Oeconomicis, latine redditis. *Zeune.*

Gallice, *Stephanus Boëtius*, Pariſ. 1572. 8. *Fabric.* Sub titulo: *La Menagerie de Xenophon.* [vid. Sammarthan. Elog. libr. II. cap. 5. nr. 4. *Heumann.*] Atque Dumas eumdem et libellum de reditibus tranſtuliſſe et notis illuſtraſſe fertur, Pariſ. 1768. 12.

Anglice, *Richardus Bradleius.* — [per *Gentian Hervet*, London 1534. 8. *Harl.*]

Germanice vertit, et cum textu graeco e recenſione Welſii edidit *Bartholdus Henr. Brockes*, Hamburgi 1734. 4. Vertit nuper *Fr. Gu. Ionath. Dillenius*, Tubingae 1778. 8. additis notis hiſtoricis. *Zeune.* *Io. Herold.* libros Oeconomicorum ex Ariſtotele et Xenophonte germanicos fecit teſte *Mich. Neandro* Erot. ling. hebr. p. 562. *Heumann.*

Codices, qui inprimis nobis innotuerunt, ſunt 1) Camerarianus, qui vbi nunc lateat, ignoramus. 2) Guelferbytanus, quo vſus eſt Zeunius. 3) Excerpta ex hoc libro ſcripta latent adhuc in Biblioth. Auguſtana. vid. Reiſeri Ind. pag. 90. *Zeune.*

ʼΑΓΗΣΙΛΑΟΣ, de Ageſilai regis Lacedaemonior. laudibus, de quo Thucydides, Nepos, Plutarchus, Iuſtinus et alii. Cicero V. Epiſt. ad Lucceium 12. *Nec minus eſt Spartiates Ageſilaus ille perhibendus, qui neque pictam neque fictam imaginem ſuam paſſus eſt eſſe, quam qui in eo genere laborarunt. Vnus enim Xenophontis libellus in eo rege laudando facile omnes imagines omnium, ſtatuasque ſuperauit.* Confer Plutarchum in Pompeio f. 663. Themiſtium Orat. 2. p. 27. edit. Harduini. *Fabric.* Etſi hunc librum veteres multi laudant Xenophontemque faciunt auctorem, nuper tamen *Valckenarius* [in Diatr. de fragm. Eurip. poſt edit. Hippolyti Eurip. p. 266. A. B. et ad Herodot. III. 134. 9.] eum Xenophontis ingenio indignum eſſe pronunciauit, profectum a Sophiſta aliquo. Verum argumenta viri refutauit *Kühnius*, Lipſiae 1777. in Fragmentis vindiciarum Ageſilai Xenophontei, [et Reitz. in comm. de proſodiae gr. accentus inclinatione, p. 38 ſq.] Conf. *Zeunius* ad initium Ageſilai.

Graece primum ediderunt *Iuntini* cum *Plutarchi* operibus, quemadmodum teſtatur *Fr. Aſulanus* in Praefatione ad edit. Aldinam Xenophontis. Poſtea vna cum Apologia et Hierone,

Digitized by Google

ne, vt ſupra ſignificauimus, haud dubie e codice edidit *Reuchlinus*, certe haec editio nonnullas continet lectiones exquiſitas. — [cum Hierone, gr. exc. Wendel. Rihelius. Argentor. 1553. 8. — gr. et lat. Lutet. Pariſ. ap. Seb. Cramoiſy 1 30. 8. vid. Maittaire A. T ind. p. 349. *Harl.*] — Recenſuit inprimis ad codicem Harleianum et animaduerſionibus quibusdam illuſtrauit et calci ſuae editionis Anabaſeos Xenophonteae in quaternis adiunxit *Hutchinſonus*, addita Leonclauiana verſione, interdum mutata. — Hutchinſoniam recenſionem cum eiusdem notis ſelectis repetiit Oxonii 1754. octonis *Boltonus Simpſonus* vna cum Xenophontis Hierone, Republica vtraque et de Reditibus ex Welſii recenſione, additis ſub finem adnotationibus ex Leonclauio, Stephano, Porto, Cragio decerptis. Etſi vero in fronte libri eſt, *recenſuit Bolton Simpſon:* hic Artium Magiſter Coll. Reg. Oxon. Socius aut ignorauit, quid eſſet *recenſuit*, aut vanus homo fuit. De Bachiana et Zeuniana libri recenſione ſupra eſt dictum. *Zeune.*

Latine vertit *Franciſcus Philelphus*, Bononiae 1502. fol.

Gallice, *Franciſcus Carpentarius*, ad calcem Cyropaediae. Pariſ. 1659. Amſt. 1661. 8. *Fabric.*

Germanice, *Laſius* vna cum Cyropaedia. Melius vero *Goldhagenius* cum Hiſtoria Graecorum Xenophontea.

Praeter Harleianum, quo Hutchinſonus vſus eſt, alius codex non nobis eſt cognitus. *Zeune.* adde *Koeppen.* Direct. Gymnaſii Hildeshem. progr. ad Xenoph. Ageſilaum notae et emendationes. 1788. 8. *Harl.*

ἹΕ´ΡΩΝ, ἢ *Τύραννος*, *Dialogus Simonidis cum Hierone* primo, (qui, fratri Geloni in tyrannide ſuccedens, Syracuſas in poteſtate habuit ab Olymp. LXXV. 2. ad LXXVIII. 2.) docens, miſeram eſſe prae priuatis Tyrannorum conditionem; et quae facienda ſint tyrannis, vt minus miſeri ſint, et a ſubiectis ſuis non diligantur, ſed amentur. *Fabric.*

Graece cum Apolog. et Ageſilao primus edidit *Reuchlinus*, vt ſupra dictum eſt. [— gr. apud Theod. Martin. Louan. 1528. 4. — Pariſ. exc. Chriſti. Wechel. 1547. 4. *Harl.*] — Cum verſione Gallica textum graecum, vel ad Stephanianam vel Welſianam recenſionem interdum mutatum, edidit *Petrus Coſte* 1711. 8. Amſtelodami, adſperſis notis criticis. Hanc omnino editionem recudendam curauit 1736. 4. Noribergae, *Max. Rud. Heluetius*, verſione Coſtiana et notis germanice redditis. Idem liber reperitur in Collectione *Bachii*, *Simpſonii* et *Zeunii*, qui ad textum emendandum praeter editiones omnes aliaque ſubſidia, etiam in locis, e Stobaeo excerptis, vſus eſt lectione MSSti. *Zeune.*

Latine vertit *Leonh. Aretinus*, Bononiae 1502. fol. [Eandem verſionem non ita multo poſt recudendam curauit *Phil. Beroaldus*, f. l. et a. octonis. Hanc habere vſum criticum, facile ex eo patet, quod e libris ſcriptis eſt ducta. *Zeune.* — item vertit *Iac. Griſolus* in libro: *Demoſth.* oratt. III. Olynth. lat. et I. ac II. contra Philippum latine, interprete *Iac. Griſolo.* item *Xenophontis Hieron* vel tyrannica, lat. per eumdem. Florent. Laur. Torrentinus. 1550. 4. *Harl.*] et *Eraſmus*, Baſil. 1530. 8. et tomo IV. Opp. Eraſmi, atque in editionibus Xenophontis Baſileenſi et H. Stephani. [Io. Fraxin. Pariſ. apud Wechel. 1550. 4. *Harl.*]

Gallice, Iacobus Miſſant. Pariſ. 1550. 8. *Fabric.*

Digitized by Google

Germanice nuper vertit *Goldhagenius* in parte prima Anthologiae, pag. 235. [etiam *Io. Geo. Schloſſer.*]

Codicem MStum reperiri in Bibliotheca Auguſt. Vindel. teſtatur Reiſerus Ind. p. 90. *Zeune.*

ΠΟ'ΡΟΙ ἢ περὶ προσόδων. *De prouentibus*, argentifodinis et vectigalibus terrae Atticae, commerciisque promouendis et augendis reip. reditibusque atque ciuibus. Male περὶ πόρων interpres *Laertii* II. 5. 7. reddit de *ſeminibus*, quaſi περὶ σπόρων legiſſet. [*Graece* cum verſione Leonclauiana edidit *Bolt. Simpſonus* vna cum Ageſilao aliisque opuſculis, vt ſupra oſtendimus. — Recenſuit et animaduerſionibus illuſtrauit *Zeunius* in Xenophontis Opuſculis politicis, equeſtribus et venaticis, cum triplici indice, Lipſiae 1778. 8. *Zeune.*] *Latine* per *Ioach. Camerarium*, Pariſ. 1572. 4. Tranſtulit et *Ioh. Ribittus*, cuius verſio in edit. Xenophontis Baſil. et H. Stephani. *Fabric.* *Germanice* vertit et animaduerſionibus hiſtoricis et politicis illuſtrauit *D. Georg. Henr. Zink*, Guelferb. 1753. 8. *Zeune.*

ΠΕΡΙ' ἹΠΠΙΚΗ͂Σ, *de re equeſtri.* In hoc Xenophon teſtatur, ſe ſcribere, quae *Simon* mmm) (Athenienſis in ſuo *de equitatu* libro, quem laudant *Plinius* II. 4. Hippiatrica et Suidas) minus perfecte tradiderant. *Fabric.* Graece ex Welſii recenſione cum ſua verſione germanica et paucis notis edidit *I. C. Hayniſch*, Frf. 1743. 4. — Recenſio *Zeunii* reperitur in Xenophontis opuſculis politicis etc. de quibus modo diximus. *Zeune.*

Tranſtulit *Ioach. Camerarius*, [Tubingae 1539. 8.] Pariſ. 1572. 4. [Sed iam 1556. Lipſiae octonis eandem interpretationem ediderat, addita proluſione de nominibus equeſtribus. *Zeune.* Inſcriptio libri haec eſt: *In hoc libro haec inſunt. Hippocomicus*, quae diſputatio de curandis equis. *Xenophontis* liber de re equeſtri latinus factus. Nomina equeſtria graeca et latina. *Xenophontis* libri de republica Lacedaemoniorum et Athenienſium. Itemque de praefectura equeſtri, conuerſi in ſermonem latinum. Hiſtoria rei numariae ſiue de nomiſmatis graecis et latinis. Autore *Ioachimo Camerario*, Paberg. Elaborabantur Lipſiae in officina Valentini Papae. 1556. 8. *Harl.*] *Ioh.* vero *Leunclauius* bis; prior verſio Taurini edita, altera in editione Sylburgiana exſtat, graecis ad latus adiuncta, priore reiecta ad libri calcem. [P]

ἹΠΠΑΡΧΙΚΟ'Σ, *de praefectura* ſiue *diſciplina equeſtri*, ad filium, equitum Athenis praefectum. Latine vertit et notis illuſtrauit *Ioach. Camerarius*, Lipſ. 1543. 8. At *Ioh. Ribitti* verſio occurrit in editionibus Xenophontis Baſil. et H. Stephani. *Fabric.* de Camerarii verſione modo dictum eſt. *Harl.* Graece recenſuit et notis explicauit *Zeunius* in Opuſculis politicis etc. quod idem valet de ſequente auctoris libro de Venatione. *Codex* huius libri latet in Bibliotheca Auguſt. Vindel. vid. *Reiſeri* Ind. MSStorum etc. p. 79. *Zeune.* Ἱππαρχικὸν gallice vertit, et hiſtorice perſequutus eſt fata atque conditionem rei equeſtris in Graecia per diuerſas periodos, tum eius emendationem et rationem ad peditatum, *Ioly de Maizeroy* in Tableau général de la Cavalerie grecque, ſeparatim Pariſ. 1780. et in Mem. de Litterature des Inſcr. ibid. eodem anno, tom. XLI. p. 295 ſq. *Harl.*

ΚΥΝΗΓΕ-

mmm) Suidae *Cimon* in Ἄφυγεν et Κίμων, male. Vide eundem Suidam in Τρίλλος, et *Meurſium* Biblioth. Atticae pag. 1461.

Digitized by Google

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟ'Σ, *de Venatione.* Themiſtius orat. 19. nonnihil ex hoc Xenophontis maioris libro laudans, auctorem vocat *τὸν πάντα σοφόν.* Quae vero auctor praetermiſit, ſuppleuit *Xenophon iunior*, ſiue *Arrianus*, Nicomedienſis, in libro eiusd. argumenti, de quo infra ſuo loco.

Latine vertit *Omnibonus Leonicenus*, Bononiae 1502. fol. *Fabric.* *Cynegetica*, or eſſays on Sporting; conſiſting of obſervat. on Hare-Hunting, containing an Account of the Hare-Hunting and Courſing of the Ancients from *Xenophon* and *Arrian*, etc. — by *William Blane* etc. edit. noua Londini, 1788 8. *Harl.*

Quaedam EPISTOLARVM Xenophontis fragmenta, a Stobaeo ſeruata, e Conradi Gesneri verſione editioni ſuae adiunxit *H. Stephanus.* Illas ad Aeſchinem et Critonem tranſtulit etiam *Ioh. Caſelius.* Locum ex Epiſtola ad Aeſchinem profert *Euſebius* XV. 12. Praeparat.

De aliis EPISTOLIS, Xenophonti tributis et ab *Allatio* editis, dixi lib. II. cap. 10. §. 35.

Thucydidis quoque hiſtoriam a Xenophonte noſtro in lucem prolatam dixi lib. II cap. 25. §. 5. (e *Laertii* II. 57.) et Scholia Graeca in Thucydidem, a nonnullis tribui neſcio, cui Xenophonti. Ibid. §. 6.

III. *Suppoſita Xenophonti.*

Praetereo libellum Xenophontis noſtri nomini ſuppoſitum ab *Annio Viterbienſi*, qui inſcribitur AEQVIVOCA, et latine prodiit cum aliis eius furfuris ſcriptis, et Annii commentariis, Romae 1499. 4. [Baſil. 1530. 4. — Witteberg. 1612. 8. etc. *Harl.*] Vide, ſi placet, quae de his dicta ſunt in Bibliotheca latina.

Xenophontis ſcripta deperdita.

Βίος φιλοσόφων. Suid. in Ξενοφῶν. niſi tamen falſus Suidas. Vide *Ionſium* lib. I. cap. 7. nn) *Menagium* ad Laert. II. 48.

Περὶ ἀληθείας. *Pollux* VI. 33.

Τέχναι Ῥητορικαί. *Pollux* ibid.

Ἀναμετρήσεις vero τῶν ὅλων, *Stephano Byz.* in Ὠρωπὸς laudatae, ſunt Xenophontis Lampſaceni, Geographi, Plinio plus ſimplici vice ac Solino memorati. *Periplum* vocat illud opus *Plinius* III. 48. Hiſt. et *Valerius Max.* VIII. 13.

Interpretes Xenophontis deperditi.

Longini τὰ περὶ Ξενοφῶντος, et, quod Suidas memorat, *Zenonis* Citiei ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, itidem intercidit, perinde vt *Heronis* ὑπόμνημα et *Aelii Harpocrationis* περὶ

nn) Qui p. 37. 38. dilucide probat, erraſſe Suidam, male capiendo verba Laertii, ſcribentis: Ἱστορίαν φιλοσόφων πρῶτος ἔγραψε. quorum verborum non eſt is ſenſus: Xenophon primus ſcripſit hiſtoriam Philoſophorum; ſed iſte: Xenophon Philoſophorum primus eſt, qui ſcripſit hiſtoriam. *Heumann.*

τῶν παρὰ Ξενοφῶντι τάξεων, [vid. Eudoc. in Ἰωνιᾷ p. 66.] et *Hephaeſtionis* liber de Antiphonte, cuius mentio apud Xenophontem in libris de dictis et factis Socratis. [P]

IV. *Editiones vniuerſorum Xenophontis librorum.*

1) *Princeps editio* prodiit Florentiae anno 1516. forma maiori, in aedibus *Phil. Iuntae.* Curauit eam *Euphroſynus Boninus*, qui dedicauit Laurentio Saluiato, Leonis X. Pontificis Romani nepoti. Continet vero tantum, et hoc ordine: Cyropaediam, Anabaſin, Apomnemoneumata, Cynegeticum, Hipparchicum, Hippicen, Remp. Laced., Remp. Athen., Oeconomicum, Hieronem, Sympoſium et Hiſtoriam Graecorum. Deſunt igitur libellus de Ageſilao rege, Apologia, de Vectigalibus, atque pars poſterior de Rep. Athen., cuius loco adiunctum eſt fragmentum libelli de Vectigalibus. Etſi vero hic vitioſae lectiones non abſunt, haud dubie hauſtae ex codice, vnde deſcripta eſt, et praeterea, inprimis in libris Memorabilium Socratis, nonnullae reperiuntur lacunae: cum tamen malis multae immixtae ſint optimae lectiones, ſitque fere omnium poſteriorum facta baſis editionum, facile intelligitur, vſum criticum illius haud eſſe contemnendum. *Zeune.* conf. *Goetzen.* Memorabilia biblioth. Dresdenſ. tom. I. p. 476 ſqq. vbi aliae quoque editiones ac verſiones deſcribuntur. *Harl.*

2) Anno 1525. ſequuta eſt eiusdem formae *Aldina*, Venetiis in aedibus Aldi et Andr. Aſulani ſoceri, vbi plures libri et hoc ordine comprehenduntur: Xenophontis vita ex Laertio, Cyropaedia, Anabaſis, Hiſtoria Graecorum, Ageſilaus, Apomnemoneumata, Oeconomicus, Hiero, Resp. Laced., Resp. Athen., de Vectigalibus, Sympoſium, Hipparchicus, Hippice et Cynegeticus. Deeſt igitur et hic Apologia. Ceterum eſt integrior, lacunae ſunt repletae, et interdum meliores lectiones reſtitutae. Aſulanum igitur, qui editioni praefuit, codicibus vſum eſſe, a vero non abhorret. Veruntamen non pugnabo, ſi quis interdum ingenio ſuo eum indulſiſſe contenderit. Hoc certe non dubium eſt, eum Iuntinae, qua pro baſi vſus eſt, multa vitia intacta reliquiſſe.

3) Anno 1527. iterum *Florentiae*, etiam folio, per heredes *Phil. Iuntae* ſine vlla praefatione opera Xenophontis ſunt recuſa. In titulo quidem libri recenſentur eo ordine, quo ſunt in Aldina: verum, ſi receſſeris ab Ageſilao, de Vectigalibus et opuſculis Dionis περὶ βασιλείας καὶ τυραννίδος, περὶ πίστεως καὶ ἀπιστίας, περὶ τύχης, καὶ περὶ δόξης, qui libelli hic denuo acceſſerunt, non modo librorum ordo, ſed et cetera omnia omnino conueniunt Iuntinae primae. Quae vitia, quae lacunae, quae interpolationes, quae tranſpoſitiones ſunt in prima, eadem plane omnia repetita ſunt in hac altera. Igitur valde errant, qui opinantur, Iuntinam ſecundam eſſe meram Aldinae repetitionem.

4) Anno 1540. *Xenophontis* opera *Halae Sueuorum* octonis, in tres tomos diuiſa, ſunt edita cum Melanthonis praefatione; in qua vero nihil niſi Xenophontis ingenium laudatur. Textus omnino repetitus eſt cum omnibus vitiis Iuntinae, quae tum multo parabilior erat, quam Aldina, quae, teſte Henr. Stephano, quinque coronatis amplius vendi ſolebat. Ceterum huius *Halenſis* editionis titulus eſt duplex: verus enim locum annumque exhibet, fictus autem vtraque caret nota.

5) Anno 1545. in folio vniuerſa opera prodierunt *Baſileae* apud *Nic. Brylingerum*, cum praefatione *Albani Torini Vitodurani* et variorum interpretatione latina, vt *Fr. Philelphi* in Cyropaediam,

Digitized by Google

Cyropaediam, Ageſ. et Remp. Laced., Amaſaei in Anabaſin, *Pirkhemeri* in Hiſt. Gr., *Beſſarionis* in Memorabilia, *Raph. Volaterrani* in Oecon., *Aretini* in Apolog., *Eraſmi* in Hieron., *Ribitti* in de Vectigal., in Hipparchicum Sympoſiumque, *Camerarii* in Hippicen, *Leoniceni* in Cynegeticum, et *Caſtalionis* in Remp. Athenienſium. Textus eſt merus Halenſis ſiue Iuntinus. *Zeune.* conf. *Goetz.* Memorabil. biblioth. Dresdenſ. tom. I. pag. 479 ſq. *Harl.*

6) Non ita multo poſt, (nam annus non eſt notatus,) prodiit noua editio mere Graeca, *Baſileae* octonis apud *Iſingrinium*, in duo tomos diuiſa, quorum prior continet Cyrop. cum Anabaſi, poſterior reliqua auctoris ſcripta cum indice rerum. Praemiſſa eſt praefatio duplex, altera Iſingrinii, qua declaratur, exemplar Xenophontis, multis in locis partim vetuſtate, partim librariorum incuria deprauatum, a *Seb. Caſtalione* inter ſemel atque iterum praelegendum diſcipulis ſuis et relegendum eſſe reſtitutum: altera *Phil. Melanthonis* iſta, ex Halenſi editione repetita. Textus quidem eſt Iuntinae, ſed multis locis emendatus a Caſtalione ſiue coniectura, ſiue codicum auctoritate. Igitur haec eſt prima recenſio textus Xenophontei, quae in Germania eſt facta. Ceterum haec editio a viris doctis modo vocatur *Baſilienſis*, ſed minus accurate, modo *Iſingriniana*, modo *Caſtalionea*.

7) Anno 1555. iterum edidit vniuerſum *Xenophontem* in folio *Nic. Brylingerus*, Baſileae, curante *M. Ioanne Petri;* ſed ita, vt textus Caſtalioneus repeteretur, et interpretatio variorum Latina quoque adderetur ex recenſione Caſtalionis, quam Iſingrinius 1551. Baſileae octonis ediderat. Itaque in hac *Brylingeriana ſecunda* ſunt quidem eaedem verſiones, quas diximus eſſe in prima, ſi receſſeris ab *Oeconomico*, in quem loco *Volaterraneae* hic ſubſtituta eſt *Iac. Lod. Strebei*, ſed a Caſtalione ad textum ſuum Graecum mutatae; adeoque hae, quamquam ad intelligentiam ſunt aptiores, ad vſum criticum tamen ineptiores. — Eadem haec Brylingeriana anno 1568. fraude heredum Nic. Brylingeri, fucata eſt nouo titulo, atque, vt homines ad exemplaria in taberna libraria obſoleta emenda allicerentur fortaſſis rei nouitate, ibidem iactatur, acceſſiſſe *Io. Brodaei Turonenſis* in omnia Xenophontis opera annotationes. Verum hoc ipſum ex parte eſt fictum et vanum. Nam illae annotationes praeclarae iam anno 1559. apud *Nic. Brylingerum* ſeparatim prodierant. Ergo, ſi rem iudices ex titulis, videntur eſſe *tres* editiones Brylingerianae; ſed re ſunt *duae* tantum.

8) Sed noua *Xenophontis* recenſio facta eſt ab *Henr. Stephano*, tum Hulderici Fuggeri typographo, qui anno 1561. graece forma maiori valde nitide edidit. Hic, Aldina baſi facta, non modo meliorem interpretationem ex ingenio recte reſtituit, et verba conflata et confuſa diſtinxit; ſed vſus eſt etiam *a)* codicibus; *b)* veteribus editionibus, in quibus inprimis laudat *Petri Victorii* editionem Iuntinam Ἀπομνημονευμάτων, et *Io. Reuchlini* editionem Ageſilai, Apologiae et Hieronis: *c)* caſtigationibus, quas *Henr. Scrimgerus* ex codd. in itinere, per Italiam facto, collegerit: *d)* emendationibus ex codd. περὶ ἱππικῆς, in Hipparchico ac Cynegetico, quas ei Romae dederit Guil. Sirletus: *e)* coniecturis *Budaei* in Comment. L. gr. ait, ſe eſſe vſum tum, quum intellexerit, eas alicuius antiqui exemplaris teſtimonio comprobari: *f)* fatetur denique, ope Plutarchi, Pollucis, Athenaei, Stobaei aliorumque, Xenophontem laudantium, ſe plurima emendaſſe loca. *Zeune.* De hac editione, cuius ſecundam partem verſio plurium interpretum latina conſtituit, et Xenophonte multus eſt *Freytag.* in Adparatu litter. tom. II. p. 1288 ſqq. Exemplum membranaceum huius editionis ſplendidum adſeratur

Digitized by Google

tur in biblioth. Eliſabeth. Wratislau. teſte *Kranzio* in Memorabil. illius bibliothecae, Wratislau. 1699. 4. pag. 75. *Harl.*

9) Anno 1569. cum verſione latina, *Baſileae* apud *Thom. Guarinum*, etiam in fol. edidit *Ioannes Leonclauius*, (Löwenklau,) calci adiectis annotationibus. Expreſſit textum Stephanianum, a quo interdum, inprimis in ſua verſione, receſſit, ſequutus lectionem marginis Stephanianae.

10) Eadem illa *Leonclauii* editio, ſine vlla acceſſione et mutatione anno 1572. *Baſileae* repetita eſt apud eumdem Thomam Guarinum. Fabricius quidem ponit annum 1577. ſed haud dubie a vero aberrauit. Nam nec ipſe vnquam editionem de hoc anno vidi, nec ab alio vſpiam commemorari memini.

11) Anno 1581. *Henricus Stephanus* iterum ad Xenophontem in fol. edendum acceſſit. Textum non modo retractauit, ſed et annotationes ſuas locupletauit. Quare dubium non eſt, quin haec poſterior ſuperiori iſti, ſi non ſplendore externo, certe bonitate interna, praeſtet longe. *Zeune.* Latina verſio, quae ſeorſum excuſa eſt, non adhaeret omnibus editionibus. vid. *Goetzii* Memorab. biblioth. Dresdenſ. tom. I. pag. 478 ſq. *Harl.*

12) Anno 1594. [ann. 1595. apud Goetz. l. c. p. 481.] tertium coepit edere *Xenophontem Io. Leonclauius*, ſol. Francof. apud Wecheli heredes. Perpauca ſunt, quae in textu mutauit, adeo, vt vix receſſio dici poſſit. Inprimis, ſequente ſpiritu aſpero, apoſtrophum ſuſtulit. Verum verſionem ſuam Latinam denuo expoliuit, et ſuperiores animaduerſiones nouis auxit multis. In quibus vero ſaepe nimiam animi impotentiam prodit erga Stephanum, qui eius interpretationem Latinam nonnullorum Xenophontis libellorum per aliquot annos ſuppreſſerat. Ceterum prorſus Leonclauius morte impeditus hanc editionem abſoluere non potuit. Ergo *Frid. Sylburgius* praefationem operi praemiſit. *Zeune.* Inueni edit. citatam: *Xenoph. opera* ab Io. Leonclauio in latinum ſermonem conuerſa, cum argum. et notis ab Aem. Porto edita. Francof. 1595. 8. II. tom. *Harl.*

13) Anno 1596. eadem illa editio nouo ornata eſt titulo, atque calci *Aemilii Porti* et *Fr. Porti* notae ſunt additae cum indice graeco verborum phraſiumque. [vid. Goetz. l. c.]

14) Haec ipſa anno 1625. fol. Pariſ. [typis regiis per Ant. Steph.] ſine vlla acceſſione repetita eſt, ſi exceperis operarum vitia, quae hic ſunt commiſſa.

15) Anno 1703. edidit *Eduardus Welſius*, Oxonii, cum Leonclauii verſione latina, voluminibus quinque, octonis. Recenſuit quidem textum, ſed fere temere.

16) Eadem haec *Welſiana* editio repetita eſt Lipſiae 1763. quatuor voluminibus, 8. cura *Car. Aug. Thiemii.* Sed non modo eſt correctior Oxonienſi, verum etiam ex Hutchinſoni editione maiori inſertae ſunt diſſertationes. Quodſi tomus quintus, qui indices habuiſſet, acceſſiſſet, eius praeſtantia prae Oxonienſi valde aucta fuiſſet. [Eius editionem, opibus Cl. *Thiemii* adiutus in ſe ſuſcepit Cl. *Sturz*, Prof. Gymn. Gerani.]

Qui vero ſeparatim vel in omnia vel in nonnulla Xenophontis ſcripta ſcripſerunt obſeruationes, fere ſunt hi:

Io. Brodaei Turonenſis in omnia Xenophontis opera adnotationes. Baſileae, apud Nic. Brylingerum, 1559. fol.

M. Anton.

M. Anton. Mureti Notae in Xenophontis Cyropaediam et Anabaſin; ſub calcem Mureti Commentariorum in Ariſtotelis libros Ethicorum. Ingolſtadii 1602. 8. [rec. tom. III. Mureti Opp. a Ruhnkenio editorum. Leidae 1789. 8. *Harl.*]

Fr. Porti Commentarius in varia Xenophontis opuſcula. Morgiis, 1586. 4. [1594. Geneu. in fol.] *Zeune.*

M. *Io. Grammii*, Philoſ. et gr. linguae Prof. in vniuerſ. Haunienſi diſſ. Hiſtoria deorum ex Xenophonte, ſiue antiquitatum Xenophontearum prodromus. Cui accedit *Specimen Supplementi lexicorum ex Xenophonte.* Hauniae, 1715. 4.

Freret Remarques ſur la Bataille, donnée a Thymbrée entre les Armées de Cyrus et de Croeſus, (ad illuſtrand. Cyropaed. lib. VI. et VII.) in Mem. Pariſ. — des Inſcr. vol. VI. pag. 532 ſqq.

Bejot ſcripſit coniecturas in Xenophontis Cyropaediam, quinque codd. ex bibliotheca regia Pariſ. vſus, in vol. XXXIIII. Hiſtoriae acad. Pariſ. Inſcript. Pariſ. 1770. vbi pag. 11 ſq. nominat codices illos.

Pelloutier commentatus eſt ſuper Xenoph. lib. de expeditione Cyri iunioris, in vol. X. Mem. de l'Acad. de Berlin, et in tom. III. ſuae hiſtoriae Celtarum, gallice expoſitae, Pariſ. 1770. 12.

Bernhard Georg Walch de Cyri expeditione in Maſſagetas comment. Gottingae, 1767. 4.

De Xenophontis methodo Socratica agit *Graeffe* in libello: Die Sokratick nach ihrer urſprünglichen Beſchaffenheit in katechetiſcher Rückſicht betrachtet, (quae eſt quoque pars altera libri, Katechetiſches Magazin etc.) Gottingae, 1791. 8.

Saxii Onomaſt. litterar. tom. I. pag. 57 ſq.

Fragment de Xenophon, nouvellement trouvé dans les Ruines de Palmyre, par un Anglois et dépoſé au Muſaeum Britannicum, à Londres, traduit du Grec par un François et lu à l'Aſſemblée publique du Muſée de Paris du Jeudi 6. Mars 1783. à Paris de l'Imprimerie de Pierres et ſe trouve chez Prault 1783. Eſt allegoria abbatis *Brizard* ingenioſa de conuerſione rerum americanarum in America ſeptemtrionali. Conf. Journal Encyclopédique à Bouillon. 1783. tom. V. part. III. pag. 453 ſqq.

De verſionibus iam eſt paſſim dictum. Hic addam, *Xenoph. opera germanice* prodiiſſe Aug. Vindel. 1540. fol. conf. de verſion. germanicis: Schriften der Altdorf. deutſchen Geſellſchaft, pag. 177 — 185. [Nuperrimi interpretis, *Borheckii*, verſionis vol. IV. et vltimum prodiit Lemgou. 1791. 4.] — *Hiſpanice*, interprete *Didaco Gratiano de Aldrete*, Salmancae 1552. fol. De *Italicis* v. *Paitonium* l. mem. — *Latine* per diuerſos, Baſil. apud Andr. Cratandr. 1534. fol. — Lugd. 1551. 12. II. tom. — De libro rariſſimo, *Petri Pauli Vergerii* ad Vbertinum Cararienſem de ingenuis moribus librum e magno Baſilio, *Leonardi Aretini* traductionem ad Colucium eque *Xenophonte* Leon. Aretini traductionem *de tyrannide*, typis *Adami* (de Ambergau, qui Venetiis imprimebat 1471.) vid. *Schellhorn.* ad Angeli Mariae Card. Quirini libr. ſingularem de optimorum ſcriptorum editionibus etc. Lindau. 1761. 4. p. 83 ſq. not. et *Audiffredum* in Catalog. hiſtor. critico roman. editionum ſaec. XV. pag. 125. — et pag. 363.

Digitized by Google

pag. 363. de alia eorumdem *Baſilii et Xenophont.* libellorum eiusdemque interpretis editione apud Georg. Lauer. 4. ſine a. et l. — *Xenoph. de vita tyrannica*, lat. ex verſ. Leonard. Aretini, ſine vlla nota, ſaec. XV. in 4. vid. cl. Morell. ad Pinelli Catalog. tom. I. pag. 199. — De *Candidi Decembris*, ſiue potius *Lampugnini Biragi* verſione Xenoph. de adſcenſu Cyri etc. vide *Saxii* hiſtor. typographico-litterar. Mediolanenſem, ad ann. MCCCCLXXXVIII. p. 295 ſqq. (vbi *Candido Demetrio* tribuitur,) et eiusdem *Ioſ. Antonii Saxii* Epiſtol. ad Cardin. Quirinum p. 49. in calce tom. II. Argelati de ſcriptor. Mediolanenſ. vbi *Lampugnino Birago* adſcritur, et tamen vna eademque epiſtola, 1460. ſcripta, in qua de hoc opere narratur, vtroque loco formulis deſcripta eſt typographicis. — Locum *Diogenis Laert.* II. 48. de Xenophonte, cui occurrenti Socrates baculum praetendit, explicat *Ignat. Roſſius* in Commentationibus Laert. p. 34 ſqq. — Multa *Xenophontis* loca paſſim emendant aut explicant *D'Orville* ad Chariton. *Valcken.* et *Weſſeling.* ad Herodotum, *Frid. Ludou. Abreſch.* in Dilucidationibus Thucydideis, *Io. Toup.* in Emendation. in Suidam et Heſychium, Oxon. 1790. per quatuor volumina, *Petrus Horreus* in Obſeruatt. criticis in ſcriptores quosdam graecos hiſtoricos, Leouardiae et Harlingae 1736. 8. p. 515 — 532. *Georg d'Arnaud* in Specimine animaduerſionum criticarum ad aliquos ſcriptores graecos, Harlingae 1728. 8. vbi cap. 31. p. 171 — 177. loca quaedam in Xenoph. Anabaſeos libris interpretatur aut corrigit; et ita alii critici in libris et editionibus ſuis, occaſione oblata, multa Xenophontis loca illuſtrarunt aut tentarunt. — *Georg. Frid. Benecke* ſcripſit Animaduerſiones, quibus Xenophontis Ἀπομνημονευματων libri I. caput illuſtrat, (atque in calce, germanice vertit,) Auguſtae Vindelicor. 1780. 4. vbi ex cod. Auguſt. quasdam profert lectiones varias et pag. 13. notat, Reiſerum in Catalog. MSS. Aug. conficiendo negligentem fuiſſe et catalogum innumeris ſcatere vitiis: atque codicem Xenophonteum ſaec. XIII. aut XIIII. continere primum excerpta e Memor. I. cap. 1 — 5. II. cap. 1. IV. cap. 3. tum Hieronem integrum, dein ex Memor. lib. II. cap. 1. 3. 4. 6. 7. lib. III. cap. 13. 14. loca, denique fragmenta nonnulla Sympoſii cap. II. et cap. IV. Oeconomicon. Idem animaduertit, in Reiſeri Catalog. pag 85. nr. 56. lineam: *Narratio de Cyro forte Xenophontis* ſic corrigendam eſſe: Cyropaediae exitus, inde a libro VIII. 7. vsque ad finem. — In *Schelhornii* Amoenitatt. litter. tom. V. p. 106 ſqq. e libro IX. Lambecii commentar. de bibliotheca Caeſarea, recenſetur cod. biblioth. Caeſareae Vindobon. qui continet Xenophontis libr. VII. de Cyri iun. adſcenſu ſ. expeditione in Aſiam cum adnotationibus anonymi cuiusdam antiqui ſcholiaſtae graeci marginalibus; tum eiusdem libros de magiſterio equitum, de re equeſtri, de republ. Lacedaemoniorum, Mem. Socratis, de adminiſtratione domeſtica, Sympoſion, denique Cynegeticon ſiue de Venatione.

Harangues tirées d'Herodote, de Thucydide, des *Hiſtoires grecques du Xenophon*, de ſa retraite des dix mille et de ſa Cyropédie — traduites par Mr. l'Abbé *Auger*. Pariſ. 1788. mai. 8. II. voll.

Extraits de Lucien et *de Xenophon*, avec des notes par M. l'Abbé *Gail*, Docteur agregé de l'Univerſité. Pariſ. 1786. mai. 12. — — — Extraits — traduits par Mr. l'Abbé *Gail*. ibid. eod anno. In priore tomo ſunt graece exſcripti *Xenophontis* libri de republ. Lacedaemoniorum et Athenienſium cum notis grammaticis puerilibus; in poſteriore autem verſio eorumdem libellorum cum notis hiſtoricis.

In

Digitized by Google

In Excerptis Peireſcianis fuerunt excerpta ex Xenophontis Cyropaedia et Anabaſi. vid. infra, Fabric. lib. V. cap. 5. vol. VI. pag. 492.

In *Io. Patuſae* Encyclopaedia philologica vol. I. et III tum in *Neandri* Anthologico graeco-latino, et in *Camerarii* collectione ſeutentiarum particulae integrae aut ſelectae ſententiae ſunt excerptae. *Harl.*

CAPVT II (quondam VIII)

DE ALEXANDRO MAGNO, REGE MACEDONVM.

I. De ſcriptis Alexandri Magni. **II.** *Catalogus Scriptorum, qui res geſtas Alexandri tradiderunt.* **III.** *Varii Alexandri.* [P]

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

Non exigua Ariſtotelis gloria eſt, ALEXANDRVM, Macedonem, inſtituiſſe: igitur, cum hic et ipſe aliqua, rex licet, ſcripſerit, et plura ei, velut auctori, ab aliis tribuantur, longe plurimi autem res ab illo geſtas ſiue vera narratione tradiderint, ſiue monſtris implicuerint fabulisque, et iſta et hos praeſenti capite breuiter referre, aliosque iis, Alexandri nomine claros, ſiue reges, ſiue ſcriptores, ſubiungere conſtitui.

Natus Alexander Pellae, Macedoniae oppido, Olymp. CVI. 1. ante Chriſtum CCCLVI. Hecatombaeonis menſis, qui Auguſto vel Septembri reſpondet, die ſexta, eadem, qua templum Dianae Epheſi conflagrauit [a]). A prima aetate cupidiſſimus gloriae, ſiue inter pueros deberet

[a]) Locus claſſicus eſt apud *Plutarchum* in vita Alexandri pag. 7 ſq. edit. Reisk. Is vero ſcripſit, heroa illum fuiſſe natum ſexto menſis Hecatombaeonis, quem *Loum* vocent Macedones, et quo die fanum Dianae Epheſiae conflagraſſet etc. etc. Hic locus, praeſertim quaeſtio, num menſis *Lous* reſpondeat Hecatombaeoni, mire torſit viros doctos. *Vſſerius* in Annal. p. 144. et *Dodwell.* de Cyclis Graecor. diſſ. IX. ſect. 3. et 5. et diſſ. IIII. ſect. 150. contendunt, Plutarchum eſſe lapſum: adde *Vſſerium* de Macedonum et Aſianorum anno ſolari p. 4 ſq. edit. cum *Io. Selden* lib. de anno ciuili veterum Iudaeorum, Lugd. Bat. 1683. 8. Sed ſecus ſentit *Corſin.* Faſt. att. tom. I. diſſ. 3. ſect. 21 ſqq. p. 143 ſqq. in primis tom. II. diſſ. XIV. p. 459. Rem tamen omnem late docteque expoſuit et diverſas veterum ſententias recenſuit atque examinavit *St. Croix* in libro claſſico, ad quem lectores ablegare licebit, Examen critique des Anciens Hiſtoriens d'Alexandre le Grand. Pariſ. 1775. 4. in diſſ. vltima ſur l'année de la Naiſſance d'Alexandre, et ſur les dernières époques de la Chronique de Paros, p. 325 — 348. et qui p. 334. eorum amplectitur narrationem, Alexandrum in lucem fuiſſe editum Olymp. CVI. 1. primo menſe, et Euſebium in Chronico, ex MSto reſtituto, conſentire animadvertit. *Harduin.* tamen ad *Plin.* H. N. libr. 34. ſect. 19. p. 674 ſqq. primum tredecim nummos, in honorem Alexandri M. cuſos, adtulit explicuitque, tum geminam Alexandri chronologiam digeſſit, alteram vulgarem; alteram, quam habet veram, et putat cum ſacris litteris, cum calculo Olympiadum Pliniano, nec non cum numiſmatibus veteribus ſiderumque obſeruatione conſpirare. Sed, quoniam vereor, ne iuſto longior ſim excerpendis illius rationibus et opiniunculis, id indicaſſe ſufficiat; et conf. *Gibert.* in recitat de nonnullis Babylon. et Perſ. regibus, germanice verſa in Abhandlungen und Auszüg. der Kön. Akad. der Inſchriften, alte Geſchichte. vol. I. Lipſ. 1782. pag. 441 ſqq. et *Cuper.* in Theſ. epiſt. Lacroziano, vol. III. pag. 267. Apud *Saxium* in Onomaſt. tom. I. p. 79.

deberet concurrere, ſiue feras venaretur, ſiue ſub Ariſtotele tractaret litteras, ſiue largiretur amicis, ſiue armis experiendum cum hoſte eſſet, hoc vnum deſiderauit, vincere omnes, vinci

p. 79. annus imperii illius auſpicalis eſt, a. mundi, circ. 3669. Olymp. CXI. 1. ante C. N. 334. a. V. C. 418. (ſecundum *Harduinum* l. m. Olymp. CXIV. 1. ante C. N. 336.) Tanta vero antiquiſſimi generis fuit ipſi Alexandro aliisque perſuaſio, vt paternum genus ab Hercule, maternum ab Achille duceretur. vid. *Plutarch.* vita Alex. init. *Iulian.* Caeſar. (vbi cum Caeſare comparatur et loquens inducitur,) ibique Spanhem. p. 116. 117. *Freinshem.* in Supplem ad Curtium, vbi vita Alexandri ex monumentis veteribus copioſe exponitur, cap. 1. adde eumdem *Freinshem.* in prolegom. ad Curtium, cap. 5. vbi genealogiam Alexandri dedit. Nummi, qui Alexandri effigiem referunt, apud Vrſinum, Patinum, Begerum in theſauro numiſm. Palat. in Catalogue d'une collection de Medailles antiques, faite par la Cſſe Douair. *de Bentinck*, Amſterd. 1787. vol. I. p. 3 ſqq. in editione Curtii Snakenburgiána ad p. 1. Supplement. apud *Spanhem.* et *Heuſinger.* ad Iuliani Caeſares et alibi occurrunt. adde *Sigeberti Havercampi* diſſ. de Alexandri M. numiſmate, quo quatuor ſumma orbis terrarum imperia continentur, vt et de numis contorniatis. Lugd. Bat. 1722. 4. de numis Alexandri *Semler.* in Additamentis ad catholicam hiſtoriam, (*Allgemeine Welthiſtorie*, IV. 53 ſqq.) *Spanhem.* de cornutis Alex. M. et ſucceſſorum numis, in diſſ. de Pr. et V. Numiſm. I. 387 ſqq. et, quem citat *Heumann.* in nota mſta, de facie Alex. bicorni *Libetanzium* in diſp. cap. 3. §. 2. fin. adde *Sponii* diſſ. de l'vtilité des Medailles pour l'Etude de la Phyſionomie, adiectam editioni Iuliani Caeſarum Heuſingerianae, pag. 237 ſq. quae diſſ. pluribus abhinc annis etiam conuerſa eſt in linguam germanicam. De *Eurydice*, antea illyrico nomine *Audata* dicta, auia Alexandri M. vid. *Heumanni* et *Iac. Frider. Heuſingeri* diſſ. de Eurydice Plutarchi, adiectas editioni Plutarchi de educat. liberorum Heuſingerianae, p. 183 ſqq. — Inter codd. biblioth. regiae Matrit. cod. LXXII. nr. 123. περὶ Ἀλεξάνδρου refert hiſtoriam regni Macedonum a Carano, primo Macedonum rege, ad Perſeum vsque, a Paullo Aemilio victum captumque. Atque *Iriarte* in Catalogo p. 261 ſq. obſeruat, id opuſculum exſcriptum eſſe ex *Dexippi* de Macedonum regibus ſummario, quod in Theſauro temporum Euſebii Caeſarienſis, Scaligeri opera illuſtrato, Amſterd. 1658. vol. I. prodiit inter graecas eiusdem Euſebii Chronicorum reliquias p. 57. ita tamen, vt nonnulla in codice mſto et in edito exemplo viciſſim vel abundarent, vel deficerent, vel diſcreparent. — De Expeditione Alexandri M. Perſica *Seconſſe* ſcripſit in Mem. de l'acad. des Inſcr. vol. V. pag. 415. In Hiſt. de l'Acad. des Sciences, ann. 1731. pag. 157 ſqq. ſunt *Buache* Recherches géogr. ſur l'etendue de l'Empire d'Alexandre et ſur les routes parcourues par ce Prince dans les differentes expeditions. — Eos, qui ſe Alexandri M. ſimiles dixerunt, recenſet *Andr. Schottus* Obſeruatt. hum. lib. III. cap. 19. — At omnes, qui ſiue in compendiis, ſiue in maioribus operibus hiſtoriam vel omnis aetatis, vel antiquae Graeciae, vel hominum illuſtrium perſequuti ſunt, de Alexandro M. iam adeo fuſe diſputarunt, vt, vberiore illius vitae expoſitione inſtituenda, acta agerem. Lepidi tamen *Luciani* dialogi in dialogis mortuorum, XIII. in quo Diogenes et Alexander diſſerunt, et XIV. in quo Philippus, pater, cum Alexandro colloquens inducitur, digni ſunt, qui legantur, et *Hemſterhuſ.* in notis, (tom. I. Oper. Luciani, p. 389 ſqq.) multa adſcripſit ad vitam moresque regis illuſtrandos. — De ſucceſſoribus illius regis doctum librum, (*Geſchichte der unmittelbaren Nachfolger Alexanders*,) confecit cl. *Conrad. Mannert*, Lipſiae 1787. mai. 8. In Theſauro Epiſtolico La Croziano vol. I. quaedam reperiuntur, quae hic adnotabo. *Theoph. Sigefr. Bayerus* p. 25. refert *Palladium* de Brachmanibus p. 3. dicere, Alexandrum ad Gangem vsque non perueniſſe, ἀλλ' ἄχρι τῆς Σηρικῆς (Indiae Sericae) φθάσαι ἔνθα τὴν μέταξαν οἱ σῆρες (h. e. *vermes*) τίκτουσι, κἀκεῖ λιθίνην στήλην etc. Idem p. 57. ſcribit, ſe in recitatione, de Scytharum origine et rebus geſtis vsque ad Herodoti aetatem, oſtendiſſe, vetuſto errore traditum eſſe, Alexandrum res geſſiſſe ad Caucaſum; prodit idem, eumdem regem ad continendas ab excurſione barbaras Scythiae nationes, a Caſpio mari ad Euximum vsque condidiſſe murum, a Lucano, Claudiano, Hegeſippo, et in primis Procopio memoratum, et, quod quidem equites, qui imperatorem Petrum M. in expeditione Caſpia ſequuti, et ab illo miſſi eo vsque euecti ſunt, retulerunt, exſtare adhuc integrum murum a Derbento triginta admodum leucas; denique

vinci a nemine. Sed laudem, quam magno haud dubie animo ac virtute, ſiue ſimillima virtuti, ſi fortuna adſpiret, temeritate ſibi parabat, vana diuinitatis etiam apud ſuos adfectatione, iracundia, ac voluptatibus corrupit, *tam hoſtium pernicies* b) *quam amicorum, qui ſummum bonum duceret, terrori eſſe cunctis mortalibus.* Per paucum omnino tempus rebus praefuit; nam ab Olymp. CXI. 1. quo pater eius Philippus fuit obtruncatus, vsque ad mortem Alexandri, Olymp. CXIV. 1. ante Chriſtum CCCXXIV. non plures ei effluxerunt anni, quam duodecim, et octo menſes c), laboribus, bellis, periculis, vulneribus conſumti, dignum ſcilicet operae pretium tot exciſarum ciuitatum, tot gentium vaſtatarum, tot millium interfectorum.

De *Epiſtolis* Alexandri ad matrem, ad Antipatrum aliosque, quae vel a veteribus et frequentiſſime a Plutarcho citantur, vel ſub Alexandri nomine feruntur hodie, etiam de longiore illa ac ſuppoſititia, quae latine tantum exſtat ſub titulo *de ſitu et mirabilibus Indiae* ad Ariſtotelem, perinde vt de epiſtolis *Philippi*, Parentis, dixi ſupra lib. II. cap. X. §. 17. [vol. I. p. 683. Atque ea, quae ibi Fabricius de epiſtolis Alexandri M. ſcripſerat, ego vero conſulto omiſeram, hoc commodiore loco reſtituam. Fabricius igitur haec, quae ſequuntur, adnotarat:] *Plutarchus* in vita Alexandri p. 668. poſt adlatam Alexandri epiſtolam ad Ariſtotelem teſtatur, ex aliis etiam regis epiſtolis adparere, quod medicinae ſtudio ab Ariſtotele fuerit imbutus, et amicos laborantes conſilio iuuerit et victus rationem praeſcripſerit. [De Alexandri peritia medicinae vid. infra in elencho vett. medicor. vol. XIII. p. 51. *Harl.*] Epiſtolas Alexandri iterum citat p. 674. 686. 698. Epiſtola ad *Antipatrum* p. 675. 688. 691. 696. 794. etc. ad *Philoxenum* p. 676. ad *Parmenionem* p. 677. ad *Agonem* Teium ibid. ad *Leonidem* p. 679. ad *Athenienſes* de Samo p. 681. ad *Darium* p. 681. ad *Graecos* p. 685. ad *Phocionem* p. 687. ad *Peuceſtam* p. 688. ad *Hephaeſtionem* p. 689. ad *Pauſaniam* medicum ibid. ad *Megabyzum* ibid. ad medicum *Alexippum* ibid. ad *Craterum*, *Attalum* et *Alcetam* p. 696. ad *Cleomenem* de morte Hephaeſtionis, Arrian. VII. de Alexandro p. 164 ſqq. Plures Alexandri M. epiſtolas laudat praeter Heſychium in Lexico tribus locis, idem *Plutarchus* de laude ſui pag. 545. *Laertius* VI. 44. *Dio* Chryſoſt. XLVII. pag. 525. et *Plinius* lib. VI. hiſt. nat. cap. 17. *Curtius* lib. IV. cap. 1. etc. vide et *Euſebium* de praeparat. XV. 2. p. 792. A. 793. B. *Plutarchum* in Phocione p. 749. vbi e Duride et Charete narrat, Alexandrum poſt victum Darium in epiſtolis ſuis nemini ſcripſiſſe Χαίρειν, niſi Phocioni et Antipatro. Confer *Aelian.* lib. I. V. H. cap. 25. *Calani* epiſtolam ad Alexandrum, *Philo* περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον p. 680. Illas vero ad diuerſos, quae Alexandri nomine leguntur in collectione la-

nique adnotat, Samaritanos in chronico Ioſuae res Alexandri iſtic geſtas adtigiſſe: credit tamen, ſub Seleucidis conditum eſſe murum, aut ſub Ponticis regibus. (adde *Bayeri* Memorias Scythicas ad Alexandrum M. in Opuſculis.) — *Bartholom. Ziegenbalg.* in epiſt. ad La Croze, ibidem pag. 383. ſcribit, ſe in libris praecipuorum Damulicorum auctorum, quorum amplum catalogum dedit in bibliotheca Malabarica, numquam inueniſſe, mentionem fieri rerum belli ab Ebraeis, Aegyptiis, Graecis et *Alexandro M.* geſtarum. *Harl.*

b) *Seneca* lib. I. de beneficiis cap. 13.

c) Praeter *Corſin.* in F. Att. *St. Croix* p. 159. *Gibertum*, *Freinshem.* et reliquos auctores citatos, vide *Eduardi Corſini* diſſertationes agoniſticas, Lipſiae 1752. mai. 8. diſſ. III. p. 85 ſq. Hiſtoriam mortis Alexandri M. et eius colloquia cum ſapientibus, arabice ſcripta, continet cod. in Bibl. Lugdun. nr. DCCCCXCIV. in Catal. Libror. illius bibliothecae p. 450. add. M. *Chriſt. Pylii* obſeru. de eruditis, de quorum morte falſus rumor. in Miſcell. Lipſienſ. tom. IV. p. 92 ſqq. *Harl.*

tina Epiſtolarum, [quae in cod. Pariſ. MMMMMMMMDCVII. nr. 3. teſte Catalog. MSS. reg. Pariſ. vol. IV. p. 474. reperitur et] quae prodiit Argentor. ann. 1593. 8. ſub titulo: *Epiſtolae Procerum mundi, regum, principum, rerumpubl. et ſapientum virorum* pro ſuppoſititiis habet *Thom. Reineſius* in Epiſtola 38. ad Chriſtoph. Adamum Rupertum pag. 312. praeſertim, quas Illyriis, Lacedaemoniis, Dario, Poro, (ita pag. 201. legendum pro Pyrrho,) et Didymo, (lege Dindimo,) Brachmannorum regi, qui apud Syncellum p. 261. male Ἀβδαμις, miſiſſe dicitur. Idem dixeris de epiſtola Alexandri, quae *de ſitu et mirabilibus Indiae* *) ad Ariſtotelem, interprete, vt falſo iactitant, *Cornelio Nepote*, fertur, editaque eſt latine, (non graece, vt adfirmat auctor Pandectarum Brandenburgenſium,) a *Iacobo Cantalounenſi* cum eius aenigmatibus in officina Io. Gormentii, ſine nota loci, vel anni, quo impreſſa eſt, tum Venetiis 1499. 8. [vid. *Wolf.* biblioth. hebr. pag. 188.] Bononiae 1501. Pariſ. [1520. vid. Catalog. biblioth. Leidenſis pag. 390. nr. 95.] 1537. 8. et ad calcem quarumdam editionum Curtii, vt Baſil. 1517. Recuſa eſt curante *Andrea Paulino*, qui nec de auctore, neque de interprete dubitat, atque ideo in ſchola ſua Darmſtadienſi praelegendum diſcipulis ſuis inſtituit, Gieſſae 1706. 8. [Genuinas eſſe et Alexandro tribuendas epiſtolas, quarum Heſychius paſſim, cum primis in voc. Ἀπόρανοι et Σκοῖδος meminit, cum aliis viris doctis exiſtimat *Val. Ern. Loeſcher.* in diſſ. de ſcriptis principum, praeſertim Germanorum, Wittebergae 1698. pag. 3.] Exſtat et mſta in membrana Hamburgi in bibliotheca Iohannea, et in aliis bibliothecis paſſim. [Epiſtola Alexandri de mirabilibus Indiae, et altera ad Dindymum, regem Brachmannorum, mſta, cuſtoditur Oxoniae in biblioth. collegii corporis Chriſti, teſte *Ionſio* in libro de ſcriptor. hiſtor. philoſ. edit. Dornii, lib. I. cap. 13. §. 2. p. 81. vbi ille de epiſtolis Alexandri diſſerit. — *Alex. Epiſt.* de itinere ſuo et ſitu Indiae in catal. biblioth. regiae MSS. Pariſ. vol. III. et IV. in XII. codicibus, et reſponſio ad Dindymum in VIII. codd. ſeruatae dicuntur. — In biblioth. *Leidenſi*, teſte catalogo, p. 370. cod. XXXI. circ. med. ſunt Epiſtolae mutuae *Alexandri* regis ad Dindymum regem: ibid. p. 378. cod. XX. et p. 379. cod. XXIX. *Alex.* epiſtola ad Ariſtotelem de itinere vel ſitu Indiae: quarum alteri cod. adhaerent Geſta Alexandri: ibid. pag. 494. cod. XI. Hiſtoria Alex. M. atque vita Alexandri narratur in tribus codicibus p. 325. 349. 378. et p. 460. cod. arab. CCCCXCIX. de re militari Alexandri M. ac dicitur Alexandriae inuentus et ex graeco in arabicum ſermonem conuerſus. Atqui ita paſſim occurrunt eiusmodi opuſcula fabuloſa atque ſuppoſititia, quorum inueſtigatione atque enumeratione tempus perdere nolo.] Memoratur etiam a *Palladio* lib. de Brachmanibus p. 2. edit. Biſſei: *διήγημα δὲ*, inquit, *φέρεται Ἀλεξάνδρȣ τȣ̃ τῶν Μακεδόνων βασιλέως, ἐξηγησαμένȣ ποσῶς τὸν βίον αὐτῶν* (Ἰνδῶν.) Ad calcem eiusdem *Palladii* p. 85 ſqq. latine ſubiiciuntur epiſtolae mutuae *Dindimi*, regis Brachmanorum et Alexandri. [Alexandri regis Macedonum et Dindimi Brachmanorum regis per litteras collatio e cod. MS. et ex edit. Pallad. cum animadu. Geo. Henr. Martini ad calcem Operum Alcuini a Frobenio Forſtero editorum Tom. II. ſ. vol. III. Append. III. *Beck.*] De Alexandri epiſtola ad *matrem Olympiadem*, memorata *Plutarcho* in vita Alex. p. 680. *Athenagorae* p. 31. Apologiae, *Polluci* VI. ſect. 87. *Tertulliano* cap. 3. de pallio, *Minucio Felici* cap. 21. qui inſigne volumen adpellat, *Auguſtino* VIII. 5. et 27. ac XII. 10. de ciu. dei aliisque: vide notas epiſcopi Oxonienſis *Ioh. Felli* ad Cyprianum de idolorum vanitate p. 12. et *Georgium Gentium* ad canones ethicos Maimonidis p. 111. Fallitur itaque *Cellarius*, qui ex Alexandri Polyhiſtoris Aegyptiacis

*) Conf. *Fabricii* Biblioth. latin. tom. I. pag. 117. edit. Erneſti. *Harl.*

Aegyptiacis petita illa exiſtimat pag. 70. ad Minucium. *Artemon* ὁ τοὺς Ἀριστοτέλους ἀναγράψας ἐπιστολὰς, *qui Ariſtotelis epiſtolas recenſuit*, memoratur a Demetrio libr. περὶ Ἑρμηνείας, [ſect. 231. vbi vid. *Gale*, p. 124. edit. Fiſcheri, ſ. ſect. 223. edit. Schneideri, cuius notam p. 173. conſules.] Ita enim locum intelligo, licet alii putent, eum Ariſtotelis epiſtolas *exſcripſiſſe*, [vti Gale vertit,] et *Menagius* p. 157. ad Laert. III. 27. et 50. vel *commentario illuſtraſſe*, vt *Meurſius* in biblioth. graeca, vel *collegiſſe*, vt *Bernardus Moneta* tom. III. Menag. p. 587. Sic *Laertius* in Democrito, IX. 45. τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως. Praetereo epiſtolia quaedam Alexandri, e variis ſcriptoribus collecta a *Gilberto Cognato*, et latine edita in eius fartagine epiſtolarum laconicarum pag. 441 ſq. *Philippi* regis epiſtolae quaedam in Demoſthenis orationibus ſcriptis memorantur et exhibentur, quibus adde ſis epiſtolam eius ad *Ariſtotelem* apud *Gellium* IX. 3. et *Sarisber.* IV. 6. Policrat. Epiſtolarum ſcriptione σφόδρα εὐδοκιμεῖν Philippum, eloquentiam edoctum Thebis apud Epaminondam, ſcribit *Dio* 2. de regno p. 23. Eius epiſtolam ad *Menecratem*, medicum, commemorat *Athenaeus* VII. p. 289. λόγου δεινότητι σοφιστικῶς καλλωπιζόμενος Philippus perſtringitur a *Plutarcho* in vita Alex. p. 668. *Cicer.* II. 14. Offic. *Exſtant epiſtolae et Philippi ad Alexandrum, et Antipatri ad Caſſandrum et Antigoni ad Philippum filium, trium prudentiſſimorum, (ſic enim accepimus,) quibus praecipiunt, vt oratione benigna multitudinis animos ad beneuolentiam adliciant, militesque blande adpellando deliniant.* — *Parmenionis* epiſtola ad Alexandr. memoratur ab *Athenaeo* XIII. pag. 607. *Theopompi* pag. 595. *Gorgi* μεταλλευτοῦ Chalcidenſis apud *Strabonem* IX. pag. 407. vbi confer Caſaubon. commentar. *Olympiadis* ad eumdem Alexandrum *Pollux* VII. ſect. 28. et *Plutarch.* in vita Alex. pag. 688. *Antipatri* longa epiſtola, Olympiadem criminantis, ibid. et *Arrian.* VII. de Alexandro p. 155. *Antigoni* ad Zenonem Citieum epiſtola, *Laert.* VII. 7. etc.

Strabo lib. II. p. 69. [p. 102. B. edit. Almel.] ex Patrocle refert, Alexandrum ipſum accurate omnia in expeditione ſua indagaſſe, curaſſeque ſibi locorum deſcriptiones a peritiſſimis hominibus, (*Diogneto* puta et *Baetone*,) exhiberi. Hinc eſt, quod Alexandri Magni *hodeporicon*, a Strabone laudatum, viri docti memorant [e]. Ἐντολὰς eius ἐγγράπτους Cratero a rege traditas, et ὑπομνήματα τοῦ βασιλέως ſiue commentarios poſt mortem Alexandri repertos, in quibus de variis ſumtibus in memoriam Hephaeſtionis faciendis perſcripſerat, meminit *Diodorus Sic.* XVIII. p. 588. [P] *Fabric.* De ſcriptis Alexandri M. agit *Sixtus Senenſis* biblioth. S. lib. 2. p. 49. *Heumann.*

Ephemerides Alexandri ſiue *Diarium* citari a *Plutarcho* in eius vita pag. 706. notauit in indice auctorum, Plinio citatorum, Harduinus. At ephemerides ſequutum ſe ait Plutarchus, tum hoc loco, tum pag. 677. ὥς ἐστι λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφημερίδων. Sed et lib. I. Sympoſ. quaeſt. 6. ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐφημερίδων. Verum ab Alexandro ipſo ſcriptas non addit: quin ab alio, (regis comitum aliquo,) compoſitis vſum ſe innuit, dum extrema eius, et mortem ipſam quum p. 706. retuliſſet, ſubiungit: τούτων τὰ πλεῖστα κατὰ λέξιν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν οὕτω γέγραπται. *Arrianus* lib. VII. p. 195. αἱ βασίλειοι ἐφημερίδες ὧδε ἔχουσι. p. 166. οὕτως ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ταῖς βασιλείοις ἀναγέγραπται. Ab *Eumene Cardiano*, (*Aeliano* III. 23. Var.) et *Diodoto Erythraeo* ſcriptas eſſe Alexandri ephemerides, teſtatur *Athenaeus* X. pag. 434. et Strattidem Olynthium Suidas [atque *Eudocia* in Ἰωνιᾷ p. 381.] referunt, compo-

[e] Conf. *St. Croix* Examen pag. 20. *Harl.*

fuiſſe libros quinque *περὶ τῶν Ἀλεξάνδρε ἐφημερίδων.* Confer *H. Dodwellum* diſſ. IX. de Cyclis ſect. V. qui iunioris aeui illas ephemerides eſſe putat; in eo tamen certe fallitur, quod pag. 372. negat illas vir doctiſſimus vnquam mentione dignatum Arrianum. [conf. *St. Croix* Examen etc. pag. 20.]

Idem *Plutarchus* in Alexandri vita p. 677. refert, quod, vbi fuiſſet otium, tempus inſumſerit rex *ἢ κυνηγῶν, ἢ συντάττων, ἢ δικάζων τι τῶν πολεμικῶν, ἢ ἀναγινώσκων.* Verba *ἢ συντάττων* Cruſerius reddit: *vel commentando*, Amiotus: *il compoſoit quelque choſe.* Sed Guarinus Veronenſis: *aut componendis rebus impertiebat.* Et rectiſſime, ni fallor, *συντάττων* non minus quam *δικάζων* participium referri poteſt et debet ad id, quod ſequitur *τι τῶν πολεμικῶν*, vt ſenſus ſit, quem Xylandri etiam verſio admittit, eum in rebus militaribus vel conſtituiſſe aliquid ac compoſuiſſe, vel ius dixiſſe.

Teſtamentum Alexandri, quo ſingulis ſatrapis ſuis prouincias, quibus praeerant, regendas legauerit, memorat *Ammianus Marcellinus* XXIII. 6. *vt bella praetereamus Alexandri, et teſtamento nationem omnem in ſucceſſoris vnius iura tranſlatam.* Coram hoc conſtituiſſe regem, conuocatis ante lectum ſuum ducibus, tradit ſcriptor libri I. Maccabaeorum cap. 1. v. 7. [cuius auctoritatem *Tellier* ad Curtii locum memorandum, aliique vindicare ſtuduerunt.] Sed ſi auctorem excerptorum chronologicorum, a Scaligero editorum, p. 72. audimus, veniens ad mortem Alexander, *teſtamentum ſcripſit, vt vnusquisque Principum regnarent ſinguli in proprias eorum prouincias, ſic, Macedonia quidem Arideum* etc. *Diodorus* quoque *Siculus* XX. p. 809. auctor eſt, teſtamentum, (*τὴν ὑπὲρ ὅλης βασιλείας διαθήκην,*) ab Alexandro depoſitum fuiſſe apud Rhodios *f*). Sed famam eius rei vanam ſe comperiſſe ſcribit Q. *Curtius* X. 10. 6. [vbi vid. interpr. in edit. Snakenb. p. 809.] et apud *Lucianum* in dialogis [ſ] mortuorum tom. I. p. 290. negat Alexander, ſibi per inopinam mortem integrum fuiſſe de regni ſucceſſoribus quicquam ſtatuere.

Vetus interpres latinus Kyranidum in prooemio: *Volo et ſcire*, inquit, *quod eſt apud Graecos quidam liber Alexandri Magni* de VII. herbis VII. planetarum *et alter qui dicitur Theſſali Myſterium ad Hermem de XII. herbis XII ſignis attributis, et de VII. aliis herbis per VII. alias ſtellas.* Sed hoc non maioris fidei eſt, quam quae *de lapide philoſophorum* epiſtola ſub Alexandri nomine fertur a chemicis inter ſcriptores artis auriferae, Baſil. 1593. et 1610. tomo I. vel quae *hebraice* exſtare teſtatur Bartoloccius I. Biblioth. Rabbin. p. 482. *dicta memorabilia Alexandri Macedonis Cornuti. Et epiſtola Alexandri ad matrem* tempore mortis miſſa, et de verbis a matre prolatis dum illam legeret, et de morte Alexandri *g*). Fabulis

f) Conf. *St. Croix* in Exam. p. 159 ſqq. qui locum lib. I. Maccab. ita explicat, Alexandrum diuiſiſſe regna ſua et prouincias inter ſuos duces, non vt hi tamquam reges, ſed tamquam ſatrapae poſſideant. (qu' Alexandre partagea ſon royaume aux Grands de ſa cour, pour le poſſéder, non pas en toute ſouveraineté, mais ſeulement en qualité de Satrapes.) Idem p. 165 ſqq. alios excitat, qui diviſionem illam imperii, ab Alexandro mandatam teſtentur, et, quod Alexander mores Perſarum imitatus eſt, eos quoque regem in ordinandis provinciis ſequutum eſſe contendit; idem vaticinium Daniel. XI. 4. de diuiſione imperii poſt mortem Alexandri eſſe intelligendum exiſtimat pag. 167 ſq. *Harl.*

g) De Alexandri ſcriptis nullius fidei apud Iudaeos vid. *Wolf.* in biblioth. hebraea tom. I. pag. 185 ſq. de dramate quodam graeco ſupra, in vol. II. cap. 22. pag. 406. *Harl.*

Google

lis etiam adſcribas licet, quae de Alexandri codice hebraico legis Moſaicae, in quo nomen Dei aureis vbique ſcriptum fuerit litteris, garriunt Talmudici [h]) in tractatu Sopherim. Quae vero de Alexandri veneratione aduerſus nomen Dei et Pontificem Iudaeorum Iadduam tradit *Ioſephus* XI, 8. Antiq. conſentientibus Talmudicis in Ioma f. 69. 1. et auctore commentarii maioris in Leuiticum (Vajikra-Rabba) ſect. 13. his vtpote a Curtio, Diodoro, Arriano, Plutarcho non modo praeteritis, ſed etiam cum iſtorum narratione [i]) aegre conciliandis, ita quisque, vt voluerit, addet vel demet fidem. Vti nec Chryſoſtomo [k]) facile accredas, Alexandrum Senatus Romani decreto Deum habitum decimum tertium fuiſſe. *Fabric.* Mahumedani falſa quoque de Alexandro tradere ſolent. Huc pertinet *Ibrahim Ben Marigi* Hiſtoria Alex. M. in cod. Leidenſi MCLXXXVII. teſte catalogo, pag. 484. *Harl.* — Bohemi hodienum oſtentant priuilegium ab Alexandro M. ſibi datum: quod exſtat et *νοθείας* conuincitur in Rengeriſchen Staat von Boehmen, pag. 113 ſqq. *Heumann.*

Vir, munerum amplitudine illuſtris, ſed ingenio et humanitate nobilior *Giſbertus Cuperus* in commentario ad *ἀποθέωσιν* Homeri pag. 162. iam pridem ſpem fecit ſuarum *diſſertationum de Alexandro vero ac falſo:* quae vbi lucem viderint, nihil non veri atque certi in hoc genere illuſtratum confirmatumque, quicquid contra eſt falſi ac commentitii, argumentis haud inficiandis reiectum atque conuictum exhibebunt. [†] *Fabric.*

Iis, qui iam laudati ſunt, addi poſſunt:

Io. Wagneri diſp. praeſ. M. *Theodoro Kirchmaiero*, de virtutibus Alexandri potioribus, Wittenbergae, 1670. 4.

Fr. Vincentii Faſſinii de Alexandro M. ingreſſo Hieroſolyma, antequam ſe ad Hammonis oraculum conferret, Exercitatio, in qua Flauii Ioſephi narratio defenditur. *Accedit altera de eiusdem regis imperii diuiſione*, *ad lib. I. Macc. cap. I.* Florent. 1780. 8.

I. C. de Berger. diſſ. de meritis Alexandri M. in diuinam humanamque ſapientiam. Witteberg. 1739. 4.

I. B. A. V. A. M. (h. e. *Iac. Bruckeri*, Aug. Vindel. Art. Mag.) meditationes philoſophicae de falſa virtute, exemplo Alexandri M. Ienae. 1720. 4.

Idem *Iac. Brucker.* in hiſtor. critica philoſ. tom. I. pag. 1349 — 1355.

Batailles d'Alexandre le Grand. — peintes par *C. le Brun* et gravées par *Seb. le Clerc*, avec le texte. Pariſ. 1784. 4.

Hiſtoriam Alexandri perſequitur et multos tam veteres, quam recentiores ſcriptores de illo rege, eius bellis aliisque rebus, quae ad noſtrum inſtitutum non pertinent, excitat cel. *Beck* in Anleitung zur Kenntniſs der allgemeinen — Geſchichte, tom. II. Lipſ. 1788. pag. 2 ſqq. *Harl.*

II. *Catalogus*

h) Locum profert *Guil. Schickardus* de Iure Regio Hebr. pag. 96. edit. Carpzouianae.

i) Vide *Anton. van Dalen* in diſſ. de Hiſt. Ariſteae cap. 10. pag. 75 ſq.

k) Homil. 26. in 2. ad Corinth. Confer *Petauium* dogm. Theol. de incarnatione lib. XIV. pag. 509 ſq. et *Steph. le Moyne* not. ad Varia ſacra pag. 150 ſq.

Digitized by Google

II. *Catalogus ſcriptorum de rebus geſtis Alexandri M.*

e Matthaei Raderi proluſ. et Ioh. Freinshemii Prolegomenis ad Curtium, et Tho. Reineſii Epiſtola ad Hofmannum XXXVIII. quorum obſcuratis mea adiunxi.

[*St. Croix* in Examen etc. ſect. I. pag. 7 — 42. multos veteres, qui vitam geſtaque Alexandri varia fortuna expoſuerunt, recenſet, et de ſingulorum fide atque auctoritate iudicat, quod ſemel adnotaſſe ſufficiat. *Harl.*]

Abrahamus Aben Phareg Mſuli, arabice MS. in biblioth. Bauarica, extrema parte mutilus.

Ado, Archi-Ep. Viennenſis, ſaeculi IX. ſcriptor latinus in Chronico, et *Chronicorum vniverſalium ſcriptores* ad vnum omnes, *graeci*, Euſebius, Syncellus, Malalas, Glycas, Cedrenus, Zonaras, Conſtantinus Manaſſes, Chron. Paſchale ſiue Alexandrinum etc. *latini* Freculfus, Marianus Scotus, Otto Friſingenſis, Abbas Vrſpergenſis etc.

Aeſopus, latinus interpres hiſtoriae graecae ſabuloſae de Alexandro, quam ad *Calliſthenem* auctorem referunt codices MSS. Vide *Cangii* gloſſarium graecum in Ἑβέλλινος, *Iuretum* ad Symmachi IV. 33. edit. primae et *Barthium* II. 10. Aduerſar. Verſionem ſuam Aeſopus iſte dicat Conſtantini M. filio. [vid. paullo poſt ad *Calliſthenem* et *Iulium Valerium*.]

Agatharchides ſiue *Agatharchus Cnidius*, Grammaticus et rhetor, anagnoſtes Heraclidae Lembi, Cinnaei alumnus, Peripateticus, quem ſub Ptolemaeo Philometore [l]) ac deinceps vixiſſe obſeruant Voſſius de Hiſt. Gr. et Reineſius p. 311. ad Hofmannum. De eius aetate adeundus eſt *Henr. Dodwell.* in diſſ. de aetate ſcripti de mare rubro, quae praefixa eſt tom. I. Geographorum minorum Hudſoni. Agatharchidae nomen non modo apud Rufinum et Freculſum corruptum eſt, vt obſeruat praeter Voſſium *Meurſius* pag. 1209. Biblioth. Graecae, ſed et apud *Theophylactum Simocattam* VII. 17. Hiſt. pag. 190. edit. Regiae pro Ἀναρχίδης legendum Ἀγαθαρχίδης ὁ Γνίδιος. Attice ſcripſit, non Cretenſium dialecto, vt ex male intellectis Photii verbis tradit A. Schottus atque inde Freinshemius. Alexandri M. res attigit in libris περὶ Ἀσίας, quos laudant Diodorus Sic. Phlegon, Lucianus et Athenaeus, a quo decimus liber laudatur. Hunc [?] vltimum fuiſſe illius operis conſtat e Photii cod. CCXIII. In eodem forte ſucceſſorum quoque Alexandri res fuit perſecutus, vnde Ioſepho XII. 1. laudatur ὁ τὰς τῶν διαδόχων (Ἀλεξάνδρου) πράξεις συγγραψάμενος, ex quo habet quae retulit lib. I. contra Apionem pag. 1050. Eiusdem forte operis pars fuere Φρυγιακά, quae laudat Plutarchus de Fluminibus. Scripſit praeterea hiſtoriam τῶν εἰς τὴν εὐρώπην libris XLIX. teſte Photio,

l) Vide H. Dodwelli diſſ. de aetate ſcripti de mari rubro, quae praefixa eſt tomo I. Geographor. minor. Hudſoni. *Peripateticus* dicitur *Straboni* libr. XIV. Ἀγαθαρχίδης ὁ ἐξ περιπάτων, συγγραφεύς. Attice ſcripſiſſe notat *Photius* cod. CCL. ὅτι κέχρηται ὁ συγγραφεύς, ἀττικιστὴς καίτοι ὢν, τῇ τῆς καμάρας λέξει, *ſcriptor, licet atticae dictionis obſeruans, tamen* καμάρας *vocabulo* (minus attico) *vtitur;* ita enim vertendus ille locus, non, vt Schottus, *Camarae tamen*, (vrbis in Creta;) *dialecto vtitur*. Conf. *Ez. Spanhem.* diſſ. IV. de vſu numiſm. p. 309. edit. Amſtel. [conf. infra, libr. V. cap. 38. tom. IX. pag. 449. libr. VI. cap. 8. §. 1. fin. vol. XII. pag. 749.]

Digitized by Google

Photio, et de mari Erythraeo ſiue Arabico ſinu libros V. quod opus Strabo XVI. pag. 779. et Plutarchus VIII. 9. Sympoſ. legiſſe ſe teſtantur. Excerpta a Photio cod. CCL. ſeruata Graece primus edidit H. Stephanus ann. 1557. 8. cum Cteſiae et Memnonis quibusdam et Appiani: latine vertit *Laur. Rhodomannus* ann. 1594. 8. [conf. ſupra ad Cteſiam in vol. II. p. 741. not. *tt*] et *R. Brettus* Anglus Oxon. 1597. 8. praeter *A. Schottum* in ſua Photii editione. Hinc recudi curauit cum interpretatione Rhodomanni *Ioh. Hudſon.* tom. I. Geographor. minorum, Oxon. 1698. 8. adſperſis notis. Scripſiſſe praeterea Agatharchidem refert *Photius*, ſed quae ipſe non viderit, *ἐπιτομὴν τῶν περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀναγεγραμμένων* libro vno. Περὶ τρωγλοδυτῶν libros V. et Epitomen Λύδης m) Antimachi. Epitomen *τῶν συγγεγραφότων περὶ συναγωγῆς θαυμασίων, eorum, qui de mirabilibus ante eum ſcripſerant*, vt titulum illum exponit *Ionſius* II. 12. n) Περὶ ἀνέμων, (vt eidem Ionſio viſum,) Ἐκλογὰς ἱϛοριῶν, et περὶ τῆς πρὸς φίλους ὁμιλίας. Incertum, idem ne ſit Agatharchides, quem Samium adpellat *Plutarchus* in Parallelis minoribus p. 305. vbi librum ſecundum eius περσικῶν, et libro de Fluminibus, vbi librum quartum eius laudat περὶ λίθων. Niſi pro Agatharchide legendum ibi *Agathyrſides.* Certe *Agathyrſides* Samius quarto Περσικῶν memoratur a *Stobaeo* Serm. 7. de Fortitudine.

Agis, Argiuus peſſimorum carminum poſt Choerilum conditor, quibus Alexandro adulatum refert *Curtius* VIII. 5. 8. Meminit et *Arrianus* IV. p. 262. de Expeditione Alexandri.

Amyntianus, qui ad Marcum Antoninum imp. ſcripſit librum de Alexandro M. illaudatum *Photio* cod. CXXXI. Praeterea librum de Olympiade Alexandri matre, tum vitas parallelas Philippi Macedonis et Auguſti imp. Dionyſii, Siciliae tyranni ac Domitiani. Dubitat Freinshemius, idem ne ſit Amyntianus, cuius περὶ ἐλεφάντων laudat Schol. Pindari pag. 33.

Anaximenes Lampſacenus, rhetor, qui Φιλιππικά, quorum ſeptimum citat [?] Suidas in Μάσειρα, et τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις, teſte *Laertio* II. 3. ſcripſit. Vide, quos citavi lib. II. cap. XXIV. §. 9. [T. II. p. 652.] Vſus hoc Anaximene etiam *Plinius* lib. XII. Hiſt. quo deſcribit arbores, quas in orbe Indico mirata eſt Alexandri victoria. Meminit et *Valerius Max.* VII. 3.

Andronicus, qui res Alexandri ſcripſit, memoratur in Volaterani Anthropologia. Freinshemius ait, eum citari a Plutarcho in Ariſtide. Sed fruſtra hoc in vita illa quaeſieris. Reſpiciturne *Andronicus Alypius*, quem inter Graecorum Hiſtoricos ad extrema Danielis intelligenda neceſſarios laudat Hieronymus praef. ad illum prophetam? [diuerſus ab *Andronico*, peripatetico, aliisque, de quibus vid. Catalogum Peripateticorum.]

Androſthenes, Thaſium, qui cum Nearcho nauigauit, citat *Strabo* XVI. p. 766. Periplum Indiae Athenaeus III. p. 393. et *Marcianus Heracleota* in Periplo p. 63. Plura *Voſſius* de Hiſt. Graecis pag. 463. Mentio et apud *Arrianum* VII. pag. 162.

Angelus

m) Mentio huius libri Antimachi apud Suidam in Ὀργεῶνες.

n) Pag. 206 ſq. edit. Dorn. vbi explicat, quis ſit θαυμάσιος, et qui fuerint ſcriptores θαυμασίων, negatque, Agatharchidem illis eſſe adnumerandum. *Harl.*

Angelus Cuſpus, Bononienſis, vitam Alexandri M. a Iohanne Monacho ſcriptam, latine vertit. [Subnectitur editioni Curtii, Lugduni 1584. 12. *Heumann*.] Praefigitur editioni Diodori Siculi, quae prodiit Baſileae apud H. Petri, ann. 1545. et e Iohanne Zonara eſt excerpta.

[*Anonymi* cuiusdam auctoris hiſtoria graeco-barbara de vita et rebus geſtis Alexandri M. in biblioth. Caeſareo-Vindobonenſi, teſte *Lambecio* vol. V. cod. CCXCVII. nr. V. p. 547. Atque eiusmodi hiſtoriae Alex. in biblioth. Leidenſi aliisque ſeruantur mſtae. *Harl.*]

Anticlides, citatur a *Plutarcho* in Alex. pag. 691. et *Laertio* VIII. 11. Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρου. Athenienſem fuiſſe, teſtatur Athenaeus. Laudat eum etiam Harpocratio in Καλαύρεια, et Ἐξηγητικὰ ipſius tribus in locis, [in Ὀξυθύμια, Παλαμναῖος, et Προκώνια] vbi quidam codices interdum habeut Αὐτοκλείδης, vti legitur etiam apud *Plutarchum* in Nicia p. 539. Hanc lectionem praefert in Biblioth. Attica Meurſius, ſed altera praeplacet Mauſſaco, et apud *Athenaeum* quoque XI. pag. 473. eſt Ἀντικλείδης ἐν ἐξηγητικῷ. Atque ita ſcriptum eſt in Scholiis minoribus et apud Euſtathium ad Homerum, [et in Schol. Marcianis p. 177. ad Iliad. VII. 44.] Scripſit et νόστων libros, quorum octauum et ſeptuageſimum citat idem IX. p. 384. Meminit eiusdem operis praeter Athenaeum, *Clemens Alex. Euſebius* IV. Praeparat. Scholiaſtes Ariſtoph. et Suidas. De illius Δηλιακοῖς, aliisque ſcriptis *Voſſius* in Hiſt. Graecis pag. 322. *Anticlidem* in hymno ſolis laudat *Kircherus* tom. III. Oedipi p. 128. *Fabric.* conf. *Burette* in Mem. de l'Acad. Pariſ. des Inſcr. vol. XIII. p. 215. et *St. Croix* Exam. p. 22. qui fidem tribuit eius narrationi. *Harl.*

Antidamantis, Heracleopolitae, hiſtoria Alexandri M. et libri morales citantur a Fulgentio in Veſpillones, et ſabre. Quod vero Freinshemius hinc eum latine ſcripſiſſe colligit, parum veriſimile id Reineſio videtur, qui obſeruat, eundem Fulgentium laudare et alios graecos ſcriptores, Steſimbrotum Thaſium, Diophantum Lacedaemonium, [et] Soſicratem, Mnaſeam (Callimachum, Demoſthenem) ex latina interpretatione, perinde vti rhetores latini Aquila et Rutilius Lupus Demoſthenis, Hyperidis, Ariſtotelis et aliorum Graecorum verba latine producunt. Notauit hoc de Fulgentio etiam Voſſius erudito opere de Hiſt. Graecis.

Antigenes, citatur a Plutarcho in Alex. p. 691. in ortum, an idem de quo p. 703 ſq. et quem laudat Plinius. *Fabric.* Diuerſus ab Antigenide, de quo *Burette* in Mem. de l'Acad. Pariſ. des Inſcr. tom. XIII. pag. 297 ſqq. adde *Villoiſ.* prolegg. ad Apollonii Lex. Homer. pag. 20. *Harl.*

Antiſthenes, qui a Phlegonte laudatur, eſt Rhodius, hiſtoricus, vt recte coniiciebat Voſſius, et conſtat ex *Polybio* Excerpt. Peireſc. p. 69. Ceterum narratio de Alexandro M. quae Volaterrano memoratur, et graece adhuc ſub Antiſthenis, vel Calliſthenis nomine exſtat MS. in quibusdam Bibliothecis, commentitia videtur viris doctiſſimis. Vnde Allatius Pſeud-Antiſthenem vocat, locum ex ea adferens capite 2. de Engaſtrimytho.

Antoninus, Archi-Ep. Florentinus, in prima parte ſummae hiſtorialis, latine compoſitae, fabulas de Alexandro refert non paucas, quas depromſit e Iulio Valerio, ſiue Aeſopo, de quibus ſuo loco.

Appianus,

Digitized by Google

Appianus, Alexandrinus, praecipue in Syriacis: *quae, quisquis legerit*, inquit Reineſius, *videbit nugas, quas de Alexandro nugatus eſt Suidas.*

Appion Pliſtonices, Alexandrinus, grammaticus, inter alia de Alexandri regis laudibus ſcripſit, teſte *Gellio* VI. 8. Cetera eius ſcripta retuli infra in capite de Flauio Ioſepho.

Archelaus, chorographus τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου πατηθείσης γῆς. *Laert.* II. 17. Iubae et Archelai regis libros citat *Solinus*, vbi de rebus Indicis agit cap. 52. et *Plinius* XXXVII. 3. Archelai vel Aſclepiadae, tum Parmenionis, Poſidippi et aliorum in Alexandrum epigrammata leguntur lib. IV. Antholog. pag. 454. lib. III. pag. 347.

Aretinus. Vide infra in Qualchino.

Ariſtobulus, Ariſtobuli F. Caſſandrus, ſ. Caſſandrinus, Alexandri comes, eo ſuperſtite ſcripſerat de ſingulari certamine Alexandri cum Poro, quem librum ob incredibilem adulationem in fluuium Hydaſpin rex proiecit, teſte *Luciano* de ſcribenda Hiſtoria cap. 12. tom. I. p. 610. [tom. II. pag. 16. vbi vide interpr. in edit. Reitzii; at conf. *Arrian.* in praef. et *St. Croix* in Exam. p. 19 ſq.] Sed poſt regis mortem, (annos iam octoginta quatuor natus, vt idem *Lucianus* in Macrobiis [cap. 22. p. 224. tom. III. Reitz.] auctor eſt,) ſcripſit Hiſtoriam, quam vt fide digniorem prae ceteris ſequi adfirmat et frequenter laudat *Arrianus* libris de Alexandro. Laudat et *Plutarchus* in Alexandro pag. 672. 673. 674. 676. 691. 706. Strabo, Athenaeus etc. vide *Voſſium* de Hiſt. Gr. pag. 55. [*] De Ariſtobulo, Iudaeo, dixi infra in Catalogo Peripateticorum.

Ariſtoxenus in ſuis ὑπομνήμασι egit etiam de Alexandro, vt adparet ex *Plutarcho* Alex. pag. 666. forte etiam in Hiſtoriis, quas Suidas memorat. De ſcriptis eius dixi infra capite X.

Ariſtus et Aſclepiades τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου ἀναγραψάντων. *Arrian.* VII. p. 158. Vide quae de Ariſto, Salaminio, *Voſſius* in Hiſt. Graecis p. 62.

Arriani, Nicomedienſis, libri VII. περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου adhuc ſuperſunt, qui prae ceteris ſequi ſe ait auctores Ptolemaeum Lagi et Ariſtobulum. [conf. infra, libr. V. cap. 8.] Laudatur *Arrianus* Aeneae Gazaeo in Theophraſto p. 23. ὅτε Ἀῤῥιανὸς, ἐπὶ τὸ ἀληθέστερον μᾶλλον, ἢ μυθωδέστερον συγγράφων, μνήσθη. Exſtant etiam eiusdem Arriani Indica. *Fabric.* conf. *Guiſchard* praef. ad eius verſionem Tactic. Arriani: eumdem in Mém. milit. tom. I. diſc. prélim. p. 38. et Mém. milit. ſur les Grecs et les Romains, tom. I. p. 280 ſq. atque *St. Croix* in Exam. p. 22 ſq. et p. 197. *Harl.*

Alius *Arrianus*, poeta, qui carmine heroico graece Ἀλεξανδρειάδα condidit libris XXIV. et Virgilii Georgica reddidit graecis verſibus et poemata in Attalum, Pergami regem, conſcripſit, Suida teſte. *Fabric.* adde Eudoc. in Ἰωνιᾶ pag. 67. *Harl.*

Aſclepiades. Vide paullo ante *Ariſtus.*

[*Athenaeus* multa profert excerpta ex ſcriptoribus de vita Alexandri M. add. *Bayle* Diction. crit. v. Macedoine, et pluribus articulis ibi citatis. *Heumann.*]

Baeton ſiue *Beton* ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου βηματιστής, ſiue *itinerum eius menſor*, memoratus Polybio, *Plinio* VI. 17. et 19. VII. 2. et Indice libri VI. et XIII. *Solino* cap. 52. Scripſit σταθμοὺς τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας, teſte Athenaeo lib. X. pag. 442. Hi ſunt forte Ἀσιατικοὶ σταθμοί,

Digitized by Google

σαθμοὶ, Straboni laudati. De Bitone, qui iunior fuit, et ad regem Attalum ſcripſit, dixi infra inter ſcriptores rei militaris.

Βάρων ἱϛορικὸς, (*Varro*) ἐπιτομὴν τῶν κατ᾽ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα. Suid.

Petrus Bizarrus, Sentinas, ſcriptor recens, in Perſica Hiſtoria, latine edita et XII. libris perſequente res Perſarum ab Aſſyriorum vsque imperio ad annum Chriſti 1581.

Callinicus, Sutorius Syrus, ſiue Arabs Sophiſta τῶν κατ᾽ Ἀλεξάνδρειαν ἱϛοριῶν libros X. ſcripſerat, Suida teſte. At Freinshemius *Calinium*, Syrum, ſcriptoribus de Alexandro accenſet, memoratque Plutarchum in Ariſtide. Sed eſt haec citatio ad baliſtam, vt ait Reineſius. Nam a Plutarcho nusquam nominatur. At, Suida obiter inſpecto, Callinicum de rebus geſtis Alexandri ſcripſiſſe adfirmant Volaterranus, Carolus Stephanus in Elucidario et alii. Sed Alexandrinarum rerum, ſiue ciuitatis Alexandriae Hiſtoriam ſcripſerat hic *Callinicus*, quam reſpicit et Hieron. praefat. in Danielem, vt Voſſio probe animaduerſum. Sed male idem Voſſius, [P] inemendato Suidae codice deceptus, ait, Callinicum hunc ſcripſiſſe ad medicum Galenum. Nam ad Imp. Gallienum miſit προσφωνητικόν. vide *Ionſium* p. 284. et *Valeſium* ad Ammiani XXIII. 3.

Calliſthenes, Olynthius, propter condiſcipulatum ſub Ariſtotele, cuius conſobrinus fuit, Alexandro primum percarus, et ab ipſo rege ad prodenda memoriae acta eius accitus, teſte *Iuſtino* XII. 6. deinde propter aſperius ingenium inuiſus, et ab eo interfectus condidit hiſtoriam Alexandri, quam praeter *Strabonem* XVII. pag. 813. reſpicit *Plutarchus* Alex. pag. 680. 684. 685. Quae vero hodie ſub Calliſthenis nomine de Alexandro ſuperſunt MSta graece in quibusdam Bibliothecis, [e. gr. Pariſina. vid. Catal. MSSt. bibl. Pariſ. tom. IV. cod. MMMMDCCCLXXVII. et decies adhuc; item fragmentum, cod. MMMMMMXLI.] ea ex Perſico vertit *Simeon Sethus*, et nomen Calliſthenis, (vel Antiſthenis, de quo ſupra,) plane mentiuntur, cum inepta quaedam contineant commenta, deſtituta omni prorſus vtilitate et amoenitate, vt iudicat *Iſ. Voſſius* pag. 33. ad Melam *o*). Loca quaedam ex illo ſcriptore graece produxit *Iulius Caeſar Bulengerus* de Circo cap. 13. 30. etc. Meminit et Caſaubonus ad Polyb. Salmaſius ad Solin. Idem *Caſaubonus* Epiſt. ad Ioſephum Scaligerum CCCCII. *Exſtat in Bibliotheca* (Regis Galliae) *Pſeudo-Calliſthenis hiſtoria rerum Alexandri. Obſeruaui hoc* μύθευμα *totidem fere verbis in Ebraeorum ſermonem verſum a Pſeudo-Gorionide. Et ſane cum voluptate quaedam contuli, multaque in textu etiam Italico emendaui, praeſertim virorum et locorum nomina. Admiror vero impoſturam.* *Scaliger* ad Caſaubon. Epiſtola CXIII. *Pſeudo-Calliſthenes, puto, idem eſt cum eo libro, quem in calce Georgii Syncelli habeo. Eſt opus fabuloſum. Ab eo non potuit accipere Pſeudo-Gorionides, ſed a latino, quod MStum me aliquando vidiſſe memini, vbi multa quoque ineptiſſima erant.* adde Epiſt. CXV. ad quem Caſaubonus Epiſt. CCCCXIII. *Pſeudo-Calliſthenes non eſt ille ſcriptor, quem habes*

o) *Cic.* de Oratt. II. cap. 14. init. iudicat, Calliſthenem ſcripſiſſe rhetorico paene more. add. *Cic.* ad Quint. fratr. II. 13. coll. *Mureto* in Var. Lectt. lib. II. cap. 5. *Longin.* de ſubl. ſect. III. 6. ibique interpr. p. 19. edit. Tollii, *St. Croix* Exam. p. 12 ſqq. in primis *Hemſterhuſ.* ad Polluc. IX. 93. pag. 1075. vbi is plures *Calliſthenes* docte diſcernit, eorumque, praecipue *Olynthii*, opera, a veteribus memorata, recenſet. *Harl.*

habes Codici Monachi adnexum, ſed alius, haud paullo κομψότερος et qui decenter ἐπιεικῶς mimum agit. Demiror impoſtores illos; nam ante multa ſaecula prodiiſſe id fragmentum, ſatis conſtat. Etſi autem libro, quem habes, idem μύθευμα continetur, Pſeudo-Gorionidem tamen, qui non ſemel Calliſthenem laudat, hunc potius, qui penes me eſt, transſcripſiſſe καὶ μεταφράσαι non dubito, ſiue graece eum legerit, quod non puto, ſiue latine, aut gallice. De latina verſione huius ſcripti dixi in *Aeſopo*, infra de *Iulio Valerio* et Qualinchino: de germanica in *Ioanne Hartliebo Mollero.* [*Clement.* in Bibl. curieuſe hiſt. et critiq. tom. I. p. 179 ſqq. citat deſcribitque latinas verſiones: *Hiſtoria Alexandri magni — de preliis.* Argent. 1486. 1489. fol. 1490. 4. 1494. fol. — editionem antiquiorem, ante annum 1480. factam, memorat *Goetze* in Memorabil. biblioth. Dresd. vol. I. p. 259. et lepida barbari ſermonis latini profert exempla. Fabulas quasdam abſurdas ex illo libro iterauit cl. *Walch*, Rector Gymnaſii Schleuſingenſis, in programmate III. de quibusdam antiquis libris, germanice ſcriptis, Schleuſingae 1773. p. 1 ſqq. — Ex hiſtoria Alexandri — de proeliis orta fuerit verſio germanica, in qua *Euſebius*, neſcio qua de cauſſa, auctor hiſtoriae nominatur, vel potius fingitur:

Die Hiſtorie von dem groſſen Alexander, wie die Euſebius beſchrieben hat. In calce: *Hie endet ſich di Hiſtori Euſebii von dem groſſen Künig Alexander. Als die der hochgelehrt doctor Iohann Hartlieb zu münchen durch lieb des durchleuchtigen fürſten etc. Herzog Albrechts ſeligen gedächtniſſ in teutſch transferirt und beſchrieben hat, gedruckt und volendet durch Anthoni Sorgen in der keyſerlichen ſtat Augſpurg — Anno — Im LXXVIII.* (1478.) fol. vid. cel. *Zapf.* Augsburg. Buchdrucker-Geſchichte, tom. I. p. 46. de antiquiore edit. an. 1472. p. 23. et cel. *Panzer.* in Annalen der ältern deutſchen Litteratur — Nürnberg 1788. 4. pag. 106 ſq. qui plures antiquas editt. refert, Auguſtae Vindel. ann. 1472. p. 70. — ibid. ann. 1473. p. 74. — ibid. ann. 1480. p. 115. — ann. 1483. p. 144. — Argentor. 1488. p. 175. — ibid. ann. 1493. p. 206. — ibid. ann. 1503. p. 263. — ann. 1509. p. 313. et ann. 1513. p. 369. *Harl.*] De aliis Calliſthenis genuini ſcriptis praeter Voſſium in Hiſt. Gr. agit *Meurſius* in Biblioth. Graeca et ad Chalcidium p. 33 ſq. [P] conf. *Eliae Ehingeri* velitatio epiſtol. p. 260.

Caryſtium Pergamenum in ἱϛορικοῖς ὑπομνήμασι res Alexandri attigiſſe, ex Athenaeo obſervat Freinshemius.

Cephalion, Gergethius, antiquus Straboni, Dionyſio Halic. Diodoro Sic. aliisque laudatus ſcriptor, et a Suida [et Eudocia p. 268. a quibus Cephalion noſter cum Chephalaeone, qui ſub Adriano vixit, eſt confuſus,] male ad Adriani tempora relatus, in Erato, ſiue libro ſexto Muſarum Alexandri res geſtas complexus fuit, teſte *Photio* cod. CLXI. pag. 177. Ceterum aduerſus *Scaligerum* ad Graeca Euſebii pag. 415. *Meurſium* in Biblioth. Graeca *Voſſiumque* de Hiſt. Gr. II. cap. 12. qui plures *Cephaliones* faciunt, videndus *Allatius* libro de Patria Homeri cap. 1. Mentio huius Cephalionis apud *Syncellum* quoque in Chronico pag. 92. et 167. vbi ei dicitur ἐπίσημος εἰς οὐχ ὁ τυχών, et pag. 192. Κεφαλίων Γεργισαῖος (leg. Γεργήθιος) συγγραφεὺς πάνυ παλαιός. [vid. *St. Croix* Exam. pag. 21 ſq.]

Chares citatur a *Gellio* V. 2. *Plutarcho* in Alex. p. 675. 678. 703. ὁ εἰσαγγελεὺς p. 691. Mytilenaeus p. 696. ἐν πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱϛοριῶν. *Athen.* XII. p. 514. ἐν ἑβδό-

μῃ XII. p. 493. *ἐν τῇ δεκάτῃ* XII. p. 538. et XIII. p. 575. Laudat iterum *Plutarchus* in Phocione p. 749. et II. de fortuna Alex. p. 341. At in indice *Plinii* lib. XII. Hiſt. male Characis nomen pro Charetis irrepſit, notante Harduino. Sed ipſe viciſſim de Charace adfirmat, quod de Charonte Lampſaceno apud Suidam legitur.

Charon, Lampſacenus, de Perſarum quidem et Graecorum rebus commentatus eſt, ſed ante Alexandrum ſcripſit, vt ex Dionyſii Halic. et Tertulliani teſtimoniis iam notauit praeſtantiſſimus Voſſius. [conf. *Eudoc.* p. 435.] At *Charon* alter, Carthaginienſis, Alexandrum non praeteriiſſe videtur in opere, quod memorat *Suidas* [et *Eudocia* p. 436.] de tyrannis, ſiue regibus Aſiae et Europae. Videtur et Alexandri res geſtas attigiſſe *Charon* [*Χείρων* ſcribitur ab Eudocia pag. 436.] tertius, Naucratites, niſi fallit nos idem Suidas, qui ait, eum ſcripſiſſe *βασιλεῖς τοὺς ἐκ παλαιοῦ γεγονότας ἐν ἑκάστῳ ἔθνει.*

Choerilus, de quo *Acro* ad Horatii artem v. 357. *Choerilus, poeta, fuit, qui, Alexandrum M. ſequutus, bella eiusdem deſcripſit: cui Alexander dixiſſe fertur, malle ſe Therſitem Homeri eſſe, quam huius Achillem. Choerilus, Alexandri poeta, depactus eſt cum eo, vt, ſi verſum bonum faceret, aureo numiſmate donaretur: ſi malum, colaphis feriretur: perſaepe male dicendo colaphis nectus eſt.* Vide, quae *Meurſius* ad Heſychium illuſtr. pag. 220 ſq. et viri docti ad *Horat.* lib. II. Epiſt. 1. v. 233 ſq. et *Curtium* VIII. 5. 8. [*St. Croix* Exam. p. 114. et interpr. ad Curtii locum in edit. Snakenb. pag. 593 ſq.] De antiquiore *Choerilo*, tragico, conſules, vbi lubebit, quos laudaui lib. II. cap. 19. [☛]

Chriſtophorus Roſſinus, ſcriptor recens, in ſenatu Burdegalenſi praeſes, in commentariis omnium ab orbe condito Hiſtoriarum ad Albertum de Gondi, latine editis Lutetiae ann. 1571. tit. *Macedonum origines*, res Alexandri M. accurate, iudice Reineſio, perſequitur. Sed longum eſſet Hiſtoriae vniuerſalis et Chronologiae ſcriptores recentes vniverſos recenſere, Ioſ. Scaligerum, Ed. Simſonem, Reinerum Reineccium, Sethum Caluiſium, Iac. Vſſerium, Auguſtinum Torniellum, Iac. Salianum, Henr. Spondanum, Dionyſ. Petauium, Ioh. Cluuerum, Matthaeum Dreſſerum in millenar. M. Zuer. Boxhornium, Ioh. Micraelium, Chriſtianum Matthiae, Vlr. Huberum etc. qui ſinguli res ac geſta Alexandri pro inſtituto ſuo adtigerunt: nec minus ſcriptores Lexicorum Hiſtoricorum, Lud. Morerium, Ioh. Iacobum Hofmannum, Petrum Baelium etc.

Clearchus, Solenſis, diſcipulus Ariſtotelis, in libris vitarum etiam de Dario egit per Alexandrum euerſo, vt teſtatur *Athenaeus* XII. pag. 539.

Coruinus Celer Clemens, Apuleii familiaris, eruditiſſimus, (vt ait idem lib. I. Floridor.) et ſuauiſſimus poetarum, omnia Alexandri facinora adgreſſus eſt pulcherrimo carmine (latino, vt opinor,) illuſtrare. [*Ionſius* III. 11. pag. 267. *Heumann.*]

Cleo Siculus, Alexandri adulator, de quo viri docti ad Curt. VIII. 5. 8.

Clitarchus, Dinonis, hiſtorici, filius et Alexandri comes, in *primo τῶν περὶ Ἀλέξανδρον* citatur ab *Athenaeo* IV. pag. 148. in *quarto* XII. pag. 530. Ingenium eius probari, fidem infamari, tradit *Quinctilianus* X. 1. Inſt. Or. [adde *Cic.* in Bruto cap. 11 nr. 42. ad Diu. II. 11. de legib. I. 2. *Longin.* de ſublim. III. 7. ibique interprr. p. 19. Tollii.] Plura de Clitarcho *Voſſius* lib. I. cap. 10. de Hiſt. graecis et *Reineſius* Epiſt. ad Hofm. pag. 313. Coniecturam vero eorum, qui Curtium Clitarchi hiſtorias potiſſime ſequutum,

ac

ac veluti interpretatum latine ſuſpicantur, deſtituit ratio: neque dubitat Curtius a Clitarcho nominatim diſſentire IX. 5. 21. [De loco quodam *Clitarchi* vid. not. Schneideri ad Demetrium de eloquut. pag. 249 ſq. edit. Fiſcheri, et p. 187. edit. ipſius Schneideri. De Clitarcho ipſo *St. Croix* Exam. pag. 17 ſq.]

Cornelius Nepos in opere Chronicorum, quo omne aeuum tribus explicauerat libris, Alexandri quoque geſta perſequutus fuit. Auctor hiſtoriae Miſcellae XII. 19. *maximas illas Scythicas gentes, formidatasque cunctis maioribus, Alexandro quoque illi magno ſicut* (Trogus) *Pompeius Corneliusque teſtati ſunt.* Dicitur etiam Nepos tranſtuliſſe epiſtolam, quae latine exſtat ſub Alexandri nomine de Indiae mirabilibus.

Craterus, Macedo, Alexandro cariſſimus, in epiſtola ad matrem Ariſtopatram varia miranda et incredibilia tradidit, quae in expeditione Aſiatica obſeruaſſet. Teſtis *Strabo* XV. pag. 702. Aiunt etiam, res geſtas Alexandri ſcripſiſſe, quo auctore antiquo, neſcio. Nam quae *Plutarchus* [?] in Ariſtide p. 355. e Cratero, Macedone, profert, videntur eſſe petita ex eius opere *περὶ ψηφισμάτων*, de quo *Mauſſacus* ad Harpocrationem in Ἀνδρῶν et Νυμφαῖον. [vid. *Bayle* Diction. voc. Craterus, not. B. et C. *Heumann.*]

Q. Curtius Rufus, ſcriptor latinus diſertiſſimus, de quo in Biblioth. latina.

Videntur etiam huic Catalogo inferendi eſſe *Cyrſilus*, ſiue *Cerſylus*, Pharſalius, et *Medius*, Lariſſaeus, qui *συστρατευκότες* Ἀλεξάνδρῳ, Alexandri caſtra ſequuti, citantur a *Strabone* XI. pag. 530. vbi de Armenia agit.

Demodamantem, Seleuci et Antiochi, regum, ducem in itineribus Alexandri deſcribendis maxime ſequi ſe profitetur *Plinius* IV. Hiſt. 16. vbi male Demonactis nomen pro Demodamante habent priores editiones: quod ab Harduino recte emendatum ex indice Plinii et e Solini cap. 49. et pridem monitum *Salmaſio* ad Solin. p. 985. Stephanus Byz. in Ἀντισσα notat Demodamantem, Mileſium, et Philonem, (Thebanum, quem inter ſcriptores de rebus geſtis Alexandri laudat *Plutarchus* Alex. p. 691.) meminiſſe Antiſſae Indicae. *Athenaeo* XV. pag. 682. *Δημοδάμας ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ.*

Daimachi quoque, *Plataeenſis*, Indica huc ſpectant, de quibus Voſſius. [Meminit eius *Strabo* lib. I. pag. 121. Almel.] At huius Daïmachi plagiarium fuiſſe Ephorum, hiſtoricum, idem vir doctus contra Porphyrium apud Euſeb. X. 3. de Praeparat. pag. 464. audacter negat ex temporum, quam repugnare putat, ratione. Neque tamen adeo diuerſo tempore ambo vixerunt, vt Ephorus Daimachi ſcripta legere et expilare non potuerit. Vide *Baelii* Lexicon in Ephoro, nota C. apud *Laertium* in Thalete libro I. ſect. 30. pro *Δαίδακος Πλατωνικὸς* non dubito legendum cum Iſ. Caſaubono *Δαΐμαχος Πλαταιικὸς*, etſi hoc non probatur Meurſio in Biblioth. Graeca.

Dexippus Herennius, Athenienſis, ſaeculo poſt Chriſtum natum tertio clarus, non modo in *χρονικῇ ἱστορίᾳ* geſta Macedonum regum a Carano ad mortem vsque Alexandri adtigit, ex quibus fragmentum legitur apud Cedrenum, atque inde a Scaligero deſcriptum lib. I. Chron. Euſebii. Sed et *τὰ μετὰ* Ἀλέξανδρον compoſuit libris IV. teſte *Photio* cod. LXXXII. *Fabric.* Idem *Fabric.* infra lib. IV. cap. 26. §. 7. haec, quae huc retraham, adnotauit, de Dexippo, Iamblichi diſcipulo, vol. IV. pag. 155. diſſerens: „Conſtat ex Simplicio

Digitized by Google

Simplicio in Categor. p. 1. Dexippum (philoſophum) Iamblichi fuiſſe diſcipulum, adeoque iuniorem Dexippo Herennio, Athenienſi, cuius χρονικὴν ἱστορίαν continuauit, teſte *Photio* cod. LXXVII. Eunapius, qui cum in Porphyrii vita teſtatur vixiſſe temporibus Gallieni, Flauii, Claudii, Taciti, Aureliani et Probi. Idem docet Suidas [et Eudocia pag. 130.] Neque exſcribere placet, quae de iſtoc *Dexippo*, hiſtorico, erudite Voſſius in hiſt. graecis et Meurſius in biblioth. attica, atque *H. Valeſius* ad Euagrii librum V. extremum, et ad excerpta e Dexippo, quae de legationibus inter hiſtoriae Byzantinae ſcriptores exſtant. Recte autem *Ionſius* p. 299. reprehendit Voſſium, quod, Tzetzam ſequutus, Dexippum, qui in Categorias ſcripſit, cum eo, qui Scythica et Chronicorum libros, confundit eumdemque putat, a quo certe non minus, quam a *Dexippo*, Coo, medico, diſcipulo Hippocratis, oportet diſtingui." Idem tamen Fabricius lib. IV. cap. 32. vol. IIII. pag. 482. ſui forſan oblitus, in Elencho rhetor. graecor. ſcribit: „Dexippus Herennius, Athenienſis, Suid. incertum, idemne ſit, de cuius ſcriptis alterius argumenti dixi ſupra cap. 25. [26.]" vide ſupra ad §. I. notata.

Hic quoque recentior quidam ſcriptor memorari poteſt: Précis des Hiſtories d'Alexandre le Grand et de Jules-Céſar, et de leurs faits militaires, ſoit comparés, ſoit oppoſés entre eux, ſuivis de differens points de comparaiſon ou d'oppoſition entre ces deux Generaux par Mr. *Deſtlaiſons*, Brigadier. Pariſ. 1784. 12. II. voll. *Harl.*

Dicaearchus de Alexandro egiſſe videtur in libris de vita Graecorum, de quo opere, vt de aliis eius ſcriptis infra cap. XI.

Dio, Pruſaeus, cognomento *Chryſoſtomus*, in diſſertationibus ſuis, quae exſtant, varia de Alexandro iucunde et eleganter refert, vt in illis de regno Alexandri congreſſum cum Diogene, tum fabulam Libycam, [¶] Alexandro a Diogene narratam: ſed et a Suida ei tribuuntur περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἀρετῶν λόγοι ή.

Diodorus Siculus in Bibliothecae ſuae, ſiue hiſtorici operis libro integro XVII. res geſtas Alexandri eſt perſecutus. [de quo iudicium tulit *St. Croix* in Examen etc. p. 31—33. adde cl. *Mannert* l. c. pag. 363 ſqq. *Harl.*]

Diodotus Erythraeus ſcripſit ephemerides Alexandri. Vide infra in Eumene.

Diogenes Babylonius, incertum eſt, vtrum ſingulare opus de Alexandro ſcripſerit, licet haec ex eo Quinctilianus libro et capite primo Inſtitut. Orator. *Siquidem Leonides, Alexandri paedagogus, vt a Babylonio Diogene traditur, quibusdam eum vitiis imbuit, quae robuſtum quoque et iam maximum regem ab illa inſtitutione puerili ſunt proſecuta. Fabric.* vid. infra in catalogo Stoicorum, nec non in catal. Epicureorum h. v. *Harl.*

Diognetus, itinerum menſor, quo Alexander vſus eſt. Vide ſupra in *Baeton*. Alius 2) *Diognetus*, Rhodius, architectus, cuius meminit *Vitruuius* X. 22. 3) *Diognetus*, Erythraeorum dux, de quo *Parthenius* Erotic. cap. 9. *Hyginus* pag. 275. *Polyaenus* VIII. 36. et *Plutarchus* de virtute mulierum pag. 254. 4) *Diognetus*, Carthaginienſis, Clitomachi pater. Steph. in Καρχηδών. 5) *Diognetus*, qui Antoninum imp. pingere docuit, teſte Capitolino cap. 4. ad quem conſerendae Caſauboni et Salmaſii notae: [cum Salmaſio *Diognetum* pictorem a *Diogneto*, alio Stoico, eiusdem imperatoris magiſtro, diſtinguendum cenſet *Reimar*. ad Dion. Caſſium libr. 71. cap. 1. §. 9. tom. II. pag. 1177.

pag. [illegible] vid. infra in Catal. Stoicor. h. v. *Harl.*] 6) *Diognetus*, Megarenſium princeps Polyaen. I. 27.

Dionyſius, a Ptolemaeo Philadelpho miſſus, et Megaſthenes cum regibus Indicis morati, vires quoque gentium prodidere, teſte *Plinio* VI. 17. Idem, vt videtur, Dionyſius, in indice Plinii lib. IV.

Diotimum Athenienſem quoque de Alexandro ſcripſiſſe aliquid et Macedonica tractaſſe, coniicit Freinshemius e loco *Athenaei* X. pag. 436. vbi cum Ariſto, Salaminio, iungitur, et ex vtroque refertur perquam bibacem fuiſſe Alcetam, Macedonem. [vid. infra in Catalog. Stoicorum.]

Dorotheus libro ſexto *τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν*. *Athen.* VII. p. 276. incertum, num Dorotheus, Aſcalonita, vt videtur Freinshemio et Voſſio, an Athenienſis.

Yves Duchat, recens ſcriptor Gallus, hymnum graecum in Alexandrum Magnum compoſuit, ediditque cum gallica ſua interpretatione. Parif. 1624. 4.

Duris, Samius, citatur a *Plutarcho* in Alex. p. 672. 691. reſpiciente, vt videtur, eius *Μακεδονικά*· quorum quintum citat *Athenaeus* VI. p. 249. ſeptimum IV. p. 167. quintum decimum Schol. Comici ad Nubes v. 397. [?] *Fabric.* Schol. ad Ariſt. Nub. (vbi vid. quae adnotaui pag. 308.) ſumtum eſt ex Schol. ad Apollon. Rhod. IV. 263. vbi *Duris* citatur *ἐν πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ τῶν* Μακεδονικῶν. Plura dabit de *Duride*, eiusque ſcriptis, in primis Macedonicis, *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 2, 3. pag. 145 ſq. edit. Dornii. adde ſupra in Notitia tragicorum deperditorum h. v. vol. II. p. 297. citatur quoque ab Euſtathio ad Homerum, vt ex indice, in vol. I. prolato, cognoſci poteſt. *St. Croix* in Exam. p. 22. laudat eius fidem. *Harl.* Cf. *Heynius* in Commentatt. Soc. Gott. Vol. VII. pag. 112. claſſ. philol. *Beck.*

Ephemerides Alexandri ſcripſerunt *Aeſchrion Mytilenaeus*, vt colligo e *Tzetze* Chiliad. VIII. hiſt. 196. is ipſe, quem Alexandri comitem fuiſſe Suidas adfirmat. Praeterea *Diodotus Erythraeus*, *Eumenes Samius* et *Strattis Olynthius*; de quibus ſuo loco.

Ephippus Olynthius περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς καὶ ταφῆς, *Athen.* III. p. 120. IV. p. 146. et X. p. 434. et XII. p. 537. [alius hiſtoricus, Cumanus, apud *Eudoc.* p. 164. alius, comicus, vid. ſupra in Notitia tragicorum et comicorum deperditorum h. v.]

Eratoſthenes Cyrenaeus citatur a *Plutarcho* in Alex. p. 665. 683. *Arriano* lib. V. de Alexandro p. 102. et 103. vbi ab eo diſſentit, et p. 104. *Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης δοκίμω ἄνδρε*. *Fabric.* conf *Eratoſthenis* geographicorum fragm. edita a *Günth. Car. Fridr. Seidel.* Gottingae 1789. 8. p. XVII ſqq. prolegom. infra lib. III. cap. 18. ſect. 12. *Harl.*

Eumenes, Cardianus, e Cardia, Thraciae Cherſoneſi oppido, inter duces Alexandri celeber, (de quo Nepos et Plutarchus) ſcripſit ephemerides Alexandri, e quibus nonnulla producit *Aelianus* III. 23. Var. Confer Paulum Leopardum lib. II. Miſcell. cap. 12. *Athenaeus* quoque X. p. 434. Ephemerides Alexandri ab Eumene, Cardiano, et Diodoto Erythraeo ſcriptas eſſe teſtatur. Confer quae ſupra p. 205. *Fabric.* *Eumenes* non eſt fide dignus ſcriptor rerum Alex. M. iudice *Aeliano* V. H. lib. III. 3. *Heumann.*

Ingenioſiſſimus et elegantiſſimus ſcriptor recens Gallus Franciscus, (Charles de Saint Denis, Seigneur de Saint Evremond) nonaginta annis maior in Anglia denatus IX. Sept. ann. 1703. binas diſſertationes, dignas lectu, de Alexandro lingua patria compoſuit, quarum altera Caeſarem cum Alexandro confert, tom. I. Opp. pag. 191. (edit. Amſt. 1706. 12.) altera continet cenſuram tragoediae *Racini*, ciuis ſui, qua Alexandrum Poro inferiorem fecit et magno illo, quem in hiſtoria vbique habet atque imperterrito animo exuit, Porumque velut Gallici ingenii, non Indorum principem introduxit. tom. II. Opp. p. 300.

Chriſtianus Fridericus Franckenſteinius, qui Lipſienſem Academiam eruditione ſua illuſtrabat, edidit anno 1674. exercitationem de Alexandro, virtutibus et vitiis magno, qua deſcriptionem Alexandri apud Q. Curtium X. 5. illuſtrauit.

Paganinus Gaudentius, Rhaetus [r], Eloquentiae in Academia Piſana profeſſor, ann. 1649. denatus, Hetruſco idiomate Alexandri M. geſta celebraſſe dicitur, Piſis 1645. fol. quod opus haud vidi. [r]

Philippi Gualteri, de Guaſtellione, Inſulenſis, epiſcopi circa A. C. 1174. Magalonenſis, *Alexandreis*, ſiue de rebus geſtis Alexandri carmen heroicum latinum, libris decem conſtans, et inſcriptum R. D. Guilielmo, antea Senonenſi epiſc. tum archiepiſc. Rhemenſi, prodiit Argentinae ann. 1513. atque inde alibi, vt dixi in Bibliotheca latina. Hunc Gualterum, Virgilio et Lucano exſulare iuſſis, ſua aetate per ſcholas receptum conqueſtus eſt Henricus Gandauenſis: Alanus vero in Anticlaudiano perſtrinxit his verſibus:

> *Maeuius in caelis audens os ponere mutum,*
> *Geſta ducis Macetum tenebroſi carminis vmbra*
> *Pingere dum tentat* — — — —

Non contemnendus tamen pro illa aetate poeta videri poteſt, qui in pleriſque Q. Curtii hiſtoriam expreſſit: nam Curtium e Gualtero hauſiſſe ſua abſurdum eſt, et, ne alia iam adferam, a Ioh. Sarisberienſi, qui ante Gualterum ſcripſit, Curtius nominetenus citatur. vid. *Ehinger*. l. c. pag. 266.

Harpocration a Radero inter ſcriptores de Alexandro relatus eſt propter pauca illa, quae de variis huius nominis in Lexico ſuo habet V. Ἀλέξανδρος.

Ioh. Hartlieb Moller, Monacenſis Boius, medicinae Doctor, iuſſu ducis Bauariae Alberti, hiſtoriam Iulii Valerii de Alexandro M. e latina lingua in germanicam conuertit, Auguſtae Vindel. ann. 1478. fol. Vide Lambecium lib. II. de Biblioth. Vindobonenſi pag. 949. [ſupra ad Calliſthenem.]

Hecataeus, Abderita, Alexandri comes et σύγγραφος, hiſtorias ſcripſit, *Flauio Ioſepho* [libr. I. contra Apion. §. 22.] laudatas, in quibus Alexandri res quoque videtur adtigiſſe. Aliusne ab

r) Ipſe hoc in ſe fecerat Epigramma:

> *Rhaetia me genuit, docuitque Italia, Roma*
> *Detinuit, nunc audit Hetruria cuncta docentem.*

Sed heredes vocabulum nimis ambitioſum *cuncta* mutarunt in *culta*.

Digitized by Google

ab hoc *Hecataeus*, quem *Eretrienſem* vocat *Plutarchus* laudatque in Alexandro p. 691? [conf. *Zorn.* prolegom. ad Hecataei eclogas et in notis ad illa fragm. Altonae 1730. 8.]

Hegeſander, *Delphus*, in libris ὑπομνημάτων multa, ad Alexandrum pertinentia, tradidiſſe a Freinshemio obſeruatur ex iis, quae ex hoc ſcriptore profert Athenaeus.

Hegeſias, *Magneſius*, de rebus Alexandri ſcripſiſſe colligitur ex eius fragmentis apud Dionyſium Halic. de nominum compoſit. p. 18. et Agatharchidem lib. V. de mari rubro apud Photium cod. CCL. vbi inepta eius dictio reprehenditur. Eumdem ridet *Plutarchus* in Alex. p. 665. quia ſcripſerat, Dianam templo ſuo, Epheſi conflagranti, opem ferre non potuiſſe, quoniam adfuiſſet Olympiadi, eodem [?] tempore parienti Alexandrum q). Hoc vsque adeo frigidum eſſe adfirmat Plutarchus, vt incendium illud potuiſſet exſtinguere.

Helymon, poeta ineptus, quem, interpres Ouidii in Ibin et ex eo Gyraldus dial. 3. de Poetis, ait, ab Alexandro in cauea mori coactum, quod minus luculenter res ipſius geſtas ſcriptis prodidiſſet. Sed ignotus antiquis ille Helymon. Itaque alii ad Calliſthenem rectius haec Ouidii referunt v. 521. [vbi vid. Salvagni, et reliquos interpr. in ex. Burmanni, tom. IV. p. 130 ſqq. vbi vero interpres, a Fabricio notatus, Calliſthenem intellexit; Domitius autem de Choerilo narratam rem eſſe opinatus dicitur; de Helymone nullus interpres Ouidii l. c. cepit. *Harl.*]

Incluſusque necem cauea patiaris, vt ille
Non profecturae conditor hiſtoriae.

Heraclides memoratur a *Plutarcho* in Alex. p. 669. incertum, an Cumanus, qui Perſica ſcripſit, an Ponticus, vt Reineſio viſum, an alius. Nam Freinshemio quidem caue adſentiaris, qui Heraclidem a Laertio citatum putat ſcripſiſſe de ſucceſſionibus regum, cum Sotionem de ſucceſſione philoſophorum in compendium miſerit.

Hermippus citatur a *Plutarcho* in Alex. pag. 695.

Hieronymus, *Cardianus*, τὰ ὑπ' Ἀλεξάνδρε πραχθέντα ſcripſit. Ita enim apud Suidam legendum. Scripſit et de rebus geſtis ἐπιγόνων et διαδόχων r) Alexandri.

F 2 *Wolfgangus*

q) *Timaeo* hanc ſententiam frigidam tribuit, eamque *conciune* dictam iudicauit *Cicero* de N. D. lib. II. cap. 27. vbi vid. Dauiſii, qui *Turnebum* Aduerſ. lib. XXVII. cap. 4. iam laudauit, notam. Ciceronis tamen iudicium probat *Ruhnken.* ad Rutilium Lupum de figuris p. 25 ſqq. vbi multus eſt de hoc Hegeſia, (de quo iam vid. ad vol. II. pag. 873.) multaque veterum memorat loca atque iudicia, denique notat, Hegeſiam, Magnetem, cum *Hegeſia*, philoſopho Cyrenaico, temere confuſum eſſe a *P. Burmanno* ad *Quinctilian.* XII. 10. pag. 1085. et *Io. Boherio* ad *Cicer.* Tuſcul. diſput. I. 34. a Voſſio tamen de hiſtoricis gr. I. 12. iam diſcretum. adde de Hegeſia, Magn. *St. Croix* in Examen etc. pag. 15 ſq. *Harl.*

r) In hiſtoria διαδόχων nimis fauebat partibus Antigoni contra Lyſimachum aliosque, iudice *Pauſan.* Attic. cap. IX. p. 23. 24. XIV. p. 33 ſq. Mortuus eſt ann. 104. natus, teſte *Luciano* de longaeuis cap. 22. Plutarchus in Vitis Eumenis, Demetrii, Pyrrhi etc. et Diodorus Sicul. in tribus vltimis, quos habemus, libris, eum, Eumenis familiariſſimum, valde laudarunt, et praecipue ſequuti ſunt. *Voſſius* de hiſtor. graecis lib. I. cap. 11. pauca de illo dat, idemque illum confundit cum Hieronymo, Phoenic. ſ. Aegyptio. Meliora pluraque de illo collegerunt *F. Sevin* in Mem. de l'acad. des Inſcript. tom. XIX. p. 30—53. et cl. *Conr. Mannert* in Geſchichte der unmittelbaren Nachfolger Alexanders, pag. 352—357. *Harl.*

Digitized by Google

Wolfgangus Hildebrand, Germanus, patria lingua collectam a ſe ex variis monumentis Alexandri hiſtoriam edidit Erfurti ann. 1618. 4.

Hiſtoria Miſcella de Alexandro M. agit lib. XII. cap. 19.

Iohannes Antiochenus in Chronico, e quo fragmentum de Alexandro legitur in excerptis Peireſcianis, ab *H. Valeſio* editis atque illuſtratis p. 786. Diuerſus hic Iohannes Antiochenus a *Io. Malela*, in cuius Chronographiae libro octauo agitur de Alexandro.

Ioannes Monachus, cuius narrationi de Alexandro M. multum tribuit Coelius Rhodiginus, eamque perſaepe laudat, III. 5. XVIII. 18. XXII. 20. XXIII. 4. Latine e *Ioh. Zonarae* Chronico excerpta ſubiungitur editioni Diodori Siculi Baſileenſi, quae prodiit anno 1545. interprete *Angelo Coſpo*, Bononienſi. [vid. paullo ante, de Angelo Coſpo.]

Ioſephus Gorionides. Vide ſupra in Calliſthene. *Flauius* quoque *Ioſephus* huc ſpectat propter ea, quae de Alexandro M. ſcribit XI. 2. Antiq. et II. 21. de Bello Iud.

Iſter (Callimachius, vt exiſtimo, patria Paphius,) laudatur a *Plutarcho* in Alexandro p. 691. inter eos, qui res geſtas huius regis tradiderunt. [†] *Fabric.* conf. de eo *Suidam* h. v. et *Eudociam* in Ἰωνιᾷ p. 246. infra lib. III. cap. 19. de Callimacho §. 1. Ex libro Plutarchi de Muſica vol. X. pag. 665. patet, *Iſtrum* et Anticlem iam ſcripſiſſe ἐπιφανείας. vid. *Burette* in Mem. de l'Acad. des Inſcript. tom. XIII. p. 216 ſq. *Voſſium* de hiſtor. gr. IV. cap. 12. *Toup.* in Epiſt. critica, Opuſc. edit. Lipſ. pag. 141 ſq. ſiue vol. II. pag. 613 ſqq. edit. Oxonii 1790. *Harl.*

Iulianus ὁ παραβάτης in hoc Catalogo a viris doctis ponitur propter pauca illa, quae de Alexandro tangit in Caeſaribus.

Iulius Valerius quibusdam vocatur latinus interpres fabuloſae de Alexandro hiſtoriae, quem alii *Aeſopum* vocant. Vide ſupra in Calliſthene, *Barthium* II. 10. et V. 14. Aduerſar.

Iuſtinus, Trogi Pompeii Epitomator notiſſimus, res Philippi et Alexandri, ſucceſſorumque eius non indiligenter, etſi ſtrictim, aliquot libris perſequitur. Philippum patrem cum Alexandro confert libro IX. cap. 8.

Wolfgangus Lazius, Ferdinandi I. imp. Hiſtoriographus ann. 1565. die 19. Iunii denatus, in commentariis rerum graecarum libro I. p. 22 ſq. aliquot numos, Alexandri imagine inſignes, exhibet et illuſtrat.

Leo Byzantius, Alexandri temporibus clarus, ſcripſit inter alia, Suida teſte, τὰ κατὰ Φίλιππον καὶ τὸ Βυζάντιον, βιβλίοις ζ'. et τὰ κατ' Ἀλέξανδρον.

In *T. Liuii*, romanae hiſtoriae principis, Decad. I. libro IX. cap. 17. elegans diſquiſitio occurrit de Alexandro M. vtrum ille, ſi Romanos aggreſſus fuiſſet, aeque vt a tot aliis gentibus victor fuiſſet rediturus. Neque abſurde hoc videtur negare, quamquam non dubito, Alexandrum, ſi, ita vt Hannibal, ante Romae portas terrorem armorum ſuorum proferre potuiſſet, victoria rectius vtique vſurum fuiſſe. In tranſcurſu autem abſoluendus Liuius ab impacta ipſi ab ingenioſiſſimo viro [s] nota eſt, quaſi ſibi manifeſto contradixerit,

s) P. Baelius Lexico voc. *Macedoine* nota O. *ſon peu d'attention, ſa contradiction en un mot, on ne peut diſculper Tite Live; ſa diſtraction, ſautent aux yeux.*

Digitized by Google

tradixerit, iam negans, vel fama notum Romanis Alexandrum fuiſſe, iam iterum adfirmans, parem animis magno Alexandro ducem a populo romano deſtinatum Papirium Curſorem. Miror enim, viro erudito non fuiſſe obſeruatum, quod verbum *deſtinarat* hoc loco apud Liuium idem eſt ac *deſtinaturus fuerat*, ſi nempe Alexandrum Romanis bellum inferre contigiſſet. *Fabric.* conf. *M. Io. Frid. Eckhardt*, Directoris Gymnaſii Iſenacenſis, progr. de comparatione Alexandri M. cum imperatoribus rom. a Liuio IX. 17. facta. Iſenaci, 1760. 4. *Harl.*

M. Annaeus Lucanus libro X. Pharſal. Alexandri ſepulcrum Alexandriae a Caeſare viſum referens, in immenſam felicis illius, vt vocat, praedonis ambitionem prolixe inuehitur. Conditorium et corpus Alexandri ab Auguſto quoque ſubiectum oculis narrat *Suetonius* in Auguſto cap. 18. [P]

Lynceus Samius in ſuis ἀπομνημονεύμασι de Alexandri dictis et factis ſcripſiſſe colligitur ex *Athenaei* X. p. 434.

Manechmus ſiue *Menaechmus Sicyonius*, ſub Alexandri ſucceſſoribus clarus hiſtoricus, ſcripſit, Suida [atque Eudocia p. 299.] teſtibus, hiſtoriam Alexandri, Macedonis.

Marſyas Pellaeus, Alexandri σύντροφος et Antigoni, regis, qui poſt Alexandrum regnauit, frater, ſcripſit μακεδονικῶν ſiue rerum Macedonicarum libros X. a Carano vsque ad Alexandri in Syriam ingreſſum: et librum de educatione Alexandri, Ἀλεξάνδρου ἀγωγήν. Vide *Suidam*, [*Eudoc.* p. 298.] et *Voſſium* lib. I. de Hiſt. graecis cap. 10.

Megaſthenis libri Indicorum huc quoque pertinent, quorum *tertium* Clemens I. Strom. p. 305. *quartum* Ioſephus laudat X. Antiq. 11. pag. 350. et I. contra Apion. p. 1045. Inter alia oſtendere voluit eo loco Megaſthenes, maiora fuiſſe Alexandri quam Herculis geſta. Multa fabulatum eſſe adfirmat *Strabo* lib. II. pag. 70. [p. 119. 120. B.] Laudat praeter Plinium aliosque, Voſſio iam notatos, *Aelianus* de Animal. VIII. 7. XVI. 41. et XVII. 39. [*Antigon. Caryſt.* cap. 147. Mirabil. vbi vid. Beckmann.] *Phlegon* in extremo libr. de mirabilibus. [conf. *Meinerſ.* hiſt. doctrinarum etc. tom. I. pag. 383 ſq. qui valde vituperat Megaſthenem. *Robertſon* tamen in hiſtorical disquiſit. paullo poſt memoranda, laudat eius narrationes de India geographicas et inter abſurdas fabulas multa vtilia reperit. *Harl.*] Sed inter fragmenta, a Scaligero ad calcem operis de emendatione temporum illuſtrata, nullum eſt Megaſthenis, vti idem vir doctus memoria lapſus adfirmat. De Metaſthene Annii conuenit inter eruditos, omnia eius, etiam ad nomen ipſum vsque, eſſe commentitia.

Μονόβιβλον, ὃ εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς. *Niceph.* X. 36. Hiſt. Eccleſ. vbi et oraculum Pythium, quo Diis Alexander adſcribitur. Hanſit haec Nicephorus e Socrate, apud quem III. 23. legitur τὸ μονόβιβλον ὃ Ἀδρίας εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου βίον ἐπέγραψεν. Valeſius in verſione pro Ἀδρίας habet *Arrianus;* verum is non ſcripſit μονόβιβλον, ſed libros ſeptem de Alexandro, neque Alexandrum retulit inter Deos, quod libro illo factum eſſe tota Socratis oratio innuit. *Ioh. Langus* ad Niceph. legit Ἀδριανός. *H. Valeſius*, vir eruditiſſimus, ad Socratem putat reſpici ψευδόμαντιν Luciani, qui Ἀλέξανδρος inſcribitur. Verum et alius eſt iſte Alexander, et tantum abeſt, vt hunc inter Deos referat Lucianus, vt pro impoſtore aperte traducat. Praeterea

F

nimis

Digitized by Google

nimis longe abit a Luciani nomine illud ὁ Ἀδρίας, pro quo Florentinus codex, Valeſio teſte, habet Ἀνδρίας. Forte per compendium ſcriptum erat Ἀλνδρεῖς pro Ἀλεξανδρεῖς, vnde factum illud Ἀνδρίας ac demum Ἀδρίας. In Hiſt. tripartita VII. 2. hic locus plane omittitur. [P]

Nearchus aurea corona ab Alexandro donatus ἐπὶ τῷ περίπλῳ τῷ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς κατὰ τὴν μεγάλην θάλασσαν, teſte *Arriano* VII. pag. 149. ἡγεμὼν vocatur a *Plutarcho* in Alex. p. 702. 706. Nauarchus τῶ Ἀλεξάνδρω ναυτικῶ, ἐκ ἀγύμνασος τῆς θαλαττίᾳ τάξεως in oppido Patala prope Indum fluuium ſepultus: *Philoſtr.* III. 15. [cap. 53. pag. 137. edit. Olearii, cuius notam conſules. *Harl.*] de vita Apollonii. Periplum eius ſiue deſcriptionem nauigationis, qua Plinius etiam vſus eſt et Strabo, Arrianus magnam partem in Indica ſua transſcripſit, ex quibus excerptam ſeparatim graece et latine cum variis lect. codicis Bodleiani edidit praeſtantiſſimus vir *Ioh. Hudſonus* tom. I. Geographorum minorum, Oxon. 1698. 8. Incertum eſt, num peculiari opere et a periplo illo diuerſo res Alexandri tradiderit, etſi Suidas ei tribuit συγγραφὴν ὑπὲρ Ἀλεξάνδρε. [conf. *Fabric.* infra lib. IV. cap. 8. ſect. 8. vol. III. pag. 275. edit. ſuperioris.] Plurima mentitos, qui de India ſcripſerunt, *Strabo* notat lib. II. p. 70. in quibus primas malae fidei partes tribuit Daimacho et Megaſtheni, ſecundas Oneſicrato ac Nearcho. *Fabric.* conf. *Seidel.* proleg. ad Eratoſthenis geographicorum fragmenta pag. XVIIII. *Harl.*

Neſtor Larandenſis, e Lycia, ſub imp. Seuero clarus Suidaeque laudatus, ſcripſit Ἀλεξανδρειάδα, ſiue poema heroicum de Alexandro, cuius librum I. citat Stephanus Byz. in Ὑςάσπαι.

Nicanor, qui res geſtas Alexandri, Macedonis, ſcripſiſſe traditur a Varrone apud *Lactantium* lib. I. cap. 6 et inde apud Sabellicum Enneadis ſecundae libro tertio, aliosque: Reineſio videtur idem cum Seleuco Nicatore, ſiue, Macedonum dialecto, Nicanore, nominatiſſimo inter duces Alexandri, cui Spitamenis filiam, teſte Arriano, rex iunxit. Sed hic ſi res Alexandri ſcripſiſſet, non omiſſuri eum fuerant nominare Arrianus, Plutarchus et alii. Fuit et *Saeuius Nicanor*, cuius commentarios ſuo iam tempore deperditos teſtatus eſt *Suetonius* cap. 5. de Grammaticis. Mentio quoque *Nicanoris* cuiusdam (Stagiritae, *Diodor. Sic.* XVIII. p. 592. vbi epiſtola Alexandri per hunc Nicanorem ad graecos exſules miſſa: et Harpocrat. in Νικάνωρ,) in teſtamento Ariſtotelis apud *Laertium* V. 15. Idem forte de quo Rhetor. ad Alex. cap. 1. Alius, cuius caedem memorat II. Rhetor. cap. 23. *Nicanor*, Parmenionis F. praefectus ſcutatorum, cuius ſubitae mortis mentio apud *Curtium* VI. 6. qui alium *Nicanorem*, Indorum telis obrutum, memorat VIII. 13. *Nicanor*, Caſſandri frater, iuſſu Olympiadis interfectus. *Diodor. Sic.* XVIII. p. 660. *Nicanor*, Balacri filius. Harpocrat. in Νικάν. *Nicanor*, Balacri pater. *Arrian.* lib. II. *Nicanor*, nauarchus Antigoni, illaudatus *Polyaeno*, [P] et Caſſandri dolo interemtus, *Diodor. Sic.* XVIII. p. 647. *Nicanor*, dux Demetrii Soteris, victus a Iuda Maccabaeo, 1 Maccab. VII. et lib. 2. cap. VIII. etc. *Nicanor*, Cypriarches. 2 Maccab. XII. 2. Etiam *Nicanorem* quemdam Cyprium, qui de diis ſcripſit, citat praeter Arnobium Clemens in protreptico. Sed et *Nicanor Samius* ſecundo de Fluminibus citatur a Plutarcho in lib. eiusdem argumenti. Praetereo grammaticum *Nicanorem*, Varrone iuniorem, ſiue Alexandrinum, ſiue Hierapolitem, Phrygem, de quo dixi lib. II.

Digitized by Google

lib. II. cap. 5. [adde *Eudociam* p. 311.] Tum *Leandrum Nicanorem*, Cyrenaeum, cuius *μετονομασίας* Harpocrationi laudatae in Ἄκη et Stephano Byz. in Ὕδη et Πάρος, Athenaeo VII. p. 297. et Schol. Apollonii IV. 21. Pro *Nicanore*, medico, apud Hofmannum in Lexico, vel apud ſcriptorem, ex quo hoc hauſit, Nicandri nomen reponendum exiſtimo. Fuit et *Nicanor* quidam ex primis ſeptem eccleſiae diaconis, teſte Luca Act. VI. 5. de hoc martyrologia ad 10. Ianuar. et menologia 5. Cal. Aug. Celebratur et alius martyr *Nicanor*, in Aegypto paſſus ſub Maximino. Sed inſtitutum noſtrum perſequamur.

Nicobules nomine olim ſcripta ferebantur de Alexandro, de quibus dubitatum docet *Athenaeus* X. p. 434. Νικοβύλη δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα. In Plinii codicibus adpellatur *Nicobulus*, et Harduino videtur Alexandri expeditionum comes fuiſſe cum Oneſicrito et Nearcho; vel cum Diogneto ac Baetone itinerum dimenſor.

Nymphis Heracleotes libros XXIV. ſcripſit, teſte Suida [et Eudocia pag. 309.] de Alexandro eiusque regni partiariis et ſucceſſoribus vsque ad tertium Ptolemaeum.

Olympiadum deſcriptio, a Ioſ. Scaligero graece cum Euſebio edita, et ab ipſo, vt videtur, e graecis ſcriptoribus collecta, Alexandri etiam res ſuo loco non negligit.

Olympiodorus, quo Plinius Hiſt. naturali vſus eſt, videtur Harduino Alexandri M. res geſtas ſcripſiſſe, et cum Nearcho et Oneſicrito expeditionum eius comes fuiſſe.

Oneſicritus, (apud *Lucianum* t) de ſcribenda hiſt. tom. I. p. 630. *Plutarchum* Alex. p. 668. et *Palladium* de Bragmanibus p. 21 et ſq. Ὀνησικράτης) Aſtypalaeenſis, (*Aelian.* XVI. 39. de Animal.) [vid. *Diogen. Laert.* VI. 84. ibique Menag. p. 259 ſq. edit. Meibom.] ſiue Aegineta, (*Laert.* VI. 75.) Diogenis Cynici diſcipulus, (*Plutarch.* Alex. p. 701.) Alexandri nauarchus (id. p. 702. praefectus claſſi Macedonicae, Solin. cap. 53. imo nauarchum ſiue praefectum claſſis, quod muneris [?] Nearchus geſſit, ſe mentitus, cum tantum vnius nauis regiae gubernator fuerit: *Arrian.* VI. p. 124. κυβερνήτης τῆς νεὼς τῆς βασιλικῆς *Arrian.* VII. p. 149.) [vid. *Iac. Gronou.* ad Arrian. VI. 2. pag. 237.] Calanum, Indorum philoſophum, ad Alexandrum adduxit, quem ſeſe comburentem videns in ignem ipſe quoque inſiliit, (ſi vera tradit *Lucianus* de morte Peregrini tom. II. p. 576. u) Strabo enim, Plutarchus et Arrianus, mortem Calani narrantes, de Oneſicriti morte voluntaria tacent.) Scripſit, Xenophontem imitatus, Ἀλεξάνδρου ἐγκώμιον et πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη. *Laert.* VI. 85. τὰ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, *Lucian.* Macrobiis tom. II. p. 470. ξυγγραφὴν ἥντινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ξυνέγραφε, *Arrian.* VI. p. 124. Laudat *Plutarchus*

t) Apud *Lucian.* Macrob. cap. 14. tom. III. Reitz. p. 218. ſcribitur Ὀνησίκριτος, ὁ τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, vbi Benner incertus eſt, num Oneſicr. Aſtypalaeenſis cum Aeginenſi idem ſit, nec ne, et locum Luciani in morte Peregr. male interpretatur Oneſicr. ſemet ipſum coniiciſſe in ignem ac periiſſe. Heumann. in nota mst. laudat Popmam ad Curt. X. 1. 10. *Harl.*

u) Tom. III. pag. 348. edit. Reitz. vbi vide interpr. Ibi dicitur ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης. Quomodo Lucianus ſit interpretandus, bene viderunt M. du Soul et Opſopoeus, nam in gr. textu verbis ὡς Ὀνησίκριτος etc. vel addendum eſt φησίν, vel ſubintelligendum; quare Gesner. bene vertit, *vt Oneſicritus narrat*; hic igitur ipſe non inſiliit, ſed male narraſſe arguitur, Brachmanes inſilire in ignem. *Harl.*

Digitized by Google

chus in Alexandro p. 668. 672. 698. 699. et 691. vbi quartum librum Lyſimacho, iam regi, praelegiſſe traditur: quod ſi verum eſt, ſabulis illud de communi cum Calano morte fuerit haud dubie adſcribendum. Multas hiſtoriis ſuis immiſcuiſſe ſabulas conſtat ex his Strabonis XV. p. 698. Ὀνησίκριτος ὃν οὐκ Ἀλεξάνδρου μᾶλλον ἢ τῶν παραδόξων ἀρχικυβερνήτην προσείποι τις ἄν. Πάντες μὲν γὰρ οἱ περὶ Ἀλέξανδρον τὸ θαυμαστὸν ἀντὶ τἀληθοῦς ἀποδέχονται μᾶλλον, ὑπερβάλλεσθαι δὲ δοκεῖ τούτους ἐκεῖνος τῇ τερατολογίᾳ. [adde Strabon. II. p. 121. B. edit. Almel.] Vtitur Oneſicrito etiam *Plinius* libro II. IV. VII. etc. *Fabric.* conf. *St. Croix* l. c. pag. 14 ſq. et *Seidel.* l. c. pag. XVIIII. *Harl.*

Orthagoras cum Oneſicrito de rebus Indicis citatur ab *Aeliano* XVII. 6. de Animal. qui Orthagoram iterum laudat XVI. 35. ἐν τοῖς Ἰνδοῖς λόγοις. Hinc cum Oneſicrito eum nauigaſſe, atque adeo expeditionem Alexandri auſpiciis ſuſceptam deſcripſiſſe colligit Freinshemius. Confirmat eius coniecturam *Photius* cod. CXL. pag. 534. e *Philoſtrati* III. 53. vitae Apollon. [p. 137. edit. Olearii, cuius notam conſules,] Orthagorae narrationes de mari rubro, ſtatim poſt Nearchum commemorans. Alius *Orthagoras*, Sicyoniorum tyrannus. Ariſtot. V. 12. Politic. Alius item *Orthagoras*, Thebanus, muſicus, cuius meminit Plato in Protagora. Alius denique *Orthagoras*, vates Corinthius, de quo *Plutarchus* in Timoleonte pag. 237.

Parmenionis epiſtola ad Alexandrum Athen. XIII. p. 607. Epigramma in Alex. ſub Parmenionis nomine legitur in Anthologia lib. III. p. 347. Praetereo alias, ad Alexandrum aliorum epiſtolas, memoratas ſupra lib. II. cap. 10.

Patroclem, qui de rebus Indicis ſcripſit, et propter dignitatem, (nam ſub Seleuco Nicatore Indicum mare claſſe luſtrauit ac praefectus illarum regionum fuit,) et quod geographiae fuerit peritus, fide cum [ſ] primis dignum ait *Strabo* II. p. 68. et p. 69. ex eo refert comites expeditionis Alexandri obiter tantum ſingula cognouiſſe, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἀκριβῶσαι ἀναγραψάντων τὴν ὅλην χώραν τῶν ἐμπειροτάτων αὐτῷ, τὴν δὲ ἀναγραφὴν αὐτῷ δοθῆναί φησιν ὕστερον ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ γαζοφύλακος. *Alexandrum vero ipſum accurate omnia rimatum, cum ei regionum deſcriptiones a peritiſſimis traderentur, atque hanc deſcriptionem ſibi poſtea temporis exhibitam a Xenocle, gazae regiae praefecto.* Laudat hunc Patroclem etiam Plinius Hiſt. Alexandrum vero etiam Athenagoras, vel quisquis eſt auctor amoeniſſimae fabulae, gallice editae, de vero et perfecto amore lib. V. pag. 161. refert in templo Iouis Hammonis dedicaſſe tabulam auream longam octo pedes, largam quatuor, in qua eſſet deſcripta magnitudo et ſitus regionum orbis terrarum. [adde *St. Croix* l. m. pag. 21.]

Phanias Ereſius, Ariſtotelis diſcipulus, ſcripſit praeter alia, Voſſio memorata, etiam nonnihil de Alexandro, quoniam *Clemens* I. Strom. pag. 337. refert Phaniae, Ephori, Timaei, Clitarchi, Eratoſthenis, et Duridis ſententias de tempore, quo Alexander in Aſiam traiecit.

Philippus Chalcidenſis, itemque alter *Philippus Iſangelus* laudantur a *Plutarcho* in Alex. pag. 691. [alius *Philippi* Amphipolit. hiſtorici, opera memorat *Eudocia* pag. 442.]

Philonem,

Digitized by Google

Philonem quoque, *Thebanum*, citat idem Plutarchus dicto loco; reſpicit forte Stephanus Byz. in Ἀντισσα, vbi Philonem cum Demodamante coniungit, de quo ſupra.

Phylarchum his ſcriptoribus ſine magna cauſa accenſuit Raderus, quum ſuos ille XXVIII. hiſtoriarum libros orſus ſit ab expeditione Pyrrhi in Peloponneſum, et Philippi atque Alexandri obiter forte aliquando meminerit v). At nulla plane ratione huc ſpectat *Pindarus*, qui diu obiit, antequam Alexander noſter naſceretur. Et pauci eius verſus, qui apud Dionyſium Halic. leguntur lib. de vi dicendi in Demoſthene pag. 179. ad ſeniorem Alexandrum, Macedonem, ſpectant cognomento Philellenem, vt e *Dionis Chryſoſtomi* Diſſ. II. de Regno pag. 25. iam obſeruauit Freinshemius.

Plinius vero latinorum doctiſſimus ſcriptorum non praetereundus, qui in Hiſtoria Nat. paſſim non modo Alexandri res tangit; ſed etiam multa excerpſit, libro praeſertim XII. et XIII. e ſcriptoribus, qui Alexandrum in Aſiam et Indias ſunt ſequuti, et admiranda illarum regionum ſtilo ſignarunt, Calliſthene, Iſigono, Clitarcho, Anaximene, [P] Duride, Nearcho, Oneſicrito, Polycrito, Olympiodoro, Diogneto, Nicobulo, Anticlide, Charete Mitylenaeo, Menaechmo, Dorotheo Athenienſi, Lyco, Antaeo, Ephippo, Chaerea, Democle, Ptolemaeo Lago, Marſya Macedone etc.

Plutarchus praeter vitam Alexandri, quem cum Iulio Caeſare confert, ſcripſit libros duos de Alexandri fortuna et virtute, cui poſteriori primas partes adſignare non veretur. Eiusdem Plutarchi altera diſſertatio, vna vel plures, quibus fortunam Alexandri praetulit, aetatem non tulerunt. Sane non dubito ſubſcribere Curtii iudicio X. 5. 35. *Alexandrum cum plurimum virtuti debuerit, plus debuiſſe fortunae.* [conf. cl. *Mannert.* l. c. pag. 367 ſqq.]

Polyaenus, Philippi et Alexandri M. ſtrategemata bene multa adnotauit libro quarto. Idem ſparſim fecit e latinis Iulius Frontinus. [conf. *Mannert.* l. c. pag. 377.]

Polycletus Lariſſaeus, quem Reineſius Alexandro in expeditione Indica comitem fuiſſe coniicit, in libris hiſtoriarum res Alexandri perſequutus videtur, quoniam ex octauo eius operis libro *Athenaeus* XII. p. 539. refert, Alexandrum in aureo cubili dormiuiſſe, tibicinasque et tibicines eum ſequutos in exercitu, et ad auroram vsque illum potaſſe. Citat et *Strabo* XI. p. 509. et XVI. p. 728. *Aelianus* XVI. Animal. cap. 41. et *Plinius* XXXI. 2. 14. niſi ibi *Polycritus* w) legendum. Potuit tamen Polycletus etiam idem tradere, quod e *Polycrito* adfert *Antigonus Caryſtius* cap. 150. Mirabil. Alius antiquior fuit *Polycletus*, Sicularum rerum ſcriptor, qui circa Olymp. XCII. militauit, vt e Diodori Siculi lib. XIII. Reineſio obſeruatum.

Polycritus

v) *Phylarchi* narrationem de Baccho, ex India primum adducente duo boues, de nomine Sarapidos etc. abſurdam eſſe, pronuntiat *Plutarchus* de Iſide et Oſiride, vol. VII. edit. Reiskii p. 429 ſq. Idem in Sympoſ. lib. V. quaeſt. 7. vol. VIII. p. 708. aliam refert ex Phylarcho narrationem. Opera eius enumerat *Eudocia* p. 422. et memorat, eius hiſtoriam pertinere vsque ad mortem Ptolemaei Euergetae et Berenices atque Cleonymi, Lacedaemonii. adde *Voſſium* de hiſtor. gr. libr. I. cap. 17. pag. 111 ſq. et de eius vita atque operibus *Sevin* in Mem. de l'Acad. des Inſcr. vol. VIII. pag. 118 ſqq. *Harl.*

w) Atque *Harduin.* edidit *Polycritus* et ſic quoque apud Plinium corrigere iubet Meurſius ad Antig. Caryſt. cap. 150. *Harl.*

Polycritus (Mendaeus Siculus) citatur a *Plutarcho* in Alex. p. 691. Eodem vſus *Plinius* lib. XII. et XIII. Confer *Voſſium* de Hiſt. Graecis. *Fabric.* Plura de hoc hiſtorico atque poeta apud *Mongitor.* in Biblioth. Sicula, II. p. 189 ſq. qui tamen ſuſpicatur, Polycritum, poetam, diuerſum eſſe ab eo, quem Plutarchus et Plinius citant, nec non ab eo, quem Plinius XXXI. 2. et Antig. Caryſtius cap. 150. mirab. memorant. *Harl.*

Trogus Pompeius in libris XLIV. Hiſtoriarum Philippicarum, quos contraxit Iuſtinus, latino ſtilo condidit res omnis aeui, et totius orbis hiſtorias, praecipue vero Philippi, Alexandri, et ſucceſſorum geſta. Hic eſt Pompeius qui de Alexandro citatur in Hiſtoria Miſcella XII. 19.

Potaemon Mitylenaeus, Lesbonactis, rhetoris, F. rhetor et ipſe, ſcripſit praeter alia, Suidae laudata, de Alexandro, Macedone.

Ptolemaeus Lagus, Aegypti rex, qui promtiſſimus licet bellator eſſet, pacis tamen artibus, quam militiae maior fuit et clarior, vt ait *Curtius* IX. 8. Hiſtoriam rerum geſtarum Alexandri, quibus ipſe interfuerat, ſcripſit, quam reſpicit praeter Plinium lib. XII. XIII. *Plutarchus* Alex. [P] p. 691. *Curtius* IX. 5. Arrianus vt prae ceteris fide dignum eſt ſecutus. Ceterum his, quae de eo apud Voſſium in Hiſt. Gr. et Humfredum Hody de textibus Biblior. Originalibus p. 44. bene notata ſunt, in praeſenti tantummodo addam, quod hebraice adhuc opus iſtud ſupereſſe traditur, edendique eius ſpem fecit *Seb. Godfridus Starckius*, Orientalium linguarum in academia regia Gryphis-Waldenſi Profeſſor digniſſimus. Modo ne, vt in Calliſthene vidimus, theſaurus, quod aiunt, carbones. [Atque ipſe Fabricius in calce fere codicis pſeudepigraphi deceptus erat. vid. *Wolf.* epiſt. in theſauro epiſtolico La Croziano, tom. II. p. 58. atque *Heumann.* in nota msta citat *Fabricium* in cod. pſeudepigr. V. T. p. 1164. et *Wolfii* bibliothec. hebr. nr. 1821. *Harl.*] — Geographia Ptolemaei, quae a *Marciano Heracleota* p. 2. 6. et 35. citatur, non eſt Ptolemaei Lagi, vt Harduino viſum: ſed alterius, Eratoſthene iunioris, vt idem *Marcianus* pag. 6. diſerte teſtatur. [conf. *St. Croix* l. m. pag. 19.]

Magiſtri Qualichini, (Aretini,) hiſtoria Alexandri multis millibus verſuum latino elegiaco carminis genere circa A. C. 1236. ſcripta memoratur *Labbeo* Biblioth. nou. MSS. pag. 68. Incipit: *Stellarum curie Aegyptus dedita quondam* etc.

Deſinit in hoc tetraſticho:

Hiſtoriam dictam dictauit carmine quidam
Qui Qualichinus nomine dictus erat.
Poſt natum Chriſtum ſunt anni mille ducenti
Terque duodeni, quando ſit iſtud opus.

Videtur verſibus reddidiſſe hiſtoriam Alexandri, neſcio quo auctore, latina proſa conſcriptam et editam Argentorati anno 1489. quae ſimiliter incipit: *Sapientiſſimi Aegyptii ſcientes menſuram terrae.* Poſtremo agit de ſepultura Alexandri M. quid diuerſi philoſophi de ea dixerint. Etiam auctor rhythmi germanici de S. Annone e comitibus de Daſſel archiep. Colon. qui obiit A. C. 1064. eadem, quae nugator iſte de Alexandro refert, quomodo incluſus dolio vitreo ad profunda maris, noſcendis marinis belluis, ſe demiſerit. Martinus Opitius editor verſificis iſtius, vnius ex aulicis et familiaribus S. Annonis

Digitized by Google

Annonis Germani, in notis ad cap. 14. excerptum de vita Alexandri MS. in codice chartaceo habere ſe ait; ſed quod in narratione, quomodo Alexander peruenerit ad arbores ſolis et lunae, ab edito Argentoratenſi diſcrepat, et fortaſſis ſic in aliis: etſi quomodo Alexander *ſe per grifones in aere leuari fuerit*, paene iisdem verbis repraeſentet. Eiusdem generis, ex eodem fonte, vt notat Reineſius, [¶] hauſta Godfridus Viterbienſis in ſuorum Chronicorum partem XI. aliquam multa tranſtulit, reſectis nimis fabuloſis et incredibilibus. Vnde cognoſcas, quamuis futile ſcriptum habitum in pretio, in manibus omnium verſatum, varie interpolatum, et in diuerſa exemplaria propagatum fuiſſe, cum ſpretis frugibus mallent veſci glandibus: etſi vetuſtiſſimorum etiam ſcriptorum, Megaſthenis, Oneſicriti, Hegeſiae, Daimachi et ſimilium exemplo feciſſe videri poſſint, quorum commentarii de Alexandro, rerum incredibilium et fabularum pleni, atque, vt Iuliani verbis vtar Orat. I. ad Conſtantium p. 17. *ἐ πόῤῥω τῆς ποιητικῆς ἐξουσίας* fuerunt, ne dicam de fabulatoribus Ariſtea Proconneſio, Iſigono Nicaenſi, Cteſia, Polyſtephano etc. Memorat et *Labbeus* Hiſtoriam Alexandri fabulis refertam, quae ſcripta eſt A. C. 1217. exſcripta vero ann. 1465. antiquiore charactere in membrana, additis figuris.

[*William Robertſon* in: An hiſtorical disquiſition concerning the Knowledge which the Ancients had of India etc. Londini et Edinburg. 1791. mai. 4. laudat et admiratur Alexandrum M. in toga ſagoque, et legibus ferendis excellentem, et inquirit, quid ille, ſi diutius vixiſſet, adhuc facere potuiſſet et eſſet facturus. Verſio illius libri germanica, a *Forſtero* facta, prodiit Berolini, 1792. mai. 8. *Harl.* Ante eum *Iames Rennell* in: Memoir of a Map of Hindoſtan, Lond. 1788. 4. diligenter expeditionem Alexandri Indicam illuſtrauerat. Add. Cl. *Heeren* Comm. I. de Graecorum de India notitia, in Commentatt. Soc. Gott Vol. X. p. 134 ſq. claſſ. phil. *Beck.*]

M. Antonius Coccius Sabellicus, recens ſcriptor latinus, qui opus ſuum deduxit vsque ad A. C. cIↄIↄIV. triennio poſt defunctus, de Alexandro agit Enneade IV. libro IV ſq.

Satyrus, Peripateticus, in vitis illuſtrium virorum x) Philippi quoque Macedonis (et Alexandri forte) vitam ſcripſit. Certe Philippi vitam, ab eo ſcriptam, laudat Athenaeus. Confer de hoc Satyro *Ionſium* lib. II. de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. cap. 11.

Seleucus Nicanor. Vide ſupra in Nicanore. Quod hic Seleucus de rebus Alexandri ſcripſerit, apud Diodorum Sic. legiſſe ſibi viſus eſt Freinshemius; qua in parte memoria eum videtur feſelliſſe.

Carolus Sigonius, recens, ſed perquam eruditus ſcriptor, in libello de temporibus Athenienſium.

C. Iulius Solinus, Plinii veſtigiis inſiſtens, in Polyhiſtore ſuo hinc inde aliquid adſpergit de Alexandro M.

Sopater, Sophiſta, libro decimo Eclogarum ex Cephalionis maxime Eratone ſiue libro ſexto Muſarum Alexandri M. geſta retulit, teſte *Photio* cod. CLXI.

G 2 *Soterichus*

x) Vid. Pſeudo-*Plutarch.* in X. Orator. vitis pag. 367. vol. IX. edit. Reisk. *Satyrum ἐν τοῖς βίοις* citat *Eudocia* p. 169. et p. 368. locum ex Satyri hiſtoria profert. *Harl.*

Soterichus Oaſites, (Steph. Byz. in Ὕασις) ſub Diocletiano clarus, (Suid. in Βασσαρικά) Poeta, ſcripſit epico carmine vt Suidas [et Eudocia p. 384.] in Σωτήριχος teſtatur, Πύθωνα ἢ Ἀλεξανδριακόν. ἔστι δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἱστορία, ὅτε Θήβας παρέβαλε. De hoc *Soterich*o praeter Voſſium videndus *Reineſius* pag. 316. Epiſt. ad Hofmannum et Rupertum. [¶]

Sotion iunior, de quo *Voſſius* lib. II. de Hiſt. Gr. cap. 7. p. 189. *Fabric.* Floruit Tiberii Auguſti aeuo. vide infra, in Catalogo Peripatetic. h. v. et *Ionſium*, II. 10, 1. pag. 196 ſqq. *Harl.*

Strabo, geographorum princeps, praeter ea, quae in opere ſuo Geographico ſuperſtite, paſſim de Alexandro retulit, peculiarem commentarium ſcripſerat de rebus geſtis Alexandri, vt ipſe teſtatur lib. II. pag. 71. καὶ ἡμῖν δ' ὑπῆρξεν ἐπὶ πλέον κατιδεῖν ταῦτα, ὑπομνηματιζομένοις τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις.

Strattis Olynthius, teſte Suida, ſcripſerat περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἐφημερίδων libros quinque. *Non videtur*, (inquit *Dodwellus* de Cyclis Graecorum p. 371.) vel ephemerides Alexandri ſcripſiſſe, vel *ex Ephemeridibus Alexandri*, (ab Aeſchrione, Diodoto Erythraeo, et Eumene Cardiano ſcriptis,) *tamquam e monumentis fide digniſſimis*, *Alexandri hiſtoriam congeſſiſſe; ſed potius de illis*, *quid ſentiendum eſſet*, *libris ſuis expoſuiſſe. Seu illas defenderit*, *ſeu oppugnarit*, *innuit*, *ni fallor*, *fuiſſe tamen*, *qui de earum fide dubitarint.*

Suidas in Lexico. Vide ſupra in *Appianus.*

Taarich Mircond ſiue Annales Mircondi, qui ſcripſit Perſicum Chronicon praeſtantiſſimum pluribus voluminibus, cuius aliquot partes MSS. habuit Iacobus Golius. Confer ſabulas de Alexandro, quas e Perſarum hiſtoricis conſignauit *Adamus Olearius* lib. V. Itinerarii Perſici cap. 26. *Petrum Texeiram*, Luſitanum de regibus Perſarum in ſuo Itinerario differentem, Taarich ſiue ſeriem regum Perſiae a Guil. Schickardo editam Tubing. 1626. 4. *Herbelotum* in Bibliotheca Or. etc. Etiam *Turcam* y) quemdam res geſtas Alexandri in ſuam linguam iuſſu Selimi I. tranſtuliſſe, teſtatur *Ioh. Boterus* in politia illuſtrium lib. II. cap. 2. et *Ludouicus Tubero* lib. X. in fine comment. de ſuis temporibus. Inter MStos codices arabicos ex Mauritania a Golio arceſſitos video etiam *Ibn Muſrih*, Tyrium de vita Alexandri M. p. 21. Catalogi MSS. Iacobi Golii. *Eutychius*, Seith filius Patricii notione Aegyptius, religione Chriſtianus Melchita, medicus inſignis, et ab A. C. 933. vsque ad 950. Patriarcha Alexandrinus in Annalibus, quos arabico idiomate contexuit et ab orbe condito ad ſua vsque tempora deduxit, Alexandri res ſtrictim perſequitur non ſine fabulis quibusdam admixtis, tom. I. editionis, quam cum verſione ſua adornauit *Eduardus* ille *Pocockius* p. 267 ſq. Inter alia exhibet commentitias Darii ad Alexandrum et huius ad illum litteras, [¶] tum p. 283. morituri Alexandri epiſtolam ad

y) Videtur hic fuiſſe *Achmet Molla*, ſiue *Meulana Achmetes*, hoc eſt ſapiens ſiue doctor Achmetes, qui teſte Leunclauio lib. X. hiſt. Turc. rhythmicis verſibus librum hiſtoriae Alexandri M. compoſuit, et Emiris Suleimanni nomine publicatum edidit, ab eo viciſſim liberalibus praemiis adfectus.

ad matrem, et philoſophorum in Alexandrum iam defunctum dicta pag 288 ſq. Nomina illorum in Pocockii verſione ſunt Philemon, Plato, Ariſtoteles, Naren, Nilon, Lotas, Metron, Demetrius, Philocaton etc. In *Gregorii Abulpharagii*, itidem Medici chriſtiani ſectae Iacobitae, Compendio Dynaſtiarum per eumdem Pocockium arabice et latine edito, quod in Anno Chriſti 1284. deſinit, tribus vix verbis mentio fit Alexandri Magni propter potentiam Cornuti ſiue Dulcarnain dicti. Dynaſtia VI. pag. 96. [vberius de eo exponit in Chron. Syr. Dyn. VII. p. 39 ſq. et verſ. lat. p. 37 ſq. ed. Kirſchii.]

Timagenes citatus a *Curtio* IX. 5. 21. videtur de Alexandro egiſſe libris de regibus, quorum primum laudat *Stephanus Byz.* in Μίλυαι. Patria Alexandrinus fuit, rhetor et hiſtoricus Auguſto imp. primum carus, mox ob maledicendi libertatem inuiſus. De hoc *Quinctilianus* X. 1. *Longo poſt interuallo natus Timagenes, vel hoc eſt ipſo probabilis, quod intermiſſam hiſtorias ſcribendi induſtriam noua laude reparauit. Ammianus* XVI. 9. *Sed poſtea Timagenes et diligentia Graecus et lingua* (Syrum vocat Plutarch. de Flum.) *haec, quae diu ſunt ignorata, collegit ex multiplicibus libris,* (e Calliſthenis Sybaritae libris Γαλατικῶν, teſte Plutarcho) *cuius fidem ſecuti obſcuritate dimota* etc. Confer Valeſii notas et *Voſſium* lib. I. de Hiſt. Gr. cap. 24. et lib. III. p. 420. *Muritum* XIII. 6. Var. et *Lipſium* ad Senec. III. 23. de Ira, et epiſt. XCI. Alius Timagenes vel Timogenes, Mileſius, de quo Suid. z) Timagenis, in Aſia culti meminit Epiphanius in Ancorato nr. CVIII.

M. Terentius Varro. Vide ſupra in Βάρων *Nicanor.*

Vincentius Bellouacenſis, Ord. praedicatorum monachus aa), ſaeculo poſt Chriſtum natum decimo tertio clarus, de Alexandro agit libro quinto ſpeculi hiſtorialis, nec pauca fabuloſa repetit ex epiſtola de mirabilibus Indiae, Pſeudo-Calliſthene etc.

Raphael Maffeus Volaterranus, vir eximiae eruditionis anno 1521. in patria denatus, de Alexandro differit libro XIII. commentariorum vrbanorum.

Ioh. Zonaras. Vide ſupra *Iohannes Monachus.* [ꝑ]

Zoſimus, Graecus ſcriptor Hiſtoriae, a Freinshemio catalogo huic adiicitur propter illa, quae ſuccincte de Alexandro tradit lib. I. Hiſt. cap. 4 ſq.

III. *Reges ac Principes illuſtres, Alexandri nomine.*

In hiſtoria *Troiana* decantatiſſimus *Alexander Paris.*

Apud *Macedonas* ante Alexandrum M. fuerunt *Alexander*, Magni proauus, Amyntae I. F. rex decimus a Carano, et Alexander Amyntae II. F. Philippi frater, cognomento Philellen. — Occurrit praeterea in Alexandri M. hiſtoria mentio Alexandri, Lynceſtae, ſiue fratris

Lynceſtarum,

z) *Timogenes* ἐν ταῖς παραφράσεσιν ad verſum Iliadis citatur in *Apollonii* Lexico Hom. voc. Ἄρειον, pag. 205. tom. I. edit. Villoiſon. *Harl.*

aa) Falluntur, qui epiſcopum Bellouacenſem eſſe adfirmant. Vide *Bollandum* praef. ad tom. I. Act. Sanctor. Ianuarii pag. 19. *Natalem Alexandrum* Hiſt. Eccleſ. tom. VII. pag. 138. edit. in fol. *Fabric.* conf. *Io. Frid. Eckhardi* Nachrichten von einigen ſeltenen Büchern der Bibl. — zu Eiſenach. Iſenaci 1775. p. 31 ſqq. *Andr. Sam. Gesneri* ſelectas exercitatt. ſcholaſticas varii argumenti, a me editas, Norimbergae 1780. 8. p. 349 ſqq. *Harl.*

Lynceſtarum, tum ducis Alexandri, ex Lycia in ſubſidium regi venientis, alterius item ducis, quem rex nominis, quod ſibi cum eo commune eſſet, admonuit, vt eſt apud Curtium VIII. 11. 10. Memoratur et Alexandro cuidam, timide pugnanti, dixiſſe: *vel nomen vel mores muta*. Fuit et Alexander, Polyſperchontis F. et Alexander, filius Lyſimachi. Alexandri Magni quoque filius e Cleofide, regina Indorum ſuſceptus, qui in India regnauit, itemque alter poſtumus, e Roxane natus, Alexander dictus eſt, quem Caſſander interfecit. Sed et filius Caſſandri Alexander cum Antipatro fratre ſuo tenuit Macedoniae regnum, perinde vt Alexander Pyrrhi F. Sed Alexander, Perſei F. a Paulo Aemilio, Coſ. romano, vna cum patre captus eſt. Vide Iuſtinum XXXIII. 2.

Apud *Syros* poſt Demetrium Soterem Olymp. CLVI. 4. regnare coepit Alexander, Bala, ſiue Βάλλης, Θεοπάτωρ, εὐεργέτης, quibusdam etiam Epiphanes dictus. Fuit et Alexander II. Zebina, ab Antiochenis Syriae rex aduerſus Demetrium Nicatorem conſtitutus Olymp. CLXII. 4.

Apud *Iudaeos* Alexander Iannaeus, Ariſtobuli frater, a Demetrio III. Syriae rege, victus Olymp. CLXXII. 4. obiit Olymp. CLXXV. Alexander, Ariſtobuli F. Alexander Herodis M. filius, iuſſu patris ſtrangulatus. Tiberius Alexander, procurator Iudaeae.

Rex Aegypti, (et Cypri Olymp. CLXVI. 4.) Alexander I. Lathuri frater, matrem Cleopatram interfecit Olymp. CLXXII. 2. inde ἐξοθεὶς ſiue [[illegible]] pulſus. Alexander II. a Sylla in Aegypti regnum reſtitutus, et Alexander III. qui populum rom. regni ſui inſtituit heredem.

Epiri rex Alexander, frater Olympiadis. Regnauit et poſtea in Epiro Alexander, Pyrrhi F. qui regnum quoque Macedoniae occupauit, vt ante dixi.

Alexander, *Pheraeus*, Pheraeorum in Theſſalia tyrannus. Diuerſus, vt videtur, ab Alexandro, Theſſalo, apud *Polyaen.* VI. 46. qui de Alexandro, Pheraeo, agit VI. 2. de quo vide ſis etiam *Valeſium* ad Harpocrat. pag. 7.

Omitto dicere de Alexandro, Moloſſo, Alexandro, Spartano, quem occiderunt Argiui, Alexandro, Phrurarcho Aeolidis, Alexandro M. Antonii filio, Tiberio Alexandro, Alabarcha Alexandriae, filioque cognomine, procuratore Iudaeae.

Inter *Imperatores Romanos* notus eſt Alexander Seuerus, Mammaeae F. conceptus in templo, Alexandri nomini dicato et natus eodem die, quo Alexander diem obiit: Nutrice Olympiade, nutritore vſus Philippo. Sed magni cognomen a ſenatu ingeſtum recuſauit. Alexander, Phryx, praefectus Africae imperatorem ſe Carthagine venditauit; ſed captus periit A. C. 306.

Inter Conſtantinopolitanos *Imperatores* Alexander, Baſilii F. A. C. 912. denatus.

Inter pontifices romanos octo Alexandri hactenus occurrunt. Celebrantur et Alexandri plures, patriarchae et epiſcopi, nec minus reges, vt Scotiae, Poloniae etc. Principes (Hetruriae, Parmae etc.) ſed iam dicta ſufficiunt ad demonſtrandum, quam late per omnes gentes nominis Alexandri celebritas et fauor patuerit. De ſingulis pleni ſunt hiſtoriarum libri, et plerique omnes in Lexicis Hiſtoricis iam tum adnotati leguntur.

Alexandri

Digitized by Google

Alexandri varii, qui graece ſcripſerunt.

[conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. lib. II. cap. 16. §. 1. 2.]

Alexander, *Aegaeus*, de quo infra cap. XI. in Peripateticis. [Eudoc. pag. 56.]

Alexander, *Aetolus*, Pleuronius grammaticus et poeta, de quo in tragicis poet. dictum lib. II. cap. 19. *Cic.* ad Attic. II. 22. [infra, libr. III. 28. 7. ſupra, vol. I. pag. 503. vbi aliquot *Alexandri* Homeri commentatores nominantur, et alibi.]

Alexander, *Aphrodiſienſis*, de quo infra lib. IV. cap. 25.

Alexander, *Alexandrinus* epiſcopus, cuius tempore Arius haereſin ſuam ſparſit, [ꝑ] [et quem in concilio Alexandrino, ann. 324. et Nicaeno ann. 325. damnauit. vid. infra, lib. V. cap. 24. vol. VIII. pag. 340 ſqq. et pag. 342. de altero *Alexandro*, qui Ambroſium habuit ſucceſſorem, atque de *Alexandro*, CPolitano. *Harl.*]

Alexander, *Caeſareenſis*, Cappadociae primum, deinde Hieroſol. epiſcopus circa A. C. 212. de quo, vt de ſuperiore, vide, ſi placet, praeſtantiſſimum Eccleſiaſticae Antiquitatis vindicem, Guil. Caueum in Hiſtoria Scriptor. Eccleſ. litteraria bb).

Alexander, *Cappadox*, Sophiſta, de quo Philoſtratus in Hippodromi vita pag. 613. [*Alex.* epiſcopus Cappadociae etc. infra lib. V. cap. I. vol. V. pag. 268]

Alexander, *Cherſoneſius Cor*, e Cherſoneſo Cariae, qui de Caria ſcripſit. Schol. Apollonii ad lib. I. v. 34. et 22. Stephanus Byz. etc.

Alexander, *Citieus*, Euſtath. ad Homer. [Fortaſſe leg. *Cotyaeus*, de quo ſtatim agit Fabric. *Heumann.*]

Cornelius Alexander, Aſclepiadae, Grammaticus ac Polyhiſtor, patria non Mileſius, (vt Suid. et Eudoc. p. 62.) ſed *Cotyaeus*, de quo [*Diogen. Laert.* VIII. 24. 36. *Meinerſ.* in hiſtor. doctrinarum apud Gr. et Rom. I. p. 256. *Fabric.* infra, lib. IV. 30. p. 379. et copioſe] *Ionſius* lib. II. cap. 16. de ſcriptoribus Hiſtor. Philoſ. *Meurſius* ad Chalcidium pag. 7 ſq. et in Biblioth. Graeca, *Voſſius* de Hiſt. Graecis et ad Plinium *Harduinus*.

Alexander, *Damaſcenus*, Ariſtotelis placita ſectatus. Galen. περὶ τῦ προγινώσκειν cap. 5.

Alexander, *Epheſius*, cognomento Lychnus, de quo *Voſſ.* Hiſt. Graec. pag. 318 ſq. et qui duos perperam facit, Epheſium ac Lychnum, Meurſius in Biblioth. Gr.

Alexander, *Epicureus*. Plutarch. II. 3. Sympoſ.

Alexander, *Epirotes*, Pyrrhi F. Tactica ſcripſerat, teſte Aeliano.

Alexander, *Grammaticus*, qui M. Antoninum inſtituit. Vide Ariſtidae Orat. XII. tom. I. p. 142 ſq. et Gatackerum ad M. Antonin. lib. I. §. 10.

Alexander, *Hierapolitanus*, de quo Suid.

Alexander,

bb) Alios *Alexandros*, n. Choniatam; alium, Monachum Cyprium; Eremitam; Abbatem Coenobii Acoemetarum; fratrem Leonis, imperatoris, et alium veterem haereticum recenſet *Fabricius* libr. V. 45. vol. X. p. 473 ſq. et multos alios paſſim in hoc opere, quos index facile ſuppeditabit; neque ego cunctos hic enumerare volo. *Harl.*

Digitized by Google

Alexander, *Lychnus*. Supra in *Alex. Epheſius*.

Alexander, *Lycopolita*, cuius eximius libellus de dogmatis Manichaeorum editus eſt a Combefiſio.

Alexander, *Mileſius*. Chalcid. pag. 155. verſiculos adfert Alexandri, Mileſii, qui apud Theonem Smyrnaeum MS. tribuuntur Alexandro, Aetolo. Vide et ſupra in Cornelio Alexandro, Polyhiſtore.

Alexander, *Moloſſus*, citatus ab *Ammonio* in Νῆες. Euſtath. ad Homer.

Alexander, *Monachus*, de inuentione crucis a Gretſero editus. Confer Hendreichii Pandectas pag. 109. b.

Alexander, *Myndius*, de quo [Eudocia pag. 50.] praeter Voſſium *Ionſius* pag. 199. et *Meurſ.* Biblioth. Graeca. Citatur et ab Euſtathio ad Homer.

Alexander, *Numenii* F. Syrus, rhetor, de quo idem Meurſius. Huic *Laurentius* [?] *Normannus*, vir cum primis doctus, tribuit libros duos, qui exſtant, de figuris ſententiae atque elocutionis, [edit. ab Aldo Manutio inter rhetor. gr. p. 582 ſq. gr. et lat. a Laur. Normanno, Vpſal. 1690. 8. cum Phaebammone et Minuciano,] vt infra in rhetoribus dicam, [lib. IV. cap. 32. vol. IV. ibid. cap. 25. p. 75 ſq. ibid. cap. 31. p. 458.]

Alexander, *Paphius*. Euſtath. ad Homer.

Alexander, *Philalethes*, Medicus Aſclepiadeus atque Herophileus, qui *de pulſibus* ſcripſit, Galeno teſte: et *de ſemine*, teſte Theodoro Priſciano. Meminit et Alexandri, philoſophi, neſcio cuius, *Artemidorus* IV. 31. Onirocrit. caput eius a Cynico percuſſum ligno teſtatus. [In elencho medicorum vett. vol. XIII. plures *Alexandri*, *medici*, occurrunt.]

Alexander, *Pleuronius*, ſupra in *Alex. Aetolo.*

Alexander, *Pyrrhi* F. ſupra in *Alex. Epirota.*

Alexander, *Seleucienſis*, Cilix Sophiſta, dictus Peloplaton, de quo *Philoſtratus*, [de vit. Sophiſt. V. pag. 570 ſqq. edit. Olearii.] Incertum, idem ne ſit Platonicus Alexander, a quo M. Antoninus lib. I. ſect. 12. teſtatur ſe didiciſſe, ne crebro neque niſi neceſſitate adactus aut dicto aut ſcripto ſignificaret cuiquam, non vacare ſe, neue hoc praetextu officiis vitae deeſſet. *Fabric.* copioſe egit de illo *Eudocia* pag. 52 ſq. *Harl.*

Alexander, *Syrus*, ſupra in *Alex. Numenii.*

[*Alexander (Tiber. Claud.)* philoſ. Stoicus in vet. inſcript. apud Fulu. Vrſinum elog. p. 70.]

Alexander, *Thaſius*. Etymolog. in Διόνυσος.

[*Alexander*, *Trallianus*, medicus, de quo lib. VI. 7. 5. vol. XII. pag. 593. ibid. p. 573. vol. XIII. pag. 52. et 618.]

CAPVT

Digitized by Google

C A P V T III

DE PLATONE ET EIVS SCRIPTIS ATQVE INTERPRETIBVS.

I. *Platonis nomen, aetas et vita. Alii Platones, circiter viginti.* II. *De dictione ac philoſophia Platonis, moreque tradendi per dialogos.* III. *Scripta Platonis genuina, recenſita ſecundum ordinem Tetralogiarum Thraſylli, adiunctis variis obſeruationibus et interpretum veterum recentiumque notitia.* IV. *Scripta Platonis dubia atque ſuppoſita.* V. *Deperdita Platonis ſcripta.* VI. *Index alphabeticus eorum, qui in dialogis Platonis colloquentes induuntur.* VII. *De editionibus operum Platonis graecis, latinis, graecolatinis, et vernacularum linguarum aliqua vulgatis.* VIII. *Scripta varia de Platone et Platonica philoſophia, in varias claſſes digeſta et ordine recenſita.* [p]

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

PLATO, non, *Platon*, (vid. Quinctil. I. cap. 5. pag. 67.) a) Ariſtonis et Perictyones

a) Platonis nomen accepit a Socrate, vt Tzetzes adfirmat, ſiue, vt alii, ab Ariſtone, Argiuo, Palaeſtrita: vel 1) ob humerorum latitudinem, *Seru.* in 6. Aeneid. vel 2) ob latitudinem pectoris *Sen.* Epiſt. 58. ὅτι πλατύσωμος, *Tzetz.* Chil. 6. Hiſt. 51. Chil. 11. Hiſt. 390. πλατὺς τὰ στέρνα, *Olympiodor.* *Heſych.* illuſtris *Suid.* et *Ioh. Sarisberienſis* VII. 5. policratici. Πλατὺς τὸν ὦμον σοφιστὴς, Aſterio homilia V. ex Ducaei emendat. tom. II. auctarii, in notis p. 3. Εὐρὺς, πλατὺς τὸ σῶμα καὶ εὐόφθαλμος, *Simplic.* IV. in phyſic. p. 183. Πλάτος καρδίας pro *ſapientia* Naz. orat. XX. p. 368. Platoniae, latae laminae marmoreae, Aringh. tom. I. Romae ſubterran. p. 274. vel 3) ob latitudinem frontis, *Neanthes Cyzic.* apud *Laertium* III, 4. [vbi vid. interpr.] Heſych. illuſtris, Olympiodor. vel 4) διὰ τὴν εὐεξίαν ſiue bonam *habitudinem corporis*, *Alexander Polyhiſt.* apud Laertium, Apuleius de dogm. Platonis, vel 5) propter πλατὺ ſiue copioſum atque apertum dicendi genus, (πλάτος Ariſtot. in rhetor., *latitudinem* vocat *Plinius* lib. I. Epiſt. 10.) Laert. Heſychius illuſtris, Suid. Olympiodor. [vid. Duport. ad Theophraſti char. p. 179. *Heum.*] Auctor incertus apud Damaſcenum in parallelis tom. II. p. 313. τί ὠφέλησεν Πλάτων τὸ μὲν σῶμα πλατῦναι, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ εὐεργετῆσαι; 6) Denique *Timon* in Sillis nomen Platonis perſtrinxit, tamquam dictum a verbo πλᾶσαι, quod eſt fingere ac comminiſci: ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. Apud *Laert.* III. 26. *Athenaeum* XI. p. 505. et *Heſychium illuſtrem.* Sed et Antiſthenes per conuicium pro Platone dixit *Sathonem*, dialogum edens, ita inſcriptum. *Laert.* III. 35. et VI. 16. *Athenaeus* V. 20. pag. 220. XI. vlt. pag. 507. Repetitum autem *Sathonis* nomen ab obſcoeno σάθη vnde ἀνδροσάθης' apud Heſych. *Platonia* pro ampla concameratione, Sarazan. ad carmen XXX. 5. Damaſi. *Fabric.* Hae coniecturae omnes de cauſſa, cur adpellatus ſit *Plato*, ex eo refelli, et vno quaſi ictu proſterni poſſunt, quod *Platonis* nomen in Graecia iam ante Platonem fuit vſitatum, quod colligere licet ex Platonibus, quos auctor ipſe hac pagina producit nr. 1. 4. 5. 9. vide omnino *Aelian.* var. hiſt. IV. cap. 9. *Heum.* vid. hunc Heum. in actis philoſ. tom. III. p. 675. *Harl.*

Fuere et alii *Platones* in veteribus monumentis memorati; ac ſedecim hoc nomine obſeruaſſe ſe indicat Ionſius pag. 12. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. licet quos, quoue in loco, non addat: Ecce vero 1) *Plato*, priſcae comoediae poeta. 2) *Plato*, iunior, poeta nouae comoediae, idem epigrammatum ſcriptor. De vtroque dixi libro II. in notitia comicorum. 3) *Plato*, Thebanus, magiſter equitum, de quo *Plutarch.* lib. de genio Socratis f. 578. 4) *Plato*, Peripateticus, Ariſtotelis diſcipulus, *Laert.* III. 109. *Ioh. Philoponus* in I. prior. Analyticor. 5) *Plato*, Athenienſis, dux ſub Alexandro M. apud *Curtium* V. 7. 12. 6) *Plato*, Cynicus, apud *Laertium* in Diogene VI. 26. neque enim probo coniecturam *Barthii* XLII. 19. [Sed ipſe Fabricius ſuam ſententiam retractat infra in catalogo Cynicorum: nec *Heumann.* in Actis philoſ. tom. II. pag. 919 ſqq. hunc agnoſcit Platonem Cynicum, et corrigit in Diogene Laert. τότε ἀπᾶν Πλάτωνα αὐτὸν κύνα n. a Platone illum fuiſſe canem adpellatum. *Harl.*] 7) *Plato*, Praxiphanis diſcipulus, (eiusdem, ni fallor, de quo *Laert.* III. 8. et quem Epicurus auſcultauit, teſte apud eumdem X. 13. Apollodoro,) *Laert.* III. 109. 8) *Plato*, Sardianus, Epicureus, (diuerſus a ſuperiore,)

re,) de quo *Cicero* lib. I. Epiſt. 2. ad Quintum fratrem. 9) *Plato*, ex Lycaonis, Arcadum regis, filiis quinquaginta, apud *Apollodor.* lib. III. [cap. 8. §. 1.] 10) *Plato*, νομικὸς Ῥήτωρ, patria Geraſenus, Stephano Byzantino memoratus in Γέρασα. 11) *Plato*, Stoicus, Panaetii diſcipulus, Rhodius patria, teſte Seleuco, grammatico, apud *Laert.* III. 109. 12) *Plato*, medicus, cuius catapotium refert *Galenus* lib. VII. de medicamentis κατὰ τόπους tom. II. edit. Baſil. pag. 264. 13) *Plato*, de quo inſcriptio vetus apud Gruterum: M. ELPIDIVS PAMPHILVS PLATONI TATAE SVO BENEMERENTI FECIT. *Tata* Varroni apud Nonium eſt *Pater.* Hoc loco videtur ſonare ſenex, patris inſtar colendus, adde Martial. I. 101. et Scaligeri Lection. Auſon. lib. I. cap. 29. 14) *Plato*, martyr, Ancyrae ſub Maximiniano, de quo Martyrologia ad 22. Iul. 15) *Plato*, praefectus vrbi Conſtant. apud Victorem Tunnenenſem et Marcellinum in Chronico, ſub conſulatu Probi A. C. 513. Anaſtaſii imp. 13. Valeſ. ad Euagr. p. 58. 16) *Plato*, pater Iohannis VII. Pontificis Maximi, natione Graecus, teſte *Platina* in Iohannis vita et Onufrio Panuinio in Chronico Rom. Pontificum ad ann. 705. 17) *Plato*, Abbas Monaſterii Studitarum, cui ſub Conſtantino Copronymo ſucceſſit Theodorus Studites, qui eius vitam compoſuit, graece MS. in biblioth. regis Galliarum, teſte *Combefiſio* in biblioth. concionatoria patrum tom. I. p. 45. latine apud *Surium* 16. Dec. gr. et lat. *Papebrock.* e MS. Vatic. ad IV. April. Vide [*Anton. Pagius* ad a. C. 812. §. 3. et 4. *Heum.* Acta Sanctor. menſ. Iun. tom. I. p. 229. nr. 23. 24. p. 230. nr. 30. *Lambec.* in Comm. de biblioth. Vindob. VIII. p. 591 ſq. 598. *Harl.*] Acta Sanctor. tom. I. April. p. 364 ſq. Menologium Caniſianum 11. Nou. et 4. April. *Baronium* ad A. C. 795. tom. IX. Annal. 18) *Plato*, Oreſtidenſis legatus, apud Ciceron. de aruſp. reſponſis cap. 16. 19) *Plato* Saccudionis Σακκουδίωνος monaſterii Hegumenus ſ. Abbas. Cangii Gloſſar. in Μοιχιανοὶ et p. 73. ad Zonaram. Interfuit ſynodo VII. ſiue Nicaenae II. adde hiſtor. miſc. XXII. 36. 20) *S. Plato*, frater S. Antiochi, cui aedes ſacra aedificata CPoli ab Anaſtaſio Dicoro, de quo Codinus Origg. CPolit. nr. 94. 21) *Plato*, Picturienſis epiſcopus in Gallia, quem laudat Venantius Fortunatus lib. X. carm. 17. tom. IV. Galliae chriſtianae pag. 872. 22) *Ioannes Plato*, aliis Platina, exarchus Rauennae, ann. 687 — 702. 23) *Plato*, Edeſſenus rhetor, qui Miesrobum in litteris Armeniis inueniendis tempore Theodoſii iunioris adiuuit. vid. Io. Ioach. Schroederi diſſ. de antiquitate linguae Armenicae pag. 33. 24) *Plato*, qui interfuit Synodo V. tom. II. Binii pag. 731. 25) *Plato*, cubicularius, eunuchus, qui in aula Zenonis a tyranno Baſiliſco viuus exuſtus fuit. vid. Combefiſ. p. 10 ſq. faſciculi rerum CPolitan. Codinum Origin. CPolit. nr. 35. [cuius ſtatuam parentes, Zenone permittente, in aedibus Procopii, martyris, CPoli dedicarunt: poſtea in Hippodromion translatam. vid. Suidam voc. Πρόκοπος. *Verpoorten.*] 26) Alius *Plato*, incluſus, ἔγκλειστος, hiſt. miſcell. XXIV. 10. et 31. 27) *Plato de Benedictis*, typographus Bononiae ann. 1488. 1493. filius; Io. Antonius Platonides. [Ruſſia quoque et Germania noſtra aetate habuerunt *Platones*, viros doctos.] Πλατωνὶς, virgo, martyr, d. VI. April. Act. Sanct. tom. I. p. 599. His ſi adnumeres Platonem noſtrum, iam habebis Platones non ſedecim, ſed vltra viginti. Praetereo recentiores, *Platonem*, Tiburtinum, qui Albategnii librum de ſcientiis ſtellarum et Sphaerica Theodoſii, Tripolitae, ex arabico latine tranſtulit, [Venet. 1518. conf. *Caſiri* Biblioth. arabico-hiſpan. I. p. 345. b.] *Matthiam Platonem*, gente Germanum, cuius meditationes de libro vitae prodierunt Ambergae 1619. 12. Sed ſi ad tam noua deſcendere volumus, nullus finis Platonum eſſet, vt recte Marquardus Gudius in Epiſtola ad Menagium, cuius vtriusque obſeruationibus pleroſque hoſce Platones debere me libens profiteor. Neſcio, ſitne hoc loco etiam a me adferendum, quod Eratoſthenes Cyrenaeus dictus eſt δεύτερος ἢ νέος Πλάτων, teſte Suida: quod Alexander Seleucienſis, Cilix, ſub Antonino Pio clarus, (de quo Philoſtratus in Sophiſtis,) per ignominiam vocatus eſt Πηλοπλάτων, quaſi Plato quidam ex luto conflatus ac compoſitus: quod Philonem vel alterum, vel ſecundum Platonem Iudaeum pronunciarunt Critici, vt tradit Hieronymus Epiſt. ad Magnum Oratorem, et tritum confirmat prouerbium ἢ Φίλων πλατωνίζει, ἢ Πλάτων φιλωνίζει; quemadmodum viciſſim *Plato* Numenio apud *Clementem* I. Strom. pag. 342. et *Euſebium* XI. 10. Praeparat. audit Μωϋσῆς Ἀττικίζων: et quod Georgius Gemiſtus Platonis aemulatione ſe vocari amauit Plethonem, vt ſaltim quam proxime ad nomen accederet Platonis, quod ex Manuele Peloponneſio et Georgio Chariandro retulit *Allatius* de Georgiis p. 383. 384. quod denique Proſper Mandoſius in theatro Archiatrorum Pontificis Romani pag. 70. narrat, Franciſcum Columbum, medicae artis ſcientia clarum, tanto amore proſecutum fuiſſe ſcripta ac philoſophiam Platonis, vt eum ſemper in ore habuerit, et ipſe Platonis cognomentum tulerit,

Digitized by Google

nes [b]) F. e Collytto [c]) pago, [?] Athenienſis [d]): primum aui ſui nomine dictus *Ariſtocles* [e]). Natus eſt ſex poſt Iſocratem annis, die VII. Thargelionis, Olympiad. LXXXVII.

H 2 3. (ante

lerit, quo poſteri eius per multum temporis fuerunt auſpiti.

b) Quae a Solone genus ducebat. vid. *Harduin.* ad Themiſtium pag. 382. *Proclus* ad Timaeum lib. I. pag. 25 ſq. *Harl.*

c) Χολλιδία e tribu Leontide, ſecundum Stephanum e codice, fuiſſe Platonem, iudicat *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. cap. 12. 5. pag. 66. *Harl.*

d) An ſpurius fuerit, orta eſt quaeſtio. vid. Halliſche Biblioth. tom. II. pag. 397. Praeſat. ad Stanleii hiſt. philoſ. p. 9. edit. Olearii: *Heumann.* adfirmat in Act. philoſ. part. XVII. tom. III. pag. 805. *Harl.*

e) Pro Ariſtocle vitioſe legitur *Ariſtoteles* apud *Sarisberienſem* VII. 5. Policratici, et *Borthium* in lib. Ariſtotelis de interpretatione p. 300. quod e *Laertio* III. 4. et 43. Sexto Empirico, Ammonio in libro περὶ Ἑρμηνείας f. 9. ex Anthologia et aliis obuium eſt emendare. Pro Perictyone Platonis matrem Potonem nonnulli vocarunt, teſte Laertio, [et Eudocia p. 362.] quod ſororis nomen eſſe teſtatur Suidas e Laertii III. 4. Amphictyonem vocat plus ſimplici vice Origenes contra Celſum, facili in praepoſitionibus ἀμφὶ et περὶ, ex quibus vtrumque componitur, permutatione, qualem et in aliis nominibus propriis memini me obſeruare. Quod vero ab Apolline compreſſam tradunt Perictyonem, Ariſtone interim per ſomnium iuſſo, illa per decem menſes abſtinere, indeque natum Platonem, vt narrant ſcriptores, a viris doctis laudati ad *Laertii* III. 2. perinde credat, qui volet, vt apes mel in eius admodum pueri os congeſſiſſe, quod ſcribunt *Cicero* I. diuinat. [cap. 36. vbi vid. Dauiſ.] *Plinius* XI. 17. *Valerius Max.* I. 6. ext. 3. *Aelianus* X. 21. Var. [ibique interpr. *Diog.* III. 5. *Plutarch.* de plac. philoſ. I. cap. 7. *Laertius* Platonem ἰσχιόφωνον dicit, quod de orationis dulcedine intelligit *Olearius* ad Stanleii hiſt. phil. p. 284. etc.] Quod ſimiliter de S. Ambroſio etiam traditur in eius vita, a Paulino ſcripta. Platoni puero aurem perforatam, in qua ἐλλόβιον ſiue inaurem geſtarit, narrat *Sextus* I. Mathem. pag. 51. Fuerunt, qui Thebis natum eſſe Platonem traderent, in loco, cui nomen Cynocephalos. Vide *Tzetzae* Chiliad. XI. hiſt. 390. Sed ſcriptores praeſtantiſſimi conueniunt, patria Atticum fuiſſe. *Fabric.*

Crollius, qui in notitia de Platone litteraria, praemiſſa editioni Bipontinae, caput hoc Fabricii aliter digeſſit, emendauit, auxit et continuauit, et quem in ſubſidium vocauimus, pag. LXIII. verbis Fabricianis addidit: „Ceterum de genere Platonis et maioribus vide praeter Laertium, *Proclum* ad Timaeum Plat. p. 25. et quae fuſe adfert *Th. Stanleius* part. IV. p. 279. quocum conf. *Io. Meurſium* de regno Athen. lib. III. cap. 10 ſq. pag. 204 ſqq. vbi pluribus de Melanthio et Codro agit.“ — Vitam atque dogmata, aut peculiares opiniones Platonis plures expoſuerunt, et modo in maioribus, modo in minoribus libris, modo generatim, modo ſpeciatim illuſtrarunt, aut examinarunt, aut compararunt. Atque cum paſſim in hoc capite, tum praecipue in fine illius haud ſpernenda colligam et iis, quae Fabricius congeſſerat, adiiciam ſupplementa: e quibus ea, quae de vita, ingenio atque philoſophia Platonis dici poſſint, atque magna iudiciorum de placitis, virtutibus vitiisque philoſophi diſcidia facile cognoſcentur. Mihi quidem, quamquam latiſſimus patet campus, exſpatiari non licet; hoc tamen loco, vt eos, qui hiſtoriam philoſophiae concinnarunt, *Diogenem Laertium* III. 1. et commentatores ad eum, *Pſeudo-Origenem* in Philoſophum. cap. 19. Grauium, Stanleium, Adelungium, Buddeum aliosque in vol. II. cap. 24. p. 612 ſq. laudatos praetermittam, tantum memorabo,

Cudworth. eiusque interpr. *Moshemium* in Syſtemate intellectuali, tom. I. cap. IV. §. 36.

I. Iac. Bruckerum in hiſtoria critica philoſophiae vol. I. part. II. lib. II. cap. 6. p. 626 ſqq. et in Adpendice ſ. vol. VI. p. 227 — 234.

Remarks on the life and writings of Plato. With anſwers to the principal Objections againſt him; and a general View of his Dialogues. Edinburgh. 1760. 8.

Chriſto. Meinerſium in: Geſchichte des Vrſprungs, — — der Wiſſenſchaften in Griechenland und Rom, tom. II. lib. VIII. cap. 3. qui, eum cum Socrate comparando, de ingenio, doctrina ac diſciplina, de virtutibus vitiisque orationis non minus quam philoſophiae, cum primis de placitis illius de Deo, rerum ortu, animo humano, ideis etc. et de argumentandi ratione copioſe acuteque diſſerit. Nactus tamen eſt doctum et ſagacem adverſarium, cl. *Pleſſingium*, acrem Platonis patro-

num

Digitized by Google

3. *f*) (ante Chriſtum CCCCXXX. V. C. 324.) Archonte Apollodoro. Anno aetatis [?] viceſimo,

num et Ariſtotelis oppugnatorem, cuius libros indicaui vol. II. p. 613. Neque tamen viris doctis, qui in bibliotheca vniuerſali Berolinenſi et in actis litterariis Ienenſibus et in aliis ephemeridibus litterariis eius libros atque iudicia examinarunt, et interdum in alia omnia abierunt, omnino ſatisfecit. Quod vero praecipue in Periculis ad illuſtrandam vltimae antiquitatis philoſophiam, (*Verſuche zur Aufklärung der Philoſophie des älteſten Alterthums* etc. vol. I. et II. part. I. II.) placita Platonis atque Ariſtotelis expoſuit et comparavit: cenſores librorum varias illius opiniones atque interpretationes impugnarunt. Eruditae igitur primi voluminis cenſurae cum examine nonnullorum, praecipue de ideis, prolatorum, legi poſſunt in Gottingenſib. ephem. litt. ann. 1789. plag. 2. in Salisburgenſibus actis litterar. (*Oberdeutſche allgemeine Litteraturzeitung,*) a. 1789. ſcida 18. pag. 274 ſqq. vbi quoque de ingenio et meritis Platonis iudicatur, in biblioth. vniuerſali Berolin. vol. 89. part. I. p. 220 ſqq. in Ienenſibus actis litt. eiusdem anni, menſ. Mart. nr. 72. etc. Contra cl. *Pleſſingius* in parte II. vol. II. aduerſariorum interpretationes atque cenſuras collegit, examinauit ſuasque ſententias atque expoſitiones tuitus vberius corroborauit atque explicuit. Enimvero cenſores in ephem. Gotting. litt. ann. 1790. nr. 170. p. 1699 ſqq. Ienenſibus eiusdem anni menſe Oct. nr. 309. Lipſienſibus ann. 1791. nr. 11. p. 18 ſq. nondum acquieuerunt in ſententia et defenſione cl. Pleſſingii, et quaedam capita philoſophiae Pythagoricae, Eleaticae et Platonicae breuiter perſequuti ſunt. Nouiſſimus liber, qui huc pertinet, eſt

Dieterici Tiedemann Geiſt der ſpekulativen Philoſophie etc. pars II. Marburgi. 1791. 8.

Hos adeant, qui de Platone eiusque ingenio, argutils non magis quam ſagacitate, ac philoſophandi ratione plura ſcire cupiant. Ea tamen potiſſimum, quae Meinerſius latius expoſuerat, in compendium redegit *I. Gurlitt* in ſciagraphia hiſtoriae philoſophiae, Lipſiae, 1785. mai. 8. p. 62 — 69. *Ciceronis* et aliorum veterum teſtimonia de Platone collegit *Frid. Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae, Berol. 1782. 8. pag. 125 ſqq. *Harl.* [Nuperrime prodiit: *Syſtem der Platoniſchen Philoſophie von M. Wilhelm Gottlieb Tennemann. Erſter Band.* Lipſ. 1792. vbi in Introd. p. XXVI ſq. ſcripta plurima de Platone commemorantur. *Beck.*]

f) De die, quo in lucem editus fuit, conſtat teſtimoniis tum aliorum, tum maxime *Plutarchi*, qui VIII. 1. Sympoſ. teſtatur, die VII. Thargelionis genethlia Philoſophi celebrata: quae Πλατώνεια videntur adpellari Porphyrio in vita Plotini, vbi ſe carmen ſolenni illo die recitaſſe de ſacro connubio memorat apud *Euſebium* X. 3. Praeparat. [adde *G. Horn.* hiſt. philoſ. III. cap. 14. p. 192. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. p. 59.] A Longino quoque celebrata Πλατώνεια referuntur, etſi codices quidam in eo loco male Πλωτίνεια referunt. Eodem die natus Carneades, et, vt nonnullis traditum, Delius ipſe Apollo, ἑβδομαγέτας inde adpellatus: Pridie illius diei, vt ſupra obſeruatum, Socrates, philoſophus, lucem vidit. De anno pugnant veteres ſcriptores. Ego ſequutus ſum *Athenaeum*, cui Plato natus Archonte Apollodoro, qui poſt Euthydemum fuit. Vide lib. V. Dipnoſophiſt. p. 217. De aliis ſententiis conſulendi Chronologorum filii, Arnold. Pontacus ad Euſeb. Chronol. p. 418 ſq. et quae notata Aldou. et rel. viris doctis ad Laertii III. 3. *Gudio*que in Epiſt. ad Menagium, [pag. 135. ad Diog. Laert. et comprobat *Crollius* p. 64. not. t. qui memorat quoque *Lamium* de S. S. Trinit. lib. II. cap. 1. pag. 82. *Petau.* miſc. exercit. cap. 7.] Thema natalitium Platonis e veterum ſcriptis profert Iulius Firmicus lib. I. Aſtrolog. *horoſcopante aquario, ſole in piſcibus, luna in geminis:* quinto circiter die a nouilunio. Falſum eſſe contendit *Scaliger.* Praefat. ad Manilium: ſed ibidem annus natalis Platonis, (in editione ſaltim Manilii, qua vtor Argentoratenſi,) vitioſe editur annus primus Olymp. LXXXIII. Nam ex Scaligeri notis in Chronicon Euſebianum conſtat, eum ſcripſiſſe LXXXVIII. Vide etiam *Caroli Patini* diſſertationem de nummo, cuius vna facie effigies Auguſti imp. altera exſtat Platonis, recuſ. tom. IX. theſ. Gronou. p. 1589. Platonis effigies variae antiquae occurrunt in *Iac. Gronouii* theſ. antiqq. graecarum, tom. II. tab. 83. *Spon.* Miſc. pag. 140. *Fuluium Vrſinum* pag. 53. elog. in Laertio Wetſteniano et alibi. [Ad Olymp. LXXXVII. 4. refert Platonis annum natalem *Saxius* in Onomaſt. litter. tom. I. p. 61. Ad idem tempus, aut lubentius ad an. primum Olymp. LXXXVIII. mox incepturae ortum confert *Dodwell.* de Cyclis diſſ. X. ſect. 80. p. 609. Sed diverſas rationes variorum collegit, examinauit ſuamque ſententiam, Platonem natum eſſe anno exeunte tertio Olymp. LXXXVII. ſexto menſis Tbarge-

Digitized by Google

ſimo, Olymp. XCII. 3. valere iuſſa athletica [g], pictoria, et muſices [h] poeticesque ſtudio [i], quibus hactenus operam dederat, atque, vt *Aelianus* III. 27. Var. tradit, etiam militia [k], [anno aet. XX. *Diog. Laert.* III. 6.] coepit audire Socratem, philoſophum, qui nocte, priusquam ad ſe a patre deduceretur, vidit cygni pullum [l] ex ara, quae in academia Cupidini conſecrata fuit, volaſſe atque in gremio ſuo reſediſſe: et poſtea olorem illum pennis coelum petiiſſe, canore muſico auditus hominum deorumque mulcentem. Addit *Origenes* [m], Platonem ipſum tertio ſe oculo auctum ſibi viſum. Socrate circa Olymp. XCV. 1. [n] defuncto, cum interim Cratylum Heracliti diſcipulum et Hermogenem Parmenidium [o], philoſophum, ſectatus eſſet, annos natus duo de triginta varias regiones adiit, Euclidem, Megarenſem [p], Theodorum, mathematicum, tum Pythagoreos [q], Archytam, *Philolaum* [r],

Thargelionis attici die, probatum iuit *Corſinus* in diſſertatione de natali Platonis die, eiusque aetate ac itineribus in *Gorii* Symbolis litterariis, vol. VI. Florent. 1751. 8. p. 80 — 116. in qua permanſit ſententia in faſtis attic. tom. III. p. 230. *Harl.*] Vt Plato *Philoſophorum Homerus* vocatur a Cicerone Tuſc. I. 32. ſ. 79. ita Virgilium *Poetarum Platonem* dixit Alexander Seuerus, teſte Lampridio cap. 31.

g) Cyrill. VI. in Iulian. pag. 208. *Harl.*

h) In Muſicis audiuit Draconem, Athenienſem, et Metellum, Agrigentinum, teſte *Plutarcho* p. 1136. de Muſica.

i) Vid. in vol. II. in notit. tragic. deperdit. pag. 317. *Harl.*

k) Quod quidam collegerunt ex Platonis reſponſione apud *Diog. Laert* III. 24. ſed reliqui vett. auctores tacent de Platonis militia: nec probabilis illa eſt. *Harl.*

l) *Apuleius* de dogmate Platon. p. 249. *Laertius* III. 5. ibique interpr. *Pauſanias* in Atticis, [cap. 30. pag. 76.] *Origenes* VI. contra Celſum, *Olympiodorus* [et anonymus graecus ſcriptor ab *Heerenio* in diario litter. bonar. editus] in vita Platonis: *Tertull.* de Anima cap. 46. *Cygnus de ſinu Socratis, demulcens homines, diſcipulus Plato eſt.*

m) *Origenes* VI. contra Celſum p. 280.

n) Supra lib. II. cap. 23. §. 30.

o) *Laert.* III. 6. *Fabric.* Sed Cratylum audinerat iam ante Socratem, vid. *Ariſtot.* Metaph. I. cap. 6. Brucker. et Croll. *Harl.*

p) *Laert.* II. 106.

q) *Cicero* V. de Finibus, [cap. 29. vbi vid. Daviſ.] *Auguſtin.* IV. 8. de Ciu. Dei et III. 15. contra Academ. et *Hieronymus* Apologia contra Rufin.

r) A Pythagoreis et ab Anaxagora, etiam ex Orphicis multum profecit Plato. vid. loca, quae larga manu congeſſit *Wyttenbach.* ad Plutarchum de S. N. V. p. 27 ſqq. p. 73 ſq. 78. etc. adde ſupra, in vol. I. p. 864. Plura congeſſit cl. *Pleſſing.* in: Verſuch etc. vol. II. tom. I. part. III. p. 81 — 137. Atqui iam *Proclus Lycius*, et *Syrianus Alexandrinus*, teſtibus *Suida* in vocc. Πρόκλος et Συριανός, atque *Eudocia* p. 366. et 389. ſcripſerant συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος. adde *Valer. Max.* VIII. 7. ext. 3. et *Brucker.* in Schelhornii Amoenitt. litter. tom. VII. Pythagoreorum tamen neminem potius Plato ſequutus videtur *Meinerſio* l. c. tom. II. pag. 791. not. quam *Philolaum*, qui praeexiſtentiam, quam vocant, animorum adſeuerabat, et vitam, quam degerent homines in hac rerum vniuerſitate, loco poenae, nec tamen ſine dei voluntate deſerendam putabat. vid. *Plat.* in Phaed. init. et *Clement. Alexandr.* lib. III. 518. Fama quoque erat, at propter varietatem et diſcrepantiam narrationum lubrica, nec forſan certa veraque, Platonem (ſecundum *A. Gellium* N. A. III. 17.) Philolai libros decem millibus denariorum fuiſſe mercatum; at narrante *Diog. Laert.* III. 9. et VIII. 15. Dionem Platonis rogatu hos libros emiſſe centum minis, ſed nummis, quos Plato acceperat a Dionyſio. Atqui id ſi verum fuerat, tamen inde effici non poterit, Platonem ex Philolai libris arcana philoſophiae pythagoricae, iam antea euulgata, percepiſſe atque hauſiſſe. Vide plura de Philolao in vol. I. p. 862 ſq. adde *Valcken.* ad Theocr. Adoniazuſ. p. 194 ſq. Quare, num plagiariis ea de cauſa ſit accenſendus, et num iudicio *Tzetzae*, prodentis, Chil. X. hiſt. 355. et XI. 362. a Platone non Timaeum tantum, ſed alios quoque dialogos fuiſſe ſcriptos, ſit ſubſcribendum, equidem dubito. *Harl.*

Eurytum, Timaeum Locrum, [vid. infra ad nr. XXXI.] Echecràtem, Actionem aliosque [primum Olymp. XCVIII. 1. *Corſino* l. c. p. 100 ſqq. rationes ſubducente, et locum *Ciceronis* de ſeneƈt. cap. 12. explicante, tum iterum, tertiumque Olymp. CIII. 2. vid. *Corſin.* pag. 112 ſqq.] acceſſit, Perſarum magos et prophetas [s]) Aegypti frequentauit, nominetenus [?] Sechnuphidem, Heliopolitam [t]). Ex Aegypto reuerſus Deliis expoſuit ſenſum oraculi [u]), quod Graecos iuſſit aram, quae in Delo erat, cubica ratione duplicare. Inuentum aliud Platonis de agro metiendo refert Vitruuius XI. 1. Ter adiit Siciliam [v]) varia fortuna, et modo gratia

s) *Cic.* V. 29. de Fin. *Lucan.* X. 181 ſq. *Ambroſ.* in 118. Pſalm. tom. I. p. 1195. *Euſebius* XI. 8. Praeparat. obſeruat, Platonem tum in Aegypto verſatum, cum Hebraei patria ſecundo pulſi Perſis dominantibus in Aegypto degerent. *Fabric.* Sed Platonem a ſacerdotibus Aegyptiacis ad arcana doƈtrinae Hermeticae fuiſſe admiſſum, quod quidem Platonici iuniores finxerunt, omnino non videtur probabile. vid. *Brucker.* de Platone ſeƈt. I. cap. 5. *Lenfant* in Bibl. German. tom. II. p. 124 — 146. et *Croll.* De praeceptoribus Platonis diſſeruit *L. Andreas Ritter*, reſpond. M. Bruſewitz. Gryphiswaldiae, 1707. 4. de Inſtitutione Platonis, M. *Ianus* in diſſ. Witteb. 1706. et de peregrinationibus Platonis auƈtor reſpondens *Ioachim. Noreſius*, praeſide eodem M. *Io. Guil. Iano*, Wittebergae, 1706. 4. *Crollius* cum Bruckero aliter itinera Platonis deſcribit p. 65 ſq. Platonem poſt mortem Socratis, Athenienſium ſaeuitiam timentem, a. aetatis XXX. cum ceteris Socraticis Megaras ad Euclidem ſe contuliſſe, ab eoque humaniſſime exceptum, in dialeƈtica profeciſſe, tum, teſte Apuleio, cognoſcendae pythagoricae diſciplinae cauſſa, primo Italiam petiiſſe; poſtea ad Theodorum, vt geometriam diſceret, Cyrenas eſſe profeƈtum: deinde ad Aegyptios acceſſiſſe. Ex Aegypto reuertentem in Italiam iterum ad Archytam et Eurytum veniſſe; Athenas denique reducem vixiſſe Muſis et aperuiſſe ſcholam. Loca vett. quaedam vid. apud *Crollium. Harl.* Cf. de fontibus philoſ. Plat. Tennemann l. l. T. I. p. 267 ſq. *Beck.*

t) *Clemens* I. Strom. p. 303. Ieremiam quoque prophetam a Platone auditum ſcripſerat *Auguſtinus* II. 28. de Doƈtrina Chriſtiana. Sed praeter rem ſcripſerat, vt ipſe fatetur II. 4. retraƈtationum. Ceterum fuere, qui occaſionem ſuſcipiendi in Aegyptum itineris Platoni fuiſſe ſcriberent, quod oleum ibi voluiſſet vendere, vt narrat *Plutarchus* in Solone p. 79. *Fabric.* Immo fuerunt, qui traderent, Platonem multa ex pandeƈtis ſacris hauſiſſe. Sic *Numenius*, philoſophus pythagoricus, Apamia oriundus, Platonis ingenium perſtrinxit, quod veluti plagio ſubripuerit e moſaicis libris, quae de deo et mundo prodidit, (τὴν Πλάτωνος διάνοιαν ἤλεγξεν, ὡς ἐκ τῶν μωσαϊκῶν βιβλίων τὰ περὶ θεοῦ καὶ κόσμου ἀποσυλήσαντος·) ideo dixit: τί γάρ ἐστι Πλάτων ἢ Μωσῆς ἀττικίζων, teſte *Heſychio* illuſtr. pag. 36. ex biblioth. Ioannis Sambuci, Antwerp. 1572. 8. ſ. p. 29. edit. Io. Meurſii. Eiusdem Numenii iudicium profert *Theodoret.* Ἑλλην. Παθημ. Θεραπ. II. pag. 37. nec non *Euſebius*, at dubius, libr. XI. praepar. Euangel. cap. X. p. 527. edit. Viger. (vid. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. III. 10, 4. p. 58. vbi plura de Numenio reperies: *Gatack.* de ſtilo N. T. cap. 44. p. 155 ſq. item *Clemens Alexandr.* (qui in ſuis libris Platonis eiusque dogmatum mentionem iniicit admodum frequentem,) Strom. lib. I. pag. 342. C. edit. Sylburg. praeter ea obſeruat, Ariſtobulum quoque adfirmaſſe, Platonem ſequutum eſſe leges Hebraeorum, (καθηκολούθηκε — τῇ καθ' ἡμᾶς νομοθεσίᾳ) et illum aeque ac Pythagoram multa ex ſacris litteris tranſtuliſſe in ſuorum dogmatum traditionem, (εἰς τὴν ἑαυτοῦ δογματοποιΐαν) adde eumdem Strom. lib. V. pag. 560. A. et lib. I. p. 274. B. comparato Salomonis, Prou. cap. 5, praecepto cum lege Platonis, dicitur Plato ὁ ἐξ Ἑβραίων φιλόσοφος Idem *Clemens* in admon. ad gentes pag. 46. poſtquam contenderat, Platonem didiciſſe geometriam ab Aegyptiis, aſtronomiam a Babyloniis, reƈtas ſanasque incantationes a Thracibus, ab Aſſyriis multa alia, concludit, leges, quaecumque verae eſſent, et de deo opinionem, illi ſuppeditatas eſſe ab Hebraeis. Locum *Ambroſ.* vid. infra ad nr. XLIX. not. Sed plura de hac re diſputabimus infra ad §. VIII. *Harl.*

u) *Plutarchus* de genio Socratis ſ. 579.

v) Ad *Laert.* III. 18 ſq. ibique vid. Menag. *Plutarchus* Dione. *Athen.* XI. p. 507. *Syncellus* p. 259. *Nonnus* hiſt. 22. ad Naz. *Ariſtides* or. Platon. III. pag. 111. 381. etc. *Fabric.* *Corn. Nep.* in Dione cap. 2, 4. vbi vid. interpr. in primis Staueren

tiam modo indignationem vtriusque Dionyſii expertus. [Ab Archyta per litteras a ſupplicio mortis fuiſſe liberatum, tradit *Eudocia* in Violario p. 74. *in Archyta.* adde Diog. Laert. l. c. *Frid. Menz.* in Ariſtippi vita, Halae Sax. 1719. p. 25.] Rempublicam gerere noluit [w]); conſiliis tamen adſuit Dioni et multis viris principibus: Archelao etiam, Macedoniae regi, cariſſimus, licet de eo non aeque meritus praeclare [x]): Philippum quoque, Macedonem, Perdiccae primum commendauit, qui prouinciae ab hoc praefectus copiisque auctus regnum poſt eius obitum inuaſit.

II. Dictione vſus eſt peramoena, vt non defuerint, qui dicerent Iouem [y]) ipſum, ſi Attice verba facere vellet, non aliter locuturum, et *Cicero* in Oratore cap. 5. Platonem appellet *non intelligendi ſolum, ſed etiam dicendi grauiſſimum auctorem* [z]). Idea ſermonis eius inter poema et proſam media eſt, vt notauit *Ariſtoteles* apud Laertium III. 37. et licet abſit a verſu, tamen, quod incitatius fertur et clariſſimis verborum luminibus vtitur, potius poema putandum aliquibus viſum eſt, quam comicorum poetarum [aa]), apud quos, niſi quod verſiculi ſunt, nihil eſt aliud quotidiani diſſimile ſermonis. Apophthegmata quaedam eius refert *Laertius* III. 38 ſq. prae ceteris narrans, rogatum, num et ipſe inſtar ceterorum philoſophorum memorabile aliquod dictum eſſet ad poſteros transmiſſurus, reſpondiſſe, *prius eſſe opus, vt nomen ac celebritatem ſibi compararet; tunc enim futurum, vt facile quamplurima ipſius memorentur.* Dicitur idem gratias egiſſe deo, quod homo non beſtia [bb]), quod Athenis, et quod tempore Socratis natus eſſet, cui etiam, non ſibi ſcripta ſua voluit tribui in Epiſt. 2. ad Dionyſ. *Fabric.*

E P I M E T R O N.

Adde *Crollium* l. c. p. LXX ſq. De Platonis ſtilo et huius vitiis ac virtutibus iam veteres libere iudicarunt. Acutum eſt iudicium *Dionyſii Halic.* in epiſt. ad Cn. Pompeium de Platone, p. 750 ſqq. de admir. vi dicendi in Demoſth. cap. 5. p. 964 ſqq. cap. 23. p. 1024 ſqq. vol. VI. Opp. edit. Reiskii, et multis aliis locis, quae index in edit. Reiskiana voc. *Plato* ſuppeditabit. *Longinus* de ſublim. paſſim laudat eius ſcribendi genus; ſed culpat quoque in eo frigidas ſententias (IV. 7.) nimiam translationum multitudinem et allegoricum tumorem (XXXII. 9.) putidas ſaepe et pueriles periphraſes, (XXVIIII. 1. ad quae loca conſules interpretes

rem in minore edit. *Meinerſ.* l. c. II. p. 688. not. *Harl.*

w) *Laert.* III. 23. [*Cicer.* ad diuerſ. I. ep. 9. ſect. 45. qui cauſſam illius conſilii adfert.]

x) *Athenaeus* XI. pag. 506 ſq.

y) *Ammianus* XXII. vlt. et ibi Valeſ. [*Cic.* in Bruto cap. 31. *Meinerſ.* l. c. p. 691 ſqq.]

z) De ſtilo Platonis vid. *Vauaſſor.* pag. 8 ſqq. *Heum.* *Blackwal* de praeſtantia claſſic. auctor. pag. 64 ſqq. ibique Ayrerum. *Harl.*

aa) *Cicero* in Oratore cap. 20. adde *Themiſtii* Orationes pag. 319. edit. Harduini. [*Quinctil.* Inſt. oratt. X. 1, 81.]

bb) *Baelii* Reſp. ad quaeſtiones hominis e prouincia tom. I. pag. 138. Nov. Rep. lettr. 1703. tom. II. pag. 565. Vide *Lipſium* ad Senec. epiſt. 58. *Fabric.* — *Lactant.* diuin. inſtitt. III. 19. §. 17. quod quum is male interpretatus, Platonem vituperaſſet, M. *Io. Gr. Geret* in diſputat. praeſide Io. Guil. Bergero ventilata, et inſcripta: Exercitatio anti-Lactantiana, qua de mendoſa euchariſtiae Platonicae interpretatione agitur, Witteberg. 1722. 4. Platonis euchariſtiam ſ. gratulationem fuſius expoſuit et eum liberauit ab iniuria. *Harl.*

Digitized by Google

pretes in exemplo Tollii.) Neque tamen idem ille non celebrat Platonem. Sic eum IV. 11. (vbi vid. Langbaenium pag. 36.) nominat θεῖον *diuinum*, vti *Cicero*, Platonis admirator atque imitator, de N. D. II. 12. (vbi vid. Dauiſ.) *quaſi quemdam deum philoſophorum.* Ita plures vett. modo iure laudarunt eum, modo vituperarunt: atque bene multas ſententias et iudicia auctorum quorumdam veterum vtriusque ſermonis de Platone eiusque oratione et libris coaceruauit cl. *Fiſcherus* in edit. quorumdam Platonis dialogorum, Lipſiae, 1783. prolegom. p. 211—220. Methodi et ordinis defectum in Platone carpit *Huetius* in Huetianis pag. 218 ſq. Quamquam Dionyſ. Halicarn. notat, Platonem ad octogeſimum vsque aetatis annum non ceſſaſſe dialogos ſuos κτενίζειν καὶ βοστρυχίζειν (*calamiſtris inurere*) καὶ πάντα τρόπον ἀναπλέκειν, merito tamen Taurus, philoſophus, apud *Gellium* N. A. lib. I. cap. 19. miratur eorum ſtultitiam, qui Platonem euoluant et legere poſtulent, *non vitae ornandae, ſed linguae et orationis comendae gratia, nec vt modeſtior fiat, ſed vt lepidior.* Atque *Metrophanes*, Lebadienſis, ſophiſta, ſcripſerat περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος, Ξενοφῶντος, Νικοστράτου, Φιλοστράτου, teſtibus *Suida* voc. Μητροφάνης, et *Eudocia* in Violar. p. 301. Alii eius ſtilum cum Homerica dictione, tamquam fonte, ex quo multa illum hauſiſſe, Longinus aliique veteres iam animaduerterunt, in libris peculiaribus compararant. A Schol. Venet. a Villoiſonio edito, ad Il. I. 536. citatur *Ammonius* ἐν τῷ περὶ τῶν ὑπὸ Πλάτωνος μετενηνεγμένων ἐξ Ὁμήρου. *Ariſtocles Meſſenius* quaeſiuerat, πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων, auctore *Eudocia* in Viol. p. 71. et *Telephus*, Pergamenus, grammaticus, ſcripſerat περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας, vid. *Suidas* voc. Τήλεφος. adde infra, §. VIII. *Io. Frider. Hillerus*, Profeſſor quondam Wittebergenſis, ſcripſit commentat. de dicendi genere Platonis, (quem *Themiſtius* orat. XV. p. 319. Harduini notauit κερασάμενον ἐκ ποιήσεως καὶ ψιλομετρίας *ex poëticò ac numeris ſoluto temperantem,*) Wittebergae, 1763. Nec mirum id videbitur. Plato, viuido feracique ingenio praeditus, iuuenis poeſi valde delectabatur, et conſtanter amabat Homerum, quamquam ab eius et tragicorum poetarum lectione ciues nouae, quam finxit reipublicae arcere voluit ee). Hinc colorem duxit poeticum, et ingenium formauit,

ee) Quantum Plato debuerit Homero, et in quibus vterque conſpiret, docet *Maſſieu* in comparatione Homeri cum Platone, in Actis ſociet. regiae Pariſ. Inſcr. ſecundum Gottſchediae verſionem, tom. II. pag. 1—22. et ibid. pag. 158—175. oſtendit *Fraguier*, quomodo Plato vſus ſit poetis. Vtriusque ſententiam impugnat et lib. X. de republ. potiſſimum perſequitur *Garnier* in comparat. Homeri ac Platonis in Hiſt. et Memoir. de l' acad. Inſcr. vol. 42. ann. 1786. De cauſſis et ſententia, cur Plato poetas a noua ſua ciuitate abeſſe iuſſerit, alii aliter ſenſerunt. vid. *Maxim. Tyrium* diſſ. 23. (olim VII.) et ibi Dauiſ. *G. I. Voſſium* de artis poet. natura et conſtit. cap. 3. §. 3. pag. 21. cap. 8. §. 1—6. p. 41 ſqq. Amſtel. 1647. 4. Locos, in quibus Plato inique ſtatuit de poetarum ſcriptis, ſedulo collegit, addito interdum iudicio, adſperſisque eruditis obſeruationibus, cel. *Beck.* in diſp. ſ. examine cauſſarum, cur ſtudia liberalium artium, inprimisque poeſeos a philoſophis veteribus nonnullis aut neglecta aut impugnata fuerint. Lipſiae, 1785. 4. cap. 2. p. 37 ſqq. *Ludou. Caſalis* ſcripſit diſſ. apologeticam, quare Plato poetas republica ſua eiecerit. Romae, 1670. italice. vid. Giornale di Roma, 1670. p. 72. *Maſſieu* in Vindiciis poeſeos, (in Mem. de l'Acad. — des Inſcr. vol. II. p. 161 ſqq. germanice verſis a *Louiſa Adelgunda Victoria Gottſchedia* in eiusdem academiae commentatt. (ausfuhrliche Schriften etc. part. II. Lipſiae, 1754. p 248 ſqq.) leuibus ac ieiunis argumentis tam adcuſauit Platonem, quam defendit poeſeos vtilitatem ac praeſtantiam: nec ſatis exacte Platonem vindicauit eiusque explicauit ſententiam *Fraguier* in eodem vol. (Memoir. p. 168 ſqq. cum Couturio.) adde eumdem *Fraguier* in Hiſt. eiusdem acad. tom. I. p. 168 ſqq. aut in verſione Gottſchediae

formauit, omnibusque phantaſmatibus quaſi apertum idoneumque reddidit poeſeos illecebris. Hinc in dialogis ipſe multa ornauit atque illuminauit, interdum obſcurauit poëtica imitatione, quam ideo *Athenaeus* Dipnoſ. libr. XI. p. 505. B. in eo notat: atque *Timon* ibidem, Platonem, ſcribit, ſinxiſſe πεπλασμένα θαύματα εἰδότα *ſimulatorum verborum peritum.* Quare vel grandaeuus ſtudioſe lectitabat Ariſtophanis comoedias ac *Sophronis* mimos et imitatione expreſſit. vid. *Brunck.* ad Ariſtoph. Nubes p. 65. et 66. illuſtriſſ. *Comit. de Finkenſtein* in periculo de carmine bucolico, (praemiſſo illius libro, *Arethuſa* oder die bukoliſchen Dichter des Alterthums. part. I. Berolini, 1789. 4.) pag. 19 ſqq. pag. 26 ſqq. *Valcken.* ad Theocr. Adon. p. 194 ſq. et quae ego de *Sophrone* atque Platone, ſedulo illius lectore, ſcripſi ſupra in vol. II. p. 492 ſq. atque ad *Ariſtot.* A. P. cap. 1. p. 8 ſq. Poſtquam ad amicitiam Socratis et interius philoſophiae doctrinarumque reconditarum ſtudium acceſſit, temperauit quidem ſcribendi genus; ſed neque ingenium lectione poetarum et exercitio nutritum atque incitatum, neque orationem poeticam omnino mitigare et cohibere potuit. Hinc fluxerunt omnes illae veneres, gratia, vberias et ornatus orationis Platonicae, vt Fauorinus apud *Gellium* N. A. II. 5. recte iudicaret; „Si ex Platonis oratione verbum aliquod demas, mutesue, atque id commodiſſime facias, de elegantia tamen detraxeris.“ Hinc etiam ortum eſt perpetuum et anxium illud elegantiae et venuſtatis ſtudium, crebrior ille nouorum, obſoletorum, et obſcurorum vocabulorum vſus, illae imaginum, ſimilitudinum, fictionum, allegoriarum ac deſcriptionum illecebrae. Haec omnia ſi quis ex Platonis ſcriptis colligeret, explicaret atque illuſtraret, is ſane ſi praeter ea ex hiſtoria et antiquitate aut antiquiore philoſophia lumen accenderet obſcuris locis, et diſcrimen Socraticae atque Platonicae philoſophiae paucis oſtenderet; ille ſane ad interpretandum et intelligendum Platonem plus conferret, quam colligendis omnibus apicibus litterarum atque congerenda cunctarum variarum lectionum ſilua. (vid. quoque *Meinerſium* l. c. II. pag. 691 ſqq.) Atque forſan cl. Fiſcherus, qui iam pluribus abhinc annis clauem promiſit Platonicam, ſaltem magnam partem ſatisfaciet piis hisce deſideriis. Eodem ingenio viuaci et priſtino poeſeos amori ac ſtudio ductus et deceptus Plato amabat mythos, (a quorum quidem vſu Socrates, potiſſimum Sophiſtae non abſtinuerunt,) et populares fabulas popularemque theologiam: nec tamen ſollicitus videbatur, num illi veri eſſent, nec ne. Potius vtebatur mythis, quorum fundus in Pythagoreorum opinionibus partim ſubſtructus erat, (vid. cel. *Heyne* ad Virgil. VI. 703. de mytho Platonis de reditu animorum in vitam,) vt per occaſionem et ope eorum varias formas ſ. ideas explicaret, et modo ad ornandam atque illuminandam orationem, modo vt iis vteretur pro argumentis, modo forſan ea quoque de cauſſa, vt illis, ſenſui tantum adcommodatis, praeter exſpectationem puriores magisque idoneas et digniores ſubiiceret formas ſeu perceptiones, (*Begriffe*). Sed de mythis veterum, praecipue Platonis varii varia diuerſaque ratione iudicarunt et ſcripſerunt. vid. cel. *Heyne* in commentatione: temporum mythicorum memoria a corruptelis nonnullis vindicata, tom. VIII. commentatt. Societ. Gotting. antiq. *Garnier* in Mem. de l'acad. — des Inſcr. tom. 32. pag. 164 ſqq. (germanice verſ. in *Hiſſmanni* Magazin für die Philoſophie, tom. III.

ſchediae germanica, tom. I. pag. 189 ſqq. *Merian* von dem Einfluſs der Wiſſenſchaften auf die Dichtkunſt, tom. I. p. 175 ſqq. *Blackwall.* l. c. pag. 32 ſqq. ibique Ayrer, cl. *Wiedeburg.* in programmate, germanice ſcripto, de his, quae Plato poetis vitio vertit, Helmſtadii, 1789. 4. etc. vt mittam eos, qui in hiſtoria philoſophiae eamdem materiam adtigerunt.

tom. III. p. 341 ſqq.) qui mythos Platonis minus commode diuiſit in theologicos, poeticos et politicos, cl. *Henke*, theologus Helmſtadienſis, in Obſeruatt. variis de philoſophia mythica, Platonis praecipue. Helmſtad. 1776. 4. cl. *Eberhard*, Profeſſor Halenſis, de conſilio philoſophiae Platonis, in Neuen vermiſchten Schriften; idem in Vermuthungen über den Urſprung der heutigen Magie, in menſtruo lib. Berolin. menſ. Iul. 1787. cl. *Wolf.* de argumento Sympoſii, praef. eius editioni pag. 72 ſq. *Io. Chriſtian. Hüttner.* de mythis Platonis, Lipſiae, 1788. 4. qui in dialogis Platonis tredecim mythos notauit. De Platonis opinionibus et placitis theologicis ac philoſophicis h. l. non eſt diſſerendum. Eum tamen inconſtantiae iam adcuſauit *Cicero* de N. D. I. 12. qui etiam in acad. quaeſt. I. 13. (vbi tamen vide Dauiſ.) „ Platonis in libris, ait, nihil adfirmatur, et in vtramque partem multa diſſeruntur; de omnibus quaeritur, nihil certi dicitur."

Nullum tamen Platonis placitum ab omni aetate magis decantatum eſt atque exagitatum, et nullum fere obſcurius, cuius explicatio viros doctos mire torſit, quam illud de rerum formis, quas Plato vocabat *ideas*, *Cicero* autem acad. quaeſt. I. cap. 9. et Tuſc. diſp. I. 24. (vbi Dauiſ. copioſe docteque de iis diſſerit,) *ſpecies* recte ſe, putabat, dicere poſſe, et *Seneca* epiſt. 58. definit, eorum, quae natura fiunt, exemplaria aeterna. Duplex autem quaeſtio orta eſt, num illae habitae fuerint naturae (ſubſtantiae a noſtris philoſophis nominantur.) aeternae, aut ab aeterno intellectu ſeparatae, extra diuinam intelligentiam ſeparatim exſtiterint, quae omnia rerum exemplaria in ſe continent, quae aeterna ſunt, et per ſe, ac vere talia, et naturam in ſe habent perſiſtentem, per quas rebus fluxis ac mutabilibus naturae ſ. formae (*eſſentiam* barbare dicunt,) imprimuntur; an notiones tantum mentis diuinae, ab aeterno poſitae in intellectu diuino. In quas diuerſas partes omni tempore abierint V. D. latius expoſuit et nubem tam veterum, quam recentiorum ſcriptorum excitauit *Brucker.* tum in hiſtoria philoſophica de ideis, Auguſtae Vindel. 1723. 8. cum ſupplementis in *Schelhornii* Amoenitatibus litterariis, tom. VII. de conuenientia numerorum Pythagorae cum ideis Platonis harumque ex illis origine, p. 173 ſqq. et tom. VIII. p. 299. ad hiſtor. doctrinae de ideis, rec. in illius Miſcellaneis hiſtoriae philoſophicae litterariae et criticae etc. Auguſtae Vindel. 1748. mai. 8. nr. 3. et 4. tum in hiſtoria critica philoſophiae vol. I. p. 695 ſqq. E recentioribus priorem ſententiam cum Euſebio et Auguſtino tuentur *Bruckerus*, ll. citt. *Pleſſing.* et *Schulz.* poſteriorem vero cum Clemente Alexandrino, Tertulliano, Ambroſio etc (vid. Benedictinor. notas ad Ambroſ. p. 530.) *Cudworthus, Moshemius, Meinerſ.* atque *Agatopiſt. Cromazian.* (h. e. Appianus Buonafede). *Pleſſingius* ſuam ſententiam expoſuit in Periculis etc. (*Verſuche* etc.) tom. II. part. II. pag. 117 ſqq p. 273 ſqq. comparat atque examinat Ariſtotelis doctrinam, et pluribus locis tomi I. et tom. II. part. I. illius operis, tum *über die Platoniſchen Ideen, in wie fern ſie ſowohl immaterielle Subſtanzen, als auch reine Vernunftsbegriffe vorſtellen*, in *Caeſar's* Denkwürdigkeiten aus der philoſophiſchen Welt, vol. III. nr. 2. Lipſ. 1786. 8. coll. ephem. Gottingenſ. litter. ann. 1787. plag. 43. p. 422 ſqq. — *Scipionem Agnellum* de ideis Platonis, Venet. 1615. 4. vehementer laudat *Morhof.* lib. I. Polyh. philoſ. cap. 7. p. 39.

Cl. *Schulz*, Profeſſor Helmſtadienſis, quum adhuc Wittebergae doceret, ſcripſit diſſertat. philoſophico-hiſtoricam, de ideis Platonis, Wittebergae, 1786. 4. Ille contra Moshemium et Meinerſium exiſtimat, Platonem, ideas ſeparatim exſtitiſſe, ratum, pro naturis (ſubſtantiis) habuiſſe illas; (quod quidem e loco Parmenidis non tamquam certum demonſtrari, multo

Digitized by Google

multo minus ex Ariſtotele effici poſſe, alii cenſent;) tum contendit, ſecundum Platonis genuinam opinionem, illum idearum complexum non diuerſum fuiſſe a diuino, (τῷ Θείῳ,) ſed id ipſum conſtituiſſe; (quod quidem cum claris in Timaeo lócis pugnare, aliis videtur.)

Buonafedi iudicium exſtat in illius hiſtoria philoſophiae, italice ſcripta, vol. III. edit. Venet. cap. 39. vbi de Platone agitur, pag. 151. cl. *Meiners.* ſententia legi poterit in hiſtoria doctrinarum etc. part. II pag. 729 ſqq. et 800 ſqq. — *Cudworthii* autem et *Moshemii* iudicia ſunt expoſita in libro: Syſtema intellectuale, tom. I. p. 661 ſq. (aut p. 856 ſq. edit. Lugdun. Batau. in 4.) adde cl. *Tiedemanni* Principes Graeciae philoſophos, (*Griechenlands erſte Philoſophen*,) pag. 476 ſq. in primis p. 480 ſqq. et in Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, part. II. p. 89 ſqq. qui vtramque ſententiam atque interpretationem ſagaciter conſociat. — De *Taylori* conamine, doctrinae chriſtianae deſtruendae, et ruinis illius ſuperſtruendi ſyſtematis platonici in comm. de doctrina idearum platonica, cui addita eſt hiſtoria theologiae platonicae per recentiores Platonis adſeclas, et comm. de natura animi etc. praemiſſa verſioni eius anglicae Procli diſſ. philoſophicarum ac mathemat. vol. I. 1788. vol. II. 1789. 4. vide the monthly Review, menſ. Octobr. 1789. et Allgem. Litteraturzeitung ann. 1789. menſ. Nou. nr. 346. p. 332. inprimis nr. 48. ann. 1792. p. 377 ſqq. vbi opinionum ſingularium errorumque ſpecimina exponuntur. Librum ipſum non vidi.

Ex his iam perſpici poteſt, Platonem a magiſtro ſuo Socrate frequentem feciſſe diſceſſionem. Socrates omnia probabat ex experientia; Plato vero ex principiis, quae opinabatur eſſe prima et firmiſſima, nec adeo crebro adhibebat inductionem, analogiam aliaque ad perſuadendum facilia commodaque praeſidia. Iucundus quidem erat Socrati, (vid. *Xenoph.* M. S. III. 6, 1. ibique Erneſti:) docebat more Socratico, et, vti Socrates, (quem ſuum illud, nihil vt adfirmaret, tenuiſſe ad extremum, *Cicero* Tuſcul. diſput. I. 42. ſcripſit,) de induſtria dubitabat aut dubitare videbatur vel de iis, quae certa eſſe ſciuit, ad irridendos et contundendos ſophiſtas, qui, quaſi omnia cernere ac definire poſſent, de omnibus rebus cum intemperantia ſermonis et fiducia impudenti, et vel in vtramque partem diſputare ſolebant. Neque tamen aeque incertus vaguſque haeſitabat in definiendo et decernendo, ac poſtea multi academici ipſeque Cicero fecerant. At popularem theologiam, forſan cautior, ne, vti Socrates in reprehenſionem crimenque impietatis, et vitae periculum incurreret, frequenter amplexus, alienarum praeterea, ſuarumque, quas finxerat, doctrinarum connexione atque commixtione, et quod viuido ingenio abreptus, haud quiete omnia ponderauit, nec ſemper ideas inde confuſas, rite diſcreuit, nec obſcuras, quas habuit, formas clare explicuit, contra ſermonis poetici veneribus, et lenociniis haud raro magis implicuit, diſciplinam adulterauit Socraticam, et Socratem fecit multa dicentem, de quibus veracis Xenophontis Socrates ſe diſſeruiſſe negaret. (vid. *A. Gellium* N. A. XIV. 3. et *Valcken.* ad Xen. M. S. IV. 7, 5. p. 251. edit. Erneſti.) Tum quia frequenter reſpexit immiſcuitque opiniones factaque ſuae aetatis nobis ignota, definitoque ſermone philoſophico, quem artis ſ. technicum vocamus, nondum, quod quidem cum ſuperioribus philoſophis habuit commune, vſus eſt in ſuis dialogis, et ipſa horum forma ac natura, (quamquam in illa arte ingenii eius felicitas atque vbertas maxime eminuit,) ſaepe impediunt, quo minus, quae propria eius fuerit ſententia, recte perſpiciamus. Quae quidem omnia interpretes Platonis, ne temere et quaſi e tripode iudicent, cautos prudenteſque et verecundos reddere debent. Multa enim diligentius inquiſiuiſſe, ſagacius ex-

I 2 piſcatum

Digitized by Google

piſcatum eſſe, ſubtilius explicuiſſe, meliusque digeſſiſſe Platonem docilem atque ingenioſum, et magnam omnino fuiſſe ingenii vim in illo, multamque litterarum copiam, negari non poterit. Quare iniquum Buonaſedii Storia etc. l. m. p. 137 ſqq. praecipue p. 165. *Heumanni* in Actis philoſoph. tom. I. p. 196. *Stollii* in kurz. Nachricht. von den Büchern in der Stolliſch. Biblioth. vol. I. p. 62. (qui vol. II. p. 236. Platonem nugarum captatorem, garrulum, ineptum prudentiae magiſtrum, et paene deſipientem inſipienter vocat,) aliorumque iudicium mihi eſſe videtur, Platonis ingenium fuiſſe mediocre. Iniquus quoque eſt *Bayle* in Reponſe aux Queſtions d'un Provincial. Rotterd. tom. I. 1706. m. 12. cap. 12. De philoſophia ac meritis Platonis et de diſcrimine philoſophiae ſocraticae et platonicae praeter VV. DD. ſupra memoratos nuper ſubtiliterque diſſeruit cl. *Guilm. Gottl. Tennemann* in libro erudito: Lehren und Meinungen der Sokratiker über die Unſterblichkeit. Ienae. 1791. 8. part. I. ſect. I. et II. p. 51 ſqq. inprimis pag. 224 ſqq. coll. cl. *Eberhardo* in neuen vermiſchten Schriften. Halae Sax. 1788. pag. 354 ſqq. Syſtema philoſophiae Platonicae editurus eſt *Tennemann*, atque tomus primus nuper iam prodiit, Lipſiae, 1792. 8. De methodo Platonis Socratica egit *F. Ch. Gräffe* in: *Die Sokratik nach ihrer urſprünglichen Beſchaffenheit*, in vol. II. des *neueſten katechet. Magazin*, ſect. IV. iuitque vindicatum Platonem a culpa, et probatum, illum omnes philoſophiae ſocraticae partes amplexum, methodum iſtam omnibus partibus ingenioſe adcommodaſſe cum copia et permutatione, omnes perplexas, et dogmaticas inquiſitiones adplicuiſſe doctrinae de moribus, officiis et virtutibus. Quando apud eum Socrates ſpinas profert metaphyſicas, putat Graeffius, eas pertinere ad diſciplinam Socratis, quam hic iuuenis ex Anaxagorae diſciplina ſuam feciſſet, et Platonem id vel ab ipſo Socrate confitente vel a fama accepiſſe. At multa in hac ſententia eſſe dubia incertaque, facile patet, et confer cenſorem in Allgem. Litteraturzeitung anni 1791. nr. 136. quaedam praeclare diſſerentem. Contra fuerunt, (vt ait *Auguſtinus* de doctrina chriſtiana cap. 28.) quidam Platonis lectores et dilectores, qui dicere auderent, omnes *Ieſu Chriſti* ſententias, quas mirari et praedicare cogerentur, de *Platonis* libris eum didiciſſe: recte tamen adiecit Auguſtinus, id credere eſſe dementiſſimum. Pariter irridet ac refutat *Origenes* contra Celſum, lib. VI. p. 286. hoc adfirmantem, *Chriſtum* ſententiarum ſuarum optimas e *Platonis* hauſiſſe libris. — Locum, vbi Plato docuit, fuiſſe locum amoenum, *Academiam* dictum, indeque ſectam illius *academicam* vocitatam, eſt notiſſimum. vid. plura in *Hieron. Matrangae* libro: de academia, in qua Plato docuit, ſyntagmata VII. Panormi, 1637. 4. — *Meurſii* Ceramico gemino cap. 19 — 27. et Critic. Arnobian. IV. cap. 1. apud *Brucker.* I. p. 642 ſqq. addeque *Diogen. Laert.* III. ſect. 20. et ad h. l. *Ignatii Roſſii* commentatt. Laertianas, Romae, 1788. p. 42 ſqq. *I. Petr. Ludewig* prima academia, villa Platonis, cum noua Halenſium collata. Halae, 1693. 4. et in Opuſc. 1720. tom. II. pag. 359. et *Struuii* Biblioth. philoſ. I. pag. 215 ſqq. *Harl.*

Diem coelebs obiit ſupremum praetore Theophilo, Olymp. CVIII. 1. [P] [vid. *Corſin.* l. c. pag. 106 ſq.] CCCXLVIII. ante Chriſtum, Philippi Maced. XIII. [dd], anno [ee] aetatis 81.

dd) Hermippus apud *Laertium* III. 2. *Cenſorin.* cap. 15. *Pontac.* pag. 435. ad Euſebii Chronic.

ee) *Laertius* IV. 40. *Athenaeus* V. pag. 217. *Cic.* de Seneſt. cap. 5.

Digitized by Google

tis 81. [ff]) ſucceſſore in academia relicto *Speuſippo*, ſeptem annis ante natum Olympiade CIX. 3. Epicurum, vt auctor Apollodorus apud Laertium X. 15. *Fabric.* Sepultus eſt non procul ab Academia, poſt mortem honoribus cumulatus. Statuam ei in academia poſuit Mithridates, Perſa, *Laert.* III. ſ. 25. §. 20. aram Ariſtoteles, vid. epigramma apud auctorem vitae Ariſtotelis, *Brucker.* otium Vindelicum melet. III. pag. 268 ſq. *M. Io. Frider. Preuſer.* comm. de ara, Platoni ab Ariſtotele poſita. Wittebergae 1753. 4. infra ad §. VIII. *Harl.*

Primus *dialogos* et analyticam methodum philoſophandi introduxiſſe quibusdam viſus eſt, vt legas apud eundem *Laertium* III. 24. Sed dialogorum inuentorem negat *Athenaeus* XI. pag. 505. cum Alexamenes Teius ante eum Socraticos dialogos ediderit, teſte *Ariſtotele* περὶ ποιητῶν [gg]). et Zeno Eleates dialogos ſcripſerit prior. (*Laert.* III. 48.) At expoliuiſſe hoc genus ſcribendi Platonem, nemo dubitat. [Auctor vitae Platonis a cl. Heeren ex cod. Vindobon. apud Lambec. in Catal. vol. VI. pag. 277. primum publicatae in Bibl. der alten Litterat. und Kunſt part. V. inedit. p. 18. ſcripſit, etiamſi quis dicat, ante Platonem ſcripſiſſe dialogos Zenonem et Parmenidem, ſe adfirmare tamen, ὅτι οὗτος μάλιςα αὐτῷ ἐχρήσατο.] Conf. Baſilium ep. 167. atque, ſi placet, *Caroli Sigonii* librum de dialogo ad Ioh. Moronum Cardinalem, Venet. 1562. et Lipſ. 1596. 8. *Georgii Paſchii*, Profeſſoris Kilonienſis, diatribam de vſitata, veterum exemplo, ratione tradendi per dialogos. Kilon. 1700. *Barth.* ad Claudian. p. 100. et praef. libri gallici Nouv. dialog. des Dieux. Colon. 1713. 12.

In naturali philoſophia Pythagoreos atque Heraclitum, in morali Socratem, in dialectica Zenonem ac Parmenidem Eleatas ſequitur. Confer, quae viri docti ad *Laert.* III. 8. et quae notaui ſupra lib. II. cap. 13. vbi inter Pythagoricos Platonem recenſebam [hh]).

ff) Natali ſuo die VII. Thargelionis. Senec. epiſt. 58. Exempla eorum, quibus dies, quo nati fuerunt, fatalis ſiue emortualis contigit, notarunt *Bonifacius* hiſt. ludicrae XIV. 15. *Theodor. Cruſius* in ſchediaſmate hiſtorico de die natali, viris inſignibus et eruditis emortuali. Vratislau. 1708. 4. *Io. Sam. Adami*, (ſub Miſandri nomine latens,) in deliciis biblic. V. T. part. III. pag. 586 ſq. *Chriſtoph. Andreas Brunnerus* in fato theolog. hiſt. part. II. pag. 650 ſq. et auctor der Vergnugung muſſiger Stunden. Lipſiae, 1731. 8. part. 2. pag. 25 ſqq. — Laurentius Medices ſtatuam Platonis ex ruderibus Academiae Athenienſis erutam et adlatam e Graecia, magno redemit ab Hieronymo Piſtorienſi, vt traditur apud *Iac. Middendorpium* lib IV. de academiis. — De geneſi ſiue themate natalitio, quod habet Firmicus, vide *Ficinum* lib. IV. Epiſt. ad Franciſcum Baudinum tom. I. p. 739. vbi de philoſophi huius vita.

gg) Conf. *Valcken.* adnotatt. ad Theocriti Adoniazuſ. pag. 194. *Harl.*

hh) Eclecticam philoſophandi rationem ſequutus eſt Plato: qui tamen inuidiam hominum effugere non potuit. Hinc alii Ariſtotelem praetulerunt illi; alii imputarunt ei Platonicorum interpretamenta; alii aliorum criminum eum inſimularunt. vid. *Stanlei.* hiſt. phil. IV. de Platone cap. 13. p. 313 ſq *Brucker.* l. c. §. 9. et 10. Alii eum atheis, alii Spinozae praecurſoribus adnumerarunt. Vtriusque criminis reum eum fecit *Nic. Henr. Gundling.* parte II. Otiorum cap. 3. p. 86. et, vbi *I. Chriſt. Wolfius* cauſſam Platonis ſuſceperat in Manichaeiſmo ante Manichaeos §. 34. p. 142. et in diſſ. de Atheiſmo falſo ſuſpectis, Witteb. 1710. *Gundling.* in parte 31. nouae bibliothecae iterum inuectus eſt in Platonem. At alii bene defenderunt philoſophum ab illo crimine. vide Reimmanni hiſtoriam atheiſmi, cap. 22. pag. 159 ſqq. atque *Io. Iac. Zimmermann.* in Opuſculis tom. I. p. 762 — 960. et in *Schelhornii* Amoenitt. litter. tom. IX. pag. 827 ſqq. tom. XII. pag. 369 ſqq. tom. XIII. pag. 48 ſqq. adde infra §. VIII. *Harl.*

III. Scripta Platonis [ii]) perſequar eo ordine [kk]), quo ſecundum *Thraſylli tetralogias* (vid. *Laertium* III. 56 ſq.) digeſta leguntur in editione graeca *Aldina et Baſileenſi:* neque alium

ii) Quo facilius poſſit notitia de ſingulis ſcriptis a lectore repeti, adpoſui catalogum illorum alphabeticum, ſubiuncto numero vnicuique ſecundum ordinem ſuum adſcripto: [et, notante Coollio, addidi romanum numerum, qui ordinem indicat ad Syzygiarum rationem, et vncis ſecluſi]

Acephalus 42. [vel Siſyphus VI. nothus.]
Alcibiades I. et II. 13. et 14. [III. 3. 4.]
Alcyon 41. [VI. nothus.]
Anteraſtae (Eraſtae) 16. [II. 2.]
[Atlanticus, 32.]
Axiochus 43. [VI. eſt Aeſchin.]
Charmides 18. [IV. 5.]
Clitopho 29. [VI. inter nothos.]
Cratylus 5. [III. 1.]
Critias 32. [V. 3.]
Crito 3. [I. 3.]
Definitiones 48. [VI.]
Demodocus 45. [VI. nothus.]
Epigrammata 37.
Epimenides 47. [VI. nothus.]
Epinomis 35. [IV. vltim.]
Epiſtolae 36. [VI. 1.]
Eryxias 40. [VI. Aeſchin.]
Euthydemus 21. [II. 5.]
Euthyphron 1. [I. 1.]
Gorgias 23. [III. 2.]
Hipparchus 15. [IV. 8.]
Hippias maior et minor 25. et 26. [V. 7. II. 7.]
Hirundo 46. [VI. nothus.]
Ion 27. [III. 3.]
De Iuſto 50. [VI. nothus.]
Laches 19. [IV. 6.]
De Legibus 34. [IV. pen.]
Lyſis 20. [IV. 7.]
Magicarum inſtitutionum lib. noth. 51.
Menexenus 28. [IV. 4.]
Meno 24. [IV. 2.]
Midon 39. [VI. nothus.]
Minos 33. [IV. 11.]
Parmenides 9. [V. 4.]
Phaeaces 44. [VI. nothus.]
Phaedo 4. [I. 4.]
Phaedrus 12. [V. 6.]
Philebus 10. [IV. 1.]
Philoſophus 30.
Poemata varia 52.
[Politicus 8. IV. 10.]
Protagoras 22.
De Rep. 30. [IV. 12.]
Siſyphus 42. [Acephalus. VI. nothus.]
Socratis Apologia 2. [I. 2.]
Sophiſta 7. [II. 4.]
Sympoſium 11. [V. 4.]
Teſtamentum 38.
Theaetetus 6. [II. 3.]
Theages 17. [II. 1.]
Timaeus 31. [V. 1.]
De Vacca 51. [VI. nothus.]
De Virtute 49. [eſt Aeſchinis.]

kk) Is ordo quoque indicatur in MS. Bauarico chart. n. 174. fol. quem in manibus habui, et vbi prolegomena in Platonem graece ſcripta ſuperſunt. Hic codex, quantum memini, vt plurimum conſpirat cum iis, quae cl. *Heeren* ex cod. Vindob. loco paullo ante memorato euulgauit. Ordo autem ſecundum Thraſylli et Dercyllidis, (quos auctores facit *Albinus* in introductione in Platonis dial. §. 6.) tetralogias haud commodus eſt neque connexioni ſeriei que argumentorum aptus. Hinc *Albinus* l. c. §. 4. et 5. aliam inſtituit diuiſionem. Alium ſeu nullum ordinem *Marſilius Ficinus* induxit in vertendis et ſic edendis ſcriptis, et ſequuta eſt Graeco-latina Lugdunenſis 1550. Aptiorem *Henr. Stephanus* 1578. et Wecheliani heredes 1602. ſequuti ſunt partitionem in Syzyzias, quam inſtituit *Io. Serranus*, de qua vide infra in indice editionum, de edit. Serrani. Hunc ordinem receperunt editt. Bipontini. Quem ſyſtematis ſui ordinem probabiliter tenuerit Plato, *Meinerſ.* l. c. II. p. 706 ſqq. definire ſtuduit. adde eumdem p. 703 ſqq. et *Iac. Geddes* in: An Eſſay on the compoſition and Manner of Writing of the Antients particularly of Plato, Glasguae, 1748. 8. ſect. VII — XV. de Platone p. 104 ſq. (*Geddeſ.* lib. germanice verſus legitur in Sammlung vermiſchter Schriften etc.) M. *Dan. Chriſtian Grimm*, Rector — de ordine et nexu dialogorum Platonicorum, an et quali ſtatuendo? Epimetrum ſapientiae platonicae florilegiis II. et III. interponendum. Annaemontani: collata tamen cenſura in *Paulli* Bibliothek von Anzeigen und Auszügen kleiner — Schriften. tom. II. part. III. Ienae, 1791. p. 89 ſqq. Ille vero doct. *Grimm.* in progr. Platonicae ſapientiae flores

alium videtur amplexus fuiſſe *Varro*, qui Thraſyllum aetate anteceſſit, et libro VIII. de lingua lat. non nihil e Phaedone Platonis proferens [?] citat Platonem in quarto. Conſule *Petrum Victorium* XVIII. 2. Var. lect. Diuerſum ordinem ſecuti ſunt alii, quorum ſententias vide apud *Laertium* III. 50. et 62. *Franciſcum Patritium* de dialogorum Platonis ordine, et *Sam. Petitum* IV. 2. Miſc. *Fabric.* De dialogis Platonis non magnifice iudicat *Bierling.* in methodo ſtudiorum p. 25. Plane eos contemnit *Thomaſ.* oratt. p. 411 ſqq. *Heum.*

TETRALOGIA I.

I) ΕΥΘΥΦΡΩΝ ἢ περὶ ὁσίȣ ll), πειραστικός. *De vera et falſa pietate*, ſiue de iuſtitia aduerſus deos. Hic dialogus eſt inter decem illos, quos *Andreas Dacerius* eleganter gallice vertit, et praemiſſa Platonis vita atque in philoſophiam eius introductione edidit Pariſ. 1699. 12. mm) hoc ordine: Alcibiades 1. et 2. Theages, Euthyphron, Apologia Socratis, Criton, Phaedon, Laches, Protagoras, et riuales ſiue ἀντερασταί. Ante Dacerium *Maucroëus* nn) gallice reddidit Euthyphronem, Hippiam et Euthydemum. Latine vertit Franc. Philelfus, teſte Trithemio. Italice Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phaedonem, ac Timaeum tranſtulit notisque illuſtrauit *Sebaſtianus Ericius. Fabric.* conſ. *Car. Nürnbergeri* diſp. de conſilio Platonis in ſcribendo Euthyphrone, me praeſide ventilata, Erlangae, flores legere inſtituit ex Euthyphron. a cap. I — XII. Annaemontani 1786. Contenta dialogorum Platonis breuiter enarrantur a *Io. Fabricio* in hiſtoria bibliothecae ſuae, tom. III. p. 189 ſqq. [copioſius a *Dict. Tiedemanno* in lib. *Dialogorum Plat. argumenta expoſita et illuſtrata.* Bip. 1786.] De methodo Platonis philoſophiam tradendi dialogica diſſ. cl. *Io. Iac. Henr. Naſt* in comment. peculiari, Stuttgard. 1787. 4. *Harl.*

ll) Platonis exemplo Lucian. duplices titulos praefigit dialogis ſuis, vt Τόξαρις ἢ περὶ φιλίας.

mm) Conf. Acta erudit. Lipſ. 1700. pag. 40. — repet. Amſtel. 1700. 8. II. tom. Altera editio auctior prodiit Pariſ. 1701. 8. II. tom. praemiſſae quoque ſunt commentation. de Platone, (Diſcours ſur Platon.) de ſtilo Platonis et de interpretibus atque commentatoribus illius. — rec. Amſtelod. 1708. 1745. 12. II. tom. Poſtea *Grou* e ſoc. Ieſu gallice interpretatus eſt et edidit: La Republique de Platon, Amſtel. 1763. et Loix de Platon, 1769. 8. II voll. dialogues (VII.) de Platon. II. voll. Hanc editionem, quum eruditis placere vidiſſent bibliopolae Pariſienſes, typis repetendam curarunt. Addiderunt Dacierii interpretationem dialogorum paullo ante laudatam opusque inſcripſerunt: Bibliotheque des Anciens Philoſophes, voll. VI. in 12. 1771. praemiſſo *Fleury* Diſcours ſur Platon, et fini ſubiuncta duorum dialogorum, Hippiae et Euthydemi, verſione a *Maucroix* facta, et (tom. V. pag. 519.) parte conuiuii a *Racino* tranſlati. Horum omnium interpretatio tamquam continuatio ſuperioris Grouanae venditur. Totum vero opus conſtat XI. voll. Initium verſionis conuiuii, a Racino factae, proſtat in Oeuvres de Ieau Racine, avec des Commentaires, par M. Luneau de Boisjermain, Paris. 1768. 8. part. V. Gallice quoque vertit Euthyphrona *Anton. Martin. Delespeilus* Lugd. 1579. 8. Germanice vertit Euthyphronen *I. F. Kleukerus* 1778. *I. G. Schloſſer* in kleinen Schriften, part. V. Baſileae, 1787. adiecta vberiore illius quaeſtionis expoſitione: in praefatione agitur de methodo Platonis res philoſophicas tractandi in dialogis. Socratem, exiſtimat, acquieuiſſe in probabilibus; Platonem fuiſſe dogmaticum metaphyſicum, vlterius progreſſum conſ. cenſorem in Allgem. Litteraturzeitung ann 1788. n. 179. b. p. 249 ſqq. Latine verſum a *Petreio Tiara* in eius ſcriptis ſuperfuiſſe, ex *Adami* vitis philoſ. p. 158. notat editor Bipontinus. Quaedam loca Platonis in Euthyphrone, Phaedone et Apologia Socratis illuſtrauit *Io. Car. Zeune*, Prof. quondam Witteb. in Animadu. ad Anacr. Platonem et Xenophontem, Lipſiae 1775. 8. Editiones ſingulorum librorum notitiae editionum infra ſubiungam. *Harl.*

nn) *Franc. de Maucroix* dans ſes oeuvres de Proſe et de Poëſie tom. I. [Pariſ. 1685. 12.] nouv. rep. litt. 1685. pag. 1010. addita Fontani obſeru. avec quel eſprit il faut lire les dial. de Platon.

Digitized by Google

langae, 1787. 4. *Lud. Caſteluetrii* animadu. in quaedam loca pag. 284—288. opuſc. varr. critic. *Harl.*

II) ΣΩΚΡΑ'ΤΟΥΣ 'ΑΠΟΛΟΓΙ'Α, ἠθικός. *Socratis Apologia* ad iudices, contra accuſationes Anyti, Melitique et Lyconis. Vide *Laertium* II. 39. Ex quo diſces, falſos fuiſſe eos, qui cum Themiſtio Orat. XXIII. p. 2?9. accuſationem Socratis, a Polycrate ſcriptam, putarunt eandem eſſe, qua Melitus et Anytus in iudicio aduerſus Socratem vſi ſunt. Polycratis enim oratio, (qua inprimis ille ſibi placebat, teſte Iſocrate in Orat. de laude Buſiridis,) ſcripta demum eſt pluribus poſt Socratis mortem annis, quia, vt probe obſeruatum Fauorino, in illa mentionem fecit murorum, a Conone inſtauratorum, quod factum eſt Olymp. XCVI. 1. Confer *Ionſium* de Scriptoribus hiſt. philoſophicae pag. 36. 37. Praeter Platonem pro Socrate ſcripſerunt Demetrius Phalereus, Galenus, Libanius, Lyſias oo), (qui viuo Socrati apologiam, pro eo ſcriptam, exhibuit, ſed, vt illa vteretur, neutiquam potuit perſuadere: vide *Menagium* ad Laertium II. 40.) Plutarchus, Theon Antiochenus Stoicus, Xenophon et Zeno. Horum omnium ſcripta, exceptis Libanii, Xenophontis et Platonis, periere. Contra Colotae, Epicurei, calumnias Socratem etiam tuetur Plutarchus p. 1117. Rectene Socrates ſe non defenderit in iudicio, diſquirit *Maximus Tyrius* diſſ. XXXIX. [et ex recentioribus *Io. Clericus* in ſilu. philol. cap. 3. ſect. 8. p. 217. Quum vterque probauerit intermiſſionem defenſionis, *Iac. Zimmermannus* in apologia Socratis contra calumnias Ariſtophanis, ſimul aduerſus Maximum Tyrium et Io. Clericum oſtendere ſtuduit, male egiſſe Socratem, quod cauſſam ſuam coram iudice non perorauit, in Muſeo heluet. part. XXIIII. Turici. 1752. diſſ. I. Ex *Crollii* additamentis.] De Platonis [P] apologia, diſerta licet et eleganter ſcripta, *Caſſius Seuerus* apud *Senecam*, patrem, praefat. libri 3. Controuerſ. (Epit. decl. praef.) *Eloquentiſſimi viri Platonis oratio, quae pro Socrate ſcripta eſt, nec patrono, nec reo digna eſt.* Non patrono quidem, qui ſciret, magiſtrum ſuum illa neutiquam indigere: nec reo, qui iniquitatem inimicorum ſuorum indignam reſponſione habebat. [Particulam huius apologiae *Cicero* Tuſc. I. cap. 41. pulcre expreſſit.] Initium huius apologiae illuſtrat *Iohannes Clericus* in arte Critica tom. I. p. 165. 196. Alium locum, ingenioſe tentatum, vide ſi placet in Ephemeridibus litterariis Berolinenſibus ann. 1698. p. 361. Gallice apologiam vertit poſt *Antonium Verderium*, qui verſionem ſuam memorat p. 81. Bibl. Gallicae, *Franciſc. Hottomann.* Lugd. 1549. et *Ludou. Girium*, cumque notis edidit *Andreas Dacerius*, italice *Sebaſt. Ericius*, vt paullo ante in Euthyphrone dixi. *Hieronymus* quoque *Cardanus* accuſationem Socratis ſcripſit, idem, qui volumine ſingulari laudauit Neronem. Cardano pro Socrate reſpondit *Georgius Raphelius*, Hamburg. 1696. 8.

III) ΚΡΙ'ΤΩΝ ἢ περὶ πρακτȣ̃, ἠθικός. *De eo quid agendum*, Socratis, in carcere ex ſomno excitati, cum Critone, ſuadente, vt aufugeret, diſputatio. Inſcribitur etiam in editionibus, *περὶ δόξης ἀληθȣ̃ς καὶ δικαίȣ*, praecipue continet pulcram proſopopoeiam legum, in-

oo) De hac pro Socrate Apologia videtur accipiendus locus *Plutarchi* lib. de auditione pag. 40. vbi ait, Platonem reſcripſiſſe orationem Lyſiae, ſiue argumentum, a Lyſia in oratione tractatum, de nouo tractaſſe. Idem p. 45. *Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν Λυσίȣ λόγον ἔτι κατὰ τὴν εὕρεσιν ἐπαινῶν καὶ τῆς ἀταξίας αἰτιώμενος, ὅμως αὐτȣ̃ τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαινεῖ, καὶ ὅτι τῶν ὀνομάτων σαφῶς καὶ στρογγύλως ἕκαστον ἀποτετόρνευται.* [adde ſupra de Lyſia in vol. II. pag. 768. et in Socrate pag. 685.]

increpantium Socratem, ſi, licet iniuſte damnatus, fugere vellet, et egregie docet vulgi opiniones contemnere, calamitates ferre patienter, inimicos non vlciſci, animo eſſe erecto ad ſola honeſta et aeterna. Laudatur a *Cicerone* de diuin. I. cap. 25. Eſt et hic dialogus inter eos, quos praeter *Girium* [cum apologia Platonis, Pariſ. 1643. 12.] gallice vertit et notis illuſtrauit *Andreas Dacerius*. Italice *Sebaſt. Ericius* [et *Molza*. vid. *Paitoni* etc. III. p. 113. etc.] Praeter ea gallice vertit *Simon de Vallembert*, Pariſ. 1542. *Philib. du Val*, Epiſcopus Sagienſis, (vid. *Verdierii* bibl. gallicam pag. 723.) et *Petr. du Val* dicitur Crucimanio bibl. gallicae pag. 118. 244. 459. etc. iuſſu regis Critonem vertiſſe, Pariſ. 1547. et cum notis Io. de Maſſe, (Maſculi) Andegauenſis, ibid. 1582. 4. *Fabric.* Dialogum, *Crito*, teutonice vertit, adſperſis obſeruationibus, *Heinze*, Director quondam Gymnaſi Wimarienſis, Weimar 1781. 4. et vna cum tribus Aeſchinis dialogis, Deſſau. et Lipſ. 1783. 8. — Francogallice *Sallier* in Hiſtor. acad. inſcript. Pariſ. vol. XIV. pag. 38 ſqq. cum notis critic. et philoſophicis; cod. reg. MMLXXXIX. vſus eſt. — Illuſtratur in ſingulari programmate a *Rumpelio*, Erford. 1768. — M. *Abrah. Gottlieb Raabe* in Specimine interpretandi Platonis dialogi, qui Crito inſcribitur, Lipſiae, 1791. de conſilio, ordine, oeconomia etc. huius dialogi diſſerit, et II. priora capita obſeruationibus varii generis vberioribus illuſtrat, dialogos Platonis redigit in claſſes, et hunc dialogum ad claſſem philoſophico-dramaticorum refert. *Harl.*

IV) ΦΑΙΔΩΝ ἢ περὶ Ψυχῆς, ἠθικός. *De animi immortalitate* pp), quam variis argumentis confirmat, licet fateatur, plane certam demonſtrationem afferri in praeſenti vita vel plane non poſſe, vel difficillime poſſe, *εἰ μή τις δύναιτο ἀσφαλέστερον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι*, *niſi detur firmius ſecuriusque niti diu no aliquo teſtimonio.* Hunc dialogum Platoni fruſtra abiudicaſſe traditur *Panaetius*, Stoicus qq); cuius ſententiam eleganter refellit Epigramma rr) lib. I. Anthologiae cap. 44. p. 94. quod in MS. tribuitur Leonidae Alexandrino. Εἰς τὸν Φαίδωνα διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπὸ Παναιτίου.

Εἴ με Πλάτων ἐ γράψε, δύω ἐγένοντο Πλάτωνε
Σωκρατικῶν ὀάρων ἄνθεα πάντα φέρω
Ἀλλὰ νόθον μ' ἐτέλεσσε Παναίτιος, ὅς ῥ' ἐτάλασσε
Καὶ ψυχὴν θνητήν, κἀμὲ νόθον τελέσαι ss)

Nempe

pp) Conf. *Fabricius*, libr. de ſcriptor. de veritate religionis chriſtianae p. 148 ſq. *Heum.*

qq) Fallitur elegantiſſimus *Muretus* tom. II. orat. 8. p. 286. tradens, fuiſſe, qui Platonis Phaedrum Panaetio tribuerent.

rr) Latinam huius epigrammatis verſionem metricam exhibet Camerar. in Aphthonio ſuo p. 224. *Heum.*

ss) Hoc epigramma *Wernsdorfius*, Prof. quondam Dantiſcanus celeb. ita dupliciter vertit:

Si Plato non ſcripſit me, binos pone (finge) Platones,
Socratici foetus, cui decor omnis adeſt.
Suppoſitum facit ille Panaetius, qui ſimul audet
Mortales animas reddere meque nothum.

vel ſic:

Si Plato me haud ſcripſit, duo forte fuere Platones,
Socraticae ſoboles, nam decus omne fero.
Aſt dubium facit ille Panaetius: ſuſtinet idem
Mortales animos reddere meque nothum.

Nempe Panaetius a Platone de animae immortalitate diſſentiebat, vt auctor [[P] etiam *Cicero* I. Tuſc. qu. [cap. 32. vbi vid. Dauiſ.] Ait igitur poeta, non mirum eſſe, ſi Phaedo Platonis in dubium vocetur ab eo, qui ipſam negauit animorum immortalitatem. Sed fortaſſis falſus eſt poeta, nec recte cepit, quod apud Laertium II. 64. legas a Panaetio ſolos, tamquam genuinos Socraticos, admiſſos dialogos, quos edidiſſent Plato, Xenophon, Antiſthenes, Aeſchines: de Phaedonis et Euclidis addubitatum, reliquos vniuerſos reiectos. Ex quibus verbis perſpicuum eſt, Panaetium non in dubium vocaſſe Phaedonem Platonis, ſed dubitaſſe, an dialogi, a Phaedone et Euclide editi, vere Socraticorum nomen mererentur. Scripſit autem Phaedo, Elienſis, teſte eodem *Laertio* II. 109. dialogos, Zopyrum, Simonem et forte alios; ſed de quorum auctore ambigebatur, Niciam, Medum, Antimachum, ſiue Senes, et ſermones Scythicos. Ceterum hunc, de quo in praeſenti agimus, dialogum Platonis *Phaedo* ipſe legit, teſte *Athenaeo* lib. XI. p. 505. et negauit, ſe quicquam eiusmodi dixiſſe, qualia a Platone locutus fingatur. Idem Cicero, ne alios iam nominem, ſine controuerſia adſcribit Platoni. *Platonis*, inquit, *liber*, *qui eſt de animo*, [Tuſcul. quaeſt. I. cap. 11.] is alio nomine Phaedon dicitur, [adde eumdem Tuſc. I. 24. de N. D. III. 33. extr.] Librum *de bono mortis* vocat Aurel. Victor de viris illuſtr. cap. 80. Et licet inter *Aeſchinis* Socratici dialogos quoque fuerit Phaedo, ſi Suidae credimus, falſo ſaepe atque incerto teſti: Platonis tamen nomine hunc omnes laudant, chriſtiani praecipue ſcriptores, Tertullianus, Origenes, Euſebius et alii tt): ſed ethnici quoque, graeci et latini. Notum praeterea vel ex *Flori* IV. 2. 71. quod *Cato*, antequam mortem ſibi conſciſceret, lecto noctu ad lucernam Platonis Phaedone paululum quievit: tum circa primam vigiliam ſtricto gladio reuelatum manu pectus ſemel iterumque percuſſit. Idem refert *Dio* XLIII. p. 218. *Appian.* II. de B. Ciu. ſol. 489 ſq. Plures ſcriptores, eandem rem narrantes, in notis ad Florum laudarunt Iohannes Camers et Freinshemius. [conf. *Plutarch.* in vita Cat. min. cap. 89 ſq. *Lactant.* III. 17. *Dauiſ.* ad Max. Tyr. pag. 10. edit. I.] Simile quid apud Ciceronem Tuſc. I. cap. 34. Lactantium l. c. Hieronymum tom. V. p. 60. Auguſtinum, [Eudociam in Violario p. 272 ſq.] Nonnum hiſt. 15. in Greg. Nazianz. epigr. pag. 275. Wechel. et alios legitur de *Cleombroto* uu), quem Ἀμβρακιωτικὸν μειράκιον vocat *Georgius Pachymeres* in Diatriba de ſex philoſophiae definitionibus. In eumdem Cleombrotum exſtat *Callimachi* Epigramma lib. III. Antholog. cap. 33. [et in edit. Erneſtina Callimachi epigr. 24. pag. 292. vbi vid. Bentlei.] quod occurrit etiam apud *Sextum Empiricum* lib. I. cap. 2. p. 10. contra Mathemat. Ammonium Hermeae in *Porphyrii* Iſagogen p. 6. alterum Ammonium in Γράμμα et Theodoſium Alex. in ſcholiis ineditis ad Dionyſium Thracem, vbi Cleombroti facto, qui poſt lectum Platonis librum de muro ſe praecipitauit, (ſiue vt Callimachus ait, ἥλατο εἰς ἀΐδην, *deſiliit in mortem*, *Sen.* Epiſt. 77.) oppoſitum legas iudicium *Olympiodori*, philoſophi, qui adfirmauit, iam pridem ſe e vita excedere voluiſſe, niſi de ſtatu animae ex Platonis Phaedone certior redditus fuiſſet: [[P]

> Εἰ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδησεν ἐρωήν,
> Ἤδη λυγρὸν ἔλυσα βία πολυκηδέα δεσμόν.

Paulino

tt) Adde Iac. Pontani Φιλοκαλίων VII. 13. pag. 235 ſqq.

uu) *Theobrodus* vitioſe apud Petrum Abaelardum lib. II. theolog. chriſtianae pag. 1224. vbi *magne* id potius, quam *bene* factum ab illo, ex ipſo ait eum Platone potuiſſe cognoſcere, tom. V. theſauri anecdotor. Marteniani.

Paulino (Antonio) tamen iudice, carmine aduerſus paganos v. 38. Platonis de anima liber *praeter titvium nil certi continet intus.* Certe ne Ariſtoteli quidem perſuaſit, ſi credimus Theodorito lib. V. Θεραπευτ. Argumenta Platonis confutanda ſibi ſumſit Gomeſ. Pereira in margarita philoſophica p. 619 — 632.

Olympiodori reſponſionem ad obiectiones varias, Phaedoni oppoſitas, vna cum commentario ad capita CLVII. habeo msst. Meminit in illa commentariorum *Iamblichi*, et *Plutarchi* et *Syriani*. Olympiodori commentarius in Phaedonem MS. exſtat in variis bibliothecis. *Fabric.* In quibus lateat bibliothecis, cl. *Fiſcherus* in notitia codd. msst. Platonis ex Montfauconio aliisque indicat. — Laudantur particulae a *Wyttenbachio* ad Plutarchum de S. N. V. p. 80. 83. *Ruhnken.* ad Xen. M. S. p. 220. edit. Erneſti etc. atque *Fiſcherus* particulas, ab aliis viris doctis publicatas, in nouiſſima dialogorum IV. editione ſuo quamque loco poſuit. *Democriti*, Platonici, Longini tempore viuentis, commentarios in Phaedonem et Alcibiadem laudat Olympiodorus in particulis, a *Ruhnkenio* in diſſ. philol. de Longino §. 4. editis. *Longini* comm. in Phaedonem laudat Olympiodorus in commentarii inediti particula, a *Ruhnkenio* l. mem. §. 6. p. 13 ſq. vulgata. Eſt vero mst. in bibl. Vindob. vid. *Lambec.* comm. VII. cod. XX. p. 114 ſq. edit. Kollarii. *Harl.*

Procli in Phaedonem intercidit, et latina *Apuleii* verſio, [quae memoratur a *Sidonio Apollinari* lib. II. ep. 9. et *Priſciano* lib. X. Supereſt vero alia *Ariſtippi* latina in bibliotheca corporis Chriſti Oxonii, qua vſus eſt *Nathan. Forſterus. Crollius. Ficini* verſio lat. ſeparatim prodiit Pariſ. apud Caluarin. 1536. ibid. apud Morel. 1554. 4. *Harl.*]

E recentioribus Phaedonem illuſtrauit *Sebaſtianus Foxius*, cuius commentarius vulgatus eſt Baſileae, 1566. fol. Anglice Theobaldus, (idem, qui vitam Catonis vulgauit.) Londin. 1716. Gallice cum notis edidit *Andreas Dacerius.* Italice *Sebaſt. Ericius.* [Germanice *Io. Bernha d Kaehler*, Lubecenſis, Prof. quondam Gottingenſis, Lubecae, 1769. 8. et *Aug. Guil. Ortl:b*, cum notis, Francof. et Lipſiae, 1771. 8. *Hofmannswaldau* in ſuis verſſ. etc. Vratislau. 1679. 8.] Nec praetereundum *Danielis Heinſii* Poema eximium de contemtu mortis, cuius argumentum magnam partem petitum e Platone: [Lugd. Bat. 1621. 12. ex offic. Elzeu. recuſum in collectione poematum eius lat. et graec.] Dum autem Plato immortalem animam eſſe defendit, ex altera parte incidit non modo in falſum dogma de animabus, ante corpora praeexiſtentibus, et de μετεμψυχώσει, quam recidiuatum et reciprocum diſcurſum animarum appellat Tertullianus: ſed et in alium incucurriſſe videtur errorem haud leuem, quod immortalitatem hanc, atque, vt ita dicam, indeſtructibilitatem ſuperſtruxit dogmati de ἀυτοχινησία animae, vnde ſequatur, illam aeternum eſſe et increatum motus principium vv), quod ſoli deo proprium eſt. Vide *Ioh. Baptiſtam Criſpum* de Philoſophis caute legendis diſtribut. I. lib. I. et *P. Bayli* librum, gallice editum, ſub titulo reſponſionis ad quaeſtiones cuiusdam hominis e Prouincia tomo I. cap. 12. *Nicol. le Nourry* apparat. ad biblioth.

 patrum

vv) Huc ſpectat illud Arnobii lib. II. pag. 47. *Animus, qui immortalis vobis* (neceſſitate nimirum eſſentiae, qua ratione ſolus deus habet immortalitatem 1 Tim. VI. 16. non Dei conditoris voluntate immortalem ipſi naturam tribuentis) *et deus eſſe narratur.* Rectius idem Plato in Timaeo: Θεοὶ Θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων, ἃ δι' ἐμοῦ γενόμενα ἄλυτα ἐμοῦ γε θέλοντος. Conf. *Io. Turneri* epiſt. contra Dodwell. pag. 83.

patrum fol. 420. Vſque adeo abeſt Plato *www*) et abfuit procul ab Epicuri opinione, animum noſtrum natura mortalem [ſ] ſtatuente, quam vtinam profanis hominibus incruſtandam nuper reliquiſſet doctiſſimus et praeſtantiſſimus Dodwellus. *Fabric.* Praeter *Pſeudo-Origenem* in philoſophumenis, p. 118 ſqq. edit. Wolfii, qui in notis plura de hoc argumento diſſerit pluresque citat viros doctos, tum praeter Cudworthum eiusque interpretem, Moshem. ac Bruckerum, Meinerſium et Tiedemannum in variis libris illuſtrata eſt Platonis ſententia de animo eiusque ortu et immortalitate:

Marſilii Ficini Florentini theologia Platonica de animorum immortalitate ad Laurentium Medicen virum magnanimum. In calce: *Impreſſum Florentiae per Anton. Miſcominum, anno ſalutis* MCCCCLXXXII. fol. vid. *de Bure* Bibliographie inſtructive. vol. de la Iurispr. et des ſcienc. nr. 1266. p. 159 ſq. rec. Pariſ. 1559. 8. et in eius Operibus, Baſil. 1561. fol. II. voll. in vol. I. nr. 2.

De Platonica animorum immortalitate diſſerit *Ioach. Sam. Weickhmann*, Wittebergae, 1740. 4.

Chriſt. Ern. de Windheim examen argumentorum Platonis pro immortalitate animae humanae, diſſ. Gottingae. 1749. 4.

Georg. Henr. Ribou in diſſ. de anima brutorum, adiecta *Hieronymi Rorarii* libro, quod animalia bruta ſaepe ratione vtantur melius homine, Helmſtad. 1728. 8. cap. 19. p. 682 ſqq.

D. *Michael Gottlieb Hanſchius* in diatriba de euthuſiaſmo Platonico, ſect. III. IV. etc. Lipſiae, 1716. 4. conf. Acta Erud. 1716. pag. 434. et *Heumann.* in Actis philoſ. tom. II. pag. 301—310.

Andr. Chr. Cleemann diſſ. de neceſſitate θεȣ τινος λογȣ, ex ſententia Socraticorum ad Plat. Phaedonem cap. VII. 50. Miſenae, 1746. 4.

Io.

www) Platonem, veluti ſuae ſententiae fauentem, citat *Dodwellus* in Diſſertat. Epiſtolica anglice edita Lond. 1706. 8. de anima, per naturam mortali, p. 22. 59. 96. et in praemonit. p. 21. Sed aduerſarium ipſe agnoſcit p. 33. 60. et 66. vt probe obſeruauit *Sam. Clarke* Epiſt. ad Dodwell. pag. 25. [conf. *Mr. Dodwell's* Hypotheſis concerning the Immortality of the Soul, exacted from his Writings upon that Subject. By the Author of his Life, (Francis Brokesby,) London, 1714. 8.] Sane in Timaeo etiam, vbi nihil non extra Deum, atque adeo animas quoque natura diſſolubiles docet Plato, hoc neutiquam eo ſenſu intelligit, quaſi a deo non ipſis data fuiſſet natura immortalis, quae viri clariſſimi ſententia eſt, opinantis in ſolis illis, quibuscum foedus iniit deus, animos ab ipſo poſt fata conſeruari, praeter naturam illarum, per ipſius omnipotentiam ad poenas infligendas, vel per ſpiritum Chriſti in baptiſmo impertitum et ab anima hominis diſtinctum ad vitae ſempiternae perfruitionem. Platonis contra Timaeus animas diſſolubiles fuiſſe innuit, niſi deus, qui eas progenuit, vniverſas immortales eſſe iuſſiſſet. *Iuſtin Martyr.* dialog. cum Tryphone pag. 224. *Irenaeus* II. 64. *Fabric.* Controuerſia, inter Dodwellum et Clarkium agitata, prelum mire exercuit, et vterque nactus eſt ſectatores aut aduerſarios. Plurium ſcripta recenſet *Windheim* in Bemuhungen der Weltweiſen vol. II. part. V. p. 333—354. Atque alii, qui multi ſunt, et de animo eiusque immortalitate ſcripſerunt, modo breuiter, modo fuſius Platonis ſententiam argumentaque expoſuerunt. Idem *Windheim* l. c. vol. V. p. 188 — 209. recenſet *Colliber* libr. *Free Thougths concerning Souls* etc. Londini, 1734. 8. vbi nr. III. et IV. Platonicorum ſententiae examinantur, et p. 209 ſqq. aliorum de hoc argumento ſcripta indicantur. *Harl.*

Digitized by Google

Io. Chriſtoph. Gottleber animaduerſiones ad Platonis Phaedonem et Alcibiadem II. in Actis erudit. Lipſienſ. 1769. Febr. pag. 53 ſq. April. pag. 187 ſqq. Maio pag. 218 ſqq. tum vno ſingularis libri faſciculo coniunctae, et adiuncto Excurſu in quaeſtiones Socraticas de animi immortalitate, Lipſiae, 1771. 8. conf. *Klotz* acta litter. vol. VI. part. III. nr. VIII. pag. 345 ſqq.

Io. Car. Zeunii animaduerſiones in Phaedonem, Lipſiae, 1773. 4. in Actis erudit. Lipſienſ. 1772. April. pag. 169 ſq. tum mutatae, caſtigatae, auctaeque in libro eiusdem: Animadverſſ. ad Anacreontem, *Platonem* et Xenophontem. Lipſiae, 1775. mai. 8. p. 113 ſqq.

Caroli Frid. Guil. Schmidii diſp. praeſ. Godofredo Plouquet, ſuper Phaedone Platonis. Tubingae. 1781. 4. Agit primum de Socraticis diſcipulis, a Platone memoratis. Tum perſequitur placita et opiniones, de quibus in dialogo diſputatur.

Franc. Volc. Reinhardi diſſ. ad Phaedon. 6. de morte voluntaria, quid et quam clare praecipiat philoſophia. Witteberg. 1778. 4.

Ern. Godofr. Lilie diſp. Platonis ſententia de natura animi. Gottingae, 1790. 8. coll. ephem. Gotting. litter. 1790. plag. 176. et Paulli Biblioth. von Anzeigen — kleiner — Schriften. Ienae, 1791. vol. II. part. IV. p. 179 ſqq. *Harl.*

Samuel. Gottlieb Linde Commentatio de ſolatiis aduerſus mortis horrores in *Platone* et Nouo Teſtamento obuiis. Lipſ. 1792. 4.

TETRALOGIA II.

V) ΚΡΑ΄ΤΥΛΟΣ *ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, λογικός.* Librum de rectitudine nominum vocat Philelfus XXXI. 9. Epiſt. Vterque titulus huius dialogi exſtat etiam apud Suidam in *ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα.* Agit *de recta nominum ratione*, vtrum *φύσει* an *θέσει* rebus impoſita fuerint, et diſputat quaedam *ὑπὸ θειοτέρας δυνάμεως* eſſe *ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων.* In Etymologiis non raro infeliciter verſatus eſt Plato, vt obſeruatum *Huetio* in Huetianis p. 222. et Aegidio Menagio ad Laert. III. 25. qui Origines linguae graecae edere voluit et cap. 76. Anti-Bailleti teſtatur, ſe vix ſex bonas etymologias reperiſſe, cum ſimili ſtudio Platonicas examinaſſet, quo Ioſephus Scaliger Varronianas. Idem pag. 149. ad Laertium: *Platonis in Cratylo ſunt fere omnia Pſeudetyma, pace tanti viri liceat dixiſſe: ſed de his alibi.* [Sed in alia omnia tranſit *Meinerſ.* in hiſt. doctrinar. apud Gr. etc. II. p. 762 ſqq. ratus, Platonis conſilium fuiſſe, contortas Prodici et aliorum etymologias riſui exponendi; tum Cratylum refutandi, omnia vocc. eſſe exemplaria, imitationes et quaſi imagines rerum: quam ſententiam vberius perſequitur et probat exemplis. *Harl.*] Seorſim excuſus Philoſophi Cratylus graece et latine 1527. Argentorat. 1541. 4. Gallicae ſuae translationis meminit *Antonius Verderius* Bibl. Gallicae p. 81. [Cratylus illuſtratur a *Garnier.* in Comm. acad. Pariſ. Inſcr. tom. XXXII. p. 190—211. ab *Hiſſmanno* germanice verſ. in Magazin für die Philoſophie, tom. V. p. 319 ſqq. et a *Ioh. Frid. Fiſchero*, Rect. Schol. Thom. Lipſ., pluribus Commentatt., quarum *prima* prodiit Lipſ. 1791. extr. 4.]

Procli Commentarius ſiue ſcholia MSS. exſtant in variis bibliothecis, [Barberina et aliis Italiae bibliothecis, et inter libros MSS. Iſaaci Voſſii. *Maximi Tyrii* ſcholia in Cratylum exſtiterunt in bibl. vet. Palat. teſte *Sylburgio* in Cat. msst. graec. nr. 386. in monument. pietat. et litt.

litt. p. 722.] vt alibi dixi. [vol. VIII. p. 530. Excerpta in bibl. Bauar. Monac. cod. CLXII. teſte Catal. pag. 62.]

VI) ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ *ἢ περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός* xx). De ſcientia, ſiue aduerſus falſo iactatam ſophiſtarum ſcientiae comparandae rationem: et verae philoſophiae ſtudium propter ipſorum vanitatem, auaritiam, imperitiamque ac fraudes non eſſe negligendum. Inter alia in hoc dialogo perſtringuntur obſcura ſcripta Heracliti et Philoſophi Heraclitei, vt in Phaedone ſcripta Anaxagorae.

Procli commentarius in Theaetetum intercidit, nec minus *Luperci Berytii* liber *περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρύονος*, ad verba in Theaeteto pag. 77. edit. Baſ. *Φαινόμεθά μοι ἀλεκτρύονος ἀγεννοῦς δίκην πρὶν νενικηκέναι, ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ᾄδειν.*

Locum ex Theaeteto, quo Socrates confert Philoſophum cum viro, ciuilibus adſtricto negotiis, gallice tranſtulit *Claudius Florus (Fleury)* ad calcem libri de delectu ac methodo ſtudiorum: [aliumque, qui ad doctrinam Protagorae pertinet, in tom. XVI. hiſt. acad. Inſcr. Pariſ. 1752. *Sallier* in Mem. de l' acad. Par. des Inſcr. vol. XIII. pag. 317 ſqq. pars verſionis in Hiſt. eiusdem acad. a Gottſchedia in ſermonem german. translata part. VIII. pag. 102 ſqq.]

VII) ΣΟΦΙΣΤΗΣ *ἢ περὶ τοῦ ὄντος, λογικός.* *De Sophiſta*, quod ita differat eius doctrina a vera ſapientia, quemadmodum res falſa a vero ente. Conferenda elegans *Themiſtii* Oratio IV. (in Harduini edit. XXIII.) qua Platonica *κριτήρια* ſophiſtae ſibi non conuenire diſputat. [P] Latine reddit Petreius Tiara. Louan. 1533.

Porphyrii commentarii yy) Boethio laudati interciderunt. Latina *Petreii Tiarae* verſio prodit Louanii 1552. 8.

VIII) ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ *ἢ περὶ βασιλείας, λογικός.* *De prudentia politica, ac de regno*, eiusque origine, fine, et quod rex debeat eſſe pater ac paſtor populorum.

TETRALOGIA III.

IX) ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ, *ἢ περὶ ἰδεῶν, λογικός.* *Ariſtides* tom. III. pag. 508. vocat *σύγγραμμα θεῖον.* Subtilis diſſertatio de ideis et eſſentia rerum intelligibili. Fingit Parmenidem cum Socrate confabulantem, licet hoc temporum rationi aduerſari notarit *Athenaeus* lib. XI. p. 505. F. et *Macrobius* lib. I. cap. 1. Saturnal. Similiter *Hieron.* Epiſt. ad Nepotian. tom. IV. p. 262. de alio quodam dialogorum ſcriptore, *vnus quidam*, inquit, *poeta nominatus, homo perlitteratus, cuius ſunt illa colloquia poetarum ac philoſophorum, quum facit Euripidem et Menandrum inter ſe, et alio loco Socratem et Epicurum diſſerentes, quorum aetates non annis, ſed ſaeculis eſſe disiunctas, quantos is planſus et clamores mouet! Multos enim condiſcipulos habet in theatro, qui ſimul litteras non didicerunt.*

Exſtat

xx) De *Theaeteto* hoc Athenienſi vide Antholog. epigrammat. pag. 137. edit. Wechel. Quinque corpora regularia, mundo et elementis aptaſſe et magnam in Aſtronomicis famam ſibi conciliaſſe notat Ricciolus in Almageſto. Euſebius in Chron. Olymp. LXXXV. *Theaetetus Mathematicus cognoſcitur.*

yy) Vide *Holſtenium* in Porphyrii Vita pag. 54. cap. VI.

Exſtat *Procli* [zz]) Commentarius MS. Aſclepiodoto inſcriptus, et *Damaſcii*, [in bibl. Vatic.] teſte Gesnero in Bibl. p. 340. et Labbeo Bibl. noua MSS. [aaa]) *Marini Iamblichique*, quem laudat *Syrianus* in II. Metaphyſ. pag. 29. b. periit, et *Firmi* Caſtricii quoque ac *Galeni*, vt e Damaſcio in vita Iſidori apud Photium p. 571. edit. Hoeſchelii colligo. Sane Galenus ſcripſerat libros tres *πρὸς τὲς ἑτέρως ἢ Πλάτων περὶ ἰδεῶν δέξαντας*, vt ipſe teſtatur de libris propriis tom. IV. pag. 368. Ceterum fallitur *Menagius*, ad *Laert.* III. 58. adfirmans, Marinum putaſſe hunc dialogum inſcribendum *περὶ Θεῶν*, non *περὶ εἰδῶν*. Potius ſenſus eſt, Marinum aduerſus Procli ſententiam contendiſſe, quod Platonis Parmenides non ſit interpretandus *περὶ Θεῶν*, ſed *περὶ εἰδῶν*. Ita Suidas et Photius. *Scipionis Agnelli* diſceptationes de ideis, in tres libros diſtributae, viderunt lucem Venetiis 1615. 4. Conſule etiam, ſi placet, quae de ideis ex Platonis mente diſputat *Syrianus* ad Metaph. XII. *Seneca* Epiſt. 58. et 65. *Fabric.*

[Parmenidem Platonic. *italice* vertit et illuſtrauit, praemiſitque diſſ. *Antonius Contius*, abbas, patricius Venetus, 1743. 4. (conſ. Journ. des Sçavans Ian. 1750. tom. 150. et *de Windheim* Göttingiſche philoſoph. Bibliothek vol. III. part. VI. pag. 523 ſqq.) Exiſtimat Contius, Parmenidem aequalem fuiſſe Socratis, Metaphyſicam Platonis a philoſophia pythagorica non fuiſſe diuerſam, agit de ſtilo Platonis, de ſententia illius de deo et materia, metaphyſicam Platonis ab Ariſtotelica verbis, non re, fuiſſe aliam, et perſequitur argumentum dialogi etc. Sed eum aeque ac Serranum, quod ad intelligentiam Procli adtinet, reprehendit et excerpta ex Parmenide dedit *Iac. Stellinus*, philoſophus Patauinus, (mortuus 1770. aetat. 71.) in Operibus variis, italice ſcriptis et ab Antonio Euangel. curatis vol. V. Patau. 1783. Meliora tamen dedit *Tiedemannus* in noua bibl. philol. et critica Gotting. vol. I. faſc. II. p. 246 ſqq. et in argumentis Platonis p. 339 — 356. Idem *Stellini* ibid. tom. IV. pag. 124 — 143. reliquerat lucubrationum ethicarum librum ſingularem de ſcopo et ordine dialogi Platonici, *Lyſis*, a Serrano male intellecti, et p. 193. dialogi, *Philebus*. *Harl.*]

X) ΦΙ'ΛΗ-

zz) Cl. M. *Nürnberger* de cod. Veneto haec ad me fere ſcripſit: Proclum in hoc commentario eumdem eſſe, qui eſt in reliquis ſuis in Platonem commentariis, i. e. parum reſpicere ad hiſtoriam philoſophiae, et Platonem, vbi tantummodo fieri poſſit, myſtica ratione explicare: dialogum hunc ab eo referri ad dogmaticos in eoque, illius mente, explicari Platonis ſententiam de ſummo bono, de deo. Illum codicem iam adhibuit *Io. Gul. Thomſon* in ſua illius dialogi editione, Oxon. 1728. At, indice Nurnbergero, Thomſonus non obſeruauit ex codice, alteram dialogorum inſcriptionem non profectam eſſe a Platone ipſo, quum Proclus diſerte adnotaſſet, veteres quoque inſcripſiſſe *περὶ ἰδεῶν*, ex quo patere concludit Nürnberger, inſcriptionem libri non habere ipſum Platonem auctorem. Aliquoties in codd. bibl. Ambroſ. Mediolan. teſte *Montfaucon.* apud Fiſcher. pag. 181 ſq. De cod. Vindobon. Procli et Damaſcii in Parmenidem et de verſione Procli commentariorum lat. vel potius epitome illorum ab *Ant. Herm. Gogaua*, Grauienſi, facta, vid. *Lambecium* et *Kollar.* comm. de bibl. Vindob. VII. cap. 18. pag. 88 ſqq. *Fabric.* in vol. VIII. p. 530. *Harl.*

aaa) Exſtat Procli comment. ſcriptus in bibl. Laur. Medic. Flor. Cat. III. p. 251. Ven. D. Marci cod. CXCI. in biblioth. Athenaei reg. Taurin. cod. CXXXI. vid. Catal. huius bibl. tom. I. pag. 230. in bibl. Scorialenſi, vid. *Plüer* itiner. hiſpan. p. 187. in bibl. Bodleiana vid. Catal. MSS. codd. Angliae, tom. I. pag. 132. nr. MMDXXXIII. Particulas ex Procli comment. dedit *Ruhnken.* ad Xen. M. Soc. III. p. 220. et in diſſ. de Longino §. 6. p. 16. Toupii edit. Longini praefixa. *Damaſcii* comment. exſtat mstus in biblioth. *Veneta* D. Marci, in codd. CCXLV. CCXLVI. teſte catal. in bibl. *Bauarica* et *Matrit.* teſte Iriart. in catal. p. 328 ſq. vbi de *Damaſcii* libris agitur: item in bibl. Scorial. olim in bibl. Didaci Hurtadi Mendozae, teſte Gesner. in bibl. adde I. M. Gesner. inter fragm. Orphei pag. 406 ſq. *Harl.*

X) ΦΙ'ΛΗΒΟΣ ἢ περὶ ἡδονῆς, ἠθικός. *De Voluptate*, quod nec in illa bonum hominis conſiſtat, nec in φρονήσει, ſed in vtriusque communicatione cum ſummo bono, deo. Schol. ineditum gr. in Philebum laudat *Allatius* cap. 10. de menſura temporum p. 100.

Galeni liber περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων, tum *Eubuli* et *Procli* commentarius intercidit, nec minus *Marini* ab auctore ipſo flammis traditus. Exſtat *Olympiodori* commentarius MS. cat. MSS. graec. Seguierii, pag. 16. *Fabric.* Vindobon in bibl. Caeſarea, teſte *Lambecio* VII. cod. XX, 3. pag. 115. ſunt eclogae ſcholiorum in Philebum ex ore Olympiodori exceptorum. Bononiae in bibl. S. Saluatoris fuerunt *Olympiodori* comm. graeca in Phaedonem et Philebum, et Theonis mathematica Platonis. vid. *Conr. Geſneri* biblioth. v. Olympiodor. p. 641. 786. edit. Friſii. in bibl. Scorial. teſte Plüer in itiner. Hiſpan. p. 187. Saepius in bibl. regia Pariſ. ſecundum Catalog. cod. MDCCCCXXII. MDCCCCXXIII. MDCCCCXXIV. MDCCCCLXXVIII. p. 407. et 428. cod. MMXV. p. 432. — in bibl. Auguſt. Vindelic. Reiſer in catal. p. 82. p. 88. in quorum poſteriore codice ſunt breuia in plures dialogos ſcholia, quorum partem, editione dignam, vulgauit Fiſcherus in ſuis Platonis dialogis. — In Platonis Alcibiadem, Phaedonem, Philebum et Gorgiam comment. *Olympiodori* fuerunt in bibl. *Neſteri*, archiatri Saxon. vid. *Thom. Reineſii* Epp. ad Neſteros, patrem et fil. ep. 10. p. 19. fragmenta tria dedit Gesnerus inter fragmenta Orphei p. 410. Serranum, qui conſilium dialogi haud recte percepit, *Stellini* in Opp. vol. V. correxit. *Harl.*

XI) ΣΥΜΠΟ'ΣΙΟΝ, ἢ περὶ ἔρωτος, ἠθικός. *Conuiuium* ſiue *de Amore.* Ita vulgo hic dialogus inſcribitur, tum in editionibus, tum apud Laertium, licet verum titulum Platonici ſympoſii eſſe περὶ ἀγαθοῦ, *de bono*, contendat *Lambecius* lib. VII. de Bibl. Vindob. p. 2. Sane de Amoris laude tota eſt diſputatio, qui p. 329. definitur ὁ ἔρως τοῦ τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ εἶναι ἀεί· *adpetitio, qua bonum ſibi ſemper eſſe cupit* bbb). *Athenaeus* lib. I. Dipnoſophiſt. obſeruauit numerum conuiuarum duodetriginta. Plures Anachroniſmos [?] in conuiuio Platonis notauit *Ariſtides* Oratione II. Platonica tom. III. p. 475. 476. or. III. pag. 551. et *Athenaeus* ccc) V. p. 187. 192. 216 ſq. Confer *Caſaubonum* ad Athen. V. 18. Ariſtophanem in eo comice ſuggillatum, atque adeo ſui in Comoedia profectus ſpecimen editum a Platone, tradit Olympiodorus in vita ipſius p. 585. *Diophanis* defenſio pro Alcibiade, in Platonis Sympoſio pag. 333 ſq. Socrati ſe proſtituere volente, memoratur a *Porphyrio* in Plotini vita cap. 15. qui illam adplaudente Plotino confutauit. Ceterum apud antiquos vulgati moris fuiſſe, in conuiuiis eruditas ventilare quaeſtiones, antequam pſaltriarum, cithariſtriarum et ſaltatricum vſus in illis obtineret, notatum poſt alios *Apoſtolio* VIII. 3. Prouerb. Platonis ſympoſium imitatus *Methodius* in Conuiuio virginum. Platonico Xenophonteum praefert *Philo* lib. de Therapeutis p. 694. de Platonico vide et Origenem praef. in Canticum Canticor. *Franciſci Catanei Diacetti* ſenioris, qui ann. 1522. Florentiae in patria ſua aetat. 55. obiit, enarratio in Platonis Sympoſium prodiit Baſil. fol. cum libris III. de pulcro, libris III. de amore platonico, aliisque

bbb) De argumento, conſilio et ratione dialogi vid. cenſorem editionis Fiſcherianae in bibl. critica, vol. I. Amſtelod. 1779. p. 34 ſqq. *Meinerſ.* in vermiſchten philoſoph. Schriften tom. I. pag. 90. *F. A. Wolf.* in prolegom. ad ſuam editionem, et editorem Bipontin. Opp. Plat. vol. X. in notit. literar. pag. IV. *Harl.*

ccc) Quem Platoni infenſiorem eſſe, Caſaubon. ibi pag. 187. adnotauit in margine. *Heum.*

aliisque ſcriptis, quibus Platonis Theagenem, Ariſtotelisque phyſica et politica illuſtrat. Latine vertit Sympoſium Platonis cum Sympoſio Xenophontis *Ianus Cornarius* Baſil. 1548. 8. [Anno 1561. filius eius poſt obitum patris totum Platonem Cornarii cum eclogis eulgauit.] Gallice, additis etiam tribus libris commentariorum, * Lud. Regius* Pariſ. 1569. (1559.) 4. [conſ. *Gedoyn* in Hiſt. acad. reg. Pariſ. Inſcr. tom. II. verſ. Gottſched. pag. 65 ſqq. Priora capita Sympoſii pulere vertit *Io. Racine*, quae in eius Operum Pariſ. 1768. 8. ſub finem tom. V. leguntur. Racinius hanc opellam ſuſceperat in gratiam feminae humanitatis antiquae ſtudio aeque vt natalium ſplendore illuſtris, Mariae Magdalenae de Rochechouart, filiae Gabr. Rochechouartii, ducis de Mortemar; quae ipſa dein verſionem, a Racinio inchoatam, ad finem cap. XXIX. vsque pari felicitate perduxit. Itaque *Racinio-Rochechouartiana* haec verſio inſerta legitur in bibl. vett. philoſpph. gallice ſcripta, Pariſ. 1771. 8. tom. V. p. 519. *Anglice* Floyer *Sydenhamus* cum textu gr. et notis vberioribus Londini 1761. et cum Synopſi Platonis, Ione et Hippia vtroque 1767. I. vol. dial. Platonis. vid. infra de verſionibus. *Germanice I. G. Schultheſſ.* Turici 1782. mai. 8. conſ. editorum Bipontin. notitia, vol. X. Opp. pag. V. Huc quoque pertinent, a *Paiton.* in bibl. degli autori — volgarizzati tom. III. p. 114 ſqq. vberius deſcripti, addita antiquiorum edd. notitia, *Il Commento di Marſilio Ficino ſopra il Convito di Platone. Et eſſo Convito. Tradotti in lingua Toſcana per Hercole Barbaroſſa da Terni.* Venet. 1544. 8. et *Il Convito di Platone e Lezioni ſopra la definizione d' Amore di Girolamo Sorboli da Bagnacavallo* Teologo e Medico Fiſico di Breſcello. Modenae 1590. 4. — *Mich. Angeli Andreoli*, medici, in Galleria di Minerua tom. VI. p. 217 ſqq. — Gallice vertit Mathur. Heretus, medicus Pariſienſ. Paris 1556. 4. Guido Fabric. Boderianus, ibid. 1578. Gandouin. ibid. 1732. 12. *Harl.*] *Iohannis Pici* Mirandulani in Platonis Conuiuium, ſiue potius in *Hieronymi Beniuieni* carmen de amore, ad Platonis mentem compoſitum, libri III. hetruſca lingua ſcripti leguntur inter *Pici* opera. [quos a *Stanleio* anglice verſos, *Olearius* latine reddidit in Hiſtor. philoſ. p. 357—380.]

XII) ΦΑΙΔΡΟΣ, ἢ περὶ τȣ̃ καλȣ̃, Ἠθικός. *De pulcro falſo ac vero*, eiusque amore, contra Lyſiam. [*Cicero* eius meminit de Orat. I. 7. Tuſcul. I. 22. vbi vid. Dauiſ. de diuinat. I. 37. cum nota Dauiſ. in Orat. cap. 4. 12. et 13. vbi extrema verba Socratis, in Phaedro loquentis, latine exprimit, et de optimo gen. or. cap. V. ſect. 17.] Vide *Laertium* III. 25. qui ſect. 38. ex Ariſtoxeno refert, hunc primum fuiſſe ex iis, quos Plato ſcripſit; habere enim quaeſtionem in illo propoſitam nonnihil μειρακιῶδες, ſiue iuuenile. Eodem in loco *Dicaearchus* dicitur ſcribendi characterem in praeſenti dialogo ὡς φορτικὸν ſiue vehementiorem reprehendiſſe, ſiquidem, vt Olympiodorus auctor eſt, totus ſpirat dithyrambum. Ita enim in Platonis vita: Ὅτι τȣ̀ς Διθυράμβȣς ὁ Πλάτων ἤσκητο, δῆλον ἐκ τȣ̃ Φαίδρȣ τȣ̃ διαλόγȣ πάνυ πνέοντος τȣ̃ διθυραμβώδȣς χαρακτῆρος, ἅτε τȣ̃ Πλάτωνος τȣ̃τον πρῶτον γράψαντος διάλογον, ὡς λέγεται. Nonnullas etiam deſcriptiones, Iliſſi, viticisque et graminei ſtrati, vt alienas et ſuperuacuas culpat Plutarchus in Erotico. Vtrum Dicaearchus librum ſcripſerit Φαίδρȣ περισσὰ, in quo ſuperflua et φορτικὰ Phaedri notauerit Platonici, vt coniiciebat *Simeo Boſius* ad Ciceronis XIII. 39. ad Atticum, [vbi vero vid. notas varior.] et *Menagius* p. 152. ad Laertium, valde incertum eſſe arbitror, et *Reineſius* III. 3. Var. Lect. putauit, a Tullio potius reſpici Phaedri Epicurei librum περὶ Θεῶν, qui Phaedrus memoratur apud eumdem Cic. ad Diu. XIII. 3. Philipp. V. 5. de Legib. I. 20. de Fin. V. 1. Porro *Athenaeo* iudice lib. XI. p. 505. Phaedrus Socratis aetate viuus eſſe non potuit, ne dum ab illo amari; ſed

eiusmodi anachroniſmos iam plures in Platone obſeruatos annotaui. Alii quaedam in Phaedro minus caſte ac pudice dicta carpere non dubitauerunt, e quibus illuſtris *Nicolſonus* in collatione cum Deiſta, anglice edita, part. II. p. 44. *A man finds there* (in the Phaedrus of Platon) *ſo much of the ἐρῶν and the ἐρώμενος, with ſuch odd allnſions tho that execrable vice, that one had need of a very vertuous thougths and a very charitable* [?] *mind to allegorize all the ſtrange metaphors of that diſcourſe into a chaſt meaning.* Phaedri amores, Platoni obiectos, notat etiam *Laertius* III. 29. et 31. *Lud. Caſteluetrii* animaduerſion. in quaedam loca p. 307—314. in Opuſculis variis criticis Lugduni 1724. 4. Phaedrum, tamquam exemplar dialecticae Platonicae nobiliſſimum edidit *David. Chytraeus* Roſtoch. 1572. dicatumque Fabricio publicis lectionibus fuit interpretatus. vid. Chytraei Epiſtolas p. 138. — *Scipionis Maffei* 100 concluſione amoroſe, *Torquati Taſſi* 50 concluſione amoroſe, cum Vitalis Zuccoli Commentar.

Procli commentarius in Phaedrum, cuius meminit V. in Timaeum p. 329. intercidit.

Hermiae, ſiue Hermeae Ammonii Commentariorum libri III. MSti exſtant in variis Bibliothecis, [nempe in bibl. Vaticana et S. Auguſtini, *Romae*. vid. Conr. Gesneri Bibl. p. 183. 340. edit. Friſii. Medic. Laurent. vid. Bandini Catal. tom. III. plut. 86. cod. IV. pag. 290. — Florent. in bibl. Benedictin. Montfauc. Bibl. bibliothec. MSS. tom. I. p. 415. A. — in bibl. *Veneta* D. Marci, cum Procli comm. in Parmenidem, teſte catal. p. 311. (ex hoc codice Hermiae commentarium doctum et ad cognoſcendam Plat. philoſophiam commentario Procli vtiliorem editurus eſt cl. *Siebenkees*, Prof. philoſ. Altdorfinus:) in bibl. S. Io. de Carbonaria Auguſtinianor. *Neapoli*, vid. *Montfaucon.* Diar. ital. pag. 310. Huius autem bibliothecae hiſtoriam, vt ait cl. *Villoiſon.* in Anecd. gr. tom. II. p. 251. not. eiusque codicum graec. recenſionem, *Hermiae in Platonis Phaedrum* commentario graeco a ſe cum ſua verſione et notis, cumque noua ipſiusmet Phaedri verſione mox edendo praemittet *Boffius*, nouae neapolitanae academiae ſocius. — *Hermiae* Scholia in Phaedrum et *Procli* comm. in Parmenidem in bibl. athenaei Taurinenſis, cod. CXXXI. vid. Catal. codd. tom. I. pag. 230. — In bibl. Scorial. vid. Alex. Baruoetii catal. MSS. illius bibl. apud *Maderum* de biblioth. pag. 143. edit. II. et *Pluer.* itiner. hiſp. pag. 172. — In bibliotheca regia *Pariſina*, *Hermiae*, Olympiodori, Porphyrii, Procli Diadochi, (*Montfauc.* Bibl. bibl. msst. tom. II. p. 955. D.) *Hermiae* comm. libri III. quater, in Catal. MSSt. cod. MDCCCXXV. MDCCCXXVI. MDCCCXXVII. tom. II. p. 408. et cod. MDCCCCXLIII. pag. 423. — In bibl. Iſ. Voſſii, nunc publ. *Leidenſi*, vid. Catal. bibl. Lugd. p. 391. nr. 7. *Ruhnken.* ad Timaei Lex. Plat. p. 108. edit. II. et alibi, *Goenſ.* ad Porphyrii antr. nymph. pag. 94. 101. 108. — In bibl. *Vindobon.* vid. *Lambec.* Comm. de bibl. illa lib. VII. p. 122. p. 90. et *Neſſel.* Catal. part. IV. p. 554. C. — In bibl. *Auguſt. Vindelic.* teſte Reiſero, in catal. pag. 82. et p. 88. Scholia breuia in hunc et alios dialogos, quae vulgare coepit cl. Fiſcher. in editt. ſuis: in bibl. *Hamburg.* vid. *Müller.* ad Plat. Ion. pag. 47. in bibl. Bauar. cod. CLXIV. *Harl.*] Locum ex illis profert *Allatius* cap. 8. vitae Homeri, et alibi: [it. *Ruhnken.* ad Timaei Lex. ſaepius: *Valcken.* Diatr. de deperd. trag. ad Eurip. Hippol. p. 157. B. C. *Müller.* ad Plat. Ion. p. 47 ſq. qui locum ex cod. Hamburg. adfert, emendat et illuſtrat. *Harl.*] Rhetorica praecepta et de Rhetoribus antiquis iudicium ex Phaedro Platonis excerpſit et latine retulit *Beſſarion* lib. I. in calumniatorem Platonis cap. 4. Platonicam de amore honeſto doctrinam illuſtrat praeter alios *Leo Hebraeus* tribus dialogis, [tom. I. ſcript. art. Cabbal. ex bibl. Io. Piſtorii. Baſil. 1587. fol.] qui ex Italico in alias quoque linguas tranſlati leguntur, vt latinam,

nam, tum gallicam a Dionyſio Sylveſtro. Lugd. 1551. 8. etc. [*Il Fedro* — tradotto in lingua Toſcana per *Felice Figliucci Seneſe*. Rom. 1544. 8. vid. *Paitoni* Bibliotheca etc. tom. III. pag. 116.]

TETRALOGIA IV.

XIII) ΆΛΚΙΒΙΆΔΗΣ *α´* ſiue *Ἀλκιβιάδης ὁ μείζων, ἢ περὶ Φύσεως ἀνθρώπȣ, de natura hominis*, *Μαιευτικός*. Non hunc, ſed Timaeum reſpicit Meletius, quum in libro eiusdem argumenti Socratis librum *περὶ Φύσεως ἀνθρώπȣ* videtur memorare: *Σωκράτης δὲ ἐτυμολογίας μᾶλλον μορίων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ Φύσεως συντάγματι αὐτȣ̃ ὡς Γραμματικὸς, ἢ Φιλόσοφος συνετάξατο.* In hoc autem dialogo Socrates Alcibiadi pudorem imponit, quod ignorans ſe ipſum, et a ſapientia regendi homines alienus, audeat cupiatque rempubl. capeſſere; deinde docet, animum hominis eſſe hominem, corpus inſtrumentum animi. Conf. *Simplicium* praef. ad Enchiridion Epicteti p. 5. et *Iamblichi* protrepticum ſect. 41 ſqq. Ex hoc dialogo expreſſam *Perſii* ſatir. IV. obſeruat Politian. miſcell. cap. 4.

Ex *Procli* commentario, qui deſinit in verbis Platonis p. 219 ſq. edit. Baſil. *ȣ̓δὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθόσον καλὸν, κακὸν, ȣ̓δὲ τῶν αἰσχρῶν καθόσον αἰσχρὸν, ἀγαθὸν*, et graece adhuc ineditus occurrit in variis bibliothecis, [quondam in bibl. Palatina, vid. Sylburg. catal. in monumentis piet. et litt. pag. 28. nr. 63. adhuc in bibl. Medic. *Flor. Veneta* D. Marci ter, *Eſtor.* in Hiſpaniis: *Pariſ.* biblioth. regia, ac bibl. Coislin. *Oxonii* in bibl. coll. corpor. Chriſti, in *Vindobon.* Caeſar. *Monaco*-Bauar., in *Bodleiana*, *Leidenſi* etc. vid. *Fiſcher.*] fragmenta latine vulgauit Marſilius Ficinus.

Olympiodori commentarius MS. citatur non vno loco a *Rigaltio* ad Onoſandrum et a *Sam. Petito* IV. 2. Miſc. vbi ex eo profert locum, quo Alcibiadem primum omnibus reliquis Platonis ſcriptis praemittendum contendit [ddd]). Vterque, Proclus et Olympiodorus, e legato Holſteniano exſtat manu exaratus in Bibliotheca *Hamburg.* Iohannea. Vterque *Iamblichi* etiam commentarium laudat; Olympiodorus praeterea *Damaſcii et Harpocrationis*, [item *Democriti;* vid. locum in *Ruhnkenii* diſſ. de Longino §. 4. ac *Fabric.* infra, de Proclo, lib. V. cap. 26. §. 15. (vbi de Procli comment. eſt copioſior,) tom. VIII. p. 525. colligit, auctorem videri iuniorem quemdam, et diuerſum ab Olympiodoro, Procli praeceptore, quod ipſi veriſimilius eſt, quam quod Lambec. comm. lib. VII. p. 51 ſq. (111. edit. Kollarii) comminiſcitur, praelectiones iſtas Olympiodori eſſe a iuniore quodam interpolatas. *Harl.*] At *Ioh. Baptiſtae Camotii* ineditum commentarium habuit Naudaeus, teſte Labbeo Bibl. nou. MSS. pag. 233. Gallice Alcibiadem priorem vertit *Tan. Faber* [eee]) et notis illuſtrauit ann. 1666. Salmur. et *Andreas Dacerius* ann. 1699. 12. Pariſ. [[?] *Fabric.* ex gallico interprete inepte tranſtulit in linguam german. anonymus quidam Glogau. et Lipſ. 1755. 8. melius Gedicke. conf. infra in notitia verſionum. — *Proclus* in Platonis Alcibiadem, latine. Venet. 1503. fol. Particulas gr. Procli comment. euulgarunt *Rich. Bentlei* in ep. ad Millium pag. 3 ſq. edit. Oxon. *Fabric.* ad Sext. Empir. p. 397. *Geſner.* in Fragm. Orphei p. 407 ſq. Ex *Olympiodori* comm. dederunt excerpta *Ruhnken.* ad Timaei Lex. aliquoties et in diſput. de Longino §. 4. *Fabric.* ad Sext.

L 2 Empir.

ddd) Conf. *Lambec.* de B. Vindob. VII. p. 111 ſqq. *Harl.*

eee) Vid. Journ. de Sav. 1666. 4. pag. 83.

Digitized by Google

Empir. l. c. *Caſaubon.* ad Perſium p. 429. *Hemſterhuſ.* ad Lucian. tom. I. p. 133. *Pierſon.* ad Moerin pag. 60. *Keuchen.* ad Sammonic. p. 222. *Valcken.* not. ad Eurip. Hippolyt. v. 380. p. 205. C. cum correctione. — Germanice verterunt Müller ac Gedicke; anglice Sydenham in vol. II. *Harl.*

XIV) ἈΛΚΙΒΙΑ´ΔΗΣ β′, ἢ περὶ προσευχῆς, μαιευτικός. *De voto ſiue precibus ad Deum*, quod plerique neſciant, quid orent [fff]), atque imprecentur ſibi mala imprudentes, vnde vehementer probat verſus poetae, qui exſtant et in Anthologia lib. I. cap. 31.

> Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλὰ καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις
> Ἄμμι δίδε, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπάλεξον.
>
> *Da bona, ſiue rogere Deus, ſeu nulla rogere:*
> *At mala, quantumuis poſcentibus, vsque negato.*

Non minus laudat Lacedaemoniorum formulam; τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τὰς Θεὰς διδόναι αὐτοῖς, *vt honeſta ſibi ac bona largirentur Dii.* Neque vero Deum in precibus reſpicere pompam et munera, ſed animum iuſtum purumque ſceleris. Sub extremum dialogi Socrates ait, exſpectandum, donec mittatur a deo, qui recte ad deum et homines ſeſe gerere doceat.

A nonnullis *Xenophonti* eſſe tributum hunc dialogum, ex *Athenaei* XI. p. 506. teſtatur *Muretus* Orat. 6. [vid. *Placcium* de Anonym. 511.] *Antiſtheni* quoque ſuppoſitus dialogus quidam Alcibiades fuit a *Paſiphonte* Eretrico, vt eſt apud *Laertium* II. 61. vbi et inter *Aeſchinis* dialogos Alcibiades recenſetur, ex quo locum adfert Ariſtides Orat. I. Platonica p. 35. Inter *Euclidis* quoque Megarici dialogos *Alcibiades* fuit, vt teſtatur *Laertius* II. 108. Ceterum vtrumque Alcibiadem ſine controuerſia Platoni tribuit *Laertius* III. 51. et 59. e Thraſyllo. Gallice et hunc vertit *Andr. Dacerius. Fabric.* *Germanice* Müller et Gedicke; quaedam loca *Goldhagenius* in Anthol. vol. II. liberius anonymus quidam in Muſeo german. menſ. Mart. 1778. *Latine* verſum a *Petreio Tiara* in eius ſcriptis ſuperfuiſſe, prodit *Melch. Adami* in vitis philoſ. pag. 158. — *Plat.* dialogi duo Alcibiad. ſecundus et Axiochus. Interprete *Ioan. Sambuco.* Viennae. 1558. 4. (conſ. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte, pag. 554 ſq.) *Io. Chriſtoph. Gottleber* ſcripſit III. progr. ſ. ſpecimina obſeruationum in Alcibiadem II. Annaemonti 1767. et 1768. et iunctim in: Animaduerſſ. ad Platonis Phaedonem et Alcibiadem ſecundum, cum excurſ. in Phaedonem, Lipſiae 1771. 8. idem progr. de Archelao, Macedonum rege, e Platonis Gorgia et Alcibiade II. Annaemont. 1771. 4. *Harl.* Vernaculo ſermone adnotationes in eum compoſuit et edidit cum dialogo Io. Henr. Köppen, Brunou. 1786. 8.

XV) ἽΠΠΑΡΧΟΣ ἢ φιλοκερδὴς *de lucri cupiditate* ἠθικός. Male editiones quaedam περὶ φιλοκερδοῦς. Ex hoc dialogo quum nonnulla adtuliſſet *Aelianus* VIII. 2. Var. Hiſt. ſubiungit: λέγει δὲ Πλάτων ταῦτα, εἰ δὴ ὁ Ἵππαρχος Πλάτωνός ἐστι τῷ ὄντι. Ita legendum recte monuit Gesnerus et ad Phaedrum p. 10. Tan. Faber, adſentientibus Schefero, Kuhnio, et Perizonio, licet editi et manu exarati codices miro conſenſu addant, ſed inepte profecto, vocabulum μαθητής. Docet in hoc dialogo Socrates lucripetam quemlibet lucro, velut bono alicui, inhiare; ſed illud demum laudandum eſſe lucri ſtudium, quod non falſam

fff) Conf. *Valer. Maxim.* VII. 2. extern. I. *Perſium* ſat. X. le Spectateur tom. II. diſſ. 70. *Benedicti Auerani* diſſ. XL. in anthol. pag. 105 ſq. tom. I.

Digitized by Google

ſam lucri ſpeciem captet et adpetat; ſed eiusmodi lucrum proſequatur, quod vere ſit vtile ad finem et ſummum boni conſequendum. Hipparchus, iuuenis Athenienſis, qui cum Socrate colloquens hic inducitur, diuerſus eſt ab Hipparcho, Piſiſtrati F. de cuius ſtudiis literarum et caede per Harmodium et Ariſtogitonem, Olymp. LXVI. 4. perpetrata adſperguntur hic quaedam, alibi non obuia. *Gallice* Hipparchum Platonis et Axiochum vertit *Steph. Doletus* Lugd. 1544. 12. qui totum Platonem lingua illa reddere inſtituit, vt teſtatur Franc. a Cruce Cenomana pag. 77. Bibl. Gallicae.

XVI) ἈΝΤΕΡΑΣΤΑῚ (Ita *Laert.* III. 4. vbi vid. Menag. pro quo in vulgatis ἐρασταὶ et in ipſo dialogo) ἢ περὶ φιλοσοφίας, ἠθικός [ggg]). *De Philoſophia*, quod [?] non ſit proletaria cognitio variarum artium, aduerſus neſcio quem, qui in hanc ſententiam acceperat illud Solonis:

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Commendat Socrates inter alia inſcriptionem Delphicam, quae praecipiebat *σωφροσύνην ἀσκεῖν καὶ δικαιοσύνην*.

Gallice vertit *Andreas Dacerius. Fabric.* Ficini verſio latina huius dialogi ſeorſum recuſa eſt Viennae per Hier. Vietorem. ſ. a. in 4. v. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte pag. 321. *Harl.*

TETRALOGIA V.

XVII) ΘΕΑΓΗΣ [hhh]), *ἢ περὶ σοφίας, μαιευτικός. De Sapientia*, cuius ſtudioſus Theages, Demodici F. Socrati in diſciplinam dari ſe cupit, et a Socrate conuincitur, quid ſapientia ſit, ignorare, neque ſapientiam doceri a ſe, niſi daemonio ſuffragante, poſſe. Inter Plutarchi ſcripta, n. 68. Lamprias refert, ὑπὲρ τοῦ Πλάτωνος Θεάγους. ita enim legendum.

Gallice vertit *Andreas Dacerius. Fabric.* Theagen imitatus eſt *I. Mart. Wieland* vol. I. ſcriptorum proſaicorum. *Harl.*

XVIII) ΧΑΡΜΙΔΗΣ, *ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός.* Peramoenus, qui poſt pugnam ad Potidaeam, quam Philippus cepit Olymp. CVI. 1. habitus fingitur cum Charmide adoleſcente et Critia, *de temperantiae natura et definitione.*

Latine vertit praeter Ficinum, Cornarium, Serranum, *Angelus Politianus.* [Baſil. 1553. inter opera Politiani nr. 7.]

XIX) ΛΑΧΗΣ, *ἢ περὶ ἀνδρείας, de Fortitudine, μαιευτικός.* [Nomen habet a Lachete, Athenienſium praetore, quem memorat *Cicero* de diuinat. I. cap. 54.] Diſputat, armorum diſciplinam gladiatoriam iuuenibus honeſtis eſſe parum dignam, deinde disquirit de fortitudine, quid ſit, vel potius, quid non ſit, eamque a ſapientia et virtute non eſſe aliam.

Gallice vertit *Andreas Dacerius.*

 XX) ΑΥ-

ggg) Conf. doctam *Aug. Magni Kraftii* commentat. de notione philoſophiae in Platonis Ἐρασταῖς obuia. Lipſiae, 1786. 8. *Harl.*

hhh) De Theage vid. *Aelian.* IV. 15. *Heum.*

XX) ΛΥ'ΣΙΣ, ἢ περὶ Φιλίας. [περὶ Φιλοσοφίας in cod. Bauar.] *De Amicitia*, μαιευτικός. Hunc dialogum quum recitari audiſſet Socrates, adeoque illo adhuc ſuperſtite (ante Olymp. XCV. 1.) editum, exclamaſſe fertur: pro Dii immortales! quam multa de me mentitur adoleſcens. *Laert.* III. 35. Hieronymus I. in Iouinianum: *tota amoris inſectatio apud Platonem expoſita eſt, et omnia eius incommoda Lyſis*, (male *Lyſias* in edit. Francoſ. tom. II. pag. 38.) *explicat, quod non iudicio, ſed furore ducatur, et maxime virorum pulchritudini grauiſſimus cuſtos accubet.* Hinc Iulius Caeſar Scaliger pag. 13. Poem.

Vix vnum verbum multis ex millibus aiunt
Quae poſuit (Plato) de Socraticis exiſſe fauiſſis.

Ceterum in hoc dialogo docet Plato, Deum ipſum eſſe verae amicitiae conciliatorem, neque illam reperiri, niſi inter bonos, in quibus ſolis intercedit ſimilitudo. *Gallice* Lyſidem Platonis cum Ciceronis Laelio et Luciani Toxari edidit *Blaſius de Vigenere* Pariſ. 1579. 4. Ante Vigenerium verterat gallice *Bonauentura des Periers (Pererius)*, inter cuius opuſcula legitur Lugd. 1544. 8. *Fabric.* Conſilium huius dialogi melius, quam Serranus, perſpexit atque expoſuit *Iac. Stellini* Opp. tom. IV. lucubratt. ethicar. Patauii 1779. 4. p. 124 — 143. *Harl.*

TETRALOGIA VI.

XXI) 'ΕΥΘΗ'ΔΗΜΟΣ, ἢ ἐριστικὸς, *contentioſus*, ἀνατρεπτικός. In [illegible] hoc dialogo Socrates Euthydemum et fratrem huius, aetate prouectiorem, Dionyſodorum, patria Chios, domicilio Thurios, pollicitos docere virtutem, tantummodo ſophiſticis interrogatiunculis auditores ſuos ludere ac ſuſpendere notat. Docet idem, bonum eſſe non diuitias, libertatem, eruditionem, honores, potentiam, quin imo ne immortalitatem quidem, ſed ſapientiam recte his vtendi. Hanc eſſe τέχνην βασιλικήν. *Gallice* vertit Franc. Maucroix 1685.

XXII) ΠΡΩΤΑΓΟ'ΡΑΣ, ἢ Σοφισαὶ, ἐνδεικτικός. Laudatur *Gellio* V. 3. In hoc dialogo Paralus et Xanthippus, quibus Pericles pater fuit, cum Protagora diſſerunt, ſecundo aduentu Athenis morante Olymp. XC. 1. quos multo ante infamis illa peſtilentia Athenis abſumſerat, vt notatum *Macrobio* lib. I. Saturnal. cap. 1. et *Athenaeo* lib. XI. p. 505. vbi refert, Protagoram, lecto hoc dialogo, dixiſſe, Platonem optime nouiſſe ἰαμβίζειν, h. e. *criminari.* Nimirum Plato Protagorae, Sophiſtae characterem perſtringit τὴν ἰδέαν αὐτȣ̃ μακρῷ μύθῳ χαρακτηρίσας, vt eſt apud *Philoſtrat.* VIII. 10. cuius verba recte interpretatur Petr. Weſſeling. II. 25. var. obſeruatt. p. 257. Aliis obiectionibus *Athenaei* lib. V. p. 218. quas probat *Caſaubonus* V. 18. p. 386. reſpondere conatur *Andreas Dacerius*, qui Protagoram gallice tranſtulit. Inducitur autem Protagoras, Abderites, Sophiſta celeber, (de quo vid. *Gell.* V. 3.) promittens, Hippocratem, Apollodori F. qui ei ſe in diſciplinam dare volebat, artem ciuilem docturum; ſed Socrates negat, poſſe doceri virtutem, Θεόσδοτον boni ac verae voluptatis ſcientiam, cuius vnius defectu peccant, quiqui peccant. Eleganter quoque explicatur dictum Simonidis, ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπὸν, minusque probabile dictum Pittaci, χαλεπὸν, ἐσθλὸν ἔμμεναι. *Fabric.* Conf. *Georgii Fried. Richteri* Prof. phil. progr. de loco Platonis in Protagora, cur voluptates quaedam malae ſint. Lipſiae 1742. 4. *Harl.*

Latina *Ciceronis* verſio, cuius ſaepe meminit Priſcianus et Hieronymus, periit. Inter Critonis quoque Dialogos Protagoras fuit, teſte *Laertio*, II. 121. et inter Heraclidis Pontici

ſcripta

Digitized by Google

ſcripta *περὶ τοῦ ῥητορεύειν ἢ Πρωταγόρας.* id. V. 88. Lamprias inter ſcripta Plutarchi refert nr. 148. *Πρωταγόρα περὶ τῶν πρώτων.* adde *Lud. Caſteluetrii* animaduerſſ. pag. 238 — 272. opuſc. var. critic. Lugd. 1724. 4. Italice.

XXIII) ΓΟΡΓΊΑΣ *ἢ περὶ Ῥητορικῆς, de Rhetorica, ἀνατρεπτικός.* In hoc dialogo Socrates cum Gorgia et Polo, rhetoribus, diſputans, poſtquam contendiſſet, rhetoricam nihil aliud eſſe, quam artem perſuadendi in foro, ceterisque coetibus, non docendo accurate rei naturam, ſed fidem qualemcunque faciendo oratione, *δημιουργὸν πειστικῆς,* (ita pro *πιστευτικῆς* legit *Sextus* 2. contra Mathemat. pag. 64.) *ἀλλ᾽ οὐ διδασκαλικῆς*, colligit, eam parum eſſe vtilem artem aut praeclaram, ſed malam potius *κολακείαν*, corruptricem *Πολιτικῆς*, niſi ad iuſtum et bonum referatur: vſum videlicet quemdam et peritiam venuſtatis in dicendo ad voluptatem audientium, et ornandas oratione cauſas iniuſtas; itaque pari paſſu ambulare eum ſophiſtica, *ὀψοποιητικῇ* et fucatoria, ſiue *κομμωτικῇ*, quae et ipſae voluptatem ſectentur ſolam, corrumpantque *νομοθετικὴν* et medicam artem ac gymnaſticen. Tum vero aduerſus Calliclem probat, nihil vtilius eſſe ſtudio philoſophiae ac virtutis, et hanc veram artem ciuilem [?] a ſe exerceri ſolo, vel cum paucis aliis. Clauditur dialogus inſigni deſcriptione diuini iudicii, cui poſt mortem anima cuiusque hominis, maxime principum, ſubiiciatur. Laudat *Gellius*, quem vide X. 22. et *Cicero* I. de Or. cap. 11. ſ. 47. adfirmans, Platonem in Oratoribus irridendis Oratorum ſummum videri. adde *Libanium,* qui eiusd. argumenti dialogum a ſe compoſitum innuit lib. I. ep. 64. ad Aphemium, *Cicer.* de Orat. III. cap. 32. ſect. 129. Tuſcul. V. cap. 12.

Agricola quidam Corinthius quum in Gorgiam Platonis incidiſſet, agrum vitesque deſerens animum ſuum excolendum Platoni deinceps dedit, vt narrat *Themiſtius* Orat. XXIII. p. 295.

Gorgias ipſe quidem, lecto hoc dialogo, dixit, ſe nihil eiusmodi vel audiuiſſe a Socrate, vel ad Socratem loquutum eſſe, teſte *Athenaeo* lib. XI. pag. 505. Idem Gorgias Platonem vocauit *νέον Ἀρχίλοχον*, ac ſi dicas aliorum criminatorem. At Athenaeum, qui eodem loco chronologicam hallucinationem commiſſam Platoni obiicit, caſtigat *Petauius* IX. 39. doctrinae temporum. Confer *Caſaubonum* V. 18. ad Athenaeum pag. 217. Leonardi Aretini verſio MS. in membr. bibl. Ehreneroniana pag. 425 ſq.

Ariſtides, rhetor, [vid. *Fabric.* infra, vol. IV. 30. pag. 386 ſq.] huic dialogo oppoſuit orationes ſuas Platonicas, quibus rhetoricae pariter et quatuor virorum, quos in extrema parte Plato perſtringit, Cimonis, Miltiadis, Themiſtoclis et Periclis apologiam eſt complexus. E recentioribus *Hieronymus Cardanus Anti-Gorgiam* ſcripſit. Exſtat et in Gorgiam Platonis *Olympiodori* commentarius MS. ex quo nonnulla profert *Allatius* de ſcriptis Socratis p. 116. [Scholia ex ore Olympiodori excepta ſunt in cod. Vindobon. vid. *Lambec.* comm. VII. cod. XXI, 1. pag. 117 ſqq. et ibi laudatum *Philipp. Labbeum* in Synopſi graecorum Platonis interpretum p. 18. *Lambec.* ibid. p. 269 ſqq. multus eſt de codice, qui continet Praeadnotamenta miſcellanea in Platonem, auctore, vt opinatur, Ioanne, Nicolai Myſtici, patriarchae-Cpolitani, grammatico ſ. notario: ibid. pag. 271. excerpta ex Olympiodori commentario. item *Ruhnken.* ad Timaei Lex. Platon. p. 87. edit. II. et ſaepius, ad Xenoph. Mem. Socr. I. 2, 16. *Reineſius* Epp. ad Neſteros p. 19. et V. Lection. II. 18. p. 298. *Salmaſ.* Exercitt. Plin. p. 740. b. *Fabric.* ad Sext. Empir. p. 383. *Albert.* ad Heſych. tom. II. p. 1072. *Valcken.* Diatr. poſt Euripidis Hippolyt. p. 70. p. 84. not. p. 86. not. Ex ſcholiaſte MS. ad Platonis

Gorgiam

Gorgiam *Koen.* ad Gregor. Corinth. de dialectis pag. 155. quaedam praebet, additque, hunc quoque ſcholiaſten a *Ruhnkenio* aliquando iri editum. *Harl.* Praefationem *Olympiodori* Scholiis in Gorgiam praemiſſam e Cod. MS. edidit *Mart. Ioſ. Routh* in ed. Platonis Gorgiae et Euthydemi, 1784. pag. 561 ſq. *Beck.*] At *Hieroclis* duplex exegeſis a Theoſebio excepta, cuius meminit Damaſcius apud *Photium* cod. CCXCI. pag. 555. cod. CCXLII. p. 551. edit. Hoeſchel. numquam vidit lucem. Periit et *Tauri Berytii* commentarius, laudatus *Gellio* VI. 14. et *Eubuli*, memoratus a *Porphyrio* in Plotini vita cap. 20. [*Lud. Caſteluetr.* anim. p. 288 ſqq. — Ad Gorgiam ſpectant *Io. Chriſtph. Gottleberi* progr. 1) de Archelao, Macedonum rege, e Gorgia et Alcib. II. Annaberg. 1771. 2) de Periclis moribus etc. Miſenae. 1775. 4. Germanice vertit *I. G. Schultheſſ*, Tiguri 1775. 8. et particulam *Io. Euſtach. Goldhagen*, in commentatt. hebdomadariis, der *Greis*. Magdeb. 1764. 8. vol. I. part. octaua.]

XXIV) ΜΕ'ΝΩΝ [iii]), *ἢ περὶ ἀρετῆς, πειραστικός. de Virtute*, an doceri poſſit, quod negat Socrates, diuino eam munere contingere concludens. Neque aliud eſſe ſcientiam, quam recordationem [kkk]) ſuperioris vitae, quod confirmat aduocato puſione, e quo interrogat quaedam Geometrica de dimenſione quadrati. Meminit *Cicero* 1. Tuſc. cap. 24. notatque, eundem locum accuratius explicatum in Phaedone. adde *Boethium* lib. III. de Conſolat. metro XI. et proſa 12. [conf. *Meinerſ.* II. p. 702. not. contra Geddeſium diſputans. Anglice vertit Sydenham 1769. rec. in vol. II. Plat. Dialog. 1774. 4.] Latine ſubiicitur philoſophiae morali Guil. Adolph. Scribon. Francof. 1606. 8.

TETRALOGIA VII.

XXV) 'ΙΠΠΙ'ΑΣ, *μείζων*, [*πρῶτος*, in cod. Bauar.] *ἢ περὶ τοῦ καλοῦ, de Pulcro, ἀνατρεπτικός.* In hoc dialogo Hippias, [de quo vid. *Cicer.* de orat. III. cap. 32.] Eleorum ad Athenienſes legatus, et ſophiſta celeber poſt varia, de ſe arrogantius commemorata, refert, ſe [?] Lacedaemone cum incredibili adplauſu dixiſſe de praeceptis Neſtoris, quae dedit Neoptolemo, deſideranti noſſe pulcherrima vitae inſtituta, quibus iuuenis gloriam conſequi poſſit. Hinc Socrates petit occaſionem ex Hippia audiendi, quidnam ſit, quo aliquid eſt pulcrum, ac variis, quae adferuntur Sophiſtae, deſcriptionibus, oſtendit, rem acu, quod dicitur, neutiquam tangi, pulcrumque differre a decoro, ab vtili, a bono, et ab eo, quod delectat, et a voluptate coniuncta cum vtilitate. [Gallice vertit *Franc. de Maucroy* in Opp. proſ. et poet. tom. I. Pariſ. 1685. 12. et Amſtel. 1688. mai. 12. p. 164 ſqq. Io. P. Crouſaz ſubiecit edit. II. libri Traité du beau, Amſtel. 1725. *Harl.*]

XXVI) 'ΙΠΠΙ'ΑΣ *ὁ ἐλάττων*, [*β'.* in cod. Bauar.] *ἢ περὶ τοῦ ψεύδους, de Mendacio, ἀνατρεπτικός.* [*Diogen. Laert.* III. 60.] In hoc dialogo eumdem Hippiam exagitat Socrates, et oſtendit, ex eius doctrina ſequi, quod inter mendacem et ſtudioſum veri nullum ſit diſcrimen, et minus peccet, qui mala faciat de induſtria, quam qui inuitus. [Vtrumque dialogum, *Hippias* inſcriptum, indicat *Cic.* in Bruto cap. 8. et 85. *Lud. Caſteluetrius* in Opuſc. var. criticis ital. edit. Lugd. 1727. 4. dedit animadu. quaſdam in vtrumque Hippiam, pag. 277 ſqq.]

XXVII) 'ΙΩΝ,

iii) Hic *Meno* fuit Theſſalus, eiusque mentionem facit *Plutarchus* libri, *περὶ πολυφιλίας*, initio, pag. 93. *Heum.*

kkk) Conf. Phaedon. pag. 382. edit. graecolat.

XXVII) Ἴ ΙΩΝ, *ἢ περὶ Ἰλιάδος, πειραςικὸς, de poetico charactere*, ſiue *de poetarum exponendorum ratione*. Reſpicitur a Suida in Διθυραμβοδιδάσκαλοι, vbi ait, exſtare Socratis λόγον εἰς τὸν Ἴωνα. Idem ne ſit Ion, Epheſius, (cuius nomine dialogum inſcripſit Plato) cum *Ione, Chio*, de quo libro II. in Tragicis a me dictum, vide diſputantem *Ionſium* lib. II. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. cap. 13.

Quod in hoc dialogo et poetis et aliis viris non paucis, per populi praecipue ſuffragia ad honores euectis, detrabat, tamquam δυσμενὴς et inuidus perſtringitur Plato apud *Athenaeum* lib. XI. pag. 506.

Inter Aeſchinis quoque dialogos *Ion* fuit. Ceterum *Laertius* IV. 31. vbi de Arceſila ſcribit: Ἴωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήριςε νέος ὢν, non reſpexit hunc dialogum Platonis, ſed ſcripta Ionis Chii, Tragici. *Fabric.*

Hunc Platonis dialogum adeo ſine ratione ſcriptum eſſe, vt abſurdius quidem a nemine philoſophorum proditum ſit, iudicat *Caſaubon.* lib. de Enthuſiasmo cap. V. pag. 136. *Heum.* Enimuero iſtud iudicium durum eſt ac temerarium. Atqui, de conſilio Platonis in ſcribendo hoc dialogo non omnes conſentiunt. *Sydenham*, qui anglice vertit hunc dialogum cum quibusdam aliis, vol. I. et *Arnoldus* (Arnaud) in Commentt. Acad. Pariſ. Inſcriptionum tom. XXXVII. pag. 1 ſqq. 1774. (qui Sydenhamum compilaſſe eiusque ſententias ipſaque verba reddidiſſe, nec tamen Sydenhami nomen adpellaſſe arguitur a Müllero, editore dialogi, in praefat.) quid ſenſerint, et, quae verior ſit Mülleri explicatio, verbis editoris Bipontini, vol. IV. in notitia p. 4. declarabo. „Platonem, ait, Sydenh. et Arnaldus arbitrantur, recte voluiſſe reprehendere poetas, qui diuino numine correpti canant ſine ipſarum rerum intelligentia; ſed, vt ne poetis bilem moueret, aut in Graecorum, illis fauentium, inuidiam incurreret, rhapſodos, qui illorum carmina recitabant, inſipientiae arguere maluiſſe. Verius autem *Müllero*, nouo *Ionis* editori, videtur Plato rhapſodos, vanum hominum genus, ſimile ſophiſtis, exagitare voluiſſe. Poetarum certe ſimiae erant rhapſodi illi, carminum recitatores, interpretes et cantores: atque ſuos quisque poeta inuenit rhapſodos, maxime Homerus homericos, qui aliorum poetarum carminibus, ſiue recitandis ſiue interpretandis inepti videbantur. Sumto igitur et conceſſo, poetas non ſcribere carmina, niſi furore diuino, qui poeticus dicitur, commotos; neque adeo arte propria pollere, aut ea, quae cecinerint, intelligere; ſed miniſtros eſſe dei, carmina dicentis: rhapſodos colligit, poetarum miniſtros, poetarum adflatu, non ſua arte, recitare vel interpretari carmina, et auditorum animos occupare. Pulcre ſatis deum, poetarum auctorem, confert cum magnete lapide, qui annulos ferreos concatenatos non ſolum adtrahit, ſed iis etiam vim ſuam infundit; poetae animum, a deo occupatum, cum annulo, qui proxime trahitur a magnete, et ab eo ſimilem vim ſuſcipit; et ſpectatorem ſ. auditorem cum annulorum extremo; inter quos medius ſit rhapſodus, poetae recitator, et animus. Hinc concludit, rhapſodos ſua mente captos, nulla arte et ſcientia earum rerum, quas cecinerint poetae, inſtructos, in recitandis et interpretandis poetis verſari; Ionemque tandem facetiſſime eludit.“ — *Platonis dialogus de furore poetico*, multo, quam antea, emendatius aeditus — —. Opera *Petri Raymundi Amadoni*, publici ac ordin. gr. linguae profeſſoris. — — Viennae Auſtriae in coenobio praedicatorum Io. Carbo excudebat 1551. 8. Plura vide in *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte, p. 464. ſq. *Italica* verſio eſt: Il Liſide di Platone de l' amicitia, tradotto da Franceſco Colombi: et *il Furore*

poetico, tradotto da *Nicolo Triviſani* in lingua Toſcana. In Vinegia 1548. 8. vid. *Paitoni* Bibl. degli autori — volgarizzati, tom. III. pag. 113. *Harl.*

XXVIII) ΜΕΝΕ΄ΞΕΝΟΣ, ἢ ἐπιτάφιος, ἠθικός [lll]). Exhibet orationem in defunctos pro patria in variis praeliis Athenienſes, tamquam ſcriptam ab *Aſpaſia* [mmm]), Mileſia, dictam a *Pericle*, quem perinde vt Socratem illa rhetoricam docuit [nnn]). Ex hac oratione *Cicero* locum adfert Tuſc. V. cap. 12. ipſam vero idem *Cicero* in Oratore cap. 44. ſic probatam teſtatur, vt quotannis Athenis in panegyri recitaretur: et *Syneſius* Dione p. 37. vbi confert Periclis orationem ἐπιτάφιον eiusdem argumenti, quae occurrit apud Thucydidem lib. II. 35 — 46. Vide et Lyſiae ἐπιτάφιον, Iſocratis Euagoram, nec non *Dionyſium Halicarn.* de Demoſthenis vi in dicendo tom. II. pag. 178. Caſteluetrii anim. l. c. p. 273. *Fabric.* adde *I. Chriſtoph. Gottleber* animaduerſionum hiſtoricarum ad Platonis Menexenum ſpecim. I. et II. Miſenae. 1779. 4. *Meinerſ.* l. c. tom. II. p. 696. De verſione italica vid. *Paitoni* bibl. etc. tom. III. p. 118. *Harl.* *Platons Menexenus* im Grundriſs. Nebſt Unterſuchungen über den Zweck und die Zeit des Dialogs, die Charactere des Menexenus und der Aſpaſia etc. von *Ioh. Heinr. Iuſt Köppen*, Berl. 1790. 8. *Beck.*

TETRALOGIA VIII.

XXIX) ΚΛΕΙΤΟΦΩ͂Ν, ἢ προτρεπτικός, ἠθικός. Inter dubios dialogos exſtat in editionibus quibusdam Platonis, vt Serraniana, Lugdunenſi ann. 1590. Francofurt. ann. 1602. ſed agnoſcitur a Thraſyllo apud *Laertium* III. 60. et a *Laertio* III. 50. teſtato, [?] nonnullos Clitophontem primo loco poſuiſſe inter Platonis ſcripta III. 62. In hoc dialogo Clitopho, Ariſtonymi filius, rogatus a Socrate, cur Thraſymachum praeferat, reſpondet, quod, quum praeclaras ab ipſo (Socrate) exhortationes ad virtutem ſaepius audiiſſet, non potuerit ab eodem hactenus percipere, qua in re virtus ipſa conſiſtat, et quomodo feliciter in illius ſtudio ſit progrediendum; itaque ſi hoc vel ignoraret Socrates, vel docere ſe nollet, merito ſe ad Thraſymachum vel alium quemcunque potius conferre ſe diſcendi cauſa. Quid vero Socrates Clitophonti reſponderit, non additur. Videndum igitur, an vere ſcripſerit *Patricius* p. 338. diſcuſſ. Peripatet. ſolum Philebum, Minoa ac Critiam e Platonis ſcriptis truncos ad noſtram aetatem perueniſſe. *Fabric.* Latine vertit cum aliis, Platoni vulgo adſcriptis, *Bilibaldus Pirkheymerus*, Noribergae 1523. 4. apud Frider. Peypus. *Harl.*

XXX) ΠΟΛΙΤΕΙ΄Α ἢ περὶ δικαίου, βιβλία δέκα, πολιτικός. *De optimo ſtatu Reip. libri X.* [ooo]) Exordium huius operis, bis terque in ceris ſcriptum Platonis manu, poſt eius mortem inuentum eſt, teſte Euphorione ac Panaetio apud *Laertium* III. 37. vnde *Dion. Halic.*

lll) Inſcriptio haec a Platone non profecta videtur: nam vario modo citatur a veteribus. vid. *Gottleberi* notam ad h. orationis initium pag. 15. *Harl.*

mmm) De Aſpaſia dixi lib. II. cap. 23. §. 31. De Pericle lib. II. cap. 26. ad §. 2. [adde editor. Platonis Bipont. vol. V. in notitia pag. 6.]

nnn) Exſtitit olim etiam Ariſtotelis Μενέξενος α΄, teſte Diogene Laertio, in vita Ariſtotelis. A Platonis Menexeno *Michael Apoſtolius* mutuum ſumſit: Μενέξενος ἢ περὶ Τριάδος, dialogum de SS. trinitate, vtrum Iudaei et Turcae rectius ſimpliciter vnum credant deum, an Chriſtiani deum trinunum. vid. *Lambecii* comment. de biblioth. Vindobon. VII. cod. LXIX. pag. 245 ſq. Kollarii. *Harl.*

ooo) Hos decem libros plane contemnit C. Thomaſius Orat. pag. 412 ſqq. *Heum.* et *Stolle* in Hiſtor. eruditionis. edit. IIII. Ienae 1736. p. 730. qui hinc inde in illo libro Platonem valde ſpernit et obtrectat. vid. inprimis pag. 623 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

lic. Quinct. VIII. 6. pag. 75. *Muret.* V. L. libr. XVIII. 8. et Beſſario colligunt, quanto ſtudio vſus fuerit in pectenda ſua et ornanda oratione. Platonem a peritis politicis tantum non derideri, ait Ioſeph. II. in Apion. cap. 31. p. 489. Idem *Laertius* ex Ariſtoxeno et Fauorino notat, totam fere Politicam Platonis fuiſſe in Protagorae ἀντιλογικοῖς III. 37. et 57. Apud *Minucium* cap. 22. ciuitas, quam in *ſermone* inſtituit, Rigaltius interpretatus, *in dialogis.* Platonem finxiſſe ciuitatem, Liuius XXVI. 22. Cicero de Orat. aliique et res ipſa declarant. Commemorat et *Themiſtius* Oratione XXIII. p. 295. Axiotheam, philoſopham, lecto quodam e Platonis de Rep. libro, tanto philoſophiae ſtudio inflammatam fuiſſe, vt Athenas proficiſceretur, et virili vſa veſte Platonem auſcultaret [ppp]).

Vtrum Plato recte Homerum e Rep. ſua ablegauerit, diſputauerat olim *Aelius Serapion,* rhetor Alex. teſte Suida, [et Eudoc. p. 381.] Reineſ. ep. ad Daum. p. 322. Confer, quae in hanc rem dixi lib. II. cap. 7. §. 10. [ſupra in Epimetro, et *Fraguier* in hiſtor. ſoc. reg. Pariſ. tom. I. verſ. Gottſched. p. 189 ſqq. Socratis lib. IX. in principio loquentis verba latine reddidit *Cicero* de Diuin. cap. 29. conf. *Meinerſ.* l. c. p. 696. not. et p. 784 ſq. *Harl.*]

Epitomen Reip. Platonis libris duobus ſcripſerat *Theophraſtus* teſte *Laertio* V. 43. Ea non minus temporum iniuria amiſſa eſt, quam *Ciceronis* de Rep. ſex libri, e Platone magnam partem repetiti [qqq]), et commentarii in Remp. Platonis graecorum ſcriptorum, *Menaechmi* Alopeconneſii, *Onoſandri et Potamonis* [rrr]), Alexandrini, quorum meminit Suidas. *Zenonis*, Stoici, contra Remp. Platonis opus Plutarcho memoratur lib. de Stoicis contradict. et Numenio apud *Euſeb.* pag. 732 ſq. Praeparat. vbi Zenonem tamquam iniquum et imperitum Platonis oppuguatorem perſtringit. *Proclus* I. in Tim. pag. 24. refert, Crantorem, primum Platonis ἐξηγητὴν, teſtatum, Platoni quosdam inſultaſſe, μεταγράψαντι τὰ Αἰγυπτίων. De nonnullis, in quibus Plato ab Ariſtotele reprebeuditur, exſtat breuis diatriba *Vberti Folietae* ad Antoninum Vaccam, ICtum, edita Romae ann. 1574. 4. atque recuſa in theſauro Antiquitatum Italiae Graeuiano tom. I. p. 1237 ſq. [sss]) Iam pridem quoque ea, quae *Ariſtoteles* adverſus Remp. Platonis ſcripſit, ad examen reuocauerat *Eubulus*, teſte *Porphyrio*, in Plotini vita cap. 20. p. 128. *Xenocratis* περὶ τῆς Πλάτωνος Πολιτείας [?] Suid. *Clearchi*, Solenſis, Peripatetici περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος Πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένων. Athen. lib. 9. p. 393. *Dionyſii Halicarnaſſenſis*, muſici, qui ſub Adriano Imp. vixit, libri quinque περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μυσικῶς εἰρημένων Suid. Narrat etiam *Photius* cod. XXXVII. Platonis rempubl. reprehenſam ab auctore dialogi περὶ πολιτικῆς inter Men. Patricium et Thom. Referendarium. Contra in Epicteti ſententiis, LIII. ἐν ῥώμῃ dicuntur αἱ γυναῖκες μετὰ χεῖρας ἔχουσι τὴν Πλάτωνος πολιτείαν, ὅτι κοινὰς ἀξιοῖ εἶναι τὰς γυναῖκας. Τοῖς γὰρ ῥήμασι προσέχουσι τὸν νοῦν, οὐ τῇ διανοίᾳ τἀνδρός. E Platonis de rep. libro V. Prudentius I. contra

M 2 Symma-

ppp) An Plato lib. II. de rep. loquutus ſit de Chriſto, vid. *T. Eckhardus* in Non-Chriſtianorum de Chriſto teſtimoniis, cap. 3. *Heum.* In bibl. Vindobon. eſt, indiee *Neſſelio*, in eatal. part. III. p. 37. cod. XXVII. nr. 2 codex chartac. non adeo antiquus, in 4. qui praebet Scriptorum quorundam Graecorum veterum, in his *Platonis*, voces de Chriſto et religione chriſtiana. *Harl.*

qqq) Sed v. *Io. Sarisber.* VI. Policrat. cap. 21.

rrr) Vid. *Eudociam* in Viol. p. 365. *Gloekner* diſp. de Potamon. philoſophia eclectica etc. Lipſ. 1745. *Harl.*

sss) *Schurzfleiſch.* in Epp. ſelect. p. 275. putat, Platonem in libris ſuis de Rep. nil niſi ideas et nomen dei ingeminare, et *Foxium* vix bene operam poſuiſſe in eo adnotationibus illuſtrando. *Harl.*

Symmachum: *Nimirum pulcre quidam doctiſſimus, publica res, inquit, tunc fortunata ſatis, ſi vel reges ſaperent, vel regnarent ſapientes.* In quatuor priores libros acutae quaedam notae et reprehenſiones *Lud. Caſteluetrii* in eius Opuſc. critic. p. 197 — 237.

Ex Graecis aetatem tulit *Procli* commentarius ttt), in quaedam Politicae Platonicae loca uuu). Neſcio, an etiam alii, quoniam in libris de Rep. interpretandis *Theon* vvv) vterque, *Plotinus*, *Proclus*, *Iamblichus*, *Marſilius Ficinus* hircum mulgere videntur Bodino in colloquio Heptaplomere MS. lib. III.

Ex *Arabibus*, *Averroës* Paraphraſin Reip. Platonis compoſuit, (Excerpta quaedam in bibl. Bodl. inter codd. Pocock. XVII.) quae edita eſt latine, Iacobo Mantino, medico Iudaeo, interprete, Venet. 1552. 4. et inter Auerrois Opera. [Platon. libr. de rep. cum comment. *Abu-Naſſar Alpharabi* in bibl. Medic. cod. teſte Montfaucon.]

E recentioribus nominare iuuat [*latinam Manuelis Chryſolorae* verſionem, quae latet in bibl. Vaticana, teſte *Montfaucon.* in Bibl. bibliothecarum codd. MSS. tom. I. p. 55. B. *Vberti Decembrii* et *P. Candidi* verſſ. latinas, quae ſunt in bibl. Ambroſ. Mediolanenſi, vid. Catal. MSS. Angliae II. p. 212. et *Montfauc.* l. c. tom. I. p. 522. A. B. *Ficini* verſ. lat. additam graeco textui in cod. Vindobon. apud *Lambec.* in comment. bibl. Vindob. lib. VII. p. 15. et *Neſſel.* in catal. part. IV. cod. I. p. 1. *Vberti Decembrii* mst. verſion. lat. in bibl. Bernenſi, teſte *Sinnero* in catal. codd. msst. bibl Bernenſis tom. I. p. 574 ſq. (De verſione *P. Candidi* latina vid. *Io. Leland* de ſcriptor. Britann. p. 443. et *Saxii* hiſtoria typogr litteraria Mediolanenſis, pag. 295. et 299.) *Harl.* tum] commentarium *Sebaſt. Foxii*, Morzilli Hiſpalenſis, Baſil. 1556. fol. *Antonii Montecatini* Partitiones et Paraphraſin, Ferrar. 1594. fol *M. Antonii Mureti* notas in librum I. et II. Ingolſtad. 1602. 8 *Ioh. Schleidani* ſummam doctrinae Platonis de Rep. et de legibus, Argentorat. 1548. 8. www) *Ioh. Sozomenus* libros X. de Rep. e graeco in latinum et e Dialogis

ttt) Cod. *Procli* in Politian cum ſcholiis margin. eſt in bibl. Medic. vid. *Bandini* catal. tom. III pag. 195. *Procli Lycii* in Polit. in bibl. regia Pariſ. teſte catal. tom. II. cod. MDCCCXXXI. pag. 408. *Procli Diadochi* in Polit. tres codd. ibidem, l. c. codd. MDCCCXXXII. MDCCCXXXIII. MDCCCXXXIV. p. 408. *Procli* in Polit. in bibl. Oxon. corp. Chriſti. vid. cat. codd. MSS. Angliae tom. I. nr. MDLXV. p. 51. *Procli Lycii* de cognitione reip. Platon. Cantabrigiae, vid. Catal. cit. tom. I. part. III. nr. MX. pag. 118. *Procli* in libros Platonis de rep. collectio variarum diſſ. ſiue praelectionum edita eſt in vtraque graeca Platonis edit. ad calcem operis Procli in Timaeum. Ex iisdem commentariis demonſtrationes Procli ex libro IV. de rep. quod tres ſint animi humani partes, graece ſ. a. Baſil. apud Io. Valderum, cum Platonis, Ariſtotelis, Xenophontis, Plut. et Alex. Aphrodiſei ſcriptis quibusdam ethicis ac politicis p. 473 — 496. A Suida memorantur *Procli in Politiam Platonis libri IV.* quod opus magis integrum fuiſſe videtur, quam diſſertationes editae. Ex iis in ora cod. Medic. ſunt ſcholia quaedam inedita paſſim adtexta. *Harl.*

uuu) Vnicum diſſ. in lib. X. exemplar mst. reſtabat ſuperiore ſaeculo Florentiae in biblioth. nobilium Saluatiorum, (vid. Syllog. epiſt. Burman. tom. V. p. 757.) ex eoque *Alex. Morus* adnotationibus ſuis in N. T. quaedam inſeruit; ſed hodie nuſpiam poteſt reperiri. vide *Wyttenbach.* ad Plutarch. de S. N. V. p. 89 ſq. conſ. *Fabric.* infra de *Proclo*, lib. V. cap. 26. §. 16. p. 526 ſqq. vol. VIII. *Harl.*

vvv) Cod. *Theon.* in Plat. de materiis, in bibl. Ven. D. Marci laudatur a *Montfauc.* in Bibl. etc. tom. I. p. 476. *Harl.*

www) Non eſt liber peculiaris: ſed addito libro Seſellii, a Schleidano latine verſo, cuius inſcriptio eſt: *Claudii Seſellii, viri Patricii, de republica Galliae, et regum officiis libri II. Io. Schleidano interprete. Adiecta eſt ſumma doctrinae Platonis de rep. et legibus.* Argentor. in aedib.

Digitized by Google

Dialogis in perpetuum ſermonem redactum edidit Venet. 1626. 4. [vid. *Goetz*. Mem. biblioth. Dresd. II. p. 56. Politica Platonis et Ariſtotelis cum Phaedone, Phaedro et Gorgiae parte, additis notis et argumentis, *gallice*, interprete *Lud. Regio*, Pariſ. 1559. et 1600. fol. [La Republ. de Platon — traduit par Mſ. *de la Pilloniere*, London. 1726. 4. vid. *de Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. tom. III. pag. 63. — it. 1731. — etiam interprete P. *Grou*, Amſt. 1763. — *italice* vertit *Pamphil. Fiermbene da Faſſembrone*. Venet. 1554. 8. vid. *Goetz*. Mem. bibl. Dresd. tom. II. faſcic. I. pag. 56. *Paitoni* Bibl. degli Autori — volgarizzati tom. III. p. 116 ſq. vbi quoque verſio ital. *reipubl.* et *legum* etc. Diſciplina ciuile di Platone diuiſa in quattro parti et riformata da *Troilo Lancetta Ben enſe* etc. Venet. 1643. fol. recenſetur. — *Anglice* vertit *Spence* cum diſſ. de philoſophia veterum, 1764. 8. *Harl.*] Platonem de Rep. *hebraice* exſtare MS. in Bibl. Vaticana, legas in Iulii Bartoloccii Bibliotheca magna rabbinica tom. IV. p. 353. xxx) [conf. *Arndii* bibliothec. politico-heraldicam p. 70 ſqq. de commentatoribus Plat. Politic. et p. 72 ſq. quae tulerunt iudicia V. D. de illis libris Plat.]

XXXI) ΤΙ΄ΜΑΙΟΣ ἢ περὶ φύσεως, φυσικός. *De natura* dialogus, qui *arx quaedam et vertex philoſophiae* eſt, ſi *Claudianum Mamertum* audimus lib. II. de ſtatu animae cap. 7. p. 132. *Proclus* Theol. Platon. lib. I. cap. 7. Τὴν περὶ φύσεως ἐπιστήμην σύμπασαν ὁ Τίμαιος περιέχειν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τῶν καὶ σμικρὰ συνορᾷν δυναμένων. Apuleius in Apologia: *Plato, philoſophus, in illo praeclariſſimo Timaeo, caeleſti quadam facundia vniuerſum mundum molitus* yyy). Fingit vero Socratem diſputantem de rebus naturalibus et vniuerſi conſtitutione cum *Timaeo*, Locro, Pythagoreo, *quos conſtat eodem ſaeculo non fuiſſe*, vt ait Macrobius, lib. I. Saturnal. cap. 1. Sed fallitur Macrobius, ſi verum eſt, quod *Cicero* V. de finibus cap. 29. et 1. Tuſc. *Hieron.* in Apologia contra Rufin. non longe ab extremo, aliique teſtantur, Timaeum hunc a Platone in Italia fuiſſe auditum zzz). De hoc *Timaeo*, quem e Pythagorae magiſterio aſtronomiae diſciplinae perfecte peritum vocat *Chalcidius* pag. 75. pauca quaedam dixi lib. 2. cap. XIII. [vol. II. pag. 877. vbi vid. additam.] quibus in praeſenti addere iuuat, quod libellus illius, Dorice ſcriptus, περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φύσιος adhuc exſtat ſeruatus a Proclo et commentariis ſuis in [P] Platonis Timaeum praemiſſus, hinc cum Platone ſaepius editus graece et latine *de anima mundi et*

dib. Wendelini Rihelii 1548. 8. De Seſellii libro gallico et Schleidani verſione copioſus eſt *Goetz.* in Mem. Bibl. Dresd. III. 3. p. 233 ſqq *Harl.*

xxx) Hebraice ex Arabico conuerſa a R. Samuel Ben Iehudah, A. C. 1322. exſtat MS. in bibl. Caeſarea. *Chryſoſtomi Iavelli* philoſophia ciuilis ad mentem Platonis. Venet. 1536. — *Rudolphi Goclenii* politica Platonis. Marpurgi 1607. 8. — Politiam Platonis et Ariſtotelis contulit inter ſe *Dan. Heinſius* oratione XX. — *Marci Muſuri* praef. in rempubl. Platonis citat *Nic. Comnenus* Papedopoli pag 281. praenot. myſtagog.

yyy) *S. Auguſtinus* ſermone 241. tom. V. edit. Amſtel p. 702. *Plato in libro quodam ſuo, quem ſcripſit de conſtitutione mundi.* — *Lactantius* VII. 1. vocat *de mundi fabricatione*. *Hierocli* in aurea carmina p. 5. ὁ Πλάτωνος Τίμαιος τῶν Πυθαγορείων δογμάτων ὁ ἀκριβὴς διδάσκαλος. — Quod vero Plato pridie diſſeruerat de republica, *Io. Potterus* ad Clement. Alexandrinum pag. 420. notat, Timaeum ſubiiciendum libris de republica, vt Epinomidem libris de legibus. *Horatii Burgundi*, S. I. commentarius promittitur in Mem. de Trevoux ann. 1708. menſ. Iul. pag. 1281.

zzz) Laudatur vero etiam a Platone tamquam ἀστρονομικώτατος, et naturae vniuerſae diligentiſſimus inquiſitor. [*Sebaſtianus Foxius Morzillus* in prolegom. comment. ſui in Timaeum Platonis adſeuerat quidem, Timaeum longe ante Socratis et Platonis aetatem fuiſſe: ſed contrarium docet *Lambec.* in Comm de bibl. Vindob. lib. VII. pag 21 ſq. edit. Kollarii, vbi codic. V. qui *Timaei Locri* libr. de anima mundi et natura pluresque Platonis dialogos atque epiſtolas continet, vberius deſcribit.]

et natura. [Prodiit primum *latine* cum aliis veterum libellis ex *Georgii Vallae* verſione, Venet. per Anton. de Strata 1488. et per Sim. Papienſem, dictum Beuilaquam, ibid. 1498. fol. vid. Fabric. Bibl. lat. med. et inf. aetatis, edit. *Io. Dom. Manſi*, Patau. 1754. 4. tom. VI. pag. 281.] Tranſtulit poſt verſionem primam *Ludouicus Nogarola*, cum cuius interpretatione et commentariis prodiit Venetiis 1555. 8. Recuſus eſt eodem anno graece et latine Pariſiis eadem forma octaua, et a *Thoma Galeo* cum eadem Nogarolae verſione et *Ioh. Serrani* argumento ac notulis editus iterum inter Opuſcula Mythologica, Phyſica et Ethica. Cantabrigiae 1671. 8. et Amſt. 1688. 8. In praefatione edit. Cantabrigienſis haec inter alia doctiſſimus Galeus: ***Timaeus maior, occaſione huius ſcriptus a Platone, potes dubitare, illuſtrioremne an obſcuriorem reddiderit*** [aaaa]). *Certe dum dialogum ſuum* κτηνίζων καὶ βοστρυχίζων *huic Locro lucem dare ſtuduit Plato, in nonnullis locis ſimplicem et rectum ſcriptorem anili ſuperſtitione corrupit. Erat animus quaedam huc, quod facile fieri poterat, ex Iamblicho* περὶ κοινῆς Μαθηματικῆς, *Proclo Syriano et Damaſcio (qui quidem et ipſi in maiorem Timaeum commentati ſunt, aliosque eiusdem commentatores, Crantorem, Longinum, Numenium, Origenem, Porphyrium, Seuerum, Taurum, ſaepe multis verbis citant) ſed in aliud tempus reieci.* [gr. in editt. Platonis Ald. et Baſileenſi; gr. et lat. in edit. Platonis Bipontina vol. X. eum Ocello a Batteuſio, Pariſ. 1768. III. tom. 8. gr. et lat. ibid. 1778. 8. vid. ſupra, in vol. I. pag. 859. gr. et gallice cum notis amplis *d' Argens*, Berol. 1763. 8.] Anglice verſum *Timaei Locri* opuſculum eſt a *Thoma Stanleio*, in cuius Hiſtoria philoſophica iam ſaepius lucem vidit. Ex hoc porro *Timaei* [bbbb]) libello Platonem concinnaſſe dialogum praeſentem, iam pridem notauit *Timon*, ſillographus, apud Gellium III, 18. et *Iamblichum* ad Nieomachi Arithmetica p. 148. [cccc]). *Proclus* p. 3. ὁμολογεῖται παρὰ πάντων, ὅτι τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου τὸ βιβλίον ὁ Πλάτων λαβὼν, ὃ περὶ τοῦ παντὸς αὐτῷ σύγκειται, τὸν τῶν Πυθαγορείων τρόπον τιμαιογραφεῖν ἐπεχείρησεν. *Syneſius* de dono Aſtrolabii p. 307. Ἰταλία μὲν γὰρ πάλαι τοὺς αὐτοὺς ἔχουσα Πυθαγόρου τε ἀκουστὰς καὶ τῶν πόλεων ἁρμοστὰς, Ἑλλὰς ἡ μεγάλη προσαγορεύετο. Καὶ μάλα ἐν δίκῃ, παρ᾽ οἷς Χαρώνδας μὲν ἐνομοθέτει καὶ Ζάλευκος, ἐστρατήγουν δὲ Ἀρχύται καὶ Φιλόλαοι, ὁ δ᾽ ἀστρονομικώτατος Τίμαιος ἐπολιτάρχει τε καὶ ἐπρέσβευε καὶ τἄλλα ἐπολιτεύετο. Παρ᾽ οὗ καὶ Πλάτων ἡμῖν περὶ κόσμου φύσεως διαλέγεται. Alii dicunt, Platonem inſtitiſſe Philolai veſtigiis, cuius libros ab eius heredibus magno pretio redemerat. vid. ad Laert. VIII. 85. et Gellium III. 17. Citatur Timaeus a *Plinio* II. 8. Hiſt. Nat. (et in indice libri V. et lib. XVI. 22. *Timaeus*, mathematicus, neſcio, an diuerſus; plures enim fuere Timaei et praeter *Ionſio* pag. 32. et 125. notatos, *Tinaeus*, Crotoniata et *Timaeus*, Parius, Pythagorei, *Iamblicho* memorati (in vita Pythagorae cap. vlt.) a *Clemente Alex.* V. Strom. pag. 604. *Theodorito* lib. II. Therapevt. p. 36. etc. Suidas, non ſatis accuratus ſcriptor, *Timaco Locro* praeter libellum hunc περὶ φύσεως tribuit Μαθηματικὰ et librum de Vita Pythagorae. Sed de vita Pythagorae merito ambigunt viri docti. Vide *Ionſium* pag. 32. [dddd]) Porro librum περὶ φύσεως reſpicit *Syrianus*, in XIV. Metaphyſ. vbi docet,

aaaa) Adde *Meinerſ.* hiſt. doctrin. apud Graecos etc. I. pag. 225 ſqq.

bbbb) Fallitur *Io. Meurſius*, qui in ſpicilegio Theocritico ſcribit, quod Timaeus ſequutus ſit Platonem. — Initium Timaei Locri latine vertit Philelfus XXII. 1. Epiſt. Ad Timaei Platonici prima verba reſpicit Athenaeus IX. p. 381. F.

cccc) Secus ſentit *Bardili.* vid. vol. I. p. 877 ſq.

dddd) *Gyraldo* in libello aenigmatum pag. 25. edit. Reusneri, nil aliud eſſe totus Platonis Timaeus videtur, quam aenigmatum catenae quaedam. *Heum.* adde *Meinerſ.* hiſt. doctrin. apud Graecos etc. tom. II. pag. 707 ſqq. *Creu.* diſſ. II. de furib. librar. §. 62. *Harl.*

docet, Peripateticam [P] Philoſophiam Ocelli et Timaei veſtigiis inſiſtere. *Timaeus* Platonis, quem aetate prouectum ſcripſiſſe notat *Galenus* tom. I. p. 326. edit. Baſil. plurimos nactus eſt interpretes, quia omnium dialogorum huius philoſophi eſt obſcuriſſimus. Cicero quidem II. de fin. cap. 5. quum dixiſſet, obſcuram orationem duobus modis ſine reprehenſione fieri, ſi aut de induſtria facias, vt Heraclitus: aut cum rerum obſcuritas, non verborum facit, vt non intelligatur oratio, *qualis*, inquit, *eſt in Timaeo Platonis.* Sic etiam IV. Acad. cap. 39. Confer *Chalcidium* initio commentarii et p. 420. Praecipue numerorum harmonicorum, qui in hoc dialogo pag. 478. edit. gr. Baſileenſ. tractantur, ratio plurimum caliginis habet, atque ab interpretibus Platonis intacta fere transmiſſa eſt, notante *Sexto Empirico* lib. I. contra Math. pag. 60. [Siue aduerſ. grammaticos I. cap. 13. ſect. 301. vbi vid. notam Fabric.] Inde in prouerbium abiere Platonis [eeee]) numeri. Idem *Cicero* VII. ad Attic. 13. *Aenigma Oppiorum ex Velia non plane intellexi; eſt enim numero Platonis obſcurius. Hieronymus* lib. II. comment. in Amoſum: *Obſcuriſſimus Platonis liber, qui ne Ciceronis quidem aureo ore ſit planior.* Idem praefat. ad lib. XII. in Eſ. *Denique Timaeum de mundi harmonia aſtrorumque curſu et numeris diſputantem ipſe, qui interpretatus eſt Tullius, ſe non intelligere confitetur.* Claudii *Galeni* libri IV. de iis, quae in Timaeo medice dicta ſunt, iam pridem interciderunt, exceptis fragmentis, quae lat. exſtant e translatione *Auguſtini Gadaldini*, Mutinenſis, tom. V. Pariſ. p. 275 — 284. Periere etiam commentaria in Timaeum Platonis, ſcripta ab *Adraſto*, Peripatetico, (Porphyr. p. 270. in Harmonica Ptolemaei) *Aeliano*, Platonico, (id. p. 216.) *Albino*, *Ariſtocle*, *Aſclepiodoto*, (Olympiodor. in 4. Meteorolog.) [ffff]) *Clearcho*, *Crantore*, *Damaſcio*, *Dercyllide*, *Iamblicho*, *Longino* [gggg]), *Numenio*, *Origene*, (diuerſo ab Adamantio) *Plutarcho*, Athenienſi, *Porphyrio*, *Poſidonio*, Stoico, (Sext. pag. 154. VII. contra Mathemat. [aduerſus logic. I. 19. pag. 389. edit. Fabric.]) *Ptolemaeo*, Platonico, *Seuero*, *Syriano*, *Tauro* (Philopon. VI. 8. 21. 22. 27. XIII. 15. de mundi aeternitate) et *Theodoro*, Aſinaeo, quos propemodum omnes laudat et hinc inde expendit Proclus. Cuius et ipſius intercidit ἐπίσκεψις τῶν πρὸς Πλάτωνος Τίμαιον ὑπ' Ἀριστοτέλους ἀντειρημένων, *Conſideratio eorum, in quibus Platonis Timaeo contradixit Ariſtoteles*, quem librum ſaepius citat *Io. Philoponus* de mundi aeternitate contra Proclum II. 2. IV. 11. 14. VI. 7. 15. 27. 29. VIII. 1. IX. 2. XIII. 1. 15. XVI. 4. XVIII. 5. *Fabric.* adde infra, in vol. VIII. lib. V. cap. 26, vbi Fabric. de editis atque ineditis ac perditis *Procli* commentar. in aliquot Platonis libros fuſius diſputat, 14. p. 514. Latent, teſte *Montfaucon.* in bibl. bibliothec. codd. mstorum, in bibl. *Vaticana* Platonis *Timaeus*, (tom. I. pag. 37. C.) *Timaeus*, de legibus vnus, (I. p. 89. B.) — *Chalcidius* in Timaeum, (I. p. 24. A.) et in bibl. *Florent. Dominic.* in qua etiam eſt *Timaeus Plat.* cum gloſſis interlinear. ac ſcholiis, idemque *Chalcidio* interprete (I. p. 424.) in bibl. Ambroſ. *Mediol.* (I. pag. 511. C.) *Proclus Diadochus* in Timaeum,

eeee) Vide, quae his illuſtrandis praeter Chalcidium p. 99 ſq. et Proclum p. 193 ſq. Macrobius II. 2. in ſomnium Scipionis. [Fabric. in nota ad Sexti Empirici memoratum locum laudat praeter ea *Theonem, Smyrnaeum*, de mathematicis in Platone p. 151 ſq. *Io. Philoponum* XIII. 18. de mundi aeternitate, *Honorium, Auguſtodunenſem*, lib. I. de imagine mundi cap. 81. et 83. (qui Honorius memorat lib. I. cap. 15. de philoſophia mundi gloſſulas ſuas ſuper Platonem,) atque e recentioribus *Io. Keplerum* de harmonia mundi, et *Io. Baptiſtam Ricciolum* lib. VI. Almageſti noui cap. 7. *Harl.*]

ffff) Conf. *Lambecii* Comm. de bibl. Vindob. VII. cap. 18. p. 86. nota, edit. Kollarii. *Harl.*

gggg) Conf. *Ruhnken.* diſſ. de Longino §. 7. p. 14 ſqq. in edit. Longini Toupiana. *Harl.*

maeum, (I. p. 28. C. et p. 89. B.) et in bibl. *Chiggiana* (tom. I. p. 175. A.) in aliaque romana biblioth. gr. (I. p. 158. B.) latine, (II. p. 1242.) — *Plat.* Timaeus cum aliis dialogis Platonis in bibl. *Medic. Laurent.* (Bandini catal. tom. III. pag. 273.) — *Timaeus* cum Platon. de republ. lib. X. (ibid. Bandin. pag. 208.) — *Proclus* in Timaeum ter, et *Platonis Timaeus*, tum bis *Procli* in Theol. Platonis libri VI. in bibl. Veneta D. Marci (Catal. p. 190 — 194.) — *Timaeus* Plat. *Patauii* in biblioth. Iac. Zaraballae (Tomaſini bibl. Patau. MSS. etc. Vtini, 1639. 4.) — *Procli*, Diadochi, in Theol. Platonis libri 1. 2. 3. 4. 6. tum in *Timaeum* et Parmenidem libri VI. in bibl. *Scorial.* (*Plüer* in Itiner. Hiſpan. p. 188) In bibl. regia *Pariſ.* ſunt *Platonis Timaeus*, (qui etiam fuit in bibl. Baluziana, teſte catal. illius bibl. part. III. p. 39. nr. 264.) *Timaeus Locrus*, *Chalcidii* comm. in Tim. Platon. latine, aliquoties, *Proclus Diadochus* in Plat. theologiam ſexies, *idem* in Timaeum Plat. quater, (teſte Catalogo paſſim,) *idem* in Timaeum Platonis in bibl. *Coiſlin.* (in Montfauc. catal. illius bibl. pag. 444.) — *Procli* Theologiae platonicae lib. VI. gr. *Oxonii* in bibl. Bodleiana, et *Timaeus* ibid. in bibl. coll. corporis Chriſti, (Catal. libr. MSS. Angliae, tom. I. part. I. pag. 55. nr. 704. tom. I. part. II. p. 169. nr. 3511. pag. 51. nr. 1563.) idem in bibl. acad. Cantabr. lat. MSS. Angl. I. part. III. p. 167. nr. 2273. (et in bibl. *Vindobon. Lambec.* comm. VII. pag. 91 ſq. *Neſſel* Cat. part. IV. pag. 160.) *Chalcid.* in Plat. Tim. in bibl. Cantabr. S. Trinit. *Timaeus* Plat. ibid. in bibl. aulae Pembroch. vid. cat. cit. tom. I. part. III. pag. 97. et p. 161. — *Chalcidius* in Tim. et Ciceronis diſp. in Timaeum, in bibl. Voſſii Lugdunenſi, Montf. Bibl. tom. I. pag. 677. B. — idem *Chalcid.* in bibl. Ven. D. Marci. (catal. pag. 469.) — *Proclus* in Timaeum in bibl. *Vindob.* (*Lambec.* VII. p. 44 (76.) ſqq. et *Neſſel.* part. IV. p. 17.) — *Procli*, Lycii, lib. VI. de Theologia Platonis et inſtitutiones Theolog. Platonicae, ibid. (*Neſſel.* IV p. 27. adde codd. notatos p. 28. cod. XXXX. pag. 42. cod. LXXI. p. 97. cod. CLXXV.) et in bibl. *Monac.* Bau. (catal. p. 64.) — *Procli* Diadochi de Platonis Theol. lib. I. et princ. libri II. in biblioth. Auguſtana Vindel. al. libri VI. eiusdem comment. tom. II. eiusd. lib. V. *Timaeus Plat.* (*Reiſer.* catal. p. 35. et 41. pag. 74. p. 82. p. 89.) — *Chalcidii* expoſitiones in libros Platonis, in bibl. monaſt. Elnonenſis. (*Sanderi* bibl. Belgica MS. part. I. pag. 56. nr. 271. Inſulis, 1641. 4.) — eiusdem Timaeus et in eum expoſitiones in bibl. monaſt. S. Martini Tornac. (*Sander.* l. c. p. 110. nr. 57) — *Platonis* Timaeus, Meno, Phaedo; item commentaria in Timaeum Platonis, incerti auctoris, in bibl. monaſt. Dunenſis Ciſtert. in Flandria (*Sander.* l. c. pag. 201.) *Chalcidius* in Timaeum Platonis, in bibl. collegii Soc. Ieſ. Louan. (*Sander.* l. mem. pag. 329.) *Timaeus Locrus*, in bibl. templi Parcenſis ord. Praemonſtr. (*Sander.* l. c. part. II. pag. 166.) — *Platonis Timaeus* cum aliis dialogis Platon. in bibl. Tubingenſi. vid. Fiſcheri praefat. tertiam ad nouiſſimam IV. dialogorum editionem p. VI — VIIII. — *Plat. Timaeus*, interprete Chalcidio, in bibl. Bernenſi, teſte *Sinnero* in Catal. codd. msstor. bibl. Bernenſis tom. I. p. 574. *Harl.*

In Bibliothecis latet *Mich. Pſelli* εἰς τὴν Πλάτωνος Ψυχογονίαν. Vide Allatium de Pſellis p. 87. et p. 91. [vid. *Bandini* catal. MSS. gr. bibl. Laurent. tom. II. p. 474. cod. XXIX. in bibl. Ambroſ. Mediolan. vid. *Montfauc.* Bibl. MSS. I. pag. 502. A. in Bibl. Voſſ. Lugdun. vid. p. 61. nr. 2262. Cat. MSS. Angliae. *Pſelli* expoſitio mathem. in Timaeo, cod. in bibl. Auguſtana Vindelic. vid. *Reiſer.* catal. p. 82. eiusd. de Pſychogonia Plat. ibid. *Harl.*

Ex editis graecis ſcriptoribus huc ſpectant *Plutarchi* liber περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ Ψυχογονίας et p. 1138. ſq. lib. de Muſica et *Procli* commentarius in Timaeum, in quinque libros diſtributus,

Digitized by Google

ſtributus, ſed vix tertiam partem Timaei perſequens Platonici. Latinae verſionis, a *Cicerone* factae, non niſi fragmentum ad nos peruenit, quod illuſtrare aggreſſus eſt *Georgius Valla* ad calcem commentarii in Ciceronem de fato, Venet. 1492. fol. et cum graecis Platonis confert *Ioach. Perionius* ad calcem verſionis Nicomacheorum Ariſtotelis Pariſ. 1540. 4. et Baſil 1542. 8. atque *H. Stephanus* in Lexico Ciceroniano. *Chalcidii* quoque verſio integra non eſt, [?] ac ne dimidium quidem dialogum refert, neque commentarius eiusdem Chalcidii, (de quo in Bibliotheca latina, quemque emendatiorem edere, ſi tempus ferat, animus eſt,) vlterius procedit, quam translatio. *Fabric.* Prodiit primum ex *Auguſtini Iuſtiniani*, epiſcopi Nebienſis recenſione Pariſ. apud Iacob. Badium Aſcenſium 1520. fol. inſertis paſſim figuris mathematicis et variis quibusdam lection. ex alio codice in margine notatis; deinde cum fragmentis Ciceronianae verſionis Pariſ. 1563. 4. qua eadem forma ibidem *Timaeus* ipſe Platonis graece excuſus eſt 1579. apud Guil. Morellum. *Chalcidii Timaeus Platonis* translatus et comment. illuſtratus cum fragm. verſ. Cicer. ex recenſione Io. Meurſii cum eiusdem notis. Lugd. Batau. 1617. 4. ſed in vtraque poſteriore edit. et Morelliana et Meurſii omiſſae ſunt figurae mathem. quas Iuſtinianus e MS. Auguſtano ediderat: quare denuo ſcriptorem integrum cum graecis Platonis et verſione Cicer. collatum recenſuit, adnotationibusque illuſtratum, reſtitutis figg. geometricis et Meurſii notis adauctum, edidit *Fabricius* noſter ad calcem vol. II. operum S. Hippolyti etc. Hamburgi 1718. fol. Ex notitia Bipontin. edit. de Platone, vol. IX. pag. V ſq. conf. *Iſr. Spachii* nomenclator philoſophic. p. 32 ſqq. vbi eſſe dicitur catalogus commentatorum, tam veterum, quam recentiorum copioſus, *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. lib. II. part. I. cap. XI. §. 3. pag. 207 ſq. Vitam Fabricii, a Reimaro conſcriptam, p. 146 ſqq. p. 158. *Harl.*

E recentioribus Timaeum Platonis illuſtrarunt praeter ea, quae illuſtrandis numeris Platonicis diſputata ſunt a *Ioh. Keplero* in Opere de Harmonia mundi, *Seb. Foxius Morzillus* Baſil. 1554. fol. *Matthaeus Fragillanus*, Bellouacus. Pariſ. 1560. 4. *Paulus Benius* in Platonis Timaeum, decades III. Rom. 1594. 4. *Gallice* vertit illuſtrauitque egregie *Lud. Regius*, Pariſ. 1551. 4. cum nonnullis Iſocratis, Demoſthenis et Xenophontis, et 1581. 4. *Italice*, *Sebaſtianus Ericius*, patricius Venetus [hhhh]), cum notis, in quibus ſubinde etiam obſeruat, Marſilium Ficinum quaedam non ſatis recte interpretari. Venet. [Venet. 1558. 4. vid. *Paitoni* biblioteca degli autori etc. tom. III. p. 112.] Idem ſimiliter illuſtrauit Platonis Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem ac Phaedonem. [Venetiis. 1574. 8] Confer. *Lambecium* lib. VII. Commentar. de bibl. Vindob. pag. 37. [p. 76 ſqq. edit. Kollarii, vbi plures codices Procli recenſentur, et pag. 96 ſqq. a Lambecio et Kollario de Proclo agitur.] Spectat et ad Timaei locum inſignem illuſtrandum *Celſi Mancini*, Rauennatis, ſynaugia Platonica, ſiue tractatus de modo, quo fit viſio. Ferrar. 1591. 4. *Fabric.* — *Iani Bircherodii* ſchediasma in Platonis Timaeum, Aldorf. 1683. 4. — Noua ingenioſaque explicatio loci in Timaeo de ortu animi humani exſtat in *Abichts und Borns* Neuem philoſophiſchen Magazin, vol. II. part. I. et II. Lipſiae 1790. 8. pag. 1—70. — Var. lection. in Plat. Timaeum ſunt in Miſcell. obſeruatt. vol. II. tom. III. p. 410. — *Raymund de Puteo*, Meſſan. Circulo Tuſculano, ove ſi trattano propoſitioni Platoniche del Timaeo, e ſi aggiunge la ſcola Ariſtotelica con le ſette de' Filoſofi. Meſſan. 1656. 12. *Petri Pauli Vergerii* allegabilia dicta ex Timaeo Platonis ann. 1388. vid.

hhhh) Vid. Nicol. Comnenum tom. II. hiſtor. gymnaſii Patauini, pag. 82.

vid. Giornale d' Italia tom. IX. pag. 188. Horatii Burgiondi S. I. Obſ. mathematicae in Timaeum ineditae, Journ. des Sav. 1708. II. pag. 209. — Latiue ſe Timaeum Platonis feciſſe eumque Marcello Ceruino, Cardinali, dicaſſe, teſtatur *Ludou. Nogarola* epiſt. de Italis, qui graece ſcripſerunt p. 215. not. Fabricii MSta. *Harl.*

XXXII) ΚΡΙΤΙΑΣ ἢ Ἀτλαντικὸς, ἠθικός. Adpendix veluti Timaei, diligentius perſequens narrationem *de Atlantide inſula*, cuius in Timaeo facta fuerat mentio. conf. *Plutarch.* quod non ſuauiter poſſit viui ſecundum Epicurum, pag. 1093. Per hanc Atlantidem *Olaus Rudbeckius* tom. I. Atlanticae cap. 7. Sueoniam intelligit, argumentis variis et nonnulla veri ſpecie lectori blandientibus, auctorisque iiii) commendantibus ingenium. At plerique alii Americam innui a Platone exiſtimant; quam ſententiam propugnauit *Ianus Birchérodius* in Schediaſmate de Orbe nouo non nouo, Altdorf. 1683. — [Neque, ſi fabulae, ſemper aliquid veri habentes, a fabuloſis diſcernantur, (qualia illa de Meropide terra *Aeliano* H. V. III. 18. et ab Apollodoro apud *Strabonem* p. 207. edit. Caſauboni videntur,) *Iac. Perizonius* ad Aelianum, et, qui ei adſurgit, *Chriſtophor. Cellarius* in additamento ad vol. II. Notitiae O. A. valde ab ea opinione abſunt, *quod veteres quaſi per nebulam de America partim ex antiqua traditione ab Aegyptiis vel Carthaginienſibus acceperint, partim ex ratiocinatione de forma et ſitu orbis terrarum aliquid collegerint, ſupereſſe in hoc orbe etiam alias terras, praeter Aſiam, Africam et Europam.* conf. *Ariſtotel.* de Mundo cap. 3. Ex notitia Bipontin. edit. litter. de Platone vol. X. p. 1 ſq. adde *Diodor. Sicul.* lib. III. capp. 60. et 61. p. 229. edit. Weſſelingii in quo loco cum Platone comparando viri docti occupati fuerunt. *Harl.*] Exſtat et *Georg. Caſparis Kirchmaieri*, τοῦ μακαρίτου, Exercitatio de Platonis Atlantide ad Timaeum et Critiam Platonis, Witteb. 1685. qui putat, a Platone reſpici tractus extremos Africae verſus Auſtrum atque Occidentem. Submerſam iam pridem terrae motu Atlantidem ſuam Plato haud vno loco diſerte teſtatur: itaque operam et oleum forte perdunt, qui eam quaerunt in terris, hodie exſtantibus, niſi tota ſit fabuloſa narratio, ac de induſtria conficta vel ab aegyptiis ſacerdotibus, quod viſum *Mallincroto* p. 95. paralipom. de Hiſt. graecis: vel a Platone ipſo, vel Solone kkkk), quod tamen non credo, etſi bella, quae ante nouies mille annos ab Atlanticis geſta Plato ſcribit, fabulis ſine controuerſia accenſenda ſunt. Non abſolutum eſſe hunc dialogum, ſed a Platone, morte praeuento, imperfectum relictum, dolet *Plutarchus* in vita Solonis, quem vide p. 96. et 92. [ſ. pag. 383. edit. Reisk. tom. I.] Similiter *Solon*, cum λόγον Ἀτλαντικὸν carmine Graecis explicare conſtituiſſet, ſiue quod aliud deinde maluit agere, ſiue prae ſenio et operis magnitudine deterritus, id facere omiſit. [*] vid. ſcholion graecum in Harmonicordem Ptolemaei, codice Coislin. p. 228. catalogi a Platone editi. Pauca quaedam *Lud. Caſteluetrii* animaduerſſ. p. 274 ſqq. Opuſc. var. criticor. *Fabric.* Hunc Platonis librum carmine graeco reddidit *Zoticus*, teſte *Porphyrio* in vita Plotini cap. 7. Quemadmodum vero

iiii) Obiit ſeptuagenario maior Vpſalae, ann. 1702. *Fabric.* In Succia Atlantidem Platonis vere exſtitiſſe, ſibi quoque perſuaſit *M. Iac. Wilde* in libro: *Sueciae hiſtoria pragmatica*, quae vulgo ius publicum dicitur etc. Holmiae 1731. p. 33. *Harl.*

kkkk) Solonem ex Pſenophe, Heliopolita, et Sonchesaita, ſacerdotibus aegyptiacis, audiuiſſe ἀτλαντικὸν λόγον, aut ἀτλ. λόγον ἢ μῦθον, et Platonem τὴς ἀτλαντικὴν ὑπόθεσιν exornaſſe atque expoliuiſſe, tradit *Plutarch.* in vita Solonis, et plura de illa fictione diſputat, tom. I. p. 369. et 382 ſq. edit. Reisk. *Harl.*

vero ciuitas Platonica eſt non-ens et idea mera, ita et Atlantica platonica. *Heum.* Atqui ab omni tempore ſententiae virorum doctorum de inſula Atlantide, eius ſitu et de Platonis narratione mirum quantum fuerunt diuiſae. Fuerunt enim, qui Atlanticam platonicam meris fictionibus, fabulis romanenſibus, earumque politico generi adnumerarent, e. gr. praeter Fabricium noſtrum, *Cellarius* in Notit. orbis antiqui libr. I. cap. 11. §. 1. tom. I. pag. 40. item *Tiedemannus* in argumento Critiae p. 339. edit. Bipontinae. Origenes, Proclus, Porphyrius, Cosmas libro XIII. deſcriptionis orbis illam allegorice interpretandam eſſe iudicarunt. In primis *Michael Hiſſmann.* in additamento ad verſionem ſuam germanicam libri *Neue Welt- und Menſchengeſchichte, aus dem Franzöſiſchen. — Alte Geſchichte, erſter Band.* Münſter, 1781. 8. p. 173—186. copioſe oſtendit, omnem illam Platonis de iſta inſula narrationem eſſe fictionem. Alii vero, qui veram eſſe illam hiſtoriam, et exſtitiſſe quondam iſtam inſulam autumarunt, de ſitu illius in alia omnia tranſierunt. Rudbeckii opinio iam memorata eſt a Fabricio. Alii ſomniarunt, Palaeſtinam eſſe intelligendam. Iam *Io. Serranus* in argumento in Platonis Critiam, „ex Moſaicae, inquit, hiſtoriae regula omnis haec narratio de Atlantibus expendenda eſt.“ De *Olmerii* opinione poſtea erit ſermo. Hoc, quo viuimus, ſaeculo ex contortis praecipue etymologiis, aliisque vanis argumentis, probaſſe, Palaeſtinam, (quae tamen numquam a mari eſt abſumta,) eſſe inſulam atlanticam, ſibi viſi ſunt M. *Io. Eurenius* et *Frid. Carol. Bär*, quorum prior edidit *Atlanticam orientalem*, primum in lingua Suecana conſcriptam, ann. 1754. qui liber deinde in ſermonem latinum translatus et inſcriptus prodiit:

Atlantica orientalis, ſiue Νῆσος *Atlantis, a multis retro annis a M. Io. Eurenio Suecanae linguae idiomate deſcripta, iam autem latine verſa.* Berolini 1764. 8.

Poſterior autem illam ſententiam propoſuit et tuitus eſt in libro, poſthaec etiam in linguam germanicam conuerſo:

Eſſay hiſtorique et critique ſur les Atlantides, par Fred. Charles Baër, Paris 1762.

Alii, qui haud pauci ſunt, (vid. Eſſay ſur la population de l' Amerique, tom. I. p. 23. 29 ſqq. et *de la Borde* in diſcours préliminaire ad tom. I. illius Hiſtoire abrégée de la Mer du Sud. Paris 1791. mai. 8. qui varias variorum ſuſpiciones de America culta et fragmenta obſcura de Atlantide etc. recoquit,) quaeſiuerunt illam inſulam in America, atque *Hiſſmannus* l. c. in nota p. 177. memorat duas tabulas geographicas, in quibus illa orbis pars diuiſa inter decem Atlantis reges cernitur: altera eſt: „Nouus orbis, potius altera Contineus, ſiue Atlantis inſula, *a Nic. Sanſon* antiquitati reſtituta. Nunc demum maiori forma delineata et in decem regna iuxta decem Neptuni filios diſtributa. Praeter ea inſulae noſtraeque continentis regiones, quibus imperauere Atlantici reges, aut quas armis tentauere ex conatibus geographicis *Guil. Sanſon*, Nic. filii. Pariſ. 1689.“ — — altera tabula eſt: „Orbis vetus, in vtraque continente iuxta mentem Sanſonianam diſtinctus, nec non obſeruationibus aſtronomicis redactus, accurante *Robert de Vangondy.* 1762.“ — *Tournefort* in Relation d' un Voyage du Levant tom. II. p. 406. opinatus eſt, inſulas, quae vocantur Canariae et Azores, atque Americam eſſe reliquias inſulae Atlant. Platonicae. — adde *Huetii* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. cap. 7, 6. pag. m. 173. et de inſulis Atlanticis *Plutarch.* in vita Sertorii cap. 8. p. 520. vol. III. Multa etiam, quae ad quaeſtionem de oceano marique atlantico et inſulis in illo ſitis ex antiquitate illuſtrandam pertineant, reperies in *I. M. Geſneri* praelect. de nauigationibus extra columnam Herculis,

culis, eius editioni Orphei ſubiunctis; vt mittam, qui de nauigationibus populorum antiquiſſimorum ſcripſerunt. — Quod Voltarius Indiam eſſe putauit primam artium et doctrinarum patriam et veluti genetricem, *Bailly* ſententiam ſuam, quam protulerat in Hiſtoria veteris aſtronomiae tom. I. verſionis german. de Atlante, inuentore aſtronomiae, et populo Atlantico, in Aegyptum, Aethiopiam et Phoeniciam migraute, pag. 22 ſqq. tum, ex ſeptemtrione, in primis ex magna Tataria, non, quae aliorum eſt opinio, ex Aegypto, aut Perſia, aut Chaldaea, aut India, doctrinarum ortum et initia eſſe repetenda, (p. 106. 114. ac tom. II. p. 8. 19 ſqq.) vberius probatum iuit, et de inſula Atlantica Platonica ingenioſe ſubtiliusque diſſeruit in Litteris de ortu doctrinarum et populorum aſiaticorum, ex verſione germanica, Lipſiae 1778 8. inprimis epiſt. VIII. p. 164 ſqq. et *Lettres ſur l' Atlantide de Platon et ſur l'ancienne hiſtoire de l' Aſie*; pour ſervir de ſuite aux Lettres ſur l' origine des ſciences — . Londini et Pariſ. 1779. 8. (coll. tamen cenſura in Supplem. ad ephem. litter. Gotting. ann. 1780. plag. 40. p. 632 ſqq. vbi cenſor multa contra argutas Bailly opiniones acute monet, et Magazin der neuern franzöſiſchen Litteratur, Lipſ. part. V. p. 426 ſqq.) Ex ephem. litterariis Gotting. ann. 1792. nr. XX. p. 186. cognoui *Guil. Iones* in Aſiatick Reſearches, Calcuttae, 1790. vol. II. nr. 2. vbi de Tataribus, horumque doctrinis, religione et moribus agit, reiciſſe *Bailly* opiniunculas, atque Tataros Indosque penitus diſcreuiſſe. Bailly ſententiam et argumenta late recenſet atque ſub examen vocat auctor gallicus libri mem. et ab Hiſſmanno verſi, Neue Welt- und Menſchengeſchichte, (qui in integro primo volumine originem, hiſtoriam et itinera Atlantum perſequitur, et plurium VV. DD. opiniones librosque, huc pertinentes, commemorat,) p. 201 ſqq. Idem p. 162 ſqq. p. 349 ſqq. et p. 555 ſqq. fragmentum Platonis verſum refert; p. 247 ſqq. inquirit, num patria Atlantum in vicinia poli ſit ponenda, num inſula Calypſus ſit habenda Platonis Atlantis; tum adſeuerat, hanc reuera quondam fuiſſe, p. 276. et quidem coloniam antiquioris populi. Idem p. 234. cenſet, collata p. 454 ſqq. in Tartaria exſtitiſſe quidem populum Atlanticum: hunc vero non fuiſſe indigenas terrae, ſed coloniam aliorum Atlantum; e contrario (p. 334 ſqq.) ſententiam copioſius explicat, Caucaſum fuiſſe primam Atlantum ſedem, ex qua coloniae reliquorum Atlantum in alias inſulas, partem Africae (pag. 445. p. 504 ſqq.) et Aſiam Europamque, fuiſſent deductae (p. 403 ſqq.); nomen maris Atlantici olim fuiſſe latius ſumtum (pag. 340 ſqq.); Platonis Tyrrheniam eſſe noſtram Etruriam, ſiue Toſcanam illiusque Atlantem in vicinia Sardiniae, in mari mediterraneo intra Italiam et Carthaginem eſſe quaerendam, (p. 355 ſqq. et, vbi ea, quae antea latius diſputarat, in compendium quaſi redigit, p. 364 ſqq.) eamque poſtea vi maris abſumtam. Quae omnia licet acute et ingenioſe eſſent explicita, tamen quoniam permulta in coniecturis vagis, partim audacibus ſunt poſita, nondum valebunt ad fidem illi opinioni omnino adhibendam, et veritatem inſulae Platonicae firmiter ſtabiliendam. — Veram eſſe narrationem Platonis, et inſulam Atlanticam reuera quondam exſtitiſſe, eamque ab Ariſtotele quoque, Eudoxo, Strabone, Philone aliisque in Oceano, eaque parte maris, quod a monte Atlante nomen accepit, eſſe collocatam, contendit *Baudelot* in recitatione de bello Athenienſium contra populos inſulae atlanticae, in hiſtoria ſociet. Pariſ. Inſcr. part. III. p. 60 ſqq. verſ. german. Gottſched.

In Continuatione relationum *Sallengrianarum*, ad rem litterariam hiſtoriamque ſpectantium, (Continuation des Memoires etc. auctore *P. Desmolets.*) Pariſ. tom. I. part. I. 1726. mai. 12. pag. 19 ſqq. exhibetur *Claudii Matthaei Oliuerii*, apud Maſſilienſes cauſſarum patroni, diſſ. *in Critiam Platonis*, qua auctor hiſtoriam inſulae atlanticae, quae in hoc dialogo enarratur,

ratur, nihil aliud eſſe, quam rempublicam et hiſtoriam populi iudaici ſub decem filiarum Neptuni nomine tecte propoſitam, demonſtratum iuit, quam Plato a Solone, Solon autem a ſacerdotibus aegyptiacis acceperit. Non Americam, putat, ſed Palaeſtinam, cui deſcriptio ipſius inſulae atlanticae, fertiliſſimae atque amoeniſſimae valde conueniat, ficta illa narratione deſcribi. conf. Acta erudit. Lipſ. ann. 1728. menſe Aprili, pag. 166 ſqq. Bibl. françoiſe ann. 1726. menſ. Iul. p. 291. Journ. des Savans 1726. Oct. p. 232. Hiſt. litter. de l'Europe, ann. 1727. Septemb. p. 27 ſqq. Cum ſcriptore illo facit *Henr. Scharbau* Obſ. Sacr. tom. II. pag. 381 ſqq. — *Io. Harduini* Atlantica Platonis inſula, cod. chart. in bibl. regia Pariſ. ſaec. 18. formae mai. cod. MMMMMMMMDCCXCIX. teſte Catal. pag. 494. adde Monatliche Unterredungen etc. menſ. Martio, 1690. p. 226 ſqq. menſ. Maio eiusd. ann. p. 426 ſqq. 448 ſq. 454 ſqq. *Harl.*

TETRALOGIA IX.

XXXIII) ΜΙ'ΝΩΣ *ἢ περὶ νόμου, de lege, πολιτικός.* In hoc dialogo, quem et ipſum volunt imperfectum ad nos perueniſſe, praeter diſputationem de eo, quid ſit lex, continetur apologia pro Minoë legislatore Cretenſium, quem alii deſcribunt tanquam *Τυραννικὸν, βίαιον καὶ δασμολόγον, τραγῳδοῦντες τὰ περὶ τὸν Μινώταυρον καὶ τὸν Λαβύρινθον, καὶ τὰ Θησεῖ συμβάντα καὶ Δαιδάλῳ*, vt notat *Strabo* lib. X. p. 476. qui addit, difficile dictu eſſe, vtra ſententia vera ſit. *Fabric.* — [M. *Frig. Bellouaci* ſchol. in Platonem de legis perfectione. Pariſ. ap. Thom. Richard. 1561. 4.]

XXXIV) ΝΟ'ΜΩΝ *ἢ περὶ νομοθεσίας, βιβλία ιβ, πολιτικός. De legibus opus.* Scripſit Plato iam ſenex, teſte Plutarcho pag. 370. de Iſide et Oſiride. Omnem Platonis orationem peroratam eſſe vno aeſtiuo die, obſeruat *Cicero* II. vlt. de legibus. Socrati tribuit *Saluianus* lib. VII. de Dei prouidentia pag. 257. *Videamus ergo, quas Socrates de pudicitia leges ſanxerit. Vxorem, inquit, propriam nullus habeat, matrimonia enim cunctis debent eſſe communia — —. De hac re et libros condidit,* (libr. V. de republ.) *et memoriae hoec pudenda mandauit.* Olympiodorus in Platonis vita obſeruat, Platonem a Solone genus ducere, huiusque aemulatione legum libros et de Republ. ſcripſiſſe. Arcadibus, Cyrenaeis ac Thebanis, quantumuis rogatus, leges ferre noluit, quia ſurdas eorum aures reperit ad aequabilem honorem et partitionem bonorum admittendam; vt referunt *Aelianus* II. 42. Var. *Laertius* III. 23. et *Plutarchus* ad principem ineruditum. *Athenaeus* vero Platonem reprehendit, quod leges ſcripſerit non hominibus, quales ſunt; ſed quales ipſe finxit imaginatione, lib. XI. pag. 508.

Ludouicus Caſteluetrius, ſcriptor acutiſſimus, in commentario ad Ariſtotelis poeticam, Hetruſca lingua edito, p. 110. reprehendit Platonem, quod has de legibus diſſertationes vno veſpere factas dictasque fingat. properanti lectori vix intra quatriduum abſoluendas, et tamen easdem in tredecim libros IIII) diuidere non dubitauerit. Sed ad poſtremum hoc reſponderi poteſt, diuiſionem librorum non eſſe a Platone ipſo, verum a *Philippo Opuntio*. Vide

IIII) Adnumerato Epinomide. *Fabric.* Errare videtur Fabricius. Nam de dialogo Epinomis hoc dici poteſt, qui inſcribitur *νυκτερινός*. vid. nr. 35. De hoc opere de legibus iudicium vid. in C. Thomaſii oration. p. 414 ſqq. *Heum.*

quae infra nr. XXXV. *Fabric.* [Sed et *Cicero*, qui Platonis ad exemplum, abſolutis de Republica libris, illos de Legibus ſcripſit, haud dubitauit, etiam in eo ſuum ſequi Platonem. Is quidem lib. II. de legg. ſ. 69. vlt. *et quoniam*, inquit, *libitum eſt vobis*, *me ad haec impellere, hodierno ſermone conficiam, ſpero, hoc praeſertim die; video enim, Platonem idem feciſſe, omnemque orationem eius de Legibus peroratam eſſe vno aeſtiuo die.* Scripſerat autem Cicero libros quinque, quorum duo vltimi plane periere. Edit. Bipont. vol. VIII. p. 1 ſq. *Harl.*]

Aliud in Platone reprehendit *Seneca* Epiſt. XCIV. *In hac re diſſentio a Poſidonio: non probo, quod Platonis legibus adiecta principia ſunt. Legem enim breuem eſſe oportet, quo facilius ab imperitis teneatur, vt velut emiſſa diuinitus vox ſit. Iubeat, non diſputet. Nihil mihi videtur frigidius, nihil ineptius, quam lex cum prologo.* Ad hoc quoque reſponderi poteſt, philoſophi ſimul partibus fungi voluiſſe Platonem. *Fabric.* [*Cicero* quidem de Legg. lib. II. ſect. 14. cap. 6. hanc in rem ſcribit: *ſed vt vir doctiſſimus fecit Plato, idemque grauiſſimus philoſophorum omnium, qui princeps de Republica conſcripſit, idemque ſeparatim de legibus eius, item mihi, credo, eſſe faciendum, vt, priusquam ipſam legem recitem, de eius legis laude dicam, quod idem et Zaleucum et Charondam feciſſe video; qnum quidem non ſtudii et delectationis, ſed rei publicae cauſſa leges ciuitatibus ſuis ſcripſerunt. Quos imitatus Plato, videlicet hoc quoque legis putauit eſſe, perſuadere aliquid, non omnia vi ac minis cogere.* Edit. Bipont. l. c. *Harl.*]

Contra Platonis leges *Perſeus*, Stoicus, ſcripſerat libros ſeptem, teſte *Laertio* VII. 36. Paſſim quoque in leges Platonicas inuehuntur veteres ſcriptores Chriſtiani mmmm), eorumque exemplo *Georgius Cretenſis*, qui adpellari maluit *Trapezuntius* [?] in comparatione Ariſtotelis et Platonis Venet. 1523. 8. contra quem operae pretium eſt videre, quae pro legibus Platonis vel excuſandis, vel defendendis ſcripſit Cardinalis *Beſſario* ann. 1472. denatus nnnn), libro quarto operis, quod contra calumniatorem Platonis, (ita Trapezuntium vocat,) inſcripſit, [quod Romae primum apud eosdem typographos excuſum, dein cum aliis eiusdem Beſſarionis ſcriptis, (librorum Platonis de Legibus correctio, Georgio Tapezuntio interprete, ac de natura et arte aduerſus Trapezuntium et Plethonem) Venetiis 1503. fol. ab Aldo recuſum, itemque] Venet. 1516. fol. oooo) Idem Beſſario ſingulari libro reprehendit craſſiores quosdam errores, ab eodem Trapezuntio admiſſos, in latina verſione librorum Platonis de legibus, iuſſu Nicolai V. ſcripta, dicataque reipubl. Venetae, ſed necdum edita. vid. Allatium p. 376. de Georgiis. Giornale de' letterati d' Italia tom. XVI. p. 415. 429. et tom. XVII. pag. 275. vbi Hermolai Barbari ad Trapezuntium epiſtola data 1452. qua interpretatio Platonis valde

mmmm) De bello philoſophico, inter Platonicos et Ariſtotelicos orto, et de iis, qui in hac controverſia in primis ſteterunt, et acriter pugnarunt, Laur. Valla, Gemiſtio Plethone, Beſſarione, Georgio Trapezuntio, Marco, Epheſino epiſcopo, M. Muſuro, Marſ. Ficino aliisque vberius diſſerit *Ionſius* de ſcriptor. hiſtor. philoſ. III. cap. 21. ſect. 9 ſqq. p. 115 ſqq. edit. Dornii. *Harl.*

nnnn) Qui iam antea defenſionem diui Platonis Romae apud Conr. Schweinheim et Pannarz ediderat, ſ. a. probabiliter ann. 1469. fol. vid. *Quirinum* de optimorum ſcriptorum editionibus — p. 227. ibique not. Schelhornii, Lindau. 1761. 4. *Audiffred.* catal. editt. rom. saec. XV. pag. 21 ſq. Catal. Ducis Vallieri I. p. 369. *Harl.*

oooo) Conf. *Humphredi Hodii* lib. de graecis illuſtribus linguae graecae litterarumque human. inſtauratoribus, Londini 1742. 8. pag. 168 ſqq. de Beſſarione, et pag. 122. de Georgio Trapezuntio. *Harl.*

valde laudatur. Aldus editionis ſuae praeſtantiam in titulo commendat his verbis: *paſſim verba graeca ipſius Platonis recitantur et emendata et cum ſuis accentibus. Nam in libris, Romae olim impreſſis, deſunt. Deinde a Beſſarione ſaepe, argumento praemiſſo, in latinum vertuntur. Poſtremo Trapezuntii tralatio eorundem verborum Platonis ſubiungitur, quod eſt perquam vtile iis, qui graecis literis inſtituuntur, atque ex graecis bonis bona latina facere volunt* [rrrr]). Trapezuntio, qui admodum ſenex obiit Romae ann. 1486. etiam in epitaphio exprobratum legitur, quod Platoni paulo acerbius inſultauit, Καινοτίμων, ſiue nouus Timon et Erinnys ideo dictus a Io. Alerienſi, narrante P. Crinito III. 1. de honeſta diſciplina.

Hac vrna Trapezuntii quieſcunt
Georgii oſſa, parum Diis amici,
Quod acri et nimium procace lingua
Platonem ſuperis parem petiuit.

Confer *Allatium* de Georgiis pag. 378. [de verſione italica, vid. *Paitoni* l. c. pag. 117.] Vt ad Platonem reuertar, eius legem de communione vxorum vide quomodo purget *Beſſarion* lib. IV. cap. 3. cui adde, ſi lubet, Epictet. Sentent. 53. *Moſellanum* ad Gellii XVIII. 2. *Liuium Galantem* in comparatione Theologiae Chriſtianae cum Platonica lib. 1. p. 26 ſq. [*Cremii* Animadu. IX. 227.] *Cotelerium* ad Patres Apoſtolicos tom. II. pag. 582. etc. Reprehendit *Chryſoſtomus* homil. II. in Ioan. et *Nicetas* IV. 10. theſauri. [Sed obſcura ea de re videtur Platonis ſententia. Vid. infra ad §. VIII.]

Ariſtotelis τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, ſiue tribus, (vt *Laert.* V. 22.) ſiue duobus libris opus conſtitit, (vt Anonymus, a Menagio editus, in Ariſtotelis vita,) interciderunt, perinde vt epitome legum, a *Theophraſto* concinnata.

Separatim excuſi Platonis de legibus libri cum priori, qui inſcribitur Minos, et Epinomide graece Louanii [ssss]), graece et latine librum decimum inter dialogos ſelectos edidit *Ioh. Nort*; Cantabrigiae 1673. 8. In illo agitur de Dei exiſtentia, prouidentiaque et ἀδωροδοκίᾳ, exiſtimauitque Plato, eum inſtar prooemii legibus praemitti poſſe, σχεδὸν γὰρ τοῦτο ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάντων κάλλιστον προοίμιον εἴη. *Fabric.* [Libri de legibus, latine conuerſi a *Georgio Trapezuntio.* Venet. 1516. fol. vid. Catal. bibl. Barberin. tom. II. pag. 222 — *Martini Gregorii* verſionem loci platonici apud Galenum caſtigat H. Stephan. p. 79. de inſtituendis gr. linguae ſtudiis. — Locum pulcerrimum libri X. de legibus, quo Plato prouidam dei curam, non vniuerſum modo, ſed et eius ſingula complectentem, tuetur aduerſus hos, qui curam rerum humanarum,

pppp) MSS. Beſſar. codd. plures exſtat in bibl. Veneta S. Marci et elector. Bauarica. vid. *Fiſcher.* notit. codd. Platon. pag. 191. Ge. Trapezunt. in Plat. in bibl. Scorial. id. p. 193. *Harl.*

qqqq) 1531. 4. ex recognitione *Franc. Craneueldii*, et cura *Rutgeri Reſcii*, ICti et Prof. gr. linguae, qui, Louanii officina inſtituta typographica, editionem ſuam exegit ad exemplum a Craneualdo, cui is editionem etiam inſcripſit, antea recognitum, operasque rexit, vt liber quam emendatiſſime prodiret. Hinc etiam adfirmauit Reſcius, ſuum exemplum non in paucis locis eſſe ceteris exemplaribus (Aldinis, 1513.) emendatius. vid. editor Bipont. vol. XI. p. XI ſq. de hac editione diſputans contra *Io. Georg. Schultheſſ.* qui Platonis libros de legibus germanice vertit, notasque ſubiecit, etiam criticas, pariter illas *P. Grou.* ex gallica illius verſione ſumtas, et in praef. Crollium, in vol. VIII pag. 3. editionem ex rec. *Fr. Craneueldii* prodiiſſe ſcribentem, erroris arguerat. *Harl.*

humanarum, vt nimis exiguarum, deo indignam iuueniliter putant, *Io. Euſtach. Goldhagen* in comment. hebdomadariis, inſcriptis *der Greis*, vol. IV. part. 159. pag. 133—140. edit. nou. 1787. probabiliter expreſſit *germanice*. Edit. Bipont. l. c. *Harl.* *Platons* Unterredungen über die Geſetze aus dem Griech. überſetzt und mit Pere Grou's und eignen Anmerkungen begleitet von *I. G. Schultheſs*, Zürich 1785. 1787. II. 8.

Georgii Gemiſti in l. de legibus MS.

Antonii Montecatini Epitome librorum de legibus, legumque in ordinem redactarum. Ferrar. 1594 fol.[rrrr]) *Ioh. Sleidani* ſumma doctrinae Platonis de Republ. et Legibus. Argentor. 1548. 8. [¶] [vid. not. ad nr. XXX. fin.]

XXXV) ἘΠΙΝΟΜΙΣ ἢ νυκτερινὸς σύλλογος, (ἢ φιλόσοφος) πολιτικός [ssss]). *Theoni* p. 9. de locis in Platone Mathematicis vocatur ἐπινόμιον. Viciſſim Philo, Iudaeus, Deuteronomion Moſis (משנה תורה Deut. XVII. 18.) vocat ἐπινομίδα, in libro: Qui heres rerum diuinarum. Sed et Iulius Caeſar Scaliger librum poſtremum Poetices ſuae inſcripſit ἐπινομίδα, quaſi *acceſſorium munus*. Nam et ſtrenam ἐπινομίδα dixit Vlpianus apud Athenaeum, et recte quidem, vt notauit Caſaubonus lib. III. cap. 18. Caeterum mirum eſt, quod Suidas, et ſolus, ni fallor, tradit, quod paulo ante dixi, auditorem quendam Platonis, *Philoſophum* opus de legibus in duodecim libros diſtribuiſſe, et decimum tertium, (hanc nempe ἐπινομίδα,) loco acceſſorii, de ſuo addidiſſe. Quia res inſolens videri poteſt, et plura huius diſcipuli Platonici ſcripta eo in loco recenſentur, en tibi ipſa Suidae verba: [quae repetiit *Eudocia* in Violar. pag. 425.] Φιλόσοφος, ὃς τοὺς τοῦ Πλάτωνος νόμους διεῖλεν εἰς βιβλία ιβ. Τὸ γὰρ ιγ αὐτὸς προσθεῖναι λέγεται. Καὶ ἦν Σωκράτους καὶ αὐτοῦ Πλάτωνος ἀκουστής, σχολάσας τοῖς μετεώροις. Ὧν δὲ κατὰ τὸν Φίλιππον Μακεδόνα, συνεγράψατο τάδε. Περὶ τῆς ἀποστάσεως ἡλίου καὶ σελήνης, περὶ Θεῶν β', περὶ χρόνου α'. περὶ μύθων α', περὶ ἐλευθερίας α', περὶ ὀργῆς α', περὶ ἀνταποδόσεως α'. Περὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουντίων α'. Περὶ ἡδονῆς α'. Περὶ ἔρωτος α', περὶ φίλων καὶ φιλίας α'. [ἐν Eudocia.] Περὶ τοῦ γράφειν. Περὶ τοῦ Πλάτωνος, περὶ ἐκλείψεως καὶ περὶ μεγέθους ἡλίου καὶ σελήνης καὶ γῆς α'. Περὶ ἀστραπῶν, περὶ πλανήτων. Ἀριθμητικά. Περὶ πολυγώνων ἀριθμῶν. Ὀπτικῶν β', ἐνοπτικῶν β', Κυκλιακά, Μεσότητας, καὶ ἄλλα. Aliter Suidae locum accepit Menagius ad Laertium pag. 158. Sed nec emendatio viri praeſtantiſſimi mihi probatur hoc loco, neque interpretatio, quam nec ipſe ſecutus Menagius eſt pag. 428. Miror, viris doctis non animaduerſum, quod *Laertio* idem Philoſophus III. 37. vocatur *Philippus*. Ait enim, pleroſque arbitrari, Philippum, Opuntium, leges Platonis ex cereis, in quibus auctor eas ſcripſerat, tabellis transſcripſiſſe, et tertium decimum librum addidiſſe. Ἔνιοί τέ φασιν, ὅτι Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος τοὺς νόμους Πλάτωνος μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ. Τούτου καὶ τὴν ἐπινομίδα φασὶν εἶναι. Eiusdem Philippi inter Platonis diſcipulos mentio III. 47. Hoc poſtea vidi etiam notatum accuratiſſimae eruditionis viro, *Ludou. Küſtero* ad Suidam. Non praetereundus porro locus, Nicomachi Geraſeni lib. I. Arithmet. p. 6. Πλάτων δὲ ἐπὶ τέλει τοῦ τρισκαιδεκάτου τῶν νόμων, ὅπερ τινὲς φιλόσοφον ἐπιγράφουσιν, ὅτι ἐν αὐτῷ περισκοπεῖ, ποταπὸν

δεῖ

rrrr) In *Struuii* bibl. philoſ. edit. Kahlii tom. II. p. 14.. vbi de Politicis Plat. libris agitur, Montecatini comm. in Plat. libr. de Rep. et de Legibus citatur edit. 1590. *Harl.*

ssss) Platonis librum, qui philoſophus inſcribitur, laudat Chalcidius p. 221. et 348.

δεῖ τὸν φιλόσοφον εἶναι. Fabric. *Sallier* in Hiſtoria ſociet. reg. Pariſ. tom. III. pag. 146 ſqq. verſ. german. Gottſched. late oſtendit, hoc opuſculum eſſe ſuppoſititium. *Harl.*

XXXVI) ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ *ιγ*, *ἠθικαί*. *Epiſtolae XIII* [tttt]) de his aliisque Platoni tributis dixi lib. II. cap. X. vbi ſcriptores Epiſtolarum recenſebam. *Prima*, Dionis, *ſecunda et tertia* Platonis ſcripta eſt ad Dionyſium, *quarta* ad Dionem Syracuſanum, *quinta* ad Perdiccam, *ſexta* ad Hermiam Eraſtum et Coriſcum Scepſios, *ſeptima* (liber pro Epiſtola) et *octaua* ad Dionis amicos: *nona* ad Archytam, Tarentinum. *Decima* ad Ariſtodorum, qui Laertio eſt Ariſtodemus; *vndecima* ad Leodamantem, *duodecima* iterum ad Archytam, et *tertia decima* ad Dionyſium. [Huc referam, quae ſupra vol. I. lib. II. cap. X. §. XVI. conſulto omiſeram. Fabricius igitur haec praeter ea adnotarat. Epiſtola Platonis ad *Dionem*, qua centum minis ſibi emi rogabat commentarios pythagoricos Philolai, Crotoniatae, memorata a *Laertio* VIII. 15. et 85. inter tredecim illas, quas dixi, non exſtat, ſed intercidit. Platonis epiſtolam ad Archytam exhibet idem *Laertius* VIII. cap. IV. de Archyta nr. IV. ſect. 81. quae inter editas eſt duodecima. *Decima* ad *Ariſtodorum*, in eiusdem *Laertii* codicibus III. 61. inſcribitur *ad Ariſtodemum*. *Duodecimae* ad *Archytam*, et *tertiae decimae* ad *Dionyſium* neſcio quare in editionibus Platonis Criticorum *νοθεύεται* praefigitur, quum a Thraſyllo et Laertio agnoſcantur. Fallitur etiam *Menagius* ad Laertium pag. 155. et 158. ſcribens, inter tredecim illas deſiderari epiſtolam ad Eraſtum et Coriſcum, quae laudatur a Clemente et Origene, et videri a Chriſtianis ſuppoſitam. Eſt enim *ſexta* inter eas, quas habemus, et quas agnoſcit Thraſyllus. Alterius epiſtolae ad Dionyſium ſeniorem meminit *Laert.* III. de Platone, nr. XV. ſect. 21. Coriſci et Eraſti ad Platonem *Pollux* lib. X. ſect. 150. Hactenus *Fabricius.* — De mutuis Archytae et Platonis epiſtolis apud Laertium egit *Vincentius Contarenus* in variarum lectionum libro cap. IX. pag. 43 ſq. Traiecti ad Rhen. 1754. 8. et putat, Diogenem Laert. VIII. §. 80. et 81. parum diligentem fuiſſe. *Harl.*] Ordo apud Laertium a vulgato ſic differt: [?]

Vulg.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Laert.	4.	5.	6.	10.	11.	8.	12.	13.	2.	1.	9.	3.	7.

Epiſtolis ſuis Plato ſolitus praefigere *εὐπράττειν*, vt alii *χαίρειν* vel *γαθεῖν* vel *εὐδιάγειν* vel *ὑγιαίνειν* vel *εὐλογεῖν*. Vide *Mericum Caſaubonum* et *Menagium* ad Laertii III 61. *Paulum Colomeſium* in obſeruationibus ſacris ad Act. XXIII. 26. Primae et ſecundae epiſtolae argumentum a Ludou. Caſteluetrio pag. 283. Opuſc. var. critic. *Fabric.* — *Phileleutherus Lipſienſis, h. e. Bentleius* in Animaduerſionibus in nuperum ſermonem de cogitandi libertate, (Remarks vpon a late Diſcourſe of Free-Thinking.) Londin. part. ſec. 1713. 8. pag. 38. ſqq. epiſtolam Platonis ad Dionyſium, quae eſt decima tertia in ordine, et quam Tolandus vel potius Collierius, contra quem diſputat, ex Cudworthi Syſtemate intellectuali p. 403. a Chriſtianis ipſi ſuppoſitam ſcripſerat, contendit, tam genuinam eſſe, quam reliquas. vid. Acta eruditor. Lipſica menſe Ian. 1715. pag. 7 ſq. Illam tamen Platonis epiſtolam ad Dionyſium et reliquas eſſe ſpurias pronuntiauit cl. *Meinerſ.* in iudicio de quibusdam Socraticorum reliquiis, in Commentatt. ſociet. regiae Gottingenſis ann. 1783. claſſis hiſtor. et philolog. —

rec.

tttt) XIII. epiſtolas Platonis agnoſcit etiam Suidas in Εὖ πράττειν.

rec. in tertia Aeſchinis Socrat. dialog. trium editione Fiſcheriana p. XXXXII ſq. At cl. M. *Guil. Gottlieb Tennemann* in: Lehren und Meinungen der Sokratiker über Unſterblichkeit, (Ienae, 1791. 8.) contra Meinerſium probabiliter diſputans, demonſtrat pag. 17 ſq. epiſtolas eſſe genuinas. Animaduertit igitur, in epiſtola XI. Socratem, morbo στραγγυρίας laborantem, non eſſe illum celebrem philoſophum, ſed iuniorem quendam, de quo *Menag.* ad Diogen. Laert. II. §. 47. pag. 100. agit. Atque ita reliqua perſequutus argumenta Meinerſiana, ea infirmare atque diluere ſtudet, legitima dubiorum locorum interpretatione adhibita. Promittit tamen, (pag. 29.) ſe alio loco oſtenſurum eſſe, alteram epiſtolae XIII. partem eſſe omnino genuinam, alteram vero ſuſpectam. — De epiſtola XIII. num genuina ſit, nec ne, quaerit quoque *Weſſeling.* in Epiſtola ad Venemam, Traiecti ad Rhenum, 1748. 8. p. 36—48. ſecat epiſtolam XIII. in duas partes, quo facto patefacit, ambas, ſic diuulſas, ſigillatimque poſitas, probabiliter videri genuinas. adde ſupra lib. II. cap. X. 35. vol. I. p. 693 ſq.

Secundum Montfaucon in Bibl. bibliothecarum codd. MSS. et ſecundum Fiſcherum in Elencho MSS. Platonis Epiſtolarum *codices MSSti* ſunt in bibl. *Vaticana* tres, quorum primus habet epiſtolas VI. ſecundus XIII. tertius XIV. — in bibl. *Laur. Medicea* duo codd. qui habent epiſtolas VIII. et vnus, qui praebet epiſtolas XIII. vt in edit. Cuiaciana pag. 276 ſqq. cod. epiſt. ad Dionyſium, et alium, in quo ſunt altera ad Dionyſium, cuius initium eſt: πῶς χρὴ ἐμὲ καί σε ἔχειν πρὸς ἀλλήλους, altera ad Ariſtodorum, quae eſt editarum decima. — in bibl. regia *Pariſ.* II. codd. gr. alius cod. MXL. nr. 12. Epiſt. — cod. MDCCXXXIX. nr. 29. Epiſtola ad Perdiccam. cod. MMDCCLV. Epiſtolae, cod. MMDCCCC. nr. 4. ep. ad Dionyſium, et tres alii codd. epiſtolarum, et quatuor codd. qui exhibent latinam *Leonis Aretini* verſionem: — in biblioth. *Bodleiana* Oxon. cod. Epiſtola ad Axiochum, et epiſtolae V. quae nondum editae dicuntur. — in bibl. *Voſſiana* duo codd. epiſtolarum. — in bibl. *Vindobon.* codex epp. et alius qui habet excerptum. — in bibl. *Veneta* S. Marci, cod. epiſtoll. — *Patauii* cod. Leon. Aretini verſio epiſtolarum. — *Louanii* in biblioth. Canonicorum S. Auguſtini in valle S. Martini, cod. epiſtolae cuiusdam. — In bibl. *Bernenſi* cod. epp. VI. latine. — In bibl. *Matrit.* regia ſecundum *Iriartum* epp. cod. XXXVI. pag. 139 ſq. cum Platonis dial. de republ. et excerptis ex multis aliis eiusdem dialogis. conf. Cardin. *Angeli Mariae Quirini* II. epiſtolae ad Bernard. Montefalconem et Praeſidem congregationis Benedictin. S. Mauri de codd. Platonicis biblioth. Vaticanae et de locorum quorumdam difficilium ſententia in eius Epp. ſtudio *Nic. Coleti* digeſtis, Venet. 1756. fol. Epiſt. VII. et VIII. pag. 17—34.

Hic ſimul memorabo *editiones* epiſtolarum Platonicarum, praeeunte potiſſimum editore Platonis Bipontino tom. XI. in notitia litteraria pag. III ſq. Epiſtolas cum reliquis Platonis opp. *latine* dedit *Marſilius Ficinus*, de quo infra in catalogo editionum Platonis erit ſermo. — *Platon. epiſt. quas Leon.* (Brunus) *Aretinus ex graecis latinas* fecit. Sine vlla nota. 4. (ſed Pariſ. per Vlr. Gering etc. circ. 1470. A. vid. *Creven.* Cat. II. 8. pag. 40.) *Platonis epiſtolae: eiusdem liber de philoſophia.* 4. ſine vllo loci anni et typographi indicio. In Ge. Matth. Schnizer II. notitia librorum in bibl. eccleſiae Neoſtad. ad Aiſch. p. 24. ſed num graec. textus ſit, nec ne, non memoratur. *Graece* primum prodierunt in Collectione epp. graecarum apud Aldum, Venetiis 1499. 4. — dein graece et latine ſeorſim, interpr. Marſilio Ficino, Pariſ. apud Iac. Bogardum 1544. 4. (vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 363.) — graece cum translatione lat.

Digitized by Google

lat. ab *Adriano Turnebo* dictata Keslero Tigurino, Pariſ. apud Chriſtian. Wechel. 1548. 4. apud Engel. pag. 124. et edit. Bipont.) tum adnotante Fiſchero, pag. 204. in notitia editt. Platon. Epiſt. XIII. graece apud Andr. Wechel. 1558. 4. in catal. autem bibl. Pinell. tom. I. pag. 215. graece, apud Wechel. Pariſ. 1548. 4. — In collect. epiſtolarum apud Chriſt. Wechel. 1557. 4. et in Iac. Cuiacii Collect. epiſtol. etc. Geneuae 1606. fol. — *Platonis* epiſtolae, lat. verſae et dialecticis rerum ſummis expoſitae a *Petro Ramo*. Pariſ. ſecunda editio ex typographia Matthaei Dauidis 1552. 4. et adiectae eius praelection. in Cic. orat. VIII. conſul. etc. Baſileae per Petrum Pernam editis 1575. 4. p. 359. et 1580. 4. pag. 521—606. graece, Lutet. apud Cl. Morel. 1619. 4. — gr. et latine opera et ſtudio *Io. Iac. Beureri*, Prof. Friburg. cum notis logicis, ethicis et politicis, Machiauelliſmo oppoſitis, Baſileae 1586. 4. cf. *Goetzii* memor. bibl. Dresden. vol. II. faſc. I. pag. 55 ſq. — De collectione Allatii epiſtolarum Socratis et Socraticorum in quibus epiſt. XXIV. Platoni tribuitur, et de octaua in cod. Barocciano, male tributa Platoni, de binis, ab Oleario editis, et Stanleii editione ac verſione vid. ſupra in vol. I. p. 693 ſq. et *Olearium* in lat. verſione Stanleii hiſtoriae, Lipſiae 1711. 4. p. 321 ſqq. — De Platonis atque Ariſtotelis epp. de anima hominis etc. vid. ſupra vol. I. p. 695. *Harl.*

XXXVII) ἘΠΙΓΡΑ'ΜΜΑΤΑ. *Epigrammata* quaedam Platonis leguntur apud *Laertium* III. 29 ſqq. *Apuleium* in Apologia, *Gellium* XIX. 11. Athenaeum, et in Anthologia veterum Epigrammatum. *Fabric.* item in *Brunckii* Analectis vett. poet. graec. tom. I. pag. 169—175. coll. tom. III. p. 29—31. Varia epigr. occurrunt in cod. reg. Matrit. teſte *Iriarto* in catalogo pag. 91. 92. 98. 103 ſq. 105. 450. An vero Platonis ſint omnia, quae leguntur in Brunckii analectis, dubitat cl. *Berk* in diſp. ſ. examine cauſſarum, cur ſtudia liberalium artium inprimisque poeſeos a philoſophis vett. nonnullis aut neglecta aut impugnata fuerint, Lipſ. 1785. 4. pag. 37. not. 4. Epigramm. quaedam et Teſtamentum exſtant quoque in *Stanleii* hiſt. philoſ. e verſione Olearii, Lipſiae 1711. 4. pag. 312. 324 ſqq. adde *Lambec.* comm. de bibl. Vindob. VII. pag. 275. vbi epigramma quoddam Platonis explanat. In cod. Bauarico illa non memorantur. *Harl.*

XXXVIII) ΔΙΑΘΗ'ΚΑΙ. *Teſtamentum* apud *Laertium* III. 41.

IV. SCRIPTA DVBIA VEL SVPPOSITA PLATONI.

Quibus aſteriſcus praefixus eſt, illa non exſtant amplius, ſed interciderunt uuuu).

* XXXIX) ΜΊΔΩΝ ἢ Ἱπποτρόφος. *Laert.* III. 62. e Thraſyllo.

XL) ἘΡΥΞΙ'ΑΣ ἢ Ἐρασίστρατος. *Laert.* III. 62. Sed et inter *Aeſchinis* Socratici dialogos a Suida refertur in Αἰσχίνης, apud quem duo diuerſi ſunt dialogi ἐρυξίας et ἐρασίστρατος. In Platonis editionibus inſcribitur: ἐρυξίας ἢ περὶ πλούτου. Ἐν ἄλλῳ, Ἐρασίστρατος. Sane vterque in hoc dialogo cum Socrate colloquuntur, Eryxias Stirieus, et Eraſiſtratus. Tota autem diſputatio eſt *de veris et falſis diuitiis.* Latine vertit *Sebaſt. Corradus*, [cum aliis V. dialogis, Lugd. 1543. 4.] *Fabric.* Hodie inter dialogos, qui ſub nomine *Aeſchinis*

uuuu) Sic ex dialogo quodam, qui interiit, petita ſunt quaedam apud *Menandrum*, grammaticum, de encomiis cap. 6. p. 46. edit. cl. Heeren. *Harl.*

ſchinis Socratici circumferuntur, locum ſecundum occupat. vid. cl. *Fiſcher.* de codd. et editionibus illorum dialogorum in edit. III praef. pag. XVIIII ſqq. et de dialogo Ἐρυξίας, not. p. 49 ſq. et quae adnotata ſunt ad noſtri Fabricii B. gr. vol. II. p. 693 ſq. Notanda eſt probabilis verſio latina *Pirkheymeri: Dialogi Platonis, Axiochus, vel de morte; Eryxias, vel de diuitiis; de iuſto; num virtus doceri poſſit; Demodocus, vel de conſultando; Siſyphus, ſiue de conſulendo; *Clitophon ſeu admonitorius; Definitiones Platonis. Bilibaldo Pirkheymero interprete.* Nurimbergae apud Fridericum Peypus. Anno M.D.XX.III. (1523.) 4.

Hanc editionem, admodum raram, ipſe habeo, eamque ideo hic memoro, quia et plura, quae Platoni adſcribuntur, continet, in latinum ſermonem translata; et Pirkheymerus in longa amoenaque epiſtola nuncupatoria, 1521. ſcripta, de ſuo receſſu Neopagauo, ſuoque vitae et ſtudiorum genere multa lectu iucunda enarrat. Omnes vero illos, a ſe verſos, dialogos, quippe qui haud vbique ſtili venuſtate vel ſententiarum felicitate platonicae reſpondeant maieſtati, nothos eſſe putat: at tamen iudicat, eos plerumque eſſe argutos et figuratos, nec non grauitate ſua haud parum decoros. *Harl.*

XLI) ἈΛΚΥΩ͂Ν *Leoni*, Academico, tribuitur a Nicia Nicaenſi apud *Athenaeum* lib. XI. et Fauorino apud *Laertium* III. 62. atque etiamnum exſtat, non quidem inter Platonis opera, ſed *Luciani* T. I. p. 176. edit. Amſtelod. [tom. I. p. 176. edit. Reitzii, vbi vid. interpretes.] Siquidem vera eſt coniectura elegantiſſimi *Mureti* Orat. IV. *Dau. Hoeſchelii* ad Catalogum MSS. Bibl. Auguſtanae et *Tan. Fabri* p. 10. ad ſuauiſſimum fabulonem Phaedrum. Integer titulus ibi eſt: Ἀλκυὼν ἢ περὶ μεταμορφώσεως, et totus verſatur in admirabilibus Dei operibus celebrandis, cuius potentiam homines ne cogitando quidem adſequi valemus. [latine, interprete *Auguſtino Datho*, praemittitur *Platonis* Opp. Pariſ. apud Aſcenſium, 1522. fol. etc.]

XLII) ἈΚΕ΄ΦΑΛΟΣ ἢ ΣΙ΄ΣΥΦΟΣ. *Laertius* III. 62. In Platonis editionibus inſcribitur Σίσυφος ἢ περὶ τȣ͂ βȣλεύεσθαι. *Suidae* et *Laertio* II. 60. inter Aeſchinis Socratici dialogos referuntur οἱ καλȣ́μενοι [?] ἀκέφαλοι. Diſputat hic dialogus, quid ſit *deliberare* ac *quaerere*, et quomodo haec inter ſe differant. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus*, [item Pirkheymer. conf. teſtimonia veterum apud Clericum et Fiſcherum in dialogis Aeſchinis.]

XLIII) ἈΞΙ΄ΟΧΟΣ ἢ περὶ θανάτȣ, *de morte non metuenda* propter vitae praeſentis miſeriam, et felicem animarum immortalitatem. Aeſchines Socraticus et ipſe Axiochon ſcripſerat, teſtibus Laertio, Harpocratione et Suida. Sed quae ex eo laudant veteres, vt Athenaeus et Pollux, in hoc dialogo, qui exſtat, non leguntur. Hunc *Marſilius Ficinus* latine vertit, ediditque ſub titulo *Xenocratis* Platonici *de morte*. Sane inter Xenocratis ſcripta *Laertius* IV. 12. refert librum περὶ Θανάτȣ. [quem quidem Xenocratis libellum non dialogorum more ſcriptum fuiſſe, ipſa Laertii verba videntur ſatis declarare. *Xenocrati* tamen, Platonis diſcipulo, Speuſippique in Academia ſucceſſori, illum dialogum, Ἀξίοχον, vindicandum putauit *Caſpar. Barthius* in Aduerſariis LIIII. 20. Quod *Laertius* II. cap. VII. §. III. ſ. 61. et, illum exſcribentes, Suidas ac Phauorinus Aeſchinem Socraticum auctorem eſſe, diſerti tradiderunt, illi adſcribere eum non dubitarunt *Meurſius* de Areopag. cap. 9. pag. 70. *Moſacus*, (Mauſſac.) ad Harpocrat. voc. Ἀξίοχος et diſſ. critica de Harpocr. p. 382. edit. Pariſ. et pag. 399. edit. Biancard. *Gataclerus* Aduerſſ. cap. 12. p. 516. *Spanhem.* ad Callimachi H. in Del. 255. et 292. *Clericus* atque *Horreus* in ſuis editionibus. Plura vide de hac re, tum de editionibus

Digitized by Google

editionibus atque verſionibus ſupra in vol. II. pag. 691 ſq. et pag. 694 ſqq. Hic addam pleniorem edit. Baſileenſ. notitiam: *Platonis Axiochus, ſiue de morte dialogus gr. et lat. logica analyſi per quaeſtiones in vſum ſcholarum explicatus per Io. Iac. Beurerum* Saccingenſem, acad. Friburg. prof. publ. Baſileae per Hier. Frobenium cIↃIↃXXCV. (1585.) 8. conf. *Freytag.* adparat. litterar. tom. III. pag. 587 ſq. — *Alcinoi* de doctrina Platonis. *Speuſippi* liber de Definitionibus, *Xenocratis* liber de morte. Baſil. per Mich. Iſingrin. 1532. 8. (vid. Chriſtii Catal. part. I. pag. 250. et Iriarte pag. 229.) — *Plat. Axiochus*, ſ. de morte dialogus, gr. Coloniae ſ. a. — De verſione Ficini et edit. Aldina, vid. infra in indice editionum, vbi de Ficino copioſius diſſeritur. *Harl.*] Lucem adſpexit ſaepiſſime, et ad calcem librorum Ficini de veritate Religionis Chriſtianae ann. 1507. Argentorati in 4. [vid. infra in catalogo editionum, ab initio.] Latine tranſlulit etiam *Rudolphus Agricola*, [Antwerp. 1511. 4. Baſil. 1518. 4. et Opp. tom. II. pag. 258. Colon. 1539. 4.] cuius verſio in quibusdam Platonis editionibus occurrit, vt in graeco-latina Lugd. 1590. fol. [et lat. edit. praemiſſa, in edit. opp. Pariſ. ap. Aſcenſium.] et *Rayanus Wesdalus*, ex cuius verſione vna cum ipſius ſcholiis prodiit Colon. 1568. 4. Baſil. 1577. 8. [it. *Io. Philonius;* acceſſ. eius Tiliano, ſ. de ſcientia bene moriendi. Baſil. 1553. 8.] *Gallice* Axiochus et Hipparchus Platonis *Stephano Doleto* interprete, Lugd. 1544. 12. Guil. Poſtelli interpr. gallic. memorat Crucemann. bibl. Gall. p. 485. Laudant ex merito, ſed Platoni perperam tribuunt Thom. Magiſter in voc. Βέλεμαι p. 166. et in Ἐπιςρέφομαι, ac *Theodorus Prodromus* (ſiue Hilarion, qui vixit ſaeculo XII. ineunte,) in Amaranto ſiue de ſenili amore pag. 442 ſq. reprehenſus eo nomine a *Gilberto Gaulmino* in notis p. 564. [vvvv]) Praetereo recentiores, ad Platonem auctorem referentes, vt *Mich. Neandrum*, virum optimum et doctiſſimum, in Anthologico graeco-latino pag. 400. [*Eraſmum* in Adagiis p. 586. *Salmaſ.* Exerc. Plinn. p. 521. *Seberum* ad Polluc. IX. 9.]

* XLIV) ΦΑΙΑΚΕΣ. *Laertius* III. 62. e Thraſyllo.

XLV) ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ ἢ περὶ τῦ συμβελεύεσθαι, quinam ad conſilium dandum idonei et fide digni ſint habendi. Meminit *Laertius* III. 62. et *Clemens Alex.* I. Strom. p. 315. addens εἰ δὴ τῦ Πλάτωνος τὸ σύγγραμμα. Latine vertit *Sebaſtianus Corradus*: [item Pirkheymer.]

* XLVI) ΧΕΛΙΔΩΝ ἑβδόμη. Laertius vti ſupra, in cuius editionibus tamquam duo diuerſa ſcripta referuntur Χελιδὼν et ἑβδόμη. Sed ita, vt feci, coniungenda eſſe, ſuaſit *H. Stephanus*, licet fatear, tituli rationem neutiquam me capere.

* XLVII) ἘΠΙΜΕΝΙΔΗΣ, *Laertius* III. 62. et citatur ſub Platonis nomine ab *Euſebio* X. praeparat. 4. pag. 471. et XI. 16. pag. 534. Sed poſteriore loco legendum *Epinomide* pro *Epimenide*.

XLVIII) ὍΡΟΙ, *Definitiones*, a Laertio non memoratae, Platoni tribuuntur ab Ammonio in Παιδευτις, ſane ex Platone collectae ſunt. Sub *Speuſippi* nomine edidit latine a

vvvv) *Gilb. Gaulminus* edidit illum *Theodori Prodromi* dialogum de ſenili amore, *Amarantus* inſcriptum cum eiusdem *Theod. Prodromi* libris IX. de Rhodantis et Doſiclis amoribus, Pariſ. 1625. 8. de qua editione plura vide in *Freytagii* adparatu litterar. tom. III. pag. 587 ſq. vbi quoque de *Doleti* verſione gallica paucula notantur. *Harl.*

Digitized by Google

ſe translatas *Marſilius Ficinus*. Vertit etiam *Corradus* vir doctiſſimus: item *Pirkheymer*. vid. quoque ad nr. XLIII.] Speuſippum quidem ὅρυς ſcripſiſſe, teſtatur *Laertius* IV. 5. *Fabric.* Hunc librum Platoni omnino tribuit *Caſaubon.* ad Theophraſtum p. 19. *Heum.*

XLIX) ΠΕΡΙ' 'ΑΡΕΤΗ͂Σ, *εἰ διδακτόν.* Inter *Aeſchinis* Socratici dialogos refertur a Suida wwww). Contendit, vt ſaepe alias Plato, Virtutem [¶] neque diſciplina neque natura comparari, ſed θεία μοίρᾳ ineſſe illis, qui eadem praediti ſunt. Latine [poſt *Stobaei* ſententias, a *Conr. Geſnero* latine redditas, Tiguri, 1559. fol. pag. 628. vbi quoque eſt pag. 630. verſio lat. ſequentis dialogi.] vertit quoque *Sebaſtianus Corradus*, [nec non *Pirkheymer*.] Germanice ad calcem Stobaei *Georgius Laetus*, vna cum ſequenti dialogo.

L) ΠΕΡΙ' ΔΙΚΑΊΟΥ, *de iuſto*, quid ſit. Plures dialogos Platonem ſcripſiſſe, quibus conetur demonſtrare, quid ſit iuſtitia, neque tamen quicquam potuiſſe proferre, quod ſit perſpicuum, aut quod lectoribus perſuadeat, adfirmat *Iſidorus Peluſiota* lib. 4. Epiſt. 91. [de hoc et ſuperiore dialogo vid. ad Aeſchinem, ſupra vol. II. pag. 693.]

Hunc quoque dialogum latine verterunt *Corradus* [et *Pirkheym.*]

LI) Platonis *de Vacca* ſuppoſititium, quod citat Thomas Bradwardinus de cauſa Dei contra Pelag. et quos vocant *Inſtitutionum libros*, Magi circumferunt, exploſos a *Ioh. Pico Mirandulano* lib. I. in Aſtrologos p. 284.

V. SCRIPTA PLATONIS DEPERDITA

POEMATA. *Laertius* III. 4 ſq. *εἰσὶ δ᾽ οἱ καὶ παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων, καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ* ΠΟΙΗ'ΜΑΤΑ *γράψαι, πρῶτον μὲν* ΔΙΘΥΡΑ'ΜΒΟΥΣ, *ἔπειτα καὶ* ΜΕ'ΛΗ *καὶ* ΤΡΑΓΩιΔΙ'ΑΣ. His *poemata heroica* addit *Aelianus*, II. 30. Var. eaque a Platone igni tradita memorat, quod Homericis multum inferiora videret. Adde *P. Victorium* XXXVI. 13. Var. lect. et *Iſaacum Voſſium* de viribus rhythmi pag. 53. *τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν καὶ* 'ΗΡΩΪ'ΚΑ' *ἔγραφε μέτρα, εἶτα αὐτὰ κατέπρησεν ὑπεριδὼν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρυ αὐτὰ ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα.* *Auſonius* in dedicatione gryphi ternarii: *aut vt Plato*, iuuante Vulcano, *liberalis inſania.* Non minus tragoedias xxxx) quoque ſuas et dithyrambos commiſiſſe flammis, cum Socratis philoſophia captus eſſet, praeter *Laertium* III. 5. et *Aelianum* loco laudato refert *Olympiodorus* in Platonis vita, pag. 584. edit. Meibom. *ἐποίησε δὲ καὶ τραγικὰ ποιήματα καὶ διθυραμβικὰ καὶ ἄλλα τινά, ἅπερ πάντα κατέκαυσε τῆς Σωκράτους παραθεὶς διατριβῆς, εἰπόντι τοιῦτον ἔπος* yyyy).

Ἥφαιστε πρόμολ᾽ ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

Euſtathius

wwww) *Ambroſius* vero in Pſalm. 118. p. 1195. tom. I. edit. Benedictinorum: „Diſcite, vnde Plato haec ſumſerit. Eruditionis gratia in Aegyptum profectus, vt Moyſis geſta, legis oracula, Prophetarum dicta cognoſceret; audiuit conſolationem populi, qui ſupra peccati modum videbatur fuiſſe punitus, et hunc locum quadam adopertum dote verborum in dialogum tranſtulit, quem ſcripſit de virtute.“

xxxx) Tragoedias combuſſiſſe, quod poeta dicendi genere forſan ab aemulo ſuo, Euripide, ſuperaretur, ait *Ianus Vincentius Grauina* orat. I. p. 44. Sed Euripidem, Socratis aequalem, et annis etiam anteuertentem, cur Platonis aemulum vocet vir doctiſſimus ac diſertiſſimus, non ſatis video.

yyyy) Simili parodia ex Iliad. Σ. 392. vſus Metrocles apud Laert. IV. 95.

Digitized by Google

Euſtathius ad Iliad. Σ. p. 1202. Ὁ σοφὸς ἐκεῖνος, ὃν δὲ ὁ μέγας Πλάτων εἰς ποιητικὴν φασιν ὁρμήσας, καὶ ἩΡΩΙΖΩΝ, κατέπρησεν, ἃ ἔγραψεν, ὡς Ὁμήρου ἡττώμενα κατὰ πολύ. Εἶτα ἐπιθέμενος τραγῳδίᾳ καὶ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι, καὶ ἀκούσας Σωκράτους, καὶ καθάπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐφ᾽ ᾗ καὶ εὐδοκίμησε πάνυ. Conf. ad Iliad. ρ́. p. 1143. *Apuleius* de dogmate Platonis, pag. 17. *Picturae non aſpernatus artem, tragoediis et dithyrambis ſe vtilem finxit. Iamque carminum confidentia elatus certatorem ſe profiteri cupiebat, niſi Socrates humilitatem cupidinis ex eius mentibus expuliſſet,* [P] *et verae laudis gloriam in eius animam inſerere curaſſet.* add. Apulei. in Apolog. p. 266. *Gellius* XIX. 11. adferens diſtichon lepidiſſimum Platonis in *Agathonem*, addit, hoc ipſo eum adoleſcentem tragoediis eodem tempore faciendis praeluſiſſe. Epigrammata eius in *Stellam*, ſiue *Aſterem*, puerum, cum Apuleii et Mureti metaphraſi leguntur in *Geuartii* lectionibus Papinianis cap. 14. p. 58 ſq.

Praetereo dubios dialogos deperditos, de quibus dixi nr. 39. 44. 46. 47. 50. et truncos, de quibus nr. 29. tum *ἀγράφους συνουσίας* Platonis, e quibus Ariſtotelem ſubinde profeciſſe notat *Franciſcus Patricius* tom. III. diſcuſſ. peripatet. lib. 6. p. 345. *ἄγραφα δόγματα* vocat *Ariſtotel.* Phyſic. IV. vbi *Simplic.* pag. 126. adpellat *ἀγράφους συνουσίας*. *Themiſt.* pag. 37. b. itidem *ἄγραφα δόγματα*.

Dictum eius, quo adfirmauit, Deum *ἀεὶ γεωμετρεῖν*, in ſcriptis Platonis hodie non occurrit, exponitur a *Plutarcho* VIII. 2. Sympoſ.

Ariſtoteles I. de anima citat Platonis *τὰ περὶ φιλοσοφίας*. vid. Themiſtium p. 66. b. et quae infra de deperditis Ariſtotelis ſcriptis ab initio et circa finem *περὶ φιλοσοφίας*.

Platonis ſcripta diuulgaſſe et in Siciliam tranſportata vendidiſſe *Hermodorum*, ipſius auditorem, referunt *Zenobius* et *Suidas* in λόγους Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται, atque *Cicero* XIII. 21. ad Atticum. *Fabric.* *Simplicius* in Comm. in I. phyſicorum narrat, eumdem *Hermodorum* ſcripſiſſe librum de decretis Platonis, teſtemque adfert Dercyllidem, qui et ipſe multa volumina de Platonis philoſophia ediderit. *Harl.*

Vetuſtiores Platonis interpretes ad minimum LXV. reperire ſe ait *Franciſcus Patricius* tom. III. diſcuſſ. peripatet. lib. VI. ante Ammonium Saccam, qui Alexandriae vixit circa A. C. 200. Nec pauciores poſt illa tempora clari fuere. Horum pleroſque commemoratos lector reperiet infra capite tertio. Pulcre autem obſeruat *Chalcidius* pag. 340. *Sententiis Platonis plene et diligenter elaboratis iuniores Philoſophos, vt non optimos heredes, paternum cenſum in fruſtra diſſipantes, perfectam atque vberem ſententiam* (non raro) *in mutilas opiniunculas incidiſſe.* Similiter *Numenius* apud *Euſebium* XV. praeparat. cap. 5. pag. 729. queritur, Platonem a ſuis Penthei inſtar hinc indeque miſere diſtrahi. [P]

VI. *Index*

VI. *Index Scriptorum, Philoſophorum, Medicorum, Oratorum, Sophiſtarum, Artificum, aliorumque virorum memorabilium, quorum in operibus Platonis tam genuinis, quam ſpuriis, mentio ſit, paginis editionis Stephanianae accommodatus.*

(Auctore *M. Friderico Guilielmo Sturz*, Profeſſore Gerano.)

Abaris
II, 158. B.
Acumenus
III, 227. A. 269. A. Cf. Eryximachus.
Acuſilaus
III, 178. C.
Adimantus
II, 327. C.
ὁ Ἀρίστωνος, I, 33. E.
ὁ Κηπίδος, I, 315. E.
ὁ Λευκολοφίδου, I, 315. E.
Aeacus
I, 41. A. 124. C. 523. E. 524. A. II, 121. B. III, 292. E.
ὁ τῆς Αἰγίνης υἱὸς, I, 527. A.
Aeantidorus
I, 34. A.
Aeſchines
I, 33. E. 59. B.
Aeſchylus
I, 291. D. II, 361. B. 362. A. 380. A. 383. A. 550. C. 563. B. III, 180. A.
Eius Τήλεφος, I, 108. A.
Aeſculapius
II, 405. D. 406. C. 407. C. E. 408. B. 599. C. III, 186. E.
Aeſopus
I, 60. C.
Eius Λόγοι, I, 60. D. Μῦθοι, I, 61. B. II, 123. A.
Agamedes (architectus)
III, 367. C.
Agathocles, *Athenienſis*
I, 316. E. II, 180. D.
Agathon
I, 315. E. III, 172. A. 173. A. 174. A.
Aglaion, vid. Leontius.
Aglaophon, vid. Ariſtophon, Polygnotus.
Alcibiades
I, 275. A. 309. A. 316. A. 336. D. 519. A. II, 121. A. 123. D. E. III, 212. D. 217. A.
ὁ Κλεινίου, I, 481. D. 482. A. II, 103. A. 105. D. 113. B.
Alcinous
Eius ἀπόλογος II, 614. B. Scil. eſt in Odyſſ. Θ.
Alexidemus, vid. Menon.
Amphilytus, *Athenienſis*
I, 124. D.
Amphion
II, 677. D.
Amycus (pugil)
II, 796. A.
Anacharſis
ὁ Σκύθης, II, 600. A.
Anacreon
I, 125. D. II, 157. E. III, 235. C.
ὁ Τήϊος, II, 228. C.
Anaxagoras
I, 26. D. 72. C. 97. B. D. 132. A. 400. A. 409. A. 413. C. 465. D. II, 118. C. III, 270. A. 281. C. 283. A. 311. A. 389. A.
ὁ Κλαζομένιος, I, 26. D.
οἱ Ἀναξαγόρειοι, I, 409. B.
Andron
ὁ Ἀνδροτίωνος, I, 315. C. 487. C.
Anthemion, vid. Anytus.
Antimoerus
ὁ Μενδαῖος, I, 315. A.
Antiphon
ὁ Κηφισιεὺς, I, 33. E.
ὁ Πυριλάμπους, III, 126. B.
ὁ Ῥαμνούσιος, II, 236. A.

Antiſthenes

Digitized by Google

Antiſthenes
I, 59. B.
Anytus
I, 18. B. 23. E. 25. B. 28. A. 29. C. 30. B. C. 31. A. 34. B. 36. A.
ὁ Ἀνθεμίωνος II, 90. A.
Apemantus, vid. Eudicus.
Apollodorus
I, 34. A. 38. B. 59. A. B. 117. D.
ὁ Φαληρεὺς III, 172. A.
μανικὸς III, 173. D.
ὁ Κυζικηνὸς I, 541. C.
Archedemus
III, 310. B. 312. D. 313. D. E. 319. A. 339. A. 349. D.
Archilochus
I, 531. A. 532. A. II, 365. C. III, 397. E.
Archinus
II, 234. B.
Archytas, *Tarentinus*
III, 338. C. 339. A. D. 350. A. 357. E. 359. C. 360. C.
Ariphron
I, 320. A.
Ariſtides
III, 376. C.
ὁ Λυσιμάχου τοῦ Ἀριστείδου I, 130. A. 150. E. 526. B. II, 94. A. 179. A.
Ariſtippus
I, 59. C.
ὁ Λαρισσαῖος II, 70. B.
Ariſtocrates
ὁ Σκελλίου I, 472. A.
Ariſtocritus
III, 319. A. 363. D.
Ariſtodemus
Κυδαθηνεὺς III, 173. B.
Ariſtodorus
III, 358. C.
Ariſton, vid. Adimantus, Glaucon, Hegeſippus.
Ariſtophanes
III, 176. B. 177. E. 189. B. 213. C.
ἐν τῇ κωμῳδίᾳ I, 19. C.
Verſus (Nubb. 361.) omiſſo poetae nomine III, 221. B.
Ariſtophon
ὁ Ἀγλαοφῶντος I, 448. B.
Aſpaſia
II, 235. E. 236. A.
ἡ Μιλησία II, 249. D.
Aſtyllus
II, 840. A.
Axiochus
Ἀλκιβιάδου τοῦ παλαιοῦ I, 275. A. Conf. Clinias.
Bacis
I, 124. D.
Bias
II, 335. E. III, 281. C. 282. A. 368. B.
ὁ Πριηνεὺς I, 343. A.
Bryſon
III, 360. C.
Βυζάντιος ἀνὴρ, vid. Theodorus.
Cadmus
I, 95. A. B.
Callaeſchrus
II, 169. B. Conf. Critias.
Callias
I, 315. D. 391. C. II, 19. B. Conf. Protarchus.
ὁ Ἱππονίκου I, 20. A. 164. E. 311. A. 314. E. 335. D. III, 366. D. 395. A.
ὁ Καλλιάδου II, 119. A.
Callicles
I, 487. C. 527. A.
ὁ Ἀχαρνεὺς I, 495. D.
Calus, vid. Sannion.
Cebes
I, 45. B. 59. C. 61. D. 62. A. E. 77. A. III, 363. A.
Cephalus
II, 330. B. Conf. Lyſias, Polemarchus.
Cepis, vid. Adimantus.

 Chaeredemus

Chaeredemus
I, 297. E.
Chaerephon
I, 21. A.
ὁ Χαλκηδόνιος, vid. Thraſymachus.
Charmantides
ὁ Παιανιεὺς II, 328. B.
Charmides
ὁ Γλαύκωνος I, 128. D. 314. E. II, 154. A. III, 222. B. 364. A.
Charondas
II, 599. E.
Chilon
Λακεδαιμόνιος I, 343. A.
Chiron
I, 371. C. II, 391. C.
Cineſias
ὁ Μέλητος I, 501. E.
Cleobulus
ὁ Λίνδιος I, 343. A.
Cleombrotus
I, 59. C.
Cleophantus, Themiſtoclis filius
II, 93. D. E. III, 377. A. C.
Clinias
II, 112. C.
ὁ Ἀξιόχου I, 271. A. 273. A. 275. A. III, 364. A.
frater Alcibiadis min. I, 320. A. (conf. 481. D.) II, 118. E.
ὁ Κνώσσιος II, 629. C.
Cliſthenes
III, 365. D.
Clitomachus
I, 129. A.
Clitophon
ὁ Ἀριστωνύμου II, 328. B. III, 406. C.
Comicus
II, 121. D.
Connus (cithariſta)
I, 295. D.
ὁ Μητροβίου, γεροντοδιδάσκαλος I, 272. C. II, 235. E.
Coriſcus
III, 322. D. 323. A.
Cratinus
III, 362. E.
Creophilus
II, 600. B.
Criſon ſ. Criſſon (curſor)
II, 840. A.
ὁ Ἱμεραῖος I, 335. E.
Critias
III, 20. A. 392. A. 395. E.
ὁ Καλλαίσχρου I, 316. A. II, 153. C.
ὁ Δρωπίδου II, 157. E. Conf. III, 20. E.
Crito
I, 38. B. 53. D. 59. B. 60. A.
Socratis δημότης I, 33. E.
Critobulus, Critonis filius
I, 33. E. 38. B. 59. B.
Cteſippus
II, 206. D. 211. C.
ὁ Παιανιεὺς I, 59. B. 273. A. II, 203. A.
Cypſelus, vid. Periander.
Daedalus
I, 11 B. C. D. 15. B. II, 97. D. 121. A. 529. D. 677. D. III, 282. A.
ὁ Μητίονος I, 533. A.
Damon
II, 118. C. 180. D. 197. D. 200. A. B. 400. B. 424. C.
ὁ μουσικὸς III, 364. A.
Democrates
II. 205. C.
ὁ Αἰξωνεὺς II, 204. E.
Demodocus
I, 33. E. 122. D.
Ἀναγυράσιος I, 127. E.
Demophon, vid. Menexenus.
Dinomache (mater Alcibiadis)
II, 105. D. 123. C.
Dio
II, 234. B. III, 310. B. C. 315. D. 316. C. D. 317. A. B. C. E. 318. A. B. C. 323. D.

Digitized by Google

323. D. 324. A. 327. A. ſqq. 355. A. 358. C. 361. D. 362. E.
Diocles, vid. Euthydemus.
Dionyſius, grammaticus
I, 132. A.
Dionyſius, tyrannus
III, 315. B. 320. E. 327. C. ſqq. 353. A. 354. D. E. 356. A. C.
ὁ Διονυσίȣ καὶ Δώριδος, III, 313. A. 356. B.
Dionyſodorus
I, 271. B.
Diopompus (athleta)
II, 840. A.
Diotima
III, 201. D.
Doris, vid. Dionyſius, tyrannus.
Draco
III, 365. D.
Dropides, vid. Critias.
Echecrates
III, 358. B.
τὸ Ἐλεατικὸν ἔθνος
I, 242. D.
Empedocles
I, 152. E. II, 76. C. III, 389. A.
Σικελικαὶ μȣ̃σαι, I, 242. D.
Epeus (pugil)
II, 796. A.
ὁ Πανοπέως (ſtatuarius), I, 533. A. II, 620. C.
Epicharmus
I, 152. E. 505. E. III, 366. D.
Epigenes
I, 33. E. 59. B.
Epigramma
III, 264. D.
Epimenides
II, 642. D. 677. D.
Er, *ὁ Ἀρμένιος, τὸ γένος Πάμφυλος*
II, 614. B.
Eraſiſtratus
III, 392. D.
ὁ Φαίακος, III, 392. A.
Eraſtus
III, 322. D. 323. A.
ὁ Αἰγινήτης, III, 362. B.
Eryxias
ὁ Στειριεὺς, III, 392. A.
Eryximachus
ὁ ἰατρὸς, III, 185. D. Conf. 176. D. 186. A. B. 214. B.
ὁ Ἀκȣμένȣ, I, 315. C. III, 176. B. 198. A. 268. A.
Euathlus (curſor)
I, 129. A.
Euclides, *Megarenſis*
I, 59. C.
Eudicus
παῖς Ἀπημάντȣ, I, 373. A. III, 286. B.
Eudorus (luctator)
III, 378. A. Conf. Euodorus.
Eudoxus
III, 360. C.
Euenus
I, 20. B. 61. C.
Πάριος, I, 20. B. III, 267. A.
Euodorus, i. q. Eudorus.
II, 94. C.
Euphemus, vid. Steſichorus.
Euphraeus
III, 321. C—E.
Euphronius
ὁ Σȣνιεὺς, I, 144. C.
Euripides
I, 125. B. D. 154. D. 484. E. 485. E. 492. E. 533. D. II, 113. C. 151. B. 568. A. III, 268. C. 309. D.
Eius *Μελανίππη*, III, 177. A.
Eurybius
III, 318. C. 348. E.
Euthydemus
I, 271. B. 386. D. II, 328. B.
ὁ Διοκλέȣς, III, 222. B.
Euthyphron
I, 399. A. 400. A.
ὁ Παντίȣ, I, 396. D.

Glaucon
I, 530. D. II, 158. B. 368. A.
ὁ Ἀρίστωνος, II, 327. A. 427. C. 580. B. Conf. Charmides.
Gobryas
III, 372. A.
ἀνὴρ μάγος, III, 371. A.
Gorgias
I, 449. A. 527. A. II, 70. B. 73. C. 76. C. 95. C. 96. D. III, 198. C. 261. C. 267. A.
ὁ Λεοντῖνος, I, 19. E. 127. E. III, 282. B.
Hecaërgus
III, 371. A.
Hegeſippus
ὁ Ἀρίστωνος, III, 314. E.
Helicon
ἐκ Κυζίκου, III, 360. C.
Heraclides
III, 318. C. 319. A. 320. E. 321. B. 348. B — E. 349. A. B. C. E.
ὁ Κλαζομένιος, I, 541. D.
Heraclitus
I, 152. E. 160. D. 401. D. 402. A. B. C. II, 498. B. III, 187. A. 289. A. B.
Heraclitei, I, 179. D. E. 440. C.
Hermocrates
III, 20. A. 108. A.
Hermogenes
I, 59. B.
παῖς Ἱππονίκου, I, 384. A. 406. B.
Herodicus
III, 227. D.
ὁ Σηλυμβριανὸς, ſ. Μεγαρεὺς, I, 316. E.
Gorgiae frater, medicus, I, 438. B. II, 405. A.
Heſiodus
I, 41. A. 207. A. 316. D. 340. D. 396. C. 397. E. 402. B. 406. C. 428. A. 531. A. B. C. 532. A. II, 163. B. C. 215. C. 318. E. 319. A. 320. D. 363. A. 377. D. E. 406. C. 4[illegible]8. E. 546. E. 600. D. 612. B. 658. D. 677. E. 690. E. 718. E. 990. A. III, 21. D. 178. B. 195. C. 209. D. 359. A.
Eius verſus, omiſſo poetae nomine, II, 364. D. 901. A.
Hieronymus, vid. Hippothales.
Hipparchus
II, 229. C. D.
ὁ Πεισιστράτου, II, 228. B.
Eius Ἐπιγράμματα, II, 228. E.
Hipparinus
III, 324. A. 353. B. 354. D. 356. C.
ὁ Διονυσίου, III, 357. C.
Hippias
I, 337. C. II, 229. B. III, 276. B. 289. A.
ὁ Ἠλεῖος, I, 19. E. 314. C. 315. B. 363. C. III, 287. B.
Eius oratio περὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν, III, 286. A.
ὁ Πεισιστράτου, I, 124. D. E.
Hippocrates
Ἀσκληπιάδης, III, 270. C.
ὁ Κῷος, I, 311. B.
ὁ Ἀπολλοδώρου, I, 310. A. 316. B.
Hipponicus
I, 315. D. 384. A. Conf. Callias.
Hippothales
ὁ Ἱερωνύμου, II, 203. A. 204. B.
Homerus
I, 34. D. 41. A. 95. A. B. 112. A. 135. A. 152. E. 153. A. C. 160. D. 170. D. 183. E. 194. C. 216. A. 309. A. 315. B. 316. D. 340. A. 348. C. 364. C. 365. A. C. D. 369. C. 370. A. B. C. 371. A. C. 391. C. D. E. 392. A — E. 393. A. B. 402. B. 407. A. 408. A. 410. C. 417. C. 449. A. 516. C. 523. A. 525. D. 526. D. 530 B. C. D. 531. A — D. 532. A — C. 533. C. D. 534. B. 536. B — E. 537. A. B. C. 538. B — E. 539. A — E. 541. B. E. 542. A. B. II, 62. D. 100. A. 149. C. 150. D. 161. A. 191. A. 201. B. 228. B. 318. E. 319. A — D. 321. C. 334. A. B.

Digitized by Google

A. B. 363. A. 364. D. 377. D. 378. D. 379. C. 383. A. 387. B. 388. A. B. C. 389. A. E. 390. A — E. 391. A. 393. B. D. 396. E. 404. B. C. 441. B. 468. C. D. 501. B. 516. D. 545. D. 595. B. 598. D. 599. C. D. 600. A — E. 605. C. 606. E. 607. A. D. 612. B. 624. A. 658. B. 680. B. 681. E. 706. D. 858. E. III, 21. D. 174. B. C. 179. B. 180. A. 190. B. 195. D. 198. C. 209. D. 243. A. 278. C. 379. D. 403. D.
Ἰάδες μῦσαι, I, 242. D.
ὁ Ἰωνικὸς ποιητής, III, 104. D.
Eius *Ἰλιὰς*, I, 363. B. 365. C. 539. B. D. II, 112. B. 392. E. 658. D.
ἐν λιταῖς, I, 428. C.
ἐν Ὀδυσσείᾳ, I, 94. D. 363. B. 365. C. 538. E. 539. D. II, 112. B. 393. B. 658. D.
Ὀδυσσείας ἐν νεκυίᾳ, II, 319. D. Conf. Alcinous.
Eius *Μαργίτης*, II, 147. B — D.
Verſus ſine nomine, I, 28. C. 44. B. 194. E. II, 47. E. 214. A. 804. A. 944. A. Cf. Poeta.
Ὁμήρειοι, I, 179. E.
Ὁμηρίδαι, I, 530. D. II, 599. E. III, 252. B.
Ἰάδες μῦσαι, vid. Homerus.
Iccus
ὁ Ταραντῖνος I, 316. D. II, 839. E.
Ion
I, 541. B.
ὁ Ἐφέσιος I, 530. A. 533. C.
Iſis
Eius *ποιήματα* II, 657. B.
Iſocrates
III, 278. E. 279. A. B. 360. C.
Italicus quidam
I, 493. A.
Laches
III, 221. B.
Laco
III, 260. E.
Lamachus
II, 197. C.
Lamiſcus
III, 350. B.
Lamprus (muſicus)
II, 236. A.
Leochares (artifex)
III, 361. A.
Leon
I, 32. D.
ὁ Σαλαμίνιος I, 32. C.
Leontius
ὁ Ἀγλαΐωνος II, 439. E.
Leucolophides, vid. Adimautus.
Licymnion
III, 267. C.
Lycon
I, 23. E. 36. A.
Lycophron
III, 314. D.
Lycurgus (legislator)
II, 318. C. 599. D. 630. D. 632. D. 858. E. III, 209. D. 258. C. 320. D. 354. B.
Lyſanias
II, 330. B.
ὁ Σφήττιος I, 33. E.
Lyſias
II, 328. B. III, 228. A. 269. D. 277. D. 278. B. 279. A.
Eius *ἐρωτικὸς*, II, 230. E. ſqq. 262. D. E. 263. D. ſqq.
ὁ Κεφάλε III, 227. A. 263. D.
Lyſiclides
III, 314. E.
Lyſimachus
Ariſtidis filius III, 377. D. Conf. Ariſtides.
Lyſis
II, 205. C.
ὁ Δημοκράτε II, 204. E. 209. A.
Marſyas
I, 285. D.

I, 285. D. II, 318. B. 399. E. 677. D. III, 215. C.
ὁ σάτυρος III, 215. B.
Meles, vid. Cineſias.
Meleſias
III, 378. A. Conf. Thucydides.
Meliſſus
I, 180. E. 183. E.
Melitus
I, 2. D. 5. A. C. 12. E. 15. E. 19. B. C. 23. E. 24. B. C. 25. B. D. 28. A. 30. C. 31. D. 34. A. B. 35. D. 36. A. 37. B. 210. D.
Πιτθεὺς I, 2. B.
Menexenus
I, 59. B. II, 206. D. 211. B.
παῖς Δημοφῶντος II, 207. B.
Menon
II, 78. D.
παῖς Ἀλεξιδήμου II, 76. E.
Metion, vid. Daedalus.
Metrobius, vid. Connus.
Metrodorus
ὁ Λαμψακηνὸς I, 530. C.
Miccus
II, 204. A.
Minos
I, 41. A. 523. E. 524. A. II, 318. D. 319. A — 321. B. 624. A. 630. D. 632. D. 706. A. III, 311. B.
Mithaecus
ὁ τὴν ὀψοποιΐαν συγγεγραφὼς τὴν Σικελικὴν I, 518. B.
Muſaeus
I, 41. A. 316. D. 536. B. II, 363. C. 364. E.
Myſon
ὁ Χηνεὺς I, 343. A.
Nauſicydes
ὁ Χολαργεὺς I, 487. C.
Niceratus
ὁ Νικίου II, 327. C.
Nicias
ὁ Ἡροσκαμάνδρου I, 129. B.
ὁ Νικηράτου I, 472. A. II, 200. D.
Nicoſtratus
ὁ Ζωτίδου I, 33. E.
Oenopides
I, 132. A.
Olympus
I, 533. B. II, 677. D. III, 215. C.
ὁ Φρύξ II, 318. B.
Opis
III, 371. A.
Oraculum
II, 566. C. III, 288. C.
Oromazes, vid. Zoroaſtres.
Orpheus
I, 41. A. 315. A. 316. D. 400. C. 402. B. 533. B. 536. B. II, 66. C. 364. E. 620. A. 669. D. 677. D. 782. C. 829. E.
ὁ Οἰάγρου III, 179. D.
Verſus eius ſine nomine I, 69. C.
Orthagoras (auletes)
ὁ Θηβαῖος I, 318. C.
Palamedes
I, 41. B. II, 522. D. 677. D. III, 261. B. 311. B.
Ἐλεατικὸς III, 261. D.
Panopeus, vid. Epeus.
Paralus
ὁ Δημοδόκου I, 33. E.
ὁ Περικλέους I, 314. E. II, 94. B. III, 377. D. Conf. I, 328. C.
Πάριος ἀνὴρ
I, 20. A. Eſt Euenus, vbi vid. plura.
Parmenides
I, 152. E. 180. E. 183. E. 216. A. 217. C. 237. A. 241. D. 242. C. 244. E. 258. C. III, 126. B. 127. B. 128. A. C. 178. B. 195. C.
Patrocles
I, 297. D. E.
Pauſanias
III, 176. A.

ὁ ἐκ

ὁ ἐκ Κεραμέων I, 315. D.
ὁ Λακεδαιμόνιος III, 311. A,
Periander
II, 336. A.
ὁ Κυψέλε I, 124. C. E.
ὁ Κορίνθιος III, 311. A.
Pericles
I, 126. A. 314. E. 319. E. 320. A. 329. A. 455. E. 472. B. 503. C. 515. D. E. 516. A. B. D. 519. A. II, 94. B. 118. C. D. 236. B. III, 215. E. 221. C. 269. A. E. 270. A. 311. A. 376. C. 377. D.
ὁ Ξανθίππε II, 104. B. 235. E.
Phaedon
I, 102. B.
Phaedondes
I, 59. C.
Phaedrus
ὁ Μυῤῥινέσιος I, 315. C. III, 176. D. 244. A.
ὁ Πυθοκλέες III, 244. A.
Phaenareta (Socratis mater)
II, 131. E.
Phemius
ὁ Ἰθακήσιος ῥαψωδὸς I, 533. C.
Pherecrates ὁ ποιητὴς
I, 327. D.
Phidias
II. 91. D. III. 290. A.
ὁ Ἀθηναῖος I, 311. C.
Phidoſtratus
III, 286. B.
Philemon
ὁ Φιλημονίδε I, 129. B.
Philippides
ὁ Φιλομήλε I, 315. A.
Philippus, vid. Phoenix.
Philiſtion
III, 314. D. E.
Philolaus
I, 61. D. E.
Philomelus, vid. Philippides.
Phocylides
II, 407. A. B.
Phoenix
ὁ Φιλίππε III, 172. B.
Phrynichus
II, 321. A.
Phrynio
III, 358. B.
Pindarus
I, 173. E. 304. B. 484. B. 488. B. II, 76. D. 81. A. 331. A. 365. B. 408. B. 714. E. III, 227. B.
ὁ Θηβαῖος II, 690. B.
Piſiſtratus
I, 124. D.
ὁ ἐκ Φιλαϊδῶνος II, 228. B.
Pittacus
I, 339. C. 340. C. 341. C. 343. B. D. 344. B. 345. C. D. ſqq. II, 335. E. III, 281. C.
Λέσβιος I, 341. C.
ὁ Μιτυληναῖος I, 343. A.
Plato
I, 34. A. 38. B. 59. B. III, 314. C. 322. A. 324 ſqq.
ἐν τῇ περὶ τὸν σοφιςὴν ζητήσει II, 266. D. 284. B. 286. B.
ἐν τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ III, 363. A.
Poeta anonymus
I, 12. A. 344. D. 485. D. II, 77. B. 142. E. 212. E. 214. A. 328. E. 368. A. 386. C. D. 391. E. 414. C. 424. B. 776. E. 778. D. III, 197. C. 214. B. 241. D. 252. B. 310. A. 345. E. 367. D. E. 374. A. 383. B.
Polemarchus
III, 257. B.
ὁ Κεφάλε II, 327. B. 328. B.
Polus
I, 527. A. III, 267. C.
ὁ Ἀκραγαντῖνος I, 128. A.
Polycletus
I, 328. C.

Digitized by Google

I, 328. C.
ὁ Ἀργεῖος I, 311. C.
Polydamas (pancratiaſtes)
II, 338. C.
Polygnotus (pictor)
I, 533. A.
ὁ Ἀγλαοφῶντος, I, 532. E.
Polyidus
III, 311. A.
Polyxenus
III, 310. C. 314. C. 360. C.
Prodicus
I, 151. B. 277. E. 305. C. 315. E. 341. A. 384. B. II, 75. E. 96. D. 163. D. 197. D. III, 177. B. 267. B. 366. C. 369. B. 399. A.
ὁ Κεῖος, I, 19. E. 127. E. 314. C. 315. D. II, 600. C. III, 397. C. Inprimis lectionis Κεῖος veritas apparet e III, 282. C.
Protagoras
I, 152. A. B. C. E. 154. B. C. 155. D. 160. C. D. 161. B. D. E. 162. A. C. D. 164. D. E. 165. E. 168. C. 169. D. 170. A. C. E. 171. B. C. E. 172. B. 178. B. E. 179. C. 183. C. 286. C. 309. D. 310. E. 311. E. 335. A. 349. A. 385. E. 386. A. C. 391. C. II, 91. D. E. III, 267. C. 282. D.
ὁ Ἀβδηρίτης, II, 600. C.
περὶ πάλης καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν I, 232. D.
Protarchus
παῖς Καλλίου II, 19. B.
Proteus
I, 15. D. 541. E. II, 381. D.
ὁ Αἰγύπτιος σοφιστὴς I, 288. B.
Prouerbium
I, 89. C. 183. D. 201. D. 208. B. 209. B. 231. C. 261. B. 285. C. 287. B. 292. E. 298. C. 384. A. 447. A. 494. B. 499. C. 514. E. II, 19. C. 45. D. 48. C. 59. E. 124. B. 164. D. E. 165. A. 167. A. 187. B. 196. D. 207. C. 216. C. 247. E. 300. C. 341. C. 362. D. 408 B. 424. A. 426. E. 435. C. 449. C. 457. B. 492. E. 493. D. 497. D. 701. C. 723. D. 739. C. 751. D. 753. E. 780. C. 818. B. 843. A. 919. B. 968. E. III, 174. B. 195. B. 217. E. 223. B. 240. B. 257. D. 279. C. 301. C. 304. E. 374. A.
Pyrilampes
I, 481. D. 513. B. II, 158. A. Conf. Antiphon.
Pythagoras
II, 600. B.
Pythagorei
II, 530. D.
Pythocles, vid. Phaedrus.
Pythoclides
II, 118. C.
ὁ Κεῖος, I, 316. E.
Pythodorus
III, 126. B. C.
ὁ Ἰσολόχου, II, 119. A.
Rhadamanthys
I, 41. A. 523. E. 524. A. E. 526. B. II, 318. D. 319. D. 320. B. 321. B. 624. B. 948. B. C.
Sappho
III, 235. C.
Scellius, vid. Ariſtocrates.
Sibylla
I, 124. D. III, 244. B.
Σικελικαὶ μοῦσαι, vid. Empedocles.
Siculus quidam
I, 493. A.
Simmias
I, 61. D. 102. B. III, 363. A.
ὁ Θηβαῖος, I, 45. B. 59. C. III, 242. B.
ξένος Θηβαῖος, I, 92. A.
Simonides
I, 316. D. 339. A. E—347. II, 331. D. E. 332. A. B. C. 334. B. E. 335. E. III, 311. A.
Κεῖος, I, 341. B. E. II, 228. C.

Socrates

Socrates
I, 102. B. 143. E. 217. C. 272. C. 341. A. 473. E. 474. A. 521. B. II, 121. A. 153 ſqq. 338. B. III, 126. B. 127. C. 176. C. 215 ſqq. 324. E. 325. B. 358. D.
e tribu Ἀντιοχίδι, I, 32. B.
ὁ Ἀλωπεκῆθεν, I, 495. D.
Eius pater I, 297. E. II, 131. E. 180. D. E. III, 298. B.
mater I, 210. C. II, 131. E.
δαιμόνιον, I, 128. D—130. 151. A. II, 103. A. 105. D. E. 124. C. 496. C. III, 242. B.
Socrates alius
I, 218. B. II, 257. D.
Solon
I, 133. C. 343. A. II, 155. A. 157. E. 188. B. 189. A. 536. D. 599. E. 858. E. III, 20. D. 21. B—E. 108. D. 110. B. 113. A. 209. D. 258. C. 278. C. 285. E. 311. A.
Sophocles
II, 329. B. C. III. 268. C. 269. A.
Sophroniſcus, vid. Socrates.
Speuſippus
III, 314. D. 361. E.
Staſimus f. Staſinus
omiſſo eius nomine I, 12. A.
Stephanus (Thucydidis filius)
II, 94. C. III, 378. A.
Steſichorus
II, 586. C. III, 243. A. 319. E.
ὁ Εὐφήμου Ἱμεραῖος III, 244. A.
Steſimbrotus
ὁ Θάσιος, I, 530. D.
Stratonicus
III, 387. B.
Terpſion, *Megarenſis*
I, 59. C.
Thales
I, 174. A.
ὁ Μιλήσιος, I, 342. E. II, 600. A. III, 281. C. 311. A.
Thamyras
I, 533. B. II, 620. A. 829. E.
Theaetetus
I, 142. B. 143. E—144. D. 209. C. II, 257. D.
ὁ Εὐφρονίου, I, 144. C.
Theages
I, 33. E. 121. C. D. 122. D. II, 496. B.
Theodorus (ſtatuarius)
ὁ Σάμιος, I, 533. A.
Theodorus (orator)
III, 261. C.
Βυζάντιος, III, 266. E.
Theodorus (geometra)
I, 143. B. 145. A. C. 164. E.
Eius ſcripta I, 147. D. 148. D.
Theodotes
III, 318. C. 320. E. 321. B. 348. B. C. E. 349. B—E.
Theodotus
I, 33. E.
Theognis
II, 95. D. E. 630. C.
τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγαρέων, II, 630. A.
Theſpis
II, 321. A.
Theuth
II, 18. B. III, 274. C. D. E.
Thraſymachus, Glauci filius, Sophiſta.
II, 336. B. ſqq. III, 261. C. 266. C. 269. D. 271. A. 406. C. 410. C.
ὁ Χαλκηδόνιος, II, 328. B. III, 267. C.
Thucydides
II, 94. C. D. III, 376. C. 378. A. B.
ὁ Μελησίου, τοῦ Θουκυδίδου I, 130. A. II, 179. A.
Timaeus
III, 27. A.
ὁ Λοκρός, III, 93. A.
τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρίδος, III, 20. A.

Digitized by Google

Timarchus
I, 129. A.
Tireſias
III, 311. A.
Tiſander
ὁ Ἀφιδναῖος, I, 487. C.
Tiſias
III, 267. A. 273. A. C. 349. C.
Tragici
I, 425. D. II, 318. E. 320. E. 381. D. 522. D. 568. B. III, 309. D.
Trophonius (architectus)
III, 367. C.
Tynnichus ὁ Χαλκιδεὺς
Eius Παίων, I, 534. D.
Tyrtaeus
II, 629. A. B. C. E. 630. B. C. 667. A. 858. E.
Xanthias
II, 94. C. III, 378. A.
Xanthippe
I, 60. A
Xanthippus
I, 328. C. II, 104. B. 235. E.
ὁ Περικλέους, I, 315. A. II. 94. B. III, 377. D.
Xenophanes
I, 242. D.
Zamolxis
II, 156. D. 158. B.
ὁ Θρᾷξ, II, 175. E.
Zeno
I, 216. A. II, 119. A. III, 126. B. 127. B. C. 128. A. B.
Zeuxippus (pictor)
ὁ Ἡρακλεώτης, I, 318. B.
Zeuxis
I, 453. C. D.
Zoroaſtres
ὁ Ὡρομάζου, II, 122. A.
Zotides, vid. Nicoſtratus.

Index eorum, qui a Platone loquentes in dialogis inducuntur, Fabriciano plenior.

Dialogorum illorum nominibus, qui non genuini putantur, aſteriſcus praefixus eſt.

Adimantus *De republ. et in Parmenide*
Agatho *in Conuiuio*
Alcibiades *in Protagora, Alcibiade vtroque, Conuiuio*
Antipho *in Parmenide*
Anytus, Menonis F. *in Menone*
Apollodorus *in Phaedone et Conuiuio*
Ariſtodemus *in Conuiuio*
Ariſtophanes *in Conuiuio*
Athenienſis hoſpes (Plato ipſe, vt nonnullis viſum, diſſentiente Laertio III, 52.) *De legibus et in Epinomide*
* Axiochus *in dialogo cognomine*
Callias *in Protagora*
Callicles *in Gorgia*
Cebes *in Phaedone*
Cephalus *De republ. et in Parmenide*
Chaerephon *in Gorgia et Charmide*
Charmides *in Charmide*
Clinias *in Euthydemo et * Axiocho*
Clinias, Cretenſis, *De Legibus et in Epinomide*
Clitophon *in cognomine dialogo*
Cratylus *in Cratylo*
Critias *in Protagora, Charmide, Timaeo, Critia, * Eryxia*
Crito *in Critone, Phaedone, Euthydemo*
Cteſippus *in Euthydemo et Lyſide*
Demodocus *in Theage et * Demodoco*
Dionyſodorus *in Euthydemo*
Diotima *in Conuiuio*
Echecrates *in Phaedone*
Eleates, hoſpes, (Parmenides, vt viſum quibusdam, diſſentiente Laertio III, 52.) *in Sophiſta*

* Eraſiſtratus

*Eraſiſtratus *in Eryxia*
*Eryxias *in Eryxia*
Eryximachus *in Conuiuio*
Euclides *in Theaeteto*
Eudicus *in Hippia*
Euthydemus *in Euthydemo*
Euthyphron *in Euthyphrone*
Familiaris *in Protagora*
Familiaris Apollodori *in Conuiuio*
Glaucon *De republ. in Parmenide et Conuiuio*
Gorgias *in Gorgia*
Hermocrates *in Timaeo et Critia*
Hermogenes *in Cratylo*
Hipparchus *in Hipparcho*
Hippias *in Protagora et Hippia vtroque*
Hippocrates *in Protagora*
Hippothales *in Lyſide*
Hoſpes *in Politico*
Ion *in Ione*
Laches *in Lachete*
Lyſimachus *in Lachete*
Lyſis *in Lyſide*
Megillus, Lacedaemonius, *De Legibus et in Epinomide*
Meleſias *in Lachete*
Menexenus *in Lyſide et Menexeno*
Menon *in Menone*
Minos *in Minos*
Nicias *in Lachete*
Parmenides *in Parmenide.* Conf. Eleates.
Pauſanias *in Conuiuio*
Phaedo *in Phaedone*
Phaedrus *in Conuiuio et Phaedro*
Philebus *in Philebo*
Polemarchus *De republ.*
Polus *in Gorgia*
Prodicus *in Protagora*
Protagoras *in Protagora*
Protarchus *in Philebo*
Pythodorus *in Parmenide*
Simmias *in Phaedone*
*Siſyphus *in Siſypho*
Socrates *fere in omnibus, praeter libros de Legibus et Epinomidem*
Socrates minor *in Politico*
Terpſion *in Theaeteto*
Theaetetus *in Theaeteto et Sophiſta*
Theages *in Theage*
Theodorus *in Theaeteto, Sophiſta, Politico*
Traſymachus *De re publica*
Timaeus *in Timaeo et Critia*
Zeno *in Parmenide.*

VII. CODICES MSS. ET EDITIONES PLATONIS

[*Codices mscti*, qui vel plura vel pauciora Platonis opuſcula continent, et in diuerſis cuſtodiuntur bibliothecis, ſunt haud pauci, quos quum fere omnes (paucorum notitiam addere mihi licuit,) cl. *Fiſcherus* in notitia codd. MSS. Platon. praemiſſa editioni Platonis Euthyphronis ſqq. gr. Lipſ. 1783. 8. pag. 176 ſqq. diligenter enumeraſſet, generatim tantum, vt chartae parcam, illos indicabo. Cuius intereſt, ille conſulet Fiſcheri indicem. — Omnia aut plurima Platonis Opera continent codd. II. in bibl. *Vaticana.* — codd. II. cum ſcholiis antiquis, Alcinoi epitoma dogmatum Platonis, Albini Iſagoga aliisque opuſculis, et I. cod. duobus tomis comprehenſa Marſilii Ficini interpretatio lat. in Bibl. *Laurent. medicea.* — 1) Opera quaedam, 2) Platonis dialogi, cum comment. Procli. 3) Dialogi XVIII. de legibus libri XII. Ἐπινομὶς, epiſtolae III. 4) Dialogi XIV. 5) dialogi quidam cum commentariis Hermiae in Phaedrum, et Procli in Parmenidem, 6) dialogi et epiſtolae, in bibl. *Florent.* Benedictinorum. (vid. *Montfaucon* diar. ital. p. 367.) — 1) Opera omnia, 2) dialogi XXXVIIII. 3) omnes dialogi, exceptis libris de rep. de legibus et epiſtolis, 4) dialogi XVIII. cum *Timaeo* Locro, in bibl. *Veneta S. Marci.* — Plures dialogi in bibl. *Veneta* S. Michael. vid. *Mittarelli* Catal. illius bibl. pag. 910. in illa quoque eſt, teſte eodem, Phaedonis verſio Leon. Aretini

 latina

latina et Galenus de Hippocratis et Platonis dogmatibus libri ſeptem. — Dialogi in bibl. *Barberina*, Romae. — dialogi cum ſcholiis ineditis, in bibl. *Angelica*, ibid. — opp. cum ſcholiis, in bibl. Caeſenat. — Platonis opp. in Bibl. *Mediol. Ambroſiana*. — dialogi quidam, Proclus et Hermias in Platonem, tres codd. in Bibl. *Neapolitana* S. Ioannis de Carbonaria Auguſtinian. (vid. *Villoiſon*. Anecd. gr. tom. II. pag. 251.) — dialogi fere omnes, praeter libros de legibus in Biblioth. *Scorialenſi*. — 1) dialogi XXVII. 2) dial. XXXV. cum ſchol. margg. 3) dialog. XXXVII. 4. 4) Opera latine, 5) dialogi quidam, 6) dialog. XII. 7) dial. XXVIII. 8) dial. XXI. 9) dial. VII. in bibl. *Pariſiua* regia et codicem nr. MDCXLII. illius bibl. qui continet Plat. de republ. lib. X. Sympoſium, de legibus et Definitiones, tum quaedam Xenophontea aliorumque auctorum opuſc. deſcribit editor Bipontin. vol. VII. p. 341 ſq. — dial. XXVIIII. in bibl. *Coislin.* nunc *Sangerman.* — Operum pars in bibl. templi cathedr. *Dunelm.* in Britannia. [De cod. Bodlei. bibl. qui Gorgiam continet, vid. Routh. praeſ. ad Euth. et Gorg. p. IX.] — 1) dialog. XXII. 2) dialog. VIII. et de republ. libri V. priores, 3) dialogi X. cum ſchol. margg. 4) dial. VIII. de rep. libri X. epiſtolae X. Definitiones, et *Timaeus Locrus*, in Bibl. *Vindobon.* vid. *Lambecii* Comment. de bibl. Vindob. VII. pag. 1—15. pag. 20—22. vbi plures codd. plurium dialogorum vberius recenſentur, variis adnotationibus litterariis adſperſis. — Plures dialogi in bibl. *Auguſtana Vindel.* et in bibl. academica *Tubingenſi*, quos contulit Fiſcher. *Tubing.* codicis V. L. adtulit quasdam edit. Bipont. vid. vol. III. Oper. notit. p. 1. — 1) dialogi XIII. cum Albini Iſagoga, 2) dial. de rep. epiſtolae, et excerpta ex plurimis dialogis, in bibl. *Matritenſi* regia, teſte Iriarto pag. 132. et pag. 138. — Publica *Erlangenſis* Biblioth. ſeruat cod. mſt. recentiorem, quem Cyrillus Lucaris, patriarcha Conſtantinop. quondam Ludouico Camerario dono dederat, et in quo ſunt Platonis dialogi, Gorgias, Lyſis et Clitophon. Singulorum et ſeparatim ſcriptorum, tum dialogorum tum ſcholiaſtarum, codd. numerus eſt inſignis, quorum indicem, cui volupe et ſcitu neceſſarium erit, praebebit notitia Fiſcheriana, cui addam, dialogum, *Ion*, reperiri mstum in bibl. *Matritenſi* regia, cod. CXV. pag. 458. nr. 109. pag. 228 ſq. *Definitiones* Plat. et pag. 459. collectionem ſententiarum, quas quidam veteres philoſophi, in his Plato, de deo habuerunt. *Leonardi Aretini* latina Gorgiae verſio msta. in bibl. Dresdenſi. vid. *Goetz.* memorab. illius bibl. vol. II. faſc. III. pag. 249. Platonis libris notas criticas fuiſſe adpoſitas a criticis veteribus, conſtat ex *Diogene Laertio* III. 65 et 66. vbi vide Caſauboni et Menagii notas.

Scholia graeca et commentarios ineditos gr. in opera Platonis, quos Arſenius Henrico Petri, Baſileenſi librario, vna cum Procli, Hermiae, Damaſcii, Olympiodori, Theonis Smyrnaei, commentariis commiſerat, *Hopperus* erat editurus; (vid. praefat. ad gr. Platonis editionem a. 1556.) at ſpes illa euanuit. Nouam tamen ſpem fecit *Ruhnkenius*: is enim ſcholia gr. inedita in Platonem ſe editurum promiſit; quo quidem labore ſibi mire deuinctos reddet omnes Platonis ipſiusque antiquitatis amatores: etiam criticos iuuabit, veterumque commentatorum ope multa loca melius dilucidiusque illuſtrabit. Veterum gr. commentatorum et ſcholiaſtarum multos codd. in bibl. Vindobonenſi adſeruatos recenſet *Lambecius* in Comm. de bibl. Caeſar. Vindob. lib. et vol. VII. a p. 75—123. Idem p. 91 nr. 2. citat *Phil. Labbei* breuem conſpectum graecorum Platonis interpretum. Nondum enim omnes Platonis dialogi ſunt aeque critice ac philologice pertractati, ac in quibusdam a Forſtero, Fiſchero, Gottlebero paucisque aliis factum eſt. Multa loca lucem demum accipient a veteribus commentatoribus. Hinc dubito, num, niſi omnibus dialogis criticorum et philologorum ſtudio legitime

time emendatis et explicitis, et ſcholiis antiquis, ſaltem potioribus publicatis, de meliore, adcurata tutaque Platonici ſyſtematis intelligentia atque interpretatione cogitari poſſit. Praeter ea interpres, qui non tantum in apicibus vocabulorum et V. L. haerere cupit; ſed ſententias quoque omnemque Platonis doctrinam rite explicare ſuſtinet; eum oportet nullis partibus addictum, neque Platoni neque Ariſtoteli vnice fauere; et philoſophia antiquiore, praecipue pythagorica, qualis adhuc fuit Platonis aetate, eſſe probe imbutum.

At progrediar ad enumerationem *editionum.* Prius tamen latine verſa, quam graece promulgata fuerunt *Opera Platonis.* Princeps igitur latine vertit ediditque *Marſilius Ficinus,* ſtudioſiſſimus platonicae ſcholae ac philoſophiae ſectator atque inſtaurator. Fato quodam et ſiderum poſitione ad platonicam philoſophiam reſtituendam eſſe adactum Ficinum, diſputat *Ianus Pannonius* lib. VIII. epiſt. Ficini, tom. I. Operum pag. 899. De inſtitutionibus eius platonicis, antequam Graeca noſſet, compoſitis, p. 955. Is vero, effuſo et immodico aduerſus Platonem ſtudio abreptus, non ſolum magnam in praecipuis Moſis ac Platonis eiusque ſectatorum concordiam videre ſibi viſus eſt; ſed etiam dialogum, Crito inſcriptum, doctrinae chriſtianae fundamentum continere, in praefamine, ipſi praemiſſo, adſeuerauit. Eo inſaniae progreſſus eſt, vt philoſophiam platonicam tamquam ſacram legendam in ſacris inque templis docendam adfirmare haud dubitaret, (vid. eius epiſt. lib. VIII. fol. 153.) et, quum nullam Chriſti aut beatae virginis aut alicuius ſancti imaginem domi coleret, Platonis tamen ſimulacrum in cubiculo haberet, anteque illud dies noctesque ardentem perpetuo ſuſpenderet lampadem. Idem eos, qui eodem ſecum in Platonem ſtudio et amore ferebantur, ſuos in Platone fratres adpellauit. Socius erat academiae platonicae, a Magno Coſmo excitatae et a Laurentio Medice renouatae. Idem cum aliis viris doctis, Platonicae philoſophiae admiratoribus ac ſectatoribus, intererat Platonis anniuerſariis, conuiuio Florentiae celebratis. Sermones, in illis epulis habiti, late recenſentur in prolegomenis, Platonis conuiuio a Marſilio Ficino praemiſſis. vide *Angeli Mariae Bandinii* ſpecimen litteraturae Florentinae ſaeculi XV. etc. tom. II. Florentiae 1751. 8. §. 33. 34. 36. 38. 39. Fabric. tamen in nota miſta notat: „Zen. Acciaiolus praef. ad Theodoreti libros de veritate euangelica ex gentium philoſophia, *Ficinus,* inquit, ſaepius mihi dicere inter loquendum ſolebat, factum prouidentia Florentini praeſulis Antonini, quominus e Platonis lectione, quam inde a pueris ſummopere adamauit, in pernicioſam haereſin prolapſus fuerit. Bonus enim paſtor quum adoleſcentem clericum ſuum nimio plus captum Platonis eloquentia cerneret, non ante paſſus eſt in illius lectione frequentem eſſe, quam quum D. Thomae Aquinatis IV. libris, contra gentes conſcriptis quaſi quodam antipharmaco praemuniret." — Ficinus autem, Coſmi et Chriſtophori Landini conſilio potiſſimum motus, Platonis opera in linguam latinam conuertere ſuſtinuit, et, antequam publicaret laborem, plures viros doctos adhibuit cenſores. vid. ipſius *Ficini* praefationem et *Bandinii* libr. laudat. tom. I. ann. 1748. pag. 150 ſq. De Marſilio Ficino eiusque ſtudio Platonis inſigni et editionibus verſionis latius diſputatum eſt in pluribus libris; inprimis memorandi ſunt:

Commentarius de platonicae philoſophiae poſt renatas litteras apud Italos inſtauratione, ſiue Marſilii Ficini vita, auctore Ioanne Corſio, Patricio Florent. eius familiari et diſcipulo: nunc primum in lucem eruit Ang. Mar. Bandinius, Laurent. bibl. reg. praefectus et moderator, qui adnotationes vberrimas ex ipſius Ficini epiſtolis deſumtas adiecit. Piſis, apud Auguſtin. Pizzorno. 1771. 8. vbi praecipue pag. 15 ſq. 22 ſqq. de eius in Platonem amore et meritis

 ac

Digitized by Google

ac pag. 37. de codd. msstis verſionis aliorumque Marſilii librorum, qui ad Platonem pertinent, agitur.

I. G. Schelhornii Amoenitates literariae etc. Francof. et Lipſ. 1730. 8. vol. I. inprimis pag. 81—96.

I. P. Niceron in *Nachrichten von den Begebenheiten und Schriften ber. Gelehrten*, ex verſione Baumgartenii germanica, part. V. pag. 311. ex Schelhornio plurima hauſit. Add. *Freytag.* in Adpar. litterario tom. I. pag. 408 ſq. et *Fabricii* bibl. lat. med. et infimae aetatis, edit. Manſi, Patau. 1754. 4. tom. II. pag. 165 ſq.

Quando autem prima interpretationis operum Platonis, ﬁdae quidem, at moleſtae nec omnino perſpicuae, editio lucem adſpexerit, non liquet: Edita ſunt charactere gothico minuto, multis vitiis deprauata primum; (vid. ipſum Ficinum querentem tom. I. Opp. p. 900.) *Platonis opera a Marſilio Ficino latine reddita, commentariisque illuſtrata*, Florentiae per Laurent. Venet. in fol. II. tom. ſine anni nota. Schelhorn. l. c. p. 91. not. ex epiſtola libr. IX. f. 162. coniicit, euulgatam eſſe illam edit. anno circiter 1482. vel 1483. niſi iam circ. ann. 1480. prelo illa exierit. Anno quidem 1479. praefatio exarata videtur. vid. locum apud Bandinium in Specim. litt. Florent. I. p. 151. not. 2. Elegantiorem editionem, magnifico ſumtu formaque regia exprimere iuſſiſſe Laurent. Medicem, celebrat Marſil. Ficinus in litteris, ep. libr. XI. f. 178. lib. X. f. 171. ann. 1491. d. 24. Nou. exaratis. — Alius, quam bibliotheca noſtra poſſidet, eodem anno (1491.) Venetiis in fol. curatae, idem meminit Epp. lib. XI. fol. 177. In aduerſa primi folii parte incipit: *Naldus Nandius Florentin. in huius operis laudem* — (ſequuntur 14. verſus) *Diuus Plato.* In altera ſ. auerſa ſtatim pagina eſt *Prohemium Marſ. Fic. in libr. Platonis*, cum Platonis vita. etc. fol. 46. inſerta eſt *Epitoma Marſilii in Theetetum Platonis de ſcientia.* Libros de republ. excipiunt fol. 241. *Compendium Marſilii Ficini* in *Timeum et ſeptimum de ſubiecto libri.* Epiſtolas denique ſequitur fol. 338. fin. *Marſilii Fic. Platonica theologia de immortalitate animorum.* in calce huius theologiae: *Impreſſum Venetiis per Simonem Richardum de Luero.* XIII. Aug. 1491. fol. conf. quoque *Goetz.* Memor. bibl. Dresd. vol. II. faſc. I. pag. 54. *Braun.* notit. — de libris — in bibl. ad SS. Vdalr. et Afram Auguſt. part. II. p. 21 ſq. — Antea tamen iam dialogum, Axiochum de morte, quem Xenocrati ab illo perperam adſcribi, adnotatum eſt, cum libro de religione chriſtiana et fidei pietate, in 4. ſine l. et anno edidit. Epiſtola quidem praefixa ſcripta eſt Florentiae XXV. Iul. 1477. in alio exemplari, quod cuſtoditur in bibliotheca D. Marci Praedicatorum manu ipſius Ficini epiſtola legitur, exarata Kal. Nou. MCCCCLXXVIII. Florentiae. vid. *Bandinii* not. ad Corſi commentar. l. mem. p. 32. et 33. atque *Manſium* ad Fabricii bibl. lat. med. etc. l. c. Libellus ille de relig. chriſtiana cum dialogo, Xenocrati a Ficino male adſignato, ſaepius recuſus eſt, *Argentinae* per Io. Knoblouch. 1507. 4. (de qua rara edit. vid. *Freytag.* in Adparatu litter. tom. II. p. 1204 ſq.) — Pariſ. 1510. 4. (vid. *Maittaire* A. T. II. p. 207.) — Florentiae 1568. 8. Pariſ. 1578. 8. — cum notis Ludouici Crocii. Bremae 1617. 12. (quae editio in Catal. bibl. Salthen. p. 517. nr. 2604. raris libris adnumeratur,) et ſaepius: tum inter opera Ficini iunctim edita Venet. 1516. Baſil. 1561. et 1576. Pariſ. 1641. fol. II. voll. etc. vide ſupra in vol. II. pag. 694. — In collectione Operum Ficini (exceptis verſionibus Platonis et Plotini, quae in iſtis non continentur,) reperitur quoque illius *Theologia Platonica, de immortalitate videlicet animorum et aeternae ſalutis*, primum Florentiae typis Antonii Miſcomi-

ni

Digitized by Google

ni deſcripta 1482. fol. rec. Pariſ. 1559. 8. vid. *Bandin.* ad Corſi commentar. pag. 71. et 73. — Inſunt praeter ea in primo volumine collectionis *Marſilii Ficini opuſcula*, de philoſophia platonica; vita Platonis, apologia de moribus Platonis; de Platonicorum contemplationibus; Excerpta ex Proclo in rempubl. Platonis; in II. vol. in Platonem epitome, ſeu argumenta, commentaria, collectanea et adnotationes; Alcinous de doctrina Platonis; Speuſippus de Platonis definitionibus. — Ex latina Ficini verſione prodierunt *Iamblichus* de Myſteriis, *Proclus* de anima et daemone etc. *Porphyrius* de diuinis atque daemonibus; *Theophraſtus* de anima, phantaſia, et intellectu cum Priſciani et Marſilii expoſitione, *Alcinous* — *Speuſippus* — *Pythagorae* aurea verba — *Xenocrates* de morte etc. Venetiis apud Aldum, 1497. fol. et 1516. fol. vid. *Creuennae* Catal. vol. II. p. 23. et 24. in 4. Reliquit quoque commentarium in Philebum de ſummo bono, et verſionem Hermiae in Phaedrum Platonis. vid. *Corſii* commentar. p. 43. *Bandinium* ad Corſium, p. 77. et *Schelhorn.* l. c. p. 107 ſq.

De labore Ficini, aliis editionibus pretioque, quod verſioni ſit ſtatuendum, ita diſſeruit Fabricius, qui editionem Venetam 1491. a me paullo ante curatius deſcriptam, principem fuiſſe, male iudicarat; ſed in nota msta primam laudat editionem, quam ſuſpicatus eſt prodiiſſe in lucem circa ann. 1485:

Dicitur Ficinus verſionis ſuae primum ſpecimen oſtendiſſe Marco Muſuro, et eius cenſuram rogaſſe. At hic, inſpecto Ficini labore, digitos atramento protinus immerſit, eisque prima Ficinianae verſionis pagina obliterata, demonſtrauit, alia verſione opus eſſe, hanc non niſi vna litura poſſe emendari, vt refert *Menagius* tom. II. Antibailleti pag. 157. [zzzz] Itaque Ficinus, denuo rem maiori ſtudio adorſus, illam, quae in omnium manibus verſatur, compoſuit Platonis verſionem, quae poſt primam, ac Venetam, et *Florentinam* [aaaaa], Labbeo memoratam editionem, ſaepius lucem vidit cum eiusdem Ficini argumentis. *Bonon.* 1516. *Venet.* 1517. fol. apud Phil. Iuncium, et *Pariſiis* in aedibus Aſcenſianis ann. 1518. 1522. 1533. fol. Lugduni, 1550. 12. V. voll. *Baſileae* apud Froben. ex recognitione, [emendatione et ad graec. codicem collatione, aut potius contaminata correctionibus] *Sim. Grynaei* 1532. 1539. 1546. 1551. 1556. fol. Venet. 1556. 1571. Geneu. 1592. 12. tum *Lugduni* [bbbbb] ann. [1548.] 1557. apud Antonium Vincentium, in qua editione acceſſere ſex dubii Platonis dialogi e verſione *Sebaſtiani Corradi*, quae ſeparatim viderat lucem *Lugduni* apud Gryphium 1543. 4. Ab eo tempore iterum prodiit Plato, a Ficino verſus, Lugd. 1567. [in bibl. Tigurina: Fiſcher l. c. edit. Lugdun. 1557. citat,

zzzz) Spongiam, atramento plenam primae, paginae induxiſſe, ſcribit *Theodorus Zwingerus* tom. I. theatri vitae humanae p. 136. Pro fabula tamen habet *Bernardus Moneta*, ratus, Muſurum fortaſſe numquam viſum a Ficino, certe hunc nondum veniſſe in Italiam.

aaaaa) Apud Fiſcher praef. p. 204. ann. 1491. apud Maittarium, (ſed ex Orlandi Origine e Progreſſi della ſtampa etc. pag. 387.) ann. 1492. at *Engel.* in bibl. ſelectiſſima p. 127. refutat poſteriorem et adnotat, in ſuo exemplo, inſcripto: *Platonis opera*, latine per Marſilium Ficinum, *Florentiae per Laurentium Venetum*. fol. nullam prorſus adeſſe notam anni, et impreſſionem videri longe antiquiorem. Eſt vero illa ed. prima, de qua paullo ante vberius diſſeruimus. Auctor catalogi bibl. Salthen. p. 304. confudit quoque duas principes edd. *Harl.*

bbbbb) Hanc editionem ann. 1557. multis recenſet Abbas *Morlierius*, Doctor Sorbonicus, in libro, gallice ann. 1703. edito, Eſſais de literature pour la connoiſſance des livres tom. I. p. 348 ſq. et tom. II. p. 3 ſq. *Fabric.* *Stolle* in Nachricht von den Buchern — in ſeiner Bibl. vol. I. p. 57 ſqq. copioſus de edit. Lugdun. 1548. fol. *Harl.*

Digitized by Google

tat, 1590. fol. in bibl. Vffenbach. I. pag. 637.] fol. et ex recenſione *Stephani Tremulaei* 1592. 12. tribus voluminibus. In Ficinianis editionibus ſcripta Platonis exhibentur hoc ordine: Hipparchus, Ἐρασταὶ, Theages, Meno, Alcibiades vterque, Minos, Euthyphro, Parmenides, Philebus, Hippias maior, Lyſis, Theaetetus, Io, Sophiſta, Politicus, [?] Protagoras, Euthydemus, Hippias minor, Charmides, Laches, Clitopho, Cratylus, Gorgias, Conuiuium, Phaedrus, Apologia Socratis, Crito, Phaedo, Menexenus, De Republica libri X, Timaeus, Critias, de legibus, Epinomis, Epiſtolae XIII. dialogi nothi VI. Axiochus, de iuſto, de virtute an doceri poſſit, Demodocus, Siſyphus et Eryxias. His omnibus ſubiiciuntur ὅροι ſiue definitiones. De Ficini verſione ita *Ioh. Baptiſta Criſpus* de ethnicis philoſophis caute legendis pag. 307. *Iacobus Carpentarius in Platonis verbis exponendis negligenter vni Ficino fidem adhibet, qui potius, quid recte ſentiendum, ex naturae, quam ex Platonis fundamentis vbique oſtendit. Vnde ſaepenumero ab ipſo factum eſt, vt pueriliter admodum ſe ipſum primum, deinde cum plurimos in Platone interpretando deluſerit, ſiue quod pudeat ſui laboris in vno Ethnico interpretando, ſiue quod ita ſentiat fortaſſe D. Thomam interpretatus, qui Ariſtotelis verba raro non ad Eccleſiam vel ad tolerabilem ſenſum trahit. Ludovicus Regius*, qui dialogos quosdam Platonis (Timaeum, Sympoſium etc.) gallice vertit et commentariis illuſtrauit Pariſ. 1559. 4. in praefat. de Ficino loquens, *ce ſeroit temps perdu*, inquit, *de m' areſter à reprendre ce perſonnage en tous les endroits, ou il a fally traduiſant Platon, mais plutot luy convient rendre graces du labeur, qu' il a pris volontairement. —— Le bon Seigneur n' eſtoit gueres expert en grec ny en latin, et à failly infiniment traduiſſant cet auteur, memement en telles difficultez qui dependent de la connoiſſanze de l' antiquité ou de naturel, j' en ay conferay avec Mr. G. Peliſſier Eveque de Montpellier et à Mrſ. Turnebus et Goupil Profeſſeurs du Roy et m' a ſecouru chacun à ſon pouvoir.* Ficini lapſus adnotauit etiam Hetruſcus Timaei et aliorum quorundam dialogorum interpres, *Sebaſtianus Ericius. Petri* autem *Nannii* [ccccc]) iudicio, e Ficini quidem traductione vtcunque ſentimus, quid Plato velit, *ſed ita, vt, ſi ipſe Plato legeret, pro ſuis non agnoſceret. Vbi enim in latinis Heroica illa vis et ſubtilitas grandiloqua, vbi illa beata nec tamen otioſa verborum luxuries?* [?] *Fabric.* adde *Brucker.* in hiſt. doctrinae phil. de ideis p. 33 ſq. *Harl.*

Princeps editio *graeca* eſt Aldina: *Omnia Platonis opera*, in calce: *Venetiis in aedibus Aldi et Andreae Soceri*, menſe Septembri. 1513. fol. I. II. tom.

Praefixa eſt Aldi ad Leonem X. ſupplicatio pro bonis litteris amplificandis. In hac, quantum ipſe ſtudium ad libros emendate excudendos poſuerit, pluribus refert, atque inter alia de praeſenti ſua Platonis editione haec ſcribit: *Etſi opere in magno fas eſt, obrepere ſomnum, (non enim vnius diei hic labor eſt noſter; ſed multorum annorum, atque interim nec mora nec requies,) ſic tamen doleo, vt, ſi poſſem, mutarem ſingula errata nummo aureo.* Vſus eſt Manutius in edendo Platone opera et diligentia *Muſuri* Cretenſis [ddddd]), qui Platonem ſumma

ccccc) Vide *Gaddium* tom. II. de ſcriptoribus non eccleſiaſticis pag. 144.

ddddd) Conf. *Andreae Aſulani* praefat. ad Pauſaniam edit. 1516. *Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. litterarumque humaniorum inſtaurator. Londini 1742. 8. pag. 294 ſqq. et de edit. Platonis p. 301. et *Boerner* de doctis hominibus graecis gr. litterarum in Italia inſtauratoribus p. 219—232.

ſumma cum cura fideque recognouit ad antiquiſſima ſcripta exemplaria. Παλαιὰ καὶ ἀξιόπιςα ἀντίγραφα vocat ea Manutius ad calcem ipſorum dialogorum. Horum corpori praemiſſum eſt elegans Muſuri carmen elegiacum in laudem Platonis, quod ita probatum eſt Leoni, pontifici, vt ab eo non aliam, vt creditur, ob cauſſam archiepiſcopus Epidaurenſis crearetur. vid. *Dan. Heinſii* praefat. ad peplum epigrammatum graecorum et *Voſſium* de poetis graecis, pag. 84. *Muſuri* carm. gr. in Platon. ſeorſim edidit gr. et lat. *Phil. Munkerus* cum verſione ſua proſaica, calci ſubiecta, et metaphraſi latina Zenobii Acciajoli. Amſtel. 1676. 4. eeeee) Idem *Munkerus* in epiſt. ad Heinſium tom. V. Syllog. epiſt. Burmann. pag. 424 ſq. de raritate exemplarium Platonis Aldinorum diſſerit. — In bibl. Thom. Fritſchii, librarii Lipſienſ. fuit exemplar edit. Aldinae cum notis msst. Conr. Horneii. Comprehendit vero illa editio praeter dialogos ſecundum Thraſylli tetralogias, ſeptem quoque ſpurios, in his Axiochum, item Definitiones, atque tredecim epiſtolas. conf. *Fiſcheri* praef. ad quatuor Platonis dialogos, edit. primae, repet. in edit. III. pag. 14 ſqq. vbi de editionibus Plat. ſobrie atque diligenter diſputatur. add. *Goetzii* Memorab. bibl. Dresdenſis, vol. II. faſc. I. pag. 49 ſqq. vbi plures Platonis editiones recenſentur, *Maittaire* A. T. II. pag. 245. In bibl. Medicea eſt exemplar in membrana impreſſum.

Ex Aldino exemplo fere dimanauit editio praeſtans et admodum rara nitidaque, inſcripta:

Ἅπαντα Πλάτωνος — *Platonis omnia opera cum commentariis Procli in Timaeum et Politica, theſauro veteris philoſophiae maximo.* Προστέθειται — — *Adiectus etiam eſt in Platonis omnia, ſententiarum et verborum memorabilium index. Baſileae apud Ioan. Valderum,* menſe Martio, ann. M. D. XXXIIII. (1534.) fol. gr. II. tom. Alter tomus hanc peculiarem habet inſcriptionem: Εἰς τὸν τοῦ Πλάτωνος Τιμαῖον — — — *In Platonis Timaeon commentariorum Procli libri quinque, totius veteris philoſophiae theſaurus, et in eiusdem Politicen difficiliorum quaeſtionum omnium enarratio. opus excellens.*

Haec editio, cui praefuit *Io. Oporinus*, (vt teſtatur Grynaeus in epiſtola ad Io. Morum nuncupatoria, et illum adhuc iuuenem impulit ad libros Platonis recognoſcendos atque caſtigandos,) praeſtat Aldinae. Nam et textus verba ſunt multis in locis egregie emendata, multaque, nec tamen omnia, Aldini exempli vitia ſublata, (quamquam interdum etiam loci ſani integrique ſunt corrupti nimio corrigendi ſtudio,) et noua acceſſerunt ornamenta. Praefixa enim ſunt in meo quidem exemplo, Platonis vita ex Diogene Laertio, Muſuri carmen gr. et duo indices graeci, alter verborum ac ſententiarum, alter paroemiarum: ſubiecti autem Procli commentarii, quos Grynaeus in bibliothecis Oxonienſibus repererat, atque deſcripſerat adiutus facilitate et humanitate *Io. Claimundi.* add. *Maittaire* A. T. indic. ſ. tom. V. part. II. pag. 150.

Ex hac ducta eſt editio III. cura potiſſimum Arnoldi Arlenii, qui codd. msst. in Italia contulit cum exemplo Valderiano, et *Marci Hopperi* multis quidem, immo, ſi verbis Hopperi

eeeee) Egregium, publica omnium commendatione, cum antiquis elegantia, nitore, acumine, grauitate comparandum dicitur a *Nic. Comneno* Papadopoli hiſt. gymnaſii Patauini p. 295. vbi et epigrammata eius, et praefationem in Etymologicum M. celebrat. Obiit Romae 1517. tumuloque inſcriptum hoc diſtichon:

Muſuri manſure parum, properata tuliſti
Praemia: namque cito tradita, rapta cito.

Fabric. in nota msta.

peri in praefatione fides eſſet habenda, infinitis locis emendata, quae tamen magnum peccatorum numerum cum exemplo Valderiano habet communem, et caret Procli commentariis.

Platonis omnia Opera, ex vetuſtiſſimorum exemplarium collatione, multo nunc quam antea emendatiora, (graece,) *Praeter ea in Platonis omnia ſententiarum et verborum memorabilium index. Baſileae* per Henricum Petri ann. 1556. fol.

Vid. *Fiſcher.* l. c. qui Hopperi praefationem ſ. epiſtolam ad Baſil. Amerbachium recudi fecit ad calcem Cornarii Eclogarum vna cum Aldi et Grynaei praefationibus ad Platonem, et *Goetz.* in Mem. Bibl. Dresd. I. m. pag. 51. Acceſſerunt tamen illi editioni Diuini Platonis elogium ex libro quinto C. Mylaei hiſtoriae de rerum vniuerſitate, qui eſt de claris et eruditis viris, exemtum, et Marci Muſuri carmen gr. cum latina Zenobii Acciaioli interpretatione.

Nouum lumen adſuderunt Platonis libris *Ianus Cornarius*, medicus, graece doctiſſimus, defunctus 1558, et *Henricus Stephanus.* Prior latine vertit et illuſtrauit Platonis opera. Primum vero edidit librum

De conuiuiis. item de amoris praeſtantia et de Platonis et Xenophontis diſſenſione. *Platonis et Xenophontis Sympoſia.* Baſil. apud Oporin. 1548. 8. tum

Platonis dialogos IV. cum praefatione Iani Cornarii, Baſil. ex offic. Froben. 1549. 8. (teſte catalogo bibliothecae Ludewigianae, part. IV. pag. 1306. nr. 10975.) — Poſt eius obitum comparuerunt:

Platonis Athenienſis, philoſophi ſummi ac penitus diuini, Opera per Ianum Cornarium, medicum phyſicum latina lingua conſcripta. Eiusdem Eclogae decem, additis Ficini argumentis et commentariis. Baſil. ex typographia Froben. 1561. fol.

Cura et cum praefatione Achatii Cornarii, filii, medici quondam Crucenacenſis. Verſio illa ordinem tetralogiarum ſequitur, at, quamuis ab Hieronymo Mercuriali de arte gymnaſt. IV. cap. 10. pag. 217. edit. Iuntae aliisque laudata ſit, tamen Ficinianae haud derogavit: et hodie rarioribus libris adnumeratur. Seorſum vero editae ſunt

Iani Cornarii Eclogae in dialogos Platonis omnes, nunc primum ſeparatim editae cura Io. Frid. Fiſcheri. Acceſſerunt praefationes Aldi Manutii, Simonis Grynaei Marcique Hopperi, editioni dialogorum Platonis Venetae et Baſileenſi vtrique praemiſſae. Lipſiae, apud Schwikert. 1771. 8.

Cornarius, et ingenii felicitate adiutus et codice Haſſiſteniano editionibusque, Aldina et vtraque Baſileenſi, vſus, permulta loca luxata corruptaque egregie ſanauit, partim obſcura perite illuſtrauit. De cod. Haſſiſten. vid. Fiſcheri praefat. ad Cornarii eclogas et in notitia codd. Plat. l. c. pag. 201 ſq.

Fabricius memorarat *Pompeii Garigliani* verſionem quorumdam dialogorum Platon. ſibi numquam viſam. Enimuero, adnotante editore Platonis Bipontino, vol. I. pag. 88 ſq. Gariglianus nullam confecit Platonis interpretationem latinam, ſed, teſte eius aequali, *Iano Nicio Erythraeo* Pinacoth. pag. 69. edit. Lipſ. 1712. librum edidit latine ſcriptum, *quo aliquot Platonis dialogos interpretatione ſua illuſtrare* conatur; ſed tanta rerum verborumque obſcuritate, vt non tam lucem Platoni adferre, quam tenebras obducere voluiſſe videatur.

Nouam

Nouam textus recenſionem, quam deinde omnes dialogorum Platonis editores ſunt ſequuti, conſtituit, Cornarii quidem opibus atque correctionibus fraudulenter vſus, et nitidam, eamque hodie raram, et a mendis valde purgatam editionem ſumma diligentia curauit *Henricus Stephanus*.

Platonis Opera, quae extant omnia. Ex noua Io. Serrani interpretatione, perpetuis eiusdem notis illuſtrata: quibus et methodus et doctrinae ſumma breuiter et perſpicue indicatur. Eiusdem annotationes in quosdam ſuae illius interpretationis locos. Henr. Stephani de quorumdam locorum interpretatione iudicium et multorum contextus graeci emendatio. gr. et lat. Excudebat H. Stephanus. 1578. III. vol. fol.

Aldinum textum praetulit illi, quem Baſileenſium editionum curatores concinnarunt: praeterea contulit lectiones, quas vel Ficinus ſequutus videtur, vel Arlenius reperit et Hopperius in edit. Baſil. II. recepit, vel Cornarius in Eclogis protulit. Nam codd. ad quos prouocat Stephanus, non fuerunt manu exarati, ſed ii, quos adhibuerant Arlenius atque Cornarius. Atque illis ſubſidiis ſuisque infinitis graecae linguae copiis ingeniique fertilitate inſtructus textum emendatum et editionem adhuc praeſtantem curauit. At plerasque, quas adtulit coniecturas, eſſe alienas, et e verſione Ficini, aut Hopperii, Cornarii aliorumque penu depromtas, nomine auctoris celato, cl. *Fiſcherus* in praefatione pag. 18 ſqq. vbi quoque praeclaras huius editionis dotes celebrat et alibi acriter lateque monſtrauit; Stephanum tamen excuſauit editor Bipontinus. conf. *Richard Simon* in Nouvelle Bibl. choiſie, tom. I. pag. 360. Ceterum de hac editione *Fabricius* ea, quae ſequuntur, ſcripſerat:

Diſtribuit *Serranus* ſſſſ) ſcripta Platonis in Syzygias ſex, quarum primam, ſecundam et tertiam *primum Volumen* complectitur. In *prima Syzygia*, quae cum prima Thraſylli tetralogia conuenit, occurrunt, qui ad Socraticae doctrinae defenſionem ſpectant, Euthyphro, Apologia Socratis, Crito et Phaedo. In *ſecunda* Syzygia dialogi Iſagogici in vniuerſam philoſophiam, qui vel de vera philoſophia agunt, Theages, Eraſtae, Theaetetus: vel oppugnant ſophiſticam, Sophiſta, Euthydemus, Protagoras et Hippias minor. In *tertia* dialogi λογικοὶ, Cratylus, Gorgias, et Io. *Volumen ſecundum* complectitur *Syzygiam quartam*, ſiue Dialogos Platonis ethicos generales, Philebum, Menonem, Alcibiadem primum: ethicosque ſpeciales, Alcibiadem ſecundum, Charmidem, Lyſidem et Hipparchum: tum politicos, Menexenum, Politicum, Minoem, libros de Rep. ac de legibus et Epinomidem. *Volumen tertium* complectitur *Syzygiam quintam*, in qua dialogi phyſici ac metaphyſici ſiue theologici, Timaeus, Critias, Parmenides, Sympoſium, Phaedrus et Hippias maior. Denique *Syzygiam ſextam*, in qua epiſtolae XIII. et dialogi nothi, (quibus immerito accenſetur Clitipho,) et definitiones. *Leone Allatio* iudice p. 119. de ſcriptis Socratis, *iure merito plerique hac noſtra tempeſtate viri ingenui et docti ad Ficini interpretationem, tamquam fideliorem, ad Serrani, tamquam elegantiorem confugiunt.* De eadem Serrani verſione, quam *H. Stephanus* in nonnullis caſtigauit, *Caſaubonus* item ſuis ad Theophraſtum notis, *Tanaquil Faber* lib. I. Epiſt. 40, ita illuſtris *Huetius* de claris interpretibus p. 280. *Sententiis contentus verba deſpexit, fidelem abſque eo et perſpicuam, quam pollicetur, conuerſionem praeſtiturus.*

ſſſſ) De hoc *Serrano* videndae additiones ad Epiſtolas Petri Baelii, editas gallice ann. 1714. 8. et de hac Platonis editione Serraniana Rich. Simon. bibl. ſelecta tom. I. cap. vlt.

turus. *Claudius Fleurius* diſſ. de Platone p. 289. *I'ay appris, non ſans quelque ſurpriſe, que ce Iean Serranus dont le Platon eſt ſi eſtimé, (ſoit à cauſe de Henri Eſtienne, qui l'a imprimé,* [⁋] *ſoit par quelque autre raiſon.) eſt le meme Iean de Serres, qui à écrit l'Hiſtoire de France ſous le titre d'inventaire. Ie ne connois point d'auteur, a qui il ait mieux reuſſi de deguiſer ſon nom. — — Sa traduction eſt plus latine, que celle de Ficin, mais elle n'eſt pas ſi fidelle. Il abandonne la plus part des allegories et des myſteres de Marſile, en retenant ſeulement quelques unes au beſoin, pour expliquer ce qu'il n'entend pas.* — — Reprehendit deinde Serranum *Fleurius,* quod ordinem librorum immutauerit, et analyſi ſcholaſtica deformauerit ſcripta Platonis; hanc tamen ipſe mox non diffitetur vtilem lectoribus eſſe, quod facile per ſe quilibet aequus iudex aeſtimabit. *Fabric.*

Imperitia atque negligentia *Serrani* a multis aliis, quos Fiſcher. pag. 19. praeſat. not. *y.* commemorat, eſt notata. Inprimis *Küſterus* in epiſtola ad Fabricium noſtrum, (in huius vita, a Reimaro conſcripta p. 284 — 291.) monet et multis exemplis, ex Phaedone tantum Platonis ſumtis, oſtendit, Serranum plures errores in verſione ſua commiſiſſe, quam Ficinum; idemque ipſe loca docte interpretatur atque illuſtrat. adde *Iac. Brucker.* in hiſt. philoſophiae crit. tom. I. cap. XII. de Plat. edd. p. 659. qui, *Serranus,* inquit, *quum Platonem non ſatis intelligeret, ſententiam magis ſuam, quam Platonis expreſſit, eiusque verba contemſit, et analyſi ſcholaſtica peregrinam Platoni faciem induxit:* et *Baillet* Jugemens des Savans tom. II. nr. 868. p. 405. edit. Amſterd. 1725. 4. nec non *Niceron* in vitis eruditorum, tom. V. pag. 65 ſqq. verſ. germanicae Baumgarten. Halae, 1751. 8.

Τȣ̃ θείȣ Πλάτωνος ἅπαντα σωζόμενα. *Diuini Platonis opera omnia, quae exſtant. Marcilio Ficino interprete. Graecus contextus quam diligentiſſime cum emendatioribus exemplaribus collatus eſt: latina interpretatio a quam plurimis ſuperiorum editionum mendis expurgata. Argumentis perpetuis et commentariis quibusdam eiusdem Marſilii Ficini, iisque nunc multo emendatius, quam antehac, editis, totum opus explanatum eſt atque illuſtratum. Quae cur in calcem operis translata ſint, et quid pro hac traiectione repoſitum ſit, ex epiſtola ad lectorem patet. Vita Platonis a Diogene Laertio copioſiſſime deſcripta: item pereruditum Timaei Locri opuſculum, (quo latina exemplaria carebant.) aliaque plurima non contemnenda, huic editioni acceſſerunt. Adiectus eſt index rerum omnium locupletiſſimus.* Lugduni apud Guillelmum Laemarium, 1590. fol. gr. et lat.

Editor, qui, quae ſint exemplaria illa emendatiora, aut quis editioni praefuerit, non memorat, ſed conſilio Iſ. Caſauboni vſus videtur, Stephanianam lectionem ſequitur, ordinem vero ſcriptorum Ficinianum retinet. Verſio ſpuriorum librorum latina habet auctores, anonymum quemdam, Rodolph. Agricolam et Sebaſt. Corradum. *Io. Fabricius* in hiſtoria bibl. ſuae tom. III. pag. 189 — 200. copioſiſſime deſcribit hanc editionem, quam (bonam, et praeſtantem hodieque raram,) nec non Wechelianam, male cenſet, longe praeferendas eſſe Stephanianae. (idem iudicat *Montfaucon* in anonymi Voyage literaire p. 60.) Recenſet Io. Fabric. ſingulorum dialogorum argumenta, Ficinum in ſummis et noſtrum Fabricium ſequutus: tum de Platone et Marſilio Ficino quaedam adnotat.

Platonis Opera omnia — (vti in priore editione,) Francof. apud Claudium Marnium et heredes Io. Aubrii. 1602. fol.

Ex Stephaniana aut Lugdunenſi editione ducta eſt haec Francofurt.

Poſt

Poſt longum temporis interuallum hoc, quo viuimus, demum ſaeculo exeunte, omnium Platonis operum editionem, addenda claue Platonica, molitus eſt et pollicitus cel. *Fiſcherus*, Rector ſcholae Thomanae Lipſienſis et Profeſſor vniuerſitatis, (vid. praefat. eius ad editionem I. tetralogiae primam:) ſed hucusque aliquot tantum dialogos, vt poſtea videbimus, cura ſua politos atque illuſtratos, praelo exire iuſſit. Medio, quod degimus, ſaeculo, bis promiſſae fuerunt nouae Platonis Opp. editiones: 1) a typographis Glasgou. Robert et Andrea Foulis, 2) a *Thoma Blackwell*, qui in peculiari epiſtola Londini 1751. nouam recenſionem et editionem, ſuperioribus emendatiorem, pollicitus eſt, (vid. *Windheim* philoſoph. Biblioth. vol. V. p. 469—473.) Sed neutra, quantum equidem ſcio, lucem adſpexit. [A *Iac. Moore* novam edit. Opp. Plat. eſſe promiſſam traditur in ephem. Götting. 1753. p. 103 ſq. In iisdem 1771. p. 1164. memorantur Specimina editionis cum Scholiis graecis ed. *Ang. Mar. Bandini*.]

Tandem viri docti Bipontini *Croll* et *Exter* nouam omnium Platonis operum editionem eamque vtilem et adcuratam, praemiſſis vita et notitia illius ſcriptorum atque editionum litteraria, mihi quoque fructuoſa, item ſubiunctis variis lectionibus et coniecturis virorum doctorum curarunt:

Πλατων. *Platonis philoſophi quae exſtant. Graece ad editionem Henr. Stephani accurate expreſſa. cum Marſilii Ficini interpretatione. Accedit varietas lectionis ſtudiis ſocietatis Bipontinae.* vol. I—XI. Biponti, ex typographia Societatis. 1781—1787. mai. 8. addito ſeparato tomo: *Dialogorum Platonis argumenta expoſita et illuſtrata a Diet. Tiedemanno*, philoſ. Profeſſore in academia Marburgenſi. 1786.

Dialogi Platonis plures vel iunctim, vel ſeparatim formulis typographicis ſunt deſcripti: primum memorabo edd. in quibus *plures dialogi coniunctim* excuſi reperiuntur.

Plat. Minos, de legibus libri 12. et *Epinomis:* ad calcem libri; venundantur *Louanii* a Barthol. Grauio ex officina Rutgeri Reſcii, prid. Cal. April. 1531. 4. vid. edit. Bipont. vol. I. p. 91. et vol. XI. p. 11. *Maittaire* A. T. II. p. 753. eſt quoque in bibl. cl. Schwarzii, Altorfini Profeſſoris.

Io. Sturmius edidit primum ſeparatim *Apologiam Socratis*, Argentor. 1540. 4. *Critonem*, 1540. 4. et *Gorgiam*, ita vt cum prioribus communi titulo iungeretur, 1541. 4. acceſſit *Cratylus* 1541. 4. apud Wendel. Rihelium.

De moribus philoſophorum ex Platone. gr. et lat. Baſil. 1552. 8.

Hipparchus, *Amatores et Theages*, gr. Pariſ. per Chriſt. Wechel. 1549. 4.

Singuli peculiari inſcriptione, Σωκράτȣς τȣ̃ συμποσίȣ ἐρωτικὸς λόγος, tum Πολιτειῶν ἢ περὶ δικαίȣ λόγος ά, — λόγος ἕκτος, — λόγος ζ. graece — apud Guil. Morel. Pariſ. 1551. 4. *Maittaire* A. T. indic. p. 153.

Eutyphro, *Amatores*, *Hipparchus*, gr. et lat. *Legum ſecundus*, gr. Pariſ. apud Guil. Morel. Pariſ. 1560. 4.

Platonis de rebus diuinis dialogi ſelecti, (n. Apologia Socratis, Crito, Phaedo, liber X legum, Alcibiades II.) gr. et cum verſione Ficini latina: cura *Io. Northi*, Cantabrig. 1673. 8. (1683. in bibl. Burmanni II. p. 160.) Northus textum diuiſit in ſectiunculas, in quo eum ſequuti ſunt Forſter et Fiſcherus: ſed textus, ad exemplum Stephanianum deſcriptus, innumeris operarum vitiis eſt deturpatus. vid. *Fr. Ben. Carpzou.* epiſt. ad Nic. Heinſium in Sylloge

epp. Burmann. tom. V. p. 321. — Iidem, teſte quidem catal. bibl. Erneſtinae, ibidem repetiti ſunt, 1687. 8.

Τοῦ θείου Πλάτωνος διάλογοι ἕξ. *Sechs auserleſene Geſpräche Platons, griechiſch und deutſch, nebſt des Herrn Dacier Vorrede und Anmerkungen, herausgegeben durch Io. Samuel Müller*, des Hamburgiſchen Iohannei Rector. Hamburg. 1736. 4.

Sunt Alcibiades I. Laches, Protagoras, Theages, Alcibiades II. Eraſtae ſ. Amatores.

Πλάτωνος — *Platonis dialogi V.* (n. Amatores, Euthyphron, Apologia Socratis, Criton et Phaedon.) *Recenſuit, notisque illuſtrauit Nathan. Forſter*, A. M. C. C. C. ſocius. Oxonii ex typogr. Clarendoniano. gr. et lat. 1745. mai. 8. — repet. ibid. 1752. 8. et 1765. 8. [1772.]

Ficinianam verſionem latinam plurimis locis immutauit. Graecus textus eſt is, quem Stephanus conſtituit. In notis non ſolum Stephanianas et aliorum coniecturas ac lectiones, in his eas locorum, quos Euſebius, Stobaeus, Iamblichus, Theodoretus et Cyrillus Alexandrinus citarunt; ſed et ſuas et *Zachar. Mudge* emendationes atque interpretationes, in quibus etiam Platonis ſententias atque opiniones explicuit docte, tum e cod. Bodleiano quaedam Olympiodori ſcholia praebuit. In Actis erudit. Lipſ. ann. 1749. menſ. Ian. pag. 20 ſq. cenſor illius editionis emendationum ſuarum ſpicilegium dedit.

Platonis dialogi tres, (n. duo Alcibiades et Hipparchus,) opera et ſtudio *Guil. Ettwal.* Oxon. 1771. 8. mai.

Cel. *Fiſcherus* de Platone bene mereri coepit prima quorumdam dialogorum editione, inſcripta:

Platonis dialogi quatuor, Euthyphro, Apologia Socratis, Crito, Phaedo, graece, e recenſione Henr. Stephani, varietate lectionis, animaduerſionibusque criticis breuibus illuſtrati ab Io. Frid. Fiſchero. Lipſiae, 1760. 8.

In praefatione intelligenter diſſeruit de exemplaribus Platonis editis, quae ſollerter contulit eorumque V. L. enotauit. — Poſtea maiore ſtudio curaque adhibita iterum acceſſit ad emendandos illuſtrandosque eosdem dialogos, pluribus collatis exemplaribus, ac libris veterum, qui excerpſerant ex illis dialogis locos, et obſeruationibus recentiorum criticorum, quae altera multo locupletior, variisque acceſſionibus auctior editio prodiit *Lipſiae*, 1770. 8.

Tertium idem eosdem dialogos edidit, *ad fidem codd. MSS. Tubing. Auguſt. aliorumque et librorum editorum veterum recenſuit, emendauit, explicauit I. Fr. Fiſcherus*, ibid. 1783. mai. 8.

Haec eſt editio, ad cuius opes collectas ornamentaque adiecta, ſaepe prouocauimus. Noua eſt recenſio e codd. potiſſimum, in fronte libri nominatis, aliisque veteribus recentioribusque editionibus, e quibus omnes V. L. ſunt excerptae, et ex recentiorum animaduerſionibus facta; notae doctae, quae ſunt criticae et grammaticae, interdum antiquariae, incredibili ſedulitate diligentiaque adhibita, nimium quantum auctae comparent. Praemiſſa ſunt varii generis prolegomena: praefationes ad ſuperiores Fiſcher. editiones, vita Socratis, et Platonis auctore Diogene Laertio cum notis criticis; Heſychii Mileſii vita Platonis; Alcinoi iſagoge in dogmata philoſophi; Albini iſagoge in dialogos; Excerpta ex Athenaeo XI. 15. Exc. ex Sam. Petiti miſcellan. lib. IIII. cap. 2. de ordine librorum Platonis; de Platone caput e Fabricii

Digitized by Google

cii Bibl. Gr. noſtrum; elenchus codd. msst. Platonis eiusque interpretum ex Montfaucon. bibl. codd. MSS. cum adnotatt. Fiſcheri, adiuncto auctario; ſupplementa elenchi Fabriciani editionum Platonis; denique ſententiae et iudicia auctorum quorumdam veterum de Platone eiusque oratione et libris. In calce ſunt adiecta Olympiodori ſcholia in Phaedonem, ſcholia quaedam gr. in IV. dialogos e codd. bibliothecae Laurent. excerpta atque edita ab Ang. Maria Bandino, Küſteri litt. ad Fabricium, in huius vita pag. 284. Fiſcheri programma ſiue defenſio locorum quorumdam Platonicorum ab emendandi libidine Henr. Stephani aliorumque, denique tres indices. conf. ephemer. litter. Götting. ann. 1784. p. 962 ſq.

Idem vir doctiſſimus, graecarumque litterarum callentiſſimus emiſit ſeparatim alios dialogos:

Platonis dialogi duo, Cratylus et Theaetetus, graece e recenſione H. Stephani, varietate lectionis, animaduerſionibus criticis breuibus illuſtrati ab Io. Frid. Fiſchero. Lipſiae, 1770. 8.

Platonis dialogi tres, Sophiſta, Politicus, Parmenides. gr. e recenſione H. Stephani, animaduerſſ. crit. illuſtrati ab Io. Frid. Fiſchero. Lipſiae, 1774. 8.

In praef. ad hanc edit. aeque ac ſuperiorem de ſuo conſilio et ratione in edendis illuſtrandisque dialogis, de editoribus antecedentibus, praecipue Stephano, in quem fere iniquus videtur, et quem cum Valckenario (in diſſ. de ſcholiis in Homerum ineditis p. 117.) inuidum dixit alienae virtutis obtrectatorem, de ſubſidiis, quae habuit, aliisque rebus diſſeruit. Iam vti coepit excerptis codicis et ſcholiaſtae Auguſtani.

Platonis drey Dialogen, Protagoras, Ion und Theages. Griechiſch, mit kritiſchen und erklärenden Anmerkungen herausgegeben von Frid. Aug. Wolf, nebſt einer Abhandlung des Abbts Arnaud über den Ion. Nordhuſae, 1782. 8. [Haec ed. enunciata quidem eſt in Catal. nundin. Lipſ. eius anni, ſed, quantum ſcimus, non prodiit. *Beck.*]

Platonis Euthydemus et Gorgias. Recenſuit, vertit, notasque ſuas adiecit Martinus Ioſephus Routh, A. M. Collegii D. Mariae Magdal. ſocius. Oxon. e prelo Clarendon. 1784. 8. mai.

In contextu retinuit Stephan. recenſionem, nec quid mutauit, niſi quod in ſuperioribus edd. melius fuit animaduerſum, et Stephanus perperam exſulare iuſſit. Vſus tamen eſt Routh codice Oxon. atque Pariſienſi, et notis ſcriptis defuncti Thomae Waldgrauii. Olympiodori praefationem ad ſua ſcholia [e cod. Pariſ.] tantum nanciſci potuit, et typis exprimendam curauit: ipſa illius in Gorgiam ſcholia nuſpiam [in Anglia] licuit inuenire. In notis, fini adiectis, omnem dedit criticum adparatum, addito iudicio, verba et res philoſophi explicuit, nouamque confecit verſionem latinam. conf. ephemer. litter. Gotting. ann. 1786. part. 128. p. 1277 ſq.

Platonis dialogi IV. Meno, Crito, Alcibiades vterque. cum animaduerſionibus Gedike, Gottleber, Schneider, priorumque editorum. Curauit Biſter. Berol. 1780. m. 8. — rec. emendatius et auctius, textu quoque hinc inde immutato, accentibus graecis, qui in priore editione omittebantur, atque excurſu quodam et indice additis, ibid. 1790. m. 8. — Eosdem quatuor dialogos germanice vertit *Fried. Gedike,* Berol. 1780. 8. Noua ratione dialogum Menonem explicuit cl. *I. I. Engel* in *Verſuch einer Methode, die Vernunftlehre aus Platoniſchen Dialogen zu entwickeln.* Berol. 1780. 8.

Antequam

Antequam editiones ſingulorum dialogorum enarrem, paucis commemorabo *verſiones* omnium vel plurium opuſculorum Platonis. Num vero Platonis dialogi ita transferri poſſint in aliam linguam, vt Plato graecus in verſione agnoſcatur, valde dubium videtur. Nam color ille poeticus vmbraque, compoſitio illa vocabulorum rerumque et dictio venuſta leuisque, harmonia illa, muſicam fere aequiparans, ſyllabarum et verborum exquiſita, quae ſenſibus tantum capi poteſt, illa elegantia particularum ac tropica dicendi ratio, vbertas orationis ſine loquacitate, et breuitas ſine obſcuritate, quae praecipuae ſunt dialogorum platonicorum virtutes, pari ornatu, vi, dignitate ſenſuque vix in verſione vlla exprimi, reddi atque compenſari poſſunt. — De *latinis* Ficini et Cornarii, de *gallicis* Dacierii ac Grou ſupra iam diſſerui. — Platonis dialogos latine verſos a *Pallante Strozzi*, Florentino, qui A. C. 1462. aet. 90. obiit, teſtatur *Iulius Negri* ſiue *Niger*, Ferrarienſis, S. I. in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum p. 443. — *Claud. Franciſc. Fraguierius* latinam verſionem elegantiorem Platonis meditatus, morbo interpellante conſilium deſeruit. vide *Ioſ. Oliuetum* in eius elogio, quod carminibus, Pariſ. 1729. 12. editis, praefixit, pag. 11 ſqq. Bibl. françoiſe tom. 14. pag. 84.

Ludou. Regius quosdam dialogos, vt Timaeum, Sympoſium etc. gallice vertit, Pariſ. 1559. 4. Phaedonem — in calce, *Lutetiae Pariſ.* M.D.LII. (1552.) prid. Calend. Ianuar. (vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 624.) tum de republ. Phaedon. et Phaedrum iunctim cuius libri haec eſt inſcriptio:

La Republique de Platon, Diuiſee en dix liures, ou Dialogues, traduicte de Grec en François, et enrichie de commentaires par Loys le Roy. Plus, quelques autres traictez Platoniques de la traduction du meſme interprete, touchant l'immortalité de l'Ame, pour l'eſclarciſſement du X liure de la dicte Rep. Le tout reueu et conferé auec l'original Grec par Fed. Morel, Lecteur et interprete du Roy etc. à Paris 1600. fol. — Totum Platonem *Stephanus Doletus*, (qui Hipparch. et Axiochum gallice edidit Lugd. 1544. 12.) pollicitus eſt. vid. Bibl. Cruciman. et Annales Maittarii typograph. tom. III. pag. 85 ſq.

Anglica quaedam ex verſione Dacierii gallica profecta, et ad textum graecum exacta quorumdam dialogorum interpretatio, *The works of Plato abrid'gd*, prodiit Londini 1701. 4. et 1749. cum diſſ. de vita, dogmatibus et dialogis Platonis. — *Floyer. Sydenham.* promiſit et ſuſcepit Opp. Platonis verſionem *anglicam;* ſed ad exitum rem non perduxit. Edidit *A Synopſis, or a general view of the writings of Plato*, de ratione legendi ſcripta Platonis, primumque verſionis publicauit ſpecimen 1759. [1749. edd. Bip. auctoribus] alterum *Hippiam*, 1758. et 1761. tertium, *de poeſi* 1759. II. edit. 1768. quartum, *Sympoſium* 1761. etc. conf. cl. *Wolf* de labore Sydenham. in praef. ad Platonis Sympoſium, ab illo editum, pag. XI ſqq. Plures dein vertit dialogos, qui, communi titulo inſcripti et in II. volumina collecti, prodierunt: *Dialogues of Plato*, vol. I. Lond. 1767. 4. — vol. II. 1773. 4. Sunt VII. dialogi. vid. plura apud edit. Bipontin. vol. III. praefat. pag. 4.

Italice verterunt Platonis opera *Dard. Bembus*, nobilis Venetus, partt. V. Venet. 1601—1607. 12. — rep. III. vol. 1742. et 1743. 4. de qua verſione vid. *Wolf.* in praef. ad Plat. Sympoſium p. X ſq. et *Paitoni* in Bibliotheca etc. III. pag. 109 ſqq. — Obiit Bembus d. 27. Maii 1633. — Euthyphrona, Apologiam Socratis, Critonem, Phaedonem, Timaeum, *Sebaſtianus Ericius* (Erizzo) cum adnotatt. et comment. Venet. 1574. 8. Ericii verſionem

Digitized by Google

ſionem Timaei ſeparatim euulgauit Ruſcelli. Venet. 1758. 4. De Ericio eiusque verſione vid. *Lambecii* comm. de bibl. Vindob. libr. VII. pag. 76 ſq. — Lyſidem *Franciſcus Columbus* et Ionem *Nic. Triuiſanus*, iunctim Venet. 1548. 8. — Hipparchum et Amatores *Octau. Maggi*, Venet. 1558. 4. Plura leges in *Paitoni* bibliotheca degli autori — volgarizzati, tom. III. pag. 109 ſqq.

Germanicas I. Sam. Mülleri et *I. Fr. Gedikii* verſiones iam laudaui. Omnia *Plat.* opera in germanicum ſermonem transferre coepit cl. *Io. Frid. Kleucker.* Lemgou. 1778 ſqq. de verſione vero Menonis compara iudicium Gedickii in praefat. ad memoratam dialogorum IV. verſionem, et de vol. IV. edit. 1786. Algem. Litteraturz. ann. 1787. nr. 114. Verſiones ſingulorum dialogorum germanicas recenſet auctor libri: Vollſtändige Sammlung aller Ueberſezzungen der Griechen und Römer etc. Francof. et Lipſ. 1785. p. 103 ſqq.

Arabice: Platonis lib. de legibus, atque Ariſtotelis de oeconomicis in bibl. Scorialenſi cod. vid. *Caſiri* bibl. Arabico-Hiſpanam Eſcorial. tom. I. pag. 300. et pag. 301 ſq. de Platonis vita et ſcriptis ex arabica philoſophorum bibliotheca fol. 19—33. arab. et lat. in qua Platonis quoque ſcripta ſecundum ordinem *Theonis Alexandrini* enumerantur: inſunt quaedam aliena. Ibidem adnotatur, arabice conuerſos eſſe *Politicorum* librum ab Honaino et Iſaaci filio, *de legibus* ab Honaino et Iahia Ben Adi, *Timaeum* eſſe caſtigatum ab Iahia Ben Adi. — In Timaeum ſcripſit commentarium arab. Mohamad Ben Zacharia Abubaker Razaeus, Perſa, teſte *Caſirio* l. m. pag. 263. — Ex *Syriaco arabice* vertit *Schehabeddon*, vid. Acta Erudit. 1720. pag. 419. *Herbelot* Bibl. Oriental. in *Aflathoun.*

Perſice translata eſſe Platonis ſcripta iuſſu Choſrois, Perſarum regis, Iuſtiniano imper. aequalis, teſtatur Agathias lib. II.

Hebraice exſtant quaedam excerpta ex eius libro de republ. in bibliotheca *Bodleiana*, inter codd. Pocockianos hodie nr. XVII. vide *Io. Chriſtoph. Wolfii* bibl. hebr. vol. III. p. 938. Idem vol. I. pag. 983 ſq. adnotat, libros Platonis decem de republ. MSS. reperiri *ebraice* in bibl. Vaticana et Medicea:

Gregorius Bar-hebraeus in Chronico citat Platonem, cuius ſcripta apud *Syros* exſtare, tradit *Aſſemannus* in bibliotheca orientali Clementino-Vaticana tom. II. Romae, 1721. fol. pag. 315.

Denique ſingulorum opuſculorum editiones, quae ſeorſim curatae ſunt, in meamque venerunt notitiam, paucis perſequar. Argumenta dialogorum et epiſtolarum Platonis in *Morlierii* Eſſais de literature, tom. I. et II. qui laudat etiam Abb. *Bellefortium (Beaufort)* dum tom. II. pag. 48. Nous avons, inquit, depuis quelques années un excellent extrait de Platon, fait par Mr. *l'Abbé de Beaufort*, Prieur de S. Eloy etc.

Εὐθύφρων περὶ ὁσίου, i. e. *de ſancto inſignis Platonis dialogus — accurata fere ad verbum interpretatione et tribus analyſibus, dialectica, rhetorica, et grammatica* — [ſterili et puerili —] *nec non aliis quibusdam notis, publice explicatus a M. Theodoro Victore*, graec. litt. Profeſſ. Marpurgi, 1596. 8. typis P. Egenolphi.

Apologia Socratis, graece Louan. apud Reſcium 1529. 4. — cum praef. Sturmii, gr. per Vendel. Rihel. Argentorati 1540. 4. — Pariſ. apud Bogard. 1544. 4. graece. — gr. ex

edit. *Eſromi Rudingeri*, Noribergae ex officina Luſt. 1573. cum Serrani verſ. ex rec. Mich. Boſchii. (vid. *Menken.* Catal. p. 155.) Argentor. 1591. 8. — cum verſione ac ſcholiis *Eſromi Rudingeri*, Norimbergae apud Chriſtoph. Lochnerum et Io. Hofmannum, 1591. 8 — gr. et cum verſ. germanica *Io. Sam. Mülleri*, Rectoris ſcholae Hamburg. Hamburgi, 1739. 4. — Germanice vertit, addiditque criticas obſſ. *I. H. Voſſ*, in menſtruo libello, german. Muſaeo, Lipſ. 1776. part. X. et XI.

Crito gr. Louan. apud Reſcium, 1529. 4. — gr. Argentor. 1540. 4. — gr. Lutetiae apud Vaſcoſan. 1551. 4. — gr. et lat. ibid. apud Bene-nat. 1571. 4. — *gr. et lat.* (cum verſione Serrani) *in vſum ſcholarum. cum praefat. M. Michael. Boſchii*, *Winſſemii*, Prof. L. Gr. in acad. Argentoratenſi. Argentorati exc. Anton. Bertramus, 1592. 8. — In *Patuſae* Encyclop. philol. vol. I. p. 123 ſqq. — germanice vertit *Heinze*, Weimar. 1781. — *I. Sam. Müller*, Hamburg. 1740. 4. — vertit addiditque obſſ. *G. C. Fr. Boeckh*, Nordlingenſis, Auguſtae Vindel. 1785. 8.

Phaedon gr. Pariſ. apud Adr. Turneb. 1553. 4. — latine, Ficino interprete, Pariſ. ap. Caluarin. 1536. 8. et apud Guil. Morel. ibid. 1554. 4. — gr. et lat. cum commentatt. *Io. Henr. Winkleri.* Lipſ. 1744. 8. — graece in vſum ſcholarum, ſine accentibus, (cura Wolfii, Prof. Halenſis,) Halae, 1790. 8. — cum Critone in Eclogis gr. Halae, part. I. 1780. 8.

Cratylus gr. Louan. apud Theodor. Martin. 1523. 4. — Lutet. apud Aeg. Gormont. 1527. 8. — gr. et lat. 1527. et Argentorati, 1541. 4. — gr. Pariſ. apud Bene-nat. 1573. 4. — Germanic. vertit *Zierlein*, in Schirachs Magazin vol. I. part. II.

Cratylus gr. et lat. annott. crit. et gramm. illuſtratus, particula I. progr. Fiſcheri, Lipſ. 1791. 4. Continet introductionem. part. II. (ſ. caput 1.) 1792.

Theaetetus ſ. de ſcientia. Argent. 1567. 8.

Theaeteti particulam contulit *Hier. Wolf.* in libellum, qui inſcribitur *Doctrina* recte vivendi et moriendi. Baſil. 1577. 8. p. 11—18. — *Garve* in diſſ. legendorum philoſophorum veterum praecepta nonnulla et exemplum pag. 13—26. praeclarum excerpendorum vett. ex Theaeteto exemplum dedit. — De arte Socratis obſtetricia ad hunc dial. exercitatio in: Teutſchen Muſeum part. IX. ann. 1779. pag. 214.

Parmenides ſ. de ideis et vno rerum omnium principio, dialogus cum verſione Ficini, ſtudio *Io. Guil. Thomſon*, Oxonii. 1728. 8. conf. notam ſupra ad nr. IX.

Conuiuium graece Pariſ. apud Chriſti. Wechel. 1543. 4. ibid. 1551. 4. apud Guil. Morel.

Conuiuium, ſ. de amore — gr. Salmanticae, exc. Andreas a Portonariis, 1553. 4. (vid. Maittaire A. T. indic. pag. 152.)

Πλάτωνος συμπόσιον, *Platonis Gaſtmahl, ein Dialog, hin und wieder verbeſſert, und mit kritiſchen und erklärenden Anmerkungen herausgegeben von Frid. Aug. Wolf.* (in praeſenti Profeſſore Halenſi.) Lipſiae, 1782. mai. 8. De ſubſidiis, quibus vſus eſt, et de hiſtoria argumentoque dialogi docte diſſerit, et in notis res verbaque philoſophi ſcite explicat editor eruditus. — Germanice vertit *I. G. Schultheſſ.* Tiguri. 1782. mai. 8.

Phaedrus graece. Lutetiae apud Fed. Morel. 1581. 4. — gr. cum praef. Io. Poſſelii. Roſtoch. 1572. 8.

Alcibiades

Digitized by Google

Alcibiades primus, graece. Lutet. apud Vaſcoſan. 1551. 4. — Gallice verſus, cum notis *Tanaq. Fabri.* Salmur. 1666. 12. — Germanice, Glogau. 1755. 8.

Alcibiades poſterior et *Menexenus.* gr. apud Wendel. Rihelium. Argent. 1538. 4.

Alcibiadem II. cum *Menone* recepi in Antholog. graecam proſaicam, Noribergae, 1781. 8. — germanice eum vertit V. D. in: Teutſchen Muſeum, part. III. ann. 1778. pag. 213 ſqq.

Platons Alcibiades der zweyte, — herausgegeben von Io. Henr. Koeppen — Brunſuici. 1786. 8. In prooemio ſummam dedit dialogi, quem propter memoratam regis Archelai mortem ſcriptum putat Olymp. XCV. Textus eſt ſecundum edit. Stephano-Bipontinam correcte deſcriptus, interdum tamen mutatus, cuius conſilii rationem dedit in notis criticis, quibus quasdam adiecit exegeticas et indicem vocabulorum breuem. — adde *Sallier* in Hiſtor. Soc. Par. Inſcr. III. p. 160. verſ. Gottſched.

Ἐρασταὶ gr. et lat. Pariſ. apud Bene-nat. 1573. et apud Guil. Morel. ibid. 1551. 4. — *Beniam. Coberi* exercitationum Platonicarum praeludium, ſ. *dialogus de philoſophia,* interpretatione latina et perpetua, Analyſi logica et diiudicatione controuerſiae Socraticae, et ſcholiis ita explanatus, vt ſcholaſticae iuuentuti vtiliter proponi, et a ſtudioſis philoſophiae, qui Platonem cum Ariſtotele coniungere volunt, penitus cognoſci poſſit. Spirae. 1605. 8. Textus gr. eſt in VII. capp. diſſectus, et varia ratione, interdum bene intelligenterque, interdum ſubtilius copioſiusque explicitus.

Theages gr. Pariſ. apud Guil. Morel. 1551. 4. — gr. et lat. ibid. 1558. 4.

Gorgias, gr. curante I. Sturmio, Argentor. apud Wendel. Rihelium, 1541. 4. — Vituperatio philoſophiae ex Gorgia, gr. 1587. 4.

Platonis dialogus IO, ſiue de furore poetico, ad fidem cod. Venet. veterumque edd. reuocatus, vna cum interpr. lat. editus et animaduerſſ. illuſtratus a Marco Guil. Müller, Ill. Gymn. Alton. Subrectore. Hamburgi apud Bohn. 1782. 8. ſine accentibus; textus haud ſatis curate expreſſus. Alias commoda eſt et a variis, ex cod. Veneto, olim Beſſarionis, a cl. Morelio excerptis atque communicatis, lectionibus aeque ac interpretatione commendabilis. — gallice per *Rich. le Blanc.* Pariſ. 1546. 8.

Platonis, Thucydidis et Demoſthenis oratt. funebres. gr. apud Manut. 1549. 8.

Orationes duae funebres; altera *Platonis, dicta Menexenus,* altera *Lyſiae,* e recenſione et cum notis *Mich. Buſteed.* Cantabrig. 1696. 12.

Thucydidis, PLATONIS et *Lyſiae* orationes funebres, cum notis et obſeruationibus anglicis. Oxon. 1746. 8. — *iidem* iunctim editi ſunt ab *Edwardo Bentham,* additis obſeruatt. Oxon. e theatro Sheldon. 1753. mai. 8. — — Sed multo praeſtat ab ſubtilitate critica et grammatica atque interpretatione hiſtorica bonoque indice commendabilis editio:

Platonis Menexenus et Periclis Thucydidei oratio funebris. Recenſuit et animaduerſionibus illuſtrauit Io. Chriſtoph. Gottleber. coll. prouinc. Misnici Rector. gr. Lipſiae, 1782. 8.

Nüſcheleri germanica verſio legitur in Plutarchi opuſc. ſelect. germanice redditorum, vol. I.

Platons Menexenus im Grundriſs: Nebſt Unterſuchungen über den Zweck und die Zeit des Dialogs, die Charaktere des Menexenus und der Aſpaſia, und erklärenden und kritiſchen Anmerkungen von Io. Henr. Iuſt. Koeppen, Director des Andr. zu Hildesheim (poſtea Hannoueram ad Gymnaſium moderandum euocatus, ſed haud multo poſt habitam orationem aditialem praematura morte anno 1791. iam abſumtus eſt,) Berol. et Stettin. 1790. 8. conf. Allgem. Litteraturz. menſ. Nou. 1791. nr. 327. pag. 824 ſq.

De republica, vel de Iuſto, gr. et lat. Marſilio Ficino interprete, Pariſ. apud Iacob. Bogardum. 1544. 4.

De republica liber I. gr. Lutet. apud Fed. Morel. 1587. 4.

Sortitus animorum ex Eris Pamphylii narratione de fine πολιτειῶν l. graece cum verſ. lat. Ioach. Camerarii, in *Wolfii* edit. Epicteti et Cebetis. Colon. 1595. 8. tom. I. p. 68 ſqq.

Platonis de republ. ſiue iuſto libri X. verſionem emendauit notasque adiecit Edmundus Maſſey, Trinit. Collegii Cantabr. A. B. Cantabrigiae, 1713. 8. II. voll.

Nitida eruditaque, at mendis plurimis deformata editio. Textus eſt variis in locis, quamuis breuiter, vel ex coniectura, vel rationibus adductis emendatus: verſio Ficini ſaepius correcta. In notis non admodum multis loca ex Ariſtotele potiſſimum, quando hic vel a Platone diſcedit, vel cum eo conſpirat, Cicerone, Seneca aliisque, quae vel ex Platone deſumta, vel ipſi parallela ſunt, cum ſtudio adnotata legimus. Quod opinatur, Platonem in Aegypto ſacram ſcripturam euoluiſſe, loca ex hac protulit Maſſey, quibus ſimilia apud philoſophum leguntur. conf. Acta erudit. menſ. Oct. 1714. pag. 453 ſqq. Journ. des Sav. menſ. Auguſt. 1715. pag. 139. *Chriſt. Ern. de Windheim* Bemühungen der Weltweiſen vom Iahr 1700—1750. vol. III. Noribergae, 1752. p. 58 ſqq. Neuer Bücherſaal XXXIX. p. 153.

Platonis φιλόσοφος excerpta ex V. et VI. de republ. diatriba, ſeparatim edita gr. in 4.

Summa und Inhalt der Platoniſchen Lehre von der Regierung des gemeinen Nutzens. ins teutſch gebracht von *G. Lauterbecken*, Isleb. 1554. fol.

La Republ. de Platon. — premiere partie. Dresdae, 1787. 8. Continet V. priores libros, iuſto liberalius verſos, et Plato, quaſi in Galliis natus, loquens inducitur. Eſt vero nonus tomus libri: Collection de moraliſtes anciens etc. — Anglice vertit *Spens*. Londini, 1766. et in praefatione tam hiſtorica, quam critica agit de conditione philoſophiae, aeuo Platonis.

Plato über den Grund der Sittlichkeit, aus ſeiner Republik von G. L. Spalding in menſtruo libello Berolin. menſ. Iul. pag. 62 ſqq. ann. 1791. Oſtendit Spalding nexum orationis, cuius partem vertit atque explicat; in fineque ait, ſe dubitare, num ante Kantium, philoſophum cel. aliquis de felicitate, more Kantiano, melius ſit philoſophatus, quam in hac dialogi parte Plato fecit: atque alia Kantiana dogmata, ſaltem illorum ſemina inueſtigare atque reperire licet in Platonis Operibus.

Averrois paraphraſis ſuper libros de republ. Platonis, interprete *Iac. Mantino*, Romae, 1539. 8. (in bibl. Marq. de S. Philippe, Haagae Com. 1726. 8. p. 114.) alias edd. vid. ſupra nr. XXX. circa fin.

Timaeus gr. Pariſ. apud Chriſtian. Wechel. 1532. 4. — ibid. apud Io. Lodoic. Tiletan. 1542. 4. — ibid. apud Guil. Morel. 1551. 4. — gr. et lat. cum Chalcidii explanatione. Pariſ. apud

Digitized by Google

apud Bene-nat. 1579. 4. — latine. ibid. apud Caluarin. 1536. 8. — apud Bogard. ibid. 1544. 4. et ibid. apud Guil. Morel. 1563. 4. — lat. *Ficini* verſio ſeorſim Pariſ. 1536. 8. — 1554. 4.

Ἐκ Πλάτωνος Τιμαίȣ τμῆμα τὸ τῶ Κικέρωνος περὶ παντὸς βιβλίῳ συμφωνȣ͂ν. *Ex Platonis Timaeo particula, Ciceronis de vniuerſitate libro reſpondens. Qui duo libri inter ſe coniuncti, et reſpondentes, nunc primum opera Ioachimi Perionii, Benedictini Cormoeriacini, proferuntur in lucem.* Pariſ. apud Io. Lodoicum Tiletanum, ex aduerſo collegii Remenſis. 1540. 4. In aduerſa pagina verſio Ciceronis eſt poſita: quae Ciceronis perierunt, ea Perionius in obſeruationibus vertit adnexis, in quibus et Ciceronis verba emendat ſaepe et vtrumque comparat.

Timaeus, lat. ex interpretatione et recenſione *Io. Meurſii*, Lugd. Batau. apud I. Colſterum. 1617. 4.

Minos, gr. et lat. Ficino interprete. Pariſ. apud Guil. Morel. 1558. 4.

Politicus. gr. Pariſ. apud Wechel. 1548. 4.

De legibus, gr. Louanii, 1531. 4. — vid. ad nr. XXXIV.

Πλάτωνος νόμων προοίμιον — gr. cura *Io. Caſelii.* Helmeſtadii. 1594. 4.

Epinomis ſ. philoſophus, gr. Pariſ. apud Io. Bene-natum. 1573. 4.

Denique memorandae veniunt

(Ferd. Chriſt. Müller) Chreſtomathia Platonica, gr. et lat. Turici, 1756. 8.

Frid. With. Ion. Dillenius Platonianiſche Chreſtomathie, Griechiſch und Deutſch, mit critiſchen und philologiſchen Anmerkungen. Ein Leſebuch für Iünglinge, Winterthur, 1782. 8. Quae chreſtomathia multo melior eſt, quam prior Mülleri, de qua vide *Geſner.* in Iſagoge in erudit. vniuerſ. edit. Niclas tom. I. pag. 169.

Diuini Platonis gemmae, ſ. illuſtriores ſententiae, lat. a Nic. Liburnio collectae: apud Benedict. Preuoſt. (ſed priuilegium datur Martino Iuueni.) Pariſ. 1554. 12. *Maittaire* A. T. indic. p. 153. — *Platonis Gnomologia*, gr. lat. Lugd. 1555. 12. ibid. 1582. et Colon. Allobr. 1613. 12. *Harl.*

VIII. SCRIPTA VARIA DE PLATONE ET PLATONICA PHILOSOPHIA.

VITAM PLATONIS ſcripſerunt ggggg) e veteribus *Diogenes Laertius* libro III. [P]

ggggg) Conſ. *Philippi Labbei* conſpectus Ariſtotelis et Platonis interpretum, Pariſ. 1657. 4. [de quo libro vid. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. III. 31, 11. p. 180 ſq.] *Theopompus* librum olim ſcripſit contra Platonis ſcholam, in quo ait, multos eius dialogos eſſe ſuperuacaneos, inutiles et falſos, eumque plures ſurripuiſſe ex diſſertationibus Ariſtippi, Antiſthenis et Bryſonis, teſte Athenaeo XI. 15. *Henm.* *Porphyrius*, teſte Suida, ſcripſit libros VII. περὶ τȣ͂ μίαν εἶναι τὴν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλȣς αἵρεσιν, *quod Platonis et Ariſtotelis ſecta vna eademque ſit.* In *Ionſii* libro III. de ſcriptor. hiſt. philoſ. paſſim excitantur veteres, hiſtoriam Platonis aut eius librorum ſectaeque illuſtrantes aut explicantes. *Harl.*

[Secundum anonymum gr. in praeannotamentis miſcellaneis in Platonem (cod. mſt. in bibl. Vindobon. apud *Lambec.* in commentar. de illa VII. pag. 270.) *Ariſtoteles* ſcripſerat integram orationem in Platonis defuncti laudem, in eaque eius vitam expoſuit. Idem Ariſtoteles in elegiis ſuis laudauit Platonem; verſus ipſos dedit ibidem anonymus (ſuſpicante Lambecio, Ioannes, Nicolai myſtici, patriarchae CPolitani notarius,) et verſionem illorum, a Beſſarione factam, adpoſuit Lambecius. Conf. *Andr. Schotti* vitas comparatas Ariſtotelis et Demoſthenis, Auguſtae Vindel. 1603. 4. pag. 79 ſq. Ibidem a pag. 78. agit Schottus de Platone, et Ariſtotelis reuerentia erga illum.

Lambecius l. m. pag. 277 ſqq. recenſet codicem, qui continet *Olympiodori*, (vti putat,) Alexandrini prolegomena generalia in vniuerſam Platonis philoſophiam, in capita XI. diuiſa: cuius codicis editionem cum noua Alcinoi Epitomes dogmatum Platonis editione optat Lambecius, quoniam eius beneficio non ſolum vita Platonis apud Diogenem Laertium et vita eiusdem apud Olympiodorum in prolegomenis ſcholiorum in Alcibiadem primum, verum etiam ipſa Platonis opera non mediocriter poſſint illuſtrari atque ſuppleri. *Harl.*]

Olympiodorus in prima praxi, ſiue praelectione ad Alcibiadem I. [quam cum verſione et notis Iac. Windeti ſuisque *Mericus Caſaubon.* intulit edit. Lond. 1663. fol. *Meibom.* in edit. Laertii tom. II. Amſtel. 1693. 4. et *Fiſcher.* edit. III. dialogorum, e ſua recenſione, gr. cum notis criticis. conf. Fabr. infra, lib. V. cap. 26. §. 15. vol. VIII. p. 525 ſq. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. phil. III. 18, 2. p. 101 ſq. *Harl.*]

[*Heſychius illuſtris*, Mileſius, cuius compilatio primum prodiit gr. e bibl. Sambuci cum verſione Hadr. Iunii fini ſubiuncta, Antwerp. Plantin. 1572. 8. tum a H. Stephano ad calcem Diog. Laertii, 1594. 8.] et Geneu. ap. Vignon. 1615. in Heſychii ill. opuſculis, a Io. Meurſio editis, Lugd. Bat. 1613. 8. et in opp. Meurſii, a Lamio collectis, Florent. tom. VII. et ex eo vita Platonis praemiſſa edit. III. Fiſcheri cum notis criticis. adde *Ionſium* l. c. III. 19, 4. p. 105 ſq. edit. Dornii.

Alii veteres, quos partim *Diogenes Laertius* libr. III. de Platone, ſect. 2. etc. *Dionyſ. Halic.* in epiſt. ad Pompeium, vol. VI. Opp. edit. Reisk. pag. 757. et *Proclus* in Timaeum (vide *Fabric.* vol. VIII. pag. 524.) citarunt, modo vitam Platonis enarrarunt, modo illuſtrarunt atque expoſuerunt illius ſcripta. Sed illorum commentarii partim interierunt, partim latent mſsti in bibliothecis. Vitam philoſophi compoſuerant *Speuſippus*, *Porphyrius*, (vid. catal. codd. gr. in bibl. Scorialenſi, in *Plüeri* Itinerar. Hiſpan. et *Reiſer.* catal. bibl. Auguſtanae p. 73.) *Ariſtoxenus*, (Laert. V. 35.) *Phauorinus*, (Suid. voc. Φαβωρῖνος.) *Zoſimus Alexandrinus*, (Suidas in Ζώσιμος et Eudocia in Viol. pag. 205.) *Clearchus*, *Hermodorus*, *Xenocrates* et alii. Commentatores et ſcholiaſtae, qui magnam partem adhuc latent in codd. mſstis, *Damaſcius*, (vid. *Ionſium* l. c. III. 19, 4. pag. 105. Eudoc. l. c. p. 134.) *Dexippus*, *Archimedes Trallianus* (Eudocia pag. 74.) *Atticus*, (Reiſer l. c. pag. 84.) *Hermias*, *Ammonius* (ſchol. Venetus edit. Villoiſon. ad Homer. *I.* 536.) *Olympiodorus*, *Proclus*, (Fabric. infra, lib. V. cap. 26. §. 14 ſqq. *Pſellus*, (vid. *Ionſ.* III. 20, 2. pag. 107 ſq.) *Theon Smyrnaeus* etc. iam ſupra in indice dialogorum memorati ſunt, et Fiſcherus in notitia codd. MSS. Platonis indicauit bibliothecas, vbi latent; adde eundem ibid. pag. 207 ſq. — *Didymus* Areius tempore forſan M. T. Varronis ſcripſit *περὶ τῶν ἀρεσκόντων* Πλάτωνι *σύνταγμα*, vid. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. 1, 3. pag. 2. edit. Dornii. *Numenius*, Apamenſis, (vid. infra in Catal.

Catal. Platonic. h. v.) ſcripſit libros de Platonis et Academicorum diſcrepantia, quos laudat *Euſeb.* XIV. praep. euang. c. ἐκ δὲ δὴ Φορᾶς. *Galenus* pro Socrate et Epicteto ſcripſit contra Fauorinum, atque Hippocratis et *Platonis* decreta IX. libris proſequutus eſt. vid. *Ionſium* l. c. III. 11, 3. p. 62. et ſupra in epimetro.

E recentioribus praeter interpretes Diogenis Laertii, vtrumque Caſaubonum, Aldobrandinum ac Menagium, et praeter conditores hiſtoriae philoſophiae aliosque, a me ad initium huius capitis iam laudatos, de Platone egerunt

Leonh. Aretinus, cuius opuſculum nondum eſt editum.

Guarinus, Veronenſis, cuius vita Platonis exſtat ad calcem vett. editionum Plutarchi latinarum, Venet. per Nic. Ienſon, 1478. fol. etc. et ſeorſim cum vita Ariſtotelis, Euagorae et Homeri. adde *Ionſium* l. c. III. 21, 8. p. 119.

Marſilius Ficinus, de quo ſupra in catalogo editionum iam diſputatum eſt. Eius vita Platonis eſt in illius Operibus et praemiſſa illius Platoni latino, item in Magni Dan. Omeiſii Ethica Platonica, Altdorf. 1696. 8.

Petri Bembi Apologia Platonis, et in eius opera diſſertatio lucem publicam non viderunt. vid. *Ionſium* III. 22, 13. pag. 128. ſed praelo paratae ab eo ſunt relictae. vid. Elogia academiae incognitorum p. 115.

Conr. Lagi orat. de vita Platonis, in Phil. Melanthonis Declamatt. Argent. 1541. 4. pag. 263. ibid. 1558. 8. tom. II. pag. 347 ſqq. Serueſtae 1587. 8. tom. II. p. 347 ſqq.

Io. Mich. Boſthius, in edit. Apologiae Socr. Argentor. 1591. 8.

Platonicus moriens, praeſ. *Andr. Kunado*, reſp. a. G. *Moehring*, Serueſtae 1704. 4.

Renatus Rapinus in vitis parallelis Platonis atque Ariſtotelis cum aliorum excellentium eruditorum vitis, gallice, Pariſ. 1684. 4. et in operibus (Oeuvres du P. Rapin) Amſtel. 1709. 12. vol. I. Hagae Comitum 1725. 12. vol. I. cap. III. Platonem praefert Ariſtoteli: multa, ex Ficino maxime deprompta, notatu digna adtulit; ſed paullo confuſe ſcripſit. Plura de eo leges apud *Bayle* diction. voc. *Rapin.*

Ioach. Langii medicina mentis pag. 150 ſqq. edit. IV. Halae Magd. 1718. 8.

I. Burckhardi et Frid. Otton. Menckeniorum biblioth. virorum, militia aeque ac ſcriptis illuſtrium. Lipſiae, 1734. 8. p. 350 ſqq.

Dacierii et *Pillonnierii* vitae iam ſupra commemoratae ſunt.

Leonardus Cozzandus, Brixianus, in lib. de magiſterio antiquorum, Geneuae 1684. 12. p. 37 ſqq. 124 ſq. 260. 303. 358 ſq.

Gautier La Bibl. des Philoſophes et des Sçavans. Pariſ. 1723. 8. coll. *Heumanni* Actis phil. tom. III. pag. 450 ſqq. 463. et *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. tom. V. pag. 300.

(Deslandes) hiſtoire critique de la philoſophie etc. III. partt. Amſterd. 1737. 8. vid. *Brucker.* hiſt. crit. phil. I. p. 25 et 27. *Windheim* l. c. p. 306—337. In vol. II. lib. IV. cap. 15—22. agitur de Socrate eiusque diſcipulis ſectisque.

Abregé

Digitized by Google

Abregé des Vies des anciens Philoſophes, avec un recueil de leurs plus belles maximes, par *M. D. F.* Pariſ. 1726. 12. Inter XXVI. philoſophos, quorum vitae exponuntur, eſt etiam Plato.

(Gilbert le Gendre, Marquis de St. Aubin) in Traité de l'Opinion, ou Mémoires pour ſervir à l'Eſprit humain. Pariſ. VI. voll. 1733. 12. in tom. I. cap. 3. conf. ***Windheim*** Bemühungen der Weltweiſen etc. vol. VI. ſect. II. pag. 291 ſqq. *Harl.*]

DISSENSVM AB ARISTOTELICA PHILOSOPHIA oſtendere ſunt conati, poſt deperdita ſcripta [*Numenii* de quo paullo ante egimus,] *Tauri Berytii et Attici*, Platonici, e quo egregia fragmenta ſeruauit *Euſebius* lib. XV. Praeparat., *Georgius Gemiſtus Pletho* de Platonicae et Ariſtotelicae Philoſophiae differentia, Baſil. 1574. 8. [conf. *Iriarte* codd. gr. bibl. reg. Matrit. pag. 346. *Fabric.* vol. X. pag. 743. *Ionſ.* l. c. III. 21. pag. 117 ſq. *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. lib. II. part. I. cap. XI. pag. 204 ſqq. vbi haud pauci excitantur libri, huc pertinentes. *Harl.*]

Georgius Trapezuntius in comparatione Ariſtotelis et Platonis. Venet. 1523. 8. *Mich. Apoſtolius* Gemiſti contra Gennadium et Gazam ὑπερασπιστής MS. in Bibl. Bodlei. Apoſtolium impugnauit *Andronicus Caliſti*, Andronicum *Nic. Secundinus. Fabric.* [*Georgium*, quem *Cretenſem* vocat Philelfus XXXI. Epiſt. 14. a Barlaamo effutita recoquere idem Philelfus ait XXXI. epiſt. 36. Conf. ſupra ad nr. XXXIV. *Allatium* libr. de Georgiis, *Ioan. Boivin* le Cadet diſſ. hiſtorique ſur la querelle des philoſophes du quinzieme ſiecle, (vbi haec controverſia vberius enarratur, et verſio Beſſarionis epiſtolae gallica addita eſt,) in Mem. de l'Acad. des Inſcr. tom. II. pag. 775 ſqq. edit. Pariſ. aut tom. IV. pag. 481 ſqq. edit. Haganae, quae recitatio germanice verſa eſt a *C. A. Heumanno* cum adnotationibus litterariis, in Actis philoſ. tom. II. pag. 537 ſqq. et ab *Hoffmanno* in Magazin für die Philoſophie etc. tom. I. p. 215 ſqq. adde Nouv. Rep. lettr. 1707. I. pag. 248 ſqq. — De *Theodori Gazae* lite et ſcriptis aduerſus Plethonem vid. *Humphredi Hodii* lib. de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus, Londini 1742. 8. p. 77 ſqq. .

Beſſarionis Epiſtola ad Mich. Apoſtolium, (ad controuerſiam de praeſtantia Platonis prae Ariſtotele ſpectans,) gr. cum verſione lat. *Io. Boiuinii*, iunioris, in hiſt. acad. Par. Inſcript. tom. II. pag. 456. edit. Hag. rec. in verſione, hiſtoriae etc. Gottſched. tom. II. pag. 377 ſqq. *Harl.*]

Bernardinus Donatus, Veronenſis, de Platonicae atque Ariſtotelicae Philoſophiae differentia. Venet. 1540. 8. Pariſ. 1541. 8. [eſt Plethonis libellus in formam dialogi redactus. vid. Heumanni acta phil. II. p. 567.]

Franciſcus Patricius diſcuſſionum Peripateticarum (Baſil. 1581. fol.) Tomo III. *Fabric.* vid. *Ionſium* l. c. III. 25, 1. pag. 137 ſq. *M. Anton. Muret.* in ethicam Ariſtotelis pag. 76 ſqq. tom. II. orat. 22.

Henr. Vſſelmanni exercit. de Platonis, Ariſtotelis, Stoicorum et Epicuri philoſophia morum etc. Helmſtad. 1668. 4. — *Io. Salenius* in diſſ. de differentia philoſoph. Platonicae et Ariſtotelicae Holm. 1695. 8.

Hubertus

Hubertus Folieta de nonnullis, in quibus Plato ab Ariſtotele reprehenditur. Romae 1574. 4. vid. ſupra nr. XXX.

Tum ii, qui Ariſtoteli nimis fauent, tum ii, qui Platonem, ſpreto illo, vnice amplectuntur, modum excedere nec tempora, ingenium conſiliumque vtriusque rite diſcernere mihi videntur. Suus cuique honos tribuendus eſt: ſuos quisque habet naeuos ſuasque aetatis indolisque infirmitates. Ariſtoteles praeſtitiſſe videtur ingenio, (quod Genie hodie vocatur,) plura ſaltem inuenit, aut melius conſtituit et ordinauit, valuit ingenio philoſophico et, quod hodie nuncupatur, ſyſtematico. Hinc omnes doctrinas in artis formam redigere ſtuduit. Atque ſi breuitas eſt ſignum eximii ingenii, hoc in Ariſtotele, ſaepe nimis breui, conciſo, ideoque obſcuro aut difficili intellectu, ſplenduit quam maxime. Contra Plato, quem *Mericus Caſaubon.* de enthuſiaſmo, cap. I. pag. 6. et cap. III. pag. 35. 36. et 78. Heumann paſſim in Actis philoſ. Stolle, Thomaſius aliique ſuperſtitioſum, enthuſiaſtam et neſcio quibus aliis conuitiis laceratum depexuerunt, et iniquius vituperarunt, et quem *Gatacker.* in praef. ad M. Antonini lib. *εἰς ἑαυτὸν* male putat, nihil aliud egiſſe, quam vt ſophiſtarum artes ſub perſona Socratis traduceret, floridiore, amoeniore magisque perſpicuo et populari dicendi genere vtitur, philoſophiam calluit et popularem et ſubtiliorem reconditamque, ſecum rapit lectores et eloquentiſſimus eſt philoſophorum. Hanc ob cauſſam *Cicero* videtur Platoni primas tribuiſſe; Libro quidem V. Fin. cap. 3. *Ariſtoteles, excepto Platone, philoſophorum princeps* dicitur, et lib. I. Tuſc. quaeſt. cap. 10. *Ariſtoteles,* ait, *longe omnibus,* Platonem ſemper excipio, *praeſtans ingenio et diligentia* etc. At de ſingulorum vitiis ac virtutibus, de placitis vtriusque diuerſis, eorumque veritate aut falſitate, aliisque, quae V. D. in diuerſas traxerunt ſententias, rebus atque controuerſiis, diſputare haud vacat, et de quibusdam rebus iam ſupra, quid equidem ſentiam, aperte nec vllarum partium cupidus dixi. *Harl.*

CONSENSVM PLATONIS CVM PHILOSOPHIA ARISTOTELIS, iam tum profeſſus eſt ſe agnoſcere Antiochus, Academicus, eiusque auditor *Cicero* hhhhh), lib. V. de finibus §. 12. *Ammonius Θεοδίδακτος,* de quo Hierocles apud Phot. cod. CCXIV. p. 283. *Simplic.* in libro III. de coelo et alii paſſim: at ſingulari ſcripto docuerat

Porphyrius libris VII. ſed qui pridem interciderunt. (confer *Holſten.* de Porphyrii vita cap. 8.) *Fabric.* Porphyrii aetate frequens, et vulgaris erat ſententia, Platonicam, (n. veteris academiae, iudice iam *Cicerone* Academ. I. 4. de Offic. III. 4.) et Ariſtotelicam philoſophiam eſſe vnam eamdemque. conf. *Ionſium* l. c. III. 15, 4. pag. 84. *Harl.*

Hierocles in libris de fato ac prouidentia, ad Olympiodorum, philoſophum, libro praecipue ſexto. Vide *Photium* cod. CCXIV. *Fabric.* *Ionſium* l. c. III. 18, 2. pag. 99 ſq. et III. 21, 9 ſqq. de bello illo philoſophico; ſupra ad ſect. III. 12. 34. not. *Harl.*

De eadem re commentarium promiſit e latinis veteribus *Boethius* lib. 2. de interpretatione, ſed qui elaboratus ab eo non videtur, certe lucem non vidit. *Bernardi Carnotenſis* ſimilem conatum laudat Sariſberienſis II. 17. Metalogici. „Egerunt operoſius Bern. Carnotenſis

hhhhh) Idem *Cicero* Lucullo cap. 5. *Peripatetici,* ait, *et Academici, nominibus differentes, re congruentes, a quibus Stoici ipſi verbis magis, quam ſententiis diſſenſerint.*

ſis et eius ſectatores, vt componerent inter Ariſtotelem et Platonem: ſed eos tarde veniſſe arbitror, vt reconciliarent mortuos, qui, quamdiu in vita licuerit, diſſenſerint."

E recentioribus conſenſum Platonis cum Ariſtotele probare conatus eſt *Ioh. Picus.* (adde Politiani Miſcellanea cap. 1.) *Fabric.* conſ. *Ionſ.* III. 21. (vbi plures enumerantur.) ſect. 22. pag. 121. *Harl.*

Franciſcus Patritius diſcuſſionum Peripateticarum tomo II.

Seb. Foxius de naturae philoſophia ſeu de Platonis et Ariſtotelis conſenſione, libris V. Louan. 1554. Pariſ. 1560. 8. Witeb. 1589. 8. Lugd. 1622. 8. Confer.[Obſeruatt. Halleuſ. tom. III. p. 268 ſq. [?] [diſſ. 14. vbi Buddeus illud iuuenile opus minoris facit, quam *Boivin.* iun. qui illud tamquam optimum hac in re ſcriptum celebrat.]

[Vere concluſioni di Platone conformi alla dottrina chriſtiana et a quella d'Ariſtotele di *Franc. di Vieri.* Florent. 1590. 8. *Harl.*

Iac. Carpentarius Claromontanus Pariſ. 1573. 4.

Gabriel Buratellus, Anconitanus, in conciliatione praecipuarum controuerſiarum Ariſtotelis et Platonis 8 Venet. 1573. *Fabric.* Buratelli chartas expertes eſſe eruditionis, nec illas ſcire tam platonicas, quam ariſtotelicas opiniones, iudicat *Gaudentius* de Romanorum philoſophia cap. 166. vbi de iis agit, qui conſenſionem Ariſtotelis ac Platonis tentarunt. nr. IV. pag. 220. in noua variorum ſcriptorum collectione, faſcic. II. Halae Magdeb. 1727. 8. cum iis ſentit, qui putant, conciliari cum Platone nequaquam poſſe Ariſtotelem, et cap. 18. p. 136. huic praefert Platonem.

Iacobus Mazonius Caeſenas libris II. praeludiorum ad Comparationem Ariſtotelis et Platonis, Venet. 1597. fol. Eiusdem de triplici hominum vita libri III. etc. Caeſenae 1577. 4. de quo opere vid. Rich. Simon tom. I. bibl. ſelectae cap. 26.

Franciſcus Diacetius, [vid. *Bayle* diction. voc. *Iaccetius.*]

Petrus Maſſolus,

Symphorianus Champerius, (aut *Campegius*, Lugdun. medicus, ſub Franciſco, rege Galliarum. Libri inſcriptio eſt: *D. Symphoriani Champerii* ſymphonia Platonis cum Ariſtotele et Galeni cum Hippocrate; Eiusd. Hippocratica philoſophia; it. Platonica medicina de duplici mundo cum eiusdem ſcholiis: ſpeculum Platonicum etc. Pariſ. (1516.) 1518. 8. adde *Ionſium* III. 23, 1. p. 130. *Harl.*]

Addi his poſſunt *Paganinus Gaudentinus* de dogmatum Ariſtotelis cum Platonis Philoſophia comparatione Florent. 1639. 4. *Beniamin Coberus* in Exercitationum Platonicarum praeludio, ſiue dialogo de Philoſophia, pro iis, qui Platonem cum Ariſtotele volunt coniungere. Spirae 1605 8. *Audreae Riuini*, alias *Bachmanni* aequilibrium de ſuperpondio diuini Platonis cum Ariſtotele Parallelo, ſiue Ariſtoteles cum Platone comparatus. Northuſae 1629. 12. *Iac. Furnentius* in Synopſi vniuerſae philoſoph. Pariſ. 1655. 4. vid. Richard Simon tom. IV. bibl. critic. p. 104. Eiusd. Lettres, tom. IV. p. 86.

D. Io. Phil. Treunerus in diſſ. de Theologia Platonis et Ariſtotelis comparata, Ienae 1690. 4. [*Henr. Fergii* diſſ. de Theologia Platonis. Gieſſae, 1664. 4. *Heum.*

Confer

Digitized by Google

Confer, ſi placet, *Io. Bapt. Roeſchelii* diſp. de philoſophia conciliatrice, Witteb. 1692. 4. *Iacobum Thomaſium* Oratione XV. de Syncretiſmo Peripatetico, et *Obſeruationes Hallenſes* III. 14. §. 3—7. vbi etiam de *Io. Baptiſtae du Hamel* libris II. de conſenſu veteris ac nouae Philoſophiae diſſeritur.

PLATONEM CVM ARISTOTELE COMPARAVIT [*Iac. Carpentarius* in Platonis cum Ariſtotele in vniuerſa philoſophia comparatione. Pariſ. 1573. 4. etc.] ſingulari et erudita diatribe, gallice edita, Philoſophiam vtriusque inter ſe contendens *Renatus Rapinus*. [conf. C. Thomaſ. orat. pag. 462 ſq. Act. erud. ann. 1686. pag. 195 ſq. *Heum.* vid. ad initium huius paragraphi.]

HIPPOCRATIS ET PLATONIS DECRETA libris nouem explicuit et inter ſe contulit, atque aduerſus aliorum ſententias defendit *Galenus*, qui exſtant. *Proclus* συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος. Cum *Orpheo* conſentire Platonem, obſeruauit et *Hierocles* libro quarto de fato ac prouidentia, et *Olympiodorus* commentar. in Phaedonem, πανταχοῦ γὰρ ὁ Πλάτων παρῳδεῖται Ὀρφέως. [conf. epimetron ad §. 11.

DE PLATONIS THEOLOGIA [iiii]) *Zenodoti* liber πρὸς Πλάτωνα περὶ Θεῶν, Suidae memoratus, intercidit. Exſtant *Procli* libri VI. de Theologia Platonis, et στοιχείωσις Θεολογική, in quam *Nicolai Methonenſis*, epiſcopi, animaduerſiones et fratris *Berealdi* expoſitio MS. ſuperſunt, illa graece, haec latine. [*Maximus Tyrius* in diſſ. XVII. pag. 188 ſqq. edit. II. Dau. (diſſ. I. edit. prior.) quid ſit deus ſecundum Platonem, vbi vid. Dauiſium.] His addendus *Marſilius Ficinus*, cuius exſtant Theologiae Platonicae libri XIIX. de immortalitate animorum atque aeterna felicitate et Theologiae Platonicae Compendium tom. I. Opp. pag. 671.—676. [⁋] [vid. ſupra in recenſione editt. ab initio.]

Paulus Benius Eugubinus in Theologia Platonis atque Ariſtotelis. Patau. 1624. 4.

Petrus Leſcaloperius ad Ciceronem de Natura Deorum lib. I. p. 49. ſq.

Eſaias Puſendorfii diſſ. a iuuene ſcripta de Theologia Platonis. *Fabric.* Lipſiae, 1653. 4. rec. in eius Opuſculis, Halae, 1699. 8. pag. 70 ſqq. *Stollberg* de λόγῳ et νῷ Platonico, diſſ. Witteberg. 1676. 4. adnexa eius libro de Soloeciſmis N. T. pag. 194 ſq. et de σοφίᾳ, ibid. pag. 348. — *G. Frid. Schroeteri* diſſ. de λόγῳ, idea dei, diſſ. Witteberg. 1715. — *Tob. Eckard* Non-Chriſtianorum de Chriſto teſtimonia, edit. II. Quedlinburgi, 1736. cap. 3. de iuſto platonico, e lib. II. de republ. p. 86 ſqq.

Ueber den Göttlichen Verſtand, (νοῦς, λόγος,) *aus der Platoniſchen Philoſophie* [von M. *Tennemann*] in *Henr. Eberh. Gottlob Paulli* Memorabilibus, einer philoſophiſch-theologiſchen Zeitſchrift etc. part. I. Lipſiae, 1791. 8. nr. 3. Contra vulgarem opinionem de trinitate platonica oſtenditur, λόγον et νοῦν Platoni eſſe eadem, nec Platonem vtrique tribuiſſe hypoſtaſin, aut tamquam naturas, ſ. vt barbare dicunt, ſubſtantias, extra deum habuiſſe.

Io. Bodini vniuerſae naturae theatrum. Hanouiae 1605 8. libr. I. de Platonis et Ariſtotelis theologia.

iiii) De Platonis theologia, vid. Clericum in Bibl. ſelecta tom. 27. p. 424 ſqq. *Heum.*

Digitized by Google

Platonem incuſarunt atheiſmi atque Spinoziſmi *Chriſt. Thomaſ.* in ſummariſchen Nachrichten von auserleſenen — in der Thomaſ. Bibliothek vorhandenen Büchern, partic. VI. pag. 546. *Nic. Hieronym. Gundling.* in noua biblioth. part. 31. pag. 1 ſqq. atque inter eius Obſſ. ſelectas tom. III. p. 103. Halae 1737. 8. tum in Gundlingianis, part. 32. pag. 103 ſq. et part. 43. ac 44. *Io. Bapt. Criſpus*, (vid. Heumanni Acta philoſ. vol. II. pag. 932 ſqq.) etc. Sed eum vindicarunt ab hoc crimine *Wolf* et *Schelhorn*, (vid. Relation. de nouis libris, vol. II. Götting. 1753. 8. pag. 34 ſqq. notamque ſupra ad §. II. fin.) *Iac. Thomaſ.* de exuſtione mundi ſtoica, diſſ. II. §. 25. pag. 29. *Brucker.* in hiſtor. philoſ. doctrinae de ideis pag. 51. et *Io. Franc. Buddeus* in Compendio hiſtoriae philoſ. cap. IV. §. 25. (vbi praecipua theologiae et philoſophiae Platonicae capita perſequitur) pag. 166 ſqq. Atque fuerunt, qui eum numero coelitum propter virtutum meritorumque ſplendorem eſſe adſcriptum, adfirmarent. vid. Plato beatus, ſiue de ſalute Platonis, pia contemplatio *F. Nicolai Securi*, Relig. Erem. Mag. Venetiis ap. Valn. 1666. 12. de quo libro copioſe diſſerit *Heumann.* in Actis philoſ. vol. III. pag. 244 ſqq. adde *Iuſti Siberi* Conſiderationes de ſalute philoſophorum gentilium, Platonis, Ariſtotelis, Ciceronis et Senecae inprimis, Dresdae 1659. 12. *Harl.*

PLATONEM HEBRAEIS PHILOSOPHEMATA SVA NON DEBERE, oſtendit *Io. Clericus* Epiſtola critica VII. Moſaicis quidem e ſcriptis qui ſuam credit hauſiſſe philoſophiam Platonem, idem fidem facile quoque habebit fabulae de cadauere Platonis, reperto tempore Conſtantini M. et Irenes cum tabella aurea in pectore, cui verba inſculpta: *Chriſtus ex virgine naſcetur, in quem ego credo. At ſol tu me iterum adſpicies ſub Conſtantini imperio et Irenes.* Vel quod a multis traditum eſt, primum fuiſſe Platonem, qui apud inferos Chriſto praedicanti fidem habuerit atque ab eo fuerit ex inferis liberatus. Vide *Auguſtin. Sinaitam* quaeſt. CXI. *Barthium* ad Aeneam Gazaeum pag. 153. et *Allatium* de libris Eccleſiaſticis Graecorum pag. 259 ſq. kkkkk) De Cabbalae ex Platoniſmo origine vid. *Wolf.* Bibl. hebr. p. 66.

CONSENSVM PLATONIS CVM CHRISTIANA RELIGIONE lllll) oſtendere conantur praeter Chriſtianos veteres, Clementem Alex. [*Iuſtin. Martyr.* in Apologia II. pro Chriſtianis cap. 13. et in Cohortat. ad Graecos cap. 27. alioſque, (quorum loca collegit *Mericus Caſaubonus* de credulitate et incredulitate, anglice, Londini 1670. 8. pag. 122 ſq.) tum recentiores, Auguſtinum Steuchum Eugubinum in libris de perenni Philoſophia mmmmmm), Beſſarionem contra calumniatorem Platonis, Guil. Poſtellum de orbis terrae concordia, Theophilum Galeum in Atrio Gentilium, anglice edito, [Oxon. 1672. coll. *Basnage* in hiſt. des Iuifs, lib. III. cap. 17. §. 4 — 18. et cap. 18. §. 13 cap. 19. §. 4] et in Philoſophia Generali, [vid. *Heumanni* acta philoſ. tom. III. pag. 793 ſqq.] Marſilium Ficinum in Variis ſcriptis, Philippum Mornaeum libro de veritate Religionis Chriſtianae, atque *Andream Doccrium* in diſſ. de Platone, notiſque ad gallicam dialogorum verſionem paſſim, *Mutius Panſa*, Pinnenſis, in tractatu de oſculo, ſeu conſenſu ethnicae et chriſtianae philoſophiae, Marpurg. 1605. 8. qui

kkkkk) Pro *Platone* et Plutarcho preces ad Chriſtum fudit Ioannes Metropolitanus ſub imperio Alexii Comneni. vid. Epp. Boſii et Reineſii p. 339. *Verpoorten.*

lllll) Conf. Fabric. de ſcriptorib. de veritate relig. chriſtian. cap. 8. p. 304 ſq. *Heum.*

mmmmmm) Vid. *Bruckeri* otium Vindelic. pag. 65 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

qui plures huius argumenti libros molitum ſe teſtatur pag. 115. 291. 485. *Linius Galantes*, Ordinis Minorum, libris XX. de Chriſtianae Theologiae cum Platonica comparatione, Bononiae ann. 1627. fol. quo in opere *liber primus* continet Platonis vitam et encomia, quibus praecipue veteres eccleſiae doctores eum mactarunt, tum quae iidem in ipſo damnauere, et quibus argumentis defendi poſſit. Liber II. III. IV. conſiderant dogmata Platonica de Deo. Liber V. VI. VII. de Angelis. Liber VIII. IX. X. de Creatione. Liber XI. XII. XIII. de anima. Liber XIV. XV. XVI. de Daemonibus. Liber XVII. XIIX. XIX. de felicitate ſumma hominis. Liber denique viceſimus colligit dicta veterum poetarum, capitibus fidei chriſtianae conſentientia. *Petrus Calanna* in Philoſophia Seniorum, ſacerdotia et Platonica, Panormi 1599. 4. *Thom. Campanella* de gentiliſmo non retinendo; *Franciſcus Patricius* in Ariſtotele exoterico, (in noua de vniuerſis philoſophia Venet. 1563. fol.) vbi oſtendere conatur, Platonem cum doctrina chriſtiana conſpirare per capita XLIII. in quibus diſſidet Ariſtoteles. Confer *Io. Launoium* de Varia Ariſtotelis fortuna cap. 17. nnnnn) *Franciſcus de Vieri* in compendio doctrinae Platonicae, quatenus cum chriſtiana fide conſpirat. Italice ann. 1577. 8. His adde, quod Plato a Numenio ooooo) dictus eſt *Moyſes Atticiſſans*, et ab Hebraeis plurima repetiiſſe a multis creditur, qua de re prae ceteris conſulendus *Huetius* demonſtrat. Euangel. propoſit. IV. cap. 2. §. 14. *Tob. Pfannerus* in Theologia gentili etc. *Fabric.*

Vide ad §. I. not. m. Scriptores quoque rabbin. Platonem ſacrorum oraculorum lectorem habuerunt. vid. *Wolf.* in bibl. hebr. vol. I. p. 984. not. Quod in animis ſeriorum pythagorico-platonicorum et ſcriptorum eccleſiaſticorum, quibus ſacra cum profanis comparare ſollemne fuit, ea opinio inſederat; id haud adeo mirandum videtur. conf. *Menagius* ad Diogen. Laert. III. 6. p. 139. qui plura veterum loca in hanc ſententiam collegit. At quando viri docti poſt renatas litteras in eadem haereſi verſantur, Platonem legiſſe Moyſeos et reliquorum diuinorum legatorum libros ſacros, atque multa ex illis ſumſiſſe mutua; id omnino videtur temerarium. Et tamen eam fouerunt opinionem *Marſilius Ficinus* in Comm. ad Platonis libros, cap. 24. extr. *Heur. Morus* in Cabala philoſ. ad cap. I. Geneſeos, Londini 1679. p. 553. *Huetius*, hae in cauſſa nimis credulus, tum in demonſtrat. euangelica, loco a Fabricio iam citato, tum ibid. cap. XII. 3. p. 280. Lipſiae, 1694. 4. et in Alnet. quaeſtion. lib. II. cap. 1. p. 77. Francof. et Lipſ. 1719. 4. *Marsham* in Canone chronico, ſaec. XI. p. 151. Franequerae, 1716. 4. *Franc. Turrianus* ad Conſtitutt. apoſtolicas VII. 21. pag. 100. *Witſius* in Aegyptiacis p. 275 ſqq. *Peter van Eys* in diſp. de Platone Moſaizante, Franeq. 1715. *Dacier* in comment. de doctrina Platonis, praemiſſa verſioni illius gallicae Platonis, edit. II. Pariſ. 1701. p. 95 ſqq. p. 190 ſqq. et alii. adde *Io. Guil. Iani* II. diſpp. de Platone iudaizante,

T 3 Wittebergae,

nnnnn) Scriptores eccleſiaſticos doctrinam de λόγῳ a Platone eiusque adſeclis ſumſiſſe mutuam, et Platonem ratiocinando ad cogitationem de myſterio trinitatis delabi potuiſſe, oſtendere conatus eſt *Souverain* in libro famoſo: *le Platonisme devoilé*, ou Eſſai touchant le verbe Platonicien, diviſé en deux parties. à Cologne, (vel potius Amſtelod. 1700. 8 cuius vero opinionem alii multi oppugnarunt. vid. *Reimmanni* Catal. biblioth. ſuae theol. p. 669. *Baldi* defenſionem patrum etc. *Io. Lamii* libros IV. de recta Chriſtianorum in eo, quod myſterium diuinae Trinitatis adtinet, ſententia, Florent. 1733. 4. aliosque apud *Stollium* in Nachricht von den Büchern etc. vol. II. part. 13. pag. 459 ſq. *Baumgarten* in Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth. tom. III. pag. 533—544. *Harl.*

ooooo) Vid. *Eudoc.* in Viol. pag. 308. *Harl.*

Digitized by Google

Wittebergae, 1705. 4. *Chriſtian Kortholt* in pagano obtrectatore, cap. II. §. 9. — *Iacq. Lenfant* diſſ. ſur cette Queſtion: ſi Pythagore et Platon ont eu connoiſſance des Livres de Moyſe et de ceux des Prophetes, in Bibl. germanique tom. II. p. 124 ſqq. *Brucker*. vol. I. p. 635 ſq. et in Otio Vindel. p. 97 ſq. At, (quod didici ex *Iac. Thomaſii* diſſ. de plagio litterario, edit. II. §. 22 et 23. vbi de Platone, furti inſimulato, agitur,) *Paullus Benius*, qui, vt ait Thomaſ. hanc de moſaica Platonis philoſophia controuerſiam adcurate tractat, libr. X. in Tim. Platonis p. 679. „nihil, inquit, vmquam inueni apud Platonem, quod deprehendere potuerim ex vna Moſis hiſtoria fuiſſe expreſſum: in multa vero incidi, ob quae exiſtimem, eam legiſſe numquam." Praeter ea *Sam. Parkerus* in ſua philoſophiae platonicae cenſura, libro, anglice ſcripto, Oxoniae, 1667. negat conſenſum illum Platonis et Moyſeos. Nec *Georg. Horn*. in hiſtoria philoſ. libr. III: cap. 14. nec *Criſpus* libro mox citando pag. 36. 39. *Hodius* lib. IV. de verſionibus bibl. cap. 1. *Dale* diſſ. de Ariſtea cap. 27. *Basnage* Hiſt. Iud. lib. 3. cap. 20. §. 18—24. nec *Buddeus* in hiſtoria eccleſ. V. T. tom. II. period. II. ſect. VI. ad §. 13. p. 1066. et in Compendio hiſt. philoſ. p. 143. et *Fourmont* in Hiſt. acad. Pariſ. Inſcript. germanice verſa a Gottſchedia part. III. pag. 101. probant ineptam iſtorum opinionem, Platonem Moyſeos ſcripta compilaſſe. Atque *Clericus* in Epiſtolis criticis et eccleſiaſticis etc. Amſtelaedami, 1700. 8. (de quo libro plura leges in *Stollii* Nachr. von den Büchern — in der Stollischen Bibl. tom. III. part. 17. pag. 3—6. quae epiſtolae quoque conſtituunt partem III. Artis criticae Amſtel. 1712. 8. Lipſiae, 1713. 8. etc.), in epiſtola VII. vtriusque partis, tum eorum qui adfirmant, tum qui negant, profert ſententias atque argumenta, ab eorumque ſtat partibus, qui conſenſum iſtum repudiant, et docet vberius, Platonem philoſophemata ſua non debuiſſe Iudaeis. Contra eum tamen diſputat *Baltus* in Vindiciis patrum ab imputatione Platoniſmi, lib. IV. cap. 17. gallice editis Pariſ. 1711. 4. qui oſtendit, Platonicos poſt Chriſtum natum doctrinam de Trinitate demum e diſciplina Chriſtianorum ſumſiſſe aut furatos eſſe, ad diſcipulos ſuos a profeſſione doctrinae chriſtianae retinendos, neque Platonem, neque Platonicum vllum ante Chriſti tempora illud Chriſtianorum caput de Trinitate nouiſſe aut docuiſſe. Atqui, vt mittam Clerici, Buddei aliorumque argumenta, quantum differt diſtatque Plato a Moſe! Et Plato, qui plurimam vitae partem in cognitione et perſcrutatione rerum diuinarum humanarumque ponebat, multa ex Orphicis aliisque libris ſuperiorum philoſophorum, ex doctrinis et diſciplina orientalium et Cosmogeniis fabuliſque antiquiſſimis ſumſiſſe, ſuo modo amplificaſſe atque exornaſſe, et nouum quoddam ſyſtema vi ſui ingenii ſplendidiſſimi, feruidi ac phantasmatum capacis excogitaſſe videtur. Enimuero alii, ad quos haec pertinet controuerſia, dirimant illam. adde *Guil. Ludou. Steinbrenneri* proluſ. I. Sententiae Moſis et Platonis de ortu mundi comparatae. Erlangae, 1786. 4. *Harl.* et auctorem libri: Hiſtoire critique de l'eclectiſme ou des nouveaux Platoniciens (Avignon 1766.) tom. II. p. 75 ſq.

DISSENSVM PLATONIS A RELIGIONE CHRISTIANA [P] multi etiam e veteribus eccleſiae doctoribus ſatis perſpicue obſeruarunt, qui Platonem habebant cum Tertulliano *condimentarium haereticorum* ppppp). Vnde Bernhardus Epiſt. 19. cap. 4. de Abaelardo: ***dum multum ſudat, quomodo Platonem faciat Chriſtianum, ſe probat Ethnicum.*** Hanc in rem operae pretium eſt legere, quae ſcripſit

Ioh.

ppppp) Vid. *Struuii* bibl. philoſoph. edit. Kahlii, Götting. 1740. 8. tom. I. pag. 28 ſqq. et pag. 220 ſqq. *Harl.*

Joh. Baptiſta Criſpus, Gallipolitanus, in erudito Opere de Ethnicis Philoſophis caute legendis, Rom. 1594. fol. qqqqq) quo praecipue Platonis doctrinam de Anima ad examen reuocauit, et pag. 235. monet, *Platonem tum praecipue cauendum eſſe, cum piis dogmatibus magis ſimilis eſſe videtur.* Idem viſum Cardinali Bellarmino, nam vt refert Malinkrotus de ſummo bono p. 4. *Platonicam Philoſophiam Clemens VIII. Pontifex Max. in ſcholas, vti propoſitum habebat, reduxiſſet, niſi vnius Cardinalis Bellarmini dehortatione abſtentus fuiſſet, quae tamen repulſa ſi cauſam illius et rationes, quibus illa perſuaſa fuit, perpendamus, plus gloriae, quam ignominiae Platonico dogmati conciliauit, vti apud Fuligatum et Sylueſtrum de Petra Sancta in vita praedicti Cardinalis videre eſt. Nec enim vel ipſe Bellarminus prae Ariſtotelica auſus eſt Platonicam Philoſ. contemnere, ideoque non alio argumento vſus eſt, quam quod prae aliis Gentilium Philoſ. Sectis ad chriſtianae religionis placita proxime accederet, ideoque ad ſeducendos homines et ſimplicitatem fidei corrumpendam maius ab illa periculum immineret.* Praeterea de diſſenſu Platonis a chriſtianis dogmatibus egerunt *Ehregott Daniel Colberg*, Profeſſor tum Gryphiswaldenſis, in Chriſtianiſmo Platonico Hermetico, edito germanica lingua, Lipſiae, 1690. et 1710. 8. *Frid. Chriſtianus Bucher*, Eccleſiaſtes Gedanenſis, in Platone Myſtico in Pietiſta rediuiuo, itidem germanice, Gedani, 1699. 4. [*Iac. Thomaſ.* progr. myſterium S. S. Trinitatis — gentilibus ignotum fuiſſe, in eius Diſſertatt. LXIII. Halae, 1693. 8. p. 30 ſqq. *Harl.*] *Albertus Chriſtianus Rothe*, eccleſiaſtes Lipſienſis in Trinitate Platonica, Lipſ. 1693. 4. *Ioh. Heinricus Feuſtkingius* de tribus Hypoſtaſibus Plotini, Witteb. 1694. 4. rrrrr) et *Ioh. Frid. Wucherer*, Meinungenſis in diſſ. II. de defectibus Theologiae Platonicae. Ienae 1706. 1707. 4. *Fabric.*

M. Io. Mich. Sonntag diſp. de ſimilitudine noſtri cum deo pythagorico-platonica, Ienae, 1699. 4.

Io. Guil. Ianus in diſſ. ſub praeſidio Georgii Neumanni habita, de Trinitate, Platoniſmi vere et falſo ſuſpecta. Witteb. 1708. 4.

Ehregott

qqqqq) De Criſpo eiusque libro, hodie rariſſimo, atque argumento multus eſt *Heumannus* in Actis philoſ. tom. II. p. 521—950. Quando vero Heum. eos arguit erroris, qui librum illum ſub titulo: *de ethnicis philoſophis caute legendis*, laudauerint, auctor catalogi Bunau. vol. II. tom. I. p. 1518. exempli ſui teſtimonio oſtendit, primam paginam omnino habere illam inſcriptionem, alterum autem folium inſcriptum eſſe *de Platone caute legendo*, (nam cum hoc tantum rem habet Criſpus,) *diſputationum libri* XXIII. etc. Nec Morhofio, vti putarat Heumannus, incognitum fuiſſe iſtum librum, patet ex eius Polyh. philoſ. II. part. I. cap. XI. 8. pag. 212. idque etiam monuit *Brucker.* in hiſtor. phil. doctr. de ideis, p. 34. *Harl.*

rrrrr) Per traditionem notitiam hanc trinitatis ad Platonem aliosque perueniſſe, ſunt, qui credant, nec tamen dogma de myſterio trinitatis e philoſophia platonica in coetum Chriſtianorum deriuatum. vid. *Basnage* hiſt. iud. lib. IV. ſ. tom. III. cap. 3. p. 10 ſqq. *Buddeus* in Comp. hiſt. phil. p. 169. Sed caute hac in re eſt verſandum et verba ſententiaque Platonis legitime interpretanda. adde *I. Benedict. Carpzou.* diſp. Trinitas platonica, Lipſiae, 1693. *Georg. Paſchii* lib. de variis modis moralia tradendi, pag. 538 ſqq. *Io. Laur. Moshem.* commentat. de turbata per recentiores Platonicos eccleſia, in eius diſſ. ad hiſt. eccleſiaſt. Altonae, 1733. 8. *Pagan. Gaudentium* de dogmatum Origenis comparatione. Florent. 1639. 4. Verſuch uber den Platonismus der Kirchenväter: oder Unterſuchung uber den Einfluſs der platon. Philoſophie auf die Dreyeinigkeits-Lehre in den erſten Iahrhunderten. Aus dem Franzöſ. (des *Souverain*) herausgegeben, und mit Vorrede und Anmerkungen begleitet von *I. F. C. Loeffler*; edit. II. Zullichau. 1792. mai. 8. *Harl.*

Ehregott Daniel Colbergii Specimen hiſtoricum de origine et progreſſu haereſium et errorum in eccleſia, in quo oſtenditur, quod haereſes in primitiua eccleſia, in primis ſaeculis prioribus natae, pleraeque philoſophiae platonicae originem debeant et cum modernorum fanaticorum deliriis in multis conſpirent. 1694. 4. De quibusdam, non de omnibus haereſibus, ex philoſophia platonica deriuandis, certum id eſſe, atque recte commonſtratum, exiſtimat *Buddeus* in Compendio hiſt. philoſ. pag. 162 ſq. idem iam indicauit, *Heumannum* in actis phil. part. I. §. 28 ſqq. pag. 51 ſqq. (vti fecerant *Renat. Maſſuetus* in diſſ. I. ad Irenaeum, et D. *Hooper* in diſſ. Londini 1711. edita,) arceſſere originem Valentinianae haereſeos ex philoſophia platonica: qua de re ſuam idem *Buddeus* expoſuit ſententiam in diſſ. de haereſi Valentiniana ad §. XV. p. 619.

De Platonis Θεογνωσίᾳ, diſſ. praeſ. *Io. Mich. Ellrodio*, reſp. I. Georg. Froſch. Baruthi 1701. 4.

De purgatione *Platonica* egerunt *Iac. Thomaſius* in praefationibus, iunctim editis 1681. praef. XX. et *Buddeus* in exercitat. de Καθάρσει Pythagoraeo-Platonica, in Analectis hiſtoriae philoſophicae pag. 363 ſqq.

Io. Dieter. Winckleri diſſ. inauguralis, praeſ. Io. Engelh. Steubero, de philoſophiae Platonico-pythagoreae fraudibus ſeu placitis erroneis a Paulo atque Petro 1 Tim. I. 4. IV. 7. etc. improbatis ac vitari iuſſis. Rintel. 1744. 4. *Harl.*

Conſulendus et *Sam. Parkerus* in Philoſophiae Platonicae Cenſura, anglice edita, *an account of the Platonik Philoſophy.* Oxon. 1666. 4. [P]

DE PLATONIS PHILOSOPHIA ſſſſſ), (ne iam deperditos memorem, *Didymum*, *Dercyllidemque*) libros III. edidit *Georgius Acanthius*, a patria dictus *Kelhaimerus.* Baſil. 8. 1554. 4. qui recenſentur in Felleri Monumentis ineditis, p. 395 ſq.

Stephani Theupoli, Patricii Veneti, academicarum contemplationum libri X, quibus Platonis dogmata ordine explicata aduerſus Peripateticos vindicantur. Venet. 1576. fol. [Baſil. 1590. 8.] — *Io. Anton. de Saura* votum Platonis de iuſto examine doctrinarum. Caeſaraugustae 1639. 4. — Praeclarum eſt *Nizolii* de Platone iudicium lib. IV. Antibarb. philoſ. p. 344 ſq.

Elegans de Platone eiusque Philoſophia diſſertatio, auctore *Claudio Fleurio* ſubiecta legitur huius tractatui de delectu ac methodo ſtudiorum, qui gallice lucem vidit Bruxellis 1687. 12. recuſus ibidem 1706. 12. Confer Acta erud. ann. 1688. pag. 370. *Fabric.*

M. Io. Frid. Dammanni diſſertat. philoſophico-hiſtorica, de humanae ſentiendi et cogitandi facultatis natura ex mente Platonis, ſectio prior, praeſide *Friderico Aug. Wideburg*, P. P. O. etc. habita, Helmſtadii, 1792. 4. Doctiſſimo auctori, qui in hac diſp. multa Platonis dogmata explicat et rem ſaepe habet cum recentioribus hiſtoriae philoſophicae ſcriptoribus aut Platonicorum placitorum interpretibus atque ipſis philoſophis „eſt in animo, vt verbis eius vtar, quidquid diuinum Platonis ingenium de ortu et ratione idearum in mente humana, et omnino de tota facultatis cogitandi et notiones formandi natura atque vi excogitauerit, id in quandam doctrinae formam redactum, ſub oculos ſiſtere, vt, quid interſit inter placita ingenio-

ſſſſſ) **At probe diſcernendae ſunt ſententiae ipſius Platonis ab opinionibus Platonicorum.** ***Harl.***

Digitized by Google

ingenioſiſſimi Graeciae philoſophi, et recentiſſima noſtrorum philoſophorum ſubtiliter inventa, facilius, qui volet, diiudicare queat." Hinc §. 2. breuem eorum, quae ante Platonem de ortu et formatione notionum tradita erant, exhibet deſcriptionem, §. 3. agit de Platonis pſychologia rationali, §. 4. enumerat omnes facultates et actiones mentis, quae Platoni ad cogitandum videbantur neceſſariae, et §. 5. explicatur animae mundi creatio ex Timaeo.

M. Io. Chilian. Sprembergeri Oratio de praeſtantia et vtilitate artis dialecticae, deque definitione eiusdem platonica. Witteb. 1598. 4.

Rodolphi Goclenii idea philoſophiae Platonicae, Marpurg. 1612. 8.

Martini Schookii oratio II. eſt de Platone et philoſophiae platonicae laudibus.

Seminarium philoſ. Ariſtotelis et Platonis per *I. B. Bernardum*, Lugd. Iac. Stoer et Franc. Faber. 1599 — 1605. III. tom. fol.

Thom. Burnet archaeologiae philoſophicae, ſubiunctae eius ſacrae telluris theoriae, Amſtel. 1699. cap. 13.

Theoph. Galei philoſophia generalis, in duas partes diſterminata, vna de ortu et progreſſu philoſophiae, eiusque traductione e ſacris fontibus, in qua fuſius tractatur de philoſophia Platonica etc. Londini 1676. 8. libro III. pag. 187 — 690. qui tamen iure culpat praepoſterum amorem eorum, qui omnia in Platone indifferenter ament, et talem reuerentiam vocat inhoneſtam et plane inofficioſam.

Ant. Poſſeuini tractatio de philoſophia Platonica, in Poſſeuini bibliotheca ſelecta, tom. II. pag. 18 ſqq. Omittam *Morhofii* in Polyh. philoſ. II. part. I. cap. 11. §. 9 ſq. *Bruckeri, Cudworthi* etc. cogitata atque citationes librorum.

Val. Ern. Loeſcheri hiſtoria enthuſiasmi philoſophici, praeſertim Platonici, Wittebergae, 1697. 4.

Car. Ioach. Sibeth de ideis platonicis, diſſ. Roſtoch. 1720. 4. conf. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. tom. V. pag. 240 — 243.

Hiſtoriae philoſophicae ſynopſis ſ. de origine et progreſſu philoſophiae, de vitis, ſectis et ſyſtematibus omnium philoſophorum, libri IV. — a *Io. Baptiſta Capaſſo*, philoſ. et medic. Doctore, Neapoli, 1728. 4. libro III. cap. 4 — 7. conf. Journ. litt. tom. XV. p. 156 ſqq.

I. Frid. Hilleri diſp. de campo veritatis Platonico, (h. e. loco, vbi animi, corporis vinculis ſoluti, vitae ante actae rationem reddunt, vt aut praemiis, aut poenis iuſtis adficiantur,) Witteberg. 1741. 4.

M. Io. Ge. Arn. Oelrichs comment. de doctrina Platonis de deo a Chriſtiauis et recentioribus Platonicis varie explicita et corrupta. Marburgi 1788. 8.

Docti huius libelli cenſuram confer in Gottingenſ. ephem. litter. an. 1789. n. 123. p. 1235 ſqq. Allgem. Litteraturz. an. 1788. nr. 292. b. p. 666. et in bibl. vniuerſali Berolin. vol. 95. p. 273 ſqq. Diſſenſum quoque ſuum declarauit *Pleſſing* in Verſuchen zur Aufklärung der Philoſophie des älteſten Alterthums, vol. II. part. II. p. 741 ſq.

Io. Sigism. Kripner, Philoſ. P. P. O. reſpond. Io. Sam. Wiesner, diſſ. de anima mundi ſecundum Platonem ex eſſentiae diuinae particula et rerum elementis compoſita. Erlang. 1745. 4.

Digitized by Google

Gedanken über die Weltſeele des Plato, in biblioth. philol. Gotting. vol. I. part. I. pag. 1 ſq. ann. 1770.

M. Gottlob Ernſt Schulz, Prof. Helmſtad. progr. de ſummo philoſ. ſecundum Platonem fine. Helmſtad. 1790. 4. conf. *Paullus* Bibliothek von Anzeigen kleiner Schriften vol. I. part. IV. pag. 411 ſqq. Idem V. D. de ideis Platonicis duas diſſertatt. edidit Viteb. 1787. 4. — cl. *Meinerſ.* philoſophiſche Schriften part. I. pag. 40 ſqq.

Blanchard Platonis et aliorum veterum ſententiae de anima mundi, in Hiſt. acad. Pariſ. Inſcr. tom. VI. verſ. Gottſched. p. 147 ſqq.

Filoſofia di Paolo Mattia Doria con la quale ſi ſchiariſce quella di Platone etc. Amſterd. part. I. II. 1728. Prior pars continet introductionem in philoſophiam, atque logicam ac metaphyſicam, altera doctrinam de moribus Platonicam illuſtrat examinatque. Plura vide in Mem. Trev. 1732. p. 657. et *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen, vol. V. p. 449 — 464.

Quod *Warburton* in Opere de diuina Moſis legatione negauit, Platonem potuiſſe ſtatuere, poſt hanc vitam ſupereſſe aut poenis diuinis locum, aut praemiis, et quod idem duplicem Platonis philoſophiam, eſotericam atque exotericam, adſumſit, *Geddes* in libro, ſupra ad initium laudato, p. 128 ſqq. oppugnauit eius opiniones. cf. Relation. de nou. libris Gotting. vol. II. faſc. VII. p. 8. D.

Tiedemann über Platons Begriff von der Gottheit, in Mem. de la Societé des Antiquités à Caſſel, tom. I. Caſellis 1780. Eius mente Plato deum et materiam duo naturarum habuit genera; ſed emanationem poſterioris ex priore non docuit; contra duae illae naturae, (ſubſtantias vocant noſtri philoſophi,) ſunt ſimul aeternae et a ſe inuicem diſiunctae. At deum Plato cogitauit ſubtilem, ſemper actiuum, aethereum lucis phaenomenon, (Lichtweſen.) — Eiusdem diſſ. de doctrina Platonis de materia in vol. I. nouae biblioth. Gotting. philol. faſc. I. nr. 1. ann. 1782.

Philoſophia experimentalis praeſide Platone in concilio veterum et neotericorum convocato, ſeu Phyſica reformata Platonis, auctore *Michaele Angelo Andriolo.* Clagenfurti, typis Mathiae Kleinmayr. 1708. fol. Platonis phyſicam, qua nullam melius poſſe cum ſcriptura ſacra comparari putat, praefert Ariſtotelicae, quippe quae ad atheismum ducat, iſtamque renouare ſtudet. conf. Acta erudit. ann. 1708. p. 309. Neuer Bücherſaal der gelehrten Welt, IV. Oefnung, Lipſ. 1710. p. 303 — 306. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. vol. II. p. 406 ſqq. *Harl.*

Syſtem der Platon. Philoſophie von M. *Wilh. Gottlieb Tennemann. Erſter Band.* Einleitung, Lipſ. 1792. 8.

In Prolegg. vniuerſe de hac philoſophia iudicat, p. XVII ſq. vett. biographos Platonis, et p. XXVI ſq. recentiores ſcriptt. de eo copioſe recenſet, p. 1 ſq. vitam Platonis diligenter exponit, p. 87. ſq. de ſcriptis P. quae genuina ſint, eorum ordine chronol. interpretatione etc. diſputat, tum p. 267. de fontibus philoſ. Platonicae. Partes eius ſingulas ſequentibus Tomis perſequetur. *Beck.*

ETHICAM Platonicam conſcripſit *Magnus Daniel Omeis,* Profeſſor Altdorfinus, Altdorf. 1696. 8. et ante eum *Chryſoſtomus Iavellus*, Canapicius, [in moralis philoſoph. platonicae diſpoſitione, Venet. 1536. 4. coll. *Heumanno* in actis philoſ. tom. III. pag. 210 — 241.] cuius

Digitized by Google

cuius exſtat quoque epitome CIVILIS Platonis PHILOSOPHIAE, tom. II. Operum. Lugd. 158c. fol. *Fabric.* Diſciplina civile di Platone diviſe in quatre parti e riformata da *Troi.o Lauretta.* Ven. 1687. fol.

La Morale de Platon par *le Cointe.* Pariſ. 1642. 8. — *Sebaſt. Foxii* Ethices philoſophiae compendium ex *Platone*, Ariſtotele, aliisque optimis quibusque auctoribus collectum. Heidelbergae excud. Lud. Lucius. 1555. 8. (*Chriſtii* Catal. I. pag. 317.) — *Georg. Paſchii* introductio in rem litterariam moralem veterum ſapientiae antiſtitum, (adnexa eius libro, de variis modis moralia tradendi, Kiloni 1707. 4.) de Socrate, *Platone*, cuius praecipua placita in primis perſequitur, et copioſe recenſet a §. VIII.) et academicis, p. 517—569. et in priore libro p. 20 — 26. p. 471 ſqq. varia tradit iudicatque de Platone.

Gottlieb Stolle Hiſtorie der heidniſchen Moral, (hiſtor. doctrinae morum philoſophicae gentilium,) Ienae 1714. 4. pag. 71 ſqq. Eiusdem Hiſtoria eruditionis germanice ſcripta, edit. IV. pag. 623 ſqq.

Io. Ioach. Zentgrauii diſſ. ſpecimen doctrinae I. N. ſecundum diſciplinam Platonicam, exhibens genuinam Platonis philoſophiam de idea boni. Argentorati. 1679. 4.

Philoſophorum ſententiae de fato, et de eo, quod in noſtra eſt poteſtate, collectae partim, partim de Graeco verſae per *Hugon. Grotium.* Amſtelod. apud Lud. Elzeuir. 1648. 12. p. 36 ſqq. (editus liber primum eſt Pariſ. 1648. 4. eſt quoque in Opp. Grotii tom. III. Amſtel. 1679. fol. — *Rodolphi Goclenii* politica Platonis. Marpurg. 1607. 4. — *Petri Lindſtorphii*, Smolandi, diſſ. de meo et tuo Platonico. Aboae. 1689. 4. *Harl.*

POETICAM Platonicam *Paulus Benius* Eugubinus, Venet. 1622. Eidem RHETORICAM quoque Platonicam debemus.

De locis apud Platonem MATHEMATICIS praeter deperditum *Philippi Mendaei* opus, ſcripſit *Theo Smyrnaeus. Fabric.* cuius liber in codd. frequenter occurrit. de edit. Ism. Bullialdi Iuliodunenſis, Lutet. Pariſ. 1644. 4. vid. Baumgarten. Nachricht von merkwürdig. Büchern. tom. X. p. 309 ſq. *Harl.*

'Ο *εἰς τὰς παρὰ* Πλάτωνι *παροιμίας γράψας* laudatur ab Anonymo de incredibilibus cap. IX. vbi non ſpernendum occurrit ex illo ſcriptore fragmentum ſuper ſenſu fabulae notiſſimae de Narciſſo.

EXAMEN PHILOSOPHIAE PLATONICAE *Ludovicus de Morainvillier d'Orgueville*, presbyter Oratorii et doctor Sorbonicus, Maclouii, (S. Malo, ciuitate Galliae Celticae) 1650. 8. dialectica et tom. II. phyſica 1655. 8.

LEXICA PLATONICA ſcripſerunt olim *Boëthus*, *Harpocration* Argiuus, et *Timaeus iunior*, Platonicus. *Fabric.* Timaei lexici partem edidit *Montfaucon* in catal. bibl. Coislin. pag. 477 ſq. dein totum *Dau. Ruhnken.* Lugd. Bat. 1754. 8. repetit. cura Fiſcheri Lipſ. 1756. 8. edit. II. Ruhnken. auctior. Lugd. Bat. 1789. 8. *Harl.*

Ioh. Baptiſtae Bernardi, Patricii Veneti, Seminarium totius philoſophiae Platonicae, ſiue Index copioſus materiarum, in Platone et Platonicis occurrentium, Venet. 1582. atque inde Lugduni [tom. I. II. 1599. tom. III. 1605.] et Geneuae plus ſimplici vice in fol. Non ex lectione ipſorum librorum, ſed ex indicibus compaginatum hoc opus videtur Morhofio I. Polyhiſt. p. 244.

Platonis Gemmae ſiue ſententiae collectae a *Nic. Liburnio*. Baſil. 8. [P] Lugduni 1555. 12. *Fabric.*

Quaedam alia maioris minorisque molis opuſcula, in quibus de Platone varia ratione diſſeritur, hic adiiciam.

De illo Platonis, philoſophiam eſſe meditationem mortis, praeter alios, ſeparatim egerat *Iac. Thomaſ.* in progr. XIV. pag. 124 ſqq. illius diſſertationum LXIII. a filio, Chriſtiano Thomaſio, Halae 1693. 8. iunctim editarum.

Franc. de la Mothe le Vayer Diſcours de la Lecture de Platon et de ſon eloquence. in illius Opp. Pariſ. tom. II. 1656. fol. pag. 7 ſqq.

Reflexions ſur les Caracteres de *Platon*, de Ciceron et de Lucien, in *Archimbaud* Nouveau Recueil des pieces fugitives, tom. III. pag. 68. Pariſ. 1717. 12.

Ioach. Oporini epiſt. de vinculo, quod ex Platonis ſententia deo cum materia intercedit, exſtat in Nouis litterariis Lipſienſibus ann. 1719. p. 109—116.

Barth. Bredelo de numero, quem Plato rebus publicis fatalem ſtatuit libr. VIII. de rep. diſſ. mathemat. Lipſ. 1668. 4.

In tom. II. V. VI. VII. VIII. X. hiſtor. ſociet. Pariſ. Inſcr. verſion. Gottſched. plures occurrunt animaduerſiones et recitationes, quibus Platonis ſententiae librique explicantur.

Sententiam Platonis in libro VI. de republ. (vid. ſupra nr. XXXIV. circa finem,) *de communione vxorum* alii aliter interpretati ſunt. Alii enim putarunt, Platonem cum ratione inſanire; alii non explicant de communione corporum, ſed de concordia animorum: alii excuſant philoſophum, de republica, prouti ſibi animo concepit, fere philoſophica loquutum. vid. *Buddeum* in diſp. de *ἀοκήσει* philoſophica §. 19. *Schilter.* in diſſ. de diſciplina pythagorica §. 56. 57. Criſpum, Omeis, Paſchiumque ll. citt. *Reinhard. Henr. Rollium*, Profeſſ. Tremon. (Dortmund in Weſtphalia,) in progr. de bonorum communione platonica, Tremoniae 1715. aliosque apud *Heumannum*, qui in Actis philoſ. tom. I. pag. 809—848. copioſe interpretatur reiicitque argutam iſtam Platonis opinionem

De priſcorum ſapientum placitis ac optimo philoſophandi genere. Sententiae et theoremata varia, ad ingenuas diſciplinas pertinentia, ab *Aloyſio Piſaurio*, Marini filio, Patritio Veneto, propoſita etc. Patauii 1567. 4. In §. 41. diſpeſcit academicos philoſophos in ſex academias earumque tres priores in Graecia, et primam quidem ſub Xenocrate, alteram ſub Arceſila, tertiam ſub Carneade, floruiſſe; tres fuiſſe peregrinas, n. Aegyptiam, ſub Ammonio, Romanam ſub Plotino, et Lyciam ſub Proclo, contendit. Tum mire commendat philoſophiam academiae veteris, et exponit, quae placita Plato ab Pythagora, quae a Socrate, et quae ab Heraclito mutua ſumſerit. vid. *Heumanni* acta philoſ. II. p. 635 ſqq.

Platonis de deo et vniuerſi origine placita explicantur quoque a *Meinerſio* in hiſtoria doctrinae de vero deo, ſect. VI. pag. 394 ſqq. — in *Barthelemy* Itinere Anacharſidis iunioris, tom. V. verſionis german. pag. 35 ſqq. — a *Batteux* in Hiſtoria opinionum philoſophorum de principiis rerum, german. verſion. Lipſiae 1773. 8. p. 208 ſqq. — De reminiſcentia Platonicorum programma ſcripſit *Io. Andr. Buttſtädt.* Erlang. 1761. 4. — *Olai Petri Aſchbom*, Smolandi, diſp. de *ἀναμνήσει* Platonica, Aboae. 1695. 4.

Mureti

Mureti Commentar. in I. et II. libr. Platonis de republ. eſt in tomo III. Opp. Mureti a Ruhnkenio editorum, Leidae 1789. 8.

Luxdorphiana e Platone ſumtibus Petri Frid Suhmii cum adnotatt. edidit *Olaus Wormius*, Mag. et Rector ſcholae Hothersneſ. part. I. Hauniae 1790. 4. In hac particula comparationem locorum V. et N. T. cum Platone, a Luxdorphio quondam exemplari Platonis ann. 1590. adſcriptorum, ſecundum ordinem vtriusque foederis diſpoſuit ediditque Wormius. In notis ſubiectis vberrimis doctisque, quae librum maxime commendant, doctrina Platonica cum ſacra frequenter a Wormio comparatur atque illuſtratur.

Originem notionis de immortalitate et transmigratione animorum atque opiniones iudiciaque Platonis inquirit et examinat *Bardili* in menſtruo lib. Berolinenſi, menſe Febr. 1792. pag. 106 ſqq.

In Miſcell. Obſſ. Belgic. tom. II. pag. 271 — 283. leguntur *Antonii Mariae Saluinii* in Platonem adnotata, inſertis (Car. Andr. Duckeri) caſtigationibus, et tom. III. p. 410 — 418. eiusdem Duckeri varietas lectionis e codice Corronii in Platonis Timaeo. adde cl. *Saxii* Onom. liter. I. p. 62 ſqq. et 545 ſq.

Clar. *Schütz*, Prof. Ienenſis, in pluribus proluſionibus academicis Philebi, Sympoſii etc. loca emendauit atque illuſtrauit, Ienae 1784 ſqq.

Cl. *Wolf*, Prof. Halenſis obſeruu. in Platonis Apolog. Socrat. cap. IX. in Magazin für öffentl. Schulen etc. vol. II. part. II. Bremae 1791. 8. p. 403 ſqq.

Platonis opinionem de aſtris, et alia, ad illum pertinentia, quae a Diogene Laertio narrantur, explicat illuſtratue aut emendat *Ignatius Roſſius* in Comm. Laertianis, p. 42 — 51.

Denique adnotabo, Turcas adhuc habere et amare Euclidis elementa, Ariſtotelis philoſophiam, et omnia opera *Platonis*, quem vocant *Fillatum el Lillahi*, h. e. Platonem diuinum, obſeruante Peyſſonelo in: Des Herrn Baron von Totts Nachrichten von den Türken und Tataren, mit des Herrn von Peyſſonels Verbeſſerungen und Zuſätzen aus dem Franzöſiſchen, part. I. Francof. et Lipſiae 1787. 8. Arabibus dicitur *Aſlathoun*, vid. Herbelot. in h. v. *Harl.* [de verſionibus arab. librorum Platonis v. excerpta ap. *Sim. Aſſemannum* Catal. de' Codici Orientali della bibl. Naniana, p. 59 ſq. Platonis Sententia de natura animi — Commentatio *Ern. Godofr. Lilie*, Gött. 1790. 8. *Naſt* progr. de methodo Platonis philoſophiam tradendi dialogica. Stuttg. 1787. 4. *Beck.*]

Hic inſeruerat b. Fabricius *Albini Platonici introductionem in Platonis dialogos*, ex codice Holſteniano deſcriptam, et primum in lucem editam cum verſione latina *Io. Antonii Winkleri*, Hamburgenſis, qui poſtea ab ann. 1712. reipubl. patriae Syndicus fuit et defunctus eſt ann. 1728. d. IV. Dec. Quod vero cel. *Fiſcherus* in edit. III. Platonis IV. dialogorum Lipſ. 1783. 8. pag. 125 ſqq. eam emendatiorem, (omiſſa tamen verſione latina cum ſuis et Fabricii adnotationibus iterum excudendam curauit, et codices mstos, vbi illa exſtat, enumerauit, hic illam εἰσαγωγὴν repetere nolui. Retinui tamen *veterum de Albino Platonico teſtimonia*, a Fabricio collecta. Heuman. in not. msta citauit *Lilienthal.* ſelect. hiſt. litt. pag. 105. *Harl.*

Galenus de libris propriis, T. IV. edit. Baſil. p. 372.

Τρία δέ μοι βιβλία παρά τινων ἐδόθη γεγραμμένα πρὶν εἰς Σμύρναν ἐκ Περγάμου μεταβῆναι Πέλοπός τε τοῦ Ἰατροῦ καὶ Ἀλβίνου τοῦ Πλατωνικοῦ tttt) χάριν.

Tertullianus lib. de anima cap. XXVIII.

Quis ille nunc vetus Sermo — — Pythagoricus, vt volunt, quin et diuinus, vt Albinus exiſtimat, aut Mercurii ſorſan Aegyptii.

Cap. XXIX.

Haec et Albinus, Platoni ſuo veritus, ſubtiliter quaerit contrarietatum genera diſtinguere, quaſi non et haec tam abſolute in contrarietatibus poſita ſint, quam et illa, quae ad ſententiam magiſtri ſui interpretatur, vitam dico et mortem.

Proclus Lib. II. in Platonis Timaeum p. 67.

Ὅ γε Πλατωνικὸς Ἀλβῖνος ἀξιοῖ κατὰ Πλάτωνα τὸν κόσμον ἀγένητον ὄντα γενέσεως ἔχειν ἀρχὴν, ὃ καὶ πλεονάζει τοῦ ὄντος. [P]

Idem Proclus Lib. V. pag. 311.

Μόνον τὸν νοῦν ἀθάνατον διατηροῦντες, ὡς μόνον καὶ μένοντα καὶ ὁμοιούμενον τοῖς θεοῖς, καὶ μὴ φθειρόμενον, ὥσπερ οἱ παλαιότεροι, καὶ ἕπεσθαι τῇ λέξει, κρίναντες δι' ἧς ὁ Πλάτων φθείρει τὸν ἄλογον, θνητὴν αὐτὸν καλῶν, τοὺς Ἀττικοὺς λέγω καὶ Ἀλβίνους, καὶ τοιούτους τινάς.

Etiam inter philoſophos, quibus vſus eſt Stobaeus in florilegio ſuo, mentio fit apud *Photium* cod. CLXVII. In bibl. quoque Coisliniana p. 598. inter nobiles Platonicos *Albinus* memoratur. Τὸν μὲν Πλάτωνα ὑπομνηματίζουσι πλεῖστοι. Χρησιμώτεροι δὲ Γάϊος, Ἀλβῖνος, Πρισκιανὸς, Ταῦρος, Πρόκλος, Δαμάσκιος, Ἰωάννης ὁ Φιλόπονος, ὅστις καὶ κατὰ Πρισκιανοῦ ἠγωνίσατο, πολλάκις δὲ καὶ κατὰ Ἀριστοτέλους.

Iſagogen hanc Albini in Dialogos Platonis laudat etiam Petrus Alcyonius in praefatione ad libros de exilio, Gerhardus Langbaenius in Academia, ſiue notitia ſcriptorum Platonicae Philoſophiae, et Nic. Rigaltius ad Tertullianum pag. 87. qui cum hoc Albino confundit alterum, longe diuerſum hoc nomine ſcriptorem latinum, cuius meminit Boethius lib. 2. de Muſica cap. 12. et Caſſiodorus cap. 5. de Muſica: Apud Latinos autem vir magnificus Albinus uuuuu) librum de hac re compendioſa breuitate conſcripſit, quem in bibliotheca Romae nos habuiſſe, atque ſtudioſe legiſſe

ttttt) Fuit igitur Albinus aequalis Galeni, certe ſcripſit poſt Thraſyllum ac Dercyllidem, quorum meminit cap. VI.

uuuuu) Idem forte, qui praefectus Vrbi fuit A. C. 414. et 426. *cuius facundae commiſſa palatia linguae.* Vide *Labbeum* ad excerpta Photii ex Olympiodoro tom. I. Hiſt. Byz. p. 67. Fuere et alii hoc nomine, vt *Ceionius Rufus Albinus*, philoſophus, conſul, an. V. C. 1087. a. Chr. 335. in vetere inſcriptione apud H. Noriſium in aduent. adu. Mal. tom. 2. Opp. Auguſtini p. 616. edit. Amſtelod. *Albinus*, ad quem ſcribit Lucilius, poeta, apud Lactantium VI. 5. A. *Poſthumius Albinus*, de quo Voſſius in Hiſt. Graecis et Latinis, *Albinus* iunior, qui res Romanas carmine latino ſcripſit, e quo verſus nonnulli afferuntur a Priſciano VII. p. 741. *Albinus Eremita*, de quo S. Nili narrationem edidit Poſſinus, quem vide, ſi placet, in notis p. 183. *Albinus*, cuius librum de metris citat Maximus Victorinus de carmine heroico p. 1959. *Alcuinus* quoque alio nomine adpellatur *Albinus*. Praeterea *L. Albinum*, de quo Plutarch. Camill. p. 139. et alios *Albinos*, in hiſt. romana obuios, de quibus Glandorpius in Onomaſtico, qui tamen Albinios, plebeiam gentem, cum Albinis confundit. [De alio *Albino* vid. Fabricii Bibl. lat. lib. IV. cap. 7. p. 789. not. *Heumann.*]

Digitized by Google

legiſſe retinemus. *Fallitur quoque auctor Pandectarum Brandenburgicarum, qui Alcinoum eſſe ſuſpicatur Iſagoges, quam hic edo, auctorem, cum veriſimilius ſit,* ἐπιτομὴν τῶν Πλάτωνος δογμάτων, *quae ſub Alcinoi nomine ambulat, eſſe huius Albini. Verum de Alcinoi ſcripto infra libro IV. cap. 23. Fabric.* adde *Fiſcher.* prol. ad edit. III. Platonis IV. dial. pag. 86. *Iriart.* in Catal. MSS. gr. bibl. reg. Matrit. p. 229. Fabric. in nota mſta putat, idem eſſe ſcriptum, quod Alphonſ. Ciacconius in bibl. MSt. memorat huius Albini de ordine librorum Platonis, aitque haberi gr. MS. Venetiis apud S. Antonium. *Harl.* De alia Iſagoga cf. p. 161.

C A P V T IV

NOTITIA PLATONICORVM ET ACADEMICORVM (QVORVM NOMINIBVS DISCRIMINIS CAVSSA HEVMANNVS PRAEFIXIT ASTERISCVM,) DIGESTA ORDINE ALPHABETI *a*).

[*Adelandus*, Plotini condiſcipulus. Illius ſcriptum quoddam ſe poſſidere, ſcribit Io. Picus Mirandula. epiſt. 20. pag. 66. *Heum.* not. mſt.]

Adimantas,

a) Περὶ σοφιστῶν aduerſus Academicos ſcripſit *Hermogenes*, Stoicus, teſte Suida. Mr. *Foucher* Hiſtoire des Academiciens. 1690. 12. vid. Hiſt. Ouvrag. 1692. menſ. Aug. p. 533. *Fabric.* Quosdam Platonicorum libros latine vertit *Victorinus*, rhetor, teſte *Auguſtino* libr. VIII. Confeſſ. cap. 2. Platonicorum Alexandrinorum ſeriem repraeſentat *Ionſius* III. 16. p. 88. edit. Dornii, et III. 18. pag. 96 ſqq. exhibet idem ſeriem Platonicorum Athenienſium. *Heum.* Idem *Ionſius* I. 10, 5. p. 60 ſq. integram Platonicorum ſucceſſionem in claſſes digeſſit. — De libello, litteris gothicis *Erphordie per Wolffgangum Schencken* ſ. a. impreſſo et raro: *Cathalogus Platonicus Io. Iocarii Antropolenſis*, in 4. folior. 6. vid. *Freytagii* adparat. litterar. tom. I. p. 361 ſqq. — *Leonardus Cozzandus* de magiſterio antiquorum philoſophorum, Geneuae 1684. 12. lib. I. cap. 4 — 8. de magiſterio Platonis, Athenienſis, p. 42 ſqq. perſequitur hiſtoriam ſcholae platonicae ſecundum illius aetates et viciſſitudines, atque cap. IX. (ex quo noſtrum caput augebimus,) alios Platonicos et Academicos enumerat. At quae ille p. 42. animaduertit, ea fxcio mea: *quis poſt tot ſaecula omnes,* (Platonis diſcipulos et adſeclas) *dare, vel ſpondere audebit?* Neque ego ſpondeo. Atqui neſcio, quid damni adſerat vnius alteriusque aut plurium, praecipue ignobilium aut obſcurorum, omiſſio. Quis hodie enumerare poteſt omnes Carteſianos, Leibnitianos, Wolfianos, Kantianos et aliarum ſectarum ſtudioſos? Tum non omnes, qui in quibusdam dogmatibus Platonem ſequuti ſunt, in aliis autem in alia omnia tranſierunt, aut qui fata atque hiſtoriam tantum philoſophiae ac philoſophorum, ſiue plurium, ſiue Platonicae ſcholae, expoſuerunt, iure poſſunt haberi Platonici. Quare ex ſchola Plotini, Porphyrii, Iamblichi, Aedeſii, in genere ex ſecta eclectica apud *Brucker.* in hiſt. crit. phil. vol. II. period. II. part. I. lib. I. ſect. IIII. numerus Platonicorum, cui volupe eſt et neceſſarium videtur, egregie poteſt augeri. At num omnes recte vocari poſſint Platonici, equidem dubito, nec tamen cum vllo litigabo. Catalogum tamen vere Platonicorum Fabricianum locupletauit *Heumannus* in actis philoſ. tom. III. pag. 904 ſqq. atque ſuo quemque loco ego inſeram. *Io.* quidem *Langbaenius* ſubiunxit *Alcinoo*, ex Heinſii editione Oxon. 1667. 8. ſeparatim euulgato, Catalogum Platonicorum; ſed doleo, illum librum ad manum mihi non eſſe. Recentiorum academicorum hiſtoriam, in primis quibus in placitis illi diſceſſerint a doctrina et ſententia Platonis, et qui factum ſit, vt illi poſt Chriſtum natum ad ineptias abſurdasque opiniones et ad artes Neo-Pythagoricorum delaberentur, erudite expoſuit cel. *C. Meinerſ.* in: Beytrag zur Geſchichte der Denkart der erſten Iahrhunderte nach Chriſti Geburt, in einigen Betrachtungen über die Neu-Platoniſche Philoſophie. Lipſiae, 1782. 8. adde *Gedickium* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſ. antiquae p. 193 ſqq. *Moshem.*

Adimantus, Platonis frater: Laert. III. 4.

Eius Filius ibid. III. 41.

[*Aedeſius*, *Cappadox*, Iamblichi diſcipulus atque familiaris. vid. *Cozzandium* cap. VII. de magiſterio Ammonii Alexandrini, p. 88 ſqq. *Eunapium* in Iamblicho p. 21. et in Aedeſio p. 33 ſqq. edit. Antwerp. 1568. 8. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 270 ſqq. vbi quoque hiſtoria illius diſcipulorum, adeoque academicorum, explicatur. *Harl.*]

Aelianus, Platonicus, cuius commentarios in Timaeum Platonis laudat Porphyrius in Harmonica Ptolemaei p. 216. Proclus etc.

Aeneas Gazaeus, Platonicus chriſtianus, ſcripſit dialogum de immortalitate animi et reſurrectione: latine verſus ab Ambroſio, Camaldulenſi, Baſil. 1516. 4. [*Aeneas Gazaeus et Zacharias Mitylenaeus* de immortal. animae et mortalitate vniuerſi ex rec. et cum. animadu. *Caſp. Barthii*, gr. et lat. Lipſiae, 1655. 4.] Dixi de hoc Aenea in libro de veritate religionis p. 107. [Nouam edit. cum Comment. Gottl. Wernsdorfii parat *Io. Chriſti. Wernsdorf*, V. C.]

* *Aeſchines*, Neapolitanus, academicus, Melanthii, Rhodii, diſcipulus, Clitomachi condiſcipulus. *Laertius* in Aeſchine II. 64. *Plutarch.* an ſeni gerenda Reſpubl. p. 791. *Eudocia* in Violar. pag. 51. vbi octo *Aeſchines* enarrantur: a Carneade inſtitutus, vid. *Plutarch.* l. c. et *Cic.* de Orat. I. 11. E veſtigiis codd. apud *Cic.* quaeſt. acad. IV. 6. Dauiſ. p. 88. legere malit *in Aeſchine.*]

Agapeſtor ſiue *Agameſtor*, de quo vide *Plutarchum* lib. I. ſympoſ. quaeſt. 4. p. 621.

Agnon, academicus, Athen. XIII. pag. 602. *Fabric.* More plurium academicorum rhetoricen adcuſauit teſte *Quinctil.* I. O. II. 17. vbi vid. Burmann. pag. 193 ſq. *Harl.*

Albinus, de quo dixi capite ſuperiore.

Alcinous, de quo infra lib. IV. [vid. *Lambecii* comment. de bibl. Vindobon. VII. pag. 267. *Brucker.* hiſt. crit. II. p. 165 ſq. *Harl.* Columen philoſophiae platonicae vocatur ab Huetio, Quaeſt. Alnet. II. 8. 3. p. 125. *Heum.*

Alexander, Seleucienſis, Cilix, Peloplaton dictus, diſcipulus Fauorini ac Dionyſii Mileſii. *Philoſtr.* 2. de Sophiſt. p. 568. Apollon. Tyan. epiſt. 13.

[*Alypius*, Alexandrinus, aequalis Iamblichi, qui vitam eius deſcripſit. Multa inde producit *Eunapius* in vita Iamblichi et ex Eunapio *Baelius* in Diction. *Heumann.* in act. phil.]

Amelius, Tuſcus, proprio nomine Gentilianus. Vide Syrian. XII. Metaphyſ. p. 47. a. 61. b. 69. a. 88. a. *Amelius*, Plotini diſcipulus, ab Euſebio et aliis Chriſtianis laudatus. vid. *Frid. Adolph. Lampe* in Ioannem tom. I. p. 239 ſq. et Lexic. *Baelii. Fabric.* vide multa apud Porphyrium in vita Plotini, et apud Holſtenium in vita Porphyrii, cap. VI. pag. 240 ſq.

Moshem. diſſ. de turbata per Platonicos eccleſia, quem tamen in multis fingenti, quam docenti ſimiliorem eſſe, pronuntiat *Ruhnken.* in diſſ. de vita — Longini §. V. p. 10. praefixa editioni II. Toupii. *Moshemii* diſſ. auctior addita eſt Cudworthi Syſtemati intellectuali, ab illo latine verſo, tom. II. pag. 747 ſqq. edit. II. Lugdun. in 4. Huc quoque referri poteſt *Henr. Ledermülleri* diſſ. de Theurgia et virtutibus Theurgicis, praeſide Ge. Andrea Willio, Altdorf. 1763. 4. habita. *Harl.*

240 ſq. *Heumann.* — *Euſebium* praep. pag. 540. Longini de eo iudicium adfert *Porphyrius* in vita Plotini cap. 20. p. 130. in vol. IX. Fabr. Bibl. Gr. — adde Phileleutherum Lipſienſ. h. e. *Bentlei.* in Remarks upon a late Diſcourſe of Free-Thinking. part. II. London. 1713. 8. p. 36. *Harl.*

Ammonius, Alexandrinus, Plotini et Origenis praeceptor. Porphyr. vita Plotini. *Fabric.* vide *Fabric.* infra, lib. IV. cap. 26. 5. vol. IV. pag. 172. *Olear.* bibl. ſcript. eccl. p. 42 ſq. *Heumann.* adde *Cozzand.* I. cap. 7. pag. 75 ſqq. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. 18. 1. pag. 97. et III. 13. 3. pag. 76. qui tamen confundit *Ammonium Platonicum* cum *Ammonio Peripatetico:* quod etiam fecerat *Olearius* ad Philoſtrat. vit. Sophiſt. II. 27. pag. 618. notante *Ruhnken.* in diſſ. de Longino p. 8. §. IV. edit. Toup. Longin. *Harl.*

Ammonius, iunior, Hermeae F. Procli diſcipulus, de quo infra lib. IV. cap. 26. §. 12. *Fabric.* Hieroclem apud *Photium*, bibl. cod. CCXIV. pag. 550. *Moshem.* diſſ. de turbata per Platonicos eccleſia §. VII ſqq. etc. *Harl.*

Amyclus ſiue *Amyclas* potius, Heracleotes, Platonis diſcipulus, Laert. III. 46. *Aelian.* III. 19. Var.

[*Anatolius.* vid. infra, in Catalogo Peripateticor. h. v. *Heum.*]

Anniceris, Aegineta, qui Platonem, a Dionyſio eiectum, emit, atque hoc facto nomen ſibi comparauit, obſcurus alioqui futurus, vt ait Syncellus pag. 259. *Laert.* [III. 20. quem locum explicat et Meibomii lectionem caſtigat *Roſſius* in commentatt. Laertianis pag. 42 ſq. *Harl.*] *Ariſtides* orat. II. Platonic. Ab hoc diuerſus eſt iunior *Anniceris*, ſectae Anniceriae conditor. vid. *Küſter.* ad Suidam in Ἀρίστιππος.

[*Anonymus* ſcripſit Introductionem in Platonis philoſophiam, quae eſt in cod. bibl. Vindob. vnde vitam Platonis edidit *Heerenius* Bibl. d. alt. Litter. und Kunſt, vol. V. inter Inedita pag. 3 ſq. *Beck.*]

Antiochus, Philonis auditor, Aſcalonita. Vide *Auguſtinum* II. 6. contra Academicos et III. 18. vbi foeneum Platonicum vocat, et Mneſarchum quoque, Stoicum, ab eo auditum refert, quod teſtatur etiam *Euſebius* XV. 9. praeparat. e Numenio. Claruit circa Olymp. CLXXV. Hunc admiratus M. Brutus, teſte *Plutarcho* in illius vita pag. 984. etiam Cicero [b]) audiſſe ſe eum refert, quintae auctorem Academiae, in quam Stoicorum ſcita tranſtulit. (*Sextus* I. Pyrrhon. Hypotyp. cap. 33.) ἐν δευτέρῳ τῶν Κανονικῶν, *Sextus* VII. contra Math. p. 175. Eum ſecum habuit L. Lucullus, quum in Aſia quaeſtorem et poſt aliquot annos imperatorem ageret. Confer [P] *Ciceronem* Lucull. ſiue IV. Acad. quaeſt. cap. 2 et 4. *Plutarchum* in Cicerone p. 862. *Aelian.* V. H. lib. XII. 25. et *Auguſtinum* XVIIII. 3. de Ciu. Dei. [et infra, in voc. *Philo.*] Scripſit volumen contra

b) *Aurelius Victor* de viris illuſtribus cap. 81. de Cicerone: *Athenas ſtudiorum gratia petiuit, vbi Antiochum, philoſophum, ſtudioſe audiuit. Fabric.* vid. *Fabricii* Hiſtor. Ciceron. XXVIII. 11 ſqq. *Heum.* vid. infra, in Catalogo Stoicorum h. v. *Antiocho Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis diſcrepare, Cicero* ait de N. D. I. 7. qui vero illam ſententiam impugnat. *Cicer.* IV. acad. quaeſt. 43. eum vocat *germaniſſimum Stoicum.* Idem ſentit *Sext. Emp.* l. cit. vbi vide Fabric. p. 62. adde *Cozzand.* p. 70 ſqq. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. I. pag. 727 ſq. et 775 ſqq. *M Io. Iac. Hoefler* in diſp. Conciliatorum et eclecticorum diuerſa philoſophandi ratio, Altdorf. 1742. agit de Antiocho, et docet, hunc fuiſſe conciliationis auctorem, contra *Buddeum*, qui in Obſſ. Halenſ. tom. III. obſ. XIV. §. III. Hieronymum, Rhodium, auctorem fuiſſe putauit, diſputans. *Harl.*

contra Platonis, doctoris ſui, libros II. cui titulus fuit *Soſus*, et de academica ſecta acutiſſime, vt eſt apud eumdem Ciceronem l. c.

[*Antoninus*, Euſtathii, Cappadocis, filius. *Eunap.* in Aedeſio, et *Brucker.* vol. II. pag. 276 ſq. *Harl.*]

Antonius, Rhodius, Porphyrii et Amelii ſub Plotino συμφοιτητής. *Fabric.* Proclus lib. III. ad Timaeum Platonis, pag. 187. *Heum.*

Apolloniades, Platonis ſeruus, *Laert.* III. 42.

Apollonius, Syrus, Platonicus. *Spartian.* in Hadriano cap. 2.

Mich. Apoſtolius, de quo lib. V.

[*L. Apuleius*, ſiue *Appuleius*, Maudaurae natus, Africae ciuitate, philoſophus platonicus, de quo in Bibl. lat. Fabriciana et a me in Notitia breuiore litteraturae rom. pag. 498 ſqq. et a *Cozzando* p. 101 ſq. agitur. adde *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. II. p. 171 ſqq. *Harl.*]

Arceſilaus, ſiue *Arceſilas*, Pitanaeus, ex Pitane aeolica. vid. *Georgii Arnaudi* lectt. gr. p. 115. Phyſicus, Crantoris diſcipulus c), clarus circa Olymp. CXX. auctor mediae academiae, et Epicuri aetate ad inuidiam illius philoſophi peramatus magnique habitus, vt notat *Plutarchus* contra Colotem p. 1121. Vide et *Solin.* cap. 15. *Auguſtinum* II. 6. contra Academicos et III. 17. vbi Zenonis, Stoicorum principis, ſub Polemone condiſcipulum et poſtea aduerſarium fuiſſe Arceſilam, refert. Conf. *Ciceron.* II. Acad. quaeſt. cap. 5. [inprimis I cap. 13. ibique Dauiſ. II. cap. 20. et 21. et cap. 24.] Audiuit et Theophraſtum, Diodorum (Cronum) et Pyrrhonem, vt notat *Numenius* apud Euſeb. XIV. Praepar. p. 279 ſq. vbi plura de Arceſilà, lectu digna. [adde Timonis verſus apud *Diog. Laert.* IIII. 33. et *Roſſium* in comm. Laert. p. 68 ſq.] Veriſimile aliquid, (cum Carneade,) poſuit, ſed nihil eſſe certum, vt notat *Hieronymus* II. in Rufin. adde *Ciceron.* III. de orat. 18. de N. D. I. cap. 5. *Sext. Empir.* adu. Logic. I. ſect. 150. ibique Fabric. pag. 402.] *Lactantium* III. 4 ſq. et 6. et quae ad Heſychium illuſtrem Meurſius, ad *Laertium* IV. 28 ſq. viri docti, et Hugon. Grotium ad Capellae p. 46. Ex eodem *Laertio* IV. 29. et *Plutarcho* de fortuna Alex. pag. 328. cognoſcimus, nullum librum ab Arceſila ſcriptum eſſe, licet *epigrammata* eiusdem quaedam referat, IV. 30 ſq. d) et *teſtamenta tria* memoret IV. 43. et *Epiſtolam ad Thaumaſium*, neceſſarium ſuum, exhibeat, 44. Hinc patet, illud προσφωνεῖ IV. 38. non poſſe accipi de librorum inſcriptionibus, vt facit interpres e); ſed quod ſolum e regibus Eumenem acceſſerit et cum eo locutus fuerit Arceſilas. Cleanthis ad eum dicta, apud *Diog. Laert.* VII. 171. Φιλόβοτρυν fuiſſe, notauit Phanocritus apud *Athenaeum* VII. p. 276. Diſcipuli eius, Lacydes, Damophanes, Ecdemus. *Fabric.* Infra in catalogo peripateticorum quoque memoratur. De eius epiſtolis vid. ſupra lib. II. cap. 10. §. 36. vol. I. pag. 694. — Adde *Sextum Empir.* Pyrrhon. hypotyp. I. cap. 32. ſect. 232 p. 61. *Eudociam* in Viol. p. 70. *Foucherum* in diſſ. de philoſophia academica, Pariſ. 1692.

c) *Polemonis* fuiſſe dicitur a *Cicer.* de Fin. V. 32. *Harl.*

d) Vid. *Roſſii* comment. Laert. pag. 63 ſqq. vbi Diog. Laert. emendatur atque illuſtratur, et Aldobr. cum Meibomio corrigitur. *Harl.*

e) Conf. *Roſſium* l. c. p. 75 ſqq. qui προσφωνεῖν intelligit, ad Eumenem ſolum ex omnibus regibus Arceſilam *litteras dediſſe. Harl.*

1692. 12. qui lib. I. cap. 5. pag. 36. eum ab Ariſtonis, Chionis et Hieronymi accuſatione impudicitiae infamisque laſciuiae et, quod iuuenum corruptor fuiſſet, liberare ſtuduit; item *Petrum Dan. Huetium*, ſcepticiſmi patronum, in libro, de imbecillitate intellectus humani, Amſtel. 1723. 12. *Bayle*, cuius ipſius animus ad dubitandum erat procliuis, in Diction. voc. *Arceſilas*, vol. I. pag. 284 ſqq. qui tamen, verſione Diogenis latina deceptus, perperam p. 286. adfirmauit, Arceſilaum libros ſcripſiſſe et Eumeni dedicaſſe. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. I. p. 746 ſqq. *Cozzand.* pag. 53 ſqq. *Buddei* compend. hiſtor. philoſ. pag. 147 ſqq. *M. Io. Iac. Hoeſler* in diſſ. ad Antiochum Aſcalon. citata, §. VIII. qui putat, *Huetium* quidem de imbecillitate intellectus humani lib. I. cap. 14. §. 31 ſq. acu rem tetigiſſe videri, quum duas tantum academias, alteram Platonis, alteram Arceſilae vindicaret academicis; tamen opinatur et probatum it, omnes academias in vnam, cuius Plato auctor fuit, poſſe reduci, et Arceſilam, notante Sexto Empirico, diſſimulandi animo tantum dubitaſſe, vt auditores exploraret, num ad percipienda Platonis dogmata eſſent idonei. — *Tiedemann* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, tom. II. cap. 13. p. 566 ſqq.

Alius *Arceſilaus*, de quo Plutarchus in Agide p. 803. alius, Meſopotamiae princeps, poſt Alexandrum M. *Cedrenus* tom. I. p. 155. *Harl.*

Pro *Archelao* in latina verſione Philopoemenis Plutarchi p. 366. reponendum nomen *Arceſilai*, vbi legitur, Demophanem et Eudemum, Megapolitanos, ipſius in Academia familiares fuiſſe.

Archeſtratus, Phrearius, *Laert.* III. 41.

Aridelus, Arceſilae aequalis, cuius mentio *Laert.* IV. 41.

Ariſtander. Proclus III. in Timaeum pag. 186.

Ariſtides, Locrus, Platonis diſcipulus. *Plutarch.* Timoleonte pag. 238.

Ariſtides Quinctilianus, de quo infra in Muſicis cap. IX.

Ariſtippus, Cyrenaeus, Lacydae auditor. [*Eudocia* p. 71. quae quatuor *Ariſtippos* recenſet,] *Numenius* apud Euſeb. XVI. Praeparat. p. 736. diuerſus ab *Ariſtippo* antiquiore, Socratico, itidem Cyrenaeo, de quo dixi lib. II. cap. 23. §. 33. [et ab *Ariſtippo*, qui de Arcadia ſcripſit.]

Ariſto, Platonis pater. [Quo iure hic refertur inter Platonicos? Tamen Lutheri pater etiam fuit Lutheranus. *Heumann.*]

Ariſto, Aſcalonita, frater Antiochi, de quo ſupra. vid. *Plutarchum* in Bruto, p. 984. [Sed *Dauiſ.* ad *Cic.* quaeſt. Tuſc. V. 8. animaduertit, fratrem Antiochi a Cicerone ſemper nominari *Ariſtum*, non *Ariſtonem*, et Ἄριστον quoque in Plutarchi loco eſſe reſcribendum; tum illum *Ariſtum* fuiſſe Ciceronis (in Bruto cap. 97.) hoſpitem et familiarem. Denique notat, *Ariſtonem*, in inſula Ceo natum, fuiſſe peripateticum. Ipſe Fabricius in ſequentibus verbis et paullo poſt in nota msta vel ſemet ipſe corrigere, vel ſecum pugnare videtur. *Harl.*] *Ariſtum*, Antiochi fratrem, et praeter ea familiares, *Ariſtonem* et *Dionem*, memorat *Cicero* Acad. quaeſt. I. 3. II. 4. *Fabric.* Diuerſus fuit *Ariſto* Chius,

Digitized by Google

Chius, Stoicus, de quo infra: item *Ariſto*, Maſſilienſis, a Sulla ciuitate donatus, *Cicer.* or. p. Balb. 22. adde infra in Catal. Peripatetic. voc. *Ariſto. Harl.*

Ariſtocles, Meſſenius, (licet Peripateticus ſecta,) ſcripſerat πότερον σπουδαιότερος [?] Ὅμηρος, ἢ Πλάτων, teſte Suida, [et Eudocia p. 71] Plato quoque, antequam Platonis nomen adſciſceret, dictus fuit Ariſtocles. [vid. infra in Catal. Peripateticorum.]

Ariſtodemus, Aegienſis, Plutarchi aequalis. qui in limine libri aduerſus Colotem vocat illum τὸν ἐξ Ἀκαδημίας ὀ ναρθηκοφόρον, ἀλλ᾽ ἐμμανέστατον ὀργιαστὴν Πλάτωνος. [Differt ab aliis Ariſtodemis. vid. V. 7, 15. vol. VII. pag. 53.]

Ariſtonymus, ad Arcades, reipubl. conſtituendae cauſa, a Platone miſſus. *Plutarchus* aduerſus Colotem pag. 1126. [Huius multa mentio in Stobaeo. *Heumann.*]

Ariſtoteles, Stagirita, Platonis diſcipulus fuit, ſed propriam deinde condidit ſectam, de quo infra cap. ſeq. Quare a Platone factus fuerit alienior, dicet *Aelianus* III. 19. Var.

Ariſtus, Antiochi frater, quem Athenis Brutus audiuit, teſte *Cicer.* I. Acad. quaeſt. cap. 3. et de Finibus V. 3. *Fabric.* in nota msta. vid. Dauiſ. et Buherium ad Cic. Tuſc. V. 8. et quae paullo ante ad voc. *Ariſto* notauimus. — *Ariſtus* ſupra p. 35. inter ſcriptores de Alexandro M. *Harl.*

Aſclepiodotus, Alexandrinus, Procli diſcipulorum optimus, Damaſcii magiſter. Vide Ionſium III. 18. *Commentarius in Platonis Timaeum* citatur ab Olympiodoro in IV. Meteorolog. [conf. infra vol. VIII. p. 524.] Multa de hoc Aſclepiodoto et diligenti eius naturae inquiſitione Suidas, qui *Aſclepiodoti* quoque, medici, meminit in Σωρανός [Multa etiam apud *Photium* in Excerptis ex Damaſcii opere de vita Iſidori, philoſophi, cod. CCXLII. Scripſit alius forſan *artem tacticam;* vid. *Lambecii* comment. de bibl. Vindob. tom. VII. pag. 85. edit. Kollarii. *Harl.*] Sed alius, qui ſub Diocletiano vixit, et eius res conſignaſſe videtur, vt coniicere licet e *Vopiſco* in Aureliano cap. XLIV. [*Aſclepiod.* Stoicus. vid. catal. Stoicor. h. v.]

Aſclepius, Trallianus, Ammonii Hermeae diſcipulus. [infra, de Ariſtotelis ſcriptis. n. 26. et in catal. Peripateticorum etc.]

Aſpaſii commentaria in Platonem memorat *Porphyr.* in vita Plotini.

Athenagoras, cui Boethus inſcripſit librum περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων. *Photius* cod. CLV.

Atticus, Platonicus philoſ. ſub M. Aurelio Antonino claruit, teſte *Syncello* p. 353. Ex eiusdem aduerſus Ariſtotelem diſputationibus loca praeclara ſeruauit *Euſebius* XV. 4—9. Praeparat. et 12. et 13. Non diuerſum eſſe puto, quod in cod. Bauarico CLXII. exſtat, *Attici adu. Ariſtotelem a Moyſe et Platone diſſentientem.* Attici, Platonici, ὑπομνήματα memorat *Porphyrius* vita Plotini. cap. 14. *Fabric.* Videtur eſſe Herodes Atticus, cuius crebra mentio fit ab A. Gellio. *Heumann.* conf. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. II. pag. 175 ſq. *Harl.*

[*Auguſtinus*, epiſcopus Hipponenſis: quem *Cozzand.* p. 108. obſeruat, platonicae doctrinae addictum fuiſſe, eumque dixiſſe lib VII. confeſſionum cap. IX. et lib. III contra academicos cap. 20. lib. de vera religione cap. 4. doctrinam illam quam proxime accedere ad chriſtianam

chriſtianam veritatem. Immo contendit, eo Latinorum nullum platonicam maieſtatem tum ſapientia, cum eloquentia exactius expreſſiſſe: quod, num vere dictum ſit, alii dubitabunt. conf. *Io. Ge. Arn. Oelrichs* commentar. de ſcriptoribus eccleſiae latinae priorum VI. ſaeculor. Lipſiae, 1791. p. 202 ſqq. *Harl.*

Ioan. Baduarius, Venetus, aequalis *Bembi*, viri purpurati, quos duo Cozzandus p. 121 ſq. academicis accenſet. *Harl.*]

Bernardus, Carnotenſis, quem perfectiſſimum inter Platonicos ſaeculi ſui vocat *Ioan. Sarisberienſis* libr. IV. metalog. cap. 35.

Cardinalis *Beſſario*, de quo libro V.

Bictus, Platonis ſeruus, Laert. III. 42.

* *Bionis*, Boryſthenitae, vita inter academicos recenſetur a *Laertio* IV. 46 ſq. licet ſect. 51. adfirmet, eum τὴν ἀρχὴν, h. e. omnino, τὰ Ἀκαδημαϊκὰ παρῃτήσασθαι, Cratetis, Academici, factum primum auditorem IV. 23. tum Theodori, athei, denique Theophraſti, Peripatetici. [adde *Eudociam* pag. 94. ex Diog. Laert. IV. 58. decem *Biones* excitantur.] De hoc Bione fuſe Baylius in Lexico. Xenocrates eum reſponſo indignum habuit, teſte *Laertio* IV. 10. Vide et *Numenium* apud Euſebium XIV. Praeparat. pag. 731. *Fabric.* Apud *Cic* acad. quaeſt. IV. cap 6. vulgo legitur: *ingenii non minus* in hoc, *quam in Charmada eloquentiae*, vbi *Lambin.* pro *in hoc* malit *a Bione;* ſed refellitur ad Ciceronis locum a Petro Fabro et a Dauiſio pag. 88. et 350. vbi Faber monet, eum factum fuiſſe transfugam. adde catalogum Peripateticorum h. v. et Cynicorum h. v. *Harl.*

Boëthus, cuius λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγὴν et περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων refert *Photius* cod. CLIV. [laudatur a Gemino cap. 14. add. infra vol. IV. pag. 582.] Neſcio, idemne Boethus, ad quem de anima reſcripſit Porphyrius, teſte *Euſebio* XIV. 10. XV. 11. et 16. Praeparat. Euangelicae. [Differt a *Boëtho*, ſtoico, de quo infra. Differt quoque *Boëthus*, Carthaginienſis, *Pauſan.* V. cap. 17. caelator et ſtatuarius, *Cic.* in Verrem IV. 14. *Plin.* H. N. XXXIII. 55. XXXIV. 8. *Harl.*]

[*Boëthius*, quem Fabricius infra inter Peripateticos refert, iure etiam adſcribitur Platonicis. Nam ipſe Fabricius p. 283. et 285. (edit. veteris,) docet, omnes Platonis dialogos ab eo latinam traductos in linguam fuiſſe, iterum eum ingreſſum eſſe Platonem et Ariſtotelem redigere in concordiam. Ac *Laurent Valla* praef. in libros ſuos dialecticos: *Magis*, inquit, *mihi Platonicus videtur Boëthius*, *quam Ariſtotelicus*. Certe *Boëthius* lib. I. de conſol. philoſ. proſa 3. Platonem vocat *noſtrum*, et proſa 4. ſcribit, *Platonis ore loquutam eſſe philoſophiam*. Imo imaginem philoſophiae proſa I. deſcribens, eius tunicae inſcribit litteras Π et Θ, quibus ſignificari puto *Platonem* τὸν Θεῖον. *Heumann.* in act. philoſ. III. 9c4.]

Byrſon, Academicus, Platonis auditor, quem perſtringit Ephippus, Comicus, apud *Athenaeum* XI. p. 509. Alius *Byrſon*, ſiue *Bryſon* Pythagoricus, de quo ſupra lib. I. cap. 13.

Caii, Platonici, συγγράμματα memorat *Porphyr.* in vita Plotini, cap. 14. Idem *Caius*, cuius diſcipulos *Galenus* audiuiſſe ſe teſtatur cap. 8. de dignoſ. adfectuum tom. VI. edit. Pariſ. pag. 532. Inter nobiles Platonicos laudatur Γάιος in biblioth. Coiſlin. p. 598.

Callimachus, quidam Platonis amicus. *Laert.* III. 42. 43.

Callipho, qui virtutem cum voluptate ſummum dixit eſſe bonum. *Cic.* II. de fin. cap. 11. *Fabric.* adde *Ciceron.* Fin. V. 25. Acad. quaeſt. II. 42. *Harl.*

Callippus, Athenienſis, Platonis diſcipulus, Dioni familiaris *Athen.* XI. pag. 508. *Laert.* III. 46. *Plutarch.* Dione et Timoleonte, et Nicia p. 533. Suid.

Carneades, Cyrenaeus, Olymp. CLXII. 4. defunctus [f]), nihil ſcripſit, praeter Epiſtolas, et in his quandam ad Ariarathen, Cappadociae regem. Vixit annos XC. [g]) vel ſaltem LXXXV [h]), eloquentia nulli ſecundus, et ἐποχῆς aſſertor aduerſus Chryſippum maxime ſtrenuus. Tertiae princeps Academiae, ſucceſſor Hegeſini, Pergameni, aduerſus Zenonem, Stoicum, ſcripturus, ſiue (vt rectius *Valerius Max.* VIII. 7.) diſputaturus, cerebrum elleboro purgauit, teſte *Gellio* XVII. 15. Summum bonum defendit, eſſe, frui rebus primis ſecundum naturam, teſte *Cicerone* de Finib. V. 7. Eius diſputationem, nullum eſſe ius naturale, confutat *Lactant.* epitom. diuin. inſtitut. cap. 1. et libr. V. Inſtitut. cap. 16. pro iuſtitia idem cap. 15. De eo vide, quae viri docti ad *Laertium* IV. 62 ſq. *Plutarchus* Catone Maiore pag. 349. Cicero, Sextus Empiricus, *Numenius* apud Euſebium XIV. pag. 736 ſq. Praeparat. *Auguſtinus* III. 17. contra Academicos ſq. Athenienſem vocat Syneſius f. 19. et *Philoſtratus* I. Sophiſt. p. 490. quia Athenis docuit, Suidas

f) Natus eſt Olymp. CXLI. exeunte fere anno tertio, die ſeptimo Thargelionis attici, quo Carnia feſta Cyrenae in Libya, patria noſtri, agebantur, (vid. *Plutarch.* Sympoſ. lib. VIII. quaeſt. 1.) Legatus miſſus eſt Romam cum Diogene, Stoico, et Critolao, Peripatetico, Olymp. CLVI. 2. a. V. C. 598. (vid. *Cicer.* Acad. quaeſt. IV. cap. 45.) vt in Senatu patriae Athenienſium cauſſam agerent, et poenam, a Sicyoniis iniunctam Athenienſibus, deprecarentur, (*Cicer.* Tuſcul. quaeſt. IV. cap. 3. vbi vid. Dauiſ. *Plutarch.* in vita Caton. mai. tom. I. p. 349. *Aelian.* H. V. lib. III. cap. 17. circa fin. pag. 239 ſqq. edit. Abrah. Gronou. vbi Scheffer. Kuhn. et Perizon. alios laudarunt et copioſius de illa legatione diſputarunt, adde *Corſin.* in faſtis attic. IV. p. 97 et 108.) Quando demortuus ſit, non conuenit inter viros doctos. *Apollodorus* in Chronicis apud *Diogen. Laert.* IV. 65. ſcribit, eum rebus humanis exceſſiſſe Olymp. CLXII. 4. atque huius anni mortisque finitionem contra Stanleium et Petauium firmis rationibus propugnarunt *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 14, 3. pag. 222 ſqq. edit. Dornii et *Corſinus* in F. A. IV. pag. 112 ſqq. niſi vt poſterior annum $\frac{4}{1}$ Olymp. CLXIII. ſignaret. Conf. praeterea de noſtro eiusque aetate ac legatione et de locis quibusdam Ciceronianis *H. Valeſ.* in Emendatt. lib. I. cap. 29. ibique Burmanni notam pag. 33. De tempore, quo legatio facta eſt, et num Carneades aequalis fuerit Epicuri, controuerſia orta fuit inter *Foucher*, Canonicum Diuonienſem, et *Lantin*, ſupremi collegii in eadem vrbe (Dijon) conſiliarium. Ad aetatem Epicuri confert eum *Foucher* in ſua hiſtoria academicorum et in Journal des Sav. 1691. menſ. Aug. p. 509. et ann. 1692. menſe Mart. p. 704 ſqq. loco Ciceronis acad. quaeſt. IV. 45. vitiato nixus: ſecus ſenſit *Lantin* ibid. ann. 1692. p. 206 ſqq. et p. 704 ſqq. menſ. Decembr. Huius litis hiſtoriam vberius expoſuit, ſuamque dixit ſententiam *Bailius* in Diction. voc. *Carneade* not. N. tom. II. pag. 63. idemque a pag. 58. copioſus de Carneade, eius aetate, eloquentia, placitis philoſophicis, legatione etc. multa loca Ciceronis et Lactantii, huc pertinentia, collegit partimque explicuit, denique Saldeni ac Moreri peccata correxit; v. *Buddei* compendium hiſt. philoſ. p. 150 ſqq. De Arceſilao et Carneade, *Cromazian.* (Buonafede) in hiſtor. philoſ. ital. ſcripta, tom. III. cap. 41. p. 172 ſqq. ed. Venetae. — *Brucker.* hiſt. crit. phil. I. p. 759 — 771. et vol. VI. pag. 237 ſq. *Tiedemann* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, tom. II. pag. 572 ſqq. *Harl.*

g) Secundum *Cicer.* acad. quaeſt. IV. 6. et *Valer. Max.* VIII. 7. ext. 5. vbi ſingularia quaedam de eo narrantur. *Harl.*

h) Qui numerus eſt exactior, et tribuitur illius vitae a *Diog. Laert.* IV. 65. et *Lucian.* in Macrob. cap. 20. tom. III. edit. Reitz. p. 222.

Digitized by Google

Suidas autem a Cyrenaeo Carneade (quem perinde vt Heſychius Illuſtris vocat λίβυν, forte propter Clitomachum, eius diſcipulum,) perperam diſtinguit, et Anaxagorae diſcipulum vocat, ſcilicet, quia ſceptices princeps creditur Anaxagoras. De aetate Carneadis vide *Petauium* cap. 8. Exerc. Miſcell. Gaſſendum IV. 8. de vita Epicuri, et *Ionſium* II. 14. contra Petauium diſputantem, [it. *Heinium* in vita Clitomachi p. 99 ſq. vid. infra in Clitomacho.] Orationem eius pro philoſophis Olymp. CLVI. 2. a. V. C. 599. Scipione et Marcello coſſ. Romae habitam in ſenatu, ex ingenio confingere reddereque auſus eſt graeco ſtylo *Petauius* p. 217. Orat. Imaginem Carneadis exhibet editio Laertii Wetſteniana, nec non praeterea Gronouius tom. III. theſauri Antiq. graec. litera u. In veteri ſtatua, ſed capite manca, apud Fuluium Vrſin. p. 66. elog. ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ ΦΙΛΟΚΩΜΟΝ ΚΥΡΗΝΑΙΟΣ. Fuit et *Carneades*, Cynicus, de quo Eunapius: tum *Carneades*, Anaxagorae diſcipulus, et *Carneades*, frigidus poeta elegiarum, cuius Laertius mentionem facit. Carneadem, Epicuri, vt ait *Cic.* de Fin. V. 31. perfamiliarem, ſi de Epicuro ipſo, non de ſcriptis et placitis intelligas, a noſtro eſſe diuerſum, neceſſe eſt, quia inter mortem Epicuri et annum V. C. 599. quo Romae fuit Carneades, intercedunt plus quam centum anni. *Fabric.* vid. Ionſium, Corſinum, Bayle et reliquos ad notam in margine imo citatos. *Corſinus* pag. 114. apud Ciceronem de fin. V. 31. putat, alium prorſus Carneadem eſſe intelligendum; contra *Dauiſius* ad locum Ciceronis coniicit, legendum eſſe *Corniades*, de quo *Plutarchus* tom. II. pag. 1089. C. adde *Pearcium* ad *Ciceron.* de Orat. I. cap. 11. vbi ego quoque in mea editione notaui, cod. Erlang. habere *Charmadam*, pro vulgata lectione *Carneadem*, adde paullo poſt ad *Charmidem* notata, infra in Catal. Peripateticorum, ſub voc. *Critolaus*, *Cozzand.* p. 58 ſqq. *Ionſium* II. 1, 7. pag. 143. Loca Ciceronis de Carneade collegit *Erneſti* in claue Cicer. hiſtor. h. v. *Harl.*

[*Caſtricius.* Porphyr. in vita Plotini cap. 7. *Heum.*]

* *Cenſorinus*, Academicus, cuius meminit *Alexander* Aphrodiſeus lib. I. cap. 13. quaeſtionum et ſolutionum.

Chabrias et *Phocion*, Imperatores fortiſſimi Athenienſium, ex Academia prodierunt, teſte *Plutarcho* aduerſus Colotem pag. 1126. Phocion Platonem primum, dein Xenocratem audiuit. idem in Phocione p. 743. [ſ]

Chaeron, Pelleneus, Platonis et Xenocratis diſcipulus, *Athen.* XI. p. 509.

[*Chalcidius*, de quo vide Fabric. bibl. lat. III. cap. 7. *Heum.*

* *Charmides*, Clitomachi diſcipulus, quem nonnulli cum Philone quartae faciunt principem Academiae. Vide *Sextum* lib. I. cap. 33. Pyrrhon. Hypotypoſ. [ſect. 220. vbi vid. notam Fabricii.] et Euſeb. XV. praep. p. 726. Ciceronem Oratore cap. 16. *Fabric.* Quod ſcribitur quoque *Charmadas*, hoc nomen reſtituit *Dauiſius Ciceroni* in acad. quaeſtion. IV. 6. vbi Petrus Faber pag. 350. et Dauiſ. pariter atque ad *Cicer.* Tuſcul. quaeſt. I. 24. plura de ſcriptura et mutatione nominis adnotauit. adde *Burmann.* I. ad Quinctiliani I. O. XI. cap. 2. pag. 989. qui de confuſione nominum *Carneades* et *Charmadas* pariter agit, *Victorii* Varr. lectt. 32, 24. *Pearc.* ad *Ciceron.* de Orat. I. cap. 11. *Ionſium* II. 14. 4. pag. 227 ſq. *Valeſium* in emendatt. I. cap. 29. pag. 33 ſq. ibique et p. 221. notam Burmanni. *Charmadas* ſcripſit quoque contra Rhetoricam. vid. *Sextum Empiric.* contra Mathemat. II. ſect. 20. *Harl.*

Chion,

Chion, Heracleenſis. Vide, quae dixi lib. I. cap. 10. §. 5. vid. infra in Euxenone.

[*Chosroës*, Perſarum rex, platonicis dogmatibus bene imbutus. vid. *Cozzand.* pag. 109 ſq. *Harl.*

[*Chriſtus* a quibusdam deorum cultoribus dictus eſt fuiſſe Platonicus, teſte *Auguſtino* lib. II. doctr. Chriſt. cap. 28. *Heumann.*]

Chryſippus, ſtoae columen notiſſimum, audiuit etiam academicos, Arceſilam et Lacydem, teſte *Diogene* Laertio VII. 183. *Fabric.* Inde autem non ſequitur, nomen eius inter Platonicos aut academicos eſſe recipiendum. *Harl.*

Ciceronem Auguſtinus academicum vocat IV. 30. de C. D. quod philoſophica ſua ſcripta compoſuit *εἰς τὸν ἀκαδημαϊκὸν τρέπον*, *Plutarch.* Cic. pag. 886. *Fabric.* Illum magnum academiae columen vocat *Huetius* quaeſt. alnet. lib. II. cap. 2. §. 13. *Thomaſ.* phil. aulic. cap. 1. §. 44. pag. 21. vid. *Cicero* ipſe II. de diuin. 72. de fato cap. 2. *Heumann.*

Clearchum in *Platonis encomio* laudat *Laertius* III. 2. *Hieron.* I. in Iouinianum. *Clearchus*, Heracleae Ponti tyrannus, Platonis diſcipulus, teſte Memnone apud *Photium* cod. CCXXIV. cap. 1.

Clemens, Alexandrinus, in ſcriptis ſuis ſatis teſtatur, Platonis ſe dogmatibus fauere. Confer *Albertinum* de Euchariſtia p. 266 ſq.

Acilium Clementem, ad quem ſcripſit *Plinius* lib. I. Epiſt. 10. (vbi vid. Catanaeum,) pro Platonico philoſopho ſine cauſa habet *Baronius* ad A. C. CIX. 53.

[*Cleombrotus, qui, lecto Platonis libro de immortalitate animae, ſe praecipitem dedit de muro, atque ita ex hac vita migrauit ad eam, quam credidit eſſe meliorem.* Ita *Auguſtinus* lib. I. de C. D. cap. 22. vbi vid. nota Coquei. *Heumann.* in act. philoſ. III. pag. 905. adde *Cicer.* Tuſcul. I. 34. *Sext. Empir.* adu. Mathem. I. ſect. 48. ibique Fabric. pag. 22. *Harl.*

Clitomachus, Diogneti F. Carthaginienſis [i], (*Max. Tyrio* inde diſſ. XXIX. pag. 294. λίβυς,) patria lingua Asdrubal, Carneadis diſcipulus atque in Athenienſi ſchola, (curiam vocat *Symmachus* X. 25. Epiſt.) ſucceſſor, *οὐδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας Ἀκαδημίας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν*, Athen. IX. p. 402. et ſcriptor voluminum vltra CCCC, in quibus magiſtri ſui potiſſimum dogmata illuſtrauit. Vide *Numenium* apud *Euſeb.* XIV. praeparat. p. 739. *Laertium* IX. 67. *Ciceronem* IV. Academ. quaeſt. cap. 6. qui eum cap. 32. ad Lucilium, poetam, et L. Cenſorinum ait ſcripſiſſe (qui Anno V. C. DCIV. Olymp. CLVII. 4. Conſul fuit) memoratque cap. 31. eius *quatuor libros de ſuſtinendis aſſenſionibus et conſolationem ad captiuos ciues ſuos* poſt patriam a Romanis euerſam. [*Cicero* Acad. IV. 4. 44. Or. 16. Tuſcul. quaeſt. III. 22.] *Primum* ipſius *de ſectis librum* laudat *Laertius* in Ariſtippo II. 92. De Atheiſmo, ei imputato, vide *Reineſii* Var. Lect. III. 6. p. 444 ſq. [*Reimmanni* hiſtor. atheiſmi etc. pag. 171 ſq.] De Clitomacho etiam diligenter agit *Ionſius* II. 14. p. 219. edit. Dorn. *Fabric.* adde infra in Catalogo peripateticorum, *Cozzand.* pag. 63 ſq.

i) Stephan. in Καρχηδὼν, Euſtath. ad Dionyſ. v. 196.

pag. 63 ſq. *Brucker.* vol. I. pag. 771 ſq. in primis *Heinium* in recitatione in Commentt. ſocietatis doctrinarum regiae Berolin. ann. 1748. p. 295 ſqq. et germanice verſa a *Windhemio* in biblioth. philoſoph. vol. VI. part. II. pag. 97 ſqq. — Inter diſcipulos eius fuit celeber *Philo*, de quo infra. — Alius *Clitomachus*, pancratiaſtes, *Aelian.* VI. 1. H. An. *Harl.*

Coriſcus, Scepſius, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46. cum Socratem prius audiiſſet, teſte *Strabone* lib. XIII. p. 608. Ad Eraſtum et Coriſcum exſtat Platonis Epiſtola.

Cosmus, Medices, vid. Schellhorn. amoenitatt. litter. cap. 2. pag. 39. 40. vol. I. *Heumann.* not. msta.

[*C. Aurelius Cotta,* qui in dialogo *Ciceronis* de N. D. academicorum partes tuetur. vid. *Cozzand.* p. 99. *Cic.* Brut. cap. 49. ad Attic. XIII. epiſt. 19. *Harl.*]

Crantor, Solenſis, Polemonis auditor, *Laert.* IV. 17. et prius ſub Xenocrate condiſcipulus id. 24. πρῶτος Πλάτωνος ἐξηγητὴς teſte *Proclo* I. in Timaeum, p. 24. in academia vel in primis nobilis, *Cicer.* Tuſc. III. 6. qui locum adfert ex eo, [et graeca verba exhibet *Plutarch.* Conſ. ad Apoll. pag. 102. vid. *Dauiſ.* ad Ciceronis locum et *Cicer.* ad Attic. XII. epiſt. 21.] Cratetis, Athenienſis, amicus et Arceſilae. Vide *Laert.* IV. 22. Euſebium praeparat. XIV. pag. 731. Commentaria ad tres myriades στίχων ſiue verſuum 30000. reliquiſſe, quorum nonnulla ad Arceſilam referebantur, praeterea poemata compoſuiſſe teſtatur idem Laertius IV. 24. et 25. E ſcriptis eius nullum celebrius libello breui ſed aureolo, vt ait Cicero in Lucullo [k], quem fecit *de luctu.* Laert. IV. 27. [vid. interpr. ad Diog. Laert. IV. 24 ſqq.] Ex Crantoris commentariis locum adfert *Sextus* X. [?] contra Math. p. 447 ſq. [ſect. 51 ſqq. 59. pag. 701 ſq. edit. Fabric. Laudatur ab *Horatio* Epiſt. II. libri I. vbi vid. Dacier. Plura vide apud *Bayle* in Dict. voc. *Crantor.* tom. II. pag. 220 ſq. et *Brucker.* vol. I. p. 743 ſqq. *Harl*] Fuit et alius *Crantor*, Comicus, Stobaeo laudatus.

Crates, Tarſenſis. *Laert.* IV. 23. vide etiam in Polemone. *Fabric.* conf. *Cozzand.* pag. 51. *Bayle* Dict. voc. *Arceſilas* (*D*) pag. 284. *Diogen. Laert.* IV. 21 ſqq. ibique interprr. vbi plures *Cratetes* enumerantur, *Brucker.* vol. I. p. 742. etc. *Harl.*

Cronius Pythagoricis et Platonicis a Porphyrio accenſetur in vita Plotini, cap. 14. 20. et optimis Platonicis a *Syriano* in XII. Metaph. p. 61. b. Eius περὶ παλιγγενεσίας *Nemeſ.* cap. 2. p. 35. de anima: *de regeneratione* legendum apud Godfr. Viterbienſem Chron. pro *generatione. Fabric.* Suidas in Ὠριγένης, tom. II. pag. 761. ait, Origenem quotidie lectitaſſe Numenii, et *Cronii* et Apollophanis — aliorumque, qui inter *Pythagoricos* praecipui habentur, ſcripta. Hinc Fabricius eum ſupra in vol. I. p. 840. inter Pythagoricos recepit. *Harl.*

Δαίμαχος Πλατωνικὸς eſt apud Diogenem Laert. in Thalete ſect. 30. pro Δαίδαχος Πλατωνικὸς legendum, vt notaui infra cap. VIII. *Fabric.* *Daedachus* laudatur a *Laertio* I. 30. vbi

k) ſ. quaeſt. acad. l. IV. 44. vbi Crantor vocatur *vetus academicus*, h. e. e vetere academia; ab Ariſtotele nihil magnopere diſſenſit, auctore *Cicerone* de Oratore III. 18. *Harl.*

vbi Iſaac. Caſaubonus reſcribendum cenſet *Daimachus. Heum.* in actis. conf. ſupra in hoc vol. p. 39. h. v. *Harl.*

Damaſcius, Syrus, de quo libro V. cap. 38. pag. 416. et 437. *Fabric.* et infra inter Peripateticos h. v. add. *Ionſius* III. 19, 4. pag. 104 ſq. *Alexandri Mori* not. ad Coloſſ. II. 18. pag. 179. *Olearii* diſſ. de eclecticis cap. 3. Acta erudit. Lipſ. 1713. pag. 398. *Damaſcii* fragmentum exhibet *Wolfius* in anecdotis gr. tom. III. p. 195 ſqq. *Heumann.* conf. *Lambec.* in comment. de bibl. Vindob. VII. pag. 87. not. et *Olympiodori* locum MS. in Alcibiadem Platonis apud Ruhnken. in diſſ. de vita et ſcriptis Longini §. IV. *Harl.*

Daphnus, Epheſius. Laudatur in argumento, Athenaei operibus praefixo. *Heum.* in actis phil.

Delius, Epheſius, Platonis amicus, qui Alexandrum M. ad bellum contra Perſas ſuſcipiendum maxime eſt adhortatus, teſte *Plutarcho* p. 1126. contra Colotem.

Demetrius, Platonis amicus, *Laert.* III. 43. et diſcipulus, patria Amphipolites. id. III. 46.

Alius *Demetrius*, Platonicus, qui vixit tempore Ptolemaei vndecimi, cognomento Dionyſii, memoratus *Luciano* lib. de calumnia, et forte Marco Antonino VIII. 25. Nam Gatakerum puto falli, qui Demetrium Phalereum ab Antonino innui ſuſpicatur.

Demochares, Arceſilae familiaris. *Laert.* IV. 41.

Democritus, iunior, cuius meminit *Porphyrius* in vita Plotini, cap. 20. *Syrian.* in XII. Metaph. p. 59. *Fabric.* *Democritus*, Platonicus, ſcripſit comm. in Platonis Alcibiadem, quem laudat Olympiodorus comment. MSt. in eumdem dialogum p. 29. B. auctore *Ruhnkenio* in diſſ. philolog. de Longini vita et ſcriptis §. IV. pag. 7. ante Toupii edit. Longini. Item eodem teſte p. 8. *Democritus* ſcripſit commentarium in Phaedonem, qui ab eodem Olympiodoro in eumdem dialogum commemoratur. *Harl.*

* *Demophanes*, Megapolitanus, Arceſilae diſcipulus, *Plutarch.* Philopoemene p. 356.

Demoſthenes, rhetor, Platonis auditor. *Laert.* III. 46. et II. 108. [Victorius varr. lection. lib. 26. cap. 4. *Heumann*] Confer Dionyſ. Halic. et Epiſtolas Demoſth. Sunt, qui referunt, a Platone dimiſſum, quod nimius verborum captator eſſet. Anonymus Schol. in Ariſtotelis Rhetor. lib. 3. pag. 51. Ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων ἀπεδίωκε τῆς αὐτοῦ διατριβῆς τὸν Δημοσθένην ὡς θηρολέξην.

Dercyllides ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας laudatur a Porphyrio apud *Simplic.* in I. Phyſ. Idem opus puto reſpici ab Albino in Iſagoge cap. VI. Scripſit et in *Timaeum Platonis*, Proclo teſte. Alius *Dercyllides*, Lacedaemonius, ad Pyrrhum legatus, cuius dictum refert Plutarchus Apophthegm. Lacon. et Stobaeus ſerm. 7. vnde emendandus Maximus, apud quem male editum eſt Κερκυλλίδας.

Dexippus. In Iriarti catalogo codd. Matrit. cod. XXXIV. pag. 135. et cod. LXXVI. pag. 274. eſt gr. Δεξίππου φιλοσόφου ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ τῶν εἰς ἀριστοτέλους κατηγορίας ἀποριῶν τε καὶ λύσεων κεφάλαια μ'. (atque indices capitum librorum I. et II. Iriarte graece excudi fecit,) tum libri II. et III. At potius ille fuit philoſophus *peripateticus*, vid. infra in catalogo peripateticorum, h. v. *Ionſ.* de ſcript. hiſt. philoſ. III. 17. 4. pag. 95 ſq. *Fabricius* infra in lib. IV. cap. 26. ſectione 7. vol. IV. p. 155. — Diuerſus eſt a *Dexippo Herennio*, Athenienſi, hiſtorico, quocum tamen philoſophus a Tzetza et Voſſio eſt confuſus. vid. ſupra p. 39 ſq. de ſcriptoribus Alexandri M. *Harl.*

Diadumenus,

Diadumenus, quem colloquentem inducit *Plutarchus* aduerſus Stoicos.

Didymus, Areius, *πιθανῶν καὶ σοφισμάτων λύσεις* libri 2. Suid. *περὶ τῶν ἀρεσκόντων Πλάτωνι.* *Euſeb.* XI. 23. praeparat. De hoc Didymo, vid. *Ionſius* III. 1, 3. pag. 2 ſqq. *Fabric.* adde *Eudoc.* p. 135. vbi vitioſe ſcribitur Δίδ. Ἀτήιος, ſupra in vol. I. pag. 842. h. v. *Harl.*

Dio, Alexandrinus, Antiochi familiaris, philoſophus academicus. *Cicero* quaeſt. acad. IV. 4. orat. pro Coelio cap. 21. 22. *Fabric.* Legatus Alexandrinorum miſſus eſt Romam, (vid. *Strabon.* lib. XVII. pag. 1147.) qui adcuſaret Ptolemaeum Auletem: at Romae interfectus eſt, eaque caedes collata in M. Coelium. *Harl.*

Dio, Syracuſanus, inter Platonis diſcipulos refertur a *Laertio* III. 46. Confer *Plutarchum* in Dionis vita, in Nicia p. 539. et contra Colotem p. 1126. *Aelianum* III. 4. Var. et 17. [Ad imitationem Platonis apud *Eudociam* p. 137. ſcripſiſſe dicitur multos dialogos, item epiſtolas ad Platonem aliosque. *Harl.*] Inter eos, qui Sympoſia ſiue *λόγους παρὰ πότον γεγραμμένους* litteris conſignarunt, refertur ab eodem *Plutarcho* in limine quaeſtionum Conuiualium. Idem teſtatur, Callippum interfectum [?] eſſe eodem pugione, quo Dionem, amicitiam ſimulans, interfecerat, p. 553. de ſera Numinis vindicta. Res huius Dionis *Athanas*, [de quo plura leges in *Mongitoris* biblioth. Sicula, tom. I. pag. 85.] Syracuſanus tradiderat libris XIII. teſto *Diodoro Siculo* extremo libri XV. tom. II. p. 402. *Fabric.* conf. *Mongitor.* l. c. p. 159 ſq. et *Staueren* ad Cornel. Nep. vitam Dionis cap. 1—3. meae edit. *Harl.*

Diocles, Cnidius, e cuius *διατριβαῖς* nonnulla de Arceſila profert Numenius apud Euſeb. XIV. paepara. p. 731.

Diodorus, praetor Adramyttenus, philoſophus academicus, cauſſidicus ac rhetor, Strabo XIII. pag. 614.

Diodorus, Samius, apud *Theodorum* Prodromum in Amarantho p. 430.

[*Dionyſius*, iunior, rex Syracuſanus, Platonis diſcipulus et patronus. vid. *Plutarch.* tom. II. Opp. p. 52. *Clearchum* libro quarto vitarum apud *Athenaeum* XII. 9. pag. 541. *Aelianum* H. V. lib. VI. cap. 12. ibique interpretes, aliosque apud *Mongitor.* l. c. p. 163 ſq. et *Staueren* ad *Cornelium Nepot.* in vita Dionis cap. 10. p. 121. m. edition. *Harl.*]

Dionyſius, *Areopagita*, de quo libro IV.

Dionyſius, *Halicarnaſſenſis*, iunior.

Dionyſius, Platonis ſeruus. Laert. II. 42.

Domninus, Laodicenus ſiue Lariſſaeus, Syrus, Syriani diſcipulus, de quo *Marinus* in vita Procli cap. 25. Damaſcius in vita Iſidori apud Photium, et ex vtroque Suidas, [et Eudocia pag. 138.] Scripſit *ὅλην πραγματείαν καθαρτικὴν τῶν δογμάτων τοῦ Πλάτωνος.* Alius *Domninus*, chronographus, qui frequenter in Malalae Chronico citatur, et Bentleio videtur fuiſſe epiſcopus Antiochenus, et hiſtoriam ab orbe condito deduxiſſe ad tempora Iuſtiniani, p. 73. Epiſt. ad Iohann. Millium.

* *Eudemus*, Megapolitanus, Arceſilae diſcipulus. *Plutarch.* Philopoemene pag. 356. *Ecdelum* vocari videas apud eumdem in Arato p. 1028. 1030.

[*Eleucadius*, mortuus a. Chr. 112. Petrus Damianus ſermonem habuit in eius die natali, apud *Surium* tom. VII. die II. Febr. Cozzand. p. 101. *Harl.*]

Eraſtus, Scepſius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 47. Eraſtum, et Coriſcum, (de quo ſupra,) Socraticos vocat *Strabo* lib. XIII. p. 608.

Eratoſthenes, Cyrenaeus, (Stoicus) ἐν τῷ Πλατωνικῷ laudatur a Theone Smyrnaeo. Δεύτερον ſiue νέον Πλάτωνα dictum refert Suidas in Ἐρατοσθ.

[*Erennius*. Porphyrius in vita Plotini cap. 3. *Heumann.* aliis *Herennius*. *Harl.*]

Euaeon, Lampſacenus, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46.

Euagon, Lampſacenus, Platonis diſcipulus. Athen. XI. pag. 508. Idem cum Euaeone, iam memorato, ſed vtra ſcriptura praeferri debeat, incertum eſt.

* *Euander*, Phocenſis, Lacydis ſucceſſor, vt Euandro ſucceſſit Hegeſinus. Vide *Ciceronem* Lucullo, cap. 6. et *Laert.* IV. 60. *Numenium* apud Euſeb. XIV. Praeparat. pag. 736.

Eubulus, Athenis Platonicus διάδοχος. *Porphyr.* vita Plotini, cap. 15. et 20. ex Longino qui συγγράμματα eius quaedam περὶ Πλατωνικῶν ζητημάτων, Romam miſſa, memorat: *Fabric.* eiusdem notas in Platonis Philebum et Gorgiam, et de his, quae Ariſtoteles reipublicae Platonis opponit, atque quibus haec rationibus confutentur. *Harl.*

Euclides, cuius meminit idem *Porphyr.* in vita Plotini, cap. 20.

[*Euclidem*, clarum illum geometram, de quo infra agit Fabricius, fuiſſe Platonicum, demonſtrat *Sam. Reyherus* in diſp. de Euclide, cap. III. *Heum.* Sed eum numero Platonicorum excludendum eſſe, iam vidit *Brucker.* in hiſt. crit. philoſ. vol. I. p. 645. not. *g. Harl.*]

Eudorum, Academicum, in categorias Ariſtotelis ſcripſiſſe, teſtatur Simplicius in Categ. — *Eudori*, Alexandrini, academici, βιβλίον ἀξιόκτητον de diuiſione philoſophiae laudatur apud Stobaeum pag. 161. Eclog. *Fabric.* Fuit quoque *Eudorus*, quem *dogmata Pythagoreorum* diligenter tradidiſſe prodit *Simplicius* ad lib. I. Φυσ. ἀκρ. comment. XL. Vixit poſt Nicomachum, quod oſtendit *Meinerſ.* in hiſtoria dogmatum apud Graecos etc. tom. I. p. 539. not. Is num ab *Eudoro*, academico, differat, nec ne, *Ionſius* de ſcript. hiſt. phil. III. 2, 4. pag. 9. ſe ignorare profitetur; ſed plura in hanc rem ſcripſi ſupra in catal. Pythagoreorum, vol. I. p. 845. *Harl.*

Eudoxus, Cnidius, Platonis auditor, aſtrologus inſignis, de quo dixi infra cap. V. [adde in vol. I. p. 845. catalog. Pythagoreorum, h. v.] Platoni, in Aegyptum proficiſcenti, comes fuit, teſte *Strabone* lib. XVII. Platonem audiiſſe teſtantur *Sotion* apud *Laertium* [P] VIII. 86. [et apud *Eudociam* p. 193.] Cicero, Plutarchus aliique, ſed poſtea τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρεπέμψατο, omnino ipſum miſſum fecit. *Laert.* VIII. 87. Voluptatem ſummum boni eſſe ſtatuit, quod refellit *Ariſtot.* X. 2. Nicomach.

Euphratus, Oreites, quem Plato miſit ad Perdiccam, commendaturus Philippum, qui poſtea rex fuit Macedonum. *Athen.* XI. pag. 506. Idem pag. 508. non εὐφραῖος adpellatur, ſed εὔφρατος.

Euphrates,

Digitized by Google

Euphrates, natione Syrus, quem laudat *Plinius* lib. I. Epiſt. 10. non Platonicus fuit, vt viſum Baronio ad A. C. CIX. 53. ſed Stoicus, licet Plinius, eum, dicat, Platonicam illam ſublimitatem et latitudinem diſputando effingere. vide de eo *Olear.* ad *Philoſtrat.* in vita Apollonii I. 13. p. 16. *Fabric.* Εὐφράτης pro Σωκράτης ex cod. Gerdeſ. et Arriano apud *Epictet.* cap. 29. 4. correxerunt Wolf, Meibom, Vpton atque Heyne, quos vide. — *Euphrates*, Tyrius, philoſophus, qui inuidebat Apollonio, (*Philoſtrat.* in vita Apoll. V. 33. p. 215.) Polemonis magiſter. vid. vit. Soph. I. cap. 5. p. 536. *Harl.* Alium tamen *Euphrotem*, Platonis diſcipulum, ex Athenaeo memorat *Baelius* in Diction. voc. *Euphrates*. *Heumann.*

[*Eunopius*. *Brucker*. vol. II. p. 303 ſqq. De eo Heumannus promiſit, ſe alibi dicturum eſſe. *Ionſius* III. 17. pag. 93. *Harl.*]

Eurymedon, Myrrhinuſius, Platonis amicus. *Laert.* III. 42. 43.

[*Euſtochius*, *Porphyr.* in vita Plotini cap. 7. *Heumann.*]

[*Euſebius Emeſenus:* Fabricius infra in libro V. 15. p. 554. not. e. *Heumann.*]

[*Euſtathius*, Cappadox, Iamblichi et Aedeſii, cui in Cappadocia ſucceſſit in ſchola, diſcipulus. vid. *Eunapium* in Aedeſio p. 50 ſqq. *Brucker.* in hiſt. crit. philoſ. vol. II. p. 273 ſqq.

Euſtrophus, Athenienſis, quem loquentem inducit *Plutarchus* de Ei. p. 387.

Eutropius, de quo *Sidonius* III. epiſt. 6.

Euxenon, qui cum Chione et Leone Clearchum, Heracleae tyrannum, interfecit, teſte Memnone apud *Photium* cod. CCXXIV. c. 1.

Fauorinus, Arelatenſis, Gallus, Hermaphroditus et Eunuchus ἀκόλαστος f), quem paulo ante ſuam aetatem claruiſſe teſtatur *Lucianus* in Eunucho tom. I. p. 483 ſq. [cap. 7. tom. II. Reitzii, cuius notam conferes, pag. 356.] *Καί τις Ἀκαδημαϊκὸς Εὐνοῦχος ἐκ Κελτῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἕλλησι.* Sub Traiano nimirum et Adriano, illi invidente, floruit, vt notatum Suidae in Φαβωρ. et Ἀδρ. Confer *Spartianum* in Adriano cap. XV. [conf. *Bruckeri* hiſt. crit. philoſ. vol. II. p. 166 ſqq.] *Dionem* lib. LXIX. in Excerptis Peireſc. p. 713. [tom. II. p. 1152. §. 32. et 56. ibique Valeſium ac Reimarum,] *Syncellum* pag. 250. Dionis (Chryſoſtomi) diſcipulus et Epicteti (*Gell.* XVII. 19.), etſi vtriusque valde diſſimilis fuit: familiaris Herodis Attici, quem bibliothecae ſuae et do-

mus,

f) Confer *Muretum* X. 11. Var. Lect. *Fabric.* Muretum tamen, Voſſium de hiſtor. graec. lib. II. cap. 10. atque Gottf. Olearium ad *Philoſtratum* de vit. Soph. lib. I. cap. VIII. (vbi multus eſt et Philoſtratus et Olearius de Fauorino,) p. 489. erraſſe, dum ex loco *Luciani* in Eunucho cap. 10. not. 59. male intellecto collegerunt, Fauorinum fuiſſe in adulterio deprehenſum, animaduertit *Moyſes du Soul* ad *Luciani* libr. memoratum cap. 7. et 10. pag. 356. et 358. tom. II. edit. Reitzii, cuius etiam notam 13. p. 356. conferes. adde *Tillemont.* in vit. Adriani, tom. II. p. 468 ſqq. *Ionſium* III. cap. 7. ſect. 7. p. 35—37. Dicta quaedam Demonactis in eum, quia habebatur Eunuchus, adfert *Lucianus* in Demonacte, cap. 12. et 13. pag. 380 ſq. tom. II. edit. Reitzii, adde eumdem in Eunucho loco ſupra laudato. adde *Philoſtrat.* p. 541. — *Fauorinum* autem, a *fauore*, non *Phauorinum* latine ſcribendum eſſe, monuerunt *Olearius* ad Philoſtrat. pag. 489. et *Reitz.* ad *Luciani* Demonactem, tom. II. pag. 380. nr. 62. *Harl.*

Digitized by Google

mus, quam Romae habuit, heredem reliquit. *Polemonis*, Smyrnaei, ſophiſtae, aemulus, vt traditum *Philoſtrato* 1. de Sophiſt. pag. 493 ſq. [pag. 490. et in vita Polemonis, §. 6. p. 536. edit. Olear.] Plurima compoſuiſſe Suidas auctor eſt, et ſcriptorum multitudine cum Plutarcho Chaeroneo contendiſſe. De amicitia, quae inter vtrumque interceſſit, teſtatur liber de primo frigido, quem Fauorino Plutarchus inſcripſit: et inter deperdita Plutarchi memoratur a Lampria ἐπιστολὴ πρὸς Φαβωρῖνον περὶ φιλίας. Sed et Fauorinus librum ſcripſit, cui titulum fecit, *Plutarchus*.

[Conf. *Patiniana* pag. 56. *Gaudentius* de philoſ. Roman. cap. 93. *Baillet* Iugemens tom. I. pag. 309 ſq. Fauorinum hunc fuiſſe ſcepticum, exiſtimat *Lipſius* II. manud. ad philoſ. ſtoicam diſſ. 23. Lipſius fortaſſe eo adductus fuit, quod *Gellius* lib. XI. cap. 5. ſcribat, Fauorinum X. libros compoſuiſſe πυῤῥωνίων τρόπων. Ac ſane fuit Fauorinus ille ſcepticus vel potius academicus, vt patet ex *Gellio* XX. N. A. cap. 1. vbi Fauorinus ita loquitur: „Scis, ſolitum eſſe me pro diſciplina ſectae, quam colo, inquirere potius, quam decernere.“ et ibidem Caecilius ad Fauorinum, *digrediare*, inquit, *pauliſper e curriculis iſtis diſputationum veſtrarum* academicis, *omiſſoque ſtudio, quicquid libitum eſt, arguendi tuendique, conſideres grauius* etc. *Heumann.*]

E plurimis Fauorini monumentis haec in veterum ſcriptis laudantur:

Πρὸς Ἀδριανὸν περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galen. tom. I. pag. 6. libello περὶ ἀρίστης διδασκαλίας.

Περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. infra in Πλούταρχος.

Ἀλκιβιάδης Galen. tom. I. p. 6.

Ἀπομνημονευμάτων libri ſaepe laudati *Laertio*, qui quintum citat III. 40. VIII. 12. *Fabric.* [In iis multa fuiſſe, quae ad criticam proprie ſpectarent, ſuſpicatur *H. Valeſius* lib. I. de critica, cap. 15. addito libris Emendationu. p. 164. vbi Valeſ. et Burmann. quaedam de eo habent.]

Πρὸς Ἀρίσταρχον περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας. Galenus tom. I. p. 6.

Ἐπὶ τῷ ἀώρῳ *[de eo qui morte intempeſtiua obierat.]* λόγος. *Philoſtr.* p. 495. [p. 491. edit. Olear. vbi cod. S. habet ἐπὶ τῶν κλήρων.]

Λόγος ὑπὲρ τῶν βαλανείων. Philoſtrat. loco laudato. [quam et antecedentem germanas et bene compoſitas iudicat Philoſtratus. Ergo quaedam Fauorino ſuppoſitae fuiſſe videntur orationes.]

Γνωμολογικά. Suid. [?]

Περὶ τῆς διαίτης τῶν φιλοσόφων Suid.

Περὶ τῆς καταληπτικῆς φαντασίας πρὸς Δύσωνα. Galen. tom. I. p. 6.

Πρὸς Ἐπίκτητον. In hoc introduxerat Oneſimum, Plutarchi ſeruum, cum Epicteto colloquentem. Meminit *Galenus* tom. I. pag. 6. et contra ſcripſiſſe ſe teſtatur librum ὑπὲρ Ἐπικτήτου πρὸς Φαβωρῖνον: de libris propriis tom. IV. p. 367.

Ἐπιτομὴ τετάρτη. Stephanus in Ῥωπεῖς.

Τὸν

Τὸν ἥλιον μὴ εἶναι καταληπτόν. Galen. tom. I. p. 8.

Κυρηναϊκά. Stephanus in Ἀλεξάνδρεια.

Laudes febris et Therſitae. *A. Gellius* XVII. 12.

Μητρῷον inter Fauorini ſcripta male refert *Voſſius* de Hiſt. Gr. cap. 10 pag. 213. e male intellecto loco Laertii II. 40. Confer *Ionſium* III. 7, 7. p. 244. [p. 35 ſqq. edit. Dorn.]

Λόγος ὑπὲρ τῶν μονομάχων. Philoſtr. pag. 495. [p. 491. quam genuinam et bene compoſitam iudicat Philoſtratus.]

Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας Suid. [vid. vol. I. p. 512. LIII.]

Ἐπιτομὴ τετάρτη τῆς Παμφυλίας. Stephanus in Ῥοπεῖς. Sed recte Holſtenius poſt τετάρτη facit στιγμήν.

Παντοδαπῆς ἱστορίας libri, ſiue vt apud Stephanum in Τετράπολις, παντοδαπῆς ὕλης ἱστορικῆς, ſaepe citantur a Laertio, qui octauum librum laudat III. 24. et VIII. 47. [Memorantur quoque ab *Eudocia* in violar. pag. 53. de *Alcmaeone.*] Ex *Photii* cod. CLXI. vbi refert, Sopatrum ad librum tertium Eclogarum ſuarum vſum fuiſſe παντοδαπῇ ὕλῃ Fauorini, colligas, hoc opus digeſtum fuiſſe ordine literarum.

Περὶ Πλάτωνος Suid.

Πλούταρχος, ἢ περὶ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διαθέσεως. *Galenus* in libro contra Fauorinum περὶ ἀρίστης διδασκαλίας tom. I. pag. 6. vbi teſtatur, eum in hoc libro concedere, quod detur aliquid βεβαίως γνωστόν. [conf. infra de Galeno, lib. IV. cap. 17. pag. 529. nr. 14. vol. III.]

Τὰ εἰς Πρόξενον Fauorino ſuppoſita, atque indigna, iudice Philoſtrato p. 495. [pag. 491. Olear.]

Προτεχνολογήματα ἐθνικῶν. Steph. in Αἰθίοψ.

Πυῤῥωνείων τρόπων libri X. Gell. XI. 5. Hiſce inter *philoſophicas* Fauorini diſputationes palmam tribuit Philoſtratus pag. 495 [491. Olearii edit.] ſq. teſtatus, eum his inter alia oſtendiſſe, Pyrrhoneos quoque, licet de omnibus dubitantes, tamen poſſe iudicio ciuili experiri, et cauſas agere.

Περὶ Σωκράτους καὶ τῆς κατ᾽ αὐτὸν ἐρωτικῆς τέχνης. Suid. Hunc librum impugnauerat Galenus in ſcripto, cui titulus, πρὸς τὸν Φαβωρῖνον κατὰ Σωκράτους. Meminit ipſe de libris propriis tom. IV. p. 368.

[Sententiae quaedam ſunt in Collect. ſententiarum Frobeniana. vid. ſupra vol. I. pag. 726. *Harl.*]

Fuit et alius *Fauorinus* iisdem temporibus, Peripateticus, Plutarch. VIII. 10. Sympoſ. et alius, rhetor latinus, antiquior, e cuius oratione, qua legem Liciniam de ſumtu minuendo ſuaſit, refert nonnulla [P] *Gellius* XV. 8. Sed ibi pro *Fauorini* nomine *Augurinum* reponere malit Iacobus Gronouius, refragantibus licet veteribus libris.

[*Ficinus*, de quo ſupra ad Platonem pluribus egi. *Harl.*]

Claudius

Claudius Galenus, de quo infra lib. IV. praeter opus, etiamnum exſtans, *περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων*, ſcripſerat, vt ipſe de libris propriis tom. IV. pag. 368. refert, *περὶ τῆς Πλάτωνος αἱρέσεως* librum I. *περὶ τῶν ἐν τῷ Πλάτωνος Τιμαίῳ ἰατρικῶς εἰρημένων* commentarios IV. *πρὸς τοὺς ἑτέρως ἢ Πλάτων περὶ ἰδεῶν δόξαντας*, libros III. *περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα λογικῆς θεωρίας*. *Πλατωνικῶν διαλόγων συνόψεως* libros VIII. *Περὶ τῶν ἐν Φιλήβῳ μεταβάσεων*. *Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν καὶ δυνάμεων*. *Fabric.* Fuit eclecticus. conſ. *Gaudent.* de philoſ. rom. cap. 36. *Brucker.* hiſt. crit. II. p. 183 ſq. *Harl.*

Georgius, Corinthius, Themiſt. *Fabric.* *Georgius Gemiſtus.* vid. ſupra de Platone, VIII. et *Cozzand.* pag. 112 ſqq. *Buddeum* hiſtor. philoſ. p. 368 ſq. *Harl.*

Glauco, Platonis frater. *Laert.* III. 4.

Harpocratio, Argiuus, Caeſaris *Veri* (vid. *Capitolinum* in Vero, et *C. Barth.* ad Aeneam Gazaeum p. 97.) familiaris, ſcripſit *ὑπόμνημα* in Platonem libris XXIV. et *λέξεις Πλάτωνος* libros II. Suid. [Proclus II. in Timaeum, Eudoc. p. 73.]

Hegeſander, Delphus, *ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων*. *Athen.* XI. p. 507.

* *Hegeſinus*, Pergamenus, Euandro ſucceſſit, vt Hegeſino Carneades, teſte *Cicerone* in Lucullo et *Laertio* IV. 60. *Clementis Alex.* codices I. Strom. pag. 301. vocant *Hegeſilaum* et mediam academiam in eo defeciſſe teſtantur. *Fabric.* *Egeſinum* male ſcribunt nomen Manutius aliique in loco Cicer. quaeſt. acad. IV. 6. ſed vid. ad illum locum Vrſinus et Dauiſ. Male quoque *Brucker.* vol. I. p. 759. et 728. *Egeſinum* exarauit manu. *Harl.*

Hegias, Platonis amicus. *Laert.* III. 43.

Helicon, Cyzicenus. *Plutarch.* Dione p. 966.

Heraclides Aenius, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46. Vide infra in Pithon. [vid. Cozzand. pag. 46.]

[*Heracleodorus*, ad quem Demoſthenis epiſtola. Particulam ex illa Demoſth. epiſtola dedit *Olympiodor.* in comm. msto in Gorgiam Platonis, vbi dicitur Heracleodorus Platonis exigui temporis auditor, dein per ſecordiam ab eo auerſus eiusque ſermones negligens, in *Lambec.* comm. de bibl. Vindob. VII. p. 271. *Harl.*]

Heraclides Ponticus, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46. Suidas Ἡρακλείδης. De eius ſcriptis Menag. ad Laert. V. 87. Chalcid. pag. 10. Meurſ. *Fabric.* *Cic.* de diuinat. I. 23. Tuſcul. quaeſt. V. cap. 3. *Cozzand.* p. 46. *Harl.*

Heraclitus, Tyrius, Antiocho familiaris Alexandriae, qui et Clitomachum atque Philonem multos annos audiuit. vid. *Cicer.* quaeſt. acad. IV. 4.

[*Herennius* idem ac Erennius.]

Hermias, Syriani diſcipulus, de quo infra lib. V. memoria et philoſophia actionis praeclarus. conf. Damaſcium apud *Photium* cod. CCXLII. et CCXLII. *Bayle* Diction. h. v. vol. II. pag. 755. ſupra ad Platonis Tetralog. III. nr. XI. circa fin. *Lambec.* comment. de bibl. Vindob. lib. et vol. VII. p. 89 ſqq. de codice, qui continet Hermiae ſcholiorum in Platonis

Digitized by Google

Platonis Phaedrum libr. III. — Mythos veterum etiam hiſtorice explicuit, quod colligi poteſt ex *Eudocia* p. 91. p. 440. vtroque loco iisdem verbis, de Borea. *Harl.*

Hermodorus, qui Platonis libros apud Siculos diuulgauit. Cic. XIII. 21. ad Attic. Zenobius, Vaticana appendix et Suidas in prouerbio: Λέγουσιν Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται. *Fabric.* Laert. I. 2. *Ionſius* I. 10. p. 49. (57.) *Heumann.*

Hermophilus, philoſophus coecus, qui Theopompum geometricam ſine radio docuit, teſte *Claudiano Mamerto* III. 9. de ſtatu animae.

[*Herodes*, rex Iudaeorum, fuit Platonicus, ſi fides Harduino. vid. Acta erud. Lipſ. ſupplem. tom. II. p. 378. 380. *Heumann.*]

Heſtiaeus, Perinthius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Iuſtinus Heſychius. Infra in Numenio.

Hierius, Procli diſcipulus, filius Plutarchi Athenienſis.

Hierocles, de quo ſupra lib. II. cap. 12. §. 7. [*Boyle* dict. h. v. [p. 759 ſq. edit. nou.] *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 8. cap. 23. p. 297. *Heumann.*]

Hippothales, Athenienſis, Platonis diſcipulus. Laert. III. 46.

Hyperides, rhetor, auditor Platonis. Laert. III. 46.

Iamblichus, de quo infra lib. V. [*Ionſius* III. 16, 2. p. 88 ſqq. *Cozzand.* p. 86. minus autem recte philoſophis platonicis adnumeratur. *Harl.*]

Ion, Platonicus, Chaereae praeceptor, quem ob grauitatem morum Κανόνα vulgus vocabat. *Lucian.* Conuiu. tom. II. p. 636. [et Libanius, infra, in libro V. cap. 9. p. 301. *Heumann.*]

[*Ioannes Italus.* vid. *Oudinus* comment. de ſcriptor. eccl. tom. II. col. 434. Fabric. infra in libro V. cap. 5. p. 394, 395, 396. et 435. *Heumann.*]

Iſidorus, Procli et Marini familiaris, Gazaeus, cuius vitam ſcripſit Damaſcius [?] apud *Photium* cod. CCXLII. Vide et *Suidam* in Συριανὸς, Ἰσίδωρος etc. [*Cozzand.* p. 97 ſq.]

[*Iulianus*, Imperator. Hunc purpuratum philoſophum adpellat *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. III. cap. 6. pag. 330. A Platonicis fuit pertractus in ipſorum caſtra et a Chriſtianiſmo auerſus, teſte *Libanio* apud Fabric. infra in libro V. 9. p. 232 ſq. ibidem de Iuliani philoſophia fit mentio pag. 215. 234. 238. 239. 301 ſq. 377. *Pag. Gaudentius* ſcripſit libr. de Iuliani imperatoris philoſophia. *Heumann.*]

Iuſtinus Heſychius, Apameenſis. Vide infra in Numenio.

Iuſtinus, martyr, antequam Chriſto nomen daret, profitetur, ſe fuiſſe Platonis χαίροντα διδάγμασι, in apologia breuiore p. 50. in dialogo cum Tryphone p. 219. et apud *Euſebium* IV. 18. hiſt. *Fabric.* — conf. *Gaudentius* de philoſ. Rom. cap. 116. fin. *Heumann.*

* *Lacydes*, Cyrenaeus, Arceſilai ſucceſſor, nouae princeps Academiae ſecundum *Laertium* IV. 59. Suid. in voc. Λακύδης. Attalo, regi Pergameno, carus, obiit Olymp. CXXXIV. 4. ante Chriſtum CCXLI. Meminit *Plutarchus* de dignoſcendo adulatore pag. 63. et *Numenius* apud Euſeb. XIV. 7. Praeparat. vbi ab auaritia οἰκονομικοῦ cognomentum tuliſſe, et a ſeruis furibus dogmate ipſius, quo nihil comprehendi poſſe ſentiebat, pulcre

 deluſum

deluſum commemorat. *Lacyden* audiuit Euander, Euandrum Hegeſinus, hunc Carneades. *Cic.* in Lucullo, ſ. quaeſt. acad. II. 6. *Fabric.* adde *Cicer.* Tuſc. quaeſt. V. 37. *Cozzand.* p. 56 ſq. *Brucker.* vol. I. p. 751 ſqq. *Bayle* Diction. h. v. tom. III. p. 30 ſqq. *Harl.*

Leo ſiue *Leonides*. Vide lib. II. cap. 10. §. 5. et hoc libro III. cap. 1. inter ſcripta Platoni ſuppoſita nr. XLI. ſupra in *Euxenone*. — *Leo*, Byzantius. Suid.

Dionyſius Longinus, de quo infra lib. IV. *Fabric.* *Porphyr.* in vita Plotini cap. 14. *Valeſius* ad *Euſebii* Hiſt. eccleſ. lib. VI. cap. 19. p. 108. *Heumann.* Scripſit commentar. in Phaedonem et in prooemium Timaei. Teſtimonia et loca quaedam indicauit *Ruhnken.* in diſſ. de Longino §. V. et VI. Sed Longinus fuit ſobrius philoſophiae platonicae adſecla atque interpres, nec vero Pythagoricus, quamuis more illius aeui ſtudium doctrinae pythagoricae adſumſiſſet. vid. *Ruhnken.* l. c. §. VII. adde ſupra, in vol. I. pag. 851. voc. *Longinus*. *Harl.*

[*Longinianus*. vid. *Auguſtini* Epp. 20. 21. et 22. *Heumann.*]

Lupercus, Berytius, ſub Galieno imp. clarus grammaticus, ſcripſit inter alia, teſte Suida, περὶ τȣ͂ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρύονος; ad locum in Theaeteto p. 77. edit. Baſil.

Lycurgus, rhetor, auditor Platonis. *Laert.* III. 46. [*Olympiod.* in comm. mſt. apud *Lambec.* in Comm. de bibl. Vindob. VII. p. 271.]

Lyſicles, Athenienſis. *Laert.* in Cratete Athenienſi IV. 22.

[*Lyſimachus*. Porphyrius in vita Plotini, cap. 3. *Heumann.*]

[*Macrobius*. Huetius lib. II. quaeſt. aln. cap. 8. §. 3. p. 125. *Heumann.*]

[*Malchus*, Tyrius, cognomento Porphyrius, de quo *Cozzand.* copioſus eſt pag. 83 ſqq. *Harl.*]

Mallius Theodorus, ad quem *Claudianus* v. 149 ſqq. *Scilicet illa tui patriam praecepta Platonis Erexere magis, quam qui reſponſa ſequutus Obruit Eoas claſſes* etc.

Manaechmus, Alopecenſis, philoſophus Platonicus, qui teſte Suida et Eudocia pag. 299. ſcripſit praeter alia philoſophici argumenti, libros tres in Politiam Platonis.

[*Marcellus Orontius*, Porphyrius in vita Plotini cap. 7. et 20. *Heumann.* in act. p. 907. et in nota ex Plotino alios obſcuros platonicos nominat, e cap. 7. *Caſtricium*, *Paulinum*, *Rogatianum*, *Sabinillum*, *Theodoſium*, *Zoticum*; e cap. 10. *Olympium*; e cap. 14. *Philarchaeum*; e cap. 17. *Tryphonem*; e cap. 20. *Moderatum*. *Harl.*]

Marinus, Neapolitanus, Procli ſucceſſor, de quo infra lib. V. cap. 26. *Ionſius* III. 19. 1, 2.

Maximus, Tyrius, ſub Antonino clarus. Num etiam Veriſſimi imp. praeceptor, cum Apollonio, Stoico, et Baſilide, Scythopolita? Ita videor mihi poſſe colligere e *Syncello* p. 351. Dixi de hoc infra lib. IV. *Fabric.* — *Maximus* alius. *Porphyrius* in vita Plotini cap. 17. conf. *Ionſius* III. 9, 4. pag. 49. *Heumann.* *Maximus*, Epirota vel Byzantius, Iuliani apoſtatae praeceptor, *Cozzandus* pag. 107. Byzantinum fuiſſe credit *Ionſius* l. c. adde *Moſhemii* diſp. de turbata per Platonicos eccleſia §. 28. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. p. 177 ſq. *Maximi Tyrii* ſententiam etc. vnde mala orta ſint, diſſ. 25. ſiue in altera Da-

viſii

Digitized by Google

viſii edit. 41. enarrat et oppugnat *Bayle* in Diction. voc. *Pauliciens.* not. I. — De *Maximo*, Epheſio, theurgicae artis perito, Iuliani amico, poſt illius autem interitum mala atrocia paſſo, vid. *Brucker.* II. p. 281 ſqq. *Harl.*

Megalophanes, Arceſilai diſcipulus. Suidas in Φιλοποίμην. *Fabric.* vid. Küſter. ad h. l. tom. III. p. 607. nr. 3. et p. 608. nr. 2. *Harl.*

Melantas, cui *Boethus* Lexicon Platonicum inſcripſit, teſte *Photio* cod. CLIV.

Melanthius, Rhodius, cuius ſuauitatem praedicat *Cicero* in Lucullo cap. 6. Fuit *Carneadis* diſcipulus, praeceptor *Aeſchinis* Neapolitani, Laert. II. 64.

Menecrates, Elaita, Xenocratis diſcipulus. *Strabo* XII. p. 530.

Menedemus, a Platone miſſus ad Pyrrhaeos, reip. conſtituendae cauſa. *Plutarch.* contra Colotem p. 1126. Eretrienſis, Platonis auditor, *Laert.* II. 134. *Heſych.* Illuſtris, et *Cyrillus* VI. contra Iulian. pag. 208.

Mentor, Bithynus, Carneadis diſcipulus. Vide *Laertium* IV. 63. *Numenium* apud Euſeb. XIV. p. 738. Praeparat. [add. *Bayle* Diction. in Carneade not. M. p. 63. *Harl.*]

Metrodorus, Stratoniceus. *Cic.* acad. quaeſt. IV. 6. vbi Carneadis diſcipulum fuiſſe innuit.

Metrophanes, Lebadienſis, rhetor, ſcripſit inter alia περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος, teſte Suida.

Miltas, Theſſalus, *Plutarch.* in Dione p. 967. c. *Fabric.* ſ. in edit. Reisk. vol. V. pag. 291. vbi Plutarchus illum vocat ἄνδρα μάντιν, καὶ μετεσχηκότα τῆς ἐν Ἀκαδημίᾳ διατριβῆς. Vixit tempore Platonis. *Harl.*

Mneſiſtratus, Thaſius, Platonis diſcipulus. Laert. III. 47. [P]

Lucius Nero, (alias Tubero,) cui Aeneſidemus Pyrrhonios libros octo inſcripſit, teſte *Photio* cod. CCXII.

Neſtor, Tarſenſis, Strabonis aetate clarus, qui eius meminit XIIII. pag. 675. *Fabric.* adde *Cozzand.* pag. 99. Inter Stoicos recenſet eum *Ionſius* II. 18, 1. p. 250. ipſeque Fabricius infra in catalogo Stoicorum. *Harl.*

Nicolaus Damaſcenus dicitur etiam Platonicus a Suida in Νικόλ. [et Eudocia pag. 308.] Sed Peripateticum fuiſſe, praeter Suidam ipſum conſentiunt Plutarchus, Athenaeus et alii. [vid. infra, in Catal. Peripateticorum.]

Nigrinus, de quo *Lucianus* tom. I. p. 21. [p. 37. edit. Reitz. vbi vid. M. du Soul.]

Numenius, Apameenſis, Pythagoricis m) et Platonicis a *Porphyrio* in Plotini vita cap. 3. fin. cap. 14. cap. 17. cap. 20. 21. accenſitus, ſcripſit libros περὶ τῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πρὸς Πλάτωνα διαστάσεως, e quorum primo praeclara fragmenta ſeruauit *Euſebius* XIV. 5 ſq. Praeparat. n) περὶ τῶν Πλάτωνος ἀποῤῥήτων id. XIII. 5. e libro περὶ τἀγαθοῦ XV. 17.

m) Vide ſupra in catalogo Pythagoricorum, vol. I. pag. 854 ſq. *Eudoc.* pag. 308. *Harl.*

n) Vide *Valeſius* ad *Euſebii* hiſt. eccleſ. lib. VI. cap. 19. *Heumann.*

Digitized by Google

XV. 17. *) Plura eius ſcripta memorat *Origenes* 3. contra Celſum p. 198. Ἔποπα, et περὶ ἀριθμῶν, περὶ τόπε et τρίτον περὶ τἀγαθῦ. et lib. V. p. 269. libr. περὶ ἀφθαρσίας ψυχῆς. Alius *Numenius*, grammaticus, qui inter Arati interpretes recenſetur, et medicus, cuius Θηριακὸν laudat Nicandri ſcholiaſtes. [vid. *Endoc.* pag. 310. et Fabric. in catalogo medicorum infra in vol. XIII. p. 351.] *Numenii*, philoſophi, dogmata omnia edidit *Amelius*, qui inde centum fere libros commentariorum collegerat, teſte Porphyrio, quos deinde dono dedit *Iuſtino Heſychio*, Apameenſi, quem filium adoptauerat. Fuit et *Numenius* Heracleotes, cuius ἁλιευτικὸν, et περὶ δείπνων laudat Athenaeus, VII. pag. 282. Ne dicam de *Numenio*, ab Antiocho rege, Meſenae in Arabia praepoſito, qui in eadem die claſſe et aeſtu reuertens equitatum vicit. *Plin.* VI. 28. *Fabric.* *Numenius*, Pyrrhoneus, *Diog. Laert.* IX. 68. et 114. conf. *Ionſius* III. 10, 4. p. 57 ſqq. qui de aetate, (ſub Antonino Vero,) ſcriptisque Numenii, Apameenſis, et de aliis *Numeniis* agit ſollerter. Secundum *Proclum* in Timaeum pag. 93. finxit duos Demiurgos, patrem et alium, mundi conditorem, adeoque theologiam contaminauit Platonicam. adde *Cudworth.* tom. I. p. 827. et *Stobaeum* in Eclogis phyſicis lib. I. cap. 40. ex quo loco aliisque argumentis colligit *Moshem.* ad *Cudworth.* ſyſtema intell. cap. IV. 13. n. g. fin. pag. 311. tom. II. Numenium duo principia, bonum alterum, alterum malum credidiſſe. — Locum *Origenis* IV. contra Celſum pag. 543. edit. *Maurin.* de *Numenio Apameenſi* aliter vertit et expoſuit *Roſſius* in Comm. Laert. pag. 206 ſqq. (vbi de noſtro Numenio, Platonico agit,) ac *Thuillierus*, a Ruaeo cum Origene editus Pariſ. 1733. et *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. (in ſect. III. de philoſophis platonicis, in his pag. 176 ſq. §. IX. de *Numenio*,) et *Valeſius* ad Euſeb. H. E. VI. cap. 19. ſecerant, quorum omnium interpretationes ille culpat reiicitque. *Harl.*

Olympiodori, Platonici, duo fuerunt, vnus, ad quem *Iſidorus* Peluſiota II. 256. Epiſt. alter Damaſcio iunior, cuius commentarii in quosdam Platonis dialogos exſtant MSS. Fuit et tertius *Olympiodorus*, Peripateticus, quem audiuit Proclus. Vide quae infra libro V. cap. 26. pag. 526. et cap. 36. pag. 354. *Fabric.* *Nedhami* praef. ad Hieroclem pag. 19. *Heumann.* adde infra, in catal. Peripateticorum h. v. De Olympiodori comment. in quosdam Platonis libros ſupra ad Platonis dialogos egimus. De hoc Olympiodoro platonico copioſus eſt *Lambec.* Comm. de bibl. Vindobon. tom. VII. p. 99 ſqq. p. 271 ſqq. et pag. 278 ſq. cum nota Kollarii. Plures *Olympiodoros* enumerat *Fabric.* lib. V. cap. 36. tom. IX. p. 351 ſq. — *Ruhnken.* ad Timaei Lex. Plat. p. 36. etc. dedit fragmenta. *Harl.*

Onoſander. de quo infra cap. XXX. §. XI.

Origenes. Porphyr. vita Plotini, cap. 3. qui eius librum de daemonibus memorat. *Fabric.* Vide *Pearſon.* Prolegg. ad Hieroclem p. 29 ſq. *Fabric.* Bibl. Gr. IV. 26. pag. 97 et 160. not. e. *Heumann.* Pearſon, loco ab Heumanno citato, confudit cum Io. Ionſio de ſcriptor. hiſt. phil. III. 16. a. hunc Origenem, deorum cultorem, cum Origene Adamantio; ſed errorem reuocauit in Vindiciis Ignat. II. pag. 10. quem ſequitur *Huetius* in Origenianis

*) Vid. *Küſter.* ad Suid. in Νεμήνιος. Citatur et Numenius a *Syriano* in XII. Metaphyſ. p. 61. b.

Digitized by Google

Origenianis lib. I. cap. I. ſect. VII. adde *Valeſ.* ad Euſeb. H. E. VI. 19. pag. 120. Hic Origenes cum Amelio et Aquilino fuit condiſcipulus Porphyrii. vid. *Eunap.* in vita Porphyrii p. 17. qui trium illorum volumina, ſua quidem aetate, ſcribit, exſtare, ſed exiſtimationem prope nullam eſſe, quia nullae adſint dicendi veneres, quamuis dogmata pulcre habeant, ſciteque ſint orationi intexta. Ex Eunapii tamen loco Huetius fruſtra tertium aliquem fingit *Origenem.* Noſter ſcripſit περὶ δαιμόνων, (Porphyr. in vita Plotini cap. 3. pag. 97. in Fabric. Bibl. Gr. vol. IV. pag. 97. et cap. 20. p. 128.) ex Longini prooemio; tum, vti quidem vulgatum eſt in textu Fabriciano p. 97. ὅτι μόνος ποιητὴς ὁ βασιλεύς· quae verba quum ſenſum obſcurum gignant, nec Valeſii expoſitio in notis ad Euſebium p. 121. probata ſit a Fabricio l. c. aliisque, *Brucker.* in hiſtoria critica philoſ. vol. II. pag. 216. (vbi §. IX. de Herennio et Origene agit eosque adnumerat philoſophis eclecticis,) not. *n.* voc. Βασιλεὺς, non ad imperatorem Galienum, ſed ad deum, regem vniuerſi, referendum ſuſpicatus eſt. Acutior tamen eſt emendatio *Ruhnkenii* in diſſ. de Longino, (vbi §. V. docte eruditeque diſputat de *Origene*, Longini magiſtro,) p. 11. edit. II. Longini Toupianae, ὅτι νοῦς ποιητὴς καὶ βασιλεὺς, i. e. *mentem hoc vniverſum condidiſſe et conditum regere;* et ita liber ſcriptus illi videtur ad refellendos eius aetatis philoſophos, qui tria rerum principia ſtatuerunt, de quibus vide *Th. Galeum* ad Iamblichum de Myſteriis p. 297. et *R. Cudworth.* Syſtem. intell. tom. I. p. 884. Idem *Ruhnken.* memorat *Origenis* commentarium in Timaei Platonici prooemium, ſaepe a Proclo in eumdem Timaeum laudatum, in quo, vt ait Ruhnk. interdum a Longino, qui illud ipſum prooemium ſingulari libro explicuerat, diſſentit, vt cognoſcere licet ex Proclo pag. 10. 26. *Harl.*

Alius *Origenes Adamantius*, Chriſtianus, ſed in multis et ipſe Platoniſſans, de quo infra lib. IV. [qui ab ipſis ethnicis philoſophis habitus eſt pro ſummo philoſopho, teſte Euſebio, H. E. lib. VI. cap. 18. et 19. *Heumann.*]

[*Olympius.* *Porphyrius* in vita Plotini cap. 10. *Sozomenus* VII. 15: *Heumann.*]

[*Orontius.* vid. Marcellus. *Heumann.*]

Pamphilus, Platonis auditor, quem Sami audiuit Epicurus, teſte *Cicerone* de nat. deor. I. cap. 26. cum *Pamphilo*, grammatico Alexandrino, vt fecit *Suidas* [tom. III. vbi vid. *Küſterum* contra *Lambec.* qui lib. II. de bibl. Vindob. cap. 7. pag. 535. 536. de vtroque Pamphilo eorumque ſcriptis agit, docte diſputantem,] non confundendus. conf. *Burmann.* ad Quinctil. I. O. tom. I. pag. 246 ſq.

Panaretus, Arceſilai auditor, corporis habitu perquam gracilis. Mentio apud *Athenaeum*, lib. XII. p. 552. et *Aelian.* H. V. libr. X. 6.

[*Paulinus*, Porphyr. in vita Plotini, cap. 7. *Heumann.*]

Philippus Opuntius. Vide quae ſupra cap. I. inter ſcripta Platonis nr. XXXV. Alius *Philippus Chollideus.* Laert. III. 41.

Philo, quartae Academiae auctor, non magiſter Carneadis, vt Hieronymo dicitur, ſed Clitomachi, qui Carneadi ſucceſſit, per multos annos diſcipulus, de quo *Numenius* apud *Euſebium* XIV. 9. Praeparat. Lariſſaeum patria fuiſſe, docet *Stobaeus* p. 160. Eclog. Cicero eum audiuit XIII. 1. ad diuerſ. Itaque Philonis partes ſibi ſumſit in libris academi-

 cis,

cis, vt teſtatur IX. ad Diuerſ. epiſt. 8. Audiuit eum Heraclitus, Tyrius, (*Cic.* acad. quaeſt. II. 4.) et Antiochus. [*Cic.* ibid. I. 4. vbi Philo dicitur *magnus vir;* idem de Oratore III. 28. Philonem in academia maxime viguiſſe ſcribit, atque in Bruto 89. eum vocat *principem academiae.* Cum Antiocho tamen Philo habuit litem. Nam *Philo* in II. libris negauit, duas eſſe academias, erroremque eorum, qui ita putarunt, coarguit; at Antiochus contra ſuum doctorem edidit librum qui *Soſus* inſcribitur. vid. *Cicer.* quaeſt. acad. I. cap. 4 et II. cap. 4. Philo autem artem bene dicendi non minus quam acute philoſophandi exercuit. *Cicero* quidem Tuſcul. quaeſt. II. 3. circa finem; *noſtra*, ait, *memoria* Philo, *quem nos frequenter audiuimus, inſtituit alio tempore rhetorum praecepta tradere, alio philoſophorum. Harl.*] *Plutarchus* in Cicerone pag. 861. ἀπαλλαγεὶς δὲ τῶν ἐν παισὶ διατριβῶν Φίλωνος ἤκουσε τοῦ ἐξ Ἀκαδημίας, ὃν μάλιστα Ῥωμαῖοι τῶν Κλειτομάχου συνήθων καὶ διὰ τὸν λόγον ἐθαύμασαν, καὶ διὰ τὸν τρόπον ἠγάπησαν. adde *Ciceron.* de N. D. lib. I. cap. 3. et 7. *Auguſtinus*, qui eum fuiſſe Antiochi magiſtrum quoque tradit, eum vocat *hominem circumſpectiſſimum, qui ad Platonis auctoritatem, Academiam, legesque reuocare aduerſarios cedentes iam coeperit.* III. 18. contra Academicos. adde *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 773 ſq. vol. II. p. 35. Alius *Philo*, dialecticus et longe antiquior, quocum familiariter verſatus eſt *Zeno Citieus*, Laert. VII. 16. Itaque fallitur Aldrobandinus, qui confundit. *Fabric.* confundit quoque *Stanlei.* hiſt. phil. part. IV. p. 409. De *Philone*, ſtoico, vid. infra in catalogo Stoicorum. Alius *Philo Byblius*; de quo *Brucker.* l. c. I. p. 238 ſq. *Philo*, architectus, *Cicer.* Orat. I. 14. et *Iunius* de Pictura, in catal. artificum. *L. Philo*, Romanus, *Cicer.* in Caecil. 19. Alios *Philones* enumerant *Ionſius* lib. III. cap. 4, 4. p. 17 ſq. et *Fabric.* infra in lib. IV. cap. 4. vol. IV. pag. 118 ſqq. *Harl.*

Philo, Iudaeus, de quo libro IV. cap. IV. §. 1. [*Ionſius* II. 4. p. 14 ſqq. *Buddei* hiſt. phil. pag. 661 ſqq. *Clerici* epiſt. 8. tom. III. artis crit. p. 209. *Cozzand.* p. 100. *Buddeus* in introd. in hiſt. philoſ. Hebraeorum p. 215 ſqq. edit. II. *Harl.*]

[***Philopoemen***, Achaeorum magiſter equitum et demum praetor, Ecdemum et Demophanem, Arceſilai, philoſophi, conuictu vtentes, eſt ſectatus. *Polybius* in collectaneis Conſtantini Porphyrog. a Valeſio editis p. 41. 42. et ex eo *Suidas* in Φιλοποίμην, tom. III. p. 607. edit. Küſteri, cuius notam conſules. *Harl.*]

Phocion, Athenienſium imperator, Platonis auditor et Xenocratis, teſte *Plutarcho* tom. IV. edit. Oxon. p. 179. Vide ſupra in Chabria et Cleone. [ſ]

Phormio, ad Eleos a Platone miſſus, reipublicae conſtituendae cauſa. Plutarch. p. 1126. contra Colotem.

Pithon, Aenius, qui cum fratre Heraclide Thraciam, Coty interfecto, tyrannide liberauit, Platonis diſcipulus fuit, teſte *Laert.* III. 46. et *Plutarcho* contra Colotem p. 1126. Aliis Python, vt *Philoſtrato* VII. 2. at apud *Ariſtotelem* V. 10. Politic. male Paron. Vide Menagii notas ad laudatum Laertii locum, [et *Bayle* Diction. voc. Cotys. not. C et D. *Heumann.*]

Gemiſtus Pletho, de quo libro V.

Plotinus, de quo, vt de *Plutarcho* Chaeronenſi, dixi libro IV.

Plutarchus,

Plutarchus, Athenienſis, Syriani praeceptor, de quo libro V. *Fabric.* Conf. *Lilienthal* ſelect. hiſt. lit. p. 111. *Heumann.* *Cozzand.* p. 91 ſq. fuit Neſtorii filius, quem, ſcholae atheuienſis regimen obtinentem, per integrum fere biennium audiuit Proclus. vid. *Lambec.* comm. de bibl. Vindobon. VII. p. 93 ſqq. vbi notatu digna leguntur, et p. 101. adde *Moshem.* de turbata per Platonicos eccleſia, §. 12. pag. 762. *Harl.*

[*Plutarchus*, Chaeronenſis. In pleriſque eum ſequi Platonem, ipſe obſeruauit Fabricius bibl. gr. lib. IV. cap. 11. §. 1. p. 331. Poſſe eum iure et Platonicum et Peripateticum adpellari, iudicat *Huetius* Quaeſt. Alnet. lib. III. cap. 2. p. 253. qui etiam videndus lib. II. cap. 2. §. 13. *Heumann.* adde *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 178 ſqq. at cum aliis contaminauit philoſophiam platonicam. vid. *Meinerſ.* Beytrag zur Geſchichte der Denkart der erſten Iahrhunderte nach Chriſti Geburt etc. p. 35 ſq. p. 61. p. 73. etc. in primis *Cudworth.* in ſyſtem. intellectuali, cap. IV. §. 13. in diſſ. num Plutarchus duplicis dei patronus fuerit, tom. I. p. 298—305. et in ſequenti comm. num Plato bina numina crediderit, vbi multa Plutarchi loca examinantur atque illuſtrantur, pag. 306—313. cum doctis Moshemii adnotationibus. *Harl.*]

Polemarchus, Eudoxi familiaris. Simplicius ad II. de coelo.

Polemo, Athenienſis, Xenocratis auditor [p]), quo viſo et audito ad frugem rediit, et qui luxuria antea diffluxerat, philoſophiae operam dedit [q]), vt praeter Plutarchum et alios, *Menagio* ad *Laert.* IV. 16. laudatos, tradunt *Cicero* IV. Acad. quaeſt. [cap. 42. lib. I. 10. vbi academiae veteri addictus perhibetur,] *Arrianus* III. 1. et IV. 11. Epictetearum, *Themiſtius* pag. 92. Orat. *Origenes* III. contra Celſ. pag. 152. *Choricius* in laudatione Procopii Gazaei inedita, Nazianzenus aliique, laudati a *Biſciola* tom. II. horr ſubceſiu. lib. V. cap. 9. Xenocrati ſucceſſit in Academia Olymp. CXVI. ¶. [r]), ante Chriſtum CCCXV. Multa ſcripſiſſe *Laertius* IV. 20. et Suidas teſtantur, ſed nullo eius monumento ingenii nomine tenus laudato, et ſuo iam tempore nullum amplius exſtitiſſe Suidas, [qui plures recenſet *Polemones*.] adfirmat. Polemo ἐν τοῖς περὶ τῦ κατὰ φύσιν βίυ citatur a *Clemente* VII. Strom. p. 117. et forte ex eodem libro petitum, quod de beatitudine ex Polemonis ſententia refert II. Strom. p. 410. et quod *Cicero* IV. de finibus, cap. 7. Polemonem, ait, planiſſime ſummum bonum dixiſſe ſecundum naturam viuere. adde eundem quaeſt. acad. IV. cap. 42. Phyſiognomica, quae exſtant, alterius *Polemonis* eſſe videntur, vt dixi infra cap. IV. de Ariſtotele nr. XXXVIII. not. *f.* cap. 10. Diſcipuli Polemonis, Athenienſis, fuere praeter Zenonem et Arceſilam (*Cic.* I. Academ. quaeſt. *Euſeb.* praeparat. XIV. pag. 729.) Crates (cui ſcholam transmiſit, et de quo *Douſa* ad fragm. Lucilii p. 135. et *Petr. Victor.* VI. 2. variar. lection.) et Crantor, in quibus deſiit vetus Academia, teſte *Clemente* I. Strom. pag. 301. [Sed *Cicero* l. c. diſerte, *poſt hos*, n. Speuſippum et Xenocratem, *Polemo*, ait, *et Crates vnaque Crantor*, *in academia congregati*, *diligenter eis*, *quae a ſuperioribus acceperant*, *vtebantur*. *Iam Polemonem audiuerant adſidue Zeno et Arceſilas*.]

p) *Cic.* de Orat. III. 18. vbi dicitur non magnopere diſſenſiſſe ab Ariſtotele. *Harl.*

q) Reſpicit Plinius XX. 3. narrans, 'Athenis commeſſabundos iuuenes ante meridiem conuentus ſapientium doctrinae cum corona in capite frequentaſſe.

r) Conf. *Corſini* F. A. IIII. p. 61. et *Eudoc.* pag. 364. *Cozzand.* p. 50. *Brucker.* vol. I. p. 740 ſqq. *Harl.*

eeſilas.] Alius *Polemo*, Platonicus, Plotini diſcipulus, de quo Porphyrius in Plotini vita. *Fabric.* — Alius *Polemon*, Euegeti filius, aequalis Ariſtophanis, Byzantii, Ariſtarcho, qui Olymp. CLVI. floruit, paullo ſenior, et circa illam Olymp. viuis excedens, fuit Athenienſis ciuis, (de patria ipſa non conuenit inter veteres,) rerum atticarum ſcriptor, et aliorum operum, quae perierunt, auctor: Panaetii, Stoici, auditor, ſecundum *Suidam*, tom. III. pag. 139. quocum tamen conferes, quae *Ionſius* II. 13. 1. pag. 212. regeſſit, et infra ad *Polemonem* in catalogo Stoicorum notata. De eo, illius aetate ſcriptisque vid. quoque *Voſſium* de hiſtor. graecis lib. I. cap. 18. p. 109 ſq. edit. III. et *Corſin.* F. A. tom. IV. p. 106 ſq. — Alius *Polemon* ſophiſta, ex conſulari familia, patria Laodicenus, de quo copioſus eſt *Philoſtratus* de vit. Sophiſt. I. cap. 25. (vbi pag. 530 ſqq. Olearius plura adnotauit,) et *Fabricius* infra in libro IV. cap. 30. nr. 2. vol. IV. p. 368 ſqq. qui in not. *b.* ſeptem diuerſos *Polemones* recenſet. *Harl.*

Polis, Spartanus, cui, Siciliam adnauiganti, Plato exportandus a Dionyſio traditus fertur. *Syncell.* pag. 258. *Ariſtides* tom. III. pag. 381 ſq.

Porphyrius, de quo dixi libr. IV.

Potamo, Alexandrinus, Plotini diſcipulus, teſte Porphyrio, in vita eius cap. 9. *Fabric.*

[De *Potamone* magna eſt antiquitatis obſcuritas, nec minor iudiciorum, a viris doctis latorum, diuerſitas. A Potamone, de quo Fabricius laudauit Porphyrium, diuerſum fuiſſe alium, ſenſiſſe videtur Heumannus. Namque cum in nota msta ad Fabricii B. Gr. h. l. tum in Actis philoſ. vol. III. pag. 908. locupletando hoc Fabricii caput, adſcripſit: „*Potamo, Alexandrinus*, qui poſtea condidit ſectam eclecticam. vide *G. Olearii* diſſ. de eclecticis cap. 1. et 2." quae diſſ. adnexa eſt latinae verſioni hiſtoriae Stanleianae philoſ. Atque hunc a Porphyrio memoratum Potamonem confundi non decere cum alio, a Diogene Laertio et Suida excitato, monuerunt *Fabric.* B. Gr. lib. IV. cap. 26. pag. 109. et *Olearius* in diſſ. laudata cap. I. fin. Antea ſecus ſenſiſſe videtur Heumannus in iisdem actis philoſ. vnde liticula quaedam orta eſt. Res ſic ſe habet. Tria tantum de Potamone, philoſopho, nota ſunt clara antiquitatis teſtimonia, Diogenis Laertii, Porphyrii et Suidae, qui quidem de vno eodemque homine egiſſe viſi ſunt viris doctis; at de aetate illius valde diſcrepant: Eudociae, quae Suidae verba repetiit, locus pag. 365. nihil decernit. *Diogenes* igitur in prooemio ſegm. 21. ſcribit, πρὸ ὀλίγου *paullo ante ſua tempora*, ortam eſſe ſectam eclecticam, auctore Potamone, Alexandrino, eiusque formam atque philoſophandi rationem deſcribit. Hoc ergo duce Potamonis aetas ſaeculo ſecundo ſiue medio ſiue vergenti adliganda eſt. Secundum *Porphyrium* (in Fabric. B. Gr. lib. IV. cap. 26. pag. 109.) Potamo, ſiue praeceptor ſiue diſcipulus fuerit, ſaeculo tertio in viuis fuit. *Suidas* denique ſub voc. Αἵρεσις, tom. I. pag. 656. repetit tantum Diogenis Laertii verba; at tomo III. pag. 161. ſub voc. Ποτάμων tradit, hunc fuiſſe philoſophum Alexandrinum, qui vixit πρὸ Αὐγούστου καὶ μετ' αὐτόν· ἔστιν αὐτοῦ εἰς τὰς Πλάτωνος πολιτείας ὑπόμνημα. Haec loca, quomodo intelligenda et comparanda ſint, valde exercuerunt ingenium et diligentiam virorum doctorum, aliis aliter iudicantibus, aut modo Laertium, modo Suidam corrigentibus. Qui Laertii narrationem amplectuntur, *Lipſius* in manuductione ad philoſophiam ſtoicam lib. I. diſſ. V. pag. 12. edit. Antwerp. 4. *Gottfr. Olearius* in diſſ. de philoſ.

Google

loſ. eclect. cap. I. §. I. et *Iac. Brucker.* in hiſt. crit. phil. qui tom. II. pag. 193 ſqq. de Potamone copioſus eſt, et diuerſas variorum ſententias recenſet atque examinat, illi ipſi de aetate Potamonis valde diſſentiunt. Lipſius quidem contendit, a Potamone paullo ante M. Antonini imper. aeuum inſtitutum eclecticae ſ. electiuae philoſophiae eſſe inventum. Olearius putat, philoſophi aetatem a Suida indicatam, ex Laertio quidem emendandam, neque tamen ita coarctandam eſſe, vt ille Dione, philoſopho, aut Traiano imperatore iunior ſtatuatur. Brucker. denique miſſo ambiguo Porphyrii loco, quod ſchola eclectica, ſaeculo III. ineunte, auctore Ammonio enata, antea a Potamone conciliatio reliquarum ſectarum cum Platone tentata eſt, in ea verſatur ſententia, Potamonem non quidem ante ſaeculi II. finem quaerendum, nec tamen diu poſt ea tempora inclaruiſſe videri. Ex Porphyrio veram Potamonis aetatem, ſub Alexandro Seuero, imperatore, eſſe cognoſcendam, indeque Laertium atque Suidam emendandos, iudicarunt *Heumannus* et *I. Matth. Geſner.* in Heum. Actis philoſ. vol. I. pag. 330 ſqq. et p. 851 ſqq. et p. 859. qui tamen in diuerſas abierunt ſententias in Porphyrio emendando explicandoque; Heumannus demum in reſponſione ad Geſnerum ibid. pag. 868. concludit, Potamonem Alexandriae docuiſſe philoſophiam, quum Plotinus coepiſſet eam diſcere. *Suidae* auctoritatem ſequuntur *Ger. Io. Voſſius* de ſectis philoſ. cap. 21. et *Menagius* ad *Diog. Laert.* pag. 1. atque, quoniam Heumannus Suidae fidem labefactauerat, hanc *Iac. Haſaeus* in diſſ. de aetate Potamonis, Alexandrini, eclecticorum philoſophorum principis, Actis phil. Heumannianis, vol. III. pag. 711 ſqq. inſerta, omni eruditione adhibita, ſtuduit ſtabilire, μετ᾽ Αὔγουστον, *imperante Auguſto* apud Suidam interpretatus. Atque Haſaei interpretationem probauit *Moshem.* in diſſ. de turbata per recentiores Platonicos eccleſia §. 2. quae et ſubiuncta eſt Cudworthi ſyſtemati, ab illo latine verſo, et recuſa in vol. I. illius diſſertationum ad hiſtor. eccleſiaſt. pertinentium. Iam Fabric. infra de philoſophia eclectica, Potamonem Auguſto imperat. ſupparem fuiſſe, haud negat. Quod Heumannus litem dirimere noluit, *Bruckerus* l. c. pag. 196 ſqq. Haſaei ſententiam argumentaque ſub examen vocauit et refutauit. At enim omnis controuerſiae cardo in quaeſtione potius vertitur, num Porphyrius, Diogenes et Suidas de vno eodemque, an, quod equidem arbitror, de pluribus iisque diuerſis Potamonibus loquuti ſint. Plures quondam eiusdem nominis exſtitiſſe, vel inde patet, quod *Suidas* alium quoque memorat *Potamonem*, Mitylenaeum, filium Lesbonactis, oratorem, qui, Romae ſub imperatore Tiberio eloquentiam profeſſus, ſcripſiſſe dicitur de Alexandro Macedone, Fines Samiorum, Bruti encomium, Caeſaris encomium, et de perfecto oratore. Idem ex Suida tradidit *Eudocia* pag. 355. quae tamen in fine addidit vocc. πάνυ θαυμαστῶς, quae illa forſan in Suidae codice etiam repererat. Quare ſi tres illi Potamones, de quibus Diogenes, Porphyrius et Suidas diſſerunt, probabiliter fuerunt diuerſi et diuerſis temporibus vixerunt, Diogenis Laertii narrationem de Potamone, eclecticam philoſophandi rationem coram diſcipulis intra ſaeculum medium II. et medium ſaeculum tertium profitente, eſſe intelligendam, ſit credibile: id quod etiam M. *Hieronymus Georgius Gloeckner* in diſput. docta de Potamonis Alexandrini philoſophia eclectica, recentiorum Platonicorum diſciplinae admodum diſſimili, Lipſiae 1745. 4. vidit, et vberius expoſuit. Idem a paragrapho XI. ſingula Potamonis philoſophumena, a Stoicis plurima quidem ſumta, ita tamen, vt nulli ſectae vnice adhaereret, ſed, quae ſibi veriora videren-

tur, eligeret, mutaret, aut nouis augeret inuentis, duce Laertio perſequitur illuſtratque, Bruckeri aliorumque ſententias examinat, et multa alia fuſe docteque diſputat de eclectica Potamonis ſecta, eius fatis, quid eruditi de ea iudicarunt, de origine ſectae recentiorum Platonicorum, num hi a Potamone originem traxerint, quomodo comparari poſſint, de inſigni inter Potamonem atque iuniores Platonicos diſſimilitudine, et num Ammonius condendae ſectae occaſionem a Potamonis inſtituto arripuerit, quod Gloeckner negat. Diu igitur iam ante *Meinerſium*, qui paucis tantum tetigit Potamonis nomen, aetatem, (ab Ammonii tempore parum remotam,) et philoſophiam in Beytrag zur Geſchichte der Denkart etc. pag. 15. Gloeckner. philoſophum illum a neoplatonicis eſſe diſtinguendum, vidit et demonſtrauit. Pauca etiam ſunt vagaque quae *Hoefler* in diſp. ſupra memorata, §. 13. Buddeus in hiſtor. philoſ. p. 535 ſq. aliique de eo litteris mandarunt. *Harl.*]

Priſcianus, Lydus, Simplicii aequalis, teſte Suida in Πρέσβεις. Dixi de eo infra cap. IX. vbi de Theophraſto. [*] Inter nobiles Platonicos refertur in bibl. Coislin. p. 598. vbi Philoponus aduerſus eum ſcripſiſſe traditur.

Procles, Xenocratis diſcipulus, cuius *librum de Iſthmiis* citat *Plutarchus* V. 3. Sympoſ.

Proclinus, qui in Troade verſatus eſt. Porphyr. in vita Plotini, [cap. 20. p. 128. vol. IX. B. Gr. et lib. V. cap. 16. p. 692. vol. VII.]

Proclus, Syriani diſcipulus, de quo infra lib. V. cap. 26. et ad vitam eius, a Marino ſcriptam. *Fabric.* conf. *Lambec.* comment. de bibl. Vindob. VII. pag. 98 ſqq. *Cozzand.* pag. 93. *Ionſius* III. 18. p. 96. *Harl.*

Mich. Pſellus, de quo itidem lib. V.

Ptolemaeus, Platonicus, qui ſcripſit in Timaeum, teſte Proclo.

Pyrallianus, Ariſtidis, rhetoris, amicus, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἀνὴρ καὶ περὶ τοὺς Πλάτωνος λόγους εὖ γεγυμνασμένος, vir, de fano et in platonica philoſophia egregie exercitatus, vt ait *Ariſtides* orat. IV. ſacra, tom. I. pag. 593. 594. *Fabric.* [edit. Steph. 1654. 8. vbi lepidae quaedam hiſtoriolae narrantur.]

Pythocles, Arceſilae familiaris. *Laert.* IV. 4.

Nicolaus Rhetor, Plutarchi, Athenienſis, et Procli diſcipulus, de quo Suidas et Marinus in Procli vita.

[*Rogatianus*, Porphyr. in vita Plotini cap. 7. *Heumann.*]

[*Sabinillus*, Porphyr. in vita Plotini cap. 7. *Heumann.*]

[*Salluſtius*, vid. infra in catal. Cynicorum, h. v. *Heumann.*]

Serapio, Alexandrinus, rhetor, qui deinde philoſophiae operam dedit ſub Plotino, vt refert Porphyrius in huius vita, cap. 7. Suidas voc. Σαραπίων.

Seuerus, Platonicus, cuius συγγράμματα memorat Porphyrius vita Plotini cap. 14. Scripſit in Timaeum Platonis, teſte Proclo, et librum περὶ ψυχῆς, e quo fragmentum apud Euſebium XIII. 17. Praeparat. Mentio Seueri, Platonici, apud *Syrianum* in XII. Metaphyſ. pag. 44. et ſaepius in *Damaſcio* de vita Iſidori apud Photium cod. CCXLII. Eum

Digitized by Google

Eum cum Seuero imp. perperam confundit Photii interpres, A. Schottus. *Fabric.* *Seuerus* tamen, imperator, perfectus ſuit Platonicus, teſte *Eutropio* in breuiar. hiſt. rom. VIII. 10, 10. cuius et vxor *Iulia Domna* fuit philoſopha. vide *Bayle* diction. voc. *Iulie*. *Heumann.* At *Eutropius* cap. 19. edit. Verheyk. tantum ſcribit, Seuerum *philoſophiae ſcientiam* ad plenum adeptum eſſe. *Aelius Lamprid.* in vita Alexandri Seueri cap. 3. inter illius praeceptores nominat *philoſophum Stilionem*, qui, ſi *Stilpo* eſt, vti ſuſpicatur Caſaubonus ad h. l. p. 884. edit. Hackian. hic alius ac philoſophus Megarenſis fuerit neceſſe eſt. Apud *Aelium Spartianum* in vita Seueri cap. 18. dicitur *philoſophiae ac dicendi ſtudiis ſatis deditus, doctrinae quoque nimis cupidus*, vbi vid. p. 625 ſqq. *Salmaſium*, de Septimio Seuero, philoſophiae laudem adfectante, inprimis de eius vxore, *Iulia*, quae philoſopha audiebat, et totos dies philoſophando diſputandoque terebat cum philoſophis et ſophiſtis, copioſe diſputantem. De *Iulia*, rhetoricae et philoſophiae ſtudioſa, vid. quoque *Philoſtr.* vit. Apollon. I. 3. p. 5. edit. Olearii, eiusdem epiſt. ad Iuliam Auguſtam p. 919 ſq. vbi illa laudatur pro Aeſchine, Socratico, erudite diſſeruiſſe, et *Menag.* de mulieribus philoſoph. cap. 16. *Harl.*

Seuerianus, Procli diſcipulus. Suid. Σεβηρ. e Damaſcio in vita Iſidori.

[*Sextus*, Platonicus, Plutarchi ex ſorore nepos. vid. infra, in libr. VI. cap. 7. vol. XII. pag. 613. ſq. et in elencho medicorum, vol. XIII. p. 394 ſqq. *Heumann.*]

Simplicius, Cilix Ammonii Hermeae et Damaſcii diſcipulus, de quo infra lib. V.

Soſthenes, Platonis amicus. Laert. III. 43.

[*Sopater. Sozomen.* lib. I. cap. 5. *Gaudent.* de philoſ. rom. cap. 171. et add. cap. 31. *Fabric.* B. Gr. IV. 26. p. 148. not. vol. IV. *Heumann.* conf. *Eunap.* in Aedeſio pag. 39. *Lambec.* de bibl. Vindob. vol. VII. pag. 18 ſq. ibique Kollar. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. p. 262. not. 1. *Fabric.* V. 38. vol. IX. p. 423. *Harl.*]

SPEVSIPPVS, Athenienſis s), Potonae, Platonis ſororis, filius, *Laert.* III. 4. et teſtamenti eius vna cum Soſthene et aliis curator. id. III. 43. diſcipulus, 46. Platoni ſucceſſit Olymp. CVIII. 1. ante Chriſtum CCCXLVIII. et academiae praefuit per annos octo, idem IV. 1. ſucceſſore relicto Xenocrate, idem 2. et Suidas. Scripta eius refert *Laertius* IV. 4 ſq. verſuum 34075. t) fuiſſe teſtatus, quae Ariſtoteles poſt Speuſippi mortem tribus talentis ſiue 2250. thaleris emit, vt praeter Laertium narrat *Gellius* III. 17. In his fuerunt praeter alia Λυσίας, Κέφαλος, Κλεινόμαχος, Ἀρίστιππος, Μανδρόβουλος πρὸς Γρύλλον et Ὅροι ſiue *definitiones*, quas viri docti easdem eſſe putant cum iis, quae inter Platonis ſcripta leguntur, vt ſupra cap. 1. [in h. edit. cap. III.] nr. XLVIII. dixi u). Definitionem

s) Soleus dicitur apud Probum in VI. Eclog. Virgilii.

t) Non 43475. vt legas in praeclara Wetſteniana edit. Nam στίχοι μ, γ' explicandum myriades γ' porro δ quatuor chiliades denotat.

u) Sic in editione: *Alcinoi*, Platonici, de Platonis doctrina liber, et liber de Platonis definitionibus, ab eius nepote, *Speuſippo*, compoſitus, et *Xenocratis*, Platonici, de morte, graece et lat. Marſilio Ficino interprete, Pariſ. apud Michael. Vaſcoſanum. 1533. et 1550. 8. — Alcinoi, philoſophi Platon. de doctrina Platonis liber. *Speuſippi, Platonis diſcipuli, liber de Platonis definitionibus.* *Xenocratis*, philoſophi Platonici, liber de morte. Totius diuinae Platonis philoſophiae breviſſimum iuxta ac pulcherrimum compendium, Baſileae per Michael. Iſingrinium. 1532. 8. *Harl.*

Digitized by Google

finitionem beatitudinis ex Speuſippi mente dat *Clemens* II. Strom. pag. 418. Speuſippi librum, cui titulus [?] *Πλάτωνος περὶ δείπνου* ſiue Περίδειπνον, vt *Meurſius* legit p. 1610. Bibl. Atticae, laudat *Laertius* III. 2. [vbi vid. *Menag.* pag. 134.] nec abſurde tum idem Meurſius, tum *Ionſius* lib. I. cap. 10, 1. ſuſpicatur, non aliud fuiſſe ſcriptum, quam *Laertio* IV. 5. memoratum *Πλάτωνος ἐγκώμιον*, quod videtur etiam citare *Hieronymus* I. contra Iouinian. *Epiſtolam ad Philippum*, Macedoniae regem, *Athenaeus* XI. p. 506. *Epiſtolam ad Dionem Plutarchus* de amico ab adulatore diſcernendo p. 70. Speuſippum *ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων Laertius* in Parmenide IX. 29. Idem liber fuit, ſi Meurſium audimus, qui *Laertio* IV. 4. vocatur *φιλόσοφος*, ſiue, vt ſcribendum coniicit, *φιλόσοφοι*. Ibidem Laertius inter Speuſippi ſcripta etiam memorat librum *περὶ φιλοσοφίας*. Sed et *μαθηματικὸν*, e quo petita videntur, quae Speuſippum laudans refert *Proclus* 3. in Euclidem pag. 50. Vide eumdem lib. II. p. 22. Libellum de numeris pythagoricis auctor Theologumenon Arithmeticae p. 61. *Καὶ Σπεύσιππος ὁ Ποτώνης μὲν υἱὸς τῆς τοῦ Πλάτωνος, διάδοχος δὲ Ἀκαδημίας πρὸ Ξενοκράτους ἐκ τῶν Ἐξαιρέτου σπουδασθεισῶν ἀεὶ Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα δὲ τῶν Φιλολάου συγγραμμάτων βιβλίδιόν τι συντάξας γλαφυρὸν, ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν.* Etiam in aliis dogmatibus veſtigia Pythagoricorum preſſiſſe Speuſippum, conſtat ex *Ariſtotele* lib. I. Ethic. Nicomach. cap. 6. ad quem locum Euſtratius vocat Speuſippum *Θεόλογον*, ſiue, vt interpres, *qui de diuinis apud Graecos ſcripſit*. [vid. ſupra in catalogo Pythagor. vol. I. pag. 875.] Speuſippum *ἐν δευτέρῳ ὁμοίων Athenaeus* II. pag. 61. III. pag. 86. et 105. VII. 303. 308. 313. 319. 327. 329. IX. 369. 391. *ἐν τετάρτῳ* IV. p. 133. Idem opus reſpicitur IV. pag. 301. (neque vllum fuit eius *de piſcibus* ſcriptum, vt ex interprete, male intellecto, auctor indicis.) II. pag. 68. VII. pag. 324. vbi Speuſippus citatur. Speuſippum *ἐν τῷ πρὸς Κλεοφῶντα πρώτῳ Clemens* Alex. I. Strom. pag. 367. Laudatur etiam Speuſippus a Theophraſto in Metaphyſic. Dionyſii, tyranni, literas ad Speuſippum, quibus auaritiam et voluptates ipſi exprobrat, profert *Athenaeus* VII. pag. 279. Plato apud *Plutarchum* pag. 71. de dignoſcendo adulatore, dixit, vitae ſe ſuae exemplo maxime emendaſſe Speuſippum. *Fuluius Vrſinus* p. 54. elog. exhibet veterem ſtatuam; ſed capite truncam, cum inſcriptione *Σπεύσιππος Εὐρυμέδοντος Ἀθηναῖος*. *Fabric.* Nihil magnopere ab Ariſtotele diſſenſiſſe dicitur apud *Ciceron.* de Orat. III. cap. 18. Plura de eo vide apud *Bayle* Dict. voc. *Ariſtote*, not. E. vol. I. pag. 324 ſq. *Cozzand.* p. 45. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 728 ſqq. vt Stanleium reliquosque hiſtoriae philoſ. auctores mittam. De morte eius, nec eum obiiſſe phthiriaſi, copioſe diſputat, verſusque Diogenis Laertii de Speuſippo paullo obſcuriores libr. IV. ſect. 3. illuſtrat *Roſſius* in commentatt. Laert. p. 53 ſqq. *Harl.*

Syneſius, de quo dixi libro V. cap. 22. §. XI.

Syrianus, quo de ipſo etiam lib. V. cap. 26. *Fabric.* vid. *Lilienthal* ſelect. hiſtor. lit. pag. 112. *Olearius* diſſ. de Eclecticis, cap. 3. *Ionſius* III. 18. 1. *Heumann.* — *Lambec.* de bibl. Vindob. VII. pag. 93 ſq. et pag. 456. vbi in nota cod. mſta Syrianus inter rei militaris ſcriptores, quos adhibuit imperator Leo, nominatur. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 315 ſqq. de ſecta eclectica, vbi pag. 317. alius *Syrianus* ex hac ſecta, ſed Procli praeceptore iunior, ex Photio p. 564. ac p. 339. memoratur; ibid. p. 464. *Syrianus* in ſexta Peripateticorum aetate numeratur. *Harl.*

Licinius

Digitized by Google

Licinius Sura, ad quem *Plin.* iunior. lib. IV. epiſt. 30. [vbi vid. Catanaeum et Cortium,] et libr. VII. epiſt. 27. qua ex eo quaerit, num ſint aliquid phantasmata. *Fabric.* vid. Neue biblioth. tom. IV. p. 276 ſqq. *Heumann.*

[*Tatianus*, Syrus, ſub exitum ſaeculi II. qui multa ſcripſerat. Platonicis accenſetur a *Cozzando* p. 105. conf. *Tenzel* in exercitationn. ſelectis, part. I. exercit. V. §. 39. p. 218 ſqq. et p. 455. in Addendis *Fabric.* B. Gr. lib. V. cap. 1. §. 19. vol. V. p. 81 ſqq. *Harl.*]

Taurus, Berytius, ſub Antonino Pio clarus. *Syncell.* p. 351. Scripſit περὶ τῆς τῶν δογμάτων διαφορᾶς Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, Suid. item de diſſenſu Platonicorum a Stoicis *Gell.* XII. 5. Commentarium [ſ] in Gorgiam, idem VI. 14. in Platonem, Philopon. VI. 18. de mundi aeternitate. *Fabric.* conf. *Haſaeus* de acad. Beryt. cap. XI. §. 7. *Heumann.* adde Cozzand. p. 104. *Brucker.* l. c. vol. II. p. 169. *Harl.*

Theaetetus, Heracleotes Ponticus, Platonis diſcipulus. Suid. in Θεαίτ.

Telecles, Phocenſis, cui et ciui eius *Euandro* viuus ſcholam tradidit Lacydes. *Laert.* IV. 60.

Theo, Smyrnaeus, de quo infra lib. III. cap. 5. §. 21. [*Brucker.* II. p. 165.]

Theo, item Alexandrinus, de quo infra lib. V. [*Brucker.* II. p. 351. not. *u.*]

Theodahatus, Gothorum rex. vid. *Procop.* lib. I. de bello Gothico, cap. 6. pag. 322. *Fabric.* *Dion. Sammarthanus* in vita Caſſiodori lib. II. *Heumann.* — conf. *Leonard. Aretinus* lib. I. de bello italico contra Gothos, *F. D. de Sainte Marthe,* in vita Caſſiodori, Theodorico Magno — olim a ſecretis — tandemque Abbatis Viuarienſis, ſecundum exemplar Pariſin. 1695. 12. (gallice ſcripta,) libr. II. Acta erudit. Lipſ. ann. 1695. menſis Octobr. p. 447 ſq. *Harl.*

Theodectes, Platonis diſcipulus. Suidas in Θεοδέκτης.

Theodorus, Atheus, Cyrenaicus, Cratetis, Athenienſis, auditor, auctor poſtea ſectae Theodoreae. *Laert.* IV. 23. *Fabric.* Ab eodem *Diogene Laert.* II. 85. et 86. dicitur fuiſſe quoque diſcipulus *Ariſtippi*, Metrodidacti. adde *Suidam* h. v. vbi Zenonis auditor nominatur. Plurium igitur ſectarum doctores audiuit, et a Fabricio infra etiam recenſetur inter Cyrenaicos. Athenis et Cyrenis eiectus eſt. *Diog. Laert.* II. 100 ſqq. idem tradit ſect. 97 ſq. (vbi vid. interpr. inprimis Menagium,) Theodorum omnes de diis opiniones ſuſtuliſſe et ſcripſiſſe librum Περὶ θεῶν, ex quo Epicurus complura ſumſiſſe arguitur. adde *Sextum Empir.* Pyrrhon. hypotyp. lib. III. cap. 24. ſect. 218. et adu. Mathem. IX. cap. 49. ſect. 51. ibique Fabric. pag. 561. *Corſinio* in ſyllab. philoſoph. pag. XXXIV. edit. Plutarchi lib. de placitis philoſ. floruiſſe videtur circa Olymp. 130. Apud *Ciceronem* eius fit mentio de N. D. I. cap. 2. et Tuſcul. quaeſt. I. 43. vbi, quum rex Lyſimachus propter libertatem linguae crucem minaretur, Theodorus reſpondit, *ſua nihil intereſſe, humine an ſublime putreſcat:* plurium teſtimonia ad illum locum congeſſit Dauiſ. Num iure, an iniuria adnumeratus ſit atheis, tam antiquiores, quam recentiores valde diſſentiunt, quorum magnam vim iam contulit *Reimmannus* in hiſtoria atheismi et atheorum pag. 174 ſqq. Atque ego cum *Clemente Alexandrino* in admonitione ad gentes nr. 15. *Mureto*, in variis lection. libr. IX. cap. 17. *Bruckero* in hiſt.

hiſt. crit. phil. vol. I. de ſecta Cyrenaica pag. 602 ſqq. (vbi copioſus eſt de illo,) aliisque, qui mitius ſentiant, lubentius facio: omnis vero quaeſtionis cardo vertitur in notione athei. — Diuerſus eſt *Theodorus*, Cyrenaicus, geometra, quem audiuerunt Socrates et Plato. *Harl.*

Theodorus Aſinaeus, quem *Proclus* ſe audiſſe teſtatur 4. in Timaeum p. 246. et alibi. *Fabric.* vid. indicem ſcriptorum in Procl. ad Timaeum, infra in vol. VIII. pag. 551. adde *Holſtenium* in vita Porphyrii cap. 6. pag. 242. *Fabric.* lib. IV. 26. §. I. vol. IV. pag. 148. et V. 33. §. 43. vol. IX. p. 184. vbi plures *Theodori* enumerantur. Fuit e Porphyrii ſchola, teſte *Photio*, cod. CCXLII. p. 563. Platonicus *Nemeſio* cap. 2. de anima vbi citatur eius liber, ὅτι ἡ ψυχὴ πάντα τὰ εἴδη. adde *Brucker*. II. p. 232. de ſucceſſione ſcholae Plotinianae et Porphyrianae. *Harl.*

Theodoſius, Ammonii, Platonici, auditor. *Porphyr.* in vita Plotini cap. 7.

Theodotus, Athenis διάδοχος. Porphyr. vita Plotini, cap. 20. vbi memorat eius in Philebum et Gorgiam, et de his, quae Ariſtoteles Platonis Reip. oppoſuit. *Fabric.* Sed errat, nam l. c. haec ſcripta tribuuntur *Eubulo*. *Heumann.* Alius *Theodotus*, Valentini diſcipulus. *Clemens Alexandrin.* in excerptis hypotyp. pag. 793. *Buddeus* in diſſ. de haereſi Valentin. §. XVII. pag. 685 ſqq. ſubiuncta eius Introd. ad hiſt. philoſ. Hebraeor. *Harl.*

Theomedon, cum Eudoxo Athenas venit, Platonem auditurus. *Laert.* VIII. 86.

Theomneſtus, academicus, quem audiuit M. Brutus, Athenas delatus poſt Caeſarem infectum. *Plutarch.* in Bruto p. 994.

[*Therapeutae.* Heumanni act. philoſ. tom. III. p. 526. adde Cudworthum, Bruckerum aliosque, quorum nubem h. l. colligere nolo.]

Theophraſtus, qui Ariſtotelis poſtea ſucceſſor fuit, Platonem prius audiuit. *Laert.* III. 46.

Theopompus, Chius, ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς. *Athen.* XI p. 508.

Theoſebius, Hieroclis diſcipulus, praeceptor Iſidori Gazaei. *Damaſcius* apud *Phot.* cod. CCXLII. pag. 511. Suidas in Ἐπίκτητος. Fallitur enim Mericus Caſaubonus, qui per *Theoſebium* ibi intelligit Marcum Antoninum imp. [conf. *Fabric.* B. Gr. lib. IV. cap. 23. §. 1. p. 22. vol. IV. *Heumann.*]

Theudatus, de quo *Procopius* lib. I. Gothicor. [vid. ſupra Theodahatus.]

Thraſippus, Platonis amicus. *Laert.* III. 43.

Thraſyllus. Schol. *Iuuenalis* VI. 576. et quae viri docti ad Suetonii Tiberium. *Ionſius* lib. III. cap. 3, 2. p. 13. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. vbi et plures *Thraſyllos* recenſet. Videtur autem hic ipſe, qui Platonis libros, (vt Democriti quoque,) digeſſit in tetralogias. *Fabric.* vid. ſupra de Platone §. III. infra de Aſtrologis cap. 20. §. XI. pag. 518. et libr. IV. cap. 22. pag. 2, 3. not. c. vol. IV. *Porphyr.* vita Plotini cap. 20. *Gaudent.* de philoſ. Roman. addend. cap. 14. *Heumann.*

Thraſymachus, Platonis diſcipulus. Suid. in Θρασυμ.

Timaeus,

Digitized by Google

Timaeus, Cyzicenus, Platonis diſcipulus. Athen. XI. pag. 509. Alius *Timaeus iunior*, ſophiſta, qui ad Gentianum ſcripſit Lexicon Platonicum, memoratum *Photio* cod. CLI. [De quo ſupra ſub fin. capitis de Platone.] vid. *Ionſ.* I. 6, 32.

Timolaus, Cyzicenus, Platonis diſcipulus. *Laert.* III. 46. Num idem cum Timaeo iam memorato?

[*Tryphon.* Porphyrius in vita Plotini cap. 17. *Fabric.* Bibl. Gr. IV. 36. pag. 179. vol. IV. *Heumann.*]

Tychon, Platonis ſeruus. Laert. III. 42.

Valentinus, haereſiarcha, platonicae phil. ſectator. *Tertull.* de praeſcript. cap. 30. adde cap. 7. *Fabric.* adde ſupra ad cap. de Platone §. VIII. *Voſſium* de hiſtor. gr. lib. IV. cap. 17. *Cozzand.* pag. 104. *Buddei* diſſ. de haereſi Valentin. §. XIV. contra Colbergium diſputantis, pag. 615 ſq. quae diſſ. ſubnexa eſt eius Introductioni ad hiſtoriam philoſophiae Ebraeorum, edit. II. Halae 1720. 8. vbi §. 2. et 3. de patria et aetate Valentini agit; *Io. Chriſtoph. Wolf.* de Manichaeismo ante Manichaeos. Hamburgi 1707. 8. pag. 194 ſqq. qui quaedam contra Buddeum adnotat, aliosque, qui de ſecta Valentin. egerunt. *Harl.*

[*Varro. Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 13. *Heumann.*]

XENOCRATES, Chalcedonius v), Platonis diſcipulus, *Laert.* III. 46. Aeſchini ab eo ſubtractus, *Athen.* XI. pag. 507. itineris in Siciliam comes, *Laert.* IV. 6 et 11. valdeque probatus Platoni, *Aelian.* III. 19. Var. poſt Speuſippum academiae praefuit ab Olymp. CX. 2. per annos quinque et viginti, hoc eſt vsque ad Olymp. CXVI. $\frac{2}{3}$. (ante Chriſtum CCCXV.) [P] relicto ſucceſſore, Polemone, *Laert.* IV. 3 et 14. w) obiit anno aetatis LXXXII. vt idem Laertius; at *Lucianus* [in Macrobiis cap. 20. p. 222. tom. III. edit. Reitz.] LXXXIV. *Meurſius* CIII. quem vide IV. 12. de Archontibus Athenienſibus. Imaginem Xenocratis, aſino x) vehentis, e Chifleti Socrate, itemque aliam in *Sponii* Miſc. pag. 136.

v) Male interdum Καρχηδόνιος pro Χαλκηδ. vt apud *Clementem* V. Stromat. pag. 590. et in Protreptico pag. 44. *Fabric.* De hoc *Xenocrate* vid. *Ionſius* I. 10, 5. p. 58 ſqq. vbi de eius aetate, mortis tempore, in quo non conſentiunt veteres, ſcriptisque egit, et *Taylor.* in praef. ad Lycurgum p. 113 ſqq. vol. IV. Orator. graecor. edit. Reiskii. Quaedam, quae ad Xenocratem pertinent, adnotat cl. *Buhle*, in vita Ariſtotelis, tom. I Operum pag 88. 92. et 95. edit. Bipontinae. Seueriſſimus philoſophorum fuit, ideoque magnus et clarus, atque ciues, quin ei, non iurato, crederent, eum iurare non permiſerunt: ab Ariſtotele nihil magnopere diſſenſit: vide *Cicer.* acad. quaeſt. I cap. 4. ad Atticum I. epiſt. 16. ſpreuit Alexandri dona magna, quinquaginta talenta, *Cic.* quaeſt. Tuſcul. V. 32. vbi Dauiſ. not. 9. p. m. 413 ſq. plura congeſſit teſtimonia, *Aelian.* V. H. lib. III. cap. 19. ibique Perizon. *Harl.*

w) Conf. *Corſini* F. A. tom. IV. pag. 61.

x) Ob tardius ingenium, quod in eo notauerat Plato. *Fabric.* Gemma cum figura Sileni, manu thyrſum tenentis, aſinoque vecti eſt nr. 320. in *Gorlaei* dactyliotheca: repetita quoque a Perizonio ad *Aeliani* V. H. libr. III. cap. 18. pag. 245. edit. Abr. Gronou. nomen *Xenocratis* in ea exhibetur; atque Perizon. de philoſopho etiam explicat, quia Silenus ſit philoſophus antiquiſſimus, tum quia *Xenocrates* inter bibendi cupidos referatur, et in certamine bibendi in feſto Bacchi, quod Congiorum dicebatur, diſceſſiſſe victor tradatur apud *Aelian.* V. H. lib. II. cap. 41. vbi vid. Perizon. pag. 173 ſq. et Plato eum aſino adſimulaſſet. At quid Xenocrates cum thyrſo, qui proprius eſt Baccho atque Sileno? Quare Menagius, Perizonius iique, qui illos ſequuntur, erraſſe iure viſi ſunt *Herrmanno Vlrico a Lingen* in minoribus opuſculis, germanice ſcriptis, part. I. Witteber-

gae,

Digitized by Google

pag. 136. et in Laertio Wetſteniano etiam obuiam, habes tomo ſecundo Theſauri Antiquitat. Graecar. Gronouiani. tab. XCI. *Fuluius Vrſinus* p. 55. elog. exhibet vetus marmor, ſed capite truncum, cum inſcriptione Ξενοκράτης Ἀγαθάνορος Καλχαδόνιος. — De vita eius et dogmatis confer, ſi placet, Lexicon *Baylii*, voc. *Xenocrates*, et notas viror. doctor. ad Orat. *Cic.* pro Balbo cap. 5. tom. V. p. 528. [*Brucker.* vol. I. p. 732 ſqq. et vol. VI. p. 235. it. vol. I. p. 781 et 1041. Platonis dogmata iam contaminauit ſententia de daemonibus malis, ſecundum *Plutarch.* de Iſide et Oſiride Opp. tom. VII. pag. 425. edit. Reiskii. *Harl.*] Stoicam ſectam condidiſſe, ait *Nonnus* hiſt. 23. ad Nazianz. [Pythagoricam potius philoſophandi rationem artius coniunxit cum Platonica, et, id, quod etiam fecit Ariſtoteles, omnem philoſophiam diſtinxit in tres partes, logicam, naturalem et moralem. vide *Tiedemanni* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie part. II. pag. 328 ſqq. *Harl.*] Scripta eius bene multa refert *Laertius* IV. 11—14. in quibus Καλλικλῆς, *περὶ τοῦ Παρμενίδου*, Ἀρχέδημος, Κεφάλαιον (pro quo forte legendum Κέφαλος, vt ſupra in Speuſippo,) Πυθαγόρεια, *πρὸς Ἀρύβαν*, *πρὸς Ἡφαιστίωνα*, et *περὶ θανάτου*, *de morte:* quod ſcriptum Ficinus exiſtimauit eſſe dialogum huius argumenti Axiochum, qui inter Platonis ſcripta legitur et ab aliis tributus eſt Aeſchini Socratico [y]. Animam definiuit *ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινοῦντα*, vt legitur in Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem. In dialectica tractatione initium fecit a *φωνῆς* ſiue vocis conſideratione, quo nomine reprehenſum narrat *Porphyrius* ad Muſica Ptolemaei. pag. 193. Praecepta de regno a Xenocrate petiit Alexander M. teſte *Plutarcho* contra Colotem p. 1126. et *Laertius* inter Xenocratis ſcripta refert *Στοιχεῖα πρὸς Ἀλέξανδρον περὶ βασιλείας.* Vitam Platonis ſcripſiſſe, teſtatur Simplicius, vti Laertius libros duos compoſuiſſe *περὶ Μαθητῶν de diſcipulis*, tum *de Geometris*, *περὶ Γεωμετρῶν* libros quinque. *Συμποτικοὺς νόμους* memorat *Athenaeus* V. pag. 186. Inter Theophraſti ſcripta etiam *τὴν τῶν Ξενοκράτους συναγωγὴν* memorat *Laertius* V. 47.

Diuerſus ab hoc *Xenocrates* fuit [z], *Medicus*, qui *de percipienda ex animalibus vtilitate περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας*, (*Clementi Alex.* I. Strom. pag. 717. *περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων*

gae, 1730. pag. 94 ſq. Nomen vero additum ΞΕΝΟΚΡΑΤ non deſignat philoſophum, ſed artificem illum celebrem, quem Fabric. ipſe paullo poſt laudat, et qui, vt ait *Plinius* H. N. lib. 34. cap. 8. *Tiſicratis diſcipulus, aut, vt alii, Euthycratis, vicit vtrosque copia ſignorum et de ſua arte compoſuit volumina.* Hic nomen adiecit gemmae, cui Silenum inſculpſerat. Fabulam quamdam, quae num probabilitatis ſpeciem habeat quamdam, ſubdubito, de Xenocrate narrat *Hübner*, in comment. de ſcholarum peſtibus paedantismo et galantismo, in Miſcell. Lipſienſ. tom. IV. p. 75. laudatque Richerii obſtetricem animorum c. 2. p. 22. nimirum, vt oſtenderet, quosdam ſtudiis inutiliſſimis operam ſuam addicere: *fecit id,* ait, *Xenocrates, Platonis diſcipulus, qui, vt numerum ſyllabarum, quas elementa et litterae alphabeti, varie inter ſe collata, componerent, reſciret*, maximam vitae ſuae partem in computandis litteris et ſyllabis ſubducendis, impendiſſe legitur; *neque tamen ex hoc labore aliud, quam centies millena et ducenta circiter ſyllabarum millia conſequutus eſt. Harl.*

y) Vid. ſupra inter deperdita Platonis ſcripta, IV. nr. 43. et paullo ante, ad *Speuſippum. Harl.*

z) Edidit lib. *Fabricius* infra in vol. IX. lib. V. cap. 38. pag. 453 ſqq. ſeparatim vero prodiit: *Ξενοκράτους περὶ τῆς ἀπὸ ἐνύδρων τροφῆς.* cum latina interpretatione Io. Bapt. Raſarii et Conrad. Geſneri ſcholiis: nunc primum integritati reſtituit, varietate lectionis animaduerſionibusque illuſtrauit atque gloſſarium adiecit *Io. Georg. Frid. Franzius.* Francof.

ζώων τροφῆς) libros ſcripſit, quorum primum laudat *Galenus* X. de ſimplic. tom. II. p. 132. *Aphrodiſienſis* hic fuit, teſte *Galeno* prooem. lib. VI. de ſimplic. medic. tom. II. pag. 68. et *Artemidoro* IV. 4. Onirocrit. vbi idem opus reſpicit, quod facit etiam *Aetius* Tetrab. I. lib. II. cap. 83. Vixit ſub Tiberio, imperatore, vt ex eodem Galeno colligo pag. 130. ὁ Ξενοκράτης ἄνθρωπος ὀ πάλαι γεγονώς, ἀλλὰ κατὰ τὰς πάππους ἡμῶν, τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκυίας ἀνθρώπους ἐσθίειν. Ex hoc Xenocratis opere *Oribaſius* II. 58. collectan. medic. (quae latine tantum exſtant e verſione *Ioh. Baptiſtae Raſarii*,) ſeruauit locum prolixum *de alimento ex aquatilibus*. Graece minus integrum edidit cum verſione ſua et ſcholiis *Conradus* [?] *Geſnerus* iunctum Iani Dubrauii, Olmocenſis epiſcopi, libris de piſcinis et piſcium, qui in eis aluntur, natura, Tiguri 1559. 8. Integrius exſtat in codice MS. bibliothecae Iohanneae huius vrbis Hamburgenſis, ne de Vaticana et regis Galliae bibl. dicam, de quibus vide *Labbeum* Bibl. Nou. MSS. pag. 174. et 127. Neſcio, an cum hoc confundendus ſit *Xenocrates*, Epheſius, quem de gemmis egiſſe docet et nuperrime ſcripſiſſe adfirmat *Plinius* XXXVII. 2. Sane pro eodem habuit *Labbeus* pag. 174. Xenocratis librum περὶ λίθων in Vaticana adhuc ſupereſſe teſtatus. Ex hoc *S. Ambroſius* in Pſalm. 118. tom. I. p. 1182. nonnulla adfert de Topazio lapide. Fuit et *Xenocrates*, cuius πρῶτον χρονικῶν citat Etymol. Magnum in Ἀσσυρία. Et Philoſophus hoc nomine, cuius οἰκοσκοπικὸν οἰώνισμα de ſignis domi adparentibus, (confer. *Caſaub.* cap. V. lection. Theocrit.) laudat Suidas. [Ex eius libro narrat pluſcula *Eudocia* in Violar. p. 41. *Harl.*] — *Xenocratis* Ἐλεγεῖον ſiue Epigramma in Imaginem Mercurii exſtat IV. Antholog. cap. 12. neſcio, an illius philoſophi hoc nomine, quem Elegias non ſatis feliciter ſcripſiſſe ait *Laertius* IV. 15. Idem memorat, *Xenocratem*, Tacticum perantiquum, tum ſtatuarium huius nominis, diſcipulum Tiſicratis, vt e Plinii XXXIV. 8. conſtat, qui de toreutice ſcripſiſſe traditur in indice libri XXXIII. et de pictura, XXXV. 10. [conſ. *Franc. Iunii* catalogum architectorum, mechanicorum etc. additum eius libro de pictura veterum. *Roterod.* 1694. fol. p. 228.] — Praetereo *Xenocratem* iuniorem, Chalcedonenſem, auctorem λόγου Ἀρσινοητικοῦ, et alium, auctorem ᾀσμάτων, Ariſtoxeno antiquiorem. His denique accedit *Xenocrates*, Agrigentinus, Iſthmionica, quem celebrat Pindarus Iſthm. Od. 2. [conf. *Corſini* diſſ. agoniſticas, Lipſ. 1752. 8. p. 199. et 227.]

Zenodotus, Procli diſcipulus. Damaſcius apud *Photium* cod. CCXLII.

Zethus, Theodoſii, philoſophi, gener, Plotino familiaris. *Porphyr.* in vita Plotini cap. 7.

[*Zoſimus*, chemicorum ſcriptor. vid. *Fabric.* B. Gr. lib. V. cap. 5. p. 613. *Heumann.*]

[*Zoticus*. *Porphyr.* l. cit. pag. 7. *Heumann.*]

PLATO.

Francof. et Lipſiae, 1774. et cum nouo forſan tituli tantum folio, 1779. 8. cel. *Grunerus*, medicus Ienenſis, edidit varias lectiones Xenocrateas, Ienae, 1777. 8. adde biblioth. philolog. vol. IV. part. I. Nouam libelli editionem curabit doctiſſ. *Caietanus Ancora*, Neapolitanus. *Harl.*

PLATONICAE [aa])

Aedeſia, vxor Hermiae, de qua Suidas.

Amphiclia, Ariſtonis filia, filii Iamblichi vxor, quae Plotinum audiuit, teſte *Porphyrio* in Plotini vita, cap. 9.

Arria. Galenus, ſiue quisquis auctor, cap. 2. de theriaca ad Piſonem, tom. II. edit. Baſil. pag. 485.

Ἀρτεμις, Platonis ſerua, teſtamento eius libera dimiſſa. *Laert.* III. 42.

Axiothea, Phliaſia, *Laert.* IV. 2. et III. 46. *Clemens* IV. Strom. pag. 523. *Themiſtius* XXIII. pag. 295.

Caerelia, ſiue *Caerellia*, de qua *Corradus* ad *Cic.* XII. 51. ad Attic. [ꝑ]

Gemina, mater et filia, quae Plotinum auſcultauerunt, teſte Porphyrio.

Hypatia, Alexandrina, Iſidori, philoſophi, vxor, filia Theonis Alex. de qua *Socrates* VIII. 15. Hiſt. et *Menagius* in Hiſt. mulierum philoſopharum, [p. 29 — 33.] qui tamen fallitur, quum Hypatiam a Salmaſio Hippiam vocatam ſcribit: Salmaſio enim ſermo eſt de Hippia, ſophiſta, cuius ſolertiam in omni genere opificii celebrat Apuleius in floridis. *Fabric.* De hac praeſtantiſſima femina, nata circiter ann. Chr. 350. imperante Conſtantio, et in ſeditione populari ſecundum Pagii rationes ann. Chr. 414. miſere pereunte, infra in libro V. cap. 22 §. X. vol. VIII. p. 219. vberius diſputabitur. Iis, quos iam laudauit cl. *Saxius* in Onom. litterar. vol. I. pag. 458 ſq. addi poſſunt quatuor doctae diſputationes cel. *Io. Chriſtoph. Wernsdorfii* de Hypatia, philoſopha Alexandrina. Wittebergae, 1747. et 1748. 4. *Heumann.* in actis philoſ. tom. II. p. 96. et *Cozzandus* p. 108. *Harl.*

Laſthenia, Mantinea ex Arcadia, Laert. IV. 2. et III. 46. Clemens IV. Strom. p. 523. Athenaeus VII. pag. 279. vbi male Σαρδιὰς pro Ἀρκαδικῆς, et XII. p. 546. vbi Speuſippo peramatam notat e Dionyſii tyranni ad Speuſippum Epiſtolis. *Fabric.* adde in vol. I. catalog. Pythagoricarum, h. v. *Harl.*

[*Soſipatra*, Euſtathii, Cappadocis, vxor et Antonini mater, de qua *Eunapius* p. 57 ſqq. lepidas miraſque narrat hiſtoriolas, aut potius fabulas Mileſias. *Harl.*]

His adde foeminam, (niſi *Arria* eſt, de qua ſupra,) cui Laertius vitas Philoſophorum inſcripſit et Φιλοπλάτωνα vocat, III. 47. tum *Theodoram*, cui Damaſcius inſcripſit vitam Iſidori. *Phot.* cod. CLXXXI. [ꝑ]

aa) Conf. *Aegidii Menagii* Hiſtoria mulierum philoſopharum. Amſtelod. cIɔIɔCVIIIC. (1692.) 8. pag. 27 — 35. *Harl.*

CAPVT V

Digitized by Google

CAPVT V

DE ARISTOTELE, STAGIRITA, EIVSQVE SCRIPTIS EDITIS.

I—V. *De Ariſtotelis vita atque aetate. Scriptorum eius, vel ipſi tributorum, quae exſtant, notitia critica, cum variis obſeruationibus, et interpretum praecipuorum commemoratione. Scripta Logica.* VI VII. *Rhetorica.* VIII. *Poetica.* IX—XXIII. *Phyſica.* XXIV. *Phyſiognomica.* XXV. *Problemata.* XXVI. *Metaphyſica.* XXVII. XXVIII. *Mathematica.* XXIX—XXXII. *Ethica.* XXXIII *Politica.* XXXIV. *Oeconomica.* XXXV. *Peplus et alia quaedam.* XXXVI. *Philoſophia ſecundum Aegyptios, quae ſub Ariſtotelis nomine exſtat latine.* XXXVII. *Alia Ariſtoteli tributa, quae latine tantum leguntur.* XXXVIII. *Ariſtotelis Operum editiones.* XXXIX. *Varia ſcripta de Ariſtotele eiusque philoſophia.*

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Indicem ſcriptorum in Ariſtotelem eiusque interpretes dare animus eſt libro quinto; [cap. 29. de Simplicio vol. VIII. etc. At iam ſuperiore ſaeculo edidit *Philippus Labbeus*, Bituricenſis, *Ariſtotelis et Platonis graecorum interpretum, typis hactenus editorum, ſynopſin*, Pariſ. 1657. 4. cui, (vti *Dornius* ad *Ionſium* de ſcriptoribus hiſt. phil. III. 31, 11. p. 180. adnotauit,) adnectit primo quadruplicem adpendicem de Ariſtotelis et Platonis praecipuis omnium operum editionibus; deinde ſyllabum librorum Ariſtotelis et Platonis, in quos exſtant veterum Graecorum commentaria aut paraphraſes; tertio indicem virorum eruditorum, quorum opera graeci Ariſtotelis et Platonis interpretes et philoſophi in lucem prodierunt, aut latinitate donati fuerunt; quarto catalogum cognominum ad nomina ſua ſeu praenomina reuocatorum. Quem librum oculis vſurpare mihi non licuiſſe, doleo; at Fabricium et Buhlium illo iam fuiſſe vſos, ſuſpicor. Ego vero ſtatim catalogum plurium, qui vitam et philoſophiam Ariſtotelis vberius expoſuerunt, ab initio praefigam.

Vitam igitur *Ariſtotelis* compoſuerunt eiusque philoſophiam illuſtrarunt cum antiquiores, tum recentiores numero haud pauci. Primum memorabo antiquiores vitae Ariſtotelicae ſcriptores, quorum multi iniuria temporis perierunt; dein e recentioribus eos potiſſimum, ad quos poſtea erit interdum prouocandum; miſſis ſcriptoribus de ſectis vitisque philoſophorum, partim a *Ionſio* de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. libr. IV. p. 249 ſqq. et alibi paſſim atque in diſſertat. de hiſtoria peripatetica p. 387 ſqq. laudatis, partim a me in tomo ſecundo noſtrae bibliothecae p. 612 et 620. atque ſupra ad Platonem memoratis. Ea tamen, quae *Fabricius* infra initio ſect. XXXIX. de ſcriptoribus vitae Ariſtotelicae congeſſit, huc referam, meisque inſeram obſeruationibus. Reliqua, quae de Ariſtotelis fatis etc. ibi collecta referuntur, h. l. nondum attingam. Cel. *Buhle* in Ariſtotelis vita plurimos enumerauit. Ad eos igitur, quorum ſcripta perierunt, pertinent *Hermippus* et *Apellico Teius*, quorum libri de Ariſtotele apud *Euſebium* de Praeparat. euangel. XV. 2. *Athenaeum* Dipnoſ. XIII. p. 589. C. *Diogenem Laert.* V. 1. et alibi occurrunt, (de *Apellicone* vid. *Ionſius* II. 15, 3. p. 332 ſq. infra in catalogo Peripateticorum, de *Hermippo* idem in diſſ. de hiſtoria peripat. pag. 394 ſq.) *Apollodorus*, Athenienſis, cuius chronica Laertius in vita Ariſtotelis exſcripſit, *Ariſtoxenus* in Βίοις ἀνδρῶν, vide Suidam voc. Ἀριστόξενος, infra in capite de eo et vett. muſicis, *Ariſtocles*, Meſſenius, qui in libris de philoſophia Stagiritae inprimis vitam et placita expoſuit, ex quo de Ariſtotele quaedam citat Theodoretus Θεραπευτ. ſerm. IIX. et XII, *Sotion* ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν φιλοσόφων, opere magni ambitus, poſtea ab Heraclide Lembo in epitomen redacto, (vid. infra catal.

tal. Peripateticorum,) *Demetrius Magneſius*, de poetis ac ſcriptoribus aequiuocis, (*Diog. Laert.* V. 3.) *Timotheus*, Athenienſis, de vitis, (*Diog.* III. 5. ibique Menag. V. 1. etc.) *Dicaearchus*, peripateticus, probabiliter quoque de Ariſtotele, in opere περὶ βίων, (de quo *Menag.* ad Diog. Laert. III. 4. fin.). *Damaſcium*, Iſidori et Simplicii diſcipulum, concinnaſſe vitam Ariſtotelis, probabile videtur cl. Buhlio, p. 80. (conf. *Ionſii* ſcript. hiſtor. phil. III. 19, 4. et diſſ. de hiſtoria peripatet. p. 392.) De fide quorumdam quid ſtatuendum ſit ex mente cl. *Meinerſii*, vid. in vol. I. de Pythagora p. 770 ſq. Aliorum vitae Ariſtotelis graecae, partim a librariis editae, latent adhuc in bibliothecis. *Nicander*, Alexandrinus, teſte Suida in Αἰσχρίων, librum ſcripſerat περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν.

Quorum veterum vitae Ariſtotelis adhuc exſtant, eas iunctim edidit, recenſuit, notisque doctis varii generis, maxime criticis, illuſtrauit cel. *Buhle* et vol. I. editionis ſuae Ariſtotelis praemiſit. Hoc autem ſequuntur ordine: 1) *Diogenes Laertius*, ex libr. V. (ad quod caput in primis conferendae ſunt animaduerſiones Menagii, in edit. Meibomiana, et *Roſſius* in Commentatt. Laertianis §. 38. p. 83 ſqq. de Hermia, apud Diogenem Laertium, loco Diogenis, a Meibomio male intellecto, et Suidae loco quodam agit. 2) *Ammonius* Hermeae vel *Io. Philoponus*. Ἀριστοτ. βίος κατ' Ἀμμώνιον, in prolegomenis commentarii ad Categorias. Textus tamen graecus non integer ad nos peruenit. Ad *Ammonium* igitur plerique referunt hanc vitam, vt librarii quorumdam codicum, Fabricius noſter, (qui in nota obſeruat, Ammonio Saccae hanc vitam perperam tribuiſſe *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. phil. III. 13, 3. pag. 86.) *Iriarte* in Catal. codd. graec. Matrit. vbi in cod. XV. varia Ariſtotelis ſcripta continentur, p. 54. nr. 46. aliique. At quoniam in nonnullis codd. vti Matrit. nullum auctoris nomen additur, tum in illa vita occurrunt minus graece dicta, denique abſurda, quae neque ab Ammonio potuerunt proficiſci, neque a Philopono, fuerunt, qui hanc vitam Ariſtotelis abiudicarent Ammonio, et librario potius cuidam imperito, aut feriori grammatico adſignandam cenſerent; inprimis id validis argumentis oſtenderunt *Fr. Patricius* in diſcuſſ. peripatet. tom. I. lib. I. pag. 7. et *Buhle* in notis ad illam vitam p. 51 ſq. graece exſtat praefixa Opp. Ariſtotelis edit. Aldinae 1495. fol. et *Ammonii* commentariis in Categorias Ariſtot. apud Aldum 1503. fol. gr. et lat. in edit. Ariſt. Duvalliana. — 3) *Vita ex vetere translatione*, horrido ſermone expreſſa. Facta eſt translatio maximam partem ex vita graeca, quam modo vidimus a nonnullis tribui Ammonio: at multa in ea inſunt, quae in graeco deſideramus; deſunt alia, aut aliter narrantur, quae in illo legimus: quare ſuſpicatur Buhle, vitam, quam nunc habemus, alius tantum antiquioris eſſe epitomen, a librariis paſſim denuo interpolatam. Praefixa eſt iſta vita latinae editioni Operum Ariſtotelis Venetae, 1496. fol. Hinc *Petr. Io. Nunneſius*, Hiſpanus, qui praeterea *Damaſcium* a) auctorem perperam habuit, iam refutatus a *Voſſio* libro II. hiſtor. gr. cap. 22. fruſtra conatus eſt perſuadere viris doctis, vitam illam primum a ſe in lucem eſſe protractam. Nunneſius autem edidit illam in libro inſcripto:

De recta atque vtili ratione conficiendi curriculi philoſophici *P. Io. Nunneſii*, Valentini. — Acceſſit huic libro duplex ratio *explanandi Ariſtotelis* breui indicata: vna ſolis methodis eiusdem contenta: altera, quae ſit praelucentibus explanationibus, atque vtraque illuſtratur

a) De quo vid. *Ionſii* libr. cit. III. 19, 4. pag. 104 ſq.

Digitized by Google

tur cap. I. lib. Perihermenias. *Vita Ariſtotelis ex veteri translatione cum eiusdem Petri Io. Nunneſii notis.* Barcinone ex typographia Sebaſtiani a Cormellas, 1594. 8.

Vid. *Gregorii Maianſii* ſpecimen bibliothecae hiſpano-Maianſianae — ex muſeo *Dauidis Clementis.* Hanouerae 1753. 4. pag. 84 ſq. Vbi Maianſius, „hic libellus, ait, demonſtrat, Nunneſium fuiſſe peripateticum inſignem, et inter eos eruditione nemini ſecundum. Vtinam in lucem prodiiſſet eius *liber de claris peripateticis:* quo in libro, vt ipſe ait fol. 178. *quae ſingularia in quoque fuiſſe potuimus obſeruare, colligimus, vt paullo antea in Androuico fecimus.*" Idem *Nunneſius*, teſte Maianſio l. c. p. 80. edidit *de cauſſis obſcuritatis Ariſtoteleae, et de illarum remediis orationem; librum de conſtitutione artis dialecticae, in quo exemplo Galeni docetur ex notione finis, cur ſingula praecepta artis tradantur.* etc. Valentiae, typis Io. Mey, Flandri. 1554. 8. Orationem, ſubtiliter et erudite ſcriptam, atque eloquentiam philoſophicam eſſe, cenſet Maianſius. — Poſt haec *vita Ariſtotelis,* (quam ab Ammonio aut Philopono ſcriptam plurimi crediderunt,) ſeparatim gr. et lat. *vna cum veteri translatione et P. I. Nunneſii erudito commentario,* (in quo de moribus philoſophi, de ratione philoſophandi, de ſcriptis, auditoribus et ſucceſſoribus egit,) item *eiusd. Nunneſii* inſtitutione philoſophiae peripateticae ſ. de recta atque vtili ratione conficiendi curriculi philoſophiae peripateticae atque memorata oratione, iterum typis deſcripta eſt, (cura *Lucae Holſtenii*, vt ipſe innuit in libello de vita et ſcriptis Porphyrii cap. 1.) Lugd. Bat. 1621. 8. et Helmſtadii 1666. al. 1667. 4. (add. *Ionſii* lib. de ſcript. hiſt. phil. III. 26, 1. pag. 142 ſq.) — Adnotante Buhlio, ſubiuncta quoque eſt vita illa cum *Nunneſii* notis libello *Sebaſtiani Foxii Morzilli* de ratione ſtudii philoſophici. Lugd. Bat. 1621. 12. — *Foxii* autem *Morzilli* libellum ita citat Maianſius: — *Seb. Foxii Morz.* de philoſophiae ſtudii ratione *Epiſtola* ad Franciſcum fratrem, eamque exſtare ſcribit in libello, cui titulus eſt: H. Grotii et aliorum diſſ. de ſtudiis inſtituendis. Amſterod. ap. Lud. Elzeuir. 1643. 12. in qua quidem collectione vitam illam Ariſtotelis deeſſe arbitror.

4) Sequitur in edit. Buhlii *anonymus* graecus de vita ſcriptisque Ariſtotelis. Copioſior eſt ceteris, quod ad ſucceſſores eiusque libros adtinet. Innotuerat libellus ille mstus iam Octauiano Ferrario, (vid. lib. de ſermon. exoter. pag. 16.) *Menagius* autem, nactus illum a Philippo Loialtaeo publici iuris fecit notisque illuſtrauit ad Diogenem Laertium lib. V. ſect. 35. tom. II. p. 201 ſq.

5) *Dionyſius Halicarn.* in Epiſtola ad Ammaeum, tom. VI. p. 727 ſqq. edit. Reisk.

6) *Heſychius illuſtris*, Mileſius, περὶ σοφῶν, p. 9 ſq. — 7) Suidas voc. Ἀριστοτέλης.

E recentioribus, vt ad hos veniam, praeter *Nunneſium*, de quo paullo ante ſermo fuit, et Laertii interpretes, Grauium, Stanleium, Adelungium aliosque hiſtoriae philoſ. conditores, ſaepe a me iam laudatos, memorandi ſunt:

Franciſci Patricii diſcuſſionum peripateticarum tomi IV. quibus ariſtotelicae philoſophiae vniuerſa hiſtoria atque dogmata cum veterum placitis collata, eleganter et erudite declarantur. Operis, veteri rerum nouitate gratiſſimi, argumenta ſequens docebit pagina. Baſileae ad Perneam Lecythum. 1581. fol.

Quatuor tomi, qui antea ſeparatim in lucem editi fuerunt Venetiis, (quando autem hic lucem viderint, nusquam, quamquam multos, poſtea partim nominatos, conſului, reperire

 potui:)

Digitized by Google

potui:) in hac editione iunctim prodierunt. [Venetiis primum prodiiſſe 1571. 4. obſeruat *Gerdeſ.* Floril. libr. rar. pag. 273. *Beck*] Patricius, coeco Platonis amore abreptus, Ariſtotelem inique tractauit, adeo illi infenſus, vt Ferrarae contra Stagiritam, doceret, immo vero in epiſtola ad Gregorium XIV. ſ. dedicatione, nouae ſuae philoſophiae praemiſſa, huic auctor eſſet, vt Ariſtotelis libri e manibus iuuenum excuterentur, ac Plato reſtitueretur. Quare in diſcuſſionibus peripateticis philoſophiam Ariſtotelicam inprimis ſumſit ſibi refutandam. At enim non ſectatus eſt philoſophiam platonicam veterem, ſed quae ab Alexandrinis academicis mutata erat et adulterata. Neque tamen laude ſua defraudandus eſt liber; maxime tomus I. ad vitam ſectamque Stagiritae cognoſcendam multum confert. Tredecim enim libris differitur de Ariſtotelis vita, moribus, libris, (de quibus a cap. 2. fuſius diſputat, et, qui genuini aut ſpurii ipſi videantur, ſtudioſe inquirit,) auditoribus, ſectatoribus, expoſitoribus, interpretibus, ſectis, philoſophandi ratione. De Patricio et hoc libro, haud admodum frequenti, plures viri docti diuerſimode iudicarunt, aut notitiam illius dederunt *Morhof.* in polyhiſt. philoſoph. lib. I. cap. 8. pag. 45 ſq. et lib. II. part. I. cap. 12, 2. pag. 216 ſq. *Ionſius* III. 15. 1. p. 137 ſq. *Ian. Nicius*, Erythraeus, in Pinacotheca, part. I. p. 203. *Io. Launoius* de varia Ariſtotelis in academia Pariſienſi fortuna, cap. 14. pag. 279 ſqq. edit. Elswichii, *Papadopolus* in hiſt. gymn. Patau. tom. II. lib. II. cap. 35. nr. CCXII. *P. Bayle* in diction. voc. *Patrice.* vol. III. Auctor Theſauri bibliothecalis, tom. I. Noribergae 1738. 4. pag. 252—254. *Brucker.* hiſt. crit. phil. tom. IV. part. I. pag. 422 ſqq. qui alios VV. DD. laudat. *Baumgarten* in Nachrichten von einer halliſchen Bibliothek, vol. I. pag. 209—215. [*Niceron* T. XXXVI. p. 15.] — Defendit tamen Ariſtotelem M. *Melchior Weinrich* in orat. apologetica pro Ariſtotelis perſona aduerſus calumnias et criminationes Fr. Patricii, philoſophi platonici, Lipſiae 1614. 4. — E contrario Patricium in adeuſando Ariſtotele temere ſequitur V. D. in Obſeruatt. Hal. tom. III. obſ. X. — *Conring.* in epiſt. ad Raehleium adfirmat, Patricium omnium Ariſtotelis hoſtium optime de ariſtotelicae philoſophiae hiſtoria meritum eſſe. *Gaſſendi* diſſ. aduerſus Ariſtotelicos *Rich. Simon.* tom. IV. bibl. criticae p. 100. ait, eſſe epitomen operis Patriciani, de quo idem multa tom. I. bibl. ſelectae cap. 25. p. 166 ſqq.

Aliquoties citatum legi opuſculum *Patricii*, cui ſit nomen *Ariſtoteles exotericus;* at enim pars eſt vltima, duobus foliis conſtans, operis, quod tantae eſt raritatis, vt, iudice Sorello de perfect. hominis pag. 517. eius pretio bibliotheca quaedam parua poſſit coemi [b]), et quod inſcriptum eſt:

Noua de vniuerſis philoſophia libris quinquaginta comprehenſa: in qua ariſtotelica methodo non per motum, ſed per lucem, et lumina ad primam cauſſam aſcenditur. Deinde noua quadam, ac peculiari methodo tota in contemplationem venit diuinitas. Poſtremo methodo platonica rerum vniuerſitas a conditore deo deducitur. — — *Ferrariae* apud Benedict. Mammerellum, ann. MDXCI. (1591.) fol.

Exemplar huius editionis fuit in bibl. Baumgartenii, et ab eo in Nachrichten von einer halliſchen Bibl. tom. I. pag. 199—209. copioſe deſcriptum, vbi pag. 200. Bayle emendatur. Nomen Patricii in fronte libri non indicatur. Altera autem editio quam in manibus habeo, repetita

b) Admodum parua ſit bibliotheca neceſſe eſt: nam Solgerus exemplo ſuo, quod e bibl. publica Noriberg. habeo, adſcripſit *conſt. ob ſummam raritatem 12 flor.*

repetita tantum fuerit, ſed in titulo ita differt, vt, iactationibus prioris ed. omiſſis, reliqua, quae Patricius in priore editione iam euulgauerat, ſimul indicentur; quare poſt verba: *deo deducitur*, haec ſequuntur: *Auctore Franciſco Patritio, philoſopho eminentiſſimo et in celeberrimo romano Gymnaſio ſumma cum laude eamdem philoſophiam publice interpretante. Quibus poſtremo ſunt adiecta Zoroaſtris oracula CCCXX. ex Platonicis collecta. Hermetis Triſmegiſti libelli, et fragmenta, quotcunque reperiuntur, ordine ſcientifico diſpoſita. Aſclepii diſcipuli tres libelli. Myſtica Aegyptiorum, a Platone dictata, ab Ariſtotele excepta et perſcripta philoſophia. Platonicorum dialogorum nouus penitus a Franciſco Patritio inuentus ordo ſcientificus. Capita demum multa in quibus Plato concors, Ariſtoteles vero catholicae fidei aduerſarius oſtenditur. Venetiis. Excud. Robertus Meiettus. 1593.* fol. — Capita repetiit Launoius l. c. pag. 283 ſqq.

Quoniam Patricius Bernardino Teleſio, adnotante *I. G. Lottero* in commentario de vita et philoſophia Teleſii, Lipſ. 1733. 4. pag. 56. 57. 61. multa debuit, per hanc occaſionem memorabo opus, in quo Teleſius multa contra Ariſtotelem diſputat, et ab aliis argumenta ariſtotelica expenduntur:

Tractationum philoſophicarum tomus vnus, in quo continentur I. Philippi Mocenici, Veneti, vniuerſalium inſtitutionum ad hominum perfectionem, quatenus induſtria parari poteſt, contemplationes V. II. Andreae Caeſalpini, Aretini, quaeſtionum peripateticarum libri V. c) *III. Bernardini Teleſii, Conſentini, de rerum natura iuxta propria principia libri IX. — Excudeb. Euſtathius Vignon Atrebat. 1588.* fol.

Adde, quae infra ad §. XXXII. adnotantur. Ad Ariſtotelem redeo.

D. *Io. Georgii Niemeieri* diſſ. reſp. Chſti. Günth. Gödeke de Ariſtotele eiusque philoſophia. Helmſtadii 1703. 4. quae diſſ. exhibet breuem quidem, at plenam tamen hiſtoriam et veluti imaginem Ariſtotelis, eius philoſophiae et huius fatorum ad recentiſſima vsque tempora. — Ibidem comparuerunt *Herm. Conringii Ariſtotelis laudatio. Orationes duae* (de Ariſtotele et eius philoſophia,) 1633. 4. quae iure laudantur ab Hugone Grotio epiſt. 358. Recuſae ſunt illae II. oratt. in tom. V. Operum Conringii, Brunſuig. 1730. fol. p. 726 ſqq.

Rapinus in: Comparaiſon de Platon et d'Ariſtote, Pariſ. 1671. 12. et in *Rapini* Opp. tom. I. pag. 208 ſqq. ſequutus eſt Schottum. conf. Bayle diction. voc. *Rapin.*

A Fabricio haec notantur: „*Hieronymus Gemuſaeus* de vita Ariſtotelis et eius operum cenſura d), *Guarinus Veronenſis* et *Leonardus Aretinus* de vita Ariſtotelis, *Philipp. Melanchthon* tom. II. Declam. pag. 370 ſqq. et alia vita Ariſtotelis ab eodem ſcripta, tom. III. p. 679 ſqq. cui denique *Io. Iac. Beurerus* Baſil. 1587. 8. [a Bruckero I. pag. 777. not. o. edit. 1581. et ad *Ionſii* lib. de ſcript. hiſt. philoſ. III. 15, 5. p. 139. edit. ann. 1589. 8. citatur e).] Cum primis vero

c) Liber *Caeſalpini*, Profeſſ. academiae Piſanae, primum editus eſt Venetiis apud Iuntas, 1593. 4. adiicitur libellus *Daemonum inueſtigatio peripatetica*, vbi e principiis ariſtotelicis de daemonibus ſuperſtitioſe agit, atque refutat Galenum.

d) Ex Io. Philopono, praefixa eſt Ariſtotelis Opp. Lugd. 1578. fol.

e) At Leon. Aretini vita Ariſtotelis non exſtat: ſed eſt eadem, quae auctorem habet *Guarinum*, et adhaeret calci vitarum parallel. Plutarchi, Venetiis per Nic. Ienſon, 1478. fol. et praemiſſa Ariſtot. Opp. Baſil. 1531. fol. reperitur autem in alia antiqua Plutarchi editione ſ. a. et l. in calce huius ſententiae: *Plutarchi de vita atque geſtis Ariſtotelis*

Digitized by Google

vero dolendum, non vidiſſe lucem *Io. Ionſii* diſſertationes reliquas de hiſtoria peripatetica, quarum prima tantum edita eſt Hamb. 1652. 4. in qua plures Ariſtoteles recenſentur, et *peripatetica* philoſophia nomen accepiſſe docetur a *peripato*, in quo Ariſtoteles docuit. In reliquis voluit Ariſtotelis vitam, mortem, vitia, virtutes, diligentiam etc. tum anteceſſores eius, eorumque ſententias ex ipſo, ſucceſſores item et aduerſarios, denique libros eius, cum in genere, tum in ſpecie genuinos, ſpurios, deperditos et mutilos perſequi." Illam diſſert. ſubiecit *Io. Hermannus ab Elswich* editioni ſuae Io. Launoii lib. de varia Ariſtotelis in academia Pariſienſi fortuna, Vitembergae, 1720. 8. pag. 385—428.

In *Gronouii* theſ. antiqq. graecar. edit. Venet. vol. X. varia ſunt ſcripta, quae huc pertineant: n. 1) *Pſeudo-Origenis*, philoſoph. p. 283. (cap. XX. pag. 135 ſqq. in editione illorum philoſoph. curata a *I. Chriſtph. Wolfio*, qui in notis quaedam explicuit illuſtrauitue.) 2) *Guil. Morellii*, Tiliani, de veterum philoſophorum origine, ſucceſſione, aetate et doctrina cum Hier. Wolfii adnotationibus, p. 332 ſq. de Ariſtotele, 3) *Deſiderii Iacotii*, Vandoperani, de philoſophorum doctrina, pag. 365 ſqq.

La Vita de Ariſtoteles per *Eſtevan de Villa*, in: Las Vidas de doze Principes de la Medicina, per Eſtev. de Villa, en Burgos, 1647. 8.

M. *Io. Mich. Schwimmers* — academia priſca Graeciae, ſiue tractatus hiſtoricus de Graeciae priſcis profeſſoribus Socraticis, Platonicis ſeu Academicis, Peripateticis et Stoicis aliisque, opuſculum ſingulariter vtile. Ienae, 1674. 4. valde culpatur ab Heumanno in Actis phil. tom. I. p. 1070 ſqq. et ex Hornii Voſſiique libris compilatum eſſe arguitur.

Morhof. in Polyhiſtore philoſophico libr. I. cap. VIII. copioſus eſt de Ariſtotele ſcriptoribusque de ſecta ac philoſophia peripatetica iſagogicis atque hiſtoricis; cap. IX. de interpretibus Ariſtotelis graecis; cap. X. de interpretibus Ariſt. arabicis; cap. XI. de interpret. Ariſt. latinis; cap. XII. de Ariſtotelis impugnatoribus.

Heumannus in Actis philoſ. vol. III. p. 345 ſqq. praemiſſa notitia, ex editione perantiqua *Problemata Ariſtotelis*, ſine l. et a. nota in 4. lat. recudi fecit et explicuit poema vetus ſcholaſticum *de vita et morte Ariſtotelis*, idemque adnotauit, Cornelium Agrippam in libro, de vanitate ſcientiarum cap. 54. pag. 221. teſtatum eſſe, theologos Colonienſes, coeco Ariſtotelis amore impulſos, non ſolum librum de ſalute (aeterna) Ariſtotelis edidiſſe, ſed et *alium verſu et metro de vita et morte Ariſtotelis; quem* (librum) *theologica inſuper gloſſa illuſtrarunt, in cuius calce concludunt, Ariſtotelem ſic fuiſſe Chriſti praecurſorem in naturalibus, quemadmodum Ioannes Baptiſta in gratuitis.*

In

telis per Leonard. Aretinum, hiſtoria, in Latinum traducta linguagium. Quae vita vna eademque eſt cum vita, a Guarino conſcripta, quamvis inſcriptiones tantum diuerſae, id quod ex vtriusque collatione adparere, et Fabricium aliosque, vt duplicem eſſe Guarini atque Aretini vitam putarent, deceptos eſſe, monet auctor catal. Bunau. tom. I. vol. II. pag. 1036 ſq. *Manſius* quidem in edit. Fabricii bibl. lat. med. et infimae aetatis tom. I. p. 293. ſcribit, Leon. Aretini vitam Ariſtotelis nondum prodiiſſe. Curatius tamen rem expedit *Apoſtol. Zenus* in: *Diſſertazioni Voſſiani*, tom. I. p. 88. Aretinum primum collegiſſe vitas Plutarchi a diuerſis auctoribus latinitate donatas, Romae per Vdalr. Gallum, 1470. fol. rep. ſaepius, et Venet. 1502. fol. vbi aliae vitae acceſſerunt, in his *vita Platonis atque Ariſtotelis, a Guarino confecta.*

Digitized by Google

In *bibliotheca philoſophica Struuiana — aucta a Lud. Mart. Kahlio*, Gottingae, 1740. 8. tom. I. p. 40 ſqq. 223 ſqq. tom. II. p. 147 ſqq. et p. 379 ſqq. multi ſcriptores de Ariſtotele eiusque philoſophia ac libris etc. citantur.

E recentioribus potiſſimum laudandi ſunt *Bayle* in Diction. vol. I. voc. *Ariſtote. Io. Franciſc. Buddeus* in compendio hiſtoriae philoſophicae, Halae Saxon. 1731. 8. cap. IV. §. 27—33. p. 186—234. — *Io. Anton. Vulpii* ſcholae duae, 1) de Ariſtotele eiusque laudatoribus et reprehenſoribus; 2) quae praecipue ei vitio vertantur. Adiectum eſt ſyntagma de veteribus philoſophis, libro I. Phyſicorum ab Ariſtotele memoratis. Patauii. excud. Ioſ. Cominus. 1728. 4. — *Brucker.* in hiſtoria critica philoſ. vol. I. pag. 776 ſqq. et vol. VI. pag. 238 ſqq. — *Meinerſ.* in hiſtoria doctrinarum apud Graecos et Romanos, (Geſchichte des Urſprungs, Fortgangs und Verfalls der Wiſſenſchaften in Griechenland und Rom,) tom. I. pag. 165—206. qui potiſſimum defendit Ariſtotelis fidem hiſtoricam in tradendis atque examinandis Pythagoreorum veterum placitis, eumque a calumniis aliorum vindicat; — *Gurlitt* in Sciagraphia hiſt. philoſ. (germanice ſcripta,) pag. 113 ſqq. — *Dieterich Tiedemann* in: Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, Marburg. 1791. tom. I. cap. VII. pag. 212 ſqq. — *Camuſus* in introductione ad verſionem gallicam librorum Ariſtotelis de hiſtoria animalium; *Buhle* in vita Ariſtotelis, per annos digeſta, praemiſſa vol. I. Opp. Ariſtotelis pag. 80 ſqq. — Ex his Fabricii narratio abunde poterit ſuppleri. In altera editione Introductionis in hiſtor. L. Gr. tom. I. pag. 432 ſqq. de Ariſtotele copioſe diſſerui. — Bene multi alii qui vario modo variaque fortuna de ſcriptis, opinionibus Ariſtotelis aliisque rebus, ad eum pertinentibus ſcripſerunt, paſſim in hoc capite memorabuntur. *Harl.*]

ARISTOTELES [f]) natus eſt Stagiris Macedoniae [g]), in agro Olynthiaco, [vrbe Macedoniae, in ſinus Strymoniaci litore ſita,] Olymp. XCIX. 1. [h]) praetore Diotrephe, ante Chriſtum CCCLXXXIV. Patrem habuit Nicomachum, medicum Amyntae, regis [i]), qui Alexandri M. auus fuit, matrem Phaeſtidem. Educationis illius curam poſt parentum

f) Fuere multi hoc nomine, nam duos et triginta recenſet *Ioh. Ionſius* in diſſ. I. de Philoſophia ſ. hiſtoria Peripatetica, et lib. I. de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. cap. 12. E Ionſio *Menagius* ad Laertii V. 35. *Fabric.* Margini exempli ſui adſcripſit Fabricius: „*Ariſtoteles*, Rhodius, Phocaeae princeps, Proclus pag. 27. in Timaeum, Ariſtot. lib. II. Oeconom. — *Ariſtoteles*, Echineatenſis, epiſcopus, qui ſubſcripſit concilio CPolitano a. C. 459. Lambec. comm. de bibl. Vindob. VIII. p. 423. (p. 893. edit. Kollarii.) — *Ariſtoteles*, Argiuus, Polyb. II. 53. Plutarch. Arato pag. 1028. 1047. et Cleomene pag. 814. — *A. Licinius Ariſtoteles*, quem commendat Cicero XIII. epiſt. ad Diuerſ. 52. — *Ariſtoteles* aliquis, qui Iuſtino XIII. 7. Ariſtaeus Battus, Cyrenes conditor. — *Ariſtoteles*, Panormitanus, orator et philoſophus, de quo Philadelphus Mugnos in ſuo Laertio nouo, quem Panormi 1654. 4. euulgauit, eſt commentitius, vt iam notatum eſt a Mongitore in Bibl. Sicula I. p. 84 ſq. vbi quoque agit de *Ariſtotele Siculo*, oratore." adde *Molleri* Homonymoſcopiam pag. 257 ſqq. *Bayle* Diction. voc. Ariſtote, architecte. *Harl.*

g) Alii ad Thraciam referunt, minus bene. Vide *Nunneſium* ad vit. Ariſtotelis, latine ab Anonymo ſcriptam. [et *Buhlium* pag. 82.]

h) *Dionyſius Halicarn.* Epiſtola ad Ammaeum p. 121. *Apollodorus* apud Laert V. 9. *Andreas Schottus* in vitis comparatis Ariſtotelis ac Demoſthenis. Auguſtae Vindel. 1603. 4.

i) Ammonius ſiue Philoponus in vita Ariſtotelis, quam latine vertit etiam *Petrus Alcyonius* ad calcem paruorum naturalium et aliorum artis ſcriptorum, Venet. 1521. [conf. Fabric. in elencho medicorum infra in vol. XIII. pag. 83.]

Digitized by Google

parentum obitum geſſit Proxenus, Atarnenſis [k]). Hinc literis humanioribus imbutus, ad philoſophiam iuſſu Oraculi [l]) [[l]] ſe contulit. Athenis per aliquod tempus pharmacopolam et medicum egiſſe, tradunt *Athen.* VIII. pag. 354. aliique, [quos laudat Buhle pag. 84 ſq.] Ab anno aetatis decimo ſeptimo [m]) (Olymp. CI. 1.) frequentauit Platonem. Cui cum induſtriam ſingularem [n]), ſed non item probaſſet praeſidens [o]) ac liberius ingenium et declinatiorem corporis cultusque curam [p]), Ariſtoteles ab eo diſceſſiſſe, atque ipſe ſcholam Athenis condidiſſe, vel expulſo Platone, in ipſa eius peripato [q]), vel ſaltem in Lyceo [r]) traditur [s]). Alii,

k) Id. Philoponus. Alterius *Proxeni*, Boeoti, qui Xenophontem Cyro iuniori commendauit, mentio apud *Laert.* II. 49.

l) Idem Philoponus.

m) *Dionyſius Halicarn.* *Laertius* V. 6. et *Syncellus* p. 258. *Proſper.* in Chron. p. 694. *Ariſtoteles XVIII. aetatis ſuae anno Platonis auditor eſt.* Apud Philoponum legas per triennium Ariſtotelem etiam fuiſſe diſcipulum Socratis; ſed error eſt, cicutam enim biberat Socrates Olymp. XCV. 1. duodecim annis ante Ariſtotelem natum. *Fabric.* *Leo Allatius* in dialogo de Socratis ſcriptis Pariſ. 1637. 4. quaeſtionem mouit, vtrum Socrates Ariſtotelis diſcipulus eſſe poſſit, nec ne? quod iam adfirmarant, ſaltem prodiderant memoriae Ammonius in vita et Olympiodorus in Gorgiam Platonis prax. 42. Socrates, qui cicutam bibit, intelligi nequit, vt Niemeierus aliique, quos iam citat, in diſſ. mem. §. VII. animaduerterunt. At *Ionſius* III. 29, 9. pag. 168. controuerſiam ita componendam eſſe putat, vt ponatur, duos tum vixiſſe Socrates, quos in Platonis Politico obſeruauit, et quorum ille, Platonis praeceptor, ante Ariſtotelem natum mortuus; hic vero, Platonis condiſcipulus atque familiaris, Ariſtotelis praeceptor, ſine vlla contradictione eſſe potuerit. *Socrates ὁ νεώτερος* occurrit in Metaph. Ariſtot. VII. 11. *Harl.*

n) Vnde Plato domum Ariſtotelis adpellabat domum Anagnoſtae, teſte Philopono.

o) *Aelianus* III. 19. Var. adde IV. 9.

p) *Laert.* V. 1.

q) *Euſebius* Praeparat. p. 791. Aelianus loco laudato.

r) Philoponus, qui tamen hoc refellit.

s) De illo inter Platonem et Ariſtotelem diſſidio, quod alii nimis exaggerant, et de ingrato aduerſus praeceptorem animo, cuius notam nonnulli Stagiritae philoſophi nomini inurunt, abunde diſputarunt, et Ariſtotelem bene purgarunt ab illo crimine *Perizonius* ad Aelian. H. V. lib. III. 19. init. Niemeierus, (in diſſ. cit. §. 34) Bayle, Brucker atque Buhle. Cf. tamen *Io. Adam Emmrich*, Inſpector Lycei Meiningenſis, in progr. *de ingrato Ariſtotelis erga Platonem animo*, Meiningae 1786. contra Bayle et Brucker. diſputans, renouat accuſationem, argumentis ab indole et charactere Ariſtotelis et teſtimonio Diog. Laert. atque Aeliani ſumtis. Ammonius quidem in vita Ariſtotelis pag. 44 ſqq. qui hunc defendit, diſſenſum inter vtrumque haud omnino negat; at, ingrati animi ſuſpicionem ab Ariſtotele remoturus, prouocat ad aram, ſupra in cap. de Platone iam memoratam, quam ille dedicauerit Platoni cum inſcriptione. Atque *M. Io. Frider. Preuſer*, qui in commentat. de ara, Platoni ab Ariſtotele poſita, Wittebergae 1753. 4. de illa eſt copioſus, vel ope illius monumenti crimina mentis ingratae, Ariſtoteli facta, diluere adlaborat, idemque pag. 11. prouocat ad teſtimonium Olympiodori in comm. in Gorgiam Platonis, Ariſtotelem ſcripſiſſe in laudem Platonis integram orationem, in qua vitam eius primo deſcripſerit, poſtea eius celebrarit laudes. Argumenta, quibus vtitur ad Ariſtotelem defendendum, firma ſunt, nec tamen noua: at quod ad inſcriptionem, quae arae addita et ab Ariſtotele ipſo compoſita putatur, adtinet, cl. *Buhle* ad Ammonii vitam p. 53. ex Olympiodori commentario fragmentum illud integrum adfert; tum negat, iſtud pertinere ad Ariſtotelem, et illi potius eſſe videtur fragmentum carminis, quod ab alio in laudem Ariſtotelis confectum, atque Eudemo, huius diſcipulo et familiari, inſcriptum, poſtea in numerum elegiarum Ariſtotelis ad Eudemum tranſiiſſet. Inſuper, ara licet poſita, tamen oriri potuerunt inter vtrumque altercationes et diſceptationes de rebus philoſophicis acriores, et fieri potuit, vt Plato, dum viueret, eiusque familiares, inuiderent laudi Ariſtotelis: ſed ab inuidis credulisque hominibus res eſt mire agitata et exaggerata. vid. Buhle pag. 86—90. De *Lyceo*, loco in ſuburbio Athenarum, et a templo, Apollini

Alii [t]), Platone ſuperſtite, negant, hoc accidiſſe; ſed Ariſtotelem illius fuiſſe auditorem per annos viginti [u]) vsque ad defunctum ſcilicet Platonem Olymp. CVIII. 1. anno aetatis Ariſtotelis XXXVII. [Platone Olymp. CVIII. 1. mortuo, et Speuſippo in academia locum illius occupante, Ariſtoteles ad Hermiam, eunuchum, Platonis diſcipulum, Atarnae, Aſſi, aliarumque vicinarum vrbium tyrannum, ſe contulit, ab eoque per tres annos vna cum Xenocrate honorifice habitus eſt. Hermia, cuius virtutes ſcolio celebrauit, (vid. ſupra in vol. II. pag.

 111 ſq.

lini Lycio ibi dicato, nomen ſortito, vid. *Suidas* tom. II. h. v. p. 467. *Meurſii* Athenae atticae II. 3. *Phil. Iac. Crophii* diſſ. praeſide *Io. Andr. Schmidio*, de gymnaſiis litterariis Athenienſium, repetita a *Chr. Fr. Bruckero* adiectaque *Scip. Aquiliano* de placitis phil. ante Ariſtotelem, et *Franc. Dominici Haeberlin* comm. Lycei Athenienſis cum Georgia Auguſta comparatio, Gottingae 1741. 4. collata animaduerſione *Bruckeri* l. c. vol. VI. p. 239. — Vnde ſecta eius nomen *Peripateticorum* acceperit, haec quaeſtio multos exercuit. Alii, vt Ionſius, cui accedere videtur *Meibom.* ad *Diog. Laert.* prooem. I, 17. et V, 2. plura colligens loca, deriuant a *peripato*, *ambulacro*, in Lyceo, (conf. *Perizon.* ad Aeliani H. V. lib. III. cap. 19. pag. 255 ſq. de vi voc. Περίπατος erudite diſſerentem,) vbi docuit Ariſtoteles, alii, quae antiqua et vulgaris eſt expoſitio, a περιπατῶν, quod Ariſtoteles et cum maxime eius ſectatores inambulantes diſputabant in Lyceo, (vid. *Cicer.* I. academ. quaeſt. cap. 4. vbi Dauiſii, illam ſententiam probantis, notam conferes, *Diogen. Laert.* ll. citt. *Ammon.* in comment. in Ariſtot. Categ. p. 4. et alibi apud Fabric. lib. IV. cap. 26. p. 169. vol. IV. aliique) quae explicatio haud omnino ſpernenda eſſe videtur, ſi dixeris, id nomen de Ariſtotelis diſcipulis per eminentiam fuiſſe vſurpatum, deinde ad ſectas dignoſcendas in conſuetudinem abiiſſe. *Heumannus* in actis philoſ. tom. II. pag. 876 ſqq. ſect. *de nomine peripateticorum* primum reiicit Ionſii et alteram vulgatam explicationem, tum docte recenſet varias ſignificationes voc. περίπατος et περιπατεῖν atque concludit, Ariſtotelicos fere per ignominiam ideo vocatos fuiſſe *peripateticos*, quia 1) περιπατεῖν et *diſputare* in illorum ſchola fuiſſent ſynonyma, 2) Ariſtotelici in arte diſputandi praecipue excelluiſſent, 3) auditorium Ariſtotelis fuiſſet in peripato et *peripatum* Lycei κατ' ἐξοχὴν ita dictum, quique ibi docebant, οἱ ἐκ περιπάτου adpellati, et 4) Ariſtoteles ſuas lectiones vocaſſet περιπάτους. Quae quamquam ingenioſe excogitata et probabiliter expoſita videntur, ac Bruckeri adſenſum promeruerunt, in hiſt. crit. philoſ. vol. I. pag. 788. (vbi de nomine iſto fuſius diſputatur:) tamen nondum ad perſuadendum et conuincendum vnice faciunt. Atqui M. *Chriſtian Elieſer Genſel*, in diſput. *Peripateticorum nomen, libelli argumentum*, Lipſiae, 1760. 4. in eo potiſſimum verſatus eſt, vt praecipue §. XII ſqq. Heumanni interpretationem refutaret, argumentaque, quae firma putabat ille, funditus euerteret. Docte ſciteque id quidem fecit, nec tamen omnem ita diremit controuerſiam, vt nullus locus relinqueretur dubitationi, et parum modeſte verecundeque egit cum aduerſario. Collegit primum aliorum cum veterum, tum recentiorum ſententias, tum eas examinauit, atque loca antiquiorum, quae ab aliis male intellecta exiſtimabat, aliter interpretatus eſt: denique illam ornat amplificatque ſententiam, περίπατον quoque ſignificare *diſputationem*, et ab Ariſtotele ſuas ad auditores diſputationes dictas fuiſſe περιπάτους, adeoque a ratione docendi ortum eſſe illud *Peripateticorum* nomen; compara tamen *Perizon.* ad Aeliani l. c. p. 255. — In fine explicat illuſtratque locum Cebetis in Pinace, vbi occurrunt περιπατητικοί, qui adnumerantur τῆς ψευδοπαιδείας amatoribus. *Harl.*

t) Philoponus [ſ. Ammon. p. 45. Buhl.] in vita Ariſtot. quae praefigitur Ammonii, ſiue Philoponi commentariis in Categorias. Quae de Ariſtotelis ſchola Alexandriae, viginti auditoriis diſtincta, narrat Beniamin Tudelenſis, fabulam olent, vt alia eius non pauca. *Fabric.* Secundum *Abdollatiphi* in compendio memorabilium Aegypti, arabice, e cod. mſto Bodleiano edito, a D. Ioſ. White — praefat. *H. E. G. Paulus*, Tubingae 1789. m. 8. p. 62 ſq. vbi deſcribitur columna Pompeii ſic dicta, quam ille Seueri columnam dicit, et porticum, 400 columnis inſtructam, circa illam eſſe ductam narrat, quam ab Alexandro M. exſtructam et Ariſtotelem in ea docuiſſe tradit. *Harl.*

u) Apollodorus apud *Laert.* V. 9.

Digitized by Google

111 ſq. Buhle in vita Ariſtot. pag. 91. et quae notaui ad alteram editionem meae anthologiae gr. poeticae pag. 87 ſq.) crudeliter interfecto, Atarna Mitylenen profugit.] Vxorem duxit Pythiadem, Hermiae iam defuncti ſororem, [ſecundum alios, ſororis germanae filiam, aut pellicem Hermiae, vid. *Buhle* l. c. et *Brucker.* I. pag. 782 ſq.] illaque exſtincta, Herpyllidem, ciuem ſuam, e qua Nicomachum ſuſcepit. Confer inſignem locum Ariſtoclis apud *Euſebium* XV, 2. praepar. vbi calumniae, a ſophiſtis, vel inuidis philoſophis congeſtae, refelluntur. Pythiadis, filiae Ariſtotelis, apophthegmata laudat *Petrus Alcyonius* II. de exſilio p. 205. De eius tribus maritis liberisque vid. *Sextum Empir.* I. Mathem. ſect. 258. [vbi vid. Fabricium noſtrum pag. 271. add. *Buhle* pag. 103. de familia philoſophi.] Ad Philippum, regem, venit relicta Academia v) anno aetatis ſuae XLII. atque ALEXANDRI Magni, quintum decimum annum agentis, ſtudiis eſt praefectus Olymp. CIX. 2. w) cumque erudiuit per quinquennium x), hoc eſt, vsque ad Olymp. CX. 3. aetatis XLVII. Philippus, Alexandri pater, interfectus fuit Olymp. CXI. 1. hinc Alexandro M. mouente in Perſas, reuertit Athenas Ariſtoteles Olymp. CXI. 2. anno aetatis quinquageſimo, ibique per tredecim y) annos in Lyceo docuit. [Atque, ſi vera narrat *A. Gellius* N. A. XX, 5. ille horis matutinis paucos tantum eosque familiares interiorem remotioremque docuit philoſophiam; veſpertino autem tempore, omnibus, quotquot adeſſe vellent, ſui fecit copiam, et coram iis, *exotericis* dictis, de rebus leuioribus minusque grauibus diſſeruit.] Gratia regis vtriusque vſus eſt ſingulari, vt Philippus Stagiram, ipſius patriam, a ſe prius euerſam, Ariſtotelis precibus inſtaurauerit z), et Alexander incredibiles ſumtus aa) impenderit, quo felicius naturae arcana ſcrutari philoſophus poſſet: eumque habuerit parentis prope loco, donec adfectus hic ſub extremum vitae bb) [P] per ſuſpiciones de Calliſthenis coniuratione refrixit. Denique poſt Alexandri mortem, quae accidit Olymp. CXIV. 1. et cuius auctorem Antipatro fuiſſe Ariſtotelem, veneiiumque cc), quod illi daretur paraſſe, neſcio, quam vere a nonnullis traditur, aliis de cauſis ſycophantias Atheniensium dd), quia illis impietatis ſuſpectus fuit, pertimeſcens exſulatum conceſſit Chalcidem ee), Euboeae metropolin, nolens eodem modo in ſe peccari, vt in Socratem, (vid. *Origen.* in Celſum I. pag. 51.) ibique aconito hauſto diſceſſit e vita, eodem, quo Demoſthenes, anno

v) *Plutarch.* de exilio pag. 603.

w) *Apollodorus* ibid.

x) *Iuſtinus* XII. 16. Hiſtor. [alii ſeptem, alii octo annos eum conſumſiſſe in rege inſtituendo tradunt. vid. *Schottum* p. 111. *Patricium* in diſcuſſ. peripat. p. 5. *Buhle* p. 94 ſq. *Harl.*]

y) Laertius V. 4. et 5. et 10. Falluntur itaque, qui Ariſtotelem Alexandri comitem fuiſſe in expeditione Aſiatica narrant.

z) *Plutarch.* in Alexandro pag. 668. et contra Colotem pag. 1126. *Dio* 2. de regno p. 36. et orat. 47. p. 525. Ammonius, ſiue Philoponus in vita, qui addit, Stagiritas in eius honorem Ἀριστοτέλεια quotannis celebraſſe.

aa) *Plinius* VIII. 16. Hiſt. nat.

bb) *Plutarchus* Alexandro p. 668. 696. *Laert.* V. 10. *Fabric.* Male audit apud *Lucian.* in dial. mort. XIII. 5. vbi Alexander Ariſtotelem propter turpes adulationes lucrique cupiditatem vehementer carpit: in nota pag. 393. tom. II. edit. Reitzii, Hemſterhuſius comparat laudes, quibus Alexander quondam mactauit ſuum praeceptorem. *Harl.*

cc) *Plutarch.* Alexandro pag. 707. *Arrianus*, *Plinius* etc. Vide *Patricii* diſcuſſ. Peripatet. lib. I. qui eſt de vita Ariſtotelis p. 6. *Fabric.* *Curt.* X. 10, 14. ibique interpr. in edit. Snakenb. *Buhle* pag. 99 ſq. *Harl.*

dd) *Aelian.* III. 36. Var.

ee) *Strabo* X. pag. 448. *Laertius* V. 5. Anonymus auctor vitae a Menagio editus, Heſychius illuſtris, et Suid. in Ἀριστοτέλης. *Fabric.* Bayle, Brucker, locis citt. Buhle p. 100 ſqq. *Harl.*

Digitized by Google

anno Olymp. CXIV. 3. aetatis LXIII. ante Chriſtum CCCXXII. ſucceſſore Athenis relicto ff) *Theophraſto*. Quae alii de morte Ariſtotelis ex taedio, quod Euripi naturam non valuiſſet explicare, tradunt vel fabulantur, vide, ſi lubet, *Nonni* hiſt. 33. ad Nazianz. et hiſt. 12. et apud *Lilium Gyraldum* dialogiſmo 30 tom. II. Lamp. Gruteri pag. 451 ſq. [edit. Venet. 1553. 8. pag. 157. et in eiusd. Opp. Lugd. Bat. 1696. fol. tom. II. pag. 912. et, vt multi putant, *Iuſtin. Martyr.* Paraenet. ad gentes pag. 34. *Gregor. Nazianz.* orat. III. p. 79. Ad fabulas mileſias ablegat *Tan. Faber* Epiſtol. critic. part. I. epiſt. 14. pag. 49 ſq. narratiunculam iſtam, Ariſtotelem ſe in Euripum miſiſſe praecipitem: ſed conſ. *Bayle* Dict. voc. Ariſtote, not. z. p. 329. qui Iuſtinum ac Gregorium ab iſta credulitatis nota liberat ope melioris interpretationis: adde *I. G. Walch.* in Parergis academ. pag. 362 ſqq.] Vtrumque in dubium vocat *Mich. Lilienthal* in Ariſtotele, a crimine autochiriae defenſo, Regiomont. 1706. 4. et in ſelectis hiſtor. et litterar. ibidem 1715. 8. pag. 113 ſqq. obſeru. V. vbi morbo eum obiiſſe, non aconito, neque in Euripum dediſſe ſe praecipitem, contendit: ita etiam *Aueranius* diſſ. IV. in Euripidem. [Hodie res incerta manet, vtrum morbo quodam ſit exſtinctus, an ſibi ipſe mortem conſciverit. Certiora ſciremus, ſi *Antipatri* de morte Ariſtotelis epiſtola ab interitu fuiſſet ſeruata. vid. *Ionſium* I. 13, 2. p. 81. et *Buhlium* p. 102.] Praeter alia πιθανῷ ſeu perſuadendi vi eum valuiſſe, etiam poſt mortem Ariſtotelis profeſſus eſt Antipater in epiſtola de philoſophi obitu, teſte *Plutarcho*, in Catone maiore pag. 335. et Coriolano pag. 234. Dictionem eius aureo flumini comparauit Cicero, vt notatum ab eodem *Plutarcho* pag. 872. In vetere marmore, quod Venetiis vidit Fortun. Licetus, Ἀριστοτέλης Κάλλιστος τῶν Φιλοσόφων, legitur. vide *Reineſ.* Inſcript. claſ. XVII. 17. pag. 819. *Fabric.*

E P I M E T R O N.

Si de quo philoſopho in vtramque partem eſt diſputatum, et a partium cupidis eſt peccatum, id Ariſtoteli eueniſſe conſtat. Nimii fuerunt alii in eo vituperando, alii in illo laudando; prouti vel auctoritas hominum, vel conſuetudo temporis et ſcholae cuiusdam, vel maior ſiue Platonis ſiue Ariſtotelis amor aut maior cum alterutro vſus fere ac familiaritas ad iudicandum impulerunt homines. Infinitum foret, ſi, quae tum veteres tum recentiores diverſimode ſenſerint et pronuntiarint de noſtro, eius ingenio moribusque, et philoſophia, colligerem; atque plenae enumerationi me imparem eſſe, in tanta omnis aetatis iudiciorum copia, profiteor. Quaedam congeſſit *Thomas Pope Blount* in cenſura celebrium authorum pag. 32 ſqq. edit. Geneu. et *Bayle* Dict. voc. Ariſtote not. *H.* pag. 326. Quae fata et viciſſitudinem eius philoſophia per omnia ſaecula ſit experta, quot adſeclas et quot oppugnatores illa habuerit, iam multi docuerunt. E multis h. l. nominare liceat *Patricium* in diſc. peripat. I. lib. 10—12. pag. 127—193. *Launoium* et *Elſwichium* de varia Ariſtotelis — fortuna, (de quo libro infra pluribus diſputabitur,) *Niemeierum* in diſput. laud. in primis *Brucker*. in hiſt. crit. phil. vol. II. p. 463 ſqq. vol. III. p. 534. etc. et vol. IV. part. I. p. 148—352. Quatenus Ariſtoteles cum Platone poſſit comparari, et alter alteri praeſtare mihi videatur, ſupra in capite de Platone meam qualemcumque ſententiam dicere memini; de moribus eius et habitu corporis

ff) Conſ. *Strabo* XIII. p. 906. edit. Almel. vbi quoque de bibliotheca Ariſtot. agitur, et de fatis biblioth. ariſtotelicae vid. infra in catal. editionum. *Harl.*

quaedam poſt alios notauit cel. *Buhle* in vita Ariſtotelis pag. 103 ſq. adde *Fr. Potricium* in diſcuſſ. peripat. tom. I. lib. I. pag. 11 ſqq. Fac vero, Ariſtotelem fuiſſe laudis gloriaeque cupidiorem, quod quidem proprium eſſe videtur ſummorum ingeniorum, hominumque, qui non ſemper habitant ſecum; fac, eum aliorum inuenta pro ſuis interdum vendidiſſe, aut, vt vnus quaſi videretur, qui ceteris praeſtaret acumine, ſagacitate et eruditione, aliorum veterum placita aliquoties peruertiſſe, et, vt facilius refutaret, obſcurius expoſuiſſe, aut omnes fere philoſophos acriter et inique notaſſe, aliaque multa, quae philoſophum dedecerent, patraſſe gg); tamen fatendum eſt, multa ab inuidis et obtrectatoribus, qui numquam deeſſe ſolent magnis ingeniis, fuiſſe excogitata, aut exaggerata et multo plures nituiſſe in eo ingenii animique virtutes. conf. *Brucker*. I. p. 793 ſqq. Obſcuritate illum ſaepius laborare, haud omnino quidem eſt inficiandum. Etenim, dum breuitati ſtuduit, praecepta perſpicui ſcribendi generis crebro migraſſe videtur. At in ſumma verborum breuitate eſt maxima rerum vbertas; nec poterit negari, calumniam obſcuritatis ſaepius ortam eſſe ab ignorantia linguae et philoſophiae graecae et a fuga laboris hh). De furto, cuius noſter incuſatur, litterario legi poteſt *M. Iac. Thomaſii* diſſ. de plagio litterario, edit. II. Lipſiae 1679. 4. §. 364 ſqq. p. 160 ſqq. Splendidiſſimum in eo fuit ingenium, quod in nouis inueniendis ſtudioque doctrinarum, quas ſciuerat, in formam artis redigendarum maxime cernitur, ſumma acies iudicii atque ſagacitas, ardentiſſimus amor litterarum earumque, licet diuerſarum, et librorum ampliſſima cognitio. Indefeſſus erat naturae perſcrutator, acutiſſimus philoſophus, qui noluit in verba magiſtri iurare, nec vnice in philoſophia habitare ac regnare, ſed cum ſeuerioribus litteris etiam amoeniores atque hiſtoriam ſcite vtiliterque iunxit, et cuius ſollertiam, ſubtilitatem, ordinem et ἀκρίβειαν vel illius adverſarii atque calumniatores laudare ſolent. Vrbanitas vero tanta erat in illo, vt a maledictis in eos, a quibus diſſenſit, et durioribus verbis perpetuo abſtineret: quo nomine in exemplum modeſtiae proponitur a *Beſſarione* in epiſtola ad Michael. Apoſtolium. Atqui, illam virtutem ſi omnes philoſophi, qui vel ab eius ſteterunt partibus, vel eius oppugnarunt ſententias vniuerſamque philoſophiam, omni aeuo fuiſſent imitati, tot tragoedias, vel cum atrocitate et ſaeuitie interdum excitatas, non vidiſſet aut memoriae traditas accepiſſet orbis litterarius. Sed vela ſunt contrahenda, quia in fine huius capitis de aliis, quae huc pertinent, quaeſtionibus atque controuerſiis, commodius diſſerere licebit. De eius philoſophicis placitis veris falſisque aut incertis conſulendi ſunt Buddeus, Brucker, Tiedemann, Cudworth eiusque interpres atque commentator, Moshemius, atque alii, qui multi ſunt, et de Ariſtotele, Platone aut philoſophis graecis ſcripſerunt. — Omni ſaltem aetate manebit illi laus et honor, licet iugo illius philoſophiae excuſſo, et ſordibus, quibus cum ab illo ipſo, tum in primis ab eius adſeclis

gg) Vid. quae congeſſit et diſputauit *Brucker*. in adnotatt. ad *Aquilini* librum de placitis philoſophorum ante Ariſtotelem p. 2. not. a. et in hiſt. crit. philoſ. vol. I. p. 803 ſq. et vol. VI. pag. 240. vbi memorat, *Paganinum Gaudentium* in diſſ. de contemtu veterum Ariſtoteleo, (in coll. opuſculorum Pag. Gaudent. Piſis 1641.) exemplis luculentis oſtendiſſe, male in plerisque accuſari veteres ab Ariſtotele, et hunc eius morem fuiſſe, vt in omnibus prorſus controuerſiis arbitrum et cenſorem, etiam eorum, quae non noſſet, ageret.

hh) Conf. *Nunneſii* ſupra memoratam orat. de cauſſis obſcuritatis Ariſtotelis earumque medela, quam vna cum *Bart. Ioſ. Paſchalii* orat. de optimo genere explanandi Ariſtotelem, et *Io. Bapt. Monlorii* orat. de vtilitate analyſeos Ariſtoteleae recudit Wechel. Francof. 1591. 8. item *Brucker*. in Otio Vindelico p. 104 ſq. et in hiſt. crit. philoſ. vol. I. pag. 801 ſqq.

adſeclis et ſcholaſticis conſperſa fuit ſapientia, coeli filia, recentiore aetate abſterſis. Viuo autem et mortuo ſummi honores illi ſunt habiti. Statuam illius memorat *Pauſanias* lib. VI. cap. 4. p. 462. Illius imagini diuinos honores exhibuiſſe dicuntur Carpocratiani, vid. *Bayle* dict. voc. Ariſtote, not. *T.* p. 328. Effigies illius barbata e tabella quadam marmorea apud *Fuluium Vrſinum* pag. 56. elog. alia imberbis, quam T. Pomponius Atticus domi ſuae teſte *Cicer.* ad Attic. IV. 9. habuiſſe dicitur, apud *Vrſinum* inter illuſtrium imagines nr. 35. et Schottum, nec non in Wetſteniana Laertii editione, tum in Muſeo Capitolino, tom. I. (ex Fuluio et Bellorii imagin. ill. vir. part. I. nr. 8.) Romae 1741. fol. nr. 8. pag. 12. de Ariſtotelis effigie diſſeritur, et in Muſeo Florentino, tom. II. tab. 42. nr. 8. (vbi tamen *Gorius* pag. 93. putat, Senecae potius referri imaginem) de qua vid. *Io. Fabri* commentar. in Vrſini imagines illuſtrium pag. 20 ſq. *Schottum* in vitis comparatis Ariſtotelis ac Demoſth. p. 152 ſq. ex Vrſino, *Brucker.* in hiſt. crit. phil. I. p. 793. not. z. et VI. p. 239. Vtraque, forſan commentitia, cum primis, vt Schotto p. 153 ſq. videtur, barbata, apud Gronou. tom. II. theſ. antiqq. gr. tab. 90. apud Lambec. de bibl. Vindob. tom. VII. p. 77. (p. 166. edit. Kollarii,) et Graeuium ad Heſiodum pag. 90. edit. primae. — Ariſtotelis faciem Michael Hoſpitalius, (vt Fabric. in not. mſta adſcripſit,) viſus referre, vti Beza in epigramm. et Sammarthanus in elogiis p. 119. notarunt. adde Bayle dict. voc. Ariſtote *N.* Ita Lutheri Muretus. Pariter in margine Fabricius iam laudauit *Cornelii Dieterici Kochii* comm. de Ariſtotele in nummo aureo Stagiritarum, in cuius vna facie ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ, in altera pietas, manibus expanſis. Helmſtad. 1703. 4. Kochius illum nummum habuit genuinum et probum; ſed iſtum probabiliter aereum et commentitium ſpuriumque eſſe, oſtendit *Heumann.* in act. phil. tom. III. pag. 70 ſqq. Alium nummum aereum et adulterinum, in quo Ariſtoteles audit *naturae miraculum*, commemorat *Schottus* l. c. pag. 154. — Quanta auctoritate apud Arabas floruerit Ariſtoteles, infra oſtendetur: ſed incredibilem rem narrat *Philippus Cattierus* in exercitatione ſiue oratione III. an abolenda ſtudia, Pariſ. 1647. p. 39. *Sunt et, qui arbitrentur, codicem graecum hodiernum ex arabico fuiſſe reſtitutum, quum ipſum πρωτότυπον perierit:* quod adnotarat Fabric. qui etiam orae adſcripſerat: „Fallitur *Alexander de Rhodes*, S. I. qui lib. de regno Tunchinenſi p. 43. Confuſium, Sinarum philoſophum, eodem tempore, quo apud Graecos Ariſtotelem, ſcribit vixiſſe. Nam Sinenſium Confuſius ex traditione natus eſt anno ante Chriſtum 551. ducentis fere ante Ariſtotelem annis." — Mahometani adhuc valde amant magnique aeſtimant ſcripta ariſtotelica: vt ſupra ad Platonem iam animaduerti. — Sed haec ſufficiant. *Harl.*

SCRIPTA ARISTOTELIS, QVAE EXSTANT ii)

I) LOGICA kk)

I. ΚΑΤΗΓΟΡΙ΄ΑΙ, *Categoriae* ſiue *Praedicamenta*; hunc enim titulum fuiſſe, (non περὶ κατηγοριῶν, vel, vt *Laertius* V. 26. κατηγοριῶν,) teſtatur *Simplicius.* Confer Iſidorum.

ii) *Gaſſendus* Exercit. paradox. IV. §. 1. 2. 3. 4. contendit, incertum eſſe, an Ariſtoteles ſit auctor librorum, ſub ipſius nomine exſtantium. Immo §. 13. plane negat, libros, qui in ſcholis tractantur, (quos quidem §. 12. nominat,) ab Ariſtotele ſcriptos eſſe. *Heumann.* Inter *Caelii Secundi Curionis* Epiſtolas ſelectas, Baſil 1553. 8. eſt pag. 84—90. epiſtola, an libri, qui Ariſtotelis nomine

rum II. 26. Orig. Aphrodiſeus tamen in I. Topic. pag. 35. *περὶ τῶν δέκα Κατηγοριῶν.* [Iudicium de hoc libro vid. in *Gaſſendi* Exercit. Parad. V. §. 2. VI. §. 1. VII. §. 1. VIII. §. 1. *Heumann.*]

Dubitatum ſuit a nonnullis, num Ariſtotelem auctorem agnoſcat hic libellus, praecipue quum et alius exſtaret liber *κατηγοριῶν*, ab iſto diuerſus, ſub Ariſtotelis nomine, eodem numero ςίχων, vt Adraſtus apud Simplicium refert, et meminit Ammonius, Boethiusque. *Franciſcus Patricius*, (qui exceptis Mechanicis et libro de dogmatibus Zenonis, Xenophanis et Gorgiae, omnia, quae hodie exſtant, Ariſtoteli ſuppoſita eſſe ſuſpicatur,) libro Categoriarum obiicit, tom. I. diſcuſſ. Peripatet. pag. 21. quod alibi in ſcriptis Ariſtotelicis, vbi Categoriarum mentio fit, non citetur, etiam vbi decem *κατηγορίας* memorat, vt 1. Topic. cap. 7. Addit *Felix Accorombonius*, quod in eo multa reperiantur, quae non conſonant iis, quae in Metaphyſica Ariſtoteles confirmat. *Ludouicus Viues* lib. III. de cauſis corruptarum artium pag. 99. ait, Pythagorici illum, neſcio cuius, vel Megarenſis eſſe ſibi videri. Viuem, ni fallor, ſequutus *Ionſius* pag. 4. *Auctor libri de categoriis*, inquit, *quicunque Platonicorum vel Pythagoricorum is demum fuerit.* Ac verum quidem eſt, [☞] Pythagoricos, et in his *Archytam* libro *περὶ παντὸς* ſcripſiſſe de decem praedicamentis, ante Ariſtotelem; ſed ideo nolim Ariſtoteli librum hunc abiudicare contra diſerta Ammonii in quinque voces p. 16. b. et aliorum veterum teſtimonia, quae produxit Voſſius de Natura Logicae cap. 10. Maxime notandus locus Ammonii in Categor. pag. 13. Ἐκρίθη δ' ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν, *κατηγοριῶν μὲν τȣτο εἶναι γνήσιον τȣ Ἀριςοτέλȣς, Ἀναλυτικῶν δὲ τέσσαρα. Ἐκρίθη δὲ ἔκ τε τῶν νοημάτων καὶ τῆς φράσεως, καὶ τȣ αἰεὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πραγματείαις μεμνῆσθαι τȣτȣ τȣ βιβλίȣ τὸν φιλόσοφον.* Inter hos interpretes ſiue exegetas fuit etiam *Andronicus Rhodius*, qui tamen ſuſpicatus eſt, partem tertiam, quae agit de poſtpraedicamentis, a capite 10. ad finem libri, ab alio eſſe adiectam. *Τινὲς μὲν γὰρ*, inquit Simplicius, *ὧν καὶ Ἀνδρόνικός ἐςιν, παρὰ τὴν πρόθεσιν τȣ βιβλίȣ προσκεῖσθαί φασιν ὑπό τινος ταῦτα.* Conſer *Boethium* praef. libri IV. in Categ. Itaque et *Grotius* ad Matthaei XIV. 4. laudat ſcriptorem *τῶν μετὰ τὰς κατηγορίας inter opera Ariſtotelis*, et ad Hebr. V. vlt. Κατηγοριῶν ſcriptorem, Ariſtotele non nominato. Falſi tamen ſunt, qui cum *Coelio Secundo Curione* libr. II. Epp. p. 350. Andronici paraphraſin, non Ariſtotelis ipſius ſcriptum habere nos opinantur. Scripſere *Κατηγορίας* et *περὶ ἑρμηνείας* et *ἀναλυτικὴν* etiam Ariſtotelis exemplo *Eudemus* et *Phainus* et *Theophraſtus*, Peripatetici, teſte Ammonio, ibid.

In Ariſtotelis *Κατηγορίας* commentati ſunt e Graecis, qui exſtant ll) et editi leguntur, ***Porphyrius, Ammonius,*** Hermeae F. ***Simplicius, Michael Pſellus,*** et cuius libri tres quaeſtionum in

ne circumferuntur, ſint Ariſtotelis, nec ne? Cl. *Buhle* p. 104. promiſit, ſe de libris, quos Ariſtoteles ſcripſit, vti de tempore, quo illi compoſiti ſunt, acturum eſſe in commentatione, (quam nondum vidi,) de librorum ſerie et nexu. *Harl.*

kk) Quam diſciplinam ab Ariſtotele et inuentam et perfectam fuiſſe, notat *Aphrodiſeus* in extremo commentario ad Sophiſticos Elenchos. *Fabr.* — conf. *G. I. Voſſium* de natura et conſtitut. logicae cap. 10 ſqq. *I. G. Walchii* parerga academ. p. 521 ſqq. *Brucker.* I. p. 805 ſqq. *Harl.*

ll) Editiones indicaui, vbi de ſingulis egi, ſuo loco. De perditis dictum infra in notitia Peripateticorum. *Fabric.* Sollerter egit de interpretibus librorum Ariſt. gr. et eorum editionibus cl. *Buhle* tom. I. Ariſt. prolegg. *Harl.*

in Categorias latine tantum editi ſunt, *Dexippus*, in quibus reſpondit ad ea, quae aduerſus categorias diſputauit *Plotinus* Ennead. VI. lib. 1. 2. 3. *Iohannis* vero *Philoponi* commentarius Ammonii *ὑπομνήματι* in editis permixtus, ab eo diſtinctus legitur in MSto Codice eximio Bibl. Caeſareae [mm]), qui etiam vitam Ariſtotelis, Ammonio tributam, ad Philoponum auctorem refert, et praeterea exhibet ſynopſin *Κατηγοριῶν* a *Photio* concinnatam [nn]). Eadem Photii Synopſis et Scholia *Ioh. Damaſceni* MSta ſunt in bibl. regis Galliae, teſte Labbeo [oo]), qui etiam pag. 114. Bibl. nouae MSS. memorat *Georgii Scholarii* prolegomena in quinque Voces, Categorias, et de interpretatione, tum pag. 115. *Sophoniae*, monachi, in Ariſtotelis Categorias, tractationem de Homonymis, Synonymis, Paronymis, Heteronymis, Polyonymis; et pag. 201. *Anonymi* graeci in categorias commentarium. *Dauidis* cuiusdam commentarios graecos in Ariſtotelis praedicamenta et quinque voces Porphyrii, Venetiis in Biblioth. Sanctorum Iohannis et Pauli Mstos indicauit Geſnerus. *Mich. Pſelli* ἐξήγησιν MS. *εἰς τὰς κατηγορίας*, quae incipit: *τῶν πραγμάτων τὰ μὲν κοινωνεῖ* etc. *Allatius* de Pſellis p. 85. [P] *Dauidis*, philoſophi, comment. in Iſagogen Porphyrii et in Ariſtotelis praedicamenta in cod. Bauar. CLXXII. *Fabric.* — Codices msſt. enumerat cl. *Buhle* pag. 157 ſqq. in primis pag. 164 ſqq. commentarios graecos, quibus Ariſtotelis Organon, aut ſinguli libri, eo pertinentes, illuſtrantur, et qui necdum editi, nec ab aliis diligenter ſatis notati ſunt. Hic commentatores, qui in bibliothecis latent, paucis referam. Variorum ſcriptorum *Ariſtotelis eiusque graecorum interpretum* codd. reperiuntur in bibliotheca Coisliniana, et enumerantur a *Montfaucon* in Catalogo biblioth. Coislin. part. I. cap. VI. pag. 218 ſqq. Sic in cod. CLVII. *Organon Ariſtotelis* cum commentariis Magenteni etc. p. 219 ſq. p. 227. cod. CLXX. fol. 164. *Porphyrii* iſagoge cum interpretatione Magenteni, fol. 174. eiusdem *Magenteni* in decem Categorias. — In cod. Veneto S. Michaelis, teſte *Mitarello* in catal. MSS. pag. 73. *Logica* cum Iſagoge Porphyrii, cod. gr. In codice *Mediceo* plut. LXXII. nr. 5. *Organo* praemiſſa eſt *Porphyrii* introductio vna cum *Dauidis* prolegomenis philoſophiae et commentario in illam ab ore *Heliae*, philoſophi, excepto, (*Fabric.* B. gr. vol. IV. p. 187. *Bandini* catal. bibl. Laurent. tom. III. pag. 29.) *Dauidis* commentar. in *Porphyrii* iſagogen et in *Ariſtotelis*

mm) Tom. VII. pag. 143. vbi Lambec. eſt de eo multus. adde *Iriarte* de codd. Matrit. pag. 137. nr. CLXXXVIII. it. p. 54. vbi varia ſunt Ariſtotelica nr. 46 ſqq. *Harl.*

nn) *Io. Philoponum*, non, *Ammonium*, quamquam ſub eius nomine in quibusdam codd. exhibeatur, commentarii eſſe auctorem, docet *Buhle* pag. 51. tom. I. Opp. Ariſtot. auctoritate cod. Vindobon. praecipue nixus. In tom. VII. Lambecii comment. de bibl. Vindob. pag. 123 ſqq multi libri Ariſtotelis eiusque interpretes copioſe recenſentur. *Harl.*

oo) Idem cod. continet organon Ariſtotelis, *Porphyrii* iſagogen et *Mich. Pſelli* comm. in libr. de interpret. vid. *Buhle* pag. 161. *Expoſitio totius Organi Ariſtotelis*, ſiue omnium eius librorum, ad Logicam pertinentium, n. in Iſagogen Porphyrii de quinque vocibus, et in ipſius Ariſtotelis Categorias, librum de interpretatione, analytica priora et poſteriora, Topica et ſophiſticos elenchos, auctore *Georgio Pachymere*, Protecdico magnae eccleſ. et dicaeophylace aulae CPolitanae, (qui obiit circa a. Chr. 1340.) in cod. msto Vindobon. vid. Lambec. VII. p. 153 ſqq. ibique Kollar. qui in nota pag. 156. alia refert. ib. cod. LXVII. p. 234. copioſe deſcribitur: *Pachymeris* epitome vniuerſae Ariſtotelis philoſophiae, ex quo latina *Bechii* verſio, haud bona et ex II. codd. lacunoſis et corruptis facta, Baſil. 1560. fol. emendari et locupletari poteſt, teſte Sambuco et Lambecio. add. *Buhle* pag. 166. de cod. Medic. II. plut. 86. *Harl.*

telis Categorias nondum editus in cod. Veneto D. Marci (catal. pag. 117.) in cod. Bauar. CLXXII. in Mediceo I. plut. LXXII. et cum aliis in Mediceo (*Bandin.* tom. III. pag. 239.) nimirum in horum vltimo ſunt praeterea *Anonymi* commentar. *in quinque voces Porphyrii*, initio mutilus, tum alius in eumdem librum commentar. cui in margine adſcriptum legitur τȣ̃ Μαγεντήνȣ, (at Buhle p. 165. dubitat, num illud vere a Magenteno ſcriptum ſit.) Eiusdem *Magenteni*, (cuius tamen nomen recentius adſcriptum eſt,) commentar. in *Categorias*, atque *Io. Philoponi* comm. in eumdem librum, diuerſus ab eo, quem in bibl. Vindobon. eſſe teſtatur *Neſſelius* catal. part. IV. pag. 79. *Leonis Magenteni* commentarii in Categorias nondum editi, cum Ariſtotelis Organo etc. in cod. Pariſ. CLVII. — Inter codd. *Nanianos*, (catal. pag. 454.) cod. CCLXVI. nr. 2. eſt *δαβὶδ, τȣ̃ φιλοσόφȣ, ἐκ τῆς ἑρμηνείας τῶν πέντε φωνῶν, σχόλια.* — et pag. 497. cod. CCXCVI. *Ammonii ὑπόμνημα εἰς τὰς πέντε φωνὰς ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίȣ τȣ̃ ἑρμείȣ.* — In bibl. Eſcorial. ſunt quinque codd. msst. gr. 1) Categoriae. 2) Categoriae cum expoſitione Ammonii, 3) in easdem incerti paraphraſes, 4) tum Dauidis expoſitio, 5) denique *Porphyrii* comment. teſte *Plüer.* in itiner. hiſp. *Ignatii*, philoſophi, Metropolitani Selybriae, *in ſcripta Ariſtotelis logica* commentar. inedit. in cod. Medic. XVI. plut. LXX. In cod. *Veneto D. Marci Categoriarum* et *libri de interpretatione* primum eſt longa quinque vocum Porphyrii expoſitio, auctoris, vt e nota adparet, anonymi, in omnibus Ammonium Hermeae et Ioannem Philoponum ſequuti. Categoriis praefixa ſunt ſcholia ſub nomine *Olympiodori Alexandrini* adhuc inedita — in cod. Mediceo 35. plut. 71. *Categoriae* et *lib. de interpretatione* cum ſcholiis *Ammonii* et *Pſelli.* — et cod. 20. *Categor.* cum *Porphyrii* Iſagoge et *Ammonii* in hanc et in illas commentario. — Inter codd. *Nanianos* gr. (catal. pag. 451.) in cod. CCLIX. nr. 4. eſt *Georgii Scholarii* logica: titul. *γεωργίȣ τȣ̃ σχολαρίȣ ἐπιτομὴ τῆς ἀριστοτέλȣς λογικῆς.* — In cod. *Mediceo* II. plut. 86. *Georgii Pachymerae, Diaconi Protecdici* et *Dicaeophylacis compendium philoſophiae ex mente Ariſtotelis*, libris conſtans XII. titulis XLVII. capp. CCXXXIIX. — in cod. Bauar. CLXX. (vid. Catal. pag. 65 ſq.) etiam *Georg. Pachymerae* libri XI. de philoſophia: liber I. reſpondet Organo Ariſtotelis, II. libris Phyſicorum; III. libris de coelo; IV. de ortu et interitu; V. de meteoris; VI. libris de partibus animalium; VII. de motu et inceſſu animalium; VIII. de ſenſu et ſenſili; IX. de generatione animalium; X. libris Phyſicorum; XI. Ethicis ad Nicomachum. — graece quoque exſtat in cod. medic. XXII. eiusdem plutei tum in Vindobon. XXXIII. (vid. *Lambec.* tom. VII. pag. 150.) et in cod. Coislin. CLXIV. (vid. Montfauc. catal. bibl. Coislin. part. I. pag. 221.) — *Latinam* eius *verſionem* e duobus aliis codd. ſed lacunoſis et corruptis edidit *Philippus Bechius.* vid. *Bandini* catal. gr. codd. tom. III. pag. 286. 366. — In cod. Bauar. CLX. (catal. pag. 61 ſq.) Prolegomena Ioannis cuiusdam in Porphyrii Iſagogen: in eamdem commentarius *Ammonii*: *Ammonii* prolegom. in categorias et ſcholia: *Ariſtotelis* libri de *interpretatione* cum ſcholiis. Eiusdem *priora analytica.* *Aphrodiſienſis* in libros priorum et poſteriorum. Ariſtotelis *topica.* *Porphyrius* in categorias, cuius tamen vna tantum pagella adeſt. — *Nicephori Blemmydae* commentar. in VI. poſteriora praedicamenta, in cod. Bauar. CLI. (catal. p. 60.) — In bibl. *Guelpherbytana* eſt *Organi* codex bonae notae; de quo Buhle in praef. ad vol. II. pag. XIII ſq. intelligenter diſſeruit. Exſtant quoque in codd. anonymorum plures ſingulorum Organi librorum paraphraſes, et in eos commentarii atque ſcholia. *Harl.*

Perierunt

Perierunt *Andronici Rhodii* et *Themiſtii*, Euphradae, metaphraſis, tum et liber, a Suida laudatus, de ſcopo et inſcriptione Categoriarum. Commentaria *Adraſti* (qui Categorias vocabat *Ante Topica*, teſtante et improbante Porphyrio,) *Alexandri Aphrodiſienſis* et *Alexandri Aegaei*, *Aſpaſii*, [vid. ad ſection. 29. not. *b.*] — *Ariſtonis*, *Eudori*, *Boethii*, *Sidonii*, *Hermini* pp), *Lucii*, *Maximi* qq), (qui Iamblichi diſcipulus fuit et Alexandrum Aphrod. in plerisque erat ſecutus, teſte Simplicio,) *Nicoſtrati*, Macedonis, et *Paſicratis*, Rhodii, et quae aduerſus Categorias ſcripſerant *Athenodorus* et *Cornutus*, Stoici. *Fabric.* — In eccleſia graeca magni fuit habita, et commentariis illuſtrata philoſophia Ariſtotelis. Sic exſtant *Theodori Metochitae* commentarii in libros philoſophicos Ariſtotelis. vid. Fabricii Bibl. Gr. V. 33. p. 216. item *Olympiodori* comm. in Ariſtot. meteorol. vid. Fabric. libro cit. cap. 36. pag. 352. Sic *Io. Philoponus* fuit clarus in Graecia interpres Ariſtotelis. *Heumann.*

E latinis exſtant ***Seuerini Boethii*** libri IV. quos conſul ſcripſit, et praef. lib. I. adfirmat, ſe alium praeterea commentarium componere propoſuiſſe de iisdem Categoriis ad doctiores, in quo ad ſcientiam Pythagoricam perfectamque doctrinam introducere illos voluit. Sed numquam lucem vidit alter ille commentarius. Sub *Auguſtini* quoque nomine ad Adeodatum legitur liber de decem Categoriis; ſed quem inter ſpuria tomi primi reiecerunt nuperi editores Benedictini. [In cod. Vaticano apud Montfaucon bibl. bibliothecar. tom. I. pag. 37. ſunt *Categoriae Ariſtotelis e graeco in latinam translatae a S. Auguſtino cum prologo Alcuini ad Carolum Magnum.*] — Auctor forte eſt *Vegetius Praetextatus.* Themiſtii quidem magiſterio vſum ſe teſtatur, quem ſuae aetatis egregium atque eruditum philoſophum vocat cap. 3. et 22. memorat et Augurium cap. 12. et inter doctiſſimos habere ſe ait, qui primus latine dixit praedicamentum *Situs*, quod auctor libri vocat *iacere*. *Io. Scoti Erigenae* commentarii memorantur a Baleo, Hugone et Petro de S. Victore, et mſti codd. ſupereſſe dicuntur in quibusdam bibliothecis.

Auerrois rr), Arabis (*Ebn Rhoſd* ſ. *Roſchd*) qui ſaeculo XII. floruit, commentarius in Categorias latine verſus a Iacobo Mantino, Iudaeo, exſtat tomo primo eius operum. *Fabric.* Opera eius, in primis commentarios in libros Ariſtotelicos, arabice ſcripta, recenſet *Caſiri*, (tom. I. bibl. Arabico-hiſpanae pag. 304 ſqq.) et illorum verſiones hebraicas, *Wolf.* in libris infra ad notam rr memoratis, idem *Wolf.* in citata bibl. hebraea, vol. III. p. 12 ſqq. quod ſemel notaſſe ſufficiat: Wolf. quoque animaduertit, in quibus bibliothecis lateant codd. Inſuper cl. *Buhle* p. 169 ſq. indicat verſiones Organi aut ſingulorum eius librorum *hebraicas*, *ſyriacas*, *arabicas* et *armenicas*, quae mſtae exſtant. In bibl. *Vffenbach.* (teſte *Maio* in Bibl.

pp) Apud *Boethium* II. in Categor. p. 151. pro Hermia ſuſpicor reponendum nomen *Hermini*. Hic eſt *Herminus*, ad quem Demonax apud Lucianum tom. I. p. 870. ἀληθῶς ἄξιος ὢ δίκῃ κατηγορεῖν. *Boethii* verſionem laudat *Aretinus* IV. vlt. epiſt.

qq) Illum tamen exſtare in Pariſ. cod. reg. DCCCCLXVI. cum *Gregorii Nazianzeni* ſynopſi, Labbeus apud Buhlium p. 167 ſq. teſtatur. *Harl.*

rr) De *Auerroe* praeter Hendreichium in pandectis Brandenburgicis conſulendus *Nicolaus Antonius* tom. II. bibl. veteris Hiſpanae pag. 240 ſq. [*Herbelot* in bibl. orientale, voc. *Roſchd* p. 719. *Caſiri* in bibl. arabico-hiſpan. tom. I. pag. 184 ſq. p. 298 ſq. 446. 450. et 466. *Io. Chriſtph. Wolf.* in bibl. hebr. tom. I. p. 17 ſqq.] Scripta eius ex arabico hebraice, atque inde demum latine verſa eſſe, notat *Rich. Simon* ſupplemento ad Leonem Mutinenſem p. 104. adde *Poſſeuinum* XII. 16 ſq. bibl. qui, quam male verſa ſint et edita, adnotat.

Vffenb. MSS. I. p. 117. 118.) fuit cod. LXXXVI. continens 1) *Averrois* commentar. in *Porphyrii* Iſagogen, ſ. libellum *περὶ πέντε φωνῶν*, de quinque praedicabilibus; 2) eiusdem commentat. in Ariſtotelis *κατηγορίας*, ſ. praedicamenta, ex arabica lingua in hebraeam conuerſa a *Iacobo*, fil. *R. Aba Mori*, fil. *R. Simſon Antoli*, p. m. vti quoque vocatur in cod. CXXV. biblioth. Caeſareae in catal. Neſſel. et a Maio copioſe deſcriptus. *Harl.*

Latine verterunt Categorias e recentioribus *Ianotius Manettus*, *Ioh. Argyropylus*, Byzantinus, *Iac. Ludouicus Strebaeus*, aliique, infra in indice editionum laudandi, vbi et memoraui verſiones, hebraicam, gallicas etc. commentarios item ſelectos virorum doctorum, *Iac. Schegkii* etc. *Pauli Rabi* commentarius in Categorias ſeparatim mihi laudandus eſt, qui lucem vidit Regiomonti, 1704. 8.

II. ΠΕΡΙ' ἙΡΜΗΝΕΙ'ΑΣ, *de interpretatione* nominum et verborum, atque adeo enunciationum vi ac ſignificatione liber acroamaticus, grammatica veluti quaedam ss), philoſophica, quam quum ſcriberet Ariſtoteles, non in atramento tt), ſed in mente calamum tinxiſſe [P] (*τὸν κάλαμον ἀποβρέξαι εἰς νοῦν*, Suid. in Ἀριστοτ.) ait *Iſidorus* II. 27. Orig. uu) Vt mirum ſit iudicium *Franciſci Sanctii*, qui lib. I. Mineruae cap. 5. librum hunc indignum profecto Ariſtotelis nomine eſſe adfirmat. Obſcuritatem ſ. *τὸ ἀσαφὲς τῆς λέξεως* notat *Ammonius* comment. in Porphyrii quinque voces pag. 28. et in hunc ipſum *περὶ ἑρμηνείας* librum p. 92. ait, quosdam ob neglectum in eo ordinem habuiſſe illum pro ſcripto *ὑπομνηματικωτέρῳ* ſiue commentario potius, memoriae cauſſa in chartam coniecto, quam elaborato volumine. Sed et nonnulla huic libro obiicit *Patricius* diſcuſſ. Peripatet. tom. I. lib. 3. p. 21. Ac pridem eum Ariſtoteli abiudicauit vndecimus ab Ariſtotele in ſchola peripatetica ſucceſſor, Andronicus Rhodius, (teſte Ammonio et Boethio,) ſed ab hoc diſſentit Alexander Aphrodiſeus, qui inter alia hoc argumento confutauit Andronicum, quod Theophraſtus, vt in aliis ſolet, quum de ſimilibus rebus tractat, in libro de adfirmatione et negatione iisdem aliquibus verbis fuerit vſus, quibus in hoc libro Ariſtoteles vſus eſt, et leuius ea tangit, quae ab illo dicta ante cognouit. Alexandro accedit Ammonius, oſtendens vtique in libris Ariſtotelis de anima *τὰ νοήματα*, *παθήματα τῆς ψυχῆς* adpellari, quod Andronicus in memoriam ſibi non reuocans, de alterutro iſtorum operum addubitauit, Boethiusque et tota Peripateticorum ſchola, niſi quod partem quintam, ſiue poſtremam (cap. XIX ſq.) a iuniore quodam adiectam ſuſpicati ſunt Porphyrius et Ammonius, pag. 108. Meminit inter Ariſtotelis ſcripta etiam *Laertius* V. 26. *Fabric.* Iudicium de hoc libro vide in *Gaſſendi* exercitt. parad. V. §. 3. VI. §. 2. VII. §. 2. VIII. §. 1. *Heumann.*

Exſtant

ss) Une eſpece de Grammaire raiſonnée. *Rapini* reflex. ſur la Logique pag. 735. *Fabric.* — *Heumannus* in Poecile, tomi II. lib. I. p. 6. primum contra Piccartum in Iſagoge in lectionem Ariſtotelis cap. 14. §. 33. pag. 136 ſqq. cum Durrio contendit, librum hunc *γνήσιον* eſſe Ariſtotelis foetum; tum docet, male verti titulum libri *περὶ ἑρμηνείας* ab interpretibus *de interpretatione*; ſed oportere hanc latinam libri ariſtotelici eſſe inſcriptionem *de eloquutione logica*; quia et *ἑρμηνεία* etiam ſignificet *eloquutionem*, et ipſe Ariſtoteles in hoc libro, capite quarto §. 6. diſerte ſcribat, ſe h. l. non agere de eloquutione oratoria aut poetica; ſupereſſe igitur, concludit Heumannus, vim et ſenſum *eloquutionis logicae*. *Harl.*

tt) Sic Baſilium, ait Nazianzenus, non atramento, ſed in Spiritu S. calamum, quum ſcriberet, tinxiſſe.

uu) Ex Iſidoro *Sarisberienſis* III. 4. Metal. *Alcuin.* Epiſt. 62. p. 1578. Opp. Iudice ſcriptore barbaro vitae Ariſtotelis verſibus Leoninis, *qui licet obſcurus, mentem ſolidat quaſi murus.*

Digitized by Google

Exſtant in hunc librum e graecis editi *Ammonius* vv), et huius veſtigiis inſiſtens *Magentenus*, metropolita Mitylenaeus ww), tum *Mich. Pſellus*, cuius paraphraſis graece et latine lucem vidit. Alias eius ineditas ἐξηγήσεις in eumdem librum memorat *Allatius* de Pſellis pag. 86. [etiam in cod. Veneto D. Marci. vid. Buhle pag. 157 ſq. adde pag. 164 ſqq.] *Ioh. Philoponi*, (cuius etiam Pſellus meminit,) ſcholia, manu exarata, habentur in Bibl. Vindobonenſi, quemadmodum in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi commentarius *Photii*, teſte Colomeſio de Photii ſcriptis [cod. de interpretat. cum comment. Hermiae, et alius in bibl. Eſcorial.] itemque *Georgii Scholarii*, vt notauit *Labbeus* Bibl. MSS. pag. 316. qui et *Iohannis Itali* commentarium MS. in librum de interpretatione memorat pag. 113. [eſt cod. Pariſ. reg. MCCMXLIII. adde notata ad nr. I. de codd. — *Ariſt.* περὶ ἑρμ. cum *Mathuſalae*, monachi, adnott. marginalibus et interlin. in cod. Vindob. Lambec. VII. p. 228, 6.]

Perierunt commentaria *Aſpaſii*, *Alexandri* Aphrodiſienſis, *Galeni*, *Hermini*, *Porphyrii*, quem excellentiſſimum expoſitorum Boethius vocat, ſeque ſequutum prae ceteris teſtatur; *Syriani Philoxeni*, et *Procli* aliorumque: multos enim interpretes nactum eſſe hunc librum, teſtatur Ammonius. [Etiam *Euphrades Themiſtius* laudatur in cod. CLVII. *Coiſlin.* apud Montfaucon bibl. Coiſlin. pag. 219. itemque ibid. ἐκ τοῦ ΣΙΜΠΛΙΚΙΟΥ αἱ εἰς τὰς κατηγορίας προσθῆκαι.]

E latinis veteribus huc ſpectat *Apuleii* liber, qui a Coluio editus eſt ſub titulo περὶ ἑρμηνείας ſiue de Syllogiſmo Categorico, in quibusdam editionibus inſcribitur: *De Philoſophia rationali.* Inter *Seuerini Boethii* Opera duplices commentarii in hoc Ariſtotelis ſcriptum exſtant. Minores ſiue primae editionis libris II, et maiores ſiue ſecundae editionis libris VI. quibus biennium fere commentando ſe inſumſiſſe teſtatur praefat. libri vlt. Addi quoque debet eiusdem *Boethii* introductio ad libros Categoricos, tamquam breuiarium, quod promiſit praef. libri IV. et commentariis ſubiicitur. *Io. Sarisberienſis* in Metalogico *periermeniarum librum* vocat tum aliis locis, tum III. 6. *Sicut autem elementaris eſt praedicamentorum*, periermeniarum *vero ſyllabicus*, *ita et topicorum liber quodammodo dictionalis eſt. Licet enim in* periermeniis *agatur de ſimplici enuntiatione.* etc.

Ex arabibus *Auerroes.* [vid. ad ſegm. antecedens.]

E recentioribus praeter *Thomam Aquinatem*, *Iacobus Schegkius*, *Auguſtinus Niphus*, *Alfonſus Baroccius*, Venetiis, 1569. fol. aliique, de quibus infra. [¶]

vv) Qui e Procli ſcholis ſe profeciſſe teſtatur. Ammonius vero, Magentenus et Pſellus, diuidunt in Τμήματα quinque I. cap. 1—6. II. cap. 7—11. III. cap. 12—15. IV. cap. 16—18. V. cap. 19. 20. *Fabric.* conf. omnino *Lambecii* comm. de bibl. Caeſarea Vindob. VII. cod. XXIX. nr. 2. pag. 146 ſqq. vbi is obſeruat, illum comment. Ammonii editum quidem eſſe gr. ab Aldo Manutio Venet. 1503. fol. et a Io. Bernardo Feliciano, Venet. typis Nicolinianis, 1545. 8. atque latine a Bartholom. Syluanio Salonenſi, Venet. apud Io. Gryphium, 1549. 8. ſed omnes illas editiones beneficio cod. meti Caeſarei poſſe valde emendari. Ex Veneto fratrum Nicolinorum exemplari, ſed eo ad amuſſim meii Bodleiani recuſo, et mendis, quae latebant, liberato, auctarii loco ſubiectus eſt libro *Alexandri Aphrodiſienſis de fato et de eo, quod noſtrae poteſtati ſubiectum*, cum ſingulari epigraphe p. 179 ſqq. *Ammonii Hermiae* in libri Ariſtotelis de interpretatione, ſectionem ſecundam *commentarius*, gr. et lat. Londini. 1658. 8. *Harl.*

ww) In bibl. Coiſlin. Montfauc. p. 227. *Ammonii* comm. et *Magenteni* expoſit. in bibl. Vindobon. vid. Lambec. tom. VII. p. 143. *Harl.*

Digitized by Google

Latina *Ioh. Argyropuli*, iunioris, vt notat Geſnerus, [conf. Humphr. Hodius de Gr. illuſtribus L. Gr. inſtauratoribus, pag. 205.] verſio in antiquis latinis Ariſtotelis editionibus occurrit: *Romuli Laurenzoni*, Florentini, libri IV. de eloquutione, in Ariſtot. Is 1544. obiit.

III. ἈΝΑΛΥΤΙΚΩ͂Ν προτέρων βιβλία β', ὑϛέρων βιβλία β'. *Analyticorum priorum libri duo*, *Analyticorum poſteriorum libri totidem*, Acroamatici. Analytica citantur cap. 12. περὶ ἑρμηνείας. *Galenus* de libris propriis tom. IV. pag. 367. innuit veram et antiquam inſcriptionem Analyticorum priorum fuiſſe περὶ συλλογισμȣ͂, quod confirmat et Boethius 2. de interpret. edit. primae pag. 253. *Scripſit autem duos reſolutorios libros de Syllogismo.* Poſteriorum Analyticorum antiquum titulum idem *Galenus* indicat fuiſſe περὶ ἀποδείξεως, *de demonſtratione.* Ἐπιγράφȣσι δ' αὐτὰ σχεδὸν ἅπαντες οἱ νῦν Ἀναλυτικῶν προτέρων, ὥσπερ καὶ δευτέρων. Τὰ δὲ περὶ ἀποδείξεως αὐτὸς ὁ Ἀριϛοτέλης τῶν μὲν προτέρων ὡς περὶ συλλογισμȣ͂ γεγραμμένων μέμνηται, τῶν δὲ δευτέρων ὡς περὶ ἀποδείξεως. *Suidas* in Ἐπιϛήμη citat Ariſtotelem ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ. Analytica quidem, quorum meminit *Ariſtoteles* VI. 3. ad Nicomachum, diuerſa fuiſſe ab iis, quae hodie habemus, contendit *Samuel Petitus* II. 2. Obſeruatt. pag. 175 ſq. Et *Laertius* V. 23. memorat priorum Analyticorum libros octo: (vel nouem, vt Patricius, vel decem denique, vt H. Stephanus in codice ſuo reperit,) et Ἀναλυτικῶν ὑϛέρων μεγάλων libros duos. Quid? quod *Ammonius* in Categorias pag. 13. teſtatur, Ptolemaei Philadelphi tempore repertos in bibliotheca Alexandrina quadraginta libros Analyticorum. Ἀμέλει φασὶν ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν τεσσαράκοντα βίβλȣς — ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν, τέσσαρα εἶναι γνήσια τȣ͂ Ἀριϛοτέλȣς. *Philoponus* in 1. Analyt. pag. 4. Φασὶ γὰρ ὡς τεσσαράκοντα εὑρέθη τῶν ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριϛοτέλȣς, καὶ πρὸς τȣ͂το ȣ̓δεὶς ἀμφέβαλλεν. Rationem tituli Ἀναλυτικῶν reddit idem Philoponus dicto loco, et *Voſſius* de natura Logicae cap. 12. xx) Videndus et *Ioſephus Blancanus*, Ieſu ſocius, in locorum Ariſtotelis, quae ad matheſin pertinent, expoſitione, quam cum diſſertatione de Mathematum natura et Chronologia clarorum Mathematicorum vulgauit Bononiae ann. 1615. 4. yy) Non inſcite de his libris, Ariſtotelem laudans, *Iacobus du Portus* p. 223. poematum.

Quando ergo in Logica primas tulit atque ſecundas,
Rite priora ille et poſteriora dedit.

Nec immerito Voſſius reprehendit Proclum, qui ſcholis ad Platonis Cratylum Ariſtoteli vitio vertit rem inprimis dignam laude, quod analytice eius nimis ſit perſpicua et a quouis, non plane hebete ac ſtupido, poſſit intelligi. Contra Petrus Ramus, acutus ſane et diſertus, [ſ] ſed nimis acerbus Ariſtotelis inſectator, libro ſeptimo ſcholarum dialecticarum, in Analyticis hiſce adſiduam obſcuritatem queritur et reprehendit. Alia in eis carpit *Marius Nizolius* IV. 2 ſq. Antibarbari philoſophici.

Exſtant

xx) Conf. cl. *Buhle* in notis ad Analyt. vol. II. Opp. pag. 84 ſqq. *Harl.*

yy) Iudicium de hoc opere vide in Gaſſendi Exercitt. paradox. V. §. 4. VI. §. 3. VII. §. 3. VIII. §. 2. *Heumann.*

Digitized by Google

Exſtant e graecis commentatoribus editi quidem in primum *priorum* Analyticorum, *Alexander Aphrodiſienſis* [zz]): (qui vero in librum ſecundum circumfertur MS. [aaa]) non eſt Alexandri, iudice *Andrea Schotto* in vita Ariſtotelis pag. 155.) in vtrumque *Leo* [bbb]) *Magentenus* (ex *Ammonio*,) et quem Leo fere ſequitur *Ioh. Philoponus* [ccc]), vt *Anonymi* [ddd]) de Syllogismis, et *Nili*, qui latine tantum exſtat, de ratiocinationibus libellum praeteream.

In *poſteriorum* Analyticorum libros vtrosque *Themiſtius* [eee]) et *Ioh. Philoponus*, [vid. *Lambec.* VII. pag. 149] in librum ſecundum *Euſtratius*, *Anonymus*, et, qui latine tantum editus eſt, *Mich. Pſellus*. *Nicomedis*, (an Pergameni rhetoris, de quo Philoſtratus pag. 587.) ſcholia in priora Analytica fuiſſe in bibliotheca Strozzea, teſtatur Friſius in Gesneri ſupplemento [fff]). *Theodori Prodromi* [ggg]) in poſteriora, Romae in Vaticana exſtare iam notauit Conradus Gesnerus. [adde Buhle pag. 158. *Montfaucon.* bibl. bibliothecar. tom. I. pag. 10.] *Iohannem Tzetzen* in Analytica priora memorat Index Interpretum, Ariſtotelis operibus ſubiectus, in edit. Du Valliana.

Georgii

zz) Cod. Vindob. apud Lambec. VII. p. 127, 4. *Pſelli* paraphraſis libri primi Analyticorum priorum mst. in cod. Medic. vid. Bandini catal. bibl. Laurent. III. p. 239. et Buhle p. 165. *Harl.*

aaa) Qui cod. Bau. CLX. habet in vtrumque librum. *Harl.*

bbb) *Magentinus* adpellatur in commentario in Ariſtotelis analytica priora, cum *Io. Philopono* graece edito a *Victore Trincauello*, Venet. typis Bartholom. Zanetti. 1535. fol. v. *Lambec.* de bibl. Caeſ. VII. p. 147. *Harl.*

ccc) Cuius comm. in libros II. priorum analyticorum cum textu Ariſtotelis eſt in cod. Mediceo XX. plutei LXX vid. *Buhle* pag. 160. Ariſt. lib. I. Analyt. prior. cum Philoponi comm. et Philoponi comm. in Anal. prior. libr. II. in cod. Vindobon. XXX. Lambec. VII. p 148. et 149. ibid. p. 128 ſq. in cod. Coislin. *Montfaucon* p. 220. *Harl.*

ddd) Hic libellus de Syllogiſmis ſeparatim editus eſt graece et latine cum notis et diſputationibus *Mich. Wolfii*, profeſſoris Ienenſis. Ienae 1621. 8. Graece ſubiicitur Philoponi in priora Analytica Commentariis. *Fabric.* *Alexander Iuſtinianus*, genere Venetus, natu Chius, *Io. Philoponi* comm. in *Ariſtotelis* duo priores analyticos libros latine edidit, emendato mille locis exemplari graeco, msti codicis ope, Venet. 1560. vid. *Humphred. Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus, Londini 1742. 8. p. 325. *Harl.*

eee) In cod. Taurinenſi, Veneto D. Marc. Vindob. *Lambec.* VII. p. 150, 7. et 151, 2. *Harl.*

fff) *Nicomedis* ſcholia exſtare quoque in cod. regio DCCCCLXVI. notat Labbeus, teſte Buhlio p. 167 ſq. In cod. Coisliniano CCCXXIII. (*Montfauc.* catal. illius bibl. part. II. p. 444.) ſunt ſcholia in *analytica priora*, quae dicuntur eſſe τῦ ὑπάτυ τῶν φιλοσόφων. Hoc loco non *Ioannem Italum*, Michaelis Pſelli diſcipulum, ſed, quia nomen *ſummi philoſophi* pluribus Ariſtotelis interpretibus commune ſit, haud dubie *Ioannem Pediaſimum*, qui diu poſt Io. Italum floruit ſaeculo XIV, intelligendum eſſe, opinatur cl. Buhle p. 167. *Io.* vero *Itali* libri *de interpretatione* ſuccinctam expoſitionem et libellos *de ſyllogismorum figuris*, et *de eo, quod eſt in noſtra poteſtate ſecundum Ariſtotelem* e codice Naudaeano XVI. citauit *Labbeus* bibl. nou. MSS. p. 113. — In codicibus IV. Eſcorial. (teſte *Plüero* in itinerario hiſp. p. 158.) Priorum analyticorum lib. I. cum commentario Alex. Aphrodiſaei, 2) priora et poſteriora analytica cum expoſitione Philoponi, 3) prior. lib. I. ſine commentario, 4) priora et poſter. analytica. In cod. Mediceo X. plut. LXX. eſt commentarius anonymi ineditus in libr. I. Analyt. prior. tum ſcholia anonymi in lib. I. Analyt. poſter. et in cod. XV. eiusdem plutei anonymi expoſitio libri II. Analyt. poſter. — Scholia anonymi ad Analyt. poſter. in cod. XXXI. Vindob. apud *Lambec.* VII. p. 150 ſq. et ad analyt. priorum librum II. in cod. XXX. Vindob. apud *Lambec.* l. c. pag. 149, 5. *Harl.*

ggg) Et *Leonis Magenteni*, cuius comm. in priora et poſteriora Analyt. mst. in bibl. Coislin. cum textu Organi. vid. Buhle pag. 162. *Harl.*

Digitized by Google

Georgii Scholarii ἐξήγησιν MS. in Ariſtotelis Analytica laudat *Leo Allatius* de Georgiis p. 406. quem de *Georgii Pachymeris* paraphraſi et expoſitione in plerosque Ariſtotelis libros vide pag. 366 ſq. Perierunt *Theophraſti* Analyticorum libri, et Ἀναλυτικῶν compendium, et περὶ συλλογισμῶν λύσεως, *Eudemi* et *Porphyrii* ſcripta, quibus vſum ſe libro II. de ſyllogiſmo categorico teſtatur Boethius. *Galeni* libri VIII. in Analytica priora, et XI. in poſteriora, *Themiſtius* in priora [hhh]), *Apollinaris* in primum poſteriorum MS. dicitur exſtitiſſe Venetiis, *Theodorus Prodromus* Romae, *Georgii Gemiſti* paraphraſis apud Hurtadum Mendozam.

Interciderunt ſcripta *Albini*, latini ſcriptoris, et *Vegetii Praetextati*, qui, Themiſtium fere ſecutus, Analytica latinis auribus expoſuerat teſte Boethio.

E latinis exſtat idem *Boethius*, qui quatuor Analyticorum libros latine vertit, et priores duos libris duobus de ſyllogismo categorico illuſtrauit, in quorum calce promittit Analytica ſua, quae lucem non viderunt. Subiecit et idem Boethius libros binos de Syllogismo Hypothetico ad Symmachum, librum item de diuiſione, et alium de definitione. [¶]

Auerrois commentarium, Arabis ſcriptoris, in Analytica priora habemus e latina verſione *Iohannis Franciſci Buranae.* [De verſionibus ſyriacis et arabicis vid. *Caſiri* tom. I. pag. 305.]

E recentioribus vtraque Analytica interpretatus eſt praeter *Iac. Ludouicum Strebaeum, A. M. Torquatus* Colon. 1545. 8. *Iacobus Schegkius* Tubing. 1570. fol. priora *Auguſtinus Niphus*, *Ioh. Baptiſta Monlorius*, Francof. 1593. 4. poſteriora *Iacobus Zabarella* [iii]), *Paulus Crellius* aliique, de quibus poſtea. In poſteriora Analyt. et Topicorum libros comment. *Caſp. Cardilli Villalpandei*, Compluti. 1558. 4. *Argyropuli* verſio exſtat in antiquis editionibus latinis. Vertit et priora *Simon Simonius* Lipſ. 1573. 4.

IV. ΤΟΠΙΚΩ͂Ν βιβλία η΄. *De locis*, vnde argumenta probabilia petuntur, *libri VIII.* Exoterici. Citantur ab *Ariſtotele* ipſo lib. I. prior. Analyticor. cap. 1. καθάπερ ἐν τοῖς τοπικοῖς εἴρηται, cap. 15. περὶ ἑρμην. et lib. I. Rhetor. cap. 2. φανερὸν ἐκ τῶν τοπικῶν, licet *Patricius* tom. I. lib. III. diſcuſſ. Peripatet. pag. 22. neget, in libris, quos habemus, reperiri ea, quae ibi citantur, quod tamen accuratius inſpicienti falſum videbitur. Obiicit ibidem, quod *Cicero* in Topicis ait, Trebatium obſcuritate ab Ariſtotelis Topicis reiectum eſſe, cum Simplicius contra teſtetur, σαφέστατα, ſiue clariſſime Ariſtotelem tradere Meteora et Topica.

hhh) De *Themiſtii* paraphraſi in Ariſtotelis poſteriora et phyſica, in libros item de anima, memoria et reminiſcentia, ſomno et vigilia, in ſomnis et diuinatione per ſomnum, interprete *Hermolao Barbaro*, vid. infra in vol. VIII. p. 28 ſqq. et *Apoſtol. Zenum* in Diſſertazioni Voſſiane, tom. II. p. 377 ſqq. Editionibus paraphraſeos Themiſtii in Analytica poſteriora, a Buhlio tom. I. Opp. Ariſt. p. 313. excitatis, adde edit. *Them.* commentar. in poſter. Ariſtot. Venet. apud Anton. Iuntam, 1520. fol. *Harl.*

iii) *Zabarella*, (natus Pataui 1533. defunctus ibid. 1589.) edidit veterem II. analyticorum verſionem latinam, cum graeco textu comparatam atque emendatam cum commentario in duo libros, primum 1582. poſtea rec. in Zabarellae Operibus, cura Iul. Facii apud Io. Mareſchallum, Lugdunenſem, 1587. fol. tom. IV. conf. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. IV. part. I. p. 200 ſqq. et *Baumgarten* Nachrichten von einer halliſchen Bibliothek. tom. I. pag. 216 ſqq. *Harl.*

Digitized by Google

Topica. Sed Trebatio ob plures rationes obſcurum eſſe potuit, quod Simplicio reſpectu aliorum obſcuriorum fuit admodum perſpicuum. Liberius quoque, vt ſolet, verſatus eſt in interpretandis Ariſtotelis Topicis Cicero, perinde vti e graecis *Themiſtius*, vt operam mihi videatur luſiſſe *Antonius Quaerengus*, qui (teſte Allatio in apibus vrbanis pag. 45.) probare ſingulari libro conatus eſt, Topicorum libros, qui exſtant, non eos videri, e quibus Cicero ac Themiſtius ſuam locorum enumerationem deſumſerunt. [Iudicium de hoc opere vid. in *Gaſſendi* Exercitatt. parad. V. §. 5. VI. §. 4. VII. §. 4. VIII. §. 2. *Heumann.*] Reprehenduntur Ariſtotelis Topica a *Mario Nizolio* IV. 1. Antibarbari. *Samuel Petitus*, Vir certe doctus, ſed in coniecturis ſuis ſaepe praefidentior atque inde infelicior, II. 2. obſeruationum p. 172 ſq. contendit, libros noſtros Topicos a Laertio memoratos eſſe ſub aliis titulis, hac ratione:

Τὰ πρὸ τῶν Τόπων Topicorum quae exſtant liber	1.
Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν ζʹ ab accidente, a genere, a proprio etc.	2. 3. 4. 5.
Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους αʹ, βʹ	6. 7.
Ἐρωτήσεως [kkk]) καὶ ἀποκρίσεως αʹ	8.

Exſtant e graecis comment. *Alexandri Aphrodiſei;* [cod. mst. ſcriptus 1486. inter codd. Nanianos, teſte catalog. pag. 447.] [lll]) periit *Themiſtii* commentarius e quo nonnulla ſeruauit Auerroes. *Iohannis* vero *Itali*, qui *Mich. Pſelli* diſcipulus fuit, in librum II. III. et IV. manu exaratus occurrit in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi, vt notatum Lambecio, quem vide lib. IV. p. 322 ſq. et lib. VII. pag. 257. [Integer *Itali* comment. in omnes Topicorum libros in bibl. Vatic. *Montfauc.* bibl. bibliothecar. tom. I. p. 10.]

E latinis, *Ciceronis* Topica huc ſpectant, quae libris ſeptem expoſuit *Boethius*. Exſtat et eiusdem Boethii latina Topicorum Ariſtotelis interpretatio, qui et commentariorum ſuorum, (ſed quae lucem non [*] viderunt,) meminit in extremo libri quarti de differentiis Topicis. Idem libro II. pag. 871 ſq. Themiſtii locorum partitionem confert cum Ciceroniana. Libros quatuor Boethii de differentiis Topicis recenſuit ad vetuſtas membranas Iohannes Voegelinus, et ad tres priores metaphraſin graecam ſiue ſcholia graeca Anonymi adiecit, Auguſtae Vindel. 1608. 8.

Ex Arabibus *Auerroes*, e latina verſione *Abrahami de Balmes* et *Iacobi Martini*. [ex verſione hebraica *Theodori Thodroſſi*. vid. *Labbei* bibl. nouam MSS. p. 306. nr. 2270. Wolf. bibl. Hebr. vol. I. pag. 18. *Logica* et *Topica* Ariſtot. hebraice tranſtulit a. C. 1314. *Clemens*, fil. Clementis, filii Meir, vid. *Wolf.* l. m. vol. IV. p. 963. De verſſ. arab. et ſyriacis, *Caſir.* bibl. arab. Hiſpana I. p. 305.]

E recentioribus *Antonii Demochari* ſiue *Democharis*, Theologi Sorbonici, Hypomnema. Pariſ. apud Simonem Colineum 1534. fol. 1535. 4. Eiusdem Democharis latina verſio Topicorum exſtat in editione latina Ariſtotelis. Baſil. 1542. fol. — *Ioſephi Saenz de Aguirre* in Logicam

kkk) *Alexander Aphrodiſeus* ad lib. VIII. Topic. p. 249. διὰ τοῦτο καὶ ἀξιοῦσί τινες ἐπιγράφειν τὸ βιβλίον τοῦτο περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, ἄλλοι δὲ περὶ τάξεως καὶ ἀποκρίσεως.

lll) *Anonymi* commentar. in *Topica* nondum editus cum gr. Organo Ariſtot. in cod. Coislin. CLVII. et in alio cod. Coisl. CLXX. *Topica* cum ſcholiis *Magenteni*. Montfauc. bibl. Coislin. part. I. p. 227. *Buhle* p. 162. *Harl.*

Digitized by Google

Logicam et Metaphyſ. etc. Salmant. 1675. fol. *Iac. Schegkii* Commentarius Lugd. 1584. 8. *Io. Eberhardi Burmanni* dialectica Regiomontana.

V. ΠΕΡΙ' ΣΟΦΙΣΤΙΚΩ͂Ν 'ΕΛΕΓΧΩΝ βιβλία β'. *De Sophiſticis Elenchis* ſiue argumentationibus *libri II.* mmm) exoterici. Libris Topicis ab ipſo, vt videtur, Ariſtotele ſubiecti, vt *Samuel Petitus* lib. II. cap. 2. Obſeruat. pag. 173. colligit ex capite vltimo libri poſterioris Elenchor. A Laertio non memorantur, vnde *Patricius* pag. 23. alia inſuper cauſatus, Ariſtoteli eos abiudicat. Reprehenduntur a *Nizolio* IV. 4. Antibarbari philoſophici. *Fabric.* Iudicium de hoc opere vid. in *Gaſſendi* Exercit. paradox. VI. §. 4. VII. §. 4. VIII. §. 2. *Heumann.*

E Graecis commentaria exſtant edita quidem *Alexandri Aphrodiſei*, quem Pſeud-Alexandrum vocat Andreas Schottus, et inedita *Iohannis Philoponi*, quae fuerunt etiam apud Thomam Reineſium. Sed et *Mich. Pſelli* prolegomena in Sophiſticos Elenchos, quae Msta ſunt in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, *Allatius* memorat pag. 86. libri de Pſellis, teſtatus ea in alio codice tribui *Michaeli Epheſio*, quem a Pſello diuerſum eſſe contendit pag. 40 ſq. [etiam in cod. Medic. vid. *Bandin.* catal. tom. III. pag. 10.] Anonymi paraphraſis graeca msta in bibl. Bauar. pag. 8. — Elenchi ſophiſtici cum ſcholiis *Magenteni* in bibl. Seguieriana, vid. Catal. msst. graec. pag. 23. et *Montfaucon.* cat. codd. bibl. Coislin. pag. 225. cod. CLXVII. et p. 219. fin. cod. CLVII. — [In bibl. Scorial. teſte *Plüer.* Itinerar. Hiſp. pag. 159. ſunt codd. 1) reprehenſiones Sophiſtarum. 2) eaedem cum expoſit. *Epheſii.* 3) eaedem cum adnott. *Aphrodiſaei.*] In Bibliotheca Hurtadi Mendozae fuerunt *Mich. Epheſii* et *Stephani*, philoſophi, in Elenchos commentarii.

Scripſit et *Galenus* librum περὶ τῶν παρὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων, qui occurrit tom. II. edit. Charterii pag. 73.

Latine vertit libros Ariſtotelis de Sophiſticis Elenchis *Boethius*, cuius interpretatio inter eius ſcripta, ſaepius edita, legitur.

Arabis *Auerrois* commentarium latine vertit *Abraham de Balmes*, tom. I. Opp.

E recentioribus illuſtrarunt *Auguſtinus Niphus*, qui *Hermini* nonnulla, veteris commentatoris, Boethio laudati, legiſſe ſe teſtatur: tum *Ioach. Perionius*, *Ioh. Habichorſtius* Colon. 1556. 8. aliique mox memorandi. Tranſtulit et *Nic. Fauentinus*, et *Simon Grynaeus*, cuius verſio exſtat in latina Ariſtotelis edit. Baſil. 1542. fol. [Ariſtotelis librorum philoſophicorum noua translatio *Io. Argyropoli.* Lipſiae 1503. fol.] Analyſis *Griffingii Powellii* prodiit Oxon. 1664. 8.

Alpharabii commentarium Arabice MS. in Logicam Ariſtotelis memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. pag. 255. [P] Ariſtotelis paruum logicum libellum, hebraice, Riuae Tridenti editum, commemorat *Io. Chriſtph. Wolf.* in acceſſionibus ad notitiam Karaeorum pag. 43.

ORGA-

mmm) In indice Ptolemaei apud *Caſirium* in bibl. arabico-hiſpan. I. p. 307. *liber vnus* citatur. In bibl. *Bernenſi* eſt teſte *Sinnero* in catal. pag. 283. cod. graecus *de Elenchis. Harl.*

Digitized by Google

O R G A N V M.

Scripta Logica Ariſtotelis, hactenus recenſita, iunctim excudi ſolent, (praefixa *Porphyrii* Iſagoge in Categorias, de qua infra lib. IV. in Porphyrio dixi,) ſub titulo ORGANI [nnn]), quia notum eſt, dialecticam a Philoſopho adpellatam eſſe ὄργανον ὀργάνων, *inſtrumentum inſtrumentorum:* et in academiis quibusdam, vt in patria mea Lipſienſi, qui rationalem diſciplinam profitentur, Profeſſores Organi adpellari ſolent. Hoc quidem opere Ariſtotelem omnium mortalium ingenium longe ſuperaſſe, ſcribit *Caſaubon.* ad Perſium pag. 115. [Superbo hoc iudicio num philoſophi noſtri ſubſcribant, dubito. Iuſtam tamen laudem Ariſtoteli, cum antiquioribus comparato, tribuit *Themiſtius* orat. XXVI. pag. 329 ſq. edit. Harduini. *Harl.*] *Io. Neldelii* iuſtitutio de vſu organi Ariſtotelici in diſciplinis omnibus Francoſ. 1607. et Helmſtad. 1666. 4. praefixa Hermanni Conringii epiſtola.

Latine prodiit cum commentariis Themiſtii, Ammonii, et Boethii Pariſ. 1511. fol. [reliqua vide infra in indice editionum.]

Liber Categoriarum, de interpretatione, Analytica et Topica, *Hebraice* ex *Arabico* verſa, exſtant MSS. in bibl. Vaticana, teſte *Bartoloccio* Bibl. Rabbinicae tom. I. pag. 480. Ex Arabibus R. Moſe ben Maimon et Ebn Netzer Elpharati, qui ebraice exſtant in bibl. Caeſarea, cui adde, quod *Labbeus* Bibl. noua MSS. pag. 202. teſtatur, in bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Logica Ariſtotelis per *Abuchamad*, ebraice, et deſiiſſe in tractatu de locis Topicis, ſimiliter gloſſam *R. Moyſis* filii Ioſuae, filii Mar Dauid, quae deſiit in tractatu de demonſtratione. *Syriace* vertit Ariſtot. dialecticam Iacobus Edeſſenus, clarus circa a. C. 650. vid. *Aſſemanni* bibl. oriental. pag. 475. 493. *Fabric.* [ſupra, vbi de codd. Opp. et Organi ipſius egi, quaedam iam notaui.]

Commentarios recentium ſcriptorum in Organon, et Logicae peripateticae ſcriptores enumerare difficile fuerit et plenum taedii, vt ſi quis telas aranearum percenſere adgrediatur. Solent etiam in editionibus [ſ] quibusdam Ariſtotelis, Du Valliana praecipue et in *Poſſeuini* Bibl. ſelecta XII. 4 ſq. *Pauli Bolduani* Bibl. Philoſophica pag. 440 ſq. ſatis prolixi catalogi, vtinam perinde diſtincti et accurati, exhiberi eorum, qui in libros Ariſtotelis ſcripſerunt. In praeſenti itaque ſuffecerit laudaſſe Organi Ariſtotelici illuſtratores praecipuos, Iacobum Fabrum, Franciſcum Toletum, Collegium Conimbricenſe, Iacobum Schegkium, Ludou. Lucium, (cum cuius commentario analytico et paraphraſtico tabulisque ſynopticis prodiit gr. et lat. Baſileae 1619. 4.) Iacobum Carpentarium (Pariſ. 1564. 4.) Petrum Ramum (cuius libri XX. Animaduerſionum in Organum Ariſtotelis emendatiores prodierunt Francofurti apud Andream Wechelum 1581. 8.) Auguſtinum Niphum, Antonium Bernhardum Mirandulanum, Zachariam Vrſinum, (Iacobum Zabarellam, de quo vid. *Baumgart.* Nachrichten von einer

 Halliſchen

nnn) Iudicium de organo Ariſtotelis vid. in *Gaſſendi* exercitatt. parad. V. §. 1. *Heumann.* Editiones, verſiones etc. infra ſimul indicabo. In cod. gr. MS. bibl. Bodlei. Baroc. LXXXVII. ſunt *Porphyrii* Iſagoge cum ſcholiis marginal. et *Ariſtotelis* Organon cum ſcholiis cum effigie Argyropoli, quem auctorem ſcholiorum in vtrumque librum fuiſſe, contendit *Humphred. Hodius* de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus etc. p. 195. cumque multos Ariſtotelis libros interpretatum eſſe, idem *Hodius* pag. 202 ſqq. ſignificat. *Harl.*

Digitized by Google

Halliſchen Bibliothek. tom. I. p. 216 ſqq.) et, qui Ariſtotelem aduerſus Ramum defenſitarunt Iohannem Caſum et Balthaſarem Keckermannum.

Epitome Organi Ariſtotelici graece et latine exſtat auctore *Georgio Pachymere*, diacono, cum verſione Phil. Bechii, Cantabrigiae 1666. 8. itemque altera *Nicephori Blemmydae*, cum verſione Ioh. Voegelini, Auguſtae Vindelicor. 1605. 8. et tertia *Mich. Pſelli* libris V. cum verſione Eliae Ehingeri Witteb. 1597. 8. quarta *Ioh. Damaſceni*, inter eius opera ſaepius excuſa ex verſione incerti: quinta *Gregorii Anepony mi* cum verſione Ioh. Voegelini, Auguſtae Vindel. 1600. 8. et ſexta denique *Gerardi Mathiſii* Colon. 1569. 8.

E Latinis huc ſpectant *Marciani Capellae* Liber IV. *Caſſiodori* de diſciplinis caput III. *Iſidorus* II. 22 ſq. Orig. *Iohannis Sarisberienſis* Metalogicus, etc.

II) RHETORICA.

VI. ΤΕΧΝΗΣ ῬΗΤΟΡΙΚΗΣ βιβλία γ'. *Artis Rhetoricae libri* ooo) *III.* Acroamatici: in quibus dicendi artes omnium ſuperiorum, a Tiſia vsque, expoſuiſſe Ariſtotelem, teſtatur *Cicero* II. de Orat. 39. et de Inuent. II. *Sextus Empiricus* II. contra Mathemat. p. 66. laudat Ariſtotelem ἐν τῷ πρώτῳ τεχνῶν ῥητορικῶν. *Dionyſius Halic.* de nominum compoſitione p. 29. ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν. Et Epiſtola ad Ammaeum p. 122. [p. 733. tom. VI. Reisk.] ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν τεχνῶν. *Quinctilianus* II. 17. *Ariſtoteles, vt ſolet, quaerendi gratia quaedam ſubtilitatis ſuae argumenta excogitauit in Gryllo, ſed idem et de arte Rhetorica tres libros ſcripſit* etc. Poſt Topica et Analytica hoc opus compoſuiſſe obſervat idem *Dionyſius* epiſt. ad Ammaeum pag. 121. [tom. VI. Reiskii pag. 729 — 733. Dionyſ. nempe, in tota illa epiſtola euicturus, Demoſthenem artem rhetoricam non hauſiſſe ex praeceptis Ariſtotelicis, inquirit in vtriusque aetatem, et docet, Ariſtotelem ſcripſiſſe libros rhetoricos (τὰς τέχνας) poſt bellum Olynthiacum, (cap. 9. pag. 734.) et poſt bellum, cum Philippo ab Athenienſibus geſtum, (cap. 12. pag. 745. vbi vocantur illae αἱ ῥητορικαί·) contra Demoſthenis aliorumque oratorum exemplis adiutum Ariſtotelem conſcripſiſſe τὰς τέχνας· (cap. vlt. pag. 749.) Quare ſi libri rhetorici Ariſtotelis, quos habemus adhuc, iidem ſunt, quos Dionyſius nominat, illos circa Olymp. CXI. 2. ante C. N. 395. exaratos fuiſſe, ſuſpicatur *Buhle* p. 95 ſq. *Harl.*] De aliis eius Rhetoricis ſcriptis vide *Menagium* ad Laertii V. 24. Non enim adſentior Maioragio, qui alios rhetoricorum libros, a Quinctiliano lectos, vel hos, quos habemus, mancos eſſe mutiloſque contendit IV. 6. Antibarbari philoſophici: neque plane certa mihi videtur *Ionſii* coniectura, qui caput ſextum et ſeptimum libri primi Rhetoricorum putat reſpici ab eodem Laertio, cum inter Philoſophi ſcripta refert librum περὶ συμβουλίας. [Iudicia de his libris etc. collecta leges in: *Baillet* Iugemens des Savans. tom. VII. p. 12 — 23. edit. Amſterd. 1725. 4. *Harl.*]

Inſignis

ooo) *Cardinalis de Bagni* librum omnium praeſtantiſſimum poſt ſacras litteras duxit eſſe Rhetoricen Ariſtotelis. Vide Naudaeana p. 3. *Iac. Burckhardi* libellus de ſummo eruditorum in rhetoricis Ariſtotel. magni aeſtimandis conſenſu. — Ariſtotelis exemplo *Auguſtinus Valerius*, epiſcopus Veronenſis, ſcripſit libros III. rhetoricae eccleſiaſticae. — Quinctilianum vero praeter rem ſaepius recedere ab Ariſtotele, notat *Voſſius* de rhetoricae conſtitut. cap. VI. pag. 47.

Digitized by Google

Inſignis horum librorum editio graeca Pariſ. 1559. 1562. 4. ex officina [?] *Guil. Morelli*, cum notis. Prodierunt et graece Baſil. 1529. 4. et Pariſ. 1549. 8. apud Vaſcoſanum. [de editionibus infra in recenſ. edit. ſingulorum librorum vberius diſſeritur.] Ariſtotelis Rhetorica cum ſcholiis Gregorii *Nazianzeni* manu exarata legiſſe ſe, teſtatur *Eraſmus* Adagio: *feſtina lente*. Paraphraſin graecam doctiſſimam et antiquiſſimam ineditam memorat *Labbeus* pag. 732. Bibl. nouae MSS. et p. 106. *Aſpaſii* commentarium. Sed et *Stephani* ſcholia graeca [ppp]) in Rhetoricam Ariſtotelis memorari video in Frid. Sylburgii catalogo MStorum Bibl. Palatinae p. 20. Eadem ſcholia graeca *Stephani* in librum I et II. memorans *Labbeus* p. 271. teſtatur praeterea in codice regis Galliae centeſimo primo occurrere ſcholia MSS. graeca, editis ad extremum libri tertii, trium foliorum acceſſione auctiora [qqq]). Nimirum Conradus *Neobarius* [rrr]), typographus regius, graece edidit Pariſ. 1539. minoris folii forma, et Georgio Seluae, epiſcopo Vaurenſi, dicauit ſcholia ſuccincta et erudita, neſcio cuius, ſcriptoris ſub titulo: *εἰς τὴν Ἀριςοτέλυς Ῥητορικὴν ὑπόμνημα Ἀνώνυμον.* Neque tantum extrema parte mutila ſunt, vt iam dixi, ſed initio quoque deſideratur commentarius in caput primum et dimidium ſecundi. [In bibl. Pariſ. regia cod. MDCCCXVIII. continet rhetoricae compendium, et habet ſcholia anonymi eadem, quae Conr. Neobarius edidit; reperiuntur tamen in eo ſub finem nonnulla, quae in edit. Neobariana deſiderantur.] Auctor autem minime eſt *Alexander Aphrodiſeus*, vt ex eo, quod Daniel Barbarus Alexandrum ſubinde in commentariis ſuis laudat, coniiciebat *Geſnerus* in partitionibus rhetoricis titulo 2. Nam certum eſt, auctorem, quisquis fuit, Conſtantino et Baſilio Magno fuiſſe iuniorem et Chriſtianum, atque, vt videtur, Conſtantinopoli ſcripſiſſe. p. 25. habet quaedam de more iudiciorum, Conſtantinopoli peregrinis iniquiore. p. 18. b. memoratur ipſi *ὁ ἐν τῇ νέᾳ Ῥώμῃ περιώνυμος τῆς τῦ Θεῦ σοφίας ναός.* p. 13. b. 50. 52. 60. citatur Hermogenes et p. 13. b. Minutianus. p. 32. b. mentio metropolitarum et *ῥητορείυ* ſiue muneris docendae rhetoricae. pag. 42. citat prouerbia Zenobii, e Tarrhaeo collecta pag. 50. *Καὶ νῦν οἱ ἀναγινώσκοντες τὰ μαρτυρογράφια.* pag. 70. b. *Χρεῖα δὲ μᾶλλον φωνῆς μεγάλης, ἵνα πῆ μὲν ὑποκρίνηται τὰς τυραννικὰς φωνὰς, πῆ δὲ τὰς γυναικείας, πῆ δὲ τὰς ἀνειμένας, ὡς ἐςιν ἰδεῖν ὑποκρινομένυς ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ* (intelligitur ſepulchrum Conſtantini M. vide *Cangii* Conſtantinopolin Chriſtianam p. 108.) *ἀναγινώσκοντας.* Magni Baſilii meminit p. 60. b. et p. 57. *εἰ μὲν εἴπῃς, ὅτι ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων ἀεὶ προτιθεὶς ὁ μέγας Βασίλειος, ἑαυτὸν ἡμῖν νῦν προθήσειν ὑπόθεσιν.* pag. 61. *Χριςὸς γεννᾶται, δοξάσατε, χριςὸς ἐξ ὐρανῦ, ἀπαντήσατε.* Alterius ſcholii, a ſe reperti, mentio in librum III. p. 64. c. *εὗρον δὲ καὶ σχόλιον, λέγον, ὅτι ἐκ τῦ Ἰσοκράτυς ἐςὶ τῦτο.* Similiter pag. 70. et p. 65. b. *εὗρον σχόλιον τοιῦτο* etc. atque iterum eadem pagina: *εὗρον σχόλιον, ὅτι αἱ ἐκκλησίαι ἰδιαί εἰσι τῆς* [?] *Δημοκρατίας.* Vtitur et quandoque vocabulis graeco-barbaris, vt pag. 68. b. verbo *μυγκρίζειν* et *τζιντζιρίζειν* pro *ψεκάζειν.*

ppp) Sunt quoque in cod. Taurinenſi CIII. vid. Catal. bibl. Taurinenſ. part. I. p. 213. Buhle pag. 197. *Harl.*

qqq) Idem forte opus, quod in biblioth. Caeſarea exſtare teſtatur *Neſſelius* IV. p. 135. Incerti auctoris explicatio in rhetoricam Ariſtotelis exſtat quoque in cod. Bauarico CXXXIX. pag. 56. Catalogi.

rrr) Epiſtolam Neobarii exhibet *Mich. Maittaire* tom. III. Ann. typogr. p. 7. Diuerſum hoc eſſe *ὑπόμνημα* a commentariis Nazianzeni, Eraſmo inſpectis, putabat *Rogerus Aſchamus* epiſt. ad Io. Sturmium pag. 292.

Digitized by Google

κάζειν [sss]). pag. 73. *Δομέστικον* ponit pro eo, qui in eccleſia pſalmum praeit cantoribus, qui locus addendus *Cangio* in gloſſario graeco p. 321. *Fabric.*

Codd. rhetoricorum, et rhetoricae ad Alexandrum, (de qua in ſectione ſequenti ſermo eſt,) reperiuntur in bibliothecis, Vaticana, Veneta, (in bibl. *Ven. S. Michaelis*, teſte Mitarello in catal. codd. msst. p. 70. *Ars rhetorica* et *Topicorum* libri, cod. gr. ſaec. XV. in tabulis, codicem obtegentibus, adnotatur: *iſta rhetorica Ariſtotelis eſt Franciſci Patritii Venetiarum et amicorum ſuorum.*) Neapolitana, Florentina, Medicea, (in qua codex, Ariſtot. *de arte rhetorica libri IV.* ſed primus liber in codice in duos diuiditur,) *Taurinenſi*, (in qua etiam exſtant Ariſtotelis rhetorica ex hebraica interpretatione Todros Todroſi cum commentario Ben Raſchid.) *Matritenſi*, (cod. LVIII. apud Iriarte p. 196 ſq. initio occurrunt tres libri Ariſtotelis, tum aliis aliorum libris inſertis fol. codicis CXXII. prolegomena in Hermogenis rhetoricam vtilia, et in *Ariſtotelis rhetoricas*, opus anonymum, cuius auctorem Iriarte ſuſpicatur eumdem eſſe, cuius fragmenta vulgauit Aldus Manutius in Veneta rhetorum graecorum edit. 1509 pag. 196. 197. quod tamen, quia Aldinam non vidit editionem, pro certo dicere non conatur.) *Pariſienſi regia*, in bibl. *Eſcorial.* Rhetorica ad Alexandrum, (vid. *Plüer* in itinerario per Hiſpan. p. 159.) in bibl. *Bauar.* rhetor. Ariſtotelis ad Alexandrum, cod. CXLIII. (vid. Catal. p. 57.)

Auerroes ſcripſit commentarium in Ariſtotelis rhetoricam et poeticam Auenione anno Hegirae 570. Hunc ex lingua arabica tranſtulit in hebraicam *R. Todros* a. 1337. et cod. mst. adſeruatur in bibl. *Vindobonenſi.* vid. *Lambecii* comm. tom. I. p. 292. — In bibl. regia *Pariſ.* (vid. Catal. tom. I. pag. 455.) ſunt in cod. *Ariſtotelis Rhetoricorum* libri duo, ex Syriaca lingua in Arabicam ab anonymo conuerſi, et ibid. (catal. I. p. 32.) rhetorica et poetica in duobus codicibus, hebraice, in vno, interprete anonymo, in altero, cum *Auerrhois* commentariis, hebraice a *Theodoro* f. *Theodorida* conuerſis. *Harl.*

Verſionem *latinam* MS. Rhetoricorum Ariſtotelis, auctore *Guilielmo* (Dorotheo, Veneto, ni fallor,) *Labbeus* teſtatur exſtare in codice DCLX. regis Chriſtianiſſimi. [In cod. *Bernenſi*, teſte *Sinnero* in Catal. codd. etc. p. 282. eſt latina verſio rhetoric. Ariſtotel.] In antiquis Operum Ariſtotelis editionibus latinis, vt Veneta 1496. fol. rhetorici libri deſiderantur, qui e veteri translatione prodiere Lipſ. 1504. fol. [?] *Fabric.* Apud *Leich.* de origine et incrementis typogr. Lipſienſis, in Annalib. typogr. Lipſienſ. ad ann. 1504. hanc editionem non reperi indicatam; at ad ann. 1503. p. 81. *Ariſtotelis rhetorica per Franc. Philelphum traducta*, per Melch. Lotter. fol. 1503. Atque *Fabricius* in margine exempli ſui notarat: „*Franciſci Philelfi* verſionem, qui admodum iuuenis, quum Florentiae doceret, hos libros tranſtulit et Alphonſo, regi, [vel potius patri purpurato,] dicauit, in antiquis Ariſtotelis recurrere, et ad calcem orationum Philelfi legi, notatur in Diario Veneto, Giornale d' Italia tom. XIV. p. 338." vid. *Apoſtoli Zenum*, (auctorem illius obſeruationis in Giorn. d' Italia,) in Diſſertazioni Voſſiani, tom. I. pag. 295 ſq. vbi vero diſerte additur *Ariſt. rhet. ad Alexandrum.* adde ipſum Fabricium in fine ſequentis ſegmenti. Atque huius verſio deprehenditur in collectione rhetorum

sss) Vnde nec Gregorii Nazianz. eſſe poteſt, cui comment r. in rhetorica tribuitur ab Erasmo in Adagiis, *Alcinoi apologus* et *feſtina lente.*

Digitized by Google

torum latinorum apud Aldum et Andr. Aſulanum, ſocerum. Venet. 1523. fol. — Veteres duo *latinos* interpretes, qui in membrana msst. in bibliotheca Helmſtadienſi adſeruantur, memorat *Chriſtophor. Schraderus* ad libr. rhetor. I. pag. 4. — De *Hermolai Barbari* verſione latina vid. *Zeni* diſſertazioni Voſſiane, tom. II. p. 381. et in diario eruditorum Italiae tom. 28. p. 201. 211. 212. 241. Omnia quidem Ariſtotelis Opera Hermolaus Barbarus latine vertere voluit, et bonam partem iam pridem peractam eſſe, profeſſus eſt in praefatione ad Pomponium Melam. conf. *Zeni* diſſ. Voſſiane II. p. 386. Ceterum plures codices latini librorum de arte dicendi et rhetoricorum ad Alexandrum exſtant, notante cl. *Buhlio* p. 190. in bibliotheca Pariſienſi, et variis quidem interpretibus, Guilelmo, Philelpho et aliis. Codici VIIMDCXCIV. additus eſt commentarius *Aegidii de Roma*, ordinis fratrum Eremitarum Sti Auguſtini. *Harl.*

Ceterum falluntur hi, qui libros iſtos tres inſcribunt Ariſtotelis Rhetorica *ad Theodectem.* Nam illa in his libris citantur libro III. cap. 9. *αἱ δ' ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηρίθμηνται*, quae verba in illa verſione p. 188. male ſunt omiſſa.

Praetereo *Alpharabii*, Arabis, declarationem in Rhetorica Ariſtotelis, latine editam cum *Aegidii Columnae, Romani*, in eadem commentario Venet. 1481. fol. *Auerrois* commentarium ſcriptum a. Ch. 1174. *Abrahamo de Balmes* interprete tom. II. Opp. [conf. *Buhle* p. 322 ſqq. Opp. Ariſtot. tom. I.]

VII. ῬΗΤΟΡΙΚΗ͂Σ ΠΡῸΣ ἈΛΈΞΑΝΔΡΟΝ *βιβλίον α΄.* *Rhetoricae ad Alexandrum* liber, Exotericus, quo continentur praecepta ciuilium et iudicialium orationum. Hunc Ariſtoteli abiudicant duplici nomine viri docti, quod Προσφωνητικῷ prooemio [ttt]) vtatur, et quod Laertius eius non meminit. Itaque auctorem volunt *Anaximenem* Lampſacenum [uuu]), rhetorem, Ariſtotelis aequalem. Ita Petrus Victorius, Robortellus, Nunneſius, Muretus pag. 286. Orationum (edit. Iac. Thomaſii,) Aldobrandinus in nota ad Laertium II. 3. aliique apud *Menagium* pag. 71. ad Laertium, qui his adſentitur: perinde vt *Andreas Schottus* in vita Ariſtotelis pag. 164. *Voſſius* de Rhetoricae natura pag. 63. et de hiſt. graecia p. 57. Non videntur tamen plane explorata eſſe haec argumenta, et pro Ariſtotele auctore facit, quod liber de mundo itidem ipſius eſt [vvv]), vt infra adparebit, qui habet *προοίμιον* eiusmodi: et *Laertius* alia etiam Ariſtotelis in Catalogo ſuo praetermiſit, et in hoc libro cap. 1. auctor ſibi tribuit *τέχνας τῷ Θεοδέκτῃ γραφείσας*, quas Ariſtotelis fuiſſe, Laertius et multi alii teſtantur, et conſtat ex teſtimonio *Ariſtotelis* ipſius, paulo ante adducto lib. III. Rhetor. cap. 9. Patricius quidem praeterea obiectat doctrinae diuerſitatem et ſtili, aliaque, vt ait, multa, [P] per quae a prioribus tribus hic diſcrepare liber ei videtur tom. I. diſcuſſ. peripatet. lib. III. pag. 25. Sed nec multa illa nominat, et doctrinae diuerſitas aliqua intercedit

ttt) Dan. Heinſius p. 622. Oration. *Ariſtoteles nunquam προσφωνητικοῖς προοιμίοις eſt vſus, neque dedicare libros ſuos ſolet, vnde liber Rhetoricorum quoque ad Alexandrum vt inter Ariſtotelica ἀντιθᾶται et reiicitur. Fabric.* Prius argumentum inuertit *Coelius Sec. Curio* lib. II. Epp. p. 348. prouocans ſimul ad Ciceronem. *Verpoorten.* — Dixerim, librum hunc ipſum eſſe genuinum foetum Ariſtotelis: at epiſtolam dedicatoriam alium habere auctorem. *Heumann.*

uuu) Sub *Anaximenis* nomine videtur laudare Quinctilianus. vide p. 151. edit. Capperonerianae.

vvv) Id tamen ab aliis negari, ſuo loco videbimus: argumentum igitur inde peti non poteſt. *Harl.*

Digitized by Google

cedit fortaſſis, at contrarietas nulla, nec ſtili ita magnum eſt diſcrimen, ad regem praecipue ſcribentis, vt alium auctorem neceſſario arguat, vel audiendus ſit *Dan. Heinſius*, qui p. 563. Orat. critica plane auctoritate, *nemo tam eſt imperitus*, inquit, *qui Alexandri Macedonis aetate ſcriptum perſuadere aliisque aut ſibi poſſit, multo minus γνήσιον τȣ̃ πατρὸς ἐιναι τὸ τεκνίον.*

Latine vertit, ne de *Ioh. Marinelli* expoſitione, Venet. 1578. 8. edita dicam, *Franciſcus Philelphus*, cuius verſio occurrit in Graecolatinis Operum Philoſophi editionibus, etiam Du Valliana tomo III. [vid. ad antecedens ſegmentum notata.] *Anglice* prodiit cum tribus libris Rhetoricorum, qui lucem viderunt Lond. 1686. 8.

III) POETICA.

VIII. ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ *βιβλίον α'.* *Liber de arte Poetica*, (primus fortaſſe ex tribus,) quo praeſtantiſſima epici carminis et tragoediae praecepta traduntur [www]). Sane *Laertius* II. 46. et *Plutarchus* libro de Homero laudant Ariſtotelem *ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς*, vbi male viri docti Caſteluetrius, Nunneſius et Voſſius [quos citauit *Menagius* ad locum Diogenis pag. 98.] iubent reponere *περὶ ποιητῶν*. Nam et Boethius in limine libri primi maiorum commentariorum in librum de interpretatione pag. 290. citat Ariſtotelem *in libris, quos de arte poetica ſcripſit* [xxx]). Libro ſecundo videtur egiſſe de Comoedia, Dithyrambice, Nomorum

www) De hoc libro copioſe agit *Morhof.* polyhiſt. litter. VII. 1, 2. et 3. *Heumann.*

xxx) Nolo ea repetere, quae in Introductione ad hiſtoriam L. Gr. edit. II. p. 444. in primis tum in praefatione ad editionem meam Ariſtotelici libelli egregii, vbi quoque *Voſſii* iudicium ex §. 5. cap. V. de artis poeticae natura et conſtitutione recudendum curaui, atque editiones aliaque ſubſidia et interpretes recenſui, tum paſſim in notis et in adpendicibus, de hac lite et de ipſo libelli argumento diſſerui, variorumque libellorum, in quibus capita poetices aut ſententiae praeceptaque Ariſtotelis illuſtrantur, frequentem inieci mentionem. Scriptores de arte poetica et ſpeciatim eos, qui in Ariſtotelis et Horatii artem poeticam ſunt commentati, excitant *Io. Maria Creſcimbenius* in hiſtoria poeſeos italicae libro ſexto, *Morhof.* polyhiſt. litterar. lib. VII. cap. 1. p. 1002 ſqq. atque *Hadrianus Bailletus* in iudiciis eruditorum, (Jugemens des Savans,) tom. III. pag. 44 ſqq. quorum catalogus valde poteſt augeri. *Leſſingius* enim in praeclaro libro: Hamburgiſche Dramaturgie, *R. Hurd* Anglus, eiusque interpres germanicus *Io. Ioach Eſchenburg* in Horazens Epiſteln an die Piſonen und an den Auguſtus mit Kommentar und Anmerkungen etc. Lipſiae, 1772. 8. *Laelius Biſciola* lib. I cap. 12. horarum ſubſeciu. *Cooke* Grundſätze der dramat. Kritiek. *Franc. Hedelin d'Aubignac* la practique du Theatre, Amſterd. 1715. 8. etc. german. verſ. a *Wolfg. Balthaſ. Adolph von Steinwehr*, Hamburg. 1737. 8. *Boſſu* Traité du poeme epique, Pariſ. 1675. 12. et ſaepius, *Iſaac. Caſaubonus* de ſatyrica Graecorum poeſi — — edit. *I. Iac. Rambach.* Halae 1774. 8. *Curtius* in verſione artis poeticae Ariſtotel. germanica, Hannou. 1753. 8. [*Ath. Auger* de la Tragedie Greeque, et du nom qu'on devroit lui donner dans notre langue, Par. 1712. vbi ſextum caput francog. verſum et illuſtratum eſt.] etc. multa Ariſtotelis loca et praecepta erudite explicuerunt. Alios, qui de poeſi ſcripſerunt, praecepta dederunt, aut illuſtrarunt libellum Ariſtotelis, et quorum copia inſignis eſt, enumerant cel. *D. Chriſtian Heinr. Schmid* in Anweiſung der vornehmſten Bücher in allen Theilen der Dichtkunſt Lipſiae 1781. 8. in ſpecie de Ariſtotele p. 69 ſqq. et cel. *de Blankenburg* ad *Sulzeri* Theorie der ſchönen Künſte, tom. I. voc. *Drama* p. 711 ſqq. voc. *Dichtkunſt* pag. 629—683. edit. ann. 1792. mai. 8. et tom. II. voc. *Heldengedicht* p. 411 ſqq. Multa Ariſtotelis iudicia ariſtotelicique libelli et poetices praecepta perſequitur *Io. Georg. Müller* in *Exercitatione de natura media poeſeos inter philoſophiam et hiſtoriam e fontibus graecis, maxime loci cardinalis cap. IX. poeticorum Ariſtotelis.* Ienae apud Io. Adolph. Mullerum. 1707. 8. cuius libri ſummam et vberiorem notitiam dedi in praefatione ad

morum poeſi, Satyra, Auletice et Cithariſtice: tertio vero, vt nuperus editor coniicit, tractabat de animorum purgatione a prauis affectibus, deque emendatione morum, vtpote poeticae imitationis, recte inſtitutae, praecipuo apud veteres ac proprio fine. Sane illud argumentum in Poeticis ſe tractaſſe innuit *Ariſtoteles* VIII. 7. politic. vti de variis ridiculorum generibus in eodem opere egiſſe conſtat ex III. 26. Rhetor. Simplicius quoque in Categorias profert ex Ariſtotelis de poetica definitionem ſynonymorum, quae in edito libro non exſtat yyy). Etiam alium quemdam *Ariſtotelem, Cyrenaicum,* *περὶ ποιητικῆς* ſcripſiſſe, teſtatur *Laertius* V. 35. zzz) Sed noſtro Stagiritae Ariſtoteli, quem et ipſum de poetica egiſſe idem Laertius notauit, liber praeſens tribuitur ab Ammonio, Simplicio, Hermia, aliisque veteribus, vt notatum *Voſſio* de artis poeticae natura cap. V. ſect. 5. pag. 29. qui pag. 27 ſq. agit etiam de [P] *Critone*, Socratis aequali, *Zenone*, Citieo, et *Democrito*, qui itidem de Poetica arte ſcripſerunt, vt longo poſt tempore fecit *Proclus*, e quo Chreſtomathiae ſeruatae a Photio cod. CCCXXXIX. [P] *Fabric.*

Codices MSSti ſunt in bibl. Veneta D. M. quatuor in bibl. Laurent. Medicea; in Taurinenſi ex interpretatione Todros Todroſi ann. 1337. facta; duo in bibl. Matritenſi, (de quibus vid. *Iriartum* catal. pag. 294. et 366 ſqq.) ſex in bibl. regia Pariſ.; in Voſſiana; in Guelpherbytana, cuius V. L. excerpſit Curtius in commentario, verſioni ſuae teutonicae ſubiecto. vid. *Buhle* de codd. Ariſtotel.

Auerrhoes ſcripſit in Ariſtotelis poeticam commentarium, quem ex arabico in hebraicum ſermonem tranſtulit *R. Todros*, et cod. mstus exſtat in bibl. Vindobonenſi, teſte *Lambecio* in commentar. tom. I. pag. 292. — Rhetor. et poetica hebraice in duobus codd. Pariſ. regiis, in altero, interprete anonymo, in altero cum Auerrhois commentariis, hebraice a Theodoro ſiue Theodorida quodam verſis. Arabica et poet. verſio, interprete Abou Baſchar, inſcribitur *aboutika* ſiue *abotika* poetica. vid. *Herbelot*, bibliothecam orientalem p. 40. et p. 78. b. in voc. *Aidi. Harl.*

IV) PHYSICA.

IX. ΦΥΣΙΚΗ͂Σ ἈΚΡΟΑ΄ΣΕΩΣ *βιβλία η΄.* *Phyſicae auſcultationis* ſiue *doctrinae Naturalis* libri VIII. Acroamatici, quorum primo agit *περὶ ἀρχῶν* ſiue de principiis, in ſecundo de natura, fortuna et caſu, in reliquis libris de affectionibus generalibus corporum, praecipue de motu, cuius doctrinae compendium ex Ariſtotele perſequutus eſt binis de motu libris *Proclus*. Ac libros tres poſtremos phyſicae auſcultationis reſpicere videtur Ariſtoteles, quum lib. I. de coelo cap. 7. *τὰ περὶ κινήσεως* citat, quem titulum iisdem Andronici ac Simplicii

ad meam Ariſtotelis A. P. ed. p. XXXV ſqq. vbi quoque p. LXII. iam commemoraui, ſummam noſtri libelli, adſperſis paucis animaduerſionibus, exhibuiſſe *Buffier* in: Suite de la grammaire françoiſe ſur un plan nouveau, ou traité philoſophique et pratique de Poeſie, Pariſ. 1728. p. 113 — 118. vt alia mittam ſcripta, quae numero permulta ſunt. *Harl.*

yyy) Hoc argumento, ſane non grauiſſimo, librum hunc abiudicat Ariſtoteli *Caelius* lib. II. epiſt. pag. 349. *Verpoorten.*

zzz) *Libri tres de poetis* memorantur in indice apud *Caſirium* biblioth. arabico-hiſpan. tom. I. pag. 306. et pag. 307. tamquam diuerſi a ſuperioribus, *de arte poetica ſecundum Pythagoram, eiusque ſectatores, libri duo. Harl.*

Digitized by Google

plicii auctoritate vindicare conatus eſt Iacobus Schegkius. *Laertius* tamen V. 23. diſtinctum Ariſtotelis opus memorat libros duos de motu, et conſtat, Ariſtotelem perinde vt eius diſcipulum Theophraſtum idem argumentum quandoque ſaepius tractaſſe. Libro ſane quarto de coelo, locum de motu ex phyſica auſcultatione citans non τὰ περὶ κινήσεως, ſed πρώτους λόγους vocat, vt notauit *Simplicius* ſect. 14. ad libr. IV. de coelo [aaaa]). *Nicomachus* quoque, Stagirites, Ariſtotelis filius, teſte Suida, [et Eudocia p. 308. περὶ Νικομάχου.] praeter Ethicorum libros ſex, ſcripſerat περὶ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, et *Xenocrates*, Ariſtotelis aequalis, [?] ſcripſerat φυσικῆς ἀκροάσεως libros ſex, teſte *Laertio* IV. 13. *Iuſtinus Martyr* in dogmatum Ariſtotelicorum euerſione, qualis hodie liber ille exſtet, impugnat libros octo Phyſicorum et libros quatuor [bbbb]) de coelo, vt *Photium*, qui cod. CXXV. duos tantum primos Phyſicae auſcultationis libros impugnatos a Iuſtino fuiſſe affirmat, codicem minus integrum habuiſſe notet *Ioh. Erneſtus Grabe* tom. II. Spicilegii Patrum pag. 152. *Galenus* quoque in libris ἀποδείξεως, qui interciderunt, omnes Ariſtotelis demonſtrationes, quae in libris phyſicis exſtant, excuſſerat, vnde Ariſtotelis ἐξεταστὴς dicitur a *Themiſtio* in I. de anima, obſeruante *Petro Petito* apud Menagium p. 208. ad Laertium. *Fabric.* Iudicium de hoc opere vid. in *Gaſſendi* Exercit. parad. V. §. 6. VI. §. 5. VII. §. 5. et 6. VIII. §. 3. *Heumann.*

In libros octo phyſicae auſcultationis exſtant e graecis eruditiſſima commentaria *Simplicii*, et *Themiſtii* [cccc]) paraphraſis: et quae latine tantum e Camotii verſione edita ſunt *Mich. Pſelli* [dddd]) commentaria, et paraphraſis *Theodori Metochitae* [eeee]), Gentiano Herueto interprete.

aaaa) Adraſtus apud Simplicium teſtatur, primos quinque libros a quibusdam inſcriptos fuiſſe περὶ ἀρχῶν, *de principiis*, reliqua tria περὶ κινήσεως, *de motu*. Libros quinque primores plerique vocarunt τὰ φυσικὰ, et tres poſteriores περὶ κινήσεως. id. p 216. Sed Porphyrius *quatuor* poſteriores de motu inſcripſit, teſte *Simplicio* ad exordium libri V. *Franc. Caballus* ſcripſit de numero partium ac librorum phyſicae doctrinae Ariſtot. Venet. teſte catal. biblioth. Barberinae tom. I. pag. 203.

bbbb) E quarto quidem nihil adfert Iuſtinus vel quisquis auctor, ſed tantum e primoribus tribus, At p. 137. pro ἐκ τοῦ ἐννάτου legendum ὀγδόου. Iuſtinus enim ſcripſerat ἐκ τοῦ Θ. quod in his Ariſtotelis phyſicis perinde, vt in Homeri libris, non denotat numerum nonum, ſed octauum. Confer quae infra poſt nr. 15.

cccc) Interpretes graeci haud raro textum Ariſtotelis pro lubitu mutare, interpolare, eique de ſuo aliquid addere auſi ſunt: quae mutationes poſtea ſine auctoris nomine in libros, ad eorum exempla ſcriptos, tranſierunt: „Ita, vt ait cl. *Buhle* in praef. p. XX ſq. *Themiſtius* totum fere caput ſecundum libri ſexti Auſcultationum phyſicarum paullo liberius propter obſcuritatem mutauit, pro ipſis Ariſtotelis verbis paraphraſi ſua inſerta. Ex Themiſtii codice fluxere alii, ex quorum vno editio Veneta Camotii expreſſa eſt; ſicut ex eadem codicum ſtirpe fuit is, quem *vetus interpres latinus* ante oculos habuit: nam et Camotius et vetus interpres non ipſa Ariſtotelis verba, ſed *Themiſtii* expoſitionem in textum receperunt. Conradus Gesnerus autem et Simon Grynaeus in editione Baſileenſi alium codicem ſequuti, ipſa Ariſtotelis verba reſtituerunt, paraphraſi huius loci Themiſtiana, cum ea in ipſo Themiſtii commentario in Auſcultationes phyſica non reperiatur, ad calcem librorum phyſicorum reiecta, id quod etiam in editione Morceliana obſeruatum eſt. Textum editionis Baſileenſis vere Ariſtotelicum eſſe, docet *Simplicius*, (ad Ariſtot. auſc. phyſ. fol. 245. a. ed. Ald.) qui Themiſtii fraudem ſimul aperuit, vt adeo huic rei fides derogari nequeat.“ *Themiſtii* paraphraſin latine verterat *Vettius Praetextatus*, quod opus periit; poſtea (a. 1480) *Hermolaus Barbarus*. vid. *Zeni* diſſertazione Voſſiani, vol. II. pag. 378 ſq. idem ſcripſit praelectiones in illam paraphraſin. *Zen.* l. laud. p. 383. adde p. 367. et infra ad ſect. XIV. notata. *Harl.*

dddd) *Pſelli* ſcholia in VIII. libr. Phyſic. in cod. Bauarico CXLV.

eeee) Conf. Fabr. Bibl. Gr. vol. IX. p. 216. Specimina operum *Theodori Metochitae* edidit *Ian. Bloch*

prete ¶¶). In libros quatuor primores lucem vidit graece etiam *Iohannis Philoponi* expoſitio. [ad librum ſextum vsque comment. gr. Philoponi eſt in cod. CLXVI. bibl. Coislinianae] *Anonymi* Synopſin Graecam MS. memorat *Labbeus* Bibliothecae nouae MSS. p. 116. [*Georgii Pachymeris* expoſitio in Ariſtotelis naturalis auſcultationis ſiue phyſicorum libros octo, msta eſt in cod. *Vindobonenſi*, teſte Lambecio, tom. VII. pag. 181. et in cod. XLIV. nr. 2. Lambec. ibid. p. 182; et cod. XLII. p. 173. Georgii Pachymeris prolegom. in Ariſtotelis libros VII. phyſicorum, tum *Simplicii* Prolegom. in eosdem libros, *Themiſtii* paraphraſis in eosdem et eiusdem paraphraſis in libros III. de anima, librum de memoria et reminiſcentia etc. *Harl.*] *Mich. Pſelli* argumenta et conſiderationes ſiue ἐπιςάσεις in librum VI. et VII. MSS. graece in Bibl. Caeſarea, teſte *Neſſelio* IV. p. 66. Confer *Allatium* de Pſellis p. 66. Perierunt commentaria *Alexandri Aphrodiſei*, ſaepe laudata, hinc inde reprehenſa a Simplicio. *Fabric.*

Commentarius *Georgii Pachymerae*, adhuc ineditus, cum phyſicis Ariſtotelis exſtat teſte Bandinio tom. III. in bibliotheca medicea, cod. V. plut. 87. — In bibl. regia Matritenſi teſte Iriarto pag. 52 ſqq. cod. XV. varia Ariſtotelica comprehendit, epitomen dictorum ab Ariſtotele in phyſica auſcultatione nondum editam, (conf. infra ad §. X.) prolegomena in phyſic. auſcultat. tum metaphraſin II. priorum libr. auſc. phyſ. cum ſcholiis, quae nondum edita et diuerſa a reliquorum paraphraſ. etc. ſunt. — De codicibus gr. vide *Buhle* pag. 171 ſqq. [Codex Lipſ. de quo infra pag. 247 ſq. partem Phyſ. Auſcult. habet.] Biblioth. *Erlangenſ.* habet codic. qui continet textum latin. omnium libror. phyſicorum et recent. qui praeter alia continet Ariſtot. *auſcultationes phyſicas* graece cum fragmento ex Simplicii in eas commentario. Alios quosdam codd. in quibus ſunt phyſica, metaphyſica, mechanica aliaque eius generis ſcripta Ariſtotelis, praecipue eos, qui exhibent commentatores veteres, paucis commemorabo. *Veneta* S. Michaelis bibl. docente *Mittarellio* cat. illius bibl. p. 70. habet cod. graec. ann. 1418. ſcriptum, qui complectitur Ariſtot. de naturali auſcultatione, libr. VIII. de coelo lib. III. de generatione et corruptione libr. II. ſed ſecundus eſt in fine aliquantulum mutilus. In eadem bibl. ſunt MSS. (vid. Mittarell. pag. 73.) Excerpta ex Ariſtot. libris de problematibus Alexandri Aphrodiſei et Marci Antonii Zimarae; tum excerpta ex libris Phyſicorum et Meteororum. — In bibl. *Veneta D. Marci* 1) auſcultat. phyſicarum libri VIII. cum prolegomenis Simplicii et Themiſtii paraphraſi, Metaphyſicorum libri XIV. 2) membran. continens auſcultatt. phyſicas et alia phyſica atque metaphyſica Ariſtot. 3) duo codd. Auſcultatt. phyſicae, quorum poſterior. praeter commentarium Simplicii adiunctam quoque habet particulam operis Procli Diadochi, inſcripti: ςοιχείωσις Φυσική. et alios nouem codd. ſine commentar. varia phyſica, logica et ethica Ariſtot. continentes, et a Buhlio diſtincte expoſitos. In cod. CCXVIII. eſt anonymi commentarius in Ariſt. auſcultatt. phyſicas, et

 in

Block ſub titulo: Specimina Operum Theodori Metochitae quae inſcribuntur Ὑπομνηματισμοὶ καὶ σημειώσεις γνωμικαί, e codd. msst. cum praefat. et adnotatt. vulgata. Hauniae, 1790. 8. [vbi in praef. etiam de Th. M. paraphraſibus Opp. Ariſt. agitur.] *Theod. Metochitae* paraphraſis auſcultationum phyſicarum, librorum de coelo, de generatione et corruptione, de meteoris, de anima et paruorum naturalium, (quae quidem latine tantum prodiit ex verſione Herueti,) paraphraſis de animalium partibus et libri de ſenſu et ſenſili, gr. in cod. Mediceo IV. plut. 85. (*Bandini* cat. MSS. bibl. Laurent. III. pag. 250.) item in cod. Veneto D. Marci (vid. Catal. pag. 121.) et cod. Bavar. CXL. et CXLII. (vid. Catal. pag. 56 ſq.) *Harl.*

ſſſſ) *Georgii Metochitae* antiquioris expoſitio gr. inedita, in cod. Medic. Bandin. Catal. MSS. gr. III. pag. 250 ſqq. *Harl.*

in cod. CXXIV. anonymi ſcholia in quatuor primores phyſicorum libros. — In bibl. ***Mediceа***, teſte Bandinio in catal. et referente Buhlio ſunt fere XXIX. codd. in quibus modo plures libri, modo pauciores, modo vnus tantum phyſicorum et metaphyſ. etiam alius generis ſcripti exſtant. Inter hos *cod.* VI. plut. LXXXVII. continet fragmentum libri quarti auſcultationum phyſicarum cum *Ioan. Philoponi* commentariis. *cod.* XIX. plutei 86. praebet prolegomena et praemeditationes ex *Thomae Aquinatis* in Ariſtotelis phyſica commentario, haud dubie a *Georgio Scholario* e latino ſermone in graecum conuerſa: — *anonymi* prolegomena in eadem et excerpta ex *Simplicii* commentario, Thomae Aquin. librorum de anima in graecum ſermonem translata a *Georgio Scholario*, patriarcha conſtantinopolitano, aliaque; in *cod.* XXVI. plut. 87. Meteorologicorum libri IV. cum ſcholiis partim graecis, partim latinis, quae videntur eſſe Franciſci Philelphi. — in cod. XVII. aliis Ariſtotelicis additus eſt ***Thomae Aquin.*** in libros ***de anima*** commentarius e latino in graecum ſermonem conuerſus a ***Georgio Scholario***, qui tamen Thomam ſua a Io. Philopono furatum eſſe contendit. — in cod. XXVII. plut. 87. ſunt ***de animalium hiſtoria*** libri X. Libri autem decimi paragraphus vltima, quae in editis latine tantum legitur, in hoc codice graeca habetur. Praeter ea libri in editionibus VII. VIII. IX. in codice ſunt IX. VII. VIII. et libri octaui in codice, (in edd. noni,) caput vltimum deſideratur. Pariter in cod. IV. eiusdem plutei, ſunt praeter alia ariſtotelica, de hiſtoria animalium, diuiſione et diſpoſitione librorum ab editis diuerſa. Ex ſecundo enim libro duo fiunt in codice, quorum prior deſinit in verbis ***σαρκὸς τὴν φύσιν*** (lib. II. cap. XII. in fine,) alter incipit a verbis, ***τῶν δ' ἐνύδρων ζώων*** — quae ſunt prima capitis XIII. ſeptimus vero liber eſt vltimus in codice, in quo etiam reperitur de animal. inceſſu lib. cum ſcholiis marginalibus: — cod. XX. plut. 87. continet praeter libros de coelo, ***libros III. de anima*** cum ſcholiis marginalibus interlinearibus et ***Themiſtii*** paraphraſin librorum de anima, quae in cod. in VII. libros diſtribuitur, quum in editt. ſit tripartita. Codex facit ex primo loco duos, totidem ex ſecundo, ex tertio tres: quam librorum diuiſionem etiam agnoſcit Suidas voc. Θεμίστιος. — ***Themiſtii*** paraphraſis graece quoque exſtat in II. codd. Mediceis, (***Bandini*** cat. tom. III. pag. 278.) et in bibl. Vindobon. (*Neſſel.* catal. part. IV. pag. 66.) — cod. Medic. 23. plut. 87. lib. III. de anima, cum anonymi prolegom. et cod. XXV. iidem cum breui librorum de anima ſummario. — cod. vetuſtus XII. plut. 87. Ariſtotelis ***metaphyſicorum*** lib. XIV. cum ***Alexandri Aphrodiſei*** commentario; quatuor poſtremi libri eodem ordine diſpoſiti ſunt, quo in edd. Duualliana antiquioribus. In eodem pluteo ſunt duo codd. metaphyſicorum et in pluteo 70. cod. XVI. duodecim tantum continet libros, in cod. XV. plut. 87. ſunt ***problematum naturalium*** ſectiones XXXVIII. et eorumdem pars, ſed diuerſo ordine a recepto in editt. in cod. XX. eiusdem plutei.

In bibl. ***Pariſina*** regia multi ſunt variorum phyſicorum etc. codd. commentatoribus graecis deſtituti, a Buhlio pag. 179 ſq. iterum enumerati. Contra in bibl. ***Coisliniana*** teſte Montfaucon in cat. I. pag. 220 ſqq. plures cum commentariis: ***Anonymi*** et ***Mich. Pſelli*** ſchol. graeca in octo libros auſcultatt. phyſic. ***Auſcultationes phyſicae*** cum commentario *Io. Philoponi* integro vsque ad librum ſextum; inde a ſeptimo incipit ***Simplicii*** expoſitio. — Libri ***de coelo*** I. et II. cum commentario ampliſſimo, libri autem III. et IV. cum commentario duplici, ſine interpretum nomine. — Libri de generatione et corruptione cum comment. ***Io. Philoponi.*** — ***Meteorologica*** cum comm. eiusdem, ***Alexandri Aphrodiſei*** hypomnemate, eiusdem ſcholiis in librum quartum, et ***Olympiodori Alexandrini*** in omnes libros. — Scho-

lia

lia addita ſunt libro de mundo ad Alexandrum de ſenectute et iuuentute, vita et morte, et de reſpiratione.

Bibliotheca *Vindobonenſis* adſeruat multos, antiquitate et bonitate praeſtantes codd. a *Lambecio* tom. VII. copioſe recenſitos. Memorabimus tantum cod. XXXVII. qui continet *auſcultationes phyſicas* cum anonymi *διαιρέσει τῶν φυσικῶν πραγμάτων* praemiſſa et praefatione de variis philoſophorum veterum opinionibus phyſicis ſub titulo: *δόξαι παλαιῶν*, et alios libellos ariſtotelicos cum antiquis ſcholiis ac Guarini adnotationibus propriis, ipſius manu ſcriptis, partim graecis, partim latinis. — Codici XLII. *parua* quoque *naturalia* complectenti, adſperſa ſunt ſcholia *Mathuſalae Machiris*, monachi S. montis Sinai, qui totum cod. XLII. (Lambec. VII. pag. 173 ſqq.) plura ſcripta Ariſtotelis aliorumque manu ſua deſcripſit. In codice XLIV. (Lambec. VII. p. 182 ſqq.) ſunt *Simplicii, Georgii Pachymeris* et *Themiſtii* paraphraſes phyſicorum. — in cod. XXXXVI. *Alexandri Aphrodiſienſis* commentaria in Ariſtotelis libros quatuor Meteorologicorum. — cod. L. habet Ariſtot. de anima libros III. et librum de inſecabilibus lineis: — cod. LII. (Lambec. VII. pag. 206 ſq.) *Simplicii* comm. in Ariſtot. libros de anima, et cod. LIII. *Sophoniae* paraphraſis in eosdem, nondum edita. vid. ad nr. XIV. — cod. LIV. Ariſtoteles de partibus animalium lib. IV. cum *Michaelis Epheſii* ſcholiis, et Ariſt. lib. de animalium inceſſu cum eiusdem ſcholiis atque Ariſtot. de generatione animalium libri V. cum *Mathuſalae Machiris* adnotationibus gr. ſparſim in margine adiectis. — cod. LVI. praebet libr. de Phyſiognomonia, libelli partem de ventorum regionibus et nominibus, ex Ariſtotelis libro de ſignis, libr. de mirabilibus auſcultationibus a ſuperioribus editt. valde diſcrepantem et alia Ariſtot. — cod. LVIII. *Metaphyſicorum* libri XIV. cum eclogis ſiue excerptis ex *Io. Philoponi* in eosdem expoſitione. adde notata ad §. XXVI. Verſiones librorum Ariſtotelis argumenti phyſici hebraicas, arabicas, ſyriacas et armenicas in bibliothecis Pariſienſi, Taurinenſi, Scorialenſi, Bodleiana, Vindobonenſi et Leidenſi cuſtoditas enumerat cl. *Buhle* p. 188 — 190. quibus addes cod. *Vffenbachianum*, qui continet commentarios *Auerrois* in Ariſtotelis octo libr. phyſicae auſcultationis ex lingua arabica in hebraicam translatos. vid. *Maii* catal. MSSt. bibl. Vffenbach. I. pag. 116. ſqq. *Harl.*

Ex Arabibus *Auerrois* commentarius exſtat, ſubinde laudantis praeceptorem ſuum *Auempace*, habetur autem ex latina verſione *Iac. Martini* tom. IV. Opp. et cum *Tiberii Bacilerii* lectura, Papiae 1507. fol. gggg) [?]

Memoro tantum adhuc commentarium *Conimbricenſium* philoſophorum, Colon. 1600. 4. — *Ioſephi Saënz de Agu rre* Salmantiae 1672. fol. II. voll. *Ioach. Perionii* verſ. librorum VIII. phyſicorum per *Nic. Gruchium* emendata. Pariſ. 1577. 4. *Caeſaris Cremonini* apologiae dictorum Ariſtotelis. Venet. 1613. 1616. 1627. 4. — In editione operum Ariſtotelis graecolatina Du Valliana adiuncta occurrit *Iulii Pacii* translatio: cum cuius verſione prodierunt hi libri Hanou. 1629. 8.

X. ΠΕΡῚ ΟΥΡΑΝΟῦ βιβλία δ. *De coelo libri IV.* hhhh) quorum primus agit de mundo et corporibus, circulariter mobilibus, quae incorruptibilia iiii) eſſe exiſtimat Ariſtoteles

gggg) Bene eſt, quod Alpharabium, (vid. Gratian. Aſchpan. de ſuperſtitione erudita pag. 60.) aiunt, ſeptuagies hoc Ariſtotelis opus perlegiſſe: ſexcentos enim e philoſophis videas noſtra aetate, qui ne ſemel quidem illud euoluerint.

hhhh) In cod. arabico apud *Caſir.* I. m. Î. pag. 307. citantur *de coelo et mundo libri decem. Harl.*

iiii) Ariſtotelis dogma de aeternitate mundi ſingulari

teles, *ſecundus* de ſphaeris coeleſtibus ac ſtellis: *tertius* de ſimplicibus corporibus, quae ſunt ſub luna, ſiue de quatuor elementis, et *quartus* de grauitate ac leuitate [kkkk]). Hos libros non de coelo, ſed de mundo potius inſcribi debere, exiſtimabat *Alexander Aphrodiſeus* [llll]), cuius commentarius, frequentiſſime laudatus a Simplicio, intercidit, non minus quam *Syriani* et *Ammonii*.

Exſtat e graecis in hos libros eruditus *Simplicii* commentarius, et quae latine tantum prodiit metaphraſis *Theodori Metochitae*. [graec. in cod. Bauar. CXL. vid. catalog. p. 56 ſq. et eod. CXXXIX. ineſt Ariſt. de coelo cum aliis.] *Damaſcii* parecbolae in librum I. Labbeo pag. 112. Bibl. nou. MSS. memoratae, necdum viderunt lucem [mmmm]). Paraphraſis *Themiſtii*, quae latine prodiit Venet. 1474. fol. non e graeco tranſlata eſt, ſed ex hebraeo, per *Moyſen Alatinum*, Spoletinum. [Ex arabica lingua in hebraicam tranſtulerat *Serachia ben Iizchak* et hebraicam verſionem editurus erat doctus Hebraeus, *Meier Benedict. Compers*, cum verſione Ariſt. libelli ebraica. vid. *Baumgarten* in Nachrichten von merkwürdigen Büchern. tom. X. pag. 465 ſqq. Num vero praelo exierit illa verſio, equidem neſcio.] — *Auerrois* paraphraſis et comment. latine, tom. V. Opp. Paullo Iſraelita interprete.

E recentioribus iuuat laudare editionem graecam Pariſienſem *Guil. Morellii*, cum notis, tum *Thomae Aquinatis* commentarios, praeterea Commentaria Luc. Philelfi 1563. et *Conimbricenſium* Philoſophorum, Colon. 1600. 4. et *Ioh. Lud. Hauenreuteri* Francof. 1605. 8. *Auguſtini Niphi* expoſitionem. Venet. 1525. fol.

In graecolatinis Operum Ariſtotelis editionibus ſeruatur latina verſio *Iohannis Argyropuli*, et *Ioach. Perionii* (Pariſ. 1577. 4.) verſio, ab Oporino excuſa. In Chinenſem ſiue Serum linguam translatos hos libros a *Roderico de Fiqueyredo* ann. 1625. legas in Bibliotheca Ieſuitica Nathanaelis Sotuelli. [adde infra in catal. editionum.]

XI. ΠΕΡΙ' ΓΕΝΕ'ΣΕΩΣ ΚΑΙ' ΦΘΟΡΑ͂Σ βιβλία β'. *De generatione et corruptione libri II.* [nnnn])

E grae-

gulari opere oppugnaturum ſe promiſit *Ioh. Philoponus* in libro erudito eiusdem argumenti adverſus argumenta Procli VIII. 6. X. 5. et XIII. 1. [vid. infra in lib. V. cap. 26. §. 13. vol. VIII. pag 522 ſq.] Confer XI. 9 ſq. vbi paucis et obiter contra Ariſtotelem diſputat. [conf. *Cudworth.* ſyſt. intell. cum notis Moſhem. I. pag. 166. 188. 274 ſq. 366. 370. 642.]

kkkk) Iudicium de hoc libro vid. in *Gaſſendi* exercitt. paradox. V. §. 7. VI. §. 6. VII. §. 7. VIII. §. 4. *Heumann.*

llll) At veteres οὐρανοῦ vocab. interdum pro *mundo* vtuntur. vid. *Proclum* in Timaeum pag. 83. *Fabric.* conf. *Giſanii* conlectan. in Lucretium, v. *mundus*. *Macrob.* in ſomn. Scip. I. cap. 20. et II. cap. 11. *Valer. Flacc.* I. Argon. 563. ibique Carrion. Bulaeum et Burm. etc. *Harl.*

mmmm) In codice Matritenſi LXXXIIII. apud Iriart. p. 321 ſqq plura reperiuntur variorum auctorum opuſcula. In his problemata *Ariſtotelis*, multa medica et phyſica, eiusdem de animalium proprietate prooemium nondum editum, (de quo infra differetur.) eiusdem problemata, tum (pag. 328 ſqq.) plura *Damaſcii opera*, et quidem ex *Damaſcio* in primum librum *de coelo* nonnulla, *Damaſcii epitome* in quatuor primos et octauum Phyſicorum Ariſtotelis — In cod. *Scorialenſi*, teſte *Pliler* in Itinerar. Hiſp. p. 158. ſunt duo codd. *de coelo*. *Harl.*

nnnn) Iudicium de hoc libro vid. in *Gaſſendi* l. m. V. §. 8. VI. §. 7. VII. §. 8. VIII. §. 5. *Heum.* Codd. II. mssti in biblioth. Scorialenſi, teſte *Pliler* Itiner. pag. 158. *Harl.*

E graecis exſtant commentaria *Ioh. Philoponi*, et quae latine tantum vidit lucem, *Theodori Metochitae* oooo) Paraphraſis. Spectat et huc *Alexandri Aphrodiſei* de mixtione liber, qui cum eius commentariis in Meteora [ſ] prodiit. Epitomen *Michaelis Pſelli* in Bibliotheca Caeſarea exſtare legas apud *Voſſium* de Philoſophia pag. 29. e Verderio, vt ſuſpicor, vel Iſraele Spachio hoc ſcribentem. Sed in Lambecii et Neſſelii catalogis hoc non inuenio.

Auerroïs commentar. ex arabico hebraice verſus exſtat in bibl. Vaticana et Caeſarea nr. CXIX. Vertit R. Moſes Tabora, ben Samuel, ben Schudai. Latine legitur tom. V. Opp. Expoſitio Auerrois et paraphraſis, Vitali Niſſo interprete.

In graecolatinis editionibus Ariſtotelis habetur latina verſio *Franciſci Vatabli*. Paraphraſis *M. Antonii Maioragii* prodiit Baſil. 1554. fol. Vertit praeterea *Petrus Alcyonius*, Venetiis 1521. Baſil. 1546. 4. et *Ioach. Perionius*, cuius verſio per Nic. Gruchium emendata 1577. 4. nec non *Georg. Trapezuntius*.

XII. ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩ͂Ν βιβλία δ'. *De meteoris* pppp) *libri IV*. Horum primum nonnulli olim abiudicarunt Ariſtoteli, quorum argumenta adfert ac refellit Olympiodorus qqqq). Librum quartum Aphrodiſeus, et, cuius perierunt commentaria, *Ammonius*, ſubiunxerunt, eodem Olympiodoro teſte, libris duobus de generatione et corruptione, quibus etiam magis congruit, iudice Aphrodiſeo. Idem *Aphrodiſeus* lib. III. ἀποριῶν καὶ λύσεων cap. 14. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μὲν τετάρτῳ μετεωρολογικῶν, ὄντι δὲ μᾶλλον οἰκείῳ τῇ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς πραγματείᾳ. Exſtant e graecis *Alexandri Aphrodiſei* rrrr), (ſiue alterius et vetuſtioris auctoris, vt videtur *A. Schotto* pag. 157. Vitae Ariſtotelis, et *Petro Victorio* XXV. 22. Var. lect.) commentaria, et *Olympiodori*, (ſed libri ſecundi et quarti extrema

oooo) Graece in cod. Bauar. CXL. (catal. pag. 56 ſq.) Cl. *Buhle* I. p. 185. „Commentarius, ait, in libros de generat. et corrupt. in cod. *Veneto* D. Marci (vbi plures Metochitae comm. in multos Ariſtotelis libros iunctim exhibentur, p. 120. catal.) *Theodoro Metochitae* adſcriptus a Fabricio Bibl. Gr. vol. IX. p. 365. tribuitur *Michaeli Epheſio*, in alio autem codice Veneto nr. CCXXXVII. cat. p. 117. et quidem in nota, a librario adiecta, *Iohanni Philopono*. Rectius tamen videtur ad *Michaelem Epheſium*, (diuerſum a *Michaele Pſello*, qui saec. XI. inclaruit: etenim *Epheſium* Allatius coniicit fuiſſe *Ducam Parapinacium*, Pſelli diſcipulum. vid. *Allatii* diatr. de Pſellis edit. Fabric. ad calcem vol. V. pag. 21.) referri: adſtipulantibus huic ſententiae duobus codd. mediceis. Nam exſtat primum in cod. mediceo, *Oceanus* inſcripto, plut. 85. — — deinde in cod. medic. IX. plut. 85. in vtroque ſub *Michaelis Epheſii* nomine." *Harl.*

pppp) Μετεωρολογικὴ πραγματεία a veteribus ſcriptoribus interdum accipitur pro parte Aſtrologiae, vt docet *Iſ. Caſaubonus* ad I. Strabonis p. 7. *Voſſius* III. 1. theologiae gentilis. Sed Ariſtoteles in his libris agit de Meteoris, quae infra lunam gignuntur, quae μετάρσια vocat *Achilles Tatius* Iſagoge in Aratum cap. 32. Perinde vt *Clemens Alex.* VI. Stromat. p. 549. diſtinguit τὴν μετάρσιον τῶν κατὰ τὸν ἀέρα συμβαινόντων, καὶ τὴν μετέωρον τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν κινουμένων φιλοσοφίαν. De μεταρσίοις iisdem diſputat et Seneca in quaeſtionibus naturalibus, qui Ariſtotelem plus ſimplici vice laudat. *Theophraſti* περὶ μεταρσίων librum IV. citat Plutarchus in quaeſtionibus graecis. At Laertius et Olympiodorus περὶ μετεώρων.

qqqq) *Olympiodorus*, iuuenis forte, in Ariſt. meteorologias ſcripſit commentarios, quos cum *Io. Philoponi* ſcholiis in lib. I. edidit Aldus Man. Venet. 1551. fol. graece cum latina interpretatione, IV. libr. auctore *Io. Baptiſta Camotio*, prodiit ibidem 1555. et 1557. fol. ſecundum *Ionſium* de ſcript. hiſt. philoſ. III. 18, 2. pag. 101. *Harl.*

rrrr) Huic adſignantur in cod. Vindob. apud *Lambec.* VII. pag. 185 ſq. editi ſunt Venet. 1527. fol. *Harl.*

trema parte mutila,) et *Ioh. Philoponi*, qui Alexandrum laudat, in librum primum neque illum integrum [ssss]), tum paraphraſis *Theodori Metochitae* [graece in cod. Bauar. CXLII. Catal. pag. 57.] ex latina Gentiani Herueti interpretatione. *Pſelli* paraphr. mst. in Seguier. bibl. pag. 26.

Ex arabico hebraice vertit R. Salmon Aben Tybbon. Habuit mstum Bartoloccius I. pag. 481. *Fabric.* — Iudicium de hoc Ariſtotelis opere fert *Gaſſendus* in Exereitt. parad. V. §. 9. VI. §. 8. VII. §. 9. VIII. §. 6. *Heumann.* — *Ariſtotelis metheororum* libri IV. cum commentario *Caietani de Tienis.* Venetiis per Ioan. et Gregorium fratres de Forliuio. 1491. fol. vid. infra in catal. editionum Operum. — rep. Venet. 1507. fol. — *Meteorologica* cum *Iac. Fabri Stapulenſis* paraphraſi et commentario *Io, Coclaei Norici*, in officina Frederici Peyruſſ. Norimberg. 1512. 4. *Harl.*

In graecolatinis editionibus Operum Ariſtotelis occurrit verſio latina *Franciſci Vatabli.*

E recentioribus poſt *Conimbricenſes* non praetermittendus *Nic. Cabei* commentarius Rom. 1646. fol. et *Franciſci Vicomercati* Pariſ. 1556. 1565. fol. *Auguſtini Niphi* Venet. 1531. fol. Vertit et *Petrus Alcyonius.* Venetiis 1521. Baſil. 1546. et *Ioh. Geneſius Sepulueda.* Pariſ. 1532. fol. [cum paraphraſi Iac. Fabri Stapul. Lipſ. 1515. fol.] *M. Anton. Laureius.* Neapoli 1605. 4. *Thomae Linacri* adfectam verſionem laudat *Th. Morus* p. 298. Opp.

XIII. ΠΕΡΙ' ΚΟ'ΣΜΟΥ, *De mundo liber*, exotericus, ſiue epiſtola de vniuerſo ad Alexandrum. In codice Dan. Heinſii inſcribebatur *περὶ κοσμοποιίας.* Sed verus eſt titulus ΠΡΟ'Σ 'ΑΛΕ'ΞΑΝΔΡΟΝ 'ΕΠΙΣΤΟΛΗ' ΠΕΡΙ' ΤΟΥ ΠΑΝΤΟ'Σ, vt e *Stobaeo* notaui lib. II. cap. 10. §. 17. [in hac editione infra in ſect. XXXV. de epiſtolis Ariſtotelis:] neque [?] dubito, hoc ſcriptum inter *γνήσια* Philoſophi monumenta referre, tum ipſius Stobaei auctoritate, tum *Demetrii* lib. de elocutione cap. 253. et *Apuleii* [tttt]), qui, latine propemodum ad verbum conuertens, *Ariſtotelem prudentiſſimum et doctiſſimum Philoſophorum, et Theophraſtum* ſequi ſe ait. Praeterea *Iuſtini Martyris* in Adhortatione ad Gentes pag. 6. 'Αριστοτέλης δὲ ἐν τῷ πρὸς 'Αλέξανδρον, τὸν Μακεδόνα, λόγῳ σύντομόν τινα τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ἐκτιθέμενος ὅρον. *Ioh. Philoponi* de mundi aeternitate contra Proclum VI. 18. duobus in locis: ὥς φησιν 'Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κόσμου λόγῳ, ὡς ἐκ θεοῦ πάντα etc. Auctoris denique vitae Ariſtotelis, a Menagio editae, qui inter eius ſcripta refert librum *περὶ κόσμου γενέσεως.* Tum graecorum codicum msstorum ſides, qui diſerte Ariſtoteli tribuunt, vt Caeſarei II. vel III. Aldinus, et is, quo *vetus interpres* vſus eſt, qui in latinis veteribus exſtat editionibus. Praetereo tamquam non ſatis explorata nec diſerta Ciceronis, Origenis, *Plutarchi* V. 20. de placit. philoſoph. Theodoriti, et Themiſtii teſtimonia, (de quibus vide, ſi placet, *Naudaeum* diatriba de fato §. XVIII.) et recentiora ſuffragia *Thomae Bradwardini* lib. I. de cauſa Dei contra Pelagium cap. 29. *Beſſarionis* III. 10. contra calumniatorem Platonis, et *Arſenii*

ssss) Cod. mst. meteorologicorum primus lib. cum expoſitione *Io. Philoponi* in bibl. Scorialenſi, teſte *Plüer* itiner. pag. 158. *Harl.*

tttt) Quum Apuleius libri ſui *de mundo* initio non dicat, ſe verſionem libri graeci ſcribere, ſed ſe ſatis clare conditorem illius libri profiteatur, hinc credo, Apuleium verum eſſe illius libri auctorem; graecum vero textum eſſe verſionem. Sic habemus Eutropii hiſtoriam romanam, graece redditam, item hiſtoricos libros Iulii Caeſaris, graece verſos. *Heumann.*

Arſenii Monembaſiae Archi-Epiſc. in limine Apophthegmatum. [Ariſtoteli tribuit *Briſſonius* lib. I. de regno perſico §. 73. *Heumann.*] Fateor, addubitaſſe *Proclum* lib. V. in Timaeum pag. 322. ὥς πού φησι πάλιν Ἀριστοτέλης, εἴπερ ἐκείνου τὸ περὶ κόσμου βιβλίον, et longe plurimos e recentibus abiudicaſſe audacter Ariſtoteli, vt faciunt *Muretus* II. 8. Var. Lect. diuerſum dictionis genus obiiciens, *Scaliger vterque*, *Iſaacus Caſaubonus*, *Salmaſius* pag. 1247. ad Solin. *Dan. Heinſius* orat. V. pag. 75. edit. II. et pag. 25 ſq. ad Maximum Tyrium, *Menagius* ad Laert. pag. 203. 323. *Voſſius* de ſcientiis Math. pag. 272. et de Philoſophia pag. 28. [*Voſſius* de ſect. philoſ. cap. 17. §. 13. *Huetius* in quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 13. et cap. 5. pag. 141. *Vives* ad Auguſtini libr. IV. de C. D. cap. 2. adde *Th. Crenii* animaduerſſ. philol. part. XI. pag. 111. qui aliorum de hoc libro ſententias collegit, et *I. A. Fabric.* Opuſc. p. 68. *Heumann.*] *Naudaeus* loco laudato, et D. *Philippus Iacobus Spenerus* [uuuu]), ὁ μακαρίτης: vel *Theophraſto* tribuiſſe, vt *Petrus Alcyonius* praef. et nonnulli apud *Coelium Rhodig.* VIII. 16, vel *Nicolao Damaſceno*, vt *P. Victorius* XXV. 13. Var. Lect. refutatus a Mureto, et *Nic. Loenſis* VI. 12. [vvvv]) Epiphyllidum, nec non *Simon Portius* apud Iac. Thomaſium cap. XI. Phyſicae quaeſt. 15. et *Dan. Heinſius* in diſſert. qua multis argumentis hoc ſcriptum Ariſtoteli eripere [?] ſummo ſtudio conatur p. 563. Orat., vel *Anaximeni Lampſaceno*, eidem, cui Rhetorica ad Alexandrum adſcribi ſupra dixi, vel denique *Poſidonio*, Stoico, [vid. infra in catal. Stoicorum, h. v.] vt *Thom. Gianninus*, Ferrarienſ. et *Thom. Aldobrandinus* et *Menag.* ad *Laertii* VII. 138. 152. Adde *Gaſſendum* tom. I. Opp. 145. *Gabr. Naudaeum* de fato §. 18. 19. et *Iac. Thomaſ.* de ſtoica mundi exuſtione pag. 179. Viciſſim Ariſtoteli librum hunc vindicant praeter teſtimonia veterum, paulo ante laudata, veterumque codicum auctoritatem *Petrus Petitus* II. 19. Obſ. (qui Ariſtotelem in exotericis ſcriptis vſum prooemio obſeruat e *Ciceronis* IV. ad Atticum 16. et nihil in illo contineri, quod placitis Ariſtotelis non ſit conſentaneum, contendit:) [*Caelius Sec. Curio* lib. II. Epiſt. pag. 347. *Verpoorten;*] *Elmenhorſtius* ad Apuleium de mundo, et *Fortunius Licetus* in Allegoria Peripatetica, *Ioh. Philippus Pfeifferus*

uuuu) Verba eius haec ſunt praef. ad Tabulas in Hodoſophiam Dannhauerianam D. 3. b. *Non uego, ab illo tempore, quo iuuenis non indiligenti opera libros Philoſophi euoluebam, non valde me ipſo delectatum, quod male me haberet, dum minus in eo inuenirem, quod aliquam Theologiam naturalem ſaperet, quam in multis aliis antiquorum philoſophis diuinitatis alicuius ſtudioſioribus, cuius tam rara in operibus ſatis diffuſis veſtigia conſpiciuntur, ſi librum de mundo excipias, qui ob id prae aliis placuit, ſed poſt alias ex hac etiam cauſa Ariſtoteli abiudicandus.* Simile iudicium *Iuſti Lipſii* lib. I. de conſtantia cap 18. *Et talis in diuinis vbique fere Ariſtoteles eſt: libellum illum de mundo excipio, qui, totus aureus, ab alia mihi videtur et coeleſti aura.* Melius tandem conſultum ſub finem vitae hunc librum conſcripſiſſe Ariſtotelem exiſtimat *Gaſſendus* de Phyſiologia Epicuri pag. 369. *Fabric.* Conf. *Gaudentius* de Rom. philoſophia cap. 106. et 196. fin. *Heumann.*

vvvv) Horum ſententiae fauet cenſor editionis libelli Kappianae in ephemerid. Gottingenſib. ann. 1792. pag. 1186. qui praeter ea laudat *Simplicium* in comment. ad Ariſtot. de coelo, vbi is in prooemio: ἀλλ᾽ ὅπερ, ait, βούλοιτό τις τὴν Ἀριστοτέλους περὶ κόσμου θεωρίαν ἰδεῖν, ἐν πάσαις ὁμοῦ ταῖς φυσικαῖς αὐτοῦ πραγματείαις περὶ κόσμου πραγματεύεσθαι ῥητέον. Διὸ καὶ Νικόλαος ὁ περιπατητικὸς περὶ πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κατ᾽ εἶδος ποιεῖται λόγον. Neque *Conringius* in Conringianis pag. 118. parum abeſt, quin illum librum a *Nic. Damaſceno* ſcriptum eſſe, cum aliis iudicet. Spurius quidem illi omnino videtur, quia nec ſtilum habeat Ariſtotelis, nec vllius Peripatetici teſtimonium: praecipue quia Britanniae fiat mentio, quum tamen notum ſit, eam Iulii Caeſaris aeuo demum innotuiſſe Romanis ac Graecis. *Harl.*

Pfeifferus ſingulari diſſert. Regiomonte ann. 1667. tum qui commentariis et notis librum illuſtrarunt, *Olaus Wormius*, pater, Roſtoch. 1577. 8. *Ioh. Langius*, philoſophus et medicus, Francof. 1601. 8. wwww) et *Bonau. Vulcanius*, qui graece cum veteri *Apuleii* et recentiore *Guil. Budaei* verſione edidit, ſcholiisque et caſtigationibus in contextum graecum et interpretum vtrumque illuſtrauit, ſubiuncto Gregorii Cyprii encomio maris, et Pauli Silentiarii Iambicis quibusdam, Lugd. Bat. 1591. 8. Budaei verſio exſtat in graeco-latinis operum Ariſtotelis editionibus. *Petri Alcyonii*, qui librum Theophraſto tribuere mauult, interpretatio prodiit in edit. lat. Opp. Ariſtotel. Baſil. 1542. fol. Venet. 1521. atque Baſil. 1546. 4. inter alia quaedam Ariſtotelis ſcripta, ab eodem tranſlata. Tranſtulit et *Ioh. Geneſius Sepulueda*. Pariſ. 1548. 4. *Fabric.*

[Hic liber inſcribendus eſt *Coſmographia* ſiue Compendium coſmographiae. Liber vero de mundo, adnotante *Sebaſt. Baſſo* philoſ. natur. p. 191. ſiue ſit Ariſtotelis, vt fert ipſius nomen, ſiue, vt quidam volunt, ſit Ariſtoteli alienus, non tamen aliena eſt doctrina, quam ex libris eius ariſtotelicam eſſe, fatendum eſt. Ego vero ſic argumentor: ſi Ariſtoteles auctor eſſet libri *de mundo*, ob nobilitatem argumenti id ignotum eſſe non potuiſſet Ariſtotelicis, Ariſtoteli aetate propioribus, nec aliis viris doctis. Atqui veterum nemo hunc librum tribuit Ariſtoteli. Ergo eius auctor non eſt Ariſtoteles. Ariſtotelicum vero quempiam eſſe auctorem, inde colligo, quia haec ipſa videtur fuiſſe occaſio, librum hunc Ariſtoteli tribuendi. *Heumann.* Conf. *Buddei* Iſagogen hiſtorico-theologicam, lib. I. cap. IV. ad §. XXX. pag. 289. Nec recentiore aetatate defuerunt, qui in vtramque partem diſputarent. *Cudworth.* in ſyſtem. intellect. cap. IV. §. 21. pag. 605. librum *de mundo* nomen Ariſtotelis falſo gerere, ſed eius antiquitatem non poſſe in dubium vocari, iudicat. Ex eodem Empedoclis verſu, quem Cudworth adtulit, ab auctore libri citato, colligit *Brucker.* in hiſt. crit. phil. tom. I. pag. 1112. not. *c.* falſo tribui libellum Ariſtoteli; idem alio argumento vtitur l. m. pag. 799. not. 9. Fuſius autem *Brucker.* νοϑείαν libri demonſtrare et Fabricii rationibus ſatisfacere ſtuduit in Otio Vindel. melet. III. pag. 120 ſqq. 174 ſqq. Argumenta, quibus alii auctoritatem libri vindicatum iuerunt, bene quoque diluit, et grauiora, quibus eum genuinis Ariſtotelis monumentis docuit abiudicandum, protulit *I. G. Walch.* in parergis academicis pag. 272—276. At tamen litem, quae paene conſopita videbatur, reſuſcitarunt, et libellum eſſe adſerendum Ariſtoteli duxerunt *St. Croix* in Examen critique des Hiſtoriens d'Alexandre p. 296 ſq. ac *Batteux*, (qui librum hunc edidit cum Ocello Lucano ac Timaeo Locr. additis verſione gallica et obſeruationibus, Pariſ. 1768. 8.) in praefat. et in adnotationibus pag. 136 ſqq. Hic arbitratur cum aliis, ab Ariſtotele iam ſene confectum eſſe librum extremis imperii Alexandri M. annis. Secus tamen ſenſit illius cenſor Gottingenſis, (forſan cl. Meinerſ.) in bibliotheca philolog. vol. I. p. 115 ſqq. *Meinerſius* quidem in hiſtoria doctrinae de vero deo, in ſect. VII. in qua pag. 420—455. Ariſtotelis de deo ſententiam perſequitur, pag. 454 ſq. argumenta, opinionibus Ariſtotelis aperte repugnautia, ex ipſo libello colligit aut repetit, quibus fides libri impugnetur. Spurium quoque illum iudicat cl. *Buhle* in diſputat. de diſtributione librorum Ariſtotelis in exotericos et acroamaticos eiusque rationibus et cauſſis, Göttingae

wwww) Vid. *Lambec.* comment. VII. pag. 186 ſq. vbi eod. mst recenſet, et notat, *Langii* verſionem lat. cum commentario editam eſſe a. 1606. typis Matth. Becker. *Harl.*

Digitized by Google

Göttingae 1786. 8. pag. 71 ſq. — Inprimis diligenter verſati ſunt nouiſſimus huius libri editor cl. M. *Io. Chriſtianus Kappius* et cl. M. *Io. Auguſtus Goerenz.* Prior, in excurſu primo p. 335 ſq. contra Batteſium docte diſputans, ita fidem et auctoritatem libelli imminuit frangitque, vt oſtendat, noſtrum libellum praeceptis, ſententiis et opinionibus Ariſtotelis non conuenire, et vero iis repugnare, tum, adcurate in ſcripturae genus, in noſtro libello obuium, inquirendo, id, doceat, ab Ariſtotelis ſermone eſſe diuerſum. Pag. tamen 353 ſq. concedit, noſtrum libellum conſcriptum eſſe haud longe poſt Ariſtotelis tempora ab homine, qui, ſcriptis Ariſtotelis perlectis, huic ariſtotelicae doctrinae nonnulla praecepta et placita Pythagorae, Platonis et Zenonis admiſceret; vnde factum eſſe, bene coniicit, vt multa Stagiritae praeceptis modo conuenientia, modo repugnantia in hoc opuſculo offenderemus. Tum alia de ratione argumentandi, probandi dicendique erudite differit, denique ſummam libri praebet. — Poſterior, *M. Goerenz*, in diſp. de libri περι κοσμου, qui inter Ariſtotelis ſcripta reperitur, auctore, Wittebergae m. Aprili 1792. 4. illam ſententiam, quae Ariſtotelem auctorem reſpuit, probabiliorem animaduertens, primum examinat diſſentientium rationes, tum argumenta alia, ab aliis omiſſa, a Kappio tamen partim adlata et expoſita, cogit, et contra Petitum ac Batteſium tela potiſſimum dirigit. Denique ſuſpicatur, auctorem Ariſtotelis nomen libro ſuo quaeſtus cauſſa ſuppoſuiſſe, qui eum regi Ptolemaeo Philadelpho pro Ariſtotelis libro venderet. Quidquid eſt, ſatis euictum eſſe puto a Kappio et Goerenzio, ſuperiorum V. D. veſtigia prementibus, Ariſtotelem non fuiſſe libelli parentem. — *I. G. Schultheſſ*, qui germanice vertit libellum ſecundum recenſionem Batteuſii, inſcripſit; *Ariſtoteles Brief an Alexander den Groſsen über die Welt* — Tiguri 1782. 8. et a pag. 38. ſubiunxit adnotationes, cum ſuas, tum Batteuſii excerptas; a Batteuſio tamen interdum diſceſſit et p. 38—41. nominauit, qui diuerſimode iudicant de auctore libri: inprimis Heinſii argumenta, (diſſertatt. pag. 563 ſqq.) quibus, libello Ariſtotelis nomen male praefixum eſſe, oſtendit, paucis repetit. *Harl.*]

XIV. ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ βιβλια γ'. *de anima libri III.* quorum primo veterum Philoſophorum hoc de argumento ſententias ad examen reuocat, ſecundo agit de anima ſenſitiua, tertio de rationali. *Fabric.* — De hoc opere iudicium fert *Gaſſendus* exercitt. paradox. V. §. 10. VI. §. 9. VII. §. 10. VIII. §. 7. *Heumann.* — Ariſtotelis eſſe negat *Caelius Sec. Cur.* II. epp. p. 349. *Verpoorten.* Meminit tamen, vt Fabricius in nota mſta notauit, huius πραγματείας Ariſtoteles ipſe libro περὶ ἑρμηνείας.

Inter codd. *Nanianos* eſt cod. CCLXIX. (catalog. pag. 456.) qui continet Ariſtotelis opus *de anima et de ſenſibus.* — in bibl. *Bernenſi*, (teſte *Sinnero* Cat. 282 ſq.) duo codd. ſed mutili. — in bibl. *Scorialenſi*, (auctore Pliiero l. m. pag. 158.) eſt cod. *de anima*, et alius de eadem libri III. cum argumentis *Simplicii*, adhaeret fragmentum ex eadem. — De verſionibus librorum et interpretum graecorum arabicis et ſyriacis vid. *Caſir.* bibl. arab. hiſp. I. pag. 305 ſq. *Harl.*

Perierunt *Alexandri* Aphrodiſei et *Plutarchi* Neſtorii F. commentaria Simplicio laudata, et quae de anima ſcripſerant *Theophraſtus* a Themiſtio citatus, *Porphyrius* et *Iamblichus.*

Intercidit quoque Ariſtotelis ipſius dialogus *Eudemus*, qui de anima agebat, et ab eodem Simplicio plus ſimplici vice in teſtimonium citatur.

Digitized by Google

Exſtant e graecis commentaria erudita *Simplicii* et *Ioh. Philoponi*, tum *Themiſtii* paraphraſis, Lud. Nogarolae commentario illuſtrata [xxxx]), et cuius verſio latina ſola *Herueto* auctore prodiit, Metaphraſis *Theodori Metochitae* [yyyy]). In *Alexandri* quoque *Aphrodiſienſis* libris quatuor ἀποριῶν et λύσεων quaedam librorum de anima loca illuſtrantur. *Fabric.* — Inter codd. Vindobonenſes apud Lambec. VII. pag. 199 ſqq. ſunt codd. XLVIII. et XLIX. continentes libr. III. de anima et reliqua paruorum naturalium Ariſtotelis; cod. L. de anima libri III. et liber de Inſecabilibus lineis; cod. LI. lib. I. de anima, ſed imperfectus; cod. LII. *Simplicii* commentaria in Ariſtot. libros III. de anima, quae etiam typographicis formulis deſcripta ſunt Venetiis 1527. fol. latine vertit Euangeliſta *Langus Aſulanus* et edidit Venet. 1554. — Eclogas ſiue Excerpta ex iisdem *Simplicii* commentariis, ſub titulo *βραχείας ἐξηγήσεως* ſ. *breuis expoſitionis* graece edidit *Iacob. Schegkius*, Baſil. typis Io. Herwagii, 1544. 8. vid. infra in Catal. edd. librorum de anima. — In cod. LIII. Vindob. eſt *Sophoniae* paraphraſis, nondum edita, in Ariſtot. libros tres de attima; in totidem libros diuiſa. Idem Sophoniae opus exſtat in cod. XXXII. bibl. Mediceae, plutei 71. (*Bandini* Catal. tom. III. pag. 21.) et in cod. Bauar. CXIX. vbi *Sophronius*, vitioſe forſan, dicitur. Quis ille *Sophonias* et quando vixerit, non liquet; *Lambecius* tamen VII. pag. 209 ſq. ſuſpicatur, hunc eſſe eumdem Monachum, cuius commentarium graecum mstum in Ariſtotelis Categorias Philippus Labbeus in noua bibliotheca MSStorum p. 115. commemorat. adde *Buhle* I. Opp. Ariſt. pag. 187 ſq. *Fabric.* in vol. X. lib. V. cap. 45. pag. 545. conicit, eumdem eſſe *Sophoniam*, ad quem Simon Conſtantinopolitanus

xxxx) *Themiſtii* paraphraſis trium librorum Ariſtot. de anima, cod. CXXVIII. in bibl. Taurinenſi, (catal. codd. gr. pag. 229.) cum eiusdem paraphraſi librorum quorumdam *paruorum naturalium* et librorum octaui et ſeptimi naturalis auſcultationis. — conſ. ad §. IX. adnotata. *Themiſtii*, Peripatetici luculentiſſimi, *paraphraſis* in Ariſtot. poſteriora et phyſica, in libro item *de anima*, memoria ac reminiſcentia; ſomno et vigilia, inſomniis et diuinatione per ſomnum, interprete *Hermolao Barbaro.* Vir quidam doctus in Actis eruditorum Lipſ. ann. 1685. menſe Octobr. p. 460 ſq. primum notat, *Antonio Zimarrae*, qui tabulas ſuper Ariſtotelem edidit, Themiſtium falſo creditum eſſe Alexandri Aphrodiſaei abbreuiatorem, et Hermolaum obſeruaſſe, Themiſtium haud timide diſſenſiſſe ab Alex. Aphrodiſaeo, quum aollibuiſſet, ordinemque ac ſeriem eius variaſſe, veſtigiis tamen eius inſiſtentem Ariſtotelis poſteriora et reliquos memoratos libellos eleganter ac perſpicue explanauiſſe, ſeque ipſum paraphraſten Ariſtotelis non obſcure eſſe proteſſum. Tum adnotat cenſor, hos libros Themiſtli paraphraſticos ab *Hermolao Barbaro* latinos redditos et Venetiis editos eſſe 1570. fol. vna cum Themiſtii eiusdem paraphraſi *in libr. III. de anima* a Comite *Ludouico Nogarola*, Veronenſi, tranſlata et ſubtiliſſimis ſcholiis illuſtrata; ſed, iudice *Voſſio* de philoſophia p. 8. Themiſtium ab Hermolao, dum nimium ſtuduiſſet elegantiae, tanta conuerſum eſſe libertate, vt ſaepiſſime longe aliud diceret, quam ſenſerit Themiſtius, optandumque adeo eſſe, edi tralationem veterem, quam apud Carpetanos alicubi deliteſcere aiunt. Eumdem annum edit. 1570. deſignant *Bayle* et *Fabricius* infra de Themiſtio vol. VIII. lib. V. cap. 18. VI. p. 29. et p. 30. indicat editiones verſionum Hermolai Barbari. At *Zenus* in Diſſertazione Voſſiani tom. II. p. 377 ſqq. vbi de verſione Hermolai Barbari, Nogarolae atque editionibus agit, errorem notat, et animaduertit, Hermolaum ann. 1580. conuertiſſe Themiſtium. Editioni Pariſ. 1578. fol. apud Simonem Colineum additus eſt Alexander Aphrodiſeus de anima ex Hieron. Donati verſione. *Harl.*

yyyy) In cod. *Bauar.* CXL. (Catal. p. 56 ſq.) ſunt *Theod. Metochitae*, magni Logothetae, commentaria in libr. Ariſtot. de phyſico auditu, de anima, de coelo, de ortu et interitu, tomus I. et in cod. CXLII. comment. in tertium de anima, in parua naturalia, in libros de inceſſu, partibus et generatione animalium, in meteora, in librum de ſenſu et ſenſili, tom. II. *Harl.*

Digitized by Google

tinopolitanus ſaeculo XIIII. ſcripſit. — Inter codices *Nanianos* eſt cod. CCLXXIII. (teſte Catalogo p. 458.) qui continet *Corydallei* commentarios in duos Ariſtot. de anima libros. — An idem fuit Theophilus Corydalleus, cuius logica in eodem codd. Nanianorum catalogo nr. CCLXXIV. exſtat mſta, et qui praeterito vixit ſaeculo? — In cod. Veneto D. Marci eſt paraphraſis in libros Ariſtotelis de anima, cod. mſt. DCXXXV. ſecundum *Villoiſon* in anecdot. graecis tom. II. pag. 248. — *Auerrois* comment. hebraice exſtat MS. in bibl. Caeſarea, (latine tom. VI. Opp.) commentar. *R. Schem Tob* ben R. Iſaac Spret ſcriptus a. Chr. 1471. Lipſiae in bibl. Senatoria. Vetus *latina* verſio in cod. *Gottingenſi*, circiter ſaec. XII. exarato. (*Buhle* p. 183 ſq.) Editt. antiquiſſimas vid. infra in catal. editionum Opp. et editt. poſt ſaec. XV. in indice editionum librorum ſingulorum. *Harl.*

In editione graeco-latina Caſauboniana et aliis quibusdam occurrit [P] verſio *Ioh. Argyropuli*, in Du Valliana tomo II. *Iulii Pacii. Bonauenturae Belluti*, Catanenſis Siculi, ord. min. diſputatt. in Ariſtotelis libros de anima. Venetiis 1643. 4. — [*Franciſci a Vico Mercato* commentarii in libr. de anima. Venet. 1574. fol. *Benzel.*] Commentaria *Petri Martinenſii*, Toletani, prodiere Segunti 1575. fol.

XV. PARVA zzzz) NATVRALIA, libelli XI.

a) ΠΕΡῚ ἈΙΣΘΉΣΕΩΣ (ſiue potius ἈΙΣΘΗΤΗΡΊΩΝ) ΚΑῚ ἈΙΣΘΗΤΩ͂Ν, *de ſenſu*, ſiue *ſenſoriis et rebus ſenſibilibus.* Laudat hunc librum *Simplicius* p. 205. in Phyſ. *Themiſtius* pag. 81. b. *Porphyrius* ad Ptolemaei Harmonica pag. 328. et reſpicit *Priſcianus Lydus* in commentario ad Theophraſtum de ſenſu.

Exſtat e graecis commentarius *Alexandri Aphrod.* [graece in cod. Bauar. CL. catal. pag. 60.] et metaphraſis, quae latine duntaxat prodiit *Theodori Metochitae. Aſpaſius,* ab Alexandro Aphrodiſ. laudatus, periit.

Auerrois paraphraſis huius et ſequentium libellorum, tom. VI. Operum. — Hebraice excuſus eſt Venetiis cum commentario R. Leui ben Gerſon. — Plautauitius [ſi nomen recte ſcriptum eſt,] habuit MS. cum commentario Raphaelis, inſignis medici ac philoſophi. *Fabric.* — [*Maynetti Maynetii* commentarius in librum Ariſtotelis de ſenſu et ſenſilibus. Florent. 1555. fol. in bibl. Vpſalienſi. *Benzel.*]

zzzz) *Parua Naturalia* verterunt *Petrus Alcyonius* Venet. 1521. et Baſil. 1546. 4. atque in ed. latina Opp. Ariſtotel. Baſil. 1542. fol. *Ioh. Geneſius Sepulueda* Pariſ. 1532. fol. qui etiam Bononiae edidit *errata Petri Alcyonii in interpretat. Ariſtotelis a I. G. Sepulueda collecta.* — Commentaria *Auguſtini Niphi* prodierunt Venet. et Rom. 1523. fol. cum praef. Franc. Palmerii, qua Alcyonius perſtringitur. *Nic. Leon. Thomaei* explicat. [Venet. 1523. fol.] Pariſ. 1530. fol. ap. Sim. Colineum. *Petri Pomponatii* commentarium MS. habuit Naudaeus, teſte Labbeo p. 234. Bibl. nou. MSS. *Fabric.* Variorum libellorum codd. mſtos atque commentarios graecos mſt. iam paſſim commemoraui. De *Hermolai Barbari* verſione quorumdam libellorum latina et de cod. Bau. qui *Metochitae* commentaria continet, vid. ad ſectionem antecedentem adnotata. In bibl. *Scorialenſi* ſunt, teſte *Plüero*, itinerar. Hiſp. p. 159. codd. III. 1) parua naturalia, cum expoſitione *Theod. Metochitae*, 2) de memoria et reminiſc. liber vnus. 3) De ſenſu et ſenſibili, ſomno et vigilia, liber vnus. De inſomniis, vnus. De diuinatione per ſomnum; de longitudine et breuitate vitae; de iuuentute et ſenectute; de vita et morte; et denique de coloribus. *Harl.*

In graeco-latinis editionibus Operum Ariſtotelis occurrit hic liber et quatuor proxime ſequentes cum latina verſione *Franciſci Vatabli.*

b) ΠΕΡΙ' ΜΝΗ'ΜΗΣ ΚΑΙ' 'ΑΝΑΜΝΗ'ΣΕΩΣ, *de memoria et reminiſcentia,* citatur a Stobaeo, *Suida* in Μνήμη. *Gellio* VII. 6. VIII. 7. *Nonio* in, *meminiſſe* etc.

Exſtant e graecis Scholia *Mich. Epheſii*, et *Themiſtii* Paraphraſis, et latine tantummodo edita metaphraſis *Theodori Metochitae. Fabric.* cod. gr. Bauar. *Mich. Epheſii* comm. in libr. de memoria et reminiſc. de ſomno et vigilia, de diuinat. per ſomnum, de motu animae, de breuitate vitae, de ſeneƈt. iuuentute et reſpirat. in Cat. p. 60. de Metochitae com. vid. ad ſeƈt. praec. Hunc libellum eſſe Ariſtotelis negat *Coelius Sec. Curio* lib. II. Epiſt. p. 349. *Verpoortenio* notante. Editus autem eſt cum ſuperiore, commentariis *Simonis Simonii*, Lucenſis, illuſtratus, Geneu. 1566. fol. *Harl.*

c) ΠΕΡΙ' "ΥΠΝΟΥ ΚΑΙ' 'ΕΓΡΗΓΟ'ΡΣΕΩΣ, *de ſomno et vigilia.* Cum ſuperiore libro tamquam vnum ſcriptum citatur a Suida in Μνήμη. Exſtant e graecis *Themiſtii* Paraphraſis, Scholia *Mich. Epheſii*, et latine tantummodo edita Metaphraſis *Theodori Metochitae.* [In bibl. Bernenſi, teſte *Sinnero* in Cat. p. 283. cod. Ariſtot. de ſomno et vigilia, et de diuinat. per ſomnum, idem de memoria.]

Graece et latine prodiit hic libellus, et duo proxime ſequentes, cum verſione *Nicol. Leonici Thomaei*, ſubiunƈto Hippocratis libro de inſomniis, Iul. Caeſ. Scaligeri commentariis illuſtrato. Gieſſ. 1610. 8.

d) ΠΕΡΙ' 'ΕΝΥΠΝΙ'ΩΝ, *de inſomniis.*

Exſtant e graecis *Themiſtii* paraphraſis, et *Mich. Epheſii* ſcholia, et verſio latina paraphraſeos *Theodori Metochitae.*

e) ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΚΑΘ' "ΥΠΝΟΝ ΜΑΝΤΙΚΗ͂Σ, *de diuinatione per ſomnum.*

Exſtant e graecis *Themiſtii* Paraphraſis, et Scholia *Mich. Epheſii*, et latina verſio Paraphraſeos *Theodori Metochitae.* — Prodiit ſeparatim, graece, Cracou. 1529. 8. — gr. et lat. cum verſione et ſcholiis *Chriſtoph. Hegendorfini*, Baſil. 1536.

f) ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΚΟΙΝΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΖΩ'ΩΝ ΚΙΝΗ'ΣΕΩΣ, *de communi motionis animalium cauſa.* Graeca emendatius edidit Florentiae Thomaeus, et Pariſiis Guil. Morellius.

Exſtant et e graecis Scholia *Mich. Epheſii*, et cuius latina verſio duntaxat lucem vidit, *Theodori Metochitae* Paraphraſis.

In graecolatinis operum Ariſtotelis editionibus habetur latina [❡] verſio *Nicolai Leonici Thomaei.* Tranſtulit et *Petrus Alcyonius*, cuius verſio edita cum Gazae hiſtoria animalium. Baſil. 1534. fol.

g) ΠΕΡΙ' ΜΑΚΡΟΒΙΟ'ΤΗΤΟΣ ΚΑΙ' ΒΡΑΧΥΒΙΟ'ΤΗΤΟΣ, *de longitudine et breuitate vitae.* [*Coelio Sec. Cur.* l. c. epiſt. non videntur eſſe Ariſtotelis. *Verpoorten.*]

Exſtant e graecis Scholia *Mich. Epheſii*, et cuius latina tantum verſio edita eſt, Paraphraſis *Theodori Metochitae.*

In

Digitized by Google

In graecolatinis Ariſtotelis operum editionibus hic et proxime qui ſequuntur libelli duo occurrunt cum verſione *Franciſci Vatabli.* Cum verſione et ſcholiis *Chriſtoph. Hegendorfini.* Baſil. 1536. *Auerrois* Paraphraſis tom. VI. Opp.

h) ΠΕΡΙ' ΝΕΟ'ΤΗΤΟΣ ΚΑΙ' ΓΗ'ΡΩΣ, ΠΕΡΙ' ΖΩΗ͂Σ ΚΑΙ' ΘΑΝΑ'ΤΟΥ, *de iuuentute et ſenectute, vita et morte.* [cod. gr. inter codd. Nanianos, teſte Catal. p. 447.]

In hoc libro citantur libri de anima et de partibus animalium. Alium Ariſtotelis librum de vita et morte laudat *Apollonius* cap. 26. Hiſt. commentitiae. [at *Apollon.* non ex ſcripto libro, ſed ex memoria locum citaſſe et ſenſum tantum expreſſiſſe videtur ita, vt, prouti verba ſonarit, ex illis nolim colligere, alium Ariſtotelis librum de vita etc. ab Apollonio eſſe laudatum. *Harl.*

Exſtant e graecis Scholia *Mich. Epheſii* et latina verſio paraphraſeos *Theodori Metochitae.*

i) ΠΕΡΙ' 'ΑΝΑΠΝΟΗ͂Σ, *de reſpiratione.*

Exſtant e graecis ſcholia *Mich. Epheſii*, [vid. *Lambec.* de codd. bibl. Vindobon. VII. pag. 213 ſq.] et cuius latina verſio tantum prodiit, paraphraſis *Theodori Metochitae.*

Verſus XXV. *Empedoclis*, qui cap. 7. adferuntur, latina metaphraſi praeter *Vatablum* donauit *Ioſephus Scaliger.*

k) ΠΕΡΙ' ΖΩ'ΩΝ ΠΟΡΕΙ'ΑΣ, *de animalium inceſſu* ſiue *greſſu communi* liber. Emendate edidit Guil. Morellius, Pariſiis, et Florentiae *Nicolaus Leonicus Thomaeus*, [quem peſſime de Ariſtotele meritum eſſe, iudicat Caſaubonus cap. VI de enthuſiaſmo p. 153. *Heumann.*]

Exſtant e graecis ſcholia *Mich. Epheſii* aaaaa), et, cuius latina tantum verſio edita eſt, Paraphraſis *Theodori Metochitae.* [in cod. Bauar. CXLII.]

In graecolatinis Operum Ariſtotelis editionibus occurrit latina interpretatio *Nic. Leonici Thomaei*, qui libros Ariſtot. omnes, paruorum naturalium nomine venientes, latine vertit, et commentario illuſtrauit Baſil. 1566. fol.

l) ΠΕΡΙ' ΤΟΥ͂ ΠΝΕΥ'ΜΑΤΟΣ, *de ſpiritu animali* libellus, cum anonymi interpretis latina translatione legitur in editionibus graecolatinis Operum Ariſtotelis. Ariſtotelis eſſe negat *Hier. Mercurialis* II. 12. Var. lect. et Sylburgio ſtilus Alexandrum potius Aphrodiſeum, aut alium, quam Ariſtotelem, refert. Videtur tamen ad eum prouocare Ariſtoteles ipſe lib. I. de motu animalium, et Galenus V. de ſimpl. medic. facultate. Perplexiſſimum librum ſaepe vertiſſe ſe, ſaepe verſionem concerpſiſſe, tandem etiam commentariis illuſtraſſe teſtatur *Iulius Caeſar Scaliger* Exerc. CCLXXIII. Vertit etiam et illuſtrauit *Daniel Furlanus* cum ſcriptis quibusdam Theophraſti. Hanou. 1605. fol. Ac Meurſius exiſtimat, hunc ipſum eſſe librum περὶ πνευμάτων, quem inter *Theophraſti* ſcripta memorat *Laertius* V. 45.

aaaaa) Textus Ariſtot. graecus cum ſcholiis *Michaelis Epheſii* in cod. Vindobon. LIV. nr. 2. teſte *Lambecio* VII. pag. 213 ſq. Scholia gr. edidit Franciſcus Aſulanus, cum *Simplicii* commentariis in III. libros Ariſtotelis de anima et *Alexandri Aphrodiſienſ.* commentariis in librum de ſenſu et ſenſilibus, typis Aldinis. 1527. fol. *Harl.*

Digitized by Google

V. 45. [P] *Stratoni Lampſaceno* tribuendum coniicit *Patricius* diſcuſſ. peripatet. pag. 74. inter cuius ſcripta idem *Laert.* V. 5, 9. laudat. Latine primum prodiit in editione latina Ariſtotelis. Baſil. 1542. fol. interprete, vt videtur, *Hieronymo Gemuſaeo.*

Quae hactenus recenſui ſcripta Phyſica, (excepto libro de mundo,) apud *Laertium* V. 26. memorari videntur ſub titulo φυσικῶν κατὰ ϛοιχεῖον [bbbbb]), βιβλία λή, qui numerus XXXVIII. confirmatur etiam ab Anonymo Menagii. Sed Caſaubonus ſuſpicatur legendum κδ' *Rerum naturalium ordine literarum ſcripti libri XXIV.* Rationem inſcriptionis illuſtrat *Coelius Rhodiginus* XVII. 17. *Ingenio illi inenarrabili Ariſtoteli, qui ex nobili lectionis multiiugae variantisque cura eſt a Platone anagnoſtes nuncupatus, tria Philoſophiae munia ſuſcepta pertractataque ſunt, Phyſicum, Metaphyſicum, Morale: ſed ita, vt Alphabetis tribus omnia ſit complexus; nam* Phyſicorum *libri elementa implent omnia, ſiquidem octo leguntur de rerum naturalium principiis, de coelo ac mundo quatuor, de generatione ac corruptione duo, de meteoris quatuor: de animae hiſtoria tres, de animalium motu vnus, et duo, qui parua, vt modo dicitur, naturalia complectuntur. Huic vero ſententiae vetus ſuffragatur attitulatio, in qua more Homerico ita enotabatur librorum ordo, vt Phyſicorum diceretur* [ccccc]) *alpha, qui primus; beta, qui ſecundus; et deinceps. Quam rationem in* Moralibus *item eſt ſecutus. Nam ni demutilati forent temporum incuria, ac praecurtati, plenum literarum numerum in Ethicis, Politicis, Oeconomicis agnoſceremus. Id ipſum et in* Metaphyſicis *conſequeremur, ni pleraque deprauaſſet vetuſtas. Quae autem de plantis aut de animalibus tanto ſunt concinnata Philoſopho, iam elementa non ſunt, ſed velut ex elementis coaptatae ſyllabae, in quam ſeriem venient et magna moralia. Omnia vero haec, problemata et Phyſionomica addiuinatio conſequebantur, quae ab elementis diſſita longe ſunt.* In omnia alia abit *Samuel Petitus,* qui IV. 8. Miſcell. per φυσικὰ κατὰ ϛοιχεῖον putat a Laertio intelligi opus, quo veterum Phyſicorum ordine literarum digeſtorum opiniones recenſitae fuerunt et ad examen reuocatae et cuius fragmenta hodie ſuperſint libelli de dogmatibus Xenophanis, Zenonis et Gorgiae. Merito non probatur et multis refellitur haec Petiti ſuſpicio a *Ionſio* p. 56. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. nec *Menagio* ad Laert. p. 196.

XVI. ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ἹΣΤΟΡΙΑΣ βιβλία ί, *Hiſtoriae de animalibus libri X.* [ddddd]) quorum primi quatuor agunt de partibus, ſenſu, memoria et aliis affectionibus hominis et animalium omnis generis: tres proximi de eorum ortu, octauus et nonus de vita, et decimus [eeeee]) de cauſis ſterilitatis. *Cic.* V. de finib. 4. *Perſequutus eſt Ariſtoteles animantium*

bbbbb) Niſi ſubintelligendum vocabulum προβλημάτων. Vide, quae infra nr. XXV. [Sic *Procli* ϛοιχείωσις φυσική, cuius cod. eſt in bibl. Monaco-bauarica. vid. Catal. p. 60. cod. CL.]

ccccc) Sic Theophraſtus ſcripſerat νόμων κατὰ ϛοιχεῖον, κδ'. *Laert.* V. 44.

ddddd) Conſ. de inſcriptione libri *Perizon.* ad Aelian. H. V. lib. IV. 19. p. 374. Is praeter ea ἱστορ. π. ζ. vertere iubet cum *Caſaubono* ad Diog. Laert. III. 18. *ſcientiam ſ. cognitionem animalium.* Libri XIX. ſyriace et arabice verſi dicuntur apud *Caſir.* I. pag. 306. *Harl.*

eeeee) Decimum tamen operis librum Ariſtotelis non eſſe, contendit *Conringius* Introduct. in artem medicam cap. V. §. 14. pag. 192. At *Andreas Laurentius* anatomiae ſuae lib. VIII. quaeſt. 30. Ariſtoteles, inquit, omnia fere, quae de natura animalium ſcriptis mandauit, ab vno didicit Hippocrate: quum tamen ingratiſſimus vir eius numquam meminerit. *Heumann.*

Digitized by Google

tium omnium ortus, *actus*, *figuras* etc. Plura volumina de animalibus ſcripſerat Ariſtoteles, ad *quinquaginta* ferme, teſte Plinio, vel, (vt *Antigonus* Hiſt. commentitiae cap. 66.) *ad ſeptuaginta*. *Plinii* locum adſcribam ex VIII. 17. Hiſt. *Ariſtoteles diuerſa tradit*, [ſ] *vir, quem in his magna ſecutus ex parte, praefandum reor, Alexandro Magno, rege, inflammato cupidine animalium naturas noſcendi, delegataque hac commentatione Ariſtoteli, ſummo in omni doctrina Viro, aliquot millia hominum in totius Aſiae Graeciaeque tractu parere iuſſa, omnium, quos venatus, aucupia, piſcatusque alebant, quibusque viuaria, armenta, aluearia, piſcinae, auiaria in cura erant, ne quid vsquam gentium ignoraretur ab eo: quos percontando quinquaginta ferme volumina illa praeclara de animalibus condidit: quae a me collecta in arctum, cum iis, quae ignorauerat, quaeſo, vt legentes boni conſulant, in vniuerſis rerum naturae operibus medioque clariſſimi omnium regum deſiderio cura noſtra breuiter peregrinantes.* *Athenaeus* IX. pag. 398. refert, Ariſtotelem in ſumtus huic operi neceſſarios ab Alexandro accepiſſe talenta octingenta, hoc eſt ſummam, (non, 480000. vt eſt in Chevraeanis tom. I. pag. 214.) ſed 600000. amplius thalerorum ſſſſſ), vnde πολυτάλαντος πραγματεία audit eidem Athenaeo. *Johannes d'Eſpagne* error. popular. IV. 11. iudicat, id opus omnino eſſe admiratione dignum, et multa, quae vera ſint habenda, in illo reperiri; at putat, multa tamen ineſſe, quae, per famam tantum audita, fuiſſent recepta, quaedam repugnare ſenſibus atque experientiae, vti Scaligerus multique alii animaduertiſſent. Inde non ſine cauſa miratur *Athenaeus* VIII. pag. 352 ſq. vnde tam multa prodiderit Ariſtoteles, quae captum humanum excedere videantur. Pleraque tamen illorum, quae velut parum credibilia ab Athenaeo ibi notantur, conſtat eſſe certiſſima. *Olaus Borrichius* de Medic. Hermet. pag. 244 ſq. et *Io. Liſterus* in epiſt. ad Io. Raium notauit, Ariſtotelem, paucis contentum experimentis, obſeruationes ſuas praecipitaſſe. vid. Bibl. Angloiſe tom. IV. pag. 7. et 10. atqui *Liſterus* l. c. exiſtimat, pro tantis ad hoc opus, quae habebat, ſubſidiis, exſpectationi non ſatisfeciſſe Ariſtotelem. Is tamen aequius forſan iudicaſſet, ſi Ariſtotelis temporibus vixiſſet, et ſi totum in noſtras veniſſet manus. — [*Aelianus* H. V. lib. IV. cap. 19. (vbi vid. interprr. in exemplo Abrah. Gronouii pag. 373.) tribuit *Philippo*, patri Alexandri, iſtam liberalitatem ac munificentiam, atque *Kühn.* ita componit litem, vt ſuſpicetur, Philippo operis incepti, filio vero, conſummati impenſas deberi. At enim, *Aelianum*, quia definite tradit, Ariſtoteli Philippum copioſas praebuiſſe diuitias, et philoſophum per diuitias Philippi cognitionem ipſorum animalium conſequutum eſſe, malim putare, id quod ſaepius ei accidit, in nomine regis erraſſe. Nam tantos ſumtus Philippus nondum potuerat erogare, atque num ad conſilia ſua perficienda, reliquasque impenſas, ad bella gerenda Graecosque, ſuis conſiliis profuturos, corrumpendos maxime neceſſarias, faciendas, tantam vim nummorum perdere quaſi potuerit, valde dubito. Quare, Plinii et Athenaei locis citatis et maiore probabilitatis ſpecie motus, arbitror cum Bruckero, Buhlio etc. libros de animalibus eſſe ſerius, quam volunt alii, immo vero poſt Olymp. CXI. 2. ante Chr. n. 336. (quae quorumdam fuit ſententia,) compoſitos, et tum demum, vbi Alexander, magna Aſiae parte ſibi iam ſubiecta, tantam nummorum copiam non tam profundere, quam praeceptori ſuo commode largiri potuerat. *Harl.*]

Quod

ſſſſſ) 1440000 *Carolin.* aequare talenta octingenta ſcribit *Perizon.* ad Aeliani l. c. *Harl.*

Quod vero ad numerum librorum adtinet, praeter hos decem alii etiam ex editis ad hoc argumentum ſpectant, vel iam a me memorati, vel mox recenſendi: de partibus animalium IV. de generatione V. de inceſſu I. de motu I. de ſpiritu I. Neque diuerſa ab his contineri ſuſpicor in libris XIX. de hiſtoria animalium, quos ex *Arabico* in latinum translatos a *Mich. Scoto* memorat *Labbeus* Bibl. nou. MSS. p. 201. vel in libro XII. XIII. XIV. et XV. quos arabice ex Oriente ſecum adtulit Iacobus Golius. [adde *Caſir.* l. m. I. pag. 307. *b.*] Ceterum longe plures interciderunt, quorum ſpeciales quosdam titulos notaui infra, capite proximo, vt ſunt, Ἀνατομῶν libri VIII. Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν. I. *περὶ τῶν ζώων ἠθῶν. Περὶ τῶν μυθολογεμένων ζώων, ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων, ζωικὰ περὶ ἰχθύων* gggg), *περὶ θηρίων, περὶ ζωῆς καὶ θανάτε* diuerſus ab eo quem habemus, etc. *Laertius nouem* tantummodo libros *περὶ ζώων* memorat V. 25. et nouem duntaxat libros vertit, qui poſt *Trapezuntium* hhhhh) hoc opus interpretatus eſt, *Theodorus Gaza*, Theſſalonicenſis. Confer *Voſſii* lib. de Philoſophia pag. 34. *Decem* libros agnoſcit Anonymus vitae Ariſtotelis ſcriptor graecus, quem Menagius edidit. De ordine iterum turbat nos *Samuel Petitus*, qui p. 145. commentarii ad Leges Atticas ita ſcribit: *Harpocratio in ἑβδομευομένε laudat Ariſtotelem in nono hiſtoriae de animalibus, quod videri poſſit μνημονικὸν Grammatici fuiſſe ἁμάρτημα, nam ea habentur VII. 12. Verum nullus dubito, plures fuiſſe libros Ariſtotelis περὶ ζώων ἱϛορίας, quam graece hodie exſtent, et certe apud Arabes ſuperſunt ad nouendecim,* (potius mihi perſuadeo, illos XIX. vt iam innuebam, eſſe libros X. hiſtoriae, et libros IV. de partibus, ac libros V. de generatione animalium,) *tum etiam in vnum coaluiſſe librum, qui olim apud veteres duo erant. Nam, vt* [?] *puto, primus liber generalia illa complectebatur tantum, quae ſex primis capitibus ad haec vsque verba: Ταῦτα μὲν ἒν τἒτον τὸν τρόπον εἴρηται νῦν ὡς ἐν τύπῳ, γεύματος χάριν. Hinc incipit liber ſecundus, cuius argumentum τὰ τἒ ἀνθρώπε μέρη. Sequitur ſecundus, vt vulgo editur, qui veteribus tertius fuit. Tertius vulgati ordinis eſt quartus veterum, ſed quartus, qui vulgo cenſetur, in duos rurſum diſtribuendus eſt, quorum prior, qui quintus eſt, veteribus ſeptem primis capitibus definitur. Ab hac vero clauſula alter, qui ſextus eſt, incipit: τὰ μὲν ἒν μέρη* etc. — Libros duos de animalibus contra Ariſtotelem ſcripſerat *Aſinius Pollio* Trallianus, teſte Suida in Πωλίων.

Cum

ggggg) Videant, quibus integrum eſt, vtrum ex Ariſtotelis ζωικοῖς περὶ ἰχθύων aliquid exſtet in cod. hebraico biblioth. Vaticanae, quem memorat *Bartoloccius* I. pag. 481. ſub titulo: — — מאמר מטבע בעלי חיים אשר ביבשה בים.

hhhhh) *G. Trapezuntii* veſtigia paſſim legere, licet diſſimulet, Theodorum, notat *Politianus* cap. XC. Miſcell. *Fabric. Theod. Gaza* obtulerat *Sixto* IV, pontifici romano, libros de animalibus, latine a ſe verſos, et exhibuerat codicem, ſumtuoſius ornatum, ſperans, magnum ſe nacturum eſſe laboris praemium: ſed pontifex, interrogans, quanti ornaſſet librum, nihil praemii praeter eos ſumtus rependit; (n. quinquaginta aureos, teſte *Pierio* lib. II. de infelicitate litteratorum,) quam iniquitatem Gaza aegerrime tulit, et ob inopiam, Roma deſerta, in Apuliam ſe contulit. Plura vid. apud *Humphr. Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus etc. p. 62 ſqq. De *Georgio Trapezuntio* vid. eumdem lib. I. cap, 4. et de eius verſionibus quorumdam Platonis atque Ariſtotelis librorum latinis p. 112 ſq. De editione Gazae verſionis Aldina vid. infra in catalogo editionum. Verſio autem illius, e codice gr. facta, plurimis in locis mire diſcrepat a vulgata lectione, adeoque aberrat a veritate naturae ſenſuque verborum graecorum: quo factum eſt, vt recentiores hiſtoriae naturalis ſcriptores, illa decepti, multos errores immerito imputarent Ariſtoteli. *Harl.*

Digitized by Google

Cum Ariſtotele *περὶ ζώων* Artemidorus coniungit *Ariſtophanis* in Ariſtotelem *ὑπομνήματα* II. 14. Onirocritic. reſpiciens haud dubie compendium, quod in Ariſtotelis libris de natura animalium compoſuiſſe Ariſtophanem Byzantium, teſtatur *Hierocles* in Hippiatricis pag. 4. Nec optima fide in hoc labore Ariſtophanem verſatum eſſe, ex eo ipſo Hieroclis loco obſeruat *Mauſſacus* ad Ariſtotelem pag. 1246. Citatur Ariſtotelis *ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ* ab *Eratoſthene* cap. 34. Cataſteriſm. aliisque innumeris, quemadmodum veſtigia eius diligentiſſime legunt, qui de animalibus poſt ipſum ſcripſere, *Plinius* e Latinis et *Albertus Magnus*: ex Arabibus *Auicenna* iiiii), e graecis *Aelianus*, *Oppianus*, *Emanuel Phile* etc. ne de perditis loquar, *Theophraſto*, *Eudemo* etc. et aliis infinitis, opportuniore fortaſſis loco a me recenſendis. Tantum adſcribam in praeſenti verba *Artemidori* lib. IV. 24. Onirocrit. Πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, καὶ Ἀρχελάου, καὶ τῶν Ξενοκράτους Ἀφροδισιέως παρακηκοότες ὑφ᾽ οὗ ἕκαστον τῶν ζώων θεραπεύεται, καὶ τί ἕκαστον φοβεῖται, ᾧ μάλιστα χαίρει. εἰς συνταγὰς καὶ θεραπείας ἀναπεπλάκασι, ὃ μάλιστα κατακόρως ἐν τρίτῳ τῆς ἑαυτοῦ συντάξεως κέχρηται οὗτος, οὗ ἐγὼ καίπερ εὖ εἰδὼς τὸ ὄνομα οὐκ ἐπιμνήσομαι. *Michaelis Epheſii* Scholia, (nec dum edita,) in hos Ariſtotelis libros memorat hinc inde Auguſtinus Niphus in ſuis commentariis. [P]

MS. codicem, e quo loca nonnulla, habita a plerisque pro ſanis, emendare poſſit, poſſidere ſe teſtatus eſt *Reineſius* epiſt. 58. ad Hofmannum pag. 522.

Hebraice etiam lecti ſunt Ariſtotelis libri de animalibus. vid. *Wolfii* bibl. hebraeam pag. 220 et 263.

In latinis antiquioribus Ariſtotelis editionibus hi libri de hiſtoria animalium plane deſiderantur. In aliis *Gazae* interpretatio occurrit. In graecolatinis libri nouem adiunctam habent Gazae, decimus Scaligeri translationem.

XVII. ΠΕΡΙ' ΖΩ'ΩΝ ΜΟΡΙ'ΩΝ βιβλία δ'. *De partibus animalium*, earumque cauſa ac ratione kkkkk), *libri* IV. citantur a *Syriano* pag. 25. b. in 2. Metaph., ab *Athenaeo*,

iiiii) *Auicennae* verſionem arabicam ante ann. 1290. latine fecit *Michael Scotus*, (libri XIX. teſte *Labbeo* bibl. nou. MSSt. p. 203. adde *G. Mackenzie* de Scriptoribus Scotis, tom. I. p. 210 ſq.) Illa Albertus Magnus vſus eſſe, Scotus vero a graeco textu ſaepius abiiſſe et a ſenſu verborum aberraſſe dicitur. Alia praeter ea latina verſio, ſaeculo XIII. facta, incerto auctore, adhuc manu exarata, frequenter in bibliothecis reperitur. Quae, quod textum graecum ſequitur verbotenus, codicis graeci ſcripti vice fungitur. Vtramque verſionem mstam adhibuit *Camus* in editione et interpretatione ſua librorum Ariſtotelis de animalibus, earumque lectionem cum codd. graecorum varietate adnotauit. At quia exſpectationi ea comparatio non ſatisfecit, cel. *Schneider* in cenſura editionis Camianae, (in commentariis de rebus in ſcientia naturali et medicina geſtis, vol. XXV. part. I. Lipſiae, 1782. pag. 594.) optat, vt vtraque verſio latina tandem in lucem proferatur, et diligenter vbique cum graeco textu et Alberto M. contendatur. — In codice *Matritenſi* occurrit fragmentum libri, Ariſtoteli adſcripti, *de animalium proprietate*, Ἀριστοτέλους περὶ ζώων ἰδιότητος προοίμιον. Hoc vt ineditum, et quod Conſtantinus Laſcaris manu adſcripſerat, ἔοικεν γὰρ Ἀριστοτέλει, *Iriarte* in catal. gr. codd. Matrit. p. 322. publici iuris fecit; ipſe tamen faſſus eſt, ad rem potius medicam pertinere. Clar. vero *Buhle* I. pag. 178. ſuſpicatur, illud prooemium potius eſſe initium commentarii ſiue in Hippocratis aphoriſmos, ſiue in alium Hippocratis aut Galeni librum. *Harl.*

kkkkk) Lib. 2. cap. 1. ἐκ τίνων μὲν οὖν μορίων καὶ πόσων συνέστηκεν ἕκαστον τῶν ζώων ἐν ταῖς περὶ αὐτῶν δεδήλωται σαφέστερον. Δι᾽ ἃς δ᾽ αἰτίας ἕκαστον τοῦτον ἔχει τὸν

Digitized by Google

ad quem vid. Caſaubon. VI. 13. Emendatius graeca edidit Florentiae *Nic. Leonicus Thomaeus.*

Exſtant e graecis ſcholia *Mich. Epheſii* [IIII]). Cui nonnulli addunt *Danielem Cretenſem,* ſed adhuc ineditum. Ex Arabibus *Auerroem*, qui inter alia Ariſtotelem aduerſus Galeni obiectiones defendit, tom. VI. Opp. e verſione Iac. Mantini, qui etiam *R. Leui* expoſitionem ex hebraico ſe vertiſſe teſtatur.

Latine vertit *Theodorus Gaza*, cuius verſio occurrit in graecolatinis Ariſtotelis Operum editionibus. Librum primum commentario illuſtrauit *Leonicus Thomaeus.* [Venet. 1540. 8. adnexus eſt *Pſelli* verſioni latinae.]

XVIII. ΠΕΡΙ' ΖΩ'ΩΝ ΓΕΝΕ'ΣΕΩΣ *βιβλία έ. De generatione Animalium libri V.* quos et ipſos *Nic. Leonicus Thomaeus* emendatius graece edidit.

E graecis exſtant ſcholia *Ioh. Philoponi.* [*Mathuſalae,* monachi montis Sinai, adnotationes ſparſim adiectae ſunt codici Vindobon. LIV. ſcripto 1550. ex libro valde antiquo, teſte *Lambec.* VII. p. 214.] Ex Arabibus *Auerroes*, qui Ariſtotelem ſuum itidem tuetur aduerſus Galenum, tom. VI. Opp. *Iac. Mantino* interprete.

Theodori Gazae verſio exſtat in graecolatinis Ariſtotelis editionibus.

XIX. ΠΕΡΙ' ΦΥΤΩ͂Ν *βιβλία β'. De Plantis libri II.* memorantur a *Laertio* V. 25. et de Plantis ſcripſiſſe ſe teſtatur Ariſtoteles ipſe ſub extremum libri de breuitate vitae, et initio libri quinti Hiſtoriae de animalibus. Citat et *Athenaeus* XIV. pag. 652. et Simplicius prolegom. in libros phyſicos, vbi hiſtorias et cauſſas plantarum ab Ariſtotele ſcriptas perinde vt animalium docet. At qui hodie exſtant libelli duo de plantis ſub Ariſtotelis nomine, graece a recentiore quodam (*Muſuro*, vel *Laſcari*, vel, vt Simoni Grynaeo viſum, *Theodoro Gaza*, vel potius *Maximo Planude*, vt ſuſpicatur *Caeſar Scaliger* p. 26. in lib. I.) translati [¶] ſunt e latino Galli, neſcio cuius, qui ex Arabico illos tranſtulerat, quae arabica verſio ex altera priore latina fuerat concinnata, vt prooemium graecum, libris hiſce praefixum, perſpicue docet. *Ἀλλά τις Κελτὸς τὸ γένος ἐκ τῶν Ἀραβικῶν λειμώνων εἰς τὰς Ἰταλικὰς μεταχηπεύων φυταλιὰς* etc. Non mediocrem vero auctor graecae verſionis fatetur corruptionem huic opuſculo illatam, *διὰ τὰς συχνὰς τῶν μεθερμηνεύσεων μεταβολὰς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰταλῶν, εἰς τοὺς Ἄραβας ἐκεῖθεν, καὶ πάλιν ἐξ Ἀράβων εἰς Ἰταλοὺς, καὶ εἰς ἡμᾶς (Ἕλληνας) ἐκ τούτων ἐπ' ἔσχατον.* Hinc latiniſmi frequenter in his libris obuii, et Romae mentio lib. I. cap. 7. Sed et res ipſas earumque tractationem non mediocriter ab Ariſtotelis rationibus diſſidere contendit *Iulius Caeſar Scaliger*, cuius eruditi in hos libros commentarii, ſiue accuſationes potius (vti vocat *Mercurialis* var. lection. III. 16.) lucem viderunt

τὸν τρόπον, ἐπισκεπτέον νῦν, χωρίσαντες κατ' αὐτὰ τῶν ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρημένων.

IIII) *Ariſtotelis* textus gr. de partibus animalium libri IV. cum *Michaelis Epheſii ſcholiis*, MS. exſtat in bibl. caeſarea Vindobon. teſte *Lambecio* in comment. VII. pag. 213. quae a *Petro Victorio* cum Porphyrii libris IV. *περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων* de abſtinentia ab eſu animalium, ſ. vt ille vertit, de non necandis ad epulandum animantibus, Florentiae, 1548. typis Bern. Iunctae, graece in folio, latine autem *Dominico Montheſauro*, Veronenſi, interprete, Baſileae, typis Petri Pernae, 1559. 8. edita ſunt. *Harl.*

Digitized by Google

runt Geneuae ann. 1566. fol. et Marpurgi 1598. 8. *Iubaene ſint*, inquit Sylburgius, *an multo recentioris Arabis, peritiores iudicent.* Menagio iudice ſunt centones, male aſſuti e locis variis Ariſtotelis, et libro primo hiſtoriae plantarum Theophraſti. [add. *Halleri* biblioth. botan. tom. I. pag. 29 ſq. vbi de argumento et edit. illorum librorum agitur.] Memorantur hi libri ab *Auerroe* lib. I. Phyſic. cap. 1. Sed *Alexander Aphrodiſeus* in lib. de ſenſu et ſenſili cap. 4. iam ſua aetate negabat, exſtare ſcriptum philoſophi de Plantis. [graece exſtat in cod. Scorilian. teſte *Pliiero* Itin. Hiſp. pag. 159.]

In antiquis latinis editionibus exſtat [mmmmm]) vetus translatio anonymi, ex Arabico facta et Rogero cuidam, quem dilectiſſimum vocat, dicata, nec in duos libros diſtincta, ſub titulo libri *de vegetabilibus.* Eamdem verſionem, ſed quibusdam mutatis, video comparere in graecolatinis editionibus Operum Ariſtotelis. Interpres ait, ſe, Ariſtotelis librum ex arabico latine transferentem, noſtri idiomatis anguſtias quantulacumque adiectione ampliaſſe.

Graece primum prodierunt Baſileae 1539. 8. ad calcem Geoponicorum, ex officina Roberti Winter, cum praefatione *Simonis Grynaei.* Deinde cum operibus Theophraſti, ibid. 1541. fol. Hinc in graecis et graecolatinis Ariſtotelis editionibus. Iam enim comparent in Iſingriniana Baſil. 1539. fol. p. 435 ſqq. [de natura ſtirpium, lat. interprete *Andrea a Lacuna.* Colon. 1543. 8.]

XX. ΠΕΡῚ ΧΡΩΜΆΤΩΝ ά, *de coloribus liber*, magna eruditione refertus, ſiue Ariſtotelis ſit, ſiue *Theophraſti*, vt ſentit *Mercurialis* III. 13. Var. lect. vel *Stratonis Lampſaceni*, vt viſum *H. Conringio* in epiſtola ad Rachelium, et lib. de habitus corporum Germanorum cauſſis cap. vltimo, nec non *Patricio* pag. 44. diſcuſſ. Peripatet.

Exſtant in hunc librum *Michaelis Epheſii*, graeci ſcriptoris, ſcholia; ſed latine tantum edita. Meminit et Pachymeres, Simone Portio notante, et Plutarchus, qui bina de coloribus volumina ab Ariſtotele ſcripta [¶] teſtatur. Latine vertit practer antiquum interpretem (cuius verſio in editione latina Veneta ann. 1496. male diſcerpta eſt in libros duos, quorum alter perperam inſcribitur de plantis,) *Lud. Coelius Calcagninus*, cuius interpretatio occurrit in lat. et graecolatinis Ariſtotelis editionibus [nnnnn]), Du Valliana quidem tom. II. p. 793 ſq.

XXI. *a.* ΠΕΡῚ ἈΚΟΥΣΤΩ͂Ν, *de audibilibus*, ſiue *de his*, *quae ſub auditum cadunt*, libellus, ſeruatus a *Porphyrio* in commentario ad Harmonica Ptolemaei p. 246—254. edito graece et latine tom. III. Opp. Ioh. Walliſii. Oxoniae 1699. fol. Idem Porphyrius p. 231. teſtatur, *πᾶν τὸ σύγγραμμα*, *totum librum* [ooooo]) ſe commentario ſuo inſeruiſſe. Latine primus vertit *Antonius Gogauinus*, Grauienſis, ad calcem Harmonicorum Ptolemaei, a p. 151. Venet. 1562. 4. De Abulpharaio, celebri philoſopho ac medico, refert Gabriel Sionita cap. 2. de vrbibus et moribus Orientalium, quod librum Ariſtotelis de auditu, inuentum in Harran, Meſopotamiae vrbe, quadragies perlegit, et eidem libro ſupraſcripſit: *Vellem iterum legere.*

mmmmm) In iisdem editionibus praecedit alius libellus, qui inſcribitur *de Plantis*, ſed male: eſt enim pars libri de coloribus. Incipit: *in omnibus autem plantis principium colorum herbeum eſt.*

nnnnn) Calcagnini praefat. exſtat XIV. 14. Epiſt.

ooooo) Sollemne fuit Porphyrio, integros aliorum tractatus ſuis inſerere commentariis. Sic commentariis in Platonis Sophiſtam inſeruerat Andronici, Rhodii, librum de diuiſione, teſte *Boethio* lib. de diuiſione pag. 638.

Digitized by Google

Fabric. — Abu-Bacharis — commentarium ſuper librum Ariſtot. de auditu citat *Maimonides*, More Nevochim 422. Buxt. *Benzel.*

b. ΠΕΡΙ ΘΑΥΜΑΣΙΩΝ ἈΚΟΥΣΜΑΤΩΝ ſiue, (vt in alio, ſatis fideli magisque pleno exemplari, ſe reperiſſe teſtatur *Petrus Victorius* VII. 24. varr. lection.) ΠΑΡΑΔΟΞΩΝ. *Liber de admirandis narrationibus* pppp). Graece poſt Thomaeum aliosque emendatius editus ab H. Stephano, cum libro ſuperiore, Pariſ. 1557. 8. Multa ex hoc refert, Ariſtotele auctore laudato, *Antigonus Caryſtius* Hiſtor. mirab. cap. XXXI — CXXVII. Sequutus etiam *Paullus Silentiarius* in poematio in thermas Pythias, vt pulcre obſeruatum eſt ab Huetio. Citat et *Athenaeus* XII. p. 541. [ſ] *Suidas* in Κοτίνῳ. *Stephanus Byz.* in Τῆνος et alibi. [in voc. Τῆνος, ad quem locum iudicat Holſten. fragmentum illud, ab H. Stephano in MSto repertum, reuera eſſe Ariſtotelis. conf. *Beckmanni* notam ad Ariſtotelis librum p. 367. *Harl.*] Sed in Γελωνοὶ male quaedam editiones et in his Berkeliana habet, πέμπτῳ περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων, quum illud πέμπτῳ a Xylandro recte ſit expunctum. Recurrit idem error in Berkelii verſione, voc. Γέρμαρα. Etiam *Laertius*, Patricio iudice, per συναγωγῆς α΄, β΄, V. 25. hoc ſcriptum intelligit. Meminit et θαυμασίων ἀκουσμάτων inter Ariſtotelis ſcripta Anonymus Menagii. *Si qua coniecturae venia*, inquit *H. Dodwellus* diſſ. de aetate peripli Hannonis cap. 21. *crediderim, hoc opus e variis Ariſtotelis operibus collectum eſſe a diſcipulo et ſucceſſore illius, Theophraſto, verbis nonnumquam ſuis, nonnumquam ipſius Ariſtotelis.* Ariſtotelis eſſe negat praeter Eraſmum et *Lud. Viuem* ad Auguſtini lib. IV. de C. D. cap. 2. pag. 385. Philander ad *Vitruuium* VIII. 3. idque ſe multis poſſe demonſtrare argumentis, *Ionſius* lib. II. cap. 11. pag. 176. *Voſſius* de Hiſt. graec. p. 514. *Ioh. Bodaeus a Stapel* ad Theophraſtum pag. 214. [et *Molleri* in Homonymoſcopia p. 288.] etc. Etiam *Theophraſti* eſſe, e Plinio obſeruaſſe viſus eſt ſibi Ioh. Camers ad Florum, et *Harduin* ad Plin. H. N. IIX. 57. tom. II. pag. 361. [Hiſtoriam, mures exedere ferrum, (cap. 24. vbi vid. Beckman. pag. 56.) *Plinius* tribuit Theophraſto, at *Aelian.* hiſt. anim. V. cap. 14. Ariſtoteli.] Contra tamen *Iulius Caeſar Scaliger* ad eumdem *Theophraſtum* de cauſis plantarum pag. 325. *Commentarius de miraculis auditis, Ariſtotelis eſt, non Theophraſti. Eſt enim illius nectareus ſtylus.* Liber ipſe genuinus Ariſtotelis, ſed fragmentum, quod ad calcem huius libri legitur, ὑποβολιμαῖον eſt *Mauſſaco* in limine notarum ad Plutarchum de fluminibus, ex quo multa in illud congeſta et inde auulſa eſſe obſeruat. Repetita etiam ex illo nonnulla a *Pſello* in διδασκαλίᾳ παντοδαπῇ, quam edidi vol. quinto huius bibliothecae. — Inſcriptionem veterem ſiue hexaſtichon ſub finem libelli, [cap. 145. pag. 295. edit. Beckmanni,] ab auctore adlatum erudite poſt Salmaſium ac *Iſaac. Voſſium* [ad Periplum Scylacis, ann. 1639. pag. 4. et, mutata priſtina ſententia, viginti poſt annis, ad *Pompon. Melam.* III. 6. p. 809 ſq. edit. Abr. Gronou. ann. 1748. 8.] emendat et interpretatur *Io. Bouhierius* ad Scipion. Maffeium in huius antiquitatibus Galliae ſelectis. Pariſ. 1733. 4. pag. 161 ſqq. adde Bibl. raiſonnée, tom. XII. p. 350 ſqq. *Fabric.* De libro περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων vid. *Sallier* in hiſtoria acad. Pariſ. regiae Inſcript.

pppp) De auctore libri, codicibus, verſionibus atque editionibus diligenter egit cel. *Io. Beckmann* in praefat. ad ſuam huius libri editionem, de qua infra in catalogo editionum agetur. *Caſaubonus* in notis ad Aeneae Polioroet. pag. 1808. verum libri indicem eſſe putat ἀκούσματα, (h. e. *auditiones* vel *hiſtorias auditas*) θαυμάσια. Atque *Hemſterhuſ.* ad Ariſtophanis Plutum v. 586. pag. 181. a. citat *opus Admirandorum*, idque *corruptiſſimum* vocat. Ipſe Fabricius in vol. I. lib. I. cap. 6. §. 10. pag. 40. librum negauit eſſe Ariſtotelis. *Harl.*

Digitized by Google

ſcript. tom. VII. pag. 273. adde cl. *Niclas* not. p. 297 ſqq. et cel. *Heynii* correctiones p. 419. in Beckmanni editione libri Ariſtotelei; atque ipſe doctiſſ. *Beckmannus* non ſolum *Bouhierii* diſſertationem de illa inſcriptione adiecit pag. 402 ſqq. ſed etiam praemiſit iudicia virorum doctorum de libri auctore. Ipſe vero pag. XIII ſq. praefationis putat, aliquam ſaltem, etſi fortaſſe minimam, libelli, quem nunc habemus, partem conſcriptam eſſe vere ab Ariſtotele. Hunc, ſuſpicatur, multa notatu digna, ſine ordine ſibi ad ſubſidium memoriae adnotaſſe, et in aduerſaria quaſi conieciſſe, quibus aliquando vti poſſet: multa ſuis exemplaribus adſcripſiſſe ſubinde poſſeſſores, quae poſthac in contextum recepta eſſent, vnde repetitiones eiusdem rei exſtitiſſe ſit credibile. Probabilior tamen videtur eſſe coniectura cl. *Buhlii* in diſſertat. de diſtributione librorum Ariſtotelis etc. p. 77. hunc librum ex aliis Stagiritae ſcriptis, in primis ex animalium hiſtoria et meteorologicis absque vllo conſilio et delectu eſſe conſarcinatum. adde cl. *Villoiſon.* anecdot. gr. tom. II. pag. 129. not. qui auctorem libri περὶ θαυμ. ἀκουσμ. incertum eſſe pronuntiat. Ex loco quodam, (cap. 179. p. 352. vbi vid. Beckmann.) colligit cl. *Schneider.* in periculo critico in Antholog. Conſtantini Cephalae pag. 152. auctorem noſtri libelli eſſe recentiorem Nicandro, ex cuius verſſ. 128 ſqq. illa, de nigra vipera, ab auctore libri θαυμ. ἀκουσμ. translata.

In editionibus graecolatinis Ariſtotelis occurrit incerti auctoris latina interpretatio. Vertit etiam *Dominicus Monteſaurus,* Veronenſis; cuius verſio legitur inter opera Auerrois, Venet. 1552. fol. tom. VII. [et in edit. *Beckmanni*, pag. 372 ſqq. qui in praef. pag. VI ſq. de illa verſione et editionibus agit.]

XXII. ΠΡΟ'Σ ΤΑ' qqqqq) ΞΕΝΟΦΑ'ΝΟΥΣ, ΠΡΟ'Σ ΤΑ' ΖΗ'ΝΩΝΟΣ, ΠΡΟ'Σ ΤΑ' ΓΟΡΓΙ'ΟΥ, *aduerſus dogmata* quaedam phyſica ac metaphyſica *Xenophanis, Zenonis Eleatae* et *Gorgiae,* libelli tres, graece tantum leguntur in editione graecolatina Ariſtotelis Lugdunenſi Caſauboniana; ſed in ceteris exſtant cum latina verſione *Ioh. Bernardi Feliciani*, vt in Du Valliana tom. II. pag. 834 ſq. Vertit etiam latine *Arnoldus Ferronus* Burdegalenſis, qui Ariſtotelem aduerſus Xenophanem ac Beſſarionem defendit, Lugd. 1557. 8. *Franciſcus* vero *Patricius* tom. II. diſcuſſ. Peripatet. pag. 26. et 34. hos ſolos libros et mechanica, quod Ariſtotelis ſint, omnem controuerſiam effugere exiſtimat rrrrr): merito tamen

qqqqq) Hanc inſcriptionem probat librorum argumentum, et Laertii Anonymique Menagiani auctoritas, et quod ſimiliter philoſophus ſcripſerat πρὸς τὰ Μελίσσου, πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος etc. Itaque omiſi titulum, qui in editionibus et Codice Lipſienſi, περὶ Ξενοφάνους, περὶ Ζήνωνος, περὶ Γοργίου. *Fabric.* In vol. II. lib. II cap. 34, 2. vbi de Xenophane diſputatum eſt, p. 618. diuerſas Fabricii aliorumque ſententias iam memoraui et doctam *Fülleborni* laudaui diſſertationem, in qua is non ſolum variorum de illo libello iudicia collegit atque partim diiudicauit; ſed etiam totum fragmentum critice atque exegetice perſequutus eſt: num vero Ariſtoteles certo dici poſſit huius libri auctor, dubitauit. — In bibl. *Vindobonenſi* eſt, teſte *Lambecio* comment. vol. VII. pag. 218. codex, qui praeter alios libros Ariſtotelicos continet librum de Xenophane etc. Hunc codicem, cenſet *Kollarius* in nota, futurae nouae editioni fore vtilem, praeſertim, quum alias etiam ſiue lectiones, ſiue coniecturas, Politiani manu probabiliter, marginibus adſcriptas, conſeruet. Inter codd. *Voſſianos* fuit quoque liber noſter manu exaratus. *Harl.* Poſt Füllebornium libelli priorem partem nuper tractauit Clar. *G. L. Spalding*, Gymn. Berol. Prof. in Diſput. inſcripta: *Vindiciae philoſophorum Megaricorum tentantur;* ſubiicitur *Commentarius in priorem partem libelli de Xenoph. Zen. et Gorgia* (Berol. et Hal. 1792. 8.) p. 25 ſq. *Beck.*

rrrrr) Eamdem Patricii fuiſſe ſententiam, putabant *Naudaeus* in Apolog. des grands hom. cap. VI. p. 101 ſq. et *Brucker.* in hiſtor. crit. phil. I. p. 799. not. *p.* ſed Patricio fieri iniuriam, bene monuit *Fülleborn.* in diſſ. m. p. 10. not. 11. Patricius

men dubitari ait *Ionſius* I. cap. 11. §. 4. pag. 65. Meminit inter ſcripta Philoſophi *Laertius* V. 25. et Anonymus Menagianus. In editis graeca admodum ſunt corrupta, et hinc inde etiam manca, quae ſuppleri et emendari poſſunt ex codice MS. eximio Bibliothecae Paulinae, quae eſt Lipſiae in patria mea: ex quo hoc facere pridem [P] inſtituit Ienenſis Academiae lumen *Ioh. Andreas Boſius;* ſed his eius conatibus, vt egregiae quam parabat, Ioſephi editioni fata interceſſerunt. Habeo et ipſe lectiones eiusdem codicis, quas mecum olim pro ſua in me voluntate communicauit ciuis meus cariſſimus idemque doctiſſimus *Godfridus Olearius*, atque hoc loco pace ipſius, in lectoris vſum integras inſerere non dubitaui.

Variae lectiones Codicis Bibl. Paulinae Lipſienſis, cum Iſ Caſauboni editione libri Ariſtotelis de Xenophane, Zenone et Gorgia collati.

Primam partem huius libri non περὶ Ξενοφάνες, vti Caſaub. editio habet, ſed περὶ Ζήνωνος inſcribit MS. ſecundam contra inſcribit περὶ Ξενοφάνους, quae repudianda procul dubio eſt lectio sssss).

Ed. Caſ. pag. 752. col. 1.

v. 3. πάντα δι' ἀμφοτ.] πάντα ἀΐδια ἀμφοτέρως.

ibid. lacuna ſuppletur verbo γενέσθαι.

5. προϋπάρχειν. εἴ τῷ τινῶν] προϋπάρχειν. εἴτ' ὄντων τινῶν

6. ὦ δὴ] εἰ δὴ

7. ἢδ' ἓν] καὶ οὐδ' ἓν

9. ἓν εἶναι] ὂν εἶναι

10. πλέον] πλέω

ibid. πέρατα] περ . . . λίαν

ibid. ὅμοιον] ἓν ὅμοιον

11. παντα] πάντῃ

ibid. ἀνόμοια] ἀνόμοιον

ἔτι ἓν θεῖναι] ἔτι εἶναι f. ἕν τι εἶναι

12. μέτριον] ἄμετρον

13. ἔτι] εἴς τι

ibid. ὑποχωρῆσαι δὲ, ἀναγκ.] ὑποχωρῆσαι δὲ ἀνάγκ.

pag. 752. col. 1.

v. 14. δόξασθαι] δέξασθαι

15. τοιούτων δὲ ὄντων ἀνωδύνων τε καὶ ἀναλγήτων ὑπες . . . . καὶ ἄνοθον εἶναι] τοιοῦτο δὲ ὂν τὸ ἓν ἀνώδυνόν τε καὶ ἀνάλγητον, ὑγιές τε καὶ ἄνοσον εἶναι.

18. μὴ ὂν] ἓν

20. πολλὰ] πολλά τε καὶ

23. χωριζόντων] χωρίζοντα

24. τὸ ὑπ' ἄλληλα] τὰ ὑπάλληλα

25. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον] τούτων δὲ τῶν τρόπων

27. ταὐτὰ] ταῦτα

28. ἄπανταν] ἀπατᾷ

29. ἀναιρεῖ] ἀναιρεῖν

ibid. ἀλλ' ἀΐδιον] ἀλλὰ ἓν ἀΐδιον

30. ἀεὶ] αὖ

ibid. ὂν βέβαιον] εἰσὶ βέβαιοι

31. οὐθὲν] ὅθεν

pag.

eius enim non dixit, eos eſſe ſpurios, qui non ſint a Diogene nominati, ſed *controuerſos:* atque ipſe plures eorum vindicat Ariſtoteli, tom. I. libr. IV. *Harl.*

sssss) Enimuero *Fabricius* ipſe hanc ſuam retractauit ſententiam ad *Sextum Empir.* Pyrrhon. I. 225. pag. 59. not. N. atque in exemplo ſuo bibl. graecae manu ita noſtrum locum correxit — — περὶ Ξενοφάνους, *quae haud repudianda eſt lectio: nam licet in priore Xenophanis, in poſteriore Zenonis mentio: tamen dogmata vniuerſa, quae in poſteriore parte referuntur, magis in Xenophanem, priora in Zenonem Eleatem conueniunt.* Atque *Fülleborn.* in *Beyträgen zur Geſchichte der Philoſophie*, Züllichau et Freiſtadt, 1791. 8. part. I. nr. 3. vbi agit de ſyſtemate Xenophanis, ad hunc Xenophanem pertinere cenſet Ariſtotelis librum. *Harl.* Nec Zenonis, nec Xenophanis dogmata capite 2. exponi, ſed *Meliſſi* diſcipuli Parmenidis efficere ſtuduit Spalding. l. l. p. 57 ſq. Caeterum lectiones cod. Paullini non diligenter ab Oleario enotatae ſunt, dabiturque omnis lect. Cod. varietas ad Ariſt. ſcripta a me alio tempore. *Beck.*

Digitized by Google

pag. 752. col. 1.

v. 34. *ὄντες*] *πάντες*

ibid. *εἰ δὲ μὴ*] *εἰ δὲ μὴ ἦν*

35. 36. *ἐπιδεῖξαι τὰς τοιαύτας ποιότητας μάλιστα*] *ἐπιδείξαντα τοιαύτην ποιότητα ἢ τὰς μάλιστα*, diſtinctio vero non poſt *ὀρθὰς* ſed poſt *δοκάσας* ponitur

40. *πολλά. γένοιτο γὰρ ἂν ὂν*] *πολλὰ γένη. τὸ γὰρ ὂν*

ibid. *ὅτι ἐστὶν*] *ὅτι ἐστὶν*, forte *ὅτι ἐστι ἕν*, ſimili enim modo etiam ſupra *ἴν* pro *ἓν* ſcriptum reperi.

43. *ἔχοντος*] *ἔχοντες*

44. poſt *ὑπολήψεις ταύτας* iſta adduntur in MS. *καὶ ὡς ἂν ȣ γένοιτ᾽ ἂν ȣ̓δὲν ἐκ μηδενὸς πολλὰ δὲ*

pag. 752. col. 2.

v. 2. *συμβαίνειν ἄν τις εἶναι*] *συμβαίνει ἐναντίας εἶναι*

3. *βέβαιον*] *βέβαια*

ibid. *λαμβάνεται*] *ὑπολαμβάνεται*

18. poſt *τὰ γενόμενα* additur in MS. *ȣ̓δὲ γὰρ ἂν ἔτι αὐτοῖς ἅπαντα γίγνοιτο.*

20. *ἐατέον*] *λεκτέον*

21. *αὐτὸ*] *αὐτὰ*

22. *ἕτερά γε ἀντὶ τȣ͂ τὶς ὡς ἐκείνȣ εἴη*] *ἕτερον γὰρ ἀντὶ τȣ͂τ᾽ ἴσως ἐκείνȣ εἴη*

23. *ἀνακάμπτει*] *ἀνακάμπτειν*

28. *κινȣμένȣ*] *κειμένȣ*

29. diſtinctio poſt *ἐκεῖνον* ponitur, poſt *προσαγορεῦσαι* omittitur: particula quoque *ἐν* non comparet.

30. *ἅπαντα*] *τὸ ἅπαν*

32. *ἔτι ἅπαντα*] *ἔτι εἰ ἅπαντα*

ibid. *πρὸς ἓν ἀΐδιον*] *πῶς ἓν ἀΐδια εἴη*, praeterea adduntur iſta: *ἀλλὰ γὰρ τȣ͂ μὲν εἶναι τι, ὡς ὄντος καὶ κειμένȣ διαλέγεται. εἰ γάρ φησι μὴ ἐγένετο. ἔστω δὲ ἀΐδιον εἴη*

36. *τ᾽ αὐτὰ*] *ταῦτα*

ibid. *ἔκ τε*] *ἐκ τȣ͂*

37. *ἄῤῥηκτον*] *ἄπρηκτον*

38. *ὅπη καὶ τις αἰέν. ἐρεῖ δὲ ὅμως. τῶν ὄντων*] *ὅπη κε τὶς αἰὲν ἐρείδη. ὅμως τῶν ὄντων*

v. 41. *διάλλαξις*] *καὶ διάλλαξις*

ibid. *ὀνομάζεται*] *ὀνομάζετ᾽*

42. *προσιȣ͂σαν*] *εἰ πρὸς ȣ̓σίαν*

ibid. *ὅτι*] *ὄντι*

ibid. *ἐπὶ*] *ἐπεὶ*

43. *ὥστε τὸ πῶς γ᾽ ἂν*] *ᾤετο πῶς γὰρ*

ibid. *ἔπαρξις ἵετο*] *ἐπαυξησείετο.* Verſum Empedoclis hic recitari patet, qui tamen nec prout in editis, nec prout in MSto legitur, commodum fundit ſenſum.

46. *φθείρεσθαι. πλὴν καὶ εἶναι*] *φθείρεσθαι πάλιν καὶ εἶναι.*

47. *ἢ ἕν. ἢ εἰ*] *ἢ ἓν εἴη*

ibid. *εἴη ταῦτα*] *ταῦτά φησι.*

pag. 753. col. 1.

v. 10. *ποτε*] *πολλὰ*

ibid. poſt *γίγνεσθαι* adduntur iſta: *καὶ διαλύεσθαι εἰς σώματα, ȣ̓́τως δὲ ἀναλυόμενα καὶ ἴσα γίγνεσθαι*

11. *εἴ τι μᾶλλον*] *εἰ* omittitur

15. *γίγνοιτο*] *ἤρξατο*

21. *πᾶν ἓν εἶναι*] *πᾶν, ἓν ὂν* [?]

24. in MS. poſt *ἀγένητον* exigua quaedam lacuna eſt, poſt illam autem ſic legitur: *ποιεῖ. καὶ ὡς αὐτὸς*

25. *εἰ τάδε*] *εἰ* omitt.

26. *εἶναι ȣ̓ . . . . . . ἄλλῳ*] in MS. ita: *εἶναι ȣ̓χ ὡς ἀλλ . . . . . τινί.*

28. *πρὸς αὐτὸ*] *πρὸς τὸ αὐτὸ*

29. *γῆν*] *γῆ*

30. *ἢ εἴ τι*] *εἰ* omitt.

ibid. *ȣ̓͂τος*] *ȣ̓́τως*

33. *ἀνομοίων ἀμερῶν*] *ἀνομοιομερῶν*

ibid. *ȣ̓́τω γε εἶναι*] *γίνεσθαι*

34. *ἅπασαν γῆν*] *ἅπαν γῆ*

38. *ἔχον*] *ἔχοι*

39. *πολλά.* omittitur et mox pro *ἐνάριθμα* legitur *ἐν ἀριθμῷ*

42. *ἀδύνατα*] *ἀδύνατον*

pag. 753. col. 1.

v. 43. ἀπείρονα] ἄπειρα
44. οὐδὲν] ὀλίγον
46. εἰ δὴ δὶ] εἰ δὴ δεῖ
47. ὄντος τοῦ] ὄντος ἐν
52. μηδὲ] μὴ
ibid. διὰ τοῦτο καὶ ἐν τούτῳ] διὰ τί καὶ ἓν τοῦτο
53. πῶς γὰρ ἂν] πῶς γὰρ ἦν
ibid. ὅσων; ἢ τί κενὸν μὴ ὅλον ἂν οἷόντε εἶναι] ὅσον ἢ τὸ μὲν ὅλον ἂν οἴονται εἶναι.
55. κινεῖται] κινεῖσθαι
56. τό γέ τι] τοῦτό γε
59. ἴσως] ἧσσον
60. lacuna ſuppletur his verbis: πρὸ αὐτὸ
63. κινούμενα] κρινόμενα
65. ὡς ἓν] ὡσθὲν
66. ὁτιοῦν εἰς] ὅτου οὖν
67. καὶ εἰς τὸ πρ.] καὶ εἰ τὸ πρ.
68. ἢ ἀλλοίωσιν] ἢν ἀλλ.
69. οὐδὲν omitt.
73. poſt ἀκίνητον additur οὔτ' εἰ ἓν
74. poſt ἑτεροιοῦσθαι additur τὰ ὄντα

pag. 753. col. 2.

v. 6. Φέρεται] Φαίνεσθαι
7. μιγνυμένου] τοῦ μιγνυμένου
9. ἅπαν τὶ] ἅπαντι
11. Ζήνωνος] ΞενοΦάνους
14. ὁμοίων] ὁμοίου
15. ἀνομοίων] ἀνομοίου
19. ἢ ὁμοίοις] ὁμοίως
20. οὔτ' ἀνόμοιον] τὸ ἀνόμοιον
21. τὸ οὐκ ἐκ ὄντος γενέσθαι] τὸ οὐκ ὂν ἐξ ὄντος ἂν γενέσθαι
23. προσήκειν αὐτὸν] αὐτὸν Φροσήκειν εἶναι
24. αὐτὸν εἶναι] αὐτῶν εἶναι
26. κρεῖττον] κρείττων
29. θεὸν] τὸ θεῖον
32. ἕνα μόνον] ἕνα ἄρα εἶναι μόνον
37. ἄπειρον γὰρ τὸ μὴ εἶναι] ἄπειρον μὲν ὃ μὴ ὂν εἶναι
41. περανεῖ] περανθείη moxque ſequens ἂν omittitur

pag. 573. col. 2.

v. 46. ἠρεμεῖν γὰρ] ἠρεμεῖ δὲ καὶ
52. καὶ οὕτος τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι ἐξ ὄντος] τὸ γιγνόμενον καὶ οὕτος γίγνεσθαι ἐξ ὄντος
54. εἰ καὶ] ἢ καὶ
55. ἢ ἀνομοίου] ἢ καὶ ἐξ ἀνομοίου
56. περὶ] παρά. In eodem verſu εἴπερ ἅπαντα MS. non agnoſcit
57. ἐπικράτιστον] ἔτι κράτιστον
59. κατὰ omitt.
62. ἐπεὶ γὰρ τοῦ] ἐπεί τοί γε
63. ἀλλὰ διὰ τὴν] ἀλλὰ τὴν διὰ
67. οἴονται] οἷόν τε
69. 70. τοῦτο δὲ τινι εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὰ πάντα] τοῦτο δὲ τιν' εἶναι ἀνάγκη ἕνα τὸν τὰ πάντα
70. ὁρᾷ ἴσως τοῦτο βουλ.] ὁρᾷ, ἀλλ' ἴσως τοῦτο βουλ.

pag. 754. col. 1.

v. σῶμά γε καὶ ἔχων] σῶμά γε ὢν καὶ ἔχων
7. ἓν γίνεται] ἐγγίγνεται
8. ἂν μὴ] εἰ μὴ
ibid. ὅσον] ὃν
10. ἀπέχειν] ἀπέχει
ibid. poſt σΦαιροειδὲς ὂν adduntur iſta τοῦτο γάρ ἐστι σΦαιροειδὲς ὃ
ibid. pro πυρὸς leg. πρὸς
11. διαΦορεῖ] διαΦέρει
ibid. ἁπλοῦν] ἄπεστι
12. ταῦτα λεχθῆναι τοῦ ὄντος] ταῦτα ἂν λεχθῆναι κατὰ τοῦ ὄντος
13. poſt τότε additur γὰρ ὂν
ibid. αἰσθάνοιτο. ἃ νῦν ἄμΦω] αἰσθάνοιτο νῦν. ἄμΦω
14. ὅπη διανοητὰ] καὶ διαν.
15. ταὐτὸ omittitur
16. poſt οὐδὲν additur οἶμαι, contra mox ὂν omittitur
18. poſt ἔχον ἐστὶν additur ἅπαν
29. ἴσον omitt.
32. σχεῖν] ἔχειν

pag.

pag. 754. col. 1.

v. 32. poſt *πεπεράνθαι* additur *πρός τι συνάπτειν, τοῖς δὲ πεπεράνθαι μὲν, μὴ μέντοι πρός τι πεπεράνθαι.*

35. *κινεῖσθαι*] *τῷ κινεῖσθαι*

ibid. *μὴ τὸ ἴσον, ὥσπερ*] *τὸ μὴ ἴσον ὅπερ*

37. *τὸ ἠρεμεῖν*] *τῷ ἠρεμεῖν*

38 *ἔτι*] *ἐπὶ*

40. *ἐπὶ τῷ*] *ἐπὶ τὸ*

41. *ὅπερ καὶ*] *ὅπερ τε καὶ*

lin. 43. *ἀποφασητ ἐλεχθέντων*] *ἀπόφασις ἢ τὸ λεχθὲν*

44. *μεταλαμβάνει*] *μεταλαμβάνειν*

45. *μὴ ἓν*] *μὴ ἑνὸς*

47. *τοσαύτας ἀποφάσεις· ὧν*] *τὰς αὐτὰς ἀποφάσεις ὄν.*

ibid. *πλῆθος, ἢ καὶ μὴ, ὡς ἢ*] *πλῆθος ἢ· μὴ ὡς ἢ*

49. *σῶμα, ἢ*] *σῶμα ἢ*

51. *μὸν*] *μόνον*

ibid. *αὐτὸς*] *οὗτος*

52. *τοῦ κύκλωθεν ὂν*] *του . . . . . κύκλῳ φε . . . . . . θεὸν*

53. *φύσει*] *φησὶ*

54. *εἴ τε δὲ*] *δὲ* omitt.

56. *μηδαμοῦ τε*] *μηδαμοῦ γε*

61. *ἄλλῳ*] *ἄλλοις*

65. *ἂν*] *ὅτι*

68. *γὰρ μὴ εἴη*] *μὴ* omitt.

71. *ἦν* omitt. [?]

pag. 754. col. 2.

v. 4. *ἔστι δὲ ταὐτὸ*] *εἰ δὲ ταὐτὸ,*

7. poſt *γὰρ* additur *καὶ*

8. *εἰ τὸ*] *ἢ τὸ* et mox *ἔστιν* omitt.

9. *ὡς περὶ*] *ὡσπερεὶ*

10. *ὄντος τοῦ δ' οὐκ ὄντος*] *ὄντοιν τοῦ μὲν ὄντος τοῦ δὲ δοκοῦντος*

ibid. *τὰ δ' οὐκ ἀλ.*] *τὸ δ' οὐκ ἀλ.*

11. *τὰ ἄμφω*] *τὸ δὲ ἄμφω*

12. lacuna ſuppletur voce *ὅτε*

14. *τῷ ὄντι*] *τῷ μὴ ὄντι*

ibid. *καί ἐστιν. ἔτι εἰ δεῖ*] *καί ἐστιν ἔτι. εἰ δὲ*

pag. 754. col. 2.

v. 16. *πότερον*] *πρότερον*

17. *τότε μὴ ὂν ἐστι*] *τότε μὴ ὂν ὂν ἐστι*

22. *ταὐτὸν μὴ ὂν*] *τ' αὐτὸ τὸ μὴ ὂν*

25. *ἢ μὴ γενόμενον εἶναι*] *ἢ γινόμενον εἶναι,* omiſſa negatione.

29. *μηδαμοῦ, δέον οὐδὲ*] *μηδαμοῦ ὂν οὐδὲν*

30. *τὸν οὐδὲν*] *γοῦν οὐδὲν*

33. *οὐδὲν ἂν ἐκ μηδενὸς ἂν γενέσθαι εἰ δ' ἐστι τὸ μὴ ὂν* haec MS. non agnoſcit

ibid. *ἐκ τοῦ ὄντος*] *ἐκ τοῦ μὴ ὄντος*

34. *διὰ ταῦτα οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος* haec MS. non agnoſcit

36. *ἐν ᾖ*] *ἓν ᾖ* et paulo poſt pro *εἴτε μὴ ἓν* leg. *εἰ δὲ μή τε ἓν*

37. *ἐν μὲν*] *ἓν μὲν*

38. *ἐν σχομεν*] *ἔχομεν.* Poſt hanc vocem autem in MS. iterum lacuna, et poſtea ſequitur: *γε τῷ τοῦ Ζήνωνος* etc.

38. inter *ἂν* et *εἶναι* vacuum denuo in MSto inuenio ſpatiolum quemadmodum et inter *μὴ* et *μήτε.*

40. *οὐδ' ἂν*] *οὐδέν ἐστιν*

41. *οὐκ ἂν εἴη*] *οὐκ ὂν εἴη*

ibid. *κινεῖται, καὶ εἰ*] *κινεῖται καὶ ἓν*

43. *πάντα*] *πάντως*

46. *δεῖ*] *δεῖν*

50. *μᾶλλον ὁρῶμεν*] *μᾶλλον ἃ ὁρῶμεν*

51. *ἐκεῖτο*] *ἐκεῖ*

54. *ὥστε καὶ εἰ*] *ὥστε εἰ καὶ*

ibid. *ἡμῖν γνωστὰ εἶναι*] *ἡμῖν γε ἄγνωστ' ἂν*

ibid. *εἰ δὲ γνωστὰ*] *εἰ δὲ καὶ γνωστὰ*

54. *φασὶ*] *φησὶ*

ibid. *εἴποι*] *εἴπῃ*

57. *εἰ οὖν τις μετεννοεῖ*] *ὃ οὖν τις μὴ ἐννοεῖ*

59. poſteriorem lacunam MS. non agnoſcit, in quo ſic legitur: *οὐ λέγει δὲ χρῶμα ἀλλὰ λόγον. ὥστε οὐδὲ* etc.

61. *ἀλλ' ἀκούειν*] *οὐδ' ἀκούειν*

65. *εἴτι ἐν*] *εἴ τι ἓν·*

68. *σχολὴν ἄλλο*] *σχολή. ἄλλῳ*

ibid. *ἓν ἐστι*] *ἔνεστι*

70. *λεκτὰ*] *λόγους*

Digitized by Google

XXIII. ἈΝΈΜΩΝ ΘΈΣΕΙΣ ΚΑῚ ΠΡΟΣΗΓΟΡΊΑΙ, *ventorum* certis regionibus vel oppidis adtributorum *loca et adpellationes.* Fragmentum ex opere Ariſtotelis *περὶ σημείων χειμώνων*, *de ſignis tempeſtatum*, quod memorat [?] *Laertius* V. 26. In editione graecolatina Ariſtotelis Caſauboniana Lugdunenſi tantum graece exſtat. In ceteris legitur cum verſione *Ioh. Bernardi Feliciani*, vt in Du Valliana nouiſſima tom. II. p 848 ſq. Pro genuino Ariſtotelis foetu habent viri docti, ex his *Chriſtophorus Cellarius* in Notitia orbis antiqui lib. I p. 39. et *Salmaſius* ad Solinum, vbi de ventis diſſerit. Occurrit et inter Theophraſti opera, p. 244. editionis graecae Oporinianae.

PHYSIOGNOMICON.

XXIV. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΟΝΙΚΌΝ, *de Phyſiognomia liber*, cuius veluti compendium quoddam exſtat lib. II. Analyticor. prior. capite vlt. Memoratur a *Laertio* V. 25. *Stobaeo*, etc. tttt) In editionibus graecolatinis, etiam nouiſſima Du Valliana tom. II. pag. 640. legitur cum verſione *incerti*. Tranſtulerunt praeterea latine *Andreas Lacuna* Pariſ. 1535. 8. *Iodocus Willichius*, Reſellianus. Witteb. 1538 8. Illuſtrarunt *Franciſcus Sanchez*, [in commentario, qui exſtat inter opera medica, Toloſae Tectoſagum, 1636. 4. et cum libr. quod nil ſcitur. Rotterod. 1649. 12.] *Camillus Baldus*, Bononiae et Mantuae 1621. fol. etc. *Polemonis* uuuuu) et *Adamantii* libros eiusdem argumenti in graeca ſua Ariſtotelis editione ſubiunxit Sylburgius. Tractarunt Phyſiognomica etiam *Auerroes* tom. VII. Opp. *Michael. Scotus*, de quo operae pretium fuerit conſulere gloſſarium Cangii in *ceruellerium* [et *Bayle* diction. voc. *Scot*, not. *D*, atque] *Albertus Magnus* lib. I. de animalibus, vt recentiores praeteream, *Ioh. Baptiſtam Portam*, qui pag. 259. libr. Ariſtotelis de phyſiogn. arabice ſibi monſtratum teſtatur Romae ab Antiocho, patriarcha, [vid. *Franz.* l. c. pag. X ſq. *Guil. Gratarolum*, (de quo Baelius tom. II. Lexici pag. 1380.) *Ioh. Eueliuum* (Act. Erud. 1698. pag. 338. aliosque quos refert in Bibl. Philoſophica *Martinus Lipenius* p. 1166 ſq. In *hebraica* verſione, quam bibl. Caeſarea ſeruat, dicatus eſt hic liber Alexandro M. vid. *Neſſelii* catal. ſcriptor. orientalium nr. 96.

PROBLEMATA.

XXV. ΠΡΟΒΛΗΜΆΤΩΝ Τμήματα λή vvvvv) *Problematum*, ſiue quaeſtionum omnis generis, cum reſponſionibus non minus acute plerumque, quam modeſte propoſitis, *Sectiones XXXVIII.*

tttttt) Si liber vere Ariſtoteli debetur, ad genus librorum exotericum referendus videtur cl. *Buhle* in diſſ. de diſtributione librorum Ariſtotelis etc. pag. 78. ſed, quoniam fide tantummodo Diogenis Laertii et Stobaei liber de phyſiognomia tribuitur Ariſtoteli, nec apud antiquiores graecos interpretes eius ſit mentio, praeter ea nimis ieiunus eſt, quam vt vere ab Ariſtotele profectus fuerit, et fragmentum potius eſt; idem cl. Buhle mallet fere ſuppoſititium habere. *M. Io. Georg. Frid. Franz* in praef. ad ſcriptores phyſiognomoniae veteres p. VII ſqq. (vbi de hoc libello, eiusque interpretibus, commentatoribus et editionibus agit,) partem aliquam vtique genuinam eſſe, alias vero partes mutilatas et philoſopho ſuppoſitas eſſe tum Auerroe, Sanchezio aliisque cenſet. conſ. *Loſſii*, Prof. Erfurt. comment. t. de phyſiognomonica Ariſtotelis, in Actis acad. elect. Mogunt. doctrinar. vtil. ad ann. 1777. Erfurti 1778. 4. *Harl.*

uuuuu) De his infra, nr. 38.

vvvvv) Apud *Laertium* V. 26. vna ſerie memorantur: Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον λή, Ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων ά, β'. Forte igitur et poſt Φυσικῶν ſubintel-

XXXVIII. maiorem partem phyſici argumenti, nonnullae etiam medici, vt ſect. I. et mathematici, vt ſect. XV. et muſici ſect. XIX. et philologici ſect. XVIII. et ethici ſect. XXVII — XXX. Scripſerat Ariſtoteles *Problemata Phyſica*, quae laudantur ab *Apollonio* Hiſt. mirab. cap. 7. 9. 21. 22. 28. 37. et 51. *Gellio* XIX. 4. 5. 6. [⁋] *Plutarcho* VIII. 10. Sympoſ. *Athenaeo* lib. I. pag. 24. etc. horum plures fuere libri, nam ſeptimum citat *Gellius* III. 6. Ex Problematis ſect. 30. qu. 1. petitum quoque videtur, quod *Cicero* lib. I. Tuſcul. cap. 33. et I. de diuinat. cap. 38. [ad vtrumque locum vid. Dauiſ. ac *Plutarch.* in Lyſandro p. 334.] ex Ariſtotele notant, melancholicos eſſe ingenioſos et habere aliquid diuini.

Scripſerat et *Problemata Encyclia* (*quaeſtiones orbiculares*, ſiue ex orbe vniuerſo liberalium diſciplinarum petitas, vocat *Tiraquellus* de legibus connubial. pag. 338. *miſcellaneas* Salmaſ. pag. 240. in Simplicium), quae ab eodem *Gellio* laudantur XX. 4. Horum duos libros fuiſſe teſtatur *Laertius* V. 26. qui eodem loco addit, totidem libros ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων, totidemque προβλημάτων ἐκ τῶν Δημοκρίτου ab Ariſtotele ſcriptos fuiſſe.

Non perueniſſe ad nos vniuerſa haecce problemata, certum eſt, quia Ariſtoteles ipſe non vno in loco teſtatur, ſe in problematis quaedam tractaſſe, quorum in his, quae exſtant, nulla ſit mentio, vt oſtendit Sylburgius in praefat. Deinde in illis fruſtra quaeras, quae ex Ariſtotelis problematis proferunt Athenaeus, et quae *Gellius* lib. I. cap. 11. lib. III. cap. 6. et XIX. cap 5. et 6. *Alexander* lib. I. probl. 41. *Macrobius* VII. 12. e problemat. phyſicis, *Apuleius* in Apologia. Viciſſim leguntur in noſtris VII. 3. quae *Gellius* XIX. 4. profert e problematis phyſicis, et quae idem XIX. 2. et quae *Macrob.* II. 8. Saturn. ex eodem, vt videtur, opere adferunt, exſtant XXVIII. problem. 7. vnde notandus *Patricius* p. 79. diſcuſſion. peripatet.: exſtant itidem in noſtris XXX. 10. quae *Gellius* XX. 4. adducit e Problematis ἐγκυκλίοις. Et quae e Problematis Ariſtotelis adducit *Galenus* 3. in VI. Epidem. tom. V. p. 478. occurrunt in noſtris V. 31. Hinc colligo, non habere nos integra problemata vel ἐγκύκλια vel phyſica, vel denique ἐπιτεθεαμένα ſiue *penitius conſiderata* wwwww), neque rurſus integrum

ſubintelligendum vocabulum προβλημάτων. Ita inanes fuerint coniecturae virorum doctorum ſuper illo loco, quas adtuli ſupra poſt nr. XV. *Fabric.* Horum Problematum verum auctorem eſſe Ariſtotelem, ſtatuit *Caſaubon.* de enthuſiasmo cap. II pag. 28. — Ariſtotelis problemata vocat ἀπορίας *Athenaeus* lib. I. p. 19. *Heumann.* — In cod. regio *Matritenſi* LXXXIV. teſte *Iriarto* pag. 321 ſqq. occurrunt praeter alia multa variorum auctorum ſcripta *Ariſtotelis problemata multa medica et phyſica*, *eiusdem* de animalium proprietate operis prooemium, *Alexandri Aphrodiſei problemata phyſica*, ex *Caſſii Iatroſophiſtae problematibus* etc. Quae Ariſtotelis problemata 57. *medica* fol. 4. cod. et probl. *phyſica* 14. fol. 18. cod exſtant, illa etiam in excuſis proſtant exemplaribus. At fol. cod. 23 ſq. reperiuntur ſectionis III. problemata 22. et fol. 27 ſqq. probl. medica et phyſica 175. Horum ſingulorum *interrogationes* graece ſubiecit *Iriarte* pag. 323 — 327. quia arduum ei videbatur vel oſtendere, ex quibus problematum editorum ſectionibus delecta ſint, vel pronuntiare, an ex libris eorumdem amiſſis excerpta fuerint. Enimuero graece edita ſunt, ſed valde mendoſa, a Victore Trincauello, Venet. 1536. fol. vna cum Alexandri libro de fato: lat. *Hieronymo* et filio *Io. Baptiſta Bagolino* interpretibus, Venet. 1541. 1549. 1555. 1559. 1563. Quod Bagolinus vterque multa emendarunt, adhibitis etiam mstis illa verſio futuro textus graeci editori diligenter erit conſulenda. Alia exſtat verſio *Gentiani Herueti.* Baſil. 1548. 8. apud Io. Oporin. Illi autem *ſcholiorum*, *dubitationum* et *ſolutionum* libri V. ab Iriarto male relati ſunt ad problematum phyſic. collectionem, Alexandro tributam. vid. *Buhle* p. 259. Opp. *Harl.*

wwwww) Eadem eſt ſententia *Wowerii* de Polymath. cap. 13. §. 3. *Heumann.*

grum ex his opus nos deſiderare, vt opinabatur *Meurſius* p. 1259. Bibl. Graecae, [et *Coelius* lib. II. epp. pag. 350.] nec denique phyſica et ἐγκύκλια fuiſſe eadem, vt eidem Viro doctiſſimo viſum fuit, neque auctorem Problematum, quae hodie exſtant, eſſe *Theophraſtum*, quamquam et ipſe problematum συναγωγὴν ſcripſit pluribus libris, teſte *Laertio* V. 45. et 48. et quae de ſenibus, difficulter ſternutantibus, e Theophraſto refert *Plinius* XXVIII. 6. in problematis hodie leguntur XXXIII. 12. Praeterea in libellis περὶ κόπων et περὶ ἱδρώτων, qui exſtant inter Theophraſti opera, multa eadem leguntur, quae in problematibus, vt ex Ariſtotelis problematis conflatos dixerit *Mercurialis* lib. I. var. Lect. cap. 9. Veriſimile itaque eſt, ex vniuerſis Ariſtotelis pariter et Theophraſti et aliorum fortaſſis ſcriptorum xxxxx) problematis hoc, quale habemus, opus conflatum fuiſſe yyyyy), indeque fieri, quod notat *H. Stephanus* zzzzz), *vt multa in eo ſint repetita, quaedam etiam ter poſita, mutatis tantum aliquot verbis: multa longe maximam ſtyli differentiam inter ſe habeant, multa etiam ne mediocri quidem Philoſopho, nedum ipſo Ariſtotele, aut omnium eius diſcipulorum praeſtantiſſimo, Theophraſto, digna* [P] *inueniantur. Denique inde fieri, vt in MStis codicibus, iis quidem, qui antiquitatem prae ſe ferunt, multa eorum, quae in vulgatis editionibus leguntur, deſideremus, quae autem illic exſtant, alio plerumque ordine collocata reperiamus.*

[Hinc etiam in cod. mediceo XX. plutei 87. continetur *problematum phyſicorum* pars, at diuerſo ordine a recepto in editionibus, vid. *Bandini* catal. III. p. 405.]

Suidas in Ματρέας, ex *Athenaei* libro I. pag. 19. Ἐποίησε δὲ ἔτος καὶ περὶ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας. *Caſaubonus* lib. I. cap. 16. ad Athenaeum pro περὶ legit παρὰ, et interpretatur in hunc ſenſum, *Matream* compoſuiſſe quaeſtiones ad Ariſtotelicas, hoc eſt, quae cum Ariſtotelis problematis poſſint comparari. Alios problematum ſcriptores laudat *Theophylactus Simocatta* in extremo ἀποριῶν φυσικῶν. Οὐ γὰρ τοὺς Δημοκρίτου σφετερίζομαι πόνους, οὐδὲ τὴν Ἀριστοτέλους εὔκλειαν ἐμαυτῷ περιγράψοιμι, οὐδέ τι λωποδυτήσω τοῦ Πλάτωνος, οὐ τὸν Ἰάμβλιχον ἀστεφάνωτον καταλίποιμι, οὐ Πρόκλον, οὐ Γαληνὸν, τοὺς ἐν ἐπιστήμῃ κομψοὺς, οὐ Πλωτῖνον, οὐ Σωσίωνα (Σωτίωνα), οὐκ Ἀλέξανδρον, οὐ Θεόφραστον τῆς γνώσεως θάλασσαν, οὐκ Αἰλιανὸν, οὐ τὸν τῆς ἐπιστήμης πλοῦτον τὸν Πλούταρχον, οὐκ Ἀμβρωνα, οὐκ Ἱμβράσιον ἢ Δαμάσκιον ἢ τὸν Τιμαγένους Ἱεροκλέα. Non meminit *Caſſii*, de cuius problematis dixi infra nr. XXXVIII. nec *Matreae*, de cuius lepidis et ad riſum compoſitis problematibus *Athenaeus* et *Suidas*, qui παρὰ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας adpellantur. vid. *Caſaub.* ad Athenaeum libr. I. cap. 16. *Dexippus* in Ariſtotelis problemata, mſt. fuit in bibliotheca cancellarii Seguierii. vid. Catalog. eius MSS. graec. pag. 3. Vide etiam *Georgium Vallam* libro triceſimo expetendorum fugiendorumque problemata phyſica ex Ariſtotele et aliis ſuo tradentem ſtilo. — Problemata eiusmodi phyſica ſcripſit *Scipio*

xxxxx) A *Thoma Gatackero* cap. IX. p. 400. Aduerſar. citatur *Ariſtoteles, an Alexander Trallianus in problematibus.* Videtur viri docti cogitationibus ſeſe obtuliſſe, quod aliqui tribuerunt Alexandro huic Tralliano problemata, quae exſtant ſub nomine Alexandri Aphrodiſei. *Fabric.* — Opus *problematicum* eſt ex variis centonibus veterum Peripateticorum conſutum. *Conring.* de German. corpor. habitu p. 40. *Naudaeus* lib. X. de magiae ſuſpectis cap. XII. §. 2. fin. *Iſ. Voſſius* ad P. Melae III. 8. pag. 587. *Heumann.*

yyyyy) Hanc ſententiam maxime probabilem adoptauit quoque cl. *Buhle* in diſp. de diſtributione libr. Ariſtot. p. 86. *Harl.*

zzzzz) In praef. ad Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, ann. 1557. 8.

Digitized by Google

Scipio du Pleſſis (Pleix) la curioſité naturelle redigée en queſtions ſelon l'ordre alphabetique, à Rouen 1648. 12. *Ioach. Camerarii* problematum *συμμίκτων* decuriae XXI. ann. 1595. 8. et tomo IV. theſauri critici Iani Gruteri.. — Adpendix problematum, 1596. 8.

METAPHYSICA.

XXVI. ΤΩ͂Ν ΜΕΤᾺ ΤᾺ ΦΥΣΙΚᾺ *βιβλία ιδʹ*. *Metaphyſicorum libri XIV.* Acroamatici [aaaaaa]), quod opus ab Ariſtotele vulgatum indignatus fertur rex Alexander, ſibi ſoli hanc ſublimioris ſapientiae partem ſeruatam [?] cupiens. Sed reſpondit Ariſtoteles *ἐκδεδωκέναι καὶ μὴ ἐκδεδωκέναι, vulgaſſe ſe, et non vulgaſſe:* quia nempe non ſatis plene ac perſpicue ſingula tradiderit. Ἀληθῶς γὰρ, addit *Plutarchus*, haec narrans in Alexandro pag. 668. *ἡ μετὰ τὰ Φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον ὑπόδειγμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται.* Quorum verborum hic eſt ſenſus: in metaphyſicis non docere Ariſtotelem rudes, ſed eruditos iam et philoſophia imbutos monere, et hoc primum ſtatim ſcribentis fuiſſe inſtitutum. Anno 2. Olympiadis CXI. ſcriptum eſſe ab Ariſtotele hoc opus contendit *Sam. Petitus* ad Leges Atticas pag. 64. Idem diuerſum quoque librorum ordinem probat, eo modo, quo vides in hac tabella, vbi varias editiones, inter ſe diſcrepantes, cum Petiti ſententia contuli [bbbbbb]).

Vetus

aaaaaa) Vide Faſtos Altdorfin. 1719. pag. 67. Ariſtotelis metaphyſicam ſub cenſuram vocat *Syrbius* in diſputatione quadam. Iudicium de Ariſtotelis libris metaphyſicis fert *Gaſſendus* Exercitatt. parad. I. §. 10. p. 20. V. §. 11. VI. §. 20. VII. §. 11. et VIII. §. 8. *Heumann.* — De codd. mss. vide ſupra ad ſection. IX. in enumeratione codicum. Metaphyſicorum *libri* XIII. numerantur in indice arabico apud *Caſirium* bibl. arabico-hiſpan. pag. 307. *b.* Nomen inde ortum eſſe quidam putant, quod Andronicus Rhodius, quum ſcripta ariſtotelica, quae perturbata, nec naturali ordine collocata reperiebat, in nonnullas *πραγματείας*, quarum vltima fuit *Φυσικὴ*, diuideret, ea opuſcula, quae in quamnam claſſem conieceret, neſciebat, poſt vltimam, n. poſt phyſicam poſuit, et totam illorum opuſculorum congeriem vocauit *τὰ μετὰ τὰ Φυσικά.* — *Liebler* in praef. ad ſuam epitom. philoſ. naturalis Ariſtot. „non ita multis, ait, ante annis quidam Theologiae doctor Roma ad nos Tubingam venit, qui mirari ſe dicebat, quod ſtudioſis theologiae ſancta biblia proponerentur: *potius enim metaphyſica Ariſtotelis docenda eſſe*, in quibus recondita eſſent admiranda myſteria, quum in ſacris libris vulgaria tantum traderentur, quae quiuis e populo facile intelligere queat." *Harl.*

bbbbbb) Peripatetici ſoliti erant libros Ariſtotelis litteris graecis ex ordine alphabeti deſignare, vt notat *Simplicius* ad initium 6. Phyſic. — *Nic. Damaſcenus* apud Alexandrum et Auerroëm prooemio libri X. ait, Ariſtotelis libros interturbato, confuſoque, ſaltem obſcuro ordine congeſtos. *Patricius* a Theophraſto emendatos eſſe ſuſpicatur. Contra *Franc. Patricii* obiectiones diſputat, et metaphyſica Ariſtotelem agnoſcere auctorem contendit *Theodorus Angelutius*, [italice *Angelucci*, medicus, mortuus ann. 1600. Hic contra Franc. Patricium, qui Platonem extollere ſtuduit, depreſſo Ariſtotele, ſcripſit *Sententiam, quod Metaphyſica ſint eadem, quae Phyſica*, Venet. 1584. 4. apud Franciſcum Ziletum, (fol. 83. contendit, metaphyſica Ariſtotelis ad phyſicam tractationem pertinere.) Quod *Patricius* in *Apologia*, Ferrarae 1584. 4. ſuam tuebatur ſententiam, *Angelutius* oppoſuit *Exercitationum cum Patricio librum, in quo de metaphyſicae autore, adpellatione, diſpoſitione* etc. Venetiis 1585. 4. (pag. 36 ſqq. auctorem eſſe Ariſtotelem efficere adlaborat.) Contra hunc librum *Franciſcus Mati* ſcripſit *diſceptationes contra calumnias Angelutii in Patricium*, Ferrarae 1588. 4. *Harl.*] Ariſtoteles in *veteri metaphyſica* citatur a *Vincentio Bellou.* in ſpeculo doctrinali lib. I. cap. 22. 24. —

Alexander

Vetus et *Argyropyli* verſio	*Beſſarionis*	*Graec.*	*Du Vallii*	*Sam. Petiti* IV. 9. Miſc. cuius rationes probantur *Iac. Thomaſio* in Hiſtoria Metaphyſicae cap. X. et *Fabiano Törrero* in diſſ. de fatis metaphyſices, Vpſal. 1706. 8.
I.	I.	Α τὸ μεῖζον	I.	V. περὶ ἀρχῶν, ά. *Laert.* V. 23.
II.	II.	Α[cccccc]) τὸ ἔλαττον	II.	III. περὶ ἐπιστημῶν, ά. *Laert.* V. 22.
III.	III.	Β'. 2.	III.	VI. περὶ ἀρχῶν, β'.
IV.	IV.	Γ'. 3.	IV.	IV. περὶ ἐπιστημῶν, β'.
V.	V.	Δ'. 4.	V.	I. περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων. *Laert.* V. 23.
VI.	VI.	Ε'. 5.	VI.	VII. } περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν, ά. *Laert.* V. 22.
VII.	VII.	Ζ'. 6.	VII.	VIII. }
VIII.	VIII.	Η'. 7.	VIII.	IX. περὶ ὕλης
IX.	IX.	Θ'. 8.	IX.	X. περὶ ἐνεργείας
X.	X.	Ι'. 9.	X.	II. ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων. *Laert.* V. 22.
XI.	XI.	Κ'.[dddddd]) 10.	XIII.	XIV. περὶ ἐπιστήμης. *Laert.* V. 23. [?]

XII.

Alexander de Burgo, Meſſanenſis, metaphyſicam Ariſtotelis tuetur in oratione pro ſtudiis primae philoſophiae, Patau. 1714. 4. — Hodierna, qualem a ſcholaſticis accepimus, metaphyſica, velut Lexicon vocum quarumdam abſtractarum philoſophicarum vix ea adtingit, quae Ariſtoteles habet libro V. et X. vt notauit *Iacob. Thomaſius* in hiſtoria metaphyſices, quae adiuncta exſtat Erotematibus eius philoſophicis, ſaepius excuſis Lipſiae in 8. Vide ſis etiam *Sam. Chriſtian. Hollmannum* tom. I. Introduct. in philoſophiam, Acta erudit. Lipſ. ann. 1735. p. 189 ſqq. *Fabric.* Cl. *Buhle* in diſp. de diſtributione libror. Ariſtotel. p. 86. An libri *omnes*, ait, quos nunc in Metaphyſicis numeramus, vere Ariſtotelem auctorem agnoſcant, id noſtro tempore vix cum certitudine adfirmari aut negari poteſt, quum iam veteres interpretes in varias opiniones de ſingulorum librorum ſinceritate diſceſſerint. *Harl.*

cccccc) Hunc librum primum minorem praeponendum in fronte libri ſecundi phyſicorum putabat Franciſcus Beatus, Venetus. confer *Nizolium* IV. Antibarbari philoſ. p. 339. Auctor eius quibusdam creditus *Paſicrates*, (Rhodius, Bonaei F. Eudemi frater.) teſte *Io. Philopono* in Παραβολαῖς pag. 7. At deridendos eos, qui hunc librum ſpurium exiſtimant, non dubitat *Syrianus* ad lib. B. p. 17. quia Ariſtoteles ipſe ad illum ibi reſpicit. *Alexander* quoque *Aphrodiſeus* p. 55. et 82. Ariſtotelis eſſe putat, ſed mutilatum, et praefationem quamdam videri naturalis diſciplinae. Ab Ariſtotele etiam reſpici adnotat ad II. Sophiſt. Elench. pag. 62. edit. graecae Venetae 1529.

dddddd) In hoc libro cap 3—9. multa repetuntur ex libro γ' et ι. Quam ἀνακεφαλαίωσιν Ariſtotelis eſſe negat, vtilem interim fatetur *Voſſius* lib. de Philoſophia p. 142. *Fabric.* Cl. *Buhle* in Bibliothek der alten Litteratur und Kunſt, part. IV. pag. 1 ſqq. docte diſputauit de ſinceritate Metaphyſicae Ariſtotelicae, in variorum ſententias, num? et quinam libri illius genuini habiti ſint, collegit atque examinauit, ſuumque tulit iudicium. Nec Cicero, Diogenes Laert. aliique antiquiorum plurimi citant illos libros; nec ipſe Ariſtoteles contra ſuam conſuetudinem. Docet autem doct. *Buhle*, neque ſub libris περὶ φιλοσοφίας, neque ſub ἐγκυκλίοις φιλοσοφήμασι περὶ τὰ θεῖα, Ariſtot. metaphyſicam poſſe intelligi: coniicit, Ariſtotelem reſpexiſſe ad metaphyſicam ſuam vbi (Auſcult. phyſ. I. 10. p. 462. A. etc.) πρώτης φιλοσοφίας mentionem facit, et oſtendit, partem metaphyſ. quamdam eſſe genuinam, multa diuerſa et aliena: Buhlii igitur mens eſt, tres priores libros eſſe ſeparata et a metaphyſica omnino diuerſa fragmenta: genuinam Ariſt. metaph. incipere a libro quarto: librum quintum non pertinere ad metaphyſicam; genuinum autem librum ſecundum eſſe eum, qui hodie ſextum occupauit locum: dubium

eſſe

Digitized by Google

XII.	XII.	Λ'. eeeeee) 11.	XIV.	XIII. περὶ φιλοσοφίας γ'. *Laert.* V. 22.
deeſt	XIII.	M'. ſſſſſſ) 12.	XI.	XI. περὶ φιλοσοφίας α'.
deeſt	XIV.	N'. 13.	XII.	XII. περὶ φιλοσοφίας β'.

' *Simplicius* in lib. I. de anima text. 26. meminit ſuorum in metaphyſica commentariorum. Sed illa interciderunt. Perierunt ab Alexandro Aphrodiſ. laudati *Aſpaſius*, (pag. 19, 26. edit. lat. Pariſ. 1536. fol.) *Eudorus*, (ibid. pag. 26) *Harmoſtus*, [a cl. Buhle in catalogo interpretum graecorum omiſſus.] Exſtant e graecis vniuerſi *latine* tantum editi, in omnes hos libros quidem *Ioh. Philoponus* [graece in bibl. Vindobonenſi,] ex verſione Franciſci Patricii, Ferrariae 1583. fol. In libros duodecim primores *Alexander Aphrodiſeus* ex Ioh. Geneſ. Sepuluedae, Cordubenſis, verſione: (in libros XIII. ac XIV. fuit MS. in bibliotheca *Ioh. Vincentii Pinelli*, teſte *A. Schotto* in vita Ariſtotelis pag. 160. Meminit et *Poſſeuinus* XII. 25. et 29. Bibl. ſelectae). —' In librum XII. (Graecis XI.) gggggg) *Themiſtius*, ex interpretatione Moſis

eſſe decimum: vndecimum profectum eſſe a ſeriore compilatore, et duodecimum eſſe fragmentum alius operis: praeter IV. et VI. adhuc libr. VII. VIII. IX. XIII. XIV. ſecundum vett. editionum ordinem pertinere ad genuinam Ariſtot. metaphyſicam: per Andronicum Rhodium ortam eſſe confuſionem. *Harl.*

eeeeee) Hic liber graece editus eſt emendatius Pariſiis a Guil. Morello.

ſſſſſſ) Libri duo poſtremi, quamuis Thomae Aquinati haud lecti, et omiſſi in Argyropyli verſione, tamen Ariſtoteli tribuuntur a Syriano et Philopono, tum ab Aphrodiſeo quoque. Ariſtotelis vero eſſe et ad hoc opus pertinere, probat Du Vallius etiam ex eo quod VIII. 1. Philoſophus ipſe promiſit, ſe dicturum de entibus mathematicis atque ideis. Librum metaphyſ. nonnulli finiebant, teſte *Syriano* in XII. p. 99. verbis fere poſtremis capitis penultimi: ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἀριθμῶν ἱκανὰ τὰ διηπορημένα καὶ διωρισμένα. Sed vulgata librorum diuiſio eſt ex mente Alexandri Aphrodiſei.

gggggg) Aegaeo Alexandro tribuit Patricius, qui putat, Geneſium confudiſſe Alaxandrum Aphrodiſienſem cum Alexandro Aegaeo. Atqui Geneſius Sepulueda praefixit nomen *Alex. Aphrodiſei*, nullo alio argumento nixus, quam quod dictio ſit eadem fere, quae in ceteris Aphrodiſei libris obſeruatur, et quod illi ſaepius a Syriano et Auerrhoë ſub Alexandri Aphrodiſei nomine citentur. Varia contra Geneſii opinionem monuit Patricius; quae partim grauia ſunt, partim leuia, et quae recenſet atque, quae inania ſunt, refutat cl. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſtot. p. 292 ſq. (vbi et ipſe dubitat, an commentarii vere Alexandrum Aphrodiſienſem auctorem agnoſcant, et de Alexandro vtroque a p. 287. copioſe agit.) Grauiſſimum eſt argumentum, quod auctor iterum prouocauerit ad *Soſigenem*, praeceptorem, (in Metaphyſ. pag. 239. 362. 393.) et *Aſpaſium* (ibidem pag. 19. 26. edit. Pariſ. fol.), aequalem ſuum, cuius quidem vtriusque aetas cum aetate Alexandri Aegaei conveniat, minime vero Alexandri Aphrodiſienſis. In codicibus quibusdam, niſi vel a librariis, vel ab confectoribus catalogorum nomen plenum additum fuerit, adſignantur commentarii Alexandro Aphrodiſienſi. Sic in cod. Bauar. CXLIX. p. 60. catal. *commentarii Alexandri Aphrodiſienſis in Ariſtotelis metaphyſicam:* in cod. mediceo XII. plut. 87. (*Bandin.* catal. tom. III. p. 394.) *Ariſtotelis* metaphyſicorum libri XIV. cum *Alexandri Aphrodiſienſis* commentario, qui totum codicis marginem ambit: in cod. Taurinenſi CX. *Alex. Aphrodiſei* comm. in ſeptem libros metaphyſicorum Ariſtotelis, ſcilicet a libro VI. vsque ad XII. et cod. CXXXIV. (catal. msst. graec. pag. 226. et 230.) qui continet commentaria *Alexandri Aphrodiſei* in vltimos nouem libros metaphyſicorum Ariſtotelis: (editores catalogi adiecerunt hanc animaduerſionem: „notatu digna ſunt ſcholia in XIII. et XIV. librum, quae nec graece, nec latine adhuc prodierunt, quamuis nonnulli dubitauerint, vt obſeruat Fabricius tom. IV. Bibl. Gr. (de Alexandro Aphrodiſeo,) num ea *Alexandro Aphrodiſeo*, an potius *Alexandro Aegaeo*, vel alii cuilibet, aut etiam *Michaeli Epheſio* tribuenda ſint." atque cl. Buhle p. 186. Opp. tom. I. Ariſtot. iudicat, ex tribus illis codicibus, n. mediceo et duobus Taurinenſibus, poſſe integri commentarii graeci editionem adornari.) in cod. Coisliniano CCCXXXI. (apud Montfaucon catal. p. 446.) fol. 1. *Alexandri*

Moſis Finzii [hhhhhh]). — In librum III. XIII. et XIV. (Graecis II. XII. et XIII.) *Syrianus Philoxenus* ex translatione *Hieronymi Bagolini* [iiiiii]). Graece ſuperſunt in variis bibliothecis, vt ſuo loco dicam.

Aſclepii (Tralliani) ſcholia in VI. primores libros ex ore *Ammonii Hermeae* excepta, MSS. occurrunt, [in bibl. reg. Pariſ. cod. MDCCCCI. et MDCCCCIV. atque forte eadem ſunt, quae in cod. MDCCCXLIX. Pariſ. regio ſub nomine *Ammonii* exſtant, manu eleganti Auveri Germani Romae ann. 1544. ſcripta, atque in cod. Bauar. CLVI. (catal. pag. 61.) ſunt *Ammonii* ſcholia, an eadem? in VI. priores libros non ſine lacunis, Metaph. cum ſcholiis *Hermiae* in cod. Eſcorial. teſte *Pliüero* p. 159. *Harl.*] tum teſte *Labbeo* p. 113. Bibliothecae nouae MSS. in codice ſcripto Venetiis ab Antonio Eparcho anno 1574. Idem teſtatur *Ioh. Baptiſtae Camotii* (qui medio ſaeculo poſt Chriſtum natum XVI. Venetiis floruit,) ſcholia graeca inedita in librum XIII. Metaphyſ. fuiſſe in bibliotheca Renati Moreau. Habetur et *Georgii Pachymeris* Epitome, [in cod. Bauar. CLXXI. cat. pag. 66.] et *Herennii Philonis* Commentarius MS. qui in Leidenſem tranſiit ex bibliotheca Iſaaci Voſſii, et citatur a *Dionyſ. Petauio* dogm. theol. de deo III. 4. et *H. Dodwello* in diſſ. de Sanchoniathone pag. 16. *Fabric.* Eſt quoque *Herennii* explicatio in metaphyſicam in cod. Bauar. CLXXIX. catal. pag. 70. — In cod. Coisliniano CLXV. teſte Montſaucon. pag. 222 ſq. eſt *Theodori Metochitae Logothetae* opus de rebus philoſophicis, politicis, ethicis etc. in eoque περὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν βιβλίων τῶν μετὰ φυσικά, item περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους δοξοσοφίας, καὶ περὶ τῶν μαθηματικῶν, tum περὶ Ἀριστοτέλους καὶ τῆς εἰς τὸ φυσικὸν καὶ λογικὸν εὐδοκιμήσεως τοῦ ἀνδρός, atque ὅτι περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ περὶ τοῦ φυσικοῦ κατ' αὐτὸν καὶ λογικοῦ etc. — In bibl. Eſcorialenſi, teſte

Alexandri Aphrodiſei in 4. lib. Ariſtotelis metaphyſicorum. — Sed in eodem cod. Coisliniano reperiuntur *Michaelis Epheſii* ſcholia in 5. libr. metaphyſ Ariſtot. tum eiusdem *Michaelis Epheſii*, (vt putat *Montfaucon*, non enim ſcribitur nomen,) in lib. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. metaphyſicorum: tum in cod. CLXI. Coisl. (p. 222. catal.) ſunt varii libri Ariſtot. ethici, politici, oeconomicus, in primis metaphyſici XIII. cum commentariis, in his *Michaelis Epheſii* ſcholia in metaphyſicum libr. quintum. Atqui *Anton. Seaynus* commentarios in metaph. malit vel *Alexandro Aegaeo*, vel alteri cuicumque, aut *Michaeli Epheſio* tribuere. *Harl.*

hhhhhh) *Themiſtii*, Paphlagonis, paraphraſis in librum duodecimum metaphyſicorum Ariſtot. latine tantum ex hebraico a *Moſe Finzio*, Hebraeo, conuerſa, edita eſt Venetiis, 1558. 1570. fol. vid. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſt. p. 313 ſq. *Harl.*

iiiiii) Vide *Fabric.* infra in vol. VIII. pag. 451. Integra *Syriani* exhibentur in codd. Pariſienſibus MDCCCCXII. et MDCCCXCIII. (ex cod. Pariſ. quodam deſumtum eſſe videtur Syriani fragmentum, quod adtulit *Ruhnken.* in diſp de Longino, §. IV.) tum in codd. Pariſ. MDCCCXCIV. leguntur in libros I. XII. et XIII. cum fragmento libri de *prouidentia*; in cod. MDCCCXCV. comment. in librum ſecundum; in cod. MCCXCVII. in libros III. XIII. XIV. (et hunc, putat *Buhle* V. C. p. 187. tom. I. Opp. ante oculos habuiſſe Bagolinum;) — in cod. mediceo XXV. plut. 85. et Hamburgenſi, olim Holſteniano, comm. in libros III. XIII. XIV. metaphyſ. — in codd. Coislin. (*Montfauc.* catal. part. I. p. 220 ſqq. et 446.) in quorum priore ſunt praeter alia Ariſtotelica, anonymi prooemium et Ariſtotelis metaphyſicorum I. cum ampliſſimis commentariis, tum alius I. liber et lib. II. item lib. III. cum commentariis ignoti, (cuius nomen deletum eſt,) nec non *Syriani Philoxeni*, lib. IV. metaphyſ. cum commentariis τοῦ αὐτοῦ, lib. V. poſtea liber VI. cum ſcholiis, initium librorum VII. VIII. VIIII. X. XI. XII. XIII. poſthaec *Syriani Philoxeni* in Ariſtotelis metaphyſicorum librum II. eiusdem in Ariſtotelis dubia circa mathemata et numeros in XI. et XII. metaphyſicorum. adde ad §. IX. *Harl.*

Digitized by Google

ſte *Pliūro* in itinerar. Hiſp. pag. 159. ſunt codd. 1) metaphyſicorum a libro 1—13. cum gloſſematibus, et 2) metaphyſicorum paraphraſis incerti. *Harl.*

Hebraice exſtant metaphyſica Ariſtotelis in codice DLXXXV. regis chriſtianiſſimi, vt notat *Labbeus* p. 279. Et cum commentariis *Auerrois* ex Arabico hebraice verſis, in bibl. Vaticana, teſte *Bartoloccio* I. pag. 481. et *Colbertina*, vid. *Wolf.* bibl. hebr. tom. III. p. 816. [et *Leidenſi*, vid. catal. bibl. Leid. p. 446. 405.] Commentarii *Auerrois* verſio latina, Patau. 1474. 4. Auerrois commentarii et epitome leguntur latine, Opp. tom. VIII. Venetiis 1551. fol. — *Alexandri*, Arabis, commentarius, a R. *Moſe ben Salomon* verſus hebraice. vid *Wolf.* bibl. hebr. pag. 187. — Arabice vertit *Auicenna* libro *Abi Naſri Alpharabii* de ſcopo metaphyſicorum et ortu. vid. tom. I. theſauri diſſ. exegeticarum Ikeniani pag. 68. *Fabric.* — In *Caſiri* bibliotheca arabico-hiſpana tom. I. pag. 304 ſqq. recenſentur Ariſtotelis ſcripta ex arabica philoſophorum bibliotheca, vbi pag. 306. ex metaphyſicorum libris litterarum graecarum ſerie digeſtis, atque inde ſic dictis, *Iſaacus*, dicitur, praeter *Abu Zacharia ben Adi* litteram A. minutam tranſtuliſſe: exſtare etiam apud Arabas graece litteram N. hasce litteras arabice reddidiſſe fertur *Statius Alchindus;* litteram A. *Abu Maſchar Mata* arabice et *Honainus* ſyriace tranſtuliſſe: *Themiſtii* commentarium vna cum textu *Abu Baſchar Mata* et *Schamlaeus* in arabicam linguam conuertiſſe: ex iis libris metaphyſicis non paucos arabice vertiſſe *Iſaacum Honaini* filium; denique *Syriani* commentarius in litteram B. arabice exſtare perhibetur, teſtante *Iahia Ben Adi. Harl.*

In editionibus graecolatinis leguntur cum verſione *Beſſarionis* kkkkkk), vt tomo IV. Du Vallii, qui notas et argumenta addidit. E recentioribus illuſtrarunt praeter *Thomam Aquinatem*, *Iohann. Scotum* [vid. *Buhle* de interpr. lat. Ariſtot. pag. 339. tom. I. Opp. Ariſt.] et *Alexandrum de Hales*, *Petrus Fonſeca* llllll), (qui tamen fallitur, cum alios praeterea libros octo de philoſophia prima ab Ariſtotele ſcriptos adfirmat ex deprauatis codicibus latinis *Euſebii* praeparat. XIV. 17 ſq. vbi ex Ariſtotelis libro octauo de Philoſophia magnum fragmentum adfertur; ſed Ariſtoclis, non Ariſtotelis [?] recte legitur in graecis editionibus). *Paullus Barbus*, [*Vicomercatus* vid. *Buhle*]de interpr. Ariſt. lat. I. Opp. pag. 347. vbi quoque de reliquis interpretibus lat. agitur,] *Franciſcus Suarez*, *Iacobus Cheyneius*, Scotus, *Antonius Scaynus*, [cuius commentar. prodiit Romae 1587. fol.] *Petrus Ramus*, [cuius ſcholar. metaphyſicar. libri XIV. excuſi ſunt Pariſ. 1566. conf. *Freigii* vita Rami, huius praelection. in Cicer. oratt. VIII. conſulares praemiſſa, Baſil. 1575. 4. Bayle Dict. artic. *Ramus. Brucker.* hiſt. crit. phil. tom. IV. pag. 540.] *Iac. Carpentarius*, [*Auguſtinus Niphus*, *Eutychius*, dictus Sueſſanus, qui vixit ſaec. XVI. ineunte, et cuius expoſitiones in Metaphyſica prodierunt Venetiis 1547. fol. *Nicolaus Dorbellus*, ſ. *de Orbellis*, (mortuus ann. 1454.)

kkkkkk) *Beſſarionis*, (mortui Rauennae ann. 1472.) verſio lat. Metaph. ſaepiſſime edita eſt. Argyropyli et Beſſarionis verſio cum metaphyſicis *Theophraſti* lucem vidit Pariſ. 1516. fol. apud H. Stephan. auum. *Thomae Aquinatis* expoſitio in XII libr. metaphyſicorum cum verſione antiqua et *Beſſarionis*, Venet. 1560. fol. [conf. *Buhle* de interpr. lat. p. 332. 345.] cf. *Humphred. Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. inſtauratoribus p. 167 ſqq. *Fabric.* Bibl. Gr. vol. X. p. 405. etc. Beſſarionis verſio lat. exſtat quoque inter *Beſſarionis* opera. Venet. apud Aldum. 1516. adde infra in catal. editt. Metaphyſ. *Harl.*

llllll) Cuius verſionem vt elegantem ac dilucidam commendat *Suareſius* apud Sotwellum pag. 672. biblioth. Ieſuitar.

comment. in Ariſtotelis phyſica, metaphyſica, ethica et libros de anima, Baſil. 1503. M. *Io. Verſoris* quaeſtiones ſuper metaphyſicam Ariſtot. cum textu eiusdem. Colon. ſ. a. (per Henr. Quentell.) fol. vid. *Braun.* notit. de libris — bibl. ad S. Vdalrici et Afram. II. pag. 16. *Harl.*] et *Chriſtianus Dreierus,* Philoſophus ac Theologus Regiomontanus, cuius Philoſophia prima, ex Ariſtotele aliisque commentatoribus accurate conſcripta, lucem vidit ann. 1644. 4. *Franſc. Vicomercatus* in partem libri XII. vbi de deo et mentibus diuinis. Pariſ. 1551. 4. — *Ioachimi Henrici Eicholz*ii ſtudium in metaphyſicis Ariſtotelis explicandis laudat *Schurzfleiſch.* 2. Epiſt. arcan. pag. 520 ſqq. — *Iac. Chynaei* analyſis et ſcholia. Hanou. 1616. 8. — *Ernesti Soneri*, Prof. Altdorf. commentarius poſtumus in libros XII. metaphyſicos Ariſtotelis, editus a *I. P. Felwingero*, Ienae 1657. 4. *Fabric.* — Propter raritatem addam mentionem antiqui libri, a *Freytagio* in Adparatu litterario, tom. I. pag. 538. curatius deſcripti: *Duodecim libri Metophyſice ab Ariſtotele ſummo philozophorum principe pro conſumacione tocius philoſophie editi.* — In calce: — — *ſummo ſtudio Magiſtri Ioannis Peylick de Czeytz,* (fuit n. Ciza in Saxonia ortus, Magiſter, Ictus, decretalium Profeſſor et ſenator Lipſienſis,) *vbi mendoſum viſum eſt, elimatum.* — — *Impreſſum Lyptzick per boccalorium Martinum Landspergk de Herbipoli.* ann. 1499. fol. — rec. 1503. et 1509. Huc quoque referri poſſunt *Exercitationes ſcholaſticae* in varias partes philoſophiae, praeſertim in *Ariſtotelis metaphyſicam*, ſiue ſeries diſputationum ontologicarum naturali ordine diſpoſitarum; quibus praemiſſum eſt breue compendium philoſophiae, opera et ſtudio *Edm. Purchotti*, Lugd. 1711. 12. conf. Acta erudit. Lipſ. 1715. m. Aug. adde infra in catalogo editionum libror. metaphyſicorum. *Harl.*

Praetereo alios, magno numero laudatos in bibliotheca philoſophica τῦ μακαρίτυ Martini Lipenii, cui tamen caue credas memoranti, inter alios Olympiodorum in metaphyſica Ariſtotelis Venetiis editum. Nam in meteora quidem, in Metaphyſica vero nusquam exſtat Olympiodori commentarius. [adde *Buhle* de latinis Ariſtotelis interpretibus tom. I. Opp. Ariſtot. pag. 327 ſqq.]

SCRIPTA MATHEMATICA mmmmmmm).

XXVII. ΜΗΧΑΝΙΚᾺ ΠΡΟΒΛΉΜΑΤΑ, *Quaeſtiones Mechanicae,* Αἰτιολογία τῆς τῶν Μηχανικῶν ἐνεργείας inſcribitur apud Labbeum pag. 200. bibl. nouae MSS. Laertio Μηχανικὸν α. lib. V. ſect. 26.

In

mmmmmmm) Codd. MSSti ſunt in bibl. *Veneta D. Marci*, codd. CCXIV. CCXV. qui praeter multos alios Ariſtotelis libros continent librum *de inſecabilibus lineis* et *quaeſtionum mechanicarum lib. I.* — in bibl. *Medicea* cod. XXI. plut. 87. *de lineis inſecabilibus*, cod. XLV. plut. 28. *quaeſtiones mathematicae*, cum mathematicis figuris, in margine minio expreſſis, (*Bandinii* catalog. tom. II. p. 68.) — in pluribus Vaticanis codd. *de inſecabilibus lineis* et alii libri Ariſtot. (*Montfaucon* bibl. bibliothecar. part. I. pag. 8. 10. 11.) — *mechanica* in bibl. monaſterii S. Seuerini *Neapoli* (*Montfaucon* bibl. biblioth. I. pag. 237.) — In bibl. *Pariſina* regia duo codd. *mechanicorum* et libr. *de inſecabilibus*, (catal. tom. III. p. 475.) — In bibl. *Vindobon.* cod. LVI. nr. 6. et 8. *Mechanicorum* liber et *de inſecabilibus lineis.* (*Lambec.* commentar. tom. VII. p. 217 ſq.) — Huc referri poſſunt, quae *Caſiri* in bibl. arabico-hiſpan. I. p. 306 ex arabica philoſophorum bibliotheca de Ariſtotelis ſcriptis notat, „*in librum de ſpeculis* ſiue *de optica*, commentarium edidit *Alhagiag*

Ebn

In graecolatinis editionibus, etiam Du Valliana poſtrema tom. II. p. 759. leguntur cum verſione *Nic. Leonici Thomaei.* [Separatim cum notis *Thomaei* et ſigg. Pariſ. 1530] — Interpretatus praeterea eſt *Victor Fauſtus*, Venetus, et *Alexander Piccolomineus*, Romae 1547. 4. Venet. 1565. 8. eiusque verſionem vertit italice *Oreſtes Vannocci* Romae 1582. 4. et illuſtrauit *Ioſephus Blancanus*, praecipue vero *Henricus Monantholius*, medicus ac mathematicus regius, qui graeca recenſuit, nouamque verſionem et doctum commentarium addidit Pariſ. 1599. 4. [et Lugd. Batau. typis Commelian. 1600. 4.] Idem Monantholius hunc librum Ariſtoteli vindicat aduerſus obiectiones Franciſci Patricii et Hieronymi Cardani lib. de Porportionibus. *Bernardini Baldi* commentarius lucem vidit ann. 1582. *Ioann. de Greuarra*, Romae 1627. 4. Ex Baldi comm. pleraque ſe exeerpſiſſe profitetur *Dan. Moegling*, medic. et mathem. in tomo I. operis, mechaniſche Kunſtkammer, p. 127 ſqq. Francof. 1629. fol.

XXVIII. ΠΕΡΙ' 'ΑΤΟ'ΜΩΝ ΓΡΑΜΜΩ͂Ν. *De lineis inſecabilibus* liber Laertio V. 42. memoratus, ac graece primum editus inter nonnulla Ariſtotelis ac Theophraſti ab *H. Stephano* ann. 1557. 8. Itaque in editionibus ſcriptorum Ariſtotelis omnium vel quorumdam, quae hunc annum anteceſſerunt, vt Florentina Leonici Thomaei, et Baſileenſibus legitur tantum graeca huius libri paraphraſis, quam *Camotius* in Veneta ſua Ariſtotelis editione tribuit *Georgio* nnnnnn) *Pachymerae* oooooo), ſub cuius deinde nomine in Sylburgiana tom. IV. p. 26. et graecolatinis comparuit, atque in his quidem cum latina verſione *Iacobi Schegkii.* Liber ipſe Ariſtotelis graece tantum legitur in editione graecolatina Lugdunenſi ann. 1590. fol. ſed in ceteris inſecutis, quemadmodum et in Duvalliana poſtrema tom. II. p. 809. latinam verſionem *Iulii Martiani* pppppp) *Rotae* adiunctam habet. *Theophraſto* a quibusdam fuiſſe tributum teſtatur *Simplicius* in III. de Coelo comment. 8. et [?] *Ioh. Philoponus* in lib. I. de generat. ac corruptione, quorum loca iam attulit *Menagius* ad Laertium pag. 205. *Conringius* orat. 2. de laudibus Ariſtotelis: *Superat hodieque de inſectilibus lineis libellus, Xenocrati oppoſitus, cuius acumen ſummi etiam geometrae admirantur. Fabric.*

[*Petrus Catena*, Venetus, Theol. D. et LL. AA. Profeſſor in gymnaſio Patauino, ea, quae in *Porphyrii* Iſagoge et *Organo Ariſtotelis* e matheſi adducuntur, commentario ſeorſim illu-

ſtrauit,

Ebn Mathari. * 'Οπτικὸν quidem, tamquam Ariſtotelis librum, a ſe lectum, indicat *Andreas* Bellunenſis, Avicennae interpres. teſte *Nunneſio* ad vitam Ariſtotelis. Apud Heſychium vero pro ὀπτικὰ potius legendum eſſe τοπικὰ, monuerunt H. Stephanus et Caſaubonus. At ex Andreae adducti teſtimonio liquet, eo in libro Ariſtotelem nouam adtuliſſe ſententiam de cono viſiuo, quem non, vt alii, vel rotundum putabat, vel quadratum; ſed, quod inter ea medium eſt, hexagonum etc. quae vberius a *Ioanne Keplero* in Paralipom. ad Vitellionem explicita et correcta eſſe ſcribit *Io. Chriſtoph. Heilbronner* in hiſtoria matheſeos vniverſae etc. Lipſiae 1741. 4. p 170. Idem a pag. 168. incipit de Ariſtotele, et de eius ſcriptis mathematicis, horumque editionibus agere, p. 171 — 236. recenſet illuſtratque loca mathematica praecipua, quae in Ariſtotelis ſcriptis ſparſim inueniuntur. *Harl.*

nnnnnn) Conf. *Allatium* de Georgiis, pag. 366.

oooooo) In cod. Vindobon. L. eſt liber de lineis inſecabilibus; ſed additam eſſe paraphraſin graecam *Georgii Pachymerae*, (vt cl. Buhle pag. 182. Opp. I. Ariſt. ſcribit,) e *Lambecii* narratione tom. VII. p. 209. et 210. non patet. *Harl.*

pppppp) Eadem *Rotae* verſio legitur inter opera Auerrois tomo ſeptimo, Venet. 1542. 1551. fol. At in antiqua editione latina operum Ariſtotelis, Venet. 1496. alia, neſcio cuius, interpretatio legitur, quae incipit: *Vtrum ſunt indiuiſibiles lineae, et totaliter in omnibus quantis eſt aliquid* etc.

ſtrauit, Venet. 1556. — *Ioſephi Blancani* loca mathematica Ariſtotelis, ex vniuerſis ipſius operibus collecta atque explicata, Bonon. 1615. 4. — *Io. Boroſchi* apologia pro Ariſtotele et Euclide contra Petrum Ramum et alios de numeris perfectis. Dantiſci 1652. 4. — *Philippus Müllerus*, Profeſſ. Lipſienſ. ex operibus Ariſtotelis excerpſit *eclogas mathematicas*, (n. arithmetica tantum et geometrica capita, omiſſis aſtronomicis,) et *Vogelii Ariſtoteli reſoluto* ſubiunxit. Lipſiae 1625. 8. — De Ariſtotelis ſcientia et dogmatibus aſtronomicis agit *Io. Frid. Weidler*. in hiſtoria aſtronomiae. Witebergae 1741. 4. pag. 109 ſqq. nec non *Io. Frid. Pfaff*. in commentat. de ortibus et occaſibus ſiderum apud auctores claſſicos commemoratis, Gottingae 1786. 4. p. 41 ſqq. *Harl.*]

SCRIPTA ETHICA.

XXIX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΝΙΚΟΜΑΧΕΙ͂ΩΝ. *Ethicorum ad Nicomachum libri X.* qqqqqq) Acroamatici, quos Nicomacho rrrrrr) ipſi, (Ariſtotelis filio,) tamquam auctori, tribuit *Cicero* V. 5. de finibus, [vbi Dauiſ. tamen adſeuerat probatque, Ariſtoteli libros illos eſſe tribuendos,] atque, vt videtur, *Laertius* VIII. 88. [ad quem locum confer Menagium.] Compara *Marii Nizolii* Antibarbarum philoſ. IV. 6. pag. 335. [Ciceroni adſtipulatur *Caelius* lib. II. Epiſt. pag. 349.] At *Samuel Petitus* IV. 10. Miſc. Nicomachum ne natum quidem fuiſſe contendit, quum hos libros ſcriberet Ariſtoteles, vt ipſi videtur circa Olymp. CXI. vnde conſequitur, nec ipſi dicatos fuiſſe, quod tamen praeter Ammonium ſiue Philoponum in vita, adfirmat vno ore totus veterum chorus. Sed nec de diſpoſitione librorum quiſquam facile Petito adſenſerit, qui, videns, a Laertio memorari ἠθικῶν libros V. et a Suida Nicomacho tribui ἠθικῶν libros VI hoc vnum et idem opus putat, et ad hoc quoque referendos eſſe titulos apud eumdem Laertium librorum περὶ τἀγαθοῦ, περὶ ἡδονῆς et φιλίας, hoc pacto:

Ἠθικῶν α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, οἱ δὲ ἕξ.	
Περὶ τἀγαθοῦ α΄.	Liber I. Ethic. Nicom.
Περὶ ἀρετῶν α΄. οἱ δὲ δύο.	II. III. IV. V. VI. VII.
Περὶ φιλίας α΄.	VIII. IX.
Περὶ ἡδονῆς α΄.	Libri X. prior pars.
Περὶ τἀγαθοῦ δεύτερον	Libri X. pars poſterior.

Idem

qqqqqq) Iudicium de hoc opere fert *Gaſſendus* Exercitt. paradox. V. §. 12. VI. §. 11. VII. §. 12. VIII. §. 9. *Heumann*. [Sed Gaſſendi criminationes ſunt falſae, aut iniquae.]

rrrrrr) Vide *Menagium* ad Laert. pag. 203. et 391. De *Nicomacho* haec habet Ariſtocles apud *Euſeb*. XV. 2. Praeparat. Μετὰ δὲ τὴν Πυθιάδος τῆς Ἑρμείου τελευτὴν Ἀριστοτέλης ἔγημεν Ἑρπυλλίδα Σταγειρῖτιν, ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ Νικόμαχος ἐγένετο. Τοῦτον δέ φασιν ὀρφανὸν τραφέντα παρὰ Θεοφράστῳ, καὶ δὴ μειρακίσκον ὄντα ἀποθανεῖν ἐν πολέμῳ. Alius *Nicomachus* apud *Plutarch*. in vita Alexandri p. 692. Ariſtoteles ipſe citat ſuos libros I. Metaphyſ. *Fabric*. Si filius Ariſtotelis fuit moriente patre puer, ſequitur, hos libros ei non fuiſſe dicatos ab Ariſtotele, quippe qui ne adoleſcentem quidem iudicet lib. I. cap. 3. idoneum horum librorum lectorem. *Heumann*. Adde *Nunneſium* ad Ammonii vitam Ariſtotelis p. 30. Cl. *Buhle* in diſſ. de diſtributione librorum Ariſtot. p. 79 ſq. poſt alios viros doctos oſtendit, ab Ariſtotele ipſo, Platone probabiliter adhuc florente, conſcriptos eſſe hos libros. *Harl.*

Digitized by Google

Idem Petitus conijcit, Nicomachum nonnulla in opere parentis interpolaſſe. Capitum diſtinctionem, vt in aliis fere Philoſophi libris, veteres codices habent nullam; ſed librorum diſtinctionem praeter MStos codices confirmant interpretes graeci, qui exſtant [ssssss]). Exſtat autem 1) *Paraphraſis*, quam ſine nomine auctoris primum Lugd. Batau. 1607. 4. deinde ſub *Andronici Rhodii* nomine edidit cum latina ſua verſione *Dan. Heinſius* [tttttt]) 1617. 8. recuſam Cantabrigiae 1679. 8. Quamquam antiquiſſimi illius *Andronici*, de quo infra in Peripateticis dicam, (et cui audacter tribuit *Reineſius* pag. 312. Epiſt. ad Hofmannum,) non eſſe, docet *Salmaſius* [uuuuuu]) ad Simplicium pag. 227 ſq. 241. et *Olympiodoro* potius tribuendum [?] putabat *Naudaeus* in Bibliographia politica [vvvvvv]). Sed et in Bibliotheca Caeſarea occurrit ſine nomine auctoris, teſte *Neſſilio* parte IV. pag. 7. ac *Lambec.* VII. et Heinſius adfirmat, Andronici,

ssssss) Codd. mstos *ethicorum*, ſcholiis aut paraphraſi vett. partim ſtipatos, partim deſtitutos, enumerat cl. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſtot. pag. 490 ſqq. et p. 286 ſqq. de interpretibus illorum agit. Hic ſcholia potiſſimum, commentarios etc. tantum paucis perſequar. Primum laudandus eſt cod. elegantiſſimus LIX. decem librorum ethicorum ſine vllo commentario, in bibl. *Vindobonenſi* pulcerrimis miniaturis inauratis in frontiſpiciis ſingulorum librorum exornatus. vide *Lambec.* comment. tom. VII. p. 220 ſqq. qui ſpeciminis loco quatuor imagines, aeri inciſas, exhibuit; idem pag. 224. docet, illos libros omnino conſcriptos fuiſſe ab Ariſtotele, laudatque *Theophil. Golium*, vberius de hac re diſputantem in Prolegomenis epitomes doctrinae moralis, ex decem libris ethicorum Ariſtotelis ad Nicomachum collectae, et per quaeſtiones atque reſponſiones diſpoſitae. — In eadem bibl. (*Lambec.* pag. 224 ſqq.) in codice LX. ſunt *quinque priores Ethicorum* ad Nicomachum libri; in cod. LXI. *decem* libri, in cod. LXII. et LXIII. *iidem* bis cum *anonymi* cuiusdam auctoris *ſcholiis graecis* marginalibus; in cod. LXIV. *iidem* X. libri a Monacho *Mathuſala* in Aegypto deſcripti: in cod. LXV. *anonymi* cuiusdam antiqui auctoris *paraphraſis* in Ariſt. ethicorum libros X. vbi *Kollarius* in nota pag. 229 ſq. probat ea, quae Fabricius de cod. Vindobon. et auctore paraphraſeos ſcripſit, additque, ſe ea, collato cum Heinſii editionibus codice Vindob. dare pro certo poſſe. — in cod. *Bauar.* CXLV. (p. 58. Catal.) eſt *paraphraſis* ethicorum ad Nicomachum, incerto auctore. — In *bibl. Veneta D. Marci* ſunt tres codd. Ethicorum, (catal. pag. 114 ſq) — in bibl. regia *Pariſ.* exſtant vndecim codd. illorum: codici MMDCCCLIV. adſcripta ſunt ſcholia varia manu eaque recentiore, quae *Michael. Pſelli* eſſe veroſimile habetur. — in bibl. *Medicea* ſunt nouem codd. ethicorum: in his cod. ſeptimus plut. 81. cum vberrimis notis marginalibus et gloſſis interlinearibus, ſcriptus a *Io. Rhoſo* ann. 1475. emendatus a *Fr. Zenobio Acciaiolo*, alius, (*Bandini* catal. tom. III. p. 221.) cod. mediceus XI. plutei eiusdem eſt membranae. in folio min. ſaeculo X. ſcriptus, omnium antiquiſſimus. — In bibl. *Scorialenſi* (teſte *Pliero* in itinerario hiſp. pag. 159.) ſunt in codd. 1) *Ethica* cum paraphraſi incerti, 2) eadem cum paraphraſi *Io. Cantacuzeni*, 3) eadem cum paraphraſi *Pachymeris*, 4) eadem ſine commentario. 5) in decem eorumdem libros paraphraſes Ioan. imperatoris, 6) ex iisdem libris fragmentum. In bibl. *Quedlinburgenſi* eſt cod. qui continet Ariſtot. libros magnorum moralium, latine, cum ſuis capitulis. vid. M. *Tob. Eckhardum* de codicibus msst. Quedlinburgenſibus. Quedlinburg. 1723. 4. p. 19. vbi quoque is memorat, in cod. XVI. nr. 9. reperiri ſpuriam *Alexandri M. epiſtolam* ad Ariſtotelem. *Harl.*

tttttt) Magnam huius paraphraſeos editione gratiam apud *Caſaubonum* iniit Heinſius, *et multum*, inquit is, *tibi grauiores illae litterae hoc nomine debebunt. Nam Euſtratius meo iudicio perſaepe friget. Scholaſtici, quos vocant, rem aperuiſſe contenti, de verbis auctoris parum ſunt ſolliciti. Recentiores interpretes contrariam plane viam, ni fallor, inſtiterunt* etc. vide Epiſt. Caſauboni 507. edit. Graeu.

uuuuuu) Conf. *Pag. Gaudentius* lib. de philoſ. rom. cap 21. *Heumann.*

vvvvvv) Confer Placcii τῶ μακαρίτα librum de Anonymis ſcriptoribus pag. 62. editionis primae; Theatrum anonymorum p. 341 ſq. et Baelii Lexicon tom. I. pag. 252. editionis ſecundae.

Andronici Rhodii nomen in Codice ſuo adſcriptum fuiſſe a manu recentiore atque indocta. Capitum diſtinctionem, (diuerſam ab ea, quae eſt in editionibus Ariſtotelis,) hic ſibi tribuit, quisquis fuit auctor paraphraſeos VIII. 1. recentior, fortaſſis etiam Olympiodoro. Nam fuit quoque *Andronicus* quidam *Calliſtus*, philoſophus Peripateticus Theſſalonicenſis, tempore Gregorii Palaeologi, ad quem epiſtola eius exſtat in codice regis Galliae 955. teſte *Labbeo* Bibl. nou. MSS. pag. 98. Idem pag. 101. memorat *Nicolai Secundini* epiſtolam ad Andronicum Calliſtum, philoſophum, et pag. 99. Cardinalis Beſſarionis ad eumdem, et pag. 112. *Andronici Calliſti*, Peripatetici, de Phyſica ſcientia et fortuna, eiusdem diuiſiones phyſicas, et librum πεϱὶ παϑῶν, *de animi affectionibus* wwwwww), quem itidem ſub *Andronici Rhodii* nomine edidit *Dauid Hoeſchelius* ann. 1593. 8. atque paraphraſi Nicomacheorum deinde *Heinſius* ſubiunxit, cuius latinam verſionem elegantem, non tamen vbique fidelem, eſſe adfirmat *Samuel Rachelius* introductione ad Nicomachea pag. 136. Idem *Labbeus* pag. 114. memorat [et eſſe in cod. Scorial. paullo ante notauimus,] *Ioh. Cantacuzeni* paraphraſin librorum ad Nicomachum, ſcriptam ſub nomine *Ioſephi*, ſiue *Ioaſaphi*, monachi. Eiusdem *Cantacuzeni* in libros quinque, et aliam *Georgii Pachymeris*, quae fuit in bibl. Hurtadi Mendozae, laudat etiam Gesnerus. Eadem *Pachymerae* paraphraſis exſtat Mediolani in bibl. Ambroſiana. [in bibl. Veneta D. Marci, cod. CXXII. in cod. Bauar. CLXX. (Catal. pag. 66.) vbi eſt vltimus librorum XI. *Georg. Pachymerae* de philoſophia.] — 2) Exſtant *Commentarii Graecorum* in Nicomachea, graece primum edita a *Paulo Manutio* xxxxxx) Venet. 1536. fol. et latine verſa a *Ioh. Bernardo Feliciano*, qui interpretationem ſuam Cardinali Alexandro Farneſio inſcripſit, Venet. [ap. heredes Luc. Anton. Iuntae, Florentini,] 1541. Baſil. 1542. Pariſ. 1543. Venet. 1589. fol. et *Sam. Rachelio* curante Helmſt. 1662. 4. Felicianus alio codice vſus eſt, quam Manutii editione, et in libros 2. 3. 4. duplicibus commentariis mutilis et diuulſis, quae vtcunque compoſuit, vnde non mirum, eius verſionem a graeco edito hinc inde diſſidere, et quaedam interdum in illa addi, alios quoque ſubinde auctores commentariorum ad ſingulos libros denotari, vt ex hac tabella patebit:

	Manut.	*Felician.*
In Lib. 1.	Euſtratius yyyyyy)	Euſtratius. [?]

In

wwwwww) *Andronici* liber πεϱὶ παϑῶν exſtat in cod. Bauar. CLXVIII. (catal. p. 64.) Separatim prodiit graece et lat. ad diſputandum propoſitus, praeſide *Schallero*, et reſpondente ac interprete latino *Larizio*, Argentor. 1652. 8. *Conringius* tamen lib. de prudent. ciu. cap. IX. pag. 154 ſq. exiſtimat, libellum eſſe tribuendum cuidam Stoicô. — Fabricius orae exempli ſui adſcripſit ea, quae ſequuntur. „Laudat *Caſaubonus* ad Theophraſtum pag. 149. *Exſtant definitiones* κοσμιότητος *et* εὐταξίας *in libello, qui eſt penes nos,* πεϱὶ παϑῶν ψυχῆς, *Andronici philoſophi, quem de adfectionibus animi ſcripſiſſe accurate, ex Galeni aliquot locis ſatis conſtat.* Laudat etiam *Turrianus* ad Conſt. Apoſt. V. 12. pag. 67.“ *Harl.*

xxxxxx) Manutii praefatio exſtat in editione eius Epiſtolar. Lipſ. 1720. 8. p. 942. *Fabric.* Inſcriptio libri eſt- Εὐϱεσία — *Euſtratii et aliorum inſignium peripateticorum commentaria in libros decem Ariſtotelis de moribus ad Nicomachum vna cum textu ſuis in locis adiecto;* in calce: *Venetiis* in aedibus haeredum Aldi Manutii et Andreae Aſulani ſoceri. M D. XXXVI. *Harl.*

yyyyyy) [Inter codd. Nanianos, (catal. pag. 482.) eſt cod. CCLXII. qui continet *Euſtratii* commentar. in tertium et quartum Ethicor. Ariſtotelis.] Fuit hic *Euſtratius*, Metropolita Nicaenus ſub Imp. Alexio Comnenô, ſaeculo poſt natum Chriſtum XII. circa ann. Chr. 1117. clarus, cuius etiam commentarius in librum ſecundum poſteriorum

		Mont.	*Felician.*
In Lib.	2.	Anonymus vel Aſpaſius zzzzzz)	Euſtratius.
	3.	Anonymus	Euſtratius.
	4.	Aſpaſius	Euſtratius.
	5.	Mich. Epheſius a)	Mich. Epheſius.
	6.	Euſtratius	Euſtratius.
	7.	Aſpaſius b)	Aſpaſius. [C]

In

rum Analyticorum exſtat, et prodiit graece Venet 1534. fol. et latine, Andrea Gratarolo interprete, ibid. 1541. 1565. fol. Scripſit eruditam hanc Ethicorum illuſtrationem ſenio iam confectus et morbis, in gratiam coniugis Imp. aut in gratiam cuiusdam reginae, Cypri forte, vel alterius. Praef. libri VI. εὖ σοι γένοιτο βασιλὶς θεοσεβὴς, βασιλὶς φιλόλογε, βασιλὶς φιλάγαθε καὶ φιλόκαλε, ὅτι ψυχὴν etc. Καίτοιγε ἡμᾶς ὀλιγομαθεῖς, καὶ γήρᾳ καὶ νόσοις καταπεπαυμένους etc. *Euſtathium* male adpellat Franciſcus Patricius; et *Philelfus* XXVI. 1. Epiſt. fol. 178. b. perperam tribuit Euſtathio Theſſalonicenſi [item *Leon. Aretinus* epiſt I. libr. V. p. 181 ſq. edit. Baſil. 1535.] Eius ἐξομολόγησις, qua ſatisfacit pro erroribus, quos in libris duobus adverſus Armenios admiſerat, ſeruatur manu exarata in Bibl. Caeſarea, teſte *Neſſelio* part. I. pag. 422. Alia *Euſtratii* ſcripta memorat Allatius, quem, ſi placet, vide II. 10. de conſenſu p. 629. [conf. infra in vol IX. pag. 512.] Laudat hunc *Anna Comnena* XIV. Alexiados pag 453. συμπαρῆσαν δὲ τούτῳ Εὐστράτιος ὁ τῆς Νικαίας πρόεδρος, ἀνὴρ τά τε θεῖα σοφὸς καὶ τὰ θύραθεν αὐτῶν ἐπὶ ταῖς διαλέξεσι μᾶλλον ἢ οἱ περὶ τὴν στοὰν καὶ Ἀκαδημίαν ἐνδιατρίβοντες. Meminit etiam *Manuel Calecas* tom. 26. bibl. P.P. pag 450. G. Alius fuit 1) *Euſtratius* apud Agathiam lib. III. pag 90. D. *Alius*, cuius mentio in Epiſtola XV. Aeneae Gazaei. 2) *Euſtratius* Thaumaturgus ſaec. IX. de quo *Bollandus* IX Ianuar. tom. I. pag 598. 3) *Euſtratius*, presbyter CPol de quo *Photius* cod. CLXXI. et eruditiſſimus *Caueus*, qui eum circa ann. Chr. 578. floruiſſe obſeruat. Licet ad ſaec. VII. vel VIII. reſpiciatur in perpetuitate fidei catholicae circa euchariſtiam tom. IV 3. Vitam Eutychii ab illo ſcriptam citat *Allatius* lib. de interſtitiis ordinum apud Graecos pag 151. Edidit graece et latine *Papebrochius* ad calcem tomi I. Aprilis. Quemadmodum librum de vita ſanctorum ſtatu Photio lectum vulgauit idem *Allatius* de conſenſu-veriusque eccleſiae circa purgatorium p. 319 — 581. Rom. 1655. 8. latine ex Allatii verſione tom. 27. bibl. PP. pag. 362. Male huic commentarios in Ariſtotelem tribuit *Oudinus* p. 174. 4) *Euſtratius*, monachus, ſacrorum praepoſitus, ad quem Theodori Studitae epiſtola. 5) *Euſtratius*, ad quem epiſtola 39. Firmi, epiſcopi Caeſarienſis, qui a. Chr. 439. obiit. 6) *Euſtratius*, Comes, idem epiſt. 3.

zzzzzz) *Aſpaſio* potius, quam Euſtratio tribuendos ducit commentarios in lib. II. et IV. *H. Conringius* epiſtola ad Rachelium pag. 423. Hic eſt *Aſpaſius* celeber Peripateticus, cuius commentarios in ſchola Plotini lectos teſtatur Porphyrius, et cuius diſcipulum audiiſſe ſe refert Galenus, (qui ſub Antoninis floruit,) lib. de cognoſcendis et curandis animi morbis, Opp. tom. VI. p. 532. edit. Pariſ. vnde de aetate Aſpaſii conſtare poteſt. Eius commentarios in pleroſque Ariſtotelis libros, ſingulatim in lib. de interpretatione memorat *Boethius* pag 290. *Aſpaſius et Alexander, ſicut in aliis Ariſtotelis libris, ita in hoc quoque commentarios ediderunt.* Laudat deinde *Aſpaſium* pag. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347. 356. 394. In libros phyſicorum ſcripſiſſe conſtat e Simplicio, vt in metaphyſicorum libros ex Alexand. Aphrodiſeo: in Categorias e Galeno de libris propriis cap. 11. Scripſit et in Platonem, Porphyrio teſte. Diſtinguuntur quoque in cod. Coislin. pag. 220. [conf. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſtot. p. 296.]

a) *Michaelem Epheſium* multi eundem faciunt cum Mich. Pſello, qui ſaeculo poſt Chriſtum natum XI. claruit. Sed diſtinguendos monet *Allatius* libro de Pſellis p 40 ſq. et Michaelem hunc Ducam Parapinaceum Pſelli diſcipulum fuiſſe coniicit. [conf. *Buhle* l. c. p. 305.]

b) *Aſpaſii*, veteris Peripatetici, eſſe dubitat *Hermannus Conringius*, propter mentionem τῶν ἀγγέλων. Sed hoc argumentum non adeo firmum mihi eſſe videtur, quum apud plurimos τοὺς ἔξω iſtud vocabulum pro bonis geniis occurrat, vt notaui in bibl. antiquaria. *Aſpaſii* commentarios in ethica

	Manut.	*Felician.*
In Lib. 8.	Aſpaſius	Aſpaſius.
9.	Euſtratius c)	Euſtratius } vel ſecun-
10.	Euſtratius d)	Euſtratius } dum alios
		Mich. Epheſius. Fabric. In cod. Coisliniano (ap. Montfauc. cat. bibl. Coisl. p. 220 ſq.) *Ariſtotelis ethica* cum commentariis veterum continentur, in eoque in libros IX. et decimum commentarii diſerte adſcribuntur *Michaeli Epheſio. Harl.*

Intercidit *Audranti* [qui vixit circa a. Chr. 204.] περὶ τῆς τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς Ἀριστοτέλους ἀμφιβόλως παρατιθεμένων ἐννοίας, quem librum *Hephaeſtion* per plagium ſibi tribuerat teſte *Athenaeo* XV. p. 673.

Ex Arabibus exſtant commentaria *Auerrois*, latine, *Iacobo Mantino* interprete, tom. III. Opp. [In bibl. Pariſ. (catal. tom. I. p. 32.) *Auerrhois* comment. in Ethica ex arabico hebraice vertit *R. Moſes fil. Ioſuae* Narbonnenſis. ibid. ſunt *ethica*, hebraice verſa e graeco, auctore *R. Meir Alvarez*. *Taurinenſis* cod. (catal. part. I. pag. 12 ſq.) continet *ethica* et libros de republica. *Auerrois* Epitomen Ethicorum, a. Chr. 1176. [De verſſ. arabic. vid. *Caſiri* bibl. arab. hiſpan. tom. I. pag. 306.] arabice ſcriptam, in hebraicam linguam a. Chr. 1330. vertit *Ioſeph ben Caſpi*, quae verſio MS. habetur in Bibl. Caeſarea, [*Lambec.* comm. tom. I. pag. 292.] Ariſtotelis Ethica per *Don Meier*, medicum regis Caſtiliae a. Chr. 1405. Hebraice verſa cum Commentariis *R. Schem Tov* [al. *Tob*,] fuit MS. apud Iulium Bartoloccium, [?] [et eſt in cod. Vaticano, item Bodleiano CCCXCIV. et cum aliis anonymor. comment. hebraice ex graeco cum ſcholiis *R. Don Meier Alguadeshi* in cod. Bodleiano CCCLXXXXVII. et vid. *Wolf.* tom. III. bibl. hebr. pag. 666. adde *Buhle* tom. I. Opp. pag. 194 ſq. de *R. Ioſephi, filii Schem Tob.* comment. vid. *Wolfii* bibl. hebr. tom. IV. p. 860.]

Commentariis, infra memorandis, Thomae Aquinatis, Alberti M., Donati Acciaioli, Melanchthonis, P. Victorii, Mureti, Lambini, Zwingeri, Gallutii, Gifanii et aliorum, addi poſſunt *Ioſeph. Saer de Aguirre* Salamant. 1675. fol. II. voll. *Io. Magirus* in corona virtutum moralium.

ca MSS. habet Ioſeph. Valetta, Neapoli, fol. *Iulius Niger* quid ſibi vult, quando de *Cyriaco Strozza* diſſerens p. 124. hiſtoriae ſcriptorum Florentinorum ait? *a lui dobbiamo la traduzione che fece dal Greco in Latino de' libri XI. et XII. dell' Etica d' Ariſtotele, ſino al ſuo tempo incogniti e tutti i ſecoli antichi.*

c) *Aſpaſio* tribuitur in catalogo MSS. Bibl. Mediceae, ſed perperam, quum auctor fuerit homo Chriſtianus. p. 150. ὥσπερ καὶ ὁ μέγας ἐν Θεολογίᾳ ἀνὴρ Γρηγόριος ἐν τῷ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐπιταφίῳ, μία ψυχὴ ἐν δυσὶ σώμασιν.

d) Rectius *Mich. Epheſius* habetur auctor Commentariorum in lib. IX. et X. nam Heraclitum ciuem ſuum vocat, et meminit commentariorum ſuorum in Sophiſticos Elenchos, Phyſica ac Metaphyſica.

Digitized by Google

moralium. Francof. 1604. 8. *Iac. Schegkius* Baſil. 1550. fol. *Rob. Balforeus*, Lugd. 1652. 4. *Eduardus Brerewood*. Oxon. 1640. 4. etc.

Quanti fecerint iam pridem plerique hos Ariſtotelis libros, patet vel ex Apologia Augu-ſtanae Confeſſionis, quam compoſuit Melanchthon, pag. 62. *Audiuimus quosdam pro concione* e), *ablegato Euangelio, Ariſtotelis Ethica enarrare. Nec errabant iſti, ſi vera ſunt, quae defendunt aduerſarii*, (ſcilicet, per opera rationis nos poſſe iuſtificari.) *Nam Ariſtoteles de moribus ciuilibus adeo ſcripſit erudite, nihil vt de his requirendum ſit amplius.* Chriſtianis tamen virtutibus, Chriſti doctrinae et gratiae diuinae male cum Ethicis Ariſtotelis convenire, itaque ex illis non inſtituendos eſſe Chriſtianos f), probe ſenſit D. *Lutherus* tom. I. Altenb. p. 178. [Iam ann. 1521. eo nomine a theologis Pariſienſibus notatus. Idem tamen poſtea in commentario in Geneſin fol. 708. et 709. a. laudat Ariſtotelis ethicam, praecipue librum quintum adpellat *praeclariſſimum*. vid. *Heumannum* in act. phil. tom. II. a p. 579 — 615. de Lutheri ac Melanchthonis iudiciis de philoſophia, praeſertim ariſtotelica, adnexa *Io. Chriſtoph. Coleri* epiſt. ad Heumannum de philoſophia et theſibus Melanchthonis. Heumann. pag. 582 ſqq. ex Lutheri ſcriptis loca eius et iudicia excitat, cauſasque iudicii inquirit, et pag. 591 ſq. adnotat, duo profeſſores argentoratenſes, *Laurentium Thomam Walliſerum*, profeſſorem philoſophiae practicae, et *Ioannem Ludou. Hauenreuterum*, profeſſorem phyſices, defendiſſe Lutherum in duabus diſputationibus, in Actis academiae argentoratenſis in iubilaeo lutherano ann. 1617. habitis editisque ann. 1618. 4. priorem vindicaſſe Ethicam Ariſtotelis atque expoſuiſſe duo Lutheri loca, in quibus Ariſtoteli iniuriam feciſſe videtur, et alia loca, in quibus ille ſententiam mutauit; poſteriorem conſideraſſe Lutheri iudicium de ſcriptis Ariſtotelis. *Harl.*] Ethica Ariſtotelis cum moribus Chriſtianis contulit *Andreas Hyperius*, Lichae, 1600. 4. cum lege Moſaica R. *Ioſeph ben Schem Tov*, (Tob.) de quo vid. *Wolf.* bibl. hebr. pag. 571. [et Ioſ. Rodriguez de Caſtro Biblioteca Eſpañola, T. I. Madr. 1781. pag. 346.] De Ariſtotelicae Ethices ab hiſtorica et poetica Ethice differentia liber *H. Stephani* prodiit Baſileae 1590. 8. in quo multorum Ariſtotelis locorum fidelior interpretatio quorumdam et emendatio adfertur, ad calcem Muſae, principum monitricis. — *Gebhardi Theodori Meieri* analyſis et expoſitio Ethicorum Ariſtotelis. Helmſtadii 1659. et 1670. 4. — *Chriſtophori Landini*, Florentini, commentaria memorat *Iulius Negri* pag. 138. de ſcriptoribus Florentinis; *Guil. Becchii*, epiſcopi Feſulani, qui ann. 1480. obiit, ibidem p. 316. — *Virgilii* Salzburgenſis Moralogium ex ethicorum Ariſtotelis libris. Lipſ. 1509. fol. — Quaeſtiones M. *Io. Verſoris*, Colon. 1494. fol. [vid. infra in indice editt. Opp. ad ann. 1491.] — Ciuitas veri ſiue morum *Barthol. Delbene*, *Ariſtotelis* de moribus doctrinam carmine et pictura complexa et illuſtrata commentariis *Theodori Manilii*. Pariſ. 1609. fol. *Bruneti Latini*, Florentini, compendium, italice, et Lugduni 1568. latine, commentarius. *Fabric.* — *Leon. Aretinus* in longa Epiſt. l. libr. V. edit. Epiſtolarum illius Baſil. 1535. 8. declarat contra calumniatores, ſe recte ex graeco τ' ἀγαθὸν *ſummum bonum* tranſtuliſſe, et multa docte profert

 ex

e) Vid. *Baelii* Lexic. in *Ariſtote* not. (V.) *C. A. Heumanni* acta philoſ. tom. I. p. 712 ſq. [vbi tria Melanchthonis loca lepidasque de inſano Ethicorum Ariſtotel. amore hiſtoriolas profert.] *Gottfr. Arnold. Kirchen- und Ketzerhiſtorie* lib. XV. cap. 2. §. 10. lib. XVI. cap. 10. §. 18 ſqq. [coll. *Heumanni* act. philoſ. tom. II. pag. 602 ſq.] bibliothec. Schraderianam nr. 3223.

f) Confer *Ioh. Franciſci Buddei* diatribam de naeuis Ethicae Ariſtotelicae.

ex graecis interpretibus ad ſuam ſententiam atque interpretationem tuendam. — *Chryſoſtom. Iavellus Canapicius* edidit Ariſtotelicae moralis philoſophiae diſpoſitionem, 1534. et moralis philoſophiae platonicae diſpoſitionem Venet. 1536. in quo libro comparat et defendit Platonem. conf. *Henmanni* acta philoſ. III. pag. 210 ſqq. His addi poſſunt *Iac. Thomaſii* breuiarium ethicorum Nicomach. Lipſiae 1638. 8. — *Ariſtotelis* ethica, ad ſacrarum litterarum normam emendata, a *Io. Crellio,* eiusque ethica Chriſtiana. Cosmopoli 1651. 4. et *Crellii* Opera, tom. IV. Irenopoli 1656. fol. — *Iac. Thomaſii* oratio pro Ariſtotele, quod iure ſuo vſus fuerit, negans, lib. I. Nicom. cap. 3. idoneum ethicae auditorem eſſe iuuenem, inter eius Orationes (Lipſiae 1683. 8.) pag. 162 ſqq. — *Io. Burcard. Mains* in diſſ. an *Ariſtoteles* doctrinae moralis demonſtrationem in incerto ſtatuerit? reſp. *Andr. Lud. Koenigsmanno*, Kilon. 1706. contra V. D. in Halenſ. Obſ. 2. part. II. defendit Ariſtotelem, negatque, eum in incerto ſtatuiſſe illam demonſtrationem. conf. *v. Windheim* Bemühungen der Weltweiſen vol. V. pag. 349 ſq. — — *Io. Ioach. Zentgrau* diſp. II. et III. de fine hominis — ad Ariſtot. I. Ethic. cap. 10. et cap. 3. in eius ſpecimine antiquitatum moralium. Argentorati 1696. 4. — — Iniqua iudicia de Ethicis Ariſtotelis tulerunt *Gaſſendus* in Exercitatt. paradox. tom. III. opuſc. philoſophic. Lugd. Batau. 1638. et *Brucker.* in hiſt. crit. phil. tom. I. pag. 835 ſq. ſed plura defenderunt aut praecepta de moribus ariſtotelica illuſtrarunt atque interpretati ſunt *Platnerus* V. C. multis in locis Aphorismorum, (vid. part. II. §. 21. 22. 23. 28. etc.) et *Io. Frid. Gottl. Delbrück* in docta diſput. *Ariſtotelis ethicorum Nicomacheorum adumbratio accommodate ad noſtrae philoſophiae rationem facta*, ſub praeſidio cl. *Frid. Aug. Wolfii* ventilata, Halae 1790. 8. coll. erudita cenſura in Bibliothek von Anzeigen und Auszügen kleiner — Schriften etc. vol. III. part. II. Ienae 1792. pag. 206 — 226. — Ariſtotelem eiusque praecepta morum iam iuſtis laudibus celebrauit multaque expoſuit deque Ariſtotele, eius vita librisque et ſententiis vario modo diſſeruit et plures citauit libros, in quibus diuerſimode iudicatur de ethicis illius, *Georg. Paſchius* in libro: de variis modis moralia tradendi et introduct. in rem litterariam moralem veterum ſapientiae antiſtitum, Kilon. 1707. 4. per caput dimidium VI. prioris libri pag. 469 ſqq. §. 1 — 11. et in poſteriore libro cap. II. de Ariſtotele et peripateticis p. 569 — 603. atque p. 593 ſqq. enumerat multos, tam veteres, quam recentiores moralium Ariſt. commentatores. — Nec ſpreuit omnino, nec vnice laudauit Stagiritae opiniones decretaque, paucis comprehenſa, *Gottl. Stolle* in der Hiſtorie der heidniſchen Moral, Ienae 1714. 4. §. 65 ſqq. pag. 79 — 93. *Harl.*

XXX. ἨΘΙΚΩ͂Ν ΜΕΓΆΛΩΝ, *Magnorum Moralium libri II.* qui Ariſtoteli [g]) vindicantur a *Voſſio* lib. de philoſophia cap. XVIII. §. 8. et in graecolatinis editionibus leguntur cum verſione *Georgii Vallae*, Placentini [h]). Ad patrem Nicomachum ſcriptos eſſe ab Ariſtotele, neſcio quo argumento, adfirmant viri quidam docti. Requiro etiam rationem, cur *magna*

g) Dubitant de auctore *Hugo Grotius* ad Luc. VIII. 15. et *Ionſius* p. 4. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. [et *Caelius* lib. II. epp. p. 359. de codd. MSS. vid. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſt. p. 190 ſqq.]

h) Separatim edita eſt *magnorum ethicorum* verſio lat. *Georgii Vallae* cum Nicephori Blemmidae logica — Timaeo de mundo — Cleomede de mundo — Ariſtot. de mundo et poetica aliisque, e graeco latine verſis, Venetiis, per Ant. de Strata 1488. per Sim. Papienſem, dictum Beuilaquam, 1498. fol. — *Ariſt. magna moralia*, latine verſa, a *G. Valla.* Pariſ. 1497. fol. et cum variis Ariſtot. operibus, Venetiis per Bernardin. Venetum, 1504. fol. conf. Fabricium in B. L. edit. Manſi vol. VI. pag. 281. *Harl.*

magna moralia auctor inſcripſerit, quum ſint breuiora reliquis, et ſuccinctius ſingula perſequantur. Meminit Simplicius in Categor. [P] [Magnarum ethicarum diſputationum Ariſtotelis libri II. ex interpretatione *Viti Auerbachii* cum — explicatione quinti libri Ethicorum et diſp. de vſuris. Baſil. 1554. 8. *Vallae* verſio eſt inter ſcripta varia, a *Georgio Valla* edita. Venetiis 1498. fol. eadem cum verſione Ariſt. moralium VII. ad Eudemum, inter Ariſtot. opp. moralia et politica, Lugd. 1560. 12. *Harl.*]

XXXI. ἨΘΙΚΩ͂Ν ἘΥΔΗΜΕΊΩΝ, *Moralium ad Eudemum* libri VII. [i]) ab aliis [k]) *Eudemo*, vel *Theophraſto*, tamquam auctori, tribuuntur; ſed Ariſtoteli adſcribunt codices antiqui, etiam *Simplicius* in Categor. et Fauorinus apud Laertium V. 21. (nam quod ibi ex ſeptimo Ethicorum profertur, ſeptimo Eudemiorum legitur,) *Gemiſtus Pletho*, qui poſt Nicomachea ſcriptos exiſtimat, et velut in illorum ſupplementum atque emendationem. *Eudemus* vero, cui hos libros Ariſtoteles inſcripſit, non fuit *Eudemus Cyprius*, Ciceroni I. de diuinatione memoratus, qui prius occiſus eſſe videtur: neque *Eudemus*, qui Archontis munere functus eſt Athenis Olymp. CVI. 4. vt ſuſpicatur *Sam. Petitus* IV. 10. Miſc. ſed *Eudemus*, *Rhodius*, auditorum Ariſtotelis poſt Theophraſtum praeſtantiſſimus. In graecolatinis Ariſtotelis editionibus leguntur cum translatione *incerti*, Baſileae pridem edita, quam *Leonhardo Aretino* [l]) perperam tribuunt Sylburgius et alii quidam. Prodierunt Ethica ad Eudemum et Magna Moralia cum Nicomacheis Politicisque et Ariſtotelis atque Xenophontis Oeconomicis graece itidem Baſileae apud Ioh. Walderum, ſine anni notatione, 8. Ariſtotelem in *Ethica noua* citat Vincentius Bellou. in ſpeculo doctrinali IV. 4. 5.

XXXII. ΠΕΡΙ῾ ἈΡΕΤΩ͂Ν ΚΑΙ῾ ΚΑΚΙΩ͂Ν, *de virtutibus et vitiis* libellus, ſiue fragmentum ſeruatum a Stobaeo Serm. 4. [m]) in cuius prima editione graeca, Veneta 1536. 4. et prima graecolatina Geſneriana integrum vna ſerie legitur; ſed in poſterioribus per diuerſa loca diſtractum. Latine vertit *Ambroſius Leo* ad calcem dialogi ſui de Nobilitate, Venet. 1531. 8. *Andreas a Lacuna*, qui ſcholia etiam et exempla addidit vocauitque librum aureum et adamantinum. Colon. 1543. 8. *Nicol. Perottus*, vid. Giornale d'Italia tom. XIII. pag. 455. [ſ. *Zeni* diſſ. Voſſiane tom. I. pag. 265. qui edit. ann. 1504. 4. memorat,] et *Simon Grynaeus*

 Baſil.

i) In bibl. *Matrit.* (vid. Iriart. p. 218.) eſt cod. Ethicorum Eudemiorum libr. VIII. quod liber VII. in excuſis exemplaribus, in cod. in duos eſt diuiſus. — cod. *Mediceus* XII. plut. 81. optimae notae praeter Ethica continet *Eudemia*, in quo, vti in cod. IV. med. eiusdem plutei, et in cod. XV. et XX. ſeptimus liber in duo eſt diſtinctus. (vid. *Buhle* Opp. tom. I. pag. 192. *Hart.*

k) *Chriſtianus Dieterus* p. 347. Metaphyſ. *egregius auctor, ſiue Theophraſtus, ſiue Eudemus fuerit Moralium Eudemiorum.* *Franc. Patricius* diſcuſſ. Peripatet. p. 25. et 49. *Eudemi potius credendi ſunt eſſe, cum praeſertim ſtylo et rerum aliqua diuerſitate ſint ab Nicomachiis differentes a quibus videntur vſurpaſſe quartum, quintum et ſextum libros, qui iidem ipſi ſunt et rebus et verbis cum quinto, ſexto et ſeptimo Nicomachiis.* Sane Εὐδήμεια Ἠθικὰ dici poſſunt, quae Eudemum habent auctorem. Sic Alexander Aphrodiſeus in II. Topic. laudat Εὐδήμεια ἀναλυτικὰ ἢ Εὐδήμου ὑπὲρ ἀναλυτικῶν, vt iam Nunneſio annotatum. vide et *Ionſium* lib. I. cap. 15. qui Eudemo hos libros adiudicat.

l) Ab hac verſione differt *Aretini* [cuius verſionis ed. vet. vid. in indice edd. Opp. ad ann. 1475.] *liber de moribus* ad Galeotum, ex Eudemiis excerptus, qui legitur in edit. latina Ariſtotelis. Venet. 1495. tom. II. p. 123. Etiam *liber de fortuna*, qui in eadem edit. pag. 348. exſtat, decerptus eſt ex Eudem. II. 8. et VIII. 14 ſq

m) Vid. Hamburg. Briefwechſel. 1751. pag. 609 ſqq. *Harl.*

Baſil. 1539. 8. cum cuius verſione etiam occurrit in graecolatinis Ariſtotelis editionibus, etiam Du Valliana tom. III. pag. 387. [*Alex. Chamaillardi* verſio eſt inter Ariſtot. Opp. moralia et polit. Lugd. 1560. 12. et alibi, vti mox indicabitur.] Prodiit et additum *Gemiſti Plethonis* libro de virtutibus, cum Iuſti Velſii verſione, *Platonis* Theaeteto cum verſione Adolfi Occonis, Nemeſii de voluptate, cum verſione Nicaſii Ellebodii, Platonis Axiocho, cum interpretatione *H. Wolfii* et notis, Demetrio denique Cydonio, ſiue Nemeſio Emeſeno de contemtu mortis cum verſione Raph. Seileri et H. Wolfii notis, Baſil. 1577. et 1586. 8. [faſciculus illorum ſcriptorum inſcriptus eſt *doctrina recte viuendi ac moriendi.*] cum verſione *Georgii Hermonymi* Spartani MS. in biblioth. Alex. Petauii pag. 420. Exſtat quoque ſeparatim hic libellus [❡] cum quadruplici verſione, tetraplorum more exhibita, *Alexandri Chamaillardi*, *Sim. Grynaei*, *Andreae de Lacuna* et *Iuſti Velſii*, Hugani', Baſil. 1552. 8. — *Alexandro Chamaillardo* interprete, tom. III. Ariſtotelis et Averrois edit. latina, Venet. 1551. fol. Vtraque Grynaei et Chamaillardi interpret. in edit. latina philoſophi Baſil. 1542. Seorſum quoque *Georgii Gemiſti Plethonis* liber de virtutibus editus gr. et lat. ab *Adolpho Occo*, medico Auguſtano, vna cum *Ariſtotelis* libello *de virtutibus et vitiis*, Baſil. 1552. 8. — tum lib. de virtut. et vitiis ab *Alexandro Chamaillardo*, gr. et lat. Venetiis 1545. 8. — dein cum verſione ac praefatione *Pauli Sperlingii*, Rectoris, in vſum ſcholae Hamburgenſis ann. 1603. 8. — cum commentario et iſagoge *Franciſci Tidicaei*, Colon. 1609. 8. — [cum *Gemiſtio Plethone* recenſuit *Eduard Fawconer*, (qui quoque *Andronicum* peripateticum, iudicat eſſe auctorem,) Oxon. 1752. 8. adde infra notit. editt. Ethicorum etc.] Auctorem non eſſe Ariſtotelem, ſed e conciliatoribus Platonicis aliquem, exiſtimabat *Iac. Thomaſius*, ὁ μακαρίτης, Exerc. 2. de virtutibus quatuor cardinalibus §. 4. *Alcibiadem* quemdam eſſe auctorem, ex Arſenii, Monembaſiae archiep. collectaneis obſeruauit A. Schottus in vita Ariſtotelis pag. 165. Equidem Ariſtotelis πραγματείαν περὶ ἠθικῶν ἀρετῶν, ab Ammonio explicatam, memorat Zacharias, Mytilenes epiſcopus, in dialogo de aeternitate mundi p. 207. ſed videtur potius reſpicere librum ſecundum et ſequentes Nicomacheorum, in quibus de virtutibus diſſerit Philoſophus. [Codd. MSSti ſunt quinque in bibl. reg. *Par.* vnus in bibl. Matrit. 109. cum alius (Chriſtiani) lib. de virtutibus. *Iriarte* p. 429.]

XXXIII. ΠΟΛΙΤΙΚΩ͂Ν, ſiue vt Laertius V. 24. vocat, ΠΟΛΙΤΙΚΗ͂Σ ἈΚΡΟΆΣΕΩΣ, *de Republica libri VIII.* Acroamatici, Nicomacheis ab auctore ſubiuncti, quod illorum extremum caput cum Politicorum initio conferenti patebit. Opus haud dubie praeclarum n); ſed quod nec integrum, ſi viros quosdam doctos audimus, neque eo ordine, quo ab auctore ſcriptum eſt, ad nos peruenit. Nam quod ad ordinem adtinet, *Antonius Scainus*, Salodienſis o), in quinque quaeſtionibus ad octo libros de rep. (quem librum, non vbique

n) Id eximie laudat *Aretinus* lib VIII. ep. 1. et vlt. Sed Hobbeſius in *hiſtoria eccleſiaſtica, carmine elegiaco concinnata*, *authore Thoma Hobbio*, Malmesburienſi, Auguſtae Trinobantum, 1688. 8. valde carpit politica Ariſtotelis praecepta. vid. *Baumgartenii* Nachrichten tom. X. pag. 219. de libro Hobbeſii raro. *Harl.*

o) Hic *Scainus*, quem male Antonium Seccenum vocat Bolduani atque inde Lipenii bibl. philoſophica, Paraphraſin in Politica edidit Hetruſca lingua, cum adnotationibus quibusdam dubiisque, Romae 1578. 4. Eius quinque quaeſtiones vero prodierunt latine ibid. ann. 1577. 4. [Conf. *Clement.* bibl. II. p. 87. not. 67.] De prima et ſecunda iam dixi. Tertia diſputat, ab Ariſtotele ciuilis facultatis doctrinam tradi potuiſſe, etſi remp. ipſe non adminiſtrauerit. Quarta, contemplatiui, non actiui philoſophi perſonam gerere Ariſtotelem.

Digitized by Google

vbique obuium, et Heinſio Conringioque incaſſum quaeſitum, mecum olim communicauit Vincentius Placcius, *ὁ μακαρίτης*,) quaeſtione prima p. 7. et 16 ſq. non dubitat libros VII. et VIII. quibus de optima Politia agitur, praemiſſos fuiſſe ab auctore libris IV. V. et VI. qui ſunt de rebusp. a rectiſſimo ſtatu aberrantibus. Idem fere in mentem venit *Angelo Segnio*, vt teſtatur *Petr. Victor.* ad lib. IV. cap. III. pag. 297. tum *Mureto* XIV. 14. Var. Lect. et *Hermanno Conringio* in Introductione lectu digna ad hos Ariſtotelis libros, editos Helmſtadii 1656. 4. cap. V. Idem *Scainus* pag. 20. quum negaſſet, librorum diſtinctionem eſſe ab ipſo Ariſtotele, ſed ab Andronico, Rhodio, vel alio priſco philoſopho profectam contendiſſet, obſeruat, verba poſtrema libri tertii ſupplenda eſſe ex initio libri ſeptimi hunc fere in modum: *Ἀνάγκη δὲ τὸν μέλλοντα περὶ αὐτῆς (ἀρίστης πολιτείας) ποιήσασθαι τὴν προσήκουσαν σκέψιν, διορίσασθαι πρῶτον* etc. Porro integrum non perueniſſe ad nos hoc opus, [¶] ſed libros quosdam poſtremos deſiderari, *teſtes ſunt*, (Giſanii verba agnoſcis, Prolegom. in Ariſtotelis Politica pag. 9.) *et vetus interpres, qui eas partes diligenter conquiſitas reperire ſe non potuiſſe ait, et Petrus Victorius, qui in lib. Rhetor. I. decem Politicorum libros* (e Laertio, *πολιτικὰ α΄, β΄* [p]), praeter octo libros *πολιτικῆς ἀκροάσεως* memorante,) *adducit, et in notis ad hos libros ait, eorum optimam et perfectiſſimam partem deſiderari. Tum quia et Ariſtoteles ipſe lib. I. Polit. cap. vlt. ait ſe poſterius de virtute mulierum, et VII. 10. de ſeruis explicaturum, quae tamen neutra in hoc opere reperiuntur. Praeterea, quod caput eſt et firmiſſimum argumentum, optimae Reip. inſtitutionem ad adoleſcentes duntaxat perduxit, quam tamen per omnes aetates deducendam monuerat X. vlt. Nicomach. vt ſua cuique officia et partes, ſuaque ſtudia attribuerentur* [q]. Haec vero multis idem Scainus quaeſtione ſecunda refellit, et docet, nihil plane tamquam propriam ac legitimam partem acroaſibus Ariſtotelis Politicis deeſſe, quod vel ex profeſſo ſe tractaturum, vel incidenti ſermone indicauerit. Itaque et *Cyriaci Strozzae* [r], Patricii Florentini, conatum ſuperuacaneum fuiſſe, qui duos libros ex ingenio

lem. Quinta denique, quod *forma* diſciplinae facili ac populari vſus ſit Ariſtoteles in opere politico contexendo. Haec porro *Scaini* eſt italica illa politicorum verſio, in qua aliam librorum diſtinctionem exſtare ſcripſit *Sylburgius* in praefat. et quam a ſe viſam negat *Conringius* p. 613. Introductionis.

p) *Laert.* V. 24. atque iterum 22. *πολιτικὰ α΄, β΄.*

q) Multas lacunas in Ariſtotelis libris *Conringius* obſeruauit, quas ſtellulis notauit in editione, Helmſtad. 1656. 4. — *Hertius* in elementis prudentiae ciuilis part II. ſect. 1. §. 1. queritur, in Ariſtotelis politicis nihil tradi de religione, nihil de vniuerſitatibus ſeu collegiis, nihil de importandis et exportandis, et ſingillatim de annona, nihil de aerario, nihil de belli, pacis foederumque ratione, nihil de legationibus, pauca de nummo, de munimentis ciuitatum, de conſultationibus, de legibus, de iudiciis ſimilibusque. — Ariſtoteles *ἀριστοκρατίαν* adfirmat meliorem eſſe ſtatum, quam regnum: vnde *Guil. Bigotius*, vt ariſtotelicus inductus, in contemtum venit apud Franciſcum I. regem Galliarum. vid. *Baluzium* ad vitam Petri Caſtellani pag. 164.

r) Obiit Piſis ann. 1565. aetat. 63. vti leges in elogiis *Maſſonii*, part. II. pag. 228. vbi vitam Strozzae deſcribit, et in bibliotheca Kielmanniana tom. IV. p 21. at 1569. ſi credimus *Iulio Negri* pag. 124. hiſt. ſcriptor. Florentin. Vide eius vitam in tomo ſecundo Operum Ariſtotelis editionis poſtremae Du Vallianae p. 461. vbi libri duo *Strozzae*, Francisco Medices dicati, leguntur graece cum latina ipſius auctoris verſione. Prodierant etiam Colon. 1601. ad calcem VIII. librorum politicorum Ariſtotelis, qui cum Geneſii Sepuluedae exhibentur, et ſeparatim Florentiae 1562. 4. graece et ann. 1563. [1573.] 4. latine. Gallice interpretatus eſt *Feder. Morellus*, Pariſ. 1600. fol. [vid. bibl. philoſ. Struuianam, edit. Kahlii II. pag. 153.]

genio ſuo graeca oratione Politicis Ariſtotelis veluti in ſupplementum ſubtexuit, quibus de bellica facultate, de principatu et de ſacerdotio diſſerit, ita, vt, quum non pauca cumulet poetarum loca, Ariſtoteli libenter concedat ſcientia et iudicandi ac dicendi facultate. [*] *Fabric.*

[Codd. msſti ſunt V. in bibl. regia *Pariſ.* eum *Oeconomicis* vnus in bibl. *Matrit.* (vid. *Iriart.* pag. 149.) in bibl. *Florentina* cod. medicei V. et XXI. plut. 81. cum *oeconomicis*, ibid. cod. VI. (vid. *Montfauc.* Palaeogr. graecam lib. I. p. 85. et *Bandinii* catal. tom. III. p. 225 ſq.) — Anonymi graecus commentar. mſt. in Politica Ariſtotelis memoratur cum inſigni laude in catal. Io. Riolarii, medici pariſ. Londini 1655. 4. p. 65. — Verſio *hebraica* in bibl. *Taurinenſi*, (part. I. p. 12 ſq. catal.) *arabica* e graeco facta a *Iahia*, in bibl. *Leidenſi*, (catal. pag. 451.) et ex arabico in hebraicam linguam a Iehuda Chariſio translatus liber de adminiſtratione regni octopartitus, memoratus a *I. C. Wolfio* p. 221. bibl. hebr. quem aliud agentem ſcripſiſſe in graeco Ariſtotele fruſtra quaeri et procul dubio ſuppoſitum, Fabricius in nota msta obſeruat. De alia verſione arabica operis deſiderati, in quo reſpublicae centum et duodeſexaginta deſcriptae fuerant vid. *Herbelot.* et *Villoiſon.* in Anecdot. graecis II. p. 157. not. *Simplicium* in Politica Ariſtotelis et verſionem illius latinam *Nicolai Perotti* in cod. Vatic. nr. MDCCXCVII. memorat *Apoſtol. Zenus* in Diſſertazioni Voſſiane, vol. I. pag. 266. *Harl.*]

Commentariis illuſtrarunt, praeter alios infra laudandos

[Libri politicorum Ariſt. cum commento — M. *Io. Verſoris* Colon. per Henr. Quentell. 1492. fol. vid. ad §. ſeq.]

Ioh. Buridanus, philoſophus circa ann. Chr. 1340. celeber, in quaeſtionibus ad VIII. libros Politicorum, Oxon. 1640. 4.

Donatus Acciaiolus, qui ann. 1488. diem obiit. [MSt. in bibl. Bernenſi. vide *Sinneri* Catal. pag. 286.] Venet. 1566. 8. 1569. edente commentarium *Io. Baptiſta Raſario.*

Iac. Faber Pariſ. 1516. fol.

Franciſcus Robortellus Venet. 1552. 4.

Ioachimus Camerarius Francof. 1581. 4.

Obertus Giſanius Francof. 1608. 8. Huius verſio, deſinens in cap. 7. libri VII. ſeruata ab Hermanno Conringio in latina ſua Politicorum Ariſtotelis editione, Helmſtad. 1637. 4. ſed in graeco-latina 1656. 4. praetulit P. Victorii verſionem.

Paulus Benius Patau. 1613.

Phil. Scherbius, Profeſſor Altdorfinus, Francof. 1610. 8.

Mich. Piccartus, in eadem Academia Profeſſor, argumenta politicor. Ariſtotel. Lipſ. 1615. 8. Ienae 1659. 8. [Is multa, ab aliis omiſſa, ſuppleuit. Laudantur eiusdem obſeruationum politicarum decades ſex, priores atque poſteriores. Noribergae 1651. 8. Eiusdem diſſertatt. politicae Altdorfii 1661. 8. *Piccarti* argumenta, cum praef. de naeuis iſtius operis Ariſtot. etiam prodierunt Helmſtadii 1715. 4.] vt omittam *Theoph. Golium*, cuius quaeſtiones in Politicam exſtant, aliosque.

Iohannis Feldeni Analyſis lucem vidit Helmſt. ann. 1654.

Gebh.

Digitized by Google

Gebh. Theodori Meieri analyſis politicorum Ariſtotelis, [in praefat. de variis interpretibus agit] ibid. 1669. 4. [potius per partes in diſſ. academicis ab ann. 1664 — 1667. 4. emiſit.]

Antonii Montecatini interpretatio tabulae, et commentarius in libros 1. et 2. Ferrariae ann. 1594. fol. et in librum 3. ibid. 1598. fol.

Exſtant et *Ioh. Sturmii* ſcholia, *Martini Borrhai* ſiue *Cellarii* ac *Dionyſii de Burgo* adnotationes in librum primum.

Chryſoſtomi Iauelli analyſis politicorum Ariſtotelis. [Iauellus, cognominatus Canapicius, cuius opera iunctim edita prodierunt Lugduni 1580. II. voll. fol. edidit philoſophiae moralis *Platonicae* diſpoſitionem, Venetiis, in officina Aurelii Pincii. Veneti. 1536. 4. Dedicatio ſcripta eſt Placentiae 1535. die Nouembris primo: ſubiuncta eſt a fol. 74. vsque 153. *ciuilis philoſophiae ad mentem Platonis diſpoſitio*, in quo libro comparantur dogmata Ariſtotelis et Platonis politica, et Plato in ciuilibus defenditur contra Ariſtotelem. conf. *Heumanni* acta philoſ. tom. III. pag. 210 ſqq. in primis pag. 235 — 241. *Harl.*]

Theodori Zwingeri argumenta, ſcholia et tabulae in Ariſtotelis politica. *Fabric.*

[*Vberti Folietae* diatribe de illis, in quibus Plato ab Ariſtotele reprehenditur in republica, Romae, 1574. 4.

Henningi Arniſaei, Halberſtadienſis, de republica, ſeu reflectionis politicae libri II. — Reuocantur hic non tantum omnium neotericorum ſcripta ad ordinem et principia Ariſtotelis ac Platonis, ſed et hodiernae reſpublicae conferuntur cum praeteritis etc. Francof. 1615. 4.

M. Dan. Wülferi Synopſis philoſophiae ariſtotelicae, recuſa ſtudio *Io. Mich. Dilheri* tom. II. diſp. academ. nr. XXI. p. 588 ſqq. vbi inueſtigauit doctrinas Ariſtotelis politicas.

Ferdinand. Rhoenſis, (*de Roa*,) commentarii in politicorum Ariſtotelis libros. Acceſſerunt repetitiones tres de domino et ſeruo, de iuſtitia et iniuſtitia, de felicitate, edit. a *Martino de Frius*. Salmanticae. 1714. fol.

Gottlob Sam. Treuer de naeuis librorum politicorum Ariſtotelis. Helmſtad. 1715. 4. — praefat. ad *Piccarti* argumenta politicorum Ariſtot. Helmſt. 1715. adde *Chr. Thomaſii* oratt. academ. pag. 437 ſqq.)

Hermann. Conringii Introductio in politicam Ariſtotelis, Helmſtadii, 1646. 4. vbi quoque de verſionibus atque interpretibus agit. — Eiusdem liber de ciuili prudentia, ibid. 1662. 4. huc referri poteſt.

De Ariſtotele et reliquis prudentiae ciuilis ſcriptoribus praeter *Gabr. Naudaeum*, cuius bibliographia politica Venetiis, 1633. 12. primum prodiit, deinde ſaepius recuſa eſt et aliorum ſcriptis aucta cura Herm. Conringii, Francof. 1673. 12. et praeter *Conringium* in introductione etc. copioſius diſputatur in *Memoires de Trevoux* ann. 1710. art. I. pag. 1 ſqq. quam commentationem germanice vertit multisque obſeruationibus, maxime litterariis, locupletavit *Gottl. Stolle* in: Kurze Nachricht von den Büchern — in der Stolliſchen Bibliothek parte XII. pag. 285 — 303. *Morhof.* in Polyhiſt. practico, pag. 489 ſqq. *Struuius* in bibliotheca philoſ. tom. II. edit. Lud. Martin. Kahlii, cap. 11. pag. 146 ſqq. *Stolle* in Hiſtorie der Gelahrheit p. 732 ſqq. etc. *Harl.*]

Digitized by Google

XXXIV. ΟἸΚΟΝΟΜΙΚΩ͂Ν, *de cura rei familiaris* librum vnum memorat Laertius V. 22. Hodie duo ſub Ariſtotelis nomine leguntur. Priorem ſolum *Leonhardus Aretinus* vertit et Coſm. Mediceo inſcripſit s), quae translatio exſtat in editione latina Operum Ariſtotelis, Venet. 1496. fol. aliisque. Suppleuit vero ipſe poſt caput ſextum, ſiue addidit, quatuor capita de officio vxoris et mariti, quae ex latino Aretini graece poſtea vertit [❡] *Iacobus Tuſanus*, Aretinum in graeco illa codice reperiſſe ratus. Poſterior, qui Oeconomicorum publicorum liber a nonnullis inſcribitur, licet eiusdem argumenti videatur eſſe, non eſt tamen eiusdem generis, iudice *A. Schotto* pag. 164. Vitae Ariſtotelis. Neque Ariſtotelem habere auctorem exiſtimat *Voſſius* pag. 155. de Philoſophia. *Non poſſum*, inquit, *mihi perſuadere, poſteriorem ab eodem fonte eſſe. Neque enim veriſimile ſit, Ariſtotelem tot voluiſſe congerere exempla, quibus Tyranni poſſent ciues expilare. Reſpondent, adferre ea, non vt imitentur principes viri, ſed vt doceat alios, quid fieri ſoleat. Verum non eſt Ariſtotelici moris, in tam breui libello tot condenſare exempla, praeſertim tam rei foedae, quam, qui narrat, docet.* Partem priorem huius ſecundi libri non eſſe Ariſtotelis, diſputat quoque *Samuel Petitus* IV. 12. Miſc. ſed poſteriorem exiſtimat eſſe ſiluam exemplorum ab Ariſtotele collectam illuſtrandae de diuitiis πραγματείας. Fragmentum ſtrategematum vocat Eraſmus. — Ex *Corydalei* commentario in oeconomica Ariſtotelis quaedam graece profert *Nic. Comnenus* p. 237. praenot. myſtagog.

Latine vertit vtrumque librum *Ioachimus Camerarius*, Francof. 1583. cuius interpretatio in graecolatinis editionibus Ariſtotelis occurrit, vt Duvalliana poſtrema tomo III. Tranſtulit et *Iacobus Ludouicus Strebaeus* vna cum Oeconomico Xenophontis, Pariſ. 1544. 4. non ſine notis, et *Iacobus Faber*, Stapulenſis. Pariſ. 1506. *Bernardinus* item *Donatus* Venet. 1540. et in edit. latina Opp. Ariſtot. et Auerrois Venet. 1551. fol. tom. III. [item *Gilbertus Cagnatus Nozerenus* in Operibus, Baſil. 1562. fol. part. I. nr. 10. p. 223 ſqq.] Epitomen concinnauit *Raphael Volaterranus*. Commentarius *Iohannis Caſi*, (eiusdem qui Sphaeram Ciuitatis ſcripſit,) ſiue theſaurus Oeconomiae prodiit Hanou. 1598 et 1610. 8. cum verſ. duplici notisque *I. Conr. Dieterici*, Francof. 1587. 4. — *M. Antonii Mureti* notae cum eiusdem adnotationibus in Nicomachea et Xenophontis ac Platonis quaedam, Ingolſtadii 1602. 8. *Fabric.*

[De codd. vide ad ſect. antecedentem et *Buhle* l. cit. Arabice feciſſe dicitur, et commentarium in oeconomica Ariſtot. ſcripſit *Abdallah Abulpharagius Ebn Althajeb.* vid. *Caſiri* bibl. arab. hiſpan. tom. I. p. 300. et *Gregor. Abulpharag.* hiſt. dynaſt. p. 233. *hebraice* vertit *R. Abraham fil. Tibbon*, cuius cod. mſt. eſt in bibl. regia Pariſ. — In bibl. *Vffenbach.* teſte catal. biblioth. tom. III. (pag. 119. in cod. CLXX. nr. 15.) Ariſt. libri oecon. latine, (p. 510 ſq. in cod. VI.) excerpta latina ex oeconomicis et reliquis ſcriptis Ariſtotelicis. — In bibl. *Bernenſi* teſte Sinnero Catal. p. 285. cod. verſionis gallicae a *Laurentio* ann. 1405. confectae. — *Io.*

s) Eraſmus: „De oeconomicis Laertius non recenſet, niſi vnum librum, quum Leonardus Aretinus verterit duos. Quoniam poſterior non inuenitur, in huius locum Aldus ſuppoſuit fragmentum ſtrategematum, nihil faciens ad rem oeconomicam. Prior γνησιώτατος eſt Ariſtotelis; ſed vtinam abſolutus! Secundus, quem vertit Aretinus, nec cohaeret cum ſuperiore, nec reſipit ingenium Ariſtotelis.“ *Fabric.* In bibliotheca *Vffenbachiana* (vide catal. bibl. Vffenb. tom. III. in 8. p. 549. nr. 8.) fuit cod. qui continet *Ariſtot. oeconomic.* libr. II. a *Leonardo Aretino* nouiſſime translatos cum commentario vberrimo. vid. indic. editt. *Harl.*

Digitized by Google

Io. Heroldus libros oeconomicorum ex Ariſtotele et Xenophonte germanicos fecit, teſte *Mich. Neandro*, erotem. linguae ebr. p. 561. *Harl.*]

XXXV. ΠΕ'ΠΛΟΣ ſiue fragmentum *Pepli* t), epitaphia heroum Troianorum Graecorumque vltra quadraginta, diſtichis elegiacis compoſita, quae ſine nomine auctoris graece primum ex codice Mediceo vulgauit ad calcem Anthologiae Epigrammatum graecorum *H. Stephanus* Pariſ. 1566. 4. Deinde Ariſtoteli vindicauit *Guil. Canterus* et latino verſu reddidit anno eodem, Baſileae 4. cum notis, et *Auſonii* heroum epitaphiis emendatioribus, qui Pepli auctorem in plerisque expreſſit. Recuſa eſt *Canteri* editio Antwerpiae ann. 1571. 8. in eiusdem *Canteri* nouis lectionibus p. 18. Hinc cum ſua, (qui prior Cantero reddidiſſe verſu Peplum ſe teſtatur,) et Canteri verſione et Muſonii epitaphiis edidit *H. Stephanus* ad calcem certaminis [ℙ] Homeri et Heſiodi et fragmentorum ex Matronis aliorumque Parodiis Homericis, Geneu. 1573. 8. Ab eo tempore et in editionibus Anthologiae, [*Brunckii* Analectis veterum poetarum graecor. tom. I. p. 178—183. coll. not. in tom. III. p. 32 ſq.] et cum Canteri verſione in graecolatinis Ariſtotelis editionibus plus ſimplici vice prodiit, etiam in poſtrema Du Valliana tom. IV. pag. 677. Ceterum Ariſtoteli vindicatur ex hoc loco *Euſtathii* in Iliad. β'. p. 216. *ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς* Πορφύριος, *καὶ ὅτι* Ἀριστοτέλης *σύγγραμμα πραγματευσάμενος, ὅπερ ἐκλήθη* Πέπλος, *γενεαλογίας τε ἡγεμόνων ἐξέθετο καὶ νεῶν ἑκάστων ἀριθμὸν, καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτοὺς, ἃ καὶ ἀναγράφεται ὁ* Πορφύριος *ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον, ἁπλᾶ ὄντα καὶ οὐδέν τι παχὺ καὶ φλεγμαῖνον ἔχοντα. Δίστιχα δὲ τὰ ὅλα ἐκεῖνα δίχα τοῦ ῥηθέντος εἰς τὸν Αἴαντα. Ἴσως γὰρ ὁ ἐπιγραμματοποιὸς ἐφιλοτιμήσατο ἀπεναντίας ἐλθὼν τῷ ποιητῇ ἐπὶ μὲν τῷ λαμπρῷ Αἴαντι πολυλογῆσαι, τοὺς δὲ ἄλλους ἧττον σεμνῦναι.* Latinae verſionis inſtar adſcribam haec *Dan. Heinſii*, ex praefatione, Peplo Graecorum ſuorum Epigrammatum praefixa: *Summus vir omnisque vel ſcientiae vel eruditionis princeps, Ariſtoteles, cum Homerum aſſidue legeret, qui in eius ſcriptis exſtarent, heroum genealogiam conſcripſerat, ſingulisque ſingula epigrammata tribuerat, quae duobus non amplius verſiculis, excepto vno, quod Aiaci dederat, conſtarent. In quibus mira erat ſimplicitas, nulla affectatio, dictio caſta ac graeca, acumen rarum, nou, quemadmodum Laertii, putidum plerumque et ineptum; nihil occurrebat denique, quod Critici de eo iudicant παχύ τε καὶ φλεγμαῖνον. Quia autem in Panathenaicis Mineruae circumferri peplus ſolebat, in quo pugna Titanum, Deae victoria, ac eximia virorum magnorum ſpectabantur opera, urbanitatis omnis ac amoenitatis parens, opus, in quo uniuerſa pariter deorum ac heroum geſta perſecutus erat, Peplum vocarat. E quo paucos*

 illos

t) De velo Panathenaicae nauis, quarto quoque anno inſtrui ſolitae, cui victoriae Palladis et heroum res geſtae intextae erant, vide *Diodorum Siculum* XX. pag. 757. (783.) *Suidam* in Πέπλος, *Plutarch.* in Demetrio p. 893. et 894. Schol. *Euripidis* Hecuba v. 469. *Lutatium* ad X. Thebaidos *Statii* p. 342. *Proclum* I. in Timaeum p. 41. et e recentioribus *Loenſem* VIII. 23. Epiphyllidum, *Meurſii* Panathenaea cap. 17 ſq. *Benedicti Aueranii* diſſ. 25. ad Euripidem tom. I. Opp. p. 466 ſqq. etc. *Fabric.* — In arabica philoſophorum bibliotheca, vbi ſcripta ariſtotelica genuina, dubia ſpuriaque ac verſiones ſyriacae arabicaeque enumerantur, in *Caſiri* biblioth. arabico-hiſpana, tom. I. p. 308. citantur Ariſtotelis *Epitaphia heroum, quae Pepli nomine cenſentur, libri ſex.* — De epigrammate quodam ſ. fragmento elegiae ad Eudemum vid. cl. *Buhle* ad *Ammonii* vitam Ariſtotelis tom. I. pag. 33. qui, id carmen, putat, ab alio in laudem Ariſt. confectum eſſe atque Eudemo inſcriptum, poſtea in numerum elegiarum Ariſtotelis ad Eudemum tranſiiſſe. *Harl.*

Digitized by Google

illos verſus, qui nunc Pepli nomine cenſentur, excerpſerat Porphyrius. Nam de tota ſcripti ratione ac inſtituto quaedam alibi, nondum forte ſatis intellecta, dicemus. Vide etiam *Io. Meurſii* Panathenaea, cap. 18. tom. VII. Gronou. theſ. pag. 98. *Sam. Petitum* ad leges Atticas p. 24 ſq. Meminit et Pepli inter Ariſtotelis ſcripta auctor vitae Anonymus, a Menagio editus. *Ariſtotelis Pallium* vocat Tripartita VII. 2. quod apud *Socratem* III. 23. et *Niephorum* X. 36. eſt πέπλος, *Gellio* etiam in praefat. et *Clementi Alexandrino* VI. Strom. pag. 617. ſed ſine Ariſtotelis nomine memoratus. Alteri tamen cuidam *Ariſtoteli* tribuit *Ioh. Tzetzes* *) ad Heſiodum pag. 3. Ἀριστοτέλης γὰρ, εἰ ὁ φιλόσοφος, μᾶλλον δὲ εἶμαι ὁ τοὺς πέπλους συντάξας ἐν τῇ Ὀρχομενίων πολιτείᾳ. *Fabric.* Atque alterius Ariſtotelis foetum eſſe contenderunt *Patricius* tom. I. diſcuſſ. Peripat. p. 18. ac 49. et *Moller.* in Homonymoſcopia p. 288 ſq. qui etiam laudat Fabric. in Decade decadum nr. 58. litt. K. 4. b. *Harl.*

ΣΚΟΛΙΟ'Ν, *Carmen*, ſiue *Paean in Hermian,* eunuchum, de quo vide ſi placet quae dixi lib. II. cap. XV. §. 18. [tom. II. p. 111 ſq.] *Fabric.* adde cl. *Buhle* Opp. Ariſtot. tom. I. p. 90 ſqq. vbi de Hermia late diſſerit, et pag. 32. ac 34 ſq. in notis ad Diogenis Laertii vitam Ariſtotelis, vbi metricam verſionem huius carminis latinam ex edd. Laertii Veneta 1497. fol. et Pariſienſi recudi fecit. Ego id recepi in Anthologiam graecam poeticam, edit. Baruthinae, p. 87 ſqq. De eius ſtudio poeſeos et Homeri obſeruantia vid. ſupra in vol. I. p. 507. in notitia commentariorum deperditorum de Homero, voc. *Ariſtoteles*, et in libro ac vol. II. cap. 19. in notitia tragicorum deperditorum voc. *Ariſtoteles.* Num inter muſicos quoque referri poſſit vid. infra, in catalogo ſcriptorum deperditorum de muſica p. 267. veteris editionis. *Harl.*

ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ', *Epiſtolae*, de quibus dictum eſt lib. II. cap. X. §. 17. [vol. I. p. 683. huc vero referam, quae ibi omiſeram, quibusdam additis. Fabricius igitur haec ſcripſit: „Aliam Ariſtotelis ad Alexandrum epiſtolam, ſiue volumen potius (σύγγραμμα αὐτ' ἐπιστολῆς,) memorat *Demetrius* libro de eloquutione §. 253. cuius iudicio §. 239. Ariſtoteles ὡς μάλιστα ἐπιτετευχέναι δοκεῖ, τοῦ τύπου ἐπιστολικοῦ. Ex illa longiore epiſtola, περὶ τοῦ παντὸς, fragmenta exſtant apud *Stobaeum* eclog. p. 7. 14. et 70 ſqq. quae omnia ad verbum leguntur in libro, quem ſub Ariſtotelis nomine habemus *de mundo.* Vnde perſpicuum eſſe puto, et ſcriptum illud vere eſſe Ariſtotelis, et tamquam epiſtolam miſſum eſſe ad Alexandrum. [Sed vide, quae ſupra ad ſectionem XIII. adnotata ſunt.] De deperditis Ariſtotelis epiſtolis agit *Caſaubonus* ad *Athenaeum* XIV. 22. *Ionſius* de ſcriptoribus hiſtoriae philoſ. I. 13. p. 83. et *Menagius* ad *Laertii* lib. V. ſect. 27. quorum obſeruationibus eruditis adde, epiſtolam Ariſtotelis de Alexandro ad *Antipatrum* memorari a *Plutarcho* de profectu virtutis ſentiendo p. 78. et in Alexandri vita p. 675. 688. 691. 694. 697. 699. 705. Idem p. 668. poſt adlatam Alexandri epiſtolam ad Ariſtotelem, de qua iam dixi, teſtatur, ex aliis etiam regis epiſtolis adparere, quod medicinae ſtudio ab Ariſtotele fuerit imbutus, et amicos laborantes iuuerit conſilio et victus rationem praeſcripſerit." De Epiſtolis *Alexandri* vide ſupra in hoc vol. p. 27 ſq. Hic addam, *Ariſtotelis* epiſtolas ad Olympiadem, graece ſcriptas cum aliis aliorum epiſtolis exſtare in bibliotheca Bernenſi, teſte *Sinnero*, pag. 276. Sex epiſtolae *Ariſtot.* ſunt in cod. *Nauiano*, (vid. Catal. graecor. Nan. codd. p. 475. cod. CXII.) Maiorem quandam copiam epiſtolarum olim

*) Cui adſentitur Fabric. in B. L. lib. III. cap. X. §. 2. nr. 5. p. 242. edit. Erneſti tom. III. *Harl.*

Digitized by Google

olim exſtitiſſe, aut ſub nomine Ariſtotelis fuiſſe circumlatam, cognoſcimus ex arabica philoſophorum bibliotheca in *Caſiri* bibliotheca arabico-hiſpana tom. I. p. 308. vbi notatur *Ariſtotelis epiſtolae, quas in VIII. libros contulit vir quidam nomine Aretas. — Alias epiſtolas XX. libris Andronicus recenſuit, praeter illas, quae in libro V. Andronici memorantur, vbi et Ariſtotelis librorum index occurrit.* Ariſtot. epiſtolas in corpus redegit, ſ. in plura exemplaria deſcripſit, (ἀνέγραψε) *Artemon*, teſte *Demetrio*, de eloquutione ſect. 231. vbi vide notam in exemplo Fiſcheri pag. 125. ſiue ſect. 223. edit. *Schneideri*, cuius notam conſules. Hic vero V. D. p. 173. obſeruat, *Simplicium*, qui epiſtolarum Ariſtotelis mentionem facit in prolegomenis ad Categorias p. 2. illas integras adhuc legiſſe videri. Ab auctore libri de eloquutione Ariſtotelis epiſtolae aliquoties memorantur. Adde infra in catalogo deperditorum Ariſt. ſcriptorum voc. Ἐπιϛολαί. De epiſtolis Ariſtotelis, in codd. Pariſ. Matrit. et Mediceo obuiis, vid. *Buhle* I. Opp. Ariſt. p. 201. — De Platonis et Ariſtotelis epiſtolis de anima vid. in vol. I. lib. II. cap. 10. §. 39. p. 695. notata. ibid. §. 48. p. 701 ſq. Photii iudicium de Ariſtot. epiſtolis. — *Ariſtotelis* et *Philippi*, regis, epiſtolae in *Io. Patuſae* encyclopaedia philologica, vol. I. pag. 186. De editionibus epiſtolarum infra commodior erit diſſerendi occaſio. *Harl.*]

ΔΙΑΘΗΚΑΙ, *Teſtamentum*, quod deſcripſit *Laertius* lib. V. ſect. 11 ſq. [?] [Explicuit quoque ἱερὰ ἀποφθέγματα, vid. ſupra libr. II. cap. 12. §. 5. vol. I. p. 788.]

Praeterea *ſcripta, ex Ariſtotele collecta*, quales ſunt ὅροι ἀπὸ τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν, qui in theſauro librario Auguſtiſſimi Imperatoris MSti exſtant teſte *Neſſelio* IV. pag. 149. [et *Lambecio* comment. vol. VII. cod. LXV. nr. 2. et 3. pag. 230 ſq. vbi vid. not. Kollarii: adde *Caſiri* bibl. mem. I. pag. 307. b.] tum *manifeſte ſuppoſita*, vt quae in eadem bibliotheca ſeruantur προῤῥήσεις ſiue *praedictiones de Chriſti incarnatione*, id. I. pag. 230. et III. p. 37. quales qui ab Ariſtotele profectas ſibi perſuadet, idem nullo quoque negotio fidem adhibuerit fabellis Iudaeorum, Ariſtotelem v), Iudaeum Hieroſolymitanum, e tribu Beniamin ortum fuiſſe garrientium, vel adfirmantium w), *quod omnis ſapientia Ariſtotelis furtim ablata ſit e ſapientia Salomonis. Nam cum Alexander Macedo Hieroſolymas ſibi ſubegiſſet, Ariſtotelem*, (ſi Iudaeis placet,) *praefecit theſauro librorum Salomonis. Ille vero, quicquid boni in illis inuenit, id omne ſuo ipſius nomine edidit, admixtis ſaltem quibusdam peſſimis opinionibus, v. g. de Mundi aeternitate:* aut denique nugantium, Ariſtotelem, in extremo vitae conſtitutum, retractaſſe vniuerſam ſuam philoſophiam, eoque nomine *epiſtolam* dediſſe *ad Alexandrum*, quam hebraice et latine exhibet *Iulius Bartoloccius* tom. I. Bibl. Rabbinicae pag. 475. e R. Gedaliae Scialſceleth hakkabbala: latine *Iohannes a Lent* p. 6. Theologiae Iudaicae, et *Io. Iuſt. Lo-*

v) *Bartoloccius* I. p. 471 ſq. et *Ioh. Franciſcus Buddeus* de Philoſ. Hebraeorum pag. 165.

w) Vide *Iac. Thomaſium* de plagio literar. §. 364. *Theod. Hackſpani* diſſertationem, Lipmanno ſubiunctam p. 284. *W. E. Tentzelii* dialogos menſtruos ann. 1689. p. 1216 ſq. *Bartoloccium* p. 474. 480. *Baelii* Lex. in Ariſtotele, nota B. C. *Ionſium* de ſcriptor. Hiſt. Philoſ. lib. I. cap. 18. *Wolfii* bibl. hebr. tom. I. pag. 218. *Ioh. Morini* Exerc. Biblic. p. 283. *Fabric. Io. Fridericum* de religione Ariſtotelis contra Iudaeos, Regiomont. 1705. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. I. p. 794. *Clearch.* in ſpurio libro apud *Ioſephum* contra Apion. I. cap. 22. Clementem atque Euſebium, de conſuetudine Ariſtotelis cum quodam Iudaeo; citatur a *Meinerſio* in hiſtor. dogmatum apud Graecos et Romanos, tom. I. pag. 212. *Harl.*

ſiur ad librum, Ariſtoteli tributum, *de pomo* p. 48 ſqq. aut perſuaſerit ſibi, Ariſtotelem quotidie ſummo mane vſum fuiſſe hac precum formula [x]), quae ab eodem *Bartoloccio* profertur ex bibliothecae Vaticanae codice MS. cui titulus מיכרי הפילוסופים *Eruditiones Philoſophorum:*

Terribilis, cuius dominio me ſubiiciam,
Et Aeterne, qui numquam (regnare) *ceſſas,*
Et Auctor omnium rerum.
Libera me ab igne tuo magno.

In Brigittae reuelationibus leges, Salomonem et Ariſtotelem non ſibi, ſed aliis didiciſſe: quod repetit auctor faſciculi temporum.

XXXVI. Haud dubie quoque ſuppoſiti ſunt Ariſtoteli, qui latine ſaepius prodierunt, *Theologiae* ſiue, vt lib. IV. cap. 5. ipſe auctor adpellat, *Myſticae Aegyptiorum Philoſophiae libri XIV.* [y]) quos ex graeco, vt aiunt, arabice ab Abenama, Saraceno, translatos reperit Damaſci *Franciſcus Roſeus, Rauennas*, et medico ac phyſico Cyprio, Iudaeo, cui *Moſes Rovas* nomen erat, transferendos tradidit, qui primus ex arabico vertit, non italice, vt plerique [z]) adfirmant, ſed latine, verum incondito et ſemibarbaro [?] ſtilo, atque, vt ait Petrus Nicolaus, *iuxta arabicum indigeſto, ac ob imperitiam latinitatis et dictionem compoſitam illiterato.* Haec interpretatio numquam edita eſt, quod ſciam. Sed mox rurſum, fere eodem tempore, latinitate, atque, vt auctor ipſe loquitur, *Romanae ecphraſeos toga* donati ſunt a *Petro Nicolao ex Caſtellaneis*, medico ac philoſopho Fauentino, cuius verſionem Romae ann. 1518. [aa]) 4. edidit et Leoni X. dicauit *Franciſcus*, quem dixi, *Roſeus.* At Leo, pontifex, in epiſtola, ad Roſeum data, 30. Dec. ann. 1517. teſtatur, gratum hoc ſibi munus fuiſſe, et editionem ſcripti huius, egregia doctrina referti, ſuo hortatu a Roſeo ſuſceptam. Quamquam vero latinam magis et compoſitam dictionem Petrus iſte Nicolaus lectori pollicitus eſt, tamen huius quoque interpretatione nihil eſſe et in verbis et in orationis compoſitione inſulſius, adfirmat *Iacobus Carpentarius* Claromontanus Bellouacus, philoſophus Pariſienſis, qui nouam interpretationem horum librorum, ſiue potius verſionis, a Petro Nicolao olim compoſitae, metaphraſin, (ipſe enim Arabiſmi penitus imperitus Carpentarius fuit, vid. Caſauboniana pag. 18.) condidit, ſcholiisque illuſtratam edidit Pariſiis 1571. 4. Quum vero Carpentarius iſte,

x) *Io. Chr. Wolfii* bibl. hebr. p. 223. tom. I.

y) *Ioannes Dee*, Londinenſis. praeſ. ad libr. Mahometi Bagdedini de ſuperficierum diuiſionibus, Piſauri 1570. 4. ait, ſe *Anaxagorae*, illius antiquiſſimi philoſophi ac praeſtantiſſimi, *libellum vnum in philoſophia occulta myſticaque incomparabilem*, Ariſtotelis nomine per multa iam ſaecula inſignitum, ipſi Anaxagorae reſtituiſſe, *idque argumentis certiſſimis. Fabric.* — Vide *Caſaubon.* ad Laertii V. 27. in Caſaubonianis pag. 18 et 225. *Fabric.* cod. apocryph. V. T. pag 221. *Heumann.* Ariſtoteli tribuuntur *libri de theologia*, et *Alchindus* commentariis arabicis eos illuſtraſſe dicitur in *Caſiri* bibl. mem. pag. 305. *b. Harl.*

z) Italicam fuiſſe Romae translationem exiſtimauit praeter Carpentarium et Franciſcum Patricium in praefat. ad myſticam hanc philoſophiam, *Stephanus le Moyne* prolegomenis ad varia ſacra, tum *Ioh. Gottlieb Hardt* in exercitatione de hoc opere, edita Lipſiae ann. 1688. §. VII. Verum rectius *Michael Neander* in erotematis linguae hebraeae pag. 558. et *Iſaac. Caſaubonus* in Caſaubonianis p. 18. verſionem Romae *latinam inconditam* adpellant Sane Petri Nicolai verba, a me adducta, hoc perſpicue videntur ſuadere.

aa) *Clement* in Biblioth. cur. hiſtor. et critiq. tom. II. p. 109. adnotat, excuſ. eſſe Romae apud Iac. Mazochium, 1519. Kal. Iun. *Harl.*

Digitized by Google

iſte, vt ſermo tolerabilior foret, paraphraſtes eſſe maluerit, *Franciſcus Patricius*, qui libros de myſtica Ariſtotelis philoſophia recudi fecit in ſua de vniuerſis philoſophia, Ferrariae 1591. et Venetiis 1593. fol. praetulit Petri Nicolai verſionem licet barbariuſculam, *quoniam non tam ſumus*, inquit, *delicati*, *vt verba ſententiis praeferamus*. Ex eadem verſione legitur etiam in tomo antepenultimo edit. latinae Opp. Ariſtotelis Wechelianae, Francof. 1593. 8. *Carpentarii* vero interpretationem, at ſine ſcholiis, in vtraque ſua Ariſtotelis editione expreſſit *Guil. Du Vallius* ann. 1629. tom. II. p. 1035. et ann. 1639. tom. IV. p. 603 ſq.

In hoc opere, de deo, λόγῳ, anima, vniuerſo, rerumque principiis non Ariſtotelico more, ſed ita fere, vt in Hermetico Poemandro fit, differitur, mundusque ſtatuitur intelligibilis, in quo per ſapientiam diuinam anima noſtra ideas rerum contemplatur, ita fere, vt Malebranchius, (vid. Mem. Treuoltinas ann. 1707. pag. 48) aetate recentiore ſibi imaginatus eſt, vt Platonicum potius aliquem, quam Ariſtotelem auctorem eſſe res ipſa clamet, quamquam *Franciſcus Patricius* [bb]) in prolegomenis [☞] ad ſuam editionem, et *Athanaſius Kircherus* in praefatione paraenetica ad Obeliſcum Pamphilium illud audacter tribuunt Ariſtoteli. Ac *Thomas Aquinas* libro de vnitate intellectus apologetico aduerſus Auerroem (tom. 7. Opp. Opuſculo XVI. pag. 99.) teſtatur, ſe Ariſtotelis libros XIV. de ſubſtantiis ſeparatis vidiſſe *graece*, necdum in linguam latinam translatos, in quibus multarum quaeſtionum de deo et animo explicatio contineretur, quae in phyſicis et metaphyſicis Philoſophi ſcriptis non ſatis eſſent expoſitae: additos fuiſſe neceſſarios tamquam metaphyſicae adpendices ipſoque ab Ariſtotele phyſices ſecundo, et metaphyſices duodecimo promiſſos. Arabi cuidam philoſopho tribuendum ratus eſt *Petrus Ramus*, (quem ſub Theſſali methodici titulo perſtringit Carpentarius,) praefat. ad ſcholas metaphyſicas, et *Eduardus Stillingfletus* reſponſione ad Creſſyum pag. 83. Et ſane Arabem ſcriptorem ſapit, quod XIV. 15. legitur: *Quare probatum,*

bb) Sententiam ſuam de his libris Patricius, qui eis plurimum tribuit, complexus eſt hoc titulo, quem operi praefixit: *Myſtica Aegyptiorum et Chaldaeorum, a Platone voce tradita, ab Ariſtotele excepta et conſcripta Philoſophia: Ingens diuinae ſapientiae theſaurus.* Putat enim, Ariſtotelem, qui ἀγράφων Platonis meminit IV. 2. Phyſic. ita hoſce libros ex Platonis, qui per tredecim annos Aegyptiacae ſapientiae ſtudioſus fuerit, ore collegiſſe, prout indies ab eo ſermo de eis haberetur, et ita eos vel tunc in aduerſaria congeſſiſſe, et poſtea nulla habita ordinis ratione perſcripſiſſe. Confuſos igitur ob eam cauſam videri eſſe, et in meliorem ac ſcientificum ordinem haud multo labore poſſe digeri. *Quod et feciſſemus*, inquit, *niſi mordacium hominum recenſiones vereremur*, *idque non ſine grauium veterumque auctorum exemplo feciſſemus*, *qui Platonis dialogos in trilogias vel tetralogias*, *Plotini ſcripta in Enneades digeſſerunt.* Idem Patricius exiſtimat, Ammonium Saccam his libris vſum fuiſſe, et *Plotinum* IV. 4. ſimilitudinem duorum lapidum ex libri IV. cap. 2. in librum ſuum de intelligibili pulchritudine deriuaſſe. Sane auctor vult videri Platonis fuiſſe auditor, vt lib. I. cap. 5. *Plato igitur olim dedit animae plura adtributa*, *quorum nos auriti fuimus teſtes*, *ſed non ſcripſit vllum.* Praeter *Platonem*, qui *Philoſophi* nomine etiam hinc inde innuitur, citantur *Anticles* lib. I. cap. 4 et 5. Pythagoricae ſectae adſeclae, quorum opinio de anima, quod ſit harmonia, refutatur III. 5. Attici quidam, qui animam entelechiam vocauerunt III. 6. Sapientes Aegyptii XIV. 14 et 15. Sapientes et Archiſophi Babyloniae X. 17. XIV. 3. 14. Auctor ait, in metaphyſicis ſe de ſubſtantiis, a materia abſtractis, egiſſe, XII. 7. et Metaphyſica ſua, libros de anima, et de natura laudat lib. I. cap. 1. libros de anima iterum X. 10. Regis Babyloniae mentio XIV. 13. Ariſtotelem porro auctorem eſſe horum librorum, recte negat Patricius ipſe in diſcuſſ. Peripateticis p. 26. qui neſcio an aeque feliciter coniicit, auctorem eſſe Palaephatum, licet ab hoc Aegyptiorum theologiam ſcriptam fuiſſe Suidas adnotarit.

Digitized by Google

probatum, quod Deus, cuius nomen exaltetur, creauit vniuerſum abſque conſultatione ſeu cogitatione. Verum hoc et alia eiusmodi non minus ab interprete Arabe addi, quam ab auctore proficiſci potuerunt. Itaque nihil definit *Holſtenius* in notis ad vitam Pythagorae, a Porphyrio ſcriptam, pag. 68. *Vetus et incognitus auctor admirandi operis de diuina ſapientia ſecundum Aegyptios.* D. *Lutherus* in epiſtola, data 7. Dec. ann. 1519. [edit. Buddei pag. 10. nr. 14. *Heumann.*] *Adtulit Doctor Iohannes Heſſus ex Italia Theologiam Ariſtotelis myſticam, nuper in Syria, vt ſcribunt, repertam, h c eſt per ſycophantam aliquem ſomniatam, vt ego ſentio, quo nobis hunc hoſtem Chriſti, illuſtriorem factum, ſpecioſo titulo aduerſus Chriſtum diutius alant.* Vide et Obſeruat. Hallenſ. tom. VIII. pag. 232. *Fabric.* Conf. *Io. Laurent. Beckh* diſſ. de theologia Ariſtotelis, ſiue myſtica philoſophia ſecundum Aegyptios, libro, ſuperiori ſaeculo Damaſci reperto, praeſ. *Io. Gottl. Hardt*, Lipſiae 1688. 4. *Harl.*

XXXVII. In antiquioribus latinis Ariſtotelis editionibus, vt Veneta ann. 1496. 1551. etc. occurrunt libelli quidam, in graecis et graecolatinis editionibus haud obuii, quorum 1) eſt *De Nilo*, ſiue de cauſis incrementi [P] Nili, in quibus refertur inter alia, quid hac de re ſenſerunt Thales, Examii F. Mileſius, Diogenes, Nachythennus F. Apolloniates, Anaxagoras, Hegeſibuli F. Clazomenius, Athenagoras, Arminiſci F. et Nicagoras, Cyprius. Neque quicquam video cc), cur hic liber non poſſit ad Ariſtotelem auctorem referri, praecipue quum inter Philoſophi ſcripta Anonymus vitae auctor, a Menagio editus, referat περὶ Νείλου ἀναβάσεως α΄, et idem ſcriptum laudet Alexander Aphrodiſeus in Meteorolog. Sane dignus erat hic libellus, qui, emendatius deſcriptus, ederetur ad calcem Herodoti, vbi veterum de Nilo teſtimonia collegerunt viri docti. *Ariſtonis* eſſe dd), quem de Nilo ſcripſiſſe teſtatur Strabo, vix crediderim, quoniam ille fuſius hoc argumentum fuit perſequutus, neque Arabes Ariſtonis libros interpretatione dignos habuerunt. [In catalogo librorum Ariſtot. arabico, vbi tamen plures ſpurii quoque occurrunt, in *Caſiri* bibl. I. p. 307. memorantur *de aegyptiaco Nilo libri* III. *Harl.*]

2) Liber *de proprietatibus elementorum*, qui, *Ioh. Pico* iudice ee), cuiuscumqoe potius eſt, quam Ariſtotelis, varia enim continet, cum Philoſophi dogmatibus pugnantia, v. g. de anno 36000. annorum, de diluuiis, peſtilentia et ventis e coniunctione planetarum in piſcibus, geminis et ſigno virginis orientibus. Memorat et Romam, et Arabum ſectas, et ridiculam fabulam refert de Socrate in hanc ſententiam: *Fuit in diebus Philippi, regis, via in monte Armeniae, inter duos montes, et ſuperueniebat ei in quibusdam momentis hora, qua non tranſiret ſuper illam viam aliquis equitum et peditum, qui non caderet mortuus, quando erat inter illos duos montes. Interrogauit ergo de illo rex, Philippus, quosdam ſapientes ſuos, et neſciuerunt cauſam illius, donec praeceperit Socrates ei facere fabricam altam. Fecit ergo ei, et Socrates poſuit*

cc) Non tamen ex hoc libro petitum, quod apud *Strabonem* lib. XVII. p. 790. legitur; Ariſtotelem imbres aeſtiuos habuiſſe pro cauſa incrementi Nili, idque didiciſſe eum a Thraſyalco Thaſio.

dd) Ita ſentit *Patricius* diſcuſſ. peripatet. lib. X. cap. 136.

ee) *Ioh. Picus* lib. I. contra Aſtrologos p. 284. cui praeter Nunneſium de cauſis obſcuritatis Ariſtotelis p. 47. adſentitur vtrumque laudans *Iacobus Thomaſius* de ſtoica mundi exuſtione p. 60 et 72. Eadem quoque ſententia *Franciſci Patricii* p. 26. lib. I. diſcuſſ. Peripatet. Occurrit hic liber etiam in editione Operum Ariſtotelis latina cum Auerrois commentariis, tom. VII. p. 110. Venet. 1551. fol.

Digitized by Google

poſuit in ea ſpeculum de chalybe. Appoſuit ergo inſpicere in ſpeculo, quod praeparauerat oppoſitum duobus montibus. Vidit enim duos dracones magnos, vnum ex hoc monte, et alium ex monte ſecundo, et vnusquisque eorum aperuerat os ſuum aduerſus ſocium ſuum, et egrediebatur ex orificiis eorum vapor, vt corrumpebat illum aërem. Et dum iterum Socrates ſedebat aſpiciendo in ſpeculo, et conſideraret dracones, tranſibant ſuper illam viam equites. Vidit ergo Socrates eos cadentes de beſtiis. Sciuit ergo, quod fuit illud propter vaporem, qui fuerat egreſſus de ventribus draconum, et quod ille corrumpebat aërem illius loci. Feſtinauit ergo deſcendere ad regem [?] *et narrauit ei, praecepitque exire in montem et videre, quare interfecti ſunt, ſaluotusque eſt locus, et non accidit in eo quod acciderat. Miratus eſt ergo rex de ſapientia Socratis*, etc.

3) *Liber de Pomo*, quod Ariſtoteles, morti vicinus, manu tenere, (quod etiam de Homero narratur in eius vita,) eiusque odore ſe recreare fingitur, atque interim de morte contemnenda et animae immortalitate amicos docere. Hunc librum iam Erasmus in praef. ad Ariſtot. recte iudicauit chriſtiani eſſe ſcriptoris; meminit quoque Abrahami et Noae, qui fuerint omnibus ſapientiores [ff]). Equidem *Manfredus* [gg]), qui in praef. eum ex Arabico hebraice pridem ab Abrahamo Leuita ben Chasdai circa ann. Chr. 1200. (conf. *Io. Chriſtoph. Wolfii* bibl. hebr. tom. I. pag. 57.) translatum latinam in linguam vertiſſe ſe ex Hebraeo teſtatur, ait, Ariſtotelem hunc in exitu vitae ſuae edidiſſe, quo probaret, ſapientes de hoſpitii lutei exitu non dolere. Etiam loquens et ad ſcripta ſua prouocans Ariſtoteles inducitur. *Qui vult intelligere*, inquit, *philoſophiam, et eſſe ſapiens, legat et addiſcat octo primos libros* (Phyſicorum,) *quos aggregaui, quousque perueniat ad librum de anima, et de ipſo cognoſcet* — — —. *Et rationabiliter decet, philoſophiam ſcire omnes huiusmodi rationes, vt ſophiſtica non fallatur, nec verbis capiatur, et intelligat locos et propoſitiones, in quibus ſit ei ſophisma: et in his libris eſt veritas omnium ſcientiarum; ſed non ſunt particularia. Et aggregaui quemdam alium librum, qui dicitur Metaphyſica, et declaraui in eo, quod firmamentum ſuperius et ſtellae non ſunt de naturis, quas videmus* etc. Meminit *pomi illius* ſcriptor barbarus vitae Ariſtotelis, compoſitae verſibus leoninis in *C. A. Heumanni* actis philoſ. XV. p. 366 ſq. Sed nemo

ff) Neque tamen eſt credibile, auctorem eſſe *Guilelm. de Campellis*, vt ſuſpicatur *Nic. Staphorſt* tom. 3. hiſt. eccleſ Hamb. pag. 423.

gg) Verba eius haec ſunt: *Quapropter nos Manfredus, diui Augusti imperatoris Friderici II. filius, dei gratia princeps Tarentinus honoris montis ſancti angeli dominus et illuſtris regis Conradi ſerui in regno Siciliae baiulus generalis — cum corpus noſtrum grauis infirmitatis adeo moleſtia maceraret, vt nulli de cetero poſſe corporaliter viuere crederemur — inter theologica et philoſophica documenta nobis occurrit liber Ariſtotelis, principis philoſophorum, qui de pomo dicitur, ab eo editus in exitu vitae ſuae, in quo probat, ſapientes de hoſpitii lutei exitu non dolere — — quibus adſtantibus diximus, vt eum librum legerent — — quem librum cum non inueniretur inter Chriſtianos, quoniam eum in hebraico legimus, translatum de arabico in hebraeum, ſanitate rehabita ad eruditionem multorum de hebraea lingua tranſtulimus in latinam, in quo a compilatore quaedam recitabilia inſeruntur. Nam dictum librum Ariſtoteles non vocauit* (non titulum de pomo indidit libro) *ſed vocatus ab aliis extitit, qui cauſam hilaritatis mortis ſuae* (Ariſtotelis) *diſcere voluerunt, ſicut in libri ſerie continetur.* Occiſus eſt *Manfredus* iſte ann. Chr. 1266. Siciliae adminiſtrationem ſuſcepit ann. 1251. Rex autem a Siculis ſalutatus, Saracenorum ſubnixus ſubſidio, 1250. conf. *I. C. Wolfii* bibl. hebraic. p. 57 et 222.

nemo facile erit haud obeſae naris, qui lecto libro dubitabit, otioſi eſſe hominis commentum. Exſtat et hebraice excuſus Riuae Tridenti 1562. 4. ſub titulo ספר התפוח vna cum libro R. Salomonis ben Gavirol virtutum animae, ſed et Venetijs 1549. 4. et Francofurti ad Oderam 1693. 8. Etiam MStum occurrere in Vaticana, teſtatur Bartoloccius I. p. 482. Hebraicam verſionem cum ſua latina interpretatione notisque edidit *Io. Iuſtus Loſius* in diſſ. [inſcripta: *I. I. L.* biga diſſertationum, quarum prima exhibet librum de pomo Ariſtotelis, quod moribundus in manu geſtauerit etc. ex arabica lingua olim in ebraeo-rabbinicam translatum a *R. Abr. Leuita*, nunc latine verſum et notis illuſtratum; altera oſtendit conſenſum Kabbaliſticorum cum philoſophia academica et peripatetica dogmatum, cum praefat. *Io. Heur. Maii.* Gieſſae 1706. 4. vid. Catalog. Bunau. vol. I. tom. I. pag. 742. et tom. II. pag. 1040.] qui ſola editione Francofurtenſi vſum ſe teſtatur, et pag. 47 ſq. obſeruat, ab ipſis reiici Iudaeis, Maimonide et Gedaliah, tamquam librum ſuppoſititium, perinde vt alium *Beth Haſſabath* et *librum myſteriorum.* (vid. Works of the learned, 1708. pag. 405. 443.) Ceterum veteris latinae verſionis nullam facit mentionem, et male pag. 56. contra Buxtorfium (vid. eius biblioth. rabbin. pag. 427.) negat, Abrahamum Leuitam vixiſſe circa ann. Chr. 1200. Nam valde iunior eſſe nequit, quum verſione eius vſus fuerit Manfredus.

4) *Liber de Cauſis,* et doctrina philoſophorum, diuiſus in capita 32. Ariſtotelis non eſſe, deprehenditur [?] ea ipſa ratione, quod multa, ab Ariſtotelis[hh]) dogmatibus diuerſa, contineat, vt monuit Patricius pag. 26. diſcuſſ. Peripatet. vid. *Seldeni* Opp. tom. III. p. 1885.

5) *Libellus de intelligentia,* qui inſcribitur, manifeſte non eſt Ariſtotelis, ſed cuiusdam, qui in Ariſtotelem eſt commentatus, et in librum de mundo praefatur.

6) *Liber de bona fortuna*, qui a Pomponatio de incantationibus pag. 209. citatur, et in iisdem antiquis latinis editionibus occurrit, nihil aliud eſt, quam cento conſutus e locis quibusdam Eudemiorum Moralium, vt ſupra ad nr. XXXI. notare me memini.

7) Sunt et alia quaedam, non inter ſcripta Philoſophi quidem edita, quod ſciam; at quae tamen ſub eius nomine feruntur. (*Librum de prudentia praefecti militaris poſt victoriam et cladem* ſub Ariſtotelis nomine iactant Arabes. vid. Acta eruditor. tom. VIII. ſupplem. pag. 419. nec non *teſtamentum Ariſtotelis et Hippocratis*, ibid. pag. 422. [*Cyromancia Ariſtotelis*, Vlmae 1490. 4. vid. *Gemeiner* von den in der Regensburg. Stadt-Bibl. befindlichen — Büchern etc. pag. 201. (*Strauſſ*) Opera rariora bibl. Rebdorſ. pag. 231. de *Platonis teſtamento libri VI.* ſecundum arabicam philoſoph. biblioth. apud *Caſirium* l. m. tom. I. pag. 307. vbi alia deperdita aut ſuppoſititia indicantur.] — Scriptum breue *de lapide philoſophorum et de perfecto Magiſterio*, (quod inſcriptum, *Lapidarius Ariſtotelis de nouo e graeco translatus* prodiit Merſeburgi 1472. 4. cum Ariſtotelis, Polemonis et aliorum phyſiognomonicis, et exſtitit Mindae apud Io. Lud. Brünemannum, rectorem Gymnaſii,) occurrit latine inter ſcriptores verae Alchemiae, a *Guil. Gratarolo* collectos, Baſil. 1561. fol. et inter ſcriptores artis auriferae ibid. 1593. 8. 1610. tom. I. pag. 232. in theatro chemico, Vrſellis 1602. 8. tomo III. pag 56. et

hh) In editione Venet. 1551. fol. inter Opera Auerrois tomo VII. pag. 114. traditur ex Hebraeo conuerſus, et Auempaei ab aliis, vel Alpharabio vel Proclo adſcriptus.

Digitized by Google

et Argentorati 1613. 1622. et 1659. 8. tomo III. et V. Incipit: *cum ſolerti indagine vniuerſarum rerum* etc. [adde *Buhle* I. Opp. pag. 265. *Fabric.* infra in vol. XII. pag. 709 ſq.] Ariſtotelis *de Gemmis et de Alchemia* Arabice MS. memorat *Labbeus* nouae Bibl. MSS. p. 255. [adde Buhle tom. I. Opp. p. 206.] Similiter ſub Ariſtotelis nomine librum *de regiminibus coeleſtibus* (de Aſtrologia, arabice, *Hotting.* pag. 255. Bibl. Or.) iactarunt nugiuenduli: quos explodit *Ioh. Picus Mirandulanus* lib. I. contra Aſtrolog. pag. 284. Idem reiicit *librum de ſecretis ſecretorum,* ſeu *de regimine regum*, ad Alexandrum M. qui MS. exſtat in Bibl. Vaticana, vnde iconem ingentis cornu ſtentorei, quo per 100 ſtadia exercitum conuocare potuit rex, exhibet *Athanaſius Kircherus* in lib. II. part. I. cap. 7. in arte magna lucis et vmbrae pag. 159 ſqq. et Phonurgiae pag. 132. tom. II. pag. 274. Conf. *Georgii Paſchii* inuenta nou-antiqua pag. 103 ſqq. Iourn. des Sauans 1713. II. pag. 230. et *Morhofii* ſtentorem hyaloclaſten cap. 7. et 14. Fuerunt et in bibliotheca Renati Moreau teſte *Labbeo* pag. 215. Ariſtotelis ſecreta ſecretorum et *Epiſtola de conſeruatione humani corporis*, verſa per neſcio quem *Nicolaum*, (eundem forte, qui myſticam philoſophiam tranſtulit, de qua nr. XXXVI.) Platonis et Ariſtotelis *Epiſtolae de anima hominis, et quatuor temporibus.* [In bibliotheca *Erlangenſi* Ariſt. epiſt. in ſecreta ſecretorum, ſ. de conſeruatione ſanitatis ad Alex. M. a Io. Hiſpano e graeco in latin. translata, (vid. *Hocker.* cat. pag. 81.) in bibl. *Bernenſi*, teſte *Sinnero* pag. 283. catalogi, eſt codex membranaceus, *Ariſtotelis liber ſecreti ſecretorum ad Alexandrum, quem tranſtulit Philippus Dom. Guidon, Tripolitano epiſcopo, ex arabico in latinum*, et Sinnerus ex libro exemplum ſubiecit. Exſtat quoque mstus in bibliotheca monaſterii S. Michaelis, *Venetiis*, (vid. Mittarelli catal. pag. 894.) et in *medicea*, teſte Montfaucon. bibl. bibliothecar. pag. 399. Editionem vetuſtam ſine loci et anni et typographi nota, e verſione Philippi, iuſſu Guidonis, habet bibliotheca Rebdorſiana, eamque deſcribit cl. *Andr. Strauſſ* in Operibus rarioribus, quae latitant in biblioth. — in Rebdorf, Eichſtadii 1790. 4. pag. 13. Cod. autem membran. *tractatus integer Ariſtotel. de ſecretis ſecretorum ſ. de regimine principum, ex translatione Phil. ad Guidonem de Valentia* eſt in bibl. Erlangenſi. vide *Hocker.* l. c. — Le Secret des ſecrets d'Ariſtote etc. litteris gothicis, ſine l. et a. vid. *Denis* Suppl. Annal. Maittair. tom. II. pag. 494.] — In bibl. *Guſt. Schroederi* pag. 828. in bibl. Groningenſi, *Ariſtotelis ſecreta ſecretorum ſiue de regimine principum*, ex arabico verſa latine a Magiſtro *Philippo, clerico in Valentia*, cum anonymo de Ariſtotelis vita et morte. [adde *Braun* in notitia — de libris — in bibl. — ad S. Vdalricum et Afram, part. II. pag. 58.] In catalogo MSS. Bibl. Auguſtanae pag. 51. inſcribitur *Ariſtotelis liber de arte viuendi, qui etiam dicitur ſecretum et regimen principum. Eſt autem liber de ſeruanda ſanitate per medicinam et diaetam.* Exſtat et hebraice ex Arabico translatus ſub titulo סוד הסודות, cuius meminit *Hottingerus* p. 57. Bibl. Or. et *Bartoloccius* I. pag. 482. Sed et *Alexander Achillinus*, medicus ac philoſophus, Bononiae ann. 1516. fol. poſt editionem ann. 1501. ibid. fol. impenſis Bened. Hectoris, in lucem emiſit *opus ſeptiſegmentatum*, in quo latine reperiuntur I. Ariſtotelis ſecretum [ii]) ſecretorum

ii) Librum *de ſecretis ſecretorum* ſub Ariſtotelis nomine laudat *Thomas Bradwardinus* in cauſſa dei contra Pelagium. — Ex graeco arabice, ex arabico latine verſum reperit, et ex latino gallice vertit ſaeculo XIII. *Gotofridus de Waterfordia*, ordin. praedicatorum. vid. *Iac. Echardum* tom. I. de ſcriptoribus ordin. praedicator. p. 467 ſq. — In opere *ſeptiſegmentato* memorantur Aſclepiades, medicus, p. 10. liber Aeſculapiorum pag. 5. (Aſclepius,) Hippocrates, medicus, pag. 6. b. p. 8. Sanayes,

ad Alexandrum M. de Regum regimine, de [¶] Sanitatis conſeruatione, de Phyſiognomia etc. cum prologo Iohannis [kk]), (qui tranſtulit librum) Hiſpanenſis, filii Patricii [ll]). 2) Ariſtotelis (Theophraſti potius,) de ſignis aquarum, ventorum, tempeſtatum. 3) Ariſtotelis de mineralibus, lapidibus et metallis, ex arabico, vt videtur, translatus. 4) Alexandri Aphrodiſienſis de intellectu. 5) Auerrois de beatitudine animae. 6) Alexandri Achillini Bononienſis de vniuerſalibus. 7) Alexandri Macedonis in ſeptentrionem monarchae de mirabilibus Indiae ad Ariſtotelem. Etiam Philippi ſecretum ſecretorum fuit in Bibl. Thuanea. Et Ariſtotelis *librum quaeſtionum babylonicarum* memorat Gueuarra Horologii Principum II. 17. [Ariſtoteli falſo tributus Zabaiſtarum liber *Haislamchus*, item alius, de imaginibus loquentium. Maimonides More 427. Buxt. *Benzel.*] Parabolas, de cauenda mulierum conſuetudine, hebraice a R. *Meir* verſas, vid. *I. C. Wolfii* bibl. hebr. pag. 222. — Liber, cuius meminit *Albertus Magnus* in ſpeculo aſtronomico *de libris licitis et illicitis* incipit: *Dixit Ariſtoteles Alexandro regi, ſi vis percipere* etc. addit Albertus: *Hic eſt liber, quem quidam vocant mortem animae.* At tempus eſt, vt, miſſis ſuppoſititiis Ariſtotelis ſcriptis, editiones germanorum eius operum recenſeam. [¶]

XXXVIII. *Editiones et verſiones Operum Ariſtotelis.*

Index Scriptorum aliorumque virorum memorabilium, ab Ariſtotele laudatorum ad edit. Aurel. Allobr. 1607. 8. confectus a M. Friderico Guilielmo Sturz [mm]).

(Achilles, Anal. poſter. II, 14. Rhet. I, 3. III, 16. Mirab. auſcult. 114.

Aeſchines, περὶ Κρατύλου. Rhet. III, 16.

Aeſchylus, Meteor. I, 6. bis. Hiſt. animm. IX, 49.

Sanayes, Graecus, p. 9. Plato, p. 6. Adam, inventor medicinae, p. 10. Enoch p. 10. b. ſancti prophetae p. 6. 13. b. 17. b. Themiſtius, magni cornu ſtentorei repertor, p. 17. (conf. Abulpharagium p. 86 et 56.) Hermogenes, medicus, pag. 10. Hermes p. 15. Hermes triplex in philoſophia pag. 12. b. eius tabula ſmaragdina, ibid. vbi bis pro *Hermete* male excuſum *Hermogenes*, vti etiam p. 5. b. 3. b. in *praeceptis magni doctoris Hermogenis*, ibid. pro *regno calculorum* legendum *Chaldaeorum;* liber cuiusdam Medorum pag. 15. quidam antiquorum philoſophorum, (Salomo, ni fallor;) p. 15. Ariſtotelis liber de viribus lapidum, herbarum ac plantarum, p. 12. — Liber incipit: *Fili glorioſiſſime, iuſtitiae imperator.* — *Michael Neander* in Eroſemata linguae hebraicae p. 558. eius libri meminit his verbis: *Ariſtotelis* liber de ſecretis ſecretorum ad Alexandrum M. per Iohannem quendam, filium Patricii e graeca lingua in *Chaldaeam* (in praefat. Iohannis legitur *in Romanam,*) translatus, ex chaldaea (ſyriaca,) in arabicam, poſtea per Philippum quemdam, clericum, (vocat ſe ipſe minimum Clericorum Guidonis de Valentia Tripoli glorioſi pontificis, cuius iuſſu opus illud vertiſſe ſe adfirmat,) ex arabica in latinam, impreſſus olim in Italia, quaternionibus 11. diuiſus per capita 24. Tractat autem primo de moribus, officiis et virtutibus, quae regem decent: deinde de corporis cuſtodia, de hora eligendi in aſtronomia: alchymiſtica quaedam, et copioſius de ſanitate tuenda. [an hic eſt liber I. *de alimentorum regimine?* memoratus a Caſirio l. c. tom. I. p. 508.] Poſtea de quatuor temporibus anni, de quatuor membris principalibus, de cognitione ciborum, aquarum et vinorum, de balneis, de apertione venarum, de iuſtitia, de electione baiuli, ſiue miniſtri et conſiliarii, notarii, nuntii, praepoſiti, de proceribus et eorum virtutibus, de forma praeliandi, de phyſiognomia.

kk) Baleus hanc verſionem libri de regimine principum male tribuit Ioanni Scoto Erigenae.

ll) Scriptum manifeſte ſuppoſititium, et Ariſtotele longe recentius, in quo Plinius citatur. confer *Petrum Petitum* de Nepente homerico, cap. 18. pag. 58 ſq.

mm) In Metaphyſicis ſequutus ſum rationem Beſſarionis, quam cum reliquis contulit Fabricius B. G.

Digitized by Google

IX, 49. Ethic. Nicomach. III, 2. Poet. 4. 22.
Νιόβη, Poet. 18.
Σίσυφος, ſine Aeſchyli nomine, Poet. 18.
Φιλοκτήτης, Poet. 22.
Χοηφόροι, ſine nomine, Poet. 16.
Aeſion, Rhet. III, 10.
Aeſopus, Rhet. II, 20. bis.
οἱ Αἰσώπου μῦθοι Meteor. II, 3. οἱ Αἰσώπειοι λόγοι Rhet. II, 20. ὁ Αἰσώπου Μῶμος. De partib. animm. III, 2.
Agathon, Ethic. Nicom. VI, 2. 4. Eudem. III, 1. 5. V, 2. 4. Rhet. II, 19. 24. Poet. 9. 15. 18. ter.
(Aiax, Aual. poſter. II, 14. problem. XXX. 1. et ſaepius.
Alcaeus, Polit. III, 14. Rhet. I, 9.
ἔν τινι τῶν σκολιῶν μελῶν, Polit. III, 14.
(Alcibiades, Anal. poſter. II, 14. Hiſt. animm. VI, 29. Rhet. II, 15. Poet. 9.
Alcidamas, Rhet. II, 23. III, 3. quater.
ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ, Rhet. I, 13.
it. ſine nomine, Rhet. II, 23.
Alcmaeon, Hiſt. animm. I, 11. De anima I, 2. Problem. XVII, 3. Metaph. I, 5.
ὁ Κροτωνιάτης, Hiſt. animm. VII, 1. De generat. animm. III, 2. Metaph. I, 5.
Alcman, Hiſt. animm. V, 31.
Amaſis, Rhet. II. 8.
περὶ τοῦ ποδανιπτῆρος, Polit. I, 12.
Anacharſis, Anal. poſter. I, 10. Ethic. Nicom. X, 6.
Anaxagoras, Phyſ. I, 4. bis. 6. III, 4. 5. IV, 6. VIII, 1. bis. 5. 9. De coelo I, 3. II, 12. III, 2. 3. bis. 4. IV, 2. De gener. et corrupt. I, 1. quater. Meteor. I, 3. 6. 8. 12. II, 7. 9. De partibus animm. IV, 2. 10. De generat. animm. I, 18. bis. III, 6. IV, 1. De anima I, 2. quater. III, 4. bis. De reſpiratione 2. bis. Ethic. Nicom. VI, 7. X, 9. Eudem. I, 5. V, 7. Rhet. II. 23. Problem. XI, 33. XVI, 8. De plantis I, 1. ter. 2. bis. De Xenophane, Zen. et Gorg. 2. bis. Metaph. I, 3. 4. 6. bis. 7. bis. IV, 4. 5. bis. 7. X, 6. XI, 6. XII, 2. 6. 10. XIII, 5. XIV, 4.
ὁ Κλαζομένιος, Meteor. II. 7. Eudem. I, 4. Metaph. I, 3.
Anaxandrides, Ethic. Nicom. VII, 11. Eudem. VI, 9. Rhet. III, 10. 11.
Γεροντομανία, Rhet. III, 12.
οἱ Εὐσεβεῖς, Rhet. III, 12.
Anaximander, Phyſ. I, 4. III, 4. De coelo II, 12. De Xenophane etc. 2. Metaph. XII. 2.
Anaximenes, De coelo II, 12. Meteor. II, 7. De Xenophane etc. 2. bis. Metaph. I, 3.
ὁ Μιλήσιος, Meteor. II, 7.
Androcles, ὁ Πιθεύς, Rhet. II, 23.
Androtion, εἰς Ἰδριέα, Rhet. III, 4.
Anonymus, poeta, Ethic. Nicom. II, 5. V, 8. VII, 14. VIII, 1. IX, 11. 12. Magn. moral. II, 11. Eudem. I, 1. IV, 3. VI, 13. VII, 1. 2. 5. 10. Polit. I, 13. II, 7. Rhet. I, 6. 11. II, 9. 10. 21. 23. III, 6. 8. 9. 10. 11. 14. 17. Rhet. ad Alex. 26. Poet. 21. 22. Problem. XXV, 7. XXVI, 21. 43. 48. 59. De mundo 6. — In rhetoricis ſaepe quoque afferuntur loci ex oratoribus, quorum nomen non additum eſt. Conſ. Epigramma, Oraculum, Prouerbium.
Antimachus, Rhet. III, 6.
(Antipheron, ὁ Ὠρείτης, De memoria 1.
Antiphon, Elench. I, 10. Phyſ. I, 2. II, 1.

B. G. 3, 6. 26. Libri de mirabilibus auſcultationibus editione vſus ſum Beckmanniana. Nomina eorum, qui non vulgo inter viros doctos numerantur, vncinis includenda putaui. *Sturz.* Hunc indicem, multis vtilem, et diligenter confectum, beneuole mihi miſit *Sturz*, profeſſor eloquentiae in gymnaſio Gerano celeb. quod grata mente profiteor. *Harl.*

Eudem. III, 5. Rhet. II, 6. Quaeſt. mechan. prooem.
ἡ Ἀνδρομάχη, Eudem. VII, 4.
ὁ Μελέαγρος, Rhet. II, 23. conf. cap. 2.
Antiſthenes, Topic. I, 9. Polit. III, 13. Rhet. III, 4. Metaph. IV, 29.
οἱ Ἀντισθένειοι, Metaph. VIII, 3.
Apollodorus
ὁ Λήμνιος, Polit. I, 11.
Ἀπόπλους, pars Odyſſeae, Poet. 23. vid. *Euſtath.*
Archilochus, Polit. VII, 7. Rhet. II, 23. III, 17.
Archytas, Rhet. III, 11. Problem. XVI, 9. Metaph. VIII, 2.
Ariphrades, Poet. 22.
Ariſtides, Rhet. II, 23. III, 14.
Ariſtippus, Metaph. II, 2. Rhet. 2, 23.
Ariſtogenes, De ſpiritu 2.
Ariſtophanes, (apud Platonem) Polit. II, 4.
Ariſtophanes, Comicus, Poet. 3.
ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις, Rhet. III, 2.
Aſtydamas
ὁ Ἀλκμαίων ὁ Ἀστυδάμαντος, Poet. 14.
Autocles
εἰς Μιξιδημίδην, Rhet. II, 23.
Bias, Ethic. Nicom. V, 3. Eudem. IV, 1. Rhet. II, 13.
Bryſon, Anal. poſter. I, 7. Elench. I, 10. bis. Rhet. III, 2.
Herodoti filius, Hiſt. animm. VI, 5. Sed IX, 11. eſt Ἡρόδωρος ὁ τοῦ Βρύσωνος τοῦ σοφιστοῦ πατήρ.
Caeneus, Anal. poſter. I, 9.
Callias, Elench. II, 2. 3. Rhet. II, 4. Metaph. I, 1. 7. VII, 5. 8. 10. 11. X, 9. XII, 3. XIII, 4. et ſaepius.
Callippides, Poet. 26. bis.
Callippus, Rhet. II, 23. bis. Metaph. XII, 8.
Calliſthenes, Mirabil. auſcult. 144.
Calliſtratus
ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ ἐκκλησίᾳ, Rhet. III, 17.
Carcinus, Poet. 17.
ἐν τῇ Ἀλόπῃ, Ethic. Nicom. VII, 8. Eudem. VI, 7.
ἐν τῷ Θυέστῃ, Poet. 16.
ἐν τῇ Μηδείᾳ, Rhet. II, 23.
ἐν τῷ Οἰδίποδι, Rhet. III, 16.
ἐν τῇ Τυροῖ, Poet. 16.
Cephiſodotus, Rhet. III, 10. ter.
Chaeremon, Rhet. II, 23. III, 12. Poet. 1. 24. Problem. III, 16.
Chares, Rhet. III, 10.
ὁ Πάριος, Polit. I, 11.
Charondas, Polit. I, 2. IV, 11. 13.
ὁ Καταναῖος, Polit. II, 12.
Chilon, Rhet. II, 12. 23.
Choerillus, Topic. VIII, 2. Rhet. III, 14.
Chonnides, Poet. 3.
Cleon, Metaph. VII, 15. X, 5.
Cleophon, Rhet. III, 7. Poet. 2. 22.
κατὰ Κριτίου, Rhet. I, 15.
ἐν τῷ Μανδροβούλῳ, Elench. I, 14.
Clidemus, Meteor. II, 9.
Cliſthenes, Polit. III, 2. V, 12. VI, 4.
Corax, Rhet. II, 24. Rhet. ad Alex. 1.
Corinthus
ὁ Λευκάδιος, De phyſiognomonia 3.
Coriſcus, Anal. poſter. I, 21. Elench. I, 13. II, 2. 3. 4. 5. 6. Phyſ. IV, 11. V, 4. De partib. animm. I, 4. De generat. animm. IV, 3. De memoria 1. De inſomniis 3. Eudem. II, 1. Metaph. V, 6. VI, 2. VII, 11.
Crates
Λόγοι ἢ μῦθοι, Poet. 5.
Cratylus, Metaph. I, 6. III, 5.
Critias, De anima I, 2. Rhet. III, 16.
Cteſias, Hiſt. animm. II, 1. III, 22. VIII, 28.
ὁ Κνίδιος, De generat. animm. II, 2.
(Cydias, Rhet. II, 6.
Cypria ſ. Cypriaca, Poet. 23.
Deliacum, epigramma, Ethic. Nicom. I, 9.
Demades, Rhet. II. 24.
Demaratus, vid. Temaratus.

Digitized by Google

Democrates, Rhet. III, 4.

Democritus, Phyſ. I, 2. 5. II, 2. III, 4. bis. IV, 6. VIII, 1. bis. De coelo I, 7. II, 12. III, 2. 7. bis. 8. IV, 6. De gener. et corrupt. I, 1. bis. 2. quinquies. 7. 8. bis. 9. Meteor. I, 6. bis. 8. II, 3. 7. Hiſt. animm. IX, 39. De partib. animm. I, 1. bis. III, 4. De generat. animm. II, 4. bis. 7. in verſione latina. 8. ter. IV, 1. ter. 3. 4. V, 8. bis. De anima I, 2. ter. 3. bis. 4. 5. bis. II, 7. De ſenſu 2. 4. bis. De diuinatione per ſomnum 2. De reſpiratione 4. De plantis I, 1. De ſpiritu 3. De Xenophane etc. 2. Metaph. I, 4. IV, 5. ter. VII, 13. VIII, 2. XII, 2. XIII, 4.

ὁ Ἀβδηρίτης. De coelo III, 4. Meteor. II, 7. De generat. animm. II, 6. IV, 1. De reſpiratione 2.

ὁ Χῖος, Rhet. III, 9.

Demodocus, Ethic. Nicom. VII, 9. Eudem. VI, 8.

Demoſthenes, Rhet. II, 23. 24. III, 4.

Dicaeogenes

ἐν Κυπρίοις, Poet. 16.

Diogenes, De gener. et corrupt. I, 6. Hiſt. animm. III, 2. De anima I, 2. De reſpiratione 2. bis. 3. Metaph. I, 3.

ὁ Ἀπολλωνιάτης, Hiſt. animm. III, 2.

Dionyſius, Topic. VI, 6.

ὁ σοφιστὴς, De phyſiognomonia 3.

ὁ χαλκοῦς ἐν τοῖς ἐλεγείοις, Rhet. III, 2.

Diophantus, Polit. II, 7.

Empedocles, Topic. I, 12. IV, 3. Phyſ. I, 4. bis. 6. II, 2. 8. VIII, 1. ter. De coelo II, 1. 12. ter. III, 2. ter. 3. 4. 6. 7. bis. IV, 2. De gener. et corrupt. I, 1. ſepties. 8. quinquies. II, 1. bis. 3. 6. ter. Meteor. II, 3. 9. IV, 9. De partib. animm. I, 1. bis. II, 2. De generat. animm. I, 18. ter. 23. II, 8. bis. IV, 1. quinquies. 3. 8. V, 1. De anima I, 2. 4. 5. ter. II, 4. 7. III, 3. 6. De ſenſu 2. bis. 4. bis. 6. De reſpiratione 7. 14. ter. Ethic. Nicom. VII, 5. VIII, 2. Magn. moral. II, 11. 12. bis. Eudem. VI, 3. VII, 1. Rhet. I, 13. III, 5. Poet. 1. 21. 25. Problem. XIV, 14. XXIV, 11. XXX, 1. De plantis I, 1. ter. 2. quater. De ſpiritu 3. 6. 9. De inſecabilib. lineis, in fine. De Xenophane etc. 2. ter. Metaph. I, 3. 4. quater. 6. bis. 7. bis. III, 1. 3. 4. bis. IV, 5. bis. V, 4. XII, 2. 6. 10. XIV, 4.

ὁ Ἀκραγαντῖνος, De coelo I, 10.

ὁ Φυσικὸς, De mundo 6.

Φυσιολόγος, Poet. 1.

ἐν τῇ κοσμοποιΐᾳ, Phyſ. II, 4.

ἐν τοῖς Περσικοῖς, Problem. XXI, 22.

ἐν τοῖς Φυσικοῖς, Meteor. IV, 4.

ἀποδείξεις καὶ ἔπη, Ethic. Nicom. VII, 5. Eudem. VI, 3.

it. omiſſo nomine, Metaph. X, 2.

Epicharmus, De generat. animm. I, 18. Ethic. Nicom. IX, 7. Rhet. I, 7. III, 9. Poet. 3. Metaph. IV, 5. XIII, 9.

Μῦθοι, Poet. 5.

Epigramma, Rhet. I, 7. 9. Mirabil. auſcult. 145. Conf. Deliacum.

Epimenides, ὁ Κρὴς, Polit. I, 2. Rhet. III, 17.

Eubulus, (omiſſo nomine)

ἐν Μυσοῖς, Poet. 24.

Euclides

ὁ ἀρχαῖος, Poet. 22.

it. ſine nomine, in Commentario in librum περὶ ἀτόμων γραμμῶν 2.

Eudoxus, Ethic. Nicom. I, 12. X, 2. Metaph. I, 7. XII, 8. bis. XIII, 5. Mirabil. auſcult. 187.

Euenus, Ethic. Nicom. VII, 11. Eudem. II, 7. VI, 10. De virtutib. et vitiis. Metaph. IV, 5.

Euripides, De ſenſu 5. Ethic. Nicom. V, 11. VI, 9. VIII, 2. Magn. moral. II, 11. bis. Eudem. IV, 7. V, 8. VII, 10. Polit. III, 4. V, 9. 10. VIII, 5. Rhet. I, 11.

I, 11. II, 6. III, 2. 14. 15. Poet. 13. bis. 17. 18. 22. 25. bis.
Ἀλκμαίων eius, Ethic. Nicom. III, 1.
Ἑκάβη, Rhet. II, 23.
Μήδεια, Poet. 14. 18. et cap. 15. ſine poetae nomine.
Τήλεφος, Rhet. III, 2.
Φιλοκτήτης, Rhet. ad Alex. 19.
Φοίνισσαι, Ethic. Nicom. IX, 6. non addito Euripidis nomine, quod ſaepius fit in poetica, vt Ἕλλη Poet. 14. Ἰφιγένεια in Aulide Poet. 15. in Tauris Poet. 11. 14. 16. bis. Κρεσφόντης Poet. 14. Ὀρέστης Poet. 15. Conf. 25.
Eurypylus, poema, Poet. 23.
Eurytus, Metaph. XIV. 5.
Geryones, poema, Problem. XIX, 48.
Glauco, Poet. 25.
ὁ Τήιος, Rhet. III, 1.
Gorgias, Elench. II, 9. Polit. I, 13. Rhet. III, 1. 3. ter. 7. 17. 18.
ὁ Λεοντῖνος, Polit. III, 2.
ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ λόγῳ, Rhet. III, 14.
Ἐγκώμιον εἰς Ἠλείους, Rhet. III, 14.
Hegemon, ὁ Θάσιος,
Παρῳδίαι, Poet. 2.
Hegeſippus, Rhet. II, 23.
Heraclitus, Topic. I, 9. VIII, 3. bis. Phyſ. I, 2. bis. III, 5. Meteor. II, 2. De partib. animm. I, 5. De anima I, 2. De ſenſu 5. Ethic. Nicom. II, 2. VII, 5. VIII, 2. X, 5. Eudem. II, 7. VI, 3. VII, 1. Polit. V, 11. Rhet. III, 5. bis. De mundo 6. Metaph. I, 6. IV, 3. 5. 7. 8. XI, 5. 6. 10. XIII, 4.
ὁ Ἐφέσιος, De coelo I, 10. III, 1. Magn. moral. II, 6. Metaph. I, 3.
ὁ σκοτεινὸς, De mundo 5.
οἱ Ἡρακλειτίζοντες, Problem. XIII, 6. XXIII, 30. Metaph. III, 5.
Ἡρακλήιδος auctor, Poet. 8.
Hermotimus, ὁ Κλαζομένιος, Metaph. I, 3.
(Herodicus, Rhet. I, 5. II, 23.
Herodorus, Bryſonis pater, Hiſt. animm. IX, 11. Conf. VI, 5.
ὁ Ἡρακλεώτης, De generat. animm. III, 6.
Herodotus, Hiſt. animm. III, 22. (VI, 5.) VIII, 18. De generat. animm. II, 2. Eudem. VII, 2. Rhet. III, 16. Poet. 9.
ὁ Θούριος, Rhet. III, 9.
ὁ μυθολόγος, De generat. animm. III, 5.
Heroica, Ethic. Nicom. I, 10.
Heſiodus, Phyſ. IV, 1. De coelo III, 1. Ethic. Nicom. I, 2. Polit. I, 2. V, 10. Oecon. I, 2. 4. De Xenophane etc. 1. 2. Metaph. I, 4. bis 7. II, 4.
it. omiſſo nomine Rhet. II, 4. 10. Problem. IV, 26.
Hippaſus, ὁ Μεταποντῖνος, Metaph. I, 3.
Hippias, Metaph. IV, 29.
ὁ Θάσιος, Poet. 25.
Hippocrates, Elench. I, 10. Meteor. I, 6. 7. Eudem. VII, 14. Polit. VII, 4.
ὁ Χῖος, Meteor. I, 6.
Hippodamus Εὐρυφῶντος Μιλήσιος, Polit. II, 8. bis.
Hippon, De anima I, 2. Metaph. I, 3.
Homerus, Topic. VIII, 2. Elench. I, 9. Meteor. I, 14. Hiſt. animm. III, 3. 12. VI, 20. 21. 28. VIII, 28. IX, 32. 44. De partib. animm. III, 10. De generat. animm. V, 5. De anima I, 2. III, 3. De animalium motione 4. Ethic. Nicom. III, 5. 11. bis. 13. V, 11. VII, 1. 7. VIII, 12. 13. Magn. moral. I, 20. (21.) Eudem. III, 1. 7. IV, 7. VI, 1. 6. Polit. I, 2. bis. 12. III, 5. 14. IV, 4. VIII, 3. Oecon. I. append. bis. Rhet. I, 6. 11. 15. II, 3. 23. III, 11. 12. 16. Poet. 1. 2. 3. bis. 4. ter. 8. 15. 23. 24. ter. Problem. X, 38. (29.) XXIII, 23. XXVI, 33. XXX, 1. bis. De mundo 6. Metaph. IV, 5.

Ilias Anal. poſter. II, 7. Elench. II, 4. Hiſt. animm. IX, 12. Poet. 4. 8. 15. 18. 23. 24. 26. bis. Metaph. V, 24. VII, 4. bis. VIII, 6.
Margites, Ethic. Nicom. VI, 7. Eudem. V, 7. Poet. 4. bis.
Odyſſea, Poet. 4. 8. bis. 13. 17. 23. 24. bis. 26. Ἔκθεσις ſ. lib. IX. Poet. 24. Νίπτρα ſ. lib. XIX. Poet. 16. Cf. Ἀπόπλους.
Verſus, ſine Homeri nomine, Elench. I, 3. Ethic. Nicom. II, 9. Polit. III, 16. Rhet. I, 7. bis. II, 2. quinquies. 3. III, 4. 14. 15. 16. 17. Poet. 25. Problem. IX, 9. Metaph. XII, 10. Mirabil. auſcult. 113. 119. Conf. Anonymus, it. Poeta.
οἱ ἀρχαῖοι Ὁμηρικοὶ, Metaph. XIV, 6.
(Iaſon, Polit. III, 4.
ὁ Θετταλὸς, Rhet. I, 12.
Ileus, Magn. Moral. II, 7.
Ilias parua, Poet. 23. bis.
Iphicrates, Rhet. I, 9. II, 21. 23. bis. III, 2. 10. bis.
πρὸς Ἀριστοφῶντα, Rhet. II, 23.
ἐν τῇ πρὸς Ἁρμόδιον, Rhet. II, 23.
Iſocrates, Rhet. II, 19. III, 11. 14. 17.
Ἑλένη, Rhet. II, 23. III, 14.
ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, Rhet. III, 10.
Εὐαγόρας, Rhet. II, 23.
ἐν τῷ πανηγυρικῷ, Rhet. III, 7. (91) 10. 17.
ἐν τῇ ἀντιδόσει, Rhet. III, 17.
ἐν τῷ συμμαχικῷ, Rhet. III, 17.
ἐν τῷ Φιλίππῳ, Rhet. III, 17.
Italici, v. d. Pythagorei.
Λάκαιναι, poema, Poet. 23.
Lamprus, Magn. moral. II, 7.
Leodamas, Rhet. I, 7.
Leophanes, De generat. animm. IV, 1.
Leptines, Rhet. III, 10.
Leucippus, Phyſ. IV, 6. De coelo I, 7. III, 2. 4. De gener. et corrupt. I, 1. ter. 2. bis. 8. ſexies. De animm. I. 2. Metaph. I, 4. XII, 6. bis.
ἐν τοῖς καλουμένοις λόγοις, De Xenophane etc. 6.
Leulnus, Elench. I, 13.
Λιβυκοὶ λόγοι, Rhet. II, 20.
Lycimnius, Rhet. III, 2. 12.
ἐν τῇ τέχνῃ, Rhet. III, 13.
Lycoleon
ὑπὲρ Χαβρίου. Rhet. III, 10.
Lycophron, Elench. I, 14. Phyſ. I, 2. Rhet. III, 3. bis. 9. Metaph. VIII, 6.
ὁ σοφιστὴς, Polit. III, 9.
(Lyſander, Anal. poſter. II, 14. Problem. XXX, 1. et ſaepius.)
(Lyſithidas, Rhet. ad Alex. 2.)
Magnes, Poet. 3.
Maracus
ὁ Συρακούσιος, Problem. XXX, 1.
Megarici, Metaph. IX, 3.
Meliſſus, Topic. I, 9. Elench. I, 4. 5. II, 5. Phyſ. I, 2. quinquies. 3. ter. III, 6. IV, 6. 7. De coelo III, 1. De Xenophane etc. 4. 5. 6. Metaph. I, 5. bis.
Mnaſitheus, Ὀπούντιος, Poet. 26.
Moerocles, Rhet. III, 10.
Muſaeus, Hiſt. animm. VI, 6. Polit. VIII, 5.
Myniſcus, Poet. 26.
Neoptolemus, poema, Poet. 23.
Nicanor, Rhet. ad Alex. 1.
Nicocharis, ὁ τὴν Δηλιάδα ποιήσας, Poet. 2.
(Oeneus, Rhet. III, 16.)
Onomacritus
ὁ Λοκρὸς, Polit. II, 12.
Ὅπλων κρίσις, poema, Poet. 23.
Oraculum, Rhet. III, 5.
Orpheus, Oecon. I. append.
τὰ Ὀρφικὰ, De mundo 7.
τὰ Ὀρφικὰ καλούμενα ἔπη, De anima I, 5.
τὰ καλούμενα Ὀρφέως ἔπη, De generat. animm. II, 1.

(Oxylus, Polit. VI, 4.)
(Pamphila
Λατοῦς θυγάτηρ, Hiſt. animm. V, 19.)
Pamphilus, Rhet. II, 23.
Parmenides, Elench. II, 7. Phyſ. I, 2. ter. 3. ter. 5. 9. III, 6. De coelo III, 1. De gener. et corrupt. I, 3. II, 3. De partib. animm. II, 2. Commentar. in librum *περὶ ἀτόμ. γραμμῶν* 1. ter. 5. De Xenophane etc. 2. 4. Metaph. I, 3. 4. 5. ter. II, 4. III, 5. XIV, 2.
Parmenon *ὁ ὑποκριτής*, Problem. XXVII, 3.
Paron Pythagoreus, Phyſ. IV, 13.
ὁ Αἴνιος, Polit. V, 10.
(Paſſon, Metaph. IX, 8.)
Periander
ὁ Κορίνθιος, Rhet. I, 15.
Pericles Rhet. II, 15. III, 4. 10. bis. 18. et ſaepius.
τὸν ἐπιτάφιον λέγων, Rhet. I, 7.
Πέρσις Ἰλίου, Poet. 18. 23.
Phaleas, *ὁ Χαλκηδόνιος*
ἐν πολιτείᾳ, Polit. II, 7. ter.
(Phaylus, Rhet. III, 16.)
Pherecydes, Metaph. XIV, 4.
ὁ Σύριος, Hiſt. animm. V, 31.
Phidon, Polit. V. 10.
ὁ Κορίνθιος, Polit. II, 6.
Philaegides, De diuinat. per ſomnum 2.
Philemon, *ὁ ὑποκριτής*. Rhet. III, 12.
Philippus, *ὁ κωμῳδιδάσκαλος*, De anima I, 3.
Philocrates, Rhet. II, 3.
Philoctetes, poema, Poet. 23.
Philolaus, Eudem. II, 8.
ὁ Κορίνθιος, Polit. II, 12.
Philoxenus, Polit. VIII, 7. Problem. XXVIII, 7.
ὁ ἐξ Ὕριδος, Eudem. III, 2.
Μακεδών, Oecon. II.
Eius *Κύκλωπες*, Poet. 2.
Phocylides, Polit. IV, 11.
Phormis, ſcripſit *μύθους*, Poet. 5.
Phrynichus, Problem. XIX, 31.
Phrynis, Metaph. II, 1.
Phyſiologi, Metaph. I, 7. IV. 23.
Pindarus, Oecon. I. append. Rhet. II, 24. vid. Poet. 26. omiſſo nomine Rhet. I, 7.
Pitholaus, Rhet. III, 10.
Pittacus, Anal. prior. II, 27. Polit. II, 12. III, 14. Rhet. II, 12. 25.
Plato, Topic. IV, 1. VI, 2. bis. 5. Phyſ. I, 4. III, 4. ter. 6. VIII, 1. De gener. et corrupt. I, 2. 8. II, 3. Ethic. Nicom. I, 2. II, 2. X, 2. Magn. moral. I, 1. De virtutib. et vitiis, ab init. Polit. II, 12. Rhet. I, 15. Problem. XXX, 1. 6. De plantis I, 1. Commentar. in lib. *περὶ ἀτόμ. γραμμ.* I. bis. De mundo 7. Metaph. I, 6. quater. 7. bis. III, 1. 4. IV, 5. V, 11. VI, 2. VII, 2. X, 2. XI, 8. XII, 3. 6. bis. XIII, 8. Conf. Ariſtophanes.
ἐν τῷ Φαίδωνι, De gener. et corrupt. II, 9. Meteor. II, 2. Metaph. I, 7. XIII, 5.
Εὐθυδήμου λόγος, Elench. II, 3. Rhet. II, 24.
ἐν τῷ Γοργίᾳ, Elench. I, 12.
ἐν τῷ Μένωνι, Anal. prior. II, 21. Anal. poſter. I, 1.
ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, ſ. Menexeno Rhet. III, 14.
ἐν τῇ πολιτείᾳ, Magn. moral. I, 33. (all. 34.) Polit. II, 1. IV, 4. 7. V, 12. VIII, 7. Rhet. III, 4.
τοὺς νόμους γράφων, Polit. II, 7. *ἐν τοῖς νόμοις*, Polit. II, 9.
ἐν τῷ Τιμαίῳ, Phyſ. IV, 2. bis. De coelo I, 10. II, 12. III, 1. 2. 8. IV, 2. De gener. et corrupt. I, 2. 8. II, 1. 5. De anima I, 2. De ſenſu 2. De reſpiratione 5. Conf. Timaeus.
ἐν τῷ Φαίδρῳ, Rhet. III, 7.
Poeta, Phyſ. II, 2. De mundo 6. bis.
Polus, Metaph. I, 1.
Polybus, Hiſt. animm III, 3.
Polycletus, Phyſ. II, 3. Ethic. Nicom. VI, 7. Eudem. V, 7.

Polycrates,

Polycrates,
εἰς Θρασύβουλον, Rhet. II, 24.
εἰς τοὺς μῦς, Rhet. II, 24.
Polycritus,
ὁ τὰ Σικελικὰ γεγραφὼς ἐν ἔπεσιν, Mirabil. auſcult. 122. Conſ. cap. 142. ibique Beckmann.
Polyeuctus, Rhet. III, 10.
Polyides, Poet. 17.
ὁ σοφιστὴς περὶ τῆς Ἰφιγενείας, Poet. 16.
Prodicus, Topic. II, 2. Rhet. III, 14.
ὁ ἰατρὸς, Eudem. VII, 10.
Protagoras, Elench. I, 13. Ethic. Nicom. IX, 1. Rhet. II, 24. III, 5. Poet. 19. Metaph. III, 2. IV, 4. 5. IX, 3. X, 1. XI, 6.
Protarchus, Phyſ. II, 6.
Prouerbiales verſus, Ethic. Nicom. V, 3. IX, 10. Eudem. IV, 1. VI, 2. VII, 2. Polit. I, 7. VII, 7. Problem. XX, 2. XXVI, 28. 31. 47.
Πτωχεία, poema, Poet. 23.
Pythagoras, Magn. moral. I, 1. Rhet. II, 23. Metaph. I, 5.
Pythagorei, ſ. Italici, Anal. poſter. II, 11. Phyſ. III, 4. 5. IV, 6. De coelo I, 1. II, 2. ter. 9. 12. bis. III, 1. Meteor. I, 6. 8. De anima I, 2. De ſenſu 3. 5. Ethic. Nicom. I, 4. II, 5. V, 8. Magn. moral. I, 33. (34.) Eudem. IV, 3. Oecon. I, 4. Problem. XV, 3. Comment. in librum de inſecabilib. lineis 2. Metaph. I, 5. quater. 6. ſexies. 7. bis. III, 1, 4. VII, 11. X, 2. XII, 7. XIII, 4. 6. bis. 8. XIV, 3. ter.
Πυθαγορικοὶ μῦθοι, De anima I, 3.
Sappho, Rhet. I, 9. II, 23. bis.
Sardo, poema, Phyſ. IV, 11.
Satyrus, *ὁ φιλοπάτωρ*, Ethic. Nicom. VII, 6. Eudem. VI, 4.
ὁ Κλαζομένιος, Problem. III, 26.
Scylax, Polit. VII, 14.
Sibylla, Mirabil. auſcult. 97.
Simonides, Hiſt. animm. V, 8. Ethic. Nicom. IV, 2. Rhet. I, 6. 9. II, 16. III, 2. Metaph. I, 2. XIV, 3.
Sinon poema, Poet. 23.
Socrates, Elench. II, 8. Phyſ. V, 4. De partib. animm. I, 1. 4. Ethic. Nicom. III, 11. IV, 13. VI, 13. bis. VII, 3. bis. 5. Magn. moral. I, 1. bis. 9. 20. (21) 34. (35.) II, 6. Eudem. I, 5. III, 1. bis. V, 13. bis. VI, 2. bis. 3. VII, 1. 14. Polit. I, 13. II, 1. 2. 3. bis. 4. bis. 5. quinquies. 6. ter. IV, 4. V, 12. VIII, 7. bis. Rhet. I, 2. 9. II, 4. 15. 20. 23. quater. III, 14. 18. Problem. XXX, 1. Metaph. I, 1. 3. 6. 7. III, 6. IV, 2. 4. V, 7. 9. 29. VII, 6. 8. 10. 11. 13. 15. X, 5. XII, 3. 8. XIII, 4. ter. 5. 9.
Socratici, Rhet. III, 16.
Σωκρατικοὶ λόγοι, Poet. 1.
Socrates, *ὁ νεώτερος*, Metaph. VII, 11.
Solon, Ethic. Nicom. I, 11. bis. X, 9. Eudem. II, 1. Polit. I, 8. II, 7. 12. III, 11. IV, 11. Rhet. I, 15. II, 23.
ἐν τοῖς ἐλεγείοις, Rhet. I, 15.
Sophocles, Rhet. I, 14. II, 23. III, 9. 14. 15. 16. 18. Poet. 3. 4. 18. 25. Metaph. V, 5.
Ἀντιγόνη, Rhet. I, 13. 15. III, 16. 17. Cf. Poet. 14.
Ἠλέκτρα, omiſſo poetae nomine, Poet. 24.
Λυγκεὺς, Poet. 11.
Οἰδίπους (τύραννος), Poet. 11. bis. 14. bis. 15. 16. 24. 26.
ἐν τῷ Τηρεῖ, Poet. 16.
Φιλοκτήτης, Ethic. Nicom. VII, 3. 10. Eudem. VI, 2. 9.
Sophron,
Μῖμοι, Poet. 1.
Soſiſtratus, Poet. 26.
Speuſippus, Ethic. Nicom. I, 4. VII, 14. Eudem. VI, 13. Metaph. VII, 2. XII, 7.

Steſichorus, Hiſt. animm. V, 9. Rhet. II, 20. bis. 21. III, 11.
Sthenelus, Poet. 22.
Stratis, De ſenſu 5.
Stratonicus, Eudem. III, 2.
Syenneſis, Hiſt. animm. III, 2.
ὁ Κύπριος, Hiſt. animm. III, 2.
Telecles, ὁ Μιλήσιος,
ἐν τῇ πολιτείᾳ, Polit. IV, 14.
Telegonus,
ἐν τῷ τραυματίᾳ Ὀδυσσεῖ, Poet. 14.
Temaratus, ſ. Demaratus, Mirabil. auſcult. 192.
Terpander, Problem. XIX, 32.
Thales, De anima I, 2. 5. Ethic. Nicom. VI, 7. Eudem. V, 7. Polit. I, 11. bis. II, 12. Metaph. I, 3. bis.
ὁ Μιλήσιος, De coelo II, 12. Polit. I, 11.
Themiſtocles, Elench. II, 2. et ſaepius.
Theodamas, Rhet. III, 4.
Theodectes, Rhet. II, 23. III, 9. Rhet. ad Alex. 1.
ἐν τῷ Αἴαντι, Rhet. II, 23. bis.
ἐν τῷ Ἀλκμαίωνι, Rhet. II, 23.
ἡ Ἑλένη, Polit. I, 6.
ἐν τῷ Λυγκεῖ, Poet. 18.
ἐν τῷ Ὀρέστῃ, Rhet. II, 24.
ὁ Σωκράτης, Rhet. II, 23.
ἐν τῷ Τυδεῖ, Poet. 16.
ὁ Φιλοκτήτης, Ethic. Nicom. VII, 8. Eudem. VI, 7.
Theodorus, Elench. II, 9. Rhet. II, 23. III, 2. 11. 13. Conf. Poet. 20.
ὁ τῆς τραγῳδίας ὑποκριτής, Polit. VII, 17.
Theognis, Ethic. Nicom. IX, 9. X, 10. Eudem. III, 1. VII, 2. 10. Conf. Anonymus.
Theopompus, Polit. V, 11.
Theſeidis auctor, Poet. 8.
Thibron,
περὶ πολιτείας Λακώνων, Polit. VII, 14.
Thraſymachus, Elench. II, 9. Rhet. III, 8. 11.
ἐν τοῖς ἐλέοις, Rhet. III, 1.
Timaeus, De anima I, 3. De ſenſu 2. Cf. Plato.
ὁ Λοκρὸς, Mirabil. auſcult. 192.
Timotheus, Metaph. II, 1. bis.
Πέρσαι, Poet. 2.
Tiſias, Elench. II, 9.
Troades poema, Poet. 23.
Tyrtaeus,
Εὐνομία, Polit. V, 7.
Xenarchus,
Μῖμοι, Poet. 1.
Xenocrates, Topic. II, 2. VI, 2. VII, 1. bis. Commentar. in librum de lineis inſecabilib. 1. bis.
Xenophanes, Rhet. I, 15. bis. II, 23. bis. Poet. 25. De Xenophane etc. 2. Metaph. I, 5. bis. III. 5. Mirabil. auſcult. 37.
ὁ Κολοφώνιος, De coelo II, 12.
(Xenophantus, Ethic. Nicom. VII, 8. Eudem. VI, 7.)
Xuthus, Phyſ. IV, 9.
Zaleucus, Polit. II, 12.
Zeno, Anal. prior. II, 19. Topic. VIII, 3. Elench. I, 9. 10. II, 4. 7. Phyſ. IV, 1. 3. VI, 2. 9. bis. VII, 5. VIII, 7. Rhet. I, 12. De inſecabilib. lineis, ter. Commentar. ad hunc librum 1. bis. 5. 6. ter. De Xenophane etc. 2. 4. 5. 6. bis. Metaph. II, 4.

Hactenus index.

[Contextum graecum ad nos nec integrum nec incorruptum perueniſſe, nec priſtinae integritati ſuae omnino poſſe reddi, propter fata, quae Ariſtotelis manuſcripta poſt eius mortem ſubierunt, veteres iam ſunt conqueſti, et hodie inter omnes conſtat. Codices enim, Ariſtotelis manu exarati, diu ſub clauſtris ſeriſque retenti, indeque humore corrupti blattisque

que arroſi tandem ab Apelicone Teio, magno pretio emti atque Athenas translati, et in noua exempla transſcripti, ſunt ex eius ingenio ſuppleti et emendati. Alia exempla ab ineptis librariis romanis et graecis ſunt deformata, poſtquam Andronicus, Rhodius, cui libri Ariſtotelis per Tyrannionem innotuerunt tempore Sullae, illos in πραγματείας diſtribuerat, pluribusque bibliopolis deſcribendos diuulgandosque dederat. conf *Strabo* XIII. pag. 609. (ſ. pag. 906 ſq. edit. Almelou.) ibique not. Caſauboni. Denique interpretes graeci pro lubitu multa mutarunt, interpolarunt et addiderunt: quae mutationes poſtea ſine auctoris nomine in libros, ad eorum exempla ſcriptos, tranſierunt. Quod tamen interpretes graeci, de lectione ariſtotelica ſolliciti, ipſum nouum textus librorum Ariſtotelis quaſi recenſum fecerunt, et codices, qui vetuſtate omnes, qui adhuc ſuperſunt, vicerunt, vtiliter vſurparunt, opera et vſus illorum ad innumera Ariſtotelis loca mendoſa, quae ex codicibus librorum ariſtotelicorum ſuperſtitibus nihil auxilii et medelae accipere poſſunt, ſananda mire facit. De fatis bibliothecae Ariſtotelicae cauſſisque textus corrupti vid. *Bayle* Diction. artic. *Andronique*, praecipue *Tyrannion* not. *D. Francisc. Patricius* in diſcuſſ. peripatet. tom. I. lib. 4. p. 36. *Brucker.* in Otio Vindelico pag. 80 ſqq. et in hiſtor. crit. phil. vol. I. pag. 799 ſq. *Villoiſon.* Anecd. graec. tom. II. p. 136 ſq. not. 1. *Heyne* in Opuſcul. acad. tom. I. p. 126 ſq. in primis *Buhle* in praef. ad tom. I. Opp. Ariſtot. p. XVII ſqq. qui in nota p. XIX. conciliat *Athen.* Deipnoſ. I. p. 3. B. cum Strabone et Plutarcho, qui repugnare iſti videntur. adde infra §. XXXIX.

Codices MSSti ſingulorum librorum ariſtotelicorum, et interpretum graecorum non minus, quam arabicorum aliorumque multi ſuperſunt, et paſſim latent in bibliothecis. Multos quoniam paſſim commemoraui, omnes autem fere enumerauit cel. *Buhle* in tom. I. Oper. Ariſtotelis, in elencho codicum Ariſt. p. 155—201. atque librorum philoſophi interpretes graecos, arabicos, eorumque commentarios, atque latinos pag. 275—358. diligenter copioſeque recenſuit, nolo repetitione illorum chartam tempusque perdere. Id tantum adnotare iuuat, codices, qui *omnia Ariſtotelis opera* exhibeant, admodum raros eſſe, et tres tantum in bibliotheca Vaticana exſtare, obſeruante *Montfaucon* in bibl. bibliothec. tom. I. p. 33. Idem *Montfaucon* in diario italico prodit, reperiri in bibl. *ambroſiana Mediolanenſi* (pag. 14.) multos *Ariſtotelis* operum codices, item *Simplicii*, *Syriani*, *Porphyrii*, *Herennii*, *Ioannis*, grammatici, commentarios in Ariſtotelem manu exaratos, *Pſellum* in phyſica Ariſt. cod. membran. XII. ſaec. et *Hammonis* comment. in libros Ariſtot. περὶ ἑρμηνείας, in bibl. *Veneta* D. Marci codices bene multos Ariſtotelis (p. 64.), in bibl. *Neapolitanis* Stagiritae codd. bene multos cum variis interpretibus, (p. 306 et 310.) in bibl. B. Mariae *Florentina*, *Ariſtot.* rhetor. *Simplicii* in Ariſt. categorias et *Porphyrii* iſagogen (pag. 367.) *Argyropyli* et *Leonardi Aretini* verſiones latinas (pag. 375.) — In bibl. *Mutinenſi*, *Alexandri Aphrodiſei*, *Simplicii*, *Aſpaſii*, *Blemmydae*, *Io. Philoponi* et aliorum paene innumerorum codd. in Ariſtotelem, (p. 33.) — In bibliotheca *Rehdigeriana* Wratislau. exſtare multa Ariſtotelis mssta, inde notat *Kranz* in memorabilibus illius bibl. pag. 88.

Arabes, praecipue, quos illi potiſſimum ſequuti ſunt, Syros in vertendis atque interpretandis Ariſtotelis ſcriptis multum verſatos eſſe, aliquoties iam notauimus. *Caſiri* eos codd. qui in bibl. regia Eſcurialenſi cuſtodiuntur, in bibliotheca arabico-hiſpana Eſcurial. Matriti 1760. fol. II. voll. diligenter recenſuit. *I. Petr. de Ludewig* in diſſ. ſiue hiſtoria philoſophiae apud Turcas, (Halae 1691. rec. in *Chr. Ern. de Windheim* fragmentis hiſtoriae phi-

loſophicae, Erlangae 1753. 8. p. 1 ſqq.) §. 3 ſqq. §. 10 ſqq. fata philoſophiae, dialectices inprimis ariſtotelicae, apud Turcas et Arabes, atque praecipuos ſcriptores perſequitur. Curatius tamen verſatus eſt in hoc argumento pertractando *Io. Andr. Michael Nagel* in diſſ. de ſtudio philoſophiae graecae inter Arabes, Altdorf. 1745. rec. in *Windhemii* farragine ſ. fragmentis mem. p. 56 ſqq. Ille vir, poſt fata quoque celeberrimus, §. 4. docet, Arabes praecipue philoſophiae ariſtotelicae operam dediſſe; §. 5. recenſet quosdam cultores philoſophiae graecae apud Arabes; §. 7. interpretes quosdam arab. enumerat, et §. 8. ac 9. docet, interpretationes arabicas librorum graecorum non admodum magni eſſe aeſtimandas, ideoque miſeras fuiſſe primas Ariſtotelis verſiones latinas ex verſionibus arabicis factas, et cauſſas aperit, quia ipſius linguae graecae flos illis temporibus periiſſet, et Syri, quos Arabes ſaepe tamquam duces in verſionibus ſuis ſequebantur, vocabula graeca non intellexiſſent, eamque ob cauſſam Arabes, ea ſi vertebant, plerumque male vertiſſent; §. 11. epiſtolam Ariſtotelis ad Alexandrum M. quae inſipidam redolet fabulam, et in qua Ariſtoteles ſuos ipſius libros flammis tradendos cenſet, ex Gedaliae libro: שלשלת הקבלה p. 83. col. 2 ſq. repetit. — Docte etiam diſputat cl. *Buhle* de ſtudii graecarum litterarum inter Arabes initiis et rationibus, in Commentatt. ſociet. reg. doctrinarum Gotting. ann. 1791. et de verſis praecipue ariſtotelicis ſcriptis atque interpretibus arabicis, quos ſecundum ordinem litterarum enumerat, eorumque libris atque editionibus, in vol. I. Opp. Ariſtot. p. 315—327. [Cf. Herbelot. Bibl. Orient. Art. Ketab; Giamb. Toderini Letterature Turcheſca T. I. p. 79. et in Catal. Bibl. Conſtant. T. II. p. 73. etc. Ioſ. Rodriguez de Caſtro Bibl. Eſpañola T. I. paſſim, v. c. p. 346.] — Addam, quae Fabric. orae adleuerat: „Arabice commentariis Ariſtotelem illuſtrauit *Abulpharaius*, monachus Neſtorianus, qui a. Chr. 1047. obiit, diuerſus a *Gregorio Abulpharaio*, qui dynaſtiarum ſcripſit hiſtoriam, et defunctus eſt ann. 1286. vid. *Aſſemannum* tom. II. bibl. orient. p. 309." vide quoque infra de verſionibus. Idem in nota msta iuſſit h. l. inſerere *Euſebii Renaudoti* de barbaricis Ariſtotelis librorum verſionibus disquiſitionem, quam ab auctore Pariſiis miſſam acceperat, et in vol. XII. p. 246 ſqq. primus dederat: eius conſilio eo lubentius obtemperaui, quia ſaepius ad illam a viris doctis prouocatum eſſe cognoui.

EVSEBII RENAVDOTI *de barbaricis Ariſtotelis librorum verſionibus disquiſitio, ad virum eruditiſſ. Antonium Mariam Saluinium, Gr. L. in academia Florentina Profeſſorem.*

1) De barbaricis Ariſtotelicorum librorum interpretationibus prolixa ſane, ſi quis omnia perſequi vellet, neque multum vtilis foret tractatio, quae, ſi ad aliquot hiſtoriae litterariae capita reducatur, praeter raritatem, (paucos enim de hoc argumento recte ſcripſiſſe, manifeſtum eſt,) habet vtilitatis nonnihil: coenoſos enim philoſophiae ſcholaſticae, horridae illius, et ab ariſtotelica mundicie alieniſſimae, fontes aperit; in qua plus, quam oportebat ſapere, neque ſaepe ad ſobrietatem maiores noſtri ſibi viſi ſunt, dum philoſophiam, multis modis contaminatam, ambitioſe profitebantur; neque tamen quicquam minus, quam Ariſtotelem ſcirent et docerent. Ex prauis enim interpretationibus ratas illas plerorumque magiſtrorum ſententias, ſeu *κυρίας δόξας* eorum, qui Reales, Nominales, aut aliter quomodocumque adpellati ſunt, vaniſſimas propemodum omnes, ortas fuiſſe, certiſſimum eſt: quae quo magis laboratum fuit in illis recenſendis aut emendandis, tanto obſcuriores illae factae fuerunt, adeo, vt nihil minus in ſcholis, quam Ariſtoteles praelegeretur; antequam illuſtriſſimae familiae mediceae beneficio, comparatis ipſis Graecorum codicibus, graue illud virus verſionum barbararum

bararum pelleretur, et ariſtotelica philoſophia ex ipſis fontibus ſerio a tot ſummis viris, quod Florentia produxit, illuſtraretur, non minus, quam platonica. Magna quippe et iam a primis poſt Chriſtum ſaeculis fuit ariſtotelicae doctrinae obſcuritas in occidente, cum etiam florente romana republica, Ariſtoteles non niſi Sullae, Dictatoris, tempore legi apud Romanos coeperit, cum eius ille libros, captis Athenis, Romam deportatos in bibliotheca ſua collocauiſſet, transſcriptique fuiſſent a Tyrannione, Grammatico, et quodammodo lucem aſpicere ea ratione coepiſſent. Quamuis porro tunc Ariſtotelis acumen et eloquentiam, omnes prope, Cicero prae ceteris, admirati fuerint, Platone tamen ſemper excepto, cum tot eſſent nobiles Philoſophorum familiae, Epicureos, Academicos, Stoicos, qui ſe profeſſi fuerint, multos reperimus, Peripateticum inter Togatos ferme neminem.

2) Aduerſus Ariſtotelem, et omnem eius philoſophiam, praeſertim dialecticam artificem, vt eam Tertullianus vocat, ſtruendi et deſtruendi, S. S. ecclesiae doctores acriter invecti ſunt: cum Platonicam, vt religioni magis conſentaneam, longe anteferrent. Itaque primis eccleſiae ſaeculis Platonici fuere prope chriſtiani omnes, Ariſtotelici praeter haereticos pauciſſimi. Verſiones porro latinas Ariſtotelis librorum antiquiores Boëthii aetate, ſi quae fuerint, ſatis obſcurum eſt; atque illae ſolius prope dialecticae fuerunt, reliqui libri vix cognoſcebantur. Multas S. S. PP. aduerſus Ariſtotelem tetras ſententias collegit *Ioannes Launoius* cap. 2. libri de varia Ariſtotelis fortuna.

3) Vsque ad Caroli Magni et poſterorum eius tempora, cum ingens totum occidentem barbaries occupaſſet, vix quidquam, quod ad iſta philoſophiae ariſtotelicae continuata ſtudia pertineat, in hiſtoriae monumentis reperitur. Fuerunt autem Carolino ſaeculo viri graece docti, a quibus nouae verſiones aliquot librorum factae ſunt, nec aliis vſi videntur eſſe quicumque philoſophiam, vsque ad annum 1100. et ſerius adhuc tractauerunt. Talibus porro verſionibus vſos fuiſſe Petrum Abailardum, Roſcelinum, eius magiſtrum, Petrum Lombardum, Petrum Pictauienſem, Gilbertum Porretanum, et alios illius temporis philoſophos veriſimile omnino eſt, vt etiam, quod dialecticos ſolos libros haberent, reliquos ignorarent. Suadent id Abaelardi ipſius epiſtolae et apologia, tum Ioannes Sarisbevienſis in Metalogo: acceſſerunt, ſed ſerius, nempe ante Concilium Senonenſe, Pariſiis celebratum ann. 1209. libri metaphyſici, qui eiusdem concilii ſententia cum Almerico condemnati ſunt.

4) Cum vero tricis illis dialecticis, occupata per multos annos fuiſſent omnium ferme, qui doctrinae opinione florebant ingenia, graecaeque linguae peritia omnis intercidiſſet, neque ſupereſſet, qui verſiones veteres emendare poſſet, maxima ex deſcribentium ignorantia, et exemplarium diuerſitate, perturbatio codices illarum ferme omnes inuaſit, vt ex contextu, quem antiqui Scholaſticorum in Ariſtotelem commentarii repraeſentant, ſatis adparet.

5) Emendatae tamen, aut magis corruptae verſiones illae fuerunt, a nonnullis hominibus, qui circa annum 1200. *codices graecos* ex oriente in Europam adtulerunt, ex quibus primae tantum, vt in re obſcuriſſima coniectando adſequi poſſumus, metaphyſicorum, naturaliumque verſiones prodierunt, quas tamen ab interpolatis, de quibus deinceps agendum erit, dignoſcere impoſſibile omnino eſt: operae pretium omnino nullum. Nam licet ab anno 1099. quo Hieroſolymitana vrbs in chriſtianorum poteſtatem venit, multa eſſent Graecos inter atque Europaeos commercia, pauci tamen admodum ex iſtorum numero graece ſciebant, et ex ipſa Graecia ſtudiis humanioribus aut philoſophicis, ſubſidium ex transmarina expeditione

peditione exiguum omnino comparatum eſt vel prope nullum. Verum plures europaei arabicam linguam ex commercio cum Syris Palaeſtinis, quam graecam ex bellis, in Graecia geſtis, aut Conſtantinopolitano imperio latinorum didicerunt. Itaque nonnulli arabicos codices Ariſtotelis ex oriente ad nos detulerunt et latine ſunt interpretati, atque aliquorum eius librorum, praeſertim politicorum, et ethicorum verſiones barbarae, et obſcuriſſimae adhuc in bibliothecis reperiuntur. Quod, ſi quis arabicas verſiones interpretari poſſet, eius opera tunc potiſſimum inſumebatur in emendandis antiquioribus aliis, quae cum iam eſſent non bonae, ab illis hominibus, qui ſcientiarum expertes omnino erant, corruptiores exiuerunt.

6) Atque illud fatum vltimum fuit librorum Ariſtotelis, qui toties a ſciolis emendati et recenſiti iuxta veteres latinos interpretes, tum iuxta recentiores, tandem ex comparatione illorum cum verſionibus, ex arabica lingua factis, quae et ipſae corruptiſſimae erant, tales tandem euaſerunt, vt auctor ipſe, ſi reuixiſſet, ſua verba recognoſcere non potuiſſet. Longe maior autem iſtarum vltimarum, ex Arabico exemplari verſionum, copia in Galliam, et alias regiones, inuecta eſt ex Hiſpania et Africa, vbi florebat inprimis philoſophiae ariſtotelicae ſtudium. Nam qui Africam et Hiſpaniam tenebant Muhamedani principes, quum litteris et litteratis fauerent, magnam ex oriente librorum arabicorum multitudinem conquiſiuerunt, quorum exemplaria maiorem in modum multiplicata, totam deinceps Europam, nouis in Ariſtotelem commentariis repleuerunt. Acceſſerunt hebraicae verſiones multorum de philoſophia et medicina ſcientiisque mathematicis librorum, qui, a Iudaeis in alias linguas transfuſi, nouam commentandi materiam dederunt, adeo, vt certatim Arabes, tum Africani, tum Hiſpani, Iudaei, et ipſi tandem Chriſtiani, Ariſtotelis philoſophiam, ab Auerroe, Cordubenſi, prolixis commentariis explicatam, excolere tanto animi ardore coeperint, vt omnes eam quoque ad ſuarum religionum placita accommodauerint, et in fidei ſubſidium, non commode modo, ſed vtiliter adhiberi poſſe, cenſuerint. Vnde autem haec ſtudia apud Arabes inceperint, paucis eſt exponendum.

7) Initio Muhamedani imperii nulla Pſeudoprophetae, aut inprimis eius diſcipulis ſcientia exculta eſt praeter gentilem illam, qua Arabes gloriabantur facundiam, et poeticam. Facundiam vocabant verboſitatem, et eam praeſertim, quae ex vocum obſoletarum et rarioris vſus copia conſtaret, adeo, vt qui pauca multis verbis, iisque non vulgaribus, modo per homoeoptota diſpoſita forent, diceret, is eloquentiſſimus iudicaretur. Poeticae par apud eos ratio, quae ſyllabarum quidem certa menſura, eaque multiplici conſtaret, artem vero, plane nullam, adeo, vt neque poematis epici; neque dramatis, aut odes, aut alterius cuiuscumque poeſeos formam vel ſomniando viderint, eodemque ſtylo decurrant hymni ad deum, hiſtoriae, tum ioculares, tum ſeriae, et quidquid tandem verſu ſcribi poteſt, eodem modo ab illis ſcriptum reperiatur. Comparationes et ſi quae ſunt orationis lumina ex tentoriis, camelis, venatu, vetuſtis arabum moribus translata ſunt, magna copia, nullo delectu, nullo iudicio. Poemata eius generis, maxime ea, quae ad gentis ſuae laudem pertinerent, memoriae commendabant, qui plura memoriter ſciret, is doctiſſimus habebatur: ingenioſiſſimus, qui, ad principes adiens, extemporaneo aliquo poemate eos ſalutaret; quo nn) in genere Hali,

nn) Emir Cond in eius vita etc.

Hali, Muhamedis gener, maxime excelluiſſe dicitur. Haec erat omnis Arabum litteratura, Medicinae quidam ſtudioſi ſub primis Califis Ommiadis fuerunt; et primus inter eos memoratur Hareth f. Calda, qui initio rerum Muhamedanarum vixit. Sed omnes vsque ad Maſerjowia, Chriſtianum Neſtorianum, qui ſub Moruano fuit, ſola experientia medicinam exercebant: ſcientiae ipſius plane expertes. Is autem graecos recentiores aliquot tractatus, atque inter alios Aaronis Alexandrini Pandectas arabice tranſtuliſſe dicitur [oo]).Philoſophiae vero naturalis, quae fundamenta artis explicaret, cura, apud primos illos arabes medicos nulla omnino fuit.

8) Itaque certior inchoatae apud eos philoſophiae ſecundum Graecorum diſciplinas epocha referri debet ad Abaſſidarum initia: poſt annum imperii Muhamedanorum CXXXII. I. C. DCCXLIX. Familia haec, ex Choraſana profecta, duce Abul Abbas Safah, Califas, Ommiae filios, extinxit, et imperio ſimul atque pontificatu in ſe translato diu regnauit. Ex ea familia ſecundus Abujafar Almanſor ſcientiarum graecarum ſtudia ad Arabes tranſtuliſſe dicitur, conquiſitis libris, et adhibitis doctiſſimis viris, qui eos arabice interpretari poſſent. Sed quamuis communiter ita ſtatuant arabes hiſtorici, cum tamen vix quidquam extet primarum illarum interpretationum, laus illa ad ſucceſſorem eiusque pronepotem, Almamonem, ſeptimum ex Abaſſidarum ſtemmate Califam, referri vulgo ſolet a melioribus autoribus. Vixerunt quidem ſub Almanſore Syri non pauci, medicinae ſtudio et profeſſione clariſſimi, atque inter alios Bochtiechua [pp]) et eius filii, qui non pauca medicorum veterum opera arabice verterunt, et nonnulla philoſophica. Fuit etiam Theophilus, Syrus, Edeſſenus, quem Maronitam fuiſſe dicit Abulfaragius, quamuis alii Neſtorianum dicant, a quo multa, ante Almamonis imperium ex graecis ſyriace verſa ſunt, atque inter alia Homeri libri, ſi quidem Abulfaragio credendum; neque enim quidquam in monumentis Syrorum occurrit, vnde eius teſtimonium confirmari queat, aut inter illos quisquam, eruditus licet, Homeri quidquam niſi nomen ſciuiſſe videtur: vnde illum Emir Condus, et alii non inter poetas, ſed inter ſapientes, ſeu philoſophos referunt.

9) Vertebant autem Graecorum libros in vernaculam ſuam linguam Syri, quia quotidie ſub Arabum imperio graecae vſus obſoleſcebat, et cum neque iam ad academias chriſtianas commeare liceret, quae in Graecia ſupererant, Alexandria quoque, olim philoſophiae, medicinae, aſtronomiae et mathematicarum artium ſtudiis florentiſſima, Muhamedana ſeruitute premeretur, graecique illi doctores omnino conticuiſſent, Syri docti, vt ſuis ciuibus, qua ſola ratione licebat, auxilio forent, multos ſyriace libros interpretati ſunt, vt, qui graece neſcirent, poſſent ex verſionibus ſyriacis ſanctorum patrum opera, canones conciliorum, omnia tandem, quae ad theologiam et ius eccleſiaſticum ſpectabant, intelligere, philoſophiae quoque et reliquis ſcientiis dare operam, ne, ſi barbaries, quam victores Arabes inuexerant, etiam aduerſus liberalia ſtudia inualeſceret, facilius ex ſumma ignorantia ad impietatem Muhamedanam dilaberentur. Igitur verſiones illae ſyriacae, quae omnium antiquiſſimae ſunt, priuato primum conſilio Chriſtianorum inſtitutae, arabicarum exemplar fuerunt. Fuiſſe autem multas, non modo diſcimus

oo) Dynaſt. pag. 127.

pp) Ita ſcribendum hoc nomen, non vt Pocockius Bachiua.

ſcimus ex catalogo ſyriacorum librorum Hebed Ieſu, metropolitae Sobenſis, quem Abraham Ecchellenſis edidit, ſed ex multis aliis Syrorum et Arabum autoritatibus. Nam quod ad res ſacras pertinet, praeter ſcripturae vtriusque teſtamenti libros, quorum inter omnes ſyriacae verſionis praecipua eſt antiquitas, SS. Patrum opera multa extant eadem lingua, tum philoſophica, mathematica, et medica longe plurima, et ex illis libris, quorum multi iniuria temporum interciderunt, reperiuntur in gloſſariis excerptae voces graecae multae, quod ſyriacis reddi non facile potuerant. Plenum illarum eſt Lexicon Bar Hali.

10) Verum ſub Almamone potiſſimum floruerunt celeberrimi omnium prope librorum interpretes, de quo referre libet verba Abulfaragii, quia ſolus ex arabicis autoribus, qui latine editi ſunt, de hoc argumento ſcripſit; ita tamen, vt emendari et illuſtrari aliquibus in locis narrationem eius oporteat. Is porro hiſtoriae Dynaſtiarum p. 160. ſecundum Eduardi Pocockii verſionem ita ſcribit: *Primus eorum* (Arabum), *qui ſcientiis operam dedit, fuit Califa ſecundus,* (ex Abbaſſidarum numero) *Abuianfar Almanſur, qui praeterquam, quod legis peritia excelluit, philoſophiae etiam ſtudio incubuit, ac praecipue aſtronomiae. At vbi devolutum eſt inter ipſos imperium ad Califam ſeptimum, Abdallam Almamunem, Aaronis Reſchidi filium, perfecit ille, quod orſus fuit auus ipſius, Almanſur, et ſcientiam locis ſuis quaerere aggreſſus, cum Graecorum regibus intercedens, petiit ab illis, vt, qui apud illos eſſent, libros philoſophicos ad ipſum mitterent; qui, cum ad ipſum, quos haberent, miſiſſent, conquiſitis ille interpretibus peritis, eos ipſis accurate vertendos impoſuit.* Ita Arabes multi, tum Muhamedani, tum Chriſtiani, qui hunc autorem ſecuti ſunt: at antiquiores plerique et quorum iudicium reliquorum opinioni praeferendum eſt, Emir Cond et eius epitomator, Cond Emir Schah, a quibus hiſtoria generalis accuratiſſime ſcripta eſt, tum autor Leb Tawarikh, et alii non pauci teſtantur, verſiones arabicas, quae Almamonis auſpiciis prodierunt, ex ſyriacis non minus quam ex graecis codicibus fuiſſe expreſſas, quod quidem praeter alia multa ſuadet vetus Dioſcoridis interpretatio arabica, in qua ſyriacae multae voces ad marginem adiunctae reperiuntur, tamquam primaevi, quod illa verſio repraeſentabat, exemplaris.

11) Omnes tamen verſiones illas arabicas veteres, nonnullae ſerius a Syris chriſtianis elucubratae, prorſus aboleuerunt. Inter alios celeberrimi duo interpretes fuerunt Neſtorianae ſectae, Honain, filius Iſaaci, et Iſaac, eius filius, qui anno Hegirae 298. deceſſit, I. C. 910. octoginta circiter annis poſt Almamonem. Primi quippe interpretes, vt de illis autores varii obſeruant, Syri quidem, graece ſciebant, magis omnino, quam qui eos ſecuti ſunt, ſed arabicae linguae aut erant expertes penitus, vt illi, a quibus ſyriacae verſiones factae ſunt, aut non ita periti, vt arabice eleganter ſcribere facile poſſent. Qui primitus ſub Almamone ex ſyriacis interpretationibus arabicas fecerunt, graece plerumque neſciebant, atque adeo primitiuum exemplar conſulere non poterant. Hinc ſaepiſſime ab illis peccatum in vertendo fuerat. Honain autem prae caeteris illud habuit, quod Hirae natus, et iuuenis Bagdadum profectus, arabicam linguam, cuius in ea vrbe ſumma puritas erat, accurate didicerat: poſtea, cum a Ioanne. filio Maſowia, (quem vulgo Meſue appellant homines noſtri) receptus in ſcholam ad medicinae ſtudium non fuiſſet, in Graecorum ditiones ſe contulit, vbi biennium in graeca lingua addiſcenda conſumſit: mox in patriam rediens Baſorae aliquamdiu ſubſtitit, quo arabicae linguae maiorem facultatem conſequeretur, ſub celebri magiſtro, Chalilo, Ahmedis filio. Baſorenſes autem eximia prae caeteris linguae illius peritia commendabantur, ita, vt prouerbium

prouerbium inde natum fuerit. Is igitur, praeſidiis inſtructus, qualibus ante eum nemo, ad interpretandos libros animum adiecit: feliciter omnino, cumque medicis interpretandis plus operis impendiſſet qq), filius eius, Iſaac, Ariſtotelem et multos alios pari ſucceſſu arabice reddidit. Ita de vtroque ſcribit autor inſignis, Ebn-Chalican, in vitis virorum illuſtrium, et alii ferme omnes. Quanta porro verſionum illarum fama fuerit, vel eo ſolum conſtat, quod Ariſtotelis, et praecipuorum Galeni, Hippocratisque librorum arabica exemplaria antiquiſſima, quae in bibliothecis reperiuntur, Honaini, aut Iſaaci, eius filii, nomen prae ſe ferant, reliquae vetuſtiores prorſus interciderint: illae ſcilicet, quibus antiquiores medici inter Syros et Arabes vſi fuerant, Georgius f. Boctiechuae, et alii eiusdem nominis et familiae celeberrimi: Iohannes f. Maſowiah, ſeu Meſue: Zacharias Tiſurienſis, Maſeyowiah, Iohannes f. Batrick, interpres, et multi alii.

12) Ita factum, vt ab eo tempore Honaini et Iſaaci verſiones librorum Ariſtotelis, de quibus potiſſimum quaerimus, apud Arabes inclaruerint, et paſſim lectae ab ſtudioſis philoſophiae fuerint. Iuxta illas Auicenna in oriente, Alfarabius, Elgazali, (quem Algazel vocant) Abenbeia, (vulgo Aveupace) omnes tandem Ariſtotelis interpretes eum legerunt, et explicare aggreſſi ſunt, quorum in Europa celeberrimus Abenrached (vulgo nobis Auerroes) fuit, cuius tamen in oriente fama omniuo mediocris olim erat, nunc ita obliuioni traditus eſt, vt rariſſime opera eius arabice inueniantur. Floruerat autem ab Almamonis tempore philoſophia inter Arabes, ita tamen, vt apud plebem, et omnes, qui traditionibus ſuperſtitioſis addictiores erant, quicumque philoſophiae ſtudium profitebantur, magna contemtae religionis ſuſpicione, et Zindicaeiſmi, ſeu atheiſmi ſuſpicione laborarent. Hinc ſaepe ſeditiones aduerſus philoſophos multae, maledicta aduerſus Alfarabium, Auicennam et Auerroem frequentiſſima: ſed tamen fauore principum, ex familia Bowiae, et Seljutkidarum, tum aliorum, cum iam Califae vix quidquam ex antiqua dignitate retinerent, auxerunt vehementer philoſophandi libertatem Chriſtianis orientalibus philoſophia maxime culta eſt, occaſione controuerſiarum de religione chriſtiana aduerſus Muhamedanos et Iudaeos, qui eam rationibus philoſophicis impugnabant: tum magis adhuc propter antiquas de incarnati verbi myſterio diſputationes inter Melchitas, ſeu orthodoxos concilii Chalcedonenſis defenſores, et Iacobitas, Dioſcori Monophyſitarumque ſectatores, et Neſtorianos, vtrisque infenſiſſimos. Hinc multi et quidem ſubtiliſſimi in tribus illis partibus extiterunt dialectici et metaphyſici, quorum extant in bibliothecis diſputationes de propriis eccleſiae ſuae doctrinis circa incarnationis myſterium variae: de veritate religionis chriſtianae aduerſus philoſophos, Iudaeos et Muhamedanos, in quibus de deo vno et trino, de Chriſto, deo et homine, philoſophice diſputant, nam de reliquis theologiae chriſtianae capitibus numquam prope philoſophati reperiuntur.

13) In Aegypto et Africa, quae proprios ab aliquot ſaeculis principes habebant, labente decimo ſaeculo, cum non modo nulla eſſet ſpiritualis Califarum autoritas, nam Fatimidae, qui primo Africae magnam partem occupauerunt, tum nouum in Aegypto regnum fundauerunt, quad Salaheddinus deſtruxit, et in ſuam, quae Yubidarum dicta eſt, familiam tranſtulit,

qq) Vid. Abulfarag. pag. 172.

ſit, Califis Bagdadenſibus anathema dicebant, eosque non modo vt imperii vſurpati per tyrannidem, ſed vt occupati per vim, et caedem Hali pontificatus reos diris deuouebant. Ita maior omnino ſub illis principibus philoſophandi libertas, quia maior quam alibi traditionum et hiſtoriarum, per manus acceptarum, in quibus fundata erat iurisperitia eorum, qui Califis adhaerebant, contemtus inter eos homines fuit. Neque minor in Hiſpania libertas tum ſub illis principibus qui reiecta quoque Califae communione et autoritate Africam tenebant, et Maroci ſedem regni conſtituerant, vbi non minus quam Feſſae, Segelmeſſae et in aliis populoſis vrbibus magnopere florebant liberalium artium ſtudia. Ea igitur libertate vti complures tum Africani, tum Hiſpani Arabes totos ſe philoſophiae ariſtotelicae tradiderunt, quorum celeberrimus Auerroes fuit et multi alii, quorum nomina occurrunt in appendice bibliothecae Hiſpanicae Nicolai Antonii, quamuis ex arabicae linguae ignorantia plerumque adeo corrupta ſint, vt agnoſci vix queant.

14) Ex Africa et Hiſpania idem philoſophiae ariſtotelicae ſtudium per Iudaeos in omnem prope Europam ſe diffudit, praeſertim in Italia et Gallia, vbi tunc ingens erat eorum numerus, quantum ex hiſtoriis publicis, tum ex iudaicis intelligere facile eſt, quae latine editae ſunt, et quas conſulere quiuis per ſe poterit, qui hebraice neſciet, nempe *Tribus Iuda*, verſa a Georgio Gentio, *Germen Dauidis* a Vorſtio praeter *Itinerarium Rabbi Beniamini*, et quidam alii de rebus iudaicis libri, a Chriſtianis editi. Erant quippe tunc Iudaei in aulis omnium ferme principum, non modo Muhamedanorum, ſed etiam romani pontificis, qui, dum Beniaminus ſcriberet, Iudaeum habebat Rabbi Iechielem nomine, qui domeſtica ipſius negotia adminiſtrabat. In principum vero miniſterio magnam ex medicinae profeſſione autoritatem acquiſiuerant. Eam vt magis excolerent, cum artis medicae principes tunc in Europa fere ignorarentur, vixque extaret Hippocratis, Galeni, aut aliorum latina verſio, in euoluendis Arabum libris multum ſe exercuerunt, qui tunc erant in Iudaeorum manibus; nam in Africa et in Aegypto arabicam linguam vernaculam habebant, eaque erat Hiſpanis quoque Iudaeis notiſſima, cum Arabes maiorem adhuc Hiſpaniae partem tenerent. Igitur arabicorum librorum ope Iudaei quoque philoſophari coeperunt, circa vndecimum ſaeculum, vt philoſophiae medicina accederet, quod vix antea feciſſe reperiuntur.

15) Quippe in oriente, praeſertim vero in famoſis ſcholis Sorae et Pumbeditae, ex quibus praecipui doctores, obſignato vtroque Talmude poſteriores prodierunt, in vnico ſacrae Scripturae ſuarumque traditionum ſtudio occupabantur Iudaei omnes, vsque ad poſtrema tempora eorum, quos Gheonim appellabant. Vnde quantum ex autore Zemakh Dauid, R. Abraham filio Dior, et aliis, qui de ſuae gentis viris illuſtribus memoriae aliquid prodiderunt, manifeſtum eſt, opera eruditorum omnia in colligendis explicandisue traditionibus iuridicis occupabatur; adeo, vt, cum vtrumque Talmud lingua corrupta, quam dialectum babylonicam aut Hieroſolymitanam vocant, ſcriptum foret, eadem in commentatorum ſcriptis barbaries occurreret, qui purius hebraice ſcriberet, vix quisquam reperiebatur. Nam ipſa ſacri bibliorum textus hebraici peritia rariſſima erat: linguae ſcilicet aliquem vſum ex aſſidua illius in ſynagogis lectione, habebant, ſed cum neque grammatica vlla extaret, neque Lexicon, pauci aut nulli commentarii, qui literam explicarent, ſed antiqui tantummodo, allegorici praeſertim, aut ex ſola magiſtrorum traditione conſtantes, quales illi, quos *Rabbot* vocant, aut quorum

rum excerpta, vndique collecta, in vnum librum compegit autor Ialkuth, tunc ex ignorantia puri ſermonis hebraici, pauci admodum Iudaei eo ſcribebant, ſed arabico.

16) Coepit in Africa per Rabbi Iudam Chiug, R. Ionam, aut Giannai, et nonnullos alios excoli grammatica, et commentarii literales aliquot in lucem prodierunt, qui, a Iudaeis, Hiſpanis et Gallis auide excepti, eos ad maius linguae ſuae ſtudium acuerunt. Itaque cum eodem ferme tempore haec ſtudia grammaticalia, tum literalis ſacrarum ſcripturarum interpretationis nata et propagata fuiſſent, maior omnino quam antea fuit librorum, in omni diſciplina, a Iudaeis compoſitorum, copia. Africani quidem et Aegyptii, vt Orientales nonnulli, arabice ſcribebant, atque ita R. Saadias Gaon Moſis Pentateuchum, vel, vt aliis placet, totam ſcripturam ſacram interpretatus fuerat, quod alii quoque fecerunt, vt interpres ille, quem Erpenianum vocant, quia eius verſio a Thoma Erpenio edita fuit, et alii, qui in bibliothecis reperiuntur. R. Moſes, filius Maiemonis, compendium Talmudicum eadem arabica lingua ſcripſerat, qua etiam poſtea More Nebuchim, ſiue doctorem perplexorum ediderat: et multa alia. Haec vero ſcripta, quum Iudaeis, quibus arabica lingua familiaris erat, vſui eſſe poſſent, reliquis, qui in Gallia, Italia, Germania, Poloniaque erant maximo numero, inutilia plane fuiſſent, ſi in aliquam notam ipſis linguam non forent interpretata. Vulgares quidem, praeter quam minus erant commodae ad ſcientias tractandas, non adhibuerunt, idque duplici videntur ratione feciſſe: nempe, ne ſimul, dum Iudaeis ſuis prodeſſe ſatagerent, Chriſtianorum quoque ſtudiis promouendis darent operam, quod feciſſent, ſi vernaculis interpretationibus autores ſuos publicaſſent: Latine vertere non poterant, quum primis illis poſt annum milleſimum ſaeculis nullius ferme, qui eam linguam ſciret, Iudaei memoria ſit: perpetua potius in eorum ſcriptis appareat illius non minus, quam graecae ignorantia. Vnde cum in aliqua voce abſtruſiori explicanda, cuius ſynonymon non facile in hebraica lingua reperire licebat, laborant ſacrae ſcripturae Iudaei commentatores, Aben Ezra, Salomon Iarchi, Dauid Kimhi, vti ſolent non latinis, etſi tunc in Europa ſatis notis, ſed Aben Ezra et Kimhi, vtpote Hiſpani, apud quos vernacula arabica tunc erat, arabicis, rarius aliquando vulgaribus hiſpanicis: Salomon, in Occitania natus, Iarhi enim ab oppido Lunel dicto vocabatur: quamuis alii Treceníem fuiſſe perhibeant, tamen in Gallia, proprie dicta, et Lutetiae etiam cum diu vixiſſet, vernaculas noſtrates adhibet. Tales quoque Gloſſae in variis bibliothecis reperiuntur, antiquiores quidem, hiſpanicae, italicae, aut gallicae; recentiores, germanicae, latinae vix vmquam, ita, vt etiam, ſi ea lingua ſcribere voluiſſent, vix potuiſſent.

17) Cum igitur, vt mox obſeruatum fuit, hebraicam linguam, et eam Talmudica dialecto longe puriorem, iam in promtu haberent Iudaei prope omnes, eaque, vt latina in ſcholis apud nos, ita in ſynagogis publice inter eos doceretur, coeperunt ea, quae Chriſtianis patere nollent, hebraice ſcribere; et poſt commentarios omnis ſacrae litteraturae varios, tam in ſacram ſcripturam, quam in Talmud vtrumque, cum Moſes, Maiemonis filius, magna in Aegypto medicinae et philoſophiae laude inclaruiſſet, coeperunt multi eius exemplo animum ad philoſophos Arabes legendos adiungere, aut Graecos qui arabice extabant.

18) Ab ea circiter aetate repetenda initia ſunt verſionum illarum hebraicarum, quae poſtmodum Europam repleuerunt. Nam Moſes et Iuda, filii Tybbon, omnia fere, quantum ex variis codicibus adipiſci licet, Ariſtotelis opera, arabicis exemplaribus vſi, hebraice

 tranſtu-

Digitized by Google

tranſtulerunt; nec enim extabant alia in hominum manibus. Verſiones porro arabicae tum Ariſtotelis, tum Hippocratis et Galeni, ipſae erant quas Honain, aut Iſaac, eius filius elaborauerant. Ab illis et aliorum autorum exemplaribus quibus Ebn Sina, Ebn Beia, Ebn Rached, Alfarabi, atque alii, tum philoſophi, tum medici, in commentando vſi fuerant, omnes prope Iudaeorum hebraicae verſiones prodierunt; dici quippe vix poteſt, quanta philoſophandi libido eos ceperit. Ex hebraicis poſtea verſionibus, quae, ad exemplaria arabica comparatae, meliores omnino barbaris illis latinis multoties interpolatis videbantur, iſtae dum emendari coeperunt, factae ſunt adhuc deteriores: cum non aliter recenſeri, niſi electa inter diuerſiſſimas lectiones, quae veriſimilior videretur, ab imperitiſſimis emendatoribus poſſent. Calonymus etiam, vel vt hebraice vocabatur, *Chem tob*, et obſcuriores alii multa ſimiliter ex arabico conuerterunt; adeo, vt Hippocrates, Galenus, Aëtius, Oribaſius, et nonnulli alii graeci medici tum demum hebraice loqui coeperint, quos conſecuti ſunt, qui maiori apud illos obeſae naris homines in pretio erant, Razis, Serapion, Meſue, et multi alii, qui ſyriace vel arabice de medicina ſcripſerunt: praeſertim Auicenna, quem etiam ante annos centum octoginta aut circiter Iudaei hebraice integrum Neapoli typis ediderunt. Ita hebraice verſa Mathematicorum inſigniorum opera praecipua Euclidis, Ptolemaei, Theodoſii, Archimedis, quae verſiones in bibliothecis extant.

19) Sed nullus magis fuit in manibus, quam Abenrached, ſeu Auerroes Cordubenſis, cuius cum exigua aut prope nulla in oriente apud nobiliores Arabum philoſophos fama eſſet, at in Europa commentator per excellentiam appellatus, caeteriſque omnino praelatus eſt. Ea vero, quae antiquiſſima fuit eius editio, ſimul cum Ariſtotelis contextu, cum primum ex arabicis codicibus facta fuiſſet, et ex collatione hebraicorum exemplarium mire interpolata, tandem obſcurata maiorem in modum fuit per Iacobum Mantinum, et Abrahamum de Balmis, Iudaeos, qui, cum latine ſcirent, nouam, ſed ex hebraica verſionem dederunt. Itaque omnium deterrima illa vltima fuit, quamuis recuſa multoties et magnifice Venetiis fuerit. De qua minutatim ſecundum diuerſa vltimae editionis volumina egit diligenter Nicolaus Antonius in bibliotheca hiſpanica. Vbi illud tamen animaduertendum erit, laudari ab autore virum noſtratem clariſſimum, qui in diſſertatione de optimo genere interpretandi ſcripſit, ſe verſionem Auerrois quorumdam librorum arabicam diligenter cum latina editione contuliſſe, reperiſſeque fideliter conſentientem. Illud cum vir clariſſimus ſcriberet, aretalogo cuidam fortaſſe nimium detulit, nihil enim facilius ab linguarum peritis, quam ſumma arabici et latini Auerrois diſcrepantia agnoſcitur; neque vir ille, quem intime nouimus, etſi ſumma conditione celeber, arabice tunc adeo ſciebat, aut ſcit etiamnum, nam adhuc viuit, vt vel commata duo niſi alienis oculis conferre poſſet. Verum id certiſſime conſtare debet, veteres Auerrois et ariſtotelici textus verſiones, quae coniunctim extant, factas fuiſſe ad arabica exemplaria: poſteriores, Mantini, et Balmeſii, ad hebraica. Vnde fraudi eſſe memini debet, quod vir ſummus, Ioannes Viues, libro V. de cauſis corruptarum artium ſcripſit de Auerroe: *Ariſtotelem vero, quomodo legit, non in ſua origine purum et integrum, non in lacunam latinam deriuatum; non enim potuit, linguarum expers, ſed de latino in arabicum transuaſatum.* Quidquid enim Ariſtotelis operum arabice verſum fuit, in oriente, non in occidente, verſum eſt, neque ex latino codice, ſed primum, vt diximus, ex graeco, ſyriace; tum ex vtroque arabice. Quidquid autem Abulfaragius et nonnulli alii dixerint de Honainorum, patris et filii, in

Digitized by Google

in vertendis autoribus peritia et elegantia, quam parum potuerint Syri in Ariſtotelis libris interpretandis, ſatis quisque intelligit, cum difficultas eorum, ſiue materia ſpectetur, ſiue oratio, acutiſſimos quoque graecos et in philoſophia conſummatos tantopere exercuerit; etſi linguam a pueritia familiarem haberent, eſſentque ab omni graecanica eruditione, quae Arabibus prorſus incognita eſt, paratiſſimi. Quanta vero ſit verſionis illius ariſtotelicae, quam Auerroes commentario ſuo explicare aggreſſus eſt, inconcinnitas et obſcuritas, vere et eleganter allato exemplo demonſtrat eo, quem indicauimus loco, Viues, quem conſulere operae pretium erit.

20) Multa, ſi opus eſſet, eiusmodi ſpecimina dari poſſent, ex quibus commentatoris illius, fama, quam vsque ad bonarum artium ex graecis fontibus inſtaurationem apud noſtros obtinuit, parum digni, obſcuritas et infantia deprehenduntur. Vnde, quod Scholaſtici noſtri veteres, dum ariſtotelici videri volunt, nihil minus quam magiſtri ſui doctrinam diſcipulis praelegerint, manifeſtum eſt: quamuis enim Themiſtii et Alexandri Aphrodiſaei quaedam arabice et hebraice verſa fuiſſent, maior adhuc exemplarium et ipſarum verſionum corruptela erat. Neque mirari ſatis poſſumus, D. Thomae Aquinatis, qui Ariſtotelem talium interpretationum ſubſidio vnico legerat, acumen et induſtriam, cum ſaepe Ariſtotelem verius, ſaltem veriſimilius non modo, quam illi, quos ſequebatur, Auerroes, et Arabes reliqui, ſed quam Graeci nonnulli, interpretatus agnoſcatur.

21) Longioris operae foret philoſophicos omnium librorum, qui in Arabum manibus extiterunt iam ante annos octingentos, catalogum texere, nam fuerunt ſane multi; quorum plurimi in hebraicam linguam eo, quo diximus, trium circiter ſaeculorum interuallo a Iudaeis translati fuerunt, eo ſucceſſu, vt poſtea doctiſſimi quique inter Hebraeos ita philoſophiam cum religione coniunxerint, vt, quod inter Chriſtianos accidit, idem apud illos obſeruetur. Scilicet ſicut exorta theologia ſcholaſtica, quae dialecticae phyſicae et metaphyſicae ariſtotelicae principiis, nouam res diuinas tractandi methodum in ſcholas induxit, ita Iudaei, qui omnia ex ſcripturis, et patria traditione probare contenti erant, nec progrediebantur vlterius, ex eadem philoſophia audacius et ſaepe non ſine ſimpliciorum fratrum ſuorum ſcandalo, omnia explicare aggreſſi ſunt.

22) Primus hoc fecit, aut ſaltem inter primos, R. Moſes Maiemonides, edito libro *More Nebochim*, ſeu *Doctore dubitantium;* quo titulo citatur a D. Thoma: erat enim antiqua eiusdem verſio, priusquam ſuam Buxtorfius ederet, quae inter eruditos notiſſima eſt. Liber ille, quia, praeter Hebraeorum conſuetudinem, philoſophiae placitis religionem explicat, omnibus ferme, qui tunc erant maiori apud ſuos autoritate, Iudaeis ita diſplicuit, vt facile aduerſus eum Rabbi quidam, Salomon e Montepeſſulano, magnas turbas excitauerit, quae ad anathemata, inter varias ſynagogas, Narbonenſes, Biterrenſes, et Catalonicas vtrimque pronunciata, exarſerunt. Extant acta pleraque huius controuerſiae, ſed hebraice tantum, in collectione variarum epiſtolarum hebraicarum Ioannis Buxtorfii. Male quoque audiit autor libri *Bellorum Domini*, R. Leui fil. Gerſon, et alii nonnulli, quamuis, vt apud nos factum fuerat erga primos theologos, qui philoſophiam theologiae, ariſtotelicam praeſertim, coniunxerant, vt initio tamquam parum orthodoxi exagitarentur, et tam ipſi, quam eorum diſcipuli, ſcholis poſtea regnarent, ita et Iudaeis illis contigerit. Nam Moſes Maiemonides et alii philoſophi ſuperiores

ſuperiores tandem euaſerunt, imo quod haberent ſua hebraica lingua autores multos, quorum verſiones latinae intelligi vix poterant, quod ſaepius ex comparatione cum aliis, non melioribus, interpolatae fuiſſent, demum omnes fere autores Peripateticae doctrinae ex illorum libris aut commentariis publice praelegebantur. Auerrois et Auicennae, Alfarabii, Algazelis, Auempace, et aliorum latinae editiones ab illis recognitae ſunt, aut de nouo factae, ſicut illae, quas vltima Ariſtotelis cum Auerroe editio repraeſentat; donec tandem editis in Italia graecis commentatoribus, Arabes et Hebraei ex ſcholis philoſophiae et medicinae faceſſere iuſſi ſunt.

23) Vt vero paucis verbis intelligatur, quos potiſſimum autores haberent Iudaei illi philoſophi in pretio, quosque arabice et hebraice legebant, referemus particulam epiſtolae Moſes Maiemonidis ad Samuelem, filium Tybbon, quae hebraice extat in collectione Buxtorfiana. Duos quosdam libros, qui Ariſtoteli tribuebantur, et erant quoddam philoſophiae compendium, reiicit vt ſpurios. Razis metaphyſica non probat, quia, inquit, medicus erat magis quam philoſophus: nec aliter iudicat de Iſaaco Iſraelita vulgo dicto, qui *fundamentorum et definitionum* libros ediderat. Concludit ex recentioribus, neminem in logicis Alfarabio praeferendum: mox Abubeker, filium Elſaïeg, vulgo Auempace. Ariſtotelis libros legendos prae omnibus tamquam omnis philoſophiae fundamenta, quidquid noui autores habeant, accepiſſe ex Alexandro, Themiſtio et Abenrached ſeu Auerroe. Pythagorae, Hermetis, Procli et Porphyrii libros veteris philoſophiae ſpecimina continere, ſed in quibus legendis tempus inaniter collocetur. Habent quippe tum Arabes tum Hebraei multa Pythagorae et Hermetis: de Porphyrio mirum quod ita iudicet, Iſagoge quippe eius aequalem prope cum Ariſtotelis libris apud eos habet autoritatem. Platonis profunditatem laudat, ſed parabolas ſcripſiſſe tantum ait, res ſcilicet abſtruſas eleganter explicatas: nec mirum, nam vix quidquam Platonis tranſtulerunt, quod quam boni elegantiae et ingenii iudices forent Syri, Arabes et Hebraei, ſatis oſtendit. Verum Ariſtotelem ſufficere, vt qui omnia ab aliis ante ſe tractata perfectius expoſuerit, et ad eum ſcientiae gradum peruenerit, qui, quantum humani ingenii vires poſſunt, perfectiſſimus iudicandus ſit, adeo, vt ſolo lumine, per prophetiam diuinitus infuſo, ſuperetur. Laudat Auicennam et Abulpharabio praefert. Ex ipſius opere *doctoris perplexorum ſeu dubitantium*, quo titulo laudatur a D. Thoma, intelligi poteſt acutiſſimi hominem ingenii fuiſſe, Peripateticum vero Graecorum aut recentiorum comparatione vix mediocrem. Scholaſticos vero doctores non minus quam Iudaeos philoſophos diuinaſſe potius legendo Ariſtotelis libros quam eos ad litteram explicaſſe. Agnoſcunt id, quam verum ſit, qui vel pagellam graecam cum iis conferent interpretationibus, quas aut Auerrois latina editio, aut commentarii S. Thomae repraeſentant. Illarum, et aliarum quarumcumque omnium, nulla eſt, quae non inſignes mutationes paſſa ſit ex diuerſorum exemplarium comparatione, quorum alia ad graecum codicem, alia ad arabicum vel ſyriacum, alia ad hebraicum reformata erant, ita tamen, vt cenſores verſionum, quae vera eſſet lectio, diſcernere non poſſent, ſed eligerent duntaxat, quae veriſimilior illis videretur. Quod cum in ipſis arabicorum librorum interpretationibus adeo frequens eſt, vt, quae ante ducentos prope annos habebatur, et Venetiis edita eſt Auicennae philoſophia, tantum abeat ab autoris ſenſu, vt, qui eam legat, nihil minus quam Auicennam teneat, multo magis ſane erga Ariſtotelem accidit, perplexum et obſcurum autorem.

Quod

Quod latinae verſiones prius ſunt formulis typographicis deſcriptae, quam graeca editio parata eſſet: primum ea, quae Fabricius de *verſionibus et editionibus latinis* ſcripſerat, hic ponam.

Latinae verſiones antiquae operum Ariſtotelis praeter libros logicos, a *Boëthio* conuerſos et inter eius opera obuios [rr]), memorantur duae: prima, quae circa ann. Chr. 1220. iuſſu *Friderici II.* imp. [ss]) partim e graeco, partim ex arabico ſermone compoſita eſt *per viros lectos et in vtriusque linguae prolatione peritos*, vt eſt apud *Petrum de Vineis* III. epiſt. 67. Huius verſionis pars legitur in prima editione latina operum Ariſtotelis, ſed valde imperfecta et inemendata, licet viciſſim ſuppoſititia quaedam et in aliis plerisque editionibus haud obuia ſcripta complectente, Venetiis, non ex Aldi officina, vt habet Labbeus, ſed per Gregorium de Gregoriis, expenſis Benedicti Fontanae ann. 1496. fol.

Altera rogatu *Thomae Aquinatis* e graeco facta eſſe fertur (ſiue a *Guilielmo de Morbeka* in Brabantia, ordin. Praedicator. ann. Chr. 1273. vide Chronicon Slauicum in Erpoldi Lindebrogii ſcriptor. ſeptentrion. p. 206. et *Iac. Echardum* de ſcriptoribus ord. Praedicat. p. 390. [tt]) ſiue a *Thoma* [?] [aliis *Ioann.* al. *Henrico*, aliis *Guilelmo*] *Cantipratano* [uu]), vt notat Alfonſus Fernandes,) ann. Chr. 1271. quod ex Auentino lib. VII. Annalium pag. 566. obſeruat *Iac. Thomaſius* in diatriba, inſerta obſeruationibus Hallenſibus tom. VI. p. 160. et in commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum p. 106 ſq. Huius verſionis mentio apud *Lelandum* de ſcriptoribus Britannicis p. 351. vbi de *Ioanne Baconthorpo*, qui omnia Ariſtotelis opera, latine ſua aetate verſa, commentariis illuſtrauit.

Saeculo decimo quinto Nicolai V. [vv]) pontificis, et Petri Medices auſpiciis, tum priuato etiam motu, *Leonhardus Brunus Aretinus*, anno 1440. denatus, *Georgius Trapezuntius*, *Theodorus Gaza*, *Beſſarion*, Cardinalis, *Ioh. Argyropulus*, *Georgius Valla* [ww]), et alii viri

ri

rr) Conf. *Buhle* de interpr. lat. Ariſtot. tom. I. Opp. pag. 333 ſq. de edit. vet. *Venetiis* per Io. de Forliuio et Gregor. fratres. 1497. fol. vid. *Strauß* opera rariora bibl. Rebdorf. p. 241 ſq. *Harl.*

ss) Confer *Leonhardum Aretinum* IV. vlt. et VII. 4 epiſt. *Auentin.* lib. VII. annal. Boior. *H. Conringii* Antiquitates Academicas p. 95 ſq. et in Supplem. p. 343 ſq. 349 ſq *Bulaei* hiſt. acad. Pariſ. tom. 3. pag. 102 ſq. 711. *Vincentium Placcium* de Anonymis p. 53 ſq. editionis primae. *Anton. Wood.* in antiquitatt. Oxon. *Hottinger* hiſt. eccleſ. tom. III. p. 92. ex Viue, *Io. Georg. Schelhorn.* amoenitatt. litterar. tom. XIII. pag. 203 ſq. etc.

tt) Chronicon Slauicum ad ann. 1279. apud Lindebrog. l. c. „Anno domini 1279. *Wilhelmus de Brabantia* ord. Praedicat. tranſtulit omnes libros Ariſtotelis de Graeco in latinum, verbum e verbo, qua translatione Scholares adhuc hodierna die vtuntur in ſcholis, ad inſtantiam S. Thomae de Aquino doctoris.“

uu) Vide *Natalem* Alex. Sec. XIII. et XIV. cap. IV. artic. 4. *H. Conringii* introduction. in Ariſtotelis Politica cap. 9. et Valerii Andreae Bibl. Belgicam in *Guil. Moerbecanus*, quem cum Henrico Brabantino et Thoma Cantiprantano eundem facit. [*Fabricii* bibl. M. et I. aetatis lib. XIX. tom. VI. p. 247 ſq. Sed, Bulaeo iudice, illa lat. verſio eſt antiquior.]

vv) Beſſario praefat. ad verſionem Metaphyſicorum.

ww) De verſionibus *Gazae* vid. Humphr. Hodius de graecis illuſtr. L. Gr. inſtauratoribus pag. 68 ſqq. de *Georg. Trapezuntio* idem pag. 110 ſqq. de *Beſſarione* id. pag. 167 ſqq. de *Argyropylo* id. pag. 202. 205 ſqq. vbi de ſingulis aliorum iudicia adducuntur. Curatius tamen de verſionibus quorundam, codicibus atque editionibus differit *Apoſt. Zenus* in differt. Voſſian. de *G. Trapezuntio*, tom. II. p. 10 ſq. atque in catalogo editionum de ſingulorum edd. diſputabitur. *Harl.*

ri docti, elegantius et lucidius Ariſtotelis ſcripta e graeco in latinam linguam transferre coeperunt. Hinc e variorum interpretatione prodierunt [Venet. 1507. vid. in cat. edit. ad h. annum,] Baſil. 1538. fol. 2. voll. quae editio a Simlero recenſetur: [item a Buhlio pag. 218.] Saepius deinde recuſa tum ibidem 1542. tribus voll. fol. xx) *Hieronymo Gemuſaeo* curante, et 1563. fol. tum Lugduni 1542. yy) apud Iacobum Iuntam 8. et 1549. fol. ex officina Ioh. Frelonii, cum indice locupletiſſimo: tum ann. 1551. 12. decem voluminibus, et 1580. apud Ioh. Berion, 12. [VI. Tomis] nec minus [Lugd. 1578. fol. et] 1581. fol. apud Stephanum Michaelis, ex recognitione *Iac. Martini*, et Venetiis apud Octauianum Scotum 1538. 8. et apud Cominum de Tridino 1560. 8. et apud ſiguum ſeminantis 1572. 12. et cum *Auerrois* zz) commentariis [labore I. Bapt. Bugolini. Venet.] 1550. et 1560. 1562. vndecim voluminibus, fol. [editio ap. Iuntas 1562. conſtat XI. voll. 8. Exemplum eſt in bibl. Vniu. Lipſ. *Beck.*] et 1575. 8. XII. voluminibus aaa), et Geneuae 1608. Denique ſine Auerrois commentariis Francofurti ann. 1593. 8. typis Wechelianis, paginis editioni graecae *Sylburgianae* reſpondentibus. Haec editio diſtincta nouem voluminibus, in quorum antepenultimo leguntur etiam tria ſcripta ſuppoſititia: 1) de cauſſis, 2) de proprietatibus elementorum, et 3) de myſtica philoſophia ſecundum Aegyptios. — Prodiit quoque *latine* Ariſtoteles Romae 1668. 4. cum paraphraſi et indice copioſo *Syluestri Mauri*, Ieſuitae, ſex voluminibus. [*] vid. Giornale di Roma 1669. pag. 1.

[Nunc in notitia editionum primo latinarum antiquiorum, in quas etiam editt. ſingulorum opuſculorum vetuſtas recipere fas erit, vsque ad primam graecam Aldinam, et vero ad exitum ſaeculi XV. vsque, tum reliquarum ſecundum temporis ordinem pergamus. Quod cel. *Buhle*

xx) Tomus I. inſcriptus eſt: *Ariſtotelis* — Opera, quae in hunc vsque diem extant omnis, latinitate partim antea, partim nunc primum a viris doctiſſ. donata, et graecum ad exemplar diligenter recognita. Omnia in trei tomos digeſta: acc. — ſupra cenſuram Io Lud Viues Valentini de libris Ariſtotel. et Phil. Melanchthonis commentationem doct. adiecta nunc primum fuit de ordine librorum Ariſtotelis, deque illius ſcriptis legendis diſſertatio etc. Melanchth. comm. praefixa eſt tomo III. *Harl.*

yy) *Lugdunenſem* edit. ann. 1542. neque Buhle refert, neque *Angel. Maria Bandinius* de Florentina Iuntarum typographia etc. tom. I. vbi cap IV. p. 36. de Lugdunenſi Iunt. typographia agit; contra hic meminit editionis: *Ariſtot. Opp. VIII. voluminibus* in 12. comprehenſa, in quorum poſtremo, quod indicem vberrimum complectitur, tam in prima, quam vltima pagina legitur, *Lugduni apud heredes Iacobi Iuntae* MDLXI. (1561.) — in fine tom. II. et IV. *Lugduni ex typographia Theobaldi Pagani:* — in calce tom. VI. part. II. legitur — *Excudebat Boquetus;* at in fronte tomi V. *Lugduni apud Ioannam Iacobi Iuntae* F. MDLXXIX. (1579.) vnde coniicit Bandin. bis fortaſſe haec *Ariſtotelis Opera* in lucem *Iuntinis* typis prodiiſſe, annis videlicet 1561. et 1579. — conf. infra, in catal. editionum Opp. Ariſtot ad ann 1580. aliam *Iuntinam* verſionis *Ariſtotelicorum* latinae editionem *Venetiis* 1560. 4. memorat *Zenus* l. m II. pag. 10. *Harl.*

zz) Circa A. C. 1198. vid. *Nic. Antonii* bibl. vet. hiſpan. adpend. pag. 240 ſq. *Anton. Pagi* ad ann. Chr. 1197. nr. XI. *hebraice* pleraque vertit Rabbi Leui. vid. *Wolf.* tom. IV. pag. 1122. adde pag. 751 ſq 790 ſq. 818. *Fabric.* Auerrhoes qui floruit circa ann. Chr. 1173. Ariſtotelis libros in arabicum ſermonem, ex Syriaco, non e Graeco denuo tranſtulit, et pleroſque triplici commentario inſtruxit: in quibus tamen fere ſemper Alexandri Aphrodiſienſis interpretationem et ſententiam ſequutus eſt. Illam verſionem arabicam vna cum commentariis poſtea *hebraice* reddiderunt docti Rabbini plures, et ex hac hebraica verſione fluxerunt antiquiſſimae illae barbarae et incomtae *latinae*, quibus ſcholaſtici doctores vſi ſunt, priusquam textus Ariſtot. graecus eſſet repertus, vt ait *Buhle* pag. 323. Opp. I. et probauit, qui quoque commentariorum Auerrh interpretes quosdam nominat *Harl.*

aaa) De qua edit. copioſus eſt *Buhle* pag. 324. Opp. I. *Harl.*

Digitized by Google

Buhle in enumerandis editionibus in tom. I. Opp. Ariſtotelis magnam adhibuit diligentiam, et potiores quasdam copioſius recenſuit, nobis eo breuioribus de iis interdum eſſe et cupidos lectores ad illum ablegare licebit nec commemoratio Maittarii aliorumque, quando a Buhlio iam laudati ſunt, neceſſaria videbitur. At tamen, quod in hac rerum imbecillitate et incredibili fere editionum copia fieri ſolet, nec vero vlla inde oriri poteſt criminatio, ſpicilegium relictum eſt. Quarum igitur adhuc editionum, praecipue antiquiorum, exempla, quae haud pauca ſunt, adhuc vel vidimus, vel alibi notata deprehendimus, earum notitiam aliaque dicenda, aut a Fabricio olim iam obſeruata, ſine vllo verborum ſtrepitu et ambitione interſpergemus.

Auerrois commentaria in libros Ariſtotel. *de anima* latine, (cum textu latino Ariſtotelis) in fine, „Nobilis Vicentini Ioannis Philippi Aureliani et fratrum impenſa: opera vero atque ingenio *Laurentii Canozii*, Lendenarienſis, impreſſe *Pataui*. A. C. M.CCCC.II. et LXX.“ (1472.) fol.

Vid. *Seemilleri* bibl. acad. Ingolſtadienſ. incunab. typograph. tom. I. p. 44.

Ariſtotelis oeconomica, *Leonardo Aretino* interprete, cum eiusdem commentariis. 4. ſine vlla loci, anni et typographi nota.

Mazzuchelli in gli ſcrittori d'Italia vol. II. part. IV. pag. 2207. coniicit, Taruiſii, (Trivigi) per Gerard. Liſa, 1471. id. memorat alias edd. Venet. 1508. et 1550. Senis 1508. 4. Lipſiae ap. B. Mart. Herbipolenſem 1510. fol. adde infra catal. edd. Politicor. atque oeconom. librorum.

Lapidarius Ariſtot. cum eius aliorumque phyſiognomic. Merſeburg. 1472. 4. vid. ad §. XXXVII. nr. 7. init.

Ariſtotelis ethicorum decem libri, latine, Leonardo Aretino interprete per Conr. Sweynheim et Pannarz die lunae vndecima Ianuar. Romae. 1473. fol.

Vid. *Laire* ſpecim. typograph. romanae, (Romae 1778.) pag. 193. et *Audiffredi* catal. roman. editionum ſaec. XV. p. 126.

Ariſtotel. libri metaphyſicae cum commentariis *Auerrois*, Cordubenſis: in calce, (vti in exemplo, primo loco notato,) — *Opera atque ingenio Laurentii Canozii*, Lendenarienſis. Impreſſa *Patauii* A. C. MCCCCIII. et LXX. (1473.) fol.

Vid. praeter Buhlium, *Seemiller* l. c. I. p. 51.

Ariſtotelis parua Naturalia cum commentariis *Auerrois*, ſ. l. et a. fol. mai.

Ariſtotel. octo libri phyſicorum cum commentariis Auerrois, ſ. l. et a. et typographi nota. fol. mai.

Vtramque edit. propter characterum ſimilitudinem ex officina *Laurentii Canozii* circ. ann. 1473. aut 1474. prodiiſſe ſuſpicatur *Seemiller* l. m. tom. IV. p. 134.

Ariſt. de generatione et corruptione, cum commentario *Auerrois* per Laurent. Canozium. *Patauii* 1474. (quarto decimo Kalendas Iulii.) — et *Ariſt.* de meteoris libri IV. cum commentariis *Auerrois* in librum quartum. *Patauii* per *Laur. Canoz.* 1474. (octauo Kalend. Iulii.)

Digitized by Google

Vid. *Semiller.* l. c. tom. I. p. 55. *Denis* ſupplem. Maitt. I. p. 34.

Traductio noua problematum *Ariſtotelis* ad Nicolaum P. at. M. per *Theodorum Gazes Grecum per particularum diuiſionem.* In calce: *Mantuae — per Ioannem Vurſter de Campidona* (Kemptem) *et Ioannem Baumeiſter ſocios, volumen* etc. fol. ſine anni nota. 4. Referendam autem eſſe editionem ſaltem ad ann. 1474. docet *Buhle:* ante ann. 1478. editam quoque exiſtimat *Denis* in ſupplem. Ann. Maitt. tom. II: circa ann. 1472. fuiſſe excuſam, ſentit *Bure* in Catalogo bibl. Vallier. I. p. 373.

Ariſtotelis problemata, ex interpretatione *Theodori Gazes*, cum praefat. *Nicolai Gupalatini*, Veneti phyſici. *Romae* per *Io. Reynhard. de Eyningen* M.CCCC. LXXV. (1475.) in 4. mai.

Vid. *Audiffredum* l. c. pag. 198. *Laire* l. m. pag. 222. Conf. *Mittarellium* in bibl. monaſt. S. Michaelis Venet. Adpend. p. 188 ſq. (vbi de *Gupalatino* eiusque praefatione, quam typis curauit repetendam, agit) et ex illo *Buhle.* Eadem autem praefatio exſtat quoque in edd. Venet. 1488. 1501. quae igitur merae ſunt repetitiones.

Problematum *Ariſtotelis* ſectiones duo de quadraginta *Theod. Gaza* interprete. Problematum *Alexandri Aphrodiſei* libri II. eodem *Theodoro* interprete, ſ. l. et a. 8.

In bibl. regia Berolinenſi. vid. *Widekind* — Verzeichniſs von raren Büchern I. p. 203.

Ariſtot. de moribus ad Eudemum, latine, *Leonardo Aretino* interprete, per Io. de Weſtphalia — — Lovanii. d. X. Iun. 1475.

Vid. *Maittaire* A. T. IV. part. I. p. 113.

Ariſtotelis de animalibus libri latine, interprete *Theodoro Gaza;* in calce: quos *Ludouicus Podocatharus Cyprius* ex archetypo ipſius Theodori fideliter et diligenter auſcultauit, et formulis imprimi curauit per Ioann. de Colonia, ſociumque eius Ioannem Manthen de Gherretzen. Venetiis 1476. fol.

Vid. Catal. bibl. ducis de la Valliere tom. I. p. 470. Pars eſt editionis ſequentis, apud *Braunium* in notitia hiſtor. litterar. de libris — in biblioth. — ad S. S. Vdalricum et Afram exiſtentibus part. I. p. 68 ſq. ac Venetiis apud Io. de Colonia etc. 1476. typis deſcriptae:

Ariſtotelis de natura animalium: libri nouem. De partibus animalium libri quattuor. de generatione animalium: libri quinque. Interprete *Theodoro Gaza.* fol.

Conf. (Schwarz) de libris quibusdam, ſaec. XV. excuſis in Actis eruditis, et curioſis Franconicis, faſc. XIV. Noribergae 1728. 8. p. 115. vbi deſcribit illam editionem elegantem ac nitidam. — Quod Georg. Trapezuntius libros de animalibus quoque latine verterat; odium inter illos ortum et diuerſa de vtriusque interpretatione iudicia ſunt lata. vid. *Politian.* Miſcell. cap. 90. *Parrhaſium* in Quaeſit. per epiſt. pag. 131. ed. H. Steph. 1567. 8. *Allat.* diatr. de Georgiis p. 381. et *Zenum* in diſſert. Voſſian. tom. II. pag. 10 ſq. ac 20 ſq. vbi e cod. notatur *Georgii Trapez. in peruerſionem problematum Ariſtotelis a quodam Theodoro Cage,* (ita enim per ignominiam nominabat Gazam,) *editam, et problematum Ariſtotelis philoſophiam protectio.* adde infra in catal. editt. *Problematum.*

Ariſtotel. Politicorum libri VIII. *Leonardo Aretino* interprete. Florentiae 1478. fol.

Alias

Digitized by Google

Alias ſaec. XVI. edd. infra in cat. editt. politicorum indicabo. In variis bibliothecis, Vaticana, reginae Sueciae, Laurentiana, Brixienſi, Gaddiana et Riccardiana Florentiae, Veneta D. Marci, Patauina, Mediolanenſi etc. ſeruantur codd. verſionis Aretini. vid. *Mazzuchelli* gli ſcrittori d'Italia, vol. II. part. IV. p. 2207.

Ariſtotelis libri X. moralium, libri VIII. moralium, libri II. oeconomicorum a *Leonardo* Bruno *Aretino* latine *verſi*, fol. ſine vlla anni, loci, typographique nota et ſine reliquis ſignis.

Eſt exemplum in bibliotheca noſtra academica e bibliotheca Heilbronnenſi. Incipit ſtatim (A) *Riſtotelis ethicorum libros latinos facere nuper inſtitui* etc. ſed a manu vetuſta ſuprafcriptum eſt: *Liber ſancte marie virginis im hailsbrun. Leonardi aretini in libros ethicorum noue tranſlationis prologus incipit feliciter.* — Initio *politicorum* praemiſſa eſt epiſtola ad Nicolaum poſt vacationem apoſtolicae ſedis in concilio conſtantienſi, quam ſequitur, vt manu ſupra ſcriptum legitur, *prologus in politica ariſt. ad Senenſes.* — Oeconomicorum verſioni praemiſſa eſt adnotatio mota: *Leonhardi Aretini in oeconomica ariſt. noue tranſlationis incipit feliciter ad Coſmam de medicis prologus.* Denique in fine ſequuntur *Explanatio Aretini* ad ſanctiſſ. Nicolaum, epiſtola ad Senenſes, ſcripta Florentiae 8. Kal. Dec. 1438. et eorumdem reſponſio, data Senis d. 28. Dec. 1438. Cum his conſpirant ea, quae *Seemiller* de exemplo in bibl. Ingolſtadienſi, l. c. tom. I. pag. 146. copioſius adnotauit, ſuſpicatus, hanc editionem eſſe forte omnium primam, ſaltem ante annum 1477. a *Io. Mentelin* excuſam. Omnium prima quoque videtur *Braunio*, l. m. tom. I. p. 14. illam deſcribenti. adde *Buhlium* pag. 209 ſq.

Ariſtot. ethicorum libri X. latine redditi a *Leonardo Aretino,* ſine vlla notae. ſaec. XV. 4.

Vid. cl. *Morellium* ad Pinelli catal. I. p. 216. nr. 1213. — Alia editio illius verſionis ſine anni nota *Coloniae.* vid. *Braun.* part. I. pag. 61. — Florent. 1478. fol. — Pariſ. apud Higman. et Hopyl. 1497. — Oxon. 1498. conſ. *Mazzuchelli* ſcrittori d'Italia vol. II. part. II. pag. 2208. vbi quoque in nota III. codd. verſionis indicantur.

Ariſtotelis Ethica ad Nicomachum latine, interprete *Ioanne Argyropylo, Byzantio.* Finit per me *Nicolaum* (*de Lorenzo,* vt opinatur Maittaire IV. part. II. A. T. p. 756.) *Florentiae* ſ. a. (per Nicolaum Alemannum, circa ann. 1478. ſuſpicatur *Crevenna* in Catal. vol. II. p. 27. 28. edit. 4. et vol. II. p. 73. edit. in 8.) *Pinelli* Catal. I. p. 216.

Ariſtot. opera quaedam logica, latine per Vdalric. Geringh. Pariſ. 1478. fol.

Ariſtot. Ethica ex verſione Leonardi Aretini. Oxon. 1479. 8. vid. *Denis* Annalium ſupplement. etc. tom. I. pag. 102. nr. 699. ex Meerm. adpend. pag. 26. — Idem *Denis* tom. II. p. 493 ſq. aliquot peruetuſtas editiones ſine anni nota indicat: n. *Ariſtot. hiſtoriam animalium.* Eiusdem quaeſtiones varias etc. — *Problemata* cum vita Ariſtotelis, 4. (niſi ea eſt edit. quam Heumannus memorauit, et eſſe quoque dicitur in bibl. Gothana.) — *Ethicorum* liber ex Leonardo Aretino traductus, (probabiliter Io. Wurſter, Mantuae 1473. fol. — *oeconomica* cum comment. *Leonardi Aretini,* (intra 1470—1480.) — *Oeconomicorum* lib. Leonard. Aretino interprete, ſ. l. et a. in 4.

Ariſt. rhetor. lib. IV. ex interpr. *Georg. Trapezuntii.* Venet. 1478. fol.

Aegidii Romani commentarii in libros poſteriorum *analecticorum* (ſic) Ariſtot. Patau. 1478. fol. vid. ducis *de Valliere* Catal. tom. I. p. 370 ſq.

Plura *Ariſtotelis* opuſcula ſunt eodem anno Auguſtae Vindelicorum ſeorſum et iunctim excuſa: nimirum

Ariſtotelis phyſica ſ. phyſicorum libri VIII. Auguſtae Vindelic. per Ambroſium Keller. 1479. fol. min.

Ariſtotelis opuſcula logicalia continentia 1) Porphyrii Iſagogen in cathegorias Ariſtotelis. 2) Ariſt. cathegoriar. librum. 3) eiusdem libros II. Perihermeniarum, 4) Gilberti Porretani libr. de ſex principiis, 5) libr. diuiſionum Boethii, 6) *Ariſt.* priorum *analeticorum* (ſic) libr. I. et II. — in calce: Impr. per Ambroſium Keller — ſub anno Milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo nono. (1479.) min. fol.

Ariſtot. analyticorum poſteriorum liber primus et ſecundus, ibid. per eumdem Keller 1479. min. fol.

Ariſt. Elenchorum libri II. ac Topicorum VIII. ibid. eod. anno apud eumdem Keller.

Iſagoge *Porphyrii* in cathegoremata ſeparatim quoque ibid. apud eumdem, 1470. min. fol.

De his omnibus Kellerianis exemplaribus vid. *Seemiller* part. II. pag. 43 ſq. (*Strauſſ* monumenta typographica — bibl. Rebdorf. Eichſtadii 1787. 4. pag. 143.) *Zapf* Augsburgs Buchdruckergeſchichte part. I. Auguſtae Vindel. 1786. 4. pag. 49. 52. 53. qui etiam pag. 51. e Maittario refert edit.

Ariſtotelis ethica ad Nicomach. latine, Auguſtae Vindel. 1479. fol.

Ariſtotelis libri de generatione et corruptione cum expoſitionibus *Aegidii Romani*. Accedunt quaeſtiones *Marſilii Inguen* ſuper iisdem libris Ariſtotelis. Patau. per Io. Herbort de Seligenſtadt. 1480. in fol. magno.

Vid. *Seemiller* l. m. II. pag. 62.

Ariſtot. poetica, ex arab. in latin. per *Henr. Alemannum.* Venetiis. 1481.

Vid. Catal. bibl. Bodleian. tom. I. p. 71. Pars eſſe videtur edit. eiusdem anni mox memorandae.

Themiſtii paraphraſis poſteriorum analyticorum Ariſtot. octo phyſicorum, de anima, memoria et reminiſcentia, de ſomno, et vigilia, de inſomniis et de diuinatione per ſomnum. Omnia ex interpretatione *Hermolai Barbari*, Patricii Veneti. Taruiſii per Bartholom. Confalonerium et Morellum Gerardinum. 1481. fol. min.

Vid. *Seemiller* tom. II. p. 70. *Zeni* differt. Voſſian. II. p. 377 ſq. vbi plures enumerantur illius paraphraſeos editiones ſaeculi ſequentis.

Rhetorica, (a *Lanzelloto* e graeco translata,) *et Poetica*, (ab *Hermanno*, forſan Contracto, *Alemanno* ex arabica verſione Auerrhois latine facta.) *cum compendioſa declaratione Alpharabii, ad formam clariorem reducta per Lanzellotum de Zerlis, artium et medicinae doctorem et phyſicum Veronenſem.* Venetiis per Mag. Philippum Venetum ann. 1481. fol. vid. infra, edd. Rhetoricor.

Eadem

Digitized by Google

Eadem eſſe videtur edit. de qua cl. Morellius ad Pinelli Catalog. III. pag. 3. diſſerit vberrime.

Porphyrii Iſagoge, *Ariſtotelis* praedicamenta, *Gilberti Porretani* lib. ſex principiorum, *Ariſt:* de interpretatione, topica, elenchi ſophiſtici, analytica priora et poſteriora. Ibid. per eumdem Phil. Venetum, 1481. fol.

De vtroque libro vid. *Buhle* p. 205 ſq.

Ariſtotelis libri de anima, cum expoſitione *Gaetani Thienenſis* fol. In calce: „— *Gaetani Tiennenſis* Vicent. commento in tria volumina Ariſtot. de anima — finis impoſitus eſt: *Antonii de Strata* de Cremona impenſa ingenioque diligenter impreſſo: et per clariſſimos artium doctores Mag. Caſparem et Iohannem Antonium de Sicilia conterraneos ſollerti cura emendato. Venetiis. 1481. 2do Cal. Octobr." (rec. 1486. vide ad h. annum.)

Exemplo, quod eſt in bibl. academ. Erlangenſi, additus eſt liber, cuius initium eſt: *Incipit quaeſtio de ſenſu agente diſputata per Gaetanum de Tiennis artium et medic. doctorem famoſiſſimum*, et in medio fere libro fol. D. *quaeſt. ſuper textu Ariſtotelis de ſubſtantia orbis*, edit. a *Ioh. de Ianduno* philoſ. clariſſ. ibid. eod. anno, *vndecimo Cal. nouembris*.

Liber praedicabilium *Porphyrii*. Liber praedicamentorum *Ariſtotelis*. Liber ſex *principiorum* a *Gilberto Portitano* editus in ſupplementum breuitatis Ariſtotelis circa ſex vltima praedicamenta. *Ariſtotelis* liber peri armenias. libri diuiſionum et topicorum *Boethii*. libri analecticorum — topicorum — elenchorum. haec omnia e graeco in latinum translata. fol. ſine l. et a.

Bure in Catal. bibl. Valler. tom. I. p. 375. circa ann. 1480. excuſus liber eſſe videtur.

Ariſtotelis 1) libri octo Phyſicorum; 2) libri III. de coelo et mundo. 3) libri duo de generatione et corruptione. 4) libri IV. meteororum. 5) libri III. de anima; 6) liber de plantis. 7) liber de coloribus. 8) de morte. 9) de intelligentia. 10) de lineis indiuiſibilibus. 11) de inundatione fluuii. 12) liber phyſiognomiae. 13) de cauſſa motus animalium. 14 Epiſtola ad Alexandrum M. 15) Ariſtotelis vita. 6) liber de ſenſu et ſenſato. 17) de memoria et reminiſcentia. 18) de ſomno et vigilia. 19) de cauſſis. 20) de bona fortuna. 21) de longitudine et breuitate vitae. 22) de iuuentute et ſenectute. 23) de adſpiratione et reſpiratione. 24) de morte et vita. 25) libri XII. metaphyſices. — Accedit ſeorſim impreſſus Averrhois tractatus de ſubſtantia orbis. In calce libri duodecimi metaphyſices legitur: „Expliciunt opera Ariſt. de naturali philoſophia impreſſa *Venetiis* — per magiſtrum *Philippum Venetum*: eiusque impenſis diligentiſſime emendata: anno domini Milleſimo. CCCC.LXXXII. (1482.) pridie Nonas Aprilis.

Vid. *Seemiller* l. c. faſcic. II. p. 97 ſq.

Probleumata Ariſtotelis determinantia, multas quaeſtiones de variis corporum humanorum diſpoſitionibus valde audientibus ſuaues, cum eiusdem Ariſtotelis vita et morte metrice deſcripta, ſubiunctis metrorum cum interlineali gloſa ſententialibus expoſitionibus. ſine l. et a. et typographi et paginarum nota. in 4. charactere gothico.

In bibl. Erlangenſi. Ariſtot. probl. ſunt per quaeſtiones et reſponſiones in compendium redacta, et cum aliis, Hippocrate, Conſtantio, Auerrhoe, Auicenna etc. comparata.

Verſus

Digitized by Google

Verſus et expoſitiones hominis Chriſtiani, qui in vltima pagina Ariſtotelem praecurſorem Chriſti in naturalibus habet, ſcholaſticorum ſapiunt aetatem. vid. infra ad ann. 1488.

Ariſtotelis problemata, cum expoſitione — — *Petri de Ebano*, (ab Abano, Apono,) Patauini. — in fine: „Explicit expoſitio problematum Ariſtotelis, quam Petrus edidit Paduanus, ea nullo prius interpretante. — — impenſa *Io. Herbert Alemanni.* — ann. 1482. d. XXV. Febr. fol.

Vid. de rariſſima hac editione *Buhle* pag. 206. et infra in indice edd. *Problematum* ann. 1505.

In preſenti volumine lector ſubſcripta reperies opuſcula philoſophorum principis Ariſtotelis per diuini *Thomae Aquinatis* commentaria compendioſe expoſita: de ſenſu et ſenſato, de memoria — — de morte et vita, de bona fortuna. Vltimo altiſſ. *proculi* de cauſis cum eiusdem Thomae commentationibus. In calce: *Parua hec Ariſtotelis naturalia cum S. thome aquinatis expoſitione diligentiſſime emendata fuere per clar. artium et medicine doctorem Magiſtrum Onofrium de Suntania Placentinum: ac impreſſa Padue per hieronimum de durantis*. a. dom. MCCCCLXXXIII. (1483.) fol.

In biblioth. regia Berolinenſi. vid. *Widekind* ausführl. Verzeichniſs von raren Büchern. part. I. pag. 207.

Ariſtotelis tractatus varii, de anima libri III. de ſenſu et ſenſato, de memoria et reminiſcentia, de ſomno et vigilia, de longitudine et breuitate vitae, de ſtructura orbis, (Averrhois,) meteorologicorum libri IV. metaphyſicorum libri XII. de praedicabilibus (Porphyrii); de praedicamentis, periherminias; Analecticorum priorum libri II. Analecticorum poſteriorum libri II. topicorum libri VIII. politicorum libri VIII. oeconomicorum libri II. phyſicorum libri VIII. de coelo et mundo libri VI. de generatione et corruptione libri II. Omnia latine, *Averrhoë* interprete. Venetiis per Andream. de Aſula. tomi III. 1483. fol.

Vid. *Pinelli* catal. tom. I. pag. 218. ibique cl. Morellium. *Buhle* l. c. pag. 206 ſq. hanc latinam edit. principem omnium fere operum Ariſtotelis habet: ſed antiquiorem collectionem atque editionem iam ad ann. 1473 ſq. et 1482. notauimus.

Liber Ariſt. de celo et mundo etc. In calce: *Gaietani Vincentini philoſ. praeſtantiſſ. in libros Ariſt. de celo et mundo expoſitio cum ipſo Ariſtotele diligenter* Venetiis *impreſſa* a. Ch. MCCCCLXXXIIII. (1484.) fol.

In biblioth. academ. Erlang. et exemplo ſubiectus eſt commentarius recent. mstus in Phyſica etc. Ariſtotelis, ſ. vberior logica operum diuiſio.

Ariſtotelis liber, qui dicitur, *ſecretum ſecretorum.* Louanii, 1484. 4.

Ariſtot. libri III. de anima, cum commentariis *Gaietani Thienenſis.* Vincentiae. impreſſ. impenſis Henr. de Sancto Vrſo. 1486. fol.

Vid. *Seemiller* l. c. III. pag. 44. et ſupra ad ann. 1481.

Autoritates Areſtot. Senece, Boetii Platonis Apuley affricani, Porphirij et Gilberti porritani. 4. ſine a. et l.

Vid.

Vid. *Strauſſ* in Opp. rarioribus bibl. Rebdorf. Eichſtadii 1790. 4. pag. 229. qui coniicit, opuſculum prodiiſſe ex offic. *Mich. Reyſer* typographi Eichſtett. intra ann. 1480—1492.

Idem liber. fol. in fine: finitum eſt et completum hoc opuſculum. Per me Michael. *Gryffen*. Ciuem Rutlingenſem — MCCCCLXXXVIII. (1488.)

Vid. *Strauſſ*. lib. m. p. 230. et p. 238. recenſet aliam eiusdem libri editionem *Spirae* per *Conradum* hiſt. ann. 1496. fol.

Queſtiones vener. domini Iohannis Verſoris ſuper veterem et nouam logicam Areſtotelis (ſic). Coloniae per Conradum de Bopardia. 1486. fol. min.

Vid. *Seemiller* l. c. pag. 68 ſq.

Ariſtot. problematum particule viginti, *Gaza interprete*, *per vltimam emendationem. Venetiis* per Antonium Cremenſem de Strata. ann. 1488. fol.

Eſt repetitio editionis ann. 1475.

Alexandri Aphrodiſii problemata, *Georgio Valla* Placentino interprete; *Ariſtotelis problemata*, *Theodoro interprete*, *a Calphurnio emendata*: per Anton. de Strata Cremonenſem, *Venetiis* 1488. fol.

Georgio Valla interprete. Nicephori Blemmidae logica. — — — *Ariſtot. de mundo, magna ethica et poetica*, etc. *Venet.* per Anton. de Strata 1488. — per Sim. Papienſem dictum Beuilaquam. 1498. fol. vid. ſupra ad §. XXX.

Ariſtot. de moribus, *Io. Argyropulo* interprete. Pariſ. per Io. Higman. 1488. 4. adde ſupra edd. ſ. a. poſt a. 1478.

Ariſtot. et aliorum propoſitiones vniuerſales. Bononiae per Vgonem Rugerium. 1488. 4. vid. Denis Supplem. Maittair. I. p. 239. vbi quoque occurrunt *Copulata* ſupra vet. artem *Ariſt.* cum textu, Colon. 1488. et *Auerrois in meteora Ariſtot.* Venet. per Andr. de Aſula. 1488. fol.

Problemmata areſtotilis.

In calce: „Finiunt probleumata Areſtotilis. Et ſic eſt finis; ſit laus et gloria trinis. Impreſſum *Magdeborch*, a. domini M.CCCC.LXXXVIII. (1488.) Finitum in vigilia Iohannis ante portam latinam." — Exemplum habet bibl. academ. Erlangenſis. De ratione probleumatum idem tenendum eſt, quod ſupra ad a. 1482. notauimus de editione ſ. l. et a. quam quidem verſibus de vita et morte Ariſtotelis auctam eſſe ſcripſimus. Num vero haec Magdeburgenſis, an illa, (quod equidem opinor,) aetate ſit ſuperior, dicere nequeo, nec altioris inquiſitionis ſtudium in praeſenti neceſſarium videtur.

Ariſtotelis opera omnia cum commentariis Averrois — — — *Venetiis* ſtudio et impenſis *Bernardini de Tridino*, tom. II. fol. 1489. — it. *Venet.* expenſis Octauiani Scoti per Bonetum Locatell. 1497. fol. vid. *Seemill.* IV. p. 84 ſq.

Queſtiones ven. magiſtri Iohannis Verſoris ſuper octo libros Phiſicor. — *Eiusdem queſtiones ſubtiliſſime in via S. Thome ſuper libros de celo et mundo Ariſtotelis.* — *Item ſuper libros de gener. et corruptione: ſuper libros IV. meteororum: ſuper III. libros de anima: ſuper*

parua naturalia copulata iuxta doctrinam excell. doctoris S. Thome de Aquino. — Impreſſe per me *Henric. Quentel*, incolam ciuitatis — Colonienſ. ann. 1489.

In bibl. Neoſtad. ad Aiſſum, teſte *Schnizero* in III. Anzeige der Kirchenbibl. zu Neuſtadt an der Aiſch. 1784. 4. pag. 43.

Cyromantia Ariſtotelis: in calce: *Vlme a. milleſimo quadringenteſimo nonageſimo.* (1490.) 4.

Vid. *Zapf* älteſte Buchdruckergeſchichte Schwabens pag. 105.

Queſtiones mag. Io. Verſoris ſuper libros ethicorum Areſtotelis et textus eiusdem. — In calce: — — per Henric. Quentel. ciuem — Colonienſ. 1491. fol. — rep. 1494. fol.

Vid. *Mylii* memor. bibl. Ienenſ. pag. 200. *Strauſſ* opp. rariora biblioth. Rebdorf. pag. 231 ſq. *Helmſchrott* part. I. pag. 148.

Repertorium authoritatum *Ariſtotelis* — per (Petr.) Wagner. Nuremb. 1490. 4.

Ariſtot. Meteororum libri cum comment. Caietoni de Tienis. — omnia autem emendata per — *Franciſcum de Macerata* et — *Angelum de Monte — ulmi*, ordin. Minor. *Venetiis*, cura Ioann. de Foroliuio et Gregorii fratrum. 1491. fol.

Conſ. *Braun* l. c. part. II. pag. 227 ſq. *Seemiller* faſcic. IV. pag. 17.

Textus paruorum naturalium Ariſtotelis cum commentario clariſſimo ſecundum doctrinam Alberti M. — De ſenſu et ſenſato. De memoria et reminiſcentia De ſomno et vigilia. De longitudine et breuitate vitae. Accedunt comment. in Ariſtot. *De iuuentute et ſenectute. De inſpiratione et reſpiratione De vita et morte. De motu animalium. De motu corporis.* In calce legimus, haec commentaria eſſe M. *Ioannis de Mechilinea* — in acad. Colon. quondam Vicecancellarii — nunc primum emendata per eiusdem acad Rectorem, *Iacobum Tymens de Amorſfordia.* — Impreſſa — per Ioan. Koelhoff de Lubeck Colonienſ. ciuem a. 1491. fol.

Vid. *Seemiller* IV. pag. 19 ſq. *Denis* ſupplem. p. 301. Poſterior ibid. memorat quoque *Ariſtot.* textum III. libr. de anima cum commento — per *Ioh. de Mechlinia* — reuiſa — per *Gerh. de Herderwick.* Colon. 1491. fol.

Verſio librorum IX. Ariſtotelis de animalibus, ſiue de natura animolium (per Theodorum Gazam) — *de partibus animalium, librorum IV. de generatione animalium, libr. V.* Ioan. et Gregorius de Gregoriis opera et impenſa *Venetiis* impreſſerunt. *Sebaſtian. Marlius* Romanus recognouit, et per capita diſpoſuit. — a. 1492. fol.

Vid. *Buhle.* — rec. impenſis Octau. Scoti, Venet. 1494. et 1498. fol.

Ariſtotel. politicorum libri VIII. latine, ex verſione *Leonardi Aretini*, cum comment. D. *Thomae Aquinatis*, et concluſionibus *Fr. Ludouici Valentiae* Ferrarienſis. — *Romae*, per Mag. Eucharium Silber, alias Franck. a. 1492. fol. — ibid. 1495. fol. ſi vere exſiſtit editio poſterior.

Vid. *Laire* pag. 274. 282. inprimis *Audiffredum* pag. 305 ſq. et pag. 336.

Ethica Ariſtotelica: Ioanne Argyropylo interprete. *Romae* per Eucharium Silber, alias Franck. a. 1492. fol.

Vid.

Vid. *Laire* pag. 275. *Audiffredum* pag. 306. *Seemiller* IV. pag. 26.

Ariſtotelis libri politicorum cum commento *Ioh. Verſoris.* — *Ariſtot. Iconomicorum* cum comm. *Verſoris.* Colon. per Henr. Quentell. 1492. fol.

Vid. *Braun* part. II. pag. 233. et *Strauſſ* Opp. rar. bibl. Rebdorf. pag. 232 ſq.

Ariſtotelis problemata; *Alexandri Aphrodienſis* problemata; Mechanica *Ariſtotelis*; eiusdem metaphyſicorum libri XIV. *Theophraſti* metaphyſicorum liber vnus. *Venetiis* apud Aldum. 1493. fol. [Non memorat Serie dell' Edizioni Aldine, ed. ſec. Pad. 1790.]

Ariſtot. ethica, lat. interprete *Aegidio Delfo.* per Georgium Wolf. Pariſ. 1493. 4.

Sequentium librorum editiones ſine l. a. et typogr. nota *Helmſchrott*, *Coloniae* circa a. 1493. et 1494. typis *Henr. Quentell* excuſas eſſe ſuſpicatur; praecipue ob id, quod primo eſt additum.

Copulata pulcerrima in nouam logicam Ariſtotelis, textum ſimul impreſſum, luce clarius exponentia ſecundum viam — *Thomae Aquinatis*, quorum frequens exercitium eſt apud magiſtros in florentiſſimo *ſtudio Colonienſi*, burſam montis regentes. fol.

Liber Thopicorum Ariſtot. fol.

Queſtiones M. Io. Verſoris ſuper metaphiſicam Areſtotelis cum textu eiusdem. fol. (conf. quoque Braun. II. pag. 16.)

Copulata ſuper libros de anima Areſtotelis cum textu iuxta doctrinam Thome de Aquino hic continentur. fol.

Queſtiones ſubtiliſſime in via ſancti Thome mag. Io. Verſoris ſuper libros de celo et mundo Areſtotelis cum textu eiusdem etc. fol.

Queſtion. Verſoris ſuper parua naturalia cum textu Areſtotelis etc. fol.

Copulata totius noue logice Areſtotelis. fol.

Areſtotelis liber I. et II. Elenchorum fol.

Epitomata ſiue reperationes logice veteris et noue Ariſtotelis iuxta viam — Alberti doctoris magni etc. 4. (it. Colon. per Henr. Quentel 1496. fol. vid. Seemiller IV. pag. 70.)

Plura de ſingulis adnotat *Ioſeph Maria Helmſchrott* in Verzeichniſs alter Druckdenkmale der Bibliothek — zum h. Mang in Füeſſen. Vlm. 1790. 4. part. II. pag. 26—30. — Idem Helmſchrott. pag. 135 ſq. part. I. copioſior eſt de quatuor libris, huc pertinentibus, qui ſequuntur:

Copulata pulcerrima — ſuper octo libros phiſicor. Areſtot. cum textu. iuxta doctrinam — Thome de Aquino. Colon. per Henr. Quentel. 1493. fol. — it. 1494. ibid. (vid. *Helmſchrott.* pag. 148.)

Quaeſtiones mag. Io. Verſoris ſuper libros de generatione et corruptione cum textu Areſtotelis. (Coloniae per Henr. Quentel,) ann. 1493. fol.

Io. Verſoris quaeſt. ſuper IV. libros meteoror. Ariſt. (Coloniae per Henr. Quentel,) 1493. fol.

Digitized by Google

Libri II. Elenchorum Ariſtot. (Colon. per H. Quentel,) 1493. fol.

Poſitiones circa libros phiſicorum et de anima Arrſtotelis iuxta ordinarium et diſputativum proceſſum magiſtrorum Colonie in burſa montis regentium etc. 1494. fol., (Colon. per Henr. Quentel.)

Vid. *Helmſchrott.* l. m. part. I. p. 148 ſq.

Porphyrii Iſagoge et Ariſtotelis Organon lat. exaratum per mag. Vdalr. Geringh. Pariſ. ſine anni nota fol.

Lipſiae ſine anni et typographi nota formulis typographicis ſunt deſcripti: *Ariſtotelis* libri IV. de coelo et mundo. — meteororum in latinum tranſlati libri quatuor — liber de anima. (conf. *Seemiller*, IV. pag. 122.) — Paruorum naturalium libelli. — Iſagoge *Porphyrii ad Categorias Ariſtotelis*. fol.

Vid. *Leich.* de origine et incrementis typographiae Lipſienſis, p. 104.

Ariſtot. de celo et mundo libri IV. cum *Auerrois* expoſitionibus. Venet. ſtudio et impenſa Octau. Scoti 1495. fol.

Eiusdem de generat. et corruptione libri II. cum *Auerrois* expoſit. ibidem 1495. fol.

Ariſt. libri VIII. Phyſicorum cum commento *Auerrois*, Venet. 1495. fol.

Vid. *Denis* ſupplement. etc. II. pag. 385.

Tertius abbreuiatus *Ariſtotelis* ſuper octo libris phyſicorum et tota naturali philoſophia: compilatus a magiſtro *Thoma Bricot* etc. Pariſ. ap. Wolfg. Hopil. 1494. fol. vid. *Valliere* catal. I. pag. 371 ſq.

Tot editionibus verſionis latinae et commentariorum, hodie a raritate potius, quam ab vtilitate commendabilium, factis, tandem cura *Aldi Manutii graecus* textus, typis excuſus, lucem vidit.

Ariſtotelis Opera, graece, vna cum ſcriptis *Theophraſti* et *Philonis* libro de mundo atque hiſtoria philoſophica *Galeno* adſcripta. *Venetiis* apud Aldum Pium Manutium, quinque voll. in fol. min. 1495. 1497. et 1498.

Aldus vſus eſt Alexandro Bondino, ſ. Agathemere, cuius epiſtola graeca praefigitur, correctore, et dicauit edit. Alberto Pio, principi carpenſi. De hac editione, quae iam Eraſmi aetate fuit admodum rara, et caro pretio ſtetit, (conf. Eraſmi praef. et *Antonii Vrcei Codri* epiſt. 4. Memoires litteraires pag. 296 ſq.) docte copioſeque egerunt et ſingula volumina, quae ab aliis quatuor, ab aliis rectius quinque numerantur, diligentius deſcripſerunt *Clement* in Bibliotheq. curieuſe, hiſtor. et critique etc. tom. II. p. 91 ſqq. not. 75. *Hamberger* in zuverläſſigen Nachrichten von den vornehmſten Schriftſtellern etc. tom. I. pag. 267 ſqq. *Seemiller* IV. p. 61. nr. 32. pag. 80. nr. 11. pag. 87. nr. 51. 52. cl. *Morelli* in Catalogo bibl. Pinellian. vol. I. pag. 212 ſq. *Goetze* memorab. bibl. Dresd. III. p. 132 ſqq. *Buhle* Opp. Ariſt. I. pag. 210 ſqq. Iam Fabricius, quae alii quoque monuerunt, adnotauit haec manu in exempli ſui ora: „Puto, falli Andream Chevillerium, de origine typographiae Pariſ. pag. 235. qui primum putat fuiſſe Ariſtotelem ex ſcriptoribus, quos graece Aldus excudit. Sane logica Ariſtotelis abſoluit demum menſe Non. [Calendis Nov.] ann. 1495. Sed Apollonii Syntaxin,

Theodori

Theodori grammaticam etc. iam edidit menſe Decembri ann. 1494. Theocritum, Heſiodum aliaque ei adiuncta, menſe Februar. 1495. fol." — adde Serie dell' edizioni Aldine etc. II. Patau. 1790. 12. pag. 3. 5 ſq. 8. [Deſunt ed. Ald. Rhetoricorum et Poëtices libri.]

Diui Aquinatis — in libros Ariſtot. de celo et mundo preclariſſ. commentaria cum additionibus *Petri de Aluernia.* — Venetiis — per Gregorium et Io. de Gregoriis fratres. 1495. fol.

Vid. *Seemiller* IV. pag. 64.

Ariſt. Opp. omnia, latine, impenſis Benedicti Fontanae per Gregorium de Gregoriis, Venetiis 1496. fol.

Argyropylo, Aretino, Hermolaoque etc. interpretibus. Deſunt tamen in hac collectione plures libri, qui in ſerioribus edd. demum acceſſere; contra alii, qui in illis omitti ſolent, ſunt recepti. Praeter *Buhlium* pag. 214 ſqq. confer *Braun.* de libris in bibl. Vdalrici et Afrae II. pag. 285. *Seemiller* IV. p. 73.

Commentaria diui Thome Aquinatis — in libros perihermenias et poſteriorum Ariſtotelis et eiusdem fallaciarum opus. Queſtiones magiſtri dominici de flandria — in libr. poſteriorum Ariſtotelis et in fallacias S. Thome de Aquino. — Impr. per Otinum Papienſem. 1496. fol.

Vid. *Seemiller* IV. pag. 71.

Ariſtot. de anima lib. III. de ſenſu etc. impenſa — Octau. Scoti. Venetiis. 1496. fol.

Ariſtot. lib. X. Ethic. Politicorum VIII. Econom. lib. et Phyſionomia cum praefat. et com. *Leonardi Aretini* ibid. 1496. fol.

Ariſt. Ethica cum introduct. Pariſ. 1496. 4.

Quaeſtiones Verſoris iuxta textum de anima Areſtotelis. — — (Colon.) per Henric. Quentel. 1496. 4.

Vid. *Seemiller* faſc. IV. pag. 65.

Ariſt. de anima III. libr. cum comment. — Colon. impenſis Henr. Quentell. 1497.

Ariſt. de natura animalium libri IX. de partibus animalium lib. IV. de generatione animalium lib. V. interprete *Theod. Gaza.* Venetiis per M. Otinum Papienſem de Luna 1497. vid. *Denis* ſuppl. A. Maittair. I. pag. 421.

Gaietani Vicentini in libros Ariſtot. de celo et mundo expoſitio; cum ipſo textu; in fine — accuratiſſime emendata per eximium artium et medicine doctorem Mag. *Io. Antonium Sicanium* Veronenſem; ac diligentiſſime impreſſ. per Otinum Papienſem de Luna, ann. MCCCCXCVIII. (1498.) etc. fol.

Vid. *Strauſſ* opera rar. bibl. Rebdorf. pag. 242. vid. ad ann. 1481. et 1484.

Ariſtoteles de mundo, magna ethica, poetica; lat. cum multis aliis variorum opuſculis, *Georgio Valla* interprete. Venet. per Sim. Papienſem, dictum Beuilaquam. 1498. fol.

Ariſtotelis Poſteriora analytica cum *Io. Verſoris* quaeſtionibus explanatis, reſolutis et recollectis per *Io. Glogonienſem. — in opido Lipſenſi per Baccalarium Wolfgangum* (Stoeckel) *de Monaco.* 1499. 4. vid. *Denis* Annal. ſupplem. tom. I. p. 459.

Philoſophiae naturalis compendium libris phyſicorum, de generat. et corruptione atque de anima *Ariſtotelis* correſpondens, *non ſine accurata lucidiſſimaque textus eiusdem elucubratione.* ex variis — *Thomae* — *Egidiique Rhomani* — voluminibus attente congeſtum. — In calce. „Impreſſum — in inſigni oppido *Liptzenſi* opera — Melch. *Lotter.* 1499. fol.

Vid. *Leich.* l. m. p. 65. *Strauſſ* Opp. rar. — Rebdorſ. p. 243 ſq.

Ariſtotelis Opp. latine, cum commentariis *Averrhois*, *per Ioan. Baptiſt. Bagolinum,* tomis X. Venet. apud Iuntas 1500 – 1502. fol. — curante Octauiano Scoto ſecundo. Venetiis. 1538. 8. — *Ariſtot.* Poetica, rhetorica, ethica Nicomach. oeconom. et politica, interpretibus variis. Venet. fol. per Bern. Venetum de Vitalibus 1504. vid. *Maittaire* A. T. tom. II. part. I. p. 167. [Vallae interpr. Poeticorum Philelphi Rhetoricorum, Argyropyli Ethicorum, et alia inſunt. Exemplar eſt in Bibl. Paullina Lipſ. *Beck.*]

Ariſtot. Opp. quae a Io. Argyropylo, Hermolao Barbaro, Leonardo Aretino, et G. Valla e graeco traducta ſunt. Cum noua errorum caſtigatione, vt ſtudenti patebit. Venet. ſumt. heredum Octauiani Scoti. — Maxima diligentia Barthol. de Zanis *de Porteſio.* 1507. fol. (vid. *Buhle* p. 216. et Clement. pag. 99.)

Ariſtotelis opera varia, latine, *Petro Alcyonio* interprete. Venetiis, 1521. fol.

Vid. *Clement.* l. c. p. 98. qui obſeruat, *Io. Geneſ. Sepulvedam* edidiſſe *Errata* Petri Alcyonii in interpretat. Ariſtotelis a I. G. Sepulu. collecta; Alcyonium igitur omnia, quaecumque nanciſci potuit, emiſſe exemplaria et flammis tradidiſſe: idque in cauſſa inſignis exſtitiſſe raritatis. conf. *Bayle* Dict. artic. *Alcyonius.*

Τάδε ἔνεστι ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ. — In hoc libro haec ſunt, *Porphyrii* introductio, *Ariſtotelis* praedicamentorum lib. I. periherminias L. I. priora et poſteriora reſolutoria lib. IV. topicorum libri VIII. Elench. lib. I. Florentiae per heredes Philippi Iuntae 1521. 4. graece.

Textus edit. Aldinae mai. eſt repetitus. In auerſa prima pagina, quae titulum praefert, legitur *εἰς* Ὄργανον Ἀριστοτέλους Ἀνώνυμος. etc. vid. *Aug. Mar. Bandini* Iuntarum typographiae annales, part. II. Lucae 1791. 8. p. 164 ſqq.

Τῶν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ περιεχομένων ὀνόματα καὶ τάξις. Ἀριστοτέλους περὶ ζώων ἱστορίας. βιβλία θ΄. — περὶ ζώων μορίων — — περὶ ζώων πορείας. — περὶ ψυχῆς, (et reliqua opuſcula graece deſignata, quae in indice ſcriptorum ſupra, nr. XV. XX. XXI. b. XXII. XXIIII. XXVIII. nominata ſunt, tum) *Θεοφράστου περὶ ἰχθύων, — ἰλίγγων — κόπων — ὀσμῶν — ἱδρώτων.* Omnia ex exemplaribus N. Leonici Thomaei diligenter emendata. *Florentiae* per heredes Phil. Iuntae. 1527. 4.

Vid. *Bandinium* l. mem. pag. 213 ſq. Bernard. Iunta in epiſt. dedicat. gloriatur loca circiter duo millia, quae in illis mendoſe mutileque legebantur, ſedulo reſtituiſſe.

Ἀριστοτέλους ἅπαντα, *Ariſtotelis* — — *opera*, quaecumque impreſſa hactenus extiterunt omnia, ſumma cum vigilantia excuſa. Per Deſ. Eraſm. Roterodamum. *Baſil.* apud Io. Bebelium. 1531. fol. II. voll.

In plurimis ſcriptis *κατὰ πόδα* ſequutus eſt Eraſmus, adiutus, vt ipſe in praef. ad Io. Morum ait, ſtudio, vigilantia, fideque Simonis Grynaei, Aldinam lectionem. In dialecticis tamen, vt ipſe profitetur, adhibitus eſt emendatiſſimus codex, in quo vix vlla fuiſſet pagina, quae non aliquod operae pretium adtuliſſet: in phyſicis auſcultationibus conſulta ſunt

Simplicii

Simplicii commentaria, ex iisque libro ſeptimo, (fol. 106. b.) pro Themiſtiana paraphraſi repoſita ſunt ipſius Ariſtotelis verba: in libris de animalibus loca non pauca repurgata ſunt praeſidio translationis Theodoricae. In Topicis fol. 63. b. et 65. b. ex vetere exemplari ſunt quaedam notata: et hinc inde V. L. adſcriptae. In meo exemplo V. D. ad Problem. λα'. paucas adſcripſit correctiones. — Praemiſſa eſt vita Ariſtotelis, a Guarino Veronenſi compoſita. — Eraſmi praefatio legitur quoque inter eius Epiſtolas XXVIII. 13. Adde *Buhle* p. 216. etc. — Ex hac prima Baſileenſi expreſſa eſt altera, cum praef. Eraſmi, emendante *Simone Grynaeo.* Baſil. per Io. Bebelium et Mich. Iſingrinium. 1539. fol. II. voll. (De latinarum verſionum editt. circa hoc tempus vid. ad initium huius ſectionis; inprimis de edit Baſileenſi, ann. 1542. *Stolle* in: Nachricht von den Büchern in der Stolliſchen Biblioth. tom. I. part. I. pag. 65 ſqq. vbi ſingulorum voluminum contenta enumerantur, et de Ariſtotele atque Gemuſaeo agitur.)

Noua lux orta eſt textui graeco et noua fere plurimorum ſcriptorum recenſio facta eſt, adhibitis Iuſti Velſii, Matthiae Flacci et Petri Victorii caſtigationibus, in tertia editione Baſileenſi:

Ἀριστοτέλους ἅπαντα. *Ariſtotelis Opera omnia*, graece, cum praefatione Eraſmi (et vita Ariſtotelis ex Laertio,) per Io. Bebelium et Mich. Iſingrinium. 1550. fol.

Plura ſcripſi de luculenta et praeclara hac editione in praef. ad Ariſtotelis A. P. p. XIX ſqq. adde *Buhl.* pag. 219 ſq.

Ariſtotelis Opera, (cum commentariis Georgii Pachymerae in textum Ariſtot. de lineis indiuiduis, Alexandri Aphrodiſ. problem. et Theophraſti hiſtoria plantarum,) ſtudio *Io. Baptiſtae Camotii.* graece. *Venetiis* apud Aldum filium (hinc haec editio vulgo dicitur *Aldina minor;*) impenſis Feder. Turriſani, 1551. 1552. 1553. min. 8. VI. voll. [Tertium volumen reliquis ſerius prodiit, a. 1553. v. Serie dell' ed. Ald. p. 95.

Eſt critica editio, et probata lectio reſtituta, adhibitis nonnullis codd. MSS. ac veteribus interpretibus gr. atque editionibus: hinc Sylburgius in principio notarum ad vol. Ariſtot. de animalium hiſtoria iam animaduertit, illam a Florentina Thomaei, et Baſileenſi Iſingrinii in multis diſcrepare. adde *Buhle* pag. 220 ſqq. — De latina edit. Opp. *Ariſtot. et Auerrois*, Venetiis apud Iuntas XI. voll. 1552. fol. — ibid. 1562. XIV. voll. 8. et alia apud eosdem 1573—1575. vid. *Beckmanni* praefat. ad Ariſtotelem de mirabilibus auſcultatt. pag. VI ſq. — *Buhle* autem cit. loco etiam copioſus eſt de editione *Ariſt. Opp. latina* cum commentariis *Auerrhois* Cordubenſis *Venetа*, apud Cominum de Tridino. 1560. et 1562. XI. voll. 8. — tum de edit. *latina Baſileenſi* cum praefat. C. Proſperi Cyriaci etc. 1563 fol. IV. voll. — nec non de edit. *Opp fere omnium philoſophicorum Ariſtot. ex duplici interpretatione, altera antiqua*, a Thoma Cantipratano, *vt fertur, adornata, altera recentiorum variorum*, exſtant *cum commentariis S. Thomae Aquinatis*, inter *Opp.* omnia eiusdem *Thomae*, Romae 1570. fol. tom. I — V. et Antwerpiae 1612. fol. tom. I — V. et aucta commentariis Caietani aliorumque. Pariſ. 1660. fol. vol. I — VI.

Octo libros *Phyſicorum, poetica et oeconomica* verſibus expoſita, Mediolani 1578. 4. a *Bernardino Baldino*, Mediolanenſi, memorat *Philippus Picinelli* p. 86. Athenaei eruditorum Mediolanenſium, id quod adſcripſit Fabric. orae exempli ſui.

Ariſtotelis

Ariſtotelis Stagiritae Opera. Poſt omnes, quae in hunc vsque diem prodierunt, editiones ſummo ſtudio emaculata et ad graecum exemplar diligenter recognita. Ab *A. Iac. Martino* — Lugduni apud Stephan. Michaelis. 1578. voll. II. fol. (vid. *Buhle* p. 226 ſqq.)

Ariſt. Opp. latine ex variorum interpretatione, cum indice. Lugduni apud Iacob. Berion. 1580. 12. tom. VII. Sic Buhle citat ex catal. bibl. Caſanat. at vereor, ne eadem ſit, quam *Clement*. tom. II. pag. 99 ſq. in not. copioſe deſcribit: eodem igitur adnotante, primus tom. *Organon*, Lugduni ap. Ioannam Iac. Iuntae F. 1579. 16. tom. II. Phyſ. apud eamdem ex typogr. Theobaldi Pagani, 1579. tom. III. IV. V. et pars prior VIti ap. eamdem: pars poſter. exc. Baſ. Bouquet. tom. VII. index apud eamdem exc. Baſ. Bouquet. 1579. 16. Eadem eſt, quam ſupra initio h. ſectionis inter lat. edd. (p. 306.) nominaui.

Nouam lucem opemque graeci textus locis haud paucis adtulit *Sylburgius* bbb) in praeclara raraque editione, de qua iam egi in praef. ad Ariſtot. A. P. pag. XX ſqq. atque in Introductione ad hiſtor. L. Gr. tom. I. pag. 437. et cuius ſingulos tomos diligenter deſcribit *Clement* in Biblioth. curieuſe etc. II. pag. 92 ſqq. Baſis tamen eſt editio III. Baſileenſis. Conſtat autem integra editio XI. tomis, non vno eodemque anno excuſis, qui modo in plura, modo in pauciora volumina redigi et compingi ſolent. Hinc Fabricius *quinque* voluminibus illam conſtare ſcripſerat. Singuli autem tomi peculiares habent inſcriptiones: quo factum eſt, vt plena integraque exempla omnium partium ſ. tomorum raro inuenirentur. Sed antea Wechelus praelo ſuo exire iuſſerat editionem Ariſtotelis, multis ignotam, de qua in recenſione Sylburgianae editionis plura diſſeram: Tomi I. quem in manibus habui, inſcriptio haec eſt:

Ariſtotelis Organum, ſ. logicae tractationes omnes; — ad exemplaris fidem, quod poſtremum Lutetiae excuſum eſt, diligenter emendatum et in capita diſtinctum, graece. Francof. Excudebat Andreas Wechelus ſibi et Thomae Guarino MDLXXVII. (1577.) 4.

Praefatus eſt *Simon Grynaeus.* Inſunt Porphyrii Iſagoge et reliquae Organi partes. Poſt decem fere annos apud Wecheli heredes comparuit editio *Sylburgiana*, cuius primus tomus habet generalem hanc inſcriptionem:

Ἀριςοτέλȣς τὰ εὑρισκόμενα. *Ariſtotelis opera quae exſtant, Addita nonnusquam ob argumenti ſimilitudinem quaedam Theophraſti, Alexandri, Caſſii, Sotionis, Athenaei, Polemonis, Adamantii, Melampodis. In tomi cuiusque fine adiecta varians locorum ſcriptura, e praecipuis editionibus, nonnumquam etiam e mstis codd. Emendationes quoque non paucae ex interpretum*

bbb) Virum hunc, ſine oſtentatione atque alios exagitandi libidine doctiſſimum et praeclaris accuratisque veterum ſcriptorum editionibus immortaliter meritum, ſuſtulit lues epidemica Heidelbergae die XVI. Februarii anno 1596. (aetatis 60.) vt refertur in Abr. Sculteti vita p. 34. conf. Epitaphium eius in monumentis Heidelberg. pag. 72. et *Adami Bernhardi* curioſa eruditorum hiſtoria, edita germanice pag. 757. *Io. Fabricii*, Helmſtadienſis theologi, biblioth. tom. IV. p. 385. Diſcipulus fuit Laur. Rhodomanni, et Wechelianae ac Commelinianae typographiae, quibus haud meliores Germania vidit, ἐργοδιώκτης. Vitam eius et ſcripta petes, vbi libebit, e *Melchioris Adami* Vitis Philoſophorum, *Antonii Teiſſerii* elogiis Thuaneis parte 2. *Pauli Freheri* theatro, et *Rüdigeri* ſiue perſonati *Adolphi Clarmundi* Vitis clarorum virorum, germanice editis, parte 1. *Fabric.*

terpretum verſionibus, aliorumque doctorum virorum animadverſionibus praeter ea capitum index, et duo rerum ac verborum, notatu digniorum inventaria, latinum et graecum. Initio praemiſſa quaedam de Ariſtotelis vita et ſcriptis ex auctoribus tum veteribus tum recentioribus. Opera et ſtudio Friderici Sylburgii Veterenſis. Francofurdi, apud Andr. Wecheli heredes, Claudium Marnium et Ioannem Aubrium. 1587. 4. graece.

Ex praefatione quaedam excerpſit cl. Buhle pag. 227 ſqq. Primo tomo nihil variarum lectionum atque adnotationum eſt adiunctum, nec indicem habet ille. Quibus vero tomis adhaerent obſeruationes, ab initio illarum Sylburgius dedit notationem diuerſae lectionis e praecipuis editionibus, et quae alia adhibuerit ſubſidia, indicauit. Libri autem *Ethicorum* prioris editionis ſtatim in fronte dicuntur *opera doctiſſimi viri Petri Victorii emendati.* Francofurti 1577. Libri *Politicorum ex caſtigationibus P. Victorii emendatiores facti,* eodem anno: vterque tomus in priore editione caret notis et indicibus. Nam niſi omnium, vti reor, tamen plurium tomorum duae, eaeque interdum diuerſae, editiones, factae fuerunt. Exempli, cuius partes enumerat *Clement*, tomi ſignati ſunt ann. 1584. aut 1585. aut 1587. Illius autem exempli, quod ego habeo, partes aliae ann. 1577. aliae ann. 1584. praelo exierunt. Duplex quoque exemplar habuit et recenſuit *Freytag* in adparat. litterario tom. I. pag. 541 ſqq. qui titulum primi voluminis L. 1577. etiam ponit, et diuerſitatem indicat. Mei exempli tomus, qui continet Ariſtotelis *ethica*, in fronte tantum habet *opera doctiſſ. viri P. Victorii emendati:* apud *Clement* ſequuntur adhuc: *additae in fine praeter V. L. a Victorio adnotatas, aliae quoque ſcripturae diuerſitates e Baſileenſi, Veneta et aliis editionibus: emendationes etiam nonnullae ex doctorum virorum obſeruatt.* cum indicibus. 1584. Meum exemplum conſtat 192. pagg. id, quod Clement habuit, pagg. 232. Apud *Clem.* vltima pars inſcripta eſt: *Ariſtotelis politicorum et oeconomicorum libri qui exſtant. Addita in fine diuerſa locorum lectio — emendationes — Indices.* 1587. in meo exemplo ſunt duo ſeiuncti tomi: prioris inſcriptio eſt, *Ariſt. oeconomica ſiue de rebus domeſticis,* ex typographia Andreae Wechel. 1577. pagg. 33. poſterioris ſententia eſt, *Ariſtotelis Politicorum ſ. de optimo ſtatu reipubl. libri octo* ex typogr. A. Wecheli 1577. pagg. 230. — Tertiae partis prior editio inſcripta eſt *de phyſica auſcultatione, de coelo — — de longitudine et breuitate vitae. I. Ad exemplaris fidem, quod poſtremum Lutetiae excuſum eſt, emendati.* ex typogr. Andr. Wecheli 1577. ſine notis et indicibus, poſterior editio: *de phyſica auſcult. — — et breuitate vitae. I. Addita in tractatus cuiusque fine varia locorum lectio, e libris tum impreſſis tum manuſcriptis. Ad haec index capitum, et rerum ac verborum notatu digniorum bina inuentaria, alterum graecum alterum latinum.* apud heredes Andr. Wecheli 1584. Quoniam vtriusque editionis huius tomi exempla habeo, praefationes atque interdum recenſionem textus graeci eſſe diuerſas, nouis ſubſidiis acquiſitis, poſſum adfirmare. Hinc patet atque ex quibusdam locis fit manifeſtum, primum ann. 1577. Wechelum typis ſuis, meliores tantum editt. recuſas dediſſe; poſtea Sylburgium ann. 1584 ſqq. nouam ſingulorum tomorum curaſſe editionem, plura exempla aliorumque virorum doctorum animaduerſiones conſuluiſſe, atque lectionis varietatem notasque adieciſſe: toti vero operi generalem praefixiſſe inſcriptionem; ſingula quoque huius editionis exempla, quod ſuum quodque inſcriptionem habet peculiarem, ſeorſum occurrunt, atque in catalogis tamquam ſingulares editiones aliquoties deſignantur. Mei autem exempli partes non vnius, ſed diuerſae editionis ſunt tomi. Hinc forſan, prouti priorem aut poſteriorem compares editionem, editio latina Francof. 1593. quemadmodum Fabricius adnotarat, poteſt paginis edit.

Digitized by Google

edit. graecae Sylburgianae reſpondere, aut, id quod Clement contendit, difficultate quadam laborare. Sed ii, quibus poteſtas data eſt vtriusque editionis curatius conſerendae, certiora edicent. adde *Io. Fabric.* in hiſtoria bibl. Fabricianae part. III. pag. 453 — 457. vbi quoque de iis, quorum libri adiecti ſunt in hac editione, agitur. Ceterum adiungam, quae Fabricius de hac editione et quibusdam, qui inſunt, alienis libris obſeruarat. *Harl.*]

Editio nitida, emendatiſſima, locupletiſſima, in qua praeter ſcripta Ariſtotelis graece vsquam edita, (excepto Peplo,) exhibentur *Theophraſti* ccc) Metaphyſica, Characteres Ethici, et *ἐκλογαὶ περὶ κόπων, περὶ ἱδρώτων, περὶ παραλύσεως, περὶ λειποψυχίας, περὶ ἰλύγγων,* et quem ſub incerti auctoris titulo publicauerat, Aldus, *περὶ σημείων ὑδάτων καὶ ἀνέμων,* tum *Alexandri* ddd) Aphrodiſei, ſeu cuiuscumque alterius, Problemata, et libellus, quod virtus non ſufficiat ad beatitudinem ſiue potius cap. 43. ex libro 2. de anima fol. 156 ſqq. *Caſſii* eee), Iatroſophiſtae, Problemata LXXXIV. Excerpta e *Sotione* fff) [?] *περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν*

ccc) De Theophraſti ſcriptis vide cap. ſequens.

ddd) De ſcriptis *Aphrodiſienſis Alexandri* infra lib. IV. vbi et de problematis, quae nonnulli tribuunt *Alexandro Tralliano.*

eee) [In cod. Matrit. apud Iriart. pag. 328. ſunt ex *Caſſii, Iatroſophiſtae,* problem. ſex problemata: quae in editis ſunt 12. 20. 23 35. 63. et 64. ſequuntur *ἀδέσποτα* quinque problemata.] *Caſſius Felix* vocatur in MSto codice. quem memorat *Labbeus* Bibl. nou. MSS. pag. 49. vbi teſtatur, in codice MCXXV. regis chriſtianiſſimi exſtare latinam problematum Caſſii verſionem, adornatam Ardabure et Aſclepio, ſiue Callepio Coſſ. anno Chriſti 474. Et video, praeterea memorari *Caſſii Felicis,* ſub Claudio imper. medici, libros duos de curatione morborum *), (vide *Conringii* Introduct. in Medic. pag. 53. et catal. codd. mstor. *Io. Mori,* epiſcopi Noruicenſis, n. 53.) Graece prodierunt Caſſii problemata *Κασσίου ἰατροσοφιστοῦ ἰατρικαὶ ἀπορίαι καὶ προβλήματα περὶ ζώων καὶ τετραπόδων,* Georgio de Sylua, epiſcopo, curante, Pariſ 1541. 8. et ibidem eodem anno latine in 4. interprete *Adriano Iunio,* cum graeci exemplaris caſtigationibus. *Quis hic ſcriptor fuerit,* inquit Iunius praef. ad Cornelium Roemnium, *quoue temporum tractu vixerit, nihil equidem, vt ingenue fatear, compertum habeo. Memorat Suidas Longinum cognomento Caſſium magni illius Porphyrii praeceptorem, qui quaeſtiones et problemata Homerica ſcripſerit. Citatur et quidam medicinae ſcriptor, Caſſius Calpitanus; vter vero huius ſit auctor libri, an alius quiſpiam et an is, quem Galenus IV. 7. et IX. 4. de compoſitione medicamentorum ſecundum locos citat, nec ſemel Hippiatrica, malim dubium ſilentio tranſire, quam temere aſſeuerando ineptiae notam incurrere. Certe quisquis tandem ſit, vt non infimae in re medica claſſis, ita lectione non perfunctoria, ſed ſaepius iterata digniſſimus eſt, adderem et aequali cum veterum multis nominis auctoritate, ni aliorum cenſurae praeiudicium dictare primus formidarem.* [conf. infra, in elencho medicorum vol. XIII. p. 109. ſupra in hoc capite ſect. XXIV et XXV.] Plerique viri docti, vt *Hieron. Mercurialis* III. 11. Var. lect. et IV. 13. *Voſſius* lib. de Philoſophia p. 94. et *Daniel Clericus* Hiſt. Medicinae tom. II. pag. 126. *Io. Conr. Barchuſen* in hiſtor. medicinae p. 122. *Io. Rhodius* ad Scribonium p. 263 non plane certa coniectura haec problemata tribuunt *Caſſio,* medico, qui Auguſti et Tiberii temporibus floruit, quem *ingenioſiſſimum ſaeculi ſui Medicum* vocat *Celſus* praef. Idem IV. 14 et V. 25. plaſma Caſſii colicum refert, quod laudat praeter *Galenum* IX. 4. *κατὰ τόπους* *Scribonius Largus* compoſitione 120. vti antidotum compoſ. 176. et collyrium *Aetius* tetrabibl. 2. lib. 3. cap. 99. Aſclepiadis ſectae addictum problematum ſcriptorem obſeruatum eſt Mercuriali,

*) *Caſſii Felicis* medicina de Graeco in latinum translata, Ardabure et Aſclepio ſeu Callepio coſſ. h. e. anno Chr. 447. mst. rariſſ. bibl. regiae notante *Ge. Hier. Welſchio* in Specimine ſupplem. ad biblioth. Gesnero-Simlero-Friſian. in *Schelhornii* amoenitt. litterar. tom. VI. pag. 496. *Harl.*

κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων, et ex *Athenaei* [ggg]) libro II. ſimilia excerpta de aquis quibusdam et fontibus mirificis: *Polemonis* [hhh]) et *Adamantii* [iii]) Phyſiognomica, et *Melampodis* [kkk]) *περὶ παλμῶν μαντικὴ* et *περὶ ἐλαιῶν τοῦ σώματος*. [P]

Mercuriali, et laudat nominetenus Aſclepiadem Caſſius problemate ſtatim primo, tum problemate 40. citans eius librum *περὶ ἐλκῶν*, Andr. Iunii verſio latina et caſtigationes recuſae ſunt ab H. Stephano inter medicae artis principes tom I. p. 752. ann. 1567. fol. Prodierunt et graece emendatiora cum noua *Conr. Gesneri* verſione et ſcholiis et *Antonii Schnebergeri* catalogo medicamentorum ſimplicium ac parabilium, quae peſtilentiae veneno aduerſantur, Tiguri 1562. 8. Hinc graece cum *Theophylacti Simocattae*, (de quo infra lib. V.) *ἀποριαις φυσικαῖς* et epiſtolis e recenſione *Bonau. Vulcanii*, Lugd. Batau. 1596. 12. Denique graece et latine cum notis ab *Andrea Riuino*, Lipſ. 1653 4 Gesnerus in Bibl. notat, vnum duntaxat problematum Caſſii librum excuſum eſſe, *Venetiis*, inquit, *alterum quoque haberi audio*. In calce msti codicis, Iunio teſte, legebatur aliquid de differentia *ἄμμων* et *ψάμμων*, quod veluti alienum reiicit merito *Iac. Tuſanus*. Alius fuit *Γέσιος* ſiue *Γέσσιος ἰατροσοφιστής*, ad quem Procopii Gazaei exſtant epiſtolae, et cuius e Damaſcio meminit Suidas, tum Stephanus Byz. in *Γέα*. [vid. infra in volum. XIII. p. 170. *Eudoc.* in Violar. p. 99 ſq.] Fuit et *L. Annius Caſſius*, Mithradorus medicus, cuius mentio in veteri inſcriptione apud *Sponium* in Miſc. eruditae antiquitatis pag. 142. ne dicam de *Dionyſio Caſſio*, Vticenſi, qui de re ruſtica ſcripſit teſte Varrone et Columella, et cuius *ῥιζοτομικὰ* laudat Scholiaſtes Nicandri: tum de aliis *Caſſiis* compluribus, de quibus *Baelius* in Lexico, quibus addendus *Caſſius Maximus*, cui Onirocritica ſua inſcribit Artemidorus, et *Caſſius*, Scepſius, *Laert.* VII. 32. et 34.

fff) Ediderat *H. Stephanus* Pariſ. 1557. 8. Confer *Photium* cod. CLXXXIX. *Voſſium* II. 7. hiſt. graec. et *Ionſium* p. 166. qui Sotionem hunc ſub Tiberio claruiſſe notant.

ggg) Lib. 2. pag. 41 ſq.

hhh) *Polemon* hic, quisquis fuit, (Xenocratis enim diſcipulum, Athenienſem, vix credo,) antiquior fuit Origene, qui eius meminit lib. I. contra Celſum p. 26. Ἐὰν δὲ καὶ τῶν φυσιογνωμονούντων κρατῇ, εἴτε Ζωπύρου, εἴτε Λόξου, εἴτε ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ, εἴτε οὗ τινός ποτ' ἂν τοιαῦτα γράψαντος καὶ ἐπαγγελλομένου ἀλλ' ὅμως τι θαυμαστὸν εἰδέναι τοῦ ἤθεσι τῶν ψυχῶν πάντ' ἄγοι τὰ σώματα. Albertus M. *φυσιογνωμικὸν* ſiue *φυσιογνωμικῶν ἐγχειρίδιον* tribuit *Polemoni*, rhetori, parum veriſimiliter, libro 8. de animalibus: *vt autem melius ſciantur ea, quae dicenda ſunt, ponemus ſingulorum membrorum per ſe ſignificationes, ſequentes auctores magnos huiusmodi artis, Ariſtotelem videlicet et Auicennam, Conſtantinum ipſum, et ipſum, quem commendat Ariſtoteles, Philemonem,* (Philo quidam laudatur a Polemone) *Loxum quoque et Palaemonem*, (Polemonem,) *declamatorem, qui Phyſiognomica perfectius ceteris tradiderunt.* (Atq *i Philemonis*, Phyſiognomi, librum ſyriace verſum memorat *Greg. Abulpharagius* hiſtor. dynaſtiar. VI. pag. 86. et p. 56. vbi eum Hippocratis, medici, aequalem facit. Sed et in libro ſecreti ſecretorum, qui Ariſtotelis nomine fertur latine verſus ex arabico, capite vltimo, quod tractat de Phyſiognomia fol. 18. *Philemon* ſummus laudatur doctor et magiſter phyſiognomiae, atque de Hippocratis forma refertur etc.) Adamantius (de quo paullo infra) ſimiliter teſtatur, ſe Polemonis veſtigiis inſiſtere, ſed quem exiſtimauerit Polemonem, non addit. Διὸ παραφράσαι μὲν οἰόμεθα τὰ Πολέμωνος καὶ κοινῷ τῆς λέξεως. In multis dictio adeo eſt impura, vt, iudice Sylburgio, non Polemonis, Athenienſis, ſed hominis ſemibarbari eſſe videatur. Etiam *εἰδωλοθύτα* vocabulum, chriſtianum magis, quam ethnicum Philoſophum reſipit, niſi a recentiore manu interpolatum Polemonis ſcriptum malis. [Polem. Adamanti ac Melampodis Phyſiogn. et de maculis ſchediasma Hermanni Venii, mst. fuit in bibl. Vffenbachiana.] Graece primum edidit *Camillus Peruſcus* cum Aeliani Variis, Adamantio et Melampode [item ex Heraclide de reb. public. comment. et de *neuis* cum ep. gr. Peruſci et indice voce. in Aeliano.] Rom. 1545. 4. Latine vertit *Nic. Petreius*, Corcyraeus, cum Meletii et Hippocratis de ſtructura hominis, Dioclis epiſtola de tuenda valetudine, ad Antigonum, regem, et Melampodis de naeuis, Venet. 1552. 4. *Vigneul Marville* tom. 3. p. 258. miſcell. hiſt. et litterat. „Nous avons, ait, le livre de Polemon, traduit du Grec en Latin par le Comte *Charles de Montecuculli*, qui l'a illuſtré par des remarques ſavantes. Mais je n'y a trouvé, de quoi

pouvoir

Digitized by Google

pouvoir contenir un eſprit raiſonnable, touchant cette eſpece de divination, qui ſe fait par la Phyſionomie.“ Prodiit edente *Franciſco Montecuccoli.* Mutinae 161.. 4. Idem Franciſcus e Caroli, fratris ſui, verſione latina Polemonem vertit italice, quam editionem euolui, Venetiis 1652. 8. cum *Io. Baptiſtae Portae* phyſiognomia humana et diuina, itidem e latino italice translata. *Italice* cum Porta et aliis, Patau. 1626. 4. [Venet. 1668. 4. de his verſionibus italicis, et alia a *Paullo Pintio* facta, ac ſtudio M. *Anton. del Moulin* edita, Lugduni per Io. de Tournes. 1590. 8. copioſius differuit *Paitoni* in biblioteca degli autori antichi — volgarizzati, tom. III. p. 173 ſq. *Harl.*] De *Polemone*, Athenienſi, dictum ſuperius cap. 3. De *Polemone*, vtroque rhetore, infra ſuo loco lib. IV. De *Polemone*, Periegete, Panaetii diſcipulo et Timaei, Hiſtorici, aduerſario Voſſius in Hiſt. graecis.

iii) *Adamantii*, ſophiſtae, libri duo Φυσιογνωμικῶν ex Ariſtotele et Polemone, vt ipſe fatetur, magnam partem expreſſi (hinc Adamantium Polemonis metaphraſten vocat *Hadr. Iunius* pag. 514. Epiſtol.) et Conſtantio, quem φίλτατον adpellat, (illo opinor, qui Placidiam Honorii vxorem duxit, de quo *Sozomenus* IX. 16.) inſcripti viderunt lucem graece cum Polemone et aliis Rom. 1545. 4. ſeparatim primo ex epiſcopi Vauienſis bibliotheca, Pariſ. 1540. 8. apud Conradum Neobarium et cum verſione *Iani Cornarii* Baſil. 1544. 8 Baſil. 1556. 8. [Cornarii editio rara eſt inſcriptaque: *Adamantii Sophiſtae Phyſiognomonicon*, i. e. de naturae indiciis cognoſcendis libri II. per *Ianum Cornarium*, medicum phyſicum, latine conſcripti. *Iani Cornarii*, medici phyſici, Profeſſoris ſcholae Marpurgenſis, de vtriusque alimenti receptaculis, diſſertatio, contra quam ſentit Plutarchus. *Plutarchi*, Chaeronenſis, philoſophi, loci duo, ad idem argumentum pertinentes, ſed reprobati. *Adamantii* etiam exemplar graecum eſt adiectum. Per Robertum Winter. Baſileae anno M. D XLIIII. (1544) 8. Cornarius in epiſtola nuncupatoria, proderit, inquit, hoc ſcriptum (Adamantii) ad intelligendum multis in locis Ariſtotelem. Sicut Ariſtoteles adhibitus mihi profuit ad multos corruptos in Adamantio locos reſtituendos. — Adieci graecum exemplar, tum quod rara admodum eſt eius copia, tum, vt, ſi quis id malit, graece legere poſſit. Quin et vt conferri mea lectio ac verſio poſſit ad eam graecam, quam ſequutus ſum. — Videtur fuiſſe Adamantius hic ſophiſta. poſterior illis, quos Philoſtratus deſcripſit, homo, vt adparet, multae doctrinae ac eloquentiae, quam cum philoſophia coniunxit. Tales enim quondam ſophiſtae adpellabantur etc.“ *Harl.*] Gallice per *Ioh. Bonum*, medicum, Pariſ. 1556. 8. atque interprete puero duodecenni *Henrico de Boyvin du Vavrouy*, qui Adamantium et Melampodem e graeco gallice verſum cardinali Richelio dicauit Pariſ. ann. 1656. 8. [germanice in Trifolio phyſiognomico, edito cum Elsholzii lib. de ſymmetria corporis humani, Noribergae 1695. 8.] Videtur hic fuiſſe Adamantius gente Iudaeus, ἰατρικῶν λόγων σοφιστὴς, qui tempore Attici epiſcopi CPolitani chriſtianam amplexus religionem, Alexandriam ſe contulit ibique ſedem fixit teſte *Socrate* VII. 13. Hiſt. Citatur Adamantius, (idem fortaſſis, confer Marſilium Cognatum IV. 17. Variar. Obſeru.) ab *Aetio* Tetrabibl. I. 3. 163. vbi de venis, II. 4. 27. et 31. vbi de dentium curatione. Alia Adamantii medicamenta laudat *Oribaſius* lib. 3. Synopſ. Adamantium ἐν τοῖς περὶ ἀνέμων citat Schol. Heſiodi ad Theogoniam. *Adamantii liber de ventis* MS. in Bibl. regis chriſtianiſſimi cod. MCCXIII. teſte *Labbeo* p. 111. Bibl. nou. MSS. [in catal. mstorum bibl. Pariſ. nr. MMCCCCLXXXI. in bibl. reg. Matrit. apud *Iriart.* pag. 342. nr. CXIX.] *Adamantii* et aliorum de ponderibus et menſuris, maxime Medicorum, MS. id. p. 12. et *Cangius* in gloſſario graeco. *Fabric.* Nouiſſima Ariſtotelis, Polemonis, Adamantii et Melampodis phyſiogn. editio eſt: *Scriptores Phyſiognomoniae veteres*, ex recenſione Camilli Peruſci et Frid. Sylburgii, graece et lat. recenſuit, animaduerſiones Sylburgii, et Dan. Guil. Trilleri in Melampodem emendationes addidit, ſuasque adſperſit notas *Ioan. Georg. Frideric. Franzius* Altenburg. 1780. 8. Idem Franz in praef. de illis auctoribus atque editionibus, Fabricio noſtro maxime duce, fuſe differit. At multa corrigenda reſtant in illis ſcriptoribus phyſiognomicis, quos Augeae ſtabulum eſſe ſcribit *Schneider* in Periculo critico in Anthologiam Conſtantini Cephalae, p. 141. idem a p. 136. quaedam Polemonis atque Adamantii loca ſagaciter emendat. — E codice biblioth. regiae Matrit. ab *Iriart.* pag. 268 ſq. copioſe deſcripto *Adamantii* opus multum lucis et medelae forſan petere poterit: ſaltem Iriarte prodit, opus mstum frequentiſſime ab impreſſo (romano) exemplari cum capitum, vel ſegmentorum ordine, numero ac titulis, tum maxime ipſo verborum contextu, qua pleniori, qua defectiori, (nonnumquam etiam prorſus alio,) diſſidere. *Harl.*

kkk) De Melampode dixi lib. I. cap. 15. *Fabric.*

Hactenus *Fabricius.* A lectione Sylburgiana parum diſceſſit *Caſaubonus*, qui haud leuem quidem, ob penuriam temporis, tumultuariam tamen operam, rogatu aliorum, impendit Ariſtoteli, adnotandis (vt ipſe ait in praefatione ſub finem,) in ora libri, tum variantis ſcripturae diuerſitatibus, quas vel editionum, vel aliquot veterum codicum collatio peperiſſet, tum ipſius locorum multorum emendationibus: ibidem profitetur: „*etſi non plus temporis eſt impenſum, quam, quantum partim operae vix aliquando interiungentes, partim aliae occupationes nobis concedebant, ſpero tamen, non defuturos gratos homines, qui noſtro hoc labore ſe adiutum iri fatebuntur.* Quare *curſim egiſſe Caſaubonum*, aperte ſcribit *Lipſius* in epiſtola, ad eum data tom. I. ſylloges Burmannianae p. 368. — Inſcriptio haec eſt:

Ἀριϛοτέλους τὰ σωζόμενα. *Operum Ariſtotelis Stagiritae — noua editio. Graece et latine. Graecus contextus, quam emendatiſſime praeter omnes omnium editionum eſt editus: adſcriptis ad oram libri et interpretum veterum recentiorumque et aliorum doctorum virorum emendationibus: in quibus plurimae nunc primum in lucem prodeunt, ex bibliotheca Iſaaci Caſauboni. Latinae interpretationi adiectae ſunt, quae graeco contextui melius reſponderent, partim recentiorum, partim veterum interpretum; in quibus et ipſis multa nunc emendatius, quam antehac, eduntur. Acceſſerunt ex libris Ariſtotelis, qui hodie deſiderantur, fragmenta quaedam. Adiecti ſunt etiam indices duo perutiles* etc. Lugduni apud Guil. Laemarium 1590 fol. typis minoribus ſatis elegantibus: II. tom. I. volum. — recuſ. Geneuae 1596. — Lugduni 1597. ex A. Iac. Martini recognitione fol. — ex catal. bibl. Caſanat. I. p. 266. ap. Buhl. Aureliae Allobrogum apud Petrum de la Roviere, 1605. II. voll. Eadem editio vero in (*Graſſi*) memorabil. bibl. S. Auguſtini Neuſtift in Tyrol. (germanice,) Brixiae 1790 4. p. 73. citatur an. 1606 — 1607. 4. II. voll. [Equidem vtor exempo, huius edit. Aureliae Allobrogum ap. Samuelem Criſpinum, MDCV. II. voll. fol. *Beck.*] Labbeus memorat quoque editionem Geneu. 1646.

Praeterea in editione Caſauboniana acceſſerunt *Kyriazi Strozae* Politicorum libri II. et de ſecretiori parte diuinae ſapientiae ſecundum Aegyptios libri XIV. conf. *Io. Fabricii* Hiſtor. biblioth. Fabricianae, part. III. p. 300.

Ariſtotelis Opera omnia, graece et latine, (ex variorum interpretatione) *Latinae interpretationes graeco contextui conuenientiores et emendatiores, quam antehac editae ſunt (per Iulium Pacium.)* Geneuae apud Guil. Laemarium, 1597. 8. II. voll. (litteris minutis. Pacius in praefat. ſignificat, ſe ordinem librorum, praecipue phyſicorum atque eorum, qui ad ciuilem philoſophiam pertinent, melius immutaſſe omniaque philoſophi opera ad ſeptem claſſes retuliſſe, ſuique conſilii rationem exponit. Exemplum huius editionis cum notis H. Grotii mstis ſeruatur in bibl. Leidenſi. vid. Catal. p. 153.) — rec. minutis atque inelegantibus typis Geneuae, (al. Aureliae Allobrogum,) apud Sam. Criſpinum 1607. 8. — In Catal. Pinell. tom. I. pag. 214. *Pacii* editio gr. et lat. Aureliae Allobrogum, 1606. II. tom. 8.

Collegii Conimbricenſis in vniuerſam Logicam, Phyſicam, libros de generatione et corruptione et parua naturalia Ariſtotelis commentarii cum textu graeco-latino. Coloniae et Moguntiae, 160.. 4. III. voll.

Multa iactitauit in fronte libri, parum praeſtitit *Du Val,* Caſaubonianumque exemplar, venuſtioribus tamen typis, vt plurimum recudi fecit in editione, ita inſcripta:

Ariſtotelis Opera omnia, quae exſtant. Graece et latine, veterum ac recentiorum interpretum, vt *Adriani Turnebi, Iſaaci Caſauboni, Iulii Pacii* ſtudio emendatiſſima, cum

Digitized by Google

Kyriaci Strozae, patricii florentini, libris duobus graecolatinis de republica, in ſupplementum Politicorum Ariſtotelis. Nouiſſimae huic editioni, omnium, quae hactenus prodierunt, ornatiſſimae, acceſſit breuis ac perpetuus in omnes Ariſtotelis libros commentarius, ſiue *ſynopſis analytica doctrinae peripateticae*, non antehac viſa. — Auctore *Guilelmo du Val*, Ponteſiano, philoſ. gr. et lat. in academia Pariſ. Prof. et Doctore med. qui et praeter operoſam illam ſynopſin adiecit *Anthologiam anatomicam ex ſcriptis Hippocratis et Galeni*, ad libros Ariſtotelis de hiſtoria, generatione et partibus animalium, et praeter ea libb. XIIII. metaphyſicorum notis et argumentis auxit ac illuſtrauit, quatuorque eorum poſtremos hactenus male collocatos in legitimum ordinem reſtituit. Adiecti ſunt indices tres ex edit. Caſauboniana. Lutetiae Pariſ. 1619. fol. II. voll. — ibid. 1629. II. voll. fol. — tertium, cum noua propaedia ad philoſophiam aliisque nonnullis ab eodem *du Val* additis, ibid. forma maxima 1639. — deinque ibid. forma paullo minore, at vitioſe excuſa, IV. voll. fol. 1654. *Harl.*

Franciſcus quoque *Ximenius*, Cardinalis poſt illuſtre Bibliorum Complutenſium opus inſignem Ariſtotelis editionem fuit molitus, de quo ſic *Aluarus Gomecius* libro ſecundo de rebus geſtis Ximenii pag. 44. *Non ſatis animi ſui magnitudini Ximenius ingens hoc Bibliorum edendorum opus eſſe arbitrabatur, adhuc alia ſecum voluebat, quae, morte praeuentus, abſoluere non potuit. Nam vt Ioh. Vergaram, aliosque complures, qui eo tempore apud eum vixerunt, dicentes audiui, Ariſtotelicorum voluminum editionem parabat, vt ſingulae paginarum facies ternis columnis diſtinguerentur, quarum primae graeca Ariſtotelis verba emendatiſſime continerent, media vulgatam translationem, extrema vero nouam quandam et meliorem verſionem: vt eis veluti commentariis ſcriptoris alioqui difficilis ſenſus abditi illuſtrarentur. Nam et earum diſciplinarum cognitionem, quas in ſchola ſua tractandas propoſuerat, eum quoque auctorem pernecesſarium eſſe intelligebat. Atque ad nouam illam verſionem faciendam viros aliquot, in graecis et philoſophicis litteris doctiſſimos arceſſendos vndecumque curaſſe. Huic rei inter alios, qui adhuc conquirebantur*, Iohannes Vergara *deſignatus eſt, qui diligenter latinos fecit octo de phyſico auditu libros, tres de anima, Metaphyſices vero quatuordecim. Hi Toleti in templi maximi Bibliotheca ſeruantur. At cum Bibliorum editioni Ariſtotelica eſſet ſucceſſura, atque illa nondum abſoluta Ximenius* III) *e viuis ſublatus ſit, mortis praeoccupantis iniuria, quae ſemper viris magnis periniqua et immatura accidit, praeclari operis ingenti ſpe ſtudioſas homines fruſtrauit. Fabric.*

[Ab eo tempore vsque ad noſtram aetatem Ariſtotelis opera, a nonnullis libris ſi diſceſſeris, paene abiecta iacuerunt. Nullus quidem *omnium* Operum vel typis repetendorum, vel caſtigatius edendorum curam ſuſcepit. Noſtra demum aetate felicitas contigit Ariſtoteli, vt doctum is idoneumque naneiſceretur veluti patronum atque editorem, ab ingenio, litteris diligentiaque inſtructum *Buhlium*, Profeſſorem philoſophiae in vniuerſitate Gottingenſi cel. quem ſaepius iam adpellaui. Is ſuaſu cel. *Heynii* operam ſtudiumque Ariſtoteli addicturus, primum in ſingulari commentatione conſilium et rationem operis aperuit orbi litterario:

Nouam omnium operum Ariſtotelis editionem impenſis ſocietatis Bipontinae propediem euulgandam indicit Ioannes Gottlieb Buhle. Gottingae typis Io. Chriſt. Dieterich 1790. 4.

Docte diſſerit de hodierna textus graeci Ariſtotelici conditione, de ſtudio ſuperiorum editorum in edendis emendandisque libris ariſtotelicis laudabili quidem, at non ſatis cauto, conſtanti

III) Obiit ex praebito veneno die 8. Nouembris anni 1517. aetat. 80.

Digitized by Google

conſtanti et curato, de fatis librorum Ariſtot. atque editionum cauſſisque textus corrupti, interpolatiue, de commentariis graecis, ad priſtinum et genuinum Ariſtotelis textum, quantum fieri poteſt, reſtituendum ſaltem ad vulgatae lectionis ariſtotelicae emendationem admodum vtilibus, et maiorem ferme opem ferentibus, quam quae e codicibus, hodie cognitis, peti poterit; denique de via et ratione, quam tenuit in edendis emendandisque Ariſt. operibus. Praeter codices, quos nactus eſt, atque editiones, praecipue veteres, conſuluit graecos interpretes fere omnes, quotquot euulgati exſtant, verſiones latinas antiquiſſimas, quas e codicibus graecis factas eſſe conſtat, commentarios editorum et alias virorum doctorum hinc inde ſparſas obſeruationes. Baſin ſuae editionis fecit Duuallianam, quam typis exſcribendam operis daret, hac tamen lege, vt manifeſtos errores, qui e codicibus aut certa coniectura tolli poſſent, corrigeret, rectius, vbi ſenſus popoſcit, interpungeret, manifeſtas interpolationes vncinis includeret, et vulgarem librorum Ariſtot. in capita et ſectiones diſtinctionem mutaret, nouamque in plurimis libris adderet verſionem latinam, aut ſaltem refingeret veteres. Inſuper librorum argumenta elaborauit. Hanc comment. poſtea praefixit vol. primo praefationis loco.

Quae vero pollicitus eſt vir doctiſſimus in illa commentatione, ea quoque praeſtare ſtuduit: anno enim ſequenti lucem vidit volum. I. inſcriptum:

Ἀριστοτέλης. *Ariſtotelis Opera omnia graece, ad optimorum exemplarium fidem recenſuit, annotationem criticam, librorum argumenta, et nouam verſionem latinam adiecit Io. Theophilus Buhle*, Prof. philoſ. — volumen primum. *Biponti*, ex typographia ſocietatis. 1791. mai. 8. — Vol. II. ibid. 1792.

Primum volumen ornant varia praemiſſa, a quibus me quoque profeciſſe lubens merito fateor. Comprehendit autem id 1) Ariſtotelis vitam *a*) auctore Diogene Laertio, eum notis Buhlii, *b*) auctore Ammonio, c. not. *c*) ex vetere translatione, *d*) auct. anonymo, *e*) Dionyſio Halic. *f*) Heſychio Mileſio, *g*) Suida: 2) Ariſt. vitam, a Buhlio per annos digeſtam. 3) Buhlii commentat. de libris Ariſtotelis acroamaticis et exotericis. 4) Elenchum codicum et editionum librorum Ariſtotelis. 5) de librorum Ariſt. interpretibus graecis, arabicis et latinis ſecundum litterarum ordinem. Recenſum commentatorum in Ariſtotelem ſecundum librorum eius ordinem, in quos illi commentati ſunt, (ex quo vno obtutu in ſingulis libris interpretes graeci, arab. et latini poſſunt cognoſci,) excipiunt Porphyrii Iſagoge *περὶ τῶν πέντε φωνῶν* atque Ariſtot. Categoriae, gr. et lat. cum notis criticis. Vol. II. continet libr. de interpretatione atque analyticorum priorum et poſteriorum libros. — Reliqua volumina ſequentur. *Harl.*

De Ariſtotelis libris *ſyriace* et *arabice* mmm) redditis conſulendus *Hottingerus* Biblioth. Oriental. pag. 219 ſq. *Herbelotus* in bibl. oriental. [etiam in linguam germanicam conuerſus,] in *Ariſtoth. Loſius* ad libr. Ariſtoteli tributum de pomo p. 24 ſqq. vbi et varia Ariſtoteli haud dubie

mmm) Interpretes Arabes ab Auerroë nominantur Matthaeus quidam, tum Alkindus et Iſaac et Albefagar atque Ioannes. vide Patricius diſcuſſ. peripatet. pag. 145. Ioannem Meſuem, Chaldaeum arabicam operum Ariſtotelis verſionem concinnaſſe, refert Io. Leo Africanus, ab Hottingero editus. *Fabric.* — *Caſirii*, *Wolfii*, atque *Buhlii* operam in recenſendis verſionibus Ariſtotelis orientalibus paſſim ſaepiusque laudauimus. *Harl.*

dubie ab Arabibus ſuppoſita, nec cuiquam veterum Graecorum vel Latinorum memorata ſunt. De verſionibus *hebraicis* ex [?] Arabico fere confectis, *Iulius Bartoloccius* tom. I. bibl. Rabbinicae p. 480 ſq. *Io. Chriſtoph. Wolfius* biblioth. hebr. p 217—223. qui epiſtolam Ariſtotelis moralem arabice et hebraice commemorat pag. 144. et 221. de commentariis hebraicis, vel hebraice ex arabico verſis in Ariſtotelem. *Wolf.* ibid. de Auerroë, pag. 18 ſqq. Abu Chamed, p. 7. Abunaſar Alpharabi, p. 7 ſq. Iudae Toletani, p. 437. Moſes Maimonides graecum Ariſtotelem euoluiſſe videtur, graecae etiam linguae gnarus, qua tot epiſtolas ad amicos exaravit, licet id. p. 835. malit arabice verſum. Add. et *Ioh. Franciſcus Buddeus* introductione ad philoſophiam ebraeorum p. 162 ſq. In *Perſicam* quoque, (de qua Agathias lib. 2. Suidas in Χοσρόης,) et *Turcicam* translatos linguam, et *Tartaricam*, teſtimoniis Belonii, Adami Olearii et Bergeroni notauit *Mottanus* [nnn]) *Vayerus*. Libros de coelo in *Tſchinenſium* linguam translatos a *Roderico de Fiqueyredo*, an. 1625. legas in bibl. Ieſuitica Nathan. Sotvelli. *Fabric.*

[Nunc progrediar ad enumerationem editionum ſingulorum librorum, et quidem

1) *ad Organon pertinentium.* Editiones et verſiones ſaec. XV. vide ad initium catalogi editionum Opp. Ariſtotelis, memoratas.

Ariſtot. Praedicamenta et alia opuſcula, cum Porphyrii introductione, graece. Venet. apud Aldum. 1495. fol. vid. *Nicol. Roſſi* catalog. Romae 1786. 8. pag. 60.

Ariſtotelis Logicorum libri recogniti *Boëtio Seuerino* interprete et paraphraſes in eosdem, cum adiectis adnotatt. ordinatore *Iac. Fabro Stapulenſi.* Pariſ. ex offic. Wolphgangiana 1503. fol. — *ſecunda* recognitione ibid. ex offic. H. Stephani, 1510. fol. (cum ſingulari tituli forma typis expreſſa: in biblioth. Erlangenſi.) — rec. ibid. apud Sim. Colinaeum 1520. 8. — apud eumdem 1530. fol. — 1531. et 1537. — Venetiis 1588. 12. et inter Boethii Opp. Baſil. 1546. fol. etc. — Praedicabil. *Porphyrii* et *Ariſtot. Categor.* interpr. *Boëtio Seuerino.* Pariſ. 1544. 8. — et *Topic.* cum *elenchis* etc. — ibid. 1545. 8. apud Colin.

[Organon, lat, cum Auerrois Comment. Venet. ap. Bon. Locatellum 1508. fol.

Textus praedicamentorum. Lipſ. 1509. fol. Conr. Kachelofen.

De interpretatione, lat. Lipſ. fol. ſ. a. ap. Mart. Herbipolit. — ib. per eund. 1506. fol. — Libri Topicorum, lat. 1503. fol. Lipſ. Melch. Lotter. — L. Analyticorum priorum, lat. ib. 1503. fol. Melch. Lott. — L. Analyt. poſteriorum, lat. Lipſ. 1502. fol. Wolf. Monac. 1505. fol. ap. eund. 1508. fol. ap. Melch. Lotter. — L. Sophiſt. elenchorum, lat. Lipſ. 1503. Mart. Herbipol. 1508. Wolfg. Monac. fol. — L. Categoriarum, lat. Lipſ. 1506. fol. Mart. Herbipolit. *Beck.*]

Ariſtot. Organon, latine, cum commentariis *Themiſtii, Ammonii et Boetii.* Pariſ. 1511. fol.

Ariſtotelis pars logice — Analyt. — Topic. et elenchorum libri. In calce: Auguſt. Vindel. in officina Milleriana. 1517. fol. vid. *Zapfs* Augsburg. Buchdruckergeſchichte tom. II. p. 99. — *Perihermenias,* Eutycho Aug. Nypho philotheo Sueſſ. interpr. Venet. 1519. fol. ſumt. Octauiani Scoti.

Veteris artis: id eſt *Porphyrii* vniuerſalium: et *predicamentorum Ariſtotelis: Perihermeniasque expoſitio — — opus maius Iſenachcen. — opere precium,* cum *Materni Piſtot.* hexaſticho.

nnn) Vide *Baelii* Lex. in *Ariſtote,* nota K.

hexaſticho. 4. ſ. vlla nota. — — *Compendiaria et admodum breuis paruulorum logicorum explanatio* — cum eiusdem alio hexaſticho. 4. — — *Analiticorum: Topicorum: et Elenchorum Ariſtotelis ſuccinctum et breuiculum interpretamentum* — — cum *Materni Piſtorienſis* alio hexaſticho. ſine vlla loci, anni, typographi nota. 4. litteris gothicis, ſaec. XVI. init. probabiliter: in bibl. acad. Erlangenſi: in vno volumine.

Ariſtot. Dialectica cum quinque vocibus *Porphyrii* — *Argyrophilo* traductore: a *Io. Eckio* — declarata. — In calce: Excuſa in officina Millerana, Auguſtae Vindelic. 1516. fol. (1517. in *Gras* memor. bibl. Neuſtift in Tyrol p. 13.) vid. *Zapfs* Augsburg. Buchdruckergeſchichte part. II. p. 95. et meam Introd. in hiſt. L. Gr. I. pag. 439.

De edit. *Organi Florentina*, curante Antonio Francino Varchienſi, 1521. vide ſupra in Catal. Operum Ariſtot. ad h. an.

Ariſtot. Organon et *Porphyrii* Iſagoge, Louanii, apud Theodor. Martinum Aloſtenſem. 1523. 4.

Ariſtot. Organum et alia. Gr. Venetiis apud Zanett. 1536. 8.

Porphyrii Iſagoge, graece, cum *Petri Oliuarii Valentini* caſtigationibus ex graecis vetuſtis tum codicibus, tum interpretibus Ariſtotelicis. Pariſ. ex offic. Chriſtiani Wecheli. 1537. 4. — *Ariſtotelis* Praedicamentorum liber. graece, permultis nitori priſtino reſtitutis, cum ex vetuſtis codicibus, tum ex interpretibus graecis, per *Io. Oliuarium Valentinum.* ex offic. Ch. Wecheli. Pariſ. 1538. 4.

Conf. *Buhle* p. 232. vbi memorabilem locum ex Oliuarii praefatione excerpſit, de codd. et ſubſidiis, quibus Hermolaus, Leonicenus, Sepulueda, Faber, Auguſtin. Niphus, Daneſius et Soarius vſi ſunt.

Exercitium veteris artis: ſuper predicabilia Porphirii: Kathegorias et peri armenias Areſtotelis: ſex principia Gilberti Poritani: ego magiſter Iohannes Glogowienſis — — per queſtiones in leuiorem modum inſtitui. Cracou. 1504. 4.

Exercitium ſuper omnes tractatus paruorum logicalium M. Petri hiſpani: per M. Iohan. Glogouienſem —. Cracou. 1504. 4.

De vtroque opere, quod Ottomar Nachtigall Argentorati 1517. recudi fecit, vid. *I. Dan. Ianozki* in: Nachricht von den in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern. part. IV. p. 116 ſqq. Ibidem pag. 118. memorantur:

Queſtiones in libros priorum et elenchorum Ariſtotelis per M. Io. de Glogouia collecte impenſisque Io. Halleri nouiter recognite ac impreſſe. Cracou. 1511. 4.

Epitoma figurarum in libros phiſicorum et de anima Areſtotelis. in fine: — *per M. Michaelem de Vratislauia. — opera et impenſis — Io. Haller.* Cracou. (ann. 1503. aut 1504.) 4. vid. *Ianozki* l. c. pag. 126 ſqq. vbi multus eſt de Ioanne Vratislauienſi, et pag. 130. rarum librum indicat: *Libri de anima Ariſtotelis — ſub gemina translatione*, (per Rudolph. Agricolam iuniorem.) *Florianus Vnglerius impreſſit.* Cracou. 1512. 4. Hos libros, vti multos alios, non tam propter vtilitatem, quae hodie exigua aut nulla erit, quam ob raritatem excito.

Ariſtot. analytica poſteriora, latine, ad graecam veritatem diligenter reſtituta. Pariſ. ap. Io. Lod. Tiletanum. 1540. 4. — praemiſſa eſt *Raphaelis Volaterani* Iſagoge.

Ariſtot. Elenchi ſophiſtici, latine, cum expoſitione *Aug. Niphi*, (qui vetuſtiſſimum Pontani codicem adhibuit,) ibid. apud Tiletan. 1540. fol.

Ariſtot. Topica inuentio in octo ſecta libros, latine ab *Auguſtino Nipho interpretata* atque expoſita. ibid. apud eumdem 1540. fol.

Porphyrii inſtitutiones quinque vocum, ad Chryſaorium. *Ariſtotelis Categoriae.* eiusdem de interpretatione liber. *Ioachimo Perionio*, Cormoeriaceno interprete, vna cum eiusdem quoque annotationibus. His coniunximus in dialecticae ſtudioſorum gratiam, *Michaelis Pſelli*, Peripatetici, *Blemmidae*, *Georgii Pachymeri* in eosdem Porphyrii et Ariſtot. libros Epitomen atque paraphraſin, vna cum compendio de ſyllogismis, autoris incerti. Omnia nuper (Pariſiis) et e graeco ſermone in latinum translata, et in lucem edita: adiecto — indice. Baſileae. — in calce: *Baſileae in offic. Roberti Winter.* ann. 1542. 8.

Non ſolum propter verſionem atque adnotationes, in quibus ſedulo comparantur Ciceronis loca formaeque loquendi, ſed etiam propter caſtigationes graeci contextus atque coniecturas fini ſubiectas haec editio eſt notanda atque commendanda. — Idem dicere licet de ſequenti libello:

Ariſtotelis de arte inueniendi, ſiue Topicorum libri octo, nuper ᵒᵒᵒ) latinitate donati, *Ioachimo Perionio* Cormoeriaceno interprete. Eiusdem *I. Perionii* commentationes, in quibus *Topica Ciceronis* cum his Ariſtotelis coniungit, vt omnes, quid Cicero in ſuis ab Ariſtotele mutuatus ſit, intelligant. Item, *Elenchorum* ſiue de reprehenſionibus fallacibus et captioſis, eiusdem Ariſtotelis liber, eodem *Perionio* interprete. Adiectis quoque locorum aliquot primae editionis, ab ipſo *Perionio* diligentiſſime recognitae, caſtigationibus. Baſileae. — in calce: Excudi faciebat Ioannes Oporinus. a. M.D.XLIIII. (1544.) menſe Februario. 8.

Ariſtotelis Praedicamenta cum commentariis Ammonii Hermeae, a *Barthol. Syluanio* Salonenſi, nuper latine conuerſis, et a *Gaſtone Sala* nuperrime recognitis. Imprim. Sim. Colinaeus pro ſe et Io. Roigny. 1542. fol.

Ariſtot. lib. de interpretatione, latine, cum *Ioannis Arborei Laudunenſis* commentariis, apud Simon. Colin. Pariſ. 1542. 8.

Ariſtot. Topicorum libri VIII. latine, cum Alex. Aphrodiſei commentario, *Guil. Dorotheo* interprete, apud Ioann. Roigny; excud. Io. Lodoic. Tiletan. Pariſ. 1542. fol.

Iidem gr. et lat. cum magni *Auguſtini Niphi*, medici, philoſophi Sueſſani, comment. ibid. apud Iac. Kerver. 1542. fol.

Ariſtot. Elenchorum libr. II. cum adnott. *Alex. Aphrodiſei*, latine, *Guil. Dorotheo* interprete, apud Sim. Colin. Pariſ. 1542. fol.

Ariſtot.

ooo) Prima n. editio prodiit Pariſ. 1541. certe Cal. Iulii M.D.XLI. — *Elenchi* inſcriptionem ſcripſit Perionius in praef. Lutetiae Pariſ. XVII. quoque habent peculiarem.

Ariſtot. Analyt. poſteriora, latine, cum *Io. Grammatici Philoponi* commentariis, e graeco ſermone in latinum, iam ante aliquot annos conuerſis, ſed nuper cum graeco exemplari collatis, apud Io. Roigny, exc. Io. Lod. Tiletanus. Pariſ. 1543. fol.

Ἀριστοτ. περὶ ἑρμηνείας libri II. lat. apud Sim. Colin. Pariſ. 1544. 8.

Ariſtot. Analytic. priorum et poſterior. libri, latine, ſeorſim excuſi per Sim. Colinaeum. Pariſ. 1545. 8.

Ariſtot. Dialectica, *Anitio Manlio Seuerino Boëtio* interprete, per *Martianum Rotam* reſtituta. Venetiis apud Iuntas. 1547. fol. Deeſt in Catal. apud Bandinium de Florentina Iuntarum typogr. part. I. pag. 19.

Porphyrii Inſtitutio, (1550.) *Ariſtotelis* Categor. lib. de interpretatione: libri Analyt. priorum et poſteriorum, *Iac. Lud. Strebaeo* interprete. apud Vaſcoſanum. Lutet. 1551. 4.

Ariſtotelis Categoriae, graece, cum graecis *Simplicii* in eosdem commentariis et latinis *Iuſti Velſii*, Hagani, ſcholiis. apud Mich. Iſingrinium. Baſileae, 1551. fol.

Ariſtot. analyticorum poſteriorum liber primus. graece. ap. Guil. Morelium. Pariſ. 1552. 4.

Ariſtot. Topicorum libri octo, cum *Alex. Aphrodiſ.* explicatione, latine; ſeptimum Muretus nunc primum latine et eleganter interpretatus eſt; in ceteris libris vſitatam interpretationem ſequuti ſumus, ſed multis partibus, quam antea, emendatiorem. Io. Gryphius excud. Venet. 1554. fol. [Liber ſeptimus ex verſione Mureti et cum eius Comm. legitur T. III. Opp. Mureti ed. Ruhnk. p. 487 ſq.]

Ariſtot. Dialectica, Boeth. Seu. interpr. adiectis recens Ang. Politiani in ſingulos libros argg. Lugd. apud Anton. Vincentium, 1553. 8.

Organum *Ariſtotelis* vniuerſum vna cum *Porphyrii* Eiſagoge. — *Ioach. Perionio*, Benedictino Cormoeriaceno interprete. Adiectae ſunt eiusdem — Obſeruatt. Baſileae per Io. Oporinum, 1554. 8. vid. ad edit. ann. 1542.

Ariſtot. de interpretatione, latine, *Ioach. Perionio* interprete, per *Nicol. Gruchium* correctus et emendatus. Lutetiae apud Vaſcoſan. 1555. 4.

Ariſtot. Logica, latine ab eruditiſſimis hominibus conuerſa. ex officina Mich. Vaſcoſani. praefatus eſt Guil. Guerentaeus. pars I. Lutet. 1556. 4. pars II. 1557. 4.

Ariſtot. liber de interpretatione, *Boëtio* interprete, cum *Mich. Pſelli* paraphraſi nunc primum latinitate donata. apud Io. Lodoic. Tiletanum. Pariſ. 1559. 4.

Porphyrii — Iſagoge in dialecticen. — Viennae Auſtriae typis Aegidii Aquilae. impenſis Io. Lieb. 1550. 4. — *Ariſtot.* lib. praedicamentorum. — ibid. 1550. 4. — *Ariſtot.* perihermenias libri II. — ibid. 1551. 4. — *Ariſtot.* prior. analyticorum libri II. ibid. 1551. 4. — poſteriorum analytic. libri II. — ibid. 1552. 4. — Topicorum libri VIII. ibid. typis Mich. Zimmermann. 1553. 4. — Elenchorum libri II. ibid. 1553. 4. vid. *Denis* Merkwürdigkeiten der Garelliſchen Biblioth. pag. 275—284. Eiusdem Wiens Buchdruckergeſchichte, pag. 483. 496. 507.

Organum *Ariſtotelis*, graece: *Porphyrii* Iſagoge, *Ariſtotelis* Categoriae, de interpretatione; Analyticorum priorum et poſteriorum libri, Topicorum libri VIII. Elenchor. ſophiſt.

phiſt. libri II. Pariſ. apud Guil. Morel. 1562. 4. — rec. et in capita diſtinctum, Francofurti apud Andr. Wechel. 1577. 4. cum praef. Sim. Grynaei.

Ariſtot. Organum — *Ioach. Perionio*, *Nic. Gruchio*, *Firmino Duvio interpretibus*, Baſil. 1563. — id. partim interprete *Ioach. Perionio*, partim *Nic. Gruchio*, Rhotomagenſi, cum adnotatt. *Gerardi Matthiſii*, Geldrienſis. Colon. 1565.

Ἀριστοτελους — — *Ariſtotelis Aſclepiadae* — — Organum — — graece. cum praef. Grynaei. Baſil. apud Thom. Guarinum. 1566. 8.

De hac vitioſe excuſa edit. vid. Buhle.

De organo tamen nemo hucusque melius meruerat, quam *Iul. Pacius a Beriga*, vir vtriusque linguae et philoſophiae peripatet. peritiſſimus, et Iſ. Caſauboni praeceptor. Saepius quidem prodiit ex eius noua recenſione Organum: at probe dignoſcendae ſunt editiones. Prima editio, ad quam curandam praeter varias edd. et gr. comment. vno tantum codice msto vſus eſt Pacius, inſcripta eſt:

Ἀριστοτέλους Ὄργανον. *Ariſtotelis* — *Organum* h. e. libri omnes ad logicam pertinentes, graece et lat. *Iulio Pacio* interprete, cum argumentis, notis et tabulis ſynopticis. Morgiis, ex officina Laimariana. 1584. 4.

Conf. *Io. Fabric.* in hiſtoria bibl. Fabricianae, tom. III. p. 458 ſq. vbi quoque de *Porphyrio* et *Pacio* diſſeritur. — In Pinelli catal. tom. I. p. 217. nr. 1221. occurrit editio: *Ariſtot. Organ. cum aliis* a *Iul. Pacio*, graece, (Viennae) 1584. 4. Poſthaec Pacius nouis ſubſidiis inſtructus, iterum ad emendandum contextum acceſſit in edit. inſcripta:

Ἀριστοτελους — Organum, — — gr. et lat. *Iul. Pacio a Beriga* interprete. *Cum triplici indice. Editio ſecunda* accurate recognita et emendata. Francofurti ap. heredes Andr. Wecheli, Claudium Marnium et Ioan. Aubrium. 1592. 8.

Eſt in bibl. publ. Erlang. Quare quum illam manibus verſem, adfirmare poſſum, eam editionem neque in forma quartam eſſe, neque prioris repetitionem. Nam typographus ad lectorem ipſam vtriusque editionis differentiam diſerte indicat aitque, Pacium in hac editione II. ad quinque exemplaria manu exarata Palatina contextum graecum diligenter recognouiſſe, multis locis emendaſſe, alia in multis locis ſuppleuiſſe, et coniecturas de quibusdam locis emendandis, in ſpatio prioris editionis adſcriptas, nunc ferme omnes propter librorum msstorum auctoritatem recepiſſe in contextum; latinam recognouiſſe interpretationem, atque in diſtinctionibus capitum, diuiſionibus ſignisque quaedam mutaſſe etc. Additi ſunt III. indices; ſed notae ſ. ſcholia omiſſa:

Haec melior editio repetita eſt; at in fronte auctior:

Ariſtotelis — *Organum* — graece et latine. *Iul. Pacius a Beriga* recenſuit, atque ex libris tum msstis tum editis emendauit: e graeca in latinam linguam conuertit: tractatuum, capitum et particularum diſtinctionibus ac perpetuis notis illuſtrauit. Additi ſunt tres indices. — Francofurti apud heredes Andreae Wecheli etc. 1598. 8.

In hac editione, quam quoque in manibus habeo, vti in praecedenti, eadem eſt praefixa typographi ad Lectorem epiſtola, paullo contractior, iidemque indices additi, at marginem opplent ſcholia: quo factum eſt, vt illa pluribus conſtaret plagulis: at typi ſunt mi-

nus

Digitized by Google

nus luculenti atque venuſti. Clar. *Buhlius*, qui ad manus tantum habuit edd. ann. 1598. 1606. 1682. ſcribit *Organon* nouis curis a Pacio caſtigatum, Francof. 1597. 4. mai. apud heredes A. Wecheli prodiiſſe, (quod quidem de editione 1592. rectius dici, iam animaduertimus,) illique eodem anno comitem acceſſiſſe *commentarium analyticum in Iſagogen Porphyrii et Organon Ariſtotelis*, de eoque videndum eſſe Caſaubonum in Exercitatt. pag. 81. editioni autem ann. 1598. Pacium vltimam manum impendiſſe videri[ppp].

Commentarium tamen fuiſſe ſimul excuſum, patet ex longiore titulo in Catalogo Bunauiano, vbi praeterea additur: „acceſſit eiusdem *Pacii* in vniuerſum Organum commentarius analyticus *nunc primum* in lucem editus,“ tum ex epiſtola dedicatoria editioni *Geneuenſi*, quam noſtra quoque academica bibliotheca poſſidet, praemiſſa, illa vero editio hanc habet epigraphen:

Ariſtotelis — Organum. — Iul. Pacius recenſuit, atque ex libris cum manuſcriptis tum editis emendauit: e graeca in latinam linguam conuertit: tractatuum, capitum et particularum diſtinctionibus, argumentisque, nec non perpetuis notis et tabulis ſynopticis illuſtrauit. Additi ſunt indices tres — — *Editio tertia. Tot locis emendata et aucta, vt noua editio videri poſſit. Acceſſit eiusdem Pacii in vniuerſum Organon commentarius analyticus nunc primum in lucem editus.* Geneuae. ex typis Vignonianis. ann. M. DC. V. (1605.) 4. typis luculentis.

Quatenus haec editio differat a ſuperioribus, et num, quod *Hambergerus* in zuverläſſ. Nachricht tom. I. pag. 275 ſq. obſeruat, textus graecus idem ſit, qui reperitur in edit. ann. 1598. an mera repetitio edit. ann. 1597. ii decernant, quibus otium eſt et poteſtas data ſingularum editionum curatius comparandarum. Praefixa quidem eſt eadem typographi ad lectorem epiſtola, quae praemiſſa eſt editioni ann. 1598. 8. At ſingulis capitibus praemittitur argumentum, et notae ſunt multo ampliores, et ad intelligentiam auctoris multo efficaciores. His quidem haec edit. praeſtat ſuperioribus, quas in manibus habui. Commentarius peculiarem habet inſcriptionem: *Iulii Pacii a Beriga in Porphyrii Iſagogen et Ariſtotelis Organum commentarius analyticus. Aureliae Allobrogum ex typis* (minutis) *Vignonianis.* 1605. Epiſtola nuncupatoria data eſt *Kal. Martiis A. R. S. cIↃIↃXCVII.* (1597. Nulla vero additur praefatio de conſilio auctoris. Adnotat cl. Buhlius edit. Francofurt. ann. 1598. ſaepius repetitam eſſe, tum eodem illo loco, tum Hanouiae 1606. 1611. 1617. 1623. tum Helmſtadii cura *Andreae Frolingii* 1682. 4. eiusque praefationem ſub finem eſſe videndam. — Pacii translationem in graeco-latina ſua Operum Ariſtotelis editione retinuit *Guil. Du Vall.* At in editionibus ceteris graecolatinis occurrit *Nicolai Gruchii* interpretatio ſiue recognitio interpretationis *Ioachimi Perionii.*

Graecolatini Ariſtotelis — Organi, ſiue inſtrumenti inſtrumentorum aut philoſophiae manus, *pars prior.* In qua *Porphyrii* Iſagoge, *Categoriae, liber de interpretatione*, et *vtraque analytica* comprehenduntur. Omnia correcta, in capita, praemiſſis argumentis,

diſtincta,

ppp) Rara eſſe videtur illa editio. In bibliotheca tamen Pinelliana, (vol. I. pag. 217.) extitit, ita autem indicata: *Ariſtot. Organum* et alia, a *Iulio Pacio*, gr. lat. Francof. hered. Wechelii 1597. 4. Sed plena inſcriptio eaque longa reperitur in Catalogo Bunau. I. pag 120. vbi dicitur *Editio ſecunda, emendata et aucta.*

diſtincta, conuerſaque a *Io. Hoſpiniano*, Steinano. Adiectus eſt — index. Baſileae ex Officina Oporiniana 1573. 8.

In epiſtola dedicatoria ſcribit Hoſpinian. ſe *nouem* ante annis edidiſſe *Organum graecum*, partim diligenti variorum exemplarium, partim interpretum inſpectione et collatione correctum, atque in capita, et partes capitum, in periodos item et articulos diſtinctum, et pro munuſculo chartaceo a ſcholarchis et Baſilienſis academiae principibus accepiſſe donum argenteum; huic editioni poſt alios, quos enumerat, addito iudicio ſuam adieciſſe verſionem, de qua multus eſt, latinam. In praefatione promittit lectiones ſuas in Organum, et de ſuis in Organum meritis mendisque correctis modeſte diſputat. Ego vero priorem editionem non vidi.

Organon Ariſtotelis, gr. et latine ſtudio *Io. Spondani*. Baſil. 1583. apud Oporin.

Quaeſtionum et commentariorum in Organon Ariſtotelis pars I. II. et III. in qu. et textus graecus integer quaeſtionibus accommodatus eſt, et tum verborum tum ſententiae habita ratione in latinam linguam conuerſus: praeceptorum vero artis diſſerendi Ariſtotelicorum vſus, exemplis philoſophicis, oratoriis, et poeticis commonſtratus. Induſtria et ſtudio Guil. Hildenii. Berlini, ſumtibus ac typis autoris ann. 1585. 8.

Verſionem et commentarium laudat *Buhle.* adde *Stolle* Nachrichten von den Büchern — — in der Stoll. Bibl. tom. I. p. 345 ſq. qui adnotat, *Nicol. Hieron. Gundlingium* in ſua Logica lib. I. cap. 5. lib. II. cap. 9. lib. III. cap. 11. ſummam atque hiſtoriam logicae Ariſtot. dediſſe.

R. Balfourei Scoti comment. in libros *Ariſtotelis* de philoſophia vol. I. II. quibus illuſtrantur, quaecumque ſunt difficilia in Organo et libris Logicae. *Editio ſecunda* auctior et correctior. Burdigalae 1620. 4.

Textum graecum eſſe vitioſiſſime impreſſum, et copioſum commentarium parum fructuoſum, ait *Buhle* p. 238.

Ariſtotelis Organon cum explanatione M. *Io. de Lapide*, praemiſſa iſagoge *Porphyrii*, fol. ſine l. a. et typographi indicio.

Mich. Pſelli Synopſis Organi Ariſtotelici graeco-latina, nunc primum edita ab *Elia Ehingero.* Witteberg. ex typograph. Zach. Lehmanni. 1597. 8.

Vid. Catal. Bunau. I. pag. 120. vbi et in Menkenii ac Roſſii catal. plures interpretum graecorum et lat. editt. indicantur.

Ioſephi Rotellae fructus honoris in Porphyrii Iſagogen et *Ariſtotelis Logicam.* Caeſenae 1602. (Fabric. in nota msta.) — *Caſi* ſumma veterum interpretum in Ariſtotelis dialecticam, Francofurti 1606. 8. — *Organum Ariſtoteleum* in quaeſtiones et reſponſiones redactum a M. *Michaele Piccarto* (Prof. Altdorfino,) Lipſiae 1613. 8. — *Eiusdem* Iſagoge ſ. introductio ad organicam doctrinam *Ariſtotelis* per quaeſtiones et reſponſiones. Altdorf. 1614. 4. — *Philippi Zaphiri* in poſter. analytic. Ariſtotelis explanatio. Venet. 1567. fol. vid. *Nic. Roſſi* catal. bibl. pag. 135. vbi variae interpretum graecorum editt. occurrunt, quas hic repetere nolo.

Bernartini Petrellae in duos Ariſtotelis libros poſteriorum analyticorum commentarii. Patau. 1595. fol. — adde ſupra in fine §. V. *Harl.*

Editiones

Digitized by Google

Editiones librorum rhetoricorum.

Ariſtotelis Rhetorica ex arabico latine reddita interprete *Hermanno Alemanno*, praemiſſa *Alpharabii* declaratione ſuper eadem rhetorica. Excerptum ex eiusdem *Ariſtotelis poetica* per eundem *Hermannum*, de Auerrois textu arabico latine redditum, ex recenſione *Lancilloti de Zerlis* Veronenſis. Venetiis per Philippum Venetum. 1481. fol.

De hac editione admodum rara intelligenter fuſeque diſputat cl. *Morellius* in nota ad Pinelli Catal. part. III. pag. 3 ſqq. atque ſuſpicatur, ſub nomine *Hermanni Alemanni* latere *de Schildis*, Weſtphalum ordin. Herem. S. Auguſtini. vid. ſupra in catal. edd. Opp. ad ann. 1481.

Ariſtotelis rhetorica et poetica, graece, in rhetoribus antiquis graecis, (vol. I.) ap. *Aldum*. 1508. 1509. voll. II. fol. — ex officina Frobeniana per Hieron. Froben. et Io. Heruag. *Baſil.* 1520. 4. — typis *Froben.* 1529. 4. — ex offic. *Gerardi Morhii* Campenſis ap. collegium Sorbonae. *Pariſ.* 1530. 8.

Ariſtotelis rhetorica, lat. cum *Aegidii Romani* commentariis, Venet. 1515. fol. (vide ſupra in fine §. VI.) — rhetorica ad Theodecten, interprete *Georgio Trapezuntio*, conf. *Zeni* diſſert. Voſſian. tom. II. pag. 10. et ſupra ad §. VI. vbi quoque edit. Lipſienſem ann. 1503. memorauimus, adiuncta rhetorica ad Alexandrum, ex interpretatione *Fr. Philelphi* qqq): cum *G. Trapezuntii* rhetoricorum libris V. etc. Venet. apud Aldum 1523. — (vid. Serie dell' edizioni Aldine, edit. II. p. 57. ad h. a.) — Iisdem interpretibus iidem *Ariſtot.* libri, Pariſ. impenſis Sim. Colinaei. 1530. fol. ibid. 1540. et Baſil. 1534. 8. *G. Trapez.* verſio eſt quoque in latinis Ariſtotelis editionibus, Veneta apud Iuntas, Baſil. 1542. fol.

Ariſtot. Rhetorica, graec. Baſil. apud Froben. 1529. 4. (*Pinelli* bibl. tom. III. pag. 2. nr. 5659.)

Ariſtotelis de rhetorica libri III. de eadem ad Alex. M. lib. I. de *poëtica*; graece, in aedibus Bartholomaei Zanetti; aere et diligentia Io. Franc. Trincauelli. Venet. 1536. 8. — Venetiis ap. Gryphium. 1546. 8. (*Pinelli* bibl. tom. III. p. 2. nr. 5657.)

Ariſtot. de arte rhetorica libri III. gr. cum commentariis anonymi. *Pariſ.* apud Conr. Neobarium. 1539. fol.

Ariſtot. rhetor. libri III. interpret. *Hermolao Barboro*, cum commentario *Dan. Barbari* et *Hermolai Nepotis*. Lugd. apud Seb. Gryphium 1544 8. (notante Buhlio ſed animaduertente Fabricio) Venetiis 1544. 4. — Baſil. 1545. 8. Lugd. 1545. Pariſ. 1549. 8. Lugd. 1558. 8. conf. *Zeni* diſſ. Voſſ. II. pag. 381. et ſupra ad §. VI.

Ariſtot. de arte rhetorica, libri III. graece, Baſil. apud Iſingrin. 1546. 8. — Argentor. apud Windel. Rihel. 1547. 8.

Ariſtot. de arte rhetor. libri III. ex verſione latina et cum commentario *Petri Victorii* poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris. *Florent.* in offic. Bernardi Iuntae. 1548. fol. — repet. Baſil. 1549. fol. — et Florent. ex Iuntarum typographia 1573. fol.

Vid.

qqq) Antea excuſa cum *Philelphi* orationibus et aliis opuſculis. Venet. 1494. fol. fol. 45 ſqq. — item latine Lipſiae 1503.

Vid. *Bondini* Annales Iuntar. typogr. part. II. pag. 248. Prima Victorii editio oppido rara eſt, et apud Fabricium alioſque *Venetiis* lucem adſpexiſſe dicitur. Fabric. notam addidit mstam; „Bina aureorum millia ſibi a nobili quodam oblata presbytero, vt rhetoricae volumen recuſum eius inſcriberet nomini, conſtantiſſime reiecit. *Imperial.* p. 153 ſq. Muſei.“

Ariſtot. rhetorica, graece, ex recenſione Petri Victorii, et ſeorſim latine, *Hermolao Barbaro* interprete. Pariſ. apud Vaſcoſan. 1549. 8.

Ariſtot. rhetoricorum libri III. ex verſione *Conſulti Chirii Fortunatiani,* caſtigatiores iam redditi, opera *Petri Nannii Alcmariani,* Louanii 1550. 8.

Ariſtot. libri de arte dicendi, graece, cum verſione latina *Hermolai Barbori,* et comment. *Mart. Borrhaei* Baſil. 1551. fol. (vid. Menken. Catal. I. p. 68.) — rep. ib. 1555. fol. — et cum V. L. et obſeruationibus, quibus in locis a graeca vulgata lectione Hermolaus variaverit. Pariſ, apud Thomam Brumenium, deſcribebat Guil. Morelius. Pariſ. 1559. 4.

Ariſtot. libri III. de arte rhetorica, latine, interprete *Carolo Sigonio*, Bononiae apud Alexandr. Benatium, 1565. 4. Venetiis apud Iordan Zilettum 1566. 8. — recuſ. curante *Io. Caſtelio*, Roſtoch. 1577. 8. et cura *Chriſtoph. Schraderi*, Helmſtad. 1634. 8. — latine per *Iac. Carpentarium.* Pariſ. 1567. 4. — ibid. 1572. et 1578. 4.

Ariſtotelis rhetoricorum libri III. in latinum ſermonem conuerſi et ſcholiis breuioribus explicati a *Io. Sturmio*, nunc primum in gratiam et vſum ſtudioſorum dicendi doctrinae editi: Argentinae. Excud. Theodoſ. Rihelius. in calce: Argentorati excud. Theod. Rih. M. D. LXX. (1570.) 8. graece et lat. Scholia nata ſunt e ſcholis I. Sturmii, a diſcipulis excepta. Editionem curauit *Io. Cocinus*, Piſecenſis, Boiemus, qui in epiſtola nuncupatoria ad Conſules et ſenatum reipubl. reginae Hradeczii in Boiemia id tradit; at ipſe fatetur, non omnia eſſe exquiſita et aeque polita, ac ſi a Sturmio fuiſſent retractata; at tamen Sturmii ingenio apta dignaque.

Ariſtotel. de arte rhetorica libri III. cum *M. Antonii Maioragii* commentariis. Additis nuper graeco textu ad ipſius *Maioragii* verſionem et Petri Victorii ſententiam emendato, noua capitum diuiſione etc. — (Maioragio iam defuncto, primum in lucem prolati ſunt commentarii ab eius amitino *Primo Comite,*) Venetiis 1572. fol. — dein cum duplici indice, per *Fabium Paulinum Vtinenſem* philoſophum et graecarum litterar. publ. Venetiis doctorem. *Venetiis* gr. et lat. apud Franciſcum de Franciſcis. Senenſem (1591.) fol. — rec. Patavii, (nitide quidem at vitioſiſſime,) ap. Ioan. Cagnolum 1689. 4.

A Natali Comite et Giberto plagii, omnia e commentariis Victorii ſurripuiſſe, adcuſatur *Maioragius;* ſed defenditur a *Kohlio* in praefatione de vita et ſcriptis Maioragii, Deliciis epiſtolicis, Lipſiae 1731. 8. editis, praemiſſa p. 84 ſqq. Plura de altera praeſertim editione, et de Maioragio leges in *Freytagii* adparatu litterar. tom. I. pag. 544—548.

Ariſtot. de arte rhetorica libri III. graece. Pariſ. apud Benenatum. 1575. 8.

Rhetoricae Ariſtotelis ad Theodecten libri III. quos *M. Anton. Maioragius* vertebat: eiusdem *Ariſtot.* lib. ad Alexandrum de rhetorica, *Fr. Philelpho* interprete, cum expoſitione *Io. Marinelli.* Venet. apud Io. Valgriſium. 1575. 8.

Ariſtot.

Ariſtot. rhetorica, interprete *Antonio Riccobono*, cum eiusdem explanationibus. Venet. apud Paul. Meiettum. 1579. 8. Pars eſſe videtur ſequentis editionis, peculiari titulo munita.

Ariſtot. ars rhetorica, graece ab *Ant. Riccobono, Rhodigino*, latine conuerſa. Eiusdem *Riccoboni* explicationum liber, quo Ariſtotelis loca obſcuriora declarantur. — — *Ariſtotelis ars poetica* ab eodem in latinam linguam verſa, cum eiusdem de re comica diſputatione. Venetiis apud Paul. Meiettum. 1579. 8. — Editio *Rhetorices* libri III. ab *Anton. Riccobono* latine conuerſi, ſeparatim editi ſunt cum paraphraſi, interiecta rerum explicatione et collata *Riccoboni* multis in locis conuerſione cum Maioragii, Sigonii, Victorii et Mureti conuerſionibus, et ſeparatim edita Francofurti apud heredes Andreae Wecheli, Claudium Marnium et Ioan. Aubrium. 1588. 8. ſubiunctis XXV. de vſu artis rhetoricae Ariſtotelis commentariis, ibid. 1595. 8. Hanouiae 1606. 8. et 1630. 8. Sed in Italia ſeparatim antea fuiſſe editam, coniicio ex epiſtola Riccoboni dedicatoria ad Richardum Bar. a Staremberg, auditorem ſuum, praemiſſa paraphraſi et data *Patauii* ann. MDLXXXVII. (1587.) Ab initio paraphraſeos agitur de autore, et inſcriptione horum librorum rhetoricorum. Riccoboni verſio retinetur in editionibus Opp. Ariſtotelis graeco-latinis, etiam Duualliana tom. III.

Ariſtot. rhetorica ad Theodecten, cum commentariis *P. Victorii*, poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris, iisque fideliter latine expreſſis. Florentiae apud Iuntas. 1579. fol. Praeclara raraque eſt haec editio.

Ariſtot. libri III. de arte rhetorica. Brixiae, apud Petr. Mariam Marchettum. 1584. 16.

Ariſtot. artis rhetor. libri III. Duos priores vertit *M. Anton. Muretus*, Romae, 1585. 8. — 1598. 8.

Huetius de interpretat. lib. II. Stadae 1608. 8. p. 258 ſq. laudat operam Mureti ſcientiamque bene interpretandi. adde *Clement* Bibl. II. pag. 106. Publicis illum praelectionibus quoque illuſtraſſe hos libros, patet ex Mureti oratione VII. (edit. Thomaſii VIII.) voluminis II. *Mureti* commentarius cum verſione librorum II. rhetoricorum prodiit Ingolſt. 1602. 8. [Repetita eſt verſio cum Scholiis Mureti in eius Opp. omnibus a Dau. Ruhnkenio editis, T. III. pag. 615 ſq.]

Ariſtotelis artis rhetoricae — libri III. *M. Aemilio Porto*, Franciſci Porti F. — noua interpretatione illuſtrati et nunc primum in lucem emiſſi. — Item *Franc. Porti Cretenſis* in eosdem libros perpetui latini commentarii, ante non excuſi. — Spirae ap. Bern. Albinum cIɔIɔIIC. (1598.) 8. — Londini. 1619.

Conf. *Clement* Bibl. II. pag. 106 ſq.

Ἀριστοτέλους — *Ariſtotelis de rhetorica* ſeu de arte dicendi libri III. graecolat. Contextu graeco, ad exemplaria ſelectiora emendato; latino, paraphraſi, vbi opus, intertexto; vtroque etiam in particulas diſtincto. Margini interiori, adſcriptis locis auctoris, ex ipſo citatis vel ex παραλλήλοις ſimilibus; exteriori, adpoſita analytica methodo; cuius tabulae ſynopticae in ſua loca diſtributae. Londini typis Eduardi Griffini. cIɔIɔCXIX. (1619.) 4. rec. ibid. 1696. 4. (editore *Theodoro Goulſton.*)

Meo exemplo adſcripſit vir doctus ad p. 27. lin. 20. (libr. I. cap. 5. ſub finem): „Ariſtoteles quatuor tantum exercitia commemorat, neque eo minus eum, cui quatuor iſtae facultates inſint, vocat πένταθλον. Mendum igitur ſubeſſe videtur. *Clericus* in ſiluis philol. lib. I.

lib. I. reſtituit: *ὁ δυνάμενος τὰ σκέλη ῥιπτεῖν πως ἄνω, ἁλτικός· ὁ δὲ κινεῖν* etc. adde de hac edit. Clement l. cit.

Pauli Benii Eugubini, philoſophiae et ſacrae theologiae doctoris, qui quatuor ac viginti annos in Patauino Gymnaſio profeſſus eſt eloquentiam e prima ſede, in Ariſtotelis libros rhetoricorum commentarii: in quibus Ariſtotelea de arte dicendi praecepta non ſolum copioſe declarantur, verum etiam centum oratoriis controuerſiis interpoſitis illuſtrantur: cum Platone, etiam in decretis multis, cum M Tullio in toto dicendi artificio conferuntur. Acceſſit Platonis rhetorica ex eius monumentis excerpta. Ad illuſtriſſ. et reuerendiſſ. Barbarinum Vrbani VIII. nepotem. — Venetiis apud Io. Guerilium cIↄIↄXXIV. fol.

Hic quidem annus ſignatus eſt in meo exemplo, quod tantum continet primum Ariſtotelis librum, in particulas 332. diſſectum. Cuilibet particulae graecae ſubiecta eſt Riccoboni et Maioragii verſio latina cum commentario operoſo et nimis verboſo, ſententias tantum auctoris praeceptaque illuſtrante. At pluribus partibus opus conſtitiſſe, certum eſt, atque in numero anni romano, quo editi dicuntur commentarii, C excidit, et ſcribendum erat cIↄIↄCXXIV. (1624.) Nam in praefatione indicat *Ben.* de ſuperioribus editoribus atque interpretibus, in his, de P. Victorio, M. Antonio Maioragio, (1514 nato,) Bernardo Mirandulano et Antonio Riccobono. Tum in grandi, quod habeo, volumine initium neſcio cuius, an bibliopegae culpa, capeſſunt *Pauli Benii Eugubini — oratoriae diſputationes, ſeu rhetoricae controuerſiae, in quibus cum veterum multorum, tum maxime Ariſtotelis de ratione dicendi praeter ea explanantur et cum Platonis Ciceroniſque decretis conferuntur. Hic praeter ea, quae in Ariſtoteleae rhetoricae commentariis et controuerſiis dubitantur, vt Ariſtotelica de arte dicendi praecepta declarentur, et cum Platone et M. Tullio conferantur, controuerſiarum vela panduntur explicatius:* et *Platonis rhetorica ſubiicitur, ex variis eius locis excerpta,* (eidem Barbarino ſunt dicatae: et in fronte prodiiſſe rectius ſcribuntur,) *Venetiis* apud Io. Guerilium cIↄDCXXV. (1625.) In calce vltimae partis, ſ. Platonis rhetoricae ſcriptum eſt: *Voluminis quinti finis.* — Cl. *Buhlius* ex catalogo bibl. Caſanat. tom. I. p. 269. paucis verbis illam citat edit. — *1624. tomi II.* — Partes autem eſſe videntur editionis: *Beni Opera omnia.* Scilicet de hiſtoria libri IV. In *Salluſtium* commentarii. *In Virgilium*, in *Ariſtotelis rhetoricam* commentarii. Oratoriae diſputationes. In *Ciceronem* pro L. M. commentarii. Oratt. 75. His acceſſere epiſtolae, praefationes, epitaphia, elogia. Item in *Ariſtotelis* poeticam commentarii. Venetiis, 1624. fol. V. voll.

Multas ſingulorum librorum editt. vid. in Rob. Fyſcher. catal. bibl. Bodlei. tom. I. pag. 138. adde *Widekind* — Verzeichn. von raren Büchern. I. pag. 385 ſq. Idem *Benius* edidit commentarios in Virgilii Mar. Aeneidem. Venet. 1623. fol. Meum exemplar continet tantum textum librorum V. cum initio libri VI. et cum verboſo commentario atque indice.

Ariſtotelis libri de rhetorica tres, de poetica vnus; graece et latine: *Dan. Heinſio* huius, *Antonio Riccobono* illorum interprete, collatis inter ſe excuſis aliquot exemplaribus, recenſiti et ſumma cura priſtino nitori reſtituti. apud Io. Libert. Pariſ. 1629. 8.

Ariſtot. rhetorica, graec. et latine, *Antonio Riccobono* interprete, editio poſtrema, a mendis, quibus ſcatebat, expurgata. apud Sebaſt. et Gabr. Cramoiſy Pariſ. 1648. 8. — — graece et lat. cura *Chriſtophori Schraderi.* Helmſtad. 1648. 4. — repet. ibid. 1661. 4. 1672. 4.

atque

atque cum commentario inſcripto: *de rhetoricorum Ariſtotelis ſententia et vſu*, ibid. 1674. 4. Graecus textus eſt is, quem Victorius conſtituit; latina autem verſio duorum priorum librorum eſt Antonii Mureti; tertii vero libri, Antonii Maioragii. Singula capita Schrader. in ſectiones diſtinxit minutiores. — *Ars rhetor.* gr. et lat. Londin. 1696. 4. cum notis variorum Cantabr. 1628. 8. memoratur in *Nic. Roſſii* catalogo biblioth. Romae, 1786. mai. 8. pag. 134. vbi multae librorum Ariſtotelis, eiusque interpretum graecorum editiones paucis indicantur.

Ariſtotelis de rhetorica — libri tres, graece et latine. Contextu graeco ad exemplaria ſelectiora emendato; latino paraphraſi, vbi opus, intertexto, vtroque in ſectiones diſtincto; appoſitis locis auctoris, ex ipſo citatis vel ex παραλλήλω ſimilibus, cum methodo analytica. Huic editioni acceſſere notae quaedam e *Victorii*, *Maioragii* ac *Fabii Paulini* commentariis ſelectae, (ſingulis libris ſubiectae,) variae lectiones (ex edit. Morel. et Baſil.) indexque rerum memorabilium. Cantabrigiae typis academicis, ſumt. Gul. Thurlbourn. 1728. 8. mai.

Conf. Acta eruditor. tom. X. Supplem. pag. 440.

Ἀριστέλους τέχνης ῥητορικῆς βιβλία τρία. Ex theatro Oxon. (cum notis et V. L. ex edd. Camot. Baſil. et P. Victorii). 1759. 8. (curante Oluell.) — — graece ex aliquot editionum collatione, (cura Garuii et Reitzii,) Lipſiae ſumtu Suikerti. 1772. 8. — Ex rhetor. II. 21. fabulas Steſichori et Aeſopi recepit *Io. Vpton* in ſuam chreſtomathiam, inſcriptam: ποικίλη ἱστορία, ſiue nouus hiſtoriarum fabellarumque delectus cum notis et verſione. Londini 1701. 8.

Raph. Cyllenii Angeli tabulae rhetoricae, quibus omnia, quae ab Ariſtotele tribus de arte dicendi libris, et a *Demetrio Phalereo* ſuo de eloquutione libro tradita ſunt, praecepta explicantur. Venet. 1571. fol. — *Iac. Brocardi* partitiones oratoriae, quibus rhetorica Ariſtotelis praecepta explicantur. Venet. 1558. 8.

Antonii Bernhardi Mirandulani in librum III. Bononiae 1595. 4.

Andreae Godfredi Ammonis rhetorica Ariſtotelis in breues aphoriſmos contracta cum diſſ. de imitandi neceſſitate et Ariſtotelis rhetoricorum vſu ac praeſtantia recudi curauit *Iac. Burkhard*, Coburgi 1715. 8. poſt edit. Guſtrou. 1663. 8. et Hannouer. 1681. 8. — Fabricius dubitat, num *Io. Baptiſtae Pignae* Ferrarienſis *commentarii*, in quibus, vt ille ipſe ad Horatii A. P. ſcribit, ex ſcriptoribus optimis, graecis et latinis omnis generis, exempla adiunxerat lucem viderint. — *Ger. Io. Voſſii* commentariorum rhetoricorum ſ. oratoriarum inſtitutionum libri ſex, (quarta edit. auctiores et emendatiores, Lugduni Batau. 1643. 4. etc.) ſunt inſtar commentariorum in Ariſtotelis rhetoricam. Vid. ſupra ad ſect. II. et §. VI. fin. notata. — *Gibert* in Jugements des Savans ſur les Auteurs qui ont traité *de la Rhetorique* — tom. I. Pariſ. 1713. mai. 12. de Platone et Ariſtotele huiusque commentatoribus eſt copioſus.

Editiones artis poeticae.

Quae vna cum rhetoricis aliisque libris iunctim prodierunt editiones, et quae ſupra ad ſectionem III. iam adnotaui, tum edd. ſaec. XV. ſupra in notitia Opp. Ariſtot. enumeratas, hic omitto.

Digitized by Google

Ariſtotelis poetica interprete *Georg Valla* Placentino, *rhetorica* — Ethica — oeconomica et politica, — moralia magna etc. (variis interpretibus) per Bernardin. Venetum de Vitalibus. Venetiis 1504. fol. — *ars poetica*, latine, *Georgio Valla* interprete, cum *Auerrhoir* ſumma, Venet. 1515. fol.

Ariſtot. poetica, gr. et lat. ſeorſim, *Alexandro Paccio*, (*de Pazzis*) Patricio Florentino interprete, (qui tribus admodum vetuſtis codd. msstis, vno praeſertim Vaticano, vſus eſt,) *Venetiis* apud Aldum 1536. 8. (cuius editionis exemplar cum notis msstis fuit in biblioth. Almeloueniana p. 231.) — rec. graece, *Baſil.* apud Robert. Winter 1537. 8. — gr. et lat. *Pariſ.* in offic. Chriſt. Wecheli 1538. 8. *Lugd.* 1549. *Venet.* 1572. et cum Auerrhois Cordubenſis paraphraſi, *Venet.* 1600. 8.

Vid. *Buhle* p. 258. tom. I. Opp. et *Iulium Negri* p. 22. hiſtor. ſcriptor. Florentinor. In edit. Pariſ. apud Wechel. p. 57 ſq. ſunt variae lectiones ex edd. excerptae, et *Paccii* verſio lat. ſeparatim poſita peculiarem habet inſcriptionem. *Paccii* verſio eſt quoque in tomo II. Operum Ariſtotelis et Auerrhois latine editorum, Venetiis 1552. fol. et in editione Ariſtotel. latina. Baſil. 1542. fol.

Franciſci Robortelli in librum Ariſtotelis de arte poetica explanationes — qui ab eodem auctore ex msstis libris, (duobus n. Mediceis, perantiquo alio membran. et edit. Aldina,) multis in locis emendatus fuit, vt iam difficillimus atque obſcuriſſimus liber a nullo ante declaratus facile ab omnibus poſſit intelligi. Florentiae in offic. Laurentii Torrentini 1548. fol. — commentarius eſt recuſus Baſil. 1555. fol.

Addito eiusdem commentario in Horatium de A. P. et diſſertationibus de ſatyra, epigrammate, comoedia, ſalibus et elegia. vid. *Morhof.* Polyhiſt. litt. tom. I. pag. 1004. et *Buhle* pag. 259.

Ariſtot. de poetica liber, cum lat. verſione *Alexandri Paccii*, *Vincentii Madii*, *Brixiani* et *Bartholomaei Lombardi communibus explanationibus ac propriis eiusdem* Madii *annotatt.* Venetiis apud Vincent. Valgriſium. 1550. fol.

Addita eſt Madii de ridiculis et in Horatii librum de arte poetica interpretatio. Robortellum potiſſimum ſequitur Madius. Huius et Robortelli editt. valde laudat, ac Madium quibusdam in locis praefert Victorio *Curtius* in praef. ad ſuam Ariſtotelicae A. P. verſionem germanicam, et aliorum editiones atque interpretationes ibidem recenſet.

Ariſtotelis de arte poetica. graece, apud Guil. Morel. Pariſ. 1555. 8. (cum variis editionum lectionibus.)

Eſt noua textus recenſio ex vet. cod. msto.

Petri Victorii commentarii in primum librum Ariſtotelis de arte poetarum. Poſitis ante ſingulas declarationes graecis vocibus auctoris: iisdemque ad verbum latine expreſſis. acc. index. Florentiae in officina Iuntarum, Bernardi filiorum. 1560. fol. — ibid. 1573. ſecunda editio, (quae fuit in catal. Menken. I. pag. 69 ſq. alia ex ann. 1563. ſunt ſignata.)

Vt rara, ita praeſtans eſt editio ex antiquis exemplaribus emendata aliisque litterarum, antiquitatis, ingeniique praeſidiis ornata.

Ariſtot.

Digitized by Google

Ariſtot. poetica, gr. et lat. interprete *Anton. Riccobono*, Venet. 1579. 8. — rep. cum partition. ac notationibus, Venet. apud Fel. Valgriſium. 1584. 4. — *Ariſtot. A. P.* ab eodem in L. L. verſa, cum eiusdem de re comica diſputat. Venetiis apud Paul. Meiettum 1579. 8. (cum Ariſt. rhet. vide edd. Rhetor. h. a.)

Poetica *Antonii Riccoboni*, poeticam *Ariſtotelis* et nonnullas *Ludouici Caſteluetrii* calumnias refellens: eiusdem ex Ariſtotele ars comica. Vicentiae 1585. 4. — repet. Patauii 1591. 4. (Patau. 1587. 4. apud Fabric.) Illius verſio ſeruata eſt in edd. Opp. Ariſtot. graeco-latinis, etiam Duualliana poſtrema, tom. IV.

Ludouicus enim *Caſteluetro*, Mutinenſis, (quem ex hac vita migraſſe a 1571. prodit *Morhof.* in Polyhiſt. litter. lib. VII. cap. 1. ſect. 3. pag. 1004.) edidit gr. et italice *La Poetica d'Ariſtote volgarizata e ſpoſta* — Viennae Auſtriae per Caſp. Stainofer 1570. 4. — repet. Baſil. per Pietro de Sedabuoni (Sedabonis) 1576. 4. 1582. Mire laudant operam Caſteluetri *Iul. de la Mesnardiere* in ſua poetica, Pariſ. 1640. 4. *Laur. Craſſus* in Teatro d'Huomini letterati, tom. I. pag. 65. et alii. Sed praeter Riccobonum carpit eum *Dacier*. vid. quae notaui in praef. ad Ariſtot. A. P. p. XXXII. in primis *Clement* in Biblioth. It. p. 101 ſq. de vtraque Caſteluetri rara editione. Fabric. de *Caſteluetro* eiusque commentario, quem eruditiſſimum dicit, haec notauit: „*Nic. Comnenus* Papadop. hiſt. Gymnaſii Patau. p. 224. laudat quidem Caſteluetrii comment. at multa carpit. — Quum incendio correptas ſenſiſſet aedes ſuas Caſtelu. nihil prius exclamauit, quam *al Poetica, al Poetica*, vt hoc potiſſimum ingenii ſui praeſtantiſſimum monimentum flammis eriperent. Refert *Menagius* in Menagianis tom. II. p. 82. conf. quae de *Caſteluetrio*, acuto, ſed paullo acerbiore critico notata ſunt a *Teiſſerio* in elogiis Thuaneis, Morerio, Baelioque in Lexicis, *Gaddio* tom. I. de ſcriptoribus non eccleſiaſticis pag. 122. et a *Bentleio* prolegom. ad apologiam diſſertationis de epiſtolis Phalaridis pag. 102 ſq." adde *Buhle* p. 272. et *Paitoni* in Biblioteca degli autori antichi — volgarizzati, tom. I. pag. 96 ſq. — *Spoſitione della poëtica d'Ariſtotele con Lud. Caſteluetro*, del Sig. Horatio Marta: in *Rime et Proſe del Sign. Horat. Marta.* Neapoli 1616. 4.

Ariſtotelis de poetica liber. Daniel Heinſius recenſuit, ordini ſuo reſtituit, (n. capp. VII. et XIII. transpoſitis,) *latine vertit, notas addidit. Accedit eiusdem de tragica conſtitutione liber. in quo praeter cetera, tota de hac Ariſtotelis ſententia dilucide explicatur.* Lugduni Batau. apud Ioan. Balduinum. Proſtat in bibliopol. Ludou. Elzeuirii 1611. 8.

Epiſtola dedicatoria ſcripta eſt 1610. at editionem huius anni exſtare, dubito. Multis autem annis poſt ſecundis curis caſtigata prodiit editio paullum diuerſa:

Dan. Heinſii de tragoediae conſtitutione liber. in quo inter cetera tota de hac Ariſtotelis ſententia dilucide explicatur. Editio auctior multo. Cui et *Ariſtotelis* de poëtica libellus cum eiusdem notis et interpretatione accedit. Lugd. Batau. ex offic. Elſeuiriana. 1643. 12.

De vtraque editione iam copioſus fui in praefatione ad Ariſtot. poet. p. XXIII ſqq. et in adpendice I. pag. 221 ſqq. Heinſii cogitata de ordine Ariſtotelis, et cauſſas, cur immutauerit vulgatum capitum ordinem, recudi feci. At *Curtius* et *Batteux* in praefatt. ad ſuas verſiones libelli et poſterior quoque in Mem. de Litterat. — de l'Acad. des Inſcr. vol. 41. Pariſ. 1782. (vbi ille praeter ea quaedam libelli ariſtotelici loca corrigit, aut coniectando emendare adniſus eſt,) Heinſianam eamque audacem transpoſitionem improbarunt. Iudice *Rich. Simo-*

Digitized by Google

ne tom. I. bibl. ſelect. cap. 24. Heinſius, ſi cum aliis poeticae ariſtotelicae interpretibus conferatur, *et cor ſolus habet*, *ſolus et ingenium.*

Q. Horatii Opp. cum notis *D. Heinſii.* acc. Horatii ad Piſones epiſtola, et *Ariſtotelis* de poetica libellus, ex offic. Plantin. 8. (in Vffenbach. Catal. tom. I. pag. 684.)

Ariſtotel. de arte poetica, graece et lat. cum commentariis *Pauli Benii*, in quibus ad obſcura quaeque decreta plenius dilucidanda, centum poeticae controuerſiae explicantur. Patauii, per Franciſcum Bolzettum. 1613. fol. (vid. Catal. bibl. Menken. I. p. 68. *Roſſii* Catal. p. 134. — rep. Venetiis 1623. — Num, (quod equidem ſuſpicor,) haec ſit eadem editio, an ab illa diuerſa aut repetita, quae dicitur *cum verſionibus Paccii et Riccoboni, ac commentariis P. Benii* apud Io. Guerillum prodiiſſe, *Venetiis* 1624. fol. decernere non poſſum. Fabric. tamen in obſeruatione msta notauit, editioni ann. 1613. additam eſſe duplicem Paccii et Riccoboni verſionem. *Benius* vero etiam *Platonis* poeticam ex eius dialogis collectam adiecit. conf. de Benii Opp. paullo ante ad ann. 1624. editionum *rhetoric.* adnotata.

Ariſtotelis poetica analytica methodo illuſtrata: gr. et lat. ex verſione *Theod. Goulſtoni*, Londini 1623. 4. — haec editio, in qua textus graecus mera eſt Sylburgiani repetitio, eſt recuſa, ita tamen, vt accederent *integrae notae Sylburgii et Dan. Heinſii, nec non ſelectae aliorum*, Cantabrigiae 1696. 8. Atque eamdem eſſe ſuſpicor, quam eodem anno eademque forma, teſte auctore Catal. bibl. Bodleianae pag. 17. *Vptonus* curaſſe *ſuasque etiam tam impreſſ. quam MSS. immiſcuiſſe* dicitur.

Videſis, quae de vtraque editione et Goulſtoni interpretatione ſcripſi in praef. ad Ariſtot. A. P. pag. XXVI ſqq. et p. XXXIII ſq. adde *L. Neocori* (Küſteri) bibliothecam librorum nouorum, Traiecti ad Rhen. 1697. 8. tom. I. pag. 92 ſqq. Acta erudit. Lipſ. ann. 1697. pag. 377 ſqq. et *Clement* Biblioth. II. pag. 101.

Ariſtotelis poetica, gr. et lat. Edinburg. 1731. 12. — gr. *cum verſione Theod. Goulſtoni et variantibus lectionibus*, (ex Sylburgio fere collectis,) Glasguae 1745. 12. — graece et lat. cum notis, (ſine accentibus,) Oxoniae e typographia Clarendon. 1760. 8.

Le quatre poëtiques: D'Ariſtote, d'Horace, de Vida, de Despréaux, avec les Traductions et des Remarques par M. l'Abbé *Batteux*, Profeſſeur Royal, de l'Academie Françoiſe et de celle des I. et B. L. tom. II. à Pariſ. 1771. 8.

Elegans eſt editio, et quodammodo noua textus graeci Ariſtotelici recenſio. Batteux vt plurimum quidem ſequitur Sylburgium et Victorium; ex duobus tamen codd. Pariſin. ex Caſteluetro et Dacier. loca quaedam feliciter emendat. In paucis breuibusque notis, textui ſubiectis, de lectione, (quod tamen ſaepius et curatius fieri debuerat,) et ſenſu loci agit, in adiectis vero obſeruationibus vberrime explicat ſenſum rerum ac praeceptorum, comparat gallicos tragicos, et frequenter prouocat ad *Corneille* diſcours de la Tragédie.

Cl. *Schütz* (in praeſenti Profeſſor Ienenſis,) *Ariſtotelis* librum primae parti *Chreſtomathiae ſuae graecae*, Halae Saxon. 1772. 8. inſeruit, additis quibusdam variis lectionibus.

La Poetica de Ariſtoteles dada a nueſtra lengua Caſtellana por Don Alonſo Ordonnez. — Amadeſe nuevamente el texto Griego, la Verſion Latina y Notas de Daniel Heinſio, y las del Abad Batteux, traducidas del Francés, y ſe ha ſuplido y corregido la traduccion Caſtellana por et Lic^{do} Don Caſimiro Florez Canſeco, Cathedratico de Lengua Griega en los Reales Eſtudios de eſta Corte. Madrit. 1778. 8. con el retrado de Ariſtoteles.

Textus

Digitized by Google

Textus gr. eſt is, quem Heinſius conſtituerat. Animaduerſiones eſſe dicuntur aeſtheticae, criticae atque antiquariae cum variis lectionibus ex codd. in bibl. Eſcorialenſi. [Prima editio prodierat Madr. 1626. 8. La poetica de Ariſtoteles dada a nueſtra lingua Caſtellana por D. Alonſo Orpoñez das Seixas y Tobar, Señor de San Payo etc.

Diuerſum eſt opus *Gonſaleſii*, quod ſatis indicat titulus: *Nueva idea de la tragedia antiqua o Iluſtracion ultima al libro ſingular de Poetica de Ariſtoteles Stagyrita*, por *Don Iuſepe Antonio Gonſalez de Salas*. En Madr. 1633. 4 Recuſum cum additamento: *Tragedia practica y Obſervaciones, que deben preceder a la tragedia Eſpañola intitulada las Troyertes*. 1778. 8. II. voll.]

Ariſtotelis de poetica liber: ex verſione *Theod. Goulſtoni*. Lectionis varietatem e codd. IV. bibliothecae mediceae: verborum indicem et obſeruatt. ſuas adiunxit *T. Wiſtanley* — Oxoniae ex offic. Clarend. 1780. 8.

Textus graec. eſt Sylburgianus: indicem nudum vocabulorum excipiunt Vallae lat. interpretat. cum Goulſt. notis paraphraſticis et notae. Notae autem tam variorum, quam editoris ſunt criticae.

Ego vero edidi *Ariſtotelis de poetica librum graece et latine* (n. cum verſione latina Goulſtoni,) cum *Frid. Sylburgii* meisque notis, (tam criticis quam grammaticis,) Lipſiae, impenſis Cruſii 1780. mai. 8.

Ariſtotelis de poetica liber — cum praelectione, verſione et notis editoris *G. Cooke*. Cantabrig. 1785. 8. — graece recenſuit *Frid. Volgangus Reitzius* Lipſiae 1786. 8. eſt omnino noua recenſio, multis immutatis, atque dolendum, *Reitzii* commentarium lucem non vidiſſe. [Oſtendit tamen Cel. *Wolfius*, Prof. Halenſis, ſe eum editurum eſſe.]

Nuper adnunciata eſt noua editio, (ſub praelo iam ſudans,) et recenſio cum notis copioſis criticis atque exegeticis *Tyrrhwitt*, (qui XVI. annos labori impenderat, et a cuius ſagacitate atque eruditione multa praeclara poſſunt exſpectari,) cura *Burgeſſii*, cum indice. Textus eſſe dicitur mutatus ſecundum criſin Tyrrhwitti additaque Goulſtoni verſio, ſed correcta.

Morh. f. in Polyhiſt. litter. VII. 1, 3. pag. 1004 ſq. memorat commentatores *Alexandrum Piccolomineum*, qui italico ſermone ſcripſit commentar. in Ariſtotelem, Venet 1575. 4. *Franciſcum Patricium* in libro: Della poetica la deca hiſtoriale, et la Deca diſputata Ferrarae, 1584. — *Anton. Sebaſt. Minturnum*, libris VI. de poeta, Venet. 1559. 4. — Alibi et ſupra ad §. VIII. atque in Introd. in hiſt. L. Gr. tom. I. p. 463 ſq. plures maioris minorisque molis libellos, in quibus res verbaque Ariſtotelicae artis poeticae varia imparique ratione illuſtrantur, iam adduxi. Multae ſunt commentatt. huc pertinentes in Actis ſocietatis reg. Pariſ. Inſcriptionum. Quare paucorum libellorum faciam mentionem. — *Ger. Io. Voſſius* in poeticarum inſtitutionum libris III. multa Ariſt. praecepta illuſtrat, et eſt veluti commentator aut ſcholiaſtes Ariſtotelis.

Valde iniquus eſt auctor libelli: *Anmerkungen übers Theater*, Lipſiae, 1774. 8. et nimis alto ſupercilio contemnit Ariſtot.

Reflexions ſur la poetique d'Ariſtote, de Mr. *Rene Rapin*. Pariſ. 1674. 12. qui de editoribus atque interpretibus A. P. ariſtotelicae graue tulit iudicium; ſed caſtigatus eſſe dicitur in: Remarques ſur ces reflexions, (per *Franc. Vauaſſorem*.) ibid. 1675. 12. — — *Frid. Rappolti* obſeruationes. Lipſiae 1687. 12. — *Petri Laurbechii* commentarius, (per diſputationes acade-

academicas,) Aboae 1675 ſqq. 4. — Ad cap. IX. poet. quid ſit *imitatio*, ſenſu Ariſtotelis, eſt erudita commentatio in noua bibliotheca artium bonarum Lipſ. vol. 42. part. II. 1791. pag. 1 ſqq. Auctor intelligit fictionem, ſiue adſumat formam dramaticam, ſiue tamquam narratio a poeta ipſo proponatur. — Μίμησιν et μιμεῖσθαι apud Ariſtotelem in A. P. eſſe, res non tam ſtudio et voluntate, quam ex mero aliquo animi adfectu, imitando exprimere et quaſi praeſentes ſiſtere probatum it, et quid ſit μίμησις πράξεως, explicat *Ilgen* in proluſ. I. diſquiſitio actionis principis in Iliade Homeri. Numburgi 1791. 4. — De vi vocabuli illius diſputat quoque aliosque V. D. laudat cl. *Renat. Gotthelf Loebel* in docta l. commentat. in Ariſtotelis notionem tragoediae, Lipſiae 1786. 4. [Ariſtotele's Treatiſe on Poetry translated with Notes and two Diſſertations on poetical and muſical Imitation. By *T. Twining*. Lond. 1789. 4. The poetic of Ariſtotle translated with notes by Henry Iames Pye, Lond. 1788. 8. Sextum caput francog. vertit et notis illuſtrauit *Ath. Auger* in libello: De la Tragédie Grecque, Pariſ. 1792. 8. *Beck.*]

Editiones Phyſicorum.

Latine, *Ariſtot. libri VIII. de phiſico auditu phiſicorum appellati Nouiter correcti* etc. ſ. a. (vid. *Buhle* p. 239 ſq. Lipſ. probabiliter ann. 1499.) et ibidem libri de coelo et mundo; tum libri meteororum, porro liber de anima, praenotata in fronte *Iac. Fabri*, Stapulenſis, in libros de anima introductione fol. ſ. a. Libri metaphyſicae per Mart. Landsberg de Herbipoli. Lipſ. 1499. fol. rec. 1503. 1509. vid. *Leich.* p. 75. et 104. *Freytag.* adpar. litterar. I. pag. 538 ſqq. *Phyſica Ariſtotelis* poſt *veterem interpretem* verbum verbo inepte quidem, vt ait Vicomeratus, fideliter tamen reddentem, vertit et Petro Mediceo dicauit *Io. Argyropylus*, Byzantius, (de quo vide ſupra in Catalogo editionum Operum latinarum, vbi quoque alias vetuſtas ſaeculi XV. edd. enumeraui,) cuius verſio occurrit in editione latina Operum Ariſtotelis, Venet. 1496. fol. aliisque etiam in graeco-latinis, excepta Duualliana. — Ex verſione duplici, veteri vna, altera, quae priore ſemper loco ponitur, *Argyropuli*, et commentariis *Thomae Aquinatis*, Venet. 1501. fol.

Ariſtot. phyſica et metaphyſica, cum commentario et dialogo *Iac. Fabri*, per Henr. Stephanum. Pariſ. 1504. 4. — *Ariſt. de anima:* in calce: *Liptzk impenſis Iac. Thanners* 1502. fol. (vid. *Freytag.* adpar. litt. I. p. 540.)

Samuel Caſſinas, ſ. *de Caſſinis* edidit *Commentaria ſub triplici modo expoſitionis in VIII. phyſicor. Ariſtotelis:* in calce: in oppido cunei in Pedemontium opera Sim. Beuilaqua 1510. vertit *Bilius.* vid. *Saxii* hiſtor. typogr. litter. etc. p. 82. et reſponſ. ad Quirinum etc. p. 50.

Ex phyſiologia Ariſtotelis libri duodetriginta, de auſcultatione naturali, octo; de coelo, IV. de anima III. *Io. Argyropylo interprete.* de generatione et corruptione II. meteorologicorum IV. de ſenſu et ſenſili I. de memoria et reminiſcentia I. de ſomno et vigilia I. de inſomniis I. de diuinatione in ſomno I. de longitudine et breuitate vitae I. de iuuentute et ſenectute et vita et morte et reſpiratione. *Franciſco Vatablo interprete.* Quibus omnibus, *antiqua tralatio*, tricenos libros continens, ad Graecum per eumdem *Vatablum* recognita; columnatim reſpondet. In calce: *Pariſiis in aedibus Henr. Stephani. Menſe Auguſto.* M.D.XVIII. (1518.) fol.

In bibl. acad. Erlangenſi. — In eadem bibl. absque vetere translatione, eadem opuſcula, *Lugduni* ap. heredes Sim. Vincentii, ſ. a. in 8. in calce: *Lugduni excudebat Mathias Bonhomme.*

Ariſt.

Digitized by Google

Ariſt. de generatione et corruptione. *Auguſtino Nipho* interprete et expoſitore. Venet. per Bonetum Locatell. 1506. fol. vid. *Clement* biblioth. II. pag. 88 ſq.

Ariſtot. liber phyſicorum. Lipſiae 1503. fol. — de generat. et interitu II. Meteoror. IV. de mundo; ex opere de animalibus libri X. *Petro Alcyonio* interprete. Venet. ap. Bernard. de Vitalibus 1521. fol. — Baſil. 1546. 4. — *Ariſtotelis* tota naturalis philoſophia cum paraphraſi et adnotatt. *Franciſci Vatabli.* Pariſ. apud Sim. Colinaeum 1531. fol. — — *Auguſtini Niphi* expoſitio Venet. 1519. 1525. fol. — *Gualteri Burlaei* 1589. fol. — *Io. Baptiſtae Rubaei* Venetiis 1598. 4. de natura libri VIII. interprete *Ioachimo Perionio*, cum eius obſeruatt. contra *Iac. Lud. Strebaeum* et praefatione de ordine librorum de ratione naturae, Baſil. 1552. 8. — rep. et per *Nic. Grucchium* correcti. Lutet. 1556. 4. — Pariſ. 1577. 4. — Phyſica de coelo et anima libri, *Io. Argyropylo* interprete etc. Lugduni 1546. 8. ibid. 1558. 8. — libri IV. phyſicorum cum commentariis Philoponi e graeco in lat. conuerſi per *Guil. Dorotheum*, Theologum Venetum. Venetiis 1554. — naturalis philoſophia latine, variis interpretibus. Coloniae 1568. 4. voll. II. vid. Clement II. p. 100. adde ad ſect. XII.

Alberti M. — introductiones in lib. *Ariſt.* phyſicor. de coelo et mundo, de generat. meteororum, de anima etc. Cracou. 1516. 4.

Ariſtot. textus de generatione et corruptione cum expoſitione *Aegidii Romani* etc. Venet. 1520. fol. vid. *Clement* bibl. II. p. 89. et *Buhle* 241. ex Maittaire A. T. ind. part. I. p. 74.

Ariſtoteles de naturali auſcultatione, cum paraphraſi Themiſtii, graece. Excud. Chriſtian. Wechel. Pariſ. 1532. 4.

Ariſtot. de mundo, graece, cum *Guil. Budaei* verſione latina et *Simonis Grynaei* ſcholiis; acceſſerunt *Philonis* et *Cleomedis* libri, graece et lat. *Georgio Valla* interprete, Baſileae. apud Io. Walderum. 1533. 8. In lib. Ariſtotelis textus graec. ex edit. Eraſmiana Opp. ſumtus et nouis mendis typographicis auctus eſt: ita, vt haec editio, quamquam rara, nullum praebeat vſum criticum.

Ariſtot. de anima libri III. graece, cum introductione latina *Iac. Fabri Stapulenſis*, Baſil. 1538. 8.

Iac. Stapulenſis introductiones in libros phiſicorum et de anima Ariſtot. cum Iodoci neoportuenſis annotatt. declarantibus candide dicta ſingula obſcuriora ipſius introductionis prodierunt quoque *Cracou.* curante *Gregorio Sthaviſchyn*, Prof. Cracou. impenſis Io. Haller. 1510. 4. vid. *Ianozki* Nachricht von denen in der — Zaluskiſchen Bibl. ſich befindenden raren polniſchen Büchern. part. IV. pag. 154.

Queſtiones M. *Ioan. Verſoris* ſuper tres libros de anima *Ariſtot.* per M. *Io. Glogowienſem* — nouiter emendatae. — Cracou. arte et impenſis *Io. Haller.* 1514. 4. vid. *Ianozki* l. c. part. IV. pag. 119.

Ariſtotelis et *Philonis de mundo* libri, graece, per *Conrad. Neobarium*, regium typographum. Pariſ. 1540. 12.

Ariſtot. de coelo libri IV. de generatione et corruptione libri II. Meteorologicorum lib. IV. latine, ex verſione veteri recognita, cum argumentis *Raph. Volaterrani*, et digreſſionibus *Auerrois*. Venet. apud Hieron. Scotum. 1541. 8.

Ariſtot. et *Philonis* libri de mundo; *Ocellus Lucanus* de vniuerſi natura, latine. illi *Budaeo*, hic *Chriſtiano Aurelio* interprete, et *Simonis Grynaei* annotatiunculae in *Ariſtot. de mundo.* Pariſ. apud Iac. Bogard. 1542. 12.

Ariſtotelis de anima libri tres, et e prolixis ac copioſis quidem illis *Simplicii* commentationibus breues excerptae interpretationes eorumdem, *Iac. Schegkio* collectore. Baſil. per Io. Heruagium. 1544. menſe Martio. in 8. graece.

Epiſtola dedicatoria, in qua etiam differitur de Ariſtotelis libr. de anima et de Simplicii commentatt. ſcripta eſt Tubingae 1543. Cal. Aug.

Quartus liber *meteororum Ariſtotelis* omnibus naturae ſtudioſis commodus: *Franc. Vatablo* interprete, Wittebergae per Ioſ. Klug. 1543. 8.

Editorem fuiſſe *Hermannum Tulichium*, cognoſcimus ex carmine eius praemiſſo.

Ariſtotelis de coelo liber primus, graece, apud Chriſtian. Wechel. Pariſ. 1544. 4.

Ariſtot. de naturali auſcultatione libri VIII. graece, cum lat. verſione et commentariis *Franciſci Vicomercati*, Mediolanenſis. Pariſ. apud Vaſcoſan. 1550. fol. et Venetiis, 1564. fol.

Ariſtot. de mundo liber. item *Theophraſtus* de ventis, gr. Lutetiae apud Vaſcoſan. 1551. 4. — — de anima et parua naturalia lat. *Perionio* interprete. Baſil. 1553. 8. — *M. Antonii Maioragii* commentarii in duos libros Ariſtot. de generatione et interitu: eiusdem paraphraſis in IV. Ariſtot. libros de coelo. Baſil. 1554. fol. — Tranſtulit lib. *de mundo Petrus Alcyonius.* vid. paullo ante notata; item *Io. Geneſ. Sepulueda.* Pariſ. 1548. 4.

Ἀριστοτελους — *Ariſtotelis de naturali auſcultatione*, ſeu de principiis, cum praefatione Doctoris *Zanchi*, (Bergomatis Theologiae in Gymnaſio Argentoratenſi Profeſſoris,) Argentorati excudeb. Vuendelinus Rihelius. 1554. 8. graece.

Praemiſit *Zanchus* docta copioſaque prolegomena de Ariſtotelis philoſophia et hoc libro eiusque inſcriptione. Cum Melanthone Ariſtotelem in hoc genere praefert Platoni, et reſpondet argumentis ſecus ſentientium. Sturmius in longa ad Zanchum epiſtola ſubiecta non omnino quidem diſſentit; at tamen Platonis cauſſam grauiter defendit. Margini textus graeci hinc inde adſperſae ſunt variae lectiones; fol. 111. in lib. VII. Themiſtii verba, quae pro ariſtotelicis, auctore Simplicio, legebantur, ſunt eiecta, et fol. 151 — 155. ſeparatim poſita.

Ariſtot. libri *de coelo; de ortu et interitu*, *Meteorologica et de anima*, graece et lat. per *Ioachim. Perionium* et per *Nic. Gruchium* correcta. voll. II. Lutetiae Pariſ. 1554. 4. — de ortu et interitu libri II. *Ioach. Perionio* interprete, per Nic. Gruchium correcti Pariſ. 1560. 4. — Meteor. — de animo — parua naturalia, eodem Per. interpr. per Nic. Gruch. correcti ib. 1560. 4.

Ariſtotel. lib. de mundo, lat. *Guil. Budaeo* interprete apud Mich. Vaſcoſan. Lutet. 1555. 4. Exſtat quoque in *Budaei* Opp. Baſil. 1557. a pag. 445.

Io. Geneſ. Sepulueda iuſſu pontificis rom. verſionem ariſtotelicorum operum ſuſceperat. *Latina libr. Ariſt. de ortu et interitu verſio* lucem vidit 1526. — repet. cum aliis Madrit, 1775. ideo autem in Operibus *Sepuluedae* IV. voll. Madrit 1781. med. 4. verſio latina librorum ariſtoteli-

Digitized by Google

ariſtotelicorum non iterata eſt:' contra in vol. I. inſertus index vitiorum typographicorum, atque emendationes Politic. Ariſtot. et ſcholiorum e msto Sepuluedae.

Ariſtotelis commentationum de natura libri VIII. de coelo IV. de ortu et interitu II. Meteorologικῶν IV. de anima III. et parua naturalia; graece: cum variis lectionibus, apud Guil. Morel. Pariſ. 1561. 4. et ſaepius.

Ἀριστοτέλους περὶ ψυχῆς βιβλία τρία. Praefixa eſt praefatio, in qua neceſſarius et legitimus philoſophiae vſus indicatur, autore *Vuolfgango Meurero*, medico, philoſophiae ariſtotelicae in inclyta academia Lipſica P. P. Lipſiae in officina Erneſti Voegelini, Conſtantienſis. 1564. 8. graece.

A pag. 113. adpoſuit Themiſtii locum de praeſtantia librorum Ariſtot. de anima et Iac. Stapulenſis breuem in illos libros introductionem.

Ariſtotel. libri de generatione et interitu, lat. per *Flaminium Nobilem*. Lucae. 1567. fol.

Ariſtotelis de anima libri III. cum Averrois commentariis ex antiqua tralatione ſuae integritati reſtituta. His acceſſit eorumdem librorum noua tralatio, ad graeci exemplaris veritatem et ſcholarum vſum accommodata, *Michaele Sophiano* interprete, etc. Venetiis apud Iuntas 1574. 4.

Ariſtoteles de Mundo, graece: cum duplici interpretatione latina; priore quidem *L. Apuleii;* altera vero *Guil. Budaei*, cum ſcholiis et caſtigationibus *Bonauenturae Vulcanii* tam in Ariſtotelem, quam in vtrumque eius interpretem. Acceſſit ſeorſim *Gregorii Cyprii encomium maris*, graece, numquam antea excuſum et *Pauli Silentiarii Iambica.* Lugd. Bat. ex offic. Plantiniana, apud Franc. Raphelengium. 1591. 8.

In epiſtola nuncupatoria contendit Vulcan. plumbeis illos niti argumentis, qui hunc excellentem librum, qui non niſi a Naturae genio ſcriptus cenſeri poſſit, Ariſtotelis eſſe negent. Apuleii verſionem, quam e codd. potiſſimum emendat illuſtratque, mire laudat. Multa Ariſtotelis loca corrigit, comparat explanatque, vt haec editio critica bonaque iure habeatur. *Gregorii* encomium peculiarem habet inſcriptionem, et nouam paginarum ſeriem. *Silentiarii* carmini pag. 13. praemiſit epiſtolam ad Henr. Stephanum, in qua ſcribit, illud in Stephani Anthologia epigrammatum graecorum peſſime eſſe habitum ab correctore, et a ſe reſtitutum et breuibus, vt putat, aliquot notis Emanuelis Chryſolorae, (fini ſubiunctis,) illuſtratum. — In bibl. Leidenſi, (catal. pag. 156.) ſeruatur exemplar cum adnotatt. Iſ. Voſſii.

Ariſtot. de generat. et interitu, lib. primus a *Flaminio Nobilio* in L. L. conuerſus —. edit. II. Patauii apud Petr. Paull. Tozzium et Io. Speron. 1596. fol. vid. *Clement* bibliothcq. curieuſe etc. tom. II. p. 89. nr. 69.

Ἀριστοτέλους — — *Ariſtotelis — naturalis auſcultationis libri VIII. Iul. Pacius a Beriga cum graecis tam excuſis quam ſcriptis codd. accurate contulit, latina interpretatione auxit, et commentariis analyticis illuſtrauit. Adiectus eſt geminus index* —. Francofurti ap. heredes Wecheli, Claudium Marnium et Io. Aubrium. 1596. 8. — recuſ. Hanouiae 1608. et ibid. typis Wechelianis, ſumt. Clem. Schleichii et Petri de Zetter 1629. 8.

Pacius in epiſtola, Sedani Kal. Martiis 1596. ſcripta, ipſe gloriatur, ſe ex codd. Heidelbergenſibus et edd. hos libros ita emendaſſe, vt haec editio reliquis multum antecelleret.

Atque omnino eſt editio praeclara, quamquam in verboſis commentariis multa ſint, quae noſtris philoſophis non adeo probentur. Ego vero primam et vltimam, quae in margine graeci textus vitia habet ſcholia, in manibus habui.

Ariſtotelis de anima libri III. gr. et lat. cum commentario *Iulii Pacii.* Francofurti 1596. 8. rec. Hanouiae 1611. 8. et Francofurti 1621. 8.

Ariſtotelis libri de coelo, ortu et interitu; meteorologica, de mundo, parua naturalia: gr. et lat. per *Iul. Pacium.* Francofurti, 1601. 8.

Ariſtotelis phyſicorum libri VIII. graece et latine, cum commentario *Io. Ludouici Hawenreuteri*, Francof. e collegio Muſarum Paltheniano. 1604. 8.

S. Thomae Aquinatis, doctoris angelici, ordinis Praedicatorum *in octo Phyſicorum Ariſtotelis libros* commentaria ex vetuſtiſſimo ac fidiſſimo mſto exemplari, nuper diligentiſſime caſtigata, et locis quam plurimis integritati reſtituta: cum *duplici textus translatione*, antiqua et *Argyropoli* recognitis. Ad haec acceſſit *Roberti Linconienſis* in eosdem ſumma etc. *Pariſ.* apud viduam Dionyſii Moreau et Edmundi Couterot. 1649. fol.

S. Thomae Aquinatis — *in quatuor libros Ariſtotelis de coelo et mundo* commentaria. Quae quum morte praeuentus perficere non potuit, abſoluit *Petrus de Aluernia:* cum *duplici textus translatione*, antiqua videlicet et *Io. Argyropoli* noua, diligenter recognitis. Quae omnia nuper ſunt maxima diligentia caſtigata etc. Pariſ. apud eosdem. 1649. fol.

S. Thomae Aquinatis — in *tres libros Ariſtotelis de anima* praeclariſſima expoſitio: *cum duplici textus translatione*, antiqua ſcilicet et noua *Argyropoli*, nuper recognita et doctiſſimorum virorum cura et ingenio ab innumeris expurgata erroribus, nec non curioſis et antehac non viſis exactiſſimis adnotationibus copioſiſſime referta: cui etiam ſingularum lectionum ſummae mira breuitate collectae, ad ſtudioſorum commodum additae ſunt. — cum indicibus. ibid. 1649. fol.

S. Thomae Aquinatis — *in libros meteorologicorum Ariſtotelis* praeclariſſima commentaria, *cum duplici textus interpretatione*, vna *Franciſci Vatabli*, antiqua altera. Denuo maxima diligentia et fidelius, quam antea a mendis et erroribus expurgata. Addito indice. Pariſ. 1649. fol.

Ariſtot. de mundo, gr. et lat. Glasg. apud Foulis 1745. 12.

Ariſtotelis de Mundo liber. Curauit editionem *Io. Chriſtian Kappius*, (Conrector Gymnaſii Curienſis,) Altenburgi ex officina Richteria 1792. 8. graece.

Summam diligentiam adhibuit cl. *Kappius* in curanda hac editione. Orationem graecam ex editt. quas vſurpare ei licuit, et quarum V. L. ſubiecit gr. textui, concinnauit eamque delegit lectionem, quae ipſi aptiſſima videbatur; in notis tamen vberrimis, in quibus verba et ſententiam auctoris docte explicuit, plura loca ingenioſe tentauit. Tres adiecit Excurſus locupletes diligentiae ingeniique teſtes: in quorum primo agit de parente huius libri, et Ariſtotelem non fuiſſe opuſculi auctorem oſtendit: in altero diſſerit de aetheris aeternitate; in tertio de ventis, eorum apud veteres diſtributione, numero variisque nominibus eſt multus. Indici amplo plenoque inſerit varii generis animaduerſiones.

Huc

Huc pertinent *Hermolai Barbari* compendium ſcientiae naturalis ex Ariſtotele. Venetiis 1548. 8. — Baſil. emendat. per Conrad. Geſnerum apud Oporinium. — Pariſ. apud Petr. Roigny 1546. et 1553. 4. — Lauſannae 1579. — Marpurgi cura P. Egenolphi. 1597. et 1607. 8. vid. *Zeni* diſſ. Voſſiane II. pag. 381 ſq. — *Dan. Heinſii* oratio in librum de mundo, qui vulgo Ariſtoteli tribuitur, inter eius Orationes, edit. nou. Lugd. Batau. 1615. 8. editus, p. 75 ſqq. praecipue p. 79 ſqq. Multis argumentis fultus abnegat is Ariſtoteli illud opuſculum. — *Io. Conr. Danhaueri* colleg. pſychologicum, in quo maxime controuerſae quaeſtiones circa III. libr. Ariſtot. de anima ventilantur, explicantur. Argentor. 1660. 8.

Epitome philoſophiae naturalis, ex *Ariſtotelis libris* ita excerpta, vt eorum capita breviter et dilucide explicet, et ad eosdem cum fructu legendos praeparare ſtudioſos poſſit, multis locis auctior et emendatior: quae etiam ſcholarum *Petri Rami* in octo libros acroamaticos Ariſtotelis errores paſſim detegit, per *Georg. Lieblerum*, profeſſorem phyſices in ſchola Tubingenſi. Baſil. ex offic. Oporiniana. 1575. 8. Epiſtola nuncupatoria ad priorem editionem data eſt *Tubingae Kal. Aug.* 1561.

Hippocratis aphoriſmi ex noua *Claudii Campenſii* medici interpretatione, (gr. et lat.) eiusdem aphoriſmos annotatt. quibus illuſtrantur euidentiſſima Galeni errata. His deinde nexae ſunt animaduerſiones ſimul cum apologia in Galenum, itemque ***naturales animaduerſiones in Ariſtotelem.*** — Lugduni apud Claudium Ravot. 1579. 8.

Conr. Geſneri — phyſicarum meditationum, annotationum et ſcholiorum libri V. nunc recens ex variis Geſnerianae diligentiae relictis ſchedis et libris ſtudioſe collecti, methodice diſpoſiti, et conſcripti per *Caſpar. Wolphium*, Tigurinum medicum —. Tiguri, in offic. Froſchouiana 1586. fol.

Inſtar commentarii opus hoc haberi poteſt in multa Ariſtotelis loca phyſica. Praeſertim liber V. qui efficit partem II. et peculiarem habet inſcriptionem continet, ſcholia et adnotationes Geſneri tum proprias, tum ex Graecorum commentariis breuiter et ingenioſe collectas in Ariſtotelis libros de meteoris, de anima et reliquis, qui ad parua Ariſtot. naturalia pertinent. Interpres et editor futurus varia in his reperiet vtilia: criticas tamen animaduerſiones hinc inde quidem, ſed rarius deprehendi.

Graecorum, qui Phyſica Ariſt. illuſtrarunt, editiones varias memoratas inuenies in Catal. Bunau. I. p. 122 ſqq. *Iul. Caſtellanii* in libros Ariſtot. de intellectu humano diſpp. etc. Venet. 1567. 4.

Simonis Simonii in librum Ariſtotelis de ſenſuum inſtrumentis —; in librum de memoria et reminiſcentia commentar. Geneu. 1566. fol.

Cl. Berigardi circulus Piſanus de veteri et peripatetica philoſophia, in *Ariſtotelis* libros phyſicorum de coelo, ortu, interitu, meteoris, anima edit. II. pars I—VI. Patau. 1660. et 1661. 4.

Bonauenturae Belluti Catanenſis Siculi, ordinis Min. diſputationes in Ariſtotelis libros de anima. Venet. 1643. 4. — Eiusdem diſputatt. in libros de coelo et mundo et meteoris. Venet. 1640. 4. — Eiusdem in Organum Ariſtotelis, Venet. 1639. 4. 1646. 4. et Neapoli 1660. 4. — in octo libros phyſicorum Romae 1637. 4. et alibi. — in libros de generatione et corruptione. Venet. 1640. 4. Hae omnes diſputatt. quinque tomis comprehenſae, prodierunt

runt ita inſcriptae: *Philoſophiae ad mentem Scoti curſus integer.* Venetiis apud Nicol. Pezzana. 1688. fol. vide *Mongitor.* biblioth. Siculam, tom. I. p. 112. — *Hier. Dandini* comm. in libr. de anima, Pariſ. 1711. fol.

At infinitum prope foret omnes veterum commentarios *Aegidii Romani,* (de quo vide *Freytag.* adpar. litterar. tom. I. p. 536 ſqq. vbi plures antiquae Lipſienſes editiones Ariſtot. recenſentur.) *Thomae Aquinatis* et aliorum ſcholaſticorum, eorumque editiones, aut aduerſariorum ſcripta ſpinoſa recenſere. Nam quis hodie leget haec?

Editiones paruorum naturalium.

Aliquot verſiones vetuſtas latinas et editiones iam in praecedenti ſectione, et ſupra ad §. XV. et in catalogo editionum Operum Ariſtotelis enumerauimus.

Ariſtotelis de animalibus libri; *parua naturalia,* cum *Theophraſti* opuſculis quibusdam graece. Omnia ex exemplaribus *N. Leonici Thomaei* diligenter emendata Florent. per heredes Phil. Iuntae 1527. 4.

Exemplar cum multis emendatt. adſcriptis eſt in bibl. Leidenſi. vid. Catal. p. 146.

Ariſtotelis parua, quae vocant, *naturalia,* lat. interprete *Nic. Leon. Thomaeo,* cum eiusdem commentariis, impenſis Simon. Colinaei. Pariſ. 1530. fol.

Ariſtot. de diuinatione per ſomnum, graece. Cracou. 1529. 8.

Ariſtot. de longitudine et breuitate vitae et diuinatione per ſomnum, gr. et lat. *Chriſt. Hegendorphio* interprete, cum ſcholiis, apud Weſthemer. Baſil. 1536. 8. repet. anno proximo ibid.

Ariſtot. de longa et breui vita et de diuinatione etc. per *Sim. Grynaeum* latine. Baſil. 1539. 8. — de generatione et corruptione, meteorologica, de anima, parua naturalia, lat. Fr. Vatablo interprete. Lugd. 1546. 8. — parua naturalia, lat. per *Ioach. Perionium,* Pariſ. 1550. 4.

Ἀριςοτέλους — *Ariſtotelis de ſomno et vigilantia, de iuuentute et ſenectute, et vita et morte, de reſpiratione.* Francof. ex offic. Brubachii 1550. 8. gr.

In calce additae ſunt varr. lectt. paucae, quae in alio exemplari adnotatae fuerunt.

Ioach. Curaeus de ſenſu et ſenſibilibus. Libelli *Ariſtotelis* de ſenſu et ſenſibilibus caſtigata verſio et analyſis logica. Francof. 1590. 8. — de ſenſu et ſenſibilibus, ex verſione et cum analyſi ac quaeſtionibus *Rodolphi Goclenii.* Francof. 1596. 8.

Editiones librorum X. hiſtoriae de animalibus, de partibus et generatione animalium et de plantis.

Confer ad §. XVI — XIX. et de ed. Thomaei cum paruis naturalibus paullo ante notata.

De latina *Georgii Trapezuntii* verſione hiſtoriae animalium, ortaque inde lite cum *Theodoro Gaza,* aliorumque de vtraque verſione iudiciis diuerſis agit *Zenus* in Diſſertazioni Voſſiane, tom. II. pag. 11. et 20. adde ſupra in catal. editt. Opp. ad ann. 1476. atque in nota ad §. XVI. quatenus *Gazae* verſioni fides ſit habenda.

Fabricius haec, partim manu ſua correcta, ſcripſerat: „*Latinam* verſionem *Georgii Trapezuntii* prae illa Gazae, *Politiano* cap. 90. Miſc. laudatam non vidi: nec, quantum ſcio, lucem vidit, quam ad editionem paraſſe ſe teſtatur *Petrus Alcyonius.* Politiano vero, Trapezuntium Gazae praeferenti, indignatur *Ianus Parrhaſius* quaeſitis per epiſtolas LX. Interpre-

Interpretatio librorum nouem cum libris IV. de partibus et V. de generatione animalium, per *Theodorum Gazam*, qui Nicolao V. (non Sixto V. vti legas in alteris Scaligerianis pro *Sixto* IV.) illam deſtinauerat, prodiit nitidiſſimis typis Venet. 1476. fol. Baſil. 1533. fol. — Gazam praefert *Voſſius* IV. 3. Inſtitutt. orator. Ipſe quidem Gaza profitetur, non minus eleganter ſe illos libros latine expreſſiſſe, quam Ariſtoteles graece ſcripſit. *Rondeletio* tamen iudice (pag. 124. libri de inſectis et zoophytis cap. 18.) Gaza, dum latinam linguam locupletiorem reddere ſtudet, latine ſcribendo, graeca maxime fugiens, nominibus latinis omnia exprimere voluit, aliquando tenebras rebus ipſis offundit, ita, vt de ipſis difficile ancepsque iudicium reliquerit. — *Pinedo* ad Stephanum Byzant. pag. 306. — *Decimum* librum vertit etiam *Io. Bernardinus Felicianus*, cuius translatio exſtat tomo VI. Operum Auerrois, Venet. 1551. fol." Hactenus *Fabricius*.

[Ariſtot. Hiſtoria animalium, lat. Lipſ. 1503. Iac. Thanner. fol.]

Ariſtotelis de natura animalium libri IX. de partibus animalium IV. de generatione animal. V. *Theophraſti* de hiſtoria plantarum libr. IX. et decimi principium; eiusdem de cauſſis plantarum; *Alexandri* Aphrodiſ. problemata. Omnia latine, *Theod. Gaza* interprete. *Venet.* in aedib. Aldi et Andr. Aſulani. 1504. et 1513. fol. vid. Serie dell' Edizioni aldine, ed. II. Patau. 1790. 12. pag. 24. et 35. *Buhle* pag. 240.

Ariſtotelis de animalibus libri XX. latine, partim *Gaza*, partim *Alcyonio* interprete, ex officina Simonis Colinaei. Pariſ. 1522. fol. — rec. ibid. apud eumdem 1524. fol. — et 1533. fol. — gr. [ed. *Leon. Thomaeo*] per her. Iuntae 1527. 4. in Menkenii Catal. p. 91. [in bibl. acad. Lipſ.]

Ariſtot. libri V. de animalium generatione, cum Philoponi commentariis, gr. Venet. 1526. fol. — repet. Lugduni 1560. 12. et 1579. 12. — *de plantis* lib. II. graece, in Geoponicis. *Baſil.* 1539. p. 494. et in ed. Theophraſti. ibid. 1541. fol.

Ariſtoteles et Theophraſtus. Hiſtoria animalium et plantarum. *Theodoro Gaza* et *Petro Alcyonio* interpretibus. Baſil. per Andr. Cratandrum. 1534. et 1550. fol. — cum praefatione Cratandri, correctius Lugduni apud Theobaldum Paganum, 1552. 8. — — De generat. et corruptione, *Nipho* interprete et expoſitore. Venetiis, ſumtibus Oct. Scoti per Bonetum Locatell. 1506. fol. — *Ariſtotelis* liber primus de partibus animalium, lat. cum explanatione *Leonici Thomaei* et *Mich. Epheſii* ſcholiis in IV. libros de part. animalium. Baſil. 1559.

Ariſtotelis liber, qui decimus hiſtoriarum inſcribitur, a *Iul. Caeſare Scaligero* et commentariis illuſtratus. (Edidit Stephanus Syluius filius.) Lugduni, 1584. 8.

[*Ariſtot.* de animalibus, graece. Frf. 1585. ex offic. Wechel. Hiſtoria animalium, graece, ibid. 1587. ex offic. Wechel.]

Ariſtot. hiſtoria animalium, graece et lat. cum verſione noua et commentariis *Iul. Caeſaris Scaligeri*, (poſt huius fata ex filii Stephani Siluii autographo.) atque animaduerſionibus *Philippi Iacobi Mauſſaci*, (ad calcem voluminis reiectis.) acc. fragmentum, quod decimus hiſtoriarum inſcribitur. Toloſae, 1619. fol.

Mauſſacum ad hoc opus ſuſcipiendum inſtigauerat *Franciſcus Peireſtius*. vid. *Gaſſendum* in vita Peireſcii, lib. III. ad ann. 1619. Alius codex mstus in bibliotheca Leidenſi, inter libros

bros Scaligerianos. vid. Syllogen Epiſtolarum Burmannianam, tom. I. pag. 360. Gazae iniquiorem notat *Gabriel Naudaeus* in iudicio de Cardano.

Hiſtoire des Animaux d'Ariſtote, avec la Traduction françoiſe, par Mr. *Camus*, Advocat au Parlement, Cenſeur Royal etc. à Paris chez la Veuve Deſaint, Libraire. 1783. tom. I. — *Notes ſur l'hiſtoire des Animaux d'Ariſtote, par Mr. Camus.* tom. II. ibid. eod. anno. 4.

Prius volumen continet prolegomena de fontibus hiſtoriae ariſtotelicae aliisque rebus, et textum graecum, ſatis nitide, quamuis non vbique diligenter excuſum, atque hinc inde lectione codicum (quorum V. L. Camus acceperat,) veterumque editionum emendatum, nec raro ſtudio emendandi corruptum. Sub finem voluminis adiecta eſt collectio variarum lectionum ex codd. msstis, verſionibus duabus antiquis, (quarum altera, ſaeculo XIII. facta, incertum habet auctorem, alterius vero ex arabico concinnatae, qua vſus eſt Albertus Magnus, perhibetur auctor Michael Scotus,) et recentiore Gazae excerptarum, interſertis paucis et breuibus editoris animaduerſionibus ac iudiciis. Poſterior tomus commentarium Cami etc. Camus tom. I. p. 35. animaduertit, duplicem eſſe MSStorum claſſem, ita, vt noſtri codd. ex duobus diuerſis fontibus fluxerint, et Gazam videri msto duplicis illius generis vſum fuiſſe. Sed de virtutibus et vitiis huius editionis copioſe intelligenterque agit, et acutas emendationes ſcitasque interpretationes textus graeci bene multas profert, docet luculentis exemplis, quantum hodieque ad illuſtrandam veterum hiſtoriam naturalem Antonini Liberalis excerpta mythica habeant, et codicem graecum, qui fuerat Beati Rhenani, et priores libros ſex ex hiſtoria animalium continet, atque interdum integram veramque Ariſtotelis ſcripturam ſeruaſſe videtur, paucis curateque deſcribit cel. *Schneiderus* in longa doctaque illius editionis cenſura in commentariis de rebus in ſcientia naturali et medicina geſtis. voluminis XXV. parte I. Lipſiae 1782. 8. p. 589—637. Ita docte egregieque perfunctus eſt labore cenſor graecae linguae et hiſt. naturalis ſcientiſſimus, vt lectores futurique interpretes atque editores illorum Ariſtot. librorum cenſura carere nequeant. adde cenſuram operis in Gotting. ephem. litterariis, ann. 1783. plag. 143. p. 1426 ſqq. Idem doct. Schneider. permulta loca Ariſtotelis ſcienter interpretatur, aut critice pertractat in commentariis ad Fridericum II. de arte venandi, tum in ſpecimine primo amphibiorum phyſiologiae, Francoſ. ad Viadr. 1790. 4. in primis loca, vbi Ariſtoteles de piſcibus ſcripſerat, egregie illuſtrat corrigitue in opere inſcripto:

Petri Artedi Synonymia piſcium graeca et latina emendata, aucta atque illuſtrata. Siue hiſtoria piſcium naturalis et litteraria ab Ariſtotelis vsque aeuo ad ſaeculum XIII. deducta, duce Synonymia piſcium Petri Artedi. — auctore *Io. Gottl. Schneider*, eloquentiae et philoſ. Profeſſore. Lipſiae, 1789. 4.

Pag. 179 ſqq. eſt anatomia et phyſiologia piſcium ex *Ariſtotele* aliisque collecta. pag. 227 ſqq. index auctorum, qui de piſcibus eorumque vario vſu ſcripſerunt, — ad ſaec. XIII. deductus, vbi pag. 230. iudicat, libros Ariſtotelis de hiſtoria animalium, de partibus, generatione et motu animalium, cum aliis ad animalium phyſiologiam ſpectantibus hodieque exſtantibus, nondum rite emendatos atque explicitos, accuratiorem interpretis operam exſpectare: p. 247 ſqq. adpendix exhibet hiſtoriam Hippopotami veterum criticam: pag. 343 ſqq. ſubiicit obſeruationes criticas, poſtquam inciderat Lipſiae in codicem bibl. Paulinae, qui veterem *Thomae*, vti putant, verſionem, notis quam plurimis et difficilibus ſatis ſcriptam et ex graeco ita factam, vt antiquiſſimi codicis graeci fidem atque auctoritatem obtineret, in membranis

Digitized by Google

branis habebat, eamque diligenter comparauit cum verbis graecis Ariſtotelis. Inde multa Ariſtotelis loca luxata ſanauit. — *Conr. Gesneri animalium hiſtoria*, lib. IV. inſtar commentarii in Ariſtotelis libros de animalibus haberi poteſt. conſ. de eo *Buhle* de interpretibus Ariſtotelis latinis p. 337 ſq. Opp. tom. I. — Add. *M. Frid. Andr. Gallisch* comm. de Ariſtotele rei naturalis ſcriptore. Lipſiae, 1776. 4.

De Ariſtotele eiusque libris de animalibus atque editt. aliisque, qui multi ſunt, ſcriptoribus Zoologicis tam antiquis, quam recentioribus vide D. *Georgii Rudolphi Boehmeri*, Prof. Witteberg. bibliothecam hiſtoriae naturalis etc. part. II. vol. I. Lipſiae, 1786. 8. p. 1 ſqq. — adde *Stephani Pace*, Franciſcani, la Fiſica de' Peripatetici, Carteſiani, ed Atomiſtj, al paragone di vera Fiſica d' Ariſtotele. Venet. 1718. 12. III. voll. — *Blaſius Merrem* in: Verſuch eines Grundriſſes zur allgemeinen Geſchichte und natürlichen Eintheilung der Vögel part. I. vol. I. Lipſiae, 1788. de Ariſtotelis ſcriptis et ſyſtemate memoratu notabiliora tradidit, ſed temporis rationem interdum eſſe curatius definiendam, notat cenſor libri in Berol. biblioth. vniuerſ. vol. 92. part. II. pag. 486.

Editiones librorum de coloribus, de audibilibus, et de admirandis narrationibus.

Conſ. ad §. XX. et XXI. et ſupra in Catal. edd. Opp. notata.

Ariſtotelis de coloribus libellus, graece, cum lat. verſione et commentar. *Sim. Portii*, Neapolitani, ex officina Laurent. Torrentini. Florentiae, 1548. 4. — rec. Pariſ. apud Vaſcoſan. 1549. 8.

Portius graeca contulit cum duobus codd. msstis, et teſtatus eſt, ſibi potius videri ſapere Theophraſtum, quam Ariſtotelem. — Prodiit etiam *lib. de coloribus* latine ex *Calcagnini* verſione cum Anton. Thyleſii de coloribus libello, ad calcem *Actuarii* de vrinis. Traiecti ad Rhen. 1670. 8.

Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, quae vel numquam antea, vel minus emendata, quam nunc, edita fuerunt, graece, cum *Henr. Stephani* ad calcem adnotationibus. ex officina H. Stephani, Pariſienſis typographi. Pariſ. 1557. 8.

Praeter characteres aliaque *Theophraſti* ſcripta et Sotionis quaedam, edidit Stephanus graece primus *Ariſtot.* de audibilibus, ac de lineis inſecabilibus, librum vero de admirandis narrationibus, veterum exemplarium opera renouatum. vid. *Buhle* p. 245 ſq. Opp. tom. I.

Libr. de audibilibus integrum *Franciſcus Patricius* deinde inſeruit libro ſexto tomi I. diſcuſſionum peripateticarum pag. 85 ſq. et latinam ſuam verſionem pag. 90 ſqq. ſubiunxit, quam ſeruarunt curatores editionum graecolatinarum Ariſtotelis ante *Du Vallium*, qui tom. II. p. 783. hunc libellum exhibet cum verſione *Adriani Turnebi;* (vide *Turnebi* Opp. omnia. Argentorati, 1600. tom. II.) ſed male inſcribit fragmentum, quum ſit liber integer, etſi in epitomen contractus: φέρε καὶ τὰ τούτου συντέμνοντες διὰ τὸ μῆκος ἔνια παρατιθώμεθα. Cum Porphyrio denuo latine tranſtulit *Io. Walliſius*. vid. ſupra §. XXI. a.

Ariſtoteles de atomis, de auditu et miraculoſis auditionibus, graece. apud H. Stephanum. 1573. 8.

Ariſtotelis de coloribus libellus, latine per *Emmanuel Margunium*. Acceſſit *Michaelis Epheſi* explicatio in eumdem. Patauii, 1575. 8.

'Αριστοτέλους — *Ariſtotelis liber de mirabilibus auſcultationibus* explicatus a *Io. Beckmanno*, Prof. Gotting. additis adnotationibus Heur. Stephani, Fr. Sylburgii, Iſ. Caſauboni, I. N. Niclas, ſubiectis ſub finem notulis C. G. Heynii; interpretationibus anonymi, Natalis de Comitibus et Dominici Monteſauri, atque lectionibus variis e codice caeſar. bibl. Vindobonenſ.s. Gottingae apud viduam Abrahami Vandenhoek. 1786. 4.

Res et verba docte explanantur. In praef. de auctore libri, codd. atque edd. fuſiusque de aliquot rarioribus Operum Ariſtotelis editionibus, de Monteſauri verſione etc. agitur. vid. ſupra ad §. XXI. b.

Ariſtotelis liber aduerſus Xenophanem, Zenonem et Gorgiam, interprete *Arnoldo Ferrono;* Beſſarionis Nicaeni diſputat. de infinito pro Xenophane aduerſus Ariſtotelem; *Arnoldi Ferroni* pro Ariſtotele aduerſus Beſſarionem libellus. Lugduni apud Tornaeſium. 1557. 4. adde ſupra in §. XXII. notata.

Editiones libri de Phyſiognomia.

Verſiones latinas vide §. XXIV. indicatas. add. *de Phyſiognom. libellus a Matthia Leucomanno cygneo edita Lypzik* per *Baccal. Wolfgang. Monacenſem.* 1517. 4. Meo exemplo V. D. permulta ſcholia, aut interpretationes gloſſasque interlin. adſcripſit. — *Franc. Sanchez* comment. in eius tractatu quod nihil ſcitur. Rotterod. 1649. 12. p. 295. *Ariſtot.* Phyſiognomonica lat. per Iac. Fontanum. Pariſ. 1611. 8. alia edit. et verſio lat. cum Ariſtot. tractatu de pomo etc. ſine l. et a. apud *Buhle* pag. 248. — Papiae 1515. fol. — De editione *Franzii* vide ad not. Fabricii *g*, de editione *Sylburgiana* in catalogo editionum Operum Ariſtotelis.

Editiones Problematum.

De editt. ſaec. XV. vide ſupra in catalogo edd. Operum.

Probleumata Areſtotelis, cum eiusdem vita et morte metrice deſcripta, ſ. l. et a. 4.

Vid. *Heumanni* Act. philoſ. tom. I. p. 345 ſqq. — aliam edit. *Ariſtotelis* et *Alexandri Aphrodiſ.* problematum, *Theod. Gaza* interprete, ſ. l. et a. in 8 memorat *Wedekind* in ausführl. Verzeichniſs von raren Büchern, part. I. pag. 203. — *Problemata* latine ſine l. et a. 4. vid. *Buhle* p. 239. et 248. in primis *Clement* Biblioth. etc. II. pag. 104. vbi vid. de edit. Venet. per *Io. Herbort Alemannum* 1482. — Ab exemplo, ab Heumanno deſcripto, paullulum, ſaltem foliorum numero, diuerſum eſſe videtur id, (ſaec. XV.) cuius vberiorem notitiam dedit *Freytag* in adparatu litter. tom. II. pag. 939 ſqq.

Ante *Gazam* verterat Problemata *Georgius Trapezuntius*, cuius translationem reprehendit idem Gaza in praefatione et Perottus: vnde ingentes inter eos exortae ſunt ſimultates. vide ſupra in catal. editt. Operum ad ann. 1476. et *Humphred. Hodium* de graecis illuſtribus L. Gr. — inſtauratoribus p. 61. et 104. Exſtat MSt. Venetiis apud patres Theatinos et Oxoniae in collegio corporis Chriſti.

Ariſtotelis Problemata, latine, cum duplici translatione antiqua et noua *Theodori Gazae* et expoſitione *Petri ab Apono.* Venetiis, 1501. fol. — rec. Pariſ. 1520. fol.

Ariſtotelis problemata in duas XL. ſectiones cum Ariſtot. de natura animalium lib. IX. aliisque phyſicis ſcriptis Ariſtot. *Theophraſti* de hiſtoria plantarum etc. et *Alexandri Aphrodiſ.*

Digitized by Google

diſ. problematibus non vnquam antea impreſſis, *Theodoro Gaza* interprete. Venetiis apud Aldum. 1504. fol. et 1513. fol.

Vid. ſupra, catal. editt. de natura animalium.

Problemata Ariſtotelis cum duplici translatione, antiqua videlicet et noua, ſiue *Theodori Gazae*, cum expoſitione *Petri de Apono.* Tabula, (h. e. repertorio in commentaria Aponi,) ſecundum *Magiſtrum de Tuſignano* per alphabetum. *Problemata Alexandri Aphrodiſei. Problemata*, (l. potius quaeſtiones romanae) *Plutarchi:* in calce: Venetiis per *Gregorium de Gregoriis* a. 1505. fol.

De Petro de Apono copioſus eſt *Heumann.* in actis philoſ. tom. II. p. 69 — 115. vbi pag. 110 ſq. curate deſcribit illam editionem; et pag. 112. recudi fecit praefationem *Maſſariae*, in qua hic agit de Theodori verſione ac Petri de Apono commentario, et ſcribit, ſe, vt membra melius adhaererent, problematum ordinem, quo a Gaza conſcripta ſunt, de induſtria immutaſſe. — Recuſa eſt illa editio expenſis *Lucae Antonii de Giunta*, Florent. 1518. fol. (vid. *Clement* l. c. pag. 104. et Catal. bibl. Bunau. tom. I. pag. 125. item *Widekind* Verzeichniſs von raren Büchern. I. pag. 203. qui edit. apud Gregorium de Gregoriis, Venet. adſignat anno 1500. *Engel* in bibl. ſelectiſſima, (Bernae 1743. 8.) pag. 10. ac p. 1 ſq. de raritate commentar. P. de Apono, qui habuit edit. Florent. raram ann. 1518.) — Fabric. de Alex. Aphrodiſ. in B. G. lib. IV. cap. 25. vol. IV. p. 74. notat, *Gazae* verſionem *Ariſtotelis* et *Alexandri Aphrodiſ. problematum* lucem quoque vidiſſe Venet. 1524. 1552. fol. et cum copioſo indice Baſil. apud Andr. Cratandr. 1537. fol. Fabric. ibidem citat edition. Pariſ. 1520. fol. forſan diuerſis annis ſignatum idem eſt exemplum. vid. *Clement* l. c. qui etiam laudat raram editionem *Ariſtotelis et Alexandri problematum*, interprete *Theod. Gaza.* Pariſ. ex officina Sim. Colinaei. 1524. fol.

Ariſtotelis Problemata, latine. Coloniae, ex offic. liberorum Henrici Quentell. 1508. 4.

Problematum Ariſtotelis ſectiones duae de quadraginta. Problematum Alex. Aphrodiſei libri duo, Theodoro Gaza interprete. Ad haec eruditiſſima problemata Plutarchi (a Petro Io. Nuneſio conuerſa) apud Borbonium bibliopolam. *Valentiae*, typis Io. Mey, Flandri. 1554. 8.

Vid. Specimen bibliothecae hiſpano — Maianſianae — ex muſeo Dau. Clementis p. 79 ſq.

Ariſtotelis problemata et metaphyſica, graece. Baſileae 1531. fol.

Ariſtotelis problemata, quae ad ſtirpium genus et oleracea pertinent, cum aliis varii argumenti libellis, apud Sim. Colin. Pariſ. 1533. 8.

Ariſtot. problemata, latine, *Theodoro Gaza* interprete. Pariſ. 1539. 8. — repet. Colon. 1571. 12. — Lugduni 1579. 12. — Colon. 1601. 12. — Amſtelod. 1643. 12. In editt. graecolatinis occurrit verſio *Theodori Gazae.*

Problemata Ariſtotelis ac philoſophorum medicorumque complurium. — *Marci Antonii Zimarae*, Sanctipetrinatis, *problemata*, his addita, vna cum trecentis *Ariſtotelis* et *Auerrois* propoſitionibus, ſuis in locis inſertis. Item *Alexandri Aphrod.* ſuper quaeſtionibus nonnullis phyſicis, ſolutionum liber, Angelo Politiano interprete. Pariſ. 1552. 12. — 1558. 12. (quam editionem copioſe deſcribit *Freytag.* in adpar. litter. tom. III. pag. 135 ſqq.) Lugduni apud Theobald. Pagon. 1561. 12. et Pariſ. 1650. 12. Amſtelod. 1680. 12.

Digitized by Google

Addita ſunt *Iul. Caeſaris Scaligeri* problemata Gelliana. At, quae in parte prima occurrunt, ea non ſunt mera ariſtotelica, nec eſt problematum Ariſtotelicorum verſio latina; ſed inepta compilatio variarum quaeſtionum, quae ad hiſtoriam naturalem hominis et animalium ſpectant, ad quas ex Ariſtotele, Hippocrate, Galeno, Auicenna, Auerroe aliisque philoſophis et medicis et nonnumquam e ſcholaſticis theologis reſpondetur. vid. *Freytag.* l. mem. Editionis primae, quam paucis verbis Buhle indicauit, verſio germanica facta ſuiſſe videtur. Nam *Freytag.* librum, (in philoſophiſchen Bücherſaal, part. I. Lipſiae 1741. 8. p. 30 ſqq. deſcriptum:) *Problemata Ariſtotelis. Mancherley zweifelhaftiger Fragen gründliche Eroerterung vnd Aufiöſuug des hochberhümpten Ariſtotelis vnd vieler anderer bewerten Naturerkundiger — —. Newlich aus dem Latein ins Teutſch gebracht.* 1553. 12. eſſe verſionem libri iſtius latini, putat exemplisque probat. adde *Clement* l. c. pag. 105 ſq. et ſupra in catal. editionum Opp. poſt ann. 1482. aliam edit. Francof. ad Moen. 1557. 8. *Widekind* p. 203. aliam huius verſionis editionem Baſil. 1566. 8. Fabricius indicarunt; ſed *Buhle* p. 274. memorat illius verſionis editionem Baſil. apud Emanuel Koenig, 1666. 8. — 1668. (de antiquioribus verſionibus germanicis et editionibus vide infra in catal. verſionum, ſub finem;) gallicam vero Lugduni per Iean de Tournes 1587. 12. memorat *Freytag.* l. m. p. 137.

Ariſt. Problemata cum Alexandri Aphrod. et Caſſii problematibus et Theophraſteorum quorundam Collectaneis, graece. Francof. 1585. 4. ex off. Wechel.

Ariſtotelis problemata, graece et lat. ex verſione *Ludouici Septalii*, cum eiusdem commentariis. Francof. 1602. 1607. fol. tom. I. et II. — apud her. Wecheli. Lugduni apud Claudium Landrium. 1632. fol. vid. Catal. Bunau. tom. I. p. 125.

Iulii Guſtauini, patricii Genuenſis, medici Piſani, comm. in primores decem ſectiones. Lugd. 1608. fol.

Iulii Guſtauini reliqui commentarii et *Roberti Titii* comment. ſ. ſcholia in vniuerſa Ariſtotelis problemata, quae ille promiſerat in litteris, ad Velſerum Bononiae a. 1602. datis, non viderunt lucem, adnotante Fabricio, qui praeter ea prouocauit ad Giornale d'Italia, tom. 33. part. II. pag. 211. At enim Guſtauini commentarios abſolutos eſſe et perfectos, indicat *Morhof.* Polyhiſt. tom. II. lib. 2. cap. 1. §. 8.

Alexandri et *Caſſii* problemata ſubiunxit Sylburgius in graeca ſua editione.

Ludouici Renzaei problematum miſcellaneorum Antariſtotelicorum centuria dimidiata ad dom. ſtudioſos in academia Leydenſi. Lugd. Batau. 1616. 12. Problemata, interdum ridicula lepidaque, ad recentiorem aetatem pertinent, et ipſe in praefatione, in qua ingenioſus videri voluit, *antariſtotelica* explicat, *minime ariſtotelica, i. e. nugatoria.*

Editiones Metaphyſicorum.

Vide in indice editionum Operum et ad §. XXVI.

Ariſtotelis Metaphyſica, cum commentariis Thomae Aquinatis. Venet. 1502. fol.

[Ariſt. libri Metaphyſicorum lat. Lipſ. per Mart. Herbipol. 1503. fol. lat. ib. per Mart. Lantzperg. 1509. fol.]

Ariſtotelis Phyſica et Metaphyſica cum commentario et dialogo *Iac. Fabri* per H. Stephan. Pariſ. 1504. 4.

Beſſarionis,

Digitized by Google

Beſſarionis, Cardin. Niceni, in calumniatorem Platonis libb. IV. eiusdem correctio librorum Platonis de L. L. Georgio Trapezuntio interprete. Eiusdem de natura et arte adverſus Trapezuntium. Eiusdem *Metaphyſicorum* Ariſtotelis XIV. libb. tralatio. *Theophraſti* Metaphyſicorum lib. I. Venetiis in aedibus Aldi et Andr. Soceri. 1516. fol.

[Lat. iuxta Beſſarionis translationem. Lipſ. per Wolfgang. Monacens. 1519. f. ib. 1520. f.]

Ariſtot. Problemata et *Metaphyſica* gr. Baſileae 1531. fol.

Ariſtotelis metaphyſicorum libri XIII. latine, interprete *Ioach. Perionio*, Parif. per Thom. Richard. 1558. 4.

[*Ariſtotelis* et Theophraſti Metaphyſica. graece. Francof. 1585. 4. ex off. Wech.]

Nic. Taurelli ſynopſis metaphyſices Ariſtotelis ad normam chriſtianae religionis explicatae, emendatae, completae. Hanou. 1596. 8. — rec. cum notis *Iac. Feuerlin*, in *Feuerlini* Taurello defenſo. Norimbergae 1734. 4. *Feuerlini* diſſ. apologetica pro Nicolao Taurello, philoſopho Altdorfino, atheiſmi et deiſmi iniuſte accuſato. Altdorfii 1734. 4. — *James Burnet de Monboddo* antient Metaphyſics, or the ſcience of vniuerſals etc. Londini 1784. Theismum Platonis atque Ariſtotelis reſtaurare ſuſtinet. conſ. ephem. Gottingenſ. litterar. a. 1784. nr. 132.

Iac. Wilh. Feuerlin. diſp. reſpondente Io. Soph. Ioſ. Herm. Schülin, de authentia et inſcriptione librorum Ariſtot. metaphyſicorum. Altdorfii 1720. 4. Contra Patricium, Marium Nizolium, qui in libro de veris principiis et vera ratione philoſophandi etc. libr. IV. cap. 6. omnes, qui Ariſtoteli tribuuntur, libros, nonniſi excerpta e libris Stagiritae genuinis a filio Nicomacho facta putat, (improbantibus Patricio pag. 16. diſcuſſ. perip. et Leibnitio in notis ad Nizolium,) contra I. B. Hamelium, Ramum, Gaſſendum, et Cael. Curion. Secundum vindicat authentiam metaphyſic. Ariſt. conſ. *G. I. Voſſ.* de philoſ. ſectis cap. XVII. §. 13. et de philoſophia cap. XVII. §. 3. [Add. *Fülleborn* in praef. ad verſionem lib. I. Metaphyſ. in Beyträgen zur Geſch. der Philoſ. P. II. p. 1 ſq.]

Editiones ſcriptorum mathematicorum.

Conſ. ſupra ad §. XXVII. et XXVIII. notata.

Quaeſtiones mechanicas vertit *Leonicus Thomaeus*, cuius verſio, figuris illuſtrata, occurrit tom. VII. operum Auerrois, 1551. fol.

Ariſtotelis mechanica, graece, emendata, latina facta et commentariis illuſtrata ab *Henrico Monantholio.* Parif. 1599. 4. et Lugduni, ex bibliopolio Commeliano 1600. 4. — Eadem ex verſione latina *Nicolai Leoniceni* inſerta ſunt *Michaelis Pſelli* compendio mathematico etc. Lugduni Batau. 1647. pag. 99. teſte *Buhlio* pag. 247 ſq.

Editiones ſcriptorum ethicorum.

Conſ. ſupra in indice editionum Operum Ariſtotelis, et ad §. XXIX—XXXII. iam obſeruata, citatasque editiones, quas hic nolo iterum indicare. Latinos illorum librorum interpretes antiquiores perſequitur Buhle in catalogo interpretum latinorum, librorum Ariſtotelis, tom. I. Opp. p. 327 ſqq.

Ariſtotelis ethica ad Nicomachum, graece. ſ. a. vetuſtiſſima ed. in folio vid. *Buhle* p. 248 ſq.

[Libri morales ex verſione triplici cum commentario. Parif. exc. Io. Higmannus et Wolfg. Hopylius 1497. f. — Libri Ethic. ad Nicom. lat. Lipſ. ap. Mart. Herbipol. f. — lat. ib. 1498. Wolfg. Stöckel. — lat. ib. 1500. f. Iac. Thanner.]

Digitized by Google

Ariſtotelis ethicorum libri iuxta antiquam translationem *Henr. Kosbein*, cum commentario ad mentem Martini Magiſtri et Io. Buridani. Pariſ. 1500. fol. — *ſententia et expoſitio cum quaeſtionibus* Heraldi Odonis ſuper libros ethicorum Ariſtotelis *cum textu eiusdem latino. Venetiis*, per Simon. de Lucre: impenſis dni Andreae Torreſani de Aſula. 1500. fol.

Ethica Ariſtotelis cum commentariis: ex offic. Henr. Stephani. Pariſ. 1502. fol.

Ariſtot. ethica, interprete *Leonardo Aretino*, Pariſ. apud H. Steph. 1504. 1506. 1510. et 1511. fol. — *Argyropulo* interprete, qui Florentiae hos libros illuſtrauit commentariis, quos ex ore eius collectos vulgauit *Donatus Acciajolus*, Florentinus, cum comment. Fabri Stapulenſis. Venet. apud Iac. Peucium, 1506. 8. — Pariſ. apud Sim. Colinaeum, 1530. 8. Venet. 1535. fol. in offic. Luc. Antonii Iuntae. Lugd. 1561. 8. Pariſ. apud H. Stephan. vid. editionem paullo poſt pluribus indicatam.

Argyropuli verſio occurrit quoque in edd. latinis Ariſtotelis Venet. 1496. Baſil. 1542. Pariſ. 1505. fol. Lugd. 1517. fol. Venet. 1576. fol. etc. — *Leonardi Bruni Aretini* verſio repetita quoque eſt Pariſ. apud Aſcenſium 1516. — e recenſ. *Fabri* Stapul. ib. apud Sim. Colin. 1526. 1527. 1542. fol. Venet. 1508. fol. Laudatur a pluribus Bruni Aretini verſio. vid. *Mazzuchelli* gli Scrittori d'Italia tom. II. part. IV. Brixiae, 1763. fol. pag. 2208.

Ἀριςοτέλους περὶ ἀρετῶν βίβλιον Α. τοῦ σοφωτάτου Μιχαὴλ τοῦ Ψέλλου ἴαμβοι εἰς ἀρετὰς καὶ κακίας. Ὅροι Πλάτωνος. Francofurti ad Viadrum per Io. Eichhorn. 8. ſine anno.

Decem librorum eth. Ariſtotelis tres conuerſiones: prima Argyropyli Byzantii, ſecunda Leonardi Aretini, tertia vero antiqua per capita et numeros conciliate rrr). *communi familiarique commentario* (n. vt fol. ſequenti diſerte dicitur, *Iacobi Stapulenſis*, qui praefatus eſt,) *ad Argyropylum adiecto.* Pariſ. impenſis — Henr. Stephani 1510. fol. — repet. verſio Argyropyli, cum comm. Fabri 1514. 8. apud H. Stephan. tum rec. eſt editio anni 1510. ſed addita epigraphe circa oram tituli: *Hec quarta recognitio typis abſoluta eſt in officina Henrici Stephani.* addita eſt *Iac. Stapulenſis introductio in ethicen Ariſtotelis.* Pariſ. 1516. fol. — et apud Sim. Colin. 1542. fol.

Exemplar ed. 1516. eſt in bibl. acad. Erlang. prima pars continet Argyropyli verſionem cum commentario Iacobi Stapulenſis: cui additur tamquam altera pars ſine noua inſcriptione et diſtinctione, at nouo foliorum ordine: *Ariſtotelis magnorum moralium lib. II. Georgio Valla Placentino interprete*, praemiſſa *Iac. Stapulenſis* epiſtola ad Guil. Budeum. Tum ſequitur *Leonardi Aretini* dialogus de moribus; et in fine: in alma Pariſiorum litteraria diatriba 1516. Continuo at noua foliorum ſerie incipit *Ariſtotelis ethicorum libri ad Nicomachum interprete Leonardo Aretino.* In calce: „Omnia vno volumine comprehenſa et accuratiſſime recognita — — abſoluta impenſis — *Henr. Stephani* in almo Pariſienſium ſtudio. anno 1516. die 10. menſis aprilis." — *Argyropyli* verſionem eſſe quoque recuſam apud Sim. Colin. Pariſ. 1530. alibique, paullo ante memorauimus.

Ariſtotelis

rrr) Duarum antiquiorum meminit *Aretinus* IV. vlt. epiſt. *Lelandus* autem de ſcriptoribus Britanniae p. 443. *Aretinus*, ait, (notante Fabricio in nota mſta,) *captabat Hunfridi Ducis Claudiani amicitiam, vnde pollicebatur, dedicaturum ſe ei Ariſtotelis Ethica latiniſſime loquentia: id quod vt in exemplari meo mſto adparet, edita,* (forte *addita*) *praeſtitit: at poſtea auaritiae ſtudens romanum pontificem operi praefixit.*

Ariſtotelis ethica Nicomachea, graece. Louanii. apud Theodor. Martin. Aloſtenſem. menſe Octobr. 1513. 4.

Ariſtot. moralia magna, interpretibus *Girardo Ruffo*, Vaccarienſi, et *Georgio Valla*, Placentino. ex offic. Sim. Colinaei. Pariſ. 1522. fol.

Ariſtot. de virtutibus et vitiis libellus. graece, cura *Cheredami.* Lutet. 1529. 4.

Ariſtot. ethica, lat. cum *Io. Maioris*, theologi Pariſienſis, commentariis. apud Iodoc. Badium et Io. Paruum. 1530. fol.

De editione cum *Euſtratii* etc. commentariis *Aldina*, et editt. verſionis *Feliciani* iam ſupra ad §. XXIX. eſt vberius diſputatum. *Io. Bernardi Feliciani* verſio eſt in editione Ariſtotelis latina cum Auerroe Venet. 1562. 1573. et 1592. atque in editionibus graecolatinis in 8. ſeparatim quoque Louan. in 8. editam eſſe, manu adnotauit Fabricius.

Ariſtotelis ethica ad Nicomachum, libri X. graece. excudebat Io. Lodoicus Tiletanus. Pariſ. 1538. 4. — ibid. 1540.

Ariſtotel. liber de virtutibus, gr. et latine per *Adolphum Occonem*, ſ. l. et a. 8. — Exſtat quoque hic libellus graece in opuſculo inſcripto: *Compendium vitae et mortis.* Baſil. 1586. p. 31. et cum *admonitionibus S. Nili*, Franeckerae, 1608. in fine.

'Αριϛοτέλȣς — *Ariſtotelis de moribus ad Nicomachum libri decem.* (cum praefatione Io. Sturmii,) Argentorati per Wendelinum Rihelium. 1540. 8. graece.

Non ſpernenda eſt haec editio; at tamen ſequentes duae cum eadem Sturmii praefatione, et ibid. recuſae: *Ariſtot. de moribus libri decem. cum variis lectionibus in fine adiectis: excudeb. Wendelini Rihelii heredes* 1556. 8. (quam edit. memorat Buhle,) — repet. ibid. *excud. Ioſias Rihelius* 1563. 8. (quam edit. ipſe habeo,) ſunt magis criticae et praeferendae. Sturmius, aut quicumque praefuerit operis, non ſolum plura, quae tuto corrigi putarat, repoſuit, ex codicibus tum *ſcriptis*, ad quos aliquoties, et ſemel ad antiquiſſimum et fideliſſimum codicem, prouocauit, tum editis, veſtigiisque latinae veteris verſionis atque Argyropyli, delegit, addito ſaepius iudicio ſuo, lectionis varietatem, et ipſe loca aliquot ſuſpecta coniectando emendauit. *Aretini* vero interpretationem non citauit, quia (vt ipſe profitetur,) plurimis coniecturis intellexit, illum non ſatis fidele exemplar habuiſſe.

Ariſtotelis et Xenophontis Ethica, politica et oeconomica, Baſileae 8. *Buhle* addit ann. 1540. Num eadem ſit editio, ac illa, cuius exemplar habeo, neſcio. Etenim meum exemplum, quod quidem eamdem prae ſe fert inſcriptionem, praeter ea habet additamentum: „*cum aliis aliquot ex Plutarcho, Proclo et Alexandro Aphrodiſienſi commentationibus.* Baſil. apud Io. Vualder: ſed anni indicio caret. Initium capit *Platonis* (ſiue potius *Aeſchinis*) dialogus de virtute.

Ariſtotelis de moribus, quae Ethica nominantur, ad Nicomachum filium libri decem, a *Ioachimo Perionio* latinitate donati cum eiusdem commentariis. Pariſ. apud Tiletanum 1540. 4. in cat. bibl. Auguſtano p. 578. at a. 1542. 4. in catal. Bunau. l. c. — *iidem*, cum particula *Timaei* Platonis, a Cicerone verſa, et *Arati* phaenomenis, a Cic. conuerſis Baſil. ap. Robert. Winteran. 1542. 8. — *iidem* correcti a *Nich. Gruchio* apud Mich. Vaſcoſan. Lutet. 1552. 4. Lugd. 1556. 8. — *Ethicorum* libri X. latine *Io. Bern. Feliciano* interprete, cum *Raph. Volaterrani* argumentis.

argumentis. Venetiis per Hieron. Scotum. 1542. 8. et inter *Ariſtot. opera moralia.* Lugd. 1560. 12. — *Ariſt. de virtutibus* libellus, nuper quidem graece inuentus, iam vero primum per *Sim. Grynaeum* latinitate donatus. — Venet. 1545. 8.

Ariſtotelis de moribus ad Nicomach. libri X. graece et lat. a *Petro Victorio* editi. Florent. apud Iuntas 1547. 4.

In Maittaire indice, et Pinelli catalogo vol. I. pag. 215. ac *Bandini* annal. Iuntarum typogr. part. II. p. 239 ſqq.

Magnarum ethicarum diſputationum libri duo, ex interpretatione *Viti Amerbachii* etc. Baſileae apud Io. Oporin. 1554. 8.

Ariſtotelis de moribus ad Nicom. libri X. graece cum variantibus lectt. codd. tum Victorianorum tum aliorum. apud Adr. Turnebum. Pariſ. 1554. 4.

Ariſtot. de moribus ad Nicom. libri X. ita graecis interpretatione recenti cum latinis coniunctis, vt ferme ſingula ſingulis reſpondeant, in eorum gratiam qui graeca cum latinis comparare volunt. apud *Adr. Turnebum.* Pariſ. 1555. fol. in calce: excudebat et cum graecis latina coniungebat Guil. Morelius.

Hoc eſt vltimum opus e typographia *Turnebi*, qui in praefatione ipſe prodit, verſionem latinam, graecis accommodatam, a quodam litterarum ſtudioſo ſibi fuiſſe oblatam. — repetita eſt haec editio cum Turnebi praefatione Heidelbergae typis Ludouici Lucii 1560. 8. — Baſil. apud Oporin. 1573. 8. ibid. 1586. 8. (vtraque Baſil. editio totidem paginis et plagulis conſtat et pagina reſpondet paginis,) et 1592. 8. — Vim φράσεως recte quidem interpres adſequutus eſt in multis; at tamen ea eſt illius verſionis obſcuritas, ac paene adfectata inaequalitas, vt diſcentibus paruo poſſit eſſe vſui, iudice *Rachelio* pag. 146. introductionis, quae olim Baſileae 1563. et 1592. poſt, *Io. Mogiri* commentariis aucta, Francoſurti prodiit 1608. et 1627.

And. Hyperii in Ariſtotelis Nicomachica annotatt. Baſil. ex offic. Oporin. 1586. 8.

Ariſtot. Ethic. — latine, *Argyropylo* interprete, ad graecum exemplar recogniti et cum *Donati Acciajoli* commentariis editi ab *Antonio Francino.* Pariſ. apud I. de Roigny. 1555. fol. — recogn. et nitide rec. Lugduni apud Antonium Vicentium 1567. 8. (conf. introd. meam in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 456.) — *Ariſtot.* philoſophia moralis. Lugd. apud Iuntas 1560. 12. (vid. *Engel.* in catalogo librorum rariſſimorum p. 10.)

Ariſtotelis de moribus ad Nicom. libri X. graece, cum *Petri Victorii* et *Guil. Morelii* variantibus lectionibus, Pariſ. apud Guil. Morel. 1560. 4.

Iidem — graec. et lat. a *Victorio*, Florent. apud Iunt. 1560. 4. in *Pinelli* catal. tom. I. pag. 215.

Ethicae doctrinae elementa et *enarratio libri quinti Ethicorum* (Ariſtotelis, a pag. 163.) etc. *autore Philip. Melanthone* 1565. 8. in fine: Lipſiae Io. Rhamba excudebat. Melanthonis praefatio ſcripta eſt menſe Octobri 1550.

Ariſtot. de moribus — latine; *Dionyſio Lambino* interprete; nunc de integro ab eodem recogniti ac correcti, cum eiusdem annotationibus, apud viduam Guil. Morelii. Lutetiae 1565. 4.

Ariſtotelis

Digitized by Google

Ariſtotelis de moribus — libri decem. In quibus latina graecis, *Dionyſio Lambino* interprete e regione reſpondent. Libri per capita methodice diſtribuuntur. Capita ſingula argumentis ſuis declarantur. — nec non annotationibus *Lambini* nouisque *Zuingeri* ſcholiis illuſtrantur. Opera et ſtudio *Theodori Zuingeri*, Baſilienſis, medici et philoſophi. Adiecta ſunt *fragmenta quaedam Pythagoreorum vetuſtiſſima*, ex emendatione et verſione *Guil. Canteri*. Baſileae, per Io. Oporinum et Euſebium Epiſcopium 1566. 4. — rec. ibid. 1582. fol. additis *Theophraſti* character. interprete cl. Auberio.

Verſio *Lambini* edita 1566. eſſe Lutetiae apud viduam Guil. Morelii, ab aliis dicitur. Ea exſtat quoque in graecolatinis Ariſtotelis editt. Caſauboniana et Duualliana, ac in noua edit. Wilkinſon.

Ariſtot. De virtutibus et vitiis, cum *Gemiſtio* Plethone et aliis. Baſil. 1577. 8. vid. ad §. XXXII. alias quoque edd.

Ariſtotelis Ethicorum liber quintus M. Antonio Mureto interprete, Venet. apud Marc. Amadorum 1571. 8. — 1583. 8.

Ariſtot. Ethica, latine, per *Sam. Heilandum*, Londini 1581. 8. apud cl. Buhle. Sed vereor, ne prior editio in Germania comparuerit, aut iſta Londinenſis editio, minus curate citata ab aliis, ſit repetitio libelli, quem in manibus habeo, ſic inſcripti:

Ariſtotelis ethicorum ad Nicom. libri decem, in gratiam et vſum ſtudioſorum, breuiter et perſpicue per quaeſtiones expoſiti per Sam. Heilandum, Tubingenſis ſcholae Profeſſorem Ethices. Tubingae. Excudebat Georg. Gruppenbachius. 1579. 8. (in Catal. Vffenbach. tom. I. p. 655. adſignatur illi editioni annus 1580.) — praefatus eſt praeter auctorem etiam Schegkius. — repet. ibid. 1588. 8.

[Ethicorum magnorum libri II. Ethicorum. Ethicorum Eudem. libri VII, de virtutibus et vitiis, Theophraſti characteres etc. omnia graece. Francof. ex off. Wechelii 1584. 4.]

Petri Victorii commentarii in X. libros Ariſtotelis de moribus ad Nicomachum. Poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris iisdemque ad verbum latine expreſſis. Acceſſit rerum et verborum memorabilium index pleniſſimus. Florentiae ex offic. Iunctarum. cIↃIↃLXXXIV. (1584.) fol.

Hoc anno ſignata ſunt exempla et meum et alia in Cat. Menken. atque in Catalogo *Nic. Roſſii* pag. 135. et id, quod Hambergerus indicauit. Adde quae in Introduct. in hiſt. L. Gr. tom. I. p. 453. iam notaui. Buhle annum 1583. in elencho edd. poſuit.

Ethicorum Ariſtotelis Nicomachiorum explicatio accuratiſſima Ioachimi Camerarii, Pabergenſis, nunc primum poſt eius obitum a filiis in lucem edita. In qua commentatione textus non modo ex diligenti Ariſtotelicorum cum aliis comparatione, exquiſitaque obſcuriorum vocabulorum expoſitione luculenter enarratur; ſed etiam multis in locis ex ſtudioſa diuerſarum editionum et veteris libri manuſcripti collatione emendatur, non ſine magno ethicae philoſophiae et vtriusque linguae ſtudioſorum emolumento. Adiectus rerum verborumque memorabilium index latinus et graecus. Francofurti apud Andr. Wechelum 1578. 4.

Epiſtola *Ioach. Camerarii* nuncupatoria ſcripta eſt Lipſiae d. IX. menſis Septembris 1570. Iam vero ex inſcriptione patet, librum lectoribus atque interpretibus praebere inſignem vſum tam grammaticum quam criticum. *Petri Martyris* commentar. Tiguri 1563. 4. et *Victorini Strigelii* paraphraſin potius perſpicuam praecipuorum locorum, quam iuſtam totius operis

operis verſionem Lipſiae 1572. 8. nec non *Simon. Simonii*, Lucenſis, verſionem libri I. cum eximio commentario, Geneu. 1567. 4. laudarat Fabricius.

Ariſtot. de virtutibus et vitiis, graece in vſum ſcholarum, Lugd. Bat. apud Franc. Rapheleng. 1593. 8.

Ioan. de Groot in praemiſſo epigrammate ait, auctorem ſiue Ariſtotelem fuiſſe, ſiue alium non inferiorem, ὅν τε παρέσχεν ἤτε Σταγειρίτης μέγας, ἤτε τις οὐδὲν ἐλάττων.

Ariſtot. ethicorum libri X. cum notis; adiecta ad contextum graecum interpretatione latina Dionyſii Lambini, ſed innumeris locis interpolata, ac parte libri IX. cum X. toto proprio marte verſa — ſtudio et opera *Matthiae Bergii.* Francof. 1591. 8. — edit. altera emendatior et notis, (ex Victorio et Sylburgio excerptis) auctior ex ipſius *Bergii* recognitione et indice graeco, (curante *Conrado Rittershuſio*, qui praefatus eſt,) Francof. apud hered. Andr. Wecheli 1596. 8. gr. et lat. — Hanou. 1611. 8. (12.)

De *Matthia Bergio*, Brunſuicenſi, tandem poſt varia fata, Profeſſore Altdorfino, denato ann. 1592. vid. cl. *Georg. Andr. Willii* Nürnbergiſches Gelehrten Lexicon tom. I. p. 91 ſqq.

Ariſtotelis I. tomus ethicus in quo ethicor. ad Nicom. libri X. latine. (interprete Dionyſio Lambino,) — *II. tom. in quo Ethicor. magnorum lib. I. Ethic. ad Eudemum, L. VII. de virtutibus et vitiis I.* (interpr. Georg. Valla, V. quodam D. et Sim. Grynaeo,). tom. III. politicorum lib. VIII. (interpr. Dion. Lambino) acc. libri IX. et X. (a Stroza lat. facti) Oeconom. II. (interpr. Ioach. Camerar.) Francof. apud Wechel. 1593. 8. III. tomi.

Ariſtot. ethicorum — libri X. graece et latine, ab *Antonio Riccobono* conuerſi, et commentariis illuſtrati. Francof. ap. hered. Andr. Wecheli. 1596. 8. — Fabric. memorat edit. Patau. 1593. 8. et Hanou. 1610. 8.

Ariſtotelis ethicorum Nicom. libri duo, cum explicatione *Petri Martyris Vermilii*, et eiusdem librorum ethic. libri X. cum ſcholiis *Andreae Hyperii Flandri*, et *Rodolphi Goclenii* notis et lemmatibus *logicis. Lichae* 1598.

Oberti Giphanii — commentarii, (verboſi, nec tamen ſua laude defraudandi,) in *decem libros ethicorum Ariſtotelis ad Nicomach.* poſt ſat bene longam ſuppreſſionem, boni publici gratia, iam primum in lucem editi. Francofurti, impenſis Lazari Zetzneri, 1608. 8.

Ariſtot. Ethicorum ad Nicomachum libri quinque priores, graece, cum noua interpretatione, comment. et quaeſtionibus *Tarquinii Gallutii*, Soc. Ieſ. Pariſ. apud Sebaſt. Cramoiſy 1632. fol. — *Eiusdem Gallutii* in libros V. poſteriores noua interpretatio, comm. et quaeſtion. ibid. 1645. fol.

Ἀριστοτέλους — *Ariſtotelis Ethicorum ad Nicomachum libri decem.* Cum *Dionyſii Lambini* verſione latina a *Matthia Bergio* interpolata. Acceſſerunt huic editioni loca parallela — cura *Samuelis Rachelii*, (Prof. quondam Helmſtad.) cuius etiam praemiſſa eſt in vniuerſam Ariſtotelis philoſophiam moralem introductio. Helmaeſtadii, typis Henning Mulleri 1660. 4.

Textus eſt ſecundum edd. Florent. Victorii et Sylburg. emendatus. pag. 349 ſq. adhaeret ſyllabus variarum lectionum et notarum maxime neceſſariarum, ad graeci contextus expeditam conſiderationem, partim ex P. Victorii, partim ex Fr. Sylburg. notis excerptarum: partim aliunde depromtarum opera M. *Bergii* collectus.

Ariſt.

Digitized by Google

Ariſt. ethica contracta gr. et lat. in *Huberi* ſpecimine philoſophiae ciuilis. Franequerae 1686. 8. — *Ethica* ad Nicom. Magna moralia et ad Eudemum, politica et oeconomica, cum paraphraſi *Sylueſtri Mauri* S. I. Venet. 1696. 1698. 4. Verſionem vero non ſuam adiunxit, ſed eam, quae in tomis Auerrois legitur.

Ariſtot. Ethica ad Nicomachum, *Io. Argyropylo* interprete, cum comment. *Io. de Aguirre*, Romae ap. Anton. de Rubeis. 1698. fol.

Ariſtotelis Ethicorum Nicomacheorum libri X. graece, cum lat. verſione Dionyſii Lambini, curante cum notis *Guil. Wilkinſon*. Oxonii e theatro Sheldoniano. 1716. 4.

Ariſt. de virtutibus, gr. et lat. Oxon. 1752. 12.

Io. Caſelii in librorum *Ariſtotelis* de vita et moribus interpretationem, prooemium. Roſtoch. 1569. 4.

Eiusdem in eorumdem librorum interpretationem programma. Helmaeſtad. 1593. 4.

Firetini cuiusdam verſionem vidiſſe ſe teſtatur *Obertus Giſanius*. *Vicentinum* vocat *Iac. Thomaſius*, qui *Andreae* praeter ea *Trebatii* et *Andreae Bilii* meminit in Commonefactione de verſionibus latinis Nicomacheorum, quae ſubiicitur breuiario et analyſi eorumdem, editae Lipſiae 1658. 8.

M. Antonii Mureti notae in libros decem Nicomacheorum, oeconomicorum etc. prodierunt Ingolſtad. 1602. 8. — in Mureti Opp. Veronae 1727 ſq. 8. tom. V. p. 1 ſqq. — auctiores aut emendatiores cum aliis Mureti verſſ. et interpretationibus Ariſtotelicorum ſcriptorum, in tomo III. Opp. Mureti, edit. Dau. Ruhnken. Leidae 1789.

Theatrum Ariſtotelicum, pandens doctrinam librorum X. Nicom. a *Chriſtoph. Prebiſio* I. V. D. et P. P. quondam Lipſ. antehac apertum, nunc vero recognitum, notisque neceſſariis et perpetuis illuſtratum publiceque diſceptatum a M. *Io. El. Reu*, cum auctario quaeſtionis de virtutum moral. ἀνταχολεθησει etc. Altdorf. 1662. 4. — rec. 1665. 8.

I. Crellii ethica ariſtotelica. eiusd. ethica chriſtiana. Selenoburgi. 4. vid. biblioth. Benteſian. I. pag. 142.

Veterum ſcholiaſtarum graecorum, Euſtratii, Aſpaſii aliorumque commentatt. in Ariſtot. opus ad Nicomach. cura *Sam. Rachelii*. Helmſt. 1662. 4.

Ariſt. Ethicor. ad Nicom. lib. I. lat. cum explicat. *Audom. Talaei*, in huius Operibus. Baſil. ex offic. Petri Pernae (cum praef. Io. Thom. Freigii, ſcripta Friburgi 1575. menſe Iulio.) 1576. 4. p. 647 ſqq. Ariſtot. placita late examinantur, et modo confirmantur, modo refelluntur.

Caelii Calcagnini paraphraſis in librum I. ethicorum Ariſtot. — in *Calcagnini* Opp. Baſil. 1544. fol. pag. 453 ſqq. — *Emanuelis Theſauri* — philoſophia moralis, deriuata ex alto fonte magni *Ariſtotelis* etc. italice, Turin. 1671. Venet. 1674. 12. et 1728. latine verſa a Cyriaco Lentulo, Noribergae 1692. (apud Kahlium in bibl. philoſ. Struuiana part. II. p. 30.) 1699. 12. melius verſa a *Philippo Adamo Vlrich.* Doct. et Prof. Wirceburgenſi. Wirceburgi 1731. 8. vid. Acta erudit. 1731. p. 139. *von Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. vol. V. p. 520 ſq. adde ſupra in §. XXVIIII. [Ariſtotelis Ethicorum Nicomacheorum adumbratio ad noſtrae philoſophiae rationem facta, auctore M. *Io. Frid. Gottl. Delbrück*, Hal. 1790. 8. qui etiam Specimen verſ. vernac. edidit, a *Garuio* factae, in libell. menſtr. Berol. (Berlin. Monatsſchr.) 1791. menſe Nou. pag. 459 ſq. *Beck.*]

Editiones librorum Politicorum et Oeconomicorum.

Praetermitto *editiones*, ſupra in elencho edd. Operum Ariſt. et ad §. XXXIII. ac XXXIV. iam memoratas.

Ariſtot. Politica et Economia, Argyrop. interprete. Venet. ap. Iac. Pencium. 1506. 8. — *Leonhardi Aretini* verſio occurrit in antiquis latinis Ariſtotelis editt. vt Lipſiae 1502. ſol. etc. et in graeco-latin. octaua ſorma editis.

Politica Ariſtotelis, Leon. Aretino interprete; *Economica* et *Hecatonomiarum libri VII. Iac. Fabro Stapul.* interprete, cum illius ſcholiis. *Econom. publicorum lib. I. Leon.* interprete, cum illius ſcholiis. apud Petrum Portam et Beatum Rhenan. 1506. fol. Buhle citat hanc edit. ex catal. libr. bibl. reg. Pariſ. at vereor, ne eadem ſit, quam actutum indicabo.

Contenta. Politicorum libri Octo. commentarii. Economicorum duo. commentarii. Hecatonomiarum ſeptem. Economiarum publ. vnus. Explanationis Leonardi in oeconomica Duo. ex recognitione et cum praefatione Iac. Fabri, (ſcripta 1505.) *Ex officina H. Stephani* apud Pariſios 1506. fol. — *Hec ſecundaria eſt caſtigatiſſima ex offic. H. Stephani* ib 1511. fol. in calce: „Recognitoribus in officina quam accuratiſſime *Petro Porta* et *Beato Rhenano* ex offic. H. Steph. M.D.XI. Vltima Martii.“ (exemplum eſt in bibl. Erlangenſi, etiam in Academ. Lipſ. bibl. vtriusque edit. 1506. et 1511. exempla.) — rec. ibid. 1516. et apud Sim. Colinaeum 1526. — cum comment. ac annotatt. variorum. ibid. apud H. Steph. 1517. fol. citat hanc editionem *Buhle.* — Oecologium ex *Ariſtotelis* oeconomicorum libellis;— congeſtum — per *W. Stockel*, Monacenſ. — Lipſ. 1511. fol.

Ariſtot. — Oeconomicorum libri duo tranſlati e greco in latinum a Leonardo Arethino. — in calce: „Impreſſum Liptzik per Baccalarium Martinum Herbipolenſem. a. 1507.“ ſol.

Exemplo, quod eſt in bibl. Erlangenſi, multa manu V. D. ſunt adſcripta. conf. ſupra in cat. edd. Opp. ab initio. — Ead. edit. et verſio Senis. 1508. 4.

Oeconomicorum Ariſtot. libri, graecis et latinis annotatt. ſuis locis illuſtrati. — in calce: Cracouiae per Matthiam Scharffenberg. M.D.X.X.X.VII. (1537.) 4.

Editor eſt *Georg. Libanius*, Lignicienſis. Textui graeco ſubiungitur *Leonardi Aretini* verſio lat. ad marginem adiectae ſunt pauculae adnotationes, textui vero litterae inſertae, ad notas, fini adnexas, reſpicientes. De hac rariſſima editione copioſus eſt *Io. Boguslaus Proſechowski* (h. e. *Frieſe*, Saxo, in notitia libri graeci, omnium primi, in Polonia typis excuſi, in Miſcell. Lipſ. nouis, tom. V. part. II. p. 367—374. add. *Io. Dan. Ianozki* in: Nachricht von den in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren polniſchen Büchern. part. V. Breslau. 1753. 8. p. 194 ſqq. qui vero monet, iam ante illam editionem Cracouiae typis fuiſſe excuſa Sibyllae Erythr. et Phocylidis carmina.

Ariſtot. Politicorum libri octo. Argentor. cum praef. *Iac. Bedroti*, graece, per Wendelin. Rihelium, menſ. Martio 1540. 8.

Ariſtot. Politica, graece, apud Io. Lod. Tiletanum. Pariſ. 1540. 4.

Inſunt tantum liber primus, ſecundus et tertii pars, cum emendationibus et notis marginalibus.

Ariſtot. et Xenophontis ethica, politica, oeconomica, graece. Baſil. 1540. 8. vid. paullo ante de editionibus ethicorum, ad h. a.

Ariſt.

Digitized by Google

Ariſtot. oeconomic. libri II. graece. Pariſ. (apud Neobarium) 1541. 8. — lat. *Bernardino Donato Veronenſi* interprete. apud Iac. Bogardum. Pariſ. 1541. 8. — gr. et lat. a *Bern. Donato.* Venetiis 1542. 8.

Ariſtot. de republica, qui Politicorum, libri VIII. *Ioachimo Perionio, Benedictino Cormoeriaceno*, interprete, acceſſerunt eius in eosdem libros obſeruationes et argumentum. Pariſ. apud Tiletanum. 1543. 4. — recuſ. Baſileae ſumt. Io. Oporini 1544. 8. cuius editionis indici ſubiunctum eſt in Ariſtot. Politicorum lib. I. argumentum per Raph. Volaterranum.

Ariſtot. Politica, a *Iac. Ludouico Strebaeo* e graeco conuerſa, cum animaduerſionibus ad verſionis Perionianae libros III. primores. *Pariſ.* 1542. 4. apud Vaſcoſan. — — ibid. ap. Io. Roigny; excud. Matth. Dauid 1549. 4. — rep. ibid. 1550. et addita Perionii verſione ibid. 1553. 4. (1554.) — — I. II. III. IV. et V. libr. (eth.) enarratio per *Phil. Melanthon.* acc. orat. de Ariſt. collatio actionum forenſ. attic. et roman. in *Politicos* aliquot libros *Ariſtot.* comm. Lugd. Seb. Gryph. 1548. 8.

Ariſtot. Politicorum liber primus, *Leon.* interprete, cum *Raphaelis Volaterrani argumentis.* Venet. apud Hier. Scotum. 1543. 8.

Ariſtot. Politica, graece, apud Vaſcoſan. Pariſ. 1548. 4. — lat. a *Cornelio Valerio ab Anuater*, Vltraiectino, apud Vaſcoſan. ibid. 1548. 8. — — interprete et enarratore *Io. Geneſio Sepulueda*, Cordubenſi, Pariſ. apud Vaſcoſan. 1548. 4. (cuius interpretatio omnium optima videtur Giſanio, proxima Lambini.) repet. adiectis *Cyriaci Strozae* de republica libris duobus, latine. Colon. in offic. Birckmanica, 1601.

Ariſtot. Polit. graece, cum praef. *Iac. Bedroti.* Argentor. 1549. 8.

Ariſtot. Oeconom. lat. *Gilberto Cognato*, Nozereno, interprete, apud Guil. Morelium. 1551. 4. — ibid. 1560. 4. (adde ad §. XXXIV.) — cum *Felicis Figliuccii* expoſitione. Venet. 1583. 4.

Ariſtot. Politicorum liber primus, gr. et lat. cum commentario a *Michaele Toxite* confecto, ex ſcholis *Io. Sturmii* matutinis. Tiguri, apud Chriſt. Froſchouerum. 8. ſine anni nota.

Ariſtotel. Politicor. libri VIII. graece, ex *Petri Victorii* recognitione, apud Guil. Morelium. Pariſ. 1556. 4. sss) acc. *Strozae Kyriaci* de republ. libri II. octo *Ariſtotelis* eadem de re additi. gr. et lat. Florent. apud Iunt. 1562. et 1563. 4.

Ariſtot. Politica. Leonardo interprete, cum *D. Thomae Aquinatis* explanatione; nec non *oeconomica* ex antiqua interpretatione. Venetiis, apud Iuntas. 1558. (1568. fol. in cat. Menken. I. pag. 67.)

sss) Sed anteceſſit alia *Victorii* editio critica. Certe *Conringius* in introductione p. 647. „Hanc, ait, Iſingrinianam edit. (1550.) *biennio poſt* excepit *Florentina editio, a Petro Victorio, magno talium rerum artifice, plurimis locis feliciter*, collatorum multorum exemplarium et veteris interpretationis ope, ***emendata ſimulque illuſtrata nonnullis adnotationibus.***" Atque in praefatione, Sylburgium maxime ſequutum fuiſſe *Petri Victorii illam editionem, quae Florentiae anno ſuperioris ſaeculi* quinquageſimo ſecundo (1552.) *typis excuſa eſt*, diſertis verbis declarat.

Oeconomica ſcripta, quae extant nomine *Ariſtotelis*, lat. cum interpretatione oeconomici libri *Xenophontis*, per *Ioach. Camerarium*. Lipſiae (1564.) 8. in Menken. Catalog. I. pag. 127.

Ariſtot. de Politicis libri VIII. latine, *Dion. Lambino* interprete, apud Io. Benenatum. Lutet. 1567. 4.

Lambini verſio eſt quoque in tomo tertio Ethic. Ariſtotelis, Francof. apud Wecheli heredes 1593. 8. in graecolatinis Ariſtot. editionibus Caſaubon. et vtraque Duualliana, in poſterioris quidem tomo III.

Ariſtot. politicorum libri octo, graece, apud Io. Benenatum. Pariſ. 1574. 4.

Petri Victorii commentarii in VIII. libros Ariſtotelis de optimo ſtatu ciuitatis. Poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris: iisdemque ad verbum latine expreſſis. acceſſit — index. Florentiae apud Iuntas, 1576. fol.

Admodum rara ſunt huius nitidae nec laude ſua defraudandae editionis exempla. Textus graecus eſt, quod moleſtiam creat, in infinitas particulas diſſectus, cui ſubdita eſt verſio latina, et hanc ſtatim excipit commentarius perpetuus isque mire copioſus, in quo vero verba nec grammatice nec critice perpenduntur aut explicantur, ſed ſenſus particulae vberius explanatur aut cum aliis auctorum locis et ciuitatum conſuetudinibus etc. neque tamen accurate pleneque comparatur. In longa praefatione neque de conſilio, quod ſequutus ſit, neque de ſubſidiis, quae adhibuerit, aliisque, quae in praefatione dici ſolent, rebus agit Victorius. Equidem non ſperno operam Victorii et vero bonitatem editionis praedico; at Victorius ille graecae latinaeque linguae, critices, hiſtoriae atque antiquitatis peritiſſimus, meliora et eruditiora in hac edit. praeſtare potuerat debueratque: at in antecedentibus, quas e Buhlio laudaui, neque vero ego ipſe vidi nec tractaui, editionibus maius critices ſtudium adhibuiſſe videtur. Alia ratione iſtam editionem, quam ipſe habeo et inſpexi, deſcribit *Freytag*. in adparatu litterar. tom. I. pag. 548 ſqq.

Politicorum et oeconomicorum Ariſtotelis interpretationes et explicationes accuratae, nunc primum a filiis in lucem editae, auctore *Ioach. Camerario*, Pabepergenſi. Francof. ap. Andr. Wechel. 1581. 4.

Ariſtotelis politicorum libri octo ex *Dion. Lambini* et *P. Victorii* interpretationib. puriſſ. graecolatini, *Theod. Zuingeri* argumentis atque ſcholiis, tabulis quin etiam in tres priores libros illuſtrati: *Victorii* commentariis perpetuis declarati. *Pythagoreorum veterum fragmenta politica, a Io. Spondano conuerſa* (gr. et lat.). Index rerum et verborum pleniſſ. Baſileae *Euſebii Epiſcopii* opera ac impenſa. cIↃIↃXXCII. (1582.) fol.

Ariſtot. libri Politicorum et Oeconomicorum, graece. Francof. ex off. Wechel. 1587. 4.

Ariſtotelis politica, ab *Anton. Montecatino* lat. verſa et commentariis illuſtrata. Ferrariae 1597. fol. vid. ſupra §. XXXIII. fin. — a *Petro Ramo* latine facta et dialecticis rerum ſummis breuiter expoſita et illuſtrata. Francof. apud Claud. Marnium et heredes Io. Aubrii. 1601. 8. — *latine*, interprete *Io. Geneſio Sepulueda*, Colon. Agrip. 1601. 4.

Ariſtot. Politicorum libri VIII. graec. et lat. cum perpetua *Dan. Heinſii* in omnes libros paraphraſi. accedit accuratus rerum index. Lugd. Bat. ex offic. Elzeuiriana, 1621. 8. mai.

Nitidae

Nitidae huic editioni a p. 971. acceſſerunt ex Heraclide de politiis, ex Nic. Damaſceno de motibus gentium reliquiae, et Ariſtotelis, quae de variis rebuspublicis citantur, fragmenta: denique p. 1041 ſqq. *Andreae Schotti* animaduerſiones criticae in priores Politicorum Ariſtot. libros. Laudat operam Heinſii Contingius in introductione p. 648. edit. ann. 1656.

Ariſtotelis Politicorum libri VIII. graece, (vti ſcribit Buhlius,) *Oberto Giſanio*, Icto, interprete, cum prooemio *Hermanni Couringii*, et in politica Ariſtot. introductione. Helmſtadii apud Iac. Lucium. 1637. 12. At num graecus textus additus ſit huic editioni, quam non vidi, propemodum dubito. Saltem ipſe *Conringius* in praefat. ad editionem alteram, inſcriptam:

Ἀριστοτέλους — *Ariſtotelis politicorum libri ſuperſtites.* **Editio noua.** *Cura Hermanni Conringii. cum eiusdem Introductione et emendationibus.* Helmſtadii typis et ſumtibus Henningi Mulleri. 1656. 4.

In praefatione igitur ſcribit, ſe ante annos nouemdecim edidiſſe politicorum Ariſtotelis latinam verſionem, quam Obertus Giphanius confecit; tum pergit de hac noua editione: „Iam voluo quaſi — idem ſaxum, *nouo tamen et inſolito modo.* — Edo videlicet politica eadem Ariſtotelis, ſed *graece latineque*, idque ratione hactenus haud vſitata. edo introductorium libellum, ſed plus quam altera parte auctiorem et quaſi nouum; addo denique librum emendationum mearum, quo graecus textus infinitis locis corrigitur, atque integritati ſuae reſtituitur.“ Baſis criticae huius editionis eſt quidem Sylburgiano Victoriana: at Conring. perpetuum ſermonem, in ſuas periodos inciſum, dedit: deiu ſtellulis paſſim ſparſis indicauit, vbi hiare orationem et lacunam ſubeſſe arbitratus eſt: fragmenta Ariſtot. de hiſtoriis rerumpubl. qualia collegit Caſaubonus, et Victorii verſionem latinam reddidit. In introductione multa modo hiſtorice, modo critice, modo philoſophice eruditeque de hoc opere, eius auctore, conſilio, argumento etc. pertractantur, et cap. IX. de editoribus, interpretibus et commentatoribus huius operis intelligenter iudicatur In emendationibus ſubiunctis varias easque potiores lectiones collegit Conring. quas interdum examinauit, ſaepius ſuas propoſuit coniecturas ingenioſas, interdum locum obſcurum lucida interpretatione illuſtrauit. — Illa editio recuſa eſt gr. et lat. in tomo III. Operum Conringii, iunctim ſex voluminibus in fol. excuſorum, curante D. Io. Gul. Goebelio. Brunſuic. 1730. fol. pag. 491 ſqq. et p. 422 ſqq. ſunt *Herm. Conringii* paratitla politicorum Ariſtotel. et p. 457 ſqq. *Conringii* Introductio.

Ariſtotelis Politica, cum notis et paraphraſi perpetua *Dan. Heinſii* et *Seueri Chriſt. Olpii.* gr. et lat. Ienae 1660. 4.

Neque tamen omnino criticam et ſatis emendatam habemus editionem: atque quantum ſuperſit ingenio ac diligentiae futuri editoris, patet ex particula operis, a *Fr. Wolfg. Reitzio*, Profeſſore quondam Lipſienſi, graece doctiſſimo, edita:

Εκ των Αριστοτελους Πολιτικων περι της πολεως μακαριας. Lipſiae 1776. 8.

Multa etiam ſuperſunt ex antiquitate et hiſtoria graecarum ciuitatum diligentius explicanda.

Caelii Calcagnini paraphraſis Politicorum Ariſtotelis exſtat in illius Operibus, Baſil. 1547. fol. pag. 457 ſqq. — *Anton. Scainus* edidit *Quaeſtiones in octo libros Ariſtotelis, qui exſtant, de republica.* Romae 1577. 4. (conf. *Clement* Bibliotheque etc. II. p. 87.) — De libris oeconomi-

oeconomicis conf. *D. Georg. Rudolph. Boehmeri* bibliothecam ſcriptorum hiſtoriae naturalis, oeconomiae etc. part. I. vol. II. Lipſiae 1786. mai. 8. ſect. XI. p. 567 ſq. — De verſionum latinarum editionibus, vid. Bunau. Catal. I. p. 126.

Editiones epiſtolarum.

Ariſtotelis epiſtolae ſex, tres ad Philippum, *binas* ad Alexandrum, et *vna* ad Theophraſtum: Exſtant in collectione epiſtolarum graecarum *Aldina*, Venetiis 1499. et *Cuiaciana*, Aurel. Allobrog. 1606. p. 314 quaedam in *Ioach. Camerarii* collectione epiſtolarum, (Ἐκλογὴ καὶ οἷον ἀπάνθισμα διαφόρων ἐπιςολῶν ἑλλήνων etc.) Tubingae 1540. 8. — adde ſupra vol. I. pag. 683. et in hoc cap. §. XXXV. circa finem. — *Latine* cum apophthegmat. ex variis auctoribus decerptis, et *teſtamento* in *Th. Stanleii* hiſt. philoſ. p. 421. 424. 425. 440. edit. Lipſ. 1711. — *Tres* epiſtolae *Ariſtotelis* graece inſertae ſunt *Io. Patuſae* encyclopaediae, Venetiis 1710. tom. I. pag. 186. — Inſertae quoque ſunt reliquis editionibus Opp. Ariſtotelis graecolatinis, vt Caſaubonianae et Duuallianae.

Ariſtotelis epiſtolae, quae extant. cum duabus *Philippi Macedonis*, et vna *Alexandri M.* Philippi F. Lubecae. ex officina typograph. *Io. Albini.* 1615. 4. curante *Ioach. Dreiero.*

Vid. *Clement* bibliotheque tom. II. p. 85 ſq.

Ariſtotelis epiſtola ad Alexandrum M. qua vniuerſam ſuam philoſophiam retractat, (a nugacibus Rabbinis conficta) *hebraice et lat.* exſtat in bibliotheca Rabbinica *Iulii Bartoloccii.* Romae 1675. tom. I. p. 476. conf. §. XXXV. fin.

Dicta notabilia ex libris *Ariſtotelis* excerpta. Venetiis. apud Io. Patauin. 1537. 8. — ibid. in offic. D. Bernardini 1536. — Sententiae ex *Ariſtotele* aliisque collectae a *Ioach. Camerario* in libello περὶ γνωμικῆς διδασκαλίας σύνοψις. gr. et lat. Lipſ. ſine anni nota. 8. — Sententiae Ariſtotelis nobiliores in libro: *Apophthegmata graeca regum ac ducum, philoſophorum item aliorumque* — ex Plutarcho et Diogene Laertio cum lat. interpretat. Excud. H. Stephan. 1568. 12. pag. 594 ſqq.

VERSIONES.

De latinis iam ſatis diſputatum eſt in indice editionum: de reliquis vid. *Buhle* tom. I. Opp. Ariſtotel. pag. 268. Quare equidem ero breuior: ἀσύμβολος tamen non diſcedam.

Hiſpanicae. Vincentii Marinerii Valentini verſio Operum Ariſtotelis latet adhuc mſta in ſcriniis bibl. Madritenſis. vid. *Iriarte* catal. MSSt. gr. vol. I. pag. 515 ſq. *Sim. Aprilis* verſio hiſpan. Ethicorum libr. X. Saragoſſae 1584. 4. quidem prodiiſſe dicebatur in catalogo quodam librorum venalium; at librarium, qui catalogum confecerat, fuiſſe deceptum, nec illam verſionem exſtare, monet *Maianſius* in ſpecimine biblioth. Hiſpano-Maianſianae, e muſeo Clementis p. 112. — *Artem poet.* hiſpanice vertit *Alonſo Ordonnez das Seyjas y Tobar* Madrit. 1626. 8. — repet. cum textu graeco, (vti ſupra in catal. edd. A. P. iam ſcripſimus,) ibid. 1778. 8. — Primera Parte de la Filoſofia llamada la Logica, o Parte Racional — —. Colegida de la dotrina de los Filoſofos antiguos, *i particularmente de Ariſtoteles* por *Petro Simon*

Digitized by Google

Simon Abril, Dotor. — Impreſſa en Alcalà de Henares. 1387. 4. Non tam verſio Ariſtot. logicae eſt, quam potius compendium ex illa factum. vid. Specimen bibliothecae Hiſpano-Maianſianae ex muſeo Dau. Clementis pag. 113. — Nicomachea hiſpanice vertit *Carol. Princeps de Viano.* vid. Iourn. des Sav. 1726. p. 457.

Gallicae. Organum Ariſtotelis interpretatus eſt *Philippus Canaius de Fraxinis*, cuius paraphraſin commendat *Rolaudus Mareſius* pag. 46. epiſt. et *Poſſeninus* XII. 4. bibl. ſelectae. — *De anima* libros III. gallice vertit *Ludou. Regius*, dein *Petrus Marcaſſus*, Pariſ. 1641. 8. *Problem.* Lugdun. 1570. 8. — *Rhetorica* verterunt *I. du Sin.* Pariſ. 1608. *Rob. Stephan.* Pariſ. 1624. 8. repet. tertium librum vertit addiditque *Rob. Stephan.* nepos ibid. 1630. 8. (vid. Maittaire A. T. III. part. II. pag. 895. coll. tom. II. part. II. pag. 722. vbi in nota *b*, annus editionis ſcribitur M.D.XXX. — *Poetica Noruillio* interprete. Pariſ. 1671. 12.) — *Fran. Caſſandre* Pariſ. 1654. 4. emend. 1675. 12. 1685. Amſtel. 1698. 8. 1717. 12. ttt) — Haagae Com. 1718. 8. *Art. Poet.* cum notis elegantibus atque eruditis *Andr. Dacier* Pariſ. 1692. 12. (conf. acta erudítor. Lipſ. 1692. p. 560. Hiſt. des Ouvrag. 1692. Sept. p. 38. Iournal des Sav. 1692. p. 429.) Amſterdam 1733. 8. — *Nicolai Petri Boſſii* interpretatio, cuius mentionem fecit *Vignolius Marvillius*, perſonatus ſcriptor, tom. I. miſcellan. hiſtorico-litterar. p. 211. num lucem adſpexerit, equidem neſcio. — *Batteux* verſionem cum textu graeco iam ſupra me laudare memini. — *Norville* interpretatus eſt poeticam, Pariſ. 1671. 12. — *Franc. Carpentarii* verſio rhetor. et commentarius ineditus memoratur in Iourn. des Sav. 1675. pag. 134. in eius elogio, quod exhibent ephemerides Pariſ. 1702. 31. Iul. et in memoriis acad. Inſcript. tom. I. pag. 410. — Rhetor. ad Alex. gallice vertit *Balduinus* ſ. *Banduinus* Pariſ. 1669. 12. — Gallicam *ethicorum* verſionem a Cardin. *Perron* compoſitam et III. tom. eius Opp. inſertam, memorat *Du Pin* bibl. eccleſiaſt. tom. 17. pag. 37. — *Ethicorum* librum I. vertit *du Perron:* in eius Opp. Pariſ. 1622. fol. p. 805 ſq. libror. X. verſio gallica *Nicol. Orem*, *(Nicole Oresme,)* cum gloſſis. Pariſ. apud Ant. Verard. Pariſ. 1488. fol. de qua edit. et de Oremo copioſus eſt *Clement* in Bibl. curieuſe etc. II. p. 88. adde *Labbe* bibl. nou. MSS. p. 349. — eosdem verterunt P. L. Pariſ. 1553. 4. — *P. de Tyard.* ibid. 1578. 4. — gallica paraphraſis *Beneumtani*, dicata reginae Galliarum Margarethae, lucem vidit (Pariſ.) Rothomagi, 1644. 8. — La Morale d'Ariſtote, traduction nouvelle, par *Catel.* Toloſe. à Paris. 1644. 4. — *De mundo* libr. poſt Oresmium verterunt *Lud. Migret*, Pariſ. 1541. 8. et P. *Saliat*, Lugd. 1543. 8. — *Lauri Hayarti*, presbyteri, interpretationem Ethicorum memorat Crucemannus p. 496. bibl. gallicae. — *Politica* verteruut *Nicol. Oresme* Pariſ. 1486. 1489. fol. (vid. *Clement* Biblioth. II. p. 103.) et *Loys le Roy, dit Regius*, Pariſ. 1568. 4. 1576. fol. et 1600. in qua tertia editione acceſſit verſio libri noni et decimi Politicorum, quos graece compoſitos a *Cyriaco Stroſſa* in gallicum ſermonem tranſtulit *Frider. Morelius.* — Le gouvernement des princes traduit du Grec d'Ariſtote en François, par le Docteur *Philippe*, ſ. l. et a. — Trois traités, le Gouvernement — par *Philippe;* le treſor de nobleſſe — et les fleurs de Valere le Grand, qui parlent des faits des Romains, trad. par *Simon de Hedin.* Pariſ. apud Ant. Verard. 1497. fol. — *Oeconomica*

ttt) Caſſandri verſio in exemplum optimae verſionis commendatur a Boilauio Despraeo, (praef. ad Longin. ed. I.) Fureterio aliisque apud *Baillet.* tom. III. iudiciorum de ſcriptoribus pag. 626. conf. vitam Boilauii pag. 109 ſq.

Oeconomica vertit *Nic. Oresmius*, (vid. Iourn. des Sav. 1732. pag. 453.) poſtea *Regius* Pariſ. 1566. 1600. fol. — *Gabr. Bounin*, Pariſ. 1544. — cum Xenoph. oecon. *Steph. de la Boetie.* Pariſ. 1600 8. — *Phyſiognom* gallice vertit *Io. Bonus*, medicus, Pariſ. 1553. 8. — *de mundo* vertit, *Lud. Meigret.* Pariſ. 1541. 8. — Lettre d'Ariſtote en Grec ſur le ſyſteme du monde, cum obſ. *Batteſii.* Pariſ. 1768 8. — Varias *Politicorum* libr. verſiones gallicas, hiſpanicas, italicas, germanicas et polonicas memorat *Hendreich.* in pandectis brandenburgic. pag. 280. — Le ſecret de ſecrets Ariſtote etc. in 4. ſine l. et a. vid. Ducis de Valiere catal. I. pag. 574. vbi quoque de MSto quodam, origine et auctore huius libri agitur.

Italicae. Qui pleniorem verſionum italicarum, quae multae ſunt, notitiam cupit, is adeat *Clement* biblioth. curieuſe etc. tom. II. pag. 86 ſqq. *Melchior. Lud. Widekind* ausführliches Verzeichniſs von raren Büchern, part. I. pag. 196 ſqq. in primis *Paitoni* Biblioteca degli autori — volgarizzati tom. I. pag. 92 ſqq. qui praeterea aliarum verſionum breuem iniicit mentionem, ducibus aliis auctoribus. Illarum notitiam, ne nimis fiam verboſus, ſilentio hic tranſeo, atque eas, quarum certiorem aut ampliorem notitiam dedit Paitoni cum reliquis, h. l. paucis indicare ſufficiat. — *Phyſica* Ariſtot. verterunt italice *Anton. Bruccioli*, Venet. per Bartholom. Imperatore, 1551. 8. 1558. — *Meteorol.* Sebaſt. Fauſtus da Longiano 1542. ſ. l. et typographo. 8. — eadem anonymus, cum comment. Venet. 1554. 8. — *Franciſcus Vieri*, iunior, Florent. 1573. et 1582. 8. — *philoſophiam naturalem* etc. Venet. 1554. 8. — *Mechanica* cum declaratione (*Anton. Quarinus.*) Modenae 1573. fol. — *Alexandri Piccolomini* paraphraſin mechanicorum vertit *Oreſt. Vanocci*, Romae 1582. 4. — de coelo et mundo libr. *Anton. Bruccioli*, Venet. per Barthol. Imperador. et Franciſcum, generum, Venet. 1552. et 1556. 8. — de *generatione et corruptione* libr. *Anton Bruccioli*, Venet. per Barthol. Imperadore et Franciſc. 1552. 8. 1556. uuu) 8. et 1579. 4. eosdem *Franciſc. Sanſouinus*, Venet. per Barth. Imperadore 1551. 8. et *Franciſcus Venier.* ibid. 1579. 4. — *de anima* libros *Franc. Sanſouin.* Venet. per Barth. Imperadore 1551. 8. *Bern. Segni*. Florent. 1549. 1583. 4. — eosdem ibid. *Ant. Bruccioli* 1557. 8. paraphraſin eorumdem librorum edidit *Angel. Buonriccius*, Venet. 1565. 8. Ex Creſcimbeno, Fontanino etc. aliorum librorum Ariſtot. phyſicorum et philoſoph. verſiones obiter indicat *Paitoni* pag. 129. — — — *Rhetoricam* Brunettus Latinus Rom. 1541. de qua et alia *Bruccioli* 1545. 8. dubiis aut falſis vid. *Paitoni* pag. 92. Tradomone antica de la Retorica d'Ariſtotele, nuovamente trovata. Patau. per M. Fabrian. 1548. 8. — *Phil. Arrighetti*, Florentini, verſionem italicam et commentarios in A. P. et rhetoricam memorat *Iul. Niger* pag. 166. hiſtoriae ſcriptor. Florentinorum. — *Rhetor.* et *poetic.* in linguam vulgarem Florentinam vertit *Bern. Segni*, Florent. per Laur. Torrentinum, 1549. 4. 1551. 8. — *Rhetor.* Venet. 1551. 8. et 1561. — *Polit. rhetor. poet. et libr. de anima, Segni*, Florent. 1583. 4. 1594. 4. — *rhetor.* in linguam toſcan. *Hannib. Carus*, Venet. 1570. 4. (1571.) *M. Franc. Petrarchae* epiſt. italice ſcripta ad auctorem praefationis, praemiſſae Cari verſioni, prodiit Venet. 1733. 8. — *Rhetor.* in tom. IV. part. 4. degli autori del ben parlare, Venet. 1643. 4. — *rhetor.* cum praef. *Biagio Schiavo.* Venet. 1732. 8. — eosdem *Alex. Piccolomini.*

uuu) Vid. D. *Io. Ge. Schelhorns* Ergötzlichkeiten aus der Kirchenhiſtorie und Litteratur, vbi tom. III. Vlmae, 1762. 8. pag. 379 ſqq. et tom. IV. pag. 643 ſqq. de vita et ſcriptis Bruccioli copioſe agitur; pag. 653 ſq. tomi IV. illius verſiones librorum Ariſtot. italicae enumerantur.

colomini. Venet. 1571. 4. (de edit. Venet. 1597. 4. vid. Paiton. p. 95) — *Poetic.* vertit *Alex. Piccolominus*, Sienae, 1572. 4. et edidit cum aduotatt. Venet. 1575. 4. — *Poetic. Octauian. Caſtelli*, Spoletinus. Romae 1642. 12. fide aliorum alias verſiones obiter indicat Paitoni pag. 100 ſq. — — *Ethicorum* librorum verſiones italicae exſtant numero plures. *Taddei* verſio eſt in libro: *il Teſoro di Brunetto Latino* etc. Venet. 1528. 8. 1533. 8 — *Ethic.* cum rhetorica Cicer. etc. Florent. 1734. 4. — *Ethic.* e verſione et cum comment. *Bern. Segni*, Florent. per Laur. Torrentinum 1550. 4. et Venet. 1551. 8. — *Felicis Figlincii*, Senenſis, verſionem paraphraſticam, Romae 1551. 4. et aliam Florentini cuiusdam, verbum verbo exprimentem, vidiſſe ſe teſtatur Gifanius. — De libro rariſſimo: *L'Ethica d'Ariſtotile, ridotta in compendio da ſer Brunetto Latini. Et altre Traduttioni et ſcritti di quei tempi. Con alcuni dotti auvertimenti - intorno alla lingua.* In Lione per Giovanni di Torues. 1568. 4. commentat. Paitoni ſcripſit et primum euulgauit in *Raccolta d'Opuſcoli*, tom. XLVI. tum emendatius, et de Bruneti Latini Theſauro (Teſoro) eiusque editionibus raris accuratius egit in Biblioteca degli autori etc. p. 103 ſqq. adde *Clement* biblioth. II. pag. 87. — *Ethica* more paraphraſeos cum notis, vertit *Ant. Scainus*, Romae 1574. 4. — libr. *de virtute et vitiis* vertit *Iul. Ballinus*, Venet. 1564. 8. vid. *Paitoni* pag. 123. (vbi verſiones quorumdam, nonnullas italicas libr. ethicorum in MSS. enumerat:) *Clement* p. 109. ex Haym notizia de' libri rari p. 252. citat an. 1565. — *Politicorum* libros italice vertit *Ant. Brucciolus*, Venet. 1542. 8. (1547.) — more paraphraſeos cum adnotationibus et ſermonibus etc. auct. M. *Ant. Scaino da Salo.* Romae, 1578. 4. vid. *Clement* l. c. p. 103. et *Paitoni* l. m. 124. qui confectorem catal. bibl. Hulſianae, citantem edit. Florent. 1546. 4. errorem commiſiſſe monet, et arbitratur, fuiſſe *verſionem Bern. Segni*, quae prodiit Florent. 1549. 4. — Venet. 1551. 8. 1599. 4. — Fabric. in nota rusta citat quoque edit. *Scaini* interpretat. Romae 1558. 4. — Dello ſtato delle republiche ſecondo la mente di Ariſtotele con eſſempi moderni Giornate otto e CCXXII. avertimenti civili di *M. Nic. Vito di Gozzi.* Venet. Ald. 1591. 4. — *La Morale politica d'Ariſtotele, tradotta e dichiaratta da Panfilo Perſico.* Venet. ſ. a. — *Col nome de Dio Il Segreto de Segreti, le Moralita et la Phiſionomia d'Ariſtotele, Dowe ſi tratta è mirabili ammaeſtramenti ch' egli ſcriſſe al Magno Aleſſandro ſi per il reggimento de l'Imperio, come per la conſervatione de la ſanita, et per conoſcere le perſone à che ſiano inclinate, ad eſempio et giovamento d'ogn' uno accomodatiſſimi, Fatti nuovamente volgari per Giovanni Manente.* Stampata in Vinegia per Iuan Tacuino da Trino. 1538. 4. — Alia verſionis eiusdem editio de conſeruatione valetudinis, Phyſiognom. et ſecretorum, *Delle maraviglioſe occulte* etc. Venetiis 1669. 12. vid. *Paitoni* l. m. p. 121. et pag. 128. — La morale d'Ariſtotele dal' *Carolo Anton. Donadovi*, Venet. 1709. — Curioſi problemati ſiloſofici, ſcelti da quelli, che Ariſtotele intitolo, delle coſe naturali, da *Tommaſo Vincenzo Falleti.* 1786. 8. Ex problematibus delegit atque explicuit XL, at vbi reperirentur apud Ariſtotelem, non indicauit.

Anglicae. Meteorologica verſa ſunt anglice ab *Edmund Pargiter* — *poetica* a *Rimero*, et edita cum *Renati Rapin* obſeruationibus poeticis, e gallico in anglicum ſermonem translatis. Londin. 1674. 8. — *Ariſtotle's Poëtic.* — Londin. 1775. 8. — *The Poëtic of Ariſtotle*, translated from the Greek with notes. By *Henry Iames Pye.* Londin. 1788. 8. auctor promittit commentarium in A. P. Ariſtot. vid. The monthly Review menſ. Febr. et Nou. 1789. — *Ariſtot. Treatiſe on Poetry* translated; with Notes on the Translation and on the Original,

Digitized by Google

and two Diſſertations on poetical and muſical Imitation. By *Thom. Twin'ng*. London. 1789. 4. Notae a p. 137 — 565. con'inent emendationes textus, illuſtrationes, confirmationes et interpretationes effatorum ac iudiciorum philoſophi, et commentationes in plures libelli particulas. Laudatur in ephem. Gottingenſ. litterar. 1789. plag. 195. adde L'Eſprit des Iournaux m. Sept. 1790. tom. IX. Pariſ. p. 45 — 58. — *Rhetor*. anglice verſa Londini 1686. 8. iisdem auctoribus, qui *artem cogitandi* gallice verterunt. — *The Problems of Ariſt.* and other philoſophers and Phyſicians. London. 1607. 12. 1680. 12. — Libri, *Secreta Secretorum*, verſio anglica prodiit Londini 1702. 8.

Belgice Rhetor. ad Alexandrum M. vertit *Guil. van Schaep*. Lugd. Batau. 1677. 12.

Germanicae. conf. *Schummels* Ueberſetzer-Bibliothek p. 83 ſq. et auctor libri: Vollſtändige Sammlung aller Ueberſezzungen der Griechen und Römer, Francſ. et Lipſ. 1785. p. 110 ſq. (vbi vero eadem notitia eademque verba ex Schummelii libro translata ſunt.) Memorantur igitur verſiones 1) *Problematum* 1557. 8. Colon. 1608. 8. Argentor. 1631. 8. Sunt tamen antiquiores verſiones germanicae: *Proplemata.* Titulum excipit effigies Ariſtotelis ligno inciſa: Tum inſcriptio: *Ein Tractat mancherley fräg menſchlicher vnd thierlicher natur, vnd geſchiklichkeit zv latein genant Propleumata Areſtotelis vnd anderer natürlich meiſter, als ir hernach finden werdet.* Sub fin. *gedrükt vnd vollennt am Tag Seruacy a. dom. lxxxii.* (1482.) ſine loci nota, typis gothicis. vid. Theophili Sinceri bibliotheca — oder analecta litteraria von lauter alten und raren Büchern, Nürnberg. 1736. 8. pag. 152 ſq. Antiquae et rarae ſunt editt. *Proplemata Areſtotilis*, germanice, (probabiliter, Auguſtae Vindelicorum.) 1492. 4 eſt potius nonnullorum Ariſtotelis aliorumque problematum compilatio. vid. cel. *Panzer* in Annalen der ältern deutſchen Litteratur, Norib. 1788. 4. pag. 197 ſq. — recuſ. Auguſtae Vindel. per *Hannſen Schawren* 1493. 4. vid. *Panzer* l. c. p. 206 qui alias editiones vetuſtas recenſet, (p. 240.) *Vlmenſem* per Io. Zainer 1499. 4. — (p. 312.) *Auguſtanam* per Froſchauern 1509. 4. — (p. 380.) *Argentorat.* per Mathiam Hupfuf. 1515. 4. adde ſupra in indice editionum *problematum*, et in indice editionum Opp. poſt ann. 1482. vnde forſan verſio prima confecta eſt. Aliam adde, a *Buhlio* indicatam: *Ein Büchlein, das durch die natürlichen maiſter Ariſtotilem. Avicennam. Galienum. Albertum vnd andern von mancherlay ſeltzamen wunderlichen Fragen beſchriben — vnd hayſt Propleumata Ariſtotelis. Getruckt zv Augſpurg von Froſchauer 1512. 8.* — *Problemata Ariſt.* germanice verſa et explanata occurrunt in *M. Gottfried Voigts* neuvermehrten phyſikaliſchen Zeitvertreib etc. Roſtock. 1675 — 2) *Rhetorices* pars de motibus animi et moribus in libro, a Schirachio edito: Ueber die Harmonie des Stils aus dem Marmontel, Bremae et Lipſ. 1768. 8. — 3) *Oeconomicorum* libri ſecundi verſio in: *C. F. Hugo* Abhandlungen aus dem Finanzweſen. Berol. 1774. 8. — 4) *Poeticae* verſio auctore *Mich. Conrad. Curtio* cum doctis notis et commentationibus. Hannouer. 1753. 8. Loca quaedam vertit et expoſuit *Leſſingius* in der Hamburg. Dramaturgie. — 5) *Die Ethik des Ariſtoteles in X Büchern,* aus dem Griechiſchen, mit Anmerkungen und Abhandlungen von *Dan. Ieniſch,* Prediger zu Berlin. Dantiſci 1791. 8. cf. cenſuram in ephemerid. litterar. Erford. 1792. plag. 24. Super hac verſione *Frid. Delbrück* ſcripſit, loca quaedam examinauit, ſuamque verſionem, iudicio Garuii interdum addito, comparauit in menſtruo Berolin. libro (Berliniſche Monathsſchrift) menſe Nou. 1791. 8. p. 459 ſqq. Delbrück antea dederat verſionem libri octaui Ethicorum germanicam, veluti ſpecimen, in *Eberhardi* philoſophiſchen Magazin vol. III.

Digitized by Google

vol. III. Halae 1790. 8. — 6) Metaphyſic. librum I. vertit *Fülleborn* in Beyträgen zur Geſchichte der Philoſophie, part. II. nr. 11. 1792.

Polonice vertit Politica atque Oeconomica *Sebaſt. Petricegus*, teſte Nicol. Comneno lib. 2. hiſt. gymnaſii Patauini, p. 279. prodiit vero Cracou. 1605. fol. eſt quoque illa editio in bibl. Vpſalenſi, notante Erico Benzelio. *Harl.*

XXXIX. *Scripta de Ariſtotele et Ariſtotelica Philoſophia.*

DE PHILOSOPHIAE ARISTOTELICAE CVM PLATONICA *conſenſu vel diſſenſu* conſulendi ſcriptores quos retuli ſupra in cap. de Platone §. vlt. [Conf. *Dorn.* ad *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. 21, 10. pag. 116 ſqq. cap. 23. pag. 129 ſqq. cap. 25. pag. 137 ſqq. cap. 27. ſect. 3. et 6. p. 151 ſq. *Morhof.* in Polyhiſtore philoſoph. lib. II. part. I. capp. XII ſqq. pag. 214 ſqq. *Iac. Carpentarii* Platonis cum Ariſtotele in vniuerſa philoſophia comparatio. II. partes. Pariſ. 1573. 4. — *Iac. Mazonii*, Caeſenatis, comparatio Platonis et Ariſtotelis. Venet. 1597. — *Apoſt. Zenus* in diſſert. Voſſiane tom. II. pag. 21 ſqq. vbi citat rarum librum: *Comparationes philoſophorum Ariſtotelis et Platonis a Georgio Trapezuntio viro clariſſimo. Venetiis per Iac. Penſium de Leuco a partu virgineo MDXXIII. non. Ianuarii* in 8. vt Brucker. alioſque, iam ſupra memoratos, praetermittam. *Harl.*] Rationem cur Plato *Diuinus*, [vid. *Procl.* ad Euclidem 18. 22. 23. edit. Baſil. gr.] Ariſtoteles dictus fuerit *Daemonius*, quod ſcilicet res naturales, orbi lunae ſubiectas, in quibus daemonum genus verſari exiſtimabant, diligentiſſime tractaſſet, exponit *Beſſario* lib. I. contra calumniatorem Platonis cap. 3.

DE FORTVNA SCRIPTORVM ARISTOTELICORVM, quomodo in tenebris diu iacuerunt et in lucem denique fuerunt protracta, atque emendata a *Tyrannione*, grammatico, nota ſunt, quae ſcribunt *Strabo* XIII. pag. 609. et *Plutarchus* in Sylla p. 468. *Athenaeus* pag. 3. *Ammonius* in vita Ariſt. et Suidas in Τυραννίων, quae loca illuſtrauit idem praeſtantiſſ. *Baelius*, vbi de Tyrannione agit. [Vide, quae ſupra ad initium huius capitis notata ſunt.] *Rapinus* in comparatione Platonis et Ariſtotelis, [in: Les Comparaiſons des grands Hommes de l'antiquité. tom. I. Pariſ. 1684. 4. vid. Acta eruditor. ann. 1686. menſe April. pag. 195 ſqq. mire laudat Ariſtotelem.] atque auctor libri: *Les amenitez de Critique* Pariſ. 1717. 12. qui narrationi Strabonis detrahit fidem. vid. Iourn. des Savans 1717. pag. 655 ſqq. *Moſes du Soul* ad Plutarchi Sullam, tom. III. edit. Londin. pag. 548. qui apud Plutarchum legit ἐπιδιασκευάσασθαι *recenſuiſſe* pro ἐνσκευάσασθαι *compilaſſe*. biblioth. raiſonnée tom. VIII. pag. 3.1 ſq. *Andronici Rhodii* πίνακας, qui Ariſtotelis ac Theophraſti ſcripta in πραγματείας digeſſit, memorat praeter Plutarchum loco laudato, Porphyrius in vita Plotini. *Adraſium* vero *Aphrodiſienſem* περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀριστοτέλους Φιλοσοφίας laudat Simplicius in Categor. Occaſionem, varia Ariſtoteli ſcripta ſuppónendi, narrat *Ammonius* in Categor. his verbis: Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον πάνυ ἐσπουδακέναι φασὶ περὶ τὰ Ἀριστοτελικὰ συγγράμματα, ὡς καὶ περὶ τὰ λοιπὰ, καὶ χρήματα διδόναι τοῖς προσφέρουσιν αὐτῷ βίβλους τοῦ Φιλοσόφου, ὅθεν τινὲς χρηματίσασθαι βουλόμενοι ἐπιγράφοντες συγγράμματα τῷ τοῦ Φιλοσόφου ὀνόματι προσῆγον. Ἀμέλει, φασὶν, ἐν τῇ μεγάλῃ Βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν μὲν [Ϙ] τεσσαράκοντα βίβλους, κατηγοριῶν δὲ δύο etc. *Simplicius:*

 ἔγραφη

ἐγράφη δὲ πολλὰ βιβλία κατ᾽ ἐκεῖνον μάλιστα τὸν χρόνον, ὅτε πολλοὶ τῶν βασιλέων (Aegypti et Pergami) περὶ τὰς βιβλιοθήκας σπουδάζοντες πολλοῦ χρυσίου τὰ ἀπεξενωμένα τῶν βιβλίων ὠνοῦντο.

De diſtinctione ſcriptorum Ariſtotelis in EXOTERICA, quae *extrinſecus auſcultantibus*, *Seneca* epiſt. 34. *populariter ſcripta Cicero* V. 5. de fin. adpellat, et ACROAMATICA, *limatioribus comprehenſa commentariis*, λόγοις, videndi e veteribus *Plutarchus* in Alex. pag. 668. *Gellius* XX. 5. *Galenus* initio libri de facultatibus naturalibus, *Themiſtius* Orat. pag. 319. edit. Harduini, etc. E recentioribus *Octauianus Ferrarius* in libris duobus de ſermonibus exotericis et diſciplina encyclio vvv), qui poſt edit. Venet. 1575. 4. cura Goldaſti cum huius epiſtola de Cryptica veterum philoſophorum diſciplina ad Rudolph. Goclenium, recuſi ſunt Francof. 1606. 8. *Salmaſius* ad Simplicium in Epictet. pag. 228 ſq. *P. Victor.* VII. 18. varr. lection. *Deſid. Heraldus* pag. 615. animaduerſſ. in Salmaſ. *Melchior Zeidler* in tractatu de gemino veterum docendi modo exoterico et acroamatico, dialectico et analytico, Regiomonte 1685. 4. *Petrus Ioh. Perpinianus* epiſtola ad Muretum, quae inter Mureti epiſtolas legitur lib. I. epiſt. XL. *Andreas Chriſtianus Eſchenbachius* lib. de Poeſi Orphica pag. 4 ſq. *Ioh. Henr. Meibomius* commentario ad Hippocratis iusiurandum pag. 95. *Mich. Piccartus*, Iſagoge in Ariſtot. cap. 10. pag. 32 ſqq. *Fabric.* — *Io. Lomeier* de bibliothecis cap. V. pap. 69 ſqq. in libro: *de bibliothecis acceſſio altera, collectioni Maderianae adiuncta*, a *I. A. S. D.* (h. e. *Io. Andrea Schmid, Doctore*,) Helmſtad. 1705. 4. qui putat, libros Ariſtotelis, quos hodie habemus, non exotericos, ſed acroamaticos eſſe. In primis commendanda eſt docta cl. *I. Gottlieb Buhle* commentatio, (quam ſaepius laudauimus, et in qua de vi et origine vocabulorum, ac librorum exotericorum, acroamaticorum, ἐγκυκλίων etc. de eorum diuerſitate atque ſignis, ipſisque Ariſtot. libris praeclare diſſerit,) *de diſtributione librorum Ariſtotelis in exotericos et acroamaticos eiusque rationibus et cauſſis*, Gottingae 1786. 8. maximam partem recuſa in primo volumine Operum Ariſtotelis. Iure is exiſtimat, plurimos librorum, quos adhuc ab interitu ſeruatos habemus, Ariſtot. ad claſſem acroamaticorum eſſe referendos. Conſentit quoque eius cenſor in ephem. Gottingenſib. ann. 1786. pag. 85. qui tamen monet quaedam, et cenſet, iudicia, quae paſſim Cicero tulit de egregio dicendi genere Ariſtotelico, probabiliter valere de exotericis ſcriptis deperditis.

DE ARISTOTELIS RELIGIONE praeclare ſentiunt *Iulius Caeſar Scaliger*, qui Platoni etiam anteferre eum in diuinis non dubitat Exerc. CCCLXV. *Petrus Leſchaloperius* in Ariſtotelis theologia deſcripta, ad calcem commentariorum in lib. I. *Ciceronis* de natura deorum: *Ioh. Ionſius* de Scriptoribus Hiſt. philoſophicae pag. 8. *Fortunius Licetus* in libris duobus de pietate Ariſtotelis erga deum et homines et de animarum rationalium immortalitate ſecundum opinionem Ariſtotelis, Patau. 1629. fol. [Vtini 1645. 4. idem de allegoria peripatetica Patau. 1630. 4.] *Hieronymus Capraedonus* wwww), Soncinas, Ord. Praedic. libris tribus de theologia Ariſtotelis. Venet. 1609. 4. *Antonius Sirmondus*, *Auguſtinus Niphus* [Venet. 1518.] et *Caſp. Contarenus* in libris de immortalitate animae contra Pomponatium, *Caſpar*

vvv) Ἐγκύκλια *res obuiae et vulgares*, Meurſius II. 5. exercitatt. criticar.

wwww) Huius opus inter libros atheos refertur a Valentino Loeſchero in relatt. nouantiquis ann. 1705. pag. 548.

Digitized by Google

Caſpar Cardillus de Villalpando in apologia Ariſtotelis aduerſus eos, qui aiunt, ſenſiſſe, animum cum corpore exſtingui. Compluti 1560. 8. *Salomo Geſnerus* in XXX. teſtimoniis Ariſtotelis de dei prouidentia explicatis et vindicatis, ad calcem commentarii ad Ciceronem de fato. Wittebergae 1594. 8. *Seraphinus Piccinardus* in dogmatica philoſophia peripatetica chriſtiana. Patau. 1673. 4. (Giornale di Roma, 1694. p. 97 ſq.) *Melchioris Cornaci*, S. I. Ariſtoteles rediuiuus romano-catholicus. Herbipoli 1652. 4. 1660. 4. partes III. Notandum eſt Cardinalis Pallavicini dictum: *Senza Ariſtotele noi mancavamo di molti articoli di fede.* [*Iulius Caeſar Vaninus* in Amphitheatro aeternae prouidentiae diuino — magico, chriſtiano — phyſico — aduerſus veteres philoſophos, atheos, Epicureos, Peripateticos et Stoicos. etc. Lugduni 1615. mai. 8. in exercitat. 30. Ariſtotelem a Chalcidii calumnia vindicat, probans, illum optime de dei prouidentia ſenſiſſe: exercit. 32. diſputat ex mente Ariſtotelis, an deus poſſit agere in his inferioribus ſine medio inſtrumento coeleſtis corporis etc. conf. *Stolle* Nachricht von den Büchern — der Stolliſchen Bibl. tom. II. pag. 181 ſqq. in primis pag. 185.] *Gerh. Ioh. Voſſius* de Idololatria lib. I. cap. 10. et lib. de philoſophia pag. 143. *Chriſtianus Dreierus* pag. 43. Metaphyſ. qui totam philoſophiam peripateticam in deum reduci in eoque vltimo acquieſcere adfirmat. Quid? quod Coloniae a *Lamberto* xxx) quodam de *Monte*, chartis decem in folio edita eſt *quaeſtio Magiſtralis, oſtendens per auctoritates Scripturae diuinae, quid iuxta ſaniorum doctorum ſententiam probabilius dici poſſit de ſaluatione Ariſtotelis Stagiritae.* Ann. 1487. Et notus eſt *Iohannis Zeiſoldi* liber de Ariſtotelis in illis, quae [?] ex lumine naturae innoteſcunt, cum ſcriptura ſacra conſenſu et ab ea adparente diſſenſu, Ienae 1661. [1664.] 4. at confer *Buddei* obſeruat. de conciliatione philoſophorum cum S. S. in Obſeruatt. Halenſ. tom. III. obſ. XIII. §. V. et VI. p. 239 ſqq. — [Num Ariſtoteles ſalutem fuerit adeptus ſempiternam, *Mich. Walther* in miſcellan. pag. 589. — Liceti opinioni aduerſatus eſt *Chriſtianus Schotanus*, doctor et profeſſor theol. Franequeranus, in libro de *ethniciſmo Ariſtotelis*, Franequerae 1664. 8. *Iuſti Siberi* conſiderationes de ſalute philoſophorum gentilium, Platonis, Ariſtotelis, Ciceronis et Senecae, Dresdae. 1659. 12. Lepidae ſunt de Ariſtotele fabulae *P. Chryſoſtomi Henriquez* et *Iac. de Paradiſo* Prior narrat, deum adparuiſſe Bonifacio, epiſcopo Lauſanenſi, et dixiſſe: *Ceſſa, ceſſa iam et noli orare pro anima eius, quia non fundauit eccleſiam meam, ſicut Petrus et Paullus, nec legem meam;* alter ex *Iac. de Voragine* refert, Ariſtotelem adparuiſſe poſt mortem cuidam diſcipulo ſuo, et reſpondiſſe, ſe modo nihil ſcire, niſi poenas, quas ſentire cogeretur. vid. Acta erudit. ann. 1713. p. 532 ſq. etc. conf. *Dorn.* ad Ionſium de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. cap. 24. pag. 135 cap. 29, 3. 4. p. 164 ſq. cap. 30, 13. pag. 173. *Cudworth.* in ſyſtem. intellectuali, cap. IV. §. 24. ibique Mosheim p. 628 — 643. vbi docetur, Ariſt. cenſuiſſe, plura eſſe numina, atque eſſe ſummum omnium rerum principium

xxx) *Geſneri* bibl pag. 475. *Voetii* diſſ. ſelect. tom. II. pag. 602. *Baelii* Lex. in Ariſtot. nota R. conf. Nouantiquas relationes, *Unſchuldige Nachrichten*, ann 1726. p 66 ſqq. *Fabric.* De hoc libro rariſſimo, quem alii ann. 1481. alii ann. 1487. alii vt *Marchand*, *Oppenheim.* ann. 1498. alii saec. XVI. editum eſſe ſcribunt, copioſus eſt *Clement* in bibliotheque etc. tom. II pag. 110 ſq. isque ſuſpicatur, quoniam de illo libro nihil certi apud vllum reperit, forſan adnexum eſſe inſtar adpendicis libro aeque raro: *Expoſitio textualis probatiſſima in octo libros Phyſicorum Ariſtotelis, ex omni granario naturalis philoſophie, maxime tamen ex preclariſſimis commentariis Sti Thom. Aquinatis per ven Mag. Lambertum de Monte, S. Pagine Profeſſ. Colonienſem: — Colonie* a. M.CCCC XCVIII (1498.) opera atque impenſis *Henr. Quentel.* fol. *Harl.*

principium et numen. Adde *I. A. Fabricium* in delectu argumentorum pro veritate religionis chriſtianae cap. VIII. §. 3. pag 307. Huc etiam referri poteſt liber, a magiſtratu Pariſienſi ſuppreſſus, et cuius auctor fuiſſe dicitur *Faydit: Alteration du dogme theologique par la philoſophie d'Ariſtote, ou fauſſes idées des ſcholaſtiques ſur toutes les matieres de la Religion.* tom. I. *traité de la Trinité.* (1696.) in 12. Refutauit eum *Hugo*, Canonicus regularis ordin. Praemonſtr. Luxemburg. 1699. et *Faydit* reſpondit 1704. vid. *Lud. El. du Pin* bibl. des auteurs eccleſiaſtiques, tom. XVIIII. pag. 308 ſqq. et *Clement* biblioth. curieuſe etc. tom. II. pag. 111 ſq. Iourn. des Savans tom. 71. pag. 332 ſq. Mox alios excitabimus. *Harl.*] De iis, qui Iudaeorum ſacra amplexum fuiſſe Ariſtotelem fabulantur, dixi ſupra §. XXXV.

Alii viciſſim Atheis eum audacter adſcribunt, vt *Lactantius* qui Ariſtotelem, ſcribit, nec deum coluiſſe nec curaſſe, *Valerianus Magnus* libro de Atheiſmo Ariſtotelis, ann. 1647. [conf. *Dorn.* ad Ionſium de ſcriptor. hiſt. philoſ. III. 29, 4. pag. 165.] et Hallenſes tom. VIII. Obſ. 10. Auctor praefationis in *Wittichii* inueſtigationem epiſtolae ad Hebraeos, poſt fata viri illius acutiſſimi editam, qua Ariſtotelis et Spinoſae eamdem de mundo Deo fuiſſe ſententiam diſputat, *Guil. Poſtellus* tom. 7. bibl. Bremenſ. pag. 726. Multa etiam de impietate Ariſtotelis et ad detrahendum eius famae colligit *Olaus Borrichius* de medicina hermetica libr. II. cap. 10. p. 237 ſqq. cui adde [*Mich. Mourgues* Plan theologique du Pythagoriſme etc. tom. I. epiſt. II. pag. 75 ſqq.] — D. *Io. Fauſtium*, theologum Argentorat. in examine theologiae gentilis, qualem docuit Ariſtoteles. — *Conringium* in Conringianis p. 124 ſqq. edit. in 8. — *D. I. Conr. Danhaueri* dialogos de Ariſtotele rediuiuo ex orco, et in orcum recidiuo contra Melchior. Cornaeum, Argentor. 1654. 4. *Zachariae Grapii* diſſ. an Ariſtoteles fuerit atheus, Roſtoch. 1703. Quin imo *Samuel Parkerus* diſſ. 1. de Deo p. 65. Ariſtotelem *Atheorum omnium Principem, atque ipſo Epicuro apertiorem religionis hoſtem* pronunciat. Animorum ab eo negatam fuiſſe immortalitatem, integris libris contenderunt Petrus Pomponatius, et Simon Portius. *Dei prouidentiam vsque ad lunae regionem ait progredi, infra vero neque prouidentiae ſcitis regi, nec angelorum ope conſultisque ſuſtentari, nec vero daemonum proſpicientiam putat interuenire, proptereaque tollit omnem diuinationem, negatque praenoſci futura*, obſeruante *Chalcidio* pag. 345. Confer *Tho. Campanellam* de gentiliſmo non retinendo, *Gemiſtum* et *Patricium* in ſcriptis, quibus Platonis ab Ariſtotele diſſenſum demonſtrare adgrediuntur. Quod prouidentiam circa res ſingulares atque infra lunam a deo negauerit, vide teſtimonia veterum apud *Franciſcum Baltum*, S. I. p. 85 ſqq. libri, qui inſcribitur, Iugemens des SS. Peres ſur la Morale de la philoſophie payenne. *Fabric.* — Varia patrum aliorumque doctorum eccleſiae romanae ſiniſtra de Ariſtotele iudicia cumulat *M. Philagrius le Roy* R. ſocii Sorbonici, (homo perſonatus,) in libro inſcripto: *Philoſophia radicalis eclectica inter Peripateticos et Antiperipateticos media ex ſelectiſſimis autoribus compilata et iuxta ordinem alphabeticum digeſta in tractatus L.* — Antwerpiae apud Io. Meurſii heredes. 1713. fol. Ipſe vero pronuntiat, nullam eſſe prauam doctrinam, (haereſin vocant,) quae non in Ariſtotele fulciatur, et ſtultos ſciolos putare oſtendit, Ariſtotelem aut alium philoſophum eſſe ab eccleſia tamquam principem et ducem conſtitutum. vid. Acta erudit. Lipſ. ann. 1713. menſe Dec. pag. 531 ſqq. *Io. Guil. Zieroldus*, quo fere nemo acrius ſcripſit contra Ariſtotelem, in introductione ſolida in hiſtoriam eccleſiaſticam, et, mutato titulo, recuſaque prima prioris partis plagula atque inſcripta: *Philoſophia Ariſtotelico-ſcholaſtica haereſium patrona et obſtetrix*,

trix, 1713. platonicam philoſophiam mire laudat, contra in Ariſtotelis ſyſtemate omnium haereſium veſtigia, natales aut occaſionem deprehendere ſibi videtur. Plura de Platonis atque *Ariſtotelis* philoſophia ac religione diuerſisque variorum de illa iudiciis, collecta reperies in *Chriſt. Gottl. Ioecheri* philoſophia haereſium obice, Lipſiae 1732. 4. Actisque eruditor. Lipſ. ann. 1733. menſ. Febr. p. 76 ſqq. — Deum eſſe vnicam motus cauſſam aeternam, ab omni mortali concretione ſegregatam, eum eſſe ordinis ac pulcritudinis auctorem, beatiſſimum, et diuina prouida cura mundum gubernari, docuit Ariſtoteles. Eam quidem philoſophi fuiſſe doctrinam, oſtendere ſategit *Meinerſ.* in hiſtoria doctrinae de vero deo, ſectione VII. p 420 — 455. nec reticet falſas opiniones. — *Richard. Blackmore,* Eques et medic. D. in: *Eſſays vpon ſeveral ſubjects* etc. vol. II. Londin. 1717. 8. Ariſtotelis et ſequacium, ab vniuerſi huius productione pariter deum remouentium, atheiſmum perſequitur. vid. Acta eruditor. Lipſienſ. ann. 1718. pag. 265. *Harl.*

Mihi quidem non videtur temere inter Atheos reiiciendus eſſe Ariſtoteles, etſi mundum aeternum a deo naturaliter emanaſſe ſenſit, et multos docuit graues atque maximos errores, quorum vim ſi omnem penetraſſet, vel conſequutiones vniuerſas fuiſſet amplexus, in ἀθεότητα forte potuiſſet incidere; vel ſaltem penitus omni ſe exſoluere religione, vt Epicurus fecit. Neque diſputo, quali ipſe fuerit animo erga deum, vel num omnem eius conſcientiam amoremque mente eliminauerit, in cuius operibus contemplandis per omnem fere vitam tam adſidue fuit verſatus. Hoc ſaltem adfirmo, ex ſcriptis Ariſtotelis, qualia hodie exſtant, hoc neutiquam conſtare, nec poſſe firmiter concludi, Ariſtotelem fuiſſe Atheum yyy), neque adeo Hippocratem, ex ſcriptis Hippocratis, quod conatus eſt demonſtrare vir acuti et acris ingenii: [*Gundling.* in Otiis.] Nam, quod non plura de deo dixerit vterque, ferendum in philoſophis, qui rationes proximas rerum naturalium exponere volebant, non ad cauſſam primam, quam praeſupponebant zzz), tamquam ad aram ſemper confugere, ſiue, vt Ariſtoteles Anaxagoram lib. I. Metaphyſ. cap. 4. eo nomine reprehendens loquitur, tragicorum more deum ex machina inducere ad explicandum argumentum. Ex eo autem, quod in idea dei, vel modi, quo ipſe in creando aut operando vtitur, peccauerunt, non magis licet eos adſcribere Atheis, quam alios quoscumque, qui eſſentiam dei aut attributa eius deſcribere, et rem homini incomprehenſibilem aequare conceptionibus humanis fatagunt. Quam primum enim aliquis conabitur [P] exponere, quid ſit deus, quomodo produxerit atque conſeruet omnia, qua ratione interſit mundo, illico alius, qui aliter ſentit, clamabit, ab hoc tolli deum. Neque vero Tertullianus erat Atheus, cui deus erat corpus in apologetica orat. neque Sabellius, qui Nazianzeno audit atheus; neque omnes athei, qui dei praeſcientiam vel

yyy) Certe contrarium diſerte voluit ipſe in ſcriptis ſuis docere, vt quum lib. I. Topic. cap. XI. ait, neutiquam dubitandum de quibuslibet: ſed tantum de iis, quae cum ratione poſſunt in dubium vocari: οἱ μὲν γὰρ ἀπορῶντες, πότερον δεῖ τοὺς θεοὺς τιμᾶν, καὶ τοὺς γονεῖς ἀγαπᾶν, ἢ οὔ, κολάσεως δέονται· οἱ δὲ, πότερον ἡ χιὼν λευκὴ, ἢ οὔ, αἰσθήσεως, *Nam qui ambigunt, vtrum oporteat deos colere et parentes diligere, nec ne, poena coercendi ſunt: qui vero dubitant, vtrum nix ſit alba, nec ne, ſenſu indigent.* Conf. lib X. Nicom. cap. 8. vbi videbis, prouidentiam quoque et curam rerum humanarum diis tribui. *Fabric.* adde *Ionſium* de ſcript. hiſtor. philoſ. I. 1. 5. pag. 2 ſqq. *Harl.*

zzz) Conf. *Iac. Frid. Reimmanni* Iliadem poſt Homerum pag. 178. ex *Erhardi Weigelii* analyſi ariſtotelica, ex Euclide reſtituta pag. 174.

vel infinitatem, quia capere non poſſunt, negant: neque athei vniuerſi illi, quibus perſuaſum eſt, a deo homines ferri ad malum, nec denique athei nos, licet Michaeli Serueto athei dicamur [aaaa]), qui deum vnum patrem, filium et ſpiritum S. credimus, et hominem ὑποστατικῶς vnitum deo. Omitto dicere, quod infelix fortaſſis, religioni certe et humano generi parum vtilis, nec honorificus labor eſt, principes ingeniorum et praeſtantiſſimos totius antiquitatis viros, inuitos trahere in ſocietatem atheorum, et vniuerſum ethnicismum confundere cum Spinoſismo atque Atheismo, quum Apoſtolus quoque in ethnicorum ſapientibus non tam deſideret cognitionem dei, quam, quod deum, quem ex operibus cognoſcebant, non tamquam deum honore ſunt ſuper omnia proſequuti, Rom. I. 21. *Fabric.* Moderatum cautumque hoc iudicium equidem amplector: id laudat quoque *Io. Franciſc. Buddeus* in theſibus theologicis de atheismo et ſuperſtitione cap. I. §. 15. p. 38 ſqq. vbi de Ariſtotelis atheismo vberius diſputat, memoratque *Ienkini Thomaſii* hiſtoriam philoſophicam de atheismo cap. II. pag. 48 ſqq. aliorumque ſententias. Idem tamen putat, ipſum philoſophiae, quod Ariſtoteles conſtituit, ſyſtema, ita comparatum eſſe, vt quilibet atheus id admittere poſſit, immo vero doctrinam Ariſtotelis parum abeſſe ab atheismo; eos vero in magno verſatos eſſe errore, qui Ariſtotelis cum ſcriptura ſacra conſenſum demonſtrare adgrederentur. adde eumdem Buddeum ibidem pag. 238 ſq. Contra Buddeum diſputat *Reimmannus* in hiſtoria atheismi et atheorum cap. 27. pag. 182 ſqq. et Ariſtotelem eximit turba atheorum: idem facit Agatopiſt. Cromazian. (h. e. *Buonafede*) in hiſtoria philoſophiae, italice ſcripta, vol. III. p. 248 ſqq. edit. Venet. 1782. 8. — Moderate etiam iudicat *Moshem.* ad Cudworthi ſyſtema intell. IV. §. 24. p. 642. propenſior tamen eſt ad ſentiendum, Ariſtotelem non poſſe omnino abſolui ab crimine atheismi, atque ſatetur, deum Ariſtotelis talem ſibi videri, qualem nec amaret ipſe, nec metueret, i. e. nomine potius, quam reapſe deum; immo vero, inter deum Ariſtotelis et deos Epicuri parum eſſe diſcriminis arbitratur. Argumenta eius, quae multa ſunt et grauia, quibus ad id iudicium ferendum inductus eſt, repetere aut excutere hic non vacat. Id tamen monendum exiſtimo, cauendum eſſe, quo minus ex locis libriſque, quorum fides incerta eſt, aut qui interpolati habentur, rationes deſumantur. — *Io. Chriſtoph. Wolf.* in Manichaeismo ante Manichaeos etc. p. 147 ſq. ſubſcribit philoſophi accuſatoribus; quos ille adducit. — *Brucker.* in hiſt. crit. phil. I. p. 832 ſqq. oſtendit, prouti notio atheismi formetur, Ariſtotelem vel immunem eſſe ab illo impietatis crimine, vel ad claſſem atheorum eſſe referendum. — Vberrime tamen explanauit controuerſiam, permultorum, qui in vtramque partem diſputant, ſententias et rationes congeſſit atque partim examinauit, denique argumenta, quibus atheismi conuinceretur philoſophus, in claſſes redegit *I. Georg. Walch.* in exercitatione hiſtorico-philoſophica de atheismo Ariſtotelis, in Parergis academicis, Lipſiae 1721. 8. p. 197—366. Ita in his fuerunt, qui inter Spinozae praecurſores Ariſtoteli principem locum adſignarent. *Harl.*

DE VARIA PHILOSOPHIAE ARISTOTELICAE FORTVNA [bbbb]) librum ſingularem *Pariſiis* ad Henr. Ludouic. Monmorium 1653. 8. edidit *Ioh. Launoius,* Theologus

aaaa) Vide Memoirs of literature, tom. I. p. 372. b. 374. b. Londini 1712. fol. et tom. II. p. 75. b. 76. a. ibid. 1712. 4.

bbbb) Conf. *Romani Telleri* diſſ. de exiſtimatione philoſophorum gentilium, in primis Ariſtotelis apud Chriſtianos, Lipſiae 1695. — *Dupleſſis*

Theologus Sorbonicus, recuſum Hagae Comitum 1656. 4. et tertium 1662. 8. [cccc]) editio auctior et correctior, atque ex illa in tomo IV. Operum Launoii p. 173. Geneu. 1732. fol. cuius ſumma haec eſt: Capite I. ex Rigordo, S. Dionyſii monacho, in vita Philippi Auguſti refert ann. 1209. [dddd]) Pariſiis in concilio Senonenſi Ariſtotelis libros flammis addictos fuiſſe, quod Almarico errorum anſam praebuerint, et nouis erroribus dare impoſterum queant. Capite II. profert teſtimonia duorum et triginta veterum eccleſiae doctorum [eeee]), quibus ſubtilitas Ariſtotelica, tamquam euangelicae ac piſcatoriae ſimplicitati aduerſa, improbatur ac reiicitur, n. Iuſtini, Clementis Alex., Irenaei, Tertulliani, Origenis, Lactantii, Euſebii, Hermiae, Baſilii, Nazianzeni, Epiphanii, Theodori presb., Fauſtini presb., Gregorii Baetici Eliberitani epiſcopi, Ambroſii [ffff]), Chryſoſtomi, Hieronymi, Simpliciani Mediolanenſis epiſcopi, Auguſtini, Cyrilli, Socratis, Theodoreti, Aeneae Gazaei, Nemeſii, Sidonii Apollinaris, Manſueti, epiſcopi Mediolanenſis, Bedae, Rabani Mauri, Remigii Lugdunenſis, Leonis IX., Ernulfi

 et

ſis Argentorat. in collectione iudiciorum de nouis erroribus ab initio ſaeculi XII. ad ann. Chr. 1713. Pariſ. 1724 ſol. tomo primo; Iourn. des Savans 1725. pag. 678 ſqq. — *Seraphinus Piccinardus* de imputato ſcholaſticis ſtudio effreni in Ariſtotelem ab effrenibus in philoſophia recentioribus. Patau. 1676. 4. Eiusdem *Piccinardi* exſtat dogmatica philoſophia peripatetica, chriſtiana, ibid. 1671. 4. Lipſiae a magiſtris olim in philoſophiam ariſtotelicam iuratum: formulam vide in *Frid. Gentzkenii* hiſtoria philoſophiae pag. 164. et in *C. A. Heumanni* actis philoſ. XVI. pag. 627. *Fabric.* Quanta auctoritate floruerit Ariſtotelica philoſophia in vniuerſitate Oxonienſi, patet ex ſtatutis illius ann. 1705. (it. ann. 1710. quo equidem exemplo vtor,) 8. recuſis, vbi tit. VI. ſect. 2. § 9. p. 35 haec lex exſtat: *Ariſtotelis ſuprema ſit autoritas:* et altera: *Ariſtotelem totamque Peripateticorum doctrinam defendere teneantur, ſub poena, quod, ſi quis ſecus fecerit, eius reſponſio minime ſibi cedat pro forma et inſuper mulctetur quinque ſolidis*, vid. Acta erudit. Lipſ. a. 1720. menſ. Febr. p. 76. vbi de libro: *Gulielmi Taswell, S. T. P. phyſica Ariſtotelica modernae accommodatior* in vſum iuuentutis academicae, Londini 1718. 8. agitur. Auctor illius libri eſt ſeverus peripateticus: Ariſtotelis enim opinio, mundum creatum eſſe ab aeterno, et in aeternum duraturum, ſi non omni modo defendenda, ſaltem excuſanda illi videtur, etc. Adde in *Bruckeri* hiſtor. crit. philoſ. totum caput tertium periodi III. part. I. libr. I. de philoſophiae ariſtotelicae genuinae reſtauratoribus, in tom. IV. part. I. p. 61 — 352. vbi ſimul nubes auctorum et librorum excitatur. *Harl.*

cccc) Haud erat, quod de ſecunda edit. dubitaret *Chriſt. Auguſt. Heumann.* in actis philoſ. tom. I. pag. 691 ſq. [vbi *Heumann.* longam libri Laun. cenſuram, additis hinc inde animaduerſionibus confecit] Tertiam recenſet auctor der ſummariſchen Nachrichten von der Thomaſiſchen Bibliothek, III. pag. 195 ſqq. adde pag. 753 ſqq. — Denuo recudi curauit *Io. Hermann. ab Elſwich.* [addita Ioan. Ionſii de hiſtoria peripatetica diſſ. et docto Elſuichii ſchediaſmate de varia Ariſtotelis in ſcholis Proteſtantium fortuna praemiſſo, Wittembergae 1720. 8.] vid. Iourn. des Sav. 1722. 8. Acta erudit. tom. VII. ſupplem. pag. 405. [et *Dorn.* ad Ionſium de ſcriptor. hiſtor. philoſ. III. 31, 11. pag. 181. *Harl.*]

dddd) Adde Bulaeum, tom. III. hiſt. acad. Pariſ. pag. 51.

eeee) Confer Benedictinorum notas ad Ambroſium tom. II. p. 450. *Caſaubon.* ad Nyſſeni epiſt. p. 101 ſq. 139. *H. Ernſtium* in Sopho Aſopho, et *Ludou. Thomaſinum* de philoſophia lib. I. cap. 17. Rectius tamen fortaſſis feciſſent quandoque ſancti patres, ſi, quod facere poterant, reſpondiſſent ad argumenta, quam vt, querentes de ſubtilitate, eamque euangelicae ſimplicitati etiam atque etiam opponentes, ſpeciem praebuiſſent detrectantium pugnam, aut logicam diſciplinam omnino repudiantium: vti Nicephor. Gregor. X. 8. p. 313. negat, locum eſſe ſyllogismo, vbi de rebus diuinis diſputatur.

ffff) Nic. Cruſeus lib. de docta ignorantia, *legitur*, inquit, *beat. Ambroſius litaniis addidiſſe, a dialectica Ariſtotelis libera nos, Domine!*

Digitized by Google

et Bernardi, quibus addit coetum epiſcoporum Ponti, epiſtola ad Leonem [?] Thracem, et ſextam Synodum. Capite III. Bernardum refert Abailardo dialectica Ariſtotelis exprobrantem, et Ottonem Friſingenſem Trithemiumque eodem nomine illum arguentes, tum Galteri opus, Abailardo et Lombardo oppoſitum. Narrat praeterea, a Roberto Corceone, Pariſienſi theologo, derideri eos, qui philoſophicas, (hoc eſt Ariſtotelicas, nulla enim alia eo tempore philoſophia vigebat,) propoſitiones in doctrina de ſacramento Euchariſtiae intrudunt.

Capite IV. profert conſtitutionem, qua idem Robertus, a papa Innocentio III. academiam Pariſ. reformare iuſſus A. C. 1215. Ariſtotelis metaphyſicam et phyſicam legere vetuit, *Dialectica* eius recepta in locum Logicae S. Auguſtini, quam antea Lutetiae traditam obſervat cap. V. Capite VI. Gregorius IV. in concilio prouinciali A. C. 1231. Ariſtotelis libros *phyſicos et metaphyſicos* legi prohibet, *quousque examinati fuerint, et ab omni errorum ſuſpicione purgati.* Quo ipſo concilii Senonenſis decretum emolliendo confirmaſſe videtur Launoio cap. VII. qui notat, Simonem Tornacenſem ſub idem tempus ob nimiam in Ariſtotele operam nauatam haereſeos poſtulatum, alios itidem eodem nomine ab Odone reprehenſos. Sanctum quoque Ludouicum, Odonis aequalem, magiſtrorum commentarios, quos eum non libenter legiſſe teſtatur Gaufridus Bellilocus (Beaulieu), ſanctorum patrum libris poſtpoſuiſſe. Nihilominus Albertum M. et Thomam Aquinatem vetitos Ariſtotelis libros etiam illuſtraſſe commentariis, forte quod decretum illud neſcirent, vel potius, quod interpretatione ſua malis, per Ariſtotelem, male intellectum, illatis, optarent occurrere, Pontificis ipſius, vt videtur, indultu. At capite VIII. adfertur Simonis, ſedis apoſtol. legati, decretum, quo A. C. 1265. Ariſtotelis phyſicorum et metaphyſicorum lectionem, non vt Gregorius IX. fecerat, addita clauſula, ſed ſimpliciter interdicit.

Viciſſim capite IX. occurrit inſtrumentum duorum Cardinalium, Ioannis et Aegidii, commiſſariorum, ab Vrbano V. ad academiam Pariſienſem reformandam miſſorum A. C. 1366. quo praeter organum Ariſtotelis permittitur, immo iniungitur lectio *librorum de anima, de generatione et corruptione, de coelo et mundo, paruorum naturalium et metaphyſicorum.* Capite X. A. C. 1387. a facultate theol. Pariſ. notatur Thomas Aquinas, quod in pluribus locis doctrinae ſuae ipſe errarit ideo, quod principia philoſophiae, ſiue potius verba quaedam Ariſtotelis, ad concluſiones theologicas nimis applicauit. Vti Clemens VII. tum Petrus [?] de Alliaco, Ioh. Gerſon et Nic. de Clemangis, Pariſienſibus theologis, philoſophiam Ariſtotelis exprobrarunt, Vicentius etiam Ferrerius inter alia his verbis: *Praedicare verba damnatorum, damnatio eſt: Dicit enim Hieronymus, quod Plato et Ariſtoteles in inferno ſunt.* Nicolaus tamen V. A. C. 1447. laudatur a Beſſarione, quod *omnium Ariſtotelis ſcriptorum* lectionem non modo probauit, ſed et iuſſerit, de integro latinitate donari. Orta et inter eumdem Beſſarionem ac Marcum Epheſium controuerſia, quorum hic ex recentiorum academiarum ſententia Ariſtotelem, ille ex veterum eccleſiae doctorum ſuffragio Platonem in chriſtianis ſcholis praeferendum eſſe contendebat. Capite XI. Guilelmus, Cardinalis Totauillaeus A. C. 1452. a rege Carolo VII. ad reformandam academiam Pariſ. miſſus, praeter libros, a commiſſariis Vrbani V. conceſſos, etiam *Moralia* Ariſtotelis legenda ſtudioſis praecipit. Antea quoque a Buridano et aliis lecta et illuſtrata fuerat philoſophi ethica; ſed primus, vt a Launoio cap. XII. obſeruatum, auctoritatem publicam huic rei addidit Totauillaeus. Tunc publicus ethicae lector Pariſiis fuit conſtitutus, quem ſingulis bienniis quaelibet natio

vice

vice et ordine legebat. Subnectit hiſce Launoius querelas de theologicis quaeſtionibus, per Ariſtotelica ſophiſmata infuſcatis, Hieronymi Hangeſti libro de academiis contra D. Lutherum, Ioh. Maioris, Iacobi Almaini, Iodoci Chlichthouei, (qui primus theologorum Pariſ. contra Lutherum ſcripſit,) Alberti Pighii, Melchioris Cani, Ioh. Maldonati, Ioh. Trithemii, Franciſci, Rothomagenſis archiepiſcopi, et Franciſci Rogerii, archidiaconi Tullenſis.

E contrario facultas Pariſ. Lutherum ann. 1521. inter alia notauit eo nomine, quod Ariſtotelis moralem philoſophiam cum Chriſti doctrina conuenire negaſſet.

Capite XIII. de *Petro Ramo* gggg) agitur, cui, Ariſtotelem oppugnanti, ſeſe oppoſuit *Antonius Goueanus* hhhh), qui plures ſtatim ex academiae magiſtris in ſuas partes traxit, ita, vt poſt multas altercationes ad arbitros demum deueniretur, quos Ramus optabat, Ioh. Quintinum in decretis doctorem, et Ioh. Bellomontanum, artis medicae magiſtrum: Goueanus Petrum Daneſium et Franciſcum Vicomercatenſem, quibus Franciſcus I. rex proprio motu Ioh. Salignacum, theologiae profeſſorem adiunxit. Ramus vero ab iudicio arbitrorum prouocauit, donec, rege omnem prouocationem vlteriorem prohibente, libros ſuos arbitrio cenſorum ſubmittere eſt coactus. A quo tempore ſubtrahentibus ſeſe [ꝑ] Quintino et Bellomontano, Ramus iiii) ſolus dictus, eiusque libri damnati ſunt, hinc regis edictum, per quod

gggg) In *Theodori Zwingeri* theatro vitae humanae, tom. II. pag. 1177. traditur imus, quum Lutetiae, ſuſcepturus titulum magiſtri, pro more liberam diſputandi copiam examinatoribus facere cogeretur, oſtentandi ingenii cauſſa paradoxon illud ſuſcepiſſe; *quaecumque ab Ariſtotele dicta eſſent, commentitia eſſe.* Attoniti nouitate et inſolentia problematis magiſtros, qui auctoritatem Ariſtotelis, quo, tamquam ſcuto ſeſe ad omnes inſultus munire conſueuerant, ereptam viderent, irrito conatu per diem integrum magiſtrandum oppugnaſſe. Ex hoc fortuito ſucceſſu anſam deinde arreptam a Ramo animaduertendi et inquirendi et ſerio et libere in Ariſtotelis ſimias potius, quam in ipſum Ariſtotelem, cuius, inquit, *diuinum ingenium nemo ſanus vnquam reprehenderit. Fabric.* — Add. *Petri Rami* vita per Thomam Freigium, praemiſſa *Rami* praelectionibus in Ciceronis orationes octo. Baſileae per P. Pernam. 1575. 4. vbi pag. 9 ſqq. eadem hiſtoria narratur. *Dorn.* ad Ionſii de ſcript. hiſt. l. III. 23, 3. 4. p. 130 ſq. cap. 25, §. 4, 6—9. p ſq. cap. 30, 16. p. 174. vbi plures plurium, in vtramque partem diſputantium et Ariſtotelem defendentium, libri enumerantur. adde notam ſequentem. *Harl.*

hhhh) De hoc vid. *Ioſeph. Aurel. de Ianuario* in Republ. Ictorum pag. 190.

iiii) Quanti denique conſtiterit bono Ramo, Ariſtotelem oppugnaſſe, narrat *Thuanus* lib. 52. Hiſt. ad ann. 1572. vbi de nuptiis Pariſinis: *Petrus Ramus, in Veromanduis natus, quum diu bonas litteras, philoſophiam et poſtremo mathematicas ſcientias in Prelaea ſchola, cui praeerat, et poſtea in regio auditorio docuiſſet, poſtremo erroneam in philoſophicis doctrinam inuexit, Ariſtotelem voce et ſcriptis importune oppugnans, qua de re cum Iacobo Carpentario, Claremontano, magnae controuerſiae ei fuere, et ante maiores cum Antonio Goueano et Ioachimo Perionio. Tamen ex eo commendatione dignus fuit, quod ingenio, diligentia, aſſiduitate, et opibus etiam ſuis, quantum in ipſo fuit, rem literariam iuuit ac promouit, inſtituta mathematices profeſſione, cui annuum vectigal D. librarum e facultatibus ſuis adtribuit. Is a Carpentario aemulo et ſeditionem adiuuante immiſſis ſicariis e cella, in qua latebat, extractus, et poſt dependſam pecuniam inflictis aliquot vulneribus per feneſtras in aream praecipitatus eſt, effuſis viſceribus, quae pueri furentes, magiſtellorum, pari rabie incitatorum, impulſu, per vias ſparſerunt, et cadauer ipſum ferulis in profeſſoris opprobrium diuerberantes, contumelioſe et crudeliter raptauerunt.* Contra Petr. Ramum pro Ariſtotele duas orationes ſcripſit *Ioach. Perionius*, Pariſ. 1543. 8. cum libris III. dialecticae [conf. Caſaubo-niana

quod Ariſtotelis ſcripta non dialectica tantum, de quibus praecipue cum Ramo lis erat, ſed vniuerſa adſeruntur et commendantur. Ait igitur Launoius cap. XIV. primum feciſſe Franciſcum, regem, quod nulli ante eum reges vel imperatores fecerunt: nam Philippum quoque Auguſtum igni tradita Ariſtotelis ſcripta vidiſſe, ac tacuiſſe. Capite XV. in noua reformatione academiae Pariſ. ann. 1601. Ariſtotelis libri logici, ethici, phyſici ac metaphyſici doceri praecipiuntur. Cap. XVI. Facultas theologica Pariſ. ann. 1624. theſes Anti-Ariſtotelicas, a Ioh. Bitaudo, Antonio de Villon et Stephano de Claues vulgatas, notauit cenſura; Bitaudus vero cum reliquis duobus intra viginti quatuor horas Lutetia exire iubetur SCto, nec cuiquam, poena corporis propoſita, permiſſum, theſes illas vendere, vel in publicum protrahere, aut contra veteres et probatos auctores vlla dogmata tenere.

Capite XVII. leguntur loca veterum ſcriptorum eccleſiaſticorum, qui fauent Ariſtoteli, vt Hieronymi et Laufranci Cantuarienſis. Et quod Anatolium Laodicenſem epiſcopum, Alexandriae philoſophiam Ariſtotelis tradidiſſe ſcribit *Euſebius* VII. 26. Hiſt. Beda ſententias, ex Ariſtotele excerptas, in vnum corpus compegit. Petro Cellenſi nos diſputandi Ariſtotelicus exprobratur a Nicolao, S. Albani monacho. Ariſtotelem laudauit et Rhodienſis epiſcopus ſeſſione quarta concilii Florentini, et Pius II. papa, in bulla retractationum ſuarum. Iohannes Sariſberienſis Ariſtotelis libros deſcriptos mitti ſibi flagitat a Richardo, archidiacono [?] Conſtantienſi Epiſt. 202. et e recentioribus Melchior Canus X. 5. Locor. theolog. Thomae Aquinatis ſententiam praefert Auguſtinianae, quorum illa Ariſtotelis, haec Platonis philoſophiam retinendam exiſtimauit, ita tamen, vt ne per diuum Thomam, quod Audomarus quoque Talaeus iure reprehendit, ex Ariſtotele deus ferret. Ariſtotelis doctrinam retineri etiam voluit Antonius Bernardus Mirandulanus, Caſertae epiſcopus, libro XXVI. euerſionis ſingularis certaminis ſect. 6. *Franciſcus* vero *Patricius* kkk), (poſt Guil. Poſtellum, qui in

niana, a Wolfio edita, pag. 18. vbi Carpentarius dicitur ſceleratus non tam falſae Rami doctrinae oppugnator, quam caedis illius viri boni auctor.] In eumdem Ramum hoc exſtat *Dauidis Parei* tetraſtichon:

„*Quae mutas, perdis, dixit Democritus, et quae*
Seruas in phyſicis, ſunt, Epicure, mea.
Nonne idem Ariſtoteles in Ramum maſtiga dicat?
Quae mutas, perdis; quae retines, mea ſunt."

Vide et bibliothecam gallicam Franciſci Grudei Crucimanii p. 410. Acta erudit. tom. V. ſupplement. p. 381. Bibl. Lubecenſ. VI. p. 219 ſqq. *Chriſtian. Frid. Lenz* hiſtoriam Petri Rami, Wittebergae 1713. *Fabric.* Multa diligenter congeſſit de philoſophia Ariſtotelica eiusque fatis, bene diſpoſuit, docteque explicuit *I. G. Walch.* in comment. de progreſſu ac fatis logicae, libr. II. cap. 1. ſect. I. in parergis academic. pag. 521 ſqq. et, poſtquam ſtadium antiquioris aetatis emenſus, ad tempus recentius litterasque renatas peruenerat, in ſect. III. pag. 609. et. *Rami* molimina fataque, eiusque adſeclarum et propugnatorum non minus, quam aduerſariorum conatus ſcriptaque indeque ortas controuerſias, magno cum ſtrepitu et acrius atque crudelius, quam philoſophos decuit, agitatas, ordine perſequutus eſt. Multos alios, qui vitam et philoſophiam Rami expoſuerunt, excitat auctor *theſauri bibliothecalis* tom. I. Noribergae 1738. 4. pag. 254 ſqq. vbi librum recenſuit, inſcriptum: *P. Rami profeſſio regia, h. e. ſeptem artes liberales in regia cathedra, per ipſum Pariſiis apodictico docendi genere propoſitae, et per Io. Thomam Freigium in tabulas — relatae* etc. Baſil. per Sebaſt. Henricpetri. 1576. fol. Vtilia ſcitu de Ramo, fatis atque interitu etc. adnotavit *Freytag.* in adparatu litterario tom. I. pag. 505—511. vbi *Carpentarius* a culpa crimineque necis liberatur. *Harl.*

kkk) De quo et *Teleſio* vide ad initium huius capitis: et de *Teleſio* eiusque adſeclis atque oppugnato-

Digitized by Google

in praefat. ad Iuſtini Martyris euerſionem Ariſtotelicorum dogmatum, dicatam Carolo, Cardinali Lotharingo, bellum aduerſus Ariſtotelem, velut haereticorum et atheorum parentem, ſuſcepiſſe ſe Iuſtini lorica tectum ait,) acriter aduerſus Ariſtotelicam philoſophiam diſputauit tomo quarto diſcuſſionum Peripateticarum ann. 1581. et ann. 1591. in noua de vniuerſis philoſophia, vt Gregorio XIV. ſuaderet, ablegandum eſſe Ariſtotelem, eum cum Platonis philoſophia contendit, et in tribus et quadraginta capitibus hanc ei praeferendam, chriſtianaeque religioni propiorem eſſe contendit. Quae publicus cenſor Iacobus de Lugo eatenus probauit, *vt minime negetur, Ariſtotelis philoſophiam eſſe ancillam theologiae.* Neque Patricius Gregorio, vt Ariſtotelem, Platone recepto, proſcriberet, perſuadere potuit, neque illud facere auſus eſt Clemens VIII. a Bellarmino monitus, quod eo magis cauendus ſit Plato, quo facilius poſſit, dum ad placita chriſtiana propius videtur accedere, erroribus ſubtilioribus praebere anſam et decipere incautos. Concludit Launoius, neque Platonis, neque Ariſtotelis philoſophia in religione eſſe opus, cui ſufficere debet diuinorum ſcriptorum auctoritas, et, quam ex Vincentio Lirinenſi et Theodorito addit, eccleſiae catholicae traditio.

Quamquam autem ab illo tempore etiam late imperium obtinuit Ariſtotelis philoſophia, quae Graecis primum, hinc Arabibus atque inde ſcholaſticis doctoribus per plurium iam pridem ſaeculorum ſpatium probata fuit: tamen auorum patrumque noſtrorum memoria praeclari quidam viri pulchre auſi ſunt imperium eius excutere, quod contra ipſius voluntatem, (neutiquam enim ſibi potius, quam naturae rerum credi, aut nihil a poſteris addi inuentis ſuis voluit Ariſtoteles,) plane in tyrannidem abierat. Prae ceteris *Petrus Gaſſendus* hoc egit in Exercitationibus paradoxis llll) aduerſus Ariſtotelicos, monens, hos ex germana philoſophia feciſſe ſophiſticam, et immerito philoſophandi libertatem ſibi ipſis ademiſſe, apud ipſum vero Ariſtotelem innumera deficere, ſuperfluere, [P] fallere et contradicere. Tum *Sebaſtianus Baſſo* mmmm) in philoſophiae naturalis aduerſus Ariſtotelem libris XII. Pariſ. 1621. Amſtel. 1694. 8. Inprimis vero *Renatus Carteſius* pomoeria ſanioris philoſophiae, quomodo pace Ariſtotelis feliciter proferenda eſſent, laudatiſſimo exemplo demonſtrauit, qui de Ariſtotele nnnn), *quum ille homo*, inquit, *tam felix exſtiterit, vt, quaecumque olim ſiue cogitans ſiue incogitans ſcriptitauit, hodie a plerisque pro oraculis habeantur, nihil magis optarem, quam vt a veri-*

pugnatoribus *Lotter.* in comment. de Teleſio §. 52. *Harl.*

llll) Gratianopoli ann. 1624. 8. Hagae Comit. 1656. 8. et tomo III. Opp. Aduerſus has exercitationes oratio exſtat *Henr. Vſſelmanni* Helmſtad. 1665. 4. — *Le petit livre que Gaſſendi a publié aduerſus Ariſtotelicos, pour avoir lieu de donner plus de cours à ſa nouvelle philoſophie, n'eſt qu'un tres petit abregé d'un excellent ouvrage, composé par un Italien ſur les ouvrages et la doctrine d'Ariſtote.* (Franciſci Patricii diſcuſſion. peripateticarum, tomi IV.) Haec *Richard. Simon.* tom. IV. Bibl. critique chap. 12. pag. 100. *Fabric.* conf. de illo libro *Baumgarten.* in Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth. vol. IV. pag. 515 ſqq. adde *I. G. Walchii* parerga academ. p. 656 ſqq. *Dorn.* ad Ionſium de ſcript. hiſt. phil. pag. 177 ſq. *Morhof.* in polyhiſt. philoſ. lib. I. cap. 12. de Ariſtotelis impugnatoribus pag. 65 ſqq. *Harl.*

mmmm) Hunc Baſſ. virum acerrimi iudicii et ſcientiae maximae vocat *Launoius* p. 200. de varia Ariſtot. fortuna, edit. 1662.

nnnn) *Carteſius* epiſt. de motu cordis ad medicum Louanienſem, quae exſtat in Beuerouicii quaeſt. epiſtol. p. 125. Philoſophiam Carteſianam contulit cum Ariſtotelica *Renatus le Boſſu* in libro, qui inſcribitur: *Parallele de la Philoſophie de Descartes et d'Ariſtote.* Pariſ. 1675. 12. vid. Iourn. des Savans 1675. pag. 109.

a veritate non recedendo, eius veſtigia in omnibus ſequi poſſem. Tantum viciſſim optandum erat, vt multi ex Carteſii adſeclis non pro libera et diligenti veritatis inquiſitione, quam magiſter ipſorum praeiuit, nouam ſectariam et aeque vt Ariſtotelicorum ſeruilem, nec minoribus adeo difficultatibus oooo) obnoxiam philoſophiam, coepiſſent introducere. [At haec olim fuerat philoſophiae facies, hodie valde immutata.]

COMMENTARIOS ET INTERPRETES in Ariſtotelem veteres graecos recenſuit *Philippus Labbeus* in breui conſpectu Ariſtotelis et Platonis Graecorum interpretum typis editorum. Pariſ. 1657. 4. [vid. ad initium h. capitis.] Catalogi eorum, qui in Ariſtotelem ſcripſerunt, ſed non ſatis diſtincti neque accurati, leguntur in editionibus graecolatinis Ariſtotelis, in Poſſeuini Bibl. ſelecta, in Bibl. Philoſophica Bolduani et Lipenii: in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis etc. [Morhof. et Buhlium itidem recenſuiſſe interpretes veteres, aliquoties iam adnotatum eſt.]

Felicis Accoromboni, Nobilis Eugubini, ciuis Romani, commentarius obſcuriorum locorum et ſententiarum in omnibus Ariſtotelicis ſcriptis, et controuerſiarum inter Platonicos, Galenum et Ariſtotelem examinatio lucem vidit Romae ann. 1590. fol.

DE

oooo) Suite du voyage du Monde de Mr. des Cartes p. 105. *Les Peripateticiens ont auſſi leurs difficultez a reſoudre, on n'en peut pas douter, mais fuſſent elles encore plus grandes de beaucoup, qu'elles ne ſont, tandis que les Carteſiens n'auront rien de plus intelligible à nous dire, il faut s'en tenir là et raiſonner ſur ce point particulier, comme fût ſur toute la Philoſophie un grand Miniſtre d'Etat il y a vingt cinq ans. On luy conſeilloit de ne point faire apprendre à ſon fils aiſné l'ancienne Philoſophie, par ce que luy diſoit on, il n'y a dans cette Philoſophie que des niaiſeries et des folies. On m'a dit auſſi, reſpondit-il, qu'il y a bien de fadaiſes et des chimeres dans la nouvelle: ainſi, continua-t-il, folie ancienne, folie nouvelle, je croy qu'ayant à choiſir, il faut preferer l'ancienne à la nouvelle.* Edicta regis Galliarum et decreta facultatis Pariſ. pro Ariſtotelica philoſophia contra Carteſianam refert *Io. Du Hamel* ad calcem philoſophiae ſuae ſiue commentarii in vniuerſam Ariſtotelis philoſophiam, Pariſ. 1705. 12. conf. Acta erudit. ann. 1708 p. 518. Ad illa exſibilanda compoſitum eſt a *Boilaeo Deſpraeo* edictum ludicrum nomine magni ſenatus in Parnaſſo pro tuenda Ariſtotelis doctrina in regno chimaerarum aduerſus inimicam ei rationem pag. 264 ſqq. Opp. edit. 1702. Cauſſam Ariſtotelis tuendam ſuſceperunt philoſophi ſummi nominis. *Leibnitius* in epiſtola ad Boleuetum ann. 1697. *aprés avoir tout peſé, je trouve, que la philoſophie des anciens eſt ſolide, et qu'il faut ſe ſervir de celle des modernes pour l'enrichir, et non pas pour la deſtruire.* — *Huetius* lib. VI. commentar. de vita ſua p. 385. *quamvis*, ait, *ſuis quoque laboret vitiis ariſtotelica diſciplina, quae excuſare velle, hominis ſit inuerecundi vel imperiti: multis tamen partibus eam quisquiliis Carteſianis antecellere fatebitur, quisquis vtramque attente introſpexerit.* — *Hugo Grotius* praef. ad libros de iure belli et pacis, *inter philoſophos*, inquit, *merito principem locum obtinet Ariſtoteles, ſiue tractandi ordinem, ſiue diſtinguendi acumen, ſiue rationum pondera conſideres. Vtinam tantum principatus iſte ab aliquot hinc ſaeculis non in tyrannidem abiiſſet, ita, vt veritas, cui Ariſtoteles fidelem nauauit operam, nulla iam re magis opprimatur, quam Ariſtotelis nomine.* — Add. *Ioſephi de Munnana* dignitas Ariſtotelis acclamata et vindicata. Hiſpali 1702. 4. *Fabric.* — adde *M. Sam. Maſcouii* exercitat. academic. Vter in ſerutinio veritatis rectius dubitet, Ariſtoteles an Carteſius? Regiomonti, 1704. 4. Singula perſequendo et comparando praefert ille Ariſtotelem, et concludit veritatis ſerutatoribus, non Carteſii, ſed omnino Ariſtotelis dubitandi veſtigia ſedulo legenda eſſe. *Harl.*

DE LOCIS IN ARISTOTELE MATHEMATICIS, *Joſephus Blancanus* Mathematum in Gymnaſio Parmenſi Profeſſor librum vulgauit Bononiae 1615. 4. cum diſſ. de Mathematicarum rerum natura, et Chronologia illuſtrium Mathematicorum.

ISAGOGEN ad lectionem Ariſtotelis pppp), cum ſingulorum eius librorum ſcopo et partitione ſcripſit *Mich. Piccartus*. Norimb. 1605. 8. recuſam, [(?)] *I. Conr. Durrio* curante ann. 1660. [4. rec. 1665. 8. vid. *Will* Nürnbergiſch. Gelehrten-Lexicon, part. III. pag. 171. adde Dorn. ad Ionſium III. 27. 3. pag. 151.] cum epiſtola H. Conringii, qua non dubitat hoc ſcriptum praeferre libris, ſi exſtarent, Andronici Rhodii et Adraſti, quos de ordine ſcriptorum Ariſtotelis condiderunt. Analyſin et Epitomen ſcriptorum philoſophi compoſuere *Carpentarius*, *Du Vallius* etc.

LEXICON Philoſophiae Ariſtotelicae, vt Platonicae et Stoicae, ſub titulo ſeminarii edidit [tom. II. editio altera Lugd. tom. I. II. 1599. tom. III. 1605. fol.] *Ioh. Baptiſta Bernardus*, cuius viri mentionem feci ſupra in extremo capitis primi. *Petrus* quoque *Petitus*, medicus Pariſienſis, Lexicon vocum philoſophicarum Ariſtotelis concinnauerat; ſed illud lucem non vidit. *Clitarchi* librum de interpretatione vocabulorum Ariſtotelis laudat *Euſtratius* in IV. Nicomacheorum. [Index rerum omnium, quae in Ariſtot. Opp. continentur exc. Bergon. 1580. 12.]

DE ARISTOTELIS DISCIPVLIS ſcripſerat *Nicander*; Alexandrinus, teſte Suida in Ἀισχρίων. *Maximi* ὑπόμνημα πρὸς Ἀριστοτέλην quale fuerit, non poſſum dicere. Memoratur a Suida.

ARISTOTELIS DETRACTORES e veteribus fuere *Cephiſodorus*, Iſocratis diſcipulus, de quo dixi lib. II. cap. 26. in Iſocrate, [conf. *Ionſium* I. 13, 1. pag. 79 ſq.] *Timaeus* hiſtoricus, cuius inuectiuam in Ariſtotelem improbat *Polybius* Excerpt. Peireſc. p. 46. [conf. *Buhlium* in vita Ariſtotelis pag. 103 ſq.] *Eubulides*, Laert. II. 109. eiusque diſcipulus *Alexinus*, [vid. *Ionſium* II. 2, 1. p. 145 ſq.] contra quorum criminationes videndus Ariſtocles apud *Euſebium* XV. 2. praeparat. *Epicurus*, qui Ariſtotelem traduxit in epiſtola περὶ ἐπιτηδευμάτων apud Athenaeum VIII. pag. 354. *Dicaearchum* quoque his adnumerat Themiſtius in Sophiſta p. 285. Singulare praeterea odium in Ariſtotelem fuit *Caracallae*, Imp. qui ſcripta eius comburi iuſſit, quum fidem haberet iis, qui Alexandro M. venenum Ariſtotelis conſilio datum fuiſſe tradiderunt. Vide *Xiphilinum* pag. 329 ſq. [*Ionſium* III. de ſcript. hiſt. philoſ. cap. 13. §. 1. pag. 73 ſq.] Antiquioribus philoſophis, quos ſubinde impugnat Ariſtoteles, iniuriam feciſſe, et vetuſtiores illos rectius pleraque tradidiſſe contendit *Paganinus Gaudentius* in diſſertatione exoterica de Ariſtoteleo veterum contemptu, edita Piſis 1640. 4. *Fab. ic.* Recentiores paſſim nominauimus: adde *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. libr. I. cap. XII. pag. 65 ſqq. De *Thomae Campanellae*, Ariſtotelicae philoſophandi rationi inimici, ſcriptis aliquot vid. *Baumgartenii* Nachricht von einer Halliſchen Bibl. tom. I. pag. 116 ſqq. eiusdem Nachrichten von merkwürdigen Büchern tom. VIII. pag. 319 ſqq. et 418 ſqq. Iudicium de antiquis inuidis et aduerſariis et de fide Ariſtotelis ſobrium tulit *Meinerſ.* in hiſtor. doctrinarum apud vett.

pppp) Similem Introductionem a Nunneſio ſcriptam eſſe, ſupra iam obſeruatum eſt. *Harl.*

Digitized by Google

vett. tom. I. pag. 201 ſqq. acrius vero iudicat de eo *Pleſſingius:* de quo vide ſupra ad Platonem p. 59 ſq. obſeruata: inprimis in *Caeſars Denkwürdigkeiten aus der philoſophiſchen Welt*, tom. III. Lipſiae 1786. 8. Pleſſing. contra Meinerſium diſputans et grauiter inuectus in Ariſtotelem, huius doctrinam, ingenium, fidemque in recenſendis aliorum placitis atque opinionibus, culpat et vehementer impugnat. Idem adcuſat eum arrogantiae, plagii atque contradictionum: tribuit praeter ea Ariſtoteli, vti Platoni, idearum innatarum doctrinam. Enimvero Pleſſingii crimina diluerunt cenſores in ephemerid. litter. Gottingenſ. ann. 1787. plag. 43. pag. 422 ſqq. et Lipſienſibus ann. 1786. plag. 118. pag. 1880 ſqq. atque Lipſienſis cenſor non vult quidem Ariſtotelis ſuperbiam, plagia, contemtum aliorum philoſophorum et libidinem alienorum inuentorum ſibi arrogandorum omnino defendere: at aegre fert, fidem atque auctoritatem philoſophi adeo improbari atque frangi ac negat, quod libri Ariſtot. genuini diu delituerunt; a blattis vermibusque arroſi humoreque putridi facti ſunt, et poſtea, reperti, ab aliis interpolati, corruptique; alia ſcripta philoſophi nomine prauo conſilio lucrique cauſſa ſuppoſita fuerunt, ea, in quibus philoſophus ſecum pugnare videatur, ipſi eſſe imputanda. Atque *innatas* ideas cum Platone credidiſſe Ariſtotelem, vix credibile videtur. vid. *Platneri* philoſ. Aphorism. II. pag. 78. et *Gurlitt.* ſciagraphiam hiſtoriae philoſoph. pag. 122. *Harl.*

EX ENCOMIIS, in philoſophum collatis, iuuat vnicum, cui lubens adſentior, adſcribere *Quintiliani* X. 1. Inſtitut. Orat. *Quid Ariſtotelem, quem dubito ſcientia rerum, an ſcriptorum copia, an eloquendi ſuauitate, an inuentionum acumine, an varietate operum clariorem putem.* Ceterum nimias et humanum captum ſuperantes laudes, quibus eum onerauit praeter alios Auerroes, vt merito exſibilat *Malebranchius* lib. II. de inquirenda veritate, cap. 7. [*] ita illis ſubſcribere non mirum eſt, auctorem ineptum vitae Ariſtotelis, ſcriptae verſibus leoninis ſubiectaeque Problematis philoſophi ante annos ducentos circiter latine in 4. ſine anni nota, [ſupra ex *Heumanni* Actis philoſ. XV. pag. 350 ſqq. iam memoratae,] quo iudice:

> *Vnquam comperta, nec ſunt ſua verbula certa*
> *Errorem ſapere, falſi quicquam vel habere.*
> *Quicquid contexit, rationis lumine rexit* etc.

[vid. verſſ. 62 ſqq. apud Heumannum p. 353 ſq.] — *Io. Sarisberienſis* II. 16. Metalogici, ait, Ariſtotelem commune omnium philoſophorum nomen praeeminentia quadam ſibi proprium feciſſe. Idem Quintiliani locum laudat II. 2. Alia vide in *Heumanni* actis philoſ. IV. pag. 606. IX. pag. 595. 598 ſqq. et XI. pag. 711 ſq. — M. *Io. Bohemus* in progr. de vita Ariſtotelis edito ann. 1657.

> *Summus*, ait, *Ariſtoteles rationis meta, theatrum*
> *Naturae, veri vis, ſapientiae apex.*

— Ariſtotele fatto prigione per la lanterna proibita, Amſterd. 1698. 12. di Michiel Milano romano. Galleria di Minerua. tom. II. pag. 363. — *S. Auguſtinus theologorum Ariſtoteles* dictus eſt a Ludouico, Cardinali Arelatenſi, in Concilio Baſileenſi: oratio hoc titulo edita a Stephano Dechames S. I. ann. 1656. — Notandum adhuc eſt, quod *Gayot de Pitaval* Bibl. des gens de Cour tom. III. pag. 470. narrat: Un Eſpagnol avoit mis tout Ariſtote en Sonnets:

nets: il demanda au Roi d'Eſpagne la permiſſion de faire imprimer ſon livre: le Roi au lieu de mettre ſur le Placet que l'on lui preſenta: *permis de l'imprimer*, mit: *permis de renfermer l'Auteur de cet Ouvrage. Fabric.*

Coronidis loco varia per lancem ſaturam quaſi adponam. Aretinus in libro inſcripto, et a *Stollio* in Nachricht von den Büchern — der Stolliſchen Bibliothek tom. I. pag. 375—380. copioſe deſcripto:

Andreae Caeſalpini Aretini quaeſtionum peripateticarum libri V. — Daemonum inueſtigatio peripatetica — editio ſecunda. Quaeſtionum medicarum libri II. de medicamentorum facultatibus libri II. — nunc primum editi, Venetiis apud Iuntas 1593. 4.

multa Ariſtotelis loca citat atque interpretatur; atque ſenſum philoſ. optime perſpexiſſe, at multos eosque periculoſos admiſiſſe errores, dicitur. In praefat. is mirifice laudat Ariſtotelem, cuius ingenio et ſtudio philoſophia ſummum honoris gradum conſequuta ſit: quamquam haud diffiteatur, Ariſtotelem philoſophis, qui ante illum vixerunt, plurima debere. Contra illum ſcripſiſſe fertur *Nicolaus Taurellus* in libro: *Alpes caeſae, h. e. Andreae Caeſalpini monſtroſa et ſuperba dogmata diſcuſſa et excuſſa. ſcriptum acre* etc. Francof. 1597. 8. mai. vid. *Willii* Nürnberg. Gelehrten-Lexicon, tom. IV. p. 7. et 9.

Sennert. de chemicorum cum *Ariſtotele* et *Galeno* conſenſu et diſſenſu. Wittebergae 1655. 4.

Io. Frid. Keſſleri diſſertatio iſagogica in definitionem ariſtotelicam nominis Logici, reſpond. Valentino Schmid, Suinforto-Franco, Lipſiae. 1662. 4.

M. *Georgii Pauli Roetenbeccii* diſp. reſpondente Andr. Theoph. Ambergero, Ariſtotelicae philoſophiae diuiſionem ſub examen vocans. Altdorf. 1705. 4. — Idem edidit orationem de philoſophiae ariſtotelicae per ſingulas aetates fortuna varia, Altdorfii 1668. — tum diſput. de principio ariſtotelico et Carteſiano, ibid. 1685. — et diſp. de Stoicorum et Peripateticorum circa gradum neceſſitatis bonorum externorum ad ſummam beatitatem diſceptatione, ibid. 1709. Add. eiusdem Logica vetus et noua. Francof. et Lipſiae, 1703. 8.

Erhardi Reuſchii diſſ. hiſtorico-moralis, Vir prudens Ariſtotelicus cum ſapiente Stoico collatus, praeſide Magno Dan. Omeiſio habita, Altdorf. 1704. 4.

Antiquae germanae ac ſolidae, i. e. ariſtotelicae philoſophiae principia in academia Iulia tradita editaque a *Iona Conrado Schrammio*, Theol. D. et P. P. Helmſtadii 1718. 4.

Adami Tribbechouii de doctoribus ſcholaſticis et corrupta per eos diuinarum humanarumque litterarum ſcientia, liber ſingularis. Editio ſecunda cui acceſſit *Chriſt. Auguſti Heumanni* praefatio etc. Ienae 1719. 8.

In hoc libro et in praefatione de Ariſtotele, eiusque interpretibus, Thoma Aquinate, Auerroe, Auicenna et philoſophis arabibus, de Alberto M. Ariſtotelis ſimia, aliisque adſeclis et fatis philoſophiae Ariſtotelico-ſcholaſticae multa bene diſputantur.

Iac. Carpentarii vniuerſae artis diſſerendi deſcriptio, ex Ariſtotelis organo collecta, et in libros III. diſtincta. edit. II. Pariſ. 1564. 4.

Io. Anton. Vulpii ſcholae duae, altera de Ariſtotele, eiusque laudatoribus et reprehenſoribus, altera, quae praecipue eidem philoſopho vitio vertantur. Acc. eiusdem *Vulpii* ſyntagma

Digitized by Google

tagma de veteribus philoſophis libro I. phyſicorum, ab Ariſtotele memoratis. Patau. 1728. 4. 4. — *Saxius* in Onomaſtico litter. tom. I. p. 76 — 78. et 548.

Diſcorſo di Rinaldo Odoni, per via peripatetica, ove ſi dimoſtra, ſi l'anima ſecundo Ariſtotele è mortale o immortale. Venet. apud Aldum 1557. 4.

Io. Erici Strengnenſis, (poſtea *Stiernſtråle*) diſputationes pluſculae in libros VIII. phyſicorum Ariſtotelis, Dorpat. 1642. — Eiusdem diſputation. in III. libros περὶ τῆς ψυχῆς, 1671. 4. etc.

Martini Erici Geſtrini, in Ariſtotelis mechanica, argumenta et notae, in quibus non ſolum ſumma eorum, quae in quolibet capite tractantur verum etiam problemata ſingula e fundamentis partim geometricis, partim phyſicis reſoluuntur et explicantur. Vpſaliae 1627. 4.

Breuiarium politicorum Ariſtotelis, auct. *Io. Schefferо*, Stockholm apud Heinr. Kejſer. 1684. 8.

Vid. *Fant* hiſtor. litteraturae gr. in Suecia p. 69. p. 121. et 132.

Sallier in hiſtoria ſociet. Pariſ. Inſcr. tom. V. p. 57 ſqq. verſion. germ. Gottſched. adfert Meziriaci ſcriptas adnotatt. ad libr. περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων.

Sed vela ſunt contrahenda, ne lectoribus ipſis ſiam moleſtus. Nec finem reperirem: nam intra ducentorum annorum ſpatium ad 12000. volumina de philoſophia Ariſtotelis prodiiſſe, ait auctor libri: Reflections upon learning, Londini 1708. 8. *Harl.*

C A P V T VI

SCRIPTA ARISTOTELIS DEPERDITA, DIGESTA SECVNDVM ORDINEM LITTERARVM [a]).

Περὶ τἀγαθοῦ, γ'. *Laert.* V. 22. *Alex. Aphrodiſeus* in I. metaph. p. 26. in IV. p. 119. et in XII. p. 386. *Simplicius* in I. de anima text. 26. vbi teſtatur, Ariſtotelem in hoc opere Pythagorica Platonicaque περὶ τῶν ὄντων decreta, e Platonis ſermonibus memoriae mandata, tradidiſſe. Idem reſpicit *Philoponus* in IV. Phyſic. comment. 28. ἀγράφους τοῦ Πλάτωνος συνουσίας perſcripſiſſe Ariſtotelem teſtatus. *Philoponus* in libr. I. de anima ad verba: ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας λεγομένοις etc. τὰ περὶ τἀγαθοῦ ἐπιγραφόμενα περὶ φιλοσοφίας λέγει· ἐν ἐκείνοις δὲ τὰς ἀγράφους συνουσίας Πλάτωνος ἱστορεῖ ὁ Ἀριστοτέλης. ἔστι δὲ γνήσιον αὐτοῦ τὸ βιβλίον. ἱστορεῖ οὖν ἐκεῖ τὴν Πλάτωνος καὶ τῶν Πυθαγορείων περὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν δόξαν. Meminit et Suidas in Ἀγαθοῦ δαίμονος. Vide infra, quae de libris περὶ φιλοσοφίας. Anonymus Menagii et MStus Laertii codex regius Pariſienſis, περὶ τοῦ ἀγαθοῦ α'. male. Nec melius *Sam. Petitus,*

a) Commentat. de libris Ariſtotelis deperditis adiecturus eſt cl. *Buhle* editioni ſuae Ariſtotel. vid. eum ad Diogenis vitam philoſ. pag. 36. vbi iam ſpecimina quaedam emendationum dedit. *Harl.*

Digitized by Google

titus, qui IV. 10. Miſc. legit α', β'. *Fabric.* conſ. *Dauiſ.* ad Cicer. de N. D. I. cap. 13. pag. 39. *Harl.*

Αἴτια ποιητικὰ, ſiue αἰτίαι ποιητικαί. Anonymus Menagii.

Περὶ τοῦ αἱρετοῦ καὶ συμβεβηκότος, α'. *Laert.* V. 23. et Anonymus Menagii.

Περὶ Ἀλεξάνδρου libros VIII. memorat Anonymus Menagii. Librum quintum, ſed non viſum ſibi, citat *Euſtathius* ad Dionyſii periegeſin v. 1140. Ἀριστοτέλης ὥς φασιν ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου.

Ἀλέξανδρος ἢ ὑπὲρ ἀποίκων α'. *Laert.* V. 22. περὶ ἀποίκων, Anonymus Menagii ἀποικιῶν. Idem Anonymus memorat librum, Ariſtoteli falſo inſcriptum, cui titulus Ἀλεξάνδρου ἐγκλησία. *Fabric.* Alexandri laudes ab Ariſtotele ſcriptas fuiſſe, coniicere licet ex *Themiſtio* orat. III. p. 45. fin. edit. Harduin. vbi praeconium Xenophontis, quo celebrarat Ageſilaum, coniungit cum eo, quo Ariſtoteles ornauit Alexandrum. *Harl.*

Πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος α'. *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀναλυτικῶν libros quadraginta in bibliotheca Alexandrina ſub Ariſtotelis nomine repertos eſſe, teſtatur Ammonius ad Categor. et Philoponus et Magentenus in I. Analyt.

Ἀνατομῶν, *libri octo; Laert.* V. 25. ſiue *libri ſex*, vt Anonymus Menagii. Ex aliorum narrationibus pleraque ſcripſiſſe, contendit *Hieronymus Mercurialis* 2. 10. Var. Lect. eorum nempe, quos per totius Aſiae Graeciaeque regiones animalia alere et Ariſtoteli parere Alexander iuſſerat, *quos percunctando*, inquit *Plinius* VIII. 16. Hiſt. praeclara [?] illa de animalibus volumina condidit. Anonymus Menagii inter ψευδεπίγραφα Ariſtotelis refert Ἀνατομὴν ἀνθρώπου. Menagius eandem eſſe putat ſuccinctam et elegantem tractationem certe ex teſſellis ariſtotelicis compactam, περὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις μορίων quam *Petrus Laurembergius* Hamb. 1616. 4. [Amſtel. 1618. 4.] cum verſione ſua edidit ſub titulo: Anonymi Philoſophi antiquiſſimi εἰσαγωγὴ ἀνατομική. De hac videtur accipiendum illud Galeni, ſiue quisquis auctor, in Iſagoge cap. X. tom. IV. pag. 375. περὶ δὲ τῶν ἐκτὸς μερῶν τοῦ σώματος ἢ μορίων καὶ τίνες αἱ ὀνομασίαι αὐτῶν πρῶτος μὲν ὁ Ἀριστοτέλης ὑπελάβετο διδάξαι τε καὶ γράψαι. add. *Vincentii Placcii* Anonymos n. 996. pag. 240. *Fabric.* In arabica philoſophia de ſcriptis Ariſtot. apud *Caſirium* biblioth. arabico-Hiſpan. tom. I. p. 307. citantur *de animalium motu atque eorum anatome libri ſeptem.* — Laurembergii editio εἰσαγωγῆς ἀνατομ. recuſa eſt cum notis *Trilleri* et *Bernardi.* Lugd. Batau. 1744. 8. *Harl.*

Ἐκλογαὶ ἀνατομῶν α'. *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii, *Apollonius* hiſt. mirab. cap. 39. Reſpicit ipſe Ariſtoteles, (iudice Menagio,) III. 2. hiſt. animal.

Περὶ συμβιώσεως ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Anonymus Menagii.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. idem.

Περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Idem Anonymus.

Ἀπολογία. *Athenaeus* lib. XV. p. 697. addens cautelam: εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος. Titulus integer ſcripti: ἀπολογία Εὐσεβείας πρὸς Εὐρυμέδοντα, et ab Anonymo Menagii inter Pſeudepigrapha refertur.

Digitized by Google

Ἀποϱημάτων ποιητικῶν ά. Anonymus Menag.

Ἀποϱημάτων Ἡσιόδȣ ά. id.

Ἀποϱήματα Ἀϱχιλόχȣ, Εὐϱιπίδȣ, Χοιϱίλȣ ἐν βιβλίοις γ'. id.

Ἀποϱήματα Ὁμηϱικά. Vide infra in Ὁμηϱ.

Ἀποϱημάτων θείων, ά. id.

Πϱοτάσεις πεϱὶ ἀϱετῆς ά, β', γ'. *Laert.* V. 23. aut Ἔνστασις ſiue ἐνστάσεις ά,' vt Ambroſius Laertii interpres et Anonymus Menagii.

Πεϱὶ ἀϱχῆς ά. *Laert.* V. 23. quo in loco *Samuel Petitus* IV. 9. Miſc. legebat πεϱὶ ἀϱχῶν ά, β'. et exſtare hodie putabat ſub titulo libri I. et III. Metaphyſ. In Anonymo Menagii eſt πεϱὶ ἀϱχῶν ἢ φύσεως ά. et πεϱὶ τῶν ἀϱχῶν τῆς ὅλης φύσεως. *Themiſt.* in II. de anima pag. 73. b. et 74. 76. b.

Πεϱὶ τῆς Ἀϱχύτȣ φιλοσοφίας ά, β', γ'. *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii.

Ἐκ τῶν Τιμαίȣ καὶ Ἀϱχύτȣ ά. ſiue Τὰ ἐκ τȣ̃ Τιμαίȣ καὶ τῶν Ἀϱχυτείων, *Laert.* V. 25. Anonymus Menagii.

Ἀστϱονομικὸν ά. *Laert.* V. 26. Anonymus Menagii. *Fabric.* conf. *Heilbronneri* hiſtor. matheſeos pag. 169. *Harl.*

Ἄτακτα ιβ'. Laert. V. 26. Male Caſaub. πϱότακτα. Male etiam Anonymus Menagii διατάκτων ιβ'. pro ἀτάκτων. Alios ἀτάκτων, h. e. Miſcellaneorum ſcriptores vide apud *Woweranum* cap. 13. Polymath. et *Henr. Valeſium* ad Harpocrat. in Παιανιεῖς. [conf. *Buhle* pag. 39. Opp. tom. I.]

Πεϱὶ βασιλείας ά. Laert. V. 22. Ammonius in vita: Μεϱικὰ μὲν ȣ̃ν ἐστιν ὅσα πϱός τινα ἰδίᾳ γέγϱαπται ὡς ἐπιστολαὶ, ἢ ὅσα ἐϱωτηθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδϱȣ τȣ̃ Μακεδόνος πεϱί τε βασιλείας, καὶ ὅπως δεῖ τὰς ἀποικίας ποιεῖσθαι, γεγϱάφηκε. Anonymus Menagii, et Nunneſianus, cuius haec ſunt verba: *Vt omnibus hominibus vniuerſaliter benefaceret, ſcripſit Alexandro librum* de regno, *docens ipſum,* [?] *qualiter oportet regnare: et in tantum mouit animum Alexandri ad faciendum,* (leg. benefaciendum) *quod dicebat: quod non benefeci aliquibus hodie, non regnaui.*

Πεϱὶ τȣ̃ βελτίονος ά. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Πεϱὶ γάμȣ, ſiue γαμικὰ παϱαγγέλματα. *Hieron.* I. contra Iouinian. *ſcripſere* Ariſtoteles *et Plutarchus et Seneca noſter de matrimonio libros.*

Ὑπὲϱ τȣ̃ μὴ γεννᾶν. Laert. V. 25. Anonymus Menagii.

Γεωϱγικά. Anonymus Menagii refert inter ſcripta Ariſtoteli ſuppoſita. *Fabric.* conf. *Niclas* ad Geoponic. librum II. cap. 26. pag. 1032 ſq. de hoc ſpurio Ariſtotelis opere, ex quo alii, in his *Aldrouandus* in Ornithol. III. 3. qui auctorem libri *Ariſtotelis ſimium* vocat, quaedam excerpſerunt. Arabes etiamnum habent tale opus Geoponicum, quod Ariſtoteli tribuunt, et apud *Herbelotum* in bibl. orientali pag. 975. inſcriptum eſt *Ketab al Falahat le Ariſthu.* In *Caſiri* bibliotheca arabico-hiſpana, vol. I. pag. 308. inter libros Ariſtotelicos, (vbi etiam ſpurii aut deperditi occurrunt,) ex arabica philoſophorum bibliotheca citantur *de agricultura libri XV. Georgicon inſcripti. Harl.*

Artem

Digitized by Google

Artem grammaticam Ariſtotelis Pipino inter alios libros miſit Paullus pontifex, niſi in epiſtola Paulli potius legendum *dialectica*, vt recte *Ducheſnius* coniecit. Nam mox ſequitur: *Dionyſii Areopagitae libros, geometricam, orthographiam*, grammaticam, *omnes graeco eloquio ſcriptores, nec non et horologium nocturnum.*

Γρύλλος. Vide infra περὶ Ῥητορικῆς. *Laert.* V. 25. *Quintilianus* II. 17. *Petri Burmanni* epiſt. ad Claud. Capperonerium, p. 78.

Προβλήματα ἐκ τῶν Δημοκρίτȣ α', β'. *Laert.* V. 26. Anonymus Menagii.

Πρὸς Δημόκριτον α'. *Laert.* V. 27. Tractatus fuiſſe videtur, licet a Laertio inter epiſtolas male referatur.

Διαιρέσεις σοφιςικαὶ, δ'. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii, ſed vnum duntaxat librum numerans. *Fabric.* In cod. CCLVII bibl. Venetae D. Marci pag. 128. catalogi indicantur Ariſtotelis *diuiſiones variae*, atque *Zanetti* putabat, id eſſe opuſculum διαιρέσεις diuiſiones, inter deperdita recenſitum: enimuero *Villoiſon.* in anecdotis graecis, tom. II. p. 254. qui eum codicem diligentius excuſſit, ſe deprehendiſſe, prodit, in hoc Veneto codice opuſculi nihil aliud occurrere, niſi diuiſiones e variis Ariſtotelis operibus excerptas, quibus etiam quasdam de ſuo adieciſſe huiuſce collectionis auctorem, nec germanum eſſe Ariſtotelis foetum, oſtendit. Attamen διαιρέσεις Ἀριςοτέλȣς ibi citari, exemplo adducto, probat. *Harl.*

Διαιρέσεις ιζ'. id. 23.

Διαιρετικῶν α'. id.

Διαιρετικὸν α'. id. 24. Simplicius in Categ.

Διάλογοι. *Dio Chryſoſt.* Orat. 52. de Homero, (qui locus contra Dauiſii coniecturam vindicatur in Actis erudit. ann. 1712. pag. 6.) et *Baſilius* epiſt. 167. qui docet, eum mature a dialogis ſcribendis deſtitiſſe, quod cum Platone paria facere non poſſet. *Fabric.* conf. *Buhle* p. 121. Opp. Ariſtot. tom. I. in nota, vbi praecipue de dialogo deperdito, (cuius tamen fragmenta ſuperſunt,) *Eudemus*, eſt copioſus. *Harl.*

E *diatribis* Ariſtotelis locus adfertur a *Stobaeo* ſerm. 43. pag. 303.

Διάφορα. Anonymus Menagii, niſi hoc vocabulum loco motum ſit, et referendum ad ἐγκώμια, aut exciderit aliquid, ad quod referri debebat. Vide ſupra in Ἄτακτα.

Διδασκαλίαι. Vide ſupra lib. 2. cap. 19. in notitia Tragicorum, vbi de Ariſtotele. Suidas in voc. Ὄνȣ σκιά.

Περὶ δικαιοσύνης δ'. *Laert.* V. 22. Anonymus Menag. *Demetrius* de elocutione ſect. 28.

Περὶ δικαίων β'. *Laert.* V. 24. Anonymus Menag.

Δικαιώματα α', β'. *Laert.* V. 26. Harpocrat. in Δρυμός.

Δικαιώματα πόλεων vocat *Euſtathius* in Iliad. ή. p. 559. et Anonymus Menagii. Nunneſianus: *Iuſtificationes graecorum ciuitatum, quibus*, inquit, *lites Graecorum determinabat. Scripta autem eſt ab eo poſterius hiſtoria Politiarum.* Male δικαιώματα πολέμων apud Ammonium Grammaticum in Νῆες, licet ſint tam ſua belli, ſicut pacis iura, er illam lectionem tueantur viri magni *Hugo Grotius* praef. de iure B. et P. §. 36. ac *Valeſius* ad Harpocration.

Harpocration. pag. 273. [ſ] (109 ſq.) *Fabric.* conf. *Buhle* ad Diog. Laertii vitam Ariſtotelis pag. 39. Opp. I. Ariſtotel. *Harl.*

Διονυσιακῶν ἀςικῶν καὶ Ληναίων προοιμίων, α΄. Anonymus Menagii. Ceterum, vt docet ſcholiaſtes Thucydidis, hymni apud veteres prooemia adpellabantur.

Νῖκαι Διονυσιακαί. Vide infra in Νῖκαι.

Περὶ δόξης. Anonymus Menagii.

Τὰ ἐγκύκλια, *Ariſt.* l. 1. Nicomach. cap. 5. Καὶ περὶ μὲν τȣ̃ καθ᾽ ἡδονὴν βίȣ καὶ τȣ̃ πολιτικȣ̃ ἅλις. Ἱκανῶς γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις εἴρηται περὶ αὐτῶν. Puto, falſos fuiſſe eos, qui teſte *Euſtratio* p. 10. exiſtimarunt, ab Ariſtotele reſpici poema quoddam heroicum, in quo poſt certum numerum verſuum ſubinde vltima verba primis reſponderint, atque ideo opus inſcriptum fuiſſe ἐγκύκλια. Φασὶ τὸν Ἀριςοτέλην ἔπη τινα ἐκθέσθαι ἐπίτηδες κατά τινα ἀριθμὸν συμποσȣ́μενα (leg. συμπονȣ́μενα) ἐν ἑτέρᾳ καὶ ἑτέρᾳ θέσει καὶ τάξει, ὧν ἑκάςη ἀπὸ τȣ̃ αὐτȣ̃ τε ἤρχετο καὶ τὸ αὐτὸ κατέληγε, διὸ καὶ ἐγκύκλια ταῦτα ὠνόμασεν. Verius eſt, hoc opere comprehenſas fuiſſe promiſcuas et exotericas de variis rebus diſputationes, ad Encyclopaediam ſpectantibus. Hic enim ſenſus vocis ἐγκυκλίων, vt obſeruarunt *Woweranus* cap. 24. polymathiae et *Salmaſius* p. 240. ad Simplicium, *Franciſcus Patricius* tom. I. diſcuſſ. peripatet. lib. 6. *Ioſ. Scaliger.* ſiue Iuo Villiomarus aduerſus Rob. Titium III. 20. [*Buhle* p. 133 ſqq. Opp. Ariſt. tom. I. docte fuſeque agit de diuerſis ἐγκυκλίȣ ſignificatibus.] Ἐγκύκλια Ariſtotelis problemata citantur a *Gellio* XX. 4. Ἐγκυκλίων duos libros memorat Anonymus Menagii et *Laertius* V. 26. Problematum ſaltem pars hodie exſtat; vt ſupra in editis Philoſophi ſcriptis notaui, nr. XXV.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. Anonymus Menagii: in his vnum in *Hermiam,* tyrannum Troadis, *Athen.* XIV. pag. 696. *In hunc vere aureum de virtute hymnum Ariſtot. exſtat noſter fuſior commentarius, nondum editus,* inquit *Allatius* ad S. Methodii conuiuium virginum p. 388. [De carmine in Hermiam v. Himer. Or. VI, 6. ibique Wernsdorf. p. 505. *Beck.*]

Τέχνη ἐγκωμιαςική. id.

Ἐγκώμιον λόγȣ. id.

Ἐγκώμιον πλȣ́τȣ. id.

Περὶ εἰδῶν καὶ γενεῶν. *Laert.* V. 22. Anonymus Menag. περὶ εἰδῶν.

Περὶ ἑκȣσίȣ α΄. *Laert.* V. 24. Anonymus Menag. περὶ ἑκȣσίων.

Ἐλεγεῖα in Eudemum Cyprium, quorum initium: Καλλιτέκνȣ μητρὸς θύγατερ, *Laert.* V. 27. Anonymus Menagii. *Olympiodorus* commentar. in Gorgiam Platonis, et ex eo *Patricius* diſcuſſ. Peripatet. pag. 94 ſq. Beſſarion contra calumniatorem Platonis lib. I. cap. 3. vbi verſus aliquot latine redditi, in Platonis laudem. *Andr. Schottus* in vitis comparatis Ariſtotelis et Demoſthenis, pag. 79.

Περὶ ἐναντίων α΄. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii. ἐκλογὴ τῶν ἐναντίων dicitur *Ariſtoteli* IV. 2. Metaphyſ. et *Sam. Petito* iudice exſtat hodie ſub titulo libri X. Metaphyſ. [ſ]

Ἐνθυμή-

Digitized by Google

Ἐνθυμήματα ῥητορικά. Ἐνθυμημάτων αἱρέσεις, (al. minus bene διαιρέσεις.) α΄. *Laert.* V. 24. Anonymus Menagii: Ἐνθυμημάτων ῥητορικῶν, α΄. Ἐνθυμήματων καὶ αἱρέσεων.

Ἐνστάσεις, α΄. Vide ſupra in Ἀρετῆς.

Περὶ Εὐβοίας. Schol. Appollonii lib. I. ſed reſpicit partem operis πολιτειῶν, quae erat de Rep. Euboeorum.

Ἐξηγημένα κατὰ γένος. *Laert.* V. 26. Aliae editt. ἐξηγμένα. Anonymus Menagii ἐξητασμένων κατὰ γένος, ιδ΄.

Ἔπη, quorum initium: Ἁγνὲ Θεῶν πρέσβισθ᾽ ἑκατηβόλε. *Laert.* V. 27. Anonymus Menagii.

Περὶ ἐπιστημῶν, α΄. *Laert.* V. 22. Anonymus Menag. *Samuel. Petitus* IV. 9. Miſc. opinatur, hos libros hodie exſtare ſub titulo libri II. et IV. Metaphyſ.

Ὑπὲρ ἐπιστήμης, α΄. id. 23.

Ἐπιστολαί. De Ariſtotelis epiſtolis deperditis pariter, et iis, quae exſtant, iam dixi ſupra in Epiſtolographis lib. II. cap. 14. nr. 17. et 37. [et ſupra in cap. de Ariſtotele ad nr. 35.] Anonymus Menagii memorat epiſtolas viginti. *Laertius* V. 27. epiſtolas ad Philippum, Selymbriorum epiſtolas, (hoc eſt, vt intelligo, ſcriptas Selymbriorum nomine, quae fuit vrbs Propontidis:) Ad Ariſtonem, I. Ad Hephaeſtionem, I. Ad Mentorem, I. Ad Philoxenum, I. Ad Themiſtagoram, I. Ad Democritum, I. Ad Autipatrum IX. Ad Alexandrum IV.

Ὑπομνήματα ἐπιχειρητικοῦ ſiue ἐπιχειρηματικοῦ (λόγου), vel, vt alii, ἐπιχειρηματικά, γ΄. *Laert.* V. 23. Simplicius in Categor. Anonymus Menag. ὑπομνημάτων ἐπιχειρητικῶν, γ΄. Vid. Iidus *Themiſtius* ad haec libri de memoria et reminiſcentia: ὅσα ἐν τοῖς ἐπιχειρηματικοῖς λόγοις ἐστὶν ἀληθῆ, δεῖ τιθέναι ὡς ὑπάρχοντα.

Ἐπιχειρημάτων, β΄. *Laert.* V. 24. Anonymus Menagii.

Περὶ Ἑρμιόνης ἱεροῦ. Schol. *Theocriti* Idyll. 15. 64. quem vide.

Περὶ ἐριστικῶν, α΄, β΄. *Laert.* V. 22. et 29. *Heſych. illuſtris*, licet H. Steph. teſtetur, eo in loco codices nonnullos legere ἐρωτικῶν. Anonymus vero Menagii hoſce libros eosdem facit cum ſophiſticis elenchis, qui exſtant. Ἐλέγχων σοφιστικῶν ἢ περὶ ἐριστικῶν νικῶν.

Λύσεις ἐριστικαί, δ΄. *Laert.* V. 22. Anonymus Menag.

Προτάσεις ἐριστικαί. infra in Προτ.

Ἐρωτικὸς, α΄. Laert. V. 22. Sed *Athenaeo* XV. pag. 674. laudatur ſecundus liber ἐρωτικῶν, et Anonymus Menagii memorat ἐρωτικῶν libros ſex. Forte ex hoc opere ſunt, quae profert *Athenaeus* XIII. p. 564.

Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, α΄, β΄. Laert. V. 23. Ex Sam. Petiti ſententia [ſ] hic eſt liber octauus topicorum ex iis qui extant. Ceterum τὰ περὶ ἐρωτήσεως a topicis diſtinguuntur apud *Laert.* V. 29.

Εὔδημος ἢ περὶ ψυχῆς. In Eudemum Cyprium, familiarem ſuum defunctum, dialogus. *Plutarch.* in Dione et Conſolat. ad Apollon. pag. 115. Proclus 5, in Timaeum et in Phaedonem

donem pag. 967. ac Gorgiam. Vide *Patricii* diſcuſſiones peripateticas lib. VII. pag. 93. Reſpicit *Cicero* I. de diuinat cap. 25. *Laert.* V. 22. Inter alia in hoc dialogo confutauerat eos, qui animum tantum habuerunt pro harmonia, teſte *Simplicio* in I. de anima text. 54. qui illius iterum meminit lib. III. text. 1. *Olympiodorus* mst. in Phaedonem Platonis: ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Εὐδήμῳ οὕτως ἐπιχειρεῖ· τῇ ἁρμονίᾳ ἐναντίον ἐστὶν ἡ ἀναρμοστία, τῇ δὲ ψυχῇ οὐδὲν ἐναντίον, οὐσία γάρ. ὅτι ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς οὕτως. ἡ ψυχὴ τοῦ ζώου μία ἑκάστου, αἱ δὲ ἁρμονίαι πολλαί. *Fabric.* adde cl. *Buhle* de diſtribut. librorum p. 93. ſ. Opp. Ariſtot. tom. I. pag. 121. not. et ad Diogenis Laertii vitam, ibid. p. 37. ad lin. 16. *Harl.*

Περὶ εὐγενείας, α΄. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii. *Athenaeus* ſub init. libri 13. vbi codices quidam male περὶ συγγενείας. An genuinum Ariſtotelis, dubitat *Plutarchus* in Ariſtide extremo. Sane inter Theophraſti ſcripta fuit etiam liber huius argumenti. Sed in fragmento libri, quod etiamnum inter opera Ariſtotelis exſtat, e *Stobaei* Serm. 84. verba illa, ad quae Plutarchus reſpicit, occurrere, adnotatum eſt a *Seldeno* in praef. ad praeclarum opus, quod de titulis honorum edidit. Aliud fragmentum apud eumdem *Stobaeum* Serm. 86. *Plutarchus* libro de nobilitate: Ἀριστοτέλην γὰρ ὁρῶμεν ἐν ἐκδεδομένῳ περὶ εὐγενείας βιβλίῳ, καὶ ἐν τοῖς ἐπαινετοῖς διακεκοσμηκότα etc.

Περὶ εὑρημάτων. *Clemens Alex.* I. Strom. p. 308. [vid. ſupra in vol. II. p. 150. not. *hhhhhh*. *Harl.*

Περὶ εὐχῆς, α΄. Laert. V. 22. Simplicius in II. de coelo. Anonymus Nunneſii et Menagii. Reſpicit Varro Eumenidibus apud Nonium *in Miras.* Vide *Scaligerum* ſiue Iuonem Villiomarum aduerſus Rob. Titium. IV. 13.

Περὶ τῶν ζώων ἠθῶν καὶ βίων. *Athenaeus* VII. pag. 282. et 307. Eadem leguntur tamen in edito de animalium Hiſtoria libro IX.

Ζωϊκά. *Apollonius* cap. 27. hiſt. commentitiae, vbi hoc opus ab altera πραγματεία περὶ ζώων diſtinguit. Vide infra περὶ ἰχθύων et eumdem *Apollonium* cap. 28. *Sam. Petitus* II. 19. Obſſ. pag. 143. ζωϊκὰ explicat, quae in animalibus proueniunt, ſiue ſint animata, vt pediculi, lumbrici, etc. ſiue inanima et excrementa, lacrimae, ſudor etc.

Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων, α΄. *Laert.* V. 25. Anonymus Menag.

Ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων. *Laert.* V. 25. Anon. Menag.

Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου, liber diuerſus ab edito. *Apollonius* hiſt. mirab. cap. 26.

Περὶ ἡδονῆς, α΄. *Laert.* V. 22. et 24. Vel Ariſtoteles bis tractauit idem argumentum, vel, quod hoc loco probabilius mihi videtur, eumdem librum bis numerauit Laertius. Memorat et Anonymus Menagii.

Τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγή. infra in Τέχνη. [⁋]

Θεολογούμενα. *Macrob.* I. Saturnal. cap. 18. niſi diuerſus a noſtro Ariſtoteles intelligitur: nam, velut a celebri illo Stagirita eum diſtincturus, *Ariſtoteles*, inquit, *qui Theologumena ſcripſit, Apollinem et Liberum Patrem vnum eumdemque Deum eſſe, cum multis argumentis aſſerat* etc. De noſtro quidem Ammonius in vita: Τῇ δὲ Θεολογίᾳ εἰ καὶ μηδὲν προσέθηκεν, ἀλλ᾽ οὖν οὐδὲν αὐτῆς ἐλλιπὲς ἐπραγματεύσατο. οὐ γὰρ τὰ ἐγκόσμια μόνα ᾔδει, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερκόσμια. Idem *Ammonius* ad lib. περὶ ἑρμηνείας fol. 12.

ὑπὲρ

ὑπὲρ ἧς (ἀληθείας τῆς κατὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν ὄντως ἀπλουςάτων ὄντως θεωρουμένης) καὶ αὐτὸς ἔν τε τῇ θεολογικῇ διείλεκται πραγματείᾳ καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ὑπὲρ ψυχῆς. Interpres Raſarius per hanc theologicam Ariſtotelis *πραγματείαν* intellexit Philoſophi metaphyſica. Haud abſurde. *Iulianus* Epiſt. ad Themiſtium p. 265. Ariſtotelis dictum refert: *ὅτι μὴ μεῖον αὐτῷ προσήκει φρονεῖν ἐπὶ τῇ θεολογικῇ συγγραφῇ τοῦ καθελόντος τὴν Περσῶν δύναμιν, non minus ingentes ſe animos ob theologicum, quod elucubrarat opus, gerere poſſe, quam Alexandrum, qui Perſarum opes euerterat.*

Θέσεις ἐπιχειρηματικαὶ ſiue *ἐπιχειρητικαὶ, κέ. Θέσεις ἐρωτικαὶ, δ'. Θέσεις φιλικαὶ. β'. Θέσεις περὶ ψυχῆς. ά.* *Laert.* V. 24. et Anonymus Menagii, qui addit *θέσεις πολιτικὰς* libris II. Memorat Theon quoque in progymnaſm. et Suidas in *Γυμνάσια* ex Aphrodiſeo in Topic. Ariſt. pag. 16. et in *Θέσις* ex eodem pag. 43. 45. *Θέσεις*, Ariſtotelis pariter et Theophraſti, de quo infra.

Περὶ θηρίων de beſtiis venenatis. Eratoſthenes cap. 41. Cataſteriſm.

Ἰατρικὰ libri duo, *Laert.* V. 26. licet in antiquioribus editt. legatur *τακτικὰ*, quod probat *Ionſius* I. 12. p. 62. Anonymus Menagii: *περὶ ἰατρικῆς, β'.* et poſtea *περὶ ἰατρικῆς, ζ.* Medicinae operam dediſſe Ariſtotelem, teſtatur praeter Anonymum Nunneſii et Aelianum IX. 22. Var. Plutarchus in Alex. qui hoc nomine gratum regi fuiſſe adfirmat. Etiam *φαρμακοπώλης* aliquando fuit Ariſtoteles, ſi vera ſunt, quae narrat *Aelianus* V. 9. Var. Vide et infra in *Συναγωγή* (Arabibus adhuc eſſe *libros quinque de medicina* ſub Ariſtotelis nomine, teſtatur Herbelotus pag. 972. b.) *Fabric.* conf. *Buhle* pag. 38 ſq. Opp. Ariſt. tom. I. *Harl.* [De meritis Ariſtot. in medicinam et hiſtoriam nat. egit inprimis Cl. *Kurt Sprengel* in Verſuch einer pragm. Geſch. der Arzneik. I. pag. 318—349. De anatomia Ariſt. et inprimis num humana cadauera ſecuerit, ſcripſit *Andr. Weſtphal.* Gryphisw. 1745. *Beck.*]

Περὶ *ἰδίων*, *ά. Laert.* V. 22. an *ἰδεῶν*? de quibus duos libros ſcripſiſſe teſtatur *Syrianus* in extremo commentarii ad XIII. Metaphyſ.

Περὶ *τῆς ἰδέας, ά. Laert.* V. 23. Anonymus Menagii, *Alex. Aphrodiſeus* 4. in Metaphyſ. Scholiaſtes MS. ad Dionyſium Thracem: *ἰςέον δὲ, ὅτι οἱ ὅροι τῶν καθόλου καὶ ἀεὶ μενόντων εἰσὶν, ὡς καὶ Ἀριςοτέλης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν, ἃ πρὸς τὰς Πλάτωνος ἰδέας ἔςιν αὐτῷ πεποιημένα.*

Περὶ *ἰχθύων. Athen.* lib. VII. pag. 302. niſi pars potius operis de animalibus reſpicitur.

Περὶ *ἰχθύων ἢ ζωικόν. Athenaeus* VII. pag. 286. 320. vbi refert quaedam in hiſtoria animalium haud obuia. Confer ſupra in *Ζωικά.*

Περὶ *καλοῦ, ά. Laert.* V. 24. Anonymus Menagii *περὶ κάλλους.*

Κατηγοριῶν liber alter diuerſus ab eo, qui exſtat. Memoratur ab *Adraſto* apud Simplic. et Ammonio ad Categorias, ſed pro ſpurio habitus. Vide *Patricii* diſcuſſ. peripatet. tom. I. pag. 20. [¶]

Κήρια. Eutocius ad Archimedem de circuli dimenſione ait, plures hoc problema ſoluere conatos eſſe, vti non fugiat eos, qui Eudemi hiſtoriam geometricam legerunt, *καὶ τῶν Ἀριςοτελικῶν μετασχόντας κηρίων.* Idem *Eutocius* ſub extremum libri laudat Porum

 Nicaenum,

Nicaenum, Philonis Gadarenſis diſcipulum, ἐν κηρίοις. Commandinus vtrobique legit Κυρίων et Κυρίοις, male.

Περὶ κινήσεως, α΄, β΄. *Laert.* V. 23. *Philoponus* VII. 3. contra Proclum et Anonymus Menagii, qui vnum duntaxat librum memorat. Sunt, qui putent, hos eſſe libros poſtremos φυσικῆς ἀκροάσεως, in quibus de motu agitur.

Κορινθιος. Vide infra in Νήρινθος.

Περὶ Κυάμων. *Laert.* VIII. 34. [vbi vid. *Menag.* et *Meinerſ.* in hiſtor. doctrinarum apud Gr. et Rom. tom. I. p. 431 ſq. *Harl.*

Κτίσεις ſiue *Origines Vrbium. Plutarch.* quod non ſuauiter viuitur ſecundum Epicurum, pag. 1093.

Κύκλος a quo diuerſum opus περὶ ποιητῶν, γ΄. licet Anonymus Menagii legat Κύκλος ἢ ποιητῶν, γ΄.

Κωμικοί. *Erotianus* in Ἡρακλείης νόσω. Videtur fuiſſe pars διδασκαλιῶν, qua de Comicis egit. Confer *Ionſium* pag. 55. de ſcriptoribus hiſtor. philoſ. cui tamen non adſentior, opus hoc iuniori cuidam Ariſtoteli, grammatico, tribuendum eſſe, coniicienti.

Κυρήνη. *Menagius* ad Laertium pag. 204. notat, Ariſtotelem ἐν Κυρήνῃ citari a *Polluce* IX. 6. Forte reſpexit deſcriptam ab Ariſtotele in opere πολιτειῶν Remp. Cyrenaicorum. Poſſunt etiam verba Pollucis ita intelligi, vt, teſte Ariſtotele, adfirmet, tetraſlaterem aureum in vſu fuiſſe Cyrenis.

Περὶ λέξεως καθαρᾶς, α΄. Anonymus Menagii.

Περὶ λέξεως, β΄. *Laert.* V. 24. Forte iidem, qui Simplicio ad Categorias: τὰ παρὰ λέξιν, vt Menagius adnotauit.

Περὶ τῆς λίθου *de Magnete*, *Laert.* V. 26. Galenus, vel quisquis auctor libri de incantatione, laudat Ariſtotelem in libro de lapidibus. Sic et Anonymus Menagii. Et *Philippus Labbeus* pag. 255. Bibl. MSS. teſtatur, librum Ariſtotelis de gemmis arabice exſtare MS. In ſecreto ſecretorum, ſub Ariſtotelis nomine pag. 12. *in aliis ſiquidem libris noſtri plenarie de proprietatibus lapidum et viribus herbarum et natura plantarum declarauimus.*

Ἐγκώμιον λόγου. Anonymus Menagii inter Pſeudepigrapha refert.

Μαγικὸς ſiue Μαγικόν. Anonymus Menagii, inter Pſeudepigrapha philoſophi referens, tum *Laert.* prooem. ſect. 1. et 8. *Plinius* XXX. 1. Suid. in Ἀντισθένης, vbi teſtatur, hunc librum ab aliis Antiſtheni, ab aliis tributum Rhodoni. [?] Reſpicit fortaſſe *Rabanus Maurus* XV. 4. de vniuerſo tom. I. pag. 204. ex Ariſtotele referens de Zoroaſtre, primo Magorum, quod vicies centum millia verſuum, ab ipſo condita, indiciis voluminum eius declarentur.

Μαθηματικόν. *Laert.* V. 24. Περὶ τῆς ἐν τοῖς μαθήμασιν οὐσίας. Anonymus Menagii.

Περὶ μακροβιότητος. Idem Anonymus.

Περὶ Μεγέθους. *Laert.* V. 24. et Anonymus Menagii. Vnde non probo Meurſii coniecturam, qui apud Laertium μέθης pro μεγέθους ſcribere iubet pag. 123. ad Heſych. illuſtrem, et ipſe rectius de hac coniectura ſua ambigit p. 128. ad Apollon.

Περὶ

Περὶ Μέθης. *Apollonius* Hiſt. mirab. cap. 25. *Athenaeus*. *Macrobius* VII. 6. *Plutarch*. III. 3. Sympoſ.

Μεθοδικόν. *Laert*. V. 24. Περὶ μεθόδου Anonymus Menagii, qui inter Pſeudepigrapha refert.

Μεθοδικὰ ή. *Laert*. V. 23. et 29. Heſychius illuſtr. Ariſtoteles ipſe in Rhetor. et ex eo *Dionyſius Halic*. epiſt. ad Ammaeum p. 121. 122.

Πρὸς τὰ Μελίσσου, ά. *Laert*. V. 25. Anonymus Menagii.

Μενέξενος, ά. *Laert*. V. 22. Anonymus Menagii.

Περὶ μετάλλων, μονόβιβλος. *Olympiodor*. in Meteor. I. pag. 5. *Simplic*. praef. in libros Phyſicorum; *Philoponus* in I. meteorol. p. 76. a. Ariſtoteles ſiue Theophraſtus ἐν τῷ περὶ μετάλλων laudatur a *Polluce* VII. ſect. 99. *Fabric*. Sed ab eodem *Polluce* X. 144. ſimpliciter dicitur Θεόφραστος ἐν τῷ μεταλλικῷ. adde vol. IX. p. 608. in indice ſcript. in Philoponi comment. *Harl*.

Περὶ μίξεως ſcriptum ſuum memorat *Ariſtoteles* cap. 3. lib. de ſenſu, niſi reſpicit locum lib. I. de generat. et corrupt. cap. 10. vbi de hoc argumento egit, vt a *Menagio* notatum pag. 195. ad Laertium.

Μνημονικόν, ά. *Laert*. V. 26. Anonymus Menagii. *Gellius* IX. 8. περὶ τῆς μνήμης. Fragmentum apud *Stobaeum* Serm. 25.

Περὶ Μονάδος. *Laert*. V. 25. Anonymus Menagii.

Περὶ Μουσικῆς. *Laert*. V. 26. et Anonymus Menagii. *Plutarchus* lib. de Muſica pag. 1139. ex Ariſtotele locum bene longum adfert, quem ex eius libro de Muſica petiium eſſe non dubitat *Patricius* diſcuſſ. peripatet. pag. 76. Ariſtotelis problemata, quae ad muſicam ſpectant et Auerrois in Ariſtotelem de muſica MS. in codice regis Galliae MMCCLXX. teſte *Labbeo* p. 116. Bibl. nouae MSS.

Περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως. Anonymus Menagii. auctor de vita Pythagorae apud Photium cod. CCLIX. ſub extremum. Alexander in lib. Meteorolog. Videri poſſit hoc ſcriptum aetatem tuliſſe: nam latine in veteribus editionibus Ariſtotelis exſtat libellus de Nilo, vt dixi capite ſuperiore §. 37.

Νήρινθος ά. Anonymus Menagii et *Laert*. V. 22. vbi Meurſius legendum putat Κορίνθιος. Sane *Themiſtius* Orat. IV. pag. 121. (ſiue Orat. XXIII. pag. 295. edit. Harduini,) narrat, Ariſtotelem in dialogo, cui titulus Κορίνθιος, celebraſſe Corinthium quemdam agricolam, qui, lecto Platonis Gorgia, agrum colere deſiit, et Platoni in diſciplinam ſe dedit. [P] [conf. *Buhle* de libris Ariſtotelis exotericis et acroamaticis pag. 121. not. Opp. tom. I.]

Περὶ νήσων *de inſulis* ſingulari libro egiſſe Ariſtotelem, incerta valde coniectura colligitur e loco *Plinii* IV. 12. vbi Ariſtotele auctore refert, Delon ita dictam, quod repente adparuerit enata.

Digitized by Google

Νῖκαι Διονυσιακαὶ *) ſiue *liber de iis, qui in Dionyſiis viciſſent. Laert.* V. 26. Certabant enim tragici tetralogiis ſiue quaternione tragoediarum in Dionyſiis, Lenaeis, Panathenaeis et Chytris. Vide Libanii argumentum in Orat. Demoſthenis aduerſus Midiam, et quae viri docti ad eumdem *Laertium* III. 56. Idem argumentum noſtra aetate illuſtrandum ſibi ſumſit Ezechiel Spanhemius, cuius praeclarum opus de Dionyſiorum feſto et *Διονυσιονίκαις* iam pridem exſpectamus. Nam Meurſii quidem de iisdem Dionyſiis liber ſingularis, cuius ſpem facit in Graecia feriata, vna cum ipſo auctore intercidit. *Fabric.* — conf. ſupra in vol. II. pag. 194. notata et *Ruhnken.* in auctario ad Heſychii lexic. vol. II. *Harl.*

Νόμιμα Ῥωμαίων. Anonymus Menagii, qui illudere lectori videtur.

Νόμιμα βαρβαρικὰ ſiue βαρβαρικῶν συναγωγή. Idem Anonymus, et Theophraſt. Cicero, Varro 6. de lingua lat., *Apollonius* hiſt. mirab cap. XI. [de quo loco vid *Schneider.* in Periculo critico in antholog. Conſtantini Cephalae etc. pag. 145.] Ariſtotelem ἐν Τυῤῥηνῶν νομίμοις laudat *Athenaeus* lib. 12. Vide et infra πολιτεῖαι, tum *Woweranum* cap. 9. Polymathiae, *A. Schottum* ad Zenobii V. prouerb. 25. et *Ionſium* pag. 49 50. vbi de aliis νομίμων ſcriptoribus. *Fabric.* adde *Toupii* Emendatt. in Suidam et Heſych. vol. I. Oxon. 1790. p. 232 ſq. *Harl.*

Νόμων, δ'. *Laert.* V. 26. Male apud Anonymum Menagii νομίμων δ'. Reſpicit forte *Gellius* II, 12.

Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς. Anonymus Menagii.

Νόμος συστατικὸς ſiue νόμων συστατικῶν, α'. *Laert.* V. 20. Anonymus Menagii et Proclus in praef. ad Remp. Platonis, ex emendatione Meurſii, vbi alioqui legitur συσσιτικός. Sed Laertius et Anonymus potius ex Proclo emendandi. Sane Caſaubonus ad Athenaeum pro συστατικὸς apud Laertium legit συνεστιαστικός, *Ionſius* pag. 57. συμποτικός: et νόμους συμποτικοὺς, leges conuiuales, ſcripſiſſe Ariſtotelem, diſerte tradit *Athenaeus* XV. 5. et V. p. 186. Adde quae infra in Συμπόσιον.

Πρὸς τὰ Ξενοκράτους. *Laert.* V. 25. Sed in codice MS. Florentino Laertii Ξενοφάνους. Ac ſane exſtat etiamnum libellus Ariſtotelis de dogmatibus Xenophanis; cui adde, quod paulo ante Laertius memorauerat librum, Anonymo Menagiano etiam notatum, περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους φιλοσοφίας. [☛]

Ὀλυμπιονῖκαι. *Laert.* V. 26. VIII. 51. Anonymus Menagii.

Ἀπορημάτων Ὁμηρικῶν, libri *ſex*, *Laert.* V. 26. ſiue *ſeptem*, vt Anonymus Menagii. *Phrynichus* in Βασίλισσαν. Anonymus Nunneſii: *Ariſtoteles autem iuuenis adhuc exiſtens doctrinam eloquentiae docebatur, vt declarant Homerica commenta ſcripta ab eo, et Iliadis dictamen, quod dedit Alexandro.* Reſpicit et *Plutarchus*, Ariſtotelem laudans lib. de audiendis poetis 32. De ἐκδόσει Homeri Ariſtotelica, quam ἐκ τοῦ νάρθηκος vocabant, dictum ſupra lib. II. cap. 2. §. 12. Τὰ Ὁμήρου προβλήματα memorat *Ammonius* in vita

b) Definitio legis apud Athenaeum ex Ariſtotele: νόμος ἐστὶν λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινῆς τῆς πόλεως, μηνύων, πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα.

vita Ariſtotelis, et Anonymus Menagii libros decem *προβλημάτων Ὁμηρικῶν*, qui praeterea inter ſcripta Ariſtotelis refert *εἰ δέ ποτε Ὅμηρος ἐποίησεν τὰς ἡλίου βοῦς*, ſiue diſſertationem de ſolis bobus ad Odyſſ. *α'*. v. 8. Etiam de Homero ſcripſiſſe, teſtatur *Plutarchus* libro, quod non ſuauiter viui poſſit ſecundum Epicurum p. 1095.

Ὀπτικόν. *Laert.* V. 26. et Anonymus Menagii. Hunc Ariſtotelis librum a ſe lectum indicat Andreas Bellunenſis Auicennae interpres, teſte Nunneſio ad vitam Ariſtotelis. Verum apud Heſychium illuſtrem in Ἀριστοτέλης, non Ὀπτικὰ legendum, ſed Τοπικά, vt apud *Laertium* V. 29.

Περὶ παθῶν Ὀργῆς, *α'*. *Laert.* V. 23. Anonymus Menagii περὶ πάθους ὀργῆς.

Ὁρισμῶν βιβλία ιγ'. *Laert.* V. 24. Anonymus Menag.

Περὶ ὄψεως, *α'*, *β'*. Anonymus Menagii. Confer paullo ante Ὀπτικόν.

Πάθη, *α'*. *Laert.* V. 24.

Περὶ παιδείας, *α'*. ἢ παιδευτικόν. *Laert.* V. 22. et IX. 53. Anonymus Menagii.

Παραβολαί, *α'*. *Laert.* V. 26. Anonymus Menagii.

Παραδόξων liber ſecundus laudatur a *Plutarcho* in Parallelis, p. 312.

Παροιμίαι, *α'*. Laert. V. 26. Hoc opus reprehendit *Cephiſodotus*, (ſiue, vt rectius ſcribitur, *Cephiſodorus*, Iſocratis diſcipulus, de quo ſupra lib. II. cap. vlt.) teſte *Athenaeo* lib. II. pag. 66. vbi Delechampii verſio emendanda *). Vide *Vigeri* notas ad Euſebii praeparat. euangel. pag. 75. *Menagius* ad Laertium pag. 197. ex Andr. Schotti praef. ad prouerbia Graecorum, ait, Ariſtotelis παροιμίας citari a Zenobio, qua in parte virum doctiſſimum memoria feſellit. Reſpiciunt eodem notante Menagio *Didymus* in Odyſſeae X. v. 19. et Schol. *Apollonii* lib. I. p. 10. vbi de Ancaeo. His adde Syneſium, qui in caluitiei encomio [?] p. 85. ex Ariſtotele prouerbium definit παλαιᾶς φιλοσοφίας ἐγκατάλειμμα περισωθὲν διὰ συντομίαν καὶ δεξιότητα. Videtur idem Ariſtotelis opus reſpicere *Apoſtolius* VII. 44. vbi de aere Dodonaeo et IX. 12 vbi de prou. εἰς κόρακας. *Fabric.* vid. *Buhle* in vita Ariſtotelis p. 95. tom. I. Opp. Ariſtot. *Harl.*

Περὶ τοῦ πάσχειν ἢ πεπονθέναι, *α'*. *Laert.* V. 22 et *Ariſtoteles* ipſe IV. 3. de generat. animal. quamuis *Ionſius* l. 1. pag. 19 putet, reſpici lib. I. de generatione et corrupt. cap. 6. non, librum ſingularem.

In Platonis laudem Orationem praeclaram conſcripſit Ariſtoteles, vt ex Olympiodori commentario in Gorgiam obſeruat *Beſſario* lib. I. cap. 3. in calumniatorem Platonis.

Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, *α'*, *β'*, *γ'*. *Laertius* V. 22. Sed duos tantum libros numerat Anonymus Menagii. Ariſtoteles ἐν Πλατωνικοῖς laudatur a *Plutarcho* in Colotem pag. 1118. Vide et *Laert.* III. 80. 109. *De Platonis Philoſophia. Syrian.* in XII. Metaphyſ. p. 93. b. [ſupra in vita Platonis §. XXX. fin.]

Περὶ πλούτου, *α'*. *Laert.* V. 22. *Cicero* II. de Officiis, 16. Anon. Menag. qui Ἐγκώμιον πλούτου, praeterea memorat: atque inter pſeudepigrapha recenſet.

Περὶ

*) Emendationem dat Fabricius lib. IV. Bibl. Gr. cap. IX. pag. 281. vol. III. *Harl.*

Digitized by Google

Περὶ ποιητῶν, ά, β', γ'. Anonymus Menagii, *Laert.* V. 22. III. 48. VIII. 57. *Macrobius* V. 15. Saturnal. et *Athenaeus* XI. 15. [*Eudocia* pag. 170. ex Diogene Laertio in Empedocle, citat Ariſtotelem ἐν τῷ περὶ ποιητῶν.] Dialogum de *poetis* memorat Anonymus Nunneſii.

Ποιητικά. Laert. V. 26.

Πραγματεῖαι τέχνης ποιητικῆς, ά, β'. *Laert.* V. 24. Librum tertium περὶ ποιητικῆς id. 2. 46. *Plutarch.* de Homero. *Libri de arte poetica* Boethius in I. de interpretat. pag. 290. [vide ſupra ad ſectionem VIII.]

Τὰ ἐκ τῆς (Πλάτωνος) πολιτείας ά, β'. *Laert.* V. 22. *Proclus* praef. in Platonis Remp. καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐπιτεμνόμενος τὴν πραγματείαν ταύτην ὅτασί φησιν ἐπιτέμνεσθαι τὴν πολιτείαν, καὶ ἐν τῷ συσσιτικῷ (Meurſius legit συςατικῷ) τοῦτον αὐτὴν προσαγορεύει τὸν τρόπον. Vide ſupra in νόμοι συςατικός.

Πολιτεῖαι πόλεων ρνή. Respublicae ciuitatum CLVIII. [d]) Laertius et Anonymus Menagii; (Respublicas CCL. numerat Anonymus Nunneſianus; ſed Ammonii ſiue Philoponi codices CCLV.) ſeorſimque gubernationes democraticae, oligarchicae, ariſtocraticae, et tyrannicae. *Laert.* V. 27. vnde apud Anonymum Menagii pro πόλεων ἰδιωτικῶν legendum ἰδίως τυραννικῶν, καὶ δημοκρατικῶν, καὶ ὀλιγαρχικῶν. Citantur in Schol. ad *Ariſtophanis* Veſpas v. 157. 642. Opus praeſtantiſſimum, in quo, vt ait *Cicero* V. de finibus cap. 4. *omnium* [¶] *fere ciuitatum, non Graeciae ſolum, ſed etiam Barbariae, mores inſtituta ac diſciplinas* expoſuerat. In his fuere praeter alias, quarum ipſa etiam nomina nos fugiunt, deſcriptiones Reip.

In Politicis memorat Ariſtoteles eorum respubl. quos litteris maiuſculis deſignabo:

ABYDENORVM.

Ἀδραμυττηνῶν. Steph. Byz. in Ἀδραμύττειον.

ΑΘΗΝΑΙΏΝ. Schol. Comici ad Acharnenſes v. 233. ad Aues v. 1354. ad Plutum v. 278. Harpocrat. et *Suidas* in Στρατεία. *Zenobius* prou. VI. 29. *Heſych.* Εὔθυνας. *Suid.* in Περίπολος, et aliis ſex locis.

AEGINENSIVM. Αἰγινητῶν. *Athenaeus* VI. pag. 272. Caſaubon. ad h. l. pag. 468.

Αἰτωλῶν. *Strabo* VII. 321.

Ἀκαρνάνων. *Strabo* VII. 321.

Ἀκραγαντίνων. *Pollux* IV. 24. ſect. 174. et IX. 6. ſect. 80.

ἈΜΒΡΑ-

d) In *arabica* huius operis verſione, quae memoratur ab Herbeloto in bibliotheca orientali, CXXIV. ciuitatum mentionem fieri adfirmat *Hagi Kalfah.* [adde *Villoiſon.* anecdot. graec. II. p. 157. not.] Politias ſiue de rebuspubl. ſcripſit quoque *Critias*, de quo *Caſaubon.* ad Athenaeum XI. 3. item *Dicaearchus*, de quo infra. Πολιτειῶν ſuarum meminit ipſe Ariſtoteles in extremo Nicomacheorum.

Ἀμβρακιωτῶν. Steph. Byzant. in Δεξαμεναί.

AMPHIBOLITARVM.

ANTISSAEORVM.

APOLLONIATARVM ad mare ionicum et ad pontum Euxinum.

Ἀργείων. *Pollux* X. 46. ſect. 179.

Ἀρκάδων. *Harpocrat.* in Μύριοι.

Ἀχαιῶν. Sopater apud *Photium* cod. CLXI.

Βοττιαίων. *Plutarch.* Theſeo pag. 6.

BYZANTIORVM.

Γελώων. Schol. *Pindari* Pythionic. I. pag. 171.

GILENTIVM.

DELPHICORVM.

Δηλίων. *Laert.* VIII. 13. *Athen.* VII. pag. 269.

EPIDAMNENSIVM.

ERYTHRIENSIVM.

Εὐβοέων. Videtur reſpicere *Strabo*, Ariſtotelem laudans, lib. X. pag. 445. et 447. Schol. *Apollonii* lib. I. verſ. 558.

ZANCLAEORVM.

HERACLEOTARVM.

HERAEENSIVM.

HESTIAENSIVM.

Ἠλείων. *Harpocrat.* in Ἑλλανοδίκαι.

Ἠπειρωτῶν. *Stephan. Byz.* in Ἀμύνται.

THEBANORVM.

THERENSIVM.

THVRIORVM.

Θετταλῶν. *Athen.* XI. p. 499. *Harpocrat.* et *Suidas* in Τετραρχία, *Photius* cod. CLXI.

Ἰθακησίων. *Tzetz.* in Lycophr. v. 799. *Euſtath.* ad Iliad. Θ. pag. 700. In toto opere haec fuit quadrageſima ſecunda, vt praeter ſcholiaſten Comici docet *Suidas* in Σκυτάλη.

IAPYGVM.

Ἱμεραίων. *Pollux* IV. 24. ſect. 174. et IX. 6.

ISTRENSIVM.

CARTHAGINIENSIVM.

CATANAEORVM.

Digitized by Google

(Καέρων. *Apollonius* Hiſt. mirab. cap. 11.)

Κερκυραίων. Schol. *Apollonii* IV. 983.

Κιανῶν. Schol. *Apollonii* I. 1177.

Κίων. Sopater apud *Phot.* cod. CLXI.

CLAZOMENIORVM.

CNIDIORVM.

Κολοφωνίων. *Athen.* XIV. pag. 618.

COORVM.

CORINTHIORVM.

CRETENSIVM.

Κροτωνιατῶν. *Athen.*

Κυθνίων. *Harpocrat.* in Κύθνιοι.

ΚΥΜΑΙ'ΩΝ. Schol. Sophoclis in argumento Oedipi Tyranni: Suidas in Τύραννος.

ΚΥΠΡΙ'ΩΝ. Harpocrat. et Suidas in Ἄνακτες.

ΚΥΡΗΝΑΙ'ΩΝ. Pollux IX. 6. Schol. Ariſtophanis ad Plutum v. 925.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙ'ΩΝ. Harpocrat. in Μόρων, *Euſtath.* ad Iliad. I. pag. 741. [?] Schol. *Ariſtophanis* ad Acharn. v. 319. *Zenobius* II. 24. prouerb. Schol. *Pindari* Iſthmionic. 7. pag. 476. *Plutarch.* Cleomene pag. 808.

LARISSENSIVM.

LEONTINORVM.

ΛΕΥΚΑΔΙ'ΩΝ. *Strabo* VII. pag. 322.

ΛΟΚΡΩ'Ν. *Clemens* I. Strom. pag. 352. *Caſaubon.* ad Athen. VI. 18. *Polyb.* lib. XII. in excerptis Peireſc. pag. 49 ſq.

Λυκίων. Sopater apud *Phot.* cod. CLXI.

MANTINAEENSIVM.

ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΩ'Ν. *Athen.* XIII. p. 576. *Harpocrat.* in Μασσαλία.

ΜΕΓΑΡΕ'ΩΝ. *Suid. Strabo* VII. pag. 322.

Μεθωναίων. *Athen* VI. pag. 235.

ΜΗΛΙΕ'ΩΝ. Suid. in Τῶν φιλτάτων.

MILESIORVM.

MYTILINAEORVM.

MOLOSSORVM.

ΝΑΞΙ'ΩΝ. *Athen.* VIII. p. 348. Videtur reſpicere *Plutarchus* de virtute mulierum f. 254.

Ὀπουντίων. *Heſych.* in Ἄσπετος. *Harpocrat.* in Ἀμφισσα. *Strabo* VII. pag. 322.

ORAEEN.

Digitized by Google

ORAEENSIVM.

Ὀρχεμενίων. *Pollux* X. 38. ſect. 77. Appendix Vaticana prouerb. IV. 3. *Tzetzes* ad Heſiod. pag. 3. b. vbi de auctore dubitat, et ad alium Ariſtotelem, qui peplum ſcripſit, referendam arbitratur.

Παρίων. Sopater apud *Photium* cod. CLXI.

Πελληνίων Harpocrat. in Μαστῆρες.

RHODIORVM.

RHEGINENSIVM.

ΣΑΜΙΏΝ. *Zenobius* VI. 12. prouerb. *Apoſtolius* XVII. 25. Schol. Comici ad Aues v. 472. Suidas in Σαμίων.

Σαμοθρᾴκης. Schol. *Apollonii* lib. I. v. 917.

ΣΙΚΥΩΝΙΏΝ. *Pollux* IX. 6. ſect. 77.

ΣΥΒΑΡΙΤΩ͂Ν. *Athen.* XII. pag. 520.

ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΏΝ. *Athen.* X.

ΤΑΡΑΝΤΊΝΩΝ. *Pollux* IX. 6. ſect. 80.

Τεγεατῶν. Schol. Ariſtoph. ad Nubes. Schol. Apollonii IV. 21.

Τελώων. Schol. Pind. I. Pyth. [imo Γελώων.]

ΤΕΝΕΔΙΏΝ. *Steph. Byz.* in Τένεδος. Schol. Comici ad Nubes v. 397. *Apoſtolius* XVIII. 28. Prouerb.

ΤΡΟΙΖΗΝΙΏΝ. Athen. I.

Τυῤῥηνῶν. Athen. I.

ΦΩΚΈΩΝ. Clemens I. Strom.

CHALCIDENSIVM IN SICILIA.

CHALCIDENSIVM IN THRACIA.

CHIORVM.

Fragmenta ex hoc opere collegit Iſ. Caſaubonus, quae in recentioribus operum Ariſtotelis editionibus, et in editione Politicorum Heinſiana Ienae etiam repetita et in graecolatina Conringiana ann. 1656. leguntur. Licet vero in notis ad Laertium idem Caſaubonus teſtetur, tantummodo guſtum quemdam ſe euulgaſſe, plenam ſyllogen cum accuratiore de ſcriptis Philoſophi tractatione alii loco ſeruaſſe: numquam tamen locupletior [?] illa collectio adſpexit lucem. Vide et *Voſſium* de hiſt. graecis lib. IV. cap. 9. et ſupra in Δικαιώματα et Νόμιμα. In itinere, quum Alexandrum comitaretur Ariſtoteles in aſiatica expeditione, hoc conditum opus Ammonius tradit: Ἀμέλει καὶ συνώδευσεν αὐτῷ μέχρι καὶ ἔσω τῶν Βραχμάνων, ἔνθ' ἔγραψε τὰς διακοσίας πεντήκοντα πέντε πολιτείας. Simplicius prolegom. in Categor. laudat γνησίας Ariſtotelis πολιτείας, quaſi et ſpuriae ſub Philoſophi nomine ambulaſſent, vt obſeruat Nunneſius, et de Orchomeniorum Politia paullo ante notabam. Alii,

 cum

cum doctiſſimo Ionſio, negant, Ariſtotelem in aſiatica expeditione Alexandri comitem fuiſſe.

Πολιτικȣ̃, α΄, β΄. *Laert.* V. 22. codices vulgati. Pro quo MS. regis Galliae πολιτικῶν, α΄. Anonymus Menagii πολιτικὸν, α΄.

Πολιτικὰ, α΄, β΄. *Laert.* 24. Idem forte cum ſuperiore.

Περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων ἢ κατὰ πρόσθεσιν, al. πρόθεσιν, α΄. *Laert.* V. 23. et Menagii Anonymus, licet in quodam Laertii codice ſint notati libri ϛ΄, non α΄. *Samuel Petitus* IV. 9. Miſc. putat, hunc librum hodie exſtare et eſſe quintum Metaphyſicorum. Ariſtoteles quidem περὶ τȣ̃ ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον egiſſe ſe πρότερον teſtatur lib. VI. Metaphyſ. extrem. lib. VII. cap. 1. et lib. X.

Περὶ ποταμῶν liber quartus laudatur a *Plutarcho* in extremo libri de fluminibus.

Προτάσεις, α΄. *Laert.* V. 24. et 29. Heſych. illuſtr. Anonymus Menagii.

Προτάσεις ἐριστικαὶ, δ΄. *Laert.* V. 23. et, qui vnum duntaxat librum memorat, Anon. Menagianus.

Προτάσεις περὶ ἀρετῆς. Supra in Ἀρετῆς.

Προτρεπτικὸς, α΄. Anonymus Menagii, *Laert.* V. 22. *ad Themiſonem, Cypriorum regem.* Teles apud *Stobaeum* Serm. 93. Arſenius, Monembaſiae archiepiſc. in Apophthegmatis, vbi de Zenone.

Περὶ τῶν Πυθαγορείων, α΄. *Laert.* V. 25. Anon. Menag.

Πρὸς τȣ̀ς Πυθαγορείȣς, α΄. ibid. Confer ſupra in Ἀρχυτ.

Συλλογὴ τῶν τοῖς πυθαγορείοις ἀρεσκόντων libris pluribus, quorum ſecundum citat *Simplicius* in 2. de coelo et 4. Phyſ. Laudatur et Alexandro Aphrodiſ. in I. Metaph. pag. 18. *in opinionibus pythagoricorum, et liber ſecundus* p. 23. At *Iamblicho* cap. 6. ſect. 31. de vita Pythag. citatur Ariſtoteles ἐν τοῖς πυθαγορικῆς φιλοσοφίας et *Theoni Smyrnaeo* Arithmet. cap. 5. ἐν τῷ πυθαγορικῷ. Aenigmata pythagorica explicaſſe, teſtis Hieronym. Apolog. in Rufinum. Pythagorica apophthegmata *Stobaeus* Serm. 41. Reſpicit *Plutarchus* apud *Gellium* IV. 11. *Laertius* VIII. 19. 36. *Apuleius* de Deo Socratis pag. 697. vbi ex Ariſtotele refert, Pythagoricos miratos, ſi quis negaret, ſe vmquam vidiſſe daemonem. *Porphyrius* [?] vita Pythag. *Aelianus* II. 26. Var. Hiſt. *Apollonius* cap. 6. Hiſt. mirab. Confer *Ionſium* pag. 54. [vid. infra ad notitiam libr. περὶ φιλοσοφίας.]

Πυθικὸς, α΄. *Laert.* V. 26.

Πυθιονικῶν ἀναγραφὴ ſiue ἔλεγχοι α΄. *Laert.* V. 26. *Plutarch.* Solone p. 83. Reſpicit Heſychius in Βυθός.

Πυθιονῖκαι Μȣσικῆς, α΄. *Laert.* V. 26.

Περὶ Ῥητορικῆς, Γρύλλος, α΄. *Laert.* V. 22. *Quinctil.* 2. 17. Anonymus Menagii et MS. Laertii codex περὶ πολιτικῆς *de politico dicendi genere* ἢ Γρύλλος. Idem Anonymus: περὶ ῥήτορος ἢ πολιτικȣ̃, hoc eſt, *de artifice* λόγȣ πολιτικȣ̃ et ῥητορικῆς πολιτείας, vt vocat

cat Dionyſius Halicarnaſſeus. Apud eumdem Anonymum: περὶ Ῥητορικῆς τῆς μετὰ Φυσικὰ, ί. Puto legendum, περὶ Ῥητορικῆς. Τῶν μετὰ τὰ Φυσικὰ, ί.

Ἐπιτομὴ Ῥητορικῶν. *Laert.* lib. II. ſect. 104.

Σημεῖα Χειμώνων. *Laert.* V. 25. et Anonymus Menagii, apud quem male συμμαχίαι χειμώνων pro σημασίαι, vt doctiſſimo editori obſeruatum. Ex Ariſtotelis περὶ σημείων ſupereſt fragmentum de loco et nominibus ventorum, de quo capite ſuperiore §. XXXIII.

Περὶ τῶν Σόλωνος ἀξόνων, έ. Anonymus Menag.

Σοφιστὴς, ά. *Laert.* V. 22. et VIII. 57. [et ex Diogene Laertio *Eudocia* pag. 170.] Reſpicit *Sextus Empiricus* VII. contra Logicos p. 139.

Περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους Φιλοσοφίας. Laert. V. 25.

Περὶ στοιχείων, ά, β΄, γ΄. *Laert.* V. 23. Anonymus Menagii; *Ariſtoteles* ipſe cap. 4. libri de ſenſu. Nec facile adſentior Ionſio I. 1. pag. 19. qui non ſingulare opus innui putat; ſed lib. II. de generat. et corrupt. cap. 2. 3. vbi περὶ στοιχείων.

Συλλογισμοὶ, ά. *Laert.* V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογισμῶν ά, β΄. *Laert.* V. 23. Anonymus Menagii.

Συλλογιστικὸν καὶ ὅροι, ά. Laert. V. 23. ſiue vt Anonymus Menagianus, συλλογιστικῶν ὅρων ά. In his ſcriptis, iudice *Sam. Petito*, Ariſtoteles tradiderat ἐξωτερικῶς, quae deinde in Analyticis poſterioribus ἀκροαματικῶς. Vide eius obſeruationes lib. II. cap. 2.

Περὶ Συμβουλίας ά. *Laert.* V. 25. Anon. Menagii περὶ συμβουλῆς. Nec adſentior Ionſio I. 2. pag. 19. putanti, nihil aliud de hoc argumento ſcriptum ab Ariſtotele, quam libri I. Rhetor. cap. 6, 7. licet hunc forte locum reſpiciat Philoſophus I. Rhetor. cap. 18. et lib. II. cap. 19.

Συμπόσιον, ά. ſiue περὶ συμποσίων ἢ συσσιτίων. Anonymus Menagii. *Laert.* V. 22. *Athenaeus* lib. 15. p. 674. Reſpicit et Plutarchus initio [?] ſympoſiacar. quaeſt. et *Macrobius* VII. 3. Saturnal. Vide ſupra in Νόμος Συστατικός Etiam συσσιτικῶν προβλημάτων libros tres inter Ariſtotelis ſcripta memorat idem Menagii Anonymus.

Συναγωγῆς ά, β΄, γ΄. *Laert.* V. 25. Non libri περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων intelliguntur, vt ſenſit Patricius, neque opus de collectione ſyllogiſtica, quo ſenſu συναγωγὴ ſumitur apud *Laert.* V. 29. et Heſych. illuſtr. ſed intelligitur συναγωγὴ ἰατρικὴ, vt *Reineſius* pag. 34. Var. Lect. obſeruat ex hoc loco Galeni I. ad Hippocr. de nat. hum. πάρεστι τὰς τῆς ἰατρικῆς συναγωγῆς ἀναγνῶναι βίβλους ἐπιγεγραμμένας μὲν Ἀριστοτέλει, ὁμολογουμένας δὲ ὑπὸ Μένωνος γεγράφθαι. Διὸ καὶ Μενώνεια (male Μηλώνεια apud *Plutarch.* VIII. 9. ſympoſ. pag. 733.) προσαγορεύουσιν ἔνιοι ταῦτα τὰ βιβλία.

Τακτικὰ male adnumerantur ſcriptis Ariſtotelis, neque ab Aeliano, Tacticos ſcriptores laudante, omiſſa fuiſſent, ſi quidem exſtitiſſent. Vide ſupra Ἰατρικά.

Τελεταί. Schol. *Apollonii* lib. IV. p. 280.

Τεχνῶν συναγωγὴ, *Laert.* V. 24. Anonymus Menag.

Τέχνη ἐγκωμιαστική. Anonymus Menagii.

Τέχνης α΄. idem.

Τέχνης τῆς Θεοδέκτȣ συναγωγὴ ἐν γ΄. Idem. *Ariſtoteles* ipſe Rhetor. ad Alexandrum cap. 1. περιτεύξῃ δὲ δυσὶ τȣ́τοις βιβλίοις, ὧν τὸ μέν ἐςιν ἐμὸν ἐν ταῖς ὑπ᾽ ἐμȣ̃ τέχναις Θεοδέκτῃ γραφείσαις, τὸ δὲ ἕτερον Κόρακος. Idem III. 9. Rhetor. αἱ ἀρχαὶ τῶν περιόδων σχεδὸν ἐν τοῖς Θεοδεκτείοις ἐξηριθμηνται *Laertius* V. 24. memorat librum non niſi vnum τέχνης τῆς Θεοδέκτȣ συναγωγῆς, recte. Libros tres Ariſtotelis Rhetor. Theodecti a quibusdam tributos, docet *Quinctilianus* II. 15 [10. vbi vid. Geſner.] et Theodecti ab Ariſtotele, vt pro ſuis ederet, donatos narrat *Valerius Max*. VIII. 14. 3. Laudatur praeterea Theodectes Rhetor a *Quinctiliano* pluribus locis: [vid. indicem edit. Geſner. et infra, lib. IV. cap. 32. p. 488. vol. IV.] De Theodecte, Phaſelite, qui Olymp. CXI. 2. iam obierat, vide *Plutarchum* Alexandro p. 674.

Τὰ ἐκ τȣ̃ Τιμαίȣ καὶ τῶν Ἀρχυτείων. Vide ſupra Ἀρχυτ.

Τὰ πρὸ τῶν τόπων. *Laert*. V. 24. et Anon. Menagii. Ex *Sam. Petiti* ſententia hic eſt liber I. Topicorum ex iis, qui exſtant. Confer Suidam in Τόπος ex Alexandro Aphrodiſ. in I. Topic.

Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν, ζ΄. *Laert*. V. 23. Idem Petitus legit πρώτων, et putat, hoc opus contineri libris Topicorum, quos habemus, 2. 3. 4. 5.

Τοπικῶν πρὸς τȣ̀ς ὅρȣς, β΄. *Laert*. V. 24. Eodem Petito iudice, ſunt liber 6. et 7. Topicorum. Anonymo Menagii memoratur τοπικῶν πρὸς τȣ̀ς ὅρȣς καὶ πάθη liber vnus. Porro non puto, editam Antonii [?] Quaerengi exercitationem, qua, teſte Allatio p. 45. Apum vrbanarum, diſputauit, quos habemus Ariſtotelis Topicorum libros, non eos videri, ex quibus Cicero ac Themiſtius ſuam locorum enumerationem deſumſerunt. Ariſtotelis τόπȣς memorat *Plutarchus* lib. I. Sympoſ. quaeſt. 2. p. 616.

Περὶ τραγῳδιῶν α΄. *Laert*. V. 26. Anonymus Menag.

Περὶ τύχης α΄, β΄, γ΄. Anonymus Menagii.

Ἐγκώμια ἢ ὕμνοι. idem. Vide et ſupra in Διονυσιακῶν.

Ὑποθῆκαι. idem Anonymus.

Περὶ φιλίας, α΄. *Laert*. V. 22. licet H. Stephanus teſtetur, in quibusdam cod. φιλοσοφίας eo loco legi pro φιλίας. *Anonymus Menagianus tres Ariſtotelis περὶ φιλίας agnoſcit.

Tractatus *ad Philippum,* quibus Athenienſes regi commendaſſe legitur Ariſtoteles apud Anonymum Nunneſii, nihil aliud fuerunt, quam epiſtolae, Laertio V. 27. memoratae.

Περὶ φιλοσοφίας α΄, β΄, γ΄, δ΄. *Laert*. V. 22. in MS. regis Galliae, et vita Ariſtotelis, quam edidit Menagius: etſi in vulgatis Laertii codicibus tantum numerantur libri tres. Apud Suidam in Σωτάδας Hieron. Wolfii verſio laudat librum ſextum Ariſtotelis de Philoſophia; ſed in Graeco *Ariſtocles* eſt, non Ariſtoteles, cuius tertium de Philoſophia librum citat *Cicero* I. de Nat. Deorum ſect. 33. [cap. 13. vbi vid. Dauiſ.] primum *Laertius* prooem. ſect. 8. Idem opus fuit ſupra ſub titulo περὶ τἀγαθȣ̃ e). Suidas in Ἀγαθȣ̃ δαίμονος.

e) Minime fuit idem opus, quia Ariſtoteles libros περὶ τȣ̃ ἀγαθȣ̃ ſeorſim citat et diſcernit a libris περὶ φιλοσοφ. in Metaphyſ. IV. 2. pag. 303. 2. tom. IV. Opp. vid. *Buhle* in Bibl. der alten Litteratur, part. IV. pag. 10 ſq. vbi Mureti et Petiti opiniones reiicit. *Harl.*

δαίμονος. Ὅτι περὶ τἀγαθȣ̃ βιβλίον συντάξας Ἀριστοτέλης τὰς ἀγράφȣς τȣ̃ Πλάτωνος δόξας ἐν ταυτῷ κατατάττει, καὶ μέμνηται τȣ̃ συντάγματος Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ψυχῆς ἐπονομάζων αὐτὸ περὶ φιλοσοφίας. *Simplicius* in I. 2. de anima, vbi Ariſtoteles ipſe ſe laudat ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας. Περὶ φιλοσοφίας νῦν λέγει τὰ περὶ τἀγαθȣ̃ αὐτȣ̃ ἐκ τῆς Πλάτωνος ἀναγεγραμμένα συνȣσίας, ἐν οἷς ἱστορεῖ τάς τε πυθαγορείας καὶ πλατωνικὰς περὶ τῶν ὄντων δόξας. Confer *Muretum* VII. 21. Var. Lect. Idem opus obſeruante Patricio reſpicit *Philoponus* in 4. Phyſ. comment. 28. τὰς δ' ἀγράφȣς συνȣσίας τȣ̃ Πλάτωνος αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης συνεγράψατο. Ceterum non minus fallitur meo iudicio *Sam. Petitus*, qui IV. 9. Miſc. putat, libros Ariſtotelis de philoſophia hodie exſtare ſub titulo XII. XIII. et XIV. Metaphyſicorum; quam *Petrus Marſius*, qui librum περὶ φιλοσοφίας exiſtimauit eſſe vniuerſum opus metaphyſicorum, ſecundum libros φυσικῆς ἀκροάσεως, tertium libros de coelo, in Commentar. in Ciceronem de natura deorum. [¶] *Fabric.* Forſan in hoc opere itidem perſequutus erat Ariſtoteles diuerſa philoſophorum, praecipue Pythagorae et Platonis, dogmata: et forſan libri de pythagorica philoſophia, ſupra in: συλλογὴ τῶν τοῖς Πυθαγ. ἀρεσκόντων, ex Iamblicho et Theone citati, aut libri περὶ τῶν Πυθαγορείων etc. partes et capita praecipua fuerunt. Locus Simplicii a Fabricio iam adlatus me, id vt crederem, adduxit. At, prouti aliquis exemplar plurium aut paucorum capitum poſſediſſe videtur, ita is, tribus aut quatuor libris conſtitiſſe opus, ſcripſit, ſi numeri α', β', γ', δ' in cod. regio ſunt veri. vid. *Buhle* ad locum Diogenis in Opp. Ariſtot. tom. I. pag. 36. *Harl.*

Περὶ φύσεως α'. Anonymus Menagii.

Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον libri XXXVIII. *Laert.* V. 26. et Anonymus Menagii. Confer, quae capite ſuperiore inter edita ſcripta poſt nr. XV. ſed et quae nr. XXV. *Pollux* X. cap. 41. ſect. 170. καὶ ἐν Ἀριστοτέλȣς δὲ ἢ Θεοφράστȣ φυσικοῖς γέγραπται. Quo in loco ſi φυτικοῖς legendum ſit, vt ſibi perſuadent viri eruditiſſimi, reſpicientur libri φυτῶν, Ariſtoteli tributi; non, Theophraſti ſcripta de plantis, de quorum auctore non eſt dubitatum. Sed omnino legendum mihi videtur φυσικοῖς. *Fabric.* φυτικοῖς, propter mentionem arborum hic factam, legendum putabat Hemſterhuſ. ad locum Pollucis. *Harl.*

Περὶ φυτῶν Ariſtotelis libri genuini interciderunt. Vide ibidem nr. XIX.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Χρεῖαι. Stob. Sed iunioris eſſe Ariſtotelis notat *Franciſc. Patricius* diſcuſſ. Peripateticar. pag. 98 quod in illis mentio Zenonis Citiei.

Περὶ φωνῆς. Anonymus Menagii.

Περὶ χρόνȣ. Idem Anonymus.

Περὶ χρωμάτων, β'. Plutarch. Confer, quae capite ſuperiore nr. XX.

Περὶ ψυχῆς, α'. *Laert.* V. 22. Anonymus Menagii. Suid. in Ἀγαθȣ̃ δαίμονος. Vide ſupra in Εὔδημος, et adde haec *Petri Pomponatii* lib. de incantationibus pag. 207. *Albertus M. in fine libri de licitis libris et illicitis dicit, Ariſtotelem ſcripſiſſe librum ad Alexandrum M. qui inſcribitur* de morte animae, *in quo multa ponuntur aduerſus deos, leges et*

et ſacerdotes, et liber iſte fortaſſis per ſacerdotes gentilium et fortaſſis per noſtros pontifices penitus exſtirpatus eſt. Platina enim in libro de vitis Pontificum ſcribit, per pontifices multos libros fuiſſe exſtirpatos. Verum ad haec confirmanda antiquiore teſte opus erat, quam Alberto, et firmiore argumento, quam Pomponatii ſuſpicionibus.

Alia Ariſtotelis fragmenta, non citatis libris apud veteres occurrentia, collegit *Franciſcus Patricius* tomo I. diſcuſſ. Peripateticarum libro VII. Tenendum vero eſt, ea, quae ſub Ariſtotelis nomine in antiquorum ſcriptis leguntur, aut Ariſtotelis ſcripta memorantur, non Ariſtotelis Stagiritae eſſe omnia, quum fuerint etiam alii ſcriptores hoc nomine, iuniores. [F]

CAPVT VII
DE THEOPHRASTO ERESIO.

I. *Theophraſti aetas, ſcripta, quae exſtant. Hiſtoria plantarum.* II. *De plantarum cauſſis.* III — XI. *De lapidibus et alii tractatus minores.* XII. *Fragmenta, a Photio ſeruata.* XIII. *Characteres ethici.* XIV. *Metaphyſica.* XV. *De ſenſu liber et Priſciani Lydi in illum expoſitio.* XVI. *Teſtamentum.* XVII. *Scripta, quae perierunt, recenſita ordine alphabeti.*

[Studio *Io. Chr. Gottl. Ackermanni* et *G. C. Harles.*]

Theophraſti hiſtoria non ſolum admodum manca eſt apud veteres, ſed etiam multis fabulis impedita. Nos vero hic neque vitam illius vberius exponere, neque fabellas repetere atque refellere iuuat. De eius autem vita, eruditione, philoſophia et libris conſulendi ſunt:

Diogenes Laertius libro V. et interpretes ad illum, praecipue Menagius, qui tamen collecta minus bene diſpoſuit.

Patricius in diſcuſſ. peripateticis, tom. I. pag. 157.

Deſiderius Iacotius de philoſophorum doctrina, in Gronouii theſauro antiqq. graecarum, vol. X. pag. 370 ſq. edit. Venetae.

G. I. Voſſius de philoſophia, cap. XI, §. 32. et de philoſophorum ſectis cap. XVII. §. 20.

Ionſius de ſcriptor. hiſt. philoſ. lib. I. cap. 14, 2. pag. 85. inprimis

Heumann in actis philoſoph. part. XVII. tom. III. pag. 661 ſqq. qui aliquot fabulas expunxit.

Stanleius in hiſtoria philoſophiae part. V. tom. II. pag. 87 ſqq. verſion. lat. Olearii et edit. Venetae.

Brucker. in hiſt. critica philoſ. vol. I. pag. 840 ſqq.

de Haller in bibl. anatom. tom. I. pag. 51 ſqq. inprimis bibl. botan. tom. I. pag. 31 — 38. [*Sprengel* Verſuch einer pragm. Geſch. der Arzneykunde I. pag. 350 — 362.] — *Meurſii* liber paullo poſt indicabitur. — *Hieron. Cardanus* in Operibus, (Lugduni 1663. fol. tom. X. nr. 15. de clarorum vita et libris,) pauca habet de Theophraſto, plura de Platone atque Ariſtotele. — *Aeneas Gazaeus* ſcripſit librum ſub titulo, *Theophraſtus.* vide *Olearii* bibl. eccleſ. tom. I. pag. 16.

Ego

Ego vero hoc loco, ne perpetuis notis et vncis moleſtus fiam lectori, ea pauca, quae Fabricius tum typis deſcribi fecerat, tum adleuerat margini ſui exempli, comprehendam, measque ita intexam adnotationes, vt nouus labor eſſe videatur.

Theophraſtus, inſignis philoſophus, patriam habuit *Ereſum*, ſiue, vt alii ſcribunt, *Ereſſum*, maritimam Lesbi vrbem in colle poſitam; (vid. *Bayle* Dict. tom. II. art. *Ereſe*;) vnde Ereſius cognominatus eſt. Male igitur ἐξ ἐφέσȣ pro ἐρέσȣ, apud *Plutarch.* de exilio p. 605. emendante *Gesnera* ad Stobaeum, ſerm. 38. pag. 230. vbi *Plutarchi* locus adſertur. Similiter *Phanias* apud Etymologum et Suidam in Κύρβεις perperam vocatur Ἐφέσιος pro Ἐρέσιος, quod a Scaligero Voſſioque obſeruatum eſt. Natus eſt probabiliter Olymp CII. 2. nec *Corſinio* in faſtis atticis, tom IV. pag. 90. Theophraſti natiuitas Olymp. C. antiquior eſſe videtur. In Euſebii chronico, interprete Hieronymo, pag. 537. edit. Vallarſii, ad Olymp. CXV. 3. *Theophraſtus philoſophus agnoſcitur, qui a diuinitate loquendi, vt ait Cicero, nomen accepit.* Qui quidem praefationem Theophraſti ad characteres genuinam nec lectionem de aetate mutandam cenſent, illi, (vt *Saxius* V. C. in Onomaſt. I. pag. 83 poſuit,) eum ſcribunt in lucem editum fuiſſe Olymp. XCVII. 1. ſed de numero annorum, quos vixiſſe fertur, paullo poſt diſpiciemus. Primum vſus eſt in patria doctore *Leucippo*, aut, forſan rectius, *Alcippo*. Poſtea pater *Melantas*, vitae genere fullo, qui opibus haud deſtitutus fuiſſe videtur, eum valde iuuenem, vt philoſophia aliisque artibus imbueretur, Athenas miſit. Num, quod plerique produnt, Platonem audiuerit, mihi haud liquere videtur. Id autem certum eſt, illum in primis ſectatum eſſe Ariſtotelem et huius fauorem amoremque alacritate diſcendi ingeniique praeſtantia ſibi conciliaſſe. Fabulam vero ſapit, quod vel veteres de origine nominis tradunt. Suidas igitur in voc. Θεόφραστος prodit, noſtrum vero nomine adpellatum fuiſſe *Tyrtamum*, (vid. quoque *Ammon.* ad libr. III. περὶ ἑρμηνείας fol. 19.) ab Ariſtotele autem propter eloquentiam eſſe dictum *Euphraſtum*; ac deinde *Theophraſtum*. De hoc poſteriore nomine conſpirant alii. *Strabo* quidem libr. XIII pag. 918 ſq. edit. Almelou. narrat, Theophraſto antea nomen fuiſſe *Tyrtami*; ſed Ariſtotelem illud Theophraſti ei nomen feciſſe, partim vt prioris (Tyrtami) aſperitatem fugeret, partim vt dictionis Theophraſteae praeſtantiam commendaret, tamquam diuinae: omnes enim ſuos diſcipulos *facundos* (λογίους vid. Almelou. notam,) hunc facundiſſimum feciſſe Ariſtotelem. Conſentiunt *Diogenes Laertius* V. ſegm. 38. *Stephan. Byzantin.* voc. Ἔρεσος et alii, laudati a *Colomeſio* pag. 249. Opuſcul. et a *Menagio* ad Laertium V. 38. quibus adde *Boethium* in Ariſtotelem de interpretatione pag. 309. *Tzetzam* Chiliad. VI. hiſt. 51. et *Olympiodor.* in vita Platonis [a]). At *Heumannus* ac *Brueckerus* ſatis oſtendunt, vix eſſe veroſimile, ab Ariſtotele ipſo id nominis illi fuiſſe inditum. Neque Theophraſti nomen Athenienſibus fuit inauditum. Sic Olymp. CX. 1. in faſtis atticis apud *Corſin.* IV. pag. 37. et Olymp. CXVI. 4. ibid. pag. 61. occurrunt *Theophraſti* archontes, a noſtro diuerſi. Atqui, ſi philoſopho noſtro id nominis honoris et mirae eloquentiae cauſſa fuerit inditum, illud probabilius eſſe videtur, a diſcipulis aut aliis eius eloquentiae admiratoribus fuiſſe inuentum. *Cicero* quidem in Orat. cap. XVIIII. ſect. 62.

Theophraſtus,

a) *Hieronymus* autem lib. II. contra Rufinum, cuius balbutiem perſtringit, per ironiam illum vocat Theophraſtum. Viciſſim *Tyrannion* dictus eſt, qui antea vocabatur Theophraſtus, ingentis bibliothecae poſſeſſor, temporibus Luculli, teſte Heſychio illuſtri ac Suida in Τυραννίων.

Theophraſtus, tantum ait, *diuinitate loquendi nomen inuenit*, et *Plinius* H. N. praef. lib. I. *aduerſus Theophraſtum*, inquit, *hominem in eloquentia tantum*, *vt nomen diuinum inde inuenerit.* *Quinctilianus* autem I. Orator. X. 1, 83. famae tantum id tribuit, dum *in Theophraſto* ait, *tam eſt eloquendi nitor ille diuinus*, *vt ex eo nomen quoque traxiſſe dicatur.* Idem tamen libr. VIII. 1, 2. et *Cicero* in Bruto cap. 46. referunt, ab anicula quadam Theophraſtum, adnotata vnius verbi adfectatione, hoſpitem fuiſſe dictum; quod quidem tuliſſe eum moleſte, ſe non effugere hoſpitis ſpeciem, quum aetatem ageret Athenis, optimeque loqueretur [b]). Ex his autem perſpicere quoque poterimus, quanti eius eruditionem atque eloquentiam fecerint antiquiores. Theophraſtum τρυφὴν ἰδίαν, ſiue *delicias ſuas* vocare *Cicero* ſolebat, teſte *Plutarcho* in Cicerone pag. 872. *amicum ſuum*, qui τὸν θεωρητικὸν βίον longe omnibus anteponat, in Epiſt. ad Atticum II. 16. Ἀνὴρ φιλήκοος καὶ ἱστορικὸς παρ᾽ ὁντινοῦν τῶν φιλοσόφων vocatur a *Plutarcho* in Alcib. p. 196. *Seneca* natur. quaeſtion. lib. VI. cap. 13. iudicat, Theophraſtum *eſſe non*, *vt Graecis viſum eſt*, *diuini*, *tamen et dulcis eloquii virum*, *et nitidi ſine labore.* Recentiorum quorumdam iudicia collegit *Thomas Pope-Blount* in cenſura celebr. authorum pag. 36 ſq. edit. Geneu. — Quamuis autem Ariſtoteli perquam gratus iucundusque eſſet; tamen vix credibile eſt, eo ſuperſtite, Theophraſtum Athenis docuiſſe, aut ab Ariſtotele, morti vicino, ſucceſſorem iocoſo modo fuiſſe deſignatum: quam quidem lepidam fabulam a *Gellio* N. A. lib. XIII. cap. 5. enarratam ornatamque, *Heumannus* l. c. pag. 675 ſqq. exagitat. Eum tamen Ariſtoteli magiſtro ſuo in ſchola Athenienſi ſucceſſiſſe Olymp. CXIV. 2. a. V. C. 431. ante Chr. nat. 321. ex *Laertio* V. 36. *Corſinus* faſt. att. IV. pag. 53. et *Saxius* in Onom. pag. 83. aliique colligunt. Probabilius eſt, eum, magiſtro ſuo defuncto, Athenis ſcholam aperuiſſe. Vt autem litterarum, ſic patriae fuit amantiſſimus. Hanc quidem ab eo bis liberatam fuiſſe a tyrannide, prodit *Plutarchus* aduerſus *Colotem* p. 1127. ſiue tom. X. pag. 631. edit. Reisk. idem in libello, non poſſe ſuauiter viui ſec. Epic. tom. X. pag. 513. tradit, illum patriae ſuae tyrannos excidiſſe (ἐκκόψαι); pag. autem 508. et 509. laudat, Theophraſtum in conuiuio de concentibus vocum diſſeruiſſe, eumque delectatum eſſe diſputationibus et doctrinis de choris et quaeſtionibus (προβλήμασι) de tibiis, numeris et concinnatione ſonorum. Criticis eum adnumerat *Henr. Valeſius* de critica cap. VII. p. 155. librorum V. emendationum etc. a Burmanno editorum. Eloquentia, doctrina, ſuauitate et ſubtilitate dicendi effecit, vt magnus numerus, et ſecundum Diogenem Laertium bis mille diſcipuli, in his viri magni nominis, ad eum audiendum confluerent [c]). Vt autem in doctrina ſcriptisque, ita quoque in veſtitu fuit elegans. Hermippus quidem apud *Athenaeum* I. p. 21. narrat, eum ſtatis horis veniſſe in ſcholam, veſte ſplendida ornatum: Teles vero apud *Stobaeum* ſerm. 95. prodit, Theophraſtum vſum eſſe calceis nitidiſſimis, veſte molliſſima, victuque lautiſſimo. Neque tamen effugere potuit inuidiam et obtrectationes aliorum. Ab Eumolpidarum aliquo, Agonide, crimen impietatis ſ. atheismi illi obiectum eſt: at inani ſucceſſu; vid. *Diogenem Laertium* l. cit. ſect. 37. in primis *I. du Rondel* in: Reflexions ſur un chapitre

b) Adde *Salmaſ.* funer. helleniſt. p. 240. *Henr. Stephan.* pag. 40. paralipom grammat. graecae, *Bernard. Monet.* tom. III. Menagianorum pag. 519 ſq. *Plutarchus* de profectu in virtute: Ζήνων ὁρῶν τὸν Θεόφραστον ἐπὶ τῷ πολλοὺς ἔχειν μαθητὰς θαυμαζόμενον, ὁ ἐκείνου μὲν χορὸς μείζων, ἐμὸς δὲ συμφωνότερος. adde infra in catal. Peripateticorum voc. *Theophraſtus.*

c) *Laert.* V. 37. *Heſychius illuſtris* et *Suidas.*

Digitized by Google

chapitre de Theophraſte, ou Diſcours de la ſuperſtition. Amſtelod. 1686. 12. qui de cauta Theophraſti ratione de ſuperſtitione rebusque ſacris diſſerendi pluribus agit. Idem pag. 25. integrum ex Theophraſti fragmentis, apud Simplicium, locum, in quibusdam Philelphi litteris repertum, primus edidit: in quo ipſo loco Theophraſtus grauiter ſatis de innato nobis numinis ſenſu diſputaſſe deprehenditur. Idem Rondellus in extremis libelli paginis quaedam loca vulneraque in hoc Theophraſti capite a Caſaubono praetermiſſa aut minus feliciter curata, ſanare ſuſtinet. conf. Acta erudit. Lipſ. ann. 1686. pag. 383 ſqq. Tum, Sophocle, Amphiclidae filio, Olymp. CXVIII. 2. contra philoſophos iniquam legem ferente, Athenis cedere cogebatur; ſed anno ſequenti, quum Athenienſes legis latae puderet et hanc illi ita abrogarent, vt Sophocli quinque talentorum mulctam irrogarent, rediit et docendo diſputandoque ſcholae ſuae famam atque auctoritatem comparauit. vid. *Diog. Laert.* V. 38. *Athenaeum* XIII. pag 610. *Meurſium* de fortuna Athen. cap. 3. *Sam. Petiti* comment. in leges atticas, p. 390 ſq. edit. Weſſelingii Aduerſarios quoque nactus eſt Epicurum, et Leontium, meretriculam iſtam Epicuream, quae contra Theophraſtum eleganter ſcripſiſſe dicitur. vid. *Ciceron.* de N. D. I. cap. 33 *Bayle* Diction. art. *Leontium*, *Gaſſendum* vit. Epicur. libr. VII. cap. 5. 6. Vtut diutiſſime vixiſſet, tamen moriens adcuſaſſe naturam dicitur, queſtus, ſibi tunc egrediendum eſſe e vita, quando ſapere coepiſſet. vid. *Ciceron. Tuſcul.* III. 28. ibique Dauiſii notam, *Diogen. Laert.* V. 41. etc. Obiit autem, viribus naturae exhauſtis et decrepitus, Olymp. CXXIII. 3. Enimuero, quot annos natus vita deceſſerit, de ea re certant viri docti. Equidem malim ſequi *Diogenem Laertium* qui lib. V. 4. ἐτελεύτα, ait, δὴ γηραιὸς, βιοὺς ἔτη πε. *annos quum vixiſſet* LXXXV. at locus, qui eſt in praefatione ad characteres, ei aduerſatur Diogenis indicio, valde exercuit interpretes tum Diogenis tum Theophraſti aliosque viros doctos: aliis aliter interpretantibus aut emendaturis. Fabricius, Laertium erraſſe contendens, ita ſcripſerat. „Hunc (Laertii) numerum corruptum eſſe conſtat ex praefatione Theophraſti ad characteres, in qua teſtatur, ſe, quum illos ſcriberet, annorum fuiſſe XCIX. quem numerum confirmat *Io. Tzetzes* Chiliad. VIIII. pag. 943. Neque audiendus *Sam. Petitus*, qui lib II. cap. 9 contra MSS. codicum conſenſum pro XCIX. legendum eſſe contendit LXXIX. οθ'. pro ϟθ'. *Hieronymus* epiſt. 2. ad Nepotianum: *Vnde ſapiens vir Graeciae Theophraſtus*, (ita legendum pro, Themiſtocles,) *quum expletis CVII. annis ſe mori cerneret, dixiſſe fertur, ſe dolere, quod tum egrederetur e vita, quando ſapere coepiſſet.* Confer *Menagium* p. 205. et 211." Hactenus *Fabricius.* Repetiit ille et ornauit ſuam ſententiam ſub finem huius ſegmenti: annos natus, ait, XCIX. characteres ſcripſit, quemadmodum ipſe cap. I. teſtatur, neque neceſſe eſt, illa, quae de Polyſperchonte et Caſſandro memorat cap. 9. eodem accidiſſe anno, Olymp. CXV. 3. quo liber ſcriptus eſt, (qui longe poſt ſcriptus videtur;) ſed exempli ſaltem loco adduxit rem, ante plures licet annos geſtam; verum notiſſimam. Videtur ſane Theophraſtus, qui teſte Hermippo apud *Athenaeum* I. pag. 21. inter docendum, quum de moribus ageret, guloſum exſerta lingua labra circumlingendo, alios mores aliis geſtibus argumento congruentibus exprimebat, in ſingulis horum characterum capitibus non morum vitioſorum naturam perſtringere vniuerſe; ſed notare ac deſcribere certos quosdam homines ſuae aetatis; eorumque mores ridiculos, quos forte per vitam obſeruauerat, ad viuum exprimere ac depingere. Haec *Fabricius.* Enimuero ſagaciſſimi doctiſſimique viri, *Palmerius* in Exercitatt. in optimos fere gr. auctores p. 616 ſq. *Caſaubonus* in priore characterum editione, (nam poſtea mutarat ſententiam, exiſtimans, mendum eſſe in

libris Laertianis, et pro οϑ′ emendari debere ϱϑ′, quam rationem probauit *Solanus* ad Luciani Μακϱοβ. p. 223. tom. III. edit. Reitzii,) *Corſin.* in faſtis attic. tom. IV. p. 89 ſq. *Fiſcherus* in nota ad charact. pag. 6 ſq. aliique arbitrantur, Theophraſti libros eſſe corrigendos e Laertio, et pro ἐννενήκοντα ἐννέα reſcribendum ἑβδομήκοντα ἐννέα. *Heumann.* in actis philoſ. l. c. pag. 679 ſq. et *Brucker.* l. m. pag. 842. cenſent, locum, in praef. charact. gloſſema, quod in textum irrepſiſſet, aperte prodere. At probabilior eſt ſententia cl. *Car. Gottlob Sonntag*, qui in epiſt. gratulatoria in prooemium characterum Theophraſti, Lipſiae 17 7. 4. ex tota orationis forma, tum quod auctor filios ſuos commemoret, quorum et ne matrimonii quidem in antiquis ſcriptoribus nulla omnino reperitur memoria, porro, quod ratio temporis cap. 8. et cap. 23. non conſtet, nec cap. 26. de laude oligarchiae recte intelligi poſſit, ex aliisque argumentis acute commonſtrat, totum illud prooemium eſſe ſpurium, neque ex eo argumentum contra Diogenis Laertii teſtimonium de aetate Theophraſti poſſe deduci. — Succeſſit ei in Lyceo Strato: qui ſecundum *Diogenem Laertium* V. 58 σχολαϱχεῖν δὲ καθά φησιν Ἀπολλόδωϱος ἐν χϱονικοῖς, ἤϱξατο τῇ τϱίτῃ καὶ εἰκοστῇ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη ὀκτωκαίδεκα, *ſcholis praeſici coepit, vt Apollodorus in chronicis refert, Olympiade centeſima viceſima tertia.* Stratoni ſucceſſit *Lycon*, Lyconi *Ariſto Ceus*, Ariſtoni *Critolaus*, Critolao *Diodorus.* vid. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. lib. I. cap. XI. pag. 68 ſq. — *Theophraſti* effigies in veteri marmore apud Fuluium Vrſinum pag. 59. elog. atque inde in Laertio Wetſteniano atque apud Gronou. tom. II. theſauri tabula 92. in *Amadutii* II. charact. Theophraſti hactenus ineditis, ex ruderibus hortorum Tiburtinorum Piſonum apud equitem et Hiſpaniarum regis legatum Azaram cum ſubſcriptione ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ, item Romae quondam in aedibus Marchionis de Maximis, teſte *Montfaucon.* in diario italico pag. 255 [vid. Amadut. praefat. ad characteres recens editos pag. 67.] — Quae eius in doctrinis phyſicis et philoſophicis fuerunt ſententiae, eas conditores hiſtoriae philoſophiae referunt. Id quidem tenendum, neque vero mirandum eſt, eum a magiſtro ſuo interdum diſceſſiſſe. Inconſtantem eum fuiſſe in ſententia de diis, et modo menti diuinum tribuiſſe principatum; modo coelo; tum autem ſignis ſideribusque coeleſtibus, monet *Cicero* de N. D. I. cap. 13. Idem in Academ. I. cap. 10. et mire laudat Theophraſtum et reprehendit: *Theophraſtus*, ait, *vir et oratione ſuauis, et ita moratus, vt prae ſe probitatem quamdam et ingenuitatem ferat: vehementius etiam fregit quodam modo auctoritatem veteris diſciplinae: ſpoliauit enim virtutem ſuo decore, imbecillamque reddidit, quod negauit, in ea ſola poſitum eſſe, beate viuere.* Quod Ariſtotelis bibliothecam habuerat, illius ſententias placitaque multo melius ſcire et tractare potuit, quam, illa bibliotheca diu occultata, multisque poſtea partibus eroſis, antiqui peripatetici. vid. *Strabon.* libr. XIII. pag. 906 ſq. Almelou. Theophraſtus autem magiſtri ſui exemplo ſcripſit infinita; eiusque ſcripta in ordinem redacta fuiſſe ab Andronico Rhodio, teſtatur *Porphyrius* in vita Plotini cap. 24. ab initio. Primum, ducibus Diogene Laertio et Fabricio, recenſebimus ea, quae vel integra vel ex parte ſaltem ſuperſunt: et quidem nr. I — XII. pertractauit cel. *Ackermannus;* quibus et ea, quae Fabricius orae ſui exempli adleuerat, et alia quaedam adſpergam: reliquis ſegmentis ego adieci ſupplementa. *Harl.*

I. Πεϱὶ Φυτῶν ἱστοϱίας, ſub qua inſcriptione hi libri a Varrone citantur libr. I. de re ruſtic. cap. 5. pag. 101. in vol. I. ſcript. rei ruſtic. edit. Bipont. vnde etiam a Galeno aliisque Graecis ſimpliei tantum πεϱὶ Φυτῶν titulo citantur, ſiue πεϱὶ Φυτικῶν ἱστοϱιῶν βιβλία ί. *Hiſtoriae plantarum*

plantarum libri X. ex quibus priores nouem integri ſunt; decimi vero fragmentum exiguum, ſiue initium tantummodo exſtat, quod incipit: *περὶ δὲ τῶν ῥιζῶν.* Scripſiſſe hoc opus Theophraſtus fertur circa annum Romae conditae CCCCXL. dicaſſeque Nicodoro, archonti, Olympiad. CXVI. 3. vti ex *Plinii* loco libr. III. hiſt. nat. cap. 5. probare voluit ***Ioannes Meurſius*** *in Theophraſto, ſiue de illius libris, qui iniuria temporis interciderunt ſingulari libro*, edito primum *Lugd. Batauor. 1638.* 12. et recuſo in *Iac. Gronouii theſaur. antiquitatum graecar.* tom. X. p. 604. A. et poſt eum Fabricius: ſed ipſa dedicatio in Theophraſti de hiſtoria plantarum libris, vti nobis hodie reſtant, non legitur. Apud *Diog. **Laertium*** libr. V. ſegm. 46. pag. 294. edit. Menag. pro *φυσικῶν ἱστοριῶν* legendum *φυτικῶν*, vt notarunt Caſaubonus et Menagius ad Laertium et *Io. Meurſius* in Theophraſto, in tom. X. theſaur. antiq. graecar. Gronouian. p. 640. C.

Cum libri Ariſtotelis de plantis genuini interciderint, quique adhuc exſtant, libri duo, ſint ſpurii, *Theophraſtus* [d]) princeps eorum auctorum omnium cenſendus eſt, qui de plantis ſcripſerunt. Etſi quidem non medicis ſcripſit, ſed ad phyſiologiam potius plantarum, et ad vſus earum oeconomicos reſpexit, mirum tamen fuiſſe in viro ſagacitatem cum ſumma diligentia coniunctam, omnes reperient, vt quasque ſtirpium vel communitates, vel diſcrimina, propriamque in vitae duratione, modo proueniendi et germinandi indolem cognoſceret. Ea fere omnia reperient non ex aliis ſcriptoribus compilata, ſed in itineribus per vniuerſam Graeciam in ipſo natali ſolo adnotata [e]), praeter ea, quae ab Alexandri comitibus de rebus Arabicis, Aegyptiacis et Indicis habuit. Palmarum cultum, ſexus, ſpecies, foecundationem accurate expoſuit, Goſſypium arboreum, papyrum, iuncos, harundines Aegypti, cedros Syriae, aromata Indiae, cinnamomum, myrrham, cognita habuit. Deſcriptiones multo meliores et ornatiores dedit, quam veterum quisquam: plantas plures, quam quingentas memorauit et deſcripſit, rariores potiſſimum. Hortum ipſe poſſedit, vt hortenſium plantarum indolem cominus ſpeculari poſſet [f]).

Codices manuſcripti.

1. *Graeci.* Duo codices graeci, alter ſaec. XIV. alter ſaec. XV. ſcriptus, qui valde, et varia fortuna a lectione vulgata recedunt, exſtant in biblioth Laurentiana Medicea. Exempla textus ex libri IX. cap. 8. et 11. edidit *Bandini* in catal. tom. III. pag. 431 ſq. Theophraſti hiſtoria

d) ***Cicero*** de fin. B. et M. lib. V. cap. 4. vbi ornatum in Peripateticorum diſciplina laudat, Ariſtotelem cum Theophraſto comparat, et quaedam eorum et aliorum Peripateticorum ſcripta atque ſcribendi rationem percenſet, Theophraſtus, ait, ſtirpium naturas, omniumque fere rerum, quae e terra gignerentur, cauſſas et rationes perſequutus eſt etc. *Harl.*

e) Non multum peregrinatum eſſe Theophraſtum, adeoque pleraque omnia aliena fide referre, notat *Tournefortius* tom. I. itineris, gallice editi, pag. 19. edit. Amſtelod. Idem monet, difficillimum ſaepe eſſe, definire, de quibus plantis loqu tur Theophraſtus. — In ***Thuanis*** pag. 441. refertur. ***Bc editum Manzuolum***, epiſcopum poſtea Regienſem, in Theophraſto de plantis, ope MSS et induſtria ſua reſtituendo, plurimum operae poſuiſſe. Hic diu de loco aliquo corrupto ſollicitus quum fuiſſet, eum aliquando, praeſente Claudio Puteano, monſtrauit Iul. Caeſ. Scaligero, qui protinus reſtituit, vt Manzuolus admiratus diceret, genium ipſi eſſe familiarem. *Fabric.* not. mſta.

f) Vid in primis de Theophraſto, botanicorum principe, *Hallerum*, in bibliotheca botanica, libr. I. cap. XI. tom. I. pag. 31 ſq.

hiſtoria plantarum exſtat graece inter codices MSS. collegii corporis Chriſti Oxonienſ. vid. catalogos codd. MS. Angliae et Hiberniae P. II. pag. 51. nr. 1580. 113. porro graece in bibl. *S. Marci Venet.* vid. Montfaucon. tom. I. pag. 476. et in muſeo Antonii Capelli. vid. Montfaucon. tom. I. p. 480. [De cod. Veneto D. Marci, qui continet hiſtoriae plantarum libr IX. cum fragmento libri X, et de generatione plantarum, libr. V. ac iuſſu Beſſarionis per Demetr. Sguropulum ann. 1443. ſcriptus eſt, vid. Catal. codd. illius bibl. gr. pag. 134. in primis *Villoiſon.* in anecdot. gr. tom. II. p. 251. not. 2. *Hort.*] Librorum VIII. non integrorum, codex graecus extat in biblioth. reg. Pariſin. (Fonteblandenſi) nr. MDCCCXXIII. Heidelbergenſi codice graeco, qui poſtea cum bibliotheca reliqua in Vaticanam tranſiit bibliothecam, vſus eſt in operum Theophraſti editione *Daniel Heinſius*, at parum, vt refert ipſe, ab eo adiutus. (vid. praef. Heinſii edit. praefixam.) In bibliotheca Holſtenii exemplar Theophraſti erat cum MSS. Romae collatum. vid. *Thom. Bartholin.* epiſt. med. Cent. IV. epiſt. 66. [In quinque codd. in regia bibl. Pariſ. varia ex Theophraſti hiſtoria reperiuntur, nr. MDCCCXXIII. MDCCCCLIII. MMLXIX. MMLXXX. MMCCCCVIII. teſte Catalogo.]

Alio libro Dan. Heinſius vſus eſt, in quo doctus quidam vir lectionum varietatem partim e codicibus, partim ex Plinii et aliorum auctorum locis correxerat. Opera *Theophraſti* ab Iſaaco Voſſio cum codice MS. collata exſtant in biblioth. Leidenſi, vid. catal. biblioth. Lugd. Batau. pag. 137. Exſtant in eadem bibliotheca Theophraſti opera graece Baſil. 1541. fol. in quibus adparet Ioſ. Scaligeri manus, ſed et in fronte praefertur *Ιωαννης Κασωας*, cuius ſiue alterius viri docti manus vehementer hunc librum correxit, ex collatione MS. ſiue ex meditatione. vid. catal. bibl. Lugd. Batau. pag. 335. Aduerſaria in Theophraſtum in biblioth. S. Germani. Excerpta ex Theophraſti hiſtoria plantarum exſtant in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMLXXXII. *Georgii Gemiſti Plethonis* excerpta ex Theophraſto de plantis exſtant in bibl. electoris Bauar. vid. Montfaucon tom. I. p. 590. Aldina prima graeca hiſtoriae plantarum et librorum de cauſis plantarum editio, variis lectionibus ex duobus codicibus aucta, quam I. Alb. Fabricius ex bibliotheca Marq. Gudii acceperat, cum MS. Fabricianis in bibliothecam vniuerſitatis Haunienſis tranſiit. Inſpexit cl. *Moldenhawer (tentam. in hiſtor. plantar. Theophraſti, Hamburg. 1791. 8. p. 14.)* exemplar. Codices nec deſcripti, nec nominati ſunt. Alterius codicis lectiones in ora libri adſcripſit Hermolaus Barbarus, alterius ex Hermolai Barbari et Scipionis Carteromachi ſchedis exeerpſit Marq. Gudius. Quae horum codicum variae lectiones, illis, quas editio Heinſiana exprimit, omiſſis, prodierunt in programmate Abrah. Kallii: *nonnulla de Theophraſti hiſtoria plantarum bene merendi ſubſidia.* Hauniae, 1772. 8. Codicem, ex quo Hermolaus Barbarus varietatem lectionis exſcripſit, praeſtantiſſimum fuiſſe, ab Herm. Barbaro accurate collatum, et corruptis inueteratis medelam inopinatam adferre: alterum minus veterem et minus praeſtantem fuiſſe et ſparſim ſolummodo inſpectum videri, cl. Moldenhawer refert in libr. cit. p. 14. Nomina plantarum ex Theophraſto magis obuia exſtant graece in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCCCCVIII. [Perierunt *Andranti* libri V. *περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ φυτῶν καθ᾽ ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων*, quos memorat Athenaeus XV. pag. 673. *Fabric.* not. msta.]

11\. *Latini.* Libri de hiſtoria plantarum ex *Theod. Gazae* interpretatione exſtant latine in biblioth. S. Marci Venet. et in biblioth. Laurentiana Medicea. vid. Montfaucon in biblioth. MSS. tom. I. pag. 400. et in biblioth. Fratrum Minorum Ceſenae. Libri X. de plantis latine ſaeculo XV.

ſaeculo XV. ſcripti, hiſtoriam plantarum Theophraſti exhibentes, exſtabant in biblioth. C. Chriſt. nr. MDLXXXVIII. *Theophraſti* de plantis libri ſunt, vt puto, latine, in bibl. Guil. Pelliſerii. vid. Montfaucon. tom. II. pag. 1199. *Theophraſti* opera et epiſtolae exſtant in bibl. Ambroſiana Mediolan. an graece, an latine, dubium. Aliquid Theophraſti exſtat latine in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. eius bibliothecae, pag. 342. Aduerſaria in Theophraſtum de plantis ſunt in biblioth. Coislinian. San-Germanenſi. vid. Montfaucon. tom. II. pag. 1114.

Editiones.

1. *Graecae.* Θεοφράςυ περὶ Φυτῶν ἱςορίας βιβλία δέκα. — ſubiectis *libris de cauſ. plantar. et metaphyſ. Ariſtot. problem. mechan. metaphyſ. Alexandri Aphrodiſ. problem.* (omnia graece) — Ad calcem: *Exſcriptum Venetiis, in domo Aldi Manutii*, Calendis Iunii. MIID. fol. vt quartum tomum editionis Aldinae primae Ariſtotelis conſtituat. Sed hic tomus ſaepe in duo volumina diuulſus, ita vt prior hiſtoriam plantarum et libros de cauſis plantarum contineat: inde quibus hoc ſolummodo volumen contigit, recenſent Aldinam ſine anno. Alii annum, quo incepta, (MCCCCXCV.) alii, quo finita eſt (MCCCCXCVIII.) haec Ariſtotelis et Theophraſti editio, adſcruat. Alii, Halleri exemplo, biblioth. botan. lib. I. cap. 11. tom. I. p. 35. ex vna hac editione tres diuerſas efficiunt, alteram ſine anno, alteram 1495. tertiam 1498. editam. Acceſſiſſe huic editioni Theod. Gazae verſionem latinam hiſtoriae plantarum ex Italico libro: Serie dell' edizioni Aldine. edit. II. Patau. 1790. pag. 5. et 8. memorat *Harles*, in *introduct. in hiſtor. linguae graec.* tom. I. ſect. III. §. 10. pag. 478. edit. Altenburg. ann. 1792. 8. [conf. ſupra in catal. editionum Ariſtotelis.]

Praefixa eſt Aldi Manutii ad Albertum Pium principem epiſtola, qua ſe exemplaribus vſum profitetur. Princeps haec editio et reliquarum omnium fundus, quam Oporinus variis lectionibus et coniecturis auxit, Heinſius correxit, Bodaeus ſuis et aliorum coniecturis cumulauit [g]).

Theophraſti opera, ſummo ſtudio partim hinc inde conquiſita, atque in vnum veluti corpus redacta: partim a multis, quibus etiam hactenus ſcatebant mendis doctorum virorum induſtria ac meliorum exemplarium ope repurgata. Per Io. Oporinum. Baſil. 1541. fol. [h]) Eius editionis exemplis quibusdam *Hier. Gemuſaei*, aliis *Ioach. Camerarii* praefatio praemittitur, quorum neuter ſibi arrogat notas marginales. Coniectura *Caſp. Hofmanni* eſt, Oporinum illas collegiſſe, collatione facta cum Gazae verſione. At quum raros emtores inueniret, praeſtrinxiſſe oculis lectorum nomine Camerarii. vid epiſt. Hofmanni ad Reineſ. pap. 681. In textum paucae coniecturae receptae ſunt, eaeque apertiſſimae. conf. de hac edit. cl. Fiſcher. in praefat. ad characteres Theophraſti fol. 5.

Θεοφράςυ περὶ Φυτῶν ἱςορίαν, καὶ περὶ Φυτῶν αἰτιῶν, καί τινα ἄλλα αὐτῦ βιβλία περιέχων τόμος VI. *Theophraſti hiſtoriam de plantis et de cauſis plantarum et quosdam alios ipſius*

g) Theophraſti de hiſtoria plantarum. De cauſis plantar. caet. gr. fol Venet. apud Aldum, 1503. recenſet Quesnel, catal. bibl. Thuan part. II. p. 200. memorat etiam Hallerus. De ea, orta forſan ex Aldina, errore faciſi, dubitat Cl. Moldenhawer. pag. 6.

h) Aſteriſco notatos libros coram habui. *Ackermann.*

Digitized by Google

ipſius libros continens tomus VI. Venetiis, apud Aldi filios, 1552. 8.* Prioribus tomis opera Ariſtotelis contenta. Edidit hanc editionem, quae repetitio Aldinae primae fere eſt, et expenſas ad eam praebuit Federicus de Turriſanis, Aldi filiorum auunculus.

11. *Graecolatinae.* Θεοφράστου τοῦ Ἐρεσίου ἅπαντα. *Theoph. Ereſii graece et latine opera omnia. Daniel Heinſius textum graecum locis innumeris partim ex ingenio, partim e libris emendauit: hiulca ſuppleuit, male concepta recenſuit, interpretationem paſſim interpolauit. Cum indice locupletiſſimo. Lugd. Batauor. ex typographio Henr. ab Haeſtens. Impenſis Ioh. Orlers, And. Clouq, et Ioh. Maire*, 1613. fol.* Vſus eſt *Heinſius* cod. Heidelbergenſi et Aldina editione prima, cui doctus quidam vir notas adſcripſerat, correctiones textus ex manuſcripto quodam exemplari et ex Plinii locis parallelis continentes. Vſus quoque eſt nonnullis, quae Iſaacus Caſaubonus ad eum transmiſerat. Textum vtique correxit: ſed quum nusquam innuat, manuſcriptorum fide, an Plinium ſequutus, an coniectura ductus, tenuis ſane huius editionis eſt auctoritas. Gazae verſionem textui oppoſitam paſſim correxit, meliorem lectionem, quam ſubinde Gaza obſeruare non poterat, ſequutus. Textum mendoſiſſimum ſe deprehendiſſe et Gazae vitia minime emendata Hallerus refert, in biblioth. botan. lib. I. cap. 11. p. 36. tom. I. conf. ceterum de hac edit. *Ezech. Spanheim.* obſ. ad Ariſtoph. Plut. v. 1088. cl. *Moldenhawer* pag. 6.

Theophraſti Ereſii de hiſtoria plantarum libri decem graece et latine. In quibus textum graecum variis lectionibus, emendationibus, hiulcorum ſupplementis: latinam Gazae verſionem noua interpretatione ad margines: totum opus abſolutiſſimis cum notis, tum commentariis: item rariorum plantarum iconibus illuſtrauit Ioannes Bodaeus a Stapel, Medicus Amſtelodamenſis. Acceſſerunt Iulii Caeſaris Scaligeri in eosdem libros animaduerſiones et Roberti Conſtantini annotationes, cum indice locupletiſſimo. Amſtelodami, apud Henricum Laurentium, 1644. fol.* Edidit hoc opus, octauo poſt obitum auctoris, filii ſui, anno [i]) *Egbertus Bodaeus*, pater, medicus practicus. Praefationem compoſuit et reliqua, quae ad editionem ſpectant, curauit *Io. Arnoldus Corninus*, I. C. Textum graecum Heinſii recepit. Varias lectiones editionis Aldinae ſecundae, Baſileenſis, negligentius licet, tum ſuas, Scaligeri, Conſtantini, Salmaſii coniecturas margini addidit. Gazae interpretationem adnotationibus copioſis in margine adpoſitis caſtigauit, ipſe nouam auctoris verſionem meditatus. Scaligeri ac Conſtantini animaduerſiones ſuis praepoſuit. Notas ipſe copioſiſſimas addidit, inprimis ad plantas a Theophraſto deſcriptas facientes, et ſane omnia effecit, quae eius aetate, qua herbarum ſcientia confuſa iacuit, qua Graeciae finitimarumque regionum flora nondum culta erat, qua praeſidia, ad botanicam praeſtantiſſima, quibus nos inſtructi ſumus, deſiderabantur, effici potuerunt. Vaſtam eruditionem in hoc opere effuſam eſſe et omnia collecta, quae Ariſtoteles, Athenaeus, Plinius, Dioſcorides, Bucolici, Geoponici, Nicander, Pollux et Suidas, nuperi denique Theophraſteis adſinia haberent: abundantia tamen et vbertate ipſa peccare hoc opus, et ad aliena nonnumquam ſermonem abduci, vt etiam acceptarum a capite bonae ſpei plantarum icones adiecerit, monet *Haller.* in bibl. botan. lib. I. cap. 11. pag. 36. tom. I. Icones ligno inciſae et obſcurae ſunt. conf. *Moldenhawer.* pag. 8.

Ackermann.

i) Immortuus eſt nono libro Io. Bodaeus, Amſtelodami, hieme anni 1636.

Digitized by Google

Ackermann. In calce commentarii p. 1187. pater *Egbertus Bodaeus* notas filii *ad libros* etiam *de cauſis plantarum*, de quibus ſaepius ad libros de plantis ille facit mentionem, abſolutas eſſe, fuit teſtatus: *quas*, inquit, *ſperamus quidem etiam publici iuris facere, vt opus de plantis perfectum fiat.* Sed non viderunt lucem, vt nec commentarius ſiue notae in Theophraſti opera, quarum ſpem fecit *Dan. Heinſius.* . adde *I. Caeſ. Scaliger* de plantis. Pariſ. apud Vaſcoſan. 1556. 4. *Fabric.* not. mst.

III. *Latinae.* Latine hiſtoriam plantarum poſt barbaram Guilhelmi, neſcio cuius, (forte de Morbecka) interpretationem iuſſu Nicolai V. Pontificis Romani vertit *Theodorus Gaza*, Theſſalonicenſis, ipſe Graecus ac graecarum aeque ac latinarum litterarum peritiſſimus. Magnum huius viri acumen et linguae vtriusque facultatem hanc verſionem demonſtrare recte monent *Hallerus* biblioth. botan. lib. I. cap. II. tom. I. p. 35. et cl *Moldenhawer*, l. c. p. 8. Quum vero omnes voces graecas vellet latinas reddere, et verborum adeo ordinem atque conſtructionem adſequi, factum eſt, vt latina minus intelligantur, quam ipſa graeca. In plantarum nominibus ſaepiſſime deliquit, quod in ea rei herbariae aetate non mirandum. Inconſtanter etiam vocibus graecis latinas ſuppoſuiſſe iam dudum notatum eſt. Ἐλάτην modo abietem vertit, modo pinum: πεύκην modo pinum, modo piceam: omnes ſolani ſpecies, licet inter ſe differant, veſicarias vocat. In capitum quoque diſtinctione, quam primus inſtituit, interdum peccaſſe, cohaerentia diſcerpſiſſe, diſtinguenda coniunxiſſe obſeruat Salmaſius in prolegom. ad Solin. et Gonſalez de Sales in manuiſſa ad libr. de duplici terra viuentium ſect. II. Vno codice ſolum, et eo corrupto, praeſtantiore tamen Aldinis, vſus eſt, niſi omnia coniecturae tribuenda. Textus ex ea verſione varie ab editoribus emendatus eſt. Exempla quaedam emendationum dedit cl. *Moldenhawer*, l. c. p. 8. [k]

Eius verſionis editiones hae prodierunt: *Habentur hoc volumine haec Theodoro Gaza interprete Theophraſti de hiſtoria plantarum lib. IX. Et decimi principium duntaxat. Eiusdem de cauſis plantarum, lib. V.* (ex typographi errore: nam ſex ſunt.) ſine vlla loci et anni mentione. Prima eſt pars operis, cuius altera pars problemata Ariſtotelis et Alexandri Aphrodiſiei complectitur, pariter ſine loci et anni mentione vlla edita. Eſt editio, vt videtur, ineuntis ſaeculi XVI.

Porro prodiit cum libris de cauſis plantarum, *Taruiſii, per Bartholomaeum Confalonerium de Soladio* 1483. fol. Maittaire. Cl. *Braun.* notit. hiſt. litterar. part. II. pag. 101. [*Bure* bibliograph. inſtructive de la Iurisp. etc. nr. 1548. p. 315.]

Venetiis, 1499. fol. cum Ariſtotelis et Alexandri Aphrodiſei problematibus, Ariſtotelis mechanicis, metaphyſicis et *Theophraſti* metaphyſicis. vid. catal. biblioth. Auguſtan. p. 875. — *Venetiis apud Aldum Manutium*, cum libris VI. de cauſſis plantarum et *Ariſtotelis* quibusdam libris, nec non *Alexandri Aphrodiſienſis* problematibus, ſine anni mentione fol. *

Aldus Manutius vero hunc librum Matthaeo Longio dedicauit ſubſcripto dedicationi anno 1504. Verſio cum graecis exemplaribus collata et correctior eſt. Adiecti ſunt quatuor graecarum vocum in Ariſtotelis et Theophraſti libris obuiarum indices, a Theodoro Gaza compoſiti. Repetitam eſſe hanc editionem *in aedibus Aldi, Venetiis*, 1513. fol. Cl. *Moldenhawer* refert, l. c. pag. 9.

Theophraſti

k) Conf. *Matthiolus* lib. IV. epiſt. medicinal. fol. 147. *Fabric.*

Theophraſti de hiſtoria et de cauſis plantarum libri quindecim. Theodoro Gaza interprete. Eiusdem Tabulas duas capita librorum complectentes: quorum vnam libris de hiſtoria, alteram de cauſis plantarum, vna cum vocabulis quibusdam Graecorum et Latinorum nominum, praefixas inuenies lector. Theodoro Gaza interprete. Venit Pariſiis, apud Chriſtianum Wechel. — 1529. 8. * Porro prodiit eadem *Theodori Gazae* verſio cum libris de cauſſis plantarum et *Ariſtotelis* hiſtoria animalium Baſil. apud Andr. Cratandr. 1534. fol. vid. cl. *Buhle* de Ariſtot. edit. in Oper. edit. Bipont. tom. I. pag. 242. et 1550. fol.

Ariſtotelis et Theophraſti hiſtoriae, Cum de natura animalium, tum de plantis et earum cauſis — Lugduni, apud Theobaldum Paganum, 1552. 8. * Isque primus tomus eſt, qui *Ariſtotelis* de hiſtoria animalium, de partibus animalium et earum cauſſis, de generatione animalium, de communi animalium greſſu ac motu libros continet. Alter tomus hunc titulum habet: *Theophraſti philoſophi clariſſimi, de hiſtoria plantarum libri IX. cum Decimi principio: et de Cauſſis, ſiue earum generatione libri VI. Theodoro Gaza interprete. Quantum diligentie huic editioni Ioannes Iordanus — adhibuerit in reſtituendis, quae corrupta erant, ex Graeco, docebit te ſequens Epiſtola ad Lectorem. Lugd. apud Theob. Paganum.* 1552. 8.* Exſtat eadem plane editio apud Guil. Rouillium, ibid. eod. ipſeque Iordanus in epiſtola ad lectorem ait, Rouillium typographum diligentiſſimum, hanc editionem paraſſe. Impreſſor fuit Nicolaus Bacquenoius. Gazae verſionem, exemplari graeco Baſileenſi adhibito, multis in locis Iordanus correxit.

IV. *Editiones horum librorum non omnium.*

Io. Iac. Pauli Moldenhawer tentamen in hiſtoriam plantarum Theophraſti. Homburgi, 1791. 8. * Edidit vir doctiſſimus capita quatuor priora libri primi de hiſtoria plantarum graece et latine. Adiutus omnibus, quae ad obſcurum atque corruptum huuc auctorem illuſtrandum atque emendandum vllo modo pertinere poſſint, manu quoque ſcriptis praeſidiis, ſupra memoratis, inſtructus, nec non linguae graecae, botanices inſigni peritia, nouam Theophraſti librorum de hiſtoria et de cauſis plantarum editionem meditatur, quam cupidi exſpectamus. Textum collatis editionibus omnibus et varietate lectionis in Hafnienſi codice reſtituit, lectionis varietate ſubiecta. Verſionem Theod. Gazae emendauit. Notas copioſiſſimas, etiam ad plantas Theophraſti illuſtrandas, addidit. Praemiſit editorum Theophraſti librorum recenſionem, ſummo ſtudio factam, qua et nos potiſſimum hic vſi ſumus.

Theophraſti de ſuffruticibus herbisque ac frugibus libri quatuor Theodoro Gaza interprete. acc. Plinii Natur. hiſt. lib. XX. capita tria. Ad calcem: *Argentorat. per Henr. Sybold,* menſe Auguſto. 8. * Libri ſunt *Theophraſti* de hiſtoria plantarum a ſexto vsque ad nonum, latina. Auctor editionis ipſe Henr. Sybold eſt. Exemplari Trewiano, quod coram habeo, annus editionis adſcriptus eſt 1528.

V. *Verſiones in alias linguas.*

Libri de hiſtoria plantarum tres priores italice prodierunt titulo: *Iſtoria della Piante di Teofraſto libri III. tradotti in Italiano da Michel Agnolo Bionda. In Venezia* 1549. 8. vid. cl. Moldenhawer l. c. p. 10. et auctores, quos ibi citat.

VI. *Com-*

Digitized by Google

vt. *Commentarii.*

Iulii Caeſaris Scaligeri commentarii in Theophraſti libros de hiſtoria plantarum cum Rob. Conſtantini adnotationibus prodiere *Lugduni, apud Ioannam, Iac. Iuntae f.* 1584. 8. * 1588. 8. vid. catal. biblioth. Lugd. Batau. pag. 133. et in Io. Bodaei a Stapel editione hiſtoriae plantarum graecolatina ſupra nr. II. dicta. Correxit Scaliger, pro vtriusque linguae cognitione, quae in eo ſumma erat, graecum Theophraſti textum et Gazae verſionem infinitis in locis, nullis tamen, vt videtur, codd. MS. vſus. Multa acute et ſubtiliter fecit: at quum herbarum cognitionem non haberet, quae ſubtilius obſeruauerat auctor, perturbauit primum, tum confutauit atque caſtigauit.

Roberti Conſtantini adnotationes ad calcem additae paucae quidem ſunt, at acutiſſimae. Icones ad Theophraſtum ſculpi curauerat, quae interciderunt. vid. *Haller* biblioth. botan. libr. I. cap. II. p. 36. cl. Moldenhawer l. c. p. 10. 11.

Felicis Accorombonì explanatio ſententiarum difficilium in Theophraſti libris de plantis prodiit in eiusdem *interpretatione obſcuriorum locorum et ſententiarum omnium operum Ariſtotelis et Galeni de temperamentis. Romae, apud Sanctium et Soc.* 1590. fol. p. 697—727. In ſalebroſis impeditisque locis ſententiarum ordinem felici ſaepe ſucceſſu indagat.

In libros V. priores *Solenandrum* commentatum eſſe, *Hallerus* memorat in biblioth. botan. lib. I. cap. II. tom. I. pag. 35.

Differentias plantarum Theophraſto obſeruatas ordine ſyſtematico diſponere conatus eſt *Conr. Geſnerus* in libro: *de ſtirpibus et earum partibus tabulae, ex Theophraſti praecipue libris confectae.* Cum eiusd. de ſtirpium collectione tabulis. Argent. 1553. 8. Rec. per Caſp. Wolphium. Tiguri, 1587. 8. Pertinet huc quoque *Caſpari Bauhini πιναξ theatri botanici, ſiue index in Theophraſti, Dioſcoridis, Plinii et botanicorum, qui a ſaeculo ſcripſerunt, opera, plantarum circiter ſex millium ab ipſis exhibitarum nomina cum earundem ſynonymiis et differentiis methodice ſecundum genera et ſpecies proponens. Opus XL. annorum. Baſil.* 1623. 4.* et ſaepius. conf. de hoc libro *Halleri* biblioth. botan. lib. VI. cap. 386. tom. I. p. 385. 386. — *Ildephonſi Sorellae epitome medica de differentiis herbarum ex hiſtoria plantarum Theophraſti Valentiae*, 1627. et 1642. 8. — *Dominici Viguae animaduerſiones ſiue obſeruationes in libros de hiſtoria et de cauſis plantarum Theophraſti. Factae et obſeruatae circa arbores, frutices, ſubfrutices, ſtirpes, plantas et herbas, quibus omnibus difficile nomen ſit et ad nomen Italicum et vulgatum pro viribus reductae. Piſis, apud Sylu. Marchettum et Car. Maſſinum*, 1625. 4. * Aliam editionem memorat *Hallerus* in biblioth. botan. lib. VII. §. 456. tom. I. p. 436. Piſis, 1628. 4. Compilauit auctor botanicorum ſententias. — Porro huc pertinet: *The Calendar of Flora by Theophraſtus. At Athens. Latitude 37° 25'. By Benj. Stillingfleet.* In eiusd. *Miſcellaneous tracts relating to natural hiſtory, husbandry and phyſik. The ſecond edition Lond.* 1762. 8. p. 319—327. Collegit plantas graecas, quarum efflorescentiam Theophraſtus tradidit, maxima tamen longe parte omiſſa.

Pertinent porro ad Theophraſti de hiſtoria plantarum et de cauſſis plantarum libros: *Theophraſti ſparſae de plantis ſententiae in continuatam ſeriem ad propria capita reuocatae nominaque ſecundum litterarum ordinem diſpoſita per Caeſarem Odonum. Acceſſerunt diſputationes duae — Bononiae, apud Alexandrum Benaccium*, 1561. 4. * Prior editio prodiit Bononiae,

noniae, 1556. 4. Inſtituti ratio iam ex titulo patet. — Eamdem operam et Ariſtotelis de animalibus libris impendit *Odonus*. Deinde etiam *Georg. Wolfg. Wedelii exercitatio de corchoro Theophraſti*, *in exercit. medic. philolog. ſacr. et profan. Cent.* I. *Dec.* VIII. 6. pag. 41. Eiusd. *exercit. de bulbo veterum*, in *exerc. med. philolog. Dec.* X. *exerc.* 6. *pag.* 48. Eiusd. *exerc. de Theſeo Theophraſti Ereſii*, *in exerc. med. philolog. Cent.* II. *Dec.* III. *exerc.* 2. *pag.* 13. Eiusd. *de oenanthe Theophraſti Ereſii*, ibid. *exerc.* 9. *p.* 83.

Ad textum Theophraſti in libris de hiſtoria plantarum emendandum pertinent: *Ioannis Meurſii lectiones Theophraſteae*, *in quibus eorum librorum*, *qui ſuperſunt*, *loca aliquot emendantur.* Adnexae ſunt eiusdem clariſſimi viri *Theophraſto*, *ſive de illius libris*, *qui iniuria temporis interciderunt*, *libro ſingulari Lugd. Batav. ex offic. Elzevir.* 1640. (1638.) 12. Rec. in theſaur. antiq. Graec. Gronou. tom. X. pag. 647.* et in operib. Meurſii ex recenſ. Io. Lami, vol. IV. pag. 122 — 131. Acutiſſimae in plura Theophraſti loca coniecturae et emendationes ſunt.

Loca quaedam corrupta correxere, emendauere, obſcura explicauere *Adrianus Turnebus*, *in aduerſar. tomis* III. *Petr. Andr. Matthiolus*, in *comment. in VI. libros Dioſcoridis*. Venet. 1565. fol.* *Marſilius Cagnatus*, in *variarum obſeruat. libr. IV. Rom.* 1587. 8. *Hieronym. Mercurialis*, in *variar. lect. lib. VI. Venet. apud Iuntas*, 1588. 4.* *Ioſephus Scaliger in animaduerſſ. in Guilandini comm. in tria Plinii capita de papyro* in opuſc. Pariſ. 1610. 4. *Salmaſius in exercitat. Plinian. in Solini polyhiſtora.* *Thom. Reineſius*, in *var. lectionib.* *Caſp. Hofmannus* in *variar. lectionum libris.* *Iacobus Palmerius*, in *exercitationibus in optimos auctores graecos. Lugd. Batav. 1668.* 4. pag 582 — 603.

VI. *Doctorum virorum opera in Theophraſti de hiſtoria plantarum libros*, *quae non edita ſunt.*

Nouam librorum de hiſtoria et de cauſis plantarum editionem, verſione noua et tela animaduerſionum tali, qualem in Athenaeum Caſaubonus texuit, inſtructam, triginta annorum labore molitus eſt *Caſpar Hofmann*, Ariſtotelis, Galeni, Hippocratis, Athenaei, Dioſcoridis accurato ſtudio, linguae peritia, herbarum cognitione pro iſtis temporibus inſtructiſſimus; notis praeterea Dalechampii MS. a Iungermanno ſubminiſtratis, adiutus. Quae anno demum 1643. ineunte abſoluta et prelum expectans in bibliothecam Gothofredi Thomaſii ex eaque ad incertum poſſeſſorem, Anglum forte, tranſiit. vid. *Reineſii* epiſt. XXXIII. pag. 188. XXXIX. p. 317. XLII. p. 360. XLIV. p. 376. *Hofmanni* epiſt. ad I. C. Bauhin. Richter mantiſſ. I. p. 320. cl. *Moldenhawer* pag. 15. [vitas Altdorfinorum medicorum I. Iac. Baieri p. 65.]

Scheferus etiam, medicus Francofurtenſis, emiſſurus erat vtrumque Theophraſti de plantis opus, notis illuſtratum. vid. *Reineſii* epiſt. XXXIII. pag. 188.

Adolphus Vorſtius in Theophraſto, cum commentariis notisque criticis edendo ſummo ſtudio per plures annos elaborauit, et fere abſoluit opus. vid. *Th. Bartholini* epiſt. medicinal. Cent. IV. epiſt. 66. et 79. qua Ioannem van Horne vrget Bartholinus, vt heredibus Vorſtii edendi Theophraſti auctor ſit.

Petri Bellonii verſionem gallicam ineditam refert la Croix du Maine, biblioth. Gallic. pag. 385.

Benedictus

Digitized by Google

Benedictus Mazzulus, epiſcopus poſtea Regienſis, in Theophraſti de plantis operibus MStorum ope et ingenio reſtituendis plurimum operae poſuit.

Notas aut commentarios in Theophraſtum editurus erat *Daniel Heinſius*, in quibus quoque, quae ad eum miſerat Iſaacus Caſaubonus publicare volebat. vid. *Dan. Heinſii* praefat. ad lectorem, Theophraſti edit. graecolat. praemiſſam. Has Caſauboni in Theophraſtum caſtigationes Heinſius Caſp. Hoffmanno per Richterum deſtinauit. vid. Richter. epiſt. p. 158.

Rencalmi Blaeſenſis, medici, emendationes ineditas in Theophraſtum et Dioſcoridem refert Renatus Moreau, in epiſt. ad Hofmannum, pag. 626.

II. Περὶ Φυτικῶν αἰτιῶν βιβλία ή. *De cauſis plantarum libri VIII.* Eum librorum numerum Diogenes Laertius diſerte notat libr. V. 46. pag. 294. conf. *Io. Meurſius* in Theophraſto, in theſaur. antiq. graecar. Gronou. tom. X. pag. 640. Ex his ſex tantum primores ad nos peruenerunt, in quorum limine bis et lib. IV. cap. 10. et 12. ſuarum ἱςοριῶν, vt ante αἰτίας ſcriptarum, meminit. Apud Diogenem Laertium l. c. itidem pro Φυτικῶν αἰτιῶν male legitur Φυσικῶν. Veteres quidam vtrumque Theophraſti ſcriptum de hiſtoria et de cauſis plantarum vno τῶν Φυτικῶν, aut etiam περὶ Φυτῶν deſignaſſe videntur et citaſſe indiſtincte. Itaque apud Scholiaſten Nicandri ad alexipharmaca, niſi numerus corruptus, citatur liber XIV. Θεόφραςος μὲν ὧν ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν Φυτικῶν κάρυον αὐτὸ προσηγόρευσε. Isque erit de cauſſis plantarum liber quartus. Titulo περὶ Φυτῶν vtrumque opus Galenus, Suidas, alii, citant. *Varro*, (de re ruſtic. lib. I. cap. 5.) *Clemens Alexandrinus*, (Stromat. III. p. 436. edit. Sylburg) *Apollonius Alexandrinus* (hiſtor. mirab. cap. 46.) hos libros titulo: τῶν Φυτικῶν αἰτιῶν citauerunt.

Magis hi libri in generalibus verſantur, ad plantarum Φυσιολογίαν pertinentibus, minus in deſcriptionibus: hinc quoque ad characteres plantarum cognoſcendos minus conferunt.

Codices manuſcripti.

Theophraſtus de cauſis plantarum exſtat graece, et quidem bis, in bibliotheca Medicea. vid. Montfaucon. tom. I. pag. 404. et 405. Exſtat quoque inter codd. MSS. collegii corporis Chriſti Oxonienſ. et quidem graec. vid. catal. codd. MSS. Angliae et Hibern. part. II. pag. 51. nr. 1580. 113. in biblioth. S. Marci Venet. Montfaucon. tom. I. pag. 476. in Muſeo Ant. Capelli Venet. vid. Montfaucon. tom. I. pag. 480. *Theophraſti* de generatione plantarum libri V. iuſſu Beſſarionis anno MCCCCXLIII. deſcripti, exſtant graece in biblioth. S. Marci Venet. *Theophraſt.* impreſſum exemplar de cauſſis plantarum exſtat cum emendationibus et notis inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hibern. pag. 70. nr. 2696. Codex alius in biblioth. Corp. Chriſt. Codex latinus exſtat in biblioth. reg. Pariſin. nr. MMMMMMDCCXCIV. Alius ex verſione Theod. Gazae, in biblioth. Medicea. vid. Montfaucon. tom. I. p. 400. Arabicam verſionem huius operis memorat Abul-Pharagius in hiſtor. dynaſt. pag. 94. [Gemiſti Plethonis ex Theophraſti libris de Hiſtoria plantarum in cod. regio Matrit. teſte Iriart. catal. pag. 28, 106.]

Editiones.

Libri de cauſis plantarum ſeorſim raro prodierunt, et fere ſemper cum libris de hiſtoria plantarum. Graecam editionem in bibliotheca Lugd. Batau. aſſeruari, docet catal. biblioth. Lugd. Batau. p. 133. Titulus hic eſt: *Theophraſtus de odoribus et de cauſis plantarum. graece.* ſine loco et anno, vt ego quidem puto, in 4to. Multa huic exemplari adſcripta eſſe, docet idem catalogus. Prodiere in editionibus hiſtoriae plantarum graecis, quas ſupra memoraui, omnibus, et in graecolatina Dan. Heinſii operum Theophraſti editione.

Verſio latina Theodori Gazae eſt. Ea cum libris de hiſtoria plantarum prodiit, quarum editionum recenſionem vide ſupra.

Liber I. prodiit ſolus graece Pariſ. 1550. 4 vti ex biblioth. botanica Seguierii memorat Hallerus. Liber VI. de cauſis plantarum ſolus quoque graece et latine prodiit Pariſ. 1558. 8. Maittaire. Idem liber prodiit graece et lat. Pariſ. 1588. 8. *Haller.* bibl. botan. lib. I. cap. 11. tom. I. pag. 37.

Commentarii.

Iulii Caeſaris Scaligeri, viri clariſſ. commentarii, et animaduerſiones in ſex libros de cauſis plantarum Theophraſti. Exquiſitam rerum ac dictionum penitus abſtruſarum Graecae Latinaeque linguae explicationem in his commentariis re ipſa comperient lectores: et ipſe index operi additus demonſtrabit. Lugduni, apud Guli. Rouillium, 1566. fol. [et Lugd. 1584. 8. *Fabric.*] Auctor permultis in locis coniectura acutiſſima emendatus. Argumentum et ratio operis ſtudioſe enarrata. Quae intacta reliquerat in libris de cauſis plantarum Iulius Caeſar Scaliger, illuſtrauit correxitque Iſaacus Caſaubonus ſcriptis animaduerſionibus in libr. de cauſis plantarum, quae vero non editae ſunt. vid. *Caſauboni* epiſt. ad Thuanum, ann. 1598. epiſt. 158. p. 84 edit. Almeloueen.

Pertinent huc quoque *Felicis Accoromboni, Conradi Geſneri, Ildephonſi Sorellae, Dom. Vignae, Beni. Stillingfleet, Caeſaris Odoni, Io. Meurſii* labores ſupra memorati. Qui enim res in libris de hiſtoria plantarum obuias illuſtrarunt, ſimul ad librum de cauſis plantarum reſpexerunt.

Varia quoque in libros de cauſis plantarum meditatus eſt Ioannes Bodaeus a Stapel, quae, quod vltimam auctoris manum deſiderabant, non edita ſunt. vid. *Io. Arnold. Coruini* praefat. ad libr. de hiſtor. plantar. a Io. Bodaeo a Stapel. Monuit tamen Eghertus, Bodaei pater, in fine commentariorum in Theophraſtum, pag. 1187. notas filii ſui ad libros Theophraſti de cauſis plantarum abſolutas eſſe, eumque ſperare, fore, vt hae etiam publici iuris fiant.

III. Περὶ λίθων. *De lapidibus* liber, ſcriptus Olympiade CXVI. 2. Archonte Praxibulo f), vt ex *Plinii* XXXIII. 7. colligit *Meurſius*, in Theophraſto pag. 637. tom. X. theſaur. Gronouian. Memorat praeter *Diogenem Laertium* lib. V. 44. *Athenaeus* III. 13. [Multa ex eo ad verbum *Plinius* lib. 37. et lib. 33. cap. 7. 13. lib. 36. cap. 18. *Fabric.*]

Codicem

f) Meminit eius Theophraſtus pag. 12. *Fabric.*

Digitized by Google

Codicem MS. graecum, quem Palatinum vocat, eumdem forte, quo *Daniel Heinſius* vſus eſt, memorat et lectionis varietatem ex eo ſubinde notat *Io. de Laet*, in libris duobus de gemmis et lapidibus, mox enarrandis. Codex graecus eius libri exſtat in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. et inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. libr. MSS. Angliae et Hibern. tom. II. pag. 60. nr. 2207. [cod. gr. Theophraſti de igne, Metaphyſ. lib. I. de lapidibus, de vertigine, de laſſitudinibus, de piſcibus, de ventis, de odoribus, in bibl. Veneta D. Marci. vid. catal pag. 128.] Eius libri rariſſimos codd. MS. eſſe queſtus eſt *Dan. Furlanus* in dedicatione libri de lapidib. ad Io. Vincent. Pinellum ſcripta et in ſcholiis et emendatt. in Theophraſti librum de lapidibus, in Theophraſti operibus plerisque, p. 16.

Editiones graecae. Prodiit, vt puto, graece in prima Aldina editione graeca. Venet. MIID. fol. deinde Baſileae, 1541. fol. deinde Venetiis, apud Aldi filios, 1552. 8. vbi a pagina 569. vsque ad pag. 582. legitur. De his omnibus edit. vid. quae ſupra nr. I. diximus. Porro prodiit graece Pariſiis, apud Morellum 1577. 4. vid. catal. biblioth. Pinelli tom. I. pag. 292.

Editiones graecolatinae. Theophraſti libri de igne, de odoribus et de lapidibus gr. et lat. ſtudio *Adr. Turnebi.* Pariſ. 1556. 4. Textus ex Ariſtotele, Plinio emendatus.

Theophraſti Ereſii, Peripateticorum poſt Ariſtotelem principis, pleraque antehac latine numquam, nunc Graece et latine ſimul edita. Interpretibus Daniele Furlano Cretenſi, Adriano Turnebo. Acceſſerunt liber de innato ſpiritu, Ariſtoteli attributus et Danielis Furlani vberes ad omnia commentarii. Ex bibliotheca Ioannis Vincentii Pinelli. Hanouiae, typis Wechelianis, apud Claudium Marnium et haeredes Ioannis Aubrii. 1605. fol. * Primum de lapidibus liber in hac collectione locum occupat. Textus ſecundum Aldinam editionem recuſus eſt: eum tamen multis coniecturis, at nullo codice MS. adiutus, emendauit Furlanus. Commentarii Furlani in hunc librum ampliſſimi ſunt, partim coniecturarum, quibus textum emendauit et hiulca ſuppleuit, rationem, partim correctiones errorum, quos Adr. Turnebus in verſione eius libri commiſit, exhibentes. Contulit quoque Furlanus ſententias Ariſtotelis, Theophraſti, cum recentiorum, inprimis Georgii Agricolae placitis.

Theophraſti Ereſii opuſcula graece et lat. ne emendatiora. Lugdun. Batauor. 1613. fol. * Haec alterum quaſi tomum editionis Heinſianae conſtituunt. Primum locum occupat Theophraſti liber de lapidibus graece et latine, et quidem ſecundum textus Aldini emendationem et interpretationem, a Furlano profectas.

Gemmarum et lapidum hiſtoria, quam olim edidit Anſelmus Boetius de Boot, — poſtea Adr. Tollius recenſuit, figuris melioribus et commentariis pluribus illuſtrauit. Tertia editio longe purgatiſſima. Cui accedunt Ioannis de Laet de gemmis et lapidibus libri II. et Theophraſti liber de lapidibus, gr. et lat. cum breuibus notis. Lugd. Batauor. ex offic. Io Maire, 1647. 8. * Praemiſit Theophraſti de lapidibus librum operi de gemmis Io. de Laet. Textus eſt Furlani, attamen ex codice Palatino aliquot locis reſtitutus, in aliis quibusdam coniectura editoris emendatus. Verſio pariter Furlani eſt. Breuibus in notis lectionis varietates, coniecturae ex Plinio, aliis, et Plinii loca parallela, emendationes plurimae continentur, ſubinde acutiſſimae. [Mei exempli orae permultae ſunt adſcriptae V. L. *Harl.*]

Theophra-

Theophraſtus's hiſtory of ſtones. With an Engliſh verſion and critical and philoſophical notes, including the modern hiſtory of the gems deſcribed by that author, of many other of the native foſſils. By Iohn Hill. London, 1746. 8. Quae Hillii editio graece et germanice prodiit verſa ab *Alberto Henr. Baumgärtner: Theophraſt von den Steinen, griechiſch und deutſch, mit Hills phyſikaliſchen und kritiſchen Anmerkungen, Norimbergae*, 1770. 8. * Textum Hillius reſtituit, lacunas ſuppleuit, non tamen codicibus MS. ſed coniectura et Plinio, quem Theophraſtum exacte ſaepe transſuliſſe refert, et Salmaſii emendationibus atque coniecturis vſus. Notae partim emendationum rationem, partim loca ex Plinio exhibent, nec non multa de iis lapidibus, quos Theophraſtum deſcripſiſſe veroſimile eſt.

Editiones Latinae. Duplex huius libri verſio in latinam linguam exſtat; altera Adr. Turnebi, altera Dan. Furlani. Turnebi verſio non inelegans eſt, ſed cui tamen abſolutae perfectionis manus deeſſe videatur. Fundamentum Furlano Turnebi verſio praebuit, vt ipſe fatetur in praefat. ad comm. in lib. de lapid. pag. 16. Libri de lapidibus et de odoribus latina Turnebi verſio prodiit Pariſiis, apud Morelium 1578. 4. vid. catal. biblioth. Pinelli tom. I. p. 292. et cum Turnebi operibus.

Hillii editio gallice verſa prodiit, at abſque graeco textu: *Traité des pierres de Théophraſte, traduit du Grec, avec des notes phyſiques et critiques, traduites de l'Anglois de M. Hill. a Paris.* 1754. 8. min. *

Multa ad hunc librum illuſtrandum et ad textus vitia, quae copioſiſſima ſunt, delenda habet *Salmaſius* in exercitat. Plinianis in Solini polyhiſtora. [Nonnulla eius illuſtrat et expendit *Georg. Agricola* libro IV. de ortu et cauſſis ſubterraneorum.]

IV. Περὶ ἀνέμων, *Liber de ventis*, a *Diogene Laertio* V. 42. *Alexandro Aphrodiſienſi* in II. metaphyſicor. et Olympiodoro Alexandrino, in commentar. in meteor. memoratus. Continet de ventis particulares quaeſtiones, quas in meteoris non explicauit Ariſtoteles. Codex MS. exſtat in biblioth. Lugd. Batav. vid. catal. pag. 356. et inter codd. MS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angl. et Hibern. tom. II. pag. 60. 2207. Exſtat graece in editione prima Aldina, in Baſileenſi, in altera Aldina, a pag. 512. vsque ad pag. 529. Exſtat porro graece cum Ariſtotelis libro de mundo, Lutet. 1551. in 4to. vid. catal. bibl. Lugd. Batav. in qua exemplar eſt cum perpetuis anonymi notis et adnotationibus, pag. 156. Editiones graecolatinae ſunt: in Theophraſti pleriſque antehac latine numquam, nunc graece et latine ſimul editis interprete Dan. Furlano et Adr. Turnebo, Hanou. 1605. fol. a pag. 55 ſq. Textum miſere lacerum corruptumque reſtituit Furlanus, adiutus inprimis problematibus Ariſtotelis, in quibus ſaepe eaedem ſententiae, eadem verba. Latina verſio Furlani eſt. [*Turnebi* verſio huius libri nec non lib. de lapidibus, de igne, de odoribus eſt in illius Opp. tom. II. pag. 27 ſqq.] Commentarii in librum de ventis a pag. 72. adiecti ſunt vberrimi, explicationem dictorum a Theophraſto ex Ariſtotelis libris continentes. Altera graecolatina editio eſt in Theophraſti opuſculis emendatioribus Dan. Heinſii, a pag. 402. qui Furlani textum et verſionem repetiit. Exſtat et latine, ex verſione Federici Bonauenturae, cum eiusdem commentario atque anemologia. Vrbini, 1593. 4 [gallice vertit Ludouic. Regius.]

V. Περὶ σημείων ὑδάτων καὶ πνευμάτων, ἀνέμων, χειμῶνος καὶ εὐδίας, *De ſignis pluviarum, ventorum, tempeſtatis et ſerenitatis.* Male a librariis in fruſta diſſectum eſſe hunc librum

Digitized by Google

librum memorat Fabricius: attamen haec fruſtra antiquiſſimae editiones exhibent. Memorat *Diog. Laertius* V. 45 et *Proclus* IV. in Timaeum; eum tamen ſub incerti auctoris titulo, aut potius Theophraſti nomine, in inſcriptione non memorato, edidit Aldus. Codex MS. ſaec. XV. exſtat cum *Ariſtotelis* quibusdam libris, ad phyſicen pertinentibus, in biblioth. S. Marci Venet. nr. CCXV. [de ventis, de odoribus, de piſcibus, in ſicco degentibus, cod. in biblioth. Pariſ. nr. MCCLXXVII. tom. II. catal. p. 475.] Prodiit graece in edit. vtraque Aldina et in Baſileenſi. gr. et lat. Dan. Furlano interprete, qui primus hunc librum interpretatus eſt, cum Theophraſti plerisque Hanou. 1605. fol. Annotationes, in commentariis additae, ſunt doctiſſimae, coniecturae acutiſſimae. Furlanum in editione ſua ſequutus eſt Dan. Heinſius, quo fato vero factum ſit, neſcio, vt poſt alteram ſectionem librum de igne poneret, poſt eumque ſectiones de ſignis tempeſtatis et ſerenitatis. Latine exſtat cum Ariſtotelis ſecreto ſecretorum ad Alexandrum Magnum et aliis, ſub Ariſtotelis nomine editum ab Alexandro Achillino. Bonon. 1516. fol. [Latine ſub Ariſtotelis nomine, in opere ſeptiſegmentato; item cum notis Federici Bonauenturae, Vrbini, 1594. 4.]

VI. Περὶ πυρὸς α' et β'. *De igne libri duo*, *Diog. Laertio* memorati, V. 45. ex quibus modo vnus ſupereſt. Codex graecus eſt inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hiberniae tom. II. p. 60. nr. MMCCVII. et nr. MMCCXXXII. MMCCXL. [in bibl. Veneta D. Marci. vid. catal. p. 128.] in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCCLXXVIII. in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. Theophraſti ἀπὸ τοῦ πυρὸς exſtant MS. in eadem pag. 397. Alius codex eius libri exſtat in eadem p. 398. Excerpta ex Theophraſto de igne ſunt in bibl. Laur. Medicea. vid. Montfaucon tom. I. p. 386. Theophraſtus de ſenſu et igne exſtat graece in biblioth. Alex. Pataui in Vaticana. vid. Montfaucon. tom. I. p. 90. Theophraſtus de igne exſtat in bibl. Laur. Medicea. Montfaucon tom. I. p. 410. Eiusdem libri codex, at principio mutilus, exſtat in bibliotheca Caeſar. Vindobonenſ. graece. vid. de Neſſel in catalog. MSS. bibl. Vindob. part. IV. p. 117. cod. CCXVII. [cod. MDCCCCXXI. in bibl. Pariſ. de ſenſu et de igne, teſte Catal. II. p. 418.] Prodiit graece in vtraque editione Aldina et in Baſileenſi, nec non Pariſiis, 1552. 4. Porro graece, cum libro de odoribus et de lapidibus et latina Adr. Turnebi verſione et notis, Pariſ. 1556. 1567. 4. in quo libro Turnebus textui quoque emendando operam dedit. Maximo vero ſtudio in textu emendando laborauit *Dan. Furlanus*, auxilio inprimis problematum Ariſtotelis et Plinio vſus. Prodiit Furlani editio gr. et lat. cum Theophraſti plerisque Hanou. 1605. fol. Latinam Turnebi verſionem retinent Furlanus, aliquot in locis correctam. Prodiit quoque gr. et lat. in Dan. Heinſii editione. Latina verſio Adr. Turnebi prodiit cum notis Lutet. 1553. 4. et hoc titulo: *Theophraſti* libelli duo: vnus de igne, alter de odoribus, interprete Adriano Turnebo. (Harderouici) 16[illegible]6. 12.* [Gallice vertit Ludouicus Regius.]

VII. Περὶ ὀσμῶν, *De odoribus.* Memorat, praeter *Laertium*, V. 44. Athenaeus et Suidas in Ὀσφραντικόν. Codex graecus eſt in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396 et inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hiberniae tom. II. p. 60. nr. 2207. Impreſſum exemplar cum emendationibus et notis eſt inter eosdem nr. 2695. pag. 70. Continetur graece in vtraque Aldina et in Baſileenſi editione. Prodiit et graece cum libris de cauſis plantarum ſine loco et anno. 4. (vid. ſupra nr. II.) deinde cum libro de ventis, Lutetiae, 1551. 4. Graece et latine prodiit interprete Adr. Turnebo, Pariſ. 1556. 1567. 4. quam editio-

nem repetiit, emendationibus tamen et textus, et interpretationis in adiectis commentariis traditis, Dan. Furlanus, in Theophraſti plerisque, Hanou. 1605. fol. Eam editionem repetiit Dan. Heinſius. [*Gallice* cum obſeruatt. *Ioannis de l'Eſtrade.* Pariſ. 1556. 8. Reſpicit Theophraſti librum *Galen.* II. 3. de ſimpl. medicam. fac. *Fabric.*]

VIII. Περὶ ἱδρώτων, ſiue περὶ ἱδρῶτος, vt *Diog. Laertius*, V. 44. *De ſudoribus.* Codex graecus eſt in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. et inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hiberniae tom. II. pag. 60. nr. 2207. Editiones graece eaedem ſunt, quae librorum Theophraſti, hactenus memoratorum. Graece et latine prodiit cum libro de vertigine ex verſione et cum animaduerſionibus Bonauenturae Grangerii, Pariſ. 1576. 8. Eam editionem quidem non damnat aut improbat Furlanus; nouam tamen interpretationem compoſuit, quam cum textu graeco et commentariis edidit in Theophraſti plerisque Hanou. 1605. fol. Excerpta quaedam ex his libris exhibet *Photius* in bibliothec. cod. CCLXXVIII. pag. 1576. edit. Hoeſchelii, quae ſubiecta etiam a Sylburgio ſunt problematibus Ariſtotelis, graece editis pag. 357. et ab Henrico Stephano graece vulgata ſunt in libro: *Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, quae vel numquam antea, vel minus emendata, quam nunc, edita fuerunt. Graece, cum Henr. Stephani ad calcem adnotationibus. Ex officina Henr. Stephani. Pariſ.* 1557. 8.

IX. Περὶ ἰλίγγων, *De vertigine* fragmenta. Meminit libri περὶ ἰλίγγων καὶ σκοτώσεων inter Theophraſti ſcripta *Diog. Laertius* V. 44. Leguntur apud *Photium*, cod. CCLXXVIII. pag. 1567. edit. citat. ex maiori libro ſine dubio excerpta. Codex MS. graecus eſt in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCCLXXVIII. et in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. et in Bibl. S. Marci Venet. Occurrunt graece in vtraque editione Aldina et Baſileenſi, nec non ad calcem problematum Ariſtotelis editionis graecae Sylburgianae p. 360 ſq. et in editione Henrici Stephani, Pariſ. 1557. 8. Graece et latine cum libro de ſudoribus edidit *Bonauentura Grangerius*, Pariſ 1576. 8. et *Furlanus* cuius et verſio textus noua et commentarii leguntur in Theophraſti plerisque ſaepius citatis. Textum Furlanus exhibuit, penitus fere a Photii textu diuerſum. Alia verſio Andr. Schotti eſt, qui Photii bibliothecam, et in ea haec fragmenta in latinam linguam tranſtulit.

X. Περὶ κόπων, *De laſſitudinibus.* Eius, praeter *Diog. Laertium*, V. 44. Galenus meminit, libr. III. de ſanitate tuenda, tom. IV. pag. 248. Fere totum ex Ariſtotelis problematibus conflatum eſſe, in quibus idem argumentum pertractatum legitur, notant *Hier. Mercurialis* libr. I. var. lect. cap. 9. et *Dan. Furlanus*, in dedicat. commentarior. in hunc libr. in Theophraſti plerisque pag. 272. Mutilus etiam in fine eſt. Codex MS. eſt in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. pag. 396. et in biblioth. S. Marci Venet. et in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCCLXXVIII. Editus eſt hic liber graece in Aldinis et in Baſileenſi. Graecum textum cum latina verſione et commentariis exhibuit *Dan. Furlanus*, quem in operum Theophraſti editione in textu et verſione penitus ſequutus eſt *Dan. Heinſius.* Excerpta paucula ex hoc libello habet *Photius*, cod. CCLXXVIII. pag. 1571. edit. Hoeſchel. quae leguntur etiam poſt problemata Ariſtotelis edit. Sylburg. p. 356. et inter opuſcula, vulgata ab Henr. Stephano.

XI. Περὶ τῆς τῶν ἰχθύων ἐν ξηρῷ διαμενῆς, *de piſcibus in ſicco degentibus.* Caſaubonus putat eſſe ἀποσπασμάτιον ſcripti Theophraſti περὶ τῶν ἐν ξηρῷ διαιτωμένων, quod praeter *Laertium*

Laertium V. 43. memorat *Athenaeus* VII. 18. et 19. quintum eius operis librum citans. [Seneca: *Theophraſtus adfirmat, piſces quibusdam in locis erui. Multa hoc loco tibi in mentem venere, quae vrbane in re incredibili fabuloſaque dicas, non cum retibus aliquem aut cum hamis, ſed cum dolabris ire piſcatum. Exſpecta vt aliquis in mari venetur.* Conf. *Athen.* VIII. pag. 331. 332. et *Lerneri* Lithotheolog. p. 93 ſq. *Fabric.* Reſpicit etiam *Plinius* hiſt. nat. IX. 57. nec non *Athenaeus*, Theophraſtum laudans libr. XIV. non procul ab initio, *ἐν ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας*, etc. Auctor indicis ſcriptorum in editione Athenaei Baſileenſi perperam exiſtimauit, hoc loco citari Theophraſtum in ſcripto, cui titulus fuiſſet *Ἰνδοί*. Codex MS. eſt in biblioth. Lugd. Batau. vid. catal. p. 396. et inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hiberniae tom. II. pag. 60. nr. 2207. Exſtat graece in Aldinis et in Baſileenſi. Prodiit etiam graece Pariſiis, apud Morellum, 1578. 4. vid. catal. biblioth. Pinelli tom. I. pag. 292. graece et latine, interprete *Dan. Furlano*, in Theophraſti pleriſque, Hanou. 1605. fol. pag. 282. et in editione Heinſiana. Latina verſio, praeter *Dan. Furlani* interpretationem, exſtat quoque *Conradi Geſneri*, non vero integri libri, ſed poſterioris partis, ex Ariſtotele et Athenaeo emendata, quae liberior eſt et minus verbis graecis reſpondet, quam Dan. Furlani. Ea Geſneri verſio legitur in eius hiſtoriae animalium libr. IV. qui eſt de piſcium et aquatilium animantium natura, in edit. Tiguri, apud Froſchouerum, 1558. fol. pag. 442. Vtramque contulit in commentario in librum Theophraſti de piſcibus, in ſicco degentibus, *Marcus Aurelius Seuerinus*, quem mox dicam. Commentarii in hunc librum hi exſtant: *Timothei Camotii* (Io. Baptiſtae F.) *commentaria in librum Theophraſti de piſcibus* MSta memorat *Labbeus*, in biblioth. noua MSS. pag. 213. Commentatus quoque eſt in hunc librum, vt in reliquos, *Dan. Furlanus*. Proprio commentario inſtruxit hunc librum Marcus Aurelius Seuerinus, in libro, cui titulus: *Antiperipatias, hoc eſt aduerſus Ariſtoteleos de reſpiratione piſcium diatriba. De piſcibus in ſicco viuentibus commentarius in librum Theophraſti Ereſii huius argumenti. Phoca illuſtratus, ſcilicet anatome ſpectatus, et philoſophico criterio examinatus. De radio turturis marini eiusque vi, medicina, veneno* Marci Aurelii Seuerini. — Amſtelod. apud Ianſſonium, 1661 fol.* Commentarius in Theophraſtum de piſcibus in ſicco degentibus, Fortunio Liceto dicatus, qui in hac collectione continetur, prodiit primo Neapoli, typis Camilli Caualli, 1655. fol. * Minus ad textus interpretationem, quam ad Ariſtotelis confutationem ſpectat. [*Caſp. Schotti* Phyſic. curioſ. lib. X. pag. 1340 ſqq. *Claud. Dausqueius* de terris fluitantibus II. pag. 183 ſqq. *Fabric.*]

XII. *Fragmenta* ex libris ſex, ſeruata a *Photio* cod. CCLXXVIII. pag. 1566. et ante Photii editionem, ab Hoeſchelio curatam, graece vulgata ab Henrico Stephano. Pariſ. 1557. 8. haec ſunt:

1) Περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας, *de animalibus, quae colorem mutant.* Meminit *Diog. Laertius* V. 44. *Athenaeus* VII. 16. Reſpicit Plinius X. 29. [De libro *de coloribus*, quem Theophraſto tribuit Sim. Portius, dixi ſupra in Ariſtotele §. 20. inter cuius ſcripta lucem ſaepius vidit. *Fabric.*]

2) Περὶ παραλύσεως, *de neruorum reſolutione.*

 3) Περὶ

3) Περὶ λειποψυχίας, *de animi defectione*, quod fragmentum cum ſuperiore de paralyſi legitur etiam ad calcem problematum Ariſtotelis edit. graecae Sylburgianae p. 359 ſq. Meminit *Laertius* V. 44.

4) Περὶ τῶν ἀθρόως φαινομένων ζώων, *de animalibus, quae repente adparent.* Meminit *Diog. Laertius* V. 44.

5) Περὶ τῶν λεγομένων ζώων φθονεῖν, *de inuidentibus bona ſua animalibus.* Meminit praeter Laertium, apud quem vitioſe φρονεῖν legebatur pro φθονεῖν, Apuleius in apologia, reſpicit *Aelianus*, animal. III. 17. et *Plinius* VIII. 29. et 31. et 57. [Confer *Salmaſ.* ad Solin. pag. 221.] In bruta animantia inuidiam cadere negat Plutarchus libr. de odio et inuidia, p. 537.

6) Περὶ μελιττῶν, *de apibus*, ſiue vt rectius *Diog. Laertius*, V. 44. περὶ μέλιτος, *de melle.*

Latine vertit ediditque haec fragmenta graece et latine ac commentariis illuſtrauit *Dan. Furlanus* in Theophraſti plerisque a pag. 290. Repetiit textum et Furlani verſionem Dan. Heinſius.

Aliud fragmentum ex Theophraſto, de ſtrangulatis, edidit *Oribaſius*, in ſynopſ. libr. VIII. cap. 57.

Ad ſcriptos codices operum Theophraſti eos, quod adtinet, quos in enarratione ſingulorum librorum memorare non licebat, monendum eſt, exſtare *Theophraſti et Plutarchi* opuſcula, cum cod. MS. collata, inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii. vid. catal. MSS. Angliae et Hibern. tom. II. pag. 70. nr. MMDCCXIII. Theophraſti quaedam erant in biblioth. cardinalis Ottoboni. vid. Montfaucon. tom. I. p. 186. Theophraſti codex membranaceus ſaec. XIV. exſtat in biblioth. Ambroſiana Mediolanenſ. vid. Montfaucon. tom. I. p. 529. Theophraſtus exſtat in biblioth. Auguſtan. nr. CXVIII. vid. Montfaucon. tom. I. p. 594.

Editiones operum Theophraſti iam dixi, in ſingulorum librorum eius auctoris pertractatione. Eas tamen hic in vnum colligere ac repetere placet. *Prima* eſt *Aldina* princeps, quae annis 1495. 1497. 1498. quinque voluminibus in fol. minori, Venetiis, apud Aldum Pium Manutium cum Ariſtotelis operibus omnibus graece prodiit, de qua vid. *Bandini* catal. biblioth. Laurent. tom. III. p. 380. *Orlandi* origin. e progreſſ. della ſtampa. p. 57. *Maittaire* annal. typogr. tom. I. p. 1. p. 79. Catalog. de la bibliotheque de Crevenna tom. II. pag. 48. *Dom. Maria Manni* vita di Aldo Pio Manuzio, inſigne reſtauratore delle lettere greche e latine in Venezia §. 29. 33. et inprimis cl. *Buhle* in tractatione de Ariſtotelis editionibus in Oper. Ariſtotelis edit. Bipont. tom. I. p. 210 ſq. [adde ſupra p. 316 ſq.] *Altera* graeca eſt, quae *Baſileae* apud Io. Oporinum, 1541. fol. prodiit. Eam vid. ſupra, nr 1. *Tertia* eſt editio *Aldina* minor operum Ariſtotelis, cuius ſextus tomus Theophraſti opera complectitur hoc titulo: Θεοφράςȣ περὶ φυτῶν ἱςορίαν καὶ περὶ φυτῶν αἰτιῶν, καί τινα ἄλλα αὐτȣ̃ βιβλία περιέχων τόμος VI. *Theophraſti hiſtoriam de plantis et de cauſis plantarum et quosdam alios ipſius libros continens tomus VI. Venetiis, apud Aldi filios*, 1552. 8. Curauit hanc Ariſtotelis et Theophraſti editionem *Ioannes Baptiſta Camotius.* conf. de ea *Maittaire* annal. typogr. tom. III. part. 2. pag. 624. cl. *Buhle* de Ariſtotelis editionibus, in Oper. Ariſtot. edit. Bipont. tom. I. pag. 220. 221. [et ſupra pag. 319.]

Graeca

Digitized by Google

Graeca et latina vnica operum Theophraſti tantum exſtat editio *Dan. Heinſii*, quam dixi ſupra ſub nr. I. Duobus tomis compoſita eſt, quorum prior, praeter vitam Theophraſti ex Diogene Laertio libros de hiſtoria et de cauſis plantarum complectitur, alter vero, qui titulum habet *Theophraſti Ereſii opuſcula graece et latine emendatiora*, a p. 389. incipit. In his Furlani editionem opuſculorum Theophraſti expreſſit Heiuſius, commentariis tamen Furlani omiſſis.

Quidam libri in his editis continentur: *Ariſtotelis de animalibus libri; parua naturalia; cum Theophraſti opuſculis quibusdam; graece. Omnia ex exemplaribus Nic. Leoniceni Thomaei diligenter emendata. Florentiae, per heredes Phil. Iuntae*, 1527. 4. Quaenam opuſcula Theophraſti in hac editione expreſſa ſint, neſcio, eam enim non vidi. Exemplum edit. cum multis emendationibus adſcriptis eſt in biblioth. Leidenſi. vid. catal. biblioth. Lugd. Batau. pag. 146. Eſt et in biblioth. Gotungenſ. vid. cl. Buhle de Ariſtot. editionibus, in Oper. Ariſtot. tom. I. p. 242. [In hac Florentina edit. continentur Theophr. de piſcibus, de vertigine, de laſſitudinibus, de odoribus, de ſudoribus. vid. *Bandini* annal. typographiae Iuntarum part. II. p. 213 ſq. ſupra ad Ariſtotel. editt. ad a. 1527. p. 318.] — *Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, quae vel vnnquam antea, vel minus emendata quam nunc, edita fuerunt, graece, cum Henrici Stephani ad calcem annotationibus. Ex officina Henrici Stephani, Pariſienſis typographi. Pariſ.* 1557. 8. Continentur in hac editione liber Theophraſti de ſenſu, fragmenta libri de animalibus, quae colorem mutant, libri de neruorum reſolutione, de animi defectione, de vertigine, de laſſitudinibus, libri de animalibus, quae repente adparent, libri de invidentibus animalibus, de ſudore, de apibus, et morales characteres, prout eo tempore eſſe potuere, integri. vid. de hac edit. *Maittaire* annal. tom. III. part. II. pag. 695. cl. *Buhle* de Ariſtotelis editionibus in Oper. Theophraſt. Bipont. tom. I. pag. 245. 246.

Adriani Turnebi graecolatinam editionem libri de igne, de lapidibus et de odoribus editionem dixi nr. III. et nr. VII.

Sylburgii quoque editio opuſculorum Theophraſti quorundam hic memoranda eſt, ob id etiam laudanda, quod hic vir, quem Ariſtotelis ſoſpitatorem recte dixerunt, in Theophraſti opuſculorum, quae cum Ariſtotelis operibus edidit, emendatione acutiſſimus exſtitit. Edita vero ſunt in eius graeca operum Ariſtotelis editione Francof apud Andr. Wechelii haeredes, 1587. voll. V. in 4. [vid. p. 320 ſq.] Continent metaphyſica, characteres ethicos, fragmenta de laſſitudinibus, de ſudore, de neruorum reſolutione, de animi defectione, de vertigine et librum de ſignis pluuiarum et ventorum. — Prodierunt iam anno 1585. *Ariſtotelis, Alexandri et Caſſii problemata cum Theophraſteorum quorundam collectaneis graece, cum variantibus lectionibus, emendationibus, additamentis Frid. Sylburgii et indice triplici. Francofurti, apud Andr. Wechelum* vid. biblioth. Giinzian. pag. 14. — *Dan. Furlani* editionem graecolatinam plerorumque Theophraſti dixi quoque nr. III. Furlani exemplar, ad Ioannem Vincentium Pinellum delatum, ab illo ad Marcum Velſerum, Duumuirum Auguſtanum, peruenit, isque illud Claudio Marnio et Io. Aubrii heredibus vulgandum tradidit. Continentur vero in hac editione hi Theophraſti libri: de lapidibus, Dan. Furlano interprete; de ſignis pluuiarum, eodem interpr. de ſignis ventorum, eodem interpr. de ſignis tempeſtatis, eodem interpr. de ſignis ſerenitatis, eodem interpr. de igne, Adriano Turnebo interpr. de odoribus, eodem interpr. de ſudoribus, Dan. Furlano interpr. de vertigine, eodem interpr. de laſſitudinibus, eod. interpr.

interpr. de piſcibus, in ſicco degentibus, eod. interpr. de animalibus, quae colorem mutant; de neruorum reſolutione; de animi defectione; de animalibus quae repente adparent; de animalibus, quae dicuntur inuidere; de melle; notae morales, eodem interprete. Commentarios ſingulis libris addidit doctiſſimos, vtiliſſimos. In textu vero, qui longiſſime ab Aldinis recedit, corrigendo nimis temerarius fuiſſe videtur: neque ad emendationes ſuas codice MS. ſed coniectura tantum ſua vſus eſt.

Ad latinas operum et opuſculorum, ſiue libellorum plurium Theophraſti editiones pertinent: *Ariſtotelis hiſtoria animalium et parua naturalia. Theophraſti opuſcula. Venet. apud Aldum.* 1493. fol. Memorantur harum editionum exempla in membranis vitulinis a *Labbeo*, in biblioth. noua MSS. pag. 342.

Spurius libellus, qui ſub *Theophraſti* nomine circumfertur, eſt: *Les travaux d' Ariſtee et d'Amarille dans Salamine. Hiſtoire de ce temps, Premierement compoſée par Theophraſte, et nouvellement traduite en françois par Melidor. A Paris, jouxte la copie imprimée a Rouen. Chez Corneille Piterſon*, 1619. 12. * Citantur in eo Virgilius, Horatius, Ouidius. Sermo eſt de ſyllogiſmorum formis ſcholaſticorum, cet. *Ackermann.*

XIII. Editionem *Theophraſti* Heinſianam, (Lugd. Bat. 1613. fol.) in qua exſtant omnes libri, hactenus recenſiti, graece et lat. ſine notis, claudunt Ἠθικοὶ χαρακτῆρες, *Characteres*, ſigna et notae, ſiue *notationes* atque imagines, deſcriptiones et εἰκονισμοὶ morum vitioſorum ad *Polyclem*. In hoc ſcribendi genere praeiuit iam Ariſtoteles. At Theophraſti characteres, quos habemus, num, et quinam ſint genuini, num ſint tantum fragmenta, aut pars maioris operis, nec ne, hae et aliae quaeſtiones valde exercuerunt ingenium et ſollertiam virorum doctorum. Nolo ea hic repetere, quae ſcripſi in Introductione in hiſtoriam L. Gr. tom. I. pag. 458 ſq. Petro Victorio in pluribus locis commentarii ad Rhetorica Ariſtotelis viſus eſt hic liber parum dignus Theophraſti eruditione atque ingenio, atque Var. lect. XVII. 7. aperte adfirmat, falſo illi adtribui: qua tamen in re virum praeſtantiſſimum feſellit iudicium ipſius alias acutum: nec vlla eſt ratio, iudice Fabricio, quare eius iudicio, cui res ipſa et veterum teſtimonia refragantur, ſubſcribamus. Nec placet durum Stephani de illo libro iudicium. Hinc alii maiore iure, non cunctos quidem, plurimos tamen characteres vindicarunt Theophraſto. Recentiſſime optimeque de illis, eorum collectione, ortu, indole formaque et de conſilio Theophraſti iudicauit egitque cl. *Naſt* in commentatione de ſcopo et ratione Theophraſti in effingendis characteribus, praemiſſa editioni. Atque illius ſententia excitauit ſtudium cenſorum in ephemeridibus litterariis Lipſienſibus vbi nr. 43. ann. 1791. pag. 337 ſqq. copioſe intelligenterque diſſeritur, Gottingenſibus ac Tubingenſibus. Cenſor Gotting. in plag. 36. ann. 1792. pag. 355 ſqq. exiſtimat, totum, quod habemus, eſſe fragmenta, forſan minimam partem Theophraſteorum, admixtis multis peregrinis, partim in quibusdam locis, partim forſan integris capitibus, aut, ſi praefatio minus ſit genuina, inueniſſe aliquem excerpta ex Theophraſti operibus, collegiſſe ſimilia ex aliis et praefatum eſſe, etc. Cenſor in ephem. Tubingenſibus ann. 1792. ſcid. 23. pag. 179 ſqq. opinatur, characteres, ſub nomine Theophraſti notos, eſſe anthologiam quandam minorum opuſculorum ſimilis argumenti, auctoribus diuerſis: id illi probabile ſit ex ratione, qua collectio, quam habemus, lucem ſubinde vidit, primum XV. characteres fuiſſe detectos, Camotium octo alios addidiſſe ex codice, Caſaubonum ſub exitum ſuperioris ſaeculi characteres XXIV — XXVIII. et Amadutium

Digitized by Google

dutium in cod. Vaticano duo adhuc reperiſſe. Tum id patet illi ex diuerſitate interni argumenti; quibusdam putat praemiſſam eſſe definitionem minus logice veram, aut notationem videri diſcipulo Ariſtotelis minus dignam; praefationem eſſe probabiliter ſuppoſititiam; quosdam tamen characteres habere Theophraſtum auctorem; eſſe characteres, in quibus ſint notationes ſingulares admodum ſuetae, et cuicumque homini, qui id vitii aut idem ridiculum prae ſe ferat, communes, vt cap. XVI. de ſuperſtitioſo; alios eſſe adeo particulares et ſigna habere propria, quae quidem ex indicatis erroribus ſoleant oriri; ſed ab hominibus illis, quos auctor ipſe viderit et nouerit, ſumta videantur, vt cap. III. de garrulo: Quae notationes ad priorem pertinent claſſem, eas cenſor habet imitationes rhetorum; quae autem ad claſſem pertinent poſteriorem, eas, cenſet, ex maiore Theophraſti opere ἠθικοὶ χαρακτῆρες fuiſſe ſeruatas. Atqui valde probabilis videtur illius ſententia, ex aliis libris receptas fuiſſe quasdam notationes. Nam et forma atque ratio tum ſcribendi tum fingendi in quibusdam characteribus eſt diuerſa, et ex *Athenaeo* IV. pag. 168. C. notum eſt, a *Satyro*, peripatetico, cuius ille characterem ἀσώτου adfert, librum eiusdem argumenti περὶ χαρακτήρων eſſe compoſitum. cl. *Fiſcherus* in praef. ad ſuam editionem acute ſuſpicatur, omnes, qui ſuperſunt, codices, quoniam libri omnes non ſemel conſentiant et conſpirent in lectionem falſam, ex vno fonte, certe in characteribus XV. prioribus, deriuatos eſſe et deductos, cauſſam vero multitudinis vitiorum, in capitibus maxime poſterioribus, repetendam videri a paucitate codicum msstorum.. *L' Evesque* ad verſionem gallicam, Theophraſtum, negat in his characteribus ingenium philoſophi acuti; ſed dotes tantum animi, (Talent) demonſtraſſe ait. A Theophraſto ſene ſcriptus eſt liber, et circa Olymp. CXVI. exaratum ſuſpicatur *Caſaubon.* ad cap. VIII. pag. 240. vbi de Polyſperchonte. Quando vero Fabricius orae exempli ſui adſcripſit, „tum certe nondum natus erat Theophraſtus LXXXXVIIII annos," iam ſupra vidimus, ex prooemio, probabiliter ſuppoſititio, argumentum tutum poſſe haud deduci. Fiſcherus V. C. loco cit. colligit ex charact. 23, 2. librum eſſe tum ſcriptum, quum Antipater ab Athenienſibus coactus eſſet in Macedoniam fugere. Contra *Reiſk.* in commentar. ad caerim. aulae Byzantinae Conſtantini Porphyrogeniti p. 130. auctorem characterum Theophr. fuiſſe e ſaeculo Iuliani apoſtatae opinatur: ſed ſecus ſentit *Amadutius* ad II. capp. Theophraſti inedita pag. 41 ſq. Mature autem collectio characterum partim Theophraſteorum, ab interitu ſeruatorum, partim alienorum, nomine Theophraſti praefixo, facta fuiſſe videtur. At modo pauciores, modo plures recipiebantur: id quod auget ſuſpicionem, non omnes, qui in codd. et editionibus leguntur, eumdem Theophraſtum habuiſſe parentem; neque tamen omnes, qui latent in bibliothecis, codices mssti, ſunt rite excuſſi et diligenter collati. Memorantur vero

Codices

in *Hiſpaniis*, in bibliotheca regia *Matritenſi* cod. LVIII. pag. 196, 84. *Iriarti* catal. illius bibliothecae. Inſunt XV. priores characteres. — in bibl. Eſcorialenſi, teſte *Pluero* in itinerario etc. pag. 193.

In *Italia*, Venetiis in bibl. D. Marci cod. DXIII. teſte catal. pag. 277. — in bibl. *Florent.* Medic. plut. 60. cod. XVIII. et cod. XXV. qui continent XV. charact. (*Bandini* catal. tom. II. pag. 609. et 614.) tum plut. 80. cod. XXIII. iidem characteres, (*Bandin.* tom. III. pag. 212. et pag. 290.) iidem in plut. 86. cod. III. — ibidem in monaſterio quodam, teſte *Montfaucon*

Digitized by Google

Montfaucon in diario italico p. 365. — in bibl. Ambroſ. *Mediolani.* — *Romae* in biblioth. Barberina, charact. XV. priores, et in bibl. Angelica, (vid. Introduct. meam in hiſt. L. Gr. I. pag. 65. et 66.) — Ibidem in bibl. *Vaticana* eſt codex bombycinus et omnium Theophraſteorum antiquiſſimus, tum alius, quondam Palatinus. De hoc codice intelligenda ſunt, quae *Phil. Labbeus* in bibl. noua MSS. pag. 372. ſcripſit laudans characterum Theophraſti optimae notae codicem, quo vſus eſt Caſaubonus; at, quod addit, *in quo habentur pleraque, quae in excuſis deſiderantur*, intelligendum eſt de editionibus, ante Iſaacum Caſaubonum vulgatis. Prior illorum codex continet XV. characteres morales, ſed incipit a cap. XVI. et procedit vſque ad caput XXX. Ex hoc codice cl. *Amadutius* primus publici iuris fecit cap. XXIX. *de malorum amicitia* et cap. XXX. de turpi lucro: de qua editione infra in catalogo editionum agemus. De duobus autem illis codicibus copioſus eſt cl. *Amadutius* §. III. et IV. p. 11 ſqq. editionis. Ille autem codex neque vnius eſt aetatis, neque eiusdem ſcripturae, et aliorum praeter ea continet ſcripta, *Hermogenis* rhetoricam, bis, eiusdem de inventione prooemiorum, *Ariſtotelis* categorias, bis, *Ammonii* expoſitionem in quinque voces Porphyrii, ipſius *Porphyrii* Iſagogen et alia. Codex palatino-vaticanus habet quoque poſt cap. XV. adnotationem, ab aliquo forte amanuenſi additam, quae etiam in cod. Florent. (*Bandin.* III. pag 212.) exſtat: ſed quoniam hinc inde diſcrepat lectio, illam *Amadutius* pag. 16 ſqq. graece et latine recudi fecit, notasque adſperſit. Addidit quoque e codice p. 19 ſqq. tetraſtichon, a Diogene Laertio in Theophraſti vita adductum, cum variorum verſione — *Patauii* in bibl. S. Ioannis exſtant in cod. quodam tres characteres, teſte *Tomaſino* in Bibl. Patau. pag. 21. — Ex codice, diuerſo ab iis, e quibus Pirckhamer et Camotius primi ediderunt characteres, Politianum confeciſſe ſuam XV. priorum charact. verſionem cl. Fiſcherus in notis paſſim oſtendit.

In *Galliis.* Needham e tribus codd. in biblioth. regia cuſtoditis acceperat V. L. nimirum e codd. 1) membr. nr. MMMCCLXIV. ſcripto circa a. Ch. 900. 2) itidem membranaceo, nr. MMDCCLVIII. ſaec. X. 3) bombycino, nr. MMDCLX. ſaec. XV. Is tamen numerus variat in catal. bibl. regiae Pariſ. tom. II. in quo XI. codd. characterum memorantur: multis inſunt Hermogenis et Aphthonii libri; aliis alii: nr. MXLV. qui cod. praebet V. priora capita: nr. MCCCLXXIII. in quo vltimum caput eſt de contumacia ſiue procacitate; nr. MCCCLXXXIX. nr. MDCXXXIX. in quo multa paſſim Iani Laſcaris manu ſunt ſuppleta; nr. MDCCXLIV. in quo exſtant XV. priora capita; nr. MDCCCCLXXXIII. ſaec. X. membr. nr. MMDCCCXXX. in quo dimidia fere pars characterum deſideratur; nr. MMDCCCCXVI. nr. MMDCCCCXVIII. in quo vltra dimidiam partem deſunt characteres; nr. MMDCCCCLXXVII. priora capita XV. nr. MMDCCCCLXXXVI. in quo pariter dimidia fere pars characterum deſideratur. — In biblioth. *Coisliniana* ſecundum *Montfaucon.* catalog. p. 584. cod. CCCLXXVII. et p. 588. cod. CCCLXXXIV. cuius L. V. vſus eſt Needham.

In bibliotheca *Leidenſi* teſte catalogo p. 336. nr. LIX. quindecim priora capp.

In *Britannia.* Vſus eſt Needham codd. Barocciano, in bibl Oxonienſi, SS. trinitatis collegii Cantabrigiae, (quem codicem antea quoque adhibuerat Th. Gale,) Osbornienſi, et variis lectionibus cod. msti olim Bonauenturae Vulcanii, depromtis ex volumine III. collectaneorum Iſaaci Caſauboni, in bibliotheca Bodleiana Oxonii repoſitorum: de quibus conſules quoque cl. Fiſcheri praefationem.

In

In *Germania* quondam in bibl. Heidelbergenſi ſiue Palatina fuerunt quatuor codices, e quibus lectiones dedit Caſaubonus. Cod. *Vindobonenſem* laudat variasque cap. XI. lectiones ex illo exhibet cl. *Amadutius* ad II charact. ineditos p. 100 ſqq. In bibliotheca *Guelferbytana* ſunt duo codices, quorum alter XV. priores, alter XXIII. characteres continet praeter alia opuſcula: Illorum, poſterioris maxime, lectiones ita conueniunt cum editionis Camotianae lectionibus, vt ex vno eodemque fonte fluxiſſe videantur, obſeruante cl. *Fiſchero* in praefatione.

Editiones.

De his intelligenter eruditeque egit illarumque contexuit hiſtoriam criticam cl. *Fiſcherus* in praefatione, quem ſequutus eſt cl. *Amadutius* in prolegomenis §. II. p. 5 ſqq.

Θεοφράςου Χαρακτῆρες cum interpretatione per *Bilibaldum Pirckeymherum*, iam recens edita. Norembergae per Io. Petreium 1527. et conſtat opuſculum tribus plagulis. Exſtat quoque in operibus eiusdem Pirckheymheri, Francofurti 1610. pag. 214.

Ducta eſt haec editio princeps, quae praeter prooemium continet XV. priores characteres, e cod. msto, cuius exemplar, negligentia et tarditate librarii contaminatum, Pircamerus acceperat a Io. Franciſco Pico, comite Mirandulano. *Vita Bilib. Pirckeymeri* praefixa eſt Theatro virtutis et honoris *oder Tugendbüchlein — durch Wilibald Pirckheymern* etc. poſt eius mortem cum praef. *Hans im Hoff*, Noribergae 1606. 8. edito, pag. 1 — 100. p. 272 ſqq. eſt verſio germanica praefationis latinae ad primam characterum Theophr. editionem. Praeter Fiſcherum conf *Freytag* in adparatu litterar. tom. III. p. 1326 ſqq. vbi quoque de Theophraſto, et de aliquot editionibus ac verſionibus characterum agitur. Illa mater facta eſt editionum Cratandreae, Oporinianae, Gesnerianae et Furlanianae. Sunt igitur:

Θεοφράςου Χαρακτῆρες, cum interpretatione latina. M.D.XXXI. ad calcem: *Baſileae in officina And. Cratandri*, menſe Septembri a. Ch. M.D.XXXI. (1531.) 8.

In quibusdam locis textus graecus non omnino feliciter immutatus eſt, iudice Fiſchero. Verſio latina, quae excipit textum graecum, a *Conrado Gesnero* (biblioth. pag 614. b.) tribuitur *Angelo Politiano*, eamque conuenire cum verſione, quae eſt in exemplo Morelliano, et quam Morellus oſtendit profectam eſſe a Politiano, reperit Fiſcherus. Ex Cratandreo exemplo fluxit editio Oporiniana:

Theophraſti vita et opera, graece. cum gr. metaphraſi Priſciani Lydi, in tract. de ſenſu et phantaſia. Baſil. per Io. Oporinum, 1541. fol.

Iis inſeruit Oporin. Theophraſti characteras quindecim. Aliis autem exemplis praemiſſa eſt epiſtola Ioachimi Camerarii, ſcripta Tubingae a. d. XI. Kal. Sept. 1541. aliis praefixit Hieronym. Gemuſaeus praefationem, ſcriptam Baſileae prid. Kal. Sept. 1541. Curam vero editionis geſſit Oporinus. Exemplum cum multis V. L. aut coniecturis eſt in bibl. Leidenſi. vid. Catalog. pag. 337. nr. 26. At ex eiusdem Oporini exemplo totidem characteres, excepto prooemio, venerunt in ſecundam primo, deinde in reliquas eclogarum *Stobaei* editiones, a Conr. Gesnero curatas, quod Gesnerus ipſe teſtatus eſt in praefat. ad ſecundam Stobaei editionem 1550. et ad tertiam edit. 1559. et Fiſcherus oſtendit. Quare errarunt viri docti, Caſaubonus, Needham, aliique, qui putarent, a Stobaeo ipſo illos fuiſſe illatos. Gesnerus vero

Digitized by Google

vero non ſolum addidit verſionem Politiani a ſe correctam, ſed multa quoque peccata exempli Oporiniani emendauit.

Noua eaque altera libelli Theophraſtei aetas enata eſt ſtudio *Io. Baptiſtae Cammotii*, qui *tomo ſexto Operum Ariſtotelis*, Venetiis apud Aldi filios ſumtu Federici TurrIſani, Venetiis 1552. 8. e codice non ſolum quindecim antea notos characteres, ſed octo etiam alios primus ſumma cum fide inſeruit: cuius editionis, quae mater facta eſt aliarum bonarum, praeſtantiam iuſtis laudibus exornauit Fiſcherus, qui etiam claris argumentis demonſtrauit, Stephanum in editione, inſcripta:

Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta quaedam, quae vel numquam antea, vel minus emendata edita fuerunt. graece. Pariſ. ex officina Henr. Stephani, 1557. 8.

pag. 83 — 103. tres et viginti characteras Theophraſteos, et quidem octo poſteriores non ex codice quodam, calamo ſcripto, vt in epiſtola ad Petrum Victorium gloriatus eſt et viris perſuaſit doctis, Morello, Caſaubono, Fabricio aliisque, qui putabant, Stephanum primum vulgaſſe characteras illos octo; ſed ex exemplo Camotiano ita depromſiſſe, vt quaedam omitteret conſulto, alia corrigeret, alia deprauaret. Addidit tamen notas criticas; at breues et paucas.

Totum characterum libellum, nulla re immutata, repetiit, adiectis noua verſione latina et animaduerſionibus vel criticis vel hiſtoricis haud ſpernendis, *Leonh. Lycius*, Hilpoltſteino Francus, Lipſiae 1561. 8.

Ex Stephani exemplo ductus eſt textus graecus a *Claudio Auberio*, Triuncuriano, tunc vix annos XX. nato, qui nouam verſionem lat. confecit, et adiecit notas criticas, ſed audaces, notasque hiſtoricas, maxime morales; quae omnia cum *libris Ariſtotelis ethicis* edita ſunt a *Zwingero*, Baſil. 1582. fol. apud Epiſcopium.

Edit. Stephani baſis quoque facta eſt edit. Morellianae:

Θεοφραστου — *Theophraſti de notis morum liber ſingularis — cum Angeli Politiani latina interpretatione, a Federico Morello, Pariſienſi, cum eruditis viris recognita, et octo poſterioribus notis, quae antea deſiderabantur, ab eodem in hac editione adaucta.* Lutetiae ap. F. Morellum typographum regium 1583. 4.

Morellus partim ſuas, partim Io. Aurati aliorumque coniecturas in margine poſuit; nonnullas, haud pari ſemper felicitate, in contextum recepit. Verſio quindecim priorum characterum latina habet Politianum, reliquorum autem Morellum auctorem. Raram hanc editionem laudarunt *Maittaire* in A. T vol. III. part. II. pag. 787. *Fabricius* in margine ſui exempli, cum primis Fiſcherus in praefatione.

Theophraſti characteres, ex Stephani exemplo repetitos, additis V. L. exempli Oporin. et Camot. ſuisque emendationibus, adiecit *Sylburgius Ariſtotelis* opuſculis ethicis, Francof. apud Wechel. 1584. 4. pag. 228 — Inter ſcripta *Ariſtot.* et *Theophr.* Oliuae 1587. p. 83.

Tertiam claſſem duxit *Iſaacus Caſaubonus*, accuratiſſimus ille et doctiſſimus vt multorum auctorum, ita quoque characterum Theophraſteorum interpres: nouam quidem inſtituit recenſionem, at prouidus et cautus fuit criticus, nec auſus eſt mutare quidquam ſine auctoritate librorum veterum.

Theophraſti

Theophraſti notationes morum. Iſaacus Caſaubonus recenſuit, in latinam ſermonem vertit, et libro commentario illuſtrauit. Lugd. 1592. 8. (Reperiuntur exempla, quae ſignata ſunt ann. 1593. vt in bibl. Thuaniana, tom. IV. p. 252. vid. *Amadutium* in epiſtola ad Bodonium, ſubiuncta eius editioni duorum anecdotorum capitum.)

De meritis Caſauboni in hos characteres inſignibus et de familia edd. Caſaubon. docte agit Fiſcherus. adde *Heumann* in actis philoſ. III. pag. 683 ſqq. Commentarium egregium, theſaurum eruditionis atque linguae graecae et penu antiquitatis primum compoſuit Caſaubonus in itinere, non per otium, (vt ipſe ait in notis ad prooemium p. 13. edit. Fiſcheri, coll. ad cap. XI. pag. 115) in muſeo, ſed ὁδȣ̃ πάρεργον ἐν ἀποδημίᾳ, omnibus ſtudiorum praeſidiis deſtitutus, ſolius memoriae, (quae in eo admirabilis vaſtiſſimaque fuiſſe videtur,) fide adiutus. At poſtea eum locupletauit, et expoliuit limauitque diligentius. Adhibuit quatuor codices msstos Palatinos, ex quorum vno Marquardus Freherus miſit ei quinque characteres, nondum editos cap. 24 25. 26. 27. 28. His ornauit editionem alteram Lugduni 1598. 8. Tum ibid. 1612. 8. (exemplar cum MSto collatum ab Iſaaco Voſſio, exſtat in bibl. Leidenſi. vid. Catalog. bibl. illius pag. 150. nr. 62. Fuerunt quoque exempla in bibl. Menkeniana et Pinelliana, vid. *Pinell.* catal. tom. I. p. 242.) quartum ibidem 1617. 8. In his et textus graecus et commentarius non idem eſſe videtur. vid. ipſius Caſauboni epiſtolam ad Rutgerſium, paullo poſt memoratam: et compara, quae de Kirchmanni edit. paullo poſt dicentur. Quarta aut tertia editio poſt Caſauboni fata Lugd. 1638. 8. et aliquoties poſtea repetita eſt. In biblioth. Barberina reperitur exemplum edit. ann. 1617., cui in margine *Lucas Holſtenius* multas graeci textus emendationes adſcripſit et multas addidit varias lectiones, littera V. (probabiliter *Vaticani* cod.) adpoſita; adnotante *Amadutio* loc. cit. in fine. — Caſauboniana autem recenſio baſis facta eſt plurimarum reliquarum. At editores poſteri textum, a Caſaubono conſtitutum, vel totum reddiderunt, vel multis locis lectiones receperunt, ſiue a Caſaubono per coniecturam in notis prolatas, ſiue ex ingenio aut e libris ſcriptis ſumtas.

Theophraſti characteres ſunt praeter ea in *Theophraſti operibus plerisque:* cum commentariis *Dan. Furlani*, Cretenſis, ex bibliotheca Io. Vincentii Pinelli. Hanouiae, typis Wechel. 1605. fol. gr. et lat. editis: Ex edit. Oporin. eſt textus quindecim priorum characterum, ex Camotiana autem reliquorum plane repetitus. De Furlani commentariis Caſaubonus in litteris ad Ianum Rutgerſium, Pariſ. III. Nonis Ianuarii 1610. ita iudicat: *Characteres Lugduni breui, vt ſpero, edentur, non negligenter recogniti. Nam Furlanus, homo graecus, atque is doctiſſimus, qui in eandem arenam poſt nos deſcendit, ſtomachum mihi mouit, qui mihi firme perſuaſit, etiam Graecos homines in ſua lingua poſſe aliquid a nobis diſcere:* φθόνος δ᾽ ἀπέσθω τȣ̃ λόγȣ καὶ νέμεσις. *Sed eius verſionem et notas ſi vidiſti, et expendiſti aliquando, non aliud, niſi fallor, ſenties.* Atque in epiſtola ad Heinſium pag. 93. edit. Hagae Comitum a. 1638. *Is*, (Furlanus,) ait, *noſtra in libellum* Χαρακτήρων ἠθικῶν *non vidit, et, niſi fallor, homo Graecus hominem Gallum non ſuperauit.*

Caſauboni contextum graecum ac verſionem latinam recoxit quoque *Dan. Heinſius* in *Theophraſti Operibus*, Lugd. Batau. 1613. fol. in margine vero collocauit vel coniecturas vel lectiones diuerſas.

Multas Caſauboni coniecturas, ab ipſo auctore poſtea repudiatas, ex prima illius editione, cum illius verſione lat. recepit *Io. Kirchmannus* m) in edit. *Theophraſt. characterum* (XXIII.) Roſtochii 1604. 8. in praefatione tamen memorat priores verasque codd. lectiones.

Theophr. charact. cum Epicteto et Cebete, in theſauro philoſ. moral. Lugd. 1589. pag. 92. — Coloniae Allobrog. 1613. 12. — Bonon. 1707. typis P. M. Montii. — cum piis moniitis *Io. Angel. Werdenhagenii* Lugd. Batau. 1632. 12. 1653. 12. — a *Ioanne Meurſio* gr. et lat. Lugd. Batau. 1640. 8. apud Harwood.

Theoph. notationes morum. Iſ. Caſaubonus recenſuit, in latinum ſermonem vertit et libro commentario illuſtrauit. Editio noua, prioribus quanto melior et auctior praefatio ad lectorem, dedicationi ſubnexa, declarabit, cum indicibus. Brunſuigae typis hered. Andr. Dunckeri, impenſ. Chriſti. Gerlachii et Sim. Beckenſtein. 1659 8.

Haec editio vulgo habetur Caſaubonianarum praeſtantiſſima. Atque eatenus verum id eſſe poterit, quod editor multos locos veterum ſcriptorum, a Caſaubono nomine tenus tantum laudatos, curatius indicauit, libri, capitis aliusque diſtinctionis mentione adiecta, et graecorum verborum verſionem latinam adiunxit. At enim textum graecum et coniecturis Caſaubonianis et vitiis operarum contaminauit, atque Caſauboni commentarium ipſum modo truncauit, modo interpolauit. — Idem prauum conſilium ſequutus eſt, at coniecturas Caſaubonianas vncis ſecluſit ab oratione, *Melchior Schmid*, qui charact. Theophraſti, in particulas nimis minutas diuiſos, gr. et lat. edidit Helmſtad. 1686. 4. — Textum, a Caſaubono refictum, at huius et aliorum diſtinctum coniecturis, edidit, ſaltem praefatione ornauit, cum latina verſione et prolegomenis Caſauboni, *Io. Schefferus.* Vpſaliae 1668. 8. *Fantius* in hiſtoria litteraturae gr. in Suecia, vbi pag. 123 ſqq. de Scheffero agit, illam editionem non commemorat. — — Ex recenſ. et cum verſione lat. Caſauboni, ſine illius commentario, cura *Adami Rechenbergii*, Lipſiae 1679. 8 — Budiſſae 1690. 8.

Opuſcula mythologica, phyſica, et ethica, graece et latine, (cura *Thomae Gale,*) Cantabrig. 1671. 8. rec. ita tamen vt prius exemplum nonnumquam a poſteriore diſſideret. Amſtelod. 1688. mai. 8.

Charact. Theophraſti in edit. Amſtel. incipiunt a pag. 567. Gale, vſus cod. Cantabrig. et editionibus Camotiana. Caſaub. Oporin. Oxonienſi, (quam tamen, in notis Galei citatam, non reperi; textus autem Caſauboniani repetitio eſſe videtur,) Stephan. et Sylburg. vt plurimum ſequutus eſt Caſaubonum, a quo tamen et ſuperioribus editoribus interdum diſceſſit, interdum ſuas immiſcuit coniecturas.

Theophr. charact. cum notis *Car. Aldrich.* Oxon. gr. et lat. cum Epicteto, 1680. 1702. 1707. in 8.

Caſaubonianum contextum et verſionem latinam *Theophr. characterum*, emendate et nitide recudi fecit *Ericus Benzelius*, tum bibliothecae Vpſalienſi praefectus, poſtremum archiepiſcopus

m) Ineditum Io. Kirchmanni commentarium ſeruatum fuiſſe a Io. Melch. Krafft, verbi diuini miniſtro apud Huſumenſes in Holſatia, Fabric. in margine manu ſcripſit. adde Epiſtol. Iunianas pag. 276.

Digitized by Google

epiſcopus Vpſalenſis. Is graecum textum in minores diuiſit ſectiones*, et addidit vtilem plenumque, quamquam multis minutiis refertum, indicem grammaticum ſiue philologicum *Petri Hedrlini*, in quo ſingulorum vocabulorum vis et vſus traditur, et a Benzelio forſan ipſo vel propriae vel alienae proferuntur coniecturae, Vpſaliae 1708. 8.

Θεοφράςυ — Theophraſti characteres ethici, graece et latine, cum notis ac emendationibus Iſ. Caſauboni et aliorum. Accedunt Iac. Duporti praelectiones iam pridem editae. Graeca cum vetuſtiſſimis MSS. collata recenſuit et notas adiecit Petrus Needham, S. T. B. coll. diu. Ioan. Cantabrig. ſocius. Cantabrigiae 1712. mai. 8.

Quos codd. msst. adhibuerit Needham, iam ſupra in catalogo codd. indicaui. Needham vero in hac praeſtanti nitidaque editione textum Caſaubonianum multis locis, nec tamen vbique pari felicitate immutauit, et in notis lectiones codicum, iudice Fiſchero, ſaepe fruſtra adſeruit et vindicauit: ſuis notis addidit Sylburgii, Salmaſii, Palmerii et Clerici animaduerſiones. Textum graecum, cui iuncta eſt e regione verſio Caſauboni, excipit commentarius Caſauboni, et hunc ſequuntur Duporti in characteras 1—4. 6. 9. 10—16. praelectiones, doctae quidem atque eruditae, at multis alienis repletae, nec raro e notis Caſauboni et Salmaſii libris exſcriptae. Plura vide de illa editione, quae reliquarum fere omnium baſis facta eſt, Acta erudit. Lipſ. 1713. pag 394. Acta eruditorum germanice ſcripta, tom. II. pag. 304. in noua Halenſi biblioth. (germanice) tom. III. pag. 819 ſqq. vbi nouae quaedam emendationes proferuntur, Mem. of literature. tom. II. pag 230. Iourn. de ſavans 1713. II. p. 171 ſq. Iourn. de Trev. 1714. pag. 1368. *Henmann.* in actis philoſ. III. p 684 ſqq. et Fiſcherum in praefat. Duporti praelectiones iam Gale in praefatione ſua memorarat, et eaedem ſunt, quae quondam falſo credebantur fuiſſe Thomae Stanlei, ſub cuius quidem nomine exſtant msstae in bibl. Io. Mori, Elidenſis epiſcopi. p. 669. et ei adſeruntur ab auctore vitae Staulei, quae ante hiſtoriam philoſophicam, a Stanleio ſcriptam, praefixa eſt.

Theophr. deſcriptiones morum. graece. Hauniae 1725. 8.

Theophraſti characteres ethici, graece, cum verſione latina Iſ. Caſauboni, et notis Io. Corn. de Paw. Vltraiecti Batau 1737. 8 apud Evelt.

Caſauboni textum immutatum reddidit, ſed in notis et nubem coniecturarum protulit, de lectionibusque codicum et alienis coniecturis diſſeruit, et multa loca interpretatus eſt. Poſtremi V. characteres illi non videntur eumdem habuiſſe parentem, quem priores; diſſeurit vero ab iis, qui omnes abiudicant Theophraſto. Mirifice laudat Fiſcherus operam ſtudiumque I. Corn. de Paw. conf. quoque Proſper. Petronii Barcuſis cenſuram in notizie letterarie Oltramontane —. Romae 1743. tom. II. part. II. art 47. nr. 4. pag. 350. ephem. Lipſienſ. litter. ann. 1737. ſeid. 49. pag. 427 ſq. in primis Hauptmanni cenſuram in actis erudit. Lipſ. ann. 1738. menſ. Iun. p. 296 ſq.

Theophr. charact. cum Epicteti enchiridio et Cebetis tabula, curante *Ioſ. Simpſon*, gr. et lat. Oxon. 1739. — edit. tertia Londini 1744. — ibid. 1758. et 1762. 8.

Θεοφράςυ — Theophraſti characteres morum. cum noua verſione latina, ineditis Ang. Buchneri notis, ſupplementis item varr. lect. MS. et commentationibus ſuis edidit *Io. Conr. Schwarz*, Theol. Doct. et P. P. O. ac Gymnaſii Caſimiriani Director. Coburgi 1739. 4.

Textum graecum iuſto audacius concinnauit nec raro deprauauit e Caſauboniano, Needhamiano, ſuique ingenii commentis mixtum. At ſagacitas ingenii et ampla adcurata-

que linguae graecae ſcientia in notis ceruitur: Fiſcherus tamen in notis plurimas Schwarzii coniecturas et lectiones acrius refutauit et exagitauit.

Ex receuſione Needhami aliquoties recuſi ſunt *Theophraſti characteres*: a *Frider. Gotthilf Freytag*, praemiſſa differt. de Theophraſto eiusque characteribus, gr. et lat. Lipſiae 1726. et 1751. 8. — gr. et lat. Glasguae, apud Foulis 1743. 12. et 1758. 8. — Lipſiae et Halae 1751. 8. quam vero ego non vidi. — a *Richardo Newton*, gr. et lat. cum notis anglicis, 1754. 8. — cum notis Needhami, at mutilatis et interpolatis in *Eclogis ex optimis graecis ſcriptoribus*, gr. Tiguri, 1749. 8. — Textum Caſaubonianum *I. M. Gesnerus* in Chreſtomathia graeca, Lipſiae 1753. pag. 124 — 144. maximam partem ſeruauit.

Caratteri di Teofraſto greco-toscani, colle loro illuſtrazioni, varie lezioni, e note del ſenatore *Leonardo del Riccio*. In Firenze, nella Stamperia Mouckiana, 1761. et 1763. tom. IV. in 12. Fundus eſt edit. Caſaub. Lugdun. 1598. collato tamen graeco textu cum quatuor codd. msstis Florentinis, quorum lectiones variae in extrema ora ſunt adpoſitae. (in Piatoni bibl. etc. minus plene citatur et ann. 1760 — 1762. tribus tomis prodiiſſe dicitur illa editio.)

Vltima aetas habet *Fiſcherum* V. C. Profeſſorem in Vniuerſitate Lipſica et Scholae Thomae Rectorem, auctorem:

Theophraſti characteres recenſuit animaduerſionibus illuſtrauit atque indicem verborum adiecit Io. Frider. Fiſcherus. Acceſſit commentarius Iſ. Caſauboni. Coburgi ex officina et ſumtu Io. Car. Findeiſen. 1763. mai. 8. graece.

Haec eſt, ſi criticam et interpretationem grammat. ſpectas, optima editio. Fiſcherus, criticus ſobrius, idemque litterarum graecarum ſcientiſſimus, in textu graeco deſcribendo operas ſequi iuſſit exemplum editionis Caſauboni tertiae, locis tamen nonnullis auctoritate et fide librorum veterum emendatum. In notis criticis et varias lectiones tum codicum msstorum Guelferbytan. et aliorum, a Caſaubono, Galeo ac Needhamio adhibitorum, tum omnium fere editionum, certe meliorum, et coniecturas virorum doctorum diligenter enotauit, aperte examinauit, et ſuas interdum adtulit emendationes: Saepius adiecit interpretationem vocabulorum grammaticam. In indice locupletiſſimo pleniſſimoque docte explicantur vocabula formulaeque, et ex antiquitate et interiore linguae graecae ſcientia multa loca aptiſſime illuſtrantur, interdum obſeruationes criticae adſperguntur. In Caſauboni commentario, qui vltimum locum occupat, loca, ab illo laudata, diligentius, plene curateque citantur. In praefatione, vti iam adnotaui, hiſtoria editionum critica eaque egregia concinnata eſt, et Theophraſto libellus adſeritur. Quod vero Fiſcherus Klotzii, et aliorum criticorum, coniecturas cum acrimonia verborum ſaepius vituperauit, *Klotzius* in actis litterariis, vol. I. part. I. Altenburgi 1764. 8. pag. 78 — 93. lepide quidem, at acrius, quam par erat, Fiſcherum ipſum, et editionem exagitauit. Contra laudatur Fiſcherus in nouis actis litterariis ann. 1763. m. Sept. part. II. p. 465 ſqq.

Septem charact. in *Franc. Fontanii* Florilegio ex graecis ſcriptoribus. Romae apud Bened. Frances. 1778. 8. — Quaedam capita recepit *Strothius* in ſuam Chreſtomathiam graecam. — *Char* gr. et hiſpanice a D. *Ignacio Lopez de Ayola*, Madrit. ap. Copin. 1787. 8. — In vſum ſcholarum inferiorum editi ſunt *Theophraſti characteres* Magdeburgi. (1773. cum *Ge. Cph. Bremeri* 8. cum indice Fiſcheri contracto) 1779. 8. — a *I. G. Chriſt. Neide*, graece, cum indice germanico, Magdeburgi 1781. 8. — graece, Dresdae, 1788. 8.

— cum

— cum adnotationibus, (ex Caſauboni et Fiſcheri notis magnam partem hauſtis,) et indice locupletiſſimo, (Fiſcheri contracto,) a *Io. Frid. Leonh. Menzel*, Baruthi, 1789. 8. Haud adeo ſpernenda eſt haec commoda editio, vt a nonnullis factum eſt. — *Θεοφρά-στου — Oder Theophraſts Abſchilderungen der menſchlichen Sitten mit deutſchen Anmerkungen, herausgegeben von Heinr. Wilhelm Rotermundt*, Rector an der Schule zu Buxtehude. Hamburgi 1791. 8. cum indice vocabulorum graeco-germanico. In graeco textu deſcribendo ſequutus eſt Needhamium: at Fiſcheri editio ad manum illi non videtur fuiſſe: alioqui ex praefatione illius meliorem, et pleniorem dediſſet codicum et editionum hiſtoriam. — Inter ea lucem viderunt:

Characterum ethicorum Theophraſti Ereſii capita duo, hactenus anecdota, quae ex cod. msto Vaticano ſaeculi XI. graece edidit, latine vertit, praefatione et adnotationibus illuſtrauit *Io. Chriſtophorus Amadutius*, Parmae apud Bodon. ex regio typographeo. 1785. mai. 4.

In Prolegomenis multa ad illuſtrandam characterum hiſtoriam litterariam adtulit, pag. 27 ſq. et pag. 60 ſq. de pericope cap. XXX. cum charact. XI. iam edito, valde communi late diſſeruit, pag. 44. et 67 ſqq. de hermis Theophraſti quaedam notauit, ex quibus ea, quae de effigie illius obſeruauimus, poſſunt augeri: et p. 69 ſqq. capp. 29. et 30. graece et latine cum vberioribus doctisque adnotationibus euulgauit. Ex ſplendida hac editione duo illa anecdota, quae quidem num Theophraſtum reuera habeant parentem, viri docti haud immerito dubitant, typis repetita ſunt in Annalibus litterar. Helmſtad. a. 1787 menſe Aug. p. 140 in Continuazione delle Novelle lett. di Firenze 1787. nr. 21. ſubiunxerunt illa quoque cel. *Beckius* inſtitutionis philologicae monogrammatibus, Lipſiae 1787. 8. atque cel. *Naſt* editioni ſuae praeclarae:

Θεοφράστου — *Theophraſt's Sitten-Gemälde für höhere Lehranſtalten aufs neue bearbeitet von Ioh. Iac. Heinrich Naſt* —. Stuttgart 1791. 8.

Eſt quodammodo noua recenſio, ex editionibus melioribus facta. Hinc ſaepe diſcedit a Fiſchero, et interdum Schwarzii emendationes adoptat. Criticis notis immiſcuit obſeruationes grammaticas et eas, quibus vis et virtutes notationum pulcre explicantur: addidit indicem graeco-grammaticum: praemiſit autem commentationem de conſilio ac ratione Theophraſti in moribus notandis: denique illi vindicat librum et adiecit nonnullas Graecorum ac Romanorum notationes ad illas cum Theophraſteis comparandas. — Idem V. D. ſcripſit progr. de conſilio et methodo Theophraſti in ſuis notationibus pingendis. Stuttgart. 1791.

Iſaacus Voſſius in notis ad Ignatium p. 289. promiſerat, ſe librum hunc Theophraſti pluribus locis meliorem daturum et illuſtraturum notis: tum Galeus ab eodem Voſſio auctiorem et emendatiorem exſpectare nos iuſſit. *Lambertus Bos* in epiſt ad Fabricium, (in vita Fabricii, a Reimaro edita, p. 224.) ſcribit, ſe cogitaſſe aliquando de edendis Theophraſti characteribus cum animaduerſionibus, et trium locorum emendationes proponit. — *Fonteyn*, (Fonteinium) characterum paraſſe editionem, cognouimus ex epiſtolis Bernardi ad Reiskium, (in huius vita, ab coniuge ſcripta. Lipſiae 1783. 8.) p. 248. 427. quo vero eius obſeruatt. ſchedaeque peruenerint, equidem neſcio. [Seruat eas *Dan. Wyttenbachius* V. C et editionem parat. v. Bibl. Crit. Amſt. Vol. III. P. II. p. 104 ſq. *Beck.*] — Latinis verſibus reddidit *Iacobus Welton*, et cum textu graeco notisque parauerat edere Oxonii 1722. ſpecimen metaphraſeos; v. Iournal

des

des Savans 1726. menſe Maio p. 135 et New memoirs of Litterature 1725. tom. I. p. 453 ſq. notante Fabricio ad marginem exempli ſui. — *Proſper Petronius Barenſis*, bibliothecae Alexandrinae in romano archigymnaſio praefectus, (mortuus menſe Febr. 178 .) promiſerat in Notizie etc. (ſupra ad editionem Pawianam laudatis,) nouam characterum editionem triplo auctiorem ex cod. Vaticano, (atque in hoc codice plura extare, quam Amadutius notauerat, animaduertit vir quidam doctus, qui illum codicem tractauit, et nobis narrauit,) et contulerat cod. inſt. Barberinum atque alterum Palatino-Vaticanum. Inceperat iam praelo ſubiicere graece cum noua verſione latina: ſed operae tantum proceſſerant ad tria folia in forma octaua, quae continent dumtaxat duodecim priora capita, decimo tertio paucis lineis ad calcem intercepto. At cur haec editio imperfecta manſerit, incompertum eſt. vide cl. *Amadutium* in prolegomenis §. IV et V. pag. 14—25. et in notis pag. 56 ſqq. vbi de illo Proſpero Petronio Barenſi eiusque inchoata edit. eſt copioſus.

Fuerunt etiam, qui *Theophraſti characteres de virtutibus* n) vidiſſe ſe adfirmarent; ſed, *non ego credulus illis*, inquit Menagius ad Laertium pag. 211.

Maximi Planudis expoſitionem ineditam in Theophraſti characteres memorat *Geſnerus* in praef. ad Io. Stobaeum. Eam vero in Italiae bibliothecis diligenter inquiſitam nanciſci ſe potuiſſe negat *Leonhardus Lycius*.

Verſiones.

Latinae: praeter memoratas, *Baluzius*, (notante Fabricio,) habuit verſionem *Lapi Biragi*, Caſtelliuuculi Florentini, qui Filelfi diſcipulus fuit, *Theophraſti liber de impreſſionibus:* incipit: *Etſi perindignum ducerem* etc. De *Weltoni* interpretatione metrica iam ſupra egimus. Latina Caſauboni repetita eſt in libello:

Ludouici Molinaei morum exemplar, ſeu characteres. Acceſſerunt, ob argumenti ſimilitudinem Theophraſti characteres ethici et Io. Ludou. Viuis introductio ad ſapientiam. Lugduni Batau. 1654. Haagae Comit. 1662. Hamburgi 1675. 12.

Gallicae, factae ſunt ab *Hieronymo Beneuentano*, Pariſ. 1613. 12. inprimis a *Bruyerio*, (defuncto d. X. Maii 1696) qui et ipſe Theophraſtum imitatus, ex ſuo ingenio nouos characteres addidit, minus quidem preſſos nec a tanta naturali pulcritudine grataque breuitate et picturae veritate, quas virtutes in genuinis Theophraſteis amamus, commendabiles; at lectu tamen dignos, atque acumine, quidquid perſonato *Vignolio Maruillio* o) videatur, neutiquam deſtitutos, Pariſ. 1688. 12. apud Steph. Michallet. vid. Hiſtoire Ouvr. 1702. Maii pag. 102. — ibid. 1692. 8. Illius characteres auide lectitati, et gallice Pariſiis, Bruxellae, Amſtelodami

n) Laertius duobus in locis ἠθικὰς χαρακτῆρας inter ſcripta Theophraſti memorat V. 47. et 48. Vnde Menagius ſuſpicatur, vno loco ab eo notari characteres virtutum; altero vitiorum. Adde Caſaubon. in prolegom. ad Theophr. charact. et Amadutium l. cit. pag. 38 ſqq.

o) *Vignolius Maruillius* tom. I. Miſcellaneor. hiſtoricorum, gallice editorum. Cui reſpondit *Petrus Coſteus* in libro: Defenſe de Mr. de la Bruyere et des ſes Caracteres contre les Accuſations et les objections de Mr. de Vigneul Marville, Amſterd. 1702. 12. adde *P. C. Poſſerat* parallele de Theophraſte et de la Bruyere, in Mercure de France, 1732. Ian. p. 78 ſqq. *Menagiana* tom. II. p. 241. Acta erudit. germ. part. 240 p. 681 ſqq.

Iodami alibique ſaepiſſime ſunt typis excuſi, ita, vt, auctore adhuc ſuperſtite, iam decima quarta prodiiſſe dicatur. E multis quasdam nominare licet editiones, Pariſ. 1696. poſt auctoris mortem, Pariſ. 1700. 8. Amſtel. 1701. mai. 12. II. tom. Coloniae 1713. 8. II. tom. Amſtel. 1720. III. voll. 12. apud Wetſtein. (aucta eſt editio defenſione Bruyerii eiusque characterum a Petro Coſta facta, et laudatur in Iourn. literaire tom. XI. pag. 26. Lipſ. ephem. liter. 1720. p. 199.) ibid. 1731. Pariſ. 1733. — auct. per Coſte, Pariſ. 1739. II. tom. 8. Amſtelod. 1743. II. tom. Pariſ. 1756. 8. — 1765. 4. — Dresdae 1755. 8. II. voll. 1769. 8. II. voll. In alias quoque linguas Bruyerii characteres cum Theophraſteis ſunt translati. — Gallice ſunt quoque verſi Theophr. characteres a *Levesque* cum Menandri ſententiis moralibus, Pariſ. 1782. 12. et in Collection des moraliſtes anciens, Pariſ. apud Didot 1783. 12. — cum notis vitaque Theophraſti per M. B. de B. (probabiliter *Bélin de Ballu*) Pariſ. 1790. mai. 8.

Germanicae, in *Theatro virtutis et honoris oder Tugend Büchlein* aus etlichen fürtreſlichen Griechiſchen vnd Lateiniſchen Scribenten ins Teutſch gebracht durch Herrn *Wilibald Pirckheymern* — Auſſ deſſelben hinderlaſſenen Bibliothec durch einen vornehmen gelaehrten Mann mit fleiſſ zuſammen getragen, vnd ietzo erſt an Tag geben. Mit vorgeſetzten Leben des Auctoris. Nuremberg 1606 in 8. p. 257 ſqq. ex editt. Noribergenſi et Lugdunenſi, cum vita Theophraſti, cuius XXVIII. char. germanice verſi hic leguntur. Praef. eſt Hanns Imhof; tum a M. *Gottfr. Ephr. Müllero*, *Spiegel menſchlicher Sitten*, *aus dem Griechiſchen des Theophraſt*, Dresdae et Lipſiae 1737 mai. 8. — cum char. Bruyerii a *Io. Sigism. Kieſsling*, Noribergae 1754. mai. 8 — Theophr. et Bruyerii char. ab anonymo, Ratisbonae et Viennae 1754. 8. II. part. — ab alio Francofurt. 1772. II. part. 8. — a *Schulteſio*. — a *Vollbedingio*, Lipſiae 1783. (vid. Rooſii Bibl. für die Paedagogen und Erzieher, tom. II. Gieſſae 1784.) — a *Io. Dau. Büchling*, Halis Saxon. 1791 mai. 8. — a *K. G. Sonntag*, cum vita Theophraſti et animaduerſion. philoſophicis, Rigae, 1790. 8. [Einige Skizzen zu Sittengemälden, nach dem Griechiſchen des Theophraſt von *K. G. Sonntag*. Riga 1792. 4.] — Verſio metrica charact. IIdi in *Menkenii* Vermiſchten Gedichten pag. 200 ſqq.

Danicae per *Io. Gottſchalch*, Aalborg 1768. 8. — cum Ciceronis Laelio et Plutarcho de diſcrimine adulatoris etc. Hauniae ſ. a. in 8.

Hiſpanicam Lopezii laudaui.

Anglicae ab *Euſtathio Buddell*, Londini 1715. elegantius quam fidelius, male vocatur *Dugdill*, in Neuem Bücherſaal, 46. Oeſnung. Lipſ. 1715. pag. 753. — ab *Henr. Golly* cum notis et disquiſitione critica de artis charact. ſcriptoribus, Londini 1725. mai. 8. vid. Bibl. Angloiſe tom. XIII. p. 378. Probabiliter verſioni Bruyerii charact. anglicae, Londini 1698. 8. a Fabricio laudatae, inerant characteres Theophraſti anglice conuerſi.

Italicae. Riccianam iam ſupra in catal. editt. ann. 1760. laudaui. — *caratteri* (XVIII.) *morali di Teofraſto*, *interpretati per Anſaldo Ceba*. — In Geneua appreſſo Giuſeppo Pauoni, 1620. 4. vid. *Iuſt. Fontanini* biblioth. italicae eloquentiae, Venet. 1753. tom. II. cap. II. pag. 347. *Paitoni* biblioth. etc. tom. IV. p. 104. praeſertim *Amadutium* in edit. charact. Theophr. II. ineditorum pag. 36 ſqq. 51 ſq.

Digitized by Google

Imitationes.

Scripſerant quoque characteres morum e veteribus *Dio Chryſoſtomus* in orat. de regno, pingendo auarum, voluptuoſum et ambitioſum, *Libanius* in Orat. a Fabricio in Bibl. Gr. lib. V. cap. 9. p. 179 ſqq. vulgata; e recentioribus in *Cauſſini* libr. de eloquentia ſacra et humana, *Boxhorn* in poematibus pag. 67. 145. 148. *Ioach. Kühn* charact. mali debitoris in quaeſtion. philolog. pent. IV. cap. 3. *Ludouicus Molinaeus*, (cuius librum paullo ante commemorani,) *Carolus Paſchalius*, *Ioachimus Paſtorius*, ne de aliis p) recentioris aetatis in praeſenti dicam. Sed plures Galli idem tentauerunt, vt tot libellorum gallicorum exempla teſtantur, qui in titulo characteres praeferunt, quales ſunt, (indice Fabricio.) *Le Theophraſte moderne*, *(Alearme) Suite des Caracteres de Theophraſte et des penſees de Paſcal.* Pariſ. 1700. 12. et belgice verſ. (vid. Iournal de Berlin 98. p. 53.) *Ouvrages dans le gout des Caracteres. Les Caracteres des vrais Chrétiens*, (vid. Iourn. des Savans 1715. pag. 343.) *Caractere d'un honnête homme. Les differens Caracteres des femmes du Siecle. Les hommes*, (vid. Mem. de Trevoux 1712. p. 1501.) *Les reflexions morales, ſatyriques, et comiques ſur les moeurs de noſtre ſiecle.* Amſterd. 1711. 8. (vid. Nouv. rep. lettr. 1710. tom. II. p. 546. Mem. de Trevoux 1714. p. 2033.) *Caracteres et portraits critiques ſur les defauts ordinaires des hommes; Mr. Bordelon caracteres naturels des hommes* en cent dialogues. Pariſ. 1692. 12. (vid. Iourn. des Savans pag. 130.) *Portraits ſerieux et critiques. Caractere d'un veritable ami. Caracteres tirez de l'Ecriture ſainte et appliquez aux Moeurs de ce ſiecle. Reflexions ſur le Ridicule et ſur les moyens de l'eviter*, ou ſont repreſentez les Moeurs et les differens Caracteres des Perſonnes de ce Siecle, par Mr. l'Abbé *de Bellegarde.* Nouvelle Edit. Pariſ. 1698. 12. *Caracteres des Auteurs anciens et modernes, avec les Iugemens de leurs Ouvrages, ſuivant la Copie de Paris*, à Amſterdam 1705. 12. pag. 52. inprimis pag. 117. iudicium fertur de Theophraſto et Bruyerio, de quorum poſteriore ita iudicatur: „Cet Ecrivain, toujours de mauvaiſe humeur, ne trouva perſonne à ſon gré; et laiſſa trois places vacantes." — *Caracteres des Vertus et des vices. Le Critique et l'Apologiſte ſans fard, ou caracteres oppoſez dans 35. differens états et conditions* etc.

Ex Anglis memorandi ſunt *Ioſephus Hallus*, Decanus Worceſtrienſis, cuius characteres virtutum et vitiorum recuſi exſtant in eius Operibus, anglice editis, Londini 1625. fol. pag. 161. (etiam italice verſi ab Octauio Carducci, Florentino, Venet. 1628 et gallice lucem viderunt Geneuae 1619. ac germanice, quantum memini.) atque *Boyerus: the Engliſh Theophraſtus*, or the manners of the age, being the modern character of the Court, the Town, and the City by M. *Boyer*, 1696 1702. 8 etc. Nec inter Germanos aliosque deſuerunt, qui vel in libellis hebdomadariis aliisque eius generis, vel in peculiaribus ſcriptis characteres pingerent; e. gr. *Portraits oder eine Character-Schilderung nach Theophraſt und Bruyere von Eckhard Weſtphal.* Lipſiae vol. I. 1779. vol. II. 1782. Sed de his et characteribus, a poetis, oratoribus atque hiſtoricis paſſim confectis illorumque praeceptis hic multa diſputare non vacat.

p) Vid. *Georgii Paſchii*, Prof. Kilonienſ. diatrib. de philoſophia characteriſtica et paraenetica, Kiloniae 1705. 4. et librum de variis modis moralia tradendi, cap. IV. Kilon. 1707. 4. *Andreae Lud. Koenigsmanni* breuem hiſtoriam doctrinae de characteribus morum adfectuumque humanorum, Osnabrug. 1714. 4. *Boecleri* characteres Vellejanos, *Brochmanni* ethicam hiſtoricam, *Schaffteſbury's* characteriſticks etc.

Digitized by Google

cat. conf. *Sulzer* ibique cel. *de Blanckenburg*, Allgemeine Theorie der ſchönen Künſte, tom. I. art. *Charaktere*, pag. 453 ſqq.

Loca Theophraſteorum characterum multi illuſtrarunt aut emendarunt. *Salmaſius* in lib de vſuris, vbi pag 365. codicem laudat antiquiſſimum, in commentario ad Solinum et in aliis ſcriptis, *Palmerius* in exercitationibus ad gr. auctores, pag. 582 — 621. *Io. Clericus* in arte critica.

Io. Iac. Reiske in animaduerſion. ad graecos auctores vol. I. p 96 ſqq. cuius tamen plurimas opiniones Fiſcherus grauiter culpat refellitque.

Chriſti. Adolph. Klotz, (quem Fiſcherus nominat *Clotium*,) in animadu. in Theophraſti characteres, Ienae 1761. 8.

Chriſtiani Friderici Schmidii Specimen animaduerſionum in Theophraſti charact. morum. Lipſiae 1761. 4.

Henr. Frieſemann in collectaneis criticis. Amſtel. 1786. 4. pag. 168 ſq.

P. B. A. A. H. (h. e. *Frid. Lud. Abreſch.*) ἐξέτασις epiſtolica de verbo ὑπεϱτίϑεσϑαι. ad Theophr. prooem. in Miſcell. Obſſ. Bat. in auct. vol. VIII. tom. III pag. 347 — 352.

In vita *I. I. Reiskii*, ab eius vxore edita, *Bernard* in epiſt. ad Reiskium p. 223 ſq. aliquot characterum loca tentat; ſed pag. 225. reieciſſe coniecturas ſuas videtur. Idem Bernard ibidem pag. 266. 267 ſq. 277. propoſuit aliquot locorum emendationes. Ad Theophraſtum quoque pertinent:

Georg. Abrah. Pielnhuber, Altdorfini, diſput. praeſide Georg. Caſp. Kirchmaiero, *de tribulis potiſſimum aquaticis ad Theophraſtum Ereſium* (Plantar. lib. IV. cap. 10.) *Dioſcoridem et Plinium Sec.* Wittebergae 1692. 4.

Chriſtian Aug. Kriegel epiſtola, de Theophraſto, optimo fidei coniugalis magiſtro. Lipſiae 1763. 4.

Rondellii comm. in cap. XVII. me iam laudare, memini. vid. bibl. raiſonnée tom. X. pag. 337. — *Chr. Arnoldi* Eclogas Ereſianas, ſ. praelectiones in Theophraſti characteres, manu exaratas habeo.

XIV. ΤΩ͂Ν ΜΕΤᾺ ΤᾺ ΦΥΣΙΚᾺ ἀποσπασμάτιον ἢ βιβλίον α΄. *Metaphyſicorum fragmentum, ſiue liber I.* [*Codices.* In bibl. *Veneta* D. Marci cum aliis opuſculis Theophraſteis, cod. CCLX. teſte catalogo pag. 128. — in bibl. *Pariſienſi* regia cod. MDCCCLIII. nr. 11. vbi ad calcem *Theophraſti* metaphyſ. adnotatur, nullam illorum ab Andronico et Hermippo in operum Theophraſti catalogo mentionem fieri, ipſi tamen a Nicolao Damaſceno tribui, ſecundum catal. MSS. tom. II. p. 411. fragmentum metaphyſicorum cum aliis opuſculis Theophraſteis, ibidem, cod. MMCCLXXVII. nr. 7. catal. p. 475 ſq. — in bibl. *Leidenſi*, inter codd. Voſſianos, inter varia Theophraſti et Ariſtotelis opuſcula. vid. Catal. pag. 396. nr. 25. — in bibl. *Vindobonenſi*, apud Lambec. commentar. de illa bibl. libr. et tomo VII. p. 157 ſqq. etc. Editiones plures vide ſupra in catalogo editionum Ariſtotelis p. 322. 357. *Harl.*] In editione Heinſiana et Hanouienſi collectione deſideratur. Sed exſtat in tribus editionibus graecis operum Theophraſti: Aldina, vol. III. Venet. 1497. fol. Oporiniana Baſileenſi

Digitized by Google

cum praefat. Hieronymi Gemuſaei edita ann. 1541. fol. et tertia Aldi filii, quae operibus Ariſtotelis in quinque tomos diſtributis, tamquam ſextum volumen ſubiicitur, Venet. 1552. 8. ex recenſione *Camotii*, edente Turriſano. Separatim hunc ipſum librum cum commentariis graecis, ad Ariſtotelis et Theophraſti metaphyſica *Ioh. Baptiſtae Camotii* in tres libros diſtinctis, ediderat Turriſanus ibid. 1551. fol. [q] et abſque iisdem, itidem graece, ad calcem Metaphyſicorum Ariſtotelis, cum notis criticis *Frid. Sylburgii* excuderunt A. Wecheli heredes, Francof. 1587. 4. Latine vertit non Grynaeus, vt Sylburgius ſuſpicabatur, ſed cardinalis erudiſſimus *Beſſario*, idem, qui Ariſtotelis [*] Metaphyſica feliciſſime tranſtulit. Edita eſt Beſſarionis interpretatio vtriusque operis Pariſ. apud H. Stephanum 1515. fol. rec. 1542. 4. et ad calcem librorum praeclarorum aduerſus Georgium Trapezuntium, calumniatorem Platonis, Venet. in aedibus Aldi 1516. fol. et inter opera Ariſtotelis latine variis interpretibus vulgata Baſileae 1538 fol. et tomo octauo operum Auerrois Venet. 1551 fol. 1575. 8. Ad calcem libri haec nota legitur adſcripta: *Τοῦτο τὸ βιβλίον Ἀνδρόνικος μὲν καὶ Ἕρμιππος ἀγνοοῦσιν, οὐδὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως πεποίηνται ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ* (intellige Damaſcenum) *ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ Φυσικὰ μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. Εἰσὶ δὲ ἐν αὐτῷ προδιαπορήσεις τινὲς ὀλίγαι τῆς ὅλης πραγματείας.* Laertius quoque metaphyſicorum mentionem inter ſcripta Theophraſti praetermiſit.

XV. ΠΕΡΙ᾽ ΑἸΣΘΉΣΕΩΣ *βιβλίον*, *liber de ſenſu.* [*Codices.* In bibl. *Medicea: Veneta* D. Marci, *Leidenſi*, *Pariſina*, et *Monacenſi* in Bauaria, (catal. pag. 60.) *Harl.*] *Laertio* V. 42. memoratus, *Ioh. Baptiſta Camotio* curante primum a *Frid. Turriſano* editus eſt in graeca editione Venet. ann. 1552. 8. in reliquis editionibus Theophraſti graecis et graecolatinis deſideratur, niſi quod graece vulgauerat *Victor Trincauellus* vna cum Alexandri Aphrodiſienſis quaeſtionibus, et *Priſciani Lydi* paraphraſi diuerſi operis [r] Theophraſtei de ſenſu, phantaſia et intellectu. Venet. 1536. fol. et *Henricus Stephanus* vna cum characteribus ſiue notationibus morum et fragmentis ex nouem Theophraſti libris, Pariſ. 1557. 8. Priſciani Lydi, (qui Simplicii et Damaſcii aequalis memoratur ab Agathia lib. II p. 65. et ex Iamblichi libro *περὶ ψυχῆς* profeciſſe ſe teſtatur p. 276. quem perinde, vt Plutarchum Neſtoris F. *γνησίους τοῦ Ἀριστοτέλους ἐξηγητὰς* adpellat pag. 289. Male *Patriſianus* philoſophus dicitur in codice MS. Caroli de Montchal apud *Labbeum* p. 194. Bibl nou. MSS.) paraphraſis eorumdem librorum exſtat etiam graece in Oporiniana Theophraſti editione Baſil 1541. fol. ex recenſione Ioach. Camerarii, latine vero tranſlata eſt a *Marſilio Ficino*, cuius verſio addito commen-

q) De *Camotio* vid Nic. Comnenus Papadopoli, in hiſtoria gymnaſii Patauini pag. 241. Ego vero editionis illius in forma maxima apud Aldum mentionem nullibi inueni, quantum inueſtigaui. Id quidem conſtat, ann 1551. in 8. ex Aldi officina prodiiſſe tom. I. et II. Ariſtotelis et Theophraſti Opp. Alii forſan erunt feliciores. *Harl.*

r) Puto, Priſcianum interpretari locum ex quinto Phyſicorum Theophraſti, qui liber erat ſecundus *περὶ ψυχῆς*. Nam tractationem de ſenſu Priſcianus claudit his verbis: *ἀλλὰ ἐπὶ τὰ ἑξῆς ἴωμεν, ἐπ' ἄλλης ἡμῖν ἀρχῆς τὰ λοιπὰ τοῦ πέμπτου βιβλίου ἐπεξεργαζόμενοι.* pag. 284. edit. Baſil. Idem *Priſcianus* paſſim notat Theophraſtum in his *ἐπεξεργάζεσθαι Ἀριστοτέλη*, ſiue Ariſtotelis veſtigiis inſiſtere et ab eo dicta magis illuſtrare. *Fabric.* conf. cel. *Wernsdorf.* Poet. latin. minor. tom. V. pag. 221 ſq. *Harl.*

commentario ſaepius excuſa cum aliis Iamblichi, Procli etc. Venet. 1497. (male 1597. in catalogo bibl. Bodleian.) et 1516. fol. et Baſileae, Pariſiis, tum inter Ficini opera iunctim edita, tom. II. pag. 1801 ſq. adde tom. I. pag. 924. vbi prooemium. [conf. *Io. Corſii* commentar. de platonicae philoſ. — inſtauratione ſiue Marſ. Ficini vita, edita ab Ang. Mar. Bandinio, Piſis 1771. 8. pag. 76.] Idem *Ficinus* in Theophraſtum commentarios promiſit in ſuo ad Plotinum commentario. Metaphyſica Theophraſti et librum de moribus memorat Abulpharagius pag. 94. inter ſcripta ex Syriaco arabice translata. [P]

XVI. ΔΙΑΘΗΚΑΙ, *Teſtamentum* Theophraſti exſtat apud Laertium V. 51 ſq. [et in *Stanleii* hiſtor. philoſoph. Lipſ. 1711. 4. pag. 494. ſed ſuppoſititium declaratur ab *Heumanno* in actis philoſ. tom. III. p. 666. leue autem id eſt argumentum, quod ſumit a Theophraſti prooemio ad characteres valde dubio.] Ad conuiuia philoſophorum quotannis celebranda pecuniam legaſſe refert et *Athenaeus* V. pag. 186.

[Ariſtotelis librum *de coloribus* Portius malit adſcribere Theophraſto. vid. ſupra in catal. edd. Ariſtotel. libr. de coloribus p. 353.]

XVII. Iam deperditos Theophraſti libros enumerare reliquum eſt, ordine digeſtos alphabetico, quem nec Laertius nec Meurſius obſeruarunt. Nam apud Laertium quidem triplex vel quadruplex ſcriptorum Theophraſti ad 230808. verſuum numerum adſurgentium catalogus reperitur, vnusquisque litterarum ordinem quidem vtcunque, nec accurate tamen retinens, quorum primus incipit ſect. 42. alter ſect. 46. tertius ſect. 49 quartus ſect. 50. libri V. Veriſimile eſt, in ſingulis alios auctores fuiſſe ſequutum, quum nonnullos Theophraſti libros plane omittat, quosdam repetita vice nominet. De Theophraſti ſcriptis olim egerant *Andronicus*, qui in πραγματείας ea digeſſit, teſte Porphyrio in vita Plotini, ac Plutarcho in Sylla: tum *Hermippus*, cuius, vt Andronici quoque meminit ſcholion Metaphyſicis Theophraſti ſubiectum, et paullo ante a me deſcriptum. E recentioribus, quorum laboribus vſum me profiteor, *Iohannes Meurſius* in notis ad Apollonium Dyſcolum pag. 140 ſq. [cap. 46. pag. 90 ſqq. edit. Teucheri,] et in Theophraſto ſuo quem locupletare voluit *Ionſius*, vt teſtatur I. 14. 72 ſq. *Franciſcus Patricius* in diſcuſſionibus Peripateticis pag. 128. et *Menagius* ad Laertium pag. 206 ſq.

Ἀγωνιστικὸν τῆς περὶ τοὺς ἐριστικοὺς λόγους Θεωρίας. *Laertius* V. 42.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων, α'. *Laert.* V. 46.

Περὶ τῶν αἰθουμένων, β'. Editio *Laertii* Aldobrandina, vbi alii *λιθουμένων*, V. 42.

Πρὸς Αἰσχύλον, α'. *Laert.* V. 49.

Περὶ αἰτιῶν. *Laert.* V. 49.

Πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, α'. *Laert.* V. 49.

Ἀκίχαρος, α'. *Laert.* V. 50. Videtur fuiſſe liber ethici argumenti. Confer, quae de Acicari columna. *Clementi* I. Strom. pag. 303. memorata. *Reineſius* Var. lect. p. 97. et 381. *Steph. Lemonius* notis ad varia ſacra pag. 346 ſq. *Ἀχαΐκαρος* vocatur *Straboni* lib. 16. pag. 762. qui inter viros ſapientiſſimos eum laudat.

Ἀκροάσεως, α΄, β΄. *Laert.* V. 42. Galenus de ſubſtantia facultatum naturalium. Combuſtas a Metrocle refert *Laertius* VI. 95.

Περὶ ἁλῶν, νίτρου, στυπτηρίας α΄. *Laert.* V. 42.

Περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν α΄. *Laert.* V. 42. *Alexander Aphrodiſ.* in I. Analyt. prior. *Suidas*, [P] [*Eudocia* pag. 229.]

Ἀναλυτικῶν προτέρων, γ΄. *Laert.* V. 42. *Suid* Θεόφραστος. [et *Eudocia* l. c.] *Alexander Aphrodiſ.* in Ariſtotelis priora Analyt. *Simplicius* in II. de coelo et III. Videtur reſpicere *Boethius* II. de ſyllogiſmo categorico pag. 594 ſqq. vbi notat, Theophraſtum et Eudemum, ſuffragante Porphyrio, quatuor modis primae figurae ſyllogiſmorum, alios quinque adiunxiſſe, et modis ſex tertiae figurae ſeptimum. [Partitio in V. partes diſtributa ab Ariſtotele et Theophraſt. inuenta, commodior videtur eſſe *Ciceroni* de Invent. I. 35. *Harl.*]

Ἀναλυτικῶν ὑστέρων ζ΄. *Laert.* V. 42. *Galenus* II. de dogm. *Hippocr.* et Platonis, *Suidas*, [*Eudocia*,] *Euſtratius* in II. poſter. Analyt. *Alexander Aphrodiſeus* lib. I. ἀποριῶν καὶ λύσεων cap. 27.

Ἀναλυτικῶν ἐπιτομή, *Laert.* V. 42. *Suid. Eudocia.*

Πρὸς Ἀναξαγόρου α΄. *Laert.* V. 42.

Περὶ τῶν Ἀναξαγόρου α΄. *Laert.* V. 42.

Ἀνηγμένων τόπων β΄. *Laert.* V. 42. Suid. Alexander Aphrodiſ. in priora Analyt. qui titulum refert paullo aliter: ἀνηγμένων λόγων εἰς τὰ σχήματα.

Περὶ ἀνθέων, de floribus. *Plin.* XXI. 3.

Περὶ τῶν ἀνθρώπων, α΄. *Laert.* V. 43.

Περὶ τῶν ἁπλῶν διαπορημάτων. *Laert.* V. 46.

Περὶ ἀποφάσεως, α΄. *Laert.* V. 46. Infra in περὶ καταφάσεως.

Περὶ ἀρετῆς, α΄ *Laert.* V. 46. περὶ ἀρετῶν. V. 50. Videtur reſpicere *Cicero* I. Acad. quaeſt. cap. 10. et V. de finibus, [et reprehenditur a *Cicerone* Tuſcul. V. 9.]

Ἀρετῶν διαφοραί. *Laert.* V. 42.

Ἀριθμητικῶν ἱστοριῶν α΄. *Laert.* V. 50.

Περὶ ἀριθμῶν. *Laert.* V. 50. Niſi legendum ῥυθμῶν cum Meurſio. Sed de rhythmo et numero oratorio, de quo Theophraſtum accuratius diſputaſſe tradit Cic. in Oratore, potuit agere in Τέχνῃ ῥητορικῇ, de qua infra.

Ἁρμονικῶν α΄. *Laert.* V. 46.

Περὶ τῶν Ἀρχελάου α΄. *Laert.* V. 42.

Ἀστρολογικῆς ἱστορίας ς΄. *Laert.* V. 50. Reſpicere videtur *Simplicius* ad II. de coelo.

Περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, α΄. *Laert.* V. 46.

Περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν, *Laert.* V. 42. Idem liber eſſe videtur, qui etiamnum legitur hoc titulo inter ſcripta Ariſtotelis. Eum enim a quibusdam ad Theophraſtum auctorem

rem

Digitized by Google

rem relatum eſſe, teſtatur *Simplicius* in II. de coelo, et *Ioh. Philoponus* in I. de generat. et corruptione, [?] pag. 8. b.

Περὶ αὐξήσεως, α'. *Laert.* V, 50.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, α'. *Laert.* V. 46.

Ἀφορμαὶ ἢ ἐναντιώσεις. *Laert.* V. 46.

Περὶ βασιλείας, α'. *Laert.* V. 42. Sed *Plutarchus* in Themiſtocle et *Dionyſius Halic.* lib. V. cap. 73. laudant Theophraſtum ἐν τοῖς περὶ βασιλείας, quibus ſuffragatur *Laertius* V. 49. vbi duo libri hoc argumento. Librum περὶ βασιλείας Κυπρίων memorat *Suidas* in Τιάρα. Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. *Laert.* V. 47. *Athenaeus* libro IV. pag. 144. vbi docet, ab aliis hoc ſcriptum tributum *Soſibio*, quem epinicio elegiaco Callimachus celebrauit.

Περὶ παιδείας βασιλέως α'. *Laert.* V. 42.

Περὶ βίων α', β'. *Laert.* V. 42. et reſpicit *Plutarchus* in Pericle, Alcibiade, Ariſtide, Lyſandro, Nicia; Ageſilao et Demoſthene. *Fabric.* Ad hos libros reſpexiſſe *Porphyr.* de abſtinentia cap. 4. videtur quibusdam: ſed incertum eſt. vid. *Iac. de Rhoer* ad Porphyrium pag. 304. *Harl.*

Περὶ γάμȣ, *de nuptiis* aureolum Theophraſti librum laudat *Hieron.* I. contra Iouinian. pag. 36. ſq. in quo quaerebat philoſophus, an vir ſapiens ducat vxorem. Bene longa ibi et inſignia ex hoc libro excerpta, quae repetit *Petr. Bleſenſis* epiſt. 79. *Io. Sariberienſ.* VIII. 11. policratici, *Hugo de Victore* libr. de nuptiis carnalibus vitandis, tom. II. Opp. pag. 256 ſq. [vid. Cellario-Fabrinum Lexic. pag. 239 *Balbum* libr. de ethnic. philoſ. morali pag. 428. *Heumann.*] Videtur reſpicere *Stobaeus* ſerm. 72. et 83.

Περὶ γελοίȣ, α'. *Laert.* V. 49. *Athen.* lib. VIII. p. 348.

Περὶ γενέσεως, α'. *Laert.* V. 46. *Simplicio* in IV. de coelo inſcribitur περὶ γενέσεως ϛοιχείων. Videtur et reſpicere Philo *de mundo.* Etiam περὶ ζώων γενέσεως de genitu animalium ſcrip ii, e teſtatur Apuleius in Apologia. Vide et Cenſorinum cap. 4.

Ἱϛοριῶν, (male ἱϛορικῶν in edit. caſtigatiſſima Wetſten.) γεωμετρικῶν δ'. *Laert.* V. 48.

Γεωργίας παραγγέλματα. *Iulian.* Epiſt. 24. Varro et Columell. Geoponic. III. 3. et 4.

Περὶ γήρως, α'. *Laert.* V. 42.

Περὶ γνώμης, *Laert.* V. 46.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν, α'. *Laert.* V. 43. Apuleius in Apologia.

Περὶ τȣ̃ δεδόσθαι, α'. *Laert.* V. 49.

Περὶ τῆς Δημοκρίτȣ ἀϛρολογίας α'. *Laert.* V. 43.

Περὶ Δημοκρίτȣ α'. *Laert.* V. 49.

Περὶ διαβολῆς, α'. *Laert.* V. 46. et 49. et 50.

Διαθῆκαι τῶν ἐξ Ἐλευσῖνος Ὀργεώνων. *Suid.* in Ὀργεῶνες.

Διαιρέσεις α', β'. *Laert.* V. 46.

Περὶ

Digitized by Google

Περὶ τοῦ Διακόσμου α΄. *Laert.* V. 43.

Dialogos Theophraſti memorat *Baſilius* epiſt. 167. Nimirum ex ſcriptis eius nonnulla fuerunt compoſita more dialogorum, licet [ꝑ] res ipſas nude tractantia et Platonica ſuauitate, eiusdem Baſilii iudicio, deſtituta, οἱ τοὺς διαλόγους συγγράψαντες Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος εὐθὺς αὐτῶν ἥψαντο τῶν πραγμάτων, διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτοῖς τῶν Πλατωνικῶν χαρίτων τὴν ἔνδειαν.

Περὶ τῶν διαφορῶν, α΄. *Laert.* V. 46. ſiue vt Athenaeus lib. VII. pag. 317. περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν.

Περὶ Δικανικῶν λόγων α΄. *Laert.* V. 50.

Τῶν Διογένους συναγωγή, α΄ *Laert.* V. 43.

Διορισμῶν α΄, β΄, γ΄. *Laert.* V. 43.

Ἐγκώμια Θεῶν, α΄. *Laert.* V. 47.

Περὶ τῶν εἰδώλων α΄, β΄. *Laert.* V. 43.

Περὶ εἰδῶν α΄, β΄. *Laert.* ibid.

Περὶ ἐκκρίσεων α΄. *Laert.* V. 46.

Περὶ ἑκουσίου α΄. *Laert.* V. 43.

Περὶ Ἐμπεδοκλέους α΄. *Laert.* V. 43.

Περὶ ἐμπειρίας α΄. *Laert.* V. 46.

Περὶ ἐνθουσιασμοῦ. *Laert.* V. 43. *Apollonius Dyſcolus* cap. 49. hiſt. commentit. (cui inſcribitur περὶ ἐνθουσιασμῶν. quod plura, vt veriſimile eſt, enthuſiasmi genera illo in opere fuiſſet perſequutus. Conf. *Mericum Caſaubonum* cap. 1. de enthuſiasmo,) *Athen.* lib. XIV. pag. 624. Plin. XXVIII. 2. Locum Athenaei reſpicit *Caeſar Scaliger*, Theophraſti librum laudans Exercitt. 348. Etenim non infrequens erat huic viro docto et praeceptori ipſius, Coelio Rhodigino, atque Alexandro Alexandrio aliisque eruditis illius aetatis, vt libros deperditos citarent ex fragmentis vel locis alicubi memoratis, quaſi legiſſent eos ipſos, vnde reprehenduntur a *Iacobo Thomaſio* de plagio litter. §. 531. 536.

Περὶ ἐνθυμημάτων. *Laert.* V. 47. Scholiaſtês Hermogenis prooem.

Ἐνστάσεων γ΄. *Laert.* V. 43.

Περὶ ἑορτῶν, α΄. *Laert.* V. 47.

Περὶ ἐπαίνου, α΄. *Laert.* V. 46. Videtur reſpicere Plutarchus vita Agidis et Cleomenis.

Περὶ ἐπιλήψεως. *Laert.* V. 43. *de caducis* Apuleius in Apologia.

Τίνες οἱ τρόποι τοῦ ἐπίστασθαι, α΄. *Laert.* V. 49.

Ἐπιστολῶν, α΄, β΄, γ΄, *Laert.* V. 46. ad Aſtycreontem, Phaniam et Nicanorem id. V. 50. Epiſtolam ad Phaniam laudat idem V. 37. et Scholiaſtes Apollonii lib. I. *Theophraſtum* ἐν ἐπιστολαῖς Ptolemaeus Hephaeſtion lib. III. apud *Photium* cod. CXC.

Ἐπιτομὴ τῆς Πλάτωνος πολιτείας α΄, β΄. *Laert.* V. 43.

Ἐπιτομῶν

Digitized by Google

Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους περὶ ζώων, ϛ'. *Laert.* V. 49.

Ἐπιχειρημάτων, ιή. *Laert.* V. 43. et α', β'. Laert. V. 49.

Ἐρωτικὸς, α', ſiue περὶ ἔρωτος. *Laert.* V. 43. qui perperam pro diuerſis libris habet. Vide *Marquardi Gudii* Epiſt. 1. ad Menagium. Laudant *Strabo* lib. X. pag. 478. *Athenaeus* lib. XIII. pag. 562. 507. 606. Reſpiciunt *Gellius* VII. 8. *Plinius* IX. 8. hiſt. *Stobaeus* ſerm. 62. Scholiaſtes *Theocriti* Idyll. 4.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν α'. *Laert.* V. 43. [?] *Athenaeus* VIIII. p 390.

Περὶ εὐδαιμονίας α'. *de vita beata liber.* *Laert.* V. 43, *Athen.* lib. 12. et 13. et *Cicero* V. Tuſc. quaeſt. cap. 9. et V. de finibus, cap. 5. quo in loco teſtatur, ſe Theophraſtum in plerisque ſequi, niſi quod virtuti plus quam ille, fortunae minus tribuit. Reſpicit quoque capp. 26. 28. 29.

Εὐιάδος. *Laert.* V. 50.

Περὶ εὑρημάτων α'. β'. *Laert.* V. 47. *Clemens* I. Strom. pag. 308. (et ex eo *Euſebius* X. 7. praepārat.) Scholiaſtes Homeri Iliad. α'. *Pindari* Olymp. XIII. Reſpicit *Plinius* VII. 59. *Scholiaſtes Apollonii* lib. II.

Περὶ εὐσεβείας α'. *Laert.* V. 50. Male *Theopompo* hunc librum tribuit Voſſius de hiſtor. graecis I. 7. ex ſchol. Ariſtoph. ad aues, vſ. 1354. vt Thom. Gale obſeruauit. Ex hoc Theophraſti opere plura referre videtur *Porphyrius* libr. II. de abſtinentia ab eſu animalium cap. 20—32. [p. 137 ſqq. edit. *Iac. de Rhoer*, Traiecti ad Rhenum 1767. 4. qui ad cap. 21. pag. 139. notat, *Ruhnkenium* in litteris ipſi oſtendiſſe, apud ſchol. ad Ariſtoph. loc. cit. *Theophraſtum*, non, *Theopompum* legendum eſſe. (*Ruhnken.* ſententiam ſuam atque emendationem vberius explicuit atque ornauit in hiſtoria critica oratorum graecorum, Rutilio praefixa, p. 87 ſq. conf. ſupra in vol. II. p. 803.) Idem Rhoer obſeruat, *Porphyrium* libro mem. cap. 5. 11. 43. et 53. fin. de hominis mactatione reſpexiſſe illum Theophraſti librum; ad cap. 16. pag. 127. pro *Theopompo* malit Θεόφραστος, et *Ruhnken.* in hiſt. crit. laudata pag. 88. eumdem animaduertit et correxit errorem. In omnibus enim illis locis de ſacrificiis agitur. Idem Rhoer cap. 26. pag. 147 ſq. ſententiam Theophraſti de Iudaeorum vel potius Eſſaeorum victimis contra Vigerum, contendentem, ignota vel falſa Theophraſtum loqui, vberius explicat. *Harl.*]

Περὶ εὐτυχίας α'. *Laert.* V. 47.

Περὶ δακετῶν ζώων καὶ βλητικῶν α'. *Laert.* V. 43. *Apuleius* in Apologia, Athenaeus lib. VII. pag. 314.

Περὶ ζώων, βιβλία ζ'. *Laertius* V. 44 et 50. Librum tertium laudat *Athenaeus* lib. 9. p. 387. Idem opus reſpiciunt *Aelianus* X. 35. XI. 40. et alibi opere de animalibus; *Gellius* XVI. 15. [item *Porphyrius* de abſtin. ab eſu animalium libro III. cap. 25. opinante *Iac. de Rhoer* ad illum locum p. 278. *Harl*]

Περὶ ζώων φρονήσεως καὶ ἤθους, α'. *Laert.* V. 49. Tractatum de animalibus, qui piſce veſcuntur, memorat *Plinius* XI. 53.

Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν α'. *Laert.* V. 43. *Athenaeus* lib. IX.

Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων. *Laert.* V. 46.

Περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. *Laert.* V. 44. *Athen.* lib. II. et III.

Περὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀριστοτέλης, α'. [*Athen.* VI. p. 273. C. vbi tamen notatur, id opus ab aliis nomine Chamaeleontis circumferri; diſerte vero tribuit Theophraſto *Athenaeus* lib. XII. p. 511. C. et p. 526. E. conf. *Gorus* diſp. de Simonide Ceo, p. 5. *Harl.*]

Περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, α' id. 46. *Athen.* libro VIII. pag. 347. Θεόφραστος ἢ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, [ideo ſuppoſititium librum habet Heumann. in nota.]

Ἠθικῶν σχολῶν. *Laert.* V. 47. Ἠθικὰ vocat *Plutarchus* in Pericle pag. 173. librum primum laudat *Michael Epheſius* in V. 1. Ethic.

Περὶ ἠθῶν libros Theophraſti ab Ἠθικοῖς diſtinguit, et illorum quoque librum I. citat *Michael Epheſius* loco laudato. Meurſius dubitat, num apud *Laertium* V. 43. pro περὶ εἰδῶν, α', β'. ſit legendum περὶ ἠθῶν. Theophraſtum ἐν τῷ περὶ ἠθῶν laudat quoque *Aſpaſius* ad VI. 1. Ethic. Nicomach. et *Andrantus* ſcripſerat libros quinque περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, quos per plagium ſibi tribuerat *Hephaeſtion*, teſte *Athenaeo* lib. XV. pag 673. Male ibi interpres libros de plantis ingerit, pro libris de moribus. Theophraſti librum de moribus memorat et Abulpharagius pag. 94. inter ſcripta eius arabice e ſyriaco translata. [⁋]

Περὶ θαλάττης, α'. *Laertius* V. 47. Videtur reſpicere *Alexander Aphrodiſ.* in I. et *Olympiodorus* in II. Meteorolog. *Antigonus Caryſtius* cap. 145.

Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, α'. *Laert.* V. 49.

Τῶν περὶ τὸ θεῖον ἱστορίας, ϛ'. *Laertius* V. 48. Videtur hoc opus reſpicere *Simplicius* ad Epictetum pag. 222. *Porphyrius* II. [cap. 20. pag. 137. edit. Rhoer.] περὶ ἀποχῆς, et ex eo Theodoritus 7. et 10. Θεραπευτ. *Fabric.* At *Iac. de Rhoer* in not. ad Porphyrii locum putat, Porphyrium ibi reſpexiſſe potius ad Theophraſti libros περὶ εὐσεβείας. Nam apud *Photium* in Lex. inedito dicitur *Theophraſtus* Κύρβεις derivaſſe ἀπὸ τῶν Κρητικῶν κορυβάντων, id autem dictum eſſe a *Theophraſto* ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας ait ſchol. ad Ariſtoph. aues 1354. ex emendatione virorum doctorum. vid. paullo ante notata ad deperditum librum, περὶ εὐσεβείας. *Harl.*

Περὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ α'. *Laertius* V. 44. *Galenus* in Hippocr. Aphoriſm. comment. 1.

Θέσεις γ'. *Laertius* V. 49.

Θέσεις κδ'. *Laertius* V. 44. quod opus oſtreo ſcriptum (ὀστρέῳ γεγράφθαι) a Theophraſto tradit *Crantor* apud *Laertium* IV. 27. aſperitatem, ni fallor, reprehendens. Laudat *Theo* in progymnaſm. cap. 2. et *Athenaeus* lib. IV. *Suidas* in Γυμνασία, ex Aphthonio. Ceterum moralis argumenti fuiſſe, licet ad eloquentiam exercendam comparatum, colligas ex auctore altercationis ſynagogae cum eccleſia, ſiquidem de hoc Θέσεως opere eo loco ſermo eſt et Theophraſti nomen ibidem recte eſt a Meurſio ſupplementum: *Ethicae inventor Socrates fuit, de quo Theophraſtus XXIV. libros ſecundum poſitionem Iuſtitiam ſcripſit.*

Περὶ Θεῶν γ'. *Laertius* V. 49. Videtur reſpicere *Cicero* I. cap. 13. de natura Deor. *Minutius Felix* in Octauio.

Περὶ

Digitized by Google

Περὶ Θορύβου α΄. *Laert.* V. 47.

Περὶ ἱστορίας α΄. *Laert.* V. 47. ἱστορικὰ ὑπομνήματα Schol. *Apollonii* lib. IV.

Περὶ καιρῶν, α΄. β΄. *Laert.* V 49. *Suid.* in Ἀρχῦ Σκυρίᾳ et Κυψελιδῶν. Vide *Reineſii* Var. lect. pag. 385. Lamprias in ſcriptis Plutarchi nr. 51. memorat περὶ Θεοφράστου πρὸς τοὺς καιρούς.

Καλλισθένης ἢ περὶ πένθους α΄. *Laert.* V. 44. *Cicero* Tuſc. quaeſt. III. 10. et V. 9 Alexander Aphrodiſ. extremo libro II. de anima, vbi docet, Theophraſtum in Calliſthene ſuo docuiſſe, idem eſſe *fatum* et *natum*. Ex hoc Theophraſti libro petitum dictum, quod refellit *Plutarchus* libello de fortuna f. 97. Τύχη τὰ θνητῶν πράγματα, οὐκ εὐβουλία, *Vitam regit fortuna, non ſapientia.* [Idem dictum exſtat apud *Stobaeum* Ecl phyſic. pag. 14. vbi Chaeremoni tribuitur. Vide *Dauiſ.* ad Cic. Tuſc. quaeſt. V. cap. 9.]

Περὶ καρπῶν. *Laert.* V. 50.

Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως α΄ *Laert.* V. 44. In hoc *de adfirmationibus et negationibus* ſcriptum ſex libros commentariorum confecerat *Galenus*, vt ipſe teſtatur de ſcriptis propriis. Περὶ καταφάσεως ſubinde inſcribitur ab *Alexandro Aphrodiſ.* in III. Topic. et Metaphyſ. IV. et prior. Analyticor. lib. I. Meminit et e latinis *Boethius* in [?] librum περὶ ἑρμηνείας lib. I. edit. ſecundae pag. 292. et lib. II. pag. 327. lib. V. 428 Nonnulla ex eo profert Magentinus, graecus ſcriptor, Theophraſtum laudans in commentario ad eundem Ariſtotelis librum. *Porphyrii* commentarium in Theophraſti librum de adfirmatione et negatione memorat idem *Boethius* lib. I. p. 294.

Περὶ κινήσεως α΄, β΄, γ΄. *Laert.* V. 44. et 49. vbi tantum α΄, β΄. Sed decimum laudat *Simplicius* in I. Phyſ. pag. 24. primum *Themiſtius* in VI. Phyſ. pag. 54. b. σύνοψιν ἐκδεδωκὼς τῶν περὶ κινήσεως εἰρημένων Ἀριστοτέλει. idem in I. de anima pag. 68. ſi ibi non eſt de Alexandro Aphrodiſ. ſed de Theophraſto ſermo, quae Hermolai Barbari ſententia eſt.

Περὶ κολακείας α΄ *Laert.* V. 47. *Athen.* lib. VI. p. 254.

Περὶ κρίσεως συλλογισμῶν α΄. *Laert.* V. 47.

Περὶ βασιλείας Κυπρίων. *Suid.* in Τιάρα.

Περὶ Κωμῳδίας. *Laert.* V. 47. *Athenaeus* lib. VI. pag. 261. *Dionyſius* Halic. de compoſitione Nom. [conf ſupra in notitia tragicorum deperditorum vol. II. p. 325. voc. Theophraſt.]

Περὶ λέξεως, α΄. *Laert.* V. 47. atque *Dionyſius Halicarnaſſ.* in Lyſia pag. 86. Vide et infra in Ὁριστικά, et *Thom. Galei* not. ad Demetr. Phalereum pag. 241. Eximium ex hoc libro ἀποσπασμάτιον videtur adferre *Ammonius* f. 28. ad lib. περὶ ἑρμηνείας, de duplici σχέσει dictionis, vna, quae auditores, et altera, quae res reſpicit. Priorem a poetis et oratoribus, poſteriorem a philoſophis ſpectari.

Περὶ τῶν λιθουμένων, α΄, β΄. *Laert.* V. 42. niſi legendum αἰθουμένων.

Λόγων συναγωγή, α΄. *Laert.* V. 47.

Περὶ λόγου στοιχείων. *de elementorum proprietate.* *Simplicius* in IV. de coelo. Idem hic liber cum libro Theophraſti περὶ λέξεως.

Περὶ λοιμῶν. *Laertius* V. 44.

Λύσεις, ά. *Laertius* V. 47.

Μεγακλῆς, ά. *Laert.* V. 47.

Μεγαρικός. *Laert.* V. 44. VI. 22. [*Eudocia* in Viol. p. 138. ex eo commemorat Diogenis Cynici conſuetudinem.]

Περὶ μείζονες καὶ ἐλάττονος, ά. *Laert.* V. 49.

Περὶ μέθης, ά. *Laert.* V. 44. *Athen.* lib. X. et XI.

Περὶ μελαγχολίας ά. *Laert.* V. 44.

Περὶ μετάλλων. *Laert.* V. 44. et Theophraſtus ipſe in limine libri de lapidibus, vnde non erat dubitandum *Polluci* VII. 23. ſect. 99. Ariſtotelisne an Theophraſti eſſet. Laudant praeterea Suidas in Θεόφραςος, Olympiodorus in Meteorolog. et Harpocration in Κεγχρεών. Μεταλλικὸν vocant *Pollux* X. ſegm. 144. et *Heſychius*. *Alexandro Aphrodiſienſi* inſcribitur περὶ τῶν μεταλλευομένων in III. Meteorolog. pag. 126. quem titulum loco laudato confirmat ipſe Theophraſtus. [vid. ſupra ad Ariſtotelis libros deperditos voc. Περὶ μετάλλων pag. 397.]

Περὶ μεταρσιολεσχίας, ά. *Laert.* V. 43.

Μεταρσιολογικῶν, ά, β'. *Laert.* V. 44.

Περὶ μεταρσίων librum quartum laudat *Plutarchus* quaeſt. gr. [vol. VII. p. 173. edit. Reisk.]

Περὶ μετεώρων, ά. *Laert.* V. 47. *Olympiodorus* in lib. I. Meteor. actione 15. *Abulpharagius* hiſt. Dynaſtiar. pag. 94.

Περὶ μέτρων. *Laert.* V. 46. *Victorinus* IV. artis Grammat. [✝]

Περὶ τῶν Μητροδώρου συναγωγῶν, ά. *Laert.* V. 44.

Περὶ Μουσικῶν, ά. *Laert.* V. 49.

Περὶ Μουσικῆς. *Laert.* V. 47. *Plutarchus* lib. I. Sympoſ. quaeſt. V. [pag. 464. vol VIII. edit. Reisk. id. vol. X. pag. 509. opus de muſica aut choris muſicis innuit] *Porphyrius* in Harmonica Ptolemaei pag. 241. Reſpicit idem opus *Cenſorinus* cap. 12. *Syrianus* in XIII. Metaphyſ. et *Capella* lib. IX.

Περὶ νόμων, ά. *Laert.* V. 47. *Pollux* VIII. 6. [ſegm. 52 et 53. Schol. ad *Luciani* Timon. cap. 29. vol. I. edit. Hemſterh.] *Ioſephus* I. contra Apion. pag. 1046. (quem locum reſpicit Grotius, Theophraſtum laudans ad Matth. XV. 5.) *Athenaeus*. *Zenobius* IV. 36.

Νόμων κατὰ ςοιχεῖον, κδ'. *Laert.* V. 44. librum III. IV. XI. XVI. XVIII. XX. laudat *Harpocration*, X. *Pollux* [lib. X. cap. 2. ſegm. 19.] et *Athen.* XIII. Suidas in Ὅτι οἱ ἁλόντες et Συςομώτερον, XV. idem in Φαρμακὸς, XVI. *Etymolog.* et *Suid.* in Φρεάττοι et Ἐμφρεατ. De hoc opere *Cicero* V. cap. 4. de finibus: *Omnium fere ciuitatum non Graeciae tantum, ſed etiam Barbariae ab Ariſtotele mores, inſtituta, diſciplinas, a Theophraſto leges etiam cognouimus.* Citat et *Suidas* in Ἀρδήτης et Κατὰ τὴν ἀγορὰν, et reſpicere videtur *Stobaeus* ſerm. 37. et 42.

Νόμων ἐπιτομῆς I. *Laertius* V. 44.

Περὶ

Περὶ Νομοθετῶν, γ'. *Laert.* V. 45. Videtur reſpicere *Porphyrius* IV. περὶ ἀποχῆς p. 354.[s] vbi de Lycurgo e Plutarcho, *Plutarchus* item in Solone. *Cicero* II. de Legg. et VI. ad Attic epiſt. 1. vbi de Zaleuco. *Paulus* ICtus lib. XVII. ad Plautium l. 3. D. ſi pars hereditatis petatur: τὸ γὰρ ἅπαξ ἢ δὶς, vt ait Theophraſtus, παραβαίνουσιν οἱ νομοθέται.

Τῶν Ξενοκράτους συναγωγῆς, α'. *Laert.* V. 47.

Περὶ οἰκείων λόγων, α'. *Laert.* V. 49.

Περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. *Laert.* V. 45.

Ὁμιλητικὸς, α'. *Laert.* V. 47.

Περὶ τῶν ὁμολογουμένων α'. *Laert.* V. 49.

Ὁριστικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α'. *Laert.* V. 50.

Περὶ ὅρκου. *Laert.* V. 47.

Πρὸς ὅρους α', β'. *Laert.* V. 49. et 44. vbi inſcribitur πρὸς τοὺς ὁρισμούς.

Περὶ οὐρανοῦ α'. *Laert.* V. 50. *Proclus* in Tim. *Simplicius* in I. de coelo et in VIII. Phyſ. vbi tertius Theophraſti de coelo liber laudatur.

Περὶ ὄψεως, δ'. *Laert.* V. 49. *Chalcidius* pag. 361.

Περὶ παθῶν α'. *Laert.* V. 45. *Simplicius* in Categor. pag. 60. b. Videtur etiam reſpicere *Barlaamus* Monachus in ethica ſecundum Stoicos, part. II. cap. 13. et 14. tom. 26. bibl. patrum pag. 37.

Περὶ παιδείας ἢ περὶ ἀρετῶν, ἢ περὶ σωφροσύνης α'. *Laert.* V. 50.

Περὶ παιδείας βασιλέως. *Laert.* V. 42.

Περὶ παίδων ἀγωγῆς, α'. Ἄλλο διάφορον, α'. *Laert.* V. 50.

Περὶ παραδείγματος, α'. *Laert.* V. 48.

Περὶ παρανόμων, α'. *Laert.* V. 47. [?]

Περὶ παραφροσύνης, α'. *Laert.* V. 45.

Περὶ παροιμιῶν, α' *Laert.* V. 45. Harpocration in Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. *Apoſtolius* IV. 51. VI 36. Prouerb. *Stobaeus.* Reſpicit Suidas in Ἀρχὴ ἄνδρα.

Περὶ πήξεων καὶ τήξεων α'. *Laert.* V. 45.

Περὶ πλούτου. *Laert.* V. 47. *Cic.* de officiis lib. II. cap. 16. et 18. *Euſtratius* ſiue Aſpaſius in Ethic. Nicomach. IV. 1.

Περὶ πνευμάτων, α'. *Laert.* V. 45. Meurſius putat, ſeribendum περὶ πνεύματος, et eum ipſum reſpici, qui ſub Ariſtotelis nomine hodieque legitur.

Περὶ πνιγμοῦ. *Laert.* V. 45. *Athen.* lib. II.

s) Pag. 304. edit. Iac. de Rhoer, qui in nota obſeruat, alios putare, intelligendos eſſe libros περὶ πλούτου, aliis autem videri reſpici libros Theophr. περὶ βίων. *Harl.*

Περὶ ποιητικῆς, ά. *Laert.* V. 47. ἄλλο ά, 48. Hinc definitionem tragoediae Theophraſteam periiſſe videtur Diomedes, Grammaticus lib. II.

Πολιτικῶν ἐθῶν, δ'. *Laert.* V. 45.

Πῶς ἄριϛ' ἂν πόλις οἰκεῖτο, ά. *Laert.* V. 49. περὶ τῆς ἀρίϛης πολιτείας ά. id 45. *Cicero* II. de diuinatione et III. cap. 6. de legibus, et V. 4. de finibus, *qui eſſet optimus reipublicae ſtatus.*

Πολιτικῶν ά, β'. *Laert.* V. 50. πολιτικῶν ϛ'. id. 45. librum quartum laudat Harpocrat. in Ἀσπασία. πολιτικῆς ἀκροάσεως ή *Laert.* V. 24.

Πολιτικῶν πρὸς τοὺς καιρούς, δ'. Laert. V. 45. *quae eſſent in rep. inclinationes rerum et momenta temporum, quibus eſſet moderandum vtcunque res poſtularet.* Cic. V. de finibus cap. 4. *Parthenius* Erotic. cap. 9. et 18. *Harpocration* in Ἐπίσκεπος. Huic operi ſuccenturiatum alterum in duos libros diſtinctum περὶ καιρῶν, de quo ſupra.

Περὶ τοῦ πολλαχῶς. *Alex. Aphrodiſ.* in V. topic. pag. 189.

Προβλήματα πολιτικὰ, ἠθικὰ, φυσικὰ, ἐρωτικὰ ά. *Laert.* V. 47.

Προβλημάτων συναγωγῆς, ά. *Laert.* V. 48 et 45. vbi libri quinque numerantur. Memorat Anonymus graecus in poſteriora Analytica lib. II. Videtur reſpicere *Plinius* VI. 28. Hiſt. licet id, quod ibi profert, legatur hodie in problematis Ariſtotelis 33. 22. Vide, quae ſupra in Ariſtotele dixi.

Περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, ά. *Laertius* V. 48. et 49 Videtur reſpicere *Seneca* in naturalibus quaeſt. lib. III. et IV. et VI. ac forte *Plutarchus* VII. 2. Sympoſ. quaeſt.

Περὶ προθέσεως καὶ διηγήματος ά. *Laert.* V. 49.

Προοιμίων ά. *Laert.* V. 48. an παροιμιῶν?

Προτρεπτικὸς ά. *Laert.* V. 49. et 50.

Πρώτων προτάσεων, ιή. *Laert.* V. 45.

Πρῶτοι καιροί. Supra Περὶ καιρῶν.

Παραγγέλματα Ῥητορικῆς, ά. *Laert.* V. 47. [P]

Περὶ τέχνης ῥητορικῆς, ά. Περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν εἴδη ιζ'. *Laert.* V. 48. Scripta Theophraſti rhetorica laudant vel reſpiciunt *Cicero* in Oratore cap. 24. et 2. de diuinat. *Demetrius* lib. de eloquutione, *Quintilianus* III. 1. [15. ibique vid. *Colomeſium* in edit. Burmanni, tom. I. p. 215. *Harl.*]

Περὶ ῥύακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ, ά. *Laert.* V. 49. Hoc de ardente Siciliae riuo Theophraſti ſcriptum non exſtare, dolet *Georgius Agricola* in epiſtola, praemiſſa libris de natura eorum, quae effluunt ex terra.

Περὶ σημείων βίβλος, *Proclus* IV. in Timaeum p. 286.

Περὶ σολοικισμῶν. *Laert.* V. 48.

Σοφισμάτων, β'. *Laert.* V. 45.

Σύγκρισις ἁμαρτημάτων apud *Marcum Antoninum* lib. II. cap. 10. τῶν εἰς ἑαυτὸν non videtur

tur eſſe libri titulus, vt Meurſio perſuaſum; ſed tantum innui locus Ethicorum Theophraſti, quo vitia inter ſe contulit, et crimina, quae per libidinem admittuntur, grauiora eſſe iis, quae ex ira fiunt, pronunciauit. Quod adfirmatum etiam *Ariſtoteli* VII. 7. Ethic. Nicomach.

Περὶ συλλογισμῶν λύσεως α΄. *Laert.* V. 43.

Περὶ σωφροσύνης. *Laert.* V. 50.

Περὶ ταχυτήτων. *Simplicius* in II. de coelo.

Περὶ τιμωρίας α΄, β΄. *Laert.* V. 45.

Τοπικῶν β΄. *Laert.* V. 45. *Alexander Aphrodiſ.* in I. Topic. et V. Metaphyſ. *Simplicius* in Categor. pag. 105.

Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α΄. *Laert.* V. 49.

Περὶ τριχῶν α΄. *Laert.* V. 45.

Περὶ τυραννίδος α΄. *Laert.* V. 45.

Περὶ Τυρσηνῶν. Schol. *Pindari* Pythionic. Od. II.

Περὶ ὕδατος γ΄. (ſiue περὶ ὑδάτων, vt *Athenaeus* lib. II.) *Laert.* V. 45. *Alexander Aphrodiſ.* in librum Ariſtotelis de ſenſu et ſenſilibus. Reſpicit *Antigonus Caryſtius* cap. 174. *Aelianus* IX. 64. hiſt. animal. *Olympiodorus* in I. Meteorolog. et *Vitruuius* VIII. 4.

Περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων α΄. *Laert.* V. 45. Reſpicit *Plinius* XXVIII. 4.

Περὶ ὑποκρίσεως. *Laert.* V. 48.

Τὰ ὑπομνήματα, α΄. *Laert.* V. 49.

Ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεοφραστείων ς΄. *Laert.* V. 48. *Athenaeus* lib. XIV pag. 654. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, τῶν Φασιανῶν φησὶν οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀῤῥένων. His verbis obiter inſpectis *Franciſcus Patricius* p. 12 . diſcuſſ. peripatetic. perperam putauit ab Athenaeo citari Ariſtotelis vel Theophraſti *commentarios Phaſianorum.* [P]

Περὶ φιλίας γ΄. *Laert.* V. 45. *Gellius* lib. I. cap. 3. et in elencho capitum lib. VIII. cap. 6. Reſpicit *Plutarchus* in Catone minore p. 777. et *Hieronymus* prooemio lib. III. in Hoſeam. Idem tria Theophraſti de amicitia volumina laudat in Michae cap. 7.

Περὶ φιλοτιμίας α΄. β΄. *Laert.* V. 45. *Cicero* II. ad Atticum Epiſt. 3. *Fabric.* Vulgata apud Ciceronem lectio eſt e coniectura Victorii. ſed *Tunſtallus* epiſt. ad Midleton pag. 141. facit περὶ πολιτείας, eoque ſcripto tum opus erat Ciceroni, de republica ſcribenti: nec diſplicet coniectura *Erneſto* ad locum Ciceronis. *Harl.*

Περὶ φύσεως γ΄. *Laert.* V. 46. et 50. vbi tantum liber vnus memoratur. Ἰδίαν περὶ φύσεως πραγματείαν vocat *Io. Philoponus* de natural. auſcult. lib. I.

Πρὸς τοὺς φυσικούς. *Laert.* V. 46.

Προβλήματα φυσικά. Vide ſupra in Προβλήματα.

Περὶ

Digitized by Google

Περὶ φυσικῶν ιή. *Laertius* V. 46. Librum XIV. laudat *Simplicius* in Ariſtotelis Categorias p. 110. Idem in commentario ad Phyſica Stagiritae paſſim citat Theophraſtum ἐν φυσικοῖς. Librum primum φυσικῆς ἱστορίας *Simplic.* in I. Phyſ. pag. 25 b. et *Alexander Aphrodiſ.* in Metaphyſ. I. pag. 14. φυσικῶν ή. *Laertius* V. 46. φυσικῶν δοξῶν ις'. id. 48. et Taurus Platonicus apud *Philoponum* VI. 8. de mundi aeternitate, vbi ait, Theophraſtum in lib. de Phyſicis opinionibus tradere, quod mundus ex Platonis opinione ortum habeat. φυσικῶν ἐπιτομῆς ά. *Laertius* ibid. *Pollux* X. ſegm. 170. Καὶ ἐν Ἀριστοτέλους δὲ ἢ Θεοφράστου φυσικοῖς λέγεται.

Περὶ φυσικῶν ἐπιτομῆς ά, β', *Laert.* V 46. Ibidem loco φυσικῶν ἱστοριῶν et φυσικῶν αἰτιῶν vtrobique legendum eſt φυτικῶν, vt ſuperius libros Theophraſti editos recenſens adnotabam. Theophraſtum ἐν ἐπιτομῇ laudat etiam *Laertius* IX. 21. ἐν τοῖς φυσικοῖς. IX. 22. *Simplicius* in III. de anima text. 40. φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομὴν *Galenus* in Hippocratem de natur. hom. comment. I. ἐπιτομὴν τῶν Θεοφράστου φυσικῶν commentario illuſtraſſe ſe, docet *Simplicius* in II. Ariſtotelis de anima textu 74. Theophraſtum ἐν τῷ φυσικῶν δοξῶν *Taurus* in Timaeum Platonis apud *Ioh. Philoponum* de mundi aeternitate contra Proclum VI. 8. et 27. A Themiſtio autem in III Ariſtotelis de anima profertur locus ex quinto Theophraſti φυσικῶν, quem ait eſſe ſecundum περὶ ψυχῆς.

Περὶ τῶν φωλευόντων ζώων. *Laert.* V. 44. *Athen.* III. pag. 105. Schol. *Theocriti* Idyl. I. περὶ ἄρκτων φωλεοῖς.

Περὶ χάριτος ά. *Laert.* V. 48.

Περὶ χυλῶν, έ. *Laert.* V. 46. *Theophraſtus* ipſe lib. I. hiſt. plantar. cap. 19. et *Galenus* libro aduerſus Lycum.

Περὶ χυμῶν, χροῶν, σαρκῶν, ά. *Laert.* V. 43.

Περὶ τοῦ ψευδομένου, γ'. *Laert.* V. 49. [P]

Περὶ ψεύδους καὶ ἀληθείας, *Laert.* V. 48. Forte ex hoc libro petitus locus Theophraſti apud *Stobaeum* ſerm. 12. de mendacio.

Περὶ ψευδοῦς ἡδονῆς, *Laert.* V. 46.

Περὶ ψυχῆς θέσις μία, ſiue, vt Meurſius legit, θέσεις μά. *Laert.* V. 46. *Themiſtius* in Ariſtotelem de anima.

Plures *Theophraſti* occurrunt. *Theophraſtum*, archontem, iam ſupra commemoravimus. *Theophraſtus Sinicus* vocatur in Mülleri catalogo quodam rerum, ex Sinis adlatarum, aut ab illius manu profectarum, teſte Theoph. Sigefr. Bayero in Theſauro epiſtolico Lacroziano, tom. I. pag. 32. Alii *Theophraſti* a Fabricio in nota mſta ad marginem exempli ſui ſunt prolati: nempe, *Theophraſtus*, Pierites, muſicus, qui nonam chordam lyrae addidit, teſte *Nicomacho Geraſeno* II. Muſic. p. 35. et in numiſmatum antiquorum ſylloge, edita Londini 1708. 4. Alius *Theophraſtus*, Heracliti F. Acharnenſis, in veteri inſcriptione apud Seldenum II. 3. de Syuedrio: *Theophraſtus*, quem, Acrocorintho cedere nolentem, interfecit Aratus Sicyonius, *Plutarch.* in Arato pag. 1037. *Theophraſtus*, Libanii aequalis, qui eloquentiam

Digitized by Google

tiam eius praedicat lib. I. epiſt. 51. ad Aeſculapium. *Theophraſtus*, philoſophus chriſtianus, cuius poema iambicum de arte chemica mstum in bibl. Caeſarea, Lambec. VI. p. 191. *Theophraſtus*, diaconus, cuius mentio apud S. Baſilium epiſt. CCLXI. etc. *Harl.*

Subiungam hic, quae de codd. Theophraſti ſerius accepi: Cel. *Siebenkeeſius*, in praeſenti Profeſſor philoſophiae in Vniuerſitate litterarum Norica, de codicibus charact. Theophraſti *romanis*, quos, dum Romae commorabatur, diligenter tractauit, ea, quae ſequuntur, ex theſauris ſuis litterariis communicauit: „In biblioth. *Vaticana* ſunt nr. 112. cod. chartac. ſaec. XV. continens char. XV. — nr. 126. chart. ſaec. XV. totidem complectens charact. et totidem in cod. 149. chart. eiusdem ſaeculi, — nr. 254. chart. ſaec. XV. priora XI. capita continens, nr. 1327. chart. ſaec. XV. priora XIV. capp. exhibens. Omnes hi codices ſunt exigui momenti. — In biblioth. quondam *Heidelbergenſi*, nr. 23. cod. bombycin. ſaec. XIII. aut XIV. continet priora XV. capita. — nr. 148. chartac. ſaec. XV. habet capita XXVIII. Ex hoc codice deſcripſit Marq. Freherus capita V. poſteriora, eaque dedit Caſaubono. Vel in minutiſſimis rebus conſpirat cum textu Caſauboniano, et ex multis, quos vidi, Theophraſti codd. vnus eſt, qui omnia capp. XXVIII. habet. — Nr. 110. cod. bombycin. ſaec. XIII. Ex hoc codice edidit cl. Amadutius duo characteres. Primus, qui illos viderat, fuit Io. Petronius, doctus Romanus et ſcriptor (ſcrittore) in biblioth. Vaticana. Amadutius conqueſtus de hominis iactantia adfirmat, ſe nihil praeter duo illos codd. (quos primus euulgauit,) vidiſſe, quod illum codicem diſcerneret a reliquis. At ſit manifeſtum, Amadutium V. Cl. non legiſſe codicem, ſed ſolummodo chartis Petronii vſum eſſe. Namque, ſi legiſſet codicem, ingens vulgati textus, et eius, qui proſtat in codice, diſcrimen reperiſſet, quum nullum fere ſit caput, quod non habeat ſingularia additamenta. Amadutius collocat aetatem codicis in ſaec. XI. at erraſſe videtur. Nam 1) fere certum eſt, illo tempore nullum chartae bombycinae fuiſſe vſum: ſaltem nullum monumentum publicum aut priuatum in charta bombycina illo aeuo exaratum exſtat. 2) Characteres litterarum non referunt aetatem ſaec. XI. Ille enim codex plenus eſt compendiorum ſcripturae et ſyllabarum, et ſiglorum, eorumque lectu difficilium. Characteres litterarum ſimiles ſunt iis, qui ſaec. XIII. in vſu erunt. Plura de his in anecdotis graec. diſputabo." Haec ſcripſit Siebenkeeſ. Vir pari eruditione atque humanitate; atque ego gratias illi palam ago maximas. *Harl.*

 CAPVT

Digitized by Google

CAPVT VIII

CATALOGVS PHILOSOPHORVM PERIPATETICORVM ORDINE LITTERARVM DIGESTVS.

[Cum auctario *G. C. Harles*]

Peripatetici dicti, Platonis primum, inter ambulandum docentis, diſcipuli: deinde, quum *Xenocrates* in academia, *Ariſtoteles* in Lyceo doceret; Ariſtotelici vocati ſunt Περιπατητικοὶ ἐκ Λυκείȣ, Xenocratici Περιπατητικοὶ ἐξ ἀκαδημίας, teſte Ammonio p. 32. b. ad quinque voces Porphyrii. De *Ariſtotelis* diſcipulis olim ſcripſerat *Nicander Alexandrinus*, teſte *Suida* in Αἰσχρίων. De claris peripateticis librum promiſit *Nunneſius* ad vitam Ariſtotelis pag. 153. De iisdem agere voluit *Ionſius* in diſſertationibus poſterioribus de philoſophia peripatetica poſt *Franciſcum Patricium*, qui hoc argumentum attigit libro X. diſcuſſionum peripateticarum. Attigerunt quoque illud *Leonhardus Cozzandus*, Brixianus, de magiſterio antiquorum philoſophorum libro II. [et *Brucker.* in hiſtoria critica philoſophiae tom. IV. et alibi. adde Ionſii libr. de ſcriptoribus hiſt. philoſ. lib III. cap. 26, 1. pag. 142 ſq. edit. Dornii, et Chriſtiani Eheſeri *Genſelii*, diſp. iam memorata, de peripateticorum nomine, Lipſiae 1760. 4. *Harl*]

Abailardus, *Petrus*. vid. infra in vocc. *Bailardus* et *Palatinus*.

Abus, ſeruus Stratonis phyſici, teſtamento eius manumiſſus. *Laert.* V. 63.

Achaicus, a Simplicio in Categor. et Clemente Alex. ac Theodorito laudatus, peripateticis a Patricio accenſetur. Sed Stoicus potius fuit, vt infra in huius ſectae adſeclis dicam. [Multi veteres ſectae cuiusdam adſeclae habiti ſunt, qui partem tantum dogmatum quamdam adoptarunt, et in aliis alius ſectae patroni aut doctores pari iure poſſunt cenſeri, aut vniuerſe fuerunt eclectici, id quod praecipue in ſcholis peripatetica et ſtoica eueniſſe conſtat. Quare, re ſaepius incerta, aut nomine obſcuro, obſcuram diligentiam in augendo catalogo praeſtare, quid iuuet, equidem non video. Quot homines, partim barbare ſcribentes et cogitantes, ex hiſtoria ariſtotelico-ſcholaſtica, locum occuparent! At, vt ſuo quisque fruatur ingenio, facile patiar. Confer. *Heumanni* acta philoſoph. parte VIII. p. 281 ſqq. tom. II. et part. XIII. tom. III. pag. 1 ſqq. 49 ſqq. *Brucker.* in hiſt. crit. phil. multorum quoque nomina ſuppeditare poterit. De ſectarum philoſophicarum ſcriptoribus graecis *Reich. Henr. Rollius*, quum Roſtochii literas profiteretur, duas diſſ. hiſtorico-philologico-criticas ventilauit, Roſtoch. 1709. et 1710]

Adam, anglus peripateticus, cuius veſtigia ſequuntur multi, ſed pauci prae inuidia profitentur, *Sarisberienſ.* III. 3. Metal. pag. 145.

Adimantus, Theophraſti, vt videtur, diſcipulus. *Laert.* V. 57.

Adraſtus, Aphrodiſienſis. ἀνὴρ τῶν γνησίως περιπατητικῶν γεγονώς. Scripſerat περὶ τῆς τάξεως τῶν Ἀριςοτέλȣς βιβλίων καὶ τῆς αὐτȣ̃ φιλοσοφίας, teſte *Simplicio* in Categorias, qui eumdem librum citat praefat. in VIII. libros Phyſ. Laudat hunc Adraſtum *Achilles Tatius* pag 82. Iſag. ad Aratum et pag. 80. In *Categorias* ſcripſiſſe Adraſtum teſtatur *Galenus* de libris propriis. [commentaria eius in Timaeum Platonis perierunt. vid.

vid. ſupra, p. 95.] *Adraſti*, peripatetici, libros tres *harmonicorum* adſeruari in biblioth. vaticana et illa Cardinalis S. Angeli, notauit *Voſſius* de logicae natura pag. 61. [Duval reperit MS. in biblioth. regia Neapolitana: vertetur id et cum inedita commentat. *Philodemi* de vitiis et virtutibus deſcribetur typis. adde infra, in catal. ſcriptor. deperdit. et MSS. de Muſica §. X. voc. *Adraſtus*. *Buhle* de librorum Ariſtotelis interpretibus graecis, tom. I. Opp. Ariſtotel. pag. 286 ſq.] Citatur opus illud a Theone Smyrnaeo et Porphyrio ad harmon. Ptolemaei. Huius, ni fallor, Adraſti συγγράμματα in ſcholis lecta refert Porphyrius in vita Plotini. Neque alium, puto, notari *Adraſtum*, mathematicum, a *Claudiano Mamerto* lib. I. de ſtatu animae cap. 25.

Adraſtus Philippenſis, Macedo, Ariſtotelis diſcipulus. *Stephanus Byzant.* in Φίλιπποι.

Aeneſias, Megalopolitanus, Theophraſti diſcipulus. *Stephan. Byzant.* in Μεγάλη πόλις.

Aeſchrion, Mytilenaeus, Ariſtotelis diſcipulus: de quo vide infra, in capite de Eudoxo et aliis aſtronomis in nota ad nr. XIX.

[*Aëtius*, haereticus. vid. Conringii antiqq. acad. pag. 191. *Heumann.*]

Agatharchides, Cnidius, qui ſub Ptolemaeo Philometore et diu poſt vixit: de eo dixi ſupra, pag. 32 ſq.

Agatho, ſeruus Lyconis, teſtamento eius libertati redditus. *Laert.* V. 73.

Agathocles, peripateticus, aequalis Demonactis philoſophi. *Lucian.* in Demonacte tom. I. pag. 866. [tom. II. pag. 386. edit Reitz.] — Alii *Agathocles*, 2) *Atracius*, qui ἁλιευτικὰ ſcripſit proſa oratione. Suid. in Κικίλιος. 3) *Babylonius*, ſiue Cyzicenus, qui ſcripſit de Cyzico. 4) *Chius*, qui de re ruſtica, 5) *Mileſius*, qui de fluminibus; 6) *Samius*, qui de rep. Peſſinuntiorum; 7) grammaticus, qui Homeri quaedam illuſtrauit, vt libr. II. cap. 5. dixi. De his Meurſius in biblioth. graeca, quibus adde 8) *Stoicum*, qui de mercede diſcipulum in ius vocat, apud *Lucian.* in Icaromenippo, [cap. 16. tom. II. pag. 770. Reitz.] 9) *medicum*, apud eumdem in Tyranno, [cap. 6. tom. II. pag. 628.] 10) *Agathoclem* Ταξιάρχην ſiue ordinum ductorem ſub Alexandro M. idem libro, quod non credendum ſit calumniae, [cap. 18. tom. III. pag. 149.] 11) *Diniae amicum*, de quo *Lucianus* in Toxari. [Samium fuiſſe eumdem, *Lucian.* l. c. tom. II. pag. 518. prodit. vid. ibi notas M. du Soul et Reitzii.] Praeterco *Agathoclem*, figuli filium, notiſſimum Siciliae tyrannum, de quo multa Polybius, Diodorus, Iuſtinus. [adde *Lucian.* Macrob. cap. 10. tom. III. p. 214. ibique notam Maii,] aliumque *Ptolemaei* falſum tutorem et *Agathoclem*, filium Lyſimachi, regis, de quorum vtroque excerpta Peireſciana pag. 65. et 257.

Aimneſtus, Cleobuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. *Laert.* V. 57.

Albinus, latinus ſcriptor, cuius geometricos libros, et quos reperire ſe potuiſſe negat, in Ariſtotelem dialecticos memorat *Boethius* lib. I. de interpretat. edit. ſecundae pag. 289. Muſicam quoque ſcripſiſſe conſtat e *Caſſiodoro*, qui virum magnificum adpellat, confer [infra caput de Eudoxo et aliis aſtronomis §. VII.] Boethium lib. II. Muſicae cap. 12. [paullo infra in catal. ſcriptorum, a Boethio citatorum voc. *Albinus*.]

Alexander, Craſſi praeceptor. *Plutarch.* in Craſſo pag. 544.

Digitized by Google

Alexander Aegeus, diſcipulus Soſigenis, (cuius opera ad annum emendandum vſus eſt Iulius Caeſar,) praeceptor Neronis Imp. Vide *Suidam*, [et *Eudociam* in Violar. p. 56.] Laudatur a Simplicio in Categor. Huius eſſe commentaria, quae Alexandro Aphrodiſienſi hodie tribuuntur in Metaphyſica et in libros Meteoron, diſputat *Patricius* diſcuſſ. Peripatet. pag. 32; at commentarios in Topica et Elenchos neque Aphrodiſienſis, neque adeo Damaſceni, ſed alterius cuiusdam eſſe Alexandri, longe iunioris.

Alexander Aphrodiſienſis, Car, diſcipulus Ariſtoclis Meſſenii, atque Hermini. Propter Commentarios plurimos, quibus Ariſtotelis ſcripta feliciter interpretatus eſt, dictus ἐξηγητής· quem innuit Hieronymus I. in Rufin. *Revolve Ariſtotelem et Alexandrum, Ariſtotelis volumina diſſerentem, et quanta ambiguorum ſit copia, eorum lectione cognoſces.* Ἀριστοτελικὸς Ἀλέξανδρος Cyrillo IV. contra Iulian. pag. 133. Puto etiam, hunc intelligi a Porphyrio in Plotini vita, quum Alexandri Peripatetici ὑπομνήματα in ſcholis lecta teſtatur. De ſcriptis eius dicturus ſum libro IV. [conf. *Buhle* l. c. pag. 287.] De aetate conſtat e libro de fato, quem Aphrodiſienſi diſerte tribuit *Euſebius* VI. 8. praeparat. pag. 267. hunc enim velut primitias lucubrationum ſuarum, Profeſſor philoſophiae [ſ] Ariſtotelicae ab iis conſtitutus, (ἐ τῆς Φιλοσοφίας προέσταμαι ὑπὸ τῆς ὑμετέρας μαρτυρίας διδάσκαλος αὐτῆς κεκηρυγμένος,) dicauit Seuero et eius filio, Antonino Caracallae, qui imperium iunctim adminiſtrarunt ab anno Chriſti CXCIX. ad CCXI. quo mortuus eſt Seuerus. [conf. *Ionſium* de ſcript. hiſt. philoſ. III. 18, 2. p. 100. IV. 8. pag. 250.]

Alexander Damaſcenus, Aphrodiſienſi paulo fuit antiquior et Athenis philoſophiam peripateticam, (ὁ νῦν Ἀθήνησιν ἀξιέμενος τὲς περιπατητικὲς λόγες διδάσκειν δημοσίᾳ,) publice docuit, quum libros Ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων ſcriberet *Galenus* tom. I. edit. Baſil. pag. 119. Eodem praeceptore antea vſus fuerat Flauius Boethus, vir conſularis, teſte eodem Galeno περὶ τῦ προγινώσκειν tom. III. pag. 455. Vbi Alexander hic ei audit ὁ γινώσκων μὲν τὰ Πλάτωνος, ἀλλὰ τοῖς Ἀριστοτέλες προσκείμενος μᾶλλον. [conf. *Ionſium* l. c. I. 15, 4. p. 97.]

Alexander M. rex Macedonum, Ariſtotelis diſcipulus, de quo ſupra cap. II.

Aminias, cuius mentio in Stratonis Phyſici teſtamento. *Laert.* V. 64.

Ammonius Alexandrinus, Plutarchi praeceptor, platonicis, peripateticis et ſtoicis imbutus dogmatis, cuius exemplo alii deinceps mixtum illud philoſophiae genus ac nulli magiſtro addictum colere coeperunt. Confer *Eunap.* prooem. ad vit. ſophiſt. pag. 11. *Patricii* diſcuſſiones peripateticas pag. 129. De hoc *Ammonio* dixi infra lib. IV. capite de Plutarcho [vid. *Porphyr.* in vita Plotini cap. 20. pag. 129. *Fabric.* Bibl. Gr. IV. 26. pag. 172. n. 4, 5 *Hermann.* — ſupra in catalogo philoſ. *Platonicorum*, h. v.]

Ammonius, *Alexandrinus*, priori iunior, Chriſtianus, cognomento *Saccas*, aequalis Origenis, platonicae ac peripateticae ſectae decreta probe calluit, et in concordiam adduxit primus, teſte *Hierocle* apud Photium cod. CCLI. p. 750. Huius mentio Ammonii in Plotini vita. Dixi de eo infra libro IV. cap. 26. §. 11. *Fabric.* Plura vide de hoc in *Guilielmi Caue*, ſcriptorum eccleſiaſticorum hiſtoria litteraria, vol. I. Baſil. 1741. fol. pag. 109 ſq. in *Buhle* comment. de interpretibus gr. mem. pag. 294. *Bayle* Diction. vol. I. h. voc.

Digitized by Google

h. voc. pag. 188 ſqq. *Ruhnken.* in diſſ. de Longino, praefixa Toupii edit. §. IV. pag. 8. De Ammoniis docte diſputat cl. *Ammonius* noſtras, Theologus Erlangenſis, in praef. ad ſuam editionem Ammonii de differentiis vocab. p. XVI ſqq. De *Ammonio*, circa ann. Chr. 372. monacho Alexandrino, vid. *Caue* l. c. p. 255 ſq. et p. 445 ſq. de *Ammonio*, gente Aegyptio, eccleſiae alexandrinae presbytero, ann. Chr. 458. *Harl.*

Ammonius, *Hermeae F.* praeceptor Io. Philoponi, Aſclepii Tralliani ac Simplicii, diſcipulus Procli, de quibus dicendi locus libro V. [conf. ſupra p. 161. *Iac. Haſaeum* de Berytenſium Ictorum academia, cap. X. §. 4. pag. 98. *Harl.*]

Amphion, Lyconis diſcipulus. *Laert.* V. 70.

[*Amyrutzes*, philoſophus peripateticus; vixit medio ſaeculo XV. religione Chriſtianorum abiurata, Turcarum haereſin ſectatus eſt. vid. *Bayle* Dict. I. p. 187. h. v. *Harl.*]

Anatolius, Alexandrinus, Chriſtianus, omni genere litterarum, mathematicis praecipue diſciplinis excultus, Alexandriae ſcholam ariſtotelicam conſtituit, factus deinde epiſcopus in Syria Laodicenus circa ann. Chriſti CCLXX. Vide *Euſebium* VII. 32. Hiſt. *Hieronymum* Catalogo Script. eccleſ. cap. 73. et *Nicephorum* VI. 36. Scripſerat *libros X. Arithmeticorum*, e quibus fragmenta leguntur in Theologumenis arithmeticae. Pariſ. 1543. 4. pag. 9. 16. 24. 34. 56. 64. a) Ex eius *Canone* [P] *Paſchali* refert quaedam *Euſebius* iam dicto loco et *Beda* de natura rerum II. 14 et 35. atque epiſtola ad Vichredam presb. Integrum ſcriptum e latina veteri verſione Rufini produxit in lucem illuſtrauitque *Aegidius Bucherius*, vna cum aliis eiusdem argumenti, Antwerp. 1634. fol. b) Alius *Anatolius*, iunior, neque Chriſtianus, ad quem Libanii epiſtolae, vt recte monitum praeſtantiſſimo Caueo parte ſecunda hiſtoriae litterariae ſcriptorum eccleſiaſticorum. Ab hoc ipſo diſtinguendus *Anatolius*, Iamblichi magiſter, cui Porphyrius homericarum quaeſtionum librum inſcripſit. *Fabric.* — [Ab hoc diuerſus eſt, (quamquam alii aliter ſentiant,) *Anatolius*, ſub cuius nomine *Fabric.* in Bibl. Gr. lib. IV. cap. 29. pag. 295 ſqq. publicauit fragmentum de ſympathiis et antipathiis, cum verſione lat. notisque Rendtorfii. Sed vid. ibi p. 295. not. Fabricii. adde Fabr. infra, vol. XIII. p. 56. vbi latiſſimo

a) At illi libri videntur *Caueo* l. cit. pag. 136. non Anatolium, ſed aliquem ex ſecta pythagorica habuiſſe auctorem, quod ipſe Fabric. in catal. Pythagoricorum tom. I. p. 829. ſuſpicatus eſt: ſed ad Anatolium, Alexandrinum, refert Fabric. infra in lib. IV. cap. 22. § XV. vol. IV. pag 19. cod. *Anatolii* et *Nicomachi* theolog arithmetic. in bibl ioth. Scorialenſi. *Anatolii* geometrica, cod in bibl. anglica. vid. *Heilbronner* hiſt. matheſeos p. 568 et 633. *Harl.*

b) *Caue*, l. m. pag. 136. „cuiusnam, ait, ſit antiqua verſio, *Rufini*, an alterius, non liquet; praua certe eſt, obſcura, plerumque fida et adcurata.“ Idem refellit *Du Pin*, qui in Bibl. des Aut. eccleſ. tom. I. p. 19. fidem illius opuſculi vellicare conatus eſt, nulla ratione reddita. Idem refutat *Valeſium*, qui in adnot. in Euſeb. p. 158. ſcripſit, hunc Anatolium eumdem eſſe cum Anatolio, quem *Eunapius* in vita Iamblichi non longe ab initio Iamblichi praeceptorem facit, eumque, dicit, ſecundum a Porphyrio locum obtinuiſſe. conſ. *Chaufepié* ſupplem. ad Baylii Lex. vol. I. p. 326 ſq. *Io. Gutl. Iani* hiſt cycli Dionyſiani §. V. p. 87 ſqq. opuſculorum, a Klotzio editorum, Halae 1769. 8. *Io. Frid. Weidleri* hiſtor. aſtronomiae cap VII. ſect III, 19. pag. 187. *Heilbronneri* hiſtor. matheſ. vniuerſae lib. I. cap 15. § 255. pag. [illegible] 8. §. 262. pag. 363. *Hamberger* in Zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. II. pag. 627. qui plures laudat, *Saxii* Onomaſtic. tom. I. pag. 373. *Harl.*

tiſſimo ſenſu medicis adſcribitur, infra in lib. V. cap. I, 15. vol. V. pag. 277. vbi plures Fabricius recenſet et diſtinguit *Anatolios*, inprimis cl. *Niclas* in Prolog. ad Geoponicos, vol. I. p. 48. Confundit *Hamberger* l. mem. pag. 640 ſq. adde *Saxii* Onom. I. p. 375. *Harl.*] Alius *Anatolius*, diaconus, quem ex ſcriptis ſibi innotuiſſe teſtatur *Gregorius* M. libr. VIII. epiſt. 42. ad Eulog. Alex. *Fabric.* — [Diuerſus *Anatolius*, quem nonnulli fuiſſe putant *Vindanium Anatolium* ſub imperatoribus, Conſtantio et Conſtante, a. Chr. 339 ſqq. Sed nomen integrum fuiſſe videtur *Vindanius Anatolius Berytius*, cuius *Georgica*, (fundum librorum Geoponicorum collectionis,) recenſet *Photius* cod. CLXIII. Sub eius nomine circumferuntur *de re ruſtica aliquot fragmenta*, cum aliis ſcriptis eiusdem argumenti gr. edita a *Io. Alexandro Braſſicano*, Baſil. 1539. 8. gr. cum verſione lat. *Cornarii*, ibid. 1540. 8. — item de *mulomedicina capita aliquot* vulgata in collectione de R. R. modo memorata, tum graece in collectione quadam ſcriptorum de re veterinaria, Baſil. 1537. 4. lat. interprete *Io. de Rüel*, Baſil. 1530. fol. vid. infra in vol. VI. pag. 501. et IX. p. 426. inprimis *Needham* et *Niclas* in prolegomenis ad Geoponic. pag. 32 ſq. et 48 ſqq. edit. Lipſienſ. 1781. 8. tom. I. — Diſcernendi denique ſunt *Anatolius*, patriarcha Conſtantinopolitanus ſaec. V. (vid. Acta S. S. tom. I. Febr.) et *Anatolius*, Ictus ſub imperatore Iuſtiniano, et alius *Anatolius*, Ictus, ſub imperatore Phoca initio ſaec. VII. vid. *Terraſſon* hiſt. de la Iuriſpr. rom. pag. 306 et 358. coll. *Bachii* hiſt. iuriſprud. rom. lib. IV. cap. 1. §. 10. p. 629. *Niclas* l. c. qui ſententiam *Valeſii* ad Ammian. XIX. 11. p. 243. Gronou. non plane improbat, *Anatolium Berytium*, cuius meminit *Eunapius* in Proaereſio, et qui mortuus eſt ann. Chr. 360. Ictum, et tandem ad praefecturae culmen adſcendentem, idolorum cultorem, forſan eum ipſum eſſe, quem Photius in bibliotheca *Vindanium Anatolium Berytium* vocat, qui de re ruſtica ſcripſit. *Adelungs* Fortſetzung und Ergänzungen zu — Ioechers allgemeinen gelehrten Lexic. vol. I. pag. 779. Alios *Anatolios* recenſet, vt iam ſignificaui, Fabricius vol. V. Bibl. Gr. pag. 277. *Harl.* In praeſenti iuuat cum lectore communicare fragmenta quaedam, Anatolio tributa, quae ante aliquot annos deſcripſi ex apographo illuſtris Holſtenii, qui illa ex Peireſciano ſe codice hauſiſſe eſt teſtatus.

Ἐκ τῶν Ἀνατολίϰ διάφορα.

Τί ἐςιν μαθηματική;

Ἀριςοτέλης συνεςάναι τὴν πᾶσαν φιλοσοφίαν ἐκ θεωρίας καὶ πράξεως οἰόμενος, καὶ τὴν μὲν πρακτικὴν διαιρῶν εἰς ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν, τὴν δὲ θεωρίαν εἰς θεολογικὸν καὶ τὸ φυσικὸν καὶ τὸ μαθηματικὸν, μάλα σαφῶς καὶ ἐντέχνως φιλοσοφίαν ἔσαν τὴν μαθηματικὴν ἀποδείκνυσι.

Ὅτι Χαλδαῖοι μὲν Ἀςρονομίαν, Αἰγύπτιοι δὲ Γεωμετρίαν καὶ Ἀριθμητικὴν (ἐξεῦρον.).

Ἀπὸ τίνος δὲ Μαθηματικὴ ὠνομάσθη;

Οἱ μὲν ἀπὸ τϰ͂ περιπάτϰ φάσκοντες ῥητορικῆς μὲν καὶ ποιητικῆς, συμπάσι τε τῆς δημώδους μϰσικῆς δύνασθαί τινα συνεῖναι καὶ μὴ μαθόντα. Τα δὲ καλϰ́μενα ἴδια μαθήματα ἐδένα οἴεσθαι λαμβάνειν, μὴ ἐχὶ πρότερον ἐν μαθήσει γενόμενον τϰ́των. Διὰ τϰ͂το μαθηματικὴν καλεῖσθαι τὴν περὶ τϰ́των θεωρίαν ὑπελάμβανον. Θέσθαι δὲ λέγονται τὸ τῆς Μαθηματικῆς ὄνομα ἰδιαίτερον ἐπὶ μόνης Γεωμετρίας καὶ Ἀριθμητικῆς

τικῆς οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου. Τὸ γὰρ πάλαι χωρὶς ἑκατέρα τούτων ὠνομάζετο. Κοινὸν δὲ οὐδὲν ἦν ἀμφοῖν ὄνομα. Ἐκάλεσε δὲ (Ἀρχύτας[e]) οὕτως, ὅτι τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ πρὸς μάθησιν ἐπιτηδείως οὐχ εὑρίσκων ἐν αὐταῖς, περὶ γὰρ ἀΐδια καὶ ἄτρεπτα καὶ εἰλικρινῆ ὄντα ἀναστρεφομένας ἑώρων, ἐν οἷς μόνα ἐπιστήμην ἐνόμιζον. Οἱ δὲ νεώτεροι περιέσπασαν ἐπὶ πλεῖον τὴν προσηγορίαν, οὐ μόνον περὶ τὴν ἀσώματον καὶ νοητὴν ὕλην ἀξιοῦντες πραγματεύεσθαι τὸν Μαθηματικὸν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐφαπτομένην τῆς σωματικῆς καὶ αἰσθητῆς οὐσίας. Θεωρητικὸς γὰρ ὀφείλει εἶναι, καὶ φορᾶς ἄστρων καὶ τάχους αὐτῶν μεγεθῶν τε καὶ σχημάτων καὶ ἀποστημάτων. Ἔτι δὲ ἐπισκεπτικὸς τῶν κατὰ τὰς ὄψεις παθῶν, ἐρευνῶν τὰς αἰτίας δι᾽ ἃς καὶ οὐχ ὁποῖα καὶ πηλίκα τὰ ὑποκείμενα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἐκ παντὸς διαστήματος [p] θεωρεῖται, τηροῦντα μὲν τοὺς πρὸς ἄλληλα λόγους, ψευδεῖς δὲ φαντασίας καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς θέσεως ἐμποιοῦντα. Τοῦτο μὲν κατ᾽ οὐρανὸν καὶ ἀέρα, τοῦτο δὲ ἐν κατόπτροις καὶ πᾶσι τοῖς λείοις, κἂν τοῖς διαφανέσι δὲ τῶν ὁρωμένων καὶ τοιουτοτρόποις σώμασι. Πρὸς τούτοις μηχανικὸν εἶναι τὸν ἄνδρα δεῖν ᾤοντο. Καὶ γεωδέτην καὶ λογικόν. Ἔτι δὲ καὶ περὶ τὰς αἰτίας τῆς ἐμμελοῦς κράσεως τῶν φθόγγων καὶ τῆς περὶ μέλους συνθέσεως ἀσχολούμενον, ἅπερ σώματά ἐστιν, ἢ τήν γε ἐσχάτην ἀναφορὰν ἐπὶ τὴν αἰσθητὴν ὕλην ποιεῖται.

Τί ἐστι Μαθηματική;

Μαθηματική ἐστιν ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῶν νοήσει τε καὶ αἰσθήσει καταλαμβανομένων πρὸς τὴν τῶν ὑποπιπτόντων δόσιν. Ἤδη δὲ χαριεντιζόμενός τις ἅμα καὶ τοῦ σκοποῦ τυγχάνων Μαθηματικὴν ἔφη ταύτην εἶναι, ἣ τὸ ὀλίγον μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα οὐρανῷ ἐστήριξε κάρα καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει. Ἄρχεται μὲν γὰρ ἀπὸ σημείου καὶ γραμμῆς, εἶτα δὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ συμπάντων ἀσχολεῖται πραγμάτων.

Πόσα μέρη Μαθηματικῆς;

Τῆς μὲν τιμιωτέρας καὶ πρώτης ὁλοσχερέστερα μέρη δύο Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρία. Τῆς δὲ περὶ τὰ αἰσθητὰ ἀσχολουμένης ἕξ. ἡ Λογιστικὴ, Γεωδεσία, Ὀπτικὴ, Κανονικὴ, Μηχανικὴ, Ἀστρονομική. Ὅτι δὲ τὸ τακτικὸν καλούμενον οὔτε τὸ ἀρχιτεκτονικὸν, οὔτε τὸ δημῶδες Μουσικὸν ἢ τὸ περὶ τὰς φύσεις ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸ ὁμωνύμως καλούμενον μηχανικὸν ὡς οἴονταί τινες, μέρη μαθηματικῆς εἰσι, προϊόντος τοῦ λόγου σαφῶς τε καὶ ἐμμεθόδως δείξομεν.

Ὅτι ὁ κύκλος ἔχει στερεὰς μὲν ή, ἐπίπεδα δὲ ἓξ, γωνίας δὲ δ'.

Τίνα τίσι προσεγγίζει τῶν Μαθημάτων;

Συνεγγίζει μᾶλλον τῇ μὲν ἀριθμητικῇ ἡ λογιστικὴ καὶ ἡ κανονικὴ, καὶ γὰρ αὕτη ἐν ποσότητι λαβοῦσα κατὰ λόγους ἀριθμοὺς καὶ ἀναλογίας πρόσεισι Τῇ δὲ γεωμετρίᾳ ἡ ὀπτικὴ καὶ ἡ Γεωδεσία Ἀμφοτέραις δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἡ Μηχανικὴ καὶ ἡ Ἀστρολογική

Ὅτι ἡ μαθηματικὴ τὰς ἀρχὰς μὲν ἔχει ἐξ ὑποθέσεως καὶ περὶ ὑπόθεσιν. Λέγεται δὲ ὑπόθεσις τριχῶς ἢ καὶ πολλαχῶς. καθ᾽ ἕνα μὲν τρόπον ἡ δραματικὴ περιπέτεια, καθ᾽

e) MS. Ἀρτίας.

Digitized by Google

καθ' ὃν λέγονται εἶναι ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου δραμάτων. καθ' ἕτερον δὲ σημαινόμενον ἡ ἐν Ῥητορικῇ τῶν ἐπὶ μέρους ζήτησις, καθ' ὃν λέγουσιν οἱ Σοφισταὶ θετέον ὑπόθεσιν. Κατὰ δὲ τρίτην ὑποβολὴν ὑπόθεσις λέγεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποδείξεως, αἴτησις οὖσα πραγμάτων εἰς κατασκευήν τινος. Οὕτω μὲν λέγεται Δημόκριτον ὑποθέσει χρῆσθαι ἀτόμοις καὶ κενῷ, καὶ Ἀσκληπιάδης ὄγκοις καὶ πόροις. ἡ οὖν Μαθηματικὴ περὶ τὴν τρίτην εἴληπται. [❡]

Ὅτι τὴν ἀριθμητικὴν οὐ μόνος ἐτίμα Πυθαγόρας, ἀλλὰ καὶ οἱ τούτου γνώριμοι ἐπιλέγοντες, ἀριθμῷ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν.

Ὅτι τέλος μὲν ἔχει ἀκόλουθον ἀριθμητικὴ κυρίως μὲν, τὴν ἐπιστημονικὴν θεωρίαν ἧς οὐδὲν τέλος οὔτε μεῖζον οὔτε κάλλιόν ἐστιν. ἑπομένως δὲ, συλλήβδην καταλαβεῖν πόσα τῇ ὡρισμένῃ οὐσίᾳ συμβέβηκεν.

Τίς τι εὗρεν ἐν Μαθηματικοῖς;

Εὔδημος ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἀστρολογίαις, ὅτι Οἰνοπίδης εὗρε πρῶτος τὴν τοῦ ζῳδιακοῦ διάζωσιν καὶ τὴν τοῦ μεγάλου ἐνιαυτοῦ περίστασιν. Θαλῆς δὲ ἡλίου ἔκλειψιν καὶ τὴν κατὰ τροπὰς αὐτοῦ περίοδον, ὡς οὐκ ἴση ἀεὶ συμβαίνει. Ἀναξίμανδρος δὲ ὅτι ἐστὶν ἡ γῆ μετέωρος καὶ κινεῖται περὶ τὸ τοῦ κόσμου μέσον. Ἀναξιμένης δὲ, ὅτι ἡ σελήνη ἐκ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς καὶ τίνα ἐκλείπει τρόπον. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐξευρημένοις τούτοις ἐπέταξαν ἕτερα.

Ὅτι οἱ ἀπλανεῖς κινοῦνται περὶ τὸν διὰ τῶν πόλων ἄξονα μένοντα, οἱ δὲ πλανώμενοι περὶ τὸν τοῦ ζῳδιακοῦ πρὸς ὀρθὰς ὄντα ἄξονα αὐτῷ ἀπέχουσιν ἀλλήλων ὅτι τὸν τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων ἄξονα πεντεκαιδεκαγώνου πλευρὰν οἵ εἰσι μοῖραι εἰκοσιτέσσαρες.

Andrantus, de quo vide *Athenaeum* XV. pag. 673. E. vixit circa ann. 204. poſt C. N.

Andronicus, *Rhodius* d), in ſucceſſione ab Ariſtotele vndecimus, Boethii Sidonii praeceptor, teſte *Ammonio* in Categor. pag. 2. et 5. aequalis Tyrannionis, qui a Lucullo captus eſt, vt referunt *Plutarchus* in Lucullo pag. 584. et Suidas in Tyrann. Ariſtotelis ſcripta et Theophraſti primus digeſſit atque a Tyrannione emendatos edidit in vulgus e), compoſuitque *πίνακας ſcriptorum Ariſtotelis ac Theophraſti*, τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου εἰς πραγματείας διεῖλε, τὰς οἰκείας ὑποθέσεις εἰς ταυτὸν συναγαγὼν, vt tradit *Porphyrius* in vita Plotini cap. 24. Confer *Plutarchum* in Sylla pag. 468. In hoc opere librum *περὶ ἑρμηνείας* Ariſtoteli abiudicauerat, vt praeter Boethium et Ammonium teſtatur *Alexander Aphrodiſ.* in primum prior. Analytic. Notauerat quoque partem poſtremam libri de Categoriis non eſſe Ariſtotelis, notaute eodem Boethio. Ex eodem, vt ſuſpicor, Andronici opere *Gellius* XX. 5. Alexandri et Ariſtotelis mutuas literas exhibet. *Paraphraſin* Andronici *in Categorias* memorat Simplicius. Etiam *in Phyſica*

d) Conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt phil. III. 1, 1. part. II. p. 2. III. 2, 4. p. 9. inprimis *Bayle* in Dict. tom. I. h. v. p. 236 ſq. vbi quoque de tribus aliis *Andronicis*, 1) M. Pompilio, Epicureo, tempore Ciceronis, 2) *Calliſto*, Theſſalonicenſi, saec. XV. e Graecia Romam fugiente, 3) Tranquillo, natione Dalmato, qui tempore Moſellani litteras docuit Lipſiae, vberius differit: *Buhle* l. c. pag. 295. *Harl.*

e) Conf. Valeſium de critica I. cap. 21. p. 169 ſq. cum H. Valeſii Emendatt. a Burmanno II. editis. *Harl.*

Digitized by Google

Phyſica Ariſtotelis ſcripſiſſe, iam ex eodem Simplicio *Patricius* lib. IV. diſcuſſ. Peripatet. pag. 41. obſeruauit. *Librum* Andronici, diligentiſſimi ſenis, *de diuiſione* Porphyrius integrum inſeruerat ſuis in Sophiſtam Platonis commentariis, teſte Boethio in limine libri de diuiſione. Liber ille Andronici cum aliis de diſcendi cupiditate et virtute, [it. de mirabilibus aurificiis et fragmento de iisdem] fuit in Bibl. Scorialenſi, teſte Alex. Baruoetio; [vid. *Plüer* itiner. per Hiſpan. pag. 157.] *Animam* nec corpoream eſſe [¶] nec lege loci teneri, nec ſcindi, ſenſit Andronicus, Peripateticus, cum Socrate, Platone, Ariſtotele, Theodoro Platonico, et Porphyrio, vt refert auctor libri de ſpermate latine editi cap. 11. qui ex hoc ipſo, quia Porphyrii meminit, Galenum auctorem habere non poteſt. Laudat Andronicum inter celebriores Rhodios *Strabo* XIV. p. 655. De *Paraphraſi Nicomacheorum* f) et libro περὶ παθῶν g), qui ad hunc Andronicum, tamquam auctorem, vulgo refertur, dixi ſupra cap. V. §. 29.

Andronicus Calliſtus h), Theſſalonicenſis, Peripateticus recens, ſaeculo poſt Chriſtum decimo quinto clarus, et plurium ſcriptorum auctor, vt eodem loco obſeruaui i). Fuere praeterea *Andronicus*, praefectus Ptolemaidis circa a. C. 411. de quo Syneſius epiſt. 57. *Pompilius Andronicus*, Epicureus, de quo Suetonius in Grammaticis cap. 8. *Andronicus Alypius*, hiſtoricus, de quo ſupra cap. VIII. *Andronicus Tragicus*, hiſtrio, de quo lib. II. cap. XIX. *Liuius Andronicus*, de quo in Bibl. latina. *Andronicus Titianus*, medicus, Octauio Horatiano et Galeno memoratus: vt alios in praeſenti omittam, [ex indice facile colligendos.]

Androſthenes, Adimanti F. Theophraſti, vt videtur, diſcipulus. *Laert.* V. 57.

Aneſias. ſupra in *Aeneſias.*

Anonymi, graeci. Interpretes graeci qui in Ariſtotelem exſtant, ſunt 1) in Rhetorica, de quibus dixi cap. 5. §. VI. 2) In libros II. et III. Nicomach. ibid. §. 29. vbi et de paraphraſi Anonymi, quam ſub Andronici Rhodii deinde nomine edidit Dan. Heinſius. 3) In ſecundum librum poſteriorum Analyticorum, cum Philopono et Euſtratio editum, de quo dicere conſtitui libro V. in Philopono. 4) libellum de ſyllogismis, de quo ſupra cap. IV. §. 3. p. 114. etc.

Antipater, Iolai, rex Macedoniae, Ariſtotelis diſcipulus, quem moriens curatorem teſtamenti philoſophus conſtituit, vt refert *Laertius* V. 11. ἐπιςολῶν k) σύγγραμμα ſcripſit libris duobus, teſte Suida, in quibus [¶] multa haud dubie fuerunt de rebus Alexandri M.

f) In editione anni 1617. Dan. Heinſius huic paraphraſi ſubiunxit libellum περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν καὶ τῶν τούτων μεσοτήτων, Ariſtoteli a quibusdam praeter rem tributum, vt dixi ſupra cap. VI. §. 32. tum excerpta e libro Maximi, monachi ὁμολογητοῦ ad S. Marinum, presbyterum, περὶ φυσικοῦ θελήματος ἤγουν θελήσεως, quae prius vulgauerat Hoeſchelius. [plura vid. apud Baylium l. c. p 235. *D.*]

g) Cod. ſub eius nomine eſt in bibl. Veneta D. Marci, vid *Villoiſon* anecd. gr II. pag 248. editus eſt libellus ab Hoeſchelio, 1593. *Harl.*

h) Rectius *Calliſti*, ſcil. filius. *Heumann.*

i) Carmen eius graecum in Beſſarionem, in Matrit. reg. cod. LXXII. p. 257. cat. Iriarti, vbi omiſſo nomine exſtat, ab Iriarto vero gr. cum lat. verſione editum eſt, et in cod. CXV. p. 464. cat. Iriart. *Harl.*

k) Confer Ionſium lib. I. cap. 13. pag. 70. 71. *Fabric.* Eudocia in Violario pag. 49. ἔγραψεν, αἴτ, ἱστορίαν καὶ σύγγραμμα ἐπιστολῶν ἐν βιβλίοις δυσίν. *Harl.*

dri M. quemadmodum ex Alexandri epiſtolis ad Antipatrum referunt nonnulla Plinius et Plutarchus. Ariſtotelis quoque ad hunc Antipatrum Epiſtolae IX. olim ferebantur, vt conſtat e *Laertio* V. 27. Scripſerat et hiſtoriam Antipater, *τὰς Περδίκκου πράξεις Ἰλλυρικάς.* Antipatri, Macedonis, ſed alterius iunioris, Epigramma in Cleonicem, naufragam, et Medeae imaginem, Romae compoſitum, legitur in Anthologia.

Antiſthenes, Peripateticus, citatur a *Phlegonte* cap. 3. mirabil. [vid. *Ionſius* I. 8, 40. et IV. pag. 329 *Menagius* ad Laert. I. 4. *Heumann.*]

Apellico Teius, ciuis opulentus Athenienſis, qui de Ariſtotelis conſuetudine cum Hermia ſcripſit, teſte Ariſtocle apud *Euſeb.* XV. 2. praeparat. Ariſtotelis libros diligenter coemit, vt refert *Athenaeus*, quem vide V. pag. 214 vbi docet, eum floruiſſe tempore magni regis Mithridatis. Vide etiam *Plutarchum* in Sylla pag. 468. et *Strabonem* XIII. p. 608. e quibus diſces, Apelliconis defuncti bibliothecam et in his Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta, quae a Nelei Scepſii poſteris ſibi comparauerat, ſed *φιλόβιβλος μᾶλλον ὢν ἢ φιλόσοφος*, vt ait Strabo, ex arroſis exemplaribus curauerat non ſatis fideliter vel deſcribi vel ſuppleri, perueniſſe Romam, quum Athenas cepiſſet Sylla Olymp. CLXXIII. 3. Inde accepit illa *Tyrannion*, de quo ſuo loco dixi, et paullo ante in Andronico: [adde cl. *Buhle* in praef. ad vol. I. Opp. Ariſtotelis p. XVIII ſqq. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. II. 15, 3. pag. 232 ſq.]

[***Apollinaris***, cuius mst. gr. comment. in Ariſtot. I. Analyt. poſter. exſtat Venetiis.]

Apollonius, Alexandrinus, Peripateticus. *Plutarch. περὶ φιλαδέλφ.*

Apollonius, Solenſis, praeceptor Demetrii Aſpendii. *Laert.* V. 83.

Arceſilaus, ſ. *Arceſilas*, mediae auctor academiae, Theophraſti prius, quam Crantoris fuit auditor, teſte *Laertio* IV. 22. et 19. Stratonis Lampſaceni heres. id. V. 61. et 63. [Plura vide ſupra in catal. Platonicorum pag. 162 ſq.]

Archytam, quemdam peripateticum neſcio an ex ſuo ingenio confinxit Themiſtius, qui Archytam, qui de decem praedicamentis ſcripſit, negat eſſe pythagoricum illum antiquum ſed iuniorem quemdam peripateticum Archytam, nouo operi vetuſtate nominis auctoritatem comparare voluiſſe. Vide Boethium praefat. in Categor.

Arimneſtus, Theophraſti diſcipulus. Vide *Aimneſtus.*

Ariſtides, teſtamenti Stratonis curator. *Laert.* V. 62.

Ariſto Alexandrinus. *Laert.* VII. 164. Hunc, puto, eſſe Ariſtonem peripateticum, qui Strabonis aetate de Nilo ſcripſit, plagii ab Eudoro adcuſatus, ipſe fortaſſis rectius adcuſandus. Vide *Strabonem* XVII. pag. 790. [*] [conf. *Ionſium* III. 2, 4. pag. 9 edit. Dorn. *Voſſium* de hiſtoricis graecis lib. II. cap. IV. pag. 179. qui, quod ſcholiaſtes ad *Apollon. Rhodium* IIII. (v. 269.) *Ariſtonem Chium* de origine Nili citat, ab hoc, putat, Chium et Ceum eſſe confuſos, veriſimile tamen eſſe, eum de Nilo opus vulgaſſe, cuius de Nilo ſententia memoretur. Equidem ſuſpicarer, apud ſcholiaſten corruptam eſſe lectionem, ex compendio ſcribendi vocabuli Ἀλεξανδρινος, qui, quod librario minus notus fuerit, quam Ariſto Chius, is Χῖος inde fecille videtur: etiam propter ſimilitudinem ſoni ſcripturaeque priorum litterarum in ſequenti *ὅτι Χείμωνες* librarius errare et decipi

Digitized by Google

decipi facilius potuit. Quidquid eſt, Straboni maiorem fidem habeo, quam ſcholiaſtae. vid. quoque *Bayle* in Diction. I. voc. *Ariſton.* not. H. pag. 322. *Harl.*

Ariſto Ceus, vide paulio poſt, *Ariſto Iulietes.*

Ariſto Cous, Cei, de quo mox dicam, diſcipulus et heres. Ita enim intelligo *Strabonis* verba XIV. p. 658. vbi inter claros Coos refert Ἀρίϛωνα τὸν ἀκροασάμενον τοῦ Περιπατητικοῦ (ſcil. Ἀρίϛωνος, non Ἀνδρονίκου, vt *Patricius* p. 125 diſcuſſ. Peripatet.) καὶ κληρονομήσαντα. Fuit et Ariſto, Critolai, Peripatetici, diſcipulus; vid. *Quinctilian.* II. 15, 19. Inſt. Or. [*Sextus Empir.* adu. rhet. II. ſect. 61.]

Ariſto Iulietes, e Iulide, Cei oppido, *Laert.* VII. 164. Peripateticus, *Ζηλωτὴς Bionis*, Boryſthenitae. *Strab.* X. p. 486. Succeſſit *Lyconi*, defuncto Olymp. CXXXVII. [l] vt Ariſtoni ſucceſſit *Critolaus*, de quo infra ſuo loco. Scripſit teſte *Cicerone* V. 5. de finibus, multa et polita, ſed deſtituta grauitate et auctoritate. Teſtamentum Stratonis Phyſici ex hoc Ariſtone repetit *Laert.* V. 64. vbi male apud interpretem legitur *Ariſto Cous*, et in Graeco ὁ *οἰκεῖος* pro Κεῖος. Mentio quoque in Lyconis teſtamento ibid. V. 70. Ἐρωτικὰ eiuſdem Ariſtonis ὅμοια laudat *Athenaeus* lib. X. p. 419. XIII. p. 563. XV. p. 674. et *Stobaeus*, qui ex Ariſtonis commentariis quoque locum producit ſermone LXV. qui eſt de laudibus Coniugii. *Fabric.*

E P I M E T R O N.

Pauca notant de hoc philoſopho *Voſſius* et *Bayle*, locis, in nota antecedenti laudatis, *Brucker.* in hiſt. critica philoſ. vol. I. pag. 852. aliique, quos laudat Fabric. ad Ariſtonem Chium in catalogo Stoicorum. Plura collegerunt *Menagius* ad Diog. Laert. VII. 164. pag. 332 ſq. *Stanleius* eiusque interpres latinus, *Olearius* in hiſtoria philoſ. part. V. cap. 2. tom. II. pag. 98 ſqq. edit. Venetae. Docte tamen et curatius diſputat de *Ariſtone* tam Ceo, quam Chio, qui ſaepe confunduntur, vir doctus in Bibliotheca philologica Gottingenſi, (germanice ſcripta,) vol. II. part. I. pag. 1 ſqq. part. II. pag. 1 ſqq. et part. VI. pag. 1 ſqq. Gottingae, 1773 et 1774. Quod *Athenaeus* X. p. 419 C. Ariſtona, philoſophum, ſcribit, libro ſecundo *amatoriorum ſimilium* (ἐρωτικῶν ὁμοίων,) quorum auctor habetur Ariſton, peripateticus, tradidiſſe, Polemonem academicum (de quo ſupra pag. 183 ſq. diſputatum eſt,) hortari ad coenam ituros, compotationem vt curarent, quae eſſet non tantum in praeſens iucunda, ſed etiam in craſtinum: vir doctus in biblioth. philologica laudata, tom. II. part. I. pag. 10. contra Bruckerum docet, Ariſtonem Ceum, non, Chium, Stoicum; Polemone etiam doctore vſum fuiſſe. Idem ibidem pag. 16. 27 ſqq. ſuſpicatur, multa loca apud Diogenem Laertium de Ariſtone, Stoico, apud *Senecam*, ep. 94. 115. *Aelian.* VII. 3, 33. (vbi Perizonius quoque Ariſtonem, Stoicum, intelligit, vir autem ille doctus dubitat,) *Stobaeum* ſerm. LXXVIII. p. 712. 715. (vbi Ariſtonis ὅμοια, ſcil. ἐρωτικὰ et quaedam ex illis citat, coll. cum Diog. Laert. §. 161) pag. 103. coll. cum *Plutarcho* de educat. pag. 82. edit. Heuſingeri, peripatetico potius, quam Stoico Ariſtoni fuiſſe tribuenda; certe Diogenem nos incertos reddere, num ea, quae narrat, reuera Ariſtoni, Stoico, ſint adſignanda. *Diogenes Laertius* VII. 163. enumerat

libros,

l) Circiter Olymp. CXL. cum praefuiſſe ſcholae peripateticae, ſcribunt *Ionſius* I. p. 69. et *Menag.* ad Diog. Laertium, VII. 164. Olymp. CXXXVIII. ait *Brucker.* *Harl.*

libros, qui ſub nomine Ariſtonis, Stoici, olim circumferebantur; ſed ipſe addit, Panaetium et Soſicratem iudicaſſe, ſolas epiſtolas ipſius fuiſſe, cetera Peripatetici Ariſtonis, quorum iudicium comprobant *Menagius* ad locum Diogenis et vir doctus in biblioth. philol. mem. vol. II. part. VI. pag. 459 ſqq. adde *Bayle* l. m. art. *Ariſton* pag. 322. (G.) Vir igitur ille doctus in biblioth. phil. acute docteque perſequitur libros, qui philoſophum peripateticum habuerint parentem, licet Stoico a multis fuerint adſcripti. Sunt vero

1) Προτρεπτικῶν β΄.

2) Ἐρωτικαὶ διατριβαί, quae iudicibus quoque Caſaubono, Menagio, du Soul ad Plutarchi vitas parallelas, aliisque, ab Athenaeo et aliis ἐρωτικοὶ ὅμοιοι vocantur, et ex quibus plurima, quae ſuperſunt, fragmenta ſeruata videntur: ex iisdem ſumta exiſtimat vir ille doctus anonymus in biblioth. Gotting. part. VI. pag. 464 ſq. loca apud *Plutarchum* vit. parall. tom. I. pag. 249. et in Ariſtide tom. II. pag. 290. vbi Κεῖος pro vulgato Χῖος habent codices.

3) Πρὸς τοὺς ῥήτορας. Ionſius, qui tribuit Chio, putat, ex hoc libro ſumtum eſſe a *Plutarcho* vit. parall. tom. IV. pag. 416. iudicium Theophraſti de Demoſthene, (vbi tamen non Χῖος, ſed Κεῖος, qui diſcipulus erat Theophraſti, legendum eſt.) et pag. 437. narrationem de morte Demoſthenis. Illa tamen Plutarchi loca V. D. anonymus opinatur, etiam ex ἀπομνημονευμάτων fluxiſſe. Idem arbitratur, apud *Ciceronem* de ſenectute, init. legendum eſſe, vt *Ariſto Ceius*. Secus ſentiunt *Menagius* et *Bayle* ll. citat. atque *Graeuius* ad locum Ciceronis pag. 386.

4) Λύκων, apud *Plutarchum* de audiendis poetis cap. 1. forſan de ſenectute libellus, vbi Lycon eamdem ſuſtinuerit perſonam, quam Varro apud Ciceronem. Quod Lycon mortuus eſt Olymp. CXXXVIII. probabile videtur viro illi docto, tum temporis illum librum confectum fuiſſe ab Ariſtone, propemodum octogenario: mortuum enim eſſe Theophraſtum Olymp. CXXIII. 3. et inter mortem illius atque Lyconis intercesſiſſe fere ſexaginta annos.

5) Πρὸς τοὺς Διαλεκτικούς. V. D. coniicit, erraſſe Diogenem Laertium, contendentem, Ariſtonem, Stoicum, ſpreuiſſe phyſicam, logicam et dialecticam, quod de peripatetico philoſopho, non de ſtoico, pronuntiari poſſit.

6) Carmen 729. in Anthologia Cephalae. vid. cl. *Schneideri* periculum criticum in anthologiam Cephalae, pag. 127. vbi quaedam de Ariſtonibus diſputantur.

Fragmenta, a *Plutarcho* (edit. Xylandri Francof. 1620.) et a *Stobaeo*, (edit. Gesner. ibid. 1581.) ſeruata, vir ille doct. in parte VI. pag. 470. haec notauit: 1) *Plut.* opuſc. moral. pag. 804 coll. Stobaeo pag. 405. 409. *Plutarch.* vit. parall. tom. II. pag. 350. opuſc. moral. p. 42. 133. 516. 600. — 2) *Stob.* ſecundum ordinem argumentorum, pag. 882. (coll. Diog. Laert. V. 68.) 676. 760. 347. (coll. p. 755.) 103. 79 827. 778. 326. 253. 251. 250. (coll. Plutarch. opuſc. moral. pag. 59. E.) 243. 247. 631. (coll. Plut. de puer. educ. cap. 2. Incertior eſt ei locus apud *Plut.* opuſc. moral. pag. 365. et apud *Sextum Empir.* adu. mathem. pag. 75.

Locus *Plutarchi* de exſilio pag. 386. vol. VIII. edit. Reiskii, (cuius et Xylandri notas conferes.) eſt notandus, quoniam is ſeriem praecipuorum ſcholae et peripateticae et ſtoicae magiſtrorum contexuit. Praeter ea conſuli poſſunt M. *Gottofred. Buchnerus* in diſp. *Ariſto Chius, vita et doctrina notus*, Ienae 1725. 4. §. 1. et (*Io. Georgii Lotteri*) ſtricturae extemporales in diſſ. Buchneri memoratam, Lipſiae 1725. 4. *Burmanni* II. comment. ad Doruillii Sicula,

cula, tom. II. pag. 550. *Io. Bened. Carpzou.* diſp. de vita et placitis Critolai phaſelitae, philoſophi peripatetici, Lipſ. 1743. 4. p. 15 ſq. ſupra in catalogo Platonicorum p. 163 ſq. *Harl.*

•Add. Paradoxon Stoicum Ariſtonis Chii, ὅμοιον εἶναι τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ τὸν σοφὸν apud Diog. Laert. VII, 160. illuſtratum opera *Io. Bened. Carpzou*, L. 1742. 8. vbi Sect. II. cap. 2. p. 200 ſq. etiam de Peripatetico Ariſtone diſputatur.

Diuerſus ab his omnibus, et antiquior iisdem eſt *Ariſto*, ad quem Ariſtoteles literas ſcripſit, memoratus *Laertio* V. 27. *Fabric.* Plures poſſunt enumerari: *Ariſto*, contra quem ſcripſit Aſpaſius, teſte Suida voc. Ἀσπάσιος, *Ariſton*, qui quoque ſcribitur *Ariſtion*, philoſophus Epicureus, (vid. *Wyttenbach.* ad Plutarch. de S. N. V. pag. 71.) *Titus Ariſton*, et *Claudius Ariſton*, Icti tempore Traiani, quos memorat *Plinius* I. epiſt. 22. vbi vide Catan. et lib. VI. epiſt. 31, 3. vbi conſules Cortium pag. 464. aliique a Meurſio ac Menagio collecti, et quos index ſuppeditabit. *Harl.*

Ariſtobulus, Peripateticus, laudatur a *Clemente* I. Strom. p. 305 *Euſebio* XIII. 12. praeparat. et *Cyrillo* IV. aduerſus Iulian. pag. 134. Chronicon Paſchale ad Olymp. CXLIX p. 178. Ἀριστόβουλος Ἰουδαῖος Περιπατητικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο, ὃς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι ἐξηγήσεις τῆς Μωϋσέως γραφῆς ἀνέθηκεν. *Anatolius* apud Euſeb. VII. 32. Hiſt. vocat βίβλους ἐξηγητικὰς τοῦ Μωϋσέως νόμου. *Euſebius* ipſe VII. 13. praeparat. τὴν τῶν ἱερῶν νόμων ἑρμηνείαν, et VIII. 9. τὸ πρὸς Πτολεμαῖον σύγγραμμα. *Hieronymus* in Chron. ad Olymp. CLI. atque ex eo Proſper, *explanationem in Moſen commentarios.* Creditur hic Ariſtobulus *Euſebio* VIII. 9. praeparat. vbi ariſtotelicam cum patria philoſophia ab eo coniunctam teſtatur, idem eſſe, cuius mentio exſtat 2. Maccab. I. 10. Ἀριστοβούλῳ διδασκάλῳ τοῦ Πτολεμαίου βασιλέως. Neque abſurdum eſt, eum, qui ad Philometorem ſcripſit, praeceptorem fuiſſe Ptolemaei Euergetae II. m) At enim apud *Clementem* V. Strom. p. 595. ex errore vel memoriae, vel librarii, Ariſtobulus iſte Ptolemaei Philadelphi temporibus adſcribitur. Sane ipſe *Clemens* lib. I Strom. pag. 342. laudat Ariſtobulum ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς τὸν Φιλομήτορα, quod ex eo repetit Euſebius IX. 6 praeparat. Equidem qui [℞] hunc Ariſtobulum LXX Interpretibus ſub Ptolemaeo Philadelpho accenſent, vt *Anatolius* n) apud Euſeb. VIII. 32 Hiſt. non tantum temporum ratione refelluntur, ſed ipſius quoque Ariſtobuli teſtimonio apud *Euſebium* p. 664. praeparat. Neque clariſſimo *Eſchenbachio* facile aſſentiendum putem, qui carmen ſub Orphei nomine, ab Ariſtobulo apud Euſebium ibidem prolatum, ex eiusdem Ariſtobuli ingenio confictum fuiſſe haud dubitat, in libro de poeſi Orphica pag. 148. o)

m) *Basnage* in Hiſt. des Iuifs lib. III cap. 6. §. 5 p. 404 putat, difficultatem ea poſſe tolli ratione, ſi dixeris, Ptolemaeum Philometorem vſum quidem fuiſſe Ariſtobuli inſtitutione, ſed Philometore defuncto, honoris cauſſa etiam ſub eius ſucceſſore retinuiſſe titulum regii praeceptoris, atque profecta iam fuiſſe aetate, quum illa epiſtola ad Iudaeos, in Aegypto commoratos, exararetur. Quam ſententiam haud improbat, nec tamen Fabricianam reiicit *Brucker.* hiſt. crit. phil. II. pag. 699. *Harl.*

n) Anatolium erroris arguere potius, quam duos Ariſtobulos praeter neceſſitatem effingere, malunt *Wolf.* bibl. hebr. part. I. p. 216. et *Brucker.* in hiſtor. critica philoſ. vol. II. p. 701. vbi a p. 698. copioſus eſt de Ariſtobulo et controuerſia de illius aetate et variorum de illo ſententiis. *Harl.*

o) Eſchenbachii tamen ſententiam haud omnino improbandam eſſe, cenſet *Moshem* ad Cudworth. ſyſtema intell. cap IV. § 17. pag. 347. aut edit. Lugdun. tom. I. pag. 445. not. o. *Harl.*

Neque cum viro exquiſitae eruditionis, *Humfredo Hodyo* lib. I. de Bibliis Originalibus cap. 9. auſim adfirmare, duos a Clemente et aliis veteribus confuſos Ariſtobulos, Peripateticum et Iudaeum, et ſcripta ſub nomine Ariſtobuli, ſeculo demum ſecundo poſt Chriſtum natum fuiſſe ſuppoſita, et Epiſtolam 2. Maccab. I. in qua Ariſtobuli mentio occurrit, ſimiliter commentitiam eſſe [p]). Neque hoc facile crediderim, quod legas apud *Buxtorfium* ad librum Coſri pag. 33. in Bibl. Florentina [q]) et Mantuae apud fratres Benedictinos latere in membranis Ariſtobuli huius opus, Philonis, Iudaei, ſcripta longe ſuperans tam mole, quam doctrina ac praeſtantia. Philone antiquiorem fuiſſe, et allegoricis perinde, vt Philo, interpretationibus indulſiſſe Ariſtobulum, teſtatur *Origenes* IV. contra Celſum pag. 198. Mentio eius etiam apud *Sozomenum* VII. 18 vbi reſpicit ad locum *Euſebii* pag. 287. Hiſt. quem ita producit Scaliger ad Euſeb. pag. 142. Ἀγαθοβούλου τοῦ ἐπίκλην διδασκάλου, καὶ Ἀριστοβούλου τοῦ ἀπὸ Πανεάδος, ita certe legit Rufinus pro τοῦ πάνυ. *Fabric.* — De hoc vid. *Huetius* demonſtr. euang. prop. IV. cap. 2. §. 27. et cap. 12. §. 4. *Valeſius* ad Euſebii hiſt. eccl. lib. VI. cap. 13. *Prideaux* hiſt. V. T. tom. II. pag. 38. et pag. 50 ſqq. *Heumann.* *Voſſius* de hiſtor. graec. lib. I. p. 55. *Harl.*

Ariſtocles, Meſſenius, ſ. Meſſanenſis, Peripateticus, praeceptor Alexandri Aphrodiſei [r]), teſte *Simplicio* in l. de coelo, et *Cyrillo* II. in Iulianum, vbi male: *Alexander, Ariſtotelis diſcipulus*, pro *Ariſtoclis*, vt pulchre obſeruatum Nunneſio ad vitam Ariſtotelis nr 26. Scripſit hic Ariſtocles teſte *Suida* (vbi vid. Küſter. et *Eudocia* pag. 71.) πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων, Artem rhetoricam, et *de Saropide* librum, atque *Ethicorum* libros X. cum totidem libris *de Philoſophia;* in quibus philoſophos et eorum dogmata eſt perſequutus; vide *Ionſii* Hiſt. Philoſoph. lib. IV. 8. pag. 330. [p. 250. edit. Dornii.] *Sextum* horum librorum Ariſtoclis laudat idem Suidas in Σωτάδης. Ex *ſeptimo* fragmenta ſeruauit *Euſebius* XV. 2. et 14. praeparat. Ex *octano* XV. 17. 18. 19. 20. 21. His fragmentis vſus eſt *H. Stephanus* notis ad [⁊] Sexti Pyrrhonias Hypotypoſes. Itaque *Patricius* pag. 138. diſcuſſ. Peripatetic. male ex illis collegit, libros Ariſtoclis de Philoſophia adhuc in Galliis ſupereſſe oportere. *Fabric.* — *Placidus Reina* part. I. hiſt. Meſſan. p. 204. ſtatuit, eum natum fuiſſe a. 319. ante C. N. circa Olymp. CXV. alii incertum eſſe tempus pronuntiant, quo is floruerit. *Ger. Io. Voſſius* de hiſt. graecis lib. III. pag. 333. eum inter hiſtoricos incertae patriae collocat, vbi de hoc et aliis eiusdem nominis adnotat quaedam, idemque ſe neſcire fatetur, num noſtri, an alius ſint Ariſtoclis, *de paradoxis*, ex quibus *Stobaeus* ſerm. 62. de vituperatione Veneris aliqua exhibet. *Ariſtoclis* deperditos in Platonis Timaeum commentar. memorat Fabric. ſupra p. 495. ex Proclo. Alius forſan *Ariſtoclis* fuerunt *de republica Lacedaemoniorum* libri, quorum primum

p) Hodii opinionem ſequutus eſt *Lenfant* in biblioth. germ. tom. II. pag. 134 ſq. add. *Clerici* biblioth. ſelect. tom. 27. pag. 412 ſq. Ad partes Hodii inclinat *Buddeus* in hiſtor. eccleſ. V. T. tom. II. pag. 1117. ſed in hiſtor. philoſ. Ebraeor. § 18. (vbi agit de Ariſtobulo.) pag. 72. cum *Bartoloccio* tom. I. pag. 456. bibl. Rabbin. ſtatuit, duo celebres in gente ebraea fuiſſe Ariſtobulos. *Harl.*

q) Confer Bartoloccium bibl. Rabbin. tom. I. pag. 468 ſq. ex libro Scialſceleth hakkabala idem referentem.

r) Ariſtocles fuit praeceptor Alexandri imper. non, Alexandri philoſophi. *Heumann.*

Digitized by Google

primum citat *Athenaeus* IV. pag. 140. B. — *Ariſtocles*, muſici, librum περὶ Χορῶν laudat *Athenaeus* IV. pag. 174. C. — *Ariſtocles*, Stoicus, (vid. infra in catal. Stoicorum h. v.) — *Ariſtocles*, Pergamenus, ſophiſta, tempore Traiani et Adriani. (vid. *Suidas* h. v.) — *Ariſtocles*, *Rhodius*, tempore Auguſti, rhetor et grammaticus, vid. infra lib. V. cap. 7. tom. VII. pag. 52. in catalogo grammaticorum, vbi laudatur *Meurſius*, qui in bibliotheca gr. et ad Ariſtoxenum pag. 145 ſq. *Ariſtocles* varios eorumque ſcripta recenſet. *Harl.*

Ariſtocles, *Pergamenus*, de quo *Philoſtratus* II. de Sophiſtis pag. 565. [pag. 567 ſq. ibique Olear. *Eudocia* p 66.]

Ariſtomachus, diſcipulus Lyconis. *Laert.* V. 70.

Ariſtoteles, Midiae et Pythiadis F. Theophraſti diſcipulus, *Laert.* V. 53.

Ariſtoteles, iunior, expoſitor Ariſtotelis, Philoſophi, citatur a *Syriano* in XII. Metaphyſ. pag. 55.

Ariſtoteles, Eraſiſtrati F. Sextus I. contra mathem. p. 51.

Ariſtoteles, Mytilenaeus, vir, in ſpeculatione peripatetica primatum tenens, tempore Galeni, a quo memoratur libro de conſuetudine, tom. VI. edit. Pariſ. p. 553.

Ariſtoxenus, Tarentinus, Ariſtotelis diſcipulus, de quo in capite de Muſicis. *Fabric.* adde *Meinerſ.* hiſt. doctrinar. apud Graec. et Romanos. tom. I. pag. 213. 222. coll. cenſura in bibl. crit. Amſtel. vol. II. part. 8. p. 111 ſq. *Harl.*

[*Arius*, eiusque adſeclae, num Ariſtotelicis an Platonicis adſcribendi ſint, nec ne, late diſputat et variorum tum veterum, tum recentiorum affert excutitque ſententias *Moshemius* ad Cudworthi Syſt. intellectuale, cap. IV. §. 36. tom. I. p. 875 ſqq. edit. Leidenſis. *Harl.*]

Arrianus, bibl. Coiſlin. p. 598.

[*Artemon*, haereticus, vid. *Euſeb.* hiſt. eccleſ. lib. V. cap. 28. *Heumann.*]

Aſclepius Trallianus, Ammonii Hermeae diſcipulus, ſcripſit commentaria in libros primores ſex vel ſeptem Metaphyſicorum Ariſtotelis, quae adhuc exſtant manu exarata. Habentur et eiusdem ſcholia MSS. in Arithmeticam Nicomachi Geraſeni.

Aſpaſius, de quo dixi ſupra cap. V. de Ariſtotelis ethicis §. 29. in nota. Huius συγγράμματα in ſcholis ſua aetate lecta teſtatur *Porphyrius* in vita Plotini. Eius diſcipulum audiuit *Galenus*, vt ipſe teſtatur cap. 8. de dignatione adfectuum tom. VI. edit. Pariſ. pag. 532. [vid. *Buhle* l. c. pag. 296.]

Aſtyanax, Lyconis frater. *Laert.* V. 69. Sed et patri Lyconis Aſtyanacti nomen erat. *Laert.* V. 65.

Aſtycreon, ad quem ſcripſit Theophraſtus. *Laert.* V. 50.

Athanes, curator teſtamenti Stratonis, Phyſici. *Laert.* V. 62.

Athenaeus, Seleucienſis, aequalis *Strabonis*, qui eius meminit XIV. pag. 670. [conſ. *Bayle* dict. voc. *Athenee* not. G. *Harl.*]

Athenio,

Athenio, Erymnei diſcipulus, ſub Mithridate. Vide Athenaeum V. pag. 211 ſq. e Poſidonio Apameenſi.

Athenodorus, in octauo *περιπάτων*. *Laert.* III. 3. et V. 36. [*Menag.* ad Diog. not. pag. 136. *Buhle* pag. 297.]

Atocius, Ἀτόκιος. bibl. Coiſlinian. pag. 598.

Augorius, quem ſe inter doctiſſimos habere ſcribit *Auguſtin.* de Categoriis, cap. 12.

Baliardus, de quo *Volaterranus* lib. XXII. Anthropolog. pag. 228. vbi de Lucio II. pontifice, qui fuit A. C. 1144. 1145. *Hoc tempore Baliardus, Philoſophus quidam gallicus ac peripateticus Pariſiis prodiit, vir doctiſſimus, ab Orthodoxis tamen in quibusdam aberrans, a quibus nec per Synodum, iuſſu regis Ludouici* (VII. cognomine Pii) *huius gratia coactam, auelli potuit, quin in loco deſerto cum ſociis nonnullis omne aeuum abſtinendo exegit. Fabric.* — Volaterranus haud dubie deſcripſit *Platinam*, a quo *Baliardus* nominatur in vita Lucii II. fol. 202. b. Intelligi vero debet *Abaelardus. Heum.* — De *Abaelardo*, ſcholaſticae cum philoſophiae tum theologiae parente, vid. (*Gervaiſe*) la vie d'Abelard et celle de Heloiſe Pariſ. 1720. II. tom. 12. *Heumann.* in actis philoſ. tom. III. p. 529—585. vbi p. 582. not. *n.* de altero eius nomine *Bailardus* diſſerit, *Bayle* in Dict. tom. I. voc. *Abelard*, pag. 18 ſqq. *Niceron* in Memoriis etc. tom. IV. pag. 186 ſqq. verſion. german. Baumgarten. etc. *Harl.*

Petri Bembi Peripateticus, ſiue de nominum inuentione, conciliat ſententias, in ſpecie contrarias, Platonicorum et Peripateticorum, diſceptantium inter ſe, vtrum nomina ſint φύσει, an θέσει. *Caſauboniana*, pag. 34.

Beſſario, cardinalis A. C. 1472. denatus, Platoni licet addictior huiusque famae aduerſus Trapezuntium adſertor, Ariſtotelem tamen et ipſe magni fecit eiusque philoſophiam probe calluit, et illius ac Theophraſti metaphyſica donauit verſione latina, perquam erudita atque eleganti.

Bion, Boryſthenites, Theophraſtum audiuit teſte *Laertio* IV. 52. Bionis ζηλωτὴς Ariſto Ceus Peripateticus, de quo ſupra. Strabo X. pag. 487. *Fabric.* vid. ſupra in catalogo Platonicorum, h. v. *Harl.*

Anicius Manlius Torquatus Seuerinus Boethius s), de quo in Biblioth. latina dixi, libros Ariſtotelis logicos vniuerſos, qui hodie exſtant, latine eſt interpretatus, [?] pleroſque etiam commentariis illuſtrauit, teſtatus, reliqua etiam Ariſtotelis ſcripta ethica et phyſica latine reddere et commentariis illuſtrare, omnesque pariter Platonis dialogos vertendo vel etiam commentando in latinam redigere formam, et de Platonis et Ariſtotelis concordia

s) Boethius rectius habetur pro Platonico, [v. ſupra pag. 16.] Nam in conſolatione philoſophica lib. I. proſa 3. vocat *Platonem noſtrum*, et proſa 4. Platonis ore loquutum eſſe philoſophiam ſcribit: immo, imaginem philoſophiae deſcribens, proſa 1. eius tunicae inſcribit litteras Π Θ quae ſignificare videntur *Plato ὁ θεῖος* An Boethius fuerit Chriſtianus, vid. *Arnold.* hiſtor eccleſ. lib. VI. cap. I. §. 6. et cap. III. §. 7. *Heumann.*

Digitized by Google

concordia commentari inſtituiſſe. praef. 'ad lib. II. de interpretat. edit. 2. De ſcholiis graecis incerti auctoris in tres libros *Boethii* de differentiis Topicis mentionem feci ſupra cap. V. §. 4. Quoniam vero Boethius multos graecos, et in his peripateticos quosdam atque Ariſtotelis interpretes citat, exiſtimaui, lectorem non male laturum, ſi hoc loco ei exhiberetur compoſitus olim a me

INDEX SCRIPTORVM

aliorumque quorumdam, in operibus BOETHII t) laudatorum, ad paginas editionis Baſileenſis ann. 1570. fol.

Sch. denotat librum Cantipratani de diſciplina Scholarium Boethio ſuppoſitum. *Confeſſ.* Confeſſionem fidei inter Boethii Opera non editam, ſed vulgatam cum nonnullis Boethii opuſculis a *Renato Vallino* Lugd. Batau. 1656. 8.

Aggenus Vibicus. Pag. 1540.
Agrimenſorum veterum indiculus. 1540.
Albinus. 1179. eius Geometrica et Dialectica ſcripta. 289.
Alius fortaſſe *Albinus*, vir conſularis. 929. 940.
Alius *Albinus*, Albei F. diſcipulus neſcio cuius Grylli. Sch. 1279. 1282.
Alexander Aphrodiſeus. 55. 56. 403. Sch. 1278.
  in librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 289. 291. 292. 294. 295. 298. 301. 302. 303. 317. 319. 320. 323. 333. 347. 348. 356. 368. 387. 388. 394.
  in alios Ariſtotelis libros. 291.
Anaxagorae fuga. 920.
Andronicus Rhodius, Peripateticus. 191. 292.
  diligentiſſimi ſenis liber de diuiſione. 638. a Porphyrio inſertus commentariis in Sophiſtam Platonis. id. [P.]
Archytas, Tarentinus, Pythagoricus, qui cum Platone aliquantulum vixit, auctorne ſit libri de decem praedicamentis, an Archytas quidam Peripateticus, vt Themiſtio viſum. 114. 1352.
  Eius de diuiſione aequali proportionis ſuperparticularis. 1428.
  de diuiſione tetrachordi. 1479. 1480.
  Menſa Geometricalis Archytae, non ſordidi geometriae diſciplinae auctoris. 1526.
  Alia quaedam 1523. 1526. 1535.
Arion Methymnaeus. 1372.
Ariſtarchi Grammatica memoratur. 188.
Ariſtoteles. 297. 1034. 1113. 1205. 1374. Sch. 1288. etc. indifferentis vocabulo numquam vſus. 195. infiniti, primus reperit. 222. 312.
  in libris de Arte Poetica. 290.
  Ethica. 174.

Phyſica.

t) *Boethii* libri in Porphyrium p. 1. In praedicam. p. 112. De interpretat. p. 21.. Syllogism p. 558. de diuiſ. p. 618. In Topica C.c. p. 757. De conſolat. Philoſ. p. 905. De Trinitate p. 1119. Arithmet. p. 1295. Muſic. 1371. Geometr. 1487.

Phyſica. 190. 642. 819. 1097.
libri de anima 298.
περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. 190.
Μετὰ τὰ φυσικά. 190. 230. 327.
Libros Logicos vniuerſos latine eſt interpretatus et pleroſque etiam commentariis illuſtrauit Boethius, teſtatus ſe reliqua etiam Ariſtotelis ſcripta, Ethica et Phyſica latine reddere et commentariis explicare inſtituiſſe. 318.
Ariſtoxenus Muſicus. 1417. 1420. 1421. 1472. 1476. 1477. 1478. 1480.
Arius. *Confeſſ.* pag. 173.
Ariani. 1121.
Aſpaſius in librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 291. 303. 316. 321. 333. 347. 356. 394.
in alios Philoſophi libros. 291.
Aſſuerus Poeta. Sch. 1288.
Auguſti Caeſaris cura de agris metiendis. 1537.
B Auguſtinus. 1120.
Balbus menſor. 1540.
Baſilius, delator Boethii. 934.
Boethius, Eleaticis ac Platonicis ſtudiis enutritus. 911. Regiae laudis orator, magnis dignitatibus functus etiam iuuenis. 972. 973. ſocer Symmachus (cuius filiam, Ruſticianam, in matrimonio habuit) 943. 972. 977. duo filii Conſules. 977. Philoſophiam transferre [?] in actum publicae adminiſtrationis optauit. 929. inuidia philoſophiae falſarum reus criminationum. 920. 934. 936. 940. 943. exſul. 920. 940. 951. ſenex. 905. Commentarios in Categorias Conſul ſcripſit. 143 commentarium vberiorem in Categorias, ad doctores, (qui non exſtat) pollicetur. 112 Commentarii in lib. de interpretatione. 560. 581. 858. ſecundae editionis expoſitio. 251. Breuiarium libri de interpretatione promittit. 379. (quod exſtat pag. 558 ad Symmachum pag 606.) Commentariis in librum de interpretatione, biennium fere impendit. 440. Libri de Syllogiſmo Hypothetico. 823. 858. Inſtitutio Categorica. 608. Topica Ariſtotelis latine verſa. 765. 857. 887. Libri ſeptem in Ciceronis Topica. 857 887. Arithmetica. 1396. 1397. 1398. 1413. 1428. 1473. Inſtitutio Muſica. 1473. Analytica ſiue commentarios in Analytica promittit 603. ſed haec non exſtant, nec Hebdomades Boethii, quarum mentio 1181. Omnia Ariſtotelis ſcripta et Dialogos Platonis latine vertere et commentariis illuſtrare voluit, et de Platonis atque Ariſtotelis concordia commentari. 318. Plerorumque Boethii ſcriptorum mentio Sch. 1276. et 1278 ſq. Boethii liber de Geometria. 1536.
Boethus. 56.
Iulii Caeſaris Epiſtola de agris metiendis. 1537.
Caius libro primo Inſtitutionum. 797.
ſecundo commentario. 797.
Caluus, miles. Sch. 1285.
Canius. 920. 936.
Caſtor, Euſtaſiae maritus. Sch. 1290. Dromo Caſtor. Sch. 1288.
Cato, Orator. 757.
Catullus. 29. 1019.

Chaldaeo-

Chaldaeorum praeſagia. Sch. 1289.
Choroebus, Atys F. 1383.
M. Tullius Cicero. 413. 648. 996. 1207. etc. re Ariſtoteli conſentit, etſi verbis videtur ab eo diſcedere. 815.
in Hortenſio. 867.
libro de Conſiliis ſuis. 1372.
ſexto de Rep. 1391.
in Timaeo Platonis. 795.
de diuinatione. 1105. [?]
in dialogis omnibus. 650 ſq.
in Rhetoricis. 650. 656. 658. 659. 660. 824. Rhetoricorum primo. 4. ſecundo, 660.
in Partitionibus. 658.
Topica. 47. 649. Partem eorum libris quatuor expoſuit Victorinus. 657. integra libris ſeptem Boethius. 853.
In Philippicis. 660.
pro Cluentio. 658.
pro Cornelio. 654. 659.
pro M. Coelio. 654.
in Piſonem. 655.
pro Sex. Roſcio. 657.
ſecundo Tuſculanarum diſputationum. 839.
Definitio gloriae Ciceroniana. 652.
Conigaſtus. 929.
Coriandus Sch. 1289.
Craſſus in Curiana cauſa. 813.
Cratonis ſtudia Sch. 1281. 1290.
Cyprianus, delator Boethii. 929.
Daretis poriſmata Sch. 1284.
Decoratus Boethii delator. 1019.
Democritus. 1373.
Didymus. Sch. 1276.
Diodorus (Philoſ.) 373. 374.
Donatus aetate prouecta Grammaticus. 186.
Dromo Caſtor. Sch. 1288.
Elimax. Sch. 1283.
Empedocles. 1373.
Epicurus. 375. 1010. Vulgus Epicureum. 620.
Epiſtola epiſcopi in Concilio (Romano A. C. 512.) lecta. 1203.
Eubulides. 1406.
Euclidis (qui male Megarenſis vocatur) elementa geometrica, a Boethio latine translata, 1487. reſpiciuntur 165. 207. 1181. Euclides, geometriae peritiſſimus, 1522. non ſegnis geometra. 1526. Eius Theoremata Sch. 1284.
Eudemus, de Syllogismo hypothetico, 606. 607. latiorem ingreditur viam, vt veluti ſeminaria

naria quaedam ſparſiſſe, nullum tamen frugis videatur extuliſſe prouentum. 606. quinque modos addidit modis quatuor primae figurae, et ſeptimum tertiae. 594. 595. [¶]
Euripides. 1031.
Contra Eutychem. 1203 ſq. 1211 ſq. et *Confeſſ.* pag. 150.
Fabius, cui Boethius inſcripſit commentarios in Iſagogen Porphyrii. 1. 45.
Fauonius. Sch. 1284.
Flaccus (Horatius) Sch. 1278.
Siculus Flaccus. 1540.
Fontinus Xenocratis ſcrutinia aperuit. Sch. 1289.
Magiſter Franco. Sch. 1286.
Iulius Frontinus. 1540.
Ganymedes, Pyrrhi, dictatoris, filius luxurioſus. Sch. 1280.
Gaudentius, Boethii delator. 934.
Glebeonis nequitia. Sch. 1284.
Tiberius Gracchus, orator optimus. 479. a Scipione interfectus. 864.
Graecus auctor (oraculi vox, an ſcriptoris Chriſtiani) 1086. vbi philoſophia ad Boethium:
Nam vt quidam me quoque excellentior ait: ἀνδρὸς ἱεροῦ σῶμα δυνάμεις οἰκοδομοῦσι.
Gryllus, Albini praeceptor. Sch. 1279.
Hermias (in Categorias). 151. Videtur legendum Herminus.
Herminus in lib. Ariſtotelis de interpretatione. 252. 298. 303. 347. 387. 388. 394. 401.
Herodiani diſciplina. Sch. 1284.
Heſtiaeus, Colophonius. 1385.
Hippaſus. 1406.
Hippocratis ſcrutinia. Sch. 1284.
Homerus. Sch. 1290. Poeta κατ᾽ ἐξοχήν. 424. 832. melliflui oris. 1100. eius verſus. 1037.
Ilias. Sch. 1284.
Hyagnis Phryx. 1383.
Hyginus, agrimenſor. 1540.
Iamblichus, philoſophus non ignobilis, in Categorias. 114.
Ioannes, eccleſiae rom. diaconus, cui Boethius inſcripſit librum de bono. 1181. et de duabus naturis in vna perſona. 1203.
Iotarius. Sch. 1278.
Iſmenias, Thebanus. 1372.
Iudaica trina diuiſio polorum. Sch. 1281.
Iugo, Montani diſcipulus. 1286.
Lacedaemoniorum Ephororum decretum contra Timotheum, Mileſium, Muſicum. 1372. [¶]
Leontinus (Gorgias) Sch. 1298.
Lex Aelia Sanctia. 773.
Lex XII. Tabularum. 797. et Sch. 1281.
Longinus Menſor. 1540.
Lucanus. 1086.
Lucretius. 1322. tortuoſa volumina Lucretii. Sch. 1279.
Alius Lucretius, de quo Sch. 1270.

Macrobii

Digitized by Google

Macrobii Theodoſii doctiſſ. viri liber primus de Somnio Scipionis. 10.
Manichaei. *Confeſſ.* pag. 174.
Marcianus, cuius non indigna lectio. Sch. 1278.
Marcianus, cui inſcriptus liber de diſciplina Scholarium, Boethio ſuppoſitus. 1276.
Maro Magiſter. Sch. 1289.
Mercurius, inuentor quadrichordi. 1383.
Merobaudes, rhetor. 807. 835.
Montanus, Iugonis Magiſter. Sch. 1286.
Moyſis libri. *Confeſſ.* 175.
Muſicae notae Veterum. 1461.
Naſo (Ouidius) Sch. 1278.
Contra Neſtorium. 1203 ſq. 1210 ſq. et *Confeſſ.* pag. 180.
Nicomachi Arithmetica. 1295. 1323. 1341. 1528. 1542. Muſica. 1383. 1392. 1393. 1406. 1407. 1411.
Nicoſtratus. Sch. 1283.
M. Iulius Nipſus, agrimenſor. 1540.
Opilio, Boethii delator. 934.
Orphei Muſica. 1383.
Papinianus. 1023.
Parmenides. 1060.
Patricius, rhetor, cui commentarios in Ciceronis Topica inſcripſit Boethius. 757. 823. 841. Idem forte, cui geometricos libros pag. 1487. vbi Geometrarum exercitatiſſimum vocat.
Paulinus, Vir Conſularis. 929.
Paulus Inſtitutionum libri ſecundi titulo de dotibus. 782.
Pelagius. *Confeſſ.* 176.
Peribonii dilectio. Sch. 1284.
Peripatetici. 299. 360. 437. 760. 857. diuerſa inter ſe ſectati. 192.
Perſius. Sch. 1278.
Petronius. 45. [?]
Philo (philoſophus). 373. 374.
Philolaus, Pythagoricus in Muſic. 1342. 1422. 1423.
Philoſophi. 1274.
Pindarus, Thebanus. 59.
Plato. 56. 75. 155. 297. 298. 403. 760. 762. 929. 1057. 1058. 1060. 1071. 1113. 1114. 1297. 1371. 1392. ſtudioſiſſimus Pythagorae. 1352. Platonitas. 339.
Eius Timaeus. 1041. 1323 1345. 1358. 1542. a Cicerone verſus. 795.
Cratylus. 323. In Sophiſtam commentaria Porphyrii. 638.
De Platonis et Ariſtotelis concordia commentarii et Platonis dialogos omnes vertendo vel commentando in latinam redigere formam inſtituit Boethius. 318.
Platonici. 186. 779.
Porphyrii Iſagoge ad Categorias, ſiue liber de generibus, ſpeciebus, differentiis propriis atque accidentibus. 133. Sch. 1278.

Digitized by Google

in eum duplicia Boethii commentaria, priora in Victorini verſionem, 1. poſteriora in verſionem Boethii. 46.

Liber Iſagogicus de Categoricis Syllogismis. 5. In Categorias. 167. 168. 191. 206.

In librum Ariſtotelis de interpretatione. 252. 290. 292. 294. 295. 298. 299. 301. 305. 315. 317. 320. 321. 322. 328. 329. 333. 334. 347. 348. 356. 362. 363. 387. 394. 425.

De modis Syllogismorum. 594. 603. Commentarii in Theophraſtum de affirmatione et negatione. 294.

In Sophiſtam Platonis commentarii, quibus inſeruit librum Andronici de diuiſione. 638.

Probus. Sch. 1276.

Prophraſtus Periotes (lege e Nicomacho, Theophraſtus Pierites). 1385.

Ptolemaeus (Geograph.) 997. (Aſtronom.) Sch. 1282. (Aſtrolog.) Sch. 1284.

(Muſic.) 1376. 1393. 1411. 1472. 1475. 1476. 1480. 1481.

Pythagoras. 1296. 1298. 1342. 1352. 1367. 1372. 1377. 1378. 1394.

Samius. 1384.

Menſa Pythagorea. 1518. Pythagorae promiſſio. Sch. 1284.

αὐτὸς ἔφα. 1393. ἕπυ Θεῷ. 943.

Pythagoricam doctrinam de Categoriis illuſtrare voluit Boethius in commentario ad Categorias vberiore, qui non exſtat. 112. 113.

Pythagorici. 1373. 1376. 1377. 1393. 1411. 1417. 1423. 1472. 1473. 1475. Sapientiae Pythagorae heredes. 1342.

Sabelliani. *Confeſſ.* pag. 173.

P. Scaeuola Ictus. 787.

P. Scaeuola filius. 809.

Seneca. 920. 1023. Sch. 1278.

Eius liber de forma Mundi. 1537.

Seruius. Sch. 1276.

Socrates (apud Platonem). 174. 813. Socraticum decretum. 936.

Philoſophus ſimus, caluus ſenex. 326. 416.

Socratis Philoſophiae praeceptoris venenum. 920.

Soranus. 920.

Spartanorum Ephororum προβϑλευμα *), ſiue decretum veteri dialecto Laconica, quo Timotheus, Mileſius, fidicen ob immutatas Muſicae rationes ciuitate pellitur. 1372.

Speuſippus.

*) In hoc decreto emendando et illuſtrando certauit eruditorum hominum induſtria, e quibus nominare licet *Lilium Gyraldum* dialogo IX. de Poetis, *Paulum Leopardum* VIII. 4. emendat. *Ioſ. Scaligerum* p. 385. ad Sphaeram barbaricam Manilii, quem ſequitur *Io. Fellus* ad calcem Arati, Oxon. 1672. 8. editi pag. 66. *Iſ. Caſaubonum* VIII. 11. ad Athenaeum, *Io. Meurſium* III. 5. Miſc. Lacon. *Ioh. Seldenum* II. 10. 6. 8. de Synedr. (vbi peculiari diſſertatione illud SCtum expoſuiſſe ſe adfirmat, quae non vidit lucem, licet tribus verbis idem Ephororum decretum tangat notis ad Chron. Marmoreum p. 197.) *Iſm. Bullialdum* ad Theonem, Smyrnaeum, p. 295 ſq. *Claud. Salmaſium* de Helleniſtica p. 82. *G. I. Voſſium* lib. IV. Inſt. Or. p. 50. *A. Schottum* ad Procli Chreſtomathiam et Iac. Gronouium praef. ad tomum quintum theſauri antiquitatum graecarum. *Steph. le Moyne*

Speuſippus. 297.
Papinius Statius. 1373. et Sch. 1278.
Stoici. 10. 47. 192. 195. 297. 361. 374. 375. 429. 760. 762. 1109. Stoici in libris quos *περὶ ἀξιωμάτων* appellant. 291. Stoicum Vulgus. 920.
De Stoicorum dialectica Porphyrius multa in comment. ad librum de interpretatione. 315. 362.
Symmachus, Boethii ſocer. 977. 943. 972. Symmacho libros de Syllogiſmo Hypothetico inſcribit Boethius 606. et de Trinitate. 1121.
Alius Symmachus, Eliſiae frater. Sch. 1295. [P]
Syrianus Philoxenus in lib. Ariſtotelis de interpretatione. 295. 321. 352. 404.
Terentius. 657. 757.
Terpander Lesbius. 1372. 1383.
Thaletas, Cretenſis, Gortynius. 1327.
Themiſtius, diligentiſſimus ſcriptor ac lucidus, et omnia ad facilitatem intelligentiae reuocans. 871.
in Categorias. 114.
in primos poſtremosque Analyticos latine vertit Vegetius Praetextatus. 289.
in Topica. 871. 872. 875. 876. 877. 878. 879.
Theocriti Bucolica. 373.
Theophraſtus, ſubtilitatis artifex. Sch. 1289.
De Syllogiſmo Hypothetico, Vir, omnis doctrinae capax, rerum tantum ſummas exſequitur. 606.
quinque modos addit modis primae figurae, et vnum modis figurae tertiae. 594. 595. 603.
Eius liber de adfirmatione et negatione. 292. 327. 428. Porphyrii in hunc librum Commentarius. 292.
Theophraſtus, Pierites. Vide ſupra, Prophraſtus.
Secundus Theophraſtus. Sch. 1285.
Timotheus, Mileſius, Muſicus. 1372. 1385. [conf. in catalogo deperdit. tragicor. vol. II. pag. 325 ſq.]
Lacedaemoniorum contra eumdem edictum. 1372.
Tireſiae ridiculum vaticinium, *quicquid dicam, aut erit, aut non.* 1102. (ex Horatio.)
Tragoedia. 968. 1027. 1226.
Trebatius Sch. 1278.
Tranquilla. 929.
Varro de menſuris 1542. Peritiſſimus Latinorum. 1537.
Vegetius, Praetextatus. Supra in Themiſtio.

Victorinus,

Moyne p. 852. ad varia ſacra. *Thom. Pinedo* ad Stephan. p. 775. *Edm. Chiskull* pag. 128. antiquitatt aſiatic. *Mich. Maittaire* ad marmora Oxonienſia, p. 669. 595-9 et 654. vbi contra Marcum Meibomium probat, Lacones mutaſſe Σ in P.

Reſpicit illud decretum Dio Chryſoſt. orat. 32. pag. 28. - *Fabric.* Vid *Gul. Fornerium* ad Caſſiodori libr. I. epiſt. 45. pag. 222. *Heumann.* it. ſupra, tom. II. pag. 325.

Victorinus, orator ſui temporis doctiſſimus. 1. Porphyrii Iſagogen tranſtulit et Menantio inſcripſit. 5. In eius verſionem commentatus eſt Boethius, qui illum reprehendit. 11. 22. 33. Victorini quatuor Volumina in partem Topicorum Ciceronis. 757. 799. notantur. 842. Eius liber de definitionibus. 800.

Virgilius. 413. 561. 757.

Vlpianus in Inſtitutis. 779. [¶]

Xenocrates. 297. 873. Fontini proteruitas Xenocratis ſcrutinia aperuit etc. Sch. 1286.

Zenonis concretio. Sch. 1284.

Zenonis tormenta. 920. 992.

Hactenus Index Scriptorum a Boethio citatorum.

Flauius Boethus, e Ptolemaide, vir conſularis, ab Alexandro Damaſceno peripateticis dogmatis imbutus, et peripateticorum fautor ſingularis, aetate Galeni, qui eius plus ſimplici vice meminit. [vid. Fabric. B. G. IV. 17. pag. 558. 560. 566.]

Boethus, *Sidonius*, Andronici, Rhodii, diſcipulus. *Ammon.* in Categor. *Aphrodiſ.* II. de anima pag. 154. Cum *Strabone* συμφιλοσοφήσας τὰ Ἀριστοτέλεια, vt refert ipſe *Strabo* lib. XVI. pag. 757. Contra hunc Porphyrius de anima libros V. ſcripſit. vid. *Hoiſten.* in vita Porphyrii cap. IX. [cap. X. pag. 266.]

Bulon, Lyconis diſcipulus. *Laert.* V. 70. 71.

Callinus, Theophraſti diſcipulus, cui fundum, quem Stagiris habebat, et alia moriens legauit. Vide *Laert.* V. 52. 55. 56.

Alius iunior *Callinus*, *Hermonenſis*, cui Lycon teſtamento legauit ſcripta ſua inedita aliaque. id. V. 73. et 70 ſq.

Callipho, *Cic.* de finib. V. 8. Diodoro antiquior, cap. 25.

Callippus, *Cyzicenus*, quem cum Ariſtotele verſatum contuliſſe cum eo et emendaſſe Eudoxi inuenta Aſtrologica notaui ſupra cap. V. nr. 10.

Callippus Petaneus, teſtis teſtamenti Theophraſtei. Laert. V. 57.

Calliſthenes, Olynthius, ſororis Ariſtotelis filius, de quo vid. *Athen.* X. pag. 434. et 452. et de eius hiſtoria de Alexandro M. genuina deperdita, itemque altera, quae exſtat, ſuppoſititia, dixi ſupra cap. III. [p. 36 ſq. et quae in nota addidi.] Interitum Calliſthenis, ſodalis ſui, libro de luctu deplorauit Theophraſtus, teſte *Cicerone* I. Tuſc. [III. 10. vbi vid. Dauiſ.] Alexandri crimen aeternum. *Senec.* VI. 23. nat. quaeſt. Confer *Reineſii* Var. lect. p. 366. et *Menagium* pag. 207. ad Laert. Vide et de Calliſthene *Iuſtin.* XII. 6 ſq. Suidam, et quae ad *Laertium* V. 4 ſq. et 10. et 39. et ad *Curtium* VIII. 8. 21. Viri docti. [*Bayle* Diction. voc. *Timée* not. H. a *Fabricio* B. Gr. tom. VIII. pag. 19. Themiſtii de illo loca citantur. *Heumann.* *Cicer.* de diuinit. I. 34. II. cap. 25. init. et 26. fin. De eius recenſione Homeri, vid. ſupra in vol. I. pag. 357. de eius hiſtoria belli troici, *Cic.* ad diuerſos, V. epiſt. 12. 5. ſupra de Homero, vol. I. pag. 376. not. ii. Scripſiſſe eum de herbis et anatomica, notauit Fabric. B. G. vol. XIII. pag. 107. De eius vita, fatis ſcriptisque copioſus eſt *Seuin.* in Mem. de l'acad. Pariſ. des Inſcr. tom. VIII. p. 126 ſqq. quam recitationem germanice vertit *Hiſſmann* in Magazin für die Philoſophie etc. tom. I.

Digitized by Google

tom. I. pag. 274 ſqq. Annus natiuitatis ibi refertur circ. ad a. ante Chriſt. nat. 365. *Harl.*] — Tum de ſcriptis Calliſthenis ceteris *Voſſium* lib. I. cap. 9. de Hiſt. graecis, *Meurſium* in Bibl. graeca et ad Chalcidium pag. 33 ſq.

Calliſthenes alter, Theophraſti diſcipulus, cuius mentio in eius teſtamento apud *Laertium* V. 53. et 56.

[*Camotius*, (I. Bapt.) ſcripſit ſcholia in XIII. Metaph. Ariſt. vid. Labbei Bibl. nou. MSS. pag. 213.]

Caſſander, Antipatri F. Macedoniae rex, qui ita coluit Theophraſtum, vt Antipater Ariſtotelem. Vide *Laert.* V. 37.

Chamaeleon, Peripateticus, laudatus *Tatiano*, in loco, quem adduxi lib. II. cap. 1. §. 3. Vide etiam, ſi placet, quae de hoc ipſo *Chamaeleonte* lib. II. cap. 5. [?] [vol. I. p. 508. item vol. II. in cap. de Aeſchylo pag. 166. *Ionſium* de ſcript. hiſt. philoſ. I. 17, 2. pag. 107 ſq. vbi de eius aetate et ſcriptis agitur, et IV. 35. pag. 259. *Worth* ad Tatiani orat. ad Graecos cap. 48. pag. 106 ſq. in primis *Goens* diſp. de Simonide Ceo, Traiecti ad Rhenum 1768. 4. pag. 4 ſqq. vbi docte et copioſe diſputatur de Chamaeleonte eiusque ſcriptis. *Harl.*]

Chares, ſeruus, cui manumiſſo libros ſuos editos Lycon teſtamento legauit. *Laert.* V. 73.

Chilas, Epheſinus, ſaeculo XIII. poſt Chriſtum natum clarus, notante *Patricio* p. 144. diſcuſſ. Peripatet.

[*Ciceronis* filius fuit peripateticus. vid. *Ciceron.* de Offic. III. 3. et 4. *Heumann.*]

Claudius Seuerus, quem a M. Antonino philoſopho auditum refert Capitolinus in huius vita cap. 3.

Clearchus, Solenſis, Ariſtotelis diſcipulus. De eo eiusque ſcriptis videndi *Voſſius* de Hiſt. Graecis pag. 48 ſq. *Ionſius* lib. I. cap. 18. (apud quem pro Φεγαλίας pag. 98. [pag. 114. n. 2. edit. Dornii] lege Φυγαδίας) *Menagius* ad Laertii praefat. ſect. 9. et *Meurſius* in Bibl. Gr. Librum περὶ ὕπνȣ Clearcho haud ſuppoſitum eſſe, contra Ionſii ſententiam diſputat *Chriſtianus Wormius* de corruptis antiq. hebr. apud Tacitum et Martialem veſtigiis, cap. IV. pag. 117 ſqq. *Fabric.* — V. *Athenaeus* lib. IV. pag. 160 lib. VI. pag. 234. 255. bis. 256. 258. 275. 285. 314. 317. 344. 701. et ſaepius, *Caſaubonus* ad Athen. lib. I. cap. 4. initio. [VII. 1. pag. 473. pag. 684, 18. 509, 20.] *Heumann.* — *Eudocia* in Violario pag. 352. vbi Clearchi ſententia, διατί οἱ ἐρῶντες μετὰ χεῖρας ἄνθη καὶ μῆλα φέρουσι, ex eius libro, ἐρωτικοὶ, adducitur. *Meinerſ.* in hiſt. doctrinarum apud Graecos et Romanos tom. I. pag. 213 ſq. vbi de eius fide agit, et Ionſii ſententiae ſubſcribit, librum περὶ ὕπνȣ eſſe ſuppoſititium, ac narrationem de conſuetudine Ariſtotelis cum Iudaeo quodam, a *Ioſepho* contra Apionem I. cap. 22. *Euſebio* praepar. euang. IX. 5. et *Clem. Alexandr.* ſtrom. I. memoratam, eſſe falſam, inſuper in nota reiicit opinionem Menagii, in Diogene Laert. I. 6. Clearchum, loco Clitarchi, eſſe legendum: idem ibid. pag. 550 ſq. de ſententia quadam pythagorica, a Clearcho apud *Athen.* IV. 14. pag. 157. ſeruata. *Harl.* Alius *Clearchus*, Comicus, de quo ſupra lib. II. cap. 22. Fuit et *Clearchus*, Heracleae Ponticae tyrannus, de quo *Chion*, Platonicus, Epiſt. XIII ſq. Huius, ni fallor, fuere Tactica, commemorata Aeliano.

Cleodemus. Lucian. in Philopſeude, [cap. 6. tom. III. pag. 34. Reitz.] vbi legas, eum propter dicacitatem et arguendi ſtudium a diſcipulis dictum gladium ac bipennem, [et cap. 15. pag. 428. conf. *Reineſ.* epiſt. ad Hofmannum pag. 381.]

Clitomachus, non in Platonicae tantum, ſed Peripateticae quoque et Stoicae ſectae dogmatis verſatus, teſte *Laertio* IV. 67.

Clitus, Mileſius, Ariſtotelis diſcipulus et comes Alexandri M. de Mileto ſcripſit. Vide *Voſſium* de Hiſt. Graecis pag. 57. Apud *Menagium* pag. 201. ad Laert. male *Alitus*. [conf. *Athenaeus* XII. pag. 540. XV. pag. 655. *Heumann.*]

De *M. Craſſo* Plutarchus pag. 544. λέγεται δὲ καὶ πολυμαθὴς καθ᾽ ἱστορίαν γενέσθαι καί τι καὶ φιλοσοφῆσαι τοῖς Ἀριστοτέλους λόγοις προσθέμενος, ὧν διδάσκαλον εἶχεν Ἀλέξανδρον etc.

Crates, Peripateticus. Laert. IV. 23.

Cratippus v), Mytilenaeus, Pompeium, e Pharſalica clade fugientem, verbis, e philoſophia depromtis, erexit, (*Plutarch.* vita Pompeii pag 658.) a Cicerone, qui cum eo verſatus Epheſi eſt, habitus princeps eius aetatis Peripateticorum. (*Cic.* Timaeo [de diuinat. I. 3. *Cratippus*, ait, *familiaris noſter*, *quem ego parem ſummis peripateticis iudico.*]) Pro hoc idem apud Caeſarem, iam rerum potitum, egit, vt ciuis Romanus adſcriberetur: ab Areopagitis vero impetrauit, vt Athenis decori futurus inſtituendae praeficeretur iuuentuti. (*Plutarch.* in vita Cic. pag. 873.) Hinc filium ſuum ei dedit in diſciplinam, (*Cic.* Offic. lib. I. 1.) qui non vt diſcipulum, ſed vt filium, Cratippo coniunctiſſimum, ſe fuiſſe teſtatur, (epiſtola ad Tironem XVI. 21. ad famil.) Videtur quoque Aſiam cum eo luſtraſſe, vt e Trebonii epiſtola (XII. 16.) colligas. Sed et M. Brutus poſt interfectum Caeſarem Athenas delatus Cratippum audiuit. (*Plutarch.* in vita Bruti pag. 994.) De diuinatione e ſomniis ſcripſiſſe adparet e *Ciceronis* I. de diuinat. cap. 3. 32. 50. lib. II. cap. 48. 52 ſq. et *Tertull.* de anima cap. 46. [P]

Crito, Chalcedonenſis, ſeruus Lyconis. *Laert.* V. 72. et 74.

Critolaus quidam, Ariſtotelis diſcipulus. Vide *Patricii* diſcuſſ. Peripatet. pag. 128.. *Fabric.* At enim Patricium diſcipulos Ariſtotelis cum Peripateticis in genere permutaſſe, nec alium Critolaum Ariſtotelicum fuiſſe, Patricium ipſum huius Critolai capite ſequenti p. 145. lin. 35. eſſe obitum, adeoque Fabricium et *Io. Fr. Buddeum* in compend. hiſt. phil. cap. IIII. §. 29. pag. 199. in errorem inductos, monet *I. Brued. Carpzou.* V. C. in praeſenti Abbas et Theologus Helmſtadienſis, in diſput. de vita et placitis Critolai Phaleſinae, philoſophi

v) De Cratippo differunt viri docti ad Cic. lib. I. Officior. cap. 1. et *Baylius* in Lexico [tom. II. pag. 222 ſq] *Fuluius Vrſinus* pag. 67. elog. vbi exhibet veterem ſtatuam, ſed capite truncam cum inſcriptione: Κρατιππος Αγχιονδα Μυτιληναιος. *Fabric.* adde *Aelian.* V. H. lib. VII. 21. *Cicero* lib. III. de Offic cap. 2. *Cratippum* vocat *principem ſuae memoriae philoſophorum.* Sed hoc praeconium non habet multum auctoritatis. Extat enim in libro, quem a Cratippo inſpectum et lectum iri ſciebat Cicero; adeoque Cicero hic in os laudat Cratippum; laudatio autem in os non eſt pro certo ſicoque teſtimonio habenda. *Heumann.* — At enim alibi, diuin. I. 3. etc. ſummis eum Cicero ornat laudibus. *Harl.*

Digitized by Google

philoſophi peripatetici, (quem Fabricius mox, at perperam, vocat iuniorem,) Lipſiae 1743. 4. §. II. not. *l. Harl.*

Critolaus, [alter iunior [w])] Phaſelites, qui Ariſtoni, Ceo, ſucceſſit, auditus a Diodoro, teſte *Cicerone* V. 5. de finibus, *Plutarcho* de exſilio et *Clemente* I. Strom. [x]) Vltra annos LXXXII. vixiſſe traditur a *Luciano* in Macrobiis. [cap. 20. pag. 223. tom. III. Reitz.] Romam ab Athenienſibus miſſus eſt Olymp. CLVI. 2. vna cum Carneade, Academico, et Diogene, Babylonio, Stoico. De qua legatione vide ſis Ciceronem IV. 3. Tuſc. et II. 36. de Oratore [y]), Plinium VII. 30. Hiſt. Gellium VII. 14. *Macrobium* lib. I. cap. 5. Saturn. et e recentibus [*Dion. Petauium* ration. temp. part. I. lib. IV, cap. 12. pag. 156] *Ionſium* II. 14, 4. [ſupra ad *Carneadem* pag. 166. in nota laudatos V. V. D.D. *Carpzou.* l. c. §. VIII. pag. 21 ſq. idem a pag. 25. perſequitur placita atque opiniones Critolai, tum de eius diſcipulis, ſeceſſibus actisque reliquis agit, denique iudicat de eius ingenio haud mediocri animoque. adde *Brucker* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 851 ſq. *Harl*] Sententiam Critolai de mundi aeternitate prolixe exponit *Philo* περὶ ἀφθαρσίας κόσμου pag. 730—733. Librum eiusdem, qua lancem bonorum animi longe propendere fecit prae illis corporis, laudat *Cicero* V. 17. Tuſc. Ariſtonem, Critolai diſcipulum, vocat *Quinctilianus*, iuniorem quemdam, vt videtur, Ariſtonem denotans II. 15. [z]) Inſt. Or. et cap. 17. Critolaum multis contra Rhetoricam ſcripſiſſe teſtatur, quibus artem eam eſſe eſt inficiatus. Fuere et alii ſcriptores *Critolai*, de quibus vide, ſi placet, *Voſſium* de Hiſt. Gr. libro III. pag. 348 ſq. *Fabric.* et *Carpzou.* diſp. laud. pag. 6 ſqq. qui non ſolum notat, omnes Critolaos confuſos fuiſſe a *I. Meurſio* B. Gr. II. pag. 1331. theſ. Gron. et a Voſſio, ideoque diſtinguit eos; ſed etiam ex *Pauſan.* Phoc. pag. 343. l. c. addit *Critolaum Hicetaonis. Harl.*

Cteſarchus, Theophraſti diſcipulus et curator teſtamenti. *Laert.* V. 56.

Daippus, in Stratonis, phyſici, teſtamento memoratus. *Laert.* V. 63.

Damaſcius, Syrus, Ammonii Hermeae et Heliodori, peripateticorum, diſcipulus; Stoicos etiam audiuit et Platonicos, quibus vtrisque magis adſentire eſt viſus. Scripſit praeter alia infra libro quinto [cap. 38. vol. IX. pag. 416. et 437.] diligentius perſequenda, epitomen in quatuor primos et octauum Phyſicorum Ariſtotelis, et paraphraſin, quae exſtat in primum de coelo. *Fabric.*

w) Non diſtinguendum eſſe a ſuperiore, iam antea adnotatum eſt. *Harl.*

x) Quando natus fuerit Critolaus, vix poterit ad liquidum perduci. Nam Lucianus ſcribit, eum vixiſſe ὑπὲρ δύο καὶ ὀγδοήκοντα, *ſupra duos et octoginta.* Quod vero annus legationis incidit in A. V. 598. vel 599. Olymp. CLVI. 2 ſiue 3. et Critolaus eo tempore, (ſi ex Luciano ſumendum eſt. eum vixiſſe circ. LXXXII. annos,) natus probabiliter fuit ann. XXX. vel nondum adeo: ille in lucem editus videtur Olymp. CXLIX. 1 vel 2. A. V. circiter 567 vel 568. vid. *Carpzou.* in diſſ. laudata §. III. pag. 10 ſq. idem §. VI. pag. 16. ſcribit, Critolaum Olymp. CLXI. anno aetatis tricesſimo, in ſchola et lyceo ſucceſſiſſe Ariſtoni Ceo, praeceptori ſuo. *Harl.*

y) I. cap. 11. coll. *Corſin.* F. A. tom. IV. pag. 108 ſq. qui emendat Ciceronem legitque *Peripatetici Critolai Diodorus* pro: — *Critolaus et Diodorus:* quam emendationem firmat cod. Erlang. et reſcripſit Erneſti cum Pearcio. *Harl.*

z) Pag. 23. eum nota Gesneri ad §. 24. adde *Sext. Empiric.* adu. mathem. II. ſect. 12. pag. 291. ibique not. Fabricii. *Harl.*

E P I M E T R O N.

Conf. ſupra, in catal. Platonicorum h. vol. pag. 170. voc. *Damaſcius.* De hoc Fabricius in hac bibliotheca locis diſperſis, praecipue vol. IX. pag. 416. 437. 491. vol. XIII. pag. 784. egit, quae, vt ego h. l. colligam aliaque addam, loci et occaſionis ratio ſuadet. Photius et Suidas plura de eo produnt. Prior cod. CLXXXI. eum vocat patria Damaſcenum atque pag. 411. edit. Schotti, eius praeceptores et vim dicendi laudat, cod. CCXLII. pag. 553. (pag. 1027. Schotti) docet, eum ſcripſiſſe regnante in Italia Theodorico. Idem *Photius* cod. CXXX. memorat IV. libros; idem cod. CLXXXI. libr. de vita Iſidori, philoſophi, et cod. CCXLII. excerpta ex eius libro de vita magiſtri ſui, Iſidori, philoſophi. *I. Chriſt. Wolf* in anecdotis graecis ſacris et profanis ex codd. mſstis primum in lucem editis, gr. et lat. Hamburg. 1722—1724. IV. volum. in 8. tomo III. dedit pag 195 ſqq. *initium et excerpta ex Damaſcii opere ἀπορίας καὶ λύσεις περὶ ἀρχῶν, dubia et ſolutiones de principiis rerum* complectens, quod ex Lucae Holſtenii legato ſeruat biblioth. publ. Hamburgenſis, pag. 195—262. graece. Idem in praefat memorat cod. mſt. Oxonii in biblioth. collegii corporis Chriſti, obſeruat, *Thom. Galeum* illum cod. in notis ad Iamblichum de myſteriis Aegyptiorum frequenter ad partes vocaſſe, nunc nuda nominis mentione facta, nunc locis integris adlatis, aliosque VV. DD. qui laudarunt Damaſcii loca, excitat. Ceterum id opus περὶ ἀρχῶν exſtat etiam in aliis bibliothecis, et vna cum Damaſcii commentariis in Parmenidem Platonis, in cod. Bauarico. conf ſupra in h. volumine pag. 79. adnotata. Quod autem *Valeſius* ad Socratem VII. 15. pag. 86. promiſit, ſe vitam Iſidori, philoſophi, quam diſcipulus eius, Damaſcius, ſcripſit, duplo auctiorem, quam apud Photium ſeruatur, editurum, intelligit Fabricius de laciniis vitae eiusdem, quae apud Suidam paſſim exſtant. Certe quae de Hypatia ibi ex Damaſcio adfert Valeſius, ex Suida repetiit, non ex amplioribus ineditis illius excerptis, vel integro Damaſcii ſcripto. — De ſcriptis eius quia plenius curatiusque egit *Iriarte* in bibl. reg. Matrit. codd. graecis mſstis pag 328. pluſcula ex libro illo, parum obuio, excerpere meaque inſerere iuuat. Primum pauca praebet de eius vita. Auctore Suida, (quem ſequuta eſt *Eudocia* in Violario pag. 134.) eum adnumerat philoſophis *ſtoicis.* Tum perſequitur ſcripta Damaſcii, quae ipſi innotuerunt:

Ἀπορίαι καὶ λύσεις περὶ ἀρχῶν, de quo libro paullo ante ex Fabricio quaedam adnotauimus. Suidas, vti Eudocia, contracto titulo, memorant περὶ ἀρχῶν. Exſtitit olim quoque codex in Didaci Hurtadi de Mendoza bibliotheca gr. cod. CXLII. cum inſcriptione: *Damaſcius de primis principiis:* fragmenta dederunt Wolf. atque Iriarte: hodie incolumis adſeruatur inter codd. Eſcurialenſes. Exſtat quoque mſt. περὶ ἀρχῶν, craſſum volumen formae maximae in bibl. Bodleiana, quod opus vt petitum nuncuparet interpretem, et in lucem proferretur, iam iure optauit *Henr. Dodwell.* in epiſtola ad Goetzium de Puteolana et Bajana inſcriptionibus, ſubiecta libro: *Iulii Vitalis epitaphium cum notis Henr. Dodwelli et Guil. Musgrave.* Iſcae Dunmoniorum et Londini 1711. 8. — Quaedam loca cod. mſti adfert emendatque *Bentlei.* in epiſt. ad Millium pag. 2 ſq. ſubiecta Malalae chronico.

Ὑπομνήματα εἰς Πλάτωνα, *commentarii in Platonem,* teſtibus Suida atque Eudocia. In *Platonis* etiam *Timaeum* commentaria eidem Damaſcio adſcribunt *Thomas Galeus* in praefat. ad opuſcula mythologica, ethica et phyſica, et Fabricius ſupra pag. 95.

Ex Damaſcio in primum librum de coelo: cod. CCVI. in catalogo biblioth. Mendozanae. vide ſupra pag. 230. notata.

Problemata. vid. locum Theophylacti Simocattae, ſupra, pag. 254. adductum.

Παραδόξων λόγοι δ'. *Paradoxorum* libri IV. (vid. *Photium* cod. CXXX.) quorum *primus* inſcribitur περὶ παραδόξων ποιημάτων κεφάλαια τνβ'. *de mirabilibus operibus capp. 352. Secundus:* παραδόξων περὶ δαιμονίων διηγημάτων κεφάλαια νβ'. *mirabilium de daemonibus narrationum capp. 52. Tertius:* περὶ τῶν μετὰ θάνατον ἐπιφαινομένων ψυχῶν παραδόξων διηγημάτων κεφ. ρέ. *de animabus poſt mortem adparentibus mirabilium narrationum capp. 105.* huius vero libri numerum emendauit, quarti etiam titulum, qui apud Photium in *Hoeſchelii* editione graeca deſideratur, *Andreas Schottus* in latina interpretatione ſuppleuit, hoc adſcripto ad marginem pag. 311. ſcholio: *In graeco leg.* παραδόξων διηγημάτων κεφάλαια ξγ'. ὁ δὲ τέταρτος, καὶ παραδόξων φύσεων κεφ. ρέ. *incredibilium narrationum capita LXIII. quartus denique naturarum etiam incredibilium capita CV.* Totum illud Damaſcii periit, quod ſi exſtaret, non leue fortaſſe credulitatis ſuperſtitionisque ethnicae documentum haberemus, Fabricio bene iudicante.

Φιλόσοφος ἱστορία, *hiſtoria philoſophica*, quam Damaſcii libris adnumerant Suidas et Eudocia. Iriarte, „huiusne operis, ait partem *Iſidori vitam* credas? an potius totum? Haec enim vere *hiſtoria philoſophica* vel inſcribi, vel adpellari meruit, quippe quae non magis Iſidori vitam, quam aliorum multorum philoſophorum res geſtas, vti diximus, complectatur. Praeter ea quaedam Suidas, citato eiusdem *hiſtoriae* teſtimonio, prodidit, quae apud Photium in ea vita certe occurrunt; quaedam vero, quae ſecus, vt ab ipſo tantummodo excerpente praetermiſſa. Ceterum *hiſtoriae* huiusmodi *philoſophicae* corpus nusquam exſtat, neque ab vllo, quod ſciam, praeterquam a Suida, memoratur." Hactenus *Iriarte*, qui pag. 330—335. ex Damaſcii libro περὶ ἀρχῶν amplum excerptum περὶ τοῦ γεννητοῦ, *de generato*, ex codice Matritenſi depromptum, primus graece euulgauit. add. *Buhle* de gr. interpr. Ariſtot. pag. 297. *Harl.*

Daniel, Cyzicenus, ſaeculo XIII. a Chriſti natiuitate clarus. *Patric.* pag. 144. diſcuſſ. Peripatet.

Dauid quidam, cuius commentarios graecos MSS. in Ariſtotelis Categorias et quinque voces Porphyrii memorat Gesnerus. [vide ſupra pag. 209 ſq. in hoc vol. et *Buhle* l. c. pag. 298. *Harl.*]

Demaratus. Vide infra, hoc capite, in Procle, et *Laert.* V. 53. [*Beckmann* ad Ariſtot. περὶ θαυμ. ἀκουσμ. pag. 366.]

Demetrius Alexandrinus, Fauorini amicus, de quo *Menagius* ad Laertii V. 84.

Demetrius Aſpendius, Apollonii Solenſis diſcipulus. *Laert.* V. 83.

Demetrius Byzantinus, de quo *Voſſius* in hiſt. graecis, *Menagius* ad *Laert.* V. 83. et *Ionſius* pag. 209 [II. 18, 3. pag. 252 ſq. vbi plures *Demetrii* recenſentur,] de ſcriptoribus hiſt. philoſ. qui hunc eiſſe putat Demetrium, peripateticum, de quo *Plutarch.* in Catone minore pag. 791. 793.

Demetrius Phalereus [aa]), Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 39. a Caſſandro, [¶] Macedoniae rege, praefectus Athenis Olymp. CXVIII. 2. non oppreſſit, ſed inſtaurauit popularem illius reip. ſtatum. *Diodor. Sic.* XX. pag. 782. Δηλοῖ δὲ τὰ ὑπομνήματα ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος. *Strabo* IX. p. 398. Plura de eo ad *Laert.* V. 75 ſq. [in primis *Staueren* ad Corn. Nep. XIX. 3, 1. in edit. min. quam Erlangae praelo exire iuſſi, p. 245.] Eius paeanes ad Serapim, a quo vſum oculorum receperat. *Laert.* V. 76. Cetera eius ſcripta quamplurima id. 80 ſq. De libro eleganti περὶ ἑρμηνείας, qui hodie falſo ſub huius Demetrii nomine exſtat, dicam infra inter Rhetores libro IV. cap. 31. §. 1.

Demotimus, Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 53. 55. 56.

Dexippus, Iamblichi diſcipulus, ſcripſit *in Categorias* Ariſtotelis, teſte *Simplicio* in Categor. et *Ioh. Tzetze* Chil. IX. hiſt. 274. Et hodieque exſtant huius Dexippi *quaeſtionum in Categorias libri tres;* ſed latine tantum editi e verſione *Io. Bernardi Feliciani.* Venet. 1546. fol. et 1566. vna cum Porphyrio in Categorias, et Pariſ. 1549. 8. apud Vaſcoſanum [bb]). De aliis *Dexippi* huius monumentis conſules *Meurſii* Bibl. Atticam, et *Voſſium* II. 16. [cc]) de Hiſt. Graecis, H. *Valeſium* ad Euagrium pag. 122. et ad excerpta legationum Dexippi, Athenienſis, ab Hoeſchelio primum edita. De Dexippis duobus, Herennio, rhetore, et altero Coo, medico, adi Suidam.

DICAEARCHVS, Meſſenius, Siculus [dd]), Ariſtotelis diſcipulus, ἱστορικώτατος, *Ciceroni*, VI. 2. ad Atticum [ee]). Eius ſcripta haec apud veteres memorantur:

Περὶ

aa) *Cic* V. de fin. cap. 19. *Phalericus*, a Phalero Atticae, [*Phalereus* exſtat in edd. Verburg. Dauiſ. et Erneſtina.] Pleraque, pulſus patria, in calamitoſo illo exſilio ſcripſit. Statuas eius, CIↃIↃ Athenis vno eodemque die euerſas, memorat *Dio Chryſoſt.* orat. XXXVII. p. 465. D. *Fabric.* conſ. *Eudocia* in Violario pag. 136. *Bonamy* vita illius in Mem. de Litterat. — des Inſcript. Pariſ. vol. VIII. pag. 157 ſqq. *Reinerus Reineccius* hiſtor. Iuliae pag. 542 ſqq. *Harl.*

bb) Graece exſtat in biblioth. Medicea, (vid. *Holſtein* in Lilienthalii ſelectis hiſtoricis et litterar. pag. 109. et *Buhle* tom. I. Ariſtotel. Opp. pag. 166. adde ibid. pag. 298.) In biblioth. regia Matrit. teſte *Iriarte* catal. p. 135. ſunt 1) capita XL. in Ariſtotelis categorias dubiorum et ſolutionum, ſiue index dialogi capitum, cum *dialogo*, Seleucus et Dexippus inſcripto; 2) ſermonis II. capp. XLIII. index, cum dialogo ſecundo, 3) *Dexippi* de quantitate, dialogus III. At Dexippus hic minus recte dicitur *Platonicus*, vid. ſupra, p. 170. In eadem biblioth. apud *Iriart.* pag. 274 ſqq. cod. LXXVI. eosdem tres Dexippi libros complectitur, et Iriarte indices capitum primi et ſecundi libri excudi fecit, notauitque, eosdem quoque referri ab auctore catalogi MSS. codd. collegii Claromontano-Pariſienſis, cod. CCL. *Harl.*

cc) *Voſſius* duo confundit Dexippos, notante *Ionſio* III. 17, 4. pag. 96.

dd) *Hager* in Palaeſtra geographica, (geographiſcher Bücherſaal,) tom. II. pag. 422. 434. copioſus eſt de Dicaearcho, praecipue eius ſcriptis. Is vero pag. 423 ſq. putat, Dicaearchi patriam fuiſſe *Meſſenam*, in Peloponneſo, quia *Cicero* ad Attic. IV. ep. 2. diſerte ſcripſerit, illum in Peloponneſo vixiſſe. Eius aetatem confert Hager ad A. M. 3630. ante Chr. n. 318. et Olymp. CXV. *Harl.*

ee) Conſ. *Suidas* tom. I. voc. *Dicaearchus*, pag. 585. *Eudocia* in Violario pag. 135. *Ger. Io. Voſſius* de hiſtor. graecis lib. I. pag 46 ſq. *Mongitor.* in biblioth. Sicula, tom. I. pag. 152 ſq. vbi copioſe de noſtro agitur, et plures, qui de eo diſſerunt, nominant VV. DD. *Meinerſ.* hiſtor. de ortu et progreſſ. doctrinarum apud Graecos et Romanos, tom. I. pag. 223 ſq. de eius fide et diverſis veterum de eo iudiciis, coll. illius cenſore in bibl. critica Amſtelod. tom. II. part. 8. pag. 113. not. *b.*

Digitized by Google

Περὶ Ἀλκαίȣ, (niſi fuit pars librorum περὶ βίων,) *Athen.* XI. pag. 461 ſq. et XV. p. 666. 667. Schol. *Ariſtoph.* ad Pacem v. 1243. περὶ Ἀλκμᾶνος *Athen.* XV. 668. quo et ipſo loco Caſaubonus p. 943. Meurſius et Ionſius Ἀλκαίȣ nomen reponunt. [Hager. ſuſpicatur, Dicaearchum de vtroque, Alcaeo et Alcmane, ſeorſim ſcripſiſſe.]

Ἀναγραφὴ τῆς ἑλλάδος, πρὸς Θεόφραςον verſibus iambicis, poema geographicum, quo illuſtraſſe videtur Dicaearchus tabulas ſuas geographicas (πίνακας ἐν οἷς τῆς γῆς περίοδοί εἰσιν,) quas Theophraſto obtulit, et hic in teſtamento ſuo iuſſit in inferiore porticu reponi, apud *Laertium* V. 51. Eſt haec coniectura Clariſſ. *Dodwelli* in diſſ. de Dicaearcho §. VI. et VII. Reprehenditur hoc opus Dicaearchi a Polybio apud *Strabonem* lib. II. pag. 104. 105. Exſtant adhuc fragmenta nonnulla, vt ſtatim dicam.

Περὶ βίων. *De Vitis virorum illuſtrium* libri, de quibus vide *Ionſium* p. 90. [lib. I. 16, 4. pag. 105. edit. Dornii.] et Menagium ad *Laert.* III. 5. [P]

Βίος ff) Ἑλλάδος *de vita ſiue ſtatu Graeciae libri III.* de quo opere conſulendae praeter Meurſium in Bibl. Graeca praeclarae Neocori ſiue *Küſteri* ad Suidam notae gg). *Libros antiquitatum et deſcriptionum Graeciae* vocari ab *Hieronymo* II. in Iouinianum, iam notatum *Voſſio* lib. I. cap. 9. de Hiſt. graecis. Cui addes, quod eodem opere et Dimenſione montium, (de qua infra,) vſus videtur *Plinius*, Dicaearchum laudans libro II. IV. V. VI. etc. naturalis Hiſtoriae, et *Porphyrius* lib. IV. hh) de abſtinendo ab animatis pag. 443. vbi ait, Dicaearchum συντέμως τε ὁμȣ̃ καὶ ἀκριβῶς collegiſſe τὰ ἑλληνικά. [ſchol. ad Apollon. Rhod. IV. 272. et 276.] Etiam *Ciceronem* XIII. 39. ad Atticum, vbi petit, ſibi mitti Φαίδρȣ περισσῶν et ἑλλάδος. Huius pariter operis, proſa ſcripti et ἀναγραφῆς τῆς Ἑλλάδος compoſitae verſibus iambicis, (quam a βίῳ Ἑλλάδος diſtinguendam docet *H. Steph.* et *H. Dodwellus* in erudita diſſ. de Dicaearcho,) fragmenta hodieque exſtant, edita primum et illuſtrata ab *H. Stephano*, additis ad ἀναγραφῆς reliquias etiam Iſ. Caſauboni caſtigationibus. Pariſ. 1590. 8. quae editio recuſa eſt tomo vndecimo theſauri Antiquitatum Graecarum Gronouiani. Deinde cum Geographicis Marciani, Scylacis, Artemidori Epheſ. et Iſidori Characeni vulgauit graece *Dauid Hoeſchelius* Auguſtae Vindel. 1600. 8. ii) Denique latine vertit ediditque cum breuibus notis

not.' *b. Ionſius* de ſcript. hiſt. phil. I. 16, 1. pag. 99 ſqq. *Bayle* Dict. tom. II. art. *Dicearque* pag. 285 ſqq. *Brucker* hiſt. crit. philoſ. tom I. p. 854 ſq. *Tiedemann* in: Geiſt der ſpeculat. Philoſ. II. pag. 416. *Harl.*

ff) Sic *Varro* ſcripſit *de vita* Pop. Romani. *Iaſonis* βίον Ἑλλάδος libr. IV. *Stephanus* in Ἀλεξανδρεία, et Suidas in Ἰάσων.

gg) Non ſignificat *vitam*, ſed *rationem viuendi.* In hoc igitur libro egiſſe Dicaearchus videtur de veterum Graecorum moribus omnis generis: [etiam de regionibus Graeciae earumque ſitu.] Citatur liber II. ab *Athenaeo* lib. XIV. pag. 557. *Heumann.* liber I. citatur a Laertio in vita Platonis; et ab *Athenaeo* lib. XIIII. pag. 636. *de Graeciae ritibus:* Ex Laſcare, *Mores Graeciae.* vid. Mongitor. l. c. adde locum memorabilem apud *Varronem* de R. R. lib. II. 2. *Harl.*

hh) Lib. III. §. 2. pag. 294 ſq. edit. Iac. de Rhoer. cuius notam conferes. Rhoer notat quoque *Menagium* ad Diog Laert. III. 4. hoc opus forte confundentem eum ἀναγραφῇ τῆς Ἑλλάδος. Porphyrius autem Dicaearchi ſententiam de aetatibus humani generis, praecipue ſub Saturno, paucis indicat, ex quibus tamen argumentum operis quodammodo cognoſci poteſt. *Harl.*

ii) Vid. *Hager.* pal.eſtr. geograph. vol. I. pag. 676. et pag. 601 ſqq. de Hoeſchelio. *Harl.*

Digitized by Google

tis doctiſſimus et humaniſſimus bibliothecae Bodleianae praefectus *Ioh. Hudſonus*, tomo ſecundo Geographorum graecorum, Oxon. 1703. 8. addito, quod ad eum Iubens miſeram deſcriptum e codice Gudiano et latina verſione a me donatum, *fragmento de monte Pelio* [kk]). Praemiſſa eſt eidem tomo diſſertatio eruditiſſimi Viri *H. Dodwelli*, qua de Dicaearchi aetate et fragmentis illis ſubtilius diſquirit. Vide et *H. Stephani* ſchediaſm. VI. 14. 15. 16. 17. *Rittershuſium* VIII. 10. ſacrar. lect. Non diuerſa fuiſſe videtur a fragmentis, per *H. Stephanum* editis, Dicaearchi Geographia, quam apud Heinricum Scrimgerum, bibliothecarium Fuggerórum, exſtitiſſe legas in Catalogo MSS. Scipionis Tettii, apud *Labbeum* Bibl. nou. MSS. pag. 169. [Graece in bibl. Vaticana, teſte Draudio in biblioth. claſſica pag. 1112. et bibl. exotica, pag. 788.]

Corinthiacus, [ſ. de animo.] *Cicero* Tuſc. quaeſt. I. 10. *Dicaearchus in eo ſermone, quem Corinthi habitum tribus libris exponit doctorum hominum diſputantium: primo libro multos loquentes facit, duobus Pherecratem quendam Phthiotam ſenem, quem, a Deucalione ortum, differentem inducit, nihil eſſe animum,* [¶] *et hoc eſſe nomen totum inane* etc. [adde cap. 22. Academ. lib. II. 39. vbi Dauiſ. plura collegit loca.] Perſtringit *Tertull.* de anima cap. 15. *Lactantius* cap. 10. Epitomes. Reſpicit et *Sextus Empiricus* VII. contra Math. pag. 201. [ſ. ſect. 349. pag. 438. edit. Fabric. id. Pyrrhon. hypotyp. II. cap. V. ſect. 31. vbi vid. Fabric. Dicaearch. negauit eſſe animum. comp. *Bayle* l. c. not. *c.* et *L.*

Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων. Schol. Comici ad Aues v. 1403. vbi vitioſe legitur Δήμαρχος pro Δικαίαρχος. Vide *Ionſium* pag. 88. *Fabric.* *Reiske* ad Plutarch. vol. X. pag. 509. *Harl.*

De diuinatione. *Cicero* II. de diuinat. cap. 51. *Magnus Dicaearchi liber eſt, neſcire, quae euentura ſunt melius eſſe quam ſcire.* Idem lib. I. cap. 3. [vbi vid. Dauiſ.] *Dicaearchus, Peripateticus, cetera diuinationis genera ſuſtulit, ſomniorum et furoris reliquit.* adde cap. 50. et lib. II. cap. 48. [qui locus eſt notandus in Monadologia Leibnitiana, et cum doctrina Chriſtianorum comparandus. Sed num Dicaearchus librum ſingularem de diuinatione ſcripſerit, iure dubitare videtur *Bayle* voc. Dicearque, not. *H.* nam in aliis quoque libris id argumentum perſequutus videtur, et numerum librorum, qui partes tantum aliorum fuerint, auctum eſſe opinor. *Harl.*

Epiſtola ad Ariſtoxenum. *Cic.* XIII. 32 ad Attic.

Περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, De Sacrificio (Alexandri M. vt ſuſpicor,) apud Ilium. *Athen.* XIII. pag. 603.

Liber de interitu hominum. *Cicero* II. 5. de officiis: *Eſt Dicaearchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni et copioſi, qui collectis ceteris cauſis eluuionis, peſtilentiae, vaſtitatis, beluarum etiam repentinae multitudinis, quarum impetu docet quaedam hominum genera eſſe conſumta: deinde comparat, quanto plures deleti ſint homines hominum impetu, id eſt bellis aut ſeditionibus, quam omni reliqua calamitate.* Forſan in hoc libro tradidit, humanum

kk) Plinius II. 65. H. N. *Dicaearchus, vir, in primis eruditus, regum cura permenſus montes, ex quibus altiſſimum prodidit* Pelion *MCCL. paſſuum* etc, *Fabric.* conf. *Mongitor.* l. cit. *Harl.*

Digitized by Google

humanum genus ſemper fuiſſe, quam ei ſententiam tribuit *Cenſorinus* cap. 4. *Fabric.* vid. *Huetii* quaeſt. Alnet. cap. 7. §. 2. pag. 146. et 148. *Heumann.*

Καταβάσεως, (in quo libro Chaeron quidam inducitur, narrans, quae in Trophonio viderit.) *Cic.* XIII. 31. et 32. ad Atticum. Vide infra: *Trophoniana Chaeronis narratio.*

Καταμετρήσεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὀρῶν. *dimenſiones montium Peloponneſi.* Suid. Pro ὀρῶν Clariſſ. Dodwellus legit ὄρων pag. 15. de Dicaearcho, et multos colligit ſcriptores, qui ὄρους ediderunt. Sed de montium dimenſione ſcripſiſſe Dicaearchum, conſtat e Plinio II. 65. Hiſt. et *Gemino* cap. 14. element. Aſtronom. vt ipſe *Dodwellus* pag. 24. fatetur. [adde *Bayle* l. m. not. *F.*]

Lesbiaci libri. *Cicero* Tuſc. quaeſt. lib. I. cap. 31. *Acerrime autem deliciae meae, Dicaearchus contra hanc* (animorum) *immortalitatem diſſeruit. Is enim tres libros ſcripſit, qui Lesbiaci vocantur, quod Mytilenis ſermo habetur, in quibus vult efficere, animos eſſe mortales.* Confer *Euſeb.* XV. 9. praeparat. ex Attico Platonico [u]). Reſpicit *Plutarchus*, aduerſus Colotem pag. 973. e quo loco conſtat, Platonem in illo opere a Dicaearcho fuiſſe oppugnatum. *Tertullianus* de anima cap. 15. *Lactantius* Inſt. diu. VII. cap. 78. 13.

Περὶ Μουσικῆς. Schol. *Ariſtophanis* ad Nubes v. 1367. [¶] *Fabric.* *Plutarch.* in lib. non poſſe ſuauiter viui ſec. Epic. vol. X. edit. Reisk. pag. 509. vbi eius quaeſtiones, diſputationes et doctrinae de tibiis, numeris et concinnatione ſonorum memorantur. *Harl.*

Περὶ μουσικῶν ἀγώνων. Suid. in Σκολιόν. Schol. Comici ad Veſpas v. 1231. et Ranas v. 1337. Confer *Ionſium* lib. I. cap. 16. [pag. 102.]

Ὀλυμπικός. *Athen.* XIV. pag. 620. Adde *Ionſium* pag. 89. [pag. 103.]

Παναθηναϊκός. Schol. Comici ad Veſpas v. 542. Meurſius Dicaearchi παναθηναϊκὸν, Ὀλυμπικὸν et Τριπολιτικὸν habet pro tribus orationibus, vnde a Suida ipſe dicatur Orator. Sed forte non magis fuere orationes, quam Corinthiacus et Lesbiaci.

Πολιτεία Σπαρτιατῶν, qui liber, *Suida* teſte, diu quotannis lectus eſt Lacaedaemone in Ephororum praetorio, puberibus auſcultantibus. *Fabric.* — *Bayle* in Diction. voc. Dicearque, not. *F.* pag. 286. arguit *Meurſium* erroris, quod in Miſcell. Lacon. lib. IV. pag. 334. tribuerit illum librum *Dicaearcho Lacedaemonio;* at *Brucker.* l. m. pag. 855. animaduertit, in indice fuiſſe erratum, at in ipſo libro Meurſium nihil habere de Lacedaemonio. *Harl.*

Πολιτεῖαι Πελληναίων, Κορινθίων, Ἀθηναίων. *Cicero* II. 2. ad Attic. Πελληναίων *in manibus tenebam, et hercle magnum acervum Dicaearchi mihi ante pedes exſtruxeram. O magnum hominem, et a quo multo plura didiceris quam a Procilio.* Κορινθίων et Ἀθηναίων *puto me Romae habere. Mihi credes, leges; haec doceo; mirabilis vir eſt.* Haec ſcripta videtur reſpicere idem *Cicero* III. de legibus, vbi ait, Dicaearchum huic rationi ſtudioque, quod eſt de ciuili prudentia, non defuiſſe. *Leges* etiam ſcripſiſſe illum, tradit

[u]) Errat *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 8. §. 2. pag. 155. adſcribens Dicaearcho doctrinam de animi immortalitate. *Heumann.*

tis doctiſſimus et humaniſſimus bibliothecae Bodleianae praefectus *Ioh. Hudſonus*, tomo ſecundo Geographorum graecorum, Oxon. 1703. 8. addito, quod ad eum Iubens miſeram deſcriptum e codice Gudiano et latina verſione a me donatum, *fragmento de monte Pelio* [kk]). Praemiſſa eſt eidem tomo diſſertatio eruditiſſimi Viri *H. Dodwelli*, qua de Dicaearchi aetate et fragmentis illis ſubtilius diſquirit. Vide et *H. Stephani* ſchediaſm. VI. 14. 15. 16. 17. *Ritterſhuſium* VIII. 10. ſacrar. lect. Non diuerſa fuiſſe videtur a fragmentis, per *H. Stephanum* editis, Dicaearchi Geographia, quam apud Heinricum Scrimgerum, bibliothecarium Fuggerórum, exſtitiſſe legas in Catalogo MSS. Scipionis Tettii, apud *Labbeum* Bibl. nou. MSS. pag. 169. [Graece in bibl. Vaticana, teſte Draudio in biblioth. claſſica pag. 1112. et bibl. exotica, pag. 788.]

Corinthiacus, [ſ. de animo.] *Cicero* Tuſc. quaeſt. I. 10. *Dicaearchus in eo ſermone, quem Corinthi habitum tribus libris exponit doctorum hominum diſputantium: primo libro multos loquentes facit, duobus Pherecratem quemdam Phthiotam ſenem, quem, a Deucalione ortum, differentem inducit, nihil eſſe animum,* [?] *et hoc eſſe nomen totum inane* etc. [adde cap. 22. Academ. lib. II. 39. vbi Dauiſ. plura collegit loca.] Perſtringit *Tertull.* de anima cap. 15. *Lactantius* cap. 10. Epitomes. Reſpicit et *Sextus Empiricus* VII. contra Math. pag. 201. [ſ. ſect. 349. pag. 438. edit. Fabric. id. Pyrrhon. hypotyp. II. cap. V. ſect. 31. vbi vid. Fabric. Dicaearch. negauit eſſe animum. comp. *Bayle* l. c. not. *c.* et *L.*

Περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων. Schol. Comici ad Aues v. 1403. vbi vitioſe legitur Δήμαρχος pro Δικαίαρχος. Vide *Ionſium* pag. 88. *Fabric.* *Reiske* ad Plutarch. vol. X. pag. 509. *Harl.*

De diuinatione. *Cicero* II. de diuinat. cap. 51. *Magnus Dicaearchi liber eſt, neſcire, quae euentura ſint melius eſſe quam ſcire.* Idem lib. I. cap. 3. [vbi vid. Dauiſ.] *Dicaearchus, Peripateticus, cetera diuinationis genera ſuſtulit, ſomniorum et furoris reliquit.* adde cap. 50. et lib. II. cap. 48. [qui locus eſt notandus in Monadologia Leibnitiana, et cum doctrina Chriſtianorum comparandus. Sed num Dicaearchus librum ſingularem de diuinatione ſcripſerit, iure dubitare videtur *Bayle* voc. Dicearque, not. *H.* nam in aliis quoque libris id argumentum perſequutus videtur, et numerum librorum, qui partes tantum aliorum fuerint, auctum eſſe opinor. *Harl.*

Epiſtola ad Ariſtoxenum. *Cic.* XIII. 32 ad Attic.

Περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, De Sacrificio (Alexandri M. vt ſuſpicor,) apud Ilium. *Athen.* XIII. pag. 603.

Liber de interitu hominum: *Cicero* II. 5. de officiis: *Eſt Dicaearchi liber de interitu hominum, Peripatetici magni et copioſi, qui collectis ceteris cauſis eluuionis, peſtilentiae, vaſtitatis, beluarum etiam repentinae multitudinis, quarum impetu docet quaedam hominum genera eſſe conſumta: deinde comparat, quanto plures deleti ſint homines hominum impetu, id eſt bellis aut ſeditionibus, quam omni reliqua calamitate.* Forſan in hoc libro tradidit, humanum

kk) *Plinius* II. 65. H. N. *Dicaearchus, vir, in primis eruditus, regum cura permenſus montes, ex quibus altiſſimum prodidit* Pelion *MCCL. paſſuum* etc, *Fabric.* conf. *Mongitor.* l. cit. *Harl.*

humanum genus ſemper fuiſſe, quam ei ſententiam tribuit *Cenſorinus* cap. 4. *Fabric.* vid. *Huetii* quaeſt. Alnet. cap. 7. §. 2. pag. 146. et 148. *Heumann.*

Καταβάσεως, (in quo libro Chaeron quidam inducitur, narrans, quae in Trophonio viderit.) *Cic.* XIII. 31. et 32. ad Atticum. Vide infra: *Trophoniana Chaeronis narratio.*

Καταμετρήσεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὀρῶν. *dimenſiones montium Peloponneſi.* Suid. Pro ὀρῶν Clariſſ. Dodwellus legit ὅρων pag. 15. de Dicaearcho, et multos colligit ſcriptores, qui ὅρους ediderunt. Sed de montium dimenſione ſcripſiſſe Dicaearchum, conſtat e Plinio II. 65. Hiſt. et *Gemino* cap. 14. element. Aſtronom. vt ipſe *Dodwellus* pag. 24. fatetur. [adde *Bayle* l. m. not. *F.*]

Lesbiaci libri. *Cicero* Tuſc. quaeſt. lib. I. cap. 31. *Acerrime autem deliciae meae, Dicaearchus contra hanc* (animorum) *immortalitatem diſſeruit. Is enim tres libros ſcripſit, qui Lesbiaci vocantur, quod Mytilenis ſermo habetur, in quibus vult efficere, animos eſſe mortales.* Confer *Euſeb.* XV. 9. praeparat. ex Attico Platonico [ll]). Reſpicit *Plutarchus*, aduerſus Colotem pag. 973. e quo loco conſtat, Platonem in illo opere a Dicaearcho fuiſſe oppugnatum. *Tertullianus* de anima cap. 15. *Lactantius* Inſt. diu. VII. cap. 78. 13.

Περὶ Μουσικῆς. Schol. *Ariſtophanis* ad Nubes v. 1367. [?] *Fabric.* *Plutarch.* in lib. non poſſe ſuauiter viui ſec. Epic. vol. X. edit. Reisk. pag. 509. vbi eius quaeſtiones, diſputationes et doctrinae de tibiis, numeris et concinnatione ſonorum memorantur. *Harl.*

Περὶ μουσικῶν ἀγώνων. Suid. in Σκολιόν. Schol. Comici ad Veſpas v. 1231. et Ranas v. 1337. Confer *Ionſium* lib. I. cap. 16. [pag. 102.]

Ὀλυμπικός. *Athen.* XIV. pag. 620. Adde *Ionſium* pag. 89. [pag. 103.]

Παναθηναϊκός. Schol. Comici ad Veſpas v. 542. Meurſius Dicaearchi παναθηναϊκὸν, Ὀλυμπικὸν et Τριπολιτικὸν habet pro tribus orationibus, vnde a Suida ipſe dicatur Orator. Sed forte non magis fuere orationes, quam Corinthiacus et Lesbiaci.

Πολιτεία Σπαρτιατῶν, qui liber, *Suida* teſte, diu quotannis lectus eſt Lacaedaemone in Ephororum praetorio, puberibus auſcultantibus. *Fabric.* — *Bayle* in Diction. voc. Dicearque, not. *F.* pag. 286. arguit *Meurſium* erroris, quod in Miſcell. Lacon. lib. IV. pag. 334. tribuerit illum librum *Dicaearcho Lacedaemonio;* at *Brucker.* l. m. pag. 855. animaduertit, in indice fuiſſe erratum, at in ipſo libro Meurſium nihil habere de Lacedaemonio. *Harl.*

Πολιτείαι Πελληναίων, Κορινθίων, Ἀθηναίων. *Cicero* II. 2. ad Attic. Πελληναίων *in manibus tenebam, et hercle magnum acervum Dicaearchi mihi ante pedes exſtruxeram. O magnum hominem, et a quo multo plura didiceris quam a Procilio.* Κορινθίων et Ἀθηναίων *puto me Romae habere. Mihi credes, leges; haec doceo; mirabilis vir eſt.* Haec ſcripta videtur reſpicere idem *Cicero* III. de legibus, vbi ait, Dicaearchum huic rationi ſtudioque, quod eſt de ciuili prudentia, non defuiſſe. *Leges* etiam ſcripſiſſe illum, tradit

ll) Errat *Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 8. §. 2. pag. 155. adſcribens Dicaearcho doctrinam de animi immortalitate. *Heumann.*

dit *Mongitorius* tom. I. p. 153. ex Laſcari, Fazello et aliis recentioribus. *Fabric.* Libros illius geographicos in multis reprehendit Polybius, auctore *Strabone* Geogr. II. p. 107. qui et ipſe ei non ſemper fidendum monet, in primis iu occidentalibus et ſeptemtrionalibus Europae partibus, notante Erneſti in clau. Cicer. *Harl.*

Τριπολιτικός. *Cic.* XIII. 32. ad Attic. et *Athenaeus* IV. pag. 141. De Dorienſium Tripoli egiſſe in hoc opere Dicaearchum, ſuſpicatur *Dodwellus* diſſ. de Dicaearcho pag. 31 ſq. [Trium ciuitatum mores et inſtituta narraſſe Dicaearchum, exiſtimat Dalecamp. ad Athen. pag. 729. adde *Mongitor.*] Fuit et τριπολιτικὸς, incertum an idem, quem Theopompo a quibusdam, ſed male tributum notat *Ioſephus* I. contra Apionem pag. 1051. in quo Thebanorum politiam auctor perſtrinxerat. [*Semler.* in Miſcellan. lection. faſcic. II. pag. 27 ſq. Dodwelli ſuſpicionem reiicit, et putat, Tripoliticos fuiſſe titulum breuiorem et politias Pellen. etc. fuiſſe partes.]

Trophoniana Chaeronis narratio. Cic. VI. 2. ad Atticum Τὰ περὶ τῆς εἰς Τροφωνίε καταβάσεως, *ib.* XIII. ep. 31. 32. *Athen.* XIII. p. 574. et XIV. p. 641. Supra in Καταβάσεως. Hoc opus puto reſpici a Phlegonte in mirabilibus cap. 4. *Fabric.* — *Hemſterhuſ.* ad Luciani dial. mortuorum III. vbi de Trophonio copioſe docteque diſſerit, tom. I. pag. 339. oraculum, ait, Trophonii, religioſa vaferrimarum praeſtigiarum pompa inſtructiſſimum, tanta celebritate floruit, vt *Dicaearchus*, peripateticus, περὶ τῆς εἰς Τροφωνίε καταβάσεως ſcribere non ſit dedignatus, *ſingulari-ne libro, an, quod exiſtimari non abſurde poteſt, parte ſaltem maioris operis* περὶ τȣ̃ βίȣ τῆς Ἑλλάδος, *haud temere deterno;* idcirco miror equidem, in ἀναγραφῇ τῆς Ἑλλάδος *iambica, quae huic philoſopho tribui ſolet*, poſt Lebadiam recenſeri — ἱερὸν Τροφωνίȣ, ὅπȣ τὸ μαντεῖον λέγȣσι γεγονέναι. Hoc illum vt dixiſſe tibi perſuadeas, qui deſcriptionem ſacri totius accuratiſſimam ipſe fuerat perſequutus? Hactenus Hemſterhuſ. At *Erneſti* in claue Ciceroniana, in indice hiſtor. voc. *Dicaearchus*, non probabile videtur, partem fuiſſe libri maioris, quia e loco Ciceronis ad Atticum pateat, in dialogo ſcriptum fuiſſe illum libellum, quod ἀναγραφῇ Graeciae non conuenire videatur. *Harl.*

Ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδȣ καὶ Σοφοκλέȣς μύθων. *Sextus Empiricus* III. contra Math p. 84. [ſect. 5. pag. 310. edit. Fabric. cuius not. *F.* conferes.] Adde *Ionſium* lib. I. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. cap. 16. [*Caſaubon.* ad Athen. lib. VI. cap. 7. quem fugit locus Sexti Empir. clarus.]

Φαίδρȣ περισσά. Libellus de iis, quae in Platonis Phaedro ſuperflua et omittenda poſſunt videri. Ita enim cum viris doctis intelligo locum *Ciceronis* XIII. 39. ad Attic. neque adſentior Corrado, qui καταμετρήσεις ἐρῶν putat a Dicaearcho inſcripta, Φαῖδρον, quod *Reineſius* epiſt. 69. ad Rupertum pag. 608. non improbans, recte reiicit III. 3. Var. lect. pag. 377. [vbi quaedam de Dicaearcho adnotat,] ſed nec maiori probabilitate nititur [?] quod ibi putat a Cicerone peti Phaedri, Epicurei, ſcriptum, nulli veterum memoratum, περὶ θεῶν. [confer ſupra, pag. 81. nr. XII. adnotata.]

Περὶ ψυχῆς duplex opus. *Cicer.* XIII. 32. ad Atticum. Vide paullo ante in *Corinthiaco* et *Lesbiaco*, et *Plutarch.* pag. 1215. contra Colotem, paullo inferius in voc. *Heraclitus.*

Fuit

Fuit et *Dicaearchus*, Tarentinus, Pythagoricus, memoratus Iamblicho, et, ne de *Dicaearcho*, Teleſtino, Helenae fratre, apud Ptolemaeum Hephaeſt. lib. IV. dicam, *Dicaearchus*, Aetolus, cuius meminit *Diodorus Sic.* in excerptis Peireſcianis p. 290. tum *Dicaearchus*, Lacedaemonius, Ariſtarchi, Grammatici, diſcipulus, Suidae commemoratus, cui non ab re fortaſſis ſcripta quaedam grammatici argumenti ex iis, quae iam retuli, tribueris; [ſed quaenam? difficulter id poterit decerni: hinc alii in eo errarunt, vt iam notauit Bayle.] *Dicaearchus*, atheus, qui impietati et iniuſtitiae aras excitauit, de quo Polybii excerpta e lib. XVII. 30. [conf. *Reimmanni* hiſtor. atheismi pag. 233 et 237.] Colonia *Dicaearchia* Puteoli, Plin. III. 5. H. N.

Didymus, *Alexandrinus*, praeceptor S. Hieronymi, coecus licet, praeter ſacras litteras et omne genus diſciplinarum, non minus Ariſtotelis ſyllogismos quam Platonis facundiam tenuit, vt ait *Theodoritus* IV. 29. hiſt. hoc eſt, vt *Nicephorus* IX. 17. interpretatur, *ἐπὶ τόσον τὰς διαφόρους δόξας τῶν φιλοσόφων ἠκρίβωσεν, ὡς ἄλλο μηδὲν εἰδέναι δοκεῖν.*

[*Dinomachus*. *Cicero* de fin. V. 8. vbi in controuerſia de ſummo bono cum *Calliphone* putaſſe dicitur, voluptatem adiungi poſſe ad honeſtatem. Idem de vtroque tradit *Cicero* Tuſcul. V. 30. quam ſententiam damnat ille de Offic. III. 32, 16. A *Luciano* tamen in Philopſeud. cap. 6. pag. 34. tom. III. edit. Reitz. diſerte vocatur *Stoicus*. *Harl.*]

Diocles, medicus, Stratonis, phyſici, diſcipulus et teſtamenti curator. *Laert.* V. 62. Diverſus ab hoc, vt videtur, *Diocles*, Stratonis ſeruus, id. 63. Alios *Diocles* eorumque ſcripta refert *Meurſius* in biblioth. graeca. [adde *Semleri* lectiones miſcell. faſcic. II, pag. 20. de alio Diocle.]

Diodorus, Peripateticus, Critolai auditor, teſte *Cicerone* V. 5. de finibus et in ſchola ſucceſſor, *Clem.* I. Strom. p. 301. Summum bonum ſtatuit *τὸ ἀοχλήτως καὶ καλῶς*, *honeſte et ſine moleſtia* viuere. id. II. pag. 415. Confer *Cic.* IV. Academ. quaeſt. cap. 42. [Doloris vacuitatem illi placuiſſe, ſcribit *Cic.* de Fin. V. 8. et cap. 5. tradit, illum ad honeſtatem adiunxiſſe vacuitatem doloris, in eoque ſummum bonum poſuiſſe. Academ. IV. cap. 24. *habebam*, inquit, *moleſtos vobis, ſed minutos*, *Stilponem*, Diodorum, *Alexinum; quorum ſunt contorta et aculeata quaedam ſophismata: ſic enim adpellantur fallaces concluſiunculae.* Adhaeſit igitur etiam ſcholae ſtoicae? quod quidem multos, qui Peripatetici habentur, feciſſe conſtat. *Harl.*] Diodoro fortaſſis ſucceſſit Erymnaeus, de quo infra.

Diodotus, Boethii, Sidonii, frater. *Strab.* XVI. pag. 757. [Diuerſus a *Diodoto*, Stoico, Ciceronis praeceptore.]

Diogenes, *Phoenicius*, Simplicii aequalis. Vide *Suidam* in Πρέσβεις, ex Agathiae libro II.

Diophantus, Stratonis, phyſici, ſeruus, teſtamento eius liber dimiſſus. *Laert.* V. 63. Idem forte, de quo in teſtamento Lyconis. *Laert.* V. 71.

Dioſcorides, Dionyſii F. teſtis teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

Dioteles, Ariſtotelis diſcipulus, cuius mentio in huius teſtamento apud *Laert.* V. 12.

Dorus, Arabs, a peripatetica ſchola, cuius dogmatis acriter inhaerebat, ad Platonis ſacra

Digitized by Google

ſub prouectiorem aetatem deductus ab Iſidoro, philoſopho. Meminit huius *Dori* Photius et Suides e Damaſcio. Alius *Dorus*, librarius. *Sen.* VII. 6. de benefic. [ꝑ]

Dromo, Stratonis, phyſici, ſeruus, teſtamento eius liber dimiſſus. *Laert.* V. 63.

Echecratides, Methymnaeus, Ariſtotelis diſcipulus. *Steph. Byz.* in Μήθυμνα.

Egidius, quem inter Peripateticos refert *Ionſius* pag. 340. eſt *Aegidius de Columna*, Romanus, Ord. Eremitar. S. Auguſtini et archiep. Bituricenſis, doctoris fundatiſſimi cognomine celeber, qui varia Ariſtotelis ſcripta commentariis illuſtrauit, et ſcripſit aduerſus corruptorem librorum praeceptoris ſui, Thomae Aquinatis. Obiit Auenione A. C. 1316. ſepultus Pariſiis, vbi in epitaphio vocatur inter alia: *Archiphiloſophiae Ariſtotelis perſpicaciſſimus Commentator.*

Elamites, Phryx. infra in *Eulalius.*

Ephorum, Cumanum, Iſocratis diſcipulum, atque adeo Ariſtotelis aequalem, liceatne Peripateticis accenſere e loco Tatiani, quod facit *Patritius* pag. 134. diſcuſſ. Peripatetic. admodum incertum eſſe iudico. [vide ſupra in vol. II. pag. 800. ſcripta.]

Epicrates, curator teſtamenti Stratonis, phyſici. *Laert.* V. 62 63.

Eraſiſtratus, Iulietes Ceus, medicus Seleuci, regis, Theophraſti diſcipulus, praeceptor Stratonis, phyſici. *Laert.* V. 61. De hoc infra lib. VI. inter medicos. *Fabric.* Conf. *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. I. 15, 4. pag. 95. et doct. *Io. Frid. Henr. Hieronymi* diſſ. exhibentem Eraſiſtrati Eraſiſtrateorumque hiſtoriam, Ienae 1790. 8. vbi pag. 7 ſq. plures, qui de eo egerunt, excitantur. *Harl.*

Erymneus, Athenionis praeceptor. *Athen.* V. pag. 211. ſucceſſor fortaſſe Diodori, eius, quem Critolao ſucceſſiſſe paullo ante dixi.

Eucaerus, Εὔκαιρος. Anonymus in vita Ariſtotelis, edita ab Aegidio Menagio, referens inter ſcripta philoſophi libros LXXII. συμμίκτων ζητημάτων, ſubiungit: ὥς φησιν Εὔκαιρος ὁ ἀκουστής αὐτοῦ.

Eudemus Cyprius, in quem, defunctum, Ariſtoteles dialogum de anima compoſuit. Vide ſupra cap. VI. inter ſcripta Ariſtot. deperdita voc. Εὔδημος.

Eudemus, Rhodius, Ariſtotelis diſcipulus, cui *Ethica ad Eudemum* creditur inſcripſiſſe, quae alii malunt Εὐδήμεια dici ab Eudemo, tamquam ab auctore, vt dixi cap V. nr. XXXI. Scripſit et *Analytica*, de quibus ibidem, et forte *de Categoriis* ac *de interpretatione*, vt colligas e loco *Ammonii* ad Categor. pag. 13. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ Εὔδημος καὶ Φανίας καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγραφήκασι κατηγορίας καὶ περὶ ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικήν. In Analyticis ſuis egerat forte etiam de Syllogiſmo hypothetico, et quatuor modis ſyllogiſmorum primae figurae quinque alios modos, et ſex modis tertiae figurae ſeptimum addiderat, quod ab Eudemo factum notat Boethius: vid. in hoc capite catalogum ſcriptorum, a Boethio citatorum, voc. *Eudemus.* Eiusdem φυσικὰ laudantur a *Simplicio* in I. Phyſ. fol. 11. a. 21. a. b. 29. a. vbi luculenta eorum fragmenta occurrunt, et liber περὶ γωνίας a Proclo [ꝑ] in Euclid. Scripſit et *Hiſtoriam Geometricam* et *Aſtrologicam*, quae ſcripta cum magno rei literariae detrimento interciderunt. E geometrica adferuntur quaedam praeclara a *Proclo* ad I. Euclidis

Digitized by Google

dis. *Simplicio* in I. phyſic. p. 13. b. Ex aſtrologica a Laertio, Clemente Alex. Theone Smyrnaeo, Simplicio ad Ariſtotelem de coelo, et ab Anatolio in fragmentis, hoc capite a me editis. In Eudemum περὶ λέξεως, commentaria compoſuiſſe ſe teſtatur Galenus, qui idem *Eudemi* opus reſpicere quoque videtur libello de ſophismatis παρὰ τὴν λέξιν, cap. 3. vbi Eudemum citat. Eudemi vitam ſcripſerat *Damas* quidam, teſte *Simplicio* in VI. Phyſ. Vide [*Ionſium* IV. 14. pag. 253. qui *Damaſcius* apud Simplic. legere malit,] et infra in Menedemo et *Meurſium* II. 9. de Rhodo, inſula. [conf. *Buhle* vol. I. Opp. Ariſtot. pag. 298 ſq. *Ionſius* I. 15. pag. 92 ſqq. vbi plures *Eudemi* recenſentur.]

Eudemus, Peripateticus, *Galeni* aequalis, lib. περὶ τοῦ προγινώσκειν, tom. III. p. 452. 453. A tribus hiſce Eudemis diuerſus fuit *Eudemus*, Pergamenus, de quo *Plutarch.* in Gracchis pag. 830.

Eudorus, Peripateticus, cuius liber de Nilo ex Ariſtonis, an Ariſtonis ex Eudori, exſcriptus ſit, dubitat *Strabo* XVII. pag. 790. In metaphyſica Ariſtotelis videtur commentatus: id quod colligo ex *Alexandro Aphrodiſienſi* ad metaphyſica pag. 26. edit. Lutet. Pariſ. 1536. fol. vbi mutaſſe dicitur loca quaedam in codicibus. *Fabric.* adde ſupra in vol. I. pag. 845. obſeruata, vbi inter Pythagoricos *Eudorus*, (an noſter?) quoque occurrit. *Harl.*

Eulalius, Phryx, (qui male in quibusdam Codd. ſcribitur Elamites) Simplicii condiſcipulus: *Suid.* in Δαμάσκιος et Πρέσβεις.

Euphranor, ſeruus Lyconis, teſtamento eius manumiſſus. *Laert.* V. 73.

Euphronius, Paeanienſis, teſtis teſtamenti Lyconis. *Laert.* V. 74.

Eurytheum, ſiue, vt in indice legitur, ***Euxitheum***, vide Ionſius inter Peripateticos p. 340 retulerit, non comperi. Euxitheum quidem, Pythagoricum, e Clearcho, Peripatetico, memorat Athenaeus IV. pag. 157. De alio Euxitheo, Eleorum proditore, e Demoſthene mentionem faciunt Harpocrat. et Suidas.

Euſtratius, Metropolita Nicaenus, de quo dixi ſupra cap. V. ad nr. XXIX. Commentario eius in ſecundum poſteriorum Analyticorum hi praefiguntur verſus:

> Εὐστρατίοιο πόνος τάδε πρωτοθρόνοιο Νικαίης
> Κρύψιν Ἀριστοτέλους ἀσαφέης ἐξανελίσσων,
> Τὴν τεκτήνατο κεῖνος Ἀναλυτικῶν ἐνὶ λοίσθῳ
> Ἔνθα κεν ἀμφὶ μέσου mm) καὶ ὅροιο πινυτὰ διδάσκει,
> Τόσσα μέχρι προήκων ὄφρ' ἀποδεῖξιν ἵκηται.

[vid. *Buhle* de interpretib. gr. Ariſtot. pag: 299.]

Euthydemus, Luciani aequalis, quem vide ſis in Hermotimo tom. I. pag. 512. [cap. 11. pag. 750. tom. I. edit. Reitzii.]

Euxitheus. Vide paullo ante in Eurytheo.

mm) De medio termino et definitione.

Digitized by Google

Fauorinus, Ἀριστοτέλους ἐραστὴς καὶ τῷ περιπάτῳ νέμων μερίδα τοῦ πιθανοῦ πλείστην. [P] *Plutarch.* VIII. 10. ſympoſ. diuerſus, vt videtur, ab altero Fauorino, Academico, de quo dixi ſupra cap. IIII. {pag. 173 ſqq.}

Flauius Boethus, ſupra, in *Boetho.*

Claudius Galenus, libro de ſcriptis propriis tom. IV. pag. 368. haec ſe compoſuiſſe teſtatur ad philoſophiam Ariſtotelis ſpectantia: Εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας ὑπομνήματα γ΄, Προτέρων ἀναλυτικῶν, τοῦ προτέρου πέρι, ὑπομνήματα ς΄. Τοῦ δευτέρου ὑπομνήματα ε΄. Εἰς τὰς ι κατηγορίας ὑπομνήματα δ΄. Εἰς τὸ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως Θεοφράστου ὑπομνήματα ς΄. Εἰς τὸ περὶ τοῦ ποσαχῶς ὑπομνήματα γ΄. Εἰς τὸ περὶ λέξεως Εὐδήμου ὑπομνήματα γ΄. Περὶ τῶν κατὰ τὸ διότι ἀποδείξεων, ἕν. Περὶ τῶν ἐνδεχομένων προτάσεων καὶ συλλογισμῶν ἕν. Περὶ τῶν ἐκ μικτῶν προτάσεων συλλογισμῶν ἕν. περὶ τῶν κατὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων. Εἰς τὸ πρῶτον κινοῦν ἀκίνητον. [conf. *Buhle* de interpretibus gr. librorum Ariſtot. tom. I. Opp. Ariſt. pag. 299.]

Georgius, ſiue Gregorius Cyprius.

Georgius Pachymeres.

Georgius Scholarius, aduerſus cuius pro Ariſtotele ἀντιλήψεις ſcripſit Georgius Gemiſtus, Platonicus. Vide Allatium de Georgiis. *Fabric.* In bibl. Veneta D. Marci eſt in cod. DCXXXVIII. *Georgii Scholarii* (Gennadii Patr.) contra Plethonem pro Ariſtotele, et in cod. DCXXXIX. *Georgii Gemiſti Plethonis* contra Scholarium, teſte *Villoiſon.* in Anecd. gr. tom. II. p. 248. Plura vide de *Georgio Gemiſto, Georgio Pachymere, Georgio Scholario, Georgio Trapezuntio*, eorumque ſcriptis, codd. atque editionibus apud *Buhle* l. m. pag. 300 ſqq. *Harl.*

Georgius, *Trapezuntius*, A. C. 1486. nonageſimo aetatis anno denatus, ſcripſit comparationem Ariſtotelis et Platonis, qua Ariſtotelem longe praetulit, vt dixi ſupra cap. V. nr. XXXIV. Tranſtulit et latine Ariſtotelis Rhetorica. *Fabric.* conf. *Ionſium* III. 21, 10 ſqq. de hoc et Georgio Gemiſto. *Harl.*

Georgius, Aneponymus, cuius compendium philoſophiae graece et latine edidit Io. Voegelinus, Auguſtae Vindel. ann. 1600. 8.

Gerardus Mathiſius, cuius prolegomena et Epitome Logicae Ariſtotelis graece et lat. lucem viderunt, Coloniae 1569. 8.

Glyco. Vide infra, *Lycon.*

Gorgylus, Stratonis teſtamenti curator. Laert. V. 62.

[***Gregorius Nazianzenus.*** Eius quidem Synopſis organi Ariſtotelis msta laudatur e cod. regio Pariſ. a *Labbeo* bibl. nou. MSS. pag. 113.]

Harmoſtus, quem in metaphyſica Ariſtotelis commentatum, et Aſpaſio antiquiorem fuiſſe colligo ex Alexandro Aphrodiſeo.

Hegeſias, Hipparchi F. Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 57.

Heliodorus, Alexandrinus. Porphyr. in Plotini vita.

Heraclides,

Digitized by Google

Heraclides, Demetrii F. diſcipulus Lyconis. *Laert.* V. 71.

Heraclides, Ponticus, Heracleotes, de quo egerat Timagenes, cuius librum de claris Heracleenſibus memorat Suidas. Ariſtotelem audiuit teſte *Laertio* V. 86. qui eius ſcripta recenſet. Ad hunc praeter notas doctorum Virorum conferendus *Voſſius.* pag. 45 ſq. de Hiſt. graecis, et *Ionſius* lib. I. cap. 17. qui triginta diuerſos Heraclidas refert lib. II. cap. 11. De allegoriis Homericis Heracliti, grammatici, quae Heraclidi, Pontico, male a quibusdam tribuuntur, dixi lib. I. cap. 22. [vol. I. pag. 192 ſqq.]

Heraclitus, Peripateticus, cuius meminit *Plutarchus* aduerſus Colotem pag. 1215. vbi refert, Ἀριστοτέλους τὰ περὶ οὐρανοῦ καὶ τὰ περὶ ψυχῆς, Θεοφράστου [?] τὰ πρὸς τοὺς Φυσικοὺς, Ἡρακλείτου δὲ Ζωροάστρην, τὸ περὶ τῶν φυσικῶς ἀπορουμένων, Δικαιάρχου δὲ τὰ περὶ ψυχῆς, ἐν οἷς πρὸς τὰ κυριώτατα καὶ μέγιστα τῶν φυσικῶν ὑπεναντιούμενοι τῷ Πλάτωνι καὶ μηχανούμενοι διατελοῦσι.

Heraclius, diſcipulus Lyconis. *Laert.* V. 70.

Hermias, Ammonii pater, Phoenicius, cuius meminit ex Agathia II. pag. 69 ſq. *Suidas* in Πρέσβεις. De eo infra lib. V. *Fabric.* Vide ſupra, in Platone pag. 82. pag. 176. inter Academicos, ad quos ille, niſi diuerſus fuerit, eſt ablegandus. *Harl.*

[*Hermias*, Eunuchus, Atarnenſis, Atarnenſium et Aſſiorum tyrannus, Platonis et Ariſtotelis diſcipulus atque amicus, ſcripſiſſe dicitur *de animi immortalitate.* vid. *Suidam* voc. Ἑρμίας, tom. II. pag. 859. *Eudocia* pag. 193. vbi Ἑρμείας exaratum eſt nomen: contra Ἑρμίας ſcribendum eſſe, contendit Suidas. Vtroque tamen modo nomen illud apud antiquos ſcribi, cenſet *Ignat. Roſſius* in commentatt. Laert. pag. 84 ſqq. et de loco Suidae atque lectione copioſus eſt. Eudocia autem addit: ἔγραψε θαυμασίως περὶ ψυχῆς, ὅτι ἀθάνατος. adde ſupra de Ariſtotelis ſcolio in eum, vol. II. p. 111 ſq. et quos ibi laudaui, tum in hoc vol. pag. 203 ſq. atque cl. *Buhle* in vita Ariſtotelis, pag. 90 ſqq. et pag. 34 ſq. in notis ad Diogenem Laertium, vol. I. Opp. Ariſtot. *Harl.*

Herminus, Demonactis aequalis [Stoicus.]. Vide Lucian. in Demonacte tom. I. pag. 870. Praeceptor Alexandri Aphrodiſei, teſte *Simplicio* in II. de coelo commentar. 23. *In librum Ariſtotelis de interpretatione* frequenter citatur a Boethio. Videtur omnes, vel pleroſque Ariſtotelis libros expoſuiſſe, (inquit *Patricius* pag. 137. diſcuſſ. Peripatet.) ita vbique ab omnibus Graecis et Boethio citatur. Adpellatur etiam a Proclo in Timaeum, vt adpareat, illum quoque librum explanaſſe. [vid. *Buhle* I. Opp. Ariſtot. p. 302.]

Hermippus, Peripateticus, de Phaenomenis coeleſtibus ſcripſit, et inter Arati interpretes recenſetur. *Fabric.* Vid. *Hieronymus* in praef. ad catalog. ſcriptor. eccleſ. praecipue *Ionſius* de ſcript. hiſt. phil. II. 9. §. 3. et 4. pag. 191—195. de libris eius. Scripſit enim vitam Ariſtotelis et de Theophraſti diſcipulis etc. adde *Menag.* ad Diog. Laert. II. ſect. 55. pag. 102. ſupra in vol. II. pag. 808. in fin. §. V. *Harl.*

Herodianus, Apollonii Alex. frater.

Hieronymus Rhodius, ex Ariſtotelis ſchola, *Athen.* VI. pag. 424. Peripateticus inprimis nobilis dicitur a *Cic.* de Oratore cap. 56. *Laert.* IV. 41. et 42. VIII. 21. Cum Lycone odia geſſit. *Laert.* V. 68. Eius ſcripta περὶ μέθης; περὶ ἐποχῆς, tum ὑπομνήματα ἱστορικά,

κα [nn]), et epiſtolae citantur a Laertio et Athenaeo lib. X[I]II. p. 602. Vide *Meurſium* in Rhodo lib. II. cap. 10. Summum bonum eſſe dixit vacuitatem doloris, teſte *Cicer.* de finib. V. 5. et 7. *Fabric.* adde *Cicer:* Acad. quaeſt. IV. 42. Idem in Oratore cap. 56. animadvertit, Hieronymum ex multis Iſocratis libris triginta fortaſſe verſus, pleroſque ſenarios, ſed etiam anapaeſta elegiſſe. Similia fere cum Cicerone de eo narrat *Dionyſ. Halicarn.* in iudicio de Iſocrate, tom. II. pag. 99. Secundum *Plutarchum* non poſſe ſuauiter viui ſec. Epicur. pag. 509. vol. X. edit. Reiskii, lib. quoque confecit de choris muſicis. Multa igitur varii generis ſcripſiſſe videtur. At partes libri cuiusdam tamquam peculiaria ſcripta, (id quod in aliis quoque ſaepe factum eſſe iam vidimus,) fuiſſe citatas, facile effici poteſt. Liber igitur, cuius meminit Plutarchus, pars fuit operis περὶ ποιητῶν, quod pluribus conſtitit libris. *Athenaeus* enim lib. XIV. cap. 9. Ἱερώνυμος, ait, ἐν τῷ Κιθαρῳδῶν, ὅπερ ἐςὶ πέμπτον περὶ ποιητῶν. In hoc igitur opere de variis muſices certaminum etc. generibus, forſan etiam de mythis et fabulis poetarum egiſſe videtur. Pars illius quoque fuit περὶ τραγῳδοποιῶν, quem tamquam librum, (ἐν τῷ π. τραγ.) citat *Apoſtol.* XI. 41. prouerb. Κινεῖς τὸν ἀνάγυρον, *Diogenian.* centur. III. adag. 31. *Suidas* in Ἀναγυράσιος. vid. *Ionſium* II. 3, 6. pag. 154. *Menag.* ad Diog. Laert. I. 26. pag. 15. ſupra in vol. II. in notitia tragicorum deperdit. pag. 306. *Meinerſ.* in hiſtoria de ortu et progreſſ. doctrinarum apud Graecos et Rom. tom. I. pag. 294 ſq. coll. cenſura in bibl. crit. Amſtel. II. part. 8. pag. 115. *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 622. not. *d.* add. *Toupii* Emendatt. in Suidam et Heſych. vol. III. pag. 62 ſq. Vixit aetate Arceſilai et Timonis, ſub Ptolemaeo Philadelpho et Eumene Philetaeri, circ. Olymp. CXXVII. *Harl.*

Hipparchus Stagirites, Ariſtotelis diſcipulus, cuius mentio in eius teſtamento apud Laert. V. 12. De eo vide, ſi placet, Suidam. [et Eudociam pag. 244.] Mentio et Hipparchi cuiusdam in teſtamento Theophraſti. Laert. V. 62.

Hippocrates, Stratonis teſtamenti curator. *Laert.* V. 62.

[***Hippolochus***. Athen. IV. pag. 128. 130. *Heumann.*]

Hyperochides, a Clearcho inducitur Ariſtotelis familiaris, apud *Ioſephum* I. contra Apionem pag. 1047. cuius locum transſcripſit *Euſebius* IX. 5. praeparat.

Iamblichus, Platonicis licet addictior, quaedam Ariſtotelis ſcripta commentariis illuſtrauit, vt dixi infra libro V.

Io. Argyropulus, CPolitanus, patria a Turcis capta ad Coſmum Medicem ſe contulit, a quo liberaliter habitus filium nepotemque Petrum et Laurentium Medicem inſtituit, praeceptor etiam Angeli Politiani: obiit ſeptuagenarius A. C. 1480. De eo videndus *Iouius* in elog. pag. 50. *Lambecius* VI. de Bibl. Vindob. pag. 278. *Bullartius* Academia ſcientiar. et artium tom. I. p. 269. *Varillaſius* in Anecdotis Florentinis [¶] etc. Inter primos fuit hic Argyropulus, qui renaſcentibus litteris ſcripta Ariſtotelis elegantius latine conuertit et commentariis interpretatus eſt. Praelectiones eius quasdam, Florentiae habitas,

nn) Vid. *Eudocia* pag. 195 vbi dicitur ὁ ἱστορικὸς, et ex eo fabula de Tithono: vnde intelligitur, eum ad mythographos quoque pertinuiſſe. *Harl.*

Digitized by Google

habitas *Donatus Acciaiolus* publici iuris fecit. *Fabric.* *Humphred. Hodius* de graecis illuſtribus L. Gr. litterarumque human. inſtauratoribus etc. Londini 1742. 8. pag. 187 ſqq. qui ex cod. gr. Baroc. aeri inciſam exhibuit Argyropyli, tamquam Conſtantinopoli diſcipulos quosdam logicam docentis, effigiem, *Angel. Mar. Bandinius* in Specimine litteraturae Florentinae ſaeculi XV. Florent. 1748. 8. part. I. pag. 64. inprimis p. 70 ſqq. vbi de codice, qui illius expoſitiones in Ariſtotelis ethica, phyſica, in libros de anima et mechanica continet et ſeruatur in bibl. Riccardiana: id. ib. part. II. pag. 49. et p. 108. interfuiſſe eum prodit conuiuio mediceo: *Ferdinandus Foſſius* in Monumentis ad Alamanni Rinuccini vitam contexendam ex mstis codicibus erutis, Florentiae, 1791. 4. pag. 2 ſqq. pag. 22. 35. 47. 58. vbi Donatus Acciaiolus Iacobo Ammanato commendat Argyropolum, omnibus bonis ſpoliatum, et in miſeris calamitatibus verſantem, item p. 61. 63 113 quibus locis de eius ingenio, litteris meritisque multa, laude digna, dicuntur. *Harl.*

Io. Beccus, patriarcha CPol. ab A. C. 1274. inter Peripateticae fautores philoſophiae recenſetur a *Patricio* pag. 144. diſcuſſ. Peripatetic.

Io. Damaſcenus, ſaeculi octaui chriſtiani ſcriptor celeberrimus, cuius operum editionem pleniorem et luculentam poſt Allatii, Labbeique promiſſa dedit eruditus Ord. Praed. monachus *Michael le Quien*, hoc loco a me refertur ob prolegomena oo), quae ſcripſit in Iſagogen Porphyrii, et capita philoſophica, ſiue dialectica atque phyſica, quibus Ariſtotelis philoſophiam ſibi cordi fuiſſe eſt teſtatus. [confer infra, in vol. VIII. p. 772.]

Io. Glyces ſiue *Glycas*. Meminit inter Peripateticos, ſaeculo tertio decimo claros, Patricius pag. 144.

[*Io. Italus*, Mich. Pſelli diſcipulus, cuius comm. msst. in librum Ariſtot. de interpret. ſunt in bibl. Pariſ. et Vindob. vid. *Buhle* l. c. pag. 305. *Harl.*]

Iraeus, in Stratonis Phyſici teſtamento memoratus. Laert. V. 63.

Iſidorus Gazaeus, Simplicii aequalis. Suid. in Πρέσβεις.

Lacydes, Peripateticus, ſiue *Lycades*, cuius mentio apud *Aelian*. VII. 41. de animal. Sub Imp. Adriano vixiſſe ſuſpicatur *Patricius* pag. 137. diſcuſſ. Peripatet. vbi pro: *narratque habniſſe Arſtonem*, lege: *habuiſſe anſerem*. Sed Lacydis huius anſerisque, illi familiaris, iam meminit *Plin.* X. 22. qui ſub Veſpaſiano ſcripſit. De *Lacyde* altero, Cyrenaeo, dixi ſupra cap. IIII. in Platonicis, [pag. 177.] quem cum peripatetico confundit Harduin. ad Plinium.

Lamprias, Plutarchi frater. Vide II. 2. ſympoſ.

Lampyrion, diſcipulus Stratonis, Phyſici, vt colligitur ex eius teſtamento apud *Laert.* V. 61. 63.

Leo, Byzantius, Ariſtotelis diſcipulus, cuius filii, *Melantes* et *Pancreon*, heredes a Theophraſto inſtituuntur. *Laert.* V. 51. 53. 54. 55. 56. [*Eudocia* pag. 283. *Allatius* lib. de Pſellis §. 2 ſqq.]

Leo

oo) Graece edita in Opp. Damaſceni vol. I. Pariſ. 1712. fol. *Harl.*

Leo Magentenus, metropolita Mytilenenſis, cuius habemus graece Compendium ex Ammonio in Ariſtotelem de interpretatione, et commentarium in binos Analyticorum libros. [Saepius eius ſupra in narrat. de Ariſtotelis ſcriptis facta eſt mentio. Floruit circa a. Ch. 1340. vide infra in vol. VI. pag. 383. et *Buhle* l. c. pag. 305 ſq. *Harl.*]

Lycades. Supra in Lacydes.

Lyciſus. Vide infra in Praxitele.

Lycon, Aſtyanactis F. Troadenſis, ſucceſſor Stratonis, Lampſaceni, Olymp. CXXVII. clarus, temporibus Antigoni Gonatae, Macedonis, et Antiochi, Syriae regis, (ad quem venire renuit,) et Pergami regum Attali atque Eumenis, qui eum gratia ac muneribus ſunt proſequuti. Vide Athen. XII. pag. 547 ſq. ad *Laert*. V. 65 ſq. Scholae praefuit Athenis per [?] annos XLIV. id. nr. 68. Propter eloquentiam dictus eſt *Glycon*, quomodo et apud Plutarchum adpellatur. *Laert*. V. 66. [Scripſiſſe eum de finibus boni et mali, probabile fit ex *Cicer*. Tuſcul. III. 32. et *Clemente Alex*. Strom. II. p. 497.] Pro Lycone male *Lyſias* legitur in quibusdam *Ciceronis* editionibus, vt luculenta illa Hamburgenſi Frobeniana, V. 5. de finibus, [vbi vid. Dauiſ.] Perperam quoque *Lycus*, Peripateticus, apud *Clementem* II. Strom. p. 416. pp) Ariſto, Lyconis ſucceſſor, librum, fabulis plenum, Lyconis nomine inſcripſerat, cuius meminit Plutarchus initio libri de audiendis poetis.

Lycones alii duo, quorum vnus frater, alter fratris filius fuit, illius, de quo iam dixi. *Laert*. V. 69 ſq. et 74.

Lycus. Vide paulo ante in *Lycon*.

Lynceus, Samius, Theophraſti γνώριμος, ſiue diſcipulus. *Athen*. III. pag. 100. et VIII. p. 337. [de eius ſcriptis deperditis egit *Ionſius* II. 2, 4. pag. 146. *Athenaeus* frequentem facit illius mentionem.]

Lyſander, Hybaees, teſtis teſtamenti Theophraſtei. *Laert*. V. 57.

Lyſimachus. Infra in *Simachus*.

Lyſiſtratus, Thaſius, Phidonis F. *Laert*. V. 57.

Magentenus. Vide ſupra *Leo*.

Marinus, Neapolitanus, [Flauia Neapoli, oppido Samariae, prope montem Garizim,] Procli diſcipulus, videtur ſcripſiſſe in libros Ariſtotelis de anima, vt e Philopono colligit *Patricius*

pp) A *Porphyrio* de vita Pythagorae ſect. V. pag. 8. edit. Kuſteri citatur Λύκος ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, qui vero eſt *Lycus*, Iaſenſis, diuerſus ab Lycone, Troadenſi: de priore vid. *Ionſium* IV. 33. pag. 288. et ſupra, vol. I. pag. 851. At Fabricius, *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. IV. 38. vbi *Lycon* et *Lycus* tamquam duo diuerſi homines nominantur, forſan ſequutus, perperam lectionem τῦ *Lycus* in Clemente ſollicitat. Namque Λύκος, Λύκων, Λύκιος idem nomen eſt, nec niſi forma differt, vti bene monet *Ruhnken*. qui ad P. Rutil. Lupum pag. 99 ſq. de *Lycone* erudite diſſerit. Negligentem eum fuiſſe hiſtoricum, indicat *Meinerſ*. in hiſt. de ortu et progreſſ. doctr. apud Gr. et Rom. tom I. p. 295 ſq. at eius cenſor in bibl. crit. Amſtel. II. part. 8. pag. 115. not. *f*. Lyci modeſtiam potius eſſe laudandam, quam ignorantiam illius vituperandam, exiſtimat. *Harl.*

Digitized by Google

tricius pag. 140. diſcuſſ. Peripatet. [ſcripſit vitam Procli et alia. vid. *Eudoc.* pag. 300. *Ionſius* III. 18, 1. pag. 98. et III. 19, 1. pag. 103. Fabric. infra, vol. VIII. pag. 463.]

Gerardus Malchſius. Vide ſupra in *Gerardus.*

Maximus, Epirota, ſiue Byzantius, ſcripſit Suida teſte περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων, et ὑπόμνημα εἰς Ἀριστοτέλην. Meminit et Simplicius in Categor. fol. 1. a. Idem Suidas [quem *Eudocia* pag. 300. exſcripſit,] hunc Maximum eumdem facit cum Maximo, Iuliani, τοῦ παραβάτου, magiſtro. Sed hunc, quem Epheſium vocat, diſtinguit *Socrates* III. 1. Hiſt. vt iam notatum praeclaro Suidae interpreti, Lud. Küſtero. [adde *Buhle* l. c. pag. 306.]

Pro *Megaclide* apud Tatianum legendum *Metaclides.* [vid. *Ionſius* IV. 35. pag. 259. qui *Megaclidem* vocat: nec *Worth* ad Tatiani orat. ad Graec. cap. 48. pag. 106. de lectione dubitat.]

Melantes. Vide ſupra in *Leo Byz.*

Menander, comicus, Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 36. amicus Demetrii Phalerei. *Laert.* V. 79. et Theophraſti atque Epicuri amicus. Alciphron. epiſt. vlt.

Menedemus, Rhodius, Peripateticus, ſiſtitur in codicibus *Gellii*, tam editis, quam MStis, XIII. 5. ſed *Eudemi* nomen reponendum eſſe, contendit *Voſſius* de Hiſt. Graecis pag. 350. Confer *Iac. Gronouium* ad Gellium pag. 580. Ariſtotelis diſcipulis, (e Gellii, vt opinor, loco,) accenſetur *Menedemus* a Patricio pag. 128. et 130. diſcuſſ. Peripateticarum, et *Ionſio* pag. 340. [I. 15, 2. pag. 94. IV. 38. pag. 261.]

Menelaus Anaeus. Steph. Byz. in Ἀναία. [*] [in voc. Εὔτρησις. *G. I. Voſſius* de hiſtor. gr. lib. III. pag. 388. qui in poſteriore Stephani loco et in voc. Ἀμφιγένεια Menelaum Aenaeum intelligendum ſuſpicatur: nam fuit quoque *Menelaus*, *Aegaeus* patria, poeta, qui Thebaidem libr. XII. ſcripſit: at in loco Steph. Εὔτρησις poetam memorari, opinatur *Ruhnken.* in diſſ. de Longino §. 10. vbi pag. 27 ſq. in Toupii editione II. Longini de Menelao, Aegaeo, quaedam collegit. *Harl.*

Menephyllus, Peripateticus, colloquens inducitur a *Plutarcho* IX. 6. Sympoſ. et 14.

Menon, Ariſtotelis diſcipulus. Vide ſupra cap. VII. in Συναγωγή.

Metaclides, Peripateticus, Tatiano laudatus et Suidae in Μετακλείδης.

Metrocles, Maronites, Hipparchiae frater; antequam ad Cynicos abiret, auditor Theophraſti, teſte *Laertio* VI. 49. et *Stobaeo* ſerm. XCV.

Metrodorus, Theorematicus, Theophraſti primum, dein Stilponis auditor. *Laert.* II. 113.

Michael. Epheſius, et *Michael Pſellus*, de quibus infra libro V. [vid. *Allatius* lib. de Pſellis §. 31. 32. *Buhle* l. mem. pag. 306 ſq.]

Midias (Μειδίας), medicus, qui Lyconem curauit. *Laert.* V. 72.

Mnaſon, Phocenſis, Ariſtotelis diſcipulus. *Aelian.* III. 19. Var. *Athen.* VI. pag. 264.

Mneſigenes, Stratonis teſtamenti curator. *Laert.* V. 62.

Neleus, Coriſci F. Scepſius, Ariſtotelis et Theophraſti, qui ei libros omnes ſuos legauit, (*Laert.*

(*Laert.* V. 52.) auditor. Hic reges Aegypti primus docuit bibliothecas condere. *Strab.* XIII. pag. 608. Ab eius poſteris pretio deinceps redemta Ariſtotelis et Theophraſti ſcripta. *Strab.* XIII. pag. 608. et ſupra in *Apellicon Teius.* Mentio Nelei iterum apud *Laert.* V. 53. 55. 56. et *Athenaeum* lib. I. pag. 3. A. vbi male in Graeco Πηλέα: verba haec ſunt: Ἀριστοτέλη τε τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν τὰ τούτου διατηρήσαντα βιβλία Πηλέα, [at in verſione latina iam correctum legitur *Nileum,*] παρ' οὗ πάντα φησὶ πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς βασιλεὺς Πτολεμαῖος Φιλάδελφος — — εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετήγαγε. *Fabric.* —. conf. *Buhle* praefat. ad tom. I. Opp. Ariſtot. pag. XIX. not. de illo Athenaei loco. *Harl.*

[*Nemeſius.* vid. Fabric. Bibl. Gr. V. 14, 6. vol. VII. pag. 549. *Heumann.*]

Nicander, Alexandrinus, teſte Suida in Αἰσχρίων, ſcripſit περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν, quo aegre carere ſe profeſſus eſt iure merito Ionſius pag. 339.

Nicanor, quem generum ſibi teſtamento inſtituit Ariſtoteles. *Laert.* V. 12 ſq. Theophraſti ad hunc epiſtolas memorat *Laert.* V. 50.

Nicephorus Blemmydes et *Nicephorus Gregoras,* de quibus infra libro V. [*Buhle* l. c. p. 307.]

Nicippus, Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 73.

NICOLAVS, *Damaſcenus,* Auguſto perquam carus, (pater eius Antipater, frater Ptolemaeus, de quibus Suidas in Ἀντίπατρος,) εἷς ἐκ τοῦ Περιπάτου, *Athen.* VI. pag. 249. confer *Ionſium* [lib. III. 2, 6. pag. 10. Dorn.] De eius πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ καθολικῇ, libris CXLIV. conſtante, *Athen.* IV. p. 153. VI. p. 252. 652. et conſulendi *Montacutius* Apparatu quinto ad Origines Eccleſiaſticas, *Voſſius* II. 4. de Hiſt. graecis, *Hugo Grotius* epiſtola CCLXIV. (ad Gallos 117.) et *H. Valeſius* in excerptis Peireſcianis, qui duumuiri doctiſſimi fragmenta Damaſceni collegerunt ac latine verterunt. [adde ſupra, inter Platonicos pag. 179. *Eudoc.* pag. 308.] *Ioſephus* A. I. 4. adducit ex libro 96. Nicolai Damaſceni fragmentum. Fragmenta quidem *de moribus variorum gentium,* quae a Stobaeo ſeruata vna cum ſimilibus Heraclidis, ſubiici ſolent Ariſtotelis πολιτικοῖς, videntur petita fuiſſe e Damaſceni συναγωγῇ παραδόξων ἐθῶν, quam auctor inſcripſerat Herodi, Iudaeorum regi, teſte *Photio* cod. CLXXXIX. In excerptis Peireſcianis pag. 414. leguntur etiam praeclara ἀποσπασμάτια ex Damaſceni [?] *libro de vita ſua,* περὶ τοῦ ἰδίου βίου καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀγωγῆς p. 414 ſq. tum e *libris de vita Auguſti* pag. 473. niſi haec fuit pars καθολικῆς ἱστορίας perinde vt *Aſſyriaca hiſtoria* πολύστιχον βιβλίον. Photio memoratum cod. CLXXXIX. Breue huius Nicolai ſcriptum περὶ τῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς καλῶν, *de pulcro in moribus atque officiis* Simplicius ad Epictetum, cap. 37. p. 194. praefert πολυστίχοις aliorum hoc de argumento lucubrationibus. *Tragoedias* quoque et *comoedias* cum laude ſcripſiſſe, et in omni genere doctrinae egregium fuiſſe, Suidas retulit. [vid. in catalog. tragicorum deperdit. vol. II. p. 312.] Ex his videtur fuiſſe Σωσάννις quam laudat Euſtathius ad Dionyſ. v. 976. Eius opus *de philoſophia Ariſtotelis* citat *Simplicius* in II. de coelo comment. 12. librum *de Diis* id. I. Phyſ. *De philoſophia prima* id. Paraphraſin *in Ariſtotelis Metaphyſica, libros de coelo, de anima* etc. Vide *Patricii* diſcuſſ. Peripatet. lib. X. p. 136. De palmulis, ſiue placentis e dactylis, quas a Nicolao Damaſceno, inuentore, *Nicolaos* vocauit Auguſtus imp. agunt *Meurſius* ad Heſych. illuſtrem

Digitized by Google

illuſtrem p. 168 ſq. et lib. II. exercitt. crit. cap. 12. et illuſtris *Ez. Spanhemius* diſſ. IV. de vſu ac praeſtantia numiſmatum. *Rosweid* ad vitas patrum p. 372. *Caſaubon.* ad Athenaeum XIIII. 18. *Adrian. Relandus* part. II. diſſ. miſcell. p. 299 ſq. Mentio etiam apud Talmudicos in tractatu Avodah Sarah. vid. tom. IV. legum Miſhnicarum pag. 366. edit. Surenhuſii, *Buxtorfii* lexicon talmud. in פלקים. *Fabric.* — Sententiae ex eius ſcriptis in collectione ſententiarum Frobeniana. Drama τῆς Σωσανίδες *Voſſius* de poetis gr. pag. 31. *Colomeſ.* ad Gyrald. pag. 303. noſtro tribuunt, *Fabric.* infra lib. III. cap. 19, 7. haeſitat. *Harl.*

Nicomachus, Ariſtotelis F. *Laert.* V. 1. diſcipulus Theophraſti. *Laert.* V. 39. Vide, quae ſupra cap. VI. nr. XXIX. et *Marium Nizolinum* IV. 6. Antibarbari philoſophici, qui Nicomachum contendit digeſſiſſe ſcripta pleraque, quae ſub Ariſtotelis nomine hodie legimus.

Nilus, cuius libellus de ratiocinationibus latine prodiit, Io. Baptiſta Raſario interprete. Lugd. 1547. fol. ad calcem Ammonii, Magenteni et G. Pachymeris.

Olympiodorus, Theophraſti diſcipulus. *Laert.* V. 57.

Olympiodorus, quem Proclus anno Chriſti 484. denatus audiuit, teſte *Marino* in huius vita cap. IX. [*Needham* praef. ad Hieroclem pag 19.]

Olympiodorus iunior, cuius Commentarii in Ariſtotelis libros quatuor Meteoron exſtant graece cum Ioh. Philopono Venet. 1551. fol. et latine *Io. Baptiſta Camotio* interprete ibid. 1551. 1567. fol. Alexandrinum ſe indicat in lib. II. p. 66. Aetatem docet lib. I. p. 20. teſtatur, cometen ſua aetate conſpectum anno CCLXXXI. Diocletiani, qui reſpondet anno Chriſti, DLXV. *Fabric.* De commentariis eius mstis etc. diſputatum eſt in capite de Ariſtotelis libris. adde ſupra inter Platonicos pag 180. *Buhle* l. m. pag. 309. *Harl.* vid. *Olearii* bibl. eccleſ. *Menag.* hiſt. philoſopharum §. 65. et 66. *Heumann.*

Olympius, Ariſtotelis ſeruus. *Laert.* V. 15.

Olympus, diſcipulus Ammonii Saccae. *Porphyr.* vita Plotini.

Ophelion, Lyconis ſeruus. *Laert.* V. 73.

Georgius Pachymeres, de quo infra lib. V.

Palaephatus, Abydenus, hiſtoricus, Ariſtotelis diſcipulus, de quo Suid. [vid. ſupra in vol. I. pag. 184 ſqq.]

Peripateticus Palatinus, (i. e. aulicus, a palatio,) in Io. Sariſberienſis Metalogico plus ſimplici vice memoratus eſt *Petrus Abailardus*, vt ipſe docet lib. II. cap. 17. Confer *Iac. Thomaſii* τῦ μακαρίτυ diatribam de ſtatu Academiarum [ℙ] poſt receptum Ariſtotelem, quae inſerta eſt obſeruationibus ſelectis Hallenſibus tom. VI. p. 156 ſq.

Pancreon, ſupra in *Leo Byz.*

Paſicrates, *Rhodius*, Bonaei F. frater Eudemi, Rhodii, de quo ſuo loco, Ariſtotelis diſcipulus. Huic quidam tribuerunt A. τὸ ἔλαττον Metaphyſicorum teſte *Philopono* pag. 7. Sed deridendos eos, qui librum primum Ariſtoteli abiudicant, ducit *Syrianus* in lib. II.

pag. 17. vbi obſeruat, Ariſtotelem ipſum eo remittere ſuos lectores. [vid. Buhle l. c. pag. 309.]

Paſithemis, medicus, qui Lyconem curauit. *Laert.* V. 72.

Phaniades, Phalannaeus Cretenſis. *Steph. Byz.* in Φάλαννα.

Phanias, ſiue Phaenias, e Lesbo Ereſius [qq]), diſcipulus Ariſtotelis, ad quem epiſtolam Theophraſti laudat Schol. *Apollonii* lib. I. v. 36. *Laert.* V. 38. 50. [Saepe eum citat variosque illius libros laudat *Athenaeus*, e. gr. lib. III. pag. 90. VI. 231. item pag. 232. 253. 352. 371. 406. 638.] Scripſit, magiſtri ſui exemplo, Categorias, de Interpretatione et Analytica, vt colligas e loco Ammonii, quem ſupra in Eudemo produxi: Librum aduerſus Diodorum, e quo Polyxeni ſophisma profert Alex. Aphrodiſeus in l. Metaph. p. 36. [Scripſit quoque aliquot libros περὶ ποιητῶν, item de Alexandro M. vid. in hoc vol. pag. 48.] Tum librum περὶ Σωκρατικῶν, de quo confer, ſi placet, *Ionſium* I. 15, 4. pag. 97 ſq. Alia eius ſcripta perſequitur *Voſſius* de Hiſt. Gr. 1. 9. pag. 49. cauebis tamen ab errore, quo vir doctus *Phaniam* iuniorem, Poſidonii, Stoici, diſcipulum, cum Phania, Ereſio, confundit. Tertium quoque *Phaniam*, vtroque vetuſtiorem, obſeruauit *Ionſius*, pro quo παρανόμων reo Lyſias orationem ſcripſit, teſte *Athenaeo* XII. pag. 551. Alius fuit *Phanias*, Appii Pulchri libertus, *Cic.* III. t. ad famil. *Fabric.* — *Phanias*, Siculus, de tyrannis Siculis, vid. *Dorville* in Siculis pag. 167. *Athen.* tamen libro VI. pag. 232. B. citat Phaniam, ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, ſed patriam eius non addit. Atque Phaniae, Ereſio, illum tribuunt librum *Voſſius* l. c. et *Moller.* in Homonymoſcopia pag 328. — *Toup.* in Emendatt. in Suidam et Heſychium varia *Phaniae* epigrammata emendat, vol. I. pag. 271. epigramma quoddam in Reiskii anthologia pag. 59. vol. II. p. 210. aliud Phaniae epigramma in tonſorem. alia pag. 331. pag. 427. pag. 559 ſqq. (apud Reiskium in Anthol. Cephalae pag. 59. et Oudendorp. ad Thom. Magiſtrum pag. 251.) et vol. III. pag. 119. aliud, (apud Reisk. l. m. pag. 58.) *Harl*)

Phaſelites, Ariſtotelis diſcipulus, cuius meminit Athenaeus XIII. pag. 566. videtur eſſe Theodectes.

Philion, Alopecenſis, teſtis teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

Philo, Ariſtotelis ſeruus. *Laert.* V. 15. [*Ionſius* I. 17, 3. et 4. pag. 109 ſq. *Athen.* XIII. pag. 610. F. *Fabric.* infra vol. III. pag. 119.]

Philochorum, Athenienſem, liceatne Peripateticis adnumerare e loco Tatiani, quod facit *Patricius* pag. 134. diſcuſſ. Peripatet. vehementer dubito.

Philocrates, Tiſameni F. cuius mentio in teſtamento Stratonis apud *Laert.* V. 64.

Philomelus, Euonymeus, teſtis teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

Io. Philoponus, Ammonii Hermeae diſcipulus, de quo infra lib. V. [*] [vid. *Buhle* pag. 303 ſq.]

Philoſtratus,

qq) Male Epheſius dicitur apud Suidam et Etymol. in Κύρβεις. Perperam quoque Koenigius in Bibl. Phaniam, Lesbium, ab Ereſio diſtinguit. De *Ereſo*, Phaniae ac Theophraſti patria, vide, ſi placet, Baelium in Lexico.

Philoſtratus, Peripateticus. *Macrob.* I. Saturnal. cap. 11. At legendum *Theophraſtus*. [vel *Polyſtratus*, Tyrrhenus cognomine, Athenienſis, Theophraſti diſcipulus, cuius meminit *Athen.* XIII. pag. 607. F.]

Photio, Peripateticus. Schol. Comici (legend. *Sotio*) ad Plutum v. 139. [ibique Hemſterhuſ. vid. *Wower.* Polymath. cap. 19. pag. 213.]

Phormio, Epheſius, Peripateticus, deriſus ab Hannibale, quod homo de ſchola, ipſo praeſente, per aliquot horas de Imperatoris officio et de omni re militari dicere inſtituiſſet. *Cic.* de Oratore II. 18.

[*Photius*, patriarcha Conſtantinop. vid. infra vol. IX. pag. 369 ſqq. *Buhle* pag. 309.]

Phraſidemus, Peripateticus, quem, naturalis diſciplinae peritum, ex Ariſtotelis ſchola ad ſe attraxit Stilpo, Megarenſis, teſte *Laertio* II. 114.

M. Piſo apud *Ciceron.* de fin. V. 1 ſqq.

Plato iunior, Ariſtotelis diſcipulus. *Laert.* III. 109. Alius item Plato, diſcipulus Praxiphanis. ibid.

Polyzelus, cuius σύγγραμμα περὶ εἱμαρμένης laudat *Alexand. Aphrodiſ.* extremo libro II. de anima, teſtatus, eum in illo ſcripto docuiſſe, quod idem ſit fatum et natura.

Pompylus, Theophraſti ſeruus, Philoſophus. *Laert.* V. 36, 54. 55.

Porphyrius, de quo infra libro IV. ſcripſit praeter Iſagogen de quinque vocibus in ſcholis peripateticis decantatiſſimam, expoſitionem in Ariſtotelis Categorias. [conſ. *Buhle* pag. 310.]

Poſidonius, Lyconis ſeruus, teſtamento eius manumiſſus. *Laert.* V. 73.

Praxiphanes, Rhodius. *Strab.* XIV. p. 655. Theophraſti diſcipulus, *Procl.* I. in Timaeum, praeceptor Platonis iunioris, peripatetici. *Laert.* III. 109. Scripſit diatribam de poetis, qua colloquentes induxit Platonem, veteris academiae principem, et Iſocratem. id. III. 8. [*Tzetzes* ad Heſiod. Opp. et dies 1. notat, *Praxiphanem*, Theophraſti diſcipulum, teſtatum eſſe, (probabiliter in libro de poetis, ſe in peruetuſto libro non reperiſſe decem verſus priores Heſiodei carminis illius. adde *Graeuii* lection. Heſiodeas ad v. 9. pag. 4. edit. Clerici. *Harl.*] Videtur hic Praxiphanes laudari a *Demetrio* de eloquutione ſect. 57 ſq. *Praxiphanes* ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, *Marcellin.* in Thucydidis vita, [pag. 15. et ibi Hudſon. pag. 49.] Alius *Praxiphanes*, Dionyſiphanis F. Mytilenaeus, qui primus grammaticus dictus eſt. *Clem.* I. Strom. pag. 309. [conſ. *H. Valeſ.* de critica I. cap. 2. p. 148. ibique not. Burmanni II. ſubiunct. eius Emendationum libris V. *Harl.*] — *Praxiphanes*, Sophoclis ſcholiaſtes. Schol. ad Sophoclis Oedipum Colon. v. 894. *Praxiphanes*, quem audiuiſſe fertur Epicurus. *Laert.* X. 13.

Praxiteles, apud auctorem vitae Ariſtot. a Menagio editae: Διάδοχοι δὲ αὐτοῦ τῆς σχολῆς κατὰ τάξιν ἐγένοντο οἵδε. Θεόφραστος, Στράτων, Πραξιτέλης, Λύκων, Ἀρίστων, Λύκισκος, Πραξιφάνης, Ἱερώνυμος, Πρύτανις, Φορμίων, Κριτόλαος.

Premigenes, Mytilenaeus. *Galen.* V. 11. de ſanitate tuenda, tom. IV. pag. 274. κατὰ θεωρίαν περιπατητικὴν οὐδενὸς δεύτερος.

Priſcianus

Priſcianus, Lydus, cuius exſtat commentatio in Theophraſtum de ſenſu. Vide ſupra cap. VII. nr. 15. de Theophraſto.

Procles et *Demaratus*, Ariſtotelis e filia, Pythiade, nepotes, diſcipuli Theophraſti. *Sextus* I. contra Math. pag. 51.

Proclus, Lycius, primum audiuit Olympiodorum, Peripateticum, et libris [?] duobus de motu ariſtotelicam doctrinam de hoc argumento in compendium redegit. Videtur etiam in libros de coelo et elementis ſcripſiſſe, vt e Philopono colligit *Patricius* p. 141. diſcuſſ. Peripatet. [infra in vol. VIII. pag. 455 ſq. *Buhle* l. m. pag. 310 ſq.]

Proſenes, Longini aequalis. Vide Euſebium X. 3. praeparat.

Prytanis. Vide ſupra in Praxitele.

Michael Pſellus, de quo libro V. [*Buhle* l. m. pag. 307.]

Ptolemaeus, Peripateticus, cuius meminit *Porphyrius* in Plotini vita p. 127. *Sextus Empir.* I. contra Math. pag. 13. et 15. rr) et Scholiaſtes ineditus ad Dionyſium Thracem. Forte non diuerſus a *Ptolemaeo, Aſcalonita*, de quo dixi nonnihil lib. II. cap. V. [vol. I. p. 521.] atque infra lib. IV. vbi de Ammonii libello περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων. Ceterum a Simplicio in libros de coelo, vbi Ptolemaei περὶ στοιχείων et Ὀπτικὰ commemorat, non puto, notari *Ptolemaeum, Peripateticum*, vt in mentem venit *Patricio* p. 137. diſcuſſ. Peripatet., ſed Claudium *Ptolemaeum*, mathematicum celebrem, de quo ſuo loco.

E Regibus *Ptolemaeis* a peripatetica doctrina non alieni fuere *Ptolemaeus Lagi*, qui Theophraſtum ad ſe arceſſiuit, *Laert.* V. 37. et *Ptolemaeus Philadelphus*, Stratonis, Phyſici, quem LXX. talentis donauit, inſtitutione vſus. id. V. 58.

Python, cuius mentio in teſtamento Lyconis. *Laert.* V. 70.

Rufinus, Cyprius. Lucian. Demonacte.

Satyrus, ſub Ptolemaeo, Philometore, clarus, de quo *Ionſius* lib. II. cap. 11. [3. p. 202. idem in diſſ. de hiſtoria peripatetica pag. 309. edit. a I. Herm. ab Elswich. cum Launoio de varia Ariſtotelis fortuna etc.] et *Voſſius* de Hiſt. Gr. [lib. IV. p. 410 ſq. Satyri librum περὶ Χαρακτήρων citat *Athenaeus* IV. pag. 168. C. adde eundem lib. VI. pag. 248. 250. XII. pag. 541. C. XIII. 556. A. *Hieronym.* praef. catal. ſcriptor. eccleſ. *Eudocia* pag. 366. pluſcula ex *Satyri* opere de populis Alexandriae adfert ex *Theophili* libr. II. §. 7. ad Autolycum. adde ſupra pag. 61. in hoc vol. *Harl.*]

[*Claudius Seuerus*, peripateticus, magiſter imperatoris Antonini. vid. *Capitolin.* in vita Antonini cap. 3. pag. 58. *Antonini* ad ſe ipſum lib. I. §. 14. pag. 3 ſq. edit. Gataek. cuius not. pag. 22. edit. Stanhope, (Londin. 1707. 4.) conferes, et *Moshem.* in bibl. Bremenſi claſſ. II. faſc. I. pag. 865. not. *Harl.*]

Seueritanus,

rr) Eadem fere ſcripſit *Fabricius* ad Sext. Empir. adu. Grammat. I. cap. 3. ſect. 60. pag. 229. Sed *Ptolemaeus*, peripateticus, quem ſe vidiſſe ait Longinus in praefatione a Porphyrio ſeruata, per temporis rationes vix potuit a Sexto Empirico commemorari. Tum Longinus diſerte teſtatur, eum nihil, praeter carmina et declamationes, ſcriptum reliquiſſe, vti acute animaduertit *Ruhnken.* in diſſert. de vita et ſcriptis Longini §. IV. pag. 8. praef. edit. II. Longini Toupianae. *Harl.*

Digitized by Google

Seueritanus, graecus Ariſtotelis interpres, apud Io. Sarisberienſem III. 5. pag. 152. Metalogici, quis ſit, adhuc quaero.

Simachus, inter Theophraſti diſcipulos refertur a Patricio ex latina verſione *Athenaei* VI. pag. 252. ſed in Graeco rectius eſt Lyſimachus. Ἀττάλϐ δὲ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος Λυσίμαχος, ὃν Καλλίμαχος μὲν ss) Θεοδώρειον ἀναγράφει, Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς Θεοφράστϐ μαθηταῖς καταλέγει. Confer de hoc Lyſimacho *Ionſium* lib. I. cap. 2.

Simplicius, Ammonii Hermeae et Damaſcii diſcipulus, natione Cilix, cuius eruditiſſima in varios Ariſtotelis libros commentaria graece exſtant. De hoc dixi infra lib. V. [adde *Buh'e* pag. 311 ſq. *Ionſium* III. 19, 3.]

Siſinnius, epiſcopus Nouatianus, Peripateticis a quibusdam accenſetur, quia apud *Sozomenum* VIII. 1. et *Socratem* VI. 22. dicitur fuiſſe [?] ἀνὴρ ἐλλόγιμος ὅτι μάλιστα καὶ φιλοσόφων δογμάτων καὶ τῶν ἱερῶν λόγων ἐπιστήμων, καὶ πρὸς διαλέξεις ἕτοιμος.

Socrates Bithynus. *Laert.* II. 47. Virginio Ruſo antiquior. Alex. Aphrod. II. de anima pag. 154. b. Fuit et Ariſtotelis quidam magiſter *Socrates*, diuerſus a celebri illo, quem audiuit Plato. De eo *Menagius* ad laudatum Laertii locum.

Soſigenes, Alexandri Aegaei praeceptor, de quo dixi ſupra cap. V. §. 21. Andronici eum Rhodii diſcipulum fuiſſe, ſuſpicatur *Patricius* pag. 134. diſcuſſ. Peripatet.

Soſtratus, Cleodemi peripatetici diſcipulus. *Lucian.* conuiu. tom. II. pag. 647. [cap. 32. pag. 440. tom. III. edit. Reitzii.]

Sotion Alexandrinus, Apollonii, Peripatetici, frater natu minor, *Plutarch.* περὶ φιλαδελφ. [pag. 487. vide infra in catal. Stoicorum h. v.].

Sotion, ex peripatetica diſciplina haud ſane ignobilis vir fuit. Is librum, multae variaeque hiſtoriae refertum, compoſuit eumque inſcripſit Κέρας Ἀμαλθείας. *Gell.* lib. I. cap. 8. tt) e cuius loco videtur et apud Scholiaſten Ariſtoph. (Plut. v. 149. vbi Hemſterh. nihil decernit,] et *Varinum* in Λαΐς pro Phocionis, Peripatetici, nomine nomen *Sotionis* reponendum. Confer Ionſium II. 10, 1. Sotionem laudat *Simplic.* in Categor.

Staſeas, Neapolitanus. *Ciceronis* familiaris. lib. I. de Oratore cap. 22 ſq. V. 2. et 25. de finibus, *Cenſorinus*, cap. 14.

[*Stephanus*, philoſophus peripateticus, vulgo parum cognitus. Commentarius eius graecus in Ariſtotelis elenchos ſophiſticos fuit in bibliotheca Diege Hurtadi Mendozae, et eius ſcholia mſsta in Ariſtotelis libros de anima et in rhetorica, teſte *Labbeo*, adſeruantur in bibl. Pariſienſi. vid. *Buhle* l. c. pag. 313. *Harl.*]

Strabo, Geographorum princeps, Stoicis licet addictior, teſtatur, ſe cum Boetho, Sidonio, apud Andronicum Rhodium συμφιλοσοφῆσαι τὰ Ἀριστοτέλεια. XVI. pag. 757. *Fabric.* Strabonem

ss) Callimachus in ſuis Πίναξι φιλοσόφων hunc Lyſimachum retulerat inter diſcipulos Theodori Athei.

tt) Quidam *Gellii* codices habent *Focion* vel *Phocion*. Itaque illud nomen potius in Gellii editionibus reponendum contendit *Chriſtoph. Waſe* in animaduerſionibus Nonianis.

Digitized by Google

Strabonem poſſe Peripateticis adnumerari, negat *Caſaubon.* ad Strabon. I. pag. 11 ſq. edit. Almelou. adde *Bayle* dict. voc. *Andronicus* not. F. et voc. *Tyrannion.* not. F. *Harl.*

***Strato**, Alexandrinus. Laert.* V. 61. Neſcio, aliumne, an hunc *Stratonem* innuat *Tertullianus* cap. 15. de anima, vbi eum a Stratone, Phyſico, diſtinguit.

Strato Phyſicus, patria *Lampſacenus*, Arceſilai F. Theophraſto ſucceſſit Olymp. CXXIII. [uu]) et Ptolemaei Philadelphi praeceptor fuit. Vide, quae ad Laertium V. 58 ſq. vbi et ſcriptorum catalogus, inter quae eſt epiſtula ad Arſinoen, coniugem Ptolemaei. In teſtamento, quod ibidem nr. 62 ſq. legitur, ſcholae ſucceſſor a Stratone Olymp. CXXVII. deſignatur Lycon, de quo ſupra ſuo loco [vv]). In libro περὶ τοῦ ὄντος, definiuit τὸ ὂν διαμονὴν τῶν ὄντων, quod reprehendit *Proclus* IV. in Timaeum pag. 242. 243. Materiae tribuit facultatem plaſticam et ſpermaticam, in qualibet eius particula latentem, cuius, licet ſenſu atque intellectu deſtitutae, vi res omnis generis efformentur atque iterum in eam recidant et corrumpantur, vt vita quoque et ſenſus atque intellectus ſint nihil aliud, quam formae, accidentia, πάθη et qualitates materiae. Confer *Rad. Cudworthi* ſyſtema νοητὸν vniuerſi pag. 107 ſq. Librum, quo probauit, ſenſum non eſſe ſine intelligentia, memorat *Plutarchus* de ſollertia [?] animal. pag. 719. Idem *Plutarchus* contra Colotem pag. 1115. [tom. X. p. 587. Reiskii, de cuius loci interpretatione vid. *Moſhem.* ad Cudworth. pag. 138.] eum ab Ariſtotele in plerisque diſcedere obſeruat, et caſui plurimum tribuiſſe. Vide et quae de Stratone eiusque placitis collegit *Patricius* diſcuſſ. Peripatet. pag. 132. et 155 ſq. *Fabric.* Quod de ortu rerum de diisque liberius ſenſit, in variorum reprehenſionem et atheiſmi ſuſpicionem incidit. Apud *Ciceronem* acad. quaeſt. IV. cap. 38. negat Strato, opera deorum ſe vti ad fabricandum mundum. Quaecumque ſint, (pergit Cicero,) docet, omnia effecta eſſe natura, vbi Dauiſius praeter Plutarchum, a Fabricio iam laudatum, etiam prouocat ad *Epiphanium* tom. I. pag. 1090 apud quem vulgo quidem legitur Στρατωνίων ἐκ Λαμψάκου, ſed melius cum Petauio legit Στράτων ἐκ Λαμψάκου. Idem *Cicero* de N. D. lib. I. cap. 13. *nec audiendus*, ait, *Strato, is, qui phyſicus adpellatur: qui omnem vim diuinam in natura ſitam eſſe cenſet, quae cauſſas gignendi, augendi, minuendi habeat, ſed careat omni ſenſu et figura:* vide ad h. l. Dauiſ. qui quoque animaduertit, Stratonis ſententiam, verbis ex hoc loco ſumtis, referri a *Lactantio* de ira dei cap. X. Horum igitur potiſſimum locis atque auctoritate commoti multi viri docti Stratonem impietatis accuſarunt, et

uu) *Schloſſer* in diſp. mox memoranda pag. 7. rationes ita ſubduxit, vt efficeret, Stratonem probabiliter praefectum fuiſſe ſcholae ann. circ. ante C. N. 281. et diem obiiſſe ſupremum ann. circ. ante C. N. 263. *Harl.*

vv) *Cicero* de Fin. V. 5. poſtquam ſcripſerat, Ariſtotelis et Theophraſti poſteros ita degeneraſſe, vt ipſi ex ſe nati eſſe viderentur, pergit, „primum Theophraſti *Strato* phyſicum ſe voluit: in quo etſi eſt magnus, tamen noua pleraque et perpauca de moribus. Huius *Lyco* eſt oratione locuples, rebus ipſis ieiunior.“ Idem in academ. quaeſt. I. 9. „*Strato*, ait, eius (Theophraſti) auditor, quamquam fuit acri ingenio, tamen ab ea diſciplina omnino ſemouendus eſt: qui quum maxume neceſſariam partem philoſophiae, quae poſita eſt in virtute et in moribus, reliquiſſet, totumque ſe ad inueſtigationem naturae contuliſſet, in ea ipſa plurimum diſſedit a ſuis.“ Alia loca reperientur apud *Sextum Empir.* hypotyp. Pyrrh. III. 4. pag. 137. vbi vid. Fabricii notam, adu. math. VII. pag. 439. *Stob.* ecl. phyſ. pag. 27. *Simplic.* ad auſc. phyſic. Ariſtot. IV. pag. 168. etc. *Harl.*

Digitized by Google

et inter eos, qui deo et religioni bellum indixerunt, atque praeierunt Spinozae, non vltimo loco fuiſſe iudicarunt, *Cudworth.* in ſyſtem. intell. cap. III. §. IV ſqq. pag. 137 ſqq. edit. Leidenſis, *Bayle* in Dict. hiſt. crit. art. *Spinoſa*, *Io. Franciſcus Buddeus* in diſſ. de Spinozismo ante Spinozam §. 6. in Analect. hiſt. philoſ. pag. 316 ſqq. et in theſib. de atheismo, cap. I. §. 16. cl. *Platner* in aphorism. philoſ. §. 1085. pag. 430. qui cum quidem adgregat atheiſtis, (quos vocant,) at contra Bayle et Buddeum diſputat, aliique. Contra alii eum vel defendere ſuſtinuerunt, vel, quod, libris Stratonis amiſſis, prudentius erat, ſuſpenderunt iudicium et id, *non liquet*, maluerunt pronuntiare. Cauſſam igitur Stratonis acute defendit, ab adcuſatione Leſcalopierii, Baylii, Buddei, Ienkii Thomaſ Clerici, Leibnitiique *Frid. Paul. Schloſſer* in ſpicilegio hiſtorico-philoſophico de Stratone Lampſaceno, cognomine phyſico, et atheismo vulgo ei tributo, Vitembergae 1728. 4. pag. 22 ſqq. pag. 29. Fabricium noſtrum, Cudworthi ſententiam adoptantem, modeſte culpat. — Vindicat, ſaltem explicat Stratonem *Waltherus* in Eleatic. ſepulcris reſeratis cap. III. §. 2. pag. 14. arbitrans, illius mente naturam neque in atomos, vti apud Democritum, neque in monades, vti ſecundum Leibnitii philoſophiam fuiſſe diuiſam. Schloſſeri ſententiam amplectitur *Penzel* in additamentis ad ſuam Strabonis verſionem germanicam, tom. I. pag. 407. Eratoſthenes vero apud *Strabonem* geogr. I. pag. 85. edit. Almel. laudauit Stratonem, et fragmentum eius de terris, mari quondam tectis, ſeruauit. Sed *Schloſſeri* vindicias *Moshemius* in notis ad Cudworthi ſyſt. intell. I. pag. 139 ſqq. docte acuteque adgreſſus pro Cudwortho verba fecit, et, amiſſis Stratonis libris, caute iudicat, praeſtare, ignorantiam fateri, quam incertis ſuſpicionibus indulgere, praeſertim, quum non vna ratione Stratonis opinionem explicari poſſe, ſatis videant, qui ſapiunt. Suſpicionem atheismi a Stratonis de deo doctrina amouere ſtuduit *Iacob. Bruckerus* in epiſtolica diſſertatione ad Iac. Zimmermannum, Tigurinum, adcuſatoribus illius ſubſcribentem, de Stratonis atheismo, in *Schelhornii* amoenitatibus litterariis tomo XIII. p. 311 ſqq. et in *Bruckeri* miſcellaneis hiſtoriae philoſophicae litterariae criticae etc. Auguſtae Vindelicor. 1748. mai. 8. nr. VI. pag. 154 ſqq. Variorum ille iudicia collegit, examinauit argumenta, opinionem expoſuit Stratonis, quantum tanta obſcuritate et iactura librorum Straton. fieri potuit, oſtendit, non minora ſuppetere ad excuſandum et defendendum Stratonem argumenta, quam ad eum adcuſandum poſſint adferri. Tandem, penſitatis vtriusque partis argumentis probauit *Iac. Frider. Reimmanni* iudicium, *non liquere*. *Reimmannus* vero in hiſtoria vniuerſali atheismi et atheorum p. 186 ſqq. poſtquam nonnullorum argumenta excuſſerat, prudens illud tulit iudicium, cui equidem calculum quoque adiicio. A Spinozismo Stratonis ſententiam remotam eſſe; ſed illum deum ſ. deos extra mundum negaſſe, materiae tribuiſſe diuinitatem, quae ipſa originem et motum fortunae coecae debuerit etc. cenſet cl. *Buhle* in comment. de ortu et progreſſu pantheismi pag. 17. *Stratonis* ſententias de ortu rerum, animo humano, ſagaciter explicat et cauſſas, cur illo tempore philoſophi licentius ſenſerint, intelligenter inquirit cl. *Tiedemann* in: Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, tom. II. pag. 418 ſqq. Praeter ea conſules *Bruckeri* hiſtor. crit. phil. vol. I. pag. 845 ſqq. *Conring.* de habitu corpor. German. pag. 148. *Ionſium* II. 2, 2. pag. 145. *Stanlei.* hiſtor. philoſ. part. V. tom. II. pag. 94 ſqq. edit. Venetae. — Decem *Stratones*, in his peripateticum quemdam, Alexandriae olim degentem, enumerat *Schloſſer.* in diſp. laudata p. 3 ſq. Fabric. in nota iſta

addit,

addit, *Pyrrhum Mariam Gabrielium* inter academicos naturae curioſorum *Stratonis* nomine vſum eſſe, laudatque Giornale d'Italia tom. VI. pag. 123. *Harl.*

Syrianus Philoxenus, in libros II. XIII. et XIV. Metaphyſ. Ariſtotelis ſcripſit, ſiue potius Platonem et Pythagoricos contra Ariſtotelis obiectiones defendit. De eo dixi infra lib. V. [adde *Buhle* l. c. pag. 313.]

Tachon, Ariſtotelis ſeruus. *Laert.* V. 15.

Timogoras, Gelous, Theophraſti diſcipulus. *Patric.* pag. 132. diſcuſſ. Peripatet.

Themiſtagoras, Alciphron. epiſt. pag. 405.

Themiſtius, cognomento Euphrades, de quo infra libro V. [*Buhle* l. c. p. 313. etc.]

Theodectes, Phaſelites, auditor Ariſtotelis ww), *inprimis, vt hic ipſe ſaepe ſignificat, politus ſcriptor atque artifex: Cic.* in Oratore cap. 51. Eius artem oratoriam reſpicit idem cap. 57. 64. Ad hunc Rhetorica ſcripſit Ariſtoteles. Vide ſupra cap. V. in Τέχνη xx), et *Patricium* diſcuſſ. Peripatetic. pag. 129. qui ideo, quod nullius e diſcipulis in ſcriptis ſuis facere ſolet mentionem, Theodectis autem ſaepius meminit, negat, eum auditorem Ariſtotelis fuiſſe, licet hoc diſerte teſtentur *Cicero*, *Athenaeus* XIII. pag. 566. *Suidas*, atque alii. Scripſit et λόγυς Ῥητορικὸς teſte *Stephano Byz.* in Φασηλὶς, et inter eos, qui Mauſolum pro funere laudarunt, primas hic tulit, ſi Suidae credimus. Accidit illud Olymp. CIII. viginti annis, antequam Lyceum aperiret Ariſtoteles. Nec maior quadragenario Theodectes fuit, quum obiret diem. Quae, fateor, difficulter conciliari poſſunt cum eorum ſententia, qui Ariſtotelem ab eo auditum adfirmant. De Theodectis Tragoediis dixi lib. II. cap. XIX. [vol. II. pag. 323 ſq.] Sed fuit et alter *Theodectes*, prioris F. de quo adeundus *Suidas*. [vbi vid. Küſter. tom. II. pag. 173. et *Eudocia* pag. 230.]

Theodorus Gaza, Theſſalonicenſis, latina Ariſtotelis Problematum, Hiſtoriae animalium yy) librorumque de animalium partibus et generatione [?] et Theophraſti de ſtirpibus interpretatione

ww) Fuiſſe eum quoque auditorem Platonis atque Iſocratis, tradunt Suidas et Eudocia. adde ſupra, inter Iſocratis diſcipulos, vol. II. p. 801. de eo adnotata. *Harl.*

xx) Conf. *Diogen. Laert.* V. 24. ibique Menag. *Valer Max.* VIII 14, 3. vbi diſcipulus Ariſtotelis dicitur et *Torrenius* in nota p. 773. comparat *Saris*‑*erienſis* locum lib. VII. cap. 6. adde I. *Benedict. Carpzou.* diſp. vita et placita Critolai phaſelitae §. II. pag. 9 ſq. — Theodectes ſeruum habuit, *Sibyntium*, qui orator fuit, vid. Suidam voc. Σιβύντιος. *Harl.*

yy) [Conf. ſupra pag. 245. in h. vol. adſcripta.] Apud *Pierium Valerianum* lib. II. de literator. infelicitate pag. 70. legas, Ariſtotelis hiſtoriam animalium a Gaza oblatam Sixto IV. Pontifici Max. a quo totum inauratum ſe iri ſperans, aureos vix quinquaginta retulerit: vnde ſtudiis indignatus ſuis, nummos primum in Tiberim abiecerit, mox ipſe huius indignitate rei exulceratus inſolabili contabuerit aegritudine. Iouius quoque in elogiis pag. 94. *Nouiſſime*, inquit, *quum* (Gaza) *nobiliſſimas lucubrationes, in membranis accurate perſcriptas, Sixto Pontifici detuliſſet, nec pecunia, vel ipſius librarii praemio digna, redderetur, indignitatis ſubagreſte iudicium*, effugere hinc libet, *inquit*, poſtquam optimae ſegetes in olfactu praepinguibus aſinis ſordeſcunt, *atque ita in Brutios ad ſacerdotii ſacram ſedem contendit.* Idem de Sixto IV. tradunt Scaliger in Scaligeranis ſecundis (vbi male, perinde vt in theatro aulico Freheri et Eponymologico critico Magiro Eybeniano editum eſt *Sixtus* V.) *Bullartius* tom. I. Academiae ſcientiar. et Artium p. 274. Leonhardus Cozzandus

Digitized by Google

terpretatione celeberrimus, diem obiit ſupremum A. C. 1478. Dictionem graecam Ariſtotelis cum latina Gazae his verbis confert Iulius Caeſar Scaliger ad lib. II. de plantis pag. 411. *Ariſtoteles non hominis potius, quam naturae videtur ore loqui. Tanta cum ſimplicitate tantum numerorum coniungit, vt venuſtas natiua, non ambitioſe quaeſitus cultus expleat animum paucorum, ſed Atticum illum et* Αὐτόχθονα. *Sic in hiſtoriis cum pleraque omnia ſcribat: Theodorus additis calamiſtris fuſam, laxam atque etiam turgidam interdum trahat orationem, viſus eſt barbaris quibusdam, qui temere tumultum verborum quaeritant, etiam, (ſi deo placet,) Ariſtotelem ipſum dicendo ſuperaſſe. Qui tamen hominibus Romanis haud paucis locis latinae dictionis puritatem aegre tueri poſſe videatur. Auxerit Gaza literas latinas, illuſtrarit, denique genuerit: damus, cognoſcimus, laudamus, admiramur optimi, atque innocentiſſimi viri ſtudium, merita: non obtrectamus; amamus, ſequimur. At enimuero dicatur melius, quam ſit Ariſtoteles locutus, loqui, ſuſcitabitur animus eruditorum ad iudicandum. Obſeruabunt impuras loqutiones, anxias, peregrinas: καὶ ὡς καλλωπίζειν Atticam illam Palladem auſus ſit. —— Matrona eſt Ariſtotelis oratio, quae ad ſuum decorem nihil ſibi petat praeſidii.*

Theodorus Metochita. Nicephoro Gregorae diſertiſſima in funus eius Monodia vocatur inter alia ὁ τῆς Ἀριστοτελικῆς γλώττης τοὺς λαβυρίνθους ἁπλώσας. [Mortuus eſt Conſtantinopoli 1332.] De commentariis eius in Ariſtotelem, quarum latina tantum verſio hactenus edita eſt, dicam infra lib. V. [vol. IX. pag. 214. *Buhle* pag. 314]

[*Theodorus Prodromus*, ſiue vt in mſtis codd. frequenter adpellatur, *Protoprodromus*, clarus circa initia ſaeculi duodecimi, praeter alia, (a Fabricio in vol. VI. Bibl. Gr. pag. 799 ſqq. indicata,) ſcripſit in poſteriora analytica Ariſtotelis. vid. ſupra pag. 215. huius vol. *Harl.*]

Theodoſius, Ammonii diſcipulus, ſocer Zethi, qui Plotini diſcipulus fuit. Porphyr. in Plotini vita.

Theogeton, Tragaeates, Ariſtotelis diſcipulus. *Stephanus Byz.* in Τραγαία.

Theon, Lyconis ſeruus, teſtamento eius manumiſſus. *Laert.* V. 37.

Theophraſtus, Ereſius, Alexandri diſcipulus ex primis, de quo ſupra cap. VIII. [¶] In diſcipulorum eius numero alii deficiunt, alii excedunt. Excedit *Franciſcus Patricius*, qui pag. 139. diſcuſſ. Peripatet. adfirmat, a Laertio tradi, Theophraſtum plus quam quatuor millia auditorum habuiſſe. Deficiunt editiones et interpretes priores Suidae, in quibus ridicule legitur Theophraſtus plures habuiſſe diſcipulos, quam duos. Verum πλείους ἢ β΄, non erat apud Suidam interpretandum *duo*, ſed *bis mille*, vt pridem ad Heſychium illuſtrem pag. 159. *Io. Meurſius* adnotauit. Recte hoc, vt alia infinita, emendatum eſt in praeclara, qua eruditiſſimus Küſterus nos beauit, Suidae editione. *Laertius* V. 37. Ἀπήντων τε εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθηταὶ πρὸς δισχιλίους. Heſych. illuſtris: λέγεται εἰς τὴν Θεοφράστου διατριβὴν φοιτᾶν μαθητὰς πρὸς δισχιλίους.

xandus de magiſterio antiquor. philoſophor. p. 119. Adolphus Clarmundus parte IV. vitarum, germanice editarum pag. 57. etc. Sed Nicolao V. qui ante Sixtum fuit et iam A. C. 1455. diem obiit, Gazam inſcripſiſſe Ariſtotelis de animalibus hiſtoriam, epiſtola, libro praefixa, teſtatur. *Fabric.* Hunc vide infra in vol. IX. pag. 492. item ſupra in elencho editionum et *Buhle* l. c. pag. 345. *Harl.*

Theophronius, Cappadox. haereſi Eunomianus, qui in libro ſuo περὶ γυμνασίας τοῦ νοῦ teſtatus eſt, Ariſtotelis ſe ſcripta logica vtcunque triuiſſe. Vide *Socratem* V. 24. *Sozom.* VII. 17. *Niceph.* XII. 30.

[*Theopompum* inter Peripateticos refert *Grotius* lib. II. de verit. rel. chriſtianae §. 10. fin. ideo notatus a *Baelio* Diction. voc. Theopompe, not. *L. Heumann.*]

Theſippus, Theſippi figuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. *Laert.* V. 57.

Threpta, Theophraſti ſeruus. *Laert.* V. 54.

Timarchus, Ariſtotelis diſcipulus, cuius mentio in eius teſtamento apud *Laert.* V. 12.

Tribunus, Τριβοῦνος. Biblioth. Coislin. pag. 598.

Tyrannio, grammaticus Φιλαριστοτέλης, de quo ſupra in cap. de ſcriptis de Ariſtotele, ſect. 39. etc. laudatus a *Cicerone* II. 6. IV. 4. et 6. ad Atticum; auditus a *Strabone* pag. 548. vid. *Bayle* h. v.

Vegetius Praetextatus, qui Themiſtium in vtraque Ariſtotelis analytica latine conuertit, teſte Boethio. *Fabric.* *Vettii Praetextati*, qui hic ipſe eſſe videtur, meminit *Symmachus* lib. I. epiſt. 54. conf. *Sponii* miſcell. pag. 149. et *Fabricii* Bibl. lat. lib. III. cap. 12. §. 7. *Heumann.*

Victorinus Orator, in cuius verſionem latinam Iſagoges Porphyrianae idem Boethius eſt commentatus. *Fabric.* Vide ſupra pag. 211. med. pag. 216. et in catal. Peripateticorum ſub voc. *Boethius*, ſcriptores ab hoc citati voc. *Themiſtius*. *Harl.*

Virginius Rufus. Aphrodiſ. pag. 154. b. de anima lib. II.

Vranius, Syrus, Ariſtotelicae philoſophiae iactator potius, quam myſtes, de quo Suidas ex Agatiae libro II.

Xenarchus, *Seleucienſis*, cuius meminit *Strabo* XIV. p. 640. *Simplicius* in I. de coelo, *Alexander Aphrodiſ.* de anima fol. 154. etc.

Zacharias, Mitylenaeum puto intelligi. Biblioth. Coislin. pag. 598.

E feminis, Peripateticam philoſophiam doctis, vnicam licet memorare *Olympiodori*, de quo ſupra, *filiam*, e Marino in vita Procli cap. IX. et Suida in Ὀλυμπιόδωρος. Nam *Theodoram*, cui Damaſcius vitam Iſidori inſcripſit, ſororesque Theodorae, ab Iſidoro et Damaſcio inſtitutas, neſcio an Platonicis rectius adſcripſeris, vt ſupra facere me memini, vel certe illis, quae variarum ſunt ſectarum dogmatis imbutae.

Inter hoſtes Ariſtotelis et Peripateticorum ſingulares nomen ſuum profeſſus eſt Antoninus Caracalla, imp. qui συσσίτια eorum Alexandriae [?] ſuſtulit, atque immunitatibus eos priuauit teſte *Dione* libr. LXXVII. pag. 873. [tom. II. p. 1293. E. edit. Reimari, cuius notam conferes.] Caracallae addi poteſt *Leo Iſaurus*, de quo *Zonaras* tom. III. Chron. pag. 85. refert, quod domum, in qua alebantur philoſophi [zz]), et ipſos, eorumque praefectum, ſiue doctorem oecumenicum et bibliothecam illorum exuſſerit, quia iconoclaſtarum ſententiam probare noluiſſent. [Fabula falſa, iudice Heumanno in nota iusta.]

zz) Sed an hi fuere peripatetici? *Heumann.*

CAPVT

CAPVT IX

PHILOSOPHORVM CYNICORVM CATALOGVS, DIGESTVS ORDINE LITTERARVM.

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Auctor ſectae *Cynicae* fuit ANTISTHENES, Athenienſis, de quo partim ſupra ſunt plura adnotata in vol. II. libr. II. cap. 23. nr. XXXII. pag. 697 ſqq. (vbi plures, qui de eo diſputarunt, laudaui viros doctos,) partim paulo poſt quaedam a Fabricio addentur. *Cynici* autem dicti ſunt a *Cynoſarge* Gymnaſio, in quo docuit Antiſthenes. vid. *Meurſium* ad Heſychium illuſtrem pag. 115. et de populis Atticae, atque Athen. attic. II. 2. De Cynoſarge vid. *Nonnus* hiſt. 38. ad Nazianz. *Eudocia* in Violario pag. 264. Ipſe quidem Antiſthenes ſeverus erat et auſterus in vita et doctrina, ſpernebat diuitias, gloriam atque nobilitatem, aliorum vitia cum ſumma libertate dicendi, dicacitate et dictorum acumine perſtringebat. Quod vero poſt ea multi Cynicae diſciplinae adſeclae ignaui, turpes, inuerecundi omne decorum neglexerunt, et canina impudentia improbaque dicacitate alios proſciderunt: id et nomini et diſciplinae Cynicorum odium, contemtum atque infamiam, tandem interitum conciliauit. Antiſthenis igitur vita atque doctrina probe diſcernenda eſt ab impudentia et peruerſitate eorum, qui illius diſciplinae adſeclae poſtea videri voluerunt, ſed ab inſtituto placitisque Antiſthenis deſciuerunt. At obtrectatores multa quoque falſa et fabulas de hac ſecta finxerunt et narrarunt. Imaginem Cynici veri pinxit Epictetus in *Arriani* commentariis de Epicteti diſputatt. libr. III. cap. 22. *Maximus Tyrius* in diſſ. XXXVI. edit. II. Dauiſii pag. 420 ſqq. (vulgo, diſſ. XX.) an praeferenda ſit Cynica vita, quaerit, eamque laudat. Sed de Cynica ſecta iam multi egerunt. Vt *Diogenem Laertium* libr. VI. et Menagii ad illum notas, *Luciani* Κυνικὸν tom. III. pag. 539 ſqq. Reitz. *Athenaeum* paſſim, *Iulianum* imperat. in orat. VI. et VII. mittam, laudandi ſunt *Voſſius* de ſectis philoſophicis cap. XVIII. *Paganin. Gaudentius* lib. de philoſoph. rom. capp. 69. 70. et 72. *Stanlei.* hiſt. philoſ. parte VI. M. *Io. Georgius Meuſchenius* in diſp. de Cynicis, Kilon. 1703. Infra in fine huius capitis alii addentur. *Brucker* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 862 ſqq. et tom. II. part. I. lib. I. cap. II. ſect. XI. pag. 496 ſqq. vbi ſectam cynicam poſt C. N. fuſe perſequitur: *Gurlitt* in ſciagraphia hiſtoriae philoſophiae pag. 69 ſqq. *Meinerſ.* in hiſtoria de ortu et progreſſ. doctrin. apud Graecos et Rom. tom. II. pag. 666 ſqq. *Cozzandus* de magiſterio philoſ. vett. lib. III. cap. 2. Comes *Lynar* de Cynicis in: Neue Miſcellaneen hiſtor. und polit. Inhalts, part. III. Praeter ea *Heumannus* in actis philoſ. tom. II. nr. 3. pag. 899 ſqq. confecit catalogum ſcriptorum de philoſophia Cynica, et nr. 4. pag. 912. ex catalogo Cynicorum decem exemit, illis perperam adſcriptos. — *Fabricius* in margine exempli ſui haec adnotauit: „Cynicorum πλῆθος ἐκ ὀλίγον Alexandriae aetate *Dionis Chryſoſtomi* XXXII. p. 363. qui notat, eos plus nocere, quam prodeſſe, quoniam indecoro vitae generi et σπερμολογίαις adſuefaciunt vulgus, vt philoſophos contemnant rideantque. Canes non Cynici, ait *Martial.* IV. 53. τὰ κυνικὰ καθάρματα, qui Antiochia, quum periculum ab ira imperatoris inſtaret, omnes exceſſerunt: *Chryſoſtom.* homil. 17. in populum Antiochen. tom. II. p. 173. edit. Montfauc. Plura apud Lucianum. *Quinctilian.* declam. 283. *Vos Cynici nouo genere ambitus adorationem miſeria captatis, inde illa impudentia, quod verecundiam inter crimina ponitis et adpellationem quoque paſſim* nuper (*ſuperbiae*, malit Burm. alii aliter,) *dediſtis.* — *Auguſtinus* de ciuit. dei XIX. 1. *Denique fuerunt,*

Theophronius, Cappadox, haereſi Eunomianus, qui in libro ſuo περὶ γυμνασίας τȣ̃ νȣ̃ teſtatus eſt, Ariſtotelis ſe ſcripta logica vtcunque triuiſſe. Vide *Socratem* V. 24. *Sozom.* VII. 17. *Niceph.* XII. 30.

[*Theopompum* inter Peripateticos refert *Grotius* lib. II. de verit. rel. chriſtianae §. 10. fin. ideo notatus a *Baelio* Dictìon. voc. Theopompe, not. *L.* *Heumann.*]

Theſippus, Theſippi figuli F. teſtis Theophraſtei teſtamenti. *Laert.* V. 57.

Threpta, Theophraſti ſeruus. *Laert.* V. 54.

Timarchus, Ariſtotelis diſcipulus, cuius mentio in eius teſtamento apud *Laert.* V. 12.

Tribunus, Τριβȣ̃νος. Biblioth. Coislin. pag. 598.

Tyrannio, grammaticus Φιλαριςοτέλης, de quo ſupra in cap. de ſcriptis de Ariſtotele, ſect. 39. etc. laudatus a *Cicerone* II. 6. IV. 4. et 6. ad Atticum; auditus a *Strabone* pag. 548. vid. *Bayle* h. v.

Vegetius Praetextatus, qui Themiſtium in vtraque Ariſtotelis analytica latine conuertit, teſte Boethio. *Fabric.* *Vettii Praetextati*, qui hic ipſe eſſe videtur, meminit *Symmachus* lib. I. epiſt. 54. conf. *Sponii* miſcell. pag. 149. et *Fabricii* Bibl. lat. lib. III. cap. 12. §. 7. *Heumann.*

Victorinus Orator, in cuius verſionem latinam Iſagoges Porphyrianae idem Boethius eſt commentatus. *Fabric.* Vide ſupra pag. 211. med. pag. 216. et in catal. Peripateticorum ſub voc. *Boethius*, ſcriptores ab hoc citati voc. *Themiſtius.* *Harl.*

Virginius Rufus. Aphrodiſ. pag. 154. b. de anima lib. II.

Vranius, Syrus, Ariſtotelicae philoſophiae iactator potius, quam myſtes, de quo Suidas ex Agatiae libro II.

Xenarchus, *Seleucienſis*, cuius meminit *Strabo* XIV. p. 640. *Simplicius* in I. de coelo, *Alexander Aphrodiſ.* de anima fol. 154. etc.

Zacharias, Mitylenaeum puto intelligi. Biblioth. Coislin. pag. 598.

E feminis, Peripateticam philoſophiam doctis, vnicam licet memorare *Olympiodori*, de quo ſupra, *filiam*, e Marino in vita Procli cap. IX. et Suida in Ὀλυμπιόδωρος. Nam *Theodoram*, cui Damaſcius vitam Iſidori inſcripſit, ſororesque Theodorae, ab Iſidoro et Damaſcio inſtitutas, neſcio an Platonicis rectius adſcripſeris, vt ſupra facere me memini, vel certe illis, quae variarum ſunt ſectarum dogmatis imbutae.

Inter hoſtes Ariſtotelis et Peripateticorum ſingulares nomen ſuum profeſſus eſt Antoninus Caracalla, imp. qui συσσίτια eorum Alexandriae [?] ſuſtulit, atque immunitatibus eos priuauit teſte *Dione* libr. LXXVII. pag. 873. [tom. II. p. 1293. E. edit. Reimari, cuius notam conferes.] Caracallae addi poteſt *Leo Iſaurus*, de quo *Zonaras* tom. III. Chron. pag. 85. refert, quod domum, in qua alebantur philoſophi [zz]), et ipſos, eorumque praefectum, ſiue doctorem oecumenicum et bibliothecam illorum exuſſerit, quia iconoclaſtarum ſententiam probare noluiſſent. [Fabula falſa, iudice Heumanno in nota iusta.]

zz) Sed an hi fuere peripatetici? *Heumann.*

CAPVT

CAPVT IX

PHILOSOPHORVM CYNICORVM CATALOGVS, DIGESTVS ORDINE LITTERARVM.

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Auctor ſectae *Cynicae* fuit ANTISTHENES, Atheníenſis, de quo partim ſupra ſunt plura adnotata in vol. II. libr. II. cap. 23. nr. XXXII. pag. 697 ſqq. (vbi plures, qui de eo diſputarunt, laudaui viros doctos,) partim paulo poſt quaedam a Fabricio addentur. *Cynici* autem dicti ſunt a *Cynoſarge* Gymnaſio, in quo docuit Antiſthenes. vid. *Meurſium* ad Heſychium illuſtrem pag. 115. et de populis Atticae, atque Athen. attic. II. 2. De Cynoſarge vid. *Nonnus* hiſt. 38. ad Nazianz. *Eudocia* in Violario pag. 264. Ipſe quidem Antiſthenes ſeverus erat et auſterus in vita et doctrina, ſpernebat diuitias, gloriam atque nobilitatem, aliorum vitia cum ſumma libertate dicendi, dicacitate et dictorum acumine perſtringebat. Quod vero poſt ea multi Cynicae diſciplinae adſeclae ignaui, turpes, inuerecundi omne decorum neglexerunt, et canina impudentia improbaque dicacitate alios proſciderunt: id et nomini et diſciplinae Cynicorum odium, contemtum atque infamiam, tandem interitum conciliauit. Antiſthenis igitur vita atque doctrina probe diſcernenda eſt ab impudentia et peruerſitate eorum, qui illius diſciplinae adſeclae poſtea videri voluerunt, ſed ab inſtituto placitiśque Antiſthenis deſciuerunt. At obtrectatores multa quoque falſa et fabulas de hac ſecta finxerunt et narrarunt. Imaginem Cynici veri pinxit Epictetus in *Arriani* commentariis de Epicteti diſputatt. libr. III. cap. 22. *Maximus Tyrius* in diſſ. XXXVI. edit. II. Dauiſii pag. 420 ſqq. (vulgo, diſſ. XX.) an praeferenda ſit Cynica vita, quaerit, eamque laudat. Sed de Cynica ſecta iam multi egerunt. Vt *Diogenem Laertium* libr. VI. et Menagii ad illum notas, *Luciani* Κυνικὸν tom. III. pag. 539 ſqq. Reitz. *Athenaeum* paſſim, *Iulianum* imperat. in orat. VI. et VII. mittam, laudandi ſunt *Voſſius* de ſectis philoſophicis cap. XVIII. *Paganin. Gaudentius* lib. de philoſoph. rom. capp. 69. 70. et 72. *Stanlei.* hiſt. philoſ. parte VI. M. *Io. Georgius Meuſchenius* in diſp. de Cynicis, Kilon. 1703. Infra in fine huius capitis alii addentur. *Brucker* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 862 ſqq. et tom. II. part. I. lib. I. cap. II. ſect. VI. pag. 496 ſqq. vbi ſectam cynicam poſt C. N. fuſe perſequitur: *Gurlitt* in ſciagraphia hiſtoriae philoſophiae pag. 69 ſqq. *Meiners.* in hiſtoria de ortu et progreſſ doctrin. apud Graecos et Rom. tom. II. pag. 666 ſqq. *Cozzandus* de magiſterio philoſ. vett. lib. III. cap. 2. Comes *Lynar* de Cynicis in: Neue Miſcellaneen hiſtor. und polit. Inhalts, part. III. Praeter ea *Heumannus* in actis philoſ. tom. II. nr. 3. pag. 899 ſqq. confecit catalogum ſcriptorum de philoſophia Cynica, et nr. 4. pag. 912. ex catalogo Cynicorum decem exemit, illis perperam adſcriptos. — *Fabricius* in margine exempli ſui haec adnotauit: „Cynicorum πλῆθος ὐκ ὀλίγον Alexandriae aetate *Dionis Chryſoſtomi* XXXII. p. 363. qui notat, eos plus nocere, quam prodeſſe, quoniam indecoro vitae generi et σπερμολογίαις adſueſaciunt vulgus, vt philoſophos contemnant rideantque. Canes non Cynici, ait *Martial.* IV. 53. τὰ κυνικὰ καθάρματα, qui Antiochia, quum periculum ab ira imperatoris inſtaret, omnes exceſſerunt: *Chryſoſtom.* homil. 17. in populum Antiochen. tom. II. p. 173. edit. Montfauc. Plura apud Lucianum. *Quinctilian.* declam. 283. *Vos Cynici nono genere ambitus adorationem miſeria captatis, inde illa impudentia, quod verecundiam inter crimina ponitis et adpellationem quoque paſſim* nuper (*ſuperbiae*, malit Burm. alii aliter,) *dediſtis.* — *Auguſtinus* de ciuit. dei XIX. 1. *Denique fuerunt,*

Digitized by Google

runt, qui, quum diuerſa ſequerentur bona finalia, alii virtutem, alii voluptatem, eundem tamen habitum, (de quo Paul. Voët. pag. 119. ad Herudian.) *et conſuetudinem tenebant, ex quo Cynici adpellabantur.* Inde Sirmondus explicat haec *Sidonii*, carm. II. 167.

> *Quidquid erichtheis Cynicorum turba volutat*
> *Gymnaſiis imitata tuos, Epicure, ſodales.*

Pietiſtarum cum Cynicis comparatio, apud *Chriſtian. Faſterum* amoenitatt. philolog. parte III. cap. 31. pag. 193 ſqq." Hactenus Fabric. Iſta vero Pietiſtarum, (vti vocantur,) comparatio cum Cynicis, priſtinae diſciplinae negligentibus, omnisque decori et verecundiae oſoribus eſt calumnia, quamquam, ſi ſeuerum ſtudium virtutis tantum ſpectes, aliquatenus iuſta eſſe poſſit. *Harl.*

Adamas. In epigrammate Ammiani II. 51. Anthologiae pag. 273.

Alcidamas. Lucian. in Conuiuio tom. II. pag. 638. 642. [cap. 12. et 19. tom. III. p. 425. 432. edit. Reitz. vbi homo inducitur clamitans atque impudicus, tandem cum ſcurra quodam pugnans plagisque iſtius fatigatus.]

Androſthenes, Oneſicriti filius, Philiſci frater, Diogenis diſcipulus. *Laert.* VI. 75.

Antiochus, Aegeas, Cilix, Sophiſta. vid. *Dionem Caſſium* lib. LXXVII. pag. 878. [cap. 19. pag. 1304. tom. II. edit. Reimari,] *Suidam* in Ἀντίοχος, *Olearium* ad Philoſt. II. 4. ſophiſt. pag. 568 [*Eudociam* in violario pag. 58. Eius βιβλίον, ἀγορὰ ἐπιγραφόμενον, citatur a *Phrynicho* pag. 32. vide infra, lib. V. 34. vol. IX. pag. 266.]

ANTISTHENES, diſcipulus Socratis, auctor ſectae Cynicae, [de quo paullo ante iam plura ſunt obſeruata.] Oenomaus quidem, probante *Iuliano*, orat. VI. pag. 187. negabat, Cynicos vel in Antiſthenis vel in Diogenis verba iurare, ſed ſapientiſſimos quosque ac fortiſſimos ſibi imitandos [?] proponere, vt Herculem, Socratem etc. Ita enim intelligo eius dictum: ὁ κυνισμὸς ὅτε Ἀντισθενισμός ἐστιν ὅτε Διογενισμός. Herculem praecipue admirabantur, quem exemplum genuinae παιδείας Alexandro commendat Diogenes apud *Dion.* IV. de regno pag. 64. Vide et *Iulianum* Orat. 6. p. 187. Hinc Antiſthenes Ἡρακλεωτικός τις ἀνὴρ τὸ φρόνημα *Herculeo vir animo* apud *Euſebium* XV. 13. praeparat. quem locum non cepit cruditus interpres. Confer *Auſonii* Epigramma 27. et 28. Inde etiam cum claua Diogenes conſpicitur in veteri imagine apud *Fuluium Vrſinum* et *Albertum Rubenium* lib. I. de re veſtiaria cap. 7. et clauam Cynicis non magis, quam pallium tribuunt Lucianus et alii. vid. *Sirmondum* ad *Sidonium* IV. epiſt. II. tom. I. fol. 943. *Fabric.* De pallio Antiſthenis aliorumque Cynicorum duplicato et monumentis, in quibus conſpicitur, vid. *Fabric.* ad Sext. Empir. pag. 39. qui e Rubenio Diogenis cum claua imaginem reddidit, et *Chriſt. Guil. Franc. Walch.* in antiquitt. pallii philoſ. vett. Chriſtianorum, Ienae 1746. 8. pag. 55—68. *Harl.* Antiſthenes ſcripſit librum de virga Homerica. *Eraſmus* Adag. pag. 53. Illum tamen *Ionſius* lib. IV. pag. 329. alii cuidam tribuit Antiſtheni. *Heumann.*

Ariſtogiton, rhetor, ob impudentiam dictus *Canis*, teſte Suida, Cynicis non magis ceteroquin adnumerandus, quam Ariſtippus, quem regium canem Diogenes adpellabat: vel Therſites Homericus, quem κυνικὸν δημηγόρον *Demonax* apud Lucian. tom. II. p. 871. vel

vel Nabal [a]), qui homo κυνικὸς audit in verſione graeca I. Sam. XXV. 3. et Ioſepho ἐκ κυνικῆς ἀσκήσεως πεποιημένος τὸν βίον, vel *Auidienus*, *cui*, (vt ait Horat. II. Serm. 2. 55 ſq.) *canis ex vero*, (h. e. ex malignitate victuque ſordido.) *ductum cognomen adhaeret*, vel *Zoilus*, qui dictus κύων ῥητορικὸς, teſte *Aeliano* H. V. lib. XI. 10. vel *Eudoxus*, quod *canum dialogos* vel ſcripſit, vel ex aegyptio ſermone graece edidit, *Laert.* VIII. 89. vel denique *palatini* (h. e. aulici) *canes* apud *Boethium* de conſolat. philoſ. I. proſa 4. [conſ. ſupra in vol. II. pag. 858. not. et *Eudoc.* in Violar. pag. 65.]

Aſclepiades. *Tertull.* II. 14. contra nationes, *Laert.* VI. 91. Alius haud dubie *Aſclepiades*, cuius cum Seruiano et Chytrone, Cynicis, meminit *Iulianus* Orat. VII. contra Heraclium, Cynicum, pag. 224. *Ammianus* XXII. 13.

Athenagoras, de quo *Cicero* pro Flacco cap. VII. *Caeſus eſt virgis Cynicus ille, Athenagoras, qui in fame frumentum exportare erat auſus.* Sed meliores codices pro Cynico habent *Cymaeum*, h. e. Cumanum. [adde *Heumann.* l. m. pag. 912 ſq. Sic *Cymaeus* apud *Curtium* V. 5, 9.]

Betio, Βητίων, Bionis, Boryſthenitae, familiaris. *Laert.* IV. 54.

Bion, Boryſthenites, Cratetis, Cynici, auditor. *Laert.* IV. 51. [De hoc vid. *Bayle* Diction. hoc voc.]

Bryſon, Achiuus, cuius aliqui diſcipulum tradunt Cratetem fuiſſe. Vide Suidam in Κρατ. et Ἱππαρχία et *Laertium* VI. 85.

Carneades, Cynicus, cuius meminit *Eunapius* in prooemio.

Carneus, Cynulcus, (veluti Cynicorum coryphaeus,) Megarenſis. *Athenaeus* IV. pag. 156. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι παρελήφθην πρὸς αὐτόν. Κατέλαβον δὲ Κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ ἕνα δὲ Κύνουλκον Καρνεῖον τὸν Μεγαρικόν. *Fabric.* Κύνουλκος ſignificat canum ductorem, *einen Hundeführer.* Ita vocatur doctor Cynicus, cuius diſcipuli dicuntur canes. Senſus igitur Athenaei eſt hic: Adſumſi ſex cynicos et vnum doctorem, ſiue profeſſorem cynicum, Carnaeum. Sic Theodorus vocatus eſt *Cynulcus;* vide infra in hoc capite voc. *Theodorus:* Sic *Barulcus* infra pag. 592. (veteris editionis) eſt nomen adpellatiuum. *Cynulcus* igitur ſignificat *einen Hundsvogt*, ſiue *einen Hundsfott*, vid. ipſe Fabric. B. Gr. lib. IV. cap. 20. pag. 631. lin. penult. *Ionſius* III. 7. p. 246. [ſect. 8. p. 37. edit. Dornii, qui, praeeunte Heumanno, correxit Ionſium,] *Cynulcum* etiam habet pro nomine proprio. At Κύνουλκος, proprie *canem trahens*, eſt nomen adpellatiuum, et opponitur τοῖς κυνικοῖς. vid. *Scapula* in Lexico pag. 477. *Heumann.* Hunc conſules quoque in Actis philoſophorum tom. I. pag. 13 ſq. inprimis tom. III. pag. 913 ſq. vbi *Carneum*, quia apud Athenaeum nomen ſit fictum, e numero Cynicorum excludit. *Harl.*

[*Cercidas. Athenaeus* lib. VIII. pag. 347. et lib. XII. pag. 554. *Heumann.*]

Chytron, ſupra in Aſclepiade.

Cicero,

a) Conf. de errore verſionis graecae et Ioſephi *Heumann.* in act. philoſ. tom. II. pag. 918. et 972. *Harl.*

Digitized by Google

Cicero, a Clodio ob iocos, nigri ſatis plenos, dictus *Cynicus conſularis*. vid. notas ad lib. II. ad Attic. epiſt. 9. [Sed idem valet, quod Fabricius de Ariſtogitone modo obſeruauit.]

De *Cleanthe*, quem Cynicum vocat *Nonnus* hiſt. 34. ad Nazianz. vide infra in Stoicis. *Fabric.* — *Eudocia* pag. 272. Κλεάνθης, ait, *εἷς ἦν καὶ αὐτὸς τῶν κυνικῶν φιλοσόφων, Κάσσιος μαθητὴς Κράτητος· εἶτα Ζήνωνος· ὃ καὶ διάδοχος γέγονε* etc. *Alter Hercules* nominabatur. ibid. *Harl.*

Cleomenes, Metroclis diſcipulus. *Laert.* VI. 95. eius *παιδαγωγικὸν* laudat idem 75.

Colotus, Lampſacenus, Menedemi praeceptor. *Laert.* VI. 102.

Crates, Thebanus, Diogenis diſcipulus, clarus circa Olymp. CXIII. vxorem habuit Hipparchiam, de qua infra. De epiſtolis, quae ſub huius Cratetis nomine feruntur, dixi lib. II. cap. 10. §. 21. [vol. I. p. 686.] De tragoediis, *Laertio* IV. 98. memoratis, vide lib. II. cap. 19. [vol. II. pag. 294.] Verſiculi in Micylum tres leguntur apud *Plutarchum* libro de vitando aere alieno p. 830. [?] Ex eius hymno in Εὐτέλειαν, ſiue frugalitatem *Iulianus* Orat. VI. p. 199. Ex Cratetis *παιγνίοις* ibid. et VII. pag. 213. Alia eius *παίγνια Laertius* VI. 85. [Locum Diogenis Laertii VI. 91. de eo explicat *Roſſius* in comment. Laert. pag. 99 ſq.] Eius *Ephemeris* id. 86. b) Xenocratem perſtrinxit iſte Crates, teſte *M. Antonino* VI. 13. Demetrium Phalereum, Thebis exſulantem, ſolatus eſt. Vide *Plutarchum* pag. 69. de dignoſcendo adulatore. Alia de eo *Aelianus* III. 6. Var. *Nonnus* hiſt. 27. ad Naz. Prouerbium Κράτητος ἀπλέτης apud Naz. orat. X. pag. 166. Vita Cratetis huius, a Plutarcho ſcripta, periit. Laudat praeter Lampriam *Iulianus* Orat. VI. p. 200. *Cratetis ἠθικὰ* ſcripſit *Zeno*, Citieus., *Laert.* VII. 4. *Fabric.* — Hic in ora ſui exempli addidit: „In *Begeri* theſauro Brandenburg. tom. III. pag. 447. legitur: *Simile exemplum memorat Crates*, *Thebanus*, *ex Tele*, libro *περὶ συγκρίσεως πλέτε καὶ πενίας*. Sed *Teles* apud Stobaeum pag. 542. de Cratete aliquid refert; non de hoc ille. De *Cratete*, philoſopho, qui Demetrium ab Athenarum iterata obſidione auertit Olymp. CXXII. 4. a populo miſſus *ἀνὴρ δυνατὸς καὶ ἔνδοξος*, *Plutarch.* Demetrio pag. 911. F. de facilitate, qua liberum ab opibus ſuis, quibus renunciauit, ſe praeſtitit, vid. *Huetium* ad Origenem pag. 63. b." adde *Suidas* voc. Κράτης, tom. II. pag. 370. vbi conferes Kuſteri notas, *Eudocia* p. 273. qui eam quoque recte diſtinxit a *Cratete*, Mallote, Stoico; *Stolle* in hiſt. philoſ. moralis ethnic. p. 113 ſqq. *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. I. pag. 888 ſqq. et pag. 743. de aliis Cratetibus. Decem autem Cratetes enumerat *Laertius* IV. 21 ſq. vbi vid. interpretes. *Harl.*

Crato, Cynicus. *Lucian.* de ſaltatione.

Creſcens, ſub Antoninis vixit et *ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει*, h. e. Romae, Iuſtinum detulit ad martyrium. Vide *Syncellum* pag. 351. *Euſeb.* IV. 16. Hiſt. Eccleſ. *Hieron.* cap. 23. de S. E. *Suid.* Ἰουστῖνος et *Grabei* ſpicileg. Patrum tom. II. pag. 139 ſq. [vid. *Fabric.* B. Gr. vol. V. pag. 51. not. *d.*]

[*Cteſibius*,

b) Ex Ephemeride Cratetis duo iambi rotundiſſimi in excerptis Teletis apud *Stobaeum* pag. 524. decerpti videntur *Hemſterhuſ.* ad Luciani dial. mortuor. tom. I. pag. 474 not. 71. fin. alterum illorum iambum habet etiam *Diogen.* VI. 86. *Harl.*

[*Cteſibius*, Chalcidienſis, Cynicus, Menedemi familiaris, de quo vid. *Athenaeus* I. pag. 15. IV. pag. 162. ex quo diſcimus, eum vixiſſe ſub Antigono, rege Macedoniae. Fuerunt et alii *Cteſibii*, vt 1) hiſtoricus ille, qui centenario maior in peripato obiit, vt notant ex Apollodori chronicis Phlegon et Lucianus in longaeuis. Citatur *Cteſibii* liber περὶ φιλοσοφίας a *Plutarcho* in Demoſthene ex Hermippo, Smyrnaeo, vnde ſub Ptolemaeo Philadelpho vixiſſe eum colligit Voſſius in hiſtoricis graecis. 2) *Cteſibius*, mechanicus, de quo infra in cap. XXIV. de Herone pag. 591. in not. veteris edit. Fabricius egit. *Harl.*]

Cyniſcus, apud *Lucianum* in Cataplo tom. I. pag. 427. [cap. 7. tom. I. pag. 628. edit. Reitzii, videtur eſſe nomen fictitium atque adpellatiuum. vid. *Heumanni* acta philoſ. II. p. 914 ſq. et paullo ante ad voc. *Caruens* notata. Idem *Heumann.* in ora exempli Fabric. ſcripſit ſic: *Cyniſcae* nomen apud Theocr. Idyll. 14. Sic Κορίσκη ſignificat puellam: ſed nomen proprium *Coriſcae* inde fingit Athenaei interpres lib. XIII. p. 570. fin. *Harl.*]

Demetrius, Alexandrinus, Theombroti diſcipulus. *Laert.* VI. 95.

Alius *Demetrius*, Cynicus, *vir*, Senecae VII. 1. de beneficiis iudicio, *magnus*, *etiamſi maximis comparetur*, et cap. 8. *quem mihi videtur rerum natura noſtris tuliſſe temporibus, vt oſtenderet, nec illum a nobis corrumpi, nec nos ab vllo corrigi poſſe, virum exactae, licet neget ipſe, ſapientiae, firmaeque in his, quae propoſuit, conſtantiae, eloquentiae vero eius, quae res fortiſſimas deceat* etc. [c] cuius apud *Eunapium*, in proem. vit. philoſ. *Philoſtratum* [in vita Apollonii Tyan. cap. 25. vbi vid. notam *God. Olearii* pag. 163 ſq.] et alios mentio. Vide *Ionſium* pag. 248. et quae viri docti ad *Sueton.* in Flauio Veſpaſiano cap. 13. *Lucian.* de ſaltatione tom. I. pag. 806 ſq. [cap. 63. tom. II. pag. 301. vbi vid. Moyſ. du Soul.]

Alius *Demetrius*, Rhodii, celebris Cynici, diſcipulus, *Corinthius Sunienſis*, cuius meminit *Lucianus* in Toxari. tom. II. pag. 51. [cap. 27. tom. II. pag. 536. ibique not. M. du Soul. et cap. 33. ac 34] et aduerſus indoctum pag. 383. [cap. 19. tom. II. p. 114. Reitz. Cum eo tamen, qui a Philoſtrato nominatur ſub Veſpaſiano, hic Sunius ſ. Sunienſis idem eſſe videtur *Oleario* ad locum Philoſtrati: adde *Moyſ. du Soul.* ad *Lucian.* in Toxar. pag. 536. *Brucker.* hiſt. crit. phil. tom. II. p. 505 ſqq. qui tamen cum Menagio et Fabricio malit diſtinguere Demetrium, Cynicum, Sunienſem, a Demetrio apud Philoſtratum et Senecam, ac poſterioris Demetrii vitam vberius exponit. Idem poſt alios animadvertit, a *Menagio* ad Laert. VI. 95. V. 85. *Demetrium*, qui ſub imperatoribus Caligula, Claudio, Nerone, Veſpaſiano et Domitiano floruit, confuſum eſſe cum *Demetrio*, Alexandrino, Cynico, Theombroti diſcipulo, de quo *Brucker.* egit tomo I. lib. II. cap. 8. 892. *Dio Caſſius* lib. LXVI. cap. 13. tom. II. pag. 1087. (vbi Reimari notam leges,) tradit, Demetrium a Veſpaſiano in inſulas eſſe relegatum. *Harl.*]

Demetrius, Alexandrinus, Cynicus philoſophus, cui *Chytras* cognomen fuit. Hic vixit ſub Conſtantio, et coniurationis in imperatorem ſuſpectus, tormentiſque exploratus ſuam

probauit

c) Vide *Tacit.* Annal. XVI. 34, 2. *Lipſium* comment. in Tacitum pag. 445. *Tac.* Hiſt. IV. 40, 5. *Heumann.*

probauit innocentiam. vid. *Ammian. Marcell.* XIX. cap. 12. ibique Valeſ. *Iulian.* orat. VII. *Fabric.* B. Gr. vol. X. pag. 395. *Brucker.* vol. II. pag. 505. Quinquaginta vero duo Demetrios notant *Ionſius* II. 18. pag. 39. 210. et *Fabric.* ſupra in catal. peripateticorum, tum vol. IV. pag. 482. VI. pag. 350. X. pag. 390. *Harl.*

Demonax, Cyprius, Epicteti diſcipulus, Athenis vixit, Diogenem, Cynicum, prae ceteris admiratus, etſi non vnam philoſophiae ſectam coluit. Vide ***Lucianum*** in eius vita, tom. II. praecipue pag. 859. et 871. *Fabric.* tom. II. pag. 374 (vbi vid. Moyſ. du Soul, cui Demonax natus videtur circa a. Ch. XC.) ſqq. fuit Luciani familiaris: cap. 3. pag. 376. de eius praeceptoribus; fuit eclecticus philoſophus cap. 5. pag. 377. videbatur tamen, vt ait Lucianus, Socratis maxime ad familiam ſe adplicuiſſe, licet habitu et illa victus facilitate aemulari Sinopenſem videretur, neque tamen illum omnino imitaretur, ſed viueret liberalius. Ab Athenienſibus et vniuerſa Graecia ita amatus erat, vt prodeunti in publicum adſurgerent principes, ſilentium autem ab omnibus illi praeſtaretur, et vixit annos non multos infra centum, ſine morbo, ſine dolore, nemini moleſtus, vt *Lucian.* l. c. cap. 63. pag. 394. prodidit memoriae. adde *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 511 ſqq. *Harl.*

Didymus, Planetiades. Plutarch. de Oraculor. defectu.

[*Diodorus Aſpendius*, Pythagoreus, cynicis moribus vixit, teſte *Athenaeo* lib. IV. p. 163. *Heum.* At hac ratione ſi Cynicorum auxeris numerum, hic foret paene infinitus. *Harl.*]

Diogenes Sinopenſis, Antiſthenis diſcipulus, de quo copioſe *Laertius* VI. 20 ſq. Apophthegmata eiusdem, et nr. 80. ſcripta recenſens; in quibus et VII. Tragoediae, de quibus dixi lib. II. cap. 19. Diogenem, Cynicum, ἐν τῷ πιθάκνῃ laudat idem *Laertius* VI. 20. Defendit eum *Io. Mart. Backhuſius* in Apologetico, quo a ſtultitia et impudentia Diogenes abſoluitur. Regiomont. 1727. *Fabric.*

[Adde, quae ſcripſi in Introd. in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 469 ſqq. *Harl.* — *Diogenis, Cynici*, Epiſtolae, Franc. Aretino interprete, Baſil. 1554. apud Oporin. in 16. vide ſupra lib. II. cap. 10. §. 20. (vol. I. pag. 685 ſq.) et lib. IV. cap. 16. pag. 497. nr. 42. Scripſit librum de optimo ſtatu reipublicae, *Athenaeo* teſte lib. IV. pag. 159. *Diogenis*, Cynici, epitaphium exſtat apud *Auſonium* in epitaphiis nr. XXXI. et apud Hoffmannswaldau epigr. 24. *Heumann.* — Hic vir quondam doctiſſimus in actis philoſoph. tom. I. et II. paſſim de Diogene, Cynico, egit: tom. II. p. 961. adfert graecum Diogenis, Cynici, epitaphium, quod *Iac. Sponius* ſuo quoque inſeruit itinerario part. I. pag. 94. et pag. 16. atque part. II. pag. 57. genuinum habet, ac in Miſcell. erud. antiq. pag. 898 ſq. vol. IV. Poleni ſupplem. vtriusque theſ. antiqq.: idem epitaphium reddiderunt *Tournefort* in Voyages du Levant epiſt. 17. tom. III. pag. 54. et *Georg. Wheler.* in itinerario, a. 1689. pag. 542. *Heumann.* tamen iudicat, illud confectum fuiſſe a graeco quodam ſerioris aetatis poeta, qui tamen vixerit ante Auſonium; cuius latinam et Hoffmannswaldau germanicam verſionem adiecit. *Diogenes Laert.* VI. 78. (vbi vid. Menagium pag. 235.) tantum memorat, nulla iſtius inſcriptionis mentione facta, populares eius erexiſſe ſuper illius tumulum columnam, et canem ex lapide Pario, (ad denotandam eius ſectam,) impoſuiſſe: poſtea autem ciues ipſius aereis illum honoraſſe ſtatuis, cum inſcriptione, valde diuerſa ab illa illepida. Idem *Heumannus* tom. II. pag. 63 ſq. epiſtolas, Diogeni,

geni, Cynico, tributas, cenſet eſſe ſuppoſititias. Atque apud *Laertium* VI. 80. vbi ſcripta Cynici noſtri indicantur, *Soſicrates* in primo ſucceſſionum, (τῆς διαδοχῆς) et *Satyrus* in quarto de vitis, neque epiſtolas, neque reliqua, quae ſub nomine Diogenis, Cynici, olim circumferebantur, ſcripta eſſe illius adfirmarunt; *Sotion* tamen epiſtolas et quaedam alia vindicauit Diogeni, Cynico. adde ſupra in vol. I. p. 685. nr. XX. obſeruata. *Haſaeus,* in epiſtola ad Heumannum, in huius Poecile, tom. I. pag. 588. epiſtolas Cynici Diogenis, fictas quidem, nihilo tamen ſecius Auguſteo ſaeculo certe antiquiores eſſe exiſtimat. — Praeter ea *Heumannus* tom. I. pag. 17. cumprimis tom. II. pag. 58—69. hiſtoriam de dolio, Diogenis domicilio, cuius figuram, marmori inſculptam, videre licet in *Iacobi Sponii* miſcellaneis eruditae antiquitatis ſect. IV. p. 125. ſ. in Poleni ſupplem. vtriusque theſauri antiqq. vol. IV. pag. 898. ſabulam, quamquam antiquam, eſſe atque, Cicerone, Seneca, Valerio Maximo, Aeliano, Plutarcho aliisque veteribus auctoribus, qui multa de Diogene narrarunt, nullam illius iniicientibus mentionem, Iuuenali, Luciano, Laertio aliisque a *Menagio* ad *Laert.* VI. §. 23. et 78. excitatis, nullam fidem eſſe adhibendam demonſtrat. Idem Heum. ibidem pag. 909. refert, *D. Iac. Haſaeum*, Profeſſorem Bremenſem, in hiſt. crit. de la republ. des lettres tom. XV. pag. 267. promiſiſſe diſſertat. de doliari Cynici Diogenis habitatione, ad vulgatem narrationem ab Heumanni dubitationibus vindicandam, additque breuem Κρίσιν. In *Poecile* autem tom. I. pag. 586 ſqq. exhibuit *Haſaei* diſputationem, ſane doctam, in qua Heumanni argumenta ſcite examinantur, et vulgaris hiſtoriae fides defenditur. *Senecae* teſtimonium, Diogenem *ſe complicuiſſe in dolio et in eo cubitauiſſe*, ex lib. I. epiſt. 89. (al. 90.) adduxit Haſaeus, ex ſilentio antiquiorum, vel multis libris iniuria temporis abſumtis, vel nulla commoda hiſtoriae illius referendae Ciceroni aliisque oblata, non poſſe contra Iuuenalis aliorumque fidem valida deduci argumenta: porro opinatur, Diogenem, Cynicum, ſe adcommodaſſe ad mores Athenienſium, aut Corinthiorum pauperrimorum, qui, teſte *Ariſtophane* Equit. verſ. 789. in doliis habitabant. Tum perſequutus eſt et explicuit loca Iuuenalis, Luciani et Diogenis Laertii de doliari Cynici habitatione, et, quae contra illos dixerat Heumannus, ea diluere tentauit. At nondum deſeruit Heumannus cauſſam ſuam; ſed ibidem 614 ſqq. in epiſtola ad Theodorum Haſaeum, fratrem Iacobi, ſuam tuitus eſt ſententiam, traditionis vanitatem vberius oſtendendo. In loco autem Senecae, qui quidem non dixiſſet, Cynicum Diog. habitaſſe in dolio, ſed tantum in dolium quodpiam vacuum irrepſiſſe, ibique iacuiſſe ſiue vigilantem, ſiue dormientem, reperiſſe ſibi videtur natales fabulae, a Iuuenale ornatae atque amplificatae, et a reliquis temere repetitae. Tum reliqua Haſaei argumenta et vindicias acute perluſtrans ſuam cauſſam ingenioſe perorauit. Contra Heumanni diſſ. monuit quaedam *Koehler* in: Hiſtoriſchen Münz-Beluſtigung. part. IV. p. 150—152. Duumuirorum vero illorum ſententias contrarias *Brucker* quoque in hiſt. crit. philoſ. vol. I. (vbi a p. 871. copioſus eſt de Diogene, Sinopenſi, eius vita, fatis, ſcriptis, placitis et fabulis, de eo ſparſis.) p. 870 ſqq. in compendio propoſuit, et iſtam narrationem ad fabulas referendam iure cenſet. Illam, coniicit, ex eo ortam eſſe, quod Diogenes, Cynicus, vitam pauperrimam adfectans, nec hoſpitiis, (vti tradit *Aelianus* III. H. V. cap. 21.) amplius exceptus, non in aedificiis tantum publicis, ſed et in dolio, ſiue vaſe, quod erat in Metroo, commoratus ſit. Firmum quoque robur addit argumentis ad

 euer-

euertendam iſtam fabellam, quod *Epictetus* apud *Arrianum* lib. III. diſſ. 24. vbi multus eſt de Diogene, Sinopenſi, commoda de eius dolio dicendi facta poteſtate, nihil de hac doliari habitatione refert. — *Thomae Bartholini* orat. de dolio Diogenis inter eius orationes, Hafniae 1669. 8. pag. 584 ſqq. Laudat eam *Morhof.* Polyhiſt. litterar. lib. VI. cap. 3. §. 3. pag. 278. — Colloquium Diogenis cum Alexandro M. *Brucker* l. III. pag. 877 ſqq. iure quoque ad fabularum regnum tenebraſue ablegat, et philoſophum a canina impudentia morum bene abſoluit: faſtum tamen animi elatioris, arrogantiam, dicacitatem et acerbitatem reprehenſionum, cynicae ſcholae propriam, contemtumque philoſophorum aliorum et magiſtratuum nemo probabit nec eum ab hoc crimine liberabit. At inuidi homines famaeque Diogenis inimici, et vitae delicatiori molilique adſueti, aut etiam decori obſeruantes, multa in eius contemtum finxerunt. Atque tot conuicia in eum coniecta ſunt ab omni tempore, tot tamque aniles abſurdaeque fabulae de illo narratae, vt Diogenes vel ſapienter deſipere, vel inſipienter ſapere, vel omnino inſanire videretur. Et tamen multa de eius virtutis ſtudio egregia, multae eius ſententiae, acute recteque dictae, referuntur ab antiquis, vt vel inde aduerſariorum iniuria et maledicta pateſcant et cognoſci poſſint. *Schuppius* in orat. de dignoſc. variet. ingen. pag. 19 ſqq. fabulam quidem de dolio et colloquio cum Alexandro M. repetit; at eius mores et diſciplinam a maledicentia aliorum et iniuria defendit. „Diogenem, Cynicum, ait, ſtultum diceretis, ſi hodie reuiuiſceret, et iisdem moribus ſe commendaret. Sed tali ſapientiae genere corrigenda erant tempora illa, quibus respublicae tyrannis implebantur et ſcholae ſophiſtis, id eſt, hominibus diſputacibus, qui ſapientes videri volebant, et non erant. — — malebat eos riſu et ineptiis, quam ſpinoſis argumentis refutare etc.“ Sed omnia, quae fere vmquam contra noſtrum philoſophum euomebantur, conuitia congeſſit et comprobauit *Gottlieb Stolle* in Hiſtorie der heydniſchen Moral, Ienae 1714. pag. 102 ſqq. et tamen pag. 107 ſqq. ex Diogene Laertio et Stobaeo collegit eius ſententias et dicta, quae ſapientiam et virtutem ſpirant; ſed acerbum addit iudicium, ſicuti ſtulti homines ſaepe verum dicant, ita Diogenem quoque interdum ſe ſapientem geſſiſſe. Idem cum *Lactantio* in inſtitutt. III. 15, 20. falſo putat pag. 97. p. 102. et 106. Cynicos a *canibus*, (κυνὶ) quorum vitam imitati ſint, etiam vocabulum nomenque traxiſſe. Idem iam laudauit ſecum ſentientes *Rapin.* Comparaiſ. de Plato et Ariſtote pag. 298. eiusque Reflexions ſur la Morale pag. 389, *M. Frid. Menz* faſtum philoſophicum virtutis colore infucatum in imagine Diogenis, Cynici, Lipſiae 1712. 4. et alios. Idem *Frid. Mentz* edidit II. programmata de Cynismo, nec philoſopho, nec homine digno, Lipſiae 1744. 4. At *Heumannus* in actis phil. I. pag. 151 ſq. iniuriam, Diogeni a Stollio illatam, paucis iam oſtendit. Ita illum immerito atheis fuiſſe adnumeratum, adfirmauit *Iulianus*, imperator, orat. VII. p. 199. et abunde demonſtrarunt *Bayle* in Dict. artic. Diogene p. 294 ſq. tom. II. not. *N. Buddeus* in theſib. de atheismo cap. I. §. 18. pag. 15. *Reimmannus* in hiſtoria atheismi p. 181 ſq. et *Heumannus* in act. philoſ. tom. II. p. 910. Durum quoque de illo fert iudicium, aut veterem crambem recoquit auctor libri: Expoſition ſuccinte et comparaiſon de la doctrine des Anciens et des nouveaux philoſophes, Pariſ. 1787. 8. — De Diogene autem Cynico plures in vtramque partem diſputarunt. Praeter eos, quos iam memoraui, e veteribus huc pertinent *Eubulides* in libro de eo, *Olympiodorus*, *Sotion* in quarto libro ſucceſſionum, *Eubulus* in libro, Diogenis πρά-

σις

τις ſiue *auctio* inſcripto; aliique a *Diogene Laert.* in lib. VI. cap. 2. nominati. Veterum locos de illo collegit cl. *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae, ſect. II. cap. III. nr. XIII. de Cynicis pag. 259—271. Recentiores quosdam adducit *Heumann.* in actis phil. II, pag. 927 ſqq. quibus addatur (*Marchio Grimaldi*) la vita di Diogene Cynico, Neapoli 1777. 8. de quo libro egi in introd. in hiſt. L. Gr. I. pag. 470. Diogenis Laertii quaedam de noſtro loca emendat illuſtratque *Ignatius Roſſius* in commentatt. Laertianis, pag. 90—99. *Harl.*

Effigies eius varias vide, ſi placet, apud *Sponium* IV. pag. 125. Miſcell. *Iac. Gronovium* tom. II. theſauri antiquitatum graecar. tabula LXXXVIII. [vid. paullo ante voc. *Antiſthenes.*] Claruit Speuſippi aequalis circa Olymp. CIX. *Laert.* IV. 3. Obiit fere nonagenarius Corinthi, eodem, vt aiunt, die, quo Alexander Babylone Olymp. CXIV. id. VI. 79. [conf. *Brucker.* vol. I. pag. 882 ſq. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 80. ſcribit, natum eſſe Olymp. XCI. 3. den. Olymp. CXIV. 1.] Philippum, Macedoniae regem, paulo acerbius reprehendit, *Plutarcho* iudice pag. 70. de dignoſcendo adulatore. De Alexandri colloquio cum Diogene videſis *Dionem* IV. de regno pag. 59 ſq. *Laert.* VI. 38. 68. *Plutarchum* Alex. pag. 671. *Nonnum* hiſt. 25. ad Naz. Plura *Baelius* in Lexico. voc. Diogene le Cynique.

Diogenes iunior, Σεβήρης κύνειος, ob petulantiam linguae in theatro exercitam [?] virgis caeſus iuſſu Flauii Veſpaſiani. Xiphilin. p. 322. vbi et de *Era*, altero Cynico, Diogenis huius aequali, ob maiorem inſolentiam capite etiam truncato. Recentior *Diogenes*, philoſophus, *Iuliani* imperat. temporibus, a quo laudatur epiſt. 35. p. 410.

Echecles, Epheſius, Cleomenis et Theombroti diſcipulus. *Laert.* VI. 95.

Eras (Ἥρας) de quo dixi paullo ante in *Diogene iuniore*.

[*Eſſenii.* Thomaſ. phil. aulic. cap. I. §. 42. *Heum ann.*]

Eubulides, cuius librum de Diogene citat Laertius VI. 20. *Eubulus* ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Διογένους πρᾶσις. *Laert.* VI. 30. [Sed hos fuiſſe Cynicos, inde colligi non poteſt.]

Marcus Fauonius, quem ἁπλόκυνα et ψευδόκυνα vocabat Brutus apud *Plutarch.* pag. 1000.

Hegeſaeus, Sinopenſis, cognomento κλοιός, ſiue laqueus, diſcipulus Diogenis. *Laert.* VI. 84.

Hegeſianax, infra in *Xanthippus*.

Heraclius, contra quem *Iulianus* Orat. VII. Suidae in Ἰσλ. dicitur *Heraclitus*. [vid. infra, lib. V. cap. 8. §. VI. VII. vol. VII. pag. 79 ſq.]

Hermippus in auctione Diogenis citatur in latino interprete Laertii, Ambroſio, et in quibusdam graecis Laertii codicibus VI. 29. vt intelligatur *Hermippus*, Smyrnaeus, qui de vitis Philoſ. ſcripſit. Sed alii codices habent *Menippus* ἐν τῇ Διογένους πράσει.

Hermodotus in epigramm. Ammiani II. 51. Anthol.

Hero, Alexandrinus. Infra in Maximo, Coteler. II. monument. pag. 640.

Herophilus. *Lucian.* in Icaromenippo tom. I. pag. 198.

Heſperius. *Ionſ.* p. 246. [III. 7, 8. p. 38. edit. Dorn. Sed ridiculus eſt error, et *Ionſius* deceptus eſt praua latina Athen. VII. p. 307. interpretat. Nam τῶν Κυνικῶν τις ἑσπέριος

ἐλθὼν

ἐλθὼν ἔφη. verti debet, Cynicorum aliquis, *veſperi* accedens; dixit. cf. Heum. acta phil. II. pag. 415 ſq.]

Hipparchia, Maronitis, ſoror Metroclis et Cratetis vxor, de qua *Laertius* VI. 96 ſq. Anthologia pag. 339. e recentioribus *Menagius* de mulieribus philoſophis p. 63 ſq. *Baylius* in Lexico. Carpenteriana pag. 375 ſq. Iourn. litteraire tom. XII. 2. pag. 326. Suidas ait, ſcripſiſſe φιλοσόφως ὑποθέσεις καὶ τινα ἐπιχειρήματα καὶ προτάσεις πρὸς Θεόδωρον ἄθεον. Non puto autem, Suidam haec Hipparchiae ſcripta vidiſſe, ſed coniectura e Laertio collegiſſe. Habet etiam ex Laertio, quae de Hipparchia ſcribit in Ἥρα. [*Eudoc.* pag. 244] [conſ. *Heum.* l. c. pag. 911. *Stolle* l. c. pag. 115. *Brucker.* I. pag. 890.]

Honoratus, de quo *Lucianus* in Demonacte, tom. II. pag. 865.

Horus, Aegyptius, quem confabulantem inducit *Macrobius* in Saturnal. [vide ſupra lib. I. cap. 13 §. 8. pag. 105. vol. I.]

Hoſtilius, Cynicus, aut certe Stoicus, cum Demetrio a Veſpaſiano in inſulas relegatus. *Dio Caſſius* lib. LXVI. [cap. 13. tom. II. edit. Reimari, cuius notam pag. 1087. conſules.]

Iphicles, de quo Iulianus orat. in Cynicos et *Ammian.* XXX. 5. vbi vid. Valeſium pag. 599.

Iſidorus. *Sueton.* Nerone cap. 39.

Iulianus, imp. Cynicorum philoſophiam celebrat Orat. 6. et 7. quarum prior eſt πρὸς τοὺς ἀπαιδεύτους κύνας, poſterior πρὸς Ἡράκλειον Κυνικὸν πῶς κυνιστέον. [Neque ex his ſequitur, Iulianum fuiſſe Cynicum philoſophum. vid. *Heum.* act. philoſ. tom. II. pag. 916 ſqq]

Lucianus in Cynico tom. II. pag. 717 ſq. [*Lucianum* Cynicis adnumerauit *Iſidorus Peluſiota* lib. IV. epiſt. 55. *Heumann.* Hic tamen illum claſſe Cynicorum iure eximit, in Actis philoſ. tom. II. pag. 917 ſq. *Harl*]

Maximus, Alexandrinus, ad quem Baſilii Magni epiſtolae ſuperſunt, et quem orat. 23. laudauit, ſed carmine de vita ſua, et oratione 27 et 28. ſub Heronis nomine perſtrinxit Nazianzenus; indignatus κύνας ποιμένας εἶναι βιαζομένους p. 474. [*Iſidor. Peluſiota* lib. I. epiſt. 96. vid. infra lib. V. 13. vol. VII. p. 517. nr. 23. et p. 518. nr. 28. p. 534. *Ionſius* III. 16. 4. p. 92. edit. Dorn. *Heumann.*] vid. etiam *Damaſcii* epiſt. ad Aſcolum, Theſſalonicenſem et altera ad epiſcopos Macedoniae, quae exſtat etiam in concilio III. romano ann. Chr. 531. Athanaſii epiſt. ad Maximum tom. I. edit. Benedictin. pag. 918. Depoſitus hic Maximus epiſcopatu CPol. Canone IV. ſynodi primae CPol. Hic ipſe eſt, de quo *Hieron.* in Catalogo S. E. cap. 127. *Maximus, philoſophus, natus Alexandriae, CPoli epiſcopus ordinatus eſt ann. 380. et pulſus, inſignem de* [☞] *fide aduerſus Arianos ſcripſit librum, quem Mediolani Gratiano, principi, dedit.* Vide et *Valeſ.* ad Sozom. VII. 9. et Baronium, Basnagium et *Pagi* ad A. C. 379. *Tillemont* tom. IX. pag. 443 ſqq. 712 ſqq. *Blondellum* de epiſcopis et presbyteris p. 330 — 340. notas Benedictinorum ad *S. Ambroſii* epiſt. 13. tom. II. pag. 815. *Fabric.* — *Iuliani*, imperatoris, epiſt. 38. *Spanhemii* praefat. ad Opera Iuliani pag. 10. *Heumann.* — *Ionſius* III. 16. 4. p. 92. *Harl.*

Maximus,

Digitized by Google

Maximus, Epheſius, qui Iulianum docuit idola colere, et ad quem epiſtola Iuliani 38. *Fabric.* — Ad Cynicos eum refert quoque Heumannus in nota msta, laudatque *Mosh. hem.* diſput. de turbata per Platonicos eccleſia §. 28. Sed eclecticis eum adnumerat *Brucker.* in hiſt. critica philoſ. vol. II. vbi pag. 281—289. copioſus eſt de illo. Add. *Fabric.* vol. VIII. p. 770. inprimis lib. III. cap. XX. vol. II. p. 514. edit. veteris de aſtrologis ineditis, vbi de eius carmine περὶ καταρχῶν agit, quod idem lib. V. cap. 25. vol. VIII. p. 414 ſqq. ſub titulo περὶ ἀπαρχῶν e cod. Florent. mediceo cum verſione Rentdorfii latina primus edidit. At *Ruhnken.* V. C. in cel. Heynii Add. ad Virgilium tom. IV. pag. 236. prioris editionis illud carmen, a Fabricio euulgatum, ſentit a poeta Alexandrino, Callimachi et Apollonii, Rhodii, aequali, ſcriptum. *Harl.*

Meleager, Gadarenus, riſus in ſcriptis captator, cuius libros II. περὶ δοξῶν *Laertius* II. 92. ſympoſium et χάριτας laudat Athenaeus lib. IV. pag. 157. et lib. XI. p 502. [*Ionſius* IV. 36. pag. 260. infra in catalogo poetar. epigramm. p. 720. vol. II. vet. edit. *Cren.* ad Caſaub. de ſatyrica poeſi pag. 203 ſq. edit. Rambach. *Harl.*] Vide, quae viri docti ad *Laert.* VI. 100. De eius corona epigrammatum infra, cap. de epigramm. graecis.

Menander, cognomento δρυμὸς, Homeri admirator, Diogenis diſcipulus. *Laert.* VI. 84. Vide et infra in *Xanthippo.*

Menedemus, Lampſacenus, de quo *Laertius* VI. 102. Theombroti diſcipulus, *Laert.* VI. 95. diuerſus a Menedemo, Eretrienſi, de quo II. 125. De *Menedemo*, Cynico, capiendus *Numenius* apud Euſeb. XV. Praeparat. pag. 729.

Meneſtratus, Cynicus. In anthologia graeca pag. 272. in epigrammate Lucilii II. 51.

Menippus, Sinopenſis patria, ortu Phoenicius Gadarenſis fuit, conditione ſeruus, Diogenis, vt ſuſpicor, diſcipulus. Eius ſcribendi genus σπουδογέλοιον multi notauerunt, [vid. Stephan. Byzant. voc. Γάδαρα.] imitatus eſt in Satyris ſuis Varro, quas Cynicas alii, ipſe adpellauit Menippeas, teſte *Gellio* II. 18. *Macrob.* Sat. I. 11. Menippeus hinc ipſe adpellatus Athenaeo d), et Tertulliano e) *Romanus Cynicus.* Exſtat et Satira Menippea *Petri Cunaei*, viri doctiſſimi, et altera Lipſii, qua perſtringit profanum vulgus criticorum f). Scripſit et Varro Satiram, cui titulus ταφὴ Μενίππου, teſte Nonio in exodium et pluribus aliis locis. *Menippi Sympoſium* et *Arceſilaum* citat Athenaeus. [lib. XIV. cap. 7. conf. *Cren.* ad Caſaubon. de ſatyr. poeſi Graecor. p. 203. edit. Rambach.] Alia ſcripta Menippi, Cynici, refert *Laertius* VI. 101. Sunt autem haec: Νεκυία g), Διαθῆκαι,

d) Conf. *Caſaubon.* lib. II. de ſatirica poeſi, cap. 2. libr. II.

e) Item ab Arnobio et Symmacho. vid. *Ioſiae Merceri* not. ad Nonium p. 207. Probus in VI. ecl. Virgilii: „*Varro Menippeus* non a magiſtro, cuius aetas longe praeceſſerat, ſed a ſocietate ingenii, quod is quoque omnigeno carmine ſatiras ſuas expoliuerit.“ Ibidem citat Varronem *in cynico*, quem inſcripſit *dotium* etc. *Fabric.* — adde, quae ſcripſi in Introductione in notitiam litteraturae rom. part. II. pag. 168 ſq. *Harl.*

f) Iunctim editae ſunt: *Tres ſatyrae Menippeae, L. Annaei Senecae* ἀποκολοκύντωσις, *I. Lipſii Somnium; P. Cunaei Sardi venales, recenſitae et notis perpetuis illuſtratae.* Lipſiae 1720. 8. *Harl.*

g) Conf. *Gatacker.* ad *M. Antonin.* lib. IX. §. 24. *Hemſterh.* ad *Luciani* colloquia ſelecta, minoris edit. Baſil. 1771. 12. pag. 2. not. *Harl.*

και. Ἐπιστολαὶ κεκομψευμέναι ἀπὸ τοῦ τῶν Θεῶν προσώπου. Πρὸς τοὺς Φυσικοὺς καὶ Μαθηματικοὺς καὶ Γραμματικοὺς, καὶ γονὰς (natalem) Ἐπικούρου, καὶ τὰς θρησκευομένας ὑπ᾽ αὐτῶν εἰκάδας etc. [h]) Hunc porro ipſum Menippum non dubito induci a Luciano in dialogis mortuor. et in Necyomantia, memorarique ab Eunapio in prooem. vbi celeberrimos Cynicos referre ſe ſcribit, non *Menippum*, iuuenem *Lycium*, de quo Philoſtratus IV. 25. de Apollonii vita [i]). Fuit et *Menippus* quidam Magnes Pancratiaſtes, cuius meminit *Artemidorus* IV. 44. quemque addes aliis Menippis, collectis a Laertio et Menagio. *Fabric.* — De *Menippo*, Pergameno, vid. Fabric. Bibl. Gr. IV. 2. tom. III. pag. 37 et 72. *Heumann.*

Menippus, *Lycius*, Demetrii, Corinthii, auditor, de quo iam dixi.

Metrocles, Maronites, Hipparchiae frater, Theophraſti primum, poſtea Cratetis diſcipulus. Vide *Laertium* II. 102. VI. 94 ſq. Eius χρείας citat VI. 33.

Monimus, Syracuſanus, Diogenis et Cratetis diſcipulus, ſcripſit teſte *Laertio* [?] VI. 83. παίγνια, quibus ludicra ſeriis ſententiis permiſcuit; περὶ ὁρμῶν libros duos et protrepticum. Inter eos, qui κριτήριον veri ſuſtulerunt refertur Monimus a Sexto VII. contra Math. p. 146 et 221, quod adfirmaſſet τῦφον εἶναι τὰ πάντα. *Fabric.* Plura de hoc collegit, et quorumdam de eo errores redarguit *Mongitor.* in bibl. Sicula tom. II. pag. 81 ſq. adde *Ionſium* de ſcript. hiſt. phil. II. 12. pag. 210. Dornii. *Harl.* — Alios *Monimos* et *Monimas* memorat *Freinshem.* ad Curtium III. 13. 15. *Heumann.*

Muſonius, Babylonius, amicus Apollonii, Tyanenſis, [de quo vid. Brucker. II. pag. 501 ſq.] Alius *Muſonius*, Tuſcus, de quo infra in Stoicis, [quem tamen cum Cynico eumdem fuiſſe, contenderat *Olear.* ad Philoſtrat. p. 176. refutatus a Brucker. l. c.]

Oenomaus, Gadarenus, ſub Adriano imp. floruit teſte *Syncello* pag. 349. ſcripſerat πολιτείαν et περὶ τῆς καθ᾽ Ὅμηρον φιλοσοφίας (confer *Ionſium*, III. 7. pag. 37. edit. Dorn.) et περὶ κυνισμοῦ, itemque περὶ Κράτητος καὶ Διογένους καὶ τῶν λοιπῶν, teſte Suida. Quamquam Iulianus imp. ex alio potius, quam ex Oenomao Cyniſmi rationes peti velit. Eius κατὰ τῶν χρηστηρίων, idem *Iulian.* Orat. [VI. pag. 187 et 199.] VII. f. 209. [k]) Titulus libri fuit φωρὰ γοήτων, *detectio praeſtigiatorum* [l]), de Oraculorum falſitate.

h) *Marcus Antoninus* de rebus ſuis lib VI. § 47. Menippum inter generoſos humanae vitae contemtores et magna philoſophiae liberioris lumina reponit. vid. *Hemſterh.* loc. cit. *Harl.*

i) *Olearius* quidem ad *Philoſtrat* Apollon. IV. 25. pag. 164. putat, *Menippi Lycii*, iunioris etiam apud Eunapium in prooemio mentionem fieri, et hunc Menippum iuniorem eſſe, qui paſſim perſtringatur a Luciano in mortuorum dialogis. Sed Olearium errare, animaduertit docetque *Moyſes du Soul* ad *Luciani* I. dial mortuorum, tom. I. pag. 328 ſq. edit Reitzii, remque ipſam clamare, ait, Menippum, Gadarenſem, apud Lucianum fuiſſe Diogenis diſcipulum. add. *Brucker.* I. p. 893. *Harl.*

k) Locus *Iuliani* ſic ſonat: Ἐπιγνώσῃ σαφῶς ἐν τῇ τοῦ Κυνὸς αὐτοφωνίᾳ, καὶ τῷ κατὰ τῶν χρηστηρίων. Petauius male vertit αὐτοφωνίᾳ *ex ipſis Canis illius ſermonibus.* at cl. *Wyttenbachio* in epiſt. critica ſuper nonnullis locis Iuliani imper. etc. Gottingae 1769. 8. pag. 19. probabile eſt, librum contra oracula ſic inſcripſiſſe *Oenomaum;* cui coniecturae pulcre faueat αὐτόφωνοι χρησμοὶ apud *Lucianum* Pſeudomant pag. 235 et Gall. p 705. *Harl.*

l) Vide Neue Biblioth. tom. IV. pag 466 ſq. Oenomai ipſiſſima verba contra oracula et fatum producit

falſitate. Vide *Euſeb.* V. cap. 19. Praeparat. et VI. 6. p. 254. et VI. 7. *Socratem* IV. 23. p. 165. *Niceph.* X. 36. *Theodoritum* Therapeut. lib. VI. p. 86. et X. p. 141. A. *Vandalen* de Oraculis p. 329 — 346. Τραγῳδίαι. *Iulian.* orat. VII. f. 210. — De *Diogene Oenomao*, tragico Athenienſi, dixi ſupra lib. II. cap 19. e Suida in Διογ. epigramma alterius, vt videtur, Oenomai εἰς ἔρωτα γεγλυμμένον ἐν καυκίῳ Anthol. IV. 18.

Oneſicritus, Aſtypalenſis, ſiue Aeginenſis, qui cum Alexandro M. militauit et eius παιδείαν ac laudes Xenophonteo fere ſtilo compoſuit. Vide *Laert.* VI. 84. *Plutarchum* Alex. pag. 705. Pater Androſthenis et Philiſci. *Laert.* VI. 75 ſq. diſcipulus Diogenis. Vide de hoc *Oneſicrito* ſupra cap. III. pag. 47.

Pancrates. *Alciphron.* pag. 405. epiſtol.

Pancratius. *Philoſtrat.* in Lolliano pag. 526.

Paſicles, Cratetis, Cynici, F. *Laertius* IV. 88. Fuit et *Paſicles*, Cratetis frater, diſcipulus Euclidis, Megarenſis. *Laert.* IV. 89.

Peregrinus, [Pario, vrbe in Helleſponto, ortus. vid. Lucian. tom. III. p. 339. ibique M. du Soul.] qui ſub Antonino Pio vanam gloriam captans ſe publice coniecit in flammas, [Olymp CCXXXVI, 1. ann. Chr. 166. ſ. 168.] deriſus a *Luciano*, libro ſingulari de morte Peregrini. Confer *Syncellum* pag. 351. 352. infra in *Proteus*. *Fabric.* — *Gellius* N. A. lib. VIII. 3. et lib XII. cap. 11. *Tertullian.* lib. ad martyres cap. 4. *Euſebius* chron. lib. II. ad ann. Chr. 167. *Ammianus Marcell.* hiſt. lib. 29. *Marſilius Ficinus* de religione chriſtiana cap. 35. pag 478. *Spanhem.* hiſt. eccleſ. pag. 70. *Moshem.* Obſſ. lib. I. p. 217. *Clericus* hiſt. eccleſ. ſaec. II. p. 696 ſqq. et not. ad Rom. XVI. 17. vt mittam Buddei et Boyſen. diſpp. *Heumann.* — Si opus fuiſſet, hic catalogus potuiſſet augeri. Sed, cui volupe erit, is iudicia atque teſtimonia apud Bruckerum eosque, quos laudauit Heumannus, bene multa inueniet. *Fabricius* quoque in vita Luciani, infra lib. IV. cap. 16. pag. 500. vol. III. vet. edit. quaedam adnotauit. *Athenagoras* legat. pro Chriſtian. ad imperatores Marc. Aurelium et Lucium Verum cap. 22. meminit huius Peregrini, ho-

producit *Euſebius* praepar. euang. lib. V. cap. 18. et ſqq. vsque ad finem illius libri, lib. VI. cap. 6. fin. et cap. 7. toto. Eidem libro V. cap. 21. tribuit *dicacitatem cynicam*. *Heumann.* Et tamen hic in actis philoſ. tom. II. pag. 901 ſq. omnem dat operam, vt *Oenomaum* numero Cynicorum eximat. Argumenta eius ſunt, quia *Iulian.* orat. VI. pag. 199. et orat. VII. pag. 209. et 212. nos doceat, Oenomaum nigris coloribus depinxiſſe ſectam cynicam; immo vero pag 210. Oenomaum a Cynicis diſtinguat, et *Socrates* hiſt. eccl. IV. cap. 23. diſcernat illum a Diogene, Διογένης ὁ κύων, καὶ Οἰνόμαος ὁ φιλόσοφος, nec Euſebius eum vmquam adpellet cynicum. Quod *Euſebius* illi tribuit dicacitatem cynicam, id nihil valere cenſet, ſed maledicentiam eius et calumniandi impudentiam deſignari. Sic Oenomaum, contendit, vocari a *Iuliano* VII. pag 209. κύνα, *calumniatorem*, vti Zoilus apud *Aelianum* H. V. lib. XI. cap. 10. dictus eſt *canis rhetoricus*. Immo malit eum accenſere Epicureis. Sed videtur Oenomaus placita potius Antiſthenis ſaniora ſectatus, et flagitia vitamque pſeudo-Cynicorum inhoneſtam turpemque irriſiſſe et proſcidiſſe. Atque *Brucker.* in hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 509 ſq. argumentis Heumannianis alia iam oppoſuit validiora; et *Wyttenbach.* loc. mem. exiſtimat, Heumannum vix in illum errorem fuiſſe delapſum, ſi *Iuliani* loca attente conſideraſſet. — *H. Valeſius* Emendatt. lib I. cap. 3. pag. 6 ſq. quaedam loca *Euſebii* praepar. euang. V. 20. ex Oenomai commentariis face critica illuſtrat. *Harl.*

minis diſerti, phantaſmatum mire capacis, qui, ingenio abundans portenta, miraque dictu factuque in omni vita amauit, et hanc inſaniem morte comprobauit. Nam illis temporibus, finitis olympicis certaminibus, rogo ab omnibus praeſentibus Cynicis accenſo, in ignem ſponte inſiluit ſe ipſe concrematurus. At num *Lucianus* de morte Peregrini tom. III. pag. 325 ſqq. edit. Reitzii, vbi interpretes multa docte adnotarunt, verum omnino dixerit de illo philoſopho, non conuenit inter viros doctos. *Stephano le Moyne,* in prolegomenis ad varia ſacra fol. 10. videtur Lucianus illudere voluiſſe martyrio Polycarpi, hoc ipſo forte anno cremati etc. ſed *Gesneri* ad Lucian. de morte Peregriui pag. 325. modeſta animaduerſio cautos iam auocat ab adſenſu. At, aliis omiſſis, *Brucker.* vol. II. pag. 518. vbi copioſus eſt de Peregrino et Luciani narratione, hanc ſuſpectam redditurus putat, Lucianum iſtius potiſſimum viri, non tam vita, quam morte illuſtris, hiſtoriam ideo delegiſſe, vt haberet, quibus, ſi non omnibus, certe cynicis philoſophis, grauem dicam ſcriberet, et in primis Cynicos more ſuo ſalſe irrideret, ideo multa ornandae ſcenae cauſſa confinxiſſe, et in multis ab aliorum, Peregrino aequalium, teſtimonio diſceſſiſſe. Ita perſequitur Luciani narrationem et cum aliis comparat. Ac cel. *Wielandus* in erudita diſſ. de fide Luciani in notitia quam dedit de Peregrino, adiuncta tom. III. verſioni Luciani germanicae Lipſiae 1788. pag. 93 ſqq. fidem Luciani, qui Peregrinum eiusque vltimum fatum ſtolidum bene nouerit, a crimine Bruckeri aliorumque docte ingenioſeque vindicat, et rem ipſam vberius explanat; denique de eius aetate, (cuius ratio et inquiſitio exercuit Bruckeri ſtudium,) diſſerit. Coniicit igitur, Peregrinum, ann. Chr. 168. (Fabric. in vol. III. ſcripſit, ann. Chr. 169. die XVI. Iulii.) quum, teſte Philoſtrato, iam ſenex eſſet, rogum conſcendiſſe, tunc circ. ann. 60—70. natum et intra ann. 140—152. cum Chriſtianis verſatum, adeoque intra ann. 1—10. ſaeculi II. in lucem editum fuiſſe. In notis, verſioni ſubiectis, multa Luciani et hiſtoriae illius temporis loca acute explicat illuſtratque, et contra interpretes ac Bruckerum diſputat. Adde *Capperonnier* recitationem academicam in Mem. de l'acad. Pariſ. des Inſcript. vol. XXVIII. pag. 69 ſqq. *Harl.*

Philiſcus, Aeginenſis, Oneſicriti F. Diogenis diſcipulus, cui tragoedias, quae ſub Diogenis nomine ferebantur, nonnulli tribuerunt. Vide *Laert.* VI. 84. et 73. 75. et 80. *Iulian.* Orat. VI. pag. 186. et VII. 210. vbi male *Philiſtus.* [adde *Lambec.* comm. bibl. Vindobon. vol. VII. pag. 274. cum nota Kollarii, et quae ſupra in vol. II. pag. 314. contra Lambecii opinionem prolata ſunt. *Harl.*]

Photion, cognomento χενσὲς, Diogenis, Cynici, auditor. *Laertius* VI. 76.

Plato, Cynicus. *Laert.* VI. 27. niſi probanda potius expoſitio Caſauboni, [P] vt ſane videtur, quoniam idem Laertius inter varios Platones III. 103. nullam Cynici mentionem facit. [vid ſupra in Platone §. 1. not. pag. 57.]

Polyzelus, infra in Xanthippo.

Poſocharet. vid. epigramma apud Küſterum ad Suidam in Κυνῦχος.

Proteus, Cynicus, apud *Philoſtratum* in vita Herodis Attici cap. 13. p. 563 ſq. [vbi vid. Olearium.] Eſt *Peregrinus*, de quo modo diſputatum eſt. *Fabric.* ad *Lucianum* de Peregrini morte, tom. III. pag. 325. edit. Reitz. *Menander* rhet. de encomiis pag. 61 ſq. ed. Heeren.

Heeren. *παράδοξα* (ſcil. *ἐγκώμια*) — — *τὸ τῆς πενίας Πρώτεως τῦ Κυνός.* *Harl.*]

Saluſtius, *κυνίζων*. *Phot.* cod. CCXLII. pag. 556. *κυνικώτερον ἐφιλοσόφει.* Suid. in *Σαλυς.* Diuerſus hic Procli diſcipulus fuit a *Saluſtio*, cui Orationem quartam inſcribit Iulianus Imp. Huic potius Iuliani, Platonico, quam alteri Cynico Saluſtio tribuerim libellum elegantem, qui exſtat *περὶ Θεῶν καὶ κόσμυ*, de quo infra lib. V. [vol. VIII. pag. 651. inprimis lib. VI. cap. 10. vol. XIII. pag. 643. vbi plures *Sallustii* recenſentur et Fabric. ſuam ſententiam firmauit. Hoc autem loco margini adſcripſit manu, „neſcio, idemne ſit, ad quem *Libanii* lib. I. epiſt. 66. exſtat. — Copioſe de illo agit *Brucker.* vol. II. pag. 527 ſqq. *Harl.* — confer *Conring.* lib. I. de medicina Herm. et cap. 12 pag. 123. *Naudaeum* epiſt. 71. pag. 531. Bibl. Bremenſem tom. II. pag. 424. *Moller.* ad Morhof. Polyhiſt. tom. II. cap. 7. §. 10. pag. 521. Cynico tamen Saluſtio tribuit libell. *περὶ Θεῶν καὶ κόσμυ Huetius* quaeſt. Alnet. lib. II. cap. 2. §. 1. 5. 7. 8. 10. etc. et *Reineſius* inſcription. claſſ. I. nr. 2. pag. 4. vbi eum vocat *Cynicorum vltimum. Heumann.*]

Serenianus, ſupra in Aſclepiade.

Sotades, Alexandrinus, de quo *Nonnus* hiſt. 25. ad Nazianz. [De aliis vid. ſupra in vol. I. pag. 627. et vol. II. pag. 495 ſq.]

Sphodrias, cuius *τέχνην ἐρωτικὴν* citat *Athenaeus* IV. pag. 162.

Stilpo, Megarenſis, auditor Diogenis, Cynici. *Laert.* VI. 76. [at poſtea nobilitauit ſectam Megaricam ſ. Eriſticam. vid. *Brucker.* I. pag. 617 ſq.]

Theagenes. *Lucian.* lib. de morte Peregrini. [vol. III. ed. Reitz. p. 329. 351. (vbi aequalis Luciani et confirmaſſe dicitur, etiam Sibyllam de Proteo eiusque morte voluntaria aliquid praedixiſſe,) 353.] *Galenus* XIII. 15. method. medendi tom. IV. Baſil. pag. 178. 179.

Theodorus, ***Cynulcus***, ſiue pluribus canibus ſtipatus Cynicus, quem colloquentem inducit *Athenaeus* in dipnoſophiſtis. [lib. XV. pag. 669. vbi aliquis Cynulcum ita adloquitur: *O Theodore, hoc enim tuum nomen proprium eſt;* item pag. 692. Ceterum nota, hunc Theodorum eſſe perſonam fictitiam quamdam, vti ceteri Athenaei conuiuae. Quod *Cynulcus* non ſit nomen proprium, ſed adpellatiuum, ſignificat Cynicum, plures diſcipulos, (*canes* dici ſolitos,) ſecum habentem: manifeſtum id erit ex argumento, Athenaei libris praefixo. Ibi enim dicitur: aderat etiam vnus Cynicorum, quem *Κύνυλκον* vocat, ſubaudi Athenaeus. *Heumann.* in not. msta et in Actis philoſ. tom. II. pag. 921.]

Theombrotus, Metroclis diſcipulus. *Laert.* VI. 95.

Theomneſtus, infra in Xanthippo.

Thraſylus, Cynicus. *Seneca* II. 17. de benefic. et *Plutarch.* Apophthegm. *Fabric.* Diuerſus eſt a *Thraſyllo*, Platonico, de quo ſupra, p. 190. *Menag.* ad Diogen. Laert. III. 1. pag. 133. infra de ſcriptoribus Muſicis deperditis §. IX. fin. *Eudocia* pag. 143. in art. de Democrito, *Brucker.* vol. II. pag. 163 ſq. *Harl.*

Timarchus, Alexandrinus, Cleomenis diſcipulus. *Laert.* VI. 95.

Xanthippus, Theomneſtus, Polyzelus, Oneſicritus, Monimus, Menander, Hegeſianax, Diogenes, Crates et Antiſthenes, Cynici, quorum ſcriptis vſus eſt Stobaeus. *Phot.* cod. CLXVII.

Xeniades, Corinthius, qui Diogenem, Cynicum, emit eique filium inſtituendum et domum regendam dedit. *Laert.* VI. 74. 82. *Fabric.* conf. *Brucker.* I. pag. 883. inprimis p. 888. et quos ille laudat. *Harl.*

Zeno, Citieus, Cratetis diſcipulus. Vide Numenium apud *Euſeb.* XIV. praep. pag. 729. et poſthaec inter Stoicos. Verecundiam et decorum magis obſeruare, quam Cynici, docuit; in reliquis eorum placita probauit, ipſe auctor Stoicorum, quorum dogmata cum Cynicis conuenire, innuit etiam *Iuuenalis* XIII. 121.

Et qui nec Cynicos nec Stoica dogmata legit,
A Cynicis tunica diſtantia.

Iungit etiam Martial. XI. 85.

Tondeat hic inopes Cynicos et Stoica menta.

Confer *Iulianum* Orat. VI. p. 185. *Laert.* VI. 104. VII. 121. *Lipſium* lib. I. manuduct. diſſ. 13. Quod vero *Sid. ius* Carm. II. v. 168. Cynicorum turbam Epicuri ſodalium imitatricem adpellat, de eo vide ſis *Sirmondi* notas pag. 181. Auguſtini adhuc temporibus plures fuerunt Cynici, quam Stoici, vt teſtatur lib. III. contra Academicos cap. 18. *Itaque nunc Philoſophos non fere videmus, niſi aut Cynicos, aut Peripateticos, aut Platonicos. Et Cynicos quidem, quia eos vitae quaedam delectat libertas atque licentia.* Adde, ſi placet, XIV. 20. de C. D. [P] *Fabric.* Auguſtinus tamen ſub Cynicis complecti videtur Stoicos, Cynicorum progeniem. De Stoicorum multitudine vid. Catalogum Stoicorum. *Heumann.* — Supra memoratis ſcriptis addi poſſunt *Georg. Gottfr. Richteri* diſſ. de Cynicis, Lipſiae 1701. 4. *Chr. Gottl. Ioecher* progr. de Cynicis, nulla re teneri volentibus. Lipſiae 1743. 4. Biblioth. philoſophic. Struuianam edit. *Kahlii*, I. pag. 216 ſq. *Harl.*

CAPVT X

CATALOGVS PHILOSOPHORVM STOICORVM, DIGESTVS ORDINE ALPHABETI.

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

Nobiliſſima ſchola *Stoica*, Cynicae quaſi propago, vid. *Ciceron.* de Or. III. 17. at emendata a flagitiis nequitiisque multis purgata, atque elegantius culta, auctorem habuit *Zenonem. Citieum*, (de quo paullo ante quaedam dedit Fabricius, at poſtea ſuo loco vberius diſputabitur;) nomen autem adepta eſt a porticu celeberrima, et reliquas, quae multae fuerunt Athenis, antecellente, *Stoa*, etiam *Poecile*, ſenſu eminenti dicta, quam Zeno occupauerat et vbi copiam ſui fecerat diſcipulis: qui quum prius *Zenonii* audirent, ab illo loco poſtea *Stoici* dicebantur. Stoici quidem iam antea vocitabantur poetae et alii, qui litterarum cauſſa ibi conuenerant; ſed poſtea nomen illud Zenonis adſeclis vnice adhaeſit. vid. *Diogen. Laert.* VII. cap. 1. de Zenone, ſect. 5. ibique Menagium, *Groph.* diſſ. de gymn. litterariis

terariis Athen. p. 49 ſqq. (quam diſſ. recuſam dedit *Brucker.* ad calcem Scipion. Aquiliani de placitis philoſoph. ante Ariſtotelem pag. 279 ſqq.) Ingens olim fuit Stoicorum multitudo. Hinc *Sextus Empir.* libro I. (adnotante Heumanno.) ſcribit, in iis, qui in vnaquaque haereſi philoſophantur, plures eſſe, qui in philoſophia ſtoicam ſectentur haereſin. vide paullo infra in hoc catalogo voc. *Antiochus Aſcalonita.* Quare dolendum eſt, periiſſe *Apollonii Tyrii*, (de quo h. capite loco ſuo ſermo erit,) *indicem philoſophorum Zenoniorum eorumdemque librorum.* At maior iactura facta eſt, libris integris Zenonis, Cleanthis, Chryſippi et aliorum genuinorum Stoicorum iniuria temporis abſumtis. Nam quod in omnibus amplis ſectarum familiis factum eſt, et adhuc, tanta ingeniorum diuerſitate, euenire ſolet, poſteri ſaepius deflectunt deſciſcuntque a conſuetudine placitisque maiorum. Quare qui, vt tamen permulti recentiores fecerunt ſcriptores, Zenonem et Chryſippum, valde iam diſſentientem a magiſtro, aliosque antiquiſſimos ex recentioribus diiudicant, adeoque ex Senecae, Epicteti et Antonini imperatoris libris tamquam ex puris fontibus diſciplinam doctrinamque Zenonis vnice hauriunt et, illis ducibus, in formam artis redigunt; ii, opinor, egregie falluntur aliosque fallunt. Illi enim et vel antiquiores ab archetypo lapſi ſunt et deciderunt. Iam veteres ſenſerunt, Stoicos neutiquam inter ſe concordes eſſe. *Galenus* de libris propriis cap. 11. μικρὰ μὲν δήπως ἐϛὶν ἡ παρὰ τοῖς Περιπατητικοῖς διαφωνία· μεγάλη δὲ παρὰ τοῖς ΣΤΩΙΚΟΙΣ καὶ Πλατωνικοῖς. add. *Plutarch.* de Stoicorum repugn. et *Euſebius* XI. 5. praepar. pag. 728 ſqq. atque Cicero aliquoties id declarat — infra, voc. *Antipater Tarſenſis.* Sic in doctrina de fato, Zeno et Chryſippus probabiliter liberalius et rectius, quam multi iique recentiores Stoicae diſciplinae alumni, ſenſerunt, nec virtutem ac libertatem illo plane tolli iudicarunt. Inter ea vel aliquot fragmenta veterum germanorum Stoicorum ſeruarunt, vel praecepta et dogmata quaedam paſſim collegerunt, et defenderunt aut examinarunt *Cicero*, (cuius loca, in quibus Stoicorum ſententiae proferuntur, explicantur aut refutantur, congeſſit et aliquoties illuſtrauit cel. *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae, Berolini 1782. 8. pag. 271 — 324.) *Gellius* VI. noct. attic. cap. 1. et 2. *Diogenes Laertius*, libr. VII. *Sextus Empiricus*, *Plutarchus*, iudex ſaepe iniquus [a]), *Euſebius* praep. euangel. XV. cap. 14 — 22. et *Stobaeus.* Stoicorum doctrinam, quae in emendandis moribus ponitur, maximam partem cognoſcimus ex *Seneca*, *Epicteto*, *Antonino*, (in cuius opus egregie commentatus eſt, et multa, quae philoſophiam Stoicam illuſtrant, ex veteribus auctoribus collegit *Gatackerus*,) ex *Simplicio*, (qui tamen ex Peripateticorum placitis Stoicorum decreta explicare ſolet,) in commentario in Epicteti enchiridium, Arriano, in diſſertationibus Epicteteis. Hi ſunt etiam fontes, ex quibus recentiorum doctorum virorum narrationes et libri maioris minoriſue molis plerumque manarunt. Magnus autem eſt numerus eorum, qui poſt litteras renatas vario modo de Stoica philoſophia diſſeruerunt aut eam, impari quidem fortuna, explanare ſuſtinuerunt. Alii autem verſati ſunt in explicanda vniuerſa Stoicorum hiſtoria atque doctrina; alii peculiares tantum illius partes illuſtrandas ſibi ſumſerunt. Catalogum Stoicorum dederunt quidem *Cozzandus* de magiſterio antiq. philoſ. lib. III. cap. 4. et *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 18. 1. pag. 251 ſq. qui praeter ea lib. II. 1, 2. pag 137. (vbi de Zenone quaedam adnotauit,) Stoicorum exhibuit ſucceſſionem. Illum autem

a) Loca in Pſeudo-Plutarcho de phyſicis philoſophorum decretis, de Zenone aliisque Stoicis indicauit cel. *Beck.* in recenſione ſcholarum etc. editioni praemiſſa pag. 53 ſq.

Digitized by Google

autem catalogum auxit Fabricius noſter addiditque citata; ſolo tantum Ionſii nomine poſito, vbi non alium teſtem habuit in promtu. Catalogum autem ſcriptorum de philoſophia Stoica concinnauit *Heumannus* in actis philoſ. tom. I. partic. IV. nr. 7 pag. 730 ſqq. praecipue pag. 745 ſqq. vbi ſcriptores bene ordinat et ita diſpeſcit, vt primum recenſeat ſcriptores, quorum habuit notitiam, qui 1) de philoſophia Stoica generatim, 2) de Stoicorum logica, 3) de eorum philoſophia morali, et 4) de phyſica eorum egerunt: nam tribus partibus, logica, ethica et phyſica Stoici cum Ariſtotele et Xenocrate comprehenderunt omnem philoſophiam, ita tamen, vt multa melius definirent ac diſcernerent, ab aliis philoſophis quaedam ſumerent mutua, aut alia modo bona, modo praua, adoptarent decreta ſuaque adderent paradoxa; tum idem *Heumannus* ibidem, tom. II. pag. 161 ſqq. Stollii ſupplementa, et pag. 478 ſqq. ſua ipſius et Lintrupii propoſuit additamenta. Idem tom. III. pag. 110. quaedam nomina expunxit ex Stoicorum catalogo. Et tamen poſtea alii acceſſerunt, qui de Stoicis eorumque diſciplina diſputarent. Ego vero neque ſpondere poſſum plenum abſolutumque catalogum, neque neceſſariam eſſe arbitror repetitam omnium et ſingulorum ab Heumanno, Struuio, in bibliotheca philoſoph. edit. Kahlii tom. I. pag. 209 ſq. Bruckero aliisque, ad quos prouocabo, citatorum memoriam; multo minus eos, qui de Epicteto, Antonino et Seneca diſputarunt, hic adpellabo. Quare potiores, aut ab aliis omiſſos, ſecundum Heumanni ordinem excitabo ſcriptores.

1) Generatim Stoicam perſequuti ſunt philoſophiam omnes, qui hiſtoriam philoſophiae condiderunt, et quos in hoc ac ſuperiore volumine aliquoties laudaui. Praecipue tamen commendandus eſt *Bruckerus* in hiſtoria critica philoſophiae vol. I. pag. 893—967. de Zenone eiusque philoſophia, huiusque vitiis et virtutibus: tum pag. 968—981. de diſcipulis et ſucceſſoribus Zenonis in ſchola Stoica; vol. II. pag. 50 ſqq. de adſeclis Stoicae diſciplinae inter Romanos pag 531—599. de ſecta Stoica ſub imperatoribus romanis. vol. IV. part. I. p. 486—502. de reſtauratione philoſophiae Stoicae recentiore. Ego vero non illico omnes, qui Stoicam laudarunt philoſophiam aut de illa ſcripſerunt, adnumerarem philoſophis Stoicis. Ita quoque forſan inter antiquiores plurium nomina ſunt expungenda aut aliis quoque ſectis accenſenda. Idem analecta dedit in vol. VI. p. 249—256. et p. 344 ſqq.

Franciſci de Queuedo doctrina Eſtoica, (poſt Epicteti enchiridion, hiſpanicis verſibus ab eo redditum) tom. III. Opp. Bruxell. 1671. 4.

Thom. Gatackerus praemiſit editioni ſuae Antonini imperatoris de rebus ſuis, praeloquium, in quo de diſciplina Stoica cum ſectis aliis, peripatetica, et academica, epicurea vero praecipue collata, deque eorum, qui hanc ſequuti ſunt, quae ſuperſunt, Senecae, cum primis M. Antonini ſcriptis diſſeritur.

Io. Franciſci Buddei introductio ad philoſophiam Stoicam ex mente M. Antonini, praemiſſa Wollii editioni M. Antonini *τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλίων*. Lipſiae 1729. 8.

Le Sage Stoique par *Anton. le Grand*, Hagae Com. 1662. 12.

Non admodum multa, nec tamen ſpernenda dedit *Morhof.* in polyhiſtore philoſophico, lib. II. part. I. cap. 8 pag. 190 ſqq.

Petrum Gaſſendum in explicanda Epicuri philoſophia, de Zenone ac Stoica philoſophia erudite fuſeque diſſeruiſſe, iam monuit *Brucker.* vol. VI. pag. 249.

Cudworth.

Digitized by Google

Cudworth. in ſyſtemate intellectuali eiusque ſagacior interpres *Moshemius* paſſim, idque frequenter Stoicorum dogmata varia ratione protulerunt, illuſtrarunt aut examinarunt.

Georg. Paſchius in introductione in rem litterar. moralem vet. cap. III. de Stoicis.

Cel. *Dieter. Tiedemann* bis bene meruit de illa philoſophia. Primum edidit *Syſtem der ſtoiſchen Philoſophie*, Lipſiae 1776. 8. III. part. in quo quidem libro non vbiuis tempora et diuerſitas ingeniorum ac placitorum in ſchola ſtoica diſcreta videntur: (conf. ephemerid. litterar. Erfurt. ann. 1776. plag. 99. et Gottingenſ. ann. 1777. plag. 7.) ſagacius autem explanavit idem ille philoſophiam ſtoicam, et, quid haec habuerit proprium aut quid cum aliis philoſophis illius aut ſuperioris aeui commune, curatius expoſuit in: *Geiſt der ſpeculativen Philoſophie*, tom. II. cap. XII. pag. 427 — 566.

Cel. *Garue* in comment. ad Ciceronis libros de officiis, ab ipſo germanice verſos, (Breslau 1783. 8.) paſſim varia philoſophiae ſtoicae capita illuſtrauit aut interpretatus eſt.

Cl. *Gurlitt* in ſciagraphia hiſtoriae philoſophiae, (Abriſs der Geſchichte der Philoſophie,) pag. 72 — 98. hiſtoriam et placita illius diſciplinae ſcite intelligenterque perſequutus eſt.

. Stanleium, Adelungium, Buddeum aliosque et plurimos eorum, quos in Heumanni actis iam productos nouimus, vt praetermittam, quosdam primum nominabo qui de *Logica* illius ſcholae diſputarunt.

Adami Burſii, Poloni, logicam Stoicorum laudarunt *Voſſius* de nat. et conſtitutione logicae cap. VIII. pag. 40. aliique apud *Heumannum* in actis phil. tom. I. pag. 746.

P. Gaſſendus lib. de origine et varietate Logicae cap. VI. p. 49 ſq.

Samuel Parker. de deo, diſp. VI. ſect. 9. p. 519 ſq.

Io. Andr. Schmidii diſſ. de Chryſippea brutorum logica, Ienae 1689.

Io. Alb. Fabricii diſp. de cauillationibus Stoicorum, Lipſiae 1692. et in eiusdem opuſculis, Hamburgi 1738. 4. pag. 133 ſqq.

Io. Georg. Walch. in parergis academicis, de progreſſu ac fatis logicae, p. 533 — 543. adde *Brucker.* I. pag. 913 ſqq.

Garve in diſſertat. de ratione ſcribendi hiſt. philoſ. pag. 9 — 14. de Stoica definitione *viſi* et *viſi comprehenſi.*

Diſciplinam et doctrinam Stoicorum *moralem* multi illuſtrarunt varia ratione: Illam *Iuſt. Lipſius* in primis amauit, docte expoſuit beneque digeſſit illius partes; ſed nimiis exornauit laudibus, eo potiſſimum conſilio, vt iudice *Iac. Thomaſio* in hiſt. phil. et eccleſ. p. 60. Stoicos ſuos maxime reduceret in gratiam cum doctrina Chriſtianorum; Senecam autem et Epictetum maxime eſt ſequutus in libro huius ſententiae

Iuſti Lipſii manuductionis ad Stoicam philoſophiam libri tres; L. Annaeo Senecae aliisque ſcriptoribus illuſtrandis, Antwerpiae 1604. 4. Lugduni Batau. 1644. 12. et in eiusdem Opp. Antwerp. 1637. fol. tom. IV. pag. 421 ſqq. Varia diuerſaque fuerunt de hoc Lipſii libro iudicia. *Buddeus* in praef. ad ſelecta iuris naturae et gentium ſentit, Lipſium ineptiſſimum potius fuiſſe Stoicorum adulatorem, quam diſciplinae ſtoicae reſtauratorem. Copioſe recen-

ſetur illud opus Lipſii, adſperſis vtilibus animaduerſionibus et notitiis aliorum ſcriptorum, in quibus examinantur Stoicorum placita, in *Chriſt. Thomaſii* ſummariſchen Nachrichten von auserleſenen — in der Thomaſiſchen Biblioth. vorhandenen Büchern, part. XXII. pag. 825 ſqq.

Quae Lipſius vberius expoſuit, ea in compendium veluti redegerunt *Caſpar Scioppius* in elementis philoſophiae moralis Stoicae, Moguntiae, 1606. 8. et *Dan. Heinſius* in orat. de Stoica philoſophia, inter eius orationes Lugd. Bat. 1627. 8. nr. 23. p. 320 ſqq.

Idem *Lipſius* in libr. de Conſtantia. Francof. 1591. 8, etc. lib. I. cap. 17—22. doctrinam Stoicorum de fato illuſtrauit atque ita interpretari ſtuduit, vt minus falſa ac periculoſa videretur.

Cl. *Meinerſius* in philoſophiſchen Schriften, part. II. pag. 130. de ἀπαθείᾳ Stoicorum egit: haec ipſa fuit quaſi pomum eridos; ſaltem illius quaeſtionis interpretatio, quae ſaepe prope abeſt a logomachia, valde torſit viros doctos. Sic exſtant

Io. Brenii ἀπάθεια ſapientis ſtoici etc. diſputatt. tres, Hauniae 1695.

Io. Barthold. Niemeier diſſ. de Stoicorum ἀπαθείᾳ, exhibens eorum de adfectibus doctrinam, rationesque, quibus moti ſapientem ſuum ἀπαθῆ eſſe voluerunt. Helmſt. 1679. 4.

Io. Henr. Fiſcher diſp. de Stoicis, ἀπαθείας falſo ſuſpectis, Lipſiae 1716. 4.

Th. Burnet. in Archaeologia philoſ. lib. I. cap. 12.

Mich. Frid. Quadius edidit diſput. hiſtorico-philoſophicam, tritum illud Stoicorum Παράδοξον περὶ τῆς ἀπαθείας expendentem, Sedini 1720. 4.

Humphr. Ditton, Anglus, in libr. germanice verſo, de veritate religionis chriſtianae, ex reſurrectione ſoteros noſtri probata, in adpendice ſect. XV. ſuſpicatur, nec tamen audacter pronuntiat quaſi de tripode dictum, nullius ſectae inter idolorum cultores diſciplinam et placita, praecipue doctrinam de moribus, quam Stoicorum magis conuenire cum Chriſtianorum doctrina diſciplinaque. Ita alii, vt Steuchus, Pfannerus, Huetius, etc. quoque ſenſerunt, aut nimiis laudibus exornarunt Stoicorum vitam et doctrinam: atque Anonymus in: *Geſammlete Arbeiten zum Nutzen und Vergnügen*, 1. und 2. vierthel Iahr. Bremae, (coll. ephem. literar. Gotting. 1753. plag. 141. et Erlang. in ſupplem. eiusdem anni nr. 51.) cum nonnullis eruditis contendit, chriſtianam religionem conſpirare cum praeceptis veteris ſectae Stoicorum, praeſertim ratione horum ἀπαθείας At illius argumenta refutauit

Chriſtian Bernhard Bücher in commentat. de ἀπαθείᾳ Stoica religioni chriſtianae minime conueniente, Wittebergae 1754. 4.

Henr. tamen *Scheurlio* in bibliogr. moral. §. 105. Stoici reliquis philoſophis moralibus tantum videntur excellere, quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi, aliaque ad illius ſectae commendationem adſerit. *Guolfgangus* autem *Iac. Fuchs* in diſſ. praeſide *Magno Dan. Omeiſio*, vindicaturus Stoicorum philoſophiam moralem ſobriam, eorumdemque placita cum chriſtianismo conuenientia, Altdorfii 1699. 4. perſequitur plura ſtoicae ſcholae dogmata, nec tamen ſcite ſemper comparat cum eſſatis ſacrorum oraculorum, vt oſtendat, placita Stoicorum moralia pleraque, ſi non ſemper et in omnibus, ratione doctrinae, certe ratione loquendi modi, cum ſacris litteris conuenire, adeoque reliquis philoſophorum dogmatibus tanto

to eſſe praeſtantiora, quanto ad fidei chriſtianae ſinceritatem accedere propius videantur. At primum Stoicorum recentiorum praecepta ſunt ab antiquiorum placitis diſcernenda. Tum vniuerſum illorum, quod dicitur, ſyſtema, eſt perſpiciendum, non ſingula et peculiaria diſiectaque quaſi totius corporis membra ſunt ſeorſum comparanda, ad iuſtum de illa ſchola iudicium ferendum. In quam multis autem rebus et dogmatibus peccarint Stoici, iam ſuperiore ſeculo demonſtrauit *Io. Iac. Hartmann.* in diſp. praeſide *Georgio Paullo Roetenbeccio*, de intemperantia philoſophiae Stoicae, Altdorfii 1691. 4. — De miſericordia, a contemtu Stoicorum vindicata, diſput. ſcripſit *Io. Chriſtoph. Sturmius*, Altdorf. 1702. 4. — Atque *Buddeus* in Iſagoge hiſtorico-theologica lib. I. cap. IV. §. 22. pag. 200. prudenter, „in ſcriptis, ait, Stoicorum, quae ſuperſunt, Senecae, Epicteti, M. Aurelii Antonini imperatoris et philoſophi, multa egregie et ſplendide dicta occurrunt, quaeue ſingularem vim ad excitandam fouendamque virtutem habere videntur. Sed ſi principia ſimul conſiderentur, quibus ſuperſtructa ſunt, aut ex quibus fluunt, pleraque non tantum lubrica, ſed et plane impia deprehenduntur. Nocent itaque meritoque damnantur, in Syſtemate Stoicorum ſpectata, ſed extra illud conſiderata proſunt, recteque laudantur." Idem *Buddeus* conſcripſit *quatuor diſſ.* de praecipuis Stoicorum in philoſophia morali erroribus, Halae, 1696. 4. recuſas in eiusdem Analectis hiſtor. philoſ. Halae 1706. 8. — Atqui *Maſſot* in Recueil de Diſcours et Pieces preſentées à l'Acad. des Ieux Floraux de Toulouſe 1692. pag. 21 ſqq. inquiſiuit, num Stoici an Epicurei virtutem ſolidam potius profeſſi ſint et exercuerint, (quels Philoſophes ont fait profeſſion d'une vertu plus ſolide ou les Stoiciens, ou les Epicuriens.). — Eſt quoque peculiaris comment. *de apathia Stoicorum* in biblioth. philologica Gottingenſi ann. 1770. vol. I. part. III. pag. 1 ſqq.

Praeter *ἀπάθειαν* et *αὐτάρκειαν* iactitarunt etiam quidam ſane Stoici, ſimilitudinem cum deo *ὁμοίωσιν τῷ θεῷ*, quam quidem vanitatem et iactantiam teſtimoniis Senecae, Epicteti atque Antonini comprobat, et refutat, comparata theologia Chriſtianorum ac Stoicorum, M. *Georg. Frideric. Zſchau* in II. diſſertatt. excutiens *ἀποθέωσιν*, a Stoicis adfectatam et adſertam, Witteberg. 1715. 4.

Chriſt. Aug. Heumanni diſſ. de *αὐτοχειρίᾳ* philoſophorum, maxime Stoicorum, Ienae 1703. 4.

Io. Colmar, praeſide M. Georg Paul. Roetenbeccio, diſſ. de Stoicorum et Ariſtotelicorum circa gradum neceſſitatis bonorum aeternorum ad ſummam beatitatem diſceptatione, Norimbergae 1709. 4. Multas diſceptationes, olim inter Stoicos et Peripateticos agitatas, in logomachias abiiſſe, in multis decretis illos quidem conſpirare, et vtramque ſectam nactam fuiſſe patronos, iudicat, ſtoicam tamen ſententiam Ariſtotelicae praeferendam eſſe cenſet auctor.

Io. Iac. Dornfeldii diſp. de fine hominis ſtoico, Lipſiae 1720. 4.

Finis Stoicorum, ſiue ſummum hominis bonum, poſitus eſt in *ὁμολογίᾳ* ſiue conuenientia, vt *Cicero* ait de finibus III. ſect. 21. cap. 6. et *Stobaeus* Ecl. ethic. lib. II. pag. 171 ſq. ſiue, vt alii Stoici dixerunt, in eo, vt naturae conuenienter viuamus, (vid. *Lipſium* in manuductione lib. I. diſſ. XV.) et *Cicero* de Finib. II. cap. XI. ſect. 34. (vbi Dauiſ. plura collegit,) ita explicat, fines bonorum Stoicis, *conſentire naturae, quod eſſe volunt e virtute, id eſt, honeſtate*

Digitized by Google

neſtate viuere; quod ita interpretantur, viuere cum intelligentia earum rerum, quae natura euenirent, eligentem ea, quae eſſent ſecundum naturam, reiicientemque contraria. De hoc Stoicorum igitur fine docte copioſeque diſſerit Dornfeldius, oſtendit, quae falſa inſint ſecundum Stoicorum doctrinam, et qua meliore ratione cum ſobria veraque philoſophia et diſciplina Chriſtianorum, poſſint componi; idemque Lipſii errores patefacit.

Baltus, e ſocietate Ieſu, in libro: *Jugement des S. S. Peres ſur la morale de la Philoſophie payenne*, Argentorati 1719. 4. Stoicorum non minus quam reliquorum philoſophorum de moribus dogmata oppugnauit, impulſus potiſſimum Dacerii ſcriptis; quippe qui tum in diſſertatione de Platone, tum in praefationibus ad M. Antonini opera et ad ſymbola Pythagorae nimis magnifice de morali ethnicorum philoſophia ſentiret, aequiparare eam doctrinae chriſtianae haud veritus. conf. Acta eruditor. Lipſienſ. menſ. Febr. ann. 1720. pag. 60 ſqq.

Doctrinam Stoicorum, beatitatem hominum vnice collocandam eſſe in virtute, (quatenus tantum ad hanc, quam degimus, vitam reſpiciamus,) eſſe nimis ſeueram falſamque, eique, per ſe conſideratae, Epicuri principium eſſe praeferendum, (quamquam vtraque doctrina a tutioribus verioribusque chriſtianae doctrinae placitis multum abhorreat,) demonſtratur in libello, (11 plagul. in 4.) inſcripto:

Enarratio et comparatio doctrinarum moralium Epicuri et Stoicorum: diſſ. quae praemium — retulit. In ſcholis publicis recitata Kal. Iul. 1754. a Io. Foſter, A. M. Coll. reg. ſocio. Londini 1758. vid. Erlang. ephem. litter. ann. 1758. ſupplement. pag. 605 ſq.

Io. Caſp. Kühnii, reſpondente Io. Boeclero, diſſ. de ſocialitate, ſecundum Stoicorum diſciplinam expreſſa. Argentorati. 1700. 4.

Gottlieb Stolle in Hiſtorie der heidniſchen Moral, Ienae 1714. 4. pag. 124—145. late perſequitur Stoicorum de moribus placita et iudicia, ſaepe nimis ſeuera.

Huc quoque referri poſſunt:

Seuer. Wintheri Stoa Epicurea, ſeu de ſectae ſtoicae epicureismo, II. diſputatt. Hauniae 1695. 1696.

Franciſci Hedelini, Abbatis *d'Aubignac* Macaraiſe ou hiſtoire allegorique, contenant la philoſophie morale des Stoiques ſous le voile de pluſieurs avantures agreables en forme de Roman, à Paris. 1664. 8. II. voll. — Memoir. de Literature ann. 1715. pag. 303 ſqq.

Cum chriſtiana doctrina et diſciplina dogmata Stoicorum interdum, aliis tamen diſſentientibus, eſſe collata, iam vidimus. Hinc multi, Stoicos recentiores poſt Chriſtum natum quaſdam ſuae doctrinae partes adcommodaſſe effatis ſcriptorum diuinorum, arbitrati ſunt. Quod quidem ſeriore praeſertim tempore omnino negari non poteſt: at fines in definiendis partibus, opinionibus controuerſis, temporeque nonnulli ſunt transgreſſi. *Io. Gottl eb Heineccius* in diſſ. de philoſophis ſemichriſtianis, Halae 1694. 4. cauſſas inquirit, cur idolorum cultores philoſophiam doctrinis chriſtianis interpolarint, et rationem, quam tenuerint, ac viam, qua ad notitiam diſciplinae chriſtianae peruenerint, inueſtigat, atque §. XV. probatum it, Epictetum paullo cautius et occultius χριστιανίζειν, multa in Chriſtianis laudanda obſeruaſſe multasque eorum adoptaſſe doctrinas.

Io.

Io. Wilh. de Neve conſcripſit diſſertat. de Epicureorum et Stoicorum, celeberrimi inter philoſophicas ſectas paris, Chriſtianiſmo intentatis conuiciis, occaſione loci Actor. XVII. 18. Francof. ad Viadr. 1708. 4. — et *Iac. Brucker.* diſſ. de Stoicis, ſubdolis Chriſtianorum imitatoribus inſeruit Temp. Heluet. tom. III. pag. 208 ſqq. rec. in illius Miſcell. hiſtor. philoſ. litterar. criticis, Auguſtae Vindelicor. 1748. 8. part. I. pag. 225 — 257.

Io. Neeb in diſp. Verhältniſs der Stoiſchen Moral zur Religion. Mogunt. 1791. 8. primum artem philoſophiae moralis ſtoicae proponit, dein de eius vi ad ſtudium theologiae naturalis agit. Stoam putat in doctrina de moribus habuiſſe vera principia; falſa autem in theologia. conf. ephem. litter. Wirzburg. 1791. ſupplem. ad ſcidam 67.

At Stoici in *tertia* philoſophiae parte, *phyſica*, ſiue *phyſiologia*, in qua de corporibus, de principiis, de elementis, de diis, de loco, de vacuo, vel generalius, de mundo, de elementis et de cauſſis diſputarunt (vid. *Diog. Laert.* VII. 132.) quas fouerint opiniones, et quos periculoſos commiſerint errores, itidem varia ratione a multis viris doctis, modo aequioribus, modo iniquis iudicibus, eſt demonſtratum. At tamen in hac potiſſimum parte ſciendum eſt, Stoicos frequenter inter ſe diſſenſiſſe, ideoque vel bonitatem vel prauitatem opinionum, a ſingulis paucisque Stoicis pronunciatarum, non valere ad legitimum de vniuerſa ſecta iudicium ferendum. In primis autem expoſuerunt illorum ſyſtema inter recentiores Lipſius, Iac. Thomaſius et Brucker, quos reliqui in exprimendis totius corporis particulis vt plurimum ſequuti ſunt; in quibusdam tamen capitibus ſobrius iudicarunt.

Iuſti Lipſii phyſiologiae Stoicorum libri tres: L. Annaeo Senecae aliisque ſcriptoribus illuſtrandis. Antwerp. 1604. 4. — Lugd. Batau. 1644. 12. — in eius Opp. tom. IV. pag. 529 ſqq.

Lipſium cum primis ſequuti ſunt Burnetus, Morhofius in polyhiſt. philoſ. lib. II. part. I. 8. pag. 190 ſqq. et Stanleius.

Hieronym. Magius de mundi exitio per exuſtionem, lib. V. Baſil. 1562. fol.

Potiora tamen ſtoae dogmata clariore et meliore luce collluſtrauit

Iacobus Thomaſius in *diſſertationibus, ad ſtoicae philoſophiae et ceteram philoſophicam hiſtoriam facientibus, argumenti varii, quibus praemittitur de exuſtione mundi ſtoica exercitatio.* Lipſiae 1682. 4.

Thomaſii rationes potiſſimum amplexus eſt *Buddeus* et in pluribus capitibus *Brucker*, quorum poſterior in vol. I. hiſt. crit. philoſ. pag. 920 ſqq. phyſiologiae ſtoicae ſummam exhibuit multosque tam veteres, quam recentiores laudauit ſcriptores. — Idem in *Otio Vindelico* paſſim doctrinas Stoicorum quasdam exponit illuſtratque, e. g. de natura dei, pag. 138 ſqq. illorum ſententiam de fato pag. 166 ſq. et alibi. — Idem exarauit epiſtolam, (in *Schelhornii* amoenitt. litterar. tom. VIII. p. 443 ſqq. rec. in Bruckeri Miſcell. hiſtor. philoſ. litterar. pag. 147 ſqq.) de prouidentia ſtoica, quam contra Lipſium aliosque negat piam fuiſſe et cum effatis diuinorum oraculorum conſpirare.

M. h. Henr. Reinhardi comm. de mundo optimo, praeſertim ex Stoicorum ſententia. Torgauiae 1738. 4. — Idem ſcripſit progr. de Stoicorum verbo deo, Torgau. 1737. 4.

Ex augurio immortalitatis animi humani et ex opinione de magno anno platonica M. *Io. Mich. Sonntag* in diſp. de palingeneſia Stoicorum, Ienae 1700. 4 potiſſimum deriuat cum Pfannero iſtam doctrinam.

Pfannerus autem in ſyſtemate theologiae gentilis purioris, Baſil. 1679. 4. paſſim fauet Stoae et adfert ornatque Stoicorum de mundo et rebus diuinis ſententias: pag autem 56. ex Plutarcho et Minucio Felice obſeruat, Zenonem, Chryſippum, Cleanthem cenſuiſſe, vnum duntaxat eſſe deum aeternum interitusque expertem. Illos tamen vera rectaque dei ortusque mundi notitia et cognitione caruiſſe, nemo ibit inficias. Enimuero de deo ipſo, fato, mundoque non omnes Stoici eamdem fouerunt ſententiam, nec eruditi ad illam quaeſtionem dirimendam ſunt eamdem ingreſſi viam, prouti ſiue oppugnatores, ſiue patroni fuerunt ſtoicae philoſophiae. Hinc alii Stoicos incuſarunt atheiſmi et, quem dicunt, Spinozismi; alii illos ab hoc crimine liberare ſuſtinuerunt. *Iac. Thomaſius* diſſ. XIV. de ſtoica mundi exuſtione pag. 177. *Hieronym Gundling* in noua bibl. part. 31. pag. 12. et 20. et in Otiis part. II. cap 3. §. 11. pag. 123. §. 15. pag. 133. *Buddeus* in diſſ. de Spinoziſmo ante Spinozam §. 18. pag. 22. tum in theſibus de atheiſmo cap. I. §. 18. pag. 50. et cap. 2. §. 9. p. 225. atque in compendio hiſtoriae philoſ. pag. 253 ſqq. *Bayle*, aliique Stoicos ad claſſem atheorum et Spinozae praecurſores referunt. Contra, *Lipſius*, *Gatacker*, *Iacob. Syrbius* in diſſ. de origine atheiſmi §. 16. pag. 28. Ienae 1730. aliique vindicant illos. vid. *Reimmanni* hiſtoriam vniuerſalem atheiſmi, cap. 26. pag 192 ſqq. — *Buddei* adcuſationem oppugnauit *I. Iac. Zimmermann* in diſſ. de fato Stoicorum, in Muſeo Bremenſi, vol. I. part. I. pag. 1 ſqq. probaturus, Stoicos per fatum non intellexiſſe coecum atque immutabilem dei et naturae nexum etc. At *Buddeus* in additamentis Iſagogae in vniuerſam theologiam ſuam tuitus eſt ſententiam. Harum vindiciarum ſingula momenta repetiit, examinauit, et primum caute eſſe verſandum in definienda atque excutienda hac controuerſia, tum Stoicos immerito poſtulari atheiſmi atque Spinozismi, vberius declarauit idem *Zimmermann* in examine argumentorum, quibus ſuam de fato Stoicorum ſententiam olim impugnauerat Buddeus, theologus Ienenſis clariſſ. in Muſeo heluetico, partic. VI. Turici 1747. 8. p. 175 ſqq. — Plane abſoluit illos *Io. Chriſtian. Burgmann* in diſſ. reſpond. Franc. Iac. Helms et Andr. Holtermann, de Stoa, a Spinozismo et atheiſmo exculpanda, Wittebergae 1721. 4. Contra Baylium maxime dimicat, nec leuibus vtitur armis; argumenta autem Burgmanni recenſuit, ſuamque dixit ſententiam *Brucker*. I. pag. 937 ſq. qui bene monet, Stoicae philoſophiae corpus non ex abruptis particulis, ſed ex connexione omnium membrorum eſſe cognoſcendum. Ipſe *Brucker*. pag. 936. ſententiam *Cudworthi*, ab eius interprete docto, *Moshemio* quoque, probatam, in ſyſtem. intellectuali cap. IV. § 25. pag. 502 ſqq. ſiue tom. I. pag. 644 ſqq. edit. Leidenſ. adoptat et amplificat, Stoicos quidem inter apertos numinis hoſtes non eſſe referendos, illos tamen ea docuiſſe, quae veram dei notionem euerterent, et facilem ad negandam omnem diuinitatem aperirent viam. Cudworth. igitur vberius oſtendit, atque Moshemius ſagacius inquirit et diſtinguit curatius, Stoicos duxiſſe, nihil eſſe niſi corpora, non fuiſſe atheos, vnum ſummum deum, vniuerſitatis rectorem, admiſiſſe et prae reliquis, quos plures deos crediderunt inferiores, coluiſſe, ad eumque rerum omnium retuliſſe creationem. — Meliorem tamen et tutiorem viam, ad indagandam inueniendamque diſciplinae ſtoicae veritatem, munire, fontes ipſos diuerſorum iudiciorum rimari, tempora ſollertius diſtinguere atque ordinare, et genuinam Stoicorum de deo doctrinam euoluere coepit M. *Ioan. Michael Kern* in diſp. Stoicorum dogmata de deo

partis

partis prioris cap. I. Göttingae 1764. 4. Collegit itaque non confuſe, ſed ſecundum ordinem temporis, poſitas ſententias et teſtimonia primum antiquiorum, poſtea recentiorum Stoicorum, horumque diſcipulorum, et aliorum, n. Ciceronis, Plutarchi, Sexti Empirici, Diogenis Laertii etc. qui quaedam ex iſtis retulerunt. In altera parte, quae, num publici iuris facta ſit, neſcio, demonſtraturus erat, Stoicorum de deo doctrinam et a Chriſtianorum et Spinoſae atheorumque in vniuerſum placitis diuerſam eſſe. — Liberat eos quoque *Heumannus* in epiſtola ad Crozium in theſauro epiſtolico Lacroziano, tom. I. pag. 155 ſq. de Bruno et Spinoſa diſſerens, „eadem, ait, fuit oratio Stoicorum, (deum omnia replere,) quos non ignoro ideo Spinozismi reos a quibusdam factos eſſe; verum adſentior non temere *Roellio*, viro ſubtiliſſimo, qui Stoicorum dicta de deo et natura, quae vel maxime Spinozismum redolere permultis viſa ſunt, bono ſenſu interpretanda cenſet in aureo *de religione rationali* libello § 62. cui iungendus *Voſſius* de ſectis philoſ. cap. XIX. §. 7. et *Lipſius* phyſiol. ſtoica lib. I. diſſ. 8. Scilicet Stoicorum natio ſequitur in oratione meteorologiam. indeque multo plus, quam ſentit, loquitur, et magis rhetorico, quam philoſophico, dicendi genere vtitur." — Cel. *d' Anſſe de Villoiſon* in commentat. de triplici theologia myſteriisque veterum, (inſerta libro *de Sainte-Croix* Memoires pour ſervir à l'Hiſtoire de la Religion ſecrete des anciens Peuples etc. Pariſ. 1784. 8. pag. 221 ſqq.) paſſim illuſtrat phyſiologiam Stoicorum, cenſet pag. 231. cum Bruckero I. p. 307 ſq. Stoicos mundi ortum atque generationem allegorico ſenſu obuelaſſe. adde pag. 277 ſqq. 287 ſqq.

Sententiae Stoicorum, Chryſippi et Epicteti, de fato, reperiuntur in libro: Philoſophorum ſententiae de fato, et de eo, quod in noſtra eſt poteſtate, collectae partim, partim de graeco verſae per *Hugon. Grotium*. Pariſ. 1648. 4. et Amſtel. eod. anno. 12.

Homericas fabulas inepta ratione allegorice explanare conati ſunt Stoici, quorum perverſae allegoriae et argutiae in Euſtathii et ſcholiaſtarum commentariis ſparſim ſuperſunt, et in Pſeudo-Heraclidis Pontici allegoriis homericis expreſſae atque in vnum locum congeſtae. vid. cl. *Nic. Schow* eruditam commentat. critic. in Stoicorum et grammaticorum allegorias Homericas, ſubiunctam illius edit. Allegoriarum Homericarum, quae ſub Heraclidis nomine feruntur. Gotting. 1782. 8. pag. 217 ſqq.

De Chriſtianiſmo Stoico egit *Paul. Iaenichius* in diſp. moderante D. Io. Georgio Neumanno habita, Wittebergae 1706. conf. *Heumanni* acta philoſ. tom. I. p. 736 ſqq.

Omnes medici pneumatici Stoicorum decreta amplexabantur. *Ionſ.* II. 1. p. 119. et II. 8. pag. 157. Fabr. c. B. Gr. IV. 17. pag. 584. notante Heumanno in margine ſui exempli.

Stoicorum de animi natura et perennitate doctrinam minus quidem probat nec late explicat; ſed adtigit tantum *Ioach. Oporinus* in hiſtor. critica doctrinae de immortalitate animi etc. Hamburgi 1735. 8. pag. 210. 226. 237. 283.

Stoicorum de anima brutorum ſententias coegit *Georg. Henr. Ribou.* in hiſtoria de anima brutorum, ſubiuncta *Hieron. Rorarii* libro, quod animalia bruta ſaepe ratione vtantur melius homine, Helmſtad. 1728. 8. cap. 21. p. 698 ſqq.

Pluribus Romanis Ictis adeo placuit ſeueritas et dialectica ſcholae ſtoicae, vt multa praecepta atque principia, ex illa ſumta, reſponſis, legibus omnique iuris prudentiae romanae immiſcerent. Contrariam quidem ſententiam *Gaudentius* de philoſophia romana cap. 43. pag. 197.

pag. 197. fouebat, ratus, veteres Iureconſultos cum Platonicis et Peripateticis potius, quam cum Stoicis feciſſe. At illius error a pluribus eruditis iam patefactus atque reiectus eſt. E contrario ex Stoica diſciplina multa varii generis manaſſe praecepta in ius romanum, a multis ſatis ſuperque eſt demonſtratum. vid. *Weſtphal.* de ſtoa iureconſultorum rom. Roſtoch. 1727. — *Io. Schilteri* manuduct. philoſ. moralis ad Iurisprudent. cap. I. §. 3. *Iuſt. Henning. Boehmeri* diſſ. de Stoica Ictorum philoſophia; *I. e Cuiacius* XXVI. obſeru. 40. — *Menillius* lib. I. obſſ. cap. 8 ſq. 17. 8. — *Ian. Vincent. Grauina* originum iuris lib. I. §. 44 et 45. pag. 47 ſqq. edit. Lipſ. — *Euerh. Ottonis* de Stoica veterum iuriſconſultorum philoſophia, oratio, Duisburgi, 1715. 4. et poſt eius diſſertationes, Vltraiecti 1723. 4. quam orationem copioſe recenſuit *Heumann.* in actis philoſ. tom. II. p. 164 — 171. addatur idem Heumann. ibid. tom. I. pag. 47 ſqq. et *Euerh. Otto* in Papiniano, cap. IX. — *Meuagius* in amoenitatt. iuris ciu. cap. 1. — *Gotfrid. Maſcou.* de ſectis Sabinianorum et Proculian. in iure ciuili, Lipſiae 1728. 8. cap. VI. pag. 92 ſqq. — *Ioſ. Aurel. de Ianuario* in republ. Ictor. pag. 198. — *Anton. Schulting.* fil. in oratione de vtilitate ex iurisprudentia romana ad alias artes et ſcientias redundante, Lugd. Bat. 1718. 4. pag. 14. et 19 ſq. — *Brucker.* vol. II. de philoſophia Rom. pag. 13 ſqq etc. *M. Aurelii Galuani* lib. de Stoica iuris prudentia vett. Romanorum lucem non vidit. vid. Bibl. raiſonnée, tom. III. pag 392. notante Fabric. in nota msta. Sed haec ſufficiant, ne nimis extra oleas vagari videar. *Harl.*

Achaicus, Stoicus. Contra Ariſtotelis categorias ſcripſit, teſte *Simplicio*. Eius ethica. *Laert.* VI. 99. [Hic pro Ἀχαικὸς lego Ἀχαιὸς, ipſo *Laertio* duce, II. 133 de aliis *Achaeis* vid. *Valeſ.* ad Euſebii hiſt. eccleſ. VII. 15. p. 134. *Heumann.*] *Theodorit.* VIII. θεραπευτ. pag. 120. *Clemens* Alex. IV. Strom. pag. 496. *Fabric.* — *Achaicus* quidam memoratur I. Corinth. XVI. 17. *Heumann.*

L. Aetius, de quo *Cicero* in Bruto cap. 56.

[*Agathemerus*. *Reineſius* Inſcript. lib. XI. nr. 6. *Heumann.*]

Agathocles. *Lucian.* in Icaromenippo, tom. II. pag. 198. *Fabric.* — cap. 16. p. 770. tom. II. edit. Reitz. vbi M. du Soul eum a peripatetico Agathocle in Luciani Δημων. cap. 29. memorato diuerſum eſſe putat; at *Heumannus* in actis philoſ. tom. III. pag. 112. nomen a Luciano fictum habet. *Harl.*

[*Agrippinus*, Stoicus. *Lipſius* in comment. in Tacitum p. 443. *Heumann.*]

Alcinous, Stoicus. *Philoſtrat.* lib. I. de Sophiſt. pag. 528.

Alcmonis, philoſophi Stoici mentio in vet. inſcript. apud *Reineſ.* et *Cangium* pag. 25. ad Zonaram.

Alcyoneus, Antigoni Gonatae, Macedonum regis, filius, a Perſeo, Stoico, inſtitutus. *Laert.* VII. 36.

Alexander, Syriae rex, filius ſubdititius Antiochi Epiphanis χαίρων τοῖς ἀπὸ τῆς ςοᾶς λόγοις. *Athen.* V. pag. 211. — *Tiberius Claudius Alexander*, philoſophus Stoicus, in vet. inſcriptione apud Fulu. Vrſinum pag. 70. elog.

M. Annaeus Cornutus. Infra in Cornuto.

Annius, Stoicus. *Porphyr.* vita Plotini.

Antibius.

Digitized by Google

Aubius, Aſcalonita. *Stephanus Byz.* in Ἀσκαλών.

Antigonus, Gonata, Macedoniae rex, Zenonem, Citieum, audiuit coluitque, Cleanthem ter mille minis donauit, *Laert.* VII. 169. et Perſeum ſecum habuit. Vide ad *Laert.* IV. 47. VII. 6. 9. 13. 14 ſq. 36. Antigoni ad Zenonem epiſtola id. 7.

Antiochus, *Aſcalonita*, cognomento Cygnus *Stephanus Byz.* in Ἀσκαλών· Πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῆς κεχρηματίκασι φιλόσοφοι μὲν Ἀντίοχος ὁ κύκνος, καὶ Σῶσος, καὶ Ἀντίβιος καὶ Εὔβιος [b]) Στωικοὶ ἐπιφανεῖς. *Soſi* nomine, cuius hoc loco mentio, ciuis ſui, librum inſcripſerat Antiochus, quem compoſuit contra magiſtrum ſuum, Philonem, Academicum, teſte *Cicerone* IV. Academ. quaeſt. cap. 4 vnde recte colligo, hunc Antiochum, Aſcalonitam, eumdem eſſe, quem Athenis audiuit Cicero, de quo ſupra in Platonicis dixi. Meminit et *Strabo* XIV. pag. 759 Diſputauerat autem ſingulari itidem libro hic Antiochus, *Stoicos cum Peripateticis re concinere, verbis diſcrepare*, quod impugnat *Cicero* I. de natura Deor. cap. 7. *Sextus Empiric.* lib. I. Pyrrhon. hypotyp. cap. 33. ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀντίοχος τὴν στοὰν μετήγαγεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. ὡς καὶ εἰρῆσθαι ἐπ᾽ αὐτῷ ὅτι ἐν Ἀκαδημίᾳ φιλοσοφεῖ τὰ Στωικά· ἐπεδείκνυε γὰρ ὅτι παρὰ Πλάτωνι κεῖται τὰ τῶν Στωικῶν δόγματα. [*Fabric.* in nota ad illum locum pag. 62. varia adnotat; in his, Antiochum ſcholas Mneſarchi, Stoici, frequentaſſe et a Philone, praeceptore ſuo, in pluribus abiiſſe. notante etiam *Numenio* apud Euſebium, et *Auguſtino* III. 18. contra academicos.] Eius liber περὶ θεῶν. *Plutarch.* Lucullo pag. 511. qui Aſcalonitam adpellat in Bruto pag. 984.

Antiochus, *Seleucienſis.* Vide infra in *Iulio Cano.*

Antiochus, Cilix, de quo Suidas.

Antipater, Panaetii magiſter, praeter rem dicitur *Rhodius* fuiſſe a doctiſſimo Harduino ad Plinium. Fuit enim Tarſenſis. vid. paullo poſt. Quamquam Panaetius Rhodius fuit, et Antipatri librum tertium περὶ Ῥόδου laudat *Steph.* in Ἀρμενία.

Antipater, *Sidonius. Laert.* VII. 29. vbi verſus eius in Zenonem adferuntur. Mentio Antipatri, poetae, apud *Cic.* de fato cap. 3. Idem III. 50. de Oratore: *Quod ſi Antipater ille Sidonius, quem tu probe, Catule, meminiſti, ſolitus eſt verſus hexametros aliosque variis modis atque numeris fundere ex tempore* etc. Varia Antipatri, Sidonii, Epigrammata leguntur in Anthologia. Falluntur viri eruditi, qui Antipatrum hunc cum Tarſenſi vel Tyriis, de quibus mox dicam, confundunt. [conf. *Ionſius* l. 13, 3. pag. 81. edit. Dornii]

Antipater, *Tarſenſis*, Stoicus, laudatur a *Strabone* XIV. pag. 674. *Plutarcho* in Lyſandri vita extrema pag. 433. et de animi tranquill. pag. 469. et in Gracchis pag. 827. Cum Carneade congredi coram recuſans, ſcriptis [?] contendere auſus eſt, vnde dictus καλαμοβόας. Idem de garrulitate pag. 514. confer *Numenium* apud Euſeb. XIV. praeparat. p. 738. Videtur reſpicere *Cicero* IV. Academic. 48. Antipatrum, Stoicum, laudans, eumque iungens cum Archidemo, quos duos opinioſiſſimos homines et principes dialecticorum

b) Lege ὁ καὶ Εὔβιος. *Heumann.*

lecticorum ait in plurimis capitibus tam inter ſe, quam a Chryſippo diſſenſiſſe. Vtrumque inter magnos ſectae Stoicae auctores referunt Seneca et Arrianus. *Diogenis Babylonii* diſcipulus fuit, homo acutiſſimus. *Cic.* III. de Offic. cap. 12. quo in loco de officiis contra Diogenem nonnulla tradidiſſe docet, vt cap. 13. et 23. Praeceptor *Panaetii* Rhodii et Bloſſii Cumani, de quibus infra c). Citatur ἐν τῷ περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς. *Plutarch.* de Stoicor. repugnant. pag. 1034. ἐν τῷ περὶ Θεῶν. id. pag. 1051. *Libri duo de diuinatione Cic.* lib. I. de diuin. cap. 3. 20. 39 54. lib. II. cap. 15. et 48. Ὀνειροκριτικὰ *Artemidor.* IV. 67. quartus liber περὶ δεισιδαιμονίας. *Athen.* VIII. pag. 346. primo περὶ ὀργῆς. XV. pag. 643. libri tres ὅτι κατὰ Πλάτωνα μόνον καλὸν ἀγαθόν. *Clemens* V. Strom. pag. 595. τὰ περὶ δυνατῶν et περὶ τοῦ κυριεύοντος. *Arrian.* II. 19. diſſ. Epictet. qui cap. 17. etiam memorat συναγωγὰς et συντάξεις Chryſippi, Archedemi et Antipatri. *Antipatri* περὶ ζῴων Schol. Apollonii, II. 5. Vſus Antipatro etiam Plinius, vt adparet ex Indice libri VIII. ὑπομνήματα Antipatri. Schol. *Ariſtoph.* ad Aues v. 1403. Περὶ γάμου *Stob.* Serm. 65. et 68. Idem Antipater videtur citari a *Laertio* VII. 54. 55. 68. 84. 92. et ἐν τοῖς περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων. id. 57. πρώτῳ περὶ ὅρων. 60. δευτέρῳ περὶ οὐσίας. 150. περὶ ψυχῆς. 157. Vide et infra in Φιλοπάτωρ, et *Meurſium* in Bibl. Graeca, Ionſiumque ac Voſſium. Fallitur *Clemens* II. Strom. 416. quod Antipatrum Cleanthis γνώριμον vocat, niſi hoc generaliter ſit accipiendum pro Stoico.

Antipater Tyrius, Panaetio iunior, quem Athenis nuper mortuum tradit *Cicero* II. 24. de Offic. Laudatur ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ κόσμου *Laert.* VII. 139. 140. 142. 148. De officiis ſcripſiſſe ex eodem Ciceronis loco colligas.

Antipater alius itidem *Tyrius*, et philoſophus Stoicus, ſed, vt videtur, antiquior, quem a Catone Vticenſi adhuc viro iuuene adlectum in contubernium tradit *Plutarchus* in Catone minore pag. 761. Videtur hunc laudare *Strabo* XVI. pag. 757. Ἐκ Τύρου δὲ Ἀντίπατρος, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος. De pluribus Antipatris vide, ſi placet, Voſſium, Ionſiumque, [P] pag. 81. *Brucker.* I. pag. 979 ſq. II. pag. 52. not. z. et pag. 535.] Antipatri ἑταῖρος *Soſigenes* apud *Alex. Aphrodiſ.* libello de mixtione p. 142.

[***M. Antoninus***, imperator, cuius liber ſtoicus adhuc exſtat. Diſerte vocatur Stoicus a *Iuliano* imperatore in Caeſaribus pag. 510. vide infra, *Marcus. Heumann.* adde *Dionem Caſſium* lib. LXXI. init. ibique Reimari notam p. 1177. tom. II. *Harl.*]

[***Antoninus Alcman***, Stoicus apud *Reineſ.* Inſcript. libr. XI nr. 71. *Heumann.*]

Aphanes, Ariſtonis Chii diſcipulus, vide *Athenaeum* VII. p. 281. an Apollophanes? *Fabric.* Ita recte Reineſius. Ita quoque Athenaeum correxit *Ionſius* II. 6, 3. pag. 171. vbi plures recenſentur Apollophanes: item *Heumann.* in act. philoſ. III. pag. 114. Patria illi fuit Antiochia, Meſopotamiae oppidum. vid. *Stephan. Byzant.* voc. Ἀντιόχεια. Scripſit libellum, Ἀρίστων inſcriptum, in quo vitam magiſtri ſui Ariſtonis voluptuariam expoſuit, teſte *Athenaeo* l. c. vid. infra, *Apollophanes. Harl.*

Apollo,

c) Diogenes, vt eius diſcipulus Antipater, et huius diſcipulus Panaetius nouarum ſectarum auctores fuerunt. Vnde dicti *Diogeniſtae*, *Antipatriſtae* et *Panaetiaſtae*. Athenaeus lib. V. pag. 186. *Heumann.*

Apollo, Nicaenus τῦ Ἀπολλωνίυ τῦ μετὰ Δαφδάνην γνώριμος. vid. ius graeco-roman. tom. I. pag. 52.

Apollodorus, *Athenienſis*, Stoicos audiuit, Panaetium ac Diogenem, vt infra ſingulari capite de Apollodoris notaui, [cap. 27. pag. 669. vet. editionis.]

Apollodorus Ephillus. Laert. VII. 39. 41. 54. 64. 84. 140. Suid. in Θέων. Eius ἠθικὴ citatur a *Laertio* VII. 102. 118. 121. 129. φυσικὴ μετὰ τὴν ἀρχαίαν, id. 125. 135. Hae autem partes εἰσαγωγῆς εἰς τὰ δόγματα ſiue συναγωγῆς τῶν δογμάτων, eidem Laertio lib. VII. in Chryſip. memoratae. Et φυσιολογικὴν quidem εἰσαγωγὴν illuſtrauerat *Theo*, *Alexandrinus*, Stoicus, ſub Auguſto clarus, vide *Suidam* in Θέων et *Ionſium* II. 17. 1. pag. 245. — Idem forte Ἀπολλᾶς, contra quem ſcripſit Chryſippus. Incertum, idem ne ſit, qui Ciceroni *Apollodorus Syllus;* ſed diſtincte legendum videtur *Apollodorus, Syllus* [de N. D. I. 34. vbi vid. Dauiſ. vid. infra, l. c. p. 670. et 671. et cl. *Heeren* ad *Stobaei* ecl. phyſ. part. I. pag. 257. a.]

Apollonides, quem moriturus ſecum habuit Cato, Vticenſis. *Plutarch.* Catone minore p. 791. vbi in latina verſione male legitur *Apollonii* nomen. *Apollonidis* nomen ſaepe recurrit pag. 792. 793.

Apollonius, *Calchedonenſis*, ſiue *Calchidenſis*, (vtrumque enim dixiſſe veteres, notatum *Sirmondo* pag. 175. ad Sidonium,) Bithynus, praeceptor Veriſſimi Imp. Marci Luciique Caeſarum. Vide *Gatakerum* ad M. Antonini lib. I. ſect. 8. et *Syncellum* pag 351. *Meurſium* de Apolloniis pag. 63. *Ionſium* pag. 257. *Fabric.* libr. III. 9, 5. pag. 49 ſq. vbi multus eſt de noſtro. Num hic, vt Ionſius ſuſpicatur, an Apollonius, Tyrius, quae eſt Fabricii opinio, de *mulieribus philoſophis* egit? Ex hoc opere Sopater decimum librorum ſuorum confecit, teſte *Photio* ecl. cod. CLXI. add. *Eutrop.* breu. hiſt. VIII. 6. 5. aliis cap. 12. vbi vide interpr. in edit. Verheyk, pag. 387 ſq. *Capitolin.* in Marco, cap. 2. ibique Salmaſ. pag. 294 ſq. edit. Hack. tom. I. et in Pio cap. 10. *Menag.* hiſtor. mulier. philoſopharum §. 73. *Reimar.* ad Dion. Caſſium lib. LXXI. 1. tom. II. pag. 1177. ibid. cap. 35. pag. 1199. vocatur *Apollonius Nicomedes* et Reimarus inclinat ad Salmaſii opinionem, Nicomedem eſſe nomen viri huius, cognomento *Apollonii. Harl.*

Apollonius Nyſaeus, Νυσαεὺς, Panaetii diſcipulorum praeſtantiſſimus. *Strab.* XIV. p. 650.

Apollonius, *Tyrius*, Ptolemaei, Auletae, temporibus clarus, de Zenone, Citieo, ſcripſit. *Laert.* VII. 1. 2 6. 24. 28. et compoſuit πίνακα τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων, *Strab.* XVI. p. 757. Idem forte, qui de mulieribus philoſophis ſcripſit, teſte Sopatro eclog. apud *Photium* cod. CLXI. p. 177. Licet *Mallincrotus* in paralipomenis de hiſtor. graecis malit *Nyſaeo* illum tribuere. Omnino autem fallit coniectura doctiſſimi *Ionſii*, qui lib. II. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. cap. 18. huius Apollonii hiſtoriam in regia Pariſ. et Bodleiana Oxonienſi manu exaratam exſtare ſuſpicatur. Longe enim de altero *Apollonio*, *Tyrio*, rege, fabula erotica, neſcio quo auctore, ſcripta exſtat, e graeco, vt videtur, verſa, ab homine chriſtiano, a Sympoſio, vt *Barthius* LVIII. 1. Aduerſ. ſibi perſuaſit: (lib. XIX. cap. 20.) ante mille annos, quam pridem e cod. Auguſtano edidit latine *Marcus Velſerus*, Auguſtae Vindel. 1595. 4. atque inter Velſeri opera 1682. fol. iterum vulgauit Chriſtophorus Arnoldus pag. 681—704. graec. 1563. 4. gallice hoc titulo: *Les*

auantures d'Apollonius le Tyr par Mr. le Br. Roterodami 1710. 8. [conf. *Voſſius* de hiſtor. lat. lib. III. pag. 729. qui ann. 1500. Conſtantinum quemdam gr. eum transtuliſſe verſibus politicis tradit.]

Apollonius, cum Diodoto, Stoico, diu verſatus, P. Craſſi libertus, quem C. Caeſari commendat *Cicero* XIII. ad familiar. 16.

Apollophanes, Antiochenus. *Steph.* in Ἀντιόχεια. Diſcipulus Ariſtonis, Chii, de quo librum ſcripſit: *Athen.* VII. pag. 281. Citatur hic Apollophanes a *Tertull.* cap. 14. de anima, a *Laertio* VII. 92. ἐν τῇ Φυσικῇ id. 140. Eumdem hunc eſſe cum medico, Apollophane, qui in Antiochi, Seleuci F. aula clarus fuit, audacter adfirmat *Reineſius*, pag. 335. Var. lect. ambigit *Ionſius*, quem vide pag. 144. Fuit et *Comicus Apollophanes* et alter *Epicus*, de quibus dixi lib. II. cap. 22. Alius item Sophiſta, de quo Suid. in Διονύσιος Ἀρεοπαγ. [?] *Fabric.* — conf. de Apolloph. Antiocheno *Ionſius* II. 6, 3. p. 171. qui II. 18. 1. pag. 251. vocat *Apollophonem Aſbenum*, *Valeſ.* ad Euſebii hiſtor. eccleſ. libr. VI. pag. 108. *Heumann.* Supra ad *Aphanem. Harl.*

Archedamus Athenienſis. *Plutarch.* de exſilio pag. 605. Ὁ δὲ Ἀθηναῖος Ἀρχέδημος εἰς τὴν Παρθῶν μεταστὰς ἐν Βαβυλῶνι τὴν Στωικὴν διαδοχὴν κατέλιπε. *Menagius* ad Laert. pag. 282. pro Ἀθηναῖος apud Strabonem legit Θαρσηνὸς ſiue Ταρσηνὸς vel Ζηνώνειος, vt idem ſit cum Tarſenſi, de quo mox.

Archedamus, Tarſenſis. *Strab.* XIV. pag. 674. *Archedemus*, *Laert.* VII. 40. 68. 84. 88. eius liber περὶ Φωνῆς. id. 55. περὶ στοιχείων 134. 139. *Archidemus* Ciceroni [Acad. quaeſt. IV. 48.] et Senecae. Confer *Lipſium* lib. I. manuduct. diſſ. 12. et quae ſupra in *Antipatro*, Tarſenſi. Citatur ab *Arriano* II. 17. et 19. diſſ. Epictet. et III. 2. [*Sexto Empir.* adu. math. XI. 73. ibique Fabric. pag. 705.] *Stobaeo* Eclog. Phyſ. *Syriano* in XII. Metaphyſ. pag. 59. *Demetrio* de eloquutione cap. 34. Plutarcho, Clemente Alex. etc.

Areus, Alexandrinus philoſophus, Auguſto et Maecenati familiaris, *Sueton.* Auguſt. cap. 89. [eruditione, etiam varia, *repletus eſt per Arei*, (ita enim legendum eſſe cum Salmaſio, docuerunt Burmann. et Oudendorp. ad h. l. quos cum reliquis interpretibus conſules,) *philoſophi, filiorumque eius*, Dionyſii et Nicanoris, *contubernium*.] *Plutarch.* in Antonio p. 952. *Aelian.* V. H. lib. XII. 25. Propter eum Alexandrinis Auguſtus pepercit, teſte *Dione Caſſio* lib. 51. p. 454. E. [ſiue tom. I. p. 647. Reimari, qui in nota 103. de Areo, quem alii ſcribunt Arium, plura dabit.] De eo vide *A. Schottum* V. 14. obſſ. human. *Io. Conr. Dieteric.* in vita Auguſti pag. 221 ſq. *Fabric.* — *Brucker.* II. pag. 536. vbi tamen falſam in Suetonii l. m. lectionem *Sphaeri* retinuit, idem ibid. pag. 98. obſeruat, Areum a nonnullis falſo numeratum eſſe inter Pythagoreos. *Harl.* *Ionſius* III. 1. 3. pag. 3. vbi et de aliis cognominibus, II. 17. 3. pag. 248. [vid. infra *Didymus*. *Baltus* lib. de philoſ. mor. ethnic. p. 103. not. *Heumann.*

Ariſto, *Chius*, Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 18. et 37. et Cic. IV. Acad. quaeſt. [cap. 42. de fin. II. 11. et 13. de N. D. I. 14.] Praeceptor Miltiadis, Eratoſthenis, Apollophanis, Diphili, et Satyri, tibicinis, quem ſermonibus ſuis ita cepit, vt, tibia in ignem abiecta, ad philoſophiam ſe conferret. *Aelian.* III. 33. Var. Perſeo, qui Antigoni, regis, gratia vtebatur, adulatum notat *Athenaeus* VI. pag. 251. et voluptati perquam deditum

Digitized by Google

tum fuiſſe. VII. pag. 281. X. pag. 419. ex libris Apollophanis ſ. Aphanis et Eratoſthenis, quibus titulum fecerant 'Αρίσων. Scripta eius memorat *Laert.* VII. 163. ex quibus ſolos ad Cleanthem epiſtolarum libros IV. Ariſtonis, Stoici, eſſe, reliqua *Ariſtoni*, *Ceo*, Peripatetico, [de quo ſupra inter peripateticos,] tribuenda contendebant Soſicrates ac Panaetius. De hoc aliisque *Ariſtonibus* videndi *Meurſiu* in Bibl. Graeca, *Ionſius* de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. [II. 3, 4. pag. 152 ſq.] et Menagium ad Laertium. Chryſippi dictum ad Ariſtonem, diſcipulum ſuum: *Fortunae et contemnendae blanditiae et non curandae ſunt minae, ſi omni virtutis clypeo protegere te poſſis*, refert *Libanius* II. 21. epiſt. ad Polemium. [pag. 759. edit. Wolfii, vbi vero eum Chryſippi diſcipulum nominat Libanius, magis ſectam, quam magiſtrum indicans, opinante *Wernsdorfio* ad Himer. orat. a me Erlangae 1785. editam p. 124 ſq.] Phyſicam et logicam contemſit, *Sextus Empir.* I. adu. logicos pag. 140. *Fabric.* ſ. § 12. pag. 372. edit. Fabric. *Diogen. Laert.* VII. 160. ibique Menag. *Seneca* epiſt. 84. De eius parodia verſus Homerici Il. ζ. 181. πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα, in Arceſilaum, πρόσθε Πλάτων, ὄπιθεν Πύῤῥων, μέσσος Διόδωρος, vide *Sext. Empir.* Pyrrhon. hypot. I. cap. 33. pag. 62. Ariſto autem per multa capita diſceſſit a decretis Stoicis. Quod adfirmabat, neque formam dei poſſe intelligi, neque in diis ſenſum eſſe, et arguebatur, omnino dubitare, deus animans ſit, nec ne, (vid. *Cicer.* de N. D. lib. I. cap. 14.) gregi atheorum eſt adnumeratus. vid. *Bayle* Diction. tom. I. art. Ariſte. not. C. *Reimmannum* in hiſtor. atheismi pag. 194 ſq. at *Brucker.* I. pag. 970. (vbi a pag. 969. de Ariſtone diſſerit,) eximendum eum ex numero atheorum et ſtatuendum exiſtimat, Ariſtonem dicendum eſſe, non negaſſe deum in genere; ſed deum Stoicorum, qui contradictoria quaſi dogmata contineat. Scripſit etiam θέσεις ſiue κτίσεις ἐθνῶν καὶ πόλεων. Nam in ſchol. ad Ariſtoph. nub. 397. vbi legitur 'Αρίστων ὁ Χῖος ἐν ταῖς Θέσεσι maluerunt *Rutgerſius* V. L. IV. 18. pag. 435. *Ionſius* I. 12, 5. pag. 76. *Menag.* ad Diog. VIII. 163. 'Αρίσων ἐν ταῖς Κτίσεσι, vid. quae ibi notaui pag. 308. at cel. *Heyne* Opuſc. II. pag. 339 not. k. defendit θέσεις, ſitus ac poſitus vrbium. Idem, „non dicemus, ait, an ἀποικία 'Αθηναίων, quae inter Ariſtonis ſcripta fuit, pro particula iſtius operis habenda ſit apud *Plutarchum* de Iſide et Oſiride pag. 365. E. Opp.“ Add. *Burmann.* ad Doruillii Sicula tom. II. pag. 550. in primis M. *Gottfr. Buchneri* diſſ. Ariſto Chius, vita et doctrina notus, Ienae 1725. 4. Contra doctam hanc, at aridam incultamque diſput. ſcripſit *Lotterus* ſtricturas extemporales in diſſertationem de Ariſtone Chio — a M. Godfrido Buchnero conſcriptam, Lipſiae 1725. 4. in qua multa, a Buchnero omiſſa, ſuppleutur aut minus recte prolata notantur, et hiſtoria Ariſtonis, quem Stoiſtam, i. e. Stoici quidem diſcipulum, doctrinis vero porticus neutiquam ſimpliciter adhaerentem, adpellare malit, eius ſchola peculiaris, quae per exiguum tempus durauit, et doctrina de rebus tam humanis quam diuinis bene explicantur, et aliorum VV. DD. tum recta tum praua iudicia adducuntur atque examinantur. At tamen ſtricturae ſunt fugitiuae et nimiae in reprehendendo. Erudite acuteque perſequitur vtriusque Ariſtonis, et Stoici et Peripatetici, vitam, doctrinas ſcriptaque anonymus in Bibliotheca philologica, tom. II. part. I. pag 1 ſqq. et part. II. pag. 1 ſqq. Gottingae 1773. 8. Multa de Ariſtone diligenter collecta, et ſubtiliter, erudite, nec raro lepide diſputata ſunt in docto cel. *Io. Benedicti Carpzouii*, (nunc Abbatis et Theologi Helmſtadienſis,) libro: Para-

doxon Stoicum Ariſtonis, Chii, *μόνον εἶναι τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ τὸν σοφὸν* apud Diogenem Laertium lib. VII. ſegm. 160. nouis obſeruationibus illuſtratum etc. Lipſiae 1742 8. ſect. II. cap. 2. et 3. pag 199—263. — *Titi Ariſtonis*, vita, non profeſſione philoſophi, meminit eiusque mores atque iuris ſcientiam mire laudat *Plinius* I. epiſt. 22. vbi vid. Catanaeum. *Harl.*

Ariſtocles, *Lampſacenus*, qui ſcripſit libros quatuor ἐξηγήσεως in Chryſippum περὶ τοῦ πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανοούμεθα. Suid.

Ariſtocreon, Chryſippi ſororis filius. *Laert.* VII. 185. *Plutarch.* de Stoic. or. repugnantiis pag. 1033.

Ariſtodemus, quem oppugnat *Plutarch.* libr. de nobilitate. [*Ionſ.* II. 18, 1. p. 251.]

Arrianus, Nicomedienſis, Epicteti diſcipulus, de quo infra lib. IV.

[*Artemidorus.* Fabric. Bibl. Gr. IV. 13, 6. *Heumann.*]

Aſclepiades, *Ionſ.* [II. 18, 1. pag. 251. II. 17, 1. pag. 248. vbi plures Aſclepiades enumerantur II. 10, 3. pag. 198. *Brucker.* II. p. 328. cum nota *n.* ſupra inter Cynicos.]

Aſclepiodotus, Poſidonii auditor, teſte *Seneca*, de quaeſtionum naturalium cauſis ſcripſit. VI 17. [conf. ſupra pag. 164. *Brucker.* II. p. 326. not. h.]

Athenaeus, *Stoicus*, cuius meminit *Porphyrius* [d]) in vita Plotini cap. 20. Etiam Athenaei cuiusdam epigramma de Zenone, Citieo, adfert *Laertius* VII. 30.

Athenodorus, *Solenſis*, Zenonis diſcipulus, *Laert.* VII. 38. idem, vt videtur, qui contra aliorum Stoicorum ſententiam peccata negabat eſſe aequalia, id. 121. [♈]

Athenodorus Cordylio, Tarſenſis, qui Pergamo arceſſitus cum M. Catone, Vticenſi vixit, et apud eum mortuus eſt, *Strabo* XIV. pag. 674. *Plutarch.* Catone Minore p. 762. [vol. IV. pag. 377 ſq. edit. Reiske.] Cuſtos bibliothecae Pergamenae, qui auſus fuit e libris Stoicorum exſcindere, quae ipſi ſecus ſcripſiſſent. *Laert.* VII. 34. Idem forte auctor operis contra Ariſtotelis categorias, quod memorant Porphyrius, Simplicius et Stobaeus et libri περὶ σπουδῆς καὶ παιδείας, qui laudatur ab Athenaeo XII. pag. 519. et περιπάτων, quorum octauus liber citatur a *Laertio* III. 4. [e]) V. 36. et IX. 42. pro quo male in Arſenii Monembaſiae archiepiſcop. apophthegmatis, graece editis, vbi de Democrito agit, legitur περὶ πάντων pro περιπάτων. *Fabric.* Scriptorem περιπάτων fuiſſe Athenodorum, Auguſti imp. praeceptorem, credit *Menagius* ad Laert. VI. 81. p. 258. *Heumann.* Confunditur cum altero *Athenodoro*, Tarſenſi, de quo mox diſputabitur, a Scheffero ad *Aelian.* XII. H. V. cap. 25. ſed refutato ibidem a Kuhnio et Perizonio. adde *Brucker.* II. p. 53. not. 6. *M. I. Frid. Hoffmann* in docta diſſ. de Athenodoro Tarſenſi, philoſopho Stoico, Lipſiae 1732. 4. §. 4. p. 6 ſq. *Harl.*

Atheno-

d) Crediderim, a Porphyrio innui Athenaeum illum, cuius libri XV. de Dipnoſoph. ſuperſunt. Certe lib VI. pag. 233. dicit *meus Poſidonius*, et lib. XIII. p. 563. laudat Zenonem, Citieum. Item lib. VI. pag. 241. dicit, *Alexandria mea.* Vide tamen, an *Athenaeus* ibi loquatur ipſe, an alius loquens inducatur. Etiam lib. VII p. 278. Chryſippum eximie laudat, et paſſim infenſiſſimum ſe praebet, et lib. VIII. pag. 335. *Heumann.*

e) *Menagius* ad locum Laertii pag. 136. accipit de Athenodoro, Tarſenſi, Cananite, Auguſti praeceptore. *Harl.*

* *Athenodorus*, Tarſenſis. [Glycae, Cedreno, Conſtantino Manaſſae etc. [f]) Alexandrinus,] *Sandonis* [g]) F. dictus etiam a pago quodam *Cananites*, praeceptor Auguſti, Caeſaris [h]), de quo *Strabo* loco laudato et *Lucianus* in Macrobiis tom. II. pag. 473. vbi octoginta et duos annos vixiſſe teſtatur [i]). Laudat et *Zoſimus* lib. I. cap. 6. teſtatus, Auguſti mitius imperium fuiſſe, ex quo Athenodori maxime conſiliis aures praebuiſſet. Idem, cui Claudius adoleſcens in contubernium datus eſt, vt ex Auguſti literis refert *Suetonius* in Claudio cap. 4. [k]). De patria ſua, Tarſo, ſcripſit, teſte Steph. in Ἀγχιάλη, et librum ad Octauiam, Auguſti ſororem, *Plutarch.* in Publicola. fol. 36. aut tom. I. fol. 106. conf. *Dio Chryſoſtom.* orat. 33. quae prima Tarſica eſt, pag. 408. *Dio Caſſius* lib. LII. pag. 491. A. [tom. I. pag. 689. vbi vid. notam in exemplo Reimari, et lib. LVI. cap. 43. pag. 841. tom. II. vbi Reimarus ex *Zonara* p 544. B. locum claſſicum cumque longum adducit de gratia, qua Athenodorus apud Auguſtum valuit, et de facto, fere audaci, quo libidinem imperatoris repreſſit. *Spanhem.* ad Iuliani Caeſares pag. 52. At omnem hiſtoriam huius Athenodori docte expoſuit, et quosdam aliorum errores notauit *I. Frid. Hoffmann.* in diſput. paullo ante laudata; quam quoque recenſuerunt auctores lib. Auszüge aus Diſputationen, tom. I. pag. 276. Differit igitur primum de Tarſo, eius academia et claris Tarſenſibus, tum plures enumerat Athenodoros: poſtea Athenodori noſtri vitam, peregrinationem, vſum cum Auguſto, et auctoritatem qua apud imperatorem polluit, reditum in patriam, quam a tyrannide Boethi, mali poetae malique ciuis, Antonii autem gratia florentis, liberat eique immunitatem impetrat, merita, praemia, honores ſcriptaque vberius docteque perſequitur. Praeter ſcripta, a Fabricio memorata, citant Athenodori περὶ σπȣδῆς καὶ παιδείας, *Athenaeus* lib. XII. pag. 519. et opus incertum πρὸς τὰς Ἀριςοτέλȣς Κατηγορίας; *Porphyr.* in Categor. pag. 21. a. *Simplicius* Categ. pag. 15. b. *Stobaeus* ſerm. 33. quae tamen, vt alia nominata, ad *Athenodorum, Rhodium*, refert *Meurſius* in bibl. graeca, tom. X. theſ. Gronou. pag. 1271. Pauca habet *Brucker.* vol. II. pag. 536. adde *Iſebr. Eilardi Harkenrothii* coniectanea de Athenodoro, Stoico, in nouis miſcellan. obſſ. criticis ad ann. 1740. tom. I. pag. 49—62. qui vitam Athenod. per annos digeſtam, perſequitur, et *Franc. Seuin* de vita et operibus Athenodori, in Mem. de l'acad. des Inſcript. tom. XIX. pag. 77. edit. Amſtelod. *Harl.* Alius ab his tribus 1) Athenodorus, philoſophus, ſpectra deridens, de quo *Plin.* VII. 27. Epiſt. [l]) 2) *Athenodorus, Rhodius*, rhetor. *Quinctil.* II. 17. 3) *Athenodorus, medicus*, cuius primum τῶν ἐπιδημείων citat Plutarchus VIII. 9. ſympoſ. 4) *Athenodorus, ſophiſta*, qui tempore Pollucis docuit Athenis, Chreſti atque Ariſtoclis auditor. [*Eudocia* p. 51. vbi

f) Hos erraſſe in nomine *Alexandrini*, monet Hoffmann. diſſ. pag 8. *Harl.*

g) De quo veteres tacent. vid. *Hoffmann* diſp. pag. 8. *Harl.*

h) Vid. *I. M. Bruti* Opera, pag. 813. *Heum.*

i) Hic Ciceronis aetate vixit, qui eum laudat lib. III. ad diuerſ epiſt. 7 eumque fuiſſe Paulli, apoſtoli, praeceptorem, ſtatuitur in Obſſ. miſcell. criticis nouis tom. I. pag. 49 ſqq. *Heumann.*

k) Idem quidem eredidit *Voſſius* de hiſtor. gr. II. cap. 5. ſed *Hoffmann* in diſſ. mem. §. 19. pag. 26 ſq docet alium fuiſſe Athenodorum Claudii familiarem ſ. praeceptorem, a noſtro diſtinguendum, adde *Perizon.* ad Aeliani H. V. lib. XII. 25. fin. *Harl.*

l) *Hoffmann* in diſp. mem. §. 23. pag. 31. iudicium ſuſpendit, neque malit Athenodoro Cananitae adtribuere, neque cum Fabricio prorſus denegare. *Harl.*

vbi dicitur ὁ ῥήτωρ, τὸ γένος ἐπιφανέστατος· ἐκ πόλεως Αἴνου τῆς Θρᾳκικῆς.] *Philoſtrat.* p. 591. 5) *Athenodorus*, Arati, poetae, pater. 6) *Athenodorus*, frater Arati. Suid. in Ἄρατος. 7) *Athenodorus*, qui in Bactris ab Alexandro M. defecit, *Curtius* IX. 7. *Fabric.* — 8) *Athenodorus*, frater Gregorii Thaumaturgi, *Euſeb.* hiſt. eccleſ. VI. 30. *Hieronym.* catal. ſcriptor. eccleſ. cap. 65. *Heumann.* Sophiſta dicitur εὖ γινώσκων τοὺς ῥητορικοὺς τῶν λόγων, καὶ πολυμαθὴς περὶ τὰ ῥητορικὰ μέτρα ab *Eudocia* pag. 51. — 9) *Athenodorus*, hiſtrio, in certamine victor renuntiatus et ab Athenienſibus multatus, quod abfuiſſet a ludis Bacchanalium, *Plutarchus* in vita Alexandri M. pag. 69 ſq. vol. IV. edit. Reiskii. vid. inter Tragicos deperditos, ſupra, tom. II. p. 289. 10) *Athenodorus*, *Imbrius*. *Plutarch.* in vita Phocionis ibid. pag. 325. coll. *Aeliano* in H. V. lib. I. cap. 25. vbi eadem de mutuo nobili Alexandri M. ac Phocionis facto et magnificentia narratur hiſtoria, et Athenodorus cognominatur *Himeraeus*, a Scheffero autem et Perizonio ex Plutarcho bene correctus, quamuis Kuhnius putaret, Athenodorum illum potuiſſe dici Imbrium origine, Himeraeum beneficio. — 11) Hoffmannus addit *Athenodorum*, ſtatuarium, patria Teium, ſummum artificem, teſte *Plinio* H. N. XXXVI. cap. 5. — 12) *Athenodorum*, quemdam Iſaurorum rebellantium aduerſus imperatorem Athanaſium, (vid. *Theodoret.* H. E. lib. II. fol. 559. edit. Valeſ. et *Theophanes* in Chronograph. fol. 118. et 120. edit. Pariſ. 1655.) — 13) *Athenodorum*, diſcipulum Dionyſii, Areopagitae, etc. (*Suid.* tom. I. pag. 72.) — 14) *Athenodorum*, Eretrienſem, *Photii* bibl. cod. CXIX. — Denique p. 8. et 9. addit Hoffmannus 15) *Athenodorum*, Salluſtii et Procli aequalem, ſaec. poſt Ch. N. V. tempore Leonis Thracis florentem, et probabiliter adhaerentem philoſophiae Platonico-pythagoricae. *Harl.*

Attalus, ſub Tiberio imp. clarus, cuius non infrequens apud Senecam mentio, qui eum audiſſe ſe teſtatur Epiſt. CVIII. Solum vertit, a Seiano circumſcriptus, vt leges in Senecae patris ſuaſoria 2. Eius libri de fulminibus citantur a *Seneca* filio II. 48. Nat. quaeſt. Huius quoque Attali ſuſpicor eſſe libros παροιμιῶν memoratos Heſychio in Κορίνθοι. Alius *Attalus*, Philometor, qui de agricultura et re medica ſcripſit, de quo *Harduinus* ad Plin. [*Attalus*, Sophiſta, ſub M. Aurelio, vid. *Spanhem.* de V. et Pr. Numiſm. diſſ. XI. vol. II. p. 310. *Harl.*] Alius denique *Attalus*, Rhodius, Arati interpres, quem notat paſſim Hipparchus, vt dixi cap. de mathematicis, §. XIX. 8.

[*Auguſtus*, imperator, inter Stoicos refertur a *Iuliano* imperat. in Caeſaribus p. 485. et 506. vſus eſt praeceptoribus Athenodoro aliisque Stoicis, quod late demonſtrauit *Hoffmannus* in diſſ. laudata de Athenodoro pag. 10 ſqq. et pag. 21 — 26. nouem vſus eſt argumentis, ex philoſophia Stoica et vita Auguſti ductis, quibus probaret, illum imperatorem fuiſſe Stoicum. *Harl.*]

Q. *Lucius Balbus*, quem loquentem inducit Cicero libris de Natura Deor. [et de quo lib. I. ita iudicat. „Q. Lucius Balbus tantos progreſſus habebat in Stoicis, vt cum excellentibus in eo genere Graecis compararetur.“ *Heumann.*] Hic ipſe eſt, cuius ex *Auguſtini* IV. 30. de ciuitate dei meminit *Agobardus* lib. de imaginibus, tom. XIV. bibl. patrum pag. 293.

Barlaamus, monachus Calaber, epiſcopus Hieracenſis, qui ſaec. XIV. poſt C. N. floruit. Ethica, in duas diſtributa partes, ſecundum Stoicos, latine legitur, ab auctore gr. ſcripta, tom. 26.

tom. 26. bibl. patrum tom. 26. edit. Lugd. pag. 28 — 38. ex edit. *H. Caniſii* tom. VI. antiq. lectionum pag. 4. ex bibl. Bauarica. *Fabric.* adde *Heumanni* acta philoſ. tom. I. pag. 739. *Harl.*

Baſilides, Scythopolitanus, quem M. Antoninus audiniſſe traditur [?] ab Hieronymo in Chron. et Syncello pag. 351. *Fabric.* vid. *Barlaeus* de viris philoſophorum cap. 112 qui haec habet. „ *Baſilides*, Socroconicanus philoſophus, claruit Athenis tempore Antonini Pii, imperatoris, eius et praeceptor fuit." vid. *Fabric.* Bibl. Gr. lib. IV. cap. 17. pag 522. *Hofmannus* in lexico vniuerſali; *Morerius* diction. *Heumann.* qui Baſilid in numero Stoicorum excludit, ſaltem dubitat, in actis philoſ. III. p. 115 ſq. Sed Fabric. margini exempli adſcripſit, *idem Baſilides Stoicus, quem Sextus* II. *contra logicos ſect.* 258. ait, *docuiſſe, nihil ἀσώματον incorporeum eſſe:* et in nota ad Sextum p. 507. ſtat in ſua ſententia, atque tredecim enumerat *Baſilides. Harl.*

Baſſus, Stoicus, Galeno memoratus, Coelio Aureliano eſt *Tullius Baſſus*, de quo *Io. Rhodius* ad Scribonium Largum pag. 191.

C. Bloſſius, Cumanus, Antipatri, Tarſenſis, auditor, Romae et ab dedicatione ſcriptorum quorundam philoſophicorum honoratus. *Plutarch* in vita Gracchorum p. 825 et 834. Male *Blaſius* p. 832. Meminit etiam Cicero in Laelio, et or. in Rullum. *Valerius Max.* IV. 7.

Boethus, Stoicus. *Philo* de mundo incorruptibili pag. 737. vide et *Laert.* VII. 142. (et ad ſegm. 143. Menagiani.) et 54. e quo poſteriore loco colligas, ante Chryſippum ſcripſiſſe. Liber de Natura citatur *Laert.* VII. 148. Liber XIII. de fato. *Laert.* VII. 149 [*Cic.* de diuin. I. 8. et II. 20. prognoſticorum cauſſas elicere conatus eſt. conf. *Cudworth.* Syſt. intell. tom. I. ibique *Moshem.* pag. 190. ſupra pag. 165.]

[*M. Iunius Brutus*, qui ſcripſit libros philoſophicos. *Bayle* diction. voc. *Brutus* not. E. Bruti librum de virtute citat *Seneca* conſol. Helu. cap. 9. Eiusdem librum de patientia memorat Diomedes, grammaticus. vide *Pagan Gaudentium* lib. de philoſ. rom. cap. 25. De miſera Bruti philoſophia vid. *Baltus* lib. de philoſ. mor. ethnic. pag. 293. conf. *Quinctil.* dialog. XXI 10 *Heumann.* Sed compara *Brucker.* hiſt. crit. phil. II. p. 28 ſq. qui cum Gaudentio negat, Brutum fuiſſe Stoicum. — De eius epiſtolis vide ſupra in vol. I. pag 678 ſq vbi addatur edit. Bruti epp. latina. Florent. 1487. 4. in biblioth. Noribergenſi. adde Erneſti indicem hiſtor. in claue Cicer. voc. *Brutus. Harl.*]

Calietes, Longini aequalis. Vide *Euſebium* X. 3. Praeparat.

Callippus, Corinthius, Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 38.

Caſſius, Laert. VII. 34.

Cato, Vticenſis, ſiue minor, ab Antipatro, Tyrio, praeceptis ethicis ac politicis imbutus. Cic. ad Atticum II. 1. *Salluſt.* Catil. cap. 5. *Plutarch.* in eius vita pag. 761. Perfectiſſimum Stoicum vocat *Cicero* in Bruto cap. 31. quem vide orat. pro Muraena cap. 29. Eius icon apud *Lucanum* II. 380 ſqq. *Fabric.* Ad Lucani locum ſcripſit *Iac. Brummer* comment. de philoſophia Catonis Vticenſis, Ienae 1735. 4. addantur *Cicero* praefat. ad paradoxa. *Florus* hiſt. rom. lib. IV. cap. 2. pag. 129. *Auguſtin.* lib. I. de ciu. dei cap. 23. V. 52. *Hornius* hiſt. philoſ. lib. IV. cap. 4. pag. 241. *Bayle* Diction. voc. *Hortenſius* not. N.

Digitized by Google

not. N. *Gaudentius* de philoſ. rom. cap. 38 et 39. *Heumann.* — De eius vita, ſatis, cum primis de eius philoſophia copioſus eſt *Brucker.* vol. II. pag. 51 ſqq. add. *Erneſti* in claue Ciceron. ind. hiſtor. voc. *Cato*, qui plures eiusdem nominis Romanos bene diſtinguit. *Harl.*

P. Egnatius CELER, de quo *Tacitus* XVI. Annal. cap. 32.

Chaeremon, Alexandrinus, cui ſucceſſit Dionyſius Alexandrinus, qui vsque ad Traianum vixit, teſte *Suida* Διονυσ. De eo vide *Voſſ.* II. 1. de Hiſt. Gr. et *Valeſ.* ad Euſebium VI. cap. 19. pag. 122. qui apud *Senecam* VII. 5. Nat. quaeſt. pro Charimandro m) iubent legere Chaeremonem, cuius librum de cometis laudat *Origenes* I. contra Celſ. pag. 45. Inſignis Chaeremonis huius locus de ſacerdotibus Aegyptiis exſtat apud *Porphyrium* IV. de abſtinendo ab animatis pag. 360 ſq. quem reſpicit *Hieron.* II. contra Iouinian. Idem Chaeremon ἱερογραμματεὺς Porphyrio laudatus apud *Euſeb.* V. 10. de praeparat. Ἱερογλυφικὰ ſcripſit teſte Suida in Ἱερογλ. At Martialis XI. 57. *Chaeremonem* pro quouis paupere Stoico, mortis contemtore, ponere videtur. Alius Chaeremon, ni fallor, qui, Aſtronomiae peritus videri cupiens, cum Aelio Gallo Alexandria iter fecit, de quo *Strabo* XVII. pag. 806. — *Chaeremonis*, medici, mentio in narratione ſiue fabula de Apollonio, Tyrio, pag 691. Opp. Marci Velſeri. *Fabric.* — *Chaeremon*, tragicus, ſupra in vol. II. inter tragicos deperditos, voc. *Chaerephon.* *Harl.*

Chaerephon. *Lucian.* in Hermotimo tom. I. pag. 515. *Fabric.* — ſiue cap. 15. tom. I. p. 754. Reitzii, vbi Pythius dicitur optimos omnium Stoicos praedicens ad horum rationem ablegauiſſe Chaerephontem. Sed *Heumannus* in actis philoſ. tom. III. pag. 117 ſq. animaduertit, Chaerephontem apud Lucianum eſſe nomen fictum atque Lucianum adluſiſſe ad Chaerephontem, qui Socratis tempore vixit, et quem Apollo Delphicus ad Socratem, a quo diſceret ſapientiam, ablegauit. vid. *Suid.* in voc. Chaerephon. *Platon.* Apol. Socrat. pag. 21. *Heumann.* in actis philoſ. I. pag. 490 ſq. Senſum igitur Luciani eſſe Heumann. ait: Tene quoque oraculum Apollinis, quod olim Chaerephonti euenit, ad Stoicos miſit, teſtatum, hos eſſe omnium philoſophorum optimos? *Harl.*

Charmippus, Megarenſis, apud Stoicum in Amarantho pag. 430.

Chremonides, a Zenone, Citieo, adamatus. *Laert.* VII. 17.

Chryſippus, Apollonii F. Solenſis, (ob viciniam dictus quibusdam Tarſenſis,) ſucceſſit Athenis Cleanthi, a quo n) vt et a Zenone in multis tamen diſſenſit. Vide *Laert.* VII. 178 ſq. Vt ad inuentionem ſufficeret, ter helleboro animum deterſiſſe ſcribit *Petronius* [cap. 88.

m) Charimandri tamen apud *Pappum* quoque mentio lib VII pag. 247.

n) Antipatri librum περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς ſupra in voc *Antipater Tarſenſis* e Plutarcho memoraui. *Fabric.* Cicero de fato multus eſt de Chryſippo, περὶ δυνατῶν argutato, eiusque lib. de fato refutat; cap. 4. *Chryſippi laqueo* nominat, cap. 6 et 7 (vbi vide Dauiſ.) et ſqq. de graui eius certamine cum *Diodoro*, valente dialectico agit. et cap. 7. fin. dicitur *Cleanthis* diſcipulus, dum, „omnia, inquit Cicero, vera in praeteritis neceſſaria ſunt. *vt Chryſippo placet diſſentienti a magiſtro Cleanthe*, quia ſunt immutabilia, nec in falſum e vero praeterita poſſunt conuertere“ Et ſic in eodem libello perſequitur placita et argutias Chryſippi. adde *Cicer.* quaeſt. acad IV cap. 46 ſq. ad diuerſ. IX. ep. 4. ibique interpretes. *Harl.*

Digitized by Google

[cap. 88. Satyr. vbi Boſch et Erhard pag. 425. edit. I. Burmanni, plura de Chryſippo et de re ipſa collegerunt] Studium illius in tradendis ingenii ſui monumentis tantum operae laborisque ſuſtinuit, vt ad ea, quae ſcripſit, penitus cognoſcenda, longa vita opus eſſe ſcribat *Valerius Maximus* VIII. 7. extern. 10. Acumen eius vsque adeo admirationi fuit, vt non deeſſent, qui dicerent, deos ipſos, ſi dialectica vterentur, vſuros haud alia eſſe, quam Chryſippea [— Ab *Athenaeo* XIII. p. 565. laudatur. *Cicero* de Orat. I. cap. 12. ait, Chryſippum acutiſſimum quidem fuiſſe, ſed in dicendo ieiunum et exilem, neque ob eam rem philoſophiae ſatisfeciſſe, quod non habuerit hanc dicendi in arte aliena facultatem. — De oraculis et diuinatione quid ſuperſtitioſi Stoici, omnia fere diuinationis genera defendentes, iudicarint, et quae diuerſimode varii ſcripſerint, paucis exponit *Cicero* de diuin. I. cap. 3. et inter alia, *acceſſit*, inquit, *acerrimo vir ingenio Chryſippus, qui totam de diuinatione duobus libris explicauit ſententiam, vno praeterea de oraculis, vno de ſomniis.* Ibid. lib. II. cap. 56. dicitur Chryſippus Apollinis oraculis totum volumen impleuiſſe: ibid. lib. II. cap. 70. fertur Chryſippi liber plenus eſſe ſomniorum. Cicero lib. I. de N. D. cap. 15. vocat eum ſtoicorum ſomniorum vaferrimum interpretem, qui magnam turbam congreget ignotorum deorum atque ita ignotorum, vt eos ne coniectura quidem informare poſſimus, eiusque de deo mundoque et natura deorum etc. *libros II* vberius indicat. add. *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſt. philoſ. antiquae pag. 314 – 319 Sed de Chryſippi theologia ac philoſophia praeter *Diogen. Laert.* VII. ſect. 179 ſqq. *Suidam* in voc. Chryſippus, tom. III pag. 691. *Lipſium* in Manuductione lib. I. p. 56. diſſ. XI. ac *Georg. Paſch* in introduct. ad rem litterariam moralem vett. etc. Kilon. 1707. 4. pag. 609 ſqq. copioſius diſſeruerunt *Bayle* in Diction. art. *Chryſippe*, *Brucker.* hiſt crit. phil. tom. I. pag. 974 ſqq. qui eum quoque a crimine Baylii, inter numinis hoſtes illum referentis, pag. 976 ſq. defendit, aliique, quos ſemper nominare longum et moleſtum foret, hiſtoriae philoſ. conditores, *Tiedemann* in: Geiſt der ſpekulativen Philoſophie, tom. II. pag. 440. 462 ſq. etc. — De moralibus Chryſippeis, e rerum natura petitis, diſp ſcripſit *Georg. Alb. Hagedorn*, Altdorf. 1685 eiusque Ethicae adiecit *Io. Conr. Hagedorn.* Norimbergae 1715. 8. conf. Acta erudit. Lipſ ann. 1715. menſe Iun pag. 277 ſq Chryſippi doctrinam de moribus et iudicia partim exagitat *Gottl. Stolle* in: Hiſtorie der heidnischen Morale, p. 125 ſqq. — Satius tamen, dicebat Chryſippus, eſſe, nullos comparare amicos, quam comparatos amittere, vt legitur apud *Libanium* lib. I. epiſt. 5. — Chryſippum crediſiſſe, non quidem omnia, tamen ſagaciora, bruta, rationis adeoque dialectices, (vid. *Sext. Empir.* Pyrrh. I. cap. 14. ſect 69. ibique Fabricii notam, pag. 19.) non fuiſſe expertia, cenſet *Io. Andreas Schmid* in diſſ. Chryſippea brutorum logica, Ienae 1689. ſubdubitat vero *Ribou.* in diſſ. de anima brutorum, Rorarii libro; animalia bruta etc. ſubiecta, pag. 969 ſqq. — Poetarum, praecipue Euripidis, ſtudioſiſſimus erat Chryſippus, ita, vt illorum ſententiis, velut quibusdam teſtimoniis, quae propoſuerat, confirmans, ſcripta quaedam oppleret, vt hoc ei etiam vitio verterent aduerſarii. vid. *Diog. Laert.* VII. 180. *Galenus περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην καὶ Πλάτωνα δογμάτων.* (in quo opere Galenus e Chryſippi ſcriptis multa refutanda ſibi excerpſit o) lib. III. pag. 265. 37. *Valckenaer* in

o) Vid. infra, indicem ſcriptorum, a Galeno citatorum, in vita Galeni, lib. IV. cap. 17. vol. III. pag. 567. edit. veteris.

diatriba Euripid. edit. Hippolyti Eur. adnexa, pag. 28 ſq. vbi quoque ille obſeruat, nos, ſi litteratiſſimi Stoici, Chryſippi, commentarii nobis ſupereſſent, intellecturos eſſe, ex illis quam multa Cicero deriuaſſet in opera ſua philoſophica. Idem *Valck.* in adnotatt. ad Euripidis Hippolytum v. 322. notat et corrigit verſum Euripidis, quem ex Chryſippo, Stoico, exhibuit *Galenus* lib. mem. III. tom. I. pag. 265, 38. conf. de arcana Chryſippi theologia cl. *Villoiſon.* de triplici theologia myſteriisque veterum, (in *St. Croix* Mem. — ou Recherches hiſtor. et critiques ſur les Myſteres du Paganiſme) p. 276 ſqq. — *De Chryſippo, Stoico faſtuoſo,* ſcripſit *Io. Frid. Richter*, Lipſiae 1738. 4. *Harl.*] Compoſuit volumina ſeptingenta et quinque, ſaepius de eadem re ſcribens, [?] et multa longaque teſtimonia aliorum ſcriptorum ſuis inſerens libris. id. 181 ſq. Scripta Chryſippi ἐνδοξότατα quondam atque in plurimo honore fuiſſe, idem *Laertius* tradit, n. 189. Ex tanto numero tamen ne vnum quidem ad nos peruenit, ſiue hoc totum fortunae fuit, laboribus eius haud fauenti, ſiue multitudo ipſa vaegrandis, et in hac contorta non pauca et φορτικὰ, ſubtilesque ineptiae lectores remouerunt, quo nomine ſpernuntur vel impugnantur Chryſippea quandoque non a Galeno tantum et Sexto ac Cicerone, ſed ab Epicteto quoque et Seneca ac Plutarcho. Neque dubito ſubſcribere *H. Stephani* iudicio in praef. t. ad Xiphilinum ann. 1592. fol. qui non ita magnam iacturam putabat, quod Chryſippi voluminibus dialecticis CCCXI. atque tot eius libris nobis hodie ſit carendum. Rhetoricam *Chryſippi* ita ſcriptam fuiſſe teſtatur Cicero, *vt, ſi quis obmuteſcere cupierit, nihil aliud legere debeat.* lib 4. de fin. 3. [A diſcipulis acceptauit mercedes, *Quinctil.* I. O. lib. XII. 7. 9] In Phyſicis, neſcio an aliquid viderit: in Ethicis, licet illa χρήσιμα τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ pronunciet *Ann. Cornutus* apud Dionem in Nerone pag. 715. adparet vel e *Seneca*, lib. I. de beneficiis cap 4. Chryſippum officia ita circumſepſiſſe et interſecuiſſe ſubtiliſſimis diſputatiunculis, vt praeſtet, vnas Arriani Epicteteas diſſertationes tuliſſe aetatem, quam ſi omnia Chryſippi ſcripta moralia ad nos perueniſſent. Hiſtoricos et grammaticos haud dubie multa docere potuiſſent Chryſippi, ſi exſtarent, volumina, quorum catalogus in Συντάξεις digeſtorum apud Laertium, licet bene longus n. 189 — 202. mancus tamen eſt, vt praeter viros doctos ad illum ſcriptorem notarunt *Io. Meurſius* ad Chalcidium pag. 31. et in biblioth. graeca et *Tho. Stanleius* in hiſt. philoſophica lib. VIII. pag. 486 et *Lipſius* lib II cap 8. a quibus plurima inſuper Chryſippi ſcripta Laertio praeterita recenſentur. *Chryſippi* περὶ τῶν ἀρετῶν citatur in libro Plutarchi (olim inedito) περὶ εὐγενείας. — Περὶ νομων in Digeſtis lib. I. — Liber, quo aequalitatem demonſtrat virtutum, *Plutarch* libr. de nobilitate pag. 29. liber primus de bonis; liber de arte dicendi; liber de iis, quae per ſe eliguntur, ibid. pag. 41. — [περὶ παροιμιῶν libr. II. ad Zenodotum, *Laert.* VII. 200. conf. *Fabric.* infra lib. IV. cap. 9. vol. III. pag. 281. edit. vet. — De liberorum educatione compoſuit praecepta, in iisque etiam *chir nomiam*, h. e. legem geſtus, docuit, vid. *Quinctil.* I. O. lib. I. cap. 11, 17. qui ſaepius laudat Chryſippum. Locum *Ciceron.* de diu n. I 3. vbi nonnulla Chryſippi ſcripta memorantur, ſupra iam citaui. In catalogo apud *Laert.* VII. 198. pro vulgato, περιέχοντα σποράδην καὶ οὐ σωματικὰς ζητήσεις λογικάς, *Kuſter* in commentatt. Laertianis pag. 159 ſq. corrigit περ. σποράδην καὶ οὐ σώματι τὰς ζ. λ. *quaeque ſparſim traditae, non in corpus redactas quaeſtiones logicas continent.* Libros, τὴν πολιτείαν, τοὺς περὶ τοῦ καθήκοντος, τὰ διαλεκτικὰ θεωρήματα, τὴν πρώτην περὶ

συλλογισμῶν

συλλογισμῶν εἰσαγωγήν, τὸν περὶ δικαιοσύνης paſſim laudat *Sextus Empiric.* aliaque *Galenus. Harl.*] — Neſcio, quid ſibi velit *Iulius Niger*, non vsquequaque accuratus ſcriptor, quando in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum de Lapo Birago differens pag. 343. *Chryſippum*, ait, *pariter philoſophum graecum latinum dedit Italiae noſtrae.* Obiit *Chryſippus* Olymp. CXLIII. aetatis 73. [aet. 81. ſecundum *Lucianum* in Macrobiis cap. 20. tom. III. p. 222. Reitz. adde *Valer. Maxim.* VIII. 7. ext. 10. ibique interpr. in edit. Torrenii, pag. 738. ſed *Laertio* potius adſentiendum, ideoque annum Chryſippi natalem Olymp. CXXIV. 4. adſerendum putat *Corſin.* in faſt. attic. IV. pag. 80. et pag. 99. *Harl.*] vt ex Apollodoro notauit *Laertius* VII. 184. Effigies Chryſippi antiquas tres exhibet Iac. Gronouius tomo tertio theſauri Antiq. graecarum littera S. Effigies in gemma apud *Begerum* pag. 67. theſauri Palatini. Caput eius in nummis Pompeiopolitanis apud *A. Morellum* in ſpecimine rei numariae pag. 240. Chryſippum et Zenonem ſibi manus intuliſſe, ſcribit *Vincent. Bellou.* XXIII. 69. ſpeculi nat. — [adde *Eudociam* pag. 437. de anno et genere mortis. Athenis in Ceramico ſtatua fuit Chryſippi ſedentis porrecta manu, quae manus quid ſignificet, quaerit *Cicero* de Finib. I. 11. adde *Pauſan.* in Atticis cap. 17. *Meurſium* de Ceramico gemino cap. 15. pag. 46. *Brucker.* I. pag. 978 ſq. — A Zenone, Epicureo, Chryſippum numquam, niſi *Cheſippum* vocatum eſſe, tradit *Cicero* de N. D. I. 34. vbi vid. interpret. in edit. Dauiſii. *Harl.*] Alios Chryſippos in veterum ſcriptis notarunt *Ionſius*, *Meurſius*que locis laudatis, et *Menagius* ad *Laertii* VII. 186. Quibus adde *Chryſippum*, Hieroſolymitanum, de quo *Allatius* ad Euſtratii libell. tom. 27. biblioth. patrum, edit. Lugd. pag. 363. [conſ. *Bayle* Dict. voc Chryſippe, not. *C. D.* et *Fabricium* infra in elencho medicorum vol. XIII. pag. 115 ſqq. vbi multos Chryſippos, medicos, recenſet, Ionſiique notitiam auget.]

Catalogus eorum, ad quos ſiue aduerſus quos Chryſippus, Solenſis, ſcripſit, quorum plerique Stoici fuiſſe videntur.

Agatho. *Laert.* VII. 194.
Alexander. 192. 196.
Aminias. 196.
Apollas. 193. 197. [vid. ſupra in hoc catalog. voc. *Apollodorus Ephillus.*]
Apollonides. 191.
Arceſilas. 198. [?]
Ariſtagoras. 19[illegible]. 194.
Ariſtobulus. 198.
Ariſtocles. 199.
Ariſtocreon. 196. 197. 202.
Athenades. 190. 195. 198.
Athenodorus. 190.
Cleon. 202.
Clitus. 191.
Dio. 19[illegible]. 192.
Diocles. 200.
Diodorus. 200. 202.
Dionyſius. 192. 200.
Dioſcorides. 190. 193. 198. 200. 203.
Epicrates. 193. 198.
Gorgippides 190 191. 198. 200.
Hedylius (an Heryllus?) 196. 197.
Heraclides. 198
Laodamas. 196. 199. 201.
Leptinas 201.
Meleager. 196.
Menecrates. 198.
Metrodorus. 189. 191. 198. 199.
Nicias. 193.
Onetor. 197.
Panthoedes. 193.
Paſylus. 191. 195. 197. 198.
Philarchus. 191.

Philippus. 193.
Philo. 191.
Philomathes. 194. 195. 199. 200.
Pollis. 198. 202.
Pythonax. 201.
Soſigenes. 192.
Sphaerus. 198.
Steſagoras. 192. 194. 197.
Thearus. 190.
Theoſporus. 199.
Timocrates. 194.
Timonax. 201.
Timoſtratus. 194.
Zeno. 189. 195. 201.
Zenodotus. 200.

S. Chryſoſtomum, propter dialogum, neminem laedi, niſi a ſe ipſo, Opp. tom. VII. p. 36. edit. Sauil. aut tom. IV. pag. 498. edit Ducaei, Stoicis accenſet Heumannus in actis philoſ. tom. I. pag. 737. Eiusdem argumenti liber auctore *Barthol. Feſeu*, S. I. Vicent. 1708. vid. noua litteraria Hamburg. pag. 267.

M. T. Cicero, in multis, [praecipue de officiis, et in paradoxis.] Stoicos ſequutus eſt, de quibus et hoc eius dictum extlat: *licet inſectemur Stoicos, vereor, ne ſoli philoſophi ſint.* [vid. *Cic.* de Officiis I. cap. 2, 10. *Heumannum* de Ciceronis paradoxis Stoicis, in actis philoſ. tom. III. p. 694—711 *Brucker.* vol. II. p. 34 ſqq. cum primis p. 45. *Harl.*]

[*Q. Cicero*, vide M. T. Cic. de diuin. II 3. *Heumann.*]

Cinna Catulus, quem audiuit M. Antoninus, imperator. *Iulius Capitolin.* in Marci vita cap. 3. et *Antoninus* ipſe lib. I. ſect. 13.

Claudius Maximus, ab eodem M. Antonino frequentatus. *Iul Capitolin.* loco laudato, et *Marcus Antonin.* lib. I. ſect. 17. (15.) et lib. VIII. ſect. 25. Huic, ni fallor, Claudio Maximo, ad Proconſulatus Bithyniae dignitatem euecto, Apuleius in Apologia ſe purgat ab impacto Magiae crimine, fretus, vt ait, doctrina eius ac perfecta eruditione.

CLEANTHES, Aſſius p), ex Aſſo, Lyciae [Troadis,] vrbe, Steph in Ἄσσος, Strabo lib. XIII. pag. 908. Zenonis, Citiei, quem per vndeuiginti annos audiuerat, in porticu Athenienſi ſucceſſor, magiſter Chryſippi: *Laert.* VII. 37 et 168 ſq. Ingenio q) tardiore, ſed pertinaci ſtudio et animo conſtante ſolus eſt viſus magiſtri ſui [?] peram ferre poſſe. vid.

p) Male *Thaſius* apud Probum in Ecl. VI. Virgil. *Fabric.* vid. *Plutarch.* de exſilio, pag. 387. ibique Xylandr. vol. III. Reisk. *Harl.*

q) Vide *Barthium* ad Claudian. pag. 101 ſq. *Fabric.* — conf. *Eudocia* in Violar pag. 272. vbi Cynicis philoſophis adnumeratur; at tamen dicitur diſcipulus primum Cratetis, dein Zenonis, huiusque ſucceſſor: cognominatus Φρεάντλης, quod in puteo, φρεατί τινι, ſtans, praetereuntibus hauriebat aquam, et pro potu dato accipiebat panem. Cleanthis ſedulitatem, parſimoniam inediamque imitatus eſt quodammodo, ſed neceſſitate coactus, *Franc. Iunius* in iuuentute. vid. *Bayle* Dict. voc. *Iunius*, not. I. pag. 887. — Cleanthes propter indefeſſum laborem dicebatur δεύτερος Ἡρακλῆς. adde *Suidam* voc. Κλεάνθης, tom. II. pag. 312. ſupra in comment. deperditis de Homero etc. vol. I. pag. 508 ſq. nr. 34. iam adnotata, *Brucker.* vol. I. p. 972 ſqq. *Tiedemann.* quem ad Chryſippum et initium huius capitis iam laudaui. — In collectione ſententiarum Frobeniana, (in vol. I. pag. 726. recenſita,) Cleanthis ſunt ſententiae. — Adagia noſtrum ſcripſiſſe, quod putarat Schottus, dubitat Fabric. infra vol. III. lib. IV. 9, 1. pag. 282. *Roſſius* in comm. Laertian. p. 122. — *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſ. antiq. p. 311 ſqq. quaedam de eo collegit. *Harl.*

Digitized by Google

vid. *Plutarch.* de audit. p. 173. vol. VI. Opp. edit. Reisk. eumdem de vitando aere alieno pag. 300 ſq. vol. IX. Vitam finiit inedia, annos octoginta natus. *Laert.* VII. 176. vel vndecentum, vt Lucianus et Valerius Max. Induluiſſe et ipſum argutioribus diſputatiunculis, adparet e Seneca, aliisque, vnde *ſpiras Cleanthis et contorta Chryſippi* iungit *S. Hieronymus* I. in Rufin. Huius Cleanthis ſtatuam inſignem, magnificentiae Senatus Romani documentem, in ipſa Aſſo vidiſſe ſe teſtatur *Simplicius* ad Epictet. pag. 329. Scripta eius, veteribus memorata, et viris doctis ad Laertium, Meurſioque in Bibl. Graeca maximam partem obſeruata, ecce tibi faciliori ordine:

Περὶ ἀγωγῆς. *Laert.* VII. 175.

Περὶ αἰσθήσεως. *Laert.* VII. 174.

Περὶ τῶν ἀπόρων. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ἀρετῶν. *Laert.* VII. 175.

Ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ ἀνδρὸς καὶ γυναικός. *Laert.* VII. 175.

Πρὸς Ἀρίσταρχον. *Laert.* VII. 175. Forte in hoc libro criticam Ariſtarchi, grammatici, in Homerum exercitam, caſtigauerat Cleanthes.

Ἀρχαιολογία. *Laert.* VII. 174. Dubitat Menagius, an diuerſa haec fuerit a μυθικοῖς, de quibus infra.

Περὶ ἀτόμων. *Laert.* VII. 134.

Περὶ βασιλείας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ βουλῆς. *Laert.* VII. 175.

Περὶ Γιγάντων. *Laert.* VII. 175. Idem opus ſuſpicatur Meurſius eſſe Cleanthis Θεομαχίαν, laudatam a Plutarcho de fluminibus.

Περὶ Γοργίππου. *Laert.* VII. 175.

Πρὸς Δημόκριτον. *Laert.* VII. 174.

Περὶ Διαλεκτικῆς. *Laert.* VII. 175.

Διατριβῶν β΄. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τοῦ δικάζειν. *Laert.* VII. 175.

Περὶ δόξης. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ἐλευθερίας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ἐπιστήμης. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ἔρωτος. *Laert.* VII 175.

Ἐρωτικὴ τέχνη. *Laert.* VII. 175.

Περὶ εὐβουλίας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ εὐφυίας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τοῦ Ζήνωνος φυσιολογίας, (MS. Palatin. Menagio teſte φυσιολόγου,) *Laert.* VII. 174.

Περὶ

Περὶ ἡδονῆς. *Laert.* VII. 87. et 175 librum ſecundum *Clemens* II. Strom. pag. 417. [P] *L Iroſtont a voluptatem* vocat *Cicero* I. de natura Deor. cap. 14. De tabula Cleanthis, qua ruborem incuſſuras Epicureis Voluptatem fecit throno inſidentem et virtutes ipſi miniſtrantes vide Cic. II. de fin. cap. 21. *Auguſtinum* V. 20. de C. D. *Gaſſendum* de Philoſ. Epicuri pag 1685 ſq.

Τῶν Ἡρακλείτου ἐξηγήσεων δ'. *Laert.* VII. 174.

Πρὸς Ἥριλλον *Laert.* VII. 174.

Θεομαχία *Plutarch* de flum. Vide ſupra περὶ Γιγάντων.

Περὶ Θεῶν. *Laert.* VII. 75. *H p crat.* in Λέσχαι. Reſpicit *Cicero* II. et III. de natura Deor. *Macrob.* lib. I. Sat. cap. 17. 18. *Plutarchus* de vitando aere alieno.

Ἰαμβεῖα. *Simplic.* in Epictet. pag. 329. *Seneca* Epiſt. 1 6. Plutarch Clemens Alex. Galenus et Stobaeus. Vide *H. Stephani* Poeſin philoſoph. p. 51 ſq. et 124.

Περὶ ἰδίων. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τοῦ καθήκοντος. *Laert.* VII. 175.

Περὶ καλῶν. *Laert.* VII. 175. [*Athen.* lib. VIII. pag. 335.]

Περὶ κατηγορημάτων. *Laert.* VII. 175. λεκτὰ illa vocaſſe teſtatur *Clemens* VIII. 784.

Περὶ κυριεύοντος, (Sophiſmatis genere,) *Arrian.* II. 19. Epictet.

Περὶ λόγου, γ'. *Laert.* VII. 175.

Περὶ μαντικῆς. *Cic.* I. de diuinat. [cap. 3. vbi dicitur Cleanthes ſemina a Zenone in commentariis quaſi ſparſa, feciſſe vberiora.]

Περὶ μεταλήψεως. *Athen.* XI. pag. 467. 471.

Μυθικά. *Athen.* XIII. pag. 752. Librum V. *Porphyr.* in limine vitae Pythag. In hoc opere videtur commentitiarum fabularum reddere voluiſſe rationem, quod Zenonem, Cleanthem ac Chryſippum facere conatos tradit *Cicero* III. de Nat. Deor. Reſpicit *Cornutus* lib. de Diis cap. 31.

Περὶ νόμων. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ὁρμῆς, β'. *Laert.* VII. 174.

Περὶ ὁρῶν libri, quorum primum citat Plutarch. de flum.

Περὶ τοῦ ποιητοῦ. *Laert.* VII. 175. quod bene poteſt exponi de Homero. Nam quod e *Clemente* V. Strom. pag. 554. Menagius obiicit, laudante Cleanthis ποιητικήν, nihil huc facit; nihil enim iſto loco aliud ſignificat hoc vocabulum, quam poema, quia ex poemate quodam Cleanthis quatuor verſiculi ibidem a Clemente adferuntur. *Fabric.* conf. ſupra, in vol. I. pag. 509. voc. *Cleanthes. Harl.*

Πολιτικός. *Laert.* VII. 175.

Περὶ πράξεων. *Laert.* VII. 175. [P]

Προτρεπτικός. *Laert.* VII. 175.

Περὶ

Περὶ τȣ̃ τῶν σοφῶν σοφιστεύειν. *Laert.* VII. 175.

Περὶ συμποσίȣ. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τέλȣς. *Laert.* VII. 175.

Περὶ τέχνης. *Laert.* VII. 174. *Cic.* IV. de Fin. cap. 3. *Scripſit artem rhetoricam Cleanthes, Chryſippus etiam, ſed ſic, vt, ſi quis obmuteſcere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Stoicorum principes de arte oratoria ſcripſiſſe, tradit etiam *Quinctilianus* III. 1.

Περὶ τρόπων. *Laert.* VII. 175.

Περὶ ὑμεναίȣ. *Laert.* VII. 175.

Περὶ φθονερίας. *Laert.* VII. 175.

Περὶ φιλίας. *Laert.* VII. 175.

Φυσικὰ ὑπομνήματα. *Plutarch.* de Stoicor. contradict. Forte reſpicit Stobaeus, Cleanthem ſaepius laudans in Eclogis Phyſ. vt Plutarchus de placitis Philoſ. et Galenus Hiſt. Philoſ.

Περὶ χάριτος. *Laert.* VII. 175.

Περὶ χαλκȣ̃, niſi περὶ χρόνȣ legendum *Laert.* VII. 174.

Περὶ χρειῶν. *Laert.* VII. 175.

Περὶ χρόνȣ. *Laert.* VII. 174.

Apud Auſouium *diſputator ad Cleanthem, Stoicum.*

Eximium *Cleanthis Hymnum ad Iouem* carmine hexametro, quod incipit Κύδιςτ' ἀθανάτων. πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεὶ, et legitur quoque in Stobaei eclogis, primus e MSto Farneſiano eclogarum Stobaei graece iuris publici fecit *Fuluius Vrſinus* poſt fragmenta nouem foeminarum et Lyricorum, Antwerp. 1568. 8. pag. 272. Deinde cum aliis quibusdam Cleanthis fragmentis, verſu ſcriptis, recudi curauit *H. Stephanus* in Poeſi philoſophica ann. 1573. 8 pag. 49 ſq. et 124. inter quae et verſus hexametri quatuor ſeruati a *Clemente Alex.* V. Strom. pag. 554. [ſ. pag. 715. et in Protreptico cap. 6. pag. 61. coll. Cudworth. ſyſt. intell. verſ. Moshem. lat. tom. I. p. 649.] Eumdem hymnum Cleanthis cum latina *Iacobi Duporti* viri doctiſſimi metaphraſi poetica integrum *Radulphus Cudworthus* inſeruit incomparabili operi, anglice edito, cui titulus eſt Intellectuale Syſtema vniuerſi pag. 432 ſq. [ſ. tom. I. pag. 662. cum nota, edit. Moshemii Leidenſis. *Brunck.* recenſuit et exhibuit illum hymnum primum in Analect. poet. gr. tom. III. pag. 224 ſq. tum ſeparatim, denique cum verſionibus latina Duporti, gallica Bougainville et italica Pompeii, in gnomicis poetis graecis pag. 141 ſqq. — *Pompeii* verſio metrica atque elegans exſtat quoque in illius Operibus, italice ſcriptis, Veronae, tom. II. ann. 1790. — Germanice vertit, adiecto et breui commentario et diſſertat. de Stoicorum theologia, cl. *Gedicke* in Muſeo germanico, menſe Iul. 1778. Separatim ediderunt 1) cl. *Frid. Guil. Sturz*, in praeſenti Profeſſor gymnaſii Gerani, cum notitia litteraria, tum interpretatione critica, grammatica et philoſophica, ſubiuncta quoque Gedickii verſione germanica, Lipſiae 1785. 4. 2) cl. *Hermann Heimart Cludius*, cum copioſo doctoque commentario, Gottingae 1786. 8. Hymnum, e graeco conuerſum numerisque adſtrictum, dedit latin. et paucis illuſtrauit *Andr. Chriſtoph. Henr. Weiſs*, (quum adhuc gymnaſium Windsheim.

Digitized by Google

Windshem. moderaretur,) in progr. Rotenburgi ad Tubar. 1783. 4. Ego quoque gr. recepi illum hymnum in Anthologiam graecam poeticam, Baruthi 1792. pag. 84 ſqq. *Harl.*] — Neque forte errauerit, qui dixerit, S. Paulum, apoſtolum, cum verſiculum *τȣ̃ γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν* commendauit Athenienſibus Actor. XVII. 28. addiditque *ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι,* non reſpexiſſe ad ſolum popularem ſuum, Aratum, Cilicem; ſed etiam ad Cleanthem, qui Athenis vixerat, et in cuius hymno iam laudato verſu ſtatim quarto diſerte legitur: *ἐκ σȣ̃ γὰρ γένος ἐσμὲν, omnes Tua namque propago* [?] *Nos ſumus.* Euthalius, a Laur. Zaccagnio editus, p. 420. notat, dictum, a Paulo citatum, eſſe Ἀράτȣ, Ἀςρονόμȣ, καὶ Ὁμήρȣ ποιητȣ̃. Sane Homero quoque audit Iupiter *πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.* [In *Epicteti* manuali cap. 52. p. 206. edit. Heynii, et repetiti ab *Arriano* IV. 1. pag. 565. ac IV. pag. 594. leguntur quatuor Cleanthis iambi, a *Seneca* epiſt. 107. latine verſi. *Harl.*] Fuit et *Cleanthes* quidam *Samius*, mathematicus, ſi credimus Palmerio Grentesmenilio in notis ad ſcriptores graecos pag. 457. Sed locus *Plutarchi* lib. de facie in orbe lunae p. 923. ita legendus videtur: *ὥσπερ Ἀρίςαρχον ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας προκαλεῖσθαι τȣ̀ς Ἕλληνας, quo pacto Cleanthes Ariſtarchum. Samium, putauit violatae religionis a Graecis debuiſſe poſtulari, ὡς κινȣ̃ντα τȣ̃ κόσμȣ τὴν ἑςίαν, vtpote qui Veſtam vniuerſi,* (terram enim moueri docuit Ariſtarchus,) *mouiſſet loco.* In editis Plutarchi libris male legitur: *ὥσπερ Ἀρίςαρχος ᾤετο Κλεάνθη τὴν Σάμιον* etc. *Fabric.* *Cleanthes*, Ponticus, Heracliti ſcriptum illuſtrans, *Diogen. Laert.* IX. 15. *Harl.*

Clearchus, Solenſis, Suidae memoratus, neſcio, an Stoicus. [Clearchi locum apud *Athenaeum* XII. pag. 540. corrigit *Toup.* in emendatt. in Suidam et Heſychium etc. vol. III. Oxon. 1790. 8. pag. 131.]

Clemens Alexandrinus, in Stoicorum diſciplinam propenſior, vt notat *Guil. Caueus* epiſt. apologet. aduerſus *Io. Clericum* pag. 60. Etiam a Lipſio accenſetur Stoicis, libr. X. manuduction. diſſ. 17. Sed ego aſſentior *Io. Hermanno ab Elswich*, qui eclecticum potius agnoſcit, pag. 133. ad Launoium varia de Ariſtotelis fortuna.

[***Cleomedes***, Stoicus, de quo in capite de Eudoxo et aliis aſtronomis §. XXII. agitur.]

Cleomenes, a Sphaero inſtitutus. vid. infra in Sphaero.

[***Cotranus***, Stoicus. vid. *Lipſius* comment. ad Tacitum pag. 399. *Heumann*]

ANNAEVS CORNVTVS, philoſophus ſectae Stoicae, praeceptor Perſii et Annaei Lucani, poetarum, a Nerone in inſulam relegatus et prope occiſus eſt, vt refert *Dio* lib. LXII. pag. 715. r) quod, quum Nero plurimos iam libros verſibus ſcripſiſſet de rebus geſtis

r) Cap 29. pag. 1025. vol. II. edit. *Reimar.* cuius doctam notam conſules. Is iam laudauit, qui de Cornuto vberius diſputarunt, *Valeſium* ad Euſebii H. E. VI. 19. pag. 122. a. *Scaliger.* ad Euſebii Chronicon pag. 197. *Caſaubonum* ad Perſii ſatyram V. *Voſſium* de hiſt. lat. I. 26 pag. 13; ſq. Suidae locum de Cornuto bene diſtinguit, monetque, ne quis cum Voſſio ex Dionis loco hiſtoricum faciat Cornutum. Denique contra *Tillemontium*, qui pag. 523. tempus exſilii ſiue potius deportationis refert ad ann. Chr. 67. h. e. V. C. 820. oſtendit, Cornutum eſſe in inſulam deportatum ante Teleſinum conſulem ann. V. C. 819. ann. Chr. 66. nempe poſt quinquennale Neronis ludicrum

Digitized by Google

geſtis Romanorum, et adulatoribus ſuadentibus quadringentos eſſet compoſiturus, monitus eſt a Cornuto, nimios fore, neque a quoquam legendos: cumque, neſcio quis, obiiceret, Chryſippum, quem ipſe laudibus eueheret et cuius ſectator eſſet Cornutus, etiam plura volumina ſcripſiſſe, tulit reſponſum, illa vtilia vitae hominum, haec vero, imperatoris ſcilicet, eſſe inutilia ac nullius pretii. Tragicus fuit et libros philoſophiae reliquit, teſte auctore vitae Perſii, quam ad Suetonium auctorem plerique referunt [s]. Suidas [et Eudocia, quae Suidam compilauit, pag. 273.] Leptitanum e Lepti, Africae, fuiſſe, refert et *πολλὰ φιλόσοφά τε καὶ Ῥητορικὰ* ſcripſiſſe teſtatur. Et *Ῥητορικὰς* Cornuti *τέχνας* et *τὴν πρὸς Ἀθηνόδωρον καὶ Ἀριστοτέλην γραφὴν* citant Porphyrius et Simplicius in Categor. Ceterum ex ſcriptis huius philoſophi nihil exſtat, quam ΘΕΩΡΙ'Α ΠΕΡΙ' ΤΗ͂Σ ΤΩ͂Ν ΘΕΩ͂Ν ΦΥ'ΣΕΩΣ ſiue *liber de natura deorum*, ſaepius editus ſub nomine *Phornuti* et ad phyſicas ac morales trahens allegorias, quae de diis apud Graecos tradebantur, curioſiusque inquirens nominum illorum etymologias, exemplo Zenonis, Cleanthis, Chryſippi et aliorum e Stoa philoſophorum. At enim *Cornutum* eſſe auctorem, docent *Theodoritus* II. Therapeut. pag. 35. qui [t]) *Ἑλληνικὴν θεολογίαν* a Cornuto, philoſopho, ſcriptam tradit: *Euſebius* VI. 19. Hiſt. [?] qui Origenem e Cornuti ſcriptis allegoricum theologiam ethnicam interpretandi modum didiciſſe e Porphyrio ſcribit, et auctor Etymologici Magni, qui in *Ζεὺς* profert quaedam e Cornuti *Ἑλληνικῇ θεολογίᾳ*, quae in huius libri capite 1. leguntur, et paſſim Etymologiis, in eodem libro obuiis, vtitur: denique hoc comprobant Vaticanus, Rauii et alii codices duo Mer., a Galeo laudati, in quibus inſcribitur, non *Φουρνούτου*, ſed *Κορνούτου*, *ἐπιδρομὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θεωρίαν παραδιδομένων*. Quae ſententia placet etiam viris doctis Io. Meurſio in Bibl. Graeca et praef. ad Apollonium Dyſcolum, atque Henr. Valeſio pag. 122. ad Euſeb. Voſſio, Galeo, Barthio [Huetio dem. euang. prop. IV. cap. 8. §. 5. pag. 185.] aliisque. In cod. Philelfi XVII. 23. Epiſt. inſcribitur *Κορνούτου περὶ ἀλληγοριῶν*. — [In cod. Veneto D. Marci CCCCXC. reperit cl. *Villoiſon*. Cornuti opus de natura deorum, quod integrum in hoc codice huc vsque delituit. vid. eius anecdota graec. tom. II. pag. 243.] Graece primus edidit *Aldus* cum Aeſopi fabulis, Pa-

laephato,

erum anni 818. Chr. 65. Adde de Cornuto *Hornium* hiſt. philoſ. lib. IV. cap. 6. pag. 254 ſq. M. *Ge. Nicol. Kriegk* in diſſ. de A. Perſio Flacco, poeta ſatirico, Ienae 1701. 4. *Cren* ad Caſaubon. de ſatyrica Graecorum poeſi et Romanorum ſatira, edit. Rambachii pag. 232 ſqq. *Vinetum* in praefat. ad Pſeudo-Cornuti ſcholia, *Brucker.* in hiſt. crit. phil. vol. II. pag. 537—540. — *Cornuti hiſtoria*, quam *Lacharem*, ſophiſtam, confeciſſe ſcribit Suidas in *Lachares*, tom. II. pag. 419. periit. — De opinionibus Cornuti phyſicis ſ. theologia phyſica quaedam obſeruat cl. *Villoiſon.* in comm. de triplici theologia myſteriisque vett. pag. 233. pag. 324. pag. 326. refutat Moshemium ad Cudworth. I. pag. 625. etc. *Harl.*

s) Conf. doctam *Io. Iac. Breitingeri* exercitation. criticam in vitam A. Perſii Fl. in *Schelhornii* Amoenitatt. litterar. tom. X. pag. 1103 ſqq. qui neque Suetonio, neque Cornuto, ſed ſeriori cuidam exegetae tribuit illam vitam, ab aliis poſtea mutilatam corruptamque: ibid. ſunt Remarques de Mr. *Bouhier* ſur la diſſ critique in vitam A. Perſii Flacci, pag. 1133 ſqq. pag. 1137. credit *Bouhier*, nomen ſcribendum eſſe, *Anneius Cornutus.* adde *Oudendorp.* ad illam vitam in editione Suetonii pag. 1001 ſqq. qui defendit lectionem, *Annaeus Cornutus.* A *Dione Caſſio* l. c. ſcribitur *Ἀνναῖος Κορνοῦτος*. *Harl.*

t) Non eſſe hanc inſcriptionem ab auctore, probe animaduertit *Voſſius* Arte Hiſtor. pag. 36. et de Hiſt. Graecis pag. 228.

laephato, Heracliti allegoriis Homericis, hieroglyphicis Hori et prouerbiorum e Tarraco ac Didymo collectione, Venet. 1505. fol. atque libro ipſi quidem praemiſit nomen Φερνύτου, ſed in calce libri: τέλος τοῦ περὶ τῆς θεῶν φύσεως Κερνύτου, et in titulo totius voluminis: *Phornutus, ſeu, vt alii, Cornutus de natura deorum.* In Mſto codice Bibl. Auguſtanae *) inſcribitur Πολυδεύκους Φερνύτου, et *Geſnerus* pag. 567. Bibl. teſtatur, ſe inter codices Bibl. Vaticanae reperiſſe *Polideuten Furnutum de fabulis Graecorum.* Filii quoque nomen, cuius ſtudiis hunc librum auctor dicauit, in codice, quo Gyraldus eſt vſus, et in Oxonienſi vno, quem Galeus inſpexit, vocatur *Georgius:* ὁ οὐρανὸς, ὦ παιδίον Γεώργιε Sed et Pollucis illud praenomen et nomen Georgii ſubditituum mihi et meliorum codicum auctoritate reiiciendum videtur. Poſt Aldinam editionem graecam, lucem vidit *latine* quidem *Iodoco Velareo* interprete, Antwerp. 1528. 8. et cum Hygino, Palaephato, Fulgentii Mythol. et de voc. antiq Arato cum Germanici Metaphraſ. et Proclo de Sphaera, Baſil. 1549. 1570. fol. *Graece et latine* cum verſione *Conradi Clauſeri*, Tigurini, additus Palaephato cum verſione Phaſianini, et Iuliani Aurelii, Leſſignienſis, libris III. de cognominibus Deorum Gentilium. ibid. 1543. 8. In hac editione paginis verſionis ſingulis inſcribitur *Cornuti liber de Natura Deorum.* Denique cum Conradi Clauſeri verſione et notulis ſuis atque caſtigationibus eruditis hunc Cornuti libellum edidit vir egregius *Tho. Galeus* inter ſcriptores Hiſtoriae Poeticae, Cantabrig. 1671. 8. et Amſtelodami 1688. 8. qui in praefatione duplici [?] praef. ad edit. Cantabrig. *Cornutus*, inquit, *ſpiſſius nobis negotium faceſſebat πολλοῖς ἕλκεσι βρύων. Suppetias venere hic tres codd. Oxonienſes, calamo exarati, quorum mihi copiam fecit eruditus et amiciſſimus vir Tho. Hyde, Bibliothecarius Bodleianus. Ex iis nonnullas ipſe emendationes excerpſeram, alias, (partem longe maximam,) et capitis vltimi fragmentum, hactenus deſideratum, idem ſemper mihi colendus Eduardus Bernhardus ſuppeditauit.* Lilius Gyraldus *in Syntagmatibus* (de Diis) *infinitos locos in hoc ſcriptore ex vet. codice ſanarat, eos quoque huc adduximus. Coepi verſionem* Clauſeri *refingere, ſed abſtinui ſtatim. Probat, inquis? Ita quidem, vt exiſtimem, eam vna tantum litura opus habere.* Velarius *item ſe et Cornutum eadem opera traduxit. Aliam interpretationem concinnare non licuit per operas typographicas, quibus quotidianum penſum conſcribendis iſtis annotationibus ſoluturum me receperam.* Ante Velareum et Cornarium tranſtulit latine *Malarmus*, neſcio quis, cuius verſionem ante ſexcentos vel ſeptingentos annos compoſitam vidiſſe ſe ſcripſit *Barthius* ad Statium tom. II. pag. 401. [Nouam editionem, infinitis in locis emendatam, cl. *Villoiſon*, cod. Veneto vſus, promiſit in Anecdotis graecis, tom. II. pag. 243. et in commentat. de triplici theologia myſteriisque veterum pag. 324. *Harl.*] Vſus hoc Cornuti libro etiam Porphyrius eſt in ſcripto de antro Nympharum et altero deperdito περὶ ἀγαλμάτων, vt notatum Galeo, qui ad vtramque editionem ſuam, Cantabrigienſem praeſertim, praefatus non pauca de Cornuto monuit. Hic capite XVII. cum fabulam Heſiodi de Chao eiusque generatione ἀλληγορικῶς explicaſſet, commentarium in illum poetam promittere videtur his verbis: ἀλλὰ τοῦ μὲν Ἡσιόδου τελειότερόν ποτ᾽ ἂν ἡ ἐξήγησις γένοιτο, τὰ μέν τινα, ὡς οἶμαι, παρὰ τῶν ἀρχαιοτάτων

a) Vide eius Biblioth. Catalogum MSS. a Reiſero editum pag. 80.

Digitized by Google

τάτων αὐτῦ παρειληφότος, τὰ δὲ μυθικώτερα αὐτῦ προσθέντος, ᾧ τρόπῳ καὶ πλεῖςα τῆς παλαιᾶς θεολογίας διεφθάρη. *Sed Heſiodi quidem perfectior interpretatio alio loco dari poterit, qui nonnulla, vt exiſtimo, ab antiquiſſimis* (Theologis) *deſumſit, fabuloſiora vero addidit ipſe, qua ratione plurima capita antiquae theologiae non mediocriter corrumpi contigit.* Ita vertendus ille locus, nec Clauſero nec Velareo intellectus. Polydeucem vero ſiue Pollucem Phurnutum, qui de Hercule agit cap. 31. ſcripſiſſe etiam opuſculum de aerumnis Herculis, quod exſtet Venetiis in Bibliotheca SS. Iohannis et Pauli, iam pridem tradidit in Bibliotheca Geſnerus. Et ſane in codice etiam Oxonienſi praefigitur Cornuto libellus de laboribus Herculis, is ipſe, qui ab Allatio v) graece et latine editus eſt: ſed is quemcumque potius habet auctorem, quam Cornutum, Allatio etiam iudice Ioanni Pediaſimo rectius adſcribendus. Vtrique codici praemittuntur verſus politici, [P] qui incipiunt: τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα etc. Qui vero in noua Bibliotheca MSS. *Labbei* pag. 106. traditur exſtare Phornutus in Codice XXIX. regis Chriſtianiſſimi, cum Thom. Magiſtro de vocibus Atticis, is non alius eſt ab edito libro de Diis w). Vſi ſunt Cornuti ſcriptis philoſophicis, ceteris deperditis, Origenes in Stromateon Opere, teſte S. Hieron. epiſtola ad Magnum, Iamblichus apud Stobaeum, Syrianus, Proclus, Simplicius, Stobaeus etc. Cornutum vero, Hiſtoricum Romanum, de quo Suidas, alium a noſtro putauerim, quamuis denique addit: ὗτος ὁ Κορνῦτος Λεπτίτης φιλόσοφος ἦν, ἡ δὲ Λεπτὶς πόλις Λιβύης etc. Caſaubono quidem iudice ad Satiram quintam Perſii Cornuto, philoſopho, inſcriptam, *multa de hoc falſa* x) *et inepta Suidas, cui fidem habere caueant tirones* y). Neſcio, an idem M. Cornutus, e cuius ſatira, latine ſcripta, Fulgentius profert haec verba: *Tuiuilles Flacce do tibi*, vel L. Annaeus Cornutus, quem grammaticum vocat *Gellius* II. 6. *haud ſane indoctum et ignobilem*, et lib. IX. cap. 10. *hominem ſane pleraque alia non indoctum nec imprudentem*, vbi *commentarios eius in Virgilium*, Italico cuidam inſcriptos et Macrobio etiam Chariſioque et Seruio laudatos, et *libros de figuris ſententiarum*, citat. Non male quidem haec elogia quadrant cum eo, quod Cornutum, philoſophum, ἐπὶ παιδείᾳ εὐδοκιμῆσαι τότε Dio Caſſius teſtatur, et notum eſt, multos illa aetate vtroque ſtilo graeco et latino ſcripſiſſe: diuerſos tamen facit *Barthius* ad Claudian. p. 128. Sane diuerſus eſſe videtur *Cneius Cornutus*, cuius de orthographia quaedam refert *Caſſiodorus* cap. 1. Diuerſus quoque auctor veterum ſcholiorum in Perſium, ſi modo illa Cornuti alicuius ſint. [vid. Breitinger. ſupra laudatum.] Diuerſus et *Cornutus*,

v) Inter excerpta Rhetorum et Sophiſtarum, Romae 1641. 8. pag. 321.

w) Quod in cod. Veneto etiam adiectus eſt Thomas Magiſter, nec, vti in cod. regio etiam videtur, *Cornuti* opus de natura deorum diſerte dicitur, ſed tantum *allegoriae et phyſiologiae de nominibus deorum* inſcribuntur; alteruter codex ex altero manaſſe et deſcriptus eſſe videtur. *Harl.*

x) Videtur falſum illud, quod a Nerone occiſum tradit Cornutum Suidas, cum in exſilium tantummodo miſſum narrent Dio et Euſebius, quamquam vtrumque eſſe poſſe verum, notet *Ionſius* p. 247. Sed fallitur vir doctus, cum ibidem ſcribit, a *Gel.* a II. 6. Cornutum ſub Nerone occiſum referri. Nusquam enim hoc refert Gellius.

y) Locus Suidae eſt tarditate librariorum corruptus et confuſus, ita, vt ex duobus membris vnum conflaretur. Nam de duobus *Cornutis*, altero Romano, hiſtorico, aequali Liuii, altero, Stoico, noſtro, agit Suidas, vt bene adnotauit locumque illius diſtinxit *Reimarus* ad Dionis Caſſii locum ſupra memoratum. *Harl.*

nutus, medicus, de quo *Reineſ.* epiſt. ad Hofmann. pag. 538. quamquam *Cornuti* quoque, philoſophi, ſcholas cum Perſio frequentarunt Claudius Agaternus, *Reineſius* ibid. et pag. 710. Inſcription. legit Agathemer,) medicus Lacedaemonius et Petronius Ariſtocrates, Magneſius. Diuerſus quoque *Cornutus Tertullus*, Plin. IV. 17. et V. 15. epiſt. *Verecundus Cornutus*, in vet. inſcriptione apud Spon. pag. 62. miſcell. Diuerſus denique *Cornutus*, quem Pſeudo-Catonem vocat Cicero I. ad Atticum epiſt. 9. [ſ]

Crates Mallotes, grammaticus, Pergamenus, ab Attalo Romam miſſus circa Olympiadem CLIII. Panaetii praeceptor fuit, teſte Strabone XIV. pag. 676. quin et ipſe Philoſophus Stoicus a Suida adpellatur. De eo videndi viri docti ad Sueton. de Grammaticis cap. 2. et Meurſius in Bibl. Attica. De eius διορθώσει Homerica dixi lib. II. cap. 2 §. 20. *Fabric.* ſupra vol. I. pag. 509. Cratetem Mallotem diuerſum eſſe a Cratete Pergameno, docuerunt *Voſſius* de hiſtor. graecis libr. III. pag. 347. et *Burman.* ad H. Valeſium (qui cum Ionſio II. 11. init. confudit quoque vtrumque,) emendatt. libr. V. cap. 17. pag. 153. aliosque VV. DD. laudat de Cratete Mallote: quibus addes *I. E. I. Walch.* de arte critica vett. Romanorum Ienae 1757. 8. et *Diogen. Laert.* IV. 23. vbi plures enumerantur *Cratetes. Harl.*

Crinis. Arrian. III. 2. *Epictet.* Laert. VII. 62. 68. 76. ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ. id. 71. Fuit et *Crinis* quidam ſacerdos Apollinis, de quo vide ſcholia graeca ad Iliad. α. v. 39. et Suid.

Criſpinus, de quo *Acro* ad Horatii lib. I. ſat. I. verſ. penult. Criſpini, „philoſophi cuiusdam loquaciſſimi, qui Aretalogus dictus eſt. Hic *Criſpinus* poeta fuit, qui ſectam Stoicam verſibus ſcripſit.“ Idem ad ſat. 4. *Hic ſimiliter, vt Lucilius multos, ſed malos verſus faciebat. Fabric.* Eſt autem apud Horatium nomen fictum. Sic alius *Criſpinus*, ſed aeque fictum nomen apud *Iuuenal.* ſat. I. 28. ſat. IV. *Heumann.* qui in actis philoſ. tom. I. pag. 165 ſq. inprimis tom. III. pag. 118 ſq. firmius tuetur et amplificat ſuam ſententiam. *Harl.*

Criſpus Paſſienus. Senec. praef. libri IV. Nat. quaeſt. et lib. I. de benefic. cap. 15. Vide de eo Lipſium ad Epigrammata Senecae VI. [Falſterum memor. obſcur. p. 46. *Heumann.*]

[*Curtius*, hiſtoricus in doctrina de fato fuit Stoicus, vt ex multis eius locis patet. Ceterum ſuper religionem publicam abierit, irridens praedictiones ſacerdotum ex inſpectione extorum, et magiam omnem vocans ludibrium. *Heumann.*]

Damaſcius, *Damaſcenus*, qui Iuſtiniani temporibus claruit, Suidae [et Eudociae pag. 134.] Stoicus dicitur, etſi Platonicae et aliarum quoque ſcholarum philoſophicarum dogmatis non leuiter tinctus fuit. De illo et opere eius quod exſtat, MS. περὶ ἀρχῶν dicendi locus erit infra libro V. *Fabric.* vide ſupra in catalogo Platonicorum p. 170. et Peripateticorum h. v. tum infra vol. IX. p. 416. 437. 491. vol. XIII. p. 784. *Iriart.* catal. codd. reg. Matrit. p. 328 ſq. *Harl.* — *Pearſon.* prolegom. ad Hieroclem, p. 23. *Heumann.*

Damaſippus. Horat. lib. II. ſat. 3. verſ. 16. 64. *Fabric.* Cognomen Liciniorum. Meminit eius *Cicero* ad diuerſ. XVII. 23. ad Attic. XIII. 29. 33. Alius *L. Damaſippus* praetor, occurrit apud *Ciceronem* IX. ad diuerſ. epiſt. 21. *Velleium Paterc.* II. 26. vbi vid. Boecler. et Heinſium p. 797. edit. Ruhnken., et alios. Heumann. tamen in act. philoſ. tom. III, pag. 119 ſqq.

Digitized by Google

pag. 119 ſqq. Damaſippum apud Horatium ſuſpicatur, nomen eſſe fictum. Num autem Damaſippus apud Ciceronem fuerit Stoicus, incertum eſſe putat. *Harl.*

Dardanus et *Meneſarchus*, principes Stoicorum Athenis, tempore Antiochi Aſcalonitae ac Philonis, Academici. Vide *Ciceronis* IV. Acad. quaeſt. cap. 22.

Demetrius, Diphili F. Bithynus, Panaetii Stoici diſcipulus. *Laert.* V. 84. Eius Epigramma in Myronis bouem, Antholog. IV. 7.

Demochares. *Laert.* VII. 14. in Zenone.

[*Demonax.* vid. ſupra inter Cynicos philoſophos. *Heumann.*]

[*Dio Chryſoſtomus.* vid. Fabric. B. Gr. IV. 10, 1. pag. 306. *Heumann*]

Ex *Arei Didymi* epitome, et Ariſtoclis Peripatetici libro VII. de philoſophia *Euſebius* XV. praeparat. cap. 14. 15. 18. 19. 20. compendio refert dogmata Phyſica Stoicorum. Similiter *Laertius* VII. 48 ſq. epitomen placitorum Stoicorum exhibet e *Dioclis* Magneſii ἐπιδρομῇ φιλοσόφων. *Fabric.* De hoc, forſan academico, aliisque *Areis* docte egit *Ionſius* III. 13. p. 2 ſq. *Suidas* in voc. Δίδυμος habet Δίδυμος Ἀτήιος, (et ſic quoque *Eudocia*, vid. ſupra inter Platonicos pag. 171.) pro quo Ionſius maluit Ἄρειος, fretus auctoritate *Euſebii* XV. praep. euang. cap. 15. qui Ἀρείου cuiusdam facit mentionem. Enimuero *Küſter.* ad Suidae locum I. pag. 574. quum non ſatis conſtet, vtrum Didymus apud Euſebium idem ſit, quem Suidas, (quocum conſentit Eudocia; at codicem corruptum forſan ſequuta,) nominat, et quum ſit incertum, num Euſebius ex Suida, an hic ex illo ſit corrigendus, Ionſii coniecturam in medio relinquit. Quatuor alios *Didymos* Suidas ibidem profert. *Harl.*

Dinomachus. Lucianus philopſeud. tom. II. p. 330. [niſi nomen fictum eſt ibi. Apud *Cicer.* aliquoties occurrit Dinom. de Officiis II. 33. ibique Heuſing.]

Dio, Stoicus. *Cic.* III. de legib. cap. 5. [*Laert.* VII. 190. et 192.]

Diodorus Cronus, Dialecticus, Zenonis iunioris Stoici patria Sidonii magiſter. *Laert.* VII. 16. *Suid.* in Ζήνων Σιδ. Ceterum apud Ciceronem *Diodori Stoici* nomen hinc inde male [z]) irrepſit pro *Diodoto*, a quo M. Tullius inſtitutum ſe refert in prooem. lib. I. de N. D. et quo vſus eſt familiariter, eumque apud ſe habuit. XIII. 16. ad familiar. (vbi vid. P. Victorii not.) et in Bruto cap. 90. vbi domi ſuae nuper mortuum refert. *Diodori* Stoici meminit quoque *Achilles Tatius* Iſagog. in Aratum. *Sextus Empir.* p. 241. Math. [pag. 285. et 286. edit. Fabric. adde in Pyrrhon. hypot. I. cap. 33. pag. 60. *Plin.* H. N. VII. 53. *Diogen. Laert.* II. 111. ibique interpretes. *Eudociam* pag. 136. *Ciceron.* quaeſt. acad. IV. 47. vbi vid. Dauiſium, qui adnotat, Gruterum, Lambinum et alios perperam intuliſſe *Diodotum.* — Diodorus Cronus valens fuit dialecticus, Apollonii Croni, dialectici, diſcipulus, a *Diodoro* peripatetico, de quo ſupra in catalogo Peripateticorum

z) Nempe lib. IX. ad diuerſ. epiſt. 4. [vbi vid. interpretes] et lib. XIII. epiſt. 16. vide *Franc. Fabricii* hiſtor. Ciceronis XXII. 3 ſqq. ad A. V. 669. *Heumann.* *Cicer.* quaeſt. acad. IV. cap. 36. vbi vid. Camerarium. Cicero *Diodotum* ibi diſerte vocat *ſtoicum*, *quem*, inquit, *a puero audiui, qui mecum viuit tot annos, qui habitat apud me; quem admiror et diligo.* *Harl.*

pateticorum et aliis Diodoris, (vid. infra lib. III. cap. 31. p. 776. vbi de Diodoro Crono rurſus agitur, vet. editionis,) probe diſtinguendus. adde *Brucker.* I. pag. 610. (vbi eum adſcribit philoſophis ſectae megaricae ſeu Eriſticae,) inprimis pag. 615. Sed quando p. 896. *Diodorum Cronum* ſcribit fuiſſe magiſtrum Zenonis, parentis ſectae ſtoicae, qui apud illum ſe dialecticae ſtudio dediſſet, confundere videtur tum antiquiorem *Diodorum*, tum iuniorem *Zenonem* cum aliis eiusdem nominis, ſed diuerſae aetatis. Atqui *Diogenes Laert.* VII. 25. ex Hippoboto id tradens, ſimpliciter tantum vocat *Diodorum*, adeoque a Diodoro Crono diuerſum. Neque ego, ſi Diogenes aut Hippobotus verum ſcripſerunt, video, qua ratione Zenonis antiquioris praeceptor commode poſſit adnumerari Zenonis diſcipulis et ſtoicae philoſophiae adſeclis. *Harl.*

Diogenes, e Ptolemaide. *Laert.* VII. 48. [conf. *Bayle* Dict. voc. Diog. Babyl. not. *D.* pag. 298]

Diogenes, Seleucienſis, trans Tigrim, *Babylonius*, Apollodori, Athenienſis, teſte Scymno, Chio, ſiue Marciano, Heracleota, praeceptor aa). Cum [¶] Carneade ac Critolao legationem obiit Romam anno V. C. 598. de qua dictum ſupra in Academicis et Peripateticis. Vide et *Plutarchum* Catone Maiore pag. 349. et quae viri docti ad *Laert.* VI. 81. [*Eudocia* pag. 137. *Bayle* in Dict. art. *Diogene* — ſurnommé Babylonien, tom. II. pag. 291 ſq. et addit. vid. *Laſcaris* ac voc. *Porcius* not. *H. Brucker.* vol I. pag. 979. *Roſſius* in commentatt. Laertianis emendat locum Diogen. Laert. VII. 94. λογικῦ ὡς λογικῦ pro vulgato λογ. ἢ ὡς λογ. et illuſtrat boni definitionem, quae Diogeni, Babylonio, tribuitur. Idem ibid. p. 143 ſqq. multus eſt de Diogenis, Babylonii, opinione, mundum eſſe immortalem, et de loco *Philonis* in libro de mundi immortalitate p. 650. edit. Turnebi refutatque Mangeyum, qui ibi Diogenem, Apolloniatem, cuius tamen aetas Stoicorum tempora longe anteiuit, male intelligit. *Harl.*] Eius περὶ Φωνὴν τέχνη. *Laert.* VII. 55 ſq. 57 ſq. διαλεκτικὴ τέχνη. 71. Videtur hic Diogenes etiam citari 84. quemadmodum et 39. — [Eius liber *de Mineruа*, quo partum Iouis ortumque virginis ad phyſiologiam traducens, deiungit a fabula, memoratur a *Cicerone* de N. D. I. cap. 15. fin.]

[*Diognetus*. Marc. Antonin. I. 6. praeceptor Antonini: num vero ab eo Diogneto, qui artem pingendi docuerat Antoninum, diuerſus fuerit Stoicus, nec ne? non omnes conſentiunt. Vtrumque quidem diſcernunt *Salmaſ.* ad Capitolin. cap. 4. et *Reimarus* ad Dion. Caſſium lib. LXXI. 1. p. 1177. §. 9. Contra *Gatackerus* ad locum Antonini et *Brucker.* vol. II. pag. 583. cenſent, vnum eundemque fuiſſe hominem, et potuiſſe Diognetum pictorem, imperatorem impellere ad philoſophiae ſtudium, monitaque eiusmodi illi ſuggerere, etiam qui philoſophiam non eſſet profeſſus, aut, (quod quidem eſt probabilius,) potuiſſe eundem eſſe pictorem et philoſophum. adde ſupra in catal. ſcriptorum de Alexandro M. pag. 40. *Harl.*]

Dionyſius,

aa) Fuit quoque praeceptor Panaetii iunioris, (Suid. in Παναίτιος.) item Carneadis in dialectica; *Cicer.* academ IV. 30. ex quo loco praeter ea diſcimus, mercedem dialecticorum fuiſſe minam. Laelius eum quoque audiuit, Cic. de Finib. II. 8. Chryſippi autem diſcipulus. vid. *Cic.* de Diuin. II. 43. vbi *vir optimus*, et de diuinatione ſcripſiſſe dicitur. adde *Cic.* de Fin. I. 2. *Harl.*

Digitized by Google

Dionyſius, Alexandrinus, Chaeremonis, philoſophi, diſcipulus et ſucceſſor. Suid. in Διονυσ.

[*Dionyſius*, Halicarnaſſenſis, fuit Stoicus. vid. *Voſſium* de idololatr. I. cap 10. infra cap. 32. lib. III. de Dionyſio Hal. pag. 783. vol. III. edit. veteris et pag. 702. *Heumann.*]

Dionyſius, Theophanti F. Heracleotes[bb]), Zenonis, Citiei, auditor, ſed qui a Stoicis deinceps ob oculorum dolorem ad Cyrenaicos defecit, *Cic.* V. de fin. 31. μεταθέμενος inde dictus. *Athen.* VII. pag. 281. Vide *Ionſium* III. 8. pag. 250. et *Laert.* V. 92. VII. 23. 37. et 166 ſq. vbi et ſcriptorum catalogus. [vid. infra in Catal. Dionyſiorum lib. II. cap. 32. pag. 798. vet. edit. et pag. 802. *Athen.* XI. p. 538.] Alius *Dionyſius, Stoicus*, quem Athenis audiuit Atticus, teſte *Cic.* II. tuſc. quaeſt. Neſcio an diuerſus *Dionyſius*, Stoicus, quem citat *Laert.* VI. 43. [atque ex eo *Eudocia* in Viol. pag. 138.] et *Rabanus Maurus* XV. 1. de vniuerſo, tom. I. Opp. pag. 201.

Dioſcorides. De eo *Ionſius* II. 6, 4. pag. 172. vbi praeter eum tredecim adhuc *Dioſcoridae* excitantur. [infra libr. IV. 3. pag. 92. vol. III. veteris edit. Fabricius de noſtro Dioſcoride, (plures enim ibi recitantur,) haec ſcripſerat, quae huc reducam: „Dioſcorides, Stoicus, Zenonis, qui Chryſippo ſucceſſit, pater, ad quem plures libros ſcripſit Chryſippus: *Laert.* VII. 190. 193. 198. 200. 202. Huic Ionſius tribuit ἀπομνημονεύματα, *Laertio* I. 63. et *Athenaeo* XI. pag. 507. memorata, licet Caſaubonus malit ea referre ad Dioſcoridem, Iſocratis diſcipulum, [de quo Fabricius ibidem pag. 91. egit.] Eumdem Ionſius exemplo Zenonis, Perſaei ac Sphaeri, Stoicorum, putat ſcripſiſſe πολιτείαν Λακεδαιμονίων, quam citat *Plutarchus* in Lycurgo pag. 46. et *Athenaeus* IV. pag. 140. librum laudans ſecundum. Reſpicit etiam *Plutarchus* Dioſcoridem, citans in Ageſilao pag. 616." Hactenus Fabric. *Harl.*

Diotimus, Stoicus, Epicuro inuidiam facere conatus, fictis ſub eius nomine laſciuis Epiſtolis. *Laert.* X. 3. ſed adcuſatus a Zenone, Epicureo, capitis damnatus fuit, teſte *Athenaeo* XIII. pag. 611. qui *Theotimum* vocat, et libros contra Epicurum ſcripſiſſe teſtatur. Pro Theotimo apud *Athen.* XIII. cap. 9. Diotimi nomen reponere iubet *Ionſius* II. 15, 7. (vbi multus eſt de noſtro,) pag. 234. Sed ita ab aliis quoque obſeruo confundi Diodoros et Theodoros, Diodotos [cc]) et Theodotos etc. Diotimis variis, ab eodem Ionſio erudite collectis, adde *Diotimum*, γυμναστὴν, cuius mentio apud Theophraſtum de ſudoribus, et *Diotimum*, cuius Epigramm. in Anthologia. Quae *Sextus Empiricus* libr. VII. aduerſ. mathemat. pag. 164. [ſect. 140. p. 400. edit. Fabric. cuius notam conferes,] ex *Diotimo* refert de Democrito, ea videntur petita ex Diotimi libris variarum lectionum ſiue παντοδαπῶν ἀναγνωσμάτων, quorum quintum et ſexageſimum laudat *Stephan. Byz.* in πασσαργάδαι. Fuit et *Diotima* vates, cuius mentio apud Platonem in Sympoſio, atque inde apud Max. Tyrium diſſ. VIII. Lucianum Eunucho, aliosque. *Theotimi* cuiusdam mentio in Q. Catuli verſibus apud *Gellium* XIX. 9. alterius item, graui oculorum incommodo laborantis, qui prohibentibus medicis cum conueniret vxori; *Vale*, inquit, *amicum lumen*, vt legas apud *S. Ambroſium* in IV. Lucae. [*Diotimus*, qui de Alexandro M. ſcripſiſſe videtur, ſupra pag. 41.]

Diphilus,

[bb]) Vid. *Bayle* Diction. voc. *Heracleotes.*

[cc]) Vid. paullo ante ad Diodorum Cronum notata. *Harl.*

Digitized by Google

Diphilus, Demetrii, Bithyni, pater, aequalis Panaetii. *Laert.* V. 84.

Alius *Diphilus*, cognomento Labyrinthus, Ariſtaeneti, Zenonis F. praeceptor. *Lucian.* Conuiuio, II. pag. 636. et 653. [Eum tamen catalogo Stoicorum eſſe eximendum, putat *Heumann.* in act. philoſ. III. pag. 113.]

Ebion, haereticus, Stoicus eſt Mario Mercatori.

P. Egnatius Celer, de quo *Tacitus* Annal. XVI. 32. et *Dio* pag. 714. dd) ex quo is in Berytenſi academia docuiſſe colligitur: adde *Iuuenal.* I. 33. ibique ſcholiaſt. III. 116. *Iac. Haſaeum* cap. IV. §. 2. et cap. XI. §. 4. de Berytenſi academia. *Fabric.* — Is poſtea ſub Veſpaſiano damnatus eſt, adcuſante Muſonio Rufo. vid. *Tacit.* hiſt. IV. 10, 40. conf. *Pag. Gaudentius* de philoſ. rom. cap. 68. *Harl.*

Epictetus, Hierapolita Phryx, ſectae ſtoicae decus, de quo dixi infra lib. IV.

Eratoſthenes, Cyrenaeus, Ariſtonis, Chii, diſcipulus. *Athen.* VII. p. 281. De hoc vide, quae capite proximo XVIII. [vet. edit. et ſupra, pag. 172.]

[*Eſtiaeus*, Ponticus. *Athen.* VI. pag. 273. *Heumann.*]

Etemocles. Lucian. tom. II. pag. 643. Conuiuio. [eſt nomen fictum, iudice *Heumanno* in actis phil. III. pag. 113.]

Eubius, Aſcalonita, Stoicus celeber. *Steph. Byzant.* in Ἀσκάλων. [vid. ſupra ad *Antiochum, Aſcalonitam. Eubius* quidam occurrit apud *Ouid.* Triſt. II. 416. vbi vid. not. adde *Heumann.* act. phil. III. pag. 121. *Harl.*]

Eucrates ὁ πάνυ, cuius meminit *Lucianus* in Hermotimo tom. I. pag. 512. [Huius nomen delendum cenſet in hoc catalogo *Heumann.* l. c. pag. 114. *Harl.*]

Eudemus. Laert. VII. 40. niſi legendum Eudromus. [❡]

Eudromus. Laert. VII. 39.

Euocles. Alciphron. epiſt. pag. 404.

Euphrates, Alexandrinus, quem, in Syria docentem, audiuit Plinius iunior, lib. I. epiſt. 10. Vide *Andreae Schotti* Obſeruationes humanas lib. V. cap. 9. et *Reineſii* epiſt. 50. ad Rupert. pag. 488. *Fabric.* — Ex *Plinii* loco, (ad quem vid. Caſaubonum,) etiam patet, *Euphratem* Romae vixiſſe et docuiſſe. Conf. *Caſaubon.* ad Epicteti Enchiridion p. m. 53. *Gaudentius* de philoſ. romana, cap. 100. Quo anno mortuus ſit hic Euphrates, docuit *Pagi* ad a. Ch. 121. §. 3. *Heumann. Henr. Valeſius* Emendatt. lib. III. cap. 1. pag. 81. ſe, ſcribit, mirari, apud Philoſtratum in Dionis Chryſoſtomi vita pag. 488. *Euphratem* philoſophum Tyrium dici, quum Stephanus Byzantius oriundum fuiſſe dicat Epiphania Syriae: ad quam Valeſii animaduerſionem Burmannus haec adnotauit: „Hunc Philoſtrati locum, praeter ea, quae et in libris de vita Apollonii Tyanei de hoc Euphrate, maximo illius aduerſario, ſcribit, ſi in promtu habuiſſet Thomas de Pinedo, non obſeruaſſet, vt puto, in notis ad Stephani locum pag. 276. huius philoſophi memoriam tantum exſtare apud Xiphilinum in Dionis epitome, cuius lectionem tamen recte

dd) Libr. LXII. cap. 26. pag. 1022. tom. II. edit. Reimari, cuius notam conferes. *Harl.*

Digitized by Google

recte contra Leunclauium adſerit. Sed et praeter hos eius meminit *Eunapius* in vitis philoſ. pag. 6. edit. Iunii, qui Aegyptium fuiſſe refert. Quin et hunc, in Syria docentem, audiuiſſe, ac familiaritatis vſu nouiſſe ſe ſcribit *Plinius* I. epiſt. 10. vbi multis laudibus illum effert. vide et quae de eo habet *Olearius* ad lib. I. de vita Apollonii cap. XIII. nr. 17. Hactenus Burmannus. Add. *Brucker*. vol. II. pag. 122 ſq. in primis pag. 565 ſqq. ſupra in catal. Platonicorum pag. 173. *Harl.*

Fabius, cuius meminit *Horatius* lib. I. ſat. 2. *Fabio vel iudice vincam.*

Fabianus Papyrius, Sextii auditor, philoſophiae omnis, naturae rerum peritiſſimus, Plinio maiori ac Senecae, qui eum audiuit, laudatus. Scripſit latine de animalibus et cauſarum naturalium libros, quos citant etiam Chariſius ac Diomedes. Libros item ciuilium et alios philoſophici argumenti. De dictione eius et ſtudio, quod eloquentiae ſub Blando et Arellio Fuſco, rhetoribus, impendit, vide *Senecam*, patrem, praef. libri II. Controuerſiarum, et filium epiſt. 100.

Marcus Fauonius, de quo, ſenatore romano, *Dio Caſſius* XXXIX. [cap. 14. tom. I. p. 196. edit. Reimar. Fuit ſummus Catonis imitator, et iuſſu Antonii, triumuiri, interfectus, *Sueton*. in vita Auguſti cap. 13. *Dio Caſſius* XXXVIII. 7. pag. 153. vbi Reimarus citauit de eo *Plutarch*. in Caeſare pag. 718. in Catone minore pag. 775. 781. in Bruto pag. 999. Heumannus adſcripſit: *Valer. Max.* lib. II. cap. vlt. *Lipſium* comment. in Tacit. pag. 442. *Harl.*]

C. Fauonius (aliis *Fannius*) Plinii iunioris amicus, qui itidem latine mediocri ſtilo ſcripſit exitus occiſorum relegatorumque a Nerone, libris tribus. Vide *Plinii* lib. V. Epiſt. 5. et de *Fannia* infra in *Priſco*, de Fanniis ſiue Fanniorum gente *Petrum Baelium* in Lexico. — Alius *Fannius*, Stoicus, de quo *Cic.* in Bruto cap. 31.

[*Fauonius*, Epicteti diſcipulus. *Heumann.*]

Fauonius Eulogius, ſcripſit in ſomnium Scipionis. *Heumann.* — Auguſtini diſcipulus, rhetor Carthaginienſis. vid. *Saxii* Onom. I. pag. 459. *Harl.*

Cornelius Fronto. Glaudorp. pag. 278.

Claudius Galenus elenchos ſophiſticos e Stoicorum ſententia recenſet libello de ſophismatis κατὰ λέξιν cap. vlt. Qualitates non eſſe corpora, probat contra Stoicos libro ſingulari. [conf. Neue Bibl. tom. III. pag. 812. et ſupra pag. 176. in catalogo Platonicorum.]

Hecato, Rhodius, Panaetii diſcipulus, libros *de Officiis* ſcripſit ad Q. Tuberonem. *Cic.* III. 15. offic. Eius ſecundum περὶ ἀγαθῶν, *Laert.* VII. 127. tertium 101. vndeuiceſimum id. 103. Primum περὶ ἀρετῶν 90. tertium 125. ſecundum περὶ παθῶν. 110. tertium decimum περὶ παραδόξων 124. περὶ τελῶν. 87. ſeptimum περὶ τέλους. 102. χρείας VI. 4. 32. 95. VII. 172. Librum ſecundum VII. 26. Citatur et paſſim a Seneca in libris de beneficiis. [vid. *Lipſius* comm. ad Tacitum pag. 435. *Heumann.*]

Heliodorus, L. Iulii Silani apud Neronem delator. Schol. Iuuenalis ad Sat. I. v. 33. et 35.

Heluidius Priſcus, Thraſeae gener. Infra in *Priſcus*.

Digitized by Google

Heraclides, Tarſenſis, Antipatri, ciuis ſui, diſcipulus, qui contra aliorum Stoicorum ſententiam peccata negabat eſſe aequalia. *Laert.* VII. 121.

Herillus, Carthaginienſis, Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 121. Idem plura de eo 165 ſq. titulos ſcriptorum quoque illius referens; quae ὀλιγόστιχα μὲν, δυνάμεως δὲ μεστὰ fuiſſe teſtatur. In his magiſtrum ſuum Zenonem impugnare non dubitauit: ſicuti ſententiam Herilli, quia ſummum boni in ſcientia et cognitione collocabat, variis in locis explodit *Cicero.* [vid. acad. quaeſt. IV. 42. ibique Camerar. et Dauiſ. Ab eo dicuntur *Herillii*, *Cicer.* de orat. III. 17. conf. *Brucker.* I. pag 971.] Contra Herillum ſcripſit Cleanthes, teſte *Laertio* VII. 174. forte et Chryſippus in duobus libris τῶν Ἡρίλλου ὑποθετικῶν, etſi ibid. 196. et 197. editum eſt Ἡδύλλου pro quo Menagius in MS. Codice Ἡδύλου nomen reperit. De *Hedylo* conſulendus Meurſius in Bibliotheca Attica et Iſ. Caſaubonus ad Athenaeum.

Hermagoras, Amphipolitanus. infra in *Perſaeo.* Suid. in Ἑρμαγόρας.

Herminus, Porphyr. in vita Plotini [?] cap. 20. vid. ſupra, in catal. Peripatetic. h. v.

Hermotimus, Meneeratis F. quem colloquentem inducit *Lucianus* libro de ſectis tom. I. pag. 504 ſq. [tom. I. pag 738 ſqq. *Reitzii*, vbi M. du Soul Hermotimum dicit hominem ignotum et obſcurum; ſed *Heumann.* in actis philoſ. III. pag. 114. nomen fictum eſſe pronuntiat, in catalogo Stoicorum expungendum. *Harl.*]

Herophilus. Ex illius περὶ στωϊκῆς ὀνομάτων χρήσεως fragmenta apud *Origenem* in prolegom. *Montfauconi* ad tom. I. Hexaplorum pag. 78.

Hierocles, Alexandrinus. Gell. IX. 5. *Fabric.* vid. Acta erudit. Suppl. tom. III. p. 437. *Pearſon* proleg. ad Hieroclem pag. 9 ſq. *Heumann.*

Iaſon, Meneeratis, Nyſaei, F. et Poſidonii e filia nepos ac ſucceſſor, de quo Suidas in Ἰάσων, vbi et eius ſcripta recenſentur, e quibus *βίος* Ἑλλάδος, Stephano quoque in Ἀλεξάνδρεια laudatus, forte fuit iunioris Iaſonis, Argiui. Vide *Ionſium* lib. III. cap. 2. ſect. 2.

[*Iccius*, qui, Stoicam philoſophiam abdicans, militiam exercuit. *Horat.* lib. I. od. 29. *Heumann.*]

Iſidorus, Pergamenus, rhetor. *Laert.* VII. 34.

Iouinianus, haereticus, cum Stoicis facere arguitur ab Auguſtino et auctore praedeſtin. haereſ. 82.

Iulius Canus, qui, a Caio Caligula interficiendus, recepit, ſe poſt mortem edocturum ee) amicos de conditione animae poſt exceſſum ex hac vita, vt refert Seneca de animi tranquillitate cap. 14. Neque vanum hoc fuiſſe promiſſum, narrat *Plutarchus* apud *Syncellum* pag. 330. Antiocho enim Seleucienſi de nocte per ſomnium adparuiſſe Canum, eique

ee) Plura huiuscemodi promiſſi exempla expoſui in Exercitatione de recordatione animae ſeparatae parte I. ſect. 3. quibus adde *Iacobum Bonifadium*, qui, antequam ad ſupplicium duceretur, Io. Baptiſtae Grimaldo, amico ſuo, ſcripſit, ſe non intermiſſurum eſſe ſigno aliquo de ſtatu alterius vitae ipſum certiorem reddere, ſi citra terrorem hoc fieri poſſet. Vide *Menagii* Anti-Bailletum tom. II. pag. 258. et *Baelii* Lexicon edit. II. in Bonſadio.

eique expoſuiſſe τὰ περὶ διαμονῆς τῆς ψυχῆς καὶ καθαρωτέρου φωτὸς μετὰ τὴν ἔξοδον.

L. Iunius Arulenus Ruſticus, occiſus a Domitiano imp. quod Thraſeae Paeti et Priſci Helvidii laudes edidiſſet. Vide, quae viri docti ad *Suetonii* Domitian. cap. 10. *Rualdum* in Plutarchi vita cap. 13. et *Reineſii* epiſtolas ad Rupertum pag. 420. 475 ſq. Huius forte filius, (vt *Ionſio* III. 5. 6. viſum,) *Iunius Ruſticus*, itidem Stoicus, Magiſter M. Antonini imp. Confer *Gatackerum* ad libri I. §. 7. [conf. *Dio Caſſius* lib. LXXI. cap. 35. pag. 1199. ibique Reimar. *Capitolin.* in vita Antonini cap. 3.] Effigies L. Iunii Ruſtici, Stoici, apud *Fuluium Vrſinum* pag. 69. et in theſauro Gronou. tom. III. *gggg. Fabric.* — *Tacitus* in vita Agricolae II. 1. et XLV. 3. ad quem poſtremum locum videantur notae Lipſii. *Heumann.*

Laelius Diogenem, Stoicum, adoleſcens audiuit, poſtea Panaetium, teſte *Cicerone* II. 8. de fin. dictus eſt ſapiens.

Leonidas, Rhodius. Strabo XIV. pag. 655. Idem eſt Leonides, ſi credimus *Meurſio* lib. II. de Rhodo pag. 100. cuius meminit Heſychius in Ἕκτορες, et cuius praecepta ſymmetriarum celebrat *Vitruuius* praefat. libri VII. quemque ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας laudat *Tzetzes* ad Lycophronem v. 754. Fuit et *Leonides, Byzantinus*, inter ἁλιευτικῶν ſcriptores memoratus ab Athenaeo, et *Leonides Tarantinus*, cuius Epigrammata bene multa in Anthologia exſtant, vt omittam *Leonidam*, fortiſſimum regem Spartanorum.

M. Annaeus Lucanus, ſcriptor Pharſaliae. *Fabric.* vid. Fabricii B. lat. lib. II. cap. 10. *Gaudentius* lib. de philoſ. rom. add. cap. 19. 20. *Heumann.*

Lyco et *Lycander*, Nicaeni. vid. Freheri ius graeco-romanum tom. I. pag. 92.

Lyſimachus, Stoicus. *Porphyr.* vita Plotini. [cap. 20. vid. infra, *Semius.*]

Marcio, haereticus, ſtoicae ſectae ſtudioſus dicitur *Tertulliano* cap. 29. de praeſcript. adde cap. 7. et Voſſium fragmento de Manichaeis et Stoicis.

Marcus Antoninus, imperator, de quo *Io. Antiochenus* pag. 821. excerpt. Peireſc. ἐπῄνει δὲ τῶν φιλοσόφων τοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς, καὶ ἦν ἄρα ἐκείνων μιμητὴς οὐ μόνον κατὰ τὴν τῶν διαιτημάτων ἐπιτήδευσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τῶν μαθημάτων σύλληψιν. Plura de hoc infra, libr. IV.

Medius. Porphyr. vita Plotini [P] cap. 20. *Proclus* in Platonis IV. de republ. p. 415 vbi eius diſceptatio cum Longino de partibus animae refertur. *Fabric.* adde *Toup.* ad fragm. VIII. Longini pag. 401. *Ruhnken.* diſſ. de Longino §. 14. fin. Toupianae Longini editioni praefixam pag. 41. *Harl.*

Mneſarchus, Panaetii diſcipulus, ab Antiocho, Aſcalonita, de quo ſupra dixi, auditus. *Auguſtin.* III. 18. contra Academicos, et Numenius apud *Euſeb.* XIV. praeparat. pag. 739. Inter principes Stoicorum ſuae aetatis habitum conſtat e Cicerone de fin. I. cap. 2. acad. quaeſt. IV. cap. 22. Citatur et a Stobaeo Eclog.

Spurius Mummius, orator doctus ex diſciplina Stoicorum. *Cicero* Brut. cap. 25.

Sextus Herius Muſolus, philoſophus Stoicus, in vet. inſcript. apud Fuluium Vrſinum elog. pag. 70.

Muſonius Rufus, Thuſcus, [praeceptor Epicteti, ſaepe citatus in Arriani diſſ. Epictețeis, *Heumann.*] a Nerone exſulare iuſſus, a Flauio Veſpaſiano reuocatus, ac, pulſis ceteris philoſophis, ſolus Romae retentus. Vide *Tacitum* hiſtor. III. 81. IV. 10. 40. Annal. XV. 71. XIV. 59. ibique Lipſium, ***Suidam*** in Μεσώνιος et Κορνῦτος. [*Eudociam* pag 300.] ***Ionſium*** III. 7. 9. (vbi plures Muſonii enumerantur,) *Tillemont*. Nerone pag. 502. ***Nicol. Antonium*** lib. I. cap. 1. de exſilio, vbi et de aliis Muſoniis. Meminit huius Muſonii forte etiam Origenes III. contra Celſum pag. 150. vbi Muſonium refert inter eos qui vitae integritate adeo enituerunt, vt aliis exemplo eſſe poſſent. Niſi haec malis accipere de *Muſonio*, Cynico ff). Ἀπομνημονεύματα Muſonii, philoſophi, ſcripſerat *Aſinius Pollio* Trallianus gg), Suida teſte, in Πωλίων, qui hunc cum altero antiquiore Aſinio Pollione confundit. Muſonium Pamphilium, Suidas refert

ff) Muſonium Babylonium, Cynicum, amicum Apollonii Tyanenſis, a Muſoniu Ruſo, Stoico, diſcernendum putant *Scaliger*. ad Euſebium not. pag. 197. et *Fabricius*, ſupra in catalogo Cynirorum. Sed ***Olearius*** ad Philoſtratum, de vita Apollonii Tyanenſis cap. 35. fin. pag. 176. multus eſt de Muſonio, apud Philoſtratum legit et diſtinguit ἀλλὰ Μεσώνιος, ὡς Βαβυλώνιος, ἀνὴρ Ἀπολλωνίῳ μὲν δεύτερος, ἤδη ἐπὶ σοφίᾳ, pro vulgato Μεσώνιος ὁ Βαβυλώνιος etc. Eius autem argumenta colligit *Bruckerus* in hiſt. crit. philoſ. vol. II. pag. 501 — 505. et refutanda ſuſcepit demonſtrando, omnino diſtinguendum eſſe Stoirum a Babylonio, Cynico philoſopho. Eumdem, monet, non confundendum eſſe eum *Muſonio* iuniore, diſcipulo Euſebii Myndii, eiusque in cathedra Sophiſtarum ſucceſſore, qui vixit ſub Iuliano, Valente et Valentiniano, imperatoribus, quem tamen non diſtinxerunt *H. Valeſius* ad Ammian. Marc. XXVII. pag. 342. et *Küſterus* ad Suidam h. v. Contra cl. *Daniel Wyttenbachius* in diſſ. de Muſonio Ruſo, philoſopho Stoico, Amſtelaed. 1783. 4. hunc Muſonium, oſtendit, eumdem eſſe, qui a Philoſtrato memoratur, ex quo et Eunapio viri quidam docti alium Muſonium, Cynicum, eadem aetate Romae florentem et a Nerone vexatum atque in exſilium relegatum, finxiſſent. Idem vir doctus obſeruat, eius disputationes haud pauras in Stobaei opere ad noſtram aetatem eſſe ſeruatas, quae, cum aliis multis laudibus, tum har propria, commendentur, quod ſolae ex omnibus ſtoicae doctrinae reliquiis ad ſocraticam rationem atque elegantiam ſint compoſitae. Porro in prima diſputationis parte perſequitur cl. auctor vitam ſcriptaque Muſonii, in altera illius plarita. In priore parte praeter ea doretur, eum diuerſum eſſe a Turano Ruſo, qui aratrum, dirutis Hieroſolymis, impreſſiſſe fertur in Talmude: cuius mentionem potius accipiendam eſſe de Terentio Ruſo, quem cum praeſidio in Iudaea manſiſſe prodit Ioſephus. Diſputationes vero, quae ſunt apud Stobaeum, ductae videntur ex opere ἀπομνημονευμάτων Μεσωνίου, quod *Claudius Pollio*, memoratus a *Plinio* VII. epiſt. 31. et diſtinguendus a Valerio Pollione, alexandrino grammatico, et a Pollione Tralliano, ſophiſta, conſcripſit ad exemplum Xenophonteum, vt fere poſtea ſimilem rationem ſequutus eſt Arrianus in ſcholis Epicteti conſcribendis. Tum notantur argumenta diſputationum, in quibus etiam ſunt quatuor ineditae in *Io. Damaſceni* parallelis ſacris, mst. Florent. et vna in Obſſ. miſcell. vol. VII. e duobus codicibus, Lugduno Batauo et Auguſtano, prodita a Wolfio. In ſecunda parte recenſentur placita Muſonii, ex illis diſputationibus collecta, in ſuos digeſta locos, atque cum vniuerſe, tum ex adcurata ſtoicae rationis cognitione. conf. bibliotheca critica Amſtelodam. vol II. part. 8. pag. 128 ſqq. Add. *Plinium* iun. III. epiſt. 11, 5. ibique Catanaeum et Cortium, *Dionem Caſſium* lib. LXII. cap. 27. vol. II. p. 1025. ibique Reimari doctam adnotationem, rel. *Wernsdorf.* in prolegom. ad poetas minores latinos, tom. V. part. II. pag. 625. — De Muſonii et Apollonii epiſtolis mutuis vide ſupra, lib. II. cap. 10. §. XI. vol. I. pag. 689. et §. 33. p. 691. ſententiae quaedam reperiuntur in collectione ſententiarum Frobeniana, ibid. cap. XI. pag. 726. — *Muſonii*, rhetores, infra, in vol. IV. pag. 485. — *Muſonius*, medicus, infra in vol. XIII. p. 343. *Harl.*

gg) Sed vide paullo ante notata. *Harl.*

fert in Μαγνιανὸς, virtute ſua homines probos adtraxiſſe, vt magnes ferrum. Atque ſi quis Muſonii inimicus eſſet, hoc ſuffeciſſe, vt vir bonus haberetur. Praeclarum alterutrius Muſonii dictum apud *Gellium* XVI. 1. ἄν τι πράξῃς καλὸν μετὰ πόνου, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει. Ἄν τι ποιήσῃς αἰσχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. Idem ante Muſonium dixerat Cato his verbis: *Cogitate cum animis veſtris, ſi quid vos per laborem recte feceritis, labor ille a vobis cito recedet, bene factum a vobis, dum viuitis, non abſcedet: Sed ſi qua per voluptatem nequiter feceritis, voluptas cito abibit, nequiter factum illud apud vos ſemper manebit.*

Muſonius iunior, Plotini aetate, de quo Porphyr. in huius vita, cap. 20.

Per *Nauclerum*, Ponticum, (Ionſ. pag. 209.) apud *Tertullianum* [hh]) de praeſcript. cap. 30. intelligitur Marcion. *Fabric.* monente Heum. in actis philoſ. I. pag. 46. *Harl.*

[*Nicomedes Apollonius*, apud *Dionem Caſſium* lib. LXXI. cap. 35. tom. II. pag. 1199. praeceptor Antonini, imperatoris, et in praeceptis Zenonis exercitatus dicitur. Alii intelligunt Apollonium, quem ceteri omnes Chalcidenſem, ſeu Chalcedonenſem dixerunt. Reimarus vero inclinat ad *Salmaſii* opinionem, quam ad Capitolinum cap. 2. pag. 295. adtulit, *Nicomedem* eſſe nomen viri illius, cognomento *Apollonii*. De *Apollonio Chalcidenſi* vid. ſupra h. v. et *Reimar.* ad Dion. Caſſium LXXI. cap. 1. §. 6. pag. 1177. *Harl.*]

Nicoteles, Poſidonii praeceptor. *Suidas* in Ἀντίκειρις.

Paconius et *Palfurius*.

Paetus et *Arria*, in veteri ſaxo apud Gronou. tom. III. theſauri littera *xxx. Fabric.* vid. Plinii epiſt. III. 16. *Harl.*

Neſtor,* Tarſenſis, Stoicus, memoratus Straboni XIV. pag. 674.

[*Palaephatus* fuit Stoicus. Fabric. B. Gr. V. 42. pag. 267. *Heumann.*]

Pammenes, Eteocoelis diſcipulus. Lucian. Conuiuio, tom. II. pag. 644. *Fabric.* Eſt nomen fictum. vid. *Heumanni* act. phil. I. pag. 113. *Harl.*

Panaetius Rhodius ſenior, de quo videndus Suidas, qui etiam ex Aſclepiade Myrleano refert, Polemonem Panaetii, Rhodii, auditorem fuiſſe. *Panaetii*, patris et filii, meminit S. Ambroſius et vtrumque περὶ τοῦ καθήκοντος ſcripſiſſe teſtatur. [*Eudoc.* pag. 361. de vtroque Panaetio.]

Panaetius Rhodius, iunior, Diogenis, Babylonii, et Antipatri, Tarſenſis, diſcipulus, doctor Mneſarchi, et Poſidonii, teſte *Cic.* lib. I. de diuinat. cap. 3. [ii]) Laelii quoque ſapientis et Scipionis [kk]) (qui eum ſecum domi et in legatione Aegyptiaca (*Cicer.* quaeſt. acad. IV. 2.) ante cenſuram ſecum habuit,) Fannii Hecatonis et Apollonii Nyſaei. Suidas in Παναίτιος et Πολύβιος teſtantur, Polybium non fuiſſe Panaetii diſcipulum; ſed Polybio

hh) Tertullianus Marcionem, haereſiarcham, vocauit a patria nauclerum ponticum. Errat hic etiam *Sagittarius* introduct. hiſt. eccleſ. p. 1048. *Heumann.*

ii) Magnum hominem et in primis eruditum vocat *Cicero* III. de legg. cap. 5.

kk) Vid. *Cicero* de Offic. I. cap. 26. 5. de Fin. IIII. 9. *Velleius Paterc.* I. cap. 13. 1. *Harl.*

bio Scipionem magiſtro, tum Panaetio quoque vſum fuiſſe. [Hic Stoicus quidem, ſed qui nec acerbitatem ſententiarum illius ſectae, (v. g. de *ἀναλγησίᾳ* et *ἀπαθείᾳ*, vide *Gellium* XII. 5.) nec differendi ſpinas, probaret [ll]). [☞] ſemperque haberet in ore Platonem [mm]), Ariſtotelem, Xenocratem, Theophraſtum, Dicaearchum, vt notat idem *Cicero*, extremo libri IV. de finibus. [Quod ſolus inter Stoicos reiecit diuinationes, (*Cic.* de diuin. I. 3. et 7. II. 42. et 47.) *Bayle* in Contin. de cometis §. 144. pag. 726 ſq. contendit, eum fuiſſe atheum. *Heumann.* Equidem ex eo id crimen non colligerem. *Harl.*] De hoc Panaetio celeberrimo videndi *Ionſius* lib. II. 13. et *Meurſius* in Rhodo pag. 101 ſq. ac quae viri docti ad haec *Horatii* lib. I. od. 39. *quum tu coëmtos vndique nobilis libros Panaetii.* Iccius autem, ad quem Horatii oda, emit Panaetii bibliothecam. *Fabric.* [Panaetium ſine controuerſia de officiis adcuratiſſime diſputaſſe, eumque ſe, correctione quadam adhibita, potiſſimum ſequutum eſſe, *Cicero* teſtatur de officiis III. cap. 2, 8. adde *Paganinum Gaudentium* de philoſ. apud Romanos init. et progr. cap. 7. qui, (vti quoque *Euerh. Otto* in orat. de Stoica veterum Ictorum, philoſophia, in *Gottlieb Sleuogtii* opuſculis de ſectis ac philoſophia Ictorum, pag. 193. aliique,) putabat, Panaetium, Rhodo relicta, Romam eſſe profectum, ibique primum publice docuiſſe philoſophiam. Enimuero id falſum eſſe, oſtendit *Carol. Günther. Ludouici*, Prof. Lipſienſis, in programmate: Panaetii iunioris, ſtoici philoſophi vitam et merita in Romanorum cum philoſophiam tum iurisprudentiam illuſtrat, Lipſiae 1733. (in meo exemplo correctum eſt calamo, die III. April. cIↄIↄccxxxiv.) pag. 12 ſqq. Natum eſſe eum ſcribit, (praeeunte *Ionſio* II. 13. §. 1 ſqq.) Olymp. CLII. ſiue a. V. C. 581. ſub Philometore: (cl. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 132. aetatem aut florem Panaetii confert ad a. m. 3858. Olymp. CLVIII, 2. ante C. N. 145. V. C. 607.) Idem Ludouici multus eſt de eius maioribus, praeceptoribus, in primis de eius diſciplina, et profeſſione philoſophiae ſtoicae apud Rhodios et Athenienſes; de eius meritis in Romanorum cum philoſophiam tum iurisprudentiam, de eius itinere per Aegyptum, diſcipulis, familiaribus et ſcriptis horumque fragmentis etc. Cum *Ionſio* II. cap. 13. §. 2. colligit ex *Cicerone* de Orat. I. cap. 11. et 18. acad. quaeſt. IV. 22. et de finib. I. cap. 2. Panaetium videri ad vltimam ſenectutem, n. an. LXX — LXXX. perveniſſe. Add. *Seuin* de eius vita et operibus in Mem. de l' Academ. des inſcript. Pariſ. tom. X. pag. 75 ſqq. ſiue tom. XIV. pag. 116 ſqq. edit. Amſtelod. *Brucker.* vol. I. pag. 980. qui tamen perperam Polybium adſcribit diſcipulis Panaetii, minusque recte ſcribit, illum Romae primum docuiſſe philoſophiam, et vol. II. pag. 13. ac 15. *Suicer.* theſ. eccleſ. voc. Παναίτιος. *Roſſius* in comm. Laert. pag. 122. et 142 ſqq. Loca et iudicia Ciceronis de eo collegit *Erneſti* in claue Ciceron. indic. hiſtor. h. v. Quando autem Erneſti ait, Panaetium fuiſſe praeceptorem Scipionis Africani *maioris*, eum adverſis

ll) Degenerauit quoque a ſtoicis, quod, vt *Diogen. Laert.* VII. 149. refert, diuinationem penitus negauit, aut potius, teſte *Cicerone* de divin. I. 3. (vbi vid. Dauiſ. de lectione loci.) non quidem negauit, vim eſſe diuinandi, ſed dubitauit et quod de exuſtione mundi ſtoica addubitauit, mundum, ratus, eſſe aeternum, nec corrumpi. vid. *Cicer.* de N. D. II. 46. *Laert.* VII. 142. ibique Menag. *Stobaeum* in phyſicis, *Lipſium* Phyſiol. lib. II. diſſ. 23. animam in ſex partes ſeu vires diuiſit, *Tertullian.* de anima cap. 14. etc. *Harl.*

mm) A quo tamen de immortalitate animi diſſentiebat. vid. ſupra, de Platone, pag. 73 ſ. *Harl.*

verſis temporis rationibus ſcripſiſſe, quum ille Scipionis *minoris* fuiſſet comes, argum. *Vellei. Paterc.* I. 13, 3. animaduertit *Saxius* l. mem. *Harl.* Scripta eius haec apud veteres memorantur:

Περὶ τῶν αἱρέσεων, *De philoſophorum ſectis. Laert.* II. 87.

De ciuili ſtatu Cic. III. de leg. cap. 6.

De dolore patiendo ad Q. Tuberonem Epiſtola, Cic. IV. de fin. 9. et IV. tuſc. quaeſt. cap. 2.

Περὶ εὐθυμίας *de animi tranquillitate Laert.* IX. 20. [Vter Panaetius id ſcripſerit, incertum videtur Meurſio de Rhodo lib. II. cap. 10. *Harl.*]

Περὶ τȣ̃ καθήκοντος, *de officiis libri*, quibus ſcriptis triginta annos ſuperuixit, natus Olymp. CLII. Meminit plus ſimplici vice Cicero in libris eiusdem argumenti, qui Panaetii ſe veſtigiis inſtiriſſe non diſſitetur etiam XVI. 11. ad Atticum. *S. Ambroſius* lib. I. de Offic. cap. 7. et 10. *Apoſtolius* prooem. prouerb. ἢ δὴ καὶ ὁ σοφὸς Κικέρων ἐπελάβετο Παναιτίȣ, Ῥωμαῖος Ἕλληνος, συγγεγραφότος μὲν περὶ τȣ̃ καθήκοντος etc. Librum ſecundum citat *Gellius* XIII. 26. *Fabric.* Tres libros de Officiis conſcripſit Panaetius, (vid. *Gellium* XIII. 27. et *Ciceron.* ad Atticum XVI. epiſt. 11.) Sed ex tribus, quas promiſerat, partibus, tertiam non praeſtitit, (*Cicerone* teſte de offic. III. 2) at partem tertiam, ſine materiam, a Panaetio praetermiſſam, Poſidonius in libris ſuis de officiis pertractauit, vid. *Ciceron.* ad Attic. l. c. et *Ludouicium* in proluſione mem. p. 22 ſq. not. 26. qui p. 23 ſqq. congeſſit fragmenta, eſſata et dogmata Panaetii. *Harl.*]

[Περὶ προνοίας. *Cicero* ad Attic. lib. XIII. epiſt. 8.

Commentar. in Homerum, notante Fabricio in vol. I. pag. 518.

De tripode, *Plutarch.* in Ariſtide pag. 319. A. *Harl.*]

Περὶ Σωκράτȣς. *Plutarch.* Ariſtide, p. 335. D. *Athen.* XIII. pag. 556. [Vtrum vero hoc ſcriptum Panaetio ſeniori, an iuniori tribuendum ſit, non ſatis conſtare exiſtimat *Meurſius* de Rhodo lib. II. cap. 10. *Ludouici* tamen l. c. pag. 21. not. cum *Ionſio* II. 13, 2. veretur, ne fuerit pars operis Panaetii iunioris de ſectis. *Harl.*]

Panaetii iunioris, περὶ τῶν κατὰ Γεωμετρίαν καὶ μȣσικὴν λόγων laudat *Porphyrius* ad Harmonica Ptolemaei pag. 244.

Panaetiaſtarum meminit *Athenaeus* V. pag. 186. variorum philoſophorum συνόδȣς, conuiuandi cauſa Athenis ſtato anni die fieri ſolitas referens, τῶν μὲν Διογενιςῶν (a Diogene Babylonio), τῶν δὲ Ἀντιπατριςῶν (ab Antipatro, Tarſenſi,), τῶν δὲ Παναιτιαςῶν.

Pantaenus, e Stoico [nn]) Chriſtianus et praefectus ſcholae catecheticae Alexandrinae, de quo *Guil. Caueus* in Hiſtoriae literariae parte vtraque ad A. C. 181. et in vitis Patrum, anglice editis, tom. I. [pag. 374 ſqq. verſionis germanicae, Bremae 1701. 4.] *Halloiſius* tomo I. de ſcriptorum orientalium vitis, *Sam. Basnage* tom. II. Annal. ad A. C. 194. nr. IX. et

nn) *Syncellus* p. 355. poſt commemoratum Clementem Alex. Πάνταινος φιλόσοφος ἀπὸ Στωικῶν ἐν τῷ θεῷ λόγῳ διέπρεπεν. *Fabric.* [adde *Hieronym.* cat. S. E. cap. 36. *Heumann.*]

et *H. Dodwellus* ad fragmentum Philippi Sidetae pag. 501 ſq. qui praeter Euſebii et aliorum veterum teſtimonia, Pantaenum, patria Athenienſem, ſecta Pythagoreum et poſt Clementem Alexandrinum ſcholae Alexandrinae praefuiſſe, parum veriſimiliter contendit.

Papinianus, Ictus. Hunc fuiſſe Stoicum, erudite probat *Euerhard. Otto* in vita Papiniani, edita Lugduni Batau. 1718. 8. cap. IX. *Fabric.* vid. Clerici bibl. anc. et mod. tom. IX. pag. 225. *Heumann.*

[*Papirius Paetus.* Cicer. Fam. IX. 22. *Heumann.*]

Pericles Lydus. Ionſ. p. 209. [?] *Fabric.* Videtur hoc nomen errore factum eſſe ex, *Proclus Lycius*, de quo vide Fabric. B. Gr. V. 26. pag. 455. *Heumann.* quem vide in actis philoſ. III. pag. 212. vbi Proclum illum, Platonicum quidem, Stoicis tamen putat etiam poſſe adnumerari, quia, teſte Marino, in eius vita, praeter Platonicos, reliquarum quoque ſectarum dogmata imbiberit. *Harl.*

Perſaeus **), *Citieus*, Zenonis ſeruus, *Gell.* II. 18. hinc liber in Zenonis iam ſenis contubernio fuit Olymp. CXXX. *Laert.* VII. 6. et 13. ab eo miſſus ad Antigonum Gonatam, qui eum Acrocorintho praefecit, vnde eiecit Aratus Sicyonius. id. 6. 9. 36. Adde *Plutarch:* Arato pag. 1034 ſq. et 1037. [*Eudoc.* pag. 362. quae ab eo ſcriptam fuiſſe ἱςορίην tradit. *Harl.*] *Lipſ.* I. 12. manuduct. Antigono, quum Menedemi, philoſophi cauſſa, Eretrienſibus vellet remp. reſtituere, auctor fuit, ne faceret, vnde Menedemi Vatinianum in illum odium. id. II. 143. Eius ἠθικαὶ σχολαί. 28. Ex his *Meurſius* lib. II. de Cypro pag. 167. putat petita, quae *Cicero* I. de Nat. Deorum cap. 15. de Perſaeo refert. Alia ipſius ſcripta *Laert.* VII. 36. Πολιτείαν Λακώνων et διαλόγες συμπετικὲς, (quae συμπετικὰ ὑπομνήματα *Laertio* VII. 1. vocantur,) citat Athenaeus. [*Dio Chryſoſtom.* orat. LIII. de Homero pag. 276. tom. II. edit. Reiskii, memorare videtur *Perſaei de Homero commentationem*, neque a Diogene Laertio VII. 37. neque a Fabricio laudatam: ἔτι δὲ καὶ Περσαῖος ὁ τῦ Ζήνωνος κατὰ τὴν ὑπόθεσιν γέγραφε· vbi autem Reiske, „forſitan, ait, libro peculiari Perſaeus hoc argumentum non tractauit; ſed aut in libris τῶν διατριβῶν, aut illis τῶν χρειῶν, quos ambo Laertius l. c. nominat. addere licet," aut in *Hiſtoriis*, ab Eudocia citatis. *Harl.*] — Diſcipulus Perſaei fuit *Hermagoras*, Amphipolitanus, cuius dialogi apud Suidam memorantur: Μισοκύων, περὶ ἀτυχημά-

**) In vita Arati, (a Ruhnkenio e codice Barocciano veterum de Callimacho teſtimoniis adiecta, tom. I. Callimachi, edit. Erneſti, pag. 590.) ſcribitur Περσεὺς Στωϊκὸς, atque *Perſeus* olim legebatur in *Cic.* de N. D. I. 15. (vbi vide Dauiſ.) atque *Minuc. Felic.* cap. 21. correctum vero iamdudum a viris doctis, editumque in *Gellio* III. 18. vbi vid. Iac. Gronou. Atque *Hemſterhuſ.* ad locum vitae Arati memoratum addidit: „Hic (n. in vita etc.) ad eamdem formam ſcribendum Περσαῖος· minus vitiatum in Arati vita breuiore, Περσαίῳ τῷ φιλοσόφῳ· recte *Simſon.* in chron. cathol. ad a. m. 3728. De Perſaeo autem praeter adductos a *Io. Ionſio* de ſcriptor. hiſt. phil. I. 2. *Menagio* ad Diogenem libr. VII. 36. a Fabricio, [noſtro loco,] adeundi *Polyaen.* VI. 5. *Aelian.* V. H. III. 17. et Iac. Perizon. [*Athenaeus* IV. pag. 162. VI. pag. 251. 607. ter, *Pauſanias* lib. II. pag. 94. *Heum.*] Hiſtoriam illuſi ab Antigono philoſophi, quam Diogenes obiter adtingit oratoriis coloribus illuſtrauit *Themiſt.* orat. XXXIII. pag. 358. vbi vide Harduin." Hactenus Hemſterhuſ. adde *Brucker.* I. pag. 968 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

ἀτυχημάτων, *ἔγχυτον* (effuſum ex ouo) *ἔστι δὲ ὠοσκοπία*, et *περὶ σοφιστείας πρὸς τὰς Ἀκαδημαϊκάς*.

Perſius, poeta latinus, cuius ſex ſatirae exſtant, diſcipulus Cornuti, de quo ſupra. [Act. erud. Lipſ. ſupplem. tom. III. pag. 516. *Heumann*.]

[*Phaedrus*, fuit Stoicus. vid. ipſum lib. III. ſab. 20. IV. ſab. 10. v. 8. et 19. *Heumann*.]

Phanias, Poſidonii diſcipulus, ſcripſit *περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν*, quorum librum I. citat *Laertius* VII. 38. [Diuerſus eſt a Phania, Ariſtotelis auditore. vid. *Ionſius* I. 15, 5. pag. 97 ſq. *Harl.*]

Phariſaei pp), Stoicis vicini, notante *Ioſepho*, in vita ſua §. 2. Sed et S. Hieronymus, chriſtianus doctor, in XI. Eſaiae, Stoicos cum noſtro dogmate in plerisque concordare ſcripſit.

Philippus, Pruſienſis, Plutarchi aequalis, quem vide VII. 7. Sympoſ.

Philo, cuius *περὶ σημασιῶν*, *de ſignificationibus* libr. impugnauit Chryſippus *Laert.* VII. 191. *Sextus Empiricus* lib. II. cap. 11. §. 110. Pyrrhon. et contra mathemat. lib. VIII. §. 113 ſq. *Fabric.* quem vide ad priorem locum Sexti Empirici. Philo fuit Diodori Croni diſcipulus, et Zenonis, Citiei, condiſcipulus, hoc tamen aetate maior; ſed poſt Zenonem mortuus, at vix vltra Olymp. CXLVI. ſuperſtes: ideoque diuerſus a Philone, Clitomachi auditore, circ. Olymp. CLXX. De Philone, dialectico, plura vide apud *Ionſium* II. 1. 7. pag. 142 ſqq. *Dauiſ.* ad Ciceronis quaeſt. acad. IV. 47. pag. 255. atque de hoc Ciceronis loco *Brucker.* hiſt. crit. phil. vol. I. pag. 616. Confunditur autem Philo, dialecticus, cum Philone, quartae academiae conditore, ab Aldobrand. ad *Laert.* VII. 16. et *Stanleio.* vide ſupra pag. 181 ſq. Plures autem Philones enumerant *Ionſius* III. 4. 4. pag. 17. edit. Dornii, et *Fabricius* B. Gr. vol. III. pag. 118 ſqq. vet. edit. *Harl.*

Philocrates, Chryſippi ſororis filius. *Laert.* VII. 185.

Philonides, Thebanus, a Zenone, Citieo, ad Antigonum miſſus. *Laert.* VII. 9.

Philopator, *ἐν τοῖς περὶ εἱμαρμένης*. *Nemeſ.* cap. 35. de natura hominis, quo in loco quemadmodum etiam in codicibus ſub Gregorii Nyſſeni nomine de natura humana VI. 1. duplici vice Philopatoris nomen diſerte occurrit. Itaque perperam *Menagius* ad Diog. Laert. VII. 54. ſuſpicatur, legendum eſſe *Ἀντίπατρος*. Diſcipulum Philopatoris ſtoicum audiuit Galenus, vt ipſe teſtatur cap. VI. de dignoſcendis adfectibus, tom. VI. edit. Pariſ. pag. 531 ſq.

pp) Vide *Thomaſii* phil. aulic. cap. 1. §. 40. *Buddei* introduct. ad hiſt. phil. hebr. §. 19. p. 86. Quum vero *Paullus*, apoſtolus, fuerit ſecta Phariſaeus, quaeri poteſt, an etiam is ſtoica fuerit imbutus philoſophia. Vide, quae notaui ad 2 Corinth. XII. 2. *Heumann*. In hac haereſi etiam quondam fuerat *Brucker.* in Otio vindelico mel. I. §. 4. pag. 25. at in hiſtoria crit. philoſ. vol. II. pag. 752 ſq. retractauit ſuam ſententiam, negans, ex ſtoa manaſſe dogmata phariſaica; Ioſephi auctoritate ſpreta, ſequutus eſt lubentius *Buddei* iudicium in nota ad introduct. memoratam et in hiſt. eccleſ. V. T. tom. II. pag. 1217. *Harl.*

Phoebion. Porphyr. in vita Plotini, [cap. 20. pag. 13. edit. Baſil. tum in edit. Longini Tolliana pag. 244. et 246. et edit. Toup. pag. 189. ac 193. vbi a ſtudio elegantis potius orationis, quam pondere rerum ac ſententiarum laudatur. *Harl.*]

Plancus. *Quinctil.* X. 1. *Plancus in Stoicis rerum cognitione vtilis. Fabric.* Eum fuiſſe Stoicum, patet ex epiſtolis Ciceronis, ad Plancum ſcriptis, quippe in quibus ſtoica dogmata proponuntur: e gr. libr. X. ad diuerſ. epiſt. 12. *Heumann.*

[***Plinium*** maiorem ſaepe eſſe Stoicum, ſcribit *Menagius* ad Laert. VII. 145. *Heumann.*]

Plato, ***Rhodius***, Panaetii diſcipulus. *Laert.* III. 109.

Rubellius Plautus, de quo viri docti ad Tacitum. Alius ***Plautius Lateranus***, de quo vide eumdem Tacitum XV. 60. et Arrian. lib. I. diſſ. Epictet. cap. 1.

Polemo, Panaetii diſcipulus, Panaetii puta ſenioris. Vide *Suid.* in Πολέμων, Voſſium I. cap. 18. p. 119. de hiſt. graecis, vbi de *Polemone, periegete*, [adde de hoc infra in catal. ſcript. de pictoria III. cap. 24. pag. 602. vol. II. edit. veter.] et *Ionſium* II. 13. 1. pag. 178 ſq. [P] [pag. 212 ſq. edit. Dornii, Suidas III. pag. 138 ſq. qui et plures recenſet, et Polemonem, periegetam, a Polemone noſtro non recte diſtinguit. A Polemone, platonico, aliisque eſt etiam diſcernendus, vide ſupra p. 183 ſq. in catalogo Platonicorum. *Harl.*] Huius Polemonis ſcripta eloquentiae laude clara exſtiterunt adhuc Hieronymi aeuo, vt ipſe teſtatur praef. lib. III. commentar. in Galatas et in catalogo ſcriptor. eccleſ. cap. 117. De patria eius videatur *Athenaeus* lib. VI. pag. 234. *Heumann.*]

Polybius, Megapolitanus, de quo infra capite ſingulari dicturus ſum, Panaetii diſcipulus fuit, teſte Suida in Παναίτ. [vide paullo ante notata ad Panaetium.]

Porphyrium defenſorem Stoicorum vocat Iulius Firmicus de errore profan. relig. Sane vt aliarum ſectarum, ita Stoicae quoque dogmatis egregie imbutus fuit.

Poſidonius, ***Alexandrinus***, Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 38. et Suid. Huius nonnulla videntur, quae mox inter Poſidonii, Rhodii, ſcripta referam, vt *περὶ τελῶν, προτρεπτικὰ, περὶ κριτηρίυ*, et *εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως*. [vid. *Eudoc.* pag. 365. quae adnotauit, a quibusdam ſcripta Poſidonii, Alexandrini, n. *hiſtoriam* poſt Polybium vsque ad bellum Cyrenaicum et Ptolem. tum *μελέτας ῥητορικὰς* et *εἰς Δημοσθένην ὑποθέσεις* referri ad ***Polemonem***, *Olbiopolitam. Harl.*

Poſidonius, ***Apamcenſis***, Syrus, (*Strab.* XIV. pag. 655.) qui Rhodius etiam vocari ſolet, quia Rhodi vixit, vbi a Magno Pompeio eſt auditus 99) (id. XI. 492.) et frequentatus a Cicerone, (*Plutarch.* in Cic. p. 862.) ibique Prytanis magiſtratum geſſit (*Strab.* VII. pag. 316.) diſcipulus ac ſucceſſor Panaetii: diſcipulus quoque *Nicetelis*. vid. Suidas in Ἀννίκερις. *περὶ Ποσειδωνείων σχολῶν* ſcripſerat Phanias, diſcipulus Poſidonii, vt paulo ante dixi. Romam venit Conſule M. Marcello, h. e. anno V. C. 702. teſte Suida in Ποσειδ. De hoc Poſidonio praeter Menagium, *Ionſium* II. 16, 3. Voſſiumque et Lipſium egit

Begerus

99) Qui ei tantum honorem praeſtitit, (*Plin.* VII. cap. 30.) quantum Ludouic. XII. rex Galliarum *Maino*, Bayle, h. v. III. pag. 256. E. *Harl.*

Digitized by Google

Begerus I. theſauri Brandenb. pag. 276 ſq. [rr]) et *Meurſius* lib. II. de Rhodo cap. 12. [ss]) e quo notitiam ſcriptorum huius vel ſuperioris Poſidonii in praeſentem locum conferre liceat cum quibusdam acceſſionibus.

Περὶ εἱμαρμένης. *Laert.* VII. 149. *Cicero* de fato cap. 3.

Πρὸς Ζήνωνα τὸν Σιδώνιον. *Proclus* III. in Euclid.

Ἠθικῦ λόγυ Liber primus. *Laert.* VII. 91.

Libri περὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων. *Macrob.* I. Saturnal. cap. 23.

XIII. περὶ θεῶν. Laert. VII. 138. 139. 149. *Liber quintus de Natura Deorum. Cic.* lib. I. [de N. D. cap. 44. vbi vid. Dauiſ.]

Περὶ καθήκοντος liber primus. *Laert.* VII. 124. 129.

Περὶ κόσμυ lib. I. *Laert.* VII. 142. Fuerunt, qui librum de Mundo, qui hodie inter Ariſtotelis ſcripta legitur, huic Poſidonio tribuerent, vt dixi ſupra lib. III. [cap. 5. pag. 233. *Harl.* — Sed horum opinio facile refellitur. Nam Poſidonii liber *de mundo* copioſum fuit opus, vt patet ex iis, quae inde excerpſit *Cleomedes*, qui ſuam ſe coſmographiam ex Poſidonio deſcripſiſſe fatetur in exitu operis ſui, pag. m. 146. *Heumann.*

Περὶ κριτηρίυ. *Laert.* VII. 154.

Ἱςορίαι τῶν μετὰ Πολύβιον ἐν βιβλίοις νβ΄, in quo opere etiam de rebus Pompeii egerat. Vide *Voſſium* lib. I. de Hiſt. graecis I. cap. 24. ſed hoc opus potius eſt alterius Poſidonii, Olbiopolitae, vt notatum a Suida in Πολύβιος; [adde Eudociam loco paullo ante laudato.] [*Athen.* IV. pag. 151. 152. 153. item 176. 233. 252. *Heumann.*]

Εἰσαγωγὴ περὶ λέξεως. *Laert.* VII. 60. Putat Meurſius, reſpici etiam ab Etymolog. M. in Ὄψις et ſcholiis ad Iliad. X. [?]

rr) Vbi tamen nummus Poſidonio non videtur conuenire. vid. Fabric. infra, vol. VII. pag. 69. *Harl.*

ss) Icon Poſidonii ex marmore Farneſiano in *Gronou.* theſ. antiqq. graec. littera *ſſ.* Quando *Athenaeus* XII. p. 549. et XIV. pag. 657. Poſidonium facit Scipionis Aemiliani, Africani, comitem, illum erroris arguunt et conuincunt *Marſilius Cagnatus* variar. obſſ. lib. III. cap. 20. *G. I. Voſſius* l. de hiſt. graec. cap. 24. et *Ionſius* l. c. qui diligenter copioſeque agit de noſtro. Nam Poſidonius erat Ciceronis aequalis et familiaris; atque *Cicero* ipſe de N. D. I. cap. 3. ſcribit, ſe a Diodoto, Philone, Antiocho, *Poſidonio* eſſe inſtitutum, et ad Atticum II. epiſt. 1. de ſuis graecis de conſulatu ſuo commentariis, „ad me reſcripſit, ait, Rhodo Poſidonius, ſe, noſtrum illud ὑπόμνημα quum legeret, quod ego ad eum, vt ornatius de iisdem rebus ſcriberet, miſeram, non modo excitatum eſſe ad ſcribendum, ſed etiam perterritum, (aut potius, vt Lambinus volebat, *deterritum.*)" Atque Cicero in libris ſuis philoſophicis paſſim de Poſidonio diſſerit, et de fato 3. magiſtrum ſuum vocat; at eius de fato ſententiam reprehendit. conf. *Franc. Fabricii* hiſt. Ciceronis XXIX. 24 ſqq. *Poſidonius* fuit Aſtrologiae deditus, (vid. *Auguſtin.* de ciuit. dei V. 2 et 5.) atque, vt ait *Cicero* de N. D. II. 34. eumque dicit familiarem ſuum,) effecit ſphaeram, de qua poſtea diſſerit Fabricius. *Cicero* de diuin. II. 21. Poſidonium nominat *ſuum*, eumque et Boethum, Stoicum, perſequutos eſſe, ſcribit, prognoſticorum cauſſas. adde *Brucker.* vol. I. pag. 980 ſq. *Harl.*

V. Περὶ μαντικῆς. *Laert.* VII. 149. *De prognoſticorum cauſis Cic.* II. cap. 21. de diuin. [huc quoque referri debet, quod ex Poſidonio de ſaliente particula quadam corporis *Eudocia* pag. 41. fin. ſcribit. *Harl.*]

III. Περὶ μετεώρων. *Laert.* VII. 125. liber XVII. id. 144. Reſpicit hoc opus *Seneca* Nat. quaeſt. Cleomedes etc. [vid. infra cap. de Cleomede.]

Μετεωρολογικὴ ςοιχείωσις. *Laert.* VII. 138. 152. Eius compendium ſcripſerat Geminus, Rhodius, teſte Simplicio in II. Phyſ.

Ἐξήγησις τȣ̃ Πλάτωνος Τιμαίȣ. *Sextus Empir.* VII. contra Math. pag. 154.

Περὶ παλμῶν, *Suid.* in Οἰωνὶς, et Ποσειδών. *Nonnus*, monachus, collect. Hiſt. ad Nazianz. cap. 62,

Προτρεπτικά. *Laert.* VII. 91. 129.

Τέχνη τακτική. *Aelian.* Tactic. cap. 1.

Περὶ τελῶν. *Laert.* VII. 87.

Φυσικὸς λόγος, cuius librum ſecundum laudat *Laert.* VII. 134. 140. ſextum 145. octauum 153. 154. duodecimum 149. decimum quintum id. 140.

Περὶ ὠκεανȣ̃. *Strabo* II. p. 98. licet Olbiopolitae Poſidonio Suidas tribuat.

De *Sphaera artificioſa*, ad Archimedeae exemplum a Poſidonio compoſita, *Cicero* II. de Natura Deor. *Si in Scythiam aut Britanniam ſphaeram aliquis adtulerit hanc, quam nuper familiaris noſter effecit Poſidonius, cuius ſingulae conuerſiones idem efficiunt in ſole et in luna et in quinque ſtellis errantibus, quod efficitur in coelo ſingulis diebus et noctibus.* — [Fragmentum quoddam Poſidonii exſtat in lib. Plutarchi de nobilitate, edito a Wolfio tom. IV. anecdot. graec. pag. 239 ſqq. *Heumann.*]

Fuit et *Poſidonius, Corinthius*, cuius ἁλιευτικὰ idem *Athenaeus* I. pag. 13. memorat, et *Poſidonius, Olbiopolites*, ſophiſta, cuius fuere declamationes, argumenta in Demoſthenem, Atticae Hiſtoriae libri IV. Libycorum libri XI. et de regione, quae Tyrica adpellatur. [vid. *Eudocia* pag. 365.] *Poſidonium* praeterea grammaticum, Ariſtarchi ἀναγνώστην, notauit Ionſius, et *Poſidonium*, caelatorem, Pompeii aetate celebrem, et *Poſidonium*, medicum, ſub Valente imp. qui daemoniacos dari pernegabat. Vide *Philoſtorg.* VIII. 10. et *Aetium* tetrabiblo II. lib. II. cap. 12.

Priſcus Heluidius, Paeti Thraſeae gener, τοῖς Στωϊκοῖς δόγμασιν ἐντραφεὶς, teſte *Xiphilino* in Veſpaſiano: adde *Tacit.* hiſtor. IV. 5. et vit. Agricolae cap. 2. Huius Priſci et Thraſeae vitam et laudes quod ſcripſiſſent Iunius Ruſticus et Herennius Senecio, a Domitiano ſunt [?] occiſi: Fannia, Heluidii vxor, cuius rogatu hoc Senecio fecerat, in exſilium pulſa. Vide *Ionſium* pag. 231. [lib. III. cap. 5. vbi Ionſius verba quaedam citat ex dialogo de cauſſis corruptae eloquentiae, quum citanda eſſent ex *Tacito* Agric. 45. 3. *Heumann.*]

Procli duo *Mallotae*, Cilices, de quibus Suidas, teſtatus, alterum ſcripſiſſe ὑπόμνημα Διογένȣς (Seleucienſis) σοφισμάτων, καὶ πρὸς Ἐπίκȣρον. Alterius horum et ſimul Philonidis, Stoici,

Stoici, de quo ſupra, meminit Proclus iunior, patria Lycius, in Timaeum pag. 166. [vid. Fabric. Bibl. Gr. V. 26. pag. 457. fin.]

Protagoras, Stoicus, Laertio memoratus. Vide quae dixi lib. II. cap. 23. §. 28.

Publius Hierapolita. Steph. in Ἱεράπολις. — *Publius Celer. Tacit.* IV. hiſtor. 10.

L. Iunius Arulenus Ruſticus. vide ſupra in *Iunio. Fabric. Plin.* I. epiſt. 5. *Tacitus*, Agric. II. 1. *Heumann.*

Publius Rutilius, Senecae variis locis celebratus, et Cic. in Bruto cap. 30. [lib. I. de orat. cap. 53. vid. *Rutilius* in vitis Ictorum pag. 103. *Grauina* de origine iuris ciuil. pag. 91. *Franc. Fabritii* hiſt. Ciceronis II. 1. et XII. 6. *Heumann.*]

Rhodius quidam, de quo *Laertius* VII. 22.

Satyrus, tibicen, Ariſtonis, Chii, ſermonibus captus. *Aelian.* III. 33. Var.

Q. Mucius Scaeuola, a iuris cognitione et eloquentia Ciceroni laudatus, qui primus omnium ius ciuile apud Romanos in diſciplinae formam redegit, interfectus a Mario.

Ceruidius Scaeuola, itidem iuris peritia celebris, qui M. Antonino a conſiliis fuit. Conſtat, et alios bene multos ex veteribus Romanis Ictis ſtoicae potius, quam alteri cuidam ſectae addictos fuiſſe. [vid. *Athen.* VI. pag. 274. et ſupra in prolegg. ad hoc caput.].

[*Scipio, Africanus*, Panaetii diſcipulus. vid. *Pag. Gaudentium* de philoſ. rom. cap. 9. *Heumann*]

Semius. Ionſ. pag. 209. *Fabric.* Heumannus orae adſcripſerat, fortaſſe *Simachus*, de quo *Athenaeus* VI. pag. 252. at in actis phil. III. 123. addidit, in verſione Athenaei latina legi *Simachum*, in contextu autem graeco proſtare *Lyſimachum. Harl.*

L. Annaeus Seneca, qui plurimis ſcriptis philoſophiam ſtoicam illuſtrauit.

Herennius Senecio, ſupra in Priſco Heluidio. [de hoc vid. *Ionſius* III. 5, 7. *Lipſius* comm. ad Tacitum pag. 569. *Heumann.*]

Serapio, Hierapolita [u]). *Steph.* in Ἱεράπολις. [Fabric. Bibl. Gr. IV. 11. pag. 354. *Heumann.*]

[*Seuerus*, imperator. vid. *Eutrop.* VIII. 10, 10. *Heumann. Ionſ.* III. 12, 1. pag. 63 ſq. *Harl.*]

Quintus Sextius, de quo *Seneca* epiſt. 64. *Lectus eſt deinde liber Q. Sextii, patris, magni, ſi quid mihi credis, viri, et licet negent, Stoici.* Idem lib. VII. natur. quaeſt. cap. vlt. *Sextiorum noua et romani roboris ſecta inter initia ſua, quum magno impetu coepiſſet, extincta eſt.* — Patri, praeſtantiſſimus Galeus, tribuendas eſſe, contendit, ſententias aureolas, quas pro Sexti, Pythagorici, ſententiis habuit, et pro Xyſti, epiſcopi romani, venditauit in verſione ſua Rufinus. Vide Galei praefat. ad Opuſcula mythologica phyſica et ethica edit. Amſtelodamenſis. [Illius *Sextii* meminit *Plutarchus* de profectu in virtute pag. 77. *Heumann.*]

Sextus Chaeroneus, Plutarchi ſororis filius, Marci Antonini praeceptor, diuerſus a Sexto Empirico, Stoicorum aduerſario, vt quos imprimis oppugnare ſe in libris ſuis innuit lib. I.

u) Idem, ni fallor, de quo *Seneca* epiſt. 40.

lib. I. *Pyrrhon.* Hypotypoſ. cap. 14. pag. 14. Eius effigies ex numiſmate *Sponii* aereo, Miſcell. pag. 140. in Diogene Laertio Wetſteniano, (vbi male ad Sextum Empiricum refertur, ſicuti etiam in gallica verſione Pyrrhon. hypotypoſeon Amſtel. 1725. 8.) Stoico philoſopho recte vindicant Sponius et Iac. Gronou. tom. III. theſ. gr. *hhhh. Fabric.* — adde Fabric. infra lib. IV. cap. 18. pag. 591. vol. III. vet. edit. vol. XII. pag. 615. *Th. Gatacker.* ad M. Antoninum lib. I. *Olear.* ad Philoſtrat. Soph. II. 1. §. 9. pag. 557. *Ionſ.* III. 12, 7. pag. 69. Dorn. *Brucker.* II. pag. 575 ſq. *Reimar.* ad Dion. Caſſium lib. LXXI. cap. 1. pag. 1177. not. 7. Exſtant eius diſputationes aliquot; vid. Fabricii prolegom. ad *Sexti Empirici* Opera, fol. b. 2. Idem Fabricius in Bibl. Gr. vol. XII. pag. 617 ſqq. vindicauit Sexto Chaeroneo diſputationes antiſcepticas, quae Sexti Empirici operibus adiungi ſolent, et emendatius edidit cum latina verſione Io. Northi. *Harl.*

Sextus Aetius, Ictus. [vid. *Rutilii* vitas Ictor. cap. 8.]

Sextus Herius. Ionſ. pag. 209. *Fabric.* Fabric. infra in vol. XII. pag. 615. vbi plures Sextos recenſet, de Herio ita iudicat: „*Sextus Herius* inter Stoicos a Ionſio memoratur: non memini, ex quo veteri ſcriptore. Alius *Herius*, Aſinii Pollionis filius, de quo *Seneca*, pater, praefat. ad lib. V. excerptor. e controuerſia.“ Idem tamen in Addendis ad hoc volumen adnotauit; *Sextus Herius Muſolus, philoſophus ſtoicus, in vet. inſcript. apud Fuluium Vrſinum pag. 70. elog. Heumannus* margini ſui exempli adſcripſit: pro *Herius* apud Ionſium videtur legendum *Herennius* vel *Sextus Aelius. Harl.*

Sextus Pompeius. *Cicero* Bruto cap. 47. [P]

Soſus, Aſcalonita. Supra in Antiocho.

Sotion Alexandrinus, (male Σιτίων apud *Syncellum* pag. 318.) apud quem ſediſſe ſe puerum, teſtatur Seneca. Inde Senecae magiſtrum vocat *Lactantius* VI. 24. — [conf. *Meinerſ.* hiſtor. dogmatum etc. apud Graecos et Roman. I. pag. 296. coll. biblioth. critica Amſtel. tom. II. part. VIII. pag. 115. g. ſupra in vol. I. pag. 874 ſq. in catal. Pythagoreorum; et alios eiusdem nominis in catalogo Peripateticorum h. v. *Harl.*] — Alius *Sotion* antiquior, qui de ſucceſſionibus Philoſophorum ſcripſit. Vide *Lipſii* manuduct. lib. I. diſſ. 12. et *Ionſium* lib. II. cap. 10.

Sphaerus, Boryſthenites ſiue Boſporanus, inter praecipuos Zenonis, Citiei, et Cleanthis auditores, Lacedaemone docuit atque inter alios Cleomenem inſtituit ad virtutem. Vide *Plutarchum* Cleomene pag. 805. *Laert.* V. 37. et VII. 177. [*Ionſium* III. 3, 2. pag. 171. *Brucker.* I. pag. 971 ſq.] Chryſippi apud Cleanthem condiſcipulus. *Athen.* VIII. pag. 354. Scripta eius refert *Laert.* VII. 178. inter quae, περὶ Ἡρακλείτου ε̄ διατριβῶν (malim diſiungere: περὶ Ἡρακλείτου, et libros quinque διατριβῶν) περὶ Λακωνικῆς πολιτείας, περὶ Λυκούργου, περὶ Σωκράτους, περὶ μαντικῆς, περὶ ἐρετριακῶν φιλοσόφων. Contra Sphaerum hunc ſcripſit Chryſippus, id. 198. Cleanthes vero eumdem miſit ad Ptolemaeum Philopatora, (qui regnauit ab Olymp. CXXXIX$\frac{3}{4}$. ad CXLIX$\frac{3}{4}$.) id. 185. Eius librum de rep. Lacedaemoniorum laudat et Athenaeus, et reſpicit Plutarchus in Lycurgo. Hominem, inprimis bene definientem, antiquis Stoicis habitum hunc Sphaerum, teſtatur *Cicero* IV. Tuſc. quaeſt. 24. *Fabric.* — Alius *Sphaerus* olim habebatur Auguſti praeceptor ex dubia lectione apud *Suetonium* in vita Caeſaris Octa-

viani

Digitized by Google

viani Auguſti cap. 89. *repletus Sphaeri* etc. atque Graeuius opinatus eſt, *repletus in Sphaeri*, *Arei* etc. Sed Salmaſii correctionem *repletus eſt per Arei philoſophi — contubernium* etc. adoptarunt Gronouius, Burmannus, et Oudendorp. quorum notas et coniecturas conferes. At *Erneſti* retinuit lectionem *repletus*, Sphaeri, *Arei — contubernium iniit*, et Sphaerum intelligit libertum ac paedagogum Octauii, quem ipſe publico funere extulit, vt ex *Dione* colligit lib. XXXXVII. cap. 33. tom. I. pag. 550. edit. Reimari, vbi in nota Fabricius in Suetonii loco cit. *Sphaeri* reddidit. In meo, olim Gortii, codice Suetonii membran. locus mutilus ita legitur: *deinde eruditione etiam varia repletus philoſophi filiorumque eius dyoniſii nicanoris contubernium iniit*, omiſſis vocc. *Sphaeri*, *Arei*. *Harl.*

Spurius Albinus. *Cicero* Bruto, cap. 25.

Stertinius, philoſophaſter Stoicus, qui ſcribillando victum quaerebat, et quem perſtringit *Horatius* II. Serm. 3. verſ. 33. *ſi quid Stertinius veri crepat*. ibid. v. 296. *Haec mihi Stertinius ſapientum octauus amico Arma dedit*. Idem Epiſt. I. 12, 20. (vbi vid. Wielandii notam ad verſionem germanicam,) *an Stertinium deliret acumen;* ſic eius ſtoicismum adpellat propter paradoxa, et vet. ſchol. notat ad h. l. „Stertinius iſte ducentos viginti libros Stoicorum latine ſcripſit.“ adde *Hornii* hiſtor. philoſ. lib. IV. cap. 4. pag. 245 ſq. *Harl.*]

Strabonem, Amaſenum, Geographorum principem, licet Peripatetica etiam dogmata edoctum, Stoicis tamen magis fauiſſe eorumque placita ſequutum eſſe, euincit aduerſus Xylandrum *Iſ. Caſaubonus* praefat. ad Strabon. et in notis haud vno loco, [e. gr. lib. I. pag. 11.] tum *Voſſius* II. 6. de Hiſt. Graecis. Stoicum philoſophum vocat *Stephanus* in Ἀμασέα. *Fabric.* vid. *Jonſius* II. 16. 3. pag. 242 ſq. *Gaudentius* de philoſophia Roman. cap. 30. pag. 166. et cap. 51. *Heumann. Fabric.* B. Gr. IV. cap. 1. §. I. pag. 3. vol. III. vet. edit. *Brucker*. vol. II. pag. 82. et pag. 468. §. V. *Harl.*

Sura. Reineſ. epiſt. ad Rupertum pag. 476.

[*Tacitum* fuiſſe Stoicum, ſtatuitur in Gundlingianis tom. II. pag. 202 ſq. *Heumann.*]

Luc. Teleſinus, conſul a. Ch. 66. Philoſtrato in vita Apollonii laudatus. vid. Reineſium l. c. pag. 476. 492 ſq.

Themiſtocles, cuius meminit *Longinus* p. 244. edit. Tollii e Porphyrio in vita Plotini cap. 20. *Syncellus* pag. 380.

Alius *Themiſtocles*, Stoicus antiquior, quem colloquentem inducit *Plutarchus* lib. I. Sympoſ. quaeſt. 9.

Theo, *Alexandrinus*, Arei, de quo infra inter geometras, et Auguſti, imp. tempore clarus, quem Suidas ait ſcripſiſſe τῆς Ἀπολλοδώρου (Ephilli) Φυσιολογικῆς εἰσαγωγῆς ὑπόμνημα et artis rhetoricae libros III. [adde *Eudociam* pag. 229.]

Theo, *Antiochenus*, qui ſcripſit Apologiam Socratis, eodem Suida teſte.

Theo, *Tithoraeus*, Boeotus. *Laertius* IX. 82.

Theodorum Chium et *Mileſium*, itemque *tertium* huius nominis Stoicos memorat *Laertius* II. 104. [P]

Theſmopolis. Lucian. de mercede conductis tom. I. pag. 472 ſqq. [Eſt nomen fictum, iudice *Heumanno* in act. philoſ. III. pag. 114.]

Thraſea Paetus, qui vitam Catonis, Vticenſis, ſcripſit, hinc mori iuſſus a Nerone. Vide *Ionſium* III. 5, 3. et *Voſſium* de Hiſt. latinis pag. 135. Sub huius Thraſeae titulo librum in adfectis habuit Iuſtus Lipſius, quo diſquiſiuit, quatenus ſapienti viro uu) fas ſit vel ius, ſibi ipſi mortem conſciſcere. Vide Centur. 2. epiſt. miſcell. 22. et epiſtolam, quam Velleio ſuo praemiſit ad Theodorum Leevvium.

Thraſonides. Laert. VIII. 130. Suid. in Ἔρως.

Timocles. Lucian. Ioue tragoedo tom. II. pag. 129 ſqq. [Etiam nomen fictum habet *Heum.* l. c. pag. 114.] Fuit et vetuſtior quidam *Timocles*, Syracuſanus, cui Orphei ſcripta quaedam tributa fuiſſe teſtatur Suid. in Ὀρφεύς. De *Timocle*, Athenienſi, dixi ſupra lib. II. cap. 22.

Trypho, Stoicus et Platonicus. *Porphyr.* vita Plotini cap. 17.

Q. Aelius Tubero. Plutarch. Lucullo f. 518. *Seneca* epiſt. 96. *Cic.* pro Muraena cap. 36. et in Bruto cap. 31. Panaetii auditor, Scipionis, Africani, ſororis filius, *Pompon.* I. 2. §. 40. de orig. iuris. *Reineſius* pag. 413. 414. epiſt. ad Hofmann. *Fabric.* — *Pag. Gaudentius* de philoſ. Roman. cap. 15. *Cuiacii* Obſſ. pag. 1224. *Lipſii* comment. in Tacit. pag. 442. *Heumann.*

Tullianus. Firmicus VII. matheſ. pag. 106. *qui ſtoicam ſectam vero ſequuntur adfectu. Tales fuerunt apud veteres* Catones; *talis noſtris temporibus* Tullianus, *qui ſeueritatis merito etiam ordinarii conſulatus inſignia conſequutus eſt.* Tullianum in faſtis fruſtra quaeres.

M. Terentium Varronem, Romanorum doctiſſimum, Stoicis accenſet *Leonardus Cozzandus*, quem vide fis libro tertio de Magiſterio antiquorum Philoſophorum pag. 231 ſq. Prodiit liber Geneuae 1684. 12. *Fabric.* Vtrumque erraſſe et Varronem academiae veteris famam atque honorem inter Romanos optime vindicaſſe atque tuitum eſſe, contendit *Brucker.* II. pag. 30 ſqq. conf. *Cic.* acad. quaeſt. I. 5 ſqq. 13. etc. *Harl.*

Xenocrates, Platonis diſcipulus, ſtoicam ſectam condidiſſe fertur a *Nonno* hiſt. 23. ad Nazianz.

Zeno,

uu) Eiusdem argumenti librum paullo ante obitum compoſuit *Io. Vergerius*, Abbas Sancyranus, ſub inſcriptione *caſus Regii*. In hoc triginta et quatuor occaſiones notauerat, in quarum aliqua homo conſtitutus poſſet recte ἐξάγειν ἑαυτόν. Iohannis vero Donnei, Decani Londinenſis, βιαθάνατον, anglice poſt auctoris fata et contra ſpirantis deſiderium, (librum enim a ſe forte amiſſum volebat a recuperatore herede aeternis tenebris mandari,) in lucem editum et Londini recuſum, quo contendit, non omne proprieidium ſua natura turpe atque iniuſtum eſſe, hunc, inquam librum argumentis non inficiandis confutauit *Io. Adamus* in libro cui titulus: Specimen diatribae de Avtochiria ſiue: An Eſſay concerning Selfmurther, where in is endeavourd to prove that it is unſawful according to Natural principles. Londini 1700. 8. Idem Ienae quoque probandum in ſe ſuſcepit *Chriſtoph. Aug. Heumann.* in exercitatione de αὐτοχειρίᾳ philoſophorum, 1703. 4. conf. Iourn. des Sav. 1705. pag. 667. In catalogo biblioth. Barberinae tom. I. p. 610. memoratur *Andreae Leonis caſus, an aliquis ſponte interficiens ſe ipſum, adſerens, licitum eſſe, interficere ſe ipſum, ob gloriam dei, ſit formaliter haereticus?*

Zeno, *Citieus*, quem Poenulum vocat *Cicero* (*Laert.* VII. 3. et *Suidas* Φοινικίδιον,) quod Citienſes e Phoenicia fuerint profecti. Xenocratis primum et Polemonis, (*Laert.* VII. 2. et 25. Stilponisque id. 2. et 25.) Platonicorum diſcipulus fuit: (*Eu. ib.* XIV. Praeparat. pag. 729.) a quibus exiguam, cur diſcederet, cauſſam habuiſſe docet *Cicero* IV. de Finibus vv). Audiuit deinde Cratetem, Cynicum (*Laert.* VII. 3. 12. 24. 32.), et Heracliti ww) libros legit, vnde auſterus euaſit [?] et Cynicus. Frequentauit etiam Diodorum, dialecticum, cognomento Cronum, quem audiuit et alter Zeno, iunior, Sidonius, (id. 25. et 16. [adde *Eudociam* pag. 204.]) Hinc ipſe nouam condidit ſectam, licet non tam rerum inuentor, iudice Cicerone III. de fin. quam nouorum verborum, et qui decori magis ac verecundiae rationem haberet. Adſciuit plures diſcipulos, qui ab ipſo primum *Zenonii*, deinde a poecile Stoa, ſiue porticu, in qua docebat, ſunt adpellati Stoici. (id. 5.) Magna gratia valuit apud Antigonum Gonatam, Macedoniae regem, de quo ſupra dixi. Hic rebus praefuit ab Olymp. CXXV $\frac{2}{3}$. xx) ad CXXXV $\frac{1}{2}$. et Zenoni diu ſuperuixit. Zenonis amicitiae cum Antigono meminit *Aelianus* var. hiſt. VII. 14. IX. 26. XII. 25. [conf. *Brucker.* vol. I. p. 897] Docuit Zeno per annos LVIII. (Laert. VII. 28.) Vixit annos ſaltem octoginta (176.) niſi ſuppoſititia ſit *Epiſtola eius ad Antigonum*, quam dat *Laertius* VII. 8. At Perſaeus diſcipulus, duos tantum et ſeptuaginta annos tribuit (id. 28.) alii longe pauciores, (Suid. in Ζήνων) alii duodecentum yy). (*Laert.* VII. 28.) zz) Succeſſorem reliquit *Cleanthem*: diſcipulos habuit *Perſaeum*, *Herillum*,

vv) *Cic.* acad. quaeſt. I. cap. 10 — fin. et multis aliis locis, quae Erneſti in indice hiſtorico clauis Ciceronis, Gedicke aliique collegerunt. Atque de Zenone eiusque diſciplina a Bruckero aliisque, ſupra in prolegomenis huius cap. laudatis, abunde diſputatum eſt. Zenonis vitam olim ſcripſerat *Antigonus Caryſtius*. vid. *Athen.* VIII. 345. XIII. 565. *Harl.*

ww) Ita intelligenda Laertii verba, quae Interpres male ita accepit, ac ſi Heraclitum, quo centum annis iunior fuit, audiuiſſet Zeno. De hoc Zenone, *Hemmingii Forelii* diatriba prodiit Vpſaliae 1700. 8.

xx) Quo anno facile accinit Zenonem iudice *Corſin.* pag. 91 *Harl.*

yy) Quorum rationes *Corſinio* videntur veriſimiliores, atque Kuſter. ad Suid. II. pag. 8. legendum ibi putat ἐνενήκοντα ὀκτώ, *nonaginta octo annos*. *Harl.*

zz) Vide *Brucker.* I. pag. 900 ſq. Annum, quo vita defunctus eſt Zeno, *Euſebius* et *Hieronymus* in Chronicis conferunt ad Olymp. CXXVIIII. 1. vid. *Valarſ.* not. *d* ad Hieronymi chronicon pag. 549. cl. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 94. natum eum, ſcribit, Olymp. CIV. 3. mortuum, Olymp. CXXVIIII. vel CXXX. Anni claritatis, A. M. 3726. Olymp. CXXV. 2. ante C. N. 277. V. C. 475. fundus illi eſt apud Suidam in voc. Σωκράτης, Σωφρονίσκος. conf. quoque *Simſonis* chronic. ad A. M. 3743. 3708. et 371. cum adnotatione Weſſelingiana. *Corſini* F. A. tom. IV. pag. 87. qui Olymp. CXXVIII. 1. ex Euſebio ponit, et de diuerſitate opinionum diſſerit; ac pag. 91. Zenonis mortem Olymp. CXXX. ineunti adſcribere malit, et de decreto Athenienſium, (*Laert.* VII. 10.) agit, quo Zenoni ſepulturae locus in Ceramico et alii honores delati ſunt, de quibus honoribus, Zenoni decretis, vid. quoque *Bruckeri* Otium Vindelic. melet. III. pag. 26 ſq. et in hiſt. crit. vol. II. p. 901. vbi tamen is veretur, ne rhetoris potius alicuius, quam Athenienſium opus ſit illud decretum. — Zenonis eiusque adſeclarum diuiſionem philoſophiae in phyſicam, ethicam et logicam, illorumque doctrinam de fato et peccatorum paritate reiicit, contra illorum ſententiam de apathia cum Peripateticorum ſobria de temperandis animi adfectibus diſciplina conciliat *Aloyſius Piſaurius* in libro: de priſcorum ſapientum placitis etc. Patau. 1567. 4. vid. *Heumann.* acta philoſ. II. p. 635 ſq. — Nonnulla Diogenis Laertii loca de Zenone explicat *Roſſius* in commentatt. Laertianis. Sic pag. 137 ſqq. quid ſit apud Diog. Laert. VII. 98. ſecundum Stoicos Περικάτηναι, nempe, ſermones, praeſertim dialecticos, i. e. λόγοι ἐν ἐρωτήσει καὶ ἀποκρίσει,

rillum, *Ariſtonem*, *Athenodorum* alioſque. Vide Lipſium lib. I. manuduct. cap. 12. Scriptorum catalogus e Laertio aliisque monumentis [aaa]), hic eſt:

Περὶ ἀνθρώπυ φύσεως, *Laert.* VII. 4. 87.

Ἀπομνημονεύματα, *Laert.* VII. 4.

Διατριβαὶ *Laert.* VII. 34. *Sextus Empir.* X. contra Math. pag. 469. et Pyrrhon. Hypotypoſ. III. 25.

Ἔλεγχοι *Laert.* VII. 4. Neſcio, an ex his petiti duo verſiculi, quos ſub Zenonis nomine adfert *Ioannes Stobaeus* ſerm. 14. de adulatione:

> Ἔλεγχε σαυτὸν, ὅστις εἶ, μὴ πρὸς χάριν
> Ἄκυ', ἀφαιρῦ δὲ κολάκων παῤῥησίαν.

Περὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, *Laert.* VII. 4.

Ἐρωτικὴ τέχνη. *Laert.* VII. 34.

Ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἡσιόδυ Θεογονίαν. *Cicero* I. nat. Deor. [cap. 14. vbi vid. Dauiſ. et reliquos interpretes.] *Quum vero Heſiodi Theogoniam interpretatur* (Zeno), *tollit omnino praeceptas inſitasque cognitiones deorum: neque enim Iouem, neque Iunonem, neque Veſtam, neque quemquam, qui ita adpellatur, in deorum habet numero; ſed rebus inanimis atque mutis per quamdam ſignificationem haec docet tributa nomina.* [P] confer Phoenicem rediuiuum P. Penauierei. Berolini 1708. 4.

Περὶ τῦ καθήκοντος. *Laert.* VII. 4. 25. 108. 129. *Sextus Empir.* III. 25. Pyrrhon. Hypotyp.

Καθολικά. *Laert.* VII. 4. In MS. regis Chriſtianiſſ. coniunctim legitur teſte Menagio Πυθαγορικὰ καθολικά. [Id ſi ita eſt, eadem, quae infra ſub titulo πυθαγορικὰ occurrunt, fuiſſe videntur.]

Κράτητος Ἠθικά. *Laert.* VII. 4.

Περὶ λέξεων. *Laert.* VII. 4.

Περὶ λόγυ. *Laert.* VII. 39. 40.

Περὶ νόμυ. *Laert.* VII. 4.

Περὶ

πρία, quos philoſophi habebant, maxime Stoici, in porticu deambulantes, coll. Stobaeo in eclogis ethicis pag. 166. — pag. 140. explicatur definitio voluptatis, et pag. 141 — 159. varia Diog. Laertii de Zenone eiusque et Stoicorum philoſophia loca explanantur, aut Diogenes emendatur illuſtraturue. add. pag. 102 ſq. et 192 ſqq. De Zenonis atque Stoicorum logica ſ. dialectica, ratione et generibus argumentationum, ac ſophismatibus, quae vſurparunt ſtoici philoſophi, et ἀπόρυς λόγυς, *inexplicabiles rationes* adpellarunt, copioſus eſt *I. G. Walchius* in Parergis academicis, pag. 533 — 543. — Stoicorum diſciplinam illuſit Amphicles in hiſtoriographo apud *Athenaeum* lib. III. pag. 100. add. Pſeudo-Origenis philoſophumena, cap. 21. pag. 142 — 148. ibique Wolfii adnotationes. *Harl.*

aaa) E recentioribus praeter viros doctos ad Laert. contuli *Meurſium* in Cypro lib. II. p. 168 ſq. — Zenonis et aliorum philoſophorum compendium philoſophiae moralis, mstum fuiſſe apud Lucam Holſtenium, refert *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. lib. I. cap. 4. Verum, non aliud fuit, quam quod exſtat in Eclog. Stobaei p. 166 ſqq.

Περὶ τȣ̃ ὅλȣ. *Laert.* VII. 4. et 136. 142. 143. 145. 153. Videtur reſpicere *Sextus* VIII. contra Math. pag. 327.

Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε. *Laert.* VII. 4. Reſpicit *Dio Chryſoſt.* diſſ. 53. [p. 275. Reiske] et *Strabo* lib. I. pag. 41. vbi Zenonem ſuum vocat, tamquam Stoicorum principem Stoicus. [vid. ſupra, vol. I. pag. 526. voc. *Zeno.*]

Περὶ ȣ̓σίας. *Laert.* VII. 134.

Περὶ ὄψεως. *Laert.* VII. 4.

Περὶ ὁρμῆς ἤ. *de impetu* (deſiderii) *libri VIII.* ita lego apud *Laert.* VII. 4. pro περὶ ὁρμῆς ἢ περὶ ἀνθρώπȣ φύσεως. Apud *Meurſium* in Cypro pag. 168. male excuſum περὶ ὀργῆς.

Περὶ παθῶν. *Laert.* VII. 4. et 110.

Περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως. *Laert.* VII. 4.

Πολιτεία. *Laert.* VII. 4. 32 ſq. 121. 131. *Athen.* XIII. pag. 561. *Theodorit.* Therapeut. III. pag. 49. Platonis remp. hoc in opere oppugnauerat Zeno; ſed hoc fecerat iniquius, et alia parum verecunde in eo, teſte Cicerone, ſcripſerat, vnde Laertius ait, fuiſſe, qui dicerent illud in cauda canis exaratum a Zenone. Vide *Plutarch.* de Stoicorum contradictionibus pag. 1034. et *Numenium* apud Euſeb. praeparat. pag. 732 ſq. Propter obſcuritatem dictus eſt in canis poſtico de republica ſcripſiſſe.

Πυθαγορικά. *Laert.* VII. 4. [vid. ſupra, Καθολικά.]

Περὶ σημείων. *Laert.* VII. 4.

Τεχνικαὶ λύσεις. *Laert.* VII. 4. [vel pars fuiſſe videtur τῶν προβλημάτων ὁμηρικῶν, vel idem opus.]

Περὶ τȣ̃ κατὰ φύσιν βίȣ. *Laert.* VII. 4.

Laudatur praeterea Zeno noſter ſaepius a Cicerone, Plutarcho, Clemente, Cenſorino, Sexto, Euſebio, Theodorito et aliis.

Zeno, *Sidonius*, Diodori Croni et Zenonis, Citiei, diſcipulus. *Laert.* VII. 16. et 38. *Suid.* in Ζήνων Σιδώνιος. *Menag.* ad Laert. pag. 279. [Scripſit apologiam pro Socrate et Sidoniaca. *Eudoc.* pag. 204. et *Suidas.*]

Zeno, *Tarſenſis.* *Laert.* VII. 41. et 84. *Fabric.* — *Ionſius* II. 1, 3. pag. 138 ſqq. (vbi quindecim recenſet Zenones,) Zenonem Tarſenſem, et Zenonem, Chryſippi filium, vnum eumdemque eſſe ſtatuit. — *Suidas*, qui tom. II. pag. 8 ſqq. *octo* vel potius *nouem* Zenones vberius enumerat, atque ex illo *Eudocia* p. 205. idem tradidiſſe videntur. Nam Ζήνων, ainnt, Διοσκορίδȣ, Ταρσεύς· ὡς δέ τινες, Σιδώνιος. φιλόσοφος, μαθητὴς Χρυσίππȣ τȣ̃ Ταρσέως, φιλοσόφȣ Στωικȣ̃ καὶ διάδοχος.

Suidas et Eudocia *Zenonis alius Citiei* meminerunt, at ignotum eſſe pronuntiant, num rhetor fuerit an philoſophus, eum autem ſcripſiſſe tradunt περὶ στάσεως· περὶ σχημάτων· ὑπόμνημα εἰς Ξενοφῶντα, εἰς Λυσίαν. εἰς Δημοσθένην, περὶ ἐπιχειρημάτων. Hic ille eſſe videtur, quem enarrator Demoſthenis orationum, (vulgo dicitur Vlpianus,) in

in prolegomenis perſtringit arguitque ſtultitiae, quem *Eunopius* in vitis ſophiſtarum vocat Cyprium, (inter oppida autem Cypri numeratur quoque Citium.) et quem temporibus Iuliani, Sophiſtae ideoque circa annos Ch. 340. aut 350. vixiſſe, atque ſe in arte tam rhetorices, quam medicinae exercuiſſe, prodit, vt pluribus demonſtrat *Chapman* in Obſeruatt. in commentarios, vulgo Vlpianeos, praemiſſis *Ricardi Mounteney* editioni Demoſthenis ſelectarum orationum, (edit. quartae Londini et Etonae 1764. 8.) §. 4. pag. XXI—XXIV. adde ſupra in vol. II. pag. 829. Eidem epiſtolam inſcripſit Iulianus, imperator, atque is eſt, quem Fabricius in elencho medicorum, inter quos ſex Zenones medicos refert, vol. XIII. pag. 454. Cyprium, Oribaſii praeceptorem dicit, praeeunte *Ionſio* l. c. pag. 146. *Harl.*

Zeno, *Chryſippi* diſcipulus et ſucceſſor, cuius meminit *Laertius* VII. 35. [⁋] teſtatus, pauca ſcripſiſſe, ſed plures reliquiſſe diſcipulos. Vide et *Euſebium* XV. 13. praeparat. pag. 816. et cap. 18. pag. 820. vbi notat, eum de conflagratione vniuerſi ſeorſum ſenſiſſe a reliquis Stoicis.

Zeno, *Diphili*, cognomento Labyrinthi, diſcipulus. *Lucian.* conuiuio. [Hunc numero Stoicorum excludendum eſſe, iudicat *Heumann.* in actis phil. III. pag. 113.]

Zenodotus, Diogenis, Babylonii, diſcipulus. *Laert.* VII. 29.

Zenothemis. Lucian. conuiuio. [Nomen a Luciano fictum eſſe putat Heumann. l. mem.]

Stoicis mulieribus *Porciae*, *Arriae* vtrique, *Fanniae et Theophilae*, de quibus *Menagius* in Hiſtoria philoſopharum, adde *Heluiam*, matrem Senecae, quam filius inter alia in conſolatione ad eum ſcripta cap. 16. teſtatur ſapientium praeceptis fuiſſe eruditam. [⁋]

CAPVT XI (olim XXXIII)

DE EPICVRO ET EPICVREIS, CYRENAICIS, SCEPTICIS ALIISQVE VARIARVM MINORVM SECTARVM PHILOSOPHIS.

I. *De philoſophia Epicurea, de aetate et vita Epicuri.* II. *Scripta.* III. *Catalogus Epicureorum.* IV. *Cyrenaicorum.* V. *Scepticorum.* VI. *De Megaricis, qui Dialectici quoque et Eriſtici dicti.* VII. *De aliis variis ſectis minoribus.* VIII. *De Eclecticis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

Antequam de ipſo Epicuro ſermo inſtituatur, quaedam de ipſa ſecta Epicurea praemittenda videntur. Si qua enim ſecta et aduerſariorum iniuria atque conuitiis lacerata, et ipſorum adſeclarum haud paucorum vita flagitiisque infamata eſt, ea certe fuit Epicurea. Hinc tot tantaque iudiciorum diſcidia omni tempore orta ſunt. Fontes interdum turbidi vnde notitia de Epicuro, eius opinionibus et diſciplina hauriatur, ſunt Lucretius, Cicero, Plutarchus, Diogenes Laertius, et Seneca. Omnino vero dolendum eſt, quod et *Apollodori*,

dori, doctoris in illius horto celebris, liber de vita Epicuri, ad quem Diogenes Laertius ſaepe prouocauit, et *Neoclis*, Epicuri fratris, liber de ſecta ſua, (vide Suidam in Neocles, tom. II. pag. 608.) et ipſa *Epicuri* ſcripta perierunt. De *Seneca* autem, (qui tamen epiſt. XXI. et de vita beata cap. XIII. laudat illius egregia dicta,) et Lucretio, cuius carmen ſatis notum eſt, hic nihil dicam. *Cicero*, at partium cupidus, in libris philoſophicis grauis eſt Epicuri eiusque philoſophiae aduerſarius. Loca autem Ciceronis indicarunt et collegerunt *Erneſti* in indice hiſtorico voc. *Epicurus* in claue Ciceroniana, atque *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae pag. 324 — 346. At non omnem Epicuri philoſophiam aut ipſum philoſophum ſpreuiſſe videtur Cicero. Nam in quaeſt. Tuſcul. II. 18. *venit Epicurus*, ait, *homo minime malus, vel potius vir optimus; tantum monet, quantum intelligit: Neglige*, *inquit*, *dolorem* etc. Conf. Ionſium II. 15, 4. pag. 233. Atque ipſius Ciceronis aetate fuerunt nobiles et generoſi inter Romanos homines, quibus Cicero familiariter vtebatur, qui tamen Epicuri dogmata profitebantur. Sed varias cauſſas fuiſſe arbitror, cur Cicero Epicuri diſciplinam inſectaretur. Primum illius tempore Epicuri de voluptate doctrina iam ita deprauata fuit, vt multi non illam animi voluptatem, placidam quietamque in mente conſtantiam, quam doloris priuatione terminari ratus Epicurus praecepit, ſed voluptatem corporis, flagitia, luxuriem omnesque prauas cupiditates ſectarentur, iureque audirent de grege Epicurei porci. Illius enim vocabuli, nempe voluptatis vis et poteſtas a ſenſu, quo Epicurus ſumſit, a multis Romanis et a Cicerone ipſo, non vbiuis recte percepta aut explicita fuiſſe videtur. (conf. *Cic.* de fin. I. cap. 9 ſqq. cap. 18 ſqq. II. 2 ſqq.) Accedit, quod Epicurus eruditionem, quam Cicero plurimi fecit et ornauit, parui aeſtimauit. Nam de Finib. I. 7. *vellem*, inquit, *aut ipſe* (Epicurus) *doctrinis fuiſſet inſtructior*, *(eſt enim non ſatis politus his artibus, quas qui tenent, eruditi appellantur,) aut ne deterruiſſet alios a ſtudiis.* Porro Epicurus ab omnibus fere philoſophis, praeſertim a Stoicis, qui ideo eum male acceperunt, et (vide de diuinit. II. 50.) hebetem rudemque dicere ſolebant, mire diſſenſit, totam dialecticam irriſit, et in doctrina de ortu rerum ac de diis, et in ethicis totus fuit alienus. Hinc *Cicero* de Fin. I. 7. *in altera*, ait, *philoſophiae parte, quae eſt quaerendi ac diſſerendi. quae λογικὴ dicitur, Epicurus plane, vt mihi quidem videtur, inermis ac rudis eſt. Tollit definitiones, nihil de diuidendo ac partiendo docet* etc. Ibidem: *in tertia vero parte, quae eſt de vita et moribus, in conſtitutione finis, nil generoſum ſapit atque magnificum.* Nam Epicuri mente ſapientem non πολιτεύεσθαι, multi produnt. vid. *Menag.* ad Laert. X. 119. *Cicero*n. quaeſt. Tuſcul. V. 37. ibique Dauiſ. pag. 427. *Cicer.* ad diuerſos VII. epiſt. 12. ibique Cortii notam. Haec etiam praecipua cauſſa fuerit, cur Cicero adoriretur inſectareturque Epicuream philoſophandi rationem. Nam Cicero patriam vitamque actuoſam, laudesque amans et recte ratus, ad maiora quaedam nos genuiſſe naturam atque conformaſſe, et quemlibet ciuem debere pro patria et pro ſuis pericula, labores, dolorem etiam ſuſcipere, nec voluptates captare: aegre tulit, quod multi nobiles Romani, praeſertim turbulentis illis temporibus, quibus ſalus et libertas reipublicae in ſummo verſabantur diſcrimine, voluptatem, h. e. tranquillitatem Epicuream et vacationem a muneribus publicis atque oneribus omnibus praeferebant honoribus ac moleſtiis omnemque reipublicae iudicio fugiebant procurationem. Inter ea Cicero gratum hoc fecit poſteritati, quod multa de philoſophia Epicurea disputauit et aliquot fragmenta nobis ſeruauit. At tamen, num vbiuis peculiares et genuinas Epicuri ſententias, quae quidem abruptae a tota orationis

connexione

connexione alienum praebere poſſunt ſenſum, candide, ſaltem recte dilucideque reddiderit, equidem ſubdubito. Bene quoque meruit de Epicuro et verecundius ſenſit *Diogenes Laertius* libr. X. quem ſeparatim ediderunt eruditeque illuſtrarunt *Petrus Gaſſendus* Lugduni 1649. fol. et in Gaſſendi Opp. tom. V. pag. 1 ſqq. Lugd. 1658. fol. atque cl. *Nürnberger* in libro:

Diogenis Laertii de vitis, dogmatibus et apophthegmatibus liber decimus, graece et latine ſeparatim editus, atque adnotationibus illuſtratus a Carolo Nurnbergero. Noribergae 1791. mai. 8.

Primum locum occupat liber X. gr. et latine, e vulgata lectione; tum ſequitur *Epicuri epiſtola ad Herodotum*, gr. et lat. ex recenſione Nürnbergeri, duobus codd. Venetis vſi, et cum eiusdem doctis, tam criticis quam philoſophicis, animaduerſionibus et commentatione de finibus philoſophiae Epicuri.

Iniquus autem plerumque fuit *Plutarchus*, Stoicorum et Epicureorum aduerſarius, atque illorum ſententias ſaepe peruertiſſe arguitur. Scripſit autem 1) *ὅτι ἐδὲ ζῆν ἐϛιν ἡδέως κατ᾽ Ἐπικȣ̃ρον·* 2) *πρὸς Κολώτην*, ſiue aduerſus Colotae Epicurei librum, Ptolemaeo dicatum, quo contendebat, *ὅτι κατὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα ἐδὲ ζῆν ἐϛιν·* 3) *εἰ καλῶς εἴρηται τὸ, λάθε βιώσας*, contra dictum Epicuri, (vel auctoribus pluribus Neoclis potius, fratris illius,) *qui bene latuit, bene vixit.* Contra Plutarchi cauillationes Epicurum defendit *A. Gellius* noct. attic. lib. II. cap. 8. et 9. — *Pſeudo-Plutarchi* de Epicuri opinionibus loca, in libris V. de phyſicis philoſophorum decretis obuia collegit cl. *Beck.* in recenſione ſcholarum etc. ipſius editioni praemiſſa pag. LV. — Neque aequi iudices fuerunt Maximus Tyrius, Lactantius, aliique, Epicuri dicta ac ſententiam male intelligentes aut perperam interpretati. — Apud *Suidam* (voc. *Epicurus*, tom. I. pag. 812 ex deperdito Aeliani libro de prouidentia, vid. Küſter. not.) apud *Pſeudo-Origenem* in Philoſophum. cap. 22. pag. 149 ſqq. (vbi conſ. doctas Wolfii notas,) et ſcriptores eccleſiaſticos, ſaepe iniquos erga Epicurum, et huius vitam placitaque moribus opinionibusque contaminatorum abiectorumque Epicureorum metientes, haud pauca de Epicuro eiusque ſecta narrantur, quae caute prouideque legenda ſunt atque excutienda. *Eudocia* in Violario pag. 173—192. pauca dedit de eius vita et philoſophandi ratione, ſed epiſtolas ad Pythoclem atque Herodotum, quae ſub Epicuri nomine circumferuntur, repetiit, in fine autem declarauit, ſe nolle dicere *περὶ τῶν βιωτικῶν αὐτȣ̃, τȣτέϛι τί χρὴ ἡμᾶς ἐκφεύγειν, τί δ᾽ αἱρεῖσθαι, — πῇ μὲν διὰ τὸ ἄθεον καὶ βλάσφημον αὐτȣ̃, πῇ δὲ καὶ διὰ τὴν ἄκαιρον περιττολογίαν.* etc.

A renatis litteris multi exſtiterunt, qui in vtramque partem disputarent. Hinc alii oppugnarunt atque infamarunt doctrinam Epicuri eiusque ſectae: alii defenderunt eum aut excuſarunt, mitiusque interpretati ſunt, ſi non omnia, tamen plura eius placita. Vberiorem vero ſcriptorum de philoſophia epicurea catalogum quia iam contexuit *Heumannus* in actis philoſophicis tom. II. part. X. nr. 9. pag. 637—650. equidem potiores paucis enumerabo addamque recentiores. Princeps, qui in hiſtoria Epicuri enarranda eiusque cauſſa diligenter docteque defendenda verſatus, plurimas aliorum calumnias bene refutauit, multas tenebras ſtrenue diſpulit, ac philoſophiam democritico-epicuream, felici ſidere reſuſcitatam, luce meliore illuſtrauit, nec tamen omnibus ex aſſe ſatis fecit, fuit *Petrus Gaſſendus*, cuius vitam, merita, ſcriptaque copioſe enarrauit atque fuſius egit de eius ſectatoribus atque obtrectatoribus

Digitized by Google

ribus *Bruckerus* in hiſt. critica philoſ. tom. IIII. part. I. pag. 510—529. adde *Baumgartenii* Nachrichten von einer Halliſchen Bibliothek, tom. IV. pag. 516. Huc igitur pertinent:

Petri Gaſſendi de vita et moribus Epicuri commentarius, libris VIII. conſtans, Lugduni Gall. typis admodum luculentis formaque auguſta, 1547. rec. Hagae Comit. 1656. 4.

Eiusdem animaduerſiones in Diog. Laert. lib. X. iam laudaui.

Eiusdem ſyntagma philoſophiae Epicuri, Hagae Comitum 1659. 4. Londini 1668. 12. Amſtel. 1684. *Gaſſendi* Opera iunctim ſex tomis edita ſunt Lugduni 1658. fol. et Florentiae 1729. curante *Nicol. Aueranio.* — Conf. *Thomaſ.* bibliotheca tom. II. pag. 761 ſqq. *Franciſci Bernerii* anatomia ridiculi muris h. e. diſſertatiunculae I. B. Morini aduerſus expoſitam a P. Gaſſendo Epicuri philoſophiam Pariſ. 1651. 4. — *Franc. Bernier* Abrégé de la philoſophie de Gaſſendi. Lugd. 1684. 12. VII. tom. — *Stolle* in Anleitung zur Hiſtorie der Gelahrheit, part. II. cap. 1. §. 84. pag. 411 ſqq. — *Ionſius*, III. 31. §. 6. et 7. ac §. 1. et 2. de Andrea Arnaudo, atque M. Antonio Bonciario, Epicuri defenſoribus. — *Io. Fabric.* in hiſtoria bibl. Fabricianae, tom. V. pag. 263 ſq. — Gaſſendo, quamquam ille non omnia Epicuri placita probauerat; contra reiecerat multa: tamen *Iac. Thomaſius* in diſſ. de ſtoica mundi exuſtione §. 6. not. v. pag. 6. tribuit inſanum in abſurdiſſimam totius gentiliſmi haereſin amorem. *Conringius* in Conringianis pag. 65. et 79. eum habuit Epicuri potius, quam Chriſti ſectatorem, atque *Mericus Caſaubonus* apud Almelouen. in vita Iſaaci Caſauboni pag. 71. Gaſſendum arguit, quod vbique loca ſcriptorum pro Epicuro corruperit. *M. Henr. Aſcan. Engelcke* ſcripſit exercitationem anti-Gaſſendianam, oſtendens, minus ſufficientem eſſe illam, quam Gaſſendus in ſe ſuſcepit, Epicuri defenſionem. Roſtochii 1697. 4. At tamen propter alios Rondellus et Stanleius a partibus Gaſſendi in maiore parte Epicureae doctrinae explicanda ſtare maluerunt. Prior etiam quaſdam Epicuri opiniones mitius, quam Gaſſendus, expoſuit et vindicauit. Sic philoſophi cauſſam in dogmate de prouida numinis ſupremi cura deſeruerat, et vero impugnauerat Gaſſendus; contra Rondellus alios adducere ſtuduit ad credendum, ab Epicuro prouidam dei curam haud fuiſſe negatam: ſed conf. *Wolf.* ad Pſeudo-Origen. pag. 151. not. *i.* atque, vti poſtea videbimus, illa quaeſtio variorum exercuit ingenium atque induſtriam. Scripſit vero *Iacobus Rondellus*

La vie d'Epicure. Pariſ. 1679. 12. Hagae Comit. 1686. 12. (de qua editione, aucta *Couturii* libello, *La morale d'Epicure* etc. vid. Acta erud. Lipſ. 1686. menſe Octob. p. 483 ſq.) Tum latine vertit illam ediditque auctiorem Amſtel. 1693. 12. de qua edit. vid. Acta erud. Lipſ. 1694. pag. 121. — Liber Rondelli, vna cum *Couturii* libro de philoſophia morali Epicuri, (primum edit. Pariſ. 1685. 12.) anglice verſus a *Io. Digby* ſub titulo: *Epicurus's Morals*, *translated from the Greek* Londin. 1712. Additum a Iohnſonio ſpecimen, *Eſſay on Epicurus's Morals*, Euremonio praeter rem tribuitur. vid. Neuer Bücherſaal XXIX. pag. 365 — Adde Biblioth. philoſoph. Struuianam edit. Kahlii pag. 65 ſqq. et 233 ſq.

Stanleius autem in hiſtoria philoſophiae, tomo tertio, parte XII. per plura capita, pag. 57—249. e verſione latina Olearii, atque edit. Veneta late perſequitur vitam, fata, ſcholam et dogmata Epicuri.

Huc praeterea pertinent, qui de vita aut vniuerſa diſciplina illius copioſius egerunt *Ionſius* de ſcriptor. hiſt. philoſ. I. cap. 20. p. 123 ſqq.

Digitized by Google

Bayle in Diction. tom. II. pag. 364 ſqq. voc. *Epicure.* adde artic. *Epicurien*, *Lucrece*, *Sadducéens*, *Zenon*, *Sommonocodon.*

Trogilli Arnkiel de philoſophia et ſchola Epicuri. Kilon. 1671. 4.

Nic. Hilli philoſophia Epicurea. Geneuae 1619. 12.

Sam. de Sorbiere Lettres de la vie, des Moeurs et de la Reputation d'Epicure, avec des Reponſes à ſes Erreurs. — In eiusdem Lettres et Diſcours, p. 233 ſqq. Pariſ. 1660. 4.

Caroli Frid. Zander, diſſ. hiſtorica de Epicuro. Wittebergae 1670. 4.

Petri de Villemandy manuductio ad philoſophiae Ariſtoteleae, Epicureae et Carteſianae parallelismum. Amſtelod. 1685. 4.

Guſt. Peringer diſp. de Epicuro. Vpſal. 1685. 8.

Georg. Paſchius de variis modis moralia tradendi. — acc. introduct. in rem litterariam moralem veterum ſapientiae antiſtitum. Kilon. 1707. 4. pag. 673—700.

Vitam Epicuri, a *Maſſono* ſcriptam, excudi legitur in Memor. Treuolt. 1708. p. 1093.

Morhof. in polyhiſtore philoſ. ſiue tom. II. libr. I. cap. 5. recenſet aliquot philoſophiae epicureae ſcriptores, et paſſim de placitis epicureis diſſerit.

De Fenelon in vitis et dogmatibus veterum philoſophorum, (primum gallice editis, deinde in linguam germanicam translatis,) nr. 25. pag. 424 ſqq. late diſputat, lenius autem iudicat de Epicuri placitis atque opinionibus, quam interpres in notis ſubiectis: pag. 466. nr. 31. nominantur Epicuri defenſores. — In diario litterario, *Neuer Bücherſaal der gelehrten Welt*, part. 49. Lipſiae 1715. pag. 1 ſqq. in cenſura Lucretii edit. Iac. Tonſon. Epicuri vita et diſciplina exponitur et ab iniuria aliorum defenditur.

Brucker. in hiſtoria crit. philoſophiae tom. I. pag. 1229—1317. — de Epicuri inter Romanos ſectatoribus, *Pomponio Attico*, *Lucretio* aliisque, tom. II. pag. 64 ſqq. — de reſtauratione philoſophiae Democrito-Epicureae, per *Daniel. Sennertum*, *Chryſoſtomum Magnenum*, *Gaſſendum* et alios, tom. IV. part. I. pag. 503 ſqq. denique in Addendis ſiue tom. VI. pag. 331 ſqq. qui multos quoque laudauit ſcriptores.

Vt reliquos hiſtoriae philoſ. conditores omittam, laude ſua haud defraudandus eſt *Io. Franc. Buddeus*, qui in compendio hiſtoriae philoſ. cap. IV. §. 45. p. 281 ſqq. et alibi multa collegit ad hiſtoriam Epicuri eiusque philoſophiae illuſtrandam: qui, quamquam multa in eo culpat, tamen p. 288. recte ſentit, eum fuiſſe ab aliis nimis vituperatum, ab aliis nimis laudatum. Commendandus eſt in primis cl. *Gurlitti* labor in doctrina ac diſciplina Epicurea curate dextreque exponenda, in Sciagraphia hiſt. philoſ. (germanice ſcripta,) pag. 98—112.

Alii ſpeciatim aut ſeparatim vel oppugnarunt nec raro calumniati ſunt, vel vitam aut opiniones quasdam Epicuri, purgarunt a vitiis illi obiectis, vel partes quasdam philoſophiae epicureae interpretati ſunt. Quod multos quoque Heumannus memorauit, plures equidem praetermittam, et in quorumdam maioris minoriſue molis librorum enumeratione et exiguo ſpicilegio colligendo acquieſcam. De arte dialectica ſiue canonica Epicuri egerunt *Gaſſendus* in libro de origine logicae, cap. VII. et in ſyntagmate philoſ. Epicur. part. I. cap. 2 ſqq. nec non de vita et moribus Epicuri, lib. VII. cap. 4. *Thomaſius* in philoſ. aulica, cap. V. §. 17—23. *Walch.*

Walch. in parergis academic. pag. 543—550. *Brucker.* in hiſtor. philoſ. doctrinae de ide's, §. XI. pag. 158 ſqq.

Doctrina eius de moribus ortuque rerum et diis multas excitauit tragoedias. Praeter Diotimum, acerrimum omnium Epicureorum inſectatorem, (conf. *Ionſium* II. 15, 4. p. 233 ſq.) Hegeſippum, comicum, Plutarchum et Auguſtinum alioſque Epicuri obtrectatores, ab Heumanno l. c. pag. 645 ſqq. iam memoratos, tum praeter Gaſſendum, Bruckerum et reliquos, qui de tota Epicuri philoſophia egerunt, paucos indicabo. Philoſophiam moralem, quam Epicurus, (a libidinoſis ſcabrisque hominibus, illius ſententiam male intelligentibus ſceleſteque ſectantibus, probe diſtinguendus,) cum ſobriis ſuis adſeclis docuit, alii ſuſpectam reddiderunt, alii vindicarunt a contorta aut peruerſa interpretatione. Ad priorem claſſem pertinent

Conr. Horneius in philoſ. morali, lib. I. cap. 4. §. 4. *M. Dau. Ebersbach.* in diſp. de Epicuro, foedae voluptatis reo. Lipſiae, 1701. — adde Diſcours de *M. de St. Evremont* ſur la Morale d'Epicure, in eius Operibus gallice ſcriptis, tom. IV. pag. 387. Amſterd. 1726. 8. *Walch.* in parergis academ. pag. 330 ſqq. Epicureum philoſophiae moralis principium, quod voluptas animi tolleret dei prouidentiam, minus probauit. — *Buddeus* in exercit. de ſcepticismo morali, in Analectis hiſtoriae philoſophicae, pag. 240 ſqq. confutat Epicurum, quod vtilitatem ab honeſtate ſeparauit, eoque naturae legem ſuſtulit. — *Gatacker.* in praeloquio ad ſuam Antonini imperat. de rebus ſuis editionem, grauiter inſurgens contra Epicurum, omnia, quae male de eo dicta ſunt, congeſſit. — Plures tamen exſtiterunt, cauſſae ipſius patroni et calumniarum vindices. *Samuel Werenfelſius* in lib. de logomachiis, cap. IV. §. 21. et cap. VIII. §. 6. oſtendit, ab Epicuro voluptatem animi virtutis ſtudio comparandam, diſcipulis ſuis fuiſſe commendatam. — In *Memoires* de Litterature tom. I. pag. 442. eſt *Io. Franciſci Saraſini* Apologie de la Morale d'Epicure: cuius apologiae auctorem alii, (vt *Bayle* in Dict. voc. Epicure, not. L.) habuerunt St. Evremont.

Magni Omeiſii diſſ. Epicurus ab infami dogmate, quod ſummum bonum conſiſtat in obſcoena corporis voluptate, defenſus. Altdorf. 1679. 4.

Olai Verelii exercitatiuncula declamatoria pro Epicuro habita, 1642. in illius variis Opuſculis, Lincopiae 1730. 8. pag. 399—422.

Guil. Henr. Beckher diſſ. de praeiudiciis, quae Epicurum foedae voluptatis reum incruſtarunt. Regiomontii 1718. 4. et plures excitat in hac controuerſia et diſceptatione occupatos.

Vindicias Epicuri ſcripſit *Franciſcus de Queuedo* in Defenſa de Epicuro, Barcinone 1631. 8. etiam Matriti et inter eius opera, hiſpanice ſcripta, Bruxell. 1671. 4. tomo III. item *Guil. Temple* in Eſſay upon the Gardens of Epicurus, in Miſcellaneis part. II. p. 73 ſqq. Londini 1696. 8. et gallice verſis, part. II. pag. 95. Vltraiect. 1693. 12.

Enarratio et comparatio doctrinarum moralium Epicuri et Stoicorum: diſſ. quae praemium — retulit. In ſcholis publicis recitata Kal. Iul. 1754. a *Io. Foſter*, A. M. coll. reg. ſocio. Londini 1758. 4. Foſter, quamquam vtriusque ſectae errores in definiendo ſummo bono repudiat, tamen doctrinam Epicuri ipſius moderatam praeferendam eſſe iudicat Stoicorum ſeueritati. vid. Erlang. ephem. litter. ann. 1758. ſupplement. plag. 43. pag. 605 ſq.

Gottlieb Stolle, alias ſeuerus neque raro partium cupidus cenſor veterum philoſophorum Epicurum non infamauit nec damnauit, et vero doctrinam eius de moribus, cuius capita in ordinem quodammodo redegit in: Hiſtorie der heydniſchen Moral, pag. 176 — 196. quantum fieri potuit, probauit, ſaltem leniorem mitioremque iudicem ſe praeſtitit, quam multi ſecus ſentientes fecerant. Idem in Hiſtoria eruditionis de Epicuro eiusque opinionibus, paſſim diſſeruit. — In *Gundlingianis* part. II. pag. 181 ſqq. exſtat: *Schreiben betreffend die Indolenz des Epicurs, darinnen er die höchſte Glückſeligkeit geſetzet.*

La Morale d'Epicure, tirée de ſes propres Ecrits, (aut potius ex Gaſſendi Opp. excerpta,) par Mr. l'Abbé *Batteux.* Pariſ. 1758. 8. — germanice verſa, Mitau. 1774. — Atqui eſtne ille homo omnium flagitiorum, nequitiarum perditarumque voluptatum incuſandus, qui exiſtimat, non poſſe iucunde viui, niſi ſapienter, honeſte, iuſteque viuatur; nec ſapienter, honeſte, iuſte, niſi iucunde? vid. *Cic.* de Fin. I. 18. *Diog.* X. 132. 140.

Phyſiologia Epicuri plures nacta eſt aduerſarios. Atque opinio illius de atomis, quamquam vel recentiori aetate haud omnino diſplicuit philoſophis magni nominis, item de vacuo, ſeu inani, de rerum ortu et de diis eſt quidem Platonicae, Ariſtotelicae, ac Stoicae doctrinae, ab intellectu ſiue a priori, vt aiunt, principia ducenti, oppoſita, ac phantasmatibus, atque obſeruationibus a ſenſibus, quos vnicos veri nuntios habuit, vſuque ſumtis, maxime nititur, aut, vt *Cicero* de Fin. I. 7. ait, iudicia rerum in ſenſibus ponit: at multas per ſe abſurdas, inanes et periculoſas opiniones ac poſitiones habet adiunctas. Neque tamen defuerunt, qui nimia exagitarent illam atque plura, quam par erat, in ea quaererent aut animaduertere ſibi viderentur, peccata, aut contortas peruerſasque ſententias. Contra alii vel excuſarunt Epicurum vel, quamquam non ab omnibus, quae negari nequeunt, tamen a multis vitiis purgarunt. In doctrina de atomis, atque vniuerſim in phyſicis Epicurus ſequutus eſt Democritum, (qui eam accepit a Leucippo,) ita tamen, vt quaedam immutaret. vid. *Io. Stobaeum* in ecl. phyſic. lib. I. pag. 346 et 348. tom. I. edit. cl. Heeren, cuius notas conferes, eundem lib. I. cap. 11. ſect. 14. pag. 304 ſqq. vbi Epicuri et aliorum philoſophorum dogmata de principiis rerum condenſat Stobaeus, et lib. I. cap. 21. pag. 418. 497. *Ciceron.* quaeſt. acad. I. 2. de Fin. I. 6. et IV. 5. in primis de N. D. I. 26. coll. *Bayle* Dict. voc. Epicure, not. *F.* qui quidem putat, Epicurum, quod atomos animi expertes ſtatuerit, Democriti ſyſtema non emendaſſe, ſed corrupiſſe. adde *Buddei* compendium hiſt. phil. pag. 285 ſq. it. M. *Martini Gottlieb Pauli* disp. Hiſtoria philoſophiae corpuſcularis veteris et recentioris, Lipſiae 1745. 4. — Non ab omni impietatis ſuſpicione libera eſt Epicuri ſententia de ortu rerum et dii, quos finxit ſibi opinionis errore, ſunt fere ridiculi. Verum hoc loco non vacat, vera falſaque, quae inſunt in doctrina Epicurea, latius perſequi, aut examinare: ſed ſufficit, quorumdam VV. DD. indicare ſcripta, quae, cui volupe erit, conſulet et comparabit ad iudicium ab omnibus partibus alienum ſobriumque ferendum, aut etiam quaedam Epicuri commenta cum recentiorum quorumdam philoſophorum opinionibus contendenda.

De epicureis principiis phyſicis vide L'accord des ſentimens d'Ariſtote et Epicure, ſur la phyſiologie, par Mr. *Reſtaurant.* Lugduni 1682. 12. *Morhof.* Polyhiſt. philoſ. II. part. I. cap. 7. §. 5 — 12. pag. 182 ſqq. vbi etiam laudauit plures, in his tricis explicandis verſatos, e. g. (lib. I. cap. 5. §. 5. pag. 28. et II. 1, 5. pag. 183.) *Gualter. Charleton*, qui anglica lingua edidit librum: *Phyſiologia Epicuro-Gaſſendo-Charletoniana, ſiue fabrica ſcientiae*

Digitized by Google

tiae naturalis, ex hypotheſi atomorum, fundata per Epicurum, reparata per Gaſſendum, aucta per Charletonum, Londini 1654. fol. — ibid. pag. 27. inprimis pag. 185 ſqq. oppugnatoris hypotheſeos Epicureae docti, *Io. Franciſci Grandis* diſſertationes aliquot philoſophicas et criticas, Pariſ. 1658. 4. nr. 1. pluribus verbis laudat, et pag. 186. adfert *Henrici Mohri*, qui medium quaſi tenuit, nec Epicuri partes omnino deſeruit, ſententiam in diſſ. de rebus incorporeis ſuccincta, quae eſt in eius Enchiridio metaphyſico, part. I. cap. 8. nr. 3. — Sollertiſſimus philoſophiae epicureae adſectator et enarrator eſſe dicitur *Guil. Lamy* in lib. III. de principiis rerum, Pariſ. 1680. 12. conf. acta erudit. Lipſ. 1682. pag. 154 ſq. — Contra ſyſtema epicureum phyſicum dimicarunt *Io. Bapt. Hamel* de conſenſu veteris et nouae philoſophiae lib. II. cap. 3. 8. etc. *Iſaacus Iaquelot* in diſſ. gallicis ſur l'exiſtence de Dieu, Hagae 1697. 4. *Georg. Cheyne* in philoſophical Principles of natural Religion, Londini, tom. I. 1705. tom. II. 1715. 8. cap. II. poſtea a *Tenkaten* in linguam Batau. verſ. Amſterd. 1716. 8. vide *Clerici* Bibl. anc. et nouv. tom. III. pag. 41 ſqq. et 109. tom. IV. pag. 407. Acta erudit. 1710. pag. 454. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen etc. tom. II. pag. 384 ſqq. et pag. 409 ſqq.

Edm. Dickinſon in Phyſica vet. et vera, Oxon. 1702. 4. rec. Hamburgi 1705. 8. cap. IV. pag. 27 ſqq. demonſtraturus erat, illam particularum doctrinam inde a Noacho vsque ad Ariſtotelem ab omnium gentium philoſophis fuiſſe cognitam et ſub diuerſis nominibus propagatam, atque a Leucippo eiusque adſeclis primum nominatas *ἀτόμες*. Adde *Gaſſendum* tom. I. Opp. p. 257. *Bayle* l. c. et *Cudworth*. in Syſtem. etc. lib. I. cap. 1. §. 5 — 26. p. 10 ſqq. ſed confer Moshemii adnotationes, praecipue pag. 47 ſqq.

Petro Siluano Regio in Diſcurſu philoſophico, in quo hiſtoria philoſophiae antiquae et recentioris recenſetur, (Allendorf.) 1705. 12. pag. 118. Epicurus praecipue eius doctrina de moribus haud omnino diſplicet, tamen atheis videtur adnumerandus: vid. *Windheim* Bemühungen der Weltweiſen tom. II. pag. 278 ſq. *Heumanni* acta philoſ. I. pag. 1061.

Phyſica Epicuri principia et dogmata expoſuit atque examinauit cl. *Tiedemann* in: Geiſt der ſpeculativen Philoſophie, tom. II. pag. 366 — 402. At praecipuam de moribus partem omiſit. Quod vero Epicurus deum vniuerſi auctorem negauit, atque, licet inſulſe, caſu omnia eſſe facta, demonſtrandum ſuſcepit, et tamen deos, eosque beatiſſimos, omnique pietatis cultu proſequendos; at inertes et ab omni mundi adminiſtratione ſubmotos eſſe contendit: falſitatem atque repugnantiam iudiciorum multi agnouerunt et oſtenderunt. *Cicero* in libr. I. de N. D. cap. 16. et pluribus iam totus in eo fuit, vt Epicurum ſecum pugnantem ſiſteret atque refutaret. Neque omnino potuit Gaſſendus Epicurum ab omni inſcitiae atque craſſorum errorum culpa liberare. Enimuero quaeſtio, num Epicurus cum ſuis ſectatoribus prouidam deorum curam plane negarit, et atheorum turbae ſit accenſendus, nec ne? valde exercuit ingenium eruditorum hosque in diuerſas traxit ſententias, Epicurum fuiſſe numinis ſupremi hoſtem, contendit praeter multos ſcriptores eccleſiaſticos, (a *Clemente Alexandr.* lib. I. Strom. pag. 269. dicitur *κατάρχων ἀθεότητος princeps atheismi*, vid. *Baltum* iugemens de SS. Peres ſur la morale des payens, cap. VI. pag. 38. aliosque antiquiores,) *Samuel. Parker.* diſp. I. de deo, ſect. 7. et ſect. 12 — 24. qui pag. 30. adfirmat, neminem fuiſſe, qui tam apertum bellum omni religioni indiceret, aut qui maiori faſtu et fiducia omnem aduerſus numen pietatem aſpernaretur, eumque, vtcumque ſimulauerit aut

 potius

Digitized by Google

potius luſerit, ſoli atheismo ſtuduiſſe, praeter Epicurum. Idem Parker. per totam tertiam diſputationem pag. 221 ſqq. id egit, vt Epicuri et Carteſii hypotheſes de rerum omnium fabricatione euerteret. — Notam impietatis ei inuſſerunt quoque *Io. Franc. Buddeus* in libro ſ. theſibus de atheismo §. 19. pag. 66 ſqq. in diſp. de Spinozismo §. 9. et in compendio hiſt. philoſ. pag. 309—311. *Cudworth.* de intellectu humano eiusque interpres latinus et commentator *Moshemius*, cap. II. §. 2. tom. I. pag. 94 ſqq. *Io. Achatius Felix Bielckius* in diſſ. qua ſiſtitur Epicurus atheus, contra Gaſſendum, Rondellum, Baelium, Ienae 1741. 4. *Meinerſ.* in bibl. philolog. tom. I. part. V. pag. 187 ſqq. et part. VI. 389 ſqq. über die Widerſprüche des Epicurs in ſeiner Lehre von Gott, Ciceronis accuſationes probans et Gaſſendi defenſionem oppugnans; tum in Vermiſchten philoſophiſchen Schriften vol. II. pag. 45 ſqq. et in hiſtoria doctrinae de vero deo, tom. II. ſect. 9. pag. 526 ſqq. *Tiedemannus* et innumeri paene alii. Prouidam dei curam ab Epicuro fuiſſe negatam, *Walch.* in parergis academ. pag. 281 ſq. cum perquam multis, etiam Epicuri patronis adſeuerat, et *Io. Baptiſta du Hamel* lib. I. de conſenſu veteris et nouae philoſophiae cap. IV. §. 6—11. refutat Epicuri ſententiam de prouidentia diuina. — Enimuero propemodum haud minor eſt numerus eorum, qui Epicurum, niſi abſoluerent ab illo crimine, tamen excuſarent. Gaſſendum, Rondellum, Baelium aliosque, quos nominat *Fabricius* in delectu argumentorum pro veritate religionis chriſtianae cap. 14. pag. 373. vt omittam, Reimannus, I. C. Schwarz. inprimis *Brucker.* I. pag. 1237 ſqq. et 1284 ſqq. eius defenſionem ſuſceperunt. *Reimannus* in hiſtoria atheismi et atheorum pag. 195 ſqq. quosdam, qui tum reum atheismi fecerunt Epicurum, tum defenderunt, excitat, et contra Buddeum quaedam monet *Io. Conr. Schwarz.* in iudicio de recondita theologia Epicuri, II. commentt. Coburg. 1718. 4. abſoluit eum a crimine negatae diuinae prouidentiae et foedae voluptatis; at minus diſtincte pronuntiauit, atomos omnes, ex quibus conſtant omnia, ad diuinam naturam pertinere; contra quam interpretationem quaedam diſputat *Brucker.* I. pag. 1290 ſq. — *Io. Henr. Kronmayerus* in diſſ. praeſide Gottlieb Stollio Ienae 1713. habita, Epicurum creationis et prouidentiae diuinae adſertorem defendit.

Antiphon tamen Sophiſta iam negauit prouidam dei curam; vide ſupra in Antiphonte, vol. II. pag. 732. not. ſ. 3. et *Spaan* in diſſ. de Antiphonte etc. pag. 826 ſq. vol. VII. oratorum graecorum a Reiskio editorum.

Contra Parkerum, inprimis Meinerſ. Epicurum vindicare ſtuduit a crimine Ciceronis ac Plutarchi, at nimiis propemodum cumulat eum laudibus *Franc. Anton. Zimmermann.* in diſp. Vita et doctrina Epicuri examinata, Heidelbergae 1785. 4.

Atqui, ſi rem curatius conſideramus, Epicurum neque ab omni animi iudiciique vitio et craſſis erroribus immunem omnique impietatis ſuſpicione liberum eſſe, neque adeo atrociter incuſandum et condemnandum profitebimur. Omnis quidem controuerſiae cardo vertitur in notione athei: qui ſi is cenſetur, qui deum mundi opificem plane negat, Epicurus cum inſigni veterum numero omnino eſt impietatis reus atque opinio eius de atomis ortuque rerum temerario iam diu exſibilata eſt. Qui vero inter idolorum cultores agnoſcit deos eosque venerandos eſſe iudicat praecipitque, num is gregi atheorum ſit adnumerandus, merito dubitamus. Poſidonii quidem iudicium a *Cicerone* de N. D. I. 44. ex eius libro quinto de natura deorum, adductum, *nullos eſſe deos Epicuro videri, quaeque is de diis immortalibus dixerit, inuidiae deteſtandae gratia dixiſſe*, et illud *Ciceronis* diu. II. 17. *deos iocandi cauſſa induxiſſe*

duxiſſe Epicurum perlucidos et perſtabiles et habitantes, tamquam inter duo lucos, ſic inter mundos, propter metum ruinarum, omnes Epicuri aduerſarii oſoresque valde vrguent. adde *Dauiſ.* ad *Cicer.* de N. D. I. 8. de loco, diis ab Epicuro adſignato, ibique Velleium ipſum, contra reliquos philoſophos diſputantem. At enim lubricum hac in cauſſa et ad inuidiam conflandam eſt Ciceronis iudicium. Tum quia Epicuri ſcripta aetatem non tulerunt, incertum eſt, quaenam integra fuerit illius diſputatio atque concluſio. Porro certum eſt, multa eius placita fuiſſe ab eius ſectatoribus prudentibus, et aetate proximis, praecipue ab eius obtrectatoribus peruerſa et corrupta. Tum omnis repugnantia non vera eſſe, et vero tolli poſſe videtur. Democriti fontibus Epicurus hortos ſuos irrigans, inde doctrinam quidem atomorum deduxit; ſed cum illa coniunxit et retinuit Socraticae vel potius ionicae ſcholae opinionem de diis: hos, tamquam ſuperiores atque eminentiores naturas ſibi finxit, et, ſuo principio bonoque ſummo accommodata doctrina, eos ab mundi adminiſtratione remotos, ſummoque otio et tranquillitate felicitateque fruentes, at colendos ſibi cogitauit. De forma deorum, humana quidem, ſed ea, vt ſpecies nec corpus ſit, ſed quaſi corpus, nec ſanguinem habeat, ſed quaſi ſanguinem, ex mente Epicuri, vide *Cicer.* de N. D. I. cap. 18. 19. 20. Ita quodammodo theologiam popularem docuiſſe videtur et tamen ab opinionibus vulgi et ſuperiorum philoſophorum valde diſceſſit. — At ne loquacior videar, alia ſcripta, quae hiſtoriam Epicuri, eiusque diſciplinae, aut capita quaedam illuſtrare poſſint, paucis commemorabo.

Gauges de Gozze la Diſcolpa di Epicuro. Roma. appr. Vitale Maſcardi 1640. 4. vid. *Rudolphi Antonii Fabricii* trigam obſeruationum litterariarum, Helmſtad. 1731. 4.

Io. Fauſti diſſ. de deo Epicuri, Argentorati. 1685. 4.

Gothofr. Plouquet de cosmogonia Epicuri, diſp. Tubingae 1755. 4.

Batteux Geſchichte der Meynungen der Philoſophen von den erſten Grundurſachen der Dinge, aus dem Franzöſiſchen überſetzt. Lipſiae 1773. 8. cap. IV. ſect. 1. pag. 276 ſqq. De Epicuri et Leucippi atomis; at Batteux illorum et Democriti ſententias minus recte ſeparauit.

Garue in animaduerſionibus ad *Ferguſonii* doctrinam de moribus pag. 387 ſqq. Epicuri mentem de voluptate ſcite explicuit, ac cel. *Platnerus* in aphorismis philoſophicis, parte I. et II. placita Epicureorum paſſim adtigit et perſequutus eſt. — Quaedam notarunt M. *Chriſtian Frid. Boerner* de diſputatione Pauli cum Epicureis et Stoicis ad Act. XVII. 18. Ienae 1751. 4. pag. 12 ſqq. et *Io. Ernſt. Imman. Walch.* diſſert. Stoicorum cum Paullo diſputatio, Act. XVII. 18. Ienae 1759. 4.

Le Sage in Nouveaux mem. de l'acad. des Sc. et B. L. Berolini 1782. coll. cenſore in ephemerid. litter. Gotting. a. 1785. nr. 134.

Cudworth. in Syſtemate intellectuali et Moshem. in adnotationibus pluribus locis de opinionibus aut erroribus Epicuri eiusque ſectae diſputant; atque Moshem. in nota *i.* ad tom. II. cap. V. §. 41. locum Diog. Laert. X. §. 123. pag. 655. emendat et explicat.

Io. Stockhauſen Epicur als ein Kenner und Freund der ſchönen Wiſſenſchaften, wider ſeine Ankläger vertheidiget. Helmſtad. 1751. 4. Eruditionem vero perperam abiudicarunt Epicuro *Thomas Burnettius* in archaeolog. philoſ. cap. XIII. pag. 246. et 252. Londini 1733.

Broukhuſius

Broukhuſius ad Propert. III. 20. 26. *Burmann.* I. ad Petron. cap. 132. at *Burmann.* II. ad Prop. locum iam adnotauit, *Gaſſendum* de vita et morib. Epic. lib. VIII. cap. 2. et 3. eius doctrinam defendiſſe. adde, ad Fabricii orationem poſtea notata.

Quam de animis ſententiam ſouerit Epicurus, et qui eum ſectati ſunt, commemorat *Ribov.* de anima brutorum, ad Hieronymi Rorarii libr. de animalibus brutis cap. 23 p. 739 ſq. et *Salig.* in diſp. philoſophumena veterum ac recentiorum de anima et eius immortalitate, Halae Sax. 1714. 4. pag. 66 ſq. adde *Tiedemann.* l. c. p. 390 ſqq. Sed inquiſitio, quid ſit apud Epicurum *πρόληψις*, quam *Cicero* de N. D. I. 16 ſqq. vocat *anticipationem*, et definit *anteceptam animo rei quamdam informationem*, planius autem *Diogenes Laertius* X. 33. explicat, ad cognoſcendam Epicuri diſciplinam neceſſaria eſt, et homines doctos vexauit. Cicero quidem intelligit anticipatas, h. e. inſitas deorum vel potius innatas cognitiones. At quum innatas formas ac notiones negaſſet Epicurus, alii *πρόληψιν* intelligunt reminiſcentiam eorum, quae quondam ſenſibus et ope experientiae fuerunt percepta, i. e. rerum notionem, ſenſuum auxilio mente acceptam, ſiue anticipatam ex deſcriptione rei alicuius *ἔννοιαν* ac notionem, vid. *Sext. Empiric.* adu. mathem. VIII. cap. 6. ſect. 337 ſqq. ibique Fabric. *Gaſſend.* ad Laert. l. X. in Opp. tom. V. pag. 67 ſqq. *Brucker.* I. p. 1256 ſqq. *Meinerſ.* in bibl. philol. l. m. pag. 400 ſqq. in primis *M. Io. Michael. Kernii* diſſ.

Epicuri prolepſeis ſiue anticipationes ſenſibus demum adminiſtris hauſtae, non vero menti innatae, in locum M. T. Ciceronis de Nat. deor. lib. I. cap. 16 ſqq. reſpond. Io. Georgio Bienero, Gottingae 1756. 4.

Ignatius Roſſius in Commentatt. Laertianis pag. 252 — 328. multa loca Laertii lib. X. aut explicat, aut a Gaſſendi aliorumque interpretum expoſitione et coniecturis vindicat, ipſaque multa Epicureae philoſophiae capita et teſtamenti Epicuri loca illuſtrat.

Sed hactenus. *Harl.*

EPICVRVS, Neoclis [a]) F. e genere nobili Philaidarum, in Gargetto Atticae natus eſt Olymp. CIX$\frac{3}{4}$. [b]) archonte Soſigene, ante Chriſtum 342. [c]) Anno aetatis decimo quarto vel duodecimo [d]) philoſophiae operam dare coepit, cum Sophiſtas et Grammaticos incaſſum rogaſſet, vt Heſiodi ſibi chaos interpretarentur. *Democriti* potiſſimum ſcriptis delectatum ferunt, e quibus infinitionem, atomos, inane, imagines, innumerabiles mundos, [vid. *Cic.* de fin. I. 6. fin.] vti ex ſcriptis *Ariſtippi* [vid. *Cic.* de Finib. I. 8.] dogma de voluptate hauſiſſe et pro ſuo venditaſſe eſt inſimulatus. Ita enim intelligo locum *Laertii* X. 4. *Ciceroue* autem de finib. I. 6. iudice, *Democrito adiicit*, [aut, Dauiſio coniectante, ſe Democrito addicit,] *perpauca mutans; ſed ita, vt ea, quae corrigere vult, mihi quidem deprauare videatur*, et in fine capitis, quod totum cum ſequentibus eſt legendum, *quae mutat*, ait, *ea corrumpit:*

a) De hoc *Menander* III. 5. Anthol. Χαίρετε Νεοκλείδα, δίδυμον γένος, ὧν ὁ μὲν ὑμῶν (Neocles, Themiſtoclis pater,) πατρίδα δουλοσύνας ῥύσαθ', ὁ δ' ἀφροσύνας, (Neocles, pater Epicuri.)

b) Siue $\frac{2}{4}$, ſecundum *Corſin.* in faſt. attic. IV. pag. 35. add. Stanlei. pag. 59 ſq. *Harl.*

c) *Laert.* X. 14. ex Apollodoro: *Andreas Schottus* in vitis comparatis Ariſtotelis et Demoſthenis pag. 91.

d) *Laert.* X. 2 et 14.

corrumpit: et quae ſequitur, ſunt tota Democriti; — — Democritum laudatum a ceteris, ab hoc, qui eum vnum ſequutus eſt, nollem vituperatum. [In eodem capite Cicero, ſol Democrito, ait, magnus videtur, quippe homini erudito, in geometriaque perfecto: huius (Epicuri) bipedalis fortaſſe: tantum enim eſſe cenſet, quantus videtur, vel paullo aut maiorem, aut minorem. Cum hac peruerſa Epicuri, quae etiam fuit Heracliti, opiniuncula conf. *Ciceron.* quaeſt. acad. IV. 26. ibique Dauiſ. qui plura congeſſit veterum loca. adde *Weidleri* hiſtor. aſtronom. cap. V. §. 26. pag. 107. Epicuri illa ſententia iure irridetur a *Cleomede* pag. 425. 467. 472. et tamen defenditur in *Aufgefangenen Briefen*, tom. II. pag. 1125 ſqq. et pag. 1133.] — Praeceptorem nullum agnouit [e]; ſed Pyrrhonis diſcipulum, Nauſiphanem, qui Epicuri ſe doctorem ferebat, grauiſſimis proſcidit probris. Sunt tamen, qui Xenocratem [f]), alii, qui Lyſiphanem et Praxiphanem [g]) tradant audiiſſe, vel Pamphilum, Platonicum [h]), in Samo verſatum. Ex antiquioribus philoſophis [[?]] plurimum tribuit Anaxagorae et Archelao. Leucippi ne meminit quidem, nec ipſe nec Hermachus [i]). Adoleſcentiam partim Sami, partim Tei exegit, mox verſatus Colophone, Mytilenae [k]), Lampſaci: denique Athenas reuerſus anno aetatis 36. cum ibi per aliquod tempus eſſet commoratus, hortum peramoenum in vrbe ipſa ſibi comparauit, in eoque familiares, quos habuit plurimos, docuit. In dictione maxime ſtuduit perſpicuitati et proprietati verborum [l]): vitam ſobriam egiſſe etiam ab aduerſariis conceditur, neque *Cicero* dubitauit de Epicuri ſchola ſcribere II. 25. de fin. *vt ceteri exiſtimantur dicere melius quam facere, ſic hi mihi videntur facere melius, quam dicere.* Et dum finem bonorum docuit voluptatem, non adeo alienus fuit a ſententia aliorum ſapientium, quibus ſummum bonum eſt ex virtute proueniens tranquillitas gaudiumque animi. [vid. *Ciceron.* quaeſt. Tuſc. III. 20 ſq. vbi tamen acriter diſputat contra Epicurum.] Vnde *Templeius* in diſſ. de horto Epicuri pag. 110. *Stoici virtutem collocabant in virtute, in voluptate Epicurus. Sed praeſtantiſſimis quibusque Stoicorum ſummum videbatur bonum eſſe voluptas, virtutem habens comitem, et praeclariſſimi ex Epicuri ſchola non dubitabant, maximam et ſinceriſſimam eſſe voluptatem, quae ex virtute proueniret.* Confer, quae

e) *Laert.* X. 8. 13. 14. *Sextus* initio libror. contra Math. *Cicero* de N. D. I. cap. 26. 33. 43. *Stanlei.* pag. 61 ſq.

f) *Euſeb.* XIV. Praeparat. pag. 758. *Laert.* X. 13. ex Demetrio Magneſio.

g) *Laert.* X. 13. ex Apollodoro.

h) *Laert.* X. 14 [Arrogantia et ſuperbia Epicuri, ſe fere ſolum ſapientem eſſe putantis, negari non poſſunt. Quare etiam ſe, niſi aduerſarii aut etiam imperiti illius adſeclae in vituperando aut laudando modum exceſſerunt, αὐτοδίδακτον eo ſenſu forte poterat dicere, quod ex variorum quidem philoſophorum ſcholis plura delibauit dogmata; haec autem ita immutauit, et partim coniunxit, partim ſecluſit, nouisque commentis auxit, vt nouum quoddam ſyſtema, quod a reliquorum, praecipue peripateticorum ſtoicorumque philoſophorum diſciplina valde differret, condidiſſe ſibi videretur. Tum, quamquam omnem eruditionis ſpeciem et opinionem a ſe amoliretur, vt ex ſuo ingenio omnia hauſiſſe putaretur, eum tamen doctum fuiſſe, negari non poteſt. vid. *Petron.* cap. 132. fin ibique interpr. in edit. Burmanni I. *Propert.* III. 2?. 25. ibique Burmann. II. et quae ſupra iam ſcripſi. *Harl.*

i) *Laert.* X. 12. 13.

k) Vbi Olymp. CXVII. $\frac{2}{3}$ primum inſtituit ſcholam. vid. *Corſin.* l. c. p. 63. Floreni illius *Saxius* in Onom. I. p. 93. adſignauit A. M. 3708. Olymp. CXX. 4. ante C. N. 295. V. C. 457. *Harl.*

l) *Laert.* X. 13. *Gaſſend.* VIII. 7 de vita et moribus Epicuri. *Fabric.* Vitia tamen eius in dictione perſtringit *Cleomedes*, et ridet illum cum Pythagora, Socrate atque Heraclito ſe conferentem pag. 474 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

quae *Laurentius Valla* p. 797. 798. Opp. *Bodinus* in Colloquio Heptaplomere MS. lib. I. *Multos deorum contemtores, plures etiam, qui nihil a beluis niſi figura differrent, Epicureum tamen adhuc reperi neminem, i. e. qui deos nulla praemiorum ſpe religioſe coleret, qui frugaliſſime ac temperatiſſime viueret, qui continentiam, iuſtitiam, fidem morum, integritatem, vt Epicurus, amplexaretur; mortales tamen animos crederet, nec vllum ab immortali deo negotium cuiquam impendere arbitraretur, qui denique ſummum hominis extremumque bonum non in corporeis voluptatibus, ſed in animi excelſi tranquillitate ſerena collocaret.* Inter dogmata ipſius fuere haud dubie non impia modo, vt qui praemia et poenas et omnem remoueret religionem Numinis [m]), ſed etiam abſurda, vt, (praeter illa ipſa quae iam dixi,) quod negaret fines rerum intentos, oculum v. g. factum ad videndum, aurem ad audiendum; ſed caſu illa opinabatur, quia ad hoc apta coaluiſſent, videre et audire, cogitationesque noſtras et ideas, et collectiones in animo noſtro, adeoque animum ipſum conſtare agitatione atomorum, et tamen animo conſtare libertatem [n]), quo nihil mihi videtur dici poſſe ineptius. Cineas apud *Plutarchum* in Pyrrh. tom. II. pag. 459. haec tria Epicureorum dogmata notat, quae C. Fabricius optabat, hoſtibus cordi eſſe, neutiquam vero Romanis; *τέλος μὲν ἐν ἡδονῇ τιθέμενοι, πολιτείαν δὲ φεύγοντες ὡς βλάβην καὶ σύγχυσιν τῦ μακαρίυ· τὸ δὲ θεῖον ἀποτάτω χάριτος καὶ ὀργῆς καὶ τῦ μέλειν ἡμῶν ἐς ἀπράγμονα βίον καὶ μεςοὶ εὐπαθειῶν ἀποικίζοντες.* Denique dogmata eius quoque fuere ita comparata, vt maxima voluptate homines probos priuaret conſcientia ac prouidentia dei, et in rebus aduerſis praeſens atque maximum eriperet ſolatium, quod ex dei voluntate et auxilio percipitur, vt pulcre monuit Plutarchus libro, quod non poſſit ſuauiter viui ſecundum Epicurum. Alioqui non abnuerim, per inimicos multa ipſi fuiſſe et eius ſcholae impacta per calumniam, quae e veteribus Laertius, e recentioribus praecipue diligenter diluit Gaſſendus. Praeter eumdem Gaſſendum tom. V. Opp. et reliquos eruditos Laertii ac Lucretii interpretes, de vita ac philoſophia Epicuri conſuli poſſunt *Iacobus Rondellus* inter prouidentiae aſſertores Epicurum referens, libro de vita et moribus Epicuri. Amſt. 1693. 12. et *Baelius* [aliique a me iam citati.]

Obiit Olymp. CXXVII. 2. ineunte anno aetatis 72. archonte Pitharato [o]), ſtatuis in patria [p] aeneis, ſed multo magis decoratus longa [r]) diſcipulorum ac frequenti ſucceſſione, qui memoriam eius, velut dei cuiusdam, coluere, et natalem eius celebrauere [q]) annua ſollemni die decima vel ſeptima Gamelionis, et viceſimo cuiusque menſis die in eius et Metrodori memoriam frequentarunt epulas, vnde dicti εἰκαδιςαί. *Vultus Epicuri per cubicula geſtant, ac circumferunt ſecum,* inquit *Plinius* XXXV. 2. et apud *Ciceronem* V. 1. de Finib. Pomponius

m) Confer, quae *Himerius* in declamatione in Epicurum apud Photium, cod. CCXLIII. pag. 598 ſq. [ecl. III. pag. 66 ſqq. Himerii, edit. Wernsdorfii.]

n) Quando nonnulli libertatem in ſyſtemate Epicuri ſuperfluam fuiſſe contendunt, id non ſatis recte dictum videtur. Nam Epicurus praecepit delectum in voluptatibus, et vt conſiderarentur ea, quae actiones ſequerentur, praecepit, vt voluptates animi voluptatibus et cupiditatibus ſenſuum anteferrentur: quod libertatem requirere videtur. vid. *Cic.* Tuſc. quaeſt. V. 33. de Fin. I. 14. etc. *Harl.*

o) *Cic.* de fato cap. 9. [conf. *Corſin.* l. mem. pag. 85.]

p) *Laert.* X. 9. *Suid.* in Ἐπίκουρος, *Ionſius* lib. I. cap. 20. *Io. Gerſon* tamen duos putauit fuiſſe Epicuros, alterum ſobrium, alterum voluptatibus corruptum.

q) *Athen.* VII, p. 298. *Plin.* XXXV. 2. *Cic.* II. de Fin. *Laert.* X. 18.

ponius Epicureus; *nec tamen Epicuri licet obliuiſci, ſi cupiam; cuius imaginem non modo in tabulis noſtri familiares, ſed etiam in poculis et anulis habent.* Effigiem eiusmodi e veteri Ioſephi Scaligeri gemma poſt Ericiuin Puteanum in reliquiis epiſtolarum, et Gaſſendum exhibet Laertii praeclara editio Wetſteniana, et Gronouius tom. II. Antiq. Graec. tabula 96. De imagine marmorea Epicuri in hortis Ludouiſianis vide *Gabrielis Naudaei* epiſtol. pag. 224. *Fabric.* — in gemma in theſauro Ebermayeriano: Capita deorum et illuſtrium hominum — in gemmis antiqua partim, partim recenti manu affabre inciſa, quae collegit *Io. Martin. ab Ebermayer*, Noriberg. enarrauit obſeruationibusque hiſtoricis illuſtrauit *Erhard. Reuſch.* Francof. et Lipſiae 1721. fol. nr. 359. cum obſeruatione Reuſchii de Epicuro, pag. 172. — Inter rudera Tiburtini ſeceſſus Piſonum ann. 1778. effoſſi ſunt hermae adſabre ſculpti *Epicuri, Metrodori* et aliorum, graeco lemmate inſcripti. vid. *Amadutium* ad Charact. Theophraſti capp. II. hactenus anecdota, pag. 44. *Harl.* — Quatuor alios Epicuros memorat *Diogenes Laertius* lib. X. nr. 26. Ad h. l. Menagius addit tres alios. His vnum addit Gaſſendus in praefat. de vita et moribus Epicuri. *Heumann.*

II. Succeſſor Hermachus fuit [ſ. rectius *Hermarchus.*]. Scripta noſtri philoſophi exſtiterunt olim vltra volumina trecenta teſte *Laertio* X. 26. neque placuit Epicuro aliena teſtimonia libris ſuis inſerere, vt contra frequentiſſime fecit aemulus πολυγραφίας eius Chryſippus: ſed integra ſuis verbis ac ſententiis impleuit. Nihil ex eius ſcriptis tulit aetatem, exceptis paucis, quae ſeruauit Laertius, et Petrus imprimis Gaſſendus illuſtrauit, quem de ſcriptis Epicuri conſules in eius vita lib. I. cap. IX. X. Adiecit etiam pleraque graece Lucretio ſuo Giſanius. Quae breui editurum ſe Epicuri fragmenta ann. 1625. in notis ad Theodori Prodromum Amarantum pag. 559. ſcripſit *Gilbertus Gaulminus*, ea lucem non viderunt. *Fabric.* — Epicuro autem a prauis hominibus multa ſcripta ſunt ſuppoſita. vid. *Ionſius* I. 20, 2. pag. 124 ſqq. vbi defendit Epicurum contra obtrectatores. De Diotimo, qui Epicuro libros ſuppoſuit, vid. *Ionſium* l. c. pag. 125. et II. 15, 4. pag. 233 ſq. vbi etiam veterum de probis Epicuri moribus teſtimonia adtulit. Adde ſupra, voc. *Diotimus* in catalogo Stoicorum. *Heumann.* — Les ſonges d'Epicure, traduits du Grec, par M. le Docteur *Vgtoogt*, Profeſſeur en langues Orientales au College de Richel. et publiés par M. le Chevalier D.... Pariſ. 1755. 8. *Harl.*

1. *Teſtamentum. Laert.* X. 16. — 22. adde *Cic.* de Fin. II. 31. *Gaſſend.* lib. II. cap. 1.
2. *Epiſtola ad Herodotum.* X. 35. — 83. de principiis naturalibus.
3. *Epiſtola ad Pythoclem.* X. 84. — 116. de meteoris.
4. *Epiſtola ad Menoeceum.* X. 122. — 135. de vita inſtituenda.
5. *Epiſtola ad Idomeneum.* X. 22. quae latine etiam exſtat apud *Cic.* II. de Fin. [30. vbi tamen ad *Hermachum* ſcripta dicitur. Hinc Gaſſendo ad vtrumque exarata videtur. conf. Menagium ad locum Diog. Laertii. *Harl.*]
6. Κύριαι δόξαι. *Laert.* X. 139. — 144.

Alia eius ſcripta non pauca memorantur praeter haec, quae exſtant, et quibus aſteriſcum deinceps praefixi r):

r) Conf. *Stanleii* hiſt. philoſophiae, de Epicuro cap. X. pag. 70. edit. Venetae lat. *Harl.*

Περὶ αἱρέσεων. *Laert.* X. 27. et 136. vbi eſt περὶ αἱρέσεων καὶ φυγῆς. [vid. *Menag.* ad Laertii locum, *Stanlei.* l. m. pag. 71. et *Dornii* notam ad Ionſium I. 20, 1. pag. 123. qui non interpretantur *de ſectis*, ſed *de electionibus. Harl.*]

Ἀναξιμένης. *Laert.* X. 28.

Ἀντίδωρος, β΄. *Laert.* X. 28.

Ἀριστόβουλος. *Laert.* X. 28.

Περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ. *Laert.* X. 27. Cleomedes citat Epicurum ἐν ταῖς τῶν ὅλων ἀρχαῖς, quod *Gaſſendo* idem opus videtur.

Περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας. *Laert.* X. 28. [⁋]

Περὶ ἁφῆς. *Laert.* X. 28. de atomorum tangibilitate corporumue: tangere enim et tangi, niſi corpus, nulla poteſt res, vt ex Epicuri mente ſcripſit Lucretius.

Περὶ βασιλείας. *Laert.* X. 28. *Plutarch.* quod non poſſit ſuauiter viui ſecundum Epicurum. pag. 1095. D.

Περὶ βίων ſiue βιωτικῶν, δ΄. *Laert.* X. 27. et 119. 136.

Διαπορίαι. *Laert.* X. 119. *Plutarch.* pag. 1095. C. πρὸς τοὺς Μεγαρικούς. *Laert.* X. 27.

Περὶ δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν. *Laert.* X. 28.

Περὶ δικαιοπραγίας. *Laert.* X. 28.

Περὶ δώρων καὶ χάριτος. *Laert.* X. 28. in hoc libro docuit, teſte Sexto Empirico I. contra Math. pag. 11. ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστι τοῖς σοφοῖς μανθάνειν γράμματα.

Περὶ εἰδώλων. *Laert.* X. 28.

Περὶ εἱμαρμένης. *Laert.* X. 28.

Ἐπιστολαί. *Laert.* X. 28.

ad Anaxarchum, *Plutarch.* pag. 1117. contra Colotem.

ad Ariſtobulum (Ariſtodemum). *Laert.* VII. 9.

περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων [s], Ariſtocles apud *Euſeb.* XV. 2. Praeparat. *Athenaeus* VIII. pag. 354. vbi Epicurum vocat τὸν φιλαληθέστατον. Reſpicit et *Laert.* in Protag. IX. 53.

ad Eurydicum. Laert. X. 13.

ad Hermachum. Athen. XIII. pag. 588. *Cic.* II. de fin. [cap. 30. VII. ad diu. epiſt. 26. *Sen.* epiſt. 92. vid. quae paullo ante, ad nr. V. ſcriptorum Epicuri notaui.]

* *ad Herodotum. Laert.* X. 29 30. 35. [Hanc a cl. Nürnbergero ſeparatim et emendatius eſſe editam docteque illuſtratam, initio huius capitis iam adnotaui. Eudocia eam quoque reddidit.]

* *ad Idomeneum. Laert.* X. 22. *Seneca* epiſt. 21 et 22. *Apoſtol.* XVI. 95. Prouerb. [ad Hermachum ſcriptam fuiſſe, Cicero l. c. teſtatus eſt.]

ad

s) Hanc epiſtolam eſſe ſuppoſititiam, contendit *Ionſius* I, 20, 2. pag. 126. *Harl.*

ad Leontium. *Laert.* X: 5. 6.

* *ad Menoeceum.* *Laert.* X. 29. 122. *Fabric.* — *Io. Frid. Behrendt*, Rector lycei Serueſtani, in programmate, *Aduerſaria ad dubia auctorum* (graecorum et latinorum) *loca*, Serueſtae 1755. 4. p. 1 ſqq. locum epiſtolae ad Menoeceum, et alium locum in epiſtola ad Pythoclem late explicat, ipſaque nonnulla Epicuri placita illuſtrat: nr. 3. refutat theologos, qui dictum Paulli 1 ad Timoth. VI. 6. comparant cum vltima Epicuri epiſtola. At enim epiſtolae, Epicuro tributae, ab aliis, ſed antiquis, conſcriptae atque adeo ſubleſtae fidei eſſe videntur. *Harl.*

ad Polyaenum. *Seneca* epiſt. 18.

* *ad Pythoclem.* *Laert.* X. 5. 6. 29. 84. [Eudocia eam quoque ſeruauit.] *Heſych.* illuſtr. in Ἐπίκουρος.

ad philoſophos Mytilenaeos πρὸς τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ φιλοσόφους. *Laert.* X. 6. 136. *Sextus Empir.* pag. 2. aduerſus Math.

Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς. *Laert.* X. 27.

Ἐπιτομὴ μεγάλη. *Laert.* X. 39. 40. 73. μικρὰ ἐπιτομή. id. 85. 135. ad Herodotum. Haud diuerſa, vt videtur, ab epiſtola, quae exſtat.

Περὶ ἔρωτος. *Laert.* X. 27.

Εὐρύλοχος. *Laert.* X. 28.

Ἡγησιάναξ. Infra Περὶ ὁσιότητος.

Περὶ ἡδονῆς *de Voluptate.* *Cic.* II. 3. Tuſc. [?]

Πρὸς Θεόφραστον librum II. *Plutarch.* pag. 1110. contra Colotem.

Καλλιστόλας. *Laert.* X. 28.

Κανὼν ἢ περὶ κριτηρίου. *Laert.* X. 27. at 14. 30. 31. Damoxenus, Comicus, apud *Athenaeum* III. pag. 102. *de regula et iudicio* Cic. I. nat. deor. 16. vbi *coeleſte volumen* dicitur.

Ἐν τῇ ιβ′ περὶ κόσμου. *Laert.* X. 74. niſi intelligitur liber XII. περὶ φύσεως.

* Κύριαι δόξαι. *Laert.* X. 27. et 29. *maxime ratae.* *Cic.* II. de fin. cap. 7. *ſelectae breuesque ſententiae* id. 1. nat. Deor. 30. quae Sexto Empirico λέξεις ῥηταί, vt obſeruat *Gaſſendus*, quem vide tom. V. Opp. pag. 180. Τὸ κάλλιστον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων καὶ κεφαλαιῶδες, περιέχον τῆς τ᾽ ἀνδρὸς σοφίας τὰ δόγματα. *Lucian.* pſeudomante, tom. II. pag. 774.

Πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορίαι. *Laert.* X. 27.

Πρὸς Μητρόδωρον. *Laert.* X. 28.

Μητρόδωρος, έ. *Laert.* X. 28. ἐν Πρώτῳ Μητροδώρῳ id. 23.

Πρὸς Μίθρην, *Laert.* X. 28. περὶ νόσων δόξαι.

Περὶ Μουσικῆς. *Laert.* X. 28.

Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν. *Laert.* X. 28.

Περὶ νόσων δόξαι. *Laert.* X. 28.

Περὶ τοῦ ὁρᾷν. *Laert.* X. 28.

Περὶ ὁσιότητος ἢ Ἡγησιάναξ. *Laert.* X. 27. *Cic.* I. de nat. Deor. cap. 41. *At etiam de ſanctitate et de pietate aduerſus deos, libros ſcripſit Epicurus. At quomodo in his loquitur? Vt Coruncanum, vt Scaeuolam pontifices maximos te audire dicas, non eum, qui ſuſtulerit omnem funditus religionem* etc. adde cap. 44.

Περὶ παθῶν δόξαι. *Laert.* X. 28.

Πολυμήδης. *Laert.* X. 28.

Προβλήματα Φυσικά. Videtur memorare Laertius et Plutarch. Vtrum tanquam diſtinctum opus, dubito.

Προγνωστικόν. *Laert.* X. 28.

Προτρεπτικός. *Laert.* X. 28.

Περὶ Ῥητορικῆς. *Laert.* X. 13. et Schol. Hermogenis, p. 377. cuius locum produxit Meurſius in Bibl. Attica. [Fabric. B. Gr. IV. 32. vol. IV. p. 483.]

Στοιχειώσεων lib. XII. *Laert.* X. 44.

Συμπόσιον. *Laert.* X. 28. et 119. perſtringit *Athenaeus* IV. 177. 179. 182. V. pag. 186. 187. Meminit *Plutarch.* III. 5. ſympoſ. et lib. I. cap. I.

Περὶ τέλους *de finibus bonorum ac malorum* Cic. *Laert.* X. 6. 27. 130. *Athen.* VII. pag. 280. XII. 546. *Plutarch.* pag. 1091. Heſych. illuſtr. *Gaulminus* pag. 559. ad Theodor. Prodromum.

De ſummo bono Cic. III. Tuſc.

Πρὸς Τιμοκράτην. *Laert.* X. 28.

Τιμοκράτης γ'. *Laert.* X. 28. et 23. *Cicero* lib. I. de nat. deorum cap. 33. *Metrodori, ſodalis ſui, fratrem, Timocratem, quia, neſcio quid, in philoſophia diſſentiret, totis voluminibus concidit.* adde cap. 40.

Περὶ Φαντασίας. *Laert.* X. 28.

Περὶ Φύσεως λζ'. *Laert.* X. 27. et 7. et 30. 39. 40. 73. 74. 91. 96. 119. *Galen.* in I. Hippocr. de nat. hum. [?]

Περὶ Φυτῶν. *Laert.* X. 27. licet Gaſſendus pro duobus librorum titulis περὶ αἱρέσεων et περὶ Φυτῶν legat iunctim περὶ αἱρετῶν καὶ Φευκτῶν.

Χαιρέδημος ἢ περὶ θεῶν. *Laert.* X. 27.

III. *Catalogus* f) *Epicureorum* *)

Agathobulus. Meminit *Plutarchus* lib. non ſuauiter viui ſec. Epicurum pag. 1089. [pag. 483. vol. X. edit. Reiske, cuius tamen et Xylandri notas conferes.]

T. Albu-

f) Pleroſque horum notauerat *Gaſſendus* de vita et moribus Epicuri lib. I. cap. 8. lib. II. cap. 6. et lib. III. cap. 5. *Leonhardus Cozzandus*, Brixianus, de Magiſterio antiquor. philoſophorum libro VI. Geneu. 1684. 12. Lyttiorum in Creta Inſula ſeuerum edictum aduerſus Epicureos, quos nullo

T. Albutius. Cic. I. nat. Deor. cap. 33. et V. Tuſc. [cap. 37. vbi, *quid T. Albucius? ait, nonne animo aequiſſimo Athenis exſul philoſophabatur? cui tamen illud ipſum non accidiſſet, ſi, in republica quieſcens, Epicuri legibus paruiſſet.* Lucilius apud *Ciceron.* de fin. I. 3. vbi Mauutium et Dauiſ. conſules. Idem *Cicero* in Bruto cap. 35. *Doctus etiam Graecis T. Albucius, vel potius paene Graecus. loquor, vt opinor: ſed licet ex oratio..bus iudicare. Fuit autem Athenis adoleſcens, perfectus Epicureus cuaſerat, minime aptum ad dicendi genus.* id. in oratione in Piſonem cap. 38. Et ſaepius eius meminit Cicero. adde *Douſam* ad fragmenta Lucilii pag. 99. *Bayle* Dict. voc. *Albutius Titus. Harl.*]

Alcaeus, qui Roma cum aliis Epicureis pulſus eſt anno V. C. 581. teſte *Athenaeo* XII. p. 547. et *Aeliano* IX. 12. Var.

Alexander, Epicureus, a Plutarcho colloquens inducitur II. 3. ſympoſ. conf. Iac. Thomaſii diſſ. 14. §. 99. pag. 199.

Alfenus, Ictus. vid. *Euerhard. Otton.* de Stoica veterum Ictorum philoſophia pag. 24. [et in *Gottlieb Sleuogtii* opuſculis de ſectis et philoſophia Ictorum, Ienae 1724. 8. p. 229. not.]

C. Amafanius ſiue *Amafinius. Cic.* I. Acad. et IV. Tuſc. cap. 3. Caſſius Epiſt. ad *Cic.* XV. 19. *Fabric.* vide *Falſter.* mem. obſcur. pag. 13. Fortaſſe apud *Athenaeum* lib. XII. p. 511. pro *Ananius* legendum eſt *Amafinius. Heumann.*

Amynomachus, Philocratis F. *Laert.* X. 16. 17. Cicero II. de fin.

Pompilius Andronicus, Syrus. *Sueton.* de Grammaticis cap. 8. *Bayle* diction. p. 252 ſq.

Anniceris. Suid.

Antidorus. Vide infra in *Autodoro.*

[*Antilochus*, idem forte, qui *Antilogus* dicitur ab *Dionyſio Halicarn.* περὶ συνϑ. ὀνομ. pag. 5. lin. 20. De viris eruditis et philoſophis ſcripſit, et terminat in Epicuro, cuius adſecla, nec multo poſt eum vixiſſe, ac diuerſus ab *Antiocho*, hiſtorico, et alio *Antiocho*, Syracuſano, vetuſtiſſimo rerum Sicularum ſcriptore, (de quo disputat *Mongitor.* in bibl. Sicula I. pag. 41.) fuiſſe videtur *Dodwello* in exercitatione II. de Pythagorae aetate, pag. 173 ſqq. adde pag. 161. *Harl.*]

Antonius,

nullo modo apud ſe verſari volebant ex Athenaeo et Aeliano refert Suidas in Ἐπικ. *Cic.* de Finib. I. cap. 7. *quod quaeritur ſaepe, cur tam multi ſint Epicurei; ſunt aliae quoque cauſſae; ſed multitudinem hoc maxime adlicit, quod ita putat dici ab illo, recta et honeſta quae ſint, ea facere per ſe laetitiam, id eſt, voluptatem. Homines optimi non intelligunt, totam rationem euerti, ſi ita ſe res habeat: nam ſi concederetur, etiam ſi ad corpus nihil referatur, iſta ſua ſponte et per ſe eſſe iucunda; per ſe eſſet et virtus et cognitio rerum, quod minime ille vult, expetenda.*

u) Ceteris ſectis numeroſiorem fuiſſe ſectam Epicureorum, adparet ex *Diogene Laert.* IV. 43. *Heumann.* — Multo maior, et fere infinita erit copia, ſi eos numeres, qui vita, flagitiis, dictisque fecerunt, vt ἄσωτοι atque ἀσελγεῖς de grege Epicuri audirent porci. Neque tamen recentiſſima aetate defuerunt, qui quidem philoſophi perſonam induentes, de deo eiusue prouida cura rerumque ortu aeque impie loquerentur atque disputarent: e. gr. *La Mettrie* in Oeuvres Berol. 1764. — *Robinet* de la nature, Amſterd. 1761—1766. 4. tom. 8. — *Mirabaud* in Syſteme de la Nature, Londini 1771. II. tom. 8. et alii eiusdem generis ac furfuris. *Harl.*

Antonius, cuius librum περὶ τῆς ἐπὶ τοῖς ἰδίοις πάθεσιν ἐφεδρείας memorat *Galenus* tom. VI. edit. Pariſ. pag. 519. [conf. *Sander.* de claris Antoniis pag. 139.]

Apelles, cuius meminit *Plutarchus* f. 1094. de non ſuauiter viuendo ſec. Epicurum.

Aphrodiſius philoſophus Epicureus videtur, quem increpat S. Nilus II. epiſt. 264. Allat.

Apollodorus, Epicureus. *Laert.* X. 13. κηποτύραννος dictus, quadringentorum amplius voluminum ſcriptor. id. 25. Eius librum I. de vita Epicuri laudat *Laertius* X. 2. Succeſſorem habuit Zenonem, Sidonium, Olymp. CLXXIV. [conf. *Ionſium* III. 13, 8. *Brucker.* I. pag. 1316 ſq.]

De *Apollonio*, Tyanenſi, *Philoſtrat.* I. cap. 5. et Suidas in Ἀπεσπούδαζεν.

[*Archeſtratus. Athen.* VII. pag. 286. et 312. *Heumann.* plura vid. inter Pythagoricos, vol. I. pag. 831. *Harl.*]

Ariſtion, Athenienſis. *Appian.* Mithridatic. pag. 189. *Fabric.* — cap. 28. pag. 681. vol. I. edit. Schweighaeuſeri, locus eſt memorabilis de noſtro, nec Appiani iudicium de philoſophis, tyrannidis potentia abuſis, negligendum. adde *Fabricii* notam ad Dionem Caſſium lib. XXXV. p. 50. *Pauſan.* I. cap. 20. pag. 47. *Eutrop.* hiſt. V. 3, 12. al. cap. 6, ibique notas Cellarii ac Verheyk. pag. 229. Scribitur Ἀριςίων et Ἀρίςων. vid. *Wyttenbach.* ad *Plutarch.* de S. N. V. pag. 71. *Toup.* emendatt. in Suidam et Heſych. vol. I. pag. 104. etc. *Harl.*]

Ariſtobulus, Chaeredemus, et Neocles, tres Epicuri fratres, quos cum eo philoſophatos refert *Laertius* X. 3. Ariſtobuli meminit Plutarch. pag. 1103.

Artemidorum, num Epicureis addat e *Senecae* VIII. 13. quaeſt. nat. dubitat *Gaſſendus* tom. V. pag. 190.

Aſclepiades, Bithynus, medicus. Galen. de Theriaca ad Piſon. cap. XI. tom. II. p. 462.

Athenaeus, Epicuri diſcipulus. *Laert.* X. 22. eius in Epicurum epigramma *Laert.* X. 12. [?] [*Athenaeus* lib. XI. p. 507. fin. reiicit et ridet doctrinam de immortalitate animi. Idem libr. XII. pag. 510 ſqq. defendit ſtudium voluptatis corporeae. *Heumann.*]

Titum Pomponium Atticum, tamquam deditum Epicuro inſectari quidam ſolebant, vt ipſe apud *Ciceronem* de fin. V. 1. Certe audiuit Zenonem ac Phaedrum, Epicureos. Cicerone ibidem teſte. Idem tamen *Cicero* ad diuerſ. XIII. 1. videtur hoc diſerte negare. vide etiam *Andr. Schottum* ad *Nepotis* Atticum cap. 12. *Victorii* caſtigationes ad Ciceron. p. 903. et Abbatis *de S. Real* Caeſarionem et *Ionſium* III. 18. 4. p. 255. *Fabric.* — *Bayle* Diction. voc. *Atticus*, *Andr. Schottum* in quaeſt. Tullianis lib. IV. cap. 5. pag. 294. *Hornium* hiſt. philoſ. lib. IV. cap. 5. *Fabricii* bibl. lat. vol. II. ad pag. 62. *Heumann.* — adde *Reimmanni* hiſtor. atheismi pag. 201. *Brucker.* vol. II. pag. 75 ſq. vbi quosdam Epicuri inter Romanos recenſet ſectatores, ante Chriſtum natum. *Harl.*

Auſonius, Burdegalenſis, praeter rem, vt exiſtimo, Epicureis adſcribitur.

Autodorus, Epicureus. *Laert.* V. 92. forte leg. Antidorus, cuius nomine librum Epicurus inſcripſit. id. X. 28.

Baſilides, ſucceſſor Dionyſii. *Laert.* X. 25.

L. Thorius

L. Thorius Balbus, Lanuuinus. *Cic.* II. de fin. cap. 20. vide etiam Thomae Bentleii notas ad lib. I. cap. 7.

Aufidius Baſſus. Vide *Senecam* Epiſt. XXX.

Boethus, geometra, Epicureus, a *Plutarcho* colloquens inducitur in Sympoſiacis. Mentio eiusdem lib. de Pythiae Orac. p. 396. οἶσθα γὰρ τὸν ἄνδρα μεταταττόμενον ἤδη πρὸς Ἐπίκουρον. *Fabric.* adde *Brucker.* II. pag. 469. not. *Harl.*

[*Caecilius.* vid. Minuc. Fel. XL. 2. *Heumann.*]

[*C. Iulius Caeſar*, tenuit characteriſticum dogma Epicuri, quod nempe non ſit alia vita poſt hanc. Mors, inquit apud *Salluſtium* b. Cat. cap. 51. eun͡cta mortalium mala diſſoluit; vltra neque curae, neque gaudio locus eſt, et cap. 52. Cato dicit, Caeſarem falſa exiſtimare, quae de inferis memorentur; vide tamen *Bayle* Diction. voc. Caeſar. not. H. et *Bergerus* lib. de pulcrit. orat. pag. 521. 524 ſq. 527. *Heumann.*]

Calliſtolas, cuius nomen libro praefixit Epicurus. *Laert.* X. 28. — *Canius.*

[*Carneades*, familiaris Epicuri, diuerſus a Carneade academico. vid. *Plutarch.* non poſſe ſuau. viui ſec. Epicur. pag. 481. vol. X. edit. Reiskii, qui in nota etiam laudauit *Menag.* ad Diog. Laert. X. 9. adde *Ionſium* II. 14, 1. pag. 219. ſupra pag. 166 ſq. *Harl.*]

C. Caſſius, Caeſaris interfector, de quo Cic. et *Plutarch.* [vol. IV. pag. 286. edit. Reisk.] Caſſii ad Cic. Epiſtolae quaedam adhuc exſtant, vt illa XV. 19. inter epp. ad diu. *Bayle* Diction.

M. Catius Miltiades, Inſuber. *Cicer.* epiſt. ad diuerſ. XV. 16 et 19. *Horat.* II. ſat. 4. vbi eius praecepta irridet. *Quinctil.* X. 1. *in epicureis leuis quidem, ſed non iniucundus tamen auctor eſt Catius.* Quatuor libros de rerum natura et ſummo bono ſcripſiſſe eum, et conuiuarum praecepta digeſſiſſe, notat ſchol. Horatii pag. 460. et 692. edit. Cruquii. *Fabric.* — vid. *Dan. Heinſius* lib. II. de ſatyr. Horat. pag. 98. *Bayle* Dicton. voc. *Catius*, Bericht von neuen Büchern pag. 255. *Heumann.* *Maſſon.* vita Horatii pag. 28. *Heyne* ad Donati vitam Virgilii pag. CLVI. edit. ſec. *Harl.*

Celſi, duo Epicurei. *Origenes* lib. I. pag. 8. δύο δὲ παρειλήφαμεν Κέλσους γεγονέναι ἐπικουρείους, τὸν μὲν πρότερον κατὰ Νέρωνα, τοῦτον δὲ μετὰ Ἀδριανὸν καὶ κατωτέρω. idem lib. IV. pag. 186. et 200. Hic poſterior, diu poſt Adrianum clarus, (confer *Dodwell.* ad Irenaeum pag. 32 ſq. et 500 ſq.) is ipſe eſt, qui contra Iudaeos et Chriſtianos ſcripſit librum ſub titulo, quem ab Antiphonte mutuatus eſt, λόγου ἀληθοῦς, quemque egregio opere, quod exſtat, confutauit Origenes, teſtatus, eum in hoc Epicureiſmum diſſimulaſſe pag. 141. 163. 200. Eidem Celſo Lucianus ſuum inſcripſit Pſeudomantem, in quo libros illius κατὰ Μάγων extollit, eosdem denotans, quos *Origenes* I. pag. 53. vocat βιβλία πλείονα κατὰ μαγείαν, vt obſeruatum Guil. Spencero in notis ad Orig. quem, ſi placet, vide. Ad antiquiorem, vt exiſtimo, Celſum epiſtola Metrodori memoratur *Galeno* de libris propr. tom. IV. pag. 368. edit. Baſil. *Fabric.* vid. *Ionſius* lib. IV. 12. pag. 252. [it. I. 20, 4. vbi de Celſo, apud Galenum obuio, agit, at locum corrigit, ita, vt epiſtola ad Metrodorum haud intelligenda ſit; nempe pro vulgato περὶ τῶν πρὸς τοὺς Σοφιστάς, ἕν. Μητροδώρου ἐπιστολὴ πρὸς Κέλσον ἐπικούρειον, ἐπιστολὴ

Πυδεντιάνȣ ἐπικȣρȣ legere et diſtinguere ſuadet, περὶ τ. π. τ. Σοφιςὰς, ἐννέα Μητροδώρȣ. ἐπιςολὴ πρὸς Κέλσον etc.] *Clericus* hiſt. eccl. ſaec. II. pag. 588. *Valeſius* ad Euſebii hiſt. eccleſ. VI. 35. *Heumann.* — adde *Caueum* de ſcriptor. eccl. vol. I. p. 96. edit. Baſil. *Fabric.* B. Gr. lib. V. cap. 1. de Origene p. 219. vol. V. *Weſſelingii* Probabil. cap. 23. qui argumenta in vtramque partem, num Celſus, contra quem Origenes libros ſcripſit, ex Epicuri ſchola fuerit nec ne, erudite examinat. Epicureum fuiſſe eum, contendit *H. Valeſius* Emendatt. lib. I. cap. 1. pag. 4. vbi in nota Burmannus II. incertus eſt. Pluribus argumentis euincere ſtuduit *Bruckerus*, II. pag. 604 ſqq. Celſum fuiſſe Epicureum: quem Cudworth. praecipue Moshemius, Platonicis, alii Stoicis adnumerare ... uerunt. *Harl.*

L. Ceſtius Pius, rhetor, de quo multa apud *Senecam* in Controuerſiar. libris.

Chaeredemus. Supra in *Ariſtobulo.* Huius nomine librum proſcripſit Epicurus, quo diſputabat de diis. vide *Laert.* X. 27.

Cleon, cuius meminit Epicurus Epiſt. ad Pythoclem. *Laert.* X. 84.

Colotes, cuius librum Ptolemaeo, regi, inſcriptum περὶ τȣ ὅτι κατὰ τὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα ȣδὲ ζῆν, duobus ſcriptis exploſit et confutauit *Plutarchus*, quem vide pag. 1107. et 1086. Idem pag. 1117. refert, Colotem, [?] quum Epicurum, de natura rerum diſſerentem, audiuiſſet, ad genua eius protinus accidiſſe, atque in diſciplinam ei ſe dediſſe, quod Epicurus ipſe in literas referre non dubitauit, qui hunc Colotem per ὑποκορισμὸν vocauit Κολωτάραν vel Κολωτάριον. Adde pag. 1100. Eius librum, quo probare voluit, fabulis non eſſe vtendum philoſopho, oppugnat *Macrobius* lib. I. in Somn. Scipion. cap. 2.

L. Craſſus. Cic. I. de nat. deor. cap. 21.

Damis. Lucian. in Ioue Tragoedo. *Fabric.* [cap. IV. pag. 645. tom. II. edit. Reitz. vbi Damis Epicureus cum Timocle, Stoico, de diis, quos negauit eſſe, differens, memoratur; ibid. cap. 16. pag. 660. dicitur ἐπίτριπτος, *perditus nebulo*, et cap. 17. p. 661. κατάρατος *ſceleſtiſſimus* negare, deos prouidere hominibus: cap. 35. pag. 683. ἱερόσυλος *ſacrilegus*, et vsque ad cap. 52. cum Timocle colloquens inducitur. In dialogo mortuorum XXVII. cap. 7. Diogenes, cum Cratete differens, narrat, ſecum praeter alios *Damin* diuitem Corintho, per filium veneno ſublatum, ad inferos deſcendiſſe: niſi Damis a Luciano plane fictus homo fuerit: quod quidem ſaepius ab eo factum fuiſſe, in ſuperioribus capp. aliquoties notauimus. *Harl.*]

Demarchus. Ambroſ. X. Epiſt. 82. ad Vercellenſem Eccleſ. (al. III. 25.) *Clamat ergo ille* (Epicurus in Epiſt. ad Menoeceum) *ſicut Demarchus aſſerit, quia non potationes neque comeſſationes nec filiorum ſoboles nec foeminarum copulae nec piſcium copia aliorumque huiusmodi, quae ſplendido vſui parantur, ſuauem vitam faciant; ſed ſobria diſputatio:* tom. II. pag. 1027. edit. Benedictinor. qui *Demarchum* nomen corruptum eſſe, atque Hermachum ſub eo latere exiſtimant.

Demetrius, Laco, Epicureus, Protarchi diſcipulus. *Laert.* X. 26. Strabo, Sextus Empir. [lib. III. Pyrrh. hypot. §. 137. vbi vid. not. Fabricii,] *Erotianus* in Κλαγγώδη.

Democrates,

Democrates, Epicuri plagiarius. *Plutarch.* p. 1100. de non ſuauiter viuendo ſec. Epicurum.

Demophilus, ex *Plutarch.* Phocione pag. 759. quemadmodum et *Democritus*, neſcio quis, iunior, male Epicureis adſcribuntur.

Diocles, cuius tertium ἐπιδρομῆς laudat *Laertius* X. 11. citat et 12.

Diodorus, de quo legendus *Seneca* cap. 19. de vita beata: Hic eſt, qui quum ſibi gulam praeſecturus eſſet, exclamauit: *Vixi, et, quem dederas curſum fortuna, peregi.* Perinde ac ſi praeſcindere telam, idem eſſet abſoluere.

Diogenem Laertium Epicureis paſſim accenſeri video v), adeo, vt Sam. Parkerus, vir egregius, ſed in Epicureiſmo et Atheiſmo impingendo facilior, Laertium adpellet v[illegible]m mediocris iudicii, et Epicureae ſectae immodice addictum, lib. de Deo pag. 39. Argumenta tamen, quibus permoti hoc faciunt viri docti, ni fallor, non ſunt omni exceptione maiora, vt infra lib. IV. cap. 19. §. 1. not. b. et g. oſtendo.

Diogenes, e Seleucia Babyloniae, vſus gratia Alexandri illius, qui Antiochi Epiphanis filius ſubdititius w). *Athen.* V. pag. 211. vbi plura de eo eiusque in Lyſiodum foeminam amoribus, et quod ab Antiocho, Antiochi ſucceſſore, ſit ob linguae petulantiam interfectus. [vid. *Bayle* pag. 1057. not. *c.* ſupra in indice Stoicorum. *Heumann.*]

Diogenes, Tarſenſis, ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας. *Laert.* X. 26. dogmatum etiam moralium epitomen ſcripſit, id. 26. et 18. vbi et 97. 119. 138. duodecimum librum laudat, forte Demetrii, Laconis, diſcipulus, ex ſuſpicione *Gaſſendi* II. 6. de vita Epicuri. *Fabric.* adde *Ionſium* IV. 18. pag. 254. *Brucker.* I. pag. 1315 ſq. *Harl.*

Dionyſius, (is forte, qui a Stoicis, facta deceſſione, μεταθέμενος dictus eſt, vt in Stoicis ſupra dixi;) Polyſtrati ſucceſſor. *Laert.* X. 25. Ipſi ſucceſſit Baſilides.

Doſitheus, ad quem ſcripſit Epicurus. *Plutarch.* f. 1101. de vita inſuaui ſec. Epicur. [P]

[*Ennius.* vid. *Reimmanni* hiſt. atheiſmi p. 201.]

Epicurus, Metrodori F. *Laert.* X. 19. alter Leontis et Themiſtae F. id. 26. vbi et alii duo Epicuri, Magneſius et alter, pugil, memorantur.

Eucratides, Piſidami F. Rhodius. Vet. Inſcriptio apud Gruterum, *Fulu. Vrſinum* pag. 72. elog. et *Meurſium* in Rhodo lib. II. cap. 9. *Gaſſendum* II. 6. de vita Epicuri.

Gggg 2 *Eurydicus*,

v) Id facit *Voſſius* de ſectis philoſ. cap. VIII. §. 21. *Bayle* epiſt. pag. 600. *Heumann.*

w) *Photius* cod. CLXVI. pag. 355 ſqq. edit. Schotti, excerpta dedit ex opere illius, λόγοι κδ' τῶν ὑπὲρ Θύλην ἀπίστων, et putat, eum non diu poſt Alexandrum M. vixiſſe. Idem opus memorat *Porphyr.* ſect. 10. 32. de vita Pythagorae. *Meinerſ.* in hiſtoria doctrinarum apud Graecos et Romanos tom. I. 253 ſqq. vbi copioſius de Diogene agit, eius aetatem, quod in fragmentis ex Ariſtoxeno, Heraclide, Timaeo, Neanthe, Moderato et Nicomacho quaedam adducantur, exiſtimat, in priorem ſaeculi III. partem incidere: at cenſor in bibl. crit. Amſtelod. vol. II. part. 8. pag. 123. not. q. ſubſcribere malit teſtimonio Photii, cuius rationes ex iis, quae Fabricius h. l. notauit, forte confirmari poſſe iudicat, et coniecturam Meinerſii, Diogenem apud Iamblichum multa e Moderato et Nicomacho ſumſiſſe, leuem eſſe pronunciat. Adde *Dodwell.* exercitat. de Pythagora pag. 186. *Brucker.* I. pag. 1316. *Bayle* Diction. voc. *Diogene — ſurnommé Babylonien*, not. C. pag. 297. *Harl.*

Eurydicus, ad quem Epicuri epiſtolam memorat *Laert.* X. 13.

Gabinius, de quo *Gaſſendus* III. 5. de vita Epicuri accipit haec *Ciceronis* pro P. Sextio cap. 10. quae de Piſone videntur intelligenda: *Laudat homo doctus philoſophos*, *neſcio quos* etc.

M. Fabius Gallus, ad quem *Cicero* VII. 26. ad famil.

A. Gellius, N. A. libr. II. cap. 8. Epicurum a Plutarcho defendit, frigide et inepte, iudice *Mureto* XVI. 11. var. lection. *Fabric.* — Sed ex eo, quod defendit Epicurum, nondum cum Heumanno in nota iuſta colligerem, Gellium fuiſſe philoſophum epicureum. Ea enim ratione nomina multorum, qui in vita et doctrina abhorrent ab epicurea diſciplina, et tamen vindicant philoſophum ab aliorum conuitiis, perperam inſerenda eſſent Epicureorum catalogo. *Harl.*

Hegeſianax, cuius nomini librum περὶ ὁσιότητος inſcripſit Epicurus Laert. X. 27. mortem luxit in Epiſtolis apud Plutarch. f. 1101. 2. aduerſus Colot.

Hermachus x), Agemarchi filius, Mytilenaeus, Epicuri ſucceſſor, cum eodem συγκαταγεγηρακὼς ἐν Φιλοσοφίᾳ, *Laert.* X. 10. et 15. vbi et epiſtolae eius memorantur. Epicuri epiſtola ad illum apud *Ciceronem* II. de fin. cap. 30. Praeter domum in Epicuri teſtamento et libros omnes, (id. 21.) hortus ei aſſignatus Athenis, vt in eo ipſe cum ſuis et poſt eum alii διάδοχοι philoſophiae operam darent, id. 17. Vide et 24 ſq. vbi haec ipſius ſcripta, quae vocat pulcherrima, referuntur: Ἐπιςολικὰ, περὶ Ἐμπεδοκλέους κβ΄. περὶ τῶν μαθημάτων. πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριςοτέλην. adde *Senec.* epiſt. 6. *Athen.* XIII. pag. 588. [*Ionſium* II. 1, 6.] Succeſſor eius fuit Polyſtratus.

Hermocles. *Theodor.* Prodromus in Amarantho.

Hermodorus. *Lucian.* Icaromenippo, [cap. 16. tom. II. pag. 770. ibique M. du Soul. edit. Reitz.]

Hermon. *Lucian.* Conuiuio ſeu Lapithis, [tom. III. p. 422. cap. 6. edit. Reitz.]

[*Hero*, mathematicus. vid. caput de Herone. *Heumann.*

Herodotus, inter primos, qui obſcura adhuc Epicuri dogmata, ipſo ſuperſtite, illuſtrarunt. *Laert.* X. 5. [*Ionſius* II. 1, 5. pag. 141.

Heruaeum epicureum fuiſſe, ſibi perſuadebat Holſtenius, quod initio Spirit. de vacuo diſſerit ad mentem Epicuri.

Hippoclides, et Polyſtratus, philoſophi, ***eodem die nati***, ***eiusdem praeceptoris***, ***Epicuri***, ***ſectam ſequuti***, ***patrimonii etiam poſſidendi***, ***alendaeque ſcholae communione coniuncti***, ***eodemque momento temporis vltima ſenectute exſtincti.*** Valer. Max. lib. I. cap. 8.

Q. *Horatius Flaccus*, romanae lyrae princeps, de ſe ipſo ita lib. I. Epiſt. IV. ad Albium Tibullum:

Me

x) Cl. *Villoiſon.* in anecdotis gr. tom. II. pag. 159. notat, in: Antichità di Ercolano tom. V. p. 71. tab. 17. aeneae *Hermarchi* ſtatuae ſubſcriptum legi ΕΡΜΑΡΧΟϹ, et ita apud Ciceronem et reliquos nomen eſſe reponendum; accedit, quod in inedito Philodemi περὶ ῥητορικῆς libro, cuius voluminis iam euoluti ſpecimen proferunt Herculanenſium antiquitatum editores tom. V. pag. 721. nomen quoque ſcriptum eſt Ἕρμαρχος. conf. in vol. I. pag. 726. not. bb. *Harl.*

Me pinguem et nitidum bene curata cute viſes
Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

Lib. I. ſat. V. 101.

— — namque deos didici ſecurum agere aeuum;
Nec, ſi quid miri faciat natura, deos id
Triſtes ex alto coeli demittere tecto.

libr. I. od. 35. 1 ſqq.

Parcus deorum cultor et infrequens,
Inſanientis dum ſapientiae
Conſultus erro.

Fabric. — Horatium fuiſſe Epicureum, oſtenditur in: Neue Bibl. tom. II. pag. 789 ſqq. adde *Andr. Schottum* in quaeſtion. Tullian. lib. IV. cap. V. pag. 296 ſq. et *Fabricii* bibl. lat. lib. I. cap. 13. §. 1. *Heumann.* — Vitam Horatii moresque equidem non defendam, quamquam ad eius vindicias aut excuſationem plura dici poſſunt. At poetam eiusque ingenii luſus aut animi impetus a philoſopho, de rebus abſtruſis ſerio diuque cogitante ac loquente, bene diſtinguamus, nos oportet: vti iam pluribus monui in Introductione in notitiam litterat. rom. tom. II. pag. 394. et in notitia breuiore litteraturae rom. pag. 256 ſq. *Harl.*

Idomeneus, Lampſacenus, ad quem ſcripſit Epicurus. *Laert.* X. 21. *Plutarch.* pag. 1127. contra Colotem. Eius adſentator Epicurus dicitur apud *Athenaeum* VII. pag. 279. adde *Laert.* X. 5. 25. et 23. vbi vxor eius traditur Batis, Epicuri ſoror. *Seneca* epiſt. XI. *quis Idomenea noſſet, niſi Epicurus illum ſuis litteris incidiſſet?* [vid. *Ionſium* II. 1, 4.]

Iouinianum Epicurum Chriſtianorum vocat *Hieronymus* in limine libri I. aduerſus eum ſcripti.

Leo ſiue *Leonteus*, Lampſacenus, Themiſtae maritus, *Laert.* X. 5. et 25. pater [P] filii, cui et ipſi Epicuro nomen. id. 26. εἷς τῶν ἐπ᾽ ἄκρον Ἐπικούρου μαθητῶν. *Plutarch.* contra Colotem p. 1108. *Fabric.* Vocatur quoque *Leontius.* vid. Fabricii B. Gr. V. 1. p. 458. *Heumann.*

Leo, Epicureus, de cuius opere de diis Aegyptiorum viri docti ad Tatianum pag. 96. edit. Oxon. Ad Themiſtam, Leonis vxorem, epiſtola Epicuri apud Laertium.

Lepidus, Amaſtrianus. *Lucian.* in Pſeudomante. tom. I. pag. 763.

[*Liuius* etiam fuiſſe videtur Epicureus. Videatur *Tolandi* Liuius ἀδεισιδαίμων Hagae 1709. I. pag. 53. vbi is generatim dicit, Liuium philoſophorum praeceptis munitum fuiſſe. *Heumann.*]

Lucianus, τῆς Ἐπικούρου αἱρέσεως fuiſſe notatur a graeco ſcholiaſte ad Pſeudomantem, et ipſe ſe talem paſſim prodit Samoſatenſis. *Fabric.* Lucianum pro Epicureo habet *Voſſius* de ſectis philoſ. cap. VIII. §. 24. *Clericus* hiſtor. eccleſ. ſaec. II. pag. 695. 697. 699. 701. conf. *Fabric.* B. Gr. IV. 16. p. 486. not. *g.* vol. III. *Heum.* — Epicureis et Atheis olim adnumerabatur Lucianus. Sed rectius accenſendus videtur philoſophis ſcepticis

aut eclecticis, et a quibusdam, quamquam timide, eximitur atheorum grege. conf. *Reimmanni* hiſtor. atheiſmi pag. 224 ſqq. *Brucker.* II. pag. 615 ſqq. *Buddeus* in theſ. de atheiſmo et ſuperſtit. cap. 1. §. 21. p. 92. Scepticis adnumeratur a *Morhofio* in Polyh. tom. II. lib. I. cap. 6. pag. 28. et a *P. Dan. Huetio* de imbecillitate intellectus humani, lib. I. cap. 14. pag. 160. Add. ea quae de aetate, vita ſcriptisque Luciani collegit *Reitzius* et praemiſit I. volumini Opp. Luciani pag. XLIII. not. k. p. XXXXIIII. p. L ſqq. et LXIIII. *Harl.*

Lucilius, ad quem Seneca epiſtolas ſcripſit, ſaepius eas ideo, quod ad Epicureum ſcriberet, Epicuri vocibus obſignans. [Ita et Lipſius iudicat ad Senecae epiſt. 23. vid. epiſt. 29. *Heumann.*]

T. Lucretius Carus, qui eleganti ac ſublimi ſimplicitate dogmata Epicuri primus explicuit latino carmine, quod exſtat, et poſt alios illuſtratum eſt egregie ab infelici Thoma Creech; qui in hoc non diſſimilis fuit Lucretio, Diodoro et aliis huius ſectae non paucis, quod ſibi manus intulit.

Lycon. infra in *Mus.*

Lycophron, ad quem ſcripſit Leonteus, teſte Plutarcho, neſcio, an Epicureis accenſeri debeat. [id argumentum minus validum mihi videtur.]

Lyſias, Tarſenſis, *Athen.* V. pag. 215. apud quem obiit Hermachus. *Laert.* X. fuit et *Lyſiades* Phaedri, Epicurei, filius.

Maecenas. vid. Meibomium in eius vita cap. V. §. 7. pag. 31. [Neue Biblioth. tom. IV. p. 797 ſqq. *Heumann.*]

Marcianus, τοῖς Ἐπικουρείοις δόγμασιν αὐτὸν κακύνων. *Suid.* h. v. tom. II. p. 499.

[***C. Matrinius Valens***, apud *Reineſ.* Inſcript. claſſ. XI. nr. 119. pag. 649. dicitur philoſophus Epicur. vid. infra, *Valens.*]

M. Valerius Martialis Epicureis accenſetur a Boxhornio in Plinii iun. vita, cui adſentitur Cozzandus [ipſeque *Fabric.* bibl. lat. lib. II. cap. 20. §. 1.] et fidem faciunt multa epigrammatum eius loca.

Memmius, cui Lucretius libros ſuos dedicauit. [Vitam eius deſcripſit *Lambinus* in adpendice Lucretii ſui editionis III. *Heumann.*]

Menander, poeta, cuius hoc exſtat epigramma libr. III. Anthol. cap. 5. in Themiſtoclem et Epicurum:

Χαῖρε Νεοκλῆδα δίδυμον γένος ὧν ὁ μὲν ὑμῶν
Πατρίδα δουλοσύνας ῥύσαθ', ὁ δ' ἀφροσύνας.

Metrodorus, Lampſacenus, Epicuri diſcipulus, *Laert.* X. 22 ſq. et paene alter Epicurus, vt ait Cicero, II. 28. de fin. Meminit praeter Strabonem et alios etiam *Athen.* VII. pag. 279 ſq. Epicuro prior obiit: vide *Laert.* X. 18. 23. et *Gaſſendum* de vita Epicuri lib. I. cap. 8. *Fabric.* Fuit Athenienſis: vocabatur vero Lampſacenus, probabiliter ea de cauſſa, quia Lampſaci diu commoratus fuerit. Ita ſentit *Ionſius* I. 2. 6. pag. 18. ſed compara *Menagium* ad Laert. X. 22. qui Gaſſendi explicationem iam adtulit, et *Brucker.* I. pag. 1248.

1248. vbi Metrodorus et alii Epicuri amici et ſectatores enumerantur. Apud *Ciceron* de fin. II. 3. patitur, ſe ab Epicuro adpellari ſapientem: in quaeſt. Tuſcul. II. 3. Cicero, *Epicurum*, ait, *et Metrodorum non fere praeter ſuos quisquam in manus ſumit.* conf. Manutium ad Ciceron. de fin. I. 7. pag. 25. edit. Dauiſ. Diuerſi ab illo apud Ciceronem quoque occurrunt *Metrodorus Scepſius* Carneadis auditor et excellens pictor. *Cicer.* de Orat. I. 21. II. 88. Tuſcul. quaeſt. I. 24. ac *Metrodorus, Chius*, Democriti diſcipulus, vide *Cic.* acad. quaeſt. IV. 23. *Stanlei.* part. X. cap. VIII. tom. III. p. 66. edit. Venetae, et plura ſupra in vol. II. pag. 660. §. XXII. b. vbi de iis et aliis Metrodoris fuſius egi. *Harl.*

Laudat Metrodorum *ἐν τῷ περὶ Φιλοσοφίας*, Plutarchus pag. 1127 ſq. contra Colotem. *ἐν τοῖς πρὸς τὰς σοφιςάς* (libros nouem Laert.) Plutarchus pag. 1091. quod non ſuauiter poſſit viui ſecundum Epicurum. *ἐν τοῖς περὶ ποιητῶν.* id. pag. 1094.

Πρὸς Τίμαρχον. Plutarch. contra Colot. *ἐν τῷ περὶ τῦ μείζονα ἐἶναι τὴν παρ' ἡμᾶς αἰτίαν* [?] *πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων. Clemens Alex.* II. Strom. p. 417.

Alia eius ſcripta apud *Laert.* X. 24.

Περὶ αἰσθήσεων.
Πρὸς Δημόκριτον.
Πρὸς τὰς Διαλεκτικὰς.
Περὶ τῆς Ἐπικύρυ ἀῤῥωςίας.
Περὶ εὐγενείας.
Πρὸς τὰς ἰατρὰς.
Περὶ μεγαλοψυχίας.
Περὶ τῆς μεταβολῆς.
Περὶ πλύτυ.
Περὶ τῆς ἐπὶ σοφίαν πορείας.
Πρὸς Τιμοκράτην.

Metrodorus, Stratonicenſis, ab Epicuro ad Carneadem ſe contulit. *Laert.* X. 9. *τάχα βαρυνθεὶς ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτῦ χρηςότησιν forte, quod innumeris beneficiis ab eo* (Carneade) *cumulatus eſſet.* Vt Laertii locum explicat Monnoius apud *Baelium* in Lexico tom. II. pag. 1130. edit. ſecundae. [voc. Metrodore, tom. III. pag. 385. B. edit. recent.] De aliis Metrodoris *Ionſius* lib. I. cap. 20. §. 3 et 4. et *Voſſius* de hiſtor. graec. lib. III. pag. 389. Obiter notandus *Ricciolus*, qui in Almageſto libros quinque de Zonis male refert ad Metrodorum, Anaxarchi praeceptorem. Nam Metrodorus, qui de Zonis ſcripſit, fuit iunior, non modo Anaxarchi praeceptore, ſed etiam Virgilio, vt patet ex his Seruii ad I. Georg. p. 83. *Sequentem rationem Zonarum Metrodorus philoſophus quinque expreſſit libris, inſertis tam aſtronomiae quam geometriae partibus, ſine cuius lineis haud facile Zonarum deprehenditur ratio. Idem etiam Metrodorus adſerit, fruſtra culpari a plerisque Virgilium, quaſi ignarum aſtrologiae.* — Metrodorum laudat Marbodeus carmine de gemmis, vbi de corallo: *Et ſicut ſcribit Metrodorus, maximus autor, fulmina, typhonas, tempeſtatesque repellit.* etc.

Mithras,

Philodemus, [minus recte a nonnullis vocatur *Philodamus*] Gadarenſis, (*Strabo* XVI. p. 759.) Epicureus Ciceronis aetate nobiliſſimus, (*Aſconius* ad Orat. in Piſonem cap. 28. vbi intelligendus eſt, licet nominatim non expreſſus,) cuius poemata, elegantia et arguta, ſed laſciua, olim ferebantur, e quibus ſuperſunt hodie epigrammata quaedam graeca in Anthologia. Aliud edidit *Heinſius* de Satira Horat. p. 136. emendauit *Sam. Petitus* lib. I. Obſ. cap. 9. Eius librum decimum τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως citat *Laertius* X. 3. Meminit huius Philodemi idem 24. [*Cicero* II. 35. de finibus, vbi alii *Polydemum;* vid. Dauiſ. not.] et *Horatius* I. Satir. 2. v. 121. vbi vide vet. commentatorem et *Menag.* pag. 446. ad Laert. Alius *Philodemus* ſiue *Philodamus*, Opuntius, de quo Cic. in Verrinis, [I. 25.] *Fabric.* De *Philodemo*, Gadarenſi, vide *Turneb.* Aduerſ. XXI. 15. Scripſit περὶ ῥητορικῆς, cuius libri, ex ruderibus Herculanenſ. eruti, ſpecimen iam editum eſt. vide paullo ante ad *Hermachum* ſ. *Hermarchum* notata. Inedita autem eius opuſcula *de rhetorica*, librum *ſuper virtutibus et vitiis*, atque librum *de Muſica* cum inedita Peripatetici anonymi comm. de Muſica ex Herculan. inuentis papyris editurus eſt *Carolus Roſinus*, Profeſſor linguae graecae in ſeminario vrbano, Neapoli. *Harl.*

Philomarus, (in quibusd. editt. *Philuminaris*,) Epicuri ſectator in Epitomis laudatur ab *Ambroſio* lib. X. Epiſt. 82. ad Vercellenſem eccleſiam (al. III. 25.) ſed *Philodemi* nomen reponendum monent Menagius ad Laertii X. 3. et Benedictini Ambroſ. tom. II. p. 1020.

L. Piſonem, virum conſularem, *barbarum Epicurum* vocat *Cicero* Orat. in Piſon. cap. 9. et cap. 24. 25. 27. 28. et 18. et cap. 16: *Confer nunc, Epicure noſter, ex hara producte, non ex ſchola* etc. Iterum cap. 38. duos Epicureos vocat *T. Albutium et L. Piſonem:* et poſt reditum in Senat. cap. 6.

Plato, Sardianus. *Cic.* I. ad Q. fratrem Epiſt. 2. 4.

Plinius maior, naturalis hiſtoriae ſcriptor, qui libr. II. cap. 7. tot. de diis leuiter diſſerit, et, *irridendum*, ait, *agere curam rerum humanarum illud, quidquid eſt ſummum. Fabric.* — Libr. VII. cap. 55. negat animi immortalitatem. Epicureis eum accenſet *Parkerus* disp. I. de deo ſect. 24. pag. 63. et ipſe *Fabricius* biblioth. lat. lib. II. cap. 13. §. 1. Epicureum dogmate, non moribus eum nominat: *Tolandus* in Liuio Adeiſidaemone §. 2. *Iac. Thomaſ.* de exuſtione mundi ſtoica th. 8. not. b. *Lipſius* in phyſiologia Stoica III. 11. p. 169. *Pamelius* in nota ad Tertulliani libr. de praeſcript. aduerſus haereticos cap. 7. *Reimmannus* in hiſt. atheiſmi pag. 201. Spinoziſtam facit eum *Spencerus* libr. I. 4. II. rit. Hebraeor. cap. 4. pag. 89. *Heumann.* Late diſputat de eius philoſophia *Brucker.* II. pag. 609 ſqq. in primis pag. 613 ſq. rectiusque exiſtimat, eum nulli ſectae adhaeſiſſe, et hiſtoricum potius naturalem, quam philoſophum ſe praeſtitiſſe. Liberius cogitabat, more eruditorum illius et ſuperioris aeui hominum, de rebus diuinis. *Harl.*

[*Plinium Secundum*, ſ. iuniorem, fuiſſe Epicureum, patet ex eius Paneg. cap. 80. conſ. *Clerici* hiſtor. eccleſ. ſaec. II. pag. 549. §. 6. fin. et not. 7. *Heumann.*]

Pollius Felix Surrentinus. Statius II. 2. Siluar. v. 113.

Polyaenus, Athenodori F. Lampſacenus. *Laert.* X. 24. quem ſecum in conuiuio diſputantem induxit Epicurus, teſte *Plutarcho* contra Colotem pag. 1109. [p. 483. vol. X. edit. Reisk. quem vide.] Meminit eiusdem pag. 1098. Obiit ante Epicurum. Vide *Laert.* X. 18.

Digitized by Google

X. 18. magnus mathematicus *Ciceroni* IV. acad. quaeſt. [cap. 33. vbi vid. Dauiſ. totam geometriam falſam eſſe credidit. adde *Cicer.* de fin. I. cap. 6. *Fabric.* Bibl. Gr. IV. 15. 6. pag. 482. not. *a.*]

Polymedes, ſub cuius nomine librum ſcripſit Epicurus. *Laert.* X. 28.

Polyſtratus. Supra in Hippoclide. Hermachi ſucceſſor. *Laert.* X. 25. Ipſi ſucceſſit Dionyſius.

Pompedius, ſiue *Pompadius*, inter coniuratos aduerſus Caium imper. *Ioſeph.* XIX. 1. 5.

T. Pomponius apud *Ciceronem* lib. V. de fin. 1. vide ſupra, *Atticus.*

Poſtumius, quem Epicureis aliis iungit *Cicero* II. de fin. cap. 22. *quid offers cur Thorius, Poſtumius, cur Chius* z), *cur omnium Magiſter Orata non iucundiſſime vixerit?* [P]

Sext. Aurelius Propertius ſitne Epicureis accenſendus, minime conſtat e III. 20. 26. vbi elegantiſſimus Broukhuſius legit: *aut hortis, dux Epicure, tuis:* pro quo alii: *docte Epicure.* [vid. ibid. not. Burmanni II. ſed ne ex hoc quidem loco tutum ducerem argumentum: alioquin pari aut maiore iure Catúllus aliique multi poetae, verecundiae et pudori in carminibus haud litantes, accenſendi eſſent Epicuraeis. *Harl.* De loco Prop. diſputant copioſius Fontein. et Huſchke Epiſt. crit. pag. 63 ſq.]

Protarchus. *Laert.* X. 26. Bargyleites, quem Baſilidi ſucceſſiſſe ſuſpicatur *Gaſſendus* lib. II. de vita Epicuri cap. 6. Meminit *Strabo* XIV. pag. 658.

Ptolemaei, Alexandrini duo, vnus Melas, alter Leucus cognomento. *Laert.* X. 25.

Pudentianus. *Galen.* tom. IV. pag. 368.

Pyrſon, ad quem ſcripſit Epicurus. *Plutarch.* pag. 1101.

Pythocles, cuius meminit *Plutarchus* pag. 1124. contra Colotem, et pag. 1094. quod non liceat ſuauiter viuere ſecundum Epicurum. *Laert.* X. 5. et 6. Epicuri ad eum epiſtolas commemorat.

Sadducaei Epicureae dementiae arguuntur a *Philaſtrio* haer. V. Iudaeorum Epicurei ſunt Maimouidi Sadducaei האפיקורוסות בישראל *Epicureismus in Iſrael. Fabric.* — Referuntur iſti inter Epicureos a *Thomaſio* in philoſ. aulica cap. I. §. 4. et a *Buddeo* in introduct. ad philoſ. Ebraeorum §. 20. *Heumann.* Negat id *Brucker.* vol. II. pag. 726. praecipue pag. 729. adde *Reimmanni* hiſtor. atheismi pag. 39 ſqq. *Harl.*

Sandes, Lampſacenus. *Laert.* X. 22.

L. Saufeius, qui cum Attico, philoſophiae ſtudio ductus, per plures annos habitauit, teſte Nepote, in vita Attici cap. 12. *Cic.* ad Attic. IV. 6. et VII. 1.

Sextus vid. in Peducaeo et Propertio.

Siron. *Seru.* ad Virg. Eclog. 6, 3. *Ciceroni* in Epiſtolis VI. 11. et 2. de fin. cap. 35. [vbi vid. Dauiſ.] *Syron;* Donato in Virgilii vita *Sciron*, [ſed ibi cap. 19. §. 79. dedit cl. Heyne p. CLXXV. edit. 2. Virgilii, *audiuit* (Virgilius) a S y r o n e *praecepta Epicuri; cuius doctrinae*

z) De varietate lectionis vid. interpretes. Dauiſ. reſcripſit Scaligeri emendationem, *cur Thorius, cur C. Hirrius Poſtumius, cum omnium magiſter* etc. *Harl.*

ſtrinae ſocium habuit Varium, atque in nota de illo copioſius diſſeruit,] et *Scyron* apud *Ciceron.* quaeſt. acad. IV. cap. 33. [vbi quoque verior lectio *Syron* eſſe videtur. vid. *Burmann.* II. ad Virgilii vitam, a Foca verſibus editam, in Anthologia vett. latinorum epigrammatum etc. tom. I. pag. 368. de illo homine, nominisque ſcriptura. Ita *Syronis* idem *Burmannus* ſcribendum putat nomen, ibidem pag. 677. in epigrammate Virgilii in villam *Scironis*, vt vulgo editur, in quo ei ſuos amicos, inprimis patrem commendauit, ex agro ſuo, veteranis adſignato, Romam diſcedens:

Villula quae Scironis, (rectius cum Brouckhuſ. *Syronis*) *eras et pauper agelle* etc.

In eadem anthologia pag. 428. libro II. epigr. 243. verſ. 7 ſqq. canit Virgilius,

Vale Sabine: iam valete formoſi.
Nos ad beatos vela mittimus portus
Magni petentes docta dicta Scironis,
Vitamque ab omni vindicabimus cura.

vbi quoque legendum erit *Syronis*. codex enim Voſſii habet *Sironis*. *Harl.*

Statillius, de quo Plutarch. in Catone minore et Bruto pag. 989. Dubitat Gaſſendus II. 6. de vita Epicuri idem ne ſit cum Statilio Flacco, cuius epigrammata graeca leguntur in anthologia.

[*Strato.* vide catalogum poetarum epigrammatar. h. v. *Heumann.*]

[*Solon.* vide argumentum eclogae VI. Virgilii. *Heumann.*]

Syllus. *Cicero* de N. D. I. 34. vide *Reineſii* varias lect. III. 2. pag. 324. *Fabric.* — Sed ibi ſermo eſt de academicis, et magna tam codicum quam interpretum diuerſitas. vide *Victorium* var. lect. lib. 24. cap. 19. et Boherium ac Dauiſium ad Ciceronis locum. *Harl.*

[*Tacitus.* vide, quae notaui ad eius vitam Agricolae pag. vlt. Prodigia falſe ridet lib. III. hiſtor. cap. 56. *Kirchmaieri* epiſt. pag. 136. *Gaudentium* de philoſ. rom. cap. 85 ſq. *Lipſii* comment. in Tacitum pag. 373. et 455. *Heumann.*]

[*Terpſion.* *Athen.* VIII. pag. 337. *Heumann.*]

Themiſte, mulier, vna ex omni memoria philoſophari docta. *Lactant.* III. 25. vid. paullo infra, in catal. feminarum Epicurearum.

Thorius. vid. *Balbus.* [vid. Erneſti indicem hiſt. in clau. Ciceron. voc. *Thorius.*]

Tibullus. vid. *Ayrmannus* in vita Tibulli §. CXI. *Heumann.*]

Timagoras. *Cicero* quaeſt. acad. IV. 25.

Timarchus, ad quem ſcripſit Metrodorus apud *Plutarchum* contra Colotem pag. 1117.

Timocrates, ad quem ſcribit Metrodorus apud eumdem *Plutarch.* pag. 1125. Metrodori ſcilicet frater. id. pag. 1098. 1126. *Laert.* X. 6. Inter primos, qui obſcura adhuc Epicuri dogmata illuſtrarunt. id. 4. Epicuri heres. id. 16 ſq. *Cic.* 2. de fin. [cap. 31. totis voluminibus ab Epicuro conciditur. *Cic.* de N. D. I. 33. conf. *Ionſius* I. 20, 3. *Menag.* ad Laert. X. 22.]

L. Manlius Torquatus, quem Cicero colloquutorem inducit libris de finibus I. cap. 5 ſqq.

Trebatius, Iclus. Ei diſſuadet ſectam epicuream *Cicero* ad diuerſ. VII. epiſt. 12. [*Bayle* voc. *Trebatius*, not. F. *Menagii* amoenit. I. C. cap. 14.]

C. Triarius apud *Ciceronem* I. 5. 7. et 21. de finibus. [conf. *Erneſti* ind. hiſtor. in claue Cicer. h. v.]

Caius Matrinus Valens. Vet. inſcript. apud *Sponium* pag. 128. Miſc. [vid. ſupra *Matrinius.*]

L. Varus, Caeſaris amicus, de quo e Quinctiliano V. 3. *Gaſſendus* II. 6. Mentio ſit apud Donatum in vita Virgilii [cap. 19. ſect. 79. pag. CLXXV. edit. 2. Heynii. *Maſſon* in vita Horatii pag. 222. Sed vide cel. *Heyne* Exc. II. ad Virg. Bucolica Ecl. VI. 6. 7. pag. 166 ſqq. vbi et de Quinctilio Varo, et *Vario*, poeta, Virgilii et Horatii amico, (quem Fabricius in nota msta Epicureis adnumerandum cenſet,) docte cauteque agitur. *Harl.*]

Quinctilius Varus, qui docente Sirone ſectam Epicuream didicit teſte *Seru.* in Eclog. 6. Necem eius luget *Horatius* I. od. 24.

C. Velleius Senator, ad quem Epicurei tunc primas deferebant, et cui Cicero colloquutoris partes tribuit in libris de natura deorum. [Fuiſſe hunc auum Velleii Paterculi, coniectura eſt Fabricii Bibl. lat. lib. II. cap. 2. pag. 311. not. *Heumann.*]

Verrius, Paeti et Attici familiaris. *Cic.* ad diuerſ. IX. 20. (vbi vid. Manut.) epiſt. 26.

P. Virgilius, poetarum latinorum princeps, qui in Epicuri hortulo philoſophiam doctum ſe innuit ſub initium poematis, cui titulus Ciris. Cum [?] Varo edoctum a Sirone, notat *Seruius* ad Eclog. VI. atque Virgilius ipſe in epigramm. *Magni petentes docta dicta Scironis.* [vide paullo ante ad voc. *Siron* notata.] *Seruius* pag. 619. et 620. in X. Aeneidos. Videant igitur, quo iure poetam hunc academicum fuiſſe ſcribat Tiberius Donatus in poetae vita aa) et Platonis ſectatorem ſapientiſſimum adpellet *Benedictus Averanius* diſſ. I. in Euripidem tom. I. Opp. pag. 329. Certe negari nequit, in poematis ſuis eum interdum legiſſe Platonis veſtigia, vt idem obſeruat diſſ. VII. pag. 409. diſſ. X. pag. 419. *Fabric.* — Virgilium adſectari Platonem, ſcribit *Huetius* quaeſt. Alnet. libr. II. cap. 23. pag. 295. De eruditione Virgilii philoſophica egit *Hornius* hiſt. philoſ. lib. IV. cap. 4. pag. 243. — Virgilius Ecl. VI. 31 ſq. deſcribit ortum rerum ex principiis Democriti atque Epicuri. [At *ſemina* ibi non ſunt atomi epicurei; ſed elementa per chaos ſparſa. vid. Heyne.] In Ciri v. 3. 4. ſe diſerte profitetur Epicureum. Conferantur ille Georg. II. 490 ſqq. [vbi vide Heyne,] Acta erud. Lipſ. tom. I. pag. 418 ſq. *Andreas Schottus* quaeſt. Tullian. libr. IV. cap. 5. pag. 295. *Heumann.*

X noclem,

aa) Cap. 19. ſect. 79. vbi conferes not. cel. Heyne, pag. CLXXV. eumdemque ad Virg. Ecl. VI Atqui, vt aliquoties iam declaraui, poeta, qui philoſophumenis vel placitis opinionibusque philoſophorum ad carmen ornandum vtitur, a philoſopho proprie ſumto aut etiam a poeta didactico, qui doctrinam quamdam verſibus illuminat, vt Lucretius fecerat, probe eſt diſtinguendus. Si igitur praeter loca quaedam, vbi adluditur tantum ad dogma quoddam philoſophicum ſiue ornatus ſiue veteris cuiusdam imitandi poetae cauſſa id factum ſit ſiue alia de cauſſa poetica, non clariora exſtant teſtimonia et documenta, ex ſingularibus illis paucisque locis non ſemper nec tuto colligi poteſt, poetam alicui ſectae nomen dediſſe et fuiſſe omnino addictum. *Harl.*

Xenoclem, Plutarchi fratrem, fuiſſe Epicureum, ſuſpicor e lib. II. ſympoſ. quaeſt. 2.

Zeno, Sidonius, *καὶ νοῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι σαφής. Laert.* VII. 35. Apollodori auditor, *πολύγραφος ἀνήρ.* id. X. 25. [vid. *Voſſius* de ſectis philoſ. cap. 8. §. 20. *Heumann.*] Illum Phaedri magiſtrum Cicero Athenis docentem audiuit.

Zeno, Epicureus, a Cicerone et Attico frequentatus, quem principem Epicureorum (ſuae ſcil. aetatis) vocat *Tullius* I. de nat. Deor. [cap. 21. *Zenonem*, ait, *quem Philo noſter coryphaeum adpellare Epicureorum ſolebat, quum Athenis eſſem, audiebam frequenter, et quidem ipſo auctore Philone.* Mox eumdem vocat principem Epicureorum: ibid. cap. 33. et 34. prodit, Zenonem litigaſſe et philoſophos alios maledictis aut nominibus ignominioſis laceraſſe: in quaeſt. Tuſcul. III. 17. Zeno dicitur ſenex acutiſſimus et eius opinio de vita beata profertur.] confer de fin. I. 5. V. 11. ad Attic. [bb]) Diuerſus hic et iunior mihi videtur *Zenone* ſuperiore, qui Apollodorum audiuit, Epicuro non multo iuniorem: licet eosdem faciat doctiſſ. *Ionſius*, vbi quindecim Zenones recenſet lib. II. cap. 1. *Fabric.* §. 3. pag. 138 ſqq. adde eumdem II. 14, 8. pag. 218. et 15, 4. pag. 233. ſupra in vol. II. pag. 672 ſq. de pluribus Zenonibus. *Athenaeum* XIII. pag. 611. *Bayle* Diction. voc. *Zenon Epicurien. Heumann.* Non diſcernit vtrumque Zenonem, nec duo Zenones Sidonios diſtinguit *Menagius* ad Diog. Laert. VII. 35. atque *Brucker.* vol. I. pag. 1317. adſentiens, addit, etiamſi Laertius Apollodorum inter Epicuri diſcipulos referat, id tamen de ſectatore quoque, ſenſu pauliſper latiore, poſſe intelligi. *Harl.*

Zenobius, contra quem ſcripſit Alex. Aphrodiſeus, teſte *Simplicio* in III. Phyſ. comm. 49.

Zenocrates in epiſtolis Alciphronis pag. 406. 410. etc.

Zopyrus, medicus, *εὖ μάλα τοῖς Ἐπικούρου λόγοις ἐνωμιληκώς*, *Plutarchi* aequalis III. 6. ſympoſ. [conſ. catal. epigrammatarior. poet. voc. *Nicarchus*.]

Batis, Epicuri ſoror, vxor Idomenei. *Laert.* X. 23.

Leontium, ab Epicuro et Metrodoro amata, *Laert.* X. 4. 5. 6. 23. perinde vt *Marmarium*, *Hedia*, *Erotium et Nicidium*. (*Plutarcho* pag. 1097. de non ſuauiter viuendo Νικίδιον, vbi et Βοΐδιον nominat) id. 7. Contra Theophraſtum ſcripſit Leontium ſermone ſcito et Attico. *Cic.* I. de nat. Deor. cap. 33. et *Plin.* hiſt. nat. praef. Conſer *Menagium* in mulierum philoſopharum hiſtoria, et ad Laert. pag. 446 ſq. [*Bayle* Diction. voc. *Epicure*, not. *H.* et voc. *Leontium.* *Leontia* haec dicitur apud Petrum Bleſenſem; ſed minus recte, iudice *Fabricio* Bibl. Gr. V. 11. pag. 458. *Heumann.* Plura collegit *Wolf.* in catalogo foeminarum, olim illuſtrium, ſubiuncto mulierum graecarum, quae oratione proſa vſae ſunt, fragmentis et elogiis, pag. 385 ſq. *Harl.*] Leontium hanc Metrodori legitimam vxorem fuiſſe, et falſa, quae de illa, tamquam meretrice, feruntur, contendit

bb) Vbi ſcribitur *Xeno*, vti epiſt. 10. nec Erneſti notat lectionis varietatem; immo in indice hiſtor. Cic. plures *Xenones*, ab illo et Zenone diverſos, adducit. *Harl.*

dit *Gaſſendus* in Epiſt. tom. VI. Opp. p. 128. cc) Filiam eius, *Danaen*, Sophronis, praefecti Epheſi, amaſiam, memorat *Athenaeus*, lib. XIII. pag. 593.

Phaedrium, Epicuri ſerua, manumiſſa eius teſtamento. *Laert.* X. 21.

Philaenis, Samia, [Leucadia, incertae aetatis, *Athen.* V. pag. 220. F.] in quam Dioſcoridis epigramma, qua famam de inſana libidine propellere ab ipſa conatur, edidit *Spanhemius* de vſu numiſmatum diſſ. IX. pag. 764. [tom. II. pag. 523. edit. II.] Confer etiam *Fleetwoodi* inſcriptionum antiquarum ſyllogen pag. 338 ſq. qui poſtremos binos verſus ita interpretatur: *At illius quidem nomen exſpuet ſiue abolebit* (ἀναπτύσει, apud Spanh. eſt ἀναπτύξῃ) *tempus, mea autem oſſa, poſtquam famam iniquam a me amolita ſum*, τερφθείη, *placide quieſcant.* [?] *Fabric.* — Plura de illa collegit *Olearius* in diſſ. de poetriis graecis, nr. LX. pag. 176—178. ſubiuncta editioni Sapphus, a Io. Chriſtiano Wolfio curatae. *Harl.*

Themiſta, Zoili filia, Leontei, Lampſaceni, vxor. *Laert.* X. 5. *Cicero* in Piſon. cap. 26. *Clemens Alex.* Lactant. III. 25. vid. *Thomae Bentleii* notas ad Ciceron. II. de fin. cap. 21. pag. 110. *Fabric.* Plura leges in *Wolfii* catalogo foemin. olim illuſtr. citato, pag. 450 ſq. *Harl.*

Tophila, Martial. VII. 68.

IV. *De Philoſophis Cyrenaicis* dd), qui et ἡδονικοί.

Epicureis merito a me ſubiunguntur CYRENAICI, *ἐκ μιᾶς οἰνοχόης Ἐπικούρῳ πεπωκότες, ex eodem cum Epicuro poti poculo*, vt loquitur *Plutarchus* pag. 1089. de non ſuau. viuendo ſec. Epicurum. Paſſim quoque cum Epicureis videas coniungi, quia et ipſi in voluptate aiebant ſummum boni conſiſtere. Hieron. in Eccleſiaſtae IX. *Et haec inquiunt, aliquis loquatur Epicurus, et Ariſtippus, et Cyrenaici, et ceterae pecudes philoſophorum.* Naturalia cum rationalibus ſuſtuliſſe, et contentos fuiſſe moralibus, notat *Seneca* ep. 89. Auctor huius ſectae, Epicuro antiquior et ad aſotiam proiectior, fuit *Ariſtippus*, Socratis diſcipulus, de quo vide ſi placet Suidam et Euſebium XIV. praeparat. pag. 763 ſq. ac quae dixi lib. II. cap. 24. §. 33. Ariſtippo ſucceſſit *Arete*, filia, de qua neſcio vnde hauſerit Thomas Thomae apud Colomeſium pag. 590. Opp. [vide ſupra, in vol. II. pag. 702.] Huic filius *μητροδίδακτος Ariſtippus*. In *Wibaldi*, Abbatis Corbeienſis, epiſt. 147. tom. II. monument. Edmundi Martene pag. 337. *Callipho et* Inomachus *Cyrenaici honeſtatem cum voluptate iunxerunt*,

cc) Vide tamen *Athenaeum* lib. XIII. pag. 585. 588. *Heumann.*

dd) De conditore huius ſectae, *Ariſtippo*, eiusque diſciplina, ſchola huiusque fatis vid. ſupra ad vol. II. p. 700 ſqq. *Diogen. Laert.* II. 65 ſqq. de Ariſtippo, et ſegm. 86 ſqq. de Cyrenaicis, coll. *Roſſio* in commentatt. Laert. §. 14. pag. 36 ſqq. qui ſegm. 85. explicat, atque Caſauboni, Menagii et Aldobrandi criſin atque interpretationem reiicit. *Strabo* XVII. pag. 837. *Sextus Empir.* adu. mathem. VII. ſect. 191. Loca Ciceronis et aliorum congeſſit *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoriae philoſophiae antiquae p. 103—112. Hiſtoriam et placita illius ſectae perſequuti ſunt *Stanleius* in hiſt. philoſ. part. III. *Brucker.* vol. I. pag. 584—609. *Meinerſ.* in hiſtoria dogmatum apud Gr. et Rom. tom. II. pag. 646—665. *Gurlitt* in ſciagraphia hiſt. phil. p. 57—60. adde *Tiedemann* Geiſt der ſpekulativen Philoſophie tom. II. pag. 403 ſqq. *Harl.*

runt, lege *Dinomachus* ex *Cicerone* lib. V. 8. de fin. Eodem loco Wibaldi male *Hebillus* nominatur pro Herillo.

Ex Cyrenaica ſecta deinceps prodiere *Theodorii*, a *Theodoro*, atheo, qui Ariſtippi μητροδιδάκτυ diſcipulus fuit. *Laert.* II. 85. 86. *Suidas* in Ἥρα. Licet audiuerit quoque alios. vt Zenonem, Citieum, Bryſonem et Pyrrhonem. Suid. in Θεόδωρος. *Fabric.* — De *Theodoro* plura ſcripſi ſupra, in catalogo Platonicorum pag. 189. adde *Parker*. de deo, diſput. I. ſect. 7, pag. 19, *Bayle* diction. tom. I. voc. *Bion*, *Buddeum* theſ. de atheiſmo cap. 1. §. 17. et in compendio hiſt. philoſ. pag. 133 ſqq. *Stolle* in hiſtoria phil. moral. gentil. §. LV. p. 65. qui eum atheiſmi reum fecerunt, praeeunte *Cicerone* de N. D. lib. I. cap. 1. et 23. *Sext. Empir.* adu. mathem. IX. ſect. 51. (vbi vide Fabricii notam p. 561.) et 55. — Succeſſionem ſcholae Cyrenaicae *Meinerſ.* l. c. pag. 653. not. hanc fuiſſe putat: *Ariſtippus*, *Arete*, *Ariſtippus* minor ſiue Aretes filius, *Anniceris*, (contra Menagium, qui ad Diogen. Laert. II. 86. duos Anniceridas, vtrumque Cyrenaeum fuiſſe, amplis verbis euincere ſuſtinuit,) *Theodorus*, *Hegeſias*, *Euemerus* et *Bion Boryſthenites*. Sed omiſſi ſunt *Antipater* aliique a Fabricio, *Perizonio* ad Ael. II. 27. V. H. *Bruckero* I. p. 599 ſq. etc. nominati. *Harl.*

Habuit praeterea et alios diſcipulos maior Ariſtippus, vt *Synallum* ee) (niſi pro Σύναλλες cum Menagio, vt ſane videtur, legendum σὺν ἄλλοις,) cuius meminit *Euſebius* XIV. praeparat. pag. 764. et *Antipatrum*, Cyrenaeum, *Laert.* II. 86. quem oculis captum fuiſſe *Cicero* ſcribit Tuſc. [cap. 38. libri V.] tum *Aethiopem* ex Ptolemaide, *Laert.* ibid. *Ariſtotelem* quoque, Cyrenaicum, qui de poetica ſcripſerit, refert *Laert.* V. 35.

Antipatri diſcipulus fuit *Epitimedes*, Cyrenaeus, Epitimedis *Parabates*, Parabatae *Hegeſias* Piſithanatus, a quo *Hegeſiaci*, teſte *Laertio* II. 85. dicti, et *Anniceris*, a quo *Anniceril*, vt eidem Laertio ac Suidae in Ἀννίκερις et Ἀρίστιππος traditum. Confer, quae de Anniceri viri docti ad *Laertium* III. 19. et *Aelianum* II. 27. Var. ac de vniuerſa Cyrenaicorum ſchola praeclarus *Voſſius* libro de Philoſophorum ſectis cap. IX. Annicerios *Cicero* quoque memorat de Offic. III. 33. *Marſilium* vero *Cagnatum*, qui Obſeruatt. III. 17. hunc Annicerium, Cyrenaicum, confundit cum Annicerio, Aegineta, qui redemit Platonem, reprehendit *Reineſius* Epiſt. ad Rupertum et ad Daumium pag. 121. 343. et 473. licet *Ioach. Kuhnius* ad Aeliani V. H. lib. II. 27. neget, duo ſtatuendos eſſe Anniceres. *Fabric.*

[De *Hegeſia*, Cyrenaico, qui, vt *Cicero* Tuſcul. diſput. I. 34. (vbi conf. Dauiſ.) *Valerius Max.* VII. cap. 9. ext. 3. aiunt, de morte, a malis nos abducente, tam grauiter diſputare, aliisque *mortem perſuadere* potuit, vt multi his auditis mortem ſibi ipſi conſciſcerent, vide progr. *Rambachii* de Hegeſia πεισιθανάτῳ, in illius Sylloge diſſertationum, ad rem litterariam pertinentium, Hamburg. 1790. nr. 4. — Hic Hegeſias non eſt confundendus, quod fecerunt *P. Burmannus* ad Quinctil. XII. 10. p. 1085. et *Boherius* ad Ciceronis Tuſc. I. 34. cum *Hegeſia Magnete*, oratore et hiſtorico, vti monuit *Ruhnken.* ad Rutilium Lupum de figuris etc. pag. 27. vbi a pagina 25. docte fuſeque diſputat de Hegeſia Magnete. Diſcernit illos quoque poſt Voſſium *Fabricius* infra in libro IV. cap. 32. vol. IIII. pag. 484. adde ſupra in hoc vol. pag. 43. voc. *Hegeſias*.

Euemeri

ee) Fuit etiam *Metallus* quidam, pater Ichthyae, dialectici: de quo vid. paullo poſt, inter Megaricos.

Euemeri ſiue *Euhemeri* etiam mentio eſt iniicienda. Cuias fuerit, non ſatis compertum eſt: alii enim ex Peloponneſo Meſſenium, (quod verum putant Cellar. et Bünemann. ad Lactaut. I. 11. 33.) alii Meſſanenſem ex Sicilia, alii Agrigentinum, alii Tegeaten fecerunt eum. Meſſanenſem, e Sicilia, eum fuiſſe, non dubitat *Mongitor* in biblioth. Sicula I. p. 189 ſq. vbi copioſus eſt de noſtro eiusque aetate, opinionibus etc. ac nubem ſcriptorum antiquiorum non minus quam recentiorum excitat. In patriam illius inquiſiuit quoque *Iac. Nic. Loenſis* in Miſcell. Epiphyll. lib. X. cap. 1. — Floruit tempore Caſſandri F. Macedoniae regis cuius auſpiciis longinqua ſuſcepit itinera per oceanum meridianum. Eius aetatem Mongitor cum *Reina* in not. Meſſan. part. I. pag. 212. confert ad Olymp. CXVII. Voſſius putat, eum floruiſſe Olymp. CXIV. *Ricciolus* autem in Chronol. reform. tom. IV. ind. 1. pag. 117. Olymp. CXX. Quum inſulam Panchaeam perluſtraſſet, (quod quidem Plutarchus aliique fabuloſum eſſe contendunt,) inueniſſe ibi dicitur Iouis Triphylii columnam in eaque legiſſe inſcriptas res illius geſtas; ex qua aliisque inſcriptionibus architectatus eſt, (multa enim finxiſſe eum, eſt credibile,) libros ἱερᾶς ἀναγραφῆς, ſiue *hiſtoriae ſacrae*. *Lactant.* de falſa relig. I. cap. 11. ſect. 33. pag. 73. edit. Bünen. *Antiquus*, ait, *auctor Euhemerus*, *qui fuit ex ciuitate Meſſene*, *res geſtas Iouis et ceterorum*, *qui dii putantur*, *collegit hiſtoriamque contexuit ex titulis et inſcriptionibus ſacris*, *quae in antiquiſſimis templis habebantur*, *maximeque in fano Iouis Triphylii*, *vbi*, *auream coronam poſitam eſſe ab ipſo Ioue*, *titulus indicabat*, *in qua columna geſta ſua perſcripſit*, *vt monimentum eſſet poſteris rerum ſuarum.* Initium operis fuiſſe videtur, quod ſeruauit *Sextus Empir.* adu. mathem. IX. ſect. 17. pag. 552. edit. Fabric. cuius longam doctamque notam conſules. Operis argumentum demonſtrauit *Cicero* de N. D. I. cap. 42. vbi confer Dauiſii adnotationes. Illam hiſtoriam et interpretatus eſt *Ennius* et ſequutus: ſed vtriusque labor intercidit praeter fragmenta, (vid. *Diodor. Sic.* in excerpt. vol. II. p. 633. edit. Weſſeling.) quae diligenter collegit *Hieron. Columna* in fragmentis Ennii pag. 312 ſq. edit. Heſſel. Quod autem originem deorum et ſuperſtitionum aperuit, a multis habitus eſt acerrimus pietatis hoſtis, et adpellatus ἄθεος; ab aliis autem maiore iure ab illo crimine vindicatur. Praeter *Columnam* l. cit. *Mongitor.* qui ei notam impietatis inurit, ac *Brucker.* vol. I. pag. 604 ſqq. vide *Reimmann.* in hiſt. atheismi pag. 176 ſqq. (qui quoque a pag. 172. de *Ariſtippo*, *Theodoro*, et *Bione*, atheismi incuſatis ab aliis, ab aliis autem vindicatis, diſſerit,) et pag. 246. *Meinerſ.* in hiſt. doctrinar. apud Graecos tom. II. pag. 664 ſq. Zimmermanni, Seuinii, Fourmontii et Foucheri commentationes de Euemero iam laudaui in Introduct. in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 491 ſq.

Bion Boryſthenites, Antigono, Macedoniae regi, acceptus, circa Olymp. CXX. homo ingenioſus et acutus; ſed dicax quoque; qui impietate et contumelioſe in deos dictis ſuperauit praeceptorem Theodorum: ſed morti quum vicinus eſſet, inconſtantiam ac poenitentiam petulantiae ac procacitatis prodidiſſe fertur. Conf. *Diogen. Laert.* IV. 46 ſqq. ibique interpret. *Athen.* XIII. cap. 6. pag. 591 ſq. *Senecam* V. 7. *Plutarch.* de S. N. V. pag. 72. edit. Wyttenbachii. *Brucker.* I. pag. 607 ſqq. *Bayle* Dict. art. *Bion.* I. p. 566. etc.

Apellas Cyrenaicus apud *Marcian. Heracleot.* pag. 63. eius δελφικὰ citat *Clemens* Protrept. pag. 31. vide infra de Apollodoro cap. 27. vet. edit. pag. 671.

Ariſtoxenus quoque nulla re niſi gula celebris et ventroſus dictus, fuit Cyrenaicus. *Athen.* I. pag. 7. diuerſus ab Ariſtoxeno, de quo cap. ſeq. §. 2. fin. *Harl.*]

Carneades

Carneades etiam fuit Cyrenaeus, vnde Clitomachum eius in ſchola Cyrenaica ſucceſſorem fuiſſe ſcribit *Stephan. Byzant.* in Καρχηδών. Sed academici hi fuerunt a Cyrenaicorum ceterorum dogmatis alieni.

Mneſiſtratios cum Cyrenaicis et Epicureis conſpirare, notauit e Poſidonio Athenaeus VII. pag. 279.

V. *De Pyrrhone et Scepticis.*

EPIMETRON.

Fontes, e quibus notitia Pyrrhonis eiusque ſectae hauriri poteſt, partim, vt ita dicam, ſunt exſiccati, partim adhuc adiri poſſunt. *Aeneſidemi* octo libri de Pyrrhoniis praeter epitomen, a *Photio* cod. CCXXII. ſeruatam, perierunt. Pariter *Fauorini* tropi Pyrrhonii iniuria temporis abſumti ſunt, *Diogenes Laert.* IX. 61 ſq. memorat *Aſcanium Abderitem*, *Antigonum Caryſtium* in libro de Pyrrhone, tum (ſegm. 70.) *Theodoſium* in ſcepticis capitulis. Quorum ſcripta, in quibus de Pyrrhone diſſeritur, aetatem tulerunt, ii ſunt *Diogenes Laertius* lib. IX. 60 ſqq. (vbi interpretes, praecipue Menagius, ſunt conſulendi: ſed illi ipſi aliquoties corriguntur, et multa Diogenis loca emendantur aut explicantur ab *Ignatio Roſſio* in Commentatt. Laert. per multas paragraphos pag. 204—244.) — *Sextus Empiricus* in Pyrrhoniarum hypotypoſeon libris tribus, quos Fabricius in praeclara ſua Operum Sexti Empirici editione doctis obſeruationibus criticis atque hiſtoricis illuſtrauit ff). Pauca dedit, eaque fere omnia ex Diogene Laertio, *Suidas* tom. III. p. 245 ſq. in Πύῤῥων et Πυῤῥώνειοι, et οὐδὲν μᾶλλον. Vtiles quoque eſſe poſſunt, ad hiſtoriam placitaque illius ſectae cognoſcenda, ii, qui ſcepticiſmum oppugnarunt, Claudius Ptolemaeus, Galenus, Sextus, (cuius diſputationes anti-ſcepticas poſt Stephanum gr. et lat. edidit *Fabric.* in B. Gr. vol. XII. pag. 617.) aliique, memorati a *Morhoſio* Polyhiſt. tom. II. lib. I. cap. VI. pag. 30 ſq. a *Fabricio* in Syllab. ſcript. de V. R. C. cap. XXIII. §. 4. pag. 455. vbi quoque recentiores ſcepticiſmi aduerſarii enumerantur. Loca *Ciceronis* et aliorum collegit *Gedicke* in M. T. Ciceronis hiſtoria philoſophiae antiquae, pag. 351 ſqq.

Inter recentiores doctiſſimus ſcepticiſmi, quem tamen vltra philoſophiae limites non extendit, defenſor fuit *Petrus Dan. Huetius* in tractatu philoſophico, (gallice ſcripto,) de imbecillitate intellectus humani, Amſtel. 1723. 8. qui inſignem quoque ſcepticorum, ſiue eorum, qui ſenſus atque intellectum falli poſſe, et veritatem eſſe abſconditam exiſtimarunt, numerum praebet. Tum *Dauid. Hume*, Anglus, ſummis acutiſſimisque ſcepticis adnumerandus, multos nactus eſt tam adſeclas, quam aduerſarios. Nuperrime eius opiniones adgreſſus, fundamentum totius quaſi aedificii euertere ſtuduit *Iacob*, philoſophus aeque acutus, in *Kosmann.* Allgemeinen Magazin für kritiſche und populaire Philoſophie, tom. I. part. I. Breslau. 1792. 8.

Iobum et Salomonem ſcepticos iam fuiſſe, contenderunt *Gaſſendus* in Opp. tom. III. exercitatt. paradox. lib. II. exerc. 6. et auctor Obſeruationis XIII. tom. VIII. Obſeruatt. ſelectar. Halenſ.

ff) Cenſor illius editionis in Actis eruditorum germanice ſcriptis, vol. V. part. 54. pag. 381 ſqq. de Pyrrhoniſmo eiusque ortu pag. 388 ſqq. quaedam monet.

Haleuſ. Enimuero Gaſſendum refutauit M. *Henr. Aſcanius Engelken* in diſſ. de ſcepticiſmi ortu et progreſſu, Roſtoch. 1702. et auctori obſeruatt. ſe oppoſuit M. *Boecmannus* in duabus de Salomone a ſcepticiſmo vindicato diſputationibus, Wittebergae 1710. nec non auctores relationum innocentum (der unſchuldigen Nachrichten,) ad ann. 1705. p. 181.

Contra ſcepticiſmum praeter Merſennium alioſque, armis validis dimicauit *Petrus de Villemandy* in *Scepticiſmo debellato*, ſeu humanae cognitionis ratione ab imis radicibus explicata, eiusdem certitudine aduerſus ſcepticos quoſque veteres ac nouos inuicte aſſerta; facili ac tuta certitudinis huius obtinendae methodo praemonſtrata. Lugd. Bat. 1697. 4.

Σκέψις tamen ſiue dubitatio moderata, ſapientiae verae propria et omnium ſapientium character, probe diſcernenda eſt ab immoderato illo ſcepticiſmo, qui, niſi de apertiſſimis quibusue, tamen de rebus notis et principiis certis tam humanis quam diuinis dubitat. Praeiuiſſe quidem videntur academici; at enim *differre*, ait *A. Gellius* N. A. lib. XI. cap. 5. (vbi de Pyrrhoniis philoſophis quaedam deque academicis ſtrictim notauit,) *inter ſeſe et propter alia quaedam, et vel maxime propter ea exiſtimati ſunt, quod academici quidem ipſum illud nihil poſſe comprehendi, quaſi comprehendunt, et nihil poſſe decerni, quaſi decernunt: Pyrrhonii ne id quidem vllo pacto videri verum dicunt, quod nihil eſſe verum videtur.* adde *Fabricii* notam ad Sexti Empirici Pyrrh. hypot. I. 1. pag. 1. ipſum *Sextum Empiricum* l. m. lib. I. cap. 33. pag. 56 ſqq. ibique Fabric. *Huetium* de imbecillitate intellectus hum. lib. I. cap. 14. §. 32 ſqq. pag. 139 ſqq. qui ſimul demonſtrare conatur, quo pacto Pyrrhonii cum philoſophis academiae mediae ſiue ſecundae conciliari poſſint; *Voſſium* de philoſophorum ſectis cap. 20. §. 7. et 8. cui tamen difficile eſſe videtur, diſcrimen vllum videre; *Buddeum* in compendio hiſtoriae philoſ. cap. IV. §. 28 ſq. pag. 147 ſqq. qui pag. 20. laudat *Abraham. Grauium*, eumque ſcribit, egregiam lucem hiſtoriae ſcepticiſmi adfundere in *ſpecimine philoſophiae veteris, in qua notae quaedam oſtenduntur*, per integrum I. librum. *Tiedemann.* in Geiſt der ſpekulativ. Philoſophie tom. I. cap. 13. pag. 566 ſqq, qui pag. 576 ſqq. ea, in quibus differunt illi, perſequitur.

Sed ſubiungam notitiam librorum aliorum, in quibus de Pyrrhone aut ſcepticiſmo vberius agitur, et alii quoque libri, huc pertinentes, memorantur.

Hieronymus Hirnhaim de typho generis humani, ſiue ſcientiarum humanarum inani ac ventoſo tumore, difficultate, ſalſitate, iactantia, praeſumtione, incommodis et periculis. Pragae 1676. Is fundamenta philoſophiae ſubuertere conatur, et oracula diuina vnicum tantum ſapientiae fontem habet.

Ioſ. Glanville ſcepſis ſcientifica aduerſus vanitates dogmaticorum, Londini 1665. Euincere ſtudet, in natura eſſe permulta incognita, quae nulla arte poſſint indagari.

Martini Schoockii de ſcepticiſmo libri IV. Groningae 1652. 12.

Franciſcus Mothaeus Vayerius (Franc. de la Mothe le Vayer) in libro: *de la Vertu des payens.* Pariſ. 1642. 4. rec. et auct. ib. 1647. 12. et *Diſcours pour montrer que les doutes de la philoſophie ſceptique ſont de grand vſage dans les ſciences.* Pariſ. 1669. 12. atque in Operibus a filio illius editis, Pariſ. 1653. fol. — auct. ibid. 1656. II. tom. fol. — ib. 1662. fol. III. tom. — et auct. poſt auctoris obitum, Pariſ. 1684. 12. XV. tom. vid. *Niceron.* Memoires, ex verſione Baumgartenii german. tom. XV. pag. 108 ſqq. et 115. *Bayle* Dict. voc. *Pyrrhon*

in

in notis et voc. *Vayer*, atque *Thomaſii* Gedanken über allerhand Bücher 1689. pag. 670 ſqq. *Brucker.* loco infra citato.

Georg. Paſchius de variis modis moralia tradendi etc. Kilon. 1707. 4. pag. 700 ſqq. vbi pag. 720 ſqq. iam Io. Franciſc. Picum Mirandulam, Henr. Corn. Agrippam, (de quo vid. *Stolle* Anleitung zur Hiſt. der Gelahrheit, edit. III. pag. 37 ſq.) Franc. Sanchez (Sanctium) aliosque, in vtramque partem disputantes, commemorat.

Fabricius in margine ſui exempli manu notauit *S. Auguſtinum* libr. III. contra academicos, *Io. Franciſcum Picum* lib. II. exam. virtutis gentium, *Marium Merſennum* de virtute ſcientiarum aduerſus ſcepticos gg), *Samuel. Parkerum* diſſ. VI. de deo et prouidentia, *Iac. Arrhenii* diſſ. de Pyrrhonia ſecta. Vpſal. 1708. 8. Accedunt

Dan. Hartnaccii hiſtoria breuiuſcula ſcepticiſmi veteris et recentioris adiecta *Franc. Sanchez* libro, *quod nihil ſcitur.* Stetini 1665. 12.

Io. Frid. Heuniſchii diſſ. de philoſophia aphiloſophia, ſiue ſcepticiſmo, Lipſiae 1682. 4.

Iac. Bruckeri, Auguſtani epiſtola de Pyrrhone, a Scepticiſmi vniuerſalis macula abſoluendo, in Miſcellaneis Lipſienſibus ad incrementum rei litterariae, tom. V. Lipſiae 1717. 8. pag. 236 ſqq. — rec. auctior cum adnotationibus, Pyrrhonis hiſtoriam amplius illuſtrantibus, in eiusdem Miſcellaneis hiſtoriae philoſophicae, litterariae, criticae etc. Auguſtae Vindelic. 1748. mai. 8. nr. I. Contra Antigoni Caryſtii narrationem, a calumniis dogmaticorum ſophiſtarum profectam, apud Diog. Laert. IX. 61. et 62. defendit Pyrrhonem, et primum ex iis, quae Laertius de eo eiusque dogmatibus prodidit memoriae, tum quod Pyrrhon dogmaticorum philoſophorum ſiue ſophiſtarum inuidiam ſibi conflarat, quia illuſit eorum captiunculis ſimulata ignorantia eosque omnium expoſuit riſui, porro ex honore pontificatus, apud Eleos impetrato, ex auctoritate, qua valuit apud Epicurum, denique ex dignitate, qua floruit in patria et immunitate, philoſophis illius gratia data, ſat multa validaque ducit argumenta.

Io. Franc. Buddei exercitat. de Scepticiſmo morali, Halae Sax. 1699. rec. in eiusdem analectis hiſt. philoſophicae, Halae. 1706. 8. pag. 203 ſqq.

Bayle in Dict. voc. *Pyrrhon* vbi multa praeter ea Moreri peccata notat, tom. III. pag. 731—736. tum in vocc. Arceſilas, Democrite, aliisque, in quibus aliisque libris quum ſe ipſe inſignem praeſtitiſſet ſcepticum et multa praecipue in longioribus notis ad locum, Pyrrhon, in medium adtuliſſet, quae ab oraculis diuinis aliena viderentur, a multis notatus atque vel atheismi reus factus, certe arma ſuppeditaſſe atheis creditus eſt. vid. *Buddei* theſes de atheismo, cap. I. §. 25. pag. 147 ſqq. praecipue pag. 156 ſqq. *Stolle* in Anleit. zur Hiſtorie der Gelahrheit, edit. III. pag. 416 ſqq.

Frider. Guilielmi Bierlingii commentatio de Pyrrhoniſmo hiſtorico. Lipſiae 1724. 8. cap. 1. §. 1—6. atque pag. 11 ſqq. oſtendit, Pyrrhonem neque inſipientem fuiſſe, neque ſceleratum, multasque de eo ſparſas reiicit fabulas.

Iiii 2 *Chr.*

gg) Inſcriptio libri eſt: *La Verité des ſciences, contre les Sceptiques ou Pyrrhoniens*, à Paris. 1625. 8. conf. *Perrault*, Hommes illuſtres tom. II. pag. 52 ſqq.

Digitized by Google

Chr. Auguſt. Hauſen progr. de contradictionibus ſcepticorum. Lipſ. 1733. 4.

Jean. Pierre de Crouſaz Examen du Pyrrhoniſme ancien et moderne. à la Haye 1733. f.

Gottlieb Stolle in Anleitung zur Hiſtorie der Gelahrheit, edit. 4. pag. 383. de Pyrrhone, tum de variis ſcepticorum erroribus et placitis pag. 449 ſq. 558. de ſcepticiſmo recentiorum morali pag. 642 ſq. De ſcepticiſmi patronis, Sanctio, Vayero, Pico, Agrippa, Herueto, Sorbicrio Huetioque pag. 413—416. — Idem in Hiſtorie der heydniſchen Morale pag. 197 ſqq. de Pyrrhone et ſcepticorum placitis, ad doctrinam morum pertinentibus, agit.

Stanleii hiſt. philoſ. part. XI. tom. III. pag. 51 ſqq.

François de Salignac de la Motte Fenelon Abregé des Vies des anciens Philoſophes, avec un Recueil de leurs plus belles maximes. Paris 1726. 8. rec. tom. III. des Nouveaux dialogues des morts de Mr. de Fenelon, Amſterd. 1727. 12. in quorum dialogo XXVII. Pyrrhon cum vicino ſuo colloquens inducitur (illorum tamen auctorem eſſe Fenelon, negat *Ramſay* in Iourn. des Scavans, Mai 1727. p. 127. edit. Amſtel.) — germanice vertit notasque adiecit *Io. Mich. von Loen: Fenelon Lebensbeſchreibungen* etc. Francof. et Lipſiae 1748. nr. 23. pag. 391 ſqq. Fenelon multas repetit fabulas, quas Loen in notis iure proſcribit, et de ſcepticiſmo probabili eiusque limitibus diſſerit.

Brucker. in hiſt. critica philoſ. vol. I. pag. 1317—1349. — vol. II. de ſecta ſceptica ſub imperio romano, pag. 627—638. vol. IV. part. I. pag. 537—609. de ſcepticis recentioribus praecipue Franciſco Sanchez, Hieron. Hirnhaym, Fr. Mottaeo Vayerio, Petro Dan. Huetio, Foucherio, canonico Diuionenſi, et Petro Bayle, quorum vitam, ſcripta, opiniones et controuerſias inde natas late perſequitur. Denique in adpendice ſiue vol. VI. pag. 334—336.

Le Pyrrhoniſme raiſonnable par Mr. *de Beauſobre.* Berolin. 1755.

Gurlitt Sciagraphia hiſt. philoſ. p. 138—144. qui laudat quoque loca *Platneri* aphorismor. philoſophic. tom. I. pag. 129. et 257—262. edit. ſec. et tom. II. pag. 477—479. atque *Garuii* progr. legendorum philoſophorum veterum praecepta nonnulla et exemplum pag. 26—38. laudat.

Godofr. Ploucquet diſſ. de epoche Pyrrhonis. Tübingae 1758. 4. Sexti Empirici et reliquorum ſcepticorum cuniculos et ſophiſmata adoritur.

In libro: *Litteratur und Völkerkunde* a. 1784. part. IV. pag. 906—908. exſtat quoque commentatio huc pertinens.

M. Chriſt. Vict. Kinderuater disp. adumbratio quaeſtionis, an Pyrrhonis doctrina omnis tollatur virtus? Lipſiae 1789. 4. *Harl.*

Pyrrho, Eleus [hh]), Anaxarchi diſcipulus, Epicurum aetate paullo anteceſſit, pictor primum, deinde in Democriti quum incidiſſet libros, philoſophiae [[P] operatus praeceptore Dryſone, Stilponis F. ſiue, vt *Ionſius* pag. 191. II. 15. malit *Bryſone*. *Laert.* IX. 61 ſq. [vbi Menagius

hh) *Eudocia* in Violario p. 368. *Πύῤῥων Πλειστάρχου, Ἠλεῖος φιλόσοφος· ὃς ἦν ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, κατὰ τὴν ρια' Ὀλυμπιάδα, καὶ ἐπέκεινα* etc. *Harl.*

Menagius e Suida corrigit Βρύσωνος et ſic quoque *Eudocia* l. c. Varia deinde itinera adiit ſapientiae cauſa, relictis vero praeceptoris et quorumcumque dogmaticorum placitis, nihil prorſus certo ſciri poſſe, in vtramque partem de omnibus diſputando contendit; neque tamen hoc docuit tamquam plane certiſſimum, neque in vita communi Scepticum ſe geſſit, vt e variis Laertii Sextique locis conſtat. Nihil ſcriptum reliquit, teſte rurſus *Laertio* IX. 102. et *Ariſtocle* apud *Euſebium* XIV. cap. 18. praeparat. pag. 758. et 763. vbi emendandus eruditus interpres: nam verba χρηστὸν μὲν οὐδὲν οὔτε εὗρεν οὔτε ἔγραψε, non ſignificant, Pyrrhonem in Democriti libris nihil boni reperiſſe; ſed ipſum lectis Democriti libris per ſe nihil neque inueniſſe neque ſcripſiſſe praeclari. Homeri ſtudioſus lector poema in Alexandrum M. ſcripſiſſe et pro eo praemium decies millia aureorum tuliſſe fertur apud *Sextum Empir.* aduerſ. Grammat. I. cap. 13. ſect. 272. p. 275. (coll. *Laert.* IX. 67.) et ſect. 282. pag. 279. [vbi conf. Fabricii notam et *Menagium* ad *Laert.* IX. 102.]

E vita deceſſit propemodum nonagenarius, *Laert.* IX. 62. quo anno, vel qua Olympiade, non reperi adnotatum. Diſcipuli eius fuere Timon, Hecataeus, Eurylochus, Nauſiphanes aliique. Vitam Pyrrhonis Timoniſque ſcripſerat *Antigonus Caryſtius*, (in opere, quo et aliorum Philoſophorum vitas fuit perſequutus,) teſte *Ariſtocle* apud *Euſebium* XIV. pag. 762 ſq. Sectatores eius non modo Pyrrhonii, ſed etiam a philoſophandi ratione dicti *Aporetici, Sceptici, Ephectici ac Zetetici*. *Laert.* IX. 69. 70. *Suid.* voc. Ἐφεκτικοί. Cui adde, ſi placet, *Ionſium* [III. 6, 8. pag. 25. *Sext. Empir.* Pyrrhon. I. cap. 3. ſect. 7.] Alios vero philoſophos veluti certa tantum et explorata dogmata venditantes, quae Scepticis videbantur incertiſſima, adpellabant communi nomine *Dogmaticos* ii), quos deinde iterum ſingulari nomine diſcriminabant, vt apud *Sextum* lib. I. Pyrrhon. Hypotypoſ. p. 14. κατὰ τοὺς μάλιστα ἡμῖν ἀντιδοξοῦντας νῦν Δογματικοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς. Sed poſt Pyrrhonem age Scepticos quosdam ordine litterarum in medium adducamus. Sunt igitur, qui calamo meo ſeſe obtulere, hi kk):

Aeneſidemus, Gnoſius, Heraclidis, Sceptici, auditor. *Laert.* IX. 116. non ita diu ante Ariſtoclem floruit, vt conſtat ex *Euſebii* praeparat. pag. 763. itaque Pyrrhonis συνήθης dicitur apud *Laert.* IX. 102. non quod Pyrrhonem ipſum audierit, ſed eius dogmata fuerit ſectatus. Alexandriae docuiſſe ex eodem Euſebio conſtat. Hinc aliis dicitur Aeneſidemus Alexandrinus. [vid. *Brucker*, vol. I. p. 1328.]

Eius Πυῤῥωνείων λόγων librum *primum* laudat *Laertius* IX. 106. quartum *Sextus* 7. contra Math. pag. 258. *Photius* cod. CCXII. ſingulorum octo librorum argumentum refert, teſtaturque, opus inſcriptum Lucio Neroni, (al. Tuberoni romano viro nobili, τῶν ἐξ Ἀκαδημίας τινὶ συναιρεσιώτῃ. Ex hoc opere quod in VIII. libros digeſtum fuiſſe idem *Laertius* IX. 116. docet, forte nouem [?] modorum ὑποτύπωσιν, quibus incerta eſſe, omnia diſputabat; refert Ariſtocles apud *Euſebium* XIV. praeparat. p. 760. Vide et *Laert.* IX. 87. et quae de iisdem modis Sextus Empiricus lib. I. Pyrrhon. Hypotypoſ. Fauorini Arelatenſis, Academici, libros X. πυῤῥωνείων τρόπων laudat *Gellius* XI. 5. [vbi

 vide

ii) Vid. *Sext. Empir.* Pyrrhon. hyp. I. 1. p. 1. ibique Fabricii not. Hinc Sceptici vocantur Δογματικοί a *Iuſtino Martyre*, dial. p. 6. *Harl.*

kk) Catalogum praecipuorum Scepticorum exhibet *Fabricius* ad Sexti Empiric. hypotyp. Pyrrhon. I. ſect. 164. p. 41. *Harl.*

vide not. tom. II. pag. 72. edit. Lipſienſis.] confer Philoſtratum I. de Sophiſt. pag. 495 ſq. Aeneſidemi *ϛοιχειώσεις*, *Euſeb.* p. 761. *ὑποτύπωσιν εἰς τὰ Πυῤῥώνεια*, *Laert.* IX. 78. librum *κατὰ σοφίαν* (an *σοφιϛάς*?) et aliùm *περὶ ζητήσεως*, *Laert.* IX. 106. *πρώτην εἰσαγωγὴν* *Sextus* II. contra Phyſic. pag. 417. [conf. *Roſſii* comm. Laert. §. 81. pag. 222 ſqq. §. 86. pag. 233 ſqq. etc.

E Scepticiſmo, non modo *ἀφασίαν* et *ἀταραξίαν*, vt Timon, ſed plane *ἡδονὴν* conſequi aiebat, vt eſt apud eumdem *Euſebium* pag. 758.

[*Agrippa. Diogenes Laert.* IX. 88. *οἱ περὶ Ἄγριππαν* ſunt *Agrippa eiusque ſectatores aut diſcipuli*, et dicuntur quinque alios *τρόπυς* inuexiſſe, et a *Sexto Empirico* Hypot. I. cap. 15. ſect. 164. vbi vid. Fabricium, dicuntur *νεώτεροι σκεπτικοί*. Vixit ille poſt Antiochum Laodicenum, Zeuxidis diſcipulum et Apellam. Nam Antiochum atque Apellam *ἐν τῷ Ἀγρίππᾳ*, h. e. in Agrippae ſcriptis citatos laudat *Diog. Laert.* IX. 106. *Harl.*]

Antiochus, Laodicenus. *Laert.* IX. 106. *ἀπὸ Λύκε*, Zeuxidis diſcipulus, id. 116.

Apellas ἐν Ἀγρίππᾳ citatur a *Laertio* IX. 106.

[*Aquila.* Voſſius de ſect. philoſ. cap. 20. §. 10. *Heumann.*]

[*Ariſto, Chius.* Stephan. in Diction. hiſtor. conf. Fabric. ſupra in catal. Stoicor. h. v. *Bayle* diction. voc. *Ariſton.* not. *D.* Scripſit librum de ſenectute, citatum a Cicerone de ſeneẞt. cap. I. fin. *Heumann.*]

Aſcanius Abderites. Laert. IX. 61.

[*Caecilius* in Minut. Fel. Octauio V. 2 ſqq. *Heumann.*]

Caſſius, Pyrrhonis. *Laert.* in Zenone, *Galenus* in hypotypoſi empirica cap. 3. [*Menag.* ad Laertium IX. 16. fin. pag. 444.]

Cornelius Celſus, de quo *Quinctil.* X. 1. *Scripſit non parum multa Cornelius Celſus, Scepticos ſequutus, non ſine cultu ac nitore.*

Dionyſius Aegeus, de cuius *Δικτυακοῖς* *Phot.* cod. CLXXXV. CCXI.

Dioſcorides, Cyprius, Timonis diſcipulus. *Laert.* IX. 115.

Eubulus, Alexandrinus, Euphranoris diſcipulus. *Laert.* IX. 116.

Euphranor, Seleucius, Timonis diſcipulus. *Laert.* IX. 115.

Eurylochus, Pyrrhonis diſcipulus. *Laert.* IX. 68. idem forte, quem ſupra retuli in Epicureis.

De *Fauorino* et aliis Academicis, qui ad Scepticos accedebant, dixi ſupra cap. III. [vide pag. 173. de Fauorino.

Hecataeus Abderites. Laert. IX. 69. ibique Menagius; Pyrrhonis diſcipulus. [*Ionſius* I. 19. 3. p. 122. *Hecataei, Abderitae*, philoſophi et hiſtorici, eclogae etc. cum notis *Petri Zornii*, Altonae 1730. 8. pag. 5. prolegom. et pag. 1. notarum: Biblioth. germaniq. tom. 31. pag. 100. *Cunaeus* de republ. hebraeor. lib. I. cap. 2. pag. 9. *Harl.*]

Heraclides, Ptolemaei, Cyrenaei, auditor. *Laert.* IX. 116.

Herodotus,

Herodotus, Ariei F. praeceptor Sexti Empirici, Menodoti auditor. *Laert.* IX. 116. [medicus quoque. vid. *Breithauptii* diſſ. praeſ. Heumanno de claris Tarſenſibus, 1748. p. 13.]

[De *Iudaeis* Scepticis vide *Wolfii* biblioth. hebr. tom. II. p. 914. *Heumann.*]

Menodotus, Nicomedienſis, Antiochi, Laodiceni, auditor. *Laert.* IX. 116. [*Galenus* εἰσαγωγὴ cap. 4. 7.]

Mnaſeas, *Euſeb.* XIV. praeparat. pag. 731.

Nauſiphanes, Teius, quem ferunt auditum ab Epicuro. Vide, quae ſupra hoc ipſo capite §. 1. [*Diog. Laert.* IX. 102.]

Nicolochus, Rhodius, Timonis diſcipulus. *Laert.* IX. 115.

Numenius, Pyrrhonis auditor. *Laert.* IX. 68. 102. 114. diuerſus a Numenio Apameenſi, vt notat *Ionſius* III. 10. 4. [*Roſſius* comm. Laert. pag. 205. ſupra vol. II. p. 854 ſq.]

[*Philinus*. *Galenus* εἰσαγωγὴ ἢ ἰατρὸς cap. 4.]

Philo, *Athenienſis*. *Laert.* IX. 67. et 69. [*Ionſius* II. 1: 4. pag. 142.]

Philomelus, cuius meminit *Euſebius* XIX. praep. pag. 731.

[*Pilatus*. conf. acta philoſ. tom. II. pag. 49. *Wollii* comment. *Heumann.*]

Praylus, Troadenſis, Timonis diſcipulus. *Laert.* IX. 115.

Ptolemaeus, *Cyrenaeus*, qui Timonis haereſin reſtaurauit, auditor Eubuli. [*Laert.* IX. 115. et 116.

Python, ad quem ſcripſit Timon. [*] *Fabric.* an potius *Pyrrhon*, Πύῤῥων, iunior, qui, teſtibus *Suida* h. v. tom. III. pag. 246. et *Eudocia* pag. 368. fuit Phliaſius, Timarchi filius, diſcipulus Timonis philoſophi? *Harl.*

Sarpedon, Ptolemaei, Cyrenaei, auditor. *Laert.* IX. 116.

Saturninus, ὁ Κυθηνᾶς, Empiricus, Sexti auditor. *Laert.* IX. 116.

[*Serapion*, Alexandrinus. *Galenus* loco antea memorato.]

Sextus Empiricus, cuius ſcripta exſtant. De eo dixi infra libro IV. cap. 18. *Fabric.* vol. III. pag. 590. in primis pag. 591. not. 6. vbi plures *Sexti* recenſentur. adde catal. Stoicorum, voc. *Sextus* etc. *Ionſium* III. 12, 7. pag. 68 ſq. *Fabric.* in Prolegom. ad Sextum Empiricum, *Menagium* ad Diogen. Laertium pag. 443 ſq. edit. Meibomii.

Sextus, Libycus, philoſophus, cui Suidas et *Eudocia* pag. 387. tribuunt σκεπτικὰ ἐν βιβλίοις ί et Πυῤῥώνεια. conf. vero Fabric. et Menagium ll. citt. *Harl.*

Theodas, (Θειώδας) Laodicenus, Antiochi diſcip. *Laert.* ibid. [contra hunc ſcripſit *Theodoſius*, Pyrrhonius, qui mox ſequitur. vid. Suidas Θεοδᾶς.]

Theodoſius, σκεπτικῶν κεφαλαίων ſcriptor. *Laert.* IX. 70. De hoc Theodoſio dixi capite de aſtronomis, praeſentis libri §. 16.

Timon, *Phliaſius*, diſcipulus Pyrrhonis, cum antea in theatris ſaltatorem egiſſet, animum adpulit ad philoſophiam et Stilponem primum, deinde Pyrrhonem audiuit, clarus ſub Antigono, rege Macedoniae et Ptolemaeo Philadelpho. [Docuit circ. Olymp. CXXVII. vid.

vid. *Fabric.* ad *Sext. Empir.* Pyrrhon. hypot. I. cap. 33. ſect. 223. pag. 58. vbi de Timone eiusque Sillis agit.] Summam eius philoſophiae breuiter exponit Ariſtocles apud *Euſebium* XIV. praeparat. cap. 18. pag. 758.

[Idem fuit medicus, et filium, Xanthum, docuit artem medicam, teſte *Laertio* IX. 109. vbi de Timone agitur fuſius, et Menagius plura de illo eiusque ſcriptis adnotauit. Antigonus Caryſtius inter vitas eruditorum, etiam Timonis vitam conſcripſit. vid. *Hieron.* in praef. de ſcriptor. eccleſ. qui, vti *Athenaeus* X. pag. 438. eum φιλοπότην fuiſſe tradunt. Inſuper de hoc *Timone* vide ſupra, in vol. II. inter Tragicos aeque ac Comicos h. v. tum pag. 616 ſq. de Xenophane; nec non pag. 673 ſq. de Timone Miſanthropo, vbi plures Timones recenſui. Iis, quae ibi ſcripta ſunt, addantur *de Resnel* Recherches ſur Timon le Miſantrope, in Mem. de l'acad. Par. des Inſcr. vol. XIV. pag. 74 ſqq. — ſupra vol. I. pag. 368. §. XIX. *Iſaac. Caſaubon.* de Satyrica Graecorum poeſi etc. lib. II. cap. 3. pag. 220 ſqq. ibique notas, edit. Rambachii, *Voſſium* de poetis graecis cap. VIII. pag. 62. et de ſectis philoſoph. cap. 20. §. 9. *Stanleii* hiſtor. philoſ. tom. III. part. XI. pag. 55 ſqq. edit. Venetae. *Brucker.* I. pag. 1325 ſqq. inprimis M. *Iſaaci Friderici Langheinrich* III. diſſ. de Timone Sillographo, Lipſ. 1720. et 1721. qui de Timonis vita, dogmatibus ſcriptisque vberius diſputauit eiusque collegit fragmenta. *Harl.*]

Timonis Πύθων [genere heroico.] *Euſeb.* pag. 761. *Laert.* IX. 76. et 105. πρὸς Πύθωνα. *Laert.* IX. 67.

Πρὸς τοὺς φυσικούς. *Sextus Empiricus* III. contra mathem. ſect. 2. [ibique not. Fabricii pag. 310.]

Σίλλοι libris tribus, quibus philoſophos dogmaticos praecipue deriſit, etſi αἱ κατὰ πάντων ἀνθρώπων βλασφημίαι dicuntur Ariſtocli apud *Euſebium* pag. 761. adde pag. 763. atque ad *Laert.* IX. 111. et Ionſium II, 3. 5. pag. 153 ſq. Fragmenta habes in H. Stephani Poeſi Philoſ. 1574. 8. atque inde in Horatio Dan. Heinſii Lugd. Bat. 1612. 8. Apollonidis, Nicaeni, ὑπομνήματα in Timonis σίλλους, Tiberio Caeſari inſcripta, memorat *Laertius* IX. 109. Confer *Ionſium* [III. 3, 1. pag. 11 ſq.] Sotionem περὶ Τίμωνος σίλλων Athen. VIII. pag. 336. *Fabric.* De originatione voc. Σίλλοι vid. *Hemſterhuſ.* ad Pollucis Onomaſt. lib. IX. ſegm. 148. *Langheinrich.* disp. I. p. 28 ſqq. qui etiam docet, quomodo *Silli*, h. e. maledicta, irriſiones et mordaces ſermones, heroico ſcripti genere, ex perpetuis fere compoſiti parodiis, ex Homero inprimis deſumtis (conſ. ſupra in vol. I. pag. 551. et indicem ſcriptorum, ab Euſtathio citatorum, in vol. I. pag. 499. voc. *Timon. Athen.* XV. pag. 699. *Euſeb.* praep. euang. XV. pag. 855.) a ſatyrica fabula diſferant. Conſ. *Roſſii* commentatt. Laertian. pag. 176. pag. 182. (vbi notat, Ariſtoclem apud *Euſebium* praep. euang. lib. XIV. cap. 18. Timonis ἀργαλέας παρῳδίας dicere,) p. 244 ſqq. vbi oſtendere conatur aduerſus Stanleium, Fabricium, Menagium aliosque verba *Diogenis Laertii* VIIII. ſect. 112. ὁ δὲ ὢν φιλόσοφος etc. non de Timone, Phliaſio, ſed de Timone Miſanthropo eſſe intelligenda: denique pag. 27. 44. 68—70. et 193—195. Timonis verſus profert eosque partim corrigit, partim interpretatur. *Toup.* in Emendatt. in Suidam et Heſychium, vol. IV. pag. 60. in Heſychio voc. Σίλλας corrigit ἔμμετρον σκῶμμα pro vulgato ἔμμετρον, σκάμμα. *Harl.*

Ἰνδαλμοί.

Ἰνδαλμοί. *Laert.* IX. 65. et 105. male apud *Sextum* pag. 442. contra Math. *ἐν τοῖσι δήμοις* pro *ἰνδαλμοῖς*, vt iam viris doctis obſeruatum. [genere elegiaco ſcripti.]

Tragoediae LX. et Dramata Satyrica ac Comica XXX. *Laert.* IX. 110. vbi praeterea eiusdem *ἔπη* et *κιναίδους*, h. e. heroica et cinaedica carmina commemorat. Quae porro proſa ſcripſerit, mox ex Antigono Caryſtio, qui eius vitam compoſuit, ait acceſſiſſe ad *ἐπῶν*, (forte *στίχων* ſcripſerat Laertius,) millia viginti. Ex his fuere, ni fallor:

Ἀρκεσίλαος ἢ περὶ δείπνου. *Laert.* IX. 115. [vid. *Langheinr.* diſp. I. pag. 27. et diſp. II. pag. 15 ſq.]

Περὶ αἰσθήσεων. *Laert.* IX. 105. [et *κατὰ σοφίας*. vid. *Langheinrich.* diſput. I. pag. 27.]

Xanthus, Timonis filius ac ſucceſſor. *Laert.* IX. 109.

Zeuxippus, Aeneſidemi diſcipulus et ciuis, h. e. patria Gnoſſius. *Laert.* IX. 116.

Zeuxis, Aeneſidemi diſcipulus et ipſe, *Laert.* IX. 106. vbi citatur eius liber *περὶ διττῶν λόγων*. Auditor itidem Zeuxippi, cognomento *γωνιόπους*. id. 116.

De recentioribus quibusdam Scepticis infra in Sexto Empirico dixi lib. IV.

VI. *De Megaricis, qui et Dialectici poſtea, atque Eriſtici dicti.*

[E P I M E T R O N.

De hac ſecta eiusque auctore vid. *Diogen. Laert.* II. ſect. 106—111. ibique interpretes, praecipue Menagium, *Voſſium* de philoſophorum ſectis, cap. IX. §. 1. pag. 62. *Bayle* Diction. voc. *Euclide*, tom. II. pag. 414—416. qui quoque *Rapin.* iudicia in Reflexions ſur la philoſophie nr. 28. pag. 358 ſq. et in Reflexions ſur la Logique nr. 3. pag. 372. corrigit, idem in art. *Stilpon*, *Stanleii* hiſt. phil. part. III. *I. G. Walch.* parerg. academ. pag. 508 ſq. *Brucker.* hiſtor. crit. philoſ. vol. I. pag. 610—613. et vol. VI. pag. 225 ſq. *Gedicke* in M. T. Cic. hiſtoria philoſoph. antiquae pag. 113—124. *Gurlitt.* in ſciagraphia hiſt. philoſ. pag. 60 ſq.

Meinerſ. in hiſtoria de ortu et progreſſ. doctrinarum apud Graecos et Romanos tom. II, pag. 636 ſqq.

M. Io. Caſpar. Guntheri diſſ. de modo diſputandi megarico. Ienae 1707. 4.

Io. Ern. Imman. Walchii comm. de philoſophis veterum eriſticis. Ienae 1755. 4.

G. L. Spalding. diſp. vindiciae philoſophorum megaricorum. Subiicitur commentarius in priorem partem libelli de Xenophane, Zenone et Gorgia. Halis Sax. 1792. 8. *Harl.*]

Euclides, Megareus, (diuerſus a geometra, cum quo paſſim confunditur vt [P] a praeſtantiſſ. Sponio p. 141. Miſc.) diſcipulus Socratis, conditor Megaricorum diſciplinae, quam nobilem nec multum a Platone diſſenſiſſe tradidit Cicero II. Tuſc. Euclides *id eſſe ſummum bonum dixit, quod ſimile ſit et idem ſemper*, vt notat *Lactantius* III. 12. ex *Cic.* IV. Acad. quaeſt. [cap. 42. vbi vid. Dauiſ.] Parmenidis ſcriptis cumprimis delectatus eſt, teſte *Laertio* II. 106. Xenophanis etiam ac Zenonis Eleatae ſectator. Cic. II. Tuſc. [Hine

Digitized by Google

illorum ſectam continuaſſe videtur *Gaſſendo* lib. I. cap. 3. pag. 40. logicae, Opp. tom. I. et *Bayle* l. c. voc. *Euclide.*] Qui et ipſe Zeno a quibusdam auctor Eriſticae diſciplinae dicitur, τῆς ἐριστικῆς ἀρχηγὸς, vt ex auctore Hiſtoriae philoſophicae, quae inter Galeni ſcripta legitur, iam notarunt viri docti. Vide *Voſſium* de ſectis cap. XI. Scripſerat hic Euclides dialogos ſex, quorum hi tituli apud Laertium II. 108. exſtant; Λαμπρίας, Αἰσχίνης, Φοῖνιξ, Κρίτων, Ἀλκιβιάδης, Ἐρωτικός. [conf. ſupra, in vol. II. pag. 715 ſq.] Reliquorum dialecticorum nomina haec ſunt:

Alcimus, rhetor eximius, Stilponis auditor. *Laert.* II. 114. *Fabric.* Diuerſus ab illo *Alcimus*, hiſtoricus, Siculus, incertae aetatis, forſan poſt Chriſti tempora. vid. ſchol. *Theocriti* I. 65. *Athenaeus* X. cap. 10. pag. 441. *Voſſius* de hiſtor. graecis lib. IV. part. III. pag. 501. *Doruillius* in Siculis pag. 246. *Mongitor.* bibl. Sicul. tom. I. pag. 13. *Meinerſ.* hiſt. doctrinar. apud Gr. et Rom. tom. I. pag. 591. not. *Harl.*

Alexinus, Elienſis, diſcipulus Eubulidis, propter natum ad contentiones ingenium dictus Ἐλεγξῖνος. *Olympiacam* ſectam inſtituere quum vellet in Olympia, a diſcipulis deſertus periit. Scripſit aduerſus Zenonem, Citieum, cuius profeſſus aduerſarius fuit, et contra Ephorum, hiſtoricum. *Laert.* II. 109 ſq. Aduerſus Alexinum ſcripſit Ariſto, Chius. id. VII. 163. [*Cicero* acad. IV. 24. in eo, et Stilpone ac Diodoro notat contorta et aculeata ſophiſmata. Contra ſenſus disputaſſe videtur. *Harl.*]

Antipater, Cicero Lucullo, Stoicum innuens, qui et ipſi plerique dialectici.

Apollonius, Cronus, Eubulidis auditor, *Laert.* II. 111. de quo in cap. de Apollonio Rhodio.

Archidemus, Cicero Lucullo, Stoicum innuens de quo ſupra cap. de Stoicis.

Ariſtides, *Laert.* II. 113.

Ariſtoteles, Argiuus, dialecticus. *Plutarch.* Arato pag. 1028. et p. 1047. *Laert.* II. 113. Hunc reſpici in dialogo Stilponis, cui titulus Ariſtoteles, Ionſio viſum.

Artemidorus, cuius librum aduerſus Chryſippum citat *Laert.* IX. in Protagora 53.

Clinomachus, Thurius. *Laert.* II. 122. Clitomachus eidem lib. I. ſect. 19.

Clitarchus, Ariſtotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis diſcipulus. *Laert.* II. 113.

Crates, Stilponis auditor. *Laert.* II. 114. et 117. vbi videtur a Cynico diſtingui.

Dinias, Sicyonius. *Plutarch.* Arat. pag. 1028.

Diodorus, Cronus, Apollonii diſcipulus, de quo dixi ſupra in catal. Stoicorum, et infra in cap. de Diodoro Siculo. [*Cicer.* acad. quaeſt. IV. 42. et 47. vbi vid. Dauiſ. qui ibi *Diodorum* pro *Diodoto* repoſuit.]

Dionyſius, Bithynus. *Strabo* XII. p. 566. quem Theodorus, atheus, audiuit. *Laert.* II. 98.

Diphilus, Boſporianus, Euphanti et Stilponis auditor. *Laert.* II. 113. [P]

Eubulides, Mileſius, diſcipulus Euclidis, praeceptor Alexini et rhetoris Demoſthenis, ὑβριστικὸς in Ariſtotelem aliosque. Vide *Ionſium* [I. 13, 4. pag. 83. I. 20, 2. p. 126. Captioſa eius argumenta notant viri docti ad *Laert.* II. 108. VII. 187. [adde *Bayle* dict. voc. *Euclide* not. *D. Walch.* parerga acad. p. 509 ſq. *Brucker.* I. 613 ſq.]

Euphantus,

Euphantus, Olynthius, Eubulidis diſcipulus, ſcripſerat librum inſignem de regno ad Antigonum, regem, quem inſtituit, tum tragoedias et temporis ſui hiſtoriam. *Laert.* II. 110.

Heraclides, Bargyleites, qui contra Epicurum ſcripſit. *Laert.* V. 64. Idem, vt videtur, Heraclides, contra quem ſcripſit Chryſippus. *Laert.* VII. 198.

Ichthyas, Metalli F. Euclidis diſcipulus, ad quem Diogenes, Cynicus, dialogum ſcripſit *Laert.* II. 112. praeceptor. Thraſymachi, Corinthii. id. 113. [*Athen.* VIII. pag. 335.]

Metrodorus, ὁ Θεωρηματικὸς, Theophraſti primum, tum Stilponis auditor. *Laert.* II. 113. Ita apud *Iuſtinum Martyr.* in dialogo cum Tryphone pag. 218. Θεωρηματικοὶ legendum pro Θεωρητικοί.

Muſonius, Stoicus: etiam dialecticus Suidae dicitur in Μυσ.

Myrmex, Exaeneti F. diſcipulus ex aduerſario Stilponis. *Laert.* II. 113. et Heſychius illuſtr. in Στίλπων, licet Steph. in Ἐνετοὶ male legat ἐξ ἐνετῶ, pro Ἐξαινέτȣ, vt Iſ. Caſaubono obſeruatum.

Panthoedus, Lyconis, Peripatetici, praeceptor. *Laert.* V. 68. contra quem ſcripſit Chryſippus. VII. 193.

Paſicles, Euclidis diſcipulus, Cratetis, Cynici, frater. *Laert.* VI. 98.

Philippus, Megaricus. *Laert.* II. 113.

Philo, Diodori, Croni, diſcipulus. *Laert.* VII. 6. Hunc *Ionſius* [II. 1, 7. p. 142.] eumdem putat cum Philone, Athenienſi, de quo paullo ante in Scepticis. Philonis, Dialectici, Menexenum citat *Clemens* Alex. IV. Strom. pag. 523. Eadem referens *Hieronymus* I. contra Iouinian. Philonem Carneadis magiſtrum adpellat. [*Cicer.* quaeſt. acad. IV. 47. ibique Dauiſ. *Brucker.* I. pag. 616.]

Philonicus. Dionyſ. Halic. in vita Iſocratis tom. II. pag. 99.

Phraſidemus, e Peripatetico Stilponis auditor. *Laert.* II. 114.

Simmias, Syracuſanus, Ariſtotelis primum Cyrenaici, tum Stilponis auditor. *Laert.* II. 113. et 114.

Stilpo, Megarenſis, de quo dixi lib. II. cap. 24. §. 43. [vol. II. pag. 719 ſq.] Fuit aequalis Theodori, athei, ſub Demetrio Poliorcete, Antigoni filio, et Ptolemaeo, Sotere, qui ambo patriam ipſius quum cepiſſent, Stilponi propter ſapientiam pepercerunt. *Fabric.* conf. *Ciceron.* de fato cap. 5. ibique Dauiſ. coll. *Plutarcho* aduerſus Colotem pag. 119. C. — *Brucker.* I. pag. 617 ſqq. *Bayle* dict. voc. *Stilpon.* vol. IIII. pag. 282 ſqq. Num atheus fuerit, nec ne, diſſentiunt eruditi. vid. Bayle et quos memoraui ſupra vol. II. pag. 720. adde *Meinerſ.* l. c. pag. 640 ſq. *Harl.*

Thraſymachus, Corinthius, Ichthyae diſcipulus. *Laert.* II. 113.

Timagoras, Gelous, Theophraſti primum, tum Stilponis auditor. *Laert.* II. 113.

Zeno, Phoenicius, Stilponis diſcipulus. *Laert.* II. 114. Sed et a Zenone, Citieo, [ſ] auditum Stilponem notat id. 120. quo minus mirum, quod inter Stoicos multi fuere, qui

 dialecticis

Digitized by Google

dialecticis ſiue eriſticis tricoſarum et ſubtilium diſputationum ſtudio neutiquam cederent. Ita Chryſippus *ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς*, *Laert.* VII. 180. et Stoicorum ſcitum, *Διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸν σοφόν.* id. 83. confer doctiſſimi Menagii notas pag. 122. et 296.

Aduerſus dialecticos libros III. ſcripſerat Ariſto, Chius, Stoicus. Laert.

Dialecticae fuere filiae quinque Diodori, Croni, *Argea*, *Artemiſia*, *Menexena*, *Pantaclea et Theognis*, vt e Philone, dialectico, refert *Clemens* IV. Strom. pag. 523. His addenda *Nicarete*, Megarica, Stilponis amaſia et ſocrus Simmiae, Syracuſani. *Laert.* II. 114. *Athenaeus* XIII. pag. 596. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν, ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου.

VII. Superſunt aliae ſectae quaedam, in veterum libris memoratae, quas paucis perſtringere iuuat. Nam de *Eleaticis* quidem praecipuis, Parmenide, Zenone Eleate etc. qui etiam ἐλεγκτικοὶ videntur eſſe adpellati, (vide *Menag.* ad Laert. lib. I. 17.) dictum eſt ſupra libro II. cap. XXIV. vbi quoque de *Socraticis* et plerisque ante Socratem philoſophis celebrioribus. De Phaedone item Eleo, a quo *Eliacorum* ſecta, et de Menedemo Eretrio, Pliſtani, qui Phaedonem audiuit, et Stilponis diſcipulo, a quo *Eretriaci.* De *Pythagoricis* lib. II. cap. XIII. De *Academicis* hoc ipſo libro cap. IV. de *Peripateticis* cap. VIII. de *Cynicis* cap. IX. de *Stoicis* cap. X. Praeter ea Εὐδαιμονικῶν mentionem *Laertius* facit in prooemio ſect. 17. quos ait *ἀπὸ διαθέσεων* ita adpellatos. Mihi autem verba *ἀπὸ διαθέσεων* videntur explicanda, *ab inſtituto*, vt *εὐδαιμονικὸς* philoſophus ſit, cuius tota philoſophia prae ſe ferebat diſciplinam de felicitate comparanda. *Galenus* hiſt. philoſ. cap. 3. *ἐκ τέλους καὶ δόγματος*, (*Diogenes Laertius* in prooemio ſect. 17. *ἀπὸ διαθέσεως*,) ὥσπερ ἡ Εὐδαιμονική. Ὁ γὰρ Ἀνάξαρχος τέλος τῆς κατ' αὐτὸν ἀγωγῆς τὴν εὐδαιμονίαν ἔλεγεν. Ibidem *Galenus*, Scepticos, ait, dictos eſſe *ἀπὸ διαθέσεως.* [conf. tabula *Cebetis* cap. 17. vbi alterae mulieres hilares et ridentes, *Opiniones*, *δόξαι*, dicuntur perducere eos, qui ad virtutes ſunt ingreſſi, ad eruditionem, et, dum redeunt, renuntiare, illos iam *εὐδαίμονας*, *beatos* eſſe factos.] Solum vero *Anaxarchum* ll), voluptuoſum illum Alexandri adulatorem in veterum ſcriptis *εὐδαιμονικοῦ* nomine venire memini, [apud *Diog. Laert.* IX. 60. vbi de Anaxarcho agitur: conf. Menag.] apud *Athenaeum* VI. pag. 250. et XII. pag. 548. et XIII. pag. 567. atque ex Athenaeo apud *Euſtathium* ad Iliad. χ'. pag. 1273. edit. Rom. [item apud *Aelian.* H. V. lib. IX. cap. 37. vbi Kühn. et Perizon. de Anaxarcho plura adnotarunt. adde ibidem cap. 30. ibique interpretes. Tum *Sextus Empiricus* adu. logicos I. cap. 46. pag. 379. ait, Ἀνάξαρχον τὸν Εὐδαιμονικὸν cum aliis ſuſtuliſſe *τὸ κριτήριον*, *id*, *quod iudicat*, vbi quaedam notat Fabric. et obſeruat, ſectam philoſophorum, quae cum Anaxarcho coeperit et perierit, ſectatoribus ſuis polliceri felicitatem. Idem *Sextus* ibid. ſect. 87. et 88. opiniones Anaxarchi refert, ſed confer notas Fabricii pag. 387. *Eudocia* pag. 54. quaedam de eo prodit, et, *ἐκαλεῖτο*, ait, *διὰ τὴν ἀπειθείαν* (f. *ἀπαθείαν*) *καὶ εὐκολίαν τοῦ βίου*, *εὐδαιμονικὸς ὁ Ἀνάξαρχος· διὸ καὶ ἐκ τοῦ ῥᾴστου δυνατὸς ἦν σωφρονίζειν.* — De hoc philoſopho, Abderita, qui floruit circ. Olymp. CX. (*Diog.*

ll) Alius *Anaxarchus*, de quo *Libanius* lib. I. epiſt. IX. De priore videndus *Nouarinus* tom. II. adag. ſacror. 22. pag. 4.

(*Diog. Laert.* IX. 58.) et inter eos fuit philoſophos, quos ſecum habuit Alexander M. et quem *Democriteum*, h. e. praeceptis Democriti imbutum, nominat *Cicero* Tuſcul. quaeſt. II. cap. 21. (vbi conf. Dauiſ.) ac de nat. deor. III. 33. vide quoque *Iuſtin.* XII. 13. 4. *Plin.* H. N. VII. 23. copioſius autem egerunt *Brucker.* I. pag. 1207 ſq. inprimis *Io. Aug. Dathe* in proluſione de Anaxarcho, philoſopho Eudaemonico, Lipſiae 1762. 4. contra Bruckerum potiſſimum dimicans. Dathe autem collegit ſtudioſe, quae de Anaxarcho memoriae prodita ſunt, eique rationes et teſtimoniorum auctoritas, quibus Anaxarchus vel laudari poſſit vel defendi, graviores videntur, quam ea, quae ad illum reprehendendum vel adcuſandum adferuntur. Negat igitur contra Bruckerum, Anaxarcho illud *Eudaemonici* cognomen per irriſionem ab aliis philoſophis fuiſſe impoſitum: et *ἀπαθείαν καὶ εὐκολίαν τοῦ βίου* intelligit de tranquillitate animi atque conſtantia. Tum verba *ἀπὸ διαθέσεων* non cum Fabricio noſtro vertit *ab inſtitutis;* ſed cum Aldobrandino ad Laertium *ab adfectionibus*, h. e. diſpoſitione quadam animi ſiue corporis, ſeu qualitate quadam. (*Ab adfectionibus*, n. animi, interpretatur quoque *Cuperus*, ratus, Eudaemonicos vocari, quia diſputabant de beata et felici vita, quam videantur conſtituiſſe in deliciis etiam, vti haud obſcure pateat ex *Athenaeo* lib. XII. cap. 12. in epiſt. ad Fabricium, in huius vita a Reimaro edita, p. 234 ſq.) Porro oſtendit *Dathe*, Anaxarchum ſectae Eudaemonicorum fuiſſe quidem addictum; ſed non habendum eſſe illius, eo antiquioris, parentem; ac verbis tantum philoſophiae, quam a Democrito etc. didiciſſet, paullulum immutatis, conditorem nouae diſciplinae voluiſſe videri. Denique crimen turpiſſimae adulationis, morum paraſiticorum, vitaeque mollis ac voluptariae adcuſationem, a ſcriptoribus ſatyricis factam, a nomine Anaxarchi auertere, et Bruckeri argumenta debilitare ſtudet. *Harl.*]

Sic *Elpiſtici* philoſophi dicebantur, teſte *Plutarcho* IV. 4. ſympoſ. qui nihil magis commendabant atque plenis laudibus efferebant, quam ſpem: haec enim niſi vitam ſuauitate ſua perfunderet, illam prorſus aiebant intolerabilem fore. vid. *Lipſius* ad Senecae epiſt. 13. *Elpiſticus* quidam memoratur apud *Reineſium* Inſcript. lib. III. nr. 55. Chriſtiani poſſunt vocari *Elpiſtici* ex Actor. XXIII. 6. Contra *ethnici* vocantur 1 Theſſal. IIII. 13. *non habentes ſpem, exſpes. Heum.* — qui in actis philoſ. tom. III. pag. 911 ſqq. de hac ſecta vberius diſputat, eamque negat vmquam reuera exſtitiſſe. Immo vero ſuſpicatur, Plutarchi loco, a Fabricio memorato, illud nomen Chriſtianis propter ſpem futurae vitae melioris per irriſionem fuiſſe inditum. Ingenioſam illam coniecturam atque interpretationem reiecit *Brucker.* in commentat. de *ſecta elpiſtica*, in Miſcellan. Berolinenſib. tom. V. p. 223. rec. in *Bruckeri* miſcellaneis hiſtoriae, philoſophiae litterariae criticae, Auguſtae Vindel. 1748. mai. 8. nr. VII. pag. 164. et notatos putat Stoicos in qua ſententia permanſit in hiſtor. crit. philoſ. vol. I. lib. II. cap. 9. et vol. II. pag. 182. Quae *Chr. Gottl. Ioecheri* ſit ſententia, ab eo in programmate, quo aegre careo, *de philoſophis elpiſticis* propoſita, Lipſiae 1743. fol. equidem dicere nequeo. *Harl.*

Sic Pythagoreorum nonnullos vocabant *σεβαστικοὺς*, qui circa *θεωρίαν* rerum diuinarum et *τῶν σεβαστῶν* erant occupati, vt refert ſcriptor vitae Pythagorae apud *Photium* codice CCXLIX. [Metrodorum etiam vocatum eſſe *θεωρηματικὸν*, paullo ante notatum eſt.] Ceteri erant *πολιτικοὶ* vel *μαθηματικοί*. *Ἀναλογιστικῶν*, ſiue vt alii legunt *Ἀπολογητικῶν*, et qui ſe *φιλαλήθεις* profitebantur, (quo nomine Antipho, rhetor [?] et Celſus, Epi-

cureus

cureus etiam libros ediderunt,) mentio exſtat apud eumdem *Laertium* lib. I. ſect. 16. Dolendum eſt, periiſſe Συναγωγὴν *Celſini Caſtabalenſis*, qua omnium ſectarum dogmata recenſuerat, teſte Suida Κελσῖνος Εὐδώρε. Κασαβαλεὺς, Φιλόσοφος ἔγραψε συναγωγὴν δογμάτων πάσης αἱρέσεως Φιλοσόφων. [adde *Eudociam* pag. 272.

[*D. Georg. Philipp. Olearius*, Profeſſor quondam et Theologus Lipſienſis, ſcripſit proluſionem *de philoſophis cyclopicis cathedrariis et aretalogis*, *ad nonnulla loca auctorum graecorum et latinorum*, Lipſiae 1739. 4. Sed noli peculiares intelligere philoſophorum ſectas. Nam *Cyclopici* illi ſunt oſores hoſtesque verae philoſophiae, virtutis iurisque diuini atque humani, ventri ac voluptatibus obedientes, qualis Cyclops fuit, ab *Euripide* in Cyclope v. 315 ſqq. productus, (a quo nomen is ſumſit,) et qualem fuiſſe putat Epicurum. *Cathedrarii* philoſophi, quorum mentio fuit apud *Senecam* de breuitate vitae cap. X. ſunt ii, qui in cathedra quidem bene docent; ſed vitam viuunt, doctrinae haud congruentem, neque ad amuſſim virtutis, quam iactitant praedicantque, mores exigunt, verba ſcilicet tractantes, non opera philoſophiae. Tales iam bene deſcripſit et ſignauit *Cicero* Tuſcul. disput. lib. II. cap. 4. Atque omni aetate eiusmodi doctores inter oraculorum diuinorum interpretes non magis quam philoſophos multi fuerunt, qui optima de moribus darent ac demonſtrarent praecepta decretaque; ſed illis ipſi minime parerent. Denique *Aretalogi*, (quod vocabulum Romae demum, neque ante Auguſti tempora natum eſt, ſiue id deriues ab ἀρετῇ, ſiue potius cum *Turnebo* Aduerſ. lib. X. cap. 12. ab adiectiuo, ἀρετὰ, grata, quae placent, et λέγω.) non veri fuerunt philoſophi; ſed qui in menſis apud Romanos de virtutibus diſputarent ad ſui oſtentationem et aliorum oblectationem Auguſtus apud *Suetonium* vita Auguſti cap. 74. §. 6. dicitur in conuiuiis aut acroamata, et hiſtriones, aut etiam triuiales, ex circo, ludios interpoſuiſſe, ac frequentius *aretalogos*: vbi vid. Caſaubon. et Erneſti, qui ad id vocabulum adnotat: „qualis ille apud Plautum miles Pyrgopolinices. Nonnulli philoſophos interpretantur. Et ſunt ſane philoſophi et hodie fere *aretalogi*: ſoli ſapiunt, ſoli docti, ſoli demonſtrare ſciunt. Sed hic ita, vt dixi, accipiendum.“ *Salmaſius* in Tertullian. de pallio pag. 334. ſcurrarum quoddam genus nomine Aretalogorum inſignitum eſſe iudicat, quod multa falſa de ſuis virtutibus praedicarent, ad riſum tollendum. Hos *Seneca* epiſt. XXVIIII. vocat *circulatores* philoſophos: quorum quidem numerus omni aetate fuit ingens. *Harl.*

De Celtarum Druidibus, Bardis, Eubagibus et Σεμνοθέοις, Indorum Brachmanibus ac Gymnoſophiſtis, Perſarum Magis, de Chaldaeis denique et Aegyptiorum ſapientibus, diſſerere non eſt huius loci, et multis hic Hylas iam dictus: pauca illa intelligo, quae de his ex veterum relatione ſcimus: nam pleraque de illorum dogmatis totaque diſciplinae ratione nos etiamnum fugere, haud diffiteor.

VIII. Concludet hoc caput breuis ſectae ECLECTICAE commemoratio, quae a *Potamone*, Alexandrino, initium cepiſſe traditur. Non repetam in praeſenti, quae de ea monuere viri docti ad *Laert.* lib. I. ſect. 21. et *Voſſius* libro de ſectis cap. vlt. ac potiſſimum *Godfr. Olearius* in exercitat. ſingulari, quae latinae verſioni hiſtoriae philoſ. Thomae Stanleii inſerta eſt. Tantum notabo, quod res ipſa eſt antiquiſſima, nec primo *Potamoni*, qui Lesbonactis, Mytilenaei, filius, (*Suidas* in Λεσβώναξ.) et Auguſti, imperatoris, temporibus vixiſſe traditur, *Suid.* in Αἵρεσις ac Ποτάμων. [vid. ſupra in hoc volumine pag. 184 ſqq. notata;] ſed pridem ante eum Pythagorae ac Platoni in mentem venit, et Ariſtoteli ac ſapientiſſimo

tiſſimo cuique philoſophorum eſt probata, qui in vnius verba magiſtri iurare noluere, ſed cum varia legiſſent vel audiiſſent, aut meditati eſſent, ea quae ſibi maxime probarentur, deligebant atque in vnum veluti aptabant corpus philoſophiae, aliaque proprio Marte obſervata addebant [mm]). Potamon autem primus videtur hoc palam profeſſus eſſe ac prae ſe tuliſſe ipſo nomine, fauens alioqui Platoni, cuius etiam libros de rep. commentariis, teſte Suida, illuſtrauit. Quum vero ediaiſſet στοιχείωσιν ſuam, qua, vt eſt veriſimile, ea, quae ex ſingulis philoſophis ſibi probarentur, ſuccincte conſignauerat, nemini tamen fere eſt probatus, quamquam Eclecticam philoſophiam poſt eius tempora probarunt innumeri ſiue Chriſtiani, ſiue alieni a Chriſti ſacris: at nemo voluit dici Potamonius, ſiue, quod libris eius, vti Caſaubonus [nn]) ſuſpicatur, deeſſet genius, ſiue, quod non optimo eſſet iudicio vſus in deligendo, ſiue, quod, quum eclecticum profiteretur, gereret ſe miſcellionem, κλωθήσας ἀσύγκλωστα, atque vnum quidem vultum philoſophiae componens; ſed eiusmodi, qualis apud Ouidium dicitur habuiſſe natura, antequam diſcordia rerum ſemina non bene iunctarum digereret in rectum ordinem Deus. [P]

Ceterum Eclecticum ſe profitetur *Io. Baptiſt. du Hamel* libris duobus de conſenſu veteris et nouae philoſophiae. Giornale di Roma 1670. pag. 15. [Sic prudentiores adhuc philoſophi, ſuo ipſorum ingenio vtentes, nec coeci aliorum adſeclae atque imitatores, ex pluribus optima deligere et verum ipſamque naturam expiſcari ac ſequi ſolent. [De illo autem philoſophandi genere plures egerunt: [vid. *Walchii* parerga acad. pag. 833 ſq.]

Io. Burckard part. III. quaeſtionum de hiſtoria philoſophica, germanice editarum, 12.

Io. Chriſtoph. Sturmius tom. I. Exercitation. academicarum: et de ſectatoribus pag. 43 ſqq.

Petrus de Villemandy manuduct. ad philoſophiam pag. 76.

[*Arn. Weſenfeld* diſſ. IV. de natura philoſophiae electiuae. Francfurti ad Viadrum 1694. 4. Bockſaal 1695. pag. 220.]

Io. Fridemanni Schneideri diſſ. de philoſophia eclectica, ciuilem conuerſationem adiuuante. Halae 1717. 4.

Io. Henr. von Seelen epiſt. de eclectico philoſophandi ſtudio. Lipſiae 1722. 4.

Io. Alberti Spies orat. de laudibus philoſophiae eclecticae. Altdorf. 1732. [Haec oratio recitata quidem, at typis, quantum ſcio, excuſa non eſt: ſed Fabricius deceptus eſt inſcriptione programmatis: *ad audiendam orationem ſoll. de laudibus philoſ. ecl. auſpicandi cauſſa habendam inuitat et hoc programmate Vlpiani placitum — de philoſophis profeſſorum numero non habendis breuiter illuſtrat I. A. Spies.* Altdorf. 1732. Argumentum igitur programmatis

mm) Ὅσα εἴρηται καθ' ἑκάστην τῶν αἱρέσεων καλῶς, vt ait *Clemens Alexandr.* I. Strom. pag. 288. edit. Pariſ. Tum τοῖς γὰρ ἑαυτὸν ἀπό τινος αἱρέσεως ἀναγορεύουσιν ἀγωνίζεσθαι πρόκειται περὶ πάντων τῶν κατὰ τὴν αἵρεσιν, εἰ καὶ μηδεμίαν ἀναγκαίαν ἀκολουθίαν ἔχει πρὸς τὴν στοιχείωσιν, *Galen.* IX. 7. de dogmat. Hippocrat. et Platonis tom. I. pag. 338.

nn) If. Caſaubonus diſſ. 1. ad Dionem Chryſoſt. vbi dicit, Potamonem, Dionis et paucorum ſimilium exemplo motum, eam philoſophandi viam inſtituiſſe. At enim Dionem Potamon aetate anteceſſit.

grammatis fuit diuerſum. Nec cl. *Willius* in Nürnberg. Gelehrten Lexicon tom. III. p. 744. inter ſcripta Spieſiana illam orationem formulis typographicis deſcriptam memorat.] — *Io. Henr. Zopf* comment. de origine philoſ. eclecticae.

Aphoriſmata philoſophiae eclecticae. Nouv. rep. lettr. 1710. II. pag. 450. [M. *I. Iac. Hofler* diſp. de conciliatorum et eclecticorum diuerſa philoſophandi ratione. Altdorf. 1742. 4. *Harl.*]

[De ſecta eclectica, *Brucker.* hiſt. crit. philoſ. vol. II. pag. 189 — 462. vbi multus eſt de illa, auctore Potamone, de ſectae forma, ſyſtemate, virtutibus et vitiis, fraudibus, atque ſectatoribus, *Ammonio, Longino, Herennio, Origene, Plotino* huiusque ſchola, de *Amelio, Porphyrio, Iamblicho, Aedeſio, Euſtathio, Soſipatra, Antonino, Euſebio Myndio, Maximo Epheſio, Priſco, Chryſanthio, Iuliano* apoſtata, *Eunapio, Hierocle, Plutarcho* Neſtorii, *Syriano, Proclo, Marino, Iſidoro, Damaſcio, Hypatiaque:* idem *Brucker.* in adpendice, ſ. vol. VI. pag. 360 — 387. adde *Budde*i compend. hiſt. philoſ. pag. 534 ſqq. ad *Cudworth.* ſyſt. intellect. tom. II. pag. 753 ſqq. *Moshemii* comm. de turbata per recentiores Platonicos eccleſia etc. *Harl.* Hiſtoire critique de l'Electiſme, ou des nouveaux Platoniciens. T. I. II. MDCCLXVI. Avenione.]

CAPVT XII (olim X)

DE ARISTOXENO ET ALIIS MVSICIS.

I. *De Ariſtoxeno et eius libris III. Harmonicorum.* II. *Scripta Ariſtoxeni deperdita.* III. *Scripta muſica Euclidis, Theonis Smyrnaei, Plutarchi, Ptolemaei, Nicomachi, Porphyrii, et Pſelli, de quibus alibi dictum.* IV. *De Ariſtide Quinctiliano.* V. *De Bacchio, muſico et aliis huius nominis, ac de hymnis tribus Dionyſii, muſici.* VI. *De Alypio, muſico et Alypiis aliis.* VII. *De Gaudentio.* VIII. *De Manuele Bryennio.* IX. *Scriptores veteres de Muſica, qui interciderunt.* X. *Alii, qui adhuc delitescere traduntur MSti in variis bibliothecis.* XI. *Scriptores de Muſicis deperditi.* XII. *Recentium ſcripta quaedam de antiqua muſica.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

[PROLEGOMENA.

De muſica veterum, inprimis apud Graecos, de eius hiſtoria, praeſtantia, comparatione cum recentiore, indeque orta controuerſia tot exſtant ſcripta maioris minorisque pretii ac molis, vt vel eorum enumeratio plagulas aliquot impleret, atque moleſta foret lectoribus. Neque vero opus eſt, vt omnium illorum commemoratione tempus et chartam perdam, quod iam plures VV. DD. vel hiſtoriam muſices compoſuerunt, vel ſat copioſos indices ſcriptorum de muſica confecerunt. Talem igitur indicem dedit *Fabricius* in bibliographia antiquaria: quosdam, huc pertinentes, libros habuit bibliotheca Bünauiana, (vid. Catalog. illius, tom. I. p. 698 — 702.) Multo plures laudauit ill. *Blankenburg* ad Sulzeri Allgem. Theorie der ſchönen Künſte, voc. *Muſik,* tom. III. p. 365 — 384. (ed. primae) Sed omnium diligentiam ſuperavit *Forkel,* qui, ipſe artis muſicae ſcientiſſimus, tum inſigni illius peritia atque exercitio, tum libris, ad artem et hiſtoriam illius pertinentibus, a pluribus annis magnam famam comparauit ſibi omniaque eruditionis et hiſtoriae muſicae ſubſidia indefeſſo ſtudio conquiſiuit atque expoſuit, in volumine ſat grandi:

Allgemeine

Allgemeine Litteratur der Muſik, oder Anleitung zur Kenntniſs muſikaliſcher Bücher, welche von den älteſten bis auf die neuſten Zeiten bey den Griechen, Römern, und den meiſten neuern europäiſchen Nationen ſind geſchrieben worden. Syſtematiſch geordnet, und nach Veranlaſſung mit Anmerkungen und Urtheilen begleitet von I. Nic. Forkel. Lipſiae 1792. mai. 8. Pag. 44 — 100. per totum cap. quartum exhibet litteraturam graecae et romanae muſices, et cap. ſecundo pag. 14 — 30. recenſet eos, qui vniuerſam muſices hiſtoriam perſequuti ſunt.

Idem *Forkel* hiſtoriam muſices apud Graecos compoſuit in libro:

Allgemeine Geſchichte der Muſik, tom. I. Lipſiae 1788. mai. 4. cap. 4to.

Ger. Io. Voſſius in variis libris, de quatuor artibus popularibus, grammatiſtice, gymnaſtice, muſice et graphice, cap. quarto; — de vniuerſae matheſeos natura et conſtitutione, cap. 19. 20 — 22. 59. 60. — tum de artis poeticae natura et conſtitutione, per aliquot ſectiones, denique, poeticarum inſtitutionum libr. III. cap. II. et III. de muſica antiquiorum, praecipue Graecorum agit.

Tanta librorum copia memorabo paucos eosque potiores aut recentiores.

Antoine Yves Goguet de l'origine, des Loix, des Sciences, des Arts, et de leurs progrès chez les anciens peuples. Pariſ. 1758. 4. III. tom. germanice vertit *Georg. Chriſt. Hamberger*, Lemgou. 1760 — 1762. III. tom. 4.

Rouſſier Memoire ſur la Muſique des anciens, où l'on expoſe le principe des proportions authentiques, dites de Pythagore, et de divers Syſtemes de Muſique chez les Grecs, les Chinois et les Egyptiens. — Pariſ. 1770. 4.

Charles Burney: a general Hiſtory of Muſic from the earlieſt ages to the preſent Period. To which is prefixed a Diſſertation on the Muſic of the Ancients vol. I. Londini 1776. 4. cum VI tabulis aeneis. (Diſſertationem praefixam in germanicum ſermonem tranſtulit et ſeparatim edidit cl. *Eſchenburg*, Lipſiae 1781. 4.) — vol. II. ibid. 1782. — vol. III. 1789. — vol. IV. 1789. 4. conf. *Forkelii* biblioth. criticam muſic. (germanice ſcriptam,) tom. III. pag. 117 ſqq.

Dr. Brown's Betrachtungen über die Poeſie und Muſik, nach ihrem Urſprunge, ihrer Vereinigung, Gewalt, Wachsthum, Trennung und Verderbniſs. Aus dem Engliſchen überſetzt, mit Anmerkungen und zween Anhängen begleitet von Io. Ioach. Eſchenburg. Lipſiae 1769. 8. In praef. cl. Eſchenb. editiones, verſiones et controuerſias inde enatas memorat.

A general hiſtory of the ſcience and practice of Muſic, by *I. Hawkins.* Londin. 1776. 4. V. voll.

Io. Adams Scheibens — Abhandlung vom Urſprung und Alter der Muſik, insonderheit der Vocal-Muſik. Altonae 1754. 8.

Frid. Wilhelm Marpurg kritiſche *Einleitung* in die Geſchichte und Lehrſätze der alten und neuen Muſik. Berol. 1759. 8.

Claude-François Fraguier Examen d'un Paſſage de Platon ſur la Muſique, in Memoir. de Litterature de l'acad. des Inſcript. tom. III. pag. 118. ann. 1723. qui quum ex loco Platonis male intellecto, lib. VII. de Legg. p. 637 ſqq. C. coll. Platonis Protagora pag. 189. edit.

Ficini veteribus harmoniae noſtrae ſcientiam abnegaſſet, id *Petrum Ioan. Burette* commouit, vt non ſolum de harmonia veterum ageret, ſed alias quoque muſices antiquae partes pertractaret, et Plutarchi librum de Muſica graece cum verſione gallica publicaret eruditisque illuſtraret adnotationibus, ac de veteribus quibusdam poetis muſicisque docte ageret, in Hiſt. de l'academ. des Inſcr. tom. IV. pag. 116. et in Mem. de Litterature — des Inſcr. tom. V. pag. 133 ſqq. 152 ſqq. 169 ſqq. et 200 ſqq. tum in tom. V. quinque dedit commentationes, quarum continuationes exſtant in tom. X. XIII. XV. et XVII. — Contra *Burettii* recitationem de ſymphonia vett. *Guil. Hyacinth. Bougeant* ſcripſit Nouvelles conjectures ſur la Muſique des Grecs et des Latins, in Memoir. pour l'hiſtoire des Sciences et des beaux Arts, — de Trevoux tom. XLIX. menſ. Iul. 1725. et in Bibl. françoiſe tom. VII. Ei tamen reſpondit *Burette* in vol. VIII. Mem. Pariſ. pag. 5 ſqq. et pag. 63 ſqq. eidem, maxime diſſertationi *du Cerceau*, S. I. qui in Mem. de Trevoux a. 1729. pag. 69 ſqq. Ian. et pag. 234. Febr. *Burettium* adgreſſus de muſica veterum ſuam dixerat ſententiam, plura regeſſit eorumque dubitationibus mederi ſtuduit.

Abbé de Chateauneuf dialogue ſur la Muſique des Anciens. Paris 1725. 12. et in Bibliotheque françoiſe ou Hiſtoire litteraire de la France tom. V. 1725. pag. 179—277. collatis obſervationibus de Muſica, tibia et lyra veterum, ibid. pag. 107 ſqq. Compara tamen *Burettii* obſſ. in vol. VIII. Mem. Pariſ. pag. 21 ſqq.

De cantu et muſica ſacra a prima eccleſiae aetate vsque ad praeſens tempus, auctore *Martino Gerbert*, Monaſt. et congr. S. Blaſii in ſilua nigra abbate, S. Q. R. I. P. tom. I. II. typis San-Blaſianis. 1774. 4. In quo praeſtanti opere auctor cel. hiſtoriam quidem cantus et muſicae ſacrae ab origine potiſſimum perſequitur; at multa quoque alia capita muſicae graecae, docte pertractat, multa e codd. mst. eruit, multos excitat viros doctos, de muſica disputantes, et permulta inſtrumentorum ac notarum ſpecimina paſſim curauit aeri incidenda.

Barthélemy Entretiens ſur l'état de la Muſique grecque, vers le milieu du quatriéme Siecle avant l'ere vulgaire. Pariſ. 1777. 8.

Io. Georg. Purmanni proluſiones: antiquitates muſicae, Francof. ad Moenum, 1776 ſqq. 4.

Sed hactenus. Multo plures libros varii generis excitarunt laudati Blankenburg. atque Forkel. Quosdam Fabricius in vltima huius capitis paragrapho memorauit. Quare ad *Ariſtoxenum* ipſum progrediamur. *Harl.*]

I. Antiquiſſimus e ſcriptoribus Muſicis, qui aetatem tulerunt, eſt ARISTOXENVS, Tarentinus [a]), Spinthari, Muſici, F. qui patris primum et Lamprii, Erythraei, diſcipulus, inde Xenophili,

a) *Cicero* de Fin. V. 19. *quantum*, ait, *Ariſtoxeni ingenium conſumtum videmus in muſicis?* Idem refert Tuſc. quaeſt. I. cap. 10. Ariſtoxeni, quem muſicum eumdemque philoſophum adpellat, ſententiam de animo, ab harmonia muſica ſumtam: pariter ibid. cap. 18. vbi eum vocat Dicaearchi aequalem et condiſcipulum, atque diſcipulum Ariſtotelis. — *Plutarch.* de muſica pag. 661. vol. X. edit. Reiskii, pag. 666. 667. atque ad primum locum *Burette* in Mem. de litter. — des Inſcr. tom. X. pag. 309. vbi de Ariſtoxeno quaedam adnotat. add. *Ionſius* I. 14, 3. pag. 85 ſqq. *Brucker.* I. pag. 1056 ſq. *Harl.*

Xenophili, Pythagorici, denique [ſ] Ariſtotelis, a quo Theophraſtum ſibi in ſucceſſione praelatum aegre tulit, et in Ariſtotelem defunctum maledicta congeſſit, ſi fides Suidae in Ἀριστόξ. [adde ſupra, in catal. Pythagoric. vol. I. pag. 837. *Eudoc.* pag. 72.] At Ariſtocles Peripateticus, apud *Euſebium* XV. 2. praeparat. contra diſerte adfirmat, Ariſtoxenum *διαπαντὸς εὐφημεῖν Ἀριστοτέλην*, *numquam non de Ariſtotele perhonorifice meminiſſe.* Succeſſiſſe autem Ariſtoteli Theophraſtum dixi Olymp. CXIV. 3. ante Chriſtum CCCXXIV.

[*Codices MSti.*

Muſicorum graecorum *cod. msti* paſſim cuſtodiuntur in bibliothecis. Anglicos codd. quorum collationem acceperat Meibomius, hic ipſe in praefationibus et notis laudauit. — In bibl. Ambroſiana Mediolan. *Ariſtides Quinctil.* (vid. *Montfaucon.* diar. ital. p. 16.) ibid. *Claudii Ptolemaei* et *Man. Bryennii* harmonica, (pag. 15.) — In bibl. *Veronenſi* (teſte *Maffeio* in Verona illuſtrata, part. II. pag. 244.) praeter alios de Muſica libros exſtat *Ariſtidis Quinctiliani* Muſica e graeco in latinum conuerſa per *Io. Franciſc. Buranam*, Veronenſem, adhortatione Franchini Gaferi Laudenſis explicit XV. April. 1494. — In bibl. *Veneta* D. Marci cod. CCCXVIII. (catalog. pag. 147 ſqq.) ſunt *Ptolemaei Harmonica*, cum Porphyrii commentariis: *Manuelis Bryennii Harmonicorum* libri III. *Nicomachi* Geraſeni *Harmonices* enchiridion lib. I. *Bacchii τοῦ γέροντος* Iſagoge in muſicam; adiecti ſunt tres hymni (Dionyſii) ad Muſam (in Muſicam) et in Apollinem, atque (Meſomedis) in Nemeſin. — cod. CCCXXI. *Manuelis Bryennii* Harmonicorum libri III. *Ptolemaei* Harmonicorum libri III. *Porphyrii* commentarii in quatuor priora capita Harmonicorum Ptolemaei. — cod. CCCXXII. *Ariſtidis Quinctiliani* de muſica libri III. *Manuelis Bryennii* Harmonicorum libri III. *Plutarchi* de Muſica; *Euclidis* Iſagoge harmonica et ſectio canonis muſici, *Ariſtoxeni* elementorum harmonicorum libri III. *Alypii* introductio muſica; *Gaudentii* introductio harmonica; *Nicomachi* Geraſeni harmonices enchiridion libris II. *Ptolemaei* harmonicorum libri III. *Porphyrii* commentarii in Ptolemaei harmonicorum primum et partem ſecundi, vt in editione Walliſii, Oxoniae 1682. 4. — cod. DXCIII. *Alypii* introductio muſica, (pag. 311.) at in catalogo nulla facta eſt mentio codicis ſaec. XII. Is codex continet Euclidis, Ariſtoxeni, Bacchii, et Alypii opera muſica, extremis autem paginis Ariſtoxeni fragmentum e ſecundo Rhythmicorum elementorum libro fere totum habet, quod, vt poſtea videbimus, primus euulgauit cel. Morelli. — Idem fragmentum et adhuc aliud eſt in cod. *Vatic.* CXCI. ſaec. XIV. is continet multos Muſicos auctores. adde *Villoiſon* anecdota gr. tom. II. pag. 248. qui omiſſos duo codd. memorat, quorum vnus eſt collectio muſicorum, (idem probabiliter, quo vſus eſt cl. Morellius,) alter comprehendit Euclidis Harmonica. — In bibl. *Veneta* S. Michaelis, (teſte Mittarellio in catal. illius bibl.) pag. 70. 973. 982. *Ariſtid. Quinctil.* et *Ptolemaei* harmon. pag. 90. *Bacchii* introd. *Porphyr.* — In bibl. regii *Taurinenſis* athenaei eſt, teſte catalogo codd. pag. 193. cod. CIII. *Manuelis Bryennii* Harmonica, vbi deeſt liber III. — In bibl. *Medic. Florentina*, (teſte Bandinio,) tom. II. pag. 20 ſq. *Manuelis Bryennii harmonicorum* libri III. (vbi vid. Bandinii notam;) iterum, ibid. pag. 472. — Idem *Bryennii* liber eſt in cod. Magdalen. collegii Oxonienſis praeſtanti, et duobus codd. bibl. Bodlei. e quibus edidit Walliſius vna cum Ptolemaei Harmonicis etc. tom. III. Oxon. 1699. fol. in bibl. Coll. Eman. *Cantabrig. Ariſtidas* muſica. — in bibl. *Bodl.* Oxon. *Ariſtid. Quinctilianus* et *Ariſtoxenus.* — In biblioth. *Eſcorialenſi* (teſte *Pluero* in Itinerario Hiſpan. pag. 157 ſqq.) ſunt

codd. *Ariſtidis* de muſica libri III. *Ariſtoxeni* harmonicorum libri III. *Aliſi* (et in Clarkii epiſtolis de hodierna Hiſp. conditione, ex verſione german. pag. 395. *Alyſii*, probabiliter *Alypii*) Iſagoge in muſicam, *Gaudentii* harmonica introductio, *Theonis* de muſica, bis. — In bibl. regia *Matrit.* teſte Iriarto pag. 163 ſq. *Euclidis* lib. de *harmonica* ſub *Zoſimi* cuiusdam nomine: ita ab initio cod. dicitur; ſed Iriarte eum Meibomio adtribuit Euclidi: nam in fine cod. legitur: εἰσαγωγὴ ἁρμονικὴ εὐκλείδου. Atque *Zoſimus* ille fuit librarius Conſtantinopolitanus ſaec. circiter XII. Ille enim cod. *Euclidis* ſectioni canonis muſiei Veneto adſcripſit: *Ζώσιμος διώρθου ἐν* Κωνσταντινουπόλει *εὐτυχῶς Zoſimus emendabat in Conſtantinopoli felici.* vid. cl. *Morelli* praef. ad Ariſtidis orationem Ariſtoxeni rhythmicorum elem. fragm. p. XXXVII ſq. — In bibl. *Lugdunenſi* Bat. (teſte catalogo pag. 341.) inter libros ſcriptos a Scaligero legatos, *Alypii* introduct. muſica, *Nicomachi* enchir. harmoniae, *Ariſtoxeni* harmon. elementa lib. II. *Ariſtides Quinctilianus* de muſica, *Bacchii* introductio artis muſicae, hymnus in Nemeſin; p. 335. nr. 38. *Ariſtoxeni* libri III. elementorum harmonicorum; p. 391. nr. 9. inter Voſſianos codd. gr. *Ariſtoxeni* elementorum harmonicorum lib. I. pars, it. p. 394. nr. 68. *Porphyrii* comment. in Ptolemaei harmonicorum lib. II. *Bacchii* introductio muſica atque *Ariſtid. Quinctiliani* de muſica libri III. et p. 395. nr. 96. *Ariſtoxeni* elem. harmon. libri II. — In Bibl. electorali *Bauarica*, teſte catalogo, p. 60 ſq. cod. CLIIII. *Ptolemaei* libri III. de muſica, cum *Porphyrii* introductione, muſicum opus incerti auctoris, *Bacchii* ſenis introductio artis muſicae; p. 68. cod. CLXXV. *Ariſtidae Quinctiliani, Man. Bryennii, Euclidis* introductio harmonica cum eiusdem Κατατομῇ Κανόνος, *Ariſtoxeni, Alypii, Gaudentii, Nicomachi Geraſeni* opp. muſica; p. 69. cod. CLXXVIII. *Nicomachi Geraſeni* enchiridion muſicae cum aliis mathematicis libellis. — In bibl. *Auguſtana* Vindel. eſt Plut. VII. nr. 4. *Ariſtidae* Muſica. nr. 7. *Ptolemaei* Harmon. cum enarr. Porphyrii. infer. bibl. armar. I. nr. 65. *Nicomachi* arithm. et muſica. — In bibl. *Guelferbytana Ariſtidae* muſica, eiusdem, et *Ptolemaei*, *Bryennii* et *Alypii* muſica opp. — In bibl. *Hamburgenſi* ex bibl. Vſſenbachiana, *Nicomachi*, *Ariſtoxeni* et *Alypii* muſica opp. *Io. Meurſii* adnotatt. in hanc triadem: Excerpta et adnotata ad *Ariſtidis* muſic. et *Bryennii* harm. Excerpta ex *Gaudentii* introd. harm. Variae lectt. ex *Euclidis* harmon. codicis Lugd. Bat. — In bibl. caeſarea *Vindobon.* teſte Neſſelii catal. *Ariſtidis Quinctiliani* libri III. de Muſica ad Euſebium et Florentium, (part. IV. pag. 9. nr. 1. coll. *Lambecii* comment. de bibl. Vindob. vol. VII. cod. CXVII. p. 458. vbi vid. Kollarii notam;) — *Gaudentii* et *Nicomachi* harmon. (ibid. pag. 137. nr. 1 et 2.) — *Man. Bryennii* harmonica, ſ. muſices Ptolemaei libri III. cum expoſitione *Bryennii* et diagrammatibus muſicis, (ibid. pag. 39. nr. 15.) — Eiusdem harmonicorum libri III. et *Porphyrii* expoſitio in harmonicorum Ptolemaei librum I. et II. (ibid. pag. 47. cod. LXXVI. it. cod. LXXXVIII. pag. 51. Porphyrii lib.) — ſecundum *Lambecii* commentar. tom. VII. pag. 463. *Porphyrii* expoſitio in cod. CXVIII. CXIX. et CXX. tum in cod. XXXVIII. nr. 15. pag. 168 ſqq. vbi vid. Kollarii notam, et in cod. CXX. pag. 465. *Manuel. Bryennii* harmon. libri III. vbi Lambecius praeter ea obſeruat, tres *Bryennii* libros etiam mstos latine interprete *Antonio de Albertis* in eadem bibl. Caeſarea proſtare, — pag. 466 ſq. cod. CXXI. *Nicomachi* Geraſeni euchiridion harmonices, II. libr. (vbi *Kollarius* de editione *Herm. Gongauae* ſ. Gogauae latina, quae lucem non vidit, et pag. 90. in nota de *Gogauae* huius verſione, vti Lambecio viſum eſt, Procli comm. in Platonis Parmenidem diſſerit, atque *Gaudentii* introductio harmonica, vbi Kollarius ex Meibomio notat, *Mutiani* verſionem, quae in deperditis iam numeratur, non magis repertum iri,

iri, quam *Albini* muſicam cum a Boethio, tum etiam a Caſſiodoro laudatam: pag. 469 ſq. collato *Neſſelio* catal. MSSt. I. p. 274. IV. p. 110. bis *Magiſtri Ioannis Cucuzelae* ars pſaltica cum variis Canticorum exemplis et adiunctis antiquis notis muſicis. — In bibl. *Pariſ.* teſte Catal. tom. II. pag. 505 ſqq. cod. MMCCCCLI. *Ptolemaei* harmonicorum libri III. *Porphyrii* comment. in illos, (qui ſeorſum quoque eſt in cod. MMCCCCLIV.) et *Plutarchi* liber de muſica; — cod. MMCCCCLII. *Ptolemaei* et *Michaelis Bryennii* harmonica. — cod. MMCCCCLIII. *Ptolemaei* harm. libri III. cum ſcholiis marginalibus. — cod. MMCCCCLV. ex cod. Veneto D. Marci deſcriptus, *Ariſtidae Quinctiliani* de re muſica libri III. et totidem *Manuelis Bryennii* harmonicorum. — cod. MMCCCCLVI. *Ariſtidae, Man. Bryennii, Plutarchi, Euclidis, Ariſtoxeni, Alypii, Gaudentii, Nicomachi, Cl. Ptolemaei, Porphyrii* et *Bacchii* ſcripta muſica. — cod. MMCCCCLVII. eadem, exceptis Gaudentio et Bacchio. — cod. MMCCCCLVIII. *Ariſtidis Quinctiliani* libri III. de muſica, anonymus de rhythmo, *Bacchii* ſen. ad muſicam introductio, et *Dionyſii* hymni, editi Oxonii in notis ad Aratum. — cod. MMCCCCLIX. *Ariſtidis Quinctiliani* de muſica libri III. *Ptolemaei* harmonicorum lib. III. capita libri III. nonnulla deſiderantur. — cod. MMCCCCLX. *Alypii, Gaudentii, Bacchii, Euclidis, Nicomachi, Ariſtidis Quinctil. Man. Bryennii* ſcripta muſica: item anonymi introduct. harm. liber ineditus, *Theonis* ſumma et conſpectus totius muſicae, et excerpta ex *Pappi* ſcriptis, ad rem muſicam pertinentia; ad calcem acceſſeruut chartae minoris moduli adſutae, quibus continentur animaduerſiones viri in muſicis docti, manus latina et recens. Earum animaduerſionum pars inſcribitur, reſtitutio figurarum libri ſecundi apud Man. Bryennium; alteri parti inſcriptum eſt, notata quaedam ad Man. Bryennium. — cod. MMCCCCLXI. *Man. Bryennii* harmon. libri III. *Ptolemaei* harmon. libri III. deſiderantur capita duo. — cod. MMCCCCLXII. et MMCCCCLXIII. et MMCCCCLXIV. *Bryennii* harmon. libri III. — p. 517. cod. MMDXXXI. *Nicomachi* muſic. et alia mathematica. — cod. MMDXXXII. *Ariſtidis Quinctil.* de muſica, anonymi lib. de rhythmo, *Bacchii* ſen. introd. ad artem muſicam, hymni in Calliopen, Apollinem et Nemeſin, editi Oxonii ad calcem Arati, vbi Dionyſio cuidam tribuuntur. — cod. MMDXXXIII. Excerpta ex *Ariſtidis Quinctil.* libris de muſica etc. — cod. MMDXXXIV. continet eruditi cuiusdam Itali notas atque emendationes in *Ariſtidis Quinctiliani*, *Man. Bryennii* et *Gaudentii* harmonica. — cod. MMDXLIX. *Man. Bryennii* harm. — cod. MMMXXVII. nr. 9. et 10. *Alypii* ſenioris introduct. ad muſicam, et *Alypii* iſagoge muſica. — cod. MMMXXXI. nr. 7. *Ioſephi Racendytae* lib. de muſica etc. Occurrunt vero (vt paucis et generatim omnia comprehendam,) in biblioth. Pariſ. regia codd. tres *Alypii;* decem *Ariſtidis Quinctil.* — tres *Ariſtoxeni*, — quinque *Bacchii*, — duo *Gaudentii;* — vndecim *Manuelis Bryennii;* — quatuor *Nicomachi;* — octo *Ptolemaei* harmonicorum; — quatuor *Porphyrii* expoſ. Ptolemaei harm. — In bibl. *Argentoratenſi* ſunt *Ariſtoxenus*, *Alypius* et *Ariſtides Quinctil.* manu exarati. — In bibl. *Bernenſi*, teſte Sinneri catalogo pag. 528. cod. *Nicomachi* Geraſeni harmonices manuale, cum notis marginalibus et figuris, ad muſicam pertinentibus, et quaedam lectiones, a Meibomiano textu diuerſae, ſunt excerptae. adde excerpta ex Salmaſii epiſt. paullo infra ad §. V. *Harl.*]

Exſtant huius *Ariſtoxeni* Ἁρμονικῶν στοιχείων, quomodo vocant Porphyrius, Manuel Bryennius et alii, ſiue vt *Proclus* III. in Timaeum p. 192. ἁρμονικῆς στοιχειώσεως *Elementorum*

torum Harmonicorum libri III. [b]) cum Ptolemaei Harmonicis *latine* vtcumque ex vnico exemplari, eoque non ſatis integro verſi et editi ab *Antonino Gogauino*, Grauienſi, Venet. 1562. 4. [c]) Graece primus vulgauit *Ioh. Meurſius* e codice Ioſephi Scaligeri, ſed negligenter [d]) admodum deſcripto, in quo praeter Ariſtoxenum, Nicomachum et Alypium, a Meurſio iunctim editos, Lugd. Bat. 1616. 4. [e]) continebantur Muſica Bacchii et Ariſtidis Quinctiliani, vulgata poſt hac a *M. Meibomio*, et fragmenta quaedam alia muſica, adhuc inedita, quae citantur ab eodem viro docto pag. 300. ad Ariſtidem, pag. 74. ad Ariſtox. et alibi, quaeque graece et latine editurum ſe recepit. Addidit etiam notas Meurſius, ſed in emendationibus minus feliciter illi res ceſſit, propter muſicae litteraturae ignorationem. Adcuratam itaque editionem Ariſtoxeni eruditiſſ. *Meibomio* debemus, qui cum noua verſione ſua et notis Harmonica eius edidit e MSto codice, non paucis in locis emendatiora, vſus praeterea duobus Meurſianae editionis exemplis, quae cum tribus codd. MSS. bibliothecarum Angliae collata acceperat a Ioh. Seldeno. Amſtelodami 1652. 4. tomo primo *Antiquae Muſicae auctorum ſeptem* [f]), quos a ſe reſtitutos notisque illuſtratos Chriſtianae, Suecorum reginae, inſcripſit.

[Ariſtoxenus quoque ſcripſit de rhythmo: fragmenta ſeruantur in codd. Vaticanis et Veneto D. Marci. *Io. Bapt. Doni*, qui ſcripſit de praeſtantia muſicae veteris, lib. III. Florent. 1647. 4. (repet. in collectione eius Operum muſicorum a Gorio facta: *Lyra barbarina o ſteino trattato di Muſica antica* etc. lat. et ital. Florent. 1763. fol. II. vol. conf. *Forkel* l. c. pag. 81. 85. 91. 96. et ſaepius,) inſpexerat cod. Vatic. fragmentum verterat atque editurus erat. In fine quidem lib. III. de praeſt. muſicae vet. pag. 263. in indice operum ab illo inceptorum, at ad finem non perductorum, occurrit: *Verſio latina Ariſtidis Quinctiliani, Ariſtoxeni fragmenti de rhythmica, aliorumque ſimilium.* Promiſerat ipſe, (Oper. muſic. tom. I. pag. 195.)

b) Ariſtoxenus in fragm. a Morellio edito pag. 284. citat aut librum I. indicat: περὶ τὸ ἡρμοσμένον πραγματεῖαν. *Harl.*

c) *Ariſtoxeni*, Muſici antiquiſſimi, Harmonicorum elementorum libri III. *Claudii Ptolemaei* Harmonicorum libri III. *Ariſtotelis* de obiecto auditus fragment. ex Porphyrii commentariis omnia nunc primum latine conſcripta. Edita ab *Anton. Gogauino.* Venet. apud Valgris. 1562. 4. Hodie parum vtilitatis adfert haec latina verſio. P. *Martini* in Storia della Muſica, Bononiae, I. tom. 1757. II. tom. 1770. III. tom. 1751. 4. (de quo praeſtanti opere vid. *Forkel* allgem. Litteratur der Muſik, pag. 21 ſq) tomo III. pag. 240. citat editionem Gogauini 1572. 4. quam vero ſe oculis nondum vſurpaſſe, ait Forkel pag. 46. forſan eſt error typographicus. — Poſthaec illuſtrata eſt pars libri Ariſtoxenei in: *Il Patritio, ouvero de' Tetracordi Armonici di Ariſtoſſeno, da Erc. Bottrigari*, Cav. Bol. Bol. 1593. 4. *Harl.*

d) Vide Meibomium pag. 67. ad Alypium.

e) *Ariſtoxenus*, *Nicomachus*, *Alypius* auctores muſices antiquiſſimi, hactenus non editi. *Io. Meurſius* nunc primus vulgauit et notas addidit. Lugd. Bat. L. Elzeuir. 1616. 4. *Harl.*

f) Hi ſunt praeter Ariſtoxenum Euclides, Nicomachus, Alypius, Gaudentius, Bacchius et Ariſtides Quinctilianus, ſubiuncto Marciani Capellae, latini ſcriptoris, libro IX. [Singulis praemiſſa eſt praefatio, in quarum ſingulis *Meibomius* de codd. quorum auxilio emendauit auctores, de verſionibus atque editionibus, ſi quae iam lucem adſpexerant, ſuaque opera differit; ſingulis ſubiectae ſunt notae, ſingulique a nouo paginarum ordine incipiunt. Prius volumen continet ſex priores ſcriptores; volumen poſterius Ariſtidem Quinctil. cum lib. IX. Marc. Capellae. Toti operi praemiſſa eſt longa praef. in qua Meibom. de conamine Kircheri, quem valde culpat, aliorumque et de notis ſignisque muſicis docte copioſeque agit. *Harl.*] Tertiae etiam partis Muſicorum veterum, a Meibomio edendae, mentionem facit *Nic. Heinſius* in epiſt. ad Iſ. Voſſium, data 1651. tom. III. Sylloges Burmannianae pag. 600. Sed illa lucem numquam vidit.

Digitized by Google

pag. 196.) Quod igitur Donius inceperat, id meliore fortuna perfecit cel. *Morellius.* Hic enim vir eruditiſſimus, quum codices Marcianos excuteret, incidit in codicem bonum, qui Euclidis, Ariſtoxeni, Bacchii et Alypii opera muſica iam edita continet, extremis autem paginis Ariſtoxeni fragmentum e ſecundo Rhythmicorum elementorum libro habet. Poſt haec et illud et aliud adhuc fragmentum, quo caret cod. Venetus, accepit e codice Vaticano deſcriptum. Praeter ea reperit in cod. Marciano DXXIV. *Michaelis Pſelli* iunioris opuſculum ineditum huius ſententiae Προλαμβανόμενα εἰς τὴν ῥυθμικὴν ἐπιστήμην, in quod ille nonnulla ex Ariſtoxeni opere ad verbum intulit. Hoc igitur opuſculum et alios, qui de Ariſtoxeno bene multa in libros ſuos deriuarunt, atque praecepta quoque rhythmica ab eodem hauſerunt, ſedulo comparauit, atque vtrumque Ariſtoxeni fragmentum e codd. illis, graece cum verſione ſua lat. et lectionis varietate, immixtis coniecturis doctisque varii generis adnotationibus et pluribus Pſelli locis cum aliis primus euulgauit atque librum inſcripſit:

Ariſtidis oratio aduerſus Leptinem, *Libanii* declamatio pro Socrate, *Ariſtoxeni Rhythmicorum elementorum fragmenta*, ex bibliotheca Veneta D. Marci nunc primum edit *Iacobus Morellius* eiusdem bibliothecae cuſtos. Venetiis, typis Caroli Paleſii, 1785. 8. a pag. 267. fragmentum prius; atque poſterius a pag. 292. vsque ad fin.

In nota, pag. 267. ſuſpicatur humaniſſimus *Morellius*, ex elementis Ariſtoxeni rhythmicis hauſiſſe *Dionyſium Halicarnaſſ. um* de admirab. vi dicendi in Demoſthene, tom. VI. Opp. pag. 1101. Reisk. ac *Quinctilian.* I. O. lib. I. cap. 10. *Harl.*]

Meminit operis Ariſtoxenii de muſica praeter Euclidem, Ciceronem, Plutarchum, Athenaeum, aliosque *Vitruuius* V. 3. Ariſtides Quinctilianus, et Ptolemaeus praecipue, qui in Harmonicis ſuis Ariſtoxenum ſubinde refellit, et e Ptolemaeo Boethius, libris de muſica: quemadmodum a philoſophis exploditur dogma eiusdem, Ciceroni, Lactantio VII. 13. et aliis memoratum, quo animam nihil aliud, quam harmoniam eſſe adfirmauit. Infinita alia ſcripſerat Ariſtoxenus, quorum pauciſſimorum vel tituli exſtant, [♈] ſi verum eſt, quod Suidas adfirmat, libros ab eo ſcriptos quadringentos quinquaginta et duos, (non 4052. vt typographi hallucinatione excuſum in Ionſii pagina 73.)

II. Quae Meurſio in notis ad Ariſtoxenum pag. 135 ſq. et in bibliotheca graeca, tum Ionſio I. 14. Menagio ad Laertium, mihique obſeruata ſunt, litterarum digeſta ordine hic habes:

Ἀποφθέγματα Πυθαγορικά. *Stobaeus* ſerm. 10. 41. 99. et 77. vbi liber quartus citatur pag. 457. [Apud *Iamblich.* de vita pyth. 209—214. quod quidem fragmentum, cum eo apud Stobaeum ſerm. 99. collatum, Ariſtoxeno adſerit *Meinerſ.* in hiſt. dogmatum apud Gr. et Rom. I. pag. 437. not.]

Περὶ αὐλητῶν ἢ περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. *Athen.* XIV. pag. 634. Reſpicit *Tatianus* pag. 86. vbi de Antigenida, tibicine: Τί δέ μοι καὶ κατὰ Ἀριστόξενον, τὸν Θηβαῖον Ἀντιγενίδην πολυπραγμονεῖν;

Περὶ αὐλῶν τρήσεως, cuius operis librum I. laudat idem *Athen.* pag. 634.

Βίοι ἀνδρῶν, in quibus vita Pythagorae, Archytae, Hipponis, Xenophili et aliorum Pythagori-

thagoricorum, tum Socratis, [quem cauillatur, *Diogen. Laert.* II. 9. *Plutarch.* de Herodoti malignit. tom. II. pag. 856.] Platonis, Teleſtae Selinuntii, Dithyrambici, multorumque aliorum, forte etiam Heraclidis Pontici, Xenocratis ac Praxidamantis, Muſicorum, tum Lycurgi etc. Vide *Voſſium* lib. I. de Hiſt. Graecis cap. 9. atque in primis *Ionſium* de ſcriptoribus hiſt. philoſophicae lib. I. cap. 14. [*Ionſii* hiſtor. peripatet. ab Elswich. editam pag. 388 ſq. *Buhle* in vita Ariſtot. pag. 80.] Non ſine ſummae voluptate illud Ariſtoxeni opus legi potuiſſe, teſtatur *Plutarchus* lib. quod non ſuauiter viui poſſit ſecundum Epicurum pag. 1093. Vitam Socratis citat *Porphyrius* apud Cyrillum VI. in Iulianum pag. 184.

['Ἐν τοῖς Διαστηματικοῖς στοιχείοις, *in Elementis eorum, quae interuallis diſtinguuntur,* ipſe Ariſtoxenus in fragmentis, a Morellio editis, p. 294. citat quoddam a ſe explicitum: niſi pars fuerit operis maioris de Muſica. *Harl.*]

'Ἐπιμήθεια. Ita enim legunt viri docti locum *Fulgentii* II. Mythol. cap. 9. vbi de Prometheo: *Nam et Ariſtoxenus in Epimetheiorum libro, quem ſcripſit, ſimilia profert.* Alii corrupte in *Lindoſecemiarum* [vti typis expreſſum eſt in edit. Staueren. pag. 6x1.] vel *lineoſeremiarum.* Frigidum quoque eſt, quod in MS. Leidenſi reperit Tho. Munkerus: *in liuido ſententiorum libro;* et frigidior eiusdem libri veteris gloſſa: *in qua diſputat de linore, id eſt inuidia. Fabric.* [*Semler* in Miſcell. lectionibus, faſcic. II. pag. 28. acute ſuſpicatur, graecum titulum in Fulgentii loco intercidiſſe, et tantum latinum haberi, ab imperitia ita peruerſum. Fuiſſe, opinatur, haud dubie in (*latine*) *commixtorum* libro, ad quam lectionem illud *Lindoſecemiarum* proxime accedere ipſi videtur, graecum autem titulum fuiſſe συμμικτῶν, qui paſſim laudantur. *Harl.*]

'Ἱστορίαι. Suid. Vide infra Ὑπομνήματα ἱστορικά, et paullo ante in Βίοι.

Περὶ Μουσικῆς, *libri de Muſica,* ab Harmonicis diuerſi, in quibus alias partes muſicae rhythmicam, metricam, organicam, poeticam et hypocritiam, tum et hiſtoriam muſicam tradiderat. Vide *Meibomium* ad Ariſtox. pag. 78. *Ionſium* pag. 78. *Ariſtoxenus* ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς. *Athen.* XIV. pag. 616. in quarto περὶ μελοποιίας laudatur a *Porphyrio* ad Harmonica Ptolemaei p. 298. Reſpicit forte Suidas in Σκολιόν. [ſ] *Fabric.* — [*Plutarchus* de Muſica pag. 666. vol. X. edit. Reiskii citat *Ariſtoxenum* ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μουσικῆς de Olympo, auctore lydii modi et de Sapphone inuentrice mixolydiae; ibidem eumdem citat ἐν τοῖς ἱστορικοῖς τοῖς ἁρμονικοῖς. Ad idem opus pertinuiſſe videtur, quod ibidem pag. 667. *Ariſtoxenus* ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μουσικῶν, *in ſecundo muſicarum rerum libro* ſcripſiſſe, ibique perperam culpaſſe Platonem fertur, pag. 701. dicitur ὁ ἡμέτερος 'Αριστόξενος. *Harl.*]

[Περὶ τῆς μουσικῆς ἀκροάσεως, *de auditione muſica,* ſcholiaſtes ad Platonis Phaedonem ineditus, cuius locum longiorem e codd. Marcianis poſuit cl. *Morellius* in praefat. ad Ariſtidis orat. — Ariſtoxeni fragm. pag. XII ſq. niſi quoque id fuerit peculiaris ſectio maioris operis de Muſica. Nam ſingulas partes capitaque peculiarem habuiſſe inſcriptionem, eſt credibile. *Harl.*]

Παιδευτικοὶ νόμοι. Laudat πρῶτον νόμον παιδευτικῶν *Ammonius* in Αἰδώς, [vbi vid. *Valckenar.*] reſpiciuntque ſcholia graeca ad Heſiodum pag. 54. a. 81. b. Librum decimum *Laertius* VIII. 15.

Πολιτικοὶ

Πολιτικοὶ νόμοι. liber octauus citatur ab *Athenaeo* XV. pag. 649.

Πραξιδαμάντεια. *Harpocratio* in Μυσαῖος. Confer *Reineſium* pag. 39. Var. lect. et *Ionſium* pag. 76.

[Περὶ ῥυθμικῆς ſiue ῥυθμικῶν στοιχείων tres libri, e quorum libro ſecundo duo fragmenta a cel. *Morellio* edita atque explicata eſſe, paullo ante eſt adnotatum. *Harl.*]

Τὰ σποράδην. *Laert.* I. 107 ſq.

Συγκρίσεις. *Athen.* XIV. pag. 631.

Σύμμικτα συμποτικά. *Athen.* XIV. pag. 632.

Περὶ τραγικῆς ὀρχήσεως librum primum citat Etymol. in Σίκιννις. Numerus libri excidiſſe videtur apud *Harpocrat.* in Κορδακισμὸς, et in ſcholio, quod dat Montfaucon. pag. 610. bibl. Coislin.

Περὶ τραγῳδοποιῶν *Ammonius* librum primum laudat in Ῥύεσθαι.

Σύμμικτα ὑπομνήματα, e quorum libro decimo ſexto varia παράδοξα et ἀπίθανα collegerat Sopater libro quarto Eclogarum apud *Photium* cod. CLXI. pag. 176. Confer ſupra Τὰ σποράδην.

Τὰ κατὰ βραχὺ Ὑπομνήματα. *Athen.* XIV. pag. 619.

Ὑπομνήματα ἱστορικά. *Laertius* IX. 40. Hoc opus Meurſius reſpici putat a Plutarcho in Lycurgo extremo, etſi Ionſius mauult petitum ex opere de vitis.

Diuerſi a noſtro ſunt, vt Ionſio pridem obſeruatum, 1) *Ariſtoxenus*, Selinuntius, poeta, primus anapaeſtico vſus metro, Epicharmo antiquior [atque a ſcholiaſte ad *Ariſtophanis* Plutum v. 487. vbi vide Hemſterhuſii notam pag. 140. diſerte dicitur Epicharmo πρεσβύτερος,] et ab Euſebio relatus ad Olymp. XXIX. *Hephaeſtion* Enchiridio pag. 25. Ἀριστόξενος ὁ Σελινούντιος Ἐπιχάρμου πρεσβύτερος ἐγένετο ποιητής· οὗ καὶ αὐτὸς Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν λόγῳ, καὶ Λογγῖνος etc. [conf. *Mongitor.* biblioth. Siculam I. pag. 85. ibique laudatos VV. DD.] 2) *Ariſtoxenus*, Cyrenaicus, philoſophus, nulla re niſi gula celeber, dictusque κωλῆν ſiue ventroſus, teſte *Athenaeo* I. pag. 7. Confer Suidam in Ἀριστόξ. 3) *Ariſtoxenus*, medicus, Herophileus, Alexandri Philalethis, qui Demoſthenem Philalethem Ophthalmicum audierat, diſcipulus, cuius librum XIII. περὶ Ἡροφίλου αἱρέσεως laudat *Galenus* IV. de diff. pulſuum tom. III. pag. 49.

III. De EVCLIDIS Iſagoge Harmonica, a *Cleonide* et *Pappo* olim recenſita, dictum eſt infra in ſcriptis geometrae huius celeberrimi; vti de NICOMACHI, Geraſeni, Iſagoge Muſica, CLAVDII PTOLEMAEI Harmonicis, PORPHYRIIQVE in ea commentariis, et PLVTARCHI dialogo de Muſica, egi libro IV: atque de PSELLI ſynopſi, libro V. vbi ſcripta cuiusque horum ſum perſequutus. De THEONE, Smyrnaeo, hoc ipſo libro cap. de aſtronomis, §. 21. [P] De ARISTOTELIS περὶ ἀκουστῶν ſupra cap. V. §. 21. CALLIMACHVM inter ſcriptores de muſica, quorum lucubrationes graece ſeruantur in bibliotheca collegii romani Ieſuitarum, memorat *Athanaſ. Kircherus* lib. VII. Muſurgiae, pag. 545. neſcio, an *Bacchii* nomen pro *Callimacho* ſit reponendum.

IV. ARISTIDES QVINCTILIANVS, non poſt Euclidem modo, cuius geometricam canonis ſectionem ſequitur pag. 116 ſq. ſed etiam poſt Ciceronem ſcripſit, ex cuius libris de Rep. quae aduerſus muſicam diſputata erant, perſtringit lib. II. pag. 70. opponens illa his, quae idem Cicero in Roſcii, hiſtrionis, laudem dixerat. Porro ſcripſiſſe videtur ante Ptolemaeum [g]), cuius in tam longo opere non omiſiſſet mentionem, ſi eius Harmonicis vti potuiſſet: quamquam neque alios, excepto Ariſtoxeno lib. I. pag. 22. et 23. citat Muſicos; ſed tantummodo Homerum, Heſiodum, Platonem, et lib. II. p. 106. Heraclitum, tum vetus Oraculum de Medorum clade ad Plataeas lib. III. pag. 161. Per *παλαιοτέρους* vero, (quibus lib. I. pag. 21. *πάνυ παλαιοτάτους*, et pag. 23. *νεωτέρους* opponit,) atque *ἀρχαίους* ſubinde intelligit Pythagoricos, e quibus in prooemio adfert *θεῖον*, vt ait, *λόγον ἀνδρὸς σοφοῦ Πανάκμου τοῦ πυθαγορείου*, et illorum veſtigiis paſſim inſiſtit, quos lib. III. pag. 145. et 158. vocat *σοφοὺς ἄνδρας καὶ ἀληθείας ἰχνευτὰς*, et Pythagoram laudat lib. I. pag. 28. lib. II. pag. 110. lib. III. pag. 116. 145. Praecipuum vero argumentum, quo M. Meibomius ante Ptolemaeum ſcripſiſſe Ariſtidem euincat, promit ex eo, quod lib. I. pag. 22. et 23. tantum meminit eorum, qui cum Ariſtoxeno tredecim, et cum aliis poſt Ariſtoxenum quindecim tonos admittebant; non eorum, qui cum Ptolemaeo ſeptem ſolos recipiebant tonos. *Voſſius* [h]) ait, Ariſtidem hunc memorari ab Athenaeo in Dipnoſophiſtis. Sed Ariſtoclem de muſica laudat Athenaeus, et Ariſtoxenum, Ariſtidem, quod ſciam, nusquam, et in Indice ſcriptorum, ab Athenaeo citatorum, qui in editione Rhotomagenſi exſtat, pro *Ariſtide περὶ τῆς μουσικῆς* 462. 40. legendum *Ariſtocles* IV. *περὶ μουσικῆς*. 620. Ceterum Marcianus Capella ex Ariſtide noſtro multa ad verbum in librum ſuum nonum tranſtulit, vt Meibomio probe animaduerſum, qui pag. 269. monet de hiatu et pag. 208. etiam docet, acceſſiones libello Euclidis de muſica, in codice Fuluii Vrſini inſertas, quas edidit *Poſſeuinus* libro XV. Bibl. ſelectae, ex Ariſtide deſcriptas eſſe. Idem praeſtantiſſimus *Meibomius*, Ἀριστείδου Κοϊντιλιανοῦ περὶ μουσικῆς βιβλία γ'. *Ariſtidis Quinctiliani* libros III. de Muſica, ad *τιμιωτάτους ἑταίρους* ſuos *Euſebium* et *Florentium* ſcriptos, primus e codice Ioſephi Scaligeri [i]), qui exſtat in Bibl. publica academiae Lugd. Bat. etſi lacero et ſexcentis locis corrupto edidit et latine vertit, notisque illuſtrauit, in quibus vſus eſt apographo Seldeniano codicis Magdalenenſis [k]) Bibl. Oxonii, et variis lect. codicis Bodleiani, tum [P] ex codice bibl. regis Galliae

et

g) Adde Meibomii notas pag. 235.

h) Voſſ. de ſcientiis Math. pag. 94.

i) Meibomius in notis ad Ariſtidem pag. 242 ſq. „Ex Scaligeri, ait, Muſicorum volumine Ariſtidem edimus. Poſtea loca quaedam corruptiora et omnia notarum diagrammata ex duobus reg. Pariſienſibus deſcripta accepi: nec multo poſt eadem *diagrammata* et alia quaedam loca, ex codice Barberino exſcripta a Leone Allatio. Quum autem ad finem prope huius auctoris perueniſſet typographus, codicem ex Anglia accepi, Io. Seldeno curante, ex codice Oxonienſi deſcriptum, et eum eodem et altero diligenter collatum a Gerardo Langbainio.“ Tum adfirmat, ſe reſtituendis diagrammatis plus operis inſumſiſſe, quam toti Ariſtidi interpretando. Inſuper diagrammata illa, iis notis, eoque ſitu depicta, quo in Scaligeri libro reperiuntur, accuratiſſime, (vt contendit,) adpoſuit, ac deinde reliquorum codd. variantes figuras adnotauit. Idem p. 308. lacunam notans circa finem libri ſecundi, ſe ſex codicum varias lectiones profitetur adſcribere, et fragmentum, quod ibi ſequitur, nec Ariſtidis eſſe arbitratur, et praecedentibus minus bene connecti. *Harl.*

k) Magdalenenſis codex eſt vetuſtior. Vide notas hiſtoricas ad Chron. marmoreum Arundelianum pag. 171. edit. Prideauxii. Exſtat etiam MS. in biblioth. Caeſarea, teſte *Lambecio* VII. p. 215. [vid. ſupra, notitiam codd. MSS.]

et altero Barberiuo loca quaedam deprauatiora et diagrammata reſtituit, beneficio Salmaſii, et Allatii, qui illa cum ipſo communicauerunt. Lucem vidit *Ariſtides Meibomii* vna cum reliquis ſex graecis Muſicis, et Marciani Capellae, quem circa Apuleii tempora vixiſſe putat, libro nono, qui de muſica tractat ad binos codices MSS. Leidenſes recenſito Amſt. 1652. 4. *Incomparabilem antiquae muſicae auctorem et vere exemplar vnicum, nunc primum graece et latine damus. Quicquid olim Ariſtoxenii de Harmonica et reliquis artis partibus docuerunt: quicquid omnis antiquitas de moribus, muſica formandis, de naturalibus rebus, muſice ab omnipotenti deo conſtitutis, adeoque de vniuerſi harmonia commentari potuit, vnus Ariſtides Quinctilianus tam concinna breuitate tribus libris expoſuit, vt omnium veterum muſicorum diſciplinam aequs ac gloriam in ſuum opus congeſſiſſe videatur.* Haec de Ariſtide ſuo Meibomius; notat tamen p. 311. plura ἀνακολέϑε orationis exempla in eo occurrere. — Intercidit eiusdem ſcriptoris *liber de Poetica*, in quo, vt lib. II. Harmonic. pag. 87. teſtatur, accurate egerat de duabus artis poeticae partibus, *μιμήσει* et *διηγήσει*.

V. BACCHIVS, Muſicus Ariſtoxenius, (a nonnullis male adpellatus *Vacceus*, ex vſitata litterarum B. et V. permutatione,) [l]) ſcripſit *εἰσαγωγὴν μεσικὴν* ſiue harmonica et rhythmica elementa, quaeſtionibus et reſponſionibus. Hanc *graece* e cod. biblioth. reg. Pariſ. primus vulgauit *Marinus Merſennus* in commentario ad ſex prima Geneſeos capita. Pariſ. 1623. fol. pag. 1887 ſq. *Gallice* idem Merſennus conuertit ibid. 8. [m]) in qua interpretatione nonnulla deſiderat M. Meibomius in extremo prolegomenon ad Muſicos Graecos. Prodiit et ſeparatim graece cum verſione, ſeorſum typis expreſſa, *Federici Morelli*, Pariſ. 1623. 8. quam verſionem, quum ſuam ederet, idem Meibomius non vidit. *Franciſcus* quoque *Gafurius* de harmonia muſicorum inſtrumentorum, libro et capite primo, teſtatur, ſe Manuelis Bryennii, Bacchii, Ariſtidis Quinctil. et Gaudentii commentarios muſicos latine vertiſſe. Denique *Meibomius* e codice Scaligeri emendatiorem graece edidit cum ſua verſione et notis. Amſt. 1652. 4. teſtatus, in eodem Scaligeri MSto poſt hanc introductionem ſequi alterum tractatum, qui ſimiliter inſcribitur *εἰσαγωγὴ τέχνης μεσικῆς Βακχείε τε γέροντος* [n]). Initium eſt: Τῇ *μεσικῇ τέχνῃ πᾶσαν τὴν δογματοποιΐαν συντετάχϑαι Φησὶ πρὸς τὴν ἀκοήν*: (quem principio leuiter immutato totum habet *Bryennius* lib. II. ſect. VI. pag. 414 ſq.) Deinde alia adhuc fragmenta, quorum prius ſic incipit: *ῥυϑμὸς συνέστηκεν ἔκ τε ἄρσεως καὶ ϑέσεως καὶ χρόνε τε καλεμένε παρά τισι κενε*. Alterum poſt duas paginas quarta plicatura ſcriptas, ita: Μεσική ἐστιν ἐπιστήμη *περὶ μέλος τέλειον*. *Quas excerpta*, inquit Meibomius, [P] *quum multa in iis ſint Muſicae antiquitatis veſtigia, graece et latine aliquando dabimus* [Sed a promiſſis non ſtetit.] Vltimo ſubiunguntur duo epigrammata et totidem hymni. Epigrammatum prius, in quo Bacchii mentio, ita emendatum ibidem Meibomius exhibet:

l) Dicitur ante Ariſtidem vixiſſe. Meibomio videtur vetuſtior Man. Bryennio. *Harl.*

m) Vid. *de la Borde* Eſſai ſur la Muſique tom. III. pag. 140. et *Forkel* Litteratur etc. pag. 49 ſq. *Harl.*

n) Ita quoque in MS. biblioth. Coiſlinianae et cod. CLIV. Bauar. [aliisque vid. ſupra, in notitia codd. MSSt.]

Τῆς μουσικῆς ἔλεξε ΒΑΚΧΕΙΟΣ *γέρων*
Τόνους, τρόπους, μέλη τε καὶ συμφωνίας.
Τούτῳ συνῳδὰ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *γράφων*
Τὸν παμμέγιστον δεσπότην Κωνσταντῖνον
Σοφὸν ἐραστὴν δείκνυσι τεχνημάτων.
Τὸν τῶν ἁπάντων γὰρ σοφῶν τεχνημάτων
Ἐφευρετήν τε καὶ δότην πεφηνότα
Ταύτης προσῆκεν ἀδαμῶς εἶναι ξένον.

Huius, vt ſuſpicor, *DIONYSII*, Muſici, ſub Conſtantino M. clari, ſiue, vt aliis, [praecipne Burettio] videtur, Dionyſii Iambi, Plutarcho et aliis citati, [vid. infra in catal. Dionyſiorum, in hoc libro,] hymnum ad Muſam, notis antiquis muſicis inſtructum, alterumque hymnum in Apollinem et Meſomedis hymnum primus cum ſcholiis graecis edidit *Vincentius Galileus* in dialogo: *Della muſica antica e della moderna*, Florentiae 1581. fol. [exſcriptos, vt prodit, ex vetuſto quodam codice graeco qui contineret *Ariſtidis Quinctiliani* libros *περὶ Μουσικῆς* et *Emanuelis Bryennii* libros tres *ἁρμονικῶν*, adſeruareturque in biblioth. Cardinalis Angeli.] Ex eo reddidit partem *Hercules Bottrigarius* in diſſ. harmonica, italice edita, cui titulus *il Meloae*, Ferrariae 1602. 4. Tum ex ſchedis, a Vincentio Galilaeo ad ſe transmiſſis, graece edidit *Erycius Puteanus* in Hermathena (primae editionis Hanou. 1602. 8. cap. VIII. nam in editione Louanienſi ann. 1615. eſt omiſſus) Eundem hymnum et maximam partem H. [Dionyſii] in Apollinem, aliumque *Meſomedis* o) in Nemeſin p) cum ſimilibus muſicis antiquis

o) De *Meſomede*, eius hymno et huius editt. plura ſunt diſputata ſupra in vol. II. pag 130 ſq. Illum Hymnum repetendum curaui in Anthol. graeca poet. edit. Baruth. pag. 83. Eum quoque dedit atque explicuit *Koeppen*. in Anthol. gr. part. III. pag 177 ſq. *Harl.*

p) Eosdem tres hymnos memorat *Salmaſius* Epiſt 49. ad Peireſcium: *I'ay ſi autre fois deſſein de concilier la Muſique ancienne avec le moderne, et voir, en quoy elle pouvoit differer d'avec la noſtre. I'ay vû pour cet effet tout ce que j'ay pû rencontrer d'eſcrits en cette matiere par les Bibliotheques, ou j'ay ſi entrée, et principalement en la langue grecque. J'ay vû touts ceux que marque le Sr.* Doni *dans ſa lettre, et le meilleur de tous, et le plus exact eſt le* Ptolemée, *qui eſt en la Bibliotheque du Roy. Pour l'*Ariſtoxene, *que nous a donné Meurſius, comme il eſt le plus ancien, auſſi eſt il le plus corrompu. Le* Nicomache *eſt dans la meme Bibliotheque, et quaſi tous les autres. Quant à l'*Ariſtides, *il eſt écrit de main recente, et il y a à la fin ces* 3. hymnes de Dionyſius, *que j'avois auſſi transſcrits autre fois. J'ay conferé encor les deux MSS. de* Boëce, *qui ſont dans la dite Bibliotheque, et fort anciens pour en tirer* le decret des Ephores contre Timotheus, *qui ne ſe trouve que là et que j'ay reſtitué en beaucoup d'endroits par le moien du MS. et de mes conjectures, l'ayant remis tout autrement qu'il n'eſt dans les animadverſions de Caſaubon ſur l'Athenée ni dans les Notes de Scaliger ſur le Manile. J'ay auſſi un petit commentaire tout preſt* de Inſtrumentis Muſicis veterum, *ou j'ay taché de monſtrer, quelle difference il y avoit inter* citharam et lyram, *que beaucoup confondent, et la quelle de deux approche le plus de noſtre Lut, y traittant auſſi de la* Cynire *et du* Pſalterion *des Hebreux. Je penſois le donner incontinent après mes exercitations ſur Solin, mais d'autres penſées m'en ont diverti. Je me rejonis fort, que Mr.* Doni (Io. Baptiſte Doni dont on a un livre de praeſtantia Muſicae Veteris, à Florence A. 1647. 4. et un autre: Generi è modi della Muſica Rom. 1635. 4. et annotazioni ſopra queſto libro. id. 1640. 4.) *ait entrepris cette beſogne, et eſpere d'y voir ce que je ne pourrois voir ailleurs. Pour le Pere* (Merſenne, qui pourtant à donné Bacchius en Grec et François: et à bien fait dans ſon Harmonica en VIII. livres, et dans ſes IV. livres

antiquis notis vulgauit [☞] e mſto cod. Vſſeriano et ſubiunxit *Ioh. Fellus* ad calcem Arati, cum ſcholiis graecis editi, Oxoniae 1672. 8. additis Edmundi Chilmeadi notis et diatribe de muſica antiqua graeca, et repetitis iisdem odis gr. cum notis muſicis hodiernis, quas claudit ſpecimine alio muſicae veteris, fragmento viz. *Pindari*, ex prima oda Pythionicarum, quod notis veteribus muſicis inſtructum in biblioth. Monaſterii S. Saluatoris iuxta portum Meſſauenſem in Sicilia reperit, ediditque *Kircherus* tom. I. Muſurgiae p. 541. et poſt eum *Burettus* loco mox laudando p. 317. Nam eosdem hymnos ex cod. mſto regis Galliarum MMMCCXXI. *Burettus* euulgauit in erudita diſſ. de veteri muſica, inſerta commentariis academiae regiae Inſcript. tom. V. pag. 185 ſq. (tom. VII. pag. 287 ſqq. edit. Amſtel.) — [atque in vol. XIII. pag 232. ad locum Plutarchi, vbi Dionyſius Iambus citatur, de hoc agit eiusque aetatem confert ad Olymp. CXL. — Vſſeriani codicis, ex quo Fell. hymnos deſcribendos curauit, textus omnino conſentit cum contextu in opere Galilei: codex vero Pariſinus, qui complectitur opus Ariſtidis Quinctiliani, atque Bacchii εἰσαγωγὴν μουσικήν, in hymno ad Apollinem habet ſex priores verſus, et in hymno ad Nemeſin quatuordecim vltimos, qui omiſſi erant in praecedentibus codd. atque editionibus. Ex Burettii recenſione reddiderunt tres hymnos *Brunck.* in analectis, tom. II. ac *Sredorf* de hymnis veterum Graecorum pag. 65 ſqq. cum notis eruditis et pag. 61 ſqq. quaedam de Dionyſio et Meſomede eorumque hymnis adnotat: num vero Dionyſio Iambo, an alii Dionyſio poetae, (nec tamen, Dionyſio Thebano, Epaminondae magiſtro, de quo ſupra in vol. II. pag. 120.) adſcribendi ſint duo hymni, haeret incertus. Ego autem H. in Apollinem recudendum curaui, et explicui aliosque, qui eum quoque receperunt aut illuſtrarunt, laudaui in Anthologia gr. poetica, edit. Baruth. pag. 81 ſq. *Harl.*]

Conf. praeter ea *Wolfgang. Gundlingium* ad Zialowski delineationem eccleſiae gr. pag. 164. *Lambecii* commentar. VIII. pag. 453. *Bernardi de Montfaucon* palaeographiam graecam lib. V. f. 357. et lib. III. pag. 260. *Io. Nicolai* lib. de ſiglis veterum pag. 110 ſq. *Io. Hcr-*

livres des Inſtruments Muſiques, a Paris 1648. fol. et dans les autres IV. de la Harmonie id. 1644. 4. et en ſon ſavant Commentaire ſur le ſix premiers chapitres de la Geneſe,) *je n'entend pas grand choſe de luy: il eſt homme de grande lecture, mais il ne me ſemble pas eſcrire avec trop de jugement: et pour la piece Arabique, que vous luy avez envoyée, je ne vois non plus qu'il en puiſſe bien faire ſon profit, car il n'entend pas la langue et ne ſçay perſonne à Paris, qui luy puiſſe beaucoup aider, ſi ce n'eſt Mr. Gabriel Sionita. Mr. Golius auroit fort envie de voir cette piece: il a l'Avicenne de la Muſique, et encor un autre écrit Arabe. Outre cela il a encores un autre* moderne latin de CCC ou CCCC ans, *qui a écrit tres-exactement en cette matiere, et m'a dit n'avoir point vû aucun auteur, ni Grec ni Latin, ni Arabe, ancien ni moderne, qui l'aye mieux traitté. En fueilletant les Catalogues des livres, qui ſe trouvent és Bibliotheque d'Angleterre, j'y ay remarque les livres de Muſique qui ſvivent:* Auguſtini de Muſica Eccleſiaſtica, *ſeptem exemplaria in VII. diuerſis Bibliothecis.* Boethii Muſica *in IV. Bibliothecis: in vna adiunctum eſt opus* Anonymi de Muſica *quod eſt etiam in MS. Bibliothecae Bodleianae.* Emanuelis Bryennii ἁρμονικὰ βιβλία, *in duabus Bibliothecis*, Ariſtides Quinctilianus de Muſica, *Graece ſemel in Oxonienſi.* Gualtherus Monachus de ſpeculatione Muſicae, *ſemel in Cantabridgienſi.* Hogeri, Abbatis, excerpta ex Auctoribus Muſicae Artis, *ſemel ibidem.* Anonymi expoſitio Muſicorum inſtrumentorum Veteris teſtamenti. Ariſtides Quinctilianus de Muſica et Ariſtoxeni Harmonica *exſtant MSS. in Bodleiana.* Cl. Ptolemaei Harmonica cum enarrationibus Porphyrii, *Auguſtae Vindelicorum.* Ariſtides Quinctilianus, *ibidem.*

linium de cryptis Kijouienſibus pag. 154. vbi notae muſicae Ruthenorum, *Io. Andr. Schmidii* diſſ. de cantoribus eccleſiae V. et N. teſtamenti, Helmſtadii 1708. 4. *Cruſii* Turco-Graeciam pag. 197. *Io. Henr. Maium*, fil. in Catalogo MSS. graecorum Vffenbachianorum pag. 491 ſqq. [*Burtts* Mem. — des Inſcr. vol. VIII. pag. 75. *Forkel* Litteratur etc. pag. 99 ſq. *Io. Ludolph. Walther* in Lexico diplomatico. Vlmae 1756. fol. reddidit varia notarum muſic. genera, a medio aeuo vsque ad noſtram aetatem vſitata. *Guys* litterariſche Reiſe nach Griechenland etc. verſionis germanicae, Lipſiae 1772. 8. tom. II. epiſt. XXXVI. pag. 194 ſqq.] Canticum latinum cum antiquis notis muſicis, in notis *Hug. Menardi* ad Sacramentarium Gregorii M. pag. 78. *Fabric.* — Cel. Abbas *Martin Gerbert* de cantu et muſica ſacra etc. tom. II. lib. II. cap. II. p. 52 ſqq. multa notarum, tum graecarum, tum latinarum, ſpecimina in tabb. aeneis praebet doćteque de iis agit. *Harl.*

De cetero plures fuerunt *Bacchii.* Nam inter eos, quos audiuit M. Antoninus, imp. primum ipſe memorat *Bacchium*, lib. I. ſect. 6. Alius *Bacchius*, Mileſius, quo *Plinius* in Hiſt. nat. vſus eſt, quemque de re ruſtica ſcripſiſſe teſtantur Varro ac Columella. Alius *Bacchius*, medicus Herophileus et Empiricus, patria Tanagraeus, qui, Erotiano teſte, tribus libris expoſuit voces difficiles Hippocratis, et in *Hippocratis libros Epidemiorum* ſcripſiſſe refertur a *Galeno* lib. I. in VI. Epid. tom. V. pag. 442. et II. in III. Epid. pag. 413. vbi τὴν ὑπὸ Βακχέως γενομένην ἔκδοσιν memorat. *In Aphorismos* id! in VII. 64. pag. 328. Malagmate eius vſus Caeſar (Auguſtus) id. tom. II. edit. gr. Baſil. pag. 412. Sententia eius de pulſibus [?] tom. III. pag. 47. ὁ μὲν ὖν Βακχεῖος ἐν ταῖς ἄλλαις ἀκροάσεσι etc. Mentio et Bacchii huius apud *Coelium Aurelian.* II. tardar. 10. Alius *Bacchius*, Iudaeus, Plautio, Pompeii legato, ſupplex, de quo vide Laur. Begerum theſauri Brandenb. tom. II. pag. 572. Alius *Bacchius*, pro quo et Pythagora orationem Lyſias conſcripſit. Alius denique *Bacchius*, gladiator, de quo Horatius lib. I. ſat. 7. v. 20.

— — — vti non
Compoſitus melius cum Bitho Bacchius. — — —

Mihi quam proxime a vero videntur aberrare illi, quibus auctor introductionis in Muſicam videtur is ipſe, qui M. Antoninum primus, et forte in muſicis inſtituit: nam ante omnia pueros ingenuos muſicam edoctos et litteras, notum eſt vel ex Terentii Eunucho:

— — — fac periculum in litteris,
Fac in palaeſtra, in Muſicis: quae liberum
Scire aequum eſt adoleſcentem, ſollertem dabo.

Neque Graecis alium fuiſſe morem, probat *Quinctilianus* lib. I. Inſt. Or. cap. 17. Marco quidem Meibomio, viro, de muſica veterum meritiſſimo, Bacchius iſte recte videtur Manuele Bryennio antiquior: quo autem argumento eumdem Ptolemaeo faciat iuniorem, qui ſub Antonino Pio, Marci parente, ſcripſit, haud comperi. Morellus in ſua editione vocat Iatroſophiſtam, eumdem putans cum Bacchio, medico Herophileo.

VI. ALYPIVS a *Caſſiodoro* de Muſica pag. 588. praeponitur Euclidi ac Ptolemaeo: ſaltem ante Claudium Ptolemaeum ſcripſiſſe M. Meibomio videtur, licet Meurſius exiſtimet, eumdem

eumdem hunc eſſe Alypium, Alexandrinum, Iamblichi aequalem q), de quo Eunapius in vitis Sophiſtar. διαλεκτικώτατον eum adpellans, et in patria ſenem obiiſſe teſtatus. Ad alium, vt videtur, *Alypium*, Caeſarii fratrem, (licet et hunc cum ſuperiori eumdem Meurſius putet,) binae exſtant Iuliani epiſtolae XXIX. et XXX. quarum priore eum ad ſe inuitat imperator, poſteriore gratias agit pro transmiſſa ad ſe Geographia, (non, Geometria, vt Meurſ.) et tabula geographica, cui Iambos adpoſuerat, laudatque eius δραστήριον in rep. gerenda, quod philoſopho Alexandrino, qualem deſcribit Iamblichus, parum conuenire videtur; bene autem conuenit *Alypio*, Antiochenſi, ex praefecto Britanniarum, cui Hieroſolymitani templi inſtaurandi negotium commiſit Iulianus, teſte *Ammiano* XXIII. 1. et cuius mentio Alypii in Libanii Epiſtolis, et apud *Ammianum* XXIV. 1. [✝] vbi Hierocles, eius filius, memoratur, a quo diſtinguendus Hierocles, Alypii ἀνεψιός, eidem memoratus Libanio Epiſt. ad Baſilium. Ceterum Geographiam, ab hoc Alypio ad Iulianum miſſam, plane diuerſam eſſe a veteri orbis deſcriptione, neſcio cuius ſcriptoris, cuius antiquam interpretationem edidit atque iterum graece vertit Iacobus Gothofredus, recte obſeruatum Baelio in Lexico hiſt. qui videndus etiam de *Alypio*, epiſcopo Tagaſteno, amico Auguſtini, eum loquentem inducentis in libris de ordine et aduerſus Academicos: tum de *Faltonio Probo Alypio*, praefecto vrbis Romae, ad quem Symmachi Epiſtolae. Alius ab his videtur *Alypius*, quem Chriſtianum Gregorius Naz. innuit et Epiſt. 147. κοινὸν τῶν φιλοσόφων προστάτην καὶ τῶν ὀρφανῶν κηδεμόνα vocat. Alius *Alypius*, monachus, ad quem Mich. Glycae epiſtola memoratur *Lambecio* comment. de bibl. Vindob. V. pag. 154. et p. 294. Alius *Alypius* Arianus, ad quem *Iſidorus Peluſiota* III. 112. Epiſt. cuius ad tres minimum diuerſos Alypios, praeterea exſtant literae. Ab his omnibus non minus, quam ab *Andronico Alypio*, quem inter Graecorum Hiſtoricos, ad extrema Danielis intelligenda neceſſarios, laudat Hieron. praef. ad Danielem, diuerſus eſſe videtur *Alypius*, cuius εἰσαγωγὴ μουσική ſiue *Introductio Muſica* graece primum edita eſt a *Meurſio* ex codice Ioſephi Scaligeri; ſed non admodum diligenter deſcripta, Lugd. Bat. 1616. 4. Hinc excerpta ex Alypio dedit *Athanaſius Kircherus* libro VII. Muſurgiae editae Romae a. 1650. fol. teſtatus etiam, integrum latine ſe tranſtuliſſe pag. 540. Sed tabula veterum notarum muſicarum, quam eodem loco ex Alypio Kircherus exhibet, tam vitioſe expreſſa eſt, (ne omiſſa iam memorem,) vt ducentos amplius errores in illa exſtare adfirmet *M. Meibomius* r), qui non tantum graeca ex codice Scaligeri, (quem pag. 79. et Kircheri codicem ex eodem MSto profluxiſſe exiſtimat,) adhibitis Bodleiani, Barocciani, Barberini et Seldeniani MSS. ſubſidiis, emendate edidit, notasque muſicas veterum reſtituit primus, ſed et latinam verſionem ac notas adiunxit. Amſt. 1652. 4. Exſtat et MS. in Bibl. Vaticana. [conf. *Forkel.* Litteratur etc. pag. 48 ſq. De codd. ſupra diſputatum eſt. *Harl.*]

VII. GAVDENTIVS, philoſophus, qui videtur et ipſe ante Ptolemaeum ſcripſiſſe, Ariſtoxeni veſtigiis inſiſtens, compoſuit ἁρμονικὴν εἰσαγωγὴν ſiue *introductionem harmonicam*, in cuius limine iniquos et imperitos lectores arcet nota formula:

Ἀείδω ξυνετοῖσι, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.

Hunc

q) Iamblichi aequalem, circa ann. Chr. 360. Alexandria oriundum, et in patria grandaeuum obiiſſe diem, exiſtimat *de la Borde* in: Eſſai ſur la Muſique ancienne et moderne, tom. III. p. 133. *Harl.*

r) Kircherum, virum bene meritum, acrius habitum

Hunc elegantem libellum duobus locis commendat Caſſiodorus Senator, licet Gaudentius ipſe, quis qualisue fuerit, vel quando vixerit, non magis videatur illi, quam nobis perſpectum fuiſſe [s]). *Gaudentius quidam*, inquit, [⁋] *de muſica ſcribens, Pythagoram aicit, huius rei inueniſſe primordia ex mallearum ſonitu* [t]) *et chordarum extenſione percuſſa, quem amicus noſter, vir diſertiſſimus*, Mutianus, *tranſtulit in latinum, vt ingenium eius aſſumti operis qualitas indagaret.* Mutianus iſte, Gaudentii interpres, idem eſt *Mutianus*, Scholaſticus, qui Chryſoſtomi homilias quasdam latine conuertit, ac vir diſertiſſimus dicitur ab eodem *Caſſiodoro* cap. 8. diuin. lect. cuius et alterum de Gaudentio locum adponam: *Gratiſſima ergo nimis vtilisque cognitio, quae et ſenſum noſtrum ad ſuperna erigit, et aures modulatione permulcet; quam apud Graecos* Alypius, Euclides, Ptolemaeus *et ceteri probabili inſtitutione docuerunt. Apud Latinos autem vir Magnificus* Albinus *librum de hac re compendioſa breuitate conſcripſit, quem in Bibliotheca Romae nos habuiſſe atque ſtudioſe legiſſe retinemus. Qui ſi forte gentili incurſione ſublatus eſt, habetis hic* Gaudentium Mutiani *latinum; quem, ſi ſollicita intenſione legitis, huius ſcientiae vobis atria patefacit. Fertur etiam latino ſermone et Apuleium Madaurenſem* [u]) *inſtituta huius operis feciſſe.* [De hoc *Mutiano* conf. *Fabricii* bibl. med. et infimae aetatis, tom. V. edit. Mauſi, pag. 91 ſq. *Hermann. Cruſerius* latine quoque Gaudentium verterat medio ſaeculo XVI, cuius verſionem latinam adhuc ineditam habuit Martini, Bononiae.] Iſtum Gaudentii librum primus e Patricii Iunii codice, per Seldenum transmiſſo, quem cum altero Sauiliano et tertio vetuſtiore Barocciano Langbainus contulerat, edidit laudatus *Meibomius*, et, perdita pridem Mutiani verſione, nouam ipſe interpretationem et notas adiunxit Amſt. 1652. 4. Editurus eumdem fuerat *Edmundus Chilmeadus*, vir doctus et illuſtrato Malalae Chronico celeber; ſed poſtquam de Meibomiana Muſicorum editione inaudierat, licenter illum iſtius curis expoliendum permiſit. De aliis tribus Gaudentiis Chriſtianis, Brixienſi, Tamugadenſi Donatiſta et Nouarienſi, videndus *Caueus* ad a. C. 387. *M. T. Gaudentius* quidam memoratur in vet. inſcript. apud *Fabrettum* pag. 254.

VIII. MANVEL BRYENNIVS [*]), idem forte, qui ſub Palaeologo Seniore circa a. C. 1320. floruit, (vide Cangii familias Byzantinas pag. 177.) *libros tres* ſcripſit Ἁρμονικῶν, quorum

habitum a Meibomio, (Salmaſio inſtante p. 467.) adeo graue fuit ſummo pontifici, (Vrbano VIII) vt, niſi deprecatus fuiſſet ipſe Kircherus, in poſterum ei vetitum fuiſſet aduenarum omne commercium. *Io. Rhodius* epiſt. ad Nic. Heinſium, in Sylloge Burmanniana, tom V. pag. 466.

s) Aetas eius a multis confertur in priorem dimidiam ſaeculi ſecundi partem. vid. *Voſſium* de ſcient. mathem. cap. 32. §. 4. pag. 94. *Saxii* Onomaſtic. I. pag. 299. *Forkel* Litteratur etc. p. 49 ſq. *Harl.*

t) Experientiae hoc repugnare ait Angelus Bontempus. Vide interim *Gaudentium* pag. 13 ſq. edit. Meibomii, et eadem narrantem *Nicomachum* lib. I. Enchirid. Harmonices pag. 10 ſq. et ex hoc *Boethium* lib. I. de Muſica cap. 10. et *Iamblichum* in vita Pythagorae cap. 26.

u) i. e. inſtitutiones muſicas ſcripſiſſe, non vero, quod doctiſſ. Meibomius ex hoc loco colligere videtur praefat. ad Ariſtidem, Gaudentii Harmonica latine tranſtuliſſe: quod ex ipſo Caſſiodoro videtur poſſe refelli; neque enim Mutianus vertiſſet, ſi iam exſtitiſſent translata ab Apuleio.

v) In MS bibl. Coislinianae Βρυεννίου. in bibl. Caeſariae cod. [vol. VII. pag. 168 edit. Koll.] Βρυεννίου. In eadem bibl. teſte Lambecio VII. pag. 218. habetur etiam verſio latina antiqua librorum Bryennii, auctore *Antonio de Albertis. Fabric.* — conf. *Forkel* Litteratur etc. pag. 56 ſq. *Kollarius* ad Lambecium VII. pag. 169. etc. de verſione Antonii

Digitized by Google

quorum primus inſtar commentarii eſt in Muſicam Euclidis, quemadmodum etiam in MS. quibusdam codicibus inſcribitur, [ꟼ] vt colligas ex Labbei Bibl. nou. MSS. pag. 118. Certe Euclidem fere *κατὰ πόδα* ſequitur, niſi quod particulam poſtremam *περὶ μελοποιΐας* tradit demum lib. III. ſect. 10. et vbi Euclides *τὸ συνημμένον τετράχορδον* interpolauerat, Bryennius id reſecuit. Liber ſecundus et tertius pro commentario in Harmonica Ptolemaei poſſit haberi, quem nominetenus laudat pag. 377. 387. 459. 476. 499. vt Ariſtoxenum pag. 396. 400. 476. 506. Nicomachum Geraſenum pag. 364. Pythagoram pag. 365. ac Terpandrum pag. 361. 484. Hermetem pag. 362. 410. antiquiores Harmonicos e Pythagoreorum ſecta pag. 499. Quamquam vero ex Euclide, Ariſtoxeno, Nicomacho aliisque nonnulla paſſim inſerit, neque, vt in Euclide, ordinem Ptolemaei ſequitur: tamen, quae Ptolemaeus toto libro ſecundo et libri primi binis vltimis capitibus tradit, inprimis recoquit prolixiusque ed iſſerit Bryennius, pag. 410. teſtatus, diligenter ſe vitare *κενολογίαν*, et ſaepius profeſſus, ſe in gratiam iuniorum perſpicuitati ſtudere. Hoc ipſius opus, vt reliquos hactenus dictos, edere et illuſtrare Meibomius promiſerat: ſed cum tardaret, laborem hunc, qui optime potuit, occupauit Anglus *πολυμαθέστατος Ioh. Walliſius* w), a quo Bryennii Harmonica ex tribus codicibus MSS. praeſtantiſſimo vno Magdalenenſis collegii Oxoniae, et aliis duobus bibl. Bodleianae graece edita habemus, addita latina verſione, in tomo tertio operum Walliſii Oxon. 1699. fol. in quo habentur etiam Ptolemaei Harmonica cum Porphyrii commentariis. — Marci Meibomii collectanea mſta et notae mſtae ad Muſicos et ſpeciatim Bryennium in bibl. Vffenbachiana pag. 572. Alius *Bryennius*, ad quem Theophylacti epiſtolae 31. 41. 50. exſtant *συμπενθερὸς τοῦ βασιλέως*. Alius *Ioſephus Bryennius*, de quo vol. IX. pag. 525. [— *Γερόντικον S. Pambonis*, abbatis Nitriae, ſaec. IV. e cod. Vindob. euulgauit cel. *Gerbertus* in ſcriptoribus eccleſiaſticis, de muſica ſacra potiſſimum, tom. I. pag. 1—5. eſt fragmentum. *Harl.*]

IX. De muſica plurimi olim ſcripſerunt, e philoſophis, Pythagoricis praeſertim, atque, vt Plutarchus auctor eſt, e Platonicis ac Peripateticis. [Incertorum opera et fragmenta de muſica paſſim exſtant: e. g. teſte *Iriarto* in cod. Matrit. LXII. pag. 223. cod. LXX. p. 253. 255. In bibl. Coisliniana, teſte Montfaucon. pag. 114. et 115. in tribus codd. liber choralis ſ. officium diuinum Graecorum cum notis muſicis, pag. 274. bis cantus eccleſiaſt. Graecorum cum notis muſicalibus, pag. 303. fragmentum cantus Graecorum etc.] Hiſtoriam muſicorum, quam intercidiſſe in primis dolemus, conſignauit Dionyſius iunior Halicarn. *Theodorum περὶ νομοποιῶν* a Terpandro vsque *Laertius* II, 104. Nonnullos, quorum ſcripta periere, aduotauit *Ioannes Meurſius* in limine notarum ad Ariſtoxenum pag. 127 ſq. quibus et ipſe alios, et ſcriptorum loca quaedam adiunxi.

Agenor, Mytilenaeus. *Ariſtox.* lib. II. Muſic. pag. 36. a quo ſecta Muſicorum *Agenoria*, vt ab Eratocle *Eratoclea* et *Epigonia* ab Epigono Ambraciota, et a Damone, qui Socratem muſicam

Antonii de Albertis latina, (conf. ſupra de codicibus notata,) et Lambecius ibidem diſcernit a noſtro Bryennio, *Nicephorum Bryennium*, Annae Comnenae maritum, cuius libros IV. commentariorum de rebus Byzantinis edidit Petrus Poſſinus, gr. et lat. in corpore hiſtor. Byzantinae et ibid. Car. du Freſne notis illuſtrauit. *Harl.*

w) Obiit vir praeſtantiſſimus Oxoniae, menſe Nouembri ann. 1704. nonagenario propior.

muſicam docuit, *Damonia:* ac poſt Ariſtoxenum Archeſtratia, Agonia, Philiſcia, Hermippia etc. Porphyr. in limine commentarii ad Harmonica Ptolemaei.

Antiſthenes, περὶ μȣσικῆς. *Laert.* lib. II. ſect. 17.

Archytas, Tarentinus, de cuius ἁρμονικῷ dixi libro II. cap. 13.

Ariſtocles ἐν τῷ περὶ μȣσικῆς. *Athen.* XIV. pag. 620. ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν. ib. [¶] [vide ſupra inter Peripateticos pag. 470 ſq.]

Ariſtoteles de quo ſupra cap. V. Ceterum a *Kirchero* in Muſurgia tom. I. pag. 545. quum inter veteres Muſicos, quorum ſcripta ſeruantur in Bibl. collegii Ieſuitarum Romani, Ariſtotelem nominat, puto, innui eius librum περὶ ἀκȣςῶν, non librum perditum περὶ μȣσικῆς.

[*Clonas*, poeta et Muſicus, vid. *Burette* Mem. — des Inſcr. tom. X. p. 224 — 227. *Harl.*

Democritus. *Laert.* IX. 48.

Dicaearchus ἐν τῷ περὶ μȣσικῆς. *Schol.* Comici ad Nubes v. 1367.

Ἐν τῷ περὶ μȣσικῶν ἀγώνων. id. ad Ranas v. 1335. et ad Veſpas v. 1190.

Didymus, Pythagoricus, περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν Ἀριςοξενείων τε καὶ Πυθαγορείων, de quo ſupra lib. II. cap. 13. *Didymum*, quoque Heraclidis F. grammaticum, qui apud Neronem fuit, Muſicum valde inſignem fuiſſe, Suidas teſtatur voc. Δίδυμος.

Dionyſius Halicarnaſſenſis iunior ſub Adriano imp. clarus, teſte Suida in Διονύσιος, ſcripſit μȣσικῆς ἱςορίας libros XXVI. quibus tibicines, citharoedos et poetas omnis generis celebrauit: tum μȣσικῆς παιδείας ἢ διατριβῶν (μȣσικῶν) libros quinque, et de iis, quae muſice dicta ſunt in Rep. Platonis. Alius *Dionyſius*, Muſicus, ſub Conſtantino M. de quo epigramma graecum, quod paullo ante nr. V. in Bacchio adſerebam. *Dionyſius*, Muſicus ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοιοτήτων. *Porphyrius* ad Ptolemaei Harmonica pag. 219. Halicarnaſſeum vocat pag. 267.

Epicurus περὶ μȣσικῆς. *Laert.* lib. X. ſect. 28.

Eraſtocles, [ſ. Cratocles] quem refellit Ariſtoxenus pag. 6.

Eratoſthenes laudatur in Harmonicis Ptolemaei et a Theone, Smyrnaeo, vbi de muſica agit. Confer *Porphyrium* pag. 267. vbi laudat et Demetrium, mathematicum, et Diodorum.

Heraclides, Ponticus. *Laert.* lib. V. ſect. 87. Plutarchus et Athenaeus, quorum loca iam adſcripſit Menagius in notis. His adde, quod Heraclidem ἐν τῇ μȣσικῇ εἰσαγωγῇ laudat *Porphyrius* ad Ptolemaei Harmonica pag. 213. [*Plutarch.* de Muſica, init. Heraclidem ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἐν Μȣσικῇ citat, quem librum diuerſum eſſe ab illius Iſagoge, putat *Burette* ad locum Plutarchi et copioſus eſt de Heraclide, in Mem. — des Inſcr. tom. X. pag. 190 — 193. atque Burettus plures vett. Muſicos, a Plutarcho memoratos, vberius perſequitur. *Harl.*]

Iades, Ἰάδης περὶ μȣσικῆς. Didymus apud *Priſcian.* de ponderibus pag. 1350.

Laſus, Hermionenſis, qui primus de muſica ſcripſit, aequalis Xenophanis, vt docet Plutarchus de vitioſo pudore pag. 530. et Simonidis, teſte Ariſtoph. in Veſpis. Mentio eius

apud

apud Herodotum, Ariſtoxenum et multos alios veteres, vt pridem notatum viris doctis, laudatis a me lib. I. cap. 16. §. 4. [Plura ſcripſi ſupra, vol. II. pag. 128.]

Λυσιῳδοὶ et Σιμῳδοὶ, muſici ſcenici, a *Lyſide* et *Simo*. vid. *Steph. Bergler.* ad Alciphron. p. 67.

[*Theodorus Metochita*, Logotheta magnus Conſtantinopoli ſub Andronico Palaeologo, circa a. Ch. 1314. mortuus. a. 1332. ſcripſit 122. capita philoſophica et hiſtorica miſcellanea cap. XIII. agitur περὶ Πλάτωνος καὶ τῦ μαθηματικῦ τῆς σοφίας, καὶ μάλιστα περὶ τῦ ἁρμονικῦ, *de Platone et mathematica philoſophiae parte, et maxime de harmonica*. MSt. exſtat in bibl. Caeſar. Vindobon. vid. infra vol. IX. pag. 214. 217. 219. *Harl.* vid. *Bloch* Specimina Operum Theodori Metochitae pag. 51 ſq.]

Mintanor, Muſicus τῶν κρυματοποιῶν, libro artis muſicae. *Fulgent.* lib. I. Mythol. cap. 1. et Schol. *Statii* ad Thebaid. III. 661.

Nicoſtratus, neſcio an huic catalogo inferendus propter haec auctoris fragmenti Cenſorino ſubiecti cap. 10. *Rhythmus creditur dictus a* [ꝑ] *Rhythmonio Orphei F. et Idmeneae Nymphae Maricae, vt tradit Nicoſtratus libro, quem compoſuit de Muſico fratre Rhythmonii.*

Panaetius iunior ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Γεωμετρίαν καὶ μυσικὴν λόγων καὶ διαστημάτων. *Porphyr.* pag. 244. ad Ptolemaei Harm.

Philolaus, Pythagoricus, plus ſimplici vice laudatur in Muſicis a *Boethio* pag. 1342. 1422. 1423.

Phrynis et *Timotheus*, antiquiſſimi muſici. *Alexand. Aphrodiſ.* pag. 58. ad Ariſtotel. metaphyſ. *Fabric.* De *Phryne* vid. ſupra, vol. II. pag. 134. De *Timotheo*, poeta et muſico, Mileſio, Olymp. LXXXIII. 3. ante C. N. 446. ſecundum Chronic. Par. copioſus eſt *Burette* in Mem. de litterature — des Inſcr. tom. X. pag. 215 — 238. *Harl.*

Phyllis, Delius, libro ſecundo περὶ μυσικῆς. *Athen.* XIV. pag. 636. περὶ αὐλητῶν id. pag. 634. Meminit et *Suidas* in Σκολιὸν et Schol. Ariſtophanis ad Ranas v. 1337. et ad Veſpas v. 1190.

Ptolemais, Cyrenaica, ἐν τῇ πυθαγορικῇ τῆς μυσικῆς στοιχειώσει. *Porphyr.* ad Harmonica Ptolemaei pag. 207. 208. 209. [conf. *Menagii* hiſtor. mulier. philoſopharum, et *I. Chriſtiani Wolfii* mulierum graec. fragmenta proſaica pag. 204. ſqq. et in catal. foeminar. etc. pag. 437.]

Pythagoras, Zacynthius. *Ariſtox.* lib. II. pag. 36. Confer, ſi placet, quae de hoc dixi lib. II. cap. 12. §. 2.

Simmias, Thebanus. *Laert.* lib. II. ſect. 124.

Simon, Socraticus. *Laert.* lib. II. ſect. 122.

Theophraſtus, de quo capite VII.

Thraſyllus, a Theone, Smyrnaeo, [mathem. cap. 33. p. 133. edit. Bulliald.] laudatus et a Porphyrio pag. 266. vbi lege περὶ τῶν ἑπτὰ τόνων. *Fabric.* conf. *Sevin* recitat. de vita et ſcriptis Thraſylli, in Mem. de Litterat. — des Inſcr. tom. X. pag. 89 ſqq. qui quidem potiſſimum agit de *Thraſyllo*, aſtrologo et muſico, item philoſopho pythagorico ac

 Platonico,

Platonico, tempore Auguſti et Tiberii, (vide ſupra in hoc volumine pag. 190.) Hunc tamen eumdem fuiſſe cum *Thraſyllo Phliaſio*, idem ſibi perſuadet. At *Burette* in Mem. de Litterat. — des Inſcript. tom. XIII. ad Plutarch. de Muſica pag. 287 ſqq. diſſentit: *Thraſyllus* quidem tempore Auguſti fuit mathematicus et muſicus, qui ſcripſiſſe dicitur ſecundum Nicomachum Geraſenum, Theonem et Porphyrium, de ſectione canonis muſici Pythagorici, tum περὶ τῆς ἐν ὀργάνῳ αἰσθητῆς ἁρμονίας et περὶ τῶν ἑπτὰ τόνων. Ad hunc quoque pertinent ea, quae *Eudocia* in Violar. pag. 134. de Democrito agens prodidit: ὡς Θράσυλλος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τὰ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτε βιβλίων ἀναγράφει. Enimuero *Burette* oſtendit, illum pridem Thraſyllum fuiſſe principiorum muſices mathematicorum peritiſſimum; at non ſolum a ſimplicitate antiquiſſima receſſiſſe, ſed etiam a conſuetudine illa priſtina, lyricae poeſeos cum arte muſica coniungendae: diuerſum igitur fuiſſe a *Thraſyllo Phliaſio*, multo antiquiore. Hunc enim, tradit *Plutarchus* de muſica pag. 671. vol. X. edit. Reiskii, modum Pindaricum ac Simonideum, (τρόπον τὸν ἀρχαῖον καλέμενον ὑπὸ τῶν νῦν.) ſectatum, et cum *Tyrtaeo Mantinenſi* atque *Andrea Corinthio*, quibuscum, tamquam eiusdem rationis modique tenacibus, Plutarchus coniungit Thraſyllum Phliaſium, conſulto abſtinuiſſe chromate, mutatione, fidium multitudine, aliisque multis in medio ſitis rhythmorum, harmoniarum, vocabulorum, modulationum et interpretationum generibus. Eadem autem ratio non valet de Thraſyllo, tempore Auguſti florente; quem artem poeticam exercuiſſe, ſilent veteres. Diſtinguendi quoque ſunt, *Thraſyllus*, Cynicus, de quo ſupra in capite de illis philoſophis, et *Thraſyllus*, Mendeſius, qui ſcripſit 1) περὶ λίθων, 2) Aegyptiaca, et 3) tragica; quamquam Burette opinatur, duo poſteriora opuſcula haud fuiſſe diuerſa; ſed vnum idemque opus, in quo hiſtoriae, eaeque tragicae, h. e. ea, quae in Aegypto infeliciter acta fuerint, enarrata fuiſſent, (hiſtoires d'évenements tragiques et merveilleux, qu'on ſuppoſoit arrivez en Egypte.) Hunc *Harduin.* ad Plin. H. N. tom. I. pag. 67. col. I. edit. Pariſ. in fol. confundit cum Thraſyllo ſub Auguſto. Atque Thraſyllum apud *Plinium* H. N. XXXII. cap. 5. Fabricius inter medicos veteres refert in elencho medic. vett. vol. XIII. pag. 437. *Harl.*

Tribonianus Sidetes, ſub Iuſtiniano imper. clarus, ſcripſerat inter alia ſυμφωνίαν τῦ κοσμικῦ καὶ ἁρμονικῦ διαθέματος. *Suidas.*

E *latinis* perierunt *Varro* x), *Albinus*, *Apuleius*, *et Mucianus*, Gaudentii interpres. Exſtant *Marcianus Capella*, *Auguſtinus*, *Boethius*, *Caſſiodorus*, *Beda*, vt Bernardum, Hermannum Contractum, Guidonem Aretinum, Albertum M. et iuniores omittam, e quibus tamen haud praetereundus *Georgius Valla*, qui ex veteribus Graecis, tum adhuc ineditis, Euclide, Ariſtide ac Bryennio, pleraque congeſſit in opus ſuum de rebus expetendis et fugiendis, lib. V — IX. Venetiis apud Aldum 1497. 1501. fol. *Fabric.* Plura vide in *Forkel.* Litteratur etc. pag 57 ſqq. et de Vallae opere pag. 509 ſq. in primis apud Reuerendiſſ. abbatem *Gerbert.* de cantu et muſica ſacra, tom. II. pag. 1 ſqq. vbi nubes celebrium medii aeui in cantu et muſica eccleſiaſtica auctorum inſtauratorumque excitatur, praeſertim ex codd. duobus Vindobonenſibus, duobus Monacenſibus, et Blaſiano, qui praeter inſtructionem muſicam

x) Meminit Claudianus Mamertus II. 8. de ſtatu animae.

cam et ἐξήγησιν τῆς παραλλαγίας, nec non totam liturgiam, pauca alia continet, eosque fere auctores, quos antea recenſiti habent codices. Indicem *melodorum* graecorum pleniorem dedit *I. A. Fabricius* in vol. X. B. Gr. pag. 130 — 139. Ex hoc igitur indice et Gerberti opere ſupplementa ad h. l. facile colliget, cui volupe erit plura de hac re cognoſcere. Atque laudatus Abbas *Martin Gerbert* multos antea ineditos libros muſicos, ſaeculis medii aeui potiſſimum ſcriptos, primus in lucem protraxit in opere: *Scriptores eccleſiaſtici de Muſica ſacra potiſſimum. Ex variis Italiae, Galliae et Germaniae codd. MSStis collecti et nunc primum publica luce donati.* Typis San Blaſianis. tom. III. 1784. 4. Qui in hoc opere praeſtanti continentur ſcriptores, ſecundum ordinem eos indicat *Forkel* in Litteratur etc. pag. 101 ſqq. *Harl.*

X. Latent inſuper, vel feruntur latere etiamnum, in variis Europae bibliothecis ſcriptores quidam graeci muſici, vt:

Adraſti, Peripatetici, (Theoni Smyrnaeo et Porphyrio plus ſemel laudati,) Harmonicorum libri tres, quos in bibliotheca Vaticana Alphonſus Ciacconius, et in bibl. Cardinalis a S. Angelo, quae deinde fuit Cardinalis Farneſii, fratris, ſeruatos teſtatus eſt Scipio Tettus, Neapolitanus indice librorum, nondum editorum, quem bibliothecae MS. librorum pag. 167. inſeruit Labbeus. De hoc Adraſto Marcus Meibomius praef. libri de proportionibus: *auctorem ex quibusdam locis notum auro redimere vellem. Fabric. Duval* reperit MS. Ἀδράςυ περιπατητικῦ ἁρμονικῶν βιβλίων libri III. cum figuris. in bibl. regia Neapolitana: vertetur et cum inedita *Philodemi* de vitiis et virtutibus formulis deſcribetur typographicis. vid. ſupra inter Peripateticos pag. 458 ſq. *Harl.*

[E codd. Vindob. Monac. et Blaſiano *Gerbert*. de cantu etc. tom. I. p. 13 ſqq. producit

Agallianum, *Agathonem*, monachum, fratrem Corones, ex Rhodo, (vide paullo poſt de hoc ipſum Fabricium,) *Ampelocepetum*, *Argyropulum* ſeniorem, *Campanam Celadinum*, *Chaliburen*, *Manuelem Chryſaphen*, auctorem ποιήματος, (h. l. melodiae ſeu cantus textus ἀλληλῦϊα) et libri de arte pſallendi, cuius codex cum ipſius et aliorum poematibus eccleſiaſticis adſeruatur in bibl. Scorialenſi, *Cucumam* et multos alios ſerioris aetatis.

Cucuzeles. Huius nominis frequens mentio fit in codicibus. Diſtinguendi autem ſunt *Ioannes* et *Ioſaphatus*. Prior *Ioannes Cucuzeles* fuit Euchaitarum epiſcopus, natione Graecus, inter hymnographos Menaeorum. inſignis: de cuius aetate et ſcriptis egit *Simon Wagnereck* in Pietate Mariana Graecorum, part. I. in prolegom. nr. 25. Plerumque occurrit ſub ſolo nomine τῦ μαΐςορος ſeu *magiſtri*, aliquando τῦ μαΐςορος Κύρυ Ἰωάννυ. Codices in bibl. Vindobon. ſupra iam memoraui. Sunt in cod. CCCCXCIII. τῦ μαΐςορος Κύρυ Ἰωάννυ τῦ Κυκυζέλη τέχνη ψαλλικὴ καὶ σημάδια ψαλλικὰ μετὰ πάσης χειρονομίας καὶ συνθέσεως, et apud Lambec. IV. pag. 273. Eiusdem ἀκολυθία τῆς ἐκκλησιαςικῆς τάξεως. — In cod. CCLIII. illius bibl. reperiuntur *Ioannis, geometrae*, hymni quatuor, verſibus heroicis et elegiacis in B. V. deiparam: in cod. CCCVIII. continetur *ſeries ordinationis vniuerſi officii eccleſiaſtici conſtructa et antiquis notis muſicis adornata.* Eiusmodi generis duo codd. ſunt in bibliotheca Monacenſi: quorum prioris initium aeri inciſum dedit *Gerbert*. lib. mem. tom. I. pag. 588. — In bibl. Vatic.

latent MSS. eius oratio in dormitionem ſanctiſſ. deiparae, et canones octo deprecator. ad S. deiparam ſecundum octooechos Graecorum: in cod. Vindobon. philoſ. CXCIV. eius *μέλος* ſeu *moduli:* in cod. Monacenſi CCXXV. eius *contacia* totius anni, compoſita quidem a *Mich. Aneoto,* in meliorem dein et concinniorem formam redacta a *Io. Glyceo*, denique a *Io. Cucuzele* contracta et edita. vid. *Gerbert* l. c. tom. II. pag. 7 ſq. et 15. — Alter fuit *Ioſaphatus Cucuzeles*, iunior monachus, in monte Atho, auctor *hirmologii* cum notis muſicis; cod. exſtat in bibl. Barberina. vid. *Gerbert* l. m. I. pag. 587 ſq. vbi late diſputat de *hirmis*, et II. pag. 7. et p. 17. *Allatius* de libris eccleſ. Graecor. pag. 99. *Harl.*

Dioclis quoque Harmonica aiunt latere in Italiae bibliothecis. Et Diocles, Elaita, Gorgiae Leontini diſcipulus *μȣσικὰ γεγραφὼς* memoratur Suidae in Ἀλκιδάμας. Memoratur et eidem Suidae ſuo loco *Diocles*, Athenienſis, ſiue Phliaſius, comicus, quem dicit auctorem fuiſſe [P] ſingularis harmoniae in theatro adhiberi ſolitae, de quo conſule, vbi lubet, *Caſaubonum* IV. 4. ad Athenaeum.

Georgii Pachymerae, Harmonica, graece MSS. in bibl. Caroli de Montchal teſte *Labbeo* pag. 191. et 181. In codice Colberteo MMMDCCCCXLVI. hoc titulo: *περὶ ἁρμονικῆς ἤγȣν μȣσικῆς, ἣν σοφώτατός τε καὶ λογιώτατος Γεώργιος ὁ Παχυμέρης ἐκ πολλῶν παλαιῶν τε καὶ νέων διδασκάλων ἐν ἀκριβείᾳ πολλῇ ἐκλεξάμενος ξυνετάξατο κάλλιςα· τοῖς τὰ μȣσικὰ ἐξασκȣ̃σιν ȣ̃τως χαριζόμενος.* Citat *Cangius* in Gloſſario in Ἦχος et alibi.

Ioh. Pediaſimi, de Symphoniis muſicis id. pag. 118. [vid. *Voſſ.* de ſcientiis mathematicis, cap. 22. §. 4.]

Nicephori Gregorae, in Harmonica Ptolemaei.

[*Michaelis Pſelli*, iunioris, opuſculum: *προλαμβανόμενα εἰς τὴν ῥυθμικὴν ἐπιςήμην* latet in cod. Marciano Veneto DXXIV. vid. cel. *Morellium* in praef. ad Ariſtid. or. — *Ariſtoxeni* fragm. pag. 39. et in notis pag. 266. *Harl.*]

Theodorum Sophianum memorat Geſnerus, et de muſica graece ſcripſiſſe teſtatur in Pandectis ſiue partitionibus vniuerſalibus pag. 82. *Callimachum* quoque nominat Kircherus in Muſurgia lib. VII. tom. I. pag. 546. referens monumenta muſicorum veterum, quae graece mſta vno ingenti tomo poſſidet collegium Ieſuitarum romanum. Magis etiam mirandum eſt, quod pag. 139. lib. III. cap. 13. *Non dicam hoc loco*, inquit, *de variis ac diuerſis antiquis*, *Ariſtoxeno*, Archyta, Didymo, Eratoſthene, *aliisque*, *quorum omnium manuſcripta penes me habeo*, *factis diuiſionibus* tonorum etc. Equidem non praeter rem hac in parte de fide Kircheri addubitauit Marcus Meibomius prolegom. ad muſicos antiquos ***

Hagipolites ſiue liber MS. de muſica eccleſiaſtica recentium graecorum, (*Andreae* forte *Cretenſis*,) quem citat Cangius gloſſario graeco in Ἦχος, *Φωνὴ*, *πλάγιοι ἦχοι*, *πνεῦμα*, *πτερὸν* et alibi.

In

In Alex. Barvoetii catalogo MSS. biblioth. Scorialenſis memorantur *Io. Glycaei* ſiue Dulcis, *Lampadarii* y), *Moſchiani* et aliorum chironomia muſicae artis. *Leonis* ſapientis matutina poemata XI. cum notis muſicis. Pſalmodia, qua vrbs Theſſalonicenſis et eccleſiae catholicae magnae vtuntur, compoſita a Domeſtico magiſtro *Cucuma.* [vid. *Gerbert* II. pag. 15.]

Ioh. Glycaei ſiue Glyce Protopſaltae Rhodi liber muſicus, ſiue opera, ad notas muſicae artis accommodata. [vid. *Gerbert* l. c. II. pag. 16.]

Conſtantini Moſchiani et *Geraſini*, monachi, poemata diuerſa eccleſiaſtica cum notis muſicis: Stichologia et Cantica et Pſalmodiae variae eccleſiaſticae variorum cum tropariis, hymnis et exapoſtilariis etc.

Agathonis, *Anthemii*, monachi et *Argyropuli* poemata eccleſiaſtica cum notis muſicis recentioribus Graecorum, [vid. *Gerbert* II. pag. 14.] cuiusmodi volumen eſt etiam in bibl. Ieſuitarum Louanii, charactere recentiore, forma enchiridii, cum titulo: Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ ποιήματα διάφορα ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων. Ψάλλεται δὲ τοῦτο δίχορον [?] καὶ ἄρχεται ὁ Δομέστικος τοῦ δεξιοῦ χοροῦ. Sub initium eſt explicatio notarum z) muſicarum ac vocum, poſtmodum citantur Chryſoſtomus in Liturgia, Manuel Chryſaphe, Ioannes Lampadarius, Panaretus, Palladas, Georgius, Agathon etc. in fine mutilus. Eiusdem farinae fuerunt in Scorialenſi bibl. ſub titulis Mannelis Lampadarii, Chryſaphe de pſallendi arte, et ipſius et aliorum poemata eccleſiaſtica ad notas muſicas accommodata. *Fabric.* Simile opuſculum, conſtans 184. foliis, in min. 8. manu ſcriptum: ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς ψαλτικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων φωνῶν; *Incipiunt bono cum deo artis pſalticae ſigna, tam quae eleuare, quam demittere iubent vocem*, fuit in bibl. Vffenbach. MS. part. II. pag. 491. Eiusmodi generis collectiones variae cantusque graeci et latini hinc inde reperiuntur in bibliothecis. *Gerberti* V. V. laborem et diligentiam in colligendis et adnotandis muſicorum, praecipue latinorum, libris iam laudaui. *Forkel* in Litteratur etc. pag. 485 — 504. largum exhibet indicem MSS. librorum muſicorum, praecipue medii aeui, qui in bibliothecis tam publicis quam priuatis adhuc adſeruantur. Quorum vero maxima pars, quoniam ad hiſtoriam mediae et recentioris lat. aetatis pertinet, illorum enarrationem in bibliotheca graeca moleſtam, minus certe neceſſariam fore arbitror. Atque quosdam ipſe Fabricius paullo poſt enotauerat, aliorumque, quorum nomina adieci, mentionem in nota marginali fecerat. Qui igitur plurium notitiam ſibi acquirere

y) *Lampadarius*, (cuius nomen frequens inter melodos eſt in codd.) non fuit nomen proprium, ſed officium eo deſignabatur eccleſiaſticum; atque Ioannes quidam ac Manuel, monachi, κατ᾽ ἐξοχὴν dicti ſunt *Lampadarii. Codinus* cap. 10. *prior ergo in ambulacrum venit* Lampadarius, lampadem ferens, *totumque feſti proprium cantum,* (ἰδιόμελον) *decantans.* vid. *Gerbert* l. m. tom II. pag. 8. In templo Conſtantinopolitano ſteterunt ad vtramque chori partem quatuor cantores; bini ad dextram, quorum prior nominabatur πρωτοψάλτης; et bini ad ſiniſtram partem, quorum prior dicebatur Λαμπαδάριος. conf. *Burney* vol. II. pag. 49. n. qui excerpta ex codice Λαμπαδ. τεχνολογία τῆς μουσικῆς τέχνης a Martinio, abbate Veneto et poſſeſſore codicis acceperat. *Harl.*

z) Vide *Cruſium* Turco-Graeciae pag. 197. *Rutgerſii* Var. lect. II. 11. pag. 132.

acquirere et bibliothecas, vbi latent, reſciſcere cupit, eum ad Gerbertum et Forkelium ablegamus. Burney quoque nonnullos codd. msstos indicauit. *Harl.*

Fragmentum cantici eccleſiaſtici cum antiquis notis muſicis, in latina eccleſia vſitatis MS. in biblioth. Vindobonenſi, vide *Lambecium* lib. II. pag. 763. 783. lib. III. pag. 138. 201. 207. Aliud apud *Hug. Menardum* in notis ad S. Gregorii M. librum ſacramentorum pag. 78.

Latini inferioris aetatis qui de muſica ſcripſerunt plures in bibliothecis feruntur, vt Aurelianus eccleſ. Rhemenſis clericus, Anonymus, Guidone Aretino aliquot ſaeculis antiquior, quem laudat *Iſ. Voſſius* de viribus rhythmi pag. 91. Berno, Abbas Augienſis, Conradus, monachus Hirſaugienſis, Guido, abbas S. Leufredi, Guilelmus, abbas Hirſaugienſis, Helpericus, monachus S. Galli, Hugbaldus, monachus Eluonenſis, Notkerus, epiſcopus Leodienſis, Osbertus, monachus Cantuarienſis, Theogerus, epiſcopus, [de quibus vid. *Forkel* Litteratur der Muſik. Fabric. quaedam ad oram exempli ſui adſcripſit —] *Guido, Aretinus*, ſcriptor micrologi muſici, de quo *Oudinus* tom. II. pag. 600 ſq. [micrologus et alia Guidonis opuſcula de muſica edita ſunt a *Gerberto* in ſcriptoribus eccleſ. etc. tom. I. plura vide in *Forkel* Litteratur p. 105 ſq.] De *Guidonis Vt re mi fa ſol la* vid. *Io. Weitz* heortolog. in hymnum Paulli Diaconi *vt queant laxis* etc. p. 264 ſq. [item *Trithemium* de ſcriptor. eccleſ. cap. 318. *Sigeb. Gemblac.* ad ann. 1028. *Oudin.* tom. II. pag. 871. *Bayle* Dict. voc. *Gui Aretin.* — *Seelen* in Athen. Lubec. part. IV. cap. XI. enarrat litem antiſtitis ſacri Lubec. Pouchenii cum rectore ſcholae Crugerio, qui abrogato *Vt re mi fa ſol* pueros canere iuſſerat *a, b, c, d, e, f, g.*] *Sigbertus Gemblacenſis* de ſe ipſo cap. 172. *arte muſica, antiphona et reſponſoria de ſanctis Macario et Guiberto melificaui.* — Quintini et *Petrus*, Canonicus S. Auberti, Cameracenſis, de quibus Henricus de Gandau. cap. 52. de S. E. — — *Regino*, Prumienſis, [ab ann. 891—899. abbas Prumienſis, poſtea inuidia aliorum hoc gradu deiectus, in coenobio S. Maximini ſeueram priuatamque vitam egit, et mortuus eſt ann. 908.] *Reginonis* epiſtolam de harmonica inſtitutione ad Rhadbodum, archiepiſc. Treuirenſem poſſedit mstam *Gerardus van Maſtricht*, vt ipſe teſtatur in litteris ad *Burch. Gothelf Struuium*, inſertis huius introductioni ad notitiam rei litterariae edit. II. pag. 166. Epiſtolae *Reginonis* in illo codice ſubiectum Lectionarium totius anni cum ſuperſcriptis notis muſicis, illa aetate vſitatis. *Oudin* tom. II. pag. 408. Biblioth. Kryſiana, Iac. Kryſii, Hagae 1728. 8. pag. 95. Schelhornii Amoenitt. litter. tom. X. pag. 1168. [Ex biblioth. Maſtricht. venerat in biblioth. Io. Lud. Bunemanni: et ex hac tranſiit in biblioth. Paullinam Lipſienſem. Ex hoc Lipſienſi codice *Martini*, Bonon. et *Marpurg*, Berolini, exempla deſcribenda ſibi curarunt. Alius cod. fuit quondam in biblioth. Krafftiana, Vlmae; vid. *Beyſchlagii* Syllogen var. opuſc. tom. I. pag. 216. In lucem prodire iuſſit *Gerbert* in Scriptoribus eccleſiaſtic. de muſica ſacra potiſſimum etc. tom. I. *Harl.*] — *Gregorianae* Pſalmodiae enchiridion, editum ante annos CC. de quo *Cangius* in adpendice ad gloſſarium gr. pag. 80. vide etiam *Baluzium* ad capitularia tom. II. p. 1134. et de *Guidone Othero* (lege, *Notkero,) Aribone*, *Micrologo* etc. vid. *Bernhard. Pez* tom. III. theſauri anecdotorum pag. 613. part. 3. [*Balbuli Notkeri*, monachi ſaec. X. explanatio, quid ſingulae litterae in ſuperſcriptione ſignificent cantilenae, typis promulgata eſt in *Caniſii* lection. antiq. tom. II. part. III. pag. 198. edit. Basnage, et in *Gerberti* ſcriptoribus eccleſiaſt. tom. I. pag. 95. *Labeonis Notkeri*, monachi ſaec. X. opuſculum theotiſcum de muſica, ex cod. coenobii S. Galli edidit *Gerbert* lib. mem. tom. I.

pag.

Digitized by Google

pag. 96—102. — ibid. pag. 197—229. *Aribonis*, ſcholaſtici, qui circa finem ſaeculi XI. vixit, muſica, ex cod. Admontenſi, ſaec. XII. *Micrologus*, i. e. breuis ſermo in muſica, et alia opuſcula muſica, in MSS. ſunt Ratisbonnae in biblioth. coenobii S. Emmeran. teſte catalogo illius bibliothecae, tom. II. pag. 132. —] Apud eumdem Pezium tom. IV. pag. 600. part. II. pag. 69. *Bernonis*, Augienſis, tonarius, de quo Oudinus tom. II. pag. 600. [e codd. Bernonis opuſcula reperiuntur in *Gerberti* ſcriptor. eccleſ. tom. I.] *Wolſtani* pag. 500. *Hugbaldi* pag. 417. De *Simone Taillero*, Dominicano Scoto, circa ann. Chr. 1240. *Iac. Echardus* tom. I. de ſcriptor. ord. Praedic. pag. CXI. — *Hieronymus de Morauia* circa ann. 1260. idem pag. 159 ſq. adde Anonymi Benedictini librum, la ſcience et la pratique du plain Chant. Pariſ. 1677. 4. Iourn. des Sav. pag. 209. Scriptor ſaec. XIII. et XIV. de flatuum ac ventorum operatione muſicae, Guelferbyti editus traditur in Mem. Treuoltinis 1725. p. 2281. [de *Ioannis de Muris* ſpeculo muſicae, libr. VII. MSS. vid. *Forkel* Litteratur etc. p. 497 ſq.] — De Antiphonario *Gregoriano* vatic. biblioth. mto membran. cum notis antiquis muſicis, mentio in diario Veneto Giornale d' Italia tom. XIX. pag. 7. de alio codice *Nic. Staphorſt* tom. III. hiſtor. eccleſiaſt. Hamburg. pag. 337. — Plura de notis muſicis in Chronico Gottwicenſi, pag. 52 ſqq. conf. Acta eruditor. Lipſ. 1734. pag. 103. Sed haec ſufficiant, et pluribus de illis, qui de muſica ſcripſerunt aetate inferiore, agere non eſt praeſentis loci.

XI. De muſicis ſcripſerant olim *Dionyſius* Halicarnaſſeus iunior, teſte Suida, tum *Glaucus*, Rheginus Italus, laudatus Plutarcho: et *Theophraſtus*, *Praxidamas* ac *Rufus*, de quibus *Ionſius* pag. 76 ſq. et 346. Ex eodem pag. 77. adderem *Demetrium Phalereum;* ſed eum non de muſica, neque de muſicis, verum de poetis ſcripſiſſe, inuenio apud *Laertium* V. 80. Inter recentiores quoque, muſicorum notitiam, ſed leuiter admodum tradidere: *Ioſephus Blancanus* in: Chronologia celebrium mathematicorum, Bonon. 1615. 4. *Hugo Sempilius*, Craigbaitaeus Scotus ad calcem librorum XII. de mathematicis diſciplinis, Antwerp. 1635. *Io. Georgius Ebeling* in Archaeologiis Orphicis ſiue Antiquitatibus muſicis libro exiguae rei, neque vltra A. M. 3920. deducto, Stetin. 1675. 4. *Antonius Poſſeuinus* bibl. ſelectae XV. 6. *Wolfgang Caſpar Princeps* in hiſtorica deſcriptione Muſicae, quam germanice edidit Dresdae 1690. 4. Prae ceteris conſulere operae pretium eſt, quae notauerunt tum editores muſicorum veterum *Meurſius*, *Meibomius*, *Walliſius*, tum *G. I. Voſſius* libro de ſcientiis mathematicis cap. XXII. [*Burney*, *Gerbert*, *Forkel* aliique ſupra memorati.]

XII. Muſicae veteris inſtrumentorumque muſicorum accuratior [ꝑ] pleniorque hiſtoria adhuc ab eruditis exſpectatur, etſi nonnulla huius argumenti attigerunt *Athanaſius Kircherus* in Muſurgia ſua, libro praeſertim ſeptimo, Rom. 1650. et Amſt. 1662. fol. *Erycius Puteanus* in Muſathena, Mediolani 1599. 8. et itinere Noniano: *Io. Guil. Stuckius* Antiquitatt. Conuiual. III. 20. *Guil. Alardus* libello de Muſica veterum, cui coronidis loco *Mich. Pſelli* Synopſin Muſices, graece cum verſione ſua ſubiunxit: Schleuſingae ann. 1636. 12. *Marius* praecipue *Merſennus* et *Ioh. Baptiſta Donius* in ſcriptis variis, ſupra ad §. V. memoratis, tum *Vincentius Galilaeus* in dialogis quinque de Muſica antiqua et noua, hetruſco idiomate vulgatis, et *Ioh. Andreas Angelus Bontempus*, Peruſinus, in Hiſtoria muſica, quam eadem lingua Peruſiae ann. 1695. fol. edidit *Iſ. Voſſius* libello erudito de poematum cantu ac viribus rhythmi: *Petrus Gaſſendus* libro de Muſica, *Io. Keplerus* libris de Harmonia mundi.

Claudii Nicoſii, quam parauit diſſertatio de veterum muſica, non vidit lucem: neque *Salmaſii*, de qua ſupra ad §. V. Neque *Iacobi Gaffarelli* liber de Muſica Hebraeorum, memoratus Allatio pag. 140. Apum Vrbanarum: neque *Ouvrardi* denique hiſtoria muſicae veteris ac recentis, de qua vide, ſi placet, acutiſſimi et elegantiſſimi *Iacobi Bernardi* Nouellas relationes reip. litterariae ann. 1703. menſe Octobri p. 370 ſq. [¶] [At vide, quos ab initio huius capitis et paſſim laudaui, qui pleniorem muſicae veteris et inſtrumentorum muſicorum concinnarunt hiſtoriam.]

CAPVT XIII (olim XII)

DE VERSIONIBVS GRAECIS LIBRORVM VETERIS TESTAMENTI.

I. *Ante LXX. Interpretes de nulla graeca verſione certo conſtat.* II. *De LXX. Interpretibus, Ariſteae liber, dubiae fidei. Eius editiones et verſiones.* III. *Hiſtoria LXX. Interpretum pluribus obſepta fabulis, et veterum ſcriptorum* ἀντιλογίαι. IV. *Num quinque tantum fuerint interpretes, et num Pentateuchum duntaxat, et e qua lingua, an omnes V. T. libros, atque etiam LXXII. Apocryphos verterint.* V. *Vtrum hodie ſuperſit LXX. Interpretum translatio, ac de verſione, quam ſub Herode concinnatam ſuſpicati ſunt viri quidam docti.* VI. *Verſionis graecae, quae LXX. Interpretibus hodie tribuitur, editiones.* VII. *De verſionis illius fide et auctoritate.* VIII. *De verſione graeca Aquilae, quam veteres intelligunt, quandoque ad hebraicum prouocantes.* IX. *De verſione Theodotionis.* X. *De verſione Symmachi, quam videntur veteres intelligere, cum prouocant ad codicem Samaritanum.* XI. *De quinta, ſexta et ſeptima verſione auctorum ſine nomine. Locus ex inedito Ioſephi Hypomneſtico.* XII. *De Origenis editione in Hexaplis inſtructa Obelis et Aſteriſcis.* XIII. *De Tetraplis, Hexaplis et Octaplis Origenis. Specimen Hexaplorum, caput I. Geneſeos.* XIV. *De editionibus graecae verſionis, quas laudant veteres ſub nomine Luciani, Heſychii, Euſebii.* XV. *De Hieronymi verſione latina translationis graecae LXX. Interpretum, ac de graeca verſione latinae Hieronymi interpretationis.* [¶]

[Cum ſupplementis *Io. Gottf. Scharfenbergii* a) et *Aug. Frid. Pfeifferi.*]

I.

Poſt tot viros eruditos, laudatos a *Carpzouio* in Crit. S. pag. 481. b) dicendum etiam nonnihil mihi eſt de graecis diuinarum litterarum interpretibus, vt lectori graecorum omnis generis ſcriptorum veterum notitiam in hoc volumine inquirenti, etiam de ſacris hiſce, quae ſcitu digna ſunt, compendio ſaltem offerantur. Initio quidem admodum incerta eſſe exiſtimo,

a) Quod. *Scharfenberg*, Prof. quondam Lipſienſis cel. iam ſub exitum anni 1784. ſua conſcripſerat ſupplementa, atque inter ea ad ſedes beatas tranſiit; cel. *Pfeifferus*, collega mihi amiciſſimus, ea, quae addenda viderentur, me rogante, adiecit. *Harl.*

b) Adde, qui largam ſcriptorum de LXX. et graecis interpretibus notitiam litterariam exhibent, *Buddeum*, in Iſagoge hiſt. theol. in vniverſ. Theol. pag. 1516 ſqq. *Wolfium* in Biblioth. Hebr. vol. II. pag. 440 ſq. vol. IV. pag. 166. *Herm. Fr. Koecheri* analecta litteraria ad Wolfii biblioth. hebr. part. II. pag. 96 ſqq. qui pag. 108. omnes fere de hiſce verſionibus ſcriptores enumerat. *Hagemann* von den furnehmſten Ueberſetzungen der heil. Schrift pag. 12. *Simonis* introductio in L. Graecam pag. 356. *Harleſii* Introductio in hiſt. Ling. graecae p. 591. *I. C. Pfeiffer* inſtitt. Hermeneuticae Sacrae §. 32. *Maſchium* in Bibliotheca S. poſt *I. Le Long.* part. II. vol. 2. in praefatione. *Pfeiff.*

ſtimo, quae de verſione graeca librorum antiqui foederis diu ante LXX. Interpretes, a neſcio quo, compoſita, et Pythagorae, Platoni, aliisque graecis lecta tradit Ariſtobulus apud Clementem Alex. I. Strom. pag. 342. et Euſebium XIII. 12. Praeparat. Euangel. pag. 663. licet huic teſtimonio plurimum tribuant tum alii [c]), tum *R. Azarias* apud Buxtorf. lib. de punctorum antiquitate, pag. 131. et *G. Vockerodt* in Exercitatione de Notitia diuinarum ſcripturarum apud Gentiles [d]). Manifeſtus quoque error eſt Rufini, qui in epiſtola Demetrii apud *Ioſephum* XII. 2. verba [e]): *συμβέβηκε δ' αὐτὰ καὶ ἀμελέστερον, ἢ ἔχει, σεσημάνθαι* interpretatur

c) Vt *Ioh. Wowerus* Syntagm. de graeca et latina bibliorum interpretatione cap. 9. et *Iſ. Voſſius* diſſ. de ſeptuaginta interpretibus p. 14. *Scip. Sgambatus* Archiu. Vet. Teſt lib. III. pag. 482. quibus nuper acceſſit *Sim. de Magiſtris* in Apologia ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione, de qua vide infra §. II. Hic autem non ſolum Ariſtobuli auctoritatem oppugnatam ab Humfr. Hodio et Ant. Dalio defendit diſſ. I. pag. 314 ſqq. verum etiam Homerum aliosque ſcriptores graecos vetuſtos ex hebraicis fontibus ſua hauſiſſe, barbaricam philoſophiam non aliunde quam ex Hebraeorum diſperſione ortam eſſe, et alia, ſimilia his, admodum copioſe docere conatus eſt diſſ. V. pag. 573—629. Sed non dubito, quin periti harum rerum aeſtimatores malint adſentiri Ant. Dalio, qui diſſert. ſuper Ariſtea de LXX. Interpretibus cap. 25—27. nullam verſionem graecam librorum Vet. Teſtamenti antiquiorem ſeptuagintauirali exſtitiſſe oſtendit, et cap. 28. Ariſtobuli de hac verſione narrationem, iisdem fere verbis expreſſam apud Clementem Alexandrinum et Euſebium, ita examinat, vt eam fide dignam eſſe neget. De Ariſtobulo eiusque commentariis in libros Moſaicos, haud dubie ſuppoſititiis, vide Hodium de bibliorum textibus originalibus p. 49 ſqq. et Ioh. Chr. Wolfium bibl. hebr. part. I. p. 215 ſq. conf. Io. Clerici epiſt. crit. adiectas arti critic. pag. 189. edit. Lipſ. *Scharf.* Adde *Waltonium* in Prolegomenis ad Bibl. Polygl. prol. 9. §. 6. *Buddeum* in Iſagoge pag. 1516. et *G. I. Engelbach* diſſ. de verſione graeca Pentateuchi ſeptuaginta virali antiquiore. Witt. 1706. *Reinmannus* hiſt. theol. Iud. cap. 7. pag. 110. dubius haeret. *Petr. Dan. Huetius*, in demonſtrat. Euang. Prop. 4. cap. 12. §. 3 ſq. mediam viam ingreſſus, pronunciat non totum Pentateuchum, (de hisce enim Moſis tantum libris agitur, quando de verſione, LXX. viris antiquiore, quaerimus;) ſed partes tantum quasdam ante Alexandri tempora graecas redditas fuiſſe; id quod ex Ariſtobulo apud Euſebium, Demetrio apud Ioſephum et ex hiſtoria Ariſteae probare ſtudet. Sic fere etiam *Sabaterius* praef. in bibl. p. 1. Eamdem ſententiam fouet *Sam. Traug. Mücke* in exercitatione hiſtor. de Origine verſionis ſeptuaginta interpretum. Zullich. 1789. 8. Neque incredibile eſſe videtur, plures prius priuatas exſtitiſſe verſiones, quae, collectae tandem publiceque adprobatae, noſtram conſtituerent graecam LXX. viralem interpretationem. Conf. *Eichhorn* Einleitung in das A. T. tom. I. §. 62. Omnium tamen, quae ſuperſunt, verſionum antiquiſſima ea eſt, quae *Alexandrina* vel ſeptuagintauiralis dicitur. — Iis, qui partim Ariſtobuli ceterorumque, ab eo pendentium, fidem plane nullam, partim inanem iactantiam de Pythagora, Platone aliisque iudaizantibus euicerunt, addendus eſt poſt *Clericum*, *Iac. Bruckerus* in hiſt. philoſ. part II. pag. 687 ſqq. Clericum refutare contendit *Franc. Baltus* in *Defenſe des SS. Peres accuſez de Platoniſme* pag. 615 ſqq. Pari fere modo *Mich. Waltherus* in Officina bibl. p. 125 ſq. quatuor verſiones graecas ante Chriſtum natum diſtinguit, primam, antequam rebus potiretur Alexander M. ſecundam Ptolemaei Lagi tempore; tertiam τῶν ό; quartam tempore Herodis, quam κοινὴν habet. *Pfeiff.*

d) Ienae ann. 1689. 4. p. 249. Confer, ſi placet, bibl. vniuerſal. tom. XVII. p. 440. et doctiſſ. Hodium de bibliorum textibus original. pag. 570.

e) Haeſerunt in his verbis Demetrii apud Ioſephum et Ariſteam etiam alii viri docti, quorum interpretationes et coniecturas de emendanda lectione vulgata congeſſerunt *Sig. Hauercampus* ad Ioſephi Antiq. Iud. lib. I. p. 588. tom. I. Opp. et *Ol. Gerh. Tychſenius* Append. Vindiciarum tentaminis de variis codd. hebr. V. T. MSS. generibus pag. 22 ſq. Nuper quidem *Sim. de Magiſtris* Apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 537. repudiata Fabricii ſententia, ſequutus eſt interpretationem Rufini, ratus, hinc duci poſſe argumentum pro verſione ante ſeptuagintauirali

pretatur ſic: *contigit etiam minus diligenter eam, quam habent, tranſferri.* In libro Ariſteae [pag. 107. Adpend. Opp. Ioſephi, edit. Hauerkamp.] hic locus ita legitur: *τυγχάνει γὰρ ἑβραϊκοῖς γράμμασι καὶ φωνῇ λεγόμενα· ἀμελέστερον δὲ, καὶ οὐχ ὡς ὑπάρχει, σεσήμανται,* quorum ſententia eſt: conſtat enim literis linguaque hebraica, ſed negligentius, neque ita, vt (ab auctoribus) ſe habent, ſcripta interpunctaque ſunt. Nec minus aperta *Serarii* hallucinatio, qui in Prolegom. biblioth. cap. 16. quaeſt. 1. graecam verſionem ſacrorum librorum, quam ſub Ptolemaeo Lagi compoſitam tradunt Irenaeus et Theodoretus, a translatione LXX. Interpretum, quam ſub Philadelpho concinnatam reliqui omnes adfirmant, diſtinguit. Apud Ioſephum quoque incaſſum quaeras, quod ex libris contra Appion. proferre ſe ait *Anſelmus Deſinguius*, Benedictinus, in cogitationibus de vita bene degenda, Ariſtotelem ſacros libros ab Hebraeo quodam graece ſibi vertendos curaſſe. *Henr. Dodwellus* ex Eupolemo apud Clementem Alex. et aliis teſtimoniis atque argumentis conatus eſt euincere, verſionem LXX. interpretum compoſitam tempore Demetrii Phalerei grammatici et Ptolemaei Philopatoris, vid. vitam Dodwelli tom. II. pag. 504. Admodum lubrica itidem videtur coniectura viri praeclariſſimi *Ioh. Henrici Hottingeri*, qui in theſauro philologico pag. 282. et in faſciculo diſſ. theolog. philolog. pag. 146. et in Exercitationibus Anti-Morinianis pag. 28. graecam Samaritanorum verſionem ſeptuaginta-virali graeca antiquiorem olim exſtitiſſe, graeciſque eccleſiae doctoribus ſub *Σαμαρειτικοῦ* nomine laudatam opinatur. Verum, quae ratio nos quaeſo moueat, vt tam antiquam illam eſſe arbitremur, quum praecipue, vt infra declarabo, credibile ſit, per Samariticum veteres intellexiſſe verſionem graecam Symmachi. [Hottingero in eo quidem, quod iam Alexandri Magni temporibus graecam Samaritanorum verſionem exſtitiſſe coniicit, adſentiri nolim. Nam poſt Origenem demum doctores veteris eccleſiae commemorant lectiones *τοῦ Σαμαρειτικοῦ*: vnde eas ex Hexaplis Origenianis ductas eſſe credunt *Iſ. Voſſius* differt. de ſeptuaginta interpretibus pag. 96. et *Bern. Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. 1. §. 8 ſq.. Sed vt Fabricius, qui *τὸ Σαμαρειτικὸν* Symmachi Samaritae verſionem graecam eſſe opinabatur, longius a vero aberrauerit, quam Hottingerus, non temere vereor, vt infra dicam ad §. X. *Scharf.* Porro ſcripturas in graecam linguam ante Ptolemaeum translatas negat Auguſtinus VIII. 11. de ciu. dei. [P]

II. Vetuſtiſſima igitur, de qua certius paullo conſtat, eſt verſio graeca librorum antiqui foederis, quae per annos amplius mille et ſeptingentos celebris fuit ſub nomine LXX. *Interpretum.* Antiquiſſimus omnium, qui hiſtoriam huius interpretationis ſcripto conſignarunt, haud dubie eſt auctor, notus ſub nomine *Ariſtaei* ſiue *Ariſteae*, genere Cyprio, virtute bellica claro *f*), qui ſe Ptolemaei Philadelphi regis Aegypti miniſtrum et cum Andrea regis eiusdem *ἀρχισωματοφύλακι*, ad Eleazarum pontificem, librorum ſacrorum interpretumque impetrandorum cauſa, a rege miſſum refert. Huius liber ad *Philocratem* fratrem etiamnum

gintauirali minus accurata, e qua tamen, vt ipſe dicit p. 353. LXX. interpretes plurimum lucis hauſerint. Sed hanc potius repudiandam eſſe, recte monet *F. V. Reinhardus* diſſ. I. de verſionis Alexandrinae auctoritate et vſu in conſtituenda librorum hebraicorum lectione genuina p. 19. *Scharf.*

f) De Ariſtea vid. *Hambergers* zuverläſſige Nachrichten, Th. I. S. 323. *And. Gottl. Meſch* praef. ad biblioth. le Long part II. vol. 2. pag. 5. qui Ariſteae nomen non perſonae, ſed dignitatis eſſe contendit. *Ioſephus* lib. XII. Antiq. cap. 2. *φίλον ἐν τοῖς μάλιστα τῷ βασιλεῖ* eum appellat. *Pfeiff.*

num exſtat, (memoratus Theonae, epiſtola ad Licinium, in Dacherii Spicilegio tom. III. pag. 237.) quo tota res fuſe exponitur, nomina LXX. Interpretum, regis in illos munificentia, quaeſtiones, a rege eisdem in conuiuio propoſitae, ipſorumque reſponſiones prolixe referuntur. Hunc Euſebius IX. 38. Praeparat. Euangel. vocat περὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ τῶν Ἰουδαίων νόμου. Primus *latine* vertit Pauloque II. pontifici, dicauit *Matthias Palmerius* Piſanus, cuius verſio Mattheo Palmerio Florentino perperam tributa a Poccianto, Gaddio aliisque, et ab aliis Palmerio Vincentino, quibusdam antiquioribus latinis bibliorum editionibus praefigitur, vt Romanae a. 1471. g) fol. et Norimbergenſi anno 1475. Prodiit deinde ſaepius tum ſeorſim, [Erfordiae ann. 1483. h) Pariſiis cum Damaſceno de orthodoxa fide, et Olympiodoro in eccleſ. in typographeo H. Stephani ann. 1512. 4. i) qui iam ann. 1510. et 1511. prelo eam ſubieciſſe dicitur; deinde *Pfeiff.*] Colon. 1578. 8. cum commentario qualicunque *Iacobi Middendorpii:* tum vna cum aliis ſcriptis, vt Baſileae ann. 1536. 8. cum Olympiodoro et Gregorio Neocaeſar. in eccleſiaſtem: atque etiam in Micropresbytico Baſil. 1550. fol. ſed et in bibliotheca patrum Pariſiis edita, tomo VII. atque Coloniae, tomo I. et Lugduni, tomo II.

Graece k) primus ex codice, quem in Italia acceperat, edidit et Huldrico Fuggero dicauit *Simon Schardius*, adiuncta ſeparatim verſione latina meliori *Matthiae Garbitii*, Profeſſoris graecarum literarum in academia Tubingenſi paullo ante defuncti, et variis lectionibus, e codice Vaticano collectis, Baſil. 1561. apud Oporinum 8. l) Hanc editionem [expreſſere Fronto Ducaeus tom. II. auctarii bibl. patr. p. 856. ann. 1624. et Pariſienſes in edit. bibl. patr. ann. 1654. tom. XIII. p. 756. *Pfeiff.*] ſequutus ſum, eum Ariſteae librum graece et latine ſubiungerem editioni Ioſephi Lipſienſi, quae titulum praefert Coloniae ann. 1691. fol. vbi et notas meas breues ad compendium Ariſteae in Ioſephi hiſtoria lib. XII. cap. 2. obuium reperies. Ariſteam graecolatinum *Eldani de Parchun* Obotritae Francof. 1610. 8. memoratum Imbonato in bibliotheca Latino-Hebraica pag. 347. et Hendreichio in Pandectis Brandenburgicis pag. 271. necdum vidi m). Nouam editionem huius ſcripti receperat vir doctiſſ. *Iſ. Voſſius,*

g) Iam circa annum 1469. in fol. Romae excuſa traditur, in catalog. Pariſ. quam tamen editionem Clement. in bibl. curioſ. partem bibliorum de anno 1471. fuiſſe iudicat. *Pfeiff.*

h) Titulus eſt: *Ariſteae tractatulus de LXX. interpretibus et de eorundem maxima ſapientia, ac nominibus* etc. — In praeclara Erffordenſi achademia opere peruigili anno LXXXIII. impreſſus. 31. fol. 4. Conf *Pray* bibl. vniuerſ. Budenſis, part. I. pag. 72. *Denis* ad Maittairium tom. I. pag. 163. *Clement.* bibl. curieuſ. *Pfeiff.*

i) Hanc ſequuta eſt editio *Io. Bebelii*, Baſil. 1536. et reliquae a Fabricio laudatae. Ea, quae cum notulis, ſ. commentario, Middendorpii, Colon. 1578. prodiit, non Palmerii, ſed Matth. Garbitii verſionem, teſte *Adelung* in continuat. Lexici Ioecheriani continet. *Maſchius* l. c. pag. 7. eam plane ſingularem et a iam recenſitis diuerſam nominat. In titulo, reſtitutionis ex MSS. graecis atque latinis codicibus et SS. patrum libris, mentio fit. Verſio Palmerii incipit: *Cum permagni ſemper feceris Philocrates* etc. Garbitii vero: *Cum, o Philocrates, noſtra ad Eleazarum* etc. *Pfeiff.*

k) Quae hic de libelli Ariſteani editionibus et verſionibus latinis leguntur, Fabricius magna ex parte hauſit e praefatione operis Hodiani de bibliorum textibus originalibus. Editionem, quam deinceps narrat a ſe curatam eſſe, repetiit Sig. Hauercampus in appendice operum Ioſephi tom. II. pag. 97—136. *Scharf.* In editione Oberthurii vero, quod miror, deeſt. *Pfeiff.*

l) (Conſ. Clement. bibl. curieuſ.) Prodiit iterum cura Theoph. Glaſeri. Dresdae. 1601. 8. *Pfeiff.*

m) Recenſet eam catalog. biblioth. Reimmann. Clement. biblioth. curieuſ. et Maſchius l. c. p. 7.

Inſerta

ſius, quo, antequam promiſſa exſoluiſſet, defuncto, *Oxonienſes* ann. 1692. 8. edidere Ariſteae librum, ſeruata Garbitii verſione locis quibusdam emendata, et praemiſſis veterum teſtimoniis de ſeptuaginta interpretibus cura Eduardi potiſſimum Bernardi. Hanc editionem ſecuti ſunt, operibusque [318] ſuis ſcriptum integrum graece et latine inſeruere viri duo praeſtantiſſimi, qui in Belgio et Anglia Ariſteam, ſcriptorem ſuppoſititium, et vniuerſam eius narrationem confictam ac commentitiam eſſe nuper oſtenderunt n), *Humfredus Hody*, linguae graecae profeſſor regius et archidiaconus Oxonienſis in libris IV. de Bibliorum Textibus Originalibus, verſionibus graecis et latina vulgata, Oxonii e theatro Sheldoniano 1705. fol. et *Antonius van Dale*, muſicus ac philologus Harlemenſis in diſſertatione ſuper Ariſtea de LXX. Interpretibus, Amſtelod. 1705. 4. Addamne his, quod *Iohannes Druſius* LXXII. Interpretum reſponſa regi Ptolemaeo reddita ex Ariſtea, Garbitii verſione ſeruata, latine edidit libro ſecundo Apophthegmatum Hebraeorum, Franequerae ann. 1591. 4. [Iterum prodierunt haec *Apophthegmata Ebraeorum ac Arabum* ibidem ann. 1612. 4. Adde editionem, quam Fabricius curauit Hamb. 1714. 8. ad calcem lib. III. de vita et morte Moſis pag. 293. *Scharf.*] In bibliotheca Bauariae MSS. exſtat *Ariſteas* de LXX. Interpretibus. Eiusdem capita 72. de regno, vsque ad finem incolumi ſeruando. *Pfeiff.*

Compendio hiſtoriam de LXX. Interpretibus ex Ariſtea refert Rabbi *Gedalias* in Catena Cabbaliſtica fol. 23. 24. Verſione liberiori Hebraica o) Ariſteam interpretatus eſt *R. Azarias de Roſſi* ſiue *de Rubeis* Ferrarienſis ſub titulo הדרת זקנים *Decor ſenum*, Mantuae 1574. in opere, cui titulus מאור עינים *Lumen oculorum*. Conf. Ioh. Morini Exercitat. Biblicas pag. 181. et Iulium Bartoloccium bibl. Rabbinicae tom. I. pag. 437. Hottingerum bibl. Or. pag. 49. *Fabric.* Adde *Io. Chriſt. Wolfium* bibliothec. Hebr. part. I. pag. 214 ſq. et part. II. pag. 444. *Scharf.*

Germanice vertit *Iuſtinus Goblerus* de Sanct. Guuere V. I. D. A. dicauitque Philippo, Haſſiae Landgrauio ann. 1561. (vel potius 1562. 8.) Recuſa eſt haec verſio Amſtelodami ann. 1631. 12. D. *Simonis Schardii* verſio germanica edita ann. 1619. Mühlhuſae 8.

Gallice lucem vidit per Guil. Paradin, Lugd. 1552. 12. [iterumque ibid. 1564. 4. conf. *Clement.* l. c. *Pfeiff.*

Italica

Inſerta etiam eſt bibliothecae patrum. Pariſ. ann. 1614. *Pfeiff.*

n) Hodius hoc oſtendit in *diſſertatione contra hiſtoriam Ariſteae de LXX. interpretibus*, quam primo ſeparatim edidit Oxonii ann. 1685. 8. deinde vero auctam vindiciis aduerſus Iſ. Voſſium operi de bibliorum textibus originalibus inſeruit, ita, vt locum primi libri occuparet. At ſecundus liber docet, quo tempore, a quibus, et quo modo confecta ſit verſio ſeptuagintauiralis: tertius oſtendit, quanta fuerit inde a Chriſto ad noſtra vsque tempora cum textuum originalium, tum verſionis graecae ſeptuagintauiralis et latinae vulgatae auctoritas: quartus denique de reliquis verſionibus graecis et Origenis hexaplis exponit. Diſſertationis illius Hodianae ſupplementum eſt liber Dalii, deinceps a Fabricio laudatus, qui ſe magis popularitate, quam ſubtilitate et diligantia commendat. *Scharf.*

o) Ex latino Garbitii, non graeco facta. Idem *Aſarias* lib. III. ſui operis Meor Enajim cap. 7. denuo de verſione τῶν ό differit et quae a Iudaeis, patribus et aliis ſcriptoribus notata inuenit, adfert. Vberius de hac hebraica verſione egit *Io. Esbergius* diſſ. de LXX. interpr. Vpſal. 1703. 8. *Pfeiff.*

Digitized by Google

Italice ſubiectus libris V. T. in verſione bibliorum italica, quam ann. 1471. edidit Nicolaus Malermus, Venetus, abbas Benedictinus Ord. Camaldulenſis monaſterii S. Michaelis de Lemo [interprete credito Hier. Squarzafico. Sequitur in fine tomi primi librum Pſalmorum et ex latina Palmerii verſione traducta videtur Mitarellio in bibliotheca Monaſterii S. Michaelis Venetiarum. append. pag. 85. *Pfeiff.*] Eadem biblia recnſa ann. 1477. 1541. [et 1567. Le Long Bibl. S. tom. I. pag. 354. *Pfeiff.*] Prodiit et Ariſteas Hetruſca lingua, neſcio quo interprete, Florentiae 1550. 8. [interprete Lud. Domenichi. Denique italice reddidit Leon. Cernotti, Treuigiis 1593. 8. conf. *Clement.* l. cit. et *Paitoni* in bibl. degli auctori volgariz. *Pfeiff.*]

[*Anglicas* verſiones duae exſtant, quarum altera ann. 1633. altera ann. 1715. prodiit Londini 12. Vide Andr. Gottl. Maſchii Praefat ad biblioth. ſacr. — part. II. vol. II. pag. 6—8. (De vtraque vide Sig. Iac. Baumgarten. Nachrichten von merkwürdigen Büchern tom. X. part. 55. pag. 29 ſqq. *Scharf.*) Tertiam edidit verſionem anglicam, *Wilh. Whiſton in: a Collection of authentick records, belonging tho the old and new Teſtament, translated in to Engliſh.* 1727. part. 2. pag. 493. qui et genuinum hoc eſſe Ariſteae ſcriptum contendit probare adpendice ad librum: *the literal accompliſhment of Scriptures prophecies* etc. Lond. 1724. pag. 117 ſqq. vid. Acta Erud. ann. 1728. pag. 116. et ann. 1729. menſ. Sept. pag. 101. *Pfeiff.*]

Hunc ipſum eſſe librum, quem legit olim et ſub Ariſteae nomine laudat Ioſephus, et ex quo nominatim compellato hiſtoriam de LXX. Interpretibus referunt vel perſtringunt Tertullianus cap. 18. Apologet. Euſebius VIII. 2 ſq. Praeparat. Euangel. Georgius Syncellus pag. 272 ſq. auctor Chronici Paſchalis pag. 173. Ioh. Zonaras aliique nonnulli, vel collatio ſola lectori perſpicue demonſtrabit.

At ab Ariſtea, qualis hodie exſtat, non minus quam a Ioſepho antiq. lib. XXII. cap. 2. Philone LII. de vita Moſis edit. Mang. tom. II. pag. 140 ſqq. Iuſtino martyre admonit. ad graecos nr. 13. et Euſebio Praepar. Euangel. lib. VIII. cap. 2 ſqq. ne quid dicam de Irenaeo, Clemente Alex. Tertulliano, Cyrillo Hieroſol. immane quantum diſcrepant p), quae ex Ariſtea refert Epiphanius lib. de ponderibus et menſuris ſect. IX ſq. Diuerſa quoque ſunt, quae habet pſeudo-Ioſephus Gorionides III. 2. q) Diuerſa inſuper nomina [ſ] LXX. Interpretum occurrunt in epiſtola VII. pſeudo-Damaſi ad Hieron. *Cogitaui frater amantiſſime, et in Chriſto ſemper ſacerdos, vt ſecundum ſeptuaginta Interpretes, id eſt, Matthiam et Ptolemaeum, Muchium, Sacreum, Hydronium, Pamphilum, Zoaſtirem, Didymum, Sanium, Epiphanium,*

p) Conf. *B. Monteſalconii* prolegom. hexapl. cap. III. §. 5. et 7. vbi Ariſteae exemplaria, quae nunc exſtant, genuina, ceterorum autem additamenta, velut illa, quae Epiphanius e fabuloſis narrationibus hauſerit, vel e codice lacunoſo potiusque interpolato quo vſus ſit, ſpuria eſſe docet. Aliam coniecturam de codice Ariſteae, quo vſus eſt Epiphanius, propoſuit *Sim. de Magiſtris* Apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 549 ſq. *Scharf.*

q) Diuerſa *Abulfetachi* narratio in chronico, cuius ſpecimen Schnurrer in neuem Repertorium für bibl. und morgenl. Literatur, quod edidit *Paulus*, tom. I. nr. 2. dedit. Illa in eo maximo diuerſa eſt, quod Ptolemaeus Philadelphus certamen Iudaeorum et Samaritanorum Alexandrinorum in vertendis bibliis inſtituiſſe dicitur, p. 124. *Pfeiff.*

Digitized by Google

nium, Ciatrem, Simonem et ceteros, in quantum noſtra recurrit conſcientia, de ſeptuaginta inuenire veſtigia. Diuerſum quoque narrationis filum et diuerſas Ptolemaei et Hebraeorum epiſtolas exhiberi a Matthaeo Cigala Cyprio in noua Synopſi variarum hiſtoriarum ſermone graeco-barbaro conſcripta, iterumque alias epiſtolas exſtare in Petri Comeſtoris hiſtoria ſcholaſtica, notauit Humfredus Hodius libro et capite primo operis paullo ante laudati. Verum vero hi vel ingenio tantum indulſerint ſuo, vel ex memoria rem referentes tam varia confinxerint, (nam nec Ioſephus ex aſſe cum Ariſtea conſpirat), vel diuerſum ſub Ariſteae nomine codicem, quod doctiſſimo Hodio videtur et a iuniore quodam confictum ad manus habuerint, lectoris iudicium eſto.

Veram eſſe Ariſteae narrationem, et ab Ariſtea, Ptolemaei hyperaſpiſte, ſiue cuſtode corporis, vere ſcriptam, Ioſepho, Euſebio aliiſque antiquis pridem accredidere plerique eruditorum, *Brianus Waltonus* Prolegom. IX. ad Bibl. Polyglotta §. 4. *Iſaacus* praecipue *Voſſius* in libro de LXX. Interpretibus cap. 4. eiusque appendice et in appendice obſeruationum ad P. Melam pag. 58 ſq. vbi librum ab Humfredo Hodio aduerſus hiſtoriam Ariſteae editum Oxonii 1685. 8. ex inſtituto impugnat. [Poſt Iſaacum Voſſium, cuius *diſſertationes de ſeptuaginta interpretibus eorumque et tralatione et chronologia* prodierunt Hagae Comitum ann. 1661. 4. *Appendix ad librum de LXX. interpretibus* ibidem 1663. 4. et *obſeruationum ad Pomp. Melam appendix*, Londini ann. 1686. 4. [et Guil. Whiſton, ſupra laudatum,] nemo maiori cum adparatu doctrinae ad Ariſteae narrationem de LXX. interpretibus defendendam acceſſit, quam *Sim. de Magiſtris* in Apologia ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione, adiecta *Danieli ſecundum ſeptuaginta ex tetraplis Origenis primum edito e ſingulari codice Chiſiano,* Romae ann. 1772. forma maxima. Sed hic etſi paſſim non immerito reprehendit Hodium et Dalium; tamen apologia illa nimis copioſa narrationi vulgari de LXX. interpretibus fidem conciliare non potuit, vt recte iudicat *Ioh. Aug. Erneſtus* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 205. Neque melius rem geſſiſſe auctorem libelli Anglici, *A Vindication of the Hiſtory of the Septuagint from the Miſrepreſentations of the learned Scaliger, Dupin, Hody, Prideaux and other modern Criticks*, qui Londini ann. 1758. prodiit, quod didici ex *I. S. Semleri* adparatu ad liberalem vet. teſt. interpretationem pag. 291. Quos praeterea defenſores nactus ſit Ariſteas, oſtendit *A. G. Maſchius* praefat. ad biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 10 ſqq. vbi et ipſe illis acceſſit, ita, vt ex apologia Simonis de Magiſtris modo commemorata et *Ol. Gerh. Tychſenii* tentamine de variis codd. Hebraicorum V. T. MSS. generibus fabulae, a viris doctis dudum repudiatae defenſionem *concinnaret* nouam et miram. Nam cellulas adeo inſtaurare conatus eſt olim ab Hieronymo euerſas ſ. quas Ariſteas certe mendacio ſuo non exſtruxit, et Hieronymus olim deſtruxit pag. 30. *Scharf.* *Alexius* denique a *S. Aquilino* in libro: Pentateuchi Hebraeo-Samaritani praeſtantia in illuſtrando et emendando textu maſorethico oſtenſa, vna cum aliis ſubſidiis hermeneutico-criticis ad totum textum Hebraeum — recte intelligendum — Colon. 1783. 8. hiſtoriam Ariſteae, quoniam per MD. annos illi non contradictum fuiſſet, veram eſſe ibidem putat. *Pfeiff.*] Adſentitur Voſſio Nicolaus quoque le Nourry in adparatu ad bibliothecam maximam patrum libro I. diſſ. 12. cap. 1. Sed fateor, re diligenter expenſa, probabiliorem mihi videri ſententiam eorum, quibus Ariſteae liber videtur commentum Iudaei alicuius Alexandrini ante Chriſti nati tempora, et antequam Ariſtobulus ſcriberet, concinnatum ad auctoritatem verſioni graecae ſacrorum librorum, quae inter Iudaeos Helleniſtas obtinebat, conciliandam. Hoc iam pridem ſuboluit

acutiſſimo

acutiſſimo *Ioſepho Scaligero* r) ad Euſebii Chron. nr. MDCCXXXIV. pag. 133. et epiſtola XIV. ad Seguinum, ſuffragantibus ex ipſa eccleſia romana, (ne Lud. Cappellum et Proteſtantes alios quam plurimos laudem,) *H. Valeſio* ad hiſt. eccleſ. Euſebii pag. 95. *Rich. Simone* lib. II. hiſt. criticae V. T. cap. 2. s) et *Elia du Pin* in Prolegomenis ad biblia lib. I. cap. 6. §. 3. pag. 176 ſq. t) Praecipue vero ſumma ope et conquiſitis diligenter argumentis hoc adniſi ſunt duumuiri ſupra laudati Hodius et van Dale, vt demonſtrarent, parum ineſſe ſidei vniverſae de LXX. interpretibus, a Ptolemaeo arceſſitis, traditioni, adeoque veram eſſe priorem Iſ. Voſſii ſententiam, qui, in notis ad Barnabae epiſt. [?] librum de LXX. interpretibus citans, non Ariſteam, ſed pſeudo-Ariſteam adpellauit. Ariſtaeum ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων laudat, et ex eo quaedam de Iobo refert *Alexander Polyhiſtor* apud Euſebium IX. 25. Praeparat. Euang. eumdem, vt videtur, Ariſteam innuens. *Fabric.* Ex illo loco Sim. de Magiſtris adparere opinatur, Ariſteam proſelytum praeter hiſtoriam verſionis graecae alia quoque ſcripſiſſe, quorum notitiam hauſerit e ſacris litteris graece redditis, apolog. ſententiae patrum de ſeptuaginta virali verſione pag. 534 ſq. *Scharf.*

III. Etenim adeo incredibilia et pugnantia ſunt, quae de LXX. interpretibus in Ariſtea, Philone, Ioſepho, et aliis veteribus leguntur, vt nec cum ceteris hiſtoriarum veterum monumentis, nec cum temporibus moribusque Ptolemaei, ac Demetrii Phalerei, nec cum inſtitutis gentium facile poſſint conciliari, nec denique ſecum ipſa ſatis conueniant, quod a viris illis doctis prolixe eſt oſtenſum. Si quis igitur cogitet, Iudaeos inter gentes illa aetate admodum contemtos, viciſſim amplificandis rebus ſuis etiam per fabulas u) pronos, profecto is magis magisque detrahet narrationi illi, per ſe parum veriſimili, fidem, cuius partem iam olim auſus eſt explodere Hieronymus prologo Pentateuch. ad Deſider. epiſt. 103. reiectis cellulis v), quibus incluſos interpretes narrant alii vel ſingulos, vt Iuſtinus, Irenaeus, Clemens, Cyrillus Hieroſol. Auguſtinus, Gorionides etc. vel binos, vt Epiphanius et Nouella 146. Iuſtinianus, imperator, aliique apud Hodium pag. 152 ſq.

IV. Mirus

r) Primus omnium Ariſteae librum in ſuſpicionem fraudis adduxit *Lud. Viues* ad Auguſtini lib. XVIII. cap. 42. de ciuitate dei, poſt quem praeter alios, ab Hodio de bibliorum textibus originalibus p. 3. laudatos, ante Scaligerum, vt videtur, idem egit *Ioh. Wowerus* ſyntagm. de graeca et latina bibliorum interpretatione cap. 2. *Scharf.*

s) Adde eiusdem disquiſitiones criticas de variis bibliorum editionibus cap. 15. pag. 109 ſqq. Sed Lud. Cappellum iis, quibus Ariſteae narratio de LXX. interpretibus ſuſpecta fuit, temere adnumeratum eſſe a Fabricio, neminem fugere poteſt, ſi qua inſpexerit vel obiter eius criticam ſacram. Vide v. c. lib. IV. cap. 15. 16. 17. et lib. V. cap. 1. 2. *Scharf.*

t) Idem fecerunt, et alios de hac re ſcriptores citant, *Car. Lud. Runckel* diſſ. quaeſtiones nonnullas criticas et philologicas ſiſtente, ſub praeſid. I. H. Maii, Gieſſae 1707. *Io. Franc. Buddeus* hiſt. eccl. V. T. p. 1038. Iſagoge hiſt. theol. pag. 1516 ſq. *Wolfius* in bibl. hebr. vol. II. pag. 440. *Aug. Calmet* diſſ. de LXX. interpr. *Io. Aug. Starkius* in Dauidis aliorumque poetarum hebr. carminibus vol. I. pag. 120. *Pfeiff.*

u) Tale eſt, quod de Alex. M. Hieroſolymam intrante, venerante ſummum ſacerdotem et in templo immolante legitur apud Ioſephum, et refellitur ab Antonio van Dale libri laudati cap. X. Nec minus, quod Thalmudici fabulantur, Ionathane legem in linguam Chaldaicam transferente, aues ſuper ipſum volantes decidiſſe mortuas, muſcas circumrepentes diuinitus exuſtas etc. id. pag. 165.

v) Traditionem de cellulis et interpretibus inter ſe conſpirantibus tuetur ex inſtituto aduerſus Hieronymum *Io. Georgius* in diſſ. de LXX interpretibus, anglice poſt auctoris mortem edita, Lond. 1671. 4. *Pfeiff.*

IV. Mirus quoque eſt Iudaeorum ipſorummet de illa verſione diſſenſus. Nam cum LXXII. interpretes arceſſitos, e ſingulis tribubus ſcilicet ſenos, ab Eleazaro miſſos, Ariſteas referat, Gorionides [breuiter et perſpicue idem oſtendit B. Monteſalconius, qui, quae Ariſteae narrationi de LXX. interpretibus aut ſauere aut repugnare videntur, ſic enumerat, vt non obſcure adſentiatur Hodio et Dalio, prolegom. Hexapl. cap. III. §. 9. w). Lectu quoque digna ſunt, quae hac de re diſſerit *I. G. Eichhornius* repertor. bibl. et orient. literat. part. I. p. 266 ſqq. vbi diuerſitatem narrationum de origine verſionis ſeptuagintauiralis ex eo ortam eſſe conicit, quod alii, vt Ioſephus et Euſebius, fidem habuerint libro Ariſteae, in Palaeſtina conficto, alii Alexandrinorum rumori vulgi, quod de Iuſtino Martyre recte notauit Monteſalconius l. l. §. 7. neque minus probabile eſt de Philone, alii denique, in his Epiphanius, vtrumque ſecuti ſint. *Scharf.*] his addit Eleazarum ipſum x). At Thalmudici in tractatu Sopherim cap. 1. §. 7. vocant משנה בחמשה זקנים y) *opus quinque ſeniorum*, qui ſcripſerunt Ptolemaeo

w) In compendio exhibuit argumenta contra Ariſteae narrationem maxime chronologica, *Nic. Schwebelius* in commentat. de Pſeudo-Ariſtea, Onold. 1770. 4. in qua ſimul variantes quaſdam lectiones, ex codice Vaticano ab amico Britanno ipſi communicatas, adfert. Adde *Bruckerum* in hiſt. philoſ. l. c. *Semlerus* in nouis obſeruationibus, quibus ſtudioſius illuſtrantur potiora capita religionis chriſtianae vsque ad Conſtant. M. Halae 1784. omnem ſabulam de LXX. interpretibus a Chriſtianis, e gente Iudaica oriundis, excogitatam eſſe, iudicauit. Quaſdam etiam dubitationes colligit *Sam. Traug. Mücke* in exercit. hiſt. de origine verſionis ſeptuaginta interpretum. Zullichou. 1789. 8. pag. 19. *Pfeiff.*

x) At Ioſephus Gorionides apud Hodium de bibliorum textibus originalibus pag. 128. Eleazarum, quem etiam Ariſteas LXXII. interpretibus annumerat, non dicit pontificem fuiſſe, vt Fabricius opinabatur, ſed a pontifice, qui interpretes iſtos ad regem Aegypti miſit, diſerte diſtinguit. *Scharf.* Verba Gorionidis ex verſione Breithauptii ſunt: „Pontifex itaque ſeptuaginta ſacerdotes ſeniores ac ſapientes ad illum (regem) miſit, inter quos praecipuus erat Eleazarus, ſacerdos, idem ille, qui a Philippo impio, Antiochi, regis crudeliſſimi, aetate — — interſectus eſt.“ Pontifex ſcil. הכהן הגדול, Eleazarus vero הכהן nude vocatur. Idem confirmat *Breithaupt* in nota ſubiecta pag. 174. edit. Gorionidis. Goth. 1707. *Pfeiff.*

y) Iacobus Cappellus ad Hebr. III. 8. *Verſionis, qua Ptolemaeo Philadelpho data eſt, non vnus fuit auctor. Ea vulgo dicitur LXX. Seniorum, ſed tropice, quod ſcilicet facta ſit a legatis LXX-viralis, quod Hieroſolymis erat, Synedrii. Hos vero legatos fuiſſe non ſeptuaginta, ſed quinque, diſcimus ex Thalmudis tractatu de Scribis cap. 1. §. 7. Hos quinque partitos operas inter ſe, colligimus ex eo, quod vnam eandemque vocem ſaepe videmus aliter atque aliter redditam nulla neceſſitate.* [Conf. Hodium pag. 133. Non admodum diſſimilem huic coniecturam de tollendo diſſenſu ſcriptorum Iudaicorum poſt I. Leusdenum et Rich. Simonem, de quibus vide Hodium de bibl. text. originsl. pag. 132. propoſuit *Ioh. Erneſt. Faber* in deſcriptione commentarii in ſeptuaginta interpretes part. I. pag. 10. vbi eam legant, quibus placet. Nam hic quidem commentis Iudaicis immorari nihil attinet. *Scharf.*] Iohannes Morinus parum veriſimiliter exerc. bibl. p. 186. per opus quinque ſeniorum intelligit quinque diuerſas, quibus chriſtiani olim vſi ſunt, graecas librorum antiqui foederis verſiones. *Fabr. Maſchius* l. c. vol. II. tom. II. pag. 31. ex Sim. de Magiſtris Apol. cit. §. 50. aliam profert quinque interpretum explicationem. Ex LXXII. ſcilicet viris quinque legati videntur ad interpretationem legis ſ. Pentateuchi, reliquis vero reliqua volumina, prophetae et hagiographa, concredita ſunt. Eamdem fere ſententiam iam *Boſius* in Prolegom. ad edit. LXX. interpr. ab ipſo procuratam, et Rich. Simon disq. crit. cap. 15. habuerunt. In chronico orientali, quod ex arabico latine vertit Abraham Ecchelenſis fol. 48. dicuntur ex LXXII. ſenibus duo in itinere obiiſſe: et ex illis interpretibus fuiſſe non modo Eleazarum, quem occidit Antiochus, ſed et Simeonem, ſacerdotem, qui portauit dominum ſuper brachia ſua. Eadem tradit Eutychius in annal. Alexandr. p. 297. vid. etiam *Ioſ. de Voiſin* ad Pugionem Raym. Martini p. 140. *Dau.*

Digitized by Google

Ptolemaeo regi legem graece. Mox in eodem tractatu cap. 1. §. 8. *Alia hiſtoria de Ptolemaeo, rege, qui congregauit* שבעים ושנים זקנים *ſeptuaginta duos ſenes, et collocauit eos in* LXXII. *domibus, nec reuelauit eis, cur conuocarit* [?] *illos,* (in Ariſtea et Ioſepho contra legas, regem hoc per literas Eleazaro ſignificaſſe,) *ſed ſeparauit vnumquemque eorum,* (Ariſteas et Ioſephus teſtantur, coniunctim illos interpretationem concinnaſſe,) *et dixit: Scribite mihi legem Moſis, magiſtri veſtri* z). *Tunc ſuggeſſit Deus conſilium in corda ſingulorum, vt congruerent ſententiae eorum in ſententiam vnam. Exarauerunt ergo ipſi Legem, quilibet ſeorſim.* Idem ſibi perſuaſere Chriſtiani plerique, e quibus *Nicetas* aa): διῃρημένως τὴν τῆς διαλέκτου μεταβολὴν ποιησάμενοι, μίαν ἐν ἑκάστοις ἔννοιαν καὶ λέξιν ἀποδεδώκασιν. Vt ſcilicet de illis valeret locus Exodi XXIV. 9. et 11. καὶ ἑβδομήκοντα πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ οὐ

Dau. Millius perſuaſit ſibi, verſionem LXX. viralem dici, quod probata fuerit a ſynedrio ſ. collegio LXX. virorum, non Hieroſolymitano, ſed Alexandrino, quod probat ex codice Thalmudico Succa, conf. *Godofr. Weiſſii* hiſtoriam de LXX. interpretibus S. bibliorum V. T. fabulis liberatam. 1687. — Quin praeter aliquos patres Hieronymum, (praef CVIII. ad Domnion. et Rogatian.) Auguſtinum etc. Voſſius de translat. LXX. cap. 25. θεοπνευστίαν eorum praeſumit. vid. *Sixt. Amama* antibarb. bibl. libr. I. err. gen. *Pfeiff.*

z) Ex hoc et antea adlato loco Thalmudico *Ioh. Lightfoto* primo in mentem venit, ſuſpicari, a graecis hebraicorum V. T. librorum interpretibus, quos de vulgari fabula ſeptuaginta numeramus, *textum hebraeum exſcriptum aeque ac verſum* eſſe, Oper. Poſthum. pag. 4. et Hor. Hebr. in epiſt. I. ad Corinthios pag. 935. tom II. oper. edit. Vltraiect. 1699. fol. Quam coniecturam, parum probabilem, noſtris temporibus *Ol. Gerh. Tychſenius* ita ornare conatus eſt, vt verſionem ſeptuagintauiralem perinde ac alias, de quibus hic non eſt dicendi locus, e codice hebraeo, graecis litteris ſcripto, confectam eſſe contenderet in *tentamine de variis codicum hebraicorum Vet. Teſt. MSS. generibus* etc. Roſtoch. 1772. 8 et hanc opinionem, impugnatam a *I. A. Dathio* praefat. ad prophetas minores, latine verſos p. 23 ſqq. edit. Hal. 1773. *I. D. Michaele* biblioth. orient. part. V. pag. 48 ſqq. [*Starckio* in Dauid. carm. p. 80 ſqq. *Erneſti* neueſte theol. Bibliothek tom. II. p. 357. et 451 ſqq. *Haſſenkampio* in entdeckten wahren Urſprung der alten Bibeluberſetzung, Mindae 1775. *Mich. Merkelio* in freyen Abhandlungen pag. 77. *Saxio* in Onomaſt. litt. part. I. pag. 351. adde Allgem. deutſche Bibl. vol. 34. pag. 66. *Eichhorns* Einleitung in das A. T. §. 182 ſq. Theologiſch critiſche Betrachtungen neuer Schriften, collectore Ge. Fr. Seilero, ann. 1781. p. 207. *Mücke* l. c. p. 85 ſq. *Pfeiff.*] aliisque acriter defenderet in vindiciis libri modo commemorati. Roſtoch. 1774. 8 earumque appendice, ibid. 1776. 8. [Vindiciae et appendix in lingua patria ſcripta ſunt; adde illis kritiſche Sammlungen, Butzouiae. vol. III. pag. 368. 442. 638. Repertorium fur bibl. und morgenl. Literatur, tom. III. p. 148. not. g. et *Chr. Aug. Cruſii* comment. in Ieſaiam. prol. p. 16. *Chriſt. Frid. Schmidt* in hiſtoria canonis probabilem laudat coniecturam. Ante Tychſenium iam de codice hebraeo-graeco cogitauerunt *Ioh. Lightfootus* apud Waltonum in apparatu bibl. cap. 7. §. 12. et *Io. Hen. Hüpeden* in Tr. von der wahren Urſache und Bedeutung der auſſerordentlichen Punkte in der hebr. Bibel. Hannouer. 1751. pag. 53. Tychſenii argumenta breuiter exhibet *Hirt* in oriental. und exeget. Bibliothek tom III. pag. 59 ſq. *Pfeiff.*] Praeter *Ioh Graſſmannum,* qui Ὑπομνήματα *hiſtorico-critica ad illuſtrandam hypotheſin de codicibus ebraeo-graecis interpretum graecorum Veteris Teſtamenti* edidit Halae 1774. 4. coniecturam Tychſenianam probarunt *I. S. Semlerus* apparat. ad liberalem Vet. Teſtamenti interpretationem p. 287 ſq. (conſ. *I. A. Erneſti* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III p. 593.) et *A. G. Maſchius* praefat. ad biblioth. ſacr part. II. vol. II. p. 33 ſqq. *Scharf.* nec tamen nouis argumentis fulcitam vel a dubitationibus, contra eam motis, liberatam, conf. theologiſch critiſche Betrachtungen l. c. *Pfeiff.*

aa) Metropolita Heracleenſis praefat. Catenae in pſalmos, nondum editae. vid. Fabric. B. Gr. vol. VII. p. 737. vnde locum ſimilem profert *Hodius* de bibliorum text. original. pag. 153. Conf. praefat. edit. Sixtinae verſ. LXX. et *Vſſerii* ſyntagma pag. 71. *Scharf.*

διεφάνησεν οὐδὲ εἷς. Viciſſim Ariſteas feſtum, in memoriam verſionis huius ſollemne inſtitutum, narrat, ad dies vitae Ptolemaei celebrandum, Philo ad ſua vsque celebratum commemorat tempora; [vide Hodium de bibliorum textibus originalibus pag. 534. et quae contra hunc et Dalium pro Philone diſputat Sim. de Magiſtris apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 321 ſqq. *Scharf.* Cum feſtis Maiumis, de quibus Riuinus, conuenire, putat *Eichhornius* in Repertorio für bibl. und morgenl. Lit. tom. I. pag. 278. *Pfeiff.*] Thalmudici in eodem tractatu Sopherim cap. 1. §. 7. diem illum teſtantur Iſraeli accidiſſe grauem et luctuoſiſſimum, non minus eo, quo vitulum conflarunt. Ne dicam, quod ob legem, graece ſub Ptolemaeo verſam, ieiunium anniuerſarium inſtituerunt die octaua menſis Thebeth, de quo adi Seldenum de anno ciuili Iudaeorum cap. VIII. Totum enim hoc fabuloſum eſſe, contendit Hodius pag. 221. de bibliorum textibus original. [Hodio adſentitur *Io. Chriſt. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. pag. 443 ſq. vbi coniecturam de origine huius fabulae valde probabilem proponit. *Scharf.*] Verſionis graecae inſtitutum laudant Ariſteas, Philo, Ioſephus; at Herbanus, Iudaeus, diſp. cum Gregentio: *κακῶς*, inquit, *κατέστρεψαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἑκοντὶ τὰς βίβλους τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν, ἵνα ταύταις ἐμφιλοχωρεῦντες ὑμεῖς ἐπιστομίζητε πάντας ἡμᾶς.* [Conf. *Sim. de Magiſtris* apologiam pag. 328. et *Caui* hiſtor. liter. ſcript. eccl. vol. I. p. 521. *Scharf.*] Omitto, quod conuiuio interpretes excepiſſe rex, Ptolemaeus, ab Ariſtea ſcribitur per dies ſeptem, a Ioſepho per dies duodecim: haec enim a librario vel memoria diuerſitas eſſe poteſt. Taceo etiam, quod Ariſteas aureis literis ſcriptam legem Ptolemaeo oblatam narrat, ſed Thalmudici in tractatu Sopherim, librum legis profanari haud dubitant, ſi aureis literis ſcribatur. At non praetereundum, quod Ariſteas et Ioſephus verſionem factam eſſe adfirmant ex hebraico [bb]); Philo et R. Azarias e Chaldaico [cc]), nonnulli apud R. Gedaliam in Schalſcheleth Hakabbala e Syriaco: e Samaritano denique chriſtiani ſcriptores, Poſtellus ac Seldenus. Confer *Hottingerum* theſaur. philolog. pag. 294—300. vbi loca colligit, quibus graeca verſio cum Pentateucho conſpirat Samaritano. [Addendi ſunt Ludouic. Deus, qui auctore Hottingero l. l. p. 293. notas in Pentateuchum Samaritanum edere conſtituerat, quibus conſenſum verſionis ſeptuagintauiralis et Pentateuchi Samaritani declararet. [*Io. Ge. Abicht* in praeſ. ad artem diſtincte legendi et interpretandi libr. ſacr. V. T. Lipſ. 1710. 8. *Io. Buxtorfius* iunior in diſſ. de litteris hebraicis §. 4. et *W. Whiſton* in: an *Eſſay towards reſtoring the true text of the old Teſtament* etc. Lond. 1732. pag. 48. et 149. *Pfeiff.*] Noſtra aetate latius et diligentius, quam Hottingerus hac de re expoſuit, Ioh. Matth. Haſſencampus in *commentatione philologico-critica de Pentateucho LXX. interpretum graeco non ex hebraeo ſed Samaritano textu conuerſo*, Marburgi ann. 1765. 4. et in libro, qui ſine nomine auctoris prodüt, Mindae ann. 1775. 8. *Der entdeckte wahre Urſprung der Bibel-Ueberſetzungen* p. 163—255. [vid. *Erneſti* neue theolog. Bibliothek

bb) Certe non punctato, conf. *Lud. Capelli* Arcan. punctat. lib. I. cap. 8. *Hottinger.* theſaur. philol pag. 512. *Carpzou.* Crit. S. V. T. pag. 504. Aliter *Fourmont; Que les Septantes n'ont pu faire leur traduction telle qu'elle eſt, que ſur un Texte Hebreu ponctue*, in Hiſt. de l'Acad. des Inſcriptions tom. 14. pag. 179. *Pfeiff.*

cc) Haud dubie Philo hic vt alibi linguam hebraicam Chaldaicae nomine ſignificauit. Add. Iſ. Voſſium de LXX. Interprr. cap. 6. pag. 12. Conf. *Ioh. Bened. Carpzouii Philoniana praefixa ſacris exercitationibus in Pauli epiſtolam ad Hebraeos ex Philone* p. 10 ſqq. *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione p. 333. et *Haſſencampi entdeckter wahrer Urſprung der alten Bibel-Ueberſetzungen* p. 96 ſq. *Scharf.*

Digitized by Google

thek tom. VI. part. IV. pag. 379. vbi varia contra hanc ſententiam dicuntur. *Pfeiff.*] Huic praeter alios adſentitur et argumenta, quibus in vtroque libello coniectura illa valde probabilis confirmatur, breuiter enarrat *I. A. Dathius* praefat. ad Br. Waltoni prolegomena in biblia polyglotta pag. 47—51. *Scharf.* Nouiſſime hanc ſententiam defendit *Berend Cordes* obſeruationibus in Ionae oracula, Ien. 1788. nec longe recedit ab ea *Eichhornius* in Bibliothek der bibl. Literatur part. 3. pag. 315. et in editione ſecunda introductionis in V. T. tom. II. pag. 158. praeſidium ſententiae nouum inde petens, quod Abulfetachus Samaritanos, certantes cum Iudaeis, ſub Ptolemaeo Philadelpho libros ſacros vertiſſe narret; id quod ex harmonica Pentateuchi Samaritani et verſionis graecae vlterius probari poſſit. *Pfeiff.*] · Neque in hoc conſentiunt, vtrum legem ſolam, ſiue Pentateuchum, an libros vniuerſos antiqui foederis in Ptolemaei gratiam verterint LXX. interpretes. [Conf. H. Hodii de bibliorum textibus originalibus lib. II. cap. 7. vbi proferuntur loci ſcriptorum veterum, deinceps laudatorum. Sed illorum quidem Chriſtianorum, qui omnes vet. teſtam. libros a LXX. interpretibus translatos eſſe crediderunt, auctoritates diligentius collegit *Sim. de Magiſtris* ad calcem apologiae — pag. 613—650. *Scharf.* Habentur etiam apud *Walther.* in officina bibl. p. 130. *Pfeiff.*] Vniuerſos enim translatos eſſe adfirmat [dd]) Pſeudo-Gorionides, et e Chriſtianis Irenaeus, [†] Clemens Alex., Epiphanius, Cyrillus Alexandrinus I. contra Iulianum aliique: ſolam vero νομοθεσίαν ſiue τὰ τȣ̃ νόμȣ, ſolum, inquam, Pentateuchum Philo libro ſecundo de vita Moyſis, Ariſteas, Ioſephus et tota Hebraeorum ſchola apud Hieronym. in Ezech. V. et XVI. et ſecundum caput Michae, Ariſtobulus item apud Euſebium Praeparat. Euangel. XIII. 12. pag. 664. et Thalmudici in tractatu Megillah et Sopherim [ee]); quae ſententia probauit ſe etiam viris, inter Chriſtianos doctiſſimis, Andreae in primis *Maſio* praef. in graecam editionem Ioſuae pag. 119. vbi obſeruat, verſionem Pentateuchi a verſione reliquorum librorum non mediocriter diſſidere et pauciores continere errores [ff]). Idem placet *Cartwrighto* IV. 3. Mellificii

dd) Fallitur Ioh. Morinus, qui exerc. bibl. p. 187. contendit, Thalmudicos quoque in tractatu Sopherim adfirmare, quod vniuerſos legis, prophetarum, et pſalmorum libros verterunt LXX. interpretes. Nam verba *ſcripſerunt ei legem ſeparatim* ſignificant, ſcripſiſſe illos legem, ſeparatos per cellulas, non vero, vt Morinus contendit, ſeparatim reliquos libros. Ibidem Thalmudici, etſi falſo, memorant tredecim loca, quae in gratiam Ptolemaei interpretes immutauerint, neque vllus ex illis locis ex alio libro depromtus eſt, quam ex Pentateucho. Vide ea ſi placet apud Waltonum prolegom. IX. 16. Humfredum Hodium pag. 170. Hottinger. theſaur. philol. pag. 325 ſq. et Bartoloccium part. I bibl. rabbin. p. 452 ſq. [Wolfii bibl. hebr. tom. III. p. 442. *Pfeiff.* Adde Ioh. Lightfoti *oper. poſthum.* p. 2. et in hor. hebr. ac thalmud. adp. ad I. Cor. VIII. et Luc. III. p. 753. *Scip. Sgambati archiu. Vet. Teſt.* lib. III. p. 489—492. *Ol. Gerh. Tychſenii tentam. de variis codicum hebraicorum V. T. MSS. generibus* p. 51 ſqq. et, quem hic *vindic. tentam.* pag. 240. laudat, Frid. Guil. Dresdii libellum, *quo examini ſubiicitur ſententia Benj. Kennicotti de locis tredecim a Iudaeis in codice hebraeo Ptolemaeo regnante praetermiſſis.* Vitemberg. 1773. 4. *Scharf.* recuſ. in eiusdem: Triga commentt. academ. criticam textus hebraei concernentium. vid. *Hirtii* orient. u. exeget. Bibl. part. III. p. 145. *Starkii* Dauidis etc. carmina pag. 125. *Pfeiff.*]

ee) Auctor libri Seder Olam Suta ſ. chronici minoris, Ptolemaeum, prodit, ſcripſiſſe Pentateuchum (legem) graece. Notgerus Balbulus de interpretibus ſ. ſcripturae cap. 2. Hebraei dicunt, LXX. translatores non plures libros interpretatos fuiſſe, quam Moſis quinque libros. *Pfeiff.*

ff) Hieronymi quidem de LXX. interpretibus ſententiam hac ratione ornari poſſe, Maſius dicit, ſed ipſe *propenſiorem ad veritatis ſimilitudinem eſſe eorum exiſtimat opinionem, qui dicunt, non ſolam Moſis legem, ſed reliquos etiam hiſtoricos et ſacrorum vatum libros, rogatu Ptolemaei, ab Hebraeis*

Digitized by Google

lificii hebraici, *Vſſerio* cap. 1. de LXX. interpretum verſione, *Humfredo Hodio* pag. 164 ſq. de bibliorum textibus Original. Sam. Petito IV. 8. var. lect. *Alexoudro Moro* in cauſa dei pag. 147. *Antouio van Dale* de Idololatria pag. 635 ſq. et libro de Ariſtea pag. 179 ſq. etc. Epiphanius vero et Cedrenus ab omnibus exſibilantur, quorum ille praeter vniuerſos V. T. libros etiam LXXII. Apocryphos, hic decem myriades ſiue centum librorum millia, et intra LXXII. quidem dierum ſpatium a LXXII. viris doctiſſimis hebraeorum tranſlata ſabulatus eſt. Confer Hodium pag. 176 ſq. [Nihilominus Cedreni narrationem ab Hodio et Dalio repudiatam vindicat Sim. de Magiſtris apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione p. 387 ſq. *Scharf.*] Hisce addenda eſt fabula de libris ſacris, per LXXII. interpretes in LXXII. gentium linguas conuerſis, cuius meminit Goldaſtus ad Paraeneticos veteres pag. 369.

V. Fuerunt viri eruditi, qui, cum encomia, quae a Philone et in Ariſteae libro et paſſim apud veteres in verſionem LXX. interpretum congeruntur, obſeruarent, et viciſſim animaduerterent graecam, quae hodie ſub illo nomine exſtat, interpretationem et Chriſtianis olim lecta eſt, tamquam parum fidelem reiici a Iudaeis, (confer *Hodium* de bibliorum textibus originalibus pag. 241 ſq.) et plane non eſſe vsque adeo adcuratam, vt tantas laudes ferre poſſit, exiſtimarunt genuinam LXX. interpretum verſionem intercidiſſe [gg]). Hanc opinionem ſingulari libro de verſione LXX. interpretum Lond. 1655. 4. et Lipſ. 1695. 4. probandam in ſe ſuſcepit *Iac. Vſſerius*, vir admirandae doctrinae, contenditque variis argumentis ſiue coniecturis, verſionem illam in bibliotheca Ptolemaei Philadelphi, cum Alexandriam [?] expugnaret Iulius Caeſar, conflagraſſe: poſtea vero aliam, Helleniſtis pridem a temporibus Ptolemaei Philometoris frequentatam graecam interpretationem, non tantum Pentateuchi, (quem a LXX. interpretibus ſolum tranſlatum, vt dixi, exiſtimat,) ſed omnium propheticorum librorum, cuius iam tum in prologo meminerit Sirachides, Herodis, regis, iuſſu ab aliquibus, hebraicae linguae peritis, recognitam, atque adeo *κοινὴ* ſiue publica, quae exſtet, Helleniſtarum puriorem et integriorem collocatam fuiſſe in bibliotheca, quam nouam in Serapeo Alexandriae inſtaurabat Cleopatra, regina, et in quo theſauro librario ſua adhuc aetate [hh]) ſupereſſe verſionem librorum ſacrorum [ii]) teſtati ſunt *Tertullianus* cap. 18. apologetici et Chryſoſtomus orat. contra Iudaizantes et cum eis ieiunia celebrantes tom. VI. edit. Sauil. pag. 373. *Fabric.* *Aug. Pfeiffer* in crit. ſacr. cap. IX. ſect. 2. quaeſt. 5. e variis verſionibus graecis conſarcinatam

Hebraeis illis eſſe conuerſos: id quod deinceps p. 119. et 120. argumentis confirmare ſtudet. Ceterum Hieronymo in eo, quod ſolum Pentateuchum a LXX. interpretibus translatum eſſe putat, etiam B. Monteſalconius adſentitur prolegom. Hexapl. cap. III. §. 8. et 10. *Scharf.*

gg) His nuper acceſſit Franc. Volkm. Reinhardus diſſ. I. *de verſionis Alexandrinae auctoritate et vſu in conſtituenda librorum hebraicorum lectione genuina* p. 10. vbi, ſi vera eſt fabula Ariſteae, non inepte coniicit, eam verſionem Pentateuchi, *quae Ptolemaei iuſſu ac ſumtibus e codice Palaeſtino ducta perhibetur, non emanaſſe in vulgus, ac poſtea ipſorum Iudaeorum conſilio aliam confectam eſſe a codice, Samaritanis literis ſcripto.* Sed huius coniecturae ratio reddi non poteſt, niſi fabuloſam Ariſteae de LXX. interpretibus narrationem probes. *Scharf.*

hh) Confer Hodium pag. 640.

ii) Immo *autographum LXX. interpretum,* vt loquuntur Hodius l. l. et I. A. Erneſtus de Origene §. 15. (p. 304. opuſc. phil. crit.) vbi hanc fabulam repudiat. Sed hoc alienum eſt ab h. l. neque admiſcendum Vſſerii coniecturae de verſione ſeptuagintauirali, cuius ſummam, ſi quis plenius et diligentius expreſſam legere voluerit, adeat Hodium etc. *Scharf.*

ſarcinatam eſſe atque interpolatam pronunciat; rudera quaedam primitiuae ſupereſſe. Hanc aliasque adlatas ſententias refutat *Mücke*, l. c. pag. 87. *Pfeiff.*

At enim non poſſum mihi perſuadere, verſionem illam primam celebratiſſimam in ſola delituiſſe Ptolemaei bibliotheca, ita, vt, hac conflagrante, penitus ſtatim aboleretur. Quin potius a Iudaeis deſcripta eſt in vſum graece loquentium, editaque dimanauit in vulgus, et Sirachidis aetate iam dimanauerat. Ioſephus, Philo, et ſcriptores Chriſtiani veteres ad vnum omnes ita exiſtimarunt, graecam ſacrorum librorum, qua ipſi vſi ſunt, verſionem illam ipſam fuiſſe, quam in Ptolemaei gratiam compoſitam commemorant. Nolo alia in praeſenti adferre, quae Vſſerio reſpondit *H. Valeſius* in epiſtola ad eum ſcripta et notis ad Euſebii hiſtoriam eccl. p. 306 ſq. ſubiuncta, tum Brianus Waltonus prolegom. IX. 18 ſq. Etiam Lud. Cappellus in adpendice criticae ſacrae ex aſſe ſatisſecit viro docto alteri [kk]). qui in diſſert. de locis parallelis veteris et noui teſtamenti genuinam LXX. interpretum verſionem ſimiliter periiſſe contendit, quam euangeliſtae et apoſtoli ſemper ſint ſecuti, et ex qua chriſtiani auctores verſionis graecae, quae hodieque exſtet, iſtam ſuam interpolauerint, iis maxime in locis, quibus ab hebraea litera illos certo conſilio ait diſceſſiſſe.

Viri perquam eruditi *Franciſcus Iunius* lib. II. contra Bellarmin. de verbo dei cap. 5 ſq. et Sam. Petitus (IV. 8.) cap. 28. var. lect. ſuſpicati ſunt, Pentateuchum ſub Philadelpho; at libros veteris teſtamenti propheticos et pſalmos ſub Herode, rege, demum translatos, et ab Eſſenis quidem, vt coniicit Petitus, in graecum idioma fuiſſe. Alii, vt Serarius, [conf. Hodium pag. 573. *Scharf.*] ſub Herode concinnatam volunt totius veteris teſtamenti verſionem nouam graecam, priore ſcilicet LXX. interpretum deperdita. Verum, non alium [P] habent huius ſententiae ſuae fundum, quem locum Iuſtini Martyris apologia I. p. 72. in quo niſi lateat error librarii [ll]), neceſſe ſit optimi doctoris parachronismum confuſamque temporum rationem excuſare. Sed vir inſignis Ioh. Erneſtus Grabius in praeclara apologiae I. Iuſtini editione pag. 61. pro *βασιλεύοντι* Ἡρώδῃ legit *ἱερεῖ* et mox pro *βασιλεὺς* Ἡρώδης reponit *βασιλεύων ἱερεύς*. Sed, ne cauſer literas, longius recedentes, dubito, an Iudaeorum ſacerdotem atque iterato quidem Iuſtinus *βασιλεύοντα* vocaturus fuiſſet. Illam igitur ſub Herode concinnatam verſionem graecam non minus, quam translationes graecas ſacrorum librorum Ptolemaeo Philadelpho antiquiores

kk) Ez. Valenti. Vid. not. ad Cappelli append. crit. ſacr. p. 1. edit. Hal. Praeter hunc eamdem coniecturam, parum probabilem, propoſuiſſe Lambert. Danaeum et Ioh. Owenum, didici ex *H. Hodio* de bibliorum textibus originalibus pag. 276. et *I. C. Wolfio* biblioth. hebr. part. II. pag. 446. *Scharf.*

ll) Nupero editori Pariſienſi operum Iuſtini M. p. 62. et Chriſt. Guil. Thalemanno p. 28. ed. Lipſ. apolog. videtur e margine in contextum irrepſiſſe ſaltem poſt *βασιλεὺς* redundans vox Ἡρώδης, quam imperitus quidam librarius adſcripſerit, quum neſciret, pontificem quoque regem adpellari poſſe: Herodem autem poſuiſſe, quia hoc tunc fuerit nomen commune omnium Iudaeae principum. Grabii coniecturam probat *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintavirali verſione pag. 353. ita, vt etiam ἀρχιερεῖ pro Ἡρώδῃ legi poſſe cenſeat, *exemplo Philonis, quem Iuſtinus Martyr nominatim teſtem appellat.* Sed Iuſtinum memoria lapſum eſſe, agnoſcunt *Ioſ. Scaliger* ad Euſeb. chron. p. 132. *H. Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 196 ſq. et *B. Monteſalconius* proleg. hexapl. cap. III. §. 4. neque *Sam. Petitus* quidem negare audet, cuius coniecturae, modo commemoratae, locum fecit Iuſtini error, var. lect. IV. 8. edit. Pariſ. ſiue cap. 28. pag. 386. tom. VII. crit. ſacror. edit. Francof. *Scharf.*

Digitized by Google

antiquiores commentis adſcribere non dubito. Saluo itaque aliorum iudicio, videtur mihi eſſe exploratiſſimum, non aliam nos habere tranſlationem, quam veteres omnes et Ioſephus ipſe pro ſeptuagintauirali habuerunt, licet varia, vt fit, tractu temporis irruperint ſphalmata, nec paucae interpolationes, aliis codicibus plures, aliis pauciores fuerint illatae. Compoſitam autem mihi perſuadeo verſionem illam vniuerſorum librorum antiqui foederis, neque a LXX. viris, ſiue coniuncto ſtudio et labore, ſiue per cellulas diuiſis, neque ab vno eodemque mm) auctore, quod diuerſa nimis ratio nn) interpretandi easdem phraſes et vocabula euincit: [praeter Hodium multis exemplis hoc docuit Lamb. Boſius praefat. ad editionem Franequeranam verſionis ſeptuagintauiralis cap. I. *Scharf.* Id iam *Hieronymus* comment. ad Ezech. 16, 13. docuit; adde *Erneſti* Interpr. N. T. part. III. cap. 7. *Kennicott* diſſ. II. p. 31. et *Ge. Chriſt. Knappii* diſſ. de verſione Alexandrina in emendanda lectione exempli hebraici caute adhibenda. Halae 1775. et 1776. *Eichhornii* Einleitung in das A. T. §. 164. Quin *Owenius* in *a brief account* etc. 1787. docere voluit, non vnum, ſed plures fuiſſe interpretes Pentateuchi. *Pfeiff.*] ſed admodum tralatitie, Alexandriae vt videtur oo) a variis, etſi haud multum diuerſo fortaſſis tempore, non tam in regis Aegypti, quam ſuum Iudaeorum, aut Proſelytorum pp) vſum, quibus graeca familiariora eſſe incipiebant, vt, quando in ſynagogis ſiue Paraſchae ex lege, ſiue Haphtarae propheticae idiomate hebraico praelegerentur, ſingulos verſiculos graeca qq) poſſet excipere interpretatio rr). Vtrum vero interpretatio illa tota iam perfecta fuerit tempore Ptolemaei Philadelphi, vt veterum ſuadent teſtimonia, an paullo ſerius; vel ſub Ptolemaeo demum Philometore ss), qui in agro Heliopolitano Iudaeis permiſit templum condere, tempore Iudae Maccabaei, impleturus veluti vaticinium Eſaiae XIX. 19. certo definiri non poteſt: [Vide, quae hac de re contra Hodium diſputat *F. V. Reinhardus* diſſ. I. *de verſionis Alexandrinae auctoritate et vſu in conſtituenda librorum hebraicorum lectione genuina* §. 5. *Scharf.* — De tempore verſionis conf. *Perizonium* ad Aelian. III, 17. *Semlerum* in adparatu ad liberalem V. T. interpretationem lib. III. cap. 1. *Mücke* l. c. pag. 65 ſqq. Quum vero certum ſit, varios fuiſſe variorum librorum interpretes, etiam tempus varium conſtituendum eſt. *Pfeiff.*] — Id ſaltem negari nequit, quod Sirachides, nepos, quum prologum ſuum ſcriberet ſub Euergete, Philometoris ſucceſſore, libri prophetici iam in graecam transſcripti linguam exſtiterunt.

VI. Iam

mm) Hodius pag. 201 ſq.

nn) Hodius pag. 204—217.

oo) Hodius pag. 112 ſq.

pp) *Salmaſius* funere linguae helleniſticae pag. 190 ſqq.

qq) Confer Hodium pag. 224 ſq. 240 ſq. et pag. 175.

rr) Eſt haec *Rich. Simonis* hiſt. crit. V. T. lib. II. cap. 17. et disquiſit. crit. de variis bibliorum editionibus cap. 16. pag. 155 ſq. opinio, quam *H. Hodius* de bibliorum text. original. p. 240 ſq. repudiat, neſcio, quam bene. Conf. *Ioh. Chr. Wolfii* biblioth. hebr. part. II. pag. 445. [Ex thalmude Hieroſol. in Maſſ. Sota, cap. 8. *Waltonus* iam id docuit in apparatu biblico. *Starkius* l. c. p. 123. idem ex Iuſtini imperat. nou. CXLVI. perſpicuum eſſe adſtruit. *Pfeiff.*] Sed id quod Lightfotus temere negabat, verſionem ſeptuagintauiralem a Iudaeis lectam eſſe in ſynagogis, Hodius locis veterum ſcriptorum ſatis claris oſtendit l. l. pag. 224 ſqq. *Scharf.*

ss) Ant. van Dale lib. de Ariſtea pag. 157. Hodius pag. 189.

VI. Iam editiones huius verſionis breuiter enarrare operae eſt pretium. Sunt autem praecipue tres tt) uu), e quibus reliquae omnes profluxerunt. [❡]

1) COMPLVTENSIS vv), in bibliis Polyglottis Complutenſibus ſtudio cardinalis Franciſci Ximenii ann. 1514—1517. fol. editis et Leoni decimo inſcriptis, 6. Volum. quae dicuntur conſtitiſſe ſumma aureorum amplius 50000. In his vulgata verſio latina poſita in medio eſt, et ex altera parte graeca, ex altera parte hebraica. *Mediam*, inquit Ximenius praef. ad lectorem, *inter has latinam beati Hieronymi translationem velut inter ſynagogam et orientalem eccleſiam poſuimus, tamquam duos hinc et inde latrones, medium autem Ieſum, hoc eſt romanam ſiue latinam eccleſiam collocantes.* Graecis praeterea, (vti hebraicis quoque,) adpoſita eſt verſio latina interlinearis, quae maximam partem debetur Lopidi Stunicae, Iohanni Vergarae, cui libri ſapientiales explicandi ſunt commiſſi, et Ferdinando Nunneſio de Guzman, ſiue Ferdinando Nonio Pintiano, vt teſtatur Aluarus Gomeſius de Caſtro in vita Ximenii pag. 43. et Nic. Antonius bibl. hiſpan. tom. I. pag. 293. graeca e variis eximiis codicibus MSS. recenſuerunt, praeter eumdem Ferdinandum, Demetrius Cretenſis, Lopes Stunica et Franciſcus Vergara Iohannis frater: at ſaepius contra librorum ſcriptorum ww) fidem immutarunt, quo magis conuenirent cum hebraeo. [Profitentur quidem editores Complutenſes, ſe, *quod ad graecam ſcripturam attinet, non vulgaria ſeu temere ablata exemplaria, ſed vetuſtiſſima ſimul et emendatiſſima* ſequutos eſſe. Vide *I. E. Grabii* prolegom. ad Octateuch. cap. 3. §. 1. et *Rich. Simonis* hiſt. crit. Vet. Teſt. pag. 523 ſq. Sed quum eorum indolem admodum negligenter deſcripſerint, non liquet, vtrum audiendi ſint ii, qui nunc exemplar graecum complutenſe ſuſpicione corruptionis et lectionis paſſim ad contextum hebraeum

reſictae

tt) Nunc vero, poſtquam Vetus Teſtamentum graecum e codice Alexandrino diligenter expreſſum et a Ioh. Ern. Grabio emendatum ann. 1707—1720. Oxonii prodiit, editiones principes, e quibus reliquae omnes fluxerint, *quatuor* eſſe conſtat. De his praeter *Hodium* l. l. *Ioh. Morinum* exercitat bibl. lib. I. exercit. 9. cap. 1. *Iac. Vſſerium* ſyntagm. de graeca LXX. interpretum verſione cap. 8. Br. *Waltonum* prolegom. bibl. IX. §. 28—30. *Rich. Simonem* hiſt. crit. Vet. Teſt. lib. II. cap. 3. pag. 192. et adpend. pag. 523. edit. Roterod. quos fere ſequutus eſt Fabricius, expoſuerunt *Lamb. Boſius* prolegom. ad editionem Franequeranam verſionis ſeptuagintauiralis cap. 2. *Ioh. Ern. Grabius* prolegom. ad Octateuchum cap. 3. §. 1—3. et, vt nihil dicam, de Ioh. Gottl. Carpzouio, Ioh. Gottfr. Eichhornio aliisque philologiae, critices et hermeneutices ſacrae ſcriptoribus, omnium copioſiſſime *Andr. Gottl. Maſchius* in *bibliotheca ſacra poſt Iacobi le Long et C. F. Boerneri iteratas curas ordine diſpoſita, emendata, ſuppleta et continuata*, part. II. vol. II. Haec igitur inprimis adeunda eſt iis, qui editiones, a Fabricio non commemoratas, cognoſcere voluerint. Nam nobis quidem non eam exſcribere, ſed inſigniores tantum editiones, quae poſt aetatem Fabricii prodierunt, breuiter pro inſtituti ratione deſcribere placet. *Scharf.*

uu) Hodius pag. 634—639.

vv) Editioni Complutenſi anteceſſere variae pſalmorum editiones, quarum prima, quod ſcio, graeco-latina, etiam latina e recognitione *Io. Creſtoni*, Placentini monachi, Mediolani 1481. 4. vel fol. min. prodiit, memorata *Bern. de Montfaucon* pag. 410. Diarii Ital. et *Maittairio* Annal. tom. I. p. 160. Hanc ſecuta *Alexandri* ex Candace, vrbe Cretae, Venet. 1468. 4. et *Aldina* ſine temporis nota. 4. Alia pſalteria graeca his nominatis addit *Maſchius* bibl. ſacr. tom. II. vol. II. pag. 311 ſq. *Pfeiff.*

ww) Vide Flam. Nobilium praef. ad verſ. latinam edit. Sixtinae, Vſſerium de LXX. interpr. verſione cap 8. Iohannem Morinum exerc. bibl. p. 202 ſq. Walton. prolegom. IX. § 28. Rich. Simonem in catalogo praecipuarum editionum biblicarum, ad calcem libri tertii hiſt criticae Vet. Teſt. et tom. I. bibl. ſelectae p. 79. et 214. tom. II. cenſurae bibl. Eccl. Dupinianae pag. 494.

refictae liberandum cenſent, vt *I. G. Eichhornius* introduct. in Vet. Teſt. part. I. p. 330. (p. 351. ed. ſecund.) et *P. I. Brunſius* repertor. bibl. et orient. literat. part. III. p. 174. part. VIII. p. 109. part. XIII. p. 178 ſq. an *I. Morinus, Br. Waltonus, Rich. Simon* et alii, qui illud omnium maxime deprauatum eſſe contendunt. Qua de re vt lectores ipſi iudicare poſſint, paucis oſtendam, quam rationem Complutenſes ſequuti ſint in edenda verſione ſeptuagintauirali. Primum igitur, quia biblia polyglotta componebant, ordinem librorum, capitum atque adeo ſententiarum immutarunt, vt graeca hebraeo et verſioni vulgatae reſponderent. Deinde longius progreſſi, lacunas verſionis ſeptuagintauiralis expleuerunt verbis aliorum interpretum: in quo eos paſſim, vt in libro Iobi, grauiter peccaſſe monet *I. E. Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. 3. §. 1. et diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum, verſioni ante Origenis aeuum illatis, pag. 68. vbi *in editione Complutenſi* verſionis graecae Ieremiae *pauca ſupplementa recte ſe habere, ſed plura ex ingenio nuper conficta ſibi videri, certe non e MSS. codd. Origenianis depromta eſſe* adfirmat. In eo autem ab Origenis inſtituto, quod caeteroquin imitari voluiſſe videntur, diſceſſerunt, quod additamenta LXX. interpretum, obelo notanda, ſaepenumero reſecuerunt, recte hac de re reprehenſi ab Andr. Maſio multis locis adnotationum in verſionem graecam Ioſuae, *ac praeterea*, vt Flam. Nobilii verbis vtar, *delectu ipſorum etiam dictionum habito, collatisque exemplaribus non modo bibliorum, ſed etiam graecorum commentariorum, vbi varia ſe offerebat lectio, eam probarunt ac retinuerunt, quae ad hebraicam propius accederet.* Huius quidem generis exempla ſi quis deſideret, legat Vſſerium l. l. pag. 81—83. edit. Lond. et quae nos paſſim notauimus ad Lud. Cappelli critic. ſacr. lib. IV. et alibi, vt lib. VI. p. 993. vbi lectionem ab ingenio correctoris profectam nobis obſeruaſſe videmur. *Scharfenb.* *I. D. Michaelis* in Einleitung in das N. T. pag. 775. edit. quartae, obſeruat, codices, quibus vſi ſunt editores, quod ad maiorem adtinet numerum, nobis ignotos eſſe; quo plures vero conferantur et iam collati ſint, eo ſaepius lectionem Complutenſium confirmari. Idem plura de hac celebri editione l. c. adfert, vlteriora et pleniora daturus in introductione in V. T. niſi morte fuiſſet abreptus. Adde *Eichhornii* Einleitung in das A. T. §. 181. Faciem huius editionis externam deſcripſerunt *Goetze* in Verzeichniſs ſeiner Sammlung ſeltener und merkwürdiger Bibeln. Halle 1777. 8. et *Maſchius* l. c. tom. I. pag. 332. qui et plures, de ea agentes, nominat. Adde *Seb. Seemiller* progr. notitiam hiſt. crit. litt. de Bibliis Polygl. Complutenſ. exhibens. Ingolſtad. 1785. *Walchii* bibl. theol. ſel. tom. IV. p. 167. Quibus addendi ii, qui de rebus geſtis cardinalis Ximenii ſcripſerunt, hiſtorici, Gomeſius, Fleſchier, Marſolier, von der Hardt; varia etiam inuenies, quae ad graecam horum bibliorum verſionem pertinent, vel obiter memorata apud ſcriptores, qui in cauſſa Io. Melch. Goetzii et Io. Sal. Semleri de editione Complut. N. T. ſcripſerunt, quos vero hic adducere, non eſt locus. *Pfeiff.*] — Verſio latina ſeparatim prodiit Baſileae apud Andream Cratandrum ann. 1526. 4. et comparet hinc inde mutata etiam in editionibus bibliorum graecolatinis Baſileenſibus ann. 1550. et 1582. 8. quatuor Vol. licet graeca ipſa ibi referant editionem, (de qua mox,) Aldinam. Veſtigiis editionis Complutenſis praeterea inſiſtunt *biblia regia* polyglotta Antwerp. 1569—1572. fol. Voluminibus octo, in quibus hebr. chald. graec. lat. et Nouum Teſtam. ſyriace literis Syrorum et Hebraeorum deſcriptum. Occurrunt et ibidem *Guilelmi Sirleti* notae in graecam pſalmorum editionem. *Fabric.* [Praeterea in his bibliis polyglottis (tom. III. adparatus ſacri) itemque Pariſienſibus, quae mox commemorabuntur, verſioni ſeptuagintauirali additus eſt libellus variarum lectionum a *Guil.*

Cantero

Digitized by Google

Cantero collectarum e tribus codd. MSS. de quibus vide *I. E. Grabii* prolegom. ad Octateuchum cap. III. §. 1. *Scharf.* — Transmiſit etiam cardinalis Grauellanus Ariae Montano bibliorum graecorum exemplaria ſuis impenſis ex codd. Vaticanae bibliothecae deſcripta et adcurate inter ſe collata. Inde fit, vt ſaepius a recenſione Complutenſi diuerſam edant lectionem biblia Antwerpienſia, cura Plantini excuſa cuius in promtu, ſi locus, eſſent exempla. Vid. praef. *Ariae Montani* et *Maſch.* l. c. tom. I. pag. 345. *Clement* bibl. curieuſ. vol. IV. pag. 176. *Schelhornii* amoenit. litt. tom. II. pag. 398. bibl. Solgerianam tom. I. pag. 1. *Rinckii* catalog. pag. 3. et *Henr. Fr. Koecheri* analecta ad Wolfii bibl. hebr. vol. II. *Pfeiff.*]

Biblia hebraeo-graeco-latina cum notis Vatabli, et ad apocrypha *Claudii Baduelli* ann. 1588. fol. apud Commelin et 1596. fol. Geneuae ex officina Sanct-Andreanea, II. Volum. *Fabric.* — Fabricium hic erraſſe, monet *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 265. Nam, ſi fides habenda eſt inſcriptioni, biblia hebraice, graece et latine, primum ann. 1586. iterum ann. 1587. ex officina Sanct-Andreana prodierunt fol. tribus voluminibus; neque ab his differunt *biblia*, vt vulgo vocant, *Commeliniana*, quae deinceps commemorantur a Fabricio, et latius deſcribuntur biblioth. ſacr. part. I. cap. 3. pag. 384 ſqq. *Scharf.* adde *Walchium* bibl. theol. ſelect. tom. IV. p. 174. Fabricius ipſe in ſuo exemplari annos 1586. et 1599. in nota msta adpoſuit. *Pfeiff.*

Biblia Commeliniana ann. 1599. et 1616. fol. III. vol. hebraea et graeca cum latina verſione vulgata et Pagnini, notisque Vatabli. [Huc referenda biblia polygl. *Wolderi*, quae Fabricius ad Aldina, ſed falſo, retulit, vt mox dicam. *Pfeiff.*]

Biblia Polyglotta Pariſienſia ann. 1645. fol. decem voluminibus, hebraea, ſamarit. graeca, chaldaea, ſyriaca, arabica et latina exhibentibus xx). [P]

2) ALDINA, Venetiis ann. 1518. fol. ab Aldo accurate ita, vt in MSto codice inuenerat, eoque licet ab hebraicis et latinis codicibus paſſim diſſidente ordine, cura Andreae Aſulani fideliter edita, ſine latina verſione. *Fabric.* — Ex Andreae Aſulani verbis: *ego multis vetuſtiſſimis exemplaribus collatis biblia, vt vulgo appellant, graece, cuncta deſcripſi, atque in vnum volumen reponenda curaui. I. E. Grabius* prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 2. recte colligit, eum non idem vbique exemplar ſequutum eſſe; ſed ex variis vnum conflaſſe, cuius cenſura valde difficilis ſit, quum ipſe non oſtenderit, quaenam fuerint vetuſtiſſima illa exemplaria, vnde ea acceperit, et qua ratione iis vſus ſit. Recte, vt opinor, *A. Maſius* praefat. ad verſ graecam Ioſuae p. 123. Aldinam, et quae ex hac fluxerint, editiones *ſimplicis quidem interpretationis LXXII. ſeniorum* ſeptuagintauiralis *exemplum* eſſe, *ſed haud purum, neque ab omni admiſtione verborum Theodotionis liberatum* pronuntiat: cui *Iac. Vſſerius* ſyntagm. de graeca ſeptuaginta interpretum verſione p. 84 ſq. ſic adſentitur, vt illam non ſolum verbis

xx) Conf. *Freytagii* analecta litt. p. 9 ſq. *Flavignii* quatuor epiſtolae de ingenti bibliorum opere. *Hirtii* orient. exeget. bibl. part. II. p. 314. *de Bure* bibliographie inſtructive. Vol. Theol. tom. I. pag. 14. *Mabillon* in Muſei Italici tom. I. p. 93. refert, bibliopolas in Belgio Alexandro VII. pontifici, fucum facere conatos hanc editionem cum titulo, ita mutato: Biblia Alexandrina ſeptaglotta, auſpiciis S. D. Alexandri VII. anno ſeſſionis eius XII. feliciter inchoato, MDCLXVI. nouaque epiſtola dedicatoria praemiſſa, ipſi obtuliſſe. *Walchius* l. c. pag. 171. *Maſch.* tom. I. pag. 349. et ibi egregiam Le Longii differt. de Polygl. Pariſ. *Pfeiff.*

aliorum interpretum, ſed etiam gloſſis, aliunde ductis, interpolatam eſſe doceat. *Scharf.* conf. *Maittaire* Ann. typogr. tom. II. pag. 311. *Wedekind* Verzeichn. von raren Büchern, pag. 575. *Sinceri* Sammlung von raren Büchern pag. 255. *Clement.* bibl. cur. tom. IV. pag. 14. et *Maſchium* tom. II. vol. II. Editio admodum rara. *Pfeiff.*

Hanc ſecutae ſunt: *Argentinenſis*, graeca, ann. 1526. 8. quatuor vol. cura *Ioh. Loniceri*, ſed qui in ordine ad hebraicos codices reuocando libertatem ſibi permiſit, vt eius exemplo deinceps alii.

Baſileenſis, graeca, ann. 1545. fol. apud Heruag. cum Philippi Melanchthonis praefatione. *Fabric.* Ex iis, quae *Grabius* l. l. diſputat, adparet, hanc editionem Baſileenſem ductam eſſe ex Argentoratenſi, quam Fabricius primo poſt Aldinam loco commemorare debebat: et ordo hic inuerſus olim erat. Nam non ſolum in ordine librorum ad normam verſionis germanicae Lutheri mutato conſentit cum Argentoratenſi, exceptis aliquot capitibus prouerbiorum Salomonis et eccleſiaſtici, quae in editione Baſileenſi ad ſeriem hebraicae lectionis reuocata ſunt; ſed etiam variis lectionibus, Grabio iudice non ſpernendis, quas Ioh. Lonicerus ex vetuſtiſſimis bibliis graecis cum Aldina editione collatis excerpſerat, alias addit. Variarum lectionum, editioni Argentoratenſi adiectarum, exempla protulit *I. C. Doederleinius* in emendationibus et ſupplementis hexaplorum Origenianorum, repertor. bibl. et orient. literat. part. I. nr. 7. *Scharf.*

Baſileenſes, graecolatinae, 1550. et 1582. 8. apud Brylingerum, quatuor volum. *Fabric.* Grabio auctore is, quo curante verſio ſeptuagintauiralis prodiit ex officina Brylingeriana, Baſileae ann. 1550. nonniſi ſic ab editione Heruagiana diſceſſit, vt poſtrema Exodi capita redigeret in ordinem, contextui hebraico conuenientem, et varias lectiones prorſus omitteret. De verſione latina, huic editioni adiecta, latius diſſerit *Ioh. Morinus* exercitat. biblic. p. 199. *Scharf.*

Hamburgenſis, in bibliis quadrilinguibus *Dauidis Wolderi* ann. 1596. fol. exhibens hebraica, graeca, latinam verſ. Vulgatam et Pagnini, Lutherique germanicam. *Fabric.* At, vt *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 265. monet, Wolderus verſionem graecam ex bibliis Polyglottis Antwerpienſibus deſcribendam curauit. Quare haec editio referenda eſt ad Complutenſem recenſionem, non ad Aldinam, vt Fabricius ab Hodio, deceptus, opinabatur. *Scharf.* — Nec ſic recte; ipſe enim Wolderus in praefatione ait, *ſe Plantinianam*, ergo Antwerpienſem, *editionem eſſe ſecutum, quod, correctior quidem quae eſſet, nulla ſeſe ipſi offerret.* Hoc ipſum αὐτοψία mihi teſtatum fecit. Elegans ceterum et nitida editio, de qua *Baumgarten* in Nachrichten vol. I. p. 306. *Reimmann* catal. bibl. theol. p. 199. Ab Aldina eam in quibusdam differre, iam notauit *Outhouius* in bibl. Bremenſi tom. II. p. 221. *Pfeiff.*

Francofurtenſis, graeca, praeſtantiſſima ann. 1597. fol. typis nitidis emendate excuſa et verſiculis diſtincta, inſtructaque variis lect. et ſcholiis a *Francisco Iunio* yy), vt nonnulli exiſtimant, ſiue vt alii, (dubito an verius zz)) a *Friderico Sylburgio.* Ordo Aldinae edit. nonnunquam

yy) Franc. Iunio tribuunt *Allatius* de purgatorio pag. 889. et *Vſſerius* ſynt. de LXX. interpr. pag. 83. Conf. de ea *Maſchium* l. c. pag. 272. et quos ibi citat, maxime *Freytagii* apparatum litt. tom. I. pag. 137. Ad hanc editionem adornatae ſunt concordantiae graecae LXX. interpr. Kirchero-Trommianae. *Pfeiff.*

zz) Vid. Le Long pag. 430. edit. Lipſ.

nunquam immutatus eſt, et quatuor penultima Exodi capitula reſciſis Aldinis ex Complutenſi editione reſtituta, nec minus pars magna capitis XXIV. Prouerbiorum. *Fabric.* — Equidem hanc editionem, *Wechelianam* vulgo vocant, quae, vt praefatio docet, ducta eſt ex Heruagiana ſupra commemorata, praeſtantiſſimam adpellare non vna de cauſſa dubito. Nam ne repetam id, quod de contextu Aldino interpolato et mutilato ab aliis, inprimis Grabio, dictum eſt, editor ille, nobis ignotus, non oſtendit, vt par erat, loco quoque, e quibus libris petitae ſint variae lectiones, hisque temere admiſcuit coniecturas ſuas, ita, vt neſcias, qua ratione has ab illis diſcernas. Qua re in fraudem inducti viri quidam docti coniecturas editoris Francofurtenſis pro variis lectionibus codd. MSS. venditarunt. Sic *L. Cappellum* non raro erraſſe, monui praefat. ad tom. II. crit. ſacr. pag. 8. et alibi paſſim in notis ad hunc librum, vt pag. 1026. *Scharf.*

Denique Francofurtenſem referens *Veneta* anni 1687. fol. apud Nicolaum Glycam ſiue Dulcem: de qua conſule, ſi placet, acta eruditor. tom. II. ſupplementi pag. 275. a Photianis curatam notat Nic. Comnenus [aaa]) praenot. myſtagog. pag. 289.

[Ad Aldinam denique recenſionem referenda ſunt *El. Hutteri* biblia Polyglotta, ſex linguis edita, Norimb. 1599. fol. quorum tantum primus tomus, Pentateuchum, Ioſuae, Iudicum et Ruthae hiſtorias continens, prodiit. Conf. *Baumgartenii* Nachrichten tom. I. pag. 314. *Maſchius* l. c. tom. I. pag. 390. *Wolfii* bibl. hebr. tom. II. pag. 345. et ad eum *Koecherus* pag. 55. adde *Walchii* bibl. theol. l. c. pag. 175. *Clement.* tom. IV. pag. 184. Unſchuldige Nachrichten ann. 1716. pag. 392. Operis raritatem omnes teſtantur. Exſtare etiam, refert Walchius, libellum epiſtolarem, quo continentur aliquot magnorum virorum litterae, quibus iudicium de Elianis bibliis exponitur. Francof. 1587. et Norimb. 1604. 8. Textus graecus non preſſe ſequitur Aldinam editionem, ſed ex editoris ſyſtemate, qui harmonicum opus edere in votis habebat, modo ad hebraici textus ordinem reuocatur, modo ad alias editiones, maxime Francofurtanam Wechelianorum, emendatur; de regula vero Aldinam exprimit. *Pfeiff.*]

3) ROMANA, e Msto codice eximio Vaticano mille amplius annorum recenſita [bbb]), adhibitis praeterea Veneto Card. Beſſarionis, aliisque vetuſtis codicibus, e quibus etiam, quae

aaa) Vaticanum codicem ab haereticis non vno loco corruptum legas in epiſtolis latinis tom. II. pag. 80. et 84. nec ſemper ſinceram τῶν ό verſionem, pag. 87. 113. exhibere, neque adeo varias lectiones collectas a Maiorano (epiſc. Melphitenſi) eſſe vulgandas, pag. 80. De iisdem variis lectionibus p. 54. 16. 12. videndus etiam *Petr. Galeſinii* de bibliis graecis LXX. interpr. Sixto V. pontifice maximo editis commentarius, et de illo cenſura Rich. Simonii in bibl. ſelect. tom. I. cap. 13. pag. 78. id. bibl. crit. cap. 19. Adde *Maſchium* tom. II. vol. II. p. 276. qui conſummatam fere de hac editione et codicis Vaticani collatione hiſtoriam dedit. *Pfeiff.*

bbb) Neque tamen, vt editores Romani in praefatione profitentur, hanc editionem tam diligenter expreſſam eſſe e codice Vaticano, vt *ne latum quidem vnguem ab huius libri auctoritate diſcederetur*, exemplis docuit *I. E. Grabius* epiſt. ad I. Millium, qua oſtenditur, libri Iudicum genuinam LXX. interpretum verſionem eam eſſe, quam MS. cod. Alexandrinus exhibet p. 48 ſq. et nuper agnouit *Sim. de Magiſtris* praefat. ad Danielem ſecundum ſeptuaginta e codice Chiſiano Romae editum pag. 33. De codice Vaticano confer *B. Kennicotti* diſſ. II. ſuper ratione textus hebraici Vet. Teſt. pag. 391 ſqq. verſ. lat. et quos praeter hunc laudat *F. A. Strothus* repertor. bibl. et orient. literat. part. V. pag. 104 ſq. *Scharf.*

in illo deerant (vt capita prima XLVI. Geneſeos, Pſalmi CV—CXXXVIII. et libri Maccabaeorum) ſupplere licuit. Auſpiciis *Sixti V.* pontificis, cura *Card. Carafae*, *Flaminii Nobilii*, aliorumque virorum doctorum [ccc]) prodiit graece cum ſcholiis graecis, per codices MStos collectis, Romae ann. 1587. fol. typis perquam nitidis. Haec editio prae reliquis purior et integrior merito videtur viris doctiſſimis [ddd]), licet et ipſa ſuis non deſtituatur naeuis, nec veterem [P] ſinceram per omnia referat, vt praeter alios *Vſſerius* cap. 8. ſyntagm. de LXX. interpretum verſione demonſtrauit. Poſt anni ſpatium latinam verſionem a ſe et ab *Antonio Carafa* elucubratam atque ex antiquis doctoribus latinae eccleſiae, quantum fieri licuit, collectam, velut in compenſationem perditae veteris *verſionis Italae* [eee]), edidit *Flaminius Nobilius*, Lucenſis, Romae 1588. fol. additis ſcholiis et adnotationibus quantiuis pretii.

Haec editio graeca pariter et latina vna cum ſcholiis iunctim recuſa eſt, capitumque verſiculis diſtincta *Pariſiis* ann. 1628. fol. III. volum. curante *Ioh. Morino*, qui in praemiſſa praefatione hanc longe purius, quam reliquas editiones, verba et ſententias LXX. interpretum referre diſputat [fff]). Verſionem latinam, in hac Pariſienſi editione occurrentem, male

ccc) *Richardus Simon* in epiſtolis ſelectis, lib. I. pag. 179. et 243. teſtatur, in illis bibliis graecis elaboraſſe praeterea *Petrum Morinum*, tum pag. 182. *Ioh. Maldonatum* et pag. 240. *Antonium Agellium*, qui in ſuo ad pſalmos commentario teſtatur, in codice illo antiquiſſimo a recentiore manu plurima fuiſſe deprauata ad libros recentiores. *Fabric.* Vide *Petri Morini* ad Sixtum V. papam, de LXX. interpretibus et graecorum bibliorum editione epiſtolam, quae inſerta eſt eius opuſculis et epiſtolis, ſtudio *Iac. Quetif* editis, Pariſ. 1675. 12. pag. 303—312. *Scharf.*

ddd) Ioh. Morino, Br. Waltono et aliis commemoratis ab *H. Hodio* de bibl. text. origin. pag. 636 ſq. quibus addendus eſt *Lamb. Boſius* prolegom. ad editionem Franequeranam verſionis ſeptuagintauiralis cap. 2. Sed *I. E. Grabius* epiſt. ad I. Millium pag. 47. editionem Romanam adpellat *corruptiſſimam*, *Iſ. Voſſius* de ſeptuaginta interpretibus diſſ. pag. 56. *omnium editionum maxime corruptam* et p. 78. *omnium vitioſiſſimam*, vbi omnino L. Cappellum recte reprehendit in eo, quod nimium tribuerit huic editioni. His equidem adſentiri malim, quam Ioh. Morino, qui *Romanam* editionem reliquis *praeſtare* cenſet, *quia exſcripta ſit ex Origeniana*, *quae ſemper habita ſit ſinceriſſima*, epiſt. ad Patr. Iunium pag. 281. antiquitat. eccleſ. oriental. edit. Lond. 1703. Nam nulla editio longius, quam Romana, aberrat ab Origeniana, et propius accedit ad κοινήν, hoc eſt, vt Hieronymi verbis vtar, *veterem corruptam editionem:* quamquam neque hanc puram refert; ſed paſſim interpolatam ex editione hexaplari, vt praeter *Vſſerium* et Grabium exemplis docuit *Bern. Montefalconius* proleg. hexapl. cap IV. §. 5. vbi recte monet, *ex mutationibus*, quibus locum dedit recenſio Origeniana, *eueniſſe*, *vt editio LXX. interpretum pura, et, qualis erat ante Origenem*, *hodie fruſtra quaeratur.* Conf. etiam repertor. bibl. et orient. literat. part. VIII. pag. 109. *Scharf.*

eee) Vetus *Itala* vocatur verſio latina graecae interpretationis bibliorum et verſio noui teſtamenti, qua ante Hieronymum per Italiam et aliis in locis vſa eſt eccleſia latina. Confer *Walton.* prolegom. IX. 31. *P. Pithoeum* de latinis S. bibliorum interpretibus, *Rich. Simonem* hiſt. crit. V. T. libro II. cap. 11. et lib. II. hiſt. crit. N. T. pag. 90. etc. Hodium pag. 342 ſq. *Fabric.* Qui poſt Flaminium Nobilium ad noſtra vsque tempora in reſtituenda verſione Itala elaborauerint, et quid praeſtiterint, oſtenderunt *I. L. Moshemius* commentar. de rebus Chriſtianorum ante Conſtantin. M. p. 225 ſqq. *I. S. Semlerus* apparat. ad liberalem Vet. Teſt. interpretationem p. 307 ſqq. *A. G. Maſchius* bibl. ſacr. part. II. vol. III. cap. 1. *Scharf.* S. Hieronymus pſalterium bis e LXX. vertit ac recenſuit: primum Romae, deinde maiori ſtudio Bethlehemi. Priore verſione vtuntur Romae, Mediolani, Venetiis: poſteriorem continet pſalterium quod vocant Gallicanum. Vid. *Calmet* diſſ. de antiquis pſalmorum verſionibus. Mem. de Trev. 1718. Iul. p. 57. *Starkii* carmina Dauidis etc. pag. 295 ſqq. *Pfeiff.*

fff) Latius hoc demonſtrare conatus eſt exercit. bibl. lib. I. exercit. 9. de Romanae LXX. interpretum

male ad Morinum, velut auctorem, refert Lambecius lib. III. commentar. de bibl. Vindob. pag. 16.

Expreſſerunt ggg) praeterea Sixtinam ſiue romanam, graeco-latina *Londinenſis* in Polyglottis *Briani Waltoni* ann. 1657. fol. VI. volum. quo in opere praeter Nobilii ſcholia, e Ioh. Druſii ſcriptis locupletata, adiectae ſunt variae lectiones ex MSto antiquiſſimo graecae verſionis Alexandrino, et ex editione Complutenſi et Aldina, tum e MSS. Cottoniano per Geneſin, Cantabrigienſi per libros Chron., Rupiſucaldiano per Eſaiam, et cardinalis Barberini, per minores prophetas, Andreae Maſii in Ioſuam, et Patricii denique Iunii notae eruditiſſimae in graecam, quam parabat e MSto Alexandrino editionem, ſed quas dolendum eſt non produxiſſe vltra caput XIV. Numerorum.

Graeca *Londinenſis* ann. 1653. 8. typis nitidis, ſed quae in ordine librorum, pſalmorum numero et aliis nonnullis a romana recedit, vt notauit *Vſſerius* ſyntagm. de LXX. interpretum verſione cap. 9. *Fabric.* Idem monuerunt *I. E. Grabius* prolegom. ad Octateuch. cap .III. §. 3. et *Lamb. Boſius* prolegom. ad editionem Franequeranam verſionis ſeptuagintau. cap. II. vbi etiam editiones, deinceps commemoratas, Cantabrigienſem et Amſtelodamenſem, ſtrictim attigit. Ceterum auctore *A. G. Maſchio* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 285. ſcholia editionis Romanae adiecta ſunt ad calcem *exemplarium quorumdam* editionis Londinenſis, ſcilicet eorum, quae impreſſa ſunt quaternis, vt adparet ex iis, quae Longius narrat pag. 228 ſq. Caue I. pag. 78. in Londinenſi LXX. editione anni 1653. 8. *Scharf.*

Cantabrigienſis, itidem graeca, Londinenſem preſſo pede ſequens, cum luculenta Ioh. Pearſoni praefatione, in qua de vſu et auctoritate graecae verſionis agit, et loca quaedam illius erudite vindicat ann. 1665. 12. II. volum.

Amſtelodamenſis, graeca, ann. 1683. 12. e Cantabrigienſi, vna cum praefatione Pearſoni, viri ſummi, ad verbum expreſſa, curante Ioh. Leusdenio, quod ipſe teſtatur in philologo hebraeo-mixto pag. 32. [P] *Fabric.* Caret apocryphis et ſcatet operarum vitiis. *Pfeiff.*

Lipſienſis,

terpretum graecae latinaeque editionis integritate et praeſtantia, vbi haud dubie modum excedens editionem Romanam *opus admirandum et plane diuinum* adpellat p. 199. et in hac editione *diuinam* (conf. exercit. 8. in Iudaeorum de diuina LXX. interpretum translatione ſententiam,) *illam LXX. interpretum translationem graecam, quam fieri poteſt ab omnibus mendis et irreptionibus caſtigatam et puram priſtinoque nitori et integritati redditam* haberi adfirmat pag. 201. Paulo ſanius hac de re differit in epiſtola ad Patr. Iunium ſupra laudata pag. 285 ſqq. Confer vitam Ioh. Morini, praemiſſam antiquitatibus eccleſ. oriental. pag. 9. et 71 ſq. *Scharf.* Nonnulla exſtant exemplaria, in quorum titulis non ſolum Morini nomen omiſſum, ſed etiam adducta anni nota cum ann. 1641. permutata fuit. Conf. *Le Long* bibl. S. pag. 193. *Maſchius* l. c. tom. II. vol. II. pag. 295. *Walchius* pag. 138. *Goetzii* Merkwürdigkeiten der K. Bibl. zu Dresden vol. II. p. 198. *Clement.* bibl. cur. tom. IV. pag. 17. *Pfeiff.*

ggg) Non ipſam *Romanam*, ſed *Pariſienſem* Ioh. Morini *editionem, vt ex variis indiciis ſe collegiſſe* dicit *I. E. Grabius* prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 3. *Scharf.* Auctoribus, a *Maſchio* tom. I. pag. 382. citatis, adde *Wood* in Faſt. Oxon. part. II. Athen. Oxon. adiectis pag. 47. *Crenii* animaduerſ. phil. et hiſtor. part. I. pag 41. *Koenig* bibl. vet. et nou. voc. Walton. *Chaufepié* nouv. Diction. tom. IV. voc. Walton. *Hirtii* orient. und exeg. Bibl. tom. II. pag. 314. Bibl. Mencken. pag. 125. *Woidii* notitia codicis Alexandrin. ex edit. *Spohnii. Pfeiff.*

Digitized by Google

Lipſienſis, e Londinenſi ann. 1653. expreſſa, itidem graeca, ann. 1697. 8. cum ſcholiis graecis romanae edit. locis Scripturae S. parallelis et variis lectionibus, eruditaque praefatione amici noſtri clariſſ. *Iohannis Frickii*, Vlmenſis, qui nomen ſuum prae modeſtia diſſimulauit, ſiue primoribus tantummodo litteris innuit. [vid. Acta erud. 1698. p. 74. *Baumgarten.* Nachrichten etc. tom. XI. pag. 100. *Pfeiff.*]

[*Franequerana*, quae cura *Lamberti Boſii* prodiit ann. 1709. 4. graece *cum ſcholiis editionis Romanae, variis MStorum codicum* (Alexandrini, Arundelliani, Barberiniani, Cantabrigienſis, Cottoniani, Marchaliani, (ſiue Rupifucaldiani) Maſiani, Oxonienſis, Sarraviani et exemplarium duorum Pentateuchi arabicorum, a P. Iunio collatorum,) *veterumque exemplarium*, (Aldini, Complutenſis et Francofurtenſis,) *lectionibus, nec non fragmentis verſionum Aquilae, Symmachi, Theodotionis* et caeterorum interpretum graecorum, prolegomenis porro, lectu dignis, de verſione ſeptuagintauirali, eiusdemque vtilitate, praecipuis editionibus, codicibus manuſcriptis, inprimis Vaticano et Alexandrino, et variantibus lectionibus: adiectis denique animaduerſionibus, quibus loci nonnulli verſionum graecarum V. T. emendantur aut illuſtrantur. Verum hic etſi prolegom. cap. II. diſerte dicit, *ſe textum exhibere purum codicis Vaticani ſecundum editionem Romanam, adcuratum et a mendis repurgatum* etc. niſi quod libros apocryphos in calcem voluminis reiecerit: tamen non ipſam Romanam, ſed vel Pariſienſem Ioh. Morini, vel Londinenſem Waltoni editionem ſequutus eſt, vt clare demonſtrauit *Io. Iac. Breitingerus* in praefat. ad tom. I. edit. Tigur. verſionis ſeptuagintauiralis. Lectiones porro, diuerſas ab editione Romana, omnes propemodum hauſit e bibliis polyglottis Londinenſibus, vbi eas parum diligenter notatas eſſe conſtat. Hinc etiam ipſe ſub finem praefationis commemorauit *loca, in quibus biblia polyglotta minus recte exhibuiſſe lectionem Alexandrinam monuit cl. Grabius in praefatione Octateuchi cap. 2.* Sed ne ſic quidem effecit, vt ad lectionem codicis Alexandrini recte cognoſcendam carere vllo modo poſſis vſura editionis Grabianae aut Breitingerianae. Idem, auctore Breitingero, tenendum eſt de variis lectionibus codicis Cottoniani, quas longe diligentius, quam Waltonus et, qui hunc negligentia ſuperauit, Boſius, nuper deſcriptas dedit, *Henr. Owenus*, vt infra dicam ad §. X. Conf. Repertor. bibl. et orient. literat. part. XIV. p. 33 ſq.

Amſtelodamenſis, ſiue, vt ab aliis adpellatur, *Vltraiectina*, graeca, quam *Dau. Millius* ex editione Franequerana L. Boſii exprimendam curauit ann. 1725. 8. duobus voluminibus. Praefationi adiectae ſunt variae lectiones ad Octateuchum pertinentes, quarum aliae exceptae ſunt e codice MS. Leidenſi, aliae ab Iſ. Voſſio, adſcriptae margini editionis Romanae, ſed e quo libro non conſtat. Conf. Repertor. bibl. et orient. literat. part. V. pag. 122. Colomeſ. Opp. pag. 886. catalog. bibl. Leid. pag. 2.

Lipſienſis, quae primum ann. 1730. iterum ann. 1757. 8. prodiit graece cum ſelectis cod. Alexandrini, edit. Complut. et Ald. variis lectionibus curante *Chriſt. Reineccio.* Hic editionem Romanam ita ſequutus eſt, vt non ſolum contextum ex aliis libris interpolaret, ſed etiam ordinem librorum, capitum et verſuum codici hebraico aut verſioni germanicae Lutheri adcommodaret: neque tamen negligeret loco quoque lectores hac de re admonere. [Acta erud. ann. 1750. pag. 433. *Kraftii* theol. Bibl. vol. VII. pag. 260. Sammlung von alten und neuen theol. Sachen. 1752. pag. 881. theol. Bücherſaal. vol. I. pag. 1. *Pfeiff.*]

Halenſis,

Halenſis, graeca, quae ann. 1759. 12. prodiit, non minus aberrans ab editione Romana, quam Loudinenſis minor et aliae, quas ex hac ductas eſſe Fabricius ſupra narrauit.

OXONIENSIS ſiue *Grabiana*, quam alii, quia ducta eſt e codice Alexandrino, aut, quae eſt quorumdam opinio [hhh]), recenſionem Alexandrinam ab antiquis ſcriptoribus commemoratam refert, *Alexandrinam* adpellant, prodiit Oxonii ann. 1707 — 1720. quatuor tomis, fol. et 8. Graece cum prolegomenis, lectu digniſſimis, in quibus non ſolum diligenter deſcribitur codex Alexandrinus; ſed etiam oſtenditur, quo modo expreſſus ille ſit in hac editione, qui libri aut editi aut manu ſcripti adhibiti ſint ad illius vitia emendanda et lacunas explendas, et quibus locis confugiendum fuerit ad coniecturas. Tomum primum et quartum, quorum ille Octateuchum, hic libros in codice Alexandrino ϛιχηρῶς ſcriptos, canonicos et apocryphos, complectitur, ipſe *Grabius* edidit, ſed editionem ſecundi et tertii, quibus reliqui libri hiſtorici et prophetici argumenti ſiue canonici, ſiue apocryphi, continentur, curauerunt *Franciſcus Leus* et alius, cuius nomen non proditum eſt, poſt mortem Grabii, e cuius ſchedis concinnata ſunt prolegomena his tomis praefixa. Vid. Breitingeri praefat. ad tom. IV. verſ. ſeptuagint. Inierat autem Grabius hanc rationem verſionis ſeptuagintauiralis e codice Alexandrino, quem Vaticano praeſtare cenſebat, quia propius ad recenſionem Origenianam accedit, edendae, vt illum quidem, vbi integer et ſanus eſſet, preſſe ſequeretur; ſed exemplo Origenis additamenta obelis et lacunas aſteriſcis notaret: vbi vero lacunoſus et deprauatus eſſet, in ipſo contextu litteris minoribus exprimeret ſupplementa et lectionem emendatam, vitioſa in marginem eiecta. In quo tamen, vt nihil dicam de locis, vt videtur, e libris non bonis aut coniectura correctis, illum minorem, quam par erat, diligentiam probaſſe, neque ſolum orthographiam antiquam codicis Alexandrini fere ſemper mutaſſe; ſed etiam paſſim ſuopte ingenio lectionem emendaſſe ſic, vt vitioſam in margine notare negligeret, viri docti monent. Conſ. repertor. bibl. et orient. literat. part. V. pag. 101 ſqq. Omnino valde dolendum eſt, Grabium, editorum verſionis ſeptuagintauiralis facile principem, non abſoluiſſe, praeuentum morte, *notas, in quibus omnium ipſi contextui inſertarum emendationum ac ſupplementorum* rationem reddere promiſerat, prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 8 ſq. Specimen earum nuper e bibliotheca Bodleiana edidit *P. I. Brunſius* repertor. bibl. et orient. literat. part. IV. nr. 1. De codice Alexandrino confer eiusdem libri part. V. pag. 96 — 104. vbi etiam ii laudantur, qui de hoc codice latius expoſuerunt.

Ex hac editione, paucis mutatis, expreſſa eſt *Tigurina*, graeca, quam *Ioh. Iac. Breitingerus* curauit ann. 1730 — 1732. 4. quatuor tomis. Nam recenſionem quidem Grabianam ita ſequutus eſt, vt corrigeret vitia operarum, et in contextum reciperet emendationes, a Grabio propoſitas in prolegomenis et diſſert. *de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis* Oxon. 1710. 4. Iis porro, quas editio Grabiana habet, praefationibus Pearſoni, editorum Romanorum et Oxonienſium, addidit ſuas, in quibus de exemplo Boſiano et Grabiano codicisque Alexandrini auctoritate, temere impugnata a Lamb. Boſio, I. I. Wetſtenio

hhh) *Eichhornii* ſcilicet, et *Strothi* in repertor. bibl. et orient. litt. part. VI. p. 126. Nouum quidem Teſtamentum ex hoc codice magno *Car. Godofr. Woidii* cura 1786. prodiit, nec deſunt in prolegomenis hinc inde quaedam, ad V. T. verſionem graecam pertinentia. Woidii notitiam codicis Alexandrini adiectis notis recudi fecit *Gottl. Lebr. Spohn.* Lipſ. 1788. 8. *Pfeiff.*

Digitized by Google

ſtenio et Caſ. Vdino differt, et Lamb. Boſii animaduerſiones criticas ſupra commemoratas. Denique contextui graeco ſubiecit varias lectiones editionis Romanae. Sed quae praeter haec in praef. ad tom. III. et alibi promiſerat ſupplementa, *aliorum MSS. codd. lectiones variantes et criticas diſſertationes*, vt in inſcriptione tom. I. legitur, non dedit.

Praeterea contextus Grabianus cum variis lectionibus editionis Romanae et aliarum inſertus eſt *Bibliis ſacris quadrilinguibus*, quae cura *Chriſt. Reineccii* ann. 1713. edi coepta ſunt, ſed ann. 1750. demum abſoluta prodierunt Lipſiae tribus voluminibus formae maximae. Conf. *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. I. pag. 382 ſq. vnde emendanda ſunt, quae de hoc opere biblico differunt *I. G. Carpzouius* crit. ſacr. Vet. Teſt. p. 408. et *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. pag. 336. et part. IV. pag. 101.

Reſtat, vt pauca dicam de editionibus ſingulorum librorum biblicorum, qui aut ſeparatim prodierunt, aut aliis libris, inprimis commentariis doctorum veteris eccleſiae, quos *Catenas* vocant, inſerti ſunt; neque tamen omnibus, ſed iis, quarum vſum non ſpernendum eſſe in re critica viri docti monuerunt.

In his igitur non immerito primum locum occupant Pentateuchus et libri nonnulli hiſtorici inſerti *Catenae LI. commentatorum in Octateuchum et libros Regum*, quam *Nicephorus*, hieromonachus deiparae, e duobus codd. MSS. Conſtantinopolitanis graece edidit Lipſiae ann. 1772. et 1773. duobus voluminibus, formae maximae. Nam etſi contextus graecus pleriſque, quod equidem animaduerterim, locis parum diſcrepat ab editione Romana; tamen paſſim habet lectiones ſingulares, quarum multas notaui in *animaduerſionibus ad fragmenta verſionum graecarum V. T.* Alia hanc in rem exempla congeſſit *I. A. Erneſtus* biblioth. theolog. nouiſſ. part. II. pag. 390. et part. III. pag. 293. vbi omnino latius de hac Catena eiusque vtilitate exponitur. Neque minus eam commendat *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. IX. pag. 1 ſqq.

Exodi particulam a cap. XXXII. 7. vocc. τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ κραζόντων vsque ad finem libri *atque Leuiticum*, ann. 1767. et inſequenti ſ. anno poſt *Numeros et Deuteronomii particulam graece Ioh. Frid. Fiſcherus* Lipſiae octonis edidit e cod. MS. bibliothecae collegii Paullini Lipſienſis, de quo pauca dixit proluſ. de verſionibus graecis librorum V. T. litterarum hebraicarum magiſtris p. 33 ſq. vbi etiam ſpecimen ſcripturae, in aes inciſum, exhibetur; adiecit quidem notas gloſſas et ſcholia illuſtrantia, ſed, quae ibidem et in praefatione ad priorem librum vir ſummus promiſit, vberiorem diſſertationem de ipſo codice eiusque virtutibus et animaduerſiones, alio tempore ſeparatim edendas, adhuc exſpectamus. Quare, dum haec prodeant, acquieſcendum eſt in deſcriptione codicis illius, quam *C. F. Bahrdtius* inſeruit praefationi ad tom. I. Hexapl. Origen.

Ioſuae imperatoris hiſtoriae illuſtratae atque explicatae, quae Antwerpiae ann. 1574. forma maxima prodiit, *Andr. Maſius* inſeruit verſionem ſeptuagintauiralem ex recenſione Origeniana, ad hanc reſtituendam vſus cod. MS. ſyriaco, vt ex adnotationibus, contextui graeco adiectis, adparet. In quo tamen illum, cum lectionem graecam ope ſyriacae diuinando adſequi ſtuduerit, ſaepius a vero aberraſſe, monent *B. Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. IX. pag. 62. edit. Pariſ. et *I. E. Grabius* prolegom. Octateuch. cap. III. §. 5. qui, ſe ceteroquin exemplar Maſianum, tamquam praeſtantiſſimum, ſequutum eſſe, profitetur. De codice illo ſyriaco

ſyriaco vide, quae ibidem et Prolegom. ad tom. II. cap. III. §. 2. notantur. Confer etiam *I. E. Grabii* diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 103. *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XIII. pag. 152 ſq. Repertor. bibl. et orient. literat. part. III. pag. 198 ſq. et part. V. pag. 133.

[*Ruth* ex verſione LXX. interpretum, ſecundum exemplar Vaticanum recognitum a L. Boſ. Ien. 1788. 8. Nudam Boſii editionem recudi fecit editor. conſ. Ien. Allgem. Literaturzeitung ann. 1790. nr. 5. *Pfeiff.*]

Hiſtoriae Eſtherae verſionem graecam cum ex Origeniana, tum e vulgata editione, primum e cod. MS. bibliothecae Arundellianae prolatam, *Syntagmati de graeca ſeptuaginta interpretum verſione*, Lond. 1655. 4. adiecit *Iac. Vſſerius*, qui l. l. p. 105 ſq. codicem illum admodum negligenter deſcribit. Paulo diligentius de eo diſſerit *I. E. Grabius* diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 104. Ceterum hunc quoque librum in conſilium adhibitum eſſe a Grabio in recenſenda verſione ſeptuagintauirali, adparet e prolegom. ad tom. II. cap. III. §. 6.

Pſalmorum verſio graeca non ſolum ſeparatim edita eſt ſaepius, vt ann. 1486. et 1521. 4. Venetiis et ann. 1559. 12. Pariſiis, ſed etiam inſerta *Pſalterio in quatuor linguis, hebraea, graeca, chaldaea, latina, impreſſo* Coloniae 1518. fol. cura Iohannis Potkenii, et *expoſitioni patrum graecorum in pſalmos a Balthaſ. Corderio — concinnatae* Antwerp. ann. 1643. fol. tribus tomis. (Conf. I. A. Fabricii Bibl. Graec. lib. V. cap. 17.) His quidem libris ſe plurimum adiutum eſſe narrat *I. E. Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 3. De reliquis, quos *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 310 ſqq. enumerauit, ſed criticorum diligentia nondum excuſſit, quae dicam, non habeo. [Alias *pſalterii polyglotti* editt. quaere apud *Maſchium* tom. I. pag. 406 ſq. *Pfeiff.*] *Pſalterium iuxta exemplar Alexandrinum, graecolatinum, ſtudio Thomae Gale* etc. Sic Maſch. part. II. vol. II. pag. 316. Sed verſ. lat. vtrum vulgata ſit, an alia, non dicit. E codice Alexandrino pſalterium exprimendum curauit *Thom. Galeus*, Oxonii ann. 1678. 8. ſed, vt Grabius l. l. cap. II. §. 1. multis exemplis docuit, tam negligenter, vt huic editioni fides haberi non poſſit. E codice Veronenſi, in quo graeca latinis litteris ſcripta ſunt, *Ioſ. Blanchinus* ad calcem *vindiciarum canonicarum ſcripturarum vulgatae latinae editionis*, Romae ann. 1740. fol. edidit *pſalterium duplex* cum canticis iuxta vulgatam graecam LXX. ſeniorum et antiquam latinam Italam verſionem, de cuius vſu critico lectu digna exſtat *Ioh. Chriſt. Mittenzweii diſputatio Anti-Blanchiniana ſiue contra Ioſephi Blanchini canonicarum ſcripturarum vulgatae latinae editionis vindicias*. Lipſiae 1760. 4.

Nicetae Catenae graecorum patrum in Iobum, ex duobus MSS. bibliothecae Bodleianae codd. graece cum verſione latina a Patric. Iunio editae Londini ann. 1637. forma maxima, inſerta eſt verſio graeca, cuius contextus fere conſentit cum editione Romana. Conf. *Ioh. Morini* epiſt. ad Patr. Iunium p. 273 ſqq. Antiquitat. eccleſ. oriental. edit. Lond. Adiectus etiam eſt huic libro textus Iobi ςιχηρῶς e codice Alexandrino, ſed, vt *Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſ. ſeptuagintauiralis cap. II. §. 2. monet, parum diligenter exſcriptus: quem hinc repetitum in capita et verſus deſcripſit, atque variis lectionibus edit. Antwerpienſi, Heruagianae et Londinenſis minoris auxit *Ioh. Terentius* ad calcem *libri Iobi, chaldaice et latine cum notis* in paraphraſin chaldaicam editi, Franequerae ann. 1663. 4.

Philonis, epiſcopi Carpaſii, enarrationem in canticum canticorum graece et latine, cum notis, *Mich. Angel. Giacomellus* edidit Romae ann. 1772. quaternis: quem librum, ceteroqui non magni faciendum, ſtudioſis rei criticae Vet. et Noui Teſtamenti commendat *I. A. Erneſtus* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 483 ſqq. Nam commentario illi allegorico inſertus eſt contextus libri Salomonei graecus: qui, etſi plerisque locis propius accedit ad codicem Alexandrinum, tamen paſſim habet lectiones ſingulares neque contemnendas, vt exempla, ibidem pag. 488 ſq. adlata, docent.

[Ad emendandum contextum verſionis Eccleſiaſtae multum proſunt *Gregorii* II. Agrigentini Libri X. explicationis Eccleſiaſtae, graece primum editi a Morellio Venet. 1791. f. vid. Neue Leipz. gel. Anz. 1791. p. 481 ſqq. Doederlein theol. Iournal P. I. p. 94 ſqq. *Beck.*]

Procopii commentario in Ieſaiam, qui graece et latine prodiit Pariſiis ann. 1580. forma maxima, *Ioh. Curterius* iunxit editionem verſionis ſeptuagintauiralis Origenianam, ductam e codice Marchaliano, qui omnes prophetas complectitur, et propter inſignem vetuſtatem praeſtantiſſimis verſionis graecae V. T. codicibus adnumerandus videtur *I. E. Grabio* diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 109. atque *B. Montefalconio* prolegom. Hexapl. cap. XI. §. 2. et Palaeograph. graec. pag. 224 ſqq. vbi eum latius deſcribit et ſpecimen ſcripturae, in aes inciſum, proponit. Sed Curterium in illa editione Ieſaiae ſaepe lapſum eſſe, exemplis docuerunt *Grabius* l. l. p. 114 ſq. *Montefalconius* Hexapl. Origen. tom. II. multis locis et *Rich. Simon* (Sainjore) biblioth. crit. tom. I. pag. 179 ſqq. Ceterum, (vt Grabius pag. 108. et Iac. Vſſerius Syntagm. de LXX. interpretum verſione p. 102. narrant,) ex eodem codice quatuor priora *Hoſeae* capita edidit *Ioh. Phelippaeus* (Gallus, Ieſuita, obiit 1643. Long. B. S.) Pariſiis ann. 1636. forma maxima cum commentario, vt Grabius iudicat, nimis copioſo.

[*Ieremiae et Ezechielis* oracula e codice Syro-Hexaplari edidit *Norberg*, de quibus infra ad §. XIII. dicendi locus eſt. Ieremiae oracula ex codice Pachomii LXX. interpretum in Muſeo Britannico contulit *Woide* et cum *B. Blayney* communicauit, qui eorum meminit in translatione Ieremiae Anglica. Oxford. 1784. *Pfeiff.*]

Denique huc referendus eſt *Daniel ſecundum ſeptuaginta ex tetraplis Origenis nunc primum editus e ſingulari Chiſiano codice annorum ſupra* DCCC. Romae ann. 1772. forma maxima, qui liber, etſi non integer, repetitus eſt Goettingae ann. 1774. quaternis. Illud autem volumen ingentis magnitudinis praeter praefationem, lectu dignam, maxime propter deſcriptionem codicis Chiſiani, non ſolum ſeptuagintauiralem oraculorum Danielis verſionem, interpretatione latina et adnotationibus *Sim. de Magiſtris* illuſtratam, continet; verum etiam Theodotioneam, quae inde ab Origenis aetate illius vulgo neglectae locum occupauit in omnibus, quod nunc quidem ſciamus, libris manuſcriptis et editis, denuo editam ex eodem codice Chiſiano cum verſione latina et variis lectionibus, praeſertim ex Vaticano inſigni codice accuratius erutis, Hippolyti commentarium in Danielem, apologiam ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione, aliquoties ſupra commemoratam, et alia, de quibus adeunda eſt *I. A. Erneſti* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 195 ſqq. Verſio ſeptuagintauiralis, de qua docte diſputat *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. III. pag. 1 ſq. et part. IV. pag. 4—44. graece ſeparatim prodiit Goettingae ann. 1773. 8. et cum animaduerſionibus Car. Segaar, Traiecti ad Rhenum ann. 1775. 8. *Scharf.* *Semlerus* dubitat, ſeptuagintauiralem interpretationem in codice Chiſiano contineri in theolog. Briefen faſc. I. pag. 208. Lipſ. 1781. *H. Owen* in: a Brief

Digitized by Google

Brief account etc. cit. ad §. 7. non purum τῶν ό textum, ſed hexaplarem recenſionem referre contendit. De noua *Bugati* Danielis ſecundum LXX. Syriaco-hexapl. editione vid. infra §. XIII. Multa editoris Chiſiani codicis errata Bugati notauit; proindeque notitia eius hoc loco fieri debuit. *Pfeiff.*]

Nouam quidem editionem verſionis graecae, ad MStos codices et veterum eccleſiae doctorum fidem accuratius recenſendam, pridem moliti ſunt viri doctiſſimi,

1) *Fronto Ducaeus*, vt conſtat ex eius epiſtola ad Tengnagelium apud Lambec. lib. I. commentar. de biblioth. Vindobon. pag. 192. tum ex epiſtola Sarrauii CLXXXIX, quam reſpicit Colomeſius pag. 128. epiſt. ad Iuſtellum, denique e Gaſſendo in vita Peireſcii lib. III. ad ann. 1618. pag. 285 ſq. cuius verba adſcribam: *Quoniam vero Fronto Ducaeus parabat eodem tempore editionem codicis graeci, litteris maiuſculis ſcripti, magnamque bibliorum partem continentis, et ea quidem antiquitate, vt diceretur correctus manu propria Origenis* [iii]), *atteſtantis eum tetraplis mage vetuſtis fuiſſe collatum, ideo cum Peireſcius probe meminiſſet, exſtare apud eumdem Cottonum MStum graecum pretioſiſſimum, ab vsque Theodoſii temporibus characteribus etiam maiuſculis exaratum et a rege Iacobo mille aureis emtum; ideo, inquam, vt ea editio ex collatione fieret completior, ſcripſit miſitque in Angliam, et fide ſponſioneque data codicem obtinuit, eumque Frontone communicauit. Fabric.* cf. *Maſchii* bibl. ſacr. part. II. vol. II. p. 304 ſq. *Scharf.*

2) *Patricius Iunius*, qui verſionem graecam bibliorum recenſere voluit e codice mille et trecentorum circiter annorum, quem Alexandrinum vulgo vocant, quia Alexandria eum Conſtantinopolin aſportauerat, quem inde dono ad Carolum I. Angliae regem miſit *Cyrillus Lucaris*, Alexandrinus primum, deinde CPolitanus patriarcha. Variae lectiones huius codicis, ſed non ſatis diligenter enotatae leguntur in Polyglottis Londinenſibus. Librum integrum Iobi, ex eodem MSto ςιχηρῶς antiquo more expreſſum, edidit idem Iunius ad calcem Catenae graecorum patrum in Iobum, Lond. 1637. fol. et Iunii exemplo *Ioh. Terentius*, Franeckerae 1663. 4. vna cum variis lect. Eiusdem *Iunii* commentarius, quem in graecam verſionem parabat, certe praeclarus; ſed non vltra caput XIV. libri Numerorum progreſſus, lucem vidit in tomo ſexto Polyglotton Londinenſium, vt paullo ante dixi.

3) *Iſ. Voſſius*, qui inſtaurandae a ſe ſeptuagintauiralis verſionis ſpem [P] fecit lib. de LXX. interpretibus cap. 7. pag. 17. atque a Ioh. Pearſono in praefat. ad Cantabrigienſem editionem his verbis ad promiſſa exſoluenda inuitatur: *Quoniam autem haec Seniorum verſio, etiam S. Hieronymi tempore, corrupta fuit atque violata, danda eſt opera, vt ei priſtina puritas reſtitui et redintegrari poſſit. Certum eſt, exemplaria, quae habemus, Complutenſe, Aldinum, Romanum, plurimum inter ſe et ab Alexandrino diſcrepare; alios etiam codices aliquorum S. Scripturae partium ſatis antiquos nunc cum eorum aliquo, nunc cum nullo conuenire. Optime igitur fecerit, qui codices omnes MSS. cum editis diligenter contulerit; qui varias lectiones non tantum ad hebraicam veritatem examinauerit, ſed et cum antiquiſſimorum Iudaeorum, Philonis et Ioſephi, et vetuſtiſſimorum patrum ſcriptis comparauerit, ac denique expoſitiones eas, quae apud Lexicographos Scripturarios* (Heſychium maxime) *etiamnum exſtant, vel potius deliteſcunt, inſpexerit, atque ita nobis editionem LXX. maxime puram adornauerit. Quale opus vtinam aliquando vir doctiſſimus Iſ. Voſſius, qui optime poteſt, perficeret ederetque.*

 4) *Paulus*

iii) Hoc credat, qui volet. Nam quae ſtatim ſequuntur, perſpicue, ni fallor, id refellunt.

4) *Paulus Colomeſius*, cuius haec ſunt verba in epiſt. ad Iuſtellum data 3. Oct. 1685. editaque in appendice obſeruationum Iſ. Voſſii ad Melam pag. 128. *S' il plaiſt à Dieu de continuer à me favoriſer de ſa grace, je tacheroy de ſuppléer au defaut du Pere Fronton, en donnant l' edition des Septante de Rome avec le Nouveau Teſtament, corrigée en pluſieurs endroits, et enrichie d' un grand nombre de paſſages paralleles, qui tiendront lieu de commentaire, et qui juſtifieront clairement, que la plus part des mots ſpécieux et des phraſes particulieres, qu' employent les Evangeliſtes et les Apotres, ſont ordinairement tirez des Septante.* [¶] *Fabric.* Inſerta etiam eſt haec epiſtola, in qua de Rich. Simonis hiſtoria critica Vet. Teſt. exponitur, *Pauli Colomeſii operibus iunctim editis curante Ioh. Alb. Fabricio.* Hamburgi ann. 1709. 4. pag. 798 ſqq. *Scharf.*

5) *Aldus* quoque biblia Polyglotta edere ſecum conſtituerat, quorum columna ſecunda textum LXX. interpr. contineret, conf. *Maittaire* Annal. typogr. tom. II. p. 4. [Eſprit des Iournaux 1790. tom. IX. p. 253.] Ex *Iſ. Caſauboni* epiſt. 184. ad Ioſ. Scaligerum diſco, diu fuiſſe, quum graecorum bibliorum editionem cogitaret. *Rich. Simon*, (ſiue alius potius vir doctus Nov. Rep. des Lett. 1709. p. 589.) edidit Pariſiis epiſtolam ſub nomine Theologi Salamanticenſis de reſtitutione textus graeci LXX. interpr. ad hebraeam originem conferendi, in qua ſpem fecit, ſe hunc laborem vel in ſe ſuſcepturum eſſe vel certe adiuturum; ceterum contendit, ad reſtituendam antiquam LXX. interpr. lectionem non modo ad manuſcriptos codices recurrendum eſſe, ſed et hebraica diligentiſſime conferenda; quoniam multi errores librariorum ſint Hieronymo et Origene ipſo antiquiores neque ab illis emendati, conf. epiſt. de editione LXX. interpret. Grabiana inſertam Ephemeridibus litterariis Pariſienſ. 1709. menſ. Dec. pag. 515. Mem. of Literature tom. I. pag. 18. Nouam verſionem verſionis LXX. interpr. condere voluit, atque ideo ab Alex. Maurocordato expetiit ſibi copiam bibliorum graecorum, quorum in eccleſia graeca eſſet vſus. Noua litter. Lipſ. 1722. pag. 93. etc.

Iam ſatis ſupra diſputatum eſt de editt. *L. Boſii* et *Io. Ern. Grabii.* Cf. etiam *Grabii* epiſt. ab Hodio editam pag. 639. libri de bibliorum textibus originalibus et alteram ad Ioh. Millium ſeorſim excuſam Oxoniae, 1705. 4. qua oſtendit, libri *Iudicum* genuinam LXX. interpretum verſionem eam eſſe, quam MS. codex Alexandrinus exhibet: Romanam autem editionem, quod ad dictum librum, ab illa prorſus diuerſam, atque eamdem cum Heſychiana eſſe. Praeterea ſubnectit triplex ſpecimen nouae editionis LXX. interpretum cum variis notis et obſeruationibus. *Fabric.* Nuper quidem nouae editionis verſionis ſeptuagintauiralis formam adumbrauit Ioſeph. White in epiſtola ad Robert. Lowthum, epiſcopum Londinenſem, anglice ſcripta, Oxon. 1779. 8. de qua vide I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. I. pag. 342 ſqq. Sed, vt haec vnquam prodeat, valde verendum videtur. Neque melius ſperandum, opinor, de editione, quam viros quosdam doctos in Francia promiſiſſe didici ex I. D. Michaelis biblioth. orient. part. II. pag. 111. *Scharf.* — Nouam vero eamque, ſi diis placet, criticorum votis ſatisfacturam editionem, collectis vndique codicum variantibus lectionibus, molitur in Anglia *Robertus Holmes*, ad eum fere modum, quem Kennicottus in bibliis hebraicis ſequutus eſt. Primam de hoc inſtituto notitiam diuulgauit ann. 1788. et 1789. edidit: *The firſt annual account of the collation of the Septuagint-Verſion, to which is prefixed a tractat* etc. 95. pl. in 8. Succeſſere 1790. 1791. et 1792. continuatae relationes. (vid. Eichhorn Bibliothek der bibl. Litt. Tom. II. pag. 935. III. pag. 56 ſqq.) Non ſolos codices

ces MSStos, ſed etiam patrum citationes collationi ſubiicere conſtituit. MSSptis, ab ipſo omiſſis, varia e repertorii pro oriental. litteratura tom. VIII. et IX. et Norimbergenſe, prophetas continens, de quo repertor. tom. I. pag. 219, addi poſſunt. *Pfeiff.*

Illuſtrem quoque virum, *Ez. Spanhemium*, potentiſſimi Boruſſiae regis ad ſereniſſ. Angliae reginam legatum, ad recenſendam et expoliendam graecam bibliorum verſionem inuitauit his verba poeta et orator, memoria noſtra ſuauiſſimus, Petrus Francius pag. 255. poem. poſtum.

Verſa interpretibus diuina volumina Graiis
Quando ſalutifera conciliabis ope?
Iſte labor tuus eſt, qui lingua clarus vtraque
Sanabis medica vulnera crebra manu.
Haec tibi cunctarum ſit cura potiſſima rerum:
Cetera namque homines obligat, illa Deum.
Conuenit aetati, doctrinae conuenit iſti,
Conuenit ingenio non magis vlla Tuo.
Quid quod et exemplar iſta qua viuis in vrbe eſt,
Miſit Alexandri quod pius vrbe kkk) *pater.*
Nil illo melius, nil illo antiquius vsquam
Continet vlla ſuo Bibliotheca ſinu.
Huic inſudandum eſt libro Tibi. Conſule librum
Et quam conueniant omnia rite doce.
Graiorum iuſtam Seniorum ſuſcipe cauſam,
Illorum cauſam ſuſcipe, cauſa Dei eſt.
Dignius haud poteris vacuum diſponere tempus:
Vlla tamen vacuo ſi fluit hora Tibi.
Poſtulat hoc Pietas, virtus Tua, poſtulat omnis
Ordo hominum, qui Te, qui ſtudia iſta colunt. [P]

VII. *Auctoritas* graecae, de qua hactenus dixi, verſionis magna merito eſſe debet ac ſingularis lll); quia et antiquitate praecellit omnes reliquas bibliorum verſiones, et a tota fere eccleſia per plures annorum centurias audita propemodum vnice eſt, et pro diuina fere habita; quin a Iudaeis non paucis adhibita Chriſti aetate, vt e Philonis et Ioſephi ſcriptis adparet mmm), neutiquam denique ſpreta ab apoſtolis ipſis atque euangeliſtis. Nec minor verſionis

kkk) MS. Alexandrinum, quod Alexandrinus primum, poſtea CPolitanus patriarcha Cyrillus miſit ad Carolum I. Angliae regem, ſeruatur Londini.

lll) De auctoritate verſionis primis ſaeculis maxima, deinde interciſa, praeſertim apud Iudaeos, egit nouiſſime *Henri Owen* in: *a Brief account, hiſtorical and critical, of the Septuagint Verſion of the Old Teſtament.* Lond. 1787. (conf Ien. Allgem. Liter. Zeit. 1788. nr. 276.) Nazaraeos verſionem LXX. non admiſiſſe atque hinc eſſe, quod *Epiphanio* XXIX. 7. Praep. Euang. Pentateuchum repudiaſſe dicantur, contendit *I. Rhenferdus* de fictis Iudaeorum haereſibus pag. 32. 43. et 106. *Pfeiff.*

mmm) Philonem vſum eſſe verſione τῶν ό, lucide demonſtrauit *C. F. Hornemann* in ſpecim. exercitt. critt. in verſ. LXX. interpr. ex Philone pag. 29. de Ioſepho non aeque patet, et in diuerſas abeunt partes, qui de eo ſcripſerunt, auctores. Conf.

ſionis huius *vſus* eſſe intelligitur, tum ad plurima loca V. T. recte intelligenda, tum vt ſciamus, quae fuerit ſententia Iudaeorum ante Chriſti tempora de variis dictis Moyſis ac prophetarum, deinde ad recte tractandos veteres eccleſiae doctores, quorum fere omnium pleraeque interpretationes fundi loco hanc translationem habent. Maxime vero omnium haec verſio conducit ad probe noſcendum ſcriptorum noui foederis ſermonem, quoniam is, cui LXX. interpretes familiares fuerint, multa melius in ſcriptis euangelicis atque apoſtolicis percipiet atque interpretabitur, quam qui in aliis graecis ſcriptoribus multum diuque fuerit verſatus.

Iudicio nnn) nihilominus opus eſt, tum ne in tanta confuſione codicum et corruptione, gloſſema aliquod, vel Theodotionis aut alterius interpretis ῥῆσιν pro verſione Senum amplectamur, tum, vt ſubſcribentes iudicio Siracidis cogitemus, etiam Senes illos in verſione ſua non per omnia rem acu tetigiſſe, verum haud raro a vero ſacrorum ſcriptorum ſenſu aberraſſe; quamobrem euangeliſtae quoque et apoſtoli non raro neglectis ooo) LXX. interpretibus loca V. T. ex hebraico potius citant. Certiſſimum equidem exiſtimo, graecam verſionem quandoque fuiſſe a recentibus ſcriptoribus reprehenſam iis etiam in locis, quum hi potius ipſi eſſent reprehendendi vel propter graecae vel hebraicae linguae ignorationem, longeque magis propter praepoſterum ea, quae non intelligebant, carpendi ſtudium, quod *Iſaacus* praecipue *Voſſius* ppp) luculentis aliquot exemplis in libro de LXX. interpretibus eiusque apologiis, tum *Ioh. Pearſonus* in praefat. ad Cantabrigienſem editionem graecae verſionis demonſtrauit. At indigna viro tam erudito praefidentia idem Voſſius ab omni penitus errore immunem illam contendit interpretationem, et in reſponſione ad iteratas Rich. Simonii obiectiones eum prouocare audet his verbis: *Si vel vnum ſaltem, qui non recte a LXX. interpretibus* [?] *expreſſus ſit, reperturum ſe P. Simonius ſperat locum, fruſtra ſemper eſt laboraturus, etiamſi mille vixerit annos.* Sane aliter iudicaſſet ipſe vir doctiſſimus, ſi partium ſtudio, quas ſemel publice in ſe ſuſceperat, renunciare voluiſſet. Aliter etiam iudicauerit lector quilibet, critices vel maxime, nec minus linguarum hebraicae et graecae peritus, quicumque

Conf. *I. B. Carpzouii* lectionum Flauianarum ſtricturae et vindiciae Helmſt. 1748. *Erneſti* exercitt. Flauian. I. §. 3. *Michaelis* in praef. ad ſpicilegium geographiae Ebraeorum exterae poſt Bochartum, pag. X. et biblioth. orient. tom. V. pag. 221. et tom. VII. pag. 189. *Lud. Tim. Spittler* progr. de vſu verſionis Alexandr. apud Ioſephum. Goett. 1779. *Scharfenberg* de Ioſephi et verſionis Alex. conſenſu. Lipſ. 1780. *Pfeiff.*

nnn) Quantopere varient codices graeci, etiam antiquiſſimi, vel in numeris annorum patriarcharum non modo ab hebraeo et ſamaritano, ſed etiam inter ſe, vid. Acta erud. ann. 1706. p. 509. *Fr. Spanhemii* Chronol. S. tom. I. Opp. pag. 149. *Maluendam* de antichriſto lib. II. cap 6 ſq. *Fabr.* [*I. D. Michaelis* comment. de chronologia Moſis poſt diluuium quae in eiusdem commentt. ſocietati regiae Goettingenſi per annos 1763—1768. oblatis XV. eſt, pag. 181. *Pfeiff.*]

ooo) Vide *Chriſtiani Schotani* diatribam de auctoritate verſionis graecae, quae dicitur LXX. interpretum, Franck. 1663. 4. cap. 1. et Hodium de bibliorum textibus original. pag. 244 ſqq. adde *Buddei* hiſt. eccl. V. T. pag. 1031.

ppp) Conf. *Iſ. Voſſii variarum obſeruationum liber*, editus Londini ann. 1685. 4. pag. 355. Huic enim adiecta eſt ſecunda haec, quam Fabricius laudat, itemque prima *ad obiectiones nuperae criticae ſacrae reſponſio.* Voſſii de ſeptuaginta interpretibus ſententiam latius examinat *Rich. Simon* disquiſit. critic. de variis bibliorum editionibus cap. XVII. et in opuſculis criticis aduerſus Iſ. Voſſium, quae prodierunt Edinburgi ann. 1685. 4. *Scharf.*

Digitized by Google

cumque verſionem hanc cum hebraicis contulerit, aut attente conſiderauerit obſeruata virorum doctorum, qui hoc iam ex parte fecerunt, *Ludouici* praecipue *Cappelli* in notis poſtumis ad Vetus Teſtamentum, (nam in criticae ſacrae editione caput integrum, quo LXX. interpretes examinauerat, a Morino eſt omiſſum,)[qqq] tum *Iohannis Druſii* in commentariis ſuis ac H. Hodii, ne de *Ioh. Lightfoto* dicam[rrr]), cuius tractatus, ſed vix inchoatus, exſtat in operibus eius poſtumis, in quo diſcrepantias verſionis graecae a textu hebraico digerere et examinare inſtituerat ſub hiſce titulis: *Addita. Omiſſa ac periculoſe decurtata. Senſum clarum obfuſcantia, vitiantia pulcrum. Reddita in ſenſum alienum. Traditiones iudaicas redolentia. Hebraica retenta. Reddita pro fama gentis. Reddita pro fama textus. Paraphraſes.* .

qqq) Vide *Lud. Cappelli* de critica nuper a ſe edita ad Iac. Vſſerium epiſtolam apologeticam, inſertam *appendici criticae ſacrae*, edit. Hal. §. 11. pag. 475. *Notae criticae* Lud. Cappelli, quas Fabricius laudat, vna cum eiusdem commentariis et Iac. Cappelli, Lud. Fratr. obſeruationibus in Vetus Teſtamentum cura *Iac. Cappelli*, Lud. Fil. prodierunt Amſtelodami a. 1689. forma maxima. *Scharf.*

rrr) Huic Lightfoti libello, immaturo vixque lectu digno, haud dubie praeferenda eſt, quam *I. I. Breitingerus* praefat. ad tom. III. verſionis ſeptuagintauiralis laudat, *Ioh. Georg. Geretii commentatio hiſtorico-critica de cauſſis diſcrepantiarum verſionis ſeptuagintauiralis a textu originali*, Wittemb. 1725. 4. et deinde Onoldi 1742. 8. Sed multo ſanius de auctoritate atque vſu verſionis ſeptuagintauiralis exegetico et critico in tractandis libris Vet. Teſt. praeter I. Pearſonum, cuius praefatio paraenetica inſerta eſt editioni Grabianae et Breitingerianae atque ſeparatim edita Helmſtadii 1694. 4. vna cum Phil. Melanchthonis diſſertatione eiusdem fere argumenti, praemiſſa editioni Heruagianae, L. Boſium et I. E. Grabium in prolegomenis ad verſionem ſeptuagintauiralem, diſputarunt *Ioh. Frid. Fiſcherus* in *proluſionibus de verſionibus graecis librorum V. T. litterarum hebraicarum magiſtris*, Lipſiae ann. 1772. 8. *Georg. Chr. Knappius* in *diſp. de verſione Alexandrina in emendanda lectione exempli hebraici caute adhibenda*, Halae ann. 1775 et 1776. 4. et *Franc. Volcm. Reinhardus* in *diſp. de verſionis Alexandrinae auctoritate et vſu in conſtituenda librorum hebraicorum lectione genuina*, Vitembergae ann 1777. 4. [*Alex. Sundbäck* diſſ. hiſt. crit. de verſionis Alex. vſu et auctoritate in emendando hodierno ſ. codice hebraeo. 1787. in parte ſecunda agit de ortu verſionis Alex. quibus codicibus vſi interpretes, de fatis verſionis etc. Voſſio, Pearſonio et reliquis, a Fabricio memoratis, addendus eſt *Gerh. Outhouius* in obſeru. ad Pſalmos et alios libros Vet. Teſt. in bibl. Bremenſ. 1718. faſc. 3. pag. 213. Plures inuenies in *I. Simonis* introd. gram. crit. in ling. graec. pag. 255. — Contra *Tychſenius* in diſſ. philol. crit. de Pentateucho Samaritano ab hebraeo eoque Maſorethico deſcripto exemplari. Buzou. 1765. 4. Sed ſeria refutatione vix dignus, qui inſolentia omnibus probis cordatisque V. T. philologis principia ſtatuit. *Pfeiff.*] In libris N. T. interpretandis quis vſus ſit verſionis ſeptuagintauiralis et qui ſuperioribus temporibus hac in re recte verſati ſint, optime cognoſci poteſt ex *I. A. Erneſti diſſ. de difficultate interpretationis grammaticae Noui Teſtamenti* §. 15—19. (pag. 268 ſqq. opuſc. philol. crit.) et *inſtitut. interpretis N. T.* part. III. cap. 7. His interpretibus nunc adnumerandi ſunt I. D. Michaelis, I. S. Semlerus, I. B. Koppius, I. F. Fiſcherus in *proluſionibus quinque, quibus varii loci librorum diuinorum vtriusque Teſtamenti explicantur atque illuſtrantur*, Lipſiae ann. 1779. 8. itemque iis, in quibus inde ab ann. 1772. expoſuit *de vitiis lexicorum Noui Teſtamenti.* [coniunctim editae ſunt Lipſ. 1791. 8.] *Chr. Frid. Schmidius*, qui etiam duobus libellis academicis, Lipſiae ann. 1763. et 1764. 4. editis, *verſionem Alexandrinam optimum interpretationis librorum ſacrorum praeſidium* eſſe docuit. *Scharf.* *Fr. Ben. Gantzſchii* ſpecimen exercitt. grammaticarum ad illuſtrandum N. T. e verſione LXX. Francof. et Lipſ. 1786. De allegationibus N. T. nouiſſime egerunt *Koppe* in editionis ſuae N. T. tom. IV. (ſ. epiſt. ad Rom.) Goett. 1783. excurſ. I. Loca V. T. quomodo citauerit Paullus? num ex cod. hebr. aut ex verſione graeca Alexandrina etc. *Eichhorn* biblioth. vol. II. p. 947 ſqq. Ad Erneſti interpretem confer quae *Ammonius* noſtras in noua a ſe procurata editione Lipſ. 1792. addidit. *Pfeiff.*

phroſes. Propria nomina in adpellatiua mutata. Numeri male calculati. Locorum nomina recentiora. Vocales male lectae. Literae male lectae. Senſus foedatus. Variatio nominum. Verſus male coniuncti etc.

VIII. Cum verſione illa LXX. ſenum ſtrenue vterentur Chriſtiani, et ex eadem, licet a Iudaeis compoſita, ſubinde crebrius intorquere coepiſſent teſtimonia aduerſus ipſos Iudaeos, aliae deinceps verſiones graecae a Iudaeis atque iudaizantibus Chriſtianis confectae ſunt. Prima harum eſt AQVILAE [sss]), Sinopenſis Pontici, qui, ex ethnico Chriſtianus factus et baptizatus Hieroſolymis ſub imp. Hadriano [ttt]), a quo vrbi inſtaurandae praefectus, ipſius nempe, ſi diis placet, imperatoris ſocer vel adfinis (Πενθερίδης, in chron. Paſchali πενθερὸς) fuiſſe traditur. Hinc cum Chriſtiani aſtrologicas eius ſuperſtitiones probare nollent, circumciſus eſt, et acceſſit ad Iudaeos. Horum proſelytus [uuu]) factus *R. Akibae* in diſciplinam ſe dedit, vt narrat Hieronymus [vvv]), poſteaque concinnauit nouam graecam librorum antiqui foederis verſionem, [P] eo quidem conſilio, ſi Epiphanio [www]) credimus, ὅπως διαςρέψῃ τινὰ τῶν ῥητῶν,

sss) Vide *Druſii* quaeſit. per epiſt. 41. *Caueum* hiſt. literar. ſcript. eccl. ad A. C. 128. *Tillemont.* hiſt. imperator. tom. II. pag. 511. Hodium pag 573 ſq. et p. 235 ſq. *Carpzouii* crit. ſ. V. T. pag. 552. *Fabric.* [Conf. *Saxii* Onomaſt. lit. part. I. p. 296. et quos citat, maxime *Wolfium* bibl. hebr. tom. I. pag. 958. et *Buddeum* in Iſagoge l. c. pag. 1525. *Pfeiff.*] Alius *Aquila*, de quo Suidas: Ἀκύλας· φιλόσοφος, σχόλια λογικὰ γεγραφὼς περὶ συλλογισμῶν. alius etiam, cuius prophetiarum libros, Britannis in pretio habitos refert *Io. Lelandus* pag. 7. et 8. de ſcriptor. Britannicis.

ttt) *Epiphanius* de ponder. et menſuris cap. 14. *Athanaſius* ſynopſi ſcripturae ſ. *Euthymius* praefat. in Pſalm. pag. 192. edit. Stephani le Moyne: Chronicon Paſchale pag. 255. *Glycas* pag 240 ſq. etc. *Fabric.* *Euthymii Zigabeni* praefationem in pſalmos Moyne primus graece edidit tom. I. *variorum ſacrorum* pag. 150—210. edit. ſecund. Lugd. Bat. 1694. 4. Praeter eos, quos Fabricius laudat, hic conferri poſſunt Epiphanii, ſi modo auctor eſt, libellus *de ſeptuaginta interpretibus iisque, qui perperam interpretati ſunt*, quem *B. Montefalconius* e duobus codd. MSS. edidit ad calcem prolegom. Hexapl. pag. 86—90. et *Theodoreti* opera tom. V. pag. 79 ſqq. edit. Hal. vbi eadem fere reperies, quae in *ſynopſi ſcripturae ſacrae* Athanaſio vulgo tributa leguntur. Ceterum non temere, vt opinor, Montefalconius l. l. cap. V. §. 1. conicit, omnia fere, quae ab Epiphanio et reliquis, huius auctoritatem ſequutis, memoriae prodita ſunt de Aquila, praeterquam quod Hadriani imp. temporibus libros Vet. Taſt. graece conuertiſſe dicitur, hauſta eſſe e fabuloſis Iudaeorum narrationibus. Nam etiam id, quod mox adfertur de *Akiba*, doctore Aquilae, incertum eſſe narrationem, adparet e verbis Hieronymi comment. in Ieſ. cap. 8. pag. 18 tom. V. Opp. edit. Froben. *quorum* (Sammai et Hillel) *ſuſcepit ſcholam Akibas, quem magiſtrum Aquilae proſelyti autumant.* Ante Montefalconium in eadem fere ſententia fuit *Dionyſ. Petauius* animaduerſ. ad Epiphan. l. l. pag. 395. tom. II. Oper. edit. Colon. *Scharf.*

uuu) *Irenaeus* III. 24. et apud *Euſeb.* V. hiſt. eccl. 8. *Niceph.* IV. 14. *Euſebius* VII. 1. demonſtrat. euang. *Hieron.* catalogo ſcript. eccleſ. et epiſt. de optimo genere interpretandi.

vvv) *Hieron.* in cap. VIII. Eſaiae.

www) *Epiphan.* de ponder. et menſuris cap. 15. At hoc diſerte negat *Hieronymus* epiſt. 73. ad Marcellam, quum hoc ipſum obſeruaturus verſionem Aquilae cum hebraeo contuliſſet. Iampridem, inquit, cum voluminibus Hebraeorum editionem Aquilae confero, ne quid forſitan propter odium Chriſti ſynagoga mutauerit: et vt amicae menti fatear, quae ad noſtram fidem pertineant roborandam, plura reperio. *Fabric.* Crimen hoc *Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. V. §. 4. et 5. ita diluit, vt locos, quos Aquilam dedita opera, ex Chriſtiani nominis odio, interpretando deprauaſſe contendunt Irenaeus, Euſebius Caeſareenſis, Philaſtrius Brixienſis et Anaſtaſius Sinaita, excutiat, atque Hieronymum, quamquam aliquoties his adſentiatur, vulgarem ſequutus opinionem, tamen alibi non raro diligentiam

ῥητῶν, ἐνσκήψας τῇ τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνείᾳ. Eius verſionem auide mox arripuerunt Iudaei, vt patet ex ſuppare propemodum Aquilae, Tryphone, apud Iuſtinum Martyrem et ex *Origenis* reſponſione ad Africanum pag. 224. qui notat φιλοτιμότερον πεπιστευμένον παρὰ Ἰουδαίοις ἡρμηνευκέναι τὴν γραφήν. Confer *Philaſtrium* haereſi XC. *Ambroſ.* in Pſ. 118. *Hieron.* epiſt. 138. quaeſt. 2. *Auguſtin.* XV. 23. de ciu. dei et *Anaſtaſium* Sinaitam Hodegi cap. VI. pag. 94. vbi Aquilae verſionem vocat τὴν λεγομένην παρ' Ἑβραίοις δευτέρωσιν, τὴν περιέχουσαν τῆς ὀρθῆς τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν τὴν ἀναίρεσιν, καὶ τοῦ θείου νόμου κατάλυσιν, et pag. 192. quo in loco Seuerum Eutychianum, quod auctoritatem patrum reſpuat, dicit νέον τινὰ Ἀκύλαν. Publice quoque legenda permittitur Iudaeis ab Imp. Iuſtiniano Nouella 146. nec raro a Thalmudicis xxx) laudatur Aquila, qui illum cum *Onkeloſo* yyy), chaldaicae interpretationis auctore, confundunt. Sed et Chriſtiani ſcriptores, ſtudioſiſſimum interpretem adpellantes, diligentiam in eo laudauerunt, vt Origenes p. 44. Philocaliae, vbi teſtatur, eum κυριώτατα h. e. *maxime proprie* reddere libros ſacros ſtuduiſſe, et pluribus in locis Hieronymus zzz), licet alibi aaaa) eum reprehendat, tamquam *contentioſum interpretem*, quod non ſolum verba, ſed et etymologias verborum, quin et ἄρθρα atque πρόσαρθρα et ſyllabas interpretari et literas κακοζήλως fuerit conatus. adde *Fullerum* miſcell. IV. 18. *Vitringam* praef. ad Ieſaiam. Idem Aquilam, Iudaeum licet, quaedam vt Chriſtianum vertiſſe, teſtatur ad cap. III. Habacuci, et nonnulla LXX. interpretibus melius reddidiſſe, quaeſt. hebr. in Geneſin. Libros duos Samuelis in vnum contraxiſſe, (conf. *B. Montefalconii* prolegom. Hexapl. cap. IX. pag. 62. et not. ad Hexapl. Origen. tom. I. pag. 316. edit. Pariſ.) notatur in duplici [?] ſcholio graeco apud Coteleriuм ad Canonem apoſtolicum LXXVI. tom. I. patrum apoſtolicor. pag. 448. Porro ſecundis curis verſionem bibliorum, ab *Aquila* emendatam, ex eodem Hieronymo diſcimus in Ezechielis caput III. 15. *Aquilae vero ſecunda editio, quam Hebraei κατ' ἀκρίβειαν nominant* bbbb). Meminit eiusdem Agobardus epiſt.

gentiam et fidem illius interpretis laudare oſtendat. Neque minus bene Aquilam defendit *Petr. Weſſelingius* lib. I. obſeruationum variarum cap. 19. pag. 73 ſqq. Sed nuper *Benj. Kennicottus*, nimium iniquus Iudaeis, denuo Aquilam perfidiae reum egit diſſert. general. in Vetus Teſtam. hebr. pag. 148 ſqq. edit. Brunouic. prolato etiam hanc in rem e cod. MS. bibliothecae Bodleianae loco ſcriptoris cuiusdam ignoti, cuius an maior ſit auctoritas, quam Epiphanii, non immerito dubitari poteſt. Kennicotto addi poteſt *I. A. Starckius* proleg. crit ad pſalm pag. 169 ſqq. *Scharf.*

xxx) Vide Lightfoti cap. IX. adpendicis ad Horas Thalmudicas in I. ad Corinth. et eiusdem opera poſthuma pag. 9 Morini exerc bibl. pag. 341. etc. Wolfii bibl. hebr. tom. I. pag. 959. tom. III. pag. 890

yyy) Non recte hoc fieri, licet Onkeloſi nomen Babylonica dialecto idem ſit cum nomine Aquilae, ſcriptores multi Chriſtiani conſentiunt. Vide *Hottingerum* pag. 232. Enneadis diſſ. philol. theolog. *Chriſtianum Kortholtum* de variis S. ſcripturae editionibus pag. 35. Leusdenii philologum hebraeo-mixtum pag. 43. ac Iulium Bartoloccium bibl. Rabbin. in אנקלוס et עקילס. *Fabric.* Adde *B. Montefalconium* prolegom. Hexapl. cap. V. §. 6. vbi multis exemplis docet, quantopere verſio chaldaica Onquelofi diſſentiat a graeca Aquilae, et *Ioh. Chr. Wolfium* biblioth. hebr. part. I. pag. 959. et part. II. pag. 1149 ſq. *Scharf.*

zzz) Hodius pag. 567 ſq. Caueus hiſt. litterar. ſcript. eccl. ad A. C. 128. *Fabric.* Multo diligentius Hieronymi et aliorum veteris eccleſiae doctorum auctoritates et ſententias de Aquila perinde ac de reliquis graecis librorum V. T. interpretibus collegit *B. Montefalconius* ad calcem prolegom. Hexapl. pag. 91—102. *Scharf.*

aaaa) Epiſt. de optimo genere interpretandi et in Eſaiae cap. VIII. Adde Epiphanium de menſuris ac ponderibus cap. 2. *Ambroſius* epiſt. 73.

bbbb) Hanc Hexaplis ab Origene inſertam fuiſſe putat *B. Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. V.

epiſt. ad Fredegiſum, tum idem Hieronymus iterum in caput IV. et XL. atque *editionis primae* in caput XVI. At in Iuſtiniani Nouella 146. per Iudaeorum δευτέρωσιν non intelligenda *ſecunda Aquilae editio* cum Iſ. Voſſio in reſponſione ad tertias Simonii obiectiones p. 84. [cccc]) Nam neque Anaſtaſius Sinaita in loco paullo ante memorato ſecundam Aquilae editionem, ſed ſimpliciter verſionem eius, reſpectu interpretationis LXX. ſenum τὴν Ἀκύλα δευτέρωσιν vocat; tum verba imperatoris in dicta Nouella perſpicue oſtendunt, eum non loqui de verſione aliqua ſacrorum librorum, ſed de opere, a ſacris literis et, quam paulo ante memoraverat conceſſeratque, Aquilae verſione plane alieno ac diſtincto, quale eſt opus [dddd]) Miſchnicum, vel quales Moſis et Akibae ſiue Barakibae, tum Andae ſiue Annae cognomento Iudae et filiorum Aſſamonaei δευτερώσεις ſiue traditiones memorat haereſ. XXXIII. 9. p. 224. Deuteronomium *S. Maximus* ad epiſt. IX. Dionyſii Areopag. tom. II. pag. 160. ὅπερ ἡ γραφὴ οὐ λέγει, οἱ δὲ ἑβραῖοι ἐν τῷ Δευτερονομίῳ ἔχουσιν. Talis eſt traditio, quam praeter Hieron. et Origen. memorat Nazianzenus Orat. I. pag. 21. quosdam libros ſacros, (Cantic. canticor. et initium Geneſeos,) non conceſſum legere, niſi iis, qui viceſimum aetatis annum exceſſiſſent. Alio ſenſu δευτέρωσιν accipit Clemens ſuppoſititius, ad quem vide Cotelerii notas conſtitut. apoſtol. lib. I. cap. 6. Δευτερώσεις μυθικὰς Iudaeorum reiicit et *Euſebius* comment. in Ieſaiam I. pag. 362. *Hieron.* lib. XVI. in Ieſai. Antequam vero de Aquila dicere deſino, diligenter animaduertendum, quod Chriſtiani ſcriptores frequentiſſime, quando ad hebraicum codicem, Hebraeorum ἐξήγησιν vel ad Iudaeorum ἀντίγραφα [eeee]) prouocant, non ipſum hebraeum textum, quem pauciſſimi propter ignorationem illius linguae conſulere potuerunt, ſed hanc Aquilae verſionem intelligere.

IX. THEODOTIO Epheſius [ffff]) non, vt alii [gggg]), Ponticus, licet Marcionis Pontici,

cap. V. § 3. Sed quae nunc exſtant Aquilae fragmenta, in opere Monteſalconiano congeſta, e codd. MSS. verſionis ſeptuagintauiralis et libris doctorum veteris eccleſiae, ex vtraque verſione ducta ſunt, neque raro librariorum negligentia aut temeritate permutata cum verbis Symmachi, Theodotionis, atque adeo LXX. interpretum, vt praeter eos, qui noſtra aetate in Hexaplis Origenianis emendandis elaborarunt, dudum monuit *Petr. Weſſelingius* in *epiſtola ad H. Venemam de Aquilae in ſcriptis Philonis Iud. fragmentis*, Traiecti ad Rhenum ann. 1748. 8. De inſigni verſionum Aquilae, inprimis ſecundae, vſu in re critica Veteris Teſtamenti et philologia orientali latius expoſuerunt *Ioh. Aug. Dathius* in *diſp. philologico-critica in Aquilae reliquias interpretationis Hoſeae*, Lipſiae ann. 17,7. 4. et *Ioh. Frid. Fiſcherus* multis locis ſupra laudatarum proluſionum de verſionibus graecis librorum V. T. etc. et Clauis reliquiarum verſionum graecarum Vet. Teſt. de qua infra commodior erit locus dicendi. *Scharf.*

cccc) Tertia haec reſponſio adiecta eſt *Iſ. Voſſii obſeruationum ad Pomp. Melam adpendici*, Lond. ann. 1686. 4 Voſſium nuper ſecuti ſunt *I. A. Starckius* proleg. crit. ad Pſalm. pag. 170 ſq. et *Ioh. Gottfr. Eichhornius* introduct. in Vet. Teſtam. part I. pag. 342. et 346. *Scharf.*

dddd) Ita *Petauius* ad Epiphan. Morinus exerc. bibl. pag. 296 ſq. *Steph. le Moyne* ad varia ſacra pag. 542. *Hodius* p. 577 ſq. *Rich. Simon* etc. atque ante hos *Druſius* praef. ad prouerbia Ben-Sirae et lib. I. quaeſt. hebr. 34.

eeee) *Euſebius* VII. 1. demonſtrat. euangel. ἐν τοῖς αὐτῶν Ἰουδαίων ἀντιγράφοις, κατὰ τὴν Ἀκύλα μεταβολὴν φερομένοις.

ffff) *Irenaeus* III. 24. et apud Euſeb. V. 8. hiſt. eccl. et Niceph. IV. 14. *Athanaſius* ſynopſi ſcripturae ſ. *Euthymius* praef. in Pſalmos p. 193. Alius, ni fallor Theodotion, Iudaeus, inuentor fabuloſae traditionis, de qua Suidas in voc. Ἰησοῦς.

gggg) *Epiphanius* de ponder. et menſuris cap. 17. chron. Paſchale pag. 263 *Ioſephus Chriſtianus* in hypomneſtico MS. apud Hodium pag. 581.

tici, forte ſectator *hhhh*) fuerit, atque hinc Ebionita *iiii*) [¶] *kkkk*) et proſelytus Iudaeorum *llll*) condidit exemplo Aquilae Pontici translationem alteram ſacrorum librorum graecam, quae iam exſtabat, cum Irenaeus ſcriberet M. Aurelio imperante anno Chriſti CLXXVI. vel CLXXVII. *mmmmm*) Symmachi verſione tum nondum edita. In hoc autem differebat Theodotionis interpretatio a translatione Aquilae, quod propius accederet ad LXX. viralem *nnnn*) et inter contentioſi interpretis ſeruile ſtudium atque inter licentiam Symmachi veluti media intercederet *oooo*). Vnde Hieronymus praefat. in Iobum: *quaſi non et apud Graecos Aquila, Symmachus, et Theodotio vel verbum e verbo, vel ſenſum e ſenſu, vel ex vtroque commixtum et medie temperatum genus translationis expreſſerint.* Quoniam vero a LXX. interpretibus minus vtroque diſcrepabat, hinc *inter nouos et veteres medium incedere* ait idem Hieronymus praef. ad Euangelia. Non mirum itaque videri poteſt, quod Origenes editionem graecam, cum hebraeo collatam, et Aſteriſcis inſtructam, ex Theodotione potiſſimum *pppp*) ſuppleuerit, aut, quod liber Danielis *qqqq*) integer, (non tantum caput quartum, vt Iſ. Voſſio viſum,) praeter multa Iobi loca *rrrr*), quae in verſione LXX. virali deſiderabantur, ex Theodotionis interpretatione iam pridem receptus ſit in eccleſiis, et hodieque in graecis bibliis legatur. Threnos *ssss*) idem interpres, perinde vt Aquila, in verſione ſua omiſerat, et Eſtherae, (cuius libri verſionem graecam *Lyſimacho* *tttt*) cuidam praeter rem tribuunt,) additamenta *uuuu*). Daniclis

hhhh) *Epiphan.* Athanaſ. Ioſephus MS. chron. paſchale, Euthymius.

iiii) At idem prooem. commentar. in Daniel. Theodotionem *poſt aduentum Chriſti incredulum fuiſſe* narrat, *licet eum quidam dicant Ebionitam*, atque adeo *Iudaeum* diſerte appellat multis locis, quos collegit *H. Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 580. Quare *Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. VII. §. 1. eum non Ebionitam; ſed vere Iudaeum fuiſſe ſuſpicatur, nixus inprimis peruerſa interpretatione loci Danielis cap. IX. 26. de nece Meſſiae. Sed etiam ante Chriſti tempora ſeptuaginta interpretes, quos Theodotio plerumque ſequutus eſt, משיח verterant *χρίσμα*, quam interpretationem Chriſtiani adeo non pauci probarunt. Conf. *I. D. Michaelis Verſuch über die ſiebenzig Wochen Daniels* pag. 182 ſqq. *Scharf.*

kkkk) *Hieron.* in catalogo ſcript. eccleſ. vbi de Origene, et ad cap. 3. Habacuci. Suid. in Ὠριγένης.

llll) *Irenaeus* loco laudato.

mmmmm) *Dodwell.* de ſucceſſ. pontific. XIV. 17. et diſſ. ad Irenaeum IV. 39 ſq. *I. E. Grabe* prolegom. ad Irenaeum pag. 14. *Caue* in hiſt. litteraria S. E. ad A. C. 175. [adde Repertor. bibl. et orient. litter. part. II. pag. 76 ſqq. *Scharf.*]

nnnn) *Epiphan.* Hieron. et Ioſephus MS. apud Hodium pag. 582. 588.

oooo) Qui reliquias hexaplorum Origenianorum paullo diligentius excuſſerit, ita quoque Theodotionem ab Aquila et Symmacho differre ſentiet, vt his inferior et peritia linguae hebraicae et facultate interpretandi videatur. Montefalconius quidem hoc adparere oſtendit ex eo, quod paſſim verba hebraica, ſibi ignota, graecis litteris ſcripſerit, prolegom. Hexapl. cap. VII. §. 3. Sed et alia, non minus perſpicua, proferri poſſunt argumenta, de quibus hic exponere nihil attinet. *Scharf.*

pppp) *Vſſerius* ſyntagm. de LXX. interpretum verſione cap. 6.

qqqq) *Vſſerius* ibid. et *Druſius* fragment. vett. interpret. graec. pag. 1206. *Hodius* pag. 282. et 584. Germon de haereticis eccleſiaſticorum codicum corruptoribus pag. 50.

rrrr) *Vſſerius* cap. 8. pag. 95. edit. Lipſ. [adde Montefalcon. proleg. hexapl. cap. IX. pag. 62 ſq. *Scharf.*]

ssss) *Origenes* apud Druſium fragment. vett. intt. graec. pag. 563.

tttt) An legend. *Symmacho? Fabric.* Repudianda eſt haec coniectura. Quid opinioni, ſupra commemoratae, locum dederit, adparet e verſione graeca hiſtoriae Eſtherae cap. X. extrem. *Lyſimacho* vero *tribuunt*, *Scip. Sgambatus* archiu. Vet. Teſt. lib. III. p. 507. et *P. D. Huetius* demonſtr. euangel. *Scharf.*

uuuu) *Origenes* epiſt. ad African. pag. 223. *Fabric.*

nielis vero additamenta vvvvv) non ipſe primus Theodotio poſuit, (nedum libros wwwww), quos vocant apocryphos, collegit primus,) quum in antiqua verſione graeca inuenerit eadem Origenes xxxxx), et quandoque conferat veterem illam cum Theodotionis editione. [ſ] Paralipomenon yyyy) libros et librum primum Maccabaeorum zzzz) graece nos hodie ex verſione Theodotionis legere, lubrico nimis argumento contenderunt viri doctiſſimi. Quemadmodum nec illis temere habenda eſt fides, qui ex nominum conſpiratione, (Ionathan enim Hebraeis idem quod graecis Theodotio eſt,) hunc eumdem eſſe exiſtimant aaaaa) cum Ionathane, ſcriptore paraphraſeos chaldaicae. Feuardentius ad Irenaei III. 25. Theodotionem confundit cum Theodoto, haeretico, quem Auguſtinus cap. 33. de haereſibus vocauit Theodotionem. Idem Feuardentius notat, Theodotionem noſtrum a Nauclero Bergomate, Antonio Sabellico et Platina adpellari diſcipulum Tatiani; ſed apud veteres ſcriptores, vt iam dixi, vocatur ſectator Marcionis. [Auctore *Montefalconio* prolegom. Hexapl. cap. XII. §. 1. noſter quoque Theodotio a Graecis, qui commentarios in libros Vet. Teſt. ſcripſerunt, paſſim *Θεόδοτος* adpellatur. Conferatur etiam Suidas in voce Κυίζων. *Scharf.*] — *Duas fuiſſe editiones verſionis Theodotioneas, obſeruauit hactenus nemo*, inquit eruditiſſimus Hodius pag. 584. Nempe vir infinitae lectionis non meminerat Huetii, qui hoc iam adnotauerat libro de claris interpretibus pag. 153. Sed apud Hieronymum in Ieremiae XXIX. 17. vocabulum *ſecundam* non dubito de Aquilae verſione accipiendum eſſe, vt fecit etiam *Druſius* pag. 532. fragment. vett. interpretum graec. [Druſio adſentitur *Montefalconius* ad Ierem. l. l. tom. II. Hexapl. Origen. pag. 230.] Irenaei teſtimonio reuincitur ſententia Antonii Pagii, de chronologia et eccleſiaſtica hiſtoria meritiſſimi viri, qui, chronicon paſchale ſequutus, exiſtimauit, Theodotionis

Fabric. In eodem errore verſatur *Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 584. deceptus verbis Origenis: Ἔκδοσις Ἀκύλα καὶ Θεοδοτίωνος ἐν τοῖς Θρήνοις ὁ φέρεται, quibus auctore *Montefalconio* hexapl. Origen. tom. II. pag. 263. nihil aliud ſignificatur, quam Aquilae et Theodotionis verſiones Threnorum Hexaplis non inſertas fuiſſe. Nam ſeparatim quidem editas exſtitiſſe, colligi poteſt e notis cod. Marchaliani et edit. Romanae ibidem allatis, itemque codicis Syro-Hexaplaris Mediolanenſis, de quo vide repertor. biblioth. et orient. literat. part III. pag. 170. etſi, cur Origenes eas non integras, ſed, vt Montefalconio videbatur, tantum particulas earum inſeruerit Hexaplis, pro certo dici non poteſt. Conf. prolegom. Hexapl. cap. IX. p. 64. Coniecturae quidem, quibus *I. C. Doederleinius* repertor. bibl. et orient. literat. part. VI. pag. 206 ſq. Montefalconii opinionem infringere et debilitare conatur, mihi non ſatisfaciunt; neque ſcio, an his praeferendae ſint eae, quas propoſuit *C. F. Bahrdtius* not. ad prolegom Hexapl. pag. 26. De libri *Eſtheroe* additamentis vide verba Hieronymi apud Hodium l. l. Contra quem diſputans *I. S. Semlerus* adparat. ad liberalem Vet. Teſt. interpretationem pag. 163. ait *recte dubitari poſſe, an aliquis ceterorum interpretum (Aquila, Symmachus, Theodotion,) hunc librum graece verterit.* At ſi, vt vir ſummus coniicit, *ſoli illi LXX. interpretes* graecam hiſtoriae Eſtherae verſionem confecerunt, vnde Origenem in editione hexaplari, ab Vſſerio prolata e codice Arundelliano, (conf. ſupra §. VI.) ea, quae ſub aſteriſcis in contextum inſeruit, accepiſſe dicamus? An ipſe, quem nonnulli tam imperitum litterarum hebraicarum fuiſſe opinantur, vt hebraica graece ſcribere ſuopte ingenio non poſſet, haec ex hebraeo expreſſit? *Scharf.*

vvvvv) Vide, ſi placet, *Hodium* p. 583. *Fabric.* Adde *Sim. de Magiſtris* praefat. ad *Danielem ſecundum ſeptuaginta* edit. Rom. pag. 16. *Scharf.*

wwwww) *Hodius* ibid.

xxxxx) *Origenes* epiſt. ad African. p. 224.

yyyy) *Grotius* in Luc. I. 5. et Voſſ. III. 20. Ariſtarch. Sed ab his diſcedit *Hodius* pag. 584. et *Ioh. Franciſcus Buddeus* parerg. hiſtorico-theol. pag. 41.

zzzz) *Buddeus* pag. 39.

aaaaa) Refellit *Druſius* quaeſt. per epiſt. 41. et *Alexander Morus* in cauſa dei pag. 118.

Digitized by Google

dotionis verſionem editam demum anno Chr. CLXXXI. in honorem quinquennalium Commodi, imp. Vide eius criticam in Annales Baronii ad iam dictum annum numero IV.

X. SYMMACHVS, gente et religione Samaritanus[bbbbb]), poſtea, Samaritanis deſertis, περιτμηθεὶς [ccccc]) et ſecundo circumciſus [ddddd]), [?] Iudaeus, denique Chriſtianus Ebionita [eeeee]), poſt Aquilam et Theodotionem libros antiqui foederis graece interpretatus eſt imperante Seuero [fffff]), etſi Theodotione antiquiorem tradunt nonnulli [ggggg]), quoniam ſcilicet Origenes in Tetraplis et Hexaplis Theodotioni Symmachum praepoſuerat: ſed ob hanc cauſam LXX. interpretes quoque Symmacho et Aquila iuniores ſtatuere debuiſſent, quos vtrique poſtpoſuerat, Theodotionem vero LXX. interpretibus proximum, vt maxime ſcilicet interpretatione ſua ad illorum transferendi rationem accedentem, iunxerat Adamantius. De cetero parum veriſimile mihi videtur, Symmachum verſionem hanc adgreſſum eſſe πρὸς διαστροφὴν τῶν Σαμαρειτῶν [hhhhh]), vt Epiphanius et Athanaſius, et ex his alii ſcribunt, niſi forte hoc exiſtimarunt ideo, quia ſolus Pentateuchus [iiiii]) admittebatur a Samaritanis, Symmachus

bbbbb) *Epiphan.* de menſuris ac ponderibus cap. 16. et ex eo chron. paſchale pag. 266. Συμμαχός τις Σαμαρείτης τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν etc. *Athanaſius* ſynopſi ſcripturae ſ. tom. III. pag 156. *Euthymius* praef. in Pſalmos pag. 192. τρίτη ἡ τοῦ Συμμάχου, ὃς ὢν Σαμαρείτης καὶ μὴ τυγχάνων ὅσης ἐβούλετο τιμῆς πρόσεισιν Ἰουδαίοις καὶ δεύτερον περιτέμνεται etc. Alius *Symmachus*, ſcholaſticus Iudaeus, qui A. C. 526. ſub Theodorico rege dictauit praecepto, vt Ariani baſilicas catholicas inuaderent, teſte Anonymo, quem ad calcem Ammiani edidit Valeſius.

ccccc) De praeputii adductione per ſpathiſterem vide praeter Epiphanium loco laudato, interpretes ad 1 Maccab. I. 15. et 1 Cor. VII. 18. *Andream Maſium* ad Ioſuae V. 2. *Steph. le Moyne* notis ad varia ſacra pag. 761 ſq. qui de hac attractione putat etiam agi Ierem. IX. 25. *Ioh. Rhodium* cap. VI. de acia pag 97. *Montacutium* tom. I. Originum eccleſ. p. 79. *Tan. Fabrum* lib. II. epiſt. 26. et *Thom. Bartholinum* de morbis biblicis cap. 26. *Fabric.* — Adde *G. Groddeckii* diſſ. de Iudaeis, praeputium attrahentibus, quae inſerta eſt Chriſt. Schoettgenii Horar. hebr. et Thalmuldic. in Nou. Teſt. tom. I. pag. 1159 ſqq. Pro περιτμηθεὶς, quod Fabricius ab Epiphanio certe non accepit, haud dubie legendum eſt ἐπισπασθεὶς. Hoc enim verbo Paulus 1 Cor. VII. 18. exprimit id quod 1 Maccab. I. 15. dicitur ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας. *Scharf.*

ddddd) Epiphan. ὅσοι γὰρ ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφεύγουσιν, ἀντιπεριτέμνονται· ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰουδαίους ἐρχόμενοι.

eeeee) Euſebius VI. 17. hiſt. eccl. et VII. 1. demonſtr. euangel. Hieron. catalogo S. E. in Origene, et ad cap. 3. Habacuci, Suidas in Ὠριγένης. Hinc Symmachianos pro Ebionaeis dictos ab Ambroſio, ſiue quisquis auctor eſt, commentarii in Galatas, praefat. et ab Auguſtino lib. I. cap. 31. contra Creſcon. grammaticum, obſeruat Hodius pag. 588.

fffff) Epiphan. Athanaſ. chron. paſchale, Euthymius, Glycas pag. 242.

ggggg) Epiphanius, Petauius ad Epiphan. etc. Tillemont. not. 10. ad vitam Origenis. Confer, quae contra hos diſputat Elias du Pin, prolegom. bibl. tom. I. pag. 186 ſq. Huetius pag. 256. Origenianor. *Fabric.* Latius hac de re diſſeruerunt *H. Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 579 ſq. et *B. Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. VI. §. 1—3. *Scharf.*

hhhhh) Sunt haec verba pſeudo-Athanaſii loco ſupra laudato. Sed Epiphanius de menſuris et ponderibus cap. 16. et de ſeptuaginta interpretibus iisque, qui perperam interpretati ſunt, pag. 89. dicit, πρὸς διαστροφὴν τῶν παρὰ Σαμαρείταις ἑρμηνειῶν ſiue ἑρμηνευτῶν: vnde *Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. I. § 9. coniicit, extitiſſe tunc verſiones Pentateuchi Samaritani graecas, e quo genere fuerit τὸ Σαμαρειτικόν, de quo mox exponetur. *Scharf.*

iiiii) Origenes I. contra Celſ. pag. 38. Epiphanius et Damaſcenus de haereſ. Leontius de ſectis pag. 422. itemque alii.

machus autem reliquos etiam libros propheticos tranſtulerat. Librum IV. Regum ἐν τῇ κατὰ Σύμμαχον ἐκδόσει citat *Maximus* ad epiſt. 7. Dionyſ. Areopag. tom. II. p. 95. Canticum canticorum ex Symmachi verſione nos habere iudicat Lamb. Bos et Lud. Cappellus in notis crit. ad Ieſ. XLVII. p. 516. Potius obſeruandum exiſtimo, Chriſtianos ſcriptores, quemadmodum Aquilam fere innuunt, quando prouocant ad Hebraicum, ita, quando τὸ Σαμαρειτικὸν laudant [kkkkk]), reſpicere ad hanc Symmachi Samaritae verſionem, a quo Pentateuchum ex Samaritico translatum mihi perſuadeo. Neque enim Symmachi meminiſſe ſimul ſolent veteres [lllll]), quando inter diuerſas interpretationes Samariticum laudant [mmmmm]); neque Samaritice callebant antiqui patres graeci vel latini plerique, ne Origene quidem excepto, vt ex eius commentar. ad Ezech. IX. 4. obſeruat *Huetius* pag. 26. [nnnnn]) Origenian. graeca autem ſi

kkkkk) Quamquam in ſilentio veterum ſcriptorum ſubobſcurum eſt, quid ſit τὸ Σαμαρειτικόν, tamen non dubito, quin Fabricius, qui hoc nomine Symmachi Samaritae verſionem ſignificari putabat, errauerit deceptus ab Hottingero. Symmachum enim Pentateuchum ex hebraeo, non Samaritano, codice vertiſſe, vel ex eo colligi poteſt, quod ſaepe diſſentit a ſeptuaginta interpretibus, vbi hi haud dubie lectionem codicis Samaritani expreſſerunt, vt Geneſ. IV, 8. et Deuteronom. XXVII. 26. Ad quem locum ſi quis animaduerſiones noſtras contulerit, videbit, an recte negaverit Fabricius, veteres ſcriptores, vbi τὸ Σαμαρειτικὸν laudent, Symmachi mentionem facere. Quamquam, hoc temere dici, etiam e priori loco adparet, modo teneas, verba ſcholiaſtae, παρ' ἐδενὶ τῶν λοιπῶν κεῖται τὰ ῥήματα τῦ Κάϊν τὰ πρὸς Ἄβελ, ad Symmachum quoque referenda eſſe. Nam οἱ λοιποὶ ſunt omnes, praeter ſeptuaginta, interpretes graeci. Quod porro negat, doctores veteris eccleſiae chriſtianae Samaritice doctos fuiſſe, etſi hoc refelli poteſt exemplo Hieronymi, qui ſe *Samaritanorum hebraea volumina relegiſſe* comment. in Epiſt. ad Galat. cap. 3. pag. 86. tom. IX. Opp. edit. Frob. narrat, ad rem propoſitam nullius eſt momenti, ſi quidem cum Montefalconio et aliis credas, olim exſtitiſſe graecam Pentateuchi Samaritani verſionem, neſcio a quo confectam, cuius lectiones ſingulares Origenes in margine Hexaplorum notauerit. Duae denique Symmachi verſiones, quarum altera, vt *B. Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. VI. §. 4. recte coniicit, nonniſi emendatior editio fuit, in omnibus Veteris Teſtamenti libris, maxime propheticis, laudantur ab Hieronymo et aliis; ſed τὸ Σαμαρειτικὸν in Pentateucho ſolo. Quare, donec meliora edocear, malim adſentiri *Frid. Imman. Schwarzio*, qui verſionem Pentateuchi Samaritanam, verbis graecis expreſſam τὸ Σαμαρειτικὸν adpellari multis exemplis docuit *Exercitat. hiſtorico-critic. in vtrumque Samaritanorum Pentateuchum* pag. 211 ſqq. Ceterum etiam Ioh. Frid. Mayero, quem Fabricius forte ſequutus eſt, coniecturam, modo repudiatam, placuiſſe, didici ex *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 247. *Scharf.*

lllll) *Io. Morinus* exerc. 3. in Pentat. Samarit. p. 232. et Iac. Longus bibl. ſacr. p. 213. obiiciunt Procopium Gazaeum, qui ſub initium comment. in Deuter. quum ſemel atque iterum Samariticum exemplar laudaſſet, mox Symmachum laudat. Sed laudat, de alio loco Moſis differens. Itaque non abſurdum eſt, iam Symmachi nomine ab eo allegari, quem modo Samariticum vocauerat. Et licet Gazae fuere Samaritani quos conſulere potuit Procopius, non facile tamen idem tibi perſuaſeris de tot aliis, qui Samariticum laudant, vt Iulio Africano, Euſebio, Syncello, Cyrillo Alex. Hieronymo, Scholiaſte graeco, Rom. etc. Itaque adhuc acquieſco in mea coniectura, quae probata etiam eſt Simoni bibl. crit. tom. IV. cap. 19. pag. 147. Seldeno praefat. ad Marmora Arundel. tom. II. Opp. pag. 1442 ſq. Mayero hiſtoriae verſionis germanicae Lutheri p. 207. (Fabricius manu ſua haec addidit in exemplari ſuo.)

mmmmm) Vide loca collecta ab Hottingero Exercitat. Anti-Morin. §. 25. p. 28—32. qui putat, graecam verſionem Pentateuchi e Samaritico confectam ante LXX. interpretes. Idem tamen pag. 145. faſciculi diſſ. theolog. philol. et theſaur. philolog. pag. 302. fatetur et ipſe, Symmachum e Samaritarum codice Pentateuchum vertiſſe.

nnnnn) *Hieroymum* excipio, hebraea Samaritanorum volumina laudantem et a Symmacho diſtinguentem, comment. in Galat. et alibi, et *Iacobum Edeſſenum*, qui a. C. 650. floruit et in ſchol. Syr. ad Ioſuae librum notat Deutr. 27, 4. in Samarita-

ſi exſtitiſſet diuerſa a Symmachiana interpretatione Samaritici Pentateuchi verſio, Origene antiquior, cur, quaeſo, eam Origenes in Hexaplis omiſiſſet? Quod ſi non omiſit, vt viſum *Iſ. Voſſio* [ooooo]), [ ] quare veteres ſcriptores, de Hexaplis Origenianis agentes, hoc ad vnum vniuerſi tacent? Supereſt igitur, vt operi Origeniano inſerta fuerit ſub Symmachi nomine, vel extra Origenis Hexapla ſit lecta. Duplex etiam editio Symmachi olim ferebatur, vt ex Hieronymo in Ierem. XXXII. et in Nahum III. pulcre obſeruat *Hodius* pag. 586. Forte igitur priorem harum, quae non fuiſſe videtur in Hexaplis, veteres ſub Samaritici nomine laudant. Ceterum *Franciſcus Iunius*, qui Symmachum tertia vice verſionem ſuam aemulatione Theodotionis recenſuiſſe adfirmat, ſine antiquo teſte hoc dicit controuerſ. de verbo Dei lib. II. cap. 5. Symmachum porro non verborum κακοζηλίαν contentioſe ſecutum, ſed ſenſum potius ſenſu reddidiſſe, ideoque tanto magis perſpicuam exhibuiſſe interpretationem [rrrrr]), ex Hieronymo prooem. in Chron. Euſebii, et in Eſaiae I. et V. in Amos III. in Eccleſiaſtae IX. et quaeſtion. in Geneſin, nec minus e Theodoro Antiocheno ad Pſal. LV. 7. notauit idem *Hodius* pag. 588. obiter refellens ſententiam Lindani, qui exiſtimauit, Pſalterium graecum hodie nos habere non ex editione LXX. ſenum, ſed ex Symmachi interpretatione: tum eorum, qui vulgatam latinam, quae exſtat, bibliorum translationem ex Symmacho potius, vel Aquila vel Theodotione, quam ex Hebraeo concinnatam fuiſſe putant. In catalogo MSS. graecorum Conſtantini Barini CPolitani, quem Poſſeuinus ad calcem adparatus ſacri et ante Poſſeuinum Verderius ad calcem bibl. edidit, memoratur *Symmachi Hebraei interpretatio in Pſalterium Dauid, et eiusdem interpretatio in omnia volumina veteris diuinae ſcripturae.* [conf. repert. bibl. et or. litter. part. XI. pag. 71. Honorius quidem Auguſtodunenſis praef. in Pſalmos, (vid. Bern. Pezii theſaur. anecdot. tom. II. pag. 97.) *Pſalterium gallicum non romanum explanabimus — — Romanum autem, quod* a Symmacho *vel neſcio a quo alio eſt interpretatum.* Sed vide, quae contra monui in Beyträgen zur Kenntniſs alter Bücher und Handſchriften, faſc. 3. pag. 389 ſqq. *Pfeiff.*] Sed opus ipſum nemo fuit hactenus, qui in lucem proferret. Interdum non parum receſſit Symmachus tum ab Hebraeo, tum a LXX. interpretibus, vt notat *Hieronymus* ad Eccleſiaſtae XII. 5. *Symmachus, neſcio quid in hoc loco ſentiens, multo aliter interpretatus eſt* (nam pro verbis: *et florebit amygdalum, et impinguabitur locuſta, et diſſipabitur capparis,* ipſe reddiderat: *et obdormient vigilantes et diſſoluetur ſpiritus*

maritanorum exemplari ſcriptum, in monte Garizim pro in monte Gabalae. Aſſemanni bibl. orient. tom. I. p. 489. *Franc. Wockenii* diſſ. qua Samaritanorum codicum lectiones ex Euſebii chronico conſiderat vindicandis fontibus hebraeis. Witteb. 1731. bibliotheca Wittebergenſis 1732. pag. 357. *Pfeiff.*

ooooo) *Voſſius* reſponſ. ad obiecta criticae ſacrae pag. 305. 306. cui adde, quae reſpondet *Huetius* pag. 257. Origenian. et Rich. Simon. *Fabric.* Disquiſit. critic. de variis bibliorum editionibus pag. 149 ſqq. et opuſcul. critic. aduerſus Iſ. Voſſium pag. 79 ſqq. Sed etiam *Montefalconius*, etſi ceteroqui de deſcriptione Hexaplorum Origenianorum longe diſſentit ab Iſ. Voſſio, lectiones τὰ Σαμαρειτικὰ hexaplis inſertas fuiſſe, non temere, vt opinor, coniicit prolegom. hexapl. cap. I. §. 8. Confer ſcholia, e codice Baſiliano prolata, ad Numer. 13, 1. et 21, 13. e quibus adparere videtur, Origenem in concinnandis hexaplis Pentateuchi Samaritani rationem habuiſſe. *Scharf.*

ppppp) De perſpicuitate et elegantia verſionis Symmachianae copioſe et diligenter expoſuit *Car. Aug. Thiemius* in *diſput. pro puritate Symmachi*, Lipſiae ann. 1755. 4. e qua ſimul diſcas, ſi qua forte non pura Symmacho tribuantur, vt non raro fit in opere Montefalconiano, ea librariorum negligentia et temeritate ex Aquilae verſione aut aliunde in illam irrepſiſſe. *Scharf.*

tus fortitudo.) *Cuius interpretationem* (Apollinarius) *Laodicenus ſecutus, nec Iudaeis placere poteſt, nec Chriſtianis: dum et ab hebraeis procul eſt, et ſequi LXX. interpretes dedignatur. Fabric.* Ab aliis etiam Symmachum reprehenſum eſſe in eo, quod propter nimium elegantiae ſtudium interdum a vero ſenſu ſcriptorum ſacrorum aberrauerit, exemplo Theodori, Heracleotae, docet B. Monteſalconius prolegom. Hexapl. cap. VI. §. 7. Sed Symmachum contra Theodorum defendit C. A. Thiemius diſp. pro puritate Symmachi pag. 15. *Scharf.*

Traditur praeterea Symmachus hic ſcripſiſſe *commentarios in Matthaeum*, quibus dogma Ebioniticum conatus eſt confirmare. *Euſebius* VI. 17. Hiſt. Eccl. cuius verba: *πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεινόμενος Εὐαγγέλιον* [(] de commentariis Symmachi in Matthaeum, (non de ſcripto, aduerſus Matthaeum edito, vt Valeſius qqqqq),) acceperunt Rufinus interpres, Hieronymus catalogo S. E. in Origene, Suidas in Ὠριγένης, Nicephorus V. 12. vt Abbatem Vrſpergenſem aliosque iuniores omittam. Iſtos commentarios Symmachi *μετὰ καὶ ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἑρμηνειῶν* rrrrr) *τοῦ Συμμάχου* a Iuliana acceperat Origenes, haec ab ipſo eos habuerat Symmacho, vt praeter Euſebium tradit Palladius in hiſt. Lauſiaca pag. 152. *εὗρον δὲ ταῦτα γεγραμμένα ἐν παλαιοτάτῳ βιβλίῳ στιχηρῷ, ὅπερ ἐγέγραπτο χειρὶ Ὠριγένους, ὃ παρὰ Ἰουλιανῇ παρθένῳ ἐν Καισαρείᾳ κεκρυμμένον ὑπῆρχεν, ἥτις ἔλεγεν παρ' αὐτοῦ Συμμάχου τοῦ ἑρμηνέως τῶν Ἰουδαίων τοῦτο εἰληφέναι.* [*Eichhornius* in Einleitung in das A. T. §. 196. credit, Symmachi verſionem ex catalogo MSS. graecorum Conſtantini Barini, Conſtantinopolitani, totam in graecis bibliothecis latitare. *Pfeiff.*]

Latine aliquid ſcripſiſſe Symmachum, colligit praeſtantiſſimus *Hodius* pag. 587. ex his verbis Hieronymi comm. in epiſt. ad Tit. 2. *Symmachus igitur pro eo, quod eſt in graeco* (Pſalm. 134, 4.) *περιούσιον, in hebraeo* סגלה, *expreſſit ἐξαίρετον, id eſt, egregium vel praecipuum: pro quo verbo in alio volumine latino ſermone vtens, peculiarem interpretatus eſt.* Sed videtur Hieronymus loqui de latino veteri interprete, qui in alio volumine, h. e. non in Pſalmis, ſed in alio libro biblico *περιούσιον* reddiderit *peculiarem* sssss). Neque Agobardum vel Catenarum compoſitores aliud opus Symmachi quam verſionem bibliorum reſpicere exiſtimo, quemadmodum Hodius ipſe probe animaduertit, Symmachum inter latinos patres quandoque referri, quod latini eccleſiae doctores eius translatione vſi fuerunt. Quales ſint libri Symmachi, quos apud Syros adhuc exſtare auctor eſt Hebed Ieſu ttttt); ex his memorans

qqqqq) Addendus eſt *Guil. Cauеus*, qui Symmachum in his commentariis inprimis genealogiam Chriſti oppugnaſſe ſcite coniicit, atque praeterea ab Hodio, quem Fabricius ſuo more compilauit, ita diſſentit, vt *ἑρμηνείας* deinceps commemoratas de Symmachiana librorum Vet. Teſtamenti verſione accipiat, hiſtor. litter. ſcript. eccleſ. tom. I. pag. 99. edit. Oxon. ann. 1740. *Scharf.*

rrrrr) Rufinus interpretationem bibliorum, a Symmacho compoſitam, intelligit, cui adſentitur *Dodwellus* diſſ. IV. ad Irenaeum §. 40. At Hodius pag. 585. mauult de commentariis ſiue expoſitionibus Euſebii verba accipere. Fateor tamen, non improbabilem eſſe priorem ſenſum, et forte *ἑρμηνείας* pluratiuo numero dixit de vtraque verſionis Symmachi editione, priore et poſteriore.

sssss) Immo Hieronymus reſpexit locum Eccleſ. II. 8. vbi Symmachus סגלה vertit *πεκούλια*, vſus verbo latino, quod vt *σουδάριον*, *μάκελλον*, et alia in conſuetudinem Graecorum venerat. Fabricii coniecturam probat *I. G. Eichhornius* Introduct. in Vet. Teſt. part. I. pag. 352. *Scharf.*

ttttt) Catalog. Scriptorum Chaldaicorum ſiue Syriacorum pag. 18. Sic *Cauеus* l. l. et Hodius de bibliorum text. origin. pag. 588. *Scharf.*

Digitized by Google

rans vnum, cui titulus ***de diſtinctione praeceptorum***, dixerint illi, quibus ſcripta haec legere conceſſum eſt. De ***epiſtola*** commentitia, quae latine edita eſt a Rigaltio inter ſcriptores rei accipitrariae cum titulo ***Aquilae, Symmachi, et Theodotionis ad Ptolemaeum regem Aegypti,*** iam monui ſupra lib. I. cap. 25. §. 6.

Ex quo hi interpretes ab Origene in Hexaplis ac Tetraplis fuere cum verſione LXX. ſenum iunctim vulgati, ſaepius conſulti ſunt a veteribus eccleſiae doctoribus, quando ſacras literas exponerent, vt patet tum ex aliis, tum ex Origene ipſo, qui inter alia illis eſt vſus ad codices LXX. interpretum in nominibus propriis emendandos, vt teſtatur commentariis in Iohannem pag. 131 ſq. Frequenter eum ad [⁋] illos, quos ſubinde communi vocabulo *τρεῖς ἑρμηνευτὰς tres interpretes* [uuuuu]) adpellant, prouocare conſtat e Graecis quidem Theodoretum et Procopium Gazaeum, e Latinis Hieronymum. Saepius quoque aduocantur in Catenis, quas in plures libros biblicos e graecis patribus collectas habemus, tum in ſcholiis editionis Romanae LXX. interpretum, atque aliis eiusmodi ſcholiis et Catenis ineditis. Nonnulla quidem aliter legiſſe videntur, quam in hebraicis habemus codicibus, vt exemplis quibusdam inſignibus docuit *κριτικώτατος Lud. Cappellus.* [Criticae ſacrae lib. V. cap. 4—6. Sed huic, quia ſaepe deceptus eſt lectionibus vitioſis, quas in ***fragmentis veterum interpretum graecorum, a Druſio collectis,*** inuenerat, addendi ſunt illi, qui poſt Montefalconium in reliquiis verſionum graecarum V. T. colligendis, illuſtrandis et emendandis elaborarunt. Indicem eorum infra proponam. *Scharf.*] Eſt etiam quum interpretationes vnius ex his tribus permixtae ſunt hodie editioni LXX. viralis verſionis, ſiue, quod gloſſae loco ex alia verſione additum e margine in textum irrepſit [vvvvv]), ſiue potius, quod Origenes veterem verſionem ex ceteris interpretibus ſuppleuerat, addito aſteriſco, locosque obſcuros ex Theodotionis vel alterius interpretis verſione lemniſco adpicto illuſtrauerat. [conf. ***B. Montefalconii*** prolegom. hexapl. cap. IV. pag. 42. cuius coniecturam de lemniſcorum in hexaplis Origenianis vſu nuper repudiauit editor Romanus verſionis ſeptuagintauiralis oraculorum Danielis praefat. pag. 22 ſqq. *Scharf.* adde *Villoiſon.* Proleg. ad ſuam Homer. Iliad. editionem Venet. pag. XXI ſq. *Harl.*] Hinc enim factum eſt, vt omiſſis librariorum negligentia hiſce ſignis, aliae interpretationes [wwwww]) iam indiſtincte cum verſione veteri legantur, et vnum vocabulum non raro bis translatum iunctim occurrat, vt Exodi XIII. 2. *πρωτότοκον πρωτογενὲς*, 2 Sam. XII. 25. Ἰεδδεδὶ ἕνεκεν Κυρίου, quae Aquilae eſt interpretatio [xxxxx]): interdum integra phraſis, vt Prou. XXXI. 29. *ἐκτήσαντο πλοῦτον, ἐποίησαν δύναμιν*: interdum integer verſiculus, vt Deut. XXIII. 17. et 1 Sam. XXI. 13. et 2 Sam. XV. 20. Certe parum veriſimilis eſt ſententia Nortoni Knatchbulli, qui in notis ad Actor. XIII. 41. ait, LXX. interpretum morem eſſe, ***vt vnum idemque verbum vel pro poſſibili errore literarum quandoque bis reddant, aliquoties etiam ter.*** Quum vero tres illae interpretationes Aquilae, Symmachi,

uuuuu) Vide Hodium pag. 589.

vvvvv) Ita videtur Ioh. Vorſtio diſſ. ſacrarum lib. III. cap. 7.

wwwww) Ita recte Salmaſ. lib. de lingua helleniſtica pag. 245.

xxxxx) Fabricius errauit. Nam ſi fides habenda eſt notae hexaplari apud *Montefalconium* Hexapl. Origen. tom. I. p. 333. non ſolum Aquilas, ſed etiam Symmachus et LXX. interpretes verba hebraica בעבור יהוה, quae ſequuntur τὸ ידידיה, verterunt ἕνεκεν Κυρίου. Conf. *L. Cappelli* crit. ſacr. tom. II. pag. 623. edit. Hal. A. Ἰεδιδία. Σ. ἀγαπητὸς κυρίου. O. Ἰεδδεδί. *Scharf.*

Symmachi, et Theodotionis non minus, quam pretioſum Tetraplorum atque Hexaplorum opus iam pridem cum magna literarum hebraicarum et ſacrae antiquitatis iactura interciderint, fragmenta ſaltem, quae ſuperſunt, licet perpauca, in veterum ſcriptis et antiquis codicibus inueſtigare viri docti ſunt adgreſſi, primus quidem omnium *Flaminius Nobilius* in notis ad Sixtina biblia, Romae 1587. fol. [Immo *Petrus Morinus*, qui ſe has *adnotationes ſcripſiſſe* narrat in epiſtola ad Siluium Antonianum pag. 366 ſq. Opuſculorum, quae ſtudio Iac. Quetif prodierunt Pariſiis ann. 1675. 12. *Scharf.*] Diligentius deinde conquiſita et interpretatione ac notis illuſtrata dedit *Iohannes Druſius*, non vno hoc nomine praeclariſſime promeritus de ſtudioſis ſacrarum literarum, in ſingulari volumine poſt fata auctoris demum in [P] lucem edito, quod iuſcribitur: *Veterum interpretum graecorum in totum Vetus Teſtamentum fragmenta, collecta, verſa et notis illuſtrata.* Arnhemiae 1622. 4. [Curante *Sixtino Amama*, qui Druſio in profeſſione linguae hebraicae apud Franequeranos ſucceſſit. Ceterum fragmenta haec veterum interpretum graecorum ex editione Romana repetita ſunt in Francofurtenſi, Pariſienſi Ioh. Morini, Caue H. L. S. E. vol. I. pag. 78. Londinenſi ann. 1653. 4. et Lipſienſi Ioh. Frickii, de quibus dictum eſt ſupra §. VI. *Scharf.* Druſius iam ann. 1581. ſub nomine *Drietſchi* edidit: In Pſalmos Dauidis veterum interpretum, quae exſtant fragmenta. Antwerp. ex offic. Plantini 4. 64 pagg. In fine ita adloquitur lectorem: „Amice lector, damus hic fragmenta veterum interpretum in Pſalmos, opus non adhuc viſum huic aeuo, quod edendum curaui mihi et paucis, qui hic ſunt etc. vnde patet, eum, non *Nobilium*, primum fuiſſe Hexaplorum reſtauratorem. *Pfaff.*] Nobilii et Druſii collectanea iunctim exhibentur in tomo ſexto polyglotton Londinenſium, cum ſcholiis ad editionem Romanam. Occurrunt et in eodem tomo variae lectiones et ſcholia graeca ex codice MS. Barberiniano verſionis graecae prophetarum, aliisque antiquis codicibus, nec minus commentarius affectus *Patricii Iunii* in verſionem graecam in capite XIV. Numerorum deſinens, in quibus ſingulis plura interpretum fragmenta Nobilio ac Druſio praeterita licet obſeruare, quae diligentiſſime, vt ſperamus, vndique inueſtigata atque auctiora dabit proxime praeſtantiſſimus vir *Ioh. Erneſtus Grabe.* Nonnulla Aquilae, Symmachi etc. fragmenta collegit ediditque in Hieronymo ſuo, Tom. II. Opp. col. 830. *Io. Martianaeus*, [cf. *A. G. Maſchii* bibl. ſacr. part. II. vol. 2. p. 229 ſq.] et diligentiſſime idem ſe facturum recepit *Bernh. de Montfaucon*, qui Euſebii commentarios in Pſalmos et Eſaiam edidit, e quibus et ipſis non pauca addi poſſunt. *Fabric.*

Hinc excerpta illa in Polygl. Lond. vna cum ſcholiis et variis lectionibus codd. MSS. deinceps commemoratis, translata ſunt in editionem verſionis ſeptuagintauiralis Franequeranam, quam L. Boſius curauit. Vide ſupra §. VI. Poſthaec *Bernard. Monteſalconius*, adiutus multis libris ſcriptis bibliothecae Coislinianae, Colbertinae, regiae Pariſienſis, Vaticanae etc. edidit *hexaplorum Origenis quae ſuperſunt, multis partibus auctiora, quam a Flaminio Nobilio et Iohanne Druſio edita fuerant*, Pariſiis ann. 1713. duobus voluminibus formae maximae, graece et latine, cum notis et prolegomenis, in quibus de tetraplorum atque hexaplorum nominibus et forma, ſeptuaginta ceterisque graecis V. T. interpretibus, et reliquiis hexaplorum in codicibus cum manuſcriptis tum editis verſionis ſeptuagintauiralis et libris doctorum veteris eccleſiae perite et ſcienter diſputat. Adiecit etiam tomo ſecundo Lexica e fragmentis verſionum Aquilae, Symmachi, Theodotionis et trium reliquarum concinnata, alterum hebraicum, alterum graecum, in quo, quae recte reprehendi poſſint, oſtendit *Ioh. Frid. Fiſcherus* in *ſpecimine clauis reliquiarum verſionum graecarum V. T. Aquilae, Symmachi,*

machi, *Theodotionis*, *Quintae*, *Sextae et Septimae* pag. 11. Nouam huius libri editionem curauit *Car. Frid. Bahrdtius*, Lipſiae ann. 1769. et 1770. octonis duobus voluminibus, in qua tamen peritis harum rerum aeſtimatoribus nullo modo ſatisfecit. Nam praeter prolegomena Montefalconii tantum graecum contextum repetiit, auctum quidem lectionibus codicis Veronenſis (conf. I. A. Erneſti biblioth. theolog. nouiſſ. part. I. pag. 196.) et Lipſienſis, cuius indolem (vid. ſupra §. VI.) in praefatione ad tom. I. deſcripſit, ſed non emendatum, vt veriſſime iudicat *Ioh. Frid. Fiſcherus* proluſ. de verſionibus graecis librorum V. T. litterarum hebraicarum magiſtris pag. 34. Notas porro Montefalconii, quibus aegre careas, aut prorſus praetermiſit, aut mutilauit ſuisque immiſcuit. Lexica denique ad vſum hexaplorum neceſſaria, quae in praefatione ad tom. I. promiſit, numquam prodierunt. Multo magis et ad vtilitatem communem adcommodatius illud opus Montefalconii vel auctum vel expolitum eſt ab aliis viris doctis libris ſeparatim editis, quorum indicem iam proponam ita, vt omnino eos commemorem, qui verſiones graecas V. T. animaduerſionibus illuſtrare et cum ingenii, tum bonorum librorum ope emendare inſtituerunt: neque tamen hic repetam, quae de Grabii, Boſii aliorumque meritis ſupra dicta ſunt, vbi de editionibus, auctoritate et vſu verſionis ſeptuagintauiralis et de reliquis verſionibus graecis ſingulatim exponebatur.

Huc igitur referendae ſunt ignoti cuiusdam viri docti animaduerſiones ad verſiones graecas oraculorum Amoſi, inſertae repertorii biblic. et orient. literat. part. VI. pag. 208 ſqq. Neque alienae ab hoc loco ſunt, quae ibidem pag. 104—124. exſtant, neſcio, an eiusdem auctoris, animaduerſiones ad varias lectiones veterum interpretum oraculorum Malachiae.

Iac. Georg. Chriſt. Adlerus dedit ſupplementa hexaplorum Origenianorum e codice Pſalmorum Vaticano, e quo Montefalconius ſexdecim tantum Pſalmorum lectiones protulerat, repertor. bibl. et orient. literat. part. XIV. nr. 6.

Ioh. Iac. Breitingerus, qui editionem verſionis ſeptuagintauiralis, a ſe curatam, tomo quinto augere conſtituerat, cui praeter alia ineſſet ſylloge variantium lectionum e Cottoniano et aliis codicibus MSS. excerptarum, ſed, vt ſupra narraui, non ſtetit promiſſis, *epiſtolam ad A. M. Quirinum de antiquiſſimo Turicenſis bibliothecae graeco Pſalmorum libro* edidit Turici ann. 1748. quaternis, in qua indolem huius codicis ita deſcripſit, vt lectiones inſigniores notaret et ſpecimen ſcripturae in eas inciſum exhiberet. *Scharf.* [codic. pſalmorum argenteis litteris ſaec. VIII. ſcriptum in bibl. ſenator. Turicenſi laudat cenſor in Ien. Allgem. Litt. Zeit. ann. 1793. menſ. Ian. pag. 1. *Harl.*]

Paul. Iac. Brunſii curae hexaplares in librum IV. regum inſertae ſunt repertor. bibl. et orient. literat. part. VIII. nr. 4. part. IX. nr. 4. et part. X. nr. 2. Idem non ſolum ſupplementa hexaplorum Origenianorum et varias lectiones cod. MS. pſalmorum Oxonienſis dedit repertor. bibl. et orient. lit. part. XIII. nr. 6. ſed etiam animaduerſiones ad nonnullas lectiones ſingulares codicis Cottoniani Geneſeos ibidem part. XIV. nr. 2. et in notis ad *B. Kennicotti diſſ. generalem in Vet. Teſtam. hebr.* e codd. MSS. verſionis ſeptuagintauiralis multa lectu digna protulit.

Ioh. Chriſtoph. Doederleinius ſpecimen curarum exegeticarum et criticarum in quaedam Vet. Teſtamenti oracula edidit, Altorfii ann. 1770. octonis, quo libro etiam ſpecimen emendationum verſionis graecae Alexandrinae et collationis eius cum textu hebraeo continetur.

Idem emendationes et ſupplementa hexaplorum Origenianorum, hanc in rem inprimis cod. MS. Noribergenſi vſus, dedit repertor. bibl. et orient. literat. part. I. nr. 7. et part. VI. nr. 8. neque minus docte de verſionibus graecis V. T. diſſeruit multis locis *bibliothecae theologicae ſelectae.*

Neque negligendae hoc loco ſunt, quae verſionem ſeptuagintauiralem non parum illuſtrant, *Ioh. Gottfr. Eichhornii* obſeruationes ad contextum oraculorum Ieremiae, inſertae repertor. bibl. et orient. literat. part. I. nr. 4.

Ioh. Ern. Fabri Deſcriptio commentarii in ſeptuaginta interpretes prodiit Gottingae ann. 1768. et 1769. 4. duabus partibus. Summam vtriusque libelli enarrauit I. A. Erneſtus bibl. theolog. part. X. pag. 574 ſqq.

Ioh. Frid. Fiſcheri proluſio, qua loci nonnulli verſionum graecarum oraculorum Malachiae illuſtrantur, adiecta eſt proluſionibus de verſionibus graecis librorum V. T. ſupra laudatis ad §. VII. Neque minus huc pertinent proluſiones quinque ibidem commemoratae. De vtroque libro audiri poteſt I. A. Erneſti biblioth. theolog. nouiſſ. part. II. pag. 493 ſqq. et I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. I. pag. 183 ſqq.

Ioh. Iac. Griesbachii excerpta codicis Coisliniani I. multo pleniora et accuratiora iis, quae apud Montefalconium in adpendice tomi I. hexapl. Origen. exſtant, inſerta ſunt repertor. bibl. et orient. literat. part. I. nr. 3. et part. II. nr. 9.

Ioh. Gottfr. Haſſius, ſpecimen libri IV. regum Syro-Heptaplaris e MS. Pariſienſi ſyriaco cum textu verſionis Alexandrinae hexaplari reſtituto et notis edidit Ienae ann. 1782. 8. de quo libello vide I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. II. p. 469 ſqq. *Scharf.*

[*Io. Ge. Chriſt. Hoepfner* curarum criticarum et exegeticarum in LXX. viralem verſionem vaticiniorum Ionae ſpec. I. II. III. Lipſ. 1787. et 1788. 4. *Pfeiff.*]

Cl. Fr. Hornemani exercitationum criticarum in verſionem LXX. interpretum ex Philone ſpecimina tria prodierunt Gottingae ann. 1773. et Hafniae ann. 1776. et 1778. octonis. De primo et ſecundo vide, quae diſſerunt I. A. Erneſtus biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 416 ſqq. et part. IV. pag. 243. et I. D. Michaelis biblioth. orient. part. IV. p. 160 ſqq. *Scharf.*

[*Io. Gottl. Iaegeri* obſeruationes in Prouerbiorum Salomonis verſionem Alexandrinam. Meldorfi. 1788. *Pfeiff.*]

[*Io. Chriſt. Koennecke* progr. de variis cauſis diſſenſus verſionis Alexandrinae ab Archetypo. Magdeb. 1771. *Pfeiff.*]

[*Berend Kordes* obſeruationes in Ionae oracula ſpecimen, ratione potiſſimum habita verſionis Alexandrinae fragmentorumque hexaplarium. Ien. 1788. 4. *Pfeiff.*]

G. Io. Lb. Spicilegium animaduerſionum ad hexapla Origeniana e codd. ſyriacis poſt Brunſium et Haſſium edidit repertor. bibl. et orient. literat. part. XV. nr. 2.

Chriſt. Frid. Loeſneri obſeruationes ad veteres interpretes graecos libri Prouerbiorum Salomonis, editas Lipſiae ann. 1761. quaternis, commendat I. A. Erneſtus biblioth. theolog. part. II. pag. 936.

Chriſt.

Chriſt. Frid. Matthaei animaduerſiones ad Origenis hexapla, ex cod. B. SS. ſynodi Moſquenſis excerptae, inſertae ſunt repertor. bibl. et orient. literat. part. IV. nr. 6. Eiusdem libri part. XVI. nr. 9. exſtant variae lectiones ad LXX. itemque lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis et editionis quintae et ſextae ad Canticum canticorum ex cod. cel. Matthaei.

Ioh. Dau. Michaelis programma, vernacula lingua ſcriptum, in quo de ſcholis, ſuper verſione ſeptuagintauirali habendis, expoſuit Gottingae ann. 1767. 8. commemoro, ne quid conſulto neglexiſſe videar. Nam multo plus, quam hoc libello populari, illuſtrauit verſiones graecas V. T. egregiis obſeruationibus, quas cum aliis libris adſperſit, tum bibliothecae orientali, veluti part. IX. pag. 166 ſqq. de interpolationibus codicis Alexandrini. Sed eas hic enumerare nihil attinet. [Idem in Einleitung in die Schriften des alten Bundes, tom. I. pag. 124. de verſione LXX. virali libri Iobi prolixe egit. *Pfeiff.*]

Henr. Oweni exſtat liber Anglicus, *An Enquiry into the preſent ſtate of the Septuagint Verſion of the old Teſtament*, editus Londini ann. 1769. octonis, quem, quia Iudaeos corruptae verſionis ſeptuagintauiralis reos agit, temere, vt opinor, laudat *B. Kennicottus* diſſ. general. in Vet. Teſt. Hebr. pag. 152. etſi ceteroqui non nego, verum eſſe, quod ille contendit, verſionem ſeptuagintauiralem multis et grauibus vitiis laborare, et, vt his purgetur, codd. MSS. diligenter excutiendos eſſe. Maioris ad noſtrum quidem inſtitutum momenti eſt *collatio codicis Cottoniani Geneſeos cum editione Romana a viro clariſſimo Ioh. Ern. Grabio iam olim facta*, quae eiusdem cura prodiit ibidem ann. 1778. octonis. Conf. Repertor. bibl. et orient. literat. part. XIV. pag. 31 ſq. [Idem edidit *Critical disquiſitions containing ſome remarks on Maſius edition of the book of Ioſhua and on Origen's celebrated Hexapla*. Lond. 1784. 8. Eiusdem auctoris *a Brief account* etc. iam ſupra ad §. 7. mentionem feci. *Pfeiff.*]

Ioh. Gottfr. Scharfenbergius edidit *animaduerſionum, quibus loci nonnulli Danielis et interpretum eius veterum praeſertim Graecorum illuſtrantur et emendantur, ſpecimen*, Lipſiae ann. 1774. octonis, et *animaduerſionum, quibus fragmenta verſionum graecarum V. T. a B. Montefalconio collecta, illuſtrantur et emendantur*, ſpecimina duo ibidem ann. 1776. et 1781. octonis, de quibus vide I. A. Erneſti biblioth. theolog. nouiſſ. part. IV. pag. 447 ſqq. et I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. II. pag. 29 ſqq. Idem cum in *proluſione de Ioſephi et verſionis Alexandrinae conſenſu*, tum in animaduerſionibus ad Lud. Cappelli criticae ſacrae tomum II. et adpendicem edit. Halenſ. adſperſit nonnulla, quae verſionibus graecis V. T. illuſtrandis et emendandis proſint.

Io. Frid. Schleusnerus edidit *collationis Prouerbiorum Salomonis cum bibliis polyglottis Londinenſibus et hexaplis Origenianis ſpecimen*, Lipſiae ann. 1782. quaternis, de quo confer I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. II. pag. 395. Neque minus huc pertinent eiusdem curae criticae et exegeticae in Threnos Ieremiae, inſertae repertor. bibl. et orient. literat. part. XII. nr. 1. et curae hexaplares in Pſalmorum libros ex patribus graecis, quarum particula prima prodiit Goettingae ann. 1785. 4. *Scharf.*

[Eiusdem Obſeruationes criticae in verſiones graecas oraculorum Ieſaiae. Goetting. 1788. (conf. Eichhornius biblioth. vol. II. pag. 748.) *Pfeiff.*]

[Eiusdem Commentarii noui critici in verſiones veteres Prouerbiorum Salomonis ſpec. I. et II. Goetting. 1790. et 1792. *Pfeiff.*]

Ioh.

Ioh. Sal. Semlerus in *epiſtola ad I. I. Griesbachium de emendandis graecis V. T. interpretibus*, quae Halae ann. 1770. octonis prodiit, neque immerito a I. A. Erneſto biblioth. theolog. nouiſſ. part. I. pag. 200 ſqq. Critices ſacrae ſtudioſis commendatur. Nam non ſolum praeclare docet, quot et quam grauibus vitiis laboret Monteſalcouiana editio Hexaplorum Origenianorum, et quomodo emendatior et copioſior parari poſſit; ſed etiam exempla multa et inſignia emendationum proponit. Simile ſpecimen emendationum, quas lectionis diligentia et ingenii ſubacti felicitas ſuppeditauit, vir ſummus protulit in *apparatu ad liberalem Vet. Teſtamenti interpretationem* pag. 297—305. *Ioh. Aug. Starckius* de multis locis verſionum graecarum Vet. Teſt. docte diſputauit ſect. V. et VI. prologi critici ad *Dauidis aliorumque poetarum hebraeorum carmina*, qui prodiit Regiomonti et Lipſiae ann. 1776. et ſequenti, octonis.

G. L. Spohn ſyllogen var. lect. ad verſ. graec. eccleſiaſt. edidit ad calcem verſ. germ. eccl. Conf. I. C. Doederleinii bibl. theol. ſel. part. III. pag. 344.

Frid. Andr. Strothus varias lectiones verſionis ſeptuagintauiralis, e libris Iuſtini Martyris, Euſebii, Baſilii, Chryſoſtomi, Theodoreti et Hieronymi collectas, propoſuit in repertor. bibl. et orient. literat. part. II. nr. 3. part. III. nr. 6. part. V. nr. 2. part. VI. nr. 4. et part. XIII. nr. 4. verum ita, vt paſſim earum originem et indolem excuteret, atque omnino de veſtigiis Origenianae recenſionis verſionis ſeptuagintauiralis in libris doctorum veteris eccleſiae perite et ſcienter diſputaret. [Idem *Strothius* Indicem codd. verſionis LXX. edere coepit in eodem Repert. T. V. p. 94. VIII. p. 177 ſq. *Beck.*]

[*Frid. Wilh. Sturz* de dialecto Alexandrina ratione ſimul habita verſionis librorum V. T. graecae. diſput. III. Lipſ. et Gerae 1786—1792. *Pfeiff.*]

[*Ioſ. Torelli* animaduerſiones in hebraicum Exodi librum et graecam LXX. interpretationem notatae et examinatae a *I. F. Friſchio.* Lipſ. *Pfeiff.*]

[*Sam. Theoph. Wald* curarum in hiſtoriam textus vaticiniorum Danielis ſpecimen I. Lipſ. 1783. tangit maxime codicem Chiſianum. *Pfeiff.*]

[*I. H. Wepler* in philologiſch critiſchen Fragmenten, praeter alia ad verſiones graecas, plurima praeſertim faſcic. 3. de variantibus interpretum lectionibus in Geneſi dixit. *Pfeiff.*]

[*Wern. Car. Lud. Ziegler* in theologiſchen Abhandlungen vol. I. Goetting. 1791. verſionem graecam libri Iudicum illuſtrauit (conf. Ien. A. L. Z. 1791. nr. 101. et Eichhornii bibl. vol. III. pag. 445.) Plura dabit *Koecherus* in analectis ad Wolfii bibl. hebr. tom. II. pag. 108 ſqq. *Pfeiff.*]

Tom. II. Opp. Hieronymi edit. Pariſ. 1699. fol. pag. 830—886. exſtat *Origenis hexaplorum pars non minima graece et latine e tomo II. opp. S. Hieronymi collecta et adornata. Duo volumina hexaplorum Origenianorum* promiſit Ioſeph. Blanchinus in epiſt. dedicat. ad Corſinum Card. part. II. euangeliar. quadrupl. lat. verſ. ant. ſed non dedit, praeuentus morte.

Praeter hos multa, quae verſionibus graecis V. T. illuſtrandis et emendandis prodeſſent, protulerunt ii, qui, vt nihil dicam de Lud. Deo, Ed. Pocokio et Alb. Schultenſio, noſtra aetate libros hebraicos V. T. cum verſionum antiquarum, tum linguarum orientalium ope interpretari conati ſunt, veluti *Frid. Eberh. Boyſenius* in libris, vernacula lingua ſcriptis: *Critiſche*

Digitized by Google

tiſche Erläuterungen des Grundtextes der heiligen Schriften A. T. Hal. 1760 — 1764. 8. decem voluminibus, et *Beyträge zu einem richtigen Syſtem der hebräiſchen Philologie*, Lipſ. 1762. et 1763. 8. duobus voluminibus. Conſ. I. A. Erneſti biblioth. theolog. part. II. p. 703. part. III. pag. 67. et part. IV. pag. 615 ſqq. [*Plum* diſp. pro gradu doctoris theologiae: obſeruationes in textum et verſiones maxime graecas Obadiae et Habacuci. Gottingae 1792.] Proderit etiam hanc in rem conſulere interpretes grammaticorum et lexicographorum veterum, inprimis Heſychii et Suidae, et alios viros doctos, qui ſcriptores graecos notis aut peculiaribus libris obſeruationum explicarunt et emendarunt, vt P. Weſſelingius in *probabilibus, Chr. Frid. Matthaeus* in *lectionibus Mosquenſibus* etc. *L. C. Valkenarius.* conf. Doederlein. bibl. theolog. ſ. part. III. pag. 268. 278. *Scharf.*] — Hinc laudanda eſt opera cl. *Io. Chr. Gottlieb Erneſti*, a quo editae ſunt *Gloſſae ſacrae Heſychii* — Lipſ. 1785. 8. et *Suidae et Phauorini gloſſae ſacrae graece*, cum ſpicilegio gloſſarum ſacrarum Heſychii et Etymol. M. Congeſſit, emendauit et notis illuſtrauit *I. C. G. Erneſti.* Acc. diſſert. de gloſſis ſacris Suidae et Phauorini. Lipſiae 1786. 8. mai. *Harl.*

Dictionarium hebraicum ex LXX. Hieronymo, Aquila, Symmacho et Theodotione collectum, item Helleniſticum paraſſe ſe teſtatus fuit *Druſius* praef. ad Praeterita ſua. Nonnumquam interpretationes Aquilae, Symmachi, ac Theodotionis, quemadmodum LXX. quoque interpretum frequentiſſime, aduocat in praeſtantiſſimo lexico ſuo Io. Cocceius. Conſtat praeterea Conradum Kircherum Auguſtanum yyyyy), Hoeſchelio impellente, laudatiſſimo ſtudio compoſuiſſe concordantias verſionis LXX. interpretum, ſub hebraeis vocibus digeſtas, et indice graeco (licet non ſatis pleno) inſtructas. Francof. 1607. 4. Idem de vſu harum Concordantiarum ſingulari eſt diatriba commentatus. Witteb. 1622. 4. Breuiora lexica in LXX. interpretes edidere Zacharias Roſenbach, Herborn. 1634. 8. Mich. Crellius, Altenb. 1646. 12. et Chriſtianus denique Schotanus, Franeq. 1662. 12. *Fabric.* His iungendae ſunt *Abr. Trommii Concordantiae graecae in ſeptuaginta interpretes*, editae Amſtelodami et Traiecti ad Rhenum ann. 1718. duobus voluminibus formae maximae, quibus praeter indicem hebraeum et chaldaeum adiectum eſt B. Montefalconii lexicon hexaplare graecum, de quo ſupra dixi. Trommii liber, ſimulac prodiit, a *Ich. Gagniero*, qui ſimile opus moliebatur, impugnatus eſt in *vindiciis Kircherianis ſiue animaduerſionibus in nouas Abr. Trommii Concordantias graecas verſionis vulgo dictae LXX. interpretum*, Oxon. 1718. fol. quibus ille, neſcio quam bene, reſpondit in *epiſtola apologetica.* Conſ. *C. M. Pfaffii* introduct. in hiſtor. theolog. literat. part. I. pag. 135. Sed etiamſi negari non poteſt, Trommianum non minus quam Kircherianum opus multis et magnis vitiis laborare; quae viri docti, *I. A. Erneſtus* diſſ. de difficultate interpretationis grammaticae N. T. §. 18. pag. 271. opuſc. philol. crit. et inſtitut. interpret. N. T. part. II. cap. 7. §. 17. *I. F. Fiſcherus* proluſ. de verſionibus graecis librorum V. T. pag. 188 ſq. et alii paſſim notarunt; tamen, vt nunc quidem eſt, neutro adminiculo prorſus carere licet. Neque vero fieri poteſt, vt, antequam contextus verſionum graecarum V. T. purgatus ſit innumeris propemodum mendis librariorum et vtcunque reſtitutus in integrum,

yyyyy) Vide *Kircheri* praef. et *Hoeſchelii* epiſt. ad Iungermannum, poſt Hotomannianas pag. 462 ſq. In biblioth. Bodleiana exſtant hae Kircheri concordantiae, multis vocabulis ab erudita manu auctae.

tegrum, lexicon ad vſum eorum neceſſarium condatur tale, quale peritiores adhuc deſiderant et exſpectant a viro, graece et hebraice doctiſſimo reique criticae peritiſſimo, *Ioh. Frid. Fiſchero*, qui *duplicem earum clauem edere conſtituit*, *alteram Alexandrinae verſionis integrae*, *alteram ſex ceterorum fragmentorum*, cuius ſpecimen prodiit Lipſiae ann. 1758. octonis. Nam *Ioh. Chriſt. Bielius*, cuius *nouum theſaurum philologicum ſiue lexicon in LXX. et alios interpretes et ſcriptores apocryphos Veteris Teſtamenti* cura E. H. Mutzenbecheri editum Hagae Comitum ann. 1779. et 1780. octonis tribus voluminibus cupidi quidam iudices, veluti auctores bibliothecae criticae Amſtelodamenſis vol. I. part. IV. pag. 124 ſq. et *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XVI. pag. 168 ſqq. nimiis laudibus ornant; quamquam in ſingulis verbis colligendis inprimisque ope veterum lexicographorum illuſtrandis omnium reliquorum diligentiam ſuperauit, tamen, non inſtructus ſatis a critica ſacultare, multas lectiones vitioſas, atque adeo monſtroſas, intactas reliquit, et contorte explicauit, vt nihil dicam de verbis aut prorſus neglectis, aut male intellectis,, aliisque huius libri vitiis recte notatis a *I. C. Doederleinio* biblioth. theolog. ſelect. part. I. pag. 11 ſqq. et part. II. pag. 339 ſqq. atque *I. F. Schleusnero*, qui *lexici in interpretes graecos V. T. maxime ſcriptores Apocryphos ſpicilegium poſt Bielium* edidit Lipſiae ann. 1784. octonis, et *ſecundum ſpecimen* Lipſ. 1786. Conf. I. C. Doederleinii bibl. theolog. ſelect. part. III. pag. 98 ſqq. Ceterum ſupplementa et emendationes operis Bieliani etiam editor in praefatione ad tom. III. promiſit. *Scharf.*

XI. Supereſt, vt reliquas verſiones bibliorum ſacrorum graecas deperditas breuiter perſtringam, tres maxime Anonymas:

Quintam, in Actaeo litore repertam, Nicopoli ab Origene, vt ex Origenis ipſius teſtimonio referunt Rufinus Inuectiua poſteriore in Hieron. et Hieronymus praeſ. ad Homilias Orig. in Cantica canticor. Conſer *Euſebium* VI. 16. hiſt. eccleſ. zzzzz) Hanc quintam cum *κοινῇ Lucianea* confundunt *Iſidorus* Hiſpal. VI. 3. Orig. eumquē ſequuti Ranulphus Higdenus, Ceſtrienſis, Hugo de S. Victore etc. Quaedam ex hac quinta proſert *Euſebius* in Pſalmos pag. 73. 302. 471. 457. 441. 418. 359. 348. 346. 332. 319. 294. 292. 286. 276. 266. 274. 240. 241. 219. 199. 162. 148. 139. 106. 94. 92. 597. vbi notat, eam LXX. interpretibus accedere eo in loco, quo Aquila et Symmachus ad iudaicam ſententiam propius erant interpretati. In loco Michae quintam traditionem laudat Ambroſ. epiſt. 70. tom. II. p. 1065. *Fabric.* [Errore fere ſimili ſeptimam verſionem hexaplarem cum Lucianea recenſione verſionis ſeptuagintauiralis confuderunt pſeudo-Athanaſius in ſynopſi ſacr. et Euthymius Zigabenus in praeſat. ad Pſalmos, a quibus ita decepti ſunt *Brian. Waltonus* et *Lud. Cappellus*, vt ille Lucianum Martyrem auctorem verſionis *Septimae* fuiſſe crederet prolegom. bibl. IX. 20. hic Origenem crit. ſacr. lib. V. cap. III. §. 7. Conſ. *B. Monteſalconii* prolegom. hexapl. cap. VIII. §. 2. *Scharf.*]

Sextam

zzzzz) Ex hoc Euſebii loco Montefalconius quidem Hierichunte verſionem *Quintam* repertam fuiſſe, colligit prolegom. hexapl. cap. VIII §. 2. Sed *Hodius Septimam*, ſequutus Valeſianam de emendatione loci illius coniecturam, quam et aliunde confirmari putat de bibliorum textibus originalibus pag. 591 ſq. At ſi hanc non probes, verba Euſebii tam ambigua ſunt, vt equidem Hieronymi auctoritate commotus verſionem Quintam *Nicopolitanam* et Sextam *Hierichuntinam* adpellare malim. *Scharf.*

Digitized by Google

Sextam, repertam ab eodem Origene, Ierichunte, quam *Epiphanius* cap. 17. de ponderibus ac menſur., Athanaſius in ſynopſi ſcripturae ſacrae, Euthymius praef. ad Pſalmos *quintam* adpellant. Ioſephus, ſcriptor [?] Chriſtianus in Hypomneſtico MS. *Πέμπτη δὲ ἔκδοσις εὑρέθη ἐν Ἱεριχῷ ἐν πίθοις χαλκοῖς κεκρυμμένη, οὐκ ἐπιγεγραμμένη τὸν ἑρμηνέα· Φασὶ δὲ αὐτὴν ὑπὸ γυναικὸς ἑρμηνεῦσθαι, τὸ καὶ ἐν οἰκίᾳ γυναικὸς ἐπιμελῶς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις εὑρέσθαι τοὺς πίθους.* Verba *ἐπιμελῶς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις*, miror, omitti a clariſſimo Hodio, vbi hunc Ioſephi locum ex MSto codice producit pag. 589. et de verſionibus hiſce diſſerit diligentiſſime. Vtraque haec interpretatio non omnes libros biblicos complectebatur [aaaaaa]), ſed *maxime hos*, *qui verſibus compoſiti ſunt*, vt teſtatur Hieronymus com. in epiſt. ad Tit. III. hoc eſt Iobum, Pſalmos, Canticum canticorum, ac praeterea Prophetas minores. Idem Hieronymus *Iudaicos translatores* vocat lib. II. aduerſus Rufinum; at in verſiculum XIII. orationis Habacuci, ex ſexta editione hanc affert translationem: *ἐξῆλθες τοῦ σῶσαι τὸν λαόν σου διὰ Ἰησοῦν τὸν Χριστόν σου.* Citatur ſemel ab *Euſebio* in Pſalm. pag. 521. et forte innuitur per *ἑτέραν ἔκδοσιν* pag. 294. *Fabric.* Hinc etiam Monteſalconius, qui tamen Habac. III. 13. *διὰ Ἰησοῦ τοῦ Χριστοῦ σου* legendum monet, *Hodius* de bibliorum textibus originalibus pag. 591. et *I. S. Semlerus* epiſt. de emendandis graecis V. T. interpretibus pag. 49. auctorem *Sextae* verſionis Chriſtianum fuiſſe colligunt. Eundem porro perinde atque auctorem *Quintae* verſionis ſequutum eſſe rationem interpretandi fere ſimilem Symmachianae, atque adeo liberiorem et minus adſtrictam verbis hebraicis, exemplis docet *Monteſalconius* proleg. hexapl. cap. VIII. §. 3. et 4. *Scharf.*

Septimam denique, memoratam *Euſebio* VI. 16. hiſt. eccl. et *Hieronymo* in Habacuci cap. II. quae Pſalmos et Prophetas minores complectebatur, et alia forte nonnulla [bbbbbb]). In codice Marchaliano Eſaiae, vbi praeter Aquilam, Symmachum, et Theodotionem ſubinde citantur *οἱ Γ*, ſiue *οἱ τρεῖς*, videri poſſint anonymae hae tres interpretationes innui, ſi, maiores etiam Prophetas illis comprehenſos olim fuiſſe, aliunde conſtaret. Igitur eruditiſſimus *Hodius* pag. 594. potius ſubſcribit coniecturae Waltoni, qui ſuſpicatus eſt, deſignari tres vulgares LXX. viralis verſionis editiones a Pamphilo, Luciano et Heſychio recenſitas, de quibus infra §. XIV. et quas non valde inter ſe diuerſas fuiſſe notat *Waltonus* IX. prolegom. 25.

 et

aaaaaa) Hoe dubium eſſe putat Monteſalconius, etſi certum ſit, Origenem in nonnullis tantum libris tres illas verſiones hexaplis inſeruiſſe. Hieronymum certe, quum diceret, *nonnullos libros et maxime hos, qui apud Hebraeos verſu compoſiti ſint, tres alias editiones additas habere*, rem parum accurate narraſſe, videtur adparere ex eo, quod in metricis quidem libris Iobi et Prouerbiorum nullum trium illarum verſionum veſtigium exſtat; ſed non pauca fragmenta verſionis Quintae et Sextae e codd. MSS. prolata ſunt in libris, quos nemo metricis adnumerat, veluti Pentateucho et libris Regum: quam in rem praeter *Monteſalconii* prolegom. hexapl. cap. I. §. 6. conferendae ſunt *P. I. Brunſii* curae hexaplares in librum IV. Regum ſupra laudatae. Ceterum Monteſalconium, (conf. *I. G. Eichhornii* introduct. in Vet. Teſt. part. I. pag. 483 ſq.) et Aſſemanum, qui Pſalterium Syriacum MS. quod e Quinta verſione hexaplari expreſſum et Florentiae in bibliotheca Medicea exſtare narrat, erraſſe, monuit *Iac. Georg. Chr. Adlerus* in libro, quem inſcripſit: *kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch-critiſchen Reiſe nach Rom* pag. 66 ſq. *Scharf.*

bbbbbb) Huius etiam verſionis auctorem eam ſequutum eſſe rationem, vt verba hebraica non adnumeraret lectori; ſed adpenderet, inprimis adparet ex fragmentis, quae Monteſalconius ad Canticum ſiue caput III. Habacuci protulit. *Scharf.*

et 27. *Fabric.* Sed Waltonum ita refutauit *B. Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. X. §. 3. vt oſtenderet, in aliis quoque codd. MSS. nota οἱ Γ. Aquilan, Symmachum et Theodotionem ſignificari. Confer etiam *Rich. Simonis* biblioth. crit. tom. I. pag. 180. et repertor. bibl. et orient. literat. part. III. pag. 216 ſq. *Scharf.*

XII. ORIGENES, Alexandrinus presbyter, cui ab indefeſſo labore Adamantii et Chalcenteri nomen haeſit, prae ceteris omnibus editione inſigni verſionis graecae LXX. interpretum praeclare iampridem de eccleſia promeritus eſſe noſcitur. Haec fuit, quae paſſim in veterum ſcriptis pro emendatiſſima cccccc) celebratur, et cum κοινῇ ſiue vulgata ante-Origeniana male confunditur dddddd) a viris quibusdam doctiſſimis: quamquam et LXX. interpretes in genere interdum *vulgatam* eeeeee) *editionem* Hieronymus adpellat. Continebat vero Origenis editio translationem LXX. ſenum, diligenter emendatam e codicibus optimis, ſpeciatim illo Alexandrino in Serapeo: [vide *Hodium* de bibliorum textibus originalibus pag. 612. 640 ſq. et *I. A. Erneſti* diſſ. de Origene interpretationis librorum ſacrorum grammaticae auctore §. 15. pag. 304. opuſc. philol. crit. *Scharf.*] praeterea cum hebraico vel [?] cum Aquilae fortaſſis verſione ffffff) (neque enim hebraicarum literarum admodum peritus gggggg) erat Origenes,) ita collatam, vt, vbicumque aliquid in LXX-virali abundaret hhhhhh), id notaretur obelo ſiue virgula: vbi deficeret nonnihil, hoc ex alia verſione, Theodotionis iiiiii) maxime,

cccccc) Videndus Hodius pag. 613.

dddddd) id. pag. 617.

eeeeee) id. pag. 609.

ffffff) Videtur Fabricius hanc coniecturam, parum probabilem, debere *Ioh. Clerico* quaeſt. Hieronym. pag. 37. cuius temeritatem in Hieronymo reprehendendo et inſcitiae Hebraiſmi accuſando recte caſtigauit multis locis nuperus editor operum Hieronymi, *Dominicus Vallarſius.* Illa quidem, quae quaeſt. Hieronym. II. de Origenis peritia linguae hebraicae diſputat, omnia propemodum, vt ipſe profitetur, hauſit ex Huetii Origenianis. Sed hunc bene refutauit *I. A. Erneſtus* diſſ. de Origene interpretationis librorum ſacrorum grammaticae auctore §. 8 — 10. Confer etiam eiusdem biblioth. theolog. nouiſſ. part. II. pag. 368 ſq. et *J. D. Michaelis* biblioth. orient. part. V. pag. 49. vbi de ſimili fere coniectura *O. G. Tychſenii* exponitur, qui tam parum ſibi conſtat, vt Origenem, quem Hebraica graece ſcribere ſuopte ingenio potuiſſe pag. 59. negat, verſiones Graecas V. T. *e codice Hebraeo genuino correxiſſe* credat p. 104. Tentam. de variis codd. hebraicorum Vet. Teſt. MSS. generibus. *Scharf.*

gggggg) Agnoſcunt hoc *Huetius* II. 1. 2. Origenian. *Tillemontius* Memor. H. E. T. 3. p. 754. *Albertinus* de Euchariſtia pag. 353. *Petauius* tom. I. dogm. theol. pag. 561. *Morinus* exerc. bibl. pag. 322. *Io. Clericus* quaeſt. II. Hieronym. et *Elias Boherellus* ad eruditam ſuam gallicam librorum Origenis contra Celſum verſionem pag. 27.

hhhhhh) De notis criticis Origenis vide praeter ſcriptores ſupra lib. II. cap. 2. ad §. 18. laudatos, *Andream Maſium* ad Ioſuam pag. 122. *Io. Morini* lib. I. exerc. bibl. IV. 1 ſq. *Huetii* Origeniana pag. 260. Hodium pag. 150. 291 ſq. et 605. et 623 ſq. *Voſſius* pro libro Grotii contra Rauenſpergerum cap. 2. *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 571 ſq. *Fabric.* Addendus eſt *Montefalconius,* qui proleg. Hexapl. cap. IV. §. 3 et 4. ea, quae Fabricius de vſu aſteriſcorum, obelorum et lemniſcorum in editione verſionis ſeptuagintauiralis hexaplari diſſerit, multis exemplis illuſtrauit, vſus hanc in rem codd. MSS. Strictim eamdem rem attingit *Henr. Valeſius* de critica lib. I. pag. 171 ſq. vbi vid. not. P Burmanni. *Scharf.* — [*Villoiſon.* in Prolegg. ad Homerum ſupra citatis.]

iiiiii) *Vſſer.* de LXX. interpr. verſione ſynt. cap. 6. Specimen ex antiquiſſ. cod. Colbert. aſteriſcis et obeliſcis notato, exhibet *Montfaucon* Palaeogr. pag. 188. *Fabric.* Euſebius ad Eſaiae XXXIV. 4. pag. 486. μὴ κείμενον δὲ ἐν τῇ τῶν ό ἑρμηνείᾳ τὸ, καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, μετὰ ἀστερίσκων ἐκ τῆς τῶν λοιπῶν ἑρμηνείας προστέθη.

Digitized by Google

me, ſuppleretur, atque ſtellula ſiue aſteriſco notaretur; vbi denique aliquid a LXX. interpretibus redditum eſſet paulo obſcurius, ei ſub lemniſci nota [kkkkkk]) adiungeretur lucidior altera translatio, itidem plerumque e Theodotione, nonnumquam et ex Aquila [lllll]) vel Symmacho repetita: vnde fortaſſis eſt factum, vt in noſtris quoque editis nonnumquam verba ſacrorum ſcriptorum bis [mmmmmmm]) graece reddita iunctim legamus, locis ex Origeniana illa hexaplari transſcriptis, quae integra, perinde vt pura LXX. ſeniorum ex Origenis tetraplis, hodie in nulla editione ſupereſt. Ceterum conſtat, hexaplarem illam olim veluti praeſtantiſſimam vna cum obelis et reliquis notis criticis non modo graece ſaepius deſcriptam; ſed quoque in eccleſia latina frequentatam eſſe, *latine* redditam: et in orientalibus, lingua *Syriaca* atque *Arabica*. Verum ſua iam aetate conqueſtus eſt *S. Hieronymus* epiſtola 135. ad Suniam et Fretelam [nnnnnn]), quod, librariorum negligentia virgulis et aſteriſcis ſubtractis, diſtinctio vniuerſa confunderetur. Tanto magis arduum videtur hodie Origeniana illa ſigna reſtituere, quod facturum tamen ſe nuper ſpopondit Grabius. Quamquam in libris quibusdam praeeunt adhuc codices MSti [oooooo]), ſiue *Graeci*, vt Arundellianus, e quo librum Eſther, notis [ſ] Origenis criticis diſtinctum, edidit Vſſerius ad calcem ſyntagmatis de LXX. interpretum verſione [vide ſupra §. VI. Ibidem dictum eſt de Curteriana editione Ieſaiae et Maſiana Ioſuae. *Scharf.*]

kkkkkk) Hoc incertum eſſe, ſupra monui ad §. X. Sed quod Fabricius mox addit de origine διττογραφουμένων in plerisque libris eum manuſcriptis, tum editis, verſionis ſeptuagintauiralis, exemplis confirmauit *B. Montefalconius* prolegom. hexapl. cap. IV. §. 5 et 6. *Scharf.*

lllll) Hodius pag. 606.

mmmmmmm) Vide ſupra §. X. pag. 340.

nnnnnn) Sunia et Fretela, virorum nomina, non foeminarum, vt iam notatum viris doctiſſimis. Sic Attila, Totila, Froila, Bliuila, Ceurila, Vlphila, Agila, Suintila, Amala, Chintila, apud Iornandem et Iſidorum: Traquila nomen ſerui in chronico S. Benigni Diulonenſ. apud Dacherium tom. I. ſpicileg. pag. 364. Sentila, rex Hiſpaniae, id. pag. 388.* .

oooooo) *Hodius* pag. 619. *Vſſerius* de LXX. interpr. verſione ſynt. cap. 9. vbi mentio plurium codicum MS. aſteriſcis Origenianis inſtructorum. De Rupifucaldiano agit *Curterius* praef. ad Procopii comment. in Ieſ. et *Morinus* exerc. bibl. pag. 214 ſq. Et excerpta ac variae lect. ex hoc aliisque codicibus in tomo VI. Polyglott. Londinenſ. De codice Chiſiano 800. annorum, complexo quatuor Prophetas maiores, et altero ſimili, Vaticano, meminit *Mabillonius* tom. I. Muſei Ital. pag. 95. Varios codices eximios graecos verſionis bibliorum, in bibl. Caeſarea exſtantes, refert Lambecius libro III. Comment. de biblioth. Vindob. *Fabric.* [Multo diligentius, neque ſolum de iisdem, quos Vſſerius et Hodius enumerant, ſed etiam aliis codicibus Hexaplaribus diſſeruit Ioh. Ern. Grabius in prolegomenis ad verſionem ſeptuagintauiralem et cap. III. *diſſertationis de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis.* De codice Marchaliano ſiue Rupifucaldiano adiri poteſt praeter eos, quos Fabricius laudat, Rich. Simonis biblioth. crit. tom. I. cap. 13. pag. 176 ſqq. et Repertor. fur bib. und morg. Litt. part. VII. p. 189. Codicis Chiſiani deſcriptionem debemus Simoni de Magiſtris, qui, vt alibi dictum eſt, ex hoc codice verſionem ſeptuagintauiralem oraculorum Danielis edidit. Sed latius de his exponere nihil attinet, cum nuper indicem codd. MSS. verſionis ſeptuagintauiralis propoſuerit Frid. Andr. Strothus Repertor. bibl. et orient. literat. part. V. nr. 2. part. VIII. nr 6. et part. XI. nr. 2. vbi etiam eos, qui de codicibus nonnullis inſigrioribus, vt Alexandrino et Vaticano, diſſeruerunt, commemorauit. Sed hoc non in omnibus codicibus, noſtra aetate diligentius excuſſis, v. c. Cottoniano, Chiſiano, Marchaliano, factum eſſe, miror. *Scharf.* — Codicem Geneſeos Cottonianum antiquiſſimum contulit Magnus Cruſius eiusque lectiones cum Breitingero inſtituit communicare. Owenius ex ſchedis Grabianis, qui eundem contulit, edidit Lond. 1778. De codice Claromontano vid. *Dau. Maichelium* de bibliothecis Pariſ. pag. 95 ſq. Codicis in bibl S. Marci Venetiis, variantes Strothius exhibuit Quedlinb. 1775. *Pfeiff.*]

Digitized by Google

et codex alter, e quo Eſaiam, Procopii commentariis illuſtratum, Io. Curterius vulgauit: ſiue *Syriaci*, vt ex quo Ioſuam in lucem protulit vir, paucis comparandus, Andreas Maſius, teſtatus, eiusdem codicis ope alios etiam libros V. T. Iudicum hiſtorias et regum, praeterea Paralipomenon, et Deuteronomii bonam partem, tum Esdram et Eſther, (Iudithae quoque ac Tobiae libros codex ille complectebatur,) ſimiliter virgulis et aſteriſcis diſpungere ſe potuiſſe [pppppp]): ſiue *Arabici*, vt codex Pentateuchi duplex, qui exſtat in bibl. Bodleiana [qqqqqq]), quosque euoluiſſe ſe teſtatur idem Vſſerius: ſiue denique *latini*, vt quibus vſi ſunt Io. Cochlaeus [rrrrrr]), Ioſephus Maria Carus ſiue Thomaſius [ssssss]), Hugo Ferrandus [tttttt]), et nuper in ſua Hieronymi editione Io. Martianaeus [uuuuuu]). Nam alios quidem omitto, qui noua induſtria obelos et aſteriſcos adpoſuerunt, labore non fortaſſis plane reprehendendo, quo latinam verſionem veterem vulgatam ad hebraea et graeca exigerent, vt in bibliis ſuis Pariſ. 1558.

pppppp) Huius pars altera olim fuiſſe videtur codex Syro Hexaplaris, qui nuper repertus eſt in bibliotheca Ambroſiana Mediolani. Certe reliquos Vet. Teſt. libros cum canonicos tum apocryphos complectitur. Indolem huius codicis deſcripſerunt diligenter atque ita, vt locos quosdam inſigniores Ieſaiae, Danielis et Pſalmorum proferrent, *Paul. Iac. Brunſius* Repertor. bibl. et orient. literat. part. III. nr. 4. et *Ioh. Bern. de Roſſi* peculiari libello, qui primo prodiit Parmae ann. 1778. quaternis, ſed deinde curante I. G. Eichhornio propemodum integer translatus eſt in Repertor. bibl. et orient. lit. part. III. nr. 5. Confer etiam *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XIII. pag. 148 ſqq. part. XIV. pag. 76 ſq. part. XV. pag. 127. et *I. G. Chr. Adler kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch-critiſchen Reiſe nach Rom* p. 194—200. — Alius exſtat in bibliotheca regia Pariſienſi codex Syro-Hexaplaris, de quo vide *P. I. Brunſii* curas Hexaplares in librum IV. Regum, Repertor. bibl. et orient. lit. part. VIII. nr. 4. et *I. G. Eichhornii* diſſertationem de auctore verſionis Syro-Hexaplaris, inſertam parti VII. eiusdem libri pag. 225 ſqq. *Specimen libri IV. Regum* ex hoc codice, editum ab Haſſio, ſupra laudaui ad §. X. De vtroque codice confer B. Kennicotti diſſert. general. in Vet. Teſt. hebr. pag. 219 ſqq. et quae Brunſius ad h. l. notauit. *Scharf.* — *Ieremiam et Ezechielem* e codice Syriaco-Hexaplari Ambroſiano-Mediolanenſi edidit *Matth. Norberg*, Londini Gothorum 1787. 501. plagg. in 4. Codex ſcriptus habetur ſaeculo VIII. vel ſaltem X. conf. Repertorium für bibl. und morgenl. Lit. tom. IX. pag. 95. Lectiones ab interprete Syro expreſſae maximam partem ad codicem Alexandrinum, non raro tamen etiam ad Vaticanum, Complutenſeve exemplar accedunt. vid. *Eichhornii* Bibliothek part. I. p. 837 ſqq. *Danielem* denique edidit *Bugatus*, ſub tit.: *Daniel ſecundum editionem LXX. interpretum ex Tetraplis deſumtam, ex codice Syro-Eſtranghelo bibliothecae Ambroſianae Syriace edidit, latine vertit, praefatione notisque criticis illuſtrauit Caietanus Bugatus*, S. Th. I. V. et collegii Ambroſ. doctor. Mediolani. 1788. conſ. *Eichhornii* bibl. part. II. pag. 259. Denique obſeruo, *Biornſtåhl* primum fuiſſe, qui attentos faceret eruditos ad codices Syro-hexaplares cognoſcendos, et *Semlerum* in hermeneutiſchen Vorbereitungen, Halle 1760 ſq. multa de codicibus graecis biblicis adnotaſſe. *Pfeiff.*

qqqqqq) Vtroque ſe vſum eſſe ad reſtituendam editionem hexaplarem verſionis ſeptuagintauiralis, *I. E. Grabius* narrat prolegom. ad Octateuch. cap. III. §. 5. De iisdem et aliis codicibus hexaplaribus Arabicis vide *I. C. Doederleinii* biblioth. theolog. ſelect. part. I. pag. 348 ſqq. De latinis diſſerit *Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 7 et 8. vbi Pſalterium latinum e recenſione Hexaplari et cum commentario Brunonis primum ann. 1494. editum atque inde ann. 1618. in bibliotheca patrum Colonienſi tom. XI. e recognitione Ioh. Cochlaei repetitum eſſe monet. *Scharf.*

rrrrrr) Cochlaeus ann. 1531. edidit Pſalterium vetus cum aſteriſcis et obelis, praefixum commentariis Brunonis, Herbipolitani epiſc.

ssssss) In Pſalterio duplici Rom. 1683. 8. Et in ſacror. bibliorum titulis veteribus, ibid. 1688. 4.

tttttt) In Pſalmos, Pariſ. 1683. 4. Confer Coteler. tom. III. monument. eccleſ. gr. pag. 586.

uuuuuu) Vide Acta erud. 1695. pag. 101.

Digitized by Google

1558. fol. excuſis fecit Io. Benedictus vvvvvv): in noui foederis libris Iacobus Faber wwwwww), Stapulenſis, atque Rob. Stephanus xxxxxx) in editione minori ann. 1543. et 1545.

XIII. Editionem LXX. ſenum ita recenſitam, ſuppletam et aſteriſcis diſpunctam atque obelis, Origenes yyyyyy) *hexaplis* ſuis inſeruit zzzzzz), [ꝑ] operi biblico, cui nullum par viderat vel illa vel prior aetas, et quod non tuliſſe aetatem merito dolemus. In hoc ſex columnis, vno iuxta ſe conſpectu poſitis, vir egregius collocauerat *prima* quidem hebraicum contextum,

vvvvvv) *Rich. Simon* hiſt. crit. N. T. lib. II. pag. 143. et lib. III. pag. 565.

wwwwww) *Rich. Simon* hiſt. crit. N. T. lib. II. pag. 134.

xxxxxx) *Rich. Simon* hiſt. crit. N. T. lib. III. pag. 496.

yyyyyy) De Origenis Tetraplis, Hexaplis et Octaplis perquam diuerſa commentati ſunt viri docti, ex varie intellectis locis veterum, Origenis, Euſebii, *Epiphanii*, Hieronymi. [Ex Epiphanio, minus curioſo, et de Hexaplis Origenianis admodum negligenter, ne dicam inepte, differente, hauſtae ſunt ideoque parui aeſtimandae ſyriacae narrationes de verſionibus graecis Vet. Teſtamenti, quas e duobus codd. MSS. edidit *P. I. Brunſius* repertor. bibl. et orient. literat. part. XIV. nr. 3. *Scharf.*] Mihi ſatis fuit de tota re, quae veriſſima viderentur, ſuccincte exponere. Interim euoluat conferatque qui volet A. Maſium praef. ad Joſuam, Petauium ad Epiphan. pag. 404. *I. Rud. Wetſtenium* in epiſt. Origenis ad African. pag. 178. *Martianaeum* ad Hieronymum, *Valeſium* ad Euſeb. VI. 16. et in epiſtola, Euſebio ſubiecta, ad Vſſerium, contra ea, quae hic vir doctus de binis editionibus graecae verſionis LXX. ſenum, ab Origene in hexaplorum opere coniunctis, pura et κοινῇ, tradidit in ſyntagmate de LXX. int. verſione cap. 5. *Waltonum* prolegom. bibl. IX. 21. *Huetium* Origenian. III. 2. 4. *Dionyſii de Riuis* diſſertationem de Origenis Hexaplis et Octaplis. Lugd. 1672. 4. *Dan. Heinſii* Ariſtarch. ſacr. pag. 796. Lud. Cappellum critic. ſ. pag. 337. *Iſ. Voſſium* reſponſ. ad obiecta criticae ſ. pag. 305 ſq. *Rich. Simonem* in diſquiſitt. criticis cap. 18. et II. 9. et 10. hiſt. crit. V. T. *Hottingerum* theſaur. philolog. pag. 288. *Io. Morinum* exerc. bibl. pag. 87. *Caueum* vita Origenis nr. 18. *Alexand. Morum* in cauſa dei pag. 120 ſq. *Fraſſenium* diſquiſitt. bibl. pag. 263 ſq. *Eliam du Pin* prolegom. bibl. tom. I. pag. 183 ſq. *Petr. Galeſinium* et *Io. Wowerum* in ſyntagm. de graec. et lat. bibl. interpret. cap. 11. et qui diligentiſſime in hoc argumento accuratiſſimeque verſatus eſt, *Humfredum Hodium* de bibliorum textibus original. libro IV. [Hodius, ſi diligentiam in colligendis et explicandis locis veterum ſcriptorum de Tetraplis et Hexaplis Origenianis ſpectes, certe parem non habuit ante Monteſalconium, qui, adiutus maxime codicibus manu ſcriptis, nonnulla ab illo neglecta animaduertit, aut perperam tradita correxit in prolegomenis ad Hexaplorum Origenianorum reliquias, ita, vt haud cunctanter adfirmem, eum, qui Hodium et Monteſalconium legerit, reliquis omnibus libris, a Fabricio commemoratis, facile carere poſſe, et ſi qui poſt Hodium et Monteſalconium de hexaplis Origenianis recte diſputauerint, hos ſua ex illorum libris hauſiſſe. *Scharf.*] E noſtratibus quoque hanc materiam attigere theologi praeſtantiſſimi, *Dorſcheus* diſſ. theologiae Zacharianae praemiſſa, (d) 3. *Kortholtus* de variis ſcripturae editionibus pag. 374 ſq. *Waltherus* Officin. bibl. pag. 275. etc. *Fabric.* [Galeſinum Dupin falſo ſcribit, notas in graecam verſionem in illo commentario (in quo de editione graeca Romana modo agit,) dediſſe. *M. Matth. Elg.* diſſ. de verſione LXX. ſeniorum. Aboae. 1701. 8. Neueröfnetes Muſeum pag. 431 ſq. *Aug. Calmet.* tom. I. diſſ. 6. proleg. in ſacr. lit. tom. III. pag. 266. ante comment. in L. Eſtherae. *Ioſeph Maria a Turre* tom. II. inſtit. ad intelligentiam verbi diuini ſcripti pag. 22 ſq. Parmae 1711. Quae nouiter de Origenianis ſcripſere eruditi, plures inuenies in Harleſii introduct. in hiſt. lit. graecae pag. 621. quibus *Dionyſ. de Riuis* diſſ. de Origenis Hexaplis et *Roeslerum* in Bibliothek der Kirchenväter part. IX. p. 212 ſqq. addo. Reliquos hinc inde adduximus. *Pfeiff.* Cf. *Eichhorn.* Einleitung in das A. T. p. 332 ſq T. I. ed. ſecundae]

zzzzzz) Praeter *H. Hodium* de bibliorum text. original. pag. 608. argumentis ſatis perſpicuis hoc demonſtrauit *B. Monteſalconius* prolegom. Hexapl. cap. IV. §. 2. *Scharf.*

Digitized by Google

textum, hebraicis conſignatum literis, (non Samaritanis, neque punctis animatum vocalibus,) [aaaaaaa]) *ſecunda* cumdem hebraicum contextum literis graecis deſcriptum, *tertia* translationem Aquilae, *quarta* Symmachi verſionem, *quinta* verſionem LXX-viralem, ita, vt dixi, emendatam, interpolatam, et virgis, ſtellulisque ac lemniſcis notatam, *ſexta* denique interpretationem Theodotionis. In quibusdam libris biblicis heptaſelida [bbbbbbb]) etiam erant et octaſelida, et fortean enneaſelida, ſiquidem verſionem graecam quintam, et ſextam et ſeptimam addiderat Origenes, vbi eam nanciſci potuit, de quibus dictum a me ſupra §. XI. Hinc *Octaplorum* apud veteres aliquando mentio, quae tamen ab hexaplis diuerſum opus fuiſſe non videntur viris eruditiſſimis: [*P. D. Huetio* Origenian. lib. III. cap. 2. pag. 259. edit. Rothomag. *H. Hodio* de bibliorum text. original. pag. 595 ſqq. et *B. Montefalconio* prolegom. hexapl. cap. I. §. 5. *Scharf.*] Praeterea verſionem graecam, ex Samaritico confectam, vel ſaltem illius varietates hexaplis ab Origene inſertas contendit [ccccccc]) *Iſ. Voſſius.* Sed iam ſupra §. X. adnotaui, veteres, quando Samariticum laudant, reſpicere verſionem Symmachi, Samaritae, e cuius binis editionibus alteram Origenes operi ſuo adſcripſit. Specimen hexaplorum in margine codicis Barberiniani hoc occurrit ad Hoſeae XI. 1. vnde illud deſcriptum exſtat in tomo VI. Polyglotton Londinenſ. et in praeſtantiſſimi Cauei vitis patrum Anglice editis tom. I. pag. 227. [¶] Tanta vero iam Origenis aetate fuit codicum verſionis τῶν ό diuerſitas, vt ipſe non eamdem per omnia in Tetraplis, eamdem in Hexaplis repraeſentaret; adde *Huetii* notas ad Orig. pag. 68. b. *Fabric.* Praeter Montefalconium, cuius etiam prolegom. hexapl. p. 8. hanc in rem conferenda ſunt, idem Pentaplorum potius (primam enim columnam Fabricius ſuopte ingenio addidit) quam Hexaplorum ſpecimen, ſed diligentius ex ipſo codice Barberiniano deſcriptum et in aes inciſum exhibuit *Ioſeph. Blanchinus* part. I. euangeliar. quadrupl. lat. verſ. ant. poſt pag. DXXXII. *Scharf.* Quia autem Fabricius mendoſe, et, ſi quidem B. P. L. ſequutus eſt, tam negligenter ſcripſerat, vt etiam ab his aberraret in verbis LXX. intt. et Theodotionis, *Blanchini* autem opus melius poterit conſuli; ſpecimen, et breuius et longius vt chartae parcerem, hic omittere malui. Fabricius vero primum

aaaaaaa) Conf. *I. A. Erneſti* diſſ. de Origene interpretationis librorum ſacrorum grammaticae auctore §. 12. p. 300 ſq. Contextum Hebraicum in Hexaplis litteris hebraicis, non ſamaritanis, vt Iſ. Voſſius opinabatur, ſcriptum fuiſſe, docet *B. Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. II. §. 1. Sed ſpecimina litterarum hebraicarum veterum, quae ibidem §. 2. e codice Marchaliano profert, merito ſuſpecta ſunt viris doctis. Vide *B. Kennicotti* diſſert. general. in Vet. Teſtam. hebr. pag. 330. edit. Brunouic. *Scharf.*

bbbbbbb) Siue *Heptapla*, vt diſerte adpellantur in codice Syriaco bibliothecae regiae Pariſienſis, cuius mentio facta eſt ad §. XII. Confer *P. I. Brunſii* Curas Hexaplares in librum IV. Regum repertor. bibl. et orient. literat. part. VIII. p. 97. et part. IX. p. 173. *Octaplorum* nomen ſatis frequenter, ſed *Enneaplorum* nusquam obuium eſſe apud veteres ſcriptores, monet *Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. I. §. 1. et 5. *Scharf.*

ccccccc) Hoc ego quidem cum *Hodio* de bibliorum text. original. p. 603. et *Montefalconio* prolegom. Hexapl. cap. I. § 8. credere malim, quam adſentiri Fabricio, cuius coniectura de Samaritico quam parum probabilis ſit, ſupra oſtendi ad §. X. Nam in marginibus Hexaplorum notas varii generis collocatas fuiſſe, dudum monuerunt *B. Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. I. §. 7. *I. A. Erneſtus* diſſ. de Origene interpretationis librorum ſacrorum grammaticae auctore §. 24. et alii, etſi recte dubitari poteſt, an ea, quae nunc in marginibus codd. MSS. notata reperiuntur, omnia ab ipſo Origene profecta ſint, veluti lectiones τῶ Ἑβραίῳ, Σύρῳ et Ἑλληνικῷ, de quibus praeter Monteſalconium l. l. §. 9. bene diſſerit *I. G. Eichhornius* introduct. in Vet. Teſtament. part. I. pag. 368 ſqq. *Scharf.* adde *Semleri* hermeneutiſche Vorbereitungen vol. I. pag. 328 ſq. *Pfeiff.*

mum dederat breue ſpecimen Hex. ex margine cod. Barberin. in tom. VI. Polyglott. Londin. et *Cauci* vitas etc. translatum: Tum ſubiunxerat amplum ſpecimen, n. caput I. Geneſeos, fragmentis veterum interpretum e Philoponi maxime commentario in Hexaëmeron conquiſitis: ad quod Scharfenberg ea, quae ſequuntur, adnotauit. *Harl.* — Idem exhibuit *Monteſfalconius* hexaplorum Origenianorum ſpecimen. Quod ſi quis contulerit cum noſtro, videbit, in hebraico contextu, graece ſcripto, Monteſfalconium ſaepe diſſentire a Fabricio, et plerumque melius diuinare quam hunc, nimis, vt opinor, adhaerentem pronuntiationi Maſorethicae. Verum non liquet, an ſemper adſequutus ſit antiquum hebraica legendi morem, quem variaſſe ſatis conſtat. בראשית, vt hoc vtar, Hieronymus etiam legit Breſith, fere vt Origenes, quem Montefalconius ſequutus in contextu poſuit Βρησιθ: ſed in margine cod. regii, quem in not. ad h. l. laudat, ſcriptum eſt Βαρησηθ. Quare contextum hebraeo-graecum, tantum operarum mendis purgatum, trado lectoribus [ddddddd]), ſimul eos monens, vt, ſi hac de re recte iudicare velint, adeant *Ioh. Druſii* librum, qui inſcribitur *Alphabetum Hebraicum vetus*, et *B. Montefalconii* diſſertationem de veteri hebraicarum literarum et vocalium pronuntiatione pag. 394 ſqq. tom. II. Hexapl. Origen. quae hinc translata eſt in *Ioh. Chr. Wolfii* bibliothecae hebr. part. II. pag. 648 — 657. Sed verſionem ſeptuagintauiralem, aſteriſcis et obelis diſtinctam, quam Fabricius e ſpeciminibus, nouae τῶν ο editionis adiectis, *Ioh. Ern. Grabii* epiſtolae ad Ioh. Millium (vid. ſupra §. VI. pag. 330.) deſcripſit, verum ita, vt nonnulla temere mutaret, refinxi ad exemplar Grabianum, neglectis tamen minutiis, quae ad recenſionem Hexaplarem nullius ſunt momenti. Neque minus in conſtituenda lectione reliquorum interpretum paſſim ita diſceſſi a Fabricio, vt in ipſo contextu aut delerem aut adderem nonnulla, nixus auctoritate Montefalconii, etſi Iohannis Philoponi, e cuius libris VII. in cap. I. Geneſeos de mundi creatione graece et latine a *Balthaſ. Corderio* editis Viennae ann. 1630. quaternis, etiam Montefalconius ſua magna ex parte hauſit, diligentia et fides in laudandis verbis interpretum graecorum non immerito ſuſpecta eſt viris doctis. Conf. *Car. Aug. Thiemii* diſp. pro puritate Symmachi pag. 21. Ceterum praeter Montefalconium de fragmentis verſionum Aquilae, Symmachi, Theodotionis, variis lectionibus verſionis ſeptuagintauiralis et verbis, aſteriſco vel obelo notatis, conſulendae ſunt adnotationes Grabii l. l. pag. 57 ſqq. Hactenus Scharfenb. Idem Scharf. ad Aquilae verſionem Geneſ. I. 12. adſcripſit notam, quam cum ſequentibus ad Theodotionem et Symmachum retinere, quam delere malui: ſaltem id quibusdam lectoribus haud ingratum fore arbitror. Scharfenb. vero haec adnotauit. „Aquila: καὶ συνεῖδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν. Praeter haec Montefalconius e ſcholiis editionis Romanae, (conf. *Grabii* epiſt. ad I. Millium pag. 64.) profert verba Aquilae σπερματίζον εἰς τὸ γένος αὐτῶν, quae videntur quidem reſpondere hebraicis מזריע זרע למינהו, ſed haud dubie huc traducta ſunt e verſu antecedente, vbi verſionem Aquilae σπειρόμενον σπέρμα — εἰς τὸ γένος αὐτῶν mirum in modum corruptam et e ſeptuagintauirali interpolatam eſſe videbit, quicumque hebraica cum graecis diligenter contulerit. Pro σπειρόμενον opinor legendum eſſe σπερμαῖνον. Nam infra vſ. 29. idem interpres hebraica זֹרֵעַ זֶרַע, quae nullo modo differunt a מזריע זרע, vertit σπερμαίνεσαν σπέρμα. Vnde ſimul adparet,

ddddddd) Ego vero, vt monui, ſatius duxi, hoc ſpecimen h. l. omittere; notam tamen Scharfenbergii retinere, vt intelligatur, num bene fecerim, nec ne? et vt poſſeſſores priſtinae editionis poſſint de ſpecimine Fabriciano iudicare. *Harl.*

adparet, ibidem, vbi eadem verba repetuntur in hebraeo, pro *ἐσπαρμένον σπέρμα* reſcribendum eſſe *σπερμαῖνον σπέρμα*, vt vere legitur apud Theodoretum quaeſt. 51. in Geneſ. Conf. *I. A. Erneſti* biblioth. theolog. part. IX. pag. 391 ſq.

In vſ. 20. *Theodotion*, *κατὰ πρόσωπον ϛερεώματος ὐρανῦ.* Montefalconius hic addidit *καὶ ἐγένετο ὕτως*, quae, ſi excerptis Grabianis pag. 65. credas, neque Theodotioni neque Symmacho tribuenda ſunt, et in verſione ſeptuagintauirali eadem verba obelo notavit; ſed vnde haec hauſerit, in notis ad h. l. non oſtendit. Ego igitur, ſequutus Grabium, qui multo diligentius quam Montefalconius et, vt par erat, auctoritate codd. MSS. et doctorum veteris eccleſiae docuit, quae verba aſteriſcis et obelis ſignanda ſint, non ſolum hic, ſed etiam in ſequentibus (vſ. 27. et 28.) neglexi ſigna illa Origeniana, quae quo auctore Fabricius adſcripſerit, non conſtat. Denique in vſ. 30. *Symmachus πᾶν χλωρὸν χόρτυ εἰς βρῶσιν.* Montefalconius e ſcholiis editionis Romanae addit: *τὸν πάντα χόρτον σπόριμον, ὅ ἐϛιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς*, quae ſunt verba ſeptuaginta interpretum, errore librarii huc traducta e verſu antecedente. Ceterum in verſione ſeptuagintauirali particulam *καὶ* ante verba *πάντα χόρτον χλωρὸν*, quia ſenſum turbat, Grabius quidem vncis incluſit, ſed Montefalconius, nixus auctoritate Procopii, prorſus omiſit.“ Hactenus Scharf. *Harl.*

Praeter Hexapla Origenes compoſuit quoque *Tetrapla*, hoc eſt opus biblicum, per quatuor columnas digeſtum, quarum *prima* poſuit Aquilam, *ſecunda* Symmachum, *tertia* LXX. interpretum verſionem puram, ſine aſteriſcis et obelis, et *quarta* Theodotionem. Quod vero in tetraplis verſio LXX. ſenum non fuerit ex aliis verſionibus interpolata, neque criticis diſpuncta ſignis eeeeeee), colligunt viri docti ex hoc graeco ſcholio ad Pſ. CXXXI. (CXXXII.) 4. *ὗτος ὁ ϛίχος ὐκ ἔκειτο ἐν τῷ τετρασελίδῳ· παρὰ τῷ Θεοδοτίωνι μόνῳ ἀντὶ τῦ. τοῖς βλεφάροις μυ, ἔκειτο, τοῖς κροτάφοις μυ νυϛαγμόν· ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδῳ, παρὰ μόνοις τοῖς ό ἔκειτο ὠβελισμένον.* Variae lectiones ex aliis codicibus poſt Origenem videntur aliorum opera adiectae. De hiſce *variis lectionibus*, quae in codicibus quibusdam MSS. v. g. Marchaliano Prophetarum, non ab ipſo, vt videtur, Origene, ſed ab Apollinario vel Euſebio vel alio quodam iuniore in ora ſiue margine additae viſuntur, agit *Hodius* pag. 625. et 631 ſq. *Fabric.* Conf. *B. Montefalconii* prolegom. hexapl. cap. X. et XI. vbi plenius et melius, quam Hodius de notis, ad tetrapla vel hexapla ſpectantibus, et de fatis Hexaplorum poſt Origenem exponit. Ceterum, ſi recte ſe habent, quae idem Montefalconius ibidem cap. I. §. 5. 7. et ſeqq. de notis marginalibus tetraplorum et hexaplorum differit, nihil obſtat, quominus credamus, partem certe lectionum, in marginibus codd. MSS. qui nunc exſtant, notatarum, e ſcholiis Origenianis fluxiſſe. *Scharf.*

XIV. *Lucia-*

eeeeeee) Praeter Hodium de bibliorum textibus originalibus pag. 608. vnde Fabricius ſua hauſit, pluribus neque leuibus, vt videtur, argumentis hoc oſtendere conatus eſt *Montefalconius* prolegom. Hexapl. cap. I. §. 3. Sed ſi fides habenda eſt codici Chiſiano, e quo nuper Romae edita eſt verſio ſeptuagintauiralis oraculorum Danielis ſecundum Tetrapla Origeniana, Origenes ad emendandam verſionem ſeptuagintauiralem notas illas criticas adhibuit in tetraplis non minus, quam in hexaplis, vt editor Romanus praefat. pag. 23. et alibi contradit. *Scharf.*

XIV. *Lucianus*, Antiochenus presbyter, et *Euſebius*, *Pamphilusque* atque *Heſychius*, Alexandrinus, non adornarunt nouas graecas verſiones ffffff); ſed editionem κατὰ τοὺς LXX. interpretum vel recenſuerunt, vt Lucianus et Heſychius, vel Origenis labores cum eccleſia communicarunt, vt Euſebius et Pamphilus. Luciano et Heſychio iungendus *Iohannes Ioſephus* eſt, cuius editionem memorat Theodoretus. *Baſilius* quoque Caeſareenſis, cuius opera in conferendis et emendandis ſacris libris laudatur a G. Syncello pag. 203. tum *Apollinarius*, Laodicenus, licet de hoc dubium poſſit videri, cum forte commentarios eius, non vero editionem bibliorum Hieronymus reſpiciat eeeeee). Plura de ſingulis hiſce dabunt *Vſſerius* ſyntagm. de LXX. int. verſione cap. 7. Hodius IV. 2. et 3. de bibliorum textibus original. p. 620. et pag. 626 ſq. et Hottingerus faſcic. diſſ. theol. philol. pag. 228 ſq. Idem *Hodius* acute coniicit, *verſionem triginta hominum* apud Philaſtrium cap. 138. videri editionem Luciani, in graecis [ſ] codicibus littera Λ. denotari ſolitam hhhhhhh), quae littera numerum triceſimum ſignificat:

ffffff) Parum abfuit, quin de Heſychio hoc diceret *I. E. Grabius* epiſt. ad Ioh. Millium p. 46 et 47. Lucianum porro nouam verſionem confeciſſe, praeter editores Romanos verſionis ſeptuagintauiralis, coniicit *Cl. Fr. Hornemanus* exercitt. critic. in verſionem LXX. interpretum ex Philone ſpec. I. pag. 21 ſq. nixus auctoritate Nicetae, Heracleenſis. Sed maior eſt Hieronymi auctoritas, cuius loci de recenſione Origeniana ſiue Palaeſtina, Lucianea et Heſychiana legi poſſunt apud *Hodium* de bibliorum textibus originalibus pag. 303. Ceterum etſi non temere, vt opinor, perſuaſum eſt plerisque, e tribus iſtis editionibus fluxiſſe omnia, quae nunc vel ſcripta vel edita exſtant, verſionis ſeptuagintauiralis exempla: tamen, cum a ſcriptoribus antiquis et fide dignis non ſatis perſpicue traditum ſit, quibus praeſidiis librorum vſi fuerint, et quem correctionis modum tenuerint Lucianus et Heſychius: admodum difficile eſt, origines eorum certo quodam ſigno agnoſcere, vt vel e coniecturis virorum doctiſſimorum, vehementer inter ſe diſcrepantibus, adparet. Codex Vaticanus, e quo ducta eſt editio Romana, *Andr. Maſio* Annotat. in verſ graec. Ioſuae pag. 125. videbatur Lucianeam recenſionem ſequi, ſed *Ioh. Morino*, qui ceteroquin in epiſtola ad Patr. Iunium, inſerta antiquitatibus eccleſiae orientalis pag. 273 ſqq. edit. Lond. hac de re docte diſſerit, Origenianam, et *I. E. Grabio* epiſt. ad Ioh: Millium pag. 47. Heſychianam. Neque minus diſſentiunt de codice *Alexandrino*, quem, quia Alexandriae ſcriptus eſſe dicitur, Ioh. Morinus et Iſ. Voſſius praefat. ad appendicem libri de LXX. interpretibus editionem *Heſychianam* exhibere opinantur; ſed I. E. Grabius et B. Montefalconius prolegom. Hexapl. cap. IV. §. 5. firmiori argumento freti, propius ad editionem Origenianam accedere cenſent. *Scharf.*

ggggggg) Eſt haec coniectura *Hodii* l. l. pag. 631. quae, verum ſe probauerit aliis, neſcio. *Fabricius* quidem infra lib. V. cap. 16. et *Rich. Simon* hiſt crit. Vet. Teſt. lib. II. cap. 10. quibus Villoiſonus praefat. ad nouam verſionem graecam Prouerbiorum, Eccleſiaſtis etc. ex vnico S. Marci bibliothecae Venetae codice editam p. 5 ſq adſentitur, ex Hieronymi verbis colligunt, Apollinarium nouam verſionem graecam librorum Vet. Teſtamenti e variis interpretationibus, inprimis Symmachi concinnaſſe. Sed *A. G. Maſchio* bibl. ſacr. part. II. vol. II. pag. 245. videtur Hieronymus reſpexiſſe Apollinarii verſionem librorum Vet. Teſtamenti metricam, de qua confer Fabricium l. l. *Scharf.*

hhhhhhh) Concidit haec coniectura, ſi cum *Montefalconio* prolegom. hexapl. cap. X. §. 1. credas, in codd. MSS. nota Λ̥ et Λο ſignificari λοιποὺς, i. e. *reliquos interpretes* praeter LXX. Huic autem adſentior, quia *Rich. Simon* biblioth. crit. tom. I. pag. 181 ſq. narrat, in codice Marchaliano ſcriptum eſſe οἱ Λ̥, quod haud dubie legendum eſt οἱ λοιποί. Vnde enim οἱ, ſi, vt etiam Simoni videbatur, Λ eſt Λουκιανὸς, i. e. *Luciani editio?* Conf. verba Hieronymi apud *Hodium* de bibliorum text. original. pag. 627. Omnino autem mihi quidem non ſit veriſimile, in codicibus Hexaplaribus, quibus Grabio auctore adnumerandi ſunt Marchalianus et Barberinianus, notatas eſſe lectiones editionis Lucianeae, vt praeeunte *Iac. Vſſerio* ſyntagm. de graeca LXX. interpretum verſione pag. 87. edit. Lond. Waltonus, Hodius et alii

ficat: praeterea per *verſionem ſex virorum* apud eumdem Philaſtrium cap. 139. notari verſionem ſextam in Origenianis octaplis: denique *editionem Heracleenſem* [iiiiii]), quae ante editionem Hiſtoriae Suſannae ſyriacam memoratur, nullam eſſe aliam, quam Theodotionis, qui Ponticus a quibusdam habitus eſt. *Patrophili Scythopolitani* non minus, quam *Euſebii* verſio graeca bibliorum apud Sixtum Senenſem eſt commentitia, ſimili er *Macedonica*, memorata Galeſinio, et *Theodori Mopſueſteni*, de qua *Salmaſius* p. 177. comment. de Helleniſtica. [Conſ. *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. pag. 241. *Scharf.*] De verſione vero *Graecobarbara*, quam litteris hebraicis CPoli ediderunt Iudaei, quamque Caraitae iis in locis legunt, vide *Rich. Simonem* II. 19. hiſt. crit. V. T. et *Humfredum Hodium* libro laudato pag. 633. *Fabric.* — Adde eiusdem *Rich. Simonis* disquiſit. critic. de variis bibliorum editionibus pag. 106. et 213. *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. II. p. 324. et *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. II. pag. 355. et 447. part. III. adpend. et part. IV. p. 1219 ſqq. vbi ſpecimina huius verſionis profert. Ceterum non Caraitarum, ſed tironum vſibus deſtinatam eſſe hanc verſionem, vt recte monuit *Rich. Simon* biblioth. crit. tom. III. pag. 436. adparet ex ipſa libri inſcriptione. Vide *I. G. C. Adler kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch-kritiſchen Reiſe nach Rom.* pag. 224. Hic commemoranda etiam eſt *noua verſio graeca Prouerbiorum*, *Eccleſiaſtis*, *Cantici Canticorum*, *Ruth*, *Threnorum*, *Danielis et ſelectorum Pentateuchi locorum*, quam ex vnico S. Marci bibliothecae codice Veneto primum erutam et notulis illuſtratam edidit *Ioh. Bapt. Caſp. d'Anſſe de Villoiſon*, Argentorati ann. 1784. 8. editione *Pentateuchi* integri in aliud tempus dilata. Codex ille quia a fine, id eſt, ab vltima pagina incipit retro acto ordine, non *a dextera in ſiniſtram hebraeorum more exaratus, vt auctor*, Ant. Zanettus, graecae D. Marci bibliothecae codd. MSS. per titulos digeſtae pag. 15. loquitur, et *Pentateuchus* in varias ſectiones, פרשיות vulgo vocant, iuxta Iudaeorum ſabbata deſcriptus eſt, nouam hanc verſionem et ab omnibus iis, de quibus antea dictum eſt, prorſus diuerſam, in vſum ſynagogarum confectam fuiſſe, putant. Sed a quo et quo tempore confecta ſit, editor doctiſſimus definire non audet, niſi quod Iudaeum, more Aquilae verba hebraica lectori adnumerantem, auctorem fuiſſe, e genere dicendi Helleniſtico colligit. Praeter Villoiſoni praefationem de hac verſione conferri poſſunt repertor. bibl. et orient. literat. part. IV. pag. 280 ſqq. *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XVI. pag. 185 ſqq. *I. G. C. Adler kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch-kritiſchen Reiſe nach Rom* pag. 21. *Ioh. Bern. de Roſſi* ſpecimen variarum lectionum ſacri textus pag. 71 ſqq. edit. Tubing. *I. C. Doederleinii* biblioth. theolog. ſelect. part. III. pag. 239 ſqq. et *Frid. Andr. Strothi* proluſio, qua *lectiones nonnullas codicis graeci Veteris Teſtamenti qui in bibliotheca S. Marci Venetiis adſeruatur recenſet*, editae Halae ann. 1775. quaternis pag. 5 ſq. *Scharf.* — Plura de hac verſione dabit *Io. Ge. Dahler* in animaduerſionibus in verſionem graecam Prouerbiorum Salomonis ex Veneta S. Marci bibliotheca, Argentor. 1786. 8. cuius libri epitomen in *Doederlini* theolog. biblioth. vol. III. pag. 865. et in *Seileri* theolog. critiſchen Betracht. 1787. pag. 239 ſqq. inuenies. Paucis abhinc annis Villoiſon *Pentateuchi verſionem* cum voto editionis communicauit cum *Chriſtoph. Frid. Ammon*, qui etiam publici iuris eam fecit, Erlangae 1788. duobus voluminibus. 8. Volumine tertio de

alii opinantur. Quonam enim fato factum eſſe dicamus, vt in iisdem codicibus ne vna quidem editionis Heſychianae lectio notaretur? *Scharf.*

iiiiii) Niſi potius haec eſt verſio Syriaca Thomae Heracleenſis, de qua vide *I. G. Eichhornii* Introduct. in Vet. Teſt. part. I. p. 480. *Scharf.*

de verſionis vſu et indole ſat feliciter commentatus eſt, et ſcripturae ſpecimen, a Iac. Morellio acceptum, adiunxit. In ſectione prima de vſu eius critico erudite egit, et multas, vt ait, bonae frugis lectiones, ſelegit; in ſectione vero ſecunda, de aetate huius verſionis probabili; medio aeuo circiter ſaec. XIV. exaratum codicem eſſe, verſionemque e textu hebraico, vel nuſpiam, vel quibuſdam in locis tantum punctis inſtructo, a Chriſtiano, forte Syro, confectam continere, iudicauit, et difficiliores voces explicauit. *Pfeiff.*

XV. *Hieronymus*, Stridonenſis, latinorum eccleſiae doctorum facile doctiſſimus praeter verſionem latinam librorum V. T. ex hebraeo, quam ſub *Arami* kkkkkkk) nomine perſtrinxit apud Photium Theodorus Mopſueſtenus, graecam quoque verſionem, cuius variae latinae verſiones antiquiores lllllll) exſtabant, de integro interpretatus eſt mmmmmmm) et Origenis exemplo aſteriſcis atque obelis diſtinxit, cuius eius laboris adhuc veſtigia ſuperſunt in Pſalmis et aliis quibuſdam libris nnnnnnn). Quamquam Hieronymo etiamnum ſpirante librarii ſigna illa adſcribere negligebant, vt [F] ſupra §. XII. ipſum conqueſtum adnotaui. Non integram verſionem antiqui foederis, ſed tantum verſionem Pſalmorum ac Prophetarum, (neque illam e graeco, vt aliud agens ſcripſit vir illuſtris libro de claris interpretibus ooooooo), ſed ex hebraeo latine compoſitam,) graece vertit amicus Hieronymi, *Sophronius*, qua eius verſione Procopium Gazaeum et Heſychium Hieroſolymitanum ppppppp) vſos eſſe conſtat. *Hieronymus* ipſe in catalogo ſcript. eccleſ. vbi de Sophronio: *De virginitate quoque ad Euſtochium, et vitam Hilarionis, monachi, opuſcula mea, in graecum eleganti ſermone tranſtulit, Pſalterium quoque et Prophetas, quos nos de hebraeo in latinum vertimus.* [Latius de hac verſione et loco Photii, ſupra laudato, diſſerit *Ioh. Chriſtoph Doederleinius* in *diſquiſitione hiſtorico-philologica, quis ſit ὁ Σύρος Vet. Teſt. interpres graecus*, edita Altdorſii ann. 1772. quaternis: cuius libelli ſummam ſi quis breuiter expreſſam legere voluerit, adeat *I. A. Erneſti* biblioth. theolog. nouiſſ. part. III. pag. 477 ſqq. De *Sophronio* Fabricius exponit infra lib. V. cap. 21. *Scharf.*] Idem Hieron. libro II. in Rufin. *Vnde me putabam bene mereri de latinis meis, et noſtrorum ad diſcendum animos concitare, quod etiam Graeci verſum de latino poſt tantos interpretes non faſtidiunt; inde in culpam vocor, et nauſeanti ſtomacho cibos ingero.* De verſionibus

kkkkkkk) *Phot.* cod. CLXXVII. pag. 205. ad quem locum confer *Henr. Noriſium* lib. I. cap. 9. hiſt. Pelagianae, *Garnerium* ad Marium Mercatorem tom. I. pag. 101. *Tho. Ittigii* appendicem diſſertationis de Haereſiarchis aeui apoſtolici pag. 469 ſq. *Rich. Simonis* hiſt. crit. N. T. lib. III. pag. 444 ſq. *Guil. Caneum* parte I. hiſt. literar. ſcript. eccleſ. in Theodoro Mopſueſteno, et *Humfredum Hodium* pag. 629 ſq.

lllllll) Id. pag. 342 ſq.

mmmmmmm) Id. pag. 351 ſq.

nnnnnnn) Quod nunc quidem ſciamus, nonniſi Pſalmorum et Iobi verſio Hieronymiana ſecundum recenſionem hexaplarem reſtat, edita a *Ioh. Martianaeo* in *diuina Hieronymi bibliotheca* ſiue tomo I. operum Hieronymi, Pariſ. ann. 1693. fol. Tres libri Salomonis, et ſi quos forte alios ex editione Origeniana latine vertit Hieronymus, interciderunt, nondum certe reperti ſunt. Conf. *I. E. Grabii* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 7. 8. et diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 104 ſqq. vbi Martianaei editionem Iobi, modo commemoratam, ope cod. MSS. Bodleiani et aliorum librorum multis locis emendauit. *Scharf.* Ex Codd. emendatiorem reddidit Bibliothecam diuinam *Vallarſius* in edit. Veron. Opp. Hieronymi T. IX. et X. Cf. *Schoenemann* Bibliotheca Patrum Lat. T. I. p. 441 ſq.

ooooooo) *Petr. Dan. Huetius.* Vide Hodium de bibliorum textibus originalibus p. 630. *Scharf.*

ppppppp) Vide *Albertinum* de Euchariſtia pag. 848. ſed et *Rich. Simonis* epiſtolas criticas gallice editas Baſileae, pag. 310 ſq. et 318.

Digitized by Google

ſionibus ſyriacis, arabicis, copticis, armenicis, ſlauonicis, e translatione graeca LXX. interpretum compoſitis, dicere non eſt huius loci. Fragmenta verſionis veteris *Syriacae* ſiue *Graecae, e Syriaco* adornatae, collegit vir orientalium litterarum ad miraculum peritus, *Andreas Müllerus Greifenhagius* in ſymbolis ſyriacis; quibus addi poſſunt alia pauca e *Iuſtino* quaeſt. 63. ad Orthodox. *Procopio Gazaeo* ad 1 Reg. XX. 20. et in 3 Reg. I. 9. p. 173. et 3 Reg. XII. 10. pag. 215. *Suida* in Σειρῆνας, ſcholio ad MS. Barberin. in Hoſeae XI. 5. tom. VI. Polyglott. Walton. pag. 133. b. Porro in excerptis graecis chronologicis, ante Malalam editis, pag. 12 ſq. male tribuit eruditus interpres Origeni commentarios in biblia ſyriaca. *Fabric.* — Praeter *Rich. Simonem* hiſt. crit. V. T. lib. II. cap. 15. et 16. disquiſit. crit. de variis bibliorum editionibus cap. 21. et quae alii de his verſionibus obiter diſſeruerunt, veluti *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. II. pag. 108 ſqq. part. XIV. pag. 65 ſq. et *I. G. C. Adlerus* in deſcriptione itineris biblico-critici, antea laudata, pag. 68. 178. et 208 ſqq. de arabica, p. 165. de armenica, pag. 187. de coptica, confer omnino *I. G. Eichhornii* introduct. in Vet. Teſt. part. I. cap. 3. Lectiones τῦ Σύρε, a Fabricio commemoratas, fere omnes, multasque alias e codd. MSS. verſionis ſeptuagintauiralis et libris doctorum veteris eccleſiae collegit *Montefalconius* in hexaplorum Origenianorum editione, de qua ſupra diximus. Sed quis Interpres ille fuerit, et an e ſyriaco, vt Fabricio videbatur, verſionem graecam adornauerit, non liquet. Conf. repertor. bibl. et or. lit. part. XV. pag. 57. *Scharfenberg.*

CAPVT XIV (olim XXIX)

DE IESV SIRACHIDE ET ALIIS SCRIPTORIBVS SACRIS, QVI NON FVERE IN CANONE HEBRAEORVM, PRIMORVMVE CHRISTIANORVM.

I. *De Ieſu Sirachidis auo, auctoris Panareti, hebraice ſcripti, quem librum adhuc vidit Hieronymus. Graecam verſionem condidit nepos, quae ſola hodie exſtat.* II. *Eius editiones et interpretes. Obiter de ſententiis, hebraice editis, Ben Sirae. ib.* III. *De libro Sapientiae.* IV *De oratione Manaſſea.* V. *De libro Baruchi, prophetae.* VI. *De libris Iudith et Tobiae.* VII. *De partibus Danielis et libri Eſther, quae hebraice vel chaldaice non exſtant.* VIII. *De libro III. et IV. Eſdrae.* IX. *De libris IV. Maccabaeorum.* X. *Pſalmus CLI. Pſalterium Salomonis et alia pſeudepigrapha prophetica, de quibus alibi.*

[Cum ſupplementis *Io. Gottfr. Scharfenbergii* a) et *Aug. Frid. Pfeifferi.*]

I.

Quoniam de graecis ſcriptoribus vniuerſis, qui in lucem editi ſunt, dicere hoc in opere inſtitui, non praetereundus a me eſt IESV SIRACHIDAE πανάρετος liber b), ſed propter dignitatem argumenti et antiquitatem vna cum aliis voluminibus eccleſiaſticis, quae

a) B. *Scharfenberg* in limine ſuarum adnotationum notauit, ſe exeunte menſe Ianuario 1785. illas ſcripſiſſe et d. 8. April. abſoluiſſe. *Harl.*

b) De nominibus *Eccleſiaſtici*, qui mox σοφία Ἰησῦ, vt in Complutenſ. bibl. et apud patres graecos paſſim, mox σοφία Σιράχ, vt in edit. Rom. mox πανάρετος τῦ Ἰησῦ apud Hieronym. adpellabatur, de eius auctore, lingua, tempore, verſionibus, vid. quae *Fabricius* in ſua librorum quorumdam apocryphorum infra memoranda editione,

quae graece ad noſtram aetatem perlata Hebraeorum canoni ſacro biblico antiqui foederis ſubiiciuntur, hoc loco mihi cum maxime memorandus. *Ὡς λίαν εὔχαρις ὁ πολύσπειρος Σειρὰχ συγγράφων καὶ συντάσσων ὠφέλιμα ῥήματα* celebratur a S. Nilo epiſtola CXVII. ad Theoclem, presbyterum. Nomen vero auctoris non eſt Σειρὰχ c), ſed Ἰησοῦς, υἱὸς Σειρὰχ, Ἱεροσολυμίτης, vt diſerte legitur cap. L. v. 35. Vnde ἡ Ἰησοῦ σοφία paſſim audit, vt apud *Clementem Alexandr.* lib. I. Strom. pag. 206. *Iſidor. Peluſ.* IV. epiſt. 228. III. 66. et alios infinitos. Huius d) Ieſu [⁋] filius, ni fallor, fuit Eleazar e) quidam. Vnde nepos, qui aui librum ex hebraico graece ſe vertiſſe profitetur, in Aldina editione vocatur Σειρὰχ Ἐλεαζάρου. At in MSto Palatino, cuius lectionum varietatem a Kimedontio habuit Druſius, lectum fuit Ἰησοῦς υἱὸς Σειρὰχ Ἐλεάζαρ (fortaſſe τοῦ Ἐλεάζαρ) ὁ Ἱεροσολυμίτης. [Sic quoque Grabius edidit e codice Alexandrino. Sed illud additamentum editionis Aldinae repudiandum eſſe, monet *I. W. Lindius* not. critic. ad germanicam verſionem Eccleſiaſtici p. 226. *Scharf.*] *Athanaſius* quoque, non Magnus ille, ſed ad quem centum annis poſt Euthalius Sulcenſis, a Zaccagnio editus, miſit recenſionem Actuum Apoſtolicorum et Epiſtolarum Paulinarum, iisdem hinc inde verbis in ſynopſi Athanaſiana expreſſam: ille inquam Athanaſius iunior in ſynopſi ſ. ſcripturae, ex qua petitus prologus alter in editione Complutenſi praefixus eſt Sirachidis libro, nepotem quoque Ieſum adpellatum fuiſſe auctor eſt. Idem confirmant

ne, prolegomenorum inſtar, pag. 342 ſqq. retulit. Adde *Calmetum* Preface ſur le livre d'Eccleſiaſtique pag. 236. *Scip. Sgambatum* Archiv. V. T. pag. 461 ſqq. *Tuſo* in prolog. ad comment. *Wolfi* bibl hebr. tom. I. pag. 255 ſqq. tom. II. pag. 200. et tom III. p. 156. *Buddei* hiſtor. philoſoph. Iud. pag 70 ſq. et hiſtor. Eccl. V. T. pag. 951. *Walchii* bibl. theol. ſelect. part. IV. pag. 224. *Bruckeri* hiſt philoſ. tom. II. pag. 789 ſqq. *Ziegler* Ueberſetzung der Denkſprüche Salomons, proleg. p. 39 ſq De apocryphis in vniuerſum conferri praeter hos merentur *Er. Benzelii* ſyntagma diſſertatt. Franc. et Lipſ. 1745. tom. I. p. 2‸7 ſqq. *Rem Ceillier* hiſt. generale des auteurs ſacrés et eccleſ. tom. I. *Chamieri* Panſtrat. Cathol. tom. I. pag. 90 ſqq. *Pfeiff.*

c) Scribitur et Σιρὰχ, vt apud Syncellum, et Σιρὰκ, vt apud Iohannem Philoponum in cap. I. Geneſ de mundi creatione p. 10. Scribitur etiam apud Athanaſ. in ſynopſ. S. S. niſi mendum typographicum eſt, Σηρὰχ. *Fabric.* Simili fere modo ſcripturam nominis Ben Sira, quem plerique a Sirachide diuerſum eſſe negant, apud hebraicos ſcriptores variare monet I. C. Wolfius biblioth. hebr. part. I. pag 255. et part. III. pag. 157. Alioqui non inepte coniicias, apud Iohannem Philoponum, et ſi qui forte praeter hunc habeant Σιρὰκ, a librariis permutatas eſſe litteras, figura ſimiles, X et K. *Scharf.*

d) Ne cum IESV, ſoſpitatore noſtro, confundatur, Iaſonem malunt vocare viri quidam docti, vt Gatakerus Aduerſar. pag. 124. et ad Antonin. pag 106. etc. Sane etymi ratione conueniunt nomina Ioſua, Ieſus, Iaſon. *Fabric.* *Gozanus*, ſoc. Ieſ. in epiſtola quadam ex prouincia Chinae, cui *Hain* nomen. ſcripta, teſtatur, ſe reperiſſe ſynagogam, ante Chriſtum natum ibi fundatam; quumque e Iudaeis quaeſiuiſſet, quid de Meſſia, in lege promiſſo, ſentirent, docuiſſetque eos, nomen huius eſſe *Ieſum*, reſponderunt, illum ſe penitus ignorare; at in bibliis ſuis mentionem fieri Ieſu, filii Sirachi. Vid. Ephemerid. Pariſ. 1707. menſ. Maio pag. 222. Mem. de Trevoux ann. 1707. Iun. pag. 1030. Recueil des Lettres de Miſſion tom. 7. — Et alios *Ieſu* nomine, (ad viginti circiter,) ex ſacris litteris et Ioſepho collegit *Matthaeus Hillerus* in ſyntagm. hermeneut. p. 338 ſq. et plures *Io. Henr. von Seelen* ſingulari ſchediaſmate, edito Lubec. 1729. 4. *Pfeiff.*

e) Hunc Eleazarum quidam eſſe ſuſpicantur, qui in pontificatu Simoni Iuſto ſucceſſit, quod parum eſt credibile. Syrus vero interpres, vt illuſtris Huetius coniicit, patrem Ieſu videtur vnum habuiſſe cum eodem Simone Iuſto, Oniae filio. Vocat certe *Ieſum, filium Simonis Aſiro.* Sed alium Simonem potuit intelligere.

mant *Epiphanius* de menſur. et pond. cap. IV. et *Damaſcen.* lib. IV. 18. de orthod. fide. Quamquam in hebraeis ſcholiis ad ſententias Ben Sirae, a Fagio editis, filius Ben Sirae, (qui cum Sirachide idem omnino videtur,) vocatur *Vziel*, nepos Ioſephus Ben Vziel. Si *Syncello* fides, auus Ieſus Sirachi F. pontifex maximus fuit Hieroſolymis. Ita enim ille pag. 276. *Ἰουδαίων ιγ΄. ἀρχιεράτευσεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σιράχ, ὁ τὴν σοφίαν γράψας τὴν καλουμένην πανάρετον, ἐν ᾗ καὶ μέμνηται τοῦ Ὀνίου τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἔτη ϛ΄. τοῦ δὲ κόσμου ἐτή.* Sed haud dubie fallitur Syncellus. Nam Ieſus, ſiue Iaſon iſte, 2 Maccab. IV. 7. et V. 6. memoratus, Olymp. CXL 1. ſucceſſit fratri, Oniae tertio, de quo 2 Maccab. III. 1. IV. 34. At Onias, Sirachidi cap. 50. v. 1. laudatus, fuit Onias ille primus, Simonis Iuſti pater, quibus vtriſque defunctis ſcripſiſſe ſe docet, non ſub Simone, vt legas in Chronico Proſperi pag. 696. et apud Alcuinum contra Elipantum pag. 941. Scripſit itaque ſub pontificatu Eleazari, quem alioqui non illaudatum praeteriiſſet. Ad hunc Eleazarum, Simonis Iuſti ſucceſſorem, epiſtolam Ptolemaei Philadelphi refert *Ioſephus* antiq. Iud. XII. 2. pag. 392. qua viros idoneos, qui legem Hebraeorum in graecam linguam interpretentur, ab eo deſiderat. Vtcumque vero aliquis narrationem illam de LXX. interpretibus vocet in dubium: tamen tempus pontificatus Eleazari Ioſepho notum fuiſſe, adeoque Eleazarum Philadelpho, qui Olymp. CXXXIII¾. obiit, regnante ſacra illa dignitate, functum eſſe, non [?] videtur dubitandum. At nepos huius Ieſu, qui librum, ab auo hebraice ſcriptum, graece interpretatus eſt [f]), quae ſola graeca interpretatio hebraico codice perdito aetatem tulit, in prologo adfirmat, ſe in Aegyptum veniſſe ſub Ptolemaeo Euergete, anno XXXVIII. Non primum Euergetem, qui Philadelpho, ſed ſecundum [g]), qui Philometori ſucceſſit, libenter intellexerim, cuius initia Olymp. CLVIII¼. a Philadelphi morte abſunt annis nonaginta quinque. Annum vero XXXVIII. putem [h]) de interpretis annis aetatis, non de annis regni Euergetae intelligendum. Neque enim

f) Si fides habenda eſt *Hubiganto* prolegom. ad Eccleſiaſtic. pag. 10. edit. Pariſ. inter veteres ſcriptores vnus *Iſidorus Hiſpalenſis* lib. I. de Eccleſ. officiis cap. 12. credidit, Ieſum, nepotem, non interpretem, ſed auctorem eccleſiaſtici fuiſſe, ita, vt ſententias aui colligeret ederetque, atque huic errori locum dedit vitioſa lectio verſionis Vulgatae in prologo: *volui* (pro *voluit* ſcilicet auus meus) *et ipſe ſcribere aliquid horum.* Vide *P. Sabatieri* not. ad h. l. p. 423. tom. III. vbi monet, in cod. MS. Sangerman. legi: *volui et ipſe.* Sed etiam alios ſic erraſſe, vt Ieſum, nepotem, eccleſiaſticum compoſuiſſe, aut nonnulla certe de ſuo addidiſſe dicerent, oſtendit *H. Hodius* de bibliorum textibus original. pag. 193 ſq. *Scharf.*

g) Ita Grotius, Vſſerius, Labbeus et *Hodius* pag. 192 ſq. de bibl. textibus original. [Wolfius, Bruckerus, *Campeg. Vitringa* obſ. ſ. lib. VI. cap 7. §. 7 et 8. vbi Lud. Cappellum refutat, qui in adnot. ad Malach. pag. 118. primum Euergetem intelligit. Euergetes ſecundus alias Phyſcon audit. *Pfeiff.*] E veteribus quoque Euſebius, Glycas etc.

h) Sic hunc locum accepere Nic. Liranus, Ioach. Camerarius, Io. Druſius, Huetius et alii. *Ioſephus* vero *Scaliger* lib III. Canon. Iſagog. p. 295. eumque ſequutus *Ed. Simſon* in Chron. ad A. M. 3758. intelligunt annum duodequadrageſimum Iobelei, qui in primum annum Euergetae incidit, vel 38. annum periodi Dionyſianae, (Dionyſii, Mathematici, ſub Philadelpho clari.) Vide IV. de emendat. temp. p. 268. V. p. 434. Alii apud *Torniellum* ad A. M. 3898. putant, innui annum 38. ab inſigni illa relaxatione captiuorum Iudaeorum, quae ſub Philadelpho contigit. *Bertramus* cap. 5. Lucubratt. Franckenthal. annum 38. a tempore, quo auus, Ieſus, filius Sirachi, librum ſuum hebraice ſcripſit. *Petauius* denique X. 44. de doctrina temp. annum duodequadrageſimum a tempore, quo nepos Ieſu in Aegyptum fuit profectus. [*Aug. Calmet* Eccleſiaſticum compoſitum eſſe, quum auctor Antiochi Epiphanis fugiens perſecutionem

enim legimus *ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοςῷ ἔτει τῦ Εὐεργέτυ βασιλέως*, ſed *ἐπὶ τῦ Εὐεργέτυ βασιλέως παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον*, et neuter Ptolemaeorum huius cognominis tot annos regnauit, vt ex Claudii Ptolemaei Canone et Euſebii Chron. conſtat. Hebraicum codicem [i]) cuius ſe vim atque pondus graece interpretando adſequi potuiſſe nepos infitiatur, vidit adhuc ſuo tempore Hieronymus praef. in Prouerbia: *Fertur et Panaretos Ieſu, filii Sirach liber, et alius pſeudepigraphus, qui Sapientia Salomonis inſcribitur. Quorum priorum hebraicum reperi, non* [k]) *Eccleſiaſticum, vt apud Latinos, ſed Parabolas* (משלי) *praenotatum; cui iuncti erant Eccleſiaſtes et Canticum Canticorum, vt ſimilitudinem Salomonis, non ſolum librorum numero, ſed etiam materiarum genere coaequaret. Ioſephus Scaliger* quidem p. 592. epiſt. exiſtimat, in hebraicam verſionem Eccleſiaſtici, ex graeco concinnatam, Hieronymum incidiſſe; ſed nihil eſt in Hieronymi verbis, quod ita eſſe illa intelligenda neceſſario euincat. Itaque malo adſentire *Druſio* quaeſit. [¶] per epiſt. CVIII. qui ipſum exemplar hebraicum aui Hieronymo viſum ſibi perſuaſit. At de codicibus Eccleſiaſtici hebraicis Seb. Munſtero, qui typis exſcriptum a Iudaeis CPoli fuiſſe refert, et Paulo Fagio memoratis, recte ſuſpicatur illuſtris *Huetius*, eam eſſe recentiorem huius libri hebraicam de graeco verſionem, qualis duplex exſtat Tobiae. *Fabric.* Huetio adſentitur *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. I. pag. 257. Sed Sirachides hebr. MS. quem idem part. III. pag. 157. in bibliotheca Sorbonica Pariſ. exſtare narrat, vtrum Eccleſiaſticus ſit, e graeco in hebraeum ſermonem translatus, an ſententiae Ben Sirae, de quibus infra §. II. exponitur, non liquet. *Scharf.* Nouiſſime *M. Sonntag* in comm. de Ieſu Siracide Eccleſ. non libro, ſed libri farragine, Rigae 1792. 4. oſtendit, ob nexum ſententiarum deſideratum, Ieſu Siracidae Panareton nec eſſe librum abſolutum, nec farraginem miſcellanearum gnomarum, nec fragmentorum diverſorum congeriem fortuitam; ſed perueniſſe ad nos ſub iſto nomine materiem operis alicuius maioris, deſcripti quidem et coepti, non item perfecti: Siracidem, ad exemplum collectionis Prouerbiorum, *γνωμας* ſapientum, in illis non exſtantes, aut poſtea cognitas, alia ratione collegiſſe, ſed, antequam abſolueret opus, mortuum eſſe, et ſeriorem auctorem illam collectionem ad finem perduxiſſe omnesque reliquias antiquioris aetatis, etiam poemata, recepiſſe. *Harl.*

II. *Editiones et Interpretes Eccleſiaſtici.*

Ne dicam de bibliis graecis, in quibus Sirachides, vt notum eſt, legitur, quaeque ſupra cap. 13. §. 6. recenſui, eximias huius libri graecas vel graecolatinas editiones debemus 1) *Ioach. Camerario*, Baſil. 1551. 8. [l]) et cum latina eius verſione ac notis Lipſ. 1568. 8. [ita tamen,

tionem in Aegyptum ſe contuliſſet, autumat. *Pfeiff.*] Tot eruditorum virorum diſſidia vnico vocabulo praeuenire ſcriptor potuiſſet, ſi ipſi hoc viſum fuiſſet tanti.

i) *Gottl. Wernsdorf* in diſſ. quod liber ſapientiae et Eccleſiaſticus pro Canonicis non ſint habendi contra G. Arnoldum, Wittemb. 1702. tueri videtur ſententiam, non exſtitiſſe vmquam textum hebraicum; ſed argumentis, quae plus fuci, quam veritatem redolent. *Pfeiff.*

k) De *Eccleſiaſtici* titulo vide *Valeſ.* ad Euſeb. p. 42. *Stephani le Moyne* not. ad varia ſacra pag. 938. *Io. Andream Boſium* ſchedieſmate de notitia ſcriptor. eccleſiaſt. cap. 1. *Phil. Iac. Hartmannum* de rebus geſtis ſub Apoſt. p. 57. et Fabricium in prolegom. ad Eccl. §. 1.

l) Contextui graeco, deſcripto ex editione Complutenſi, quae Camerario praefat. p. 13. puriſſima omnium videbatur, adiectae ſunt adnotationes, diuerſae ab iis, quas habet editio graeco-latina.

tamen, vt latina verſio ſingularem libellum, cum notis ſuis, conſtituat, et 1567. demum confecta fuerit. *Pſeiff.*] 2) *Io. Druſio*, qui ad hebraismi rationes plura reuocauit, verſionem nouam et notas addidit, Romanamque editionem cum aliis contulit, variis etiam lectionibus a Iac. Kimedontio [m]) ad Camerarii ἔκδοσιν e MS. codice [n]) notatis Franeq. 1596. 4. 3) *Dauidi Hoeſchelio*, qui Eccleſiaſticum edidit, graece recenſitum ad vetuſtiſſimas membranas biblioth. Auguſtanae, et quatuordecim praeterea exemplaria, tum MSS. codd. Palatinos, tum varios editos, addita verſione latina Vulgata ex edit. Romana et ſuis notis, Auguſtae Vindel. 1604. 8. Hoeſchelii editio graeca cum eius notis exſtat quoque in Criticis Sacris Anglicanis, Francofurti et in Belgio recuſis, adiunctasque habet animaduerſiones *Claudii Baduelli*, *Seb. Caſtellionis*, *Io. Druſii et Hugonis Grotii.* Druſii editionem verſionemque, ſed ſine notis, recudendam dedi Lipſiae 1691. 8. quum Eccleſiaſticum graece et latine ederem, iunctum Tobiae, Iudith, Orationi Manaſſeae et libro Sapientiae. Prodierunt etiam libri Apocryphi V. T. et in his Eccleſiaſticus graece Antwerpiae apud Plantin. 1584. 4. et Francofurti 1694. forma octaua maiore. [De his editionibus, quarum illa Complutenſe, haec Romanum exemplar ſequitur, nec non ea, quae Antwerpiae ex officina Plantiniana prodiit ann. 1575. 4. ſed vix dimidiam partem librorum apocryphorum complectitur, confer *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. I. cap. 4. pag. 428. Poſt haec libri apocryphi graece ſeparatim editi ſunt, Halae ann. 1711. 8. et ibidem ann. 1749. 12. Haec editio ducta eſt e Breitingeriano exemplo, de quo ſupra dixi ad §. 6. cap. XIII. Illam *G. I. Henckius* curauit, ita, vt loco praefationis adderet *introductionem ad libros apocryphos Vet. Teſt.* quae deinde auctior ſeparatim prodiit ibidem ann. 1718. 4. Vid. *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. II. pag. 193. et part. IV. pag. 43. Praeterea libri apocryphi inſerti ſunt nonnullis editionibus hebraicis Veteris et graecis Noui Teſtamenti, e quibus nonniſi vnam, Pariſienſem, *Car. Franc. Hubiganti*, commemoratu dignam iudico. Hic enim *bibliis hebraicis*, quae *cum notis criticis et verſione latina ad notas criticas facta* edidit ann. 1753. quatuor voluminibus, formae maximae, adiecit *libros graecos, qui Deutero-Canonici vocantur*, ſequutus editionem Romanam, eosque non ſolum verſione latina et notis, ſed etiam prolegomenis, lectu dignis, illuſtrauit. *Scharf.* [Prodierunt etiam cura *Chr. Reineccii* tamquam pars bibliorum quadrilinguium, volumen ſingulare efficientes, Lipſ. 1751. fol. ſecundum editionem Grabianam, cum verſione latina vulgari et Seb. Schmidii, ac germanica Lutheri, adiectis variantibus lectionibus et notis pauciſſimis. *Pſeiff.*] Reliquarum indicem videant, quibus lubet, apud Maſchium l. l. p. 430 et 433 ſqq. *Scharf.*] Graecolatina Eccleſiaſtici editio cum verſione et notis *Matthiae Bergii*, Brunſuicenſis, Helmſt. 1580. et Lubec. 1591. 8. *Fabric.* Textus graecus mire in editionibus diſcrepat, nec vulgata latina ipſi et ſibi ipſi per omnia concinit; quin et patrum citationes a graeco, vt hodie

Haec enim *nouis notis* ornata prodiit, ſi fides habenda eſt inſcriptioni apud *A. G. Maſchium* bibl. ſacr. part. I. cap. 4. p. 434. Ex eodem libro (pag. 431 et 435.) didici, vtramque editionem Camerarianam iisdem locis et eadem forma repetitam eſſe, graecam, ann. 1555. et graeco-latinam, ann. 1570. *Scharf.*

m) Vide *Druſium* ad Sir. XX. 6.

n) Codicem hunc Heidelbergenſem cum Alexandrino ſaepius conuenire, monet *I. E. Grabius* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 3. vbi de Druſiana et Hoeſcheliana editione Eccleſiaſtici diſſerit, atque ſe vtraque multum adiutum eſſe narrat. Ibidem §. 6. oſtendit, quos codd. MSS. Eccleſiaſtici et Sapientiae Salomonis conſuluerit praeter Alexandrinum, e quo, vt ſupra dictum eſt, libros apocryphos V. T. vna cum canonicis edidit. *Scharf.*

hodie exſtat, valde recedunt. Pluribus id demonſtrauit *Ben. Bendtſen* in ſpecimine exercitt. criticarum in V. T. libros apocryphos, Goetting. 1789. vid. Ien. Allg. Literat. Zeitung 1790. nr. 370. *Pfeiff.*

Praeterea, vt *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. I. cap. 4. pag. 431 ſq. narrat, Eccleſiaſticus graece prodiit Argentorati ann. 1628. 8. Lipſiae ann. 1682. 8. recuſus ad exemplar Ioach. Camerarii, et Halae ann. 1676. 4. *cum 140 diſpoſitionibus Wolfg. Melchioris Stifferi, et variis lectionibus e diuerſorum exemplarium collatione decerptis.* Sed de his editionibus et variis lectionibus, poſtremae adiectis, quae dicam, non habeo. *Scharf.*

Graecis elegis Eccleſiaſticum reddidit *Paulus Dolſcius* *) Plauenſis, diſcipulus Melanchthonis: vnde Melanchthoni metaphraſin hanc tribuere videtur Antonius Teiſſierus vir clariſſ. in elogiis Thuaneis. Prodiit Dolſcii Sirachides Lipſiae ann. 1571. 8. apud Io. Rhambam. [ꝑ]

Latinis elegis complexus eſt eumdem librum *Io. Lorichius Hadamarius*, Ingolſtadii 1515. et centum amplius annis poſt *Martinus Neſſelius* Emdae 1654. 8. *Io. Seckervvitzii* paraphraſis poetica lucem vidit Baſileae apud Oporin. 1556. 8. et *Henrici Hermanni Lippiani*, Lipſiae 1586. 8.

Germanico carmine tranſtulit *Magdalena Haymeieria*, Ratisbonenſis ann. 1571. ac 1578. et Norimb. 1609. 12. tum *Io. Hildebrandus*, Halis Sax. 1662. 8.

Alii interpretes *latini*, praeter veterem Vulgatum, qui *proſa* reddiderunt, exſtant quam plurimi. Camerarius et Bergius, ſupra laudati, tum *Victorinus Strigelius*, qui et notas addidit, Lipſ. 1571. 8. *Iuſtus* item *Ionas*, et qui vniuerſos ſacrae ſcripturae libros interpretati ſunt Complutenſes, (quos in Sirachide ſequuntur editiones Baſileenſes graecolatinae,) Santes Pagninus Lucenſis, tum Flaminius Nobilius, Arias Montanus, Sebaſt. Caſtellio, et Seb. Schmidius ὁ μακαρίτης: vel qui Apocryphos libros, vt Petrus Cholinus, in bibliis Tigurinis obuius, et, cuius verſio in Rob. Stephani opere biblico comparet, Claudius Baduellus, et Franciſcus Iunius; vel qui veterem vulgatam verſionem interpolarunt, Iſidorus Clarius, Thomas Maluenda, Lucas Oſiander et Paulus Eberus.

Germanicas verſiones vel e Vulgata concinnatae ſunt, vt quae ante D. Lutherum prodiere in lucem, aut in Romana eccleſia compoſitae fuere a Io. Dietenbergio, Io. Eccio, Melchiore Brunio, Caſpare Vlenbergio et theologis Moguntinis: aut vero e graeco ſunt deriuatae, vt D. Lutheri noſtri, (qui tamen et ipſe e veteri latina frequenter loca quaedam verſioni ſuae inſeruit,) Tigurinorum, Io. Piſcatoris, et verſio noua germanica Eccleſiaſtici, cum notis criticis haud contemnendis edita, Halae Sax. 1706. 8. ſub nomine quorumdam ſ. ſcripturae ſtudioſorum. *Fabric.* His iam addendus eſt *I. W. Lindius*, qui Ieſu Sirachidae ethicen, germanice verſam et notis illuſtratam, edidit Lipſiae ann. 1782. 8. Cf. I. C. Doederleinii biblioth. theolog. ſelect. part. II. pag. 721 ſqq. *Scharf.* Nouiter vertit *A. I. Onymus*, Würceburgi 1786. 8. optima quidem cum diligentia criticen textus curans; verſionem tamen ſine notis et rationibus criticis exhibens. conf. Ien. Allg. Lit. Zeit. 1789. nr. 60. *Pfeiff.*] E Lutheri verſione in idioma inferioris Saxoniae, in Suecicam, Danicam, et Belgicam translatus eſt linguam:

*) De hoc *Dolſcio*, medico et conſule Hallenſi, qui ann. 1589. diem ſupremum obiit, vide, ſi placet, *Tho. Crenii* animaduerſiones philologico-hiſtor. parte III. p. 234 ſq. et parte XI. p. 187 ſq.

Digitized by Google

guam: licet praeterea Sueci, Dani, Belgae, vt nunc Eſthones quoque ac Liuoni, habeant et translationes, ad graecum fontem exactas.

In Polyglottis Londinenſibus exſtant verſiones Eccleſiaſtici *Syriaca* [p]) et *Arabica* cum latina ſingulae verſione. Exſtat ibi et vetus vulgata et recens Flaminii Nobilii latina interpretatio. In Syriaca vero et in vulgata veteri quaedam hinc inde aliter et interpolata leguntur, interpretibus, vt ſit, quaedam de ſuo vel ex aliis locis, vel ex Salomone adiungentibus. *Fabric.* [Eſt haec ſententia *P. D. Huetii* demonſtrat. euangel. propoſit. IV. pag. 425. edit. Lipſ. haud dubie praeferenda coniecturae parum probabili *Petr. Sabatieri*, qui diſſenſionem inter verſionem graecam et latinam vulgatam ex eo ortam eſſe putat, quod haec *proxime ex Hebraico fonte manauerit* pag. 390. etſi *libros Sapientiae et Eccleſiaſtici ab Hieronymo*, qui, vt inter omnes conſtat, primus Latinorum adgreſſus eſt ex Hebraeo vertere libros Vet. Teſtamenti, *translatos fuiſſe vel etiam emendatos* eſſe diſerte negat pag. 389. tom. II. *biblior. ſacr. lat. verſ. antiq. Scharf*]

Habentur et *Anglicae* verſiones, et *Islandicae;* tum *Hibernica*, et *Finnica* Aeſchilli Petraei, et Io. Tornaei, Bothnienſis, *Lappica; Polonicae* [P] quoque celebrantur, tum aliae, tum Ieſuitarum Iac. Wieci et Iuſti Rabi: *Hungaricae* praeterea ac *Bohemicae* et *Slauonica* atque *Ruthenica*, ſiue edita illa in bibliis ann. 1581. fol. ſiue quas ad editionem paraſſe nuper dicuntur viri laudatiſſimi Erneſtus Glück et Elias Kopyewiſius: denique *Armenica. Fabric.* Armenicam librorum apocryphorum verſionem, cum e graeco fonte manauerit, non contemnendam eſſe puto. Sed Eccleſiaſtici verſionem, quae exſtat in bibliis Armenicis, cura *Vſcani* editis, Amſtelodami ann. 1666. 4. e latino confectam eſſe conſtat. Vide *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. I. pag. 173. Quare valde dubito, an huius magis habenda ſit ratio, quam verſionum orientalium recentiorum, quas idem *Maſchius* commemorat l. l. ſect. II. pag. 198. 200. etc. Nam in re critica quidem quis vſus earum ſit, non adparet. De hebraeo-germanicis Eccleſiaſtici verſionibus, [quae prodiere Amſtelod. 1660. 12. Furthae 1695. 8. et Amſtelod. 1712. 8. quae vltima ex belgica verſione translata eſt, *Pfeiff.*] adiri poteſt *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. I. pag. 257. part. II. pag. 200. 457. et part. III. pag. 157. *Scharf.*

Hiſpani variis dialectis, Caſtellana, Valentina etc. verſiones a longo iam tempore habuerunt, vt notauit *Fridericus Furius Coriolanus* in libro, quem Bononiam [q]) proſcripſit, pag. 111. ne dicam de translatione Hiſpanica Caſſiodori de Reyna, Cypriani de Valera etc. *Luſitanicam* nullam vidi. *Galli* Cantabricam olim habuerunt ſiue Vaſconicam, tum Catalonicam. Nam de recentibus dicere nihil adtinet, quas vel romanae eccleſiae addicti Lugdunenſes et Louanienſes, praeterea Pariſiis Renatus Benedictus, Franciſcus Beſſeus et Franciſcus Friſo, ac nouiſſime Iſaacus de Sacy [r]) ediderunt, vel e Proteſtantium numero Sebaſtianus Caſtellio,

p) Ab hac quantum diſtet Syriaca Eccleſiaſtici verſio, quam in codice Syro-Hexaplari Mediolanenſi, notis Hexaplaribus inſtructam, ſe vidiſſe narrat *I. G. C. Adlerus* itiner. bibl. crit. p. 197. nunc quidem quum adhuc nemo ſpecimen verſionis iſtius protulerit, ignoramus. De codice ille Syro-Hexaplari vide ſupra. Adleri et aliorum, qui de codice illo Syro-Hexaplari expoſuerunt, libros ſupra laudaui ad cap. XIII. §. 12. *Scharf.*

q) Prodiit liber Baſileae 1556. 8.

r) Nomen verum eſt Iſaac Louis le Maitre, *Iſaacus Ludouicus le Maitre de Saci.* Conf. *I. M. Pfaffii* introduct. in hiſtor. theolog. literar. part. I. pag. 123. *Scharf.*

Caſtellio, Io. Deodatus et Geneuenſes, a variis deinceps recenſiti et interpolati, ac recens admodum ſingulari ſtudio Dauidis Martini.

Italicas verſiones notae ſunt Nic. Malermi, Veneti, abbatis Benedictini, Antonii Bruccioli et Io. Deodati. Nam quae tempore Sixti V. ann. 1589. Romae typis exſcripta eſt [s]), mox iterum ſuppreſſa fuit.

Iam eos paucis iuuat referre, qui notis, animaduerſionibus et commentariis Eccleſiaſticum illuſtrarunt, praeter eximios illos, quos ante memoraui: vel quorum in vniuerſos aut pleroſque libros biblicos induſtria enituit, vt ſunt e noſtris Oſiander, et χαλκέντερος Calouius, e reformatis Conradus Pellicanus et Paulus Toſſanus; e romanae eccleſiae ſociis Menochius, Tirinus et Corn. a Lapide, Antwerp. 1634 et 1663. fol. atque his antiquiores, Nicolaus Liranus, et gloſſae ordinariae atque interlinearis auctores, Strabus Fuldenſis et Anſelmus Laudunenſis, Dionyſius praeterea Carthuſianus, et Hugo, cardinalis. *Fabric.* Vnum addo *Auguſtinum Calmetum*, quem *C. M. Pfaffius* introduct. in hiſtor. theolog. litter. part. I. pag. 158. reliquis commentatoribus pontificiis praeferendum eſſe cenſet. Commentarii eius in omnes V. et T. libros primum francice ſcripti (vid. *Boerner.* biblioth. pag. 53.) deinde latine verſi a *I. D. Manſio* prodierunt Lucae 1730—1732. tomis IV. fol. et Venet. 1730. 8. voll. fol. Porro de *Auguſtino Colmeto* (*Edmundum* Calm. vt ſemper Hubigantus, plane ignoramus,) haec notat Le Long biblioth. ſacr. pag. 661. Commentarius litteralis in vniuerſam ſacram ſcripturam 23. voll. (in quolibet praefiguntur 3. vel 4. diſſertationes varii argumenti,) gallice, in 4. Pariſ: 1707—1716. Eaedem diſſertationes ſeorſim editae, quae prolegomenorum inſtar haberi poſſunt, gallice, 3. voll. in 4. ibidem 1720. Conf. *Wolfii* biblioth. hebr. part. IV. pag. 63 ſq. *Scharf.*

Ex vetuſtioribus Eccleſiae doctoribus nemo Eccleſiaſticum integrum, vel maiorem eius partem, commentario aut homiliis eſt interpretatus, licet argumenta eius compendio referat Athanaſius iunior, Euthalii aequalis, in ſynopſi ſcripturae ſ. et in loca quaedam ſingula exſtent homiliae Ambroſii, Auguſtini etc.

Rabani Mauri [t]), (qui octingentis et quinquaginta poſt Chriſtum [?] annis floruit,) expoſitio Eccleſiaſtici libris X. ad Otgarium, archiep. Moguntinum, Pariſ. 1544. et inter opera Colon. 1627. fol.

Alexandri ab Alexandria ord. minor. (Romae ann. 1313. ſepulti) et Io. Alerii, Carmelitae, commentarius, dubito an editus.

Roberti Holkot (circa a. Chr. 1340.) lectiones, in prima ſeptem Eccleſiaſtici capita Oxonii habitae, prodierunt cum eius lecturis in Canticum canticorum Venet. 1509.

Cornelii Ianſenii, Gandauenſis, commentarius. Louan. 1569. 4. Antw. 1654. fol.

Pauli de Palatio, Colon. 1593. 8.

s) Vide quae Gregorius Leti in vita Sixti V. tom. II. p. 399 ſq. et Wagenſeilius in telis igneis Satanae pag. 25.

t) Ante Rabanum in *Venerabilis Bedae* Opp. tom. VII. fragmenta quaedam in Eccleſiaſt. exſtant.

Octauiani de Tuſo, Neapolitani, ſoc. Ieſu, in primora XVIII. capita. Lugd. 1628. Colon. 1629. fol.

Ioh. Lorini comment. in Sapient. et Eccleſ. Colon. 1642.

Io. de Pina, Madritenſis, commentarii, quinque tomis. Lugd. 1630 — 1648. fol.

Oliuerii Bonartii, Iprenſis, commentarius. Antwerpiae ann. 1634. fol.

Saluatoris de Leon expoſitio et illuſtratio in prima XV. capita Antwerp. 1640. fol.

Petri Gorſii explicatio Pariſ. 1654. 8.

Alphonſi de Flores, in caput XXIV. Antwerp. 1661. fol.

Caſparis Sanctii in capita primora XXIV. et *Franciſci de Cepeda* ineditum commentarium memorat Philippus Alegambe.

His accedunt e Gallis, recentibus Sirachidis illuſtratoribus, Boſſuetus, epiſcopus Meldenſis, et variis politiſſimis ſcriptis notiſſimus Bellegardeus.

Breuem quoque Eccleſiaſtici explicationem Dauid Chytraeus dedit, quae plus ſimplici vice recuſa eſt, vt omittam alios, qui ſententias Sirachidis in locos communes digeſſerunt, vti Lucas Geierbergerus et Io. Koenikenius, *Car. Lud. Stromeyer*, Vlm. 1718. et *Steph. Barta* Ien. 1725. vel qui contulerunt cum dictis Eccleſiaſtae ac libri Prouerbiorum et Sapientiae, vel qui homiliis, ad populum habitis, explanarunt, aut lingua vernacula germanica illuſtrarunt, vt *Caſp. Huberinus* 1552. *) *Io. Matheſius* 1586. *Eraſmus Sarcerius* 1575. *Frid. Rothe* 1587. *Georg. Edelmann* 1597. *Caſp. Hoſterus* 1599. *Iac. Stoeckerus* 1616. *Erh. Lauterbach.* 1619. *Io. Laſſenius* 1661. *Luc. Frid. Reinhardus* 1666. *Gottfr. Arnold.* 1706. et alii.

Sententiae Ben Sirae *) בן סירא

In libro *Schebet Gehuda*, quem latine edidit Gentius, Ben Sira dicitur vixiſſe poſt Auguſtum imp. Sed hoc argumento qui vteretur ad demonſtrandum, diuerſos eſſe Ieſum Sirachidem et Ben Sira, ſiue filium Sirae, leuiſſimo vteretur. Peſſimi enim temporum notatores ſunt recentiores Iudaei. Itaque *Dauid Ganz* in ſuo Zemach Dauid pag. 65 ſq. audacter eosdem facit, diſſentiente quidem *Guil. Henrico Vorſtio* in notis, *Druſio* ad Eccleſiaſtici cap. XXV. 28. (qui tamen III. 23. quaeſt. Ebr. aliter ſenſerat,) et *Nic. Serario* ad Bonifacii epiſt. 1. ſed conſentientibus plurimis aliis inter Chriſtianos viris doctiſſimis, *Chriſtophoro Cartwrighto*, qui in Mellificio hebraico V. 13. pag. 3126 ſq. Ben Sirae ſententias, a Thalmudicis laudatas, confert cum dictis Eccleſiaſtici, *Hugone Grotio* ad Eccleſiaſtici cap. VI. 6. *Cornelio Bonauentura Bertramo*, qui cap. 5. Lucubrationum Franckenthalenſium teſtatur, ſe in Eccleſiaſtico enucleando et reuoluendo atque cum quibusdam aliis libris conferendo quam adcuratiſſime elaboraſſe, Hottingero, Huetio aliisque, quibus haud inuitus accedo. *Fabric.*

His

u) Conf. de Huberini libro *D. Goezii*, praeſulis digniſſimi Lubecenſis, bibliothecam mortuorum II. pag. 62. et de Matheſii in Siracidem homiliis vitam eius, a Io Balthaſare Mathaſio, paſtore Brocwicenſi, ſcriptam, p. 171.

v) Memoratur etiam quidam Rabbi סירא in excerptis Gemar. tractat. Chagigah, quae nuper edidit Hottingeri nepos p. 40. *Fabric.* Conf. *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. I. p. 263. et part. II. p. 871. (p. 706.) *Scharf.*

His addendus eſt *I. C. Wolfius*, qui de hoc libello, eiusque editionibus, codd. MSS. et verſionibus latius expoſuit biblioth. hebr. part. I. pag. 261 ſqq. et part. III. pag. 157. Eodem auctore part. I. pag. 262. editio Veneta, quam Fabricius infra commemorat, prodiit ann. 1544. pro quo 1554. operarum errore ſcriptum eſt apud Bartoloccium l. l. *Schatf.*

Sententias *Ben Sirae* XLIV. ordine et numero duplicis alphabeti edidit et prioribus XXII. hebraicum Peruſch ſiue explicationem, neſcio cuius auctoris, adiunxit *Paulus Fagius*, qui etiam vertit latine. Titulus libri eſt: *Sententiae morales Ben Sirae, vetuſtiſſimi autoris hebraei, qui a Iudaeis nepos Hieremiae prophetae fuiſſe creditur, cum ſuccincto commentario. Tobias hebraice* etc. Iſnae 1542. 4. Hinc ſententias, omiſſo hebraico commentario, vulgauit cum verſione et notis ſuis *Io. Druſius* Franeq. 1597. 4. cuius editio in criticis ſacris Anglicanis eſt recuſa tomo VIII. pag. 1869 ſq. edit. Lond. Critici ſacri, vt notum eſt, deinceps in Belgio et a Francofurtenſibus ſunt recuſi. Exſtant praeterea ſententiae illae etiam latine in *Cornelii a Lapide* commentario in Eccleſiaſticum pag. 29 ſq. et apud *I. Euſeb. Nierembergium* X. 9. de origine ſcripturae. [Add. et in Scip. Sgambâti Archiu. Vet. Teſt. lib. III. p. 476—479. Conf. Wolf. B. H. I. pag. 263. *Scharf.*] Sunt etiam a me pridem Eccleſiaſtico, graece et latine edito, ſubiunctae. [Poſt haec Ben Sirae ſententiae hebraice et latine cum expoſitione Hebraeorum ex verſione latina *Pauli Fagii* adiectae ſunt *libris III. de vita et morte Moſis*, quos Fabricius cum aliis ſimilis argumenti libellis edidit Hamburgi ann. 1714. 8. *Scharf.*] Iulius Bartoloccius part. I. bibl. Rabbin. p. 688. meminit editionis hebraicae Venetae ann. 1554. 8. Sed exſtat et alia, antiquior reliquis omnibus, *CPolitana*, quam olim habuit Munſterus et deinde *Buxtorfius*, qui in ſynagoga Iudaica cap. 4. de ſpectro Lilith agens, *pertinet huc*, inquit, *hiſtoria, quae legitur in Ben* [P] *Sira, non illo, quem doctiſſimus Paulus Fagius latine redditum excudi curauit, ſed eo, quem Iudaei ediderunt. Et meum quidem exemplar CPoli eſt excuſum, et illud ipſum, cuius mentionem facit Sebaſtianus Munſterus ſub finem ſuae coſmographiae latinae, ex quo hiſtoriam illam Ebraicam de Preſtegiani ditione, ad extremum librum adnexam, hauſit et depromſit, illudque mihi de Iudaeo in vicinia, qui ex Munſteri bibliotheca habuerat, emi. Munſterus enim Baſileae linguae Ebreae profeſſor fuit, ibidemque ſepultus quieſcit.* Idem Buxtorfius in bibl. Rabbinica teſtatur, in illa editione multa fabuloſa de ſapientia Ben Sirae poſt ſententias eius morales adſperſa legi: ineſſe et alios tractatus plures, quos ibidem recenſet. [Apologum Ben Sirae vertit germ. *Paulus* in Memorabilien P. I. p. 159.]

III. Eccleſiaſticum excipiat SAPIENTIAE liber, qui non minus quam ille Panaretus w) dictus et Salomoni x) regi tributus fuit *ob aliquam eloquii*, vt ait Auguſtinus, *ſimilitudinem.* Alcuinus:

> *Tres Salomon libros mirabilis edidit auctor,*
> *His duo iunguntur per Paradigma libri.*
> *Quorum quippe prior Sapientia dicitur alma,*
> *Notatur Ieſu nomine poſterior.*

Librum

w) Vide *Coteleriu*m ad Clementis Romani epiſt I cap. 57. tom. I patrum apoſtol. p. 178.

x) Veterum loca, Eccleſiaſticum Salomoni tribuentium, collegit *Serarius* ad S. Bonifacii epiſt. I. Similiter et Prouerbia et Eccleſiaſtes veniunt ipſo titulo Sapientiae.

Librum, Salomone dignum nec cum vllo quocumque ſcripto humano comparandum, vocat Io. Gregorius, Anglus, praef. ad obſeruationes in aliquot loca ſ. ſcripturae. *Salomoni* etiam tribuere non dubitauit *Nic. Hieronymus Gundlingius* obſeru. Hallenſ. V. 13. Huius enim ſe auctorem diatribae profitetur in hiſtoria philoſ. moralis part. I. pag. 73. y) Sed praeſtantiſſimum lectuque ac memoria digniſſimum libenter profiteor; Salomonis eſſe, numquam mihi perſuadebo, librum Iudaeis ignotum, et, antiquis etiam ſcriptoribus Chriſtianis doctiſſimis confitentibus, ſub Salomonis perſona a pio aliquo et erudito viro compoſitum: quicumque etiam is fuerit *ὁ τὴν πανάρετον σοφίαν εἰς αὐτοῦ πρόσωπον ἀναθεὶς*, vt loquitur *Euſebius* XI. 7. Praeparat. Euangel. Scripſiſſe autem poſt Iudaeos, a gentibus iam ſubiugatos, patet ex eo, quod memorantur ipſi cap. XV. 14. *οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ καταδυναστεύοντες αὐτὸν*, vt omittam, cap. IV. etc. alludi ad recentiora longe Salomonis tempore Graecorum ſacra per voces [¶] *στεφανηφορεῖν*, *βραβεῖον*, *πρυτάνεις*, *πομπεύειν*, *ἆθλα*, *ἀγὼν* etc. Neque rem conficit, quod Salomonis perſona auctor orat capite IX. Perinde enim fit in Pſalterio Salomonis, quod vulgauit Cerda, et in teſtamento eius adhuc inedito, quae duo ſcripta nemo ſobrius Salomonis eſſe contendet. [Conf. *Fabricii* codic. pſeudepigraph. Vet. Teſt. part. I. pag. 1047. Pſalterium Salomonis exſtat ibidem pag. 917 ſqq. *Scharf.*] Quemadmodum igitur ſub Sapientiae Salomo, ita ſub Salomonis perſona loquitur auctor huius libri. Sic ſub Timothei perſona ſcripſit Saluianus. Malo enim cum hoc illum conferre, quam cum impoſtoribus, qui falſis nominibus decipere lectores ſuos voluerunt z), vti Hetruſcarum ſutor fabularum, ſiue antiquitatum ſub Proſperi nomine: *id ita ſcio ego Proſperus*, et pſeudo-Clementinorum ſcriptor: *Ego Clemens*, *Ego Petrus*, *Nos Apoſtoli*, ac ſimilia. Nec vero crediderim, quod auctor voluerit credi a lectoribus ſuis Salomo, ſed aliquis diuinae ſapientiae Salomoneae, vt Sirachides in prologo dicitur, *ὀπαδὸς* atque *ſectator*, perinde vt Saluianus numquam voluit exiſtimari, libros ſuos a Timotheo eſſe ſcriptos, diſcipulo apoſtolorum; ſed ſatis ipſi fuit, ſub nobili hac perſona delituiſſe. Ecquis vero demum ſit ſcriptor, pulcerrimi et aurei libelli, nemo adfirmare certo poteſt. Nam quod *Philonem* quidam volunt, illum Alexandrinum, cuius ſcripta plura leguntur, vt contendit *Io. Coſtabadius* libello ſingulari, quem edidit Bredae 1648. 12. perſpicue falſum eſſe opinor, et veterum teſtimoniis ac genio ſcriptorum Philonis contrarium. Pro antiquiore aa) recte habent, qui Philoni alicui tribuunt ſeniori. [His (poſt *Rainoldum* in cenſura libr. apocr. prael. XXII. et *Wernsdorfium* diſſ. ſupra ad Siracidem citata, *Buddeum* introd. in phil. ebr. pag. 77. 81. et *Dan.*

y) Contra Gundlingium diſputat *Laur. Reinhard* diſſ. qua librum Sapientiae non eſſe canonicum, neque a Salomone conſcriptum probatur, Witteb 1719. *Fabric.* Librum Sapientiae Salomoni vindicandum eſſe, praeter Huetium et alios, de quibus vide *Fabricii* prolegomena ad hunc librum, etiam Hubigantus contendit, verum ita, vt ipſum quidem Salomonem nouem priora capita hebraice ſcripſiſſe, ſed interpretem graecum reliqua de ſuo addidiſſe coniiciat, et omnino librum hunc integrum nunc exſtare neget. At vehementer vereor, vt recte refutauerit argumenta, in contrarium adducta ab *Edm. Calmeto*, contra quem de auctore libri Sapientiae late diſputat prolegom. pag. 2 ſqq. *Scharf.*

z) Confer, ſi lubet, alia exempla apud *Io. Rainoldum* de libris apocryphis praelect. XX. XXI. XXII.

aa) Io. Druſius de Henocho cap. XI. *Sapientiae auctorem fuiſſe putarem Philonem, non iuniorem, qui Caii tempore vixit, ſed ſeniorem, qui vixit ſub templo ſecundo et librum ſcripſit de anima, qui memoratur in libro Iuchaſin. Fabric.* [Hoc incertum eſſe, monet *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. I. p. 975 vbi, vt Fabricius, fatetur, ſe ignorare auctorem libri Sapientiae. *Scharf.*]

Digitized by Google

Dan. Salthenium in diſſ. de auctore libri Sapientiae Philone potius Alexandrino quam ſeniore, Regiom, 1739. *Fabr.*) nuper acceſſit *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione p. 463 — 469. vbi Fabricii ſententiam de Philone, cuius Ioſephus, Clemens Alexandrinus et Euſebius mentionem faciunt, ita refellere conatur, vt, collatis inter ſe multis verſionis ſeptuagintauiralis et libri ſapientiae locis, oſtendat, Philonem illum tamquam Helleniſtam LXX. interpretes imitatum eſſe non minus in hoc, quam in aliis libris, quos hic commemorare nihil attinet. Deinde hunc librum ante Eccleſiaſticum Sirachidae conſcriptum, et, quia carminis lege Salomo loquens inducitur, *Sapientiam Salomonis* adpellatum eſſe docet. Verum etiamſi conceſſerim, hunc non male diſputare, omninoque vel propter antiquitatem non improbandam eſſe opinionem eorum, qui librum Sapientiae Philoni cuidam, Iudaeo, tribuant, in eo certe vehementer errat, quod Hieronymum auctorem ſententiae ſuae laudat. Hic enim, dum in praefatione ad libros Salomonis ita diſſerit: *ſecundus* (pſeudepigraphus, qui Sapientia Salomonis inſcribitur) *apud Hebraeos nusquam eſt: quia et ipſe ſtilus graecam eloquentiam redolet, et nonnulli ſcriptorum veterum hunc eſſe Iudaei Philonis adfirmant*, non de ſua, ſed aliorum opinione loquitur, et Philonem, Iudaeum, commemorat, qui vtrum ſenior ſit, quem Iſ. Voſſius et *P. D. Huetius* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. pag. 418 ſq. interpretem graecum huius libri fuiſſe opinantur, an celeberrimus ille Alexandrinus, vt *L. Cappello* not. crit. ad h. l. pag. 562. *Fabricio* prolegom. in Sapient. pag. 236. et *I. M. Fabro* proluſ V. ſuper libro Sapientiae pag. 5. videtur, non liquet. Quantum autem eiusdem Fabri coniecturae de Zorobabele, auctore libri Sapientiae, tribuendum ſit, adparebit ex iis, quae deinceps dicam. *Scharf.*] Verum quis ille *Philo* ſenior, dicere vix poſſum, quum abſurdum ſit de Philone ſuſpicari, quem de Iudaeis quaedam ſcripſiſſe aiunt Ioſephus, Clemens, Euſebius. Eum enim Ethnicum conſtat fuiſſe et Pythagoreum. Nimis quoque acutum eſt, quod nonnulli, quoniam ידידיה, h. e. *amabilis* Salomo dicitur a Samuel XII. 25. et R. Azarias Philonem, Iudaeum, viciſſim in ſuo Meor Enajim non פילון ſed ידידיה adpellat; hinc concludunt, ſub Philonis nomine ipſum latere Salomonem. A *Philone, presbytero*, graece conuerſum ait *Iſ. Voſſius* libro de LXX. interpretibus pag. 396 [bb]) neque ex *hebraeo* conuerſum abnuerim [cc]), etſi ſtilus graecam eloquentiam [dd]) redolere viſus eſt

[bb]) *Grotius* in praef. ad Sap. Hebraei hominis opus vocat, qui vixerit poſt tempora Eſdrae, ante tempora Simonis, pontificis. Cornel. a Lapide ad tempora Ptolemaei Philadelphi refert; Calmet vero ad tempora poſt Antiochum Epiphanem, et graece ſcriptum. Iudaeum ſcriptorem agnoſcit Kleucker, eo tempore viuentem, quo Epicureorum et Sadduceorum de materialiſmo et annihilatione poſt mortem philoſophumena vigebant apud Iudaeos nobiliores, ſiue tempore Ptolemaeorum. *Pfeiff.*

[cc]) Sic quoque Huetio et Hubiganto, item Scip. Sgambato archiu. Vet. Teſt. lib. III. p. 527. videbatur, vt antea dixi. Nuper autem cl. *Ioh. Melch. Faber* proluſ. V. et VI. *ſuper libro Sapientiae* coniecit, librum hunc, chaldaice ſcriptum, a Zorobabele graece redditum eſſe ab interprete valde docto et ingenioſo, inductus locis nonnullis, e quibus, vt ipſi quidem videtur, adparet, ſyriacam verſionem aeque ac graecam e chaldaeo contextu confectam eſſe. Verum non Zorobabelem, ſed Iudaeum Alexandrinum, qui graece ſcripſerit, more philoſophorum ſuae aetatis, libri Sapientiae auctorem eſſe, et ſyriacam verſionem e graeco fonte manaſſe, recte docuit *I. G. Haſſius* in notis ad germanicam verſionem huius libri et append. obſeruation. §. 3. 4. 5. et 6. vbi etiam ſingulos locos, quos Faber coniecturae ſuae de origine ſyriacae verſionis fauere cenſet, diligenter examinat. [Vlterius *Haſſe* proſequutus eſt argumenta, pro contextu graeco in Magazin für bibl. oriental. Litteratur und geſammte Philologie, Regiomont. 1788.

eſt Hieronymo, qui ſuo iam tempore nullum [❡] ſe hebraicum exemplar reperire potuiſſe eſt teſtatus. *Chaldaice* ſcriptum vidiſſe ſe refert ſcriptor recens R. Moſes Nachmanides Gerundenſis. Meminit etiam R. Azarias. Sed quae ex illo a Moſe producuntur, conueniunt cum verſione *Syriaca*, qualis exſtat in polyglottis, illamque dialectum referunt, vt Buxtorſio et Hottingero pridem notatum. Quamobrem verſionem tantum ex graeco factam [cc]), neque eam valde antiquam vidit, qualis etiam eſt *Arabica*, in iisdem polyglottis excuſa, et e ſyriaco, vt videtur, concinnata. [Fabricium errare, monet *I. G. Haſſius* adpend. obſeruat. ad german. libri Sapientiae verſ. pag. 245. *Scharf.*] Epiphanius vero, qui Eccleſiaſticum et Sapientiam accenſet *libris* ϛιχηροῖς, non hoc ipſo prodit, eos lingua hebraica carmine adſtrictos fuiſſe, ſed tantum in graecis, quos euoluit Epiphanius, codicibus ſcriptos fuiſſe inſtar Pſalmorum et librorum Salomonis per ϛίχους, cum ſententia deſinentes [ff]), non vna ſerie et longitudine procedentes per totum volumen, vt in ceteris libris biblicis fieri conſueuit. In Nicephori ϛιχομετρίᾳ, Sapientiae numerantur ϛίχοι mille et centum, Eccleſiaſtici bis mille et octingenti.

Verſionem vulgatam latinam huius libri, quáe exſtat, Hieronymum auctorem non agnoſcere, variis argumentis diſputat Lud. Cappellus pag. 563. Opp. Poſtum. *Fabric.* Diu ante Cappellum hoc monitum eſſe conſtat a *Flaminio Nobilio* et *Ioh. Morino*, cuius verba transſcribere non alienum videtur ab inſtituti ratione. Hinc enim adparebit, quid ſtatuendum ſit de plerisque libris apocryphis, quales nunc exſtant in verſione vulgata. Sic igitur ille loquitur exercit. bibl. lib. I. exerc. 9. cap. 1. §. 11. *Ita tranſlatio S. Hieronymi ex hebraeo vniuerſas eccleſias, vniuerſas bibliothecas a mille annis occupauit, vt antiquae iſtius Italae tranſlationis corpus penitus interciderit, ſuperſintque tantum tam deſiderandi operis in variis SS. Patrum lucubrationibus fragmenta, modo exceperis Pſalmorum librum, Maccabaeorum vtrumque, Sapientiae quoque et Eccleſiaſtici, Baruch etiam et aliorum forte nonnullas partes, de quibus nunc non eſt diſputandi locus, quae ex antiqua Itala, qua ante S. Hieronymum eccleſia latiua vtebatur, in vulgata Hieronymiana retentae et conſeruatae videntur.* Conf. etiam *Calmeti* proleg. pag. 123. et *P. Sabatieri* prolegom. ad librum Sapientiae et Eccleſiaſtic. pag. 389. tom. II. et praefat. ad tom. III. bibl. ſacr. lat. veſ. antiq. pag. 14 ſqq. vbi Blanchinum refellit, qui e duobus fragmentis libri Sapientiae, in codice Veroneuſi repertis, verſionem vulgatam, quae nunc exſtat in libris editis, nouam ab Hieronymo emendatam eſſe, temere coniiciebat. *Scharf.*

Bellatoris,

1788. part. I. *Doederlinus* in theolog. Biblioth. part III. p. 810. priorem partem libri verſionem ex hebraico tranſlatam; poſteriorem alius plane auctoris opus eſſe putat. *Pfeiff.*] De chaldaico libro Sapientiae, cuius mox mentio fit, Fabricio adſentiuntur *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. p. 199. et *I. G. Haſſius* l. l. pag. 195. Conf. *I. A. Fabricii* Cod. Pſeudepigr. V. T. vol. I. pag. 1018. *Scharf.*

dd) Vide *Lud. Cappelli* opera poſthuma p. 562. *Fabric.* et *Steph. le Moyne* notis ad Varia Sacra p. 595 ſq. qui notat, Sapient. II, 12. adludi ad graecam verſionem Ieſaiae III, 10. praeterito, quod longe aliud ſonat, Hebraeo. *Pfeiff.*

ee) Ex eodem quidem fonte manaſſe ſyriacam libri Sapientiae verſionem, quam habet codex Syro-Hexaplaris Mediolanenſis, (vide ſupra §. II.) ſponte patet: ſed quid interſit inter hanc et illam, quae inſerta eſt bibliis Polyglottis Pariſienſibus et Londinenſibus, nondum conſtat. *Scharf.*

ff) Quemadmodum eos etiamnunc in codice Alexandrino ſcriptos eſſe conſtat. Conf. *I. E. Grabii* prolegom. ad tom. IV. verſionis ſeptuagintauiralis cap. I. §. 2. *Scharf.*

Bellatoris, presbyteri, ſexto poſt Chriſtum natum ſaeculo clari, octo libri in Sapientiam, Caſſiodoro cap. 5. diuinar. lect. et Rabano Mauro in epiſt. ad Otgarium memorati, pridem perierunt.

Bedae venerabilis in vnum et alterum locum Sapientiae commentatio exſtat, in qua meminit duplicis latinae huius libri translationis.

Anonymi expoſitio latina MS. in librum Sapientiae memoratur Lambecio lib. II. de bibl. Vindob. pag. 777.

Rabani Mauri libri III. in Sapientiam, ad Otgarium, archiepiſcopum Moguntinum a. Chr. 827. ſcripti, leguntur inter eius opera.

Io. Bonauentura, cardinalis et doctor, (vt ſcholaſticis placet,) ſeraphicus, ſcripſit et ipſe in hunc librum medio ſaeculo poſt Chriſtum natum XIII. (edit. Venet. 1575. 8. et in eius Opp. tom. I.) vti centum annis poſt *Robertus Holkot*, licet ſint, qui huius commentarium tribuant Reginaldo de Alua Ord. Ciſtercienſis. *Fabric.* Prodiit Baſil. 1586. 4. *Corn. Ianſenii Gandau.* comment. Antwerp. 1589. 4. et Lugd. 1580. fol. *Io. Maldonati* comment. Pariſ. 1643. *Corn. a Lapide* Antwerp. 1657. *Hier. Oſorius* Boulogn. 1577. 4. Colon. 1584. 8. et in eius Opp. *Io. Sartarii*, ſub nomine Toſarii, comment. Baſil. 1558. Matthaeum Cantacuzenum in Sapientiam Salom. ſcripſiſſe quidam memorat; ſed tantum editus eſt eius commentarius in Cantic. cantic. *Pfeiff.*

Petri Nannii ſcholia, quae Baſileae ann. 1552. 4. cum eius latina interpretatione viderunt lucem, miror, non adiuncta eſſe a Criticorum ſacrorum Angl. editoribus ad notas Baduelli, Caſtellionis, Iſidori Clarii et Grotii, quas exhibent in Sapientiae [P] librum, quem Nannio neminem melius elucidauiſſe notat *Paulus Colomeſius* pag. 106. obſeruat. ſacrarum.

Caſparis Barthii commentarius in Sapientiae librum, cuius meminit in notis ad Claudianum, numquam editus eſt: neque Sixti Senenſis, qui libro IV. bibliothecae ſanctae inter ſcripta ſua refert Sophias Monoteſſarum, in quatuor Prouerbiorum, Eccleſiaſtis, Sapientiae et Eccleſiaſtici volumina: neque Caſparis Sanctii denique, cuius commentarium memorat Alegambe.

Nic. Selnecceri editio [primo ſeparatim prodiit *Sapientia Salomonis* graece Pariſiis ann. 1566. quaternis, vt ex *Maittairii* annalib. typographic. narrat A. G. Maſchius biblioth. Sacr. part. I. cap. 4. p. 431. *Scharf.*] graecolatina cum noua verſione, argumentis, notisque prodiit Lipſiae 1568. 8. *Victorini Strigelii* translatio, (quam in mea graecolatina apocryphorum editione recudendam dedi,) et animaduerſiones ibid. 1575. 8. *Conradi Dieterici* homiliae praeclarae in hunc librum germanice editae Vlm. 1628. et Norimb. 1667. fol. Sam. Bohlii comment. Roſtoch. 1639. 4. Mich. Hempelii comment. Lipſ. 1613. 8. Ewald Brochmann priora quatuor capita explicuit Haſn. 1656.

Io. Lorini eruditus commentarius Lugd. 1607. 4. et deinde Moguntiae 1608. 4. atque alibi plus ſimplici vice. Commentarius breuior *Chriſtophori de Caſtro*, Lugd. 1613. 4. Prolixior *Laurentii de Aponte* gg) Pariſ. 1629. 1640. fol. *Fabric.* Graece cum analyſi gramma-

gg) Ioecher. pag. 708. tom. II. Laur. de Ponte. Sed Longius bibl. ſacr. tom. II. *Laur. de Aponte* vt Fabric. *Scharf.*

Digitized by Google

tica verborum ſcholiisque *Gottfr. Schubandi*, Magdeb. 1733. 8. praemiſſa praefatione Io. Ad. Steinmetzii, in qua obſeruationes in N. T. ex libris apocryphis, Philone, Ioſepho et antiquiſſimis patribus ſe compoſuiſſe teſtatur. *Pfeiff.*

Iacobi Calfhilli Angli metricam expoſitionem verſibus lat. hexametris edidit *Daniel Guilelmus Mollerus*. Altdorfi 1699. 8. addito laterculo ſcriptorum, qui libros biblicos carmine reddiderunt. — Le Long: *Iacobus Calhillus*, Anglus, libellus Sapientiae Salomonis verſibus hexametris redditus, cui adnexa eſt Epiſtola Iudae carmine elegiaco a Renato Guil. Mollero reddita in 4. Norimbergae 1701. Sed idem pag. 1117. ſcribit Iac. Caſchilla H. expoſitio et pag. 1118. *Iac. Cashille* H. Latin. *Scharf.*

Noua verſio germanica libri Sapientiae cum notis criticis, diligenter collectis, lucem vidit Halae Sax. ann. 1705. 8. *Fabr.* Elegantiorem, atque vel propter adpendicem obſeruationum maioris aeſtimandam, germanicam *Sapientiae Salomonis* verſionem cum notis edidit *Ioh. Gottfr. Haſſius*, Ienae ann. 1785. 8. *Scharf. Io. Frid. Kleucker* libro inſcripto Salomoniſche Denkwürdigkeiten adiunxit verſionem cum notis. Rigae 1785. 8. *Pfeiff.* Carmine germanico reddidit E. S. de Reichenbach.

Praeter *Add. Petzii* carmine puro galliambico, Francof. 1614, verſionem, Boſſueti et Bellegardei obſeruationes, non ita pridem Pariſiis edita eſt Anonymi metaphraſis poetica gallica, ann. 1696. 4.

Ceteros interpretes pleroſque paullo ante in Sirachide notare me memini. *Fabric.* Interpretibus, antea laudatis, Hubiganto et Haſſio, addendus eſt *Ioh. Melch. Faber*, cuius ſex proluſiones *ſuper libro Sapientiae* prodierunt Onoldi ann. 1776. et 1777. 4. *Scharf.*

IV. ORATIONEM MANASSAE, regis, quam captiuus orauit 2 Paralip. XXXIII. 12. ſcriptam fuiſſe in ſermonibus regum Iſrael et in ſermonibus *Hozai*, prophetae, ſacer ſcriptor ibidem teſtatur v. 18. 19. Ea vero, quae hodie regis illius nomine exſtat, verbis Paralipomenon vno veluti tenore ſubiicitur ab auctore conſtitutionum apoſtolicarum, Clementi Romano tributarum II. 22. atque, fatente *Coteierio, fictitia eſt, ac extra canonem librorum diuinorum collocata: quamuis pro genuina habuerint etiam ſcriptor ſermonis in publicanum et phariſaeum tom. VI. Operum B. Chryſoſtomi, Antonius Monachus lib. II. Meliſſae ſerm. 94. Theodorus Studita ſermone catechetico 93. Theophanes Cerameus homil. 2. et 56. Freculfus, Georgii duo Syncellus et Hamartolus in chronicis ſuis, atque Suidas in voce* Μανασσῆς, *vbi* [[?] *recte exemplar Regium numero 130.* καὶ τότε προσηύξατο πρὸς Κύριον τὸ, Κύριε παντοκράτορ. *Quibus accedunt omnes ii, apud quos inter Cantica ſcripturae legebatur; quod factitatum patet ex MSS. Alexandrino et Regiis, et ex eo quod eam Freculfus adpellet Canticum poenitentiae, Anaſtaſius Sinaita in Pſalmum VI.* τὴν προσευχὴν τῆς ᾠδῆς, *Georgius vero Syncellus, Mich. Glycas, et Theophanes Cerameus* ᾠδήν. *En graeca Theodori Studitae:* ᾠδὴν ἦσε τῷ Θεῷ, ἣν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ᾄδει ἡ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία. *Quare ad marginem alterius MS. Georgii, monachi ſeu Hamartoli in bibliotheca, vere regia, ſcholium iſtud comparet:* ἱςόρηται παρὰ Ἀφρικανῷ, ὅτι ἐν τῷ ᾄδειν τὴν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆν, τὰ δεσμὰ διεῤῥάγησαν σιδηρᾶ ὄντα. *Pro quo in Damaſceni Parallelis* tom. II. pag. 463. leges ἱςορεῖται παρὰ Ἀφρικανῷ, ὅτι ἐν τῷ λέγειν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆ, τὰ δεσμὰ διεῤῥάγη σιδηρᾶ

δηρᾶ ὄντα καὶ ἔφυγεν [hh]). *Libro III. commentariorum Pet. Lambecii caeſarei bibliothecarii pag. 39. e cod. MS. Vindobonenſi inter theol. graecos 25.* ἱστορεῖται παρὰ Ἀφρικανῷ, ὅτι ἐν τῷ λέγειν τὴν ᾠδὴν τὸν Μανασσῆν, τὰ δεσμὰ διεῤῥάγησαν σιδηρᾶ ὄντα, καὶ ἔφυγεν. *S. Anaſtaſius* in Pſalm. VI. tom. III. Caniſii pag. 112. Φασὶ γὰρ οἱ ἀρχαῖοι τῶν ἱστοριογράφων, ὅτι ἀπενεχθεὶς Μανασσῆς κατεκλείσθη εἰς ζώδιον χαλκοῦν ἀπὸ βασιλέως Περσῶν, καὶ ἔσω ὢν ἐν τοιούτῳ ζωδίῳ προσηύξατο μετὰ δακρύων τὴν προσευχὴν τῆς ᾠδῆς αὐτοῦ. Graeci etiamnum hodie in Pſalterio ſuo inter alia cantica ſacra hac Manaſſis oratione vtuntur, cathiſmate ſiue ſect. XX. vt notauit Leo Allatius de libris eccleſiaſticis Graecorum p. 62. vbi refert, ſe *Iohannis Geometrae* paraphraſin illorum canticorum habere iambis graecis concinnatam. Vide etiam Lambecium III. pag. 37. et 379.

Orationem hanc nec graece nec hebraice reperiri, a viris quibusdam doctis adfirmatum eſt [ii]), quod merito aliquis miretur in Bonfrerio pag. 14. et in praeſtantiſſimo du Pinio p. 17. prolegom. biblic. Conſtitutionum apoſtolicarum exſtant plures editiones. Vna graeca Turriani Venet. 1563. 4. et quatuor graecolatinae. *Prima* Frontonis Ducaei ad calcem canonum cum ſcholiis Zonarae Pariſ. 1618. fol. *Secunda* in conciliis Labbei tom. I. Pariſ. 1671. fol. *Tertia* et *quarta* in patribus apoſtolicis Cotelerii Pariſ. 1672. et Amſt. 1698. fol. Non in his tantum Oratio Manaſſae exſtat graece, ſed etiam in horologio Graecorum, nec non in bibliis latinis Roberti Stephani ann. 1540. fol. Graece e MS. Victoriano prodiit. Praeterea Auctario ſuo graecolatino ſubiunxit *Chriſtophorus Dauderſtadius*, Ienae 1628. 8. Angli vero in polyglottis ſuis [kk]) ediderunt cum variis lectionibus codicis Alexandrini, in quo poſt Pſalmos inter Cantica ſacra exaratam inuenerunt. Edidi et ipſe adiuncta veteri latina verſione, Lipſiae 1691. 8. cum [P] Eccleſiaſtico, Sapientia, Iudithae ac Tobiae libris. Addidi quoque Metaphraſin poeticam duplicem Manaſſeae Orationis, graecam vnam, ante non editam, eamque elegantiſſimam, mei quondam praeceptoris [ll]) *Io. Godofredi Herrichen:* alteram latinam, petitam ex *Balduini Berlicomii*, Syluaeducenſis, Hieroſtichis editis ann. 1598. 8. ex of-

hh) Confer Thargum ad 2 Paralip. XXXIII. 12 ſq. Auctorem Op. imperfecti ad Matth. I. 10. Syncellum p. 214. Suidam e Cedreno in Μανασσ. Glycam pag. 197. Eutychium etc. *Fabric.* Vide *Fabricii* cod. Pſeudepigraph. Vet. Teſt. part. I. pag. 1100 ſqq. *Scharf.*

ii) Scilicet in editionibus verſionis ſeptuagintaviralis, quas ſuperioribus ſeculis prodiiſſe Fabricius ſupra cap. XIII. §. 6. narrauit, Oratio Manaſſis non exſtat. At in antiquiſſimis codicibus graecis, velut iis, quibus vſi ſunt vetus interpres latinus, antiquior Hieronymo, et Aethiops, haud dubie extabat, etſi non eodem loco. Nam in exemplis verſionis vulgatae editis et tribus manuſcriptis, quae *P. Sabatierus* bibl. ſacr. lat. verſ. ant. tom. III. pag. 1038 ſq. contulit, reperitur ad calcem libri ſecundi Chronicorum, ſed in Pſalterico Aethiopico, quod cura *Iobi Ludolfi* prodiit Francofurti ad Moenum ann. 1701. 4. inter Cantica Vet. et Noui Teſtamenti Pſalmis adiecta, vt in codd. graecis, a Cotelerio commemoratis. Hebraice quoque, ſed e graeco expreſſam, legi in libro, qui inſcribitur Schalſcheleth Hakkabala, didici ex Ioh. Chr. Wolfii biblioth. hebr. part. I. pag. 778. et Scip. Sgambati archiu. Vet. Teſt. lib. II. p. 347. *Scharf.*

kk) Tom. IV. pag. 3. Hinc Orationem Manaſſis repetiit *Chr. Reineccius* ad calcem librorum apocryphorum in editione verſionis ſeptuagintauiralis, ſupra commemorata. Sed e codice Alexandrino deſcriptam et ope aliorum librorum emendatam eamdem inter Cantica Vet. et Noui Teſtamenti Pſalterio adiecta ediderunt *I. E. Grabius* et, qui hunc ſequutus eſt, *I. I. Breitingerus* tomo IV. verſionis ſeptuagintauiralis. *Scharf.*

ll) Obiit vir egregius Lipſiae, vbi recturam ſcholae Nicolaitanae geſſerat, ſeptuagenario maior et rude donatus ann. 1705. V. Cal. Februarii.

ficina Commeliniana. Reddidit etiam carmine latino, quod tunc me fugiebat, praeclarus *Claudius Eſpencaeus*, Pariſ. 1566. 8. Denique Oratio Manaſſae exſtat in libris apocryphis, graece editis Francof. 1694. 8. [Sed *Calmetus* in commentariis biblicis et *Hubigantus* in editione librorum apocryphorum, ſupra commemorata, neglexerunt Orationem Manaſſis, quippe quam eccleſia romana ne Deutero-Canonicis quidem libris adnumerat. *Scharf.*] Homiliis ad populum eamdem orationem expoſuere Io. Forſterus, Georgius Albertus, aliique.

V. Si auctori conſtitutionum apoſtolicar. V. vlt. credimus, librum, ſub nomine BARVCHI hodie ſuperſtitem, qui Ieremiae, prophetae[mm]), diſcipulus et amanuenſis fuit, Iudaei in ſynagogis ſuis lectitarunt quotannis vna cum Threnis Ieremiae, die magna expiationum, decima nempe menſis Gorpiaei, qui Septembri reſpondet. In dubium hoc vocat *Io. Dallaeus*, cui lib. I. de pſeudepigraphis apoſtolicis cap. 17. pag. 199. illud non magis videtur eſſe verum, quam quod lib. VI. cap. 25. aiunt eaedem conſtitutiones, legem extra Iudaeam legi prohibitam fuiſſe ab ipſo Moſe: *ἀπαγορεύει γὰρ αὐτοῖς ὁ θεῖος Μωσῆς καὶ θυσιαστήριον ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἱστᾶν, καὶ τὸν νόμον ἔξω τῶν ὅρων τῆς Ἰουδαίας ἀναγινώσκειν.* Fortaſſe vero ex Helleniſtis quidam alicubi illa aetate, hoc eſt tertio poſt Chriſtum natum ſaeculo, ***Baruchum*** legerunt, vti conſtat, alia etiam lecta a Iudaeis fuiſſe in ſynagogis, praeter libros diuinos, etiam *δευτέρωσιν*, quae prohibetur in Iuſtiniani imp. Novella CXLVI. Similiter Chriſtiani quoque publice legerunt non modo Clementis Romani epiſtolam, ſed etiam varia ſanctorum acta, varias homilias doctorum eccleſiae. Ceterum *S. Hieronymus*, ad Ieremiam praefatus, ***librum***, inquit, ***Baruch, notarii eius, qui apud Hebraeos nec legitur, nec habetur, praetermiſimus.*** [Iam temporibus Origenis prophetiam Baruchi non exſtitiſſe in codice hebraico, ideoque in editione hexaplari verſionis ſeptuagintauiralis obelis diſtinctam fuiſſe, adparet e nota codicis Chiſiani: Βαροὺχ ὅλος ὠβέλισται κατὰ τοὺς Ō. In eodem codice, vt et hoc addam e praefat. ad Danielem ſecundum ſeptuaginta ex tetraplis Origenis Romae editum pag. 21. *Baruchi* liber interiectus eſt Ieremiae prophetiae et Threnis, ex editione hexaplari deſcriptis. Hos excipit perinde ac in Alexandrino et aliis codicibus Ieremiae epiſtola, quam Fabricius *Barucho ſubiungi* ſolere dicit, reſpiciens, vt opinor, ordinem, quem nunc tenent editiones vulgatae librorum apocryphorum. Conf. *I. E. Grabii* prolegom. ad tom. III. verſionis ſeptuagintauiralis V. 1. *Scharf.*] Οὐ κεῖσθαι παρ' Ἑβραίοις Baruchi epiſtolas, notauit etiam *Epiphanius* de menſur. et pond. cap. V. Conuerſum tamen eſſe hunc libellum graece ex hebraeo, non valde negauerim. [Videtur huic coniecturae, quam Fabricius Huetio debet, fauere id, quod *I. I. Biornſtåhlius* repertor. bibl. et orient. lit. part. III. pag. 170. narrat, in margine verſionis ſyriacae Baruchi, quam habet codex ſyro-hexaplaris Mediolanenſis, paſſim laudari verſionem Theodotionis. Ceterum Huetio etiam Hubigantus adſentitur in prolegomenis et notis ad hunc librum, vbi non raro interpretem graecum hebraica male vertiſſe exemplis docet. *Scharf.*] Veteres ſubinde laudant ſub nomine Ieremiae. Inter Graecos commentariis illuſtrauit *Theodoretus* et auctor *Catenae* a [?] Mich. Ghiſlerio Lugd. 1623. fol. cum commentariis in Ieremiam editae, atque ex *Olympiodoro*, *Seuero*, qui pag. 245. citantur, et

mm) *Ioſephus* X. 11. pag. 343. refert, Ieremiae precibus a Nabuzardane liberatum τὸν μαθητὴν Βάρουχον, Νηρὶα δὲ παῖδα, ἐξ ἐπισήμου σφόδρα οἰκίας ὄντα, καὶ τῇ πατρῴῳ γλώττῃ διαφερόντως πεπαιδευμένον.

et *incerto* collectae. Latinam vulgatam verſionem non agnoſcere auctorem Hieronymum [nn]), contendit *Lud. Cappellus* pag. 564. Opp. poſtum. Alia vetus latina translatio edita eſt a clariſſimo viro Ioſepho Maria Caro Rom. 1688. 4. Nicephori ſtichometria numerat libri Baruchi ςίχυς ſeptingentos, computata ſimul, vt videtur, EPISTOLA, quae (ψευδεπίγραφος fatente Hieron.) prophetae IEREMIAE tribuitur, et iampridem Barucho ſubiungi conſueuit. Genuinam eſſe perinde, vt Baruchi librum, diſputat Guil. Whiſton authentick records pag. 1 ſqq. qui breues notas in Baruchum exhibet pag. 9 ſq. In Polyglottis occurrit verſio vtriusque ſyriaca et arabica. [Praeter hanc exſtat in codice ſyro-hexaplari Mediolanenſi verſio ſyriaca Prophetiae *Baruchi* et Epiſtolae *Ieremiae*. Conf. repertor. bibl. et orient. lit. part. III. pag. 167 ſq. Hebraica quoque libri *Baruchi* verſio inter codd. MSS. bibliothecae Oppenheimerianae reperitur, auctore I. C. Wolfio biblioth. hebr. part. III. p. 163. *Scharf.*] In Criticis ſacris Anglicanis habes Baduelli, Caſtellionis et Grotii notas. His addes Sanctii aliorumque commentarios, qui vel totum ſacrum codicem illuſtrarunt ſcriptis, vt quos ſupra laudaui in Sirachide, vel qui Ieremiam, vt Ghislerii, Io. Maldonati, Chriſtophori de Caſtro Mogunt. 1616. fol. vel denique qui in Baruchum ſcripſere ſeparatim, vt *Petri Maucorſii* [oo]) et Laelii Biſciolae, Cosmi. 1621. 8.

Exſtat et in Polyglottis [pp]), ſub Baruchi nomine quaedam epiſtola, a libro, de quo iam dixi, diuerſa, eique ab Anglis praemiſſa: verum exſtat non graece, ſed ſyriace, et, illuſtri *Huetio* [qq]) iudice, ita de futuro iudicio et futurae vitae poenis ac cruciatibus differit, vt Chriſtiani eſſe hominis foetus videatur, alicuius forte ex his monachis, qui Syriae deſerta primis eccleſiae temporibus incoluerunt. Anglice legendam offert pag. 13 ſq. vna cum poſtſcripto pag. 22. et genuinam eſſe contendit *Whiſton* l. c. pag. 25 ſq. Latine dedi etiam in codice Pſeudepigrapho V. T. vol. II. pag. 147. Poſſit et Epiphanius videri perſpectam habuiſſe hanc epiſtolam, quoniam *Epiſtolas Baruchi*, non epiſtolam commemorat. Sed potius Ieremiae tributas litteras ſimul intellexit, ne dicam graecis ſcriptoribus epiſtolas pluraliter etiam de vna dici, vt notauit *Grotius* ad 1 Maccab. XII. 5. et 19. *Cotelerius* ad epiſt. Polycarpi cap. 3. Sic et e latinis *Plinius* XXXIII. 3. *M. Bruti in Philippicis campis epiſtolas reperiuntur frementes, fibulas tribunitias ex auro geri. Iuſtinus* XL. 12. 9. *tertias epiſtolas.*

VI. In

nn) Vide ſupra §. III. Alteram prophetiae Baruchi verſionem latinam antiquam, a I. M. Caro editam, in *capitulis bibliorum antiquis* repetiit *P. Sabatierus* tom. II. bibl. ſacr. lat. verſ. antiq. pag. 737 ſqq. adiectis variis lectionibus quinque codd. MSS. De diſcrimine vtriusque verſionis conſulenda ſunt eiusdem prolegomena ad hunc librum p. 734. Ceterum epiſtolae *Ieremiae*, quam vtpote ſuppoſititiam ſe non adtigiſſe Hieronymus prooem. commentar. in Ierem. profitetur, nulla exſtat verſio latina antiqua praeter Vulgatam, quae nunc eſt in libris editis. *Scharf.*

oo) Immo *Maucorpii*. Le Long B. S. pag. 852. *Maucorps*. Sic et Ioecher. *Scharf.*

pp) Pariſienſibus et Londinenſibus. Sed quia haec epiſtola ita diſcrepat a contextu vulgato prophetiae Baruchi, vt alius liber videri poſſit, praeter hanc e codd. MSS. Vſſerianis et Pocokianis inſerta eſt bibliis Polyglottis Londinenſibus verſio ſyriaca, quae editioni graecae et latinae conſentit. Confer etiam quae *P. I. Brunſius* notauit ad B. Kennicotti diſſert. general. in Vet. Teſt. hebr. pag. 221. *I. B. de Roſſi* proleg. ad var. lect. V. T. pag. 159. *Scharf.*

qq) Vide, ſi placet, demonſtrationem eius euangelicam propoſit. IV. pag. 450. 451. edit. Lipſ.

Digitized by Google

VI. In *Io. Malalae* Chronographia tom. I. pag. 203. poſt commemoratam breuiter IVDITHAE Hiſtoriam legas pag. 203. *ταῦτα δὲ ἐν ταῖς Ἑβραϊκαῖς ἐμφέρεται γραφαῖς.* Sed *Ἑβραϊκαὶ γραφαὶ* ſunt ipſi hiſtoriae de rebus iudaicis, quales deſcribuntur in libro Iudith, quantumuis graecum Malala legiſſet. Neque enim Hebraico libro hoc vſi ſunt Iudaei, vt teſtatur *Origenes* epiſtola ad Africanum: *περὶ Τωβία ἡμᾶς ἐχρῆν ἐγνωκέναι,* [℗] *ὅτι Ἑβραῖοι τῷ Τωβίᾳ οὐ χρῶνται, οὐδὲ τῇ Ἰουδίθ. Οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν αὐτὰ καὶ ἐν Ἀποκρύφοις Ἑβραϊστί, ὡς ἀπ᾽ αὐτῶν μαθόντες ἐγνώκαμεν.* Sunt, qui verba *οὐδὲ γὰρ* in his Origenis adfirmatiue accipiant: quo ſenſu notum eſt *οὐκ οὖν*, *οὐ γὰρ* et ſimilia pôni interdum a ſcriptoribus graecis, quaſi Origenes teſtatus fuiſſet, Iudaeos librum Iudith habuiſſe inter apocrypha. Atque ita vel apud Hieronymum eſt legendum praefat. in lib. Iudith, vel Hagiographa laxius ibi accipienda [rr]): *apud Hebraeos liber Iudith inter Hagiographa legitur, cuius auctoritas ad roboranda illa, quae in contentionem veniunt, minus idonea iudicatur. Chaldaeo tamen ſermone conſcriptus inter hiſtorias computatur.* E chaldaico ſenſum ſenſu exprimens latine vertit idem Hieronymus, cuius translationem cum graeco contulit *Lud. Cappellus* Opp. poſthum. pag. 574 ſq. [ss]) *Exſtat et terſa editio Ebraica libri Iudith* (teſte [tt]) D. Pfeiffero *τῷ μακαρίτῃ* pag. 797. Criticae Sacrae) *ſed a recentiori procul dubio manu Iudaei cuiusdam* [uu]). *Syriaca* verſio occurrit in Polyglottis Londinenſibus. [Complectebatur etiam cod. MSS. Syriacus, quo Andr. Maſius ad reſtituendam editionem Hexaplarem libri Ioſua vſus eſt, ſyriacam verſionem hiſtoriae Iudithae et Tobiae, vt ipſe narrat epiſt. dedicat. ad regem cathol. pag. 6. Sed, quod nunc quidem ſciamus, codex ille periit. Vide ſupra cap. XIII. §. 6. *Scharf.*] Poetae hebraei rhythmos de Iuditha, (recentibus enim Iudaeis, vt auctori Geminis Dauidis aliisque, Iuditha ſatis nota eſt, ſed e noſtris libris, vt notatum *Scaligero* pag. 96. ad Euſeb.) et Maccabaeis cum verſione ſua et notis in lucem edere conſtituerat, morte praeuentus, vir doctiſſimus

rr) Sic videbatur *Fabricio* prolegom. in Tobiam pag 2. et *I. C. Wolfio* biblioth. hebr. part. I. pag. 259. At apud Hieronymum non ſolum loco laudato, ſed etiam in praef. t. ad librum Tobiae pro *Hagiographa* legendum eſſe *Apocrypha*, contendunt *I. Martianaeus* ad vtrumque locum Hieronymi pag. 1157. et 1169. tom. I. Opp. et *H. Hodius* de bibliorum text. origin. pag. 651. nixi auctoritate codd MSS. ſcriptorumque veterum et recentiorum. *Scharf.*

ss) Vetuſtiorem ex graeco factam verſionem exſtare, dudum monuerunt *I. Martianaeus* ad Hieronymum et *H. Hodius* de bibliorum text. origin. pag 354. vbi ſe in codice MS. bibliothecae Bodleianae duplicem editionem latinam libri Iudithae reperiſſe narrat. Hanc *P. Sabatierus* tom. I. biblioth. ſacr. lat. verſ. ant. pag. 744 ſqq. edidit e quinque codd. MSS. ita inter ſe diſcrepantibus, vt verſiones e diuerſis codicibus fluxiſſe videantur; ſed tamen omnes e graeco contextu, ad quem propius accedunt quam Hieronymiana ſiue Vulgata e Chaldaico expreſſa. *Scharf.*

tt) Seb. Munſterus praef. ad Tobiam: *Vtinam et hebraice Ichudith exemplar liceret inuenire, quod absque dubio CPoli a Iudaeis, aeque vt Tobiae exemplar, typis eſt multiplicatum, ſicut et Eccleſiaſticum, quem Ben Sira vocant, audio hinc a Iudaeis euulgatum.* A Iudaeis recentioribus pro vera agnoſci hiſtoria, notauit B. Io. Ben. Carpzouius tom. II. Concion. funebr. pag. 1311 ſq.

uu) Pfeifferum aut memoria lapſum, aut Münſteri coniectura deceptum erraſſe, ſuſpicatur *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. I. pag. 459. Attamen ipſe part. II. pag. 1360 ſq. narrat, Hiſtoriam Iudithae vna cum additamentis apocryphis oraculorum Danielis hebraice editam eſſe Venetiis 8. ſine indicio anni. Eodem auctore part. II. p. 198. Hebraica hiſtoriae Iudithae verſio exſtat inter codd. MSS. bibliothecae Oppenheimerianae. De Hebraeo-Germanicis eiusdem libri editionibus vide, quae ibidem et pag. 458. leguntur. *Scharf.*

Digitized by Google

doctiſſimus [vv]) ***Matthias Frid. Beckius***, vſurus forte editione Veneta ann. 1606. 8. quam in bibliotheca ſua theologica eximius Lipenius commemorat. De feſto, in memoriam victoriae Iudith inſtituto, conſules *Seldenum* III. de Synedriis Hebraeorum pag. 133 ſq. Auctor, quem nonnulli e Pſeudo-Philone Annii, Ioachimum vel Eliakimum, vel denique Ioachimi parentem, Ioſuam, filium Ioſedeci, faciunt, incertiſſimus eſt, eritque. Temporum vero et hiſtoriae difficultates, quibus longe maximis narratio ipſa eſt obſepta, nouiſſime monſtrauit *Io. Chriſtophorus Artopoeus* [ww]), Argentoratenſis olim academiae lumen, in *meletemate hiſtorico quod narratio de Iuditha et Holoferne non hiſtoria ſit*, (Ioſepho etiam nusquam commemorata,) [¶] *ſed Epopoeia.* Argentorat. 1694. 4. recuſ. ibid. 1700. Diſpellere eas conatus erat poſt Petauii XII. 26. de doctrin. temp. et tot aliorum virorum doctorum conatus *Bernardus de Montfaucon*, monachus doctiſſ. Benedictinus, in libro gallico [xx]): *la Verité de l' Hiſtoire de Iudith*, Pariſ. 1690. 12. et *Io. de la Neuville* S. I. in gallica libri Iudithae notis illuſtrata editione Pariſ. 1728. 12. [yy]) quibus *Arphaxadus* eſt Phraortes, Deiocis filius, Nabuchodonoſor vero Saosduchinus, quem Aſſaradino Ptolemaeus ſubiicit. [Epitomen operis Montefalconiani dedit *Dupin* bibl. eccl. tom. VI. p. 294. adde *Calmeti* praef. ad librum Iudith, qui ex ſuae eccleſiae principiis authentiam hiſtoriae et libri defendit et ex patribus probare conatur. *Pfeiff.*] E veteribus non memini, qui in hunc librum ſcripſerit ante Bellatorem, qui non exſtat, et Rabanum, et Iac. Pamelium, iunctum Rabano in Opp. Colon. 1626. tom. III. Petri de Riga, cantoris et canonici Rhem., aurora, in qua libros biblicos pleroſque et Iuditham quoque carmine elegiaco reddidit, a multis promiſſa nondum vidit lucem. E recentioribus Victorinus Strigelius, Iacobus Zieglerus, Baſil. 1548. Frid. Nauſea, Caſpar Sanctius, Nic. Serarius, Didacus de Celada, Lugd. 1664. fol. Ioſephus de la Cerda, Lugd. 1653. II. voll. fol. et alii quidam pauci nominari poſſunt, qui commentariis vel notis hunc librum illuſtrarunt, praeter illos, quorum vel in apocryphis vniuerſis, vel in toto ſacro codice explanando verſata eſt induſtria. Collectio Criticorum ſacrorum Anglicana exhibet tantummodo Baduelli, Caſtellionis et Grotii notas. Eiusdem Baduelli verſionem retinui in editione mea graecolatina, Lipſ. 1691. 8. Praetereo Ionae Heuleri et aliorum in Iuditham homilias, vel dramata ac poemata de Iuditha, quae latine dederunt Cornelius Schonaeus, Salluſtius Bartaſſius, et Bartholomaeus Tortolettus, germanice Martinus Opitius, gallice *Boyerus* [zz]), cuius tragoedia prodiit Pariſ.

vv) Obiit Auguſtae Vindelicor. ann. 1702. De eo adi Memorias Theologor. a Reu. populari atque amico noſtro *H. Pippingio* editas p. 911.

ww) Obiit eodem anno X. Cal. Iul. maior ſeptuagenario. Confer noua literar. Hamburgenſia ann. 1703. pag. 189.

xx) Vide Acta erud. tom. II. ſupplementi pag. 49 ſq.

yy) Monteſalconium in eo quidem, quod *Arphaxadum* eumdem eſſe credit, quem Herodotus Phraortem adpellat, Hubigantus ſequitur: ſed de Nabuchodonoſoro et aliis ſe ab illo diſſentire profitetur in prolegomenis ad hunc librum, vbi omnino admodum copioſe docet, quomodo narratio de *Iuditha* chronologiae ſcriptorum ſacrorum et profanorum conciliari poſſit. In hac autem diſputatione, quam probabili, neſcio, p. 577. eiusdem viri docti coniecturae de hiſtoria Iudithae, primum hebraice ſcripta, deinde vero in vſum Iudaeorum, in terris Babylonicis exſulantium, chaldaice reddita, nititur, parum tribuerim propter Origenis et Hieronymi auctoritatem. Bern. de Montfaucon — Veritas hiſtoriae Iudith — Gallice in 12. Pariſ. 1692. Sic Longius pag. 865. *Scharf.*

zz) Maioris ad inſtitutum noſtrum momenti eſſe Francicam hiſtoriae Iudithae verſionem, quam cum notis criticis in locos difficiliores et prolegomenis de ipſius hiſtoriae veritate edidit *Io. de la Neuville* Pariſiis ann. 1728. 12. colligo ex iis, quae de

Pariſ. 1695. 12. Egerunt de hoc libello, *Chriſt. Kortholt* diſſ. in hiſtoriam Iudith, Bellarmino oppoſitam, et exercit. ad S. Hieronymi praefationem in libr. Iudith. Roſtoch. 1663. *Phil. Iac. Hartmann* diſſ. an liber Iudith contineat hiſtoriam. Regiom. 1671. *Eilert* diſſ. duabus de narratione libri Iudith. Haſn. 1712. Patrum loca, Iudithae narrationem pro vera habentium, collegit *Herib. Roſweyd*, in ſyllabo malae fidei Iac. Cappelli pag. 85 ſqq.

TOBIAE librum [aaa]) reiectum a Iudaeis iam olim profeſſus eſt *Origenes* libro de oratione pag. 47. τῇ δὲ τοῦ Τωβὴτ βίβλῳ ἀντιλέγουσιν οἱ ἐκ περιτομῆς. *Chaldaeo ſermone conſcriptum* teſtatur Hieronymus; quem quum non ſatis intelligeret, *quia vicina eſt*, inquit, *Chaldaeorum lingua ſermoni hebraico, vtriusque linguae peritiſſimum loquacem reperiens, vnius diei laborem adripui, et quicquid ille mihi hebraicis verbis expreſſit, hoc ego accito notario ſermonibus latinis expoſui.* Si cum *graeco* conferas, iam paraphraſtae, iam epitomatoris videtur partibus fungi vetus, quae hodie exſtat, interpretatio [bbb]): *hebraeum* Tobiae codicem, quem ab Oswaldo Schreckenſuchſio, rectore ſcholae Memmingenſis, acceperat, vulgauit Baſil. 1542. 4. 1549. 8. 1576. 8. [ccc]) cum latina verſione ſua et notis *Sebaſt. Munſterus.* [De hac et aliis, quas Fabricius non commemorauit, hebraicis libri Tobiae editionibus confer *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. I. pag. 363. part. II. pag. 413 ſq. et part. IV. pag. 154. vnde ſua hauſit *A. G. Maſchius* biblioth. ſacr. part. II. vol. I. pag. 19 ſq. *Scharf.*] Hunc indubitatum eſſe textum originarium huius libri, perſuaſum eſt Io. Gregorio praef. ad obſeruationes in aliquot ſ. ſcripturae loca [ddd]). *Sebaſtianus* quoque *Caſtellio*, *Tobiam*, ait, *ſe ex hebraeo nuper edito, quod ſibi viſus eſſet verior, interpretatum, et* [?] *graecae latinaeque editionis ſententias quasdam, ad rem pertinentes et in hebraeo omiſſas, addidiſſe.* Sed graecismi, in hebraica editione occurrentes, documento ſunt, ex graeco conuerſam eſſe, a quocumque tandem, vt pulcre notauit *Mich. Neander* in erotematibus linguae hebraeae pag. 449. Nec dubito idem pronunciare de editione *Pauli Fagii*, qui aliud hebraicum Tobiae exemplar,

CPoli

de hoc libro, mihi (quidem) nondum viſo, tradit *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. IV. pag. 43 ſq. *Scharf.* Fabricius in margine iam laudarat illam, et adſcripſit: conf. Iourn. des Sçavans ann. 1729. Mars. pag. 413.

aaa) De *Tobiae* libro conferenda ſunt, quae poſt Fabricium et Calmetum in prolegomenis, maiori et exquiſitiori ſtudio *Eichhornius* in allgem. Bibliothek der bibl. Liter. tom. II. p. 431 ſqq. dixit. Non ante Darii Hyſtaſpidis tempora vixiſſe auctorem, ex opere eius colligit, immo incertum eſſe iudicat, an Chriſti tempore nota fuerit hiſtoria. Duplicem deinde ſtatuit p. 436. textum originarium; Graecum alterum, cui Syriaca et vetus Latina ante Hieronymum accedit; alterum Latinum vulgatae editionis. Duplicem olim fuiſſe recenſionem libellorum Tobiae et Iudith, vnde diuerſitas lectionum apud LXX. et in vulgatis bibliis poſſit intelligi, coniecit *Coel. Bauer* diſp. ſub praeſidio Th. Holzclau Wirceburg. 1777. habita. *Pfeiff.*

bbb) Multo propius quam Hieronymiana ſiue vulgata ad contextum graecum accedit verſio antiqua, quam primus e quatuor codd. MSS. edidit P. Sabatierus tom. I. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. pag. 706 ſqq. [Latinam ante-Hieronymianam Martianacus Hieronymi operibus adiecit. *Pfeiff.*] Sed diſſenſio inter editionem graecam et latinam Hieronymianam vtrum orta ſit a varietate codicum chaldaicorum, e quibus non ſolum hanc, ſed etiam illam fluxiſſe Huetius, Hubigantus et alii opinantur, an aliunde, non liquet. *Scharf.*

ccc) Conf. Tenzel bibl. curioſ. tom. I. pag. 412 ſq.

ddd) Ante Hieronymum nulla hebraici textus mentio. Origenes in epiſt. ad Africanum teſtis eſt, Iudaeos hebraicum textum non habere. In dubio proinde omnem rem relinquit Eichhornius. *Pfeiff.*

Digitized by Google

CPoli prius ann. 1517. 4. vulgatum a Iudaeis, punctis vocalibus animauit iuſſitque adiunctum ſententiis Ben Sirae recudi cum ſua verſione, Iſuae ann. 1542. 4. Vtraque, Munſteri et Fagii, editio verſioque in Polyglottis Londinenſibus exſtat. Munſteri in Tobiam notae, additis Baduelli, Caſtellionis, Druſii et Grotii ad Tobiam animaduerſionibus, in collectione Criticorum ſacrorum, in Anglia editorum, leguntur. Iulii Bartoloceii verſio et notae, quibus editionem hebraicam Venetam ann. 1544. 8. illuſtraſſe ſe teſtatur part. II. Bibl. Rabbin. pag. 856. adhuc deliteſcit manu exarata in bibl. Vaticana. Praetereo alios hebraicos Tobiae codices, a iam dictis alicubi forte diuerſos, quorum meminere Sixtus Senenſis et Serarius, quemque illuſtris Huetius penes ſe eſſe fuit teſtatus, denique Hottingerianum, qui vniuerſos libros apocryphos V. T. refert a Iudaeo ſe dono accepiſſe, ſed e latino in hebraicam linguam conuerſos. [Addendus eſt is, quem in bibliotheca Oppenheimeriana ſe vidiſſe narrat *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. pag. 200. *Scharf.*] Graeci Tobiae eximia editio eſt Franequerana ſine verſione ſed cum notis edita a *Io. Druſio* 1591. 4. [Druſius editionem Romanam ita ſequutus eſt, vt vitia eius ope aliorum librorum emendaret. Quibus praeſidiis Grabius vſus ſit in recenſendo libro Tobiae, diſci poteſt e prolegom. ad tom. II. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 6. *Scharf.*] Eam Druſii edit. ſequutus ſum in mea editione graecolatina, et quia ab aliis hinc inde abit, nouam illi verſionem adiunxi Lipſ. 1691. 8. *Syriacam* verſionem euoluere licet in Polyglottis Pariſienſibus et Londinenſibus. [*Syriaca* libri Tobiae verſio primum edita eſt in bibliis Polyglottis Londinenſibus. Conf. *Br. Waltoni* prolegom. bibl. XIII. 9. Aliam exſtitiſſe in codice ſyro-hexaplari Maſii, ſupra dixi. *Scharf.*] *Arabicam* MS. exſtare in locupletiſſima bibliotheca Bodleiana, notauit idem, quem paullo ante laudabam, Io. Gregorius cap. 3. obſeruationum. Ab *Aethiopibus* quoque legi lingua ſua Tobiam et reliquos, de quibus in praeſenti agimus, libros, auctor eſt *Ludolfus* III. 4. hiſt. Aethiopicae: ſed translationem illorum Aethiopicam in Europa hactenus viſam dubito. [Vide ſupra §. IV. de Oratione Manaſſis, et quae infra notabimus ad §. VII. de additamentis oraculorum *Danielis* apocryphis. In *copticam* quoque linguam translatos eſſe libros apocryphos, colligi poteſt e fragmento libri Tobiae coptici, quod Romae in bibliotheca Borgiana ſe vidiſſe narrat *I. G. C. Adlerus* itiner. bibl. crit. pag. 186. *Scharf.*] Alias verſiones eee) ſupra in Sirachide, ſi placet, videbis, cum plerique, qui illum, etiam Tobiam in alias linguas ſint interpretati. Carmine latino elegiaco Tobiadem ſaeculo vndecimo exeunte ſcripſit, Hieronymi translationem ſecutus, Matthaeus Vindocinenſis, de quo et de Petri de Riga metaphraſi poetica dixi in meis ad Tobiam prolegomenis. Inter recentiores eumdem librum latinis elegis reddiderunt *Antonius Ductus* fff) et *Lambertus Pithopoeus*, germanico carmine Godofridus Feiulerus. Bellatoris, presbyteri, aequalis ſui, commentaria in Tobiae librum memorat Caſſiodorus diuin. lect. cap. VI. Illis perditis Bedam habemus, cuius meminit et Vindocinenſis ggg) his verſibus: [P]

eee) Hebraeo-germanicas commemorat *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. p. 200. 458. coll. part. IV. pag. 204. et part. III. pag. 275. vbi etiam *Perſicam*, manu ſcriptam, in bibliotheca Herbelotiana exſtitiſſe monet *Scharf.*

fff) Ioecher. *Ductius.* Sed Longius bibl. ſacr. pag. 706. *Ductus* — Vita Tobiae maioris verſu elegiaco. *Scharf.*

ggg) Longius l. l. p. 1001. Matthaeus *de Vendoſme*, Gallus, Benedictinus, claruit ann. 1280. *Scharf.*

Tranſfert Hieronymus, exponit Beda, Mathaeus
Metrificat, reprobat liuor, amicus habet.

Huic accedunt commentarii recentiorum, vt [*Frid. Nauſeae*, qui Colon. 1532. breuem tantum narrationem, laudatam tamen Sixto Senenſi, exhibuit, *Pfeiff.*] *Nic. Serarii*, Mogunt. 1610. Pariſ. 1611. fol. *Fabiani Iuſtiniani*, Rom. 1620. Antwerp. 1629. fol. et *Didaci de Celada* Lugd. 1648. et 1654. fol. *Danidisque Maudeni* in ſpeculo vitae moralis. Antwerp. 1631. fol. vt alios iam praetermittam, et ceteros huius commatis libros paucis adhuc perſequar. Veteres ϛιχομετρίαι diuidunt *Tobiam* in capita XCIII. ϛίχȣς octingentos, Iudithae librum in capita LX. vel LXIII. et ϛίχȣς ſeptingentos. Pro vtriusque Tobiae et Iudithae γνησιότητι pugnat Guil. Whiſton in libro: a collection of authentick records etc. pag. 743. et 1063.

VII. DANIELIS, prophetae [hhh]), libro et ESTHERIS [iii]) in graeca editione adſutae ſunt hinc inde quaedam laciniae, quas in hexaplis ſuis Origenes, quoniam hebraei codices illis carebant, obelis confodit, vt teſtatur ipſe lib. de oratione pag. 47. [kkk]) Idem fecit in verſione ſua Hieronymus, vt profitetur praefat. in Danielem, et recte feciſſe ſe adverſus Rufinum diſputat. Meminit et Hebraei cuiusdam, qui additamenta Danielis non modo non probauit, ſed a graeco neſcio quo conficta variis etiam contendit argumentis. Graeca, quae hodie habemus in Danielis laciniis, Theodotionem videntur habere auctorem [lll]); Iudaeos

hhh) Dan. III. 24—90. carmen Azariae ac trium puerorum. Cap. XIII. de Suſanna, et cap. XIV. de Belo et Dracone.

iii) Poſt Eſther. X. 3.

kkk) Si fides habenda eſt codici Chiſiano, e quo nuper demum prodiit ſeptuagintauiralis oraculorum *Danielis* interpretatio, etiam in tetraplis Origenianis narrationes de Suſanna, Belo et Dracone obelis notatae fuerunt. Conf. praefat. edit. Roman. pag. 21. Ceterum, quod Fabricius Danielis cap. XIII. eſſe dicit, ſequutus editionem Complutenſem et latinam verſionem Vulgatam, quibus iam addi poſſunt codex Chiſianus et Syro-Hexaplaris Mediolanenſis, id ante caput I. legitur in codice Vaticano, Alexandrino, Coisliniano, de quo vide *B. Montefalconii* bibliothecam Coislinianam pag. 39 ſq. aliisque. Conf. *I. E. Grabii* prolegom. ad tom. III. verſ. ſeptuagintauiralis V. 1. et *Huetii* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. pag. 471. Porro *hymni*, in Romana et aliis editionibus inſerti capiti III. Danielis, in codice Alexandrino et editione Aldina reperiuntur inter Cantica V. et N. T. Pſalterio adiecta. Quae denique praeter Hebraeum addita ſint hiſtoriae Eſtherae, diſci poteſt e Bibl. Polyglott. Londin. tomo IV. vbi, vt in editione librorum apocryphorum Hubigantiana, haec vnum in locum congeſta graece et latine exhibentur. Nam in vulgatis verſionis ſeptuagintauiralis exemplis non ſecus ac in latina verſione antiqua, quam e codice Corbeienſi edidit *P. Sabatierus* tom. I. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. pag. 791 ſqq ſparſa ſunt per contextum totius libri. Fabricium autem, quum additamenta hiſtoriae Eſtherae poſt cap. X. 3. quaerenda eſſe moneret, aut verſionem Vulgatam reſpexiſſe puto, aut editionem Complutenſem, in qua vna, quod equidem ſciam, additamenta illa in calcem libri reiecta ſunt, praeeunte interprete Vulgato. *Scharf.*

lll) Eſt haec coniectura *I. R. Wetſtenii* not. in Origen. epiſt. de hiſtoria Suſannae p. 183 ſq. quae, vnde orta et cur repudianda ſit, bene demonſtrat *H. Hodius* de bibliorum text. origin. pag. 583. etſi et ipſe apocrypha Danielis a Iudaeo quodam Alexandrino conficta eſſe coniicit pag. 116. Sed hunc non minus, quam illum, erraſſe, nuper oſtendere conatus eſt *Sim. de Magiſtris* non ſolum in notis et praefatione ad Danielem ſecundum ſeptuaginta Romae editum; ſed etiam in apologia ſententiae patrum de ſeptuagintauirali verſione pag. 433 ſq. Atque Theodotionem quidem additamenta illa non confinxiſſe, neque e verſione ſeptuagintauirali exſcripſiſſe, ſed, vt *Hubiganto* prolegom. pag. 804. et *Ioh. Dau. Michaeli* bibl. orient part. IV. pag. 24. videtur, denuo vertiſſe ex

Digitized by Google

Iudaeos vero narrationes illas ex hebraeis prophetae eraſiſſe codicibus, recte a Flauignio negatum. Qui enim hoc feciſſent, aut quando, et quem in finem pulcerrimos hymnos et documenta virtutum gentis ſuae reſcidiſſent? De Hiſtoria Suſannae notiſſima eſt Origenis cum Africano diſputatio, ad quam eruditae *Ioh. Rodolfi Wetſtenii* commentationes conferri merentur. Baſil. 1674. 4. cum diſſertatione eius de Suſannae hiſtoria ibid. 1691. 4. [mmm]) Carmen Azariae et trium puerorum [nnn]) cum aliis ſacris Canticis interpretatur Catena graecorum patrum in Pſalmos Corderiana tom. III. Narratio de Belo et Dracone [ooo]) in Athanaſii Synopſi ſcriptura ſ. et ſtichometria Nicephori [?] memoratur ſub titulo Prophetiae Habacuci, diuerſi ab eo, qui eſt inter duodecim prophetas [ppp]). Nam, vt ex Hieronymo praef. comment. in Daniel. diſcimus, *Porphyrio Euſebius et Apollinarius pari ſententia reſponderunt, Suſannae Beliſque ac Draconis fabulas non contineri in hebraico, ſed partem eſſe Prophetiae Habacuc, filii Ieſu, de tribu Leui, ſicut iuxta ſeptuaginta interpretes in titulo eiusdem Belis fabulae ponitur:* Προφητεία Ἀββακοὺμ υἱοῦ τοῦ Ἰούδα (al. Ἰησοῦ vel Ἀβδὴ) ἐκ φυλῆς Λευΐ [qqq]). Mentio huius narrationis in [rrr]) Breſchith Rabba ſect. 68. et apud pſeudo-Ioſephum Gorionidem lib. I. cap. VII—X. Verſibus latinis, non inelegantibus, complexus eſt Io. Commirius. Neque inſcitum hoc Henr. Harderi epigramma, in quo Suſanna loquitur:

ex Hebraeo vel Chaldaeo, haud difficulter intelligi poteſt e comparatione verſionis ſeptuagintauiralis cum Theodotionea, inſerta editioni Romanae pag. 220—305. At quod *Sim. de Magiſtris*, vt auctoritatem canonicam horum additamentorum tueatur, praefat. pag. 15 ſqq. contendit, et Apolog. l. l. e *paraphraſi chaldaica eorum, quae deſiderantur in hebraeo libri Eſther*, colligi poſſe ait, olim exſtitiſſe nonnulla in archetypo oraculorum Danielis, quae Iudaeorum malitia deleuerit, prorſus repudiandum eſſe cenſeo: praeſertim quum videam, etiam *Ioh. Bern. de Roſſi*, etſi chaldaicam iſtam hiſtoriae Eſtherae particulam libris Deutero-Canonicis adnumeret, tamen multo ſaniorem de ea ſententiam tuliſſe in libro, de quo deinceps erit locus dicendi. *Scharf.*

mmm) *Eichhornius* de duplici textu LXX-viralis interpretationis et Theodotionis l. c. part. II. pag. 1. vberius egit. Diuerſitas haec, quia hiſtoriola ſcripta eſſe graece videtur, forte ex iteratis emendationibus venit. Tres exſtant ſyriacae verſiones. De antiquis commentatoribus in hanc hiſtoriam, *S. Hippolytus* excuſus in bibl. patrum tom. XXVII. pag. 9. et in operibus, a Fabricio, Hamburgi 1716 editis, p. 273. *Chryſoſtomi* ſpuria inueniet tom. VI. edit. Montefalconii. *Pfeiff.*

nnn) Veteres ſibi perſuadent, hoſce pueros fuiſſe filios Ioiakimi, Danielis propinquos, qui abſciſſis genitalibus in regios fuerint ſpadones adlecti. *Coſmas Indicopleuſtes* lib. VIII. pag. 307. ὅτε γὰρ γάμος ἑνὸς ἐξ αὐτῶν φέρεται παρὰ θείᾳ γραφῇ, ὅτε τέκνον, ὅτε τι τῶν τοιούτων ἠκούσθη περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ἡ παράδοσις καὶ ἡ συνήθεια κατὰ τὴν προφητείαν ἀγενεῖς καὶ λέγει ἐν ταῖς ἀκοαῖς ἀναγράφεσιν. Confer *Abulpharagium* pag. 45. 48. *Huetium* ad Origenem pag. 66. Meminit horum puerorum etiam Muhammed in Corano Sura LXXXV.

ooo) *Eichhornius* l. c. p. 189 ſqq. omnia quae de Beli et Draconis hiſtoriis dicenda hodie eſſent, dixit, et pag. 209. de cantu trium puerorum egit. *Pfeiff.*

ppp) Eumdem potius intelligendum eſſe, contra Huetium, cui Fabricius hanc coniecturam debet, contendit *Sim. de Magiſtris* ad cap. XIV. Dan. pag. 88. vbi de inſcriptione huius capitis in codice Chiſiano, non diuerſa ab ea, quae mox adfertur ex Hieronymo, latius exponit. *Scharf.*

qqq) De verbis graecis, a Fabricio adlatis, vid. *Huetii* demonſt. euang. pag 468. In editione Eraſmiana non leguntur. Vnde igitur ea accepit Fabricius? conf. Fabric. cod. Pſeudepigr. V. T. vol. I. pag. 1116. *Scharf.*

rrr) Vide Chriſtoph. Cartwrighti Mellific. Hebr. IV. 1. et Bochartum Hierozoic. tom. I. pag. 749 ſq.

Digitized by Google

Non pudet aeterna canos adſpergere labe?
Nos pudet hac famam labe notare meam?
Monſtra ſenum! non hic amor eſt, inſana libido eſt,
Quam furor e ſtygii ſuſcitat igne rogi.
Hic vt in irriguis ſe mundet et abluat vndis,
Non vt commaculet, nuda Suſanna ſedet.
At neque fraude minis ue labat mens integra, ſpernam
Teſtos nuda, viros foemina, ſola duos.

S. Ambroſii Epiſt. ad Suſannam lapſam, quae fortiſſimae illius Suſannae nomen falſo gerebat, inter opera S. Hieronymi tom. V. edit. Martianaei pag. 176. exſtat. Suſanna Nini filia memoratur apud *Tzetzen*, Chiliad. IX. v. 554. Damaſceni δρᾶμα τῆς Σωσάννιδος memorat Euſtathius ad Dionyſ. perieg. quod num ad Suſannam noſtram ſpectet, et Io. Damaſceni ſit, an, quod nonnullis placere video sss), Nicolai Damaſceni, alii viderint ttt). Libri Eſther editionem graecam duplicem ex Arundelliana bibliotheca produxit vir paucis comparandus Iacobus Viſerius, Origenicam alteram, qua additamenta obelis confodiuntur, [conf. *I. E. Grabii* diſſert. de variis vitiis LXX. interpretum verſioni ante Origenis aeuum illatis pag. 104. *Scharf.*] itemque alteram auctore, vt videtur, Theodotione, ad calcem ſyntagmatis de LXX. interpretum verſione Lond. 1655. 4. recuſi Lipſ. 1695. 4. uuu) *Iohannes* vero *Druſius* additamenta

sss) *Voſſ.* de poet. gr. pag. 31. *Colomeſ.* ad Gyrald. pag. 303. *Fabric.* His nuper acceſſit *Sim. de Magiſtris*, verum ita, vt Nicolaum Damaſcenum a rumore, quo apud barbaros adeo hiſtoria Suſannae fuerit peruulgata, ſcribendi argumentum ſumſiſſe coniiceret, not. ad Dan. cap. XIII. pag. 82. *Scharf.*

ttt) Fabricius hic neglexit interpretes antiquos, neſcio quo caſu. Nam biblia Polyglotta Londinenſia, quae ad antecedentes libros apocryphos laudauit, habent non ſolum om..ium additamentorum *Danielis* verſionem latinam Vulgatam, ſyriacam et arabicam; ſed etiam hiſtoriae Suſannae *editionem*, vt ibi appellatur, *Heracleenſem* h. e. ſyriacam verſionem Thomae Heracleenſis. Conf. *I. G. Eichhornii* introduct. in V. T. part. I. pag. 480. et *A. G. Maſchii* biblioth. ſacr. part. II. vol. I. pag. 60 ſq. Ab his autem verſionibus ſyriacis haud dubie multum diſcrepat ea, quae nuper reperta eſt in codice Syro-Hexaplari Mediolanenſi. Illae enim expreſſae ſunt e verſione Theodotionea, haec e ſeptuagintauirali, ſi recte ſe habet nota, quae ad calcem duodecim prophetarum legitur. Vid. *I. G. C. Adleri* itiner. bibl. crit. pag. 198 ſq. et *I. B. de Roſſi* prolegom. ad var. lect. V. T. pag. 159. Praeterea hymnorum, capiti III. inſertorum, verſio *Aethiopica* exſtat ad calcem Pſalterii Aethiopici, a *Iob. Ludolfo* editi, (vid. ſupra §. IV.) et latina antiqua apud *P. Sabatierum* tom. II. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. p. 860 ſqq. Commemoranda etiam pro ratione inſtituti erant Baduelli et Grotii adnotata ad locos apocryphos Danielis, inſerta tomo III. Criticor. ſacror. p. 2668 ſqq. edit. Francofurt. His interpretibus addi poſſunt Lud. Cappellus et C. F. Hubigantus, quorum hic vnice id egit, vt refelleret, quae ille contra auctoritatem canonicam additamentorum prophetiae Danielis diſputauit in notis criticis p. 565 ſqq. Oper. Poſtum. *Scharf.*

uuu) Chaldaica etiam libri Eſtherae additamenta, ſed ita diſcrepantia a graecis et latinis, vt vix credas, ex eodem fonte fluxiſſe, et haud dubie longo interuallo poſt tempora Eſtherae, (conf. *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XXI. pag. 104 ſq.) conficta, e cod. MS. Vaticano protulit *Steph. Euod. Aſſemannus* catalog. codd. MSS. biblioth. Vatican. tom. I. pag. 452. Hinc ea repetiit *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae patrum de Septuagintauirali verſione pag 434—450. adiecta, vt eo facilior eſſet collatio, duplici editione graeca, de qua Fabricius ſupra dixit, itemque latina cum antiqua, quam a Sabatiero e codice Corbeienſi prolatam eſſe ſupra narraui, tum Hieronymiana ſiue Vulgata. Sed e codice priuatae bibliothecae Pii VI.

menta libri Eſtheris de graeco latine tranſtulit et notis criticis illuſtrauit, ad calcem adnotationum in librum Eſtheris, latine verſum a *Sante Pagnino*, Lugd. Bat. 1586. 8. Leguntur hae notae cum Baduelli, Grotiique animaduerſionibus etiam in Criticis ſacris Londinenſibus. *Fabr.* Lud. Cappelli notas criticas in ſeptem capita libri Eſtherae ſpuria atque ſuppoſititia Hubigantus ita examinauit, vt illum, multis locis ab interprete vulgato deceptum, erraſſe, et olim duplicem huius libri editionem apud Hebraeos exſtitiſſe contenderet: quam coniecturam, multo ante propoſitam a *Bellarmino*, (vid. *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. part. II. pag. 207.) *Huetio* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. pag. 374. et *Iſ. Voſſio* diſſ. de LXX. interpretibus cap. 19. pag. 61. nuper etiam *Ioh. Bern. de Roſſi* ornare conatus eſt in libro, antea laudato. *Scharf.*

VIII. Librum, qui ESDRAE ſub nomine *tertius* in latina veteri verſione ambulat, et ex hebraico translatus videtur *Io. Morino* pag. 225. [?] exerc. bibl. vvv) *Iſidorus Hiſpalenſis* VI. 2. Orig. vocat *librum ſecundum*, negans, eum apud Hebraeos haberi, et Esdrae ἐνδιάθηκον, ac diuinum Nehemiae librum, qui aliis ſecundus Esdrae eſt, pro vno computans, quod apud Hebraeos factum teſtatur www) S. Hieronymus. Athanaſio autem in ſynopſi ſcripturae ſ. et in graecis bibliorum editionibus eſt *liber Esdrae primus* xxx), quoniam hiſtoriam paullo altius atque ille repetit, vt notat *Io. Rainoldus* tom. I. cenſurae librorum apocryphorum pag. 238. Lectus eſt a Ioſepho pag. 362. Clemente Alex. et ab Origene, Cypriano aliisque ſub Esdrae nomine citatus; vnde, quin bene antiquus ſit, non eſt dubitandum. Esdrae autem dicitur, non quod ille ſit auctor yyy), ſed quod magna eius pars cap. VIII ſq. de Esdra agit. Graece

Pii VI. P. M. eadem cum verſione latina, variis lectionibus trium codd. MSS. et diſſertatiuncula de his additamentis, eorumque fide, auctore ac primigeniis variisque codicibus, edidit *Ioh. Bern. de Roſſi* ad calcem *Speciminis variarum lectionum ſacri textus*, quod poſt editionem Romanam ann. 1782. iterum prodiit auctius et emendatius Tubingae ann. 1783. 8. Chaldaica Eſther. additamenta habet etiam cod. CL. Kennicott. vid. de Roſſi proleg. pag. 67. it. pag. 72. 78. 79. 100. 121. 126. *Scharf.*

vvv) *Franc. Leus*, qui prolegomena ad tom. II. verſionis ſeptuagintauiralis e ſchedis Grabianis concinnauit, cap. III. §. 6. vbi varias coniecturas de origine cum canonici tum apocryphi libri Ezrae proponit, hunc etiam a *Ioſepho* Archaeolog. XI 3. p. 551 ſqq. hebraice lectum fuiſſe ſuſpicatur, cuius opinionis vellem rationem reddidiſſet. Nam Morini quidem coniecturam cur prorſus repudiare nolim, adparebit ex iis, quae deinde dicam. *Scharf.*

www) S. Hieron. praef. ad Esdram et Nehem. *Nec quemquam moueat, quod vnus a nobis editus liber eſt: nec apocryphorum tertii et quarti ſomniis delectetur: quia et apud Hebraeos Esdrae Neemiaeque ſermones in vnum volumen coarctantur: et quae non habentur apud illos, nec de viginti quatuor ſenibus ſunt*, (i. e. e Numero XXIV. librorum canonicorum V. T. quos cum XXIV. ſenibus alibi confert) *procul abiicienda.*

xxx) Sic quoque vocatur in codice Colbertino, e quo latinam verſ. ant. diuerſam a Vulgata edidit *P. Sabatierus* primus edidit tom. III. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. pag. 1041 ſqq. Ceterum etiam Vulgatam verſionem libri III. et IV Ezrae antiquiorem eſſe Hieronymo, eodem auctore prolegom. pag. 1038. e loco Hieronymiano, infra laudato, perſpicuum eſt adeo, vt mirer, Fabricium hac de re dubitaſſe. *Scharf.*

yyy) At ſi hebraicum librum Ezrae diligentius, quam vulgo fit, contuleris cum graeco, de quo iam agitur, facile videbis, hunc eſſe verſionem illius altera, quae inter libros canonicos exſtat, multo elegantiorem, quae Helleniſtae Iudaei cuiusdam additamentis aucta perperam relata ſit in numerum librorum apocryphorum, vt recte iudicat *L. C. Valkenarius* ad Herodot. lib. IV. pag. 368. edit. Weſſeling. additamenta illa, modo cap. III. IV. et particulam V. quorum origo obſcura eſt, exceperis, e quibus locis libri ſecundi Chronicorum

Graece exſtare, negarunt viri nonnulli docti, quia deeſt in nonnullis biblior. editionibus. [Iis ſcilicet, quae fluxerunt ex editione Complutenſi, in qua tantum latine legitur. Sed graecum contextum habent, quae ducta ſunt ex Aldina, Romana et Grabiana, in qua, vt in codice Alexandrino, vterque liber Ezrae, cum canonicus, tum apocryphus, inſcribitur *ὁ ἱερεύς*. Conf. I. E. Grabii prolegom. ad tom. I. verſionis ſeptuagintauiralis cap. I. §. 2. *Scharf.*] In plerisque vero exſtat, et in Polyglottis Pariſienſibus ac Londinenſibus legitur graece, ſyriace ac latine. Graeci eum diuiſerunt in capitula CIX. vt in edit. Aldina, ac quae eam ſequuntur, adparet. In Nicephori *ςιχομετρίᾳ* duobus Esdrae libris, (huic tertio nimirum, qui graecis primus eſt, et canonico Esdrae itemque Nehemiae libro, qui ambo ſecundum illis conſtituunt,) tribuuntur *ςίχοι* quinquies mille ac quingenti. Latinae verſionis S. Hieronymus non videtur auctor. Sed diu ante Hieronymi tempora latine lectitatum conſtat hunc librum e Tertulliano, Cypriano et aliis. Germanice noluit transferre *D. Lutherus.* Nam quae in recentioribus bibliorum germanicorum noſtrorum editionibus occurrit verſio libri III et IV. Esdrae, atque III Maccabaeorum, B. Dan. Cramerum auctorem agnoſcit. Alia exſtat in bibliis Dav. Wolderi, quam reſpiciunt Concordantiae Lankiſchianae, vt notat Erdm. Neumeiſter in der Wochenarbeit tom. IV. pag. 505. — De *quarto Esdrae* libro, qui latine tantum exſtat, et graece olim lectus fuiſſe ex fragmentis, in Barnabae epiſtola et Clemente Alex. occurrentibus, cognoſcitur, dixi in codice apocrypho N. T. pag. 936 ſq. Monui etiam ibidem de verſione arabica huius libri MSta in bibl. Bodleiana, et de codice latino, itidem manu exarato, qui perinde vt Arabicus ab editis plurimum diſcrepat [zzz]). Eos in lucem proferri ab iis, qui poſſunt, fortaſſis ſit pretium operae, propter non contemnendam libri antiquitatem. Latinum veterem interpretem interpolauit Sebaſtianus Caſtellio [aaaa]), Franciſcus item Iunius, qui notulas quoque adſperſit. [P] Scripſit etiam notas in hunc librum *Conr. Pellicanus* tom. V. Opp. Tigur. 1535. fol. et Germanicus interpres *M. Ioh. Aſſenburgius*, ſcholae Tangermondenſis rector, 1598. 4. Ab Anabaptiſtis, Schwenkfeldianis et Weigelianis perperam accenſeri libris propheticis, probat *D. Io. Müllerus* in Anabaptismo, edito germanice Hamb. 1644. 8. p. 30 ſq. *Fabric.* [Exſtat etiam Io. Vlr. Treſenreuter progr. de libro qui vulgo quartus Esdrae inſcribitur, Coburg. 1742. 4. *Pfeiff.*]

IX. MAC-

nicorum et Nehemiae ducta ſint, et quomodo vterque liber Ezrae valde diſſentiens in deſcriptione capitum et verſuum reducendus in concordiam ſit, oſtendit *P. Sabatierus* in notis ad latinam verſionem antiquam, de qua antea dixi. Conferri etiam poſſunt, quae hac de re diſſerit *Car. Segaar* animaduerſ. ad Daniel. ſecundum LXX. ex Tetraplis Origenis pag. 2 ſq. *Scharf.* *Eichhornius*, qui bibl. litterat. biblicae tom. I. pag. 178 ſqq. fuſius de hoc libro egit, liberiorem verſionem Eſrae hebraici eſſe pronunciat, auctorem eius Symmacho priorem vixiſſe et vſum eius ad criſin textus hebraei valde commendandum eſſe. *Pfeiff.*

zzz) Arabica verſio quantum diſcrepet a latina Vulgata, diſci poteſt ex I. A. Fabricii codice Pſeudepigrapho Vet. Teſtamenti, cuius volumini ſecundo inſertus eſt *liber quartus Eſdrae cum locis veterum, illum allegantium et differentiis ac ſupplementis ex verſione arabica, quae manuſcripta exſtat Oxoniae in bibl. Bodleiana* p. 173 ſqq. His addendae ſunt variae lectiones verſionis Vulgatae, quas P. Sabatierus e codice Sangermanenſi collegit ad calcem tomi III. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. *Scharf.*

aaaa) Eiusdem adnotata ad lib. III et IV. Ezrae inſerta ſunt tomo III. Criticor. ſacror. pag. 2679 ſqq. edit. Francof. Ceterum Hubigantus hos libros, quia neuter eſt de numero librorum Deutero-Canonicorum, neglexit. De reliquis lib. IV. interpretibus vide Fabricium pag. 177 ſq. libri antea laudati. *Scharf.*

IX. MACCABAEORVM[bbbb]) ſiue *Haſſamonaeorum* (ſ. Mathatiatidarum, *Guil. Britoni* VIII. 665.) *librum primum hebraicum reperiſſe* ſe teſtatur Hieronymus[cccc]). Neque abnuerim hebraice primum ſcriptum, etſi pro graeca lingua contendit *Beueregius* in codice canonum vindicato pag. 277. Titulum hebraicum ſeruauit *Origenes* apud Euſebium VI. 25. Hiſt. Eccleſ. Quum enim libros ἐνδιαθήκους Veteris Teſtamenti commemoraſſet, ἔξω δὲ τούτων, inquit, ἐστὶ τὰ Μακκαβαϊκά, ἅπερ ἐπιγέγραπται Σαρβὴθ Σαρβανὲ Ἐλ, quod *Scaliger* ad Euſeb. pag. 140. interpretatur שער בית *porta domus* et שער בני אל *porta filiorum dei:* vel potius שרי בית *principes familiae*, et שרי בני אל *principes filiorum dei*, Bochartus: שרביט שר בני אל *ſceptrum principis filiorum dei*[dddd]), Franciſcus Iunius et Huetius pag. 9. ad Origen. שרביט סרבני אל *ſceptrum, ſiue virga rebellium dei*, Fullerus minus veriſimiliter: *Generatio rebellantium.* Graecam verſionem, quae amiſſo hebraico exſtat, et Flauio Ioſepho forte lecta eſt[eeee]), ad varias editiones exegit atque cum verſione ſua et notis edidit *I. Druſius*,

bbbb) Maccabaeus, cognomen Iudae, Mattathiae filii, ἐπικαλέμενος Μακκαβαῖος, 1 Maccab. II. 4. quod a virtute pater ei dederat. Perſica lingua ſonare Κοίρανον ſiue δεσπότην, notauit *Iſidorus* Peluſ. III. 4. Epiſt. Etymologicum ineditum *Adr. Relandi* (part. II. diſſ. miſc. pag. 188.) Μακκαβαῖος κατὰ Πέρσας κοίρανος, τοῦτ᾽ ἔστι, δεσπότης. Τῇ δὲ Σύρῳ διαλέκτῳ ἀνδρεῖος, πολεμιστὴς δυνατώτατος. Mattathias apud Gorionidem: *Iuda, fili mi, nomen tuum vocaui* מכבי *Maccabaeus*, על גבורתך *propter fortitudinem tuam. Druſius* XI. 14. ſacrar. obſ. et initio commentarii in I. Haſmonaeorum מכבאי *exſtinctorem* interpretatur, a כבה *exſtinxit.* Alii, (vide Memorias litterarias Triuult. ann. 1701. p. 370 ſq.) repetunt a מחה, quod eſt *delere, perdere*, et אהב *deſiderauit.* Hottingerus *proſtratorem* ab arabico כבא *proſtrauit in terram.* Abraham Ecchellenſis, quod miror, *moerentem* (in chron. oriental. fol. 3.) Etiam primae litterae verborum Exodi XV. 11. quibus in Symboli vicem vſus Maccabaeus fertur, nomen מכבי referunt, quae nominis notatio placet praeter Reuchlinum, Iunium, Grotiumque et alios *Ioanni Smetio* antiquitat. Neomag. pag. 40. et *Petro Poſſino* pag. 378. ſpicilegii euangelici. Vide et, ſi iuuat, Fullerum II. 13. Miſc. ac B. Dorſchaei Pentadecadem pag. 397. et *Mich. Waltheri* quadragenam Miſc. theol. pag. 769 ſq. [Sed hanc non minus, quam reliquas coniecturas, a Fabricio et *I. C. Wolfio* biblioth. hebr. part. II. pag. 202. commemoratas, repudiat orthographia nominis *Maccabaeus:* quod, ſi recte ſcriptum eſt in verſione ſyriaca et iudaico libro Maccabaeorum מַכַּבִּי, haud dubie originem duxit ab hebraico מַקָּב, *malleus*, vt poſt Ikenium, (vid. Repertor. bibl. et orient. literat. part. XV. p. 79.) nuper monuit I. D. Michaelis p. 48. not. ad germanicam verſionem libri I. Maccabaeorum. adde Kennicott. diſſ. II. ſupra laudatam pag. 521 ſq. *Scharf.*] De *Haſſamonaeis* vide *Seldenum* lib. I. de ſucceſſ. in Pontificatum cap. 10. et *Chriſtiani Noldii* hiſt. Idumaeam pag. 412 ſq. *Waltheri* centur. pag. 510.

cccc) Conf. *I. D. Michaelis* biblioth. orient. part. XII. pag. 113 ſq. De Hebraico vel Chaldaico libro Maccabaeorum, qui nunc exſtat apud Iudaeos, et ex latina verſione Iul. Bartoloccii legi poteſt apud *Fabricium* cod. Pſeudepigraph. Vet. Teſt. vol. I. pag. 1165 ſqq. vide *I. C. Wolfii* bibl. hebr. part. I. p. 204. part. II. p. 206. et part. III. p. 130. et *B. Kennicotti* diſſ. II. ſuper ratione textus hebraici Vet. Teſt. p. 520 ſq. et diſſ. general. pag. 495. *Scharf.*

dddd) Praeter *Huetium*, qui duplicem de hac inſcriptione coniecturam proponit demonſtrat. euangel. propoſ. IV. pag. 526. Bocharto adſentitur *I. C. Wolfius* biblioth. hebr. part. II. p. 203. Sed *I. D. Michaelis*, quia apud Euſebium ſcriptum eſt Σαρβὴθ, non Σαρβὴτ, שרבית שר בני אל interpretatur *hiſtoria ducis filiorum dei* biblioth. orient. part. XII p. 147. Conf. etiam Repertor bibl et orient. literat. part. XV. p. 147. et *G. Wernsdorffii* comment. de fide hiſtorica librorum Maccabaicorum pag. 4. *Scharf.*

eeee) Ioſephum ſua hauſiſſe ex hebraico libro Maccabaeorum, iam diu perdito, neque graecam verſionem conſuluiſſe, vt Scaligero et aliis videtur, contendit *I. D. Michaelis* l. l. pag. 116 ſqq. vbi varias obſeruationes et coniecturas de verſione graeca, ſyriaca, latina antiqua et vulgata proponit, et ſe alibi latius de Ioſephi et Syri interpretis

Digitized by Google

ſius, ſubiuncta *Alberici gentilis* diſſertatione, qua tuetur loca nonnulla, quae in hoc libro reprehendi ſolent, Franeq. 1600. 4. Haec Alberici Gentilis diſſertatio cum Druſii et Baduelli, Caſtellionis Grotiique notis occurrit etiam in criticis ſacris Anglicanis. In Polyglottis Londinenſibus Vulgatam veterem [ffff]) et latinam recentem Nobilii, et ſyriacam habes verſionem [gggg]). Nicolai Toinardi (Galli catholici, qui obiit 1706.) harmoniam libri vtriusque Maccabaeorum quam pridem typis impreſſam, ſed nondum publici iuris factam, ante [¶] duodeuiginti annos ſcripſit *Noriſius* de Epochis Syro-Macedonum diſſ. 2. cap. 1. etiamnum premi exiſtimo [hhhh]). Praetereo Bellatoris perditos in hunc librum commentarios, et quos habemus Rabani, Thomae Aquinatis, atque, vt ad recentius ſaeculum veniam, Serarii, Sanctii, et qui in verſu 22. capitis IX. ſubſtitit, diffuſi Petri Redani.

Liber Maccabaeorum ſecundus poſt primum ſcriptus videtur, neque vt primus hebraice, ſed graece, notante etiam Hieronymo praef. in libros Regum [iiii]): etſi Philonem auctorem eſſe neutiquam credam Honorio, Auguſtodunenſi. Neque *Allatio* adſenſerim, cui auctor eſt Simon Maccabaeus, ſacerdos maximus, pag. 200. de Simeonibus. Poſt praemiſſas epiſtolas binas continet epitomen librorum quinque, a *Iaſone Cyrenaeo* graece (etſi dubitet Blondellus pag. 239. de Sibyllis,) ſcriptorum, de Iuda Maccabaeo. [Conf. *Sim. de Magiſtris* apolog. ſententiae

pretis vſu in emendanda verſione graeca diſputaturum eſſe promittit. *Scharf.*

ffff) Latinam verſionem Vulgatam libri I. Maccabaeorum, quia multo elegantior eſt, quam antiqua, quae propemodum integra prolata eſt e cod MS. Sangermanenſi, ab Hieronymo aut alio emendatam eſſe, coniiciunt *I. D. Michaelis* l. l. p. 122. et *P. Sabatierus* prolegom. ad libr. Maccab. p. 1013. tom. II. bibl. ſacr. lat. verſ. ant. Nam auctorem quidem verſionis Vulgatae vtriusque libri Maccabaeorum antiquiorem eſſe Hieronymo, Sabatierus ibidem monet, et ante hunc Flam. Nobilius et Ioh Morinus monuerunt, vt ſupra dixi ad §. III. *Scharf.*

gggg) Hanc non ex Hebraeo, vt I. D. Michaeli videtur, ſed e graeca, quae nunc exſtat, verſione confectam eſſe, oſtendit *Ioh. Georg. Trendelenburgius* in *collatione graeci textus primi libri Maccabaeorum cum verſione ſyriaca*, quae inſerta eſt Repertor. bibl. et orient. literat. part. XV. nr. 3. *Scharf.*

hhhh) Pro hac ſubſtitui poteſt breuis libri I et II. Maccabaeorum harmonia, quam *Hubigantus* loco praefationis addidit his duobus libris. Nam reliquos, quia non ſunt Deutero-Canonici, neglexit. Ceterum Hubigantum et reliquos interpretes longe ſuperauit *I. D. Michaelis*, cuius germanica verſio libri I. Maccabaeorum cum notis prodiit Goettingae ann. 1778. 4. Plurimum etiam vtrumque librum Maccabaeorum illuſtrauit Gottl. Wernsdorffius, in commentatione hiſtorico-critica de fide hiſtorica librorum Maccabaicorum edita Wratislauiae ann. 1747. 4. quamquam, vt *I. D. Michaeli* in praefat. et notis ad germanicam verſionem, modo laudatam, monet in oppugnanda libri primi auctoritate modum exceſſit. Nam quod *I. D. Michaelis* in praefat. et notis ad germanicam verſionem modo laudatam monet, eum in oppugnanda libri primi auctoritate modum exceſſiſſe, id, vt de locis, oppido paucis, huius libri non temere dici concedam, de ſecundo quidem vt vir ſummus idem adfirmare auſit, vehementer vereor. Sed plura de auctoritate librorum Maccabaicorum canonica aut oppugnata aut defenſa hic diſputare, ratio inſtituti prohibet. *Scharf.* *Wernsdorfii* ſcripta, ad hos libros pertinentia, et hiſtoriam cum Froelichio inde enatam eleganter expoſuit eius frater cel. Prof. Helmſtadienſis, in eleganti praef. ad Himerii Opp. Gottingae 1790. p. 18. 22 ſqq. *Harl.* Add. *I. G. Meuſelii* Bibliotheca hiſtor. Vol. I. P. II. p. 276. Vol. II. P. I. p. 35.

iiii) Siue potius, vt in plerisque verſionis Vulgatae exemplis inſcribitur, *Prologo Galeato.* Huic equidem adſentiri malim, quam Hubiganto, qui, etſi hunc librum *primo graeca lingua compoſitum* fuiſſe dicit pag. 720. forte Iaſonis Cyrenaei commentarios de Iuda Maccabaeo intelligens, ſyrumque et latinum interpretem e graeco vertiſſe multis locis recte, vt opinor, monet: tamen paſſim, veluti pag. 710. varias lectiones contextus hebraici e graeco eruere conatur. *Scharf.*

Digitized by Google

tentiae patrum de ſeptuagintavirali verſione pag. 471. et *Scip. Sgambati* Archiu. Vet. Teſt. lib. III. p. 507. *Scharf.*] Haec eſt Μακκαβαϊκῶν Ἐπιτομὴ *Clementi Alex.* laudata V. Strom. pag. 595. vt iam Scaligero obſeruatum. Quae narrantur capite tertio, quarto, quinto, contigerunt ante ea, quae proſequitur liber primus Maccabaeorum: quae vero liber primus habet poſt caput ſeptimum, de iis nihil amplius in ſecundo libro exſtat. Apoſtolus Paulus Hebr. XI. 35. 36. videtur reſpicere, quae in hoc libro narrantur. Syriaca verſio libri quoque ſecundi occurrit in Polyglottis. Cui conferenda hiſtoria Maccabaeorum, quae chaldaice MSta Lipſiae in bibliotheca Ampl. Senatus ſub tit. *Megillath* Antiochus cum verſione latina Wagenſeilii, aliaque eiusdem argumenti hiſtoria, hebraice deſcripta e cod. Colbertino, diuerſa ab ea, quam hebr. et lat. exhibet *Bartoloccius* tom. I. pag. 383 ſq. et quam in codice Pſeudepigrapho V. T. recudendam dedi latine p. 1166 ſqq. Sed quae in Polyglottis ſub hoc titulo legitur arabica kkkk), nihil aliud eſt quam verſio pſeudo-Ioſephi Gorionidis, vt notatum *Antonio van Dale*, viro acutiſſimo, diſſ. ſuper Ariſtea de LXX. interpretibus p. 136. et Herbeloto in bibliotheca orientali pag. 523. *Fabric.* Neglexit Fabricius, quae pro inſtituti ratione commemorare debebat, Baduelli, Caſtellionis et Grotii adnotata ad librum II Maccabaeorum, inſerta tomo III. Criticor. ſacr. p. 2861 ſqq. ed. Francof. *Scharf.* *Io. Godofr. Haſſe* germanicam verſionem libri ſecundi Maccabaeorum edidit 1786. In cuius ſubiunctis notis loca difficiliora erudite explicauit et de variantibus graeci textus, verſionumque ſyriacae atque vulgatae diligenter expoſuit. In excurſibus, de hiſtoria, ſatisque libri egit et ſtatuit, graece a Iudaeo Aegyptiaco, (eo ipſo, qui librum Sapientiae dedit,) anno circiter ante C. N. 150. ſcriptum eſſe. *Eichhornius* in bibl. cit. part. I. pag. 233. initium libri cap. I—II. 18. ab alio auctore additum eſſe probare ſtudet. *Pfeiff.*

Liber tertius Maccabaeorum dicitur qui ordine primus eſt, *non alia ratione*, vt exiſtimat Grotius in prolegom. ad h. l. et adpendice de antichriſto pag. 477. *quam quia Chriſtianis ſerius innotuit, nec tam late patentem, quam duo illi, auctoritatem adeptus eſt.* Tempora attingit, Maccabaicis priora, et in canone vltimo ex illis, qui falſo ad Apoſtolos referuntur, vna cum duobus prioribus adſcribitur catalogo librorum ſacrorum. Sub Ptolemaeo Philopatore ſcriptum haud dubitat *Petrus Allix* in Iudicio eccleſiae veteris iudaicae aduerſus Vnitarios cap. 5. Conditus graece, ſtilo et charactere Alexandrino, ampulloſo, et qui proxime abeſt a cothurno, quod iudicium eſt Scaligeri, quem, ſi placet, vide ad Euſeb. nr. MDCCXCVII. Latina vetus verſio nulla exſtat; ſyriaca legitur in Polyglottis Londinenſibus. [Ibidem exſtat Flam. Nobilii verſio latina. Hug. Grotii adnotata ad hunc librum inſerta ſunt tomo III. criticor. ſacr. pag. 2951 ſqq. edit. Francof.] Wittebergae ann. 1554. 8. per Vit. Creutzener ſ. Crucigerum prodiit D. Ioach. Cirembergeri, Phyſici Colbergenſis, verſio libri tertii Maccabaeorum germanica, melior et nitidior illa, quae in codicibus bibliorum ger-

 manicorum

kkkk) Arabem illum epitomatorem hiſtoriae iudaicae a Seleuco Sotere vsque ad aeuum Tiberii Caeſaris, cui nomen interpretis libri ſecundi Maccabaeorum inditum eſt in bibliis Polyglottis Pariſienſibus ac Londinenſibus, diuerſum eſſe a pſeudo-Ioſepho Gorionide, collatis locis nonnullis vtriusque ſcriptoris oſtendit *Sim. de Magiſtris* contra Dalium maxime diſputans apolog. ſententiae patrum de ſeptuagintavirali verſione diſſ. I. §. 36. et 37. pag. 335 ſqq. *Dalium* autem hoc dicitiſſe ex *Hodii* lib. II. de bibliorum textibus originalibus pag. 171. monet ibidem §. 56. pag 351 ſq. *Scharf.*

manicorum fertur. Incipit: Als dem König Philopator die Bothſchaft kam. Anglice in *Wilh. Whiſton* authentick records pag. 162 ſqq. narratio Ioſephi II. contra Apionem, parti ſecundae libri tertii Maccab. reſpondens pag. 200 ſqq. Gallice vertit primo Calmet in operis biblici parte III. Ab Hieronymo vocari hunc librum *Philopatorem* praef. in libros Regum, coniectura eſt viri clariſſ. Marci Meibomii lib. de fabrica triremium pag. 45. Alii *Paſtorem* legunt, et Hermae librum intelligunt, etſi ab aliis inter Apocrypha Noui non Veteris relatum Teſtamenti. Franciſcus Iunius, qui librum quoque tertium Maccabaeorum latine interpretatus eſt, et de eo locum Hieronymi accepit, maluit *παςοφα*, nempe *ἀπὸ τῆς παςάδος* ſiue *παςίδος* h. e. ab atrio, in quo ſacerdos [!] ſummus cum fideli comitatu ſuo interceſſit, ne rex veniret in ſanctuarium. Verum hanc coniecturam merito reſpuit Steph. le Moyne epiſt. ad ampliſſ. Cuperum de Melanophoris pag. 258 ſq.

Philoſtorgius, qui tertium reiicit vocatque *τεραςώδη* lib. I. cap. 1. quemadmodum Syncellus pag. 293. etiam *quartum Maccabaicorum librum* numerat, eumdem innuens, quem in quibusdam graecis et graecolatinis bibliorum editionibus [llll]) legimus, et in codice bibliorum Alexandrino graeco MS. exſtare teſtatur *Beueregius* codice canonum vindicato pag. 289. breuem, ſed elegantem ac diſertum ſub titulo *Ioſephi περὶ αὐτοκράτορος λογισμȣ̃*. De eo dixi infra libro IV. vbi de Flauio Ioſepho. Hunc in Athanaſii ſynopſi ſcripturae ſ. et ab aliis veteribus per librum quartum Maccabaeorum intelligi, teſtimonio Philoſtorgii, Syncelli et aliorum certiſſime conſtat; quamquam *Sixtus Senenſis* lib. I. bibl. ſanctae pag. 39. refert, ſe Lugduni in bibl. Sanctis Pagnini apud Praedicatores reperiſſe librum quartum Maccabaeorum longe alium, plenum hebraismis, et hiſtoriam XXXI. annorum continentem, atque incipientem his verbis: *καὶ μετὰ τὸ ἀποκτανθῆναι τὸν Σίμωνα ἐγενήθη Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτȣ̃ ἱερεὺς ἀντ' αὐτȣ̃*. Hac ipſa in caede Simonis deſinit liber primus Maccabaeorum, additurque, Iohannis, filii, geſta ſcripta eſſe *ἐπὶ βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτȣ̃*. Qui ſi fuerit idem, liber Sixto inſpectus, dolendum ſane eſt, non fuiſſe in lucem editum, antequam bibliotheca illa conflagraret, quod factum eſſe haud diu poſt, e Poſſeuino narrat *Seldenus* de ſucceſſione in Pontificatum lib. I. cap. XIII. *Fabric.* In cod. MS. bibliothecae Ambroſianae Mediolanenſis, quo continetur ſyriaca V. T. verſio, quam *ſimplicem* vocant, libris apocryphis, e graeco conuerſis, adiectum eſſe *quintum* librum Maccabaeorum ſiue Ioſephi de excidio Hieroſolymitano, narrat *P. I. Brunſius* not. ad B. Kennicotti diſſ. general. in Vet. Teſt. hebr. pag. 221. *I. B. de Roſſi* proleg. ad var. lect. V. T. pag. 159. et *I. G. C. Adlerus* itiner.

llll) Primum in editione Argentoratenſi tribus libris Maccabaeorum *additus eſt ex vetuſtiſſimis in Graecia ſcriptis bibliis Ἰωσήππου liber de Maccabaeis* a Ioh Lonicero, quem propterea violatae religionis accuſatum a *Ioh. Morino* exercitt. biblic. pag. 198 ſq. defendit *I. E. Grabius* prolegom. ad tom. I. verſionis ſeptuagintauiralis cap. III. §. 2. Argentoratenſem ſequutae ſunt editiones Baſileenſes, Heruagiana et Brylingeriana, Francofurtenſis et Veneta, quam e Francofurtenſi ductam eſſe Fabricius ſupra narrauit cap. XIII. §. 6. Deinde Grabius e codice Alexandrino vna cum reliquis libris Maccabaeorum edidit Μακκαβαίων λόγον Δ' adiectis variis lectionibus codd. MSS. de quibus vide prolegom. ad tom. II. verſ. ſeptuagintauiralis cap. III. §. 6. et 7. vbi etiam alia lectu digna de hoc libro eiusque inſcriptione in codd. MSS. et ſcriptoribus antiquis proferuntur. Hinc liber quartus Maccabaeorum repetitus eſt in Breitingeriano et aliis exemplis, quae ex eodem fonte fluxerunt, vt alibi dixi. *Scharf.*

Digitized by Google

itiner. bibl. crit. pag. 201. Hanc perinde ac libri quarti Maccabaeorum ſyriacam verſionem, quae in eodem codice legitur, nondum editam eſſe, *Brunſius* l. l. monet. (Certe non exſtat in bibliis Polyglottis Londinenſibus et Reineccianis, quae omnino tantum tres libros Maccabaeorum habent.) Confer *Ed. Caſtelli* epiſtolam, inſertam Ioh. Lightfoti operibus poſthumis pag. 181. *Scharf.*]

X. Superſunt et alia monumenta apocrypha ſub veterum prophetarum nominibus, vt 1) *Pſalmus CLI.* πρὸς τὸν Γολιὰθ mmmm), qui ad calcem Pſalterii et in Graecorum horologio graece exſtat nnnn), et graeca metaphraſi poetica pridem donatus eſt ab Apollinario. Antiquam eius latinam verſionem edidit *Ioſephus Maria Carus* Rom. 1688. Habetur et in verſione ſyriaca, arabica, angloſaxonica oooo). Meminit Athanaſius ſermone ad Marcellinum de interpretatione Pſalmorum, Athanaſius iunior in ſynopſi ſcripturae ſ., auctor epiſtolae quae ſub nomine Mariae Caſſobolitidis exſtat ad Ignatium pppp), Vigilius Tapſenſis in conflictu Arnobii ac Serapionis et Euthymius prologo in Pſalmos. Paraphraſi [?] poetica graeca et latina donauit Olympia Fuluia Morata, iterum latina Adamus Theodorus Siberus, gallica Blaſius Vigenerius. 2) *Additamenta ad librum Iobi* II, 9 ſq. XLII, 17 ſq. [Conf. *Fabricii* cod. pſeudepigraph. Vet. Teſt. vol. I. pag. 791—798.] 3) *Pſalterium Salomonis* ſiue Pſalmi Salomonis XVIII. a Ludouico de la Cerda editi graece e MS. Auguſtano, et verſione ac notis illuſtrati ad calcem aduerſariorum ſacrorum Lugd. 1626. fol. obuii etiam olim in MS. codice bibliorum graecorum Alexandrino, vt teſtatur Beueregius, et memorati Athanaſio in Synopſi ſcripturae ſ. Balſamoni ad Can. LIX. Laodicen. atque in Nicephori ϛιχομετρίᾳ. [Hinc Fabricius libellum hunc integrum et breuibus caſtigationibus auctum tranſtulit in codic. pſeudepigraph. Vet. Teſt. vol. I. pag. 917 ſqq. Vid. Wolfii B. H. IV. pag. 976. Sed in cod. Alexandrino Pſalterium Salomonis iam fruſtra quaeri, et, ſiue abſciſſum ſit, ſiue vetuſtate conſumtum, prorſus euanuiſſe, monent *I. E. Grabius* prolegom. ad Octateuch. cap. I. §. 2. et Dau. Caſleius catalog. librorum MSS. biblioth. Reg. pag. 10. *Scharf.*] 4) *Teſtamentum Patriarcharum*, 5) *Henochi Fragmentum* etc. Longe plura vero deperdita memorantur, quorum partem magnam perſecutus eſt nuper Scipio Sgambatus in Archiuis V. T. Neapoli editis,

mmmm) Vitam Goliathi atque in hac praeſentis Pſalmi illuſtrationem exſpectamus a Reu. et doctiſſimo viro, amico noſtro, *Paulo Chriſtiano Hilſchero*, Paſtore digniſſimo Palaeo-Dresdenſi. Is illam dedit ann. 1715. 4. mihique pro ſua in me beneuolentia inſcripſit.

nnnn) Inſertus etiam eſt a *Fabricio* cod. pſeudepigr. Vet Teſt. vol. I. pag. 905 ſqq. Graece cum verſione latina antiqua, nec non Apollinarii et Ol. Fulu. Moratae metaphraſibus graecis et latina. Ibidem p. 909. proferuntur veterum ſcriptorum, deinceps laudatorum, loci de hoc pſalmo. Verſionibus antiquis, a Fabricio commemoratis, praeter aethiopicam addenda eſt *ſyriaca*, quam in codice ſyro-hexaplari Mediolanenſi exſtare narrant *I. I. Biornſtåhlius* repertor. bibl. et orient. lit. part. III. pag. 168. et *I. G. C. Adlerus* itiner. bibl. crit. pag. 196. latinam antiquam, *vt totius pſalterii, ita huius quoque pſalmi*, poſt I. M. Carum e codice Sangermanenſi *P. Sabatierus* edidit cum variis lectionibus aliorum codd. MSS. pag. 287. tom. II. biblior. ſacr. lat. verſ. ant. Ex eodem didici, pſalmum hunc graece et latine exſtare in Sixti Senenſis biblioth. ſanct. lib. I. pag. 36. pag. 37. et 38. edit. Colon. 1626. 4. et in editione verſ. ſeptuagintauiralis Pariſienſi, a Ioh. Morino curata, vbi additae ſunt Flam. Nobilii notae. Cf. bibl. huius tom. 14. pag. 160 ſqq. *Scharf.*

oooo) MS. in bibl. Bodl.

pppp) *Colomeſius* obſeru. ſacr. pag. 86. *Cotelerius* ad patres apoſtol. tom. II. pag. 101.

de quo opere, paucis forte adhuc viſo, ſed ſingulari reu. doctoris quondam mei Tho. Ittigii beneuolentia mecum communicato, conſules acta eruditorum anni 1705. pag. 337. Ego quidem vt in codice apocrypho Noui Teſtamenti, quem ante quadriennium vulgaui, perſecutus ſum non exiguo numero ſcripta, quae vel Chriſto, vel Mariae virgini, vel Apoſtolis atque Euangeliſtis ſuppoſita fuerunt, ita ſimilem in modum ſingulari libro eiusdem commatis ſcripta, ſacris V. T. patribus ac prophetis ſuppoſita, recenſere pridem conſtitui in codice pſeudepigrapho Veteris Teſtamenti, et edidi Hamb. 1713. recuſus eſt 1722. 8. cui alterum volumen 1723. acceſſit.

CAPVT XV (olim XVI)

DE LYCOPHRONE CHALCIDENSI

I. *Lycophronis aetas et fatum.* II. *Eius Caſſandra ſiue Alexandra tragoedia μονοπρόσωπος.* III. *Interpretes Lycophronis perditi et editus Io. Tzetzae commentarius, quem ſub fratris ſui, Iſaaci, nomine exire eſt paſſus.* IV. *Lycophronis editiones.* V. *Editiones promiſſae, et codices quidam Lycophronis MSti.* VI. *Scripta eius poetae deperdita.* VII. *Lycophrones alii.* VIII. *Index ſcriptorum a Tzetza ad Lycophronem citatorum, e ſecunda Potteri editione.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

LYCOPHRON, ex Chalcide, (Euboeae, quae hodie Nigropontus,) Soclis a) F. a Lyco Rhegino hiſtorico adoptatus b), a quo fortaſſis [?] etiam nomen retulit. Grammaticus et tragicus poeta fuit, vnus e *Pleiade*, de qua dixi ſupra lib. II. cap. 19. clarus temporibus Ptolemaei Philadelphi, cui gratus fuiſſe dicitur compoſito in illum et Arſinoen anagrammate c), vt *Ptolemaeus* eſſet mutato litterarum ordine, ἀπὸ μέλιτος, quaſi totus mellitus ac iucundiſſimus, *Arſinoe* ἴον Ἥρας, Viola ſiue flos Iunonis. Neque tamen inde mihi perſuaſerim, quod neſcio, quo in loco legiſſe ſe teſtatur Blancus Albienſis, nec improbat in

a) *Tzetz.* Chil. VIII. hiſt. 204. Hunc Soclem, neſcio quo auctore, Grammaticum adpellat Guil. Canterus.

b) *Suid.* in Λυκόφρ. et Λύκ. *Tzetzes* Chil. VIII. hiſt. 204. Nomen *Lycophronis* alioqui *Lucumonem*, ſiue *mente illuminatum* denotare poſſit, ſiquidem λύκη veteribus Graecis dicebatur *lux*, vt notatum erudito *Wilhelmo Baxtero* in gloſſario poſtumo antiquitatum romanarum p. 271. quod inchoatum tantum prodiiſſe dolendum eſt.

c) *Tzetzes* de genere Lycophronis: εὐδόκιμει δὲ τότε Λυκόφρων τοσοῦτον διὰ τὴν ποίησιν, ὅσον διὰ τὸ λέγειν ἀναγραμματισμούς. οἷον, ὅτι Πτολεμαῖος ἈΠΟ ΜΕΛΙΤΟΣ λέγει μεταγραμματιζόμενος, Ἀρσινόη δὲ ἼΟΝ ἭΡΑΣ, καὶ ὅμοια τοιαῦτα. *Laurentii Ludouici Ligi Lycophron* 1599. 4. editus, nihil aliud eſt ac ſemicenturia anagrammatum, verſibus explicatorum. — *Henricus Albertius*, Hafnienſis, anagrammata ſua inſcripſit *fortilegia Lycophrontica*. Adde *Bonauenturae Murchi*, Siculi, bicipitem anagrammatiſmi epitomen, vbi praecepta et regula combinationum ad omnia poſſibilia, ex quocumque termino deducenda, Neapoli 1638. 8. *Andreae de Roſſant* Onomaſtrophie, quem librum commemorat *Dominicus de Colonia* tom. II. hiſt. lit. de Lyon pag. 787. *Z. Cerſpirii*, ſiue, qui ſub hoc nomine latere voluit, *Chriſtiani Serpilii* libros II. de anagrammatiſmo, Ratisbonae 1731. 8. in quibus de Lycophrone agitur pag. 17 ſq. vbi pro *Chilidenſi* lege *Chalcidenſem*; *Io. Chriſt. Geieri* anagrammatographiam, Ienae 1732. 4.

in Delphis Phoenicizantibus acutiſſimus Edmundus Dickinſon, Lycophronem litteras hebraicas percalluiſſe, et inde anagrammata conficiendi modum didiciſſe. Non enim video, cur ſolis hebraeis in mentem venire potuerit, non etiam Graecis illa litterarum ἀναςροφὴ, luſusque euiſceratis verba quaerentium in verbis. Periiſſe fertur Lycophron, ſagitta percuſſus ab aduerſario, quum de antiquorum poetarum principatu certaret, vt adnotatum reperio ad haec *Ouidii* in Ibin. v. 531.

Vtque cothurnatum periiſſe Lycophrona narrant,
Haereat in fibris fixa ſagitta tuis.

Apud *Theodoritum* VIII. Therapeut. pag. 115. vbi Lycophronis monumentum memorat interpres latinus, graeca habent λυκοφρένην, et Sylburgius e Clemente Alex. iam obſeruauit, legendum eſſe Λευκοφρύνην. Adde, ſi placet, quae e Dionyſio Saluagnio Boeſſio pag. 107. commentarii ad *Ouidii* Ibin [d]) notauit *Baelius* in lexico, vbi de Lycophrone noſtro agit. *Fabr.* *Tzetzae* praefat. de genere, vita et ſcriptis Lycophronis, graece, praemiſſam editioni Io. Potteri; item *Voſſium* de poetis graecis cap. VIII. pag. 64. *G. Canteri* prolegom. ad ipſius editionem, *Simſon* Chronic. ad a. m. 3728. Biographiam claſſicam a *Murſinna* germanice verſam vol. I. pag. 161 ſqq. *Barneſium* in Theocriti vita a Wartono primo bucolici illius volumini praefixa pag. XXXXIII. *Harl.*

II. Exſtat ſola eius ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ſiue ἈΛΕΞΑΝΔΡΑ, drama obſcurum [e]) et μονοπρόσωπον, in quo vnica perſona inducitur, Caſſandra [P] ſiue Alexandra [f]) perpetuo carmine iambico vaticinans de clade Troianorum et variis malis eam ſequuturis [g]). Ac primo quidem ea recenſet, quae ex Helenae raptu ipſi, parentibus, fratribus, ſororibus, tot denique regiae familiae ſint euentura. Secundo, quae Graeci propter Aiacis libidinem ſint perpeſſuri,

d) Verſ. 533. tom. IV. pag. 136 ſq. edit. Burm. vbi Ouidius Lycophrona vocat *cothurnatum.* *Harl.*

e) Hinc *atrum* Lycophronem vocat *Statius* V. ſiluar. 3. 157. non *tenebroſum*, vt interpres latinus *Tan. Fabri* de poetis tom. X. theſauri Gronou. pag. 761. Haud abſurde idem Faber vir ingenioſiſſimus et ante Fabrum *Arnoldus Arlenius Peraxylus*, (praefat. ad Lycophronem,) poetam hunc propter tenebras huius dramatis, Cimmeria caligine obſcuriores, ait reſpondere *ſtellae* in Pleiade *obſcurae* ac *nebuloſae.* Vide etiam ſis Nouellas reipublicae literariae ann. 1705. ſub initium, vbi non ab re improbat auctor clariſſimus inſtitutum poetae noſtri, tam prolixo carmine erucem figentis lectoribus et grammaticis, tamquam fixurus eſſet ſe ipſum cruci, (vt in MSto quodam codice legiſſe ſe ait, vel potius ipſe lepide confinxit Tan. Faber,) ſi a quoquam intelligi drama ſuum contingeret. *Vignerius* in libro de ziſris, gallice ſcripto, pag. 13. refert, Lycophronis poema a quodam obſcuritatem indignante, medium fuiſſe conſciſſum, *pour voir ce qu' il y avoit au dedans, puisq' on n'y pouvoit rien diſcerner par le dehors. Colomeſ.* Opuſc. pag. 241 ſq. *Perſium* propter obſcuritatem adpellari *Lycophronem latinum* video in Diario Veneto, Giornali d'Italia, tom. VIII. pag. 16. *Fabric.* — Plures obſcuritatis in dramate Lycophronis cauſſas expoſuit docteque demonſtrauit *Reichardus* in praefatione ad ſuam editionem pag. XVIIII ſqq. Praecipua cauſſa eſt, quia Caſſandram, prophetiſſam, more ſtiloque oraculorum loquentem induxit poeta. vid. quae notaui in Introduct. in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 510 ſq. edit. II. *Harl.*

f) Vide *Meziriacum* ad Ouid. tom. I. pag. 432.

g) Lycophron Euripidea imitari videtur *Valckenario* in adnotatt. ad Euripidis Hippolytum vſ. 1423. pag. 317 ſq. In ſcholiis Venetis ad Homerum citatur *Lycophron.* vide ſupra in vol. I. pag. 448. *Harl.*

peſſuri, idque partim in reditu, vt Aiax, Diomedes, Vlyſſes, Menelaus, alii multi: partim domum reuerſi, vt Agamemnon et Idomeneus. Poſtremo Caſſandra repetitam altius cauſam exponit, de qua perpetuis inter ſe bellis Europa et Aſia longo tempore conflictatae ſunt. In qua quidem explicatione ab Ionis vsque et Europae raptu per Argonautarum, Amazonum, Troianorum hiſtoriam, Midae quoque et Xerxis imperia ad monarchiam vsque Alexandri Magni, qualemcumque hiſtoriae ſeriem deducit. Quo facto, cogitans, nullam ſibi apud homines fidem vel auctoritatem fore, poſtquam falſos de ipſa rumore Apollo ſparſiſſet, tandem conquieſcit. Aliae etiam hiſtoriae fabulaeque permultae per varias digreſſiones inſeruntur, in his labores Herculis, Deucalioneum diluuium, Dioſcurorum et Apharidarum pugna, Aeneae peregrinatio et in Latium deducta colonia, aliarumque gentium migrationes aliquot et coloniae. *Quamobrem adſirmare auſim*, (inquit Guil. Canterus,) *quicumque hoc poema, licet paruum*, (verſuum tamen 1474.) *diligenter perlegerint*, (adde, et intellectum perſpectumque habuerint,) *eos et hiſtoriarum et poeticarum fabularum partem exiguam probe perfecteque eſſe cognituros:* [atque *Richard* in praef. pag. XXI. hunc libellum vocat veluti theſaurum mythologiae veteris locupletiſſimum.] Qui poema hoc de leuibus cauſis alteri, neſcio cui, Lycophroni olim adiudicauerunt, exploduntur a *Tzetza* ad vſ. 1226.

III. *Clemens Alex.* V. Strom. p. 571. teſtatur Caſſandram Lycophronis vberem materiam praebuiſſe grammaticis ingenii ſui exercendi, et ſane e veteribus in illud olim ſcripſerunt *Dection* h), laudatus Etymol. M. in Ἤπιος, *Duris*, *Theon*, teſte Stephano Byz. in Αἴνεια et Κύτινα, et *Orus*, quem ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος laudat Etymol. in Εἰλενία et videtur reſpicere in Ἄμαντες, Ἄτλας, Βάτεια. Mirum eſt, neque hos neque alios Lycophronis interpretes nominetenus citari in commentario prolixo et erudito graeco in hunc poetam, quem hodie habemus auctore *Tzetza*, licet aliquando citet et reprehendat antiquiora ſcholia his verbis: *οἱ τὰ τοῦ Λυκόφρονος πρὸ ἡμῶν σχολιάσαντες* ad v. 1446. vel *οἱ σχολιασταὶ σφάλλονται* ad v. 1017. etc. Euſtathio etiam ad Homerum plus ſimplici vice laudantur Lycophronis ὑπομνηματισταὶ, et a Scholiaſte Pindari, *Λυκόφρονος παράφρασις*. Vulgo quidem creditur, *Iſaacium Tzetzen*, [?] (Ioannis Tzetzae, qui circa a. Chr. 1170. Chiliades ſcripſit, fratrem,) auctorem eſſe commentarii, in Lycophronem editi, et ſane ei tribuitur a Ioanne, fratre, his verbis prolegom. ad Heſiodum: *καὶ τῷ ἐμῷ δὲ ἀδελφῷ ἐκπεπόνηται λίαν κάλλιστα καὶ φιλοτιμότατα περὶ τούτου ἐν τῇ τοῦ Λυκόφρονος ἐξηγήσει.* adde Chil. VIII. hiſt. 204. vſ. 486. Sed Potterus in editione altera Lycophronis, ann. 1702. edita, in notis p. 111. oſtendit, verum auctorem eſſe *Iohannem Tzetzam;* ſed, qui ſub Iſaaci nomine hoc opus vulgaverit et honori fratris ſui illud tribuerit. Primo, inquit, *ſi ſtilum et ingenium Scholiaſtae noſtri*

h) Apud *Etymolog.* pag. 434, 18. voc. Ἤπιος citatur Δεκτίων ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος· At *Valckenar.* in diatribe poſt Euripidis Hippolytum p. 291. A. B. monet, pro deprauato, et ignoto nomine Δεκτίων reponendum eſſe nomen filiae Aſclepii et Epiones, Ἀκεσώ, tum commentarium in Lycophrona, vbicumque laudetur in *Etymologico M.* abſque auctoris nomine legi, vt in illo loco, aliquoties ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος· tandem veluti huius interpretem, nusquam ignotiſſimum Δεκτίωνα, ſed *Theona* memorari alibi. — Denique, ex iſtis, ait, *ſcholiis* antiquioribus in ſuum *Etymologicon* multa retuliſſe videtur *Orus*. vid. noſtrum Etymologic. pag. 191, 47. 298, 30. hinc leuis error natus eſt cl. *I. A. Fabricii* Bibl. Gr. III. cap. 16. §. 8. (ſcribendum eſt §. 3.) *Harl.*

noſtri conſideremus, ea cum ſcriptore Chiliadum hiſtoricarum in omnibus conueniunt. Vterque nimius eſt in ſui laudibus, vterque nomen ſuum toties inſerit, vt eius amore quodam captus eſſe videatur. Denique tum in enarratione fabularum, tum in explicatione vocum magna inter eos conſenſio eſt. Confer Chil. I. hiſt. 14. cum ſcholiis ad v. 721 ſq. Chil. IV. hiſt. 15. cum ſcholiis ad v. 139. Chil. XI. hiſt. 380. cum ſcholiis ad v. 310. etc. Secundo *quamuis tanta inter fratres morum et opinionum conſenſio alia ex cauſa proficiſci poſſit, tamen Ioh. Tzetzes ſe commentarium hunc ſcripſiſſe aperte fatetur Chil. IX. hiſt. 296. (lege 298.) quem locum a nemine hactenus obſeruatum miror:*

Φιλλακινά τις ἰχθὺς ἐστι θαλάσσιος κητώδας (*leg.* κητώδης) etc.
Ἐν δὲ τοῖς εἰς Λυκόφρονα ἐμοὶ (ita *leg.* pro ἐμῇ) ἐξηγηθεῖσι etc.

Quae conferenda ſunt cum ſcholiis ad vſ. 83. *His denique addam epiſtolam Iohannis Tzetzae XXI. in cod. MDLXV. biblioth. reg. Pariſ. quam mecum pro ſingulari ſua humanitate communicauit vir doctiſſimus Ludolfus* i) *Neocorus,* (h. e. *Küſterus*) *quaeque hanc rem paene extra dubitationem poſuit.*

Τῷ Ματριαρχικῷ Πρωτονοταρίῳ Κυρίῳ Βασιλείῳ τῷ Ἀρχιδηνῷ,
Ἐν τῇ εἰς τὸν Λυκόφρονα Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου ἐπιγραφῇ εὑρόντι Ἰσαακίου τοῦ Τζέτζου.

Φειδίας ἐκεῖνος ὁ πλάστης Ἀγορακρίτῳ ποτὲ χαριζόμενος Φιλίας θεσμῷ γραφικῷ μὲν τὴν τέχνην, ἀλλ' οὐκ εὐχείρως γράφειν εἰδότι, αὐτὸς εὖ μάλα πρὸς πλαστικὴν ἀτεχνίαν ἀγαλματώσας τὸ ἐν Ῥαμνοῦντι Διὸς καὶ Νεμέσεως ἄγαλμα, τούτῳ ἀνέθηκεν, ἐπιγεγραφὼς k) τῷ ἀγάλματι [?] Ἀγορακρίτου Παρίου, καὶ τὸ τῆς τέχνης ἐνδεὲς δι' ἐπιγράμματος ἐκείνῳ χαρίζεται. Εἶτα Φειδίας μὲν ξενίας θεσμῷ ἀνδρὶ δυσπαλάμῳ περὶ τὴν τέχνην χαρίσασθαι περὶ τὰ μέγιστα οὐ κατώκνησεν, ἡμεῖς δὲ περὶ τὸν ἀδελφὸν, Φειδίου φανούμεθα δεύτεροι, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ταὐτὸ τούτῳ Φειδίᾳ ποιήσαιμεν εὐπαλάμων τε ὑμῶν τελοῦντι κατὰ Πίνδαρον τέκτονι καὶ ἡμῖν στεργομένῳ ἀσύγκριτα, ἤπερ Φειδίᾳ ὁ Ἀγοράκριτος, καθ' ὅσον ἄρα καὶ ἀδελφότης πρὸς θέλγητρα ξενίας ἐφελκτικώτερον, οὕτω κἀγὼ καὶ Φειδίας ἐκεῖνος τὰς ἐπιγραφὰς ἐπιγράψαμεν. Ἀλλ' οὔτε Φειδίας ποτὲ οὔτε ὁ Τζέτζης ἐνέστηκε παραπληξίαν ἢ λήθαργον. ὡς εἰς τοσοῦτον ἐλάσαι τῶν μανιῶν ὡς καὶ τοῦ οἰκείου λελῆσθαι ὀνόματος, καθά τινες ὑπετόπασαν. Conqueritur etiam alibi Ioh. Tzetzes, grammaticum, neſcio quem, per plagium eadem in Lycophronem commentaria ſibi vindicaſſe, et a diſcipulis ſuis furti manifeſtum deprehenſum, Chil. VIII. hiſt. 204.

Λυκόφρων ὁ καὶ σύγχρονος ὑπάρχων Πτολεμαίῳ.
Πολλὰ μὲν συνεγράψατο δράματα, τραγῳδίας.
Καὶ βίβλον ἣν ἐπέγραψεν, τὴν κλῆσιν, Ἀλεξάνδραν,
Εἰς ἣν ὁ Τζέτζης ἔγραψεν ἐξήγησιν, καὶ ἄλλαις
Ταύτην δὲ τὴν ἐξήγησιν ἐσφετερίζετό τις,
Οὐχὶ τὴν βίβλον παρ' αὐτοῦ λέγων ἐξηγηθῆναι etc.

Satis

i) Conf. Küſteri notas ad Suidam in Λυκόφρων, [tom. II. pag. 473. qui eamdem repetit Io. Tzetzae epiſtolam,] et *Rich. Bentleium* pag. 45. ad Horat. edit. Cantabrig.

k) Conf. *Apoſtolium* XVII. 12. Prouerb. et quos laudat *Franciſcus Iunius* in catalogo pictorum f. 8.

Satis acerbe nonnumquam in ipſum Lycophronem inuehitur ille commentator.

IV. *Editiones Lycophronis.*

[De codicibus msstis ad paragraphum ſequentem disputabitur.

Princeps editio eſt *Aldina*, graece cum Pindaro, Callimacho et Dionyſii periegeſi. Venetiis 1513. 8. vid. ſupra ad *Pindarum* in vol. II. pag. 68.

Λυκοφρονος — *Lycophronis Chalcidenſis Alexandra, ſiue Caſſandra:* poema quidem obſcurum etiam doctis adpellatum; ſed ita eruditiſſimis *Iſaaci Tzetzis Grammatici commentariis*, (quae et doctiſſimo cuique vehementer deſiderata ſunt hactenus, et ſimul *nunc primum in lucem eduntur*,) illuſtratum atque explicatum, vt tam hiſtoriarum et fabularum, quam aliarum quoque reconditarum ſcituque dignarum rerum ſtudioſi, horum editione magno ſe theſauro ditatos, agnoſcere merito poſſint. Adiectus quoque eſt *Ioannis Tzetzae* variarum hiſtoriarum liber, verſibus politicis ab eodem graece conſcriptus, et *Pauli Lacifii* Veronenſis opera ad verbum latine conuerſus, nec vnquam antea editus. *Baſileae.* in calce: *Baſileae ex officina Io. Oporini.* a. ſal. humanae M. D. XLVI. (1546.) menſe Martio, in fol.

Additae ſunt Tzetzae variae hiſtoriae ſiue Chiliades. *Arnoldus Arlenius Peraxylus* in epiſtola nuncupatoria, ad Benedictum Accoltum, cardinalem Rauennae, Bononiae Idib. Aug. 1542. eleganter ſcripta, teſtatur, ſe edere illa e bibliotheca collegii, quod Bononiae eſt, S. Saluatoris et Lycophronem ipſum ad exemplar *M. Antonii Antimachi*, quem familiarem ſuum et praeceptorem nominat valdeque laudat, emendaſſe. Hiſtoriam vero *Ioannis Zezis*, (ſic enim nomen exarandum, et ſcripturam, *Τζέτζης*, aſperam vaſtamque pronuntiationem, ac ſonum plane barbarum efficere putauit, ſed contra conſuetudinem ipſius Tzetzis et contra morem ſcribendi in libris, tam editis, quam ſcriptis, perpetuo vſitatum, animaduertente Pottero in initio notarum ad Lycophronem,) ita dedit, vt eam *Raphael Regius* reliquit. Epiſtolam excipiunt *Nicolai Gerbelii*, qui Tzetzae variam hiſtoriam in ſuum ordinem ac nitorem reſtituit, caſtigationes et catalogus auctorum, a Tzetze citatorum; at minus plenus. Tzetzes, quamquam multa bene docuit atque ita explicuit, vt nos, duce illo deſtituti, in multis locis coecutiremus, in aliis tamen locis haud paucis foediſſime lapſus eſt; (vide e multis exemplis *Schneideri* animaduerſionem in Periculo critico in Anthol. Cephalae pag. 98.) et quae habet bona, ea ex Theonis, aut alius antiquioris interpretis commentariis deriuaſſe videtur. Eum tamen a Canteri accuſatione defendit Potterus l. c.

Lycophron, graece, Pariſ. apud Iac. Bogardum. 1547. 8. vid. Maittarii indic. ad A. T. pag. 38.

Lycophron ex proſa verſione *Bernardi Bertrandi*, Regienſis Galli, qui primus Lycophronem cum Tzetzae commentariis ſiue verſis, ſiue contractis vtcumque latine tranſtulit, Baſil. 1558. 8. Bertrandi verſionem atque enarrationem haud probat Canterus.

Lycophron, graece cum duplici verſione latina, vna ad verbum a *Guil. Cantero*, altera carmine expreſſa per *Io. Scaligerum*, cum *Canteri* adnotationibus etc. Baſileae ap. Io. Oporinum et Petrum Pernam 1566. 4. et apud Commelin. 1596. 8.

Canteri notae breues ſunt nec adeo multae, ſed eruditae, ex Tzetzae quidem commentariis magnam partem ductae: at multa praeter ea loca vel ſanantur perite, vel intelligenter

Digitized by Google

genter explanantur. Textus marginem occupant variae lectiones. Epitome quoque Caſſandrae compoſita eſt a Cantero verſibus Anacreonticis, graece et latine.

Lycophronis Alexandra ſiue Caſſandra, et ſeorſim eadem iambico latino carmine per *Ioſ. Scaligerum* translata. Lutet. apud Fed. Morel. 1584. 4. vid. *Maittaire* A. T. tom. III. part. II. pag. 790. et bibl. Menarſian. pag. 332. Cat. bibl. Bünau. I. pag. 139.

Lycophr. gr. Oxon. 1592. 4. ab *Harwoodio* in Proſpectu variarum editionum veterum auctorum, ex verſione germanica Alteri pag. 58. et italica Pinelii pag. 43. laudatur correcta editio.

Lycophr. — *Io. Meurſius* [1]) recenſuit et libero commentario illuſtrauit: acceſſit *Ioſ. Scaligeri* verſio centum locis emendatior. Lugd. Batau. 1597. 8. apud Fabric. et Harwood. et in bibl. Leidenſis catalogo pag. 297. — *altera editio*, quae melior eſſe dicitur a Pinellio ad Harwood. l. c. ibid. apud Ludou. Elzeuir. 1599. 8.

Doctus eſt Meurſii commentarius, multaque antiquitatis capita illuſtrat; ſed mole laborat, nec pauca habet aliena. Fallitur autem Hallervordus, qui in bibliotheca curioſa adfirmat, Tzetzae commentarios Meurſianae editioni eſſe adiunctos.

Lycophr. — cum *Iſaaci Tzetzis* commentariis, ex fide manuſcripti emendatioribus factis. Adiuncta eſt interpretatio verſuum latina ad verbum per *Guil. Canterum.* Additae ſunt eiusdem *Canteri* adnotationes, nec non epitome Caſſandrae graecolatina, carmine anacreontico. Geneuae. exc. Paul. Stephanus, 1601. 4.

Scaligeri metaphraſis, quae propter obſoletum et antiquatum dicendi genus ipſa eget interprete, reperitur quoque inter illius poemata, a Petro Scriuerio iunctim vulgata, Lugd. Bat. ex Raphelengii officina, 1615. 12. — et ad calcem poematum Iulii Caeſaris Scaligeri, patris, in 8.

Lycophr. graece, cum verſione latina *Guil. Canteri*, in Corpore poetarum etc. Geneuae, 1614. fol. tom. II. pag. 138 ſq.

Fabricius, „in catalogo, ait, quoque ſcriptorum a *Caſpare Cunrado*, Sileſio, proſopographiae melicae auctore, editorum, reperio Lycophronem, ſed illam editionem nondum vidi.“ Neque ego illam noui.

Pleniſſima et ſplendida editio, cuius baſis eſt Canteriana, recte iudicatur Potteriana:

Λυκοφρονος — *Lycophronis Chalcidenſis Alexandra* cum graecis *Iſaaci Tzetzis* commentariis. Accedunt verſiones, variantes lectiones, emendationes, annotationes, et indices neceſſarii: Cura et opera *Iohannis Potteri*, A. M. et Collegii Lincolnienſis ſocii, (deinceps Profeſſoris litterarum primum graecarum, deinde ſacrarum, denique epiſcopi Oxonienſis,) Oxonii, e theatro Sheldoniano, 1697. — rec. 1702. fol. — Conſ. Nouv. rep. lettr. a. 1705. p. 1. Thryllitſchio tamen non ſatis fecit Potterus; vt paullo poſt adnotabitur.

Fabricius de vtraque editione iam ea, quae ſequuntur, ſcripſerat. „In priore editione habentur 1) Poetae textus, ad binos codices MSS. Baroccianum et Seldenianum, caſtigatus, et

1) Meurſius compoſuit amplum ſuum commentarium annos natus XVII.

et maioribus typis nitide exſcriptus cum verſione G. Canteri. 2) Tzetzao ſcholia, ſingulis paginis ſubiecta, emendataque et ſuppleta e tribus codd. MSS. adiunctis variis lect. 3) Metaphraſis Scaligeri ex editione Meurſiana. 4) Index vocabulorum in Lycophrone omnium concinnatus a *Richardo Wright*, Londinenſi. 5) Index in Tzetzae commentarios ab *Eduardo* Dechair, e collegio Londinenſi. 6) Index auctorum, a Tzetza laudatorum, ſed paſſim mancus. 7) in Lycophronem [ꝑ] adnotationes integrae G. Canteri, commentarius Ioh. Meurſii, et numquam antea editus Ioh. Potteri, qui inter alia obſeruat, Lycophronem adſiduum Aeſchyli imitatorem fuiſſe. — Alteram editionem anni 1702. iisdem typis, nec minus nitide excuſam, auctor inſcripſit Ioh. Georgio Graeuio, a quo Baſileenſem editionem, cum antiquis membranis collatam, acceperat vtendam, cuius beneficio Tzetzae commentarios profitetur ſe dare ducentis ferme in locis auctiorem vel emendatiorem, quam in priore. Indicem quoque auctorum, a Tzetza citatorum, longe quam in altera anni 1697. pleniorem et accuratiorem, et commentarium ſuum ipſius, (Potteri,) hinc inde locupletiorem exhibet." Hactenus *Fabricius*.]

[Nouiſſima editio eique, qui vel linguae graecae, mythologiae et hiſtoriae antiquae ſcientia probe imbutus eſt, vel exemplum Potterianum cum graeco ſcholiaſte ad manus habet, valde fructuoſa, ex Cantero-Potteriana ducta eſt, nonnullis tantum locis, exigente metro, mutatis:

Λυκοφρονος — *Lycophronis Chalcidenſis Alexandra ſiue Caſſandra* cum verſione et commentario *Guilielmi Canteri*, paraphraſin, notas, indicem graecum, e ſcholiis auctum, adiecit ac praefatus eſt *Henric. Godofredus Reichardus*, A. M. ſcholae prou. Grimmenſis Collega III. Lipſiae 1788. 8.

Reichardus V. Cl. qui a iuuentute paene familiaritatem quamdam cum Lycophrone contraxerat, tum exempla Aldinum, Baſileenſe, Canterianum et Potterianum et tres codd. qui in bibl. publica Wittebergenſi ſeruantur, recentiores ac propter expoſitionem, intra lineas ſcriptam, potiſſimum vtiles, et quos in praefatione deſcribit vberius, contulit, tum collationem codicis MS. Mosquenſis a cel. *Matthaei* nactus ita verſatus eſt in paranda editione, vt potiſſimum orationem poetae dilucida legitimaque explanaret interpretatione huiusque ope non minus quam paraphraſi latina paullo liberiore, et textui ac verſioni ſubiecta, variis ſenſum atque intelligentiam iuuaret atque facilitaret, Canteri verſionem atque adnotationes, cuius breuitatem et eruditionem verboſis Potteri, praecipue Meurſii, vbique antiquitates crepantis, commentariis multum praetulit, adiiceret, ſuisque breuibus nec admodum multis cum criticis tum inprimis exegeticis illas ditaret, denique tabulam et conſpectum totius dramatis praemitteret, et in indice ſat commodo difficiliora tantum explicaret vocabula. Imitationem poeticam, in lingua vernacula ſcriptam, tentauit. Conſ. ephem. litter. Gotting. 1788. plag. 139. et Ien. Allg. Litt. Zeit. menſ. Martio 1791. nr. 82. — Loca Lycophr. ſunt quoque in Collectione ſententiarum Frobeniana, atque in *Grotii* excerptis ex tragoediis et comoediis graecis etc. *Harl.*

V. Lycophronem illuſtrandum aliquando in ſe ſuſceperat etiam *P. Lambecius*, cui hanc in rem MS. codicem Tzetzae commentariorum obtulit *Holſtenius* in litteris ad eum datis, quae leguntur lib. VI. de bibl. Vindobonenſi pag. 242. Binos Mstos codices Lycophronis cum ſcholiis memini me videre Wittebergae in bibliotheca academiae publica, ex quibus alterum

Digitized by Google

alterum vetuſtiorem membranaceum commendant Acta Erud. ann. 1695. pag. 435. [De illis Reichardum in praef. ad Lycophrona copioſe egiſſe, iam ſupra adnotaui. adde theſaur. epiſtol. Lacrozianum II. pag. 14.] Neque omittendum, quod ex *Boeſſii*, ante laudati, notis ad Ouidii Ibin pag. 77. obſeruat *Baelius* m), quod parens iam dicti Boeſſii commentarium in Lycophronem concinnauerit, ſed hactenus, quod ſciam, ineditum. [Dolendum eſt, editionem, quam *G. Fr. Thryllitſchius* parauerat, morte illius praematura, (d. autem XIIII. April. 1715. anno aetat. XXVII. vita deceſſit,) fuiſſe interruptam. Contulerat enim (vt auctor vitae illius in Neuem Bücherſaal etc. loco, paullo infra memorato, p. 736 ſqq. prodidit,) codices tres Witteberg. et veterem egregium Auguſtanum, multaque errata aut difficultates, vel a Pottero non ſublatas, remouit, nec de ipſa Potteri ed. adeo bene ſenſit. *Harl.*] *Eraſmi Schmidii* notae in Dionyſium Alexandrinum et *Lycophronem* Wittebergae in 4. editae ab Henningo Wittenio pag. 414. memoriar. philoſophor. memorantur: *Cla mundus* (h. e. Rüdiger) in vitis etc. III. pag. 180. ait, editas Wittebergae 1618. 4. et a *Dan. Heinſio* ſponte decoratas graeco epigrammate. Contra *Theoph. Spizelius*, pag. 349. templi honoris, commentationes has, quas adpellat egregias, a Schmidio conſcriptas modo, non, editas, memorat: neque ego vnquam illas me videre memini. [Atque in MSS. adhuc latent. Certe auctor vitae M. G. Fr. Thryllitſchii in: Neuer Bücherſaal der gelehrten Welt, — LVIII. Oefnung, Lipſiae 1716. p. 740. in nota ſcribit, ſe ad illum Thryll. miſiſſe Canteri editionem Lycophron *cum multis obſervatt. Eraſmi Schmidii manu exaratis.*] — *Laurentium* quoque *Begerum*, Lycophronis editionem molitum eſſe, notat *Z. Celſpirius*, h. e. *Chriſtian. Serpilius*, libro de anagrammatiſmo, pag. 230. vbi male *Beyerus* excuſum pro *Begerus.* — Ex nouem codicibus mediceis et vaticanis Lycophronem emendaſſe ſe profeſſus eſt *Franciſcus Montanus*, Piſaurenſis, et promiſit 1719. *italicam* Lycophronis metaphraſin cum paraphraſi Theonis inedita notiſque tam criticis quam exegeticis. vid. Giornale d'Italia tom. 31. pag. 401. [atque ephemerid. Lipſ. litt. ann. 1720. nr. 97. pag. 770 ſq. vbi adeo celebratae ſunt dotes illius, vt editio in magna eſſet exſpectatione: at num praelo fuerit ſubiecta, equidem neſcio. — Germanice vertit Lycophronis Caſſandram cel. *de Murr* in Schirachii Magazin etc. tom. II. part. II. *Harl.*] Lycophronem cum notis marginalibus et interlinearibus graecis ſeruat in tribus minimum codicibus bibliotheca Auguſtiſſimi imperatoris. Quibus adde codicem, quem cum gloſſis interlinearibus ſcholiiſque graecis *Petri Nicolii* manuſcriptis euolniſſe ſe teſtatur *Fayditus*, auctor Telemachomaniae pag. 6. nimium forte tribuens Lycophroni, vt ex his eius verbis adparet, quae infra poſui. *Celui dont je me ſuis le plus ſervi, eſt le Poete Lycophron. Tout le monde ſcait que l'unique but qu'il s'eſt propoſé dans ſa Caſſandre eſt d'inſtruire les jeunes gens de l'Hiſtoire des temps heroiques depuis Hercule juſqu' à Alexandre le Grand, et de toute la Mythologie des Grecs, et qu'en effet rien ne lui a échapé, et qu'il en a mieux parlé qu'aucun autre Auteur. Le commentaire d'Iſaac Tzetzes n'a pas peu contribué à me le faire entendre, auſſi bien que la gloſſe interlineaire et les notes* [P] *grecques, que feu* Mr. Nicole *de Port Royal a écrites de ſa main ſur le texte Grec de cet obſcur et ſçavant Poete. C'eſt un tres excellent Manuſcrit.*

m) Verba filii ſunt: *Iure ſiquidem Carolus Salvagnius, Boeſſis toparchus, parens meus, vir non minus literis, quam militari gloria nobilis, vtpote qui ſyriace, hebraice, arabice, graece, latine, hiſpanice, italice, germanice, anglice, perinde ac gallice peritus eſſet, in ſuis ad Lycophronem commentariis* etc. Meminit iterum pag. 107.

nuſcrit. Mr. de Beſſat Maitre des comptes digne neveu du celebre Abbé de Bourzeis et l'heritier de ſes vertus et de ſon amour pour les belles lettres m'a fait l'honneur de me le communiquer avec ſa generoſité ordinaire et toujours officieuſe. Addit tamen: *Je ne me ſuis pourtant pas toujours attaché au ſentiment de Lycophron. J'ay preferé celui des autres auteurs, lors qu'il m'a paru mieux fondé; et en cela j'ai imité Tzetzes, qui, quoique grand admirateur de ce poete, n'a pas fait difficulté de le traiter en bien des endroits d'yvrogne qui ne ſçait ce qu'il dit et ecrit, d'ignorant et d'impoſteur pag. 119. 123. 136. 166. 168. 175. et 233. edit. Baſil. en 1558.* Verſum e Lycophronis Alexandra a Ptolemaeo Hephaeſtionis lib. VI. apud Photium pag. 251. citari, qui hodie in editis deſideretur, monet *Colomeſius* pag. 6. Opuſc. Sed eſt verſus 670. paullo aliter lectus, vt idem vir doctus poſtea in notis ad Gyraldum pag. 158. recte obſeruavit. *Fabric.* [De codicibus, a Fabricio non memoratis, pauca addam. In bibl. *Matritenſi* regia eſt teſte *Iriarto* in Catal. pag. 24. cod. VIII. in quo quaedam ex Tzetzae ſcholiis ſiue prolegomenis deſcripta leguntur: multo plura praebet cod. XIII. ſaec. XV. exaratus manu, in catalogo pag. 32. nempe *Lycophronis* Alexandram, ab Ariſtobulo Apoſtolide in Creta deſcriptam, et Conſtantini Laſcaris gloſſis, intra lineas poſitis, illuſtratam; tum *Tzetzae* prolegomena et commentarius, ſcripta ab *Antonio Cretenſi*, (qui exeunte ſaeculo XV. multos deſcripſit codices, vid. *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 84. 95 et 112.) In eodem Iriarti opere p. 513. memoratur MSt. *Licophronis* Alexandra, cum ſcholiis Iſ. Tzetzae doctiſſimis omnia ex graeco latinitatis idiomate donata *Vincentio Marinerio Valentino* etc. quam interpretationem, emendationibus ex fide MSti factis, valde laudat Iriarte — in bibl. *Eſcorialenſi*, teſte *Plüero* in itinerario per Hiſpan. pag. 180. *Lyc.* cum ſcholiis *Tzetzae*, idem cum comment. incerti. — In bibl. *Veneta D. Marci* Lycophronis Caſſandra exſtat in cod. CCCCLXV. in 8. ſaec. XIV. — *Lyc.* cum commentario *Iſ. Tzetzae* in cod. CCCCLXXV. fol. ſaec. XV. — in cod. CCCCLXXVI. memorabiliore (p. 251.) reperitur *Lyc.* Alexandra cum ſcholiis duplicis generis. Prima ſemper e regione textus exſcripta titulum in initio praeferunt Ἐνταῦθα συνήθροισα etc. *Ego Nicetas Diaconorum minimus collegi hic Lexici dictiones:* altera, numeris diſtincta, incipiunt; Λέξω τὰ πάντα etc. Sequitur metaphraſis in Lycophronis Alexandram (ſine auctore.) — Inter *graecos codd. MStos apud Nanios*, (Bononiae 1784.) occurrit pag. 457. *Lyc.* Alexandra cum antiquo ſcholiaſte, ſed codex in fol. ſaec. XVI. ſcriptus, initio et in fine mutilus eſt. — In bibl. *Laurentio-medicea*, teſte *Baudinio* catal. vol. II. plut. 31. cod. VIII. pag. 84. *Lyc.* cum gloſſis interlinearibus. — plut. 32. cod. XVII. pag. 146. et cod. XX. pag. 173. tum cod. XXIX. pag. 177. atque cod. XXXVI. pag. 196. *Lyc.* cum gloſſis interlin. et ſcholiis Iſ. Tzetzae, ac prolegomenis, quae in altero codice deſunt, in primo exſtant in principio; — in tertio vero ſubiiciuntur in fine. — pag. 210 ſq. plut. 32. cod. LII. nr. 6. praebet *Lyc.* fragmentum cum gloſſis interlinearibus et ſcholiis marginalibus *Io. Tzetzae* — vol. III. pag. 391. plut. 87. cod. X. nr. 21. eſt Excerptum paucorum verſuum ex Lycophrone. — Vol. I. pag. 549. *Lyc.* citatur in viol. compoſ. — in bibl. Athenaei *Taurin.* teſte catal. p. 390. cod. CCLXXXXIX. *Lycophr.* cum comment. *Ioann. Tzetzae* ſecundum *Montfaucon* in Diario italico, pag. 17. in bibl. *Mediolan. Ambroſ. Lyc.* cum ſcholiis Tzetzae in Lycophronem. — pag. 311. *Neapoli* in bibl. *S. Iohannis* de Carbonaria, bis, Lycophron cum interpretatione Tzetzae. — In bibl. *Coisliniana*, teſte *Montfaucon*, catal. pag. 494. eſt cod. qui continet vocabula (Λέξεις) Alexandrae Lycophronis et argumentum. — pag. 238. Lexicon, ſiue συναγωγὴ λέξεων συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων βίβλων etc. in qua etiam occurrit Lycophron:

cophron: aliud Lexicon, pag. 482. in voc. Ἐλέγοσαν. — pag. 597. citatur *Lycophron* cum aliis poetis. In bibl. regia *Pariſienſi decem* codd. Lycophr. cuſtodiuntur, codd. MMCCCCIII. MMDCCXXIII. MMDCCXXIV. MMDCCXXV. (cui praemittitur vocabulorum index,) MMDCCCCXXXVI — MMDCCCCXXXIX. MMDCCCLXXXX. cum gloſſis interlin. et ſcholiis Tzetzae ad marginem, aut ſubiectis illius commentario, cod. MMDCCCCXXXX. ſine Tzetzae commentario. — In bibl. *Leidenſi* (catal. p. 399. nr. 74.) inter codd. quondam Voſſianos. — In biblioth. Caeſarea *Vindobonenſi*, apud *Neſſelium* part. IV. pag. 75. cod. CXXIV. nr. 3. fragmentum *Lycophr.* cum notis interlin. — pag. 134. cod. CCLVII. nr. 2. *Lycoph.* cum notis marginalibus et interlinearibus, pag. 141. cod. CCLXXXII. *Lyc.* cum anonymi commentariis. — in bibl. electorali *Bauarica*, ſecundum catalogum, pag. 85. cod. CCLX. *Iſ. Tzetzae* commentar. in Lycophrona — in bibl. Eliſabetan. Wratislauienſi, (teſte *Kranzio* in memorabilibus iſtius bibl. pag. 88.) *Lycophronis* Alexandra. *Harl.*]

VI. Fragmenta quaedam e ſcriptis Lycophronis deperditis collegit et illuſtrauit *Guil. Canterus* lib. VI. nouar. lectionum cap. 17. Teſtatur Tzetzes, eum ſcripſiſſe tragoedias LXIV. vel LXVI. (ξϛ enim pro μϛ [n]) rectius videtur legere codex Baroccianus,) ex his Suidae memorantur hae viginti: Αἰόλος, Ἀνδρομέδα, Ἀλήτης, Αἰολίδης, Ἐλεφήνωρ, Ἡρακλῆς, Ἱκέται, Ἱππόλυτος, Κασσανδρεῖς, Λάϊος, Μαραθώνιοι, Ναύπλιος [o]), Οἰδίπους α΄, β΄, Ὀρφανὸς, Πενθεὺς, Πελοπίδαι, Σύμμαχοι, Τηλέγονος, Χρύσιππος. Locus elegans e Pelopidis Lycophronis ſeruatus eſt a Stobaeo ſerm. CXX. de laude vitae, quem e Grotii verſione adſcribam:

Mortem remotam poſcit ardenti prece
Quemcumque dura clade fortuna opprimit.
At cum ſupremus voluitur fluctus, redit
Vitae cupido: non enim ſatias tenet.

E Σατύροις ſiue *dramate Satyrico* Lycophronis, quo *Menedemum*, Eretriacae ſectae principem, et alios philoſophos perſtrinxerat, (licet [?] ἐγκώμιον Μενεδήμου titulum fecit,) nonnulla profert *Laertius* II. 140. *Heſychius illuſtris* in Menedemo et *Athenaeus* lib. II. pag. 55. et lib. X. pag. 420. [p]) Chalcidenſi quoque noſtro idem *Athenaeus* lib. XIII. pag. 555. diſerte tribuit *libros περὶ κωμῳδίας*, quorum *nonum* laudat lib. XI. pag. 487. eiusdem operis mentionem faciens lib. VII. p. 278. In his libris videtur veteres Comicos illuſtraſſe Lycophron, Ariſtophanem, Cratinum aliosque. Vide Scholiaſten *Ariſtoph.* ad Veſpas vſſ. 91. 103. 662. etc.

n) In cod. Matrit. apud Iriartum pag. 24. legitur ἀλλαχοῦ γὰρ αὐτὸς ὁ Λυκ. τραγικός ἐστι ξδ ἢ μς Τραγῳδιῶν δράματα γεγραφώς. adde tamen notam, infra poſitam, ad indicem ſcriptorum, a Tzetza citatorum, v. Ιωανν. Φιλοπον. *Harl.*

o) Suidas: διασκευὴ δ' ἐστὶν ἐκ τούτου ὁ Ναύπλιος. Portus, Wolfium ſecutus, vertit: *diaſceue ſiue hiſtorica narratio eſt.* Gyraldus: *In his dubia Nauplius cenſetur.* Vterque male. Vide *Caſaubonum* ad Athenaeum III. 26. et eruditiſſ. Neocorum ad Suidam, e quibus diſces, διασκευὴν eſſe drama, ſecundis curis perpolitum et in ſcena iterum repraeſentatum.

p) Locum Lycophronis in Menedemo apud Athen. X. pag. 420. emendat *Toup.* in Emendatt. in Suid. et Heſych. vol. II. pag. 276 ſq. conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. phil. II. cap. 2, 6. pag. 148. *Harl.*

662. etc. *Fabric.* item ad pacem verſ. 701. ad Plut. 1195. ibique Hemſterhuſ. pag. 470. adde ſupra in vol. II. pag. 309 ſq. et pag. 452. *Harl.*

VII. Fuerunt et alii Lycophrones, veteribus memorati, 1) *Lycophron*, Maſtoris F. cuius ex Homero meminit Tzetzes VIII. Chiliad. hiſt. 204. 2) Rex Corinthi, Periandri F. de quo *Herodotus* III. 50. *Laert.* I. 94 ſq. Plutarch. Nicia. 3) *Lycophron*, ſophiſta, e quo *Ariſtoteles* III. 6. Politicorum refert dictum, quod lex ſit ἐγγυητὴς ἀλλήλοις τῶν δικαίων. Idem, ni fallor, cuius meminit in aliis locis I. phyſ. II. metaphyſ. VIII. 6. et ſophiſt. elench. I. 14. 4) *Lycophron*, aduerſus quem duas orationes ſcripſit Lycurgus, rhetor, vt dixi ſupra lib. II. cap. 26. Defendit Hyperides. 5) *Lycophron*, Lycurgi, rhetoris, pater. 6) *Lycophron*, ad quem ſcripſit Leonteus, Epicureus, teſte *Plutarcho* pag. 1108. contra Colotem, niſi hic idem cum Chalcidenſi; tempora enim conueniunt. 7) Eſt Tragicus noſter. Sed et Λυκοφρονίδῳ cuiusdam mentio apud *Athenaeum* XV. pag. 670. vbi nonnihil de amoribus caprarii cuiusdam. Equidem G. Canterus a noſtro diſtinguit etiam Lycophronem, grammaticum, qui Ariſtophanem et Cratinum eſt interpretatus. Sed non diuerſus ille eſt a Chalcidenſi, vt iam ex Athenaeo obſeruaui.

Index Auctorum, qui a Tzetze ad Lycophronem laudantur, ex editione ſecunda Iohannis Potteri q).

Ἀγαθοσθένης Φιλόσοφος ad verſum 704. 1021

Ἀγαμήστωρ Φαρσάλιος ἐν Θέτιδος ἐπιθαλαμίῳ 178 [?]

Αἰσχίνης

q) In libro menſtruo laudato, *Neuer Bücher-ſaal* etc. LVIII. Ocſn de vita ſcriptisque Thryllitſchii, haud pauca memoratu digna ſunt notata. Primum pag. 736 ſq. ex epiſtola fratris Thryllitſchii particulam excerpere iuuat. „Indices adhaec auctorum, in ſcholiis memoratorum, (n. Euripidis, Pindari, Nicandri, Heſiodi, Apollonii etc.) emendatos (a fratre Georgio Friderico,) adiicerem: integros autem habeo, a b. fratre confectos, auctorum in ſcholiis ad *Sophoclem*, *Aeſchylum*, *Pindarum*, *Apolloniumque* citatorum. Scholiis ad *Theocritum* hac in parte manum admoui ipſe: Rudera aliorum ad *Euſtathium* et *Euripidis* ſcholiaſtam b. fratris poſſideo: hos ſupplere deberem, reliquos de nouo conficere. Sane enim *F* . . . . (probabiliter, *Fabriciana*.) parum tuta apud me fides. Dedi ſpecimina errorum tantum aliqua in adiecto ſchediaſmate: omnes ſi caedere voluiſſem, bilem verebar profecto, ne atram collectoribus mouiſſem, adeo iratis muſis plures tantam operam ſunt adgreſſi." Grauis eſt, nec omnino falſa, accuſatio: atque, ni fallor, Valckenarius de indice ſcriptorum, ab Athenaeo citatorum, Fabriciano pariter conqueſtus eſt. Enimuero, nemo aequus verecundusque iudex poſtulabit, vt ad emendandos eiusmodi indices ego ſingulos auctores atque ſcholiaſtas ſtudioſe perlegam et critica face illuſtrem. Id foret laboris non dicam ingrati et moleſtiarum taediique pleniſſimi, ſed infiniti. Quapropter editoribus potius illorum relinquenda et committenda eſt haec prouincia: id etiam valebit ad Fabricii excuſationem. — Porro in eadem *Thryllitſchii* vita pag. 738. illius de Potteriana Lycophronis editione iudicium ex epiſtola, an. 1714. ſcripta, adfertur: „De Lycophrone haec habe: in conferendo non vſus ſum recentiore *Potteri* editione, in qua ſane haud pauca ope cod. Graeuiani immutata eſſe, me non fugit. Interim illa tanti non ſunt, (nam etiam recentiorem ſatis inſpexi,) vt me deterreant; qui vel ex indice tantum recentis illius editionis, vbi auctores, a Tzetza laudati, comparent, partim MSS. ope, partim aliorum auctorum locis adiutus expungo vel in melius reformo — [quae in hoc indice emendauit ille, ea ego ad ſingula vocabula adnotabo.] — Sed plures etiam expungendi reſtant. Vides, o amice, quam bene ſola auctorum nomina in recentata editione nobis deſcribantur. Quodſi iam eiusmodi

Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ad verſ. 417
Αἰσχρίων ἐν ἑβδόμῃ Ἐφεσίδος 683
Αἰσχύλος 87. 177. 406. 426. 519. 778. 855. 1247. 1286. 1345. ἐν Προμηθεῖ 106. 178. 630

Ἀκέσανδρος 886
Ἀκουσίλαος 177
Ἀλέξανδρος ὁ πολυΐστωρ 177
ποιητὴς ὁ Αἰτωλός. 259
Ἀλκαῖος 212
Ἀνδροκλῆς r) ἐν τῷ περὶ Κύπρου 447
Ἀνδροτίων ὁ ἱστορικὸς 495. 1206
Ἄνδρων ὁ Ἁλικαρνασσεὺς 894. 1283
Ἀντικλείδης 464
Ἀντίμαχος 245. ἐν Θηβαΐδι 589
Ἀντίωνος (ἀλ. Ἀντίγονος) 387
Ἀπολλόδωρος ὁ ἱστορικὸς Ἀθηναῖος 177. 178. 355. 361. 481. 440. 890. 902. 921. 1075. 1327
Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος 156. 175. 417. 480. 883. 890. 1285. 1309. 1327
Ἄρατος 219. 1300. ἐν Φαινομένοις 396
Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ 836. 1378. 1432
Ἀριστοτέλης 255. 1401. ἐν Ἰθακησίων πολιτείᾳ 799. ὁ τῶν Πέπλων συγγραφεὺς 488

Ἀρίων (ἀλ. Ὠρίων, ἢ Εὐφορίων) 911
Ἀρτεμίδωρος 633
Ἀρτέμων ὁ ἱστορικὸς περγαμηνὸς 177
Ἀρχίλοχος 91. 771
Ἀσκληπιάδης 315. 886
Αὐτόθετος 630

Βιγρίδιος (ἀλ. Βίγριος, ἢ Βιβάγριος) [Βιτρούϊον e MS. et Vitruuio reponit Thryllitſch.] 1050

Γραφαὶ ἅγιαι 183. 648. 939
Δημήτριος ὁ τὰ Παμφυλικὰ γράψας 440
Δημόκριτος 519. ὁ Σκήψιος 529
Δημοσθένης 111
Δίκτυς 61
Διόδωρος 119. 148. 355. 827. 938. 1375. ὁ Σικελὸς 717. 1017
Διονύσιος 911. 912. ὁ Περιηγητὴς 188. 695. 847. 925. 1206. 1288. ὁ Σκυμναῖος s) 1247
Δίων 355. 603. 704. 938. 1200. 1312. 1375. ὁ Κοκκειανὸς 44. 516. 633. ὁ ἱστορικὸς ὁ τὰς Ῥωμαίων πράξεις συντάξας 852. 912
Δομνῖνος 177
Δοῦρις ὁ Σάμιος 103. 143. 183. 513. 847. 851. 1375. περὶ ἀγώνων 610
περὶ Ἀγαθοκλέους 772

Ἑλλάνικος 224. 462. 469. 513. 827.
περὶ Χίου κτίσεως 224. ὁ Λέσβιος 1332.
ἐν πρώτῃ Αἰολικῶν 1374
Ἐμπεδοκλῆς 711. περὶ νείκους 507
Ἐπιγράμματα 417
Ἐπιμενίδης 406
Ἐπίχαρμος 17
Ἐρατοσθένης 589. 1285. ἐν Ἑρμῇ 23
Εὔμηλος ὁ Κορίνθιος ἱστορικὸς ποιητὴς 174. 480. 1024
Εὐριπίδης 15. 143. 175. 179. 245. 315. [?] 1021. 1174. 1184. 1200. 1236. 1374. 1464. ἐν Βάκχαις 209. Ἑκάβῃ 323. Ἱππολύτῳ 610. Ὀρέστῃ 510. 822. Παλαμήδῃ 384. Τρῳάσι 170. 282. Φοινίσσαις 436
Εὐφορίων 110. 208. 259. 374. 495. 654. 440. 911. ἐν Ἱππομέδοντι 451. Ἀπολλοδώρῳ 513
Εὐφρόνιος 387
Ἔφορος 148

Ἡγήσανδρος ὁ Σαλαμίνιος t) 883

Ἡλιόδωρος

eiusmodi indicibus fidas etc." Hactenus Thryllitſch. Atque opto, vt non ſolum index omnium ſcriptorum, a Tzetza ad Lycophr. citatorum, ſit adeo perite emendatus, ſed etiam, vt ego chartas atque emendationes, quae ſi adhuc ſuperſunt, Thryllitſchianas nanciſci queam. *Harl.*

r) Μένανδρον ex Etymologo M. legere iubet Thryllitſch. *Harl.*

s) ὁ Σκιωναῖος e MS. membran. et Stephano legit Thryllitſch. *Harl.*

t) Thryllitſch. reformat in Ἡγησίαν Σαλαμίνιον. *Harl.*

Ἡλιόδωρος *) 208
Ἥλιος [leg. Ἀπολλώνιος Thryllitſch. *Harl.*] 480
Ἡράκλειτος 177
Ἡρόδοτος 119. 522. 643. 820. 1291
ὁ ποντικὸς v) 662. 1332. 1414. 1424. 1432
Ἡσίγονος w) (ἄλ. Ἡσίοδος) ὁ ἱςορικὸς 1021
Ἡσίοδος 144. 344. 406. 440. 688. 794. 881. 934. 1124. 1175. 1200. 1353. 1396. ἐν τῇ Ἡρωϊκῇ γενεαλογίᾳ 176. 284. 393. Θεογονίᾳ 393. 651. 705
Θάλης 145
Θεαγένης ὁ ἱςορικὸς ἐν τῷ περὶ Αἰγίνης 176
Θεόκριτος 558. 855
Θεόπεμπτος ὁ Χῖος 174
Θεόπομπος 806. 1439
Θησεὺς ἐν τρίτῃ Κορινθίων 644
Θουκυδίδης 791
[Ἰωάννην Φιλόπονον addit *Thryllitſch.* nam ille citatur loco, qui hactenus mutilus circumfertur: ex quo probandum videtur Thryll. et ipſum fuiſſe Lycophronis exegetam et Lycophroni, tragoedo, Caſſandram abiudicaſſe. *Harl.*]
Ἱππῶναξ 234. 424. 436. 579. 741. 690. 855. 1162. 1165. 1170. ἐν πρώτῳ ἰάμβῳ κατὰ Βουπάλου 219. ἐν τῷ κατὰ Μιμνῇ ζωγράφου 424
Ἰλιὰς ἡ μικρὰ, ζήτει τὸν Λέσχην.
Ἴςρος 1327 ἐν Συμμίκτοις 467
Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεὺς 111. 355
Ἴωσηπος 704. 754. 836. 887
Καλλίμαχος 45. 143. 152. 208. 350. 409. 494. 589. 607. 717. 738. 817. 871. 941. 1022. 1141. 1178. 1225. 1302. 1316. 1322. ἐν Ὕμνοις 275. περὶ Ὀρνέων 513. ἐν δευτέρῳ Αἰτιῶν 869
Καλλισθένης 519
Κάσσανδρος ὁ Σαλαμίνιος x) 177
Κεφαλίων 177
Κλέαρχος 648
Κόϊντος 61. 1048
Κορνοῦτος 177
Κράτων. [Κράτης ex Etymologo reponit Thryllitſch.] 644
Λέσχης 344. 350. ἐν τῇ μικρᾷ Ἰλιάδι 783. 1232. 1263
Λεωνίδης ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας 754
Λήσσης ὁ Λαμψάκου 29
Λιβάνιος 836
Λυκὸς, ἐν τρίτῳ 615. τῷ περὶ Θηβῶν 1206
Λυκόφρων 46. 50. 61. 143. 156. 177. 178. 184. 186. 234. 250. 270. 275. 276. 290. 323. 353. 399. 447. 488. 494. 497. 516. 540. 546. 570. 610. 615. 673. 704. 775. 786. 805. 817. 820. 822. 838. 843. 846. 847. 854. 855. 869. 874. 886. 902. 912. 914. 921. 932. 938. 980. 997. 999. 1034. 1047. 1048. 1056. 1075. 1108 [?] 1133. 1162. 1175. 1186. 1206. 1226. 1253. 1263. 1278. 1283. 1285. 1286. 1291. 1298. 1299. 1301. 1302. 1312. 1322. 1329. 1332
Λυκόφρονος σχόλια 980. 1017. 1226. 1446
Λυσίας ὁ ῥήτωρ 1332
Λυσίμαχος (ἄλ. Σύμμαχος) ἐν πρώτῳ Νόστων 874
Μεθόδιος ὁ ἰατρὸς 1050
Μελαμποδίας ποίησις 682. 683
Μελάμπους 31
Μένανδρος 90
Μενεκλῆς 886
Μενεκράτης περὶ Νικαίας 662
Μητρόδωρος 697
Μίμνερμος 610

Νίκανδρος

u) Ἀπολλώνιος legit Thryllitſch. *Harl.*
v) Sed conf. *Villoiſonii* Prolegom. ad Apollonii Lex. homer. pag. 13 ſqq. *Harl.*
w) Thryllitſch. e Sotione reponit Ἰσίγονον. *Harl.*

x) Expungit hunc Thryllitſchius, quia legendum ſit Ἡγησίαν Σαλαμίνιον. *Harl.*

Digitized by Google

Νίκανδρος 183. 675. 912. 1114. 1290. ἐν Θηριακοῖς 78. ἐν Αἰτωλικοῖς 799
Ξεναγόρας ἐν τῷ περὶ νήσων 447
Ξενίων ἐν τῷ περὶ Κρήτης 1214
Ξενοφῶν 704
Ὅμηρος 16. 17. 39. 51. 69. 86. 87. 95. 143. 243. 249. 250. 259. 270. 273. 275. 286. 314. 387. 395. 396. 399. 361. 421. 453. 454. 462. 464. 480. 486. 503. 511. 519. 529. 561. 567. 570. 586. 622. 645. 648. 664. 684. 695. 697. 699. 705. 738. 739. 740. 754. 757. 774. 778. 779. 786. 800. 801. 854. 897. 899. 925. 943. 1108. 1133. 1180. 1184. 1200. 1209. 1214. 1285. 1346. 1375. ἐν τῇ Βοιωτίᾳ 1011. Ἰλ. δ΄. 437. 1034. Ἰλ. ζ΄. 437. Ἰλ. ή. 367. Ἰλ. Θ΄. 290. Ἰλ. λ΄. 276. Ἰλ. μ΄. 290. Ὀδυσσ. 384. 423. 433. 437. 659. 675. 818
Ὀππιανὸς 396. 419. 421. 794. ἐν Κυνηγετικοῖς 654. 717
Ὀρφεὺς 275. 410. 417. 738. 911. ὁ παλαιὸς 1048. ἐν Δωδεκαετηρίσιν 83. 143. 523. Λιθικοῖς 219. 275. Θεογονίᾳ 399
Παλαίφατος 177. ὁ Στωϊκὸς, ἄλ. ὁ ἱϛορικὸς 1206
Πίνδαρος 38. 88. 156. 175. 177. 178. 183. 206. 255. 281. 433. 662. 754. 822. 838. 871. 886. 890. 911. ἐν παιᾶσιν 446
Πιτίδης 1467
Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ 699
Πλούταρχος 494. 921. 938. 1075. 1133. 1200. 1324. ὁ νεώτερος 653
Πολύϊδος ὁ Διθυραμβικὸς ποιητὴς 879
Προκόπιος ὁ καισαρεὺς 688. 836. 1200
Πυθαίνετος ἐν πρώτῳ τῶν Αἰγινητικῶν 175
Πύρανδρος 1439
Ῥήγινος ὁ πολυμνήμων, [Ῥηγῖνος ἐν πολυμνήμοσι e Nicephoro Gregora corrigit Thryllitſch. Suidas: Ῥηγῖνος γραμματικός. ἔγραψε τὸν λεγόμενον πολυμνήμονα. *Harl.*] 171
Σειληνὸς ὁ Χῖος ἐν δευτέρῳ μυθικῶν [?] ἱϛοριῶν 786
Σιμωνίδης 219. ὁ γενεαλόγος 355 y)
Σοφοκλῆς 3. 352. 464. 911. ἐν Ποιμέσιν 529
Στασῖνος ὁ τὰ Κύπρια γράψας 511. 570
Στέφανος 31
Στησίμβροτος 209
Στησίχορος 113. 259. 511. 611. 654
Σύμμαχος (ἄλ. Λυσίμαχος) ἐν πρώτῳ Νόϛων. 874
Σώτας (ἄλ. Σώσας) ὁ Βυζάντιος 1349
Σωτήριχος ἐν Καλυδωνιακοῖς 486
Σωτίων 704. ὁ Φιλόσοφος 1021
Σώφρων ἐν Μίμοις 77
Τζέτζης 156. 177. 719. 727. 796. 798. 805. 855. 901. 1309
Τίμαιος 796. 1050. 1137. ὁ Σικελικὸς 615. 732. 1141
Τρυφιόδωρος 143. 183. 344. 911
Φάλαρις (ἄλ. Φίλωσις) 373
Φανόδημος ὁ ἱϛορικὸς 183
Φερεκύδης 145. 175. 355. 570. 662
Φικύλης ὁ Κορίνθιος 177
Φιλάλιος ὁ Κορίνθιος 671
Φίλαρχος 175
Φιλογένης 1084
Φιλοϛέφανος 586. 1276. ἐν τῷ περὶ Κύπρε 477
Φιλόϛρατος 1200. ὁ Φλαύιος 323
Φιλτέας z) ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν 633
Φίλωσις (ἄλ. Φάλαρις) 373
Φρύνιχος ὁ τραγικὸς ἐν Πλευρωνίαις 433
Χάραξ 111
Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς 486
Χρησμοὶ 478. 488. 494. 662. 811. 1378. 1379. 1385. 1419. τῆς Πυθίας 482. 1378. 1432
Ὠρίων (ἄλ. Ἀρίων, ἢ Εὐφορίων) 911

y) Hunc genealogum expungit Thryllitſch. quia verſus, ibi a Tzetza citati, legantur apud Apollonium Argon. I. 550 ſqq. *Harl.*

z) Leg. Φιλέτας ex Euſtathio.

CAPVT

CAPVT XVI (olim XVII)

DE THEOCRITO, BIONE, MOSCHO, SIMMIA, DOSIADA ETC.

I. *Theocriti aetas, dialectus, ingenium. Decem proprie bucolica carmina ſcripſit, vnde dictus βουκόλος.* II. *Idyllia XXX. quae hodie exſtant, recenſita cum variis obſeruationibus.* III. *Theocriti Syrinx, epigrammata, et ſcripta* [?] *deperdita.* IV. *Alii Theocriti.* V. *Editiones graecae ſine ſcholiis.* VI. *Editiones cum ſcholiis graecis, vbi et perditi ſcholiaſtae recenſentur.* VII. *Editiones graeco-latinae.* VIII. *Metaphraſes gallicae, anglicae etc. et varia eruditorum ſcripta quibus Theocrito lux affertur.* IX. *Index ſcriptorum, in graecis ad Theocritum ſcholiis citatorum.* X. *De Bione Smyrnaeo eiusque Idylliis atque editionibus.* XI. *Alii Biones.* XII. *De Moſcho, Syracuſio, et eius poematiis atque editionibus.* XIII. *Alii Moſchi.* XIV. *De Simmia, Rhodio, eiusque ouo, alis et ſecuri. Holoboli, rhetoris, inedita et alterius grammatici edita graeca ſcholia. id.* XV. *De Doſiada, Rhodio, eiusque ara.* XVI. *De ara altera incerti auctoris.* XVII. *Alii Doſiadae.* XVIII. *De duplici inſcriptione graeca Herodis Attici ac Regillae, eius coniugis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

[P R O L E G O M E N A.

Theocriti vitam plures perſequuti ſunt. *Ambryon*, grammaticus, περὶ Θεοκρίτου laudatur a *Diogene Laertio* V. 11. ſed is de *Theocrito, Chio*, egiſſe videtur. *Theocriti genus*, incerto auctore, graece, pluribus praemiſſum eſt editionibus. Pauca de eo dederunt *Suidas* voc. Θεόκριτος, tom. II. pag. 177. et *Eudocia* pag. 232. De commentatoribus graecis poſtea diſputabitur. E recentioribus, qui de illius vita, carminibus, poeſi etc. egerunt, huc pertinent:

Vita di Teocrito, ſcritta da Vincenzo Mirabella, (ſubiecta eius libro, inſcripto: Dichiaratione della Pianta delle Antiche Siracuſe etc.) Neapoli apud Lazarum Scorrigium 1613. fol. tum Palermi 1717. fol. part. II. pag. 154 ſq. et latine verſa a Sigeb. Hauercampo, in theſauro antiqq. et hiſtoriar. Sicil. tom. XI. pag. 261 ſqq.

Iac. Bonanni delle Antiche Siracuſe, ſ. l'antica Siracuſa illuſtrata, Meſſanae apud Petrum Bream 1624. 4. libro II. cap. 2. lat. verſa in theſauro Siciliae tom. XI. pag. 217 ſqq.

Mongitor in bibliotheca Sicula. tom. II. pag. 246 ſqq. qui plures laudat, in his *Io. Vigintimillium* de poetis Siculis bucolicis, cap. XIV. qui *Daphnin*, Siculum, carminis bucolici inventorem cum multis facit. De *Daphnide* plura vide apud *Theocritum* I. 45. ibique notas, *Diodor. Sicul.* IV. 84. *Mongitor.* l. c. I. pag. 149 ſqq. qui copioſus eſt de eo illiusque aetate, et ad multos VV. DD. qui de eo egerunt, ablegat, *Doruillius* in Siculis p. 26 ſqq. cel. *Heynius* ad argumentum Ecl. V. Virgil. — *Alexand. Goulley de Bois Robert* de antiquis poetis bucolicis Siculis, et de Daphnide in Mem. de l'Acad. des Inſcr. vol. V. *Iac. Hardion* hiſtoire du Berger Daphnis, ibid. vol. IV. ann. 1746. pag. 534 ſqq.

Theocriti vitam praeter ea expoſuerunt *Gerh. Io. Voſſius* de poetis graecis cap. VIII. pag. 61 et 64. auctor biographiae claſſicae, ex anglico ſermone in germanicum a Murſinna converſae, part. I. pag. 153 ſqq. *Iac. Gering* in diſſ. de Theocriti ſtilo (et vita), praeſide Car. Frid. Pezoldio, Lipſiae 1710. 4. — *Ioſ. Barnes* in vita Theocr. praemiſſa primo volumini editionis Theocriti Wartonianae. De eius vita dicendique genere variorum, (Fabri, Poſſeuini, Rapini etc.) iudicia congeſſerunt *Craſſus* in Iſtoria de' Poeti greci pag. 498 ſqq. *Adr. Baillet* in

in Iugement de Savans etc. tom. III. nrr. 1123. pag. 141 ſq. edit. Amſtel. 1725. 4. *Pope Blount* in cenſura celebr. authorum etc. pag. 38.

De poeta eiusque carminibus praeter ea indicarunt *Franc. Vauaſſor* de ludicra dictione, cap. VII. pag. 108 ſqq. edit. Kappii; *Blackwall* de praeſtantia claſſic. auctor. p. 40 ſq. 135 ſqq. et alibi ex verſione latina Ge. Henrici Ayrer, coll. bibl. Angloiſe tom. II. pag. 516. Vir quidam doctus in bibl. italique tom. XV. pag. 184 ſqq. (*Manſo*) in libro: Charactere der vornehmſten Dichter aller Nationen — von einer Geſellſchaft von Gelehrten, tom. I. part. I. Lipſiae 1792. 8. p. 89—117. — *Sulzer* in: Allgemeine Theorie der ſchönen Künſte, tom. II. voc. *Hirtengedichte*, vbi cl. *de Blankenburg* pag. 585 ſqq. (edit. nouiſſ. ann. 1792. mai. 8.) nubem ſcriptorum de carmine bucolico, et de poetis bucolicis tam antiquiorum quam recentiorum excitat, nec non editt. ac verſiones Theocriti paucis enumerat: quae omnia repetere nolo.

Ueber den Geiſt des Theokrits und der Idylle disputatur a *Chr. Aug. Clodio*, Profeſſore quondam Lipſienſi, in illius Neuen vermiſchten Schriften, nach des Verfaſſers Tod herausgegeben von Iul. Clodius, gebohrne Stoelzel, Lipſiae 1787. 8. part. V.

Theocritum et laudat et mire culpat auctor commentationis: *Ueber Theokrits dichteriſche Fadaiſen, Zoten und Plumpheiten, in Analekten für Politik, Philoſophie und Literatur, in Erörterungen und Nachrichten, welche in Deutſchlands ſämmtlichen Iournalen vermiſst werden*, Lipſiae 1787. nr. III. Grauiter carpit Theocritum, haud cogitans aetatem, vitae conditionem, moresque eorum, quos poeta loquentes agentesque inducit, et dramatis ſcenam, quam ille finxit, multum differre a noſtra aetate noſtrisque moribus. Et tamen in Sicilia adhuc magna in vita paſtorum moribusque eſſe dicitur ſimilitudo. Iudex ille ſeuerus negat, ſe in Theocriti idylliis reperire flumen et facilem compoſitionem verſuum, amoenitatem flexibilis orationis poeticae, et lumen atque, (quam tamen plurimi laudant,) naturalem linguae pulcritudinem: contra, ſe ſentire, pronuntiat, in illis humile abiectumque dicendi genus, ſcenas, quae haud moueant adficiantque. (et tamen, vt vnicum adferam exemplum, quid magis adficere poteſt, quam illud idyllion, Adoniazuſae inſcriptum, quod dum legimus, homines ipſos, qui prodeunt in ſcenam, agentes quaſi et loquentes nugantesque videre atque audire nobis videmur.) Idem reprehendit inſulſas laudationes, obſcuram breuitatem et alia. At tamen concedit, Theocritum haud ſcripſiſſe idyllia arcadica; ſed plerumque actiones plebis, nec pulcram, ſed humilem naturam deſcripſiſſe, atque idyllion eſſe Theocrito breuem deſcriptionem, et breuem imaginem cuiuslibet ſcenae in vita humana quodammodo mouentis ſenſus.

Add. *D. Chriſtian. Heinr. Schmidt*, Profeſſors zu Gieſſen, Anweiſung der vornehmſten Bücher in allen Theilen der Dichtkunſt. Lipſiae 1781. 8. cap. XIV. p. 631 ſqq. — Alia, quae huc ſpectant, ſcripta partim in Introductione in hiſtoriam L. Gr. tom. I. pag. 511 ſqq. memoraui, partim deinceps indicabo. *Harl.*]

I. THEOCRITVS, Praxagorae [a]) et Philines F. Syracuſanus, [quod verius eſſe videtur, vid. Mongitor.] an Cous, certe Syracuſis verſatus eſt, vnde Siculus poeta dicitur

 Iuliano

a) Epigramma ſub Theocriti nomine: *υἱὸν ἀμὶ Συρακοσίων.* Suidas: Θεόκριτος Πραξαγόρα καὶ Φι- Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίνης ὢν ἀπὸ τῶν πολλῶν λίνης, οἱ δὲ Σιμίχα, Συρακούσιος, οἱ δὲ φασὶ Κῷον.

Iuliano epiſt. 3. et *Siculae telluris alumnus* Terentiano de metris. In inſula Co vixiſſe notat auctor argumenti ad Idyllium VII. [quod aliis dubium videtur:] propter carminum bucolicorum vero ſuauitatem *Theocritus* adpellatus fertur, quum antea, vt quidam [at perperam, vid. Barneſii vitam Theocriti pag. 44 ſq. et Mongitor. pag. 246.] volunt, *Moſchus* b) vocaretur. Dictus eſt etiam ſecundum nonnullos a ſimo vultu, ſiue a Simichide patre potius, *Simichides* c). [𝔓] Floruit ſub Ptolemaeo Philadelpho d), Aegypti rege, quem idyllio XIV. et XVII. celebrat, vt Berenicen et Arſinoen idyllio XV. Auditor fuit Philippidae e) et Aſclepiadis, Samii, poetae epigrammatum, aequalis ipſe Arati et Callimachi f) circa Olymp. CXXX. princeps bucolici carminis, κατ᾽ ἐξοχὴν veteribus dictus ὁ βυκόλος, in hoc genere ſcribendi *admirabilis*, *Quinctiliano* X. 1. iudice, et ex *Longini* etiam XXXIII. 6. pag. 184. ſententia πλὴν ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ἐπιτυχέστατος *feliciſſimus*, *exceptis paucis quibusdam alterius argumenti* g). Decem enim tantum proprie ruſtica ſiue paſtoritia idyllia compoſuit, notante *Seruio* in vita Virgilii, ad quem locum conferendus *Heinſius* cap. 1. Lect. Theocrit. *Voſſius* lib. III. Inſtitut. Poet. 34. et *Vauaſſor* de ludrica dictione ſect. I. cap. 7. pag. 103 ſq. conf. *Zach. Pearce* pag. 110. ad Longinum. Pro numero decem horum Idylliorum, (ſiue nouem primorum cum vndecimo, ex mente Voſſii Heinſiique: ſiue primorum vndecim, vt vndecimum cum ſexto coniungatur et pro vno habeatur, ex ſententia parum credibili Vauaſſoris,)

b) Auctor vitae: περὶ δὲ τὴν τῶν βυκολικῶν ποίησιν εὐφυὴς γενόμενος πολλῆς δόξης ἐκ τούτων ἐπέτυχε, κατὰ γοῦν τινας Μόσχος καλούμενος, Θεόκριτος ἐπεκλήθη. Alii vero, vt Suidas, *Moſchum*, Siculum, bucolicorum ſcriptorem, a Theocrito diſerte diſtinguunt: confer, quae infra nr. 12. in Moſcho.

c) Idem auctor vitae: Θεόκριτος, πατρὸς Σιμιχίδα, (ita legendum etiam apud Suidam non Σιμίχα. Vide Scholiaſten ad Idyll. VII. 21.) ἔνιοι δὲ τὸ Σιμιχίδα ἐπώνυμον ἦναι λέγουσιν, δοκεῖ γὰρ σιμός τις τὴν πρόσοψιν ἦναι. Ceterum e ſcholiorum loco iam citato patet, totum hoc admodum eſſe incertum dubiumque, vtrum ſe ibi, an aliquem Simichidam, Coum, ex amicis ſuis innuat Theocritus. [At Id. VII. Simichidae cuiusdam, Coi, non Theocriti fuiſſe putat Reiske ad gr. Theocriti vitam pag. 2. tom. II et ad Idyll. VII. pag. 186. vbi quoque dubitat, num Theocritus vmquam adierit inſulam Con. adde Barneſii vitam bucolici noſtri, ibique Warton pag. 44.] Neque ſimum fuiſſe perſuadet ſibi ſcholiorum auctor, neque Simichidam inde adpellatum. οἱ δὲ λέγοντες Σιμιχίδαν λέγεσθαι τὸν Θεόκριτον διὰ τὸ ἦναι σιμὸν, κακῶς λέγουσι. Neque ſimum, ſed probe naſutum obſeruare licet in imagine Theocriti, quam poſt Fulu. Vrſinum pag. 41. elog. in aes inciſam dat Iac. Gronouius, vir cl. tom. III Antiq. graecarum. [adde ſchol. ad Idyll. III. 8.] Eſt tamen alius locus in Syringe, vbi Simichidam ſe Theocritus vocat. Vide Heinſium Lect. Theocritic. cap. 12. pag. 337. Adriſit hoc nomen etiam illuſtri *Ez. Spanhemio*, vt Theocritum illo notaret pag. 402. ad Callimachum. *Fabric.* Num vero Theocritus Alexandriam commigrarit, dubitat Warton ad Barneſii vitam Theocr. pag. LVI. nr. 4. *Harl.*

d) Munati et aliorum errores de aetate huius poetae reprehendit *Caſaubonus* c. vlt. Lectionum Theocriticarum. [ad Olymp. CXXV. 4. refert eius aetatem *Saxius* in Onomaſt. I. p. 96. Alii aliter ſubduxerunt rationes. vid. *Mongitor.* l. c. et *Vigintimillium* de poetis Sic. bucolicis cap. 15. pag. 122. qui Theocriti aetatem floremque adſerit Olymp. CXXII. circ. et anno 288. ante Chr. nat. *Simſon* autem in chronico p. 1123. et 1126. A. M. 3728. ante Chriſt. 275. A. V. C. 476. *Harl.*

e) Ita auctor vitae, pro quo Gyraldus et Fulvius Vrſinus *Philetam*, Coum, nominant. *Fabric.* Φιλητᾶ rectius codd. Vatic. III. V. et Valck. in altera editione: accedit lectio Φιλατᾶ in cod. Tolet. et edit. Callierg. adde notas Reiskii pag. 2. et Wartoni pag. 64. ad hanc vitam, graece ſcriptam. *Harl.*

f) Vide argumentum primi idyllii pag. LXVIII. meae editionis. *Harl.*

g) Sed in Longino illa verba nullum habere locum, ideoque inducenda eſſe, exiſtimat *Toup.* pag. 344 ſq. edit. II Longini. *Harl.*

ris [h]),) Theocritus Syringen ſuam ſeu fiſtulam decem paribus verſuum, quaſi totidem calamis conſtantem, dicauit Pani, vt ad poemation illud notauit Salmaſius. [conf. *Warton* praefat. ad tom. I. edit. pag. XIII ſq.] Vſus eſt Theocritus dialecto dorica recentiori, et quandoque etiam, (vt Idyllio duodecimo,) ionica. *κέχρηται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ καὶ Δωρίδι τῇ νέᾳ. δύο γάρ εἰσι, παλαιὰ τραχεῖα τίς ἐςι καὶ ὑπέρογκος καὶ οὐκ ἐννόητος.* Ἡ *δὲ νέα, ᾗ καὶ Θεόκριτος χρῆται, μαλθακωτέρα παρὰ τοῦ* Ἐπιχάρμου *καὶ* Σώφρονος. Οὐ *μὴν ἀπολιμπάνεται καὶ Αἰολίδος.* Haec Theocrito auctor incertus de genere poetae, praefixus editioni Aldinae anni MCCCCXCV. nam in [Callierg. et] vtraque Heinſiana editione verba illa deſiderantur: [etiam in altera Valcken. editione pag. 3. ſed reddidit illa *Warton* tom. I. pag. LXV. *Reiske* pag. 3. tom. I. in nota 13. adde graecum argum. idyll. I. a Valckenario editum et a me repetitum pag. XLVII. De dorismo Theocriteo vberius diſputaui in commentatione, editioni meae praefixa, pag. XIX ſqq. adde *Barneſii* vit. Theocriti pag. LIV ſq. *Harl.*] Solent etiam ex Domitii Calderini ſententia de Theocrito noſtro accipi illa Ouidii in Ibin vſ. 551. [vbi vid. interpr. pag. 139 ſq. tom. IV. edit. Burm.]

Vtue Syracuſia praeſtricta fauce poetae,
Sic animae laqueo ſit via clauſa tuae.

Sed non magis hunc forſan, quam Empedoclem Naſo intellexit, quem ab illo notari ſcripſit Valerius Andreas. Certe quouis pignore certauerim, falſum eſſe, quod ad Ouidium vetus interpres commentatus vel commentus [?] eſt: *Cum Theocritus in Hieronis, tyranni filium inuectus eſſet, ab eo ideo eſt capi iuſſus, vt eum ad ſupplicium trahi ſimularet, interrogatus, ſi deinceps a maledictis deſiſteret? Ille eo acrius etiam regi ipſi maledicere coepit; quare rex indignatus non iam ad ſimulatum, ſed ad certum ſupplicium rapi iuſſit. Quidam laqueo ſtrangulatum, quidam capite caeſum prodidere.* Non obiiciam, quod nemo veterum, qui exſtant, hoc ante eum tradidit, ſed contendo, longe alium Theocriti genium ex ſcriptis eius adparere, et longe felicius ipſum litaſſe Gratiis, quam vt tam ſtulta et iniqua morum aſperitate ac maledicentia ſibi ipſe exitium contraheret, licet idyllio XVI. ad Hieronem paullo attentius praefetur de mercede, poetis liberalius ſoluenda. [Burmannus Epicharmum intelligit.]

II. Exſtant hodie *Theocriti* [i]) Εἰδύλλια [k]) bucolica aliaque *ποιμενικὰ, αἰπολικὰ* etc. numero triginta, quorum tituli ſunt:

1) *Θύρσις*

h) Vndecimam eſſe acceſſoriam et tertiae ſimillimam atque illi adnumerandam eclogam, cenſet cel *Wernsdorf.* ad Poet. lat. min. II. p. 22. *Harl.*

i) Bucolicorum ſcriptores Graeci, *Daphnis, Steſichorus, Diomus*, [ſiculus paſtor, et inuentor *bucoliasmi*, h. e. paſtoritii carminis generis, quod tibiae cantu et tripudio perficiebatur, eoque feſtiuo cantus ac ſaltationis genere animos paſtorum, greges ad paſcua deducentium, demulcebant, et laborum onera lenire curabant, vid. *Athenaeus* lib. XIV cap. 3. pag. 619. *Vinc. Auria* in Sicilia inuentrice, cap. IX §. 2. pag. 29. *Io. Vigintimillius* de poetis Siculis bucolicis cap. X. pag. 80. 82 ſq. aliique apud *Mongitorem* in Biblioth. Sicula I. p. 159. adde *Heinſ.* Lect. Theocrit. cap. 7.] et forſan *Mnaſeas*, Patarenſis. vide Fuluium Vrſinum in limine Virgilii, cum graecis ſcriptoribus collati pag 1 ſq. — Bucolici carminis hanc fuiſſe legem, ait *Victorinus* libri I. de orthographia pag. 85. vt caeſura in quarto pede ſenſus impleatur: *quam*, inquit, *per omne opus ſui carminis Theocritus, Syracuſanus, obſeruat, exceptis paucis verſiculis.* Idem repetit lib. III. p. 157 ſq. *Fabric.* De metro bucolico verſibusque apud Theocritum bucolicis egregie diſputat *Valckenaer* in epiſt. ad M. Roeuerum, praemiſſa Vrſini Virgilio, collatione ſcriptorum

1) Θύρσις ſiue ᾠδὴ *Cantio.* Carmine reddidit latino praeter Eobanum Heſſum *Dan. Heinſius* et *Dan. Whitfordus*, [ordinem vulgarem haud ſeruans,] pag. 98. Anglico *Drydenius* Miſcell. Poem. tom. II. pag. 169. [Italice vertit *Bernard. Philippinus* in ſuis poematibus, pag. 477. vid. *Paitoni* bibliotheca etc. tom. IV. pag. 100. *Theocriti Idyllium primum*, gr. cum graeca paraphraſi et adnotatt. *Federici Jamotii*, Pariſ. apud Martin. Iuuenem 1552. 4. *Maittaire* A. T. tom. III. pag. 615. *Martini Cruſii* ſcholia Sturmiana, Argentorati apud Blaſium Fabritium in 16. memorat Mongitor. in bibl. Sicula II. pag. 247. [*Fr. Luiſinus* in Parerg. lib. I. cap. 25. pag. 454. in Gruteri Lamp. artium opinatur, tum Theocritum tum Virgilium per Daphnida intellexiſſe Borimum Iolam quendam, Opii, regis, filium, in venatione, meſſis tempore, interfectum. *Harl.*]

2) Φαρμακεύτρια [l]) ſiue *Venefica.* Imitatus *Virgilius* Ecloga VIII. Latino carmine reddidit *Whitfordus* pag. 80. Anglico *Bowleſius*: Italico *Franciſcus Redi*, ſi Mongitori pag. 248. credimus: [qui prouocat ad Iuſt. Fontaninum in *Aminta defenſo*, cap. 3. pag. 68 ſq. — germanico, *Conzius* cum ſuis et Wielandii notis, in Wielandii teutſchem Merkur, ann. 1792. nr. X. p. 114 ſqq.] Incantationes vero et veneficia, Theocrito memorata, καταδέσμους ſ. ligaturas et obligamenta, (Valeſ. ad Euſeb. pag. 283.) illuſtrant *Seldenus* Syntagm. I. de Diis Syris cap. 2. *Caſaubonus ad Apuleii* Apologiam pag. 142. *Barneſius* ad Euripid. tom. I. pag. 236. Vide et *Ouidium* I. remed. amoris vſ. 250 ſq. *Propert.* III. 4, 25 ſqq. et quae viri docti ad Theocritum, Virgiliumque, quos inde magiae ac veneficii non minus abſurde argui notat Naudaeus [m]), quam Homerum propter incantamenta Circes, Senecam ob Medeae veneficia in Medea, Horatium ob incantationes Canidiae od. 5. Epod. Lucanum propter carmina et [ſ] faſcinationes Erichthonis (lib. VI. vſ. 508 ſq.) Statium ob magica Tireſiae miniſteria, Lucianum

ſcriptorum graec. illuſtrato pag. XV ſq. et cenſet, verſum dactylicum dici debere bucolicum, ſi duobus pedibus poſtremis reciſis, remaneret tetrameter, qui clauderetur dactylo, terminante partem orationis, atque adeo Alcmanicus. *Harl.*

k) *Heinſius* lect. Theocrit. cap. 1. Εἴδη Grammatici ea opuſcula inſcripſerunt, quae a materia inſcribi non poterant, quod multiplex eſſet ei diverſa. Statii libellos *Syluarum*, ſi graece ſcripti eſſent, ὕλη dixiſſent et εἰδύλλια, quamquam et latini hac voce vſi ſunt, (vt Auſonius.) Ea autem nihil definit de toto, ſed ad ſingula remittit. Diverſi itaque argumenti εἰδύλλια Theocriti ſiue a grammaticis et criticis collecta ſunt, ſiue a poeta, aptiſſime Εἰδύλλια inſcripta ſunt et ſingula εἰδύλλιον πρῶτον, δεύτερον, atque ita deinceps. Et ita in Pindaricis: vbi ipſi libelli tamen non ᾠδὴ hodie, ſed Olympia, Pythia; aut Olympionicae, Pythionicae inſcribuntur: vniformis enim materia eſt, quamquam nouus ſemper ὁ ὑποκείμενος et a ſuperioribus diſtinctus. Singula itaque ᾠδὴ dicuntur vel diſtinctionis ergo, quia diuerſis ſcripta ſunt, vel numerorum, qui inter ſe variant. [De vi voc. *Idyllium* vid. argumenta vetera gr. carminum Theocrit. pag. XLV. m. edit. vbi praeterea adtuli Toupii ſententiam in Add. tom. II. edit. Warton. pag. 409. prontintiatam: adde Reiskii opinionem in notis illius ad Theocritum p. 145. vt recentiores, qui de re poetica praeceperunt, aut illius concinnarunt hiſtoriam, ſilentio praetermittam. *Harl.*]

l) *Plinius* XXXIII. 2. *Hinc Theocriti apud Graecos, Catulli apud nos, proxime, Virgilii incantamentorum amatoria imitatio.* Theocritum Virgilii eclogis praefert *Huetius* in Huetianis pag. 201 ſq. *Fabric.* Ex Sophronis mimis deſumtum eſſe hoc idyllium, adnotatur in vet. argumento graeco. adde *Valcken.* adnott. ad Theocriti Adoniazuſ. pag. 193. C. Theocritus ἐν ταῖς Φαρμακευτρίαις, ab Euſtathio Od. XIV. pag. 554, 18. citatur, et ſic nonnulla alia idyllia ſuis deſignantur nominibus. vid. *Warton* praefat. ad Theocr. I. pag. 14. *Harl.*

m) Naudaeus Apologia pro Magis pag. 349.

Digitized by Google

Lucianum et Apuleium propter cantamina ſagarum Theſſalarum, Heliodorum ob anum, Acheronticae necromantiae artem profeſſam, atque e recentioribus poetis Coccaium propter artes vetitas Meſſalinae, Arioſtum propter Angelicae magicas praeſtigias, Taſſum ob Armidae maleficia, Lohenſteinium propter incantationes necromanticas Zoroaſtris, in Agrippina, act. V. pag. 93 ſqq. et ſcriptorem Aſtraeae denique ob veneficos Mandracae incantatus.

3) Ἀμαρυλλὶς, ſiue Αἰπόλος *Caprarius.* Inſcribitur et Κωμαστὴς quaſi comum bucolicum ſiue tripudium dicas. Vide Heinſii lect. Theocrit. cap. 7. pag. 316. Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* pag. 163. *et Whitfordus* pag. 110. Anglice *Drydenius.*

4) Νομεῖς α. *Paſtores* Battus et Corydon. Latino carmine reddidit *Whitfordus* p. 114. [In Analectis Brunckii hoc idyll. eſt primum.]

5) Ὁδοιπόροι *Viatores.* [conf. de feſtiuo hoc vere bucolico carmine *Heinſ.* lect. Theocr. cap. IX.]

6) Βουκολιασταὶ α. Bucolico carmine certantes Damoetas et Daphnis, ad *Aratum,* poetam.

7) Λυκίδας ἢ Θαλύσια (ſacra Cereris) ἢ ἐαρινὴ ὁδοιπορία *vernum iter.* Etymol. Magn. in Διεκρανώσατε. οὕτως Ἀμαράντος ὑπομνηματίζων τὸ Εἰδύλλιον Θεοκρίτου, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ Λυκίδας ἢ Θαλύσια. Primo haec ſeptem idyllia carmine latino reddidit *Martinus Philetius,* (floruit Venetiis circ. ann. 1490.) et Friderico duci Vrbinati, inſcripſit: Habeo excuſa Dauentriae 1512. 4. Subiungitur vita Theocriti ex libro de poetis antiquis, ſcripta verſibus cultis elegiacis. *Fabric.* — Hoc idyllion in aliquo Vaticanorum codice inſcribitur Θαλυσια η Ειαρινοι οἰδοπορoι, Λυκίδας και Θεοκριτος· in nonnullis ſubiicitur, Δωριδι. De titulo huius idyllii reformando pluribus fruſtra diſſeruiſſe Heinſium cap. XIII. ait Warton pag. 79. ad verſ. tertium; qui pag. 78 ſq. ſuſpicatur, hoc carmen non ab Theocrito, quia omnia ſint ab homine Syracuſano prorſus aliena, et dubitari poſſit, an Theocritus inſulam Co vmquam inviſerit, ſed a Coo quodam homine, forſan a Simichida, poeta quodam Coo, conſcriptum fuiſſe. Id quidem certius eſt, Heinſium, grammaticis antiquis obloquutum, dum ſcenam ſtatuit in Sicilia, omnia male permiſcuiſſe; notante Valckenario in X. Theocriti Idylliis pag. 101. adde *Sanctamandum* pag. 351. in Addendis Wartoni, tom. II. contra Heinſium diſputantem. Simichidae quoque tribuendum eſſe hoc et XVII. idyll. cenſet Reiske in nota pag. 2. inprimis pag. 186. *Harl.*

8) Βουκολιασταὶ β'. Bucolico carmine certantes Daphnis et Menalcas. Verſibus latinis reddidit Henr. Stephanus, *Dan. Heinſius* pag. 603. et *Whitfordus* pag. 134. *Fabric. Valckenar.* in epiſt. laudata pag. 8 ſqq. complures verſus, vel elegiacos vel pentametros interſertos, neque adeo bucolicos in hoc carmine pro ſpuriis aut confictis habet, et ſub finem plurimos iudicat deſiderari: praeter alios tamen pro genuinis ſine controuerſia habendos arbitratur primos viginti quinque verſus huius carminis et vltimos cum v. 82. 83. 84. coniungendos. Idem ſentit in notis ad plenam editionem, atque verſus 61. et ſequentes aliquot non Theocriti, forte Moſchi eſſe opinatur. *Harl.*

9) Νομεῖς ἢ βουκόλοι. *Paſtores* ſiue *bubulci* Daphnis et Menalcas. Verſibus latinis reddidit H. Steph. *Dan. Heinſius* et *Dan. Whitfordus* p. 96. [De exitu huius idyllii a v. 29. interpretes non conſentiunt. vid. quae notaui, *Harl.*]

10) Ἐργατίναι ἢ Θερισταί, *Operarii*, ſiue *meſſores.* Θεριστικὸς ὕμνος, qualis Λιτυέρσης, de quo Suidas. [conf. Sanctamandi notam in Wartoni Addendis pag. 352.] Anglico carmine reddidit *Bowleſius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 18 ·.

11) Κύκλωψ, ad *Niciam* [n]) Mileſium, medicum, Eraſiſtrati συμφοιτητὴν, [P] qui ad Theocritum reſcripſerat poemation de iisdem Cyclopis aduerſus Galateam amoribus, ſed quod pridem intercidit. Anglico reddidit carmine *Dukius* tom. I. Miſc. Poem. p. 250. Imitatur *Marinus*, poeta Italus ſuauiſſimus in Adonides Oda ſiue Cantu XIII. ſectione 132 ſq. *Fabric.* Imitati ſunt hoc idyllion, aut Polyphemi amorem cecinerunt, *Ouidius* Metam. XIII. 8. Metaſtaſius ac Gesner, Heluetus. Pulcre comparauit priores cel. *I. Ge. Henr. Feder* in commentatione Amor Polyphemi ex Theocrito, Ouidio et Metaſtaſio, Erlangae 1765. 4. De Cyclope conf. *Philoſtrat.* Icon. lib. II. cap. 17. pag. 840 ſq. Adde, quae notaui in Anthologia gr. poetica, edit. Baruth. pag. 108 ſq. Polyphemus apud *Winkelmann* in Monumenti antichi tab. 36. pag. 43. tribus oculis inſtructus conſpicitur; item in Heracleenſi pictura in Pitture, tom. I. tab. X. vid. *Seruium* ad Virgil. Aen. III. v. 636. *Böttiger* igitur in comment. *Cyklopen. Arimaspen. Sitte der Alten, ſich den Körper zu malen und zu punktiren*, in Wielands deutſchen Merkur ann. 1792. part. VI. pag. 139 ſq. ingenioſam propoſuit coniecturam pag. 144. cur Cyclopes vnum habuiſſe oculum fingerentur. Nimirum ſuſpicatur, Polyphemum in media fronte vnum oculum non natum, ſed pictum more barbararum gentium habuiſſe: quemdam vero peregrinum aduenam, aut littori inſulae, a Cyclopibus habitatae, adpropinquantem, natum, non factum eſſe, hominem, qui magnum illum pictumque oculum, procul conſpectum, putarit ita a ſe viſum, vocaſſe Cyclopa, (*rundäuglichten.*) Ante Homerum illam de Cyclopibus, vno oculo inſtructis, fabulam fuiſſe iam notam creditamque, patet ex Homero Odyſſ. IX. 133. *Harl.*

12) Ἀίτης, quo nomine amicum, *ſodalem,* Theſſali vocabant. Scriptum eſt hoc Idyllium, vt alia quaedam, dialecto Ionica. *Heinſius* in lection. Theocrit. cap. 18. hoc idyllion a Theocrito non profectum eſſe putat: cui adſentire videntur *Volcken.* in epiſt. pag. 18. *Brunck.* in notis et *Warton.* in praef. ad tom. I. pag. XIV. Pariter *Hemſterhuſ.* ad Lucian. tom. I. pag. 253. pronuntiat, id carmen non Theocriti eſſe ſed ſuauiſſimi tamen Ionis poetae. Alii Theocritum, *Chium*, auctorem fuiſſe ſuſpicantur. *Harl.* Verſibus latinis reddidit *Dan.*

n) Incertum, an diuerſus a *Nicia Mallote*, quem in parallelis minoribus citat *Plutarchus* pag 308. et cuius τὰ περὶ λίθων laudat lib. de fluviis, Euphrate pag. 1161. et ex Plutarcho forte *Stobaeus* ſerm. 98. περὶ νόσου. Fuit et eodem tempore *Nicias*, regis, Pyrrhi, familiaris, ſed perfidus, de quo *Gellius* III. 8. Medicum regis fuiſſe tradit Plutarchus in Pyrrho 397. ſed nomen reticet. Citat Niciam Plinius quoque. Alius eſt *Nicias*, medicus Nicopolita, ſed longe iunior, aequalis Plutarchi, qui eum inducit colloquentem VII. 1. ſympoſ. Alius *Nicias*, dux Athenienſis, cuius vitam ſcripſit idem Plutarchus. *Nicias*, Megarenſis, repertor artis fulloniae. Plin. VII. 56. Hiſt. *Nicias*, pictor, de quo Franciſcus Iunius in Catalogo Pictorum. *Nicias, Smyrnaeus*, quem licet indignum complexum ſe comitate ait Cicero lib. I. epiſt. 2. ad Q. Fratrem. *Curtius Nicia*, grammaticus, qui libros de Lucilio ſcripſit. Sueton. cap. 14. de Grammaticis, Cic. IX. 10. ad famil. et XII. 28. et 53. ad Atticum et VII. 3. vbi Coum vocat. *Nicias, Nicaeus*, cuius διαδοχὰς ſiue ἱστορίαν φιλοσόφων citat Athenaeus. Confer Ionſium pag. 340. Idem forte *Nicias*, cuius Ἀρκαδικὰ ab eodem Athenaeo laudantur XIII. p. 609. Denique Νικίς ſiue *Niciae* cuiusdam, eius forte, ad quem Theocritus ſcripſit, epigrammata leguntur in Anthologia.

Dan. Heinſius, et Belgicis quoque pag. 37. Poematum Belgicorum. Metaphraſis anglico carmine legitur tom. II. Miſc. Poem. Anglic. pag. 189. Germanice in *Martini Opitii* lib. V. ſiluar.

13) Ὕλας, de Hyla, puero, a Nymphis rapto et Herculis ſuper eo doloribus. Schol. Apollonii I. 47. *Θεόκριτος ἐν τοῖς βουκολικοῖς, ἐν τῷ Ὕλᾳ ἐπιγραφομένῳ.* Verſibus latinis reddidit *Dan. Heinſius.*

14) Κυνίσκας ἔρως *Cyniſcae perfidi amores* ſiue Θυώνιχος, cui Aeſchines maritus illos queritur.

15) *Συρακούσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι Syracuſiae, feſtum Adonidis* Alexandriae *celebrantes.* [In hoc lepidiſſimum carmen Valcken. in X. Idylliis Theocriti eruditiſſimum et doctrinae ac litterarum graecarum pleniſſimum ſcripſit commentarium. Germanice vertit *Voſſ.* in Muſenalmanach ann. 1782. Theocritus imitatus eſt Sophronem. vid. Valcken. et quae ego notaui ad Idyllium in Anthol. gr. poet. pag. 120 ſq. *Harl.*]

16) *Χάριτες ἢ Ἱέρων* ad Hieronem II. Siculorum tyrannum, de poetarum ingeniis praemio mactandis o). Hanc eclogam *gallico* pridem carmine expreſſit *Claudius Turrinus*, Divionenſis, Toloſae 1561. 4. *latino* Iac. Micyllus lib. IV. ſiluarum pag. 447.

17) *Ἐγκώμιον εἰς Πτολεμαῖον Ptolemaei Philadelphi laus.* Male hoc Idyllion *Chio Theocrito* tribuit Tzetzes. *Fabric.* Hoc carmen, quia non ſpirat ſimplicitatem Theocriteam, ſed redolet grammaticum, rectius vindicabitur Callimacho, vti Warton. iam ſenſit, Reiske Simichidae, Coo, adſerit p. 2. tom. II. aut, neſcio cui? tribuendum erit Callimachi imitatori. *Harl.*

18) *Ἑλένης ἐπιθαλάμιος.* Carmen *in nuptias Menelai et Helenae.* Latino carmine reddidit *Hugo Grotius* et *Dauid Whitfordus* p. 92. Anglico *Drydenius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 100. *Fabric.* graece cum italica verſione et adnotationibus in *Coluto* volgarizzato dal Ab. *Villa*, in Milano 1753. 12. vid. *Paitoni* bibliot. degli autori antichi etc. tom. I. pag. 272 ſq. et tom. IV. pag. 100. — *Warton* in not. ad verſ. 48. iudicat, Theocritum non eſſe auctorem huius idyllii; aliquem vero potius Theocriti imitatorem. Poetam in hoc carmine expreſſiſſe Salomonis Canticum canticorum, *Schwebelius* ad Bionis Idyll. VIII. 1. cum quibusdam carminis Salomon. interpretibus arbitratur: num recte? iam dubitaui ad notam in editione mea: vbi quoque obſeruaui, *Koppiers* in Obſeru. philologicis, Lugd. Bat. 1771. cap. 6. illuſtraſſe atque ſaepius emendaſſe hoc idyllium. Loca Theocriti, quibus videtur ipſi imitatus Canticum canticorum Salomonis, collegit *Io. Euſebius Nieremberg.* VII. 7. de origine S. S. Atque nuper cl. *Stäudlin*, Prof. Goetting. in *Paulli* Memorabilibus tom. II. nr. 8. ann. 1792. haud dubitauit Theocriti idyllia et canticum canticorum Salomonis comparare, arbitratus, Theocritum propter ſimilitudinem quorumdam locorum videri ex cantico canticorum hauſiſſe.

o) *Bayle* in Diction. artic. Hieron II. praeeunte grammatico in argumento gr. (qui etiam de Hierone falſa tradidit, correctus a Caſaubono ad Polyb. V. §. 10. 42. §. 11. 7. pag. 125 ſq. tom. III. edit. Gronou.) et alii falluntur, dum putant, hoc carmen eſſe ſatiram in Hieronem, Syracuſiorum regem poſteriorem. conf. quae poſt Reiskium et Warton. notaui in m. editione pag. 261 ſq. *Harl.*

hauſiſſe. Enimuero propter ſimilitudinem carminis generis et rei obiectae per ſe quaedam ſimilia et communia ipſi habuiſſe videntur. *Harl.*

19) Κηριοκλέπτης. Amor, fauos mellis depeculans. [A *Stobaeo* cap. 63. recenſetur tamquam Theocriteum. At Stobaeus, Euſtathius et Etymologus M. nonnulla, vt Theocritea, citarunt, grammaticos recentiores aut corruptos codd. ſequuti, quamquam ea a Theocrito profecta non eſſe, critici demonſtrarunt. vid. *Warton* in praef. ad tom. I. p. XIV ſq. Atque hic tom. II. pag. 228. dubitat, num Theocritus Id. XIX. ſcripſerit. Atque Bionis octo illius carm. verſus eſſe videntur Valckenario pag. 194. *Harl.*] Latinis verſibus reddidit *Hugo Grotius* in florilegio Stobaei. pag. 252. Belgicis *Dan. Heinſius* pag. 42. Poematum Belgic. Anglicis *Drydenius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 194. Gallicis *Longopetraeus* ad Anacreontem pag. 207. [¶]

20) Βουκολίσκος *Bubulcus*, ab Eunica, puella vrbica, contemtum ſe conquerens. Moſcho tribuit Heinſius. [lect. Theocrit. p. 340. a. ad Moſchum quoque, velut auctorem, referre malit Valcken. quem vid. pag. 157. in Theocr. X. Eidylliis.] Carmine anglico reddidit *Bowleſius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 204. *Fabric.* Theocrito abiudicant Reiske, Warton. Toup. et Brunck. *Harl.*

21) Ἁλιεῖς *Piſcatores*, ad *Diophantum*. Imitatus eſt *Sannazarius* in eclogis piſcatoriis, quae etiam exſtant verſae anglice, Cantabr. 1724. 4. vid. New Memoirs of Literature tom. I. pag. 188. *Fabric.* Hoc idyllium, corruptum non minus, quam admodum difficile explicatu, in quo emendando et illuſtrando praeter interpretes Strothius et Zeunius valde laborarunt, (vide quae notaui pag. 323 ſq. in mea editione,) ex Sophrone, cuius ἁλιεὺς citatur ab Athenaeo, eſſe ductum, ſentit Heinſius; Theocrito autem abiudicat Warton, leuibus, opinor, ductus rationibus: neque vero primus ita cenſuit. Nam,, Brodaeo obſeruante, iam diu fuerunt antea, qui id carmen derogarent Theocrito: cui tamen adſerit Brunck, in cuius Analectis eſt Idyllium XIII. *Harl.*

22) Διόσκουροι *Gemini*, Pollux et Caſtor, cum Amyco et Lynceo pugnantes, eorumque victores. Ionica dialecto, κοινῇ Ἰάδι. *Fabric.* Theocrito non conuenire *Dioſcuros*, quod hymnus ille ſit ἰωνικότερος, exiſtimauit *Ioachim. Camerarius* ad calcem editionis ſuae Theocriti 1545. pag. 195. A ſcholiaſte tamen ad Ariſtophanis Plutum 210. citatur Θεόκριτος ἐν τῷ εἰς Διοσκούρους ὕμνῳ· vnde patet, poema hoc et ſic olim fuiſſe inſcriptum, et pertinuiſſe ad hymnos, quos a Theocrito ſcriptos eſſe, Suidas auctor eſt. *Harl.*

23) Ἐραστὴς ἢ δύσερως, Amator ſiue Amor *infelix*. In editione Aldina inſcribitur μισῶν φιλέοντα, *Amantem exoſus.* Latino reddidit carmine Dan. Heinſius et Whitfordus p. 118. Anglico *Drydenius* tom. II. Miſc. Poem. pag. 107.

24) Ἡρακλίσκος *Herculiſcus* ſiue *Hercules puer*, idyllium, poſtrema parte mutilum. *Fabric.* Id alii aut Bioni aut Moſcho tribuunt; Theocrito tamen adſerit Warton. *Harl.*

25) Ἡρακλῆς λεοντοφόνος *Hercules, leonis interfector*, idyllium, initio mancum, quod in quibusdam codicibus inſcribitur Αὐγείας κλῆρος, *Augiae ſors*, *ſiue opes*. Ionica dialecto. *Fabric.* *Valcken.* in Hectoris interitu, carmine Homeri — cum ſcholiis vetuſtis — e cod. Leidenſi — euulgatis etc. (ſub fin. Virgilii collat. ſcriptorum gr. illuſtrati ab Vrſino,) pag. 58. cenſet, carminis huius conditorem, a Theocrito diuerſiſſimum, ex homericis dictionibus

bus magnam conflaſſe ſui poematis partem. Idem in nota ad hoc idyllion in editione pleniore pag. 234. ſuſpicatur, hoc carmen et id, quod anteceſſit XXIV. partes fuiſſe veteris cuiusdam Heracleae: ad initium autem carm. XXV. „hoc, ait, Wartonus iudicabat Theocriti ſimplicitate digniſſimum; mihi videtur ab huius ingenio prorſus alienum." Sed addiderat Warton, „ſaltem tamen ab aliquo bono veterique ſatis poeta profectum fuiſſe, vel hinc conceſſeris, quod nonnulli docti viri eius auctorem Piſandrum crediderint, Eumolpo aequalem, qui ſcripſit *Heracleida*, ſiue Herculis labores, duobus libris etc." Quod verbum *νωσάμενος* Callimacho tribuit Suidas, id vero in hodiernis Callimachi reliquiis nusquam comparet; ſed in Theocriti Idyll. 26. nimis praecipitanter *Dawes* in Miſcell. crit. pag. 103. dubitat, annon idyllium iſtud, quod hodie Theocritum auctorem praefert, Suidae temporibus ſub Callimachi nomine circumlatum ſit: et audacius addit: „pari quidem iure vtriuis tribui poterit, quod vtique a nebulone aliquo, graecae neque linguae neque proſoediae ſciente, ſcriptum eſſe confirmare auſim." At quam leue et vero temerarium ſit iſtud iudicium, ſatis clare demonſtrat *Burgeſſ.* in Adpendice ſecundae editionis pag. 389 ſq. Reiskio in nota ad verſ. 84. pag. 309. animaduerſionum videtur tam hoc carmen, quam ſuperius, fragmentum operis magni eſſe, quod *Piſander Camirenſis* de rebus, ab Hercule geſtis, condidit. *Koeppen* quoque in Introductione, parti tertiae ipſius *Griechiſchen Blumenleſe* praemiſſa, pag. CIX ſq. et part. I. pag. 146 ſqq. (vbi hoc carm. inſeruit eruditeque explicuit,) vel Piſandrum Camir. vel Panyaſin, Halicarnaſſ. auctorem huius carminis fuiſſe exiſtimat. Adde, ſi vis, quae in editione adſcripſi pag. 389 ſq. *Harl.*

26) Ληναὶ ἢ Βάκχαι, *Bacchae*, Pentheum, regem, diſcerpentes. *Fabric.* Verſum 31. in Theocrito optimum eſſe iudicauit Phil. Melanthon. In officinis ſiue ſcholis rhetorum natum, aut forſan eſſe aliquid ex *heroinis* noſtri poetae videtur Wartono pag. 291. Ego vero num auctorem habuerit Theocritum, dubitaui in nota ad vſ. 26. *Harl.*

27) Ὀαριστὺς Δάφνιδος ἢ κόρης, *Colloquium Daphnidis et puellae.* Moſcho tribuit Heinſius. [Inter Theocritea recenſetur a Calliergo, et in edit. Florent. praefiguntur iſta: Θεοκρίτου Δάφνιδος καὶ Νηΐδος ὀαριστύς. Sed Sanctamandus id carmen non inuenit in cod. ſcripto, atque recentiores Bionis et Moſchi editores atque interpretes, Longapetraeus, Heskin, Schwebel ac Schier Moſcho id adſignarunt atque expoſuerunt. Wartono videtur lepidum quidem poemation; ſed longe tamen abeſſe a Theocriti ſimplici ſeueroque lepore, immo vero Moſcho recentius. Reiskius opinatur, litem hanc hodie non poſſe diiudicari. — *Scaliger.* ſpurios aliquot verſus, huic carmini praefixos, e cod. mſto profert. *Harl.*] Latino carmine reddidit idem *Heinſius* et Grotius pag. 124. Gallico inter Moſchi idyllia *Longopetraeus* pag. 119. Auglico *Drydenius* part. II. Miſc. Poem. pag. 114. [Latine reddidit C. *Barthius* et longo commentario, nec tamen vbique felici, enarrauit in Aduerſar. lib. IV. 8. 9. pag. 170 ſq.]

28) Ἠλακάτα, *Colus*, quam eburneam doni hoſpitalis loco obtulit Theocritus Theugenidi, vxori Niciae, ad quem ſcripſerat idyllium XI. [vid. Reiskii et Warton. not. ad initium poematii.]

29) Παιδικά, *Amores*, cuius idyllii, genere carminis dactylico pentametro ſcripti, partem poſtremam a verſu 26. primus vulgauit *Iſ. Caſaubonus* ad Laertii lib. I. pag. 39. *Fabric.* In argumento graeco, quod huic carmini praemiſſum legitur in cod. Vatic. VI. dicuntur

haec *αἰολικὰ παιδικά*. vid. Warton. et Brunck. anal. tom. III. pag. 83. Fragmentum, quod Caſaubonus ſeruauit, Warton, Valckenaer et Brunck huic idyllio ſtatim ſubiunxerunt; ego vero cum Reiskio poſt epigrammata dedi pag. 479 ſq. *Harl.*

30) Εἰς *νεκρὸν* Ἄδωνιν, *in mortuum Adonin*, carmine, non, vt reliqua, heroico, ſed Anacreontico, quod verſibus Belgicis reddidit *Dan. Heinſius* pag. 40. Poëm. Belg. gallico *Longapetraeus* pag. 26. ad Bionem. *Fabric.* Verſiones italicas laudauit *Paitoni* l. c. p. 100. In ſecundo quidem codice Vaticano Theocriteis adſcriptum eſt: at Theocriti non eſſe, cum metri ratio, tum inprimis ipſa carminis indoles, haud obſcure demonſtrant, iudice Wartono. Valcken. in vtraque Theocriti editione id reddidit. Anacreonti tribuunt nonnulli; atque Faber, Barneſius, Baxter aliique id odarium ſuis Anacreontis editionibus adiecerunt atque explicuerunt. Ego recepi in Anthologiam meam graecam poeticam atque interpretatus ſum pag. 138 ſqq. edit. Baruthinae. Adde *Bayle* Diction. voc. *Adonis* nota *C. H. Harl.*

III. Fertur etiam ſub Theocriti nomine Σύριγξ, *Syrinx*, ſiue carmen verſuum XXI. qui ſyllabarum numero decreſcunt, inſtar fiſtulae

— — cui ſemper decreſcit p). *arundinis ordo*
Et calamus cera iungitur vsque minor. [p]

Primus verſus, *Σύριγξ οὔνομ' ἔχεις, ἅδεν δέ σε μέτρα σοφίης* tituli loco non a Theocrito, ſed ab alio videtur adpoſitus, ac reliqui decies bini decem cannas fiſtulae referunt ex Salmaſii ſententia, quam retuli §. 1. In editione antiquiſſima Aldina inſcribitur: *ἤχημα Μουσῶν, ἢ Θεοκρίτου Σύριγξ τῷ Πανί.* [Theocrito adſcribunt *Euſtath.* vbi *τὰ σκληρὰ τοῦ Θεοκρίτου* memorat ad Hom. Odyſſ. *ζ'*. (vid. *Caſauboni* Lection. Theocrit. cap. 23. p. 142. edit. Reiskii,) *G. I. Voſſius*, de poet. gr. pag. 61. *Rapin.* in carm. paſtoral. pag. 105. *Harl.*] Alii *Simmiae* tribuunt. In hoc poemation exſtat graeca expoſitio in cod. Palatino, quae incipit *ἡ μετάληψις τῆς σύριγγος οὕτως ἔχει· τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο εἰς πᾶνα* etc. *Iohannis* vero *Pediaſimi*, *τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος τῆς πρώτης* Ἰουστινιανῆς *καὶ πάσης* Βουλγαρίας Κύρου Ἰωάννου τοῦ Πεδιασίμου *ἐξήγησις εἰς τὴν τοῦ Θεοκρίτου Σύριγγα.* Incipit Δίκαιος *ἂν εἴην, οὐχ ἁπλῶς τὰ τῇ ἀληθείᾳ δοκοῦντα* etc. E recentioribus expoſuit et notis illuſtrauit *Vitus Winshemius*, quae leguntur in editionibus graecolatinis Ioh. Criſpini. [Stephanus in minore editione Theocriti aliorumque poetarum idylliorum pag. 425 ſqq. dedit poemation et inſcripſit: *Simmiae aut ſecundum alios Theocriti Syrinx*, id eſt, *fiſtula* cum *Viti Winshemii* enarratione carminis et graeca Ioannis Pediaſimi expoſitione. *Harl.*] Exſtat et eruditiſſimus *Claudii Salmaſii* commentarius, Pariſ. 1619. 4. recuſus in Muſeo philologico et hiſtorico ſecundo Thomae Crenii, Lugd. Batau. 1700. 8. Confer etiam, ſi placet, [*Brunck.* in Anal. tom. III. pag. 39 ſqq.] quae *Fortunius Licetus* collegit in Encyclopaedia ad Theocriti Syringem. Vtini 1655. 4. et ad Syringem *Publii Optatiani Porphyrii*, conſtantem quindecim verſibus heroicis latinis, litterarum numero decreſcentibus. Lucem vidit haec altera Liceti commentatio, Patauii 1635. 4. Adde *Aloyſii Hereda*, ſub Baptiſtae Baſilidis nomine, Panormitani,

p) *Tibullus* II. 5. vbi vid. Brouckuſ. pag. 256. veterum. *Triſtanum* tom. II. pag. 628. *Gruteri* Confer *Caſparem Bartholinum* III. 6. de tibiis inſcript. pag. XXVII. 3.

tani, *la Siringa*, idyllio. Panormi, 1613. 12. *Fabric.* In editione Seceri Hagenoenſi deeſt Syrinx: ſed alia poematia, *Simmiae* alias tributa, *ſecuris*, *alae et ara*, Theocrito adſignata et typis ſunt deſcripta. *Harl.*

Ex *Epigrammatis* Theocriti, quae memorat Suidas, viginti duo hodie leguntur. Vndeuiginti primus edidit in ſuo Theocrito *Zacharias Calliergus.* [XXI. epigr. Theocritea recepit Brunck] Reliqua tria ex Anthologia addiderunt *Ioh. Criſpinus* et *Dan. Heinſius*, qui latinis quoque verſibus reddidit cum *Hugone Grotio.* [Sed horum vltimum, quod incipit Ἄλλος ὁ Χῖος etc. Brunck. in Analectis inter Theocritea omiſit, quoniam in editione Aldina et in cod. Toletano, ex quo Schottus tamquam ineditum promulgauit, non Theocrito, ſed *Artemidoro*, grammatico, tribuitur. vid. Reiske p. 3. et pag. 332. tom. II. ac Warton. tom. I. pag. LXV. et tom. II. pag. 325 ſq. Contra *Brunck.* tom. I. pag. 382. Analect. aliud, Theocrito adſcriptum in cod. Vaticano addidit epigramma: quod vero Valcken. ſpurium habuit et omiſit. Epigramma VIII. in cod. Pariſ. Anthologiae Cephalae tribuitur Leonidae. vid. Warton. pag. 318. Sed de ſingulis epigrammatibus non licet eſſe copioſo. Conf. Warton, Reiskium et reliquos interpretes. Cum *Reiskio* ſubieci poemation, quod e Caſaubono, Brunck et Valckenarius adtexuerunt idyllio XXIX. tum id, quod Graeuius ad Heſiodi O. et D. verſ. 619. ex codice Palatino repoſuit integrum, denique fragmentum ex Berenice Theocriti, ſeruatum ab Athenaeo VII. pag. 284. Aliud epigramma, in vulgaribus editt. Anthologiae (p. 28. H. Steph.) adſcriptum, in editione principe, a Conſtantino Laſcari curata, Theocrito adſcribitur. vid. Reisk. tom. I. pag. 296. *Harl.*] — Vertit et carmine *Adolphus Metkerkus*, cuius metaphraſis prodiit Wurzburgi cum Parergis poeticis Iohannis Poſthii.

Perierunt Theocriti idyllia quaedam, vt Βερενίκη, e qua verſus quinque ſeruauit Athenaeus VII. pag. 284. [Meminit eius Euſtathius ad Hom. Iliad. N. pag. 1067, 41. vid. *Reisk.* not. pag. 332.] Neque hodie ſuperſunt, quae ad Theocritum relata a quibusdam *Suidas* auctor eſt, Προιτίδες, Ἐλπίδες, Ὕμνοι r), Ἡρωΐναι, Ἐπικήδεια μέλη, Ἐλεγεῖα et Ἴαμβοι.

IV. Fuerunt et alii Theocriti 1). *Chius*, ſophiſta [illegible]), quem noſter ipſe [vel potius *Artemidorus*, vti paullo ante animaduerti,] memorat in epigrammate: ἄλλος ὁ χῖος, et cui idyllium XVII. perperam adſcripſit Tzetzes. Fuit aequalis Ariſtotelis, quem epigrammate perſtrinxit, quod refert *Plutarchus* pag. 603. de exſilio, et aliud ex Ambryone ἐν τῷ περὶ Θεοκρίτου *Euſebius* XV. 2. Praeparat. et Laert. Aequalis etiam fuit et aemulus Theopompi, ciuis ſui, qui eum perſtringit apud *Athenaeum* VI. pag. 130. [¶] Audiuit Metrodorum, Iſocratis diſcipulum. Scripſit *Theocritus, Chius*, hiſtoriam Libyae, et epiſtolas, quas θαυμασίας Suidas vocat. *Petrus Carrera* huic Theocrito tribuere malit epiſtolas, quas ſub Diodori Siculi nomine edidit, (vid. infra in cap. de Diodoro Sic.) ſed haec eius ſententia exploditur a Petro Burmanno praefat. ad tom. VI. theſauri Siciliae pag. 9. Videtur hic idem Voſſio eſſe, qui *Antiquitatum Hiſtoriographus* vocatur a *Fulgentio* lib. I. Mytholog. Meminit eius *Strabo* XIV. pag. 645. Dicacitate ſua Alexandri M. et Antigoni inimicitias et tandem ab hoc mortem

q) Virgilius Eclog. 2. vſ. 36.

r) Heinſius et Caſaubonus *Berenicen* Theocriti fuiſſe coniiciunt partem Heroinarum. Hymnorum ſpecimen idem Heinſius putat eſſe idyllion XXII. quod ſupereſt in Caſtorem et Pollucem.

s) *Barneſii* vitam Theocriti pag. 51 ſq. *Harl.*

tem et exitium ſibi contraxit. Vide *Plutarchum* de educatione puerorum pag. 11. et lib. II. 1. Sympoſ. pag. 633. *Macrobium* VII. 3. Aliud eiusdem Theocriti ſcomma refert *Plutarchus* pag. 631. vid. etiam *Leopardum* IX. 3. emendatt. 2) *Theocritus*, *μαντις*, cuius mentio apud eumdem *Plutarchum* de Daemonio Socratis pag. 576. 577. 3) *Theocritus* ſub Antonino Caracalla, cuius meminit Xiphilinus. 4) *Theocritus ὁ τȣ̃ Ἐλαφοςίκτȣ καλȣ́μενος* apud *Lyſiam* orat. XII. pag. 197. Etiam Danielem, quem vocant Hebraei, Ioſephus graeco vocabulo *Θεόκριτον* appellat.

V. [*Theocriti codices MSSti.*

Codices permulti ſcripti ſunt in Italia, aut in Crèta, poſt captam Conſtantinopolin a graeculis famelicis, notante Wartono praefat. tom. I. pag. VII. Hinc, opinor, multi pertinent ad vnam eamdemque familiam. Multos codices, quos contulerat Sanctamandus, enumerauit *Warton.* in praefat. IV ſq. Notitiam codd. msstorum Theocriti e Montfauconii bibliotheca bibliothecarum dedit *Reiske* in tom. II. edit. pag. 8 ſqq. Haud pauci codices inſtructi ſunt ſcholiis aut gloſſis. Scholia autem, quae nunc habemus, conſarcinata ſunt e commentariis antiquiorum grammaticorum et interpretum, et deinceps in compendium redacta, ab aliis ſerioribus grammaticis aut interpretibus graecis, modo ex ſuperioribus commentatoribus, modo ex ſuo penu locupletata. Atque ante tempora Euſtathii, qui laudat *τὰ εἰς Θεόκριτον*, *collectanea in Theocritum*, et pag. 1685, 37. edit. 1550. memorat *ὑπόμνημα Θεοκρίτȣ*, iſtam collectionem et contractionem factam fuiſſe, colligi poteſt. Hinc alii codices praebent pauciora, alii vberiora ſcholia. Plura de illis disputat *Warton.* in notitia ſcholiorum Theocriti pag. 135 ſqq. tom. I. editionis: praecipue pag. 137. nr. 7. vbi multa proferuntur exempla omiſſorum aut additorum in codd. ſcholiorum. Memorantur autem veteres graeci interpretes, *Theo*, *Amara. . s*, qui ſcripſit ἔκδοσιν Theocriti, *Aſclepiades*, Myrleanus, *Munatius*, *Neoptolemus*, *Nicanor*, Cous, (vid. ad idyll. VII. 6. et ſupra in vol. I. pag. 517.) *Amerias*, Macedo, (vid. ſcholia, a Wartono edita, ad idyll. I. 32. 92.) et forſan quoque *Eratoſthenes:* in quinto quidem codice Vaticano argumentum idyllii XII. inſcribitur Ὑπόθεσις Ἐρατοσθένȣς. Conf. paullo infra, vbi editio Calliergi recenſetur. Per hos igitur criticos et grammaticos multosque librarios fieri potuit, vt mature exiſteret lectionis varietas et deprauatio, atque dialecti confuſio. Sed ipſorum codd. notitiam, quantum fieri potuit, dabimus.

Romae in bibliotheca *Vaticana* e tredecim codicibus varias lectiones, gloſſas, atque ſcholia, partim antea inedita, collegit Sanctamandus, et Warton publicauit: quorum poſterior in praefatione pag. IV ſq. in nota 7. ſingulos, qui ſaepius alios quoque continet auctores graecos, curatius deſcribit. Plurimi illorum aliquot tantum idyllia, eaque vario ordine pro lubitu librarii diſpoſita habent. Codex IX. praebet quoque Βωμὸν, quem Salmaſius primum edidit, nec non Securem vtramque cum ſcholiis et gloſſis, atque ſcholia in Syringem cum Moſchi Europa. In cod. X. Bionis epitaphium Theocrito tribuitur; eſt quoque in eo *Syrinx.* — Cod. romanum bibl. Cardinalis, *Ottoboni*, idem Sanctamandus contulit. — In cod. quondam Palatino, nunc Vaticano, qui continet epigrammata et alia poemata, ſunt quoque *Σύριγξ Θεοκρίτȣ, καὶ* Πτέρυγες *Σιμμίȣ, Δωσιάδα Βωμός*· vid. *Brunck.* analecta etc. tom. I. praefat. pag. X et XI. ac pag. XXVI. de apographo.

Florentiae

Florentiae in biblioth. Medicea ſ. Laurentiana ſunt plures codd. E tribus codd. V. L. ſcholia et gloſſas habuit Sanctamandus, (vid. Wartoni praefat. pag. V ſq) Reiske vero e quatuor codd. excerptas V. L. ab Abrahamo Gronouio Leida ipſi miſſas. *Bandinius* in catal. codd. graec. ſequentes indicat et vberius deſcribit. tom. II. pag. 81. nr. 4. idyllia XIII. cum argumentis et ſcholiis marginalibus ac gloſſis interlinearibus, quae quidem deſinunt in idyllio VII. — pag. 91. idyllia IV. — pag. 98. nr. 2. idyllia VIIII. cum vita poetae, quibusdam ſcholiis in principio et gloſſis interlinearibus. — pag. 141. nr. 3. idyllia XVIIII. diuerſo ordine, cum gloſſis interlinearibus, argumentis, et aliis quibusdam in principio de dorica dialecto. — pag. 197. *Theocriti Syrinx*, cum titulo ἦχημα μυσῶν ἡ Θεοκρίτε Σύριγξ, cum fragmento idyllii, quod inſcribitur Διόσκεροι et aliis XVI. idylliis, diuerſo ordine, in his Αἰσχίνας ἢ Θεώνιχος et epitaphium Bionis, Theocrito adſignatum: argumenta et alia acceſſerunt. — pag. 203. idyllia XXVIII. cum argumentis, quae interdum ab editis diſcrepant, ſcholiis nonnullis et gloſſis interlinearibus: additur *Syrinx*. — pag. 205. idyllia XVIII. cum *Syringe* et *Ara* vitaque Theocriti, et nonnullis ſcholiis atque argumentis. codex fuit Angeli Politiani. — pag. 210. nr. 5. idyllia XV. cum argumentis et ſcholiis vberrimis. Praecedit *Artemidori*, grammatici, ſuper collectione bucolicorum poematum breuis enarratio. Sequitur *Ala* ſ. πτερύγιον. — pag. 458. nr. 4. ſcholia anonymi in aliquot idyllia. — Tom. III. pag. 427. idyllia VIII. cum ſcholiis aliquot breuibus. — pag. 368. nr. 2. idyll. I et II. et pars quinti cum gloſſis et ſcholiis. Citatur quoque Theocritus in florilegio ſententiarum (tom. I. pag. 254) et in violar. compoſ. (ibid. pag. 549.) — *Florentiae* in biblioth. monaſterii Benedictin. B. M. bucolica, duo codd. quos contulit Sanctamandus. adde *Montfaucon* in diario italico pag. 369 et 370. — *Patauii* in muſeo Nicolai Triuiſani, et muſeo Philippi Thomaſini, teſte Montfaucon. — *Mediolani* in biblioth. Ambroſiana, nouies cum ſcholiis, ter cum notis et Lampridii, (vti dicitur, an Artemidori?) expoſitio in Theocritum, teſte eodem Montfaucon, in Biblioth. bibliothecarum pag. 504. 519. 524. adde eiusdem diarium italicum pag. 17.

Venetiis in biblioth. D. Marci, teſte catalogo MSS. graecorum, pag. 247. idyllia IX. priora cum vita Theocriti. — pag. 252. idyllia XVIII. priora cum ſcholiis marginalibus. — pag. 274. Thyrſis cum ſcholiis marginalibus. — pag. 282. Theocr. Syrinx cum ſcholiis. — pag. 284. Theocr. Syrinx cum ſubiuncta Io. Pediaſimi expoſitione. — pag. 316. idyllia.

Taurini in biblioth. regii Athenaei, teſte catalogo codd. gr. pag. 132. idyllia XVI. cum epigrammatibus et argumentis. Sed Montfaucon apud Reiskium prodit, *tres* codices in illa reperiri bibliotheca, et Reiske addit, in his eſſe vnum, quem D'Orville omnium codicum Theocriteorum praeſtantiſſimum dixiſſet. Doruillius ipſe, Theocritum editurus, cuius chartae ſeruantur adhuc Amſtelodami, (vide Reiskii praefat. ad tom. I. pag. 25 ſq. et Warton. pag. XII. not. in praefat. tom. I.) in animaduerſionibus ad Charitonem pag. 4. ad *decem* codd. meliorum auctoritatem prouocat, in Vanno autem critica pag. 227. *viginti* Theocriteorum codd. fidem adpellat.

Neapoli in biblioth. Oliuetanorum Theocriti quaedam, teſte Montfaucon. biblioth. bibliothecarum pag. 231. — ibidem in biblioth. S. Io. de Carbonaria Auguſtinianorum, quaedam Theocriti, auctore Montfaucon. in diario italico pag. 309.

Pariſiis in biblioth. regia ſunt XVIII. codices MSS. qui modo plura continent idyllia, modo pauciora, tum ſcholiis gloſſisque nunc inſtructa nunc deſtituta. Brunck. et Valcken. vſi ſunt Pariſinorum vnius alteriusue lectionibus variis.

In *Britannia* Warton. contulit aut inſpexit duo codd. Baroccianos in biblioth. *Bodleiana*, vnum inter *Laudianos*, vnum in biblioth. *Muſei britannici*, Londini; duo *Cantabrigienſes*.

Matriti in biblioth. regia, teſte *Iriarte* in catal. codd. graecorum pag. 26. *Theocriti Syrinx* cum gloſſis et ſcholiis, genus Theocriti aliaque prolegomena editis auctiora et ab iis diverſa atque idyllia *Theocriti*, cui in hoc cod. quoque tribuuntur Moſchi epitaphium Bionis, et Moſchi Europa atque amor fugitiuus. — pag. 98. epigr. in Theocritum, id, quod incipit, Ἄλλος ὁ Χῖος. — pag. 99. Theocriti epigr. in Hipponactem. — pag. 237. nr. 72. genus Theocriti et adnotationes (Laſcaris forſan) in decem priora idyllia. — pag. 277. memoratur Theocritus cum ſcholiis inter eos codices, quos Mendoza ab imperatore Solimanno II. accepiſſe et Philippo II. legaſſe dicitur. — pag. 513. MSt. *Theocriti*, *Moſchi*, *Bionis et Simmiae opera omnia quae exſtant, cum ſcholiis in Theocritum et in alios. Vincentio Marinerio Valentino interprete.* — In biblioth. *Eſcorial.* auctore Plüero in itinerario etc. pag. 191. idyllia cum ſcholiis. — *Toleti* Carpetanorum eſt vet. cod. Theocriti, quem *Andreas Schottus* in Obſervatt. human. lib. II. cap. 50. (Hanouiae 1615. 4.) laudauit, eumque cum Pet. Pantino, Belga, contulit, et cap. 49 pag. 97 ſq. ex illo Theocriti quaedam loca emendauit.

In bibliotheca *Leidenſi*, teſte catalogo, pag. 331. nr. 155. *Theocriti* idyllia a Fr. Nanſio ſcripta, cum interlineari verſione, et notis, circumquaque adſcriptis, ab eodem Nanſio quaedam de Theocrito incepta, pag. 329. nr. 107. — pag. 341. nr. 39. verſus ex Herculiſco Theocriti, item ὑπόθεσις τοῦ λβ′ εἰδυλλίου. Ἡρακλῆς λεοντοφόνος. — pag. 397. nr. 28. Theocriti bucolica. — pag. 345. nr. 34. ſcholia graeca in Theocritum. — Quae in libro Voſſiano ex Palatinis olim codicibus a Salmaſio excerptae lectiones proſtant in biblioth. Leidenſi, earum nonnullas protulit Valcken. in ſua editione.

In *Germania* cod. *Lipſienſem* ex Vffenbachiana bibliotheca in biblioth. Lipſ. ſenatus illatum, contulit Reiske (vid. praefat. ad tom. I. pag. 38.) de cod. biblioth. Paullinae vid. *Koehleri* emendatt. et not. in Theocritum pag. 26. — e *Gothano* quaedam enotauit *Strothius* in ſua edit. — *Auguſtan.* Vindel. equidem conſului, (vid. praefat. ad meam editionem p. XI.) De codd. Lipſienſibus et Auguſtano vide quoque *Loesneri* praefat. ad Heſiodum. — In bibl. *Vinarienſi* cuſtoditur exemplum Theocriti Commelinianum, cui lectiones ex cod. Nicolai Stoppii et cod. F. V. (forſan Fuluii Vrſini,) item ex edit. Florentina cum coniecturis et animaduerſionibus alius generis adſcriptae ſunt. Illas protulit partim *Nicolaus Niclas* in proluſione, Luneburgi 1764. omnes vero Reiske, cuius praefat. ad tom. I. pag. 28 ſq. et ad tom. II. p. 14 ſq. conferes; et in cuius notis auctor illius farraginis incertus audit *annotator Vinarienſis*.

Vindobonae in biblioth. Caeſaria, teſte *Lambecio* in commentar. eſt cod. XXI. lib. VII. pag. 119. et ſecundum *Neſſelium* in catalogo part. IV. cod. CCXXI. nr. 4. *Ioannis Pediaſimi* expoſitio *Fiſtulae*. Apud eumdem *Neſſelium* ibid. pag. 75. cod. CXXVII. 3. et cod. CC. 2. pag. 111. *Theocriti* idyllia quaedam. — ibid. pag. 134. cod. CCLVI. nr. 2. et cod. CCLVIII. nr. 2. idyllia quaedam cum ſcholiis et gloſſis. — ibid. pag. 143. cod. CCLXXXIX. *Theocriti*, Ariſtophanis

Ariſtophanis aliorumque fragmenta. — Exſtat quoque cod. in biblioth. regia *Hafnienſi*, VII. Idyll. Theocr. vid. Erichſen Catalogus (Vdſigt etc. 1786.) pag. 64.

Progredior ad *editiones*. Familiae hae ſunt. Princeps *Mediolanenſis* facta eſt mater Aldinae, quae accepit acceſſiones, atque edit. Calliergii, qui ſcholia adiecit et quaedam mutauit. Ex Aldino aut Calliergino exemplo manarunt reliquae edd. vsque ad *Henr. Stephanum*, qui Moſchi et Bionis idyllia ſeiunxit a Theocriteis et plura immutauit. Hunc ſequuti ſunt plurimi, niſi vt Dan. Heinſius dorismum frequentius reduceret. Poſtea *Reiskius* nouam textus recenſionem inſtituit, pluribus indignantibus. Feliciores autem Theocriti ſoſpitatores orti ſunt *Brunck*, in primis *Valckenaer*. — De praecipuis editionibus quia in commentatione de dorismo Theocriteo, editioni meae pag. XX ſqq. praefixa et in Introductione in hiſtor. L. Gr. edit. II. p. 512. vberius diſputaui, breuiori de quibusdam hic eſſe mihi licebit.

Princeps editio eſt *Mediolanenſis*, ann. 1493. fol. quae continet *Orationes Iſocratis*, XVIII. *Eidyllia Theocriti et Heſiodi O. et D.* De rariſſima hac editione, quae multas easque egregias habet lectiones, vid. ſupra vol. I. de editt. Heſiodi pag. 596. Sanctamandi et Wartoni iudicium de hac editione pag. LVIII ſqq. tom. I. *Valcken.* praefat. ad X. idyllia Theocriti.

Illam ſequuta eſt *Aldina*, quam Reiskius et vero paene cuncti primam olim habuerant.

Theocriti Eclogae XXX. genus Theocriti et de inuentione Bucolicorum. Catonis Romani ſententiae paraenetticae diſtichi. Sententiae ſeptem ſapientum. De inuidia. Theognidis Megarenſis Siculi ſententiae elegiacae. Sententiae mon-ſtichi per capita ex variis poetis. Aurea carmina Pythagorae. Phocylidae poema admonitorium. Carmina Sybillae Erythraeae de Chr. I. D. N. Differentia vocis. Heſiodi Theogonia, ſcutum Herculis et Georgicon libri II. — Cura et ſtudio Aldi Manucii Romani, ann. 1495. fol. menſe Februar.

Vid. Serie dell' edizioni Aldine, edit. II. Patau. 1790. 8. pag. 2 ſq. ſupra in vol. I. inter editt. Heſiodeas pag. 597. *Maittaire* A. T. tom. I. pag. 243 ſq. qui non ſolum recudi fecit Aldi epiſtolam nuncupatoriam ad Guarinum, praeceptorem ſuum; ſed etiam ordinem idylliorum XXX. quibus quaedam admiſcentur, quae Moſcho et Bioni adſcribuntur, indicauit. Idem iam vidit duo diuerſa exemplaria, quae in quibusdam inuicem diſcrepant, et in quibus tam σύριγγος figura eſt diſpar, quam idylliorum quorumdam inſcriptiones diuerſae, quae ſingula vberius declarauit. Reiske pag. VI ſqq. tom. I. et pag. 300 ſq. tom. II. adnotatt. ad idyll. XXIII. 61. copioſus eſt de illa editione et duorum, quae vidit, exemplarium Aldinorum diſcrepantia. adde quae notaui in Introductione etc. pag. 512 ſq. Fabric. habuerat exemplar, cui Dan. Heinſ. manu ſua adſcripſit: *ex hac Theocriti editione videntur quaedam non vulgaria in reliquis recentioribus poſſe emendari.*

Bandinius in catalog. codd. Gr. in biblioth. Medicea tom. III. pag. 424. memorat *Theocriti Idyllia XVIII.* in fol. excuſa, ſine vlla loci et anni nota; et opinatur, *Florentiae typis Philippi Iunctae:* quia characteres omnino ſimiles ſint aliis eiusdem editionibus, quae anno 1497. ex eius officina in lucem prodiere. Idem tom. II. pag. 568. deſcribit librum graecolatinum, typis excuſum Mediolani 1480. fol in quo continentur nr. 1. 2. 3. 4. partes quaedam grammaticae: in fine: „hoc diuinum opus impreſſum eſt Mediolani III. Kal. Octobres M.CCCCLXXX. (1480.) et interpretatum per venerabilem — — — Io. Monachum Placentinum."

Digitized by Google

centinum." tum nr. 5 et 6. ſequuntur typis item excuſa; ſed graece tantum, *Theocriti Idyllia XVIII. et Heſiodi* O. et D. graece. Bandinius hanc *Theocriti et Heſiodi* editionem, anni indicio deſtitutam, ex Philippi Iuntae typographio prodiiſſe ann. MD. (1500.) credit, auctore Michaele Maittaire A. T. tom. I. part. II. pag. 765. (qui vero tantum ſuſpicatur, eodem charactere, quo Orpheus, Florentiae 1500.) Ego vero crediderim, vtrumque, a Bandinio memoratum, exemplum fuiſſe partes integrae editionis primae et antea laudatae Mediolanenſis, in qua tantum fini Iſocratis additum fuit indicium loci et anni. Partes autem integri operis quoniam etiam ſeorſum compingi poterant, integrae editionis exempla ſunt rariſſima; at partes, ſigno anni locique deſtitutae, hinc inde reperiri poterant. Accedit, quod in illis, quae inuenit Bandinius in bibliotheca Medicea, exemplis octodecim tantum proſtant idyllia, quum tamen ante initium ſaeculi XVI. plenior Aldina iam comparuiſſet. Bandinius, haec ipſa forſan ponderans in Annalibus ſuis Iuntarum typographiae Lucae 1791. 8. priſtinam ſuam ſententiam deſeruit; ſaltem illius editionis, quam opinionis errore habuerat, Florentinae ann. 1500. nullam iniecit mentionem.

Fabricius in margine notauit edit. Pariſiis apud Guil. Gurmontium 1513. 4. Liber dicatus *Hieronymo Aleandro Mottenſi, trium linguarum doctiſſimo, graecus. Aureliae litteras profitenti.* Editor eſt *Celſus Hugo Diſſutus, Cauillanus: Celticarum nec non hebraicarum apud Parrhiſios interpres.*

Θεοκρίτȣ Βȣκολικά. *Theocriti caſtigatiſſima omnia*, Florentiae in aedibus Philippi Iuntae, 1515. 8.

Philippus Pandulfinus eam a Muſuro, magiſtro ſuo, emendatam, dedicauit breui epiſtola graeca Euphroſino Bonino, gr. et lat. doctiſſimo. In biblioth. Card. de Brienne fuit exemplar cum vberrimis comment. mss. Carteromachi Piſtorienſis. vid. *Bandinii* Annales Iuntarum typographiae, part. II. pag. 72. In biblioth. Gudiana Fabricius vidit exemplar, manu Mureti notatum. Continet vero illa editio XXX. Eidyllia velut Theocriti, (inter quae nonnulla Bionis et Moſchi ſunt,) epigrammata quaedam, Fiſtulam, Alas, et Securim. Egregias praebuit Valckenario, illam comparanti, lectiones. Iam H. Stephanus ad eam ſaepe prouocat: atque editor vſus fuiſſe videtur bonis codicibus, forte e bibliotheca Medicea, ab Aldo non adhibitis.

Noua lux orta eſt Theocriti Idylliis in editione *Romana* a *Zach. Calliergo*, *cum ſcholiis graecis*, Romae 1515. curata et primo menſe 1516. edita ſumtu Cornelii Benigni Viterbienſis, et ſic inſcripta:

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ παρȣ́σῃ βίβλῳ. Θεοκρίτȣ εἰδύλλια ἓξ καὶ τριάκοντα. Τȣ͂ αὐτȣ͂ ἐπιγράμματα ἐννεακαίδεκα. Τȣ͂ αὐτȣ͂ πέλεκυς καὶ πτερύγιον. Σχόλια τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα. ἐκ διαφόρων ἀντιγράφων συλλεχθέντα. 8. De hac edit. copioſus eſt Reiske p. XII ſqq. tom. I. Ego etiam contuleram iſtam. Fabric. haec notauerat de ea. Primus in hac editione dedit Zach. Calliergus, quae in Aldina deſiderabantur, idyllium XXIV. XXV. XXVI. XXVII. XXVIII et XXIX. tum Syringem, et epigrammata XIX. et Securim, alas atque aram, ſed quae non Theocriti ſunt, verum Simmiae. Idem Calliergus argumenta ſiue *ὑποθέσεις* in XVIII. prima idyllia e MSS. vulgauit, et graeca ſcholia primus in eadem XVIII. e variis codicibus collegit et editioni ſuae ſubiunxit, vt ipſe in praefat. teſtatur. *Καὶ πρὸς τȣ́τοις*, inquit,

Digitized by Google

quiſ, *τὰ εἰς αὐτὰ εὑρισκόμενα σχόλια, ἅτινα ἐν πολλοῖς διεσπαρμένα εὑρόντες ἀντιγράφοις πόνῳ πολλῷ εἰς ἓν συνηγάγαμεν. Τὸ μὲν γὰρ εἰς τῦτο, ἐκεῖνο δὲ εἰς ἄλλο εἶχε σχόλιον.* Adiunxit etiam *Ioh. Pediaſimi* commentarium graecum ad Syringem. [] Grammatici porro illi veteres, qui Theocritum interpretati ſunt, fuere *Theo* t), (ſed cui ſoli ſcholia, quae habemus, praeter rem tribuit Fuluius Vrſinus in limine Virgilii, cum graecis ſcriptoribus collati et pag. 86. licet Theonem in Theocritum ſcripſiſſe conſtitiſſet ipſi ex etymologico inedito in Γριπεὺς,) *Amarantus*, Alexandrinus, cuius *ὑπόμνημα* in Theocritum laudat etymologici magni auctor in *Διεκρανάσατε.* Hisce addi poteſt *Amerias*, de quo e ſcholiis, in Theocritum ineditis, mentionem facit Caſaubonus cap. 1. lect. Theocrit. tum qui in ſcholiis vulgatis laudantur *Aſclepiades*, *Munatus*, *Neoptolemus* et *Nicanor Cous.* Ex horum et aliorum plurium doctiſſimis ſcriptis collectus eſt iam olim commentarius in hunc poetam, de quo Euſtathius intelligit, cum *τὰ ἐς τὸν Θεόκριτον* laudat. *Vtinam exſtaret*, inquit idem Caſaubonus, cap. 2. *illa prior collectio mera et integra, ea quidem lege, vt, quaecumque recentiorum imperitia illi de ſuo appinxit, omnia delerentur. Nam quae hodie circumferuntur, quid ſunt aliud, quam πολλὰ μὲν ἐσθλὰ, πολλὰ δὲ λυγρά.* Ex ſcholiis ineditis in Theocritum profert quaedam idem vir doctus cap. 10. et 12. Veterem ſcholiaſten *ἀνέκδοτον* in Theocriti *αἴτην* laudat *Salmaſius* ad Aram Doſiadae pag. 151. *Marianum* quemdam Anaſtaſii, imp. temporibus metaphraſin graecam Theocriti compoſuiſſe iambis 3159. teſtatur Suidas. [Multo plura ſcholia Sanctamandi induſtria eruit e codd. et promulgauit Warton.]

[Reliqui editores vsque ad Stephanum ita ſequuti ſunt ſiue Aldinum ſiue Callierg. exemplum, vt quaedam vitia vel ingenii felicitate corrigerent, vel negligentia aut incuria cum ſua, tum maxime operarum, augerent.

Theocriti idyllia. Graece. Lowani apud Theodorum Martinum Aloſtenſem M.D.XX. (1520.) 4. menſe Ianuario. cum notis mstis in bibl. Bodleiana. — eadem, ibidem apud eumdem 1528. 4. — graece per *Celſ. Hugonem* apud Egid. Gourmont ſ. a. 8. in cat. Erneſti, p. 167.

Theocriti idyllia. Graece. apud Andr. Cratandrum Baſil. 1530. 8.

Editio admodum rara. Torinus autem operis praefuiſſe, et in corrigendis mendis typographicis Cratandro operam locaſſe videtur. vid. *Reiskii* praef. pag. XVII. De altera Cratandri editione poſtea diſſeremus.

Θεοκρίτυ Εἰδύλλια, *τῦτ' ἐςι μικρὰ ποιήματα ἓξ καὶ τριάκοντα. Τῦ αὐτῦ* Ἐπιγράμ*ματα ἐννεακαίδεκα. Τῦ αὐτῦ* Πέλεκυς *καὶ* Πτερύγιον. In calce: *ἐνετυπώθη ἐν ἀγανόᾳ παρὰ Ἰανῷ τῷ Σεκερίῳ. ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας. α. φ. λ.* Haganoae apud Ioan. Secerium 1530.) 8.

Addita eſt, aut in meo quidem exemplo praefixa, quae ſuam habet inſcriptionem peculiarem, verſio latina, huius ſententiae:

Theocriti Syracuſani idyllia triginta ſex, latino carmine reddita, Helio Eobano Heſſo interprete. Haganoae per Ioan. Secerium anno XXX. (1530.) menſe Nouembri.

 Hanc

t) *Ruhnken.* in praefat. ad Heſychium vol. II. pag. IX. ex Etymologico inedito biblioth. regiae oſtendit, Theocritum *Theonis* commentariis eſſe illuſtratum, et de illius ac Didymi lexico et comico et tragico diſputat. Adde ſupra in notitia codd. MSSt. ab initio. *Harl.*

Hanc rariſſimam editionem non ſatis adcurate indicauit Fabric. in vol. XIII. B. G. pag. 507. inter ſcripta Ioachimi Camerarii. Nec Warton in nota ad Sanctamandi notitiam de prima edit. pag. 59. nec pag. 235 ſq. in nota certum dicere potuit: plurimi autem vel plane omiſerunt eam, vel mancam falſamue habuerunt illius notitiam. Quare paucis agam de illa. Graeco contextui praemiſſa eſt graeca Ioachimi Camerarii epiſtola ad Georgium Heltum: in hac praeter alia memorat, ſe poſt Idyllia Theocriti lecta incepiſſe graecam amare linguam, et ſe, antiquis exemplaribus deſtitutum, quantum fieri potuerit, emendaſſe Theocritum: in breui praefatione, graece ſcripta, indicat, carmen in Adonim, eſſe Bionis, et idyll. in Bionem, Moſchi carmen, (quae pluribus repetit ab initio illorum idylliorum,) Dioſcoros autem, quod carmen ſit magis ionicum, Theocritum non habuiſſe auctorem videri. Hinc inde margini adſperſit emendationes, aut verſui ſubiecit breues notas, praecipue grammaticas. Quod vero caput rei eſt, et de quo Warton incertus varia diſputauit, ex hac editione patet, Camerarium fini idyllii 24. (ſiue 21. ſecundum ordinem Aldinum) verſus triginta et ſex, totidem initio ſequentis idyllii adieciſſe. In exitu enim prioris legitur: *Λείπει τὸ τέλος τῦ παρόντος εἰδυλλίυ, καὶ ἡ ἀρχὴ τῦ ἐπομένυ, ὅπερ ἐξαινύει ἐπιγράφεσθαι, ἡρακλῆς λεοντοφόνος. Τὸ δὲ ἐλλεῖπον ἀνεπλήρωσεν Ἰωαχεῖμος ἐν τύτοις·*

Καδδ' ἄρ' ὁ πάμπαν χωρὶς ῥοπάλοιο μετ' ἄγραν etc.

Initio autem ſequentis praefigitur: *Τύτυ δὲ τὴν ἀρχὴν προσέθηκε Ἰωαχεῖμος τοιάνδε·* et verſ. 36. ſubiicitur. *Ταῦτα Ἰωαχεῖμος.* Eobanus autem Heſſus margini Idyllii XXXII. adſcripſit: *Huic idyllio principium, ſicut et praecedenti finis deerat, quod et ipſum a Ioachimo Camerario ſcriptum, atque huc adpoſitum nos ita vertimus.* — Eadem exſtant in editione *Francofurtana* ex officina Petri Brubachii 1545. 8. quae mera eſt ſuperioris editionis repetitio: de qua poſtea diſputabimus, et quaedam, at minus plene notauit Wartonus, praefat. p. X. not. 6. et in Sanctamandi iudicio de principe edit. p. 58. not. vbi praeterea editionem verſionis tantum latinae: *Theocriti Syracuſani Eydillia triginta ſex latino carmine reddita Helio Eobano Heſſo interprete* etc. Pariſiis, apud Iac. Bogardum *1456.* (ſic vitioſe, an 1546? *u*)) 12. memorat. Idem Warton in nota ad pag. 235 ſq. tom. I. et II. pag. 276. de eadem edit. 1545. paucis agit. Errauit autem, arbitratus, in verſione Eobani latina, ann. 1545. edita, primum comparuiſſe illa Camerarii ſupplementa. Iure tamen miratur pag. 236. tom. I. qui factum ſit, vt *Scaliger* in Emendatt. ad Theocritum pag. 229. edit. Commelin. proferret ſupplem. ad principium Herculis *λεοντοφόνυ*, conſtans verſiculis triginta et *octo*, et ad finem Heracliſci ſupplem. conſtans verſiculis triginta et ſex, nec agnoſceret nomen Camerarii, ſed coniiceret, ab ignoto quodam poetaſtro id eſſe confictum. Immo ſuſpicatur Warton, Ioachimum Camerarium tantum deſcripſiſſe atque edidiſſe. Enimuero Camerar. clare ſcripſerat, ſe ſuppleuiſſe atque adieciſſe. Id tamen notandum eſt, et Scaligerum edidiſſe id ſupplementum, quatuor verſiculis auctum, et Wartonum reperiſſe duo illa ſupplementa, IV. verſibus locupletata, in folio quodam, manu exarato, inſititio, adhaerentique his idylliis apud H. Stephani graecos poetas heroicos: vbi dicebantur transſcripta fuiſſe *e veteri codice epiſcopi Melſitani.*

u) Atque hoc anno in *Stollii* Nachricht von ſeinen Buchern II. pag. 673. ſignatur illa editio, et in *Osmont* Diction. typographique tom. II. pag. 262. vbi vero inſcribitur: *Theocr. Eidyll.* XXXVI lat. carmine ex interpret. Eob. Heſſi. *graece* et *latine.* Pariſ. 1546. 16.

ſitani. An igitur Camerarius fraudem fecit? Equidem definire non auſim. De aliis Camerarii et verſionis Eobani editionibus poſtea ſermo erit.

Theocriti Idyllia, ex editione Albani (ſ. rectius, Labani) Torini. Graece, Venetiis 1539. 8.

Eſt igitur mera, eaque vitiis typographicis deturpata, repetitio editionis Cratandrinae. Labani quidem, Cratandro operam forſan nauanti, praefatio eſt praefixa. vid. *Reiske* praef. pag. 16 ſq. et *Maittaire* A. T. III. part. I. pag. 305. qui *Labani Torini* praefationem in nota fecit recudi. Sed diuerſa reperiuntur exempla. Alia, forte culpa compactoris librarii, deſtituta ſunt ſcholiis graecis; quale fuit in bibl. Pinelli, (tom. II. catal. pag. 303.) et apud Fabricium: alia iis vtique praedita ſunt, quale fuit exemplar Erneſtinum, quo vſus eſt Reiske; et id, quod indicat *Maittaire* lib. mem. Tum aliis adhaeret verſio latina: in exemplo quidem, quod fuit in bibl. Pinelli, addita fuit verſio latina, ſeparatim edita: *Eadem* (idyllia) *latine reddita a Io. Trimanino.* Venetiis 1539. 8. Alia carent illa. Vocatur autem illa Veneta etiam *Salamandrina*, quoniam inſigne gerit Salamandram, in flammis viuacem, et hanc ſubſcriptionem, *Venetiis apud Salamandram*, in vtroque titulo, tam in illo, qui verbis poetae graecis, quam, qui ſcholiis praefixus eſt. In calce legitur haec ſubſcriptio: *Venetiis in aedibus Bartholomaei de Zanettis a Caſterzago anno a partu virginis* 1539. Ineſt ei Bipennis et Ala et Ara: ſed deeſt Syrinx. Scholiis tamen Pedaſimi ad Syringem non caret. — In catalogo bibl. Tigurinae haec editio ſic notatur pag. 496. *Theocr. idyll. gr. cum ſcholiis graecis, verſione metrica et ſcholiis Eobani Heſſi.*

Theocr. Idyllia h. e. parua poemata XXXVI. *Eiusdem epigr.* XIX. *Eiusdem Bipennis et Ala.* Florentiae per Benedictum Iuntam M.D.XXXX. (1540.) 8. graece.

Θεοκρίτου Εἰδύλλια τοῦτ᾽ ἐστι μικρὰ ποιήματα ἓξ καὶ τριάκοντα. — *Theocriti idyllia, hoc eſt, parua poemata* XXXVI. *Eiusdem epigrammata* XIX. *Eiusdem Bipennis et Ala. Praeter haec, acceſſere ſcholia vtiliſſima Zachariae Calliergi, hactenus paucis viſa.* Baſileae M.D.XLI. (1541.) 8. in calce: *Baſileae per haeredes Andr. Cratandri.*

Hieronym. Gemuſaeus, in officina Cratandri operis praefuit, (vid. *Maittaire* A. T. II. part. I. pag. 116.) Hic igitur praefatus eſt huic editioni, haud admodum frequenti, et in peccatis tantum typographicis tollendis praecipuam operam collocaſſe videtur. In margine hinc inde adparent aſteriſci, aut emendationes, aut lectionis varietas. Sic in vita Theocriti graeca ἀκουστὴς Φιλιππιάδου dicitur Theocritus; at in margine melior lectio Φιλητᾶ notatur. In catal. librorum Burm. II. in calce pag. 44. notatur editio: *Theocriti idyllia* gr. et lat. Baſil. 1541. 1531. et lat. per Eoban. Heſſum et per A. Iuſtinopolitanum, Venet. 1539. cum notis MSS. M. Lydii.

Theocriti Idyllia etc. *Venetiis ex officina Farrea.* M.DXLIII. (1543.) 8.

Eſt e priore Veneta ita ducta, vt praefatio Labani Torini repeteretur et vitiis typographicis ſuperaret illam. Quare *Meurſius* III. 17. attic. lection. eam praeter rem laudauit. Quod addita Calliergi ſcholia ſuam habent inſcriptionem, accidit, vt nonnullis exemplaribus, e. g. Erneſtino apud Reiſkium, qui l. c. multus eſt de illa editione mendoſiſſima, adhaereant illa, nonnullis deſint. In bibl. Pinelliana l. m. fuit tantum pars, quae contineat ſcholia, a Calliergo collecta.

collecta. — *Venetam* neſcio cuius? editionem ann. 1545. 8. notatam, reperies in Marq. Gudii biblioth. pag. 262. niſi error fuerit ſcriptoris aut typographi.

Theocriti Idyllia; Epigrammata; Bipennis et Ala. graece. apud Chriſtian. Wechelum ſub ſcuto Baſil. in vico Iacobaea etc. Pariſ. 1543. 4. Maitt. A. T. III. p. 354. — *Eadem* graece cum Eobani Heſſi verſione etc. Pariſ. apud Guil. Morelium. 1550. 4. (Maittaire A. T. III. pag. 592.) — ibid. 1561. 4. teſte Fabricio et Warton. qui in praef. pag. X. hanc Morel. vocat mendoſiſſimam. Graecum tantummodo contextum praebet exemplar, quod eſt in biblioth. publ. Bernenſi, teſte catal. pag. 370. tom. I.

Eadem, cum ſcholiis, a Calliergo collectis, a *Ioachimo Camerario*, gr. Francof. 1545. 8. per Petr. Brubach.

Latina *Eobani Heſſi* verſio ibidem eodem anno prodiit: at quod illa quoque peculiarem habuit titulum, modo ea pars, quae graecum continet textum, in quibusdam exemplaribus, vt in Pinelliano, tantummodo reperitur; modo ea pars, quae praebet tantum verſionem, indicatur. vid. Warton. locis citatis, et ad ann. 1530. Sed edit. 1545. eumdem verbatim prae ſe ferre titulum, cum ſequenti, quam tamen non vidit, Warton. adfirmat ex Maitt. A. T. III. pag. 628. vbi tamen more ſueto plena inſcriptio non redditur. At, quoniam habeo illam, en integrum titulum!

Θεοκρίτου — *Theocriti Eidyllia, h. e. parua poemata XXXVI. Eiusdem epigrammata XIX. Eiusdem Bipennis et ala. Praeter haec et latina verſio carmine non infeliciter reddita per H. Eobanum Heſſum, et Ioach. Camerarii ſcholia non inerudita acceſſere.* M.D.LIII. (1553.) 8. — Addita verſio latina, ſeparatim excuſa, ita eſt inſcripta: *Theocriti Syracuſani Eidyllia triginta ſex, latino carmine reddita, Helio Eobano Heſſo interprete. Acceſſerunt recens Theocriti genus ac vita; de inuentione ac diſcrimine Bucolicorum carminum. Item ſingulis Eidylliis ſingula argumenta, a quodam graece latineque erudito latinitate donata.* Francoforti ex officina Petri Brubachii M.D.LIII. (1553.) 8.

Haec edit. ab ea, quae 1530. prodiit, ita differt, vt ſcholia Camerarii, et variae lectiones, quae in prima edit. ſuo quaeque loco modo margini adſcripta, modo ſtatim verſui ſubiecta leguntur, in hac edit. cuncta ſimul ad calcem ſcholiorum vett. graecorum relegata ſint: tum vt duo ſupplementa, quae Camerarius in pr. editione idylliis graecis adiecerat, in hac edit. graece et latine additae Eobani integrae lat. verſioni, ſuo quoduis loco, inſerta deprehendantur. Sed huius anni editio vel nouum tantum accepiſſe videtur titulum, vel ita repetita, vt paginis prioris edit. ann. 1545. reſponderet: id, quod tum ex nota 2. Wartoni praef. pag. 14. colligo, vbi ille, „Dioſcuros, ait, Theocrito non conuenire, credidit Io. Camerarius — ad calcem editionis ſuae Theocriti, Fabricio non cognitae, 1545. pag. 195." quae eadem eſt pagina in hac edit. ann. 1553. tum, quod Warton. tom. I. pag. 235. not. ſcribit, Camerarium ſupplementa duo primum edidiſſe in verſione latina Eobani Heſſi ann. 1545. ſignatura *M.* quod plane quidem reſpondet edit. 1553.

Theocriti Idyll. — cum ſcholiis gr. a Calliergo collectis et Io. Pediaſimi commentario in Syringem, edente *Guil. Xylandro* Francof. apud Petr. Brubachium 1558. 8. graece.

Repetitio ſuperioris editionis, ſed a Xylandro correctae, eſſe videtur. Saltem Reiſke in praef. pag. XX. ita iudicat: „in praefatione Xylander ait, ei ſe non adfuiſſe modo, ſed

et

Digitized by Google

et quodammodo praefuiſſe: ex quo ſe ſperare, ſuam editionem omnium ſuperiorum eſſe emendatiſſimam. Et eſt ſane, pro ratione iſtorum temporum, haud contemnenda. Reperi in ea quasdam emendationes, quas antea exiſtimaueram a Stephano profectas; ſed ſunt a Camerario, aut a Xylandro profectae. Idylliis illis, quae ſcholiis antiquis carebant, Xylander graecas, vt ipſe adpellat, *ἀποσημειώσεις* adiunxit; quae quia breues ſunt, et non plane infructuoſae videntur, ideo eas adiungam huic quoque editioni, et in fronte ſecundi voluminis ponam." Atque in II. vol. pag. 11 ſqq. recepit illas. Warton quoque laudauit iſtam editionem.

Interpretatio Eidylliorum Theocriti, dictata in academia Witebergenſi a Vito Vuinſemio. adiecta ſunt et ſcholia, quibus loca difficiliora explicantur. Acceſſit — index. Francoforti per Petrum Brubachium. In calce: *Franc. ex offic. Petri Brubachii* M. D. LVIII. (1558.) menſe Iunio. 8. — Praefatio ſcripta eſt menſe Aprili anno 1558.

Singula idyllia, in his ea etiam, quae Theocritum non agnoſcunt parentem, praeſertim priora, in particulas minutas diſſecta, obſeruationibus, maximam partem grammaticis, interdum botanicis, rariſſime criticis, illuſtrantur. — *Mongitor.* memorat verſionem *Vuinſemii* lat. Francof. apud Michael. Neandrum 1536. — apud Petr. Brumachium, (ſic, ſed leg. Brubachi.) 1553. 8. quarum editionum fidem equidem praeſtare non poſſum.

Theocriti idyllium primum, graece, cum graeca paraphraſi et annotationibus Federici Iamotii. Pariſ. apud Martin. Iuuenem. 1552. 4. vid. *Freytag* adpar. litterar. tom. III. p. 565 ſq.

Scholia Michaelis Toxitae Rheti poetae — in Theocriti idyllium primum. Ex ſcholiis Ioannis Sturmii. Tiguri excudebat Iac. Geſnerus. Datur epiſtola nuncupatoria, Argentorati 1562. in qua dicitur, Martinum Cruſium haec prius edidiſſe, ſed multa hic Michaelem Toxitam de ſuo Sturmianis addidiſſe, adnotante Wartonio pag. X. praefat. Sed vide infra, poſt indicem verſionum.

Anthologicum graeco latinum, h. e. inſigniores flores ſeu ſententiae, decerptae ex Heſiodo, Theognide, Pythagora, Phocylide, Arato et *Theocrito* — et in locos prope bis centum digeſtae, cum expoſitione, vſu et accommodatione ſingulorum in margine etc. per Mich. Neandrum, Sorauienſem. Baſileae per Io. Oporinum. 1556. 8.

Hinc inde modo pauciores, modo plures verſus Theocriti excerpti, et in margine paucis verbis illuſtrati ſunt. In prolegomenis pag. 43—45. de vita et carminibus Theocriti quaedam, at vulgaria, notantur.

Nouam editionum familiam duxit *Henricus Stephanus*, qui ordinem Aldinum, a reliquis editoribus vsque ad illum ſeruatum, mutauit, carmina, quae Moſchi et Bionis foetus partim iam a Camerario aliisque iudicabantur, ſeiunxit a Theocriteis, et, non e codd. ſed ex Aldino, Callierg. et Florentino, etiam Pariſino, exemplis, ſuoque, quod omnino ſagax et acutum erat, ingenio textum conſtituit, dorismo ſaepius ſpreto: at eius audacia ab audaci Reiskio praef. pag. XXI ſqq. valde culpata eſt, quamquam merita eius, quae multa magnaque fuerunt, etiam a Reiskio iure praedicantur. Bis autem Stephanus bene mereri ſtuduit de Theocrito. Primum in *Principibus poetis graecis heroici carminis*, Pariſ. 1566. fol. part. II. pag. 183 ſqq. locum dedit Theocriteis, nulla adiecta verſione latina, et praef. p. XXXIX ſqq. plura loca grammatice, inprimis critice explicuit. Stephani obſeruationes Reiske in

altero editionis ſuae volumine recudi fecit. — Tum quibusdam locis nouam adtulit Stephanus manum medicam et emendationes, in maiore editione propoſitas, nouis locupletauit in minore edit. inſcripta:

Theocriti aliorumque poetarum idyllia. eiusdem epigrammata. Simmiae Rhodii Ouum, Alae, Securis, Fiſtula. Doſiadis ara. Omnia cum interpretatione latina. In Virgilianas et Nas. imitationes Theocriti Obſeruationes H. Stephani. Excudebat Henr. Stephanus. a. M.D.LXXIX. 12.

Continet praeter Theocriti, Bionis ac Moſchi idyllia, gr. et lat. exhibita, etiam verſiones alias Bionis et Moſchi latinas, a Laur. Gambara, Politiano, ipſoque Stephano et Eobano Heſſo factas, tum poematia et fragmenta variorum poetarum graecorum, Orphei, Lini, Rhiani, Panyaſidis, Tyrtaei, Solonis, Mimnermi, Poſidippi et aliorum; denique eruditas Stephani obſeruationes in Virgilianas et Naſonianas Theocriti imitationes, eiusdemque emendationes quorumdam Theocriti locorum. vide quoque *Freytagii* Adparatum litterar. tom. III. p. 563 ſqq. —·In bibl. Bodleiana tom. II. p. 579. voc. *Theocr.* proſtant: *Idyllia quaedam*, gr. lat. per Henr. Steph. Pariſ. 1577. 8. — et idyllia quaedam lat. per H. Steph. ibid. 1556. 4. — Quo auctore fretus Mongitor citauerit editt. H. Stephani graec. 1561. 4. — cum eiusdem notis 1586. 12. et latinam quorumdam idylliorum verſionem cum Moſcho et Bione 1555. 4. equidem neſcio: ſed ſaepius errauit in enumeratione editionum.

Stephanum, cuius recenſio baſis facta eſt reliquarum vsque ad Reiskium editionum, vt plurimum ſequitur *Io. Criſpinus* in collectione:

Vetuſtiſſimorum authorum graecorum, Georgica, Bucolica et Gnomica poemata, quae ſuperſunt, Heſiodi O. et D. Theocriti, Simmiae, Moſchi et Bionis idyllia et epigrammata etc. gr. et lat. ex edit. Io. Criſpini. Geneu. apud Euſtach. Vignonem. 1569. 12. et ſaepius. vide ſupra, vol. I. pag. 602. in catalogo editt. Heſiod. [v]) quibus addes edit. *Geneu.* ſumtib. *Io. de Tournes.* 1639. 12. in cuius calce legitur *Iſ. Hortiboni Theocriticarum lectionum libellus.* — *Iſaaci autem Hortiboni* [w]) lectiones ingenio, ſagacitate et eruditione Caſauboni digniſſimae, primum, quantum equidem ſcio, comparuerunt in editione *I. C. (Ioannis Criſpini,)* inſcripta

Θεοκρίτε — Theocriti, Simmiae, Moſchi, et Bionis Eidyllia et epigrammata, quae ſuperſunt, cum Muſaei poematio: omnia graecolatina et expoſita. (Geneuae) ſ. a. 12.

Conf. quae notaui in Introductione in hiſt. L. Gr. I. pag. 515 ſq. *Caſaubonus* pag. 363 ſq. in epiſtola ad H. Stephanum, ſcripta VI. idus Auguſti 1584. mitto, ait, ad te, quae ſuperioribus his diebus Euſtathii Vignonis digniſſimi typographi mihique amiciſſimi rogatu, in quosdam Theocriti locos ſcripſi. Tum memorat, ſe ſchedas ſuas collegiſſe atque ex ſcriptis duobus

v) Criſpinus ſe a Franciſco Porto, Cretenſi, adiutum praedicat, verſionem caſtigauit et adiunxit adnotationes. Fabric notauit, in editione Geneuae 1584. 12. extare Iſ. Caſauboni Lection. Theocriticas quae forſan eadem eſt, quam poſtea ſine anni nota ſignificaui.

w) h. e. *Caſauboni*. a veteri gallico vocab. *Caſa*, quod denotat *hortum*, et *bonus*. Vnde finxit nomen *Hortiboni.*

Digitized by Google

duobus exemplaribus, altero Theocriti, altero ſcholiaſtae exaraſſe ſuas animaduerſiones. Vt Criſpinus ab initio paucas in Theocritum notas criticas dedit, ita poſt indicem ſpicilegium obſeruationum criticarum in quinque priora idyllia ex ſchedis praecipue manu exaratis, quas Galeſius communicarat, eſt collectum, et Pediaſimi explicatio in Theocriti ſyringem adiecta. Poſt ea *Caſaubonus* lectiones ſuas retractauit, plane immutauit et inſigniter auxit. In priore enim editione conſiſtit libellus capitibus ſeptemdecim; contra capitibus viginti et duobus in altera editione, ſeparatim euulgata et inſcripta:

Iſaaci Caſauboni Theocriticarum lectionum libellus. Editio altera, uberior et melior. Ex typographeio Hieron. Commelini a. clɔlɔxcvi. (1596.) 8.

Pars eſſe videtur edit. Theocriti Commel. huius anni. — Repetita eſt ex priore editione Caſ. epiſtola ad H. Stephanum. Et tamen prior eaque manca Lectionum etc. editio recuſa eſt in editione, *vetuſtiſſ. authorum Georgica* etc. memorata. Geneuae 1639. 12. — Alteram vero eamque pleniorem editionem Heinſius, et, ex huius exemplo, Reiskius in ſuis Theocriti editt. recudendam curauerunt.

Theocrit. gr. Wittebergae, excud. Zachar. Lehmann. 1582. 8.

Theocriti idyllia aliquot, graece; in quibus quae ad hanc vsque diem deſiderabantur, vetuſtorum exemplarium ope reſtituta ſunt. Lutet. apud Fed. Morellum. 1585. 4.

Maittaire A. T. III. pag. 793. dedit partem praefationis, graece ſcriptae, ex qua intelligimus, deeſſe Herculiſcum, laudem Ptolemaei Philadelphi, Charites, Herculem, leonis interfectorem, Oaryſtem et Moſchi epitaphium Bionis, et Morellum accepiſſe cod. mstum a Franciſco Rupiphicaldio, Camerarii autem ſupplementa omiſiſſe.

Theocr. idyllia quaedam cum Orphei prognoſticis, interprete *Io. Ant. Baiſio*, graec. lat. Pariſ. apud Morel. 1586. 4.

Theocr. opera cum emendationibus Ioſ. Scaligeri et Iſaaci Caſauboni. gr. et lat. in bibliopolio Commeliniano. 1596. 8. cum Bione et Moſcho, vid. Catal. Burm. II. p. 185. In catal. bibl. Heſſelianae, part. II. pag. 77. et alibi citatur edit. *Theocriti idyllia et epigrammata cum MSS. Palat. collata. Moſchi, Bionis, Simmii opera.* e typographio Hier. Commelini. 1596. 8. graec. et lat. — Ibidem in catal. Heſſel. occurrit editio huius ſententiae: *Theocriti, Simmiae, Moſchi et Bionis eidyllia et epigrammata, omnia graeco latina.* παρὰ Κομτίνῳ α φ΄ ο. (1570.) 8.

Θεοκρίτου — *Theocriti Eidyllia, h. e. parua poëmata XXXVI. — Pindari*, Lyricorum principis, Argonautica cum expoſitione grammatica de ore *Michaelis* Neandri excepta. 1596. (Lipſiae,) Impenſis Iac. Apelii, bibliop. in 8.

Neandri notae ſunt pueris ſcriptae.

Θεοκρίτου Εἰδύλλια ἓξ καὶ τριάκοντα. Ἐπιγράμματα ἐννεακαίδεκα, πέλεκυς καὶ πτερύγιον. Pariſ. ex typographia Steph. Prevoſteau. 1600. 4. Maittaire A. T. indic. pag. 282. voc. *Theocritus.*

Scholia graeca in *Theocriti* idyllia, per Z. Calliergum. e typogr. Commelin. 1601. 8. Menken. catal. I. pag. 161. nr. 1761.

Digitized by Google

Theocriti Idyllia et epigrammata; Moſchi, Bionis et Simmiae, quae exſtant, graece cum interpretatione latina. Accedunt notae et emendationes Ioſ. Scaligeri, Iſ. Caſauboni, Dan. Heinſii in Theocritum. (item ſcholia graeca ſeparatim excuſa, atque Heinſii Grotiique metaphraſis latina poetica quorumdam idylliorum.) Heidelbergae in bibliop. Commeliniana 1603. 8.

Heinſius, Stephanum maximam partem ſequutus, in dialectis nonnulla mutauit aut ſuaſit, adeoque communia ad dorismum frequenter refinxit. — *Dan. Heinſii* emendationes et notae ad Theocritum ex offic. Commel. 1603. ab gr. textu ſeparatae, et ſeorſum editae reperiuntur. [8. Acceſſerunt Epigrammata eiusdem et Idyllia quaedam ab eodem et Hugone Grotio ita translata, vt verſus verſui reſpondeat: Decima item Maronis ecloga ab eodem et Ioſ. Scaligero dorice reddita: alia item non pauca.] vid. Menkenii catal. part. I. p. 160. — De illa autem editione, mendis typographicis oppleta, ipſe Heinſius in litteris ad Eliam Putſchium, datis 22. Martii ann. 1604. ita conqueſtus eſt: *Heſiodum meum* ann. 1601. cum praefat Abr. Sculteti, *tibi mitto, breui Theocritum miſſurus, qui eadem forma,* (in quarto,) *cum animadverſionibus noſtris triplo auctioribus et graecis gloſſis excuditur. Ita videlicet Germani veſtri nobiscum, ſi diis placet, egerunt, vt remedium ſtatim a noua editione petendum ſit. Neſcio, an editionem Heidelbergenſem videris: exemplaria enim omnia his nundinis ſupprimenda Commelinus curauit. Numquam vidiſti facinus impudentius; nihil foedius, aut in quo maioris negligentiae ſpecimen typographi dederunt.* — Reiske hanc tantum modo editionem adhibuit et valde ſpreuit: at Valcken. aequius iudicauit de ingenio operaque Heinſii.

Editio altera *Heinſiana* eſt longe loculentior et locupletior, de qua egi in praef. ad Theocr. pag. XXIII ſq.

Theocriti, Moſchi, Bionis, Simmiae, quae exſtant opera, graece et latine; cum graecis in Theocritum ſcholiis, (contextui ſtatim ſubiectis,) *et indice. Acc. Ioſ. Scaligeri, et Iſ. Caſauboni notae et lectiones, et cum notis* (longe vberioribus, ſub titulo Theocriticarum lectionum) *Dan. Heinſii.* (Heidelbergae) apud Commelin. 1604. 4.

Heinſium, virum omnino doctum et ſagacem, dum acumen perpetuo ſectatur, inanem non raro ἀκρίβειαν oſtentare notat *Io. Clericus* tom. I. artis criticae pag. 102. Iudice autem *Huetio* epiſt. ad Iac. Larium (in collectione Tilladeti II. pag. 270.) Heinſius vix quicquam agit, quam alios magno faſtu deprimere, ipſe ἀκριβαστεῖν et magno conatu nihil agere. At tamen Heinſianam textus conſtitutionem multi editores propagarunt.

Theocr. idyllia et epigrammata, gr. (ex recenſione Stephani,) et lat. in *Iac. Lectii* corpore poet. heroicorum, Geneuae 1606. fol.

Theocr. idyll. aliquot cum verſ. metrica, explicata a *M. Henr. Rumpio.* Hamburg. 1617. 8.

Vetuſtiſſimorum poetarum Heſiodi, Theocriti, Theognidis, Moſchi, Muſaei, Bionis, Phocylidis et aliorum opera, Georgica, Bucolica, Gnomica. graece et lat. Omnia notis ſuo loco neceſſariis illuſtrata et indicibus locupletata. Pariſ. 1623. 8. apud Io. Libert.

Singulis fere auctoribus ſuus titulus poſitus eſt, ann. 1627. ſignatus. Sic occurrit haec eadem editio aut potius pars illius, inſcripta, *Theocriti, Simmiae, Moſchi, Bionis et Muſaei quae exſtant* etc. ann. 1627. in catal. Askew pag. 142. nr. 3502. et in cat. Pinelliano tom. II. p. 304. nr. 4420. Omnibus autem, iunctim editis, praefixum eſt folium, ann. 1628. notatum.

tatum. vide ſupra in vol. I. pag. 604. Vtroque anno exemplar ſignatum in bibl. Vffenbach. tom. I. pag 679.

Poetae minores graeci. Heſiodus, Theocritus, Moſchus, Bion, Simmias etc. *Acc. etiam Obſeruationes Radulphi Wintertoni in Heſiodum.* graec. et lat. Cantabrigiae 1628. 1635. etc. 8.

Editionem ann. 1628. indicauit quidem, et ſingulorum poemata, in hanc collectionem recepta, enumerauit Fabricius in vol. I. p. 748. Sed in meo exemplo ann. 1671. praefatio Wintertonii ſcripta eſt ann. 1635. Winterton quamquam ait, ſe retinuiſſe contextum, a Stephano aut a Criſpino, (edit. 1600. 12.) conſtitutum, nonnullis tamen in locis ſe diſſenſiſſe aut orthographiae, aut orthometriae aut proſodiae gratia, aut alia iuſta de cauſſa, profitetur. Atque in bucolicis ſiue Heinſianas correctiones, ſiue ſuum ſenſum ſequutus, in locis permultis vulgatas formas mutauit doricis. Supra in vol. I. pag. 604. plures editiones iam indicaui.

Theocr. idyll. gr. Baſil. 1653. 8. iu bibl. Bodleiana, tom. II. pag. 579. catalogi. — Idyllia IV. ſolum. gr. Helmſtad. 1668. 4.

Muſaei, Moſchi et Bionis quae exſtant omnia, quibus acceſſere quaedam ſelectiora Theocriti eidyllia. Impreſſa maiore charactere, ſculptura adornata, latinoque carmine reddita, graecis e regione appoſitis. Autore Dauide Whitefordo. Londini 1659. 4.

Heinſianum *Theocriti* exemplum reddidit *Fellius*, Oxon. 1676. 8. vid. Warton. praef. pag. XII. not. 3.

Selecta quaedam idyllia cum interpretatione et ſcholiis *Georgii Syluani*, Panonii, Medici. Londin. 1685. 4. notante Fabricio.

Theocriti Opp. cum ſcholiis, per ſingulas paginas ſubſtratis, gr. et lat. cum indice ſcriptorum rerumque et verborum in ſcholiis graecis laudatorum, (*ex edit. R. Weſt.*) Oxoniae e theatro Sheldon. 1699. 8.

Exemplar cum emendatt. mstis fuit in bibl. Pinelliana. Duplex autem proſtat editio. Quibusdam enim exemplaribus ſubiectae ſunt variae lectiones et Scaligeri, Caſauboni Heinſiique notae. vid. Menkenii catal. I. pag. 161. Alia carent illis. In bibl. Burmanni II. (vid. eius Catal. fin. pag. 44.) fuit exemplar cum MSS. Burmanni II. notis.

Θεοκρίτου τὰ εὑρισκόμενα, h. e. *Theocriti quae exſtant, cum graecis ſcholiis.* Londini, impenſis Guil. Innys. 1729. 8.

Nulla praemittitur praefatio, et ſuperior Oxonienſis editio videtur hic recuſa eſſe. Editor quidem Wintertonianum reddidit contextum. Quod quum neſciret Reiske, neque exemplar Wintertoni neque alteram Heinſii editionem ad manus haberet; praeter rem aliquoties miratus eſt, vnde vir doctus Londinenſis formas doricas, quas Reiske in ſuis libris non invenerat, recepiſſet. Paucis indicatur illa editio in nouis actis eruditorum Lipſ. ann. 1732. menſe Aug. p. 355. et in Idyll. XIV. 11. κατὰ καιρὸν explicatur *pro tempore*, et v. 17. emendatur βελβὸς τοῖς, (poetice pro ἐκείνοις vel αὐτοῖς,) κοχλίας ἐξηρέθη.

Theocriti quae exſtant, cum graecis ſcholiis, et interpretatione latina, Londini 1743. 8. in Badenhauptii catal. librorum pag. 143.

Digitized by Google

Theocriti — ex edit. Dan. Heinſii, gr. et lat. Glasguae apud Foulis 1746. 8. — ibid. eodem anno, graece. 4.

Theocriti, Moſchi et Bionis idyllia, graec. et lat. cum notis *Thomas Martini.* Londini 1760. 8. Pinelli et Askew catal. l. cit.

Theocriti Reliquiae vtroque ſermone, cum ſcholiis graecis et commentariis integris Henr. Stephani, Ioſephi Scaligeri, et Iſaaci Caſauboni. Curauit hanc editionem, graeca ad optimos codices emendauit, libros tres animaduerſionum indicesque verborum Theocriteorum addidit Io. Iac. Reiske, Viennae et Lipſiae tom. I. 1765. tom. II. 1766. 4.

Praeter principem Mediolanenſem, quam ignorauit, vſus eſt Reiske editt. antiquioribus, cod. Lipſienſi et lectionibus IV. codd. Medic. aliisque ſubſidiis litterariis, e quibus et ingenii ſui fertilitate frequenter mutauit verba et veterem ſuo loco mouit lectionem egregiam, nouamque concinnauit recenſionem, Valckenario tamen Toupioque crebro acriusque indignantibus, atque in libro animaduerſionum non ſolum varias veterum librorum lectiones, ſed etiam ſua iudicia atque interpretationes propoſuit; dorismum ex edit. Londin. quam operae reddiderunt, retinuit, indicem copioſum Heſlerus, Lipſienſis, fecit. Additurus erat Reiske tertium volumen: ſed noluit operis redemtor obedire:

Theocriti Syracuſii, quae ſuperſunt, cum ſcholiis graecis auctioribus, emendationibus et animaduerſionibus in ſcholia editoris et Ioannis Toupii, gloſſis ſelectis ineditis, indicibus ampliſſimis, praemittuntur editoris diſſertatio de Bucolicis Graecorum, vita Theocriti a Ioſua Barneſio ſcripta, cum nonnullis aliis auctariis. Accedunt editoris et variorum notae perpetuae. Epiſtola Io. Toupii de Syracuſiis, eiusdem Addenda in Theocritum, nec non collationes XV. codicum. Edidit Thomas Warton, S. T. B. Coll. SS. Trin. ſocius, nuper poeticae publicus praelector. Oxonii tom. I. II. Oxonii e typographeo Clarendoniano. 1770. mai. 4.

Textus graecus, accentibus orbatus, is eſt, quem Heinſius conſtituerat: at a Sanctamando, qui iuuenis Theocriti edendi cauſſa codd. gr. in Italia excuſſit, atque a Wartono, qui codd. in Anglia contulit, multis ſcholiis nouis et larga lectionis varietate, tum notis Wartoni copioſis, atque acutis eruditisque Toupii animaduerſionibus ſtipatus. In praefat. recenſentur editiones praecipuae. Splendida eſt editio, quae decem annos ſub praelo ſudauit; ſed, diſperſis ſcholiis atque adnotationibus, valde incommoda: de qua in praef. ad Theocritum, atque in introductione in hiſt. L. Gr. l. c. vberius egi.

[*Io. Toupius* Appendicem notarum ad Theocritum, Oxonii 1772. 4. edidit.]

Soſpitatorem vero nactus eſt Theocritus *Valckenarium*, qui opes, a Wartono collectas maleque diſſipatas, in meliorem ordinem redegit et, quidquid ferme in iſtis eſſet lectionibus bonae frugis, ſapienter in vſum conuertit. Bis autem bene meruit de Theocrito. Primum eius cura prodierunt correcta, et more illius, h. e. erudite illuſtrata:

Theocriti decem (nr. I. II. III. IV. V. VI. VII. IX. XVIII. et XX.) *latinis pleraque numeris a C. A. Wetſtenio reddita, in vſum auditorum cum notis edidit, eiusdemque Adoniazuſas vberioribus adnotationibus inſtruxit L. C. Valckenaer.* Lugd. Bat. apud Ioann. le Mair. 1773. 8.

Noua eſt recenſio. In Theocriteis editio potiſſimum expreſſa fuit Cantabrigienſis Radulphi Wintertoni, ſed correcta ex codd. Wartonianis aliisque et editionibus, praecipue Mediolanenſi, Aldina et Florentina. Praeter ea habuit Pariſini codicis lectiones, communicatas a Ruhn-

Digitized by Google

a Ruhnkenio, qui ſuppeditauit quoque emendationes quasdam, et permulta ex ineditis grammaticis. Tum vſus eſt lectionibus codicum, olim Palatinorum, a Salmaſio excerptis, et Iſ. Voſſii coniecturis, in margine editionis Heinſianae poſitis, atque coniecturis aliisque quibusdam adnotationibus, ab Tib. Hemſterhuſio exemplo Heinſiano adſcriptis. Octo prioribus verſio latina Wetſtenii, id. ſeptimo D. Heinſii; idyll. XVIII. H. Grotii, et idyllio XV. paraphraſis Helii Eobani Heſſi ſeparatim ſunt ſubiunctae. Adnotationes in Adoniazuſas ſunt immenſae propemodum eruditionis et theſaurus graecae linguae atque antiquitatis.

Theocriti idyllia et epigrammata *Brunck* in Analectis veterum poetarum graecorum, Argentorati 1772. 8. tom. I. pag. 263 ſqq. dedit, vſus eodd. Vindobonenſibus et Pariſinis. Nouam vero inſtituit recenſionem, Nam ex codd. partim, partim ex ſuo aliorumque ingenio, interdum audacius emendauit Theocritea, dorismum vbique induxit, et ordinem idylliorum reduxit Aldinum. Quaedam retractauit in notis, (tom. III. pag. 58.) et de multis locis breuiter quidem, at acute atque ingenioſe ſuam dixit ſententiam.

Poſthaec *Valckenaer* iterum acceſſit ad contextum Theocriti emendatius promulgandum:

Theocriti, Bionis et Moſchi carmina bucolica, graece et latine. Latino carmine pleraque reddita ab Eobano Heſſo, nonnulla a G. E. Hightio ſubiecit, graeca ex edd. primis, codd. et aliunde emendauit, variisque lectionibus inſtruxit L. C. Valckenaer. Lugd. Batau. et Campis, apud Io. le Mair et I. A. de Chalmont. 1779. 8.

Eſt editio praeſtantiſſima, et mere critica; et in notis breuibus tantummodo de veritate lectionis disputatur, adlatis potioribus codd. lectionibus aut aliorum ſuſpicionibus atque emendationibus. Brunckii correctiones ſunt ſaepe probatae ac receptae; interdum repudiatae. In idylliis Bionis ac Moſchi deſcribendis baſis quidem fuit edit. Bonau. Vulcanii; ſed ex codd. (in his, Pariſinis, quorum L. V. ei miſerat Villoiſonius, et Mosquenſi, a cl. Matthaei communicato,) Arſenii violeto et editionibus Aldina, Brunckiana aliisque, atque coniecturis tam propriis quam alienis emendata.

Ego vero edidi *Theocriti reliquias, graece et latine, et cum animaduerſionibus.* Lipſiae 1780. mai. 8. Ornant hanc edition. obſeruationes cel. Schreberi, mihi amiciſſimi, in quibus vocabula potiſſimum, quae in Theocriteis occurrunt botanica, explicantur.

Strothius quidem, moderator quondam ſcholae Gothanae, in bibl. Berolinenſi quaedam carpere, praecipue ex hiſtoria atque antiquitate hiſtoriae naturalis et botanices plura melius explicare ſtuduit, at ſaepe irrito conatu, et ipſe valde leuem exiguamque curauit idylliorum *Theocriti* editionem, graece, cum ſelectis ſcholiis graecis et adnotatiunculis, Gothae 1782. 8. — cuius editionis exemplaribus diuenditis, cl. *Iacobs* nouam parauit editionem, e Valckenarii recenſione maximam partem repetitam ſuisque coniecturis ſagacibus ornatam, ideoque et magnam Strothii notarum partem et lectiones cod. Gothani reſecuit et nomen illius in fronte omiſit. Inſcripta vero illa eſt:

Theocriti Idyllia ex recenſione Valckenarii cum ſcholiis ſelectis ſcholarum in vſum edita. Gothae. 1789. m. 8.

Selecta quaedam Theocriti idyllia, (nr. I. IV. VI. VIII. IX. X.) *Recenſuit, variorum notas adiecit, ſuasque animaduerſiones, partim latine, partim anglice ſcriptas* (grammaticas, maximam

maximam partem leues,) *immiſcuit Thom. Edwards, S. T. P. in vſum iuuentutis academicae.* Cantabrigiae, 1779. m. 8. vid. Introduct. meam in H. L. Gr. pag. 520. vbi quoque diſſerui de ſequenti editione, ſplendida quidem, at in qua curanda minus praeſtitit editor, quam promiſit:

Teocrito, Moſco, Bione, Simmia, greco-latini con la Bucolica di Virgilio latino-greca, volgarizzati e forniti d'annotationi da Eritiſco Pilenejo, P. A. Parmae 1780. 4. II. voll.

A ſplendore tantum graec. typorum et verſione lat. *Ber. Zamagnae* commendabilis eſt edit. Parmae apud Bodon. 1792. 4.

Idylles et autres poëſies de Théocrite, traduits en françois, avec le texte grec, des notes critiq. la verſion latine et un diſcours prélimin. par M. *Gail.* Pariſ. 1792. 8.

Idyll. IV. IX. XVI. XVIII. gr. et lat. in *Io. Vorſtii* poetar. vett. graecor. poemat. ſelectis, Berolini 1674. 8.

In antholog. graecam poetic. quaedam recepi idyllia. Baruthi 1792. 8. etc.

Metaphraſes et varia eruditorum ſcripta, quibus Theocritus illuſtratur.

Eobani Heſſi, Winſemii, aliorumque verſiones *latinas*, editionibus additas, iam paſſim memoraui. — *Eobani Heſſii* metaphraſis prodiit etiam ſeparatim Baſileae apud And. Cratandr. 1531. 8. vid. *Erasmus* lib. XXVII. epiſt. V. *Barthii* aduerſaria LVII. 16. *Maittaire* A. T. II. pag. 758. — *Pharmaceutica*, latine. Venet. 1533. 8. *Colus et Ouum,* in Amphith. Sap. Socrat.

Theocriti — Idyllia triginta ſex recens e graeco in latinum, ad verbum translata, Andrea Diuo Iuſtinopolitano interprete. Eiusdem epigrammata, Bipennit, Ala et Ara, latinitati donata, eodem Andrea Diuo interprete. Venetiis apud hered. D. Iac. a Burgofrancho, 1539. Baſileae. — In calce: *Baſileae apud Barptolomaeum Weſthemerum,* a. M.D.XLI. (1541.) menſe Aug. 8. — editionem ann. 1554. in 8. praebet catal. Barberin. bibl. II. p. 452.

Idyllia I. VII. VIII. IX. XII. ab Heinſio, idyll. autem III. XVIII. XXVII. ab *Hugone Grotio* et epigrammata ab vtroque latine reddita ſunt in Heinſiana Theocriti editione, et a Valckenario repetita.

Theocriti bucolica per *Philethium* prodierunt ante annos ducentos et vltra, in 4. ſaec. XV. vid. biblioth. Vffenbach. tom. II. adpend. pag. 116. — *Honorii Dominici Caramellae* Panormitani Theocritum metro latino donatum memorat Mongitor. B. Sic. I. p. 291.

Idylli di Moſco, Bione e Teocrito, recati in verſi *latini*, del Conte *Bernardo Zamagna,* volgarizzati e forniti d'annot. da *Luigi Maria Buchetti*, Mediolani 1784. 4. — *Theocriti, Bionis et Moſchi Idyllia.* Omnia a *Bernardo Zamagna,* Raguſino, latinis verſibus expreſſa. Senis ex typogr. Pazziniana. 1788. 8. Pars Theocrit. idylliorum verſionis auctorem habet Abbat. *Raymund Cunich.*

Anglice vertit *Iohn Dryden* idyll. I. XI. XII. XVIII. XIX. XXVII. XXXIII. in Miſcellany Poems, part. I. et II. vbi etiam exſtat verſio idyll. II. X. XX. per *Guil. Bowles.* — anglicis verſibus *Thom. Creech.* 1684. 8. et 1713. 12. — *Anglicam Theocriti, Bionis, Moſchi et Tyrtaei* verſionem metricam a *Rich. Polwhele*, factam et editam Londini 1786. 4. iam laudaui ſupra

Digitized by Google

ſupra in vol. I. pag. 741. — Anglicam Theocriti verſionem cum criticis obſeruatt. vita auctoris, indice rariorum editionum et commentatione de carmine bucolico debemus *F. Fawkes*, Londini 1767.

Hiſpanice vertit Idyllium VI. *Villegas*, in part. II. libri, *Eroticas*. Nag. 1617. 4. et in Parn. Eſpagn. tom. II. p. 122. vid. *Don Luis Ioſ. Velazquez* Geſchichte der ſpaniſchen Dichtkunſt, ex verſ. germ. I. Andr. Diezii, pag. 458.

De *italicis* verſionibus vide *Paitoni* bibliotec. degli autori - volgarizzati etc. tom. IV. pag. 99 ſqq. Sunt vero *Antonii Mariae Saluini*, Venet. 1718. 12. (vid. Giornale de' letterati d'Italia, tom. 28. pag. 463.) rec. 1726. 1744. — *editione ſeconda, accreſciuta colle annotazioni del cel. Signore Abate Regnier Desmarais*, (in priora XV. idyllia,) *date ora per la prima volta in luce*. in Arezzo 1754. 8. — *Dominici Regolotti*, Romani, Prof. poetices et graecae linguae in vniuerſitate Taurinenſi. Taurini 1729. 8. (conf. Bibl. italique tom. I. pag. 289. tom. II. pag. 325. et bibl. raiſonnée tom. IV. pag. 97.) — Quatuor *Theocriti* idyllia, cum Moſchi amore fug. et Europa in: Canzoni Paſtorali di *Girolamo Pompei*, Gentiluomo Veroneſe con alcuni idillii di *Teocrito* e di *Moſco* tradotti dallo ſteſſo in verſi italiani. In Verona 1764. 8. (Paiton. II. p. 151 ſq.) — Epithalamium Helenae verſibus italicis cum textu graeco et adnotationibus edidit *Angelus Theodorus Villa* cum Colutho, Mediolani 1753. 12. (Paitoni I. p. 272 ſq.)

Apologia di Luigi Eredia, nella quale ſi difendono Teocrito, e i Doriéſi Poeti Siciliani dalle accuſe di Battiſta Guarini. In Palermo, per Gio. Antonio Franceſchi. 1603. 4.

Gallicis verſibus donare Theocritum et illuſtrare notis inſtituit *Longopetraeus* (Mr. de Longepierre) idem, cui Anacreontem, Moſchum et Bionum linguae ſuae eleganter redditum Galli debent. Pariſ. 1688. 12. cf. *Io. Clerici* bibl. vniuerſalem, tom. I. p. 509 ſq. Hiſt. Ouvrag. 1689. Maii pag. 258. — Gallice quoque verſus eſt Theocritus a *Chabanon*, (Pariſ. 1777. 8. — a *Gin* Pariſ. 1788 ſq. II. tom. 8. vid. Gothan. ephem. litter. plag. V. ausländiſchen Litteratur, 1790. pag. 35. — quartum idyllium vertit et obſſ. illuſtrauit *Hardion* in Mem. de Litter. de l'Acad. Pariſ. des Inſcr. tom. IV. pag. 520 ſqq. ann. 1746.

In *germanicam* linguam conuerſa ſunt idyllia Theocriti a *Lieberkühnio*, cum Bione et Moſcho, Berolini 1757. et 1767. 8. (verſio valde culpatur, eius autem introductio, ſectionibus nouem conſtans de poetis illis bucolicis, de idylliis in genere, de dictione et metro illorum etc. laudatur. vid. Biblioth. elegantiorum litterarum Lipſienſem tom. II. p. 367 — 396.) a *Schwabio* cum notis, (idyll. I. III. IV. VIII. XVIII. XXVII. cum carm. in mortuum Adonin et Moſchi in funere Bionis.) — a *Grillo* (XX. idyllia) Halberſtadii 1771. 12. — a *Car. Auguſto Küttnero*, cum Bione, Moſcho et Colutho, Mitau et Lipſiae 1772. min. 8. iterum cum aliis Altenburg. 1784. 4. — a Comite de *Stollberg* idyll. I. II. VIII. VIIII. XI. XII. XVIII. XXI et XXV. in Gedicht. aus dem Griechiſchen. Hamburg. 1782. 8. — alia in *Voſſii* Gedichten, Hamburg. 1785. 8 p. 188 ſqq. [idemque *I. H. Voſs* plura idyllia german. verſa et notis illuſtrata inſeruit, ſingulis particulis collectionis poematum quotannis editae: Hamburgiſcher Muſenalmanach.] — *Bucolica Theocriti* XIV. et VI. epigrammata eleganter vertit, eruditeque illuſtrauit *Comes de Finckenſtein* *) et praemiſit commentationes doctas

*) I. idyllion idem germanica oratione proſaica iam illuſtrarat in libro menſtruo, *der Greis*, tom. XVI. partic. 188.

doctas de carmine bucolico et vita Theocriti in libro, nitidis typis expreſſo et inſcripto:

Arethuſa oder die bukoliſchen Dichter des Alterthums. Erſter Theil. Berol. typis et ſumtu Io. Frid. Vngeri 1789. 4.

Docta eſt cenſura in Ien. Algem. Liter. Zeitung ann. 1789. menſ. Nou. nr. 351.

Theocrits Idyllen und Epigrammen aus dem Griechiſchen, metriſch überſetzt, und mit Anmerkungen von Ernſt. Chriſtoph. Bindemann. Berol. 1793. 8.

Laudatur et verſio et magna notarum criticarum pars in ephem. litter. Gotting. 1793. plag. XI. p. 106 ſqq. Specimina II. dederat Bind. in Wielandii neuem teutſchen Merkur. 1792.

Tria idyllia vertit *Koehler* in lib. menſtruo, *Unterhaltungen*, tom. VII. pag. 156 ſqq. atque in ſuis *Notis et emendationibus in Theocritum* Lubecae 1767. 8. — Odam in mortem Adon. vertit *Clodius* in: Verſuchen aus der Litteratur etc. part. IV. pag. 673 ſq. — *Cyclopis* verſio germ. interdum magis proſaica, quam poetica in *Gotthelf. Guil. Chriſtph. Starcke*, Bernburg. 1788. Cyclopis et duorum aliorum idyll. verſio *Ramleri* germ. eſt in Batteuſii libro, ab illo verſo, Einleitung in die ſchönen Wiſſenſchaften etc. Cyclopis verſio ab *Hindenburgio*, in deutſchen Muſeum, Ianuar. 1779. — *Anton* et *Goetz*, quaedam verterunt idyllia. conf. vollſtändige Sammlung aller Ueberſezzungen der Griechen und Röm. (Francof. 1785. 8.) pag. 54 ſqq.

In illuſtrandis et emendandis Theocriteis alii vel ſeparatim vel paſſim aut in notis ad editiones aliorum auctor. alios auctores vett. ſimul perſequendo varia parique ratione verſati ſunt.

In P. Virgilii Maronis bucolica Ioach. Camerarii poſt omnes aliorum non contemnenda explicatio. *H. Eobani Heſſi indicationes et interpretationes locorum Theocriti.* Io. Sturmii in priores tres eclogas commentariolus. Argentor. exc. Blaſius Fabricius Chemnicenſis. 1568. 8.

Inſunt quoque *Martini Cruſi* ſcholia in primum Theocriti idyllion Sturmiana. vid. *Goetzii* memor. bibl. Dresd. vol. II. faſc. II. pag. 310 ſq.

Io. Meurſius, tum vix ſeptendecim annos natus, edidit ſpicilegium ad hunc poetam, Lugd. Bat. 1597. 8.

Nonnullis Theocriti locis lucem adfert *Sam. Petitus* lib. I. Obſeruationum cap. XI. pluribus *Iac. Palmerius*, Grentemesnilius, in Exercitationibus ad auctores graecos p. 791 ſqq. *Io. Brodaeus* VII. 7 ſqq. Miſcellaneorum; *Lamb. Bos* in Obſeru. crit. cap. 19. — *Petr. Henr. Koppiers* in Obſeruatis philologicis in loca quaedam Antiphanis, *Theocriti*, Pauli, apoſtoli, Eratoſthenis et Propertii, Lugduni Bat. 1771. 8. cap. VI. pag. 59 ſqq. *I. Pierſon* in Veriſimilibus, (Lugduni Bat. 1752. mai. 8.) cap. III. pag. 41. et IV. pag. 45—50. — *Gisbert. Koen.* in notis ad Gregor. Coriuthum de dialectis, (Lugd. Bat. 1766. 8.) multis locis. — *Toup.* permulta loca et poetae et ſcholiaſtae tentauit et explicuit paſſim in Emendationibus in Suidam et Heſychium etc. Oxoniae 1790. mai. 8. IV. voll. — *Iacobs* aliquoties in ſpecimine emendationum in auctores veteres etc. Gothae 1786. 8.

Lud. Caſp. Valckenarius in epiſtola ad Matthiam Roeuerum, praemiſſa Virgilio collatione ſcriptorum graecorum illuſtrato opera et induſtria Fuluii Vrſini, Leovardiae 1747. 8. permulta Theocriti loca face critica illuſtrauit, et ſagaciter explicuit.

Iac.

Iac. Philipp. Dorville, Theocritum editurus, multos codices graecos contulerat. Hinc in Animaduerſionibus in Charitonem Aphrodiſienſem permulta loca poetae emendauit; pauca in critica vanno in inanes Io. Corn. Pauonis paleas. Amſtel. 1737. mai. 8.

Io. Bern. Koehleri notae et emendationes in Theocritum, accedente ſpecimine emendationum in ſcriptores arabicos, Lubecae 1767. 8. Doctae ſunt et acutae, earumque multae Valckenario probatae.

In *Miſcell. Obſeruatt.* vol. III. tom. III. pag. 370—374. ſunt incerti cuiusdam auctoris Britanni obſeruationes, inſertis paſſim *B*, h. e. Iac. Phil. Doruillii caſtigationibus.

Nicol. Niclas ſpecimen Theocriteum cum proluſ. Io. Mich. Heinzii, Luneburgi (1764.) 4. conf. Reiske praef. ad Theocritum tom. I. pag. XXVIII ſq. et tom. II. pag. XV.

Stroth et *Zeune* ſcripſerunt commentatt. ad Idyll. XXI. et *Schütz*. Obſſ. in Theocriti Adoniazuſas vſ. 1—38. Ienae 1782. progr.

Alb. Bayeri commentarii perpetui in Theocriti Charites et Syracuſias. Erlangae 1790. 8.

Zur Erklärung der Idyllen Theocrits von Chriſtian Wilhelm Ahlwardt, (qui in praeſenti Rector, neſcio cuius ſcholae, eſſe dicitur,) Roſtoch et Lipſiae 1792. 8.

Plura acute vidit, et quaedam ingenioſe emendauit. Sed inurbanitate moribusque agreſtibus vel vicit Cyclopas et feminas Syracuſias apud Theocritum. Atque ipſe, dum alios carpere et criminari ſuſtinuit, craſſos commiſit errores, a doctis cenſoribus in ephemeridibus Gottingenſibus ac Gothanis acriter notatos.

Io. Heinr. Ackeri diſſ. de characteribus boni doctoris ad Theocriti Idyllion XXIV. Ienae 1705. 4.

Io. Georg. Meuſelii, (Theocrito primas partes haud concedentis,) diſſ. de Theocriti et Virgilii poeſi bucolica, Gottingae 1766. 4.

Add. *Hustiana* nr. 82. — Neue critiſche Briefe, epiſt. 38. Tiguri 1763. 8. p. 300 ſqq.

Iohannes ex Theocriti idylliis collecta ac ſcholiaſte graeco nondum in vulgus edito illuſtrata — a *M. Henr. Scholz* Sil. Breitenauiani Ploën. R. (ſine loco) 1735. 4. Ineditus ille ſcholiaſtes reperitur in cod. Lipſienſi bombycino decem idylliorum. *Harl.*]

Neque praetereundum *Aemilii Porti* Lexicon Doricum ſiue Theocriticum, vulgatum Hanouiae 1603. 8.

Viri nobiliſſimi *Lucae Langermanni* obſeruationes, quem in Theocrito multum operae poſuiſſe teſtatur *Reineſius* in epiſtolis ad Daumium pag. 148. numquam lucem adſpexerunt. Seruantur Hamburgi apud Scheelium.

Io. Weitzii notae in Theocritum, non criticae, ſed collectanea ſententiarum conſimilium ex aliis ſcriptoribus continentes cum *Wolfgangi Seberi* indice vocum Theocriticarum memorantur in Iungermanni epiſtola ad Salmaſium, data 1609. tom. IV. Sylloges Burmannianae pag. 511.

Ioſephi Wurtzleri, qui Theocritum ann. 1561. publice interpretatus eſt Roſtochii, argumenta idylliorum ſingulis tetraſtichis exſtant in Io. Fredori choro charitum et muſarum pag. 117.

[*Ioſephi Wurzleri* breuis commentatio de lectione Theocriti, fol. 108 b. ſqq. — eiusdem memorata Tetraſticha XXXVI. idylliorum argumentorum vice dictata, fol. 117 ſqq. in libro: *Scripta in academia Roſtochienſi publice propoſita ab a. 1563—1567*. Roſtoch. 1567. 8. cum praefat. Poſſelii.]

Virgilium cum Theocrito conferunt *Caeſar Scaliger* in critico ſiue lib. V. poetices cap. 5. *Fuluius Vrſinus* in Virgilio cum ſcriptoribus graecis collato, ad illius poetae eclogas. [cuius libri nouam edit. cum epiſt. Valckenarii paullo ante laudaui.] *Renatus Rapinus* diſſert. de carmine paſtorali, *Franciſcus Vauaſſor* libro de ludicra dictione pag. 105 ſq. [cap. VII. pag. 108 ſqq. edit. Kappii, *Alex. Roſa* ut diſſ. de carmine paſtorali, in eius Eclogis, Lugd. Bat. 1672. 12. pag. 63 ſqq. *Tollius* in Theocriti et Virgilii comparatione in *Berkelii* diſſ. ſelectis criticis de poetis graecis et lat. Lugd. Bat. 1707 8. pag. 377 ſqq.] et alii. Neque alia eſt fere eruditorum ſententia, quam Theocritum felicius Virgilio natiuam paſtorum ſimplicitatem y) expreſſiſſe, atque adeo in hoc genere carminis citra controuerſiam excelluiſſe, quod *βουκολιασμὸν* vocat *Athenaeus*, et a *Diomo* quodam paſtore Siculo primum repertum ſcribit XIV. pag. 619. pro quo alii *Daphnin*, alii *Panem* ipſum laudant, alii *Steſichorum* primum aiunt bucolicum carmen compoſuiſſe. Vide *Voſſium* III. 8. Inſtitut. Poetic. et quae viri docti ad Aelian. X. 18. Var. In bibl. regis Galliae cod. MDCCXXVII. exſtat *Artemidori*, grammatici, ſcriptum de inuentione Bucolicorum, graece manu exaratum, teſte Labbeo bibl. nou. MSS. pag. 110. Sed dubito, an alia contineat, quam quae Theocrito graece praemitti ſolent, et in editione Aldina ſubiiciuntur *περὶ εὑρέσεως τῶν Βουκολικῶν*. Ante haec enim in eadem editione legitur epigramma *Artemidori*, grammatici, (Tarſenſis, an alterius, incertum,) [?] qui Bucolicos z) poetas collectos et in vnum coniunctos volumen (a ſe, an ab alio non dicit) teſtatur hoc diſticho:

Βουκολικαὶ Μοῦσαι σποράδες πόκα, νῦν δ' ἅμα πᾶσαι
Ἐντὶ μιᾶς μάνδρας, ἐντὶ μιᾶς ἀγέλας.

Huic diſticho perperam ſine vlla diſtinctione Aldus coniunxit tetraſtichon Theocriti de ſe, quod incipit ἄλλος ὁ Χῖος, itaque Gyraldus, hoc non obſeruans, exiſtimauit, ſe de patria Theocriti in Artemidori etiam epigrammate legere, quod alibi in Theocriti tetraſticho legerat. Hoc itaque eſt illud Artemidori epigramma, quod vbi exſtet, neſcire ſe fatetur *Colomeſius* ad Gyraldum pag. 150. [Sed Artemidoro vindicari a *Brunck*. Anal. I. p. 263. Reiskio aliisque, ſupra iam obſeruatum eſt.]

VI. *Catalogus*

y) Et tamen Theocritus non ſatis paſtoritius videtur *Fontenello* in diſſ. gallice edita, de ecloga.

z) Dan Heinſius exiſtimat, Theocriti bucolica primum ſeparatim fuiſſe a Grammaticis vulgata et a veteribus lecta, deinde cum aliis Theocriti idylliis et ſcriptis coniuncta; denique permixta fuiſſe aliis poetis bucolicis, neque omnia videri Theocritum auctorem habere, quae ſub eius nomine hodie leguntur. Nonnulla etiam Theocrito, Chio, ſunt tribuenda, in quibus Ἰάδος dialecti veſtigia. [Etiam de hac re ſupra diſputatum eſt.]

VI. *Catalogus Scriptorum, in ſcholiis graecis ad Theocritum citatorum, ex editione Wartonii* [aa]).

A.

Αἰσχυλος, II. 36. IV. 62. in *Glauco*. X. 18. in Lycurgo. [Sed ibi legitur Ἀριςαρχος ἐν ὑπομνηματι Λυκεργε Αἰσχυλε. vltimum tamen vocabulum deeſt in cod. Vatic. III.]

Ἀλεξανδρος, I. 36. ad Homerum. VII. 141. ὁ Μυνδιος, V. 96. VII. 57.

Ἀλκιμος, I. 65. [videtur fuiſſe natione Siculus et variarum regionum mores deſcripſiſſe. vid. *Dorvillii* Sicula pag. 246.]

Ἀλκμαν, V. 83.

Ἀλκαιος, vetuſtior VII. 63. Iunior et epigrammatiſta, 112.

Ἀμεριας, I. 32. 97. vnus, vt videtur, interpretum Theocriti.

Ἀμυντας, medicus Rhodius. Inſidias ſtruit Ptolemaeo Philadelpho, cum Chryſippo, medico, etiam Rhodio, et Arſinoe. Occiditur a Philadelpho, XVII. 128.

Ἀντιγονος, VII. 57.

Ἀπολλωνιος Ῥοδιος, VII. 76. XIII. 7. 43.

Ἀπολλοδωρος, I. 52. II. 36. in libro περι θεων, X. 41. ὁ Δωριευς, I. 52.

Ἀρατος, I. 123. IV. 9. VI. 1. in *Phaenomenis*.

Ἀριςαρχος, X. 18. in *commentario ad Aeſchyli Lycurgum*. [vid ad voc. Αἰσχυλος.]

Ἀριςιππος, I. 3. ἐν τῳ Ἀρκαδικῳ.

Ἀριςειδης XVII. 69.

Ἀριςις citharoedus, VII. 99.

Ἀριςοτελης. I. 34. 147. II. 17. in libro περι ζωων μοριων. 48. III. 21. IV. 6. V. 53. VII. 22. 57. 139. 141. XIII. 9. XV. 64. in τῳ περι Ἑρμιονης ἱερῳ. [vel potius ἱερων *in libro de Hermiones delubris*,] forte *Ariſtophanes*, *grammaticus*. Legitur in cod. Laurent. numerat. XLVI. περι της Ἑρμιονης ἱερῳ, ἡ διατριβῃ, ἱςορει etc. [vid. *Toup.* in animadu. in ſchol. p. 220. et *Warton.* in emend. ſchol. pag. 205. ad h. v.]

Ἀριςοφανης, I. 1. in *Nubibus*, 48. in *agricolis*, 132. II. 12. in *conuiuis*, 74. V. 15. 43. in *Ranis*. 118. III. 2. in *Pluto*, X. 19.

Ἀριςοδημος, ὁ Θηβαιος, VII. 103. ἐν ᾡ ἱςορει περι της ἑορτης των ὁμοιων.

Ἀρχιλοχος, II. 48. IV. 49.

Ἀσκληπιαδης, I. 4. ὁ Μυρλεανος, 118. II. 88. V. 21. 94. 102. epigrammatiſta, vel Samius, VII. 40.

[Γ.

Γλαυκη, IV. 31. natione Chia. Inſtrumenta muſica pulſare perita: ſub Ptolemaeo Philadelpho.]

Δ.

Δεινιας, XIV. 48.

Δημητριος, ὁ Καλλατιανος, I. 65. [cf. *Toup.* animadu. in ſchol. pag. 210.] V. 83. VII. 151. X. 19.

Διοκλης, VII. 112.

Διονυσιδωρος, V. 21.

Διονυσιος, VII. 45.

Διφιλος, X. 1. ad *primum librum Nicandri* Θηριακων.

Διων, I. 147.

E.

Ἑλλανικος, XVI. 49.

Ἐπαφροδιτος, in libro περι ςοιχειων, I. 117.

Ἐπιμενιδης, I. 3. ἐν τοις ποιημασιν αὐτε (f. περι αὐτε ſc. Πανος. In *poematiis de Pane*.) Simpliciter ἐν τοις ποιημασιν, cod. Laurent. XLVI. Nec non cod. Vatic.

aa) Fabricius dederat catalogum ſcriptorum etc. ex edit. Oxonienſi ann. 1699. 8. cui reſpondet edit. Reiskiana. Ego vero pleniorem hic reddidi ex edit. Wartoniana. *Harl.*

tic. III. Erat, vt id obiter notem, *Epimenides ὁ γενεαλογος* quidam, memorante Diogene Laertio I. §. 115. Idem, ni fallor, citatur in ſcholiis ad Phoeniſſ. Euripidis verſ. 13. [vid. ſupra in vol. I. pag. 31 ſq. not.]

Ἑρμεσιαναξ, VIII. 55.

Εὐπολις, I. 95.

Εὐριπιδης, I. 78. II. 10. in *Hippolyto* Καλυπτομενῳ, 166. VI. 2. VII. 121. 149.

Εὐφοριων, II. 2. in Ποτηριογλυπτῃ, X. 28. XIII. 7.

Ἐφορος, VII. 103.

Z.

Ζηνοδοτος, V. 2.

H.

Ἡροδοτος, VII. 36. XIII. 9. 56. bb) XVI. 100.

Ἡσιοδος, I. 6. 27. cc) 48. 107. IV. 34. V. 98. VII. 68. X. 75. XVI. 49.

Θ.

Θεαιτητος, I. 118. 148.

Θεοπομπος, V. 73. XVI. 35.

Θεοφραςος, I. 52. 115. II. 48. IV. 31. V. 15. 92. 97.

Θουκυδιδης, XVI. 84.

Θουρις, VI. 7.

I.

Ἰασων, XVII. 96. ἐν τοις περι Κνιδου.

Ἰβυκος, I. 117. παριςορων περι της Ὀλυμπιας παλης.

Ἱεροκλης, I. 56. [Sed *Toup.* in animadu. in ſchol. Theocr. p. 209. corrigit Σοφοκλης.]

Ἱπποςρατος, VI. 40.

K.

Καλλιμαχος, I. 136. II. 17. 147. IV. 62. 16. [de quo loco v. Warton. in emend. ſchol. edit. pag. 210. et Toup. anim. in ſcholia pag. 212.] VI. 39. VII. 34. 60. 103. VIII. 30. XI. 1. XIII. 25. 56.

Καρυςιος, ὁ Περγαμηνος, XIII. 22.

Κλεανδρος, V. 21. ἐν δευτερῳ των παροιμιων.

Κλειταρχος, II. 59.

Κρατευας, II. 48. V. 92.

Κρατιδης, V. 92.

Κρατινος, IV. 18. XI. 10. in *Nemeſi*, 46. [Sed *Toup.* in animadu. in ſchol. pag. 218. corrigit Κρατέυας, et de hoc quaedam tradit.]

Λ.

Λεπτινης, I. 112.

Λυγγευς, IV. 20.

Λυκιος, VII. 78. [*Toup.* in anim. in ſcholia pag. 215. corrigit Λυκος, et intelligit Lycum, Rheginum, hiſtoricum.]

M.

Μενανδρος, I. 109. II. 28. 66.

Μνασεας, I. 64. ἐν τῳ περι Εὐρωπης, XIII. 75.

[Μολων και Σιμων, Ἀρατου ἀντερασαι, VII. 125.]

Μουνατος, II. 100. VII. 106. 138.

N.

Νεοπτολεμος, I. 52.

Νικανδρος, II. 56. V. 92. X. 1. in *Theriacis*, III. 54. XIII. 46.

Νικανωρ, ὁ Κωος, VII. 6. ὑπομνηματιζων, ſc. *commentans in Theocritum.*

[Νικιας,

bb) In vtroque verſu 9 et 56. corrigit *Toup.* in animadu. in ſchol. pag. 219. Ἡροδωρος, qui fuit Ponticus ſiue Heracleota et ſcripſit *de Hercule eiusque rebus geſtis.*

cc) Sed in hoc verſu in cod. Laurent. non *Heſiodus*, ſed *Callimachus* citatur. vid Callim. fragm. Bentl. CIX. notante Wartono in emendationibus editorum ſcholiorum, pag. 199.

Digitized by Google

[Νικιας, medicus, Theocriti amicus, XIII. 13. XI. 1.]
Νυμφοδωρος, I. 69. ἐν τῳ περι Σικελιας, V. 15.

O.

Ὁμηρος, I. 1. 12. 34. 36. 56. 62. 97. 103. 105. 112. 125. 136. 138. 139. II. 16. 18. 59. 121. III. 4. 12. 13. 24. 42. IV. 10. 54. V. 2. 15. 51. 99. 149. VI. 7. 23. VII. 1. 6. 11. 25. 39. 68. 69 111. VIII. 6. 26. 33. 51. 66. in libro II. *Iliadis*, IX. 1. 15. X. 2. XI. 12. XII. 2. XIII. 13. XV. 34. 86. 139.
Ὀλυμπιονικος, II. 121.
Ὀνατος, XIII. 46. ἐν τοις Ἀμαζονικοις. (forſ. Ὀνασος.) [Μνατος coniec. Fabricius, ſed refutatus a Wartono in emendatt. ſchol. editor. pag. 205. ad h. l. Ὀνασος in primo Ἀμαζονιδων aut Ἀμαζονικῶν citatur a ſcholiaſte ad Apollon. Rhod. I. 1213. 1236.]
Ὀππιανος, V. 14.

Π.

Πινδαρος, I. 1. II. 10. ἐν τοις κεχωρισμενοις των Παρθενων, 17. V. 14. 84. VII. 103. ἐν τοις ὑπορχημασιν, ſc. in *cantilenis, quae ſaltantibus accinuntur*, XVI. 76.
Πλατων, I. 61.
Πραξιλλας, V. 83. [vbi vid. Warton.]
[Πυθαγορας, Πυθαγορικοι, Πυθαγορισαι, XIV. 5.]
Πυῤῥος, ὁ Ἐρυθραιος, ἡ Λεσβιος, μελων ποιητης. IV. 31. Alibi habetur ποιητης Ἐρυθραιος, IV. 20.

Σ.

Σαπφω, II. 88. XI. 39.
[Σιμων, vid. Μολων.]
Σιμωνιδης, I. 65. ἐν τῳ (β') περι Σικελιας. [*D'Orville* tamen in Siculis, pag. 246 ſq. coniicit, pro *Simonide* hic ſubſtituendum eſſe Σιληνος, qui quidem apud Suidam in Σαρδάνιος γέλως laudetur ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ Συρακούσας. add. ſupra in vol. II. pag. 149. not. *ecccc.*] XII. 27. XV. 139. XVI. 34. 36. ἐν Θρηνοις.
Σοφοκλης, IV. 62. in *Andromeda*, VII. 76.
Στησιχορος, XVIII. 1. in primo Ἑλενης ἐπιθαλαμιου.
[Σωκρατης, XIII. 7.]
Σωπατρος, I. 115. ἐν τῳ περι ἀρκτων. Sed ibi legitur Σωστρατος in tertio et quinto Vaticano.
Σωσιβιος, V. 92.
Σωσιθεος, VII. 93.
Σωστρατος, VI. 28.
Σωφρων, II. 12. et in argumento graeco.

T.

Τιμοσθενης, XIII. 22.
Τριπτολεμος, VIII. 115.
Τυραννιων, I. 136.

Φ.

Φανιας, VII. 134.
Φιλητας, II. 118. VII. 6.
Φιλοξενος, VI. 7. XI. 1.
Φιλοστεφανος, V. 14.
Φιλοστρατος, V. 15.

[X.

Χρυσιππος, V. 5. XVII. 125. medicus Rhodius, vid. ſupra voc. Ἀμυντας.]

Denique addam, virum quemdam doctum meditatum fuiſſe nouam editionem, gr. et lat. cuius initium n. idyllium I. cum ſcholiaſte graeco, variis quibusdam lectionibus et adnotationibus vberioribus, maximam partem grammaticis et antiquariis, tam in ſcholiaſtes, quam in textum graecum, venuſte ſcriptum, praeloque paratum penes me eſt: quod conſilium

ſilium fuerit editori, patet ex inſcriptione: *Theocriti Syracuſani quae exſtant cum ſcholiis graecis Zachariae Calliergi, notis I. Camerarii — —, — et claue Theocritea, ſeu Lexico vocabulorum omnium et idiotismorum dialecti doricae pleniſſimo. Opera et ſtudio*, (ſed nomen omiſſum eſt.) Editor ignotus in adnotatione, fol. B. ſubiecta, haec ſcripſerat: „In Gottorpienſi bibliotheca inter alia rariſſima MSSta habentur etiam *Noſtri idyllia*, nec non vita Heſiodi, Noſtrique et Oppiani graece. Obiter quoque memoro, in illa laudata bibliotheca praeter ea etiam poſſideri in msstis graecis: Hippocratis opera, *Ἥρωνος εἰσαγωγὴν τῶν γεωμετρουμένων*, Cyrilli lexicon graecum, fragmenta veterum mathematicorum, Leontii Baſilii Ναυμαχικά, Glycae orationes, Alexii vitam, etc."

Supra quoque oblitus ſum quaedam adnotare, quae ſpicilegii inſtar hic adponam:

Charites ſ. Idyllium XVI. gr. et lat. edit. *Io. Bechmann.* Freybergae 1625. 4.

Theocriti bucolicum ſ. potius aepolicum carmen a *Philetico* traductum. Pariſiis in aedibus Aſcenſii. 1510. 4. Antiquiorem editionem ſupra iam memorare memini.

De editionibus verſionis lat. ab *Eobano Heſſo* factae, illiusque adnotationum, poſtea animaduerti, etiam *Clement* in Bibliotheque curieuſe, hiſtorique et critique, vol. VIII. pag. 50 ſqq. not. 30. egiſſe.

Dan. Heinſii oratio habita, quum Theocritum auſpicaretur. Lugd. Bat. 1603. 4. *Harl.*

VII. (X.) BION, Smyrnaeus, poeta [dd] alter Bucolicus celeberrimus, cuius mortem ſuauiſſimo carmine luxit Moſchus, eius aequalis et ſuperſtes. Hinc de aetate quoque Bionis conſtat. Moſchus [ee] enim Ariſtarchi diſcipulus, teſte Suida, fuit. At Ariſtarchus floruit temporibus Ptolemaei Philometoris circa Olymp. CL. teſtibus eodem Suida atque Euſebio. Ex

dd) Teſte Stobaeo, ex oppidulo Phloſſa. Suidas in Θεόκριτος. Syracuſanum faciunt Siculi, vt *Io. Vigintimillius* de poetis Siculis bucolicis cap. 45. et *Antonius Mongitor.* in bibliotheca Sicula, tom. I. pag. 109. vbi de *Bione* agit. *Fabric.* Atque Moſchus in epitaphio Bionis, verſ. 71 ſqq. memorato, Meletis, fluuii, Smyrnam praeterfluentis, deſiderio, patriam Bionis, n. Smyrnam, abunde declarat: cum enim et Homerum diſerte vocat *Meletis filios.* In Sicilia tamen meliorem vitae partem tranſegiſſe Bionem, veriſimile mihi videtur cum *Longapetraeo* in vita Bionis et Moſchi, et *Bailio* in Diction. voc. *Bion* not. *C.* tom. I. pag. 566. adde *Craſſi* Iſtoria de' poeti greci pag. 89 ſq. *Harl.*

ee) Longapetraeus, gallicus Bionis et Moſchi metaphraſtes, vtrumque putat Theocriti aequalem, argumentis vſus non plane inuictis. Itaque malui in Suidae teſtimonio acquieſcere: nedum adſentiri *Iac. Bonanno*, qui in Syracuſa illuſtrata lib. II. pag. 286. 289. Bionem eum Theocrito eundem facit. *Fabric.* At quia Theocritus vixit tempore Ptolemaei Philadelphi, regis Aegyptiorum, et Moſchus in epitaphio Bionis Theocritum excitat ad defunctum communem amicum Bionem carmine celebrandum, adfirmatque, Sicelidem Samium, Lycidam et Philetam, Theocriti aequales, (vid. Theocr. VII. 35 ſqq) deploraturos eſſe mortem Bionis, ex his a *Bailio* et *Longapetraeo* locis citatis, a *Schwebelio* in vita Bionis pag L. et *Manſone* p. VIII ſqq. editionibus illorum praemiſſa, iure colligitur, Bionem Theocriti aetate floruiſſe, circ Olymp CXXIV. et ante Theocritum vita exceſſiſſe. Cl. *Saxius* autem in Onomaſt. I. pag. 132. aetatem *Bionis* et *Moſchi* confert ad A. M. 3858. Olymp CLVIII. 2. ante C. N. 145. V. C. 607. *Hamberger* vero in zuverläſſigen Nachrichten vol. I. pag. 380. ad an. mundi 3807. ante C. N. 177. *Harl.*

Ex poematibus Bionis, dorice [ff]) ſcriptis, ſuperſunt haec pauca, lectu ſane iucunda: [quae tamen ſimplicitate et pulcritudine naturali cedunt Theocriteis.]

1) [gg]) Ἐπιτάφιος Ἀδώνιδος. *Carmen in Adonidis funere,* quod Theocrito in MSS. tribui teſtatur Fuluius Vrſinus, ac inter Theocritea Aldus [?] ediderat, praeter *Gambaram, Vulcanium*, [et *Ianum Douſam a Noortwyck*, in edit. Vulcanii pag. 71.] nec non *Withfordum* eleganti carmine latino reddidit *Tan. Faber* tom. I. epiſtolar. pag. 253 ſq.

2) Fragmentum, quod incipit Ἰξευτὰς ἔτι κῶρος etc. Ex *Stobaei* ſerm. LXII. p. 267. cum metaphraſi Grotii. Vbi et alterum fragmentum ſeptem verſuum ſub eiusdem Bionis nomine legitur, quod incipit: Ἅμερε Κυπρογένεια etc. et a Fuluio Vrſino Heinſioque eſt praetermiſſum.

3) Aliud, Ἀ μεγάλα μοι Κύπρις etc. Ex *Stobaei* ſerm. LXI. pag. 245.

4) Aliud, Ταὶ Μοῖσαι τὸν ἔρωτα etc. id. pag. 241.

5) Ἐπιθαλάμιος Ἀχιλλέος καὶ Δηιδαμείας, *in Nuptiis Achillis et Deidamiae Carmen,* quod e duobus MSS. primus edidit, ſed poſtrema parte mutilum Fuluius Vrſinus, poſt carmina nouem foeminarum pag. 340. Confer notas pag. 350. et Gambarae metaphraſin. pag. 361. [conf. *Lennep* ad Coluth. anim. III. cap. 10.] Exſtat et graece in Theocrito Heinſii pag. 205. edit. in 4. [eſt in m. edit. idyll. VII. vbi vid. not. pag. 81 ſq. et 88. in edit. Valck. nr. XV. Longepetr. Brunck. et Schwebelii idyll. VIII.]

6) [aliis, 5.] Fragmentum Εἴ μοι καλὰ πέλει τὰ μελύδρια etc. Ex *Stobaei* ſerm. LVI. pag. 223. edit. Grotii, quo in loco et alium Bionis verſum ſeruauit Stobaeus:

> Οὐκ οἶδ' ἀλλ' ἐπέοικεν ἃ μὴ μάθομεν πονέεσθαι
> *Haec, quae non didici, nunc tandem diſcere ſerum eſt.*

Fabric. Hunc verſum Brunck. dedit ſeparatim tamquam fragmentum. Ego, Valckenarium ſequutus, eum praefixi idyllio, quod eſt in edit. Heskini et al. loco V.]

6) [Hesk. aliisque nr. quoque VI.] Aliud fragmentum, Ἔαρος ὦ Μύρσων etc. Ex eclogis *Stobaei* phyſicis pag. 147. edit. Grotii. Idem fragmentum e codice Stobaei Farneſiano publicauit Fuluius Vrſinus pag. 239.

7) Aliud ex ecloga in Hyacinthum [al. inter fragm. Bionis nr. 1. apud Brunck. nr. 12.] Ἀμφασία τὸν Φοῖβον ἕλεν etc. Ex iisdem eclogis pag. 133. Ita autem legendum monuit Theodorus Canterus lib. I. var. lect. cap. 20. non vt alii ediderunt: Ἀμφακία δὲ Βίων ἕλε, vel vt *Vrſinus* pag. 246 et in Virgilio, cum gr. ſcriptor collato, p. 3. vulgauit τὸν βίον ἕλεν. [vide, quae notaui in mea edit. vbi inter fragmenta primum locum occupat, pag. 122.]

8) Aliud:

ff) Inde Moſcho dicitur *dorica Muſa, Orpheus doricus.*

gg) Non idem ordo et numerus eſt idylliorum apud editores, quorum alii, vt veteres, et Valck. et Brunck. non ſeparant, et prior, neque eodem tamen ordine numerat XVII. poſterior XVIII. idyllia: Vulcanius, Longapetraeus, Schwebelius, Heskin, quem Schier et ego ſequuti ſumus, minora fragmenta ab integris idylliis et minoribus fragmentis ſegregant. Longapetr. et Schwebel. numerant IX idyllia et ſeptem fragmenta; Heskin autem X idyllia, et ſeptem quoque fragmenta. *Harl.*

8) Aliud: [al. fragm. III.] *Μοῖσαι ἔρως καλέοι* etc. ex iiſdem eclogis pag. 149.

9) [al. 10.] Aliud: *Ὄλβιοι οἱ φιλέοντες* etc. ex Stobaei ſerm. LXI. p. 247. edit. Grotii, vbi *incerto* tribuitur, ſed Bioni vindicauit Vrſinus e MS. codice. [ap. Longapet. et al. eſt id VI. et id, quod incipit *Ἅμερε Κυπρογένεια* etc. occupat locum nonum, quod ap. Valcken. eſt nr. XVI.]

10) [al. 8. Valck. 16.] Aliud, *Ἕσπερε τᾶς ἐρατᾶς* etc. ex Stobaeo, eodem loco. Ab aliis Moſcho tribuitur; at Bioni adſcribit praeter margines Stobaei Arſenius, Monembaſiae epiſcopus, in Apophthegmatis. [vid. not. pag. 108. vbi eſt idyll. VIII.]

11) [al. fragm. V.] Aliud, *Αὐτὰρ ἐγὼ βασεῦμαι ἐμὰν ὁδὸν* etc. Ex Stobaei ſerm. CIX. pag. 463. edit. Grotii. [ꝑ]

12) [al. fragm. 2. Valcken. nr. 9. Brunck. nr. 14.] Aliud, *Οὐ καλὸν ὦ φίλε* etc. Itemque illud *ἐκ θαμινῆς ῥαθάμιγγος*, ex Stobaei ſerm. XXIX. pag. 131. [Valck. hoc eſt nr. XI. Brunck. nr. 13.]

13) [al. fragm. 6.] Aliud, *Μὴ δὲ λίπῃς μ' ἀγέραςον* etc. ex Stobaei ſerm. 41. p. 163. qui ſerm. pag. 269. etiam hunc Bionis verſum operi ſuo intexuit: [quod in edit. Schwebelii eſt inter fragm. nr. 6. apud Heskin. et al. eſt nr. 7. apud Brunck. nr. 17.]

Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλὸν, ἀνέρι δ' ἀλκά.
Forma bonum muliebre, vigor roburque virile.

Haec *Bionis*, vt *Moſchi* quoque λείψανα [olim inter Theocritea ſimul edebantur. vide ſupra indicem editt. Theocrit. et bibl. Leidenſis Catal. pag. 274. ſed primum ſegregata fuerunt in edit. perrara, quae praeſtantiſſima dicitur a cl. *Morellio* in Pinelli catalogo tom. II. pag. 264. nr. 4123.

Moſchi et Bionis idyllia, gr. et lat. cum ſcholiis. Acceſſit *Phanoclis* elegia et alia *Propertii*, curante *Adolpho Mekercho*. Brugis. H. Golzius. 1565. 4.

Bionis et Moſchi idyllia aliquot, ab Henr. Stephano latina facta. Eiusdem carmina non diuerſi ab illis argumenti. Venetiis ap. Aldi fil. 1555. 4. *Pinelli* cat. l. c. pag. 265.

Cl. *Manſo* proleg. pag. LXXXVI. memorat edit. Pariſin. 1556. 4. (cui quidem gr. et lat. Theocritus eſt adiunctus,) et Londinenſ. 1651. curante Thoma Stanleio. An verſio fuit anglica? vid. Acta erudit. 1702. menſ. Ian. pag. 46. In vita Stanleii, eius hiſt. philoſ. praemiſſa, dubium videtur, num verterit illa, an ediderit cum textu. Inſcriptio haec citatur: *Anacreon, Bion, Moſchus, Secundi baſia* — cum aliis poematibus. Londin. 1651. 8. *Harl.*]

Poſt *H. Stephanum* in luculenta editione graecorum poetarum principum Pariſ. 1566. fol. diligentius collegit *Fuluius Vrſinus*, ediditque graece cum notis ad calcem carminum nouem illuſtrium foeminarum. Antwerp. 1568. 8. pag. 233—269. ſubiecta metaphraſi ligata latina, qua Bionem ac Moſchum donauit *Laurentius Gambara*, Brixianus [hh]. Ab eo tempore cum

hh) Vrſinus diſceſſit interdum a Stephano. Quaedam primum protulit ex cod. Farneſianae bibliothecae, aliaque reſtituit Moſcho, quae Theocrito inſcribebantur. Contendit quoque antiquum cod. Vaticanum et antiquum cod. medic. Florentinum, qui Philelpho fuit. In notis in illos poetas pag. 349 ſqq. adiecit pag. 355. metricam verſionem Laurentii Gambarae. *Harl.*

cum Theocrito edidit graece et latine *H. Stephanus* ann. 1579. forma minore: et addita verſione proſaria ſemel atque iterum *Ioh. Criſpinus*, *Commelinus*, *Dan. Heinſius*, [*Brunck.* in Analectis poet. gr. tom. I. pag. 383 ſqq. *Valcken.* etc.] Exhibet etiam Bionem et Moſchum in poetis minoribus *Radulphus Wintertonus*, Cantabrig. 1652. 1661. 8. Exſtant praeterea in corpore poetarum graecorum heroicorum graecolatino *Iac. Lectii*, Geneu. 1606. fol. — Latino carmine reddidiſſe *H. Stephanum* iam ann. 1556. Pariſ. 8. [ii] lego in Hendreichii Pandectis Brandenburgicis, illam ἔκδοσιν ego non vidi. At *Bonauenturae Vulcanii* clara eſt induſtria, qui cum Callimacho ſuo Bionem ac Moſchum dedit, et felici carmine latino notisque illuſtrauit anno 1584. 12. Antwerpiae apud Plantinum. Valde quoque me adfecit *Dav. Whitfordus*, qui Muſaei carmen de Herone et Leandro, Bionis et Moſchi idyllia, ſelecta idyllia Theocriti nouem, et locum ex Iliados M. v. 310 ſq. nitide edi curauit, ornata elegantibus imaginibus, in aes inciſis, ſed longe elegantiore poetica metaphraſi illuſtrata Lond. 1659. 4. *Fabric.*

[Habet haec Bionis ac Moſchi editio, (quae in bibl. Leidenſi, teſte catalogo pag. 344. nr. 8. proſtat manuſcripta,) peculiarem inſcriptionem:

Μοσχȣ — *Moſchi Syracuſii*, *Bionis Smyrnaei idyllia. A Bonauentura Vulcanio totidem numeris latine reddita. Cum notis eiusdem.* Antwerpiae, apud Chriſtoph. Plantinum. M. D. LXXXIV. (1584.) 12.

Eſt critica raraque editio. Pag. 63 ſq. inſertum eſt *Gerardi Falkenburgii*, ad imitationem Bionis, epitaphium Io. Flemingi, gr. et lat. et pag. 70 ſqq. metricae nonnullorum Moſchi et Bionis idylliorum verſiones latinae, auctoribus Angelo Politiano, Iano Douſa, et H. Stephano. In bibl. Leidenſi, (catal. pag. 261. nr. 213.) eſt exemplar cum notis Iſ. Voſſii adſcriptis. *Harl.*]

[Docta eſt *Longapetraei* editio, graece cum verſione gallica:

Les Idylles de Bion et de Moſchus. Traduites de grec en vers François. Avec des Remarques. Pariſ. 1686. 12. conf. Act. Erud. tom. I. ſupplem. pag. 99. Hiſt. Ouvrag. 87. p. 253. — rec. Amſtel. 1688. 8. et Pariſ. 1691. Addita ſunt poſt indicem idyllia, gallice ſcripta. — Longapetraei verſionem et notas adiecit Schwebelius ſuae editioni, notarum vero maximam partem latine fecit ſuisque adnotationibus inſeruit Heskin.

Seorſum praeter ea prodierunt in lucem Bionis et Moſchi reliquiae:

Βιωνος — *Bionis et Moſchi idyllia ex recenſione Nicolai Schwebelii, Noribergenſis, cum eiusdem animaduerſionibus*, (raro criticis, frequentius grammaticis atque antiquariis copioſis.) *Accedunt Vrſini, Vulcanii, Stephani, Scaligeri, Caſauboni, Heinſii, Xylandri, Palmerii, Longapetraei notae. Vt et verſiones metricae, gallica Longapetraei et latina Whitfordi. Cum duobus indicibus.* — Venetiis typis et ſumtibus Io. Baptiſtae Paſchalii. 1746. 8.

Ii iii 2 Contextus

ii) Omnino prodiit teſte *Maittaire* A. T. III. pag. 682. qui epiſtolam Henr. Stephani curauit recudendam. Prodiit autem ex fratris officina et inſcripta: „*Moſchi, Bionis, Theocriti idyllia* aliquot ab *Henr. Stephano* latina facta, eiusdem carmina non diuerſi ab illis argumenti, et annotatt. in illa idyllia, et Propertii elegia ex libro II. (*Quicumque ille fuit* etc.) graece reddita. Ex offic. Roberti Stephani. Lutet. 1556. 8.“ Idem *H. Stephanus* euulgauit librum huius ſententiae: *Epiſtolia, dialogi breues, oratiunculae, poemata* etc. 1577. 8. in quo leguntur *Bionis* ſex et *Moſchi* tria idyllia. *Harl.*

Contextus eſt Stephanianus. conf. acrem cenſuram in Nouis actis eruditor. 1751. Dec. p. 699. cuius auctor fuiſſe dicitur Carpzouius, V. C. in praeſenti Abbas et Theologus Helmſtadienſis. Rumor quidem erat, a Reiskio illam eſſe factam. Hic tamen ipſe dubitauit, nec tamen, quia reminiſci non poterat, omnino negauit in vita ſua, ab vxore illius doct. edita pag. 52 ſq. At Schwebelius moleſte tulit orationis atque iudicii acerbitatem, et ſcripſit *Refutationem cenſurae ineptae* etc. Plura vide in Vitis philologorum, noſtra aetate clariſſimorum, a me editis, tom. II. pag. 121 ſqq.

Haud tamen negandum eſt, multo praeſtantiorem et cultiorem eſſe editionem, a nitore typorum etiam commendabilem:

Bionis, Smyrnaei, et Moſchi, Syracuſani, quae ſuperſunt. Notis Ioannis Heskin, ex aede Chriſti. Oxonii MDCCXLVIII. mai. 8.

Conf. Noua acta erudit. Lipſienſ. 1750. pag. 481 ſq.

Βιωνος — *Bionis et Moſchi Idyllia cum metaphraſi latina et notis integris Fuluii Vrſini, Bon. Vulcanii, Henr. Stephani, Ioſ. Scaligeri, Iſ. Caſauboni, Dan. Heinſii, Guil. Xylandri, Iac. Palmerii, nec non ſelectis Longapetraei, Nicolai Schwebelii et Io. Heskin. Recenſuit M. Io. Adam Schier.* Lipſiae, apud Io. Ge. Loewium, 1752. 8.

Fundus fuit edit. Schwebeliana, ex Heskiniana aliisque hinc inde correcta. — Schierianam, ex edd. Valckenarii, Brunckii et aliorum, emendatam, operis dederam et foras exire iuſſi editionem:

Bionis, Smyrnaei, et Moſchi, Syracuſani, quae ſuperſunt, cum notis Io. Heskin integris aliorumque ſelectis, gr. et lat. *Recenſuit ſuasque animadu. adiecit Th. Ch. Harles.* Erlangae ſumtu Wolfgangi Waltheri. 1780. min. 8.

Contextui varias lectiones et coniecturas ſubieci; ſeparatas autem a contextu poſui animaduerſiones poſt carmina fere ſingula.

Βιων και Μοσχος. *Bion und Moſchus von I. C. F. Manſo.* Gothae, 1784. 8. cum notis eruditis, germanice ſcriptis. Ordo eſt mutatus et graecus textus caret accentibus: ei oppoſita eſt verſio germanica eaque metro bucolico. Praemiſſae ſunt duae commentationes; altera de vita, altera de poematibus Bionis et Moſchi. — Quaedam *Bionis* et *Moſchi* recepi in Anthologiam gr. poeticam.

[*Bionis et Moſchi* idyllia, et quae praeterea exſtant, graece et latine cum notis editt. ſelectis, recenſuit ſuasque adnotatt. adiecit *Lud. Henr. Teucherus*, Lipſ. 1793. 8.]

Quod vtriusque carmina, in alias linguas conuerſa, aliquoties cum Theocriteis comparuerunt, et ſupra in Theocrito ſunt enumerata, paucis hic alias verſiones memorabo: quaedam tamen idyllia frequentius ſunt translata: quorum anxia enumeratio quid multos iuuet, equidem non video. Latinas, ni fallor, plerasque Vulcanius et Valckenarius reddiderunt.

Bionis carmina et Moſchi epitaphium Bionis carmine trochaico latine redditum ab *Erneſto Guil. Hugtio*, Franequerae 1772. 8. rec. in Valcken. editione.

Gallice praeter Longapetraeum verterunt *Poinſinet de Sivry* cum Moſcho, Anacreonte, Sapphone et Tyrtaeo, metrice, Pariſ. 1758. 12. et *Moutenet de Clairfons* cum Moſcho et Anacreonte, Hafniae 1775. 12. 1780. 4. proſaica oratione.

Anglice;

Anglice; anonymus Cantabrig. 1761. 12. — *Green* cum Anacreonte et Móſcho, Londini 1768. 12. — *Langhorns*, mortem Adonis. Londini 1757. 4.

Germanice; anonymus, cum Anacreonte, Moſcho et Sapphone, Berolini, 1787. 8. — *Comes de Stollberg* idyllium I. Bionis et I. Moſchi in carminibus, e gr. lingua verſis. Hamburg. 1782. — *Gedicke* mortem Adonidos in libello menſtruo, germanice ſcripto.

Italice Bionis ac Moſchi quaedam aliquoties cum Anacreonte et Theocrito. vid. Paitonium.

Georg Guil. Koeleri, commentatio critica de quodam *Bionis* loco, (VIII. 8. 9.) et noua eiusdem editione. Ienae 1771. 4. *Harl.*]

VIII. (XI.) Fuere et alii *Biones*, de quibus viri docti ad *Laertium* IV. 58. [Diog. Laert. compilauit *Eudocia* pag. 24.] *Bioneos* ſermones pro ſatyricis dixit Horatius a Bione Boryſthenite, de quo, vti de Smyrnaeo quoque noſtro, vide e recentioribus, ſi placet, praeſtantiſſimum Baelium in Lexico. *Bion Proconneſius* fuit ille Theognidis aequalis, cuius meminit Plutarchus lib. de auditione. *Bion*, rhetor, videtur citari ab *Agathia* lib. II. *Bionem*, Solenſem, reſpicit Plutarchus Theſeo, hiſtoricum adpellans. Forte *Bionem* Democriteum [?] laudat *Plinius*, quum vtitur eius libro περὶ δυνάμεων ſiue de virtutibus herbarum, indice libri XXVIII. *Bion*, Rhodius, in Simmiae (de quo infra) πελέκει memoratur. De *Bione*, tragico, dixi lib. II. cap. 19. [adde *Craſſi* hiſt. poet. graecor. pag. 90.]

IX. (XII.) MOSCHVS, Syracuſanus, quem nonnulli cum Theocrito confuderunt, vt ſupra [kk]) ex auctore vitae Theocriti adnotaui, ab eo haud dubie diuerſus fuit, cum Theocriti, ciuis ſui, meminerit in Epitaphio Bionis vſ. 99. ἐν Συρακοσίοισι Θεόκριτος. Diſtinguit etiam Seruius, notans, quod Virgilius voluerit Theocritum imitari, Syracuſanum, *meliorem Moſcho et ceteris, qui Bucolica ſcripſerunt*, quamquam Moſchum Theocrito ſuperiorem eſſe, Fontenellus non dubitauit in diſſ. de ecloga. Longe etiam poſt vixit Moſchus ſub Ptolemaeo Philometore, vt ex Suidae [ll]) teſtimonio conſtat, qui eum docet fuiſſe diſcipulum Ariſtarchi, grammatici, grammaticum et ipſum. Idyllia eius Theocriteis iam pridem intermixta fuerant ab eo, qui Bucolicorum poetarum corpus temporibus Artemidori, Grammatici,

kk) Supra §. 1. nota b.

ll) Suidae verba ſunt: *Μόσχος Συρακούσιος, Γραμματικός, Ἀριστάρχου γνώριμος. Οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος ποιητὴς μετὰ Θεόκριτον τὸν τῶν βουκολικῶν δραμάτων ποιητήν. Ἔγραψε καὶ αὐτὸς βουκολικά. Fabric.* conf. *Craſſi* Iſtoria de' poeti greci, pag. 351 ſq. in primis *Mongitor.* in bibl. Sic. II. pag. 82 ſqq. qui multorum diuerſa iudicia recenſet. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 132. et *Hamberg.* in zuverläſſ. Nachr. l. c. adſerunt Moſchum cum Bione eidem aetati. *Barneſ.* in vita Theocriti p. 45 ſqq. ſcribit, Moſchum claruiſſe ſub Ptolemaeo Phyſcone inter Olymp. CLVIII et CLXV. adeoque fere centum annos poſt Theocritum, vbi quoque multus eſt de ſupplemento, quod Muſuro tribuitur; at Barneſ. putat, a Muſuro in antiquo cod. repertum eſſe. adde Wartoni notas. Contra *Manſo* pag. 34 ſqq. Prolegom. Suidae teſtimonium infringit, verba Ἀριστάρχου γνώριμος alienum ſupplementum iudicat, et quatenus Moſchus dici potuerit *grammaticus*, ingenioſe docet, atque Moſchum fuiſſe aequalem Bionis euincit. Idem de aliis poetis, a Moſcho in epitaphio Bionis vſſ. 94—97. laudatis, *Aſclepiade*, ſ. Sicelide, h. e. Siceli filio, *Lycida* et *Phileta*, differit: de quibus quoque vid. *Barneſ.* in vita Theocriti, p. 46 ſqq. *Harl.*

matici, collegerat, ſed ſeparata ſtudio virorum doctorum, H. Stephani maxime Fuluiique Vrſini, licet non plane certum ſit adhuc, illane omnia, quae ſub Theocriti nomine hodie leguntur, (vt Idyllium XX. et XXVIII.) illius, an potius Moſchi ſint, et viciſſim nihil ne ex his, quae Moſcho adſcripſerunt viri docti, ad Theocritum auctorem ſit referendum. [ſed iure diſſentit a Fabricio *Warton* in praef. tom. I. pag. XI.] Quae vero *Moſchi* nomine hodie leguntur, haec ſunt Venerem et amores ſpirantia: [quae vero non eodem ordine in omnibus proſtant editionibus.]

1) Ἔρως δραπέτης, *Amor fugitiuus.* Vertit carmine praeter Gambaram, Vulcanium, Metkerkum, Whitfordum, Politianus tom. II. Opp. pag. 341. Exſtat quoque in Anthol. epigr. lib. I. cap. 27. [ac in cod. Medic. Antholog. vid. *Bandin.* III. p. 111.] Vide et *Stobaei* florileg. ſerm. LXII. pag. 255. 257. cum metaphraſi Grotii. [In Stobaei floril. Geſneri p. 391. 392. In italicam linguam ſaepe translatum eſt hoc idyllion. vid. *Paitonum* l. m. II. pag. 250 ſqq.]

2) Εὐρώπη, ad quod idyllion referendus Caſaubonus cap. 22. lect. Theocritic. In duobus codicibus MSS. diſerte tribui Moſcho, teſtatur Fuluius Vrſinus pag. 352. licet inter Theocritea olim editum, et inter Moſchi idyllia praetermiſſum ſit a gallico metaphraſte Longapetraeo. *Fabric.* Exſtat quoque in cod. Auguſtano, in quo inſcribitur Μόσχου Σικελιώτου Εὐρώπη, in codice Veneto D. Marci cod. DXXII. in catal. pag. 282. cum *Theocriti* Syringe, additis ſcholiis, et cum aliis: in cod. Mediceo, ſecundum Bandinii catal. tom. II. pag. 142. *Moſchi Europa*, *amor fugitiuus* et *Megara uxor Herculis.* — ibid. pag. 692. eſt *Moſchi amor fugitiuus.* ibid. tom. III. pag. 425. nr. II. *amor fugitiuus.* Tum *Europa* Moſcho tributa in alio codice, de quo *Cruſius* in Turco-Graecia pag. 394. In Pariſinis codd. non fuit repertum, teſte Valckenario. In cod. LXVI. bibl. Vindobonenſ. nr. 8—10. continentur *Moſchi* idyllium, *Epitaphium Bionis*, ſed inſcriptum: Μόσχου ἢ Θεοκρίτου, Σικελιώτου, ἐπιτάφιος Βίωνος, βουκόλου ἐρωτικοῦ, tum *Europa*, cuius initium: τοῦ αὐτοῦ Μόσχου Σικελιώτου Εὐρώπη· *Lambec.* quidem in commentar. tom. VII. pag. 233. exiſtimat, perperam adtribui *Moſcho*, et Theocritum fuiſſe auctorem; ſed errat, et Kollarius in nota monet, in cod. meliori iure id idyll. vindicari Moſcho. Tum ſequitur *Moſchi amor fugitiuus*, et *Megara*, *vxor Herculis.* In *Neſſelii* Catal. bibl. Vindob. part. IV. pag. 149. idem codex citatur, at numeratur CCCXI. ac Neſſel. Lambecii iudicium perperam ſequitur de cod. Guelferbyt. et imitationibus huius idyllii. vid. quae notaui in Introduct. in hiſt. L. Gr. I. pag. 560 ſq. *Harl.*

3) Ἐπιτάφιος Βίωνος (βουκόλου ἐρωτικοῦ) carmen in funere Bionis, de quo iam dixi, poetae bucolici. *Fabric.* In cod. Coiſlin. teſte Montfauc. pag. 226. tribuitur *Theocrito.* In eadem bibl. Coiſl. pag. 455. codex continet exercitationes grammaticas in quaedam carmina, ex variis auctoribus excerpta et alia proſa deſcripta. Citantur Poſidippus, Crates, Metrodorus, *Moſchus.* — *Theocrito* tribuitur illud idyllium ab *Eudocia* p. 408. et duo verſus (6. 7.) ex eo adferuntur. conf. quae notaui ad hoc idyll. pag. 225 ſqq. — *Moſchi* epitaphium Bionis cum doctiſſimis quibusdam adnotationibus adiecit *Valcken.* calci libri, Virgilii collatione ſcriptorum graecor. illuſtrati, pag. 76 ſqq. pag. 81 ſq. miratur, qui tandem criticis potuerit in mentem venire, ſex iſtos verſus, qui nonageſimum tertium proxime ſequuntur, eſſe *Marci Muſuri*, ad codicis Aldini lacunam ſupplendam ab homine poetico ſcienter edolatos: Μουσούρου quidem nomen in editione ſua verſui 94. Fuluius Vrſinus adiecit: at Valcken. cum Ioſ. Scali-

gero,

Digitized by Google

gero, emendatt. in Moſchum pag. 231. putat, eos a Muſuro in cod. vetuſto repertos, et eſſe veros Moſchi filios. Adde eiusdem notam in edit. Theocriti, Bionis et Moſchi, ad verſ. 94. pag. 361. *Barneſium* amplis verbis illos vindicare Moſcho, iam in nota antecedenti obſeruaui, adde, quae notaui ad illos verſus pag. 217 ſq. et pag. 244. *Harl.*

4) Μεγάρα, *Megara*, vxor Herculis. [ ] *Fabric.* Moſcho vindicatum hoc idyllium in codicibus Vindobon. aliisque, quos Mich. Sophianus, Stephan. et Vrſinus viderunt. *Harl.*

5) Fragmentum, quod incipit: Τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν etc. ex Stobaei ſermone LVII. pag. 229. edit. Grotii. [edit. Gesneri pag. 377. in edit. Stobaei Veneta et MS. Leid. adſcriptum, ἐκ τῶν Μόσχου βουκολικῶν, notante Valcken.]

6) Aliud: Ἥρα Πὰν Ἀχῶς τῆς γείτονος etc. ex Stobaei ſermone LXI. p. 247. *Fabric.* In edit. prima Trincauelli et cod. Leidenſi adſcripta leguntur: ἐκ τῶν Μόσχου τοῦ Σικελοῦ βουκολικῶν, teſte Valckenario. *Harl.*

7) Aliud: Ἀλφειὸς μετὰ Πίσσαν etc. ex Stobaei ſermone LXII. pag. 265. edit. Grotii, [edit. Gesneri pag. 400.]

8) Epigramma Hexaſtichon εἰς ἔρωτα ἀροτριῶντα, *in Amorem arantem*, ex Anthologiae lib. IV. cap. 12. pag. 409. [mm]) *Fabric.* — *Valcken.* adiecit ex Anthologia I. cap. LXXX. 3. tres verſus quos Moſchi, et certe bucolicos, nec adeo ſimiles alios in Anthologia graeca reperiri iudicat: Αἴθε πατήρ μ' ἐδίδαξε etc. — Theocriteum idyllium, Ὀαριστὺς, inter Moſchi carmina recepit et explicuit Heskin. Ad Moſchum quoque refert *Mongitor* l. c. II. pag. 83. Theocriteum idyllium, *Helenae epithalamium.* Idem de reliquis Moſchi idylliis, eorumque auctore, verſionibus etc. differit, pluresque laudat viros doctos. — Idem *Moſcho* noſtro cum Vigintimillio, (ſuſpicante, operis, in quo de aliis nationum vocabulis pertractatum fuerit, partem fuiſſe,) tribuit opus, ab *Athenaeo* II. cap. 10. pag. 485. citatum: *Expoſitio rhodiorum vocabulorum*, et aliud opus, *de Machinis*, cuius librum quintum citat *Athenaeus* XIV. cap. 8. pag. 634.

Progr. inſcriptum: *vberior explicatio et comparatio Idyll. II. Moſchi*, adieceram Anthologiae meae gr. poet. edit. Noriberg. 1775. pag. 256 ſqq. Bionis et Moſchi loca quaedam tentarunt aut explicuerunt *Toup.* in emendatt. in Suidam et Heſychium, tom. II. III et IV. *F. Iacobs* in Specimine emendationum in auctores veteres etc. (Gothae 1786.) cap. XI. pag. 53—57. *Doruillius* in animaduerſion. ad Charitona et *Pierſon* in Veriſimilibus, aliquoties. *Harl.*

Editiones et interpretes Moſchi vide, ſi lubet, paullo ante in Bione.

X. (XIII.) Fuerunt et alii Moſchi. 1) Antiquiſſimus Sidonius, phyſiologus et hiſtoricus, (licet hos diſtinguat doctiſſ. Seldenus,) de quo dixi lib. I. cap. 28. §. 4. et ad Sextum Empiricum pag. 521. not. L. 2) *Moſchus*, Epicuro antiquior, cui et Cleandro amicis ſuis gaſtrologiam dicauit Archeſtratus opſodaedalus, teſte Athenaeo VII. pag. 278. 3) *Moſchus*, cuius

mm) Reſpici hoc a *Tibullo*, putabat Brouckhuſ. Eleganti metaphraſi donauit Politianus, quam III. 3. 4. *verbaque aratoris ruſtica diſcit amor.* Brouckhuſius ibidem exhibet.

cuius μηχανικὰ, atque 4) alius, ni, fallor, grammaticus, cuius ἐξήγησιν Ῥοδιακῶν λέξεων citat Athenaeus, [quos a Moſcho bucolico haud diuerſos putaſſe Mougitorem, ſupra iam adnotauimus. adde *Manſo* in narratione de Bione et Moſcho, eius editioni praefixa.] 5) *Moſchus*, citharoedus, de quo Suidas. 6) *Mochus* ſiue *Moſchus*, medicus, cuius mentio apud Galenum I. de compoſit. medicament. 7) *Iohannes Moſchus*, qui vixit circa annum Chriſti 630. ſcripſitque Vitas Patrum, ſiue Pratum ſpirituale graece libris X. et cap. 186. meminit *Moſchi*, Tyrii mercatoris. 8) *Demetrius Moſchus*, diu poſt clarus, cuius *de Helena et Alexandro* carmen graece editum eſt Pariſiis cum latina *Pontici Virunii* verſione et inſigni praefatione, 4. vid. Diarium Venetum, Giornale d'Italia tom. 24. pag. 277. *Demetrii Moſchi* argumentum in *Orpheum de lapidibus* ſaepius excuſum eſt. Eius *epiſtolae* ad Ponticum Virunium memorantur in diario Veneto, tom. 24. pag. 283. 9) Sub *Moſchi*, Lacedaemonii, diſciplina, viri in omni virtutum et doctrinarum genere totius Graeciae conſenſu excellentiſſimi, quinquennium ſe moratum in Graecia, teſtatur *M. Antonius Antimachus* praefat. ad Georgii Gemiſti orationes, a ſe verſas.

Praetereo recentem ſaeculi XVII. ſcriptorem *Franciſcum Moſchum*, Niuellenſem, de quo Valerius Andreas in bibliotheca Belgica et in Athenis Belgicis Franciſcus Sweertius.

XI. (XIV.) SIMMIAS a Parthenio cap. 33. Eroticon, Hephaeſtione, Athenaeo, aliisque Rhodius recte adpellatur. Suidas; [et, quae eum deſcripſit, *Eudocia* pag. 386.] Σιμμίας Ῥόδιος Γραμματικός· ἔγραψε γλώσσας βιβλία γ'. ποιήματα διάφορα βιβλία δ'. Quae ſequuntur apud Suidam, ad Simonidem Amorginum, vetuſtiſſimum iambographum, non ad Simmiam ſpectant, vt notarunt Ionſius pag. 23. de ſcriptoribus hiſt. philoſ. et Voſſius de poetis graecis p. 59. Itaque emendandum, quod idem Ionſius p. 15. ex loco mutilo vel confuſo Suidae Simmiam patria Samium fuiſſe contendit: de Simonide enim accipienda ſunt verba: ἦν δὲ ἐξ ἀρχῆς Σάμιος. ἐν δὲ τῷ ἀποικισμῷ τῆς Ἀμοργοῦ nn) [?] ἐστάλη καὶ αὐτὸς ἡγεμὼν ἀπὸ Σαμίων, ἔκτισε δὲ Ἀμοργὸν εἰς γ' πόλεις Μινώαν, Αἰγιαλὸν, Ἀρκεσίμην, γέγονε δὲ μετὰ υϛ' oo) ἔτη τῶν Τρωϊκῶν. Ἔγραψε κατά τινας πρῶτος ἰάμβους καὶ ἄλλα διάφορα, Ἀρχαιολογίαν τε τῶν Σαμίων. De aetate *Simmiae* pp) nihil magis conſtat, quam antiquiorem ipſum fuiſſe non modo Meleagro Gadareno, qui inter eos, e quibus coronam epigrammatum graecorum circa Olymp. CLXX. collegit, Simmiae meminit,

Σμυρναίη τε κλάδους Νικαινέτου ἠδὲ Φαέννου
τέρμινθον, βρωτὴν δ' ἀχράδα Σιμμίου.

ſed et iuniorem Simmia fuiſſe *Philicum*, Corcyraeum, Theocriti aequalem, tragicumque ex iis, qui Ptolemaei Philadelphi aetate circa Olymp. CXX. ſub Pleiadis nomine clarebant, teſtatur

nn) De *Simonid.* hoc Amorgino et aliis huius nominis dixi lib. II. cap. 15. vt de Amorgo, Samiorum colonia, praeter Holſtenium ad Steph. conſules *Laur. Begeri* ſpicilegium antiquitatis pag. 10. 11. et *Harduinum* in numis ciuitatum illuſtratis pag. 39. At de *Simmia*, Thebano et Syracuſano, lib. II. cap. 23. §. 42.

oo) Hoc eſt annis poſt Troiam captam 406. adeoque biennio ante primam Olympiadem. At Ionſius pag. 23. habet 506. quaſi legeretur apud Suidam φϛ', vt incidat aetas in Olymp. XXVI.

pp) Aetas eius adligatur a *Saxio* Onom. I. pag. 91. circ. Olymp. CXVIII. 1. ante Chr. nat. 306. V. C. 446. ab Hambergero A. M. 3687. ante Chr. nat. 297. alii, intra Olymp. CXX — CXXIV. *Harl.*

teſtatur *Hephaeſtio* in Enchiridio pag. 31. vbi de choriambico hexametro agens quum dixiſſet, Philicum eius ſibi inuentionem, tamquam auctori, tribuere, ψεύδεται δὲ, inquit, πρὸ γὰρ αὐτȣ̃ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος ἐχρήσατο ἐν πελέκει. Ex eius poematis, quorum nonnulla citat Hephaeſtio p. 26. 35. 43. et *Athenaeus* XI. pag. 491. a quo laudatur *Simmiae* (Γοργὼ,) [qq]) pauci ad nos peruenerunt griphi, ſiue difficiles luſus:

1) Ὠὸν *Ouum* ſiue carmen, oui figura, memoratum eidem *Hephaeſtioni* pag. 65. Ταύτης δὲ τῆς ἰδέας ἐςὶ τὸ ὠὸν τȣ̃ Σιμμίȣ καὶ ἄλλα παίγνια. Confer pag. 168. In ſcholiis graecis, quae iuxta ſeruantur in codice Palatino, notatur, verſum primum iungendum eſſe vltimo, ſecundum penultimo, et ſic deinceps ἀπὸ τȣ̃ πρώτȣ ἥξεις ἐπὶ τὸ τελευταῖον, καὶ πάλιν ἐπανιὼν ἀναλόγως. Φησὶ δὲ ὁ νȣ̃ς· Τȣ̃το τὸ ὠὸν ὁ ποιητής φησι ἐξ ἀηδόνος γενέσθαι καὶ τῆς ἑαυτȣ̃ φροντίδος etc. *Fabric.* Atqui hic codex Palatinus in Vaticana bibliotheca ſupereſſe videtur. Brunckius enim, qui in Analectis poet. graecorum tom. I. pag. 204 ſqq. repoſuerat *Simmiae*, Rhodii, epigrammata, tum πτέρυγας et ὠὸν atque πέλεκυν, pag. autem 412. *Doſiadae* aras, in lectionibus et emendationibus, tom. III. pag. 38 ſqq. varia adnotat. Ad epigramma II. obſeruat, cod. Vatic. habere nomen auctoris Σιμμίȣ, non addito gentili: eſſe autem *Simmiae, Thebani,* Socratis auditoris, non Rhodii, cui ſe male adſcripſiſſe confitetur. De quarto epigrammate vide *Dorville* in miſcellan. obſeruatt. vol. IX. pag. 114. et ad Chariton. pag. 522. a Brunckio iam laudatum. Tum pag. 40 ſqq. vetera ſcholia, eaque vetuſta, quae codex habet Vaticanus, quibusque Salmaſius in explicandis hisce ludicris vſus erat, e tenebris eruta ita reddidit Brunckius, vt codicis lectiones vbique repraeſentaret aut in textu, aut in notis ſubiectis. *Oui* titulus hic eſt Βησαντίνȣ ῥοδίȣ ὠὸν ἀηδόνος, addito ſcholio Βησ. ἢ Δοσιάδα, ἢ Σιμμίȣ. ἀμφότεροι Ῥόδιοι Sequuntur 1) ἐξήγησις τȣ̃ πελέκεος· εἰς τὸν βωμον Α. σχόλιον· 2) ἄλλο σχόλιον· 3) ἄλλως· 4) Ea, quae ex ſcholiis ad *alas* protulit Salmaſius. *Harl.*

2) Πτέρυγες. *Alae* ſiue carmen, binas alas referens. Haſce alas et bipennem Simmiae citat Hephaeſtio pag. 31. In alis amor loquitur, αὐτὸς ὁ ἔρως ὑπὲρ ἑαυτȣ̃ λέγει. Schol. mstum in cod. Palatino.

Illuſtrauit praeter Salmaſium *Fortunius Licetus* Encyclopaedia, quam vocat, ad alas diuini amoris, a Simmia compactas. Patau. 1640. 4. *Fabric.* Germanice vertit vna cum *Moſchi* amore fugitiuo, et pulcre explicuit cl. *Car. Gottlob Sonntag* in libello: Zur Unterhaltung für Freunde der alten Literatur. faſc. I. Rigae 1790. 8. pag. 28—43. *Harl.*

3) Πέλεκυς, *bipennis*, *biſacuta*, Brito II. 505. [formam vide apud Erhardum ad Petron. Satyr. cap. 132. pag. 627. edit. I. Burmann.] ſiue carmen figurae ſecuris ἀμφιτόμȣ, (cui Aegyptum adſimilari ſcribit Scylax, et qualem paſſim memorant veteres, vt *Apollonius* I. Argonaut.

qq) Alia Simmiae poemata duo laudauit *Stephan.* in Ἀμυκλαί· Σιμμίας ἐν μησίν. Idem in Ἠπαιῶνες· Σιμμίας ἐν Ἀπόλλωνι. adde *Tzetzae* Chiliad. VII. hiſt. 144. *Fabric.* Tzetzes ſeruauit ex carmine, Ἀπόλλων inſcripto, fragmentum XIII. verſuum, quod reddidit *Brunck.* in Analectis vol. II. p. 525. et in lection. tom. III. p. 235. animaduertit, poſteriores quinque emendatos eſſe a *Salmaſio* in Exerc. Plinianis p. 707. qui vero, ait, male ſcriptum poematis, vnde excerpti ſunt, titulum pro auctoris nomine accepit, vnde eos, tamquam *Apollonii*, laudat, quum ſint *Simmiae* in Apolline. adde eumdem ibid. tom. III. lectionum pag. 39. *Harl.*

Argonaut. vſ. 68.) In hoc poematio ἀντιθετικῶ poſt primum verſum legendus eſt vltimus, poſt ſecundum penultimus atque ita deinceps [rr]). Similiter etiam in Ouo. Sed in alis aliter ſe rem habere, contendit Salmaſius, contra auctoritatem Hephaeſtionis, vt exiſtimo, et vt ipſe Salmaſius fatetur, vtriusque ſcholiaſtae graeci, tum illius, cuius ſcholion breue editum eſt, tum inediti *Holoboli*, rhetoris. Manubrium, ſecuri aptatum a ſciolo, non eſſe Simmiae, praeter Salmaſium notat Iſ. Voſſius ad Scylacem pag. 103 ſq. Erudita in hos [❡] griphos Claudii *Salmaſii* commentaria prodierunt Pariſ. 1616. 4. atque iterum in Muſeo philologico hiſtorico ſecundo *Thom. Crenii*, Lugd. Bat. 1700. 8. Ante Salmaſium hos Simmiae diſficiles luſus illuſtrauerat *Claudius Auberius*, Triumuirianus, cuius verſio et commentarius legitur in editionibus Theocriti Criſpinianis, [et in Georgicis, bucolicis ac gnomicis vetuſtiſſimorum auctorum.] Verſio etiam in vtraque Heinſiana. Vti verſio *Rich. Eſſi*, e ſoc. Ieſu, apud *Ioſeph. Blancanum* in locis mathematicis Ariſtotelis ad quaeſt. mechan. XIX. Videndus etiam *Fortunius Licetus* in Encyclopaedia ad Epei ſecurim, quam ille a Simmia compoſitam non dubitat, Bononiae 1637. 4. Ouum adgreſſus quoque emendare *Ioſephus Scaliger*, ſed infeliciter, quia ordo legendi viro docto non ſuboluit. In bipenni Salmaſius ſuppoſitum non dubitat verſum, quem editiones manubrii loco exhibent: τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε Θεοῖς ὃς εὗρε Ῥοδοῖ γεγαὼς πολύτροπα μῆνος μέτρα μολπᾶς. Simmiam enim de induſtria πελεκκὸν ſiue ςελεὸν omiſiſſe, quoniam, quae diis dicabantur arma et inſtrumenta, moris erat prius mutilare, ne in vſus hominum cedere poſſent. Vide Heſych. in Καταυγίσας.

XII. (XV.) DOSIADAS [ss]) quando vixerit, non conſtat: neque admodum refert multa notaſſe de viro, qui nihil aliud poſteris reliquit, quam vnum vel alterum γρῖφον ſiue poemation, miſera, (vt vere Lucianus [tt]),) hoc eſt obſcuriſſima compoſitum dictione, veluti lectoribus, quoscumque nacturum ſe auſus eſt ſperare, crucem fixurus. Patria fuiſſe Rhodium, colligunt viri docti ex his verbis ſcholii graeci ad ouum Simmiae: Βησαντίνυ [uu]) Ῥοδίυ ὢν ἢ Δωσιάδα ἢ Σιμμίυ, ἀμφότεροι γὰρ Ῥόδιοι. Supereſt huius Doſiadae Βωμὸς, Luciano memoratus, ſiue poemation arae figuram, non cubicam, ſed quales vetuſtiores aras, Ionicas praeſertim, teſtatur fuiſſe *Nicomachus Geraſenus* [vv]) ἀνισόπλευρον referens, verſibus XXVII. quorum poſtremus eſt: Δωσιάδα Βωμὸς, ὃν Μέσαις ἔςασεν ἐν γᾷ Incipit a verſu ὀλὲς ὁ με λιβρὸς ἱρῶν. Hanc aram e codice Palatino Anthologiae deſcripſerat *Claudius Salmaſius* et cum *Ioſ. Scaligero* communicauerat, qui ei interpretationem ſuam et caſtigationes in epiſtola tranſmiſit, quae legitur inter epiſtolas Scaligeri CCXLVIII. in eius Opuſculis poſthumis,

rr) *Holobolus*, rhetor, ſchol. mstis, ὁ πέλεκυς ἀναγινώσκεται οὕτως· τὸ πρῶτον συνάπτεται τῷ ὑστάτῳ etc.

ss) *Doſiadae* nomen pro, *Doſithei*, reddendum elegantiſſimo Mureto tom. II. orat. 8. p. 286.

tt) *Lucianus* Lexiphane tom. I. pag. 839. Τὰ δὲ σὰ ὡς πεζᾷ μέτροις παραβάλλων, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ τῦ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τύτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος. add. Salmaſ. de Helleniſtica pag. 124 et 134.

uu) Huius, ni fallor, Biſantini epigramma legitur lib. I. Anthologiae cap. 42. pag. 91. Occurrit et eius nomen in marginalibus Stobaei ſerm. CXV.

vv) *Nicomachus Geraſenus* lib. II. Arithmeticae pag. 55 ſq. *Boethius* II. 25. Arithmet. Theo Smyrnaeus pag. 66. οἱ δὲ πάνυ ἀνίσας τὰς πλευρὰς ἀνισάκις ἄνισοι ἀνισάκις, βωμίσκοι καλῦνται. Confer *Pappum* lib. VII. propoſit. 135. Icones eiusmodi Ararum apud *Gruterum* inſcription. pag. MXVII et MXXIV.

mis [ww]), Pariſ. 1610. 4. p. 469. Deinde Salmaſius ipſe cum verſione [¶] ſua et erudito commentario aram iſtam edidit, aliisque huius generis poematiis adiunxit. Pariſ. 1619. 4. [xx]) Hic ſaepe diſcedit a Scaligeri ſententia, et ſubinde prouocat ad ſcholia graeca ſiue gloſſas veteres, quas ex MS. codice optandum erat integras ſimul edidiſſe. Salmaſii commentarius recuſus eſt in Muſeo philologico et hiſtorico ſecundo Tho. Crenii. *Fortunius* vero *Licetus* in Encyclopaedia ad Aram Myſticam Nonarii Terrigenae Anonymi Vetuſtiſſimi. Patau. 1630. [1640. in Hummelii ſupplem. bibl. libror. rar. vol. III. pag. 146.] 4. [yy]) poſtquam in medium adtuliſſet et oppugnaſſet expoſitiones, quas dixi Scaligeri et Salmaſii, retuliſſetque *Bartholomaei Soveri, Felicis Oſi, et Bartholomaei Vecchii* interpretationes, ipſe negat, hanc aram eſſe Doſiadae, quod Lucianus tantum *βωμὸν*, non *βωμὸς* ab eo ſcriptos, memorat, difficilemque eſſe teſtatur: cum altera ara, (de qua mox,) ſit difficilior, adeoque Doſiada dignior, et in codice Palatino habuerit ſubſcriptum verſum, *Δωσιάδα βωμὸς ὃν Μέσαις ἔςασεν ἐν γᾷ.* Sed hunc verſum Salmaſius haud dubie auctoritate *Holoboli*, rhetoris, (qui ſcholiis graecis vtramque aram illuſtrauit,) vindicat priori arae, cui etiam longe melius, quam poſteriori conuenit. Deinde Luciani locus non magis huic, quam alteri obſtat arae, quum vtraque griphum contineat, ſatis difficilem. Neque illas facile coniecturas ſuas lectori probabit Licetus, qua vel Gaditanum aliquem vel Pythagoricum facit auctorem, Simmiamue. Nec denique interpretationem, praecipue qua verſum 15. *Εἰνὰς μ' ἔτευξε γηγενὴς* exponit non de nouem Muſis, ſed de neſcio quo Nonario, terrigena poeta, poematii auctore pag. 139 ſq.

XIII. (XVI.) Praeter hanc altera quoque *Ara* exſtat et in Theocriti editionibus legitur, quae incipit *εἱμάςσενός με ςήτας*, verſibus XVIII. Hanc in Romana Theocriti editione ann. 1516. 8 primus edidit *Zach. Calliergus* admodum corruptam, ſine titulo. In editione Theocriti, Veneta ann. 1543. ex officina Farrea, *Meurſius* III. 17. Attic. lection. legit haec verba ſub initium graeci ad illud poemation ſcholiaſtae, qui in aliis poetae editionibus deſideratur: *Ὁ διὰ τῶν μέτρων ȣτοσὶ βωμὸς Ὠδιάδȣ τινὸς εὕρημα.* Vnde ipſe *Δωσιάδȣ* nomen recte reſtituit, ſed minus firmiter inde collegit, huius quoque Arae Doſiadem eſſe auctorem: quum graeca verba ita exponi poſſint, vt Doſiades pro inuentore huius ſcribendi generis, non pro auctore ipſius arae habeatur. Facile tamen ob vocabulum *ȣτοσὶ* credo, *Doſiadam* ſcriptori ſcholii pro auctore habitum, de cetero aeque ac nobis obſcurum [¶] fuiſſe, quoniam ait *Δωσιάδȣ τινός*. Scholia *Holoboli*, rhetoris, in hanc aram ſecundam etiam in cod. Mediolanenſi exſtant, quorum initium: *ὡς ἀπὸ τȣ̃ Βωμȣ̃ ὁ λόγος. ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ βωμὸς, ὃν ἔτευξεν καὶ κατε-*

ww) Haec editio recuſa Francof. 1664. 8. itaque fallitur *Tho. Crenius* in Muſeo philologico et hiſtorico tom. II. pag. 184.

xx) Verſ. ſeptimum corrigit *La Crozius* in epiſtola ad Io. Chriſtoph. Wolfium, in *Fabricii* B. Gr. lib. V. cap 6. vol. VI. pag 794 ſq et monet, *ἀκροστιχὸν* eſſe in eo carmine, et litteras, quae verſuum initium conſtituunt, ſi ordine legantur, hanc ſententiam efficere: *Ὀλύμπιε πολλοῖς ἔτεσι θύσειας*, *Olympie multis annis ſacrifices.* Hinc coniicit, hanc aram dono miſſam fuiſſe *Olympio* cuidam, poetae ignoto, ſiue die illius natali, ſiue Saturnalibus. Eadem epiſtola Crozii reperitur in theſauro epiſtolico Lacroziano, tom. III. pag. 256 ſq. *Harl.*

yy) *Fortunii Liceti* Encyclopaedia ad aram Lemniam Doſiadae, poetae vetuſtiſſimi etc. Pariſ. 1635. 8. conf. *Iordan* hiſt. de la vie de M. de la Croze, part. I. pag. 136. adde *Valcken.* Diatrib. ad Euripidis Hippolyt. cap. XI. p. 126 ſqq. *Harl.*

σκεύασεν Ἰάσων ὁ Μέροψ, ἤτοι ὁ Θεσσαλός. Latina huius arae interpretatio, quae in Criſpinianis et Heinſianis Theocriti editionibus legitur, eſt *Ioh. Aurati*, emendationes *Guil. Canteri*, etſi neutra probantur Salmaſio. In omnia quoque alia abit *Hugo Grotius*, qui aram illam interpretatus eſt pag. 67. ad Aratum. Viginti fere annis poſt prodiit *Claudii Salmaſii* expoſitio et commentarius Pariſiis ann. 1619. 4. editus, et in ſecundo Muſeo *Tho. Crenii* recuſus. Neque haec ſatisfecit *Iſ. Voſſio* ad Melae II. 7. pag. 214. [pag. 771 ſqq. edit. II. Abrah. Gronouii,] vbi aliam meliorem adtulit interpretationem, et in Salmaſii expoſitione tum ad hanc aram, tum ad reliqua cum hac edita poematia, negat *eſſe quicquam, quod alicuius ſit momenti, quod non hauſerit ex ſcholiis Holoboli, rhetoris, quem totum*, vt ait, *deſcripſit, nulla tamen vllibi facta eius mentione. Geminum iſtorum ſcholiorum nactus ſum exemplar, alterum Sylburgii, alterum Commelini manu deſcriptum. Sed et tertium communicauit Lucas Langermannus, iuuenis inprimis eruditus et de nobis optime meritus, depromtum ex eodem illo codice, quo vſus eſt Salmaſius, quo et Anthologia graecorum epigrammatum continebatur. Verum nihil hic ipſi profuit Holobolus, quoniam eum non intellexit.* Sane verum eſt, Holoboli nominetenus Salmaſium haud meminiſſe. At paſſim laudat graeca ſcholia, ex iisque profeciſſe ſe fatetur, quin ipſa illorum verba non raro adſcribit [zz]). Exſtat et *Fortunii Liceti* Encyclopaedia, vt vocat, ſiue commentarius in praeſentem aram, quam Doſiadae ſine controuerſia tribuendam putat, licet Salmaſius nec Doſiadae eſſe putet, nec Theocriti, nec Simmiae. Prodiit Liceti libellus. Pariſ. 1637. 4. quemadmodum commentarium in Aram Pythiam latini poetae Publilii Optatiani Porphyrii publicauit Patauii 1635. 4. in quo varia exempla recentia eiusmodi altarium poeticorum ſua et aliena congeſſit pag. 41 ſq. pag. 61 ſq. vtramque item Doſiadae aram cum explicatione latina exhibuit. *Fabric.* — *Guil. Canter.* in not. ad Lycophr. pag. 169. *aram* Theocriti foetum fuiſſe exiſtimat. Ita alii, vt *Franciſc. Patricius* in poetica dec. hiſt. lib. I. pag. 119. Aram, Bipennem, Ouum, Alas, Theocrito adſcribunt; alii dubii ſunt; alii Simmiae, Rhodio, vindicant. vid. *Mongitor.* Bibl. Sicul. II. in Theocrito, pag. 248. *Harl.*

XIV. (XVII.) Fuit et Doſiadas quidam e quo de Lesbiorum ſacrificiis nonnihil adfert Clemens Alex. pag. 20. protreptici, et ex eo Euſebius IV. 16. praeparat. tum Doſiades (Δωσιάδας) cuius quartum Κρητικῶν laudat Athenaeus IV. pag. 143. et VI. pag. 264. Idem opus reſpiciunt, Doſiadem laudantes, vbi de Creta agunt, Plinius IV. 12. Hiſt. et Solinus cap. 11. tum Diodorus

zz) *Manuel Hobobolus*, rhetor rhetorum, vixit tempore Michaelis Palaeologi, qui rebus praefuit ab ann. Chr. 1259. et Andronici filii, ad quos verſus politicos ſcripſit, qui exſtant in cod. Colbertino DCXLIV. Ad hunc Holobolum Simonis, Conſtantinopolitani, epiſtola. vid. *Iac. Echardum* tom. I. pag. 559. de ſcriptoribus ordin. Praedicatorum. Adde *Pachymerem* VII. 8. et *Cangium* in Ῥήτωρ, *Allatii* conſenſum pag. 774. 775. et de Georgiis pag. 355. vbi notat, eum Conſtantinopoli etiam mathemata publice docuiſſe, *Huetii* epiſtolam ad Menagium in *Tilladeti* colle ctione tom. II. pag. 179 ſq. Alius *Io. Chryſocephalus Holobolus* in biblioth. Coislin. pag. 251. *Maximus Holobolus*, Protoſyncellus, cuius in S. Mariam Aegyptiacam, id. pag. 245. *Fabric.* — *Valcken.* in diatriba ad Euripidis Hippolytum cap. XII. pag. 128—136. ex Voſſiano codice bibliothecae Leidenſis primus dedit et doctis illuſtrauit obſeruationibus *Holoboli* ſcholia in aram Doſiadae. Animaduertit praeterea vtrique poemati praefigi in codd. MSStis *Doſiadae* nomen, et ſuſpicatur, ex antiqua membrana veteri quaedam ſcholia deſcripſiſſe *Manuelem Holobolum*. Denique cenſet, aram Doſiadae ſecundam legi emendatius, quam alibi ſcriptam, in *Iſ. Voſſii* Obſſ. ad Melae II. cap. 7. *Harl.*

Diodorus Siculus lib. V. profeſſus ſe in rebus Cretenſium iam Epimenidi, iam Doſiadae, iam Soſicrati ac Laoſthenidae accedere. Forte non errauerim, ſi hunc exiſtimem eſſe illum ipſum Doſiadem Cretenſem, quem Epimenidis ex quorumdam ſententia parentem memorat Laertius. Eumdem tamen, vel Simmia antiquiorem auctorem arae alterius vel vtriusque fuiſſe, non temere adfirmauerim. [P]

XV. (XVIII.) Paucis quoque hoc loco memoranda eſt duplex inſcriptio vetus graeca, ab eodem Salmaſio cum Doſiadae et aliorum παιγνίοις illuſtrata, verſione et doctiſſimo commentario, quem Crenius in Muſeo ſecundo, vt iam dixi, prelis iterum ſubiecit. Prima illarum verſibus XXXIX. hexametris conſtans continet conſecrationem templi in agro Herodis, (non regis, vt viſum Caſaubono, Baremioque et Io. Fabricio tom. V. bibl. pag. 223. ſed Attici, rhetoris, quod iam *Velſero* ſuboluerat in epiſt. 34 et 35. ad Hoeſchelium,) Triopio factam. Columellas binas, eodem in loco poſitas, publicarunt in praeclaro Inſcriptionum opere pag. XXVII. *Ianus Gruterus et Bernhard. de Montfaucon* in Palaeographia graeca pag. 135. et 141. Verum iſtam, quam dixi, inſcriptionem, Roma per Chriſtoph. Puteanum Lutetiam ad Iac. Giſſotum transmiſſam, vulgauit primus Iſaacus Caſaubonus emendauitque et verſione ac notis illuſtratam dedit ad calcem commentarii de ſatyrica poeſi Pariſ. 1609. 8. Tho. Crenius iterum cum Caſauboni commentario de ſatyrica poeſi curauit recudi in Muſeo philologico et hiſtorico primo, Lugd. Bat. 1699. 8. Poſt Caſaubonum typis impreſſam Moelleris, fratribus, dedicauit Mart. Baremius, (Rupert. epiſt. 34. ad Reineſ. pag. 205.) felicius expediuit Salmaſius, qui alteram quoque inſcriptionem addidit, expoſuitque, deſcriptam Romae et adlatam inde a Iac. Sirmondo, qua verſibus hexametris LIX. continetur dedicatio ſtatuae Regillae, (quae Herodis Attici coniux fuit,) factae a neſcio quo Marcello. Pariſ. 1619. 4. [*Mich. Maittairei* notae in duas Herodis inſcriptiones, ex *Iſ. Caſaubono* et *Cl. Salmaſio* magnam partem excerptae, pag. 174—180. ad Miſcellanea graecorum aliquot ſcriptorum carmina. Londini 1722. 4] Conf. *Dau. Hoeſchelii* epiſt. in Gudeanis pag. 191. *Ioc. Sponii* Miſcellan. pag. 322 ſq. (vbi latina Petri Arcadii verſio addita cum eiusdem notis,) *Iac. Manilli* deſcription. villae Burgheſiae pag. 48 ſq. tom. VIII. theſauri Italiae parte IV. Veterem inſcript. in qua Anniae huius Regillae mentio apud *Montfauc.* diarii ital. pag. 125. et *M. V. la Croſe* in vindiciis vett. ſcriptorum pag. 42. De *Herode* illo *Olearius* ad Philoſtrati ſophiſtas II. 1. *Tillemont.* tom. II. Imperator. pag. 564 ſq. Obiit poſt a. C. 175. carus imperatoribus, Hadriano atque Antoninis, Pio et Philoſopho. *Fabric.* — Add. infra in B. Gr. lib. IV. cap. 30. §. 3. vol. IV. pag. 371 ſqq. *de Burigny* Memoires ſur la vie d'Herode Atticus, in Mem. de litterature, tom. XXX. pag. 1—28. *Harl.*

CAPVT XVII (olim XIX)

DE CALLIMACHO.

I. *Callimachi aetas, genus et diſcipuli.* II. *Scriptorum editorum perditorumque catalogus cum variis obſeruationibus.* III. *Scholiaſtae deperditi.* IV. *De ſcholiis graecis quae exſtant, et ſcriptorum, qui in illis citantur elenchus.* V. *Editiones Callimachi.* VI. *Callimachi plures.*

[Cum ſupplementis *W. Iaegeri* et *G. C. Harles.*]

I.

CALLIMACHVS, *Batti* a) et Meſatmae F. *Callimachi*, ſtrategi b) nepos, [ℙ] Cyrenaeus c) Libys, grammaticus doctiſſimus et poeta inſignis, qui ſe ipſe in epitaphio Parentis ſui ait ceciniſſe κρείσσονα βασκανίης, *dulcius inuidia:* diſcipulus fuit *Hermocratis*, grammatici Iaſii. Litteras primum docuit in vico Alexandriae Eleuſine, poſtea a Ptolemaeo Philadelpho accitus in Muſeum d), quod philoſophis ac viris eruditis munificentia regia Alexandriae dicauerat, in honore habitus e); tum ab ipſo Philadelpho, tum a ſucceſſore eius, Euergeta, cuius tempora adtigiſſe eum, ſcholiaſtes ad hymn. II. 26. et Suidas teſtantur. Regnare autem coepit Euergetes non Olymp. CXXVII. 2. vt apud eumdem Suidam legitur, ſed vt accuratiores chronologi tradunt Olymp. CXXXIII½. ante Chriſtum ann. CCXLVII. Sunt, qui etiam praefectum bibliothecae regiae fuiſſe Callimachum adfirmant, vt *Raph. Volaterranus* lib. XIV. commentar. vrbanorum et *Morhofius*, ὁ μακαρίτης, lib. I. Polyhiſt. pag. 43. Sed Suidas et alii veteres hoc non memorant, itaque in ſerie praefectorum bibliothecae Alexandrinae omiſſus Callimachus eſt a *Ionſio* lib. I. hiſt. philoſophicae cap. 18. et *Humfredo Hody* de bibliis originalibus fol. 47. Imaginem illius, in aes inciſam, exhibet Gronouius tom. X. Antiq. graecarum poſt pag. 729. ex Ioh. Orlando. Eſt etiam in *Iac. Bonanni* Syracuſa antiqua ad pag. 193. tom. XI. theſauri antiqq. Siciliae. *Lyden* delicias ſuas verſu celebraſſe notat Ouidius II. Triſtium vſ. 363. Diſcipulos eius laudari videas *Eratoſthenem et Philoſtephanum*,

a) Dicitur *Battiades* a Catullo et aliis. vid. *Petronium* Burmanni pag. 648. [Conf. *Eudocia* in viol. pag. 269. de noſtro. At *Battiades* non dictus eſt quia Batti fuerit filius, ſed ab Ariſtaeo, ſ. Batto, conditore Cyrenarum. vid. *Burmann.* ad Ouid. I. Amor. 15. et *Spanhem.* ad Callim. H. in Apollinem, 65. conf. *Chaufepiè* Nouv. diction. hiſt. et crit. tom. III. pag. 11 ſq. vbi fuſe agitur de noſtro, not. *A. Harl.*]

b) *Callimachus* epigrammate 22. quod eſt Batti, parentis, epitaphium:

Ὅστις ἐμὸν παρὰ σῆμα φέρεις πόδα, Καλλιμάχου με
Ἴσθι, Κυρηναίου παῖδά τε καὶ γενέτην.
Εἰδείης δ' ἄμφω κεν. ὁ μέν ποτε πατρίδος ὅπλων
Ἦρξεν, ὁ δ' ἤεισεν κρέσσονα βασκανίης.

c) *Strabo* in Libyae deſcriptione lib. XVII. pag. 837. Λέγεται δ' ἡ Κυρήνη κτίσμα Βάττου (confer ſchol. ad hymn. II. 65) πρόγονον δὲ τοῦτον ἑαυτοῦ φάσκει ὁ Καλλίμαχος - - - ἔστι δὲ Κυρήνη Θηραίων κτίσμα Λακωνικῆς νήσου, ἣν καὶ Καλλίστην ὠνόμαζον ὥς φησι καὶ Καλλίμαχος. Καλλίστη τὸ πάροιθεν, τὸ δ' ὕστερον οὔνομα Θήρη Μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης. Cyrenenſem vocat et *Gellius* XVII. 21. et *Ammonius* in Ariſtotel. περὶ ἑρμηνείας pag. 16. Ἐδείμαμεν ἄστυ μορτοί, φησὶν ὁ Κυρηναῖος. quia vero Alexandriae, Aegypti vrbe, diutiſſime eſt verſatus, hinc ab Antigono Caryſtio cap. 51. hiſt. mirab. appellatur Καλλίμαχος ὁ ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

d) De hoc Muſeo ſcripſeras ipſe Callimachus, vt infra dicam in catalogo eius operum.

e) *Strabo* ibid. p. 838. Κυρηναῖος δ' ἐστὶ καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης, ἀμφότεροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν.

Digitized by Google

num, Cyrenaeos, *Ariſtophanem*, Byzantium, grammaticum, et *Apollonium*, Rhodium, e diſcipulo inimicum, quem carmine, cui titulum fecit *Ibin*, diris deuouit. *Iſtrum* [f]) quoque Καλλιμάχειον laudat *Athenaeus* lib. VI. cap. 20. et alibi, tum Hermippum Καλλιμάχειον lib. V. p. 213. Callimachi δοῦλον et γνώριμον Suidas in Ἴστρος. De Iſtri Ἀττικοῖς et ἀτάκτοις ſiue Miſcellaneis vide *Menag.* ad Laert. II. 59. [P] Familiaris ſui, *Heracliti*, Halicarnaſſei mortem luget Callimachus apud *Laertium* IX. 17. Vxorem habuit filiam *Euphratae*, Syracuſii [g]), ſororem *Megatimam*, quae, nupta *Stoſenoro*, peperit Callimachum iuniorem, itidem Cyrenaeum, auctorem operis, pridem deperditi, *de inſulis*, quod verſibus heroicis compoſuerat.

II. Philologiae pariter omnis peritus, et poeta doctiſſimus ſcripta compoſuit, Suidae ſi credimus, plura octingentis, licet apud *Gyraldum* legatur octoginta, apud *Ioh. Lomeierum* (pag. 307. cap. 13. de bibliothecis) 800000. Aliquorum catalogum texuit idem Suidas, [et Eudocia,] pleniorem *Gerhardus Voſſius* lib. I. cap. 15. de hiſtor. graecis, *Ioh. Meurſius* in notis ad Helladium pag. 957 ſq. et in bibl. graeca pag. 1283 ſq. *Tho. Stanleius* in adparatu ineditarum notarum ad Callimachum, et *Richardus Bentleius* in fragmentis Callimachi, diligentiſſime a ſe collectis et erudite recenſitis, qui [h]) Stanleii adparatum MS. vtendum acceperat ab Eduardo Sherburno. Scripſerat tum proſa, tum carmine Callimachus, ſed pleraque non adeo prolixa opuſcula, quia dicere ſolitus eſt μέγα βιβλίον ἴσον εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ, *magnus liber magnum malum*, vt narrat *Athenaeus* initio lib. III. Confer, quae de eius βραχυσυλλαβίης ſtudio, vt vocat epigr. IX. notata illuſtri *Spanhemio* ſunt pag. 118. ad Callimachum. Iam ecce tibi catalogum Callimachi operum, quae a viris doctis obſeruata ſunt, cum nonnullis noſtris ſupplementis atque obſeruationibus.

Περὶ ἀγώνων *de Ludis*. Suid. in Καλλίμ. Harpocratio in Ἄκτια. Et forte ex hoc poemate ſunt petiti verſus, quos refert *Plutarchus* V. 3. ſympoſ.

Carmen de Acontio. vide infra Κυδίππη.

Αἴτια, *de cauſſis* variarum fabularum, rituum et antiquitatum, poema, libris IV. conſtans, quod illuſtrauerat *Epaphroditus*, teſte Schol. Aeſchyli ac Steph. Byz., grammaticorum ingenia exercuiſſe obſeruat *Clemens Alexandrinus* V. Strom. pag. 271. licet hoc mirum videatur *Wowerano* [P] cap. XI. Polymathiae, ſane in illud commentatus fuerat praeter Epaphroditum *Theon*, vt notat Etymol. M. in Ἀστυρόν [i]). Metaphraſin compoſuerat *Marianus*, teſte Suida

f) De quo vide ſupra in hoc volumine p. 44. *Harl.*

g) Suid. in Καλλίμαχος.

h) Pluribus verbis plagium cl. Bentleio hoc nomine impingit auctor libri *a ſhort account of Dr. Bentleys humanity and juſtice*, Lond. 1699. 8. p. 29 ſq. Acerbiſſime etiam plagii, in Meurſium commiſſi, Bentleium arguit *Iac. Gronouius* praef. ad tomum X. theſauri antiquitatum graecarum. Sane cur nullam virorum doctiſſimorum, qui ante illum in hac arena verſati ſunt, mentionem nominetenus fecerit, ipſe optime dixerit. Tangere tamen eos videtur ad fragmentum CCCV. his verbis: *Vnde quidam inter opera Callimachi Daedalum recenſuerunt, ſed perperam.* Neque vero mihi videtur alios expilaſſe, qui ipſe habebat meliora domi. *Ez. Spanhemius* ſimilem dicam, ſibi ibidem a Gronouio impactam, a ſe remouet diſſ. IV. de praeſtantia et vſu numiſmatum, pag 226. edit. Londin. Bentleium iterum acerbe perſtringit *Gronouius* in Emendationibus in Suidam pag. 79. vbi ſutorem fragmentorum Callimachi eum vocat.

i) Conf. *Warton* ad Theocritum tom. I. in notitia ſchol. in Theocriti pag. 135. *Harl.*

Suida in Μαρ. Fragmenta his ex Aetiis collecta videre licet in editione Callimachi Graeuiana pag. 305 — 312. [p. 339 ſqq. edit. Erneſti. confer *Schneider* fragm. carm. Pindar. p. 2. *Harl.*] Meminit et *Ioh. Malalas* tom. I. Chronici lib. VII. pag. 221. ſed male ſcriptum ibi ἐτησίοις, et in chron. Alex. ſiue Paſchali pag. 111. αἰτησίοις, pro αἰτίοις, vt bene notauit Malalae interpres, Edmundus Chilmeadus. Similis error latere viris doctis viſus eſt apud Fulgentium de ſermone antiquo: *Ientaculum dicitur guſtatio. Callimachus inteſia: ientaculum proferre Ioui.* Non defuit, qui ſuſpicaretur, Fulgentium hoc repetiiſſe ex aliquo, qui Callimachi Aetia latino carmine vertiſſet. Sed *Iacobus Gronouius* in exercitationibus de Dodone pag. 33 ſq. hariolatus eſt, ſub Callimacho apud Fulgentium latere Gallicanum aliquem, Nonio citatum, vel, quod aegre mihi perſuadeo, Caſſium in annalibus. Poſſis et legere *Callimorphum*, qui paucis interiectis ab eodem Fulgentio laudatur. Sed Callimachi Aetia a Fulgentio laudari[k]), crediderunt viri docti, quia plures alios graecos ſcriptores latinis laudat verbis[l]). Scripſerat olim Αἴτια, Callimachi exemplo, etiam *Dionyſius Corinthius*, poeta, Plutarcho in erotico et Suida in Διονυσ. teſte, tum *Butas*, Arnobio lib. V. pag. 168. laudatus: *ſicut ſuis ſcribit in cauſalibus Butas*, et Plutarcho in Romulo pag. 31. Βύτας δέ τις αἰτίας μυθώδεις ἐν ἐλεγείοις περὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀναγράφων. Denique *Plutarchus* ipſe, cuius αἴτια ῥωμαϊκὰ et ἑλληνικὰ etiamnum exſtant, αἴτια γυναικῶν et αἴτια βαρβαρικά, Lampriae memorata, perierunt, et e latinis *Varro*, ad quem frequentiſſime prouocant Plutarchus, Seruius et alii. De Callimachi Aetiis, praeter *Ianum Parrhaſium* tom. I. Lampadis Gruterianae p. 873. [et *Meurſium* ad Helladii Chreſtomath. pag. 46. *Harl.*] egerat *Politianus* in centuria ſecunda Miſcellaneorum, vt teſtatur Petrus Crinitus in epiſt. ad Alexandrum Sartium, quae legitur inter Politianeas XII. 20. Sed illa ſecunda centuria lucem numquam vidit. [Plura dabunt interpretes ad Callimachi fragmenta, a Bentleio collecta, p. 416 ſqq. tom. I. edit. Erneſt. *Harl.*] Forte ex Callimachi Aetiis habuit Fulgentius, quae profert III. 10. Mythol. *in aruſpicinis aliud eſt fibrarum particularumque inſpectio, aliud ſecundum Battiadem euintuum immutatio.*

Περὶ ἀνέμων. *De ventis.* *Achilles* Tat. Iſagoge in Aratum cap. 33. et Suid. in Καλλίμαχος.

Ἄργους οἰκισμοί. *De Argi incolis.* Suid.

Ἀρκαδία *Arcadia.* Suid.

Βάκχος. Vide mox βράγχος. [?]

DE

k) Idem Gronouius tom. VII. Antiq. graecar. pag. 295. legit: *Callimachus: in teſta ientaculum proferre Ioui.* Et putat, eſſe verba Varronis e ſcripto, cui titulum fecerat Callimachus.

l) Apud Euſtathium in Odyſſ. A. pag. 63. edit. Baſil. αἴτιον, ὁ γράψας αἴτια Καλλίμαχος. — Opus autem illud, αἴτια, elegis, non hexametris conſtitiſſe, cum viris doctis cenſet *Burmann.* ad Propert. II. 25, 32. pag. 468. In ſcholiis Venetis ad Homerum citatur Callimachus ἐν δευτέρῳ αἰτιῶν, et generatim ἐν αἰτίοις. vid. *Villoiſon.* proleg. ad Homeri Iliada pag. 34. Ex αἰτίοις locum quemdam deſumtum eſſe apud *Plutarchum* de S. N. V. (pag. 58. edit. Wyttenbach) putabat *Küſter.* ad Suidam voc. Ποινή. At quoniam Callimachi αἴτια carmine elegiaco conſcripta fuerint, *Toup.* in Emendatt. in Suidam et Heſych. vol. II. pag. 603. illos verſiculos non ſolum emendat, ſed ſentit quoque, *Euphorioni* in Chiliadibus eſſe tribuendos. Cui adſentitur *Wyttenbach* in notis ad Plutarchi libellum pag. 66 ſq. De *Euphorione* vid. plura apud *Toup.* l. c. et ſupra in vol. II. pag. 304. *Harl.*

DE COMA BERENICES, coniugis Ptolemaei Euergetae, aſtris adſcripta a Conone Samio, mathematico, carmen elegiacum exſtat e latina metaphraſi Catulli, nr. LXVII. pag 253 ſq. edit. Iſ. Voſſii, cuius et Mureti Scaligerique notis iungenda fragmenta Callimachi, a *Bentleio* collecta pag. 434 ſq. [pag. 371 ſqq Erneſti] et notae Annae Fabri pag. 266 ſq. tum *Politianus* cap. 68. Miſc. Meminit et Geminus cap. 2. Aſtron. καὶ ὁ ὑπὸ ϛερον κατηϛερισμένος ὑπὸ Καλλιμάχε Βερενίκης πλόκαμος.

Βράγχος. Hephaeſtio Enchirid. pag. 30. καὶ τῷ πενταμέτρῳ δὲ Καλλίμαχος ὅλον ποίημα τὸν Βράγχον συνέθηκε,

Δαίμονες εὐυμνότατοι m) Φοῖβέ τε καὶ Ζεῦ, Διδύμων γενάρχαι.

Quae poſtrema verba, Callimacho laudato, adfert etiam Etymol. M. in Διδυμαῖος. Vtut vero Βάκχον non Βράγχον habent Hephaeſtionis editiones, Βράγχον tamen e tribus codicibus MSS. et Terentiani Mauri auctoritate recte repoſuit Bentleius. Lutatius ad 3. Thebaid. pag. 104. *Branchi meminit Terentianus de metris:*

Hymnum Branchiadae Phoebo cantaſſe Iouique
Paſtorem Branchum etc.

Pro *Branchiadae* noua editio e vulgatis Terentiani codicibus, dubito, an bene, legit *Battiadem.*

Γαλάτεια, *Galatea*, carmine hexametro. *Athen.* lib. VIII. pag. 284. et *Euſtath.* ad Iliad. π΄. pag. 1088.

Γλαῦκος, *Glaucus.* Suid.

Δαίδαλος. Steph. Byz. in Αἰδηψος. Sed locus eſt corruptus, et falluntur, qui comoediae vel tragoediae hoc nomen eſſe exiſtimant. Confer *Bentleii* fragmentum CCCV. [Is triplicem proponit coniecturam. *Harl.*] Veriſimillimum autem mihi videtur, locum illum ita eſſe legendum: Καλλίμαχος. Δαιδάλῳ εὐβοίη ἐλάχαινε μὲν ἔργα σιδήρῳ.

Ἐθνικαὶ ὀνομασίαι. *De nominibus, genti alicui peculiaribus. Athen.* lib. VII. pag. 329. et ex eo *Euſtath.* ad Odyſſ. ψ. pag. 799. Huius operis partes fuiſſe videntur, quae memorantur Suidae: περὶ μετονομασίας ἰχθύων, et μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνος καὶ πόλεις. [¶]

Ἑκάλη, *Hecale*, poema heroicum de anu paupercula huius nominis, quae Theſeum hoſpitio excepit. Confer *Geuartii* epiſtolam ad Grotium inter editas a Io. Brandt p. 15 ſq. Etymologum et Suidam in Ἑκάλη et Ἐπαύλια, *Harduin.* ad Plinium XXII. 22. tom. IV. pag. 206. illuſtris *Spanhemii* notas ad hymnum in Apollinem vſ. 106. ad quem locum graecus ſcholiaſtes: Ἐγκαλεῖ διὰ τούτων τοὺς σκώπτοντας αὐτὸν μὴ δύνασθαι ποιῆσαι μέγα ποίημα, ὅθεν ἠναγκάσθη ποιῆσαι τὴν Ἑκάλην. Dan. Heinſius ad Horatium pag. 18. *Callimachus, vt notum eſt ex hymnis, male audiebat apud aemulos, quod ſola epigrammata, elegias et hymnos, nullum autem carmen ſcriberet perpetuum. Quorum iudiciis commotus, Hecalen, vt notant interpretes, compoſuit, quod perfectum carmen fuit,*

m) In editione Bentleii bis male excuſum εὐυμνότατοι contra leges choriambi. Sed hoc typographi vitium eſt haud dubie. [In edit. Erneſti correctum eſt εὐυμνότατοι. *Harl.*]

fuit, licet non integram Theſei complecteretur hiſtoriam. Vide et *Politianum* cap. 24. Miſc. *Meurſii* Theſeum cap. 10. *Natalem* Comitem III. 4. Mythologiae, *Suidam* in Κωλιὰς et Κωμῆται. Apud Olympiodorum pag. 12. b. in Meteora Ariſtotelis male Καλλίμαχος ἐν Αἰκάλλῃ. Etymologus in Ἀλῶα, ἐν Ἑκάβῃ. [vid. Hemſterhuſ. ad fragm. LXV. pag. 438 ſq. Erneſti. *Harl.*] Fragmenta a Bentleio collecta [et ab eo atque Erneſt. explicita] nr. XL — LXVI. et CX. *Hecalen* Callimachi *Marianus*, qui ſub imp. Anaſtaſio vixit, explicuerat metaphraſi iambica, vt Suidas teſtatur in Μαριανός.

Ἐλεγεῖα, in quo genere poematis principem habitum eſſe Callimachum, teſtatur *Quinctilianus* X. 1. vnde elegi Ouidio dicuntur *Callimachi numeri*, et alibi *molle Callimachi iter.* it. *Propert.* III. 1, 1. *Callimachi manes, et Coi ſacra Philetae* etc. (coll. *Scriuerio* ad Martialis libr. ſpectaculorum epigr. 31.) et III. 7, 43. *inter Callimachi ſat erit placuiſſe libellos.* Vide et *Diomedem* lib. III. pag. 382. Fragmenta a Bentleio collecta pag. 322 ſq. [pag. 439. edit. Erneſt. *Harl.*] tum nr. CXCII.

Ἐλπίδες, *Spes.* Suid.

Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν Καλλιμάχου *Hedylus* citatur ab Etymologo in Ἀλυτάρχης.

ἘΠΙΓΡΑ'ΜΜΑΤΑ [n]), *Epigrammata*, quorum enarrationem olim ſcripſerat *Archibius*, grammaticus, Apollonii F. metaphraſin iambicam *Marianus*, tempore Anaſtaſii, imperatoris, teſte Suida. Hodie in editionibus Callimachi nouiſſimis exſtant epigrammata LXII. His adde, quod ex Anthologiae VI. 15. Callimacho auctoritate codicis Palatini vindicat Graeuius praefat. ad Callimachum. [LXXIII. epigrammata collecta ſunt in edit. Erneſtina. *Harl.*] Etiam hoc vidi, Callimacho tributum a Ioachimo Camerario orat. de bello Turcico, quod ad *Callinum* referunt codices Stobaei, teſte Geſnero; H. Stephanus tribuit Tyrtaeo: [in Klotzii edit. incipit Μέχρις τεῦ κατάκεισθε; etc. et eſt elegia]

> Οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐςὶν
> Ἄνδρ' οὐδ' εἰ προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων.
> Πολλάκι δηϊότητα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
> Ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου etc. [o])

Vide et fragmenta a Bentleio collecta nr. LXX — LXXIV. et CXLII. tum Natalem Comitem VII. 15. Mythol. et quae viri docti [ꝑ] ad Martialem IV. 13. Libr. III. Anthol. pag. 218. edit. H. Stephani ἄδηλον, Callimacho tribuitur in Timonem in MS. Μὴ χαίρειν εἴπῃς με κακὸν κέαρ, ἀλλὰ πάρελθε, Ἶσον ἐμοὶ χαίρειν ἐςὶ τὸ μή σε γελᾷν. Atilius Fortunatianus de Priapeio metro: *Nam proprio commate Callimachus in epigrammatibus vſus eſt, et Bacchylides in carminibus et alii.* Laudat Callimachum epigrammatum

n) Epigrammata Callimachi eſſe ſuppoſititia, cenſet *Ioſ Scaliger.* epiſt. pag. 456. *Heumann.*

o) *Callimacho* quidem tribuitur a Camerario et aliis haec elegia, quae inter Tyrtaeas legitur. vid. *Tyrtaei* carmina, a Klotzio edita, pag. 97 ſq. ibique not. et a Stobaeo ſerm. 49. adſeritur *Callino*, ſub cuius nomine ediderunt illam *Brunck.* inter poet. gnomicos pag. 58. et *Brieger* in: Tyrtaeus und Kallinus Kriegslieder pag. 41. Plura dabimus infra ad catalogum epigrammatariorum voc. *Callinus.* adde ſupra in vol. I. pag. 726. not. *dd. Harl.*

Digitized by Google

matum nomine *Plinius* IV. epiſt. 3. *Martialis* IV. 23. *Athenaeus* XV. pag. 669. τȣ̃το γὰρ ἐν παισὶ τὰ Καλλιμάχȣ γινώσκων ἐπιγράμματα etc. Inter epigrammata vetera latina, a P. Pithoeo edita, non longe ab initio libri primi occurrit hoc Callimachi, imagini inſcriptum Iouis:

Quaenam haec forma? Dei. Cur verſa eſt? fulgura lucis
Diuinae non fert debilis haec acies.
Quid vero exiſtis tanquam vno e corpore corpus?
Hic amor eſt. Si amor eſt, cur videt? At Iouis eſt.
Cur ita complicitis alis? nunquam euolat. At cur
In ſe conuertit tela? ſui ille amor eſt.
Cur ferro ſine tela gerit? Quia vulneris expers
Ille eſt. At veſter vulnerat et cruciat.

Callimachi epigramma verſibus anacreonticis ex Salmaſii emendatione edidit *Berkelius* ad Stephan. in Ἑσπερίς.

Ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν εἰς Σωσίβιον, *Carmen elegiacum ob partam victoriam, ad Soſibium* p), *Athen.* lib. IV. pag. 144. Θεόφραςος ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα· Πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίȣ εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν.

Ἐπῶν, *Carminis heroici liber I.* citatur in *Stobaei* ſerm. CXIV. de laude ſenectutis edit. Geſneri, ſed nihil tale in Grotii edit. pag. 476. et res ipſa docet, non eſſe ἔπη, quae ibi adducuntur, ſed ἐλεγεῖον.

Ἐτήσια, *Anniuerſaria*, vide ſupra Αἴτια.

Θαυμάσια ſiue Θαυμάτων τῶν εἰς ἅπασαν τὴν γῆν καὶ τόπȣς ὄντων συναγωγή. *Mirabilia ſiue miraculorum per totum orbem collectanea.* Suid. Confer *Meurſium* ad Apollonii hiſtor. mirabil. cap. 144. *Phlegontis* mirabil. cap. 4. et fragmenta, a Bentleio collecta, nr. 75. *Ionſium* II. 12. de ſcriptoribus hiſt philoſoph. vbi et alios θαυμασίων ſcriptores collegit, quibus nonnullos adiungere me memini lib. I. cap. 22. §. 4. [adde *Hemſterhuſ.* not. pag. 451. edit. Ern. *Harl.*] Partem huius operis fuiſſe credibile eſt, quod Suidae itidem inter ſcripta Callimachi memoratur [?] περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Ἰταλίᾳ θαυμασίων καὶ παραδόξων, *de rebus in Peloponneſo et Italia mirabilibus.*

Ἴαμβοι et χωλίαμβοι. *Iambi et Choliambi.* Vide fragmenta, a *Bentleio* collecta, nr. LXXVI — C. et CCXIX. tum ad LXXXV. confer *Salmaſium* pag. 494. de vſuris, et ad LXXXVI. *Samuelem Petitum* Miſc. Obſ. lib. I. cap. 2. pag. 9 ſq XCIV. eſt, quod vnde petiiſſet Scaliger ad Manilium, non comperiſſe ſe fatetur Menagius ad Laertium lib. I.

p) Intellige Soſibium, qui in aula Ptolemaeorum ſummae rei praefuit, de quo *Polybius* lib XV. Fuit et *Soſibius* quidam tragicus, de quo dixi lib. II. cap. 19. tum *Soſibius*, Laco, grammaticus ἐπιλυτικὸς ſiue ſoluendis quaeſtionibus celeber, quem θαυμάσιον vocat *Athenaeus* lib. XI. et memorat Suidas. [Forſan hic eſt, quem ſchol. Theocr. V. 92. ſcribit dixiſſe, τὰς ἀνεμώνας παρὰ Λάκωσι φαινίδας καλεῖσθαι. *Harl.*] De *Soſibio*, Tarentino, vide Humfredi Hody librum de Ariſtea pag. 101.

lib. I. ſect. 23. Addendus et hic locus *Strabonis* IX. p. 437. *Καλλίμαχος μὲν ἐν φησὶν ἐν Ἰάμβοις τὰς Ἀφροδίτας, ἡ Θεὸς γὰρ ἐ μία, τὴν κασινήτην ὑπερβάλλεσθαι πάσας τῷ φρονεῖν, ὅτι μόνη παραδέχεται τὴν τῶν ὑῶν θυσίαν.* Mirum igitur, quod *Plin* IV. 3. epiſt. videtur negare, Callimachum iambos vel adtigiſſe vel abſoluiſſe.

Ἶβις q) ſiue inuectiua et dirae in Apollonium, Rhodium, diſcipulum ingratum. Suidas in Καλλίμαχος. Coelius Rhodiginus XIII. 1. *Caecilius Minutianus Apuleius ait Corvinum* (alii ſuſpicantur Hyginum) *ab Ouidio Ibin appellatum fuiſſe, ex auis* r) *foeditate, cui ventrem roſtro purgare inſitum ſit, et hoc ex Callimachi imitatione.* Hauſit haec Rhodiginus ex veteri in Ibin Ouidii ſcholiaſte, quem Saluagnius Boeſſius non vidit. Confer fragmenta Callimachi, a Bentleio collecta, pag. 345 ſq [464 ſq. Erneſt.] Non adeo longum s) fuiſſe Battiadae Ibin, docet Ouidius v. 449. Poema difficile et quod grammaticis crucem figeret, teſtatur *Clemens* Alex. V. Strom. pag. 571. Videtur Ibin Callimachi reſpicere *Catullus* carm. 113. *Carmina uti poſſem mittere Battiadae.*

Ἱστορικὰ ὑπομνήματα, *Commentarii hiſtorici.* Harpocrat. in Ἄκη, ſchol. *Apollonii* I. 116. *Euſtath.* ad Odyſſ. *μ'.* et *Athenaeus* III. pag. 95. qui innuit, hoc opus ab aliis tributum fuiſſe Zenodoro.

Ἰοῦς ἄφιξις, *Ius aduentus.* Suid.

Περὶ μετονομασίας ἰχθύων, *de mutatis piſcium nominibus.* Suid. vide ſupra in Ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Κτίσεις νήσων καὶ πόλεων καὶ μετονομασίαι. *Origines inſularum et vrbium, et nomina mutata.* Suid. Videntur ex hoc opere petita, quae Callimachum laudans notat Plinius III. 21 et 26. hiſt. et Lutatius ad IV. Thebaidos vſ. 46.

Κυδίππη. *Carmen de Acontio et Cydippe*, cuius meminit Ouidius de remediis amoris vſſ. 380. 381. expreſſiſſe videtur in epiſtolis Heroidum 20 ſq. [?] Confer Ariſtaenetum libri I. epiſtola 10. quem pleraque grandiora ex hoc Callimachi poemate transtuliſſe obſeruat in notis doctiſſimis Ioſias Mercerus. Conſulenda etiam fragmenta, a Bentleio collecta, nr. CI — CII.

Κωμῳδίαι,

q) Clyſteri inueniendo occaſionem praebuiſſe Ibin, notat *Plutarch.* de ſollertia animal. pag. 974. C. auctor Iſagoges, Galeno adſcriptae, cap. 1. tom. IV. pag. 371.

r) Imaginem huius auis habes in Muſeo Romano Angeli Cauſſaei, viri praeſtantiſſimi. Alii Apollonium Ibidis nomine deſignatum putant a patria, quam communem cum Ibide habuerat Alexandrinus et Aegyptius, licet Rhodius vellet adpellari. Ita et Ouidius de ſuo inimico, quem Ibidos nomine lacerat:

Qui ſimul impurae matris prolapſus ab aluo eſt,
Cinyphiam foedo corpore preſſit humum.

s) Copioſiorem fuiſſe in deſcribendis, quae ſibi verſu exponere propoſuiſſet et luxurioſiorem, perinde vt Parthenium et Euphorionem, notat *Lucianus* de ſcribenda hiſtoria tom. I. pag. 437. cap. 57. edit. Graeuii. *Fabric.* *Spanhemius*, Obſeru. in Hymn. in Apoll. v. 112. hunc Luciani locum non de noſtro Callimacho, ſed forte de altero iuniore, e ſorore eius nato et qui poema heroicum ſcripſiſſe a Suida traditur, intelligendum eſſe putat. *Pierſon.* ad Moer. Atticiſt. pag. 440. pro Καλλίμαχος reſcribendum eſſe cenſet Ἀντίμαχος. Verum *Heynius* ὁ πάνυ ad doctrinae copiam, qua expromenda ſibi indulgebat Callimachus, Luciani iudicium refert, eiusque verba a nonnullis in alium ſenſum perperam detorqueri, monet in Opuſc. Acad. vol. I. pag. 93. *Iaeg.*

Digitized by Google

Κωμῳδίαι, *Comoediae.* Suidas.

Αντῦς γάμον videtur promittere Callimachus H. in Dianam verſ. 138. conf. Spanhem. pag. 231.

Μέλη *Carmina Lyrica.* Suid.

Μηνῶν προσηγορίαι κατὰ ἔθνες καὶ πόλεις. Menſium nomina apud ſingulas gentes et vrbes. Suid. Forte haec pars fuit operis Callimachei, cui titulus erat ἐθνικαὶ ὀνομασίαι.

Μȣσεῖον, *Muſeum*, ſiue de *Muſeo*, quod Alexandriae hominibus eruditis alendis primum inſtituerat munificentia regis Ptolemaei Philadelphi t). Suid. De Muſeo illo Alexandrino agunt viri doctiſſimi *Ioh. Frid. Gronouius* et *Lud. Neocorus*, quorum diatribae tomo octauo theſauri antiquitatum graecarum ſunt inſertae, *Ionſius* III. 2. vbi et alios de Muſeo ſcriptores deperditos, vt Andronicum et Alcidamantem, commemorat: *Tillemontius* in hiſtoria imperatorum, gallice edita, tom. II. pag. 431 ſq. *Guil. Caueus* parte II. hiſt. litterariae ſcriptorum eccleſiaſticorum in Athenagora, et *D. Adam Rechenbergius* in exercitatione de hoc Muſeo edita Lipſiae ann. 1698. *Fabric. Heyne* l. c. pag. 121 ſq. *Ineg.*

Νόμιμα βαρβαρικά, *Inſtituta Barbarica.* Suid. in Φασηλιτῶν θῦμα. Addendus itaque Callimachus aliis νομίμων ſcriptoribus, de quibus agit *Ioh. Woweranus* cap. 9. Polymathiae.

Περὶ Νυμφῶν σύγγραμμα, *liber de Nymphis.* Stob. eclog. Phyſ. [p. 130. vſ. 11. ſed Hemſterh. ad Callim. fragm. pag. 451. negat, tale Callimachi ſcriptum exſtitiſſe, et coniicit, apud Stobaeum legendum eſſe περὶ θαυμάτων vel θαυμασίων, aut περὶ Λιμνῶν vel περὶ ὑδάτων. *Harl.*]

In Homerum ſcripta Callimachi *commentaria*, e duobus Strabonis locis ſuſpicatur vir doctiſſimus Ioh. Meurſius. Sed vide, quae notaui ſupra lib. II. cap. 5. De Homeri aetate quidem egit Callimachus, teſte Tatiano, et de Margite Homeri, teſte Harpocratione in Μαργίτης. Sed vtrumque hoc, non dubito, nos fuiſſe lecturos in eius πίναξι παντοδαπῶν συγγραμμάτων, ſi illud Callimachi opus ad nos perueniſſet. *Fabric.* cuius ſententiam comprobat *Ruhnken.* ad fragm. Callimachi pag. 430. *Harl.*

Περὶ ὀρνέων, *de auibus.* Athen. Aelian. et alii. Vide fragmenta, a *Bentleio* collecta, pag. 349. 350. [pag. 460 ſq. edit. Erneſt.] Vrſinus pag. 162. Virgilii cum gr. ſcriptor. collati ſuſpicatus eſt, Aemilium Macr. eſſe imitatum in Ornithogonia. adde Caſaub. cap. IV. lect. Theocrit. [Bentleiani addi poteſt fragm. in ſchol. Veneto ad Hom. Iliad. κ'. vſ. 274 ſin pag. 254. edit. Villoiſon. *Harl*]

Πίναξ u) παντοδαπῶν συγγραμμάτων ſiue πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων, καὶ ὧν συνέγραψαν, ἐν βιβλίοις ρκ'. *Index*, ſiue *Elenchus ſcriptorum omnis generis*, libris

t) Simile Muſeum fuit Antiochiae, quod M. Antoninus philoſophus poſt terrae motum reſtaurauit. vid. *Malalam* pag. 359.

u) Alii fuere πίνακες, de quibus Polemonem, Hypſicratem et Antigonum laudat *Laertius* VII. 188. Pictorum nimirum veterum tabulae ſingularibus

libris CXX. Suid. in hoc praeſtantiſſimo opere, [P] et quod intercidiſſe imprimis dolendum eſt, Callimachus praeter nomen, aetatem, patriam, genus et vitam vniuscuiusque ſcriptoris, ſcripta, ſcriptorum titulum, argumentum, et initium, numerumque verſuum [v]) retulit, et dubia ac ſuppoſititia a genuinis auctorum foetibus diſtinxit. Confer, quae de hoc opere notauit *Ionſius* lib. II. cap. 5. Videtur autem digeſtum fuiſſe ita, vt vnius argumenti ſcriptores coniungerentur, et vna ſerie legerentur. Sic tragicos et comicos iunctim recenſuerat Callimachus in *πίνακι καὶ ἀναγραφῇ τῶν κατὰ χρόνες καὶ ἀπ' ἀρχῆς γενομένων διδασκάλων*, [vel potius *διδασκαλιῶν*, vid. *Ruhnken.* ad Callim. fragm. pag. 470. edit. Erneſti. *Harl*] *in indice ſiue deſcriptione eorum, qui tragoedias et comoedias docuerunt, ab initiis* vsque reperti vtriusque dramatum generis, *ſecundum ſeriem temporum.* Hoc enim ſcriptum, eidem Suidae memoratum, non dubito partem fuiſſe maioris illius in CXX. libros diſtributi. Confer, ſi iuuat, quae de aliis *didaſcaliarum* ſcriptoribus notaui ſupra lib. II. cap. 19. in Ariſtotele. Similiter rhetoras recenſuerat *Callimachus* in Πίνακι ſiue Ἀναγραφῇ Ῥητορικῶν, cuius mentionem fecerunt praeter *Athenaeum* [XV. pag. 669. ſcholiaſtes Ariſtophan. ad Aues pag. 395. *Harpocrat.* voc. Ἐνεπίσκημμα et] *Dionyſius Halicarnaſſenſis*, [quorum loca adducit Bentleius in fragm. Callimachi pag. 472. *Harl.*] Leges et legumlatores in *πίναξι τῶν νόμων indicibus legum*, quorum tertius laudatur eidem Athenaeo lib. XIII. pag. 585 vbi prima verba legis cuiusdam refert cum numero *ςίχων*. Sed et *πίναξ τῶν Δημοκρίτε γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων*, *index vocum inuſitatarum ſcriptorumque Democriti*, Suidae memoratus, quin eiusdem operis pars fuerit, vix dubito. Aduerſus Callimachi Πίνακας ſcripſerat *Ariſtophanes*, Byzantius, grammaticus, teſte Athenaeo lib. IX. pag. 408. F.

Battiadem *in Paredris*, ſiue poemate, quo de daemonibus paredris egerat, laudat Fulgentius in continentia Virgiliana; *nec illa, quae Dardanus in dynameris, aut Battiades in paredris, aut Campeſter in Catabolicis infernalibusque cecinerunt.*

Πισαῖα ſcriptis Callimachi accenſet *Meurſius* e Fulgentii expoſitione antiquorum verborum in *tucceta.* Sed ibi reperio laudari non Callimachum, ſed Callimorphum in Piſaeis: *ambroſio redolent tucceta ſopore.*

Συναγωγὴ ποταμῶν, ſiue *περὶ τῶν ἐν οἰκεμένῃ ποταμῶν. De fluminibus orbis terrarum liber. Strabo* lib. IX. pag. 397. et Suidas. Huius operis partes [P] erant, quae eidem Suidae referuntur *περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν* et *περὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ποταμῶν*, *de fluviis Europae et Aſiae. Fabric.* Schol. Apollonii Rhodii I. 1165. II. 906. *Harl.*

Callimachum *ἐν τοῖς πρὸς Πραξιφάνην* citat ſcriptor vitae Arati. Ad illum, ni fallor, Praxiphanem, qui memoratur a *Demetrio περὶ ἑρμηνείας* §. 57.

Σατυρικὰ

ribus ſcriptis collectae ac recenſitae. Sed ad Callimachi ſenſum propius accedit *Euſebius* VI. 32. Hiſt. qui ait, ſe in vita Pamphili exhibuiſſe Πίνακας Ὠριγένες καὶ τῶν ἄλλων συγγραφέων, h. e. indices librorum, quos illi ſcriptores compoſuerant, in bibliotheca Pamphili collectorum.

v) Emendandus interpres *Athenaei* VI. p. 244. *Fabric.* adde *Hower.* in Polymathia cap. 16. *Mauſſac.* diſſ. crit. ad Harpocrat p. 397 ſq. *Burmann.* ad Valeſii librum de critica pag. 147. poſt Valeſii Emendationes. *Harl.*

Σατυρικὰ δράματα. Suid.

Σεμέλη. Suid.

Τραγῳδίαι. Suid.

ΥΜΝΟΙ, *Hymni*, quorum exſtant hi ſex, heroico carmine ſcripti, excepto H. in lauacr. Pallad. qui elegiaco ſcriptus eſt; *in Iouem* citatur a Suida in Ἀγερανέμας, Λέπρειον etc. ex eodem petitum eſt vſ. 8 ſq. quod refertur ab Athenagora, Clemente Alex. et aliis, a clariſſimoque Bentleio memoriae lapſu relatum inter fragmenta nr. CCCXCI. Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι. καὶ γὰρ τάφον, ὦ ἄνα, σεῖο Κρῆτες ἐτεκτήναντο. Hunc hymnum duplici metaphraſi latina poetica, adſtrictiore altera, altera liberiore donauit *H. Stephanus.* Vertit et latino carmine praeter *Nicolaum Friſchlinum*, (qui omnes proſa et verſu tranſtulit,) Bonauentura Vulcanius. 2) *in Apollinem.* 3) *in Dianam*, latino carmine ante Vulcanium redditus a *Franciſco Florido Sabino*, Baſil. 1540. fol. pag. 315. inter alia Sabini ſcripta w), et in editione Callimachi Vaſcoſaniana, et H. Stephani nec non Friſchliniana, Baſil. 1589 8. pag. 340. 4) *in Delum* 5) *in lauacrum Palladis*, quem hymnum e MS. codice, accentibus deſtituto, edidit et perelegantí metaphraſi donauit *Angelus Politianus* cap. 80. Miſcell. Exſtat etiam verſio *Io. Chechozzi*, canonici Patauini, quam Politiani et Friſchlini verſſ. praefert et ad edit. parat *Anton. Vulpius*, Patau. 1722. vid. Giornale d'Italia tom. 34. pag. 478. 6) *in Cererem.* Hic hymnus, vt ſuperior quoque, dorice ſcriptus eſt, et Argis compoſitus videtur a Callimacho, ſi audimus ingenioſiſſimam Annam T. Fabri filiam.

Metaphraſin graecam *Hymnorum* Callimachi, vti *Hecales* quoque, Αἰτίων, et *Epigrammatum* compoſuerat teſte Suida *Marianus* verſibus iambicis 6810. *Franciſci Robortelli* adnotatt. in omnes hymnos Callimachi memorat *Nic. Comnenus* pag. 319. hiſt. Gymnaſii Patauini.

Ὑπομνήματα ἱστορικά. Supra in Ἱστορικά.

Χωλιάμβοι. Suid. in Διθύραμβ. Etymol. in Ἄλες et ſupra in Ἴαμβοι.

III. E veteribus grammaticis nonnulli fuerunt, qui Callimachi ſcripta vel 1) commentariis illuſtrarent, vt *Aſtyages* quidam, cuius ὑπόμνημα εἰς Καλλίμαχον Suidas memorat; *Archibius* item, qui in epigrammata, et *Eratoſthenes* atque *Theon*, qui in Αἴτια ſcripſerant, vt ante dixi: vel 2) explicarent metaphraſi, vt *Marianus*, cuius iam in hymnis feci mentionem: vel 3) quomodo interpungenda eſſent, docerent, vt *Nicanor*, Alexandrinus x), qui teſte eodem Suida, librum compoſuerat [?] περὶ στιγμῆς τῆς παρὰ Καλλιμάχῳ. Etiam contra Πίνακας ſcripſiſſe *Ariſtophanem*, grammaticum, notaui ex Athenaeo, cui adde, quod Callimacho detrahere non dubitauit *Syrianus*, Procli, philoſophi, diſcipulus, vt e Damaſcio in vita Iſidori, Suidas retulit in Σεβηριανός. Τὸν δὲ Καλλίμαχον εἰς χεῖρας λαβὼν, οὐκ ἔστιν, ὅτε οὐ κατέσκωπτε τὸν Λίβυν ποιητὴν, ἀνιώμενος δὲ ἐπὶ μᾶλλον, ἤδη πολλαχοῦ καὶ τῷ βιβλίῳ προσέπτυε. Hoc odium fortaſſis inde prouenit, quod de Platone Callimachus ſecus

w) De quibus vid. Maittaire A. T. III. pag. 94.

x) Vid. *Warton.* tom. I. Theocriti pag. 136. *Harl.*

ſecus ſenſit, eumque idoneum poetarum eſſe iudicem inficiatus eſt, quo nomine etiam in Callimachum inuehitur *Proclus* I. in Timaeum pag. 28.

IV. *Scholia breuia graeca*, quae hodie e MS. codice in ſex hymnos edita exſtant, cui debeantur auctori, incertum eſt. Scriptores in iis veteres citantur nulli praeter Heſiodum I. 95. III. 53. Homerum II. 6. 35. 50. III. 4. 12. 40. 90. 250. IV. 73. 122. 209. 286. V. 30. Theocritum III. 19. Diogenianum III. 190. Herodianum III. 235. Thucydidem IV. 11. Pindari et Bacchylidis de Delo IV. 28. Olenis Lycii hymnum IV. 155. et Platonem Phaedone IV. 312. Syracuſanae dialecti mentio fit II. 15. Geſnerus in bibliotheca admodum recentem notat eſſe ſcholiorum horumce ſiue auctorem ſiue collectorem, quod VI. 111. αἴλεǫον ait ἰδιωτικῶς, ſiue lingua vulgari appellari κάττον. Scholia inedita interlinearia in Callimachum memorat Labbeus biblioth. nou. MSS. p. 372. Anonymum vitae Callimachi auctorem, quae editionibus praefigi ſolet, perperam a Suida diſtinguit Menagius ad Laertii IX. 40.

V. *Codices MSSti et editiones Callimachi.*

Codd. MSS. Callimachi.

[*Taurini* in biblioth. regia cod. CCXLI. *Callim.* hymni cum breuibus not. marginal. hymnos excipiunt tria in Callimachum epigrammata quae cum verſione ſua conlector catal. illius publicauit pag. 364 ſq. Denique antiqua gr. ſcholia; ſed in fine mutila. *Harl.*]

Mediolani, in bibliotheca Ambroſiana, adſeruantur duo codices e ſaeculo fere vndecimo.

Venetiis, in bibliotheca S. Marci, eſt codex, qui princeps omnium eſſe perhibetur, ante Ruhnkenium, de quo infra, a nullo editorum adhibitus.

[*Matriti*, in biblioth. regia, teſte Iriart. pag. 499. cod. CXXII. a *Pontico Virunio* ſcriptus exeunte ſaec. XV. vel XVI. ineunte, ſex hymni cum ſcholiis gr. alius cod. ibid. pag. 88 ſqq. ſex hymni et XXII. epigrammata. *Harl.*]

Romae, in bibliotheca Vaticana, ſunt codices quatuor, e ſaeculo decimo quinto.

Pariſiis, in bibliotheca regia, codex eſt, de quo vid. catal. MSS. Regiorum, tom. II. nr. MMDCCLXIII.

Leidae, in bibliotheca academica, eſt codex, qui, ab eius quondam poſſeſſore, II. Voſſio, Voſſianus dicitur.

Codex, quem olim *Florentiae*, in bibliotheca Medicea fuiſſe et ex quo primam editionem ductam eſſe veriſimile eſt, non amplius comparet, ſublatus haud dubie cum ceteris, quos iſti bibliothecae per fraudem detractos eſſe conſtat: ille vero, quem olim bibliotheca Palatina Heidelbergae cuſtodiebat, in Vaticanam fortaſſe immigrauit. Latet etiam aut periit liber manuſcriptus, quo vſus eſt Henr. Stephanus, nouitius ille quidem et manifeſte interpolatur. Ceterum Ambroſiani et Vaticani codd. meliores ſunt ceteris; omnes porro, qui non interpolati ſunt, ex vno exemplo fluxerunt. Haec *Erneſtius*, in praefat. editioni ſuae praefixa, vnde haec notitia codd. petita eſt. Add. codex, cuius diuerſas lectiones exhibet *C. F. Loesnerus*, in edit. Lipſ. 1774. quem vide; itemque ille, quem poſſidet *Ruhnkenius*, infra commemorandus. *Iaeg.*

Editiones.

Digitized by Google

Editiones.

Princeps editio hymnorum ſex prodiit ſtudio Laſcaris, litteris maiuſculis, graece, cum ſcholiis graecis, ſine indicio loci et anni, 4. Florentiae excuſum eſſe hoc exemplum, ſatis conſtat; de anno dubitatur; nam alii ponunt 1494. alii circa ann. 1497. aut 1498. certe ante ann. 1500. emiſſum eſſe arbitrantur. Nonnullis huius editionis exemplis non adhaerent ſcholia: hinc *Maittarius* Annal. typogr. tom. IV. pag. 766. ſcholiorum editionem tamquam peculiarem laudat Σχόλια παλαιὰ τῶν Καλλιμάχου ὕμνων, 4. ſ. a. et l. et typogr. nota, vid. biblioth. philolog. vol. III. Lipſ. 1781. pag. 278 ſqq.

Hanc ſequuntur

Aldina, Venet. 1513. 8. cum Pindaro, Dionyſio Periegeta et Lycophrone, gr. ſine ſcholiis gr. Haec mera repetitio eſt ſuperioris editionis Florentinae, cum larga acceſſione vitiorum typographicorum.

Frobeniana, Baſil. 1532. 4. cum ſchol. gr. et praefat. *Sigism. Gelenii*, in qua *Callimachi* hymnis ſubiuncta eſt Gnomologia e MSto codice. vid. huius operis vol. I. pag. 725. Haec editio, emendatior Aldina, lacunas nonnullas expleuit.

Pariſina, apud Vaſcoſanum, 1549. 4. gr. cum ſchol. gr. [cum verſione lat. metrica H. in Dianam, auctore Franc. Florent. Sabino,] in ea hymni Callimachi ſubiuncti ſunt Oppiano. Haec eſt repetitio edit. Frobenianae.

Stephaniana prior, inter H. Stephani Poetas principes heroici carminis, Pariſ. 1566. fol. gr. ſine ſcholiis. Eius baſis eſt edit. Vaſcoſani vel Hieron. Frobenii. Prima haec editio lacunas omnes expleuit et mater eſt textus, qui ab eo tempore vulgatus eſt adpellatus. In ea adornanda Stephanus adhibuit librum manuſcriptum, notae quidem deterioris, ita, vt textus longe, quam antea fuiſſet, vitioſior exhiberetur.

Pariſina, apud Benenatum, 1574. 4. ſine ſchol. cum verſ. latina proſaica Nic. Gulonii. Haec exprimit Stephanianam priorem.

Stephaniana poſterior, Geneuae, 1577. 4. cum ſchol. gr. et verſione *Nicod. Friſchlini* proſaica ac poetica, notisque huius et H. Stephani; item vita Callimachi, graece ſcripta a Nic. Friſchlino, cum interpretatione latina Car. Cph. Baieri. In hac edit. etiam epigrammata XXXIII. latinis verſibus expreſſa et fragmenta quaedam acceſſerunt; idque initium fuit epigrammatum addendorum et colligendorum fragmentorum. Ceterum textus ſuperioris ſeruatus eſt, niſi quod in hymno in Cererem v. 16. adiectus eſt praecedenti, in ſuperiore edit. e manuſcripto codice adſcito. Huius textus ab eo tempore vulgatus fuit, ab omnibus repetitus, nulla controuerſia mota ſupplementis, quae tamen valde ſuſpecta ſunt νοθείας. vid. Erneſtii praefat. [Epiſtola dedicatoria Friſchlini data eſt Tubingae ann. 1571. nulla vero Callimachi edit. Friſchliniana Tubingae prodiit; licet hoc ex Actis Erud. 1695. pag. 487. aliquis poſſit ſuſpicari; ſed Geneuam ad H. Stephanum, Tubinga ſuas lucubrationes miſit Friſchlinus. Falluntur quoque, qui editionem ann. 1577. non Geneuae, ſed Pariſiis prodiiſſe adfirmant. *Fabric.*]

Antwerpienſis, apud Chriſtoph. Plantinum: *Callimachi Hymni, Epigrammata et Fragmenta, quae exſtant. Et ſeparatim Moſchi et Bionis Idyllia. Graece et lat. Bonau. Vulca-*

nio interprete cum adnotatt. eiuſdem et indice copioſo. (cum ſchol. gr.) 1584. 12. Huic editioni Vulcanius addidit fragmenta, ex Etymologico Magno collecta, relicto tamen ex eodem opere ſpicilegio.

Baſileenſis, 1589. 8. impenſis Wendelini Hommii, prelo Leonh. Oſtenii, hymni VI. gr. cum eorumdem duplici interpretatione (proſaica et metrica) et annotatt. Nicod. Friſchlini recognitis, ſcholiisque veteribus graecis ſeparatim adnexis; inſunt etiam epigrammata Callimachi XXXIII. cum verſ. ligata, et fragmenta, et vita Callimachi, ſcripta a Friſchlino, graece et lat. et Arethae epigrammata graeca ex anthologia excerpta et latina metaphraſi donata, vna cum Friſchlini quibusdam carminibus et epigrammatibus, gr. et lat. hymnoque graeco in Chriſtum proditum.

Geneuenſis, in *Iac. Lectii* Corpore Poetarum Graecor. heroicorum, 1606. fol. Inſunt Callimachi hymni et epigrammata, gr. cum verſ. Friſchlini, (ſ. ſchol. gr.) pag. 554 ſqq.

Pariſina, exc. Sebaſt. Mabre-Cramoiſy: *Callimachi Hymni, Epigrammata, et Fragmenta. — Acceſſere alia eiuſdem Epigrammata quaedam, nondum in lucem edita et fragmenta aliquot, in aliis editionibus praetermiſſa. Adiecta ſunt ad Hymnos vetera ſcholia graeca. Cum notis Annae Tanaquilli Fabri filiae*, 1675. 4. Nouem epigrammata, a Petro Daniele Huetio, cui haec editio dicata eſt, ſecum communicata, prima vulgauit et interpretata eſt Anna Fabra, fragmentaque noua ex Etymologico M. et ſcholiaſtis pluribus collecta, notis emendata vel illuſtrata, adiunxit. Additus eſt quoque index omnium vocum. Hic primus fuit librorum, quos edidit Anna Fabra. vid. *Huetii commentar. de rebus ad eum pertinentibus, lib. V. pag. 121. edit. Lipſ. et Koeler. Münzbeluſt. ann. 1737. nr. 49. pag. 387.* Iourn. des Sav. 1675. pag. 74.

Vltraiectina, ann. 1697. 8. II. voll. ex recenſ. *Theodori Graeuii*, Io. Georgii filii, qui, quum adornandae huic editioni immortuus eſſet, magno patri eam abſoluendam reliquit. *In* ea occurrunt primum VI. hymni, elegante icone Numinis in aes inciſa ſinguli ornati, cum verſ. proſaica a Th. Graeuio interpolata, ſubiectis per ſingulas paginas ſcholiis graecis et notis *Fr. Robortelli*, H. Stephani, Bonau. Vulcanii, Annae Fabri Daceriae, iisque, quas Graevius, filius, vel ipſe addidit, vel ex ineditis Io. Meurſii lectionibus academicis in Callimachum petiit, vel a Iac. Gronouio, Petro Francio, aliisque viris doctis accepit. Francio debuit exemplar Pariſinum Vaſcoſani ann. 1549. (quod poſtea nactus eſt Io. Aug. Erneſtius.) Eius marginibus multa vir doctus adleuerat, quem vero Graeuius, pater, in praefat. ſibi, filioque ignotum fuiſſe fatetur. Hinc factum eſt, vt adnotationes eius et in Graeuiana et in Erneſtiana editione ſub nomine anonymi commemorarentur. Verum Saxius, in Onomaſt. Literar. part. I. pag. 99 ſq. edit. 1775. illum anonymum non alium eſſe poſſe, quam Franciſcum Nanſium, ex contentione eius adnotationum ad Callimachi H. in Dianam, v. 37. 81. 153. et in Delum, v. 52. 84. cum eiusdem caſtigationibus ad Nonni paraphraſ. Euangelii Iohannei, cap. 1. v. 189. pag. 15. cap. 4. v. 46. pag. 32. et v. 236. pag. 40. cap. 8. v. 275. pag. 107. et cap. 11. v. 72. pag. 130. clariſſime oſtendit.

Hymnos excipit Poematium de Coma Berenices e Catullo, (iam ſuperioribus edd. inde a Stephaniana ann. 1577. inſertum,) tum epigrammata Callimachi LXII. ex edita et inedita anthologia et aliunde collecta, quorum ſeptem poſtrema lucem antea non viderant. Vniuerſa

notis

notis eruditis illuſtrauit Rich. Bentleius et ab vndequadrageſimo vsque latine tranſtulit; additae ſunt praeterea notae variorum, maxime Annae Fabri et Vulcanii. Sequuntur inde Fragmenta Callimachi, poſt priorum editorum induſtriam, diligentius collecta et aucta ab Ez. Spanhemio et praecipue Rich. Bentleio, quorum additamenta in hac primum editione prodierunt y). Accedunt porro notae Friſchlini integrae, ſeparatim excuſae et H. Stephani ſex epigrammata iudicio Ouidii, Callimachum arte, non ingenio, valere exiſtimantis z), oppoſita. Hinc Bentleii in locum quaedam hymnorum egregiae animaduerſiones, inter quas controuerſiae materiam praebuit illa ad hymn. in Iouem, v. 87. Contradicit ſcilicet If. Caſaubono et Cl. Salmaſio, quorum hic ad Aram Doſiadae, pag. 242. ille in Lectionib. Theocriteis cap. 18. diphthongos *αι* et *οι*, ſequente conſonante, corripi poſſe, prolatis locis ſat multis, adfirmauerant. Defenſorem nacta eſt haec eorum ſententia *Io. Ienſium*, lib. II. cap. 6. Lection. Lucianear. pag. 166 ſqq. cui add. Iac. Gronouius ad Manethonis Apoteleſm. pag. 274. Verum Erneſtius, in excurſu ad h. l. pag. 260. docet, etiam contra noua exempla, quae Ienſius adtulit, diſputari poſſe, nec facile exitum habere huiusmodi diſputationem; Bentleii animaduerſiones ſequuntur notae Pauli Voetii, anteceſſoris Vltraiectini, in hac editione primum in lucem publicam prodire iuſſae. Denique volumen prius claudunt dedicationes, praefationesque Friſchlini, Vulcanii et Annae Fabri, tum indices locupletiſſimi, primusque inter eos ille omnium verborum, quae in Callimachi hymnis, epigrammatibus et fragmentis occurrunt. Volumen poſterius impletur vberrimis commentariis et longe doctiſſimis Ez. Spanhemii ad hymnos ſex, Graeuiis rogantibus, ab illuſtri auctore huic editioni adiunctis. Verum eſt quidem praeconium Brouckhuſii ad Propert. lib. III. eleg. 21. v. 15. qui Spanhemianas in Callimachum obſeruationes *opus* eſſe dicit *admirandae eruditionis et quale hodie vix ſperare ab vllo mortalium audeamus*; ſed non minus verum iudicium Erneſtii, ad declarandos ſenſus poetae latas et copioſas Spanhemii diſputationes de verbis ſingulis nihil opis adferre.

Lipſienſis, ann. 1741. *Callimachi Hymni et Epigrammata maximam partem ex interpr. N. Friſchlini et cum ſcholiis veteribus. Adiectus eſt Luciani Timon. — praefatus eſt et indices addi curauit M. Io. Friedlieb Stubelius, Scholae Prou. Portenſ. Conr.* 8. In praefat. editor excutit querimonias et iniuſtas et non ſpernendas de Callimacho, eiusque ſcriptis, iudiciumque Ouidii, non ſatis probabiliter, ita interpretatur, vt in laudem cedat Callimacho, quippe qui ipſam naturam ſuperauerit, et quod ab hac ei negatum fuiſſet, cura ingenium non debile adiuuante, compenſauerit.

Mmmmm 2 *Londinenſis*,

y) Fabric. addidit hoc e ſcholiis ineditis ad Dionyſ. Thracem: *Τῆς δὲ κακίας τοῦ λόγου ἐστι καὶ ἡ ἀκυρολογία, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἐπὶ τῶν ἀπολλυμένων νηπίων,*

Μητέρας ἐξεκένωσαν ἐκούφισαν δὲ τιθήνας.

Τἀναντίον γὰρ, ἐβάρυναν ἀπωλέσαντο τὰ ὑπ' αὐτῶν τρεφόμενα βρέφη. *Harl.*

z) *Amor* I. 15, 13 ſq. *Dan Heinſius* Proleg. ad Heſiod. edit. in 4. *ingenium*, quo Callimachum valere negat Ouidius, interpretatur *ὁρμὴν*, impetum poeticum, quo poetarum optimi ſaepe abrepti generoſe et magnifice peccant. Hanc interpretationem, ſpretis iure Henr. Stephani inaniis, probat *Io. Georg. Zierlein*, in diſp. de ingenio Callimachi praeſide *C. A. Klotzio* defenſa, Halae, 1770. 4. pag. 19.

Londinenſis, ann. 1741. rec. 1751. 8. m. *Callimachi Hymni et Epigrammata, quibus acceſſerunt Theognidis carmina.* vid. huius operis tom. I. pag. 717.

[*Glasgou.* graece. 1755. fol. et m. 4. vid. illuſtriſſ. Rewiczky catal. pag. 43. et Pinelli catal. II. pag. 266. *Harl.*]

Lugdunenſis, ann. 1761. *Callimachi Hymni, Epigrammata et Fragmenta, cum notis integris H. Stephani, B. Vulcanii, Annae Fabri, Th. Graeuii, R. Bentleii; quibus accedunt Ezechielis Spanhemii Commentarius, et notae nunc primum editae Tiberii Hemſterhuſii et Dauidis Ruhnkenii. Textus ad MSS. fidem recenſuit, latine vertit, atque notas ſuas adiecit Io. Auguſtus Erneſti. Tomi II. Lugd. Batau.* 8. mai.

Praeclara haec editio continet omnia, quibus Graeuiana commendatur, praeter notas Friſchlini et Voetii, quas, nihil ſcilicet adferentes, quod hodie aliquis in tali editione quaerat et legere velit, ne magnitudo voluminis nimium excreſceret, editor penitus ſuſtulit. Habet vero ornamenta quoque propria, eaque quantiuis pretii. Partem eorum titulus commemorat; cetera in accurata criſi, doctaque interpretatione Erneſtii, nec non in additamentis, quibus, poſt Bentleium, fragmenta inſigniter auxit, et in correctis, opera Ruhnkenii, vitiis commentarii Spanhemiani, cernuntur. vid. *Nou. Act. Erud. 1762. Iun. part. I. pag. 241 ſqq.*

Florentina, ann. 1763. *Callimachi Cyrenaei* Hymni, — variantes lectiones, ſelectas annotationes et metricas aliquot latinas verſiones — adiecit *Ang. Mar. Bandinius*, I. V. D. Mediceae biblioth. regiae praefectus. 8.

Textus expreſſus eſt ex edit. Graeuiana, verſione lat. proſaica ad latus poſita. Subiuncta eſt interpretatio italica, ab Ant. Mar. Saluinio, Prof. Florentino, verſibus, quos Itali *ſolutos* (*ſciolti*, h. e. rhythmorum lege liberos vocant, elaborata, et tunc primum publica luce donata. Haec ſatis accurata et elegans videtur. Inter verba graeca Callimachi et interpretationem italicam collocatae ſunt variae lectiones, ex edit. Iani Laſcaris excerptae. Cuique hymno Bandinius ſubiecit commentarium, italica lingua, non viris, ſed pueris, ſcriptum. Poſt hymnos collocata eſt elegia de coma Berenices, e verſione Catulli. Graecum carmen deperditum reſtituere ſtuduerunt Ioſ. Scaliger et A. M. Saluinius, (cuius translatio iam in edit. Erneſtiana, tom. I. pag. 610 ſqq. reperitur.) Vtramque exhibet Bandinius, vna cum verſione italica. Sequuntur verſiones metricae hymnorum Callimachi, a diuerſis auctoribus concinnatae. Primum H. Stephanus, alterum et ſextum B. Vulcanius, tertium Fr. Fl. Sabinus, quartum Friſchlinus, quintum A. Politianus, verſibus lat. expreſſerunt. Vltimum locum tenent Callimachi epigrammata LXIII. gr. et lat. edita. vid. *Klotz. Act. Litter. vol. II. pag. 140 ſqq.*

Lipſienſis altera, ann. 1774. eſt repetitio textus Erneſtiani, ſine notis, cum indice difficiliorum vocabulorum et var. lect. e codice quodam primum excerptis, cura *Chriſt. Frid. Loesneri.* 8. exſtat et in Brunckii Analect. vett. poetar. graec. Argentor. 1772. 8. tom. I. pag. 423 — 475.

Pariſina, ann. 1775. gr. cum verſ. gallica et not. par Mr. *de la Porte* du Theil. 8. vid. infra de *Verſionibus.*

Editor in textu ſequitur recenſionem Erneſtianam.

Bodoniana,

Bodoniana, ann. 1792. gr. et cum verſ. *Pagnini*, Prof. eloq. Parmenſ. italica litteris maiuſculis, in aliis exemplaribus, in aliis litteris minuſculis. Parmae, fol. et in 4.

In hac ed. ſplendida textus graecus nullibi melior factus eſt, quam antea.

* * *

Callimachi Hymnum in Cererem, doctiſſima adnotatione illuſtratum, HARLESIVS inſeruit *Chreſtomathiae gr. poeticae*, editae primum Coburgi, 1768. 8. deinde mutato ordine et adſcito *Anthologiae gr. poeticae* titulo typis repetitae Norimb. 1775. et Baruthi, 1792. 8.

Callimachi Hymnum in Iouem obſeruatt. philologicis illuſtrauit, ſcholiaque graeca adiecit *Io. Ern. Linke.* Dresdae, 1784. 4.

Callimachi Hymnus in Apollinem, cum emendatt. ineditis Lud. Caſp. Valckenarii et interpr. *Laur. Santenii*, prodiit Lugd. Bat. 1789. 8. mai. vnica plagula.

[*Call. H. in lauacrum Palladis*, gr. et italicis verſibus, a *Girolamo Pompejo*, in eius Opp. italice ſcriptis, tom. II. Veronae 1790. 8.

Proſper Petronius, Barenſis, nonnulla Callimachi epigrammata anecdota et ex cod. msto Palatino-Vaticano, graecam anthologiam continente, excerpta, edidit in Notizie letterarie Oltramontane per uſo de' letterati d'Italia tom. II. part. II. in Roma appreſſo li fratr. Pagliarini, art. 44. p. 335 ſqq. et ad calcem p. 339. promiſit, ea ſeorſim cum ſuis adnotationibus editurum, ſed fidem non liberauit. vid. *Amadut.* ad Theophraſti charact. II. ineditos p. 24 et 60.

Quaedam fragmenta ex Meletio addidit aut explicuit *Schneider* in Analectis p. 74. not.

Pontici Virunii commentar. gr. in Callimachum memoratur in: Giornale d'Italia tom. 24. pag. 264. *Harl.*]

* * *

Verſiones Callimachi latinas Gulonii, Friſchlini, Erneſtii iam in recenſu editionum commemorauimus. [*Caſpar Barth* ad Claudianum pag. 23. b. teſtatur, ſe quoque Callimachum metaphraſi latina donaſſe, et iudicium fert de quatuor interpretibus Callimachi, Vulcanio, *Achille Statio*, H. Stephano et Nicod. Friſchlino. — *Harl.*] De verſionibus metricis diuerſorum auctorum mentio facta in deſcriptione edit. Florentinae, ann. 1763. a Bandinio curatae. Hic praeterea indicandum eſt, Stephani et Vulcanii verſionem H. in Iouem primum prodiiſſe in edit. Steph. ann. 1577. In eadem etiam reperitur Fr. Fl. Sabini verſ. H. in Dianam et A. Politiani verſ. H. in Lauacrum Palladis, quarum illa prius ad calcem Opp. Sabini, Baſil. 1540. fol. haec in Opp. Politiani, Baſil. 1553. fol. pag. 289 ſqq. excuſa fuerat. His addi debet *Io. Loniceri* verſio hymnorum in Iouem et Apollinem, quae Sophoclis Aiaci, Baſil. 1533. 4. edito, acceſſit, et *Ioannis Checcotii Metaphraſis Elegiae ſ. Hymni in Lauacra Palladis*, quae inſerta eſt edit. Erneſtianae, tom. I. pag. 605 ſqq. ac denique *Laur. Santenii* interpr. H. in Apoll. cuius iam ſupra mentionem fecimus.

Praeter illas notanda eſt *verſio lat. veterrima metrica*, quae cum inſcriptione: *Calimachi Cirenaei Hymni a Iac. Crucio*, Bononienſi, latinitate donati, primum ſine indicio loci et anni, circa extrema ſaeculi XV. Mediolani, vt videtur, in 4. excuſa; dein Bononiae, ann. 1509.

1509. 4. iterum publicata eſt, de qua vid. *Saxii Annal. Typogr. Mediolanenſ.* pag. 550 et 611. et *Erneſt.* praefat.

Italicam verſionem *A. M. Saluinii* primus in publicum prodire iuſſit *Bandinius*, in edit. Florent. 1763. de qua ſupra expoſuimus.

Adhaeret etiam verſio ital. duorum carminum Callimachi, quae *Ceſarottum* auctorem habet, *Homeri Batrachomyomachiae*, ab *Ant. Lauagnoli* editae Veronae, 1788. 8. vid. huius biblioth. vol. I. pag. 340.

Gallica verſio cum textu gr. prodiit hoc titulo: *Hymnes de Callimaque, avec une Verſion françoiſe et des notes. Par M. de la Porte du Theil. à Paris*, 1775.

Laudatur haec verſio, cui praemiſſa eſt diſſertatio de Callimacho, eiusque ſcriptis, lectu digna. vid. *N. Bibl. der ſchönen Wiſſenſch. u. d. f. Künſte, XVIIII. B. pag.* 180.

Anglicam verſionem Hymnorum Callimachi, an. 1755. Londini edidit *Guilielmus Dodd*, vitae noxiis et fati infelicitate notabilis, additis notis, in quibus mythologia gentilis cum myſticis locutionibus Hutchinſoni mirum in modum commiſcetur. vid. (Forſters) *Leben Dr. Wilh. Dodds, Berlin*, 1779. 8. pag. 37.

Germanice Hymnos *Callimachi*, cum Muſaeo, Orpheo, Theocrito, Bione, Moſcho et Colutho, vertit, ediditque Car. Aug. Küttner, Altenburgi, 1784. 8.

Hymnum in Cererem et Ouidianam eius imitationem in germanicam linguam tranſtulit et adnotatione illuſtrauit I. E. Goldhagen, in: *Griech. und Roem. Antholog.e in deutſchen Ueberſetzungen. — Brandenb.* 1767. 8. tom. I. p. 283. reprehenſus ob hoc conſilium a cenſore in *N. Biblioth. der ſch. Wiſſenſch. u. fr. K. VII. B. pag.* 112.

* * *

Ex libris, libellisque, in quibus Callimachus emendatur vel explicatur, commemorari merentur

Robortelli annotatt. in hymnos Callimachi etc. *Venet.* 1543. 8. (inſertae edit. Graeu. et Erneſt.)

Caſaubonus in Lect. Theocr. cap. 4. fragmenta nonnulla emendat et illuſtrat.

Obſeruatt. in Callimachi Hymnos. vid. Miſcell. Obſeru. in Auctor. vol. V. tom. II. p. 260.

[*Reiskii* animaduerſſ. ad graecos auctores vol. V. Lipſiae 1766. 8. *Harl.*]

D'Arnaud Animaduerſ. ad Callimachum. vid. Eiusd. Animadu. crit. in Script. gr. Harlingae, 1728. 8. pag. 56 ſqq.

Diſſertation critique, où l'on corrige et explique un paſſage de Callimaque, Hymn. in Del. v. 308. vid. Hiſt. critique de la Republ. des Lettres, tom. 4. pag. 1 ſqq.

(Gisb.) *Cuper Lettre au ſujet de la diſſertation precedente.* ibid. pag. 297 ſqq.

Seuini emendat. Callim. H. in Del. v. 100. vid. Hiſt. de l'Acad. des Inſcr. vol. 5. pag. 157 ſqq.

Emendatt.

Digitized by Google

Emendatt. in Callimachum. vid. Rich. Dawes Miſcell. crit. Cantabrig. 1745. 8. ſ. 3. quem in appendice edit. II. Burgeſſius interdum caſtigat. Contra eumdem Daweſium, Hymnum in Cererem, vt nothum et ſtolidum proſcripturientem, et Bentleii emendat. v. 87. H. in Iouem reiicientem, diſputat D'Orville ad Chariton. lib. III. cap. 3. pag. 366 ſq. edit. Lipſ. conf. etiam Erneſtii Excurſ. ad v. 87. iſtius Hymni, pag. 260 ſq.

I. A. Erneſti Lection. Callimachiarum Specimen. Lipſ. 1742. 4.

Eiusd. Eriſichthonis Callimachii et Ouidiani comparatio, ibid. 1756. 4. vid. Excurſ. ad H. in Cer. v. 26 ſqq. pag. 262 ſqq.

Eiusd. Proluſio de Epigrammate Callimachi in Arati Phaenomena, ibid. 1757. 4. vid. Excurſ. ad Epigr. XXIX. pag. 333 ſqq.

[*Toup.* permulta Callimachi loca paſſim emendat in Emendationibus in Suidam et Heſychium.]

I. F. Heuſingeri Emendatt. Callimachiarum Periculum. Guelpherb. 1766. 4. inſertum *Nou. Act. Erud. 1768. Aug. pag. 360 ſqq.*

D. Ruhnkenii Emendatt. Callim. in eius II. Epiſtola critica, addita Homeri Hymno in Cererem, edit. Lugd. Batau. 1782. 8. (prior Epiſt. crit. edit. ibid. exc. ann. 1751.) Hic lectiones nondum vulgatae codicis Veneti et Ruhnkeniani adhibitae ſunt. Earum emendatt. cauſa inuidiam Ruhnkenio fecit *Io. Winckelmannus* in *Epiſt. ad Com. Bruhlium de inuentis Herculanenſ. pag. 77. Iaeger.*

[De editionibus quibusdam, praecipue de *Stephaniana*, ann. 1577. de Callimacho ac Friſchlino copioſus eſt *Freytag.* in Adparatu litter. tom. I. pag. 234—239. adde *Clement* Bibliotheq. etc. tom. VI. pag. 58 ſq. *Harl.*]

VI. Fuerunt et alii *Callimachi*, 1) Strategus noſtri auus. Vide epigramma 21. 2) *Callimachus*, noſtri ſororis filius, quem *de inſulis* ſcripſiſſe carmine epico e Suida notaui. 3) *Callimachus*, Athenienſis, dux fortiſſimus et cum Cynaegiro, Medici belli fulmen, cuius praeter alios meminit *Plutarchus* in Catone pag. 351. hic ipſe enim eſt, licet diuerſum faciat aliud agens doctiſſimus *Ionſius* pag. 242. 4) *Callimachus*, Amiſenorum et poſtea Niſibis praefectus, arte mechanica clarus aduerſus Romanos in bello Mithridatico. *Plutarch.* Lucullo pag. 503 et 514. De hoc *Graeuius* pag. 293. orationum. 5) *Callimachus*, ſtatuarius, de quo videndus Franciſcus Iunius in catalogo Artificum. Diarium eruditorum Italiae tom. 21. pag. 65. Marmor, in quo tres Nymphae cum Fauno Καλλίμαχος ἐποίει apud *Fontaninum* lib. de Hortae antiquitatibus, cap. 6. Neque alium forte Callimachum intelligit *Plinius* VII. 47. in loco, quem inter Battiadae fragmenta adſcripſit praeſtantiſſimus Bentleius nr. CCCXCIX. 6) *Callimachus*, Athenienſis, amicus Platonis, et curator eius teſtamenti. Laert. III. 42 et 43. 7) *Callimachus*, χοροδιδάσκαλος, *Ariſtoph.* Eccleſiaz. v. 184. 8) Medicus Herophileus, quem vocabula Hippocratis expoſuiſſe teſtatur Erotianus ſiue Herodianus in praefat. lexici, et quem *de coronis, quae nocerent capiti*, graece ſcripſiſſe teſtatur *Plinius* XXI. 3. Hic videtur etiam reſpici a Galeno I. in VI. Epidem. tom. V. edit. Baſil. pag. 447. 9) *Callimachus*, Libanii diſcipulus, qui eum laudat tom. II. pag. 553. At apud *Euſebium* X. 11. Praeparat. Euangel. pro *Callimacho Colophonio* legendum eſt e Tatiano *Antimachus*, quod miror fugiſſe Spanhemium,

Spanhemium, quem nihil fugit, pag. 119. ad Callimachum, et G. Voſſium in Poetis Graecis: Per *Romanum* vero *Callimachum* Propertius aa) IV. 1. 61. intelligit ſeipſum, non alium, neſcio quem, Romani Callimachi nomine poetam, vt exiſtimauit Flauius Blondus. [P] Apud Quinctilianum XI. 2. pro *Apollas Callimachus*, (vt habet etiam Obrechti editio,) quidam legunt *Apollas et Callimachus. Fabric.* Verum *Burmannus* ad l. l. Quinctil. ſe hanc lectionem in nullo codice reperiſſe teſtatur, recteque monet, Fabium, ea admiſſa, ſcribere debuiſſe non *quem*, ſed *quos ſecutus Cicero.* Locum itaque mendoſum putat. *Iaeg.*

Fuit et annis abhinc ducentis amplius *Philippus Bonaccurſius*, graeco nomine quidam *Callimachus Experiens*, Florentinus, poſt varia ſcripta, hiſtorici praecipue argumenti edita, ann. 1490. defunctus, quem Philippum Callimachum a Callimacho Experiente diuerſum perperam facit Koenigius in bibliotheca. De illo praeter Iouium *Octauius Ferrarius* proluſione IX. *Niceron* tom. VI. Mem. pour ſervir à l'Hiſt. des Hommes illuſtres pag. 196 ſq. *Frideric. Hannib. Stempel* de ſocietate abbreuiatorum Roman. Ien. 1704. pag. 11 ſq. *Iulius Niger* in hiſtoria ſcriptor. Florentin. pag. 161 ſqq. *Fabric.* — Apoſtolus Zenus, in Diſſert. Voſſian. tom. II. pag. 316 ſq. docet, exeunte ſaeculo XV. quatuor Callimachos floruiſſe; quorum I. *Dominicus Callimachus*, ciuis Senenſis, qui diu in Romana Curia apud Paulum II. vixit. II. *Callimachus Monsuiridis* ſ. *Monteverde*, Siculus, ex oppido Mazara. III. *Angelus Callimachus*, itidem Siculus, forte Meſſanenſis. IV. *Philippus Callimachus Experiens*, ortus Sangeminiano, Etruriae oppido, ex familia *Buonaccorſi*, ob multa et magna vtriusque fortunae experimenta *Experiens* cognominatus, tandemque Cracouiae, non ann. 1490. vt Fabricius tradit, ſed ann. 1496. fato functus. *Iaeg.*

aa) Add. *Barth* ad clau. Propertii voc. *Callimachus. Iaeg.*

IO. ALBERTI FABRICII
SVPPLEMENTA,
QVAE AD CAPITA DE XENOPHONTE ET DE ALEXANDRO M.
MANV SVA MARGINI EXEMPLARIS SVI ADSCRIPSERAT.

Pag. 1. lin. 2. *in diſciplinam dedit.*] Vnde philoſophus etiam paſſim audit, vt *Athenaeo* IX. pag. 368. *Eunapio* ſtatim in limine aliisque.

ib. ad not. a.] Filius etiam Xenophontis *Gryllus* et alter *Diodorus*. Suidas in Γρύλ. *Xenophon*, Cous, medicus, cuius fit mentio apud *Tacitum* XII. 61. Annal. et Laertium. *Xenophon*, ſcholaſticus, ad quem S. Nili epiſt. II. 279. Allat. *Xenophon*, poeta, cuius imitatione opus mirificum *ſine litteris* ſcripſit *Fulgentius*, Ruſpenſis. vid. *Bollandum* tom I. Act. Sanct. Ianuar. pag. 972. *Xenophon* Κεραμεὺς apud Lyſiam orat. XII. pag. 211. 214. *Xenophon* peripli ſcriptor, *Valer. Max.* VIII. 13. *Plin.* VII. hiſtor. cap. 48. adde Salmaſ. pag. 17. ad Solin. *Xenophon*, ſutor, de quo Codinus deſcriptione templi S. Sophiae, nr. 137. *Xenophon*, Corinthius, Salmaſ. de coma pag. 360. *Xenophon*, de cuius Epheſiacis praeſat. ad tom. XIV. huius biblioth.

Pag. 2. ad not. d.] Meminit illius proelii, duce Calliade et Xenophonte in Thracia cum Chalcedoniis commiſſi, etiam *Plutarchus* in Nicia pag. 526. De priore vide quoque *Plutarch.* in Antonio pag. 937. *Suidam* in Ξενοφῶν.

Pag. 2. not. m.] Confer inſigne Xenophontis elogium apud *Dionem Chryſoſtom.* XVIII. pag. 257 ſq. *Ioachim. Camerarium* in Xenophontis vita, praemiſſa Hipparchico, edit. Lipſ. 1543. 8.

ibid. lin. 13. ῥήτωρ ἀγαθός.] Apud *Chryſoſtom.* in extremo lib. I. de ſacerdotio, *ἀπατεὼν δίκαιος*, *ein rechter Betrüger*, vere *fallax ac deceptor*, et Homerus apud Ariſtotelem libr. de poetica, *δίκαιος ποιητὴς*, *dignus poetae nomine.* Plura eiusmodi Thom. Hutchinſon ad Xenoph. Cyropaediam pag. 133. Sic Latinos *recti* vocabulo vti notat *Graeuius* ad Sueton. pag. 783.

Xenophontis aemulus inter ſcriptores hiſt. Byzantinae *Io. Cinnamus.* De *Oneſicrito* Laert. VI. 84. et Suidas in Ἀπογραφῇ et Ὀνησίκριτος· *ὡς ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπȣ δευτερεύει.* De *Arriano*, qui Xenophon iunior dictus eſt, vide infra lib. IV. cap. 7. *Q. Lutatius Catulus* molli et *Xenophonteo* genere ſermonis ſcripſit de ſuo conſulatu, quem geſſit A. V. C. 651. et de rebus ſuis geſtis ad A. Furium, poetam, familiarem ſuum, teſte Cicerone in Bruto.

ibid. not. p.] *Henr. Bratellius* in biblioth. Mundi et ex eo *Sopmneus*, [quis hic ſit, aut, quod ſuſpicor, ſi eſt compendium ſcribendi, quis ſub eo nomine lateat, diuinare nequeo,] pag 236. memorat Petrum Fulamonicum, Ligurem, circa a. Chr. 1050. ſcripſiſſe librum de ſectis, in quo probauit inter alia, Ariſtotelem non contra Platonem ſcripſiſſe, ſed contra Xenophontem, aemulum ſuum. Conf. quoque *Iani Cornarii* libellum de amoris praeſtantia et de Platonis ac Xenophontis diſſenſione, Baſil. 1548. in 8. apud Oporin. Locus ex Xenophontis epiſtola ad Aeſchinem, qua Platonem perſtringit, adfertur ab *Euſebio* XIV. 12. Praeparat.

ad pag. 4. lin. 8.] In iis, quae de Cyro refert Herodotus Xenophontis fidem longe praefert *Humfr. d. Prideaux* in lib. II. hiſt. V. T. cum N. vuitae, quam Londini 1716. 8. anglice edidit. adde *Procopi* praefat. ad libros de aedificiis Iuſtiniani, *Barthium* ad Claudianum pag. 38. De *Fraguerii* diſſert. vid. Mem. de Trevoux 1718. Iul. pag. 20 ſqq. Huetiana pag. 239. Europe ſavante 1719. Iun. pag. 278 ſqq. Iudaeos captiuitate exſoluit Cyrus. vid. Chryſoſtom. tom. VI. pag. 315. edit. Montfaucon. *Cyropaediam* Hieronym. in Danielis V. vocat Cyri infantiam. Illum tamen titulum libro primo tantum competere, contendit *Huetius* in Huetianis pag. 240.

ad pag. 5. de latinis verſionibus. — Cyrum e Xenophonte translatum a *Poggio*, oratore Florentino, memorat Angelus Decembrius lib. VI. de politia literar. pag. 539. *Philelphus* XXVIII. 26. epiſt. *Cyripaediam*, ait, *quam Poggius omni ex parte vitiarat, latinam reddidimus.* add. XXIX. 8. vbi ſcribit, eam offerre ſe velle Paullo ſecundo, pontifici. vide et XXIX. 20. 26. 28. XXX. 1—3. XXXI. 2. 16 ſqq. Quadringentos ducatos ab eo domum tulit, quos redditos ſibi teſtatur, XXXI. 13 et 29. 35. Poggius vertit in gratiam Nicolai V. vide *Ioannis Oliuae Rhodigini* praefat. ad Poggii libros de varietate fortunae, Giornale dei letterati d' Italia, tom IX. pag. 172. Franc. Philelphi verſio, quam abſoluit Mediolani 1471. prodiit Bononiae non 1520. ſed 1502. *Poggii* verſio latina iuſſu Alfonſi, regis, vt teſtatur Panormitanus, compoſita non vidit lucem, licet msta exſtet Florentiae in bibliothecis Laurentiana et Strozziana. vid. Giornale — d' Italia tom. VIIII. pag. 173. 174. — *Dabercuſii* verſio MS. in biblioth. Gothana, inter libros Schurzfleiſchii. *Io. Leunclauii* verſio. Colon. 1612. 12.

Conciones quaſdam, e Cyropaedia excerptas, vertit *Io. Sambucus* apud Oporin. Baſil. 1532. 8.

Ibid. lin. 11] Tubingae 1611. 8.

ad pag. 6. de edd. gr. et lat.] Libri I. II. III. IV. V. verſio latina, *Io. Caſelio* interprete, cum eius notis quibus iam Roſtoch. 1588. 4. additis epiſtolis variis et carminibus eiusdem Caſelii. — graece, lib. I. II. VIII. in vſum ſcholarum, Amſtel. 1671. 8. — gr. et lat. cum *Andr. Laubmakii* annotatt. apud Oporin. 8.

Ad pag. 6. de *gallicis* verſionibus.] Iacobi, Comitis Vintimillani, verſio, Pariſ. 1574. 8. et Lugduni eodem anno: de qua vid Dominicus de Colonia tom. II. hiſt. litter. Lugduni pag. 571 ſq. — *Carpentarius*, (natus Pariſiis d. xv. Febr. 1620. ibidem vita defunctus d. xxii. April.

April. 1702.) traditur omnia Xenophontis ſcripta gallice vertiſſe et cum diſſ. de Cyropaedia reliquiſſe MSS. vid. Mem. acad. Inſcript. tom. I. pag. 4:9 ſqq. Carpentariana p. 401. Eius verſio Cyropaediae prodiit Pariſ. 1659. in forma maxima, etiam Hagae 1732. 12. — Primum librum *Lud. Regius*, Pariſ. 1560. — Ex Xenophonte ſumto argumento gallice tragoediam Pantheam compoſuit *Caius Iulius de Guerſans*, Pictau. 1571. ſiue cuius eam deberi ingenio profitetur Magdalena Neu. de Roches etc.

Italicam Poggii Bracciol. verſionem continet inſignis cod. membranaceus in biblioth. Ehrencroniana pag. 420.

Anglice vertit vniuerſum opus *Mauritius Aſhley Cowper*, Londini 1728. 8. II. voll. — The journaux of Cyrus, Oxonii 1727. 4. Londini 1728. II. voll. et gallice Amſterd. 1728. 12. germanice a Mattheſonio, Hamburgi, 1728. 8. vid. Acta Erudit. 1729. pag. 285. Hiſt. lit. de l'Europe 1727. Aug. pag. 261. New memoirs tom. VI. pag. 58. Iourn. des Sav. 1728. pag. 659. Bibl. angloiſe tom. XV. pag. 269. Cenſura in Bibl. Françoiſe tom. XI. pag. 236—324.

Ad pag. 7. lin. 5. hiſtor. 154.] et in ſcholio ad epiſtolam Tzetzae XXI. quod publicauit Küſterus ad Suidam tom. II. pag. 171.

ibid. lin. 7. meminit etiam] *Plutarchus* de gloria Athenienſ. pag. 345. — Confer *Vſſerii* annales ad A. M. 3603. *Mongitorem* in Biblioth. Sicula tom. II. pag. 245 ſq.

Ad pag. 7. not. aa] Corrige in prima linea *dubitabat*. In fine adde: Omnium Xenophontis ſcriptorum praecipuum videtur *Petro Vallenſi* epiſt. I. de itinere ſuo Perſico.

Ibid. lin. 10. vinceretur,] et Artaxerxe vulnerato, occideretur, vt libro primo ſtatim pag. 266. legitur. Sed quum Artaxerxes vi et inſidiis Tiſſaphernis vellet Graecos opprimere, armaque deponere iuberet, Xenophon poſt Clearchum et alios duces, per fraudem a Perſis interemtos, auctor et dux fuit reditus in patriam, de quo libro III ſqq. Conf. *Appiani* parthica pag. 285. edit. Blancardi. Totum vero hoc bellum et pugnam tam dilucide ac diſerte expoſuit hoc opere Xenophon, vt tantum non oculis ſubiiceret. vid. *Plutarchum* Artaxerxe pag. 1014. F. — *Sophaenetus* Κύρȣ ἀνάβασιν ſcripſit. Stephan. in Χαρμάνδη et Καρδȣ̃χοι. — Mappam geographicam *Deliſle* ſenior iuſſu regis Galliarum Ludouici XV. compoſuit ad Xenophontem de expeditione Cyri illuſtrandum. Mem. de l'Acad. des Sciences ann. 1721. pag. 73 ſqq. Acta Erud. 1725. pag. 111. Iourn. des Sav. 1725. pag. 435 ſqq. Aliam dederat 1653. *du Vallius.*

Ibid. lin. 19. latine vertit] Lamp. Biragius, cuius accuratam et diſertam verſionem laudat Filelfus XVIII. 10 et 11. Ep. teſtatus, vitam Artaxerxis e Plutarcho edidiſſe.

ad pag. 8. lin. 1. Ablancurtius.] La retraite de dix milles de Xenophon: rec. in Belgio 1695. 8. 1706. 8.

Ad pag. 9. lin. 13. ab aliena manu, quod] monuerat etiam *Dodwellus* praelect. Cambden. pag. 15. et ante eum —

Ibid. lin. 21. libri IV. 1529. 4] Latine adoleſcentem ſe circa ann. 1508. exercendi ingenii cauſſa haec vertiſſe teſtatur *Sebaſtianus Scricus*, Saludecienſis, in praefat. ad vitam B. Amati tom. II. Act. Sanctor. Maii pag. 348, I.

Ad pag. 10. lin. 4. Acciarolum] edente Ioach. Camerario.

ibid. lin. 7. Thucydide] continué par Xen. — — 1662. fol. — recuſ. Amſtel. 1714.

ibid. lin. penult. Pariſ. 1572. 8.] *Walteri Moyle* eſſay on the governement of Lacedaemon 1698. et inter eius opuſcula. 1726. 8.

Ad pag. 11. lin. 27. Pariſ. 1579. 8.] anglice vertit *Walterus Moyle*.

ibid. lin. 29. commentar.] nota additur: Hos libros quum legeret Zeno, Citienſis, purpurae exercens commercium, necdum philoſophiae deditus, rogauit, vbinam eiusmodi viri morarentur? Atque inde in philoſophi Cratetis ſe tradidit diſciplinam. vide *Laert.* VII. 3. Ferunt ſimiliter Annam Bourignoniam, admodum puellam, lectis libris noui foederis, ſciſcitatam e ſuis parentibus, vbinam degerent, qui ex illorum praeſcripto viuerent, oraſſe, vt ad illos duceretur. — Illos libros de factis et dictis Socratis reſpicit *Longinianus* epiſt. ad Auguſtinum inter Auguſtinianas XXI. nouae edit. 234. — *Theo* in progymnasm. vbi de chria, *ἀπομνημόνευμα πρᾶξις ἐςὶν ἢ λόγος βιωφελής.* Inter epiſtolas Socraticorum, ab Allatio editas, XVIII. ſub Xenophontis nomine pag. 44. *πεποίημαι δέ τινα ἀπομνημονεύματα Σωκράτους, ὅταν ἂν μοι δόξῃ εὖ ἔχειν παντελῶς, διαμέμψομαι αὐτὰ καὶ ὑμῖν. Ἀριςίππῳ μὲν γὰρ καὶ Φαίδωνι ἐδόκει ἁρμόδιά τινα εἶναι.*

Ad pag. 12. lin. 22.] — gr. et lat. cum Io. Leunclauii verſione in paginae cuiusque calce excuſa, et breuibus ad extremum volumen caſtigationibus, cum Apologia Socratis. Oxon. 1690. 8. et e theatro Sheldon. 1726.

ad pag. 12. lin. 28. Louan. 1533. 8.] ſcribe in forma 4. *Iano Vitali* curante — et in linea ſequenti adde: Biuium Herculis ex Xenophonte latino elegiaco carmine expreſſit *Io. Stigelius*, tom. II. poem. pag 286. b. — latina proſa *Io. Caſelii* cum Stigelii metaphraſi, Roſtoch. 1591. 8. — *Gallice* vertit *Io. Lud. Balzacius*, Pariſ. 1650. 8. — *Iean Doublet*, Pariſ. 1582. 8. — *Socrater's Sayings*, by William Caxton. Weſtmonaſter. 1477. 4. ex gallico *Io. de Teonville.*

Ad pag. 15. lin. 20] anglice, *Iac. Wellwood* cum introductione de doctrina et morte Socratis. Londini 1710. 12. Hiſtory of the works of the learned, tom. 12. ann. 1710. pag. 285. — Conuiuii philoſophorum meminerunt *Plin.* XXXIV. 8. pag. 125. edit. Harduini et *Plutarch.* in Lyſandro pag. 441.

Ad pag. 15. lin. 26. Lex. Ciceron. pag. 44—49.] adde *Petrum Victorium* XXIII. 3. variar. lection. *Seruius* in Georg. I. pag. 66. „Sciendum, ait, Xenophontem ſcripſiſſe vnum librum oeconomicum, cuius pars vltima agriculturam continet, de qua parte multa ad ſuum hoc opus Virgilius tranſtulit; ſicuti etiam de Georgicis Magonis, Afri, Catonis, Varronis, Ciceronis quoque libro tertio Oeconomicorum, qui agriculturam continet. Nam primus

praecepta

praecepta habet, quemadmodum debeat materfamilias domi agere; ſecundum, quemadmodum foris paterfamilias.“ — Librum Xen. ex primis verbis ἤκυσα δέ ποτε etc. *Galenus* ad Hippocratem περὶ ἀέρων tom. V. Baſil. pag. 578. probat, eſſe librum poſtremum, ſiue adpendicem τῶν Σωκρατικῶν ἀπομνημονευμάτων· atque ſub illo titulo comparet etiam in edit. graeco-latina Wecheliana. — Graece cum Leunclauii verſione et Ciceronis Oeconom. fragmentis nitide excuſa, Oxonii e theatro Sheldon. 1703. 8.

Ad pag. 16. lin 9. Pariſ. 1515. fol.] it. cum Iodoci Clichtouei introductione in Politicam Ariſtotelis. Pariſ. 1516. fol. — Strebaci verſio lat. vna cum Oeconomicis Ariſtotelis prodiit Pariſ. 1544. 4.

Ibid. lin. 18. La Menag. de Xenoph.] Pariſ. 1571. 8. apud Fed. Morellum. (Franciſco a Cruce pag. 83. bibl. gallicae memoratum, qui tantum excudit, non vertit,) cum Plutarchi praeceptis coniugalibus et conſolatione ad vxorem. — ibid. 1600. 8. — Habeo etiam translationem *germanice*, dialecto inferioris Saxoniae, ante annos amplius centum ſine loci et temporis nota in 8. *Ein Geſpreck Xenophon von der Husſholdinge tweer Ehelüden.*

Ad pag. 17. lin. 2.] graece cum Apologia Socratis et Hierone prodiit, Hagenoae 1520. 4. — *Io. Caſelius*, Roſtoch. 1577. 4. — Gallice vertit *Ludou. Regius*. Pariſ. 1560.

Ibid. lin. 21. Simonidis] Syneſius epiſt. 49. πλέω καλὰ τῆς Σιμωνίδου συνουσίας Ἱέρων ἀπέλαυσεν, ἢ Σιμωνίδης Ἱέρωνος.

ibid. 23.] lege: miſeram eſſe prae priuatis regum, nedum tyrannorum condit. et quae facienda ſint regibus etc. adde Grotii excerpta ex Trag. pag. 339.

[Ad pag. 17. lin. antep. Erasmus etc.) *Xenophontis Hierona* interpretatus eſt Erasm. an. 1530. ſed δευτέρας φροντίδας admouit 1532. Indigni itaque ſunt venia, qui 1545. cum ceteris Xenophontis operibus latine ediderunt priorem Erasmi editionem. *Paulus Leopardus* Emend. VII. cap. 15. *Benzel.* in not. msta. *Harl.]*

ad pag. 18. lin. 6. atque ciuibus] adde *Ezech. Spanhem.* pag. 165 ſq. ad orat. I. Iuliani.

Ibid. lin. 12. et Henr. Stephani] anglice, cum notis hiſtoricis *Walterus Moyle*, 1697. et inter eius opuſcula iterum Londini 1726. 8. edente Antonio Hammondo.

Ibid. lin. 28. ad libri calcem.] Italice Euangeliſta Ortenſe, Venet. 1580. 8. *il modo del cavalcare ſcritto da Xenofonte.* — Xenophontis librum ἱππικὰ vocat Pollux praefat. lib. X.

Ad pag. 19. lin. 5. Leonicenus,] minus quidem feliciter: vnde plus ſemel reprehenditur a *Iano Vlitio*, qui commentarios ad Xenophontis Cynegeticon promiſit ad Gratium vſſ. 49. 89. etc.

Ibid. lin. 11. Euſeb. XV.] corrige XIV.

Ad pag. 19. lin. 28. Valer. Max. VIII. 13.] Conf. *H. Dodwelli* diſſ. de Dicaearcho pag. 15. 16.

Ad pag. 23. lin. 4. Fr. Porti comm.] Obierat Fr Portus. Geneuae 1572. d. v. Iun. aetatis 70. „Ex illis commentariis, inquit Aemil. Portus fil. in notis ſuis ad Xenophont. pag. 1175. alii maximam ſuarum annotationum partem in multos Xenophontis libros hauſerunt; ſed patris mei nomen tacuerunt."

Ibid. lin. 5.] add. Non paucis Xenophontis locis adſundit lucem *Iac. Palmerius* p. 59—77. Exercitationum in graecos ſcriptores.

Petri Marcaſſi Hiſtoire grecque, Pariſ. 1647. fol. et 1669. 12. II. voll. ex Herodoto, Thucydide, Xenophonte.

Editio graeco-latina Francofurtenſis ann. 1674. quae in memoriis Treuoltinis ann. 1708. menſe Nou. pag. 1863. tamquam optima laudatur, nulla eſt; contra legendum 1594. ex Du Pinii biblioth. vniuerſali Hiſtoricorum p. 184. quem eo ipſo loco reprehendunt, quod gallicam Xenophontis verſionem *Pici Mirandulae*, ann. 1613. editam, memorat, ex nomine *Pyrami de Candole* male effingens Picum Mirandulanum. Illam autem gallicam verſionem ſub nomine *Pyrami de Candole*, (Coloniae 1613. fol.) Sorellus pag. 200. notat, eſſe typographi, vel correctoris ſpecimen typographicum: verſionem enim eſſe Seyſſelii et aliorum. De *Claudii Seyſſelii* vid. Sorel bibl. françoiſe pag. 195. et *Croix du Maine* pag. 63. — *Italica* Lud. Dominici, Venetiis 1548. 1558. tribus volum. 8. — [Noua hiſtoricorum librorum Xenophontis *italica* prodire coepit Romae apud Deſiderium: tom. I. continet Cyropaediam, alter Hellenica et Hieronem, 1791. 4. *Harl.*] — Oeuvres de Xenophon, Yuerdon. 1619. 8.

Non praetereundem eſt laudabile ſtudium M. *Georgii Raphelii*, Athenaei Luneburgenſis Conrectoris, poſtea eccleſiaſtae ac Superintendentis, qui integro opere Xenophonteam dictionem contulit cum dictione N. T. vnde ipſi natae ſunt Annotationes philologicae in N. T. ex Xenophonte collectae, cum additamentis in V. T. Hamburgi 1708. 8. et non ſine auctario 1720. 8. vid. Acta eruditor. ann. 1709. pag. 209. [rec. cum adnotatt. ex Herodoto, Lugd. Batau. 1747. 8. II. voll.] — Stilum Xenophontis cum S. S. conferre etiam non neglexit Thom. Hutchinſon in luculenta ſua Cyropaediae editione.

AD CAP. II. DE ALEXANDRO M.

Ad pag. 26. not.] [Alexandri M. hermam inter rudera Tiburtini ſeceſſus Piſonum ann. 1778. effoſſum protulit *Ioſ. Ant. Guattanius* in libro: *Monumenti antichi inediti*, ovvero Notizie ſu le antichità e belle arti di Roma 1784. ad menſem Ianuar. tab. I. p. 2. et repetiit *Carolus Fea* tom. II. operis *Io. Winckelmanni* italice verſi, quod inſcribitur *Storia delle arti del diſegno preſſo gli antichi*, tab. II. edit. Romanae. vide *Amadutium* ad II. charact. Theophraſti ineditos, pag. 44 et pag. 66 ſq. *Harl.*] — De nummis Alexandri M. *Vallemontius*, et auctor epiſtolarum aduerſus eum, gallice editarum, ad Dangellum. Pariſ. 1704. 12.

Ad

Ad pag. 27. lin. 13. de epiſtolis] MS. in bibl. Quedlinburgenſi, vt teſtatur *Tob. Eckardus* de codd. MSS. Quedlinb. pag. 19.

Ad pag. 29. lin 31.] Quaeſtiones, ab Alexandro propoſitae, ludis philoſophicis, apud *Plutarchum* pag. 701. *Palladium* de Brachmanibus etc. Aliae quaeſtiones, de quibus Talmudici in Tamid cap. 4. Wolf. pag. 166 bibl. hebr. — Alexandro M. ſuppoſitum priuilegium in D. *Io. Benedicti Carpzouii* Ehrentempel des Marggrafthums Oberlauſitz, Budiſſae 1719. fol. pag. 236.

Ad pag. 30. lin. 4.] *Aeſchrion* quoque, quem e comitibus expeditionis Alexandri fuiſſe teſtatur Suidas, Ephemerides Alexandri ſcripſit, vti colligo e *Io. Tzetzae* Chiliad. VIII. hiſt. 196.

De tabula aurea geographica, quam in templo Iouis Hammonis dedicaſſe Alexander traditur, dixi infra hoc capite de Patrocle.

Ad pag. 32. lin. 3. XXXVIII.] *Ruperti* Obſeruatt. ad Beſoldi ſynopſin pag. 178 ſq. e *Rookio* ad anglicam Arriani verſionem.

Ad pag. 32. lin. 7.] add.

Alubeker perſice, MS. in bibl. medic. vide tom. III. amoenitatt. litterar. pag. 212 ſq.

Achmetes Molla ſiue Menlana Achmetes, h. e. ſapiens ſiue doctor Achmet. rhythmicis verſibus librum hiſtoriae Alexandri M. compoſuit, et Emiris Sulcimanni nomine publicatum edidit. Hic ab eo viciſſim donis eximiis liberaliſſime cultus fructum ſui laboris vberem tulit. *Io. Leunclauius* libro X. extremo hiſtor. Turcic.

Ad pag. 32. lin. 11. Vrſpergenſis] Godfridus Viterbienſis.

Adrianus Ἀλεξανδρειάδος libro I. Steph. Byzant. in Ἀσρεῖαι· *ſeptimo*, in Σαύνεια.

Aeſchrion. vide infra in *Ephemerides*, [et paullo ante in addit. ad pag. 30.]

Ibid. lin. 15. Conſtant. M. filio.] Prodiit etiam Argentinae ſine nomine auctoris, 1489. fol. *Alexandri M. Regis Macedoniae de praeliis.* Incipit: *Sapientiſſimi Aegyptii ſcientes menſuram terrae.* — *Iuretus* ad Symmachi X. 54. [vid. ſupra pag. 37. in voc. *Calliſthenes.*] *Aeſopus in vita Alexandri M. Iulio Valerio interprete, quem MSt. habeo, ſecretim pro ſecreto dixit:*

Ad pag. 32. lin. 24. Ἀγαθ. ὁ Γνίδιος] vt apud Photium, vbi opus Theophylacti recenſet pag. 46.

Ad pag. 33. lin. 19.] add. *Alexander de Bernay*, Pariſienſis, ſub finem ſaeculi XII. (Menagiana tom. III. pag. 429.) primus verſibus gallicis vſus duodecim ſyllabarum, (*de longue ligne.*) eo carminis genere fecit poema de Alexandro M. quem ſequuti ſunt Petrus de St. Cloct, Lambertus de Court (*li Cors*) et Niuellenſis. Inde verſus illi dici coeperunt *Alexandrini*, teſte *Menagio* in Menagianis pag. 399. Confer eiusdem *Menagii* Origines gallicas, et *Crucimanni* bibl. gallicam pag. 414. et 238. Gallandi diſſ. de poet. quibusdam Gallis, Journ.

des

des Sav. 1718. II. pag. 139. it. Memor. Trevoltinas ann. 1706. pag. 826. Perperam Heumannus in conſpectu reip. lit. pag. 133. dictum putat ab Alexandria, ciuitate Italiae.

De Alexandro M. vid. Nic. Antonii bibl. veter. Hisp. tom. II. pag. 54.

Alphonſi IV. regis Caſtellae, cognomine Sapientis, poema hispanicum de vita et rebus geſtis Alexandri M. de la vida etc.

Ad pag. 34. poſt lin. 7.] *Anonymi* hiſtoria, rhythmis ſuecice deſcripta, circa a. C. 1390. edita a Io. Hadorphio, ann. 1672.

Anonymus, auctor vitae Alexandri, verſibus latinis homoeotelevtis, ſemel tantum Pariſiis expreſſus. *Waſſe* ad Salluſt. pag. 294.

Ad pag. 35. poſt lineam 9.] Anecdotes Grecques, ou avantures ſecretes d' *Aridée* traduites d'un Manuſcrit Grec par M*** Amſtel. 1732. 12. Otioſi ingenii commentum, fabula romanenſis de Aridaeo, Alexandri M. fratre, quam auctor fingit ſe vertiſſe ex Msto graeco, quod Conſtantinopoli nactus fuerit: praecipua eius videri ſibi cum Plutarcho, Iuſtino, Curtio etc. — Gli amori di Aleſſandro M. e di Roſſane del D. Giacomo Andr. Cicognoni. Bologna 1556. 8.

Ad pag. 36. lin. 21. in quibusdam Bibliothecis,] Graece MS. in bibl. Bodleiana, cod. Barocc. XVII. Eſt etiam in eadem bibl. latine alius de geſtis — Initium et ſpecimen longiusculum operis Calliſth. ex codice biblioth. Lugd. Batau. graece edidit *Abrah. Berkelius* ad Stephan. Byzantin. p. 237. 238. — Hiſtoria Alexandri M. iuſſu Ioannis Burgundi gallice ſcripta, MS. in bibl. Gothana. Catal. MSS. pag. 22.

ibid. lin. 30. a Pſeudo Gorionide] lib. II. cap. 12 — 22. edit. Io. Friderici Breithauptii. *Ceteras autem res*, inquit Gorionides pag. 152. *ab Alexandro geſtas et egregia eiusdem facinora ac quaecunque denique perpetrauerit, ea in libris Medorum et Perſarum, atque apud Nicolaum Titum et Strabonem, et in libris natiuitatis Alexandri* (ספר תולדות אלכסנדרוס) *rerumque ab ipſo geſtarum, quos Magi et Aegyptii eo anno, quo Alexander deceſſit, compoſuerunt, ſcripta reperies.* In Gagnerii editione Gorionidis liber ille latine additus eſt e MS. Bodleiano, e quo ſpecimen adduxerat Thom. Hearne in notis ad Iuſtinum pag. 292. Oxon. 1705. 8.

Ad pag. 38. poſt lineam 34.] *Clemens*, Apuleii amicus, qui eruditiſſimum et ſuauiſſimum poetarum adpellat, et poema eius de Alexandri M. rebus geſtis commemorat in Floridis pag. 770. edit. in vſum Delphini; ex eo itaque hauſit Cuſpinianus, quae ex eo Voſſius pag. 739. hiſt. latin.

Ad pag. 39. lin. 10. Macedo] Menag. ad Diog. Laert. pag. 248.

Ibid. lin. 14. περὶ ψηφισμ.] Idem fortaſſe opus reſpiciunt, Craterum laudantes, *Zenob.* II. 18. Schol. Ariſtoph. ad aues, Suidas in Ὄγκος.

Ibid. poſt lineam 35.] *Demetrii Zeni*, Zacynthii, Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν verſibus politicis. Venet. 1529.

Ad

Ad pag. 40. lin. 19. egiſſe videtur] in tractatu περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, *Athenaeus* XIII. pag. 603. et in libris etc.

Ad pag. 40. lin. antepen.] confer tamen Marcum de ſe ipſo, I. 6. vbi Diognetus philoſophus.

Ad pag. 41. poſt lineam 2.] *Dionyſii* Baronis *de Coſſin* l'eroismo ponderato nella vita di Aleſſandro il grande con diſcorſi iſtorici, politici e morali. Parmae 1716. 4. II. voll. conf. Giornale d'Italia tom. 26. pag. 467. 468.

Ibid. poſt lin. 13] *Radulphus de Dunſtable* de vita Alexandri M. libri V. Monachus S. Albani, vixit circa ann. 1150. lingua ſcotica MS. in bibliotheca Bodleiana.

Ad pag. 42. lin. 3. ann. 1703. binas] lege *tres* diſſertat. quarum prima diſputat aduerſus Liuium, qui libro IX. cap. 17 ſqq. contendit, ſi aduerſus Romanos arma mouiſſet Alexander, alium euentum belli, quam cum Dario fuiſſe experturum; Evremon. tom. I. Opp. pag. 225 ſqq. — Tum loco *altera* lege *tertia.*

[*Euſebius.* Sub hoc nomine fertur hiſtoria Alexandri M. vide pag. 37. in voc. *Calliſthenes.*]

Ibidem lin. 13. dele, *quod opus haud vidi*, et adde; *I fatti del grand Aleſſandro*, Bibl. Kielmanni, II. 94.

Pag. 42. poſt lineam 27.] *Gualterus Hemlingtonus.* Voſſ. de hiſt. latinis p. 414.

Ibid. lin. penult. Ioſepho] et Euſebio in praeparat. euangelica. — tum poſt voc. *adtigiſſe* adde: Fragmenta eius graece et latine edidit *Petrus Zornius*, Hamburgenſis, Altonae 1730. 8. Bibl. Germanique tom. XXXI. pag. 100.

Ad pag. 43. lin. vlt. textus, πραχθ. ſcripſit,] citatus ab Appiano Mithridatic. fol. 175.

Ad pag. 44. poſt lineam 3.] *Iaſon Arginus*, cuius librum III. περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἱερῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ laudat *Athenaeus* XIV. pag. 620. Egit etiam de Alexandro in libris IV. περὶ τῆς Ἑλλάδος βίου, Suidae memoratis. vide Stephan. Byzantin. in Ἀλεξάνδρεια.

Ibrahim ben Maſrug, Eſſuri ſiue Tyrius, ſcripſit vitam Alexandri bicornis, arabice, MS. in bibl. Florentina Medicea. *Idomeneus* et Duris iunctim laudantur a Plutarcho in Demoſthene, vbi ex illis refert, quod decem oratores ab Athenienſibus ſibi dedi iuſſit Alexander.

Ad pag. 44. lin. pen. textus,] Liuio contrariam ſententiam defendit Evremonius tom. III. Opp. pag. 225 ſqq.

Ad pag. 45. poſt lin. 13.] *Magi Aegypti.* vide Wolfii bibl. hebraic. pag. 968.

Ad pag. 46. lin. 22. ſcripſiſſe traditur] a Suida in Σίβυλλα, Photio quaeſt. 160. ad Amphilochium.

Digitized by Google

Ad pag. 47. poſt lineam 8.]

[*Nadham.* Inter poemata Nadhami, poetae perſici, qui floruit a. Ch. 1190. eſt etiam *Iſkender Nameh*, i. e. narratio de Alexandro. MS. in bibl. publ. Vpſalienſi ex dono Ludou. Fabricii, regis Sueciae bis ad regem Perſarum legati et oratoris. De *Nadhami* conf. Meninskium in theſauro. *Benzel.* not. msta.]

Claudius Nicaſius diſſ. de nummo pantheo Hadrianum, imperatorem, cum Alexandro confert, Lugd. 1690. 4.

Ibid. lin. 23. Solin. cap. 53.] Seneca VII. 2. de beneficiis.

Ad pag. 48. poſt lineam 9.]

Oroſius, Iuſtini fere inſiſtens veſtigiis.

Ibid. poſt lineam 18.]

Palladius in libro de gentibus Indiae et Bragmanibus refert Alexandri M. colloquia cum philoſophis Indorum. Hunc graece primus edidit Ioach. Camerarius cum verſione ſua. Deinde gr. et lat. cum noua verſione ſua et cum Ambroſio atque anonymo latino e Bragmanibus Eduard. Briſſaeus. Londini 1608. 4.

Ad pag. 50. lin. 18. hebraice,] interprete Samuele ben Tippon. exſtat MSt. apud Dan. Erneſt. Iablonskium. Simile opus Gorionidi laudatum MS. in Bodleiana. vid. Acta erudit. tom. IV. Supplem. pag. 15. adde Wolfii bibl. Hebr. pag. 968 ſq.

Ad pag. 51. poſt lineam 16.]

De Roſſin vid. paullo ante, *Dionyſ. Baro de Roſſin.*

Radulphus de S. Albano, Voſſius de hiſtor. latinis pag. 414.

Ibid. poſt lin. 29.]

Secouſſe apologie de l'Expedition d'Alexandre contre les Perſes, in tomo V. Memoriarum acad. regiae Inſcript. Journal des Savans 1730. p. 234 ſqq. Novelle de Signor Albrizi, 1730. pag. 411.

Ad pag. 52. lin. 11. Βάλλης.] vid. Arnoldum Pontacum pag. 473. ad Euſebii Chron. et Io. Harduini Hiſtoire d'Alexandre I. Roi de Syrie, tirée du premier livre des Macchabées et juſtifiée par les medailles. In memoriis Trevoltinis, ſtatim in limine Ianuarii ann. 1724.

Ibid. lin. 20. Olympiadis,] Neoptolemi F. vide numismata Petri Seguini p. 54.

Ibid. lin. 24. Harpocr. pag. 7.] et Burmannum ad Ouid. II. 9. 10. ex Ponto, et Keuchen. ad Nepotis Pelopidam cap. vltimo.

Scander Turcis pro Alexandro. Philelſus XIX. 3. Epiſt. f. 136. b. XXI. 1. f. 147.

Alexander Balas, qui ſe Antiochi Epiphanis, Syriae regis, filium dicebat, de quo *Grotius* ad I. Maccab. X.

Alexander

Digitized by Google

Alexander Paris, de quo Homerus et *Herodotus* II. 113 ſq.

Alexander Zabinas, de quo Diodor. Sicul. pag. 377. Excerpt. Peiresc.

Ad pag. 55. lin. 19. Alex. Citieus — Homerum.] Haec verba deleuit Fabricius. Tum correxit, quae ſcripſerat, quaedam deleuit et auxit, et ita conſtituit verba:

Cornelius Alexander, Aſclepiadae, grammaticus ac polyhiſtor, temporibus Syllae, patria Mileſius, de quo Cicero II. 22. ad Atticum *libros Alexandri, negligentis hominis et non boni poetae, ſed tamen non inutilis, tibi remiſi. Ionſius* lib. II. cap. 16. de ſcriptor. hiſtor. philoſ. *Meurſius* ad Chalcidium pag. 7 ſqq. et in bibl. graeca, Voſſius de hiſtor. graecis, et ad Plinium Harduinus.

Alexander alius, itidem Polyhiſtor dictus, patria Κοτιαεὺς, de quo infra libr. IV. cap. 28. ad orationem Ariſtidis XII.

Alexander, Cyrenaeus, Lacydae, philoſophi, pater. Suidas Λακύδης.

Alexander, cuius nomine librum ſcripſerat Philo, Iudaeus, teſte Euſebio II. 18. hiſtor. eccl. et Hieronymo cap. XI. de ſcript. eccl. περὶ τῦ λόγον ἔχειν τὰ ἄλογα ζῶα. Mentio huius Alexandri apud Gennadium cap. 17. de dogm. eccleſiaſticis.

Ad pag. 55. lin. 31. Antoninum inſtituit.] Idem cum Cotyaenſi, de quo paullo ante quaedam notauimus.

Ibid. poſt lin. 32.

Alexandri, veteris *haeretici*, commentar. in Epiſt. ad Galatas memorat S. Hieronymus.

Alexander, *Laodicenſis*, medicus, Aſclepiadis diſcipulus, Coelio Aureliano laudatus. vid. infra *Philalethes.*

[Quaedam alia *Benzelii* et *Fabricii* Supplementa.

Ad pag. 78. lin. vlt. textus.] *Plato ſcripſit non populis, ſed paucis. Vix enim intelligunt tres homines*, comment. in Pſalm. 86. qui Hieronymi nomine circumſertur.

Ad pag. 172. Eudoxus.] Hunc Platonicum fuiſſe negat *Tennulius* ad Iamblich. 88.

Ad pag. 176. poſt lin. 11.

Habuaber ſcripſit commentaria in librum quemdam Platonis. Simleriana epitome Geſneri MS. apud Clauſerum, ait Geſner in Bibliotheca. Arabem fuiſſe, ait *Chriſt. Rauius* in nota MS. ad Epitomen Simlerianam.

Ad pag. 224. lin. 5. latine vertit,] latine item Lipſiae 1503.

Ad pag. 368. lin. 3.] Ariſtotelis Politica, polonice, per Sebaſt. Petripegum. Cracou. 1605. fol. in bibl. Vpſalienſi.

Ad

Ad pag. 420. nr. VI. et pag. 422. lin. 1. editiones.]

Fabricius haec ſcripſerat additis not. mstis. „Graece et lat. edit. Pariſ. 1558. 8. apud Guil. Morellum. — Hos quoque libros caſtigauit Dan. Heinſius, commentario illuſtrauit, Gazae ſubinde repreheuſor, *Iul. Caeſar. Scaliger*, edito primum Geneu. 1566. fol. et Lugd. 1584. 8. *Caſparis Hofmanni* noua verſio inedita et notae MSS. in Theophraſti hiſtoriam et de cauſſis plantarum libros exſtant Noribergae in bibliotheca Gothofredi Thomaſii.“ — Ad haec verba notauit *Benzelius*. „Sed ipſum exemplar editionis Heinſianae, manu *Caſparis Hofmanni* infinitis locis emendatum, nunc eſt apud Laur. Robergium, medicinae Doctorem et Profeſſorem Vpſal. Caſpar Hoffmannus Guidoni Patino, medico Pariſienſi, illud teſtamento legauit, vti antea ex Labbeo monuit Fabricius; Patinus Ioanni van der Linden; hinc factum Arnoldi Syen, Medic. et Botan. Profeſſoris; poſtea I. Mart. Zieruogel, medici regis Sueciae; tandem laudati Robergii. Calci adglutinata ſunt duo folia preſſe conſcripta, quibus viri eruditi, neſcio cuius ad Hoffmannum miſſae, variae lectiones et emendationes contextus graeci.“ Hactenus *Benzel.* — Fabricius vero orae exempli ſui adſcripſit. „*Iſ. Caſaubonus* epiſt. ad Thuanum ann. 1598. *ſcripſimus ea in Theophraſti libros de cauſſis plantarum, quae tibi poſſe probari non diffidimus. Numquam putaueramus, diuinum virum, Caeſarem Scaligerum, tantum nobis ſpicilegium reliquiſſe.*“

Ad pag. 426. nr. IX.

Guil. Ballonii commentarius. Pariſ. 1639. 4. *Fabric.* [Reliqua, admodum pauca Benzelii ſupplementa, iam inſerui ſuo quoduis loco. *Harl.*]

FINIS VOLVMINIS TERTII.

Digitized by Google